Karar Sayısı : 2000/1127

18 Kasım 1999 ve 9 Mayıs 2000 tarihlerinde İstanbul'da imzalanan ve 22/6/2000 tarihli ve 4585 sayılı Kanunla onaylanmaları uygun bulunan ekli "Türkiye Cumhuriyeti, Azerbaycan Cumhuriyeti ve Gürcistan Arasında Petrolün Azerbaycan Cumhuriyeti, Gürcistan ve Türkiye Cumhuriyeti Ülkeleri Üzerinden, Bakü-Tiflis-Ceyhan Ana İhraç Boru Hattı Yoluyla Taşınmasına İlişkin Anlaşma"nın ve "Türkiye Cumhuriyeti, Azerbaycan Cumhuriyeti ve Gürcistan Toprakları Üzerinden Petrol Taşınmasına Dair Türkiye Cumhuriyeti, Azerbaycan Cumhuriyeti ve Gürcistan Arasındaki Anlaşmanın Değiştirilmesine İlişkin Türkiye Cumhuriyeti, Azerbaycan Cumhuriyeti ve Gürcistan Arasında Protokol"ün onaylanması; Dışişleri Bakanlığı'nın 21/7/2000 tarihli ve ESGY-I-3995 sayılı yazısı üzerine, 31/5/1963 tarihli ve 244 sayılı Kanunun 3 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 3/8/2000 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Ahmet Necdet SEZER
CUMHURBAŞKANI

Bülent ECEVİT
Başbakan

D. BAHÇELİ Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	H. H. ÖZKAN Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	M. YILMAZ Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	R. ÖNAL Devlet Bakanı
Prof. Dr. E. ÖKSÜZ Devlet Bakanı V.	M. KEÇECİLER Devlet Bakanı	Prof. Dr. Ş. S. GÜREL Devlet Bakanı	F. BAL Devlet Bakanı
Y. YALOVA Devlet Bakanı	M. YILMAZ Devlet Bakanı	Prof. Dr. Ş. ÜŞENMEZ Devlet Bakanı V.	R. K. YÜCELEN Devlet Bakanı
H. GEMİCİ Devlet Bakanı	Prof. Dr. Ş. ÜŞENMEZ Devlet Bakanı	E. S. GAYDALI Devlet Bakanı	F. ÜNLÜ Devlet Bakanı
Prof. Dr. A. ÇAY Devlet Bakanı	Prof. Dr. H. S. TÜRK Adalet Bakanı	S. ÇAKMAKOĞLU Millî Savunma Bakanı	S. TANTAN İçişleri Bakanı
İ. CEM Dışişleri Bakanı	S. ORAL Maliye Bakanı	M. BOSTANCIOĞLU Millî Eğitim Bakanı	K. AYDIN Bayındırlık ve İskân Bakanı
Doç. Dr. O. DURMUŞ Sağlık Bakanı	Prof. Dr. E. ÖKSÜZ Ulaştırma Bakanı	Prof. Dr. H. Y. GÖKALP Tarım ve Köyişleri Bakanı	Y. OKUYAN Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

A. K. TANRIKULU Sanayi ve Ticaret Bakanı	M. C. ERSÜMER Enerji ve Tabii Kay. Bakanı	M. İ. TALAY Kültür Bakanı
E. MUMCU Turizm Bakanı	Prof. Dr. N. ÇAĞAN Orman Bakanı	F. AYTEKİN Çevre Bakanı

Türkiye Cumhuriyeti Adına	Azerbaycan Cumhuriyeti Adına	Gürcistan Adına
(imza)	*(imza)*	*(imza)*
Süleyman Demirel	**Heydar Aliyev**	**Eduard Shevardnadze**
Cumhurbaşkanı	**Cumhurbaşkanı**	**Cumhurbaşkanı**

Türkiye Cumhuriyeti, Azerbaycan Cumhuriyeti, ve Gürcistan arasında Petrolün Azerbaycan Cumhuriyeti, Gürcistan ve Türkiye Cumhuriyeti Ülkeleri Üzerinden, Bakü- Tiflis- Ceyhan Ana İhraç Boru Hattı Yoluyla Taşınmasına İlişkin

ANLAŞMA

Hükümetleri tarafından temsil edilen Türkiye Cumhuriyeti, Azerbaycan Cumhuriyeti ve Gürcistan (birlikte "Devletler" veya ayrı ayrı "Devlet"),

Her bir Devletin, yabancı ve yerli yatırımcılar için kendi Ülke sınırları dahilinde ve/veya Ülkesinden geçen Petrol taşıma projelerinde yatırımı cazip hale getirmek, teşvik etmek ve korumak yönündeki arzu, istek ve iradelerine dayalı olarak, ve

Bu Devletlerin taraf olduğu, imzaladığı veya başvuruda bulunduğu uluslararası ticaret ve yatırım anlaşmaları ve 1994 tarihli Enerji Şartı Antlaşmasında açıklanan ilkeler ve bu Devletler arasında enerji sektöründe işbirliğini geliştirme ve uygulamaya geçirme ihtiyacına binaen, ve

Her bir Devletin, Petrolün geçiş serbestliği prensibini sağlamak, münhasır arazi haklarının sağlanması ve diğer tarafların Ülkesi dahilinde ve/veya Ülkesinden geçen Petrol taşıma altyapısı üzerinde ve çevrenin korunması konusunda istekli olduğunu teyid ederek, ve

Petrolün kendi Ülkeleri dahilinde ve/veya Ülkelerinden geçerek taşınmasına ilişkin projelerin, Devletlerin taraf oldukları, imzaladıkları veya başvuruda bulundukları iki taraflı ve çok taraflı anlaşmalarda belirtildiği şekilde, sınıraşan mahiyetinin icap ettirdiği, yatırımları koruyan ve yatırımcılara ayırıma tabi tutulmadan muamele edilmesini öngören, yatırımları koruyucu uluslararası hukuk standartlarının, yeknesak ve ayırım gözetmeksizin uygulanmasını dikkate alarak, ve

Kendi Ülkeleri dahilinde ve/veya Ülkelerinden geçen Petrol taşıma projeleri için Petrol sektörü yatırım imkanlarını desteklemek ve kendi Ülkeleri dahilinde veya Ülkelerinden geçen Bakü- Tiflis- Ceyhan MEP Projesine yönelik sermaye ve kaynak taahhüdü teminine ilişkin daha esaslı cazip şartlar yaratmanın bu tür Petrol taşıma projelerinin sınıraşan mahiyetine uygun olarak ve gerekli özel teşebbüs ve inisiyatif açısından uygun bir hukuki çerçeve yaratmanın ve bunu hayata geçirmenin önemini dikkate alarak,

Taraflar aralarında aşağıdaki şekilde ANLAŞMAYA VARMIŞLARDIR:

Madde 1

TANIMLAR

Bu Anlaşmanın tamamında aşağıdaki tanımlar geçerli olacaktır.

"Anlaşma": Devletler tarafından daha sonra müştereken yazılı olarak tadil edilebilecek veya düzeltilebilecek olan, ekleriyle birlikte işbu Anlaşma demektir.

"Anayasa": zaman zaman tadil edilebilecek veya düzeltilebilecek veya değiştirilebilecek olan, bir Devletin anayasası demektir.

"Kuruluş": Herhangi bir devlet veya ülkenin kanunları uyarınca veya iki veya daha çok Kişinin yazılı anlaşmasıyla kurulmuş veya teşkilatlanmış, kamu veya özel mahiyette herhangi şirket, anonim şirket, limited şirket, ortaklık, sınırlı ortaklık, ortak girişim, firma; birlik, tröst veya başka türlü tüzel kişilik veya teşkilat demektir.

"Tesisler": İlgili Proje Anlaşmalarının şartlarına tabi olarak ve her bir Ülke açısından; Petrolün Ülke dahilinde ve/veya Ülkeden geçerek taşınmasına yönelik boru hattı ve branşmanlar ve MEP Projesine ilişkin olarak Proje Yatırımcıları tarafından veya bunlar adına; yukarıda belirtilen tesislerin iyi biçimde çalıştırılması için inşa edilen, tesis edilen; bakımı yapılan, tamir edilen, değiştirilen, genişletilen, uzatılan, sahip olunan, kontrol edilen ve/veya işletilen tüm yer altı ve yerüstü veya deniz tesisleri ve tali donanım, ilgili Proje Anlaşmasında belirtilen arazi dahil, tüm dolum, boşaltma, pompalama, ölçme, test ve metraj tesisleri, iletişim tesisleri, telemetre ve benzeri donanım, tüm pik gönderme ve alma tesisleri, tüm boru hatları ve diğer ilgili donanım, pompa istasyonlarının çalıştırılması veya diğer sistem ihtiyaçları için gerekli sıvı veya gaz yakıt hatları ve/veya enerji iletim hatları, enerji hatları ve diğer ilgili ekipman, katodik koruma teçhizat ve donanımı, tüm işaret direkleri, markırlar ve kurbanlık anotlar, tüm liman, terminal, depolama ve bunlarla ilgili tesisat, tüm iskeleler ve benzeri tesisler, tüm ilgili (yollar ve diğer ulaşım tesisleri ve operasyonel destek vasıtaları dahil) fiziki varlıklar ve müştemilat demektir.

"Yabancı Para": İşbu Anlaşmaya taraf Devletlerin Devlet Makamları dışında bir devlet tarafından çıkarılmış, çıkartan ülkenin, çevrimi veya değişimine ilişkin genel kısıt veya tahditlere tabi olmayan, Amerika Birleşik Devletleri Doları dahil, bir devletin serbestçe çevrilebilen (konvertibl), müteduvül yasal parası demektir.

"Hükümet": Bir Devletin merkezi hükümeti demektir.

"Ev Sahibi Hükümet Anlaşması": MEP Projesi ile ilgili olarak (diğer Proje Anlaşmaları ile birlikte) (MEP Projesinin Tesisleri ve Taşıma Sisteminin açıklanması dahil) hükümler koyan; bir tarafta bir Devletin Hükümeti ve diğer tarafta Proje Yatırımcıları ve/veya Proje Yatırımcılarının yetkilendirdiği diğer taraflar arasında imzalanan, hükümleri uyarınca tadil edilebilecek, düzeltilebilecek veya uzatılabilecek olan anlaşmalardan her biri demektir.

"MEP Projesi": İşbu Anlaşma ve Ev Sahibi Hükümet Anlaşmalarında ve diğer Proje Anlaşmalarında açıklandığı üzere, Azerbaycan Cumhuriyetinin Bakü şehrine yakın bir yerden başlayan, Azerbaycan Cumhuriyeti-Gürcistan sınırını, Azerbaycan Cumhuriyeti ve Gürcistan tarafından daha sonra kararlaştırılacak bir noktadan geçtikten sonra, Gürcistan'ın Tiflis şehri yakınlarından geçip, Gürcistan- Türkiye Cumhuriyeti sınırını 42° 49' Doğu ve 43° 18' Doğu boylamları arasından geçerek Türkiye Cumhuriyeti'nin Ceyhan şehrinin yakın bir yerine uzanan Taşıma Sisteminin; etüdü, projelendirilmesi, tasarımı, edinilmesi, inşası, kurulması, finansmanı, sigortalanması, sahipliği, işletimi (Tesisler veya Taşıma Sistemi yoluyla Petrolün Proje Yatırımcıları tarafından veya onlar adına nakledilmesi ve Yükletenler tarafından taşıtılması dahil) tamiri, tadili, yenilenmesi, bakımı, kapasite artırımı veya hat uzatımı (branşmanlar gibi) ve korunması anlamına gelir.

"Diğer Proje Anlaşmaları": Bu Anlaşma ve Ev Sahibi Hükümet Anlaşmaları dışındaki, bir tarafta bir Devlet ve/veya herhangi bir Devlet Makamı, ve diğer tarafta Proje Yatırımcılarının herhangi biri tarafından MEP Projesine ilişkin olarak imzalanan, tüm yazılı anlaşmalar ve belgeye dayalı taahhütler ve bu anlaşmaların hepsinin veya herbirinin hükümlerine uygun olarak düzeltilmiş, düzenlenmiş veya uzatılmış halleridir.

"Kişi": Bir gerçek kişi veya Kuruluş demektir.

"Petrol": Doğal olarak veya doğal gazdan (standart sıcaklık ve basınçta gaz halindeki hidrokarbonlar) elde edilen, özgül ağırlığına bakılmaksızın; ham petrol, kondensat, ve her türlü sıvı hidrokarbon çeşitleri veya buharlaşma, yoğuşma veya çıkartılarak elde edilen likit petrol, doğal gaz sıvıları, herhangi durumdaki asfalt, zift veya yermumu ve taşıma sırasında sıvı hidrokarbonlardan arizi olarak açığa çıkan bir miktar doğal gaz dahil yukarıdakilerin çözelti veya erimemiş haldeki tüm gayrisafiyetleri ve yukarıdaki maddelerden tasfiye edilen veya üretilen tüm hidrokarbon ürünleri demektir.

"Proje Anlaşmaları": (i) işbu Anlaşma, (ii) Ev Sahibi Hükümet Anlaşmaları ve (iii) Diğer Proje Anlaşmaları demektir.

"Proje Yatırımcısı": Bir Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasına taraf olan her bir Kişi (böyle bir anlaşmaya Ev Sahibi Hükümet olarak taraf olan ilgili Devletlerin Hükümetleri hariç) ve bu Kişinin herhangi bir işletme şirketi, şubesi, ofisi, daimi işyeri, bağlı kuruluşu, görevlisi, aracısı veya temsilcisi ve ilgili MEP Projesine ilişkin olarak yukarıda yer alanlardan herhangi birisinin herhangi bir halefi veya devralanı demektir.

"Yükletenler": MEP Projesiyle ilgili olarak, Tesisler veya Taşıma Sistemi yoluyla Petrol taşıma hizmetleri için veya Petrol taşıma hizmetleri ile ilgili sözleşme yapan; ve Tesisler veya Taşıma Sistemi yoluyla Petrol arz hakkına sahip olan (Proje Yatırımcıları dahil ve bunlarla sınırlı olmaksızın) Kişiler, ve bu haklar açısından bunların halefleri ve devralanları demektir.

"Devlet Makamları": MEP Projesiyle ilgili olarak, (hükümet hiyerarşisi içinde, bir üst yasal makamın bir parçası olup olmadığına veya bir üst yasal makam tarafından denetlenip denetlenmediğine bakılmaksızın) tüm merkezi, bölgesel ve yerel makamlar veya kurumlar dahil Ülke içinde her seviyede her alanda, Hükümet ve bunun tüm kuruluşları, bölümleri ve alt bölümleri demektir. Yukarıda belirtilen hususları sınırlamaksızın bu tanım; her hangi bir zamanda veya zaman zaman yapılan yapı, şekil değişiklikleri veya başka değişikliklere bakılmaksızın yönetme, düzenleme, kanunu uygulama veya yürütme; vergi, harç ve diğer giderleri yükleme veya tahsil etme, lisanslar veya izinler verme, muvafakat gösterme veya MEP Projesini veya MEP Projesine ilişkin olarak Proje Yatırımcılarının hak veya yükümlülüklerini doğrudan veya dolaylı olarak başka türlü etkileme yetkisini haiz olan; Ülkenin her türlü yürütme organları ve düzenleyici kuruluşları, kurumları, bölümleri, bakanlıkları, makamları, Kuruluşları, yetkilileri, aracıları ve temsilcileri demektir.

"Devlet Kuruluşu": Bir Devlet veya bir veya daha çok Devlet Makamları tarafından doğrudan veya dolaylı olarak kontrol edilen herhangi bir Kuruluş demektir.

"Vergiler": Faizleri, cezaları ve para cezaları ile birlikte bir Devlet veya Devlet Makamına ödenecek olan veya bunlar tarafından yüklenen (mali yaptırımlar ve idari cezalar dahil), tüm mevcut veya gelecekteki vergiler, harçlar, rüsum, gümrük vergileri, tahmiller, her türlü tarhiyat, kesintiler (sosyal fon ve zorunlu sağlık sigorta katkıları dahil), katkılar, ücretler, bedeller veya benzeri diğer giderlerdir ve "Vergi" yukarıda belirtilenlerin herhangi biri anlamına gelir.

"Ülke": Bir Devletin kara ülkesi, kara suları, ve bunların üstündeki hava sahası, ve uluslararası hukuk uyarınca yargı yetkisi kullandığı veya hükümranlık haklarına sahip olduğu deniz alanları demektir.

"Taşıma Sistemi": (Her bir Devletin Ülkesi içinde bulunan tüm Tesisler dahil) Petrolün Azerbaycan'ın Bakü şehrine yakın bir yerden başlayan, Azerbaycan Cumhuriyeti Gürcistan sınırını, Azerbaycan Cumhuriyeti ve Gürcistan tarafından daha sonra kararlaştırılacak bir noktadan geçecek olan, Gürcistan'ın Tiflis şehri yakınlarından geçip, Gürcistan-Türkiye Cumhuriyeti sınırını 42° 49' Doğu ve 43° 18' Doğu boylamları arasından geçerek, Türkiye Cumhuriyeti'nin Ceyhan şehrine yakın bir yere uzanan bir hat üzerinden taşınması için gerekli bir entegre sistemi içeren, Devletlerin piyasaları dahil uluslararası Petrol piyasalarına dağıtım için, Proje Yatırımcıları tarafından veya bunlar adına herhangi bir zamanda sahip olunan, kontrol edilen ve/veya işletilen boru hattı sistemi ve ilgili tesisler demektir.

Madde II

KARŞILIKLI BEYAN, GARANTİ VE TAAHHÜTLER

(1) Her bir Devletin Hükümeti bu Anlaşmanın imzalanmasıyla birlikte diğerlerine taahhüt eder ki (i) bu Anlaşmayı; Anayasası uyarınca iç hukuku açısından o Devletin MEP Projesine ilişkin hakim hukuki rejimi ve uluslararası hukuk açısından bağlayıcı yükümlülüğü olarak geçerli kılmak üzere onay ve/veya kabul için derhal ve doğru bir biçimde milli meclisine sunacaktır. (ii) bu Anlaşmayı (ve özellikle ilgili Ev Sahibi Hükümet Anlaşması uyarınca Devlet ve Ülkesi ve Proje Yatırımcıları açısından MEP Projesiyle ilgili haklar, güvenceler, muafiyetler, tahsisler, imtiyazlar ve standartlar, yasal sorumluluktan feragat ve tazminat haklarını) Anayasası uyarınca iç hukuku açısından o Devletin MEP Projesine ilişkin hakim hukuki rejimi kılmak üzere o Devletin vergi mevzuatı çıkarma yetkisi uyarınca işbu Anlaşmanın ilgili hükümlerinin kanunlaştırılmasının gereği olan tüm mevzuat dahil, gerekli olabilecek uygulama mevzuatı ve diğer kanun taslaklarını süratle ve usülüne uygun bir şekilde sunmak için gerekli tüm tedbirleri alacaktır; ve (iii) bu Anlaşmanın mümkün olan en kısa sürede onaylanması ve/veya kabulü ve bu kabul ve/veya onaydan önce veya bu sırada gerekli tüm mevzuatın çıkarılması için azami gayret gösterecektir.

(2) II. Maddenin (1). Bölümünün hükümlerini gerçekleştirmek için her bir Devlet, Gürcistan Hükümeti ve Proje Yatırımcıları tarafından imzalanan (bu Anlaşmaya Ek 1 olarak eklenen) Ev Sahibi Hükümet Anlaşması, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Proje Yatırımcıları tarafından imzalanan (bu Anlaşmaya Ek 2 olarak eklenen) Ev Sahibi Hükümet Anlaşması, anahtar teslimi müteahhidi ve Proje Yatırımcıları arasında imzalanacak olan (bu Anlaşmaya Ek 3 olarak eklenen) Anahtar Teslimi Anlaşması ve Türkiye Cumhuriyetinin Anahtar Teslimi Anlaşması uyarınca anahtar teslimi müteahhidin ödeme ve performans yükümlülüklerini garanti ettiği (bu Anlaşmaya Ek 4 olarak eklenen) Hükümet Garantisi, ve Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti ve Proje Yatırımcıları tarafından imzalanacak olan (bu Anlaşmaya Ek 5 olarak eklenen) Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasının doğru, tam ve imzasız formlarını bu Anlaşmaya eklemiş ve böylece bu belgeler, bu Anlaşmanın bir parçasını teşkil etmiştir.

(3) Her bir Devletin Hükümeti; ayrıca taraf olduğu ve şartları onay, kabul ve/veya kanunlaştırma gerektiren herhangi bir Diğer Proje Anlaşmasına ilişkin II. Maddenin (1). Bölümünde açıklanan işlemleri yerine getireceğini diğer taraflara taahhüt eder.

(4) Her bir Devlet, MEP Projesinin, Ülkeleri içinde, arasında veya Ülkelerinin sınırlarından geçen esaslı, sermaye yoğun ve çevreye duyarlı altyapı gelişimi gerektirdiğini karşılıklı olarak kabul ederek, bu Anlaşmanın, II. Maddenin (1). Bölümünde belirtildiği şekilde bir Devlet tarafından onaylanması ve/veya kabul edilmesinden itibaren ve bu tarihten sonra ve VIII. Madde uyarınca sona ermesine kadar, o Devletin ilgili tüm Proje Anlaşmalarından doğan vazife ve yükümlülüklerini zamanında yerine getireceğini ve ifa edeceğini taahhüt eder. Buna göre yukarıda belirtilenleri sınırlamaksızın, her bir Devlet, diğerine tüm yasal yetkisini kullanarak kendi Devlet Makamlarının aşağıdaki hususları yerine getireceğini taahhüt eder:

(i) Bu Anlaşma ve bir başka ilgili Proje Anlaşmasını (hükümlerinde öngörüldüğü ölçüde), Anayasası uyarınca iç hukuku açısından o Devletin MEP Projesine ilişkin hakim hukuki rejimi kılmak için gereken tüm uygun icrai ve düzenleyici işlemler de dahil olmak üzere, Anlaşmanın II. Maddesinin (1). Bölümünde açıklanan şekilde onaylanması ve/veya kabulüne ek olarak, MEP Projesine müsaade vermek, onu mümkün kılmak ve uygulamak için gereken tüm önlemlerin alınmasını sağlamak;

(ii) İlgili Ev Sahibi Hükümet Anlaşması ve herhangi ilgili bir Diğer Proje Anlaşmasında öngörüldüğü üzere MEP Projesinin uygulanması ve yürütülmesi için tüm desteği sağlamak ve buna ek olarak: bu Anlaşma, ilgili Ev Sahibi Hükümet Anlaşması ve herhangi ilgili bir Diğer Proje Anlaşmalarında bulunan tüm yükümlülüklerin (Ülke üzerinde bir veya daha çok Devletin dahil olduğu bir silahlı çatışma ve/veya terörist saldırılar veya faaliyetlerin vukuu halleri de dahil olmak üzere ve bunlarla sınırlı olmaksızın) Devlet Makamlarınca yerine getirilmesini sağlamak için gerekli tüm önlemleri almak ve Ülke içinde ve/veya Ülkeden geçen Tesislerin inşası, sahip olunması ve işletimi ve Petrolün Ülke içinde ve/veya Ülkeden geçerek taşınması için gerekli ve uygun tüm koşulları oluşturmak ve devam ettirmek ve bunun için diğer Devletlerle işbirliği içinde bulunmak;

(iii) İlgili Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasında açıkça belirtilen hususlar haricinde, Petrolün Ülke içinde, Ülkeden geçerek ve/veya Ülkeden çıkarak serbestçe taşınması ve Ülkesi dahilinde

Tesisler ve Taşıma Sistemi yoluyla Petrolün serbestçe geçişini önlememek veya engellememek veya önlenmesi veya engellenmesine izin vermemek ve önlenmesi veya engellenmesinin önüne geçmek için gerekli veya istenen tüm tedbirleri almak ve icabını yapmak;

(iv) İlgili Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasında açıkça belirtilen hususlar haricinde; (tazminat hakkı ve münhasır arazi haklarının elde edilmesi ile ilgili her türlü gider ve yükümlülüklerden ibra da dahil ve bunlarla sınırlı olmamak kaydıyla) MEP Projesi için Ülkesi içinde münhasır arazi haklarının açık ticari hükümler ve kullanım şartları altında verilmesini sağlamak;

(v) Tüm onay ve muvafakatların alınması yönündeki çalışmaların durumu hakkında ilgili Devletlerin tam anlamıyla haberdar edilmesi için, diğer Devletlere zamanında yeterli bilgi akışını sağlamak ve diğer Devletlere tüm bu işlemler hakkında derhal yazılı belge sağlamak;

(vi) İlgili Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasında açıkça belirtilen hususlar haricinde, özellikle Tesisler ve Taşıma Sisteminin tasarlanması, inşası, sahip olunması, işletimi, kapasite artırımı veya hat uzatımı (branşmanlar gibi) ve bakımını olumsuz etkileyebilecek olan idari, düzenleyici veya diğer benzer işlemlerde gecikmeler dahil olmak üzere MEP Projesine ilişkin gecikmeler ve işletme zorluklarını önlemek için tüm gerekli tedbirleri almak;

(vii) MEP Projesine katılan Kişiler tarafından Yabancı Paraların Ülkeye sokulması ve Ülkeden çıkarılmasına veya tekrar çıkarılmasına izin vermek ve bunu kolaylaştırmak ve bu Kişilerin; Devlet Makamlarının kısıtlaması olmaksızın Ülke içinde Yabancı Para hesapları kullanması ve bu paraları, cari piyasa kurlarına göre değiştirme hakkının kabul edilmesi ve bunun kolaylaştırılmasını sağlamak;

(viii) İlgili Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasında açıkça belirtilen hususlar haricinde: Tesislere ve bu Tesisler arasında ve Ülkeler dahilinde ve Ülkeler arasında mal, malzeme, levazım, teknoloji ve personelin serbestçe hareket hakkı ve tüm ekipman, malzeme, makine, aletler, vasıtalar, yedek parçalar, tedarikler, hidrokarbonlar (yakıt dahil) ve MEP Projesi için gerekli veya uygun tüm diğer mal, iş, hizmet veya teknolojinin serbestçe ilgili Ülkeye ithal ve Ülkeden ihraç veya yeniden ihraç hakkı dahil olmak üzere bunlarla sınırlı olmaksızın (tüm vergiler (gümrük vergileri dahil bunlarla sınırlı olmaksızın) ve kısıtlamalardan muaf olarak) serbest dolaşım hakkı;

(ix) MEP Projesine müsaade verme, onu mümkün kılma ve uygulanmasını destekleme açısından Devletler ve diğer devletler, uluslararası kuruluşlar ve makamlar arasında uygun görülecek hükümetler arası veya çok taraflı anlaşma ve muahedelerin müzakeresi ve imzalanması hususunda tam işbirliği ve destek göstermek; ve

(x) Herhangi bir Proje Yatırımcısının isteği üzerine, her türlü finans kuruluşlarına (tüm çok taraflı kredi kuruluşları veya ihracat kredi kuruluşları dahil ve bunlarla sınırlı olmaksızın): herhangi bir Proje Anlaşmasında bulunan tüm beyan, güvence, teminat, anlaşma veya taahhütlerin yazılı teyid edilmesi dahil; herhangi bir Proje Yatırımcısının finansman çaba ve faaliyetlerine tam destek vermek ve bu konuda işbirliği içinde bulunmak.

(5) Her bir Devlet bu Anlaşma hüküm ve şartlarının ve bu Anlaşma altındaki yükümlülüklerin her yönüyle Anayasasına uygun olduğunu ve bu Anlaşma ve diğer ilgili Proje Anlaşmalarının belirtilen kabul ve/veya onaylamaya yönelik işlemlerin (ilgili Proje Anlaşmalarının hükümlerinin gerekli kıldığı ölçüde) gerçekleştirilmesi ile, iç hukuku uyarınca MEP Projesi açısından o Devletin hakim hukuki rejimi olarak geçerli olacağını beyan ve garanti eder.

(6) Bu Anlaşmanın belirtilen şekilde onay ve/veya kabulünden itibaren, her Devlet: bu Anlaşma ile çelişen, Anlaşmayı zedeleyen veya engelleyen; veya Devletin işbu Anlaşma veya diğer ilgili Proje Anlaşmalarına girme ve uygulama yeteneğini olumsuz etkileyen veya kısıtlayan bir iç yasa veya düzenlemeye, veya bir uluslararası anlaşma veya muahedeye taraf olmadığını veya bunları uygulamak ve bunlara riayet etmekle hukuken yükümlü olmadığını beyan ve garanti eder.

(7) Her Devlet bu Anlaşma ile; II. Maddenin (2). Bölümü uyarınca ekli Ev Sahibi Hükümet Anlaşması formlarında açıkça başka şekilde belirtilmedikçe; şu hususları da beyan ve garanti eder: (I) Devletin; (II). Maddenin (6). Bölümünde açıklanan beyan ve garantisi, MEP Projesi açısından gerçek ve doğru kalacaktır ve (II) II. Maddenin (1), (3) ve (4)(i) Bölümlerinde üstlenilen yükümlülüklerin yerine getirilmesi açısından; MEP Projesinin uygulanması ile çelişen, bunu zedeleyen veya engelleyen; II. Maddenin (2). Bölümü uyarınca bu Anlaşmaya ekli bulunan ilgili Ev Sahibi Hükümet Anlaşması formlarında açıklanan MEP Projesinin değerini veya işbu Anlaşma veya ilgili Proje Anlaşmaları uyarınca verilen veya oluşan tüm haklar, imtiyazlar, muafiyetler, feragatler, tekeffüller veya

korumaları sınırlayan, kısıtlayan veya olumsuz etkileyen bir iç yasa veya düzenleme, veya uluslararası anlaşma ve muahedeye taraf olmadığını ve bunları uygulamak ve bunlara riayet etmekle hukuken yükümlü olmadığını beyan ve garanti eder.

(8) Her bir Devlet; (I) MEP Projesinin; Ülkesi içinde kamunun genel veya ortak ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik kamu hizmetlerinin sağlanması ile ilgisi olmadığını, (II) MEP Projesinin; Ülkesi içinde kamu yararı veya menfaatine hizmet etmeye yönelik olarak işletilme amacı ve zorunluluğu taşımadığını, ve (III) bu şekilde hiçbir Proje Anlaşmasının kısmen veya tamamen bir imtiyaz sözleşmesi veya bir imtiyaz sağlayan özel bir idari sözleşme olarak değerlendirilmeyeceğini veya bu şekilde işleme tabi tutulmayacağını beyan ve garanti eder.

(9) Bu Anlaşmanın hükümleri her bir Devletin; diğer tarafların onay veya rızası olmaksızın, ilgili Proje Yatırımcılarının kabul ettiği, işbu Anlaşma dışında Diğer Proje Anlaşmalarına girme ve/veya Proje Anlaşmalarını düzenleme, düzeltme, değiştirme, uzatma veya sona erdirme hakkını hiçbir surette kısıtlamaz, engellemez veya herhangi bir şekilde etkilemez.

Madde III

GÜVENLİK VE ULAŞIM

(1) Her bir Devlet; MEP Projesine ilişkin olarak Proje Yatırımcıları tarafından gerekli görülürse ve gerekli görüldüğü takdirde, Tesislerin inşası, kurulması ve işletiminden önce, bu sırada ve daha sonraki kapasite artırımları ve uzatılması da (branşmanlar gibi) dahil olmak üzere ve bunlarla sınırlı olmaksızın, Ülkesi içinde Tesisler için etüt veya inşaat işleri veya faaliyetlerinin gerçekleştirileceği alanın mayınlar, patlamamış mühimmat ve diğer patlayıcı maddeler, tuzaklar veya düzenekler açısından araştıracak ve bunları güvenli şekilde patlatacak ve/veya kaldıracaktır.

(2) Her Devlet, kendi Ülkesi içinde MEP Projesiyle ilgili olan tüm personelin, Tesislerin, ve Proje Yatırımcılarının MEP Projesine ilişkin Ülkesi içinde diğer tüm varlıklarının ve MEP Projesi uyarınca Ülkesinden geçen tüm Petrolün güvenlik ve emniyetini sağlayacak, ve daha önce belirtilenleri sınırlamaksızın her Devlet, MEP Projesiyle ilgili Ülkesi içinde tüm personel, Tesisler, ve Proje Yatırımcılarının MEP Projesiyle ilgili Ülkesi içindeki diğer tüm varlıkları ve MEP Projesine ilişkin olarak Ülkesinden geçen tüm Petrolün güvenlik ve emniyetini sağlamak için o Devletin güvenlik güçlerini kullanacak ve/veya bu yükümlülüğü yerine getirmek için gerekli olabilecek güvenlik personel ve hizmetlerini temin edecektir. Gürcistan açısından III. Maddenin (2). Bölümü uyarınca belirtilen yükümlülük kapsamı, ilgili Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasında tarif edilecektir.

(3) Her Devlet, ilgili Ev Sahibi Hükümet Anlaşması ve/veya diğer Proje Anlaşmalarında öngörüldüğü şekilde ve yalnızca Ülke dahilinde geçerli muhaceret, gümrük, ceza yasaları ve diğer ilgili yasalara tabi olarak (i) ilgili Proje Yatırımcıları ve bu Proje Yatırımcıları adına veya bunların rızasıyla giriş isteyen tüm personel, işletme şirketleri, müteahhitler, Yükleyenler, aracılar, temsilciler veya diğer Kişilerin Ülkesine ve Tesislere giriş ve Ülkesinden ve Tesislerden çıkış hakkını sağlayacaktır, ve (ii) bu tür Kişilerin, bunların zati eşyalarının ve bu Kişilerin MEP Projesine ilişkin tüm varlıklarının Ülke içinde serbestçe dolaşım hakkına izin verecektir.

Madde IV

TEKNİK, EMNİYET VE ÇEVRE STANDARTLARI

Her Devlet, iç hukukunda öngörülen standartlar ve tatbikata bakılmaksızın, Petrol boru hattı endüstrisinde geçerli uluslararası standart ve tatbikata (hiçbir durumda Avrupa Birliği üye ülkeleri tarafından genel olarak uygulananlardan daha az sıkı olmayan) ve ilgili Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasında öngörülen gereklere uygun şekilde, Tesislerin inşası, işletimi, tamiri, yenilenmesi, kapasite artırımı veya hat uzatılması (branşmanlar gibi) ve bakımı için; yeknesak teknik, emniyet ve çevre standartlarının belirlenmesi ve yürürlüğe konması hususunda diğer taraflarla ve ilgili Proje Yatırımcılarıyla işbirliği ve eşgüdüm içerisinde bulunacaklardır.

Madde V

VERGİLER

(1) İlgili Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasında özel olarak belirtilen hususlar dışında ve bunların açık hükümlerini kısıtlamadan, hiç bir Proje Yatırımcısı, Yükleten veya MEP Projesinin tamamı veya bir kısmına ilişkin; mal, iş, teknoloji veya hizmet sağlayan hiçbir Kişi; MEP Projesi, Tesisler, veya Taşıma Sistemi veya MEP Projesi faaliyetleri yoluyla taşınan tüm Petrol veya MEP Projesi faaliyetleri veya bununla ilgili varlıklardan kaynaklanan veya bunlarla doğrudan veya dolaylı olarak bağlantılı hiç bir Vergiye tabi olmayacaktır. Her bir Ev Sahibi Hükümet Anlaşması Vergi, muafiyet, kolaylık ve/veya yükümlülüklere ilişkin özel hüküm ve şartlar da dahil olmak üzere, vergi konulması ve/veya vergi muafiyet veya kolaylıklarının sağlanması, vergi ödeme ve beyan yükümlülüklerinin konulması veya bunlardan muafiyet sağlanmasının hukuki çerçevesini belirleyecektir.

(2) İlgili Ev Sahibi Hükümet Anlaşması uyarınca MEP Projesine ilişkin olarak bir takvim yılında Proje Yatırımcısının karı üzerine Vergi konulduğu takdirde, sözkonusu Vergi bu Proje Yatırımcısının bu takvim yılında Ülke içinde Projeye atfedilebilen karı ile sınırlı olacaktır. Bu tür Vergilere ilişkin düzenlemeler bu Anlaşmanın hükümlerine uygun olarak İlgili Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasında yapılacaktır. Bu tür Vergilerin hesaplanmasında, (i) ilgili Taşıma sistemi kapsamındaki tüm faaliyetlerine atfedilebilen gelirler, Devletlere bir takvim yılında beyan edilecek bu tür gelirlerin toplam miktarı Proje Yatırımcısı tarafından MEP Projesinden bu takvim yılında fiilen elde edilen gerçek toplam gelire eşit olacak şekilde, Proje Yatırımcısı tarafından seçilen ve heryıl düzenli olarak uygulanan herhangi makul bir bölüştürme yöntemine göre Devletlere paylaştırılacaktır, ve (ii) ilgili Taşıma Sisteminin bütünüyle ilgili herhangi bir gider ya da harcama Devletlere, Proje Yatırımcısı tarafından seçilen ve her yıl düzenli olarak uygulanan herhangi makul bir bölüştürme yöntemine göre her Devlete bir takvim yılında beyan edilecek olan bu tür tüm gider ve harcamaların toplam tutarı MEP Projesi için bu takvim yılında fiilen yapılan gider ve harcamaların tutarına eşit olacak şekilde dağıtılacaktır. Bir Proje Yatırımcısı tarafından bu şekilde seçilecek bölüştürme yöntemi, her bir Devletin sınırları içinde bulunan Taşıma Sisteminin nisbi uzunluğuna; her bir Devletin sınırları içinde bulunan Taşıma Sistemi kısmı ile ilgili yüklenilen veya yüklenilecek sermaye giderleri veya tahmini sermaye giderlerinin nisbi tutarına göre veya uluslararası Petrol taşıma endüstrisinde genel olarak kabul görmüş uygulamalara uygun bir başka yönteme dayalı olarak hesaplanacaktır. Bu tür Vergiler açısından MEP Projesinin, her Proje Yatırımcısı vergilendirilen gelirine atfedilebilen ve nerede yapıldığına bakılmaksızın MEP Projesi ile doğrudan veya dolaylı ilişkili olan gider ve harcamalarının indirimine imkan sağlayan her türlü indirim (amortisman, gider yazma) hakkından yararlanabilecektir. V. Maddenin (2). Bölümündeki kastedilen gider ve harcamalar sermaye giderlerini de kapsayacaktır.

(3) Yukarıdaki hükümlere bakılmaksızın, İlgili Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasında açıkça başka türlü belirtilmesi hariç ve orada belirtilen açık hükümlerini kısıtlamaksızın; Ülke dışında oluşturulan herhangi bir kuruluşa, Proje Yatırımcılarının herhangi biri veya tamamı, Yükletenler, MEP Projesinin tamamı veya bir kısmına ilişkin mal, iş, teknoloji veya hizmet (kredi, finansman, sigorta veya diğer finans giderleri dahil ve bunlarla sınırlı olmaksızın) sağlayan Kişiler veya yukarıdakilerin şubesi veya daimi işyerleri tarafından yapılan ödemelerine veya ödeme sayılan işlemlerine, MEP Projesi veya bununla ilgili varlıklar veya faaliyetleriyle doğrudan veya dolaylı olarak ilişkili oldukları ölçüde hiçbir Vergi veya vergi tevkifatı yapılmayacaktır.

(4) V. Maddenin (1). Bölümünün ilk cümlesi ve (3). Bölümün tamamı, ancak ilgili Ev Sahibi Hükümet Anlaşması Vergilerle ilgili hükümler içerdiği takdirde MEP Projesine uygulanacaktır.

Madde VI

UYGULAMA KOMİSYONU

(1) Devletler, bu Anlaşmaya riayetin izlenmesi ve bu Anlaşmanın uygulanmasını kolaylaştırmak için her Devletten iki (2) temsilciden oluşan bir komisyon kurmaktadır. Her Devlet, bu komisyon için görevlendirdiği, MEP Projesiyle ilgili olarak Komisyonun önüne uygun olarak getirilmiş tüm konular hakkında bu Devlet adına hareket etmekle yetkilendirdiği ve salahiyetli kıldığı temsilcilerini, Anlaşma tarihinden itibaren otuz (30) gün içinde yazılı olarak diğer Taraflara bildirecektir. Her Devlet, bir Ev Sahibi Hükümet Anlaşması imzaladıktan sonra otuz (30) gün içinde MEP Projesi için kurulan

komisyon için görevlendirdiği temsilcilerini benzer şekilde yazılı olarak Proje Yatırımcılarına bildirecektir. Her Devlet, diğer Devletlere ve Proje Yatırımcılarına yaptığı yazılı bildirimin tebliğ tarihinden geçerli olmak kaydıyla temsilcisi(leri)'ni değiştirebilir.

(2) Burada belirtilen komisyon, her bir Devletin veya Proje Yatırımcılarının yazılı isteği üzerine toplanacak ve bu tür bir isteğe istinaden; MEP Projesinin gerçekleştirilmesi için acil ve etkin fayda sağlamak ve bu Anlaşmaya ilişkin olarak ortaya çıkan sorunlar, konular, problem veya ihtilafların iyi niyet içerisinde çözümlenmesi veya bu Anlaşmanın yorumu, uygulanması veya yürütülmesi ile ilgili tüm konuları tartışmak amacıyla Devletler birbirleriyle ve Proje Yatırımcılarıyla derhal istişarede bulunacaklardır.

(3) Zaman zaman görüşülebilecek diğer konulara ek olarak komisyon, MEP Projesine ilişkin aşağıdaki hususların kolaylaştırılması için gerekli tüm tedbirleri alacaktır:

(i) MEP Projesi icabı; Tesislere, Tesisler arasında ve Ülkeler içinde ve arasında mal, malzeme, donanım, teknoloji ve personelin özellikle periyodik veya mükerrer şekilde uluslararası sınırlardan geçilmesi konuları da dahil olmak üzere, III. Maddenin (3). Bölümüne uygun olarak kısıtsız dolaşımı; ve

(ii) İlgili Devletin yürürlükteki mevzuatına uygun olarak, Proje Yatırımcıları tarafından her Ülke dahilinde münhasır ve genel telsiz ve haberleşme frekanslarının kullanılması; güzergah etüdü, inşaat, tesis, işletim, kapasite artırımı, hat uzatımı (branşmanlar gibi), bakım ve Taşıma Sisteminin düzenli ve etkin işletimini kolaylaştırmak ve buna imkan sağlamak için diğer tedbirlerin alınması esnasında; Devletlerin Ülkeleri içinde, bu Ülkelerden geçerek ve bunlar arasında, Tesisler ve Taşıma Sistemi üzerinde uçmak üzere Proje Yatırımcıları tarafından hava taşıtları işletimi.

Madde VII
DİĞER MUVAFAKAT VE KABULLER

(1) Her bir Devlet bu Anlaşmanın suretlerini alıp incelediğini ve II. Maddenin (2). Bölümünde belirtilen Proje Anlaşmalarının imzalanması üzerine bu Anlaşmaları MEP Projesinin uygulanması açısından kabul edilebilir bulduğunu beyan ve garanti eder ve bu Anlaşmalarda bulunan tüm yükümlülük ve taahhütleri yerine getireceğini ve ifa edeceğini kabul eder.

(2) Her bir Devlet, Taşıma Sistemiyle taşınan tüm Petrolün mülkiyetinin, Proje Yatırımcılarına ve/veya kendi ticari anlaşmaları uyarınca ilgili Yükletenlera ait olacağını; ve herhangi bir Devlet veya Devlet Makamının MEP Projesine ticari katılımcı olarak katılması durumu hariç olmak üzere, Devletinin, Taşıma Sisteminde bulunan herhangi bir Petrol üzerinde hiçbir mülkiyet veya hak iddia etmeyeceğini ve başkalarının kendi adına bu tür iddialarda bulunmasına müsaade etmeyeceğini onaylar ve kabul eder.

(3) Her bir Devlet (i) bu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla, bu Anlaşma ve diğer ilgili Proje Anlaşmalarında belirtilen haklar, yetkiler, muafiyetler, feragatler, tekeffüller ve imtiyaz ve yükümlülük, taahhüt ve sorumluluklar ve bu Anlaşmanın diğer şart ve yüklenimlerinin, o Devletin mevcut hukukuyla çelişkili olabileceği, bu hukukta öngörülmeyebileceği veya bulunmayabileceği, veya bu Devletin mevcut hukukunda değişiklik veya muafiyet getirilmesini gerektirebileceğini kabul eder ve (ii) ilgili Proje Anlaşmaları çerçevesinde MEP Projesinin gerçekleştirilmesi ve işletimini kolaylaştırmak için; hukukunun bu tür hüküm ve şartların tümünü desteklemesini, imkan vermesini ve uyum göstermesini sağlamak ve bu şart ve hükümlerin, kendisi ile çelişen diğer kanunlarına üstün kılmak niyetini ve bu hususun her Devletin müşterek menfaatine olduğunu teyid eder.

(4) Her bir Devlet; bir Devletin Petrolün Tesisler veya Taşıma Sistemi yoluyla akışı dahil fakat bununla sınırlı olmaksızın, bir Devletin, MEP Projesini önleyen veya başka türlü engelleyen veya önlemekle veya engellemekle tehdit edecek tarzda bir eylem veya eylemsizlikte bulunulması veya bu tür bir eylemin yapılması veya böyle bir olayın vuku bulması durumuyla karşılaşması veya buna izin vermesi durumunda; bu Devletin bu şekilde oluşan tehdidi gidermek ve tüm mani veya engelleri kaldırmak ve tüm MEP Projesi faaliyetlerinin en kısa sürede yeniden başlamasını sağlamak için, demokratik, ekonomik ve ticari ilkeler dikkate alınmak suretiyle tüm yasal ve makul çabaları göstereceğini beyan eder.

(5) Her bir Devlet; bu Anlaşma uyarınca tüm hukuki ve makul çabalarını sarf etmesi görevini kısıtlamaksızın; bir Devletin ilgili Proje Anlaşmaları uyarınca tüm yükümlülüklerini derhal ifa

etmemesi ve yerine getirmemesi veya bunu reddetmesinin; bundan etkilenen Proje Yatırımcıları veya (bu Anlaşma dışındaki) ilgili Proje Anlaşmaları uyarınca izin verilen diğer Kişiler için bir ihlal oluşturacağına ve bu Kişilerin; (bu Anlaşma dışındaki) ilgili Proje Anlaşmalarında belirlendiği şekilde faiz dahil paraya tahvil edilebilir tüm zarar ziyanların derhal, yeterli ve etkili biçimde karşılanması dahil fakat bunlarla sınırlı olmayan tüm mevcut tazminat yollarına hak kazanacağına muvafakat eder, rıza gösterir ve kabul eder.

Madde VIII

YÜRÜRLÜK, YORUM VE UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMLENMESİ

(1) Bu Anlaşma, tarafların Anlaşmaya ilişkin en son onay belgelerini IX. Maddede belirtilen depozitere sunulması ile yürürlüğe girecek ve yalnızca II. Maddenin (1). Bölümüne ilişkin olarak bu Anlaşma imza tarihinden itibaren geçerli olacaktır. Bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi ile Vergi ile ilgili tüm hususlar da aynı tarihte yürürlüğe girmiş olacaktır. Bu Anlaşma tüm Proje Anlaşmalarının feshedilmesi veya sona ermesi ve bu Anlaşmaların hükümlerine göre tüm faaliyetlerin sona ermesi ile sona erecektir.

(2) Devletler; bu Anlaşmanın uygulanmasına veya yorumlanmasına ilişkin uyuşmazlıkları, bu Anlaşmanın VI. Maddesine göre kurulan komisyon veya diplomatik kanallar yoluyla çözümlemeye çalışacaklardır. Bu Anlaşma uyarınca kurulan komisyonlar veya benzeri organlar tarafından yürütülen istişareler veya diplomatik çabaların durumuna bakılmaksızın bir Devlet, kendi takdirine binaen bir uyuşmazlığın çözülememiş olduğuna kanaat getirirse, o Devlet, diğer Devlet(ler)'e göndereceği yazılı bir bildirim üzerine konuyu nihai ve bağlayıcı çözüm için, VIII. Madde uyarınca kurulan özel hakeme (*Ad hoc*) götürebilecektir. Bu özel (*Ad hoc*) hakem heyeti; 1994 tarihli Enerji Şartı Antlaşmasının, uyuşmazlıkların çözümüne ilişkin hükümler içeren 27(3). Maddesi hükümlerinin icap eden değişikliklerle bu Andlaşmaya uygulanması ile kurulacak ve çalışacaktır.

(3) Her bir Devlet (bu Anlaşma dışında); ilgili bir Proje Anlaşması uyarınca MEP Projesine ilişkin olarak bir Devlet ile bir Proje Yatırımcısı arasındaki uyuşmazlıkların; o Proje Anlaşması hükümleri uyarınca özel uluslararası tahkime tabi olacağını onaylar, kabul eder ve buna rıza gösterir.

MADDE IX

DEPOZİTER

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti bu Anlaşmanın depoziteri olarak görev yapacak ve Devletler tarafından imzalandıktan sonra işbu Anlaşmanın orijinal suretini alacaktır. Bu Anlaşmanın bir Devlet tarafından onaylanması ve/veya kabul edilmesinin ardından bu Devlet bu Anlaşmanın bir onay belgesini süratle depozitere verecek ve depoziter, onay belgesinin, bu şekilde kendisine tevdi edildiğini derhal diğer Devletlere bildirecektir. Depoziter, kendisine en son onay belgelerinin verilmesinden sonra Devletlerden her birine bu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihi bildirecektir. Anlaşmanın bu şekilde yürürlüğe girmesinin ardından, her bir Devlet imzalanan Anlaşmanın kendi resmi dilinde onaylı bir tercümesini hazırlatacak ve bu tercümeyi, depozitere tevdi edecektir. Her bir Devlet; imzalamış olduğu Ev Sahibi Hükümet Anlaşması veya Diğer Proje Anlaşmalarının bir suretini ve böyle bir anlaşmanın onaylanmış metnini ve kendi dilinde onaylı bir tercümesini depozitere tevdi edecektir. Bir Devlet veya onun Devlet Makamlarının taraf olduğu mevcut Proje Anlaşmalarındaki değişiklikler veya düzenlemeler ve/veya yeni Proje Anlaşmalarına ilişkin olarak, o Devlet bu şekilde değiştirilmiş olan Anlaşmanın veya yeni bir Proje Anlaşmasının onaylanmış bir suretini ve böyle bir anlaşmanın imzalanmış bir nüshasını ve kendi resmi dilinde onaylı bir tercümesini depozitere tevdi edecektir.

Madde X

KATILIM

Bu Anlaşma; imzalandığı tarihten itibaren, bu sırada bu Anlaşmaya taraf olan tüm Devletler rıza gösterirse; Devletler ile katılan devlet arasında kararlaştırılacak uygun belgeler imzalanmak suretiyle bir başka devletin katılımına açıktır, şöyle ki; bu durumda bu Anlaşmada bulunan tüm yükümlülükler bu Anlaşmaya taraf tüm Devletler arasında varolacaktır. Hiçbir katılımcı devlet; bu Anlaşmaya, tüm taraf Devletlerin rızası olmadan herhangi bir çekince koyamaz.

Madde XI
ANLAŞMANIN BÜTÜNÜ

Bu Anlaşma, kendisi ile çelişki arzettiği ölçüde, Taşıma Sistemi yoluyla Petrol taşınmasına ilişkin Devletler arasındaki önceki tüm protokol, anlaşma veya anlaşmaları geçersiz kılar ve ortadan kaldırır.

18 Kasım 1999 tarihinde İstanbul, Türkiye Cumhuriyeti'nde İngilizce olarak dört (4) orijinal nüsha halinde MUTABIK KALINMIŞ VE AKTEDILMIŞTIR.

Türkiye Cumhuriyeti adına	Azerbaycan Cumhuriyeti adına	Gürcistan adına
(imza)	*(imza)*	*(imza)*

EK 1

İşbu Ek 1, 18 Kasım 1999 tarihli Hükümetlerarası Anlaşmaya eklenmiştir ve bunun bir kısmını teşkil eder.

GÜRCİSTAN İLE
[MEP İŞTİRAKÇİLERİ]
ARASINDA EV SAHİBİ HÜKÜMET ANLAŞMASI

EV SAHİBİ HÜKÜMET ANLAŞMASI

İŞBU ANLAŞMA, Gürcistan, Tiflis şehrinde, 1999 yılının .....ayının .....gününde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından temsil edilen GÜRCİSTAN

ve

[MEP İŞTİRAKÇİLERİ]

arasında imzalanmış olup bu Anlaşmaya imza koyanların hepsi; ilgili belgelerle de teyit edildiği üzere kendi kuruluş ve teşkilatlarının bulundukları ülkelerin yasaları uyarınca tüzel kişi statüsündedirler;

ŞAHİTLER HUZURUNDA:

MEP İştirakçilerinin, Petrolü, Gürcistan'daki pazarlar da dahil olmak üzere uluslararası pazarlara ihraç etmek üzere Azerbaycan Cumhuriyeti, Gürcistan ve Türkiye

Cumhuriyeti ülkelerinde ve ülkelerini geçerek taşınması için güvenli ve işe yarar bir Boruhattı sistemi geliştirmeyi düşünmelerine;

Proje Anlaşmaları ve Proje Anlaşmaları ile uyumlu diğer ticari anlaşmaların hüküm ve şartları esasında; MEP İştirakçileri'nin, Projeyi gerçekleştirme, Tesisler dahil MEP Sistemini inşa etme (veya inşa ettirme), sahip olma ve/veya işletme ve sonuçta hasıl olan kapasiteyi kullanma ve Arazi Haklarına sahip olacaklarına;

Hükümetin; bu Anlaşmada belirtilen ve benzer hususlarda Devlet ve Devlet Makamları adına hareket edecek olmasına;

Azerbaycan Cumhuriyeti, Türkiye Cumhuriyeti ve Gürcistan'ın, Projeye hukuki ve ticari hüküm ve şartlar ile uluslararası hukuk destek ve çerçevesini sağlamak üzere aralarında bir Hükümetlerarası Anlaşma akdetmiş bulunmalarına;

Bu Anlaşmanın, Hükümetlerarası Anlaşmaya dayalı olarak ve onun geliştirilmesi amacıyla imzalanmış olmasına;

Anahtar Teslimi Müteahhitlik Anlaşmasının Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından, burada belirtilen ve Projenin uygulanmasına yönelik tüm güvence ve yükümlülüklerle birlikte yükümlülüklerinin tam olarak ifası için; Hükümetin, MEP İştirakçilerine Hükümet Garantisi vermesine;

Devlet ve Devlet Makamları adına hareket eden Hükümetin; Devlet Kuruluşlarının malları da dahil olmak üzere Devlet mallarını yönetme; Devlet ve Devlet Makamları adlarına taahhütte bulunma konularında Türk yasalarına göre kendisine tanınmış bulunan yetki ile bu Ev Sahibi Hükümet Anlaşması'nı imzalamasına; ve

Devlet Makamlarının, Projeyi kolaylaştırmayı ve desteklemeyi istemelerine; yine Devlet Makamlarının Proje ve ilgili Proje İştirakçileri lehine gerekli kanuni ve ticari koruma çerçevesi meydana getirme ihtiyacını kabul etmelerine, diğer hususlar yanında Devlet Makamlarına ait bulunan veya bunların tasarrufunda bulunan belirli tesisler üzerinde bunlara ilişkin hakları, doğrudan hükümet garantileri, muafiyetleri, ve diğer taahhüt, yetki, istisna ve güvence ile birlikte bu Anlaşmada ve ilgili Proje Anlaşmalarında belirtildiği şekilde, Gürcistan toprakları içinde, Boruhattı güzergahı da dahil gerekli Araziyi sağlama niyetlerine;

Hükümetlerarası Anlaşmanın (ilgili olduğu konu hakkında) Gürcistan'ın bir yasası olarak (Anayasa dışındaki) tüm diğer Gürcü Hukuku üzerinde önceliğe sahip olmasına ve bu Anlaşmanın şartlarının uluslararası hukuk uyarınca Gürcistan'ın bağlayıcı mükellefiyeti olmasına, bu Anlaşma Gürcistan'ın kendi ülkesine ait yasalar altında, Projeyi ilgilendiren tüzüğün ortaya çıkardığı yasal rejim çerçevesinde geçerli olacakur; ve diğer Proje Anlaşmalarının ilgili hükümleri uyarınca bağlayıcı belgeler olup uygulanabilir olmasına BİNAEN;

Yukarıdaki hususları göz önünde bulunduran Taraflar, böylece, aşağıdaki şekilde anlaşmaya varmışlardır:

MADDE 1

TANIMLAR

Bu Anlaşmada (yukarıdaki başlangıç kısmı da dahil) büyük harfle başlayan ve bu Anlaşma metninde başka bir şekilde tanımlanmamış terimler; Ek 1'de belirtilen anlamlarda kullanılmışlardır.

MADDE 2

YETKİ

2.1 Bu Anlaşma ile ilgili olarak Hükümet, Devlet ve tüm Devlet Makamları adına bu Anlaşmada belirtilen taahhütleri vermek ve taahhütte bulunmak için Gürcü Hukukuna göre yetkilendirilmiştir. Bu Anlaşma ile ilgili olarak Devlet Makamlarının tüm yükümlülükleri, her bakımdan, Devletin kesin yükümlülükleri sayılacaktır. Devlet Makamlarının yükümlülükleri, aynı şekilde Hükümet, Yerel Yönetimlerin ve Devlet Kuruluşlarının her birisi dahil olmak üzere, Devleti oluşturan organların uyacakları ve yerine getirecekleri yükümlülükler olacaktır.

2.2 Devlet Makamlarının bu Anlaşmada belirtilmiş olan yükümlülüklerinin zamanında yerine getirilmesini ve Proje Faaliyetlerinin yürütülmesinin kolaylaştırılmasını ve eşgüdümünü sağlayabilmek için, Hükümet, MEP İştirakçilerine yapacağı yazılı bir bildirim ile (i) bu Anlaşmada belirtilen her türlü hak, lisans, vize, sertifika, yetki, onay ve izinlerin çıkarılmasını; (ii) yine bu Anlaşma veya herhangi bir diğer Proje Anlaşmasında özellikle belirtilen, veya bu metinde yazılı hakların kanıtı niteliği taşıyan bilgi, belge, veri ve diğer materyallerin verilmesini; ve (iii) bu Anlaşmada belirtilen bildirim, belge ve diğer yazışmaların teslimi ve alınmasını; ve (iv) Projenin uygulanmasını kolaylaştırmak üzere ilgili diğer iş ve işlemleri yapacak olan yetkili bir temsilci, kuruluş veya başka bir makamı atayacak ve MEP İştirakçileri bu yetkili temsilci, kuruluş, veya birimden veya onun aracılığı ile talepte bulunabilecekler ve haklarını alabileceklerdir.

2.3 MEP İştirakçileri bu Anlaşmaya göre yükümlülüklerini yerine getirmeleri ve Proje Faaliyetlerinin zamanında ve etkili biçimde gerçekleştirilmesinin kolaylaştırılması ve koordine edilmesinin haiz olduğu hayati önemi kabul ederler. Buna göre, MEP İştirakçileri; MEP İştirakçilerinin zamanında ve etkin biçimde hakları, menfaatleri, imtiyazları ve muafiyetlerinden yararlanmaları ve/veya bu Anlaşmaya göre yükümlülüklerini yerine getirme sırasındaki yöntem ve tarzlarını kolaylaştıracak olan (i) MEP İştirakçileri arasındaki iş yapısı, ve/veya iş faaliyetlerinin hüküm şartları ve (ii) MEP İştirakçileri veya (onun tayin edilmiş bir temsilcisi) tarafından bir MEP İştirakçisinin yerine getirmesi gerektiği Vergilerle ilgili tüm yükümlülükler gibi prosedürleri (bu prosedürler, diğerleri yanında, bir veya daha çok MEP İştirakçileri adına hareket edecek, bir veya daha çok temsilciler, komisyonların, veya diğer teşkilat veya fonksiyonel organların tayinini de içerir), Yürürlük Tarihinden itibaren en geç yüz seksen (180) gün içinde tamamlamak için Azami Gayret göstereceklerdir. MEP Temsilcisi(leri)'nin tayin edilmesinden sonra; Devlet Makamları; bir MEP Temsilcisine yapılan yazışmalar, işlemler, bilgilendirme ve teslimatlar konusunda, bu MEP Temsilcisinin belirtilen yetki alanı çerçevesinde, bunları MEP İştirakçilerine yapılmış yazışmalar, işlemler, bilgilendirme ve teslimat olarak kabul etmeye yetkilidir. Taraflar, ayrıca MEP İştirakçilerinin Devlet Makamlarına uygun bir bildirimde bulunmaları suretiyle bir veya daha çok sayıdaki belirli MEP Temsilcisi(leri)'ni görevden alma, değiştirme veya görevlerine son verme hakkına sahip olduklarını kabul ederler.

2.4 Taraflardan birinden gelen talep üzerine MEP İştirakçileri ve Devlet Makamları; MEP Faaliyetlerinin durumunu zaman zaman gözden geçirecek ve bu konuda ortaya çıkan hususları görüşeceklerdir.

MADDE 3

ANLAŞMANIN ZAMANI VE SÜRESİ

3.1 Bu Anlaşma, bu Anlaşmanın tüm Tarafları tarafından imzalandığı tarihden ("Yürürlük Tarihi") itibaren geçerli ve Taraflar açısından bağlayıcı olacak, ilk Petrol sevkiyatının gerçekleştirildiği tarihten itibaren kırk (40) yıllık bir esas dönem ("Esas Dönem") için devam edecek ve bu Anlaşmanın tüm diğer hükümlerine bağlı olarak Esas Dönemden sonra aşağıdaki şartlarla iki (2) adet, ardarda on (10) yıllık uzatma dönemi (her biri, bir "Uzatma Dönemi") geçerli ve yürürlükte kalacaktır; Şu kadar ki, bu Anlaşmanın gelecek Uzatma Döneminde geçerliğini sürdürmesi için MEP İştirakçileri, Esas Dönem ve ilk Uzatma Döneminin sona ermesinden önce üç yüz altmış (360) günden erken ve yüz seksen (180) günden geç olmamak kaydıyla (her biri, bir İhbar Dönemi) Hükümete bu Anlaşmayı sürdürme iradelerini belirten bir yazılı bildirim ("Uzatma Bildirimi") vermekle yükümlü olacaktır. Ayrıca, (1) şayet ilk Petrol sevkiyat tarihi 30 Haziran veya bundan önceki bir takvim günü ise Esas Dönem (i) bu takvim yılının kalan tüm günlerini kapsayan ilk yıl ile buna ilaveten (ii) Esas Dönemin bu ilk yılını takip eden otuz dokuz (39) takvim yılından ibaret olacaktır, ve (2) şayet Esas Dönemden ilk Petrol sevkiyat tarihi 1 Temmuz veya bundan sonraki bir takvim günü ise Esas Dönem (i) bu takvim yılının kalan tüm günlerini ve onu takip eden takvim yılının tüm günlerini kapsayan bir ilk yıl ile buna ilaveten (ii) bu ilk yılını takip eden otuz dokuz (39) takvim yılından ibaret olacaktır; Ancak muhakkak ki, her İhbar Dönemi zarfında, Taraflar gelecek Uzatma Dönemiyle ilgili İlave Ticari Konuları belirleyip çözümleyebileceklerdir. "İlave Ticari Konular" tabiri, Projeye ilişkin, Taraflardan birinin diğer Tarafa bir yazılı bildirimle (bu Uzatma İhbarından sonra en geç otuz (30) gün zarfında vereceği), çözüm olarak ve ekleme şeklinde bu Anlaşmaya ilave mukavelevi hüküm(ler) olarak kabul edilmesini istediği, ticari konular (Vergilerle ilgili konular haricinde) demektir. MEP İştirakçilerinin Esas Dönem veya Esas Dönem içindeki İlk Uzatma Dönemi sırasında Uzatma İhbarı vermemesi halinde, bu Anlaşma fesh olacak ve 3.7 nolu Bölüm hükümleri uygulanacaktır. Şüpheye mahal bırakmamak açısından, Tarafların İhbar Dönemi süresince İlave Ticari Konuları çözememeleri halinde, bu Anlaşma, Uzatma Döneminde de geçerli olacak ve ihtilaf, Anlaşmanın 17. Maddesi altında nihai karar için tahkime götürülecektir. Böyle bir tahkim halinde; hakemler, İlave Ticari Konular için Anlaşmaya ilave mukavelevi hüküm(ler)in katılıp katılmayacağını, katılacaksa hangi kapsamda katılacağını tespit ederlerken şunları dikkate alacaklardır: (A) Bu Anlaşma ve diğer Proje Anlaşmalarında mevcut hüküm ve şartları; (B) Şayet varsa; bu Anlaşma ve diğer Proje Anlaşmaları imzalandıktan (veya tadil edildikten) sonra vuku bulan ve işbu Anlaşma tahtında veya Anlaşma ile ilgili, bir Tarafın önemli zarar görmesine yol açan değişmiş ahval ve şartlar; (C) Şayet varsa; enflasyon veya deflasyonun bu Anlaşmaya etkileri; (D) Projeye doğrudan yabancı yatırımı teşvik eden ve destekleyen hükümet anlaşmaları çerçevesinde, bu Anlaşma ve diğer Proje Anlaşmaları altında, Taraflar tarafından yararlanılan menfaatler ve yüklenilmiş mükellefiyetler; (E) Petrolün uluslararası piyasalara (Ülke dahil) taşınması maksadıyla, Projenin ticari olarak hayatiyetini idame edebilir bir teşebbüs olmayı sürdürebilmesi; ve (F) İlave Ticari Konular hakkında belirli bir ihtilafı adilane bir şekilde çözmekle ilgili durumlar gibi vesair hususlar.

3.2. Yukarıdaki 3.1 nolu Bölüm hükümlerinden bağımsız olarak, bu Anlaşma, MEP İştirakçileri'nin Hükümete fesih hakkında yazılı bildirimde bulunmaları ile her

zaman feshedilebilir; MEP İştirakçileri tarafından söz konusu bildirimde belirtilen tarihten itibaren, Anlaşmanın herhangi bir maksat için hüküm ve geçerliliği kalmaz.

3.3. Şayet; MEP İştirakçileri, Yürürlük Tarihinden itibaren en geç otuz altı (36) ay içinde Tesislerle ilgili inşaat sahfasının başlatılmasına yönelik teşebbüste bulunmamışlarsa; bu takdirde, bundan sonra yüz yirmi (120) günlük bir süre zarfında Hükümet, işbu Anlaşmayı feshetmek için MEP İştirakçilerine yazılı bir bildirimde bulunma hakkına sahiptir. Bu fesih, belirtilen fesih ihbarnamesinin MEP İştirakçileri tarafından alındığı fiili tarihten itibaren otuz (30) gün sonra, bu otuz günlük zaman zarfında MEP İştirakçilerinin Tesislerle ilgili inşaat sahfasının başlatılması için herhangi bir girişimde bulunmadıkları takdirde geçerli olacaktır. Şayet; yukarıda belirtilen yüz yirmi (120) günlük süre, Hükümet bu tür bir fesih bildirimi vermeden sona erecek olursa; Hükümetin bu Anlaşmayı feshetme hakkı sona erecek ve Anlaşma, hükümleri uyarınca geçerli ve yürürlükte olacaktır. Ayrıca, Devlet Makamlarının MEP Faaliyetlerine ilişkin olarak yüklendikleri mükellefiyetleri ihmal veya reddetmesiyle oluşan herhangi bir gecikme miktarına göre, yukarıda belirtilen otuz altı (36) aylık süre uzatılacaktır.

3.4. Hükümetin Bölüm 3.3'te açıklanan fesih hakkına ek olarak; Hükümet bu Anlaşmayı işbu Bölüm 3.4'te açıklanan şartlar ve prosedürlere uygun olarak feshetme hakkına sahiptir. Hükümet, MEP İştirakçilerinin (11.3 nolu Bölümde açıklanan yükümlülükleri şeklindeki) müşterek ve münferit yükümlülüklerini esaslı olarak ihlal ettiği kanaatine vardığı taktirde; Hükümet, MEP İştirakçilerine gereken düzeltmeyi yapmaları için bu ihlal hakkında yeterli detayda bir bildirimde bulunabilir. Meselenin halli için yapılan müzakereler ve/veya tahkim işlemlerinin sürdüğü sırada, MEP İştirakçileri, iddia edilen ihlale çözüm bulmayı ve/veya bunu gidermeyi üstlenebilir fakat bununla yükümlü değildir, fakat MEP İştirakçileri ihtilaf konusu ihlali gidermek için çaba göstermeye başlamadıkları takdirde Hükümet bu ihlali kendisi giderebilir. Şayet; MEP İştirakçileri itiraz etmez ise ve etmediği ölçüde veya bu ihlale çözüm bulmak için yapılan müzakerelerden sonra, bu ihlalin oluştuğu yönünde Hükümetle bir mutabakata varırsa veya tahkim sonucunda böyle bir ihlalin oluştuğu tespit edilirse, MEP İştirakçileri bu ihlali gidermek için derhal çaba göstereceklerdir. Şayet; ihtilafsız bir bildirimin alınmasından, böyle bir ihlalin oluştuğuna dair bir çözüme ulaşılmasından veya tahkim kararı alınmasından sonra doksan (90) gün ("İhlal Giderme Dönemi") içinde bu ihlal giderilmez ise, Hükümet bu Anlaşmanın feshedildiğine dair MEP İştirakçilerine yazılı bir bildirim verme hakkına sahiptir. Bu fesih, Hükümetin MEP İştirakçilerine bu fesih bildirimini verdiği tarihten itibaren otuz (30) gün sonra geçerli olacaktır. Şayet; MEP İştirakçileri tarafından İhlal Giderme Dönemi zarfında ihlal giderildiği taktirde, daha önce bildirilen ihlal hakkında Hükümetin bir fesih bildiriminde bulunma hakkı sona erecek ve bu Anlaşma geçerli olacak ve yürürlükte kalacaktır. İhlal Giderme Süresi zarfında tam olarak halledilemeyen bir ihlal durumunda, MEP İştirakçileri, İhlal Giderme Süresi zarfında ihlali gidermek için çaba göstermeye başlayarak ve sonrasında ihlal giderme çabalarını gayretli bir şekilde takip ederek ihlali giderme ve buna ilişkin fesihden kaçınma hakkına sahiptirler. İhlal Giderme Süresi dışında gerçekleştirilen ihlal giderme çabası, İhlal Giderme Süresi zarfında yapılmış sayılacak ve Hükümetin, daha önce bildirimde bulunulan ihlale ilişkin olarak bir fesih bildiriminde bulunma hakkı sona erecek ve bu Anlaşma geçerli olacak ve yürürlükte kalacaktır. MEP İştirakçileri tarafından gerçekleştirilen bir ihlal giderme çabasının zamanında veya yeterli olup olmadığı ve/veya feshin uygun şekilde gerçekleşip gerçekleşmediği hakkındaki ihtilaflar 18. Madde uyarınca tahkime

götürülebilecektir. İşbu 3.4 nolu Bölüm hükümleri uyarınca, nizalı bir ihlalin Hükümet tarafından giderilmesi halinde bu ihlalin daha sonra Madde 18 uyarınca esaslı bir ihlal olduğuna karar verildiği takdirde MEP İştirakçileri Hükümet tarafından bu ihlalin giderilmesi için yapılan tüm masrafları ödeyeceklerdir.

İşbu 3.4 nolu Bölüm açısından "esaslı ihlal" aşağıdaki özelliklere sahip ihlal demektir:

(i) MEP İştirakçileri tarafından aşağıdaki hususların temini için uygun önlemler alınmasının bilinçli ve ısrarlı biçimde ihmali veya reddedilmesi:

(a) Ülke içinde kendilerine ait Proje Faaliyetlerinin işbu Anlaşmada belirlenen standart ve usüllere uygun olması; veya

(b) Ülke içindeki Projeye ilişkin faaliyetlerinin Gürcistannin milli güvenliğine bir tehdit oluşturmaması; veya

(ii) Tüm Anlaşmanın uygulanmasına imkan vermeyen nitelikte ihlal; ve,

Yukarıda (i) ve (ii) maddelerinin biri veya her ikisin vukuu durumunda ve ihlalin mahiyeti ve derecesinin (tekrarlama hali dahil), bu şartlarda tek makul çarenin bu Anlaşmanın tamamen ve nihai olarak feshedilmesi ve Ülkede Projeye süresiz olarak son verilmesi olduğu neticesini makul olarak desteklemesi. Bu madde uyarınca fesih, Hükümetin bu Anlaşmaya göre sahip olacağı diğer tazminat haklarına zarar vermeyecektir.

Yukarıda belirtilen hususlardan bağımsız olarak; şayet bu tür esaslı bir ihlale, bir Devlet Makamının bir Proje Anlaşmasını ihlali ve/veya görevini ihmal etmesi sebep olmuş ise veya bu tür esaslı bir ihlal bunlardan kaynaklanıyor ise; Hükümet, bir bildirimde bulunma ve/veya feshetme hakkına sahip olmayacaktır.

3.5 İşbu Anlaşma, bu 3. Madde uyarınca daha önce sona erdirilmediyse; bu Anlaşma MEP İştirakçileri tarafından yazılı olarak Hükümete belirtilen tarih olan, tüm Proje Faaliyetlerinin süresiz olarak sona erdiği tarihte sona erecek ve yürürlük ve geçerlikten kalkacaktır.

3.6 Başka bir Proje Anlaşmasında açıkca belirtilmedikçe; bu Anlaşmanın tarafları, hiçbir MEP İştirakçisinin veya diğer Proje İştirakçilerinin her hangi bir Proje Faaliyetini üstlenme veya bir şekilde Projeyi yürütme veya uygulama veya bu Anlaşmaya ya da diğer bir Proje Anlaşmasına veya başka bir şeye dayanarak başlamış oldukları her hangi bir Proje Faaliyetini devam ettirmeye yönelik herhangi bir Devlet Makamına karşı yükümlü olmadıklarına veya her hangi bir şekilde bunları yapmak zorunda olmadıklarına dair açıkça anlaşmışlardır.

3.7 Bu Anlaşmanın fesh edilmesi; (i), Tarafların (artık Taraf olmayanlar da dahil) fesihten önce oluşmuş tüm yükümlülüklerini tam olarak ifası'yle ilgili haklarını ve (ii) bu Anlaşma ile bir Taraf (veya daha önceki Taraf) lehine sağlanmış olan feragat ve tazminat haklarını etkilemeyecektir.

MADDE 4

VERİLEN HAKLAR

4.1 Proje amaçları için ve Proje Anlaşmaları uyarınca Devlet Makamları aşağıdaki hakları verir;

(i) Proje İştirakçileri'ne, Projeyi uygulama ve yürütme, tüm Proje Faaliyetlerini gerçekleştirme konularında mutlak ve kısıtlanmamış hak ve imtiyazlar; ve

Proje Anlaşmaları uyarınca Devlet Makamları tarafından, bunların hepsine veya aralarında birine tanınmış diğer hak ve imtiyazların tamamından yararlanma hakları;

(ii) MEP İştirakçileri ve MEP İştirakçileri tarafından belirlenecek diğer Proje iştirakçilerine Ek 2'de belirtildiği şekilde münhasır ve kısıtlanmamış Arazi Hakları;

(iii) MEP İştirakçileri'nin her birine, Daimi Arazi ile ilgili olarak; kullanma, zilyetlik, kontrol, altında veya üstünde inşaat yapmak, ve (sadece MEP İştirakçilerinin takdirine göre) diğer Kişiler tarafından Daimi Arazinin kullanılmasına, işgal edilmesine, altında veya üstünde inşaat yapılmasına, tasarrufta ve kontrolde bulunulmasına mani olmak veya izin vermek için münhasır ve kısıtlanmamış ayni hak,

(iv) MEP İştirakçilerinin her birine, Tesisleri inşa etme, sahip olma, kullanma, zilyetlik ve kontrol etmek için münhasır ve kısıtlanmamış hak ve imtiyaz;

(v) Proje İştirakçileri'ne, Proje Faaliyetlerini yürütmek için, Bölüm 19.2 hükümleri uyarınca; bir Proje İştirakçisinin görüşüne göre bu gibi Faaliyetleri yürütmede gerekli bilgi, yetenek ve deneyime sahip bulunduğunu kanıtlayan Kişiler ve bunların personeli (Devletin vatandaşları ve 7.2 Bölümüne göre Devletten başka ülkelerin vatandaşları da dahil olmak üzere) için münhasır ve kısıtlanmamış istihdam ve mukavele yapma hak ve imtiyazı.

(vi) Tesislerdeki hidrostatik ve diğer testleri gerçekleştirmek için; MEP İştirakçileri ve bunlar tarafından belirlenen Müteahhitlere, Tesislerin yakınında mevcut bulunan yeterli nitelik ve niceliğe sahip ve suyu bedelsiz olarak kullanma hakkı ve testlerin tamamlanmasından sonra Tesislere yakın belirtilen yerlere bunu boşaltma hakkı.

4.2 Bu Anlaşma tahtında tanınan veya sağlanan haklar, muafiyetler ve/veya istisnalar; Devlet Makamları tarafından, MEP İştirakçileri ve Proje ve Proje Faaliyetlerini yürütmek üzere MEP İştirakçilerince taahhüde sokulmuş diğer Proje İştirakçileri için ve bunlar tarafından Proje ve Proje Faaliyetlerinin gerçekleştirilmesine ilişkin olarak verilmiştir. Böylece, Devlet Makamları, MEP İştirakçilerinin Proje ve Proje Faaliyetlerini yürütmek için Proje İştirakçileri ile iş yapma ve/veya bunları görevlendirme niyetinde olduğunu kabul etmekte ve bu Proje İştirakçilerinin, Proje Anlaşmasına uygun olarak sağlanan tüm hak, muafiyet ve imtiyazlardan; Projeye katılımlarından dolayı yararlanmasına rıza göstermektedir. Bu tür Proje İştirakçilerine bazı haklar, istisnalar veya imtiyazlar Gürcü Hukukunun işleyişine göre (Proje Anlaşmalarının burada belirtildiği gibi veya başka şekilde Gürcü Hukukuna girmesi ve onaylanması) henüz tanınmamış ise; Devlet Makamları, MEP İştirakçilerinin her birine (i) bu hakları bu tür Proje İştirakçilerine tanıma hakkı, veya (ii) Madde 17 uyarınca bu tür hakları bu Proje İştirakçilerine devretmek, tahsis veya bunların da paylaşmasını kabul etmek üzere hak ve yetki vermektedir. Ayrıca MEP İştirakçilerinden biri tarafından istenmesi halinde; Devlet Makamları, Proje veya Proje Faaliyetleri veya bunların bir kısmının gerçekleştirilmesini kolaylaştırmak için yeterli ve uygun biçimde bir yazılı belge ile herhangi bir Proje İştirakçisine bu hakların tanındığına dair belge vereceklerdir.

MADDE 5

HÜKÜMET GARANTİLERİ

5.1 Aşağıdaki yükümlülüklerin Devlet Makamlarının asli yükümlülükleri olduğunu teyit etmesinin yanısıra; Hükümet, MEP İştirakçileri'nin her birine, bu Anlaşmayla Devlet Makamları adına ve onları bağlayıcı nitelikteki kabul, taahhüt ve garantilerin yürürlük ve geçerliğini; Proje Anlaşmaları uyarınca Devlet Makamları tarafından, tüm Proje İştirakçileri veya bunlardan birine verilen (veya verilecek olan) hak ve imtiyazları; ve Devlet Makamlarının Proje Anlaşmalarından doğan tüm yükümlülüklerin zamanında ve tam olarak yerine getirileceğini garanti eder.

5.2 Yukarıda belirtilen hususların genişlik ve kapsamını sınırlamaksızın; Hükümet, bu Anlaşmaya göre, Devlet Makamları adına MEP İştirakçileri'nin her birine karşı aşağıdakileri taahhüt eder:

(i) Devlet Makamları, Petrolün Ülke'ye giriş, Ülke'den geçiş ve Ülke'den çıkışında serbestçe geçişini önlemeyecek veya engellemeyecektir;

(ii) Devlet Makamları, Tüm Proje Anlaşmaları uyarınca Devlet Makamlarının almaları gereken tüm kararları alacaklar ve yapmaları gereken iş ve işlemleri yapacaklardır;

(iii) Devlet Makamları, bir Proje Faaliyetini engelleyici veya geciktirici veya Projeyi başka biçimde olumsuz yönde etkileyici (Petrolün Tesislerden veya Tesislere akışını dolaylı veya dolaysız kısıtlayıcı, önleyici veya sınırlayıcı nitelik taşıyan; güvenlik, sağlık, çevre ve emniyet nedenlerinden kaynaklanan eylemli veya eylemsiz davranışlar da dahil olmak üzere; ancak, duruma göre ciddi tedbirleri gerektirecek büyüklükte, acil düzeltici önlemler alınmadan Tesislerin işletiminin sürdürülmesi, kamu güvenliğine, sağlığına, emniyetine veya çevreye acil maddi tehlike yaratacak boyutta ise, bu tehlikeyi ortadan kaldırmak için gereken zaman içinde olmak kaydı ile ve bu durum müstesna) veya bir Proje Anlaşmasına uygun olarak verilmiş hakları zedeleyici bir tarzda işlemlerde bulunmayacaklardır;

(iv) Devlet Makamları, Proje Faaliyetleri ile ilgili olarak tam bir işbirliği içerisinde bulunacaklardır;

(v) Devlet Makamları, Petrol veya Tesisler üzerinde mülkiyet veya zilyetlik haklarıyla ilgili talep ve iddialarda bulunmayacaklardır;

(vi) Devlet Makamları, Bölüm 4.1(iii) uyarınca Devlet Makamları tarafından Daimi Araziye ilişkin hakların verilmesine aykırı biçimde, Daimi Araziye ilişkin haklar üzerinde talep, iddia veya kısıtlayıcı işlemde bulunmayacaklardır; ve

(vii) Devlet Makamları, bu Anlaşmanın 9. Maddesi ve bir Proje Anlaşması hükümleri uyarınca yapılacak tazminat ödemeleri de dahil olmak üzere, bir Proje Anlaşmasından dolayı veya böyle bir Anlaşma ile ilgili olarak borçlu oldukları ve vadeleri gelmiş tüm para ödemelerini yapacaktır;

5.3 Bu 5. Maddede Hükümet tarafından verilen garantiler:

(i) Münferid, bağımsız, mutlak, gayri kabili rücu ve şartsız olup; her birisi Hükümetin bağımsız taahhüdü ve asli yükümlülüğü niteliğinde; Devlet

Makamlarının Proje Anlaşmalarına bağlı diğer tüm yükümlülüklerinden ayrı olarak ve bu yükümlülüklerin yerine getirilmemeleri, geçersizlikleri veya icra ve infazının gayri kabil olmasına bakılmaksızın ayrıca geçerlidir;

(ii) Devlet Makamlarını teşkil eden birimlere karşı müştereken ve müteselsilen icra ve infazı kabil olup, icra ve infaz durumlarında bu işlemlerin kime veya kimlere karşı yapıldığına bakılmaksızın, bunlara ilişkin ödeme talep ve kararları [_____] verilir ve bu talep ve kararların tutarları, ilgili karar ve talep ödenmek üzere [_____] verildiği tarihten sonraki otuzuncu (30) günde veya bu güne kadar süre içinde (ödeme taleplerine Devlet Makamları tarafından itiraz edilmediği durumda) MEP İştirakçilerine ödenir; ve

(iii) Bu 5.3(iii) Bölüm uyarınca; garantilerin, yükümlülüklerin ilgili Proje Anlaşması hükümlerine uygun olarak tümüyle yerine getirilmesi haricinde, bu garantinin ortadan kaldırılmasına yol açacak bir olayın gerçekleşmesi sonucunda yine bir Proje Anlaşmasına veya benzerine dayanılarak Devlet Makamlarınca ileri sürülebilecek herhangi bir gerekçeyle değiştirilemez, hafifletilemez ve geçersiz kabul edilemez.

5.4 Bu 5 numaralı Maddede verilen garantilere dayanarak Hükümet; (i) bu Anlaşmada Devlet Makamlarının yükümlülükleri olarak gösterilen yükümlülükleri teyit eder; ve yine Devlet Makamlarının Proje Anlaşmaları tahtındaki tüm yükümlülüklerini yerine getirmelerine rıza gösterir; ve (ii) Devlet Makamlarının Proje Anlaşmalarından doğan tüm yükümlülüklerini zamanında yerine getirebilmelerini sağlar; gerek bunun için, gerekse yukarıdaki teyidi daha belirgin hale getirmek için istenilen veya uygun görülen tüm kararnameleri, kanunları, yönetmelikleri, kuralları, içtihatları, yetkileri, onayları ve izinleri zamanında ve yazılı olarak çıkaracaktır.

MADDE 6

BEYAN VE GARANTİLER

6.1 Bu Anlaşma ile Hükümet, MEP İştirakçileri'nin her birine, Yürürlük Tarihi itibarı ile Hükümetin aşağıdaki hususları gerçekleştirdiğini beyan ve garanti eder:

(i) Hükümetlerarası Anlaşmanın geçerli olması ve Hükümetlerarası Anlaşmanın; uluslararası hukuk ve Gürcü Hukuku uyarınca bağlayıcı olması için Gürcü Hukuku ile istenen, Devlet Makamlarının yetkilendirilmesi ve meclise ait, yasama ve diğer iş ve işlemleri gerçekleştirmiştir; ve

(ii) Bu Anlaşma hükümlerinin ve bu Anlaşmaya göre Devlet Makamlarının MEP İştirakçileri ve/veya diğer Proje İştirakçileri lehine verdikleri çeşitli haklar ve üstlendikleri yükümlülüklerin; Proje ve tüm Proje Faaliyetlerine ilişkin Devlet Makamlarının bağlayıcı yükümlülükleri olarak Gürcü Hukuku uyarınca hakim yasal rejimi olarak geçerli kılınması için Gürcistan'ın Cumhurbaşkanının imzası da dahil olmak üzere, Gürcü Hukukunun icaplarına uygun olarak tüm meclise ait, hukuki veya diğer işler ve yasalaştırma işlemlerini tamamlamıştır.

6.2 Bu Anlaşma ile Hükümet, MEP İştirakçileri'nin her birine, gerek Geçerlilik Tarihi itibarı ile, gerekse tüm Anlaşma süresi boyunca aşağıdaki hususları gerçekleştirdiğini beyan ve garanti eder:

(i) Hükümet; Devlet Makamlarının, 7.1 sayılı Bölüm uyarınca yükümlülüklerini yerine getirmesine bağlı olarak; işbu Anlaşmayı Gürcü Hukuku uyarınca imzalamaya ve kendisine, Devlete ve Devlet Makamlarına ait yükümlülükleri taahhüt etme, yüklenme ve üstlenmeye hukuken yetkilidir;

(ii) Devlet Makamlarının; Arazi Hakları ile ilgili olarak, (Daimi Arazi de dahil) mutlak ve münhasır hukuki yetkileri vardır veya bunları zamanında elde edebilecek hukuki yetkileri haizdirler; ayrıca Madde 4'de belirtilen ve MEP İştirakçileri'nden biri tarafından bu Anlaşmaya göre devir ve temlik edilebilecek olan hak ve imtiyazları vermek için Gürcü Hukuku uyarınca tam hak, yetki ve salahiyete veya zamanında, tek başına ve münhasır yetkiyi almak için gerekli yasal salahiyete sahiptirler;

(iii) Devlet Makamlarının gerek bu Anlaşma gerekse diğer Proje Anlaşmaları uyarınca yükümlülükleri (5. Madde uyarınca verilen Hükümet Garantileri de dahil olmak üzere), yine bu Anlaşmanın ve diğer Proje Anlaşmalarının hükümlerine göre Devlete ve Devlet makamlarına karşı geçerli, bağlayıcı ve kabili icra ve infazdır;

(iv) Hükümetlerarası Anlaşmaya göre (II. Maddesi (2). Bölümü'nde açıklanan beyan ve garantiler dahil, fakat bunlarla sınırlı olmaksızın) Hükümetle ilgili olarak verilen beyan, garanti ve taahhütler; icabında bu Anlaşma tahtında uygulanacak ve MEP İştirakçileri tarafından uygulanabilir olacaktır;

(v) Devlet Makamları; herhangi bir Proje Anlaşması uyarınca Proje İştirakçilerinin sahip oldukları hak ve imtiyazların kullanılması ve bunlardan faydalanılması ile bağdaşmayan veya bununla çelişen veya bunu sınırlayan veya engelleyen hak veya imtiyazları hiçbir Kişiye tanımamıştır veya tanımakla yükümlü değildir;

(vi) Ek 2'de belirtilen Arazi Hakları, ve özellikle bu Anlaşma ile Devlet Makamları tarafından Daimi Arazi ile ilgili MEP İştirakçilerine verilen münhasır kullanma, inşaat yapma, zilyetlik veya kontrol etme hakları arazinin mülkiyeti haricindeki tasarruf haklarını teşkil eder.

6.3 MEP İştirakçilerinden her biri Yürürlük Tarihinden itibarıyla aşağıdakileri beyan ve taahhüt eder:

(i) Teşkilatlandığı veya kurulduğu ülke mevzuatına uygun olarak yasal biçimde kurulmuştur, varlığı geçerlidir ve itibarlı durumda bulunmaktadır; şu an yapmış olduğu veya yapmayı düşündüğü işe girişmek için yasal yetkiye sahiptir, yapmış olduğu işin niteliği dolayısıyla bu tür bir lisans veya iznin gerekli olduğu tüm ülkelerde bir yabancı şirket olarak yasal biçimde gerekli lisans ve izinleri almıştır ve iyi bir durumdadır;

(ii) Bu Anlaşmayı imzalamak ve gerçekleştirmek ve bu Anlaşmaya göre yükümlülüklerini yerine getirmek için yetkilidir ve tüm bu faaliyetleri ile ilgili kendi tarafınca gerekli muamelelerle yetkilendirilmiştir;

(iii) Bu Anlaşmanın imzalanması, teslimi ve gerçekleştirilmesi. kuruluş veya teşkilatlanma dokümanları veya kendisinin taraf olduğu veya kendisi veya

herhangi bir varlığının bağlı olduğu veya etkilendiği bir anlaşma, kararname veya talimatname gereği bir ihlal oluşturmaz veya bu ihlal halinden dolayı işlemlerin yapılmasını hızlandırmaz;

(iv) Bu Anlaşma yasal ve geçerli olarak imzalanmış ve teslim edilmiştir ve kendi üzerinde yasal, geçerli ve bağlayıcı bir yükümlülük teşkil etmektedir ve icra edilebilirliği; ancak iflas, borcunu ödemede acze düşme, dağılma, çözülme veya genel olarak alacaklılarının haklarını etkileyen diğer yasal işlemler veya uygulanabilir olduğu ölçüde genel hakkaniyet prensipleri ile sınırlanabilir;

(v) Kendisine karşı, tek tek veya beraberce işleri veya varlıkları veya mali veya başka türlü durumu üzerinde olumsuz esaslı bir etki veya bu Anlaşmaya göre taahhütlerini ifa yeteneğinin zarar görmesi ile sonuçlanabilecek, bir mahkeme, tahkim heyeti veya hükümet makamı huzurunda süren veya başlayabilecek bir işlem, dava, muamele veya soruşturma bulunmamaktadır. Bu Taraf; bildiği kadarıyla; olumsuz ciddi bir etki veya bozulma ile sonuçlanabilecek bir emir, kararname, talimat veya mahkeme, tahkim heyeti veya hükümet makamı karar veya hükmüne ilişkin olarak bir ihlal halinde değildir;

(vi) Kendisi için geçerli tüm yasalara riayet etmiş ve hep birlikte ticari faaliyetlerini veya mali durumunu veya bu Anlaşma tahtındaki yükümlülüklerini yerine getirme yeteneğini esaslı şekilde olumsuz etkilemiş veya etkileyebilecek türde para cezaları, cezalar, tedbir kararı veya ceza gibi sorumluluklara maruz kalmamıştır; ve

(vii) Bu Anlaşmada kendi tarafından yapılan hiçbir beyan veya garanti önemli bir gerçek hakkında gerçeğe aykırı beyan içermez veya bu beyan veya garantinin; yapıldığı sıradaki hal ve şartlarda yanıltıcı olmaması için söylenmesi gereken esaslı bir hakikatı gizlemez.

MADDE 7

HÜKÜMETİN BELİRLİ RIZA VE TAAHHÜTLERİ

7.1 Bu Anlaşma ile Hükümet Gürcü Hukuku uyarınca bu Anlaşmanın ve tüm Proje Anlaşmalarının yürürlükte kalması ve tamamen uygulanması ve tüm Proje Anlaşmalarında belirtilen faaliyet ve işlemlerin müsadesi, yapılabilmesi ve desteklenmesi için gerekli veya gerekebilecek tüm işlemlerin ve onayların alınması, tüm yasa ve kararnamelerin çıkarılıp yasalaştırılmasını vaktinde temin edeceğini taahhüt ve kabul eder. Bu itibarla Hükümet, MEP İştirakçileri ile istişarede bulunacak ve gerekli yasa veya kararnamelerin gidişatı ve yukarıdaki taahhütlere uymak için gerekli veya gerekebilecek tüm işlemlerin durumu hakkında onları devamlı bilgilendirecektir.

7.2 Hükümet bu Anlaşmanın tüm süresi boyunca (kendi adına ve Devlet Makamları adına taahhütte bulunarak) aşağıdakileri taahhüt ve kabul eder:

(i) Bu Anlaşma tarihinden itibaren, Devlet Makamları, zaman zaman bu Anlaşmanın, Hükümetlerarası Anlaşma ve diğer tüm Proje Anlaşmalarının Projeye ilişkin olarak Gürcistan'ın hakim yasal rejimi olarak geçerli olması ve bunların Gürcü Hukuku uyarınca ve Hükümetlerarası Anlaşma bakımından uluslararası hukuk altında Devlet Makamları için bağlayıcı

olması için bu anlaşmaların yazılı olarak temditi, yenilenmesi, değiştirilmesi, tadilat veya başka türlü değişiklik yapılması halinde gerekebilecek gerekli tüm yazışma ve meclise ait işlemleri, hukuki veya diğer işlemleri, onama ve yasama işlemlerini tamamlayacaklardır. Bu itibarla Hükümet, MEP İştirakçileri ile istişarede bulunacak ve gerekli yasa veya kararnamelerin gidişatı ve yukarıdaki taahhütlere uymak için gerekli veya gerekebilecek tüm işlemlerin durumu hakkında onları devamlı bilgilendirecektir;

(ii) Proje Anlaşmaları içerisinde açıkça verilmiş olanlar veya MEP İştirakçilerinin tamamından önceden yazılı rıza alınmış olması haricinde; Devlet Makamları, Tesisleri kullanma veya Arazi Hakları konularında kimseye hiçbir hak tanımayacaklardır ve Proje İştirakçilerinin Proje Anlaşmalarından doğan haklarından tam olarak yararlanmasını ve bu hakları tam olarak kullanmasını engelleyecek, bu haklara zıt ve çelişen hiçbir hakkı hiçbir Kişiye tanımayacaklardır;

(iii) Proje Anlaşmaları içinde açıkça belirtilmiş olanlar dışında, Devlet Makamları MEP İştirakçilerinin yazılı rızası olmaksızın, Proje İştirakçilerinden birine Proje Anlaşmaları ile verilmiş olan bir hakkı, menfaati veya yararı (ilgili Proje Anlaşmasının feshi veya değiştirilmesi ile veya başka bir yolla dahi olsa) daraltmayacaklardır, şarta bağlamayacaklardır ve sınırlamayacaklardır;

(iv) Devletin muhaceret (vize ve ikamet izni mevzuatları dahil), gümrük, ceza ve diğer ilgili kanunlarının uygulanması hali hariç; Devlet Makamları, Projeye ilişkin personelin ülkeye giriş veya çıkışı hususunda bir kısıtlama koymayacak ve bir kısıtlamaya izin vermeyecektir;

(v) 10.4 üncü bölümde belirtilen hal ve şartlar (Bölüm 10.2 (iii)' de belirtilen Kamulaştırma bedelleri ödenmek şartıyla Bölüm 10.4'e uygun olsun olmasın tüm durumlarda) haricinde, Devlet Makamları, Projeye ilişkin Kamulaştırma işlemlerine girişmeyecektir;

(vi) Herhangi dahili veya uluslararası bir anlaşma veya sözleşme, bir mevzuat, yasama, karar, onay, kararname, katılım veya müsaade; başka türlü bir taahhüt, politika veya ilan veya izin; şayet Projenin uygulanışını olumsuz etkiliyor, aykırı oluyor veya çelişiyorsa veya Projenin değerini sınırlıyor, azaltıyor veya olumsuz etkiliyorsa; veya bu Anlaşma veya başka bir Proje Anlaşması tahtında verilen veya oluşan hak, imtiyaz, istisna, feragat, tazminat veya korumaları sınırlıyor, azaltıyor veya olumsuz etkiliyorsa tüm bunlar; 7.2(x)'unci Madde uyarınca Hukukta Değişiklik olarak addedilecektir.

(vii) Devlet Makamları aşağıdaki şekilde hareket edecektir:

(1) Bu Anlaşmada ve Anlaşmanın Ek 2'de belirtildiği şekilde, Proje süresi boyunca gerektiği takdirde, zaman zaman, Arazi Haklarının edinilmesi, verilmesi ve kullanılmasına ilişkin olarak MEP İştirakçilerine ve diğer görevlendirilen herhangi bir Müteahhide karşı tüm yükümlülüklerini yerine getirmesi ve her türlü yardımı göstermesi karşılığında MEP İştirakçileri tayin edilen [_____] ödeme planına uygun olarak toplam doksan dokuz milyon Dolar (99.000.000.- USD) tutar ödeyecektir;

(2) Devlet Makamları tarafından MEP İştirakçilerine Arazi Hakları verilmesiyle sona erecek, şarta bağlanacak, sınırlanacak veya etkilenecek

herhangi bir mülkiyet veya diğer ayni hak, işgal, inşaat veya zilyetlik hakkına sahip bulunan veya bu tür iddiada bulunan tüm ve her türlü Kişinin belirlenmesiyle ilgili tam mesuliyet ve sorumluluğu taşıyacaktır;

(3) Devlet Makamları, yukarıdaki 2. bentte belirtilen Kişilere, MEP İştirakçilerinin her birinin Arazi Haklarını ve MEP İştirakçilerinden herhangi biri, Anahtar Teslimi Müteahhidi ve diğer görevlendirilen herhangi bir Müteahhide Proje Faaliyetlerini yürütebilmeleri için arazide bulunma müsaadelerini önceden bildirme hususunda tam mesuliyet ve sorumluluk taşıyacaktır;

(4) Her bir MEP İştirakçisi ve bunların görevlilerinin Arazi Haklarını alma ve kullanmasına imkan sağlamak ve özellikle, Devlet Makamları tarafından MEP İştirakçilerine bu Anlaşmanın 4.1(iii) Bölümünde açıklanan (mülkiyet dışında) münhasır ve kısıtlanmamış tasarruf hakkı ve bu Anlaşmanın 4.1(iv) Bölümünde açıklanan Tesislerin münhasır ve kısıtlanmamış mülkiyet hakkını sağlaması şartını yerine getirmek için alma, cebri istimlak, kamulaştırma kudreti veya diğer benzeri hükümranlık yetkilerini kullanacaktır;

(5) Yukarıdaki (4). bent uyarınca elde edilen hakların MEP İştirakçilerinden her birine verilmesi ve temliki hususunda Devlet Makamlarının yetkili kılınması için Gürcü Hukukunun icap ettirmesi halinde Ülke içinde Kişilere gerekli ödemeleri yapacaktır;

(6) MEP İştirakçilerinin her birine (yerine göre mülkiyet, işgal, zilyetlik, inşaat ve/veya kullanma hakları ellerinden alınan Kişilerin yazılı muvafakatları da dahil olmak üzere) her türlü giriş ve/veya tahliye haklarını gösterir yazılı belgeleri verecektir;

(7) Özellikle yukarıdaki 4. Madde uyarınca kazanılmış hakları da içeren Arazi Haklarının ve buna ilişkin tüm gerekli dokümanların; Gürcü Hukuku uyarınca ve Gürcü Hukukunun ilgili gereklerini karşılamak ve MEP İştirakçilerinin herbirinin Arazi Haklarına ilişkin; özellikle yukarıdaki (4). Madde uyarınca kazanılan haklarının kamuya ilanı için MEP İştirakçileri lehine ve bunların adlarının Daimi Araziye ilişkin olarak mülkiyet hak sahipleri ve Tesislerin sahipleri olarak belirtilmesi suretiyle uygun şekilde ve zamanında tescil ve kayıt edilmesini sağlayacaktır; ve

(8) Her bir MEP İştirakçisi, Bölüm 7.2(vii)'ye göre diğer etkilenen Proje İştirakçilerini; Arazi Haklarına ve üçüncü tarafların (MEP İştirakçileri tarafından hak tanınan, Arazinin bitişiğindeki toprak sahipleri tarafından getirilen talep veya iddialar veya kullanım dahil) Daimi Araziye girme ve yüzeyini kullanma talep veya iddialarından kaynaklanan herhangi bir Zarar Ziyana karşı ve bu toprak sahipleri ve/veya (Proje Faaliyetlerine katılan Kişiler dışındaki) Kişiler tarafından bu toprak sahiplerinin ve/veya Kişilerin Daimi Arazi üzerinde sebep oldukları veya arazi yüzeyini kullanmalarından dolayı Tesisler ve MEP Faaliyetlerinde meydana getirilen Zarar Ziyana karşı koruyacak, savunacak ve zarar ziyanı karşılayacaktır.

(viii) Devlet Makamları, MEP İştirakçilerinin zaman zaman seçebilecekleri şirketleşmemiş ortak girişim, bir sınırlı sorumlu ortaklık, bir limited şirket, şirket, anonim şirket, şube[ler] veya diğer bir yapı veya düzenleme dahil olmak üzere, MEP İştirakçileri'nin herhangi bir hukuki veya ticari yapı veya yapılar kullanarak Projeyi uygulamalarına açıkça izin ve onay verecektir;

(ix) Burada açıkça belirtilmedikçe, Devlet Makamları; MEP İştirakçileri ve/veya bu tür anlaşmalara taraf olan diğer Proje İştirakçilerinin yazılı rızası olmaksızın bu Anlaşma, Hükümetlerarası Anlaşma veya diğer herhangi bir Proje Anlaşmasını değiştirmeyecek, iptal etmeyecek, sona erdirmemeyecek, geçersiz saymayacak veya gayri kabili icra ve infaz ilan etmeyecek veya engelleme veya sınırlamaya kalkışmayacaktır;

(x) Proje Anlaşmaları ile tesis edilen Ekonomik Denge; (1) Yürürlük Tarihinden veya (2) Hükümetin Bölüm 7.1 veya 7.2(i) uyarınca yükümlülüklerini yerine getirdiği tarihten hangisi daha sonra oluşursa o tarihten sonra, uygulanabilirliği ölçüde, Gürcü Hukukunun değişikliği, ilgası, geri çekilmesi, feshi veya mühletinin dolması, Gürcü Hukukunun yasalaşması, kabul edilmesi veya yayınlanması, Gürcü Hukukunun (mahkemeler, yürütme veya yasama makamları, veya idari veya düzenleyici makamlar tarafından) yorumlanması veya uygulanması, adli makamlar, mahkeme ve kurullar, Devlet Makamlarının kararları, politikaları veya benzer işlemleri, hukuki tağyirler, ve adli makamların, mahkeme ve kurulların ve/veya Devlet Makamlarının Gürcü Hukukuna göre işlem yapması, yetki kullanması veya Gürcü Hukukunu uygulamayı ihmal etmesi veya reddetmesinden kaynaklanan değişiklikler dahil, Gürcü Hukukunda (Vergiler, sağlık, emniyet ve çevre ile ilgili Gürcü Hukuku dahil) meydana gelen herhangi bir değişiklik (bu değişikliğin yalnızca Projeye veya genel uygulamaya yönelik olup olmamasına bakılmaksızın) ("Hukukta Değişiklik") doğrudan veya dolaylı olarak Ekonomik Dengeyi bozarsa ve bozulduğu ölçüde veya olumsuz etkilerse ve etkilediği ölçüde Devlet Makamları, Ekonomik Dengenin yeniden sağlanması için mümkün olan tüm işlemleri yapacaklardır. Yukarıda belirtilen hususları sınırlamaksızın; bir adli makam, kurul veya mahkeme tarafından bu Anlaşmanın, imtiyaz niteliği taşıyan özel idari bir sözleşme teşkil ettiği yönünde Gürcü Hukukuna ilişkin bir yasama işlemi veya herhangi bir yorum veya uygulama veya herhangi bir karar kesinlikle Hukukta Değişiklik olarak addedilecektir. Ekonomik Dengeyi tekrar sağlamak için mümkün olan tüm işlemleri yapma yükümlülüğü; tüm gerekli araçlarla tüm tedbirleri alma, muafiyet, yasama, kararname ve/veya diğer emredici işlemlerle herhangi bir Proje Anlaşması ve bu tür bir Gürcü Hukuku arasındaki bir çelişki ve uyumsuzluğu ortadan kaldırmayı da içerir; ve

7.3 MEP İştirakçilerinin veya MEP İştirakçilerinin görevlendirebileceği diğer bir Proje İştirakçisinin talebi üzerine, ilgili Devlet Makamı, MEP İştirakçilerinin veya MEP İştirakçilerinin görevlendirebileceği diğer bir Proje İştirakçisinin Proje Faaliyetlerini yürütmek için alması gereken özel lisans, vize, izin, sertifika, yetki, onay veya müsaadeyi almaları için gerekli tüm belgelerin ("Başvuru Şartları") tam ve doğru bir listesini verecektir. MEP İştirakçisi veya diğer Proje İştirakçileri hususi Başvuru Şartları açısından bu listenin tam ve doğru olduğuna güvenecek ve bu liste, belirli bir talep için Başvuru Şartlarını tam olarak kapsayacaktır. Yalnızca Başvuru Şartlarının verilmesine bağlı olarak, Devlet Makamları bir öncelik dahilinde toplam otuz (30) gün içinde ve hiçbir halükarda altmış (60) günü geçmeyecek şekilde (bu altmış günlük süre, yalnızca olağanüstü durumlar halinde uygun olacaktır) MEP İştirakçilerinin kanaatine göre onların ve diğer ilgili Proje İştirakçilerinin tüm Proje Faaliyetlerini zamanında, güvenli ve etkili biçimde yürütmeleri ve/veya Proje Anlaşmaları uyarınca haklarını kullanmaları ve yükümlülüklerini yerine getirmeleri

için, aşağıdakileri içeren tüm gerekli lisans, vize, izin, sertifika, yetki, onay ve müsaadeleri vereceklerdir:

(i) (Ek 2 hükümlerine bağlı olarak) Arazi Haklarının kullanılması ve bunlardan yararlanılması;

(ii) Gümrük müsaadeleri;

(iii) İthalat ve ihracat lisansları;

(iv) Vizeler ve ikamet izinleri;

(v) Banka hesapları açma ve sürdürme hakları;

(vi) Gerekli ofis yerleri ve personel lojmanları kiralama veya duruma göre, edinme hakları;

(vii) Gürcü Hukukuna uygun biçimde (Ülke içinde ve dışında MEP Sisteminin düzenli ve etkin biçimde yürütülmesi için MEP İştirakçileri tarafından istenen yeterli münhasır radyo ve iletişim frekanslarının tahsis edilmesi dahil), Proje Faaliyetlerinin güvenli ve etkin biçimde yerine getirilmesine yönelik olarak, gerekli iletişim ve telemetri tesislerinin işletim hakları ve lisansları;

(viii) Proje İştirakçilerinin kanaatine göre, Proje Faaliyetleri veya Projedeki iş veya yatırımların idare edilmesi için makul olarak gerekli gayri menkul veya zati eşyanın kiralanması veya duruma göre satın alınması veya elde edilmesi hakkı dahil, Ülke içinde şubeler, kalıcı kuruluşlar, bürolar ve diğer türlü faaliyet biçimleri kurma hakları;

(ix) Ülke içinde araçlar ve diğer mekanik ekipman, ilgili Gürcü Hukukuna uygun biçimde hava araçları, gemiler ve diğer su araçları işletme hakları; ve

(x) (Ek 3 hükümlerine bağlı olarak) çevre ve emniyet onayları.

Devlet Makamları tarafından mutad olarak verilenler dahil olmak üzere tüm bu haklar, lisanslar, vizeler, onaylar, sertifikalar, yetkiler, izin ve müsaadeler ve bunların yenilenmesi ve uzatılmasına yönelik olarak, Proje ve tüm Proje İştirakçileri, işbu Anlaşmada Bölüm 9.9(i) veya 15.4 veya Proje Anlaşmalarında açıkça belirtilenler hariç, doğrudan ve dolaylı tüm masraf, ücret, harçlar, vergiler veya diğer alındılardan ve bunların verilmesine ilişkin tüm tasdik, görüş veya başka türlü bilirkişi onay veya raporu şartından ve diğer her türlü şart ve mecburiyetten muaf olacaktır.

7.4. Devlet Makamları, talep eden Proje İştirakçisinin görüşüne göre Proje için gerekli ve uygun olabilecek ve (ham maddeler, elektrik, su, (Bölüm 4.1(vi)'de belirtilen ve MEP İştirakçilerine bedelsiz olarak sağlanacak su hariç) gaz, iletişim tesisleri, diğer tesisler, liman tesisleri ve imalat tesisleri, ikmal tesisleri, gemiler, mal ve ekipman için ithalat tesisleri, depolar ve taşıma imkanları dahil olmak üzere) Devlet Makamları tarafından sahip olunan veya kontrol edilen mallar, işler ve hizmetleri En Uygun şartlarda Proje İştirakçilerinin kullanımına sunmak için tüm Azami Gayreti sağlayacak ve/veya gösterecektir.

7.5 Devlet Makamları, aşağıdaki hususlarda En Uygun Şartların elde edilmesinde Proje İştirakçilerine yardımcı olmak için Azami Gayreti gösterecektir:

(i) Talepte bulunan Proje İştirakçisinin kanaatine göre Proje için gerekli veya uygun olabilecek, Devlet Makamlarının sahip olmadığı, kontrol etmediği

veya mutad olarak tedarik etmediği tüm mallar, işler, hizmetler ve teknoloji (ham maddeler, elektrik, su (MEP İştirakçilerine bedelsiz olarak sağlanacak Bölüm 4.1(vi)'de belirtilen su haricinde), gaz, haberleşme tesisleri, diğer tesisler, kıyı tesisleri ve imalat tesisleri, ikmal tesisleri, gemiler, mal ve ekipman ithalat tesisleri, depolama ve taşıma araçları dahil olmak üzere); ve

(ii) Ülke dışına yönelik yetki ve salahiyetler açısından Proje için gerekli veya uygun, (1) Petrol depolanması ve dinlendirilmesi, hat boruları, malzemeler, teçhizat ve Ülkeye girecek veya Ülkeden çıkan diğer mallar; (2) Petrol ihracı ile bağlantılı olarak Ülkeye doğru veya Ülkeden dışarı açılan tüm deniz araçları; (3) Proje için gerekli herhangi bir mal, iş, hizmet veya teknolojinin ithalatı ve/veya ihracatı veya yeniden ihracı ve (4) MEP Sistemi ile taşınan Petrole ilişkin olarak milli, yerel ve diğer vergiler, gümrük vergi ve resimleri, gümrük resmi, ücretler, ithal mallarından alınan vergiler, tahakkuklar, katkılar, geçiş ücretleri ve diğer ücret ve masraflardan muafiyet dahil bu haklar, lisanslar, vizeler, izinler, tasdikler, sertifikalar, yetki ve müsaadeler.

7.6 Devlet Makamları, Proje İştirakçileri biri tarafından (i) Petrolün ihraç amacı ile taşınması ve yüklenmesi de dahil olmak üzere Projenin yürütülmesi, (ii) Tesislerin ve Arazi Haklarının tam ve etkin kullanımının ve tasarruf etmesinin sağlanması ve (iii) her bir MEP İştirakçisinin ve herhangi diğer bir Proje İştirakçisinin tüm Proje Anlaşmaları kapsamında ilgili yükümlülüklerini karşılamasının sağlanması için gerekli veya uygun olarak gördüğü bütün faaliyetlere muvafakat etmektedir.

7.7. Devlet Makamları burada, bu Anlaşmanın 3. Ekinde belirtilen Uygulama Usullerine veya orada belirtilen esas veya standartlardan birine uygun olarak MEP İştirakçileri ve tayin ettikleri Müteahhitlerin Projeye hazırlık amacıyla veya Projeyle bağlantılı olarak gerçekleştirdiği herhangi bir Proje Faaliyetine veya işe muvafakat göstermektedir.

MADDE 8

VERGİLER

8.1 Genel

(i) Bu Anlaşmada aksi hususi olarak sağlanmadığı sürece, hiçbir MEP İştirakçisi MEP Faaliyetleri, MEP Sistemi, Tesisler, Arazi Hakları, Tesisler veya MEP Sistemi yoluyla taşınan Petrol veya ilgili varlıklar veya faaliyetlerle doğrudan veya dolaylı olarak ilgili veya bunlardan kaynaklanan (bu petrolün Ülkeye ithal edilmesi veya bununla ilgili Ülkedeki diğer faaliyetler dahil olmak üzere) Vergilere veya Vergi ödeme veya beyanname yükümlülüklerine, Yürürlük Tarihinden önce, Yürürlük Tarihinde ve Yürürlük Tarihinden sonra tabi olmayacaktır.

(ii) Bu Anlaşmadaki diğer mugayir hükümlere bakılmaksızın, Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmalarının, vergilere ilişkin menfaatler tanıma açısından geçerli olacağı kabul edilmiştir. Ayrıca bu tür bir anlaşmanın menfaatlerinden yararlanamayan bir Kişi Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı'nın 1 Kasım 1997 tarihi itibariyle güncelleştirilmiş Gelir ve Sermaye Üzerinden Model Vergi Muahedesine ("OECD Muahedesi") denk bir muahede geçerliymiş gibi bunda bulunan menfaatlerden yararlanacaktır. Her durumda bir Kişinin bu menfaatlerden yararlanması için başka herhangi bir idari işlem gerekmeyecektir.

(iii) Bu 8. Maddenin hükümleri, Gürcü Vergi Kanunun 3(2), 4(3), 6(6), 6(7) ve 6(8) nolu maddelerde dahil olmak üzere bütün çatışan hükümleri fevkinde her zaman geçerli olacaktır.

(iv) İşbu Madde 8 hükümlerinin (4.2 ve 10.1 Bölümleri dahil) işbu Anlaşmanın diğer hükümleriyle uyuşmadığı ölçüde veya bu şekilde değerlendirildiği takdirde Madde 8 hükümleri geçerli olacaktır.

(v) MEP Sistemi ile ilgili vergiler açısından, MEP Sistemi (tamamlandıktan önce veya sonra) Arazi Hakları, Tesisler veya MEP Sistemi yoluyla taşınan Petrol veya (Erken Petrol Boru Hattı Projesinin Batı Güzergahı dahil) bir MEP İştirakçisi, bir MEP İştirakçisinin bir Bağlı Kuruluşu, Menfaat Sahibi veya Yükletici bir daimi müessesi olarak anlaşılmayacaktır.

8.2 Gelir Vergisi

(i) MEP İştirakçilerinden herbiri, 1 Ocak 1999 tarihinde Ülke içinde genel olarak geçerli olup yürürlüğe girenGürcü Vergi Kanununa ve bu Anlaşmaya göre değiştirilen maddelerine uygun olarak Proje Faaliyetleri ile ilgili olarak gelir vergisi ("Gelir Vergisi") ile mükellef olacaktır.

(ii) Gelir Vergisi herbir MEP İştirakçisi için ayrı ayrı uygulanacaktır. Bir MEP İştirakçisinin münferit olarak bir Yıl için Gelir Vergisi mükellefiyeti bu MEP İştirakçisinin aşağıda tarif edilen Gelir ve İndirim kalemlerindeki bireysel payı üzerinden hesaplanacaktır.

(iii) Bir MEP İştirakçisinin bir Yıl içindeki Proje Faaliyetleriyle ilgili Vergiye Tabi Kazancı üzerinden yüzde yirmi (%20) oranında Gelir Vergisi uygulanacaktır. Bir MEP İştirakçisinin bir Yıl için Vergiye Tabi Geliri, bu Yıl için Gelirinden İndirimler çıkarıldıktan sonra kalan fazlaya eşit olacaktır. Bir MEP İştirakçisinin Vergiye Tabi Kayıp tutarı sınırlama olmaksızın takip eden Yıla ve sonraki Yıllara taşınacak ve sonraki Yıllar için kronolojik bir sıralama ile bir İndirim olarak değerlendirilecek ve MEP İştirakçisinin bir Yıl için Vergiye Tabi Gelirinden; Vergiye Tabi Zararı MEP İştirakçisinin Vergiye Tabi Gelirinden tamamen düşürülünceye kadar çıkarılacaktır.

(iv) Bir MEP İştirakçisinin bir Yıl için Vergiye Tabi Karı veya Vergiye Tabi Zararının belirlenmesi açısından Gelir, MEP İştirakçisi tarafından alınan Tarife Geliri ve Diğer Gelir toplamına eşit tutar olacaktır.

(v) "Tarife Geliri" bir MEP İştirakçisi tarafından Proje Faaliyetleri vasıtasıyla MEP Sistemi tarifelerinden elde edilen nakit tutarı olarak tarif edilir. Bir MEP İştirakçisinin bir Yükletici veya başka müşteriden tüm MEP Sistemi yoluyla Petrolün taşınmasına ilişkin tarife ve diğer tutarlar alması durumunda, Proje Faaliyetlerinden kaynaklanan bu tarife ve diğer tutarlar MEP İştirakçisi tarafından seçilen makul bir tahsis yöntemine göre belirlenecek ve MEP İştirakçisi tarafından tutarlı bir şekilde her yıl, Ülke içinde MEP Sisteminin görece uzunluğunu, Ülke içinde MEP Sistemi kısmına ilişkin olarak yapılan veya yapılacak olan sermaye giderleri veya beklenen sermaye giderlerinin

görece tutarını hesaba katan veya uluslararası Petrol taşıma endüstrisinde genel olarak kabul edilen başka tatbik kurallarına uygun olan herhangi bir yöntem ("Müsaade Edilen Tahsis Yöntemi") uygulanacaktır.

(vi) (1) "Diğer Gelir" bir MEP İştirakçisi tarafından Proje Faaliyetlerini sürdürme sırasında alınan ve aşağıdaki unsurların da dahil olduğu nakit tutarlar olarak tarif edilir:

(aa) sigorta gelirleri;
(bb) elde edilen kur kazançları;
(cc) faiz geliri;
(dd) tedarikçiler, üreticiler veya bunların bayilerinden arızalı malzemeler ve ekipmanla ilgili olarak alınan tutarlar; ve
(ee) Bölüm 8.2(xiv) uyarınca Diğer Gelir olarak değerlendirilen tutarlar.

(2) Yukarıdaki hususlara bakılmaksızın, Diğer Gelir, aşağıdaki tutarları içermez:

(aa)MEP Sistemi tarifeleri;
(bb) Tesisler, MEP Sistemi veya Arazi Haklarında tasarrufta bulunmaktan dolayı alınan, Bölüm 8.2(xiv)'de başka şekilde belirtilmemiş olan tutarlar;
(cc) bir borç, veya MEP İştirakçisine sağlanan fon olarak alınan tutarlar;
(dd) MEP İştirakçisinin Proje Anlaşmaları veya Proje veya MEP Sistemine ilişkin hakları ve yükümlülüklerinde bir şekilde tasarruf veya başka bir düzenlemeden elde edilen tutarlar;
(ee) temettüler;
(ff) Gelir Vergisi iadeleri;
(gg) Bölüm 8.8'de başka türlü belirtilmemek kaydıyla; burada tarif edilen işlemlere ilişkin olarak alınan tutarlar;
(hh) MEP İştirakçisi tarafından yapılan giderlerle ilgili olarak; MEP İştirakçisi tarafından Vergiye Tabi Kar veya Vergiye Tabi Zararın hesaplanması amaçları için İndirimler olarak değerlendirilen bu giderlerin tutarlarından fazla olarak geri ödeme veya başka şekilde alınan tutarlar (bu durumda bu tür fazla tutarlar MEP İştirakçisi tarafından bu amaçlar için bundan sonra İndirimler olarak değerlendirilmeyecek, ve gerekirse Bölüm 8.2(xi)'deki hesapta gerekli düzenlemeler yapılacaktır); ve
(ii) MEP İştirakçisinin serbest tasarrufu altına girmeyen ve zenginliğini arttırmayan, alınan tutarlar.

(3) İşbu Bölüm 8.2(vi) amaçları açısından MEP İştirakçilerinin yalnızca Proje Faaliyetlerinden ziyade MEP Sistemiyle ilgili genel faaliyetlerden dolayı ödemeler alması durumunda, bu ödeme tutarı MEP İştirakçisinin Müsaade Edilen Tahsis Yöntemine dayalı olarak Proje Faaliyetlerini yürütmekten elde edilen ödeme tutarı olarak değerlendirilecektir.

(vii) Bir MEP İştirakçisinin bir Yıl zarfında Vergiye Tabi Kar veya Vergiye Tabi Zarar tutarını belirlemek açısından İndirimler MEP İştirakçisi tarafından bu Yıl

zarfında Proje Faaliyetlerine ilişkin olarak Ülke içinde veya başka bir yerde yapılan ve MEP İştirakçisi tarafından doğrudan veya bir İşletim Şirketi yoluyla dolaylı olarak ödenen tüm masrafları kapsayacak ve şunları içerecektir:

(1) Tüm çalışanlara ödenen maaş, ücret ve diğer tutarların tam miktarı ve çalışanlar ve aileleri için barınma, iade, hizmetler, eğitim ve Ülke'ye ve Ülkeden dışarıya yolculuklarıyla ilgili yapılan tüm masraflar;

(2) (Sosyal Güvenlik için Birleştirilmiş Devlet Fonu ve İstihdam için Birleştirilmiş Devlet Fonuna yapılan ödemeler ve zorunlu sağlık sigorta katkıları dahil) tüm Devlet sosyal vergi giderleri ve çalışanlar için yapılan tüm benzer ödemeler;

(3) Verilen hizmetler veya teknik yardım için yapılan tüm giderler;

(4) Bir kiralama anlaşması altında ödenen tüm tutarlar;

(5) Tüm sigorta giderleri;

(6) Tüm temsilcilik ve personel eğitim giderleri;

(7) MEP İştirakçisi ve Menfaat Sahiplerinin; yönetim, araştırma ve geliştirme ve genel ve idari giderler dahil ofisleri veya diğer işyerlerinin faaliyetlerine ilişkin tüm giderler;

(8) Bir Sabit Varlık olmayan tüm ekipman veya varlıkların giderleri;

(9) Ödenen kişi veya MEP İştirakçileri veya Menfaat Sahiplerinin kimliğine bakılmaksızın girilen bir borç veya bu borcun tekrar finansmanıyla ilgili ödenen tüm faiz, gider ve masraf tutarları;

(10) Ülke dışındaki müdürler ve diğer çalışanlara ödenen maaş ve ücret giderleri, ve ülke dışında MEP İştirakçisi ve MEP İştirakçileri adına çalışan Menfaat Sahiplerinin yurtdışındaki merkez hizmetlerine ait genel ve idari ek giderleri ve ülke dışında bu merkez hizmetleri tarafından MEP İştirakçisi hesabına yapılan dolaylı giderler;

(11) Yıl içinde bırakılan veya terk edilen varlıkların bozulmasından veya hasar görmesinden kaynaklanan malzeme veya varlık kayıpları, üçüncü taraflara bu tür hasarları tazmin etmek üzere ödenen borç ve yapılan ödemeler;

(12) Ekipman veya varlıkların onarılması için tüm giderler;

(13) Bölüm 8.2(ix), Bölüm 8.2(xii), Bölüm 8.2(xiv)'ye göre İndirim olarak değerlendirilen tutarlar,

(14) İşletim Şirketinin ücretleri;

(15) Boru Hattı Nakliye Vergileri

(16) Oluşan kur kayıpları, veya giderleri dahil tüm diğer kayıplar; ve

(17) MEP İştirakçisi tarafından doğrudan veya dolaylı olarak Proje Faaliyetlerinin yürütülmesi esnasında yapılan tüm diğer giderler.

İşbu Bölüm 8.2(vii) amaçları açısından MEP İştirakçileri yalnızca Proje Faaliyetlerinden ziyade MEP Sisteminin genel faaliyetlerinden kaynaklanan bir masrafta bulunması durumunda bu gider tutarı, MEP İştirakçilerinin Müsaade Edilen Tahsis Yöntemine dayalı olarak Proje Faaliyetlerine uygun olarak yapılmış olarak değerlendirilecektir.

(viii) İndirimlerin hesaplanması açısından MEP İştirakçisi veya selefleri tarafından Geçerlik Tarihinden önce yapılan tüm giderler, MEP İştirakçileri tarafından Geçerlik Tarihinde yapılmış olarak değerlendirilecektir.

(ix) Sabit Varlıklar açısından amortisman İndirimleri aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır:

(1)Aşağıda Madde(2) veya (3)'te açıklanmamış olan Sabit Varlıklar	Her Yıl yüzde yirmi beş (%30) azalan denge bazında
(2)Boru hatları, tali tesisler, pompa, sıkıştırma, ölçüm ve metraj, telemetri ve benzeri ekipman, pig demiri bırakma ve alma tesisleri, yakıt ve/ veya	Her Yıl yüzde on altı (%16) azalan denge bazında
elektrik nakli için kullanılan boru hatları, enerji hatları ve diğer ilgili ekipman, gözetleme direkleri, markırlar ve kurbanlık anotlar, liman, terminal, depolama ve ilgili tesisler, iskeleler ve benzeri tesisler ve tüm ilgili tesisler ve ilgili sermaye varlıkları	
(3) Ofis binaları	Her Yıl yüzde yedi (%7) azalan denge bazında

Yukarıdaki hususlardan bağımsız olarak MEP İştirakçileri yukarıda belirtilen oranların üçten birinden daha düşük olmamak kaydıyla, yukarıda belirtilen oranlardan daha düşük yıllık oranlardan amortisman İndirimlerini hesaplamayı tercih edebilirler. Yukarıda (1). Maddede belirtilen Sabit Varlıklar için aynı amortisman oranı Geçerlik Tarihinde veya bundan sonra sona eren her Yıl için tüm bu tür Sabit Varlıklara uygulanacaktır. Yukarıda (2). Maddede belirtilen Sabit Varlıklar için ayrı amortisman oranı Geçerlik Tarihinde veya bundan sonra sona eren her Yıl için tüm bu tür Sabit Varlıklara uygulanacaktır. Ofis binaları için ise farklı binalar için farklı amortisman oranları kullanılabilir fakat her bir bina için ilgili Yıllardan herbirinde aynı amortisman oranı kullanılacaktır.

(x) Bir Sabit Varlık üzerinde yapılan giderler için amortisman Sabit Varlığın maliyeti üzerinden hesaplanacaktır. Bölüm 8.2(ix) ve Bölüm 8.2(xiv) amaçları açısından bir Sabit Varlığın maliyeti bu varlıkla ilgili tasarım, mühendislik, inşaat ve üretim ücret ve giderlerini kapsayacaktır. Bölüm 8.2(vii) altında bir İndirim olarak değerlendirilen hususlar Bölüm 8.2(ix) veya Bölüm 8.2(xi) altında amortismana tabi tutulmayacaktır.

(xi) Bölüm 8.2(ix)'nin (1). Maddesinde tarif edilen Sabit Varlıklar için Yıl içinde yapılan tüm giderler bir (1) Ocak tarihinde yapılmış olarak değerlendirilecek ve bunun sonucunda giderlerin yüzde yüzü (% 100) bir önceki Yıldan gelen amortismanı yapılmamış tutarlar hesabına eklenecektir. Bu hesaptan daha sonra bu Sabit Varlıkların kullanılmasından elde edilen tüm tutarlar düşülecek ve aşağıdaki şekilde amortismana tabi tutulacak olan bir dengelenmiş hesap ("Dengelenmiş Hesap") elde edilecektir:

Önceki Yıldan taşınan hesap	X
Bu Sabit Varlıklara Yıl içinde yapılan giderlerin yüzde yüzü (%100) eklenir	X
Yıl içinde Sabit Varlıklar satışlarından gerçekten elde edilen tüm tutarlar düşülür	(X)
Dengelenen Hesap	X
Dengelenen Hesaptan yüzde yirmi beş (%25) veya daha düşük geçerli oranda amortisman düşülür	(X)
Gelecek Yıla taşınacak hesap	X

(xii) Bir Yıl zarfında Bölüm 8.2(ix)'nin (1). Maddesinde tarif edilen tüm Sabit Varlıkların (bir MEP İştirakçisi tarafından Proje Anlaşmaları veya bir Projeye ilişkin haklarının sahipliğinde bir değişiklik veya düzenleme sonucu olması dahil) tüketilmesi durumunda varsa bu tür Sabit Varlıklarla ilgili Dengelenen Hesap bu Yıl içinde bir İndirim olarak değerlendirilecektir.

(xiii) Bölüm 8.2(ix)'nin (2). Maddesinde tarif edilen Sabit Varlıklar Bölüm 8.2(xi) ve Bölüm 8.2(xii)'de tarif edilenlerle benzer kurallara tabi olacaktır. Ofis binası durumunda bir Yıl için amortisman İndirimi hesaba katıldıktan sonra bu binanın dengelenmiş tutarı uluslararası Petrol taşıma endüstrisinde genel olarak kabul edilen tatbikada uygun olarak tespit edilen makul bir enkaz değerinden fazla olmayacaktır.

(xiv) Bir MEP İştirakçisi tarafından bir Yıl zarfında bir MEP İştirakçisinin Proje Anlaşmaları altında veya Projeye ilişkin olarak haklarının sahipliğinde bir değişiklik veya düzenlemenin sonucu olması dahil, bir ofis binasını satış, tasarruf veya terketmekten ("Tasarruflar") dolayı görülen kazançlar veya kayıplar Diğer Gelir veya İndirimler olarak aşağıdaki şekilde değerlendirilecektir:

Bina Tasarrufundan (varsa) Gelirler	X

Binanın dengelenen bazı çıkarılır		(X)
Bina Tasarrufundan Kazanç/(Kayıp)	X	

Bu tür bir Tasarruf üzerinden kazanç veya kaybı belirlerken ofis binasının dengelenmiş bazı aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır:

İlk Maliyet		X
Demirbaş İyileştirmelerinin maliyeti eklenir		X
Birikmiş amortisman İndirimleri düşürülür		(X)
Dengelenmiş baz	X	

Yukarıdaki hususlardan bağımsız olarak MEP İştirakçisi tarafından Ülke içindeki tüm ofis binalarının bir Tasarrufundan elde edilen kazanç tutarı Diğer Gelir olarak değerlendirilmeyecektir.

(xv) Bir MEP İştirakçisinin, Projedeki menfaatinin tümü veya bir kısmını bir devralana devretmesi durumunda devreden MEP İştirakçisi; devir tarihi itibarıyla devreden MEP İştirakçisinin Vergiye Tabi Zararının tümü veya yalnızca bir kısmın devri yapılmışsa bu kısımla orantılı bir bölümünü bu devrin oluştuğu Yıl için bir İndirim olarak değerlendirmesini sağlamayı tercih edebilecektir.

8.3 Gelir Vergi Muhasebesi ve Beyannameler.

(i) Her bir MEP İştirakçisi:

(1) Proje Faaliyetlerinde bulunduğu, Geçerlik Tarihinde veya daha sonra sona eren herbir Yıl için bir Gelir Vergi beyannamesi verecektir.

(2) Defter ve kayıtlarını tutarken, Vergiye Tabi Gelir veya Vergiye Tabi Zararını hesaplarken ve Gelir Vergi beyannamelerini hazırlarken yalnızca Doları kullanacaktır. MEP İştirakçilerinin Proje Faaliyetlerine ilişkin defter ve kayıpları uluslararası Petrol taşıma endüstrisinde genel olarak kabul edilen muhasebe standartlarına uygun olarak tutulacaktır.

(3) (MEP İştirakçisi tarafından Vergi dışındaki amaçlar için kullanılan muhasebe yönteminden bağımsız olarak) uluslararası Petrol taşıma endüstrisi tarafından genel olarak kabul edilen tatbikata dayalı olarak nakit alındılar ve ödemeler muhasebe yöntemine uygun olarak Gelir ve İndirim Kalemlerini belirleyecektir. Gelir veya İndirim kalemlerinin tutarı MEP İştirakçisi veya İşletim Şirketi tarafından (ödeyen veya ödeme yapılan kişinin kimliği veya bunun MEP İştirakçisi veya bir Menfaat Sahibiyle olan ilişkisine bakılmaksızın) gerçekten alınan veya ödenen tutarlara dayalı olarak belirlenecektir.

(4) En geç takip eden Yılın Nisan ayının birinde (1) Devlet Vergi Müfettişliğine herbir Yıl için Gelir Vergi beyannamesini verecek ve Yıl için Devlet adına Devlet Vergi Dairesine Gelir Vergisini ödeyecektir. MEP İştirakçileri tarafından Tahmini Gelir Vergi beyannameleri düzenlenmeyecek ve tahmini Gelir Vergisi ödemelerinde bulunulmayacaktır.

(ii) Tüm Gelir Vergisi ödemeleri (ve iadeleri), ve bunun üzerinden Bölüm 8.3(iii)'nin 3. Maddesinde ve Bölüm 8.10(ii)'de tarif edilen tüm faiz, ceza ve para cezaları Dolar üzerinden yapılacaktır.

(iii) (1) Bir MEP İştirakçisi tarafından bir Yıl için Gelir Vergi beyannamesi verilmesi ve buna göre Gelir Vergisinin ödenmesi, Yıl için Gelir Vergi beyannamesinin verildiği tarihten otuz altı (36) ay sonraki tarihte bu Yıl için MEP İştirakçisinin tüm Gelir Vergisi sorumluluklarının nihai ve kati olarak ödenmesi anlamına gelecektir. MEP İştirakçisi ve Devlet Vergi Dairesi karşılıklı yazılı mutabakatla bu süreyi uzatabilirler.

(2) Devlet Vergi Müfettişliği herbir Yıl için MEP İştirakçisinin Gelir Vergi beyannamesini bir kere teftiş yetkisine sahip olacaktır. Bu teftişin tamamlanmasından sonra Devlet Vergi Müfettişliği MEP İştirakçisi ile önerdiği düzenlemeleri görüşecek ve uygunsa ödenmesi gereken ilave Gelir Vergisi bildirimi veya iade bildirimi verecektir. Gelir Vergisi konusunda düşük ödemeler veya fazla ödemeler MEP İştirakçisi tarafından ilgili bildirimin alınmasından sonra on (10) gün içinde ödenecektir. MEP İştirakçisi ve Devlet Vergisi Dairesinin düşük ödenen veya fazla ödenen Gelir Vergi tutarı konusunda mutabık olamaması durumunda ise bu konu Madde 17 uyarınca tahkime götürülecektir.

(3) Bir Yıl için MEP İştirakçisinin Gelir Vergi beyannamesi üzerinden Gelir Vergisinin düşük ödendiği (veya fazla ödendiği) kati olarak tespit edildikten sonra Kararlaştırılan Faiz Oranı üzerinden Gelir Vergisinin ödenmesi gereken tarihten (veya bir fazla ödeme varsa Gelir Vergisinin ödendiği tarihten) itibaren düşük ödeme (veya fazla ödeme) tutarı üzerinden faiz işletilecek ve MEP İştirakçisi tarafından ödenecektir (veya bir fazla ödemenin iadesi sözkonusu ise MEP İştirakçisine ödenecektir).

(iv) MEP İştirakçilerinden herbiri Gelir Vergi beyannamelerini ve Gelir Vergi ödemelerini, Tesislerin işletiminden sorumlu olan İşletim Şirketinin bulunduğu Ülkede başlıca işletim ofisinin bulunduğu yerdeki Devlet Vergi Müfettişliğinin kuruluşuna veya böyle bir ofis yoksa Bakü'de bulunan Devlet Vergi Müfettişliği büyük vergi mükellefleri müfettişliğine yapacaktır. Bu tür Gelir Vergi ödemesi bu MEP İştirakçisi adına (İşletim Şirketi dahil) bir temsilcisi tarafından yapılabilir.

(v) MEP İştirakçisinin Gelir Vergi ödemesi yaptığı Devlet Vergi Müfettişliği MEP İştirakçisine bu ödemeden sonra on (10) gün zarfında MEP İştirakçisinin Gelir Vergisini ödediğini gösteren bir resmi vergi makbuzu verecektir. Bu vergi makbuzları ödemenin alındığı tarihi ve bu ödeme tutarını, ödemenin yapıldığı

para birimini ve bu Devlette bu tür makbuzlar için olağan olarak belirtilen diğer hususları içerecektir.

8.4. Boruhattı Nakil Vergisi

(i) Gelir Vergisine ek olarak, her bir MEP İştirakçisi üzerine her yıl için Devlet burada konulan söz konusu yıl boyunca tesislerde MEP İştirakçilerinin malik olduğu kapasitede nakil olunan Petrolün, Çıkış Noktasında ölçüldüğü üzere varili başına Dolar olarak bir vergi (Boruhattı Nakil Vergisi) vardır.

(ii) MEP İştirakçisi Boruhattı Nakil Vergisinden mesul olduğu her yıl bir Boruhattı Nakil Vergi iadesi defteri tutacak ve söz konusu Boruhattıyla Taşıma Vergisi iadesini Devlet Vergi Dairesine sunacak ve Devlet adına Devlet Vergi Dairesine sözü edilen Yıl için anılan Yılın bir (1) Nisan tarihinden geç olmamak üzere Boruhattı Nakil vergisini ödeyecektir. Boruhattı Nakil Vergisinin tüm ödemeleri Dolar olarak yapılacaktır.

(iii) Her bir MEP İştirakçisi Boruhattıyla Taşıma Vergisi iadelerini sunacak ve Boruhattıyla Taşıma Vergisi ödemelerini Gelir Vergisi iadelerini sunduğu Devlet Vergi Dairesinin aracısına yapacaktır. Boruhattıyla Taşıma Vergisi iadesi sadece aşağıdaki bilgileri belirleyecektir: MEP İştirakçisiyle ilgili genel bilgi, tüm MEP İştirakçileri tarafından nakil edilen Petrolün sözü edilen MEP İştirakçisi tarafından Yıl boyunca tesisler üzerinde Çıkış Noktasında ölçüldüğü üzere Varil sayısı ve Yıl için Boruhattıyla Taşıma Vergisi yükümlülüğü ve bölüm 8.11(iii)'de tarif edildiği üzere herhangi bir anlaşmada temin edilebilen anılan ek bilgiler. Boruhattıyla Taşıma Vergisi İadesinin bir Yıl için doldurulması ve onunla ilgili olarak Boruhattı Nakil Vergisinin ödenmesi Yıl için MEP İştirakçisinin Boruhattıyla Taşıma Vergisi yükümlülüğünün son ve nihai olarak halli kabul edilecektir. Herhangi bir anılan Boruhattıyla Taşıma Vergisi ödemesi sözü edilen MEP İştirakçisi adına onun bir aracısı tarafından (İşletme Şirketi de dahil olmak üzere) yapılabilir.

(iv) Bir MEP İştirakçisinin bir Yıl için Boruhattıyla Taşıma Vergisinin son ödeme tarihinde veya daha önce ödenmesindeki ihmalinde faiz tahakkuk edecektir ve MEP İştirakçisi tarafından Yıl için Boru Hattıyla Taşıma Vergisinin ödenmemiş tutarı üzerinden, son ödeme tarihinden ödendiği tarihe kadar olan süre için kararlaştırılmış faiz oranında ödenecektir.

(v) MEP İştirakçilerinin Boruhattıyla Taşıma Vergisi Ödemesini yaptığı Devlet Vergi Dairesinin aracısı, MEPİştirakçisine, MEP İştirakçisinin Boruhattıyla Taşıma Vergisi Ödemesini yaptığına dair resmi bir vergi makbuzunu, ödemenin yapılmasını mütakip on (10) gün içinde hazırlayacaktır. Bu vergi makbuzları yapılan ödemenin tarihi ve miktarını, bu ödemenin yapıldığı para birimini ve bu tür makbuzlar için Devlette mutat bilgileri belirteceklerdir.

8.5 Müteahhitler

(i) MEP Faaliyetlerine ilişkin olarak Yabancı Müteahhitlere yapılan ödemeler üzerine hiçbir Vergi konmayacak ve bu tür ödemelerden Vergi kesintisi yapılmayacaktır, ve Yabancı Müteahhitlerin MEP Faaliyetleriyle doğrudan

veya dolaylı olarak ilişkili veya bu faaliyetlerden doğacak vergi mükellefiyetleri veya dosyalama yükümlülükleri bulunmayacaktır. MEP faaliyetleriyle bağlantılı olarak bir Yabancı Müteahhit haricinde herhangi bir Müteahhite yapılan ödemelerden hiçbir vergi kesintisi yapılmayacaktır.

(ii) MEP İştirakçileri ve onların Bağlı Kuruluşları ve Hisse Sahiplerinin ve onların ayrı ayrı çalışanlarının, müteahhitlerin vergiler konusunda Gürcü Hukukuna uyumsuzluğu bakımından Devlet Makamlarına karşı sorumluluk veya yükümlülükleri bulunmayacaktır.

(iii) PSA anlamında bir MEP İştirakçilerine veya bir İşletim Şirketine, veya bunlar tarafından Ortak İşletim Şirketine (tüm ilgili veya geri ödenebilir giderler dahil) mal, iş, hizmet veya teknoloji tedariki ile ilgili olarak yapılan ödemeler üzerinden (varsa gelir vergisi dışında) hiçbir vergi konmayacak veya vergi kesintisi yapılmayacaktır. Mallar, işler, hizmetler veya teknolojinin giderleri için (tüm ilgili veya karşılanacak giderler dahil) yapılan ödemeler üzerinden hiçbir vergi konmayacak veya vergi kesintisi yapılmayacaktır.

(iv) Projeye ilişkin olarak yakıt olarak kullanılan Petrole ilişkin olarak (bunun sahipliği, ithali, taşınması, mülkiyetinin devredilmesi, veya kullanılması dahil) MEP İştirakçileri, bunların Bağlı Kuruluşları, veya Yükletenler üzerine (gelir, kazanç veya kar üzerinden Vergiler dahil) hiçbir Vergi konmayacaktır. Bu tür Petrolün tedariki KDV'den muaf olacaktır (oranı %0).

(v) Madde 8'de aksi belirtilmediği takdirde, Müteahhitler Gürcü Hukuku çerçevesinde kendileri için geçerli olan herhangi bir Vergi ve Vergi Mükellefiyeti ve dosyalama yükümlülüğüne tabi olacaktır.

8.6 Belirli Kişilere Ödemeler. Proje İştirakçileri veya bunların Bağlı Kuruluşları, veya bunların bir şubesi veya daimi bir müessesesi tarafından Ülke dışında kurulu bir Kuruluşa MEP Faaliyetleri ile ilgili olarak yapılan veya yapıldığı değerlendirilen ödemelere ilişki olarak hiçbir Vergi konmayacak, ve Proje İştirakçileri veya bunların Bağlı Kuruluşları, veya bunların bir şube veya daimi müessesesi tarafından bir Kuruluşa veya ödeme yapanın bir çalışanı olmayan bir gerçek kişiye MEP Faaliyetlerine ilişkin olarak yapılan ödemeler veya ödeme değerlendirmeleri üzerinden Vergi kesintisi yapılmayacaktır. Önceki cümle açısından, (i) Vergiler faiz, hizmet ücretleri ve temettüler veya diğer dağıtılan tutarlar veya diğer kar ödemeleri üzerinden Vergileri içerecektir, ve (ii) ödeme değerlendirmeleri üzerinden Vergiler kar üzerine Vergilerin konmasından sonra dağıtılmamış olan kar üzerinden Vergileri içerecektir. Bir MEP İştirakçisi veya bir İşletim Şirketi tarafından bunun bir Bağlı Kuruluşuna, veya bir Menfaat Sahibine veya bunun bir Bağlı Kuruluşuna ödeme yapan adına yapılan giderlerin karşılığı olarak yapılan ödemeler üzerinden veya bunlara ilişkin olarak hiçbir Vergi konmayacaktır.

8.7 İşçi Vergileri

(i) Bütün Yabancı Personel, ancak doğrudan Ülke içindeki çalışmalarından doğan gelirleri üzerinden; geçerli Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmalarına (veya Bölüm 8.1(ii)'e göre OECD Muahedesi'ne) tabi olarak ve ancak bu Yabancı Personel Ülke içinde bir Yıl içerisinde toplam yüz seksen üç (183) gün veya daha fazla bulunduğu takdirde vergi ödemekle yükümlü olacaktır.

(ii) Proje İştirakçileri, bunların Bağlı Kuruluşları ve Yabancı Çalışanlarının Devlet sosyal vergisi (Sosyal Güvenlik için Birleşik Devlet Fonu ve İş ve Zorunlu Sağlık Sigortası Katkısı için Birleşik Devlet Fonu ödemeleri de dahil) ve Yabancı Çalışanlarla ilgili diğer benzeri ödemeleri yapmaları istenmeyecektir.

(iii) İşbu 8. Maddede açıkça belirtilmediği takdirde MEP İştirakçileri ve Müteahhitleri Gürcistan Hukuku uyarınca çalışanlarıyla ilgili olarak kendileri için geçerli olan Vergi ve Vergi ödeme ve beyanname yükümlülüklerine tabi olacaklardır.

8.8 Havale. Katkı. Krediler Vs. Üzerinden Vergi Yoktur. Bir MEP İştirakçisi, bir İşletim Şirketi, bir Menfaat Sahibi veya bunların bir selefi veya Bağlı Kuruluşunun Proje Anlaşmalarından kaynaklanan veya Proje veya MEP Sistemine ilişkin hakları veya yükümlülükleri; bir Menfaat Sahibinin bir MEP İştirakçisi veya bir İşletim Şirketindeki menfaati, bir MEP İştirakçisinin bir İşletim Şirketindeki menfaati; veya bir MEP İştirakçisi, bir İşletim Şirketi veya Menfaat Sahileri, Taşıtıcı veya başka Kişinin Tesisler veya MEP Sisteminde ve/ veya bu yolla Petrol nakliyesine ilişkin hakları veya yükümlülükleri üzerinde bir temlik, devir veya ipotek, veya başka bir düzenleme durumunda hiçbir Vergi konmayacaktır, yalnız Tesisler içinde ve/ veya Tesisler yoluyla Petrol taşınmasına ilişkin hakların satışı üzerine Bölüm 8.2 ve 8.3'te belirtilen kurallara uygun olarak Gürcistan gelir vergisi konacaktır (ve MEP İştirakçisinin bu tür satışlar üzerinden gelir veya zararları bu MEP İştirakçisinin Diğer Gelir veya İndirimlerine eklenecektir). Proje Anlaşmalarına ilişkin olarak Proje İştirakçilerine veya bunlar tarafından yapılan varlık katkıları veya kredi veya Proje İştirakçilerine yapılan ödeme veya diğer transferlere ilişkin olarak veya bunlar üzerinden (ithalat Vergileri dahil) hiçbir Vergi konmayacaktır. İşbu Bölüm 8.8 hükümleri Geçerlik Tarihinden önce, bu tarihte veya daha sonra yapılmış olsa dahi yukarıda tarif edilen tüm temlik, devir, ipotek, düzenleme, katkı veya krediler için geçerli olacaktır.

8.9 İşletim Şirketleri. İşbu Madde 8'de açıkça aksi belirtilmedikçe, İşletim Şirketleri MEP Faaliyetlerine ilişkin hiçbir Vergiye tabi olmayacaktır. (İşbu Madde 8'de kullanılan ve tarif edilmiş tabirler dahil) İşbu Madde 8 açısından bir İşletim Şirketi MEP İştirakçilerine veya Genel İşletim Şirketine MEP Faaliyetlerine ilişkin olarak (işler veya hizmetlerle birlikte sağlanan mallar veya teknoloji dahil) işler veya hizmetler tedariklerine ilişkin olarak bir Müteahhit olarak değil de bir İşletim Şirketi olarak değerlendirilecektir.

8.10 KDV; Sertifikalar.

(i) Her bir MEP İştirakçisi, Menfaat Sahipleri, Müteahhitler, İşletim Şirketleri, Yükletenler ve bunların Bağlı Kuruluşları MEP Faaliyetleriyle ilgili dolaylı ve dolaysız olarak kendileri tarafından sağlanan (1) mallar, işler, hizmetler ve teknoloji üzerinden, ,(2) Tesislerden taşınan petrolün ithatı ve ihracatı üzerinden, (3) MEP faaliyetleri ile ilgili olarak malların , işlerin, hizmetlerin ve teknolojilerin ithalatı üzerinden ve (4) MEP faaliyetleri ile ilgili olarak malların , işlerin, hizmetlerin ve teknolojilerin ihracatı üzerinden KDV'den muaf olacaktır (oran %0).

(ii) İlgili Devlet Vergi Müfettişliği veya diğer ilgili vergi veya gümrük makamı, bu Anlaşmada belirtildiği şekliyle muafiyetler ve/veya yüzde sıfır (oran %0) KDV oranından yararlanmaya hak kazanmış olan her bir Kişiye ve bu Kişilerin halef veya müsaade edilen devralanlarının her birine; bu muafiyetleri ve/veya KDV'nin yüzde sıfır (%0) olduğunu belgeleyen sertifikaları veya diğer hukuken geçerli dokümanları, bu tür sertifika veya evrakların yazılı olarak talep edilmesinden itibaren otuz (30) gün içinde sağlayacaktır. MEP İştirakçisi, İşletim Şirketi ve ya Mütahit tarafından KDV'nin ödenmesi durumunda, bu MEP İştirakçisi, İletim Şirketi ve ya Mütahitbu KDV'yi herhangi bir vergiden (Gelir Vergisi, Boru Hattı Nakil Vergisi ya da Ödemelerden Kesilecek Gelir Vergileri dahil) mahsup etme yetkisine sahiptir. ya da aksi halde bunların ödenmesi gerekecektir. Bu MEP İştirakçisi, İşletim Şirketi ve ya Müteahhit, herhangi bir mahsup mitarına (burada bahsedilen miktarı içeren) Devlet Vergi Dairesine ya da diğer uygun Vergi ve ya Gümrük Makamına bildirilecektir.

(iii) Şüpheyi izale etmek bakımından, Projeye ilişkin olarak kullanılan mallar, işler, hizmetler veya teknolojinin alınmasıyla ilgili olarak eski Sovyetler Birliği devletlerinden biri tarafından bir katma değer vergisi veya benzer vergilerin konması ve MEP İştirakçisi tarafından ödenmesi veya karşılanması durumunda MEP İştirakçisi veya İşletim Şirketi Gürcü Hukuku altında sağlanan haklardan yararlanabilirler.

8.11 Diğer Hususlar.

(i) MEP İştirakçileri, nominal ve ayırımsız nitelikte olmak kaydıyla, Devlet Makamları tarafından konulan (Bölüm 14.4'te bulunan) gümrük hizmet/ doküman ücretleri dahil tüm tescil veya benzeri ücretleri ödeyecektir.

(ii) Bir MEP İştirakçisi Vergilerle ilgili olarak (mali cezalar ve idari cezalar dahil) yalnızca aşağıdaki faiz, cezalar ve para cezalarına tabi olacaktır:

(1) Bölüm 8.3(iii)'in (3) ve ya Bölüm 8.4 (iv). Maddesine göre hesaplanarak ödenecek faiz.

(2) Bir MEP İştirakçisinin bir Yıl için Gelir Vergi Beyannamesi düzenlememesi durumunda bu Gelir Vergi beyannamesiyle birlikte ödenmesi gereken Gelir Vergisinin yüzde yirmi beşi (%25) tutarında bir cezayla yükümlü olacaktır.

(3) Bir MEP İştirakçisinin Gelir Vergi beyannamesinde bir Yıl için ödeneceği gösterilen Gelir Vergi tutarının MEP İştirakçisi tarafından Sahtekarlık sonucu düşük beyan edilmiş olması ve bunun Devlet Vergi Dairesi tarafından ortaya çıkarılması durumunda düşük beyan edilen tutarın yüzde ellisi (%50) tutarında bir ceza ile yükümlü olacaktır.

(iii) Devlet Vergi Dairesit ve MEP İştirakçileri (işbu Madde 8 ilkelerine bağlı olarak) işbu Madde 8'in hükümlerinin yönetilmesi ve tatbikine ilişkin detaylı kuralları içeren ve herbirinin yazılı onayı olmadan değiştirilmeyecek olan bir veya birçok mutabakat imzalayabilirler.

(iv) Yukarıdakilere uymasada, bir ya da bireden fazla MEP İştirakçisinin proje üzerindeki tüm bütün ya da herhangi bir hissesini, tabii olduğu yasa uyarınca bir Otaklık "Ortaklık" olarak tesis edilen bir kuruluşa, ortaklık hissesi karşılığında devrederse, her bir Gelir Vergisi ve Boruhattı Nakil Vergisi Ortaklığın tüm ortaklarına ayrı ayrı uygulanacak ve her bir ortak ayrı bir MEP İştirakçisi olarak değerlendirilecektir. Gelir Vergisi ve Boruhattı Nakil Vergisi ile ilgili olarak ortakların bireysel yükümlülükleri: ortağın gelir kalemleri ve kesintileri, Ortaklıktaki gelir kalemlerinde ve kesintilerindeki payı ve tesislerden Ortaklık tarafından nakledilen petrolün bitiş noktasında hesaplanan varili üzerinden oluşturlacaktır. Ortaklık Gürcü Gelir Vergisi amaçları için hukuki bir şahıs olarak değerlendirilmeyecek ve Madde 8'de belirtilen herhangi bir karşıt maddeye uymasa da Ortaklık Gelir Vergisi ve Boru Hattı Nakil Vergisinden sorumlu olmayacak ya da Gelir Vergisi ve Boru Hattı Nakil Vergisine uyma ve kayıt tutma yükümlüğü taşımayacaktır.Projenin bütün yapımcılar tarafından, tek bir kuruluş tarafından (ortaklık, şirket, herhangi bir başka kuruluş) sahiplenildiği durumlarda Bölüm 8.11 (iv) belirlenen ilkeler uygulanacaktır.

(v) İşbu Madde 8 hükümleri işbu Anlaşmanın sona ermesine rağmen geçerliğini sürdürecektir. Bir MEP İştirakçisinin işbu Anlaşmaya artık Taraf olmaması durumunda işbu Madde 8 hükümleri bu MEP İştirakçisinin işbu Anlaşmaya bir Taraf olduğu tüm süreler için MEP İştirakçilerinin işbu Anlaşmaya ilişkin varlıkları veya faaliyetlerinden doğrudan veya dolaylı olarak kaynaklanan veya bunlarla ilgili Vergiler ve Vergi ödeme veya beyanname yükümlülükleri için geçerli olacaktır.

MADDE 9
ZARAR ZİYANIN TAZMİNİ

9.1 MEP İştirakçilerinin Devlet Makamları tarafından, Devlet Makamlarının Proje Anlaşmaları uyarınca yükümlülüklerini tam olarak yerine getirmelerini bekleme hakkına zarar vermeksizin, Hükümet aşağıdaki nedenlerden dolayı oluşan veya doğan Zarar Ziyan için işbu Madde 9'da belirtilen parasal tazminat ödemesinde bulunacaktır:

(i) Devlet Makamlarının, tüm Proje Anlaşmaları uyarınca yükümlülüklerini tamamıyla yerine getirme veya ifa etmede eylem veya eylemsizliğinden kaynaklanan herhangi bir yetersizliği;

(ii) Devlet Makamlarının bir Proje Anlaşmasındaki yanlış beyanı;

(iii) Devlet Makamlarının Bölüm 9.2(xi)'de belirtildiği şekilde Projenin Ekonomik Dengesinin korunmasında, eylem veya eylemsizliğinden kaynaklanan herhangi bir yetersizliği;

(iv) Hükümet güçleri veya yetkilileri tarafından herhangi bir Proje İştirakçisinin varlıklarını geri istemeleri veya Hükümet güçleri veya yetkilileri tarafından, herhangi bir Proje İştirakçisinin mal varlıklarının Ülke içerisinde (ilan edilmiş veya edilmemiş) savaş, silahlı çatışma veya benzer bir olay sırasında herhangi bir zarar verilmesi veya tahrip edilmesi; veya

(v) Devlet Makamları tarafından yapılan herhangi bir Kamulaştırma işlemleri.

Yukarıdakilere halel getirmeksizin, Hükümetin parasal tazminat ödeme yükümlülükleri, ilgili Proje Anlaşmasının imzalandığı tarihte bir Devlet Kuruluşu olan bir Kişinin yukarıdakilerden herhangi birisine sebep olduğu veya bundan doğan herhangi bir Zarar Ziyan için de geçerlidir.

9.2 Herhangi bir Proje İştirakçisinin, Bölüm 9.1'de açıklandığı şekilde Zarar Ziyana uğraması durumunda ve uğradığı ölçüde Hükümet tüm bu Zarar Ziyanı derhal, yeterli ve etkin biçimde giderecektir. Yalnızca bu 9. Madde amaçları için herhangi bir Proje İştirakçisine yapılan atıflar Kredi Verenler veya Sigortacıları kapsamaz, ancak şu kadar ki bu Maddede bulunan hiçbir husus (i) herhangi bir Devlet Makamını Kredi Verenler veya Sigortacıların bu Anlaşmadan bağımsız olarak sahip olabilecekleri veya bu Anlaşmadan bağımsız olarak ortaya çıkabilecek herhangi bir talebinden, dava hakkından veya haktan veya (ii) Kredi Verenler ve/veya Sigortacıların Projeye ilişkin olarak diğer herhangi bir Proje İştirakçisi hakkında sahip olabileceği müdahale hakkı, halefiyet hakkı veya diğer benzeri haktan ve bunların uygulanması hususundan kurtarmayacak, bunları değiştirmeyecek, koşula bağlamayacak veya ibra etmeyecektir. Tazminatın yeterliliği açısından eğer Zarar Ziyan:

(i) Bölüm 9.1(i) ile (iv) arasında belirtilen nitelikteyse; Hükümet, (1) maddi tazminat, (2) eski hale iade, (3) masrafını ödeme, (4) tazmin ve (5) diğer parasal tazminat şeklindeki (cezai tazminat dışında) parasal tazminat seçenekleri arasından ilgili tüm Zarar Ziyana ilişkin olarak Devlet Makamlarının tüm Proje İştirakçilerini tamamen ve adilane şekilde tazmin eden MEP İştirakçilerinin seçebileceği, bir parasal telafi veya bunların birkaçının kombinasyonuna razı olacaktır;

(ii) Bölüm 9.2(i)'de belirtilen parasal tazminatlardan ayrı olarak, Ülke içinde (ilan edilmiş veya edilmemiş) bir savaş, silahlı çatışma veya benzer bir durum sonucunda 9.1(iv)'de belirtilen olaylara uygulanırsa, Hükümet MEP İştirakçilerinin kendilerine ve/veya diğer herhangi bir Proje İştirakçisine, bu olaydan etkilenen diğer herhangi bir Kişiye uygulanan muamaleler içinde (eski hale iade, maddi tazminat, zararın karşılanması veya başka bir çözüm) en iyi muameleye mazhar ilkesini uygulayacaktır; ve.

(iii) (Bölüm 9.1(v)'de açıklandığı şekilde) Devlet Makamları tarafından bir Kamulaştırma işleminin sonucu veya buna ilişkin olursa, Hükümet Adil Piyasa Bedelini ödeyecektir.

9.3 İşbu Madde 9 altında bulunan tüm parasal tazminata ilişkin olarak, tüm tutarlar, ödeme tarihinde Londra Borsası mesai bitiminde bu para için geçerli piyasa kuru üzerinden, uluslararası para piyasalarında çoğunlukla işlem gören ve uluslararası işlemlerde çoğunlukla kullanılan bir para biriminde ifade edilip ödenecek ve Devlet Makamları tarafından bir Proje Anlaşmasının ihlal edildiği tarih, Devlet Makamları tarafından bir Proje Anlaşmasında yanlış beyan tarihi, Ekonomik Dengede değişikliğin oluştuğu tarih, el koyma tarihi, savaş sırasında mal varlıklarlarında Zarar Ziyanın oluştuğu tarih veya Kamulaştırma tarihinden hangisi geçerli ise bu tarihten itibaren Devlet Makamları tarafından MEP İştirakçilerine tazminat ödemesi yapılana kadar geçen tarih için Kararlaştırılan Faiz Oranı üzerinden faizle birlikte ödenecektir.

9.4. Devlet Makamlarının, Projeye ilişkin olarak her nasılsa bir Kamulaştırma işlemi yapmaları durumunda, Devlet Makamları bu tür Kamulaştırmaları ancak (i) kamunun ali menfaatine yönelik olarak, (ii) ayırıma tabi tutmadan, (iii) kanuni çerçevede uygulanmak suretiyle ve (iv) Bölüm 9.2(iii)'de belirtilen tazminat ödenmesi suretiyle gerçekleştirebilir. Yukarıdakilerin amaçları bakımından, bir Kamulaştırma iddiasına ilişkin kanuni süreç dahilinde; MEP İştirakçilerinin (hem kendileri hem de herhangi bir Proje İştirakçisi adına) Kamulaştırmanın gerçekleştiğinin belirlenmesi ve Devlet Makamlarının bu tür Kamulaştırma işleminden dolayı veya bundan kaynaklanan MEP İştirakçileri ve/veya tüm diğer Proje İştirakçilerinin uğradığı Zarar Ziyan karşılığında Bölüm 9.2(iii) uyarınca ödeyecekleri tazminat miktarının tahkim yoluyla belirlenmesi için bu Anlaşmanın tahkim hükümlerine başvurma hakkını da içerir.

9.5 Hükümetin, işbu Madde 9 uyarınca MEP İştirakçilerine parasal tazminat ödeme yükümlülüğü:

(i) müşterek, bağımsız, mutlak, gayri kabili rücu ve koşulsuz olup, Hükümetin; Proje Anlaşmaları uyarınca Devlet Makamlarının tüm diğer (parasal tazminat yükümlülükleri dahil) yükümlülüklerinden ayrı olarak ve bu tür diğer yükümlülüklerin geçersizlik ve gayri kabili icra ve infaz olmalarına bakılmaksızın, ayrı ayrı kabili icra ve infaz olan, bağımsız taahhüdünü ve esas yükümlülüğünü teşkil etmektedir;

(ii) Devlet Makamlarını oluşturan birimlere karşı müşterek ve müteselsilen kabili icra ve infaz olup, hangi birime karşı icra edilmeye çalışıldığına bakılmaksızın, işbu Madde 9 uyarınca herhangi bir ödeme kararı veya talebi [_____] verilebilir ve bu tür (Devlet Makamları tarafından itiraz edilmeyen bir ödeme talebine ilişkin olarak) ödeme karar veya talep konusu miktar, [_____] ilgili ödeme karar veya talebini tebellüğ etmesinden itibaren otuz (30) gün içinde ödenecektir.

(iii) bu Anlaşmaya göre Bölüm 9.5(iii)'de belirtildiği gibi tam olarak yerine getirilmesi şeklinde ortadan kalkması hali hariç, Devlet Makamlarının bu taleplere karşı ileri sürebilecekleri bir savunma veya herhangi bir olayın vukuu neticesine dayanarak değiştirilmeyecek, etkilenmeyecek veya geçersiz kılınmayacaktır.

9.6 MEP İştirakçileri ve/veya diğer Proje İştirakçilerinin uğradığı, işbu Madde 10'da belirtilen her türlü Zarar Ziyan için Hükümet MEP İştirakçilerine tazminat ödemesinde bulunacaktır. Hükümetin işbu Madde 9 uyarınca tazminat yükümlülüğü hiçbir halükarda cezai tazminatları içermez.

MADDE 10

SORUMLULUĞUN SINIRLANMASI

10.1 MEP İştirakçileri Devlet Makamlarına karşı (i) herhangi bir Proje Anlaşmasının herhangi bir ihlali veya (ii) ilgili herhangi bir yasanın ihlalinin sebep olduğu veya bundan kaynaklanan Zarar Ziyandan dolayı sorumlu olacaktır; Ancak şu kadarki, bu tür Zarar Ziyana bir Devlet Makamı tarafından herhangi bir Proje Anlaşmasının herhangi bir ihlali ve/veya herhangi bir görev ihmali sebep olmuşsa ve olduğu ölçüde veya bundan kaynaklanıyorsa ve kaynaklandığı ölçüde, MEP İştirakçileri sorumlu olmayacaktır. Yukarıdakilere halel getirmeksizin, MEP İştirakçileri herhangi bir cezai tazminat hususunda Devlet Makamlarına karşı sorumlu olmayacaktır.

10.2 MEP İştirakçileri, MEP İştirakçilerinin Proje Anlaşmalarında belirtilen uygulama standartlarını ihlal etmelerinden dolayı Zarar Ziyana uğrayan üçüncü kişilere (Devlet Makamları ve Proje İştirakçileri dışındaki) karşı sorumlu olacaktır; Ancak şu kadarki, bu tür Zarar Ziyana bir Devlet Makamı tarafından herhangi bir Proje Anlaşmasının herhangi bir ihlali ve/veya herhangi bir görev ihmali sebep olmuşsa ve olduğu ölçüde veya bundan kaynaklanıyorsa ve kaynaklandığı ölçüde MEP İştirakçileri sorumlu olmayacaktır.

10.3 MEP İştirakçilerinin, Boruhattı Faaliyetlerini yürütmeleri esnasında ilgili yasalara ve Madde 12 ve Ek 3 hükümlerine uymamalarından kaynaklanan sorumluluğa ilişkin olanlar hariç olmak üzere (Vergilerle ilgili herhangi bir konuyla ilgili yükümlülük dışında) bu Anlaşma tahtında hiçbir müşterek ve müteselsil sorumluluğu yoktur.

10.4 Bu Anlaşmanın 3.4. Bölümünde açıklanan hususlar dışında; Hükümet veya herhangi bir Devlet Makamının, MEP İştirakçilerinin veya diğer herhangi bir Proje İştirakçisinin herhangi bir ihlali nedeniyle, bu Anlaşma veya diğer herhangi bir Proje Anlaşmasını fesih veya sona erdirme girişim veya bunu ilan etme hakkına hiçbir halükarda sahip olmadığı hususu anlaşılmış ve kabul edilmiştir.

MADDE 11

GÜVENLİK

11.1 Güzergah belirlenmesi ve değerlendirmesine ilişkin ilk Proje Faaliyetlerinden başlayarak tüm Proje süresi boyunca Devlet Makamları, Arazi Hakları, Tesisler ve Ülke içinde Proje Faaliyetleri ile bağlantılı tüm Kişilerin emniyet ve güvenliğini temin edecek ve Arazi Hakları, Tesisler ve bu Kişileri, iç savaş, sabotaj, vandalizm, abluka, ihtilal, ayaklanma, isyan, karışıklık, terörizm, adam kaçırma, ticari zorbalık, organize suç veya diğer tahripkar olaylardan kaynaklanan tüm Zarar Ziyana karşı koruyacaktır.

11.2 Bölüm 11.1'de tanımlanan türde Projeye gelebilecek zararı önlemek veya asgariye indirmek için Devlet Makamları, MEP İştirakçilerinin talebi üzerine ve onlarla

istişare halinde, üçüncü kişilerin (Proje İştirakçileri haricinde) Arazi Haklarına, Tesislere veya Ülke içinde Proje Faaliyetleri ile bağlantılı Kişilere vereceği kayıp veya zararın sebep olduğu Zarar Ziyan tehlikesi ve/veya fiili durumlarla ilgili olarak Ek 5 ile uyumlu Gürcü Hukukunun ilgili hükümlerini icra etmek suretiyle Azami Gayret sarf edecektir.

11.3 Bölüm 11.1 ve 11.2 uyarınca Devlet Makamlarının yükümlülüklerini sınırlamaksızın, Hükümet, tüm masraf ve harcamaları kendine ait olmak üzere ve MEP İştirakçileriyle düzenli istişare halinde, Arazi Hakları, Tesisler ve Ülke içinde Proje Faaliyetleri ile bağlantılı Kişilerin fiziki güvenliğini sağlamak için Devletin güvenlik güçlerini kullanacaktır. Taraflar arasında, Hükümet, Devletin güvenlik güçlerinin tüm faaliyetlerinin icrasından tek başına sorumlu olacak ve ne MEP İştirakçileri ne de diğer Proje İştirakçileri Devletin güvenlik güçlerinin eylem ve faaliyetlerinden dolayı hiç Kimseye karşı sorumluluk veya yükümlülük altına girmeyecek veya burada belirtilen güvenliğin temini için yapılan masraf ve harcamalar için Hükümete ödeme yapma yükümlülüğünde olmayacaktır.

MADDE 12

ÇEVRE, SAĞLIK, EMNİYET VE SOSYAL ETKİ

12.1 Proje için geçerli çevre, sağlık ve emniyet standart ve usülleri bu Anlaşmaya eklenmiş olan Ek 3'te belirtilen şekilde olacaktır. Devlet Makamları Ek 3'te belirtilen standart ve usülleri kabul eder ve MEP İştirakçileri ve diğer Proje İştirakçileri tarafından veya bunlar adına Ek 3'e uygun olarak alınan tüm işlere muvafakat eder. Tesislerden Petrol yayılması veya kaçağı oluşması, veya esaslı çevre zararı veya sağlık ve emniyete önemli risk oluşturan herhangi diğer bir olayın vukuu halinde veya vukuu ihtimalinde, MEP İştirakçileri Ek 3'te belirtilen tüm gerekli işlemleri yapacaklar ve MEP İştirakçilerinin talebi veya bunlar adına yapılan talep üzerine, Devlet Makamları; Proje Anlaşmaları uyarınca yükümlü olabilecekleri herhangi bir zarar tazmin yükümlülüğüne ek olarak her türlü zarar giderme veya tamir gayretine yardımcı olmak üzere MEP İştirakçileri veya bunların Müteahhitlerinde mevcut olmayan işgücü, malzeme ve ekipmanı derhal ve makul miktarlarda hazır kılmak için Azami Gayret sarf edeceklerdir.

12.2 Proje için geçerli sosyal etki standartları, usülleri ve programı bu Anlaşmaya eklenen Ek 3'te belirtilen şekilde uygulanacaktır. Devlet Makamları Ek 3'te belirtilen standart ve usülleri kabul eder ve MEP İştirakçileri ve diğer Proje İştirakçileri tarafından veya bunlar adına Ek 3'e uygun olarak yapılan tüm işlere muvafakat eder.

MADDE 13

PARA BİRİMİ

13.1 Devlet Makamları Proje Faaliyetleri süresince MEP İştirakçileri ve tüm diğer Proje İştirakçilerinin aşağıdaki hakları haiz olduklarını teyit eder:

(i) Yabancı Paraları Ülkeye getirmek veya Ülkeden çıkarmak ve kısıtlama olmaksızın Ülke içinde Yabancı Para hesapları kullanmak ve her türlü para birimini piyasa kurları üzerinden mübadele etmek;

(ii) Ülke içinde Yerli Para için banka ve diğer hesaplar ve Ülke içinde ve dışında Yabancı Para banka ve diğer hesaplar açmak, bulundurmak ve kullanmak;

(iii) Yerli Parayla Yabancı Paraları, mevcut yasal olarak işleyen piyasa kuru üzerinden veya varsa, Devletin merkez bankası veya Ülke içinde faaliyet gösteren yabancı Kuruluşların herhangi bir halefi kuruluşunun belirlediği, benzer para miktarları için mevcut döviz kuru üzerinden normal ve uygulanagelen banka giderleri dışında kesinti veya ücret alınmaksızın satın almak ve/veya değiştirmek;

(iv) Yabancı Parayı Ülke dışına transfer etmek, burada tutmak ve bulundurmak;

(v) Yabancı Paranın Yerli Paraya veya başka paralara çevrilmesi konusunda, eğer varsa, tüm yükümlülüklerden muaf olmak;

(vi) Yabancı Personel tarafından alınan tüm maaş, harcırah ve diğer ücretleri doğrudan veya dolaylı olarak yurtdışında ve tamamen veya kısmen Yabancı Para olarak ödemek;

(vii) Proje için tedarik ettikleri mallar, işler, teknoloji veya hizmetler karşılığında Müteahhitlere ve Yabancı Müteahhitlere doğrudan veya dolaylı olarak yurtdışında, kısmen veya tamamen Yabancı Para biriminde ödeme yapmak; ve

(viii) Herhangi bir Proje Anlaşmasında belirtilen tüm ödemeleri Yabancı Para olarak yapmak.

13.2 Ödenmiş olan Vergilere ilişkin ödemeler, Vergilerin ödendiği para birimi üzerinden yapılmak kaydıyla, Devlet Makamları tarafından bu Proje Anlaşmasına uygun olarak yapılacak tüm ödemeler, Dolar olarak ve o sıradaki piyasa döviz kuru üzerinden yapılacaktır. Devlet Makamları şu hususları sağlamak için tüm gerekli işleri yapıp ve tedbirleri alacaklardır:

(i) Tüm bu ödemeler herhangi bir tevkifat veya kesinti olmaksızın yapılacaktır; ve

(ii) Her zaman, ilgili Kişiye o sıradaki tam bedeli ödemek için yeterli miktarda Dolar ve ödeme vasıtalarının hazır bulunmasını temin edecektir.

MADDE 14

İTHALAT VE İHRACAT

14.1 Herhangi bir zaman ve zaman zaman, her bir Proje İştirakçisi Proje ile bağlantılı olarak kullanılacak tüm ekipman, malzeme, makine, aletler, araçlar, yedek parçalar, malzeme, Petrol, yakıt ve yağları ve Proje ile bağlantılı olarak kullanım için gerekli veya uygun (doğal gaz dışındaki) tüm diğer mallar, işler, hizmetler veya teknoloji ister kendi namına ister onun adına olsun, Vergi ve kısıtlamalardan muaf olarak Ülkeye ithal veya Ülkeden ihraç veya tekrar ihraç hakkına sahip olacaktır. Herhangi bir zaman ve zaman zaman, her bir Proje İştirakçisi ister kendi namına ister onlar adına Projeye ilişkin yakıt olarak kullanılmak üzere Vergi ve kısıtlamalardan muaf olarak doğal gazı ithal etme hakkına sahip olacaktır. Ancak, hiçbir Proje İştirakçisi Bölüm 8.10, 14.2 veya 14.3 veya Madde 13'de açıklananlar dışında, işbu Madde 14.1 uyarınca ithalat, ihracat veya yeniden ihracat üzerinden K.D.V.'den muaf olmayacaktır.

14.2 Her bir Proje İştirakçisinin her Yabancı Personeli, gerçek kişi olan ve Devletin vatandaşı olmayan her Müteahhit, bu personel veya Müteahhidinin tüm aile fertleri ve bu personel, Müteahhit veya aile fertleri adına her bir Proje İştirakçisi, kendi

kullanımı veya kişisel tüketimi veya bu tür Personelin, Müteahhitlerin ve aile fertlerinin kullanımı ve kişisel tüketimleri için tüm mal, işler, hizmetler veya teknolojiyi ister kendi namına ister onlar adına olsun Vergi ve kısıtlamalardan muaf olarak her hangi bir zaman ve zaman zaman Ülkeye ithal veya Ülkeden ihraç veya yeniden ihraç hakkını haiz olacaktır; Ancak şu kadar ki Madde 8'e bağlı olmak kaydıyla, bu şekilde ithal edilen mallar, bu tür Kişiler tarafından Ülke içinde başka Kişiye satışı Gürcü Mevzuatına göre vergilendirilecek ve otomobil, eşya ve mesleki alet ve takımların satışı gümrük vergi tarifesine göre yükümlülüğe tabi olacaktır. İşbu Bölüm 14.2 uyarınca verilen yetki ve istisnalar; kamu sağlığı, emniyet ve kamu düzeninin korunmasıyla ilgili geçerli genel Gürcü Hukuku ile sınırlandırılabilir.

14.3 MEP İştirakçilerinden herhangi biri tarafından bir Yükleten için veya kendi için veya onların kendi hesabına Tesisler yoluyla taşınan veya taşınacak Petrol, Devletin gümrük mevzuatı açısından transit mal kabul edilecek ve tüm Vergilerden muaf olacaktır. Bu Anlaşmada başka türlü belirtilmediği takdirde, MEP İştirakçileri ve ilgili herbir Yükleten, Tesisler yoluyla taşınan ve bunlardan ihraç edilen veya edilecek olan tüm Petrolü, tüm Vergi ve yükümlülüklerden muaf olarak herhangi bir zaman ve zaman zaman ithal ve ihraç etme hakkına sahip olacaktır.

14.4 Proje ile bağlantılı olarak Ülkeden yapılan tüm ithalat ve ihracat, yürürlükteki gümrük yasa ve yönetmeliklerince gerekli usül ve dokümantasyona tabi olacak; Ancak, Bölüm 14.3'de açıklananlar dışında bir MEP İştirakçisi tarafından malların ithal veya ihracının yapılması durumunda MEP İştirakçisi nominal ve bu tür gümrük hizmet/evraklar için yürürlükteki ücretlerle mütenasip olduğu ölçüde, ve hiçbir surette aşağıdaki rakamları aşmayacak olan gümrük hizmet/evraklar için ödemeler yapması hariç, Madde 8 ve 13 ve Bölüm 14.1, 14.2 ve 14.3 de belirtilen Vergilerden muaf olacaktır.

Beyan Edilen Sevkiyat Değeri	Ücretler
0 $ ila 100.000 $	Değerin %0,15'i
100.001 $ ila 1.000,000 $	100.000 $ üzerindeki değerin %0,10'una ilaveten 150 $
1.000.001 $ ila 5.000.000 $	1.000.000 $ üzerindeki değerin %0,07'sine ilaveten 1.050 $
5.000.001 $ ila 10.000.000 $	5.000.000 $ üzerindeki değerin %0,05'ine ilaveten 3.850 $
10.000.000 $ üzerinde	10.000.000 $ üzerindeki değerin %0,01'ine ilaveten 6.350 $

14.5 Her bir Proje İştirakçisi menşe veya varış ülkesinin belirlenmesine ilişkin veya ithalat veya ihracatı yasaklayıcı, kısıtlayıcı veya sınırlayıcı olanlar dahil, Projeye ilişkin olarak veya başka biçimde Tesislerdeki Petrole ilişkin olarak alınan veya yapılan tüm mal, işler, hizmetler veya teknolojiyle ilgili olarak Devlet Makamlarının tüm dış ticaret mevzuatlarındaki hükümlerden muaftır.

MADDE 15

BAĞLAYICI ETKİ

15.1 Bu Anlaşma ve bu Anlaşmada ve diğer herhangi bir Proje Anlaşmasındaki hak, yükümlülük ve diğer hükümler Taraflar açısından bağlayıcı ve geçerli olacaktır ve:

(i) Devlet Makamları açısından, bunlardan tümü veya herhangi birinin oluşumu, kontrolü, niteliği veya görev alanındaki herhangi bir değişiklik ve Devlet Makamlarının varlığı, sahipliği veya tüzel kişiliğindeki tasfiye, dağılma, yeniden yapılanma, birleşme veya başka bir değişiklik (Bir Devlet Kuruluşunun kısmen veya tamamen özelleştirilmesi dahil) halinde bile; Hükümeti, tüm Devlet Kuruluşlarını ve tüm Yerel Makamları bağlayıcı olmaya devam edecektir; ve

(ii) MEP İştirakçileri açısından, bu Anlaşma veya bu Anlaşma tahtındaki herhangi bir hak, yükümlülük ve diğer hükümlere (duruma göre) ilişkin olarak zaman zaman ilgili MEP İştirakçisinin herhangi bir halefi, devralanı ve transfer olunanı için bağlayıcı olacaktır ve onlara uygulanacaktır.

15.2 Madde 16'da başka türlü belirtilenler dışında, Devlet Makamları bu Anlaşma veya diğer herhangi bir Proje Anlaşması tahtındaki ve bu Anlaşma veya diğer herhangi bir Proje Anlaşması tahtında kendilerine ait hak, yükümlülük ve diğer hükümlerdeki menfaatlerini devir, transfer etmeyecek veya benzer işlemde bulunmayacak (veya sürekli elde bulundurmalarıyla uyumlu olmayan bir işlem gerçekleştirmeyecek veya buna izin vermeyeceklerdir).

MADDE 16

HALEFLER VE İZİN VERİLEN DEVRALANLAR

16.1 Her bir MEP İştirakçisi, bu Anlaşma tahtındaki haklarının tümünü veya bazılarını, Devlet Makamlarını bağlayacak olan ve sadece transfer edilen haklar ve bu hakları alanlarla ilgili bilgilerin MEP İştirakçisi tarafından Devlet Makamlarına önceden bildirilmesiyle ve transfer eden MEP İştirakçisinin istemesi durumunda MEP İştirakçisi ile söz konusu hakların devralanı arasında usülüne uygun olarak akdedilmiş anlaşmanın Devlet Makamına verilmesi suretiyle, transfer ve devir etmeye, paylaşmaya veya benzeri işlemleri yapmaya yetkilidir; Ancak şu kadar ki, önerilen transfer olunan, devralan veya diğer taraf, Gürcü Hukukuna aykırı olarak milli güvenlik, savunma ve/veya kamu güvenliğine bir tehdit oluşturuyorsa, Devlet Makamları, bu bildirimi aldıktan sonra on beş (15) gün içinde bu tür transfer, devir, paylaşma ve benzeri işlemleri onaylamayabilir. Bölüm 16.1'de öngörülen anlaşma formu teslim edildikten sonra, Hükümet bu anlaşmayı derhal imzalayacak ve devreden MEP İştirakçisine iade edecektir.

16.2 Her bir MEP İştirakçisi bu Anlaşmaya göre yükümlülüklerinden tümü veya bir kısmını aşağıdaki şekilde transfer, devir veya başka bir işleme tabi tutmaya yetkilidir:

(i) Bu transfer, devir veya başka işlemin başka bir MEP İştirakçisi veya Devreden MEP İştirakçisinin Bağlı Kuruluşuna ilişkin olması durumunda; Devlet Makamlarına Devreden MEP İştirakçisi tarafından, bu yükümlülükler ve bu yükümlülükleri devralan hakkındaki bilginin önceden bildirilmesi ve MEP İştirakçisi ile söz konusu yükümlülüklerin devralanı arasında usülüne uygun olarak akdedilmiş devreden MEP İştirakçisine göre esas ve biçim açısından yeterli ve gerekli biçimde gerçekleştirilmiş (1) Devredenin bu Anlaşmaya Taraf olmaktan çıktığı ve Anlaşmada bulunan tüm yükümlülüklerden azade olduğunu belirten, (2) Devralanın bu Anlaşmaya, Devredenin yerine bir taraf haline geldiği ve bu Anlaşmaya baştan beri tarafmış gibi tüm yükümlülükleri yerine getireceğini ve tüm sorumlulukları üstleneceğini belirten, (3) Devralanın, daha önce Devredenin yükümlülüğünde bulunan tüm yükümlülük ve sorumluluklara karşı Devreden ve diğer Tarafları masun kılacağını belirten ve (4) bu transferin geçerlilik tarihi ve Devreden tarafından makul olarak istenebilecek diğer bilgilerin bulunduğu anlaşmanın Devlet Makamına verilmesi suretiyle;

(ii) Bu transfer, devir veya başka işlemin, bir MEP İştirakçisi veya Devreden MEP İştirakçisinin Bağlı kuruluşu ile yapılmaması durumunda; ve bu yükümlülükleri devralanın Devlet Makamlarına devralacağı yükümlülüklere uyacağına ve bunları yerine getirebilecek mali ve (şartların gerektirdiği ölçüde) teknik yeterliliğe sahip olduğunu tevsik etmesiyle ve aşağıdakileri içeren bildirimi Devlet Makamlarına on beş (15) gün önceden vermesiyle:

(1) Bu yükümlülüklere ilişkin bilgiler;

(2) Bu yükümlülükleri devralana ait bilgiler; ve

(3) Bu belgede yapılan beyanlara ilişkin mali durum raporları, açıklama dokümanları ve diğer bilgiler

ve yukarıda Bölüm 16.2(i)'de belirtilen anlaşmanın Hükümete teslim edilmesiyle.

Bölüm 16.2(i)'deki Bağlı Kuruluşlar veya Bölüm 16.2(ii)'de diğer konular hakkındaki mugayir hükümlere rağmen Devlet Makamları, nakledilen yükümlülükler ve bunların alıcıları hakkında Devreden MEP İştirakçisinin ön bildirimini aldıktan sonra on beş (15) gün zarfında eğer önerilmiş transfer edilen kişi, temlik edilen kişi veya başka bir taraf Gürcü Hukukuna aykırı olarak ulusal güvenlik, savunma ve/veya kamu güvenliğine tehdit oluşturuyorsa bu transfer, devir, paylaşma veya bu Bağlı Kuruluş veya Bağlı Kuruluş olmayan tarafla ilgili diğer bir işlemi onaylamama hakkına sahiptir. Bölüm 16.2 uyarınca anlaşma formunun sunulması üzerine, Hükümet anlaşmayı derhal imzalayıp bunu Devreden MEP İştirakçisine iade edecektir. Yukarıda 16.2. Bölümündeki veya işbu Anlaşmanın başka bir yerindeki hükümlere rağmen, hiçbir MEP İştirakçisi, bu yükümlülük devri Bölüm 16.1 uyarınca haklarının tümü veya benzer bir kısmının birlikte olması dışında Vergileri ödeme yükümlülüğünün tümünü veya bir kısmını devretme hakkına sahip değildir.

16.3 MEP İştirakçisini bu Anlaşma tahtındaki yükümlülüklerinden kurtarmaksızın, her bir MEP İştirakçisi, yükümlülüklerinin tümünün veya herhangi birinin kendi adına bir Kişi tarafından yerine getirilmesini sağlamak veya temin etmek yoluyla bu Projeyi üstlenmek ve/veya bu Anlaşmaya göre yükümlülüklerinin tümünü veya herhangi birini yerine getirmekle yetkilidir; Şukadarki , eğer MEP İştirakçisi adına hareket

eden Kişi bir Devlet Makamı ise ilgili Proje Anlaşması aksini sağlamadıkça ve sağlamadığı ölçüde, bu Devlet Makamı söz konusu yükümlülüklerin ifa edilmemesinden veya yerine getirilmemesinden bu Anlaşmaya göre tam sorumlu olacaktır ve MEP İştirakçisi bu konuda bu Anlaşmaya göre hiçbir sorumluluk taşımayacaktır16.4

16.4 Bölüm 16.1 hükümlerindeki haklara halel getirmeksizin, her MEP İştirakçisi işbu Anlaşma veya diğer Proje Anlaşmaları uyarınca hak ve yükümlülükleri üzerinde. bankalar veya diğer finansman kuruluşları lehine (diğer hususlarla birlikte MEP İştirakçisinin işbu Anlaşma veya diğer Proje Anlaşmaları altındaki menfaatlerine halef olmak yoluyla bu teminatın icra ve infaz edilmesi dahil) teminatlar yaratmakla yetkili olacaktır, fakat Hükümet eğer önerilmiş temlik olunan, rehin hakkını alan, mükellef lehdarı veya teminatı alan taraf veya başka bir taraf Gürcü Hukukunu ihlal edecek şekilde milli güvenlik, savunma, ve/veya kamu güvenliğine bir tehlike oluşturuyorsa bu tür bir temlik, rehin hakkı yaratma, yük veya teminatı bu yönde bildirimi aldıktan sonra on beş (15) gün zarfında onaylamama yetkisine sahiptir. Yukarıdaki cümlede belirtilenler dışında, bu tür teminatların yaratılması ve bu teminatların kullanılması; Devlet Makamlarının onay veya müsaadesi gerekmeksizin gerçekleştirilecektir ve bu tür teminatlar, MEP İştirakçisinin bu tür teminatları ve bunların lehdarlarına ilişkin bilgileri Hükümete bildirimiyle birlikte Devlet Makamları üzerinde bağlayıcı olacaktır ve Devlet Makamları, MEP İştirakçisi tarafından istendiği takdirde; bu şekilde yaratılan teminatlara geçerlilik ve ticari etkinlik kazandırmak için bu bankalar veya diğer finansman kuruluşlarının isteyebileceği; aşağıdakiler dahil olmak üzere anlaşmalar akdedecek veya diğer düzenlemelere taraf olacaktır:

(a) Devlet Makamlarının, MEP İştirakçisinin herhangi bir ihlaline ilişkin olarak önceden bildirimi ve Devlet Makamlarının bu konuyla ilgili işlem başlatma niyeti; ve

(b) Söz konusu ihlali halletme veya giderme hakkı ve bu teminat uyarınca bu Anlaşma veya diğer herhangi bir Proje Anlaşması tahtında MEP İştirakçisinin yerini alma veya herhangi bir şekilde yerine geçme hakkının varlığının ve olası kullanımının kabulü.

16.5 Gürcü Hukukunun tatbiki suretiyle (Proje Anlaşmalarının burada belirtildiği şekilde Gürcü Hukuku uyarınca imzalanması ve onaylanması dahil) Proje İştirakçilerine tanınabilecek haklara veya muafiyetlere halel getirmeksizin, Devlet Makamları, Projenin uygulanmasının; MEP İştirakçileri dışındaki diğer Proje İştirakçilerinin bu yükümlülüklerden bazıları veya tümüne tabi olacağı, MEP İştirakçileri tarafından (devir, temlik veya benzerişlemlerde ortaya çıkan durumlar dışında) bu Anlaşmada söz konusu Proje İştirakçileri için belirtilen haklardan bazıları veya tamamını kullanacakları durumlara sebep olabileceğini kabul eder ve Devlet Makamları. bu durumlarda,MEP İştirakçisi veya İştirakçilerince esas ve biçim yönünden yeterli biçimde imzalanmış olan, söz konusu diğer Proje İştirakçisinin sözleşme tarafı haline gelmesini ve ilgili Proje Anlaşmalarında bulunan haklar, muafiyetler ve/veya imtiyazlara sahip olmasını öngören bir Anlaşmayı alır almaz derhal imzalayacak ve ilgili MEP İştirakçisi veya İştirakçilerine iade edecektir. Şüpheye mahal bırakmamak açısından, İşbu Bölüm 16.5'teki hükümler, (i) İlgili Proje İştirakçisini bir MEP İştirakçisi haline getirmek veya (ii) Proje İştirakçilerine Madde 8 ve 14 ve bu Anlaşmanın özellikle Vergilerle ilgili diğer hükümlerinde belirtilenler dışında Vergi uygulamasında bulunmak üzere işletilmeyecektir.

16.6 Devlet Makamları; MEP İştirakçilerinin işbu Madde 16'ye uygun olarak alacakların temliki ve borçların nakli; bu Anlaşma taraflarınca öngörülüp dikkate alındığını açıkça kabul eder. Yukarıda belirtilen hususlara uygun olarak Devlet Makamları alacakların yasal olarak temliki veya borçların nakli veya Proje İştirakçilerinin Bölüm 16.5 uyarınca sözleşme tarafları haline gelmesi için gerekli her türlü dokümanları vermeyi, almayı ve/veya imzalamayı kabul ederler.

MADDE 17

İHTİLAFLARIN ÇÖZÜMLENMESİ VE GEÇERLİ HUKUK

17.1 İşbu Madde 17 hükümleri, Bölüm 17.12'de belirtilen hukuk uyarınca işbu Anlaşmadaki diğer hükümlerin hukuka aykırı olması, geçersizliği ve gayri kabili icra ve infaz olmasına bakılmaksızın geçerli ve kabili icra ve infaz olacaktır. İşbu 17. Madde uyarınca Tahkim, ICSID Sözleşmesi Madde 26'da belirtilen yerel yasal yolların tüketilmesi koşuluna bağlı olmayacaktır. Taraf veya Tarafların bir ihtilafı işbu Madde 18 uyarınca tahkime götürmelerinin bir şartı olarak bir ön bildirim vermek için ve Taraflar arasında tahkime gitmeden ihtilafların çözümlenmesi için bir uygun fırsat tanımak için; Taraflar diğer Taraflara ihtilaf hakkında yazılı bildirimde bulunacak ve işbu Anlaşmanın 21. Maddesi uyarınca tüm Taraflar tarafından bu bildirimin alındığı tarihten itibaren otuz (30) günlük süre geçtikten sonra konuyu tahkime götürebileceklerdir, fakat, bir Taraf ihtilaf(lar) hakkında bildirimde bulunmuş ise bu ihtilaf(lar)ın tahkim sürecine katılmak için diğer Tarafa benzer bir bildirimde bulunmak gerekmeyecektir; ve bir ihtilaf tahkime götürüldükten sonra Tahkim Taraflarının tahkimle çözümlenmesini istedikleri ihtilaflara ekleme yapma, değişiklikte bulunma veya bunların yeniden belirlenmesi için ilave ihtilaf(lar) bildirimi gerekmeyecektir. (İşbu Anlaşmanın oluşumu ve tahkime götürülmesi veya varlığı, geçerliği veya sona erdirilmesi dahil) işbu Anlaşmaya göre veya işbu Anlaşmaya ilişkin olarak ortaya çıkan ihtilaflar (i) Bir tarafta Hükümet, Devlet, Devlet Kuruluşu ve/veya Yerel Makamlar ile (ii) diğer tarafta bir veya daha çok MEP İştirakçileri arasında işbu Madde 17'e uygun olarak tahkime götürülebilir. MEP İştirakçileri böyle bir ihtilafı müştereken tahkime götürebilir, bu Anlaşmaya göre verilmiş haklarını, tahkim amaçları için kendi aralarında devredebilir; tüm bunlar birden fazla MEP İştirakçisinin taraf olduğu bir tahkimde, MEP İştirakçilerinin tüm ve her türlü ihtilaflı konularda müştereken hareket etmeye mecbur olmaları gerekmediği şeklinde anlaşılıp kabul edilecektir. Ek olarak; ihtilaf konusu konularda gerçek menfaati olduğu yönünde tahkim heyetini makul olarak ikna eden ve süreç sırasında tespit edilen gerçek veya konularla ilgili kararlara bağlı kalacağını kabul eden MEP İştirakçileri; müdahale bildiriminden önce süreç sırasında oluşturulmuş kayıtları kabul etmek kaydıyla taraf olmadığı bir tahkim sürecine müdahalede bulunabilir.

17.2 Devletin ICSID Sözleşmesine koyduğu çekince mahfuz kalmak kaydıyla, Hükümet ve tüm diğer Taraflar, bu tür tüm ihtilafları, ICSID Sözleşmesi ve ICSID Tahkim Kurallarına uygun olarak tahkime götürmeye rıza göstermektedirler. ICSID çekincesine bağlı olarak, Hükümet, bu Anlaşmadan kaynaklanan veya bu anlaşmaya herhangi bir şekilde bağlı olan tüm ihtilafların ICSID kapsamında değerlendirilmesine Devlet Makamlarının verdikleri onayın geçerliliğini sağlamak için gerekli olabilecek her türlü kararı alacak veya işlemi gerçekleştirecektir. ICSID Tahkim Kuralları ve bu Anlaşmadaki tahkim hükümleri arasında çelişki bulunması durumunda bu Anlaşma geçerli olacaktır. ICSID Sözleşmesinde Madde 25(1)

amaçları veya bu Anlaşmaya ilişkin diğer amaçlar açısından Taraflar arasındaki her türlü ihtilaf, doğrudan bir yatırımdan kaynaklanan bir yasal ihtilaf olarak değerlendirilecektir. Devletin ICSID Sözleşmesine koyduğu çekince açısından, Yürürlülük Tarihinden itibaren Taraflar arasındaki her türlü ihtilaf, "yürürlüğe tam olarak girmesinden sonra" ve yabancı sermaye hakkında Devletin ilgili mevzuatına uygun olarak gerekli izin ve müsaadeleri almış yatırım faaliyetlerinden doğrudan kaynaklanan bir yasal ihtilaf olarak değerlendirilecektir. Devletin ICSID Sözleşmesine koyduğu çekincelerin daha sonra değiştirilmesi veya kalkması durumunda bundan dolayı ICSID Sözleşmesi uyarınca tahkime konu olmayan ihtilaflar ICSID tahkimine götürülebilecektir ve Hükümet ve tüm diğer Taraflar, tüm bu tür ihtilafların ICSID Sözleşmesi ve ICSID Tahkim Kuralları uyarınca tahkime konu olabilmesini onaylamaktadır.

17.3 Herhangi bir nedenle ve Bölüm 17.2'de bulunan onaya rağmen (Devletin ICSID Sözleşmesine çekincesi nedeni dahil) bir ihtilafın çözümü için ICSID tahkim yolunun mümkün olmaması durumunda ihtilaf nihai olarak Uluslararası Ticaret Odası Tahkim Kuralları ("ICC Kuralları")'na göre çözülecektir, ICC Kuralları ve bu Anlaşmadaki tahkim kurallarının çelişmesi durumunda bu Anlaşma geçerli olacaktır.

17.4 Bu Anlaşmaya göre teşekkül edecek tahkim heyeti üç (3) hakemden oluşacak ve bunlardan biri tahkimi ilk isteyen Tahkim Tarafı veya Tahkim Taraflarınca atanacak, biri karşı Tahkim Tarafı veya Tahkim Taraflarınca tayin edilecektir. Üçüncü hakem, tahkim heyetinin başkan hakemi olacak ve tayin edilen ilk iki hakemin anlaşmasıyla tayin edilecektir. İlk iki tayinin, tahkim talebinden sonra otuz (30) gün içerisinde yapılmaması veya ilk iki hakemin, üçüncü hakem üzerinde; ikinci hakem tayin edildikten sonra otuz (30) gün içinde anlaşamamaları durumunda boş kalan hakemlik, Tahkim Taraflarından birinin isteği üzerine ICC Kurallarında hakemlerin tayin edilmesine ilişkin hükümlere uygun olarak hareket eden Uluslararası Ticaret Odası tarafından seçilecektir. ICSID Sözleşmesi ve ICSID Tahkim Kurallarına göre yapılan tahkim işlemleriyle ilgili olarak, Taraflar ICSID Sözleşmesi Madde 38'de belirtilen sürenin, bir Tahkim Tarafınca Uluslararası Ticaret Odası'na üçüncü ve başkan hakemin seçilmesi isteğinin verilmesinden itibaren doksan (90) gün olarak uzatıldığını kabul ederler. Taraflar, bu Anlaşmaya göre tahkimi idare eden bir kuruluş tarafından belirtilen ücret skalalarına bakılmaksızın tahkim heyeti üyelerinin ; hakem olarak verecekleri hizmetin teminatı için yeterli miktarı ödeyeceklerini kabul ederler.

17.5 Bu Anlaşmadan kaynaklanan tüm tahkim işlemleri açısından, her zaman Tahkim Taraflarının yazılı anlaşmasıyla ilave veya alternatif prosedür kuralları kabul edilebilir.

17.6 Taraflar, bu Anlaşmaya uygun olarak yapılacak tahkimin yeri; Tahkim Taraflarının yazılı olarak Yabancı Tahkim Kararlarının Onaylanması ve Yürürlüğe Girmesi Hakkında 1958 New York Sözleşmesini onaylamış veya buna katılmış bir başka ülkede tahkimin yapılmasına rıza göstermeleri dışında Cenevre, İsviçre olacaktır. Tahkim süreci sırasında kullanılacak lisan İngilizce lisanı olacak ve bu Anlaşmanın İngilizce lisanındaki metni, tahkim heyeti tarafından tüm amaçlar için kullanılacak ve itibar edilecektir. Tahkime ilişkin süren işlemlerin tercümesi ve yazılı argümanlar ve dokümanların tercüme edilmesi isteği, buna ait giderler bu talepte bulunan Tahkim Tarafına ait olmak üzere karşılanacaktır.

17.7 Taraflar, tahkim heyetine gerektiğinde, bir ihtilafın belirlenmesi amaciyla Tesisleri tetkik etmesi için makul imkan tanıyacaklardır. Tahkim Taraflarından her biri, karşı

Tahkim Tarafının veya tahkim heyetinin isteği üzerine, tahkim heyeti tarafından ihtilafla esaslı şekilde alakalı tüm dokümanları ve delilleri Tahkim Heyeti ve karşı Tahkim Tarafına amade kılacaktır.

17.8 İşbu Madde 17 uyarınca Tahkim Heyeti'nin verdiği karar nihai olup, verilmesinden itibaren Tahkim Tarafları içinbağlayıcı olacaktır, ve Tahkim Tarafları gecikmeksizin bu karara uymayı taahhüt etmektedirler. Karara ilişkin hüküm, yetkili herhangi bir mahkemeye götürülüp icra ettirilebiliir veya kararın hukuki kabulü ve gerektiği şekilde icra ve infaz edilmesi için bir emir çıkarılması amaciyla başvuruda bulunulabiliir.

17.9 Bölüm 9.2(i) uyarınca nihai kararda maddi zarar bulunuyorsa, karar uygulanacak ve ödeme Dolar üzerinden olacak ve bu Anlaşmadaki maddeler uyarınca ödenecek tutarlara ilişkin hükümlere uygun biçimde ihtilafa neden olan olay, ihlal veya diğer türlü aykırı davranma tarihi ile kararda bulunan miktarın tamamen ödendiği tarih arasında geçen süre için Kararlaştırılan Faiz Oranı üzerinden faiz işlenecektir. Tahkim heyeti gerekli gördüğü hallerde ara tedbirler veya koruyucu tedbirler de alabilir.

17.10 ICSID Sözleşmesi ve ICSID Tahkim Kuralları altında yapılan tahkim işlemlerine göre, Taraflar, ICSID Sözleşmesinin 52. Maddesi uyarınca tayin edilmiş özel heyetin; iptali istenen tam tutar kadar bir gayri kabili rücu ve koşulsuz banka teminatınıntahkimin iptal edilmesini isteyen Tahkim Tarafınca verilmeden tahkimin icra ve infazını durdurmayacağını kabul eder. ICC Kuralları altında yapılan tahkim işlemleri açısından, Tahkim Tarafları; işlemlere hukuki müdahale hakkından vazgeçerler ve ayrıca tahkimin gerçekleştirildiği makam dışında yetkili herhangi bir mahkeme tarafından bir ara veya koruyucu tedbir aldırma veya nihai tahkim kararının iptal edilmesi veya bundan sarfı nazar edilmesini sağlama hakkından da vazgeçerler.

17.11 Bu Anlaşma ile Devlet Makamları; tebliğden muafiyet, bir mahkemenin yargı yetkisinden muafiyet, veya mülkleri üzerine ara tedbir veya koruyucu tedbir veya nihai kararın icrasına dayalı olarak bir ön tedbir konulmasından muafiyet dahil, bu Anlaşmanın icra ve infazı veya bu Anlaşmaya göre oluşturulmuş bir tahkim heyeti tarafından verilen ara tedbir veya koruyucu tedbir veya nihai kararın icra ve infazına; ilişkin herhangi bir muafiyet iddiasından feragat ederler, yalnız, bu Anlaşmada aksine bir hüküm olmasına bakılmaksızın işbu Bölüm 17.11'de mülkiyete ilişkin muafiyetten feragat edilmesi; Devlet Makamları tarafından yalnızca Ülke dışında sahip olunan veya kontrol edilen mülkler üzerinde geçerli olacak ve (i) Devletin diplomatik misyonları, konsolosluk görev yerleri, özel misyonları, uluslararası teşkilatlar veya uluslararası konferanslarla ilgili misyonlar dahil yalnızca diplomatik hakların uygulanması için kullanılan veya bu amaca yönelik mülkler ve bunların eşyaları, nakliye araçları ve bu misyon, görev yeri, teşkilat ve/veya konferansların finansmanı için banka hesaplarında tutulan paralar, (ii) askeri özellikte veya askeri amaçlar için veya bu amaca yönelik mülkler; (iii) Devletin önemli kültür varlığının bir kısmını teşkil eden veya oluşturan mülkler veya satışa konmamış olan veya bu amaca yönelik olmayan arşivleri, müzeler, arkeolojik siteler ve sanat eserleri, kütüphaneler ve ilgili tarihsel koruma ve araştırma tesisleri, mezarlıklar, anıtlar ve benzeri mülkler; (iv) Ülke dışında bilimsel veya tarihsel özellik arz eden, satışa konmamış olan veya bu amaca yönelik olmayan nesnelerle ilgili bir serginin bir

kısmını teşkil eden mülkler; ve (v) yalnızca resmi hizmet için kullanılan gemiler ve hava araçları üzerinde geçerli olmayacaktır.

17.12 İşbu Madde 17; İngiltere maddi hukukuna göre yorumlanacak fakat İngiliz hukuk kuralları veya ilkelerinin (i) hükümran devletlere karşı hüküm veya ön tedbir almayı önleyen veya (ii) işbu Madde 17'i yönetmek için diğer yasaların uygulanmasını isteyen hükümleri bundan hariç tutulacaktır.

MADDE 18

İŞLETME ŞİRKETİ

18.1 Yalnızca herhangi bir İşletme Şirketinin, Ülke içinde faaliyet göstermek için tescil olmasını isteyen, Gürcü Hukuku gereklerine tabi olarak, MEP İştirakçileri herhangi bir idare altında, Ülke içinde veya dışında teşkilatlanmış bir veya birden fazla İşletme Şirketi tesis edebilir, sahip olabilir ve kontrol edebilir ve/veya Ülke içinde veya dışında herhangi bir idare altında teşkilatlanmış bir veya birden fazla İşletme Şirketi tayin edebilir veya seçebilir. MEP İştirakçileri (i) MEP İştirakçileri adına Proje Anlaşmaları uyarınca Devlet Makamlarının her türlü yükümlülüklerini icra ve infaz etmek ve (ii) Proje Anlaşmaları uyarınca MEP İştirakçilerinin tüm haklarını MEP İştirakçileri adına kullanmak için müştereken bir İşletme Şirketi tayin etme hakkına sahip olacaktır. MEP İştirakçileri tarafından izin verildiği ölçüde tüm İşletim Şirketleri MEP İştirakçilerinin belirteceği şekilde tüm Proje Faaliyetleri için MEP İştirakçileri adına temsilci veya bağımsız müteahhit olarak faaliyet gösterebilir.

18.2 MEP İştirakçileri ve herhangi bir Müteahhit (herhangi bir İşletim Şirketi dahil) bu anlaşma ile; Proje Faaliyetlerine ilişkin olarak çalıştıracakları işçileri seçme ve sayılarını belirlemekle yetkilidir. Proje amacıyla çalıştırılacak tüm Devlet vatandaşları, işçilerden istenen çalışma saatleri ve bunlara ödenecek maaş ve ücretler ve diğer maddi çalışma koşullarını belirleyen yazılı iş sözleşmelerine göre çalıştırılacaktır. Bu işçiler, kendilerini ilgilendiren iş sözleşmeleriyle tutarlı şekilde, işleriyle bağlantılı olarak uygun görülen yerlerde istihdam edilebilirler. Hiçbir Proje İştirakçisi'nin (i) Uluslararası Petrol taşıma projelerinde mutat olarak uygulanan uluslararası çalışma standartları ve uygulamalarını aşan veya (ii) etkili ve motive edilmiş bir işgücü teşvik etme amacına aykırı iş usul veya standartlarını takip etmeye zorlanamayacağı kaidesine bağlı olarak, Ülke içinde Proje üzerinde çalışan Devlet vatandaşları için geçerli tüm iş program ve uygulamaları, çalışma saatleri, maaş, ücret, ek ücretler ve çalışma sağlığı ve emniyet standartları, Gürcü iş mevzuatı tarafından vatandaşları için öngörülenlerden daha düşük olmayacaktır.

MADDE 19

MÜCBİR SEBEP

19.1 Tarafların bu Anlaşmaya göre herhangi bir tarafın herhangi bir yükümlülüğünü veya bunların bir kısmını, para ödeme yükümlülüğü dışında, yerine getirmemesi veya bunda gecikmesi, bu Anlaşmada tarif edildiği şekilde Mücbir Sebepten kaynaklanıyor veya buna dayanıyorsa askıya alınacaktır.

19.2 Devlet Makamları açısından Mücbir Sebep şunlarla sınırlıdır: (i) doğal afetler (depremler, toprak kaymaları, siklonlar, seller, yangınlar, yıldırım, met-cezir dalgaları, volkan patlamaları ve benzeri doğal olaylar veya hadiseler), (ii)

19.6 Mücbir Sebep dolayısıyla yükümlülüklerini yerine getirmeyen herhangi bir Devlet Makamı, bu Mücbir Sebep veya etkilerinin sürdüğü süre zarfında, MEP İştirakçileri veya diğer Proje İştirakçilerinin gördüğü zararı hafifletmek için tüm tedbirleri alacak ve diğer Devlet Makamlarının da bu tür önlemleri almasını sağlayacaktır.

19.7 Devlet Makamlarının Bölüm 9.1'de belirtilen olay veya nedenler sonucu bir Zarar Ziyanı tazmin yükümlülüğü açısından Devlet Makamları Bölüm 9.1'in (ii), (iii), (iv) ve (v) alt- bölümlerine ilişkin olarak işbu Anlaşmaya göre Mücbir Sebep beyan etme hakkına sahip olmayacaktır.

MADDE 20

KABULLER

20.1 Devlet Makamları bu Anlaşmayı ve Hükümetlerarası Anlaşmayı alıp gözden geçirdiklerini ve bunları kabul edilebilir bulduklarını ilan ederler.

20.2 Taraflar; bu Anlaşma veya diğer Proje Anlaşmalarının hükümlerine aykırı, şimdi ve bundan sonra varolacak, Gürcü Hukuku'nun, (ve bunların yorumlama ve uygulama prosedürlerinin) bu Anlaşma veya diğer Proje Anlaşmalarında MEP İştirakçileri veya diğer Proje İştirakçilerine verilen hakları sınırlamayacağını, kısıtlamayacağını veya başka bir şekilde olumsuz etkilemeyeceğini veya değiştirmeyeceğini, hükümsüz kılmayacağını ve bu veya diğer Proje Anlaşmalarının tamamı veya bir kısmı fevkinde geçerli olmayacağını müştereken kabul ederler.

MADDE 21

İŞBİRLİĞİ VE EŞGÜDÜM MEKANİZMALARI

21.1 Hükümet, Projeyi onaylama, gerçekleştirme, destekleme ve kolaylaştırmak için kendisi ve bölgedeki hükümet veya devletlerle uygun ve gerekli görülebilecek hükümetlerarası veya çok taraflı anlaşma veya sözleşmeler için müzakereler yapmak ve bu tür anlaşma ve sözleşmeler akdetmek için Azami Çaba sarf edecektir. Öncekileri sınırlamaksızın, Hükümet Devlet Makamlarının diğer hükümetlerle işbirliği içerisinde sınır aşan Proje Faaliyetlerinin daha etkin, zamanında ve verimli biçimde gerçekleştirilmesi için Petrolün taşınmasını gözetlemek maksadıyla Ülke içinde veya dışında müşterek ölçüm ve miktar ölçüm tesislerinin kullanımı dahil olmak üzere eşgüdümlü ve düzenli gümrük ve transit işlemleri ve uygulamaları sağlamak amacıyla alınacak tedbirler hakkında MEP İştirakçileri ile istişarede bulunacaklardır.

21.2 MEP İştirakçilerinin tümü veya bazılarının isteği üzerine yalnızca Projenin tümü veya bir kısmını veya Hükümete veya MEP İştirakçilerine ait Proje Faaliyetlerinin tümü veya bir kısmını finanse etme çabalarına yardımcı olmak ve Projeyi risklere karşı garanti etmek amacıyla Hükümet, kendi adına ve Devlet Makamları adına ilgili Kredi ve Sigorta Kuruluşlarına (çok taraflı kredi kuruluşları ve ihracat kredi kuruluşları dahil), Devlet Makamlarının bu Anlaşmada belirtilen tüm taahhüt, garanti, teminat ve yükümlülüklerine yönelik olarak gerekli veya uygun görülebilecek tüm dokümanları yazılı olarak verecektir.

MADDE 22

TEBLİGATLAR

İşbu Anlaşmaya göre Taraflarca verilen tüm tebligatlar İngilizce lisanında yazılı olarak verilecektir ve Tarafların aşağıda bulunan teleks, faks veya mektup adresine (veya işbu Madde 22 uyarınca zaman zaman Tarafların diğer Tarafa önceden bildireceği adreslere) yapılacaktır. Teleks veya faksla aşağıda bulunan veya bildirilen doğru adrese gönderilen bir tebligat; gönderim tarihini izleyen ilk İş Günü teslim edilmiş sayılacaktır. Mektup yoluyla gönderilen bir tebligat ise, bunun alındığı tarihi izleyen ilk İş Gününe kadar teslim edilmiş sayılmayacaktır.

DEVLET MAKAMLARI:

Gürcistan

Faks:

Dikkatine: [ ] Dairesi

[MEP KATILIMCILARININ HER BİRİ]:

Faks:

Dikkatine:

ve bilgi için bir kopyası:

MADDE 23

MUHTELİF HUSUSLAR

23.1 İşbu Anlaşmaya göre ödenecek olan tutarlar üzerinden, tutarın ödenmesi gereken tarihle bu tutarın, biriken faizle birlikte tamamen ödendiği tarih arasında geçen süre için Kararlaştırılan Faiz oranında faiz işleyecektir.

23.2 Tüm ekleriyle birlikte işbu Anlaşma, içerdiği konular hakkında Taraflararasındaki mutabakatın bütününü teşkil etmektedir. İşbu Anlaşma Tarafların yazılı onayı olmaksızın değiştirilemez veya başka türlü düzenlenemez. Yukarıda belirtilen hususların kapsamı sınırlanmaksızın hiçbir Madde (ve bunun Bölümleri dahil), Taraflar arasında bu şekilde değiştirilmesi veya düzenlenmesi amaçlanan Madde ve Bölümle ilgili referanslar ve bu değişiklik veya düzenlemeyi açıklayan ve Taraflar arasında yapılan bir yazılı anlaşma dışında değiştirilmesi veya düzenlenmesi mümkün değildir. Hiçbir Madde (veya bunun bir Bölümü) Taraflar arasındaki müzakere veya görüşme yoluyla değiştirilmeyecek veya düzenlenmeyecek ve ilgili Madde ve bu Maddenin ilgili Bölümüne ilişkin referans ve değişiklik veya düzenleme ile ilgili bilgi bulunmayan değişiklik veya düzenlemeler geçerli olmayacaktır. İşbu Anlaşmaya göre; bir hakkı, menfaat veya faydayı veya imtiyazı açıklayan Madde (ve bu Maddenin ilgili Bölümü)'ne ilişkin bilgi bulunmayan ve açıkça yazılı olarak belirtilmeyen, hak, menfaat, fayda veya imtiyazdan feragatler geçerli olmayacaktır. Bu tür bir feragat, ancak bu feragatin yapıldığı özel koşullarla sınırlı olacak ve gelecekteki veya başka feragatler için bir örnek oluşturmayacaktır.

23.3 İşbu Anlaşmada kullanılan içindekiler tablosu ve konu başlıkları yalnızca kullanım kolaylığı için konulmuş olup, Taraflarca; bir Madde veya Bölümde bulunan özel bir konuya ilişkin olarak işbu Anlaşmanın tüm hükümlerini belirttiği veya özel bir anlamı olduğu şeklinde değerlendirilmeyecektir.

23.4 Metinde başka türlü gerekmediği takdirde, Maddeler, Bölümler ve Eklere yapılan referanslar, işbu Anlaşma Maddeleri, Bölümleri ve Eklerine yapılan referanslardır. "Bunun", "burada", "buna göre" gibi ve benzer anlamdaki kelimeler, bu Anlaşmada kullanıldıklarında bu Anlaşmanın yalnızca belirli bir hükmüne değil bütününe göndermede bulunur. "İçerir", "içeren" gibi ve benzer anlamlardaki kelimeler ne önlerindeki cümlelerin anlamını sınırlar ne de ondan sonra gelen cümlenin anlamını daraltır fakat Anlaşma içinde geçtiklerinde her zaman "sınırlamaksızın içeren", "bunla sınırlı olmaksızın içeren" şeklinde anlaşılacaktır. Metin başka türlü gerektirmediği takdirde, tekil referanslar çoğul referansları da içerir ve tersi de geçerlidir ve bir cinsiyete yapılan referans, her iki cinsiyeti de içerir.

23.5 İşbu Anlaşmada "haklar", "haklar ve imtiyazlar", "haklar ve yetkiler", "muafiyetler" ve benzeri diğer referanslar ile ilgili atıflar, hakları, imtiyazları, garantileri, yetkileri, muafiyetleri, faydaları, korumaları, teminatları, yetkilendirmeleri, onayları, rızaları, feragatleri, tazminatlarını ve diğer benzer konuları içerecektir. Aynı şekilde, işbu Anlaşmada "yükümlülükler" veya "gerekler" ve benzeri diğer referanslar, yükümlülükleri, gerekleri, taahhütleri, vaatleri, sözleri, garantileri, anlaşmaları, feragatleri, tazminatları ve benzer konuları içerecektir.

23.6 Bir Devlet Makamı veya bir Proje İştirakçisi'nin herhangi bir Maddede (veya bunun bir Bölümünde) belirtilen hakları ve tazminat hakları, genel olarak geçerli olacak ve Devlet Makamı veya Proje İştirakçisinin işbu Anlaşma veya diğer Proje Anlaşmaları hükümleri uyarınca sahip olabilecekleri diğer haklar veya tazminat haklarının dışında uygulanmayacaktır.

23.7 Bir yanda Devlet Makamları ve diğer yanda işbu Anlaşmanın diğer Tarafları, tüm Proje İştirakçilerine veya Projeye ilişkin olarak doğrudan veya dolaylı olarak alacakları kamusal olmayan veya özel nitelikteki tüm bilgi ve verilerin gizliliğini koruyacak ve başkaları tarafından da korunmasını sağlayacaktır.

23.8 Taraflar, diğer Tarafın talebi üzerine; Proje Anlaşmaları uyarınca bu talepte bulunan Tarafın yükümlülüklerini yerine getirebilmesi için gerekli veya uygun tüm yazılı anlaşmalar, dokümanlar ve belgeleri hazırlamak ve teslim etmek veya hazırlatmak ve teslim ettirmek için Azami Çaba gösterecektir.

23.9 İşbu Anlaşmaya veya herhangi bir diğer Proje Anlaşmasına aykırı herhangi bir şeye rağmen; hiçbir MEP İştirakçisinin, bu şekilde davranıldığı taktirde bir MEP İştirakçisi veya Bağlı Kuruluşunun, bu kişi için geçerli hukuk yasalarına göre açık medeni veya ceza hukuku cezalarıyla karşı karşıya kalma riski bulunan iş ve işlemleri yapması veya yapmaktan kaçınması gerekmeyecektir.

23.10 İşbu Anlaşma (Madde 17'de açıklanan tahkime ilişkin hükümler de dahil olmak üzere) İngiltere maddi hukukuna göre yorumlanacak ve fakat İngiliz Hukukunun (i) hükümran devletlerin işlemleriyle ilgili bir hüküm alınmasını veya tedbir kararı alınmasını önleyen veya (ii) işbu Anlaşmayı düzenleyen hukukun dışında diğer tüm hukuk kurallarının uygulanmasını gerektiren kural ve ilkeleri geçerli olmayacaktır.

23.11 İşbu Anlaşma İngilizce ve Gürcü lisanlarında birden çok nüsha halinde imzalanmıştır. İşbu Anlaşma hükümlerinin veya bu Anlaşmaya göre tebliğlerin;

farklı diller arasında yorumlanmasında bir ihtilaf bulunması durumunda İngilizce lisanındaki nüsha geçerli olacaktır.

23.12 Bir tarafta Hükümet ve diğer tarafta işbu Anlaşmanın diğer Taraflarından her biri; bu Tarafın işbu Anlaşmaya göre veya bundan kaynaklanan haklarını, karşı taleplerini ve diğer tazminat hak ve savunmalarını saklı tutar. Hükümetin işbu Anlaşmaya göre bir MEP İştirakçisine ödeme yapma yükümlülükleri, bu MEP İştirakçisi tarafından ödenebilir miktarların dışında tüm miktarlar işbu sözleşmeye göre Hükümetin MEP İştirakçilerine ödeme yapmasını gerektiren tüm yükümlülükler mahsup edilebilir ve Hükümete bu MEP İştirakçisi tarafından işbu Anlaşmaya göre yapılması gereken tüm ödemeler için mahsup edilebilir veya kesintide bulunulabilir. MEP İştirakçisinin ödeme yükümlülükleri bu MEP İştirakçisine Hükümet tarafından ödenecek tüm tutarlardan kesilebilir ve bu durumda bu tür mahsup veya kesinti; bu MEP İştirakçisi tarafından Bölüm 8.2,8.3 veya 8.4 uyarınca Gelir Vergisi ve Boru Hattı Taşıma Vergisi (Bölüm 8.3(v) vey 8.4(v) uyarınca vergi makbuzlarının verilmesi dahil) ödenmesi şeklinde değerlendirilecektir. Gelir Vergisi için bu tür mahsup veya kesintiler yapılması durumunda MEP İştirakçisi Vergi Dairesine (bu tutarın miktarı dahil) bu tür bir kesinti veya mahsubu bildirecektir.

23.13 Bölüm 23.10'da belirtilen yasa uyarınca işbu Anlaşmanın belirli hükümlerinin yasadışı, geçersiz veya gayri kabili icra ve infaz olduğu şeklinde değerlendirilmesi veya hükmedilmesi durumunda işbu Anlaşmanın diğer hükümlerinin yasallığı, geçerliliği, kabili icra ve infaz oluşu veya yürütülmesi, bu şekilde yasadışılık, geçersizlik veya gayri kabili icra ve infaz oluşun yorumlanması açısından gerekmediği sürece etkilenmeyecek ve bu tür yasadışı, geçersiz veya gayri kabili icra ve infaz hüküm; bu Anlaşmanın yasallığını, geçerliliğini ve kabili icra ve infaz oluşunu etkilemeksizin bu Anlaşmadan çıkarılacaktır.

23.14 İşbu Anlaşma, diğer Proje Anlaşmalarıyla birlikte Taraflar arasında bu Anlaşmaların konusu hakkında tüm anlaşmayı teşkil eder ve hiçbir Taraf, işbu Anlaşma ve diğer Proje Anlaşmalarında açıkça belirtilmeyen herhangi bir garanti, beyan, açıklama, güvence, taahhüt, mutabakat, yüklenim, tazminat yükümlülüğü veya üstlenmede bulunmamıştır.

[İMZA BLOKLARI]

EK 1

BELİRLİ TANİMLAR

Bu Ek 1'in eklendiği Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasında kullanılan ve başka şekilde tanımlanmayan, büyük harflerle yazılmış kavramlar aşağıdaki anlamlara sahip olacaklardır:

'Bağlı Kuruluş', herhangi bir Kişiye ilişkin olarak, diğer herhangi bir Kişinin, doğrudan veya dolaylı olarak, bir veya daha fazla aracı yoluyla, kontrol etmesi, edilmesi veya bu Kişiyle ortak kontrol altında tutulması anlamına gelir. Bu tanımın amaçları açısından, kontrol, doğrudan veya dolaylı olarak, kurtuluşun oy hakları veya diğer özkaynak menfaatleri üzerinde çoğunluk veya diğer belirleyici menfaat sahipliği yoluyla, ya da yasa ile veya şahıslar arasında yapılan anlaşma ile bu tür güçler ya da oy hakkı tanınması sonucu, şahsın yönetim ve siyasetinin yönünü belirleyebilecek veya yönüne sebep olabilecek güce sahip olmak anlamına gelir.

"Kararlaştırılan Faiz Oranı", bu Anlaşmaya uygun olarak ya da bu Anlaşmaya göre vadesi gelmiş ve ödenmesi gereken herhangi bir miktarla ilgili olarak bir Faiz Döneminin her bir günü için, ilk ilgili Faiz Döneminin ilk gününden hemen önceki İş Gününde geçerli olan ve bundan sonra her takip eden Faiz Döneminin ilk gününden hemen önceki İş Gününde geçerli yıllık LIBOR artı yüzde üç buçuk'a (%3.5) eşit orandaki faiz anlamındadır.

"Ayarlanan Denge", Bölüm 8.2(xi)'de tanımlanmıştır.

"Anlaşma", bütün Taraflar tarafından imzalanmış herhangi bir yazılı uzatma, yenileme, değiştirme, düzenleme ya da diğer değişikliklerle birlikte, buna eklenmiş bütün Ekler de dahil olmak üzere bu Ev Sahibi Hükümet Anlaşması anlamındadır.

"Müracaat Şartları", Bölüm 7.3' te tanımlanmıştır.

"Tahkim Tarafları", bir taraftan, bir ihtilafı tahkime götüren veya bu Anlaşmanın hükümleri çerçevesinde devam eden tahkim sürecine müdahele eden veya eklenen, diğer taraftan ise ihtilaf kendisine karşı başlatılan taraf veya taraflardır ve Tahkim Tarafı bunlardan herhangi birisi anlamındadır.

"Varil", altmış derece fahrenhayt / onbeş nokta elli altı santigrat derecelik (60°F/15.56°C) ve 1.01325 barlık standart sıcaklıkta ve atmosfer basıncında ölçülmüş 42 A.B.D. galonu (158.987 litre) miktarında Amerikan varili anlamındadır.

"En Uygun Şartlar", herhangi bir zamanda bir Proje İştirakçisi tarafından herhangi bir yerde verilmek ya da sağlanmak üzere belirtilen mallarla, işlerle, hizmetlerle ya da teknolojiyle ilgili olarak, ilişkisiz Kişiler arasında, aynı yerde sağlanan benzer türde ve kalitede mallar, işler, hizmetler ya da teknoloji için söz konusu mallar, işler, hizmetler ya da teknolojiye uygulananlarla kabili mukayese şartlara ve koşullara göre normal iş ilişkisinde cari şartlar anlamındadır.

"Azami Gayret", şahsın yetkisi dahilinde, kendi çıkarları doğrultusunda hareket eden basiretli ve kararlı ve mevcut şartlarda istenileni vermeye istekli bir insan olarak, yasal ve makul tüm adımları atmasıdemektir.

"İş Günü", Cumartesi, Pazar olmayan ya da Gürcistan'da resmi tatil olmayan ve LIBOR'un belirlenmesiyle ilgili olarak Londra, İngiltere'de takas işlemi yapan bankaların mutad olarak iş için açık oldukları herhangi bir gün anlamındadır.

"Uygulama Usulleri", Ek 3'de belirlenen Tesislerin yapımı, kurulması, işletilmesi ve bakımı hakkındaki kurallar ve düzenlemeler anlamındadır.

"Anayasa", Devletin zaman zaman ilave edilebilen, değiştirilebilen ya da ikame edilebilen anayasası anlamındadır.

"İnşaat Koridoru", Ek 2'nin 6. Maddesinde tanımlanmıştır.

"Müteahhit' doğrudan ya da dolaylı olarak, MEP İştirakçilerinin veya Bağlı Kuruluşlarının tamamına veya herhangi birinin faydasına MEP sistemiyle ilgili mal, iş, hizmet ya da teknoloji sağlayan herhangi bir kişi, ve bu kişinin halefleri ve izin verilen devralanları anlamındadır. Kavram, böyle mal, iş, hizmet ya da teknoloji sağlayan bir Menfaat Sahibini, MEP İştirakçisinin Bağlı Kuruluşunu, Taşıyıcıyı veya İşletme Şirketini de içerir fakat MEP İştirakçisini içermez. Kavram, başka bir Kişinin çalışanı olarak rol oynayan bir gerçek kişiyi içermez.

"İlgilenilen Koridor" Ek 2'nin 6. Maddesinde tanımlanmıştır.

"İyileştirme Dönemi" Bölüm 3.4'de tanımlanmıştır.

"İdare (Düzen)" Bölüm 8.2(xiv)'de tanımlanmıştır.

"Dolar" veya "USD" Amerika Birleşik Devletlerinin para birimi demektir.

'Çifte Vergi Anlaşması' vergilerle ilgili olarak uygulanabilir veya bu konuyla alakalı Gürcistan'da yürürlükte olan herhangi bir anlaşma veya sözleşmeler demektir.

"Ekonomik denge", Proje Anlaşmaları altında, ilgili günde kişiye sağlanan ya da verilen haklar, çıkarlar, muafiyetler, ayrıcalıklar, korumalar ve benzeri faydalar ve aynı anda böyle bir kişinin yükleneceği kabul edilen yükler, maliyetler, kısıtlamalar, şartlar ve sınırlamalar arasında sağlanan göreli dengenin Proje İştirakçilerine ifade ettiği ekonomik değerdir.

"Yürürlük Tarihi", Bölüm 3.1' de tanımlanmıştır.

'Kuruluş' herhangi bir devlet veya ülkenin kanunları uyarınca veya iki veya daha çok Kişinin yazılı anlaşmasıyla kurulmuş veya teşkilatlanmış, gerek kamu veya özel mahiyette herhangi şirket, anonim şirket, limited şirket, ortaklık, sınırlı ortaklık, ortak girişim, firma, birlik, tröst veya başka türlü tüzel kişilik veya teşkilat demektir.

"Hariç Tutulan Hizmetler" Bölüm 9.3(iv)'de tanımlanmıştır.

"İstisnai İşletme Şirketi", (i) İstisnai İşletme Şirketi ve (ii) eğer bir Devlet Makamı bir İşletme Şirketi ise Tesislerle ilgili bir tek İşletme Şirketidir.

"Kamulaştırma", herhangi bir millileştirme ya da istimlak ya da millileştirme ya da istimlake eşit etkide olan herhangi bir önlem anlamındadır, ve şüpheleri önlemek için kavram şunları içerir:

(i) bir Kişinin varlıklarını istimlak;

(ii) hakların veya eşit çıkarların sahipliği yoluyla istimlak da dahil olmak üzere, mülk ya da o hakların sahipliğine ve kullanılmasına halel

getiren şekilde, mülk ya da hakların alınması ya da kullanımları ya da uygulanmalarının sınırlanması;

(iii) bireysel ya da ayrı olarak istimlak oluşturmayan ama birlikte düşünüldüklerinde istimlak oluşturabilecek olan önlemler ya da etkenler; ve

(iv) yalnız ya da toplu olarak istimlak oluşturabilecek olan herhangi bir vergi, harç, resim ya da rüsumla ilgili önlemler ya da işlemler.

"Tesisler", Ülke içinde MEP İştirakçileri tarafından ya da onlar adına zaman zaman herhangi birinin ya da tümünün düzenli çalışması için ihtiyaç duyulan, yapılan, kurulan, bakımı yapılan, tamir edilen, değiştirilen, genişletilen, uzatılan, sahip olunan, kontrol edilen ve/veya işletilen, Petrolün Ülke içinde ve/veya Ülkeden geçerek taşınması için bir ya da daha Petrol boru hatları ve tali tesisler ve bütün alt ve üstteki yer ya da deniz yatağı tesisleri ve yardımcı ekipman, bütün yükleme, boşaltma, pompalama, sıkıştırma, ölçme, test etme ve sayaç ile ölçme tesisleri, haberleşme tesisleri, telemetre ve benzeri malzeme, pik gönderme ve alma tesisleri, pompa istasyonlarını işletmek ya da diğer sistem ihtiyaçları için gerekli herhangi bir sıvı ya da gaz yakıtı ve/veya enerjiyi taşımak için kullanılan bütün boru hatları, enerji hatları ve diğer ilgili malzeme, katodik koruma aletleri ve malzemesi, bütün gözetleme direkleri, işaretleri ve kurbanlık anotlar, bütün liman, terminal, depolama ve ilgili tesisler, tüm iskele ve benzeri tesisler, ve tüm bunların düzgün çalışması için gereken tüm ekipman demektir.

"Sabit Değer", Ülke içinde bulunan ya da Proje etkinlikleri ile ilgili, uluslararası Vergi Muhasebe prensiplerine göre sabit, elle tutulamaz ve maliyeti on beş bin Doları (15.000 $) aşan (yahut anlaşma veya anlaşmalar imzalandığı zamanki piyasa değişim değerine göre diğer bir para birimindeki bedeli) karşılık gelen değer anlamına gelir.

"Yabancı Müteahhit", (i) Devletin vatandaşı olmayan gerçek bir kişi, veya (ii) Ülkede bulunmayan ya da yasal olarak kurulmamış, oluşturulmamış bir Yabancı Kuruluş olan Müteahhit demektir.

"Yabancı Para" bir devlet tarafından çıkarılmış, çıkartan ülkenin, çevrimi veya değişimine ilişkin genel kısıt veya tahditlere tabi olmayan, bir devletin serbestçe çevrilebilen (konvertıbl), mütedavül yasal parası demektir.

"Yabancı İşçi", Projeye katılan herhngi bir Kişinin işçisi olan ve Devletin vatandaşı olmayan herhangi bir işçidir.

"Hile", gelir vergisinden sürekli olarak kaçınmak amacıyla gelirlerini saklamak suretiyle, bilinçli ve kasıtlı olarak gelir vergisi ödememe durumudur.

"Gürcü Hukuku", Gürcistan'ın tüm yasal rejimini teşkil eden organik hukukunu oluşturan, bağlayıcı ve yasal olarak yürürlükte olan, Anayasa, tüm diğer yasalar, kanunlar, kanun hükmünde kararnameler, kararnameler, tüzükler, yönetmelikler, tebliğler, açıklamalar, ilke kararları, talimatlar, normatif işlem ve politikalar, Gürcistan'ın uluslararası anlaşmaların onaylanması veya uygulanması için gereken tüm iç yasamalar, kanunlar ve kararnamelerle birlikte taraf olduğu veya olabileceği tüm uluslararası anlaşmalar, ve bu tür yasal belgelerin mevcut hukuki yorumları dahil, Gürcistan kanunları demektir.

"Hükümet", herhangi bir zamanda ya da zaman zaman esasta, yapıda ve şekildeki herhangi bir değişikliğe bakılmaksızın, araçları, şubeleri, idari ve diğer alt bölümlerinin hepsi ve herhangi birisi, (Yerel Makamlar ve Devlet Kuruluşları hariç) yönetme, yasa çıkarma, düzenleme, vergi, harç ve diğer vergileri koyma ya da toplama, lisans ya da izinler verme, onaylama ya da (finansal ya da başka şekilde olsun) Projenin Faaliyetlerini ya da herhangi bir Proje İştirakçisinin Projeyle ilgili haklarını ve yükümlülüklerini doğrudan ya da dolaylı etkileme yetkisine sahip yürütme ve düzenleme kurumları, kuruluşları, bölümleri, bakanlıklar, makamlar ve görevlilerin hepsi ya da herhangi birisi de dahil olmak üzere Devletin merkezi Hükümeti anlamındadır.

"ICSID", ICSID Sözleşmesi ile teşkil edilen Uluslararası Yatırım Anlaşmazlıklarının Çözüm Merkezi anlamındadır.

"ICSID Sözleşmesi", 1965 Washington Devletler ve Diğer Devletlerin Vatandaşları arasındaki Yatırım Anlaşmazlıklarının Çözüm Sözleşmesi anlamındadır.

'Sigortacı', MEP sistemi risklerinin tamamı veya bir kısmını, projeyi, veya herhangi bir Proje İştirakçisinin ve bu kişilerin halefleri veya izin verilen devralanlarının diğer risklerini kapsayan sigorta şirketleri ya da sigorta sağlayan kişiler anlamındadır.

"Menfaat Sahibi", bütün Bağlı Kuruluşları, halefleri ve bu Kişinin izin verilen devralanlarıyla birlikte herhangi bir zamanda, bir MEP İştirakçisinde ya da bir İşletme Şirketinde herhangi bir pay biçimine sahip olan herhangi bir Kişi anlamındadır.

"Faiz Dönemi", "Kararlaştırılan Faiz Oranı"nın tanımı açısından, her takip eden Faiz Döneminin izlediği Faiz Döneminin son gününden sonraki ilk günde başlamasıyla birlikte, böyle bir para tutarının vadesinin geldiği ve ödenmesi gereken günden sonraki ilk günde başlayan ve otuz (30) gün sonra sona eren, otuz (30) günlük bir süre anlamındadır.

"Hükümetlerarası Anlaşma" bu Anlaşmada belirtilen eklerle birlikte, koşulları uyarınca zaman zaman sonradan katılıma, uzatmaya, yenilemeye, değişikliğe, düzenlemeye veya başka türlü tadilata açık olan, 18 Kasım 1999 tarihli "Petrolün Azerbaycan Cumhuriyeti, Gürcistan ve Türkiye Cumhuriyeti Ülkeleri yoluyla Taşınmasıyla İlgili Azerbaycan Cumhuriyeti, Gürcistan ve Türkiye Cumhuriyeti arasındaki Anlaşma" anlamındadır.

"Kredi Veren", Bir MEP İştirakçisi veya bunun Bağlı Kuruluşları veya MEP Sistemiyle ilişkili herhangi bir Menfaat Sahibine veya bunların halef veya devralanlarına, (her türlü müteakip finansman dahil) kredi, mali tahsis, kredi tahsisi veya başka türlü finansman sağlayan her türlü finans kuruluşu anlamındadır.

"LIBOR", Londra' da takas işlemi yapan bankaların iş için geleneksel olarak açık olduğu herhangi bir gün için, Reuters'ın o günkü LIBO sayfasında belirtilen veya eğer Reuters'ın LIBO sayfası kullanılamıyorsa ya da bahsi geçen oran belirtilmiyorsa; o gündeki London Financial Times tarafından belirtilen, ya da London Financial Times'ın basılması durdurulursa ya da gazete bu oranı yayınlamayı durdurursa, bu durumda Taraflar tarafından seçilen başka bir yayın ya da organ tarafından yayınlanan, üç aylık Dolar hesapları için Londra bankalar arası faiz oranı anlamındadır.

"Yerel Makamlar", herhangi bir zamanda ya da zaman zaman esasta, yapıda ve şekildeki herhangi bir değişikliğe bakılmaksızın, araçları, idari organları ve diğer alt bölümlerinin hepsi ve herhangi birisi, yönetme, yasa çıkarma, karar verme, düzenleme, vergi, harç ve diğer vergileri koyma ya da toplama, lisans ya da izinler verme, onaylama ya da (finansal ya da başka şekilde) Projenin Faaliyetlerini ya da herhangi bir Proje İştirakçisinin Projeyle ilgili haklarını ve yükümlülüklerini doğrudan ya da dolaylı etkileme yetkisine sahip idari, yasamayla ilgili, adli, düzenleyici, mahalli ve bölgesel kurumların, ajansların, bölümlerin, bakanlıkların, Makamların ve görevlilerin hepsi ya da herhangi birisi de dahil olmak üzere Devletin bölgesel, yerel ve mahalli Makamların hepsi ya da herhangi birisi ve onları oluşturan unsurlar anlamındadır.

"Yerli Para", Devlet tarafından çıkartılan, serbest şekilde çevrilebilir herhangi bir para birimi anlamındadır.

"Zarar Ziyan" bir Kişi tarafından maruz kalınan veya edilen (faiz, para cezaları, avukatlık ücretleri ve giderleri dahil) her türlü zarar, masraf, cismani hasar, yükümlülük, sorumluluk, gider, dava, işlem, talep, ücret, ceza veya hasar demektir. Yalnızca bir Devlet Makamı tarafından girişilen bir Kamulaştırma işlemi durumunda Zarar Ziyan (şüpheyi gidermek için; kar kayıpları, netice giderler, önlem giderleri veya üçüncü kişi giderleri dahil) her türlü dolaylı, netice veya sonuç giderlerini içerir.

"MEP Faaliyetleri" MEP Sistemiyle ilgili değerlendirme, geliştirme, tasarım, edinme, inşaat, tesis, finansman, sigortalama, mülkiyet, (MEP İştirakçileri ve Yükletenler tarafından Tesisler yoluyla Petrolün taşınması dahil) işletim, onarım, değiştirme, bakım, kapasite artırımı, büyütme (tali tesisler dahil) ve koruma ile doğrudan veya dolaylı olarak ilişkili olup, Ülke içinde (Proje Faaliyetleri olarak) veya Ülke dışında gerçekleştirilen faaliyetlerin tümü demektir.

"MEP İştirakçileri" Devlet Makamları dışında, işbu Anlaşmanın (Proje Anlaşmaları uyarınca MEP İştirakçisi olarak tecdit ve/veya iltihak dahil) bir, daha fazla veya tüm Tarafları ve bunların halefleri ve izin verilen devralanlarıdır.

"MEP Temsilcisi" Bölüm 2.3'te tanımlanmıştır.

"MEP Kardeş Kuruluşu" Bölüm 9.1(i)'de tanımlanmıştır.

"MEP Sistemi", herhangi bir zamanda (Sangachal terminal tesislerinde başlayan) Bakü-Tiflis- Ceyhan Boruhattı sistemleri ve Ülke içinde bulunan Tesisler de dahil olmak üzere bütün ilgili müştemilat ve Ülke dışında bulunan bütün diğer ilgili Tesisler anlamındadır.

"OECD Anlaşması", 8.1(ii) bölümünde tanımlanmıştır.

"İşletme Anlaşması" Bölüm 2.4'te tanımlanmıştır.

"İşletme Şirketi" MEP İştirakçileri veya bunların Bağlı Kuruluşları tarafından MEP İştirakçileri veya bunların Bağlı Kuruluşları için veya bunlar adına, MEP Sisteminin tümü veya belirli kısmı için işletmeci olarak hizmet görmek üzere, günlük MEP Faaliyetlerinin tümü veya bir kısmının uygulanması, yönetilmesi, eşgüdümü ve/veya yürütülmesi için tayin edilen veya seçilen bir veya daha çok Kişi, ve bu tür Kişilerin halefleri veya izin verilen devralanları demektir.

"Diğer Gelirler", Bölüm 8.2(vi)'da tanımlanmıştır.

"Taraflar", bu Anlaşmayı imzalayan Hükümet ve onun halefleri ve aynı zamanda bu Anlaşmayı imzalayan diğer Kişiler ve onların halefleri ve izin verilen devralanları anlamındadır.

"Ortaklar", Bölüm 8.11(iv)' de tanımlanmıştır.

"Ortaklık", Bölüm 8.11(iv)' de tanımlanmıştır.

"İzin Verilebilir Tahsisat Yöntemi", Bölüm 8.2(v)'de tanımlanmıştır.

"Daimi Arazi", Ek 2' nin 6. Maddesinde tanımlanmıştır.

"Kişi", herhangi bir gerçek kişi veya Kuruluş anlamındadır.

'Petrol', Doğal olarak veya doğal gazdan (standart sıcaklık ve basınçta gaz halindeki hidrokarbonlar) elde edilen, özgül ağırlığına bakılmaksızın; ham petrol, kondensat, ve tüm sızı hidrokarbon çeşitleri veya buharlaşma, yoğuşma veya çıkartılarak elde edilen likit petrol, doğal gaz sıvıları, herhangi durumdaki asfalt, zift veya yermumu ve taşıma sırasında sıvı hidrokarbonlardan arizi olarak açığa çıkan bir miktar doğal gaz dahil yukarıdakilerden çözelti veya erimemiş haldeki tüm gayrısafiyetleri ve yukarıdaki maddelerden tasfiye edilen veya üretilen tüm hidrokarbon ürünleri demektir.

"Boru Hattı Nakliye Vergisi", Bölüm 8.2(i)'de tanımlanmıştır.

"Giriş Noktası", Ek 2' nin 6. Maddesinden tanımlanmıştır.

"Çıkış Noktası", Ek 2'nin 6. Maddesinde tanımlanmıştır.

"Tercih Edilen Güzergah", Ek 2'nin 6. Maddesinde tanımlanmıştır.

"Esas Dönem" Bölüm 3.1'de tanımlanmıştır.

"Gelir Vergisi", Bölüm 8.2(i)'de tanımlanmıştır.

"Proje", MEP sistemiyle ilgili, Ülkedeki Tesislerin zaman zaman, değerlendirme, geliştirme, tasarım, edinme, inşaat, tesis, finansman, sigortalama, mülkiyet edinme, (Petrolün Tesisler yoluyla MEP İştirakçileri tarafından taşınması ve Yükletenler tarafından sevkiyatı da dahil olmak üzere) işletim, tamir, değiştirme, yenileme, bakım, kapasite artırımı ve (tali tesisler gibi) büyütme yoluyla korunması anlamındadır.

"Proje Faaliyetleri", MEP İştirakçileri'nin herhangi bir Proje Anlaşmasına göre hakları ya da yükümlülükleriyle ilgili faaliyetleri ve Yürürlük Tarihinden önce Ülkede gerçekleştirilen faaliyetler de dahil olmak üzere Projeyle doğrudan ya da dolaylı olarak ilgili ya da Projeden kaynaklanan ve Ülkede gerçekleştirilen faaliyetler anlamındadır.

"Proje Anlaşmaları", bu Anlaşma, Hükümetlerarası Anlaşma ve Projeyle ilgili olarak Devlet Makamları ve MEP İştirakçileri'nin herhangi bir zamanda taraf olduğu ya da olabileceği, şartlarına göre uzatılabilecek, yenilenebilecek, değiştirilebilecek, düzenlenebilecek veya başka türlü tadil edilebilecek diğer bütün anlaşmalar, sözleşmeler ve diğer belgeler anlamındadır.

"Proje İştirakçileri", MEP İştirakçileri'nin, Menfaat Sahiplerinin, İşletim Şirketlerinin, Müteahhitlerin, Yükletenlerin, Kredi Verenlerin ve Sigortacıların herhangi biri ya da tümü anlamındadır.

"PSA", 20 Kasım 1994 tarihli, Hazar Denizinin Azerbaycan bölümünde bulunan Deep Water Gunashli Bölgesi, Azeri ve Çırag Bölgelerinde Ortak Üretim ve Geliştirme Anlaşması anlamına gelmektedir.

"Arazi Hakları", bu Anlaşmanın Ek 2'de belirlendiği gibi Ülkede araziyle ilgili gözden geçirme, test etme, değerlendirme, analiz etme, inceleme,inşa,kullanım, tasarruf, fiili ziliyetlik, işgal etme, kontrol etme, yetki devretme ve faydalanma hakları anlamındadır. Bu kavram, yalnızca, tamamlandığında Tesislerin içine, üzerine ya da altına yerleştirileceği Daimi Arazi Haklarını değil, fakat aynı zamanda MEP İştirakçilerinin ve onların belirlediği Müteahhitlerin, Daimi Arazi Hakları için MEP İştirakçileri tarafından istenen özel güzergah ve Proje yerlerini değerlendirmek ve seçmek için isteyecekleri veya belirleyecekleri Ülke içindeki (deniz yatakları da dahil olmak üzere) başka ve ilave Arazileri ve Arazi Haklarını gösterecek şekilde en geniş anlamda kullanılır.

"Uzatma Dönemi" Bölüm 3.1'de tanımlanmıştır.

"Yükletenler", (MEP İştirakçileri dahil) Tesisler yoluyla Petrolün taşınması hizmetlerini yürüten ve sözleşmesini yapan ve Ülke içinde ve dışında MEP Sistemi yoluyla transit geçişi için Petrolü taşıma hakkına sahip olan Kişiler ve onların ilgili halefleri ve izin verilen devralanları anlamındadır.

"Belirlenen Koridor", Ek 2' nin 6. Maddesinden tanımlanmıştır.

"Devlet", Gürcistan hükümran devleti anlamındadır.

"Devlet Makamları", değişik hükümet birimlerinin yetkisi ve içeriği uyarınca, (i) Hükümet, (ii) Devlet Kuruluşları, (iii) Yerel Makamlar, (iv) yukarıdakilerin bütün halefleri ya da izin verilen devralanları ve onların adına hareket eden Kişiler anlamındadır.

"Devlet Kuruluşu", Hükümetin kuruluşları ve temsilcileri de dahil olmak üzere, Devletin ya da Hükümetin doğrudan ya da dolaylı bir şekilde pay ya da benzer ekonomik çıkarının olduğu ya da doğrudan ya da dolaylı bir şekilde Hükümet tarafından kontrol edilen herhangi bir Kuruluş anlamındadır. Bu tanımın amaçları açısından "kontrol", doğrudan ya da dolaylı olarak, oy verme senetlerinin tasarrufu, sözleşme, yasa ya da başka bir yolla bir Kişinin yönetiminin ve politikalarının yönünü belirleme ya da belirlemeye neden olma gücüne sahip olmak anlamındadır, yalnız bir MEP İştirakçisi, MEP İştirakçisi görevini yürüttüğü sırada bir Devlet Kuruluşu olmayacaktır.

"Devlet Vergi Kuruluşu", Gürcistan Devlet Vergi Kuruluşu ve onun herhangi bir halefi anlamındadır.

"Devlet Transit Boruhattı Mercii", Bölüm 2.2'de tanımlanmıştır.

"Gümrük Gelirleri", Bölüm 8.2(v)'de tanımlanmıştır.

"Vergiler", (finansal müeyyideler ve idari cezalar da dahil olmak üzere) ilgili faiz, ceza ve para cezalarıyla birlikte, Devlet Makamları tarafından konan ya da onlara ödenmesi gereken, mevcut ve gelecekteki vergiler, harçlar, resimler, gümrük vergileri, gümrük resimleri, katkılar, ücretler, vergi meblağları ve diğer benzer yükümlülükler ve "Vergi" yukarıdakilerden herhangi birini ifade eder.

"Ülke", Devletin uluslararası hukuk uyarınca idare veya hükümranlık haklarına sahip olduğu, Arazi toprağı, karasuları, havasahası, ile deniz taşımacılığı alanlarıdır.

"K.D.V." mallar, işler, hizmetler veya teknoloji tedariki için geçerli katma değer Vergisi ve diğer benzeri Vergiler demektir.

"Yıl" bir Miladi takvim yılı demektir.

EK 2

PROJEYLE BAĞLANTILI OLARAK ÜLKEDEKİ ARAZİ HAKLARI

1. ARAZİ HAKLARI

1.1. Ek 2, projenin aşamalı olarak yürütülmesinin icabettirdiği (daha sonra yapılacak tamirat, yenileme, kapasite arttırımı, uzatma da dahil olmak üzere), MEP İştirakçilerince, Devlet Makamlarına önceden bildirilen, Devlet makamlarınca Gürcü Hukukuna uygun olarak elde edilen ve Proje doğrultusunda MEP İştirakçilerine verilen, Ülkedeki arazi haklarını ve bağlı hakları (Münhasır kullanım, tasarruf ve kontrol hakları, giriş ve çıkış hakları, arazi üstünde ve/veya altında inşaat yapma hakkı, üçüncü şahısların arazilerine girme ve Proje Faaliyetlerini gerçekleştirme yetkileri ve Ülke üzerindeki diğer benzer tüm haklar dahil) açıklamakta ve öngörmektedir.

1.2 MEP İştirakçilerine tanınan Arazi Hakları, MEP İştirakçileri tarafından bütün Devlet Makamlarına ve üçüncü taraflara karşı kabili icra ve infaz olacaktır.

1.3 Devlet Makamları, etkilenen mülklerin ve/veya Arazi Hak sahiplerinin ve kullanıcılarının, Tesislerin yapımı ve işletilmesini ve diğer bütün Proje Faaliyetlerinin gerçekleştirilmesini sağlamak için Devlet Makamları tarafından elde edilen ve daimi, geçici ya da zaman zaman MEP İştirakçileri'ne verilen bütün Arazi Haklarını gözetmelerini ve onlara uymalarını sağlayacaktır. Önce ifade edilenler ve bu Ek'in eklendiği bu Anlaşmada verilenler sınırlandırılmaksızın, Devlet Makamları, Tesisleri etkileyen tecavüzler ya da üzerinde Daimi Arazi Haklarının oluştuğu bölgelere tecavüzler de dahil olmak üzere, üçüncü şahıslar tarafından MEP İştirakçileri'ne yöneltilen herhangi bir müdahaleyi önleme ya da bu müdahaleyi bertaraf etmede MEP İştirakçilerine, yardımcı olacaklardır.

1.4 Yukarıda ifade edilenlere bağlı olarak ve bu Ek'in eklendiği Anlaşmada sağlananlar sınırlandırılmaksızın, Arazi Hakları, Projenin aşamalı olarak gerçekleştirilmesi için verilen ve verilecek hakların hepsini kapsayacaktır.

2. AŞAMA 1 - İNŞAAT ÖNCESİ AŞAMA (GÜZERGAH SEÇİMİ)

2.1 İlgilenilen Koridor

Güzergahın belirlenmesi için verilecek ve gerekli olabilecek haklar sınırlandırılmaksızın, inşaat öncesi aşamada, milli güvenlik, savunma, kamu güvenliği ve sivil havacılık ile diğer benzer konularla ilgili olarak, aşağıdaki haklar, Gürcü Hukukunun ilgili hükümlerine tabi olarak Devlet Makamları tarafından elde edilecek, güvence altına alınacak ve İlgilenilen Koridorla ilgili olarak MEP İştirakçileri'ne verilecektir:

(i) Ülke sınırları boyunca ve içinde sabit kanatlı uçak ya da helikopter keşif aracı uçurma ve indirme hakları.

(ii) Fotoğraf ve video kaseti ile İlgilenilen Koridor içindeki herhangi bir mülkü haritalama ve kaydetme hakları.

(iii) Diğer değerlendirmeler arasında masabaşı güzergah çalışmaları için İlgilenilen Koridora ait detaylı haritalara ve fotoğraf kayıtlarına erişim ve kullanma hakları.

(iv) Sözkonusu sahanın fotoğraf/video kayıtlarını yapma hakkı da dahil olmak üzere, keşif faaliyetlerini gerçekleştirmek için taşıt ve araçlara, Ülke sınırları içinde ve sınır ötesinde karayollarına ve diğer yollara ve karasularına, zaman zaman ve aralıklı olarak serbest ve güvenli giriş çıkış ve ulaşım hakları.

MEP İştirakçileri, kendi takdirleriyle, daha önce seçilmiş İlgilenilen Koridor içerisinde ya da bir kısmında Tesislerin inşa ve tesisinin uygun olmadığı kanaatine varırsa, bu durumu Devlet Makamlarına bildirme hakkına sahip olacaklardır ve daha önce belirtildiği gibi, MEP İştirakçileri, mevcut olanı değiştirme ya da sonraki çalışma için yeni bir İlgilenilen Koridor seçme hakkını da elde edeceklerdir.

2.2 Tercih Edilen Koridor

İlgilenilen Koridor tayin edildikten ve Devlet Makamlarına sunulan bir bildiri ile teyit edildikten sonra ve Proje Faaliyetleri yürütmek için verilecek ve gerekli olabilecek haklar sınırlandırılmaksızın, tüm İlgilenilen Koridor ile ilgili olarak aşağıdaki haklar istenecek ve bu haklar, Devlet Makamları tarafından elde edilecek ve güvence altına alınacak ve MEP İştirakçileri tarafından Tercih Edilen Koridorun seçimi için MEP İştirakçilerine verilecektir:

(i) Bölüm 2.1'de tanımlanan bütün haklar ve ek olarak MEP İştirakçilerinin takdiriyle (geçici ve/veya sürekli ulaşım yolları inşa hakkı da dahil olmak üzere) detaylı yol keşifleri için Ülke sınırları içinde ve sınır ötesinde karayollarına motorlu araçla giriş çıkış;

(ii) Devlet Makamlarının merkezi, bölgesel, mahalli seviyelerde elinde tuttuğu bütün ilgili ve sınıflandırılmamış bilgiye tam ve mutlak ulaşım hakkı;

(1) - jeoloji

(2) - hidroloji ve arazi drenajı

(3) - arkeoloji

(4) - ekoloji

(5) - madencilik, maden rezervleri ve atık sahaları

(6) - Devletin ilgili topografik standart ve kriterlerini de içeren kentsel ve kırsal planlama ve imar planları

(7) - çevre

(8) - sismoloji

(9) - karayolları ve deniz yolları

(10) - Boruhattı geçişleri dahil olmak üzere kamu altyapı tesisleri ve ticari altyapı tesis bilgileri

(11) - halihazırda veya önceden Devletin yasaklı bölge ilan ettiği sahalar

(12) - Yerel Makamların yapısı ve mevzuatları

(13) - tarım ve ormancılık

(14) - halihazırda veya daha önce arazinin genişleme, mülkiyet, kullanım ve zilyetliği

(15) - meteoroloji

(16) - oşinografi

(iii) MEP İştirakçileri, kendi takdirleriyle, daha önce seçilmiş Tercih Edilen Koridor içerisinde ya da bir kısmında Tesislerin inşa ve tesisinin uygun olmadığına karar verirlerse, Devlet Makamlarına bildirme hakkına sahip olacaklardır ve daha önce söylendiği gibi, MEP İştirakçileri, mevcut olanı değiştirme ya da sonraki çalışma için yeni bir Tercih Edilen Koridor seçme hakkını da elde edeceklerdir.

2.3 Belirlenmiş Koridor

(i) Bölüm 2.1 ve 2.2'den elde edilen bilgiye göre, Belirlenmiş Koridor MEP İştirakçileri tarafından tanımlanacak ve Devlet Makamlarına bildirilecektir. Belirlenmiş Koridor içinde MEP İştirakçileri ve onların Müteahhitleri bu kısımda verildiği gibi daha detaylı çalışmalar gerçekleştireceklerdir.

(ii) Belirlenmiş Koridorla ilgili olarak, Devlet Makamları, Bölüm 2.1 ve 2.2'de tanımlanan haklara ilave olarak gerekli ek Arazi Haklarını elde edecekler ve güvence altına alacaklar ve bu hakları MEP İştirakçileri'ne vereceklerdir ve böylece MEP İştirakçileri, aşağıdaki faaliyetler için Belirlenmiş Koridor içinde giriş çıkış ve geçiş hakkına sahip olacaklardır:

(1) MEP İştirakçilerinin takdiriyle Ülke içinde veya sınır ötesinde yaya ve motorlu araç giriş çıkışı gerektiren, Devletin ilgili topoğrafya standartlarına ve kriterlerine uygun olarak topografik çalışma. Bu haklar, MEP İştirakçileri tarafından bildirildiği gibi; arazi çalışmasının gerçekleştirilmesi için gerekli alanın dışına taşacacaktır ve Belirlenmiş Koridorun dışına da çıkabilecektir.

(2) Hendek açmak veya kuyular kazmak ve bilgi toplamak üzere araziye ve karasularına girmek için taşıtlar, araçlar, ekipman ve hizmet personeline, gerektiğinde çıkan malzemeleri bölgeden uzaklaştırma hakkı da dahil olmak üzere, jeoteknik arazi çalışması hakları;

(3) Daha ileri analiz için toprak numuneleri almak ve götürmek üzere Araziye taşıt ve yaya girişi gerektiren, katodik koruma sistemi için gerekli olan toprak direnci ve numunesi çalışmaları.

(4) Zaman zaman Arazi ve karasularında etüd çalışmaları

(iii) Araştırma yapma hakkı, gerekli verileri toplamak için bölgede ölçme cihazı bırakma hakkını da içerecektir.

2.4 Bu Ekin bağlı olduğu Anlaşmanın 22.7 Bölümü hükümlerine tabi olarak, MEP İştirakçileri, Ek 2'de tanımlanan faaliyetlerle ilgili olarak MEP İştirakçileri ve onların Müteahhitleri tarafından elde edilen herhangi bir veri ve bilgiyi kullanma, ifşa ve yurt dışına gönderme hakkına sahip olacaklardır.

2.5 MEP İştirakçileri, kendi takdirleriyle, daha önce seçilmiş Belirlenmiş Koridor içerisinde ya da onun bir kısmında Tesislerin inşa ve tesisinin uygun olmadığı kanaatine varırlarsa, bu durumu Devlet Makamlarına bildirme hakkına sahip olacaklardır ve daha önce belirtildiği gibi, MEP İştirakçileri, mevcut olanı değiştirme ya da sonraki çalışma için yeni bir Belirlenmiş Koridor seçme hakkını da elde edeceklerdir.

3. AŞAMA 2 - TESİSLERİN İNŞASI VE TESİSİ AŞAMASI

Eğer MEP İştirakçileri, yalnızca kendi takdirleriyle daha önceden seçilen Belirlenmiş Koridor içerisinde Tesislerin inşası ve tesisine uygun olduğuna karar verirlerse, MEP İştirakçileri, bunu Devlet Makamlarına bildirme hakkına sahip olacaklardır ve Belirlenmiş Koridor bundan sonra İnşaat Koridoru olarak ayrılacaktır. Bu belirlemeden en kısa süre sonra, Devlet Makamları, aşağıdaki Arazi Haklarını MEP İştirakçileri için elde edecek, güvence altına alacak ve onlara vereceklerdir:

3.1 MEP İştirakçileri tarafından geçici ya da daimi yollar inşa edilmesi ve bu yolların korunması ve zaman zaman ayrılan hava sahalarının kullanılması da dahil olmak üzere, bütün inşaat malzemesi, tesis ve teçhizatının Ülke sınırları içinde ve sınır ötesinde kara ve hava yoluyla herhangi bir engelleme olmaksızın taşıma hakkı.

3.2 Boru depolama yerleri, şantiye tesisleri, yakıt depolama yerleri, park alanları, yollar ve diğer faaliyet alanlarının dahil olduğu bütün Proje Faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi için, önerilen Tesislerin yakınında ve uzağında başka Araziler seçme ve kullanma hakkı.

3.3 Jeneratör ve enerji nakil hattı techizatı kurma ve bunları var olan herhangi bir elektrik kaynağına bağlama ve gerektiğinde böyle bir kaynaktan İnşaat Koridoruna kablo çekme hakkı.

3.4 Bu tür arazilere ve karasularına, Tesislerin inşası ve tesis edilmesi için gerekli malzemeyi ve techizatı getirme ve inşa ve daha sonra Tesisleri kullanma, bakım, koruma, onarım, değiştirme, yenileme, büyütme, genişletme, kontrol, kaldırma ve kullanımdan çekme hakları ve inşaat ve tesis işlerine başlama ve bunları üstlenme hakkı.

3.5 Her bir Arazi sahibinin ve/veya Arazinin üzerinde bulunanların, MEP İştirakçileri tarafından Devlet Makamları yoluyla elde edilen haklardan haberdar edildiklerine, buna rıza gösterdiklerine ve/veya bunun için Gürcü Hukukuna göre hakların karşılandığına dair belge isteme hakkı;

3.6 Arazi sahiplerinin ve arazi kullanıcılarının adları ve adresleri ve İnşaat Koridorunun her iki yanında iki yüz elli (250) metreye kadar yer alan bütün mülklerin detaylarını gösteren planlarda tanımlanan Arazi mülkiyet detayları da dahil olmak üzere, Arazi sahipleri ve kullanıcıların detaylarını Devlet Makamlarından alma hakkı.

3.7 (Geçici ya da kalıcı yollar inşa etme ve kullanma hakkı da dahil olmak üzere) Tesislerin yapımından ve işletilmesinden etkilenmeyen, İnşaat Koridoru ile karayolu arasında bulunan diğer Araziler üzerinden geçiş hakkı da dahil olmak üzere, Proje Faaliyetlerini yürütmek üzere MEP İştirakçileri ve onların Müteahhitleri tarafından istenildiği durumda diğer bütün Araziler üzerinden geçiş hakkı. Bu güzergahlar, yollar yapılmadan ve/veya kullanılmadan önce MEP İştirakçileri tarafından bir bildirimle tanımlanmalıdır.

3.8 Arazi üzerinde münhasır kullanım, tasarruf ve kontrol, ve üstünde ve/veya altında inşaat yapma hakkı, ve bu Arazi Haklarından engelleme veya kesinti olmaksızın sulh içinde yararlanma hakkı.

3.9 MEP İştirakçilerinin önceden yazılı rızası alınmadan aşağıdaki hallerin herhangi bir kişi için kanunsuz sayılacağı hususundaki hakkı;

(i) Tesislerin her iki yanında beş yüz (500) metre içerisinde patlayıcı kullanmak;

(ii) Tesislerin her iki yanında elli (50) metre içerisinde temel kazıkları çakmak;

(iii) İnşaat Koridoruna ya da Proje Faaliyetlerini gerçekleştirmesi için MEP İştirakçileri'ne verilen diğer alanlara girmek;

(iv) MEP İştirakçileri'nin hak sahibi olduğu Arazi Hakları ile, herhangi bir yol, demiryolu, elektrik hattı, tesisat, Boru hattı ve amme tesisinin ("Kesişen Proje") kesmesi veya etkilemesi ve Kesişen Proje Devlet Makamlarınca onaylanmadan ve aşağıdakiler Kesişme Projesini öneren Taraf tarafından MEP'İştirakçilerine temin edilmeden, MEP İştirakçilerinden Kesişen Projeyi onaylamaları talep edilmeyecektir. (1) MEP İştirakçilerinin, kendi takdirleriyle, Kesişme Projesini güvenli, etkin ve Proje Faaliyetleri ile makul olmayan biçimde çelişmeyecek şekilde yürütmenin uygulanabilirliğini değerlendirmelerini sağlamak amacıyla, önerilen Kesişme Projesinin MEP İştirakçilerinin kanaatine göre yeterli detayları (2) Kesişen Projeyi uygulamak için MEP İştirakçilerince oluşturulacak masraflar için MEP İştirakçilerine bir tazminat garantisi

3.10 Gürcü Hukukuna uygun olarak, inşaat ve daha sonra tamir, yenileme, kapasite arttırma ya da uzatma işlemlerinin dahil olduğu Proje Faaliyetleri için, mahallinden inşaat malzemesi çıkarma ve temin etme, ortaya çıkan atıkları atma hakkı.

3.11 Herhangi bir düzenleyici ve diğer idari icaplara uygunluk için ilave şartlar.

4. AŞAMA 3- İNŞAAT SONRASI AŞAMA

4.1 Tesislerin tamamlanmasından sonra, MEP İştirakçileri, tümü Devlet Makamlarınca elde edilip güvence altına alınacak ve MEP İştirakçileri'ne verilecek aşağıdaki Arazi Haklarını talep edeceklerdir:

(i) Boru hattı Koridoru ve diğer Daimi Arazilerde, üzerinde ve/veya altında inşaat yapma hakkı da dahil olmak üzere münhasır kullanım, tasarruf ve kontrol etme hakkı.

(ii) Daha önce tanımlanan bütün haklara ilaveten Tesisleri inşasından sonra (geçici ve daimi yolları içeren fakat bunlarla sınırlı olmayan) bu Tesisleri kullanma ve onlardan faydalanmayı sağlayacak şekilde, Boru hattı Koridoru ve diğer Daimi Arazi içinde ilave Tesislerin yapımı ve kullanılması ve ilerideki bakım, koruma, tamir, değiştirme, yenileme, büyütme, kapasite genişletilmesi, uzatma, kontrol, sökülmesi, değiştirme ve herhangi birini kullanımdan çıkarma hakkı.

(iii) MEP İştirakçilerinin gerekli görmesi halinde herhangi bir teçhizat ilave etme hakkı.

(iv) Gürcü Hukukunun ilgili hükümlerine uygun olarak, Ülkenin sınırları içinde ve ötesinde Tesislerin güzergahı boyunca uçuş, kontrol ve Tesislerin güvenli ve etkili şekilde işletilmesini sağlamak için gerekli görülen yerlere iniş hakkı.

(v) MEP İştirakçilerince gerekli görülen yer ve durumlarda, Proje için gerekli SCADA, işaret direkleri, katodik koruma test direkleri ve havadan görülen işaret plakaları ya da sinyal teçhizatı, diğer teçhizat veya tesisat dahil olmak üzere Tesisleri kurma ve bunları koruma hakkı.

(vi) Acil durumlarda önceden haber vermeksizin, Boru hattı Koridoru ve herhangi bir Daimi Arazi ile karayolu arasındaki arazilerin üzerinden geçiş hakkı.

(vii) Proje Anlaşmalarına bağlı olarak, MEP İştirakçileri ve Hisse Sahiplerinin belirleyebileceği hüküm ve şartlar altında Tesislerin üçüncü şahıslarca kullanımına izin verme hakkı.

5. RESMİ TEBLİGATLAR

5.1 Bu Ek'in bir parçası olduğu Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasının Yürürlük Tarihinden itibaren on beş (15) gün içinde MEP İştirakçileri ve Hükümet, iletişim kurmaya, çeşitli tebliğler vermeye ve burada tanımlanan değişik hakları elde etmeye ve teyit etme ve korumaya yetkili kılacakları şahısları, temsilcileri ve düzenleyici kurumları birbirlerine yazılı olarak bildireceklerdir. Bu bildirilen irtibat şahıs veya kurumları, (acil durumlar hariç) en az on beş gün (15) önceden yazılı ihbarda bulunmak kaydıyla zaman zaman değiştirilebileceklerdir.

6. TANIMLAR

6.1 Bu Ek'te baş harfi büyük harflerle yazılmış kavramlar aksi belirtilmedikçe, bu Ek'in ekli olduğu bu Anlaşmada belirtilenlerle aynı anlamda olacaktır. Ayrıca, aşağıdaki terimler, karşılarında verilen anlamlara sahip olacaktır:

"İlgilenilen Koridor", MEP İştirakçileri tarafından Devlet Makamlarına bildirilen, on (10) kilometre genişliğinde ve Giriş Noktasından Çıkış Noktasına kadar uzanan Arazi bölgesi anlamındadır.

"Tercih Edilen Koridor", MEP İştirakçileri tarafından Devlet Makamlarına bildirilen, İlgilenilen Koridor içerisinde beş yüz (500) metre genişliğinde ve Giriş Noktasından Çıkış Noktasına kadar uzanan Arazi bölgesi anlamındadır.

"Belirlenmiş Koridor", MEP İştirakçileri tarafından Devlet Makamlarına bildirilen, Tercih Edilen Koridor içerisinde yüz (100) metre genişliğinde ve Giriş Noktasından Çıkış Noktasına kadar uzanan Arazi bölgesi anlamındadır.

"İnşaat Koridoru", MEP İştirakçileri tarafından Devlet Makamlarına bildirilen, (üzerindeki bölgenin belli bir yüksekliğe kadar münhasır kontrolü ve yer altında belirli bir derinliğe kadar olan haklar da dahil olmak üzere), Tercih Edilen Koridor içerisinde yirmi iki (22) metre genişliğinde olan ve Giriş Noktasından Çıkış Noktasına kadar uzanan, içinde Boru hattı Koridorunun ekseninin yer alacağı arazi parçası ve içinde bu Ek'te anlatılan 2. aşamada ifade edildiği üzere inşa ve tesis aşaması için gerekli görülen Arazi Haklarının uygulanacağı, MEP İştirakçileri tarafından yalnızca kendi takdirleriyle Proje Faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi için makul derecede gerekli olarak belirlenen diğer bölgeler anlamındadır.

"Boruhattı Koridoru", (üzerindeki bölgenin belli bir yüksekliğe kadar münhasır kontrolü ve Arazinin yer altında belirli bir derinliğe kadar olan haklar da dahil olmak üzere), İnşaat Koridoru içerisinde sekiz (8) metre genişliğinde olan, Giriş Noktasından Çıkış Noktasına kadar uzanan bir arazi parçası anlamındadır.

"Daimi Arazi" Bu Anlaşmada Bölüm 4.1(iii)'de açıklanan hak ve Bölüm 7.2(vii) ve Ek 2'de açıklanan prosedüre dayalı olarak, (i) Boruhattı Koridoru ve (ii) Proje süresince zaman zaman Tesislerin üzerinde veya altında bulunduğu yerler olarak kullanılmak üzere MEP İştirakçilerinin kendi iradeleriyle Devlet Makamlarına bildirilen (bitişik veya bitişik olmayan) diğer belirlenmiş arazi parçaları demektir.

"Giriş Noktası", Azerbaycan Cumhuriyeti ve Gürcistan kara sınırı üzerindeki, Gürcistan'a girdiği nokta anlamındadır.

"Çıkış Noktası", MEP İştirakçileri tarafından Gürcistan ve Türkiye Cumhuriyeti kara sınırı üzerinde seçilen noktada Tesislerin sona erdiği nokta anlamındadır.

Bir karayolundan herhangi bir giriş çıkışa yapılan atıf, inşaat tesisi ve teçhizatı için kullanılmaya uygun yedi (7) metreden daha az olmayan genişlikteki giriş çıkış anlamındadır.

EK 3

UYGULAMA USULLERI

Bu Uygulama Usulleri, Proje Faaliyetleri veya Projenin gerçekleştirilmesi ve yürütülmesiyle bağlantılı olarak ortaya çıkan hususlarda uygulanan belirli prensip, standart ve anlaşmaları ortaya koyar. Büyük harfle başlayan tüm tanımlar, aksi belirtilmedikçe, bu Uygulama Usullerinin eklendiği Anlaşmada belirtildiği aynı anlamda olacaktır. Proje Faaliyetlerinin veya çalışmalarının Projenin gerçekleştirilmesi veya yürütülmesi ile bağlantılı olarak yapılması durumunda, MEP İştirakçileri tarafından veya onlar adına, uluslararası camia tarafından bu Projeyle kıyaslanabilecek Petrol boru hattı projelerinde genellikle uyulan, böyle Proje Faaliyetleri veya çalışmaları, standartları ve uygulamaları yürüten Kişinin kanaatine göre şartların aşağıda ortaya konan standartların farklı bir uygulamaya izin verdiği veya gerektirdiği görüşünde olması haricinde, aşağıdaki kurallar uygulanacaktır. Gelecekte uygulanacak faaliyetlerle ilgili standartlar konusunda bir şey belirtmediği durumda, uluslararası camiaca uygulanan, bu Projeye emsal teşkil edecek Petrol boru hattı projeleri ile ilgili standartlar tatbik edilecektir.

1. TEKNİK STANDARTLAR

1.1 Herhangi bir Tesisin yapımı veya işletilmesi veya herhangi bir Proje Faaliyetinin yürütülmesi amacıyla, aşağıdaki cemiyetlerin zaman zaman yürürlükte olan standartları, kabul edilecektir.

API	-	Amerikan Petrol Enstitüsü
ANSI	-	Amerikan Ulusal Standartlar Enstitüsü
ASME	-	Amerikan Makine Mühendisleri Cemiyeti
ASNT	-	Amerikan Tahribatsız Muayene Cemiyeti
ASTM	-	Amerikan Test ve Malzeme Cemiyeti
AWPA	-	Amerikan Ahşap Koruyucuları İmalatçıları Birliği
AWS	-	Amerikan Kaynak Cemiyeti
GBE	-	İngiliz Gaz Uygulama Şartnameleri
BSI	-	İngiliz Standartlar Enstitüsü
DIN	-	Alman Standartlar Enstitüsü
IEC	-	Uluslararası Elektroteknik Komisyonu
IEEE	-	Elektrik ve Elektronik Mühendisleri Enstitüsü (ABD)
IP	-	Petrol Enstitüsü (İngiltere)
ISA	-	Amerikan İnstrument Cemiyeti

İSO	-	Uluslararası Standartlar Organizasyonu
NACE	-	Korozyon Mühendisleri Ulusal Birliği (ABD)
NEMA	-	Ulusal Elektrikli Cihaz İmalatçıları Birliği (ABD)
NFPA	-	Ulusal Yangınla Mücadele Birliği (ABD)
SSPC	-	Çelik Konstruksiyon Boyama Konseyi
UBC	-	Üniversal İnşaat Standartları

1.2 MEP İştirakçileri, MEP İştirakçileri tarafından veya onlar adına Gürcistan Ülkesi içindeki bürolarında bu tür faaliyetlerin yürütülmesi sırasında, Proje Faaliyetlerine ilişkin inşaatlar için uygulanan tüm standartların birer nüshasını (İngilizce) bulunduracaklardır.

2. PROJE FAALİYETLERİ

2.1 MEP İştirakçileri ve MEP İştirakçileri veya herhangi bir işlatme şirketi adına hareket eden herhangi bir İşletme Şirketi veya Kişi, Proje Faaliyetleri veya MEP İştirakçileri adına gerçekleştirilen ve yürütülen Proje esnasında;

(i) bu Projeye emsal teşkil edebilecek Petrol boruhattı projelerinde uluslararası camiaca genel kabul gören yeterli uluslararası Petrol endüstrisi standartlarına ve uygulamalarına riayet edeceklerdir;

(ii) bu Uygulama Usullerinin ekli olduğu Anlaşma ve herhangi diğer bir Proje Anlaşmasının icaplarına ve hükümlerine riayet edeceklerdir; ve

(iii) hareket eden Kişi kendi kanaatine göre makul olarak, basiretli bir işletmecinin bu şartlarda alacağı, herhangi bir tedbiri alma hakkına sahip olacaklardır.

2.2 MEP İştirakçileri ve MEP İştirakçileri veya herhangi bir işlatme şirketi adına hareket eden herhangi bir İşletme Şirketi veya Kişi, Proje Faaliyetleri veya MEP İştirakçileri adına gerçekleştirilen ve yürütülen Proje esnasında;

(i) (a) Gürcistan ve Azerbaycan Cumhuriyeti ve (b) Gürcistan ve Türkiye Cumhuriyeti arasındaki uluslararası sınırda veya yakınlarında ve geçiş noktasında, uygulanan API ASTM standartlarına uygun olarak, Petrolün devamlı bir şekilde ölçümünü yapabilecek vasıfta sayaç ve kalibrasyon cihazlarını ve Petrol temel çökeltisi ve su oranını belirlemek için numune alma cihazları kurulup idame ettirecektir. Yerleştirilen cihazlar MEP İştirakçileri tarafından, yapımın tamamlanmasından sonraki ilk iki Yıl içinde her takvim ayında en az bir kere ve bu dönemden sonra da genel olarak kabul edilen uygulamalara ve standartlara ve bu cihazların satıcıları tarafından belirlenen tüm usullere uygun olarak (veya sürekli hassasiyetlerini etmek için gerekli ise daha sık olarak), işletim koşulları açısından test edilip, ayarlanacaktır;

(ii) Tesisler yoluyla nakledilen Petrolün sürekli ölçümünü yapacak ve düzenli aralıklarla numune alacaklardır; ve

(iii) geçen akışkana ait sayaç okumalarının, düzeltme faktörlerinin, sıcaklığının, basıncının, özgül ağırlığının, çökeltisinin ve su oranının ve diğer gerekli değerlerinin aylık kayıtlarını doğru ve eksiksiz olarak tutacaklardır.

Herhangi bir deniz terminali de dahil tüm gümrük muhafaza kontrol noktalarında ve giriş ve çıkış noktalarındaki Petrol akışını gümrük muhafaza kontrol sayaçları vasıtasıyla ölçmek için API standart ve yöntemleri kullanılacaktır. API standart ve usulleri, API'nin Standart Numune Alma Metodu veya Petrol Ölçüm Standartları El Kitabından alınacak veya bunlar tarafından temin edilecektir.

3. ÇEVRE, SAĞLIK VE EMNİYET

3.1 Tesislerin inşaatı, sonraki inşaat faaliyetleri, kapasite arttırımı, yerlerinin değiştirilmesi, onarımı, değiştirilmesi, devreden çıkarılması, sökülmesi, kaldırılması, kullanılması veya işletimi sırasında ("Boruhattı Faaliyetleri") MEP İştirakçileri, yüzey, yeraltı, deniz, hava, göl, flora, fauna, diğer doğal kaynaklar mülkler dahil çevreye olabilecek potansiyel rahatsızlıkları en az seviyeye indirmek için Azami Gayreti sarf edeceklerdir. Önlemler için öncelik sırası hayatı, çevreyi, ve mülkü korumak şeklinde olacaktır.

3.2 MEP İştirakçileri, Boruhattı Faaliyetlerine ilişkin olarak can kaybıyla sonuçlanan veya yaşamı tehdit eden veya çevre veya mülklere ciddi hasar veren tüm acil durumlar ve diğer olaylar (patlamalar, sızıntılar ve yayılmalar dahil) hakkında Hükümeti derhal haberdar edeceklerdir. Böyle bir bildirim, olayların özet bir açıklamasını ve MEP İştirakçileri tarafından durumun kontrol altına alınması ve düzeltilmesi için alınan ve planlanan tedbirleri içerecektir. MEP İştirakçileri, daha fazla zararı önlemek ve sağlığa zararlı etkileri azaltmak için alınmış tüm tedbirlerden ve böyle olayların etkilerinden Hükümeti tamamen haberdar etmek için benzeri ek raporları Hükümete sağlayacaklardır.

3.3 Yetki sahibi herhangi bir bölgesel veya Hükümet içi makamın Proje Faaliyetlerinin yer aldığı alanlara ilişkin olarak, çevre standartları çıkarması ve bildirmesi durumunda, MEP İştirakçileri ve Hükümet bunların Proje üzerindeki muhtemel etkilerini müzakere edecekler, fakat hiçbir durumda Proje, emsal teşkil edebilecek projeler için uluslararası Petrol Boruhattı endüstrisinde genellikle yaygın olan standart ve uygulamalardan farklı ve daha katı standartlara tabi olmayacaktır.

3.4 Tesislerin genel yer seçimleri öncesinde, çevresel şartlar ve Boruhattı Faaliyetlerinden doğan risklerle ilgili bir genel değerlendirme tamamlanacaktır. Bu; bir kapsam çalışması ve bir risk değerlendirmesinden oluşacaktır. Kapsam çalışması Bölüm 3.6'da daha detaylı olarak açıklanan çevresel etki değerlendirmesinin ("ÇED") içeriği ve yapısı için bir temel oluşturacaktır. Risk değerlendirmesi, projenin mühendislik tasarım gereklerine, potansiyel risk ve maliyet etkilerine ışık tutmasına hizmet edecektir.

3.5 Bölüm 3.4'de açıklanan kapsam çalışması ve risk değerlendirmesinin tamamlanmasından sonra, MEP İştirakçileri Yürürlük Tarihi itibarıyla Ülke içinde Boruhattı Faaliyetleriyle ilgili alanlarda mevcut kirlilik ve kirlenmenin niteliğiyle ilgili bir değerlendirme sağlamak için bir kirlenmiş alan durum tespit çalışması ("Durum Tespit Raporu") yapacaklardır. Bu Durum Tespit Raporu aşağıdakileri içerecektir:

(i) ilgili ve mevcut bilgilerin gözden geçirildiği bir masa başı çalışma;

(ii) Tesislerin konuşlandığı bölgeyi çevreleyen alanlardan, ilgili mevcut işler ve uygulamalar hakkında bilgi ve ilgili çevre bilgilerinin toplanması. Bu aşağıdakilerle ilgili bilgiyi içerecek fakat onlarla da sınırlı olmayacaktır.

(a) yüzey ve yeraltı jeolojisi;

(b) jeomorfoloji;

(c) kaya geçirgenliği ve akuferlerin varlığı;

(d) var olan yüzey suyunun kalite değerlendirmesi;

(e) Mevcut kirliliğin flora ve fauna üzerinde etkisi; ve

(f) belirlenmiş her bir sahadaki kirlenmenin, çevresel zararın ve kirletici maddelerin niteliksel bir değerlendirmesi.

3.6 Durum Tespit Raporunun bitirilmesinden sonra, MEP İştirakçileri Boruhattı Faaliyetlerinin ve bununla ilgili operasyonların (Ülke içindeki veya dışındaki Boru Hatları Faaliyetlerinde ötürü meydana gelen) Ülkeye olan çevresel etki değerlendirmesini yaptıracaklardır. ÇED şunları içerecektir;

(i) bir proje tanımı;

(ii) muhtemel etki alanları ile ilgili olarak bir çevresel ve sosyo-ekonomik tanım:

(iii) Tesislerin önerilen yapım ve işletimin hava emisyonları, sıvı atıklar ve katı atık üretiminin bir tahminini içeren çevresel etkisinin incelenmesi;

(iv) Belirlenen her bir etki için uygulanabilir hafifletici önlemlerin belirlenmesi ve uygulanması için bir plan;

(v) Boruhattı Faaliyetleri ile ilgili çevresel risklerin bir değerlendirmesi; ve

(vi) Bu hafifletici önlemlerin etkili olduğunu doğrulamak ve ilave etkiler belirlendiği takdirde uygun ilave hafifletici önlemlerin alınmasını sağlamak üzere bir izleme programının belirlenmesi;

3.7 Tesisler tamamlanmadan önce Boru Hatları Faaliyetleri ile ilgili olarak, MEP İştirakçileri tarafından; Ülke içinde veya Ülkeyi etkileyebilecek petrol döküntülerine karşı Petrol yayılması önlem planı ("Yayılma Önleme Planı") oluşturulup yürürlüğe konacaktır. Yayılma Önleme Planı şunları içerecektir:

(i) tüm MEP Sistemindeki potansiyel petrol yayılmasına maruz habitatların çevresel haritasının yapılması;

(ii) petrol yayılmalarının temizlenmesi için gerekli ilgili teçhizatın ve malzemelerin tedarik edilmesi;

(iii) petrol yayılması önlemini hayata geçirmek için gereken teşkilatın acil önlem ihbar ayrıntıları ve ilgili teçhizatlarının yerleştirilmesi için planlar;

(iv) sonuçta kirlenmiş maddelerin arıtılması ve bertarafı için planlar.

3.8 Kapsam çalışması, risk değerlendirmesi, Durum Tespit Raporu, ÇED ve Yayılma Önleme Planı (hep birlikte "Çevresel Strateji Esasları") MEP İştirakçileri tarafından seçilen bir veya daha çok uluslararası çevre danışmanlık şirketi tarafından veya bunlara danışılarak hazırlanacaktır. Çevresel Strateji Esaslarını oluşturan maddelerin giderleri ve ÇED ve Yayılma Önleme Planında belirtilen stratejinin uygulanması, Hükümetin teknik temsilcileri ile ilgili tüm masraflardan sorumlu olması dışında MEP İştirakçileri tarafından karşılanacaktır.

3.9 Durum Tespit Raporu, ÇED ve Yayılma Önleme Planının geliştirilmesi ve tamamlanması, Proje ile ilgili olarak uygun bir Çevre Stratejisinin uygulanmasını temin etmek amacıyla aşağıdaki prosedürlere uygun olarak gerçekleştirilecektir;

(i) İlgili danışmanlık firmaları ve MEP İştirakçilerinin temsilcileri, Durum Tespit Raporu, ÇED ve Yayılma Önleme Planı süresince uygun yer ve zamanlarda Hükümetin teknik temsilcileri ile istişarelerde bulunacaktır.

(ii) Durum Tespit Raporu, ÇED ve Yayılma Önleme Planı, aşağıdaki prosedürlere uygun olarak Hükümetin onayına bağlı olacaktır.

(a) Durum Tespit Raporu, ÇED (kamunun endişelerine yeterli yanıt oluşturacak, aşağıda tarif edilen bir kapsamlı özetle birlikte) ve Yayılma Önleme Planı tamamlandıktan sonra Hükümetin onayına sunulacaktır. Her bir maddenin Ek 3'ün gereklerine uygun olarak hazırlanmış olması durumunda, Hükümet bunları onaylayacaktır.

(b) Hükümet, Durum Tespit Raporu, ÇED veya Yayılma Önleme Planının bir kısmının açıklanmasını isterse veya bunların Ek 3'ün gereklerine göre hazırlanmadığını tespit ederse, MEP İştirakçilerine, bu belirli sorunlar veya problemler söz konusu maddenin alınmasından sonra otuz (30) gün içinde iletilecektir.

(c) Durum Tespit Raporu, ÇED veya Yayılma Önleme Planı Hükümete sunulduktan sonra otuz (30) gün zarfında MEP İştirakçileri ilave sorun veya problemlerle ilgili hiçbir yazılı tebliğ almadığı takdirde Hükümet tarafından kabul edilmiş sayılacaktır. Hükümet belirli bir sorun veya problemle ilgili tebliğde bulunursa bu tür sorun veya problemlerle yanıt Hükümete tebliğ edildikten sonra otuz (30) gün zarfında MED İştirakçileri bu konuda hiçbir tebliğ almazsa söz konusu madde onaylanmış sayılacaktır.

(d) Hükümet Durum Tespit Raporu, ÇED veya Yayılma Önleme Planını kabul etmezse ve MEP İştirakçileri Hükümetin bu kabulü makul olmayan biçimde reddettiğini düşünüyorsa MEP İştirakçileri Hükümete düşüncelerini bildirecek ve Taraflar sorunu dostça çözümlemeyi deneyecektir. Hükümet tarafından bu bildirimin alınmasından sonra 15 (on beş) gün zarfında İhtilaf çözülmezse MEP İştirakçilerini İşbu Anlaşmanın 17. Maddesi hükümleri uyarınca ihtilafın çözülmesini sağlayacaklardır.

(iii) ÇED aşağıdaki prosedürlere uygun olarak kamu inceleme ve yorumuna tabi tutulacaktır.

(a) ÇED'in hazırlanması sırasında, etkilenen halk ve hükümet dışı teşkilatlar, toplantılar ve sergiler yoluyla Tesislerin işletiminin niteliği hakkında bilgilendirileceklerdir.

(b) ÇED'in tamamlanmasından sonra, bu konularda yorum yapmasına imkan vermek için kamuya Projenin çevresel yönleriyle ilgili bilgi verilecektir. Bu işlemi hızlandırmak için (Gürcü dili) ÇED ve özet kamuya açık bir yerde inceleme ve yorumlar için mevcut bulundurulacaktır; Buna ek olarak Hükümete özetin bir bilgi kopyası aynı zamanda sunulacaktır.

(c) MEP iştirakçileri tarafından Kamunun yorumları için en fazla 60 (altmış) gün süre tanınacak, bu altmış (60) günlük sürenin bitiminden sonra ise Hükümete otuz (30) gün tanınacaktır. Hükümete sunulacak bir nihai özette (gerekirse ÇED'de değişiklik suretiyle) kamunun endişelerine makul çözümler getirildiğine dair bir belge sunulacaktır.

3.10 Çevresel Strateji Esaslarının oluşturulması ve bunun ifade ettiği çevresel stratejinin uygulanması, uluslararası Petrol Boruhattı endüstrisi tarafından genel kabul gören standart ve uygulamalara uygun olarak yapılacaktır. ÇED, (Avrupa Topluluğu Yönergesi 97/11/EC ile değişikliğe uğramış olan) Avrupa Topluluğu Yönergesi 85/337/EC'nin ilkelerine de uygun olarak hazırlanacak ve herbiri Petrol Boruhattı endüstrisi tarafından genel kabul gören standart ve uygulamalara uygun olarak tatbik edilecek veya yerine getirilecek olan aşağıdaki genel çevresel ilkeleri içerecektir:

(i) herhangi bir Petrol boşaltımı olmayacaktır;

(ii) atık Petrol, çamur, pig atıkları, kirlenmiş balast suları ve diğer atıklar, en kullanışlı çevresel seçenek kullanılarak geri dönüştürülecek, arıtılacak, yakılacak veya gömülecektir;

(iii) tüm kirli akarlar, ÇED esnasında belirlenen uygun bir yöntemle ve derişimde bertaraf edilecektir; ve

(iv) çevre standartlarına uygunluğu sağlamak üzere, emisyon izleme programları geliştirilecektir.

3.11. Hükümet tarafından onaylandıktan sonra, MEP iştirakçileri, ÇED'de belirtilmiş olan asgariye indirme ve izleme faaliyetlerini tatbik edeceklerdir. Sonuçlar raporlar halinde kamuoyuna sunulacak ve İlgili Devlet Makamlarına teslim edilecektir. ÇED izleme programı gerekirse gayri resmi biçimde güncelleştirilecektir. ÇED İzleme Programının içeriği veya tatbiki ile ilgili tüm ihtilaflar, Anlaşmanın 17. Maddesi hükümlerine uygun olarak çözümlenecektir.

3.12. Çevresel Strateji Esaslarında ifade edilen çevresel stratejinin uygulanmasına ilişkin tüm ihtilaflar; Anlaşmanın 17. Maddesi hükümlerine uygun olarak çözümlenecektir.

3.13. Anlaşmanın 10. Maddesinin genel geçerliliği sınırlanmaksızın, MEP İştirakçileri, Yürürlük Tarihinde mevcut olan ve Mevcut Durum Raporunda tespit edilen tüm koşulları içerdiği sayılan herhangi bir çevre kirliliği veya kontaminasyon, hasar veya diğer koşullardan sorumlu olmayacaktır. Yukarıdaki hususlar, mevcut koşulların tamamının saptanmasının hiçbir çalışma ile mümkün olmadığı takdir edilerek, Mevcut Durum Raporunda

tespit edilmemiş olan mevcut benzer koşulların MEP İştirakçileri tarafından uygun çalışmalar ve başka deliller vasıtasıyla tespit edilmesine mani olmayacaktır.

3.14. Bu Anlaşmanın herhangi bir şekilde sona ermesinden sonraki otuz (30) gün zarfında, MEP İştirakçileri Hükümete, Tesislerin terk edilmesi veya diğer söküp kaldırma işlemleriyle ilgili alacakları önlemleri açıklayan bir yazılı plan ("Terk Planı") sunacaklardır. Terk Planı, diğer hususların yanısıra aşağıdakileri içerecektir:

a) Tüm yüzey tesislerinin kaldırılması

b) Tüm su yolları ve deniz alanlarının, seyir için tehlike teşkil eden malzeme ve ekipmandan temizlenmesi.

c) Tesislerde kalan Petrolün boşaltılması ve uygun şekilde bertaraf edilmesi

d) MEP İştirakçilerinin anılan boru hatlarını taşımayı ve başka şekilde değerlendirmeyi planlamaması halinde, gömülü boru hatları veya benzeri yeraltı tesislerinin tüm petrol kaynakları ve bağlantılarından ayrılması ve, ya bunların terk edilmesi veya terk etmenin çevreye ciddi ve bariz şekilde zarar verme riski oluşturduğu ve diğer iyileştirme yöntemlerine karşı duyarlı olmadığı bölgelerde bunların taşınması, tüm bu hususların Uluslararası Petrol Boruhattı Endüstrisi tarafından genel kabul gören standart ve uygulamalara uygun olarak yerine getirilmesi

e) MEP iştirakçilerinin anılan boru hatlarını taşımayı ve başka şekilde değerlendirmeyi planlamaması halinde, sahillerde veya su altında terk edilen boru hattının su veya uygun bir dolgu malzemesi ile doldurulması ve bu gibi boru hatlarının iki ucunun tıkanması;

f) Yüzey tesislerinin sökülüp çıkarılması ve benzer yeraltı boru hatları ve tesislerinin MEP İştirakçileri tarafından başka şekilde değerlendirilmek üzere taşınması sonucu oluşan tüm hendek, çukur ve diğer yüzey engebelerinin doldurulması; ve

g) Boruhattı Koridorunun, arazi özellikleri ve ilgili bölgede geçerli olan diğer koşullara uygun olarak yeşillendirilmesi.

Terk Planı Hükümetin onayına bağlı olacak ve makul olmayan bir gerekçeyle reddedilmeyecek veya geciktirilmeyecektir. Terk Planının Hükümete sunulmasından sonraki otuz (30) gün zarfında MEP İştirakçileri Hükümetten bazı hususları yazılı olarak belirten veya soran bir bildirim almadığı takdirde, Hükümet tarafından onaylanmış olarak kabul edilecektir. Eğer Hükümet bazı hususları yazılı olarak belirtir veya sorarsa, MEP İştirakçileri buna yazılı olarak yanıt verecek ve sonraki otuz (30) gün zarfında MEP İştirakçileri bu yanıtla ilgili bazı hususları yazılı olarak belirten veya soran bir bildirim almazlarsa Terk Planı, bu yanıtla düzeltilmiş ve değiştirilmiş olarak kabul edilmiş sayılacaktır. Hükümet Terk Planını onaylamazsa ve MEP İştirakçileri Hükümetin bunu makul olmayan bir gerekçeyle reddettiği kanaatine varırlarsa, MEP İştirakçileri Hükümete bu konuda bildirimde bulunacak ve Taraflar ihtilaf konusunu sulh içinde çözmeyi deneyeceklerdir. Bu tür bir ihtilafın Hükümet tarafından bu bildirim alındıktan sonraki otuz (30) gün zarfında çözümlenmemesi halinde, MEP İştirakçileri ihtilafın Anlaşmanın 17. Madde hükümlerine uygun olarak çözümlenmesi yoluna gidebileceklerdir.

Terk Planı onaylanıp bu konudaki ihtilaflar çözümlendiği zaman, bu Anlaşmanın sona erme tarihinden veya Terk Planının Hükümet tarafından onaylanmasından, hangisi daha geç ise, sonraki otuz altı (36) ay zarfında MEP İştirakçileri, Terk Planına uygun olarak Tesislerin terkedilmesini tamamlamakla yükümlüdür. Bahsedilen terk yükümlülükleri bundan sonra "Terk Yükümlülükleri" olarak anılacaktır.

Terk Planının Hükümet tarafından onaylanmasından sonraki otuz (30) gün zarfında, Ek 3 Bölüm 3.14'te belirtildiği üzere, MEP İştirakçilerinin Terk Yükümlülüklerini yerine getirmesini garantiye almak amacıyla MEP İştirakçileri Hükümete bir veya birden çok gayri kabili rücu doğrudan tediyeli teminat mektubu (hep birlikte "Teminat Mektubu") verecektir. Teminat Mektubu (i) MEP İştirakçileri ve Hükümet tarafından Terk Planının dahilinde belirlenecek olan makul bir toplam tutarda olacaktır, (ii) uzun süreli teminat gerektirmeyen temel borç oranı, verilme zamanında, McGraw-Hill Companies'in bir bölümü olan Standard & Poor's Corporation'a göre "A" ve bunun dengi olan veya Moody's Investors Service Inc.'e göre "A2" ve bunun dengi olan bir finans kuruluşu(ları) ("Keşideci") tarafından hükümete verilecektir, (iii) Hükümet tarafından makul biçimde kabul gören form ve içerikte olacaktır, (iv) en az bir (1) yıl süreli olacaktır, (v) Hükümet lehine olacaktır, (vi) Terk Yükümlülüklerinin MEP İştirakçileri tarafından tüm maddi açılardan yerine getirilmesine dek veya en az bir (1) yıl süreyle otomatik olarak uzayacaktır, (vii) Keşidecinin, Teminat Mektubunun herhangi bir şekilde sona ermesi veya yenilenmemesi durumunda en az otuz (30) gün önceden Hükümete yazılı bildirimde bulunmasını sağlayacaktır. Terk Yükümlülükleri yerine getirilmeyip herhangi bir mevcut Teminat Mektubunun MEP İştirakçileri tarafından yukarıdaki Prosedürlere göre (önceki çizimler için geçerli Teminat Mektubunda herhangi bir azalmayı veya tahmini kalan Terk Yükümlülüklerinin miktarında herhangi bir azalmayı ifade eden toplam bir tutarda olmak üzere) mevcut Teminat Mektubunun son ermesinden önceki (15) gün zarfında yenilenmemesi halinde, halen yerine getirilmemiş olan Terk Yükümlülüklerinin tamamlamasını güvence altına almak için, MEP iştirakçilerinin Terk Planı dahilinde sorumlu olduğu kalan Terk Yükümlülüklerine dair Hükümetin iyi niyetli tahminine bağlı tutarda, bildirilen sona erme tarihinden önce anılan onbeşinci gün itibariyle Teminat Mektubunu tedavüle koymak üzere, fakat, ciro edilen tahsisatın yerine getirilmemiş olan Terk Yükümlülüklerinin tamamlanması için yapılan asıl masrafları aşması halinde MEP iştirakçilerine Hükümet tarafından geri ödenmesi hususlarında Hükümet yetkili olacaktır.

3.15. Bu Anlaşmanın sona ermesi ve Terk Yükümlülüklerinin yerine getirilmesinden sonra MEP İştirakçilerinin çevresel hususlardaki yükümlülükleriyle ilgili olarak aşağıdaki hükümler geçerli olacaktır.

(i) Terk Yükümlülüklerinin tamamlanmasından sonra MEP İştirakçileri MEP İştirakçileri tarafından seçilen bir uluslararası çevre danışmanlık şirketine, Durum Tespit Raporunda geçerli olan standartlara uygun olarak hazırlanacak olan ve kapsam olarak benzer bir çevre değerlendirmesi ("Çıkış Ön Raporu") hazırlatacaktır. Hükümetin talebi üzerine, yukarıda açıklandığı gibi bir Çıkış Ön Raporu hazırlanırsa, bu rapor Terk Yükümlülüklerinin yerine getirilmesinden sonraki yüz seksen (180) gün zarfında Hükümete teslim edilecektir.

(ii) Bu tür bir çalışma hazırlandıktan ve Hükümete teslim edildikten sonra, Hükümetin onayına tabi olacak ve bu onay makul olmayan bir gerekçeyle reddedilmeyecek veya geciktirilmeyecektir. Çıkış Ön Raporunun Hükümete sunulmasından sonraki otuz gün içerisinde şayet MEP İştirakçilerine bazı hususları yazılı olarak belirten veya soran bir bildirim sunulmamış ise, Çıkış Ön Raporunun Hükümet tarafından tasdik gördüğü kabul edilecektir. Hükümetin bazı hususları belirtmesi veya sorması durumunda ise, sözü edilen hususların ve soruların cevabının Hükümete sunulmasından sonraki 30 gün zarfında MEP İştirakçileri eğer ilgili herhangi bir yazılı yanıt almamış olursa "Çıkış Ön Raporu" tasdik edilmiş kabul edilecektir. Hükümetin Çıkış Ön Raporunu onaylamaması ve MEP İştirakçilerinin Hükümetin kabulu makul olmayan bir gerekçeyle reddettiği kanaatine varmaları halinde MEP İştirakçileri Hükümete bu konuda bildirimde bulunacak ve Taraflar İhtilaf konusunu sulh içinde çözmeyi deneyeceklerdir. Bu tür bir ihtilafın Hükümet tarafından bu bildirim alındıktan sonra otuz (30) gün zarfında çözümlememesi durumunda bu ihtilaf bu Anlaşmanın 17. Madde hükümlerine uygun olarak çözümlenecektir.

(iii) Çıkış Ön Raporu onaylandıktan veya bu konudaki tüm ihtilaflar çözümlendikten sonra MEP İştirakçileri; Boruhattı faaliyetlerine ilişkin daha sonra ortaya çıkan olumsuz çevresel etkilerin belirlenip giderilmesi için Boruhattı Faaliyetlerinin gerçekleştiği alanları gözetlemeye devam etmekle yükümlüdür. Bu izleme ve çözümleme yükümlülüğü İki (2) yıl sürecek ve bu süre zarfında Nihai Çıkış Raporu hazırlama amaçları için Çıkış Ön Raporuna ilişkin 3.15 Bölümün yukarıda açıklanan hükümleri geçerli olacaktır. Nihai Çıkış Raporu hazırlanıp belirtilen iki yıllık sürenin sonunda Nihai Çıkış Raporu ile ilgili faaliyetler tamamlandıktan sonra MEP İştirakçileri Projeden kaynaklanan veya bununla ilgili çevresel etkilerle ilgili tüm sorumluluktan kurtulacak ve Hükümet bu konuda üçüncü kişilerin taleplerine karşı Proje İştirakçilerini koruyacak, zarar ve ziyandan mahfuz kılacaktır.

(iv) Bir Nihai Çıkış Raporu yapılıp Hükümet tarafından onaylanan bu Nihai Çıkış Raporu Ek 5'te belirtildiği üzere giderilmeyen veya önlem alınmayan Boruhattı Faaliyeti hiçbir çevresel etkisi bulunmadığını ortaya koyarsa veya bu etkiler bu standartlara uygun olarak giderilip veya başka türlü önlem alınırsa ve bu Nihai Çıkış Raporunun güncelleştirilmesinde ortaya konursa MEP iştirakçileri Projeden kaynaklanan veya bununla ilgili çevresel etkilerle ilgili tüm sorumluluktan kurtulacak ve Hükümet bu konuda üçüncü kişilerin taleplerine karşı Proje İştirakçilerini koruyacak, zarar ve ziyandan mahfuz kılacaktır.

3.16. MEP İştirakçileri için geçerli olmaları yanında bu 3. Bölüm Hükümleri: MEP iştirakçileri dışındaki Proje İştirakçileri ve Boruhattı Faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi veya yürütülmesi ile ilgili tüm işleri için geçerli olacaktır.

4. SOSYAL ETKİ

4.1 MEP İştirakçileri, Proje Faaliyetlerinin yürütülmesi esnasında civar çevredeki insanlar ve meskun halkın can ve mülküne gelebilecek muhtemel zararları asgariye indirmek için Azami gayret gösterecektir.

4.2 Proje Faaliyetlerinin yürütüldüğü yerlerde sosyal yönetmelikler veya kurallar koyma ve yasama yetkisi olan bir bölgesel veya hükümetler arası bir makam bulunması durumunda, MEP İştirakçileri ve Hükümet, Proje üzerinde bu makamın muhtemel etkileri hakkında görüşecek fakat hiçbir halükarda Proje, benzer projeler için uluslararası Petrol Boruhattı endüstrisinde genel olarak geçerli standart ve uygulamalardan farklı veya daha sıkı standartlara tabi olmayacaktır.

4.3 Tesislerin genel yer ve güzargahının seçilmesinden önce; ilgili yerlerde bir kapsam çalışması ve bir risk değerlendirmesinden oluşan genel bir sosyal ortam çalışması yapılacaktır. Tüm bunlar, MEP İştirakçileri tarafından yapılacak (Ülke içindeki veya dışındaki Proje Faaliyetlerinden dolayı) Proje Faaliyetleri ve ilgili işlemlerin; ülke içinde sosyal etkilere ilişkin bir sosyal etki değerlendirmesi (SED) için içerik ve yapısının temelini teşkil edecektir.

4.4 Proje Faaliyetleri sırasında MEP İştirakçileri bu bölümün 2. Maddesi uyarınca Devlet Makamlarıyla SED çerçevesinde süren Proje Faaliyetlerinin etkisi hakkında görüşmek üzere toplanacaklardır.

5. ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

5.1 MEP İştirakçileri tarafından inşaat çalışmaları başlaması öncesinde yapılacak tüm gerekli deneme sondajları, Arazi sahibi ve Arazinin kullanıcısı ile istişarelerden sonra asgari rahatsızlık verilmesi suretiyle yürütülecektir.

5.2 Ek 2, Bölüm 3.6' ya göre, bu Uygulama Usullerinin eklendiği Sözleşmeye uygun bir şekilde MEP İştirakçileri' ne verilen Daimi Arazi Haklarına bitişik Arazi sahiplerine veya Arazi kullanıcılarına, Daimi Arazi Hakları üzerinde yapım çalışmalarına başlama niyetini bildirmek için, MEP İştirakçileri, Azami Gayret sarf edeceklerdir. İnşaat amaçları için gerekli boruların, araçların ve makinelerin tüm hareketlerinden komşu Arazi sahiplerine ve kullanıcılarının haberdar edileceği, makul bir programa uygun bir şekilde yerine getirilecektir.

5.3 Bu Anlaşma bağlamında MEP İştirakçileri' ne hak sağlanan Daimi Arazilere bitişik olup etkilenen Arazi sahipleri veya Arazi kullanıcıları için, uygun olarak anlaşılabilecek geçici geçişlerin yapılması suretiyle, tüm makul gerekli ulaşım imkanları MEP İştirakçileri tarafından sağlanacaktır. Böyle geçici geçişler, mümkünse inşaat başlamadan önce kararlaştırılmış olmalıdır. İnşaat bitiminden sonra, makul bir biçimde uygun ölçüde, özel yollar ve patikalar, çalışmaların başlamadan önceki durumlarına eşit olacak bir biçimde yeniden inşa edilecektir ve Tesislerin güvenliğini ve Proje Faaliyetlerinin

yürütülmesini sağlama ihtiyacıyla uyumlu olarak kullanım için hazır edilecektir.

5.4 MEP İştirakçileri, bu Uygulama Usullerinin eklendiği Sözleşmeye uygun bir şekilde MEP İştirakçileri' ne hak sağlanan Daimi Arazilere bitişik arazi parçaları arasında ve MEP İştirakçileri tarafından yapılacak herhangi bir çalışma nedeni ile geçiş daimi veya geçici olarak kesildiğinde, iletişim ve geçişin sürdürülmesi ve sağlanması için gerekli tesisleri kuracaklardır. Bu sözü edilen tesisler, iletişim ve geçişin kullanım amacına ve yılın hangi döneminde kullanılmasının beklendiğine bağlı olarak, komşu arazilerin düzenli bir kullanımını sağlayacak şekilde yapılacaktır. Eğer Proje Faaliyetlerine bağıntılı olarak komşu araziler daimi olarak tahsis edilip, Arazi ve Proje Faaliyetleri (Tesislerin güvenliği dahil) böyle bir iletişime ve geçişe izin vermezse, bu durumdan Hükümet de aynı şekilde sorumlu olacak ve herhangi bir Proje İştirakçisine karşı yapılacak tüm iddialara karşı savunacak ve tazmin edecektir.

5.5 Bu Uygulama Usullerinin eklendiği Anlaşmanın 10. Maddesi hükümlerine bağlı olarak, inşaat çalışmaları sürerken ve ilgili arazide Tesislerin tamamlanmasından sonra Boruhattının varlığı ve kullanılmasından dolayı hayvanların ek risklerine maruz kalacağı veya maruz kalmasının yüksek olduğu durumlarda, MEP İştirakçileri, böyle dolaşma riskini yok etme veya minimize etme amacıyla, uygun ve yeterli engelleri sağlamak ve sürdürmek, hayvanların dolaşmalarını önlemek için pratik tüm makul önlemleri almak için Azami Gayreti sarf edeceklerdir, bunun için gerekli çitler, ışıklandırmalar ve bariyerler uygun olduğu yerlerde yapılmalıdır. MEP İştirakçileri ile etkilenen komşu arazi sahipleri ve kullanıcıları arasında yazılı olarak aksine kararlaştırılmadıkça, çit genişliği açısından, bitişik arazide tipik olarak herhangi bir sürüyü engelleme maksadıyla yapılan yeterli çit genişliği ölçü olacaktır.

5.6 Kayaları parçalamak için patlayıcıların kullanılması gereken bir yerde, MEP İştirakçileri'nin görüşünce etkilenebilecek herkese ikaz yapılmalıdır. Uygun önleyici tedbirler alınmalıdır. Patlayıcıların herhangi bir şekilde kullanılması sadece gündüz ile sınırlı olacaktır.

5.7 Bir arazinin, karantina veya benzer tedbirler gerektiren bir bulaşıcı hastalık nedeni ile bulaşıcı alan ilan edilmesi durumunda, ilgili Hükümet Bakanlığının onayı ilk olarak alındığı istisnai durumlar haricinde, araziye giriş de dahil tüm Proje Faaliyetleri askıya alınacaktır. Bu maddedeki hiçbir hüküm, MEP İştirakçileri'nin Boruhattının patlak veya sızdırmayı tamir de dahil herhangi bir acil durumu halletmek amacıyla herhangi bir ihbarda bulunmaksızın ve bir onay almaksızın söz konusu araziye girmesine engel teşkil etmez.

5.8 MEP İştirakçileri, Proje Faaliyetlerinden doğrudan etkilenen komşu arazi sahipleri ve kullanıcıları ile birlikte, bu araziye girmeden önce bu arazi sahipleri veya kullanıcıları tarafından MEP İştirakçileri'ni uyarabilecekleri, topraktan çıkan haşerat ve hastalıklar veya diğer topraktan çıkan zararlıların yayılmasını önlemek için, gerekli makul önlemleri ve tedbirleri alacaklardır.

5.9 İnşaatın yapımı ve Arazi Haklarının yerine getirilmesi sırasında, fosil, para, herhangi bir antika veya diğer değerli maddeler keşfedilebilir. Böyle nesnelerin mülkiyetleri Gürcü Hukukuna göre tayin edilecektir.

EK 2

İşbu Ek 2, 18 Kasım 1999 tarihli Hükümetlerarası Anlaşmaya eklenmiştir ve bunun bir kısmını teşkil eder.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
[MEP İŞTİRAKÇİLERİ]
ARASINDA EV SAHİBİ HÜKÜMET ANLAŞMASI

EV SAHİBİ HÜKÜMET ANLAŞMASI

İŞBU ANLAŞMA, Türkiye Cumhuriyeti, Ankara şehrinde, 2000 yılının .....ayının .....gününde

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından temsil edilen TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

ve

[MEP İŞTİRAKÇİLERİ]

arasında imzalanmış olup bu Anlaşmaya imza koyanların hepsi; ilgili belgelerle de teyit edildiği üzere kendi kuruluş ve teşkilatlarının bulundukları ülkelerin yasaları uyarınca tüzel kişi statüsündedirler;

ŞAHİTLER HUZURUNDA:

MEP İştirakçilerinin, Petrolü, Türkiye Cumhuriyeti'ndeki pazarlar da dahil olmak üzere uluslararası pazarlara ihraç etmek üzere Azerbaycan Cumhuriyeti, Gürcistan ve Türkiye Cumhuriyeti ülkelerinde ve ülkelerini geçerek taşınması için güvenli ve işe yarar bir Boruhattı sistemi geliştirmeyi düşünmelerine;

Proje Anlaşmaları ve Proje Anlaşmaları ile uyumlu diğer ticari anlaşmaların hüküm ve şartları esasında; MEP İştirakçileri'nin, Projeyi gerçekleştirme, Tesisler dahil MEP Sistemini inşa etme (veya inşa ettirme), sahip olma ve/veya işletme ve sonuçta hasıl olan kapasiteyi kullanma ve Arazi Haklarına sahip olacaklarına;

Hükümetin; bu Anlaşmada belirtilen ve benzer hususlarda Devlet ve Devlet Makamları adına hareket edecek olmasına;

Türkiye Cumhuriyeti, Gürcistan ve Azerbaycan Cumhuriyeti'nin, Projeye hukuki ve ticari hüküm ve şartlar ile uluslararası hukuk destek ve çerçevesini sağlamak üzere aralarında bir Hükümetlerarası Anlaşma akdetmiş bulunmalarına;

Bu Anlaşmanın, Hükümetlerarası Anlaşmaya dayalı olarak ve onun geliştirilmesi amacıyla imzalanmış olmasına;

MEP İştirakçileri ve Anahtar Teslimi Müteahhidinin, diğer hususlar yanında, sabit bir götürü fiyat üzerinden Ülke içinde MEP Sisteminin tasarım, mühendislik ve inşaatını kapsayan bir Anahtar Teslimi Müteahhitlik Anlaşması imzalamalarına;

Anahtar Teslimi Müteahhitlik Anlaşmasının Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından, burada belirtilen ve Projenin uygulanmasına yönelik tüm güvence ve yükümlülüklerle birlikte yükümlülüklerinin tam olarak ifası için; Hükümetin, MEP İştirakçilerine Hükümet Garantisi vermesine;

Devlet ve Devlet Makamları adına hareket eden Hükümetin; Devlet Kuruluşlarının malları da dahil olmak üzere Devlet mallarını yönetme; Devlet ve Devlet Makamları adlarına

taahhütte bulunma konularında Türk yasalarına göre kendisine tanınmış bulunan yetki ile bu Ev Sahibi Hükümet Anlaşması'nı imzalamasına; ve

Devlet Makamlarının, Projeyi kolaylaştırmayı ve desteklemeyi istemelerine; yine Devlet Makamlarının Proje ve ilgili Proje İştirakçileri lehine gerekli kanuni ve ticari koruma çerçevesi meydana getirme ihtiyacını kabul etmelerine, diğer hususlar yanında Devlet Makamlarına ait bulunan veya bunların tasarrufunda bulunan belirli tesisler üzerinde bunlara ilişkin hakları, doğrudan hükümet garantileri, muafiyetleri, ve diğer taahhüt, yetki, istisna ve güvence ile birlikte bu Anlaşmada ve ilgili Proje Anlaşmalarında belirtildiği şekilde, Türkiye Cumhuriyeti toprakları içinde, Boruhattı güzergahı da dahil gerekli Araziyi sağlama niyetlerine;

Hükümetlerarası Anlaşmanın (ilgili olduğu konu hakkında) Türkiye Cumhuriyeti'nin bir yasası olarak (Anayasa dışındaki) tüm diğer Türk Hukuku üzerinde önceliğe sahip olmasına ve bu Anlaşmanın şartlarının uluslararası hukuk uyarınca Türkiye Cumhuriyeti'nin bağlayıcı mükellefiyeti olmasına, bu Anlaşmanın Türkiye Cumhuriyeti Bakanlar Kurulunun uygun bir kararnamesinin bir kısmı olarak Resmi Gazetede yayınlanmasından sonra yasal yürürlüğe kavuşacak olmasına; Hükümet Garantisi ve Anahtar Teslimi Müteahhitlik Anlaşmasının, hükümleri uyarınca bağlayıcı ve uygulanabilir olmasına; ve diğer Proje Anlaşmalarının ilgili hükümleri uyarınca bağlayıcı belgeler olup uygulanabilir olmasına BİNAEN;

Yukarıdaki hususları göz önünde bulunduran Taraflar, böylece, aşağıdaki şekilde anlaşmaya varmışlardır:

MADDE 1

TANIMLAR

Bu Anlaşmada (yukarıdaki başlangıç kısmı da dahil) büyük harfle başlayan ve bu Anlaşma metninde başka bir şekilde tanımlanmamış terimler; Ek:1'de belirtilen anlamlarda kullanılmışlardır.

MADDE 2

YETKİ

2.1 Bu Anlaşma ile ilgili olarak Hükümet, Devlet ve tüm Devlet Makamları adına bu Anlaşmada belirtilen taahhütleri vermek ve taahhütte bulunmak için Türk Hukukuna göre yetkilendirilmiştir. Bu Anlaşma ile ilgili olarak Devlet Makamlarının tüm yükümlülükleri, her bakımdan, Devletin kesin yükümlülükleri sayılacaktır. Devlet Makamlarının yükümlülükleri, aynı şekilde Hükümet, Yerel Yönetimlerin ve Devlet Kuruluşlarının her birisi dahil olmak üzere, Devleti oluşturan organların uyacakları ve yerine getirecekleri yükümlülükler olacaktır.

2.2 Devlet Makamlarının bu Anlaşmada belirtilmiş olan yükümlülüklerinin zamanında yerine getirilmesini ve Proje Faaliyetlerinin yürütülmesinin kolaylaştırılmasını ve eşgüdümünü sağlayabilmek için, Hükümet, MEP İştirakçilerine yapacağı yazılı bir bildirim ile (i) bu Anlaşmada belirtilen her türlü hak, lisans, vize, sertifika, yetki, onay ve izinlerin çıkarılmasını; (ii) yine bu Anlaşma veya herhangi bir diğer Proje Anlaşmasında özellikle belirtilen, veya bu metinde yazılı hakların kanıtı niteliği taşıyan bilgi, belge, veri ve diğer materyallerin verilmesini; ve (iii) bu Anlaşmada belirtilen bildirim, belge ve diğer yazışmaların teslimi ve alınmasını; ve (iv) Projenin uygulanmasını kolaylaştırmak üzere ilgili diğer iş ve işlemleri yapacak olan yetkili bir temsilci, kuruluş veya başka bir makamı atayacak ve MEP İştirakçileri bu yetkili

temsilci, kuruluş, veya birimden veya onun aracılığı ile talepte bulunabilecekler ve haklarını alabileceklerdir. Yukarıda belirtilen hususları sınırlamaksızın, Hükümet; Devlet Makamlarının Proje Anlaşmaları altındaki yükümlülükleri dahil olmak üzere Devlet Makamlarının yükümlülükleri açısından, transit Boruhattı projelerine ilişkin faaliyetleri kolaylaştırmak ve koordine etmek için bir kuruluşu ("Devlet Transit Boruhattı Makamı") tayin veya teşkil edebilir. Bu bakımdan Devlet Transit Boruhattı Makamı bu Projeyle ilgili Taraflar için bir doğrudan irtibat noktası olarak hizmet görebilir. Devlet Transit Boruhattı Makamı, Proje Anlaşmalarındaki diğer ilgili konularla ilgili olarak MEP İştirakçilerine yardımcı olabilir.

2.3 MEP İştirakçileri bu Anlaşmaya göre yükümlülüklerini yerine getirmeleri ve Proje Faaliyetlerinin zamanında ve etkili biçimde gerçekleştirilmesinin kolaylaştırılması ve koordine edilmesinin haiz olduğu hayati önemi kabul ederler. Buna göre, MEP İştirakçileri; MEP İştirakçilerinin zamanında ve etkin biçimde hakları, menfaatleri, imtiyazları ve muafiyetlerinden yararlanmaları ve/veya bu Anlaşmaya göre yükümlülüklerini yerine getirme sırasındaki yöntem ve tarzlarını kolaylaştıracak olan (i) MEP İştirakçileri arasındaki iş yapısı, ve/veya iş faaliyetlerinin hüküm ve şartları ve (ii) MEP İştirakçileri veya (onun tayin edilmiş bir temsilcisi) tarafından bir MEP İştirakçisinin yerine getirmesi gerektiği Vergilerle ilgili tüm yükümlülükler gibi prosedürleri (bu prosedürler, diğerleri yanında, bir veya daha çok MEP İştirakçileri adına hareket edecek, bir veya daha çok temsilciler, komisyonların, veya diğer teşkilat veya fonksiyonel organların tayinini de içerir), Yürürlük Tarihinden itibaren en geç yüz seksen (180) gün içinde tamamlamak için Azami Gayret göstereceklerdir. MEP Temsilcisi(leri)'nin tayin edilmesinden sonra; Devlet Makamları; bir MEP Temsilcisine yapılan yazışmalar, işlemler, bilgilendirme ve teslimatlar konusunda, bu MEP Temsilcisinin belirtilen yetki alanı çerçevesinde, bunları MEP İştirakçilerine yapılmış yazışmalar, işlemler, bilgilendirme ve teslimat olarak kabul etmeye yetkilidir. Taraflar, ayrıca MEP İştirakçilerinin Devlet Makamlarına uygun bir bildirimde bulunmaları suretiyle bir veya daha çok sayıdaki belirli MEP Temsilcisi(leri)'ni görevden alma, değiştirme veya görevlerine son verme hakkına sahip olduklarını kabul ederler.

2.4 Tesislerin işletimi ile ilgili olarak, Tesislerin ticari olarak işletime başlanmasının planlandığı tarihten en geç iki (2) yıl önce Hükümet, Tesislerin işletim görevini yürütmek için uygun vasıflarda ve gerekli tecrübe ve kapasiteye sahip bir Devlet Makamını ("Tayin Edilmiş İşletmeci") yetkilendirdiğini ve tayin ettiğini MEP İştirakçilerine yazılı olarak bildirecektir. Tayin Edilmiş İşletmecinin Tesislerle ilgili Faaliyetleri; Tayin Edilmiş İşletmeci ve MEP İştirakçileri arasında bir anlaşma ("İşletme Anlaşması") ile yürütülecektir. İşletme Anlaşması Hükümet tarafından Tayin Edilmiş İşletmecinin belirlenmesinden sonra en kısa zamanda imzalanacaktır. İşletme Anlaşması, genelde benzer boyut ve karmaşıklığı haiz uluslararası Petrol boru hatlarının işletme anlaşmalarında bulunan ve Projenin özel şartlarına uygun olarak karşılıklı olarak kararlaştırılarak tadil edilen hüküm ve şartları içerecektir. Diğer hüküm ve şartların yanısıra, İşletme Anlaşması aşağıdaki hususları da kapsayacaktır:

(i) Tayin Edilmiş İşletmeci; aşağıdaki durumlarda MEP İştirakçileri tarafından görevden alınacaktır:

(A) Tayin Edilmiş İşletmecinin bir iflas kanunu altında reorganizasyonu, dağılması, tasfiyesi, veya dağıtılması için bir

mahkeme veya başka bir adli makam tarafından bir karar verilmesi veya bir hükmün yürürlüğe girmesi;

(B) Tayin Edilmiş İşletmecinin dağılması, tasfiye edilmesi, dağıtılması veya başka bir şekilde varlığının sona ermesi;

(C) Tayin Edilmiş İşletmecinin borcunu ödemekte acze düşmesi, iflas etmesi veya alacaklıları lehine devir veya tahsis;

(D) Tayin Edilmiş İşletmecinin varlıklarının önemli bir kısmı için bir kayyum tayin edilmesi; veya

(E) Tayin Edilmiş İşletmecinin; İşletme Anlaşmasını esaslı şekilde ihlal etmesi ve bu ihlali; MEP İştirakçilerinden iddia edilen ihlalin detaylarını açıklayan bir bildirimi aldıktan sonra otuz (30) gün içinde gidermeye başlamaması veya bu ihlalin giderilmesinin tamamlanmasında titizlikle davranmaması.

(ii) MEP İştirakçileri tarafından, İşletme Anlaşmasına uygun olarak Tesislerin (herhangi bir şüpheye mahal bırakmamak için deniz terminali ve liman tesisleri dahil) işletme ve bakımıyla ilgili tüm giderler dahil tüm işletmecilik hizmetleri ve tüm faaliyetlerini sağlamasının tam ve eksiksiz karşılığı olarak Tayin Edilmiş İşletmeciye ödenecek tutar açısından aşağıdaki prensipler geçerli olacaktır:

(A) İşletme Ücreti aşağıdaki şekilde belirlenip ödenecektir:

(1) Esas Dönemin ilk on altı (16) yılında her bir yıl için; Tesisler yoluyla nakledilen ve Çıkış Noktasında ölçülen Petrol için Tayin Edilmiş İşletmeciye Varil başına, sıfır nokta elli beş Dolar (0.55 USD) içinde o yıl için Kurumlar Vergisi Tutarı üstündeki fazlalığa denk olan (İşletme Ücreti) ücret ödenecektir.

(2) Esas Dönemin kalan yirmi dört (24) yılında, İşletme Ücreti Varil başına sıfır nokta kırk üç Dolar (0.43 USD)'a eşit tutar olacaktır.

(3) Esas Dönem ve ilk Uzatma Döneminin sona ermesinden en geç bir (1) yıl önce, Tayin Edilmiş İşletmeci ve MEP İştirakçileri biraraya gelecek ve bundan sonraki Uzatma Dönemi boyunca geçerli olacak yeniden belirlenmiş bir İşletme Ücreti kararlaştıracaklardır. Bu şekilde yeniden belirlenen İşletme Ücretinin tespitinde; bir önceki dönemde geçerli işletme ücreti, Tesislerin (deniz terminali ve liman tesisleri dahil) işletim ve bakımına ilişkin cari masraflar, Petrol üretim ve taşıma endüstrilerindeki mevcut ve tahmini bölge piyasa şartları, ve MEP İştirakçileri ile Tayin Edilmiş İşletmecinin nisbi ekonomik durumlarının korunması isteği dikkate alınacaktır.

(B) Her bir Uzatma Dönemi sırasında bir aylık ödeme tutarı ("Baz Ödeme") ödenecek ve bu Baz Ödeme aşağıdaki şekilde belirlenecektir:

(1) Esas Dönem ve ilk Uzatma Döneminin sona ermesinden en geç bir (1) yıl önce, Tayin Edilmiş İşletmeci ve MEP İştirakçileri biraraya gelecek ve Tayin Edilmiş İşletmecinin; bu Uzatma Döneminin her bir yılında, genel olarak Petrol Boruhattı işletmeciliğinde geçerli standartlar ve usüllere uygun olarak Tesislerin idamesi için, bu hesaplama için Tesisler yoluyla günde iki yüz elli bin (250,000) Varil Petrol geçişine denk olacağı varsayımıyla, makul olarak tahmin edilen gerekli olacak sabit ve değişken masrafların toplam tutarını kararlaştıracaklardır; ve

(2) MEP İştirakçileri tarafından Tayin Edilmiş İşletmeciye ilgili dönem(ler)de ödenecek Baz Ödemenin hesaplanması için, yukarıda (B)(1) alt-

bölümünde belirtildiği şekilde kararlaştırılarak tespit edilen yıllık tutarlar on ikiye (12) bölünecektir. Ancak ilgili Uzatma Döneminin önceki aylar için alt-bölüm (A)'da belirlenen İşletme Ücreti nedeniyle oluşan tüm tutarlar Baz Ödeme(ler)ye sayılacak aksi taktirde daha sonraki ay(lar)da vadesi gelen Baz Ödemelere sayılacaktır.

(C) MEP İştirakçileri ve Tayin Edilmiş İşletmecinin yeniden belirlenecek İşletme Ücreti veya ilk veya yeniden belirlenecek bir Baz Ödeme konusunda, bu ücret ve/veya ödemenin geçerli olacağı Uzatma Döneminin ilk gününden en az yüz seksen (180) gün önce mutabakata varamamaları halinde Taraflardan biri, bu konudaki kendi iradesini diğer Tarafa yazılı olarak bildirmek suretiyle, en geç bu ücret ve/veya ödemenin geçerli olacağı Uzatma Döneminin ilk gününe kadar konunun bir bağımsız uzman tarafından nihai ve bağlayıcı bir şekilde karara bağlanması için konuyu İsveç'teki Stockholm Ticaret Odası Başkanı tarafından tayin edilecek bir bağımsız uzmana götürebilir. Bağımsız uzman, bir taraf lehine veya aleyhine muhtemel bir önyargı veya ön hüküm sahibi olduğu düşünülebilecek şekilde taraflarla iş veya başka türlü bir ilişki içinde olmayacak ve Petrol üretimi ve taşınması konularıyla ilgili yeterli, gerekli tecrübeye sahip olduğu hususunda uluslararası düzeyde kabul görmüş olacaktır. Bu bağımsız uzmanın belirlemiş olduğu ücret ve/veya ödeme, ne zaman belirlendiğine bakılmaksızın bu ücret ve/veya ödemenin geçerli olduğu Uzatma Döneminin ilk gününden itibaren geçerli olacaktır. Ücret ve/veya ödemenin geçerli olacağı Uzatma Döneminin ilk gününden önce Tarafların mutabakata varamaması veya bağımsız uzmanın karar vermemesi durumunda önceki Uzatma Dönemi (veya duruma göre Esas Dönem) sırasında geçerli İşletme Ücreti ve/veya Baz Ödeme bu konuda mutabakat sağlanana veya karar verilene kadar geçici bazda devam edecek, fakat yeniden belirlenen İşletim Ücreti ve/veya Baz Ödeme, mutabakat olunan veya tespit edilen yeni ücret ve/veya ödeme, geçici olarak ödenenden farklı ise; bu fark (Uzatma Döneminin ilk gününden itibaren Kararlaştırılan Faiz Oranı üzerinden faiz dahil) makul telafi edici ödeme(ler) ile birlikte geriye dönük olarak geçerli olacaktır.

(D) MEP İştirakçilerinin, Tesislerin bir kısmını oluşturan pompa tesislerinde yakıt olarak Petrol kullanmayı tercih ettikleri takdirde ve bu ölçüde; MEP İştirakçilerini, bunların Bağlı Kuruluşları ve Taşıtıcılarının her birini, Projeye ilişkin yakıt olarak kullanılan Petrole (bunun sahipliği, ithalatı, taşınması, mülkiyetinin devredilmesi veya kullanılması dahil) ilişkin her türlü Vergilerden (KDV ve gelir veya kar üzerinden Vergiler dahil) muaf tutulmaları ve azade kılınmaları kaydıyla, MEP İştirakçileri Tayin Edilmiş İşletmeciye Varil başına on sekiz Doları (18.00 USD) geçmeyen bir fiyat uygulanacaktır.

2.5 Taraflardan birinden gelen talep üzerine MEP İştirakçileri ve Devlet Makamları; MEP Faaliyetlerinin durumunu zaman zaman gözden geçirecek ve bu konuda ortaya çıkan hususları görüşeceklerdir.

MADDE 3

ANLAŞMANIN ZAMANI VE SÜRESİ

3.1 Bu Anlaşma, bu Anlaşmanın tüm Tarafları tarafından imzalandığı tarihden ("Yürürlülük Tarihi") itibaren geçerli ve Taraflar açısından bağlayıcı olacak, Ceyhan

Terminalinden ilk Petrol sevkiyatının gerçekleştirildiği tarihten itibaren kırk (40) yıllık bir esas dönem ("Esas Dönem") için devam edecek ve bu Anlaşmanın tüm diğer hükümlerine bağlı olarak Esas Dönemden sonra aşağıdaki şartlarla iki (2) adet, ardarda on (10) yıllık uzatma dönemi (her biri, bir "Uzatma Dönemi") geçerli ve yürürlükte kalacaktır; Şu kadar ki, bu Anlaşmanın gelecek Uzatma Döneminde geçerliğini sürdürmesi için MEP İştirakçileri, Esas Dönem ve ilk Uzatma Döneminin sona ermesinden önce üç yüz altmış (360) günden erken ve yüz seksen (180) günden geç olmamak kaydıyla (her biri, bir İhbar Dönemi) Hükümete bu Anlaşmayı sürdürme iradelerini belirten bir yazılı bildirim ("Uzatma Bildirimi") vermekle yükümlü olacaktır. Ayrıca, (1) şayet Ceyhan Terminalinden ilk Petrol sevkiyat tarihi 30 Haziran veya bundan önceki bir takvim günü ise Esas Dönem (i) bu takvim yılının kalan tüm günlerini kapsayan ilk yıl ile buna ilaveten (ii) Esas Dönemin bu ilk yılını takip eden otuz dokuz (39) takvim yılından ibaret olacaktır, ve (2) şayet Ceyhan Terminalinden ilk Petrol sevkiyat tarihi 1 Temmuz veya bundan sonraki bir takvim günü ise Esas Dönem (i) bu takvim yılının kalan tüm günlerini ve onu takip eden takvim yılının tüm günlerini kapsayan bir ilk yıl ile buna ilaveten (ii) Esas Dönemin bu ilk yılını takip eden otuz dokuz (39) takvim yılından ibaret olacaktır; Ancak muhakkak ki, her İhbar Dönemi zarfında, Taraflar gelecek Uzatma Dönemiyle ilgili İlave Ticari Konuları belirleyip çözümleyebileceklerdir. "İlave Ticari Konular" tabiri, Projeye ilişkin, Taraflardan birinin diğer Tarafa bir yazılı bildirimle (bu Uzatma İhbarından sonra en geç otuz (30) gün zarfında vereceği), çözüm olarak ve ekleme şeklinde bu Anlaşmaya ilave mukavelevi hüküm(ler) olarak kabul edilmesini istediği, ticari konular (Bölüm 2.4'de belirtilen İşletme Anlaşmasına ilişkin veya bundan kaynaklanan ve Vergilerle ilgili konular haricinde) demektir. MEP İştirakçilerinin Esas Dönem veya Esas Dönem içindeki İlk Uzatma Dönemi sırasında Uzatma İhbarı vermemesi halinde, bu Anlaşma fesholacak ve 3.7 nolu Bölüm hükümleri uygulanacaktır. Şüpheye mahal bırakmamak açısından, Tarafların İhbar Dönemi süresince İlave Ticari Konuları çözememeleri halinde, bu Anlaşma, Uzatma Döneminde de geçerli olacak ve ihtilaf, Anlaşmanın 18. Maddesi altında nihai karar için tahkime götürülecektir. Böyle bir tahkim halinde; hakemler, İlave Ticari Konular için Anlaşmaya ilave mukavelevi hüküm(ler)in katılıp katılmayacağını, katılacaksa hangi kapsamda katılacağını tespit ederlerken şunları dikkate alacaklardır: (A) Bu Anlaşma ve diğer Proje Anlaşmalarında mevcut hüküm ve şartları; (B) Şayet varsa; bu Anlaşma ve diğer Proje Anlaşmaları imzalandıktan (veya tadil edildikten) sonra vuku bulan ve işbu Anlaşma tahtında veya Anlaşma ile ilgili, bir Tarafın önemli zarar görmesine yol açan değişmiş ahval ve şartlar; (C) Şayet varsa; enflasyon veya deflasyonun bu Anlaşmaya etkileri; (D) Projeye doğrudan yabancı yatırımı teşvik eden ve destekleyen hükümet anlaşmaları çerçevesinde, bu Anlaşma ve diğer Proje Anlaşmaları altında, Taraflar tarafından yararlanılan menfaatler ve yüklenilmiş mükellefiyetler; (E) Petrolün uluslararası piyasalara (Ülke dahil) taşınması maksadıyla, Projenin ticari olarak hayatiyetini idame edebilir bir teşebbüs olmayı sürdürebilmesi; ve (F) İlave Ticari Konular hakkında belirli bir ihtilafı adilane bir şekilde çözmekle ilgili durumlar gibi vesair hususlar.

3.2. Yukarıdaki 3.1 nolu Bölüm hükümlerinden bağımsız olarak, bu Anlaşma, MEP İştirakçileri'nin Hükümete fesih hakkında yazılı bildirimde bulunmaları ile her zaman feshedilebilir; MEP İştirakçileri tarafından söz konusu bildirimde belirtilen tarihten itibaren, Anlaşmanın herhangi bir maksat için hüküm ve geçerliliği kalmaz.

3.3. Şayet; MEP İştirakçileri, Yürürlük Tarihinden itibaren en geç otuz altı (36) ay içinde Tesislerle ilgili inşaat sahfasının başlatılmasına yönelik teşebbüste (örneğin, Anahtar Teslimi Müteahhitlik Anlaşması altında Anahtar Teslimi Müteahhide bu faaliyetlere başlaması için bildirimde bulunmak) bulunmamışlarsa; bu takdirde, bundan sonra yüz yirmi (120) günlük bir süre zarfında Hükümet, işbu Anlaşmayı feshetmek için MEP İştirakçilerine yazılı bir bildirimde bulunma hakkına sahiptir. Bu fesih, belirtilen fesih ihbarnamesinin MEP İştirakçileri tarafından alındığı fiili tarihten itibaren otuz (30) gün sonra, bu otuz günlük zaman zarfında MEP İştirakçilerinin Tesislerle ilgili inşaat sahfasının başlatılması için herhangi bir girişimde bulunmadıkları takdirde geçerli olacaktır. Şayet; yukarıda belirtilen yüz yirmi (120) günlük süre, Hükümet bu tür bir fesih bildirimi vermeden sona erecek olursa; Hükümetin bu Anlaşmayı feshetme hakkı sona erecek ve Anlaşma, hükümleri uyarınca geçerli ve yürürlükte olacaktır. Ayrıca, Devlet Makamlarının (Anahtar Teslimi Müteahhit dahil) MEP Faaliyetlerine ilişkin olarak yüklendikleri mükellefiyetleri İhmal veya reddetmesiyle oluşan herhangi bir gecikme miktarına göre, yukarıda belirtilen otuz altı (36) aylık süre uzatılacaktır.

3.4. Hükümetin Bölüm 3.3'te açıklanan fesih hakkına ek olarak; Hükümet bu Anlaşmayı işbu Bölüm 3.4'te açıklanan şartlar ve prosedürlere uygun olarak feshetme hakkına sahiptir. Hükümet, MEP İştirakçilerinin (11.3 nolu Bölümde açıklanan yükümlülükleri şeklindeki) müşterek ve münferit yükümlülüklerini esaslı olarak ihlal ettiği kanaatine vardığı taktirde; Hükümet, MEP İştirakçilerine gereken düzeltmeyi yapmaları için bu ihlal hakkında yeterli detayda bir bildirimde bulunabilir. Meselenin halli için yapılan müzakereler ve/veya tahkim işlemlerinin sürdüğü sırada, MEP İştirakçileri, iddia edilen ihlale çözüm bulmayı ve/veya bunu gidermeyi üstlenebilir fakat bununla yükümlü değildir, fakat MEP İştirakçileri ihtilaf konusu ihlali gidermek için çaba göstermeye başlamadıkları takdirde Hükümet bu ihlali kendisi giderebilir. Şayet; MEP İştirakçileri itiraz etmez ise ve etmediği ölçüde veya bu ihlale çözüm bulmak için yapılan müzakerelerden sonra, bu ihlalin oluştuğu yönünde Hükümetle bir mutabakata varırsa veya tahkim sonucunda böyle bir ihlalin oluştuğu tespit edilirse, MEP İştirakçileri bu ihlali gidermek için derhal çaba göstereceklerdir. Şayet; ihtilafsız bir bildirimin alınmasından, böyle bir ihlalin oluştuğuna dair bir çözüme ulaşılmasından veya tahkim kararı alınmasından sonra doksan (90) gün ("İhlal Giderme Dönemi") içinde bu ihlal giderilmez ise, Hükümet bu Anlaşmanın feshedildiğine dair MEP İştirakçilerine yazılı bir bildirim verme hakkına sahiptir. Bu fesih, Hükümetin MEP İştirakçilerine bu fesih bildirimini verdiği tarihten itibaren otuz (30) gün sonra geçerli olacaktır. Şayet; MEP İştirakçileri tarafından İhlal Giderme Dönemi zarfında ihlal giderildiği taktirde, daha önce bildirilen ihlal hakkında Hükümetin bir fesih bildiriminde bulunma hakkı sona erecek ve bu Anlaşma geçerli olacak ve yürürlükte kalacaktır. İhlal Giderme Süresi zarfında tam olarak halledilemeyen bir ihlal durumunda, MEP İştirakçileri, İhlal Giderme Süresi zarfında ihlali gidermek için çaba göstermeye başlayarak ve sonrasında ihlal giderme çabalarını gayretli bir şekilde takip ederek ihlali giderme ve buna ilişkin fesihden kaçınma hakkına sahiptirler. İhlal Giderme Süresi dışında gerçekleştirilen ihlal giderme çabası, İhlal Giderme Süresi zarfında yapılmış sayılacak ve Hükümetin, daha önce bildirimde bulunulan ihlale ilişkin olarak bir fesih bildiriminde bulunma hakkı sona erecek ve bu Anlaşma geçerli olacak ve yürürlükte kalacaktır. MEP İştirakçileri tarafından gerçekleştirilen bir ihlal giderme çabasının zamanında veya yeterli olup olmadığı ve/veya feshin uygun şekilde

gerçekleşip gerçekleşmediği hakkındaki ihtilaflar 18. Madde uyarınca tahkime götürülebilecektir. İşbu 3.4 nolu Bölüm hükümleri uyarınca, nizali bir ihlalin Hükümet tarafından giderilmesi halinde bu ihlalin daha sonra Madde 18 uyarınca esaslı bir ihlal olduğuna karar verildiği takdirde MEP İştirakçileri Hükümet tarafından bu ihlalin giderilmesi için yapılan tüm masrafları ödeyeceklerdir.

İşbu 3.4 nolu Bölüm açısından "esaslı ihlal" aşağıdaki özelliklere sahip ihlal demektir:

(i) MEP İştirakçileri tarafından aşağıdaki hususların temini için uygun önlemler alınmasının bilinçli ve ısrarlı biçimde ihmali veya reddedilmesi:

(a) Ülke içinde kendilerine ait Proje Faaliyetlerinin işbu Anlaşmada belirlenen standart ve usüllere uygun olması; veya

(b) Ülke içindeki Projeye ilişkin faaliyetlerinin Türkiye Cumhuriyetinin milli güvenliğine bir tehdit oluşturmaması; veya

(ii) Tüm Anlaşmanın uygulanmasına imkan vermeyen nitelikte ihlal; ve,

Yukarıda (i) ve (ii) maddelerinin biri veya her ikisin vukuu durumunda ve ihlalin mahiyeti ve derecesinin (tekrarlama hali dahil), bu şartlarda tek makul çarenin bu Anlaşmanın tamamen ve nihai olarak feshedilmesi ve Ülkede Projeye süresiz olarak son verilmesi olduğu neticesini makul olarak desteklemesi. Bu madde uyarınca fesih, Hükümetin bu Anlaşmaya göre sahip olacağı diğer tazminat haklarına zarar vermeyecektir.

Yukarıda belirtilen hususlardan bağımsız olarak; şayet bu tür esaslı bir ihlale, bir Devlet Makamının bir Proje Anlaşmasını ihlali ve/veya görevini ihmal etmesi sebep olmuş ise veya bu tür esaslı bir ihlal bunlardan kaynaklanıyor ise; Hükümet, bir bildirimde bulunma ve/veya feshetme hakkına sahip olmayacaktır.

3.5 İşbu Anlaşma, bu 3. Madde uyarınca daha önce sona erdirilmediyse; bu Anlaşma MEP İştirakçileri tarafından yazılı olarak Hükümete belirtilen tarih olan, tüm Proje Faaliyetlerinin süresiz olarak sona erdiği tarihte sona erecek ve yürürlük ve geçerlikten kalkacaktır.

3.6 Başka bir Proje Anlaşmasında açıkca belirtilmedikçe; bu Anlaşmanın tarafları, hiçbir MEP İştirakçisinin veya diğer Proje İştirakçilerinin her hangi bir Proje Faaliyetini üstlenme veya bir şekilde Projeyi yürütme veya uygulama veya bu Anlaşmaya ya da diğer bir Proje Anlaşmasına veya başka bir şeye dayanarak başlamış oldukları her hangi bir Proje Faaliyetini devam ettirmeye yönelik herhangi bir Devlet Makamına karşı yükümlü olmadıklarına veya her hangi bir şekilde bunları yapmak zorunda olmadıklarına dair açıkça anlaşmışlardır.

3.7 Bu Anlaşmanın fesh edilmesi; (i), Tarafların (artık Taraf olmayanlar da dahil) fesihten önce oluşmuş tüm yükümlülüklerini tam olarak ifası ile ilgili haklarını ve (ii) bu Anlaşma ile bir Taraf (veya daha önceki Taraf) lehine sağlanmış olan feragat ve tazminat haklarını etkilemeyecektir.

MADDE 4

VERİLEN HAKLAR

4.1 Proje amaçları için ve Proje Anlaşmaları uyarınca Devlet Makamları aşağıdaki hakları verir;

(i) Proje İştirakçileri'ne, Projeyi uygulama ve yürütme, tüm Proje Faaliyetlerini gerçekleştirme konularında mutlak ve kısıtlanmamış hak ve imtiyazlar; ve Proje Anlaşmaları uyarınca Devlet Makamları tarafından, bunların hepsine veya aralarında birine tanınmış diğer hak ve imtiyazların tamamından yararlanma hakları;

(ii) MEP İştirakçileri ve MEP İştirakçileri tarafından belirlenecek diğer Proje iştirakçilerine Ek 4'de belirtildiği şekilde münhasır ve kısıtlanmamış Arazi Hakları;

(iii) MEP İştirakçileri'nin her birine, Daimi Arazi ile ilgili olarak; kullanma, zilyetlik, kontrol, altında veya üstünde inşaat yapmak, ve (sadece MEP İştirakçilerinin takdirine göre) diğer Kişiler tarafından Daimi Arazinin kullanılmasına, işgal edilmesine, altında veya üstünde inşaat yapılmasına, tasarrufta ve kontrolde bulunulmasına mani olmak veya izin vermek için (mülkiyet dışında) münhasır ve kısıtlanmamış ayni hak,

(iv) MEP İştirakçilerinin her birine, Tesisleri inşa etme, sahip olma, kullanma, zilyetlik ve kontrol etmek için münhasır ve kısıtlanmamış hak ve imtiyaz;

(v) Proje İştirakçileri'ne, Proje Faaliyetlerini yürütmek için, Bölüm 19.2 hükümleri uyarınca; bir Proje İştirakçisinin görüşüne göre bu gibi Faaliyetleri yürütmede gerekli bilgi, yetenek ve deneyime sahip bulunduğunu kanıtlayan Kişiler ve bunların personeli (Devletin vatandaşları ve 7.2 Bölümüne göre Devletten başka ülkelerin vatandaşları da dahil olmak üzere) için münhasır ve kısıtlanmamış istihdam ve mukavele yapma hak ve imtiyazı.

(vi) Tesislerdeki hidrostatik ve diğer testleri gerçekleştirmek için; MEP İştirakçileri ve bunlar tarafından belirlenen Müteahhitlere, Tesislerin yakınında mevcut bulunan yeterli nitelik ve niceliğe sahip ve suyu bedelsiz olarak kullanma hakkı ve testlerin tamamlanmasından sonra Tesislere yakın belirtilen yerlere bunu boşaltma hakkı.

4.2 Bu Anlaşma tahtında tanınan veya sağlanan haklar, muafiyetler ve/veya istisnalar; Devlet Makamları tarafından, MEP İştirakçileri ve Proje ve Proje Faaliyetlerini yürütmek üzere MEP İştirakçilerince taahhüde sokulmuş diğer Proje İştirakçileri için ve bunlar tarafından Proje ve Proje Faaliyetlerinin gerçekleştirilmesine ilişkin olarak verilmiştir. Böylece, Devlet Makamları, MEP İştirakçilerinin Proje ve Proje Faaliyetlerini yürütmek için Proje İştirakçileri ile iş yapma ve/veya bunları görevlendirme niyetinde olduğunu kabul etmekte ve bu Proje İştirakçilerinin, Proje Anlaşmasına uygun olarak sağlanan tüm hak, muafiyet ve imtiyazlardan; Projeye katılımlarından dolayı yararlanmasına rıza göstermektedir. Bu tür Proje İştirakçilerine bazı haklar, istisnalar veya imtiyazlar Türk Hukukunun işleyişine göre (Proje Anlaşmalarının burada belirtildiği gibi veya başka şekilde Türk Hukukuna girmesi ve onaylanması) henüz tanınmamış ise; Devlet Makamları, MEP İştirakçilerinin her birine (i) bu hakları bu tür Proje İştirakçilerine tanıma hakkı, veya (ii) Madde 17 uyarınca bu tür hakları bu Proje İştirakçilerine devretmek, tahsis veya bunların da paylaşmasını kabul etmek üzere hak ve yetki vermektedir. Ayrıca MEP İştirakçilerinden biri tarafından istenmesi halinde; Devlet Makamları, Proje veya Proje Faaliyetleri veya bunların bir kısmının gerçekleştirilmesini kolaylaştırmak için yeterli

ve uygun biçimde bir yazılı belge ile herhangi bir Proje İştirakçisine bu hakların tanındığına dair belge vereceklerdir.

4.3 MEP İştirakçilerine işbu Anlaşma uyarınca tanınan haklar, muafiyet ve/veya imtiyazlara uygun olarak, Taraflar Ülke içinde Projenin kolaylaştırılması açısından; Anahtar Teslimi Müteahhidinin; Anahtar Teslimi Müteahhitlik Anlaşmasını yerine getirmek için gerekli yetkinin verilmesinden sonra MEP İştirakçileri adına (i) Petrol Hakkı Belgesi için Petrol İşleri Genel Müdürlüğüne gerekli başvuruyu yapacağını, (ii) bu Petrol Hakkı Belgesini almaya yönelik gerekli teminat (depozit) ve diğer gerekli miktarları ödeyeceğini ve (iii) gerekli yetkilerin sağlanması için gerekli veya uygun tüm belgeleri imzalayacağını, gerekli diğer müracaatlarda bulunacağını ve diğer işlemleri yapacağını kabul ederler.

MADDE 5

HÜKÜMET GARANTİLERİ

5.1 Aşağıdaki yükümlülüklerin Devlet Makamlarının asli yükümlülükleri olduğunu teyit etmesinin yanısıra; Hükümet, MEP İştirakçileri'nin her birine, bu Anlaşmayla Devlet Makamları adına ve onları bağlayıcı nitelikteki kabul, taahhüt ve garantilerin yürürlük ve geçerliğini; Proje Anlaşmaları uyarınca Devlet Makamları tarafından, tüm Proje İştirakçileri veya bunlardan birine verilen (veya verilecek olan) hak ve imtiyazları; ve Devlet Makamlarının Proje Anlaşmalarından doğan tüm yükümlülüklerin zamanında ve tam olarak yerine getirileceğini garanti eder.

5.2 Yukarıda belirtilen hususların genişlik ve kapsamını sınırlamaksızın; Hükümet, bu Anlaşmaya göre, Devlet Makamları adına MEP İştirakçileri'nin her birine karşı aşağıdakileri taahhüt eder:

(i) Devlet Makamları, Petrolün Ülke'ye giriş, Ülke'den geçiş ve Ülke'den çıkışında serbestçe geçişini önlemeyecek veya engellemeyecektir;

(ii) Devlet Makamları, Tüm Proje Anlaşmaları uyarınca Devlet Makamlarının almaları gereken tüm kararları alacaklar ve yapmaları gereken iş ve işlemleri yapacaklardır;

(iii) Devlet Makamları, bir Proje Faaliyetini engelleyici veya geciktirici veya Projeyi başka biçimde olumsuz yönde etkileyici (Petrolün Tesislerden veya Tesislere akışını dolaylı veya dolaysız kısıtlayıcı, önleyici veya sınırlayıcı nitelik taşıyan; güvenlik, sağlık, çevre ve emniyet nedenlerinden kaynaklanan eylemli veya eylemsiz davranışlar da dahil olmak üzere; ancak, duruma göre ciddi tedbirleri gerektirecek büyüklükte, acil düzeltici önlemler alınmadan Tesislerin işletiminin sürdürülmesi, kamu güvenliğine, sağlığına, emniyetine veya çevreye acil maddi tehlike yaratacak boyutta ise, bu tehlikeyi ortadan kaldırmak için gereken zaman içinde olmak kaydı ile ve bu durum müstesna) veya bir Proje Anlaşmasına uygun olarak verilmiş hakları zedeleyici bir tarzda işlemlerde bulunmayacaklardır;

(iv) Devlet Makamları, Proje Faaliyetleri ile ilgili olarak tam bir işbirliği içerisinde bulunacaklardır;

(v) Devlet Makamları, Petrol veya Tesisler üzerinde mülkiyet veya zilyetlik haklarıyla ilgili talep ve iddialarda bulunmayacaklardır;

(vi) Devlet Makamları, Bölüm 4.1(iii) uyarınca Devlet Makamları tarafından Daimi Araziye ilişkin hakların verilmesine aykırı biçimde, Daimi Araziye ilişkin haklar üzerinde talep, iddia veya kısıtlayıcı işlemde bulunmayacaklardır; ve

(vii) Devlet Makamları, bu Anlaşmanın 10. Maddesi ve bir Proje Anlaşması hükümleri uyarınca yapılacak tazminat ödemeleri de dahil olmak üzere, bir Proje Anlaşmasından dolayı veya böyle bir Anlaşma ile ilgili olarak borçlu oldukları ve vadeleri gelmiş tüm para ödemelerini yapacaktır;

5.3 Bu 5. Maddede Hükümet tarafından verilen garantiler:

(i) Münferid, bağımsız, mutlak, gayri kabili rücu ve şartsız olup; her birisi Hükümetin bağımsız taahhüdü ve asli yükümlülüğü niteliğinde; Devlet Makamlarının Proje Anlaşmalarına bağlı diğer tüm yükümlülüklerinden ayrı olarak ve bu yükümlülüklerin yerine getirilmemeleri, geçersizlikleri veya icra ve infazının gayri kabil olmasına bakılmaksızın ayrıca geçerlidir;

(ii) Devlet Makamlarını teşkil eden birimlere karşı müştereken ve müteselsilen icra ve infazı kabil olup, icra ve infaz durumlarında bu işlemlerin kime veya kimlere karşı yapıldığına bakılmaksızın, bunlara ilişkin ödeme talep ve kararları Enerji Bakanlığı'na verilir ve bu talep ve kararların tutarları, ilgili karar ve talep ödenmek üzere Enerji Bakanlığına verildiği tarihten sonraki otuzuncu (30) günde veya bu güne kadar süre içinde (ödeme taleplerine Devlet Makamları tarafından itiraz edilmediği durumda) MEP İştirakçilerine ödenir; ve

(iii) Bu 5.3 (iii). Bölüm uyarınca; garantilerin, yükümlülüklerin ilgili Proje Anlaşması hükümlerine uygun olarak tümüyle yerine getirilmesi haricinde, bu garantinin ortadan kaldırılmasına yol açacak bir olayın gerçekleşmesi sonucunda yine bir Proje Anlaşmasına veya benzerine dayanılarak Devlet Makamlarınca ileri sürülebilecek herhangi bir gerekçeyle değiştirilemez, hafifletilemez ve geçersiz kabul edilemez.

5.4 Bu 5 numaralı Maddede verilen garantilere dayanarak Hükümet; (i) bu Anlaşmada Devlet Makamlarının yükümlülükleri olarak gösterilen yükümlülükleri teyit eder; ve yine Devlet Makamlarının Proje Anlaşmaları tahtındaki tüm yükümlülüklerini yerine getirmelerine rıza gösterir; ve (ii) Devlet Makamlarının Proje Anlaşmalarından doğan tüm yükümlülüklerini zamanında yerine getirebilmelerini sağlar; gerek bunun için, gerekse yukarıdaki teyidi daha belirgin hale getirmek için istenilen veya uygun görülen tüm kararnameleri, kanunları, yönetmelikleri, kuralları, içtihatları, yetkileri, onayları ve izinleri zamanında ve yazılı olarak çıkaracaktır.

MADDE 6

BEYAN VE GARANTİLER

6.1 Bu Anlaşma ile Hükümet, MEP İştirakçileri'nin her birine, Yürürlük Tarihi itibarı ile Hükümetin aşağıdaki hususları gerçekleştirdiğini beyan ve garanti eder:

(i) Hükümetlerarası Anlaşmanın geçerli olması ve Hükümetlerarası Anlaşmanın; uluslararası hukuk ve Türk Hukuku uyarınca bağlayıcı

olması için Türk Hukuku ile istenen. Devlet Makamlarının yetkilendirilmesi ve meclise ait. yasama ve diğer iş ve işlemleri gerçekleştirmiştir; ve

(ii) Bu Anlaşma hükümlerinin ve bu Anlaşmaya göre Devlet Makamlarının MEP İştirakçileri ve/veya diğer Proje İştirakçileri lehine verdikleri çeşitli haklar ve üstlendikleri yükümlülüklerin; Proje ve tüm Proje Faaliyetlerine ilişkin Devlet Makamlarının bağlayıcı yükümlülükleri olarak Türk Hukuku uyarınca hakim yasal rejimi olarak geçerli kılınması için Türkiye Cumhuriyetinin Cumhurbaşkanının imzası da dahil olmak üzere, Türk Hukukunun icaplarına uygun olarak tüm meclise ait, hukuki veya diğer işler ve yasalaştırma işlemlerini tamamlamıştır.

6.2 Bu Anlaşma ile Hükümet, MEP İştirakçileri'nin her birine, gerek Geçerlilik Tarihi itibarı ile, gerekse tüm Anlaşma süresi boyunca aşağıdaki hususları gerçekleştirdiğini beyan ve garanti eder:

(i) Hükümet; Devlet Makamlarının, 7.1 sayılı Bölüm uyarınca yükümlülüklerini yerine getirmesine bağlı olarak; işbu Anlaşmayı Türk Hukuku uyarınca imzalamaya ve kendisine, Devlete ve Devlet Makamlarına ait yükümlülükleri taahhüt etme, yüklenme ve üstlenmeye hukuken yetkilidir;

(ii) Devlet Makamlarının; Arazi Hakları ile ilgili olarak, (Daimi Arazi de dahil) mutlak ve münhasır hukuki yetkileri vardır veya bunları zamanında elde edebilecek hukuki yetkileri haizdirler; ayrıca Madde 4'de belirtilen ve MEP İştirakçileri'nden biri tarafından bu Anlaşmaya göre devir ve temlik edilebilecek olan hak ve imtiyazları vermek için Türk Hukuku uyarınca tam hak, yetki ve salahiyete veya zamanında, tek başına ve münhasır yetkiyi almak için gerekli yasal salahiyete sahiptirler;

(iii) Devlet Makamlarının gerek bu Anlaşma gerekse diğer Proje Anlaşmaları uyarınca yükümlülükleri (5. Madde uyarınca verilen Hükümet Garantileri de dahil olmak üzere), yine bu Anlaşmanın ve diğer Proje Anlaşmalarının hükümlerine göre Devlete ve Devlet makamlarına karşı geçerli, bağlayıcı ve kabili icra ve infazdır;

(iv) Hükümetlerarası Anlaşmaya göre (II. Maddesi (2). Bölümü'nde açıklanan beyan ve garantiler dahil, fakat bunlarla sınırlı olmaksızın) Hükümetle ilgili olarak verilen beyan, garanti ve taahhütler; icabında bu Anlaşma tahtında uygulanacak ve MEP İştirakçileri tarafından uygulanabilir olacaktır;

(iv) Devlet Makamları; herhangi bir Proje Anlaşması uyarınca Proje İştirakçilerinin sahip oldukları hak ve imtiyazların kullanılması ve bunlardan faydalanılması ile bağdaşmayan veya bununla çelişen veya bunu sınırlayan veya engelleyen hak veya imtiyazları hiçbir Kişiye tanımamıştır veya tanımakla yükümlü değildir;

(vii) Bölüm 20.3'deki kabule uygun olarak; ne bu Anlaşma ne de diğer herhangi bir Proje Anlaşması Türk Hukuku uyarınca bir imtiyaz niteliği taşıyan özel idari sözleşme olarak görülmeyecek ve bu anlaşmalardan hiçbiri özel idari sözleşmelere ilişkin kanunlar, imtiyazlarla ilgili kanunlar veya Türk Hukukunun diğer herhangi bir özelliğinden kaynaklanan veya başka türlü elde edilen Türk Hukuk prensipleri uyarınca (mahkeme kararları dahil) tamamiyla

veya kısmen (Buradaki 18. Maddenin hükümleri dahil) sınırlama, şart koşma, engelleme veya yasaklamaya tabi olmayacak veya bu şekilde değerlendirilmeyecektir; ve

(viii) Ek 4'te belirtilen Arazi Hakları, ve özellikle bu Anlaşma ile Devlet Makamları tarafından Daimi Arazi ile ilgili MEP İştirakçilerine verilen münhasır kullanma, inşaat yapma, ziyetlik veya kontrol etme hakları arazinin mülkiyeti haricindeki tasarruf haklarını teşkil eder.

6.3 MEP İştirakçilerinden her biri Yürürlük Tarihinden itibarıyla aşağıdakileri beyan ve taahhüt eder:

(i) Teşkilatlandığı veya kurulduğu ülke mevzuatına uygun olarak yasal biçimde kurulmuştur, varlığı geçerlidir ve itibarlı durumda bulunmaktadır; şu an yapmış olduğu veya yapmayı düşündüğü işe girişmek için yasal yetkiye sahiptir, yapmış olduğu işin niteliği dolayısıyla bu tür bir lisans veya iznin gerekli olduğu tüm ülkelerde bir yabancı şirket olarak yasal biçimde gerekli lisans ve izinleri almıştır ve iyi bir durumdadır;

(ii) Bu Anlaşmayı imzalamak ve gerçekleştirmek ve bu Anlaşmaya göre yükümlülüklerini yerine getirmek için yetkilidir ve tüm bu faaliyetleri ile ilgili kendi tarafınca gerekli muamelelerle yetkilendirilmiştir;

(iii) Bu Anlaşmanın imzalanması, teslimi ve gerçekleştirilmesi, kuruluş veya teşkilatlanma dokümanları veya kendisinin taraf olduğu veya kendisi veya herhangi bir varlığının bağlı olduğu veya etkilendiği bir anlaşma, kararname veya talimatname gereği bir ihlal oluşturmaz veya bu ihlal halinden dolayı işlemlerin yapılmasını hızlandırmaz;

(v) Bu Anlaşma yasal ve geçerli olarak imzalanmış ve teslim edilmiştir ve kendi üzerinde yasal, geçerli ve bağlayıcı bir yükümlülük teşkil etmektedir ve icra edilebilirliği; ancak iflas, borcunu ödemede acze düşme, dağılma, çözülme veya genel olarak alacaklılarının haklarını etkileyen diğer yasal işlemler veya uygulanabilir olduğu ölçüde genel hakkaniyet prensipleri ile sınırlanabilir;

(vi) Kendisine karşı, tek tek veya beraberce işleri veya varlıkları veya mali veya başka türlü durumu üzerinde olumsuz esaslı bir etki veya bu Anlaşmaya göre taahhütlerini ifa yeteneğinin zarar görmesi ile sonuçlanabilecek, bir mahkeme, tahkim heyeti veya hükümet makamı huzurunda süren veya başlayabilecek bir işlem, dava, muamele veya soruşturma bulunmamaktadır. Bu Taraf; bildiği kadarıyla; olumsuz ciddi bir etki veya bozulma ile sonuçlanabilecek bir emir, kararname, talimat veya mahkeme, tahkim heyeti veya hükümet makamı karar veya hükmüne ilişkin olarak bir ihlal halinde değildir;

(vii) Kendisi için geçerli tüm yasalara riayet etmiş ve hep birlikte ticari faaliyetlerini veya mali durumunu veya bu Anlaşma tahtındaki yükümlülüklerini yerine getirme yeteneğini esaslı şekilde olumsuz etkilemiş veya etkileyebilecek türde para cezaları, cezalar, tedbir kararı veya ceza gibi sorumluluklara maruz kalmamıştır; ve

(viii) Bu Anlaşmada kendi tarafından yapılan hiçbir beyan veya garanti önemli bir gerçek hakkında gerçeğe aykırı beyan içermez veya bu beyan veya garantinin; yapıldığı sıradaki hal ve şartlarda yanıltıcı olmaması için söylenmesi gereken esaslı bir hakikatı gizlemez.

MADDE 7

HÜKÜMETİN BELİRLİ RIZA VE TAAHHÜTLERİ

7.1 Bu Anlaşma ile Hükümet Türk Hukuku uyarınca bu Anlaşmanın ve tüm Proje Anlaşmalarının yürürlükte kalması ve tamamen uygulanması ve tüm Proje Anlaşmalarında belirtilen faaliyet ve işlemlerin müsadesi, yapılabilmesi ve desteklenmesi için gerekli veya gerekebilecek tüm işlemlerin ve onayların alınması. tüm yasa ve kararnamelerin çıkarılıp yasalaştırılmasını vaktinde temin edeceğini taahhüt ve kabul eder. Bu itibarla Hükümet, MEP İştirakçileri ile istişarede bulunacak ve gerekli yasa veya kararnamelerin gidişatı ve yukarıdaki taahhütlere uymak için gerekli veya gerekebilecek tüm işlemlerin durumu hakkında onları devamlı bilgilendirecektir.

7.2 Hükümet bu Anlaşmanın tüm süresi boyunca (kendi adına ve Devlet Makamları adına taahhütte bulunarak) aşağıdakileri taahhüt ve kabul eder:

(i) Bu Anlaşma tarihinden itibaren, Devlet Makamları, zaman zaman bu Anlaşmanın, Hükümetlerarası Anlaşma ve diğer tüm Proje Anlaşmalarının Projeye ilişkin olarak Türkiye Cumhuriyetinin hakim yasal rejimi olarak geçerli olması ve bunların Türk Hukuku uyarınca ve Hükümetlerarası Anlaşma bakımından uluslararası hukuk altında Devlet Makamları için bağlayıcı olması için bu anlaşmaların yazılı olarak temditi, yenilenmesi, değiştirilmesi, tadilat veya başka türlü değişiklik yapılması halinde gerekebilecek gerekli tüm yazışma ve meclise ait işlemleri, hukuki veya diğer işlemleri, onama ve yasama işlemlerini tamamlayacaklardır. Bu itibarla Hükümet, MEP İştirakçileri ile istişarede bulunacak ve gerekli yasa veya kararnamelerin gidişatı ve yukarıdaki taahhütlere uymak için gerekli veya gerekebilecek tüm işlemlerin durumu hakkında onları devamlı bilgilendirecektir;

(ii) Proje Anlaşmaları içerisinde açıkça verilmiş olanlar veya MEP İştirakçilerinin tamamından önceden yazılı rıza alınmış olması haricinde; Devlet Makamları, Tesisleri kullanma veya Arazi Hakları konularında kimseye hiçbir hak tanımayacaklardır ve Proje İştirakçilerinin Proje Anlaşmalarından doğan haklarından tam olarak yararlanmasını ve bu hakları tam olarak kullanmasını engelleyecek, bu haklara zıt ve çelişen hiçbir hakkı hiçbir Kişiye tanımayacaklardır;

(iii) Proje Anlaşmaları içinde açıkça belirtilmiş olanlar dışında, Devlet Makamları MEP İştirakçilerinin yazılı rızası olmaksızın, Proje İştirakçilerinden birine Proje Anlaşmaları ile verilmiş olan bir hakkı, menfaati veya yararı (ilgili Proje Anlaşmasının feshi veya değiştirilmesi ile veya başka bir yolla dahi olsa) daraltmayacaklardır, şarta bağlamayacaklardır ve sınırlamayacaklardır;

(iv) Devletin muhaceret (vize ve ikamet izni mevzuatları dahil), gümrük, ceza ve diğer ilgili kanunlarının uygulanması hali hariç; Devlet Makamları, Projeye ilişkin personelin ülkeye giriş veya çıkışı hususunda bir kısıtlama koymayacak ve bir kısıtlamaya izin vermeyecektir;

(v) 10.4 üncü bölümde belirtilen hal ve şartlar (Bölüm 10.2 (iii)' de belirtilen Kamulaştırma bedelleri ödenmek şartıyla Bölüm 10.4'e uygun olsun olmasın

tüm durumlarda) haricinde, Devlet Makamları, Projeye ilişkin Kamulaştırma işlemlerine girişmeyecektir;

(vi) Herhangi dahili veya uluslararası bir anlaşma veya sözleşme, bir mevzuat, yasama, karar, onay, kararname, katılım veya müsaade; başka türlü bir taahhüt, politika veya ilan veya izin; şayet Projenin uygulanışını olumsuz etkiliyor, aykırı oluyor veya çelişiyorsa veya Projenin değerini sınırlıyor, azaltıyor veya olumsuz etkiliyorsa; veya bu Anlaşma veya başka bir Proje Anlaşması tahtında verilen veya oluşan hak, imtiyaz, istisna, feragat, tazminat veya korumaları sınırlıyor, azaltıyor veya olumsuz etkiliyorsa tüm bunlar; 7.2 (xi)inci Madde uyarınca Hukukta Değişiklik olarak addedilecektir.

(vii) Devlet Makamları aşağıdaki şekilde hareket edecektir:

(1) Bu Anlaşmada ve Anlaşmanın Ek 4'ünde belirtildiği şekilde, Proje süresi boyunca gerektiği takdirde, zaman zaman, Arazi Haklarının edinilmesi, verilmesi ve kullanılmasına ilişkin olarak MEP İştirakçilerine, Anahtar Teslimi Müteahhidine ve diğer görevlendirilen herhangi bir Müteahhide karşı tüm yükümlülüklerini yerine getirmesi ve her türlü yardımı göstermesi karşılığında MEP İştirakçileri tayin edilen Devlet Makamına Anahtar Teslimi Müteahhitlik Anlaşmasında belirtilen ödeme planına uygun olarak toplam doksan dokuz milyon Dolar (99.000.000.- USD) tutar ödeyecektir;

(2) Devlet Makamları tarafından MEP İştirakçilerine Arazi Hakları verilmesiyle sona erecek, şarta bağlanacak, sınırlanacak veya etkilenecek herhangi bir mülkiyet veya diğer ayni hak, işgal, inşaat veya zilyetlik hakkına sahip bulunan veya bu tür iddiada bulunan tüm ve her türlü Kişinin belirlenmesiyle ilgili tam mesuliyet ve sorumluluğu taşıyacaktır;

(3) Devlet Makamları, yukarıdaki 2. bentte belirtilen Kişilere, MEP İştirakçilerinin her birinin Arazi Haklarını ve MEP İştirakçilerinden herhangi biri, Anahtar Teslimi Müteahhidi ve diğer görevlendirilen herhangi bir Müteahhide Proje Faaliyetlerini yürütebilmeleri için arazide bulunma müsaadelerini önceden bildirme hususunda tam mesuliyet ve sorumluluk taşıyacaktır;

(4) Her bir MEP İştirakçisi ve bunların görevlilerinin Arazi Haklarını alma ve kullanmasına imkan sağlamak ve özellikle, Devlet Makamları tarafından MEP İştirakçilerine bu Anlaşmanın 4.1(iii) Bölümünde açıklanan (mülkiyet dışında) münhasır ve kısıtlanmamış tasarruf hakkı ve bu Anlaşmanın 4.1(iv) Bölümünde açıklanan Tesislerin münhasır ve kısıtlanmamış mülkiyet hakkını sağlaması şartını yerine getirmek için alma, cebri istimlak, kamulaştırma kudreti veya diğer benzeri hükümranlık yetkilerini kullanacaktır;

(5) Yukarıdaki (4). bent uyarınca elde edilen hakların MEP İştirakçilerinden her birine verilmesi ve temliki hususunda Devlet Makamlarının yetkili kılınması için Türk Hukukunun icap ettirmesi halinde Ülke içinde Kişilere gerekli ödemeleri yapacaktır;

(6) MEP İştirakçilerinin her birine (yerine göre mülkiyet, işgal, zilyetlik, inşaat ve/veya kullanma hakları ellerinden alınan Kişilerin yazılı muvafakatları da dahil olmak üzere) her türlü giriş ve/veya tahliye haklarını gösterir yazılı belgeleri verecektir;

(7) Özellikle yukarıdaki 4. Madde uyarınca kazanılmış hakları da içeren Arazi Haklarının ve buna ilişkin tüm gerekli dokümanların; Türk Hukuku uyarınca ve Türk Hukukunun ilgili gereklerini karşılamak ve MEP İştirakçilerinin herbirinin Arazi Haklarına ilişkin; özellikle yukarıdaki (4). Madde uyarınca kazanılan haklarının kamuya ilanı için MEP İştirakçileri lehine ve bunların adlarının Daimi Araziye ilişkin olarak mülkiyet hak sahipleri ve Tesislerin sahipleri olarak belirtilmesi suretiyle uygun şekilde ve zamanında tescil ve kayıt edilmesini sağlayacaktır; ve

(8) Her bir MEP İştirakçisi, Anahtar Teslimi Müteahhidini ve diğer etkilenen Proje İştirakçilerini; Arazi Haklarına ve üçüncü tarafların (MEP İştirakçileri tarafından hak tanınan, Arazinin bitişiğindeki toprak sahipleri tarafından getirilen talep veya iddialar veya kullanım dahil) Daimi Araziye girme ve yüzeyini kullanma talep veya iddialarından kaynaklanan herhangi bir Zarar Ziyana karşı ve bu toprak sahipleri ve/veya (Proje Faaliyetlerine katılan Kişiler dışındaki) Kişiler tarafından bu toprak sahiplerinin ve/veya Kişilerin Daimi Arazi üzerinde sebep oldukları veya arazi yüzeyini kullanmalarından dolayı Tesisler ve MEP Faaliyetlerinde meydana getirilen Zarar Ziyana karşı koruyacak, savunacak ve zarar ziyanı karşılayacaktır.

(viii) Devlet Makamları, (1) gerek bu Anlaşma, gerekse herhangi bir Proje Anlaşmasını, Türk Hukuku uyarınca imtiyaz niteliği taşıyan özel idari sözleşme olarak kabul etmeyeceklerini, bu karara veya yargıya varmayacaklarını; veya (2) (Bu Anlaşmanın, 18. Maddesinde tanınmış olanlara benzer şekilde uyuşmazlıkların çözümüne ilişkin hükümler de dahil olmak üzere), gerek bu Anlaşma ve gerekse herhangi bir Proje Anlaşmasının Türk Hukuku uyarınca bir imtiyaz sözleşmesi, bir imtiyaz niteliği taşıyan özel idari sözleşme veya benzer bir anlaşma olduğu veya haline geldiği savunmasına dayalı olması dahil MEP İştirakçileri lehine verilmiş taahhütler, garantiler, izinler, kabuller, muafiyetler, feragatler ve yükümlülükleri sınırlamaya, şarta bağlamaya, inkar etmeye veya engellemeye veya bunları ihmal etmeye veya uygulamamaya veya riayet etmemeye ya da uygulamayı reddetmeye kalkışmayacaktır;

(ix) Devlet Makamları, MEP İştirakçilerinin zaman zaman seçebilecekleri şirketleşmemiş ortak girişim, bir sınırlı sorumlu ortaklık, bir limited şirket, şirket, anonim şirket, şube[ler] veya diğer bir yapı veya düzenleme dahil olmak üzere, MEP İştirakçileri'nin herhangi bir hukuki veya ticari yapı veya yapılar kullanarak Projeyi uygulamalarına açıkça izin ve onay verecektir;

(x) Burada açıkça belirtilmedikçe, Devlet Makamları; MEP İştirakçileri ve/veya bu tür anlaşmalara taraf olan diğer Proje İştirakçilerinin yazılı rızası olmaksızın bu Anlaşma, Hükümetlerarası Anlaşma veya diğer herhangi bir Proje Anlaşmasını değiştirmeyecek, iptal etmeyecek, sona erdirmemeyecek, geçersiz saymayacak veya gayri kabili icra ve infaz ilan etmeyecek veya engelleme veya sınırlamaya kalkışmayacaktır;

(xi) Proje Anlaşmaları ile tesis edilen Ekonomik Denge; (1) Yürürlük Tarihinden veya (2) Hükümetin Bölüm 7.1 veya 7.2(i) uyarınca yükümlülüklerini yerine getirdiği tarihten hangisi daha sonra oluşursa o tarihten sonra, uygulanabilirliği ölçüde, Türk Hukukunun değişikliği, ilgası, geri çekilmesi, feshi veya mühletinin dolması, Türk Hukukunun yasalaşması, kabul edilmesi veya yayınlanması, Türk Hukukunun (mahkemeler, yürütme veya yasama makamları, veya idari veya düzenleyici makamlar tarafından) yorumlanması veya uygulanması, adli makamlar, mahkeme ve kurullar, Devlet Makamlarının

kararları, politikaları veya benzer işlemleri, hukuki tağyirler, ve adli makamların, mahkeme ve kurulların ve/veya Devlet Makamlarının Türk Hukukuna göre işlem yapması, yetki kullanması veya Türk Hukukunu uygulamayı ihmal etmesi veya reddetmesinden kaynaklanan değişiklikler dahil, Türk Hukukunda (Vergiler, sağlık, emniyet ve çevre ile ilgili Türk Hukuku dahil) meydana gelen herhangi bir değişiklik (bu değişikliğin yalnızca Projeye veya genel uygulamaya yönelik olup olmamasına bakılmaksızın) ("Hukukta Değişiklik") doğrudan veya dolaylı olarak Ekonomik Dengeyi bozarsa ve bozulduğu ölçüde veya olumsuz etkilerse ve etkilediği ölçüde Devlet Makamları, Ekonomik Dengenin yeniden sağlanması için mümkün olan tüm işlemleri yapacaklardır. Yukarıda belirtilen hususları sınırlamaksızın; bir adli makam, kurul veya mahkeme tarafından bu Anlaşmanın, imtiyaz niteliği taşıyan özel idari bir sözleşme teşkil ettiği yönünde Türk Hukukuna ilişkin bir yasama işlemi veya herhangi bir yorum veya uygulama veya herhangi bir karar kesinlikle Hukukta Değişiklik olarak addedilecektir. Ekonomik Dengeyi tekrar sağlamak için mümkün olan tüm işlemleri yapma yükümlülüğü; tüm gerekli araçlarla tüm tedbirleri alma; muafiyet, yasama, kararname ve/veya diğer emredici işlemlerle herhangi bir Proje Anlaşması ve bu tür bir Türk Hukuku arasındaki bir çelişki ve uyumsuzluğu ortadan kaldırmayı da içerir; ve

(xii) Devlet Makamları; bu Anlaşmaya göre Anahtar Teslimi Müteahhitlik Anlaşmasının ve Hükümet Garantisinin yerine getirilmesi için gereken tüm işlemleri yapacak ve yerine getirecek ve tüm kararları alacaktır.

7.3 MEP İştirakçilerinin veya MEP İştirakçilerinin görevlendirebileceği diğer bir Proje İştirakçisinin talebi üzerine, ilgili Devlet Makamı, MEP İştirakçilerinin veya MEP İştirakçilerinin görevlendirebileceği diğer bir Proje İştirakçisinin Proje Faaliyetlerini yürütmek için alması gereken özel lisans, vize, izin, sertifika, yetki, onay veya müsaadeyi almaları için gerekli tüm belgelerin ("Başvuru Şartları") tam ve doğru bir listesini verecektir. MEP İştirakçisi veya diğer Proje İştirakçileri hususi Başvuru Şartları açısından bu listenin tam ve doğru olduğuna güvenecek ve bu liste, belirli bir talep için Başvuru Şartlarını tam olarak kapsayacaktır. Yalnızca Başvuru Şartlarının verilmesine bağlı olarak, Devlet Makamları bir öncelik dahilinde toplam otuz (30) gün içinde ve hiçbir halükarda altmış (60) günü geçmeyecek şekilde (bu altmış günlük süre, yalnızca olağanüstü durumlar halinde uygun olacaktır) MEP İştirakçilerinin kanaatine göre onların ve diğer ilgili Proje İştirakçilerinin tüm Proje Faaliyetlerini zamanında, güvenli ve etkili biçimde yürütmeleri ve/veya Proje Anlaşmaları uyarınca haklarını kullanmaları ve yükümlülüklerini yerine getirmeleri için, aşağıdakileri içeren tüm gerekli lisans, vize, izin, sertifika, yetki, onay ve müsaadeleri vereceklerdir:

(i) (Ek 4 hükümlerine bağlı olarak) Arazi Haklarının kullanılması ve bunlardan yararlanılması;

(ii) Gümrük müsaadeleri;

(iii) İthalat ve ihracat lisansları;

(iv) Vizeler ve ikamet izinleri;

(v) Banka hesapları açma ve sürdürme hakları;

(vi) Gerekli ofis yerleri ve personel lojmanları kiralama veya duruma göre, edinme hakları;

(vii) Türk Hukukuna uygun biçimde (Ülke içinde ve dışında MEP Sisteminin düzenli ve etkin biçimde yürütülmesi için MEP İştirakçileri tarafından istenen yeterli münhasır radyo ve iletişim frekanslarının tahsis edilmesi dahil), Proje Faaliyetlerinin güvenli ve etkin biçimde yerine getirilmesine yönelik olarak, gerekli iletişim ve telemetri tesislerinin işletim hakları ve lisansları;

(viii) Proje İştirakçilerinin kanaatine göre, Proje Faaliyetleri veya Projedeki iş veya yatırımların idare edilmesi için makul olarak gerekli gayri menkul veya zati eşyanın kiralanması veya duruma göre satın alınması veya elde edilmesi hakkı dahil, Ülke içinde şubeler, kalıcı kuruluşlar, bürolar ve diğer türlü faaliyet biçimleri kurma hakları;

(ix) Ülke içinde araçlar ve diğer mekanik ekipman, ilgili Türk Hukukuna uygun biçimde hava araçları, gemiler ve diğer su araçları işletme hakları; ve

(x) (Ek 5 hükümlerine bağlı olarak) çevre ve emniyet onayları.

Devlet Makamları tarafından mutad olarak verilenler dahil olmak üzere tüm bu haklar, lisanslar, vizeler, onaylar, sertifikalar, yetkiler, izin ve müsaadeler ve bunların yenilenmesi ve uzatılmasına yönelik olarak, Proje ve tüm Proje İştirakçileri, işbu Anlaşmada Bölüm 9.9(i) veya 15.4 veya Proje Anlaşmalarında açıkça belirtilenler hariç, doğrudan ve dolaylı tüm masraf, ücret, harçlar, vergiler veya diğer alındılardan ve bunların verilmesine ilişkin tüm tasdik, görüş veya başka türlü bilirkişi onay veya raporu şartından ve diğer her türlü şart ve mecburiyetten muaf olacaktır.

7.4. Devlet Makamları, talep eden Proje İştirakçisinin görüşüne göre Proje için gerekli ve uygun olabilecek ve (ham maddeler, elektrik, su, (Bölüm 4.1(vi)'de belirtilen ve MEP İştirakçilerine bedelsiz olarak sağlanacak su hariç) gaz, iletişim tesisleri, diğer tesisler, liman tesisleri ve imalat tesisleri, ikmal tesisleri, gemiler, mal ve ekipman için ithalat tesisleri, depolar ve taşıma imkanları dahil olmak üzere) Devlet Makamları tarafından sahip olunan veya kontrol edilen mallar, işler ve hizmetleri En Uygun şartlarda Proje İştirakçilerinin kullanımına sunmak için tüm Azami Gayreti sağlayacak ve/veya gösterecektir.

7.5 Devlet Makamları, aşağıdaki hususlarda En Uygun Şartların elde edilmesinde Proje İştirakçilerine yardımcı olmak için Azami Gayreti gösterecektir:

(i) Talepte bulunan Proje İştirakçisinin kanaatine göre Proje için gerekli veya uygun olabilecek, Devlet Makamlarının sahip olmadığı, kontrol etmediği veya mutad olarak tedarik etmediği tüm mallar, işler, hizmetler ve teknoloji (ham maddeler, elektrik, su (MEP İştirakçilerine bedelsiz olarak sağlanacak Bölüm 4.1(vi)'de belirtilen su haricinde), gaz, haberleşme tesisleri, diğer tesisler, kıyı tesisleri ve imalat tesisleri, ikmal tesisleri, gemiler, mal ve ekipman ithalat tesisleri, depolama ve taşıma araçları dahil olmak üzere); ve

(ii) Ülke dışına yönelik yetki ve salahiyetler açısından Proje için gerekli veya uygun, (1) Petrol depolanması ve dinlendirilmesi, hat boruları, malzemeler, teçhizat ve Ülkeye girecek veya Ülkeden çıkan diğer mallar; (2) Petrol ihracı ile bağlantılı olarak Ülkeye doğru veya Ülkeden dışarı açılan tüm deniz araçları; (3) Proje için gerekli herhangi bir mal, iş, hizmet veya teknolojinin ithalatı ve/veya ihracatı veya yeniden ihracı ve (4) MEP Sistemi ile taşınan Petrole ilişkin olarak milli, yerel ve diğer vergiler, gümrük vergi ve resimleri, gümrük resmi, ücretler, ithal mallarından alınan vergiler, tahakkuklar, katkılar,

geçiş ücretleri ve diğer ücret ve masraflardan muafiyet dahil bu haklar, lisanslar, vizeler, izinler, tasdikler, sertifikalar, yetki ve müsaadeler.

7.6 Devlet Makamları, Proje İştirakçileri biri tarafından (i) Petrolün ihraç amacı ile taşınması ve yüklenmesi de dahil olmak üzere Projenin yürütülmesi, (ii) Tesislerin ve Arazi Haklarının tam ve etkin kullanımının ve tasarruf etmesinin sağlanması ve (iii) her bir MEP İştirakçisinin ve herhangi diğer bir Proje İştirakçisinin tüm Proje Anlaşmaları kapsamında ilgili yükümlülüklerini karşılamasının sağlanması için gerekli veya uygun olarak gördüğü bütün faaliyetlere muvafakat etmektedir.

7.7. Devlet Makamları burada, bu Anlaşmanın 5. Ekinde belirtilen Uygulama Usullerine veya orada belirtilen esas veya standartlardan birine uygun olarak MEP İştirakçileri ve tayin ettikleri Müteahhitlerin Projeye hazırlık amacıyla veya Projeyle bağlantılı olarak gerçekleştirdiği herhangi bir Proje Faaliyetine veya işe muvafakat göstermektedir.

MADDE 8

ANAHTAR TESLİMİ MÜTEAHHİTLİK ANLAŞMASI VE HÜKÜMET GARANTİSİ

8.1. Madde 6'da belirtilen beyan ve garantilere ek olarak; Hükümet ayrıca aşağıdakileri beyan, garanti ve kabul eder:

(i) Anahtar Teslimi Müteahhitlik Anlaşması; Anahtar Teslimi Müteahhidine; Anahtar Teslimi Müteahhitlik Anlaşmasında belirtilen hüküm ve şartlar üzerinden Tesislerin inşasını gerçekleştirmekle yükümlü kılmaktadır;

(ii) Hükümet; Anahtar Teslimi Müteahhitlik Anlaşmasının hüküm ve şartlarını bilerek ve bunları uygun bularak Anahtar Teslimi Müteahhidini görevlendirmiştir;

(iii) Hükümet Garantisi; içerdiği hüküm ve şartlar uyarınca Hükümeti; Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından Anahtar Teslimi Müteahhitlik Anlaşması altında ödenmesi gereken tüm tutarları garanti etmekle yükümlü kılmaktadır;

(iv) Anahtar Teslimi Müteahhitlik Anlaşması ve Hükümet Garantisi; bu Anlaşma ile öngörülen işlemlerin tamamlayıcı parçalarıdır ve Projenin uygulanması için zaruridir, ve MEP İştirakçileri tüm MEP Faaliyetleri ile ilgili olarak bu Anlaşmanın hükümleri yanında Anahtar Teslimi Müteahhitlik Anlaşması ve Hükümet Garantisine güvenmektedir ve güvenecektir;

(v) MEP İştirakçilerinin bu Anlaşmaya girmesine ikna etmek açısından; Hükümet, Hükümet Garantisini imzalamış ve teslim etmiş ve Anahtar Teslimi Müteahhidinin Anahtar Teslimi Müteahhitlik Anlaşmasını imzalayıp teslim etmesini sağlamıştır.

8.2. Madde 7'de açıklanan taahhüt ve muvafakatlara ek olarak; Hükümet ayrıca aşağıdaki taahhütlerde bulunur:

(i) (a) Kredi Verenler ve Sigortacıların Hükümet Garantisi kapsamındaki MEP İştirakçileri haklarından yararlanmasına izin vermek üzere Hükümet Garantisi ve bununla ilgili tüm diğer makul güvenceler ve diğer anlaşmalar ve (b) Tesislerin finansmanının mümkün kılınması için politik risk koruma amaçlı çok taraflı veya iki taraflı kredi ve sigorta kuruluşları için gerekli kontr-garantiler;

onaylar, rızalar ve benzeri belgelerin tüm şartlarıyla yürürlük ve geçerliliklerinin sürdürülmesi;

(ii) Tesislerin finansmanının mümkün kılınması için politik risk korumasına ilişkin çok taraflı veya iki taraflı kredi ve sigorta kuruluşları için gerekli kontr-garantileri, onayları, rızaları ve benzeri belgeleri imzalamak ve teslim etmek ve MEP İştirakçileri, bunların Kredi Verenleri veya Sigortacıları tarafından Tesislerin maliyet, şartnameler ve tasarım kriterleri ve Anahtar Teslimi Müteahhitlik Anlaşmasındaki diğer hüküm ve şartlara göre inşası, tamamlanması ve (ilk çalıştırma, test ve ticari faaliyetlerin başlatılması dahil) teslim edilmesi ("Tamamlama Faaliyetleri") için Tesislerin finansmanını sağlamak üzere makul olarak istenecek diğer işlemleri yapmak;

(iii) Bir MEP İştirakçisi veya bunun Kredi Verenleri veya Sigortacısı tarafından zaman zaman (1) Hükümetin Anahtar Teslimi Müteahhitlik Anlaşmasında belirtilen götürü bedel sabit fiyattan fazla gider veya yükümlülüklerden sorumlu olma yükümlülüğü dahil, Hükümetin Tamamlama Faaliyetleriyle ilgili tazminat yükümlülükleri, garantileri, taahhütleri ve güvencelerini daha detaylı olarak tevsik etmek; (2) Anahtar Teslimi Müteahhitlik Anlaşmasında belirtilen veya Anahtar Teslimi Müteahhitlik Anlaşmasının Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından ihlal edilmesinden kaynaklanan zararlar için sözleşme tutarları ve/veya taleplerin Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından ödenmesini garanti etmek ve bu konuda güvence vermek; (3) Anahtar Teslimi Müteahhidinin (Anahtar Teslimi Müteahhitlik Anlaşmasında tarif edilen) Faaliyet Dokümanları altındaki tüm diğer yükümlülüklerinin tamamıyla ve zamanında ödenmesi ve yerine getirilmesini garanti etmek ve bu konuda güvence vermek; (4) Hükümet Garantisi ve bu (iii) bent ile öngörüldüğü şekilde imzalanan herhangi bir doküman, anlaşma veya belgenin menfaatlerini Tamamlama Faaliyetlerinin finansmanı için gerekli veya faydalı veya bağlantılı olan Kredi Verenler, Sigortacılar veya diğer Kişilere (çok taraflı ve iki taraflı kredi kuruluşları, ihracat kredi kuruluşları ve diğer Finansman Kaynaklarına) vermek veya devam ettirmek; ve (5) Yürürlükte olan Proje Anlaşmalarında işbu Madde 8'de açıklanan işlemlere imkan vermek veya bunları kolaylaştırmak için bir MEP İştirakçisi veya bunun Kredi Verenleri veya Sigortacısı tarafından makul olarak gerekli veya uygun görülen düzeltme veya diğer tadilatları gerçekleştirmek, bu değişiklikler veya düzeltmeler taraflar arasında iyi niyet çerçevesinde müzakere edilip kararlaştırılacaktır ve taraflar bu tür değişiklik veya düzeltmelere rıza göstermeyi makul olmayan bir gerekçeyle reddetmeyecektir; fakat bu Madde altında Anahtar Teslimi Müteahhidinin yükümlülükleriyle ilgili garantileri etkileyen tüm işlemler; Anahtar Teslimi Müteahhitlik Anlaşmasında özel olarak belirtilen sorumluluk sınırlarına tabidir ve işbu Madde 8'de belirtilen hiçbir kontr-garanti, onay, rıza veya benzeri belge Hükümetin bu Anlaşma altındaki sorumluluğunu arttırmayacaktır.

MADDE 9

VERGİLER

9.1. Genel.

(i) Bu Anlaşmada aksi özellikle belirtilmediği sürece, Ülke dışında şirketleşmiş veya başka türlü yasal olarak kurulmuş veya teşkil edilmiş, MEP Sistemine ilişkin faaliyetler sürdürmeyen ve Ülke içinde Proje Faaliyetlerinden dolayı kar elde etmeyen bir MEP İştirakçisi, bir MEP İştirakçisinin Bağlı Kuruluşu veya Yabancı Kuruluş olan Menfaat Sahibi ("bir MEP Bağlı Kuruluşu"), ve bir Taşıtıcı Vergiler, Vergi beyannamesi verme yükümlülükleri, veya bir MEP İştirakçisi durumunda bir MEP İştirakçisinin Bağlı Kuruluşu veya Yabancı Kuruluş olan Menfaat Sahibi, bir MEP Bağlı Kuruluşu Vergilere, Vergi beyannamesi verme yükümlülüklerine, bir MEP İştirakçisiyle Ülke içinde kar üretmeyen ilişkileri açısından (temettüler veya diğer kar dağıtımları veya ödemeleri hariç) MEP İştirakçisinin Bağlı Kuruluşu veya Yabancı Kuruluş olan Menfaat Sahibi, bir MEP Bağlı Kuruluşu, veya Ülke içindeki bir Bürodan kaynaklanan bir geliri bulunmayan bir Yabancı Kuruluş olan bir Taşıtıcı, Yürürlük Tarihinden önce (ancak bu tarih, 15 Mayıs 1998 tarihinden önce olmayacaktır), Yürürlük Tarihinde veya Yürürlük Tarihinden sonra, Proje Faaliyetlerinden, MEP Sisteminden, Tesislerden, Arazi Haklarından, Tesisler veya MEP Sistemi ile taşınan Petrolden veya diğer mallar veya faaliyetlerden kaynaklanan veya bunlarla dolaylı veya dolaysız olarak ilişkili Vergi ödeme yükümlülüklerine tabi olmayacaktır.

(ii) Bu Anlaşmadaki diğer mugayir hükümlere rağmen, Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmalarının, vergilere ilişkin menfaatler tanıma açısından geçerli olacağı kabul edilmiştir.

(iii) Bu 9. Maddenin hükümleri, Türk kanununun bütün çatışan hükümleri fevkinde geçerli olacaktır.

(iv) Bu 9. Maddenin, bu Anlaşmanın (4.2 ve 11.1. Bölümleri dahil olmak üzere) diğer hükümleri ile uyumsuz olan veya uyumsuz olarak yorumlanabilecek hükümleri söz konusu olduğunda, 9. Maddenin hükümleri geçerli olacaktır.

(v) Vergi amaçları açısından; (bitirilmeden önce veya bitirildikten sonra) MEP Sistemi; Arazi Hakları veya Tesisler veya MEP Sistemi üzerinden taşınan Petrol; bir MEP İştirakçisi, bir MEP İştirakçisi Bağlı Kuruluşu, Menfaat Sahibi veya Taşıtıcısının bir Büroi veya sürekli kuruluşu olarak değerlendirilmeyecektir.

9.2. MEP İştirakçileri.

(i) MEP İştirakçilerinden her biri; Madde 9 hükümleri uyarınca yapılan değişiklikler dikkate alınmak suretiyle Türk kurumlar vergi yasası uyarınca; bir Yıl için (Bölüm 9.2 (x)'de tarif edilen faaliyetleri dışındaki) Proje Faaliyetleri için kurumlar vergisine tabi olacaktır ("Kurumlar Vergisi"). Kurumlar Vergisi; her bir MEP İştirakçisine bireysel olarak uygulanacaktır. Kurumlar Vergisi bir Esas Kurumlar Vergisi ve bir Ek Kurumlar Vergisinden oluşacaktır. Bölüm 9.2(iii) uyarınca, bir MEP İştirakçisinin bir Yılda Taban Kurumlar Vergi sorumluluk tutarı; bu MEP İştirakçisinin bu Yıl içinde Proje Faaliyetlerine

ilişkin olup (Bölüm 9.2(x)'de tarif edilen vergiye tabi gelir dışındaki) vergiye tabi gelirine eşit olacaktır ve bu MEP İştirakçisinin bu Yıl içindeki Proje Faaliyetlerine ilişkin (Bölüm 9.2(x)'de tarif edilen vergiye tabi geliri belirlerken hesaba katılan kalemler dışında) gelirler, giderler ve diğer vergiye konu kalemlerdeki payı üzerinden, 1 Ocak 1999 tarihinde Ülkede geçerli genel kurumlar vergi oranı (bu oran yüzde otuz (%30)'dur) ile çarpılmak suretiyle, Türk kurumlar vergi yasasına göre hesaplanacaktır.

(ii) Bir MEP İştirakçisine yüklenecek Ek Kurumlar Vergisi, bu yıl için bu MEP İştirakçisinin Esas Kurumlar Vergisi sorumluluğundan fazla olan toplam Kurumlar Vergi sorumluluğu fazla kısmına eşit olacaktır. MEP İştirakçileri; kurumlar vergi fon alındısı, Ek Kurumlar Vergisi veya diğer acil gelir vergisi veya ilave giderler veya bu Yıl için kurumlar vergisi yüklendikten sonra dağıtılmamış kar üzerinden Vergilere tabi olmayacak, yalnızca Ek Kurumlar Vergisine tabi olacaktır.

(iii) Bir MEP İştirakçisinin bir Yıl için toplam Kurumlar Vergi sorumluluğu bu MEP İştirakçisi tarafından Tesislerde bu Yıl içinde sahip olunan ve Çıkış Noktasında hesaplanan kapasite ile taşınan Petrolün Varili başına hesaplanan ve bu Yıl için Kurumlar Vergisi tutarına eşit olan bir tutar olacaktır. Bir MEP İştirakçisinin bir Yıl için Bölüm 9.2(i) uyarınca hesaplanan Taban Kurumlar Vergi yükümlülüğünün bu MEP İştirakçisinin bu Yıl için toplam Kurumlar Vergi yükümlülüğünü aşması durumunda, bu MEP İştirakçisinin bu Yıl için Taban Kurumlar Vergi yükümlülüğü; bu Yıl için bu MEP İştirakçisinin toplam Kurumlar Vergi yükümlülüğüne eşit tutara düşürülecektir (ve bu MEP İştirakçisine bu Yıl için hiçbir Ek Kurumlar Vergisi yüklenmeyecektir).

(iv) Her bir MEP İştirakçisi üzerine bir Yıl için konulan Kurumlar Vergisi, bu MEP İştirakçisinin Türk kurumlar vergi yasasına göre veya başka türlü bu Yıl için MEP Faaliyetleri ile bağlantılı olarak (Bölüm 9.2(x)'de tarif edilen vergiye tabi geliri dışındaki) gelir veya karlar üzerinden toplam Vergi yükümlülüğünü karşılayacaktır.

(v) Önceki hükümlere rağmen, birden fazla MEP İştirakçisi'nin Projedeki bütün menfaatlerini veya belirli bir menfaatini, Kuruluşun kurulduğu hukuk uyarınca bir ortaklık olan bir Kuruluş ("Ortaklık") lehine Ortaklıktaki ortaklık menfaatleri karşılığında temlik etmesi durumunda, (Esas Kurumlar Vergisi ve Ek Kurumlar Vergisinden oluşan) Kurumlar Vergisi, Ortaklıktaki her bir ortağa ("Ortaklar"), Ortakların her biri ayrı bir MEP İştirakçisi imiş gibi ayrı ayrı uygulanacaktır. Bir ortağın (Esas Kurumlar Vergisi ve Ek Kurumlar Vergisinden oluşan) bireysel Kurumlar Vergisi yükümlülüğü, o ortağın, Ortaklığın karlarındaki ve Çıkış Noktasında ölçülen ve Ortaklık tarafından Tesisler ile taşınan Petrol varillerindeki payına göre belirlenecektir. Ortaklığın kendisi, 9. Maddedeki mugayir hükümlere rağmen, Kurumlar Vergisiyle yükümlü olmayacak veya hiçbir Kurumlar Vergisi yükümlülüğü veya beyanname verme yükümlülüğünde olmayacaktır.

(vi) Her MEP İştirakçisi Kurumlar Vergisiyle yükümlü olduğu her Yıl için bir Kurumlar Vergisi beyannamesi verecek, bu Kurumlar Vergisi beyannamesini Vergi Dairesine teslim edecek ve ilgili yılın Kurumlar Vergisini, en geç izleyen yılın Nisan ayının otuzuncu (30.) gününe kadar devlet lehine Vergi Dairesine ödeyecektir. Kurumlar Vergisi beyannamesi, MEP İştirakçisi hakkında genel

bilgi, bu Yıl için toplam Kurumlar Vergi tutarları, Esas Kurumlar Vergisi ve Ek Kurumlar Vergisi tutarları ve Bölüm 9.9(vi)'de tarif edilen anlaşmalarda belirtilen diğer bilgileri içerecektir. Bu beyanmameye, MEP İştirakçisinin bu Yıl için Proje Faaliyetlerine ilişkin aşağıdaki özet bilgiyi içeren bir ek eklenecektir: MEP İştirakçisinin tarifelerden brüt geliri, amortisman indirimleri, diğer indirimler, toplam vergiye tabi gelir, Taban Kurumlar Vergi yükümlülüğü, bir Yıl içinde Çıkış Noktasında ölçülen, bu Yıl zarfında tüm MEP İştirakçileri ve bu MEP İştirakçisi tarafından Tesislerden taşınan Petrol Varil sayısını, Kurumlar Vergisi Tutarını, Ek Kurumlar Vergisi yükümlülüğünü, toplam Kurumlar Vergi yükümlülüğünü içerecek ve Madde 9.9(vi)'de açıklanan anlaşmalarda belirtilen diğer ek bilgiler verilecektir. Bu beyanname ve ek; Bölüm 9.2(x)'de tarif edilen, MEP İştirakçisinin vergiye tabi gelirine ilişkin tutarları içermeyecektir. Her bir MEP İştirakçisi; uluslararası Petrol taşıma endüstrisinde genel olarak kabul gören muhasebe standartlarına uygun olarak Proje Faaliyetlerine ilişkin defter ve kayıtlar tutacak ve bu tür defterler ve kayıtları tutmak ve Kurumlar Vergi beyannamelerini hazırlamakta yalnızca Dolar kullanma hakkına sahip olacaktır. Bir Yıl için Kurumlar Vergi beyannamesi verilmesi ve buna uygun olarak Kurumlar Vergisinin ödenmesi, bu Yıl için bu MEP İştirakçisinin Kurumlar Vergi yükümlülüğünün nihai ve kesin olarak ortadan kalkması anlamına gelir. MEP İştirakçileri tarafından Geçici Kurumlar Vergi beyannameleri ve geçici Kurumlar Vergi ödemeleri yapılmayacaktır. Tüm Kurumlar Vergisi ödemeleri, Dolar olarak yapılacaktır.

(vii) Eğer bir MEP İştirakçisi bir Yılın Kurumlar Vergisini son ödeme tarihinde veya daha önce ödemediği takdirde, bu MEP İştirakçisi için, Dolar üzerinden, bu MEP İştirakçisinin bu Yıl için toplam Kurumlar Vergi yükümlülüğünün ödenmemiş kısmı üzerinden, ödeme vadesi ile ödemenin gerçekte yapıldığı tarih arasındaki süre için Kararlaştırılan Faiz Oranı üzerinden faiz işletilecektir.

(viii) Her bir MEP İştirakçisi Kurumlar Vergisi ödemelerini, Tesisleri işletmekle sorumlu olan İşletme Şirketinin Ülkesindeki ana işletim kuruluşunun bulunduğu bölgedeki Vergi Dairesine veya burada Vergi Dairesi yoksa, İstanbul'daki Beyoğlu Taşıma Vergi Dairesine yapacaktır. Bu tür Kurumlar Vergi ödemesi; bu MEP İştirakçisi veya bunun adına (bir İşletme Şirketi dahil) bir temsilcisi tarafından yapılacaktır.

(ix) Bir MEP İştirakçisi'nin Kurumlar Vergisi ödemelerini yaptığı bir Vergi Dairesi, bu MEP İştirakçisi' ne, ödemenin yapılmasından sonra on (10) gün içinde Esas Kurumlar Vergisi ve varsa Ek Kurumlar Vergisi için yapılan ödemeleri gösteren ayrı bir resmi vergi makbuzu verecektir. Bu vergi makbuzları ödemenin tarihini ve Esas Kurumlar Vergisi veya Ek Kurumlar Vergisine ilişkin Dolar tutarını, bu ödemenin yapıldığı para birimini ve Devlet içinde bu tür makbuzlarda mutat olan diğer bilgileri içerecektir.

(x) Bir MEP İştirakçisi, Çifte Vergi Anlaşmalarına bağlı olarak, eğer bu tür bir gelir; bu MEP İştirakçisinin Ülke içindeki bir Bürosundan kaynaklanıyorsa MEP Faaliyetlerine ilişkin (işler ve hizmetler için temin edilen mallar veya teknoloji haricinde) mallar veya teknoloji sağlamasından elde ettiği vergiye tabi geliri üzerinden (Kar üzerinden Vergiler konulduktan sonra dağıtılmamış Kar üzerinden Vergiler dahil) Vergilere tabi olabilir. Bu tür vergiye tabi gelir; Türk hukukunda belirtildiği şekilde beyan edilecek ve bu tür Vergiler ödenecektir. Bu tür vergiye tabi gelir; MEP Faaliyetlerinden kaynaklanmayan

kurumlar vergisine tabi olan MEP İştirakçisinin vergiye tabi geliri ile birlikte bir kurumlar vergi beyannamesinde beyan edilecektir. MEP İştirakçisi Bölüm 9.2(x)'de tarif edilen faaliyetlere ilişkin olarak Türk Hukuku uyarınca Vergi ödeme ve beyanname verme yükümlülüklerine riayet etmesi istenecektir.

9.3. Müteahhitler

(i) Madde 9'da açıklanan hususlar dışında Proje Faaliyetlerine ilişkin olarak Yabancı Müteahhitlere yapılan ödemeler üzerinden Vergiler alınabilir veya kesilebilir; Proje Faaliyetleri durumunda tüm Yabancı Müteahhitlere ve MEP Faaliyetleri durumunda tüm diğer Müteahhitlere vergi ödeme ve beyanname verme yükümlülüğü uygulanacaktır. Şüpheyi izale etmek açısından; Bölüm 9.3 uyarınca bir Müteahhit; bir Müteahhit görevini yapan bir MEP İştirakçisi, Menfaat Sahibi, İşletme Şirketi veya Taşıtıcının Bağlı Kuruluşunu kapsar.

(ii) MEP Faaliyetlerine ilişkin İnşaat Müteahhidi veya Bire-Bir Alt-Müteahhit yapılan ödemelere ilişkin olarak Vergi konulmayacaktır.

(iii) MEP Faaliyetlerine ilişkin olarak (işler veya hizmetler için temin edilen mallar veya teknoloji dahil) işler veya hizmetler için bir Esas Alt-Müteahhit olan bir Birinci Kademe Alt-Müteahhit veya İkinci Kademe Alt- Müteahhite yapılan ödemeler üzerinden, ilgili iş veya hizmetlerle ilgili sözleşme veya Anlaşmaya göre, eğer bu tür Birinci Kademe Alt-Müteahhitveya İkinci Kademe Alt-Müteahhitün doğrudan veya dolaylı olarak İnşaat Müteahhidinin, veya Tesislerin tasarım, inşaat, tesis, genişletme, büyütme, bağlantı, tadilat, tahliye veya terk edilmesine ilişkin faaliyetler durumunda MEP İştirakçilerinin tümü veya herhangi birinin veya bir İstisnai İşletme Şirketinin Müteahhidi olması durumunda bu tür Birinci Kademe Alt-Müteahhitveya İkinci Kademe Alt-Müteahhite yapılan ödemeler tutarı (1) iki yüz elli bin Amerikan Dolarına (250.000 USD) (veya sözleşme veya anlaşmanın yapıldığı sırada geçerli piyasa döviz kurları üzerinden diğer dövizlerde buna eşit bedel) eşit veya daha yüksek olması durumunda veya (2) bir İlk Kademe Alt- Müteahhitü veya İkinci Kademe Alt- Müteahhitü İnşaat Faaliyetleriyle ilgili olanlar dışındaki bir İşletme Şirketi veya MEP İştirakçilerinin doğrudan veya dolaylı bir Müteahhidi ise yüz bin Amerikan Dolarına (100.000 USD) (veya sözleşme veya anlaşmanın yapıldığı sırada geçerli piyasa döviz kurları üzerinden diğer dövizlerde buna eşit bedel) eşit veya daha yüksek olması durumunda Vergi ödenmek kaydıyla, hiçbir Vergi uygulanmayacaktır.

(iv) (1) Ülke dışında gerçekleştirilen işler veya hizmetler, veya (2) Yabancı Müteahhit tarafından yapılan gider veya harcamaların ödenmesi, veya (3) bir Yıl sırasında yüz seksen üç (183) günü aşmayan ve bir Yabancı Müteahhidinin Ülke içindeki bir Bürosundan kaynaklanmayan işler veya hizmetler, veya (4) Çifte Vergi Anlaşması hükümleri uyarınca ("Hariç tutulan Hizmetler" ile birlikte) Vergiden muaf olan gelir veya ödemelere ilişkin olarak bir Yabancı Müteahhide MEP Faaliyetleri uyarınca yapılan ödemeler üzerinden hiçbir Vergi uygulanmayacaktır.

(v) Bir MEP İştirakçisi için (tüm ilgili giderlerle birlikte) temin edilen mallar, işler, hizmetler veya teknolojiye karşılığında bir MEP İştirakçisinin bir Bağlı Kuruluşuna yapılan ödemelere hiçbir Vergi uygulanmayacaktır.

(vi) Çifte Vergi Anlaşmasına tabi olarak, bir Yabancı Müteahhidinin bu tür vergiye tabi gelirinin Bölüm 9.3(ii), (iii), (iv) veya (v) uyarınca Vergilerden muaf olmaması ve her türlü vergiye tabi gelirin; tüm fon vergileri, ilave kurumlar veya gelir vergisi veya diğer acil gelir vergisi veya ilave vergi, kar üzerinden tüm Vergilerin konulmasından sonra dağıtılmamış kar üzerinden dağıtılmamış kar üzerinden Vergiler veya Yabancı Müteahhidinin Proje Faaliyetlerine ilişkin gelir veya kara uygulanan Vergiler dahil, toplam oranı (%25) yüzde yirmi beşi geçmemek üzere Türk hukuku uyarınca kurumlar vergisi veya gelir vergilerine tabi olması haricinde, MEP Faaliyetlerine ilişkin olarak (işler veya hizmetler için sağlanan tüm mallar veya teknoloji dahil) işler veya hizmetler için Yabancı Alt- Müteahhitlere yapılan ödemelerle ilgili hiçbir Vergi uygulanmayacaktır.

(vii) Bir Yıl zarfında yalnızca Ülke içinde Proje Faaliyetlerine ilişkin faaliyetleri, Hariç tutulan Hizmetleri oluşturan bir Yabancı Müteahhidin, Vergi Dairesinin Proje Faaliyetlerine ilişkin faaliyetleri ile ilgili olarak makul olarak isteyebileceği gerekli belgeleri Vergi Dairesine verme yükümlülüğü dışında hiçbir Vergi ödeme veya beyanname verme yükümlülüğü olmayacaktır.

(viii) MEP İştirakçileri ve bunların Bağlı Kuruluşları ve Menfaat Sahipleri, ve bunların çalışanları; Müteahhitlerin Vergilerle ilgili Türk Hukukuna uymamasından dolayı Vergi Makamlarına karşı hiçbir yükümlülük veya sorumluluk altında olmayacaktır.

9.4. Belirli Kişilere Ödemeler.

(i) İşbu Madde 9'da başka türlü belirtilmesi haricinde; (1) MEP İştirakçileri veya bunların Ülke dışında şirketleşmiş veya başka türlü yasal olarak oluşturulmuş veya kurulmuş Menfaat Sahipleri, MEP Bağlı Kuruluşları; Yabancı Müteahhitler, veya Proje Faaliyetlerine ilişkin olarak Yabancı Kuruluşlar olan Proje İştirakçileri ve (2) MEP Faaliyetlerine ilişkin diğer Proje İştirakçileri tarafından yapılan veya yapıldığı değerlendirilen ödemeler üzerine Vergiler uygulanabilir.

(ii) Ülke dışında şirketleşmiş veya başka türlü yasal olarak oluşturulmuş veya kurulmuş MEP İştirakçileri, Yabancı Kuruluşlar olan MEP İştirakçilerinin Bağlı Kuruluşları, MEP Bağlı Kuruluşları, veya Taşıtıcının Ülke içindeki bir Bürosundan veya bunun bir şubesi veya kalıcı kuruluşundan ileri gelmeyen ödemeler veya değerlendirilen ödemeler açısından Vergiler uygulanmayacaktır, MEP Faaliyetlerine ilişkin olarak Ülke dışında yasal olarak oluşturulmuş veya kurulmuş MEP İştirakçileri, MEP İştirakçilerinin Yabancı Kuruluş olan Bağlı Kuruluşları, MEP Bağlı Kuruluşları, veya Taşıtıcının Ülke içindeki Bürosundan kaynaklanmayan ödemeler veya değerlendirilen ödemeler açısından Taşıtıcılar, veya bunların bir şubesi veya kalıcı kuruluşu tarafından bir Yabancı Kuruluşa veya ödemeyi yapanın bir çalışanı olmayan bir gerçek kişiye yapılan veya değerlendirilen ödemelere ilişkin hiçbir Vergi konmayacaktır.

(iii) İşbu Bölüm 9.4. amaçları açısından (1) ödemeler (a) her türlü temettüler veya diğer kar dağıtım veya ödemeleri, ve gider karşılıkları veya hizmet bedelleri, (b) bu tür ödemeler, ödemeyi alanın Ülke içinde bulunan Bürosundan kaynaklanmamak kaydıyla faiz ödemeleri veya bir kredi veya diğer finansman, kullanım hakları veya gecikmiş ödeme giderleri ve sigorta, yazılım veya işlem için yapılan ödemeler demektir; (2) Değerlendirilen ödemeler üzerinden Vergi,

kar üzerine Vergiler konulduktan sonra dağıtılmamış kar üzerinden Vergiler demektir, ve (3) kullanım hakları; bir fikri, sanatsal veya bilimsel eser, patent, ticari marka, tasarım, model, plan, gizli formül, işlem veya endüstriyel, ticari veya bilimsel tecrübeyle ilgili bilginin kullanımı veya kullanım hakkı, telif hakkı karşılığında alınan her türlü ödemeler demektir. Bir MEP İştirakçisi veya bir İşletme Şirketi tarafından bir Bağlı Kuruluşa, veya bir Menfaat Sahibine veya bunun Bağlı Kuruluşuna, ödeyen adına yapılan giderlerin iadesi veya hizmet bedelleri karşılığında yapılan ödemeler üzerinden hiçbir Vergi uygulanmayacaktır.

(iv) Bir İstisnai İşletme Şirketi veya bir Müteahhit tarafından Bölüm 9.3.(ii), (iii), veya (iv) uyarınca Vergilerden muaf olan, veya Bölüm 9.3(vi) uyarınca yüzde yirmi beş (%25) vergi oranına tabi olan karlardan, MEP Faaliyetleri için bir Yabancı Kuruluşa yapılan temettü ödemeleri veya diğer kar dağıtımları veya ödemeleri için yapılan ödemeler veya değerlendirilen ödemeler üzerinden hiçbir Vergi uygulanmayacaktır.

9.5 Çalışanlar

(i) Bütün Yabancı Personel, ancak doğrudan Ülke içindeki çalışmalarından doğan gelirleri üzerinden; geçerli Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmalarına tabi olarak ve ancak bu Yabancı Personel Ülke içinde bir Yıl içerisinde toplam yüz seksen üç (183) gün veya daha fazla bulunduğu takdirde vergi ödemekle yükümlü olacaktır.

(ii) Proje İştirakçileri, bunların Bağlı Kuruluşları ve Yabancı Personelin; Ülke içinde bir Yıl içinde yüz seksen üç (183) veya daha fazla gün bulunan her Yabancı Çalışan için bir Yılda toplam bin iki yüz Amerikan Doları (1,200 USD) tutarı ödemek dışında; Devlet sosyal sigorta ödemeleri (kaza, hastalık, analık, sakatlık, emeklilik ve hayat sigortası katkıları ve sosyal güvenlik katkı primleri dahil olmak üzere) ve diğer sosyal fon ödemelerini yapması gerekmeyecektir.

(iii) Bu 9.5. Bölümde aksi belirtilmediği sürece, Proje İştirakçileri, doğrudan veya dolaylı olarak Proje Faaliyetleri ile ilgili çalışanları açısından Türk Hukuku kapsamında ilgili Vergiler ve Vergi beyan ve ödeme yükümlülüklerine tabi olacaktır.

9.6 Havale, Katkı, Krediler Vs. Üzerinden Vergi Yoktur. Bir MEP İştirakçisi, bir İşletme Şirketi, bir Menfaat Sahibi veya sözü edilenlerden birinin selefinin veya Bağlı Kuruluşunun, Proje Anlaşması, veya Proje veya MEP Sistemi; bir Menfaat Sahibinin bir MEP İştirakçisi veya İşletme Şirketi üzerindeki menfaatinden kaynaklanan hak veya yükümlülüklerinin tümü veya bir kısmını; bir MEP İştirakçisinin, bir İşletme Şirketi veya Menfaat Sahibi veya Taşıtıcının, Petrolün Tesisler veya MEP Sisteminden ve/veya üzerinden taşınması ile ilgili hak veya yükümlülüklerini temlik, devir, ipotek veya diğer düzenlemelerle ilgili olarak hiçbir vergi yüklenmeyecektir. Bir Proje İştirakçisine veya bunun tarafından Proje Faaliyetlerine ilişkin olarak yapılan sermaye katkıları veya krediler üzerinden veya bunlara ilişkin vergi alınmayacaktır. Bu Bölüm 9.6'nın hükümleri, Yürürlük Tarihinden önce (fakat 15 Mayıs 1998 tarihinden önce değil), bu tarihte veya daha sonra yapıldıklarına bakılmaksızın, yukarıda açıklanan bir temlik, devir, ipotek, düzenleme, katkı veya kredi için geçerli olacaktır.

9.7 İşletme Şirketleri. İşbu Madde 9'da özellikle başka türlü belirtilmediği takdirde; hiçbir İstisnai İşletme Şirketi; MEP Faaliyetlerinden ötürü Vergilere tabi olmayacaktır. (İşbu Madde 9'da kullanılan ve tarif edilmiş olan tabirler dahil) işbu Madde 9 amaçları açısından, bir İstisnai İşletme Şirketi MEP Faaliyetlerine ilişkin olarak MEP İştirakçileri ve İstisnai İşletme Şirketine (işler veya hizmetler için sağlanan mallar veya teknoloji dahil) işler veya hizmetler sağlaması açısından bir Müteahhit değil de bir İşletme Şirketi olarak mülahaza edilecektir.

9.8. KDV; Sertifikalar.

(i) Her bir MEP İştirakçisi, İnşaat Müteahhidi, İşletme Şirketi ve Taşıtıcı (1) MEP Faaliyetleriyle ilgili olarak kendileri tarafından sağlanan mallar, işler, hizmetler ve teknoloji üzerinden K.D.V.'den tamamen muaftır (%0). (2) MEP Faaliyetlerine ilişkin olarak her bir MEP İştirakçisi, İnşaat Müteahhidi, İşletme Şirketi, Bire Bir Müteahhit, İlk Kademe Alt Kontraktör veya Taşıtıcıya mallar, işler, hizmetler ve teknoloji sağlayan her tedarikçi, bu tedariklerin K.D.V.'den muaf olduğunu değerlendirecektir (%0). Her bir MEP İştirakçisi, İşletme Şirketi ve Taşıtıcı Tesisler üzerinden taşınan ve ithal edilen Petrol ithalat ve ihracatı üzerinden K.D.V.'den muaftır (%0). Her bir MEP İştirakçisi, bunun adına hareket eden Bağlı Kuruluşları ve Menfaat Sahipleri, İşletme Şirketi ve Müteahhit (1) Yakıt şeklinde kullanılan Petrol, doğal gaz, Projeye ilişkin olarak kullanılan yakıtlar ve yağlayıcıların ithalatı, (2) MEP Faaliyetlerine ilişkin olarak tarafından elde edilen işler, hizmetler ve teknoloji ve (3) (Madde (1)'de belirtilen mallar dışındaki) mallar, hizmetler ve teknoloji ihracı ve tekrar ihracında K.D.V.'den muaftır (%0).

(ii) İlgili Vergi Dairesi veya diğer ilgili vergi veya gümrük makamı, bu Anlaşmada belirtildiği şekliyle muafiyetler ve/veya yüzde sıfır (%0) KDV oranından yararlanmaya hak kazanmış olan her bir Kişiye ve bu Kişilerin halef veya izin verilen devralanlarının her birine; bu muafiyetleri ve/veya K.D.V.'nin yüzde sıfır (%0) olduğunu belgeleyen sertifikaları veya diğer hukuken geçerli dokümanları, bu tür sertifika veya evrakların talep edildiği tarihten itibaren otuz (30) gün içinde sağlayacaktır. Bu tür bütün talepler, talepte bulunan Kişinin kimliği ve işbu Anlaşma altındaki statüsünü teyit eden gerçek belgeleri içerecektir. MEP İştirakçileri, bunlar adına iş gören Bağlı Kuruluşları veya Menfaat Sahipleri; ithalatın Bölüm 9.8(i)'nin son cümlesi uyarınca K.D.V.'den muaf olarak yapıldığına ilişkin olarak ilgili Vergi Dairesi veya diğer vergi veya gümrük makamına bildirimde bulunacaktır.

(iii) Bir MEP İştirakçisi, İşletme Şirketi veya Müteahhit bir takvim ayında ödenmiş olan girdi K.D.V.'sini, çıktı K.D.V.'sinden mahsup etmeye yetkilidir. Bu tür mahsuplar; ilk olarak MEP Faaliyetleri dışındaki faaliyetlere ilişkin olarak ödenen girdi K.D.V.'si için ve daha sonra MEP Faaliyetlerine ilişkin olarak ödenen girdi K.D.V.'si için mahsup edilecektir. MEP Faaliyetleri dışındaki faaliyetlere ilişkin olarak ödenen girdi K.D.V.'si; bu takvim ayı içinde MEP Faaliyetleri dışındaki faaliyetlere ilişkin olarak alınan çıktı K.D.V.'sinden daha yüksekse bu ölçüde; bu MEP İştirakçisi, İşletme Şirketi veya Müteahhit, bu fazla K.D.V.'yi almak için Türk Hukuku uyarınca belirtilen yöntemlere başvurma hakkına sahiptir. MEP Faaliyetlerine ilişkin olarak ödenen ve mahsup edilmeyen girdi K.D.V.'si ("MEP K.D.V. Fazlası") varsa, bu ölçüde; bu MEP İştirakçisi, İşletme Şirketi veya Müteahhit, bu tür MEP K.D.V. Fazlası tutarını, aksi takdirde ödemesi gereken (Kurumlar Vergisi veya çalışanlara

yapılan ödemelerden kesilen gelir vergisi dahil) vadesi gelen Vergileri veya kesinti yapması gereken vergilerden mahsup etme veya Türk Hukuku uyarınca bu tür MEP K.D.V. Fazlası'yi almak için derhal iade alma veya başka türlü yollara başvurma hakkına sahiptir. Bir MEP İştirakçisinin Kurumlar Vergisi yükümlülüğü karşılığında bu tür mahsup yapması durumunda, bu tür mahsup tutarı (Bölüm 9.2 (ix) uyarınca vergi makbuzunun verilmesi gereği dahil) bu MEP İştirakçisi tarafından Bölüm 9.2 amaçları için Kurumlar Vergisinin ödenmesi şeklinde değerlendirilecektir. Bu MEP İştirakçisi, İşletme Şirketi veya Müteahhit; bu tür MEP K.D.V. Fazlası mahsubu hakkında (bunun tutarı dahil) Vergi Dairesi veya diğer ilgili makamları yazılı olarak bilgilendirecektir. Bu tür MEP K.D.V. Fazlası iadesi veya mahsubunun tutarı; MEP İştirakçisi, İşletme Şirketi veya Müteahhit ilgili beyanname veya iade isteğini içeren talebi verdikten (veya Türk hukuku uyarınca K.D.V. iadesi veya mahsubu için belirlenebilecek daha erken bir tarihten) altmış (60) gün sonraki tarihten itibaren iadenin ödendiği tarihe kadar geçecek süre için Kararlaştırılan Faiz Oranı üzerinden faiz uygulanarak arttırılacaktır ve eğer iade talebi bir Yerli ParaBiriminde yapılırsa; bu tür iade veya mahsup tutarı, ve yukarıda belirtilen tarihten itibaren uygulanacak faiz; mahsup veya iade talebinin verildiği tarihten on (10) İş Günü sonraki tarihten bu iadenin ödendiği tarihe kadar geçen süre zarfında piyasa döviz kurlarındaki değişikliklere dayalı olarak; iade tutarının Dolar değerinde oluşabilecek farklılığı yansıtacak şekilde de arttırılacaktır. MEP K.D.V. Fazlası iadesi için bu tür talepler; girdi K.D.V.'sinin ödendiği aydan sonraki ayın ilk (1.) günü veya daha sonra verilebilir.

(iv) İlgili Vergi Dairesi her bir İnşaat Müteahhiti, Bire Bir Müteahhit, Birinci Kademe Alt-Müteahhitve İkinci Kademe Alt- Müteahhit ve bunların halefleri veya izin verilen devralanlarına İnşaat Müteahhidi, Bire Bir Müteahhit, Birinci Kademe Alt-Müteahhitve İkinci Kademe Alt- Müteahhit statüsünü onaylayan bir sertifika ve eğer Bölüm 9.3 uyarınca Vergilerden muafiyete hak kazanan bir Bire Bir Müteahhit ise bir Bire Bir Müteahhit olarak durumunu teyit eden bir sertifikayı, bu Sertifika için bir yazılı talep aldıktan sonra otuz (30) gün içinde verecektir. Bu tür bir talep; ilgili İnşaat Müteahhidi, MEP İştirakçisi veya İşletme Şirketinin; işbu Anlaşmaya göre bu talepte bulunan Kişinin kimlik ve statüsünü onaylayan bir yazısını ve bu yazıyı destekleyen gerçek dokümanları içerecektir.

9.9. Diğer.

(i) MEP İştirakçileri, nominal ve ayırımsız nitelikte olmak kaydıyla, Devlet Makamları tarafından konulan (Bölüm 15.4'te bulunan) gümrük hizmet/ doküman ücretleri dahil tüm tescil veya benzer ücretleri ödeyecektir.

(ii) MEP Faaliyetlerine ilişkin olarak Türk hukuku uyarınca (1) Vergi Dairesine, MEP İştirakçisinin Ülke içindeki işlemleriyle ilgili faturaları, dokümanları veya bilgileri, bu ihmal iradeli ve sistematik olmak kaydıyla, vermeyi ihmal etmesi yüzünden verilen para cezaları, (2) Ülke içinde MEP İştirakçisinin işlemleri ile ilgili sahte ve yanlış faturaları, bu tür sahte ve yanlış faturaları bilerek ve isteyerek almak kaydıyla, alması yüzünden verilen cezalar, (3) Ülke içinde MEP İştirakçisinin işlemleri ile ilgili olarak, Türk hukuku uyarınca bir faturayı alma veya korumayı ihmal etmesinden dolayı (Bölüm 9.9(v))'e bağlı olarak) verilen para cezaları; (a) MEP İştirakçisinin işlemleri ile ilgili olarak bir faturayı alma veya korumayı ihmal etmesinden dolayı, bu tür bir işlemle ilgili

olarak ödenecek söz konusu tutarın en az yüz dolara (100 USD) (veya ilgili sözleşme veya anlaşmanın yapıldığı tarih itibarıyla piyasa döviz kurları üzerinden hesaplanan diğer bir para birimindeki eşit değerine) eşit olması durumunda, (b) bir faturada yalnızca teknik veya öze ait olmayan bir hata bulunması durumunda veya (c) MEP İştirakçisinin otuz (30) günlük süre (artı Vergi Dairesi tarafından MEP İştirakçisinin talebi üzerine verilecek on beş (15) günlük ilave süre, bu izin makul olmayan biçimde reddedilmeyecektir) zarfında Vergi Dairesine bir fatura veya başka bir fatura yerine fatura vermesi durumunda geçerli olmayacaktır, ve bir MEP İştirakçisinin bir Yıl zarfında yükümlü olabileceği bu tür cezalar tutarı altmış beş bin Doları (65,000 USD) aşmayacaktır, (4) Türk Hukuku uyarınca Bölüm 9.2(x) veya 9.5 uyarınca ödenmesi gereken Vergilerle ilgili olarak istenen ve Bölüm 9.2(vii) ve 9.5 uyarınca hesaplanarak ödenecek faiz dışında (mali yaptırımlar ve idari cezalar dahil) faiz, cezalar ve para cezalarına maruz kalmayacaktır.

(iii) İşbu Madde 9'un (Bölüm 9.9(v) dışındaki) mugayir hükümlerinden bağımsız olarak; bir MEP İştirakçisinden Vergi Dairesine, Vergi Dairesinin makul olarak yazılı biçimde Ülke içindeki faaliyetleri, ve bir Ortaklık şeklindeki bir MEP İştirakçisi durumunda, her bir Ortağın Çıkış Noktasında hesaplanmak üzere Tesisler üzerinden Ortaklık tarafından taşınan Petrol Varillerindeki payının tespiti ile ilgili olarak isteyebileceği dokümanları vermesi istenecektir ve Ülke içindeki tüm işlemleri için faturalar alacaktır. Her bir MEP İştirakçisi, Çıkış Noktasında Tesisler üzerinden kendi tarafından taşınan Petrol Varillerinin sayısının kayıtlarını tutacaktır.

(iv) İşbu Madde 9'daki mugayir hükümlerden bağımsız olarak; her bir İşletme Şirketinin uluslararası Petrol taşıma endüstrisinde genel olarak kabul edilen muhasebe standartlarına uygun olarak tüm kayıtlarını tutması ve bunları Dolar olarak tutabilmesi yetkisi haricinde Türk hukuku uyarınca Vergi ödeme ve beyanname yükümlülüklerine uyması istenecektir.

(v) Bir MEP İştirakçisi veya İşletme Şirketi Vergilere ilişkin dokümanlar, faturalar, kayıtlar ve materyaller oluşturulduktan veya alındıktan sonra, altmış (60) aydan fazla bunları tutması istenmeyecektir.

(vi) Maliye Bakanlığı ve MEP İştirakçileri, iki tarafın yazılı rızası olmaksızın değiştirilemeyecek olan ve Madde 9 hükümlerinin yönetilmesi ve uygulanmasıyla ilgili kuralları içeren (işbu Madde 9 ilkelerine bağlı) bir veya daha çok anlaşma imzalayabilir.

(vii) İşbu Madde 9 hükümleri, işbu Anlaşmanın sona ermesinden sonra evam edecektir. Eğer bir MEP İştirakçisi artık bu Anlaşmanın taraflarından biri değilse, bu 8. Maddenin hükümleri, MEP İştirakçisinin bu Anlaşma kapsamındaki mal ve faaliyetlerinden kaynaklanan veya bunlarla dolaylı veya dolaysız olarak ilişkili vergiler veya vergi beyan veya ödeme yükümlülükleri, MEP İştirakçisi'nin bu Anlaşmanın taraflarından biri olduğu bütün dönemler için geçerliliğini koruyacaktır.

MADDE 10

ZARAR ZİYANIN TAZMİNİ

10.1 MEP İştirakçilerinin Devlet Makamları tarafından, Devlet Makamlarının Proje Anlaşmaları uyarınca yükümlülüklerini tam olarak yerine getirmelerini bekleme hakkına zarar vermeksizin, Hükümet aşağıdaki nedenlerden dolayı oluşan veya doğan Zarar Ziyan için işbu Madde 10'da belirtilen parasal tazminat ödemesinde bulunacaktır:

(i) Devlet Makamlarının, tüm Proje Anlaşmaları uyarınca yükümlülüklerini tamamıyla yerine getirme veya ifa etmede eylem veya eylemsizliğinden kaynaklanan herhangi bir yetersizliği;

(ii) Devlet Makamlarının bir Proje Anlaşmasındaki yanlış beyanı;

(iii) Devlet Makamlarının Bölüm 7.2(xi)'de belirtildiği şekilde Projenin Ekonomik Dengesinin korunmasında, eylem veya eylemsizliğinden kaynaklanan herhangi bir yetersizliği;

(iv) Hükümet güçleri veya yetkilileri tarafından herhangi bir Proje İştirakçisinin varlıklarını geri istemeleri veya Hükümet güçleri veya yetkilileri tarafından, herhangi bir Proje İştirakçisinin mal varlıklarının Ülke içerisinde (ilan edilmiş veya edilmemiş) savaş, silahlı çatışma veya benzer bir olay sırasında herhangi bir zarar verilmesi veya tahrip edilmesi; veya

(v) Devlet Makamları tarafından yapılan herhangi bir Kamulaştırma işlemleri.

Yukarıdakilere halel getirmeksizin, Hükümetin parasal tazminat ödeme yükümlülükleri, ilgili Proje Anlaşmasının imzalandığı tarihte bir Devlet Kuruluşu olan bir Kişinin yukarıdakilerden herhangi birisine sebep olduğu veya bundan doğan herhangi bir Zarar Ziyan için de geçerlidir.

10.2 Herhangi bir Proje İştirakçisinin, Bölüm 10.1'de açıklandığı şekilde Zarar Ziyana uğraması durumunda ve uğradığı ölçüde Hükümet tüm bu Zarar Ziyanı derhal, yeterli ve etkin biçimde giderecektir. Yalnızca bu 10. Madde amaçları için herhangi bir Proje İştirakçisine yapılan atıflar Kredi Verenler veya Sigortacıları kapsamaz, ancak şu kadar ki bu Maddede bulunan hiçbir husus (i) herhangi bir Devlet Makamını Kredi Verenler veya Sigortacıların bu Anlaşmadan bağımsız olarak sahip olabilecekleri veya bu Anlaşmadan bağımsız olarak ortaya çıkabilecek herhangi bir talebinden, dava hakkından veya haktan veya (ii) Kredi Verenler ve/veya Sigortacıların Projeye ilişkin olarak diğer herhangi bir Proje İştirakçisi hakkında sahip olabileceği müdahale hakkı, halefiyet hakkı veya diğer benzeri haktan ve bunların uygulanması hususundan kurtarmayacak, bunları değiştirmeyecek, koşula bağlamayacak veya ibra etmeyecektir. Tazminatın yeterliliği açısından eğer Zarar Ziyan:

(i) Bölüm 10.1(i) ile (iv) arasında belirtilen nitelikteyse; Hükümet, (1) maddi tazminat, (2) eski hale iade, (3) masrafını ödeme, (4) tazmin ve (5) diğer parasal tazminat seçenekleri arasından ilgili tüm Zarar Ziyana ilişkin olarak Devlet Makamlarının tüm Proje İştirakçilerini tamamen ve adilane şekilde tazmin eden MEP İştirakçilerinin seçebileceği, bir parasal telafi veya bunların birkaçının kombinasyonuna razı olacaktır;

(ii) Bölüm 10.2(i)'de belirtilen parasal tazminatlardan ayrı olarak, Ülke içinde (ilan edilmiş veya edilmemiş) bir savaş, silahlı çatışma veya benzer bir durum

sonucunda 10.1(iv)'de belirtilen olaylara uygulanırsa, Hükümet MEP İştirakçilerinin kendilerine ve/veya diğer herhangi bir Proje İştirakçisine, bu olaydan etkilenen diğer herhangi bir Kişiye uygulanan muamaleler içinde (eski hale iade, maddi tazminat, zararın karşılanması veya başka bir çözüm) en iyi muameleye mazhar ilkesini uygulayacaktır; ve.

(iii) (Bölüm 10.1(v)'de açıklandığı şekilde) Devlet Makamları tarafından bir Kamulaştırma işleminin sonucu veya buna ilişkin olursa, Hükümet Adil Piyasa Bedelini ödeyecektir.

10.3 İşbu Madde 10 altında bulunan tüm parasal tazminata ilişkin olarak, tüm tutarlar, ödeme tarihinde Londra Borsası mesai bitiminde bu para için geçerli piyasa kuru üzerinden, uluslararası para piyasalarında çoğunlukla işlem gören ve uluslararası işlemlerde çoğunlukla kullanılan bir para biriminde ifade edilip ödenecek ve Devlet Makamları tarafından bir Proje Anlaşmasının ihlal edildiği tarih, Devlet Makamları tarafından bir Proje Anlaşmasında yanlış beyan tarihi, Ekonomik Dengede değişikliğin oluştuğu tarih, el koyma tarihi, savaş sırasında mal varlıklarlarında Zarar Ziyanın oluştuğu tarih veya Kamulaştırma tarihinden hangisi geçerli ise bu tarihten itibaren Devlet Makamları tarafından MEP İştirakçilerine tazminat ödemesi yapılana kadar geçen tarih için Kararlaştırılan Faiz Oranı üzerinden faizle birlikte ödenecektir.

10.4. Devlet Makamlarının, Projeye ilişkin olarak her nasılsa bir Kamulaştırma işlemi yapmaları durumunda, Devlet Makamları bu tür Kamulaştırmaları ancak (i) kamunun ali menfaatine yönelik olarak, (ii) ayırıma tabi tutmadan, (iii) kanuni çerçevede uygulanmak suretiyle ve (iv) Bölüm 10.2(iii)'de belirtilen tazminat ödenmesi suretiyle gerçekleştirebilir. Yukarıdakilerin amaçları bakımından, bir Kamulaştırma iddiasına ilişkin kanuni süreç dahilinde; MEP İştirakçilerinin (hem kendileri hem de herhangi bir Proje İştirakçisi adına) Kamulaştırmanın gerçekleştiğinin belirlenmesi ve Devlet Makamlarının bu tür Kamulaştırma işleminden dolayı veya bundan kaynaklanan MEP İştirakçileri ve/veya tüm diğer Proje İştirakçilerinin uğradığı Zarar Ziyan karşılığında Bölüm 10.2(iii) uyarınca ödeyecekleri tazminat miktarının tahkim yoluyla belirlenmesi için bu Anlaşmanın tahkim hükümlerine başvurma hakkını da içerir.

10.5 Hükümetin, işbu Madde 10 uyarınca MEP İştirakçilerine parasal tazminat ödeme yükümlülüğü:

(i) müşterek, bağımsız, mutlak, gayri kabili rücu ve koşulsuz olup, Hükümetin; Proje Anlaşmaları uyarınca Devlet Makamlarının tüm diğer (parasal tazminat yükümlülükleri dahil) yükümlülüklerinden ayrı olarak ve bu tür diğer yükümlülüklerin geçersizlik ve gayri kabili icra ve infaz olmalarına bakılmaksızın, ayrı ayrı kabili icra ve infaz olan, bağımsız taahhüdünü ve esas yükümlülüğünü teşkil etmektedir;

(ii) Devlet Makamlarını oluşturan birimlere karşı müşterek ve müteselsilen kabili icra ve infaz olup, hangi birime karşı icra edilmeye çalışıldığına bakılmaksızın, işbu Madde 10 uyarınca herhangi bir ödeme kararı veya talebi Enerji Bakanlığına verilebilir ve bu tür (Devlet Makamları tarafından itiraz edilmeyen bir ödeme talebine ilişkin olarak) ödeme karar veya talep konusu miktar, Enerji Bakanlığının ilgili ödeme karar veya talebini tebellüğ etmesinden itibaren otuz (30) gün içinde ödenecektir.

(iii) bu Anlaşmaya göre Bölüm 10.5(iii)'de belirtildiği gibi tam olarak yerine getirilmesi şeklinde ortadan kalkması hali hariç, Devlet Makamlarının bu

taleplere karşı ileri sürebilecekleri bir savunma veya herhangi bir olayın vukuu neticesine dayanarak değiştirilmeyecek, etkilenmeyecek veya geçersiz kılınmayacaktır.

10.6 MEP İştirakçileri ve/veya diğer Proje İştirakçilerinin uğradığı, işbu Madde 10'da belirtilen her türlü Zarar Ziyan için Hükümet MEP İştirakçilerine tazminat ödemesinde bulunacaktır. Hükümetin işbu Madde 10 uyarınca tazminat yükümlülüğü hiçbir halükarda cezai tazminatları içermez.

10.7 Bu Anlaşmanın mugayir hükümlerine rağmen:

(i) Anahtar Teslimi Müteahhitlik Anlaşmasının taraflarından hiçbiri; Anahtar Teslimi Müteahhitlik Anlaşmasına ilişkin olarak, Anahtar Teslimi Müteahhitlik Anlaşmasında özellikle belirtilen bir tutardan fazla veya herhangi bir şekilde bundan farklı olan bir tutarı ödemekle yükümlü olmayacaktır; ve

(ii) Hükümet, Hükümet Garantisine ilişkin olarak, Hükümet Garantisinde özellikle belirtilen bir tutardan fazla veya bundan farklı olan bir tutarı ödemekle yükümlü olmayacaktır.

MADDE 11

SORUMLULUĞUN SINIRLANMASI

11.1 MEP İştirakçileri Devlet Makamlarına karşı (i) herhangi bir Proje Anlaşmasının herhangi bir ihlali veya (ii) ilgili herhangi bir yasanın ihlalinin sebep olduğu veya bundan kaynaklanan Zarar Ziyandan dolayı sorumlu olacaktır; Ancak şu kadarki, bu tür Zarar Ziyana bir Devlet Makamı tarafından herhangi bir Proje Anlaşmasının herhangi bir ihlali ve/veya herhangi bir görev ihmali sebep olmuşsa ve olduğu ölçüde veya bundan kaynaklanıyorsa ve kaynaklandığı ölçüde, MEP İştirakçileri sorumlu olmayacaktır. Yukarıdakilere halel getirmeksizin, MEP İştirakçileri herhangi bir cezai tazminat hususunda Devlet Makamlarına karşı sorumlu olmayacaktır.

11.2 MEP İştirakçileri, MEP İştirakçilerinin Proje Anlaşmalarında belirtilen uygulama standartlarını ihlal etmelerinden dolayı Zarar Ziyana uğrayan üçüncü kişilere (Devlet Makamları ve Proje İştirakçileri dışındaki) karşı sorumlu olacaktır; Ancak şu kadarki, bu tür Zarar Ziyana bir Devlet Makamı tarafından herhangi bir Proje Anlaşmasının herhangi bir ihlali ve/veya herhangi bir görev ihmali sebep olmuşsa ve olduğu ölçüde veya bundan kaynaklanıyorsa ve kaynaklandığı ölçüde MEP İştirakçileri sorumlu olmayacaktır.

11.3 MEP İştirakçilerinin, Boruhattı Faaliyetlerini yürütmeleri esnasında ilgili yasalara ve Madde 13 ve Ek 5 hükümlerine uymamalarından kaynaklanan sorumluluğa ilişkin olanlar hariç olmak üzere (Vergilerle ilgili herhangi bir konuyla ilgili yükümlülük dışında) bu Anlaşma tahtında hiçbir müşterek ve müteselsil sorumluluğu yoktur.

11.4 Bu Anlaşmanın 3.4. Bölümünde açıklanan hususlar dışında; Hükümet veya herhangi bir Devlet Makamının, MEP İştirakçilerinin veya diğer herhangi bir Proje İştirakçisinin herhangi bir ihlali nedeniyle, bu Anlaşma veya diğer herhangi bir Proje Anlaşmasını fesih veya sona erdirme girişim veya bunu ilan etme hakkına hiçbir halükarda sahip olmadığı hususu anlaşılmış ve kabul edilmiştir.

MADDE 12

GÜVENLİK

12.1 Güzergah belirlenmesi ve değerlendirmesine ilişkin ilk Proje Faaliyetlerinden başlayarak tüm Proje süresi boyunca Devlet Makamları, Arazi Hakları, Tesisler ve Ülke içinde Proje Faaliyetleri ile bağlantılı tüm Kişilerin emniyet ve güvenliğini temin edecek ve Arazi Hakları, Tesisler ve bu Kişileri, iç savaş, sabotaj, vandalizm, abluka, ihtilal, ayaklanma, isyan, karışıklık, terörizm, adam kaçırma, ticari zorbalık, organize suç veya diğer tahripkar olaylardan kaynaklanan tüm Zarar Ziyana karşı koruyacaktır.

12.2 Bölüm 12.1'de tanımlanan türde Projeye gelebilecek zararı önlemek veya asgariye indirmek için Devlet Makamları, MEP İştirakçilerinin talebi üzerine ve onlarla istişare halinde, üçüncü kişilerin (Proje İştirakçileri haricinde) Arazi Haklarına, Tesislere veya Ülke içinde Proje Faaliyetleri ile bağlantılı Kişilere vereceği kayıp veya zararın sebep olduğu Zarar Ziyan tehlikesi ve/veya fiili durumlarla ilgili olarak Ek 5 ile uyumlu Türk Hukukunun ilgili hükümlerini icra etmek suretiyle Azami Gayret sarf edecektir.

12.3 Bölüm 12.1 ve 12.2 uyarınca Devlet Makamlarının yükümlülüklerini sınırlamaksızın, Hükümet, tüm masraf ve harcamaları kendine ait olmak üzere ve MEP İştirakçileriyle düzenli istişare halinde, Arazi Hakları, Tesisler ve Ülke içinde Proje Faaliyetleri ile bağlantılı Kişilerin fiziki güvenliğini sağlamak için Devletin güvenlik güçlerini kullanacaktır. Taraflar arasında, Hükümet, Devletin güvenlik güçlerinin tüm faaliyetlerinin icrasından tek başına sorumlu olacak ve ne MEP İştirakçileri ne de diğer Proje İştirakçileri Devletin güvenlik güçlerinin eylem ve faaliyetlerinden dolayı hiç Kimseye karşı sorumluluk veya yükümlülük altına girmeyecek veya burada belirtilen güvenliğin temini için yapılan masraf ve harcamalar için Hükümete ödeme yapma yükümlülüğünde olmayacaktır.

MADDE 13

ÇEVRE, SAĞLIK, EMNİYET VE SOSYAL ETKİ

13.1 Proje için geçerli çevre, sağlık ve emniyet standart ve usülleri bu Anlaşmaya eklenmiş olan Ek 5'te belirtilen şekilde olacaktır. Devlet Makamları Ek 5'te belirtilen standart ve usülleri kabul eder ve MEP İştirakçileri ve diğer Proje İştirakçileri tarafından veya bunlar adına Ek 5'e uygun olarak alınan tüm işlere muvafakat eder. Tesislerden Petrol yayılması veya kaçağı oluşması, veya esaslı çevre zararı veya sağlık ve emniyete önemli risk oluşturan herhangi diğer bir olayın vukuu halinde veya vukuu ihtimalinde, MEP İştirakçileri Ek 5'te belirtilen tüm gerekli işlemleri yapacaklar ve MEP İştirakçilerinin talebi veya bunlar adına yapılan talep üzerine, Devlet Makamları; Proje Anlaşmaları uyarınca yükümlü olabilecekleri herhangi bir zarar tazmin yükümlülüğüne ek olarak her türlü zarar giderme veya tamir gayretine yardımcı olmak üzere MEP İştirakçileri veya bunların Müteahhitlerinde mevcut olmayan işgücü, malzeme ve ekipmanı derhal ve makul miktarlarda hazır kılmak için Azami Gayret sarf edeceklerdir.

13.2 Proje için geçerli sosyal etki standartları, usülleri ve programı bu Anlaşmaya eklenen Ek 5'te belirtilen şekilde uygulanacaktır. Devlet Makamları Ek 5'te belirtilen standart ve usülleri kabul eder ve MEP İştirakçileri ve diğer Proje İştirakçileri tarafından veya bunlar adına Ek 5'e uygun olarak yapılan tüm işlere muvafakat eder.

MADDE 14

PARA BİRİMİ

14.1 Devlet Makamları Proje Faaliyetleri süresince MEP İştirakçileri ve tüm diğer Proje İştirakçilerinin aşağıdaki hakları haiz olduklarını teyit eder:

(i) Yabancı Paraları Ülkeye getirmek veya Ülkeden çıkarmak ve kısıtlama olmaksızın Ülke içinde Yabancı Para hesapları kullanmak ve her türlü para birimini piyasa kurları üzerinden mübadele etmek;

(ii) Ülke içinde Yerli Para için banka ve diğer hesaplar ve Ülke içinde ve dışında Yabancı Para banka ve diğer hesaplar açmak, bulundurmak ve kullanmak;

(iii) Yerli Parayla Yabancı Paraları, mevcut yasal olarak işleyen piyasa kuru üzerinden veya varsa, Devletin merkez bankası veya Ülke içinde faaliyet gösteren yabancı Kuruluşların herhangi bir halefi kuruluşunun belirlediği, benzer para miktarları için mevcut döviz kuru üzerinden normal ve uygulanagelen banka giderleri dışında kesinti veya ücret alınmaksızın satın almak ve/veya değiştirmek;

(iv) Yabancı Parayı Ülke dışına transfer etmek, burada tutmak ve bulundurmak;

(v) Yabancı Paranın Yerli Paraya veya başka paralara çevrilmesi konusunda, eğer varsa, tüm yükümlülüklerden muaf olmak;

(vi) Yabancı Personel tarafından alınan tüm maaş, harcırah ve diğer ücretleri doğrudan veya dolaylı olarak yurtdışında ve tamamen veya kısmen Yabancı Para olarak ödemek;

(vii) Proje için tedarik ettikleri mallar, işler, teknoloji veya hizmetler karşılığında Müteahhitlere ve Yabancı Müteahhitlere doğrudan veya dolaylı olarak yurtdışında, kısmen veya tamamen Yabancı Para biriminde ödeme yapmak; ve

(viii) Herhangi bir Proje Anlaşmasında belirtilen tüm ödemeleri Yabancı Para olarak yapmak.

14.2 Ödenmiş olan Vergilere ilişkin ödemeler, Vergilerin ödendiği para birimi üzerinden yapılmak kaydıyla, Devlet Makamları tarafından bu Proje Anlaşmasına uygun olarak yapılacak tüm ödemeler, Dolar olarak ve o sıradaki piyasa döviz kuru üzerinden yapılacaktır. Devlet Makamları şu hususları sağlamak için tüm gerekli işleri yapıp ve tedbirleri alacaklardır:

(i) Tüm bu ödemeler herhangi bir tevkifat veya kesinti olmaksızın yapılacaktır; ve

(ii) Her zaman, ilgili Kişiye o sıradaki tam bedeli ödemek için yeterli miktarda Dolar ve ödeme vasıtalarının hazır bulunmasını temin edecektir.

MADDE 15

İTHALAT VE İHRACAT

15.1 Herhangi bir zaman ve zaman zaman, her bir Proje İştirakçisi Proje ile bağlantılı olarak kullanılacak tüm ekipman, malzeme, makine, aletler, araçlar, yedek parçalar, malzeme, Petrol, yakıt ve yağları ve Proje ile bağlantılı olarak kullanım için gerekli veya uygun (doğal gaz dışındaki) tüm diğer mallar, işler, hizmetler veya teknoloji ister kendi namına ister onun adına olsun, Vergi ve kısıtlamalardan muaf olarak Ülkeye

ithal veya Ülkeden ihraç veya tekrar ihraç hakkına sahip olacaktır. Herhangi bir zaman ve zaman zaman, her bir Proje İştirakçisi (Ülkeye gaz ithalatında tekel veya başka bir münhasır hakka sahip olan ilgili herhangi bir Devlet Kuruluşu ile, bu tekel veya münhasır hakları devam ettiği müddetçe, işbirliği içerisinde olarak) ister kendi namına ister onlar adına Projeye ilişkin yakıt olarak kullanılmak üzere Vergi ve kısıtlamalardan muaf olarak doğal gazı ithal etme hakkına sahip olacaktır. Ancak, hiçbir Proje İştirakçisi Bölüm 9.8, 15.2 veya 15.3 veya Madde 14'te açıklananlar dışında, işbu Madde 15.1 uyarınca ithalat, ihracat veya yeniden ihracat üzerinden K.D.V.'den muaf olmayacaktır.

15.2 Her bir Proje İştirakçisinin her Yabancı Personeli, gerçek kişi olan ve Devletin vatandaşı olmayan her Müteahhit, bu personel veya Müteahhidinin tüm aile fertleri ve bu personel, Müteahhit veya aile fertleri adına her bir Proje İştirakçisi, kendi kullanımı veya kişisel tüketimi veya bu tür Personelin, Müteahhitlerin ve aile fertlerinin kullanımı ve kişisel tüketimleri için tüm mal, işler, hizmetler veya teknolojiyi ister kendi namına ister onlar adına olsun Vergi ve kısıtlamalardan muaf olarak her hangi bir zaman ve zaman zaman Ülkeye ithal veya Ülkeden ihraç veya yeniden ihraç hakkını haiz olacaktır; Ancak şu kadar ki Madde 9'a bağlı olmak kaydıyla, bu şekilde ithal edilen mallar, bu tür Kişiler tarafından Ülke içinde başka Kişiye satışı Türk Mevzuatına göre vergilendirilecek ve otomobil, eşya ve mesleki alet ve takımların satışı gümrük vergi tarifesine göre yükümlülüğe tabi olacaktır. İşbu Bölüm 15.2 uyarınca verilen yetki ve istisnalar; kamu sağlığı, güvenlik ve kamu düzeninin korunmasıyla ilgili geçerli genel Türk Hukuku ile sınırlandırılabilir.

15.3. MEP İştirakçilerinden herhangi biri tarafından bir Taşıtıcı için veya kendi için veya onların kendi hesabına Tesisler yoluyla taşınan veya taşınacak Petrol, Devletin gümrük mevzuatı açısından transit mal kabul edilecek ve tüm Vergilerden muaf olacaktır. Bu Anlaşmada başka türlü belirtilmediği takdirde, MEP İştirakçileri ve ilgili herbir Taşıtıcı, Tesisler yoluyla taşınan ve bunlardan ihraç edilen veya edilecek olan tüm Petrolü, tüm Vergi ve yükümlülüklerden muaf olarak herhangi bir zaman ve zaman zaman ithal ve ihraç etme hakkına sahip olacaktır.

15.4 Proje ile bağlantılı olarak Ülkeden yapılan tüm ithalat ve ihracat, yürürlükteki gümrük yasa ve yönetmeliklerince gerekli usül ve dokümantasyona tabi olacak; Ancak, Bölüm 15.3'de açıklananlar dışında bir MEP İştirakçisi tarafından malların ithal veya ihracının yapılması durumunda MEP İştirakçisi nominal ve bu tür gümrük hizmet/evraklar için yürürlükteki ücretlerle mütenasip olduğu ölçüde, ve hiçbir surette aşağıdaki rakamları aşmayacak olan gümrük hizmet/evraklar için ödemeler yapması hariç, Madde 9 ve 14 ve Bölüm 15.1, 15.2 ve 15.3 de belirtilen Vergilerden muaf olacaktır.

Beyan Edilen Sevkiyat Değeri	Ücretler
0 $ ila 100.000 $	Değerin %0,15'i
100.001 $ ila 1.000,000 $	100.000 $ üzerindeki değerin %0,10'una ilaveten 150 $
1.000.001 $ ila 5.000.000 $	1.000.000 $ üzerindeki değerin %0,07'sine ilaveten 1.050 $
5.000.001 $ ila 10.000.000 $	5.000.000 $ üzerindeki değerin %0,05'ine ilaveten 3.850 $
10.000.000 $ üzerinde	10.000.000 $ üzerindeki değerin %0,01'ine ilaveten 6.350 $

15.5 Her bir Proje İştirakçisi menşe veya varış ülkesinin belirlenmesine ilişkin veya ithalat veya ihracatı yasaklayıcı, kısıtlayıcı veya sınırlayıcı olanlar dahil, Projeye ilişkin olarak veya başka biçimde Tesislerdeki Petrole ilişkin olarak alınan veya yapılan tüm mal, işler, hizmetler veya teknolojiyle ilgili olarak Devlet Makamlarının tüm dış ticaret mevzuatlarındaki hükümlerden muaftır.

MADDE 16

BAĞLAYICI ETKİ

16.1 Bu Anlaşma ve bu Anlaşmada ve diğer herhangi bir Proje Anlaşmasındaki hak, yükümlülük ve diğer hükümler Taraflar açısından bağlayıcı ve geçerli olacaktır ve:

(i) Devlet Makamları açısından, bunlardan tümü veya herhangi birinin oluşumu, kontrolü, niteliği veya görev alanındaki herhangi bir değişiklik ve Devlet Makamlarının varlığı, sahipliği veya tüzel kişiliğindeki tasfiye, dağılma, yeniden yapılanma, birleşme veya başka bir değişiklik (Bir Devlet Kuruluşunun kısmen veya tamamen özelleştirilmesi dahil) halinde bile; Hükümeti, tüm Devlet Kuruluşlarını ve tüm Yerel Makamları bağlayıcı olmaya devam edecektir; ve

(ii) MEP İştirakçileri açısından, bu Anlaşma veya bu Anlaşma tahtındaki herhangi bir hak, yükümlülük ve diğer hükümlere (duruma göre) ilişkin olarak zaman zaman ilgili MEP İştirakçisinin herhangi bir halefi, devralanı ve transfer olunanı için bağlayıcı olacaktır ve onlara uygulanacaktır.

16.2 Madde 17'de başka türlü belirtilenler dışında, Devlet Makamları bu Anlaşma veya diğer herhangi bir Proje Anlaşması tahtındaki ve bu Anlaşma veya diğer herhangi bir Proje Anlaşması tahtında kendilerine ait hak, yükümlülük ve diğer hükümlerdeki menfaatlerini devir, transfer etmeyecek veya benzer işlemde bulunmayacak (veya sürekli elde bulundurmalarıyla uyumlu olmayan bir işlem gerçekleştirmeyecek veya buna izin vermeyeceklerdir).

MADDE 17

HALEFLER VE DEVRALANLAR

17.1 Her bir MEP İştirakçisi, bu Anlaşma tahtındaki haklarının tümünü veya bazılarını, Devlet Makamlarını bağlayacak olan ve sadece transfer edilen haklar ve bu hakları alanlarla ilgili bilgilerin MEP İştirakçisi tarafından Devlet Makamlarına önceden bildirilmesiyle ve transfer eden MEP İştirakçisinin istemesi durumunda MEP İştirakçisi ile söz konusu hakların devralanı arasında usülüne uygun olarak akdedilmiş anlaşmanın Devlet Makamına verilmesi suretiyle, transfer ve devir etmeye, paylaşmaya veya benzeri işlemleri yapmaya yetkilidir; Ancak şu kadar ki, önerilen transfer olunan, devralan veya diğer taraf, Türk Hukukuna aykırı olarak milli güvenlik, savunma ve/veya kamu güvenliğine bir tehdit oluşturuyorsa, Devlet Makamları, bu bildirimi aldıktan sonra on beş (15) gün içinde bu tür transfer, devir, paylaşma ve benzeri işlemleri onaylamayabilir. Bölüm 17.1'de öngörülen anlaşma formu teslim edildikten sonra, Hükümet bu anlaşmayı derhal imzalayacak ve devreden MEP İştirakçisine iade edecektir.

17.2 Her bir MEP İştirakçisi bu Anlaşmaya göre yükümlülüklerinden tümü veya bir kısmını aşağıdaki şekilde transfer, devir veya başka bir işleme tabi tutmaya yetkilidir:

(i) Bu transfer, devir veya başka işlemin başka bir MEP İştirakçisi veya Devreden MEP İştirakçisinin Bağlı Kuruluşuna ilişkin olması durumunda; Devlet Makamlarına Devreden MEP İştirakçisi tarafından, bu yükümlülükler ve bu yükümlülükleri devralan hakkındaki bilginin önceden bildirilmesi ve MEP İştirakçisi ile söz konusu yükümlülüklerin devralanı arasında usülüne uygun olarak akdedilmiş devreden MEP İştirakçisine göre esas ve biçim açısından yeterli ve gerekli biçimde gerçekleştirilmiş (1) Devredenin bu Anlaşmaya Taraf olmaktan çıktığı ve Anlaşmada bulunan tüm yükümlülüklerden azade olduğunu belirten, (2) Devralanın bu Anlaşmaya, Devredenin yerine bir taraf haline geldiği ve bu Anlaşmaya baştan beri tarafmış gibi tüm yükümlülükleri yerine getireceğini ve tüm sorumlulukları üstleneceğini belirten, (3) Devralanın, daha önce Devredenin yükümlülüğünde bulunan tüm yükümlülük ve sorumluluklara karşı Devreden ve diğer Tarafları masun kılacağını belirten ve (4) bu transferin geçerlilik tarihi ve Devreden tarafından makul olarak istenebilecek diğer bilgilerin bulunduğu anlaşmanın Devlet Makamına verilmesi suretiyle;

(ii) Bu transfer, devir veya başka işlemin, bir MEP İştirakçisi veya Devreden MEP İştirakçisinin Bağlı kuruluşu ile yapılmaması durumunda; ve bu yükümlülükleri devralanın Devlet Makamlarına devralacağı yükümlülüklere uyacağına ve bunları yerine getirebilecek mali ve (şartların gerektirdiği ölçüde) teknik yeterliliğe sahip olduğunu tevsik etmesiyle ve aşağıdakileri içeren bildirimi Devlet Makamlarına on beş (15) gün önceden vermesiyle:

(1) Bu yükümlülüklere ilişkin bilgiler;

(2) Bu yükümlülükleri devralana ait bilgiler; ve

(3) Bu belgede yapılan beyanlara ilişkin mali durum raporları, açıklama dokümanları ve diğer bilgiler

ve yukarıda Bölüm 17.2(i)'de belirtilen anlaşmanın Hükümete teslim edilmesiyle.

Bölüm 17.2(i)'deki Bağlı Kuruluşlar veya Bölüm 17.2(ii)'de diğer konular hakkındaki mugayir hükümlere rağmen Devlet Makamları, nakledilen yükümlülükler ve bunların alıcıları hakkında Devreden MEP İştirakçisinin ön bildirimini aldıktan sonra on beş (15) gün zarfında eğer önerilmiş transfer edilen kişi, temlik edilen kişi veya başka bir taraf Türk Hukukuna aykırı olarak ulusal güvenlik, savunma ve/veya kamu güvenliğine tehdit oluşturuyorsa bu transfer, devir, paylaşma veya bu Bağlı Kuruluş veya Bağlı Kuruluş olmayan tarafla ilgili diğer bir işlemi onaylamama hakkına sahiptir. Bölüm 17.2 uyarınca anlaşma formunun sunulması üzerine, Hükümet anlaşmayı derhal imzalayıp bunu Devreden MEP İştirakçisine iade edecektir. Yukarıda 17.2. Bölümündeki veya işbu Anlaşmanın başka bir yerindeki hükümlere rağmen, hiçbir MEP İştirakçisi, bu yükümlülük devri Bölüm 17.1 uyarınca haklarının tümü veya benzer bir kısmının birlikte olması dışında Vergileri ödeme yükümlülüğünün tümünü veya bir kısmını devretme hakkına sahip değildir.

17.3 MEP İştirakçisini bu Anlaşma tahtındaki yükümlülüklerinden kurtarmaksızın, her bir MEP İştirakçisi, yükümlülüklerinin tümünün veya herhangi birinin kendi adına bir Kişi tarafından yerine getirilmesini sağlamak veya temin etmek yoluyla bu Projeyi üstlenmek ve/veya bu Anlaşmaya göre yükümlülüklerinin tümünü veya herhangi birini yerine getirmekle yetkilidir; Şukadarki , eğer MEP İştirakçisi adına hareket eden Kişi bir Devlet Makamı ise ilgili Proje Anlaşması aksini sağlamadıkça ve sağlamadığı ölçüde, bu Devlet Makamı söz konusu yükümlülüklerin ifa edilmemesinden veya yerine getirilmemesinden bu Anlaşmaya göre tam sorumlu olacaktır ve MEP İştirakçisi bu konuda bu Anlaşmaya göre hiçbir sorumluluk taşımayacaktır17.4

17.4 Bölüm 17.1 hükümlerindeki haklara halel getirmeksizin, her MEP İştirakçisi işbu Anlaşma veya diğer Proje Anlaşmaları uyarınca hak ve yükümlülükleri üzerinde, bankalar veya diğer finansman kuruluşları lehine (diğer hususlarla birlikte MEP İştirakçisinin işbu Anlaşma veya diğer Proje Anlaşmaları altındaki menfaatlerine halef olmak yoluyla bu teminatın icra ve infaz edilmesi dahil) teminatlar yaratmakla yetkili olacaktır, fakat Hükümet eğer önerilmiş temlik olunan, rehin hakkını alan, mükellef lehdarı veya teminatı alan taraf veya başka bir taraf Türk Hukukunu ihlal edecek şekilde milli güvenlik, savunma, ve/veya kamu güvenliğine bir tehlike oluşturuyorsa bu tür bir temlik, rehin hakkı yaratma, yük veya teminatı bu yönde bildirimi aldıktan sonra on beş (15) gün zarfında onaylamama yetkisine sahiptir. Yukarıdaki cümlede belirtilenler dışında, bu tür teminatların yaratılması ve bu teminatların kullanılması; Devlet Makamlarının onay veya müsaadesi gerekmeksizin gerçekleştirilecektir ve bu tür teminatlar, MEP İştirakçisinin bu tür teminatları ve bunların lehdarlarına ilişkin bilgileri Hükümete bildirimiyle birlikte Devlet Makamları üzerinde bağlayıcı olacaktır ve Devlet Makamları, MEP İştirakçisi tarafından istendiği takdirde; bu şekilde yaratılan teminatlara geçerlilik ve ticari etkinlik kazandırmak için bu bankalar veya diğer finansman kuruluşlarının isteyebileceği; aşağıdakiler dahil olmak üzere anlaşmalar akdedecek veya diğer düzenlemelere taraf olacaktır:

(a) Devlet Makamlarının, MEP İştirakçisinin herhangi bir ihlaline ilişkin olarak önceden bildirimi ve Devlet Makamlarının bu konuyla ilgili işlem başlatma niyeti; ve

(b) Söz konusu ihlali halletme veya giderme hakkı ve bu teminat uyarınca bu Anlaşma veya diğer herhangi bir Proje Anlaşması tahtında MEP İştirakçisinin yerini alma veya herhangi bir şekilde yerine geçme hakkının varlığının ve olası kullanımının kabulü.

17.5 Türk Hukukunun tatbiki suretiyle (Proje Anlaşmalarının burada belirtildiği şekilde Türk Hukuku uyarınca imzalanması ve onaylanması dahil) Proje İştirakçilerine tanınabilecek haklara veya muafiyetlere halel getirmeksizin, Devlet Makamları, Projenin uygulanmasının; MEP İştirakçileri dışındaki diğer Proje İştirakçilerinin bu yükümlülüklerden bazıları veya tümüne tabi olacağı, MEP İştirakçileri tarafından (, devir, temlik veya benzerişlemlerde ortaya çıkan durumlar dışında) bu Anlaşmada söz konusu Proje İştirakçileri için belirtilen haklardan bazıları veya tamamını kullanacakları durumlara sebep olabileceğini kabul eder ve Devlet Makamları, bu durumlarda,MEP İştirakçisi veya İştirakçilerince esas ve biçim yönünden yeterli biçimde imzalanmış olan, söz konusu diğer Proje İştirakçisinin sözleşme tarafı haline gelmesini ve ilgili Proje Anlaşmalarında bulunan haklar, muafiyetler ve/veya imtiyazlara sahip olmasını öngören bir Anlaşmayı alır almaz derhal imzalayacak ve ilgili MEP İştirakçisi veya İştirakçilerine iade edecektir. Şüpheye mahal bırakmamak açısından, İşbu Bölüm 17.5'teki hükümler, (i) İlgili Proje İştirakçisini bir MEP İştirakçisi haline getirmek veya (ii) Proje İştirakçilerine Madde 9 ve 15 ve bu Anlaşmanın özellikle Vergilerle ilgili diğer hükümlerinde belirtilenler dışında Vergi uygulamasında bulunmak üzere işletilmeyecektir.

17.6 Devlet Makamları; MEP İştirakçilerinin işbu Madde 17"ye uygun olarak alacakların temliki ve borçların nakli; bu Anlaşma taraflarınca öngörülüp dikkate alındığını açıkça kabul eder. Yukarıda belirtilen hususlara uygun olarak Devlet Makamları alacakların yasal olarak temliki veya borçların nakli veya Proje İştirakçilerinin Bölüm 17.5 uyarınca sözleşme tarafları haline gelmesi için gerekli her türlü dokümanları vermeyi, almayı ve/veya imzalamayı kabul ederler.

MADDE 18

İHTİLAFLARIN GİDERİLMESİ VE UYGULANACAK HUKUK

18.1 İşbu Madde 18 hükümleri, Bölüm 18.12'de belirtilen hukuk uyarınca işbu Anlaşmadaki diğer hükümlerin hukuka aykırı olması, geçersizliği ve gayri kabili icra ve infaz olmasına bakılmaksızın geçerli ve kabili icra ve infaz olacaktır. İşbu 18. Madde uyarınca Tahkim, ICSID Sözleşmesi Madde 26'da belirtilen yerel yasal yolların tüketilmesi koşuluna bağlı olmayacaktır. Taraf veya Tarafların bir ihtilafı işbu Madde 18 uyarınca tahkime götürmelerinin bir şartı olarak bir ön bildirim vermek için ve Taraflar arasında tahkime gitmeden ihtilafların çözümlenmesi için bir uygun fırsat tanımak için; Taraflar diğer Taraflara ihtilaf hakkında yazılı bildirimde bulunacak ve işbu Anlaşmanın 22. Maddesi uyarınca tüm Taraflar tarafından bu bildirimin alındığı tarihten itibaren otuz (30) günlük süre geçtikten sonra konuyu tahkime götürebileceklerdir, fakat, bir Taraf ihtilaf(lar) hakkında bildirimde bulunmuş ise bu ihtilaf(lar)ın tahkim sürecine katılmak için diğer Tarafa benzer bir bildirimde bulunmak gerekmeyecektir; ve bir ihtilaf tahkime götürüldükten sonra Tahkim Taraflarının tahkimle çözümlenmesini istedikleri ihtilaflara ekleme yapma, değişiklikte bulunma veya bunların yeniden belirlenmesi için ilave ihtilaf(lar) bildirimi gerekmeyecektir. (İşbu Anlaşmanın oluşumu ve tahkime götürülmesi veya varlığı, geçerliği veya sona erdirilmesi dahil) işbu Anlaşmaya göre veya işbu Anlaşmaya ilişkin olarak ortaya çıkan ihtilaflar (i) Bir tarafta Hükümet, Devlet, Devlet Kuruluşu ve/veya Yerel Makamlar ile (ii) diğer tarafta bir veya daha çok MEP İştirakçileri arasında işbu Madde 18'e uygun olarak tahkime götürülebilir. MEP İştirakçileri böyle

bir ihtilafı müştereken tahkime götürebilir, bu Anlaşmaya göre verilmiş haklarını, tahkim amaçları için kendi aralarında devredebilir; tüm bunlar birden fazla MEP İştirakçisinin taraf olduğu bir tahkimde, MEP İştirakçilerinin tüm ve her türlü ihtilaflı konularda müştereken hareket etmeye mecbur olmaları gerekmediği şeklinde anlaşılıp kabul edilecektir. Ek olarak; ihtilaf konusu konularda gerçek menfaati olduğu yönünde tahkim heyetini makul olarak ikna eden ve süreç sırasında tespit edilen gerçek veya konularla ilgili kararlara bağlı kalacağını kabul eden MEP İştirakçileri; müdahale bildiriminden önce süreç sırasında oluşturulmuş kayıtları kabul etmek kaydıyla taraf olmadığı bir tahkim sürecine müdahalede bulunabilir.

18.2 Devletin ICSID Sözleşmesine koyduğu çekince mahfuz kalmak kaydıyla, Hükümet ve tüm diğer Taraflar, bu tür tüm ihtilafları, ICSID Sözleşmesi ve ICSID Tahkim Kurallarına uygun olarak tahkime götürmeye rıza göstermektedirler. ICSID çekincesine bağlı olarak, Hükümet, bu Anlaşmadan kaynaklanan veya bu anlaşmaya herhangi bir şekilde bağlı olan tüm ihtilafların ICSID kapsamında değerlendirilmesine Devlet Makamlarının verdikleri onayın geçerliliğini sağlamak için gerekli olabilecek her türlü kararı alacak veya işlemi gerçekleştirecektir. ICSID Tahkim Kuralları ve bu Anlaşmadaki tahkim hükümleri arasında çelişki bulunması durumunda bu Anlaşma geçerli olacaktır. ICSID Sözleşmesinde Madde 25(1) amaçları veya bu Anlaşmaya ilişkin diğer amaçlar açısından Taraflar arasındaki her türlü ihtilaf, doğrudan bir yatırımdan kaynaklanan bir yasal ihtilaf olarak değerlendirilecektir. Devletin ICSID Sözleşmesine koyduğu çekince açısından, Yürürlülük Tarihinden itibaren Taraflar arasındaki her türlü ihtilaf, "yürürlüğe tam olarak girmesinden sonra" ve yabancı sermaye hakkında Devletin ilgili mevzuatına uygun olarak gerekli izin ve müsaadeleri almış yatırım faaliyetlerinden doğrudan kaynaklanan bir yasal ihtilaf olarak değerlendirilecektir. Devletin ICSID Sözleşmesine koyduğu çekincelerin daha sonra değiştirilmesi veya kalkması durumunda bundan dolayı ICSID Sözleşmesi uyarınca tahkime konu olmayan ihtilaflar ICSID tahkimine götürülebilecektir ve Hükümet ve tüm diğer Taraflar, tüm bu tür ihtilafların ICSID Sözleşmesi ve ICSID Tahkim Kuralları uyarınca tahkime konu olabilmesini onaylamaktadır. Anahtar Teslimi Müteahhitlik Anlaşmasına uygun olarak ihtilafların çözümüne ek olarak Hükümet (1) Anahtar Teslimi Müteahhidini ICSID Sözleşmesinin 25(1). Maddesi amaçları için Devletin bir alt bölümü veya kuruluşu olarak görevlendirmektedir ve (2) Anahtar Teslimi Müteahhidinin Anahtar Teslimi Müteahhitlik Anlaşması hükümleri uyarınca ihtilafları tahkime götürmesine rıza göstermeyi gayri kabili rücu onaylamaktadır.

18.3 Herhangi bir nedenle ve Bölüm 18.2'de bulunan onaya rağmen (Devletin ICSID Sözleşmesine çekincesi nedeni dahil) bir ihtilafın çözümü için ICSID tahkim yolunun mümkün olmaması durumunda ihtilaf nihai olarak Uluslararası Ticaret Odası Tahkim Kuralları ("ICC Kuralları")'na göre çözülecektir, fakat ICC tahkimi arazi sahipliği talepleri dışında Ülke içinde mülkiyet haklarına taalluk eden tüm ihtilaflara uygulanacaktır ve Devletin ICSID Sözleşmesine koyduğu çekincenin herhangi bir zamanda değiştirilmesi veya kalkması durumunda mülkiyet haklarına taalluk eden bu tür ihtilaflar da ICSID Sözleşmesi ve ICSID Tahkim Kurallarına uygun olarak tahkime konu olabilecektir. ICC Kuralları ve bu Anlaşmadaki tahkim kurallarının çelişmesi durumunda bu Anlaşma geçerli olacaktır.

18.4 Bu Anlaşmaya göre teşekkül edecek tahkim heyeti üç (3) hakemden oluşacak ve bunlardan biri tahkimi ilk isteyen Tahkim Tarafı veya Tahkim Taraflarınca atanacak, biri karşı Tahkim Tarafı veya Tahkim Taraflarınca tayin edilecektir. Üçüncü hakem

tahkim heyetinin başkan hakemi olacak ve tayin edilen ilk iki hakemin anlaşmasıyla tayin edilecektir. İlk iki tayinin, tahkim talebinden sonra otuz (30) gün içerisinde yapılmaması veya ilk iki hakemin, üçüncü hakem üzerinde; ikinci hakem tayin edildikten sonra otuz (30) gün içinde anlaşamamaları durumunda boş kalan hakemlik, Tahkim Taraflarından birinin isteği üzerine ICC Kurallarında hakemlerin tayin edilmesine ilişkin hükümlere uygun olarak hareket eden Uluslararası Ticaret Odası tarafından seçilecektir. ICSID Sözleşmesi ve ICSID Tahkim Kurallarına göre yapılan tahkim işlemleriyle ilgili olarak, Taraflar ICSID Sözleşmesi Madde 38'de belirtilen sürenin, bir Tahkim Tarafınca Uluslararası Ticaret Odası'na üçüncü ve başkan hakemin seçilmesi isteğinin verilmesinden itibaren doksan (90) gün olarak uzatıldığını kabul ederler. Taraflar, bu Anlaşmaya göre tahkimi idare eden bir kuruluş tarafından belirtilen ücret skalalarına bakılmaksızın tahkim heyeti üyelerinin ; hakem olarak verecekleri hizmetin teminatı için yeterli miktarı ödeyeceklerini kabul ederler.

18.5 Bu Anlaşmadan kaynaklanan tüm tahkim işlemleri açısından, her zaman Tahkim Taraflarının yazılı anlaşmasıyla ilave veya alternatif prosedür kuralları kabul edilebilir.

18.6 Taraflar, bu Anlaşmaya uygun olarak yapılacak tahkimin yeri; Tahkim Taraflarının yazılı olarak Yabancı Tahkim Kararlarının Onaylanması ve Yürürlüğe Girmesi Hakkında 1958 New York Sözleşmesini onaylamış veya buna katılmış bir başka ülkede tahkimin yapılmasına rıza göstermeleri dışında Cenevre, İsviçre olacaktır. Tahkim süreci sırasında kullanılacak lisan İngilizce lisanı olacak ve bu Anlaşmanın İngilizce lisanındaki metni, tahkim heyeti tarafından tüm amaçlar için kullanılacak ve itibar edilecektir. Tahkime ilişkin süren işlemlerin tercümesi ve yazılı argümanlar ve dokümanların tercüme edilmesi isteği, buna ait giderler bu talepte bulunan Tahkim Tarafına ait olmak üzere karşılanacaktır.

18.7 Taraflar, tahkim heyetine gerektiğinde, bir ihtilafın belirlenmesi amaciyla Tesisleri tetkik etmesi için makul imkan tanıyacaklardır. Tahkim Taraflarından her biri, karşı Tahkim Tarafının veya tahkim heyetinin isteği üzerine, tahkim heyeti tarafından ihtilafla esaslı şekilde alakalı tüm dokümanları ve delilleri Tahkim Heyeti ve karşı Tahkim Tarafına amade kılacaktır.

18.8 İşbu Madde 18 uyarınca Tahkim Heyeti'nin verdiği karar nihai olup, verilmesinden itibaren Tahkim Tarafları içinbağlayıcı olacaktır, ve Tahkim Tarafları gecikmeksizin bu karara uymayı taahhüt etmektedirler.. Karara ilişkin hüküm, yetkili herhangi bir mahkemeye götürülüp icra ettirilebiliir veya kararın hukuki kabulü ve gerektiği şekilde icra ve infaz edilmesi için bir emir çıkarılması amaciyla başvuruda bulunulabiliir.

18.9 Bölüm 10.2(i) uyarınca nihai kararda maddi zarar bulunuyorsa, karar uygulanacak ve ödeme Dolar üzerinden olacak ve bu Anlaşmadaki maddeler uyarınca ödenecek tutarlara ilişkin hükümlere uygun biçimde ihtilafa neden olan olay, ihlal veya diğer türlü aykırı davranma tarihi ile kararda bulunan miktarın tamamen ödendiği tarih arasında geçen süre için Kararlaştırılan Faiz Oranı üzerinden faiz işlenecektir. Tahkim heyeti gerekli gördüğü hallerde ara tedbirler veya koruyucu tedbirler de alabilir.

18.10 ICSID Sözleşmesi ve ICSID Tahkim Kuralları altında yapılan tahkim işlemlerine göre, Taraflar, ICSID Sözleşmesinin 52. Maddesi uyarınca tayin edilmiş özel heyetin;, iptali istenen tam tutar kadar bir gayri kabili rücu ve koşulsuz banka teminatınıntahkimin iptal edilmesini isteyen Tahkim Tarafınca verilmeden tahkimin icra ve infazını durdurmayacağını kabul eder. ICC Kuralları altında yapılan tahkim işlemleri açısından, Tahkim Tarafları; işlemlere hukuki müdahale hakkından vazgeçerler ve ayrıca tahkimin gerçekleştirildiği makam dışında yetkili herhangi bir mahkeme tarafından bir ara veya koruyucu tedbir aldırma veya nihai tahkim kararının iptal edilmesi veya bundan sarfı nazar edilmesini sağlama hakkından da vazgeçerler.

18.11 Bu Anlaşma ile Devlet Makamları; tebliğden muafiyet, bir mahkemenin yargı yetkisinden muafiyet, veya mülkleri üzerine ara tedbir veya koruyucu tedbir veya nihai kararın icrasına dayalı olarak bir ön tedbir konulmasından muafiyet dahil, bu Anlaşmanın icra ve infazı veya bu Anlaşmaya göre oluşturulmuş bir tahkim heyeti tarafından verilen ara tedbir veya koruyucu tedbir veya nihai kararın icra ve infazına; ilişkin herhangi bir muafiyet iddiasından feragat ederler, yalnız, bu Anlaşmada aksine bir hüküm olmasına bakılmaksızın işbu Bölüm 18.11'de mülkiyete ilişkin muafiyetten feragat edilmesi; Devlet Makamları tarafından yalnızca Ülke dışında sahip olunan veya kontrol edilen mülkler üzerinde geçerli olacak ve (i) Devletin diplomatik misyonları, konsolosluk görev yerleri, özel misyonları, uluslararası teşkilatlar veya uluslararası konferanslarla ilgili misyonlar dahil yalnızca diplomatik hakların uygulanması için kullanılan veya bu amaca yönelik mülkler ve bunların eşyaları, nakliye araçları ve bu misyon, görev yeri, teşkilat ve/veya konferansların finansmanı için banka hesaplarında tutulan paralar, (ii) askeri özellikte veya askeri amaçlar için veya bu amaca yönelik mülkler; (iii) Devletin önemli kültür varlığının bir kısmını teşkil eden veya oluşturan mülkler veya satışa konmamış olan veya bu amaca yönelik olmayan arşivleri, müzeler, arkeolojik siteler ve sanat eserleri, kütüphaneler ve ilgili tarihsel koruma ve araştırma tesisleri, mezarlıklar, anıtlar ve benzeri mülkler; (iv) Ülke dışında bilimsel veya tarihsel özellik arz eden, satışa konmamış olan veya bu amaca yönelik olmayan nesnelerle ilgili bir serginin bir kısmını teşkil eden mülkler; ve (v) yalnızca resmi hizmet için kullanılan gemiler ve hava araçları üzerinde geçerli olmayacaktır.

18.12 İşbu Madde 18; İngiltere maddi hukukuna göre yorumlanacak fakat İngiliz hukuk kuralları veya ilkelerinin (i) hükümran devletlere karşı hüküm veya ön tedbir almayı önleyen veya (ii) işbu Madde 18'i yönetmek için diğer yasaların uygulanmasını isteyen hükümleri bundan hariç tutulacaktır.

MADDE 19

İŞLETME ŞİRKETİ

19.1 Yalnızca herhangi bir İşletme Şirketinin, Ülke içinde faaliyet göstermek için tescil olmasını isteyen, Türk Hukuku gerekleri ne tabi olarak, MEP İştirakçileri herhangi bir idare altında, Ülke içinde veya dışında teşkilatlanmış bir veya birden fazla İşletme Şirketi tesis edebilir, sahip olabilir ve kontrol edebilir ve/veya Ülke içinde veya dışında herhangi bir idare altında teşkilatlanmış bir veya birden fazla İşletme Şirketi tayin edebilir veya seçebilir. MEP İştirakçileri (i) MEP İştirakçileri adına Proje Anlaşmaları uyarınca Devlet Makamlarının her türlü yükümlülüklerini icra ve infaz etmek ve (ii) Proje Anlaşmaları uyarınca MEP İştirakçilerinin tüm haklarını MEP İştirakçileri adına kullanmak için müştereken bir İşletme Şirketi tayin etme hakkına

sahip olacaktır. MEP İştirakçileri tarafından izin verildiği ölçüde tüm İşletim Şirketleri MEP İştirakçilerinin belirteceği şekilde tüm Proje Faaliyetleri için MEP İştirakçileri adına temsilci veya bağımsız müteahhit olarak faaliyet gösterebilir.

19.2 MEP İştirakçileri ve herhangi bir Müteahhit (herhangi bir İşletim Şirketi dahil) bu anlaşma ile; Proje Faaliyetlerine ilişkin olarak çalıştıracakları işçileri seçme ve sayılarını belirlemekle yetkilidir. Proje amacıyla çalıştırılacak tüm Devlet vatandaşları, işçilerden istenen çalışma saatleri ve bunlara ödenecek maaş ve ücretler ve diğer maddi çalışma koşullarını belirleyen yazılı iş sözleşmelerine göre çalıştırılacaktır. Bu işçiler, kendilerini ilgilendiren iş sözleşmeleriyle tutarlı şekilde, işleriyle bağlantılı olarak uygun görülen yerlerde istihdam edilebilirler. Hiçbir Proje İştirakçisi'nin (i) Uluslararası Petrol taşıma projelerinde mutat olarak uygulanan uluslararası çalışma standartları ve uygulamalarını aşan veya (ii) etkili ve motive edilmiş bir işgücü teşvik etme amacına aykırı iş usul veya standartlarını takip etmeye zorlanamayacağı kaidesine bağlı olarak, Ülke içinde Proje üzerinde çalışan Devlet vatandaşları için geçerli tüm iş program ve uygulamaları, çalışma saatleri, maaş, ücret, ek ücretler ve çalışma sağlığı ve emniyet standartları, Türk iş mevzuatı tarafından vatandaşları için öngörülenlerden daha düşük olmayacaktır.

MADDE 20

MÜCBİR SEBEP

20.1 Tarafların bu Anlaşmaya göre herhangi bir tarafın herhangi bir yükümlülüğünü veya bunların bir kısmını, para ödeme yükümlülüğü dışında, yerine getirmemesi veya bunda gecikmesi, bu Anlaşmada tarif edildiği şekilde Mücbir Sebepten kaynaklanıyor veya buna dayanıyorsa askıya alınacaktır.

20.2 Devlet Makamları açısından Mücbir Sebep şunlarla sınırlıdır: (i) doğal afetler (depremler, toprak kaymaları, siklonlar, seller, yangınlar, yıldırım, met-cezir dalgaları, volkan patlamaları ve benzeri doğal olaylar veya hadiseler), (ii) Türkiye Cumhuriyetinin uluslararası hukuk ilkeleri doğrultusunda savaş başlatmadığı, hükümran devletler arasındaki harpler, ve (iii) Türkiye Cumhuriyeti dışındaki hükümran devletler tarafından uygulanan uluslararası ambargolar; Şukadar ki (yukarıda açıklanan (i), (ii) veya (iii) türlerinden hangisi olursa olsun) her durumda belirlenen olay veya sebep ve herhangi bir sonuç etkisi Devlet Makamlarının yükümlülüklerini veya bunların bir kısmını yerine getirmesini önlemesi, kontrolleri dışında olması ve makul olarak öngörülen olay ve sebeplere ilişkin olarak (yukarıda açıklanan (i), (ii) veya (iii) türlerinden hangisi olursa olsun) Devlet Makamlarının ihmalinden veya bu Anlaşma veya diğer herhangi bir Proje Anlaşmasını ihlallerinden kaynaklanmaması veya buna katkıda bulunmaması gerekir.

20.3 MEP İştirakçileri açısından Mücbir Sebep; MEP İştirakçi(si)lerinin yükümlülüklerini veya bunların bir kısmını yerine getirmelerini önleyen, kendi kontrolleri dışında olan, makul olarak öngörülen olay ve sebeplere ilişkin Devlet Makamlarının ihmalinden veya bu Anlaşma veya diğer herhangi bir Proje Anlaşmasını ihlallerinden kaynaklanmayan veya buna katkıda bulunmayan olay veya durumlar ve bunların sonuç etkileriyle sınırlıdır. İşbu Bölüm 20.3 uyarınca Mücbir Sebep; bunların işbu Madde 20'deki gerekleri karşılaması ölçüsünde aşağıdaki olayları ve nedenleri içerir: doğal afetler (depremler, toprak kaymaları, siklonlar, seller, yangınlar, yıldırım, met-cezir dalgaları, volkan patlamaları ve benzeri doğal olaylar veya hadiseler), savaşlar, grevler

veya benzeri işçi uyuşmazlıkları, isyanlar, terörizm hareketleri, uluslararası ambargolar, gerekli mallar, malzemeler, hizmetler, veya teknolojiyi temin imkansızlığı, gerekli ulaşım araçlarını temin veya koruma imkansızlığı, yasaların, sözleşmelerin, kuralların, yönetmeliklerin ve kararnamelerin uygulanması, Devlet Makamları tarafından yapılan veya yapılmayan işlemler ve sayılanlar arasında veya bunlar dışında MEP İştirakçilerinin kontrolü dışındaki diğer olay veya nedenler.

20.4 Bir Tarafın bu Anlaşmaya göre para ödeme yükümlülüğü dışındaki yükümlülüklerini veya bunların bir kısmını Mücbir Sebep dolayısıyla yerine getirememesi durumunda, bu görevi borçlu olduğu, etkilenen diğer Taraf veya Taraflara yazılı olarak bu konuda derhal bildirimde bulunacaktır. Bu bildirimde:

(i) Bu Tarafın yerine getiremediği yükümlülükler veya yükümlülük kısmı belirlenmelidir;

(ii) Mücbir Sebep hadisesinin tam olarak tarifini yapmalıdır;

(iii) Mücbir Sebebin süreceği sürenin tahmini yapmalıdır; ve

(iv) Mücbir Sebebin giderilmesi veya hafifletilmesi için tarafından alınacak önlemleri belirlemelidir.

Bu bildirimin ardından Mücbir Sebep devam ettiği sürece Mücbir Sebepten dolayı, para ödeme yükümlülüğü dışında, yerine getirilemeyen herhangi bir yükümlülük veya yükümlülüğün kısmı askıya alınacaktır.

20.5 Yükümlülüklerini veya yükümlülüklerinin bir kısmını Mücbir Sebep dolayısıyla yerine getiremeyen Taraf, Mücbir Sebebi ortadan kaldırmak veya iyileştirmek, yükümlülüklerine ve ilgili bütün parçalarına makul olarak uygulanabilir en kısa sürede tekrar başlamak için, imkanları dahilinde gerekli tedbirleri alacak ve gerekli fon (ve Devlet Makamı durumunda, diğer Devlet Makamlarının faaliyet ve fonlarını) harcamalarını yapacaktır.

20.6 Mücbir Sebep dolayısıyla yükümlülüklerini yerine getirmeyen herhangi bir Devlet Makamı, bu Mücbir Sebep veya etkilerinin sürdüğü süre zarfında, MEP İştirakçileri veya diğer Proje İştirakçilerinin gördüğü zararı hafifletmek için tüm tedbirleri alacak ve diğer Devlet Makamlarının da bu tür önlemleri almasını sağlayacaktır.

20.7 Devlet Makamlarının Bölüm 10.1'de belirtilen olay veya nedenler sonucu bir Zarar Ziyanı tazmin yükümlülüğü açısından Devlet Makamları Bölüm 10.1'in (ii), (iii), (iv) ve (v) alt- bölümlerine ilişkin olarak işbu Anlaşmaya göre Mücbir Sebep beyan etme hakkına sahip olmayacaktır.

MADDE 21

KABULLER

21.1 Devlet Makamları bu Anlaşmayı ve Hükümetlerarası Anlaşmayı, Anahtar Teslimi Müteahhitlik Anlaşmasını ve Hükümet Garantisini alıp gözden geçirdiklerini ve bunları kabul edilebilir bulduklarını ilan ederler.

21.2 Taraflar; bu Anlaşma veya diğer Proje Anlaşmalarının hükümlerine aykırı, şimdi ve bundan sonra varolacak, Türk Hukuku'nun, (ve bunların yorumlama ve uygulama prosedürlerinin) bu Anlaşma veya diğer Proje Anlaşmalarında MEP İştirakçileri veya diğer Proje İştirakçilerine verilen hakları sınırlamayacağını, kısıtlamayacağını veya

başka bir şekilde olumsuz etkilemeyeceğini veya değiştirmeyeceğini, hükümsüz kılmayacağını ve bu veya diğer Proje Anlaşmalarının tamamı veya bir kısmı fevkinde geçerli olmayacağını müştereken kabul ederler.

21.3 Taraflar (i) bu Anlaşmanın imtiyaz tanıyan bir özel idari sözleşme olmadığını ve böyle yorumlanmayacağını, (ii) MEP İştirakçileri veya diğer Proje İştirakçileri tarafından yürütülen Proje Faaliyetlerinden hiçbirinin kamu hizmeti oluşturmadığını, (iii) bu Anlaşma ve diğer Proje Anlaşmalarının Petrolün taşınması için bir Boruhattı sistemini geliştirmek, inşa etmek, işletmek ve bakımı için belgeler oluşturmak olduğu, ve bu yüzden, bir imtiyaz oluşturan özel idari sözleşmeye ilişkin Türk yasasının bu Anlaşma için geçerli olmayacağı, ve bu Anlaşma veya diğer Proje Anlaşmalarında belirtilen maddi hükümler, taahhütler, yükümlülükler, haklar, garantiler, muafiyetler, imtiyazlar, tazminat hakları, feragatler ve standartlar açısından geçerli olmayacağını, ve (iv) ne MEP İştirakçileri ne de diğer Proje İştirakçilerinin Devlet Makamlarıyla, imtiyaz tanıyan özel bir idari sözleşmeye girmek suretiyle karşılaşılan bir gereklilik veya yükümlülüğe tabi olmayacaklarını ve bunun kastedilmediğini kabul eder.

MADDE 22

İŞBİRLİĞİ VE EŞGÜDÜM MEKANİZMALARI

22.1 Hükümet, Projeyi onaylama, gerçekleştirme, destekleme ve kolaylaştırmak için kendisi ve bölgedeki hükümet veya devletlerle uygun ve gerekli görülebilecek hükümetlerarası veya çok taraflı anlaşma veya sözleşmeler için müzakereler yapmak ve bu tür anlaşma ve sözleşmeler akdetmek için Azami Çaba sarf edecektir. Öncekileri sınırlamaksızın, Hükümet Devlet Makamlarının diğer hükümetlerle işbirliği içerisinde sınır aşan Proje Faaliyetlerinin daha etkin, zamanında ve verimli biçimde gerçekleştirilmesi için Petrolün taşınmasını gözetlemek maksadıyla Ülke içinde veya dışında müşterek ölçüm ve miktar ölçüm tesislerinin kullanımı dahil olmak üzere eşgüdümlü ve düzenli gümrük ve transit işlemleri ve uygulamaları sağlamak amacıyla alınacak tedbirler hakkında MEP İştirakçileri ile istişarede bulunacaklardır.

22.2 MEP İştirakçilerinin tümü veya bazılarının isteği üzerine yalnızca Projenin tümü veya bir kısmını veya Hükümete veya MEP İştirakçilerine ait Proje Faaliyetlerinin tümü veya bir kısmını finanse etme çabalarına yardımcı olmak ve Projeyi risklere karşı garanti etmek amacıyla Hükümet, kendi adına ve Devlet Makamları adına ilgili Kredi ve Sigorta Kuruluşlarına (çok taraflı kredi kuruluşları ve ihracat kredi kuruluşları dahil), Devlet Makamlarının bu Anlaşmada belirtilen tüm taahhüt, garanti, teminat ve yükümlülüklerine yönelik olarak gerekli veya uygun görülebilecek tüm dokümanları yazılı olarak verecektir.

MADDE 23

TEBLİĞLER

İşbu Anlaşmaya göre Taraflarca verilen tüm tebliğler İngilizce ve Türkçe lisanında yazılı olarak verilecektir ve Tarafların aşağıda bulunan teleks, faks veya mektup adresine (veya işbu Madde 23 uyarınca zaman zaman Tarafların diğer Tarafa önceden bildireceği adreslere) yapılacaktır. Teleks veya faksla aşağıda bulunan veya bildirilen doğru adrese gönderilen bir tebliğ; gönderim tarihini izleyen ilk İş Günü teslim edilmiş

sayılacaktır. Mektup yoluyla gönderilen bir tebliğ ise, bunun alındığı tarihi izleyen ilk İş Gününe kadar teslim edilmiş sayılmayacaktır.

DEVLET MAKAMLARI:

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti

Faks:

Dikkatine: [ ] Dairesi

[MEP KATILIMCILARININ HER BİRİ]:

Faks:

Dikkatine:

ve bilgi için bir kopyası:

MADDE 24
ÇEŞİTLİ HUSUSLAR

24.1 İşbu Anlaşmaya göre ödenecek olan tutarlar üzerinden, tutarın ödenmesi gereken tarihle bu tutarın, biriken faizle birlikte tamamen ödendiği tarih arasında geçen süre için Kararlaştırılan Faiz oranında faiz işleyecektir.

24.2 Tüm ekleriyle birlikte işbu Anlaşma, içerdiği konular hakkında Taraflararasındaki mutabakatın bütününü teşkil etmektedir. İşbu Anlaşma Tarafların yazılı onayı olmaksızın değiştirilemez veya başka türlü düzenlenemez. Yukarıda belirtilen hususların kapsamı sınırlanmaksızın hiçbir Madde (ve bunun Bölümleri dahil), Taraflar arasında bu şekilde değiştirilmesi veya düzenlenmesi amaçlanan Madde ve Bölümle ilgili referanslar ve bu değişiklik veya düzenlemeyi açıklayan ve Taraflar arasında yapılan bir yazılı anlaşma dışında değiştirilmesi veya düzenlenmesi mümkün değildir. Hiçbir Madde (veya bunun bir Bölümü) Taraflar arasındaki müzakere veya görüşme yoluyla değiştirilmeyecek veya düzenlenmeyecek ve ilgili Madde ve bu Maddenin ilgili Bölümüne ilişkin referans ve değişiklik veya düzenleme ile ilgili bilgi bulunmayan değişiklik veya düzenlemeler geçerli olmayacaktır. İşbu Anlaşmaya göre; bir hakkı, menfaat veya faydayı veya imtiyazı açıklayan Madde (ve bu Maddenin ilgili Bölümü)'ne ilişkin bilgi bulunmayan ve açıkça yazılı olarak belirtilmeyen, hak, menfaat, fayda veya imtiyazdan feragatler geçerli olmayacaktır. Bu tür bir feragat, ancak bu feragatin yapıldığı özel koşullarla sınırlı olacak ve gelecekteki veya başka feragatler için bir örnek oluşturmayacaktır.

24.3 İşbu Anlaşmada kullanılan içindekiler tablosu ve konu başlıkları yalnızca kullanım kolaylığı için konulmuş olup, Taraflarca; bir Madde veya Bölümde bulunan özel bir konuya ilişkin olarak işbu Anlaşmanın tüm hükümlerini belirttiği veya özel bir anlamı olduğu şeklinde değerlendirilmeyecektir.

24.4 Metinde başka türlü gerekmediği takdirde, Maddeler, Bölümler ve Eklere yapılan referanslar, işbu Anlaşma Maddeleri, Bölümleri ve Eklerine yapılan referanslardır. "Bunun", "burada", "buna göre" gibi ve benzer anlamdaki kelimeler, bu Anlaşmada kullanıldıklarında bu Anlaşmanın yalnızca belirli bir hükmüne değil bütününe göndermede bulunur. "İçerir", "içeren" gibi ve benzer anlamlardaki kelimeler ne önlerindeki cümlelerin anlamını sınırlar ne de ondan sonra gelen cümlenin anlamını daraltır fakat Anlaşma içinde geçtiklerinde her zaman "sınırlamaksızın içeren", "bunla sınırlı olmaksızın içeren" şeklinde anlaşılacaktır. Metin başka türlü gerektirmediği takdirde, tekil referanslar çoğul referansları da içerir ve tersi de geçerlidir ve bir cinsiyete yapılan referans, her iki cinsiyeti de içerir.

24.5 İşbu Anlaşmada "haklar", "haklar ve imtiyazlar", "haklar ve yetkiler", "muafiyetler" ve benzeri diğer referanslar ile ilgili atıflar, hakları, imtiyazları, garantileri, yetkileri, muafiyetleri, faydaları, korumaları, teminatları, yetkilendirmeleri, onayları, rızaları, feragatleri, tazminatlarını ve diğer benzer konuları içerecektir. Aynı şekilde, işbu Anlaşmada "yükümlülükler" veya "gerekler" ve benzeri diğer referanslar, yükümlülükleri, gerekleri, taahhütleri, vaatleri, sözleri, garantileri, anlaşmaları, feragatleri, tazminatları ve benzer konuları içerecektir.

24.6 Bir Devlet Makamı veya bir Proje İştirakçisi'nin herhangi bir Maddede (veya bunun bir Bölümünde) belirtilen hakları ve tazminat hakları, genel olarak geçerli olacak ve Devlet Makamı veya Proje İştirakçisinin işbu Anlaşma veya diğer Proje Anlaşmaları hükümleri uyarınca sahip olabilecekleri diğer haklar veya tazminat haklarının dışında uygulanmayacaktır.

24.7 Bir yanda Devlet Makamları ve diğer yanda işbu Anlaşmanın diğer Tarafları, tüm Proje İştirakçilerine veya Projeye ilişkin olarak doğrudan veya dolaylı olarak alacakları kamusal olmayan veya özel nitelikteki tüm bilgi ve verilerin gizliliğini koruyacak ve başkaları tarafından da korunmasını sağlayacaktır.

24.8 Taraflar, diğer Tarafın talebi üzerine; Proje Anlaşmaları uyarınca bu talepte bulunan Tarafın yükümlülüklerini yerine getirebilmesi için gerekli veya uygun tüm yazılı anlaşmalar, dokümanlar ve belgeleri hazırlamak ve teslim etmek veya hazırlatmak ve teslim ettirmek için Azami Çaba gösterecektir.

24.9 İşbu Anlaşmaya veya herhangi bir diğer Proje Anlaşmasına aykırı herhangi bir şeye rağmen; hiçbir MEP İştirakçisinin, bu şekilde davranıldığı taktirde bir MEP İştirakçisi veya Bağlı Kuruluşunun, bu kişi için geçerli hukuk yasalarına göre açık nedeni veya ceza hukuku cezalarıyla karşı karşıya kalma riski bulunan iş ve işlemleri yapması veya yapmaktan kaçınması gerekmeyecektir.

24.10 İşbu Anlaşma (Madde 18'de açıklanan tahkime ilişkin hükümler de dahil olmak üzere) İngiltere maddi hukukuna göre yorumlanacak ve fakat İngiliz Hukukunun (i) hükümran devletlerin işlemleriyle ilgili bir hüküm alınmasını veya tedbir kararı alınmasını önleyen veya (ii) işbu Anlaşmayı düzenleyen hukukun dışında diğer tüm hukuk kurallarının uygulanmasını gerektiren kural ve ilkeleri geçerli olmayacaktır.

24.11 İşbu Anlaşma İngilizce ve Türkçe lisanlarında birden çok nüsha halinde imzalanmıştır. İşbu Anlaşma hükümlerinin veya bu Anlaşmaya göre tebliğlerin; farklı diller arasında yorumlanmasında bir ihtilaf bulunması durumunda İngilizce lisanındaki nüsha geçerli olacaktır.

24.12 Bir tarafta Hükümet ve diğer tarafta işbu Anlaşmanın diğer Taraflarından her biri; bu Tarafın işbu Anlaşmaya göre veya bundan kaynaklanan haklarını, karşı taleplerini ve diğer tazminat hak ve savunmalarını saklı tutar. Hükümetin işbu Anlaşmaya göre bir MEP İştirakçisine ödeme yapma yükümlülükleri, bu MEP İştirakçisi tarafından

ödenebilir miktarların dışında tüm miktarlar işbu sözleşmeye göre Hükümetin MEP İştirakçilerine ödeme yapmasını gerektiren tüm yükümlülükler mahsup edilebilir ve Hükümete bu MEP İştirakçisi tarafından işbu Anlaşmaya göre yapılması gereken tüm ödemeler için mahsup edilebilir veya kesintide bulunulabilir. MEP İştirakçisinin Kurumlar Vergisi ödeme yükümlülükleri bu MEP İştirakçisine Hükümet tarafından ödenecek tüm tutarlardan kesilebilir ve bu durumda bu tür mahsup veya kesinti; bu MEP İştirakçisi tarafından Bölüm 9.2 uyarınca Kurumlar Vergisinin (Bölüm 9.2(ix) uyarınca vergi makbuzlarının verilmesi dahil) ödenmesi şeklinde değerlendirilecektir. Kurumlar Vergisi için bu tür mahsup veya kesintiler yapılması durumunda MEP İştirakçisi Vergi Dairesine (bu tutarın miktarı dahil) bu tür bir kesinti veya mahsubu bildirecektir.

24.13 Bölüm 24.10'da belirtilen yasa uyarınca işbu Anlaşmanın belirli hükümlerinin yasadışı, geçersiz veya gayri kabili icra ve infaz olduğu şeklinde değerlendirilmesi veya hükmedilmesi durumunda işbu Anlaşmanın diğer hükümlerinin yasallığı, geçerliliği, kabili icra ve infaz oluşu veya yürütülmesi, bu şekilde yasadışılık, geçersizlik veya gayri kabili icra ve infaz oluşun yorumlanması açısından gerekmediği sürece etkilenmeyecek ve bu tür yasadışı, geçersiz veya gayri kabili icra ve infaz hüküm; bu Anlaşmanın yasallığını, geçerliliğini ve kabili icra ve infaz oluşunu etkilemeksizin bu Anlaşmadan çıkarılacaktır.

24.14 İşbu Anlaşma, diğer Proje Anlaşmalarıyla birlikte Taraflar arasında bu Anlaşmaların konusu hakkında tüm anlaşmayı teşkil eder ve hiçbir Taraf, işbu Anlaşma ve diğer Proje Anlaşmalarında açıkça belirtilmeyen herhangi bir garanti, beyan, açıklama, güvence, taahhüt, mutabakat, yüklenim, tazminat yükümlülüğü veya üstlenmede bulunmamıştır.

[İMZA BLOKLARI]

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ	MEP İŞTİRAKÇİLERİ
Enerji ve Tabi Kaynaklar Bakanlığı Tarafından temsil edilen	
İmza:	İmza:
Ünvanı:	Ünvanı:

İmza: Ünvanı:

İmza: Ünvanı:

İmza: Ünvanı:

İmza: Ünvanı:

İmza: Ünvanı:

[.....]

EK 1

BELİRLİ TANIMLAR

Bu Ek 1'in eklendiği Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasında kullanılan ve başka şekilde tanımlanmayan, büyük harflerle yazılmış kavramlar aşağıdaki anlamlara sahip olacaklardır:

'Bağlı Kuruluş', herhangi bir Kişiye ilişkin olarak, diğer herhangi bir Kişinin, doğrudan veya dolaylı olarak, bir veya daha fazla aracı yoluyla, kontrol etmesi, edilmesi veya bu Kişiyle ortak kontrol altında tutulması anlamına gelir. Bu tanımın amaçları açısından, kontrol, doğrudan veya dolaylı olarak, kuruluşun oy hakları veya diğer özkaynak menfaatleri üzerinde çoğunluk veya diğer belirleyici menfaat sahipliği yoluyla, ya da yasa ile veya şahıslar arasında yapılan anlaşma ile bu tür güçler ya da oy hakkı tanınması sonucu, şahsın yönetim ve siyasetinin yönünü belirleyebilecek veya yönüne sebep olabilecek güce sahip olmak anlamına gelir.

"Kararlaştırılan Faiz Oranı", bu Anlaşmaya uygun olarak ya da bu Anlaşmaya göre vadesi gelmiş ve ödenmesi gereken herhangi bir miktarla ilgili olarak bir Faiz Döneminin her bir günü için, ilk ilgili Faiz Döneminin ilk gününden hemen önceki İş Gününde geçerli olan ve bundan sonra her takip eden Faiz Döneminin ilk gününden hemen önceki İş Gününde geçerli yıllık LIBOR artı yüzde üç buçuk'a (%3.5) eşit orandaki faiz anlamındadır.

"Anlaşma", bütün Taraflar tarafından imzalanmış herhangi bir yazılı uzatma, yenileme, değiştirme, düzenleme ya da diğer değişikliklerle birlikte, buna eklenmiş bütün Ekler de dahil olmak üzere bu Ev Sahibi Hükümet Anlaşması anlamındadır.

"Müracaat Şartları", Bölüm 7.3' te tanımlanmıştır.

"Tahkim Tarafları", bir taraftan, bir ihtilafı tahkime götüren veya bu Anlaşmanın hükümleri çerçevesinde devam eden tahkim sürecine müdahele eden veya eklenen, diğer taraftan ise ihtilaf kendisine karşı başlatılan taraf veya taraflardır ve Tahkim Tarafı bunlardan herhangi birisi anlamındadır.

"Bire Bir Müteahhit" Anahtar Teslimi Müteahhidi ile bir sözleşme veya Anlaşmaya göre MEP Faaliyetlerine ilişkin olarak mallar, işler, hizmetler veya teknoloji sağlayan bir müteahhit olup, bu müteahhit Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından sağlanan (tasarım ve mühendislik dahil) inşaat işleri veya hizmetleri ile ilgili bir genel müteahhit olarak görev yapan anlamına gelmektedir.

"Varil", altmış derece fahrenhayt / onbeş nokta elli altı santigrat derecelik (60°F/15.56°C) ve 1.01325 barlık standart sıcaklıkta ve atmosfer basıncında ölçülmüş 42 A.B.D. galonu (158.987 litre) miktarında Amerikan varili anlamındadır.

"En Uygun Şartlar", herhangi bir zamanda bir Proje İştirakçisi tarafından herhangi bir yerde verilmek ya da sağlanmak üzere belirtilen mallarla, işlerle, hizmetlerle ya da

teknolojiyle ilgili olarak, ilişkisiz Kişiler arasında, aynı yerde sağlanan benzer türde ve kalitede mallar, işler, hizmetler ya da teknoloji için söz konusu mallar, işler, hizmetler ya da teknolojiye uygulananlarla kabili mukayese şartlara ve koşullara göre normal iş ilişkisinde cari şartlar anlamındadır.

"Azami Gayret", şahsın yetkisi dahilinde, kendi çıkarları doğrultusunda hareket eden basiretli ve kararlı ve mevcut şartlarda istenileni vermeye istekli bir insan olarak, yasal ve makul tüm adımları atmasıdemektir.

"İş Günü", Cumartesi, Pazar olmayan ya da Türkiye Cumhuriyeti'nde resmi tatil olmayan ve LIBOR'un belirlenmesiyle ilgili olarak Londra, İngiltere'de takas işlemi yapan bankaların mutad olarak iş için açık oldukları herhangi bir gün anlamındadır.

"Uygulama Usulleri", Ek 5'te belirlenen Tesislerin yapımı, kurulması, işletilmesi ve bakımı hakkındaki kurallar ve düzenlemeler anlamındadır.

"Tamamlama Faaliyetleri", Bölüm 8.2(ii)'de tarif edilmiştir.

"Anayasa", Devletin zaman zaman ilave edilebilen, değiştirilebilen ya da ikame edilebilen anayasası anlamındadır.

"İnşaat Faaliyetleri" Bölüm 9.3(iii)'de tanımlanmıştır.

"İnşaat Müteahhiti", Anahtar Teslimi Müteahhidi; Anahtar Teslimi Müteahhitinin yerine doğrudan MEP Katılımcıları (İştirakçilerinin) için tesislerin inşasından sorumlu herhangi bir diğer Müteahhit; veya eğer yüz milyon doların ($100.000.000) (veya ilgili anlaşma veya anlaşmaların imzalandığı tarihteki piyasa döviz kurlarına göre diğer bir para birimindeki eşdeğer kıymette) üstünde bir toplam maliyeti varsa, doğrudan MEP İştirakçileri için Tesislere ilişkin olarak kapasite artırımı, büyütme, iç bağlantı, tadilat, işletimden çıkarma veya terk etme işlerinden sorumlu herhangi tek bir Müteahhit demektir.

"İnşaat Koridoru", Ek 4'ün 6. Maddesinde tanımlanmıştır.

"Müteahhit' doğrudan ya da dolaylı olarak, MEP İştirakçilerinin veya Bağlı Kuruluşlarının tamamına veya herhangi birinin faydasına MEP sistemiyle ilgili mal, iş, hizmet ya da teknoloji sağlayan herhangi bir kişi, ve bu kişinin halefleri ve izin verilen devralanları anlamındadır. Kavram, böyle mal, iş, hizmet ya da teknoloji sağlayan bir Menfaat Sahibini, MEP İştirakçisinin Bağlı Kuruluşunu, Taşıyıcıyı veya İşletme Şirketini de içerir fakat MEP İştirakçisini içermez. Kavram, başka bir Kişinin çalışanı olarak rol oynayan bir gerçek kişiyi içermez.

"Kurumlar Vergisi" Bölüm 9.2(i)'de tanımlanmıştır.

'Kurumlar Vergisi Tutarı'

(1) Esas dönemin ilk yılından esas dönemin beşinci yılına kadar her yıl için varil başına 0.20 Dolar tutarıdır (0.20 USD) (2) Esas dönemin altıncı yılından esas dönemin onaltıncı yılına kadar her yıl için (a) 0.20 Dolar artı (b) Eğer bir yıl içinde tesisler üzerinden taşınan ve çıkış noktasında ölçülen toplam varil sayısı ikiyüzellibin (250.000) varili aşarsa, (i) Çıkış noktasında ölçülen ve tesislerden taşınan toplam varil sayısı bir milyon

(1.000.000) ile bölündükten sonra, (ii) Çıkan sayı o yıldaki gün sayısının on'la (10) çarpımına bölünür, (3) Esas dönemin geri kalan 24 yılı için her varil sıfır nokta otuzyedi dolara (0.37 USD) eşittir ve, (4) Takip eden her dönemde varil başına yeni bir tutar belirlenecektir. Esas dönemin ve ilk dönemin (rollover term) bitmesine en geç bir yıl kala, hükümet ve MEP iştirakçileri gelecek dönemde geçerli olacak yeniden düzenlenmiş Kurumlar Vergisi Tutarında anlaşacaklardır. Yeniden düzenlenen her Kurumlar Vergisi tutarı; daha önce yürürlükte olan Kurumlar Vergisi tutarını, petrol üretim taşıma endüstrilerinde geçerli ve öngörülen bölgesel piyasa koşularını ve tarafların göreceli ekonomik konumlarını koruma arzularını hesaba katacaktır. (bu dönemin İşletim Ücreti tutarını da dikkate alarak) Hükümet ve MEP iştirakçilerinin, bu tutarın uygulanacağı dönemin ilk gününden en geç yüzseksen gün (180) önce, yeniden düzenlenen Kurumlar Vergisi tutarını kararlaştıramamış olması durumunda, herhangi bir taraf, seçimini diğer tarafa yazılı olarak bildirmek koşuluyla, konuyu Madde 18'e uygun olarak tahkime götürebilir. Tahkim Heyeti, nasıl kararlaştırılırsa kararlaştırılsın, o Dönemin İşletme Ücreti kararlaştırılmadan önce, yeniden belirlenecek Kurumlar Vergisi üstünde karar vermeyecektir. Eğer herhangi bir nedenle, dönemin yeniden düzenlenmiş Kurumlar Vergisi, MEP İştirakçilerinin bu dönemin herhangi bir yılı içinde Kurumlar Vergi Beyannamesi vermelerinden önce belirlenmediği takdirde; MEP İştirakçilerinin her birinin toplam vergi yükümlülüğü tutarı, bu yıl için, geçici olarak daha önce geçerli olan Kurumlar Vergi tutarına dayalı olarak belirlenecektir. Aynı yıl için yeniden düzenlenen Kurumlar Vergi tutarı kararlaştırıldıktan sonra otuz (30) gün içerisinde, her bir MEP İştirakçisinin kurumlar vergisi yeniden kararlaştırılacak ve geçici Kurumlar vergisi ile yeniden düzenlenmiş Kurumlar Vergisi tutarı farkını yansıtacak şekilde İştirakçiler, ek vergi ödeyecekler veya daha önce ödedikleri Kurumlar Vergisi için iade alacaklardır ve Bölüm 9.2 (vi) uyarınca hazırlanan bir değiştirilmiş Kurumlar Vergisi Beyannamesi ve eki teslim edeceklerdir. Bu tür bir ödeme düzenlemesi (dengelemesi), Bölüm 9.2 uyarınca Taban Kurumlar Vergisi ve/veya İlave Kurumlar Vergisi ödemesi veya iadesi olarak değerlendirilecek ve Kurumlar Vergisi ödemesinin yapıldığı tarihten bu tür dengeleme ödemesinin yapıldığı tarihe kadar geçen süre için kararlaştırılmış faiz oranı üzerinden faizi içerecektir. Bir MEP iştirakçisi tarafından bir geçici veya ilave kurumlar vergisi ödenmesi durumunda, MEP İştirakçisi Bölüm 9.2 (ix) uyarınca vergi iadesine haizdir. Hükümet, yukarıda belirtilen prosedürlere göre bir dönem için tesbit edilen yeniden düzenlenmiş Kurumlar Vergisi tutarına dayanarak, bu Kurumlar Vergisinin devletin vergi mevzuatı olarak geçerli ve yürürlükte olması için gerekli tüm önlemleri alacaktır.

"İlgilenilen Koridor" Ek 4'ün 6. Maddesinde tanımlanmıştır.

"İyileştirme Dönemi" Bölüm 3.4'de tanımlanmıştır.

"Tayin Edilmiş İşletmeci" Bölüm 2.4'te tanımlanmıştır.

"Dolar" veya "USD" Amerika Birleşik Devletlerinin para birimi demektir.

'Çifte Vergi Anlaşması' vergilerle ilgili olarak uygulanabilir veya bu konuyla alakalı Türkiye Cumhuriyetinde yürürlükte olan herhangi bir anlaşma veya sözleşmeler demektir.

Ekonomik denge, Proje Anlaşmaları altında, ilgili günde kişiye sağlanan ya da verilen haklar, çıkarlar, muafiyetler, ayrıcalıklar, korumalar ve benzeri faydalar ve aynı anda böyle bir kişinin yükleneceği kabul edilen yükler, maliyetler, kısıtlamalar, şartlar ve

sınırlamalar arasında sağlanan göreli dengenin Proje İştirakçilerine ifade ettiği ekonomik değerdir.

"Yürürlük Tarihi", Bölüm 3.1' de tanımlanmıştır.

'Kuruluş' herhangi bir devlet veya ülkenin kanunları uyarınca veya iki veya daha çok Kişinin yazılı anlaşmasıyla kurulmuş veya teşkilatlanmış, gerek kamu veya özel mahiyette herhangi şirket, anonim şirket, limited şirket, ortaklık, sınırlı ortaklık, ortak girişim, firma, birlik, tröst veya başka türlü tüzel kişilik veya teşkilat demektir.

"Hariç Tutulan Hizmetler" Bölüm 9.3(iv)'de tanımlanmıştır.

"İstisnai İşletme Şirketi", (i) İstisnai İşletme Şirketi ve (ii) eğer bir Devlet Makamı bir İşletme Şirketi ise Tesislerle ilgili bir tek İşletme Şirketidir.

"Kamulaştırma", herhangi bir millileştirme ya da istimlak ya da millileştirme ya da istimlake eşit etkide olan herhangi bir önlem anlamındadır, ve şüpheleri önlemek için kavram şunları içerir:

(i) bir Kişinin varlıklarını istimlak;

(ii) hakların veya eşit çıkarların sahipliği yoluyla istimlak da dahil olmak üzere, mülk ya da o hakların sahipliğine ve kullanılmasına halel getiren şekilde, mülk ya da hakların alınması ya da kullanımları ya da uygulanmalarının sınırlanması;

(iii) bireysel ya da ayrı olarak istimlak oluşturmayan ama birlikte düşünüldüklerinde istimlak oluşturabilecek olan önlemler ya da etkenler; ve

(iv) yalnız ya da toplu olarak istimlak oluşturabilecek olan herhangi bir vergi, harç, resim ya da rüsumla ilgili önlemler ya da işlemler.

"Tesisler", Ülke içinde MEP İştirakçileri tarafından ya da onlar adına zaman zaman herhangi birinin ya da tümünün düzenli çalışması için ihtiyaç duyulan, yapılan, kurulan, bakımı yapılan, tamir edilen, değiştirilen, genişletilen, uzatılan, sahip olunan, kontrol edilen ve/veya işletilen, Petrolün Ülke içinde ve/veya Ülkeden geçerek taşınması için bir ya da daha Petrol boru hatları ve tali tesisler ve bütün alt ve üstteki yer ya da deniz yatağı tesisleri ve yardımcı ekipman, bütün yükleme, boşaltma, pompalama, sıkıştırma, ölçme, test etme ve sayaç ile ölçme tesisleri, haberleşme tesisleri, telemetre ve benzeri malzeme, pik gönderme ve alma tesisleri, pompa istasyonlarını işletmek ya da diğer sistem ihtiyaçları için gerekli herhangi bir sıvı ya da gaz yakıtı ve/veya enerjiyi taşımak için kullanılan bütün boru hatları, enerji hatları ve diğer ilgili malzeme, katodik koruma aletleri ve malzemesi, bütün gözetleme direkleri, işaretleri ve kurbanlık anotlar, bütün liman, terminal, depolama ve ilgili tesisler, tüm

iskele ve benzeri tesisler, ve tüm bunların düzgün çalışması için gereken tüm ekipman demektir.

"Piyasa Değeri", indirilmiş nakit akımı metodunu kullanan, düşmanca olmayan bir ortamda istekli bir alıcının ve istekli bir satıcının olduğunu farz eden ve Kamulaştırma hareketinden kaynaklanan ya da onunla bağlantısı olan bütün olumsuz koşulları (değerin düşmesi de dahil olmak üzere) yok farz etmek suretiyle ve sürüp giden bir çıkar bağlamında belirlenen, bir Proje İştirakçisine ait tüm işler ve ilgili yatırımlar dikkate alınmak suretiyle, bir Proje İştirakçisine ait olup, Kamulaştırmadan dolayı alınan, bozulan, değerini yitiren, hasar gören veya başka türlü olumsuz etkilenen menfaatler, yatırımlar, mülkler, ticari düzenlemeler, haklar, imtiyazlar ve muafiyetler demektir. Belirtilen değeri tespit etmek açısından Kamulaştırmadan hemen önceki tarih itibarıyla hesaplanan değer üzerinden tazminat ilkesi geçerli olacaktır.

"Finansman Kaynakları" finansman sağlamakla uğraşan ticari bankacılık veya kredi kuruluşları, kaynak veya sermaye havuzları dahil; her türlü kredi, mali tahsis, kredi tahsisi, sigorta veya diğer finansman veya sigortacılık formları, Dünya Bankası Grubu, Deniz Aşırı Koruma Sigorta Şirketi, Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası ve OECD üyesi ülkelerin ihracat kredi ajansları gibi her türlü çok taraflı ve iki taraflı kredi ajansları demektir.

"İlk Kademe Alt- Müteahhit", tüm MEP iştirakçileri veya herhangi bir MEP İştirakçisi, bir İşletme Şirketi veya Bire Bir Müteahhitle bir sözleşme veya anlaşma çerçevesinde MEP Faaliyetlerine ilişkin mallar, işler, hizmetler veya teknoloji tedarik eden (Bire-Bir Müteahhit dışında) herhangi bir İnşaat Müteahhidi demektir.

"Yabancı Müteahhit" bir sözleşme veya anlaşmaya göre mallar, işler, hizmetler veya teknoloji sağlayan ve (i) Devletin vatandaşı olmayan gerçek bir kişi, veya (ii) bir Yabancı Kuruluş olan Müteahhit demektir.

'Yabancı Para' bir devlet tarafından çıkarılmış, çıkartan ülkenin, çevrimi veya değişimine ilişkin genel kısıt veya tahditlere tabi olmayan, bir devletin serbestçe çevrilebilen (konvertibl), mütedavül yasal parası demektir.

"Yabancı İşçi", Projeye katılan herhngi bir Kişinin işçisi olan ve Devletin vatandaşı olmayan herhangi bir işçidir.

"Yabancı Kuruluş" (i) Ülke dışında şirketleşmiş veya yasal olarak kurulmuş veya teşkil edilmiş olan ve (ii) (a) iş faaliyetlerinin tümü veya büyük bir kısmını Ülke içinde gerçekleştirmeyen veya (b) genel yönetim hizmetlerinin tamamı veya önemli bir kısmını Ülke içindeki faaliyetleri oluşturmayan bir Kuruluş demektir.

"Hükümet", herhangi bir zamanda ya da zaman zaman esasta, yapıda ve şekildeki herhangi bir değişikliğe bakılmaksızın, araçları, şubeleri, idari ve diğer alt bölümlerinin hepsi ve herhangi birisi, (Yerel Makamlar ve Devlet Kuruluşları hariç) yönetme, yasa çıkarma, düzenleme, vergi, harç ve diğer vergileri koyma ya da toplama, lisans ya da izinler verme, onaylama ya da (finansal ya da başka şekilde olsun) Projenin Faaliyetlerini ya da herhangi bir Proje İştirakçisinin Projeyle ilgili haklarını ve yükümlülüklerini doğrudan ya da dolaylı etkileme yetkisine sahip yürütme ve düzenleme kurumları, kuruluşları, bölümleri, bakanlıklar, makamlar ve görevlilerin hepsi ya da herhangi birisi de dahil olmak üzere Devletin merkezi Hükümeti anlamındadır.

"Hükümet Garantisi" buna eklenen belgeler, güvenceler, taahhütler, yüklenimler veya tazminat garantileri bunların şartlarına bağlı olarak dahil olmak kaydıyla Ek 3 olarak işbu Anlaşmaya aynı tarihte ekli bulunan Hükümet Garantisi olup, bu Hükümet Garantisi, ve tüm ilgili veya oluşturulan dokümanlar, şartlarına uygun olarak zaman zaman uzatılabilir, yenilenebilir, değiştirilebilir, ilave edilebilir veya başka türlü tadil edilebilir.

"ICSID", ICSID Sözleşmesi ile teşkil edilen Uluslararası Yatırım Anlaşmazlıklarının Çözüm Merkezi anlamındadır.

"ICSID Sözleşmesi", 1965 Washington Devletler ve Diğer Devletlerin Vatandaşları arasındaki Yatırım Anlaşmazlıklarının Çözüm Sözleşmesi anlamındadır.

'Sigortacı', MEP sistemi risklerinin tamamı veya bir kısmını, projeyi, veya herhangi bir Proje İştirakçisinin ve bu kişilerin halefleri veya izin verilen devralanlarının diğer risklerini kapsayan sigorta şirketleri ya da sigorta sağlayan kişiler anlamındadır.

"Menfaat Sahibi", bütün Bağlı Kuruluşları, halefleri ve bu Kişinin izin verilen devralanlarıyla birlikte herhangi bir zamanda, bir MEP İştirakçisinde ya da bir İşletme Şirketinde herhangi bir pay biçimine sahip olan herhangi bir Kişi anlamındadır.

"Faiz Dönemi", "Kararlaştırılan Faiz Oranı"nın tanımı açısından, her takip eden Faiz Döneminin izlediği Faiz Döneminin son gününden sonraki ilk günde başlamasıyla birlikte, böyle bir para tutarının vadesinin geldiği ve ödenmesi gereken günden sonraki ilk günde başlayan ve otuz (30) gün sonra sona eren, otuz (30) günlük bir süre anlamındadır.

"Hükümetlerarası Anlaşma" bu Anlaşmada belirtilen eklerle birlikte, koşulları uyarınca zaman zaman sonradan katılıma, uzatmaya, yenilemeye, değişikliğe, düzenlemeye veya başka türlü tadilata açık olan, 18 Kasım 1999 tarihli "Petrolün Azerbaycan Cumhuriyeti, Gürcistan ve Türkiye Cumhuriyeti Ülkeleri yoluyla Taşınmasıyla İlgili Azerbaycan Cumhuriyeti, Gürcistan ve Türkiye Cumhuriyeti arasındaki Anlaşma" anlamındadır.

"Kredi Veren", Bir MEP İştirakçisi veya bunun Bağlı Kuruluşları veya MEP Sistemiyle ilişkili herhangi bir Menfaat Sahibine veya bunların halef veya devralanlarına, (her türlü müteakip finansman dahil) kredi, mali tahsis, kredi tahsisi veya başka türlü finansman sağlayan her türlü finans kuruluşu anlamındadır.

"LIBOR", Londra' da takas işlemi yapan bankaların iş için geleneksel olarak açık olduğu herhangi bir gün için, Reuters'ın o günkü LIBO sayfasında belirtilen veya eğer Reuters'ın LIBO sayfası kullanılamıyorsa ya da bahsi geçen oran belirtilmiyorsa; o gündeki London Financial Times tarafından belirtilen, ya da London Financial Times'ın basılması durdurulursa ya da gazete bu oranı yayınlamayı durdurursa, bu durumda Taraflar tarafından seçilen başka bir yayın ya da organ tarafından yayınlanan, üç aylık Dolar hesapları için Londra bankalar arası faiz oranı anlamındadır.

"Yerel Makamlar", herhangi bir zamanda ya da zaman zaman esasta, yapıda ve şekildeki herhangi bir değişikliğe bakılmaksızın, araçları, idari organları ve diğer alt bölümlerinin hepsi ve herhangi birisi, yönetme, yasa çıkarma, karar verme, düzenleme, vergi, harç ve diğer vergileri koyma ya da toplama, lisans ya da izinler verme, onaylama ya da (finansal ya da başka şekilde) Projenin Faaliyetlerini ya da herhangi bir Proje İştirakçisinin Projeyle ilgili haklarını ve yükümlülüklerini doğrudan ya da dolaylı etkileme yetkisine sahip idari, yasamayla ilgili, adli, düzenleyici, mahalli ve

bölgesel kurumların, ajansların, bölümlerin, bakanlıkların, Makamların ve görevlilerin hepsi ya da herhangi birisi de dahil olmak üzere Devletin bölgesel, yerel ve mahalli Makamların hepsi ya da herhangi birisi ve onları oluşturan unsurlar anlamındadır.

"Yerli Para", Devlet tarafından çıkartılan, serbest şekilde çevrilebilir herhangi bir para birimi anlamındadır.

"Zarar Ziyan" bir Kişi tarafından maruz kalınan veya edilen (faiz, para cezaları, avukatlık ücretleri ve giderleri dahil) her türlü zarar, masraf, cismani hasar, yükümlülük, sorumluluk, gider, dava, işlem, talep, ücret, ceza veya hasar demektir. Yalnızca bir Devlet Makamı tarafından girişilen bir Kamulaştırma işlemi durumunda Zarar Ziyan (şüpheyi gidermek için; kar kayıpları, netice giderler, önlem giderleri veya üçüncü kişi giderleri dahil) her türlü dolaylı, netice veya sonuç giderlerini içerir.

"Esas Alt Müteahhit" İnşaat Müteahhidinin, Bire Bir Müteahhitinin, MEP İştirakçilerinin tümü veya bazılarının veya bir İstisnai İşletme Şirketinin doğrudan veya dolaylı olarak Müteahhidi olan bir Birinci veya İkinci Kademe Alt- Müteahhit demektir.

"MEP Faaliyetleri" MEP Sistemiyle ilgili değerlendirme, geliştirme, tasarım, edinme, inşaat, tesis, finansman, sigortalama, mülkiyet, (MEP İştirakçileri ve Taşıtıcılar tarafından Tesisler yoluyla Petrolün taşınması dahil) işletim, onarım, değiştirme, bakım, kapasite artırımı, büyütme (tali tesisler dahil) ve koruma ile doğrudan veya dolaylı olarak ilişkili olup, Ülke içinde (Proje Faaliyetleri olarak) veya Ülke dışında gerçekleştirilen faaliyetlerin tümü demektir.

"MEP K.D.V. Fazlası" Bölüm 9.8(iii)'de açıklanmıştır.

"MEP İştirakçileri" Devlet Makamları dışında, işbu Anlaşmanın (Proje Anlaşmaları uyarınca MEP İştirakçisi olarak tecdit ve/veya iltihak dahil) bir, daha fazla veya tüm Tarafları ve bunların halefleri ve izin verilen devralanları olup; TPAO Bağlı Kuruluşu (ve onun halefleri ve izin verilen devralanları) Devlet Kuruluşu olup olmadığına (veya daha önce böyle olup olmadığına) bakılmaksızın bir MEP İştirakçisi sayılacaktır.

"MEP Temsilcisi" Bölüm 2.3'te tanımlanmıştır.

"MEP Kardeş Kuruluşu" Bölüm 9.1(i)'de tanımlanmıştır.

"MEP Sistemi", herhangi bir zamanda (Sangachal terminal tesislerinde başlayan) Bakü-Tiflis- Ceyhan Boruhattı sistemleri ve Ülke içinde bulunan Tesisler de dahil olmak üzere bütün ilgili müştemilat ve Ülke dışında bulunan bütün diğer ilgili Tesisler anlamındadır.

"Enerji Bakanlığı", Hükümetin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve onun halefleri anlamındadır.

"Maliye Bakanlığı" Hükümetin Maliye Bakanlığı, ve onun halefleri anlamındadır.

"Ofis", Bir Kişinin bu Kişi veya bu Kişinin bir temsilcisi tarafından sahip olunan veya kiralanan ve bu Kişi tarafından veya bunun adına düzenli olarak kullanılan bir sabit tesis veya sabit binalar demektir.

"İşletme Anlaşması" Bölüm 2.4'te tanımlanmıştır.

"İşletme Şirketi" MEP İştirakçileri veya bunların Bağlı Kuruluşları tarafından MEP İştirakçileri veya bunların Bağlı Kuruluşları için veya bunlar adına, MEP Sisteminin tümü veya belirli kısmı için işletmeci olarak hizmet görmek üzere, günlük MEP

Faaliyetlerinin tümü veya bir kısmının uygulanması, yönetilmesi, eşgüdümü ve/veya yürütülmesi için tayin edilen veya seçilen bir veya daha çok Kişi, ve bu tür Kişilerin halefleri veya izin verilen devralanları demektir.

"Genel İşletme Şirketi", MEP İştirakçileri veya bunların Bağlı Kuruluşları tarafından, MEP İştirakçileri veya bunların Bağlı Kuruluşları için bir temsilci veya bağımsız müteahhit olarak, tüm MEP Sisteminin işletmecisi olarak görev yapması için tayin edilen veya seçilen bir Kuruluş demektir.

"Taraflar", bu Anlaşmayı imzalayan Hükümet ve onun halefleri ve aynı zamanda bu Anlaşmayı imzalayan diğer Kişiler ve onların halefleri ve izin verilen devralanları anlamındadır.

"Ortaklar", Bölüm 9.2(v)' de tanımlanmıştır.

"Ortaklık", Bölüm 9.2(v)' de tanımlanmıştır.

"Daimi Arazi", Ek 4' ün 6. Maddesinde tanımlanmıştır.

"Kişi", herhangi bir gerçek kişi veya Kuruluş anlamındadır.

'Petrol': Doğal olarak veya doğal gazdan (standart sıcaklık ve basınçta gaz halindeki hidrokarbonlar) elde edilen, özgül ağırlığına bakılmaksızın; ham petrol, kondensat, ve tüm sızı hidrokarbon çeşitleri veya buharlaşma, yoğuşma veya çıkartılarak elde edilen likit petrol, doğal gaz sıvıları, herhangi durumdaki asfalt, zift veya yermumu ve taşıma sırasında sıvı hidrokarbonlardan arizi olarak açığa çıkan bir miktar doğal gaz dahil yukarıdakilerden çözelti veya erimemiş haldeki tüm gayrısafiyetleri ve yukarıdaki maddelerden tasfiye edilen veya üretilen tüm hidrokarbon ürünleri demektir.

"Giriş Noktası", Ek 4' ün 6. Maddesinden tanımlanmıştır.

"Çıkış Noktası", Ek 4'ün 6. Maddesinde tanımlanmıştır.

"Tercih Edilen Güzergah", Ek 4'ün 6. Maddesinde tanımlanmıştır.

"Esas Dönem" Bölüm 3.1'de tanımlanmıştır.

"Proje", MEP sistemiyle ilgili, Ülkedeki Tesislerin zaman zaman, değerlendirme, geliştirme, tasarım, edinme, inşaat, tesis, finansman, sigortalama, mülkiyet edinme, (Petrolün Tesisler yoluyla MEP İştirakçileri tarafından taşınması ve Taşıtıcılar tarafından sevkiyatı da dahil olmak üzere) işletim, tamir, değiştirme, yenileme, bakım, kapasite artırımı ve (tali tesisler gibi) büyütme yoluyla korunması anlamındadır.

"Proje Faaliyetleri", MEP İştirakçileri'nin herhangi bir Proje Anlaşmasına göre hakları ya da yükümlülükleriyle ilgili faaliyetleri ve Yürürlük Tarihinden önce Ülkede gerçekleştirilen faaliyetler de dahil olmak üzere Projeyle doğrudan ya da dolaylı olarak ilgili ya da Projeden kaynaklanan ve Ülkede gerçekleştirilen faaliyetler anlamındadır.

"Proje Anlaşmaları", bu Anlaşma, Hükümetlerarası Anlaşma, Anahtar Teslimi Müteahhitlik Anlaşması, Hükümet Garantisi ve Projeyle ilgili olarak Devlet Makamları, ve MEP İştirakçileri'nin herhangi bir zamanda taraf olduğu ya da olabileceği, şartlarına göre uzatılabilecek, yenilenebilecek, değiştirilebilecek, düzenlenebilecek veya başka türlü tadil edilebilecek diğer bütün anlaşmalar, sözleşmeler ve diğer belgeler anlamındadır.

"Proje İştirakçileri", MEP İştirakçileri'nin, Menfaat Sahiplerinin, İşletim Şirketlerinin, Müteahhitlerin, Taşıtıcıların, Kredi Verenlerin ve Sigortacıların herhangi biri ya da tümü anlamındadır.

"Arazi Hakları", bu Anlaşmanın Ek 4' ünde belirlendiği gibi Ülkede araziyle ilgili gözden geçirme, test etme, değerlendirme, analiz etme, inceleme,inşa,kullanım, tasarruf, fiili ziliyetlik, işgal etme, kontrol etme, yetki devretme ve faydalanma hakları anlamındadır. Bu kavram, yalnızca, tamamlandığında Tesislerin içine, üzerine ya da altına yerleştirileceği Daimi Arazi Haklarını değil, fakat aynı zamanda MEP İştirakçilerinin ve onların belirlediği Müteahhitlerin, Daimi Arazi Hakları için MEP İştirakçileri tarafından istenen özel güzergah ve Proje yerlerini değerlendirmek ve seçmek için isteyecekleri veya belirleyecekleri Ülke içindeki (deniz yatakları da dahil olmak üzere) başka ve ilave Arazileri ve Arazi Haklarını gösterecek şekilde en geniş anlamda kullanılır.

"Uzatma Dönemi" Bölüm 3.1'de tanımlanmıştır.

"İkinci Kademe Alt- Müteahhit", (İnşaat Müteahhidi veya Bire Bir Müteahhit dışında) bir İlk Kademe Alt- Müteahhitle bir sözleşme veya Anlaşmaya göre MEP Faaliyetlerine ilişkin olarak mallar, işler, hizmetler veya teknoloji tedarik eden bir Müteahhit demektir.

"Taşıtıcılar", (MEP İştirakçileri dahil) Tesisler yoluyla Petrolün taşınması hizmetlerini yürüten ve sözleşmesini yapan ve Ülke içinde ve dışında MEP Sistemi yoluyla transit geçişi için Petrolü taşıma hakkına sahip olan Kişiler ve onların ilgili halefleri ve izin verilen devralanları anlamındadır.

"Belirlenen Koridor", Ek 4' ün 6. Maddesinden tanımlanmıştır.

"Devlet", Türkiye Cumhuriyeti hükümran devleti anlamındadır.

"Devlet Makamları", değişik hükümet birimlerinin yetkisi ve içeriği uyarınca, (i) Hükümet, (ii) Devlet Kuruluşları, (iii) Yerel Makamlar, (iv) yukarıdakilerin bütün halefleri ya da izin verilen devralanları ve onların adına hareket eden Kişiler anlamındadır.

"Devlet Kuruluşu", Hükümetin kuruluşları ve temsilcileri de dahil olmak üzere, Devletin ya da Hükümetin doğrudan ya da dolaylı bir şekilde pay ya da benzer ekonomik çıkarının olduğu ya da doğrudan ya da dolaylı bir şekilde Hükümet tarafından kontrol edilen herhangi bir Kuruluş anlamındadır. Bu tanımın amaçları açısından "kontrol", doğrudan ya da dolaylı olarak, oy verme senetlerinin tasarrufu, sözleşme, yasa ya da başka bir yolla bir Kişinin yönetiminin ve politikalarının yönünü belirleme ya da belirlemeye neden olma gücüne sahip olmak anlamındadır, yalnız bir MEP İştirakçisi, MEP İştirakçisi görevini yürüttüğü sırada bir Devlet Kuruluşu olmayacaktır.

"Devlet Transit Boruhattı Mercii", Bölüm 2.2'de tanımlanmıştır.

"Vergi Dairesi", Türkiye Cumhuriyeti Vergi Dairesi ve onun herhangi bir halefi anlamındadır.

"Vergiler", (finansal müeyyideler ve idari cezalar da dahil olmak üzere) ilgili faiz, ceza ve para cezalarıyla birlikte, Devlet Makamları tarafından konan ya da onlara ödenmesi gereken, mevcut ve gelecekteki vergiler, harçlar, resimler, gümrük vergileri, gümrük resimleri, katkılar, ücretler, vergi meblağları ve diğer benzer yükümlülükler ve "Vergi" yukarıdakilerden herhangi birini ifade eder.

"Ülke", Devletin uluslararası hukuk uyarınca idare veya hükümranlık haklarına sahip olduğu, Arazi toprağı, karasuları, havasahası, ile deniz taşımacılığı alanlarıdır.

"Türk Hukuku",Türkiye Cumhuriyetinin tüm yasal rejimini teşkil eden organik hukukunu oluşturan, bağlayıcı ve yasal olarak yürürlükte olan, Anayasa, tüm diğer yasalar, kanunlar, kanun hükmünde kararnameler, kararnameler, tüzükler, yönetmelikler, tebliğler, açıklamalar, ilke kararları, talimatlar, normatif işlem ve politikalar, Türkiye Cumhuriyetinin uluslararası anlaşmaların onaylanması veya uygulanması için gereken tüm iç yasamalar, kanunlar ve kararnamelerle birlikte taraf olduğu veya olabileceği tüm uluslararası anlaşmalar, ve bu tür yasal belgelerin mevcut hukuki yorumları dahil, Türkiye Cumhuriyeti kanunları demektir.

"Anahtar Teslimi Müteahhitlik Anlaşması" işbu Anlaşmanın 2. Ekinde olup bununla aynı tarihi taşıyan, Anahtar Teslimi Müteahhitlik Anlaşmasına uygun olarak zaman zaman uzatılabilen, yenilenebilen, değiştirilen, düzenlenen veya başka türlü tadilatta bulunulan belirli bir anlaşma demektir.

"Anahtar Teslimi Müteahhidi" Anahtar Teslimi Müteahhitlik Anlaşmasına uygun olarak müteahhit olarak belirtilen taraf demektir.

"K.D.V." mallar, işler, hizmetler veya teknoloji tedariki için geçerli katma değer Vergisi ve diğer benzeri Vergiler demektir.

"Yıl" bir Miladi takvim yılı demektir.

EK 2

PROJEYLE BAĞLANTILI OLARAK ÜLKEDEKİ ARAZİ HAKLARI

1. ARAZİ HAKLARI

1.1. Ek-4, projenin aşamalı olarak yürütülmesinin icabettirdiği (daha sonra yapılacak tamirat, yenileme, kapasite arttırımı, uzatma da dahil olmak üzere), MEP İştirakçilerince, Devlet Makamlarına önceden bildirilen, Devlet makamlarınca Türk Hukukuna uygun olarak elde edilen ve Proje doğrultusunda MEP İştirakçilerine verilen, Ülkedeki arazi haklarını ve bağlı hakları (Münhasır kullanım, tasarruf ve kontrol hakları, giriş ve çıkış hakları, arazi üstünde ve/veya altında inşaat yapma hakkı, üçüncü şahısların arazilerine girme ve Proje Faaliyetlerini gerçekleştirme yetkileri ve Ülke üzerindeki diğer benzer tüm haklar dahil) açıklamakta ve öngörmektedir.

1.2 MEP İştirakçilerine tanınan Arazi Hakları, MEP İştirakçileri tarafından bütün Devlet Makamlarına ve üçüncü taraflara karşı kabili icra ve infaz olacaktır.

1.3 Devlet Makamları, etkilenen mülklerin ve/veya Arazi Hak sahiplerinin ve kullanıcılarının, Tesislerin yapımı ve işletilmesini ve diğer bütün Proje Faaliyetlerinin gerçekleştirilmesini sağlamak için Devlet Makamları tarafından elde edilen ve daimi, geçici ya da zaman zaman MEP İştirakçileri'ne verilen bütün Arazi Haklarını gözetmelerini ve onlara uymalarını sağlayacaktır. Önce ifade edilenler ve bu Ek'in eklendiği bu Anlaşmada verilenler sınırlandırılmaksızın, Devlet Makamları, Tesisleri etkileyen tecavüzler ya da üzerinde Daimi Arazi Haklarının oluştuğu bölgelere tecavüzler de dahil olmak üzere, üçüncü şahıslar tarafından MEP İştirakçileri'ne yöneltilen herhangi bir müdahaleyi önleme ya da bu müdahaleyi bertaraf etmede MEP İştirakçilerine, yardımcı olacaklardır.

1.4 Yukarıda ifade edilenlere bağlı olarak ve bu Ek'in eklendiği Anlaşmada sağlananlar sınırlandırılmaksızın, Arazi Hakları, Projenin aşamalı olarak gerçekleştirilmesi için verilen ve verilecek hakların hepsini kapsayacaktır.

2. AŞAMA 1 - İNŞAAT ÖNCESİ AŞAMA (GÜZERGAH SEÇİMİ)

2.1 İlgilenilen Koridor

Güzergahın belirlenmesi için verilecek ve gerekli olabilecek haklar sınırlandırılmaksızın, inşaat öncesi aşamada, milli güvenlik, savunma, kamu güvenliği ve sivil havacılık ile diğer benzer konularla ilgili olarak, aşağıdaki haklar, Türk Hukukunun ilgili hükümlerine tabi olarak Devlet Makamları tarafından elde edilecek, güvence altına alınacak ve İlgilenilen Koridorla ilgili olarak MEP İştirakçileri'ne verilecektir:

(i) Ülke sınırları boyunca ve içinde sabit kanatlı uçak ya da helikopter keşif aracı uçurma ve indirme hakları.

(ii) Fotoğraf ve video kaseti ile İlgilenilen Koridor içindeki herhangi bir mülkü haritalama ve kaydetme hakları.

(iii) Diğer değerlendirmeler arasında masabaşı güzergah çalışmaları için İlgilenilen Koridora ait detaylı haritalara ve fotoğraf kayıtlarına erişim ve kullanma hakları.

(iv) Sözkonusu sahanın fotoğraf/video kayıtlarını yapma hakkı da dahil olmak üzere, keşif faaliyetlerini gerçekleştirmek için taşıt ve araçlara, Ülke sınırları içinde ve sınır ötesinde karayollarına ve diğer yollara ve karasularına, zaman zaman ve aralıklı olarak serbest ve güvenli giriş çıkış ve ulaşım hakları.

MEP İştirakçileri, kendi takdirleriyle, daha önce seçilmiş İlgilenilen Koridor içerisinde ya da bir kısmında Tesislerin inşa ve tesisinin uygun olmadığı kanaatine varırsa, bu durumu Devlet Makamlarına bildirme hakkına sahip olacaklardır ve daha önce belirtildiği gibi, MEP İştirakçileri, mevcut olanı değiştirme ya da sonraki çalışma için yeni bir İlgilenilen Koridor seçme hakkını da elde edeceklerdir.

2.2. Tercih Edilen Koridor

İlgilenilen Koridor tayin edildikten ve Devlet Makamlarına sunulan bir bildiri ile teyit edildikten sonra ve Proje Faaliyetleri yürütmek için verilecek ve gerekli olabilecek haklar sınırlandırılmaksızın, tüm İlgilenilen Koridor ile ilgili olarak aşağıdaki haklar istenecek ve bu haklar, Devlet Makamları tarafından elde edilecek ve güvence altına alınacak ve MEP İştirakçileri tarafından Tercih Edilen Koridorun seçimi için MEP İştirakçilerine verilecektir:

(i) Bölüm 2.1'de tanımlanan bütün haklar ve ek olarak MEP İştirakçilerinin takdiriyle (geçici ve/veya sürekli ulaşım yolları inşa hakkı da dahil olmak üzere) detaylı yol keşifleri için Ülke sınırları içinde ve sınır ötesinde karayollarına motorlu araçla giriş çıkış;

(ii) Devlet Makamlarının merkezi, bölgesel, mahalli seviyelerde elinde tuttuğu bütün ilgili ve sınıflandırılmamış bilgiye tam ve mutlak ulaşım hakkı;

(1) - jeoloji

(2) - hidroloji ve arazi drenajı

(3) - arkeoloji

(4) - ekoloji

(5) - madencilik, maden rezervleri ve atık sahaları

(6) - Devletin ilgili topografik standart ve kriterlerini de içeren kentsel ve kırsal planlama ve imar planları

(7) - çevre

(8) - sismoloji

(9) - karayolları ve deniz yolları

(10) - Boruhattı geçişleri dahil olmak üzere kamu altyapı tesisleri ve ticari altyapı tesis bilgileri

(11) - halihazırda veya önceden Devletin yasaklı bölge ilan ettiği sahalar

(12) - Yerel Makamların yapısı ve mevzuatları

(13) - tarım ve ormancılık

(14) - halihazırda veya daha önce arazinin genişleme, mülkiyet, kullanım ve zilyetliği

(15) - meteoroloji

(16) - oşinografi

(iii) MEP İştirakçileri, kendi takdirleriyle, daha önce seçilmiş Tercih Edilen Koridor içerisinde ya da bir kısmında Tesislerin inşa ve tesisinin uygun olmadığına karar verirlerse, Devlet Makamlarına bildirme hakkına sahip olacaklardır ve daha önce söylendiği gibi, MEP İştirakçileri, mevcut olanı değiştirme ya da sonraki çalışma için yeni bir Tercih Edilen Koridor seçme hakkını da elde edeceklerdir.

2.3 Belirlenmiş Koridor

(i) Bölüm 2.1 ve 2.2'den elde edilen bilgiye göre, Belirlenmiş Koridor MEP İştirakçileri tarafından tanımlanacak ve Devlet Makamlarına bildirilecektir. Belirlenmiş Koridor içinde MEP İştirakçileri ve onların Müteahhitleri bu kısımda verildiği gibi daha detaylı çalışmalar gerçekleştireceklerdir.

(ii) Belirlenmiş Koridorla ilgili olarak, Devlet Makamları, Bölüm 2.1 ve 2.2'de tanımlanan haklara ilave olarak gerekli ek Arazi Haklarını elde edecekler ve güvence altına alacaklar ve bu hakları MEP İştirakçileri'ne vereceklerdir ve böylece MEP İştirakçileri, aşağıdaki faaliyetler için Belirlenmiş Koridor içinde giriş çıkış ve geçiş hakkına sahip olacaklardır:

(1) MEP İştirakçilerinin takdiriyle Ülke içinde veya sınır ötesinde yaya ve motorlu araç giriş çıkışı gerektiren, Devletin ilgili topoğrafya standartlarına ve kriterlerine uygun olarak topografik çalışma. Bu haklar, MEP İştirakçileri tarafından bildirildiği gibi; arazi çalışmasının gerçekleştirilmesi için gerekli alanın dışına taşacacaktır ve Belirlenmiş Koridorun dışına da çıkabileceketir.

(2) Hendek açmak veya kuyular kazmak ve bilgi toplamak üzere araziye ve karasularına girmek için taşıtlar, araçlar, ekipman ve hizmet personeline, gerektiğinde çıkan malzemeleri bölgeden uzaklaştırma hakkı da dahil olmak üzere, jeoteknik arazi çalışması hakları;

(3) Daha ileri analiz için toprak numuneleri almak ve götürmek üzere Araziye taşıt ve yaya girişi gerektiren, katodik koruma sistemi için gerekli olan toprak direnci ve numunesi çalışmaları.

(4) Zaman zaman Arazi ve karasularında etüd çalışmaları

(iii) Araştırma yapma hakkı, gerekli verileri toplamak için bölgede ölçme cihazı bırakma hakkını da içerecektir.

2.4 Bu Ekin bağlı olduğu Anlaşmanın 23.7. Bölümü hükümlerine tabi olarak, MEP İştirakçileri, Ek 4'te tanımlanan faaliyetlerle ilgili olarak MEP İştirakçileri ve onların Müteahhitleri tarafından elde edilen herhangi bir veri ve bilgiyi kullanma, ifşa ve yurt dışına gönderme hakkına sahip olacaklardır.

2.5 MEP İştirakçileri, kendi takdirleriyle, daha önce seçilmiş Belirlenmiş Koridor içerisinde ya da onun bir kısmında Tesislerin inşa ve tesisinin uygun olmadığı kanaatine varırlarsa, bu durumu Devlet Makamlarına bildirme hakkına sahip olacaklardır ve daha önce belirtildiği gibi, MEP İştirakçileri, mevcut olanı değiştirme ya da sonraki çalışma için yeni bir Belirlenmiş Koridor seçme hakkını da elde edeceklerdir.

3. AŞAMA 2 - TESİSLERİN İNŞASI VE TESİSİ AŞAMASI

Eğer MEP İştirakçileri, yalnızca kendi takdirleriyle daha önceden seçilen Belirlenmiş Koridor içerisinde Tesislerin inşası ve tesisine uygun olduğuna karar verirlerse, MEP İştirakçileri, bunu Devlet Makamlarına bildirme hakkına sahip olacaklardır ve Belirlenmiş Koridor bundan sonra İnşaat Koridoru olarak ayrılacaktır. Bu belirlemeden en kısa süre sonra, Devlet Makamları, aşağıdaki Arazi Haklarını MEP İştirakçileri için elde edecek, güvence altına alacak ve onlara vereceklerdir:

3.1 MEP İştirakçileri tarafından geçici ya da daimi yollar inşa edilmesi ve bu yolların korunması ve zaman zaman ayrılan hava sahalarının kullanılması da dahil olmak üzere, bütün inşaat malzemesi, tesis ve teçhizatının Ülke sınırları içinde ve sınır ötesinde kara ve hava yoluyla herhangi bir engelleme olmaksızın taşıma hakkı.

3.2 Boru depolama yerleri, şantiye tesisleri, yakıt depolama yerleri, park alanları, yollar ve diğer faaliyet alanlarının dahil olduğu bütün Proje Faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi için, önerilen Tesislerin yakınında ve uzağında başka Araziler seçme ve kullanma hakkı.

3.3 Jeneratör ve enerji nakil hattı techizatı kurma ve bunları var olan herhangi bir elektrik kaynağına bağlama ve gerektiğinde böyle bir kaynaktan İnşaat Koridoruna kablo çekme hakkı.

3.4 Bu tür arazilere ve karasularına, Tesislerin inşası ve tesis edilmesi için gerekli malzemeyi ve techizatı getirme ve inşa ve daha sonra Tesisleri kullanma, bakım, koruma, onarım, değiştirme, yenileme, büyütme, genişletme, kontrol, kaldırma ve kullanımdan çekme hakları ve inşaat ve tesis işlerine başlama ve bunları üstlenme hakkı.

3.5 Her bir Arazi sahibinin ve/veya Arazinin üzerinde bulunanların, MEP İştirakçileri tarafından Devlet Makamları yoluyla elde edilen haklardan haberdar edildiklerine, buna rıza gösterdiklerine ve/veya bunun için Türk Hukukuna göre hakların karşılandığına dair belge isteme hakkı;

3.6 Arazi sahiplerinin ve arazi kullanıcılarının adları ve adresleri ve İnşaat Koridorunun her iki yanında iki yüz elli (250) metreye kadar yer alan bütün mülklerin detaylarını gösteren planlarda tanımlanan Arazi mülkiyet detayları da dahil olmak üzere, Arazi sahipleri ve kullanıcıların detaylarını Devlet Makamlarından alma hakkı.

3.7 (Geçici ya da kalıcı yollar inşa etme ve kullanma hakkı da dahil olmak üzere) Tesislerin yapımından ve işletilmesinden etkilenmeyen, İnşaat Koridoru ile karayolu arasında bulunan diğer Araziler üzerinden geçiş hakkı da dahil olmak üzere, Proje Faaliyetlerini yürütmek üzere MEP İştirakçileri ve onların Müteahhitleri tarafından

istenildiği durumda diğer bütün Araziler üzerinden geçiş hakkı. Bu güzergahlar, yollar yapılmadan ve/veya kullanılmadan önce MEP İştirakçileri tarafından bir bildirimle tanımlanmalıdır.

3.8 Arazi üzerinde münhasır kullanım, tasarruf ve kontrol, ve üstünde ve/veya altında inşaat yapma hakkı, ve bu Arazi Haklarından engelleme veya kesinti olmaksızın sulh içinde yararlanma hakkı.

3.9 MEP İştirakçilerinin önceden yazılı rızası alınmadan aşağıdaki hallerin herhangi bir kişi için kanunsuz sayılacağı hususundaki hakkı;

(i) Tesislerin her iki yanında beş yüz (500) metre içerisinde patlayıcı kullanmak;

(ii) Tesislerin her iki yanında elli (50) metre içerisinde temel kazıkları çakmak;

(iii) İnşaat Koridoruna ya da Proje Faaliyetlerini gerçekleştirmesi için MEP İştirakçileri'ne verilen diğer alanlara girmek;

(iv) MEP İştirakçileri'nin hak sahibi olduğu Arazi Hakları ile, herhangi bir yol, demiryolu, elektrik hattı, tesisat, Boru hattı ve amme tesisinin ("Kesişen Proje") kesmesi veya etkilemesi ve Kesişen Proje Devlet Makamlarınca onaylanmadan ve aşağıdakiler Kesişme Projesini öneren Taraf tarafından MEP İştirakçilerine temin edilmeden, MEP İştirakçilerinden Kesişen Projeyi onaylamaları talep edilmeyecektir. (1) MEP İştirakçilerinin, kendi takdirleriyle, Kesişme Projesini güvenli, etkin ve Proje Faaliyetleri ile makul olmayan biçimde çelişmeyecek şekilde yürütmenin uygulanabilirliğini değerlendirmelerini sağlamak amacıyla, önerilen Kesişme Projesinin MEP İştirakçilerinin kanaatine göre yeterli detayları (2) Kesişen Projeyi uygulamak için MEP İştirakçilerince oluşturulacak masraflar için MEP İştirakçilerine bir tazminat garantisi

3.10 Türk Hukukuna uygun olarak, inşaat ve daha sonra tamir, yenileme, kapasite arttırma ya da uzatma işlemlerinin dahil olduğu Proje Faaliyetleri için, mahallinden inşaat malzemesi çıkarma ve temin etme, ortaya çıkan atıkları atma hakkı.

3.11 Herhangi bir düzenleyici ve diğer idari icaplara uygunluk için ilave şartlar.

4. AŞAMA 3- İNŞAAT SONRASI AŞAMA

4.1 Tesislerin tamamlanmasından sonra, MEP İştirakçileri, tümü Devlet Makamlarınca elde edilip güvence altına alınacak ve MEP İştirakçileri'ne verilecek aşağıdaki Arazi Haklarını talep edeceklerdir:

(i) Boru hattı Koridoru ve diğer Daimi Arazilerde, üzerinde ve/veya altında inşaat yapma hakkı da dahil olmak üzere münhasır kullanım, tasarruf ve kontrol etme hakkı.

(ii) Daha önce tanımlanan bütün haklara ilaveten Tesisleri inşasından sonra (geçici ve daimi yolları içeren fakat bunlarla sınırlı olmayan) bu Tesisleri kullanma ve onlardan faydalanmayı sağlayacak şekilde, Boru hattı Koridoru ve diğer Daimi Arazi içinde ilave Tesislerin yapımı ve kullanılması ve ilerideki bakım, koruma, tamir, değiştirme, yenileme, büyütme, kapasite genişletilmesi, uzatma, kontrol, sökülmesi, değiştirme ve herhangi birini kullanımdan çıkarma hakkı.

(iii) MEP İştirakçilerinin gerekli görmesi halinde herhangi bir teçhizat ilave etme hakkı.

(iv) Türk Hukukunun ilgili hükümlerine uygun olarak, Ülkenin sınırları içinde ve ötesinde Tesislerin güzergahı boyunca uçuş, kontrol ve Tesislerin güvenli ve etkili şekilde işletilmesini sağlamak için gerekli görülen yerlere iniş hakkı.

(v) MEP İştirakçilerince gerekli görülen yer ve durumlarda, Proje için gerekli SCADA, işaret direkleri, katodik koruma test direkleri ve havadan görülen işaret

plakaları ya da sinyal teçhizatı, diğer teçhizat veya tesisat dahil olmak üzere Tesisleri kurma ve bunları koruma hakkı.

(vi) Acil durumlarda önceden haber vermeksizin, Boru hattı Koridoru ve herhangi bir Daimi Arazi ile karayolu arasındaki arazilerin üzerinden geçiş hakkı.

(vii) Proje Anlaşmalarına bağlı olarak, MEP İştirakçileri ve Hisse Sahiplerinin belirleyebileceği hüküm ve şartlar altında Tesislerin üçüncü şahıslarca kullanımına izin verme hakkı.

5. RESMİ TEBLİGATLAR

5.1 Bu Ek'in bir parçası olduğu Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasının Yürürlük Tarihinden itibaren on beş (15) gün içinde MEP İştirakçileri ve Hükümet, iletişim kurmaya, çeşitli tebliğler vermeye ve burada tanımlanan değişik hakları elde etmeye ve teyit etme ve korumaya yetkili kılacakları şahısları, temsilcileri ve düzenleyici kurumları birbirlerine yazılı olarak bildireceklerdir. Bu bildirilen irtibat şahıs veya kurumları, (acil durumlar hariç) en az on beş gün (15) önceden yazılı ihbarda bulunmak kaydıyla zaman zaman değiştirilebileceklerdir.

6. TANIMLAR

6.1 Bu Ek'te baş harfi büyük harflerle yazılmış kavramlar aksi belirtilmedikçe, bu Ek'in ekli olduğu bu Anlaşmada belirtilenlerle aynı anlamda olacaktır. Ayrıca, aşağıdaki terimler, karşılarında verilen anlamlara sahip olacaktır:

"İlgilenilen Koridor", MEP İştirakçileri tarafından Devlet Makamlarına bildirilen, on (10) kilometre genişliğinde ve Giriş Noktasından Çıkış Noktasına kadar uzanan Arazi bölgesi anlamındadır.

"Tercih Edilen Koridor", MEP İştirakçileri tarafından Devlet Makamlarına bildirilen, İlgilenilen Koridor içerisinde beş yüz (500) metre genişliğinde ve Giriş Noktasından Çıkış Noktasına kadar uzanan Arazi bölgesi anlamındadır.

"Belirlenmiş Koridor", MEP İştirakçileri tarafından Devlet Makamlarına bildirilen, Tercih Edilen Koridor içerisinde yüz (100) metre genişliğinde ve Giriş Noktasından Çıkış Noktasına kadar uzanan Arazi bölgesi anlamındadır.

"İnşaat Koridoru", MEP İştirakçileri tarafından Devlet Makamlarına bildirilen, (üzerindeki bölgenin belli bir yüksekliğe kadar münhasır kontrolü ve yer altında belirli bir derinliğe kadar olan haklar da dahil olmak üzere), Tercih Edilen Koridor içerisinde yirmi iki (22) metre genişliğinde olan ve Giriş Noktasından Çıkış Noktasına kadar uzanan, içinde Boru hattı Koridorunun ekseninin yer alacağı arazi parçası ve içinde bu Ek'te anlatılan 2. aşamada ifade edildiği üzere inşa ve tesis aşaması için gerekli görülen Arazi Haklarının uygulanacağı, MEP İştirakçileri tarafından yalnızca kendi takdirleriyle Proje Faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi için makul derecede gerekli olarak belirlenen diğer bölgeler anlamındadır.

"Boruhattı Koridoru", (üzerindeki bölgenin belli bir yüksekliğe kadar münhasır kontrolü ve Arazinin yer altında belirli bir derinliğe kadar olan haklar da dahil olmak üzere), İnşaat Koridoru içerisinde sekiz (8) metre genişliğinde olan, Giriş Noktasından Çıkış Noktasına kadar uzanan bir arazi parçası anlamındadır.

"Daimi Arazi" Bu Anlaşmada Bölüm 4.1(iii)'de açıklanan hak ve Bölüm 7.2(vii) ve Ek 4'de açıklanan prosedüre dayalı olarak, (i) Boruhattı Koridoru ve (ii) Proje süresince zaman zaman Tesislerin üzerinde veya altında bulunduğu yerler olarak kullanılmak üzere MEP İştirakçilerinin kendi iradeleriyle Devlet Makamlarına

bildirilen (bitişik veya bitişik olmayan) diğer belirlenmiş arazi parçaları demektir.

"Giriş Noktası", MEP İştirakçileri tarafından Türkiye Cumhuriyeti – Gürcistan kara sınırı üzerindeki kırk iki derece, kırk dokuz dakika Doğu (42°49' D) ile kırk üç derece, on sekiz dakika Doğu (43°18' D) boylamları arasında seçilecek bir noktada, MEP Sisteminin Türkiye Cumhuriyeti'ne girdiği nokta anlamındadır.

"Çıkış Noktası", Türk şehri Ceyhan'da ya da onun yakınında MEP İştirakçileri tarafından seçilen noktada Tesislerin sona erdiği nokta anlamındadır.

Bir karayolundan herhangi bir giriş çıkışa yapılan atıf, inşaat tesisi ve teçhizatı için kullanılmaya uygun yedi (7) metreden daha az olmayan genişlikteki giriş çıkış anlamındadır.

EK 3
UYGULAMA USULLERI

Bu Uygulama Usulleri, Proje Faaliyetleri veya Projenin gerçekleştirilmesi ve yürütülmesiyle bağlantılı olarak ortaya çıkan hususlarda uygulanan belirli prensip, standart ve anlaşmaları ortaya koyar. Büyük harfle başlayan tüm tanımlar, aksi belirtilmedikçe, bu Uygulama Usullerinin eklendiği Anlaşmada belirtildiği aynı anlamda olacaktır. Proje Faaliyetlerinin veya çalışmalarının Projenin gerçekleştirilmesi veya yürütülmesi ile bağlantılı olarak yapılması durumunda, MEP İştirakçileri tarafından veya onlar adına, uluslararası camia tarafından bu Projeyle kıyaslanabilecek Petrol boru hattı projelerinde genellikle uyulan, böyle Proje Faaliyetleri veya çalışmaları, standartları ve uygulamaları yürüten Kişinin kanaatine göre şartların aşağıda ortaya konan standartların farklı bir uygulamaya izin verdiği veya gerektirdiği görüşünde olması haricinde, aşağıdaki kurallar uygulanacaktır. Gelecekte uygulanacak faaliyetlerle ilgili standartlar konusunda bir şey belirtmediği durumda, uluslararası camiaca uygulanan, bu Projeye emsal teşkil edecek Petrol boru hattı projeleri ile ilgili standartlar tatbik edilecektir.

1. TEKNİK STANDARTLAR

1.1 Herhangi bir Tesisin yapımı veya işletilmesi veya herhangi bir Proje Faaliyetinin yürütülmesi amacıyla, aşağıdaki cemiyetlerin zaman zaman yürürlükte olan standartları, kabul edilecektir.

API	-	Amerikan Petrol Enstitüsü
ANSI	-	Amerikan Ulusal Standartlar Enstitüsü
ASME	-	Amerikan Makine Mühendisleri Cemiyeti
ASNT	-	Amerikan Tahribatsız Muayene Cemiyeti
ASTM	-	Amerikan Test ve Malzeme Cemiyeti
AWPA	-	Amerikan Ahşap Koruyucuları İmalatçıları Birliği
AWS	-	Amerikan Kaynak Cemiyeti
GBE	-	İngiliz Gaz Uygulama Şartnameleri
BSI	-	İngiliz Standartlar Enstitüsü
DIN	-	Alman Standartlar Enstitüsü
IEC	-	Uluslararası Elektroteknik Komisyonu
IEEE	-	Elektrik ve Elektronik Mühendisleri Enstitüsü (ABD)
IP	-	Petrol Enstitüsü (İngiltere)

ISA	-	Amerikan İnstrument Cemiyeti
ISO	-	Uluslararası Standartlar Organizasyonu
NACE	-	Korozyon Mühendisleri Ulusal Birliği (ABD)
NEMA	-	Ulusal Elektrikli Cihaz İmalatçıları Birliği (ABD)
NFPA	-	Ulusal Yangınla Mücadele Birliği (ABD)
SSPC	-	Çelik Konstruksiyon Boyama Konseyi
UBC	-	Üniversal İnşaat Standartları

1.2 MEP İştirakçileri, MEP İştirakçileri tarafından veya onlar adına Türkiye Cumhuriyeti Ülkesi içindeki bürolarında bu tür faaliyetlerin yürütülmesi sırasında, Proje Faaliyetlerine ilişkin inşaatlar için uygulanan tüm standartların birer nüshasını (İngilizce) bulunduracaklardır.

2. PROJE FAALİYETLERİ

2.1 MEP İştirakçileri ve MEP İştirakçileri veya herhangi bir işlatme şirketi adına hareket eden herhangi bir İşletme Şirketi veya Kişi, Proje Faaliyetleri veya MEP İştirakçileri adına gerçekleştirilen ve yürütülen Proje esnasında;

(i) bu Projeye emsal teşkil edebilecek Petrol boruhattı projelerinde uluslararası camiaca genel kabul gören yeterli uluslararası Petrol endüstrisi standartlarına ve uygulamalarına riayet edeceklerdir;

(ii) bu Uygulama Usullerinin ekli olduğu Anlaşma ve herhangi diğer bir Proje Anlaşmasının icaplarına ve hükümlerine riayet edeceklerdir; ve

(iii) hareket eden Kişi kendi kanaatine göre makul olarak, basiretli bir işletmecinin bu şartlarda alacağı, herhangi bir tedbiri alma hakkına sahip olacaklardır.

2.2 MEP İştirakçileri ve MEP İştirakçileri veya herhangi bir işlatme şirketi adına hareket eden herhangi bir İşletme Şirketi veya Kişi, Proje Faaliyetleri veya MEP İştirakçileri adına gerçekleştirilen ve yürütülen Proje esnasında;

(i) Gürcistan ve Türkiye Cumhuriyeti arasındaki uluslararası sınırda veya yakınlarında ve geçiş noktasında, uygulanan API ASTM standartlarına uygun olarak, Petrolün devamlı bir şekilde ölçümünü yapabilecek vasıfta sayaç ve kalibrasyon cihazlarını ve Petrol temel çökeltisi ve su oranını belirlemek için numune alma cihazları kurulup idame ettirecektir. Yerleştirilen cihazlar MEP İştirakçileri tarafından, yapımın tamamlanmasından sonraki ilk iki Yıl içinde her takvim ayında en az bir kere ve bu dönemden sonra da genel olarak kabul edilen uygulamalara ve standartlara ve bu cihazların satıcıları tarafından belirlenen tüm usullere uygun olarak (veya sürekli hassasiyetlerini etmek için gerekli ise daha sık olarak), işletim koşulları açısından test edilip, ayarlanacaktır;

(ii) Tesisler yoluyla nakledilen Petrolün sürekli ölçümünü yapacak ve düzenli aralıklarla numune alacaklardır; ve

(iii) geçen akışkana ait sayaç okumalarının, düzeltme faktörlerinin, sıcaklığının, basıncının, özgül ağırlığının, çökeltisinin ve su oranının ve diğer gerekli değerlerinin aylık kayıtlarını doğru ve eksiksiz olarak tutacaklardır.

Herhangi bir deniz terminali de dahil tüm gümrük muhafaza kontrol noktalarında ve giriş ve çıkış noktalarındaki Petrol akışını gümrük muhafaza kontrol sayaçları vasıtasıyla ölçmek için API standart ve yöntemleri kullanılacaktır. API standart ve usulleri, API'nin Standart Numune Alma Metodu veya Petrol Ölçüm Standartları El Kitabından alınacak veya bunlar tarafından temin edilecektir.

3. ÇEVRE, SAĞLIK VE EMNİYET

3.1 Tesislerin inşaatı, sonraki inşaat faaliyetleri, kapasite arttırımı, yerlerinin değiştirilmesi, onarımı, değiştirilmesi, devreden çıkarılması, sökülmesi, kaldırılması, kullanılması veya işletimi sırasında ("Boruhattı Faaliyetleri") MEP İştirakçileri, yüzey, yeraltı, deniz, hava, göl, flora, fauna, diğer doğal kaynaklar mülkler dahil çevreye olabilecek potansiyel rahatsızlıkları en az seviyeye indirmek için Azami Gayreti sarf edeceklerdir. Önlemler için öncelik sırası hayatı, çevreyi, ve mülkü korumak şeklinde olacaktır.

3.2 MEP İştirakçileri, Boruhattı Faaliyetlerine ilişkin olarak can kaybıyla sonuçlanan veya yaşamı tehdit eden veya çevre veya mülklere ciddi hasar veren tüm acil durumlar ve diğer olaylar (patlamalar, sızıntılar ve yayılmalar dahil) hakkında Hükümeti derhal haberdar edeceklerdir. Böyle bir bildirim, olayların özet bir açıklamasını ve MEP İştirakçileri tarafından durumun kontrol altına alınması ve düzeltilmesi için alınan ve planlanan tedbirleri içerecektir. MEP İştirakçileri, daha fazla zararı önlemek ve sağlığa zararlı etkileri azaltmak için alınmış tüm tedbirlerden ve böyle olayların etkilerinden Hükümeti tamamen haberdar etmek için benzeri ek raporları Hükümete sağlayacaklardır.

3.3 Yetki sahibi herhangi bir bölgesel veya Hükümet içi makamın Proje Faaliyetlerinin yer aldığı alanlara ilişkin olarak, çevre standartları çıkarması ve bildirmesi durumunda, MEP İştirakçileri ve Hükümet bunların Proje üzerindeki muhtemel etkilerini müzakere edecekler, fakat hiçbir durumda Proje, emsal teşkil edebilecek projeler için uluslararası Petrol Boruhattı endüstrisinde genellikle yaygın olan standart ve uygulamalardan farklı ve daha katı standartlara tabi olmayacaktır.

3.4 Tesislerin genel yer seçimleri öncesinde, çevresel şartlar ve Boruhattı Faaliyetlerinden doğan risklerle ilgili bir genel değerlendirme tamamlanacaktır. Bu; bir kapsam çalışması ve bir risk değerlendirmesinden oluşacaktır. Kapsam çalışması Bölüm 3.6'da daha detaylı olarak açıklanan çevresel etki değerlendirmesinin ("ÇED") içeriği ve yapısı için bir temel oluşturacaktır. Risk değerlendirmesi, projenin mühendislik tasarım gereklerine, potansiyel risk ve maliyet etkilerine ışık tutmasına hizmet edecektir.

3.5 Bölüm 3.4'de açıklanan kapsam çalışması ve risk değerlendirmesinin tamamlanmasından sonra, MEP İştirakçileri Yürürlük Tarihi itibarıyla Ülke içinde Boruhattı Faaliyetleriyle ilgili alanlarda mevcut kirlilik ve kirlenmenin niteliğiyle ilgili bir değerlendirme sağlamak için bir kirlenmiş alan durum tespit çalışması ("Durum Tespit Raporu") yapacaklardır. Bu Durum Tespit Raporu aşağıdakileri içerecektir:

(i) ilgili ve mevcut bilgilerin gözden geçirildiği bir masa başı çalışma;

(ii) Tesislerin konuşlandığı bölgeyi çevreleyen alanlardan, ilgili mevcut işler ve uygulamalar hakkında bilgi ve ilgili çevre bilgilerinin toplanması. Bu aşağıdakilerle ilgili bilgiyi içerecek fakat onlarla da sınırlı olmayacaktır.

(a) yüzey ve yeraltı jeolojisi;

(b) jeomorfoloji;

(c) kaya geçirgenliği ve akuferlerin varlığı;

(d) var olan yüzey suyunun kalite değerlendirmesi;

(e) Mevcut kirliliğin flora ve fauna üzerinde etkisi; ve

(f) belirlenmiş her bir sahadaki kirlenmenin, çevresel zararın ve kirletici maddelerin niteliksel bir değerlendirmesi.

3.6 Durum Tespit Raporunun bitirilmesinden sonra, MEP İştirakçileri Boruhattı Faaliyetlerinin ve bununla ilgili operasyonların (Ülke içindeki veya dışındaki Boru Hatları Faaliyetlerinde ötürü meydana gelen) Ülkeye olan çevresel etki değerlendirmesini yaptıracaklardır. ÇED şunları içerecektir;

(i) bir proje tanımı;

(ii) muhtemel etki alanları ile ilgili olarak bir çevresel ve sosyo-ekonomik tanım;

(iii) Tesislerin önerilen yapım ve işletimin hava emisyonları, sıvı atıklar ve katı atık üretiminin bir tahminini içeren çevresel etkisinin incelenmesi;

(iv) Belirlenen her bir etki için uygulanabilir hafifletici önlemlerin belirlenmesi ve uygulanması için bir plan;

(v) Boruhattı Faaliyetleri ile ilgili çevresel risklerin bir değerlendirmesi; ve

(vi) Bu hafifletici önlemlerin etkili olduğunu doğrulamak ve ilave etkiler belirlendiği takdirde uygun ilave hafifletici önlemlerin alınmasını sağlamak üzere bir izleme programının belirlenmesi;

3.7 Tesisler tamamlanmadan önce Boru Hatları Faaliyetleri ile ilgili olarak, MEP İştirakçileri tarafından; Ülke içinde veya Ülkeyi etkileyebilecek petrol döküntülerine karşı Petrol yayılması önlem planı ("Yayılma Önleme Planı") oluşturulup yürürlüğe konacaktır. Yayılma Önleme Planı şunları içerecektir:

(i) tüm MEP Sistemindeki potansiyel petrol yayılmasına maruz habitatların çevresel haritasının yapılması;

(ii) petrol yayılmalarının temizlenmesi için gerekli ilgili teçhizatın ve malzemelerin tedarik edilmesi;

(iii) petrol yayılması önlemini hayata geçirmek için gereken teşkilatın acil önlem ihbar ayrıntıları ve ilgili teçhizatlarının yerleştirilmesi için planlar;

(iv) sonuçta kirlenmiş maddelerin arıtılması ve bertarafı için planlar.

3.8 Kapsam çalışması, risk değerlendirmesi, Durum Tespit Raporu, ÇED ve Yayılma Önleme Planı (hep birlikte "Çevresel Strateji Esasları") MEP İştirakçileri tarafından seçilen bir veya daha çok uluslararası çevre danışmanlık şirketi tarafından veya bunlara danışılarak hazırlanacaktır. Çevresel Strateji Esaslarını oluşturan maddelerin giderleri ve ÇED ve Yayılma Önleme Planında belirtilen stratejinin uygulanması, Hükümetin, teknik temsilcileri ile ilgili tüm masraflardan sorumlu olması dışında MEP İştirakçileri tarafından karşılanacaktır.

3.9. Durum Tespit Raporu, ÇED ve Yayılma Önleme Planının geliştirilmesi ve tamamlanması, Proje ile ilgili olarak uygun bir Çevre Stratejisinin uygulanmasını temin etmek amacıyla aşağıdaki prosedürlere uygun olarak gerçekleştirilecektir;

(i) İlgili danışmanlık firmaları ve MEP İştirakçilerinin temsilcileri, Durum Tespit Raporu, ÇED ve Yayılma Önleme Planı süresince uygun yer ve zamanlarda Hükümetin teknik temsilcileri ile istişarelerde bulunacaktır.

(ii) Durum Tespit Raporu, ÇED ve Yayılma Önleme Planı, aşağıdaki prosedürlere uygun olarak Hükümetin onayına bağlı olacaktır.

(a) Durum Tespit Raporu, ÇED (kamunun endişelerine yeterli yanıt oluşturacak, aşağıda tarif edilen bir kapsamlı özetle birlikte) ve Yayılma Önleme Planı tamamlandıktan sonra Hükümetin onayına sunulacaktır. Her bir maddenin Ek 5'in gereklerine uygun olarak hazırlanmış olması durumunda, Hükümet bunları onaylayacaktır.

(b) Hükümet, Durum Tespit Raporu, ÇED veya Yayılma Önleme Planının bir kısmının açıklanmasını isterse veya bunların Ek 5'in gereklerine göre hazırlanmadığını tespit ederse, MEP İştirakçilerine, bu belirli sorunlar veya problemler söz konusu maddenin alınmasından sonra otuz (30) gün içinde iletilecektir.

(c) Durum Tespit Raporu, ÇED veya Yayılma Önleme Planı Hükümete sunulduktan sonra otuz (30) gün zarfında MEP İştirakçileri ilave sorun veya problemlerle ilgili hiçbir yazılı tebliğ almadığı takdirde Hükümet tarafından kabul edilmiş sayılacaktır. Hükümet belirli bir sorun veya problemle ilgili tebliğde bulunursa bu tür sorun veya problemlerle yanıt Hükümete tebliğ edildikten sonra otuz (30) gün zarfında MED İştirakçileri bu konuda hiçbir tebliğ almazsa söz konusu madde onaylanmış sayılacaktır.

(d) Hükümet Durum Tespit Raporu, ÇED veya Yayılma Önleme Planını kabul etmezse ve MEP İştirakçileri Hükümetin bu kabulü makul olmayan biçimde reddettiğini düşünüyorsa MEP İştirakçileri Hükümete düşüncelerini bildirecek ve Taraflar sorunu dostça çözümlemeyi deneyecektir. Hükümet tarafından bu bildirimin alınmasından sonra 15 (on beş) gün zarfında İhtilaf çözülmezse MEP İştirakçilerini İşbu

Anlaşmanın 18. Maddesi hükümleri uyarınca ihtilafın çözülmesini sağlayacaklardır.

(iii) ÇED aşağıdaki prosedürlere uygun olarak kamu inceleme ve yorumuna tabi tutulacaktır.

(a) ÇED'in hazırlanması sırasında, etkilenen halk ve hükümet dışı teşkilatlar, toplantılar ve sergiler yoluyla Tesislerin işletiminin niteliği hakkında bilgilendirileceklerdir.

(b) ÇED'in tamamlanmasından sonra, bu konularda yorum yapmasına imkan vermek için kamuya Projenin çevresel yönleriyle ilgili bilgi verilecektir. Bu işlemi hızlandırmak için (Türkçe) ÇED ve özet kamuya açık bir yerde inceleme ve yorumlar için mevcut bulundurulacaktır; Buna ek olarak Hükümete özetin bir bilgi kopyası aynı zamanda sunulacaktır.

(c) MEP iştirakçileri tarafından Kamunun yorumları için en fazla 60 (altmış) gün süre tanınacak, bu altmış (60) günlük sürenin bitiminden sonra ise Hükümete otuz (30) gün tanınacaktır. Hükümete sunulacak bir nihai özette (gerekirse ÇED'de değişiklik suretiyle) kamunun endişelerine makul çözümler getirildiğine dair bir belge sunulacaktır.

3.10 Çevresel Strateji Esaslarının oluşturulması ve bunun ifade ettiği çevresel stratejinin uygulanması, uluslararası Petrol Boruhattı endüstrisi tarafından genel kabul gören standart ve uygulamalara uygun olarak yapılacaktır. ÇED, (Avrupa Topluluğu Yönergesi 97/11/EC ile değişikliğe uğramış olan) Avrupa Topluluğu Yönergesi 85/337/EC'nin ilkelerine de uygun olarak hazırlanacak ve herbiri Petrol Boruhattı endüstrisi tarafından genel kabul gören standart ve uygulamalara uygun olarak tatbik edilecek veya yerine getirilecek olan aşağıdaki genel çevresel ilkeleri içerecektir:

(i) herhangi bir Petrol boşaltımı olmayacaktır;

(ii) atık Petrol, çamur, pig atıkları, kirlenmiş balast suları ve diğer atıklar, en kullanışlı çevresel seçenek kullanılarak geri dönüştürülecek, arıtılacak, yakılacak veya gömülecektir;

(iii) tüm kirli akarlar, ÇED esnasında belirlenen uygun bir yöntemle ve derişimde bertaraf edilecektir; ve

(iv) çevre standartlarına uygunluğu sağlamak üzere, emisyon izleme programları geliştirilecektir.

3.11. Hükümet tarafından onaylandıktan sonra, MEP iştirakçileri, ÇED'de belirtilmiş olan asgariye indirme ve izleme faaliyetlerini tatbik edeceklerdir. Sonuçlar raporlar halinde kamuoyuna sunulacak ve İlgili Devlet Makamlarına teslim edilecektir. ÇED izleme programı gerekirse gayri resmi biçimde güncelleştirilecektir. ÇED İzleme Programının içeriği veya tatbiki ile ilgili tüm ihtilaflar, Anlaşmanın 18. Maddesi hükümlerine uygun olarak çözümlenecektir.

3.12. Çevresel Strateji Esaslarında ifade edilen çevresel stratejinin uygulanmasına ilişkin tüm ihtilaflar; Anlaşmanın 18. Maddesi hükümlerine uygun olarak çözümlenecektir.

3.13. Anlaşmanın 11. Maddesinin genel geçerliliği sınırlanmaksızın, MEP İştirakçileri, Yürürlük Tarihinde mevcut olan ve Mevcut Durum Raporunda tespit edilen tüm koşulları içerdiği sayılan herhangi bir çevre kirliliği veya kontaminasyon, hasar veya diğer koşullardan sorumlu olmayacaktır. Yukarıdaki hususlar, mevcut koşulların tamamının saptanmasının hiçbir çalışma ile mümkün olmadığı takdir edilerek, Mevcut Durum Raporunda tespit edilmemiş olan mevcut benzer koşulların MEP İştirakçileri tarafından uygun çalışmalar ve başka deliller vasıtasıyla tespit edilmesine mani olmayacaktır.

3.14. Bu Anlaşmanın herhangi bir şekilde sona ermesinden sonraki otuz (30) gün zarfında, MEP İştirakçileri Hükümete, Tesislerin terk edilmesi veya diğer söküp kaldırma işlemleriyle ilgili alacakları önlemleri açıklayan bir yazılı plan ("Terk Planı") sunacaklardır. Terk Planı, diğer hususların yanısıra aşağıdakileri içerecektir:

a) Tüm yüzey tesislerinin kaldırılması

b) Tüm su yolları ve deniz alanlarının, seyir için tehlike teşkil eden malzeme ve ekipmandan temizlenmesi.

c) Tesislerde kalan Petrolün boşaltılması ve uygun şekilde bertaraf edilmesi

d) MEP İştirakçilerinin anılan boru hatlarını taşımayı ve başka şekilde değerlendirmeyi planlamaması halinde, gömülü boru hatları veya benzeri yeraltı tesislerinin tüm petrol kaynakları ve bağlantılarından ayrılması ve, ya bunların terk edilmesi veya terk etmenin çevreye ciddi ve bariz şekilde zarar verme riski oluşturduğu ve diğer iyileştirme yöntemlerine karşı duyarlı olmadığı bölgelerde bunların taşınması, tüm bu hususların Uluslararası Petrol Boruhattı Endüstrisi tarafından genel kabul gören standart ve uygulamalara uygun olarak yerine getirilmesi

e) MEP iştirakçilerinin anılan boru hatlarını taşımayı ve başka şekilde değerlendirmeyi planlamaması halinde, sahillerde veya su altında terk edilen boru hattının su veya uygun bir dolgu malzemesi ile doldurulması ve bu gibi boru hatlarının iki ucunun tıkanması;

f) Yüzey tesislerinin sökülüp çıkarılması ve benzer yeraltı boru hatları ve tesislerinin MEP İştirakçileri tarafından başka şekilde değerlendirilmek üzere taşınması sonucu oluşan tüm hendek, çukur ve diğer yüzey engebelerinin doldurulması; ve

g) Boruhattı Koridorunun, arazi özellikleri ve ilgili bölgede geçerli olan diğer koşullara uygun olarak yeşillendirilmesi.

Terk Planı Hükümetin onayına bağlı olacak ve makul olmayan bir gerekçeyle reddedilmeyecek veya geciktirilmeyecektir. Terk Planının Hükümete sunulmasından sonraki otuz (30) gün zarfında MEP İştirakçileri Hükümetten bazı hususları yazılı olarak belirten veya soran bir bildirim almadığı takdirde, Hükümet tarafından onaylanmış olarak kabul edilecektir. Eğer Hükümet bazı hususları yazılı olarak belirtir veya sorarsa, MEP İştirakçileri buna yazılı olarak yanıt verecek ve sonraki otuz (30) gün zarfında MEP İştirakçileri bu yanıtla ilgili bazı hususları yazılı olarak belirten veya soran bir bildirim almazlarsa Terk Planı, bu yanıtla düzeltilmiş ve değiştirilmiş olarak kabul edilmiş sayılacaktır. Hükümet Terk Planını onaylamazsa ve MEP İştirakçileri

Hükümetin bunu makul olmayan bir gerekçeyle reddettiği kanaatine varırlarsa, MEP İştirakçileri Hükümete bu konuda bildirimde bulunacak ve Taraflar ihtilaf konusunu sulh içinde çözmeyi deneyeceklerdir. Bu tür bir ihtilafın Hükümet tarafından bu bildirim alındıktan sonraki otuz (30) gün zarfında çözümlenmemesi halinde, MEP İştirakçileri ihtilafın Anlaşmanın 18. Madde hükümlerine uygun olarak çözümlenmesi yoluna gidebileceklerdir. Terk Planı onaylanıp bu konudaki ihtilaflar çözümlendiği zaman, bu Anlaşmanın sona erme tarihinden veya Terk Planının Hükümet tarafından onaylanmasından, hangisi daha geç ise, sonraki otuz altı (36) ay zarfında MEP İştirakçileri, Terk Planına uygun olarak Tesislerin terkedilmesini tamamlamakla yükümlüdür. Bahsedilen terk yükümlülükleri bundan sonra "Terk Yükümlülükleri" olarak anılacaktır.

Terk Planının Hükümet tarafından onaylanmasından sonraki otuz (30) gün zarfında, Ek 5 Bölüm 3.14'te belirtildiği üzere, MEP İştirakçilerinin Terk Yükümlülüklerini yerine getirmesini garantiye almak amacıyla MEP İştirakçileri Hükümete bir veya birden çok gayri kabili rücu doğrudan tediyeli teminat mektubu (hep birlikte "Teminat Mektubu") verecektir. Teminat Mektubu (i) MEP İştirakçileri ve Hükümet tarafından Terk Planının dahilinde belirlenecek olan makul bir toplam tutarda olacaktır, (ii) uzun süreli teminat gerektirmeyen temel borç oranı, verilme zamanında, McGraw-Hill Companies'in bir bölümü olan Standard & Poor's Corporation'a göre "A" ve bunun dengi olan veya Moody's Investors Service Inc.'e göre "A2" ve bunun dengi olan bir finans kuruluşu(lan) ("Keşideci") tarafından hükümete verilecektir, (iii) Hükümet tarafından makul biçimde kabul gören form ve içerikte olacaktır, (iv) en az bir (1) yıl süreli olacaktır, (v) Hükümet lehine olacaktır, (vi) Terk Yükümlülüklerinin MEP İştirakçileri tarafından tüm maddi açılardan yerine getirilmesine dek veya en az bir (1) yıl süreyle otomatik olarak uzayacaktır, (vii) Keşidecinin, Teminat Mektubunun herhangi bir şekilde sona ermesi veya yenilenmemesi durumunda en az otuz (30) gün önceden Hükümete yazılı bildirimde bulunmasını sağlayacaktır. Terk Yükümlülükleri yerine getirilmeyip herhangi bir mevcut Teminat Mektubunun MEP İştirakçileri tarafından yukarıdaki Prosedürlere göre (önceki çizimler için geçerli Teminat Mektubunda herhangi bir azalmayı veya tahmini kalan Terk Yükümlülüklerinin miktarında herhangi bir azalmayı ifade eden toplam bir tutarda olmak üzere) mevcut Teminat Mektubunun son ermesinden önceki (15) gün zarfında yenilenmemesi halinde, halen yerine getirilmemiş olan Terk Yükümlülüklerinin tamamlamasını güvence altına almak için, MEP İştirakçilerinin Terk Planı dahilinde sorumlu olduğu kalan Terk Yükümlülüklerine dair Hükümetin iyi niyetli tahminine bağlı tutarda, bildirilen sona erme tarihinden önce anılan onbeşinci gün itibariyle Teminat Mektubunu tedavüle koymak üzere, fakat, ciro edilen tahsisatın yerine getirilmemiş olan Terk Yükümlülüklerinin tamamlanması için yapılan asıl masrafları aşması halinde MEP İştirakçilerine Hükümet tarafından geri ödenmesi hususlarında Hükümet yetkili olacaktır.

3.15. Bu Anlaşmanın sona ermesi ve Terk Yükümlülüklerinin yerine getirilmesinden sonra MEP İştirakçilerinin çevresel hususlardaki yükümlülükleriyle ilgili olarak aşağıdaki hükümler geçerli olacaktır.

(i) Terk Yükümlülüklerinin tamamlanmasından sonra MEP İştirakçileri MEP İştirakçileri tarafından seçilen bir uluslararası çevre danışmanlık şirketine, Durum Tespit Raporunda geçerli olan standartlara uygun olarak hazırlanacak olan ve kapsam olarak benzer bir çevre değerlendirmesi ("Çıkış Ön Raporu") hazırlatacaktır. Hükümetin talebi üzerine, yukarıda açıklandığı gibi bir Çıkış Ön Raporu hazırlanırsa, bu rapor Terk Yükümlülüklerinin yerine getirilmesinden sonraki yüz seksen (180) gün zarfında Hükümete teslim edilecektir.

(ii) Bu tür bir çalışma hazırlandıktan ve Hükümete teslim edildikten sonra, Hükümetin onayına tabi olacak ve bu onay makul olmayan bir gerekçeyle reddedilmeyecek veya geciktirilmeyecektir. Çıkış Ön Raporunun Hükümete sunulmasından sonraki otuz gün içerisinde şayet MEP İştirakçilerine bazı hususları yazılı olarak belirten veya soran bir bildirim sunulmamış ise, Çıkış Ön Raporunun Hükümet tarafından tasdik gördüğü kabul edilecektir. Hükümetin bazı hususları belirtmesi veya sorması durumunda ise, sözü edilen hususların ve soruların cevabının Hükümete sunulmasından sonraki 30 gün zarfında MEP İştirakçileri eğer ilgili herhangi bir yazılı yanıt almamış olursa "Çıkış Ön Raporu" tasdik edilmiş kabul edilecektir. Hükümetin Çıkış Ön Raporunu onaylamaması ve MEP İştirakçilerinin Hükümetin kabulu makul olmayan bir gerekçeyle reddettiği kanaatine varmaları halinde MEP İştirakçileri Hükümete bu konuda bildirimde bulunacak ve Taraflar İhtilaf konusunu sulh içinde çözmeyi deneyeceklerdir. Bu tür bir ihtilafın Hükümet tarafından bu bildirim alındıktan sonra otuz (30) gün zarfında çözümlememesi durumunda bu ihtilaf bu Anlaşmanın 18. Madde hükümlerine uygun olarak çözümlenecektir.

(iii) Çıkış Ön Raporu onaylandıktan veya bu konudaki tüm ihtilaflar çözümlendikten sonra MEP İştirakçileri; Boruhattı faaliyetlerine ilişkin daha sonra ortaya çıkan olumsuz çevresel etkilerin belirlenip giderilmesi için Boruhattı Faaliyetlerinin gerçekleştiği alanları gözetlemeye devam etmekle yükümlüdür. Bu izleme ve çözümleme yükümlülüğü İki (2) yıl sürecek ve bu süre zarfında Nihai Çıkış Raporu hazırlama amaçları için Çıkış Ön Raporuna ilişkin 3.15 Bölümün yukarıda açıklanan hükümleri geçerli olacaktır. Nihai Çıkış Raporu hazırlanıp belirtilen iki yıllık sürenin sonunda Nihai Çıkış Raporu ile ilgili faaliyetler tamamlandıktan sonra MEP İştirakçileri Projeden kaynaklanan veya bununla ilgili çevresel etkilerle ilgili tüm sorumluluktan kurtulacak ve Hükümet bu konuda üçüncü kişilerin taleplerine karşı Proje İştirakçilerini koruyacak, zarar ve ziyandan mahfuz kılacaktır.

(iv) Bir Nihai Çıkış Raporu yapılıp Hükümet tarafından onaylanan bu Nihai Çıkış Raporu Ek 5'te belirtildiği üzere giderilmeyen veya önlem alınmayan Boruhattı Faaliyeti hiçbir çevresel etkisi bulunmadığını ortaya koyarsa veya bu etkiler bu standartlara uygun olarak giderilip veya başka türlü önlem alınırsa ve bu Nihai Çıkış Raporunun güncelleştirilmesinde ortaya konursa MEP iştirakçileri Projeden kaynaklanan veya bununla ilgili çevresel etkilerle ilgili tüm sorumluluktan kurtulacak ve Hükümet bu konuda üçüncü kişilerin

taleplerine karşı Proje İştirakçilerini koruyacak, zarar ve ziyandan mahfuz kılacaktır.

3.16. MEP İştirakçileri için geçerli olmaları yanında bu 5. Bölüm Hükümleri; MEP iştirakçileri dışındaki Proje İştirakçileri ve Boruhattı Faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi veya yürütülmesi ile ilgili tüm işleri için geçerli olacaktır.

4. SOSYAL ETKİ

4.1 MEP İştirakçileri, Proje Faaliyetlerinin yürütülmesi esnasında civar çevredeki insanlar ve meskun halkın can ve mülküne gelebilecek muhtemel zararları asgariye indirmek için Azami gayret gösterecektir.

4.2 Proje Faaliyetlerinin yürütüldüğü yerlerde sosyal yönetmelikler veya kurallar koyma ve yasama yetkisi olan bir bölgesel veya hükümetler arası bir makam bulunması durumunda, MEP İştirakçileri ve Hükümet, Proje üzerinde bu makamın muhtemel etkileri hakkında görüşecek fakat hiçbir halükarda Proje, benzer projeler için uluslararası Petrol Boruhattı endüstrisinde genel olarak geçerli standart ve uygulamalardan farklı veya daha sıkı standartlara tabi olmayacaktır.

4.3 Tesislerin genel yer ve güzargahının seçilmesinden önce; ilgili yerlerde bir kapsam çalışması ve bir risk değerlendirmesinden oluşan genel bir sosyal ortam çalışması yapılacaktır. Tüm bunlar, MEP İştirakçileri tarafından yapılacak (Ülke içindeki veya dışındaki Proje Faaliyetlerinden dolayı) Proje Faaliyetleri ve ilgili işlemlerin; ülke içinde sosyal etkilere ilişkin bir sosyal etki değerlendirmesi (SED) için içerik ve yapısının temelini teşkil edecektir.

4.4 Proje Faaliyetleri sırasında MEP İştirakçileri bu bölümün 2. Maddesi uyarınca Devlet Makamlarıyla SED çerçevesinde süren Proje Faaliyetlerinin etkisi hakkında görüşmek üzere toplanacaklardır.

5. ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

5.1 MEP İştirakçileri tarafından inşaat çalışmaları başlaması öncesinde yapılacak tüm gerekli deneme sondajları, Arazi sahibi ve Arazinin kullanıcısı ile istişarelerden sonra asgari rahatsızlık verilmesi suretiyle yürütülecektir.

5.2 Ek 4, Bölüm 3.6' ya göre, bu Uygulama Usullerinin eklendiği Sözleşmeye uygun bir şekilde MEP İştirakçileri' ne verilen Daimi Arazi Haklarına bitişik Arazi sahiplerine veya Arazi kullanıcılarına, Daimi Arazi Hakları üzerinde yapım çalışmalarına başlama niyetini bildirmek için, MEP İştirakçileri, Azami Gayret sarf edeceklerdir. İnşaat amaçları için gerekli boruların, araçların ve makinelerin tüm hareketlerinden komşu Arazi sahiplerine ve kullanıcılarının haberdar edileceği, makul bir programa uygun bir şekilde yerine getirilecektir.

5.3 Bu Anlaşma bağlamında MEP İştirakçileri' ne hak sağlanan Daimi Arazilere bitişik olup etkilenen Arazi sahipleri veya Arazi kullanıcıları için, uygun olarak

anlaşılabilecek geçici geçişlerin yapılması suretiyle, tüm makul gerekli ulaşım imkanları MEP İştirakçileri tarafından sağlanacaktır. Böyle geçici geçişler, mümkünse inşaat başlamadan önce kararlaştırılmış olmalıdır. İnşaat bitiminden sonra, makul bir biçimde uygun ölçüde, özel yollar ve patikalar, çalışmaların başlamadan önceki durumlarına eşit olacak bir biçimde yeniden inşa edilecektir ve Tesislerin güvenliğini ve Proje Faaliyetlerinin yürütülmesini sağlama ihtiyacıyla uyumlu olarak kullanım için hazır edilecektir.

5.4 MEP İştirakçileri, bu Uygulama Usullerinin eklendiği Sözleşmeye uygun bir şekilde MEP İştirakçileri' ne hak sağlanan Daimi Arazilere bitişik arazi parçaları arasında ve MEP İştirakçileri tarafından yapılacak herhangi bir çalışma nedeni ile geçiş daimi veya geçici olarak kesildiğinde, iletişim ve geçişin sürdürülmesi ve sağlanması için gerekli tesisleri kuracaklardır. Bu sözü edilen tesisler, iletişim ve geçişin kullanım amacına ve yılın hangi döneminde kullanılmasının beklendiğine bağlı olarak, komşu arazilerin düzenli bir kullanımını sağlayacak şekilde yapılacaktır. Eğer Proje Faaliyetlerine bağıntılı olarak komşu araziler daimi olarak tahsis edilip, Arazi ve Proje Faaliyetleri (Tesislerin güvenliği dahil) böyle bir iletişime ve geçişe izin vermezse, bu durumdan Hükümet de aynı şekilde sorumlu olacak ve herhangi bir Proje İştirakçisine karşı yapılacak tüm iddialara karşı savunacak ve tazmin edecektir.

5.5 Bu Uygulama Usullerinin eklendiği Anlaşmanın 11. Maddesi hükümlerine bağlı olarak, inşaat çalışmaları sürerken ve ilgili arazide Tesislerin tamamlanmasından sonra Boruhattının varlığı ve kullanılmasından dolayı hayvanların ek risklerine maruz kalacağı veya maruz kalmasının yüksek olduğu durumlarda, MEP İştirakçileri, böyle dolaşma riskini yok etme veya minimize etme amacıyla, uygun ve yeterli engelleri sağlamak ve sürdürmek, hayvanların dolaşmalarını önlemek için pratik tüm makul önlemleri almak için Azami Gayreti sarf edeceklerdir, bunun için gerekli çitler, ışıklandırmalar ve bariyerler uygun olduğu yerlerde yapılmalıdır. MEP İştirakçileri ile etkilenen komşu arazi sahipleri ve kullanıcıları arasında yazılı olarak aksine kararlaştırılmadıkça, çit genişliği açısından, bitişik arazide tipik olarak herhangi bir sürüyü engelleme maksadıyla yapılan yeterli çit genişliği ölçü olacaktır.

5.6 Kayaları parçalamak için patlayıcıların kullanılması gereken bir yerde, MEP İştirakçileri'nin görüşünce etkilenebilecek herkese ikaz yapılmalıdır. Uygun önleyici tedbirler alınmalıdır. Patlayıcıların herhangi bir şekilde kullanılması sadece gündüz ile sınırlı olacaktır.

5.7 Bir arazinin, karantina veya benzer tedbirler gerektiren bir bulaşıcı hastalık nedeni ile bulaşıcı alan ilan edilmesi durumunda, ilgili Hükümet Bakanlığının onayı ilk olarak alındığı istisnai durumlar haricinde, araziye giriş de dahil tüm Proje Faaliyetleri askıya alınacaktır. Bu maddedeki hiçbir hüküm, MEP İştirakçileri'nin Boruhattının patlak veya sızdırmayı tamir de dahil herhangi bir acil durumu halletmek amacıyla herhangi bir ihbarda bulunmaksızın ve bir onay almaksızın söz konusu araziye girmesine engel teşkil etmez.

5.8 MEP İştirakçileri, Proje Faaliyetlerinden doğrudan etkilenen komşu arazi sahipleri ve kullanıcıları ile birlikte, bu araziye girmeden önce bu arazi sahipleri veya kullanıcıları tarafından MEP İştirakçileri'ni uyarabilecekleri, topraktan çıkan haşerat ve hastalıklar veya diğer topraktan çıkan zararlıların yayılmasını önlemek için, gerekli makul önlemleri ve tedbirleri alacaklardır.

5.9 İnşaatın yapımı ve Arazi Haklarının yerine getirilmesi sırasında, fosil, para, herhangi bir antika veya diğer değerli maddeler keşfedilebilir. Böyle nesnelerin mülkiyetleri Türk Hukukuna göre tayin edilecektir.

EK 3

İşbu Ek 3, 18 Kasım 1999 tarihli Hükümetlerarası Anlaşmaya eklenmiş olup bunun bir kısmını teşkil eder ve ayrıca işbu Anlaşmada Ek 2 olarak açıklanmış olan Ev Sahibi Hükümet Anlaşması Ek 2 olarak geçerlidir.

(MEP İŞTİRAKÇİLERİ)

İLE

ANAHTAR TESLİMİ MÜTEAHHİDİ

ARASINDA ANAHTAR TESLİMİ MÜTEAHHİTLİK ANLAŞMASI

_____, 2000

ANAHTAR TESLİMİ MÜTEAHHİTLİK ANLAŞMASI

İŞBU ANLAŞMA, Türkiye Cumhuriyetinin, ... şehrinde ..... 2000 tarihinde,

Kuruldukları ve teşkilatlandıkları ülkenin hukukuna göre ilgili belgeler uyarınca tüzel kişiler olan

(ANAHTAR TESLİMİ MÜTEAHHİDİ)

ve

(MEP İŞTİRAKÇİLERİ)

arasında yapılmıştır.

ŞAHİTLERİN HUZURUNDA:

MADEMKİ, MEP İştirakçileri Petrolün Türkiye Cumhuriyeti piyasaları dahil olmak üzere uluslar arası piyasalara ihraç edilmesi için Azerbaycan Cumhuriyeti, Gürcistan ve Türkiye Cumhuriyeti Toprakları içinden ve bunları geçerek taşınması için MEP Sistemini geliştirmeyi, inşa etmeyi, sahip olmayı ve/veya işletmeyi teklif etmektedir;

MADEMKİ, Azerbaycan Cumhuriyeti, Gürcistan ve Türkiye Cumhuriyeti Projenin hukuki ve ticari hüküm ve şartlarına uluslar arası hukuk dayanağı ve çerçevesi kazandırmak için imzalanan Hükümetlerarası Anlaşmanın taraflarıdır;

MADEMKİ,Azerbaycan Cumhuriyeti, Gürcistan ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümetleri, kendi Devletleri ve Hükümet Makamları adına hareket etmekte olup, kendi Ülkeleri içinde Projenin uygulanmasını kolaylaştırmak ve desteklemek için Hükümetlerarası Anlaşmaya ek olarak Ev Sahibi Hükümet Anlaşmalarına girmişlerdir;

MADEMKİ,Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Ev Sahibi Hükümet Anlaşması altında Anahtar Teslimi Müteahhidinin performansını garanti etmekte ve MEP İştirakçilerine Türkiye Cumhuriyeti'nin bu Anlaşma uyarınca Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından ödenecek tutarların ödemesini garanti ettiği Hükümet Garantisini vermektedir;

MADEMKİ,Tümü (burada tarif edilen) Götürü Bedel üzerinden işbu Anlaşmada belirtilen hüküm ve şartlara dayalı olarak anahtar teslimi esasına göre temin edilecek İşin tasarımı, mühendisliği, tedariki, inşası, çalıştırılması, teslimi, test edilmesi ve ilgili mallar, işler, hizmetler ve teknolojileri Anahtar Teslimi Müteahhidi tedarik etmek istemekte ve MEP İştirakçileri almak istemektedir;

ŞİMDİ, BU NEDENLE; yukarıda belirtilen hususlar çerçevesinde Taraflar işbu Anlaşmayla aşağıdaki şekilde mutabakata varmışlardır:

MADDE 1
Tanımlar

İşbu Anlaşmada kullanılıp bu Anlaşma içerisinde başka türlü tanımı verilmemiş olan büyük harfle başlayan tabirler (tekrarlar da dahil) aşağıdaki anlamları taşıyacaktır:

1.1 Tanımlar

"Kabul Edilebilir Kredi Mektubu" işbu Anlaşmadaki Teminat tanımında kendisi için belirtilen anlamı taşıyacaktır.
"İlave Tutarlar" işbu Anlaşmanın Bölüm 10.5.2'sinde belirlendiği anlama haizdir.
"İlave Gider İfşası" herhangi bir zamanda; (i) en yakın tarihte sunulmuş Bağımsız Mühendislik Kurumu Raporunda sözkonusu zamanda yansıtıldığı şekilde Tesislerin Beklenen Giderinden aşımı (ii) Götürü Bedelin üzeri anlamındadır.
"İlave Fon İhtiyacı" herhangi bir zamanda ; eğer sözkonusu ise , İlave Gider İfşasının anılan zamanda Gerekli Teminat Tutarını aşan miktarıdır .
" Yeniden Hesaplanmış Teminat" Kısım 10.2.3 uyarınca Gider İhtilafının halli için düzenlendiği üzere; Başlangıç Teminatı Sunuş Tarihindeki Gerekli Teminat anlamındadır.
" Yakınlık " Herhangi bir kişiyle ilgili olarak " Bağlı Kuruluş " , bir ya da daha fazla aracılar, kontroller yoluyla doğrudan ya da dolaylı olarak o Kişi tarafından kontrol edilen ya da o Kişiyle ortak kontrol altında olan başka herhangi bir Kişidir. Bu tanımın amaçları açısından, " kontrol " , doğrudan ya da dolaylı olarak, oy hisselerinde çoğunluk oy hisselerinin veya diğer belirleyici menfaat sahipliği veya bir Kuruluştaki bir hisse sahipliği menfaati, yasa veya bu hak veya oylama yetkisi veren Kişilerin sözleşme, yasa ya da başka bir yolla bir Kişinin yönetiminin ve politikalarının yönünü belirleme ya da belirlemeye neden olma gücüne sahip olmak demektir.
" Kararlaştırılan Faiz Oranı ", bu Anlaşma uyarınca veya buna uygun olarak vadesi gelmiş ve ödenmesi gereken herhangi bir miktarla ilgili olarak ilk ilgili Faiz Döneminin ilk gününden hemen önceki İş Gününde geçerli olan ve bundan sonra her takip eden Faiz Döneminin ilk gününden hemen önceki İş Gününde geçerli yıllık LIBOR artı üç buçuk'a (%3,5'a) eşit orandaki faiz anlamındadır.
" Anlaşma ", tümü bu Anlaşmaya dahil edilen, bütün Taraflar tarafından imzalanmış herhangi bir yazılı uzatma, yenileme, değiştirme, ilave ya da diğer değişikliklerle birlikte, buna eklenmiş bütün Ekler de dahil olmak üzere bu Anahtar Teslimi Müteahhitlik Anlaşması anlamındadır.
" Geçerli Kanunlar ", Devlet açısından bu Devletin bağlayıcı ve halen geçerli olan, bu Devletin tüm hukuki rejimini oluşturan organik hukuku teşkil eden, Anayasa, tüm diğer yasalar, kanunlar, kurallar, kararlar, kanun hükmünde kararnameler, yönetmelikler, tebliğler, ilanlar, ilke kararları, emirler, kural koyucu işlem ve kararlar, bu Devletin taraf olduğu veya olabileceği tüm uluslar arası anlaşmalar ve bu tür uluslar arası anlaşmaların onaylanması veya uygulanması için gerçekleştirilecek tüm iç yasama, yasalar ve kararlar ve bu tür hukuki belgelerin geçerli hukuki yorumlarıdır.

" Geçerli İzin ve Ruhsatlar " , bu Anlaşma ve/veya Hükümet Makamları tarafından Uygulama Gereklerine dayalı olarak elde edilenler de dahil olmak üzere İş için alınması veya idamesi gereken tüm Ruhsatlardır.

" Müracaat Şartları " , bir Ülke içinde Projeyi gerçekleştirmek için, İş ile ilgili ve Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasına göre ilgili Hükümet Makamı tarafından verilecek olan bir liste olup, belirli bir Ruhsatı almak için gerekli tüm belgelerin tam ve doğru bir listesini ifade eder.

" Tahkim Tarafları " , bu Anlaşma hükümlerine uygun olarak bir İhtilafı Tahkime götüren Taraf ya da Taraflar ve bu İhtilafın kendisine karşı Tahkime götürüldüğü Taraf ya da Taraflar olup, diğer taraftan daha sonra tahkim sürecine müdahale eden veya katılan kişileri de kapsar. " Tahkim Tarafı " , bunlardan herhangi birisi anlamındadır.

" ASME " , Amerikan Makine Mühendisleri Cemiyeti veya bunun herhangi bir halefi Cemiyeti anlamındadır.

" Temel Mühendislik Aşaması " Ek A ve Ek B'de daha ayrıntılı biçimde tarif edilmiş olan temel mühendislik hizmetlerini kapsayan, Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından gerçekleştirilecek İşin başlangıç Aşaması demektir ve özellikle aşağıdaki başlıca teslimatı kapsar: (i) beş yüz (500) metre genişlikte boru hattı koridoru dahilinde güzergah seçimi, (ii) çevresel mevcut durum çalışması (iii) boru hattı, pompa istasyonları ve Ceyhan Terminali için işlevsel tasarım şartnameleri, ve (iv) temel tasarım raporu.

" Azami Çabalar " , Kendi menfaatini takip eden ve çeşitli şartlarda gerekli hususları elde etmek için hareket eden özenli ve kararlı bir Kişinin gücü yettiğince tüm yasal, makul çabaları yerine getirmesi anlamındadır.

" Teklif Raporu" bu Anlaşmanın Bölüm 10.2.1. (i) Bölümünde açıklanan anlamı haizdir.

" İş Günü " , Türkiye Cumhuriyetinde Cumartesi, Pazar veya resmi tatil olmayan her bir gün anlamındadır, ve LIBOR'un tespit edilmesi açısından İş Günü takas bankalarının Londra, İngiltere'de iş için normal olarak açık olduğu günler demektir.

"A Sınıfı Paketi": Ek D'de açıklandığı şekilde Bellibaşlı Alt-müteahit(ler)in rekabetçi biçimde teklif vermelerine imkan vermek üzere teslim edilecek bir paket demektir.

" Uygulama Şartnamesi " , bu Anlaşmada ve Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasında açıklanan, İşlerle ilgili kurallar ve yönetmelikler demektir.

" Başlangıç Tarihi " , İşin her Aşaması için MEP İştirakçileri tarafından bu Aşama için Bölüm 3.2 uyarınca Anahtar Teslimi Müteahhidine verilen İşe Başlama Talimatında belirtilen ve Anahtar Teslimi Müteahhidinin bu Aşamanın gerçekleştirilmesine başlaması gereken tarihtir.

" Hattın Doldurulmasına Başlangıç Tarihi" bu Anlaşmanın Bölüm 6.6'sında açıklanan anlamı haizdir.

" Tamamlanan Performans Testi " , İşin tümü veya bölümlerinin ve bunların işletiminin, Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından belirli standartlar veya oranlara göre çalıştığı ve bu surette Geçerli Kanunlara uygun olduğunun gösterileceği ve Bölüm 7.2.2 hükümleri uyarınca gerçekleştirilen Performans Testleri olup, bu standart veya oranlarla ilgili bir test başarılı olarak tamamlandığında Bölüm 7.3 hükümleri uyarınca bir Tamamlanmış Performans Testi teşkil eder.

" İş Bitirme Belgesi " bu Anlaşmada Ek G olarak iliştirilmiş olan ve MEP İştirakçilerinin bu Anlaşma uyarınca üç Aşama içinde ilk iki Safha ve çeşitli aşamalardan her birinin bu Anlaşmaya uygun olarak tamamlandığını kabul etmesi

için Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından hazırlanan ve teslim edilen belge formu anlamındadır.

" Anayasa " , Devletin zaman zaman tadilat yapılan, değiştirilen ya da ikame edilebilen anayasası anlamındadır.

" Gider İhtilafı" Bu Anlaşmanın Bölüm 10.2.3.'ünde belirlendiği anlamı haizdir.

" Gider Değerlendirme Tarihi " Bu Anlaşmanın Bölüm 10.2.1 (iv)' ünde belirtilen anlamı taşıyacaktır.

" Gider Aşımı Miktarı " Herhangi bir tarih itibarı ile; eğer sözkonusu ise, (i) Bu Anlaşmayla ilgili olarak MEP İştirakçileri tarafından Anahtar Teslimi Müteahite ödenen miktarları ve (ii) sözü edilen tarihte gerçekleştirilmiş İş için Anahtar Teslimi Müteahitlik Anlaşması tahtında Anahtar Teslimi Müteahitinin ilgili ödemedeki tüm koşulları yeterli şekilde yerine getirdiği kabul edilerek Anahtar Teslimi Müteahitine ödenecek tutarları aşma toplamıdır.

"Tasarım Dokümanları" bu Anlaşmanın 3.1.3. Bölümü içinde açıklanan anlamı haizdir.

" Detay Mühendislik Aşaması " , Ek A ve Ek B'de daha ayrıntılı olarak açıklanan Ayrıntılı mühendislik hizmetlerini kapsayan ve Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından gerçekleştirilmesi gereken İşlerin ikinci Aşaması demektir ve özellikle aşağıdaki dört aşamayı kapsar: (i) Boru hattı, pompa istasyonları ve Ceyhan Terminali için A Sınıfı Paket(leri)'nin teslimi, (ii) Devlet Makamları tarafından Çevresel Etki Değerlendirmesinin onaylanması, (iii) Geçerli Yasalar uyarınca ilgili toprak sicillerinde kayıt yoluyla MEP İştirakçilerinin lehine Daimi Araziye yönelik geçici hakların temin edilmesinin koordine edilmesi, (iv) Detay mühendislik hizmetleri için İşin kalan kısmı.

" İhtilaf " , bu Anlaşmada Bölüm 21.1'de açıklanan anlamı haizdir.

" Dolar " veya $, Amerika Birleşik Devletlerinin para birimi demektir.

" Erken Tamamlama Ödemesi" bu Anlaşmanın Bölüm 8.3'ünde açıklanan anlamı haizdir.

"Yürürlük Tarihi" bu Anlaşmanın 2.1. Maddesinde belirtilen anlamı taşıyacaktır

" Kuruluş " , resmi veya özel mahiyette şirket, anonim şirket, limitet şirket, ortaklık, sınırlı ortaklık, ortak girişim, girişim, birlik, tröst veya başka hukuki kuruluş, teşkilat veya iki veya daha çok Kişi arasındaki iş ilişkisi demektir.

" Emre Amadelik Faktörü" , bu Anlaşmada Bölüm 7.3.1'de belirlenen anlamı haizdir.

" Kusur Hali " bu Anlaşmanın 16.3 Maddesinde tarif edilmiştir.

" Tesislerin Tahmini Maliyeti " Mevcut tüm bilgilerden faydalanılarak ve Bağımsız Mühendislik Kuruluşunun kanaatine göre uygunluğu saptanacak istatistik ve maliyet tahmin methodları kullanılarak türetilen İş Maliyetine karşılık sözkonusu giderin vuku bulma olasılığı dağılımının istatistiksel ortalaması olup; Bağımsız Mühendislik Kuruluşu tarafından hesaplanan tutar anlamındadır.

Bu tanımlamada " İş Maliyeti " bu Anlaşma ile uyumlu olarak Tesislerin tasarımı , mühendisliği , kurulması, ilk çalıştırması , donatılması,iş makinalarının sahaya götürülmesi, test ve devreye alış yükümlülüklerini yerine getirmek için Anahtar Teslimi Müteahidinin maruz kaldığı toplam masraf demektir.

" Tesisler " , Petrolün Ülke içinde ve/veya Ülkeden geçerek taşınması için bir veya daha çok boru hatları ve tali tesisler ve tüm gerekli bağlantılar ve tüm yer üstü ve yer altı veya deniz yatağı tesisatı ve tali donanım, tüm yükleme, boşaltma, pompalama,kompresör, ölçme, test etme ve metraj tesisleri, iletişim, telemetri ve

benzeri ekipman, tüm pig bırakma ve alma tesisleri, tüm boru hatları , enerji nakil hatları , pompa istasyonlarının işletilmesi veya diğer sistem ihtiyaçları için gerekli ve sıvı veya gaz halinde yakıt , katodik koruma cihazları ve donanımı, tüm işaretleme direkleri, işaret levhaları ve kurbanlık anotlar, tüm liman, terminal, depolama ve ilgili tesisat, tüm deniz iskeleleri ve benzeri tesisler, ve işbu Anlaşma Eklerine uygun olarak düzgün işleyiş için gerekli tüm fiziki ve (fikri mülkiyet, sözleşme hakları, Ruhsatlar ve diğer haklar dahil) gayri maddi varlıklar ve (tüm geçici ve kalıcı yollar ve diğer ulaşım ve operasyonel destek yolları dahil) ek tesisleri içeren, Ülke içindeki MEP Sistemi kısmı demektir.

" Tesis Sahaları " Ülke içinde Tesislerin, üzerinde, altında veya boyunca konuşlanacağı tüm arazi parçaları (ve bunların üzerinde ve bunlara yapılan geliştirmeler de dahil) olup, Arazi üzerindeki haklar da dahil olmak üzere, İş açısından edinilmesi ve tasarrufta bulunulması gereken Arazi ve geçici ve daimi boru hattı koridoru üzerindeki haklar ve diğer tüm toprak veya toprak haklarını kapsar.

" Mali Kapanış Tarihi " , MEP İştirakçilerinin; Anahtar Teslimi Müteahhidine, MEP İştirakçilerinin bağlayıcı taahhütleri için bu Anlaşma uyarınca yükümlülüklerini yerine getirmek üzere yeterli inşaat finansman kaynaklarına sahip olduğunu bildirdiği tarih demektir.

"Finansman Talebi" bu Anlaşmanın Bölüm 10.5.1(ii)'sinde açıklanan anlamı haizdir.

"Finansman Vergileri" bu Anlaşmanın Bölüm 10.5.2'sinde açıklanan anlamı haizdir.

"İlk Teminat Tespit Raporu" bu Anlaşmada Bölüm 10.2.1(iv)'de açıklanan anlamı haizdir.

" Mücbir Sebep " , bu Anlaşmada Bölüm 12.1 ve 12.2'de açıklanan anlamı haizdir.

" Hükümet " , Devletin merkezi hükümeti olup, zaman zaman yapıda, şekilde veya başka türlü meydana gelebilecek değişikliklere bakılmaksızın tüm kuruluşları, organları ve bunların idari ve diğer alt bölümlerini, ve bunların yönetme, düzenleme, vergiler, gümrük vergileri ve diğer harçlar koyma veya toplama, lisanslar veya ruhsatlar verme veya onaylama veya Proje Faaliyetleri veya Proje İştirakçilerinin Projeye ilişkin hakları veya yükümlülüklerini (mali veya başka açıdan) doğrudan veya dolaylı olarak etkileme yetkisine sahip (Yerel Makamlar ve Devlet Makamları dışındaki) tüm ve her türlü yürütme ve düzenleme organları, kuruluşlar, bölümler, bakanlıklar, makamlar ve yetkililerini kapsar.

"Hükümet Garantisi" buna eklenen belgeler, güvenceler, taahhütler, yüklenimler veya tazminat garantileri bunların şartlarına bağlı olarak dahil olmak kaydıyla (orijinal formu Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasına Ek 3 olarak ekli bulunan), Türkiye Cumhuriyeti ile MEP İştirakçileri arasındaki Hükümet Garantisi olup bu Hükümet Garantisi, ve tüm ilgili veya oluşturulan dokümanlar, şartlarına uygun olarak zaman zaman uzatılabilir, yenilenebilir, değiştirilebilir, düzenlenebilir veya başka türlü tadil edilebilir.

" Hükümet Makamı " , Devlet ve Hükümet açısından, MEP İştirakçileri, Anahtar Teslimi Müteahhidi, ve bunların Bağlı Kuruluşları, veya İşin, Projenin veya Tesislerin tümü veya bir kısmı üzerinde Hükümet veya idare yetkilerine sahip bulunan veya bunu kullanan tüm merkezi devlet, yerel, belediye veya diğer yönetim organları veya kuruluşları veya bunların alt bölümleridir.

" Garanti Edilen Tamamlama Tarihi " , bu Anlaşmada Bölüm 13.2 uyarınca belirtilen düzenlemeye tabi olarak Bölüm 8.1'de belirtilen anlamı haiz olacaktır.

" Tehlikeli Maddeler ", Hükümet tarafından çevre, doğal kaynakların korunması veya tekrar kazanılması, bu tür malzemenin veya sağlık ve çevre için tehlikeli maddelerin yönetimi, sızması veya sızma tehlikesinin oluşması veya sağlık ve güvenlik konularından dolayı yayınlanan, konulan veya getirilen bir yasa, kural, yönetmelik, karar, emir, tebliğ, bildirim, hüküm, yasaklama, açıklama veya bağlayıcı mutabakata göre düzenlenen tüm patlayıcı veya radyoaktif maddeler veya atıklar ve tüm tehlikeli veya zehirli maddeler, atıklar veya diğer kirleticiler olup, petrol veya petrol distilatları, asbest veya asbest içeren malzemeler, poliklorinli bifeniller, radon gazı, bulaşıcı veya tıbbi atıkları ve bu tür diğer madde veya atıkları ifade eder.

" Ev Sahibi Hükümet Anlaşması " , Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve MEP İştirakçileri arasında _____ tarihinde imzalanan, hükümlerine göre uzatılan, yenilenen, değiştirilen, düzenlenen veya başka türlü değişikliğe uğrayabilen belirli bir Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasını ifade eder.

"ICSID", ICSID Sözleşmesi tarafından Uluslararası Yatırım ihtilaflarının çözümü için kurulan Uluslararası Merkez anlamındadır.

"ICSID Sözleşmesi", Devletler ve Diğer Devletlerin Ulusları arasındaki Yatırım İhtilaflarının çözümlenmesi için 1965 Washington Sözleşmesi demektir.

" Tazmin Edilen Taraf " , bu Anlaşmada Bölüm 11'de belirtilen anlamı haizdir.

"Bağımsız Mühendis" MEP İştirakçileri ve/ veya Kredi verenler ve/veya Sigortacılar tarafından Taraflar arasında uzlaşılmış bir Liste Şahıs içinden Tesislerin Tahmini Maliyetiyle ilgili raporları hazırlanması için seçilen ve MEP İştirakçileri veya Anahtar Teslimi Müteahitle arasında menfi yakınlık bulunmayan kişidir.

MEP İştirakçileri Bağımsız Mühendisin masraf ve harcamalarını ödeyecektir.

"Bağımsız Mühendisin Raporu " Bağımsız mühendis tarafından hazırlanan; Tesislerin Tahmini Maliyetini, Tesislerin beklenen bir dizi giderlerini , sözkonusu bu giderlerin vuku bulma olasılığının Bağımsız Mühendis tarafından tahminini , Tesislerin tamamlanması için projelendirilmiş planı ve Tesislerin Tahmini Maliyetini hesaplarken Bağımsız Mühendis tarafından uygulanan somut tahminleri belirleyen ve Madde 10.2.2'ye göre sunulan herhangi bir rapor anlamındadır.

"Bağımsız Eksper" bu Anlaşmanın 10.2.3. Bölümünde açıklanan anlamı haizdir.

"Başlangıç Teminatı Teslim Tarihi" bu Anlaşmanın 10.4.1. Bölümünde açıklanan anlamı haizdir.

" Sigortacılar " Tesislerin tamamı veya bir kısmını veya Ülke içerisindeki Proje ile ilgili olarak bir Proje İştirakçisine yönelik diğer riskleri kapsayan sigortayı temin eden herhangi bir Sigorta şirketi veya diğer Kişi anlamındadır.

" Hisse Sahibi " , Herhangi bir zamanda bir MEP İştirakçisinde veya bir İşletme Şirketinde özkaynak hissesinin herhangi bir formunu tutan tüm bağlı Kuruluşları , halefleri ve izin verilen devralanları ile beraber herhangi bir Kişi anlamındadır.

" Faiz Dönemi " , " Kararlaştırılan Faiz Oranı" tanımı amaçları açısından, bir meblağın vadesi geldiği ve ödenmesi gerektiği tarihten sonraki ilk gün başlayan ve bundan otuz (30) gün sonra sona eren ve takip eden her Faiz Döneminin, takip ettiği Faiz Döneminin son gününden sonraki ilk gün başladığı otuz (30) günlük dönem demektir.

" Hükümetler Arası Anlaşma " , "Azerbaycan Cumhuriyeti, Gürcistan ve Türkiye Cumhuriyeti arasında Petrolün Azerbaycan Cumhuriyeti, Gürcistan ve Türkiye Cumhuriyeti Ülkelerini Geçerek Bakü- Tiflis- Ceyhan Ana İhraç Boru Hattı Yoluyla Taşınması Hakkındaki _____ tarihli Anlaşma" olup, bu Anlaşmaya, şartları ile

uyumlu olarak iştirak edilebilir , bu Anlaşma uzatılabilir, yenilenebilir, değiştirilebilir, düzenlenebilir veya başta türlü zaman zaman tadilata uğrayabilir.

"Belli başlı Alt- müteahitler" bu Anlaşmanın 4.1. Bölümünde belirtilen anlamı haizdir.

" Belli başlı Alt-müteahitlik Sözleşmeleri"; bu Anlaşmanın 4.1. Bölümünde belirtilen anlamı haizdir.

"Arazi Temin ve İnşaat Safhası" (i) (Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasında Madde 7.2 (vii)'de tarif edilen ve buna uygun olarak) ilgili Devlet Makamlarından bu Anlaşma ve Ev Sahibi Hükümet Anlaşması hükümleri altında; Ek A ve B ve Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasında daha ayrıntılı olarak tarif edilen, araziyle ilgili hizmetler ve sunulması gereken teslim edileceklerle birlikte Ülke içinde gerekli Arazi Haklarının alınması, ve (ii) Tesislerin inşası, tasarımı, tedariki, üretimi, montajı, test edilmesi, teslimi ve çalışmaya başlatılması ve İş Bitirmenin sağlanması için gerekli İşe ilişkin tüm diğer konuları kapsayan, Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından gerçekleştirilecek olan İşin Üçüncü Aşaması demektir. Arazi Edinme ve İnşaat Aşaması Ek A ve B'de açıklanan çeşitli İş kısımları ve aşamalarını içerir.

" Geç Bitirme Ödemesi " , bu Anlaşmada Bölüm 8.2'de belirtilen anlamı haizdir.

" Kreditör " , MEP İştirakçileri veya onların Bağlı Kuruluşlarına veya Menfaat Sahiplerine Tesislerle bağlantılı olarak (bunların refinansmanları dahil olmak üzere) borç, mali destek, kredi açma veya başka şekillerde finansman temin eden, Hükümet dışındaki mali kuruluşlar veya diğer Kişilerle, bu Kişilerin halefleri veya izin verilen devralanları demektir.

" LIBOR " , Takas bankalarının Londra'da iş için normal olarak açık bulundukları günler itibariyle, Reuters'in LIBO sayfasında bu gün itibariyle kote ettiği veya Reuter'in LIBO sayfasının hizmetten kalkması veya bu oranı belirtmeyi bırakması halinde London Financial Times'da belirtilen, veya bu kaynağın da hizmetten kalkması veya bu oranı belirtmeyi bırakması halinde Taraflarca seçilen başka kaynak, yayın veya oran itibariyle üç aylık Dolar mevduatı için Londra bankalar arası faiz oranı demektir.

" Kayıp veya Hasar " , bir Kişi tarafından zarar görülen veya uğranılan tüm kayıp, gider, yaralanma, sorumluluk, yükümlülük, masraf (faiz, cezalar, avukatlık giderleri ve ödemeler dahil), dava giderleri, işlem giderleri, harçlar, cezalar veya hasarlar demektir. Hükümet veya Hükümet Makamı tarafından bir İstimlak işlemi durumunda ise Kayıp veya Hasar (şüpheyi izale etmek bakımından, kar kaybı, güven kayıpları, uzlaşma giderleri veya üçüncü taraf masrafları dahil) dolaylı, tesadüfi veya netice zararlarını da içerebilir.

" Götürü Sabit Fiyat " , bu Anlaşmada Bölüm 5.1'de açıklanan anlamı haizdir.

"Mekanik Tamamlama" hattın doldurulması ve çalışmaya başlatma için teslime izin verecek şekilde tüm işlerin tamamlanması demektir. Bu ise Tesislerin, MEP İştirakçilerini tatmin edecek şekilde işlevsel olduğu kontrol edilen tüm ekipman, güvenlik sistemleri ve kontrol aygıtlarıyla birlikte güvenlikli ve çalışır bir durumda olmasını gerektirir. Yukarıda belirtilen hususlara zarar vermeksizin; bu tamamlama; bu Anlaşma hüküm ve şartlarına uygun olarak tüm mekanik, elektrik, inşaat, yapı, mimari, iskele dolum tesisleri, aygıtlar, iletişim, kullanım ve kontrol sistemlerine ilişkin tüm mühendislik, tedarik, inşaat, montaj, test, temizleme, ayarlama, ön teslim, ve işlev- test işlerinin tamamlanmasını kapsayacaktır.

"MEP İştirakçileri" bu Anlaşmanın Anahtar Teslimi Müteahhidi dışındaki (bu Anlaşma ve/veya diğer Proje Anlaşmaları uyarınca MEP İştirakçisi olarak katılma

ve/ veya izin verilen devralan olarak kabul yoluyla dahil) Taraflarının biri ya da daha fazlası , ya da tamamı ve bunların halefleri ve izin verilen devralanlarıdır.

"MEP İştirakçilerinin İlave Gider Finansmanı" bu Anlaşmanın 10.3.3(i) Bölümünde açıklanan anlamı haizdir.

"MEP İştirakçilerinin Temsilcisi", bu Anlaşmanın 6.1. Bölümünde açıklanan anlamı haizdir.

"MEP Sistemi", herhangi bir zamanda (Sangachal terminal tesislerinde başlayan ve bu Anlaşmanın yürürlük tarihinden sonra inşa edilecek olan Ceyhan Terminalinin yükleme kollarının son flanşında sona eren) Bakü-Ceyhan boru hattı sistemi, Ülke içinde bulunan Tesisler de dahil olmak üzere bütün ilgili müştemilat ve diğer ülkelerde bulunan bütün diğer ilgili Tesisler anlamındadır.

"Arahedef/ İlerleme Ödeme Çizelgesi", bu Anlaşmanın B Ekinde açıklanan, İşle ilgili ödeme çizelgesi demektir.

" Aylık İlerleme Raporu " , Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından hazırlanıp kararlaştırılan bir aylık hesap kesme tarihinde MEP İştirakçilerine verilen rapor demektir. İşin mevcut teknik ve ticari durumunu gösteren bilgileri ve özel dikkat gerektiren gelişmeler ve işler hakkında önerileri içerir. Bu raporun biçim ve içeriği Anahtar Teslimi Müteahhidi ile MEP İştirakçilerinin Temsilcisi tarafından işin başlamasından on beş (15) gün sonra belirlenecek olup kararlaştırılan proje stratejisini yansıtacaktır.

" İş Bitirme Tebligatı " , bu Anlaşmada Bölüm 7.4.1'de açıklanan anlamı haizdir.

" Geçici Kabul Bildirimi " , bu Anlaşmada Bölüm 7.2.1' de açıklanan anlamı haizdir.

" Başlama Talimatı " bu Anlaşmada Bölüm 3.2'de açıklanan anlamı haizdir.

" Güvenirlik Garantisi Başarım Bildirimi " , bu Anlaşmada Bölüm 7.3.2'de belirtilen anlamı haizdir.

"İşletim Şirketi" MEP İştirakçileri veya bunların Bağlı Kuruluşları tarafından MEP İştirakçileri veya bunların Bağlı Kuruluşları için veya bunlar adına, Tesislerin tümü veya belirli kısmı için operatör olarak hizmet görmek üzere günlük Proje Faaliyetlerinin tümü veya bir kısmının uygulanması, yönetilmesi, koordine edilmesi ve/ veya yürütülmesi için seçilen veya tayin edilen bir veya daha çok Kişi, ve bu tür Kişilerin halefleri veya izin verilen devralanları demektir.

"İşletim Ücreti" Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasının 2.4. Bölümünde açıklanan anlamı haizdir.

" İşletim Kılavuzları " , bu Anlaşmada Bölüm 3.1.3.1'de belirtilen anlamı haiz olacaktır.

" Taraflar " bu Anlaşmayı imzalayan Kişiler ve bunların halefleri ve izin verilen devralanları demektir.

" Performans Garantileri " , bu Anlaşmada Madde 9.4'de açıklanan anlamı haizdir.

" Daimi Arazi " Bölüm 4.1(iii)'de açıklanan hak ve Bölüm 7.2(vii) ve Ev Sahibi Hükümet Anlaşması Ek 4'de açıklanan prosedürlerdir ve (i) (Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasında tarif edilen) Boru Hattı Koridoru ve (ii) Bu Anlaşma kapsamındaki Tesislerin üzerinde veya altında inşa edileceği veya kurulacağı yerler olarak yalnızca MEP İştirakçilerinin iradesi ile belirlenip Devlet Makamlarına bildirilen diğer (bitişik veya bitişik olmayan) belirli arazi bölümleri demektir.

" İzin " , bir Hükümet Makamının geçerli feragati, muafiyeti, müsaadesi, ruhsatı, onayı, teyidi, izni, sertifikası, onayı, yetkilendirmesi, lisansı veya benzeri emri veya onayı demektir.

" Kişi " tüm gerçek kişi veya Kuruluş demektir.

" Petrol " , özgül ağırlığına bakılmaksızın doğal durumdaki veya doğal gaz (standart sıcaklık ve basınçta gaz halinde olan hidrokarbonlar) veya sıvı petrolden, buharlaştırma, yoğuşturma veya elde etme yoluyla üretilen tüm ham mineral yağ, kondansat, ve tüm diğer sıvı hidrokarbon türleri, doğalgaz sıvıları, asfalt, bitümen veya ozoserit, ve taşıma sırasında sıvı hidrokarbonlardan çıkan doğal gaz miktarları, öncekilerle solüsyon veya süspansiyon halindeki tüm gayri safiyetler ve öncekilerden rafine edilerek veya üretilerek elde edilen tüm hidrokarbon ürünlerini ifade eder.

" Safha " , metinde belirtilebileceği üzere Temel Mühendislik Aşaması, Ayrıntılı Mühendislik Aşaması, ve/veya Arazi Edinme ve İnşaat Aşamasını ifade eder, ve "Aşamalar" metinde belirtilebileceği üzere bu aşamaların birini veya daha çoğunu ifade eder.

" Prosedürler Kılavuzu" işbu Anlaşmanın 3.1.3.3. Bölümünde tarif edilen anlamı haizdir.

" Proje ", MEP Sistemiyle ilgili olarak Ülke içinde (Tali Tesisler dahil) Tesislerin değerlendirilmesi, geliştirilmesi, tasarlanması, edinilmesi, inşa edilmesi, tesis edilmesi, finansmanı, sigortalanması, mülkiyeti, işletimi (Petrolün Tesisler yoluyla MEP İştirakçilerinin tümü veya bazıları tarafından taşınması ve taşıtıcılar tarafından sevk edilmesi dahil), onarımı, değiştirilmesi, onarımı, bakımı, genişletilmesi, uzatılması (tali hatlarda dahil olmak üzere) ve korunmasına ilişkin veya bunlardan kaynaklanan faaliyetler demektir.

"Proje Anlaşmaları", bu Anlaşma, Hükümetlerarası Anlaşma, Ev Sahibi Hükümet Anlaşması, Hükümet Garantisi ve Projeyle ilgili olarak Devlet Makamlarının ve MEP İştirakçilerinin bir zamanda taraf olduğu ya da olabileceği, şartlarına göre uzatılabilecek, yenilenebilecek, değiştirilebilecek, düzenlenebilecek veya başka türlü tadil edilebilecek diğer mevcut veya gelecekteki bütün anlaşmalar, sözleşmeler ve diğer belgeler anlamındadır.

" Proje İcra Planı " Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından zaman zaman, MEP İştirakçilerinin onayı ile değiştirilebilen ve güncelleştirilebilen bir plan olan ve bu Anlaşmanın D Eki'nde bulunan plan demektir.

" Proje İştirakçileri " , MEP İştirakçileri ve bunların Bağlı Kuruluşları, Menfaat Sahipleri, İşletim Şirketleri, Müteahhitler, taşıtıcılar, Kreditörler ve Sigortacıların tümü ve her biri demektir.

" Geçici Kabul " , bu Anlaşmanın 7.2. Bölümü hükümleri uyarınca Tesislerin performansını MEP İştirakçilerinin kabul etmesi demektir.

" Geçici Kabul Belgesi " , bu Anlaşmada Bölüm 7.2(iv)'de açıklanan anlamı haizdir.

" Eksik İşler Listesi " , MEP İştirakçileri tarafından veya MEP İştirakçileri adına Anahtar Teslimi Müteahhidi ile tam işbirliği içinde hazırlanan ve Tesisler, bunun tüm bölümleri ve İşin +bu Anlaşma, Ev Sahibi Hükümet Anlaşması ve Geçerli Kanunlarda belirtilen tüm standart ve gereklerle tam uygunluk içinde gerçekleştirilmesi için geriye kalan İş kalemlerini açıklayan liste demektir. Eksik İşler Listesi, tek başına veya bütün halinde tamamlanmaması (i) Tesislerin Geçerli Kanunlara göre bu Anlaşmada açıklanan amaçlar için kullanılmasını önleyen,
(ii) Tesislerin hukuk, güvenlik, çevre açısından sağlıklı ve güvenilir temelde işletilmesini önleyen, veya (iii) Tesislerin işletimi, güvenliği ve verimi veya güvenilirliği üzerinde veya çevre üzerinde somut bir olumsuz etkiye sahip olan İş kalemlerini içermeyecektir.

" Kalite Kontrol Kılavuzu " , bu Anlaşmada Bölüm 3.1.3.4'de açıklanan anlamı haizdir.
" Kalite Kontrol Planı " , bu Anlaşmada Bölüm 3.1.3.4'de açıklanan anlamı haizdir.
" Garanti Belgesi " bu Anlaşmada Bölüm 7.3.3'de açıklanan anlamı haizdir.
" Güvenirlik Garantisi " bu Anlaşmada Bölüm 7.3.1'de açıklanan anlamı haizdir.
" Performans Testi " bu Anlaşmada Bölüm 7.3'de açıklanan anlamı haizdir.
"Rapor Teslim Tarihi" bu Anlaşmada Bölüm 10.2.2'de açıklanan anlamı haizdir.
" Gerekli Teminat" (i) Bağımsız Mühendisin İlk Güvence Tespit Raporunda belirlenen Tesislerin Tahmini Maliyetiyle ilgili Bölüm 10.2.3'de tarif edilen Maliyet İhtilaflarının çözümüne bağlı olarak düzenlenen, Gider Değerlendirme Tarihi itibarıyla İlave Gider İfşası ve (ii) üç yüz milyon Dolar tutarlarından hangisi az ise buna eşit Güvence tutarı demektir.

" Arazi Üzerindeki Haklar " , ilgili Ev Sahibi Hükümet Anlaşması Ek 4 uyarınca sağlanmış olan ve her Ülkede arazi ile ilgili inceleme, test, değerlendirme, analiz, denetim, inşaat, kullanım, sahiplik, işgal, kontrol, devir, ve yararlanma hakları demektir. Bu tabir en geniş anlamda kullanılıp yalnızca Tesislerin arasında, üzerinde veya altında bulunan Daimi Araziyi ifade etmez, aynı zamanda Ülke içerisinde MEP İştirakçileri ve bunlar tarafından görevlendirilen Müteahhitlerin MEP İştirakçileri tarafından Tesislerle ilgili Daimi Arazi için istenilen özel güzergah ve konum(lar)ın değerlendirilmesi ve seçilmesi amaçları için talep edip belirleyebilecekleri (deniz yatakları dahil) diğer ve ilave araziler ve toprak hakları demektir.
" Programlanan Ödemeler " , bu Anlaşmada Bölüm 5.2'de açıklanan anlamı haizdir.
" Kapsam Değişikliği " , bu Anlaşmanın 13. Maddesine göre Götürü Sabit Fiyatta, Garanti Edilen İş Bitirme Tarihi, Arahedef/ İlerleme Ödeme Planı, İş Çizelgesi veya Performans Garantilerinin bir veya birden fazlasında değişikliğe yol açabilecek şekilde bu Anlaşma gereklerinde ekleme, çıkarma, durdurma veya başka türlü değişiklik demektir.
" Kapsam Değişikliği Emri " , bu Anlaşmanın gerçekleştirilmesi ve imzalanmasından sonra MEP İştirakçileri tarafından hazırlanan ve imzalanan, ve bir Kapsam Değişikliğini, ve uygun olduğu taktirde, Götürü Sabit Fiyat, Garanti Edilen İnşaat Tamamlama Tarihi, Arahedef/İlerleme ödeme Planı, İş Programı, Performans Garantilerinin veya bu Anlaşmanın hüküm ve şartlarında diğer değişiklik veya tadilatı öngören; Anahtar Teslimi Müteahhidine verilen bir yazılı emir demektir.
" Kapsam Değişikliği Emri Bildirimi " , bu Anlaşma uyarınca Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından MEP İştirakçilerine verilen ve İşin yapılmasıyla ilgili olarak Kapsam Değişikliği Emri isteyen yazılı bir bildirim demektir.

" Kapsam Değişikliği Emri İstemi " , bu Anlaşmada 13.3.2. Bölüm hükümleri uyarınca MEP İştirakçileri (veya MEP İştirakçilerinin Temsilcisi) tarafından Anahtar Teslimi Müteahhidine verilen ve bir Kapsam Değişikliği talep eden, MEP İştirakçileri tarafından hazırlanan ve imzalanan yazılı bir teklif demektir.
" Teminat" (i) Nakit (ii) Arazi Edinme ve İnşaat Safhası Başlama Talimatından sonraki 32 ay içinde uzatılabilen bitiş tarihine sahip, veya daha kısa bir vadeye sahip fakat sözkonusu kredi mektubu Anahtar Teslimi Müteahidi tarafından mevcut kredi mektubunun bitiş tarihinden en az 30 gün önce ; yenilemenin tarihinden sonraki en az 12 ay içinde bitiş tarihi olan bir diğer Kabul Edilebilir Kredi mektubu ile yenilenip

değiştirilmediği taktirde nakte tahvil edilebiliyorsa, ve de -kredi mektubunu hazırlayanların borç reytinglerinin artık yukarıdaki düzeylerde olmaması halinde tüm kredi mektuplarının nakte tahvil edilebilir olmasında veyahut (iii) bu anlaşmanın madde 10'un hükümleri tahtında gerekli miktarda MEP İştirakçileri ve/veya onların Kredi Verenleri ve/veya Sigortacılarının faydası için her bir durumda A nahtar Teslimi Müteahhiti tarafından tesis edilecek ve MEP İştirakçilerine sunulabilecek ve Madde10'un hükümlerine uygun olarak nakte tahvil edilebilecek veya uygulanacak diğer likit teminatı tanımlar.

"Teminat Teslim Tarihi" Herbir başlangıç teminat teslim tarihi ile arazi edinme ve inşaat safhası boyunca sunulan her bir Bağımsız Mühendislik Raporu teslimini takip eden otuz(30) gün içindeki tarih anlamına haizdir.

"Özellikler Raporu" bu Anlaşmada Bölüm 10.2.1'de açıklanan anlamı haizdir.

" İlk Çalıştırma Dönemi" bu Anlaşmada Bölüm 3.1.13'de açıklanan anlamı haiz olacaktır.

"Devlet" hükümran Türkiye Cumhuriyeti devleti demektir.

"Devlet Kuruluşu", Hükümetin kuruluşları ve temsilcileri de dahil olmak üzere, Devletin ya da Hükümetin doğrudan ya da dolaylı bir şekilde pay ya da benzer ekonomik çıkarının olduğu ya da doğrudan ya da dolaylı bir şekilde Hükümet tarafından kontrol edilen herhangi bir Kuruluş anlamındadır. Bu tanım açısından "kontrol", doğrudan ya da dolaylı olarak, oy verme senetlerinin sahipliği, sözleşme, yasa ya da başka bir yolla bir Kişinin yönetiminin ve politikalarının yönünü belirleme ya da belirlemeye neden olma gücüne sahip olmak anlamındadır.

" Alt- Müteahhitler " , bu Anlaşmanın 4.1. Bölümünde açıklanan anlamı haizdir.

" Alt-Müteahhitlik Sözleşmeleri " bu Anlaşmanın 4.1. Bölümünde açıklanan anlamı haizdir.

" Vergiler " , bununla ilgili tüm faiz, cezalar ve para cezaları (mali yaptırımlar ve idari cezalar dahil) ile birlikte her türlü Hükümet Makamına ödenecek olan veya bunlar tarafından konmuş olan mevcut veya gelecekteki vergiler, harçlar, giderler, gümrük vergileri, alındılar, katkılar, ücretler, kesintiler veya diğer benzeri giderler demektir ve "Vergi" yukarıda belirtilenlerin tümünü ifade eder.

" Fesih Ödemesi" bu Anlaşmanın 5.3. Bölümünde belirtilen anlamı ifade eder.

"Ülke", Devletin hüküm sürdüğü ya da üzerinde uluslararası hukuk uyarınca idare veya hükümranlık haklarına sahip olduğu toprakları, karasuları, bunların üzerindeki hava, ve diğer denizle ilgili alanlardır.

" Anahtar Teslimi Müteahhidi " , bu Anlaşmada imzası bulunan, 233 sayılı (8 Şubat 1995 tarihli) kararnameyle Türk Hukukuna uygun olarak kurulan, bir kamu iktisadi teşekkülü olan ve bu Anahtar Teslimi Müteahhitlik Anlaşması uyarınca Anahtar Teslimi Müteahhidinin yükümlülüklerinden sorumlu bir Kişi olan Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş. ("BOTAŞ") ve bu Kişinin halefleri veya izin verilen devralanı demektir.

"Anahtar Teslimi Müteahhiti İlave Teminatı" bu Anlaşmada Bölüm 10.3 3'de açıklanan anlamı haizdir.

" Anahtar Teslimi Müteahhidi İzinleri" ,bu Anlaşmanın 3.1.6.1. Bölümünde açıklanan anlamı haizdir.

" Anahtar Teslimi Müteahhidinin Ekipmanı " , Anahtar Teslimi Müteahhidi ve/veya Alt-müteahhitleri tarafından İşin gerçekleştirilmesi amaçlarıyla kullanılan, kullanılabilir veya gereken tüm malzemeler, ekipman, alet, teçhizatlar ve maddeler

olup, İşin bir kısmını oluşturması beklenen veya oluşturan malzemeler, ekipman, teçhizatlar veya maddeleri içermez.

" Anahtar Teslimi Müteahhidi Temsilcisi " ,bu Anlaşmada Bölüm 3.1.1.'de açıklanan anlamı haizdir.

" Garanti Süresi " Bölüm 11.1.4'de açıklanan anlamı haizdir.

" İş " , bu Anlaşmada Bölüm 3.1.'de açıklanan anlamı haizdir.

"İş Bitirme" bu Anlaşmanın 7.4. Bölüm hükümleri uyarınca Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından tamamlanan İşin MEP İştirakçileri tarafından fiilen kabul edilmesi demektir.

" İş Programı " , bu Anlaşmada Bölüm 3.1.17'de açıklanan anlamı haizdir.

" Yıl " bir Miladi takvim yılı demektir.

MADDE 2

Anlaşma Dönemi ve Süresi

2.1 Yürürlük Tarihi. Bu Anlaşma; Anlaşmanın burada Taraflar olarak belirtilen tüm Kişiler tarafından tam olarak imzalanmış olduğu tarih olan, yukarıda ilk yazılı ("Yürürlük Tarihi") tarihten itibaren, Madde 16 uyarınca daha erken feshedilmediği takdirde İş Tamamlama ve İş ve Tesisler için geçerli Garanti Dönemi sonuna kadar yürürlükte ve bağlayıcı olacaktır.

2.2 Feshin Etkisi. Bu Anlaşmanın feshedilmesi üzerine (sebebe bakılmaksızın) MEP İştirakçileri ve Anahtar Teslimi Müteahhidinin bu Anlaşma uyarınca yükümlülükleri şunlar dışında sona erecektir: (i) Bölüm 3.1.2.2'de ve Madde 14'de açıklanan ve Garanti Süresinin sonuna kadar devam edecek olan tazminat yükümlülükleri; (ii) Bu Anlaşmada fesihten sonra süreceği açıkça belirtilen Bölümler ve; (iii) Bu Anlaşmada feshin geçerli olması için gerekli şartları açıklayan Bölümler. Bu Anlaşmanın feshedilmesi; Tarafların bu Anlaşma süresince sahip oldukları haklar, yükümlülükler ve sorumlulukları etkilemez.

MADDE 3

Anahtar Teslimi Müteahhidinin İşi ve Diğer Hakları ve Yükümlülükleri

3.1 Yapılacak İş. Madde 6'da açıkça başka türlü belirtilmesi dışında Anahtar Teslimi Müteahhidi ilgili sağlık, güvenlik, sosyal ve çevre standartlarına uygun olarak görevlendirilen Devlet Makamının gerekli Arazi Haklarının alınması için (Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasında belirtilen) faaliyetlerinin koordinasyonu dahil Tesislerin tasarım, mühendislik, tedarik, inşaat, denetim, ilk çalıştırma, tanıtım ve test edilmesine ilişkin iş ve hizmetler, tüm çevresel incelemelerin gerçekleştirilmesi, etki değerlendirmeleri ve uyum prosedürleri, bu Anlaşma uyarınca anahtar teslimi esasında (" İş ") bir Götürü Sabit Fiyat üzerinden MEP İştirakçilerine tamamen işlevsel halde teslim etmek için gerekli tüm malzemeler, ekipman, makine, aletler, işçilik, nakliye, inşaat yakıtları, kimyasallar, inşaat gereçleri, garantiye uygunluk, idare, muhasebe, ilave ve destek hizmetleri ve diğer gerekli hizmet ve malzemelerin tedarikini zamanında ve doğru biçimde gerçekleştirecek veya gerçekleşmesini sağlayacaktır. Yukarıda belirtilenleri sınırlamaksızın işin bazı detayları bu Madde 3 ve Ek A'da tarif edilmiştir. Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından yüksek güvenilirlikte ve işlevsel açıdan verimli bir İşin bu Anlaşma şartlarına ve ilgili Kanunlara sıkı uygunluk içinde tasarlanması, mühendisliği, tedariki, inşaatı, devreye alınması ve çalışır olduğunun gösterilmesi, test edilmesi ve işletime konması

Tarafların niyetidir ve bu amaçla Anahtar Teslimi Müteahhidi her madde, kısım, alt sistem veya eleman, bu Anlaşmada açıkça belirtilmese dahi tüm İşin tamamlanması için gerekli bütün işleri gerçekleştirecektir. Madde 13'e bağlı olarak, Ek A'da açıklanmayan detaylar veya maddeler (ve orada yetersiz olarak belirtilen maddeler, kısımlar, alt- sistemler veya elemanlar) bu tür detaylar veya maddeler, kısımlar, alt-sistemler veya elemanlar bu Anlaşma uyarınca İşin tamamlanması için gerekliyse MEP İştirakçilerine ilave masraf çıkarmaksızın Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından yeterli ve uygun biçimde dahil edilecek,eklenecek veya gerçekleştirilecektir. Bu Anlaşmanın amacı; MEP İştirakçilerini bu Anlaşmada Bölüm 6.4, 6.5 ve 6.6'da özel olarak belirtilenler dışında İşi tamamlamak için işçilik, hizmet veya malzemeyle ilgilenme veya bunları sağlama gereğinden kurtarmaktır.

3.1.1 Anahtar Teslimi Müteahhidi Temsilcisi. Anahtar Teslimi Müteahhidi; bu Anlaşmayı Anahtar Teslimi Müteahhidi adına yönetmek, MEP İştirakçileri ve MEP İştirakçileri Temsilcileri ile koordinasyon için usuller konusunda anlaşmak, tüm İşle ilgili bilgileri gerektiğinde veya uygun bulunduğunda MEP İştirakçilerine sağlamaya yetkili bir temsilci ("Anahtar Teslimi Müteahhidi Temsilcisi") tayin edecektir. Şüpheyi mahal bırakmamak açısından, Anahtar Teslimi Müteahhidi Temsilcisi bu Anlaşmada değişiklik yapma yetkisini haiz olmayacaktır.

3.1.2 Mühendislik, Tasarım, Tedarik, İnşaat ve İnşaat Yönetimi.

3.1.2.1. Mühendislik ve Tasarım . Anahtar Teslimi Müteahhidi; İşin bu Anlaşma ve Ek A'ya uygun olarak tamamlanması için (i) İşi nihai olarak tarif etmek için gerekli mühendislik ve ayrıntılı tasarımın hazırlanması, (ii) Tesislere dahil olacak ekipman, malzeme ve sistemlerin tedarikçilerine tekliflerin verilmesi için yeterli ayrıntılı tasarım için gerekli şart ve kriterleri belirlemek ve (iii) çizimler, planlar, malzeme listeleri, çizelgeler ve tahminlerin hazırlanması dahil olmak üzere gerekli tüm mühendislik ve tasarım hizmetlerini sağlayacaktır. Ek A'da belirtildiği üzere mühendislik ve tasarım Temel Mühendislik Safhası ve Ayrıntılı Mühendislik Safhası şeklinde belirtilen iki Safha ile olmasına müsade edilecek ve tamamlanacaktır. Bu hizmetlerin ücretlerinde karşılıklı mutabık kalınmasına bağlı olarak, PLE (Pipeline Engineering GmbH) Taraflar tarafından MEP Sistemi için Temel Mühendislik Safhasını gerçekleştirmek üzere seçilmiş ve onaylanmıştır. Ülke içinde Tesisler için Temel Mühendislik; PLE ve Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından sözleşme edilecektir. MEP Sisteminin Azerbaycan ve Gürcistan kısımları için Temel Mühendislik, PLE ve MEP İştirakçileri arasında sözleşme edilecektir.

3.1.2.2 Arazi Temini Koordinasyonu. Bölüm 4.1(iii) ve 7.2(vii) ve Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasında Ek 4 uyarınca Anahtar Teslimi Müteahhidi, Tesisler ve İşin gerçekleştirilmesi için gerekli Arazi Hakları konusunda belirlenen Devlet Makamının (Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasına uygun olarak) İş Programını tamamlamasıyla münasip biçimde zamanında işbirliğini güvence altına almak ve özellikle MEP İştirakçilerine Tesisler için verilecek Daimi Araziyi edinmek için hükümranlık yetkilerini kullanacak belirlenen Devlet Makamının faaliyetlerini koordine etmekten sorumlu olacaktır. MEP İştirakçileri tarafından Arazi Haklarına ilişkin tüm ödemler Ara Hedef/ İlerleme Ödeme Çizelgesine uygun olarak MEP İştirakçileri tarafından ödenecek ve Anahtar Teslimi Müteahhidi; Anahtar Teslimi Müteahhidi dışında tüm veya her türlü Programlanan Ödemeleri alacak olan ilgili alacaklılar ve ilgili tutarlar hakkında MEP İştirakçilerine bu Anlaşma uyarınca tavsiyede bulunmaktan sorumlu

olacaktır. Anahtar Teslimi Müteahhidi MEP İştirakçilerini; Arazi Hakları için Anahtar Teslimi Müteahhidi ve/veya belirlenen Devlet Makamına yapılan ödemelerden kaynaklanan veya bunlara ilişkin her türlü Kayıp veya Hasara karşı koruyacak, savunacak ve zararlarını tazmin edecektir. Şüpheye mahal bırakmamak bakımından ve Anahtar Teslimi Müteahhidinin bu Anlaşma süresi boyunca yalnızca İşi tamamlamak ve Tesisleri teslim etmek için yalnızca gerekli Arazi Haklarını istemesinden bağımsız olarak; Anahtar Teslimi Müteahhidinin bu Anlaşmayı gerçekleştirmesi için gerekli Arazi Hakları dahil, tüm Proje süresi boyunca tüm Arazi Hakları için MEP İştirakçileri tarafından ödenecek toplam bedel Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasının 7.2 (viii) Bölümünde belirtildiği üzere doksan dokuz milyon Dolar (99.000.000 USD) olacaktır.

3.1.2.3 İnşaat, Tedarik ve İnşaat Yönetimi. Anahtar Teslimi Müteahhidi; İş için bir inşaat planı geliştirecek ve Ek A ve bu Anlaşmada belirtilen diğer hüküm ve şartlar uyarınca İşi denetleyecek, koordine edecek ve tüm gerekli tedarik faaliyetleriyle birlikte hızlı bir şekilde inşaatını sağlayacaktır. Anahtar Teslimi Müteahhidi Ek C'de tarif edilen performans standartlarına uygun biçimde proje yönetimi kontrol sistemlerini geliştirecek ve sürdürecek ve inşaat yönetim hizmetleri sağlayacaktır. bakımından Arazi Temini ve İnşaat Safhasına İşe Başlama Talimatı verilmesinden önce İşin ilk iki Safhasıyla ilgili tüm İş tamamlanmış ve bununla ilgili İş Bitirme Belgelerinin, (Daimi Arazi için geçici hakların elde edilmesinin onayı dahil) yürürlüğe girmiş olması gerekir.

3.1.3. Dokümantasyon ve El Kitapları. Madde 18'e bağlı olarak, Anahtar Teslimi Müteahhidi hazırlanmaları sırasında zaman zaman hazır oldukça Ek A ve Ek C'de tarif edilmiş olan ve MEP İştirakçilerine verilmesi gereken şartnameler, veri dökümleri, planlar ve çizimler ve diğer bilgi ve belgeleri (hep birlikte " Tasarım Dokümanları ") on (10) suret halinde MEP İştirakçilerine verecektir. Ek olarak Anahtar Teslimi Müteahhidi MEP İştirakçilerine aşağıdakileri verecektir:

3.1.3.1 İşletme ve Bakım El Kitabı. Anahtar Teslimi Müteahhidi; tüm ekipmana ait işletim ve bakım el kitaplarını (birarada, "İşletim El Kitapları") Ek A'daki gereklere uygun olarak on (10) suret halinde MEP İştirakçilerine verecektir.

3.1.3.2 Proje Gerçekleştirme Planı. Anahtar Teslimi Müteahhidi'nin İşin yapılıp teslim edileceği temel kaideleri belirleyen Proje Gerçekleştirme Planı tüm Anlaşma süresince tutulacaktır. Proje Gerçekleştirme Planı, diğer materyaller yanında bir organizasyon şeması, yazışma usulleri, bir İş dosyalama sistemi, Tasarım Dokümanlarının incelenmesine ilişkin usuller ve MEP İştirakçilerinin kullanımı için uygulanacak proje ilerleme ve kontrol usullerini içerecektir.

3.1.3.3. Usuller El Kitabı Anahtar Teslimi Müteahhidi MEP İştirakçilerinden Temel Mühendislik Safhası için İşe Başlama Talimatı aldıktan sonra otuz (30) gün zarfında MEP İştirakçilerine İşin ifa edilmesi ve MEP İştirakçileri (ve MEP İştirakçilerinin Temsilcisi) ve Anahtar Teslimi Müteahhidi (ve Anahtar Teslimi Müteahhidinin Temsilcisi) arasında yürütülecek günlük iş ilişkilerinin yürütülmesi sırasında gözetilecek temel kuralları belirleyen bir el kitabını ("Usuller El Kitabı") on (10) suret halinde verecektir.

3.1.3.4. Kalite Güvence Planı ve Kalite Kontrol El Kitabı

Anahtar Teslimi Müteahhidi MEP İştirakçilerinden Temel Mühendislik Safhası için İşe Başlama Talimatı aldıktan sonra otuz (30) gün içinde Ek C'de bulunan bir kalite güvence planını ("Kalite Güvence Planı") on (10) suret halinde MEP İştirakçilerine

teslim edecektir. Anahtar Teslimi Müteahhidi, MEP İştirakçilerine Kalite Kontrol El Kitabını Temel Mühendislik Safhası sırasında on (10) suret halinde teslim edecektir.

3.1.4. Tedarik. Bölüm 3.1.4.1'e bağlı olarak Anahtar Teslimi Müteahhidi bu Anlaşmaya uygun olarak İşin tamamlanması için gerekli olan ve Tesislerin inşaatı ve Tesislere dahil edilmek için ; MEP İştirakçilerinin aracısı olarak değil de bağımsız bir Müteahhit olarak Anahtar Teslimi Müteahhidi adına Anahtar Teslimi Müteahhidi ve Alt-müteahhitlerin tüm işçilik, malzeme, ekipman, tedarikler, üretim teknoloji ve ilgili hizmetlerini (Tesis Sahaları üzerinde veya dışında) tedarik ve bunların ödemelerini yapacaktır. Bu tür tüm maddeler; Bölüm 3.3 gereklerine uygun olacaktır.

3.1.4.1. Finansman Gerekleri. Anahtar Teslimi Müteahhidi bu Anahtar Teslimi Müteahhitlik Anlaşmasında belirtilen mal, iş, hizmet ve teknolojileri rekabetçi, adil ve şeffaf ihale süreçleri altında temin edecektir. Bu tür mal, iş, hizmet ve teknolojilerin tedarikinin, MEP İştirakçileri tarafından seçilen ihracat kredisi finansmanı, çok taraflı finansman kuruluşları ve politik risk sigorta kuruluşları tarafından tadil edildiği ölçüde ve bu tür tadilatın Anahtar Teslimi Müteahhidi için ek gider oluşturması durumunda MEP İştirakçileri bu Anahtar Teslimi Müteahhitlik Anlaşması ile belirlenen usullere uygun olarak ek gideri karşılamayı ve Madde 13 uyarınca uygun bir Kapsam Değişiklik Emri vermeyi kabul eder.

3.1.4.2. Ödeme Usulleri: Anahtar Teslimi Müteahhidi İşle ilgili tüm sözleşme, tedarik ve ödeme konularını yönetmekle sorumludur. MEP İştirakçilerinin bu Anlaşma uyarınca Anahtar Teslimi Müteahhidine yapacağı ödemeler ve Anahtar Teslimi Müteahhidinin kendi Alt-müteahhitlik sözleşmeleri uyarınca Alt-müteahhitlere yapacağı ödemeler; Borç Verenlerin ve Sigortacıların belirlediği uygulanagelen ve makul ödeme ve güvence gereklerine uygun olacaktır.

3.1.5. İşçilik ve Personel. Anahtar Teslimi Müteahhidi (i) Mühendislik hizmetlerinin İlgili Kanunlara uygun biçimde gerçekleştirilmesi için gerekli ruhsatlı profesyonel mühendisler, (ii) bu tür işlerde gerekli deneyime sahip proje mühendisi, inşaat yöneticisi ve yapı, mekanik , kimyasal, elektrik, enstrümantasyon ve kontrol, inşaat mühendisliği, maliyet, planlama, tedarik, inşaat, devreye alma ve eğitim danışmanları; (iii) İşe tam olarak katılacak ve İş hakkında tam bilgi sahibi, bu Anlaşmayı Anahtar Teslimi Müteahhidi adına yönetme (fakat tadil etme değil) yetkisine sahip bir proje yöneticisi veya diğer temsilci; ve (iv) kalite kontrol, güvenlik ve çevre personeli dahil olmak üzere İşle ilgili olarak gerekebilecek tüm işçilik ve personeli İlgili Kanunlara uygun biçimde sağlayacak veya Alt-müteahhitlerinin temin etmesini sağlayacaktır.. MEP İştirakçileri proje yöneticisini ve doğrudan proje yöneticisine karşı sorumlu çalışan personeli yirmi bir (21) gün zarfında (bunu makul olmayan bir şekilde alıkoymamak kaydıyla) onaylama yetkisine sahip olacaktır. MEP İştirakçileri bir proje personeli çıkarıldığında veya değiştirildiğinde bunun makul nedenini sorma hakkına sahip olacaktır.

3.1.6. İzinler

3.1.6.1. Anahtar Teslimi Müteahhidi İzinleri: Anahtar Teslimi Müteahhidi, Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından İşin gerçekleştirilmesiyle ilgili, şunları içeren tüm İlgili İzinleri alacak ve geçerliliğini sağlayacaktır (hepsi birlikte " Anahtar Teslimi Müteahhidi İzinleri); (i) İşin yapılacağı ülke yasalarına göre faaliyet göstermek ve hizmetler sunmak üzere Anahtar Teslimi Müteahhidinin yetkili kılınması için gereken veya istenen tüm İzinler, (ii) İşle ilgili olarak alınması gereken belirli yapı, inşaat İzinleri ve diğer İzinler (Tesislerin tamamlanmasından sonraki İşletmesi için

gereken İzinler hariç), (iii) Tesis Sahalarına ve Tesis Sahalarından inşaat ekipmanı ve diğer ekipman ve malzemelerin taşınması, nakliyesi ve teslimatı ve (Tesis Sahaları üzerinde veya dışında) bütün ekipman ve malzemenin depolanması, sahip olunması , işletilmesi ve bakımı için gerekli tüm İzinler ve (iv) Ek A'da Anahtar Teslimi Müteahhidinin sorumluluğu olduğu belirtilen bütün İzinler.

3.1.6.2. İtibarlılık: Anahtar Teslimi Müteahhidi ; her bir İş Safhasının tamamlanması ve tamamlanan İşin teslim edilmesinden önce; İş ve Tesislerle ilgili tüm İzinlerin geçerli ve eksiksiz olduğunu ve bunların tüm kısımlarının, MEP İştirakçileri tarafından veya MEP İştirakçileri vasıtasıyla oluşturulanlar dışında her türlü rehin veya takyidatlardan serbest ve ari olduğunu MEP İştirakçilerine gösterecektir. Anahtar Teslimi Müteahhidi, MEP İştirakçileri veya MEP İştirakçilerinin halefleri adına tamamlanmış İş ve Tesislerin MEP İştirakçilerine teslim edilmesi sırasında derhal veya daha sonra uygulanabilecek tüm izinlerin devri veya teslim edilmesi için işbirliği yapacak ve gerekli yardımı sağlayacaktır.

3.1.7. Kontrol ve Takibi. Anahtar Teslimi Müteahhidi İşin gerçekleştirilmesi için gerektikçe kontrol, takip, kalite denetimi ve teslimat hizmetlerini gerçekleştirecektir. Anahtar Teslimi Müteahhidinin bu Bölüm 3.1.7 uyarınca sorumlulukları; Tesislerin herhangi bir kısmını oluşturan veya oluşturacak veya Tesislerin devreye alınması dahil İşin gerçekleştirilmesi sırasında kullanılacak olan; Tesis Sahaları dahilindeki veya haricindeki tüm malzeme ve ekipmanın denetimini kapsar ve Anahtar Teslimi Müteahhidi bu konuda MEP İştirakçilerine önceden makul bildirimde bulunacaktır. MEP İştirakçileri ve/veya bunların temsilcileri masraf ve gideri kendilerine ait olmak üzere kendilerince makul olarak şahit olunmak istendikçe denetimlerde hazır bulunabilecek fakat MEP İştirakçileri İş Programını desteklemek için makul olarak gerektikçe kontrol temsilcilerini hazır bulunduracaktır. MEP İştirakçileri veya MEP İştirakçileri temsilcilerinin makul olarak istenen bir kontrol ve/veya teste katılmaması durumunda , Anahtar Teslimi Müteahhidi bu kontrole devam etmekle yetkilidir.

3.1.8. Nakliyat. Anahtar Teslimi Müteahhidi İş için gerekli malzeme, ekipman, tedarik ve diğer unsurların nakliyatı, sevkiyatı, korunması, teslim alınması ve tanziminden (mühendislik ve inşaat faaliyetleri için gerekli malzemeler, tedarikler ve ekipman dahil) sorumlu olacaktır. Anahtar Teslimi Müteahhidi boru damperlerini yerleştirecek, inşa edecek ve bakımını yapacak ve İşin tamamlanmasından sonra araziyi düzeltecektir. Anahtar Teslimi Müteahhidi Tesis Sahaları içinde veya dışında taşıma veya depolama sırasında bu malzemelerin güvenliğini düzenleyecek ve sağlayacaktır.

3.1.9. Depolama ve İlgili Konular. Anahtar Teslimi Müteahhidi İş için gerekli tüm malzeme, tedarik ve ekipmanı (üreticilerin tavsiyeleri, Ev Sahibi Hükümet Anlaşması, tüm İlgili Kanunlar ve bu Anlaşma hükümlerine uygun olarak) uygun olarak depolayacak veya başka türlü muhafaza edecektir.

3.1.10. Bağlantı Tesisleri. Temel Mühendislik Safhası sırasında ve MEP İştirakçilerinin talebi üzerine Anahtar Teslimi Müteahhidi Tesislerin (Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasında tanımlanan) Giriş Noktasında gerekli bağlantı tesislerinin tasarımı ve inşaatını Anlaşmanın hükümlerine uygun olarak MEP İştirakçileri ile birlikte gözden geçirecektir.

3.1.11.Altyapı Tesisleri, Yakıtlar, Kimyasallar ve Yedek Parçalar. Anahtar Teslimi Müteahhidi; Geçici Kabulün alınmasından önce Anahtar Teslimi Müteahhidinin İşi gerçekleştirebilmesi için; gerekli elektrik, su, atıksu ve atık bertarafı dahil tüm

altyapı tesisleri (Bölüm 3.1.12'de belirtilen test suyu ve test suyu boşaltma yerleri hariç), kimyasallar ve sarfiyat malzemelerinin yeterli miktarlarda tedariki ve atıksu ve Anahtar Teslimi Müteahhidi ve Alt-müteahhitler tarafından üretilen çöplerin (atıksu ve atık kimyasallar dahil) bertarafının sağlanması için gerekli düzenlemeyi ve ödemeyi yapacaktır. Anahtar Teslimi Müteahhidi çalıştırma sırasında gerekli yedek parça, yağlar, gres yağlar, ve yağlayıcıları kendi hesabından karşılayacak ve Geçici Kabul alınana kadar bunları sağlamaya devam edecektir. Tüm bu faaliyetler bu Anlaşma, Ev Sahibi Hükümet Anlaşması ve tüm İlgili Kanunlara uygun olarak yapılacaktır.

3.1.12 Test. Anahtar Teslimi Müteahhidi; hidrostatik testler için gerekli test suyu ve test suyu boşaltma yerleri MEP İştirakçileri tarafından Anahtar Teslimi Müteahhidine bedelsiz olarak sağlanmak kaydıyla Tesislerde Performans Garantilerini karşıladığını göstermek için (Madde 7'de belirtilen) İşle ilgili tüm testleri gerçekleştirecek ve gerekirse tekrarlayacaktır. MEP İştirakçileri ve/veya bunların temsilcileri kendilerince makul olarak nezater etmek istedikleri tüm testlerde, masraf ve giderleri kendine ait olmak üzere hazır bulunabilecek fakat MEP İştirakçilerinin test temsilcilerinin İş Programını destekleyecek şekilde hazır bulunmaları istenecektir. MEP İştirakçileri veya MEP İştirakçilerinin Temsilcilerinin makul olarak istenen bir testte hazır bulunmaması durumunda ise Anahtar Teslimi Müteahhidi bu teste devam etme yetkisine sahiptir.

3.1.13. İlk Çalıştırma ve İlk işletim. İş, makul ölçüler içinde Anahtar Teslimi Müteahhidinin MEP İştirakçileri ile makul düzeyde işbirliği halinde Tesislerin Petrolle doldurulması, sistem elemanlarının devreye alınması, kontrol teçhizatı ve ekipmanın ayarlanması, ince ayarlar, Tesisler ve tüm kısımlarının ilk işletimi, tüm işlev ve kontrol testleri ve Tesislerle ilgili tüm diğer ilk çalıştırma ve ilk işletim görevlerini içerecektir. Geçici Kabul sırasında ve daha sonra Anahtar Teslimi Müteahhidi yakıt, hizmetler, sarf maddeleri, atık bertarafı hizmetleri, elektrik, su, kimyasallar ve yedek parçalar kullanımını asgari düzeyde tutmak için (bu Anlaşma hükümlerine uygun olan, uluslararası kabul görmüş uygun tatbikatla uyumlu olarak) makul çabayı gösterecektir.

3.1.14 Personel Eğitimi. Bu Anlaşmada Bölüm 6.4'de belirtildiği üzere; MEP İştirakçileri ilk çalıştırma sırasında Tesislerin işletimi için gerekli tüm personeli temin edecektir. İlk çalıştırmadan önce ise; Anahtar Teslimi Müteahhidi Tesisler ve bunun çeşitli unsurlarının işletim ve bakımı konusunda işbaşı ve güvenlik eğitimi dahil MEP İştirakçileri ve/veya bunların görevlendirdikleri kişilerin personeline sahada eğitim verecektir. Bu eğitim; uygun düzeyde tecrübeli personele temel eğitim ve bilgileri sağlamak üzere tasarlanacak ve MEP İştirakçileri veya görevlendirdikleri kişilerin personeline Tesislerin tüm işletim ve bakım konularında kapsamlı bir anlayış kazandıracak mahiyette olacaktır. Eğitim İngilizce lisanında yapılacak ve boruhatları, pompa istasyonları, terminaller, bakım ve işletim konularını içerecek eğitim uygun olduğu taktirde ekipman tedarikçileri ve alt-müteahhitler tarafından verilecektir. Anahtar Teslimi Müteahhidi, eğitim programının bir parçası olarak tüm gerekli el kitapları ve diğer yazılı materyalleri verecektir. MEP İştirakçilerinin personelinin eğitimle ilgili tüm yeme, barınma ve seyahat giderleri MEP İştirakçileri tarafından karşılanacaktır.

3.1.15 Sahaya Giriş. Anahtar Teslimi Müteahhidi makul zamanlarda MEP İştirakçilerine ve görevlendirdikleri Kişilere (Borç Verenler ve bunların bağımsız mühendisi dahil) Tesis Sahaları ve İşe giriş imkanı sağlayacak ve (makul zamanlarda

, makul bir süre önceden bilgi verilerek ve gider ve masrafları MEP İştirakçilerine ait olmak kaydıyla) MEP İştirakçileri (ve/ veya görevlendirdikleri Kişilerin); kontrolörlerin bu yerlerde gerçekleştirilen İşi incelemek ve Anahtar Teslimi Müteahhidi ve Alt-müteahhitlerin bu Anlaşmadaki hükümlere riayetlerini gözlemeye yetecek ölçüde; işin güvenli ve zamanında gerçekleştirilmesi ve diğer genel uygulama hususlarına ilişkin kurallar, yönetmelikler ve gerekleri konusundaki gözlemlerine bağlı olarak Anahtar Teslimi Müteahhidi ve bunların görevlendirdiği kişilerin mühendislik, üretim ve imalat tesislerine girmesini sağlayacaktır. Anahtar Teslimi Müteahhidi ve MEP İştirakçileri İşin her Safhasına başlanması sırasında MEP İştirakçilerinin Personeli için (makul zamanlarda ve makul miktarlarda temin edilecek) giriş imkanı ve ofis alanı ile ilgili detaylar konusunda karşılıklı anlaşmaya varacaklardır.

3.1.16. Temizlik ve Atıkların Bertarafı. Anahtar Teslimi Müteahhidi tüm Tesis Sahalarını İşin yapılmasından dolayı biriken atık malzemeler, çöp ve diğer atıklardan makul ölçüde beri tutacaktır. Ev Sahibi Hükümet Anlaşması altında İşle ilgili uygulanan standartlar ve İlgili Kanunlar uyarınca, Anahtar Teslimi Müteahhidi Tesis Sahalarında Anahtar Teslimi Müteahhidi veya Alt-müteahhitlerin Anahtar Teslimi Müteahhidi veya Alt-müteahhitler tarafından veya bunlar adına getirilen veya Anahtar Teslimi Müteahhidi veya herhangi bir Alt-müteahhitin faaliyetlerinin bir kısmı olarak Tesis Sahalarına (Bölüm 11.1 altında Anahtar Teslimi Müteahhidinin kefalet ve garantileri ile kapsanan olaylar nedeniyle oluşan Petrol sızıntıları dahil) üretilen, oluşturulan, kullanılan veya işlenen Tehlikeli Maddeyi kaldıracak, nakledecek ve uygun şekilde bertaraf edecektir. Anahtar Teslimi Müteahhidi, (İlgili Kanunla belirlenenin dışında) Tesis Sahaları içinde Tehlikeli Maddenin varlığını veya ortaya çıktığını belirlediğinde MEP İştirakçilerini derhal haberdar edecektir. Ek olarak Anahtar Teslimi Müteahhidi , Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından işe başlanmasından önce Tesis Sahaları üzerinde veya içinde bulunan Tehlikeli Maddelerin uygun biçimde nakliyesinden, işlenmesinden, depolanmasından, ıslahından veya kaldırılmasından sorumludur.

3.1.17 İş Programı ve İlerleme Raporları : İşin her bir Safha veya ara hedefine ilişkin olarak ve bundan sonra o Safha ile ilgili İşe başlamadan en geç on beş (15) gün önce Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından ayrı ayrı Safhaların tamamlanması ve İş ara hedeflerine erişilmesi için önerilen tarihleri gösteren bir özet İş Programını (" İş Programı") hazırlayacak ve MEP İştirakçilerinin inceleme ve onayına sunacak ve daha sonra bu program Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından muhafaza edilip güncelleştirilecektir. Anahtar Teslimi Müteahhidi yapılacak İşe ilişkin Kritik Yol Programı ve ve bu tarihe kadar İşte gerçekten kaydedilen gelişmeler ile ilgili Aylık Gelişme Raporlarını içeren güncel aylık programları hazırlayacak ve MEP İştirakçilerine verecektir. Anahtar Teslimi Müteahhidi tüm İşin düzenli bir biçimde (zaman zaman güncelleştirilen) İş Programına uygun şekilde devam etmesini sağlamak ve tüm Alt-müteahhitlerin programlarını düzenlemekten sorumlu olacaktır. Yukarıda ilk İş Programı için belirtilen gözden geçirme ve onay işlemleri doğrultusunda, İş Programı, iş ilerledikçe aylık bazda güncelleştirilecek ve varsa gecikme ve hızlanma ile ilgili analizlerin sonuçlarını da yansıtacaktır.

3.1.17.1. Safhalar ve Ara Hedefler: Ek B'de yer alan Temel Mühendislik Safhası, Ayrıntılı Mühendislik Safhası ve Arazi Temini ve İnşaat Safhası içindeki belirli Safhalar ve ara hedef olaylarının bulunduğu Ara Hedef/İlerleme İstihkak Raporunda

diğer hususlar yanında belirli bir İş kısmı için Anahtar Teslimi Müteahhidine MEP İştirakçilerinin yükümlü olduğu Planlı Ödemelerin zamanları belirlemektedir.

3.1.18 Çalışanların Kimlik Teşpiti; Tesis Sahaları Güvenliği: Anahtar Teslimi Müteahhidi; İşin gerçekleştirildiği alanlara giriş ve çıkışlarında Anahtar Teslimi Müteahhidi ve bunların Alt-müteahhitlerinin yetkili çalışanlarının kimlik tespiti ve kontrolü ile ilgili uygun usulleri geliştirecektir. Anahtar Teslimi Müteahhidi, Ülkedeki Hükümet Makamları ile koordinasyon halinde hareket edecek ve aksi taktirde her koşulda işin gerçekleştirilmesi sırasında her zaman Tesisler ve Tesis Sahalarının güvenliğinden sorumlu olacaktır.

3.1.19 Civardaki Altyapı Tesisleri: Anahtar Teslimi Müteahhidi veya Alt-müteahhitleri; İşin gerçekleştirilmesi sonucunda oluşabilecek Kayıp ve Hasara karşı tüm ve her türlü paralel, birleşen ve kesişen elektrik hatları ve kutupları, telefon hatları ve kutupları, otoyollar, su yolları, demir yolları, kanalizasyon boruları, petrol, su ve doğal gaz boruhatları, drenaj kuyuları, arklar ve Kişilere ait tüm ve her türlü mülkü korumak için gerekli her şeyi yapacaktır. Bu tür mülklerin; İşin gerçekleştirilmesi sırasında Anahtar Teslimi Müteahhidi veya Alt-müteahhitleri yüzünden zarar görmesi veya tahrip olması durumunda Anahtar Teslimi Müteahhidi bu mülkün sahibini makul biçimde tatmin edecek şekilde, zarar gören veya yıkılan veya başka türlü hasar gören bu mülkü masraf ve sorumluluğu kendine ait olmak üzere yeniden inşa edecek, onaracak veya yerine koyacak veya aksi taktirde mülk sahibini tazmin edecektir.

3.1.20 Mülkün Korunması. Anahtar Teslimi Müteahhidi, İşin gerçekleştirilmesi sırasında (Tesis Sahaları üzerinde veya dışında) Tesis Sahaları ve tüm malzemeler, inşaat ekipmanı ve aletlerin Kayıp ve Hasardan uygun ve etraflı biçimde korunmasını sağlayacak ve Alt-müteahhitlerinin de bunu sağlamasını temin edecektir. Tesislerin Geçici Kabulünün alınmasından önce Tesisler veya İşin herhangi bir kısmı oluşturan malzeme veya aletlerin zarar görmesi veya tahrip olması durumunda Anahtar Teslimi Müteahhidi, MEP İştirakçilerine hiçbir masraf oluşturmayacak şekilde Tesislerin zarar görmüş veya tahrip olmuş kısmını veya parçaları zamanında yeniden inşa edecek, onaracak veya değiştirecektir.

3.1.21 Devlet Hakkı ve Ruhsat Harçları. Anahtar Teslimi Müteahhidi, İşe dahil edilen veya İşle ilgili kullanılan ve tümü MEP İştirakçilerine devredilebilir olan malzemeler, yöntemler, süreçler, fikri mülkiyet, teknolojiler ve sistemlere ait tüm mülkiyete ilişkin haklar, ruhsatlar, anlaşmalar ve izinler için gerekli devlet hakkı ve ruhsat ücretlerini ödeyecek ve bunlarıtedarik edecektir.

3.1.22 Proje Dokümantasyonu. Anahtar Teslimi Müteahhidi, elektronik ortamlarda kaydedilenler dahil İşin gerçekleştirilmesi sırasında üretilen veya kullanılan tüm veri ve bilgileri tutmak ve tasnif etmekle sorumludur. Bu veri ve bilgi; Madde 18 uyarınca tümü MEP İştirakçileri için hazır bulundurulacak gereken yazışma, mühendislik hesapları, sözleşme kararları, takip raporları, İlgili İzinler, İş El Kitapları, acente dokümanları ve tüm bu tür dokümantasyonu içerecektir.

3.1.23 Diğer Güvenceler; Finansal İcaplar. Bölüm 3.1.4.1 hükümlerine bağlı olarak ve bunlara uygun biçimde (Anahtar Teslimi Müteahhidine verilen Kapsam Değişiklik Emirlerinin maliyeti arttırmasına izin verên) Anahtar Teslimi Müteahhidi; ihracat kredi kuruluşları ve diğer çok taraflı ve iki taraflı finansman kuruluşları tarafından sağlanan dış finansman ve politik risk sigortası tutarını azami düzeyde tutmak için MEP İştirakçileri ile işbirliği yapacak ve bunlarara makul yardımı yapacaktır. Anahtar Teslimi Müteahhidi, MEP İştirakçileri, Borç Verenler ve Sigortacılar ve

bunların bağımsız mühendis, çevre, finans, hukuk,teknik ve diğer konulardaki danışmanları, resmi görevlileri, çalışanları temsilci ve aracıları ile gerekli ihtimam, mali, teknik, bilimsel, mühendislik, muhasebe, ve çevresel etütler, izleme, kontrol, denetleme ve İş ve Tesislerin fiziksel, mekanik, yasal, güvenilirlik, maliyet, düzenleyicilik ve diğer tamamlamasına ilişkin hususları test edecek olan ara hedef ve bitirme testlerinin oluşturulması ve yönetilmesi dahil olmak üzere işbirliği yapacak ve makul yardımı sağlayacaktır. Anahtar Teslimi Müteahhidi; Finansman Temlikleri dahil bu Anlaşma amaçlarını veya maksadını gerçekleştirmek için gerekebilecek bildirimler, temlikler, kabuller, onaylar ve bunlarla ilgili işlemleri yapacak ve teslim edecektir. Bu tür işbirliği ve makul yardım şunları içerebilir: (i) Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından genel beyanlar ve taahhütler, (ii) Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından inkar etmeme belgeleri, (iii) Borç Verenler ve Sigortacıların haklarının tatbik edilmesiyle bağlantılı olarak MEP İştirakçilerinin bu Anlaşma altındaki haklarının Borç Verenler ve Sigortacılar veya bunların görevlendirdiklerine devredilmesinin kabulü, (iv) Borç Verenler ve Sigortacılar veya bunların görevlendirdikleri Kişiler veya MEP İştirakçilerinin halefleri tarafından bu Anlaşma altındaki haklarının kullanılmasının kabulü, (v) Anahtar Teslimi Müteahhidinin; Borç Verenler ve Sigortacılar, bunların görevlendirdikleri ve haleflerinin bu Anlaşmayı kabul etmelerinden önce oluşan olaylar kaynaklanan veya bunlarla ilgili olan MEP İştirakçilerinin bu Analşma altındaki yükümlülüklerinden dolayı hiçbir sorumluluklarının olmadığını kabul etmesi; (f) bahşedilen bildirim hakları ve telafi dönemleri. MEP İştirakçilerinin Temsilcisi tarafından bildirim üzerine Anahtar Teslimi Müteahhidi; Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından MEP İştirakçilerine borçlu olunan tutarları; MEP İştirakçilerinin finansman düzenlemesi için gerekli biçimde karşılayacağını kabul etmektedir. Anahtar Teslimi Müteahhidi; İş ve Tesislere ilişkin olarak Borç Verenler ve Sigortacıların Anahtar Teslimi Müteahhidinin sahip olduğu etütler, planlar, çizimler, programlar, Aylık İlerleme Raporları, analizler, fikri mülkiyet, anlaşmalar, yazışmalar, şartnameler, testler ve bunların sonuçları, tetkikler ve İş ve Tesislerle ilgili diğer bilgiler dahil tüm maddi bilgilere ulaşmasını sağlayacaktır. Borç Verenler, Sigortacılar ve bunların temsilcileri, danışmanlar ve acenteler, Anahtar Teslimi Müteahhidinin bir veya daha çok temsilcilerini makul zamanlarda ziyaret edebilir ve Tesis Sahaları ve Anahtar Teslimi Müteahhidinin İşle ilgili binaları ve mülklerini denetleyebilir ve Anahtar Teslimi Müteahhidinin bütçeleri, anlaşmaları, defterleri, kayıtları ve diğer materyallerini inceleyebilir, denetleyebilir ve bunlardan alındılar ve suretler alabilirler ve Anahtar Teslimi Müteahhidinin ilgili görevlileriyle, çalışanlarıyla, temsilcileriyle, danışmanlarıyla ve diğer temsilcileriyle İş ve Tesisler konusunda müzakerelerde bulunabilirler. Anahtar Teslimi Müteahhidinin potansiyel Alt-müteahhitleri ve Alt-müteahhitleri nezdinde sahip olduğu giriş hakları nispetinde, Anahtar Teslimi Müteahhidi Borç Verenler, Sigortacılar ve bunların temsilcilerine bu Kişilere makul olarak gerektiğinde ulaşma konusunda yardımcı olacaktır. Borç Verenler, Sigortacılar ve temsilcilerin bu Bölümde belirtilen bilgilere ulaşımı; Borç Verenler, Sigortacılar, bunların temsilcileri ve Anahtar Teslimi Müteahhidi için makul şartlar içeren bir gizlilik anlaşması imzalamayı kabul etmelerine bağlı olacaktır. İlaveten, Borç Verenler, Sigortacılar ve bunların temsilcilerinin bu Bölüm altında bilgilere ve Kişilere ulaşması mümkün olan azami ölçüde MEP İştirakçilerinin Temsilcisi eliyle ve bunun vasıtasıyla gerçekleştirilecektir.

3.2 İşe Başlama; Şartlar: Anahtar Teslimi Müteahhidi; Temel Mühendislik Safhası, Ayrıntılı Mühendislik Safhası, Arazi Temini ve İnşaat Safhasının her biri için İşin yapılmasına; bu Safha için MEP İştirakçileri tarafından Anahtar Teslimi Müteahhidine teslim edilen yazılı bildirimde belirtilen tarih itibariyle başlayacaktır. Bu bildirimlerin her biri esas olarak Ek F'de belirlenen şekilde olacak (" İşe Başlama Talimatı"), hemen önceki Safha için Bitirme Belgesinin tam olarak imzalanmasından önce bu İşe Başlama Talimatı verilmeyecektir.

3.2.1 Şartlar. Arazi Temini ve İnşaat Safhasında MEP İştirakçileri tarafından İşe Başlama Talimatı verilmesi aşağıdakilerin gerçekleşmesine bağlıdır:

(i) Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından Bölüm 10.4 uyarınca Güvencenin verilmesi ve sürdürülmesi;

(ii) Anahtar Teslimi Müteahhidi bu Anlaşma veya taraf olduğu diğer Proje Anlaşmalarını ihlal veya nakz hali içinde değildir; ve

(iii) Ne Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ne de bunun Devlet Kuruluşları veya Hükümet Makamları taraf oldukları Proje Anlaşmalarını ihlal veya nakz hali içinde değildir.

3.3. Performans Standardı: Bu Anlaşmanın diğer hükümlerini sınırlamaksızın (i) Anahtar Teslimi Müteahhidi; İşi uluslararası kabul görmüş iyi tatbikat kuralları, tüm İlgili Kanunlar, Ev Sahibi Hükümet Anlaşması hüküm ve şartları, ve Bölüm 3.5'de açıklanan güvenlik önlemlerine uygun ve uyumlu biçimde gerçekleştirecektir ve (ii) Tesisler (a) iyi bir işçilik tarzı ile, (b) Tesislerle aynı veya benzer ölçü ve türde önemli uluslararası boruhattı projelerini üstlenen anahtar teslimi müteahhitlerinin kullanımına yönelik genel olarak kabul gören ilkeler, kriterler ve standartlar kullanılarak, (iii) Ek A ve D, ve bu Anlaşmanın diğer hükümleri, Ev Sahibi Hükümet Anlaşması hüküm ve şartları ve Tasarım Dokümanlarına uygun olarak inşa edilecek ve kurulacaktır.

3.4. İlgili Kanunlarla Uygunluk: Anahtar Teslimi Müteahhidi, Tesisler ve bunun tüm bölümlerinin (bunları sınırlamaksızın Tesislerin tasarım, mühendislik ve inşası dahil) tüm İlgili Kanunlarla uygun biçimde sürekli ve güvenilir işletime uygun şekilde sağlayacaktır.

3.5. Sağlık, Güvenlik ve Çevre (SGÇ) Tedbirleri: Anahtar Teslimi Müteahhidi, Anahtar Teslimi Müteahhidi ve Alt-müteahhitlerin SGÇ ilke ve gereklerini ortaya koyan bir SGÇ El Kitabının geliştirilmesi dahil olmak üzere İşle ilgili olarak (MEP İştirakçilerinin denetimine tabi) bir SGÇ programını uygulayacak ve yönetecektir. Tesis Sahalarında veya dışında İşi gerçekleştirirken Anahtar Teslimi Müteahhidi, Ek C'de bulunan SGÇ programının gereklerine uygun hareket edecek ve Alt müteahhitlerinin de buna uygun hareket etmesini sağlayacaktır. İşin gerçekleştirilmesi sırasında Anahtar Teslimi Müteahhidi, Kişilerin güvenliği için tüm makul önlemleri alacak ve Kişilerin yaralanması ve mülkün hasar görmesini önlemek için tüm makul korumayı sağlayacaktır.

3.6 Anahtar Teslimi Müteahhidi; Bağımsız Bir Müteahhittir. Anahtar Teslimi Müteahhidi, MEP İştirakçileri ve İş açısından bağımsız bir Müteahhit olup, ne Anahtar Teslimi Müteahhidi ve Alt-müteahhitleri ne de bunların personelinin Tesisler açısından veya İşin veya bunun herhangi bir kısmının gerçekleştirilmesi sırasında veya bu Anlaşma ile herhangi bir şekilde ilgili olarak MEP İştirakçilerinin aracıları, temsilcileri, personeli veya hizmetlileri olarak değerlendirilmeyecektir. MEP İştirakçileri, İşle ile ilgili tüm gerekli hususları belirleme ve İşi; masraf ve giderleri kendine ait olmak üzere izleme, denetleme ve teftiş hakkına sahip olsa da

MEP İştirakçileri; Anahtar Teslimi Müteahhidi veya aracıları, temsilcileri, Alt-müteahhitleri veya personelinin kendi bağımsız ticari işlerini yürüttükleri yöntem ve imkanlar üzerinde kontrol hakkı yoktur ve mevcut, potansiyel veya başka türlü kontrol uygulamamaktadır. Taraflar İşin gerçekleştirilmesi sırasında Anahtar Teslimi Müteahhidi veya aracıları, temsilcileri veya Alt-müteahhitleri veya kendi veya Alt-müteahhitlerinin işçileri, hiçbir Kişiye MEP İştirakçilerinin aracısı, temsilcisi, işçisi veya hizmetlisi olduğu şeklinde hiçbir işlem yapmayacak ve bu tür beyanlarda bulunmayacakları konusunda mutabıktırlar ve taahhütte bulunurlar.

3.7. Ev Sahibi Hükümet Anlaşması.

Anahtar Teslimi Müteahhidine Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasının doğru, gerçek ve tam suretleri verilmiştir. MEP İştirakçileri Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasında ve diğer Proje Anlaşmalarındaki değişiklik veya düzenlemeleri, bunlar Anahtar Teslimi Müteahhidinin bu Anlaşma uyarınca performans yükümlülüğünü etkiliyorsa ve etkilediği ölçüde Anahtar Teslimi Müteahhidine verecektir. Bu Anlaşma hükümleri açıkça bunun aksini gerektirmediği ölçüde Anahtar Teslimi Müteahhidi:

(i) Anahtar Teslimi Müteahhidinin İşle ilgili bir işlemi ihmali veya yerine getirmemesi, MEP İştirakçileri tarafından Ev Sahibi Hükümet Anlaşması altındaki yükümlülüklerin ihlalini oluşturmayacak, buna neden olmayacak veya katkıda bulunmayacak şekilde İşi yürütüp tamamlayacak ve bu Anlaşmayı ifa edecektir; ve

(ii) MEP İştirakçileri tarafından İş, İşin bir kısmı, veya Anahtar Teslimi Müteahhidinin bu Anlaşma uyarınca diğer yükümlülükleriyle ilgili olarak Ev Sahibi Hükümet Anlaşması uyarınca gözetilecek, yerine getirilecek, ifa edilecek ve riayet edilecek tüm yükümlülükleri kabul edecek ve yerine getirecek ve tüm şartlara riayet edecektir.

3.8. MEP İştirakçilerinin Hakları. Anahtar Teslimi Müteahhidi tüm işi gerçekleştirecek, denetleyecek ve/veya yönetecek ve bu İşin koordine edilmesi konusunda tüm mühendislik, tedarik, taşıma ve inşaat imkanları, yöntemleri, teknikleri, süreçleri ve usulleri konusunda sorumlu olacaktır. Anahtar Teslimi Müteahhidinin MEP İştirakçilerinden yazılı bildirimi aldıktan sonra (i) otuz (30) gün içinde, veya (ii) MEP İştirakçileri ve Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından müştereken belirlenen başka bir zaman periyodu içinde hatalı İşin düzeltilmesi konusunda ihmalde bulunması, İşi gereken itina ile yapmaya başlamaması durumunda, MEP İştirakçilerinden bir ek yazılı bildirimin Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından alınmasından itibaren on beş (15) gün sonra ve sahip olabileceği diğer tazminat taleplerine zarar vermeksizin MEP İştirakçileri hatalı İşi onarmak için gerekli adımları atabilir ve Anahtar Teslimi Müteahhidi, otuz (30) gün süre zarfında MEP İştirakçilerine bunun giderlerini ödeyecek veya MEP İştirakçileri, Anahtar Teslimi

MADDE 4

Alt-müteahhitlik Sözleşmeleri ve Tedarik

4.1. Meslek Müşavirleri, Alt-müteahhitler ve Ekipman Tedarikçileri. Bölüm 4.2'ye bağlı olarak, Anahtar Teslimi Müteahhidi tüm gerekli Alt-müteahhitlik Sözleşmelerine girme hakkına sahip olacaktır, fakat Anahtar Teslimi Müteahhidi, Alt-müteahhitlere devredilen kısımlar da dahil olmak üzere, İşin tamamı için MEP İştirakçilerine karşı doğrudan sorumlu ve mesul olacaktır. Bu Anlaşmanın gayeleri açısından "Alt-müteahhitler", Anahtar Teslimi Müteahhidine İşle ilgili veya İşin herhangi bir kısmının gerçekleştirilmesiyle ilgili ekipman, malzeme veya hizmet

sağlayan bire-bir başlıca alt-müteahhitler de dahil olmak üzere tüm satıcılar, tedarikçiler, malzemeciler, danışmanlar, müteahhitler ve alt-müteahhitlerdir. "Ana Alt-müteahhitler" (i) doğrudan Anahtar Teslimi Müteahhidi veya (varsa) onun bire-bir ana Alt-müteahhidiyle İşe ilişkin sözleşme imzalayan Alt-müteahhitler, ve (ii) Temel Mühendislik Safhasında belirlenen ve Tesislerin teknik bütünlüğü, güvenilirliği ve işletilebilirliğini etkileyebilecek hizmetler sağladığı müştereken kabul edilen ilave Alt-müteahhitler demektir. "Alt-müteahhitlik Sözleşmeleri", bir Alt-müteahhit tarafından İşin tamamı veya herhangi bir kısmına ilişkin olarak yapılan tüm satın alma siparişleri, alt-müteahhitlik sözleşmeleri ve benzeri satın alma form ve anlaşmaları demektir, ve "Ana Alt-müteahhitlik Sözleşmeleri" bir Ana Alt-müteahhit tarafından İşin tamamı veya herhangi bir kısmına ilişkin olarak yapılan tüm satın alma siparişleri, alt-müteahhitlik sözleşmeleri ve benzeri satın alma form ve anlaşmaları demektir. Herhangi bir Alt-müteahhitten ekipman veya makine satın alınmasına ilişkin olarak Anahtar Teslimi Müteahhidi, Tesislere monte edilmek üzere ancak bu Anlaşma çerçevesinde belirlenen güvenilirlik ve performans standardına uygun olan ekipman, makine veya malzeme modellerini satın alacaktır. Anahtar Teslimi Müteahhidi, MEP İştirakçilerinin zaman zaman makul biçimde talep edebileceği Alt-müteahhitleri ve Alt-müteahhitlik Sözleşmelerine ilişkin genel bilgileri MEP İştirakçilerine sunacaktır, fakat fiyatlandırma bilgisinin gizli olması durumunda, bu gizli fiyatlandırma bilgisinin Anlaşmanın Bölüm 3.1.4.1, Bölüm 3.1.23, Bölüm 5.1.6, Bölüm 13.7 (iii)'e ve bu Anlaşmanın tatbikiyle doğrudan bağlantısı olduğu diğer benzer hükümlerine ilişkin olması dışında, MEP İştirakçileri bu tür bilgileri almaya yetkili değildir.

4.2. Ana Alt-müteahhitlerin Onaylanması. Taraflar Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından tüm Ana Alt-müteahhitlerin seçimi ve istihdamı, ve tüm Ana Alt-müteahhitlik sözleşmelerinin hüküm ve şartlarının MEP İştirakçilerinin önceden inceleme ve onayına tabi olduğunu kabul ederler, bu inceleme ve onay; Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından MEP İştirakçilerine Ana Alt-müteahhitlik sözleşmelerinin takdiminden sonra on beş (15) gün zarfında tamamlanacaktır. İlave olarak ve yukarıdaki hususları sınırlamaksızın; Anahtar Teslimi Müteahhidi (i) İşle ilgili tüm malları, tedarikleri, ekipmanı, işçilik ve işle ilgili hizmetleri rekabetçi, adil ve şeffaf ihale usullerine göre temin edecektir, (ii) İhale katılımcı listesine ihracat kredi kuruluşları tarafından desteklenebilecek Alt-müteahhitleri dahil edecektir, ve (iii) işbu Anlaşmada tüm İş için belirtilen uluslararası kabul görmüş standartları kullanacaktır.

4.3 Alt-müteahhitlere Yapılan Ödemeler. Anahtar Teslimi Müteahhidi, tümüyle işbu Anlaşmanın 3.1.4.2. Bölümüne uygun olarak İşle ilgili veya İşi gerçekleştirmek için alınan mallar, işler, hizmetler, ekipman, malzemeler, tedarikler ve teknolojiler için Alt-müteahhitlerin her birisine ve diğer Kişilere Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından ödenecek olan tutarların ödenmesinden tek başına sorumlu olacaktır. Bu tür bir ödemeden önce Anahtar Teslimi Müteahhidi tüm bu mallar, işler, ekipman, malzemeler, tedarikler ve teknolojilerin ve bunların herhangi bir kısmının kabul edilmesi, muayene edilmesi ve onaylanması ve tüm bu hizmetlerin doğru bir şekilde gerçekleştirilmesini sağlayacaktır.

4.4 Ana Alt-müteahhitlerin ve Alt-müteahhitlerin Garantileri ve Teminatları. Anahtar Teslimi Müteahhidi, Ana Alt-müteahhit garantileri ve (varsa) makine,

ekipman, hizmetler, malzemeler, tedarikler, teknoloji ve İş için kullanılan ve/veya işbu Anlaşma uyarınca kurulan tüm diğer malzemeler üzerinde üreticilerin garantileri ve teminatlarıyla desteklenen garanti ve teminatları alacak ve bu garanti ve teminatlar, MEP İştirakçilerinin önceden yazılı onayı olmaksızın değiştirilmeyecek, düzenlenmeyecek veya başka türlü geçersiz kalmayacaktır. Anahtar Teslimi Müteahhidi tüm Ana Alt-müteahhitlerden müzakere edilip kararlaştırılan en uzun süreyle geçerli kalacak, fakat her halükarda Geçici Kabul süresinden sonra en az on iki (12) ay süreyle geçerli olacak garanti ve teminatları alacaktır. Anahtar Teslimi Müteahhidi tüm Alt-müteahhit garanti ve teminatlarını en geniş kapsamda işletecek ve tüm Alt-müteahhit garantileri ve teminatlarının MEP İştirakçilerine devredilebilmesini sağlayacaktır. Garanti Süresinin bitiminden sonra Anahtar Teslimi Müteahhidi (varsa) Alt-müteahhitlerin bitmemiş tüm garanti ve teminatlarını MEP İştirakçilerine resmen devretmek için tüm makul önlemleri alacak ve Garanti Süresinin bitmesinden sonra on beş (15) gün zarfında bir garanti veya teminat ihtilafı uyarınca Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından tutulan tüm tutarları MEP İştirakçilerine teslim edecektir. Anahtar Teslimi Müteahhidinin bu tür vadesi gelmemiş Alt-müteahhit garanti ve teminatlarını resmi olarak devretmesi; Anahtar Teslimi Müteahhidinin tüm Alt-müteahhit garanti ve teminatlarıyla ilgili yükümlülüklerini yerine getirmesi açısından gereklidir. Anahtar Teslimi Müteahhidi; başka Kişilerden almış olduğu mallar, işler, ekipman, malzemeler, hizmetler veya teknolojiler üzerindeki garanti veya teminatların fesholmasına, iptal olmasına, zarar görmesine veya geçersiz kalmasına yol açabilecek bir harekete girişmeyecek ve Alt-müteahhitleri ve Anahtar Teslimi Müteahhidi kontrolündeki tüm Kişilerin bu tür harekete girişmemesini sağlayacaktır. İşbu Bölüm 4.4'de açıklanan hiçbir husus, burada bulunan garantileri ve teminatları sağlamak ve Madde 11 hükümlerine uymak hususunda Anahtar Teslimi Müteahhidinin yükümlülüklerini bozmayacaktır.

4.5 Alt-müteahhit Sigortası. Anahtar Teslimi Müteahhidi, Bölüm 15.6'ya göre, Alt-müteahhitlerinin İşin tamamlanması ile meşgul oldukları süre zarfında Bölüm 15.6'da belirtilen sigorta ile korunmasını talep edecektir.

4.6. Alt-müteahhitlerin Feragati. Anahtar Teslimi Müteahhidi Alt-müteahhitlerinin hepsinden, Feragat eden Alt-müteahhitin, bu Anlaşmaya göre bulunan veya bulunması gereken (üçüncü kişi sorumluluk sigorta poliçeleri dışında) sigorta poliçeleri ile korunan veya bu tür sigorta poliçelerindeki çıkartılabilen maddeler veya yetersiz limitler nedeni ile karşılaşabileceği veya maruz kalabileceği veya herhangi bir şekilde kendisini ilgilendiren Zarar veya Ziyan durumunda, MEP İştirakçilerine, Kreditörlere, Sigortacılara ve ana şirketlerinin her birine, Bağlı Kuruluşlara, çalışanlarına, haleflerine, izin verilen devralanlarına, sigortacılarına ve sigorta aracılarına (bu tür şirketlerin müdürleri, yetkilileri ve hissedarları dahil) ve Anahtar Teslimi Müteahhidi ve diğer Alt-müteahhitlere karşı bütün tazminat haklarından vazgeçmesi ve feragat etmesini talep edecektir. Anahtar Teslimi Müteahhidi ayrıca Alt-müteahhitlerinin tümünden Alt-müteahhitleri tarafından MEP İştirakçileri, Kreditörler, Sigortacılar ve bunların her birinin ana şirketleri, Bağlı Kuruluşları, çalışanları, halefleri, devralanları, sigortacıları ve sigorta simsarlarına karşı (bu tür şirketlerin müdürleri, yetkilileri ve hissedarları dahil) ve Anahtar Teslimi Müteahhidi ve diğer Alt-müteahhitlere karşı haleflik veya başka bir yolla sahip olabilecekleri tüm tazminat haklarından her bir sigorta veya sigortacının

ibra ve feragat ettiğine dair bir maddenin tüm sigorta poliçelerinde bulunmasını isteyecektir.

4.7 Alt-müteahhitlerle İlişkide Gizlilik Yoktur. MEP İştirakçilerinin bu Anlaşmaya istinaden herhangi bir Alt-müteahhite karşı herhangi bir akdi yükümlülüğü veya herhangi bir ilişkisi olduğu düşünülemez, ve aksi burada açıkça belirtilemediği sürece (tesislerin ilk çalıştırma süresi de dahil olmak üzere) bütün İş sadece Anahtar Teslimi Müteahhidi ve onun Alt-müteahhitleri tarafından ifa edilecektir.

4.8. İnceleme ve Onay Anahtar Teslimi Müteahhidinin Sorumluluğunu Ortadan Kaldırmaz. MEP İştirakçilerinin ve/veya Borç Verenlerinin herhangi bir Alt-müteahhitle Alt-müteahhitlik anlaşması imzalayan Anahtar Teslimi Müteahhidini teftiş etmesi veya herhangi bir onay veya olur vermesi veya vermemesi, Müteahhidi bu Anlaşmadaki görevlerinden, sorumluluklarından, veya yükümlülüklerinden kurtarmaz, Anahtar Teslimi Müteahhidi, herhangi bir Alt-müteahhitle anlaşma imzalamamış ve İşi veya İşin bir kısmını tek başına üstlenmiş gibi sorumlu olacaktır. MEP İştirakçilerinin ve/veya Kreditörlerinin Anahtar Teslimi Müteahhidi veya Alt-müteahhitleri tarafından devam ettirilen herhangi bir İşi bu Anlaşmaya göre teftişi, incelemesi ya da buna olur vermesi, Anahtar Teslimi Müteahhidinin bu Anlaşmadaki sorumluluk, görev ve yükümlülüklerini ortadan kaldırmaz.

4.9. Anahtar Teslimi Müteahhidinin Sorumluluğu. Bu Anlaşmada öngörülen şartlar, Alt-müteahhitler tarafından gerçekleştirilen İş kısımları da dahil olmak üzere İşin tamamı için geçerlidir. Yukarıda belirtilen husus sınırlandırılmaksızın, Bölüm 3.8 hükümleri, Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından Alt-müteahhitlere devredilen (veya devredilmesi düşünülen) tüm İşlere ilişkin olarak Anahtar Teslimi Müteahhidi için geçerldir.

MADDE 5

Fiyat ve Ödeme

5.1 Toptan Sabit Fiyat. Anahtar Teslimi Müteahhidine İşin tamamı ve bütününü yerine getirmesi için ve Anahtar Teslimi Müteahhidinin bu Anlaşmada belirtilen diğer yükümlülükleri ve bunlarla alakalı ortaya çıkan, üzerinde anlaşılmış bütün harcamalar için MEP İştirakçileri bir milyar üç yüz yedi milyon altı yüz on bin Amerikan Doları (1.307.610.000 USD) toptan sabit fiyat ödeyecek ve Anahtar Teslimi Müteahhidi kabul edecektir, bu toplam ancak Madde 13'teki hükümlere göre düzenlenebilir ("Götürü Sabit Fiyat").

5.1.1 MEP İştirakçilerinin Anahtar Teslimi Müteahhidine Arazi Temini ve İnşaat Aşaması için Anahtar Teslimi Müteahhidinin MEP İştirakçilerine Bölüm 8.1(iii) uyarınca verdiği Teklif Kabul Raporuna eklediği Alt-Müteahhitlik Sözleşmeleri (bu sabit fiyat dönemi her bir Alt-Müteahhitlik sözleşmesi ve/veya ana birebir ana Alt-Müteahhit için teklifin alındığı tarihten itibaren en az altı (6) ay geçerli kalacak) ve bunun sonucunda Anahtar Teslimi Müteahhidi Teklif Kabul Raporunda bulunan Alt- Müteahhitlerin bazıları veya tümünden tekrar fiyat teklifi alacak, ve MEP İştirakçilerinin Üçüncü Safha için İşe Başlama Talimatı verme yetkisinin bir ön şartı olarak, Anahtar Teslimi Müteahhidi Götürü Sabit Fiyatı, Taraflar arasında net farkı

müşterek mutabakata göre düzenlemek amacıyla bu tür maddeler için bitmiş Alt-Müteahhitlik sözleşmeleri için (Asıl Alt-Müteahhit dahil) iki (2) veya daha çok daha önceden onaylanmış Alt- Müteahhitlerden tekrar fiyat almayı üstlenmektedir ve Anahtar Teslimi Müteahhidinin kabul ederek önerdiği bu tür maddeler için tekrar teklifte bulunulan Alt-Müteahhitlik Sözleşmelerinde bulunan fiyatlara kıyasla bu tür maddeler için ilk Alt-Müteahhitlik sözleşmelerinde bulunan fiyatlardaki farklara dayalı ilgili Alt-Müteahhitlik sözleşmelerinin masrafı, Anahtar Teslimi Müteahhidinin yükümlülüğünde olacaktır. Götürü Sabit Fiyat üzerinde münasip düzenlemeler sonucu mutabık kalınanması, İşe Başlama Talimatının verilebilmesi için gerekli olacaktır.

5.1.2 MEP İştirakçilerinin Daimi Araziye yönelik geçici haklarının görevlendirilen Devlet Makamı tarafından Bölüm 3.1.2.2'de belirtilen prosedürlere göre alınmasından sonra dokuzuncu (9.) aydan sonra halen Anahtar Teslimi Müteahhidine Arazi Temini ve İnşaat Aşamasına İşe Başlama Talimatını vermemesi durumunda, MEP İştirakçilerinin Üçüncü Aşamaya İşe Başlama Talimatı verme yetkisinin bir başka ön şartı olarak daha önce kararlaştırılan Taahhüt Edilen Tamamlama Tarihi; MEP İştirakçilerinin bu Aşamaya İşe Başlama Talimatını vermeyi geciktirdikleri süreyi karşılayacak şekilde yeniden belirlenecektir.

5.1.3 Ayrıca, MEP İştirakçilerinin görevlendirilen Devlet Makamı tarafından Bölüm 3.1.2.2'de belirtilen prosedürlere göre Daimi Araziye yönelik geçici hakların alınmasından sonra on üçüncü (13.) ay itibarıyla Anahtar Teslimi Müteahhidine Arazi Temini ve İnşaat Aşamasına İşe Başlama Talimatını vermemesi durumunda MEP İştirakçilerinin Üçüncü Aşamaya İşe Başlama Talimatı verme yetkisinin bir başka ön şartı olarak MEP İştirakçileri; yetmiş dört milyon iki yüz elli bin Amerikan Doları (74.250.000 USD) tutarının yüzde üçünü (%3) bu tür Arazi Haklarına ilişkin olarak İşe Başlama Talimatının verildiği, yukarıda belirtilen on üç (13) ayı aşan her bir gün ile çarpmak ve bu rakamı da üç yüz altmış beş (365)'e bölmek suretiyle bulunan tutara ek bir tutar ödemekle yükümlü olacaktır.

5.1.4 Son olarak bu tür bir İşe Başlama Talimatı verilmesinin Bölüm 3.1.2.2 uyarınca edinilen Daimi Araziye yönelik geçici hakların alınmasından sonra dokuzuncu (9.) aydan öteye geciktirilmesi durumunda başta alınan geçici hakların görevlendirilen Devlet Makamı tarafından tekrar alınması gereği dikkate alınarak, önceki cümlede belirtilen tutara ek olarak MEP İştirakçileri, bu tür bir gecikmiş İşe Başlama Talimatının geçerliliği için bir ön şart olarak, bu tutar sekiz milyon beş yüz bin Amerikan Doları (8,500,000 USD) tutarını aşmamak kaydıyla Daimi Araziye yönelik geçici hakların alınmasını tamamlamak üzere Anahtar Teslimi Müteahhidinin bu İş kısmını yeniden gerçekleştirmesini tazmin etmek üzere bir Kapsam Değişikliği verecek ve nihai tutar Taraflar arasında müşterek mutabakatla kararlaştırılacaktır.

5.1.5 Taraflar başka türlü kararlaştırılmadığı takdirde, bu tür ilave araziye ilişkin miktarların ödemesi Bölüm 3.1.2.2'ye göre yapılacaktır.

5.1.6 MEP İştirakçileri Götürü Sabit Fiyat ve/veya yukarıdaki cümlelere göre gereken ilave ödemeler ve Üçüncü Aşamanın zamanlamasının ayarlanması dahil gerekli görülen düzenlemelerin tetkik edilmesi gerektiğinde tüm ilgili dokümanlar, defterler ve kayıtları incelemeye yetkili olacaklardır.

5.2 Aşama/İstihkak Ödeme Takvimi. Götürü Sabit Fiyat, MEP İştirakçileri tarafından Anahtar Teslimi Müteahhidine, işbu Anlaşmaya ek olarak gösterilen Ek B'ye eklenen Aşama/İstihkak Ödeme Takvimine göre taksitler halinde ("Planlı Ödemeler") ödenecektir. Aşama/İstihkak Ödeme Takvimi İşin üç aşamada (Temel Mühendislik Aşaması, Detay Mühendislik Aşaması ve Arazi Temini ve İnşaat Aşaması adlarıyla) ve her bir İş Aşamasındaki çeşitli tarif edilen aşamalar/istihkaklar şeklinde yerine getirileceğini belirtir. Belirli Safhalar ve/veya aşamalar/istihkaklar şeklindeki ödemeler iki veya daha çok Planlı Ödeme şeklinde yapılacaktır. İlk Programlı Ödeme, üç aşamanın her birinin İşe Başlama Talimatları ve Ek B uyarınca Arazi Temini ve İnşaat safhasında kaydedilen aşamaların onaylanması ile birlikte yapılan, tüm safhaların belirli bir yüzdesinin ön ödemesidir. Müteakip ve nihai Planlı Ödemeler (veya yalnız bir Planlı Ödeme gerektiren müstakil Planlı Ödeme) mutabık kalınan kademeler ve/veya bu İş kısmı için İş Bitirme Sertifikasının nihai olarak imzalanması üzerine yapılır.

5.2.1 Planlı Ödemeler. MEP İştirakçileri tarafından İşe ilişkin olarak yapılacak tüm ödemeler, işbu Anlaşmada Ek B'de daha ayrıntılı olarak tarif edilen aylık faturalama ve ödeme programına uygun olarak yapılacaktır.

5.3 Fesih Durumunda Ödeme. MEP İştirakçilerinin Bölüm 8.1'de belirtilen zaman sınırları dahilinde Detay Mühendislik Aşamasına İşe Başlama Talimatı vermemesi durumunda Anahtar Teslimi Müteahhidi işbu Anlaşmayı feshetme yönünde tercihte bulunursa; MEP İştirakçileri bu tür fiili masraflar üç yüz bin Doları (300.000 USD) aşmamak kaydıyla fesih tarihinden önce Temel Mühendislik Aşamasının tamamlanmasının müteakiben gerçekleştirilen İşle ilgili fiili masrafı Anahtar Teslimi Müteahhidine derhal ödeyecektir. MEP İştirakçilerinin Bölüm 8.1'de belirtilen zaman sınırları dahilinde Detay Mühendislik Aşamasına İşe Başlama Talimatı vermemesi durumunda Anahtar Teslimi Müteahhidi işbu Anlaşmayı feshetme yönünde tercihte bulunursa MEP İştirakçileri Anahtar Teslimi Müteahhidine karşı başka hiçbir tazminat ödemekle yükümlü olmayacaktır. MEP İştirakçilerinin Arazi Edinme ve İnşaat Aşamasına İşe Başlama Talimatını verdikleri tarihte ve daha sonra, Bölüm 16.1 uyarınca İşin tümünün feshedilmesi üzerine Anahtar Teslimi Müteahhidi şu yetkilere sahip olacaktır:
(i) Arazi Temini ve İnşaat Aşaması sırasında fesih tarihinden önce yapılan İşle ilgili fiili masraflar artı İşin feshinden önce ortaya çıkan masraflarla, MEP İştirakçileri tarafından fesih tarihine kadar Arazi Temini ve İnşaat Aşaması sırasında gerçekleştirilen tüm Planlı Ödemeler arasındaki farkın derhal ödenmesi;
(ii) Götürü Sabit Fiyatın yüzde iki buçuğu (%2,5) oranındaki fesih tazminatından; Anahtar Teslimi Müteahhidine Temel Mühendislik Aşaması ve Detay Mühendislik Aşaması için ödenen tutarlar arasındaki farkın ödenmesi.

5.3.1 Fesih Ödemesinin Tayini: Anahtar Teslimi Müteahhidi işin tamamı veya bir kısmının feshedilmesinden sonra en geç altmış (60) gün içinde mümkün olur olmaz MEP İştirakçilerine İşin ifasını tetkik etmek, Anahtar Teslimi Müteahhidinin bununla ve fesihle ilgili masraflarını denetlemek ve fesih ödemesi tutarını bağımsız, yetkili, ülkede isim yapmış bir mali müşavirlik şirketi kanalıyla tespit etmek ve kontrol etmek için gerekli tüm faturalarını ve diğer belgelerini hazır edecektir.

5.3.2 Anahtar Teslimi Müteahhidinin Fesih Ödemesi: Bölüm 16.1'in (i) maddesi uyarınca bir fesih durumunda Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından seçilen ve MEP İştirakçileri tarafından makul ve uygun görülen ve ücreti Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından ödenen uluslararası itibara sahip, bağımsız, onaylı mali müşavirlik şirketi tarafından veya (ii) MEP İştirakçileri tarafından Bölüm 16.3 uyarınca belirlenen ve Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından makul olarak uygun görülen ve ücreti MEP İştirakçileri tarafından ödenen, uluslararası itibara sahip bir bağımsız, onaylı mali müşavirlik şirketi tarafından Anahtar Teslimi Müteahhidi'nce Bölüm 5.3'te belirtilen fiili masraflar artı Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından makul olarak yapılan, Bölüm 5.3 ve Bölüm 16.6'da açıklanan masrafların makul bedelinden fazla bir tutar ödendiği tespit edildiği takdirde Anahtar Teslimi Müteahhidi, MEP İştirakçilerinin yazılı talebi üzerine bu şekilde borçlu olunan tutarları (30) otuz gün süre zarfında ödeyecek veya MEP İştirakçileri bu tür tutarları, borçlu oldukları diğer tutarlardan mahsup edeceklerdir. Yalnız, Bölüm 16.3 uyarınca fesih durumunda Anahtar Teslimi Müteahhidi'nden Bölüm 5.3.2 uyarınca Kararlaştırılan Faiz Oranı üzerinden belirlenen bir faizi ödemesi istenecektir.

5.3.3 Fesih Tazminatının Ödenmesi ve Sınırlanması: MEP İştirakçileri Anahtar Teslimi Müteahhidine, Bölüm 5.3'e ve Bölüm 5.3.1'e göre gerekli görülen kayıt ve belgelerin MEP İştirakçileri tarafından alınmasını müteakip otuz (30) gün içerisinde Fesih Tazminatını ödeyecektir.

5.3.4 Sorumluluğun Sınırlandırılması. Fesih Tazminatının ödenmesi Madde 16.1'e göre bu Anlaşmanın feshi bakımından, MEP İştirakçilerinin tek ve münhasır sorumluluğu olacak ve Anahtar Teslimi Müteahhidinin tek ve münhasır tazminat talep hakkını teşkil edecektir. Hiçbir durumda MEP İştirakçileri Anahtar Teslimi Müteahhidine karşi fiili, arızi, dolaylı oluşan veya diğer hasarlar (kazanç kaybı dahil) için, Anahtar Teslimi Müteahhidinin maruz kalabileceği hasarların fiili miktarına rağmen, daha fazla herhangi bir yükümlülük altına girmeyecektir.

5.4 Askıya Alma Durumunda Ödeme. Bölüm 16.2 uyarınca belirtilen İşin tamamı veya bir kısmının askıya alınması üzerine Anahtar Teslimi Müteahhidi, askı tarihi öncesinde yapılan fiili harcamaları ve askıya alınmadan doğan harcamaları tahsil etme hakkına sahip olacaktır. MEP İştirakçileri Anahtar Teslimi Müteahhidine işin askı tarihi öncesinde gerçekleştirilen ve hiçbir ödeme yapılmayan İşin fiili masrafını ve İşin askıya alınması esnasında yapılan harcamayı zaman ve malzeme esasında karşılayacak, burada zaman Anahtar Teslimi Müteahhidinin yayımlamış olduğu tarife ve malzeme harcaması yüzde yirmi beş (%25) artırılarak fiyatlandırılacaktır. MEP İştirakçileri askı tarihinden önce gerçekleştirilen işin fiili maliyetiyle İşin askıya alınmasından kaynaklanan masraflar toplamı ile MEP İştirakçileri tarafından bu askı tarihine kadar yapılmış olan Tüm Planlı Ödemeler arasındaki farkı derhal ödeyecektir. Anahtar Teslimi Müteahhidi, bu masrafların tam ve doğru kayıtlarını tutacak ve bu kayıtlar MEP İştirakçilerinin denetimine açık olacaktır.

5.5 Tüm Ödemeler Rehinlerin Kaldırılmasına Tabidir. Anahtar Teslimi Müteahhidinin tamamladığı İş için yapılan her bir Planlı Ödemeden sonra otuz (30) günden az olmamak kaydıyla, Anahtar Teslimi Müteahhidi (i) MEP İştirakçilerine, Tesisler, Tesis Sahaları ve herhangi bir ve tüm menfaatler, haklar ve gayri

menkuller, ve Tesis Sahalarında veya toprak altında gerçekleştirilen bütün geliştirmeler ve malzemeler üzerinde mekanik, işçilik veya malzeme rehini ya da başka bir şekilde, Anahtar Teslimi Müteahhidinin bu Anlaşma veya İşin Anahtar Teslimi Müteahhidi veya İşle ilgili Alt-Müteahhit tarafından gerçekleştirilmesinden kaynaklanan veya buna ilişkin olarak oluşan talepler, alıkoyma hakları, güvence menfaatleri veya yükümlülüklerden ari ve temiz olduğunu kanıtlamak için yeterli belgeleri (sınırlama olmadan, EK H-2 biçimiyle veya Geçerli Hukuk uyarınca geçerli bir başka biçimde geçici alıkoyma hakkı feragati ve ibraname dahil) sunacak, ve (ii) Anahtar Teslimi Müteahhidinin belgelerini desteklemek ve doğrulamak için gerekli olan, Alt-müteahhitlik Sözleşmesine tabi Alt-müteahhitlerden aldığı ibranameler ve feragat belgelerinin nüshalarını sunacaktır. İşbu Anlaşma uyarınca sağlanan işçilik veya malzeme için MEP İştirakçilerine herhangi bir iddia, alıkoyma hakkı, güvence menfaati veya yükümlülük müracaatında bulunulur veya paranın alıkonulduğuna dair bir tebliğ gönderilirse, MEP İştirakçileri bu Anlaşmaya göre Anahtar Teslimi Müteahhidine daha sonra ödenecek olan Planlı Ödemeleri veya diğer miktarları ödemeyebilir veya bu tür rehin veya iddiaların bir kısmı veya bütününün ödenmesi için yeterli bir miktarı, eğer bu rehin veya iddia MEP İştirakçilerinin Anahtar Teslimi Müteahhidine bu rehin ve iddiayı ödemesini bildirmesini müteakip otuz (30) gün içerisinde ödenmemiş veya senet yapılmamış ise, bu Anlaşmanın amaçlarına göre bu tür paralar bir sonraki Planlı Ödeme(ler)den mahsup edilerek Anahtar Teslimi Müteahhidine ödenmiş kabul edilecektir. Ek olarak, Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından her bir Alt-müteahhide yapılan nihai ödeme tarihinden itibaren otuz (30) gün zarfında Anahtar Teslimi Müteahhidi Tesisler, Tesis Sahaları veya bundaki menfaatler, haklar veya mülkiyetler, veya Tesis Sahalarına yerleştirilen iyileştirmeler veya malzemeler için bir alıkoyma hakkı veya yükümlülük teşkil edebilecek olan her bir Alt-müteahhitden Ek H-3 biçiminde veya Geçerli Hukuk altında geçerli olacak başka bir biçimde bir nihai ibra, tahsis ve alıkoyma haklarından feragat belgesinin bir suretini MEP İştirakçilerine verecektir. Ayrıca; İş Bitirmenin bir şartı olarak; Anahtar Teslimi Müteahhidi daha önce bir nihai ibraname vermemiş olan her bir Alt-müteahhitden alacağı ve Ek H-3 biçiminde veya Geçerli Hukuk uyarınca geçerli olabilecek başka bir biçimdeki bir nihai ibraname, tahsis ve alıkoyma haklarından feragat yazısını; MEP İştirakçilerine verecektir ve MEP İştirakçileri tarafından İş Bitirmeye ilişkin en son Programlı Ödemeye bağlı olarak Anahtar Teslimi Müteahhidi Ek H-1'de ekli biçimde veya Geçerli Hukuk uyarınca başka bir biçimdeki nihai alıkoyma feragat yazısını teslim edecektir. Bu maddedeki mugayir hükümlere rağmen, Anahtar Teslimi Müteahhidi Alt-müteahhitlerden alması gerekli bir ibraname veya feragat yazısını teslim etmemesi durumunda Anahtar Teslimi Müteahhidi MEP İştirakçilerine bunun yerine; MEP İştirakçileri için tatminkar bir Kişi tarafından ve tatminkar bir biçimde hazırlanmış bir senedi; Anahtar Teslimi Müteahhidinin, Alt- kontraktörlerin talepleri, alıkoyma hakları veya diğer menfaatlerinden kaynaklanan Zarar veya Ziyana karşı MEP İştirakçilerinin zararlarını tamamen karşılama yükümlülüğünü güvenceye almak üzere verebilir.

Tesis Sahaları veya bundaki menfaatler, haklar veya mülkiyetler, veya Tesis Sahalarına yerleştirilen iyileştirmeler veya malzemeler için bir alıkoyma hakkı veya yükümlülük teşkil edebilecek olan her bir Alt- kontraktörden Ek H-3 biçiminde veya Geçerli Hukuk altında geçerli olacak başka bir biçimde bir nihai ibra, tahsis ve alıkoyma haklarından feragat belgesinin bir suretini MEP İştirakçilerine verecektir. Ayrıca; İş Bitirmenin bir şartı olarak; Anahtar Teslimi Müteahhidi daha önce bir

nihai ibraname vermemiş olan her bir Alt- kontraktörden alacağı ve Ek H-3 biçiminde veya Geçerli Hukuk uyarınca geçerli olabilecek başka bir biçimdeki bir nihai ibraname, tahsis ve alıkoyma haklarından feragat yazısını; MEP İştirakçilerine verecektir ve MEP İştirakçileri tarafından İş Bitirmeye ilişkin en son Programlı Ödemeye bağlı olarak Anahtar Teslimi Müteahhidi Ek H-1'de ekli biçimde veya Geçerli Hukuk uyarınca başka bir biçimdeki nihai alıkoyma feragat yazısını teslim edecektir. Bu maddedeki mugayir hükümlere rağmen, Anahtar Teslimi Müteahhidi Alt- kontraktörlerden alması gerekli bir ibraname veya feragat yazısını teslim etmemesi durumunda Anahtar Teslimi Müteahhidi MEP İştirakçilerine bunun yerine; MEP İştirakçileri için tatminkar bir Kişi tarafından ve tatminkar bir biçimde hazırlanmış bir senedi; Anahtar Teslimi Müteahhidinin, Alt- kontraktörlerin talepleri, alıkoyma hakları veya diğer menfaatlerinden kaynaklanan Zarar veya Ziyana karşı MEP İştirakçilerinin zararlarını tamamen karşılama yükümlülüğünü güvenceye almak üzere verebilir.

5.6.Ödeme veya Kullanım İşin Kabulü Anlamına Gelmez. MEP İştirakçileri tarafından herhangi bir Bitirme Belgesinin imzalanması verilmesi veya teslim edilmesi, Anahtar Teslimi Müteahhidine herhangi bir Planlı Ödemenin veya diğer ödemelerin yapılması, veya Tesislerin MEP İştirakçileri tarafından herhangi bir şekilde kullanımı İşin kabul edilmesi olarak algılanmayacak veya yorumlanmayacak ve bu kapsamda Anahtar Teslimi Müteahhidini yükümlülük ve mecburiyetlerinden kurtarmayacaktır.

5.7. Mahsup. MEP İştirakçileri Anahtar Teslimi Müteahhidine bu Anlaşmaya göre Anahtar Teslimi Müteahhidinden MEP İştirakçilerine bu Anlaşma altında vadesi gelmiş herhangi miktarı, Anahtar Teslimi Müteahhidine ödenecek vadesi gelmiş veya gelecek tutarlardan indirebilir veya mahsup edebilir. Anahtar Teslimi Müteahhidi, MEP İştirakçilerine bu Anlaşmaya göre ödenecek, vadesi gelmiş veya gelecek tutarları; MEP İştirakçilerinden Anahtar Teslimi Müteahhidine bu Anlaşma altında ödenecek, vadesi gelmiş veya gelecek tutarlardan indirebilir veya mahsup edebilir.

MADDE 6

MEP İştirakçilerinin Hak ve Yükümlülükleri

6.1 MEP İştirakçilerinin Temsilcisi. Temel Mühendislik Safhasına İşe Başlama Talimatı verecekleri tarihe kadar MEP İştirakçileri, bu Anlaşma tahtındaki haklarından yararlanmaları ve yükümlülüklerinin ifası hususlarında kendi adlarına hareket etmek üzere, MEP İştirakçileri tarafından yetkilendirilecek olan bir Kişiyi (MEP İştirakçilerinin Temsilcisi) tayin edeceklerdir. Anahtar Teslimi Müteahhidi, MEP İştirakçilerinin Temsilcisinin tüm faaliyetlerini MEP İştirakçilerinin faaliyetleri olarak değerlendirme yetkisine sahip olacaktır. Bu Kişi bir İşletme Şirketi olabilir, fakat her halde, yeni görevlendirilen kişinin kimliği ve bu değişiklikle ilgili gerekli diğer detayları Anahtar Teslimi Müteahhidine en az on beş (15) gün önceden yazılı olarak bildirmek suretiyle MEP İştirakçileri tarafından değiştirilebilecektir. Diğer yetkili kılındığı görevler yanında MEP İştirakçileri Temsilcisi, MEP İştirakçilerinin, rutin bildirimlerin verilmesi ve alınması, İşin izlenmesi, Tesislerin kontrolü ve Anahtar Teslimi Müteahhidi ile ilgili denetleme ve doküman kontrolleri dahil bu Anlaşma altındaki faaliyetlerini, Anahtar Teslimi Müteahhidi ile birlikte

kararlaştırılacak olan prosedürlere uygun olarak koordine edecek ve kolaylaştıracaktır. Buna ilave olarak ve uygulanabildiği ölçüde, MEP İştirakçileri Temsilcisi Anahtar Teslimi Müteahhidiyle temasa geçmek isteyen Borç Veren ve/veya Sigortacıların İşin izlenmesi, Tesislerin kontrolü ve Anahtar Teslimi Müteahhidine ve İşle ilgili defter, kayıt, tasarım ve çizimlerine ulaşılması dahil Projeye ilişkin faaliyetlerini koordine edecektir. Yukarıdakilerden bağımsız olarak, (i) MEP İştirakçileri başka nedenlerle, Anahtar Teslimi Müteahhidinin performansını değerlendirmekte kendilerine yardımcı olması amacıyla, başka uzmanlar tutma hakkına sahiptir ve (ii) hiçbir MEP İştirakçileri Temsilcisi bu Anlaşmayı tadil etme veya MEP İştirakçilerinin talep veya savunmalarından veya Anahtar Teslimi Müteahhidinin herhangi bir ihlal veya kusurundan feragat için yetkili değildir.

6.2 İzleme Programı. Bu Anlaşmanın 18.1 Bölümüne göre MEP İştirakçilerinin ve/veya Temsilcilerinin Tasarım Dökümanlarını inceleme haklarına ilaveten, MEP İştirakçileri ve/veya temsilcileri, masraf ve giderlerini kendileri karşılamak suretiyle, Anlaşma hükümlerine uygunluğu temin etmek için Anahtar Teslimi Müteahhidinin İşi yürütmesini izleme yetkisine sahip olacaktır; fakat, bu tür izleme İşi asgari etkileyecek şekilde yürütülecektir. Bu tür bir izleme programında aşağıdaki hususlar yeralabilir:

(i) İşin bütün Safha ve bölümlerinin yerinde incelenmesi ve izlenmesi;

(ii) Anahtar Teslimi Müteahhidinin boruhattı güzergahı ve Tesis Sahaları ile ilgili önerilerinin incelenip kabul edilmesi;

(iii) Temel Mühendislik ve Detay Mühendislik Safhalarına ait İş dökümanlarının inceleme ve kabulü;

(iv) Ev Sahibi Ülke Anlaşması uyarınca verilen Arazi Haklarının inceleme ve kabulü;

(v) İşin İnşaat Safhası ve tüm tedarik faaliyetlerinin kalite güvence denetimi;

(vi) MEP İştirakçilerinin gizli fiyatlandırma bilgisini, bu bilgi doğrudan Bölüm 3.1.4.1, Bölüm 3.1.23, Bölüm 5.1.6, Bölüm 13.7 (iii) ve bu Anlaşmanın diğer benzeri hükümlerine ilişkin olmadıkça ve bu gizli bilginin bu anlaşmanın uygulanmasıyla doğrudan bağlantılı olduğu durumlarda, alma yetkisine sahip olmaması kaydıyla, tüm Alt-müteahhit faturalarının inceleme ve denetlenmesi;

(vii) İş ve bu Anlaşmada belirtilen tüm alt sistemlerine ilişkin inşaat testleri, fonksiyon testleri ve kalite kabul testlerine nezaret etme;

(viii) Bu Anlaşmaya göre İşin Bitirilmesi; ve

(ix) Burada ve diğer İş dökümanlarında belirtilen İşle ilgili kefalet ve garantilerin idaresi.

6.3 İzlemenin Yapılması Yükümlülükleri Kaldırmaz. MEP İştirakçileri tarafından yapılan hiçbir izleme veya kontrol, Anahtar Teslimi Müteahhidinin bu Anlaşma kapsamındaki vazife, yükümlülük veya mükelleflyetlerini ortadan kaldırmaz.

6.4 İlk Çalıştırma Personeli. Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından Tesislerin ilk çalıştırılması için, MEP İştirakçileri veya onların görevlendirdiği kişiler işletme ve bakım personeli temin edecektir. Bu personel, Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından belirtilen sayı ve tarihlerde, Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından en az altı (6) ay önceden bildirimde bulunulması ve bu tarih Tesisleri ilk çalıştırma için planlanan başlama tarihinden altı (6) aydan daha erken olmamak suretiyle, Anahtar Teslimi Müteahhidine bedelsiz olarak sağlanacaktır. Bu personel Petrol boruhatlarının (Tesislere benzer olup olmadığı dikkate alınmaksızın) normal, günlük, hizmet esnasında işletme ve bakımı için yeterli deneyime sahip olacaktır. Bu personel

Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından eğitime tabi tutulacak ve Tesislerin ilk çalıştırılmasına ilişkin normal işletme ve bakım görevlerinin yerine getirilmesi ve Tesis performansının Madde 7 uyarınca gerekli olabilecek gösterimi hususlarında Anahtar Teslimi Müteahhidine yardımcı olacaktır. İhtiyaç duyulduğunda sözkonusu personel Anahtar Teslimi Müteahhidinin hizmetine sunulacak ve bu personel, Geçici Kabule kadar (ilk çalıştırma faaliyetleriyle bağlantılı işleriyle ilgili olarak) tümüyle Anahtar Teslimi Müteahhidinin talimat ve sorumluluğu altında çalışacaktır. Bu faaliyetler için gerekli olabilecek ek personel Anahtar Teslimi Müteahhidinin kendi sorumluluğu altında olacaktır.

6.5 Altyapı Hizmetleri. Geçici Kabulden önce Anahtar Teslimi Müteahhidi ve, Geçici Kabulden sonra MEP İştirakçileri, Tesislerin işletilmesi için gerekli olan elektrik, su, kanalizasyon ve atık bertarafı dahil tüm altyapı hizmetleri, kimyasal ve tüketim malzemeleri bedellerini düzenleyecek ve ödeyeceklerdir.

6.6 Hattın Doldurulması. Anahtar Teslimi Müteahhidinin ilk çalıştırma ve devreye alma programına uygun olarak ve Anahtar Teslimi Müteahhidinin dolum için gerekli hacimler ve sahada işe başlama tarihi ("Sahada İşe Başlama Tarihi") ile ilgili olarak en az (i) altı (6) ay önceden ön bildirimde bulunması ve (ii) dört (4) hafta önceden nihai bildirimde bulunmasına bağlı olarak, MEP İştirakçileri, boruhattının Tesislerin ilk çalıştırılması ve devreye alınması esnasında doldurulması için gerekli olan Petrolün, masraf ve giderlerini kendileri karşılamak suretiyle, temin ve hazır edilmesinden sorumludurlar. MEP İştirakçileri tarafından hazır edilen Petrol hacimlerinin boruhattını Sahada İşe Başlama Tarihinden sonraki kırk beş (45) gün zarfında doldurmaya yetmemesi durumunda, bu gecikmeyi karşılaması amacıyla İş Programı, üçüncü Safha için Taahhüt Edilen Bitirme Tarihi ve Götürü Sabit Fiyattan bir veya daha çoğunu ayarlamak üzere bir Kapsam Değişikliği üzerinde mutabakata varılacaktır.

6.7 MEP İştirakçilerinin İfa Edememelerinin Neticeleri

6.7.1 İstisnai Hal Çareleri. Anahtar Teslimi Müteahhidi; bu Anlaşmayla açıkça sağlanmadığı takdirde, kanunlar uyarınca veya bu Anlaşmanın tahtında veya ona uygun olması dikkate alınmaksızın, bu Anlaşmada belirtilen mühletin genişletilmesi veya Götürü Sabit Fiyatın düzenlenmesi veya bunların dışında bu Anlaşmayı feshedilmiş olarak telakki etme hakkına sahip olmayacaktır.

MADDE 7

Tesislerin ve İşin Tamamlanması ve Kabulü

7.1 Tesislerin İlk Çalıştırılması. Anahtar Teslimi Müteahhidi, Taahhüt Edilen Bitirme Tarihinde veya daha önce uluslararası kabul gören usüllere uygun olarak, Tesislerin ilk-çalıştırılmasını gerçekleştirecektir. Anahtar Teslimi Müteahhidi, MEP İştirakçileri ve onların işletme personeliyle istişare yoluyla ve Tesislerin ekonomik verimliliğini en yüksek seviyede tutacak şekilde, ve uluslararası kabul gören usüller, bu Anlaşmanın diğer hükümleri ve tüm İlgili Kanunlar çerçevesinde Tesislerin ilk-çalıştırılmasını idare edecektir.

7.2 Geçici Kabul. Geçici Kabul ancak ve ancak aşağıdaki hususlar yerine getirildiğinde elde edilecektir:

(i) Tesislerin Mekanik Kısmının Tamamlanması;

(ii) Tesislerin tüm bölümlerinin, bu Anlaşmada belirtilen ve detaylı olarak tarif edilen ve tüm İlgili Kanunlarla belirlenen bir tam çalışır duruma ulaşması ve Tesislerin tüm bölümlerinin yasalara uygun, emniyetli ve güvenilir bir şekilde sürekli işletime alınabilmesi;

(iii) Tesislerin ara-bağlantılarının eksiksiz ve düzgünce yapılmış olması, ve Tesislerin tüm bölüm ve techizatının tümüyle işler vaziyette ve belirli hız ve koşullarda emniyetli işletime müsait olduğunun, bu Anlaşmanın öngördüğü testlerin yapılması suretiyle gösterilmiş olması; ve
(iv) MEP İştirakçileri tarafından Anahtar Teslimi Müteahhidine, Bölüm 7.2.2 uyarınca Bölüm 7.2'nin (i) ila (iii) bendlerinde belirtilen şartların tümüyle yerine getirildiğini bildiren bir belge verilmiş olması ("Geçici Kabul Belgesi").

7.2.1 Geçici Kabul Bildirimi ve Raporu. Anahtar Teslimi Müteahhidi, Geçici Kabulü yerine getirdiğine inandığı zaman, MEP İştirakçilerine bu konuda bir bildirim verecektir ("Geçici Kabul Bildirimi"). Geçici Kabul Bildirimi, MEP İştirakçilerine göre kabul edilebilir biçimde hazırlanmış olan ve Geçici Kabulün bu Anlaşmaya göre yerine getirilip getirilmediğini MEP İştirakçilerinin tespit edebilmesi için yeterli detaya haiz bir rapor içerecektir.
7.2.2 Geçici Kabulün Elde Edilmesi. MEP İştirakçileri, Geçici Kabul Bildirimini alır almaz, Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından tamamlanan Tesisleri ve İşin tamamını kontrol edecek ve Anahtar Teslimi Müteahhidinin Geçici Kabul Bildirimini destekleyici olarak sunduğu raporun sonuçlarını inceleyecektir. MEP İştirakçilerinin Geçici Kabul Bildirimini almasını müteakip on (10) gün içinde, MEP İştirakçileri, Anahtar Teslimi Müteahhidine aşağıdakilerden biri doğrultusunda bildirimde bulunacaktır:
(i) Bölüm 7.2 kapsamındaki (i) ila (iii) bendlerinde belirtilen şartların yerine getirildiği ve Geçici Kabulün verildiği, bu durumda Geçici Kabul tarihi, MEP İştirakçilerinin ilgili Geçici Kabul Bildirimini aldığı tarih olacaktır; veya
(ii) Geçici Kabulün verilmediği ve bunun nedenleri, bu durumda Anahtar Teslimi Müteahhidi ve MEP İştirakçileri müşterek olarak, Geçici Kabulün koşulu olarak tamamlanması gereken kısımlar ve yapılması gereken işlemlerin listesini oluşturacak ve Anahtar Teslimi Müteahhidi mümkün olan en yakın tarihte bu kısım ve işlemleri tamamlayacaktır. Fakat, Tesislerin emniyetli olarak çalışmasına engel olmayan eksikler varsa, MEP İştirakçileri Geçici Kabul Belgesini verecek ve Geçici Kabul Belgesinin verilmesinden sonra Anahtar Teslimi Müteahhidi bu eksikleri vaktinde tamamlayacaktır.
Bu prosedür, Geçici Kabul elde edilene kadar gerektikçe tekrar edilecektir.

7.2.3. Geçici Kabulden sonraki İşletim. Geçici Kabul Belgesinin verilmesi üzerine MEP İştirakçileri Tesislerin mülkiyet ve denetimini devralacaktır ve o tarihten itibaren, bu Anlaşma çerçevesinde aksi belirtilmediği takdirde, tesislerin işletme ve bakımından tek başına sorumlu olacaktır. MEP İştirakçileri tarafından mülkiyet ve denetimin devralınmasından önce, Anahtar Teslimi Müteahhidi Tesisleri, MEP İştirakçileri ve onların işletme personeliyle istişare yoluyla, uluslararası kabul gören usüllere, bu Anlaşmayla öngörülen diğer şartlara ve tüm İlgili Kanunlara uygun olarak işletecektir.

7.2.4 Geçici Kabulü Müteakip Giriş. Geçici Kabulden sonra, Anahtar Teslimi Müteahhidi en kısa sürede, Eksik İşler Listesi ve Performans Testi dahil olmak üzere İşin kalan kısmını tamamlayacaktır. Anahtar Teslimi Müteahhidi yükümlülüklerini yerine getirmek ve İşi tamamlamak amacı ile, Tesislerin işletimini asgari etkileyecek şekilde, Tesislere makul ölçüde giriş yapabilecek ve MEP İştirakçilerinin makul

işbirliğinden faydalanacaktır. Bu süreç zarfında, MEP İştirakçileri Tesisleri, Anahtar Teslimi Müteahhidi ile istişare yoluyla, uluslararası kabul gören usüllere, bu Anlaşmayla öngörülen diğer şartlara ve tüm İlgili Kanunlara uygun olarak işletecektir.

7.3 Performans Testi. Geçici Kabulün yapılmasını müteakip mümkün olan en kısa sürede ve Anahtar Teslimi Müteahhidinin Performans Teminatına uyup uymadığını belirlemek amacıyla, Anahtar Teslimi Müteahhidi, MEP İştirakçilerine ait işletme personelinin yardım ve işbirliği ile, Bölüm 7.3.1'de belirtilen şartlara uygun olarak tesis işletim ihtiyaçlarını karşılamak üzere Tesisleri işletecek ("Performans Testi") ve Tesislerin bu işletimi aynı zamanda İşletme El Kitaplarına uygun olacaktır. Performans Testi, Ek A'da tarif edilen biçimde tüm sistemler otomatik konumda çalışırken gerçekleştirilecektir. Testi geçersiz kılabilecek uygulamaları sınırlamaksızın, Performans Testi esnasında sürekli olmayan sistem ve techizatın kullanılması, emniyet bağlantılarının devre dışı bırakılması ve fazla sayıda işletme personeli kullanılması engellenecektir.

7.3.1 Performans Teminatı. Performans Teminatı, sadece ve sadece, sürekli kırk beş (45) günlük çalışma süreci boyunca Tesisler yüzde doksan sekiz buçukluk (98.5%) Emre Amadelik Değerine ulaşırsa (bu rakama ulaşılması açısından kritik olmayan üniteler Temel Mühendislik Safhasında belirlenmek kaydıyla) sağlanmış olacaktır. Performans Teminatı bakımından "Emre Amadelik Değeri" aşağıdaki şekilde tanımlanır:

$$\text{Emre Amadelik Değeri (\%)} = \frac{A-B-C}{1080} \times \%\,100$$

Burada:

A = MEP İştirakçileri veya onların görevlendirdiği Kişiler tarafından herhangi bir yük sınırlaması getirilmeksizin, Tesislerin 45 günlük Performans Testi esnasında toplam işletilme saati.

B = MEP İştirakçileri veya onların görevlendirdiği Kişiler tarafından yük sınırlaması getirilmesi suretiyle, Tesislerin 45 günlük Performans Testi esnasında toplam işletilme saati.

C= Tesislerin 45 günlük Performans Testi esnasında işletilmediği ancak normal işletim için uygun ve hazır durumda olduğu toplam saat.

Tesisler veya bölümlerinin arıza veya çalışmamasıyla ilgili olmayan olaylara bağlı olarak ortaya çıkan hazir olmama durumu, Performans Teminatının sağlanmasını etkilemeyecektir. Performans Testi esnasında herhangi bir işletim vakası Anahtar Teslimi Müteahhidinin Performans Teminatını sağlamasını engelleyecek biçimde meydana gelirse, Anahtar Teslimi Müteahhidi arızayı giderecek ve Performans Testi, Tesislerin hizmete girmesinden hemen sonra tekrar başlatılacaktır. Bu işlem, Performans Teminatı sağlanana kadar tekrarlanacaktır. Performans Testinin, MEP İştirakçileri ve/veya (varsa) onların işletim personelinin hareketleri veya Mücbir Sebepler dolayısıyla kesilmesi durumunda, Performans Testine kaldığı yerden devam edilecek ve bu kesintiden önceki ve sonraki günler, Performans Testinin sürekli işletiminin tespiti için biraraya getirilecektir.

7.3.2 Performans Teminatının Sağlanması Bildirimi ve Raporu. Anahtar Teslimi Müteahhidi Performans Teminatı hususlarını yerine getirdiğine inandığı zaman, MEP İştirakçilerine bu konuda bir bildirim verecektir ("Performans Teminatının Sağlanması Bildirimi"). Performans Teminatının Sağlanması Bildirimi, MEP İştirakçilerine göre kabul edilebilir biçimde hazırlanmış olan ve Performans Teminatının gerçekten yerine getirilip getirilmediğini MEP İştirakçilerinin tespit edebilmesi için yeterli detaya haiz bir rapor içerecektir.

7.3.3 Performans Teminatının Sağlanması. MEP İştirakçilerinin Performans Teminatının Sağlanması Bildirimini almasını müteakip on beş (15) gün içinde, MEP İştirakçileri, Performans Testi sonuçlarını inceleyecek ve aşağıdakilerden biri doğrultusunda hareket edecektir:

(i) Anahtar Teslimi Müteahhidine Bölüm 7.3.1'de belirtilen şartların yerine getirildiğini ve Performans Teminatının sağlandığını bildiren bir belge verilmesi ("Performans Belgesi"); veya

(ii) Anahtar Teslimi Müteahhidine Performans Teminatının sağlanmadığının ve bunun sebeplerinin yazılı olarak bildirilmesi, bu durumda Anahtar Teslimi Müteahhidi mümkün olan en kısa zamanda Performans Testinin tekrarlanması için gerekli olan tedbirleri alacaktır.

Bu prosedür, Performans Teminatı yerine getirilene kadar gerektikçe tekrar edilecektir.

7.4 İşin Bitirilmesi. İşin Bitirilmesi ancak ve ancak aşağıdaki hususlar yerine getirildiğinde sağlanacaktır:

(i) Geçici Kabulün alınmış olması;

(ii) Performans Teminatının elde edilmiş olması;

(iii) Eksik İşler Listesinde belirtilen kısımların bu Anlaşmaya uygun olarak tamamlanmış olması;

(iv) Bu Anlaşma çerçevesinde yapılması öngörülen İşin tamamının (Geçici Kabulden sonra ortaya çıkan garanti yükümlülükleri hariç) Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından ifa edilmiş olması;

(v) Tüm nihai restorasyon İşlerinin tamamlanmış ve kabul edilmiş olması;

(vi) Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından belirlenen ve MEP İştirakçileri tarafından uygun görülen Alt-müteahhitler dışındaki tüm Alt-müteahhitlerin sahadan çekilmiş ve tüm Alt-sözleşmelerin son erdirilmiş olması;

(vii) Performans Teminatının yerine getirilmesini müteakip, tüm ekipman ve tedarikçi kefalet ve garantilerinin MEP İştirakçilerine temlik edilmesi veya tümüyle ve yasal olarak devredilmesi;

(viii) Anahtar Teslimi Müteahhidinin tüm eğitim faaliyetlerinin tamamlanmış olması;

(ix) Tüm İş dökümanlarının MEP İştirakçilerine teslim edilmiş olması;

(x) Tüm lisans, İzin ve diğer ruhsatların düzgün nizamda olması ve tüm ekipman ve malzemelerin, herhangi bir haciz ve ipotekten, bu anlaşmayla belirlenmiş olan ölçüde, muaf ve temiz olması; ve

(xi) MEP İştirakçilerinin Anahtar Teslimi Müteahhidine Bölüm 7.4.2 uyarınca, Bölüm 7.4'ün (i) ila (x) bendlerinde belirtilen şartların yerine getirldiğini bildiren bir belge vermiş olması.

7.4.1 İş Bitirme Bildirimi ve Raporu. Anahtar Teslimi Müteahhidi, İşin Bitirilmesi hususlarının sağlandığına inandığı zaman, MEP İştirakçilerine bu konuda bir bildirim verecektir ("İş Bitirme Bildirimi"). İş Bitirme Bildirimi, MEP İştirakçilerine

göre kabul edilebilir biçimde hazırlanmış olan ve İşin Bitirilmesinin gerçekten sağlanıp sağlanmadığını MEP İştirakçilerinin tespit edebilmesi için yeterli detaya haiz bir rapor içerecektir.

7.4.2 İşin Bitirilmesinin Sağlanması. MEP İştirakçilerinin İş Bitirme Bildirimini almasını müteakip otuz (30) gün içinde, MEP İştirakçileri Tesisleri ve İşin tamamını kontrol edecek, Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından sunulan raporu inceleyecek ve aşağıdakilerden biri doğrultusunda hareket edecektir:

(i) Anahtar Teslimi Müteahhidine Bölüm 7.4 (i) ila (ix) bendlerinde belirtilen şartların yerine getirildiğini ve İşin Bitirilmesinin sağlandığını bildiren bir belge verilmesi, bu durumda İşin Bitirilmesinin sağlandığı tarih, MEP İştirakçilerinin ilgili İş Bitirme Bildirimini aldığı tarih olacaktır; veya

(ii) Anahtar Teslimi Müteahhidine İşin Bitirilmesinin sağlanmadığının ve bunun sebeplerinin bildirilmesi, bu durumda Anahtar Teslimi Müteahhidi mümkün olan en yakın tarihte İşin Bitirilmesinin sağlanması için gerekli olan tedbirleri acilen alacaktır.

Bu prosedür, İşin Bitirilmesi sağlanana kadar gerektikçe tekrar edilecektir.

MADDE 8

Taahhüt Edilen Bitirme Tarihleri

8.1. Taahhüt Edilen Bitirme Tarihleri. Yürürlülük Tarihinden sonraki on beş (15) gün zarfında, MEP İştirakçileri Anahtar Teslimi Müteahhidine Temel Mühendislik Safhası için işe başlama talimatı verecektir. Anahtar Teslimi Müteahhidi, Ek A ve diğer ilgili Eklerde tarif edilen Temel Mühendislik Safhasını, Temel Mühendislik Safhası için İşe Başlama Tarihinden sonraki altı (6) ay zarfında tamamlayacaktır. Temel Mühendislik Safhasının (Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından Bölüm 8.2 uyarınca bu Safha için talep edilebilecek herhangi bir telafi dönemi dahil) tamamlanmasından sonraki otuz beş (35) gün zarfında, MEP İştirakçileri Anahtar Teslimi Müteahhidine Detay Mühendislik Safhası için işe başlama talimatı verecektir. Anahtar Teslimi Müteahhidi, Ek A ve diğer ilgili Eklerde tarif edilen Detay Mühendislik Safhasının Detay Mühendislik Safhası için Başlama Tarihinden sonraki on iki (12) ay zarfında tamamlanacağını taahhüt eder. Buna ilave olarak, Anahtar Teslimi Müteahhidi aşağıdaki hususlarda Azami Çaba sarf edecektir, (i) Ek A ve diğer ilgili Eklerde tarif edilen boruhattı, pompa istasyonları ve Ceyhan Terminali için Klas A Paket(ler)inin Detay Mühendislik Safhası için Başlangıç Tarihinden sonraki altı (6) ay zarfında teslim edilmesi, (ii) Ek A ve diğer ilgili eklerde tarif edilen Çevre Etki Değerlendirmesinin Hükümet Makamları tarafından onayının, Detay Mühendislik Safhası için İşe Başlama Tarihinden sonraki dokuz (9) ay zarfında temin edilmesi, (iii) özellikle bire-bir ana Alt-müteahhitler de dahil olmak üzere muhtemel Alt-müteahhitlerden alınan ve/veya pompa, boru ve pompa tahrik elemanlarına yönelik tüm tekliflerin değerlendirmesinin tamamlanması ve Anahtar Teslimi Müteahhidinin doğrudan veya dolaylı olarak kabul etmeye niyetlendiği tüm Alt-sözleşmeleri açıklayan bir raporun ("Teklif Kabul Raporu") MEP İştirakçilerine sunulması ve MEP İştirakçilerinin bu hususlarla ilgili olarak Bölüm 3.1.4.1 uyarınca ve zamanında yanıt vermesi için Teklif Kabul Raporunda belirtilen tüm Alt sözleşmelerdeki kabul edilen bilgileri içeren tekliflerin saklanması ve bunun Detay Mühendislik Safhası için İşe Başlama Tarihinden sonraki on (10) ay zarfında

tamamlanması, (iv) Ek A ve diğer ilgili Eklerde tarif edildiği şekilde, İlgili Kanunlar ve Ev Sahibi Ülke Anlaşmasına uygun olarak ilgili arazi tesciline girerek, MEP İştirakçileri yararı için Daimi Araziye yönelik geçici hakların korunmasının Detay Mühendislik Safhası için İşe Başlama Tarihinden sonraki on bir (11) ay zarfında koordine edilmesi. Yukarıdaki cümlenin (i), (ii) ve (iii) bendleri uyarınca verilecek olan onay ve teslim edileceklerin MEP İştirakçilerine en geç Detay Mühendislik Safhasının tamamlanmasından önceki (Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından Bölüm 8.2 uyarınca bu Safhayı tamamlamak için talep edilebilecek herhangi bir telafi dönemi dahil olmak üzere) sırasıyla yüz seksen (180) gün, doksan (90) gün ve altmış (60) gün zarfında verileceği ve yukarıdaki cümlenin (iv) bendindê açıklanan teslim edileceklerin ise MEP İştirakçilerine en geç Detay Mühendislik Safhasının tamamlanmasından önceki (Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından Bölüm 8.2 uyarınca bu Safhayı tamamlamak için talep edilebilecek herhangi bir telafi dönemi dahil olmak üzere) otuz (30) gün zarfında verileceği varsayılmak suretiyle, MEP İştirakçileri Detay Mühendislik Safhasının tamamlanmasından sonraki beş (5) gün zarfında Anahtar Teslimi Müteahhidine Arazi Temini ve İnşaat Safhası için işe başlama talimatı verecektir. Anahtar Teslimi Müteahhidi Geçici Kabulün, Arazi Temini ve İnşaat Safhası için İşe Başlama Tarihinden otuz iki (32) ay sonra veya daha önceki bir tarihte gerçekleşeceğini taahhüt eder. Yukarıda belirtilen, Temel Mühendislik Safhası, Detay Mühendislik Safhası ve Arazi Temini ve İnşaat Safhası için verilen tamamlama tarihlerinin herbiri burada "Taahhüt Edilen Bitirme Tarihi" olarak anılmaktadır.

8.2 Erken Feshi; Geç Bitirme Tazminatı. Temel Mühendislik veya Detay Mühendislik Safhalarından biri geçerli Taahhüt Edilen Bitirme Tarihinde veya daha önce tamamlanmazsa, bu gecikme altmış (60) günü aşmamak kaydıyla, (her bir Safha için altmış (60) günü aşmayacak olan) bu gecikme süresi o Safhanın tamamlanması için bir telafi dönemi olarak kabul edilecek, ve Arazi Temini ve İnşaat Safhasından her iki Safhanın etkisini telafi için gerekli olan toplam gün sayısı kadar ve toplam 120 (yüz yirmi) güne kadar düşürülecektir. İlk iki Safhanın herbiri için Taahhüt Edilen Bitirme Tarihini müteakip altmış (60) günü aşan gecikme olması durumunda, MEP İştirakçileri bu Anlaşmayı Bölüm 16.3 uyarınca feshetme hakkına sahip olacaktır. MEP İştirakçilerinin, Bölüm 8.1'de belirtilen mühletler içinde, Temel Mühendislik Safhası, Detay Mühendislik Safhası veya Arazi Temini ve İnşaat Safhası için İşe Başlama Talimatını vermemeleri durumunda, Anahtar Teslimi Müteahhidi bu Anlaşmayı Bölüm 16.3 uyarınca feshetme hakkına sahip olacaktır. Geçici Kabulün Arazi Temini ve İnşaat Safhası için Taahhüt Edilen Bitirme Tarihinde veya daha önce alınmaması durumunda, Anahtar Teslimi Müteahhidi, Geçici Kabulün Taahhüt Edilen Bitirme Tarihine göre geciktiği her takvim günü için, ceza değil fakat maktu kayıplar karşılığı olarak, takvim günü başına beş yüz bin Amerikan Dolarını (500.000 USD) ("Geç Bitirme Tazminatı") MEP İştirakçilerine ödeyecektir. Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından Geç Bitirme Tazminatının ödenmesi, en fazla iki yüz kırk (240) günle sınırlı olacaktır. Geç Bitirme Tazminatlarının Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından iki yüz kırk (240) gün boyunca ödenmesinden bağımsız olarak, Geçici Kabulün Arazi Temini ve İnşaat Safhası için Taahhüt Edilen Bitirme Tarihine göre iki yüz kırk (240) günden fazla gecikmesi durumunda MEP İştirakçileri bu Anlaşmayı feshetmeye yetkili olacaktır.

8.2.1 Kayıpların ön-tahmini MEP İştirakçileri ve Anahtar Teslimi Müteahhidi Bölüm 8.2'de belirtilen tutarın, Geçici Kabulün alınmasıyla ilgili Arazi Temini ve İnşaat Safhası için Başlama Tarihini müteakip kırk (40) aylık süre zarfındaki gecikmeye ilişkin olarak MEP İştirakçilerinin doğrudan uğradıkları kayıp tutarının doğru bir ön-tahmini olduğunu kabul eder ve onaylarlar. Geç Bitirme Tazminatının ödenmesi, MEP İştirakçilerinin Geç Bitirme Tazminatına ilaveten, bu Anlaşmanın Anahtar Teslimi Müteahhidinin Bölüm 16.4'te tarif edilen kusurundan dolayı feshi esnası veya sonrasındaki döneme ilişkin, parasal tazminat alma haklarını etkilemez.

8.2.2 Ödeme. Anahtar Teslimi Müteahhidi; Bölüm 8.2 uyarınca öngörülen tutarı her ayın onunda (10), aylık bakaya halinde ödeyecektir.

8.2.3 İstisnai Hal Çareleri. Temel Mühendislik Safhası veya Detay Mühendislik Safhası için Taahhüt Edilen Bitirme Tarihine riayet etme hususunda Anahtar Teslimi Müteahhidinin sebebe dayalı kusuruna dayanarak bu Anlaşmanın Bölüm 16.4'te tarif edilen ilave haklar ile birlikte Bölüm 16.3(x) uyarınca feshi, Bölüm 8.1'de açıklanan ilgili taahhütlerin karşılanması hususunda MEP İştirakçilerinin tek başına ve münhasır hal çarelerini ve Anahtar Teslimi Müteahhidi'nin tek başına ve münhasır yükümlülüklerini teşkil eder. Geç Bitirme Tazminatının ödenmesi, MEP İştirakçilerinin tek başına ve münhasır hal çarelerini, ve Anahtar Teslimi Müteahhidinin Bölüm 8.1'de öngörülen Geçici Kabulun elde edilmesine ilişkin taahhütleri yerine getirememesi halinde, Anahtar Teslimi Müteahhidinin Bölüm 16.3(xi) altında açıklanan fesihten önceki dönem için tek başına ve münhasır yükümlülüklerini teşkil eder, fakat MEP İştirakçileri, Bölüm 16.3'de sağlanan hakkın yanısıra, bu Anlaşmanın Bölüm 16.3(xi) uyarınca feshi esnası veya sonrasındaki döneme ilişkin 16.4'te belirtilmiş olan ilave haklara sahip olacaktır.

8.3 Erken Bitirme Parası: Bu Anlaşmadaki hiçbir husus, MEP İştirakçilerinin Anahtar Teslimi Müteahhidinin Geçici Kabulü, Arazi Temini ve İnşaat Safhası için Taahhüt Edilen Bitirme Tarihinden daha erken bir tarihte gerçekleştirmeyi yüklenmesini talep etme hakkını sınırlamaz. Anahtar Teslimi Müteahhidi ve MEP İştirakçilerinin işin bitiş tarihinin öne alınması ve günlük prim tutarı ("Erken Bitirme Parası") ile ilgili detaylarda mutabakata varmalarına bağlı olarak, bu Anlaşma düzeltilecektir.

8.3.1 Ödeme. MEP İştirakçileri; Bölüm 8.3 uyarınca öngörülen tutarı her ayın onunda (10), aylık bakaya halinde ödeyecektir.

MADDE 9

İfa Garantileri ve İfa Edilmeme Halinde Çareler

9.1 Tesislerin Kapasite Garantisi. Anahtar Teslimi Müteahhidi tamamlanmış Tesislerin, yılda maksimum elli (50) milyon metrik ton miktarında, Ek A kapsamında verilen standart ham petrol şartnamesine uygun Petrol alma ve taşıma kapasitesinde olacağını garanti eder.

9.2 Tanker Yükleme Garantisi. Anahtar Teslimi Müteahhidi, Ceyhan, Türkiye'de veya civarında yapılmış olan deniz terminalinin, Ek A kapsamında verilen ebatlardaki tankerlerin, İşin Temel Mühendislik Safhası ve Detay Mühendislik Safhası esnasında terminal hesaplamalarının tamamlanmasını müteakip daha detaylı olarak açıklanmak ve mutabakata varılmak suretiyle, herbiri saatte altmış bin (60,000) varil hızında olmak üzere güvenli biçimde yüklenmesine elverişli olacağını garanti eder.

9.3 Performans Garantisi. Anahtar Teslimi Müteahhidi, tamamlanmış Tesislerin Bölüm 7.3.1'de bahsedilen Emre Amadelik Değerini sağlayacağını garanti eder.

9.4 İfa Edilmeme Halinde Çareler. Eğer Tesis ünitelerinin tümü veya herhangi biri, o ünite için kararlaştırılmış olan tasarım kapasitesini karşılayamazsa, Anahtar Teslimi Müteahhidi, giderlerini kendi karşılamak suretiyle ve Geçici Kabulü Taahhüt Edilen Bitirme Tarihini aşacak şekilde geciktirmeyecek zaman dilimi içinde, Tesislerin tamamının veya sözkonusu kusurlu ünitenin Bölüm 9.1, 9.2 ve 9.3'de ("İfa Garantileri") açıklanan garantilerin tamamına uygunluğunu sağlamak için gereken

MADDE 10

FİNANSMAN USULLERİ VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ

10.1 Bağımsız Mühendisin Girişi. Anahtar Teslimi Müteahhidi, Bağımsız Mühendis Raporlarının hazırlanması ve diğer görevlerini yapması sırasında Bağımsız Mühendisle işbirliği içinde olacaktır ve yardım edecektir. Anahtar Teslimi Müteahhidi tüm etütler, planlar, çizimler, programlar, analizler, fikri mülkiyet, anlaşmalar, potansiyel Alt Mütaahhitlerin teklifleri, yazışma, dokümantasyon, şartnameler, testler, arazi çalışmaları ve İş ve Tesislerle ilgili diğer bilgileri Bağımsız Mühendise sağlayacaktır. Bağımsız Mühendis (i) Tesis Sahalarını ve İşle ilgili önemli bir bilginin denetleneceği veya İşin yapıldığı Anahtar Teslimi Müteahhidinin ofis ve yerlerini ziyaret ve teftiş edebilir, (ii) Anahtar Teslimi Müteahhidi'nin herhangi bir anlaşmalarının, defterlerinin, kayıtların ve diğer materyallerin çıktı ve suretlerini alabilir,değerlendirebilir, denetleyebilir ve (iii) Anahtar Teslimi Müteahhidi yetkilileri, çalışanları, aracıları, danışmanları ve diğer temsilcileri, çevre danışmanları, Alt-kontraktörler ve potansiyel Alt-kontraktörlerle iş ve Tesislerle ilgili herhangi bir konuda görüşebilir. Anahtar Teslimi Müteahhidi'nin potansiyel Alt-kontraktörler ve Alt-kontraktörleriyle birlikte sahip olduğu erişme hakları ölçüsünde bu Kişiler tarafından yüklenebilecek herhangi bir gizlilik gereklerine tabi olarak gerekli oldukça bu Kişilere ulaşmayı kolaylaştırmak için Bağımsız Mühendisle işbirliği içinde olacaktır. Bağımsız Mühendis; Bağımsız Mühendis ve Anahtar Teslimi Müteahhidi'nin makul olarak uygun bulacağı hükümleri içeren bir gizlilik anlaşması imzalamayı kabul eder. Anahtar Teslimi Müteahhidi; Bağımsız Uzmana görevlerini yerine getirme sırasında aynı yardımı yapacaktır.

10.2. Bağımsız Mühendis Raporları

10.2.1. Raporların Teslimi. Bağımsız Mühendis, aşağıdaki tarihlerin her birinde Anahtar Teslimi Müteahhidi, MEP İştirakçileri, Kredi Verenler ve Sigortacılara bir Bağımsız Mühendis Raporu hazırlayıp teslim edecektir.

(i) Temel Mühendislik Aşamasının tamamlanması üzerine;

(ii) Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından MEP İştirakçilerinin Temsilcisine; Ek A ve diğer ilgili Eklerde tarif edilen boru hattı, pompa istasyonları ve Ceyhan Terminali için A Sınıfı Paketlerinin teslim edilmesi ve/veya Ek D'ye uygun olarak geliştirilecek ve Temel Mühendislik Aşaması sırasında kesinlik kazanacak olan mukavele kurallarına göre bire bir alt mütaahhitlere transfer edilecek ihale paketlerinin teslimiden sonra, gecikmeksizin ("Şartname Raporu");

(iii) Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından Sınıf A Paketleri için tekliflerin MEP İştirakçileri Temsilcisine teslimiden hemen sonra ve/veya Ek D'ye uygun olarak geliştirilecek ve Temel Mühendislik Aşaması sırasında kesinlik kazanacak olan mukavele kurallarına göre, bire bir alt müteahhite transfer edilecek ihale paketlerinin teslimiden sonra, gecikmeksizin ("Teklif Raporu")

(iv)Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından MEP İştirakçileri Temsilcisine A sınıf paketleri için müzakere edilen tekliflerin sonuçlarının teslimi ve/veya Ek D'ye uygun olarak geliştirilecek ve Temel Mühendislik Aşaması sırasında katiyet kazanacak olan sözleşme stratejisine göre geri transfer için ihale paketleri ve ayrıca bire bir alt müteahhite transfer edilecek mukavele kurallarınınDaimi Araziye yönelik geçici hakların edinilmesi ile ilgili sonuçlarına göre ("İlk Güvence Tespit Raporu") tesliminden sonra, gecikmeksizin ("Maliyet Değerlendirme Tarihi") sonra derhal;

(v) Arazi Edinme ve İnşaat Aşamasının başlangıç tarihinin ilk yıldönümü ; ve

(vi)Arazi Edinme ve İnşaat Aşamasının başlangıç tarihinin ikinci yıldönümü

10.2.2. Bağımsız Mühendisin Standartları. Her bir Bağımsız Mühendis Raporunun hazırlanması sırasında, Bağımsız Mühendis; kendi makul mesleki hükmüne göre benzeri büyüklükte ve karmaşıklıkta kıyaslanabilen projeler için Petrol Boru Hattı endüstrisinde genel olarak geçerli standart ve tatbikat ve diğer uygun ilkeleri tatbik edecektir. Bağımsız Mühendis; her bir Bağımsız Mühendis Raporu hazırlarken taraflara danışacak ve Taraflar ve Bağımsız Mühendis arasında taslak Bağımsız Mühendis Raporunu tartışmak için yapılacak bir toplantıdan beş (5) gün önce Taraflara bir Bağımsız Mühendis Rapor taslağı sunacaktır. Bu toplantıda Taraflar; bu toplantı sırasında ve bundan önce aldığı makul yorumları tatbik için Azami Çabalarını gösterecek olan Bağımsız Mühendise yorumlarda bulunabilir . Bu toplantı tarihinden sonra üç (3) gün içinde Bağımsız Mühendis; bir nihai Bağımız Mühendis Raporu hazırlayacaktır.

10.2.3. İhtilaf Halinde Usul. Anahtar Teslimi Müteahhidi ve MEP İştirakçileri; herbir Bağımsız Mühendis Raporunda belirtilen Tahmini Tesisler Maliyetinin; tüm amaçlar açısından Taraflar için Madde 10'da belirtilen süre zarfında nihai ve bağlayıcı olacağını kabul ederler, fakat tüm Taraflar; İlk Teminat Tespit Raporunda Tesişlerin Tahmini Bedelinin tespitinde Bağımsız Mühendisin Bölüm 10.2.2'de belirtilen standartları uygun olarak tatbik edip etmediği ve bu standartlar tatbik edilmediği takdirde bu tür uyumsuz durumun Tesislerin Tahmini Maliyetinin Birinci Teminat Başlama Raporuna göre düzgün tespiti üzerindeki etkisi konusunda ihtilafta halinde olabilirler ("Maliyet İtirazı"). Bu şekilde Maliyet İtirazı (en geniş kapsamda geçerli tahkim kuralları uyarınca geçerli olan) hızlandırılmış prosedürleri kullanarak Madde 21'de açıklanan prosedürler takip edilerek çözümlenecek, fakat bu tür bir Maliyete İtiraz, İtiraz Eden Tarafın Maliyete İtiraz hakkında yazılı bildirimi İlk Teminat Tespit Raporunun verildiği tarihten itibaren beş (5) gün zarfında vermek ve aynı zamanda aşağıda açıklanan bağımsız uzman ("Bağımsız Uzman ") tayin edilmek suretiyle başlanacaktır. Şüpheye mahal bırakmamak için, bu söylenen beş (5) günlük süre zarfında hiçbir Maliyete İtiraz bildirimi verilmediği takdirde, Bağımsız Mühendis tespiti nihai ve tüm amaçlar için bağlayıcı olacaktır. Bağımsız Uzmanın Madde 21'de zikredilenin aksine Bağımsız Uzmanın atanmasının yerine, İsveç Stockholm Ticaret Odası Başkanı tarafından tayin edilecek olan Bağımsız Uzman, Maliyet İhtilafını çözmek, Tesislerin Tahmini Maliyetiyle ilgili nihai ve bağlayıcı bir tespitte bulunacak ve bu tespit Maliyet Elde Etme Tarihinde, nihai ve her açıdan bağlayıcı olacaktır. Bağımsız Uzmanın Taraflara veya Projeye ilişkin olarak; bir Taraf lehine veya aleyhine bir ön hüküm veya önyargıya sahip olabileceği düşünülmeyecek ve ya taraflarla bir iş ilişkisi veya başka ilgisi olmayacak ve Petrol üretim taşıma ve inşaat endüstrileri açısından önemli, temel

tecrübeye sahip olduğu, uluslararası kabul gören bir Kişi olacaktır. Bağımsız Uzmanın tespitini sunması beklendiği sırada, İlave Maliyet Yansıması; Bağımsız

Mühendis tarafından Teklif Raporunda belirtilen İlave Maliyet Yansımasının yüzde doksanına (%90) eşit olması addedilecek ve bu tutar; Bağımsız Uzmanın tespiti hazır olduğu tespit edilene kadar bu Anlaşmadaki tüm amaçları için geçici olarak kullanılacaktır.

10.3. Anahtar Teslimi Müteahhidi'nin Finans Planı ve Finans

10.3.1.Belirleyici Finans Planı. Şartname Raporunun alınmasından sonra gecikmeksizin, Anahtar Teslimi Müteahhidi, MEP İştirakçileri Temsilcisine; Gerekli Teminat ile teminat altına alınması gerekeceği makul olarak tahmin edilen herhangi bir ilave Maliyet İfşasını finanse etmek için bir belirleyici plan verecektir.

10.3.2. Finansman Seçimi. Bölüm 10.2 (iv) ve (v)'de tarif edilen Bağımsız Mühendis Raporu alınmasından sonra beş (5) gün süre zarfında Anahtar Teslimi Müteahhidi MEP İştirakçileri Temsilcisine ilave Finansman Gereği açısından aşağıdakilerle ilgili seçimini yazılı olarak verecektir:

(i) kaynak temin etmek;

(ii) güvence vermek; veya

(iii) ne (i) ne de (ii)'yi yapmak;

Bu seçim; Bölüm 10.4.3.'e uygun düzenlemeye tabi olarak gayri kabili rücu olacaktır. Anahtar Teslimi Müteahhidi yukarıdaki (i) ve (ii) maddelerini seçerse Anahtar Teslimi Müteahhidi seçimi ile birlikte bir ilave Kaynak Gereğini Finanse Etme planını sunacaktır. ("Anahtar Teslimi Müteahhidi'nin İlave Kaynak Gerekleri") Eğer Anahtar Teslimi Müteahhidi bu süre zarfında seçimini belirtmezse (iii)'yi seçmiş sayılacaktır.

10.3.3. Kaynak Sağlama Yeteneğinin İspatı. Anahtar Teslimi Müteahhidi Bölüm 10.3.2. uyarınca, seçimi hakkında beş (5) gün zarfında (veya Arazi Edinme ve İnşaat Aşamasının ilerlemesi için İşe Başlama Talimatı vermek amacıyla İlk Güvence Tespit Raporuna ilişkin seçim halinde) ya İlave Kaynak Gereğinin tüm tutarı kadar Güvence vermediği (Anahtar Teslimi Müteahhidi'nin İlave Güvencesi) ya da MEP İştirakçilerini tatmin edecek şekilde Anahtar Teslimi Müteahhidi'nin bu tür İlave Kaynak Gereği karşılama yeteneği konusunda tefsik etmediği ve güvenceleri vermediği durumda, MEP İştirakçileri gecikmeksizin;

i) Bölüm 10.4.4 ve 10.5.2 hüküm ve şartlarına bağlı olarak İlave Kaynak Gereğini("MEP İştirakçilerinin İlave Maliyeti Finanse Etmeleri") karşılamayı yazılı olarak kabul edecek veya

ii) İşbu Anlaşmayı Madde 16.1 uyarınca feshedecektir.

10.4 Güvence Vermek ve Sürdürmek. Güvence aşağıdaki biçimde verilecek, sürdürülecek, ibra edilecek ve tatbik edilecektir:

10.4.1 İlk Güvence. Arazi Edinme Ve İnşaat Aşamasında İşe Başlama Talimatı vermeden önce Anahtar Teslimi Müteahhidi Gerekli Güvenceye ("İlk Güvence Teslim Tarihi") eşit bir miktarda Güvenceyi verecektir.

10.4.2 Güvenceyi sürdürme. Anahtar Teslimi Müteahhidi herhangi bir Gerekli Güvence ve Anahtar Teslimi Müteahhidinin verilmesi gerekli tutarda herhangi bir İlave Güvencesini; burdaki hükümlere uygun olarak Güvencede düzenlenmiş haklara tabi olarak sürdürecektir.

10.4.3 İlk Güvencenin Tespiti. Eğer Maliyet İhtilafının çözümlenmesinden sonra yeniden Düzenlenen Gerekli Güvence

i) halihazırda sürdürülen Güvenceden fazla ise, Anahtar Teslimi Müteahhidi, bu şekilde alınan karardan sonra otuz (30) gün zarfında bu fazla tutar kadar Güvence verecektir; ve

ii) sürdürülen Güvence tutarından az ise Anahtar Teslimi Müteahhidi (a) Sürdürülen Güvence ile (b) Düzenlenen Gerekli Güvence arasındaki farka eşit tutarda Güvence tutarını düşürme hakkına sahiptir.

10.4.4 Maliyet Aşma Tutarlarının Finansmanı. Kredi veren ve Sigortacıların olağan ve makul ödeme ve güvence taleplerine bağlı olarak, eğer (i)Bir Maliyet Aşma miktarı varsa; (ii) Kusur Hali oluşmuşsa ve sürüyorsa; ve (iii) Bağımsız Mühendis, işbu Anlaşma altında Anahtar Teslimi Müteahhidine ödenen önceki tutarların bu Anlaşma uyarınca İş masraflarını ödemek için kullanıldığını tespit etmesi durumunda, Anahtar Teslim Müteahhidinin isteği üzerine, Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından İşte kullanılmak üzere Maliyet Aşma Tutarı aşağıdaki şekilde ödenecektir:

(a)İlk olarak Bölüm 10.4.4(a) veya 10.4.5(a) veya (b) uyarınca Anahtar Teslimi Müteahhidine veya Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından veya adına ödenen önceki tutarlarla birlikte Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından karşılanan veya sağlanan kapsamda Güvence üzerinden Üç yüz milyon Amerikan Doları (300,000,000 USD) artı Anahtar Teslimi Müteahhidi İlave Kaynak Gerekleri toplam tutarını aşmayan bir Güvence tutarını (Anahtar Teslimi Müteahhidinin seçimine göre) çekme veya Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından finansman; ve

(b)İkinci olarak, Bölüm 10.5.2 uyarınca MEP İştirakçileri tarafından İlave Maliyet Finansmanı.

10.4.5 İhlal Devam Ederken Kaynak Temini. Kredi veren ve Sigortacıların olağan ve makul ödeme ve güvence taleplerine bağlı olarak (i) bir Maliyet Aşma Tutarı varsa ve (ii) Bu Anlaşma bir İhlal Hali oluştuktan ve devam ettikten sonra MEP İştirakçileri tarafından feshedilmişse, Maliyet Aşma Tutarı mümkün olduğu ölçüde, aşağıdaki şekilde karşılanacaktır:

(a) İlk olarak mümkün olduğu ölçüde Güvence üzerinden çekmek suretiyle,

(b) İkinci olarak, bölüm 10.4.4(a) veya 10.4.5(a) veya (b) uyarınca Anahtar Teslimi Müteahhidine veya Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından ödenen önceki tutarlara ek olarak ödenen kaynak 300,000,000 USD artı Anahtar Teslimi Müteahhidi İlave Kaynak Gerekleri toplam tutarını aşmamak kaydıyla Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından karşılanması; ve

(c) Üçüncü olarak, eğer MEP İştirakçilerinin kendi iradeleriyle ,eğer varsa, MEP İştirakçileri İlave Maliyet Finansmanından karşılamaları durumunda.

Bölüm uyarınca ödenen tutarlar; Anahtar Teslimi Müteahhidinin Bölüm 25.6 ile sınırlanan sorumluluğunun bir kısmı olarak değerlendirilecektir.

10.4.6. Teminat fazlalığı indirimi. Eğer Arazi Edinme ve İnşaat Aşaması sırasında herhangi bir Teminat Teslim Tarihiyle ilgili olarak, ilgili Bağımsız Mühendis Raporu; Teminatin bu tarih itibarıyla ilave Maliyet Yansımasının aştığını gösterdiği takdirde Anahtar Teslimi Müteahhidi teminatı şunlardan daha büyük olanına indirebilir: (i) tespit edilen İlave Maliyet Yansıması ve (ii) Tespit edilmiş gerekli Teminat tutarının yüzde yirmi beşi (%25).

10.4.7. Diğer Kaynaklardan Finansman Sağlama Durumunda Teminat Tutarının Düşürülmesi. Anahtar Teslimi Müteahhidi bir Teminat kullanmaksızın Bölüm 10.4.4 uyarınca bir Maliyet Aşma Tutarını karşılarsa Anahtar Teslimi Müteahhidi Teminatyi bu şekilde karşılanan tutar kadar azaltabilir.

10.4.8 İkinci Teminat Teslim Tarihinde Teminatta Artışlar. Arazi Edinme ve İnşaat Aşaması sırasında İkinci Teminat Teslim Tarihinde Bağımsız Mühendis Raporunun

İlave Maliyet Yansımasının o sırada mevcut Teminat tutarını aştığını göstermesi durumunda, Anahtar Teslimi Müteahhidi Teminatyi (i) bu şekilde tespit edilen İlave Maliyet Yansıması ve (ii)(a) Düzenlenen Gerekli Teminat, ve (b) Bölüm 10.4.4 tahtında alınan toplam Teminat miktarı arasındaki farktan hangisi daha az ise bu miktara kadar arttıracaktır.

10.5 MEP İştirakçilerinin İlave Maliyet Finansmanı

10.5.1 Şartlar. MEP İştirakçilerinin herhangi bir MEP İştirakçileri İlave Maliyet Finansmanı temin etme yükümlülüğü aşağıdaki şartların yerine getirilmesine bağlıdır.

i) (a) Hiçbir İhlal hali yoktur veya (b) bildirim verilmesi veya zaman geçişi veya her ikisinin birlikte gerçekleşince İhlal Hali oluşturacak olay yoktur.(''İhlal'')halinin olmaması;

ii)MEP İştirakçileri Temsilcisi bu finansmandan en geç 20 gün önce Anahtar Teslimi Müteahhidinden bu istenen finansmanın kullanılmasını tarif eden , ekinde faturalar ve bu avans tutarlardan ödenecek tutarların bu Anlaşma şartları altında İşin gerçekleştirilmesi için oluştuğunu gösteren diğer dokümanlarla birlikte MEP İştirakçileri İlave Maliyet Finansmanı için talep almış olacaktır("Finansman Talebi");

iii)MEP İştirakçileri Temsilcisi hiçbir İhlal Hali olmadığını veya bu finansman tarihinde olmayacağını, Anahtar Teslimi Müteahhidinin Anahtar Teslimi Müteahhitlik Anlaşması altında halen bulunan veya yapılabilecek savunma veya karşı talepleri olmadığını ve Anahtar Teslimi Müteahhidin, Anahtar Teslimi Müteahhitlik Anlaşmasının şartlarına uygun olarak icra edilebilir, hukuki, geçerli ve bağlayıcı yükümlülükleri olduğunu teyit ettiği bir belgeyi bu finansmandan en geç iki (2) gün önce almış olacaktır;

iv) Bağımsız Mühendis, MEP İştirakçilerine ve Anahtar Teslimi Müteahhidine Finansman Talebinde bulunulan tutarların; işbu Anlaşma şartlarına uygun olarak İş için oluşan tutarlar olduğunu teyit edecektir; ve

v) MEP İştirakçileri Temsilcisi şu hususlarda delilleri almış olacaktır: (a) MEP İştirakçilerinin İşletim Ücreti üzerinde rehin ve MEP İştirakçileri Kurumlar Vergisini yükümlülüğünün telafi hakkının geçerli, tamamlanmış ve ilk önceliğe haiz haklardır; veya (b)MEP İştirakçileri için, diğer teminat düzenlemeleri tatmin edecek şekilde yürürlüktedir.

10.5.2 Geri Ödeme. MEP İştirakçileri İlave Maliyet Finansmanı sağlayan her bir MEP İştirakçisi İlave Maliyet Finansman anapara bakiyesine ilave faizle birlikte tüm bu tutarlar artı bu ilave tutarlar ("İlave Tutarlar") üzerinden Finansman Vergileri ("Finansman Vergileri") dahil bu Bölüm 10.5 altında MEP İştirakçileri İlave Maliye Finansman faiz veya ödemesi sonucu olarak MEP İştirakçilerine konulacak veya bunların karşılaştığı Vergiler (Hükümet Makamları tarafından konan veya ödemesi gereken mevcut veya gelecekteki vergiler, harçlar, rüsum, gümrük vergileri, giderler, katkılar, ücretler, kesintiler veya benzeri giderler için bu MEP İştirakçileri giderleri karşılamak üzere gerekli tutarları almakla yetkilidir. Ödenmemiş anapara bakiyesinin mahsup edilmesi veya geri ödenmesi, bir MEP İştirakçisi tarafından MEP İştirakçileri İlave Maliyet Finansmanı açısından oluşan faiz ve ilave tutarlar; Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasının 24.12. Bölümü uyarınca aylık olarak MEP İştirakçisi tarafından (Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasında belirtilen) Görevlendirilen

Operatöre ve Devlete ödenecek tutarlardan, vadesi gelmiş ve aşağıdaki önceliklerle borçlu olunan aşağıdaki maddelerden MEP İştirakçilerinin hissesine göre mahsup edilecektir. İlk olarak bu ay için işletim ücretinde MEP İştirakçisinin hissesinin yüzde yirmi beş (%25) maksimum tutarına kadar İşletim Ücreti karşılığında; ikinci olarak bu MEP İştirakçisinin varsa bir Yıl için (Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasında tarif edilen) MEP İştirakçisi İlave Kurumlar Vergisi karşılığında ve üçüncü olarak varsa bir Yıl için (Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasında tarif edilen) MEP İştirakçisi Taban Kurumlar Vergisi karşılığında mahsup edilir. Mahsup veya geri ödeme ilk olarak oluşmuş ve ödenmemiş faiz ve daha sonra anaparaya uygulanacaktır. MEP İştirakçisi İlave Maliyet Finansman tatbiki ile ilgili olarak Taraflar bu Bölüm 10.5 hüküm ve şartlarının detaylarını tespit etmek ve MEP İştirakçilerinin bu tutarları toplama hak ve yollarını korumak için uygun ve gerekli olarak MEP İştirakçileri tarafından makul olarak istenen ve biçim ve içerik açısından uygun görülen ilave dokümanları hazırlayıp teslim etmeyi kabul eder.

10.6.Diğer hükümler; Dokümantasyon. Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından işbu Anlaşma uyarınca gereken Teminatleri vermemek veya sürdürmemek işbu Anlaşmanın bir maddi ihlali sayılacaktır. Teminat makul olarak MEP İştirakçilerini şu konularda tatmin eder biçim ve esası haiz anlaşmalar ve dokümanlarla teyit edilecektir. (i) MEP İştirakçileri lehinedir (ii) Geçici Kabul alınana kadar geçerliliğini koruyacaktır ve (iii) Bölüm 10.4.4. uyarınca Anahtar Teslimi Müteahhidi lehine veya Bölüm 10.4.5. uyarınca MEP İştirakçileri lehine çekilebilir ve (iv) Bölüm 3.1.23 dahil işbu Anlaşma ve Madde 10'a uygun Kreditörler ve Sigortacıların makul olarak talep edebilecekleri hüküm ve şartları ihtiva etmektedir. Anahtar Teslimi Müteahhidi, Kreditörler ve Sigortacılar tarafından bilinen ve makul ödeme ve teminat düzenlemeleri talep edilebileceği ve bu Teminatnin idaresinin nakit ve Teminat üzerine ciro ve Kreditörler ve Sigortacılar tarafından makul olarak istenecek diğer Bağımsız Mühendis Raporunda "vermek" veya "teslim etmek" tabii; verildiği veya teslim edildiği tarihte olan Taraf tarafından alınmayı ifade eder aksi takdirde ve belirli zaman süresi; bu alan Taraf tarafından gerçekten alındığı tarihe kadar uzatılacaktır.

MADDE 11

Anahtar Teslimi Müteahhidinin Teminat ve Taahhütleri

11.1 Teminat ve Taahhütler. Bu Bölüm 11'de verilen teminat ve taahhütler, Madde 8 ve 9'da Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından verilen taahhütlere ilavedir.

11.1.1 Malzemeler. Anahtar Teslimi Müteahhidi, Tesislerle ilgili tüm makine, teçhizat, malzeme, sistem, kaynak, teknoloji ve diğer unsurların yeni olacağını, kusurlu işçilik ve malzemelerden ari olacağını ve bu Anlaşmanın ve Yürürlükteki Kanunun tüm şartlarına uyacağını temin ve taahhüt eder.

11.1.2 İş ve Tesisler. Anahtar Teslimi Müteahhidi, İşi iyi bir işçilik tarzı ile ve Bölüm 3.3 ve 3.4 dahil bu Anlaşma hükümlerine uygun olarak gerçekleştireceğini ve tamamlandığında Tesisler ve tüm bileşkenlerinin (i) İşin tasarım, mühendislik ve inşaat unsurlarındaki hatalar veya ihmallerden kaynaklanan tüm arıza ve hatalardan ari olacağını, (ii) bu Anlaşmanın tüm şartlarına her açıdan uygun olacağını ve (iii) tüm Yürülükteki Kanunlara uygun olarak işletilebileceğini temin ve taahhüt eder

11.1.3 Vasıflar. Anahtar Teslimi Müteahhidi kendisi ve Alt-Müteahhidlerinin bu Anlaşmanın tüm hüküm ve şartlarına uygun olarak İşin tüm aşamalarını gerçekleştirip Tesisleri tamamlamak için her zaman yeterli vasıf ve yeteneğe sahip olacaklarını beyan ve temin ederler.

11.1.4 Düzeltmeler. MEP İştirakçileri, Anahtar Teslimi Müteahhidine Geçici Kabulü müteakip on iki (12) aylık dönem içinde Tesislerde herhangibir eksiklik veya kusur bulunduğunu yazıyla bildirdiği takdirde, Anahtar Teslimi Müteahhidi (i) bununla ilgili tüm hata, ihmal, kusur veya eksikliği düzeltmek için gerekli tüm masraflar Anahtar Teslimi Müteahhidine ait olmak üzere bu tür kusurlu veya eksik İşi düzeltecektir ve (ii) herhangibir makine, teçhizat, malzeme, sistem, teknoloji, tedarik veya diğer unsurların kusurlu olması durumunda, masrafları tamamen Anahtar Teslimi Müteahhidine ait olmak üzere bunları tamir edecek veya yenisiyle değiştirecektir. Anahtar Teslimi Müteahhidinin bu Bölüm 11.1.4 altındaki yükümlülükleri, uygun olmayan İş veya Tesisler kısımlarının kaldırılması, onarılması ve değiştirilmesi, uygun olmayan İş veya Tesislerin kusurlu veya eksik kısımlarına ulaşmak için gerektiğinde İş veya Tesislerin diğer kısımlarının açılması, sökülmesi, tekrar kapatılması ve değiştirilmesini de kapsar. MEP İştirakçilerinin bu tür kusur veya eksiklikle ilgili bildirimi, MEP İştirakçileri bunları tespit ettikten hemen sonra Anahtar Teslimi Müteahhidine tebliğ edilecektir. Teminat Dönemi zarfında arızalı makine, teçhizat, malzeme, sistem, tedarik, teknoloji veya diğer unsurların tamir edilmesi veya değiştirilmesi durumunda, bu tür tamir edilen veya değiştirilen makine, teçhizat, malzeme, sistem, tedarik, teknoloji veya diğer unsurların teminatı, tamir veya değiştirme tarihinden sonra on iki (12) ay süreyle uzatılacaktır. Bu Madde 11 altında Anahtar Teslimi Müteahhidinin görevleri, sorumlulukları ve yükümlülükleri, MEP İştirakçilerinin, Tesisleri İşletim Kılavuzlarına uygun olarak işletme ve bakımı ihmal etmelerinden dolayı veya Anahtar Teslimi Müteahhidinin ihmalinden ziyade Tesislerin işletimi sırasında normal aşınma ve yıpranmadan dolayı kaynaklanan Anahtar Teslimi Müteahhidinin bu Anlaşmaya uymaması veya Tesislerdeki bir arıza dışında makine, teçhizat, malzeme, sistem, tedarik, teknoloji veya diğer unsurların tamiratını, ayarlanmasını, değiştirilmesini, yenilenmesini veya bakımını içermez.

11.2 Liens veya Takvidattan Muafiyet. Anahtar Teslimi Müteahhidi, Tesisler ve tüm İş, İş ve Tesislerle birlikte tedarik edilen malzeme, makine, sistem, teknoloji, tedarik ve teçhizatın mülkiyetinin; MEP İştirakçileri tarafından veya bunlar vasıtasıyla yaratılanlar dışındaki her türlü rehin hakları, talepler, teminat payları ve diğer yüklerden temiz ve ari olarak MEP İştirakçilerine geçeceğini ve Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından hiçbir İş, malzeme, makine, sistem, teknoloji, tedarik veya teçhizatın MEP İştirakçileri dışında bir Kişi tarafından tutulan bir teminat menfaati veya başka bir rehin hakkı veya yükü konu alan Anlaşmalara tabi olmayacağını kabul eder.

11.3 Zımni Teminatların olmaması. AÇIK TEMİNATLAR HARİÇ, ANAHTAR TESLİMİ MÜTEAHHİT, TESİSE BU ANLAŞMA KAPSAMINDA ANAHTAR TESLİMİ MÜTEAHHİT TARAFINDAN SAĞLANACAK OLAN TEÇHİZAT VEYA MALZEMEYE VEYA TASARIM VEYA DİĞER HİZMETLERE BAĞLI OLARAK, TİCARİ VEYA UYGUNLUK BEYANINDA BULUNMAMAKTA, AÇIK VEYA ZIMNİ HERHANGİ BİR TEMİNAT VEYA BUNA BENZER HERHANGİ BİR BEYANDA BULUNMAMAKTADIR.

MADDE 12
Mücbir Sebepler

12.1. Anahtar Teslimi Müteahhidi Açısından Mücbir Sebep. Anahtar Teslimi Müteahhidi, para ödeme yükümlülüğü dışında yükümlülüklerini veya bunların bir kısmını Mücbir Sebepten dolayı yerine getiremediği veya geciktirdiği takdirde mazur görülecektir. Anahtar Teslimi Müteahhidi açısından Mücbir Sebepler, öngörülemeyen, Anahtar Teslimi Müteahhidinin normal kontrolü dışında, ve Anahtar Teslimi Müteahhidi veya Alt-kontraktörlerinin ihmali veya bu Anlaşmayı ihlalinden kaynaklanmayan, Anahtar Teslimi Müteahhidinin (ve Alt-Müteahhidlerin) yükümlülüklerini yerine getirmeyi veya bu anlaşmanın herhangibir şartına uymayı önleyen, bir eylem veya olay anlamındadır ve yalnızca aşağıdaki eylem veya olaylarla sınırlıdır: (i) doğal afetler (depremler, toprak kaymaları, siklonlar, seller, kar yağışı, yangınlar, yıldırım, met-cezir dalgaları, volkanik patlamalar ve diğer benzeri doğal olaylar veya hadiseler); (ii) Hükümet Makamlarının, İş veya eylemleri tarafından veya vasıtasıyla kaynaklanmayan, bir nedenle Ülke dışındaki kaynaklardan yayılan radyoaktif kirlenme; (iii) basınç dalgaları; (iv) Türkiye Cumhuriyetinin uluslararası hukuk ilkeleri tahtında başlatmadığı, hükümran devletler arasındaki savaşlar; (v) grevler veya diğer iş ihtilafları; ((A) Anahtar Teslimi Müteahhidi, herhangibir Devlet Makamı, herhangibir Hükümet Makamı veya Hükümet çalışanlarını kapsayan, (B) Hükümet veya Hükümet Makamlarının eylem veya eylemsizliğinden veya Anahtar Teslimi Müteahhidin eylem veya hareketsizliğinden kaynaklanan veya buna ilişkin olarak herhangibir Türk Alt-kontraktörle ilgili (C) Anahtar Teslimi Müteahhidinin Alt-kontraktörleriyle ilgili olarak eylem veya eylemsizliğinden veya Hükümet veya herhangibir Hükümet Makamının Eylemlerinden dolayı kaynaklanan Ülke dışındaki diğer grevl veya iş ihtilafları haricinde); (vi) Ülke dışındaki isyanlar ve terörizm hareketleri; (vii) Hükümet veya Hükümet Makamları dışında herhangibir hükümet organının kanun, antlaşma, kural, mevzuat, ve kararnamelerinin tatbik edilmesi, eylem veya eylemsizliği ve (viii) Türkiye Hükümeti dışındaki diğer hükümran devletlerin uluslararası ambargoları.

12.2. MEP İştirakçileri Açısından Mücbir Sebep. MEP İştirakçileri para ödeme yükümlülüğü dışında yükümlülüklerini veya bunların bir kısmını Mücbir Sebepten dolayı yerine getiremediği veya geciktirdiği takdirde mazur görülecektir. MEP İştirakçileri açısından Mücbir Sebep, öngörülemeyen, MEP İştirakçilerinin normal kontrolü dışında, ve MEP İştirakçilerinin ihmali veya bu Anlaşmayı ihlalinden kaynaklanmayan bir eylem veya olay anlamındadır. Bu Madde 12'in amaçları doğrultusunda, Mücbir Sebep doğal afetleri, savaşları, grevler veya diğer iş ihtilaflarını, isyanları, terörizm hareketlerini, herhangibir hükümet makamı tarafından kanun, antlaşma, kural, mevzuat, ve kararnamelerin uygulanmasını, ve bu makamların eylem ve eylemsizliğini (Ülkeler içinde veya dışında yargı yetkisi olsun olmasın) içerir. MEP İştirakçisi veya bunun ana şirketinin şirketleştiği veya tabi olduğu Ülke içinde hükümet MEP İştirakçisinin bu Anlaşma tahtındaki yükümlülüklerini yerine getirmesine mani olacak işlemlerde bulunması durumunda bu MEP İştirakçisi burada belirtildiği üzere yükümlülüğünü yerine getirmekten mazur olacaktır fakat diğer MEP İştirakçileri bu olayın Mücbir Sebep olduğunu öne sürme yetkisine sahip değildir.

12.3 İspat Yükümlülüğü. Tarafların iyi niyetle bir Mücbir Sebebin oluştuğuna dair karar verememeleri durumunda, Mücbir Sebep olayın vukuunu ispatlama, Mücbir Sebebin oluştuğunu iddia eden tarafın yükümlülüğündedir.

12.4 Mazeretli İş Yapma. Bu Anlaşmaya bağlı olarak oluşan ödeme yükümlülükleri hariç, eğer bir Taraf, Mücbir Sebep nedeniyle bu Anlaşma çerçevesindeki yükümlülüklerini kısmen veya tamamen yerine getiremeyecek olur ise, bu Taraf, yaptığı işin Mücbir Sebepten etkilenmesi ölçüsünde mazur görülecektir. Ancak:

(i)Yükümlülüğünü gerçekleştiremeyen Taraf diğer tarafa, Mücbir sebebin oluşumdan haberdar oluşunu müteakip iki (2) çalışma günü içerisinde, olayın özelliklerinin tahmini süresi ve bu Tarafın yükümlülükleri üzerinde yapacağı tahmini etkiyi de içererek anlatıldığı yazılı bir bildirim verir ve Mücbir Sebep olayı ve etkilerinin devam ettiği süre zarfında düzenli raporlar vermeyi sürdürür;

(ii)Mücbir Sebep Olayının Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından iddia edildiği durumlarda, Anahtar Teslimi Müteahhidi, İşin ve Tesislerin muhafazası ve korunması için azami çabayı gösterir;

(iii)Mücbir Sebep yüzünden gerekenden daha büyük bir kapsam veya normal olarak gereken süreden daha uzun bir süre için mazur görme olmayacaktır;

(iv)Taraflardan birinin Mücbir Sebebin oluşmasından önce ortaya çıkan bir olay sonucundaki yükümlülüğü, bu oluşumun sonucu olarak mazur görülmeyecektir;

(v)Yükümlülüklerini gerçekleştirmeyen taraf, diğer Tarafın hasarlarını asgariye indirmek veya sınırlandırmak amacıyla tüm makul çabaları sergileyecektir;

(vi)Yükümlülüklerini gerçekleştiremeyen taraf, yükümlülüklerini yerine getirmek, iş yapma mazereti teşkil eden şartları veya olayı düzeltmek veya iyileştirmek için tüm makul çabaları sergileyecektir;

(vii)Yükümlülüklerini gerçekleştiremeyen taraf, bu Anlaşma tahtında yükümlülüklerini tekrar yerine getirmeye başlayabildiğinde, diğer Tarafa bu etkiyi bildiren yazılı bir bildirim sunacak ve hemen yeniden çalışmaya başlayacaktır.

12.5 Mücbir Sebepten Dolayı Kapsam Değişikliği. Mücbir Sebep, Anahtar Teslimi Müteahhidinin bir aşama tarihini ve/veya buraya ilave edilen Ek D'de ifade edildiği gibi herhangibir Taahhüt Edilen Tamamlama Tarihini bu Mücbir Sebepten dolayı geçirmesine yol açacak şekilde İşi etkilerse, MEP İştirakçileri ve Anahtar Teslimi Müteahhidi arasında İş Programı ve daha sonraki aşama tamamlama ve/veya Taahhüt Edilen Tamamlama Tarihleri konusunda Mücbir Sebebin bir aşamanın tamamlanması ve/ veya Taahhüt Edilen Tamamlama Tarihi üzerindeki olumsuz etkisi göz önüne alınarak mutabakat yoluyla bir adil düzenleme yapılacaktır. Herhangibir aşama tamamlama tarihi ve/veya Taahhüt Edilen Tamamlama Tarihini yeniden değerlendirirken, sözü edilen düzenleme, kritik yol (Geçici Kabulun en erken alınmasını doğrudan sağlayan yol) üzerinde olması varsayılan İş Programının aksaklıkları yansıtılacaktır. Mücbir Sebepten doğrudan etkilenen ancak Geçici Kabulün en erken alınması için önemli olmayan İşin diğer kısımları, yalnızca masraf etkisi açısından değerlendirilecektir. Sözü edilen ilkelere dayanarak Aşama Bitirme Tarihi ve Taahhüt Edilen Tamamlama Tarihi uygun olarak düzenlenecektir. Mücbir Sebebin performans maliyetine etkisi (Performans Teminatlarının uzatılmasından doğan ilave masraf dahil) durumunda, Mücbir Sebep; İşin maliyetine etki edip bu

maliyet etkisi Madde 15'deki sigorta hükümleriyle karşılanmıyorsa, Mücbir Sebepten dolayı ilave masrafların Götürü Usulü Sabit Fiyata etki etmesi ölçüsünde MEP İştirakçileri ve Anahtar Teslimi Müteahhidi arasında bir anlaşma ile Götürü Usulü Sabit Fiyatta bir adil düzenleme yapılacaktır.

MADDE 13

Kapsam Değişiklikleri

13.1 İş Değişikliği Sayılmayan İlave Ayarlama, Düzeltme ve Ayrıntılama. Tesislerin, Anahtar Teslimi Müteahhidi ve/veya MEP İştirakçileri tarafından zaman içerisinde ilave ayarlama, düzeltme ve ayrıntılamaya mevzu olabileceği anlaşılmış ve kararlaştırılmıştır. Anahtar Teslimi Müteahhidi, bu tür ayarlamalar, düzeltmeler veya ayrıntılamalar için ilave süre veya bedel almayacaktır. Şüpheye mahal bırakmamak için, bu Anlaşmanın hüküm ve şartlarında ya da Tesislerde yapılan bir esaslı ekleme, silme, iş durdurma veya diğer değişiklikler; ayarlama, düzeltme veya ayrıntılamadan ziyade bir İş Değişikliği oluşturacaktır.

13.2 Kapsam Değişiklikleri. MEP İştirakçileri Bu Anlaşmayı geçersiz kılmaksızın İşte İş Değişikliği talimatı verebilir, bu durumda Götürü Sabit Fiyat, Garanti Edilen Tamamlama Tarihi, Aşama-İlerleme-Hakediş Raporu, İş Çizelgesi ve/ veya Performans Garantilerinden biri veya daha fazlası bu İş Değişikliğine göre yalnızca gerekli ölçüde düzenlenecek veya değiştirilecektir. Kapsam Değişikliklerinin Götürü Sabit Fiyat, ara aşama tamamlama ve/veya Garanti Edilen Tamamlama Tarihi, İş Programı ve/veya Performans Garantileri üzerindeki etkisi değerlendirilirken, bitirme tarihlerine nazaran İş Değişikliğiyle bağlantılı yapılacak adil düzenleme, (doğrudan Geçici Kabulün en erken şekilde tamamlanmasına götüren) kritik yol üzerindeki İş Programındaki düzensizliği yansıtacaktır. Bu İş Değişikliğinden etkilendiği halde Geçici Kabulün en erken şekilde tamamlaması açısından önem taşımayan tüm diğer İş kalemleri yalnızca maliyet etkisi açısından değerlendirilecektir. Yukarıdaki ilkelere dayalı olarak ara aşama tamamlama ve/veya Garanti Edilen Tamamlama Tarihleri ve İş Programı, MEP İştirakçileri ve Anahtar Teslimi Müteahhidinin anlaşmalarına göre düzenlenecek ve İş Değişikliğinin (Performans Garantilerini uzatma gereğiyle ilgili olanlar dahil) işin ifasının maliyete yansımasına nazaran, ilave maliyetlerin Götürü Sabit Fiyatı ne oranda etkileyeceğinin onaylanmasına bağlı olarak MEP İştirakçileri ve Anahtar Teslimi Müteahhidi arasındaki bir anlaşmayla adil bir düzenleme sağlanacaktır. Tüm Kapsam Değişiklikleri bir Sipariş Değişiklik Talimatı ile onaylanacak ve yalnızca MEP İştirakçileri veya MEP Temsilcisi Kapsam Değişiklik Talimatları verecektir.

13.3 İş Değişikliği Prosedürü.

13.3.1 Anahtar Teslimi Müteahhidinin, bir İş Değişikliği oluşturulabileceğine veya bunu aklayacağına inanmasına sebep oluşturacak herhangi bir durumun farkına varmasından sonraki on (10) gün içerisinde, Anahtar Teslimi Müteahhidi MEP İştirakçilerine maliyetini kendisinin karşılayacağı bir İş Değişikliği Emri Bildirimi verecektir. Tüm İş Değişikliği Emri Bildirimleri, (i) İş Değişikliği ihtimalini gerekli kılan faktörler; (ii) varsa, Götürü Sabit Fiyat üzerinde olabilecek İş Değişikliği etkisi; (iii) çizelgeleme veya Garanti Edilen İnşaat Tamamlama Tarihi üzerinde olabilecek İş Değişikliği etkisi; ve (iv) İş Değişikliğine bağlı olarak MEP İştirakçileri tarafından gerekli görülebilecek diğer bilgilerin (malzeme ve işgücü maliyeti dahil) kararlaştırmasını muktedir kılmak amacıyla MEP İştirakçilerinin yeterli bulacağı ön belgeleri içerecektir.

13.3.2 Eğer MEP İştirakçileri, İş Değişikliği Emri Bildirimine yanıt olarak veya başka şekilde İş Değişikliği yapmak isterse, Anahtar Teslimi Müteahhidine bir İş Değişikliği Emri Bildirimi yollayacaktır. Anahtar Teslimi Müteahhidi, gecikmeksizin İş Değişikliği Emri Bildirimini gözden geçirecek ve MEP İştirakçilerine önerilen İş Değişikliğinin (varsa, zaman uzatımı içermeyen herhangi bir tercih dahil) geliştirilmesi için mevcut tercihleri ve varsa, Götürü Sabit Fiyat, Garanti Edilen Tamamlama Tarihi, Aşama-İlerleme-Hakediş Raporu, İş Programı ve/veya Performans Teminatlarının her biri üzerinde bu tip bir tercihin sahip olacağı etkiyi MEP İştirakçilerine yazılı olarak bildirecektir. Bu bildirim, aynı zamanda, MEP İştirakçilerinin İş Değişikliği Emri Bildiriminin etkileyeceği maliyet, çizelge ve ifa seviyesi garanti etkilerini ve meslek ve iş sınıflandırmalarının ayrıntılı bir dökümünü içerecektir. MEP İştirakçileri, Anahtar Teslimi Müteahhidine MEP İştirakçileri tarafından başlatılan bir İş Değişikliği Emri Bildiriminin gelişiminde oluşan ve kabul edilen maliyetler için ödemede bulunacaktır.

13.3.3 MEP İştirakçileri, İş Değişikliğinin doğru olduğuna karar verir ve Götürü Sabit Fiyat, Garanti Edilen Tamamlama Tarihi, Aşama-İlerleme-Hakediş Raporu, İş Programı ve/veya Performans Teminatları üzerinde bu İş Değişikliğinin etkisi konusunda Anahtar Teslimi Müteahhidinin beyanını kabul edecek olur ise, MEP İştirakçileri İş Değişikliği Emri Bildirimi füru edecekler ve bu olayın gerçekleşmesi durumunda Anahtar Teslimi Müteahhidinin İş Değişikliği Emrine yanıtı 13.3.2 Bölümü uyarınca olacaktır. Eğer MEP İştirakçileri, Götürü Sabit Fiyat, Garanti Edilen Tamamlama Tarihi, Aşama-İlerleme-Hakediş Raporu, İş Programı ve/veya Performans Teminatları üzerine bu İş Değişikliğinin etkisi hakkında Anahtar Teslimi Müteahhidinin beyanını kabul etmeyecek olursa, MEP İştirakçileri, 13.9 Bölümüne bağlı olarak İş Değişikliği Talebini verebilir.

13.3.4 MEP İştirakçileri, her bir İş Değişikliği için bir İş Değişikliği Emri bildirimi verecektir.

13.4 Anahtar Teslimi Müteahhidinin Hatası Dolayısıyla Oluşan Kapsam Değişiklikleri: Bu anlaşmada aksine hiçbir şeyden etkilenmeden, Madde 20 kapsamındaki meselelere ilişkin kusur ve ihmaller dahil olmak üzere, Anahtar Teslimi Müteahhit veya herhangi bir alt müteahhidin bu anlaşmaya uymamasından veya işin ifasında Anahtar Teslimi Müteahhit veya herhangi bir alt müteahhidin tarafında gerçekleşen, hata düzeltimi, ihmal, kifayetsiz veya uygunsuz veya noksan iş ile ilişkili olarak Toplam Sabit Fiyat, Garanti Edilen Tamamlama Tarihi, Aşama-İlerleme-Hakediş Raporu, İş Çizelgesi ve/veya Performans Teminatlarının hiçbiri için İş Değişikliği Emri bildirimi veya düzenleme yapılmayacaktır.

13.5 Yaşadaki Değişikliklerden Dolayı Oluşan İş Değişikliği: İlgili Kanunlardaki değişikliklerden dolayı, bu anlaşma hüküm ve şartlarında hiçbir İş Değişikliği ve düzenleme yapılmayacaktır.

13.6 MEP İştirakcilerinin Sebep Olduğu Değişiklikler: Anahtar Teslimi Müteahhidinin, MEP İştirakçilerinin bu anlaşma uyarınca oluşan yükümlülüklerini ifa etmediğini veya buna sebep olduğunu fark ettikten sonra, bunu MEP İştirakçilerine gecikmeksizin bildirmesine bağlı olarak, aynı muvaffakiyetsizlik Anahtar Teslimi Müteahhidinin; iş ifasında bariz bir ertelemeye sebep oluyorsa ve işi Garanti Edilen Tamamlama Tarihi'nde bitirme kabiliyetini azaltıyorsa, veya işin ifasının maliyetini olumsuz olarak etkiliyorsa, Garanti Edilen Tamamlama Tarihi, Aşama-İlerleme-Hakediş

Raporu, İş Çizelgesi, Toplam Sabit Fiyat ve/veya Performans Garantilerinde MEP İştirakçileri ve Anahtar Teslimi Müteahhitdin Madde 13'e bağlı kalarak anlaşmaları yoluyla adil bir düzenleme yapılacaktır. MEP İştirakçileri ve Anahtar Teslimi Müteahhidi, mümkün olan çerçevede, Götürü Sabit Fiyat veya Performans Teminatlarında düzenleme yapmaktan kaçınacak şekilde bir çözüm üretmeye çalışacaklardır.

13.7 Fiyat Değişikliği: Taraflar, İş Değişikliği sonucunda 13. Madde uyarınca gerekli görülen Götürü Sabit Fiyat artışını veya indirimini, eğer varsa, tarafların karşılıklı anlaşması ile kararlaştıracak ve Aşama-İlerleme-Hakediş Raporu uygun olarak ve işbu 13. Madde uyarınca düzenlendiği gibi, bir veya daha fazla ödenti olarak ödenecektir. Böyle bir artış veya indirim aşağıdaki gibi hesaplanacaktır:

(i) Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından önerilip, MEP İştirakçileri tarafından kabul edilmiş tek bir fiyat

(ii) Birim fiyatlandırma, veya

(iii) maliyet artı makul kar ile.

Tarafların bir İş Değişikliği Emrinin verilmesinden sonra altmış (60) gün zarfında İş Değişikliği ile ilgili Götürü Sabit Fiyatın aşağı veya yukarı ayarlanması konusunda mutabakata varamaması durumunda herhangi bir taraf İhtilafı Madde 21'de açıklanan usullere uygun olarak tahkime götürebilir.

13.8 Etkinlik: Çözümü Aşkıda İhtilaflarla İşin İfasının Sürdürülmesi: 13. Madde tahtında bir İş Değişikliği başlatılmış ise, İş Değişikliğine bağlı yapılan İş Değişikliği ve düzenlemeler, buna bağlı olarak MEP İştirakçilerinin İş Değişikliği Talebinin fürusuyla geçerli olacaktır. İş Değişikliğine bağlı Garanti Edilen Tamamlama Tarihi, Aşama/ İlerleme Ödeme Çizelgesi, İş Çizelgesi ve/veya İş Değişikliğine İlişkin Performans Garantileri düzenlenmesi veya önerilen İş Değişikliğine bağlı bir ihtilafa bakılmaksızın, Anahtar Teslimi Müteahhidi, İş Değişikliği Talebiyle ilgili olarak MEP İştirakçilerinin ilgili İş Değişikliği Emrini imzalaması üzerine işin ifasına gecikmeksizin başlayacak fakat Götürü Sabit Fiyat, artış veya tenzilat miktarıyla eşit düzenlenecek; ne MEP İştirakçileri ne de Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından ihtilafın çözümünü uzatacak şekilde tartışılmayacaktır.

13.9 Dokümantasyon. 13. Madde çerçevesinde Kapsam Değişikliklerinin sonucu olarak Garanti Edilen Tamamlama Tarihi, Aşama-İlerleme-Hakediş Raporu, İş Çizelgesi ve/veya İş Değişikliğine bağlı Performans Garantisi (Bölüm 13.8(a)'a bağlı olanlar hariç) bir veya bir kaçının ayarlanması için Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından yapılan tüm talepler, Alt- kontraktörlerden alınan faturalar ve Anahtar Teslimi Müteahhidinin işçi saatleri dökümleri dahil, kesinliğini belirlemek için MEP İştirakçilerinin yeterli göreceği miktarda belgelerle desteklenecektir.

MADDE 14

Tazminat

14.1 Anahtar Teslimi Müteahhidinin Tazminatı. Anahtar Teslimi Müteahhidi, MEP İştirakçileri, MEP İştirakçilerinin Bağlı Kuruluşları, yetkilileri, yöneticileri, çalışanları, aracıları, hizmetlileri ve her birinin (" Tazmin Edilen Taraflar") diğer temsilcilerini, aşağıdakilerden herhangi birisinden kaynaklanan veya herhangi

birisiyle bağlantılı, ilgili veya herhangi birisine atfedilebilir tüm Zarar Ziyandan ve Zarar Ziyana karşı tazmin edecek ve etmeye devam edecek, koruyacak, savunacak, zararsız tutacak ve MEP iştirakçilerinin sorumlulularını kaldıracaktır.

(i)Anahtar Teslimi Müteahhidinin bu Anlaşmadaki yükümlülüklerinden herhangi birini yerine getirmemesi;

(ii) Daha önce mevcut olması veya İşten kaynaklanması veya buna ilişkin olarak ortaya çıkmasına bakılmaksızın, bu Anlaşma süresince oluşan, Tesis Sahalarında veya Tesislerin inşa edildiği veya İşin gerçekleştirildiği arazinin altında veya üzerinde bir çevre kirlenmesi veya Tehlikeli Maddenin bulunması veya bir Tehlikeli Maddenin açığa çıkması dahil fakat bunlarla sınırlı olmayan çevresel etki;

(iii) İşin ifası veya ifa edilememesinden kaynaklanan veya bağlantılı olan, MEP İştirakçileri dahil, herhangi bir Kişinin mülküne hasar veya tahrip veya kullanım kaybı veya herhangi bir Kişinin yaralanması, hastalığı veya ölümü;

(iv) Anahtar Teslimi Müteahhidi veya herhangi bir Alt-kontraktörü tarafından İşin ifasında kullanılan veya tasarlanan veya Tesislere herhangi bir şekilde işlenmiş malzemeler, tedarikler, teknoloji ve bilgiye bağlı olarak patent hakları, müseccel markalar veya diğer fikri mülkiyetin, müseccel veya gizlilik haklarının çiğnenmesi; veya,

(v) Ödememe veya başka bir nedenle; MEP İştirakçilerinin ihtilafa konu tutarları ihtilaf çözümlenene kadar elinde tutma hakkı saklı kalmak kaydıyla, Alt-kontraktörlerin İşle ilgili alıkoyma talepleri veya başka talepleri.

14.2 Tazminat Haklarının Sürmesi. İşbu Madde 14 hükümleri; bu Anlaşmanın feshinden sonra da geçerli olacaktır.

14.3 Bildirim ve Yasal Savunma. Bölüm 14.1'de belirtilen bir tazminat hakkının geçerli olmasına ilişkin bir işlem, idari veya yasal süreç, veya soruşturmanın başlatılmasıyla ilgili bir talep veya bildirimin bir Tazmin Edilen Taraf veya Taraflar tarafından alınmasından hemen sonra Tazmin Edilen Taraf, Anahtar Teslimi Müteahhidini bu durumdan gecikmeksizin haberdar edecektir. Anahtar Teslimi Müteahhidi Tazmin Edilen Taraf veya Taraflar adına savunmayı üstlenecek ve gerekli gayret ve iyi niyet içerisinde kendi seçeceği bir hukuk danışmanıyla bunu yürütecektir, bu danışman makul biçimde Tazmin Eden Taraf veya Tarafları tatmin edici olacak ve Tazmin Edilen Taraf veya Taraflar bunda kendi seçtiği ve masrafını kendi karşıladığı bir danışmanla temsil edilme hakkına sahip olacaktır, fakat, bu tür bir işlem sırasında savunma tarafları hem Anahtar Teslimi Müteahhidi ve bir veya daha çok Tazmin Edilen Tarafı içermesi ve bir Tazmin Edilen Taraf makul olarak Anahtar Teslimi Müteahhidinin sahip olduğu savunmalardan farklı, veya bunlara ilave, veya bunlarla uyuşmayan yasal savunmalarının bulunduğunu belirlemesi ve bunu Anahtar Teslimi Müteahhidine bildirmesi durumunda Tazmin Edilen Taraf veya Taraflar; MEP İştirakçileri adına bu işlem sırasında savunma için bir ilave danışman seçme hakkına sahiptir ve Anahtar Teslimi Müteahhidi bu ilave danışmanın makul vekalet ücretlerini karşılayacaktır.

14.4 Davada Savunmadan Kaçınılması. Bölüm 14.1 ve 14.3'te açıklanan tazminat hakları geçerli olacak şekilde bir talep, faaliyet, süreç veya soruşturma oluştuğunda ve Anahtar Teslimi Müteahhidi bu tür talep, işlem, süreç veya soruşturmada zamanında savunma getirmezse, Tazmin Edilen Taraf, bunun masrafı tek başına Anahtar Teslimi Müteahhidine ait olmak üzere bu tür talebe karşı itiraz etmesini (veya Anahtar Teslimi Müteahhidinin önceden yazılı onayı ile bunu çözümlemeyi) isteyebilir, fakat Tazmin Edilen Tarafın danışmanının yazılı görüşüne göre bu tür bir

talep haklı ise, bu durumda bir itirazda bulunulması gerekmeyecektir, bu tür talep, işlem, süreç veya soruşturma Anahtar Teslimi Müteahhidinin rızası olmaksızın (Anahtar Teslimi Müteahhidi Bölüm 14.1 uyarınca Tazmin Edilen Tarafın zararını karşılamak kaydıyla) çözümlenecek veya tamamen ödenecektir, Tazmin Edilen Taraf tarafından bu tür bir itiraz, çözüm veya ödemeye ilişkin bütün masraf veya giderler, bu yönde bir talep geldiği günden itibaren Kararlaştırılan Faiz Oranı üzerinden faizle birlikte Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından gecikmeksizin karşılanacaktır.

14.5 Tazminat Talebinin Halli. Tazmin Edilen Taraf; Anahtar Teslimi Müteahhidinin bununla ilgili savunmayı üstlenme istekliliğine bakılmaksızın kendisine karşı bir davayı çözümleme yolunu seçebilir, bu durumda Anahtar Teslimi Müteahhidinin rızası olmadan yapılan ödemelere ilişkin olarak (çözüm anlaşması tutarı dahil) masraf ve giderleri için Tazmin Edilen Tarafa ödeme yapılmayacaktır,

MADDE 15

Sigorta

15.1 Genel Sigorta Gerekleri. Kanunla yasaklanması haricinde, MEP İştirakçileri Anahtar Teslimi Müteahhidinin, ek sigortalılar ve kayıp ödemesi alanlar olarak MEP İştirakçilerinin, bunların Kreditörlerinin, bunların haleflerinin ve izin verilen devralanlarının ve Bağlı Kuruluşlarının belirtileceği işbu 15. Maddeye istinaden sigorta kapsamı oluşturmasını isteyecektir. Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından sağlanan sigorta sigortacı veya sigortacılar tarafından, MEP İştirakçileri ve bunların Kreditörleri tarafından onaylanan şartlarla sürdürülecektir. Arazi Edinme ve İnşaat Aşamasına İşe Başlama Talimatından hemen sonra en kısa zamanda Anahtar Teslimi Müteahhidi MEP İştirakçileri ve bunların Kreditörlerine yukarıda belirtilen sigortanın yürürlükte olduğu, hamilinin yükümlülük tutarını belirten ve sigortanın bu tür bir fesih, değişiklik veya yenilememe ile ilgili bildirimin MEP İştirakçileri ve bunların Kreditörleri tarafından alınmasından sonra (ticari açıdan makul şartlar altında) en azından otuz (30) günlük bir süre ile (veya primlerin ödenmemesinden dolayı fesih durumunda ise 10 gün süre ile) fesholmayacağını, değiştirilmeyeceğini veya yenilememe durumunun söz konusu olmayacağını gösteren, her bir sigorta hamilinden alınmış sigorta sertifikalarını (veya gerekirse sigortacı veya sigortacıların bir yetkili temsilcisi tarafından imzalı gerçek sigorta poliçelerinin suretlerini) verecektir. İşbu Madde 15 uyarınca verilen tüm sigorta poliçe ve sertifikalarının suretleri; MEP İştirakçilerinin Kreditörlerinin uygun göreceği biçim ve içeriği haiz olacaktır.

15.2 Tesislerin Sigortalanması. Anahtar Teslimi Müteahhidi, MEP İştirakçileri, Anahtar Teslimi Müteahhidi, Alt- kontraktörler ve Sigortacılar, Kreditörler ve bunların halefleri ve izin verilen devralanları ortak namına " tüm riskler" temelinde Tesisler ve bunun tüm parçalarını tam değiştirme değerinden sigortalayacaktır. Bu tip bir sigortalama, Arazi Edinme ve İnşaat Aşamasının Başlangıç Tarihinden başlayacak ve İş Bitirmeye kadar devam edecektir.

15.3 Anahtar Teslimi Müteahhidine Ait veya Kiralık Ekipman. İşin gerçekleştirilmesi için kullanılan Anahtar Teslimi Müteahhidi veya herhangi bir Alt-kontraktörünün adına veya bunlar tarafından kullanılan, Anahtar Teslimi Müteahhidi veya herhangi bir Alt-kontraktörüne ait tüm ekipman, tedarikler ve malzemeler, Anahtar Teslimi Müteahhidi veya bu Alt-kontraktörün kendi maliyet, risk ve harcamalarını karşılamasıyla, Tesis Sahalarına taşınacak ve orada muhafaza edilecektir ve MEP İştirakçileri, bunların Bağlı Kuruluşları ve herbirinin halefleri ve

müsaade edile devralanları bunların Kayıp veya Hasar görmesinden mesul olmayacaktır. İnşaat aletleri ve ekipmanının sahibi sahip olduğu ve İş sırasında kullandığı veya başka Kişilerde bu amaçla kiraladığı inşaat aletleri ve ekipmanını kapsayan yeterli sigortayı edinecektir.

15.4 Üçüncü Taraf Sigortası.

15.4.1 Birincil Üçüncü Taraf Sigortası. MEP İştirakçileri, Bu Anlaşmaya bağlı olarak Tesis Sahalarında İşin başlamasından önce MEP İştirakçileri, Anahtar Teslimi Müteahhidi, Alt- kontraktörler ve Alacaklıların ortak adı altında, Müteahhit veya Alt- kontraktörlerinin İşi gerçekleştirmeleri dolayısıyla veya sebebiyle ortaya çıkan (Tesisleri oluşturan kısım olan mülk hariç) herhangi bir mülke veya (MEP İştirakçileri çalışanları dahil) bir Kişiye Bölüm 11.1'de tanımlanan garanti süresinin bitişinden önce oluşan hasar veya ölüm veya kişisel yaralanmalar için yükümlülüklere karşı olay başına elli milyon Dolar (50,000,000 USD) tutarında sigortayı müştereken MEP İştirakçileri, Anahtar Teslimi Müteahhidi, Alt-kontraktörler, Kreditörler ve bunların herbirinin halefleri ve izin verilen devralanları namına yaptıracaktır.

Sigorta olay bazında olacak ve bu tip bir sigorta kapsamında, binalar/ işlemler, sözleşmesel sorumluluk, geniş anlamda mülk hasarı, ürünler/ tamamlanmış işlemler ve Anahtar Teslimi Müteahhidinin koruyuculuk yükümlülüğü bulunacaktır. Fiziksel mülkün kapsamı tam değiştirme değeri olacaktır. Bu tip bir sigorta birincil olarak dikkate alınarak onaylanacak veya düzeltilecek, ve Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından sağlanan herhangi diğer sigorta ilaveten olup bu sigortaya katkı şeklinde olmayacaktır.

15.4.2 İlave Üçüncü Taraf Sigortası. MEP İştirakçileri, Bu Anlaşmaya bağlı olarak Tesis Sahalarında herhangi bir İşin başlamasından önce, olay başına on milyon Dolarlık (10,000,000 USD) sigorta yaptıracak, bu sigorta bölüm 15.4.1'e bağlı olarak gerekli görülen üçüncü taraf sigortasına ek olarak kabul edilecek, Anahtar Teslimi Müteahhidi veya Alt- kontraktörlerinin İşi gerçekleştirmeleri dolayısıyla veya sebebiyle ortaya çıkan (Tesisleri oluşturan kısım olan mülk hariç) herhangi bir mülke veya (MEP İştirakçilerinin çalışanları dahil) bir Kişiye Bölüm 11.1'de tanımlanan Garanti Süresinin bitişinden önce oluşan hasar veya ölüm veya kişisel yaralanmalar için yükümlülüklere karşı olacaktır. Sigorta, Bölüm 15.4.1'de belirtilen şekilde olacaktır.

15.4.3 İşçi Kazalarına Karşı Sigorta. Anahtar Teslimi Müteahhidi, İşe bağlı olarak Anahtar Teslimi Müteahhidi ve/veya Alt- kontraktörleri tarafından çalıştırılan herhangi bir gerçek kişinin yaralanması ve ölmesine bağlı olarak ortaya çıkan tüm işlemler, mahkemeler, talepler, istekler, maliyetler, harçlar ve harcamalara karşı sigorta yaptıracak ve bunu sürdürecektir.

15.4.4 Ana Alt-kontraktör Sigortası. Anahtar Teslimi Müteahhidi, İşin gerçekleştirilmesinde ilgili oldukları süre için sağlama, sürdürme ve geçerli kılma bazında doğrudan Anahtar Teslimi Müteahhidine veya İşle ilgili ekipman, malzeme, teknoloji veya hizmetler sağlayan tüm Ana Alt- kontraktörlerinden birincil üçüncü taraf sorumluluk sigortası, trafik sigortası ve işçilerin tazimat sigortaları kapsamlarını işbu belgede sağlandığı şekilde sağlamalarını isteyecektir.

15.4.5 Sigorta İhmalinin Tazminatı. MEP İştirakçilerinin sorumlu olduğu sigortaların geçerli ve yürürlükte olmasını sağlamaması durumunda MEP İştirakçileri bu sigortaları geçerli ve yürürlükte kılabilir ve bu amaçla primleri ödeyebilirler, bu şekilde MEP İştirakçileri tarafından ödenen tutarlar; Bu Anlaşmaya göre Anahtar Teslimi Müteahhidine ödenecek tutarlardan düşürülecektir.

15.4.6 Haleflik Hakkından Feragat. MEP İştirakçileri tarafından sağlanan Bölüm 15.2 ve 15.4 altında sağlanan sigorta poliçeleri müştereken MEP İştirakçileri, Anahtar Teslimi Müteahhidi, Kreditörler, bunların her birinin halefleri ve izin verilen devralaları, ve bunların Bağlı Kuruluşları, yetkilileri, çalışaları, danışmanları ve temsilcilerinin namına olacak, ve sigortacıların yukarıda belirtilen sigortalılara karşı haleflik hakkından ve ve bu poliçe altında sigortalanan Kişilerin sorumluluğuna karşı sigortacıların çekme, tedbir veya başka şekilde karşı talep veya çapraz talep veya başka kesintiye ilişkin haklarından feragati içerecektir.

15.4.7 Diğer Poliçe Hükümleri. Madde 15'te istenen sigortaya ilişkin olarak tüm poliçeler, sertifikalar veya geçici sigorta sözleşmeleri:

(i)MEP İştirakçileri, Kreditörleri ve halefleri ve izin verilen devralanlarının menfaatlerine ilişkin olarak; sigortanın Anahtar Teslimi Müteahhidi veya başka bir Kişinin bir işlemi veya ihmali dolayısıyla geçersiz kalmayacağı ve MEP İştirakçileri, Kreditörleri ve halefleri ve izin verilen devralanlarını Anahtar Teslimi Müteahhidi veya başka bir Kişinin bu poliçelerde bulunan garanti, beyan veya şartları ihlali veya çiğnemesinden bağımsız olarak sigortalayacağını belirtecektir;

(ii)MEP İştirakçileri, Kreditörleri ve halefleri ve izin verilen devralanlarına; primler, komisyonlar veya ücretler, giderler veya avansların ödemesi için talepte bulunulmayacağını, ve MEP İştirakçileri, Kreditörleri ve halefleri ve izin verilen devralanlarından hiçbirinin Anahtar Teslimi Müteahhidi veya Anahtar Teslimi Müteahhidi adına veya hesabına iş gören bir kişi tarafından yapılan beyanlar veya garantilerden sorumlu olmayacağını belirtecektir;

(iii)Dolar olarak ifade edilecektir.

15.4.8 Anahtar Teslimi Müteahhidinin Feragati. Anahtar Teslimi Müteahhidi; Anahtar Teslimi Müteahhidinin (üçüncü taraf sorumluluk sigorta poliçeleri dışında) Bu Anlaşmaya göre sürdürdüğü veya sürdürmesi gereken poliçelerle kapsanan kayıplar, veya bu tür sigorta poliçelerindeki çıkarılabilir maddeler veya bunların sınırlarının yetersiz oluşundan dolayı veya bunlara ilişkin olarak MEP İştirakçileri, Kreditörler, Sigortacılar ve bunların tüm Bağlı Kuruluşları, çalışanları, halefleri, izin verilen devralanları, sigortacıları ve destekleyicileri, ve Alt- kontraktörlere karşı her türlü tazminat hakkından ibra etmekte, bunlardan vazgeçmekte ve feragatte bulunmaktadır.

15.4.9 Yükümlülükte Sınırlama Yoktur. İşbu 15. Madde çerçevesinde belirlenen ve istenen kapsamlar hiçbir şekilde, Bu Anlaşmaya bağlı olarak veya İşin gerçekleştirilmemesi veya gerçekleştirmesine bağlı olarak Anahtar Teslimi Müteahhidinin yükümlülüklerinde bir sınırlama etkisi göstermeyecektir veya sınırlandırması amaçlanmayacaktır.

15.4.10Sınırsızlık Tanımları. Yukarıda belirtilenlerin kapsamı ilgili poliçe formlarında tam olarak belirtilmiş olup, bu tip poliçelerin önceki tanımları tam kabul edilmez, sigortanın yönlendirileceği poliçelerin hükümleri, bu belgeler ile belirtilen tanımın çelişki içerisinde olabilir, eğer varsa, mevcut poliçelerin hükümlerini değiştirmez ve düzenlemez, yine de, herhangi bir sigorta poliçesi veya sertifikanın ne içeriği ne de MEP İştirakçilerinin buna olan onayı Bu Anlaşma çerçevesinde Anahtar Teslimi Müteahhidinin yüklenmiş olduğu sorumlulukların hiçbirini kaldırmaz.

15.4.11Sigorta Primi. Bölüm 15.7'ye tabi olarak, (i) işbu Bölüm 15'de Anahtar Teslimi Müteahhidinin sorumluluğu olarak belirtilen tüm sigorta kapsamlarının

masrafı Götürü Sabit Fiyata dahil edilmiştir ve Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından karşılanacaktır ve (ii) bu Bölüm 15'te MEP İştirakçilerinin sorumluluğu olarak belirtilen tüm sigorta kapsamlarının masrafı MEP İştirakçileri tarafından (veya Bölüm 15.7'ye göre bir İş Değişikliğine göre) karşılanacaktır.

MADDE 16
Fesih

16.1 MEP İştirakçilerinin Sebepsiz Feshi. MEP İştirakçileri (i) MEP İştirakçileri tarafından Temel Mühendislik Aşaması için bir İş Bitirme Sertifikasını imzalandıktan sonra ve Ayrıntılı Mühendislik Aşamasına İşe Başlama Talimatı vermelerinden önce; veya (ii) MEP İştirakçileri tarafından Ayrıntılı Mühendislik Aşaması için bir İş Bitirme Sertifikası imzalandıktan sonra ve Arazi Edinme ve İnşaat Aşaması için İşe Başlama Talimatı vermelerinden önce İşi sebepsiz olarak feshedebilir. MEP İştirakçileri tarafından Arazi Edinme ve İnşaat Aşaması için İşe Başlama Talimatı verildikten sonra; MEP İştirakçileri feshedilecek İş kısmını ve feshin yürürlük tarihini bildiren bir bildirimi Anahtar Teslimi Müteahhidine vererek İşin belirli bir kısmını veya tüm kalan İşi sebepsiz olarak feshedebilir. Arazi Edinme ve İnşaat Aşaması sırasında bir fesih bildirimi aldıktan sonra Anahtar Teslimi Müteahhidi feshedilen İşi sürdürmeyi derhal bırakacak ve derhal feshedilen İşle ilgili olarak Müteahhitin teçhisatını sahadan çekmesini emredecek ve buna başlayacaktır. Üçüncü Aşama sırasında İşin bir kısmının feshedilmesi durumunda Anahtar Teslimi Müteahhidi feshedilmemiş olan İş kısmını gerçekleştirmeye devam edecektir. Üçüncü Aşamada, İşin bir kısmının feshi durumunda, MEP İştirakçileri, uygun olarak, Götürü Sabit Fiyat, Garanti Edilen İş Bitirme Tarihleri, Aşama / İlerleme Ödeme Planı, İş Programı ve/veya Performans Garantilerinin bir veya bir kaçı hakkında her türlü gerekli düzenlemelerde bulunarak, bir İş Değişikliği Emri hazırlamada yetkili olacaklardır. Arazi Edinme ve İnşaat Aşamasında, işbu 16.1 Bölümü kapsamında MEP İştirakçileri tarafından sadece İşin tamamen feshi durumunda, MEP İştirakçileri, Bölüm 5.3'e uygun olarak belirlenen miktarları Anahtar Teslimi Müteahhidine ödeyecektir.

16.2 MEP İştirakçilerinin İşi Askıya Alma Hakkı. Yalnız Arazi Edinme ve İnşaat Aşamasında (i) MEP İştirakçilerinin askıya almak için seçmiş olduğu İş kısmını; (ii) MEP İştirakçilerinin, bu askıya alma süresi için tahminini; ve (iii) İşin bu şekilde askıya alınmasının yürürlük süresini Anahtar Teslimi Müteahhidine en az otuz (30) gün önceden bildirilen bir yazı ile (veya acil durumlarda koşulların elverdiği ölçüde erken bildirimle) MEP İştirakçileri, İşin bir kısmını veya tamamını askıya almayı seçebilir. Bu tip bir bildirimin yürürlük süresi boyunca, MEP İştirakçilerinin askıya almak için seçmiş olduğu İşin ifasını durduracak, askıya alınan İşin veya Tesislerin parçasının korunması ve kollanması için elinden gelen tüm gayreti gösterecek ve İşin dengeli olarak tamamlanmasına için gerekli olan kısımlara devam edecektir. İşbu 16.2 Bölüm kapsamında İşin askıya alınması durumunda, MEP İştirakçileri, uygun olarak, Götürü Sabit Fiyat, Garanti Edilen İş Bitirme Tarihleri, Aşama/ İlerleme Ödeme Planı, İş Programı ve/veya Performans Garantilerinin bir veya bir kaçı hakkında gerekli düzenlemelerde bulunarak, bir İş Değişikliği Emrine izin verecektir. Anahtar Teslimi Müteahhidi, işbu 16.2 Bölümüne uygun olarak İşin tamamının veya bir kısmının askıya alınmasının sonucu olarak ortaya çıkan MEP İştirakçileri tarafından karşılanacak muhtemel makul tüm harcamaları en geniş kapsamda asgariye indirecektir. Yukarıda belirtilen hususlara rağmen İşin tümü

veya bir kısmının askıya alınmasının en az art arta altı (6) ay sürmesi durumunda, Anahtar Teslimi Müteahhidi MEP İştirakçilerine bir yazılı bildirimde bulunarak MEP İştirakçileri tarafından bu tür bir askıya almayı; MEP İştirakçilerinin İşi, Bölüm 16.1 uyarınca feshetme tercihi olarak telakki etme hakkına sahip olacak, ve bu durumda (tüm alt bölümlerle birlikte) Bölüm 5.3'teki tazminat hükümleri uygulanacaktır; Şukadar ki, İşin askıya alınması; İşin feshine yol açması durumunda Anahtar Teslimi Müteahhidine ödenecek tazminat tutarlarının hesaplanmasında Anahtar Teslimi Müteahhidinin masraflarının iki defa hesaplanmaması için dikkat gösterilecektir. Bu Anlaşma tahtında, İşbu 16.2 Bölüm, Anahtar Teslimi Müteahhidinin Kusur Haline ilişkin olarak MEP İştirakçileri tarafından istenen ve yönetilen İşin tamamının veya herhangi bir kısmının askıya alınması için uygulanmayacaktır.

16.3 Anahtar Teslimi Müteahhidinin Kusurundan Dolayı Fesih.

Aşağıdaki durumların vuku bulması durumunda aşağıdaki Alt-bölüm (xi), (xii) ve (xiv) dışındakiler açısından çare bulunamayan esaslı ihlal MEP İştirakçileri tarafından Anahtar Teslimi Müteahhidine gönderilen yazılı bildirim tarihinden otuz (30) gün (veya (90) günü geçmemek kaydıyla daha uzun bir süre (aşağıdaki Alt-bölüm (v) açısından zaruri parçalar için gerekli teslim süreleri dikkate alınacaktır) zarfında Anahtar Teslimi Müteahhidi bu tür esaslı ihlal, giderilebilecek bir ihlal ise bunu gidermek için özen gösterecektir) bu tür giderilmemiş esaslı ihlal "Kusur Hali" sayılacak ve MEP İştirakçileri; MEP İştirakçilerinin bu Anlaşma veya kanun veya adalet önünde sahip olabilecekleri haklara ve yasal yollara halel getirmeksizin, bu Anlaşmayı; Anahtar Teslimi Müteahhidine bir yazılı bildirimde bulunmak suretiyle her zaman derhal feshetme hakkına sahiptirler. Yalnızca Alt-bölüm (xi)'de belirtilen durumun oluşumu açısından hiçbir giderme süresi uygulanmayacaktır. Yukarıda belirtilen hususlardan bağımsız olarak; MEP İştirakçileri; Anahtar Teslimi Müteahhidinin, Uygulanacak her türlü Yasanın hükümlerine riayetsizlik durumunda; bu tür bir ihlal otuz günlük süre zarfında giderilmediği takdirde Anahtar Teslimi Müteahhidine otuz (30) gün önceden bir yazılı bildirimle bu Anlaşmayı feshedebilir.

(i)Anahtar Teslimi Müteahhidinin iflas ettiği veya borcunu ödemekte acze düştüğü yönünde bir karar alınması; veya

(ii) Anahtar Teslimi Müteahhidinin; kredi verenler lehine bir genel devir yapması; veya

(iii) Anahtar Teslimi Müteahhidi veya onun malvarlığı için bir kayyım veya vekil atanması; veya

(iv) Anahtar Teslimi Müteahhidinin; herhangi bir borçlu işleminden yararlanmak, veya iflas veya benzeri yasalar uyarınca yeniden düzenlemek üzere dilekçe vermesi; veya

(v) Bu anlaşma tahtında İşte kullanılan veya kurulan makineler, teçhisatlar, hizmetler, malzemeler, tedarikler, teknoloji veya diğer kalemlerin; Tesislerin teknik bütünlüğünü, güvenilirliğini veya işletime uygunluğunu ciddi olarak olumsuz biçimde etkilemesi; veya

(vi) Anahtar Teslimi Müteahhidinin; tüm Alt Müteahhitlik sözleşmelerinin şartlarına göre Alt Müteahhitin ödemelerini yapmaması; veya

(vii) Anahtar Teslimi Müteahhidinin sebep olmaksızın Tesisleri (örneğin İşin tümü veya önemli bir kısmını yapmayı daimi olarak durdurmak veya askıya almak yoluyla) terk etmesi; veya

(viii) Anahtar Teslimi Müteahhidinin Bölüm 23.1'de açıklanan beyanlar ve garantilerinin herhangi bir önemli hususta gerçek dışı olması; veya

(ix) Anahtar Teslimi Müteahhidinin İşin üçüncü (3.) Aşamasının başlangıcından yirmi dört (24) ay sonra verdiği güncelleştirilmiş Aylık İlerleme Raporundaki İş Programının, veya Bağımsız Mühendisin Bölüm 10.2(vi) uyarınca verdiği raporun Geçici Kabulün. Arazi Edinme ve İnşaat Aşaması için Garanti Edilen İş Bitirme Tarihinden en az iki yüz kırk (240) gün sonra sağlanacağını göstermesi; veya

(x) Anahtar Teslimi Müteahhidinin; bu Aşamalar için Garanti Edilen İş Bitirme Tarihinde (Bölüm 8.2'de belirtilen giderme süreleri dahil) Temel Mühendislik Aşaması veya Ayrıntılı Mühendislik Aşamasından herhangi birini tamamlayamaması; veya

(xi) Geçici Kabulün; Arazi Edinme ve İnşaat Aşaması için Garanti Edilen İş Bitirme Tarihini takiben yüz seksen (180) gün zarfında sağlanmaması; veya

(xii) Anahtar Teslimi Müteahhidinin bu Anlaşmanın herhangi bir şartıyla ilgili başka herhangi bir esaslı ihlal içinde bulunması.

(xiii) Bölüm 10.4.1'de açıkça belirtilen Teminatın verilmesinden sonra, bu Anlaşma tahtında gerekli olduğu şekilde Anahtar Teslimi Müteahhitinin bu Teminatı devam ettirmemesi; veya Bölüm 10.4.3 (b) veya Bölüm 10.4.8'de (eğer bu Anlaşma şartlarına göre sağlanan ek Teminat varsa) belirlenen Teminatın verilmemesi veya eğer verilmişse, bu noktadan sonra bu Anlaşma tahtında icap ettiği şekilde Anahtar Teslim Müteahhitin devam ettirmemesi

(xiv) Hükümet Garantisinin, Geçici Kabulünden önce herhangi bir zamanda tam olrak ve etkili biçimde yapılmaması

16.4. Müdahale Etme Hakları. MEP İştirakçilerinin; Hükümet Garantisinde bulunan haklar dahil yasada mevcut ve bu Anlaşmada açıkça belirtilmiş bulunan diğer haklarından bağımsız ve bunlara ilave olarak; Anahtar Teslimi Müteahhidinin Kusur Halinden sonra MEP İştirakçileri, Tesisler ve İşin tam denetimini müdahale ve üstlenme hakkına, fakat yükümlülüğüne değil, sahip olacaklardır.

16.5. Müdahalenin Neticeleri. Bölüm 16.4 uyarınca herhangi bir müdahale hakkının kullanılması; Anahtar Teslimi Müteahhidinin yükümlülüklerini kaldırmaz veya MEP İştirakçilerinin, buradaki garanti ve teminatlar, ve Hükümet Garantisinin işleme konulması dahil diğer herhangi bir çözüm yolunu kullanabilirliğine halel getirmez. Anahtar Teslimi Müteahhidi MEP İştirakçileri tarafından tayin edilen yeni proje müdürüne tüm veri ve proje materyallerini sağlayacaktır. MEP İştirakçilerinin talebi üzerine tüm Alt Müteahhitlik sözleşmeleri derhal MEP İştirakçilerine temlik edilecek veya yasal ve geçerli olarak devredilecektir.

16.6. Feshin Neticeleri. Madde 16 uyarınca fesih durumunda MEP İştirakçileri (i) Tesislerin ve tüm İşin, Tesis Sahaları üzerinde kalan malzemelerin veya ekipmanın sorumluluğunu ve mülkiyetini ve sahipliğini üstlenmeyi, (ii) Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından temlik, yenileme veya başka şekilde kanuni icra ve infaz devir formunu imzalamak dışında başka hiçbir işleme gerek kalmaksızın Tesisler ve İşle ilgili girilen herhangi bir veya bütün Alt Sözleşmelerde Anahtar Teslimi

Müteahhidinin menfaatlerine derhal halef olmayı tercih edebilir, ve Anahtar Teslimi Müteahhidi ile onların Alt Müteahitlik sözleşmelerinin şartları uyarınca MEP İştirakçilerinin, bu tür Alt Müteahitlik sözleşmelerinde Anahtar Teslimi Müteahhidinin menfaatlerine halef olmayı seçtiği tarihten sonraki tutarları sadece vadesi gelmiş ve ödenebilir tazminat için bu Alt Müteahitlere ödemesi gerekecektir. Bu Alt Müteahhitlerin bu tarihten önce ifa edilen İşle ilgili ve vadesi gelmiş olduğu iddia edilen tüm tutarlar; Anahtar Teslimi Müteahhidi ve etkilenen Alt Müteahhitler arasındaki borçları teşkil edecektir, ve MEP İştirakçileri hiçbir surette bu tür tutarlardan sorumlu olmayacaktır, fakat MEP İştirakçileri kendi tercihlerine bağlı olarak bu şekilde Alt Müteahitlere borçlu oldukları tüm tutarları ödeyebilirler ve bu durumda Anahtar Teslimi Müteahhidi talep üzerine MEP İştirakçilerine bu tutarları ödeyecektir. Anahtar Teslimi Müteahhidi; Alt Müteahhitlerle yapılan tüm anlaşmalar ve sözleşmelerde; MEP İştirakçilerinin bunların şartlarına bağlı olarak Anahtar Teslimi Müteahhidinin menfaatlerine derhal halef olmasına imkan sağlayacak şekilde (MEP İştirakçilerinin sonradan bunlara katılması dahil) bu tür herhangi bir devir veya temliklere onay vermesini gerektiren bir hüküm koyacaktır. Bu Anlaşmanın fesih olunması durumunda; MEP İştirakçileri sahip oldukları diğer hak ve hukuki çözüm yollarına halel getirmeksizin; Arazi Edinme ve İnşaat Aşaması için Garanti Edilen İş Bitirme Tarihinde Geçici Kabulü sağlamak veya bu tür Garanti Edilen İş Bitirme Tarihi geçmiş ise Hükümet Garantisindeki yöntemler dahil mümkün olan en kısa zamanda ("Makul Yöntemler"), (hızlandırılmış ve/veya seri inşaat yöntemleri dahil) makul yöntemler kullanarak İşi bitirebilir ve Tesisleri tamamlayabilirler. İlave mesleki hizmet tazminatları dahil Makul Yöntemler kullanılarak Bölüm 16.3 uyarınca fesihten sonra İşin tamamlanma giderleri; Anlaşma tamamen ifa edildiği takdirde Anahtar Teslimi Müteahhidine İşin ve Tesisleri tamamlanması için ödenecek olan tutarı aştığı takdirde; Anahtar Teslimi Müteahhidi bu farkı MEP İştirakçilerine talep üzerine ödeyecektir. Ek olarak, MEP İştirakçileri bu Anlaşma ile veya yasalar veya adalet önünde sahip olabilecekleri hakları ve hukuki çözüm yollarını kullanmaya yetkilidirler. Bu Anlaşma uyarınca Fesih; Anahtar Teslimi Müteahhidini; MEP İştirakçilerinin buna yazılı rıza göstermesi dışında, fesih tarihinden önce Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından gerçekleştirilen İşin gerçekleştirilmiş kısmına ilişkin yükümlülüklerinden veya üstlenilen yükümlülüklerinden; kurtarmaz. Şüpheye mahal bırakmamak için; Bölüm 16.3 uyarınca bir fesih durumunda Anahtar Teslimi Müteahhidi İş veya bu Anlaşma ile ilgili Fesih Ödeme veya başka bir ödeme almaya yetkili değildir.

16.7 MEP İştirakçilerinin Kusurundan Dolayı Fesih.

Aşağıdaki durumların vuku bulması durumunda aşağıdaki maddeler açısından maddi ihlal Anahtar Teslimi Müteahhidinden MEP İştirakçilerine gönderilen yazılı bildirim tarihinden otuz (30) gün (veya (90) günü geçmemek kaydıyla daha uzun bir süre) zarfında giderilmediği takdirde bu tür giderilmeyen maddi ihlal "İhlal Hali" sayılacak ve Anahtar Teslimi Müteahhidi; Anahtar Teslimi Müteahhidinin Bu Anlaşma veya kanun veya adalet önünde sahip olabilecekleri haklar ve tazminat haklarına zarar vermeden, Bu Anlaşmayı; MEP İştirakçilerine bir yazılı bildirimde bulunmak suretiyle derhal feshetme hakkına sahiptirler.

MEP İştirakçilerinin; bu ihtilaflar müzakere veya Madde 21'de açıklanan ihtilaf çözümleme usulüne göre çözümlenene kadar iyi niyetli ihtilaflardan dolayı bu ödemeleri yapma haricinde, ki bu durumlarda MEP İştirakçilerine Anahtar Teslimi

Müteahhidinin bu ihlali giderme bildirimi teslim edildikten sonra otuz (30) gün zarfında ödenecektir, Anahtar Teslimi Müteahhidine Bu Anlaşma hükümleri uyarınca vadesi gelen bir ödemeyi yapmaması,
MEP İştirakçilerinin işu Anlaşma hükümleri uyarınca başka bir maddi ihlal işlemesi.

16.8 Devam Eden Yükümlülükler. Bu Anlaşmanın feshedilmesi, (i) Anahtar Teslimi Müteahhidini veya MEP İştirakçilerini Madde 19'da açıklanan gizlilikle ilgili yükümlülüklerinden kurtarmaz; (ii) Anahtar Teslimi Müteahhidi veya MEP İştirakçilerini Bu Anlaşmada açıkça veya zımnen Anlaşmanın feshinden sonra süreceği belirtilen yükümlülüklerinden kurtarmaz ve (iii) Bu Anlaşmada Tarafların sorumluluğunu açıkça sınırlayan hükümlerde belirtilenler dışında; bu Tarafın feshin geçerliliğinden önceki veya bu fesihten kaynaklanan işlem veya ihmallerden kaynaklanan veya bunların neticesi olan, diğer Tarafa karşı Zarar veya Ziyan yükümlülük veya sorumluluklarından kurtarmaz.

MADDE 17
Devirler
17.1 Anahtar Teslimi Müteahhidinin Devri. Anahtar Teslimi Müteahhidi, MEP İştirakçilerinin yazılı izninden önce Bu Anlaşma çerçevesinde hak ve/veya yükümlülüklerinin tamamı veya bir kısmını devir, temlik, paylaşma veya başka şekilde işlemde bulunma hakkına sahip değildir.

17.2 MEP İştirakçilerinin Devri. Her bir MEP İştirakçisi; Bu Anlaşma uyarınca hak ve/veya yükümlülüklerini, yalnızca devreden MEP İştirakçisinin bu konuda Anahtar Teslimi Müteahhidine bu şekilde devredilen haklar ve/veya yükümlülükler ve bunların devralanı hakkında bilgiler bulunan bildirim vermek kaydıyla devir, temlik, paylaşma veya başka türlü işlemde bulunma hakkına sahiptir fakat Anahtar Teslimi Müteahhidi; eğer önerilen devralan, temlik alan veya başka taraf; Türk Hukuku çiğnenerek milli güvenlik, savunma, ve/veya kamu güvenliği için tehlike arz ediyorsa bu tür devir, temlik, paylaşma veya işlemi bu tür bir bildirimi aldıktan sonra on beş (15) gün zarfında onaylamama yetkisine sahiptir. Yükümlülüklerin devir veya temliki durumunda devreden MEP İştirakçisi Anahtar Teslimi Müteahhidine devreden MEP İştirakçisi ve bu yükümlülüklerin devralanı arasında, devreden MEP İştirakçisini tatmin eder biçim ve esasa sahip olan, yasal olarak imzalanmış bulunan, (1) Devredenin artık Bu Anlaşma Tarafı olmayacağını ve Bu Anlaşmadaki yükümlülüklerden ibra olduğunu belirten, (2) Devralanın Bu Anlaşmaya devreden yerine bir Taraf olacağı ve her zaman işbu Anlaşmaya Tarafmış gibi tüm yükümlülükleri yerine getireceği ve sorumluluklarına riayet edeceğini belirten, (3) devralanın devreden ve tüm diğer Tarafları, aksi takdirde devredenin sorumluluğunda olacak tüm yükümlülük ve sorumluluklardan ve bunlara karşı tazmin edeceğini belirten ve (4) transfer yürürlük tarihi ve devredenin makul olarak isteyeceği diğer konuları belirten bir anlaşmayı teslim edecektir. Bu anlaşma formunun Bölüm 17.2'de belirtildiği şekilde teslim edilmesi üzerine Anahtar Teslimi Müteahhidi bu anlaşmayı imzalayacak ve bunu derhal devreden MEP İştirakçisine iade edecektir.
17.3 MEP İştirakçileri Adına İş Yapma. Bu Anlaşma uyarınca MEP İştirakçilerinin üstlendiği yükümlülüklerinden ibra etmeksizin her bir MEP İştirakçisi Tesislerin inşaatını ve/veya diğer yükümlülükleri; bu tür yükümlülükleri kendi adına İşletim Şirketi dahil bir Kişiye yaptırmak suretiyle yerine getirebilir.

17.4 Finansal Temlikler. MEP İştirakçileri Bu Anlaşma altındaki hak ve yükümlülüklerine ilişkin olarak Kreditörler ve/ veya Sigortacılar lehine temlikte bulunabilir veya alıkoyma hakları, yükler veya teminat menfaatleri ("Finansal Temlikler") yaratabilir fakat Anahtar Teslimi Müteahhidi önerilen temlik alan, alıkoyma hakkı sahibi, yük lehdarı veya teminat tarafı veya başka taraf Türk Hukuku çiğnenerek milli güvenlik, savunma, ve/veya kamu güvenliği için tehlike arz ediyorsa bu tür temlik, alıkoyma hakkı yaratma, yük veya teminat menfaati oluşturma işlemini bu tür bir bildirimi aldıktan sonra on beş (15) gün zarfında reddetme yetkisine sahiptir. Bu tür Finansal Temlikler; Bölüm 3.1.23'ün diğer hükümlerine tabi olacaktır.

MADDE 18

Tasarım Dokümanları

18.1 MEP İştirakçileri'nin İncelemesi. Anahtar Teslimi Müteahhidi, Ekler A, C ve D'de belirtilen Anahtar Teslimi Müteahhidinin görüşü için tasarlanmış Tasarım Belgelerinin her birini görüş ve yorumları için MEP İştirakçilerine sunacaktır. MEP İştirakçileri bu tip her bir Tasarım Belgesini görme ve eğer varsa, bunun makbuzunu alışından itibaren on beş (15) takvim günü içerisinde Anahtar Teslimi Müteahhidine yazılı yorumlarını verme hakkına sahiptir. Belirtilen on beş (15) gün içerisinde MEP İştirakçilerinin yanıt vermemesi, yorumda bulunmayı reddetme anlamına gelir. İşe bağlı olarak hazırlanan tasarım hesaplarının diğer tüm gizli olmayan bilgi ve sonuçları, görüşleri için MEP İştirakçilerinin tetkikine sunulacaktır.

18.2 İnceleme, Yükümlülüklerden İbra Etmez. Tasarım Dokümanları ve Bölüm 18.1 uyarınca sağlanan diğer bilgilerin MEP İştirakçileri veya bunlar tarafından görevlendirilen kişiler tarafından incelenip bunlar üzerinde yorum yapılması; Anahtar Teslimi Müteahhidini Bu Anlaşma altındaki görevleri, yükümlülük veya sorumluluklarından kurtarmaz.

18.3 Nihai Dokümanlar. Geçici kabulün sağlanmasını müteakip doksan (90) gün içerisinde, Anahtar Teslimi Müteahhidi, Tesislerin gerçekte inşa edildiği şekli yansıtan " inşa ediliş şekliyle" Tasarım Belgelerini MEP İştirakçilerine sunacaktır.

18.4 Sahiplik.

Anahtar Teslimi Müteahhidi; Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından teslim edilmesi gereken tüm Tasarım Dokümanları ve diğer dokümanlarla MEP İştirakçilerine iletilen diğer dokümanların tek başına ve münhasıran MEP İştirakçilerinin mülkiyeti olacağını kabul eder. Anahtar Teslimi Müteahhidi Bu Anlaşma uyarınca verilecek Tasarım Dokümanları dışındaki ekipman çizimleri ve şartnameler ve üretim çizimlerinin mülkiyetini elinde tutacaktır, fakat MEP İştirakçileri Tesislerin sahipliği,işletimi, bakımı, onarımı veya tadilatıyla ilgili olarak gerektiği şekilde bu ekipman çizimleri ve şartnameleri ve üretim çizimlerini kullanabilir. Anahtar Teslimi Müteahhidi Tasarım Dokümanları, İşle ilgili diğer dokümanlar ve diğer bilgilerin suretlerini elinde bulundurma ve kullanma hakkına, MEP İştirakçilerinin milli güvenlik ve acil durumlar ve hükümet ve yasal gereklerle ilgili haklarına tabi olarak sahip olacaktır.

Anahtar Teslimi Müteahhidi, (tüm çizimler, işaretler, şartnameler, hesaplar, bilgi notları, veriler, notlar ve diğer materyaller dahil) MEP İştirakçileri tarafından Bu Anlaşma uyarınca Anahtar Teslimi Müteahhidine verilen tüm dokümanların MEP İştirakçilerinin tek başına ve münhasır mülkiyetinde kalacağını ve Geçici Kabul veya Bu Anlaşmanın feshi tarihlerinden hangisi önce ise bu tarihte MEP İştirakçilerine iade edileceğini kabul eder.

MADDE 19
Gizli Bilgiler

19.1 Gizlilik. Tarafların her biri, diğer tarafça sağlanmış mahiyeti itibariyle normal olarak gizli kabul edilen veya yazılı olarak gizli olduğu tayin edilen herhangi bir bilgiyi, Yürürlülük tarihi ile başlayan ve İş Tamamlama tarihini takip eden beş (5) yıllık bir süre için gizli tutacağını, İşin yapılması için aksinin gerekli olduğu durumlar haricinde kabul eder. Anahtar Teslimi Müteahhidi, ayrıca, çalışanları ve Alt-Müteahhidleri ile, kendilerine Anahtar Teslimi Müteahhidi ve/veya MEP İştirakçileri tarafından verilecek bu tür gizli bilgilere ilişkin uygun gizliliğe riayet anlaşmalarının yapacağını kabul eder. Bu Madde 19'un bükümleri aşağıda verilen kategorilerdeki herhangi bir bilgi için uygulanmayacaktır: (a) Tarafın hatalı davranışıyla elde edilen bilgiler dışındaki veya Tarafın ediniminden önce kamuoyunca bilinir hale gelmiş olan veya yayınlama ile kamuoyunca malum hale gelen bilgiler; (b) Bilgiyi alan tarafın, herhangi bir gizlilik yükümlülüğünü ihlal etmeden bu bilginin daha önceden kendi tasarrufunda olduğunu gösterdiği bilgiler; veya (c) bununla ilgili olarak taraflardan birinin üçüncü bir Şahıstan edindiği herhangibir gizlilik yükümlülüğü olmayan bilgiler. Hükümet Makamları tarafından aksi istenmediği sürece, ve daha sonra istenildiği oranda, hiçbir Taraf, diğer tarafın yazılı açık iznini almadan, İşe ilişkin teknik bilgileri veya bu Anlaşmanın hüküm ve şartlarını yayınlayamaz; ancak, MEP İştirakçileri, İşin finansmanını sağlamak amacıyla bu hüküm ve şartları Kreditörlere, Sigortacılara veya diğer taraflara açıklamak için izinli olacaktır. Bu Anlaşma tarafından sağlanmadığı veya aksi Taraflarca mutabakata varılmadığı sürece, Tesislere veya Tesis Sahalarına hiç bir Kimsenin girmesine izin verilmeyecektir..

19.2 Halka İlan. Anahtar Teslimi Müteahhidi, MEP İştirakçilerinin önceden yazılı açık izni alınmadan, İşle veya bu Anlaşmayla ilgili herhangi bir basın bildirisi, tanıtım, ilan veremez veya herhangi bir fotoğraf veya diğer bilgileri ifşa edemez veya yayınlayamaz veya herhangi bir Alt-müteahhidine veya başka bir Şahsa bu konuda izin veremez. Anahtar Teslimi Müteahhidi, gizli bilgilerin açığa vurulmasıyla sonuçlanacak olan, kamu makamlarına verilen belgelerde bulunan herhangibir bilgiyi veya diğer herhangibir kamu ifşası MEP İştirakçilerine önceden tebliğ edecektir.

MADDE 20
Kontrol

Anahtar Teslimi Müteahhidi, bu Anlaşmanın uygulamaya konulmasından önce, Anahtar Teslimi Müteahhidinin (a) Ek A'da belirtilen boru hattı güzergahı ve çevresindeki arazinin, şartlarını ve diğer bilgilerin genel bir incelemesini yaptığını, (b) (i) Tesislerin, Tesis Sahalarının ve şantiye alanlarının konumu, (ii) Tasarlanan Tesislerin, ek tesislere ve yapılara yakınlığı, (iii) malzemelerin yüklenmesini, nakliyesini, giriş çıkışlarını, bertarafını, indirilip-bindirilmesini ve depolanmasını etkileyen durumlar doğrultusunda, güzergahın çevresindeki karayolları, su yolları ve demiryollarının mevcudiyet ve şartlarını, (iv) güzergahın toprak, arazi, yüzey ve yeraltı durumunun tabiatı ve mahiyeti, (v) bölgenin işgücü durumu, (vi) İlgili Kanunlar, İlgili İzinler, MEP İştirakçilerinin Arazi hakları ve muhtemel Tesis Sahaları ile ilgili hakları (Evsahibi Hükümet Antlaşması'na bağlı olarak), (vii) Ev Sahibi Hükümet Anlaşması ve ilgili Proje Anlaşmasının hüküm ve şartları (viii) kontrol ve mevcut verilere dayalı yerel arazi ve hava şartları, (ix) muhtemel Alt-

Müteahhidlerin nitelikleri, ve (x) Anlaşma tahtında Anahtar Teslimi Müteahhidin masraflarını ve performansınıve/veya Tesislerin tasarımı, mühendisliği, satın alma işlerini, inşaatını, devreye alınışını, çalışır durumda olduğunun gösterilmesi ve denenmesini etkileyebilecek diğer tüm hususları da dahil olmak üzere İşin performansını etkileyebilen zorlukların ve zararların ilk kontrolü ve belirlenmesini, ve (c) bu zorluklar ve tehlikeler mahiyetinde ve ölçüsünde Anahtar Teslimi Müteahhidinin yeterliliğine karar verdiğini kabul etmektedir.

MADDE 21

21.1 Anlaşmazlık Çözümü ve Yargılama

İşbu Madde 21 hükümleri; 21.12. Bölümünde belirtilen yasa uyarınca Bu Anlaşmanın diğer hükümlerinin yasadışı oluşu, geçersizliği veya gayri kabili icra ve infaz oluşundan bağımsız olarak geçerli ve yürürlükte olacaktır. Madde 21 uyarınca tahkim; ICSID Sözleşmesinin 26. Maddesinde belirtilen iç çarelerin bitmesi şartına tabi olmayacaktır. Taraf veya Tarafların bir ihtilafı işbu Madde 21 uyarınca tahkime götürmelerinin bir şartı olarak bir ön bildirim vermek ve Taraflar arasında tahkime gitmeden ihtilafların çözümlenmesi için bir uygun fırsat vermek için; Taraflar diğer Taraflara ihtilaf hakkında yazılı bildirimde bulunacak ve Bu Anlaşmanın 25.17. Bölümü uyarınca tüm Taraflar tarafından bu bildirimin alındığı tarihten itibaren otuz (30) günlük süre geçtikten sonra konuyu tahkime götürebileceklerdir, fakat, bir Taraf ihtilaf(lar) hakkında bildirimde bulunmuş ise bu ihtilaf(lar)ın tahkim sürecine katılmak için diğer Tarafa benzer bir bildirimde bulunmak gerekmeyecektir; ve bir ihtilaf tahkime götürüldükten sonra Tahkim Taraflarının tahkimle çözümlenmesini istedikleri ihtilaflara ekleme, değişiklikte bulunma veya bunları yeniden belirlenmesi için ilave ihtilaf(lar) bildirimi gerekmeyecektir. (Bu Anlaşmanın oluşumu ve tahkime götürülmesi veya varlığı, geçerliği veya sona erdirilmesi dahil) Bu Anlaşma uyarınca veya Bu Anlaşmaya ilişkin olarak ortaya çıkan ihtilaflar ("İhtilaf"). (i) bir yanda Anahtar Teslimi Müteahhidi (ii) diğer yanda bir veya daha çok MEP İştirakçileri arasında işbu Madde 21 uyarınca tahkime götürülebilir. MEP İştirakçileri böyle bir ihtilafı müştereken tahkime götürüp Bu Anlaşma uyarınca verilmiş haklarını, tahkim amaçları için kendi aralarında devredebilir, ve tüm bunlar birden fazla MEP İştirakçisi'nin taraf olduğu bir tahkime MEP İştirakçileri'nin tüm ve her türlü ihtilaflı konularda müşterek bir pozisyon almaya mecbur olmaları gerekmediği şeklinde anlaşılıp kabul edilecektir. Ek olarak; ihtilaf konusu konularda gerçek menfaati olduğu yönünde tahkim heyetini makul olarak ikna eden ve süreç sırasında tespit edilen gerçek veya konularla ilgili kararlara bağlı kalacağını kabul eden MEP İştirakçileri; müdahale bildiriminden önce süreç sırasında oluşturulmuş kayıtları kabul etmek kaydıyla taraf olmadığı bir tahkim sürecine müdahalede bulunabilir.

21.2 Türkiye Cumhuriyeti'nin ICSID Sözleşmesine koyduğu çekince mahfuz kalmak kaydıyla, Anahtar Teslimi Müteahhidi ve tüm diğer Taraflar, bu tür tüm ihtilafları, ICSID Sözleşmesi ve ICSID Tahkim Kuralları uyarınca tahkime götürmeye rıza göstermektedirler. Anahtar Teslimi Müteahhidi ICSID Sözleşmesinin 25(l) Maddesi amaçları açısından Türkiye Cumhuriyeti'nin bir alt bölümü veya temsilcisi olarak

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından görevlendirildiğini ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin; Bu Anlaşma şartlarına uygun olarak İhtilafların tahkime konu olması yönündeki Anahtar Teslimi Müteahhidinin rızasını onayladığını kabul eder. ICSID Tahkim Kuralları ve Bu Anlaşmadaki tahkim hükümleri arasında çelişki bulunması durumunda Bu Anlaşma geçerli olacaktır. ICSID Sözleşmesinde Madde 25(1) amaçları veya Bu Anlaşmaya ilişkin diğer amaçlar açısından Taraflar arasındaki her türlü ihtilaf, doğrudan bir anlaşmadan kaynaklanan bir yasal ihtilaf olarak değerlendirilecektir. Türkiye Cumhuriyeti'nin ICSID Sözleşmesine koyduğu çekince açısından, Yürürlük Tarihinden itibaren Taraflar arasındaki her türlü ihtilaf, "gerçekten başlatılmış" ve yabancı sermaye hakkında bu Devletin ilgili mevzuatına uygun olarak gerekli izin ve müsaadeleri almış yatırım faaliyetlerinden doğrudan kaynaklanan bir yasal ihtilaf olarak değerlendirilecektir. Türkiye Cumhuriyeti'nin ICSID Sözleşmesine koyduğu çekincelerin daha sonra düzenlenmesi veya kalkması durumunda bundan dolayı ICSID Sözleşmesi uyarınca tahkime konu olmayan ihtilaflar ICSID tahkimine götürülebilecektir ve Anahtar Teslimi Müteahhidi ve tüm diğer Taraflar, tüm bu tür ihtilafların ICSID Sözleşmesi ve ICSID Tahkim Kuralları uyarınca tahkime konu olabilmesini onaylamaktadır.

21.3 Herhangi bir nedenle Bölüm 21.2'de bulunan onaya bağlı olmaksızın (Türkiye Cumhuriyeti'nin ICSID Sözleşmesine çekincesi nedeni dahil) bir ihtilafın çözümü için ICSID tahkim yolunun mümkün olmaması durumunda ihtilaf Uluslararası Ticaret Odası Tahkim Kuralları ("ICC Kuralları")'na göre çözülecektir, fakat ICC tahkimi arazi sahipliği talepleri dışında Türkiye Cumhuriyeti Ülkesi içinde mülkiyet haklarına taalluk eden tüm ihtilaflar için geçerli olacaktır ve Türkiye Cumhuriyetinin ICSID Sözleşmesine koyduğu çekincenin düzenlenmesi veya kalkması durumunda mülkiyet haklarına taalluk eden bu tür ihtilaflar da ICSID Sözleşmesi ve ICSID Tahkim Kurallarına uygun olarak tahkime konu olabilecektir. ICC Kuralları ve Bu Anlaşmadaki tahkim kurallarının çelişmesi durumunda Bu Anlaşma geçerli olacaktır.

21.4 Bu Anlaşma uyarınca teşekkül edecek tahkim heyeti üç (3) hakemden oluşacak ve bunlardan biri tahkimi ilk isteyen Tahkim Tarafı veya Tahkim Taraflarınca atanacak, biri karşı Tahkim Tarafı veya Tahkim Taraflarınca tayin edilecektir. Üçüncü hakem, tahkim heyetinin başkan hakemi olacak ve tayin edilen ilk iki hakemin anlaşmasıyla tayin edilecektir. İlk iki tayinin, tahkim talebinden sonra otuz (30) gün içerisinde yapılmaması veya ilk iki hakemin, üçüncü hakem üzerinde; ikinci hakem tayin edildikten sonra otuz (30) gün içinde anlaşamamaları durumunda boş kalan hakemlik, Tahkim Taraflarından birinin isteği üzerine ICC Kurallarında hakemlerin tayin edilmesine ilişkin hükümlere uygun olarak hareket eden Uluslararası Ticaret Odası tarafından seçilecektir. ICSID Sözleşmesi ve ICSID Tahkim Kurallarına göre yapılan tahkim işlemleriyle ilgili olarak, Taraflar ICSID Sözleşmesi Madde 38'de belirtilen sürenin, bir Tahkim Tarafınca Uluslararası Ticaret Odası'na üçüncü ve başkan hakemin seçilmesi isteğinin verilmesinden itibaren doksan (90) gün olacağını kabul ederler. Taraflar, Bu Anlaşma uyarınca tahkimi idare eden bir kuruluş tarafından belirtilen ücret skalalarına bakılmaksızın Tahkim Taraflarının; hakem hizmetleri karşılığında yeterli ücreti Tahkim Heyeti üyelerine vereceklerini kabul ederler.

21.5 Bu Anlaşmadan kaynaklanan tüm tahkim işlemleri açısından, her zaman Tahkim Taraflarının yazılı anlaşmasıyla ilave veya alternatif prosedür kuralları kabul edilebilir.

21.6 Taraflar, Bu Anlaşma uyarınca yapılacak tahkimin yerinin; Tahkim Taraflarının yazılı olarak Yabancı Tahkim Kararlarının Onaylanması ve İcra ve İnfaz Edilmesi Hakkına 1958 New York Sözleşmesini imzalamış veya katılmış bir başka ülkede tahkimin yapılmasına rıza göstermeleri dışında Cenevre, İsviçre olmasını kabul ederler. Tahkim süreci sırasında kullanılacak lisan İngilizce lisanı olacak ve Bu Anlaşmanın İngilizce lisanındaki metni, tahkim heyeti tarafından tüm amaçlar için kullanılıp kabul edilecektir. Tahkime ilişkin süren işlemlerin tercümanlığı ve yazılı argümanlar ve dokümanların tercüme edilmesi isteği, buna ait giderler bu talepte bulunan Tahkim Tarafına ait olmak üzere karşılanacaktır.

21.7 Taraflar, Tahkim Heyetine, bir ihtilafın belirlenmesi için gerektiği ölçüde Tesisleri tetkik etmesi için makul imkan tanıyacaklardır. Tahkim Taraflarından her biri, Tahkim Heyeti tarafından ihtilafla ilgili olduğu düşünülen tüm dokümanları ve delilleri, karşı Tahkim Tarafının isteği üzerine Tahkim Heyeti ve karşı Tahkim Tarafına amade kılacaktır.

21.8 İşbu Madde 21 uyarınca Tahkim Heyeti'nin verdiği karar nihai olup Tahkim Taraflarına bildirildikten sonra bunlar üzerinde bağlayıcı olacak, ve Tahkim Tarafları gecikmeksizin bu karara uymayı taahhüt etmektedirler. Tahkim Kararına ilişkin karar yazısı, yetkili bir mahkemeye götürülüp icra ettirilebilir ve kararın hukuken kabul edilmesi ve gerektiği şekilde icra ve infaz edilmesi için bir emir çıkarılması için başvuruda bulunulabilir.

21.9 Nihai kararda parasal tazminatlar bulunuyorsa, karar ve ödeme Dolar üzerinden olacak ve Bu Anlaşmadaki ödenecek tutarlara ilişkin hükümlere uygun biçimde ihtilafa neden olan olay, ihlal veya diğer türlü aykırı davranma ile kararda bulunan miktarın tamamen ödendiği tarih arasında geçen süre için Kararlaştırılan Faiz Oranı üzerinden faizi içerecektir. Tahkim Heyeti gerekli gördüğü ara tedbirler veya koruyucu tedbirler alabilir.

21.10 ICSID Sözleşmesi ve ICSID Tahkim Kuralları altında yapılan tahkim işlemleri açısından, Taraflar, ICSID Sözleşmesinin 52. Maddesi uyarınca tayin edilmiş özel heyetin; tahkimin iptal edilmesini isteyen Tahkim Tarafı, tahkimin tam tutarı kadar bir gayri kabili rücu ve şartsız banka teminatını Tahkime Başvuran Tarafa vermeden tahkimin icra ve infazını durdurmayacağını kabul eder. ICC Kuralları altında yapılan tahkim işlemleri açısından, Taraflar; işlemlere kendileri tarafından hukuki müdahale hakkından vazgeçerler ve ayrıca tahkimin gerçekleştirildiği makam dışında yetkili herhangi bir mahkeme tarafından bir ara veya koruyucu tedbir aldırma veya nihai tahkim kararının iptal edilmesi veya bundan sarfı nazar edilmesini sağlama hakkından da vazgeçerler.

21.11 Bu Anlaşma ile Anahtar Teslimi Müteahhidi; Bu Anlaşmanın icra ve infazı veya Bu Anlaşmaya göre oluşturulmuş bir tahkim heyeti tarafından verilen geçici veya koruyucu tedbir veya nihai kararın icra ve infazından; bu işleme muhatap olmadan muafiyet, bir mahkemenin yetkisinden muafiyet, veya mülkleri üzerine

geçici veya koruyucu tedbir veya nihai kararın icrasına dayalı olarak bir ön tedbir konulmasından muafiyet gibi muafiyet iddialarından feragat eder.

21.12 İşbu Madde 21 (ve Madde 21 veya oluşumuna ilişkin veya bundan kaynaklanan her türlü ihtilaf, münakaşa, işlem veya talep); İngiltere maddi hukukuna göre yorumlanacak fakat İngiltere hukuk kuralları veya ilkelerinin (a) hükümran devletlere karşı hüküm veya ön tedbir almayı önleyen veya (b) işbu Madde 21'i yönetmek için diğer yasaların uygulanmasını isteyen hükümleri bundan hariç tutulacaktır.

MADDE 22

Maliyet Kayıtları

22.1 GAAP (Genel Kabul Görmüş Muhasebe İlkeleri). Anahtar Teslimi Müteahhidi, İş ile bağlantılı olarak oluşacak ya da oluşacağı hesaplanan tasarım, çizim ve maliyetlerin tamamını ve İşe ait olan, tutarlı olarak Birleşik Krallık genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri uygulanan, hesap defterleri ve mali kayıtlar dahil, bu Anlaşmaya bağlı olarak yapılan tüm faaliyetlerin tam kayıtlarını sağlayacaktır.

22.2 Defterler, Kayıtlar, Tasarımlar ve Çizimlerin İncelenmesi. Anahtar Teslimi Müteahhidi MEP İştirakçilerinin Temsilcisini; Anahtar Teslimi Müteahhidinin İşe ilişkin defterleri, kayıtları, tasarımları ve çizimlerini incelemeye yetkili kılmaktadır, fakat, gizli fiyatlama bilgisi durumunda MEP İştirakçilerinin Temsilcisi Bölüm 3.1.4.1, Bölüm 3.1.23, Bölüm 13.7 (iii) ve bu gizli fiyatlama bilgisinin bu Anlaşmanın tatbikiyle doğrudan ilgili olduğu diğer Anlaşma hükümleri dışında bilgiyi inceleme veya bu bilgilerin kopyalarını almaya yetkili değildir. MEP İştirakçileri Temsilcilerinin, bu bölüm uyarınca incelemeyi seçmesi halinde, bunu Anahtar Teslimi Müteahhidine makul bir süre önce tebliğ etmelidir ve inceleme Anahtar Müteahhidinin normal iş saatleri süresince yapılmalıdır. Anahtar Teslimi Müteahhidi, MEP İştirakçileri Temsilcisi ile bu tür incelemeler konusunda işbirliği içinde bulunacak ve MEP İştirakçileri Temsilcisinin bu defterler, kayıtlar, tasarımlar ve çizimlerin suretlerini almasına izin verecektir. MEP İştirakçilerine Madde 18 uyarınca teslim edilen Tasarım Dokümanları ve diğer dokümanlar dışında, Anahtar Teslimi Müteahhidi bu kayıtlar, defterler, tasarımlar ve çizimleri İşin Tamamlanmasından sonra üç (3) yıl süreyle muhafaza edecektir.

22.3 Teftiş Hakları. Anahtar Teslimi Müteahhidi MEP İştirakçileri Temsilcisini zaman zaman İşi, malzemeleri, ekipmanı, Tesis Sahalarını, Tesisleri, Tesisler, İş veya malzemelerle ilgili İşin yapıldığı veya yapılacağı alanları ve mallar ve ekipmanın üretileceği, tadil edileceği veya depolanacağı yerleri denetlemeye yetkili kılmaktadır. MEP İştirakçileri Temsilcisi tarafından yapılan denetim veya teftişler; Anahtar Teslimi Müteahhidi bu Anlaşma tahtında veya buna ilişkin olarak yükümlülük veya sorumluluğundan kurtarmaz.

MADDE 23

Vergiler

23.1 Anahtar Teslimi Müteahhidine Ödemeler. Bu Anlaşma çerçevesinde belirtilen, Anahtar Teslimi Müteahhidine MEP İştirakçileri tarafından yapılacak olan herhangi ve tüm ödemelere, (katma değer vergisi dahil) varsa, vergi dahildir.

23.2 MEP İştirakçilerine Ödemeler. Geçerli Kanun ve Ev Sahibi Hükümet Anlaşması ile gerekenler haricinde bu Anlaşma çerçevesinde belirtilen MEP İştirakçilerine Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından yapılacak olan tüm ödemeler Vergilerden muaftır ve kesinti veya stopaj yapılmayacaktır. İlgili Kanunla veya Ev Sahibi Hükümet Anlaşması tarafından bu Anlaşma uyarınca MEP İştirakçilerine

yapılan Ödemelerle ilgili veya ödemelerden vergi kesintisi veya stopaj yapması gerektiğinde (a) Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından ödenecek miktar Vergilerin tüm gerekli kesinti ve stopajlar (ve bu Bölüm 23.2 altında ödenecek ilave tutarlar için geçerli vergi kesintisi veya stopaj dahil) yapıldıktan sonra gerekli şekilde artırılacak, böylece MEP İştirakçileri herhangi bir kesinti veya stopaj olmaksızın aynı miktarı elde edecektir; (b) Anahtar Teslimi Müteahhidi bu kesinti ve stopajları kendisi yapacaktır; ve (c) Geçerli kanuna bağlı olarak uygun Hükümet Makamına kesilmiş veya stopaja tabi vergilerin tam miktarını ödeyecektir, Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından MEP İştirakçileriyle ilgili bu tip bir kesinti veya stopaja ait yapılan herhangi bir ödemeyi müteakip otuz (30) gün içerisinde , Anahtar Teslimi Müteahhidi, bu tip bir ödemenin kanıtı olarak resmi bir makbuzun onaylı fotokopisini veya aslını (veya MEP İştirakçilerini tatmin edici başka bir ödeme belgesini) MEP İştirakçilerine sunacaktır.

23.3 Beyannamelerin Doldurulması; Vergilerin Ödenmesi. Anahtar Teslimi Müteahhidi, Alt- kontraktörlerinin de yapması için En İyi Çabaları göstererek, doldurulması gereken Vergilere bağlı tüm beyannameler, hesaplar, raporlar ve diğer formların Yetkili Hükümet Makamlarına zamanında uygun olarak verilmesini sağlayacak ve İş, Tesislerle ilgili faaliyetler veya varlıklar ve İşe bağlı olarak yatırılması gereken tüm Vergileri uygun Yetkili Hükümet Makamlarına uygun şekilde yatırılmasını sağlayacak veya yatıracaktır.

23.4 Diğer Vergi Yükümlülükleri. Şüpheyi izale etmek bakımından; MEP İştirakçileri Anahtar Teslimi Müteahhidi veya bunların Alt- kontraktörleri, temsilcileri veya çalışanlarına İşle ilgili olarak Götürü Sabit Fiyata dahil tutarlar içinde veya Madde 10 uyarınca Maliyet Aşma Tutarının bir kısmı olarak ödenen tutarlarda konulan Vergilerle ilgili masrafları karşılamayacaktır. Potansiyel Maliyet Aşmasını önlemek açısından; Anahtar Teslimi Müteahhidi standart ticari tatbikat dikkate almarak ilave veya gereksiz Alt- kontraktörlerin oluşmasını önleyecek şekilde İşe ilişkin olarak Alt- kontraktörler ve diğer kişilerle işlerini ve ilişkilerini yapılandırmak için En İyi Çabalarını gösterecektir.

MADDE 24
Beyan ve Garantiler

24.1 Anahtar Teslimi Müteahhidi Beyan ve Garantileri. Anahtar Teslimi Müteahhidi, MEP İştirakçilerine aşağıdaki şekilde beyanda bulunur ve garanti eder:

24.1.1 Teşkilatlanma ve Vasıf. Türkiye Cumhuriyeti kanunları altında varlığını geçerli ve iyi durumda olan, halen sürdürdüğü ve sürdürmeyi hedeflediği işlere girişmek için yasal yetkiyi haiz, yasal olarak kurulmuş bir anonim şirket , veya başka şekilde yasal olarak kabul edilmiş bir iş teşkilatıdır ve İşin gerçekleştirilmesi dahil kendi tarafından yapılan işlerin mahiyeti icabı başka ülkelerde bir yabancı şirket olarak, bu tür bir ruhsat veya onay gerektiği ölçüde tamamen ruhsatlıdır veya onaylanmıştır ve iyi durumdadır.

24.1.2 Yetki ve Salahiyet. Bu Anlaşmayı gerçekleştirecek ve imzalayacak ve Bu Anlaşma çerçevesindeki sorumluluklarını yerine getirecek yetkiye sahip olup, bu tür işlemler; kendi tarafından gerekli şirket kararlarıyla onaylanmıştır.

24.1.3 Çelişki Olmama Durumu. Bu Anlaşmanın imzalanması, teslim edilmesi ve ifa edilmesi, taraf olduğu veya kendisinin veya kendi varlıklarının bağlı olduğu veya etkilendiği kuruluş şartları veya teşkilat dokümanları veya herhangi bir anlaşma, kararname veya emir hükümleriyle çatışmamaktadır, aykırılıkla

sonuçlanmayacaktır, bunları ihlal teşkil etmeyecek veya bu durumu hızlandırmayacaktır.

24.1.4 Geçerlilik ve Bağlayıcı Etki. Bu Anlaşma tam ve geçerli olarak Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından imzalanmış ve teslim edilmiş olarak, Anahtar Teslimi Müteahhidinin, genel adalet prensipleri tarafından veya alacaklıların genel haklarını etkileyen diğer benzeri yasal işlemler veya iflas ve yeniden yapılanma tarafından sınırlandırılmış icra ve infaz yetkisinin çerçevesi haricinde, kendi şartlarına göre icra ve infaz edilebilir yasal, geçerli ve bağlayıcı bir yükümlülüğünü oluşturur. Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından bu Anlaşmanın onaylanması, imzalanması, teslim edilmesi ve yerine getirilmesi açısından (Anahtar Teslimi Müteahhidinin sorumluluğuna dahil olan Geçerli Ruhsatlar dışında) hiçbir Hükümet veya Hükümet Makamının esaslı izni, onayı, muafiyeti veya rızası gerekmez.

24.1.5 Hukuki Süreç. Tek tek veya toplam olarak, ticaretini veya mülkünü veya varlıklarını, bu Anlaşma tahtındaki yükümlülüklerini yerine getirmesini ciddi biçimde mali veya başka türlü olumsuz etkileyecek olan; sigorta kapsamında olsun olmasın, askıda veya bilinen kendisine karşı mahkeme veya hükümet kuruluşları, komisyon, heyet, kurum veya başka bir makam veya tahkim heyeti önünde hiçbir işlem, dava, süreç veya soruşturma bulunmamaktadır. Bu taraf bu şekilde maddi olumsuz etkiye veya zarar görmeye yol açabilecek tarzda bir mahkeme veya hükümet kuruluşu, komisyon, heyet, kurum veya makam veya tahkim heyeti emri, çağrısı, tedbir kararı veya başka bir kararına karşı bildiği kadarıyla ihlal veya temerrüt hali içinde değildir.

24.1.6 Ticari Unvanlar ve Ruhsatlar. Halihazırda, diğerlerinin haklarıyla çatışmadan yürütülebilecek şekilde planlanmış ve halen yürütmekte olduğu İşi sürdürmesi için İşin ifasında gerekli tüm ticari Unvanlar, lisanslar, izinler ve haklara sahiptir.

24.1.7 Yasalara Uygunluk. Toplamda İşin ifasının kabiliyetini veya finansman durumunu veya ticaret faaliyetlerini esaslı olarak etkileyen veya etkileyebilecek cezalar, para cezaları, tedbir kararı veya çezai yükümlülüklere tabi değildir ve tüm İlgili Kanunlara riayet etmiştir.

24.1.8 Açıklama. Bu Anlaşmada kendisi tarafından yapılan veya MEP İştirakçilerine kendi tarafından sunulan dokümanlarda bulunan hiçbir beyan veya garanti, bir esaslı maddi delille ilgili gerçek olmayan beyan içermez veya bu tür bir beyan veya garantinin yapılmış olduğu şartlar altında aldatıcı olmaması için gerekli bir maddi gerçeği gizlemez.

24.1.9 Tesislerin Uygunluğu. Tüm İş, ve kesin iş bitirme ve kabul itibariyle, Tesisler tüm İlgili Kanunlara uygundur.

24.2 MEP İştirakçileri Beyan ve Garantileri. MEP İştirakçileri, Anahtar Teslimi Müteahhidine aşağıdakileri beyan ve garanti eder.

24.2.1 Teşkilatlanma ve Vasıf. Kurulduğu veya teşkilatlandığı ülke kanunları altında varlığını geçerli ve iyi durumda olan, halen sürdürdüğü ve sürdürmeyi hedeflediği işlere girişmek için yasal yetkiye haiz, yasal olarak kurulmuş bir anonim şirket , veya başka şekilde yasal olarak kabul edilmiş bir iş teşkilatıdır ve kendi tarafından yapılan işlerin mahiyeti icabı başka ülkelerde bir yabancı şirket olarak, bu tür bir ruhsat veya onay gerektiği ölçüde tamamen ruhsatlıdır veya onaylanmıştır ve iyi durumdadır.

24.2.2 Yetki ve Salahiyet. Bu Anlaşmayı yapacak ve gerçekleştirecek ve bu Anlaşma çerçevesindeki sorumluluklarını yerine getirecek mali yetenek, güç ve duruma sahip olup, bu tür işlemler; kendi tarafında tüm gerekli prosedürlerle onaylanmıştır.

24.2.3 Çelişki Olmama Durumu. Bu Anlaşmanın imzalanması, teslim edilmesi ve ifa edilmesi, taraf olduğu veya kendisinin veya kendi varlıklarının bağlı olduğu veya etkilendiği kuruluş şartları veya teşkilat dokümanları veya herhangi bir anlaşma, kararname veya emir hükümleriyle çatışmamaktadır, aykırılıkla sonuçlanmayacaktır, bunları ihlal teşkil etmeyecek veya bu durumu hızlandırmayacaktır.

24.2.4 Geçerlilik ve Bağlayıcı Etki: Bu anlaşma, tarafından, usulune tevkifan ve geçerli olarak imzalanmış ve teslim edilmiştir ve icra ve infaz edilebilirliği, iflas, acz, yeniden teşkilatlanma veya kredi verenlerin haklarını diğer benzeri hukuki işlemlerle veya adilliğin genel prensipleri ile etkileyen durumlar haricinde, tarafı üstünde şartları uyarınca icra ve infaz edilebilir kanuni, geçerli, ve bağlayıcı yükümlülüktür.

24.2.5 Kanuni Süreç. Tek tek veya toplamda işlerini veya mülkünü veya varlıklarını, bu Anlaşma tahtında yükümlülüklerini yerine getirmesini ciddi biçimde mali veya başka türlü olumsuz etkileyecek olan veya tehdit eden, kendisine karşı askıda veya bilinen mahkeme, tahkim heyeti veya Hükümet Makamı önünde hiçbir işlem, dava, süreç veya soruşturma bulunmamaktadır. Bu Taraf bu şekilde maddi olumsuz etkiye veya zarar görmeye yol açabilecek tarzda bir mahkeme, tahkim heyeti veya Hükümet Makamı emri, çağrısı, tedbir kararı veya başka bir kararına karşı bildiği kadarıyla ihlal veya temerrüt hali içinde değildir.

24.2.6 İlgili Kanunlara Uygunluk. Kendisine uygulanabilir kanunların hepsine uynuştur şöyle ki: toplamda, Anlaşma tahtındaki yükümlülüklerinin ifasını veya mali durumunu veya ticari işlemlerini esaslı olarak etkilemiş veya etkileyebilecek cezalar, para cezaları, tedbir kararı veya suçla ilgili yükümlülüklere tabi değildir

24.2.7 Açıklama. Bu Anlaşmada kendisi tarafından yapılan veya Anahtar Teslimi Müteahhidine kendi tarafından sunulan dokümanlarda bulunan hiçbir beyan veya garanti, bir esaslı maddi delille ilgili gerçek olmayan beyan içermez veya bu tür bir beyan veya garantinin yapılmış olduğu şartlar altında aldatıcı olmaması için gerekli bir maddi gerçeği gizlemez.

MADDE 25
Çeşitli Hükümler

25.1 Proje Anlaşmalarıyla İlişki. Bu Anlaşma bir Proje Anlaşmasıdır ve Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasında ve buna ekli bulunan haklar, muafiyetler, korumalar ve Hükümet garantilerine tamamıyla tabidir.

25.2 Vadesi Geçmiş Borç Miktarları. Bu Anlaşma tahtında veya uyarınca, faiz, ödenecek herhangi bir tutar üzerinden; bu tutarın vadesi ile gerçekte tamamen ödendiği tarih arasında geçen süre itibarıyla Kararlaştırılmış Faiz Oranı üzerinden tahakkuk edecektir.

25.3 Tüm Anlaşma; Değişiklik ve Feragatler. Bu Anlaşma, eklenen bütün ekleri ile beraber, burada belirtilen hususlara nazaran Tarafların bütün anlaşmalarını oluşturacaktır. Bu Anlaşma, Tarafların yazılı mutabakatı olmadan değiştirilemez veya başka bir şekilde düzeltilemez. Yukarıdaki genellemeye sınırlama getirmeksizin, hiçbir Madde, (herhangi bir Bölüm dahil olmak üzere) Tarafların, böyle bir değiştirme veya düzeltmeye özgü ve taraflar tarafından değiştirilmesi veya başka şekilde düzeltilmesi niyetlenilen Madde veya herhangi bir Bölümü esas alan, yazılı anlaşmaları haricinde değiştirilemez veya başka bir şekilde düzeltilemez. Hiçbir durumda, herhangi bir madde, değiştirilmiş, veya diğer bir deyişle taraflar arasında uzlaşma veya müzakere yoluyla düzeltilmiş, veya bir değişiklik sebebiyle bu

Anlaşmaya yapılmış böyle bir değiştirme veya düzeltmeye özgü olmayan, tabi Madde veya ilgili herhangi bir Bölümü esas alarak değiştirilmiş veya düzeltilmiş olarak değerlendirilemez. Bu Anlaşma tahtında herhangi bir haktan, fayda veya çıkardan feragat edilmesi, bu hak, fayda veya çıkarı sağlayan Maddeyi (geçerli herhangi bir bölüm dahil olmak üzere) esas alarak açık ve yazılı olarak yapılmadığı sürece etkili olmayacaktır. Bu tür herhangi bir feragat, yapıldığı belirli koşullarla sınırlı kalacaktır ve gelecekteki veya daha çok herhangi bir feragati ima etmeyecektir .

25.4 Başlıklar. Bu Anlaşmada kullanılan içindekiler ve konu başlıkları sadece tutarlılık için konulmuştur ve Taraflarca, herhangi bir esaslı belirleyiciliği veya bu Anlaşmada herhangi hususi Madde veya Bölümde herhangi hususi bir konuya ilişkin tüm hükümlerin bulunması şeklinde niyetlenilmemiştir ve böyle addedilemez.

herhangi bir özel anlam alması niyetiyle yapılmamıştır ve almış gibi addedilemeycek

25.5 Yorumlama. Metin aksini gerektirmediği sürece, bütün Maddeler, Bölümlere ve Eklere atıflar bu Anlaşmanın Maddelerine ve Bölümlerine ve Eklerine atıflardır. "Aşağıdaki" " buradaki" ve " içerisindeki" kelimeleri ve benzer içerikli kelimeler bu Anlaşmada kullanıldığında bu Anlaşmanın herhangi bir bölümünü değil tümünü ifade eder. " İçeren" ve " dahil" kelimeleri ve benzer anlamlı kelimeler metinde ne kendinden önce geleni sınırlayacak ne de adından geleni münhasır kılan bir yorumu olacaktır fakat, bu Anlaşmada kullanıldığında anlamı daima " sınırlama olmadan içeren" veya içeren fakat bunlarla sınırlı olmayan" olarak yorumlanacaktır. Metin aksini gerektirmediği sürece, tekil atıflar çoğul ve çoğul atıflar tekil içeriklerde olabilir ve herhangi bir cinsiyeti belirten kelimeler her iki cinsiyeti de belirtir. Bu Anlaşmadaki " haklar" "yetkilendirmeler" , "muafiyetler" ve diğer benzeri atıflar, metnin gerektirebileceği gibi, hakları, garantileri, yetkilendirmeleri, muafiyetleri, faydaları, korumaları, güvence, izin vermeleri, onayları, rızaları, feragatleri, tazminatları ve benzer konuları kapsadığı şeklinde yorumlanacaktır. Benzeri şekilde bu Anlaşmadaki "yükümlülükler" ve "gereklilikler" ve diğer benzer kelimelere atıflar metnin gerektirebileceği gibi yükümlülükleri, gereklilikleri, taahhütleri, sözleri, vaatleri, garantileri, anlaşmaları, feragatleri, tazminatları ve benzer konuları kapsar.

25.6 Sorumluluğun Sınırlandırılması. Bu Anlaşma tahtında Anahtar Teslimi Müteahhidinin MEP İştirakçilerinin uğradıkları Zarar veya Ziyanla ilgili sorumluluğu, Yürürlülük Tarihinde teşkil edilen bir fiyat olan (Orjinal Fiyat), Götürü Sabit Fiyatın yüzde otuzunu (%30) aşmayacaktır, fakat, eğer ve yalnızca Anlaşma süresi zarfında belirli bir dönemde Götürü Sabit Fiyat Orjinal Fiyattan daha az ise, bu durumda bu Anlaşma tahtında Anahtar Teslimi Müteahhidinin bu dönemler sırasında MEP İştirakçilerinin gördüğü Zarar Ziyanla ilgili sorumluluğu bu şekilde azaltılan Götürü Sabit Fiyatın yüzde otuzunu (%30) aşmayacaktır.

25.7 Haklar ve Çarelerin Teşmil Edilir Olduğu. Bir Tarafa, herhangi bir maddede (herhangi bir bölüm dahil) verilen hak ve çareler teşmil edilecektir ve Tarafın bu Anlaşmanın diğer bir hükmüne göre sahip olabileceği diğer hak ve çarenin hariç bırakılması anlamına gelmeyecektir.

25.8 Sorumluluk Riski. Bu Anlaşmadaki mugayir hükümlere bakılmaksızın, hiçbir Taraf, eğer bu durum bu Tarafı veya onun Bağlı Kuruluşlarını medeni veya ceza kanunları uyarınca cezaya maruz bırakan açık bir sorumluluk riskine sokacaksa, bu şekilde bir işlem veya işlemsizlikte bulunması istenmeyecektir.

25.9 Hukukun Seçimi. Bu Anlaşma (ve Bu Anlaşmadan veya bunun oluşumundan veya Madde 21'de açıklanan tahkimle ilgili hükümlerden kaynaklanan ihtilaf,

çelişki, dava veya talepler) İngiltere maddi hukukuna göre uygulanacaktır fakat İngiltere hukuk kuralları veya ilkelerinin (a) hükümran devletlere karşı hüküm veya ön tedbir almayı önleyen veya (b) Bu Anlaşmayı yönetmek için diğer yasaların uygulanmasını isteyen hükümleri bundan hariç tutulacaktır.

25.10 Suretlerin İmzalanması. Bu Anlaşma İngilizce olarak birden çok suret halinde imzalanmıştır.

25.11 Tazmin Çarelerinin Mahfuz Tutulması. Bu Anlaşmaya imza koyan Tarafların hepsi bu Anlaşma tahtında ortaya çıkan haklarını, taleplerini, iddialarını ve diğer tazminat ve savunma haklarını mahfuz tutarlar. Bu Anlaşmaya göre bütün ödeme yükümlülükleri; borçlu tarafından kendisine borçlu olunan tutarlara karşı mahsup edilebilir, indirilebilir veya azaltılabilir.

25.12 Münferit Geçerlilik. Eğer bu Anlaşmanın belirli hükümleri Bölüm 25.8 tahtında belirlenen yasayla herhangi bir nedenle yasadışı, geçersiz veya gayri kabili icra ve infaz olduğu şeklinde değerlendirilir veya hükmedilirse bu Anlaşmanın diğer hükümlerinin yasallığı, geçerliliği, kabili icra ve infaz oluşu veya yürütülmesi, bu şekilde yasadışılık, geçersizlik veya gayri kabili icra ve infaz oluşun yorumlanması açısından gerekmediği sürece etkilenmeyecek ve bu tür yasadışı, geçersiz veya gayri kabili icra ve infaz hüküm; bu Anlaşmanın yasallığının, geçerliliğinin ve kabili icra ve infaz oluşunun dengesini etkilemeksizin bu Anlaşmadan çıkarılacaktır.

25.13 Çelişkili Hükümler. Bu Anlaşmanın hükümleri arasında zaman zaman değiştirilebileceği için herhangi bir karmaşa, sapma veya tutarsızlık durumunda, ve Eklerin hükümleri, bu Anlaşmanın hükümleri denetleyici olacaktır.

25.14. Üçüncü Kişi Haklarının Olmaması Bu Anlaşma ve bu Anlaşma tahtındaki bütün hakların, Tarafların sadece kendi yararına ve burada belirtildiği ölçüde Borç Veren ve adı geçen diğer Kişilerin yararına olacağı kastedilmektedir ve başka Kişilere hak veya yükümlülük doğurmaz veya bu anlama gelmez.

25.15. Hükümlerin Sürmesi. Bu Anlaşmanın süresinin dolması veya feshinden sonra yürürlüğe girecek veya geçerliliğini sürdürecek hükümleri; bu şekilde sona erme veya fesihten sonra geçerli kalacak ve kabili icra ve infaz olacaktır.

25.16. Tesislerin Mülkiyeti. Bu anlaşmaya bağlı olarak Anahtar Teslimi Müteahhidinin temin ettiği ve Tesislerin kalıcı bir parçası haline gelen her malzeme, tedarik, teçhizat ve makinenin mülkiyeti (a) mülkiyetin MEP İştirakçilerine geçtiği herhangi bir olayın meydana gelmesi, veya (b) MEP İştirakçilerinin ödeme yapması, veya (c) Faaliyet Sahası dahilinde Tesislere yapılacak düzenlemeler.

25.17 Bildirimler. Bu Anlaşma tahtında herhangi bir tarafın tüm bildirimleri, İngilizce lisanında yazılı olarak verilecektir ve tarafların her biri için aşağıda belirtilen adrese (veya bir Tarafın Diğerine Madde 25'e göre zaman zaman önceden bildireceği diğer bir adrese) teleks, faks veya mektupla verilebilir. Aşağıda bildirilen doğru adrese teleks veya faks ile gönderilen veya bu kısma uygun olarak tebliğ edilen bir bildirimin, gönderme tarihini takiben üçüncü İş Günü teslim alınacağı farzedilecektir, ancak telex veya faks ile tebliğ edilen herhangibir bildirim, en geç bir sonraki İş Günü içinde, bu Taraf için aşağıda gösterilen bir mektup formuyla yazılı olarak verilecektir. Mektupla gönderilen bir bildirim; (Daha önceki bir teleks, faks veya e-posta bildirimini teyit eder mektup dışında) teslim alıntısına müteakip ilk İş Gününe kadar teslim edilmiş sayılmayacaktır.

[ANAHTAR TESLİMİ MÜTEAHHİDİ]

_____
_____
_____
Faks: _____
İlgi _____

Bilgi olarak

_____
_____
_____
_____

[MEP İŞTİRAKÇİLERİ]

_____
_____
_____
Faks: _____
İlgi _____

Bilgi olarak

_____
_____
_____
_____

25.18. Sınırlı Başvuru. Bu Anlaşmada mugayir hükümlere bakılmaksızın, hiçbir MEP İştirakçisi bir başka MEP İştirakçisinin yükümlülüklerinden sorumlu olmayacak ve herhangi bir MEP İştirakçisinin hissedarı, yetkilisi, yöneticisi veya

temsilcisi kendisiyle ilgili MEP İştirakçisinin bu Anlaşma ve Proje Anlaşmaları tahtında veya bunlarla bağlantılı sorumluluk veya yükümlülüklerine sahip olmayacaktır, ancak MEP İştirakçileri bu Anlaşmanın 5. Maddesi altındaki yükümlülüklerini ihlal etme durumunda müştereken ve münferiden sorumlu olacaklardır.

BU HUSUSLARA MÜSTENİDEN, yasal olarak yükümlü olma niyetindeki Taraflar Bu Anlaşmayı aşağıda belirtilen tarihte ve yukarıda ilk belirtilen gün ve yıl itibarıyla geçerli olmak üzere yetkili görevlileri vasıtasıyla imzalamışlardır.

[ANAHTAR TESLİMİ MÜTEAHHİDİ]

/ imza / _____

(Adı) _____

(Unvanı) _____

Tarih: _____

[MEP İŞTİRAKÇİLERİ]

/ imza / _____

(Adı) _____

(Unvanı) _____

Tarih: _____

EK F

İLERLEME BİLDİRİM FORMU

_____,____

[Anahtar Teslimi Müteahhidi]

Re: İşe Başlama Talimatı

Sayın Baylar:

_____ [Temel Mühendislik Aşaması] [Ayrıntılı Mühendislik Aşaması] [Arazi Edinme ve İnşaat Aşaması]nı gösteren bu İşe Başlama Talimatı _____ (" MEP İştirakçileri") ve _____ (" Anahtar Teslimi Müteahhidi") arasında Anahtar Teslimi Müteahhitlik Anlaşmasında ("Anlaşma") Bölüm 3.2'ye göre _____ tarihinde size sunulmuştur. MEP İştirakçileri işbu belge ile Anahtar Teslimi Müteahhidine bu Anlaşmada belirtilen İşe _____,____ (" Başlama Tarihi") tarihinde veya daha önce başlanmasını tebliğ eder.

Saygılarımızla,

[MEP İŞTİRAKÇİLERİ]

/imza/_____

Adı:

Unvanı:

EK G
İŞ BİTİRME BELGESİ FORMU

_____,_____

[Anahtar Teslimi Müteahhidi]
Re: Bitirme Sertifikası
Sayın Baylar:
[Temel Mühendislik Aşaması içindeki belirli aşamalar] [Ayrıntılı Mühendislik Aşaması içindeki belirli aşamalar] [Arazi Edinme ve İnşaat Aşaması içindeki belirli aşamalar]ı gösteren bu İş Bitirme Belgesi _____ ("MEP İştirakçileri") ve _____ (" Anahtar Teslimi Müteahhidi") arasında Anahtar Teslimi Müteahhitlik Anlaşması (" Anlaşma") Bölüm 3.1'e göre _____ tarihinde size sunulmuştur. MEP İştirakçileri işbu belge ile Anlaşmada Bölüm 3.1 amaçları doğrultusunda Anahtar Teslimi Müteahhidinin, _____ (" Bitirme Tarihi") itibarı ile İşin [belirli Aşama veya safha] kısmını tamamlamış olduğunu onaylar.

Saygılarımızla
[MEP İŞTİRAKÇİLERİ]

/imza/_____
Adı:
Unvanı:

EK H-1
ANAHTAR TESLİMİ MÜTEAHHİDİN NİHAİ REHİN FERAGATİ, VAZGEÇME VE SERTİFİKASYON
İLGİLİ KİŞİYE
_____, bir _____ Şirketi (" Anahtar Teslimi Müteahhidi), _____, 2000 tarihindeki MEP İştirakçileri ve Anahtar Teslimi Müteahhidi arasındaki Anahtar Teslim Anlaşmasına (" Anlaşma) göre MEP İştirakçilerine mühendislik, tedarik, inşaat ve ilgili hizmetleri sağlamakla yükümlüdür. Burada kullanılan büyük harfle yazılan bütün şartlar aksi belirtilmediği sürece Anlaşmada belirtilen anlamda olacaktır.
Aşağıda İmzası Bulunan, Anahtar Teslimi Müteahhidi adına:
(a) İşbu belge ile mekanik, iş veya malzeme rehini veya başka bir şekilde, eğer varsa, Tesislere veya MEP İştirakçilerinin diğer mülküne, Tesis Sahaları ve buradaki bütün çıkar ve araziye, veya Tesis Sahalarında bulunan bütün ilerleme ve malzemelere ya da Tesisler için aşağıda imzası olanın temin ettiği iş, hizmetler, gelişmeler, malzemeler, demirbaşlar, aygıtlara bağlı herhangi bir talep, alıkoyma hakları, teminat menfaatleri veya yüklerden VAZGEÇER VE FERAGAT EDER; ve
(b) İşbu belge ile (1) mekanik, iş veya malzeme rehini veya başka bir şekilde herhangi bir talep, alıkoyma hakları, teminat menfaatleri veya yükler olmadığını ve bir rehin alma niyet bildirimi bulunmadığını ve Anlaşmada veya henüz yapılmamış veya Anahtar Teslimi Müteahhidinin veya bu belgenin verildiği tarihte mevcut olduğu bilinen herhangi bir alt-kontraktörlük anlaşmasında belirtilen alt-kontraktörün işi bitirmesi ile alakalı veya alakasız bir mekanik rehin işleminin olmadığını; (2) Anlaşma veya alt-kontraktörlük sözleşmesine göre gerçekleştirilen hizmetler ile ilgili bütün faturaların tamamen ve nihai olarak ödenmiş olduğunu ve

mekanik, iş, malzeme herhangi bir talep, alıkoyma hakları, teminat menfaatleri veya yükler için, veya rehin maksatlı bir bildiri için, veya Anlaşma veya herhangi bir alt-kontraktörlük sözleşmesine göre Anahtar Teslimi Müteahhidi veya Alt-kontraktörlerin hizmetlerinin yerine getirilmesi ile ilgili bir mekanik rehin işlemi için bilinen bir neden olmadığını; ve (3) Tesisler veya MEP İştirakçilerinin diğer mülkü, Tesis Sahaları ve burada bulunan bütün menfaat ve mülkler ile ilgili alıkoyma hakları veya yükler, eğer varsa, bulunan bütün Alt- kontraktörlerin vazgeçmesi, tahsisi ve feragati, yapılan bütün hizmetler ve temin edilen malzemeler için Tesis Sahalarında bulunan bütün gelişme ve malzemeler, Yürürlükte geçerli bütün kanunlara göre bu tür rehin hakları ve iddiaların hepsinin açıklamasına karşı yeterli bir koruma sağlayacak şekilde elde edilmiş olduğunu ONAYLAR.

Anahtar Teslimi Müteahhidinin temin ettiği bu tür feragat, tahsis ve vazgeçmelerin uygulanan tüm nüshaları ve MEP İştirakçilerine daha önce iletilmemiş olanlar buraya eklenmiştir.

BU HUSUSLARA MÜSTENİDEN Anahtar Teslimi Müteahhidi bu Nihai Rehin Feragati, Vazgeçme ve Belgeyi _____, _____, 200_ tarihinde imzalamıştır.

[ANAHTAR TESLİMİ MÜTEAHHİDİ]

İmza: _____

Adı:

Unvanı:

EK H-2

ANAHTAR TESLİMİ MÜTEAHHİDİN GEÇİCİ REHİN FERAGATİ, VAZGEÇME VE SERTİFİKASYON

İLGİLİ KİŞİYE

_____, bir _____ Şirketi (" Anahtar Teslimi Müteahhidi), _____, 2000 tarihindeki MEP İştirakçileri ve Anahtar Teslimi Müteahhidi arasındaki Anahtar Teslim Anlaşmasına (" Anlaşma) göre MEP İştirakçilerine mühendislik, tedarik, inşaat ve ilgili hizmetleri sağlamakla yükümlüdür. Burada kullanılan büyük harfle yazılan bütün şartlar aksi belirtilmediği sürece Anlaşmada belirtilen anlamda olacaktır.

Aşağıda İmzası Bulunan, Anahtar Teslimi Müteahhidi adına:

(a) İş bu belge ile mekanik, iş veya malzeme rehini veya başka bir şekilde, eğer varsa, Tesislere veya MEP İştirakçilerinin diğer mülküne, Tesis Sahaları ve buradaki bütün çıkar ve araziye, veya Tesis Sahalarında bulunan bütün ilerleme ve malzemelere ya da Tesisler için aşağıda imzası olanın temin ettiği iş, hizmetler, gelişmeler, malzemeler, demirbaşlar, aygıtlara bağlı herhangi bir talep, alıkoyma hakları, güvence menfaatleri veya yüklerden VAZGEÇER VE FERAGAT EDER; ve

(b) İş bu belge ile (1) mekanik, iş veya malzeme rehini veya başka bir şekilde herhangi bir talep, alıkoyma hakları, güvence menfaatleri veya yükler olmadığını ve bir rehin alma niyet bildirimi bulunmadığını ve Anlaşmada veya henüz yapılmamış veya Anahtar Teslimi Müteahhidinin veya bu belgenin verildiği tarihte mevcut olduğu bilinen herhangi bir alt-kontraktörlük anlaşmasında belirtilen alt-kontraktörün işi bitirmesi ile alakalı veya alakasız bir makine rehin işleminin olmadığını; (2) Anlaşma veya alt-kontraktörlük anlaşmasına göre gerçekleştirilen

hizmetler ile ilgili bütün faturaların tamamen ve nihai olarak ödenmiş olduğunu ve mekanik, iş, malzeme herhangi bir talep, alıkoyma hakları, güvence menfaatleri veya yükler için, veya rehin maksatlı bir bildiri için, veya Anlaşma veya herhangi bir alt-kontraktörlük anlaşmasına göre Anahtar Teslimi Müteahhidi veya Alt-kontraktörlerin hizmetlerinin yerine getirilmesi ile ilgili bir mekanik rehin işlemi için bilinen bir neden olmadığını; ve (3) Tesisler veya MEP İştirakçilerinin diğer mülkü, Tesis Sahaları ve burada bulunan bütün menfaat ve mülkler ile ilgili alıkoyma hakları veya yükler, eğer varsa, bulunan bütün Alt- kontraktörlerin vazgeçmesi, tahsisi ve feragati, yapılan bütün hizmetler ve temin edilen malzemeler için Tesis Sahalarında bulunan bütün gelişme ve malzemeler, Yürürlükte geçerli bütün kanunlara göre bu tür rehin hakları ve iddiaların hepsinin açıklamasına karşı yeterli bir koruma sağlayacak şekilde elde edilmiş olduğunu ONAYLAR.

İşbu Geçici Rehin Feragati, Vazgeçine ve Sertifikasyon; MEP İştirakçileri tarafından Anahtar Teslimi Müteahhidine henüz ödenmemiş olan _____ USD tutarındaki Sözleşme Bedeli kısmı için geçerli değildir.

BU HUSUSLARA MÜSTENİDEN Anahtar Teslimi Müteahhidi bu Geçici Rehin Feragat, Vazgeçme ve Belgeyi _____, _____, 200__ tarihinde imzalamıştır.

[ANAHTAR TESLİMİ MÜTEAHHİDİ]

İmza:_____

Adı:

Unvanı:

EK H-3

ALT- KONTRAKTÖRÜN NİHAİ REHİN FERAGATİ,
VAZGEÇME VE SERTİFİKASYON

İLGİLİ KİŞİYE

_____, bir _____ şirketi olup ("Alt- kontraktör) MEP İştirakçileri tarafından sahip olunan bir boru hattı sistemi ("Tesisler") ile ilgili olarak tedarikte bulunmak için (iş kapsamını tarif ediniz) (Anahtar Teslimi Müteahhidi) ("Müteahhit") ile birlikte _____ tarihli belirli bir _____'e taraftır.

Aşağıda imzası bulunan, Alt-kontraktör adına:

(a) İş bu belge ile mekanik, işçilik veya malzeme rehini veya başka bir şekilde, eğer varsa, Tesislere veya MEP İştirakçilerinin diğer mülküne, Tesis Sahaları ve buradaki bütün menfaat ve araziye, veya Tesis Sahalarında bulunan bütün ilerleme ve malzemelere ya da Tesisler için aşağıda imzası olan tarafından temin edilmiş iş, hizmetler, gelişmeler, malzemeler, demirbaşlar, aygıtlara bağlı herhangi bir iddiasından, rehininden ve teminat senedi veya yükten VAZGEÇER VE FERAGAT EDER; ve

(b) İş bu belge ile (1) mekanik, işçilik veya malzeme rehini veya başka bir şekilde hiçbir iddiası, rehini, teminat senedi veya engeli olmadığını ve bir rehin alma niyet bildirimi olmadığını ve Tesisler ile alakalı veya alakasız bir makine rehini yapılması işleminin olmadığını ONAYLAR.

BU HUSUSLARA MÜSTENİDEN Alt-kontraktör bu Nihai Rehin Feragat, Vazgeçme ve Belgeyi _____, _____, 199__ tarihinde imzalamıştır.

[ALT-KONTRAKTÖR]

_____

_____

İmza:

Adı:

Unvanı: _____

MEP İştirakçileri'nin İş Kontrolü Talepleri

Ek C

1.0 İŞ İDARESİ SİSTEMLERİ

Yürütülecek iş idaresi sistemleri proje yönetim grubu tarafından kabul edilen işletme bütünlüğünü sağlayacak güvence sistemi unsurlarına tamamiyle cevap verecektir. İzlenen bu politika bütün iş boyunca Anahtar Teslimi Müteahhit tarafından kabul edilecek ve yürütülecektir. Anahtar Teşlimi Müteahhit'in yönetim sistemleri;

a. ISO 9001, 1994, "Kalite Sistemleri – Tasarım/Geliştirme, Üretim, Montaj ve Hizmet'de Kalite Güvencesi Örneği";
b. ISO 9004-1, 1994, "Kalite Yönetimi ve Kalite Sistemi Unsurları –Kılavuzlar";
c. ISO 8800, 1996, "Mesleki Sağlık Güvenlik Yönetim Sistemleri"; ve
d. ISO 14001, 1996, "Çevresel Yönetim Sistemleri"

kurallarına göre işleyecek ve tamamiyle bunların taleplerini karşılayacaktır.

Anahtar Teslimi Müteahhit'in yönetim sistemleri MEP İştirakçileri'nın resmi onayına tabi olacaktır. Sistemler Temel Mühendislik, Detay Mühendislik, Arazi Alımı, İnşaat ve Montaj Aşamaları boyunca yapılan planlanmış ve tüm teknik bütünlüğün sistematik kontrolüyle ilgili aktiviteleri sağlayacaktır.

Anahtar Teslimi Müteahhit ve onun tüm Taşeronları Anahtar Teslim Müteahhit'in yönetim sistemlerinin yeterliliğini ve yürütmeye uygunluğunu doğrulamak için itibar edilen bir sertifika temsilcisi tarafından kabul görülen kanıt (geçerli sertifika) temin etmesi gerekir. Bu kanıt verilmediği sürece, Anahtar Teslimi Müteahhit ve onun işte yer alan tüm Taşeronları Anlaşma'da öngörülen kural ve fiiliyatlara uyan teknik standartları verebilmek için uygun ve yeterli olduklarını göstermeleri gerekliliği olacaktır. Anahtar Teslimi Müteahhit kendi yönetim

sistemini iş sahasına uygun olarak desteklemek üzere bir MEP İştirakçisi'nin (üçüncü şahıs) kabulu alınan bir müfettiş tarafından tasdiklenmiş son uygun teftiş raporlarını MEP İştirakçileri'nin dikkatine sunmak üzere tedarik edebilir.

2.0 İŞ YÖNETİMİ SİSTEMLERİNİ YÜRÜTMEK İÇİN ORGANİZASYON YAPISI

Anahtar Teslimi Müteahhit, yürütme ve onaylanan yönetim sistemleriyle uyumun yönetim hattının sorumluluğunda olan bir idare yapısını işletecektir. Anahtar Teslim Müteahhit yönetim hattına onların teknik bütünlük sorumluluklarını yerine getirmede ve yönetim sistemleriyle uyumunu ve yeterliliğini garanti etmede yardımcı olacak profesyonel danışmanlar görevlendirecek. Profesyonel danışmanlar Kalite Güvencesi ("QA"), Sağlık, Güvenlik ve Çevre ("HSE") Yönetimi alanlarında kalifiye ve deneyimli olacaklardır. Profesyonel danışmanlar Anahtar Teslimi Müteahhit'in anonim şirkete ait organizasyonunun kıdemli yöneticisine rapor verme işlevine sahip olacaktır. Bu rapor sunma işlevi yöneticilerden ve onların üretim ve programlama sorumluluklarından bağımsız olacaktır.

Anahtar Teslimi Müteahhit tarafından işe alınan profesyonel danışmanlar MEP iştirakçilerinin onayına bağlı olacaktır, QA ve HSE disiplinlerinde tanınan uzmanlar olacaktırlar ve uzmanlık alanlarında yeterli çalışma yıllarını bitirmiş olmaları gerekmektedir.

Anahtar Teslimi Müteahhit Anahtar Teslim Anlaşması boyunca görevlendirilecek tahsis edilmiş bir QA müdürü ve HSE müdürü için gerekli tahsisatı sağlayacaktır. QA (kalite kontrolü ve denetleme faaliyetlerini de içerecek şekilde) ve HSE fonksiyonları, tasarım, satın alma, inşaat, montaj ve devreye alma süresince işin gereklerini yerine getirmek için yeterli miktarda eleman ve kaynak ile donatılacaktır. Bu disiplinlerdeki personel atamaları ve aynı zamanda proje müdürüne karşı sorumlu olan ve uzman personelin kim olacağı Anahtar Teslimi müteahhit tarafından önerilecek ve anlaşma imzalanmadan önce MEP İştirakçileri tarafından Kabul edilecektir. Kalite kontrolü ("QC"): Anahtar Teslimi Müteahhit'in organizasyonu projenin uygulanmasında satın alma, inşaat ve montaj programları için yönetim safının sorumluluklarından bağımsız olarak rapor veren bir QC fonksiyonunu yapısına dahil edecektir. Anahtar Teslimi Müteahhit önerilen eleman ve kaynak düzeylerinin ve QC için satın alma, inşaat ve montaj faaliyetlerini yerine getirmek üzere organizasyon yapısının detaylarını belirleyecektir.

3.0 TEKNİK BÜTÜNLÜK PLANLARI

Anahtar Teslimi Müteahhit proje gelişiminin her uygulanabilir aşaması için (Temel Mühendislik, Detay Mühendislik, Arazi Alımı, İnşaat ve Montaj) teknik

bütünlük planları üretecektir. Bunlar Anahtar Teslimi Müteahhitin ISO 9001, ISO 8800 ve ISO 14001'in gerektirdiği bireysel teknik bütünlük unsurlarının ve Anahtar Teslimi anlaşmasına göre gereken diğer bütünlük taleplerini nasıl önereceğini detaylı olarak açıklar. Bu bütünlük planları MEP İştirakçilerinin onayına tabidir.

Anahtar Teslimi Müteahhitin bir Kalite Planı ve HSE planı hazırlaması gerekmektedir. Bu planların geliştirilmesine Temel Mühendislik Aşaması ile işe devam belgesinin alınmasının ilk haftasında başlanacaktır ve 3 ay içerisinde de teslim edilecektir. Her iki plan da aktif birer plan olarak görülecek ve Anahtar Teslimi Müteahhit Anlaşmasının ömrü boyunca çeşitli safhalarda gözden geçirilip güncelleştirilecektir. Planlar, Çalışma Takvimine uyacak şekilde ve belirlenen talepleri karşılayarak tüm gerekli çalışma yöntemlerinin mevcudiyetini temin edecek bir mekanizmayı sağlamalıdır.

Kalite Planı; planın amacını, Anahtar Teslimi Müteahhitin kontratı icrası için gereken organizasyon tanımını, sorumluluklarını ve gözetmen personelin mesuliyetlerini, işin gerektirdiği faaliyetlerin ana unsurlarına uygulanacak kontrol yöntemleri ile nasıl yönetileceğinin açıklaması, işle ilgili kontrol faaliyetlerinin kapsamı kontrol yöntemleri ve yönetim süreçlerine uyulduğunu teyit edecek bir programdan oluşacaktır.

QC faaliyetleri; Anahtar Teslimi Müteahhit tarafından geliştirilecek ve yürütülecek Denetleme ve Test Planları ile (ITP) belirlenip, inşaat ile üretim alanlarında ve temin edicilerin işlerinde kontrol edilecektir. Tipik olarak, ITP'ler matriks formunda olacak ve tek tek imalat-inşaat-montaj faaliyetlerini, uygulanabilir özellikleri ve kabul kriterlerini, denetleme aşamalarını ve yapılan kayıtları belirtecektir.

HSE planı, projenin her uygulanabilir aşamasında (Temel Mühendislik, Detay Mühendislik, Arazi Alımı, İnşaat ve Montaj) yürütülecek politikaları tayin edecektir. Plan, HSE'nin yönetimi için benimsenen politikayı belirleyerek, felsefe, prensip ve süreçleri tanımlayacaktır.

4.0 RİSK DEĞERLENDİRME VE TEKNİK BÜTÜNLÜK YÖNETİMİ PROGRAMLARI

Anahtar Teslimi Müteahhit, tasarım aşamasının erken safhalarından itibaren ilk risk değerlendirmesiyle başlayarak, Anahtar Teslimi Anlaşmasının icrası süresince bir risk değerlendirme programı yürütecektir. Risk değerlendirmeleri projenin son safhalarına doğru optimize edilecektir. Her disiplin alanında (boru, mekanik, enstrüman/kontrol, inşaat işleri vs.) yüksek risk alanlarını tespit etmek ve riskleri azaltmak ve bireysel bütünlük programları geliştirmek amacıyla risk değerlendirmeleri yapılacaktır.

Anahtar Teslimi Müteahhit; proses sistemleri, ekipmanlar, inşaat ve montaj malzemeleri için risk/kritiklik belirlemede kullanılacak doğruluğu ispat edilmis bir teknik geliştirecek ve sunacaktır. Bu, riske ve HSE'nin başarısızlığına veya inşaat, montaj ve işletme bütünlüğüne dayalı olarak göreceli önemi ortaya koyacak formal bir teknik olacaktır.

Risk değerlendirme sonuçları, tasarım, satın alma, inşaat, montaj ve proje sonuçlandırma faaliyetleri süresince minimum güvence ve bütünlük yönetimi taleplerini belirlemede kullanılacaktır.

5.0 TEKNIK BÜTÜNLÜK KONTROLLERİ

Projenin bütün safhalari boyunca Anahtar Teslimi Müteahhit teknik yükümlülükleri kontrol etmek için dahili ve harici bir sistemi sağlayacaktır. Bu, MEP İştirakçilerinin onayına tabi olan bir teftiş programı şeklinde olacaktır. Kontrol programı projenin her bölümünü/disiplinini içerecektir. Projenin her bir bölümü/disiplini, ilgili ISO standartlarına, onaylanmış Kalite ve HSE planlarına, yöntem ve özelliklere ve Anahtar Teslimi Anlaşmasının taleplerine uyum konusunda kontrol edilecektir. Kontrol programi, işe devam belgesi ile Arazi Alımı, İnşaat ve Montaj Aşamasını müteakip ilk 2 ay içerisinde 3 aylık aralıklarla güncelleştirilen kademeli bir program olarak geliştirilecektir. MEP İştirakçileri, tüm Anahtar Teslimi Müteahhit teftişlerine katılma ve maliyetleri kendilerine ait olmak üzere teftiş raporlarının kopyalarını zamanlı bir şekilde alma hakkını saklı tutarlar.

Eksikliklerin tespit edildiği yerlerde, takip teftişleri, kapama/uyum tespiti ve teyidi için icra edilecektir.

Anahtar Teslimi Müteahhitin teftişlerine ilave olarak, Anahtar Teslimi Müteahhit tarafindan projenin belli bütünlük taleplerinin yürütüldüğünü garantilemek için, maliyeti MEP İştirakçilerine ait olmak üzere bağımsız üçüncü kişi kontrolleri yapılacaktır. Kontroller, ana tasarım merkez veya merkezlerinde, inşaat ve montaj boyunca ana inşaat ve montaj alanlarında gerekecektir.

Kontroller, MEP İştirakçilerinin onayladığı üçüncü grup denetleyiciler tarafindan Anahtar Teslimi Müteahhit'e mali yük getirmeksizin yapılacaktır. Üçüncü grupların yapacağı kontrol programı MEP İştirakçileri tarafindan onaylanacak ve Anahtar Teslimi Müteahhit tarafindan organize edilecek ve yönetilecektir. Kontrol grupları tarafindan belirlenen tüm eksikler Anahtar Teslimi Müteahhit tarafindan derhal düzeltilecektir. Ortaya çıkan eksikliklerin kapatılması/uyumu için gereken müteakip kontroller Anahtar Teslimi Müteahhit'e mali yük getirmemek şartıyla belirtilen üçüncü grup kontrolcüler tarafindan da yapılabilir. MEP İştirakçileri bu yapılan üçüncü grup kontrollerine katılma hakkına sahip olacaktır.

Buna ilave olarak, MEP İştirakçileri kendi bağımsız teknik, HSE, kalite ve ticari kontrolleri maliyeti kendilerine ait olmak üzere yapma hakkını saklı tutarlar. Anahtar Teslimi Müteahhit, MEP İştirakçilerine, bu kontrolleri zamanında ve etkin bir şekilde tamamlamalarına yardımcı olmak amacıyla, bütün gerekli personel ve kaynakları hazır tutacaktır. Anahtar Teslimi Müteahhit'in bu kontrollere yardımcı olmak maksadıyla yaptığı makul seviyedeki harcamalar anlaşmaya dahil edilecektir.

Satın alınan malzeme ve ekipmanın kontrol programları MEP İştirakçilerinin onayi ile geliştirilecektir. Bu programlar hem orta hem de yüksek risk maddelerini içerecektir. Bu programlar; kontratın imzalanması öncesi ve sonrasında orta ve yüksek riskli malzeme ve ekipmanları temin edenlerin kontrolü koşulunu içerecektir. Son olarak yapılan yeterli kontrol veya performansın gösterildiği yerlerde istisnalar düşünülecektir.

6.0 TEKNIK BÜTÜNLÜK STRATEJİ VE FELSEFELERİ

Teknik bütünlüğün güvenilirliğinin garantisi için felsefe ve stratejiler, Temel Mühendislik Aşamasının kapsamı içinde ele alınacak ve kararlaştırılacaktır. Bu strateji ve felsefeler, Anahtar Teslimi Müteahhit ve onun tüm Taşeronları tarafından işin gerektirdiği şekilde genel politika olarak yürütülecektir. Anahtar Teslimi Müteahhit, Temel Mühendislik Aşamasına aşağıdaki teslimatların dahil edilmesinin şartlarını belirleyecektir:

a. Tasarımin Temeli Aşağıdaki maddeleri içerir:

   1. MEP İştirakçilerinin sistem taleplerinin tanımı/uygulaması, işletme ve bakım felsefeleri aşağıdakileri kapsar:

      A. Tasarım çalışmalarının tamamlanması/uygulanması;
      B. Çevresel değerlendirme çalışmalarının tamamlanması/uygulanması;
      C. Kanuni Talepler - Uygulanan kanunlara uyumlu olarak ve uygulanan izin programlarını içerecek şekilde ;
      D. Spesifikasyonlar ve Uluslarası standartlar
      E. Güvenlikle ilgili cihazlarin kaydı için gereksinimlerin tanımı; ve
      F. Detay tasarım suresince gelistirilecek ve muhafaza edilecek veri tabanı kayıtlarının tanımı (buna ekipman listeleri, boru listeleri, enstrüman programları , kablo programları ekipman vs.).

b. HSE ve Kalite Yönetimi için TEKNIK bütünlük planlari – yukaridaki paragraf 3.0'a bakiniz;
c. Risk degerlendirme programlari – yukaridaki paragraf 4.0'a bakiniz;
d. Kritiklik olcum sistemleri - yukaridaki paragraf 4.0'a bakiniz;
e. TEKNIK bütünlük kontrol yöntemleri ve programlari - yukaridaki paragraf 5.0'a bakiniz;

f. Tehlikeli operasyon çalışmalarının icrası için felsefe ve programlar;
g. Proje HSE gozden gecirmeleri için yapilan program ve prosesler ("PHSERs");
h. Kontrol programlari ve güvenlik degerlendirmelerinden ortaya cikan kapatma faaliyetlerinin kayidi ve takibi için gereken surec;
i. Tasarım gelistirme Aşamasında tasarım degisikliginin kontrolünü de iceren, tasarım dokuman ve faaliyetlerinin kontrol, gozden gecirme ve dogrulamasi için felsefe gelistirilmesi;
j. Tehlikeli operasyon bölgelerine elektrik malzemeleri montajının yapılabilmesi için yöntem felsefesi gelistirilmesi;
k. Satın alma, inşaat, montaj ve devreye alma esnasında, kontrol prosedürlerindeki degişiklikler ve teknik otorite ile tasarım bütünlüğünün sağlanması için felsefe gelistirilmesi;
l. Ekipman numaralandırma felsefeleri;
m. Döküman numaralandırma felsefeleri;
n. İmalatçı tekliflerinin teknik değerlendirilmesi ve imalatçıların ihale listelerindeki teknik bütünlüklerinin garanti edilmesi için imalatçıların seçimindeki satın alma stratejileri;
o. Tedarik edilen teçhizatın tasarım onaylarının yönetimi için stratejiler;
p. Malzeme ve ekipmanların satın alınmasının QA ve QC yönetimi için stratejiler; satın alınan malzemeler, ekipmanların ve hizmetlerin uygun denetleme, araştırma ve uyum kontrolleri ile doğrulanması için metod ve yöntemler;
q. Malzeme ve ekipmanların tasarımdan montaja kadar belirlenmesi, izlenilebilirliği ve belgelendirilmesi için yöntemler;
r. Malzeme yönetim yöntemleri; Pozitif Malzeme Tanımı ("PMI")'nin uygulanmasi için belirlenen denetleme yöntem ve stratejilerini içerir. Bu aynı zamanda depolardaki malzemelerin kontrolü ile satın alma ofisi arasındaki kontrolü sağlar;
s. Arazi Alımı, İnşaat ve Montaj Aşaması için denetleme, test sertifikaları ve teslimat gereksinimleri - aşağıya bakınız; ve
t. İnşaat montaj ve devreye alma faaliyetlerini ve MEP İştirakçilerine teslimat ve sistem baslangıcındaki kullanıcıları desteklemek için gereken teknik ve ticari dökümantasyon ve veri kontrolleri, veri toplama ve derleme strateji ve yöntemleri;

7.0 İNŞAAT, SONUÇLANDIRMA VE TESLİMATTAKİ TEKNİK BÜTÜNLÜK

Arazi Alımı ve İnşaat Aşaması boyunca yürütülmesi gereken teknik bütünlük esaslarının işin Temel ve Detay Mühendislik aşamalarının bir parçası olarak gösterilmesi esastır. Her iki Mühendislik safhasında da değinilmesi gereken süreçler, felsefeler ve stratejilerin çoğu önceki paragraflarda belirtilmiştir. Diğer yöntemler Arazi Alımı, İnşaat ve montaj Aşamasında gelistirilmesi ve yürütülmesi gerektiği için belirlenecektir. Bunlarin bazıları aşağidaki şekilde belirlenmiştir:

a. Montaj alanlarına malzemelerin teslimi, bakımı ve depolanması için gerekli malzeme kontrol Prosedürleri;
b. Bu alanlarda ekipmanların alımından kullanılmasına kadar bakım ve muhafazası;
c. İnşaat işleri ve performans ölçümlerinde Sağlık ve Güvenlik programları ve yöntemleri;
d. Güvenlik talimatları ve bilinçlendirme eğitim programları;
e. Güvenlik kayıtları ve olay araştırma yöntemleri;
f. Çevresel uyum kontrol programları;
g. Bütün arazi calışmaları için kurma, denetleme, test ozellikleri ve yöntemleri;
h. İşleticiye kullanım için teslimat, boru hatti sistemini tamamlama metodları ve boru hattı sisteminin sürekli mekanik yönden tamamlanması için programlar;

Detay Mühendislik Safhasında yukarıda belirtilen strateji ve yöntemlerin geliştirilmesi ve diğer teknik bütünlük konularının belirlenmesi için yönetim kontrol sistemlerinin geliştirilmesi Anahtar Teslimi Müteahhit'in sorumluluğundadır.

Özellikle, Anahtar Teslimi Müteahhit Arazi Alımı ve İnşaat safhasında kullanılmak üzere Detay Mühendislik Safhası boyunca bütünleştirilmis bir denetleme, test ve teslimat yöntemleri geliştirmek zorundadır. Bu yöntemler teknik bütünlüğün sağlandığını ve mekanik yapıdan sistemin test ve ilk-baslama için kabülüne problemsiz bir geçisi garanti edecektir.

8.0 DÖKÜMAN KONTROLÜ VE BİLGİ YÖNETİMİ

8.1 Veri ve Dökümantasyon Teslimi

Anahtar Teslimi Müteahhitin döküman kontrolü ve bilgi yönetim sistemi kurması gerekmektedir. Bu sistem MEP İştirakçilerine, basılı ve elektronik kopya olarak, işin tamamlanmasında teknik veri ve dökümantasyonları Mühendislik veri tabanı formatında, destekleyici çizimler ve metinler ile teslim edilmesini içerir.

Bunu başarmak için, Anahtar Teslimi Müteahhit Detay Mühendislik aşamasının erken safhaları boyunca "Mühendislik bilgileri gereksinim belgesi toplanması ve teslimi" isimli bir dökümanı tamamlayacaktır. Böyle bir "Gerekli Bilgiler" dökümanı İşletmecinin amaçlarını destekleyen veri transferi ve toplanması için gerekli elektronik formatları tanımlayacaktır. Bu Gerekli Bilgiler Dokümanı, aynı zamanda hazırlanan dökümanların ve verilerin MEP İştirakçilerine ne seviyeye kadar dağıtılacağını tanımlayacaktır. Bu döküman ayrıca "as built" resimlerin hangi detaya kadar yapılacağını ve işverene hangi detayda veri sağlanacağını da tarifler.

Minimum olarak, Anahtar Teslimi Müteahhit, Mühendislik veri tabanı bilgilerinin bir veri tabanı formatında, çizimlerin AutoCad veya Intergraph dokümanı olarak, yazılı metinlerin Microsoft Word dokümanı olarak, tabloların Microsoft Excel dokumanı olarak toplanmasını sağlamalıdır. Coğrafi bilgiler, ESRI ArcInfo yazılımını veya eşdeğer bir yazılımı kullanarak cografi-referanslı formatta coğrafi enformasyon sistemine işlenecektir. Bu gereksinimlerdeki sonraki gelişmeler MEP İştirakçilerinin ve İşletmecilerin temsilcileri ile yapılacak karşılıklı görüşmeler ile belirlenecektir.

Anahtar Teslimi Müteahhit MEP İştirakçilerinin onayına sunmak üzere gereken evrak dosyalarının format ve içeriklerini geliştirecektir. Bunlar boru hattı sisteminin tamalanmasında MEP İştirakçilerine teslim edilecektir. Evrak dosyaları aşağidakileri içerecektir:

a. İngilizce ve Rusça olarak Mühendislik tasarım evrak dosyaları,
b. Tedarikçi dosyaları asağidakilerden olusacaktir:
   1. İngilizce ve Rusça olarak Tasarım bilgisi,
   2. Üretim ve test bilgisi, ve
   3. Kurma, işletme ve onarım bilgileri (İngilizce ve Rusça olarak).
c. Üretim evrak dosyaları,
d. Mekanik tamamlama evrak dosyaları,
e. Sistem test evrak dosyaları ve teslimat sertifikaları; ve
f. MEP sistemlerinin her bir parçası için Kullanım Kılavuzları (Rusça ve İngilizce olarak).

Anahtar Teslimi Müteahhit bütün yazılı dökümanların on (10) kopyasını ve elektronik verinin de dört (4) kopyasını temin edecektir. Tüm çizimler MEP İştirakçileri'ne hem elektronik grafik formatında (Vellum veya MEP İştirakçileri'nin kabul edecegi diğer bir formatta), hem de kağıt çıktısı olarak teslim edecektir.

8.2 Döküman Kontrolü

Anahtar Teslimi Müteahhit bir Döküman Kontrolü ve Bilgi Yönetim Sistemi kuracaktir. Bu sistem proje ve kontrat bilgilerinin desteği, kontrolü, dağıtımı, izlenmesi, toplanması, saklanması ve alınması konularında bir odak noktası olarak hareket edecektir. Anahtar Teslimi Müteahhit'in döküman yönetimi sistemi MEP İştirakçileri'nin faaliyetlerini tamamen destekleyecek sekilde kurulacaktır. Bu faaliyetler, Anahtar Teslimi Anlaşması'nın İcrası ve MEP İştirakçileri'nin memnuniyetlerini sağlayacak şekilde çalışacaktır.

Anahtar Teslimi Müteahhit, işletim yerlerindeki ve MEP İştirakçileri'ninkini de içeren tüm mevkiiler arasındaki arayüzlerin veri kontrollerini yeterli şekilde ele alan döküman yönetimi prosedürlerini belirleyecektir.

Anahtar Teslimi Müteahhit'in döküman yönetimi sistemi, Anahtar Teslimi Anlaşması'nın etkin bir şekilde icrası ve MEP İştirakçileri'ne gereken bilgilerin elektronik ve yazılı olarak teslimi için gereken tüm destek imkanlarını içerecektir.

Anahtar Teslimi Müteahhit boru hattı sisteminin icrası için döküman yönetimi prosedür geliştirecektir. Bu prosedürler MEP İştirakçileri'nin onayına tabi olacaktır. Etkin döküman kontrol merkezi kurmak ve etkin döküman kontrol prosedürleri hazırlamak Anahtar Teslimi Müteahhit'in anlaşmasının icrasını takiben ele alınacak ilk önceliklerden birisi olacaktır. Döküman kontrol grubu için bir müdür tayin edilecektir. Döküman Kontrol müdürü bu pozisyon için minimum beş yıllık deneyime sahip olacaktır ve daha önceden benzer büyüklükteki anlaşmalar için sorumluluk almış olacaktır. Döküman kontrol müdürünün atanması MEP İştirakçileri'nin onayını gerektirir.

Anahtar Teslimi Müteahhit, kontratla ilgili dökümanların ve bunlarla sınırlı olmayan, tüm raporlar, üretim raporları, sertifikalar, yöntemler, özellikler, çizimler, denetleme ve testlerle ilgili raporların depolanması temin edilmesi kontrolü için bir merkezi kayıt kütüphanesinin kurulmasından ve işletmesinden sorumlu olacaktır. Bu imkanlar tasarım üretim ve inşaat alanları da dahil her ana operasyon merkezinde olacaktır.

Kendi adına bu tesisleri işletmeye ek olarak, Anahtar Teslimi Müteahhitin döküman yönetimi tesisleri MEP İştirakçileri'nin takım ve organizasyonunun faaliyetlerini tamamiyle destekliyecektir. Bu tesisler, sadece asağıdakilerle sınırlı olmaksızın, şunları içerecektir:

a. dağıtım;
b. dosyalama; ve
c. grafik üretim tesisleri.

Anahtar Teslimi Müteahhit (bu anlaşmanın 3.1, 4.1 maddesi dışında taşeronların faturaları hariç olacak şekilde) MEP İştirakçileri'nin kayıt kütüphanesine kısıtlama olmaksızın ve her zaman ulaşımını sağlayacaktır. Bu anlaşmada aksi belirtilmedikçe, Anahtar Teslimi Müteahhit MEP İştirakçileri tarafından talep edilen bütün teknik dökümanların üç (3) kopyasını temin edecektir. Çizimler, tam-sayfa dökümanlar olarak sağlanacaktır. MEP İştirakçileri belirtilen üç (3) kopyaya ilave olarak masrafları kendilerine ait olmak üzere fazladan kopyalar, grafik çıktıları ve çizimler talep edebilirler.

Kayıtlar; yangından, selden ve haşerattan korumalı, bilginin muhafazasını sağlayacak, uygun bir yerde depolanacaktır. Bu güvenlik tedbirleri kilitli depoları ve kontrollü girişleri içerecektir.

BAKÜ- CEYHAN HAM PETROL BORU HATTI PROJESİ

PROJE GERÇEKLEŞTİRME PLANI

BOTAŞ Proje Yürütme Yönergesi

MEP Bakü – Ceyhan Boruhattı Projesi Anahtar Teslimi Müteahhiti olarak BOTAŞ'ın yükümlülüklerini yerine getirmesi bu Proje Yürütme Planının (PEP) zorunlu gereklerine dayalı olacaktır.

PEP, Proje hedeflerine ulaşmak ve iş ifa etme gereksinimlerini başarı ile yerine getirmek için, itinalı planlama, stratejik uygulama, performans ölçümü ve ilerleme kaydetme yükümlülüklerini belirleyerek, kontrol ederek, ve yöneterek BOTAŞ yaklaşımını belirler.

Bu PEP'i desteklemek için Projenin yürütülmesi, gelişimi ve uygulamasının belli başlı konularının vurgulanması gereklidir. Bunlar aşağıdaki gibidir;

- Seçilmiş Teşkilat. Anahtar teslimi gereklerini yerine getirmekle sorumlu olan BOTAŞ, kendi kendini yöneten Proje Teşkilatını tanımlayacaktır. Bu teşkilat, BOTAŞ Başkanlığı tarafından tamamen destek ve kaynak temini açısından desteklenecektir.
- Proje yönetim işlevleri için istenilen yeterli yetenek, bilgi ve deneyime verilen önem. BOTAŞ, Proje teşkilatının tanımlanmış görevlerini yerine

getirmek için işini bilen elemanların bu teşkilatın içinde yer almalarını sağlayacaktır. Ancak bir yetenek yetersizliği belirlendiğinde sözleşmeli uzman teşkilatlar ve uzmanlar bunu telafi edeceklerdir.

- Uzman Müteahhitlerin Seçimi. Bu müteahhitler rekabetçi ihale usullerine uygun olarak, seçilmiş müteahhitin kalite, program, teknik, ticari ve finansal konularla ilgili gerekli şartları yerine getirmek için yeteneğini ortaya koyarak seçilecektir.

- Sorumluluklar ve Yetkiler. Tüm sorumluluklar ve yetkiler geliştirilmeli ve uygulanmalıdır. BOTAŞ Yürütme Müdürlüğü, hiyerarşik temelde Proje içinde diğer delegasyonların yetkisi dahilinde görevlendirilmiş Proje Müdürünün anahtar sorumluluklarını verecektir.
- Kalite, Güvenlik ve Çevre Şartları. Proje, Projenin her aşamasında, tüm belgelenmiş işletme sistemi içinde kalite, güvenlik ve çevre şartları için planlanmasını yürütecektir.
- Planlama. Projenin tüm disiplinleri Proje ilerledikçe güncelleşen bir kapsamlı planlama sisteminden faydalanacaktır. PEP, tamamıyla bu prensipe bağlı kalacaktır.
- Eğitim. Planlanan şartların anlaşılması bir kapsamlı eğitim programından etkilenecektir. Proje öncesi faaliyetlerle tanımlanan BOTAŞ personeli PEP'in şartlarına göre kapsamlı olarak eğitilecektir.

Bu Proje Yürütme Planı, anlamlı Proje değişikliklerinin ötesinde sürekli olarak geliştirilecek, böylece planlama yönetimi sürekliliğinin aracını temsil edecektir.

0. PROJE GERÇEKLEŞTİRME PLANINA GİRİŞ

Bu doküman, Bakü-Ceyhan Ham Petrol Boru Hattı Gerçekleştirme Planı'nın (PEP) ilk resmi taslağı olup, önceden hazırlanmış olan PEP'lere ve geçmiş

projelerden alınmış olan ders ve deneyimlere dayanmaktadır. Buradaki biçim ve yapı da Dünya Bankasının yayımlamış olduğu "Proje Gerçekleştirme Planlama Rehberi- Bir Çalışma Kitabı" adlı esere dayandırılmıştır.

Söz konusu kaynak, projenin tüm boyutlarına ilişkin ilk planlama aşaması için lazım gelen kavramsal gereksinimleri tanımlamaktadır. Bu dokümanda yer alan ayrıntılı açıklamalar, aşağıdaki amaçlar için kullanılacaklardır.

- Burada tanımlanmış olan bütün gereksinimlerin göz önüne alınmış olduğunu kesinleştirmek için; tüm bireysel proje planlarının hazırlanma ve geliştirilmeleri amacıyla bir dayanak olarak kullanma.
- Projedeki özel gereksinimler çerçevesinde kullanılabilir uygun standart modeller vasıtasıyla geliştirilecek olan proje yönetim ve kontrol prosedürlerinin tanımlanması için. Bunlar temel ve detaylı proje işinin kontrolü ve de ISO 9001 standartlarına uygun proje kalite kontrol sisteminin temsil edilmesi için kullanılacaklardır (bkz. Ek 8).
- Planlama işlemlerinde yardımcı olacak doğal kritik prosedürlerin tanımlanması amacıyla.
- Çizelgeler, iş ve gider hata tasarımları gibi proje kontrolüne ilişkin en son bilgilerin içerilmesi amacıyla.
- Projenin planlama aşamasında gerek duyulan teslimat malzemelerinin belirlenmesi için,
- Dahili ve harici organizasyonlar arasındaki Anahtar Arayüzlerin belirlenmesi için. Arayüzler, etkin proje planlaması için en büyük risk yaratma kapasitesine sahip olduklarından bunlara, her bir planı gerçekleştirmekle sorumlu olan kimseler tarafından özel bir önem ve ihtimam atfedilecektir.
- Projenin yeni nesil versiyonları için projeye ilişkin temel tasarım fazı boyunca kendisinden yararlanılacak sağlam ve güçlü bir platform sağlamak amacıyla.

1. İŞ KAPSAMININ BELİRLENMESİ

1.1 Giriş

İş Kapsamının tanımlanarak belirlenmesindeki ilk ve temel amaç; çalışma bağlamında, müşterinin işine uygun olan nesnelerin karşılanacağını garantileyecek fonksiyonel, teknik ve fiziksel parametrelerin tesis edilmesi olacaktır. Yine tüm proje yönetim faaliyetleri sadece kurulmuş olan geniş ve etraflı bir çalışma sahasında geliştirilebildiğinden, söz konusu amaç, projeye ilişkin temel mühendislik aşamasının başlatılması için makul ve anlamlı bir planlama rejimini olanaklı kılacaktır.

Proje gerçekleştirme planına (PEP) ilişkin bu bölüm; iş parametrelerinin tüm sahalarını tanımlar yahut söz konusu parametrelerle ilgili referanslar sunar. Yine tüm bunların yanı sıra proje gerçekleştirme planı, bu bağlamdaki dahili ve harici unsurların belirlenmesini de gerçekleştirir. Çalışma sahasındaki yönetim ve kontrole ilişkin değişiklikler, bu dokümanın 16 numaralı bölümünde yer almaktadır.

1.2 İş Kapsamı

1.2.1 Fonksiyonel Kapsam

Ana İhraç Boru Hattı (MEP); Azerbaycan- Sangachal'dan Türkiye-Ceyhan'daki bir ihraç terminaline ham petrol nakli amacıyla kurulmuş bir ham petrol boru hattı sistemidir. Ham petrol söz konusu terminalden de dünya pazarlarına deniz taşımacılığıyla ulaştırılacaktır.

Boru hattına ilişkin hidrolik dizayn ve ilgili yardımcı araçlar, Ham Petrol Taslağında ifade edilmiş olan özel tanımlamalara uygun olarak maksimum akış oranıyla günde 1.000.000 bbl miktarına uygun olacaklardır. Ana İhraç Boru Hattından (MEP) nakledilecek olan Azerbaycan Ürününe ilişkin belirliasyonlara ait ayrıntılı bir liste Ek 2'de sunulmuştur.

Boru hattı, katodik koruma sistemi ve ilgili yeraltı aksamı, otuz (30) yıllık bir plan ve tasarım ömür kriterini karşılayacak bir biçimde dizayn edilecektir. Tasarım, malzeme seçimi ve rutin bakım prosedürleri, bu çerçevede gerekli olan dizayn ömrü göz önünde tutularak gerçekleştirilecektir. Pompalama istasyonları, basınç düşürme istasyonları, ölçüm istasyonları ve diğer yer üstü tesisleri, ilerideki bakımlar vasıtasıyla gerektiğinde genişletilebilecek bir biçimde, 30 yıllık bir dizayn ve plan ömür kriterini karşılamak üzere tasarlanacaktır.

1.2.2 Teknik Kapsam

Tasarım için ilgili dayanak da dahil olmak üzere teknik iş kapsamı, bu proje gerçekleştirme planında yer alan Ek 2'de ifade edildiği üzere uygulanan teknik standartlarıyla hesaplanmış olacaktır.

1.2.3 Fiziksel Kapsam

Ana İhraç Boru Hattı (MEP) sistemi, aşağıdaki özellikleri içermekte ancak bu bağlamdaki tanımlama, yapım ve tasarım uygulamalarıyla sınırlı kalmamaktadır;

- Sangachal'de bulunan terminalin genişletilmesine ilişkin karşılıklı herhangi bir mutabakatın olması yahut burada mevcut olan terminal araçlarına bağlanmış bir arayüzle, yeni bir boru hattı giriş istasyonunun devreye girmesi hali. Bu durumda gerekli olduğu üzere, depolama tank birimleri, güçlendirici ve ana hat pompaları, sayaç ve ölçüm cihazları, geniş bir denetim kontrolü ve veri kazancı, bir sızıntı tarama sistemi, yeni boru hattı sistemini gözleme ve kontrol ekipmanlarını içerecek yeni bir kontrol binası ve gerekli olan tüm ekipman ve destek araçlarına gereksinim duyulacaktır.
- Nihai güzergah ve de sistem hidroliklerinin teftişi amacıyla müteahhitin denetleyicisi tarafından belirlenen; ara pompa istasyonları ve basınç düşürme istasyonlarının reel sayıları ve yerleşim noktaları. Minimum pompa emme basıncı 5 barg. olacaktır. Yine maksimum boşaltım basıncı da 100 barg. olmalıdır. Bu çerçevede basınç kontrol valfları da kurulmuş olacaktır.
- Terminallerde ve tüm uluslararası sınırlarda; ölçüm istasyonları ve ölçüm cihazları ile birlikte ticari sayaçlar da sağlanmış olacaktır.
- Ham petrol yükünü depolamaya yönelik tanklar, sayaç ve ölçüm cihazları, itici ve tahliye edici pompalar, sızıntı tarama sistemiyle bağlantılı SCADA sistemi, yeni ihracat marinası, marina yükleme araçları ve gerekli olan tüm destek araçlarını içermek üzere yeni bir son durak boru hattı ihraç terminali.
- Sangachal terminalinden, boru hattı son durak ihraç terminaline uzanan yeni bir boru hattı. Söz konusu boru hattı, katodik bir koruma sistemiyle tam anlamıyla kaplanarak korunacaktır. Boru hattı tasarımı, uygun blok valfları ve kayıp kontrolü için izolasyon uygulamalarında olduğu gibi uygun pigleme becerisine de sahip olmalıdır. Her bir boru hattı ve de ara pompalama istasyonunun sonundaki izolasyon valfları, yerel ve uzaktan kontrol mekanizmalarıyla harekete geçirileceklerdir. Bunlar, hat içerisindeki blok valfları boyunca, boru hattı Acil Durum Kapatma sistemi (ESD) için bir taban vazifesi göreceklerdir.

Anahtar teslimi müteahhidi, yukarıda açıklanmış olduğu üzere MEP sistemi için; tasarım ve mühendislik hizmetleriyle birlikte inşaat, işletme, test etme ve ilgili araç, hizmet ve teknolojileri sağlayacaktır.

İşin fiziksel alanı, bu proje gerçekleştirme planındaki Ek 4'te yer alan İş Döküm Yapısı bölümünde tanımlanmıştır.

1.2.4 Faaliyet Kapsamı

Gerekli olan araçları sağlamaya yönelik faaliyetlerin alanı, Proje çizelgesi ve nesne tasarımına yönelik referanslar tarafından çok güzel bir biçimde tanımlanmıştır. Bu tanımlamalar için sırasıyla Ek 3 ve Ek 5'teki açıklamalara bakınız. Bu dokümanlar, geçici bir statü arzetmekte olduklarından; bunların çalışma sahasına ilişkin tanımlamaların yapılmakta olduğu bu aşamada mümkün olabildiğince kesin değerler ifade etmeleri kararlaştırılmıştır. Ayrıca bu proje gerçekleştirme planının 18. Bölümüne de bakınız.

1.3 Teslim edilecek belgeler

Aşağıdaki maddeler, iş alanının belirlenmesi çerçevesindeki unsurları temsil etmektedir:

- İş Döküm Yapısı
- Konu tasarımı
- Proje çizelgesi

1.4 İlgili Yönetim Prosedürleri

Projenin belirli gereksinimlerine adapte edilecek standart proje yönetim prosedürleri mevcuttur. Standart prosedürler, çalışma sahası için aşağıdaki unsurları tanımlarlar:

- Proje planlama ve ilgili çizelgelerin oluşturulması
- Risk kontrol ve analizi
- Dahili ve harici arayüzler

1.5 Anahtar Arayüzler

İş kapsamına ilişkin başarılı bir geliştirme süreciyle karşılıklı işbirliği içerisindeki Anahtar Arayüzler aşağıdaki gibi tanımlanırlar:

- Müşteri / anahtar teslimi müteahhidi
- Ortaklar, danışmanlar ve müteahhitler için anahtar teslimi müteahhidi

2. RİSK KONTROL VE YÖNETİM PLANININ TANIMLANMASI

2.1 Giriş

Tüm projeler, elemanlar ve proje elemanları arasındaki arayüzler, doğal bir takım riskler taşırlar. Bu riskler örneğin, proje personelinin sağlık ve güvenliği, proje giderleri, proje çizelgelerinin zamanında yerine getirilmesi, çevresel koşullar veya ürün ve ekipmanların teknik ve operasyonel kaliteleri bağlamlarında söz konusu olabilmektedir. Söz konusu riskler, dahili yahut harici kaynaklar dolayısıyla ortaya çıkabilmekte ve projenin ilgili yatırımları kazançlı hale dönüştürme becerisini olumsuz yönde etkileyebilmektedir.

2.2 Risk Yönetimi

Bir projeye başlandıktan hemen sonra, bir risk kontrol- yönetim planının hazırlanması lazımdır. Söz konusu plan aşağidaki maddeleri tanımlayacaktır;

- Önemli riskleri ortaya koymak üzere çalışma sahasının ilgili alanlarını belirlemek
- Önceden tahmin edilebilir harici risk kaynaklarını belirleme
- Öngörülebilir dahili risk kaynaklarını tanımlama
- Söz konusu proje için dahili ve harici temel arayüzler tarfından meydana gelebilecek risklerin belirlenmesi
- Risk analiz yöntem ve profilleri
- Risk analizinin sonuçları (Risk analiz profili için bkz. Ek 7)
- Önemli risklerin hafifletilmesine ilişkin ölçümler

Risk kontrol- yönetim planının sonuçlandırılması, tüm projenin planlanmasında da önemli bir etki yaratacaktır.

Söz konusu projenin felsefesi; ayrıntılı analizlerle önemli risklerin tanımlanması, bunların önüne geçilebilmesi için söz konusu riskleri hafifletmek, risklerin meydana gelme olasılıklarını azaltmak yahut meydana geldikten sonra bu risklerin etkilerini sınırlandırmak amaçlarına uygun olarak ilgili geliştirme planlarının devreye sokulması biçimindeki uygulamalara dayanır. Dolayısıyla ilgili risklerin etkilerinin hafifletilmesi; doğal bir seviyeden sonra risklerin etkisini hafifletecek bir geri dönüş seviyesi oluşturacak kaynaklar gerektirmekte

ve ilgili felsefe de "ALARP" uygulamasına dayanmaktadır. Herhangi bir seviyeye uygulanacak olan risk azaltıcı planlar, olabildiğince makul ve geçerli olacaklardır (ALARP).
Risk analizi ve bir sonuç olarak geliştirilecek olan ALARP risk hafifletme planı ve de projeye ilişkin anahtar planlama faktörleri hazırlanacaktır. Risk analizlerini de içeren planlama faaliyetleri aşağıdaki gibidir;

- Organizasyon planlama
- Proje çizelgesi
- Mühendislik ve tasarım planlama
- Tedarik ve materyal kontrol planlaması
- İnşaat, işletme ve başlatma
- Sağlık, güvenlik ve emniyet planlaması
- Çevresel planlama
- Kalite planlama
- Sözleşme planlaması

2.3 Risk Kaynakları

2.3.1 Harici Risk Kaynakları

Önemli risklere ilişkin harici kaynaklar, daima projenin kontrolü ve ilgili hafifletici ölçümlerin devreye sokulmasıyla ilgili olmayabilir. Dolayısıyla hafifletici planlar, olayların gerçekleştiği anda optimum proje tepkisine ilişkin cevaplara müsaade edeceklerdir. Söz konusu türden cevaplar, planlanacak ve ALARP felsefesine uygun olarak harici riskleri sınırlayıp kontrol etme ve mümkünse bunların etkilerini sıfıra indirme amaçlarını sağlamaya yönelik uygulamalara içereceklerdir.

Risk Yönetim Planı, harici önemli riskleri proje tarafından nicel olarak ifade edilebilecek bir biçimde tanımlayan dinamik bir doküman olacaktır. Risk yönetim planı için rapor edilecek harici risk örnekleri şunlardır;

- Politik kaos yahut kurallarla belirlenmiş olan gereksinimlerde meydana gelen önemli değişiklikler
- Katılımcı hükümetler arasındaki politik huzursuzluk
- Deprem ve tufanlar gibi olumsuz iklim, hava ve çevre koşulları
- Ulusal yahut evrensel ekonomideki önemli değişiklikler
- Umulan hava koşullarından farklı bir biçimde gelişmiş önemli sapmalar

Pazar koşulları, faiz yahut enflasyon oranlarında öngörülmemiş büyük değişiklikler

2.3.2 Dahili Risk Kaynakları

Önemli risklere ilişkin dahili kaynaklarla çok yaygın bir biçimde karşılaşılmakta ancak bunlar proje becerisi çerçevesinde daima öngörülerek, kontrol edilip hafifletilebilmektedirler.

Proje çerçevesindeki tüm önemli riskler, risk yönetim planının bir parçası olarak risk analiz profili bağlamında (bkz. Ek 7) tanımlanacaklardır. Bu analiz çerçevesinde yine ALARP felsefesine dayalı olarak risk etkilerini azaltmaya yönelik plan veya stratejiler geliştirilecektir. Bu planlar, risk hafifletme prosedürlerini, bu bağlamda uygulanarak sürdürülmesi gereken kaynakları ve umulan gider / çizelge olasılık düzenlemelerini tanımlayacaklardır.

Organizasyon, çizelge, sözleşme sınırlamaları, kalite, güvenlik ve ortam gibi proje sektör planlama unsurları, uyumlu bir biçimde geliştirilecektir

Önemli dahili risk kaynakları aşağıdaki unsurları içerir;

- Yetersiz kaynak planlama ve uygulama
- İyimser bir bütçe ve çizelgeye yönelik objektifler
- Çalışma sahasının tanımlanma ve kontrol edilmesi bağlamındaki hatalar
- Proje matrisleri arasında, yetersizlik arzeden iletişimler
- Uygun olmayan sınırlama pratikleri ve kontrol
- Deneyimsiz ve eğitimsiz olan yahut kalifiye olmayan proje personeli
- Proje yönetim sürekliliğinin sağlanamaması
- Önleyici eylemlerin uygulanması için yeterince erken bir süre içerisinde hatalara ilişkin unsurların tanımlanmasında başarısız olma
- Altyapı, mantıksal, kültürel yahut dil gereksinimleri gibi ilgili mevkilere özgü güçlüklerin kontrol edilme ve tanımlanmasındaki başarısızlıklar
- Problemlerin henüz kolaylıkla çözümlenebilecekleri erken aşamalarda tespit edilmesinde gösterilen başarısızlıklar.

2.4 Teslim edilecek belgeler

Aşağıdaki maddeler, yönetim ve kontrol planlaması çerçevesindeki teslim unsurlarını temsil etmektedir:

- Risk yönetim ve kontrol planı
- Risk analizi
- Risk hafifletme planları

2.5 İlgili Yönetim Prosedürleri

Projenin özel gereksinimlerine uygulanacak standart proje yönetim prosedürleri mevcuttur. Risk yönetiminin planlanması için tanımlanmış olan standart prosedürler aşağıdaki gibidir;

- Risk yönetim ve analizi
- Dahili ve harici arayüz kontrolü
- Mühendislik ve tasarım planlaması
- Tedarik planlaması
- İnşaat ve yapı planlaması
- Mekanik tamamlama, ön işletim, işletim ve başlatma planlaması
- Gider kontrolü

2.6 Anahtar Arayüzler

Arayüzler, proje takımının performansı bağlamındaki en büyük risk alanını teşkil etmektedirler. Arayüzler, arayüz kontrol tekniklerinin uygulanmasıyla tanımlanarak yönetileceklerdir. Başarılı risk yönetim planlamasıyla ilgili Anahtar Arayüzler şunlardır;

- Karşılıklı bağımlı organizasyonlar ile anahtar teslimi müteahhidi
- Hükümetler ile müşteri
- Yasal kurumlar ile müşteri
- İlgili finansal organizasyonlar ile müşteri
- Bütün dahili arayüzler

3. KARŞILIKLI BAĞIMLI FAALİYETLERLE ARAYÜZ PLANLAMA

3.1 Giriş

En erken olası aşamada, projenin öteki projeler, kurumlar yahut faaliyetler ile ilgili fiziksel, operasyonel ve planlamaya dayalı arayüzler de tanımlanacaktır. Bu uygulamayı gerçekleştirme bağlamlarındaki kusurlar, önemli bir harici risk faktörüne sebebiyet verecektir.

Bu durumda harici bir arayüz planı; birbirine bağlı faaliyetleri değerlendirip tüm bunlar arasındaki eşgüdümü sağlamak üzere geliştirilecektir.

3.2 Harici Arayüz Planı

Harici arayüz planı; arayüz organizasyonlarında geleneksel olarak karşılaşılan risk ve faaliyetlerin belirlenerek kontrol altına alınmış olduklarını; anahtar proje sürücülerinin gerekli olan kontrolü tehlikeye atmadığını garantilemek için hazırlanacaktır.

Söz konusu plan, risk yönetim planı ve risk hafifletme planlarını da ortaya çıkaracak ve aşağıdaki perspektifleri de ifade edecektir:

- Harici arayüzün belirlenmesi
- Arayüz kalitesi (organizasyonel, fiziksel ve eylemsel olarak)
- Arayüzlerin tanımlanması
- Birleşik risk analizi - kritik tanımlama (bkz. Yukarıda değinilmiş olan 2. bölüm)
- Eşgüdüm ve kontrol için sorumluluk
- Bağlantı otoritesi ve ayrıntılar
- Arayüz kontrol ölçümleri (geçerli disiplin planlarına referansla)
- Arayüz iletişim gereksinimleri

Harici arayüz planı, çıkışları söz konusu harici arayüzlerin etkin bir biçimde kontrolüne dayanan tüm proje bölümleri tarafından kullanılacaktır. Bunlar ismen aşağıya aktarılmışlardır:

- Proje çizelgesi: Proje çizelgesi, dönüm noktaları ve kritik yol tanımlaması da dahil olmak üzere, söz konusu harici arayüzleri ve çizelge gereksinimleri bağlamındaki harici organizasyonların ihtiyaçlarını göz önüne alacaktır (aşağıda açıklanacak olan bölüm 18'e bakınız).
- Proje Gider Kontrolü: Proje gider kontrolü, harici arayüz organizasyonlarına ilişkin gereksinimlerle temsil edilen risk kritikliğine dayalı olası düzenlemeleri de tanımlayacaktır. Bu gereksinimler, gider kontrol planında açıklanacaktır (aşağıdaki bölüm 17'ye bakınız).
- Mühendislik ve Tasarım: Mühendislik ve tasarım; çizimler, dokümantasyon için ve de özellikler fiziksel arayüzler (içeriye bağlantılar gibi) ile paylaştırılmış araçlar için harici arayüz gereksinimlerini de göz önüne alacaktır. Bu uygulama, mühendislik ve tasarım planının hazırlandığı anda (aşağıda açıklanacak bölüm 19'a bakınız) harici onaylamalar ve tasarım izinlerine müsaade edecektir.
- Tedarik Kontrolü: Özellikle fiziksel ve operasyonel arayüzler için (işletme ve başlatma gibi). Tedarik planı bu gereksinimleri de göz önüne alacaktır (aşağıdaki bölüm 20'ye bakınız).

- Yapı Kontrolü: Fiziksel arayüzler için, yapı planı, izin ve onaylar gibi harici arayüz gereksinimlerini de değerlendirecektir (aşağıdaki bölüm 21'e bakınız).
- Güvenlik, Kalite ve Ortam: Söz konusu bu üç faaliyetle ilişkin çok sayıda yasal organizasyonal arayüzler mevcuttur ve harici arayüz planı, tüm bunları tanımlayacaktır. Bireysel disiplin planları, prosedürler ve ilgili ölçümler; söz konusu gereksinimleri belirlemek ve bunların ilgili çizelgelerdeki düzenlemelere uygunluklarını sağlamak üzere tanımlanacaklardır (aşağıda açıklanacak olan 10, 12 ve 14 numaralı bölümlere bakınız).

Harici arayüz planı, proje gelişimleri ve harici gereksinimlerin belirlendiği yahut daha fazla geliştirilmiş olduğu durumlarda da yeniden başvurulacak dinamik bir doküman olacaktır. Harici organizasyonlar; çizelge planı ve faaliyet varyasyonlarının konusu olup dolayısıyla da ilgili proje söz konusu değişiklikler için duyarlılık arz edecektir. Harici arayüz organizasyonlarına ilişkin gereksinimlerde / ilgili işlemlerde gözlenen önemli değişiklikler, mümkün olan olumsuz etkileri gidermek yahut tazmin etmek için bir harici arayüz planının genel teftişini hızlandıracaktır.

3.3 Teslim edilecek belgeler

Karşılıklı ilişki içerisindeki faaliyetlerle birlikte arayüz kontrolü için tanımlanmış olan teslim unsurları aşağıdaki gibidir:

- Harici arayüz planı
- Disiplin planı (aşağıdaki 9 ila 21 numaralı bölümlerde açıklanmış olduğu üzere).

3.4 İlgili Yönetim Prosedürleri

Projenin özel gereksinimlerine uygulanacak standart proje yönetim prosedürleri mevcuttur. Karşılıklı ilişki içerisinde bulunan faaliyetlerle arayüz kontrolü için tanımlanmış olan standart prosedürler aşağıdaki gibidir;

- Dahili ve harici arayüz kontrolü
- Eşgüdüm ve iletişim
- Proje planlama ve çizelge planı
- Gider kontrolü
- Proje kalite planlaması
- Sağlık, güvenlik ve ortam planlaması
- Mühendislik ve tasarım planlaması

- Tedarik planlaması
- Yapı planlaması
- Mekanik tamamlama, ön işletim, işletim ve başlatma planlaması
- Başlatma planlaması
- Müteahhitlerin kontrolü

3.5 Anahtar Arayüzler

Karşılıklı ilişki içerisindeki faaliyetlerin başarılı bir biçimde yönetim ve kontrolü için tanımlanmış olan Anahtar Arayüzler aşağıdaki gibidir:

- Karşılıklı ilişkili organizasyonlar için anahtar teslimi müteahhidi
- Mal sahibi organizasyonların paylaştırılmış araçları için anahtar teslimi müteahhidi
- Mal sahibi organizasyonlar ile ilişki kurmaya yönelik anahtar teslimi müteahhidi
- Müşteri ile Yasal Organizasyonlar
- İşletim ve başlatma için mühendislik, yapım ve tedarik işlemleri
- Bütün öteki dahili arayüzler

4. ORGANİZASYON PLANININ BELİRLENMESİ

4.1 Giriş

Proje organizasyonu, yaygın bir başarı için farklı aşamalarda birlikte kullanılan bir dizi tekil gruplar ve organizasyonlardan müteşekkildir. Proje gerçekleştirme planına (PEP) ilişkin bu kısım, projenin söz konusu düzenlemelerde mevcut olan kritik arayüzleri nasıl yönetip kontrol edeceğini tanımlar. Ayrıca bu kısım yine, enformasyonun ilgili taraflar ve arayüzler vasıtasıyla açıkça belirlenmiş roller ve sorumluluklarla nasıl aktarıldığını ve bu çerçevede katılımcı organizasyonlardan hangisinin daha etkin bir biçimde kullanıldığını belirler.

Proje organizasyonuna ilişkin hazırlıklar bağlamındaki en son düzenleme Ek 1'de gösterilmiştir.

Tüm bunların yanı sıra anahtar beceriler, bilgi ve deneyimlerin uygun zamanlarda kullanılabilir olduğunu sağlamaya yönelik mobilizasyon planlaması da göz önüne alınacaktır. Böylelikle proje organizasyonunun, projenin farklı aşamalarında değiştirilip geliştirilmesi de sağlanacaktır. Proje yöneticisi, organizasyon kartının -çizelge- daima; mobilizasyon, yeniden ayarlama ve

demobilizasyon için bir planlama aracı olarak kullanıldığını ve de söz konusu çizelgeye ilişkin her bir jenerasyonun, onaydan sonra ilgili taraflara iletilmiş olduğunu garantileyecektir.

4.2 Yöntem

Proje organizasyonu için standart prosedürler, projenin hassas gereksinimlerine uyarlanacaklardır. Bunlar, planlama, uygulama, yönetim ve kontrol aşamaları boyunca proje organizasyonunun tüm boyutlarıyla ilişkilendirileceklerdir. Söz konusu prosedürler aşağıdaki unsurları kapsamak için adapte edileceklerdir:

4.2.1 Proje Taraflarının Belirlenerek Seçilmesi

Proje organizasyon kartının geliştirilmesi ile taraflardan her birinin rolleri belirlenmiş olacak; açık eylem sınırları, çalışma hata yapısına ilişkin referanslar çerçevesinde yerine getirilecektir. Katılımcı organizasyonların seçilmesi, özel beceriler, bilgi ve deneyim gereksinimlerine dayalı olacaktır.

4.2.2 Kaynak Seviyeleri

Bir proje mobilizasyon planı hazırlanarak görev ve eylem başına kaynak seviyelerinin belirlenmesi (WBS ile irtibatlı olarak) ve işgücü histogramı desteğiyle geliştirilecektir. Anahtar konumda bulunan personel için iş profilleri, seçim işlemine yardımcı olmak amacıyla belirlenecektir.

4.2.3 İletişim ve Bildirim Yolları

Proje organizasyon kartı; iletişim ve rapor bildirimine ilişkin yolları, hem dahili bir biçimde ve hem de projenin gerçekleştirilmesi konusunda yükümlülük altına girmiş olan harici taraflara açıkça gösterecektir. Söz konusu organizasyon kartı, ayrıca özel uyarılar için gerekli olan arayüzlerin ve de herhangi bir proje sorumluluğu için gerekli olmayan (merkez ofisi projesi gibi) iletişim yollarının belirlenmesinde yardımcı olur.

4.2.4 Dahili Arayüzler

Dahili arayüzler, proje çerçevesindeki bilgi akışının kontrol edilmesini sağlamak amacıyla organizasyonel gelişim aşamasında tesis edilirler.

4.2.5 Harici Arayüzler

Bütün taraflar, proje takımının bir parçası olmamakla birlikte, projenin gelişimi üzerinde yine de bir etkiye sahip olup; yetkiler, üçüncü kişiler, test laboratuarları ve benzeri gibi unsurlar biçiminde organizasyon kartları üzerinde tanımlanacaklardır. Bu yaklaşım, söz konusu birimlerin belirlenmiş olan iletişim ve rapor bildirim kanalları vasıtasıyla yönetilmesine yardımcı olacaktır.

4.2.6 Eşgüdüm ve İletişim

Özellikle bu amaçla ilişkilendirilmiş olan bir proje prosedürü geliştirilecektir. Bu prosedür, tüm proje organizasyonlarından veri girişi sağlayarak aşağıdaki genel detayları da içerecektir:

- Yazışma ve iletişim
- İrtibat noktaları
- Katılımcı kurumların ferdi çalışma alanları
- Uydu ofisleri de dahil olmak üzere projeler için IT planı
- Yazılım ve ilgili çizim formatları gibi standardize edilmiş gereksinimler.
- Değişim kontrolü, rapor bildirimi, denetleme ve test planlama, olay ve kaza raporı gibi genel prosedürler
- Sorumluluk ve mesuliyetler.

Eşgüdüm ve iletişim prosedürü ayrıca, proje teslimatları için onay güzergahları ve planlanmış olan görüşme çizelgeleri gibi anahtar konumundaki dahili ve harici kontrol ölçümlerini de içerecektir.

4.2.7 Görevlendirme ve Eğitim

Projeye katılmış olan yeni organizasyonlar, standart proje gereksinimleri çerçevesinde görevlendirilerek eğitileceklerdir. Resmi görevlendirme eğitimi ve eşgüdüm - iletişim uygulamalarına katılım; yeni organizasyonların projenin gaye ve amaçlarına hızlı bir biçimde adapte olarak yetkilendirilmelerini sağlamaya yardımcı olacaktır.

4.2.8 Sorumluluk ve Yetkiler

Bir RACI kartı, projenin başlangıcında geliştirilecek ve proje organizasyonu büyüdükçe değiştirilecektir. RACI kartı; kara verme (C) ve eyleme geçme (I) aşamalarında gerekli olan sorumluluk (R) ve yetki (A) unsurlarını belirler. Bu

kart, bütün anahtar proje personeli için geliştirilip müteahhit ve danışanların anahtar personelleri için gerçekleştirilecek olan ferdi çalışma tanımlamalarını da destekleyecektir.

4.2.9 Özel Becerilerin Mobilizasyonu

Proje kendisiyle ilgili farklı çalışma aşamalarından geçerken; planlamada yardımcı olacak tavsiye ve giriş verileri için bir kaynak ve de çıkışların doğrulanması için bir danışma unsuru olarak kullanılabilecek doğal becerilere de gereksinim duyacaktır. Söz konusu bu gereksinimler, mobilizasyon planının geliştirilme süresi boyunca göz önüne alınacak ve aşağıdaki Şekil 4.1 'de gösterilmiş olan temel modele dayanacaktır.

	Beceri bağlamındaki gereksinimleri temsil eden unsurlar olarak tablodaki kısaltmalar; a = tavsiye, p = planlama, v = doğrulama ve kanıtlama, c = danışma; anlamında kullanılmışlardır.						
	Güvenlik	Ortam	Kalite	Harici mesuliyet	Yapım	İşletim & Başlatma	Uygulama & Bakım
Proje Elemanı	a, p	a, p	a, p	c	a, p	a, p	a, p
Tedarik	a, p, v	a, p	a, p, v	a, v	a, p	c	a
Müh. & Tasarım	a, p, v	a, p, v	a, p, v	a, v	a, p, v	a, p	a, p
Yapım	a, p, v	a, p, v	a, p, v	a, v		a, p	a, p
MC / PC	a, p	a	a, p, v		a, p, v	a, p, v	a, p
İşletme	a	a	a, p, v		a, p		a, p, v
Başlatma	a	c	a, p	a	a, p		a, p, v
Uyg. & Bakım	a, p	a, p	a, p	a	a, p	a, p	

Şekil 4.1 Proje Aşamaları İçin Beceri Arayüz Talepleri

Mobilizasyon planı aynı zamanda, proje aşamaları arasındaki bilgi transferi bağlamındaki gereksinimleri de hesaba katacaktır. Bu uygulama özellikle, yapım, mekanik tamamlama, ön işletim, işletim, başlatma uygulaması ve bakım safhaları boyunca önem arzedecektir.

4.3 Teslim edilecek belgeler

Aşağıdaki unsurlar, organizasyon planıyla ilgili teslim edilecek belgeleri temsil etmektedir:

- Organizasyon kartları
- Proje mobilizasyon planı

- İşgücü histogramı
- Meslek profilleri
- Meslek tanımlamaları
- RACI kartı
- Eşgüdüm ve iletişim planı

4.4 İlgili Yönetim Prosedürleri

Projenin özel gereksinimleri için uyarlanarak adapte edilecek standart proje yönetim prosedürleri mevcuttur. Organizasyon planlaması için tanımlanmış olan standart prosedürler aşağıdaki gibidir:

- Sözleşme denetimi
- Risk yönetim ve analizi
- Proje organizasyonu ve meslek tanımlaması
- Eşgüdüm ve iletişim
- Dahili ve harici arayüz kontrolü
- İletişimlerin kontrolü
- Proje eğitimi
- Proje yönetim rapor bildirimi
- Proje değiştirme kontrolü

4.5 Anahtar Arayüzler

Başarılı organizasyon planlaması ile ilgili anahtar arayüzler şunlardır;

- İş Döküm Yapısı
- Proje çizelgesi ve kritik yol
- Atanan anahtar personel

5. AYRINTILI DÖNÜM NOKTALARI ÇİZELGESİNİN HAZIRLANMASI

5.1 Giriş

Genel olarak proje çizelge planına ilişkin temel bir yürütme elemanı olarak (bkz. Bölüm 18) bir dönüm noktası çizelgesi, kendisiyle irtibatlı olan kritik yolun desteğiyle üretilecektir. Bu dönüm noktaları, projenin amaç ve alt hedeflerine ilişkin başarıları tehlikeye atmayacak anahtar başarıların tanımlanması için kullanılacaklardır.

5.2 Dönüm Noktası Çizelgesi

Söz konusu dönüm noktaları aşağıdaki unsurları göstermek üzere tasarlanmış bir dönüm noktası çizelgesinde belirleneceklerdir:

- Anahtar karar verme tarihleri
- Kritik yahut önemli faaliyetler için ara tamamlama tarihleri
- Dönüm noktalarına ilişkin ulaşılmış hedefleri temsil eden gösterilmiş başarılar veya teslimatlar
- Organizasyon veya dönüm noktası için bireysel sorumluluk

Dönüm noktası çizelgesinin desteklenmesi çerçevesinde; fon stratejisi, nakit para akış planlaması, risk analizi, kritik durum, harici arayüz organizasyon gereksinimleri, fırsat pencereleri ve benzeri gibi dönüm noktası belirlemelerine katkıda bulunan temel davranış faktörleri de tanımlanacaktır (Dönüm Noktası Planı).

Dönüm noktası çizelgesi, proje felsefesinin planlanmasında anahtar bir faktör olacaktır. Söz konusu çizelge öncelikle proje çizelge planı ve gider kontrol planı üzerinde etkili olacak (bkz. aşağıdaki 17 ve 18 numaralı bölümler) ; ancak projenin mühendislik ve tasarım, tedarik, yapı ve benzeri gibi diğer faaliyetleri planlanırken de göz önüne alınarak değerlendirilecektir (aşağıdaki 19 ila 21 numaralı bölümlere bakınız).

5.3 Teslim edilecek belgeler

Aşağıdaki unsurlar, dönüm noktası çizelgesi çerçevesinde teslim edilecek belgeleri temsil etmektedir:

- Dönüm noktası çizelgesi
- Dönüm noktası planı

5.4 İlgili Yönetim Prosedürleri

- Projenin özel gereksinimlerine uyarlanarak adapte edilecek olan standart proje yönetim prosedürleri mevcuttur. Sözleşme planı için tanımlanmış olan standart prosedürler aşağıdaki gibidir:

- Proje planlama ve çizelge planı oluşturma

5.5 Anahtar Arayüzler

Başarılı bir biçimde çizelge planı ortaya konulmuş dönüm noktalarıyla tanımlanmış olan Anahtar Arayüzler aşağıdaki gibidir;

- Kritik hedef veya alt hedefler için belirlenmiş olan müşteri tanımlaması için anahtar teslimi müteahhidi
- Karşılıklı ilişki içerisinde bulunan organizasyonlar - harici etkiler için anahtar teslimi müteahhidi
- Hükümetler için müşteri - harici etkiler
- Yasal kurumlar için müşteri - onaylamalar, lisans ve izin gereksinimleri)
- Geçerli finansal organizasyonlar için müşeti - fon stratejisi

6. SÖZLEŞME PLANININ BELİRLENMESİ

6.1 Giriş

Toplam çalışma sahası onaylanmış olduğunda; sözleşme çerçevesinde belirlenmiş olan iş ve eylem alanları tanımlanarak sınırlanır. Proje gerçekleştirme planına (PEP) ilişkin bu bölüm; sözleşme çerçevesinde belirlenmiş olan işin tanım, yerleştirme ve kontrol edilmesi ile ilgilidir.

6.2 Yöntem

Planlama, gerçekleştirme ve ilgili işlerin kontrolü için standart prosedür ve metodolojiler, proje tarafından kullanılmak üzere geliştirileceklerdir. Bu unsurlar aşağıdaki alanları kapsayacaktır:

6.2.1 Sözleşme çerçevesinde belirlenmiş işlerin tanımı

Bu unsur, sözleşme planının bir parçası olacak ve bu çerçevede göz önüne alınarak değerlendirilecektir.

- Sözleşmeyle belirlenmiş olan iş için proje felsefesi
- Sözleşmeyle belirlenmiş olan her bir paket için açık tanımlama
- Kullanılacak olan sözleşmenin biçimi (ortaklık, sözleşme, ortak teşebbüs ve benzeri gibi sözleşme türleri)
- Performans özellikleri

Sözleşmeyle belirlenmiş her bir alanda, müteahhit için hesaplanmış olan performans gereksinimlerine ilişkin açık tanımlamalar bulunacaktır.

6.2.2 Teslimat tanımı ve dönüm noktaları

Her bir sözleşme için; servis, ürün ve dokümantasyon dönemlerindeki teslimat belirlenecektir. Bu aşamada söz konusu teslimat, genel proje planı çerçevesindeki bir proje dönüm noktasıyla irtibatlıdır.

6.2.3 Ön yeterlilik şartına ilişkin plan

Çalışma sahasının sözleşme çerçevesinde belirlenmesi sırasında, potansiyel müteahhitlere ilişkin bir ön yeterlilik planı gerçekleştirilecektir. Ön yeterlilik seviyesi, proje bilgisi çerçevesinde söz konusu müteahhitlerin önceki performanslarına göre değerlendirilecektir.

6.2.4 Sözleşme teklifleri

Sözleşme teklif zarfları hazırlanmış olacak ve bunlar dahili teftiş ile önceki performanslara ilişkin onaylamalara tabi tutulacaklardır. Örneğin söz konusu teklif zarfları aşağıdaki unsurları içerirler;

- Performans özellikleri (teknik, kalite, güven, çalışma ortamı ve benzeri gibi şartnameler)
- Zorunlu teslimat
- Katılım için gerekli olan proje prosedürleri
- Standart ticari gereksinimler

6.2.5 Analiz ve Seçim

Tekliflerin analizi ve nihai seçim, proje prosedürlerine uygun olarak gerçekleştirilir. Analizler, teknik, kalite ve ticari içeriklere dayandırılarak geçerli proje yetkisi nihai seçimi destekleyecektir.

6.2.6 Teminat miktarı

Taahhüt edilmiş olan işlerin geliştirilmesi ve müteahhitin dönüm noktalarını (özellikle kritik yolda bulunanlar) tehlikeye atmayacağının garanti altına alınması için proje, gözleme ve denetime yönelik bir teminat miktarı uygulamak zorundadır. Uygulanan miktar, tekil olarak her bir müteahhit tarafından sağlanacak olan teminata dayanacaktır. Söz konusu teminat aşağıdaki unsurların analiziyle saptanacaktır:

- Mevcut geçmiş performans kayıtları
- Teklif edilmiş olan iş alanındaki teslimat deneyimi
- Anahtar personel, beceriler, bilgi ve deneyim
- Ürün veya hizmet tarihçesi, gösterilen ve sağlanmış olan performans seviyesi

- Gider, çizelge ve kalite dönemleri çerçevesinde projenin kritik dönüm noktaları

Teminat analizine ilişkin bu sonuçlar, gerekli olan gözlem seviyesini de saptayacak ve harici hesap denetim çizelgesi, teftiş ve denetim planı çerçevesinde yansıtılacaktır.

Seçilmiş olan müteahhit, eşgüdüm ve iletişim planı uygulamalarına katılacaktır. Söz konusu plan aşağıdaki unsurları tanımlayacaktır:

- Her bir müteahhidin sözleşme ayrıntıları (proje için, teknik, kalite ve ticari unsurlar)
- Müteahhitler standart prosedür ve rutinlerden haberdar edilecek
- Görüşmeler, eğitim, proje raporları sunma ve benzeri gibi uygulamalara katılımdaki rolleri belirlenecektir

6.3 Teslim edilecek belgeler

Aşağıdaki unsurlar, sözleşme planlaması çerçevesindeki teslimatı temsil etmektedir:

- Sözleşme planı
- Performans özellikleri
- Müteahhit listesi ve ön yeterlilik şart planı
- Teklif analizi
- Harici hesap denetim çizelgesi
- İşlem sırasındaki teftiş planı
- Hızlandırma planı
- Eşgüdüm ve iletişim planı

6.4 İlgili Yönetim Prosedürleri

Projenin özel gereksinimleri için uyarlanıp adapte edilen standart proje yönetim prosedürleri bulunmaktadır. Sözleşme planlaması için standart prosedürler, aşağıda belirlenmiş olduğu gibidir:

- Müteahhitlerin kontrolü
- Dahili ve harici arayüz kontrolü
- Teklif analizi
- Eşgüdüm ve iletişim
- Proje eğitimi

- Dahili ve harici kalite denetimi
- Yapı teftişi
- Hızlandırma
- Materyal alındısı
- Taşıma, yükleme, paketleme ve teslim

6.5 Anahtar Arayüzler

Başarılı sözleşme planlaması ile birliktelik içerisinde bulunan Anahtar Arayüzler aşağıda tanımlanmışlardır:

- Organizasyon planı
- Proje planı ve kritik yol tanımlaması
- Dönüm noktasının belirlenmesi
- Geçmiş performans kayıtları

7. İNŞAAT PROGRAMININ PLANLANMASI

7.1 Giriş

Tesis aşamasının verimliliği proje amaçlarının uygulanmasında kritik bir etkiye sahip olduğundan ayrıntılı planlamanın bir konusu olacaktır. Fakat inşaat planlaması evresinden önce (Bölüm 21'de açıklandığı gibi) bütün proje süresi boyunca geleneksel tesis problemlerini yatıştırmak ve öngörmek ve yasaklama unsurlarına başvurarak onları pozitif yönde etkileyebilmek için bir tesis edilebilme programı uygulamaya konacaktır.

Bir inşaat programı hazırlanacak ve bu program geleneksel (ve daha az geleneksel) tesis teknikleri ve taleplerinin bilgi ve uzmanlığını kullanacaktır. Ayrıca bu program proje disiplinlerini etkileyen diğer planlarla entegre edilecektir..

7.2 İnşaat Programı

Tesis öncesi aşamalarda tesis uzmanlığının yoğunlaşacağı bölgeler tespit edilecek ve bu bölgeler sınırlı olmamakla beraber aşağıdaki unsurları içerecektir.

7.2.1. Mühendislik ve Tasarım

Mühendislik ve tasarım çıktılarının kalitesi ve inşasının mümkün olması tesis ekipleri için hayati bir faktördür.

Tasarım taleplerinin anlaşılabilmesi ve tesis talimatlarına uygulanabilme yeterliliği anahtar bir rol oynamaktadır. Tasarım çıktıları ortaya çıktıkça ve gerçekleştirme talimatlarına dönüştükçe (aşağıdaki bölüm 19 'a bak.) inter disiplin, kontrol direktifleri tesis edilebilirliliği belirlemeye yardımcı olacaktır.

7.2.2. Satın Alma ve Bağıtlama

Satın alınan materyalin tesis edilebilirliliği (özellikle disiplin ara birimleri ile) tesisin verimli inşaasında anahtar rol oynamaktadır. Sözleşme tarafları için talimatlar ve talepler tesis edilebilme unsurlarınca etkilenecektir. Satın alma ve mukavele özelliklerinin hazırlanması, incelenmesi ve önerilmesinde tesis uzmanlığı önemli bir faktör olarak yer almaktadır.

Ayrıca işin başlamasından önce müşterinin veya tedarikçi tarafın dokümanları gözden geçirilmek üzere projeye sunulduğu zaman tesis, inşa girdileri aranacaktır.

7.2.3. Emniyet, Kalite Ve Çevre

Emniyet, kalite ve çevre planlamasının hazırlanması sırasında tesis inşa temsilcisi taleplerinde anahtar rol konumunda olacaktır.

Tesis temsilcisi, bu planların tesis felsefesine uygun bir biçimde entegrasyon sağlayabilecek, işletilebilecek, sürdürebilecek ve tesis edilebilmeye uyumlu çözümler getirdiğine kanaat getirecektir.

Tesis edilebilme programı projenin başka yönlerini de belirleyecek olup örneğin, tesis ve inşa sürecine ara vererek organizasyon planlaması, zamanlama cetvelleri, asıl işin zaman program ve cetvellerinin hazırlanması vb. ve bu işlerin yapılmasında sorumluluk ve rollerin belirlenmesini de organize edecektir.

7.2.4. Geçiş Hakkı

Tesis edilebilme planının bir bölümünde geçiş hakkı işletmeciliğinin kural ve prosedürlerini belirleyecektir. Bunlar aşağıdaki şekil 7.1 de gösterilmiş olan ROW mantık diyagramı modeline dayandırılarak yapılacaktır.

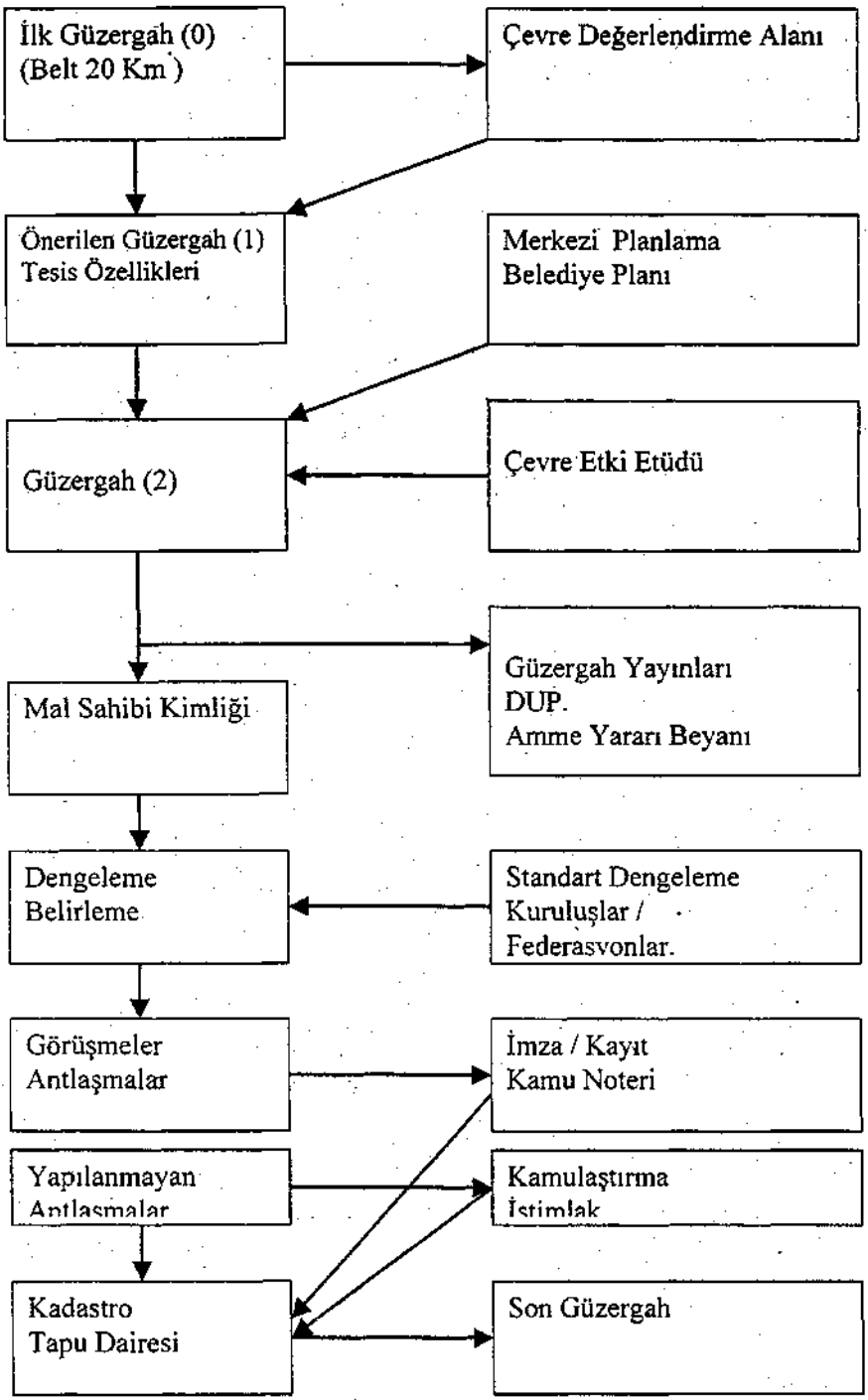

Şekil 7.1. Geniş Hakkı Mantık Diyagramı

7.3. Teslim Edilecek Belgeler

Aşağıdakiler tesis edilebilme programına uygun olarak yapılacak olan teslim edilecek belgeleri temsil etmektedir;

- Tesis Edilebilme Programı

7.4. İlgili İşletim Prosedürleri

Tesis edilebilme programına dayanarak proje taleplerin adapte edilecek olan standart prosedürler aşağıdaki gibi tanımlanmıştır;

- Tesis- inşa planı
- Gelen doküman kontrolü
- Sağlık, emniyet ve çevre planlaması
- Proje kalite planlaması
- Proje planlaması ve iş akış cetveli
- Satın alma planlaması (Tedarik planı)
- Materyal kontrolü
- Sözleşme tarafların kontrolü
- Mühendislik ve tasarım planlaması
- Mühendislik ve tasarım gerçekleşmesi

7.5. Anahtar Arayüzler

Bütün arayüzlerin tesis üzerinde anahtar bir etkisi vardır. Tesis ve inşa ise projenin odak noktasıdır. Böylece bütün planlama faaliyetleri, projenin amaçlarına ulaşabilmek için, bir araya gelirler. Bu sebeple tesis edilebilme programı projenin mümkün olabilen en erken bir aşamasında hazırlanacak ve program bütün ara bilimleri hem iç ve hem dış olmak üzere göz önünde bulunduracaktır.

8. ÖĞRENİLMİŞ DERSLER PLANININ TANIMLANMASI

8.1. Giriş

Öğrenilmiş dersler için yapılan planı tanımlarken bu konuyu ilgilendiren iki ayrı hususu belirtmek çok önemlidir. Birincisi projenin hayafiyet süresi içerisinde bilgi kazarak projeyi geliştirmek, ikincisi ise; ilerdeki başka projeler için geliştirme avantajı yakalamaktadır.

8.2. Yöntem

PEP'in bu bölümü yukarıda belirtilmiş olan hususlarla ilgilidir. Kontrol mekanizmaları aşağıdakiler için geliştirilecektir.

8.2.1. Önceki Projelerden Öğrenilmiş Olan Dersler

Bu projenin ihtiyaç ve taleplerine adapte edilebilecek olan özellikler ve prosedürler birçok sayıdaki eski projelerden öğrenilmiş olan derslerle ilişkilidir.

8.2.2. Yapı Ve Strateji

Planlı bir strateji ve sırada bir proses müşterilerden, sözleşme tarafından danışmanlardan ve proje girdisi olan veya projeden çıktısı olan herhangi bir taraftan geri besleme arayacaktır. Strateji, Proje Kalite Planında tanımlanacak ve proses kalite geliştirme ve proje sonuçlandırma prosedürlerinde açıklanacaktır. Böyle geliştirme fırsatları kalite zemininde yakalanabilir; çünkü her zaman gelişim arayan faktör servisin, performansın veya ürünün kalitesidir.

8.2.3. Proje Geliştirme

Projenin içinde yer alan bütün faaliyetler, geliştirme fırsatlarına açık olacaktır. Örneğin; bir kaza durumunda böyle bir şeyin mümkün olduğunca tekrarını önleyebilmek için bir tahkibat ve hızlı geliştirme işlemi yapılacaktır. Tasarımda bir sapma talebi bir geliştirme fırsatı olarak nitelendirilebilir ve bu daha sonraki tasarımlara taşınabilir. Bu proje geliştirmeleri sıraya konulacak, fizibilite / sistem entegrasyonu için analiz edilecek ve değişimler için yetkili kılınacaktır.

'Kalite Geliştirme ' deki standart prosedür bu amaca yönelik olarak adapte edilecek ve sıradan prosesleri açıklayacaktır.

8.2.4. Proje sonuçlandırma

Kilit noktalardaki bütün personelin (dahili) ve katılımcı organizasyonların (harici) hepsine kendi vizyonları açısından projeyi değerlendirilmesine katılım fırsatlarının kendilerine verilmesini garanti altına almak önemli bir husustur. Bu taraflar projeden çekilmeden önce bir SWOT raporu hazırlamak için davet edileceklerdir. Bu rapor öğrenilmiş dersler, iyi ve kötü yönleriyle üzerinde yoğunlaşacak ve dört ayrı hususa bakılacaktır.

- Kuvvetler (s) tarafın proje esnasında kuvvetli olarak gördüğü ve sürdürülmesi veya ilerdeki projeler için daha da kuvvetlendirilmesini istediği özellikler

- Zayıflıklar (w) .Tarafın proje esnasında zayıf olarak gördüğü ve değiştirilmesi veya geliştirilmesi gereken unsurlar (geliştirme için öneriler davet edilecektir.)
- Fırsatlar (o) .Taraflar proje tamamının performansını geliştirecek bir fırsat görüyor mu ? Eğer bu varsa gelecekte daha verimli bir proje için kullanılabilir.
- Tehditler (t) .Taraflar projede herhangi bir hususa ve zayıflık olarak değil de ilerde verimli bir proje performansı için tehdit oluşturabilecek bir unsur olarak görüyorlar mı ?.

SWOT raporunun sonuçları proje bitimine yakın en uygun bir zamanda analiz edilecektir. Analiz sonuçlarından bir hareket planı geliştirerek ve böylece gelecekteki projenin öğrenilmiş olan derslerden yararlanabilmesi hususunu garantiye almak için , standart dokümantasyon ve prosedürleri kuvvetlendirilmiş olacaktır.

8.2.5. Sorumluluklar, Yetkili Merciler Ve İletişim.

Proje ve proje sonrası geliştirme süre içinde aktif rol alacak bütün taraflar eşgüdüm ve iletişim planı çerçevesinde katılım yapmaları tavsiye edilecektir.

8.3. Teslim Edilecek Belgeler

Aşağıdakiler öğrenilmiş dersler planı çerçevesindeki teslim edilecek belgeleri göstermektedir.

- Proje Kalite Planı
- Eşgüdüm ve Iletişim Planı
- SWOT Raporları
- İlerdeki Projeler İçin Hareket Planı

8.4 İlgili İşletim Prosedürleri.

Öğrenilmiş dersler planlaması için, belirlenmiş standart prosedürler aşağıdaki gibidir.

- Kalite Geliştirme
- Proje Sonuçlandırma İşletimi
- Proje İşletim Raporu
- Eşgüdüm Ve Iletişim

8.5. Anahtar Arayüzler

Başarılı öğrenilmiş dersler planlaması ile ilgili anahtar arayüzler şöyle tanımlanmıştır.

- Proje Hareketlilik Planlanması
- Organizasyon Planlanması
- Sözleşme Planlanması
- Proje Planlanması

9. PROJE KONTROL PLANININ TANIMLANMASI

9.1. Giriş

PEP 'in bu bölümü proje kontrollerinin felsefesi, planlanması, uygulanması ve geliştirilmesi ile ilgilidir. Ayrıca program cetvellerinin, maliyet ve bütçelerin, proje enformasyon ve iletişimun, dokümantasyon ve değişikliklerin kontrolü incelenmektedir.

9.2. Yöntem

Proje kontrolünün bütün yönleri için mevcut olan standarttan yola çıkarak bu PEP 'te belirlenmiş olan prosedürler geliştirilecektir. Bu prosedürler aşağıdakileri ihtiva edecektir.

9.2.1. Proje Uygulama Planlaması.

Yazılım, planlama seviyeleri, kritik güzergahlar analizi ve tanım dahil olmak üzere, bu anahtar sürücülerden geliştirilmiş olan tanımlanmış proje kontrol felsefesi üzerine kurulu olacaktır.

9.2.2. Coğrafi Enformasyon Sistemi (GIS)

GIS 'ın veri girdisini geliştirmek ve işletmek için gerekenler proje kontrol prosedürü içerisinde tanımlanacak ve aynı zamanda istenen rapor türevleri ile birliktelik içinde olacaktır.

9.2.3. Maliyet / Bütçe Planlanması

Proje bütçe yerleşiminin tabiatı, bir maliyet kontrol daha bazı ve tanımlanmış rapor kriterlerini kullanarak, bir proje maliyet kontrol stratejisine dönüştürülecektir.

9.2.4. Eşgüdüm Ve İletişim

Proje kontrolünün her safha ve durumda, anahtar bilgiler ve raporlar projenin her sahasına (harici organizasyonlar dahil) etkili bir biçimde ' bilinmesi gerekenler ' temeline dayanarak iletilecektir. Bu ise aşağıdakileri içerecektir ;

- Program Ve Akış Cetvellerinin En Son Durumları Ve Gelişmeler
- Maliyet Raporları
- Statü Değişikliği Bilgileri
- Tasarım Gelişimi
- Tedarik Statüsü
- Tesis- İnşa Statüsü
- Geçiş Hakkı Statüsü, vb.

Bu gibi proje kontrol raporları için istenenler, içerik, zaman çerçeveleri, bitişim tarihleri vb. dahil olmak üzere, eşgüdüm iletişim planında tanımlanacaktır.

9.2.5. Proje İşletim Sistemleri.

Bunlar standartlardan kesin taleplere ve PM (proje yönetim) felsefesine doğru geliştirilecektir.
Bu gibi prosedürlerin içerecekleri şöyledir;

- Proje İşletim
- Proje Organizasyonu Ve İş Tanımları
- Proje İşletim Raporlanması
- Mukavele Etüdü
- Dahili Ve Harici Arayüz Kontrolü
- Proje Sonuçlandırılması vb.

9.2.6. Dokümantasyon Kontrolü

Verimli ve etkili bir dokümantasyon işletimi ,birtakım işletim prosedürünün konusu olacaktır. Kontroller aşağıdakileri içerecektir.

- Doküman Planlaması
- Standartizasyon
- Kayıt

- Nakil
- Dağıtım
- Muhafaza
- Endeksleme
- Geri Çağrılabilirlik
- Elektronik Doküman Kontrolü
- İletişim Kontrolü
- Son Dokümantasyon Ve Teslimat

Projede üretilecek olan dokümantasyonun büyüklüğü çok fazla olduğu olacağı için bu faaliyet merkezi bir proje kontrol unsuru tarafından dikkatli bir şekilde işletilmelidir.

9.2.7. Değişim İşletimi

İşletim prosedürleri değişim işletim taleplerinin alanını kapsayacak şekilde hazırlanacaktır. Değişim, maliyete, iş programına, tasarımına, alan genişliğine, özelliklere, materyale, sisteme, işletim prosesine vb. uygulanacak ve hepsi birden bireysel bir değişim işletim prosesi üzerinden kontrol edilecektir. Değişimin etkisi ve bunu ilerletme yetkisi, eşgüdüm ve iletişim planı istekleri doğrultusunda rapor edilecektir.

9.3. Teslim edilecek belgeler

Aşağıdakilerin, proje kontrol planı ile ilgili olan teslim edilebilir olanlardır;

- Proje Kontrol Planı
- GIS
- Proje Gerçekleştirme Planı
- Kritik Güzergah Ve Kilit Unsurlar
- Maliyet Kontrol Planı
- Dokümantasyon Planı

9.4. İlgili İşletim Prosedürleri

Proje kontrol planlaması için, belirlenen standart prosedürler aşağıdaki gibidir.

- Proje Kontrol Planlaması
- Proje Planlaması Ve İş Zaman- Akış Cetvelleri
- Risk İşletimi Ve Analiz
- Proje Kontrol Ölçümü Ve Raporlama
- Maliyet Kontrolü
- Eşgüdüm Ve İletişim

- Mukavele Etüdü
- Proje Organizasyon Ve İş Tanımlamaları
- Proje İşletim Raporlaması
- Dahili Ve Harici Arayüz Kontrolü
- Proje Bitimi
- Kalite Gelişimi
- Proje Değişim Kontrolü
- Mühendislik Ve Tasarım Değişim Kontrolü
- Doküman Kontrolü
- İletişim Kontrolü

9.5. Anahtar Arayüzler

Başarılı bir projenin merkezi fonksiyonu proje kontrolüdür. Dolayısıyla bunun, bütün proje organizasyonu boyunca arayüzleri mevcut olmaktadır. Bu gibi arayüzlerin hepsi de anahtardır.

10. EMNİYET VE GÜVENLİK TEMİN PLANININ TANIMLANMASI

10.1 Giriş

Projede görev alan tüm personelin emniyet ve güvenliği projenin öngörülmesi, planlanması, yapılıp yürütülmesi gibi bütün aşamalarında her açıdan her türlü faaliyette esas olacaktır. Proje Uygulama Planının (PEP) bü bölümü projenin ALARP (Uygulamada makul kabul edilebilecek seviye kadar az.) düzeyde bir emniyet risk faktörüne ulaşma planı tanımlanacaktır. Bu bölümde bu amaca ulaşabilmek için sağlık, emniyet ve güvenlik planlamalarının, faaliyetlerin, sorumlulukların, öngörülerin, raporlamaların, hadise ve kaza analizlerinin ve güvenlik geliştirme gibi bir çok farklı prosedürler bir arada uygulamaya sokulması yoluna gidilecektir.

10.2 Yöntem

Proje prosedürleri aşağıda belirtilen konulardaki denenmiş ve test edilmiş standart prosedürler esas alınarak hazırlanacaktır.

10.2.1. Sağlık, Güvenlik ve Emniyet Felsefe ve Stratejisi:
Prosedürler ALARP' ın proje güvenlik felsefesi üzerine bina edilmek üzere geliştirme çalışmaları yapılacaktır. Bu, kaza ve olumsuz hadiselerin meydana gelme olasılığını makul ve uygulamada doğal sayılabilecek bir düzeyde tutma amacının yapılacak titiz ve dikkatli planlama ve risk analizleri gibi çalışmaların

başından sonuna kadar göz önünde tutulacağı anlamına gelmektedir. Bu prensipten hareket edecek olan proje yönetimi ve güvenlik danışmanı aşağıda belirtilen hususları tanımlayacak olan genel proje stratejisini geliştireceklerdir.

- Yürürlükteki kanun, kural, talimat ve yazılı diğer mevzuat
- Güvenlik sorumlulukları ve bu amaçla kullanılabilecek kaynaklar
- Risk Analizi Yöntemleri
- Tehlike durumunda çalışma esas ve politikaları
- Ulaşılıp sürdürülmesi amaçlanan güvenlik seviye hedefleri ve başarı göstergeleri.
- Taşaron ve malzeme üreticilerinin kaçınması gereken veya güvenlik konusunda sıksık yaptıkları ihmal ve dikkatsizlikler ve benzeri diğer önemli hususlar

10.2.2 Sağlık, Emniyet ve Güvenlik Planlaması

Uygulanacak Stratejinin bir gereği olarak riskli olduğu belirlenmiş bir ortamda çalışacak olan bütün proje katılımcı kuruluşlar bir sağlık, emniyet ve güvenlik planı hazırlayacaktır. Bu kuruluşların hazırlayacakları planlar projenin bu kuruluşlara düşen iş ve faaliyet sahaları içindeki her alanın risk faktörlerini kavrayacak; bu riskleri ALARP prensibiyle tanımlanan seviyede sınırlı tutmak için gereken teşkilatlanma , sorumluluklar, yöntemler ve prosedürleri de kapsayacaktır. Bütün planlar ayrıca aşağıdaki hususlara açıklık getirecektir.

- Güvenlik Eğitimi
- Güvenlik denetim ve muayene gereksinimleri
- Kişisel koruyucu giyecekler
- Güvenlik personelinin görevlendirilmesi ve eğitimi
- İlk yardım ve acil durumlardaki uygulanacak unsurlar,güvenlik donanımları,diğer benzeri husus ve konular

Hazırlanacak bütün güvenlik planlarının proje uygulama çalışmaları başlatılmadan önce proje güvenlik yetkilisinin onayından geçirilmesi gerekecektir.

10.2.3. Mühendislik ve Tasarım Güvenliği

Güvenlik Planlaması prosesinin bir parçası olarak güvenlik faktörlerinin tasarıma uygulanması da mutlaka dokümante edilecektir. Mühendislik ve Tasarım Güvenlik Planında uygulanan güvenlik standartlarına , Tasarım Güvenlik Faktörlerinin gözden geçirilmesi ile ilgili yöntemlere, tehlikeli durumlarda faaliyet gösterme. (HAZOP) konusundaki incelemelerin yapılmasını kapsayan planlara ve Tasarım Güvenlik İnceleme veya denetim planlarına atıflar yapılacaktır. Bu plan ayrıca Mühendislik ve Tasarım Güvenliği için sorumlulukları belirleyecek; kim bu konuda neler yapacak sorusuna açıklık getirecektir. Mühendislik güvenliğinin bir parçası olarak bir

risk keşif ve belirleme planı uygulamaya sokulacaktır. Uygun bir güvenlik yönetim teşkilatı kurabilmek için bütün risklerin belirlenerek bu riskleri ortaya çıkma ve yol açabilecek sonuçların ihtimalleri esas alarak değerlendirilmesi ve hesaplanmış kritiklik oranlar esas alınarak kontrol etmek için gerekli kaynakların hazırlanması zorunludur. Bir ALARP felsefesini hayata geçirme planının en temel parçalarından biri de budur. Risk analizi için maliyet fayda analizi aşağıdaki konu ve kavramları kapsar.

- İstenmeyen olaylar
- Sıklık
- İşlerin kesintiye uğraması
- Mal ve malzemelerin tahrip olması
- Çevre üzerindeki olumsuz etkiler
- Sağlık üzerindeki olumsuz etkiler
- Güvenlik üzerindeki olumsuz etkiler
- Toplam maliyet

Proje organizasyonu içinde bir birimde yaşanan güvenlikle ilgili tecrübelerinin diğer birimlere aktarılması aynı tür kazaların sık sık tekrarlarının önlenmesini sağlamak için kesinlikle uygulanıp sürdürülmesi gereken çok önemli bir şarttır. Ayrıca aynı sebeplerin yol açtığı aynı tür kazaların tekrarından sakınılması esastır.

Bu nedenle Risk Yönetim Programında herhangi bir kaza veya hadisenin vuku bulması halinde buna yol açan sebeplerin anlaşılabilmesi için toplanan veya üretilen verilerin değerlendirilmesini sağlayacak bir mekanizma oluşturulacaktır. Bu bilgeler aynı zamanda benzeri kaza veya hadiselerden sakınmak, tekrar aynı tür kazalarla karşılaşmamak için geliştirilecek " Güvenlik İyileştirme Planları"nın hazırlanmasında da yararlanılacaktır. (8.bölümdeki " Alınan Dersler Planına da bakınız"

Aşağıda, El 7 olarak "Risk Analiz Süreci'nin" bir profili gösterilmektedir.

Risk Yönetimi, Projeye iştirak eden bütün tarafların sistematik ve Resmi bir risk belirleme prosesi oluşturarak tespit edilen bu risklere karşı uygun hafifletici tedbir ve kaynakları uygulamalarını gerektirmektedir.

10.2.4. İnşaat Güvenliği:

Projenin inşaatına katılan bütün kuruluşlar Güvenlik Planlama Prosesinin bir bölümü olarak birer " İnşaat Güvenlik Planı" hazırlayacaklardır. Bu planlar diğer konular yanında aşağıda belirtilen prosedürleri de kapsayacaklardır.

- Risklerin ALARP Seviyesine indirgenmesinin idaresi
- Güvenlik eğitimi
- Güvenlik denetim ve muayene usulleri
- İnşaat alanı için güvenlik tedbirleri
- Güvenlik techizatı ve koruyucu giyecekler

- İlk yardım ve acil durumlarda uygulanacak usuller
- Emniyetle ilgili usul ve düzenlemeler
- Güvenlikle ilgili görev yetki ve sorumluluklar

10.2.5 Kaza ve Olayların rapor Edilmesi, bildirilmesi
Bütün kaza ve olayların rapor edilmesinde kullanılacak format/kalıp ve usuller "Eşgüdüm ve İletişim Planında" belirlenecek ve tanımlanacaktır Belirlenen herhangi bir güvenlik riskinin kapsamında bulunan bütün kuruluşlar bu usullere iştirak etmeye mecbur oldukları konusunda kesin olarak talimatlandırılacaktır.

10.2.6 Güvenliğin iyileştirilmesi:
Bütün kaza ve hadise bildirimleri bunlara yol açan sebeplerin belirlenmesini sağlamaya yönelik analize tabi tutulacaktır. Bu analizlere dayanılarak hazırlanacak bir "Güvenlik İyileştirme Planı" ile ALARP prensipleri dahilinde tekrar aynı tür kazaların oluşmaması için her ne zaman neleri yapmanın veya hangi koruyucu tedbirleri almanın mümkün olacağı belirlenecektir. "Eylem Planı" etkilenen bütün organizasyonların katılım ve işbirliğini gerektirmektedir.

10.2.7. Güvenlik Muayene ve Denetimleri
Herhangi bir güvenlik riski ile alakalı olan bütün organizasyonlar tarafından " Güvenlik Muayene ve Denetim Planları" hazırlanacaktır. Hazırlanacak Planlar Proje Güvenlik Yetkilisinin onayından geçirilecek, proje güvenlik yetkilisi bu planların hazırlanmasına katkıda bulunması veya yapılmakta olan çalışmaları izlemesi içinde davet edecektir. Güvenlik muayene ve denetim planları gereksinimlere göre sürekli değişikliklere tabi tutulacaktır.

10.2.8. Güvenlik Eğitimi ve Görevlendirmeler
Herhangi bir güvenlik riski ile alakalı bütün organizasyonlar bütün işgören ve çalışanlarına uygun seviyede güvenlik eğitimi bağlayacaklardır. Bu güvenlik eğitimleri seminerler, sunumlar ve yapıcı/alet takımı sohbetleri şeklinde olabilir. Güvenlik planlarında bu tür eğitimler için strateji ve programları belirlenecektir. Genellikle inşaat ile ilgili olarak projede bir risk yüklenen bütün yeni kurum veya projeye yeni katılan bütün personele sağlık, güvenlik ve emniyet eğitimi vermek için bir plan hazırlayacaktır. Görevlendirilecek personele uygulanacak eğitim program paketinin kapsamı bu kuruluşların güvenlik planında belirlenecektir.

Projeye iştirak eden diğer organizasyonlarında katılacakları (muhtelif toplantılarla sağlık ve güvenlik konusunda gelişme ve eğitim düzeyinin

artırılmasına çalışılacaktır. Anılan toplantılar farklı seviyelerde ve düzenli aralıklarla yapılacaktır. Örneğin

- Azerbaycan, Gürcistan ve Türkiye'nin bu konudaki kanun ve mevzuatını da kapsayan ve müteahhitlerin taşeronlarla anlaşma yaptıkları sonra projenin Sağlık, Güvenlik ve Emniyet Planındaki bütün gereksinimleri uygulamak amacıyla taşeronlarla yapacakları proje başlangıç toplantıları. Bu toplantılar, Azerbaycan, Gürcistan ve Türkiye'nin bu konudaki kanun ve mevzuatlarını kapsayacaktır.
- Her seviyedeki işgörenler için işler başlamadan önce düzenlenecek sağlık, güvenlik ve emniyet toplantıları. Bu toplantılarda bütün proje güvenlik talimatları katılanlara kendi anadillerinde verilecektir.

10.2.9 Yönetim Sistemleri
Bütün organizasyonların kendi çalışma yöntemleri için Yönetim Sistemleri / Prosedürleri hazırlamaları gerekecektir.

Kendi iş prosedürlerini geliştiren bütün organizasyonlar tarafından iş prosedürleri ile sağlık ve güvenlik gereksinimlerinin mümkün olan en ileri düzeyde entegre edilerek güvenliği "işin tabi bir faktörü" haline getirilmesi bu projenin ana hususlarından biri olacaktır.

10.3 Teslim edilecek belgeler

Aşağıdakiler sağlık, güvenlik ve emniyet konularında güvence sağlamaya yönelik teslim edilmesi gereken belgelerdir.

- Proje Güvenlik Stratejisi
- Mühendislik ve Tasarım Güvenlik Planı
- İnşaat Sağlık, Güvenlik ve Emniyet Planları
- Güvenlik Muayene Programı
- Güvenlik denetim zaman çizelgesi
- Tehlikeli durumlarda çalışma Analiz Raporu
- Güvenlik eğitim paketleri
- Güvenlik görevlendirme eğitim paketleri
- Güvenlik İstatistik Raporları

10.4. İlgili Yönetim Usulleri

Proje gereksinimlerine uyum sağlaması gerektiği belirlenen standart prosedürler aşağıda listelenmektedir.

- Sağlık, Güvenlik ve Çevresel Planlama
- Risk Yönetim ve Analizleri

- Proje Kontrol Ölçüm ve Raporlama
- Güvenlik İstatistikleri ve Raporlama
- Koordinasyon ve Iletişim
- Güvenlik, Çevresel Denetim ve Muayene
- Proje Eğitimi

10.5 Anahtar Ara yüzler

Başarılı bir sağlık, güvenlik ve emniyet planlaması ile bağdaştırılan anahtar etkiler:

- Yerel sağlık ve güvenlik kuruluşları
- Yerel acil durum/ fevkalade hal kuruluşları

11. SÜREÇ GÜVENLİK YÖNETİM PLANI (SGY)'NİN TANIMLANMASI

11.1 GİRİŞ

Faaliyetlerde uygulanabilir güvenlik gereksinimlerinin proje uygulanması anahtar bir nitelik olacaktır. Bütün proje boyunca süreç güvenlik yönetimiyle mühendislik ve tasarımda güvenliğin planlanıp, uygulanıp, yönetilip kontrol edilmesini güvence altına alacaktır.

11.2 Süreç / Süreç Güvenlik Yönetim Planı (SGY)

Projenin başlangıcında bir Süreç / Süreç Güvenlik Yönetim (SGY) planı hazırlanacak ve bu plan risk yönetim planının gereksinim ve sonuçlarını tanıyacak ve aşağıdaki hususları göz önüne alacaktır.

- Süreç Güvenlik Yönetimi için sorumluluk ve yetkiler
- Yönetilmesi gereken harici / etkilerin tanımlanması (Yukarıda 3. Bölüme Bakınız)
- Projenin mühendislik ve tasarımı için güvenlik standartları girdi gereksinimleri (Ek 2'ye bakınız
- Mühendislik ve tasarım için güvenlik planlama gereksinimleri (19. bölüme bakınız)
- Mühendislik ve tasarım için emniyet / geçerlilik gereksinimleri (HAZOP&HAZAN planı)
- İşletme bakım ve işletmeye alma için güvenlik planlama gereksinimleri (Bakınız, aşağıdaki 15. bölüm)
- İşletmeye alma öncesi güvenlik değerlendirme
- Acil durumlarda hazır bulunma planı

SGY planı mühendislik, onaylama, başlatma, işletme ve bakım yönünden sorumlu taraflarca sürekli / denetlemeye tabi tutulacaktır.

11.3 Teslim Edilecek Belgeler

Aşağıda Süreç Güvenlik Yönetim Planının kontrolü açısından teslim edilecek belgeler belirtilmiştir.

- Süreç Güvenlik Yönetim Planı
- Mühendislik ve Tasarım Güvenlik doğrulama/gerçeklik planı (HAZOP)
- Acil Durum Hazır Bulunma Planlaması

11.4 İlgili Yönetim Usulleri:

Süreç Güvenlik Yönetim Planının kontrolü açısından projenin gereksinimlerine göre projeye uygulanacak olan kullanılabilir standartlar aşağıda tanımlanmıştır.

- Mühendislik ve Tasarım Planlaması
- Projenin sağlık, güvenlik ve çevre planlamaları
- Güvenlik geçerlilik / doğrulama planlamaları
- Dahili ve harici ara yüzlerin kontrolü
- Mühendislik ve tasarım doğrulama/denetlemeleri

11.5 Anahtar Ara Yüzler

Süreç güvenlik yönetimini başarılı bir şekilde kontrolü ile ilişkili anahtar ara yüzler aşağıda tanımlanmıştır.

- Mühendislikte sağlık, güvenlik ve çevre – mühendislik güvenlik standartlarının geçerliliği, tasarım sonuçlarının güvenlik doğrulama gereksinimlerinin gelişimi, mühendislikte güvenlik geçerliliği için metodolojinin gelişimi (HAZOPS)
- İşletme, bakım ve İşletmeye Alma da Sağlık, Güvenlik ve Çevre-İşletme, Bakım ve İşletmeye Alma için Güvenlik Planı gelişimi, acil Durumda Hazır Bulunma Planının Geliştirilmesi
- Yasal Organlar açısından Sağlık, Güvenlik ve Çevre-Harici etkilerin gereksinimlerinin tanımlanması ve yönetilmesi

12. ÇEVRESEL ETKİLERİN NASIL YÖNETİLECEĞİNİN TANIMLANMASI

12.1 Giriş

Proje - harici yetkili - kuruluşların çevresel gereksinimlerinin belirlenmesi, planlanması, uygulamaya sokulması, ölçülmesi, rapor edilmesi ve

karşılanmasının gerektirecektir. Bu bağlamda hazırlanacak bir çevresel proje planıyla bu belirleme işinin nasıl yapılıp başarılacağı açıklanacaktır.

12.2 Projenin Çevre Planı

Projenin planlama aşamasın aşağıdaki hususlara açıklık getiren bir çevresel proje planı hazırlanacaktır.

- Proje kapsamındaki çevresel konulardaki sorumluluk ve yetkiler.
- Uygulanabilir çevresel standartların belirlenmesi
- Yasal ve Düzenleyici kaynaklanan diğer benimseyici gereksinimlerin belirlenmesi
- Yasal ve Düzenleyici kuruluşlar ile ara yüz gereksinimleri
- Yetkililer tarafın ileri sürülenlerden başka ve daha önemli kat'i çevresel gereksinimleri belirleyebilmek için müşteri ile ara yüz.
- Çevresel koruma için katlanılacak proje ve faaliyet maliyetleri
- Onay paketler ve müsaade permi anlaşmaları gibi dış / harici gereksinimlerin yönetilmesi için süreçler
- Güzergah boyunca özel çevresel faktörlerin belirlenmesi ve yönetilmesi için planlama (Bitki örtüsü, hayvan çeşitleri, ekoloji ve arkeoloji ve benzerleri)
- Mühendislik ve tasarım çevresel gereksinimler
- Tedarik edilecek çevresel gereksinimler
- Müteahhitler için çevresel gereksinimler
- İnşaat ve görevlendirmeler için çevresel gereksinimler
- Kamuoyu ile İlişkilerin Planlanması
- Mühendislik ve tasarım sonuçlarının izlenmesi ile çevresel gereksinimler için müteahhitler tarafından sağlanan veya tedarik edilen dokümantasyon
- İnşaat ve görevlendirme faaliyetlerinin çevresel gereksinimler yönünden izlenmesi
- Çevresel hususların rapor edilmesi
- Nakil sisteminin işletilmesi süreci boyuna sistem tamamen sökülene kadar harici taraflara çevresel ilişkiler için usuller

Çevresel Proje Planı dinamik (değişken) bir doküman olacak, uygunluk ve tamamlılık açısından sürekli gözden geçirilmeye devam edilecektir.

12.3 Teslim Edilecek Belgeler

Aşağıda belirtilen ürün ve çevre koruma planlaması açısından teslim edilecek belgeleri göstermektedir.

- Projenin Çevre Planı

12.4 İlgili Yönetim Usulleri

Aşağıdaki belirtilen hususlar projenin çevre koruma ile ilgili aktivitelerinin kontrolü ile ilgili yönetim usulleri olarak belirlenmiştir.

- Sağlık, Güvenlik ve Çevre planlamaları
- Güvenlik ve Çevresel denetim ve inceleme
- Maliyet Kontrolü
- Mühendislik ve tasarım sonuç tahkikatları
- Tedarik Planlama
- Müteahhitlerin kontrolü
- İnşaat planlama
- Dahili ve Harici İletişimin kontrolü
- Yasal onay ve belgeleme

12.5 Anahtar Ara Yüzler

Aşağıda belirtilenler başarılı bir çevre koruma planlaması ile ilgili olarak anahtar iletişimler olarak tespit edilmiştir.

- Yasal ve düzenleyici kuruluşlar ile çevresel yönetim arasındaki ilerişim: Gereksinimlerin tanımı ve ara yüz süreçlerinin tesis edilmesi
- Müşteri ile çevresel yönetim arasındaki iletişim: Müşterinin özel çevre koruma planlaması gerektiren amaçlarının tesis edilmesi ve faaliyetsel çevre gereksinimlerinin geliştirilmesi

13. YERLEŞİM VE DİĞER ÖZEL FAKTÖRLERİN NASIL YÖNETİLECEĞİNİN TANIMLANMASI

13.1 Giriş

Tahayyül edilebilmesinin mümkün olduğu kadarıyla proje üzerinde ve proje kapsamında faaliyetler üzerinde olumsuz etki yapabilecek veya hasar yaratıcı özel faktörler, risk yönetim planı (Yukarıda 2. bölüme bakınız) kapsamındaki risk analiz sürecinde belirlenecektir.

Yinede, tahmin edilip öngörülemeyen olayların meydana gelip zarara yol açması olurunu olasılığı vardır. Bu olayların olumsuz etkilerinin mümkün olan en etkin şekilde yumuşatılması veya sınırlandırılması gerekecektir.

Proje uygulama planının (PEP) bu bölümünde bu tür olayların yönetimi veya bu tür olaylarla baş edilmesi için uygulanacak yöntemler tanımlanmaktadır.

13.2 Özel Faktörlerin Yönetimi

Beklenilmeyen bir şekilde gelişen veya başka bir sebebi yoksa ihmal edilmiş, önem verilmemiş faktörler iki kategori içinde sınıflandırılır. İlk kategoriye girenler ters bir trend gelişiminin belirlenmesiyle meydana gelecek problemler yoluyla ön uyarı vermektedir. İkinci gruba girenler ise herhangi bir uyarı veya belirti vermeden aniden oluşurlar. Geliştirilecek olan süreçlerin her iki gruba giren beklenilmeyen faktörlerin olumsuz etki ve yaratabilecekleri hasarları sınırlamak veya yumuşatmaya yönelik planlanması gerekecektir.

13.2.1 Aksi Eğilim Yaklaşımı

Bu proje uygulama planının (PEP) 16 ncı bölümünde tanımlanmış olduğu gibi Proje Koordinasyon ve İletişim Planı kapsamında bu gibi zıt eğilimleri belirlemek için bir sistem yer alacaktır. Bu doküman proje ile ilgili bütün taraflara (örneğin müşteri, satıcılar ve benzeri gibi) dağıtılacak veya bilgi sahibi olmaları sağlanacak veya eğer bu taraflar kontrat veya sözleşme ile bağlanmış durumdaysalar bu tarafların zorunlu olarak kullanıp uygulamaları istenecektir. Bu dokümandaki tanımlanan sık kullanılan prosedürlerden biri de " Eğilim Başlangıç Bildirimi (TIN/EBB), " Proje Eğilim Bildirimi süreci (PTN/PEB) dir.

Her hangi bir zıt eğilim varlığının mümkün olan en kısa süre içinde tespit edilmesinin bütün taraflar açısından çok büyük önemi vardır. Bu zıt eğilime yol açan olayın olumsuz etkilerini önlemek için önceden tedbir olarak gereksinimlerde değişiklikler yapılmasına götürmektedir. Proje yönetimi tarafından zıt eğilim mevcut olduğunun kabul edilebilmesi için, TIN/PTN=EBB/PEB süreci çeken taraf bilinen bütün detayları proje yönetimine havale edecektir.

TIN/PTN veya EBB/PEB hakkında daha detaylı bilgi için aşağıdaki 16. bölüme bakınız.

13.2.2 Ani Problem

Proje süreci boyunca projenin planlanmış amaçlarının başarılmasının olumsuz etkileyecek ve bu amaçlara zarar verebilecek ani bazı problemlerle karşılaşılabilecektir. Bunlar tabiatları gereği sakınmanın imkansız veya önceden tedbir almak için planlama yapmanın mümkün olmadığı durumlardır. Bu nedenle problemi tanımlayıp etkilerini sayısallaştırmak için, kontrol etmek ve olumsuz etkilerini sınırlamak için oluşturulacak bir yaklaşım, Proje Koordinasyon Haberleşme Planında tanımlaşmış olmalıdır.

Koordinasyon ve Haberleşme Planı böyle bir olaydan etkilenen proje ile ilgili bütün taraf ve organizasyonların reaksiyon sürecine katılmalarını gerektirmelidir. Bu süreç müşteriler, müteahhitler ve satıcılar dahil olmak üzere olayın etkilerini sınırlandırmakta rol alarak katkıda bulunabilecek veya olayın olumsuz etkilerinden mağdur olma ihtimali olan bütün tarafların derhal acil durum görüşme toplantısına çağrılması konusunda proje yöneticisini sorumlu kılacaktır.

Bu acil durum toplantısı esas alınarak bir eylem planı gerçekleştirilecek ve eylem planında aşağıda belirtilen hususlar tanımlanacaktır.

- Sorumlu kişiler ve kuruluş
- Kişilerin ve kuruluşların gereksinimleri
- Problemi kontrol altına alabilmek için girişilecek eyleme katkıda bulunması gerekebilecek olan herhangi bir harici (dış) tarafın belirlenmesi
- Personel ve malzeme olarak kaynak gereksinimi
- Acil ve sürmekte olan risk belirleme
- Sağlık, güvenlik ve çevre koruma açısından acil durum gereksinimleri
- Tamamlama için zaman aralıkları
- İzleme (monitör) gereksinimleri
- Raporlama gereksinimleri
- Maliyet, takvim ve benzeri esaslara göre yapılacak muhtemel düzenlemeler
- Müteahhitler ve/veya satıcılar için değişiklik emri gereksinimleri

13.3 Teslim Edilecek Belgeler

Aşağıda belirtilen belgeler özel faktörlerin yönetimi konusunda Teslim Edilecek Belgeler olarak belirlenmiştir.

- Eğilim Başlangıç Bildirimi / Proje Eğilim Bildirimi
- Acil durum eylem yaklaşımı (Koordinasyon ve İletişim kapsamında tanımlanmıştır.)
- Acil durum eylem planı

13.4 İlgili Yönetim Süreçleri

Aşağıda belirtilen yöntemler mevcut standart süreçlere dayandırılacak olan özel proje gereksinimleri için geliştirilecektir.

- Koordinasyon ve İletişim
- Proje Değişiklik Kontrolü

- Risk Yönetimi ve Analizi
- İç ve Dış İletişim Kontrolü
- Maliyet Kontrolü
- Proje Planlama ve Takvimleri

13.5 İletişim

Bu konunun tabiatı gereği, bütün iletişim alanları birbirine eşit önemde olacak ve bunlara karşı acil duruma yol açan eylem planlarının çabucak tanımlanıp uygulamalarını sağlayabilecek şekilde aynı önemde önlemlerle kontrol edilmeleri gerekecektir.

14. KALİTE YÖNETİM PLANININ TANIMI

14.1 Giriş

Proje uygulama planının (PEP) bu bölümü proje kalitesinin planlanması,uygulanması, ölçümü ve geliştirilmesine değinmektedir. Yönetim süreçlerinin uygulamasında hatadan korunmayı amaçlayan ve yönetim sürecinde, muayene ve testlerle hatayı tespit ederek kontrol etmek anlamında kullanılan kalite güvencesi proje açısından büyük önem taşımaktadır.

Sürekli iyileştirme uygulaması ve hem yönetim hem de kontrolde ölçümleme yaklaşımı ile projenin kalite açısından ölçülebilir amaçlarına ulaşması ve kalite gereksinimlerini karşılaması sağlanacaktır. Proje kalite gereksinimi AHARP seviyesi olarak ölçülebilir kriterlerle tanımlanmıştır. AHARP kısaltılması 'pratikte erişilebilir mümkün olan en yüksek makul seviye ' anlamına gelmektedir. Proje ile ilgili bütün kuruluşlar tarafından hiçbir istisna olmadan en üst seviyeden en alt seviyeye kadar kalite yaklaşık uygulanacaktır. Yine proje ile ilgili tüm taraflar tarafından kesinlikle uygulanması gereken bir başka kalite gereksinimi bu taraflarca istihdam edilecek müteahhitlerinde kalite yaklaşımını aynı şekilde uygulamalarını sağlamak olacaktır.

Proje timinin ve bu timin planlanıp onaylanmış projenin kalite gereksinimlerinin uygulaması bağımsız denetleyiciler ve / veya BOTAŞ 'ın kurumsal kalite bölümünün incelemelerine tabi olacaktır. Bu denetim ve incelemeler anılan denetim unsurların kendileri tarafından belirlenecek zamanlarda planlanıp uygulanacaktır. Bu denetimlerde projenin her açıdan incelenmesi ve bütün bölüm, sistem ve süreçlerin yönetim süreçlerinde onaylanmış uygulanabilir. Kalite standartlarına uygunluğu denetlenecektir. Kalite denetimlerinde BOTAŞ kurumsal kalite yönetim sistemi ve bu sistemin politikalarına uyumlulukla incelenecektir.

Yukarıda belirtilen denetimlerde belirlenen kalite uyumsuzlukları düzeltici bir eylem planına havale edilerek düzeltildiğinde kapatılacaktır.

14.2 Yöntem

Kalite güvence , kalite kontrol ve kalite iyileştirmeleri projeye iştirak eden her bir tarafından bu tarafın bu sözleşme gereksinimlerine göre yüklendiği işin ne olduğuna bakılmaksızın en üst seviyeden en alt seviyeye kadar uygun kalite prensipleri uygulanarak planlanacaktır. Esas olarak her bir organizasyon aşağıda belirtilen temel gereksinimleri, kendi iş kapsamında ifa edecekleri faaliyetleri etkileyebilecek şekilde uygulamak zorundadırlar.

14.2.1. Kalite Stratejisi Ve Proje Kalite Planlaması

En üst seviyeden itibaren aşağıdaki hususları tanımlayan bir kalite stratejisi geliştirilecektir.

- Yönetim prosedürünün tanımlaması
- Üçüncü tarafların denetimi de dahil olmak üzere denetim felsefesi
- Bağımsız test etme dahil test etme felsefesi
- İç ve dış denetim felsefesi
- Müteahhitlerin kalite kontrolü
- Kalite standartı gereksinimi ve uygulaması
- Kalite iyileştirme felsefesi
- Kalite kayıt felsefesi

Bu stratejinin başarılabilir olarak onaylanmasından sonra " proje kalite planı (PQP/ PKP)" hazırlanacaktır. PKP bu stratejiden en üst seviye çalışma ortamı kalite düzenlemeleri geliştirecektir. PKP, esas olarak projenin kalite politikasını belirleyecek, uygulanacak kalite standartları ile referans edilecek her bir uygulanabilir standart kalite gereksinimi özetle tanımlayacaktır. Bu yapılırken yönetim sürecine sorumluluk ve görevlerde dahil olmak üzere kalite için kurulacak teşkilata atıfta bulunulacak diğer dokümanlar projede uygulanacak olan yönetim süreçlerinin referans listesi ilk iç ve dış denetim takvimleridir.

14.2.2 Yasal Onaylar Planı

Projeyi çeşitli açılardan onaylamaları gereken yasal kuruluşların bu onayları vermek için talep ettikleri hususları belirlemek amacıyla bir plan geliştirilecektir. Anılan kuruşlar tarafından onay verilmesi esas olarak arzulanan kalite seviyesinin başarıldığının gösterilmesine bağlıdır.
Plan aşağıdaki hususları kapsayacaktır.

- Onay veren kuruluşun istediği zaman aralıkları (Proje aşama planın bir parçasıdır)

- Onay veren kuruluşun teslim edilecek ürün veya hizmetler cinsinden talepleri
- Gösterilmesi gereken kalite seviyeleri
- Destekleyici belgeler ve tastik belgeleri
- Onay usulleri
- Proje sorumluluk ve görevleri

14.2.3. Proje Kalite Standardı

Proje kalite standardı ISO 9000 serisi veya belirlenmiş eşdeğerleri arasından strateji seviyesinde seçilecektir. Seçilecek standart bütün proje kuruluşlarının kalite yönetim yapısını ölçümü olacaktır. Ancak bu standarttın projenin iş gereksinim faaliyet kapsamına uygulanması yorum gerektirmekte olup kalite denetimine tabi olacaktır.

14.2.4. Denetleme ve Test Planlama

Gerek tesis , teçhizat veya malzemenin üretiminde gerekse inşaat veya montajda görev alan her türlü organizasyon tarafından denetim ve test planlarının geliştirilmesi zorunlu olacaktır. Aşağıda belirtilen hususları bir araya getirip uzaklaştıracak olan denetim ve test planlarının işler başlamadan önce onaylanmış olması gerekmekte.

- Uygulanacakları sıraya göre bütün süreç adımları
- Her bir süreç adımını kontrol edecek prosedür
- Her bir süreç adımı için kabul kriteri
- Yapılan her bir kalite denetimi veya testi için tutulacak kalite kayıtları
- İlgili bütün tarafların denetim ve şahit gereksinimleri

Denetleme ve test planı için standart format, müteahhit ve satıcılar tarafından gerektiğinde kullanılmak üzere Eşgüdüm ve İletişim planının bir parçası olacaktır.(Yukarıda Ek -9 da örneği görebilirsiniz.)

14.2.5. Kalite Kayıtları

Kalite kayıtları kalite ölçülerinin tolerans içinde başarıldığını ispatlamak için temel olarak kullanılacaktır. Bütün organizasyonların projenin ilk aşamasında kalite kayıtlarının bir listesini sağlamaları gerekecektir. Bu listeyi inceleyecek olan proje kalite yönetimi bütün kritik kalite hususlarının kapsanıp kapsanmadığını belirleyecektir. Kalite kayıtlarının yasalarla veya proje stratejisiyle belirlenen bir zaman sürecinde saklanması gerekecektir.

14.2.6. İç ve Dış Kalite Denetimleri

Her bir organizasyon proje kapsamının kendine düşen bölümünde iç kalite denetimlerinin uygulanmasından sorumlu olacaktır. İç kalite denetim programları bu denetimlerin planlanıp uygulandığnın ve ve bildirildiğinin ispatı amacıyla hazırlanacaktır. Onaylanmış kalite gereksinimlerine uygun olarak iş ve işlem yapılmadığı belirlenen her türlü konuda ' Düzeltici Eylem Talepleri ' çıkartılacaktır.
Buna ek olarak her organizasyondan müteahhit veya satıcılara karşı sorumlu olarak; bir dış denetim programı hazırlanması istenecektir. Bu dış denetimler kritiklik esasına göre planlanacak ve proje kapsamında kendilerine düşen görevlerini sözleşmeden kaynaklanan ve planlanmış kalite gereksinimlerine uygun bir şekilde yapıp yürüttüklerinin ispatı olacaktır. İş veya işlemlerin onaylanmış kalite gereksinimlerine uygun olarak yapılmadığı belirlenen her türlü konuda ' Düzeltici Eylem Talebi ' çıkartılacaktır.

Hazırlanacak denetim programının kapsamında değerlendirilmesi gereken kalite denetim tipleri aşağıda belirtilmiştir.

- **Sözleşme Denetimi:** Müteahhit veya satıcının sözleşme gereksinimlerini tam olarak onaylayarak bunları başarmak için gereken yönetim prosedürlerine sahip olup olmadığının belirlenmesi
- **Uyum Denetimi:** Sözleşme nitelik veya prosedürünün harfi harfine uygulanması suretiyle yapılan bir denetimdir.
- **Kolaylaştıma Denetimi:** Herhangi bir kurum veya kuruluşun proje gereksinimlerini daha iyi anlamasına yardımcı olmaya yönelik bir denetimdir.
- **Süreç Denetimi:** Belirlenmiş gereksinimlerle uyum yeteğinin tespiti için herhangi bir iş sürecindeki faaliyetlerin adım adım incelendiği bir denetimdir.
- **Kalite Denetimi :**Belirlenmiş bir kalite standardına (örneğin ISO 9000) denetim uygulanarak herhangi bir kuruluşun kendi görev alanı kapsamındaki işi yaparken kalite yönetim gereksinimlerini yerine getirme yeteğini belirlemek için yapılan bir denetimdir.

14.2.7. Muayeneler
İnşaat veya imalat çalışmalarının muayeneleri planlanmış denetim kontrol listesine
göre yapılacaktır. Bu kontrol listesi (ÇEK LIST) herbir muayeneyi düzenleyen şartname ve niteliklerin kapsamına göre geliştirilecektir. Bu gibi muayeneler muayene ve test planına uygun olarak yerine getirilecek tolerans gereksinimlerinin dışında olduğu görülen her türlü konu uyumsuzluk bildirim raporuna yazılacak konular arasında yer alacaktır.

14.2.8. Kalite Bildirimi

Bütün kalite ölçümleri bildirilecektir,saymak gerekirse bu bildirimler denetim, iç denetim, dış denetim, test uyumsuzluk ve düzeltici işlem bildirimleridir. Her nekadar bu bildirimlerin her biri tek tek iyileştirme gereksinimlerini belirlersede toplam kalite ölçüm bildirim sistemi daha yüksek bir iyileştirme seviyesi fırsatı yaratmak amacı ile periyodik olarak analiz edilecektir.

14.2.9. Kalite İyileştirme

Kalite ölçüm raporlarının analizinden sonra bir kalite iyileitirme planı yapılacaktır. Bu plan AHARP (Mümkün olan en yüksek makul seviye) prensibine dayandırılacak sadece ve sadece gerçek ve sürdürülebilir kalite iyileştirmelerinin başarılabileceği durumlarda uygulanacaktır.

14.3. Teslim Edilecek Belgeler

Aşağıda belirtilen belgeler kalitenin yönetimi açısından teslim edilmesi gerekenleri göstermektedir.

- Proje kalite stratejisi
- Proje kalite planı
- Proje prosedürleri
- Yasal onayların planı
- Muayene ve test planları
- Muayene kontrol listeleri
- Muayene bildirimleri
- Kalite kayıtlarının listesi
- İç denetim programı
- Dış denetim programı
- Denetim bildirimleri
- Uyumsuzluk bildirimleri
- Düzeltici eylem bildirimleri

14.4. İlgili Yönetim Prosedürleri

Aşağıda uygulanılabilir standart prosedürler projenin kalite gereksinimlerinin gerektirdiği şekilde uyarlamak üzere tanımlanmıştır.

- Proje kalite planlaması
- Proje kalite uygulaması
- İç ve dış kalite denetimleri
- Kalite iyileştirme

- Kalite kontrol planlaması
- Tedarikte muayene
- İnşaat muayene
- Ölçme ve test cihazlarının muayenesi
- Uyumsuzluğun kontrolü
- Düzeltici ve koruyucu eylemler
- Kalite kayıtları

14.5 Anahtar Ara Yüzler

Proje kalitesi iş ve organizasyonların bütünlüğüne uygulanılabilir bir niteliktedir. Bu nedenle bütün ara yüzler kritik öneme sahiptir. Yine de başarılı bir proje kalitesiyle ilişkili ara yüzler aşağıda belirtilmiştir.

- Yetkililer ile kalite yönetimi araşındaki ara yüzler (gereksinim tanıma ve planlama)
- Üçüncü taraflar ile kalite yönetimi arasındaki ara yüz (gereksinim tanımı ve prosedürler)
- Ana müteahhitler ve LLI satıcıları ile yönetimi arasındaki ara yüz (denetim ve muayene gereksinimleri)
- Bağımsız test kuruluşları ile kalite yönetimi arasındaki ra yüz (gereksinim tanımı ve prosedürler)
- Proje kalite yönetimi ile inşaat arasındaki ara yüz (muayene planlama)
- Mühendislik ve tasarım için ile proje kalite yönetimi arasındaki ara yüz. (Mühendislik ve tasarım prosedürlerinin izlenmesi.

15. BAŞARILI İŞLETİME ALMA İÇİN YAPILAN PLANLAMANIN TANIMI

15.1 Giriş

Mühendislik ve tasarımdan başlayarak inşaat ve işletmeye almaya kadar bütün proje faaliyetleri başarılı bir başlangıcı saptamaya yönelik olarak planlanacaktır. Yine de başlangıç aşamasında ortaya çıkabilecek sorunlardan mümkün olduğunca sakınabilmek için belirli inşaat veya inşaat sonrası faaliyetler için özel planlamalar uygulanacaktır.

Başlangıç tarihinin eğer temel değilse bile, aşama planının önemli aşamalarından birisi olabilmesi de bir özellik olarak belirtilebilir.

15.2. Başarılı Bir Başlangıç İçin Ölçümler

15.2.1 Başlangıç Yönetiminin Planlaması

başarılı bir başlangıç için, planlama uygulanacaktır. Bu planlama bir Başlangıç Yönetim Planı şeklini alacak ve bu plan aşağıdaki hususları tanımlayacaktır.

- Erken devreye sokma ve belirli uzman girdileri için gereksinimleri de kapsayacak şekilde teşkilatlanma, sorumluluk ve yetkilerin başlatılması (buna organizasyon planında da değinilecektir.)
- Proje başlatma yetkilileri ve işletme grubu arasındaki iletişimlerin düzenlenmesi.
- Yasal veya düzenleyici kurum ve kuruluşların belirlenmesi ve bunların gerektirdiği hususlar
- Müsaade düzenlemeleri
- Proje başlatma yetkilileri, müteahhitlerin yetkili eş değer personeli arasında ara yüz düzenlemeleri
- Eğitimi de kapsayacak şekilde iç ve dış ara yüz düzenlemeleri
- İç ve dış arayüzlerin düzenlenmesi için rehber plan (eğitim dahil)
- Başlangıç programı (normal şartlarda kritik yol ve aşama programı)
- Proje planlama, mühendislik ve tasarımı, inşaat ve işletmeye alma dahilinde başlatma gereksinimlerin dahil edilmesinin temini için sorumluluklar ve dikkate alınacak diğer hususlar, ve benzeri planlar planlama , inşaat ve işletmeye alma gibi tesislerin Modüler olarak başlatılması veya münferit başlatılması için sıralamayı mümkün kılacaktır.

- Süreç Güvenlik Yönetim Planında, başlangıç gereksinimlerinin dahil edilmesini kesin olarak sağlamak için sorumluluklar ve dikkate alınacak diğer hususlar
- Başlangıç faaliyetleri için güvenlik güvence prosedürleri
- Başlangıç faaliyetleri için emniyet ve iş prosedürlerinin müsaadeleri

15.2.2 Başlangıç İçin Eşgüdüm ve İletişim

Projenin eşgüdüm ve haberleşme planında eğer sözleşme ile bağlanmışsa zorunlu kullanım için, herhangi bir sözleşme ile bağlanmamışsa bilgi için bütün etkilenen organizasyonlara verilen bir müşterek süreç ve gereksinimler bölümü tanımlanacaktır. Bu süreçler aşağıda belirtilen hususları kapsayacaktır.

- Başlangıç planlama gereksinim ve prosedürleri
- Sorumluluk taşıyan personelin belirlenmesi

- Proje ile ara yüz düzenlemeleri
- Eğitimlere iştirak ve tatbikat gereksinimleri

15.2.3 İnşaat ve inşaat sonrası faaliyetler

İnşaat süresi boyunca ve inşaatın bitiminden sonra ortaya çıkması mümkün başlama problemlerini belirleyip düzeltmek için tasarlanacak planlanmış faaliyetler olacaktır. Bu faaliyetler sıralı veya gerekiyorsa Modüler bir başlatmaya müsaade edecek şekilde sıralı olarak programlanacaktır. Bu tür faaliyetler arasında aşağıdakileri saymak mümkündür.

- **Mekanik Tamamlama:** Bütün tesis ve teçhizatlar için, bunların tam, hasarsız, doğru takılmış ve bütün gerekli dokümantasyon tarafından desteklendiğini garanti etmek için Mekanik Tamamlama (MT) uygulanacaktır. MT prosedürü inşaat yönetiminin nezareti altında inşaat timi tarafından onaylanmış kontrol listeleri ve planlamaya göre uygulanacaktır. MT 'nin gereksinimleriyle uyuşmayan herhangi bir malzeme, bir delikli bilgisayar kaydı üzerinde tanımlanacaktır. İnşaat timi tarafından malzemenin proje programında belirtilen kriterlere göre tanımlanacaktır. Kritik seviyesine uygun olarak bu kayıt havale edilecektir.
- **İşletmeye Alma Öncesi:**MT'den sonra yerine getirilecek olan işletmeye alma öncesi işlemler her türlü teçhizatın , işlemlerin veya bir kısım sistemlerin dinamik muayenesini gerektirmektedir. Bu dinamik muayeneleri geçemeyen cihaz , sistem bölümü veya sistemlerin herbiri için MT aşamasından gelen delikli bilgisayar kaydına ilave edilecektir. Bu listedeki cihaz sistem parçası veya sistemler sadece geliştirilip, bu listeden iptal edildiği ve bu durum uygun dokümantasyon ile desteklenmeden önce işletmeye alınması için serbest bırakılmayacaktır.
- **İşletmeye Alma**: Başlangıç planı işletmeye alma programı belirleyecek ve bütün inşaat/ işletmeye alma yönetim gayretleri gereken işletmeye alma işlemlerinin sırayla tamamlanması amacına yönelik olacaktır. İşletmeye alma , cihazları ve sistemleri azami işletim şartlarına göre veya bir güvenlik faktörüyle çarpılmış azami işletim şartlarına göre, mümkün olan ender aralıkla test edecektir. Sadece işletmeye alma testlerini başarıyla tamamlayan sistemler başlatma timine devredilir.

Bütün mekanik tamamlama ve işletmeye alma faaliyetleri onaylanmış planlara uygun olarak, yürütülecektir.

15.3. Teslim Edilecek Belgeler

Aşağıda belirtilen belgeler başarılı bir başlangıç sağlamak için yapılacak planlama açısından teslim edilmesi gerekenleri göstermektedir.

- Başlatma yönetim planı
- Başlama programı / takvimi
- Başlama Eşgüdüm ve İletişim gereksinimleri (Eşgüdüm ve İletişim planı)
- Mekanik tamamlama planı
- İşletmeye alma öncesi planı
- İşletmeye alma planı

15.4. İlgili Yönetim Prosedürleri

İşin kapsamına göre ifade edilmiş olan projenin ihtiyaçları için adapte edilmiş kullanılabilir standart prosedürler aşağıda tanımlanmıştır.

- Mekanik tamamlama, işletmeye alma öncesi, işletmeye alma ve başlama planı
- Başlama timine devretme
- Eşgüdüm ve İletişim
- Proje planlama ve programlama
- İç ve dış ara yüz kontrolleri
- Proje teşkilatlanması ve iş tanımları
- Proje eğitimi
- Mühendislik ve tasarım planlama
- İnşaat planlama
- Sağlık güvenlik ve çevresel planlama
- Mekanik tamamlama
- İşletmeye alma önceşi
- İşletmeye alma
- Doküman kontrol

15.5 Anahtar Ara Yüzler

Başarılı bir başlatmayı güvence altına almakla ilgili anahtar ara yüzler aşağıda tanımlanmıştır.

- Başlatma organizasyonu ile dış yetkililer arasındaki arayüzler (Müsaade ve gereksinimlerin tanımı için)

- Başlatma organizasyonu ile faaliyet timi arasındaki arayüzler (Başlatma felsefesi geliştirmek için)

- Başlatma organizasyonu ile proje planlama ve takvim hazırlama arasındaki ara yüz (Müteahhitlerin gereksinimlerin farkında olmaları ve eşgüdüm personel adayların belirlenmesini sağlamak için)

- Başlatma organizasyonu ile mühendislik ve tasarım arasındaki arayüzler (Başlatma gereksinimlerinin mühendislik ve tasarım planlama ve çıktılarında yansıtılmasını sağlamak için) (Süreç güvenlik yönetim planıda dahil olmak üzere)

- Başlatma organizasyonu ile inşaat yönetimi arasındaki ara yüz (Başlatma gereksinimlerinin inşaat planlama, sıralama, mekanik tamamlama, işletmeye alma öncesi planlama ve faaliyetlerde kapsandığından olabilmek için)

- Başlatma organizasyonu ile işletmeye alma arasındaki arayüz. (Başlatma gereksinimlerinin işletmeye alma planlaması, sıralama ve devretme proseslerine yansıtıldığından emin olmak için)

- Başlatma organizasyonu ile güvenlik yönetimi arasındaki arayüz (Başlatma gereksinimlerini, güvenlik planlarında yansıtıldığından emin olmak ve Başlatma yönetim planının emniyet ve güvenlik personeli için düzenlemelerini kapsamasını sağlamak için)

16. İŞ KAPSAMI YÖNETMEK İÇİN PLANLAMANIN TANIMLANMASI

16.1. Giriş

İşin kapsamı resmen tesbit edilip yapısal iş tasnifi üzerinde anlaşıldıktan sonra faaliyetler çeşitli organizasyonlara parça parça dağıtılacaktır. Görevlendirilen herbir organizasyona atanan iş kapsamlarındaki her türlü değişikliklerin çok sıkı kontrol edilerek herhangi bir değişikliğin etkisinin olumlu olarak muhafaza edecek şekilde yönetilmesini sağlamak gerekecektir. Proje uygulama planının bu bölümünde iş kapsamını kontrol eden yöntemler tanımlanmakta bu yöntemlerle bir fizibilite onay ve yönetim süreci boyunca değişikliklerin nasıl uygulandığı açıklanmaktadır.

Bu bölüm ayrıca değişikliğin izlenilebilirliğiyle de ilgilenmektedir. İsimlerini belirtmek gerekirse değişiklik yapana, sorumluluğa, maliyete ve programdaki etki yapması. takip ederek besleme.

16.2 Yöntem

İşin kapsamındaki her türlü değişiklik kesin ve genel proje yönetim prosedürlerinin uygulanması yoluyla kontrol edilebilir durumda muhafaza edilecektir. Bu prosedürler aşağıda belirtilmiştir.

16.2.1. İş Tanımın Kapsamı

İşin kapsamı onaylanmış yapısal tasnifi yoluyla açıkça tanımlanacaktır. Bununla işin kapsamı dondurulmuştur. İşin dondurulmuş kapsamı tesis edilmiş olan proje yönetim prosedürlerine uygun olarak kontrol edilip yönetilecektir. Yine de dondurulmuş iş kapsamları için önerilen değişiklikler kıyafetli bir yönetim, izleme ve kontrole olanak sağlayan özel prosedürlere konu olacaktır.

16.2.2. Değişiklik Yönetim Prosedürleri

Değişiklik yönetimi bütün proje boyunca değişikliği başlatana bağlı olmaksızın aynı kontrolleri gerektiren, izlenilebirlik ve onay rutinlerin tutarlılığını gerektirecektir. Bu nedenle özet prosedürler ve değişiklik yönetim formları

Eşgüdüm ve İletişim planında kapsayacaktır. Bütün proje organizasyonlarının değişiklikleri bu zorunlu yönteme göre başlatmaları gerekecektir.

16.2.3. Bir Değişiklik İhtimalinin Belirlenmesi

Organizasyonlar Eğilim başlatma bildirimini kullanarak ve bu forma mümkün olduğu kadar fazla bilgi koyma yoluyla değişiklik olasılığı belirleyebileceklerdir. Bu bildirim formu çabucak değişikliğin geçerliliğini belirleyecek olan basit bir usulü takip edecektir. Eğer değişiklik ihtimali geçerli ve proje için olumlu faydalar kapsıyorsa, değişiklik öneren organizasyon resmi değişiklik bildirim prosedürüne davet edilir.

16.2.4. Değişiklik Bildiriminin Yapılması

Geçerli değişiklik uygulamaları proje eğilim bildirimi kullanılarak proje yönetimine aktarılacaktır. Proje eğilim bildirimi maliyet, proje programı, kalite faydalar ve benzerleri olarak proje üzerindeki etkilerini yansıtan, mümkün olan bütün dokümantasyon ve çalışmalarla desteklenecektir. Proje eğilim bildirimi Eşgüdüm ve İletişim planında belirlenen onay usulünü takip edecektir. Onaylanan bildirimler aşağıda belirtilen talimat uyarınca resmi değişiklik bildirimini başlayacaktır.

16.2.5. Değişiklik Bildirimi

Proje yetkilisi tarafından işleme konmak üzere resmi değişiklik bildirimi talimatı verilecektir. Herbir değişiklik bildirimi kendine has numara ile numaralanacak, böylece bu numarayı bu değişiklik hakkında gereken bütün bilginin izlenmesi mümkün olacaktır.

16.2.6. Değişiklik İzleme Ve Bildirimi

Sadece bir tek değişiklik bildirimine verilen özel numaralar ile değişikliğin uygulamaya giriş süreci ve proje üzerindeki etkisinin ölçülüp rapor edilmesi mümkün olacaktır. Bir kayıt defteri tutulacak ve bu defter yardımıyla değişikliğin safhaları Eğilim başlama bildirimi, Proje eğilim bildirimi gibi aşamalarda takip edilecektir.

- **Planlama:** Proje programına olan etkiler proje planında yansıtılacak , değişikliğin kritik yol ilgisi ve mevcut her türlü karşılıklı bağımlılıklar belirtilecektir.

- **Maliyet Kontrol :** Değişiklik bildirim numarasıyla maliyet kontrol veri tabanı güncelleştirecek ve bu değişiklikten kaynaklanan bütün maliyetler ayrı tutulacaktır.
- **Tasarım:** Eğer bir değişiklik tamamlanıp dondurulmuş bir tasarımdan sonra yapılmış ise, bu değişiklikten dolayı revize edilmeleri gereken bütün çizim ve dokümanların değişiklik revizyon numaraları serisine değişiklik bildirim numarası eklenecektir. Değişikliğin çizimlere işlenme maliyeti maliyet kontrol veri tabanına işlenecektir.

Bu şekilde kaydedilip, izleyerek herbir değişikliği bu değişiklikteki gelişmeler ve maliyet olarak raporlamak mümkün olacaktır.

16.2.7. Yetki Ve Sorumluluklar

Bir değişikliğin Eğilim başlangıç bildirimi, Proje eğilim bildirimi ve değişiklik bildirimi süreçlerinin herbiri boyunca verilecek yetki ve sorumluluklar planlanacak ve eşgüdüm haberleşme planına dahil edilecektir. Bu prosedürün proje ile ilgili bütün organizasyonlara dağıtılması ile bütün birimlerin değişikliğin etkilerinden doğan gereksinimlerden haberdar olmaları sağlanacaktır.

16.3. Teslim Edilecek Belgeler

Aşağıda belirtilenler iş kapsamının yönetimi açısından teslim edilecek belgelerdir.

- Yapısal iş tasnif açılımı
- Eğilim başlangıç bildirimi, Proje eğilim bildirimi kayıt defteri
- Değişiklik bildirimi kayıt defteri
- Program değişikliği
- Değişiklikleri maliyetlendirme
- Değişiklik bildirimleri / raporları

16.4. İlgili Yönetim Prosedürleri

İş kapsamının yönetimi olarak projenin ihtiyaçları için uyarlanacak olan mevcut standart prosedürler aşağıdaki gibi belirlenmiştir.

- Proje kontrol planlaması
- Proje planlama ve programlama
- Organizasyon ve iş tanımları
- Proje değişiklik kontrolü
- Eşgüdüm ve İletişim
- Mühendislik ve tasarım değişiklik kontrolü
- Maliyet kontrolü

16.5. Anahtar Arayüzler

İş kapsamının başarılı bir şekilde yönetimi ile ilgili ana arayüzler aşağıdaki gibi belirlenmiştir.

- Tasarım ile maliyet kontrol arasında (tasarım değişiklik belirleme için)
- Tasarım ile planlama kontrol arasındaki arayüz (kritik yol için teslim edilecek dokümanların değişiklik kontrolü için)

17. MALİYET YÖNETİM PLANININ TANIMLANMASI

17.1. Giriş

Proje maliyet kontrolü ve yönetim planlaması projeye iştirak eden veya etkileyen bütün taraflardan kaynaklanan bütçe / maliyet planlama, ölçüm, raporlama ve sorumlulukları her açıdan kapsayacaktır.

Temel olarak maliyet kontrol fonksiyonu şu işlevleri getirmelidir.

- Atanmış yetkilere sunmak ve onaylatmak için maliyet tahminleri hazırlamak
- Maliyet tahminleri onaylandıktan sonra bir referans bütçe/ hazırlamak
- Taahhütler, harcamalar ve referans bütçeye yönelik tahminleri kontrol etmek, kayıt etmek izlemek ve raporlamak.
- Müteahhit alt müteahhit ve satıcı firmaların önerdiği fiyat ve ödeme koşullarını incelemek, yorumlamak ve kontrol etmek
- Müteahhit, alt müteahhit ve satıcı firmaların değişiklik emirlerini kayıt etmek, incelemek, yorumlamak, izlemek ve kontrol etmek
- Müteahhitlere fatura karşılığı yapılacak ödemeleri kontrol edip atanmış yetkilinin onayı için hazırlamak
- Denetlenebilir, muhasebe kayıtlarını idame ettirmek
- Proje yetkilisi vasıtasıyla onaylanan faturaları ödemek

17.2. Proje Maliyet Yönetim Planı

Bu bağlamda proje çalışmalarının başlatılmasıyla birlikte aşağıdaki hususlardan oluşan bir proje maliyet yönetim planı geliştirilecektir.

- Maliyet kontrol faaliyetleri için vazife, sorumluluk ve yetkiler (Bütün etki eden organizasyonlar için)
- Proje bütçe ve maliyet tahminleri
- Maliyet özetleri, maliyet dağılım yapısının tasnif açılım, maliyet tahmini ve maliyet muhasebe kodlarının belirlenmesi (Bakınız: Ek 6)
- Tahmin yöntemleri ve prosedürlerinin detayları
- Yazılım kontrolü ve veri tabanı belirleme
- Maliyetten verimliliğe değerlendirme için süreç

- Maliyet / bütçe tutarlılık tedbirleri.(Bu tedbirler Risk analizin sonuçlarına dayandırılacaktır. Bakınız yukarıda 2 nci bölüm)
- Bütçe / maliyet bildirim yapısı, detaylar ve zaman aralıkları
- Müteahhitlerden maliyet verisi toplama için prosedürler (Eşgüdüm ve haberleşme planının bir parçası olarak)
- Dahili maliyet kontrol prosedürleri

17.3. Teslim Edilecek Belgeler

Aşağıda belirtilenler bütçe ve maliyet kontrol ve yönetimi açısından teslim edilecek belgeleri göstermektedir.

- Proje maliyet yönetim planı
- Maliyet özeti
- Maliyet dağılım yapısı
- Maliyet verisi toplama format ve prosedürleri (Eşgüdüm ve İletişim planının bir parçası olarak)

17.4. İlgili Yönetim Prosedürleri

Bütçe ve maliyet yönetimi olarak projenin ihtiyaçlarına uyarlamak olan mevcut standart prosedürler aşağıda belirlenmiştir.

- Maliyet kontrol
- Proje kontrol , ölçümü ve raporlama
- Eşgüdüm ve İletişim
- Organizasyon ve iş tanımları

17.5. Anahtar Arayüzler

Başarılı bir bütçe ve maliyet yönetimiyle ilişkili anahtar arayüzler aşağıdaki gibi belirlenmiştir.

- Maliyet kontrol ile müşteri arasındaki arayüz (Maliyet verisindeki genel menfaat için)
- Maliyet kontrol ile müteahhitler arasındaki arayüz (Eşgüdümlü veri toplamayı sağlamak için)
- Maliyet kontrol ile proje yönetimi arasındaki arayüz (Ticari risklerin belirlenmesi ve hafifletici tedbirlerin uygulanması veya muhtemel düzenlemelerin yapılması için)

18. PROGRAM YÖNETİM PLANININ TANITIMI

18.1. Giriş

Program yönetimini planlamak projeyi oluşturan iş ve faaliyetlerin uygun sıra içerisinde ve zamanında tamamlanmasını garantileyecek düzeyde yönetimini sağlama gayreti içerinde olacaktır. Program veya başka deyişle zaman planı aynı zamanda gerçek ilerlemenin açık ve doğru bir şekilde tanımlanabilmesini mümkün kılacaktır.

18.2 Proje Programı

18.2.1 Proje Programı Planı

Detaylı herhangi bir programın uygulanmasından önce program yapma işlevi için girdi kriteri olarak tanımlanabilecek bütün stratejileri belirlemeyi amaçlayan bir planın hazırlanmış olması gerekecektir. Bu bağlamda bir proje programı hazırlanacaktır. Bu plan aşağıda belirtilen hususlardan oluşacaktır.

- Proje programlama zamanlama işlevi için vazife , sorumluluk ve yetkiler (Müşteri organizasyonunkileri de kapsayacaktır.)
- Proje programlama stratejisi, güncelleme ve raporlama gereksinimi dahil
- Kritik yol gereksinimim tanımlama
- Program seviye tanımlama (detay seviye)
- Program, ilerleme ve verimlilik verilerini toplama prosedürleri, bu müteahhit ve alt müteahhitler içinde uygulanacaktır.(Proje Eşgüdüm ve İletişim planının bir parçası olarak)
- Yazılım ve veri tabanı tanımlama kontrolü
- Gerçek ilerlemeye karşılık, tahminlerin belirlenmesi için yöntemler
- Dahili program kontrol prosedürleri
- Proje program planı gereksinimlerine dayanarak, esas olarak proje planı geliştirilebilir.

Proje Program Planı talepleri çerçevesinde, detaylı bir plan geliştirilecektir.

Bu aşamada, tarih olarak bilinen ve benzeri olaylar ve deneyimlerden çıkarılan varsayımların birleştirilmesi esasına dayılı olarak öncelikli bir proje programı hazırlandı. Bu program Ek 3 olarak gösterilmiştir.

18.2.3. Proje Programının Yapısı

Ekteki program Microsoft Proje sistemi kullanılarak oluşturulmuştur ve aşağıdaki yapıyı takip eder;

- Düzey 1, Proje. Projenin bir bütün olarak ayrıntılı bir şekilde gözden geçirilmesi
- Düzey 2, İş (anahatları). Projeyi kapsayan iş 5 anahat ile kategorize edilmiştir. Temel Mühendislik, Detay Mühendislik, Satın alma, İnşaat ve Devreye alma/İlk Başlangıç
- Düzey 3, Amaçlar. Proje planını oluşturan tüm hedefler, örn. Boru hattı, Terminaller, İstasyonlar ve SCADA/Telecom.
- Düzey 4, Faaliyetler. Düzey 2'de belirtilen iş alanını oluşturan tüm bireysel faaliyetleri tanımlar.

Gelecekteki bir seçenek, proje programlamasını Düzey 5'e kadar (bu bir dökümantasyon düzeyidir) hazırlamak için bulunacaktır. Bu, Proje Programı'na bağlantısı yapılacak şekilde Excel programında hazırlanabilir.

Proje Planı Kritik Yol methodu için bütün faaliyetleri bu yola bağlanacak şekilde hazırlanabilir. Kritik Yol 'başlangıç' ve ' bitiş' tarihleri arasında sıfır kayma veren en uzun yol olarak tanımlanır. Bu durumda bitiş tarihi, (geçici zaman programında verilen) inşaat bitiş günü, ve buna ilave olarak benzer faaliyetlerin geçmiş deneyimlerini temel alan devreye alma faaliyetlerinin zaman faktörü olan 'Başlangıç' tarihi olacaktır. Kritik Yol programda tamamiyle gri ile belirtilmiş zaman çizgisi ile gösterilmiştir.

18.2.3. Proje Programının İdaresi

Ekteki program geçici anahat durumunu gösterir, ve tamamlanıp üzerinde anlaşıldığında da, 'planlanmış' program olarak etkin bir şekilde muhafaza edilecektir. Bu korunan anahat İşveren'in onayını ve danışmanlığını takiben sadece ekstra durumlar ve koşullar için değiştirilebilir.

Yerinde sağlam bir anahattın devamlılığını sağlamak 'tahmin' programı olarak ayrı bir şekilde düzenlenen ve rapor edilen herhangi bir sapmaya müsaade edecektir.

Herhangi bir bağlantılı faaliyet geciktiğinde, ve gecikme Kritik Yol'u etkileyeceği tahmin edilirse, o zaman bu faaliyet etkin bir şekilde Kritik Yol olur, ve bunu belirlenmiş bitiş gününe bağlıyabilmek için düzeltici faaliyet uygulanır.

Proje programı Proje Programı'nda belirtildiği gibi düzenli olarak yenilir.

18.2.4. İlerleme Ölçümü ve Raporlama

Son onaylanmış proje programı projenin ilerleme ölçümünün temelini oluşturur. (Örneğin aylık fiziksel ilerleme, gerçeğe karşın planlanan vb.) İlerleme parametreleri Temel Mühendislik süresince geliştirilecek ve proje planına ilave edilecektir.

18.2.5. Tahminler

Geçici plan süresince oluşturulacak bazı tahminler vardır. Bu tahminler proje ilerledikçe son detaylar şeklinde geliştirilecektir. Bunlar başlıca;

- Uzun kalem malzemeler. UKM'lerin teslim programı geçmişteki benzer projelerdeki tecrübelere dayanacaktır.
- İnşaat, zaman çizelgesi yine geçmişteki benzer projelerdeki tecrübelere dayanacaktır. Öncelikle bir günde inşaa edilen metre şeklinde.

18.3 Teslim Edilecek Belgeler

Aşağıda belirtilen proje programının yönetilmesi yönünden teslim edilecek belgelerdir.

- Proje program planı
- Proje programı, belirliyici kritik yol, karşılıklı bağımlılıklar, yapısal iş açılımıyla karşılıklı referanslar; planlama, tahmin edilen ve gerçekleşen ilerleme.
- Veri toplama formları (Eşgüdüm ve İletişim planının bir parçası olarak)

18.4. İlgili Yönetim Prosedürleri

Proje programının yönetimi olarak proje ihtiyaçlarına uyarlanması gereken mevcut standart prosedürler aşağıya çıkarılmıştır.

- Proje kontrol planlaması
- Risk yönetim ve analizi
- Proje planlama ve programlama
- Proje kontrol ölçme ve raporlama

- Malzeme alımının planlanması
- İnşaat planlanması
- Mekanik tamamlama, işletmeye alma öncesi, işletmeye alma ve başlatma planlamaları

18.5 Anahtar Arayüzler

Proje Programı, bütün proje iş ve faaliyetlerini, bir verimlilik faktörü veya proje programlama verilerine (müşteri gibi)genel bir yararı olan bütün iç ve dış organizasyonlar ve bölümleri birleştirdiği için eşit kritik önemde uygulanmalıdır.

19. TASARIM YÖNETİM PLANININ TANIMI

19.1. Giriş

Tasarım süreci temel olarak girdi (Tasarım Felsefesi -tasarım esas ve standartları), çıktı (Teslim edilecek belgeler) ve değişimden oluşur. Proje uygulama planının bu bölümü yukarıda sayılan bu üç unsura göre tasarım çalışmalarının planlanmasına prosedürsel kontrolün nasıl uygulanacağını tanımlamaktadır.

19.2. Yöntem

Tespit edilmiş standartlara göre Mühendislik ve Tasarım Prosedürlerinin geliştirilmesi esnasında aşağıda belirtilen yöntem uygulanabilir.

19.2.1. Mühendislik ve Tasarım Felsefesi

Proje çalışmalarına başlamadan önce bir mühendislik ve tasarım felsefesi hazırlanmış olmalıdır. Bu felsefe dokümanında aşağıda belirtilen hususlar göz önüne alınmalıdır.

- İşletim felsefesi
- Bir bütün olarak tasarım felsefesi
- Risk belirleme stratejisi
- Tasarım esasları
- Tasarımın ömrü
- Tasarım standart ve kriterleri
- İş kapsamının tahsisi
- Gereken uzman çalışmaları
- Güvenlik ve çevresel politikaların tasarımında uygulanması
- Proje boyunca tasarım yazılımı açısından uyumluluk
- Tasarım kontrol ve doğrulama için temel gereksinimler

- Uygulanması gereken doğrulama teknikleri
- Tasarım çıktıları için, formatlar, tanım numaralama ve düzeltme protokollerini de kapsayan standartlar
- Arayüz kontrol süreçlerine uygulanacak disiplin
- Karşılaşılabileceği tahmin edilen teknik güçlükleri yenmek için özel süreçler

19.2.2.Mühendislik ve Tasarım Planlama

Felsefe dokümanının kabulünden sonra detayları tanımlanacak olan mühendislik ve tasarım planı hazırlanacaktır. Plan aşağıda verilen hususlardan oluşacaktır.

- Mühendislik ve Tasarım için yetki ve sorumlulukları. Özellikle tasarım çıktıları ve tasarım değişikliklerinin kontrol ve onaylanmasıyla ilgilidir.
- Tasarım Girdi Tanımı. Standartların listesi, her bir disiplin için esaslar
- Tasarım Çıktı Tanımı. Disiplin esasına göre teslim edilecek çizim ve dokümantasyon listesi. Bu liste her dokümanın kontrolü için ihtiyaç duyulan gereksinimlerin ya tekbir bölüm seviyesinde (Disiplin İçi Kontrol-DIC) ve/veya bilgi sağlamak ve bir disiplinin yaptığının diğerinkine zıt düşmesinden sakınmak için kontrol. (İDC) gereksinimlerini de kapsayacak şekilde genişletilebilir.
- Tasarımın Güvenlik ve Çevresel Faktörlere ayırdığı önem cinsinden tasarım çıktısının kontrolü gereksinimleri (Normal olarak disiplinler arası kontrol işlevi kapsamındadır.)
- Her bir çıktı için, yayın durumu (inşaat için malzeme alımı için yayınlandı gibi), bitirme, nihai dokümantasyon ve yetki devri gereksinimleri tanımlanacaktır. Gereksinim yayın durumu inşaat için yayınlandı, tedarik için yayınlandı ve benzeri şekilde belirtilir.
- Standartlaştırma detayları. Seçilen yazılım, çizim formatları, numaralama dizileri ve düzeltme protokolleri gibi.
- Tasarım doğrulama için tasarım incelemeleri, teknik denetlemeler ve Hazop incelemeleri gibi kararlar.

19.2.3. Tasarım girdi doğrulama

Tasarım çalışmaları başlatılmadan önce bütün standartlar, spesifikasyonlar, çizimler ve benzerleri gibi Mühendislik ve Tasarıma esas olan hususlar doğrulamaya tabi tutulacaktır. Bu, disiplin uzmanları tarafından gerçekleştirilecek kontrollü bir incelemenin kullanılmasını gerektirecektir. Bu incelemeden sonra tasarım girdilerinin karmaşıklığının daha iyi anlaşılması yanında karışıklık ve hata olmaması da sağlanacak ve kontrol tamamlanmış olacaktır.

Sonuç olarak her bir disiplin uygulayabileceği tasarım girdisini belirleyecek, hangi tasarım girdilerinin uygulanabilir olmadığını, bir takım kısıtlamalar olduğunu tespit edecektir. Tespit edilen kısıtlamaların listesi tasarım girdileri açıklama dokümanını teşkil edecektir. Bu aynı zamanda Mühendislik yöneticisi tarafından başarılı bir sonuçlandırma için atıfta bulunulacaktır.

19.2.4. Tasarım Çıktı Kontrolü

Bütün tasarım çıktıları Mühendislik ve Tasarım Planında tanımlanan kontrol süreçlerini izleyecektir. Bu kontrol faaliyetleri her bir çizim veya dokümanın kendisinden beklenen amaca uygunluğunu, hata ve ihmallerden ari olduğunu, uygulanabilir bütün disiplin arayüzleri tarafından incelendiğini ve bütün tasarım girdi gereksinimlerini yeterli şekilde yansıttığını garantilemek için uygulanacaktır. Bu bağlamda bütün teslim edilecek dokumanlar aşağıda belirtilenlerin birini veya birkaçının birleşimini takip edecektir.

- Disiplin İçi Kontroller (DİC) İster karmaşık bir tasarım olsun, isterse tek bir disiplinle tasarlanmış olsun bütün tasarımlar disiplin içi kontrole tabi tutulacaktır. Mühendislik ve tasarım planında belirlenen sorumlu disiplin yetkilisi bu kontrolü gerçekleştirecektir. Belirlenen kontrol görevlisi üretimden bağımsız olacaktır.
- Disiplinler Arası Kontrol (IDC): Çoklu disiplin içerikli olan veya diğer disiplinlerle teknik bir arayüzü olan bütün tasarım çıktıları Resmi bir Disiplinler Arası Kontrole (IDC) tabi tutulacaktır.

  Bu, Resmi Kontrollerle yapılacak ve etkileyen tüm disiplinlerin görüşlerinin toplanması yoluyla olacaktır. IDC'un kapsamı (veya etkileyen diğer disiplinler) mühendislik ve tasarım planında belirlenmiş olmalıdır. IDC'un başlatılmasından tasarımı hazırlayan disiplin sorumlu olacaktır. Diğer disiplinlerin görüş ve önerileri önceden belirlenmiş bir zaman aralığı içinde toplanarak bu görüşler doğruluk ve uygulanabilirlik açısından incelenecektir. Tasarımı hazırlayan disiplin diğer disiplinlerden toplanıp doğrulama ve kontrolleri yapılan görüşleri tasarıma sokarak kullanım için yayınlamaktan sorumludur.
- Sağlık, Güvenlik ve Çevre Denetimleri Mühendislik ve Tasarım Planlaması aşamasında bu kontrolün IDC'un bir parçası olarak mı yapılacağı ya da bağımsız bir kontrole mi tabi tutulacağı belirlenecektir. Bu karar dokümanin içeriği göz önünde tutularak verilecektir. Her iki halde de tasarım çıktısı sağlık, güvenlik ve çevresel planda tanımlanan projenin sağlık, güvenlik ve çevresel politikasıyla uyum açısından geçerli standartlarla karşılaştırılacaktır. Tasarım dokümanını hazırlayan disiplin orijinal doküman kullanım için yayınlanmadan önce tespit edilecek geçerli görüşleri tasarım dokümanına katmaktan sorumludur.

19.2.5 Tasarım çıktı doğrulanması

Tasarım Çıktısı Mühendislik ve Tasarım Planında belirtilen zaman aralıkları içinde doğrulama kontrollerine tabi tutulacaktır. İçeriği Mühendislik ve Tasarım Planında da belirlenecek olan bu tür kontroller aşağıdakilerin bir veya birkaçının birleşiminden oluşacaktır.

- Tasarım İncelemeleri: İncelemenin kapsamındaki disiplinlere mensup yeterli ve bağımsız çalışan mühendisler bir tasarım incelemesi uygulayacaktır. İnceleme kontrol edilen şartlar altında yapılacak ve tasarım çıktısının proje işletim felsefe dokümanında tanımlanan ana işletim parametrelerini başarabilecek şekilde geçerliliğini ispatlamaya çalışacaktır.
- Teknik Teftiş Murakabe: Tasarım incelemelerine benzer yöntemle bir teknik denetim uygulanacaktır. Ancak teknik çalışmada amaçlar tasarım çıktılarının sistematik olarak incelenerek, bu çıktıların tasarım girdilerinin uygulanabilir gereksinimlerine uygun olup olmadıklarının ispat edilmesidir.

Her iki durumda da gereken düzeltici işlem ve eylemleri belirleyecek olan bir rapor üretilecektir. Tasarım incelemeleri ve teknik murakabe tasarım çıktılarından sadece bazı örneklerin muayene edilmesine rağmen düzeltici işlem ve eylemler aynı şekilde dar kapsamlı olarak anlaşılmamalı, daha genel kapsamlı olarak uygulanabilmelidir.

Mühendislik yöneticisi aynı problemlerin tekrar ortaya çıkması gibi bir durumdan sakınmak için bütün düzeltici iş ve eylemlere gereken işlemlerin tam olarak ve kabul edilebilir bir zaman aralığı içinde yapılmasından sorumlu olacaktır. Tasarım inceleme veya teknik murakabe timi lideri de düzeltici faaliyetlerin kendisini tatmin edecek şekilde yapıldığını takip edecek ve bunu sağladıktan sonra kaydını kapatacaktır.

19.2.6. Tasarımın tutulması ve dağıtım/yayın kontrol

Tasarım ihtiyaçları proje aşamalarını başarmak için ilerledikçe herhangi bir çizim veya dokümanın eksik veya tartışmalı bilgilerle yayımlanması durumu ortaya çıkabilecektir. Bu gibi durumlar Tasarım "Tutma" ve " dağıtım/yayın" yönetiminin uygulanmasıyla kontrol edilir. Anılan yönetim aynı zamanda tutma ve yayın kayıt defterlerinin kullanılmasıyla da ilgilenmektedir. Bu kayıt defterleri Eşgüdüm ve İletişim planında normal proje toplantı programının bir parçası olarak verilen çözüm toplantılarına temel teşkil eder.

19.2.7. Tasarım Değişikliği

Tasarım değişiklikleri bir iç yada dış kaynaktan başlatılabilir. Her iki durumda da bu tür değişikliklere aynı oranda kontrol uygulanacaktır.

Mamafih, uygulanacak kontrol seviyesi etkilenen tasarım dökümanlarının hangi aşamada olduğuna bağlıdır. Birinci aşama tasarım geliştirme süresinde ve " Tasarımı Dondurma"ya kadardır (Bu tasarım dokümanının "Satın alma için yayımlanmıştır" veya "İnşaat için yayımlanmıştır" gibi amaçlanan kullanımına uygun olarak yayımlanması). Tasarımın ilgili birimlere dağıtılmasından imalat veya inşaatın tamamlanmasına kadar olan süre ise İkinci aşamadır. Bu aşamaların herbiri için değişiklik kontrol prosedürleri farklı olup aşağıda kabaca tanımlanmışlardır.

- Kullanım aşaması için yayımlanmak üzere tasarım geliştirme: Tasarım gelişmekte ve bu nedenle bazen sık sık değişmektedir. Yine de eğer herhangi bir iç veya dış kaynak tasarım girdi gereksinimlerine ters düşen bir değişiklik ihtiyacını tanımlarsa; bu tasarım bir sapma isteminin kullanımı yoluyla resmen kontrol edilecektir. Tasarım sapma istemi istenen değişikliğin tüm detaylarını ve bunların gerekçelerini belirleyecektir. İstemin geçerliliği için uygun bir karar verebilmek için gereken bütün bilgileri içermelidir. Proje Eşgüdüm ve İletişim planında sapma istemi formu ile bu formlarla nasıl işlem yapılacağını gösterir bir standart proje prosedürü yetki ve sorumlulukları da kapsayacak şekilde yer alacaktır. Böyle olması durumunda projeye iştirak eden bütün taraflar aynı süreci uygulayacaklardır. Tasarım geliştirme aşamasında sadece yetkili sapma istemleri değişikliklerini başlatacaktır.
- Tasarımın İnşaat Aşamasında kullanılmak üzere yayımlanmasından sonra: Kullanım için yayımlanan bir tasarım satın alma veya imalatla ilgili sözleşme koşullarıyla ilgili sözleşmenin bağlanmış olması nedeniyle gerçekte "Dondurulmuş"tur. Daha sonraki değişiklikler normal olarak inşa edilebilirlik veya standart imalat gereksinimlerinin tasarıma aktarılabilmesine yarar. Tasarımın dondurulmasından sonra yukarıda 16.2. paragrafta tanımlanan Eğilim belirleme bildirimi, Proje eğilim bildirimi, Değişiklik emri usulü tasarımı etkileyen değişiklikler için kullanılacak tek yol olacaktır. Eğilim belirleme bildirimi, Proje eğilim bildirimi ve Değişiklik emri usulü Eşgüdüm ve İletişim Planında yer alacak ve projeye iştirak eden tüm organizasyonlar tarafından kullanılacaktır. Değişiklik emri konusunda yetki verilmesiyle birlikte bu konuda çalışmaların başlaması talimatı verilecektir. Bütün tasarım dokümanlarında değişiklik emir numarasına atıf yapılmasıyla maliyet ve ilerlemenin izlenebilmesi mümkün olacaktır.

19.2.8 Mühendislik ve tasarım takip çalışmaları

Diğer proje işlevlerinin desteği için mühendislik ve tasarım ekipleri tarafından yürütülen faaliyetler mühendislik ve tasarım takip çalışmaları olarak adlandırılmakta olup bu faaliyetler aynı zamanda kontrol edilen prosedürlere tabi tutulmaktadır. Bu alana giren faaliyetler aşağıda belirtilmiştir.

- Tedarik Desteği: Mühendislik ve tasarım personeli satıcılar tarafından sunulan dokümantasyonun incelenerek görüş bildirilmesi ile de uğraşacaktır. Keza bazen malzeme ve donanımın muayene ve teftişi konuları ile de ilgilenecektir. Bu tür işlerin kontrolünde uygulanacak temel prosedürler aşağıda paragraf 20.2'de tanımlanmıştır.
- İnşaat Desteği: İnşaat alanları ile ilgili bilgi alma, teknik konularda bilgi alma, sapma istemi ve benzeri durumlar için mühendislik ve tasarım ile inşaat arasında bir arayüz olacaktır. Bu tür işlerin kontrolünde uygulanacak temel prosedürler aşağıda paragraf 21.2'de tanımlanmıştır.
- İnşaat ve Nihai Dokümantasyon Desteği: İnşaat müteahhitleri ve satıcılar kendi dokümantasyonlarını inşaat formunda sunduklarından bu dokümanların geçerlilik ve doğruluğunun kontrol edilmesi için mühendislik desteği istenecektir. Proje için inşaat ve nihai dokümantasyona yönelik uygulanacak prosedürler mevcut standart prosedürler esas alınarak hazırlanacaktır.
- Mekanik Tamamlama, İşletmeye Alma Öncesi ve İşletmeye Alma Desteği: Mühendislik ve tasarım ile bu işlevler arasında işletmeye alma süresince teknik yardım sağlama, mekanik tamamlamanın kontrolüne aktif olarak katılma ve işletmeye alma öncesi test ve kontrollerin izlenmesi gibi faaliyetler için sağlam bir arayüz geliştirilecektir. Bu faaliyetler için geliştirilecek olan proje prosedürleri mevcut standartlara dayandırılacaktır.

19.3 Teslim Edilecek Belgeler

Tasarım işinin yönetimi ile ilgili olarak teslim edilecek belgeler şunlardır;

- Mühendislik ve tasarım felsefesi
- Mühendislik ve tasarım planı
- Teslim edilecek doküman kayıt defteri
- Tasarım girdi raporu
- Tasarım çıktı belgeleri
- Tasarım çıktı doğrulama raporları
- Tasarım değişiklik kayıt defteri
- Sapma istemi kayıt defteri

19.4 İlgili Yönetim Prosedürleri

Mevcut standart prosedürlerden tasarım işlerinin yönetilmesi konusunda proje ihtiyaçları için uyarlanacak olanlar aşağıda belirtilmiştir.

- Mühendislik ve Tasarım Planlaması
- Mühendislik ve Tasarım girdi kontrolü
- Mühendislik ve Tasarım çıktı
- Mühendislik ve Tasarım denetleme
- Tasarım İncelemeleri
- Teknik denetim ve teftişler
- Mühendislik ve tasarım değişiklik kontrolü
- Sapma istemleri
- Teknik bilgi alma ihtiyaçları
- Eşgüdüm ve İletişim
- Doküman kontrol
- Mekanik tamamlama
- İşletmeye alma öncesi işlemler
- İşletmeye alma

19.5 Anahtar Arayüzler

Tasarım işlerinin başarılı yönetimiyle ilgili olarak belirlenen anahtar arayüzler aşağıda belirtilmiştir.

- Mühendislik ile tasarım arasındaki arayüz (iş akışı)
- Mühendislik ve tasarım ile Proje Planlama arasındaki arayüz (Teslim edilecek belgeler, kritik yol ve 5 seviyeli plan)
- Mühendislik ve Tedarik arasındaki arayüz (Tedarik için hazırlanacak teslim edilecek dokümanlar, teknik şartnameler)
- Mühendislik ve Tasarım ile inşaat arasındaki arayüz (Takip- İzleme konularındaki mühendislik desteği)
- Mühendislik ile işletmeye alma arasındaki arayüz (işletmeye alma prosedürleri)
- Mühendislik ve tasarım ile Güvenlik ve Çevre arasındaki arayüz (Güvenlik ve çevre gereksinimleri)

20. MALZEME YÖNETİM PLANININ TANIMLANMASI

20.1 Giriş

Malzemelerin yönetimi tüm malzeme, tesis ve donanımın proje programı, bütçelenen gider ve belirlenen kaliteye uygun olarak tesisin şartnamesinin hazırlanması, tedarik, imalat, nakliye, taşıma, işleme ve denetlemenin sağlanmasını temin edecektir.

Bu amaçla malzeme tanımı ve satın almadan teslim ve montaja kadar malzeme yönetiminin tüm yönlerinin denetlenmesi amacıyla geliştirilecektir.

20.2 Yöntem

Planlama ve malzeme denetimi süreçleri aşağıdaki şekilde tatbik uygulanacaktır.

20.2.1 Tedarik Planlaması

Proje başlangıcı sırasında tedarik, işleme taşıma, nakliye, teslimat, depolama ve şantiye malzeme kontrolünün tüm yönlerini kapsayan bir Tedarik& Malzeme Denetim Planı hazırlanacaktır. Aşağıdaki konular dahil olacaktır;

- Tedarik felsefesi- uzun dönemli ve normal
- Tedarik programı
- Tedarik ve malzeme kontrol sorumlulukları ve yetkileri
- Tedarik ve malzeme kontrol veri tabanı gerekleri
- Tedarik ve malzeme durum raporlama düzenlemeleri
- Teslimat stratejisi
- Denetleme stratejisi
- Onaylanan, veya atanan tedarikçi listeleri
- Miktarlar
- Sözleşme formları
- Ticari gerekler ve standartlar
- Eşgüdüm ve İletişim gerekleri
- Tedarikçi Dokümantasyon ve Veri Gerekleri
- Teklif Formu
- Bütçe giderleri
- Teklif değerlendirilmesi
- Taşıma felsefesi
- Ruhsat gerekleri
- Güvenlik düzenlemeleri dahil depolama tesisleri
- Şantiyeler için malzeme denetim felsefesi
- Atık ve fazla malzemenin tahliyesine ilişkin strateji

20.2.2 Malzeme Talebi

Malzeme, Tedarik ve Malzeme Kontrol Planı ile tedarik programına uygun olarak talep edilecektir. Tedarik Müdürü malzeme taleplerinin hazırlanması

istemini başlatacak ve toplanması, incelenmesi ve yayım için onaylanmasının Koordinasyonundan sorumlu olacaktır. Malzeme talepleri aşağıdaki zorunlu faktörleri içerecektir;

- Kalem(ler) ve miktar tarifi
- Proje bağlantı bilgisi
- Varsa veri sayfaları dahil malzemeyle ilgili teknik şartnameler
- Kalite Güvence gerekleri ve uygulanacak kalite standardı
- İmalat öncesi onaya sunulacak Dokümantasyon ve Veri gerekleri
- Teslimatla birlikte sunulacak Dokümantasyon ve Veri gerekleri
- Teslimat sonrası sunulacak Dokümantasyon ve Veri gerekleri
- Kalite belgeleme gerekleri (varsa üçüncü taraf gerekleri dahil)
- Raporlama, değişiklik talepleri, imtiyat talepleri, değişiklik işlemi vs. gibi Koordinasyon ve İletişim Planı dahilinde verilen standart işlemler.

Tüm talepler nihai teklif sahipleri listesinde belirtilen görevlendirilen teklif sahiplerine yayımlanmadan önce tedarik prosedürü ve Tedarik ve Malzeme Denetim Planında tarif edilen kontrol ve onay işlemine tabi olacaktır.

20.2.3 Teklif Değerlendirme

Alınan tüm teklif talepleri kaydedilecek ve Tedarik ve Malzeme Denetim Planı gereklerine dayalı olarak Tedarik Müdürü tarafından hazırlanacak teklif inceleme işlemine tabi olacaktır. Tedarik Müdürü bir teknik, ticari ve kalite unsurundan oluşacak teklif incelemesinden sorumlu olacaktır. Tedarik Müdürü varsa incelemeyle ilgili bir soru veya konunun teklif sahibine açıklanmasını sağlayacaktır. İncelemenin tamamlanmasından sonra Tedarik Müdürü yetkili makamın nihai seçimi onaylamasını sağlayacaktır. Yetkili Makamlar Tedarik ve Malzeme Denetim Planında belirtilecektir.

20.2.4 Satın Alma Emirleri

Satın alma emri Tedarik müdürü tarafından hazırlanacak ve Tedarik ve Malzeme Denetim Planında istenen kontrol ve onaya tabi olacaktır. Herbir satın alma emri aşağıdaki öğelerden oluşacaktır;

- Malzeme tarifi ve nihai miktarlar
- Birim ve toplam maliyetler
- Tüm indirimler veya toplam fiyatı etkileyen diğer faktörler
- Teslimat tarih(leri) ve detayları
- İhale ve satın alma arasında değiştirilmiş tüm teknik, kalite, ticari veya dokümantasyon ve veri gerekleri

Satın alma emirleri yalnızca Tedarik ve Malzeme Denetim Planında belirtilen yetkili makam bunları onayladıktan sonra yayımlanacaktır.

20.2.5 Tedarik Kalite Kontrolü

Satın alma emrinde belirtilmişse, tedarikçi imalat başlangıcından önce onay için projeye ilişkin bir denetim ve test planı hazırlayacaktır. Denetim ve test planlarıyla ilgili bir proje standart formatı kendi standart planı aynı düzeyde bilgiyi içermesi açısından kullanımı için Koordinasyon ve İletişim Planı dahilinde ihale paketi veya satın alma emri içerisinde tedarikçiye verilecektir (bunun için Ek 9'a bakınız).

İmalat denetim ve test planı aşağıdaki bilgileri içerecektir;

- İmalat gerçekleştirme sırasında tüm süreç aşamaları
- Herbir süreç aşamasını denetleme prosedürü. Bazıları proje tarafından inceleme ve onay gerektiren tedarikçi prosedürleri.
- Herbir süreç aşaması için kabul kriterleri. Genelde satın alma emrinde belirtilecektir.
- Gerçekleştirilen herbir denetim ve test için kalite kayıtları.
- Tüm ilgili tarafların denetleme/ müşahede gerekleri.
  Tedarikçi/ Proje/ Müşteri/ Üçüncü taraf

Bu yolla proje üretim döngüsünün tüm detaylarının önceden bilecek ve ilgili teşkilatlar tarafından hangi faaliyetlerin müşahede edileceğini veya denetleneceğini, ve tekrarlanan faaliyetler açısından; denetim ve müşahede gerekleri yüzdesini (%) belirleyebilecektir. Ayrıca kalite kayıt konusu projenin belirlenen gereklerin yerine getirilip getirilmediğini belirlemesine imkan sağlayacaktır.

Proje ayrıca Tedarik ve Malzeme Kontrol Planı felsefesine bağlı olarak yayım kontrolü, veya şantiyede tesellüm kontrolünü gerçekleştirecektir. Yayım kontrolü gerçekleştirilmişse görevlendirilen proje makamı bunu resmi olarak yayımlayacaktır. Ayrıca, şantiyede tesellümde kontrol nakliye hasarı, fazlalık ve eksiklikle sınırlı olacaktır.

20.2.6 Kontrol

Tedarik ve Malzeme Denetim Planı gereklerine dayalı olarak Tedarik Müdürü proje planı kritik çizelgesi için önem taşıyan malzemenin zamanında teslim edilmesini sağlamak üzere bir kontrol planı hazırlayacaktır. Bu plan önemli donanım sağlayan yeni bir tedarikçiye bir satın alma emri verildiğinde genişletilecektir.

Kontrol planı imalat başlangıcından önce istenecek denetim ve test planı ve üretim planı içinde tedarikçiden alınan verileri gerektirir. Kontrol planı aşağıdakileri belirleyecektir;

- Tedarikçi bilgileri
- Kontrol edilecek malzeme
- Kontrol ziyaretlerinin planlandığı imalat aşama(ları)
- Tahmini tarihler (tedarikçinin imalat planından)
- Görevlendirilen kontrolör

Kontrolör planlanan imalat planlarının korunduğu ve ilgili dokümantasyonun hazırlanmakta olduğunu kontrol edecektir. Tüm sorun veya problemler çözüm için projeye rapor edilecektir. Teftiş ve denetim ziyaretlerinin karşılıklı fayda için aynı zamanda gerçekleştirilmesi için çaba gösterilecektir.

20.2.7 Malzeme Kabulü

Tedarik ve Malzeme Denetim Planı malzeme kabul kontrollerine ilişkin felsefeyi belirleyecektir. İmalatçının tesislerinde resmi bir kabul denetimi yürütülüyorsa bu durumda şantiyede kabul nakliye hasarı ve fazlalık ve eksiklik olup olmadığı konusuyla sınırlı olacaktır. Planlanan alıcılara bir fazlalık, eksiklik, hasar (OSD) raporu hazırlanıp iletilecektir. Hasar gören malzeme karara kadar OSD referansı eklenmiş olarak ayrılacaktır. Malzeme ile birlikte teslim edilmesi gerekli dokümanların OSD kontrolüne dahil edilmesini belirtmek önemlidir.

Resmi kabul denetimi değilse bu durumda malzeme depolara alınmadan önce bir kabul denetimi yapılacaktır. Denetlenen malzeme (dokümantasyon dahil) kabul edilebilir durumdaysa bu durumda depolama alanına alınabilir ve resmi olarak malzeme denetim veri tabanına işlenebilir. Kabul edilmediyse tüm uyumsuzluk alanlarını içeren bir uyumsuzluk raporu hazırlanacak ve çözüm için tüm ilgili taraflara iletilecektir. Malzeme (küçük uyumsuzluk durumunda) ekli bir NCR referansı ile depolara kabul edilebilir veya (büyük uyumsuzluk durumunda) çözüme kadar bir karantina alanına ayrılabilir. Depolara açık bir NCR ile birlikte kabul edilen malzeme ancak olumlu giderme koşuları durumunda montaj için teslim edilebilir.

20.2.8 Malzeme Kontrolü

Malzeme denetim yazılım biçimi Tedarik ve Malzeme Denetim Planının bir parçası olarak seçilecektir. Depolara kabul edilen tüm malzeme veri tabanına dahil edilecektir.

Tedarik ve Malzeme Denetim Planının malzeme denetim bölümü aşağıdaki hususları içerecektir.

- İşleme ve Depolama. Satın alma emrinin bir kısmı olarak tedarikçiden teslimat öncesi işleme ve depolama işlemlerini açıklaması istenecektir. Bu işlemler kabul edildikten sonra işlenen donanımı, depolama gerekleri, ayırma, havalandırma, koruma ve tüketim malzemeleri açısından depo alanının hazırlanması için depolar müdürüne iletilecektir. Bu bilgilere kabul için hazırlık için malzeme denetim veri tabanında yer verilecektir.
- Depolama Kontrolü. Malzeme kontrol veri tabanı malzeme depolama gereklerine ilişkin tüm bilgileri içerecektir. Depolar müdürü bunların takip edilip kayıtlarının tutulmasını sağlayacaktır. Malzeme tarifi, paletleme gibi depolama gerekleri, yağlama, gresleme ve kaplama gibi koruma, vanalar, motorların mekanik koruması, sıcaklık ve nem sınırları, kontrollerin sıklığı ve hassas donanımın zarar görmemesi için güvenlik gibi konular özel önem taşır.
- Kullanıma Arz Kontrolü. Tedarik ve malzeme Denetim Planı malzemenin montaj için arzına ilişkin yetkilileri belirleyecektir. Bu kullanıma arz işlemi için bir prosedür hazırlanacaktır.
- Malzeme Durumu. Malzemenin durumu tedarik veri tabanı ve malzeme denetim veri tabanı yoluyla her zaman bilinecektir. Proje için raporlama gerekleri Tedarik ve Malzeme Denetim Planında belirtilecektir, yalnız tahmini teslimat tarihleri, gerçek teslimat tarihleri, imalatçıların seri numarası, proje etiket numarası, tedarik dengesi, depolama durumu, kullanıma arz durumu, serbest arz edilen malzeme, uyumsuzluklar, değişiklik talepleri gibi değerlendirmesi gereken önemli gerekler olacaktır.

20.2.9 Fazla ve Atık Malzeme

Tedarik ve Malzeme Denetim Planı fazla stokun kullanımı, ve atık gerekleri için stratejiyi belirleyecektir. Bu atık malzemenin neden oluştuğu, planlanan tahliye yöntemleri, yedek parça felsefesi, bakım rutinlerinin bir tarifini içerecektir.

20.3 Teslim Edilecek Belgeler

Tedarik ve malzeme yönetimine ilişkin olarak teslim edilecek belgeler şunlardır;

- Tedarik ve Malzeme Kontrol Planı
- İmalat Denetimi ve Test Planları

- Tedarik Veri Tabanı
- Malzeme Kontrol Veri Tabanı
- Uyumsuzluk Kayıtları
- Değişiklik talep kayıtları
- Kontrol planı
- Tedarik denetim planı

20.4 İlgili Yönetim Prosedürleri

Proje gereklerine tedarik ve malzeme kontrolünü yönetmek üzere tatbik edilecek geçerli standart süreçler aşağıda tarif edilmiştir;

- Tedarik Planlaması
- Talep
- Malzeme Talebi
- Satın Alma Emrinin Verilmesi
- Teklif İncelemesi
- Malzeme Denetimi
- Taşıma, Depolama, Ambalaj ve Teslimat
- Uyumsuzluk Denetimi
- Düzeltici ve Önleyici Önlem
- Teftiş
- Tedarik sırasında denetim
- Değişiklik Talepleri
- Doküman Kontrolü
- Eşgüdüm ve İletişim

20.5 Anahtar Arayüzler

Tedarik ve malzeme kontrolünün başarılı yönetimine ilişkin anahtar arayüzler aşağıda tarif edilmiştir;

- Tedarikten Mühendisliğe (teknik malzeme talepleri)
- Tedarikten Kalite Yönetimine (kalite gerekleri ve denetim)
- Tedarikten Proje Planlamaya (kritik yol)
- Malzeme Denetiminden Tedarike (durum raporlama)
- Malzeme Denetiminden İnşaat Yönetimine (malzeme varlığı)

21. İNŞAAT YÖNETİM PLANININ TANIMLANMASI

21.1 Giriş

İnşaat yönetimi gecerli sartnamelere uygun olarak tüm inşaat teşkilatlarının görevlerini yerine getirmeleri, işin çizelge ve bütçe giderlerine uygun olarak gerçekleştirilmesi ve inşaat personelinin iyi koşullarda bulunmalarını sağlayacak şekilde gerçekleştirilecektir.

Bu amaçla inşaat yönetiminin tüm yönlerini denetlemek üzere birtakım proje süreçleri geliştirilecektir.

21.2 Yöntem

İnşaat yönetim planlama ve prosedürlerinin yerleşik standartlara göre geliştirilmesi sırasında aşağıdaki hususlar uygulanacaktır;

21.2.1 İnşaat Yönetim Planı

Proje başlangıcı sırasında bir İnşaat Yönetim Planı geliştirilecektir. Bu plan aşağıdaki hususları kapsayacaktır;

- İnşaat yönetim stratejisi
- Sorumluluklar ve yetkiler
- İnşaat sözleşme felsefesi
- İthal edilen vasıflı işgücüne karşılık yerel işgücü stratejisi
- Mobilizasyon planlaması
- Şantiye bürolarının yerleşim ve düzenleme planı (bürolar, atölyeler, işyerleri, depolar, personel tesisleri, güvenlik düzenlemeleri)
- Tesis, makine ve taşıma gerekleri
- Şantiye bilgilendirme sistemi
- İnşaat raporlama gerekleri
- Malzeme ihtiyaçları müteahhitlere bedelsiz verilecekler dahil
- İnşaat güvenlik ve çevre planı
- Proje ve müteahhitler için kalite kontrol felsefesi
- Modülerleştirme veya ön montaj gibi özel inşaat/ tasarım yöntemleri

21.2.2 Koordinasyon ve İletişim

İnşaat için bir özel Eşgüdüm ve İletişim Planı oluşturulacaktır. Bu presedür inşaat kontrol ve raporlama gereklerinin tüm temel yönlerini, müteahhitler ve

inşaat yönetimi, ve inşaat yönetimi ve proje yönetim bürosu arasındaki iletişim süreçleriyle birlikte tarif edecektir. Bu işlem aşağıdakileri içerecektir;

- Tüm taraflar için temasa geçilecek personel ve iletişim bilgileri
- Yazışma ve iletişim bilgileri
- Tek tek iş kapsamları
- Yazılım gibi standartlaştırılmış gerekler
- İnşaat günlük gerekleri
- Değişiklik denetimi, şantiye incelemeleri, sapma istemleri, raporlama, denetim ve test planlaması, olay ve kaza raporlaması gibi temel prosedürler
- Sorumluluk ve mesuliyetler

21.2.3 İnşaat Yönetimi

İnşaat yönetim ekibinin her bir üyesi inşaat günlüğüne her gün tüm inşaat yönetim faaliyetlerini kaydedecektir. İnşaat günlük formatı şantiye bilgisayar ağına dahil edilmek üzere Koordinasyon ve İleşitim prosedürüne dahil edilecektir.

İnşaat günlüğü kısa olacak ve aşağıdakilere benzer günlük önemli bilgilerle sınırlı olacaktır;

- Gözlemlenen önemli olaylar
- İlerleme Bildirimleri (gerçekleşen ilerleme resmi raporlamada açıklanacaktır)
- Gözlemlenen testler
- Ulaşılan ana aşamalar
- Endişe duyulan alanlar
- Oluşan uyumsuzluklarla ilgili detaylar
- Hava koşulları
- Karşılaşılan sorunlar

İnşaat günlüğü bir resmi doküman değildir fakat her zaman inşaat müdürünün incelemesine açık olacaktır. Günlük müteahhitlerle oluşan ihtilaf konularında önemli bir araç olacaktır.

21.2.4 İnşaat Şantiyesi Doküman Kontrolü

Merkez Doküman Kontrol Bürosunun uydular olarak şantiyelerde birer doküman kontrol merkezi oluşturulacaktır. Bu yolla ana doküman kontrol

işlemleri şantiyelerde tatbik olunacak fakat şantiyeler yerel dağıtım, depolama, geri kontrol, dosyalama, güvenlik, hali hazır ve son belgelemeyi denetlemek üzere yerel yönetim prosedürleri oluşturacaktır. Proje Kontrol Müdürü yerel işlemlerin merkezi işlemlere uygun olmasını temin edecektir.

"İnşaat İçin Yayımlanan" çizimler ve dokümanlar merkezi, DCC veri tabanından denetlenecek ve güncelleştirilecektir.

21.2.5 İnşaat Kalite Kontrol

İnşaat kalite kontrol İnşaat Yönetimi ve Kalite Yönetimi arasında Proje Kalite Planı ve İnşaat Yönetim Planında tarif edildiği üzere optimum bir denge korunarak gerçekleştirilecektir.

Günlük denetimler sırasında inşaat yönetim personelinden herbiri geçerli şartnamelere uygun olmayan iş alanları hakkında bir Uyumsuzluk Raporu hazırlayabilir. Fakat ilerleme programı da önemli olduğundan bu raporların yayınlanması bir kural dahilinde olmalıdır. İnşaat süpervizörünün görüşüne göre bir iş alanı uyumsuz ise ve geçerli standartlara göre çabukça düzeltilebilir durumda ise süpervizör bir Uyumsuzluk Raporu (NCR) yayınlamaz, olayı inşaat günlüğünde belirtmesi yeterlidir. Fakat uyumsuz iş; uyumsuzluğun giderilmesi için insanlar veya makinelerin seferber edilmesini gerektirirse bunun uygun şekilde giderilmesini izlemek üzere bir NCR muhakkak hazırlanacaktır. Şantiye denetimi tarafından hazırlanan NCR'lar İnşaat Yönetim Planı mucibince hazırlanıp dağıtılacaktır.

Resmi kalite kontrolü açısından inşaat müteahhitleri dahil inşaat teşkilatları İnşaat Denetim ve Test Planları hazırlayacaktır. İnşaat ve test planları için bir proje standart formatı kullanımları için İnşaat Koordinasyon iletişim Planına uygun olarak iş kapsamlarının başlangıcından önce kendi standart planları aynı bilgi kapsamını içermesi açısından inşaat teşkilatlarına dağıtılacaktır (bunun için Ek 9'a bakınız).

İnşaat denetim ve test planları herbir inşaat süreci için (kazım, alt ve üst katman, bağlama, özel noktalar, ultrason testleri, boru hattı tesisatı, vs.) hazırlanacaktır ve aşağıdaki bilgileri içerecektir;

- Gerçekleştirmedeki inşaat sırasına uygun olarak tüm süreç aşamaları
- Herbir süreç aşamasını denetleyen prosedür. Bir müteahhit içinse kendi prosedürleri, ki bunun bir kısmı proje tarafından denetim ve onaya tabi olacaktır.

- Herbir işlem aşaması için kabul kriterleri. Genellikle inşaat şartnameleri veya standartlarda belirtilmiştir.
- Gerçekleştirilen herbir denetim ve test için kalite kayıtları
- Tüm ilgili taraflar için denetim/ müşahede gerekleri.
  Tedarikçi/ Proje/ Müşteri/ Üçüncü taraf

Bu yolla proje inşaat süreçlerine ilişkin tüm bilgileri önceden bilecek ve ilgili teşkilatlar tarafından hangi faaliyetlerin müşahede edileceğini veya denetleneceğini, ve tekrarlanan faaliyetler açısından; denetim ve müşahede gerekleri yüzdesini (%) belirleyebilecektir. Ayrıca kalite kayıt konusu projenin belirlenen gereklerin yerine getirilip getirilmediğini belirlemesine imkan sağlayacaktır.

Denetim ve müşahede; Proje Kalite Planında tarif edilen faaliyet ve denetim stratejisinin kritik önemine bağlı olarak denetim ekibi veya inşaat süpervizörleri tarafından daha önce hazırlanan bir kontrol listesine göre gerçekleştirilecektir.

Her durumda, bir resmi denetim sırasında belirlenen uyumsuz alan bir NCR raporuna konu olacaktır. Bu rapor Eşgüdüm ve İletişim Planına uygun olarak hazırlanıp dağıtılacak ve uyumsuzluğun müteahhit tarafından giderilmesini takip etmek üzere kullanılacaktır.

Tüm resmi denetimler raporlanacak ve uygun şekilde dağıtılacaktır. Bu rapor aşağıdakileri içerecektir;

- Denetlenen alan
- İnşaat Denetim ve Test Plan referansı
- Bulgular
- Oluşan Uyumsuzluklar
- Diğer işlemler.

NCR kopyaları ve tamamlanan denetim kontrol listesi rapora eklenecektir. Tüm NCR'lar Proje Kalite Müdürü tarafından geliştirme imkanlarıyla ilgili değerlendirmeler ve herbir NCR'nın uygun şekilde kapatılmasını sağlamak üzere ele alınacaktır.

21.2.6 Yapım Güvenliği

Sağlık ve personele dayalı inşaat güvenliğini temine yönelik genel strateji İnşaat Yönetim Planı dahilinde tarif edilecektir. Fakat, belirli işlemlerle ilgili

detayların tüm inşaat teşkilatları tarafından hazırlanması gerekli bir Güvenlik Planı dahilinde genişletilmesi lazımdır.

Herbir güvenlik planı iş kapsamı başlangıcından evvel bir proje güvenlik temsilcisinin denetim ve onayına tabi olacaktır, ve asgari aşağıdaki hususları içerecektir;

- Bu görev için vasıf ve tecrübesi dahil bir güvenlik temsilcisi ataması.
- Atanan güvenlik temsilcisinin iş tarifi
- Sorumluluklar ve mesuliyetler
- Belirli tehlikeli görevler dahil iş kapsamı için güvenlik düzenlemeleri
- Risk değerlendirme işlemleri ve bulgular
- Tehlikeli maddelerin denetimi için düzenlemeler (varsa)
- Olaylar ve kazalar için arayüz düzenlemeleri (örneğin İnşaat Eşgüdüm ve İletişim Planında tarif edilen genel düzenlemelerle arayüzler)
- İlk yardım, tıbbi yardım ve bunları vermeye yetkili kişiler için düzenlemeler
- Yangınla mücadele rutinleri ve donanımı (varsa)
- Tahliye işlemleri (varsa)
- Alkol ve uyuşturucu kullanımını engelleme ve belirleme politikası
- Makine ve aletlerin taşıdığı tehlikelerle ilgili özel düzenlemeler

21.2.7 Yapım Raporlaması

Herbir inşaat teşkilatı genel inşaat raporuna uygun ve bunu kapsayacak şekilde raporlar vermekle sorumlu olacaktır.

İnşaat raporlarıyla ilgili kesin gerekler; kesin raporlama formatı, raporlama kriterleri, raporların sıklığı ve kapanış tarihlerini belirleyecek olan İnşaat Eşgüdüm ve İletişim Planı dahilinde tarif edilecektir.

Herbir inşaat teşkilatı hiyerarşik esasa göre, inşaat raporların tam, doğru olarak ve zamanında verilmesinden sorumlu olacaktır.

21.3 Teslim Edilecek Belgeler

İnşaat yönetimiyle ilgili olarak teslim edilecek belgeler şunlardır;

- İnşaat Yönetim Planı
- İnşaat Eşgüdüm ve İletişim Planı
- İnşaat Günlükleri

- İnşaat Güvenlik ve Çevre Planı
- İnşaat Denetim ve Test Planları
- Şantiye İnceleme Kayıtları
- Uyumsuzluk Kayıtları
- İnşaat Denetim Raporları

21.3 İlgili Yönetim Süreçleri

Proje gereklerine inşaat işini yönetmek üzere tatbik edilecek geçerli standart süreçler aşağıda tarif edilmiştir;

- İnşaat Planlaması
- İnşaat Yönetimi
- İnşaat Günlüğü
- İnşaat Sırasında Denetim
- Şantiye İncelemeleri
- Uyumsuzluk Denetimi
- Düzeltici ve Önleyici Önlem
- Eşgüdüm ve İletişim
- İnşaat Gelişme Ölçüm ve Raporlaması
- Mekanik Tamamlama, İşletmeye alma öncesi hazırlık, İşletmeye alma ve işe Başlama Planlaması
- Doküman Kontrolü

21.4 Anahtar Arayüzler

İnşaatın başarılı yönetimine ilişkin başlıca etkileşim alanları aşağıda tarif edilmiştir;

- İnşaattan Mühendisliğe (takip, test paket onayları)
- İnşaattan Kalite Yönetimine (Şantiye Kalite Kontrol Koordinasyonu)
- İnşaattan Planlamaya (inşaat verimlilik ve gelişme, kritik yol denetimi)
- İnşaattan Proje Yönetimine (inşaat raporlama ve ihtilafların giderilmesi)

Ek 2 Proje Standartları Listesi

Ana İhraç Boru Hattı sistemi uluslar arası kurallar ve standartlara uygun olarak tasarlanacaktır. Ham petrol boru hatları için kullanılmak üzere kabul edilen geçerli uluslar arası belge ASME B31.4 (Hidrokarbon, Sıvı Petrol Gazı, Anhidrus Amonya ve Alkoller için Sıvı Taşıma Sistemleri)'dir. ASME B31.3'le tamamlanan bu belge sistemin tasarımı, mühendisliği ve inşası için uyarlanacaktır.

ASME B31.4 çeşitli diğer ANSI, API, ve diğer kural ve standartlara işaret etmekte olup bunların son revizyonları İşin gerçekleştirilmesi sırasında Anahtar Teslimi Müteahhidi tarafından tatbik olunup kullanılacaktır. İşin gerçekleştirilmesi sırasında kabul edilen geçerli kurallar ve standartların tam bir listesi aşağıda verilmiştir.

Geçerli Sınai Kural ve Standartlar

Bu proje için tasarım dokümanlarının geliştirilmesini yönetecek uluslar arası kabul gören sınai kurallar, standartlar, ve prosedürlerin listesi aşağıdadır. Aşağıda belirtilmeyen ilave kurallar ve/ veya standartların kullanımı sistem tasarımına katılmadan önce MEP İştirakçilerinin önceden onayına tabi olacaktır. Aşağıdaki listede belirli nüshalar açıklanmışsa ilgili dokümanın en son nüshası veya revizyonu geçerli olacaktır.

İki geçerli standardın gerekleri arasında çelişme bulunması durumunda ASME B31.4 ve B31.3 ve bunlarda işaret edilen belgelerdeki gerekler geçerli olacaktır.

Anahtar Teslimi Müteahhidi dizayn personeli proje yönetimi ve teknik denetçinin referansını ve hazır erişilebilmeyi sağlamak için bu belgelerin her birinin (bugünkü) kopyasını muhafaza edecektir. Eklenen kopyalar, bu yerlerde gerçekleştirilen çalışmaya uygun bütün kodlar ve standartlar, bütün ofislerde bulundurulmaktadır.

AMERİKA ULUSAL STANDARTLAR KURUMU

ANSI / ASME B 15.1	1992 Mekanik Güç Transmisyon Teçhizatı Güvenlik Standardı
ANSI / ASME B1.20.1	Boru Dişleri, Genel Amaç (inç)
ANSI / ASME B 16.5	Boru Hattı Flanşı ve Flanş Donanımı
ANSI/ ASME B 16.9	Fabrika-yapımı, Dövme Çelik-Düz Kaynak Donanımı
ANSI / ASME B 16.10	Valflerin karşı karşıya ve uç uca boyutları
ANSI / ASME B 16.11	Dövme Donanımları, Soket (Yuva) Kaynağı ve Dişi
ANSI / ASME B 16.20	Halka Conta Ve Çelik Boru Flanşı Oyuğu
ANSI / ASME B 16.34	Güç Boru Hattı
ANSI / ASME B 31.1	Kimya Fabrikası ve Petrol Rafineri Tesisi
ANSI / ASME B 31.3	Hidrokarbon Ve Sıvı Petrol İçin Sıvı Taşıma Sistemleri
ANSI / ASME B 31.4	Gaz, Susuz Amonyak ve Alkoller

ANSI / ASME B 73.1M	Kimyasal İşlemde Yatay Uç Memeli Santrifüj Pompaları İçin Şartname
ANSI / AWS D1. 1	Yapısal Kaynak Kodu- Stee,1, Son Baskı
ANSI / FCI 70-2	Kontrol Valfi Yatağı Sızıntısı İçin Kalite Kontrol Standardı
ANSI / IEEE 730	Malumat Kalite Teminat (Sigorta) Plan Standardı
ANSI / IEEE 829	Malumat Test Belgeleme Standardı
ANSI / IEEE 830	Malumat Koşul Şartnamesi İçin Önerilen Uygulama
ANSI / IEEE C2-93	Ulusal Elektrik Güvenlik Kodu
ANSI / IEEE C29.5-84	(R 1991) Yağ Metotla yapılan hisuL2 ors- Düşük ve orta Voltaj Tipleri
ANSI / IEEE C29.7-92	Porselen İzolatörleri-Yüksek Voltaj Hattı Son Tipi
ANSI / IEEE C37.42-89	Bağlama, Dağıtım , Devre Açıcı ve Sigorta Bağlantıları
ANSI / IEEE C62.11	Akım Güç Devresini Değiştirmek İçin Metal-Oksit Basınç Artışı Önleme Standardı
ANSI / ISA S18.1	İşaret Tablosu Sıraları ve Şartnamesi (R 1992)
ANSI / ISA S5.5	İşlem Bölgeleri İçin Grafik Semboller
ANSI / ISA S75.01	Kontrol Valfini Düzenlemek İçin Akış Eşitlenmesi
ANSI / ISA S75.03	Integral Flanş Glob-Stili Kontrol İçin Karşı Karşıya Boyutlar
	Valf Gövdeleri (Ansi kategorileri 125, 150, 250, 300 ve 600)

ANSI / ISA S75.16	Flanş Glob Stili Kontrol Valf Gövdeleri İçin Karşı Karşıya Boyutlar (ANSI kategorileri 900, 1,500 ve 2500)
ANSI / FCI S70.2	Kontrol Valfi Yatağı Sızıntısı İçin Kalite Kontrol Standardı
Amerikan Petrol Kurumu (API)	
API SPEC 5B	Diş, Ayarlama Şartnamesi Boru ve Boru Hattı ve Boru Hattı Dişleri Denetimi
API SPEC 5L	Boru Hattı Şartnamesi (Hat Borusu)
APIRP5L1	Boru Hattının Demiryolu İle Taşınımı İçin Önerilen Uygulama
API RP 5LW	Boru Hattının Mavna ve Deniz Taşıtlarıyla Taşınımına Önerilen Uygulama
API SPEC 6D	Boru Hattı Valfi Şartnamesi (Sürgülü, Konik, Küre ve Çek Valfleri)
API SPEC 6FA	Valf Yangın Testi Şartnamesi
API MPMS 14.3.2	Konsantrik, Dik Kenar Açıklık Göstergesinin Yerleştirilmesi; Şartname ve Koşullar
API RP-500	Petrol Tesislerinde Elektrik Tesisat İçin Yerlerin Sınıflandırılmasında Önerilen Uygulama
API RP 520	Rafinerilerdeki Basınç Emniyet Tertibatının Seçilmesini ve Yerleştirilmesini Düzenleme

API RP 521	Basınç emniyetli ve basıncı ortadan kaldırma sistemi için yönetmelik
API RP 526	Flanşlı Çelik Emniyet Röliyet Valfleri (Bölüm 1-4)
API STD 527	Basınç Emniyet Tertibatının Yatak Sıklığı
API RP 540	Petrol İşleme Tesislerindeki Elektrik Tesisatı
API RP 550	Rafineri Enstrümantasyonu Ve Kontrol Sistemlerinin L- Yerleşimi İçin Rehber
API STD 560	Genel Rafineri Servisleri İçin Ateş Isıtıcıları
API STD 598	Valf Denetimi ve Testi
API STD 600	Çelik Sürgülü Valfler, Flanşlı ve Düz Kaynak Sonları
API STD 610	Petrol Santrifüj Pompaları, Dayanaklı Kimyasal Madde ve Gaz Endüstri Servisleri
API STD 611	Rafineri Hizmeti İçin Buhar Türbininin Genel Amacı
API STD 612	Petrol, Kimya ve Gaz Endüsri Hizmetleri İçin Özel Amaçlı Buhar Türbinleri

AMERİKAN DENİZ TAŞIMACILIĞI BÜROSU (ABS)
AMERİKAN GAZ BİRLİĞİ (AGA)
AMERİKAN DEMİR VE ÇELİK KURUMU (AISI)

AISI 316 L	Düşük Karbonlu Paslanmaz Çelik Boru

Amerika İnşaat mühendisleri Topluluğu (ASCE)
Petrol ve Gaz Boru Hattı Sistemlerinin Sismik Dizaynı İçin Kılavuz, 1984

Amerika Makine Mühendisleri Topluluğu (ASME)

ASME Bölüm 8	Buharlı ve Basınçlı Kazan Kodu
ASME Bölüm 9	Kaynak ve Lehim Üniteliği
ASME B46.1	Flanşlı Yüzey Dokusunun Temas Yüzeyinin Sona Ermesi (Yüzey Pürüzlülüğü. Dalgası ve Durumu)
ASME PTC9	Kompresörlerin, Vakum Pompalarının ve Körüklerinin Yer Değişmesi (Performans Test Kodu)
Bölüm I	Buharlı ve Basınçlı Kazan Kodu
Bölüm II	Materyal Şartnamesi
Bölüm VIII	Kısım-I Buharlı ve Basınçlı Kazan Kodu
Bölüm IX	Kaynak ve Lehim Niteliği
Bölüm X	Cam Elyafı Takviyeli Polyester (GRP) Saklama Deposu

Amerikan TAHRİPSİZ Deneme Topluluğu (ASNT)

ASNT 2510	Personel Niteliği ve Onayı Rehberi

ASNT CP-189 Zararsız Deneme Personelinin Nitelikli ve Onaylama Standardı

Deneme ve Materyaller için Amerikan Topluluğu (ASTMA)

ASTM A36 Karbon Yapılı Çelik Standart Şartnamesi

ASTM A53 Boru, Çelik, Siyah ve Sıcak Daldırılmış, Çinko Kaplı Kaynaklı ve Kaynaksız

ASTM Boru Uygulaması İçin Karbonlu Çelik Dövme Standart Şartnamesi

A105/A105M

ASTM A106 Yüksek Sıcaklık Servisinde Karbonlu Çelik Boru Standart Şartnamesi

ASTM A123 Demir ve Çelik Ürünlerdeki Çinko Kaplama (Sıcaklık Daldırmalı Galvanizleme) Standart Şartnamesi

ASTM A 124 Demir ve Çelik Donanımındaki Çinko Servisi İçin Karbonlu (Sıcak daldırma) standart

A153 / A153 M şartnamesi

ASTM-A-181 Borunun genel amacı için karbonlu çelik dövme standart şartnamesi

ASTM A216 / 216M Dövme ve Haddelenmiş Alaşımlı Çelik Boru Flanşları, Dövme Donanımları, Yüksek Sıcaklık Servisi İçin Valfler ve Parçaları Standart Şartnamesi

ASTM A193-B7M	Çelik Kaplama, Karbon, Füzyon Kaynağına Uygunluk, Yüksek Sıcaklık Servisi İçin Standart Şartnamesi
ASTM A194/194M	Yüksek Basınç Ve Sıcaklık Servisinde 2HN Cıvataları İçin Karbonlu ve Alaşımlı Çelik Somunları Standart Şartnamesi
ASTM A21	Yüksek Sıcaklık Servisi İçin Çelik Kaplama, Karbon ve Füzyon Kaynağına Uygunluk Standart Şartnamesi
ASTM A234	Dövme Karbon Çeliğinin Boru Donanımı ve Orta ve Yüksek Sıcaklıklardaki Alaşımlı Çelik Standart Şartnamesi
ASTM A269	Genel Servis İçin Kaynaksız ve Kaynaklı Ostenit Paslanmaz Boru Hattı Standart Şartnamesi
ASTM A350	Karbonlu Ve Düşük Alaşımlı Çelik Dövme Standart Şartnamesi
A350 M-LCC	Boru Hattı Unsularının Çentik Tokluğu Testi Gerekliliği
ASTM A370	Standart Test Metotları ve Çelik Ürünlerinin Mekanik Test Tanımları
ASTM A394	Çelik Transmisyonu Kule Cıvataları, Çinko Kaplı ve Boş Standart Şartnamesi (Çinko Kapsız)
ASTM A694	Dövmeler, Boru Flanşları İçin Karbonlu ve Alaşımlı Çelik, Donanım, Valfler ve Yüksek Basınç Transmisyon Parçaları standart şartnamesi
ASTM A790M	Kaynaksız ve Kaynaklı Ferritli ve Ostenit Paslanmaz Çelik Boru Standart Şartnamesi
ASTM B209	Alüminyum ve Alüminyum Alaşımlı Levha ve Plaka Standart Şartnamesi
ASTM C581	Sıvı Servisi İçin Cam Elyafı Takviyeli Yapılarda Kullanılan Termosertleşir Reçinelerin Kimyasal Maddelere Dayanıklılığını Belirlemede Standart Uygulama
ASTM D638	Plastiklerin Gerilme Özelliği İçin Standart Test Metotları
ASTM D695	Sert Plastiklerin Sıkıştırıcı Özelliği İçin Standart Test Metotları
ASTM D790	Takviyeli ve Takviyesiz Plastiklerin Eğilme Özellikleri Standart Test Metotları ve Elektrik İzolasyonu Materyalleri

ASTM D2583	Sert Plastiklerin Barcol Baskısıyla Dişleme Sertliği Standart Test Metotları
ASTM D2733	Yüksek Sıcaklıklarda Yapısal Plastiklerin Görünür Laminerarası Kesme Direnci Standart Test Metotları
ASTM D2924	Elyaf cam (Cam Elyafı Takviyeli Termosertleşmeli Reçine) Borusunun Dış Basınç Dayanıklılığı Standart Test Yöntemi
ASTM D2992	Elyaf cam (Cam Elyafı Takviyeli Termosertleşir Reçine) Borusu ve Donanımı İçin Hidrostatik veya Basınç Dizaynı Temelini Elde Etmek Standart Test Yöntemi
ASTM D2996	Filaman Sarılı Elyaf cam (Cam Elyafı Termosertleşir Reçine) Takviyeli Boru Standart Şartnamesi
ASTM D3299	Filaman Sarılı Cam Elyafı Takviyeli Termosertleşir Reçine Kimyasal Maddelere Dayanıklı Depolar Standart Şartnamesi
ASTM D4097	Kontak Kalıplanmış Cam Elyafı Takviyeli Termosertleşir Reçine Kimyasal Maddelere Dayanıklı Depoların Standart Şartnamesi
ASTM E23	Metal Materyallerin Kertikli Çubuk Etki (Çarpma) Testi İçin Standart Test Metotları
ASTM E84	Yanıcı Materyallerin Yüzey Yanıcı Özellikleri, Standart Test Yöntemi
ASTM E92	Metal Materyallerin Vickers Sertliği İçin Standart Test Yöntemi
ASTM E94	Radyoaktif Test İçin Standart Rehber
ASTM E1 12	Ortalama Tane Boyutunu Belirleme İçin Standart Test Metotları
ASTM EI40	Metaller İçin Standart Sertlik Tahvil Cetveli
ASTM E142	Radyografik Testinin Niteliğini Kontrol Etmede Standart Metot
ASTM EI65	Sıvı Penetrant Analizi İçin Standart Test Yöntemi
ASTM E709	Manyetik Parça Analizi İçin Standart Rehber
ASTM E747	Tel Görüntü Özelliğinin Dizaynı, Yapımı ve Materyal Grup Sınıflandırılması İçin Standart Uygulama
ASTM EI025	Radyografi İçin Kullanılan Delikli Görüntü Özelliğindeki İndikatörlerin Dizaynı, Yapımı ve Materyal Grup Sınıflandırılması İçin Standart Uygulama
ASTM G8	Boru Hattı Kaplamasının Katodik Yapışması İçin Standart Test Metotları

ULUSLARARASI ELEKTROTEKNİK KOMİSYONU (IEC)

IEC 529	İlişikte Gösterilen Koruma Dereceleri
IEC 34-1	Döner Elektrik Makinesi Bölüm 1: Değerlendirme ve Başarı (Performans) 9. Baskı

IEC 34-6	Döner Elektrik Makinesi-Bölüm 6: Soğutma Metotları
IEC 50	Uluslararası Elektronik Sözcük Genel İndeksi, İkinci Baskı
IEC 51-1	Elektronik Anaojik Ölçme Aletleri Ve Teçhizatlarını Gösteren Direkt Hareket-Bölüm 1 Dördüncü Baskının Bütün Bölümleri İle Ortak Tanımlar ve Genel Koşullar
IEC 79	Patlayıcı Gaz Atmosferleri ve Bütün Bölümler İçin Elektrikli Alet
IEC 99-2	Aydınlatma Paratoneri Bölüm 2: Ayrıcı Tip Aydınlatma Paratoneri İlk Baskı
IEC 146-1	Yarı iletken konverterler, genel koşullar ve hat değişimli konverterler
IEC 189-1 7	İzolasyon ve FVC Kılıf İle Düşük Frekanslı Kablolar ve Teller
IEC 227-1 5	Polivinil Klorür Yalıtkan Kablolar, 450 / 750 V Ulaşan ve İçeren Nominal Voltaj
IEC 245-1 4	Kauçuk Yalıtkan Teli-450/750V Ulaşan ve İçeren Nominal Voltaj
IEC 255-0-20	Elektriksel Rölenin Elektriksel Röle Kontak Performansı, İlk Baskı
IEC 269-1	Düşük Voltajlı Sigorta Bölüm 1: Genel Koşullar, İkinci Baskı
IEC 326-3	Baskılı Levhalar Bölüm 3: Baskılı Levhaların Dizaynı Ve Kullanımı, İkinci Baskı
IEC 331	Elektrik Kablolarının Ateşe Dayanıklı Özellikleri, İlk Baskı
IEC 332-1-3	Ateş(Yangın) Durumlarında Elektrik Kabloları Üzerine Yapılan Testler, Üçüncü Baskı
IEC 445	Alfanümerik Sistem İçin Genel Kuralları İçeren Dizayn Edilmiş Belli Nakillerin (İletkenlerin) Teçhizat Bağlantıları ve Kutuplandırmalarının Tanımlanması, İkinci Baskı

IEC 529	İlişikte Belirtilen Koruma Dereceleri (Ip Kodu) İkinci Baskı
IEC 534-4	Endüstriyel İşlem Kontrol Valfleri Bölüm 4: Denetleme Ve Programlı Test İlk Baskı
IEC 584-1	Termokuplar Bölüm 1: Referans Tabloları, İkinci Baskı
IEC 584-2	Termokuplar Bölüm 2: Toleranslar, İlk Baskı
IEC 79-0	Patlayıcı Gaz Atmosferleri İçin Elektrikli Alet Bölüm 0: Genel Koşulla, İkinci Baskı
IEC 751	Endüstriyel Platin Dayanaklılığı Termometre Sensörleri (Alıcıları) İlk Baskı
IEC 801-3	Endüstriyel İşlem Ölçümü ve Kontrol Teçhizatı İçin Elektromanyetik Uyumluluk, Bölüm 3, Yayılmış Elektromanyetik Alan Koşulları
IEC 896	Stasyoner Kurşun Asitli Batarya, Testin Genel Koşulları ve Metotları, Bölüm 1: Havalandırma Tipi Bölüm 2: Valf Ayarı Tipi
IEC 898	Mesken ve Benzeri Teşisatlar İçin Aşırı Elektrik Akımının Önlenmesi İkinci Bazı
IEC 904	Fotovoltik EMI Limitleri ve Metotları
IEC 61508	

AMERİKAN ENSTRÜMAN TOPLULUĞU (ISA)

ISA S5-1	Enstrümentasyon sembolleri ve tanımı
ISA S5-2	İşlem operasyonları için iki ayrık durumla çalışan sayısal lojik elemanlar grubu
ISA S5-3	Dağıtılan müşterek kontrol gösterme enstrümentasyonları için grafik semboller

ISA S5-4	Alet döngü diyagramları
ISA S 18.1	İşaretleme sırası ve şartnamesi
ISA S51.1	Enstrumentasyon işlem terminolojisi
ISA SP.39.1/SP.39.3	Kontrol valf boyutu
ISA S75.02	Kontrol Valf Prosedür Kapasite Testi

ULUSLARARASI STANDART ORGANİZASYONU (ISO)

ISO R 281	Makaralı yatak-Dinamik yük değerlendirmesi ve nominal yaşam
ISO 1680	Döner elektrik makinesinin çıkardığı uçak bordosu sesinin ölçümü için akustik test kodu
ISO 1813	Antitastik nihayetsiz V-kayışları-elektriksel iletkenlik-test özelliği ve yöntemi, ikinci baskı
ISO 2372	10'dan 200 revs. Kadar olan operasyon hızlarında makinelerin mekanik vibrasyonu, değerlendirme standartlarını belirtme temeli, ilk baskı
ISO 3046 IV	Mühendislere içten yanmada misillemede bulunma: performans bölüm 4: hız regülasyonu
ISO 5167	Basınç farklı araçların ölçülmesi yoluyla mayinin akışı-bölüm 1: daire kesiti çoklu kablo kanalına yerleştirilen delikli plaka, enjektör ve venturi boruları
ISO 5168	Mayi ölçüm akışı: oranı ölçümün belirsizliğinin tahmini, ilk baskı

ISO 5208	Endüstriyel Valfler, Basınç Testi
ISO 5210	Endüstriyel Valfler-Çok-Tumlu Valf Adülatör Mekanizması, İlk Baskı
ISO 5211-1	Parça Devirli Val Çalışma Mekanizması Bölüm 1: Flanşlı Boyutlar İlk Baskı; Bölüm 2: Flanşlı Ve Bağlamalı Performans Özellikleri İlk Baskı; Bölüm 3: Çalışan Bileşenlerin (Unsurların) Boyutları. İlk Baskı
ISO 8501-1	Çeliğin Hazırlanması, Yüzey Temizliğinin Görsel Değerlendirilmesi İle İlgili Ürünler Ve Boyaların Uygulanmasından Önce Alt Tabakaya Geçer.
ISO 8800	İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Yönetim Sistemleri
ISO 9000	Yönetimin ve Teminatın Standartlarının Niteliği
ISO 9001	Nitelik Sistemleri-Dizaynda,Gelişmede. Üretimde, Yerleştirmede ve Hizmetteki Teminatın niteliği için model ikinci baskı
ISO 9002	Nitelik Sistemleri, Üretimdeki, Yerleştirmedeki ve Hizmetteki Teminat Niteliği, İkinci Baskı
ISO 9003	Nitelik Sistemleri, Nihai Denetleme ve Testlerdeki Teminat Niteliği Modeli, İkinci Baskı
ISO 9004-1	Yönetim ve Sistem Elemanlarının Niteliği-Kılavuz
ISO 14001	Çevresel Yönetim Sistemleri
ISO 14313	Petrol ve Doğal Gaz Endüstrileri. Boru Hattı Valfleri

SS-0-5900	Çelik Yüzeylerini Boyamak İçin Resimli Yüzey Hazırlık Standardı

VALF VE DONANIM ENDÜSTRİSİNİN ÜRETİCİLER STANDARTASYON TOPLULUĞU (MSS)

MMS SP 25	Valfler, Teçhizatlar, Flanşlar İçin Standart İşaret Sistemi
MMS SP 44	Çelik Boru Flanşları
MMS SP 51	Aşındırma Direnci, Dökme Flanşlı Valfler
MMS SP 55	Valfler, Flanşlar, Teçhizatlar ve Diğer Boru Bileşenleri Görsel Yöntemi İçin Çelik Dökümü Nitelik Standardı
MMS SP 58	Boru Askıları ve Dayanakları-Materyaller, Dizayn ve Yapımı
MMS SP 61	Çelik Valflerin Basınç Testi
MMS SP 69	Boru Askıları ve Dayanakları-Seçimi Ve Uygulaması
MMS SP 75	Dövme, Düz Kaynaklı Donanımın Yüksek Testi
MSS SP 89	Boru Askıları ve Dayanakları-Fabrikasyon Ve Yerleştirme Uygulamaları

ULUSAL KOROZYON MÜHENDİSLER DERNEĞİ (NACE)

NACE MRO 1 75	Petrol Havzası Teçhizatı İçin Sülfat Gerilim Çatlamasına Dayanıklı Materyal
NACE RPO 1 69	Yer Altı veya Deniz Altı Metal Boru Sistemlerindeki Dış Korozyon Kontrolü
NACE RPO 1 75	Çelik Boru Hattındaki ve Boru Sistemlerindeki İç Korozyon Kontrolü
NACE RPO177	Dalgalı Akımın ve Aydınlatmanın Azaltılması, Metal Yapılar ve Korozyon Sistemi Üzerindeki Etkiler
NACE RPO185	Yeraltı ve Denizaltı Borular İçin Kalıptan Çekilmiş Poliolefin Kaplama Sistemi

NACE RPO 1 87	Somut Yapılardaki Takviyeli Çeliğin Korozyon Kontrolü İçin Dizaynı Göz Önüne Alma (Düşünme)
NACE RPO 1 90	Yer Altı ve Denizaltındaki Metal Boru Hatları ve Boru Sistemlerindeki Bağlantılar, Donanımlar Ve Valfler İçin Dış Koruyucu Kaplama
NACE RPO274	Yerleşme Öncelikli Boru Hattı Kaplamasının Yüksek Voltajlı Elektrik Denetimi
NACE RPO286	Katodik Olarak Korunan Boru Hattının Elektrik İzolasyonu
NACE RPO572	Sıkıştırılmış Akımın Derin Toprak Yataklarında Dizaynı ,Yerleştirilmesi, İşlemesi ve Devamlılığı
NACE RPO675	Deniz Dibindeki Çelik Boru Hattındaki Dış Korozyon Kontrolü
NACE RPO792	Kompüterize Edilmiş İç Araştırma Bilgisi İçin Standart Format
NACE TM 0177	Çevre Sıcaklığında Metallerin Sülfit Çatlamaya Dayanıklılık Testi
NACETMO187	Gaz Çevrelerindeki Esnek Materyalleri Değerlendirme
NACERPO284	Boru Hattı Çeliklerin Çatlamaya Dayanıklılığını Değerlendirme
NACERPO288	Çelik ve Beton Kaplama Denetimi
NACE RPO290	Çeliğin Atmosferik Aydınlatmalı Beton Yapılardaki Katodik Korunumu

ULUSAL ELEKTRİK ÜRETİCİLERİ DERNEĞİ (NEMA)

NEMA C29.7	Porselen İzolatörü-Yüksek Voltaj Hattı-Son Tipi
NEMA FU 1	Düşük Voltajlı Kovanlı (Kartuş) Sigorta
NEMA ICS 2	Endüstriyel Kontrol ve Sistem Denetleyicileri, Düzenleyicileri ve 2000 Volt AC Veya 750 Volt DC'der Daha Fazla Nominal Değeri Olmayan Fazla Yük Röle
NEMA ICS 3	Motor Kontrol Merkezlerinin Ele Alınması, Yerleştirilmesi, Operasyonu ve Devamı İçin Direktifler
NEMA ICS 6	Endüstriyel Kontrol ve İlişkideki Sistemler
NEMA MG 1	Motorlar ve Jeneratörler
NEMA MG 3	Yerleştirilmiş Döner Elektrik Makineleri İçin Ses Düzeyi Hükmü
NEMA MG7	Hareket / Durum Kontroller ve Feedback Aletleri (Geri Besleme Aletleri)

NEMA mg 13	Dalgalı Akım Entegral-Beygir Gücü İndüksiyon Motoru İçin Çerçeve Ayrılması
NEMA SG2	Yüksek Voltajlı Sigorta
NEMA SM 23	Mekanik Tahrik Servisi İçin Buhar Türbini
NEMA TR 1	Trafsformatör Regülatörleri ve Reaktörleri
NEMA WC 26	Tel ve Kablo Paketlenmesi
NEMA WC 3	Elektrik Enerjisinin Transmisyonu ve Dağıtımı İçin Kauçuk Yalıtkanlı Tel ve Kablo
NEMA WC 50	15 KV'den 69 KV'ye Doğru Tek İletkenli Yekpare Dielektrik Güç Kablosu İçin Koruyucu Kayıpların Etkisini İçeren Amper Kapasiteleri (Bakır ve Alüminyum İletkenleri)
NEMA WC 51	Açık-Üst Kablo Tablalarındaki Kabloların Amper Kapasiteleri
NEMA WC 54	Kalıptan Çekilmiş Dielektrik Güç Kaynağı, Kontrol, Enstrümentasyon Ve Test İçin Portatif Frekans Rehberi
NEMA WC 56	Tel Ve Kablonun 3.0 Khz İzolasyon Devamlılığını Kanıt Testleri
NEMA WC 57	Kontrol Kabloları
NEMA WC 7	Elektrik Enerjisinin Transmisyonu ve Dağıtımı İçin Çapraz Bağlantılı Termik Sertleşim-Polietilen Yalıtkanlı Tel ve Kablo
NEMA WC8	Elektrik Enerjisinin Transmisyona ve Dağıtımı İçin İletken Etilen-Propilen Kaçuk Yalıtkanlı Tel Ve

TEMA "R" Borulu Değişim Üreticiler Derneği Standartları

ULUSAL YANGIN ÖNLEME DERNEĞİ (NFPA)

NFPA 70	Ulusal Elektrik Kodu
NFPA 71	Merkezi İstasyonlar İçin Alarm Sisteminin Devamlılığı ve Yerleştirme Standartları
NFPA 72	Yerel Alarm Sistemleri
NFPA 72E	Otomatik Yangın Sistemleri
NFPA 78	Koruma Kodunun Açıklanması

ULUSLARARASI PETROL ŞİRKETİNİN DENİZ FORUMU (OCIMF)

- Tek Noktalı Demirlemelerde, Gemilerin Demir Atmasında Kullanılan Teçhizatla İlgili Tavsiyeler
- Tek Noktalı Demirlemenin Devamlılığı ve Operasyon Rehberi
- Spm Yardımcı Hortum Teçhizat Rehberi
- Spm Hortum Sistemi Dizayn Yorumları
- Yüklenmesi Ve Atılmasının Testi, Satın Alma Ve Üretim Rehberi
- Hawser Kılavuzu
- Petrol Tanker Monifoldları İçin Tavsiyeler ve Petrol Tankerleri ve Terminalleri, VLLCC'dki Alım Yükleri Ve Rüzgarla
- İlgili Hükümler İçin Uluslararası Ortak Güvenlik Teçhizatı Rehberi
- Limanlardaki Güvenli Operasyonların İdaresine Yardımcı Olacak Tehlike Analizleri Kılavuzu
- Demirleme Teçhizat Kılavuzu
- Deniz Terminalinde Yangın Önleme ve Acil Duruma Boşaltmaya Yönelik Rehber
- Denize Ait Yükleme Güçlerinin Dizaynı ve Yapı (İnşa) Şartnamesi, Üçüncü Baskı

PETROL ŞİRKETLERİ MATERYAL BİRLİĞİ (OCMA)

Yağa Batırılmış Sızdırmaz Tipinin No.6 Güç Transformatörünün Elektrik Şartnamesi

Telekomünikasyon

ETISALAT	Uluslararası Radyo Danışma Vasıtasıyla N385- Görüş Hattı Koşulları
CCITT	Uluslararası Telgraf ve Telefon Sistemi Danışma Komitesi
IEEE	Uluslararası Elektrik-Elektronik Mühendisler

Dünya Bankası

Tedarik Kılavuzu	IBRD Borçları Ve IDA Kredilerinin Tedariki
OP 4.01	Dünya Bankasının Çevresel Değerlendirme Üzerine İşletme Rehberi ve Politikası
OP 10.0	Dünya Bankası İletme Rehberi-Politikası, Yatırım Borçları
OD 4.2	Yerli Borçlar
OD 4.3	İstemeyerek Yeni Bir Ülkeye Yerleşme
OP NoteNo.11.03	Banka Finans Projelerindeki Kültürel Mülkiyet Yönetimi
OP 4.04	Doğal Yerleşkeler (Yurt)
BP 10.0	Dünya Bankası İşletme Rehberi Bütün İlave (Ek) leriyle Birlikte Bankacılık Prosedürleri

Çevresel kirliliğin önlenmesi ve bütün bölümleri ile dikkat çeken indirim el kitabı, petrol ve gaz gelişimi (karalara doğru)

Çevresel uluslararası finans işbirliği-karaya doğru hidrokarbon projeleri için çevresel sağlık ve güvenlik kılavuzu

DİĞERLERİ

- Dünya Sağlık Örgütü, Temiz Su İçme Rehberi, İkinci Baskı
- Amerika Odun Koruyucuları Derneği
- Fransız Normalizasyon Birliği (AWPA)
- İngiliz Baz Kodu Uygulaması (AFNOR)
- İngiliz Standartları Kurumu (BSI)
- Kanada Standartları (CAN)
- Elektronik Endüstriler Birliği (EIA)
- Mühendislik Teçhizat ve Materyal Kullanıcıları Derneği (EEMUA)
- Karşılık Fabrika Kabulleri Rehberi (FM)
- Sıvı Kontrol Kurumu (FCI)
- Hidrolik Standartlar Kurumu 14. Baskı (H15)
- Elektrik ve Elektronik Mühendisler Kurumu (IEEE)
- Petrol Kurumu (IP)
- Uluslararası Telgraf ve Telefon Sistemi Danışma Komitesi (CCITT)
- Jet Tahrik Laboratuarı (JPL)
- Değişmez (Tekdüze) Yapı Kodu (UBC)

BAKÜ-CEYHAN HAM PETROL BORU HATTI PROJESİ
PROJE GERÇEKLEŞTİRME PLANI
Dok. No: –
Tarih: 16.11.99

Ek 3 - Proje Planı

PROJECT MILESTONE PLAN (Türkiye Elemanı MEP Systemi)

BOTAŞ

Rev. 0

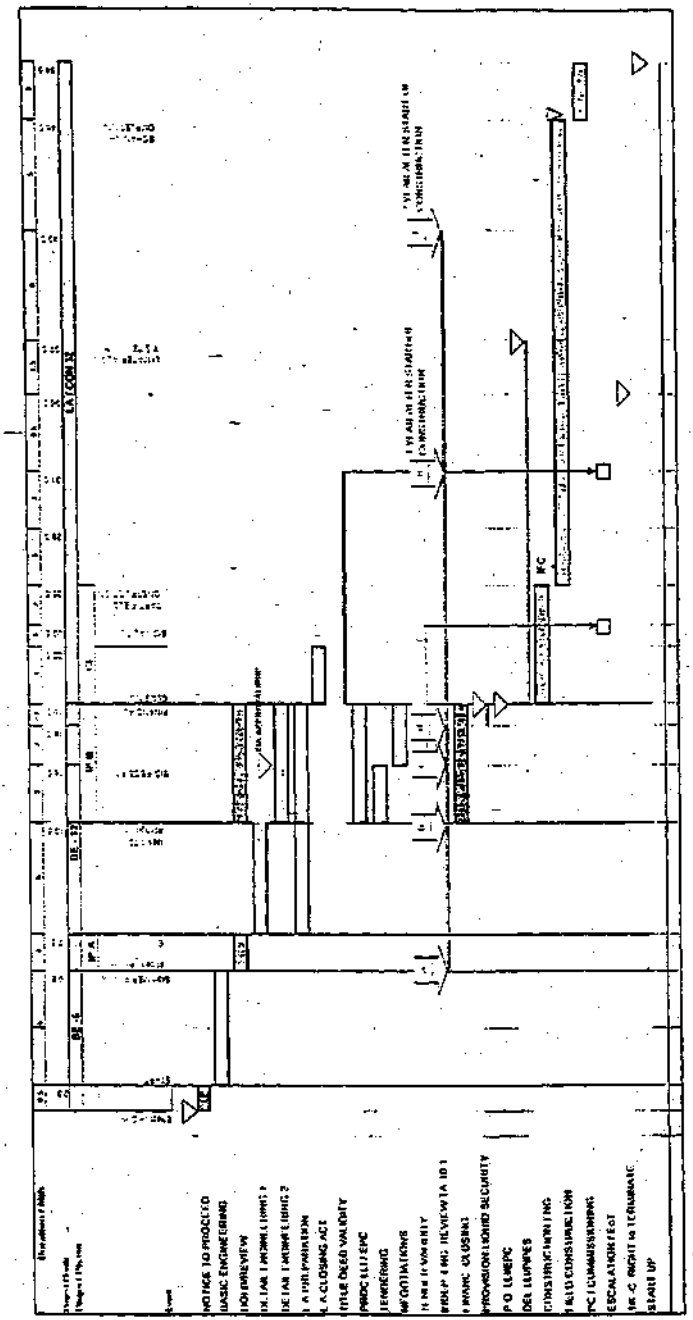

MEP System(TUR)
EIA MILESTONE SCHEDULE

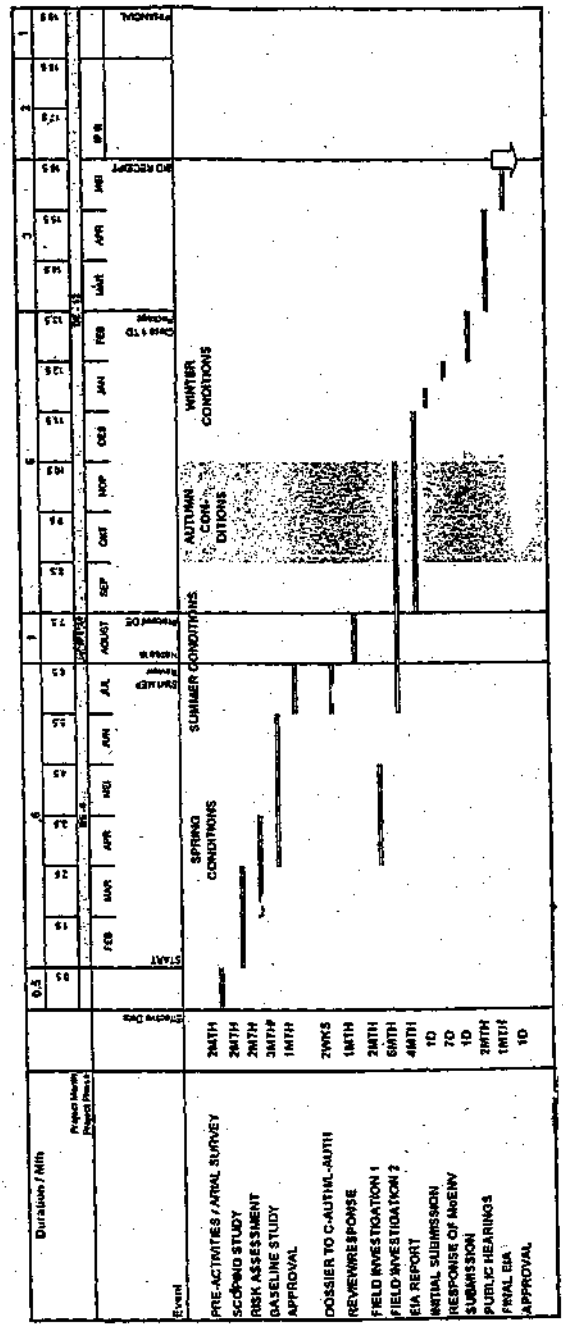

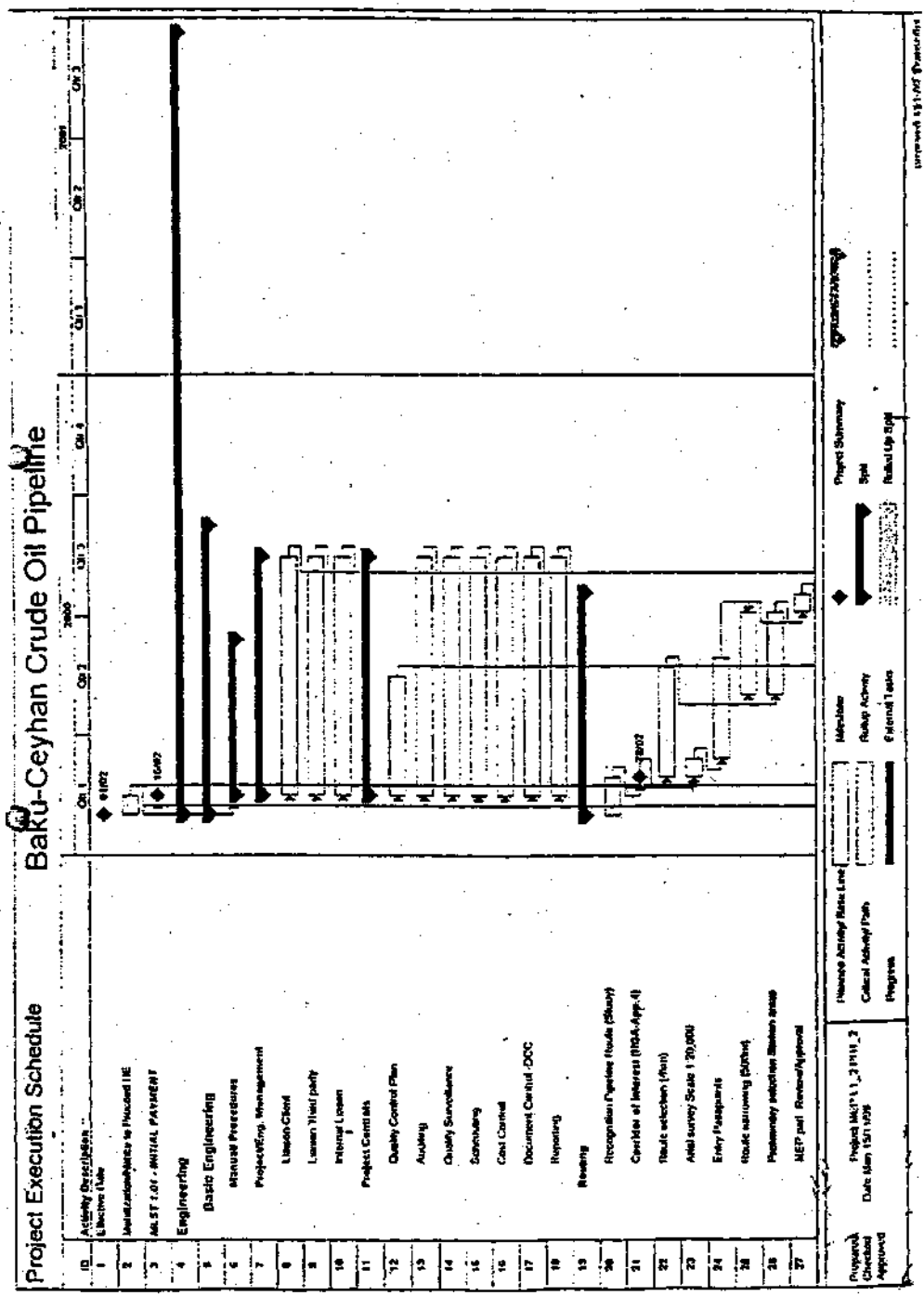
Project Execution Schedule
Baku-Ceyhan Crude Oil Pipeline
ID
Activity Description
Effective Date
Engineering
Basic Engineering
Project Summary
Spill
Critical Activity Path
Progress
External Tasks

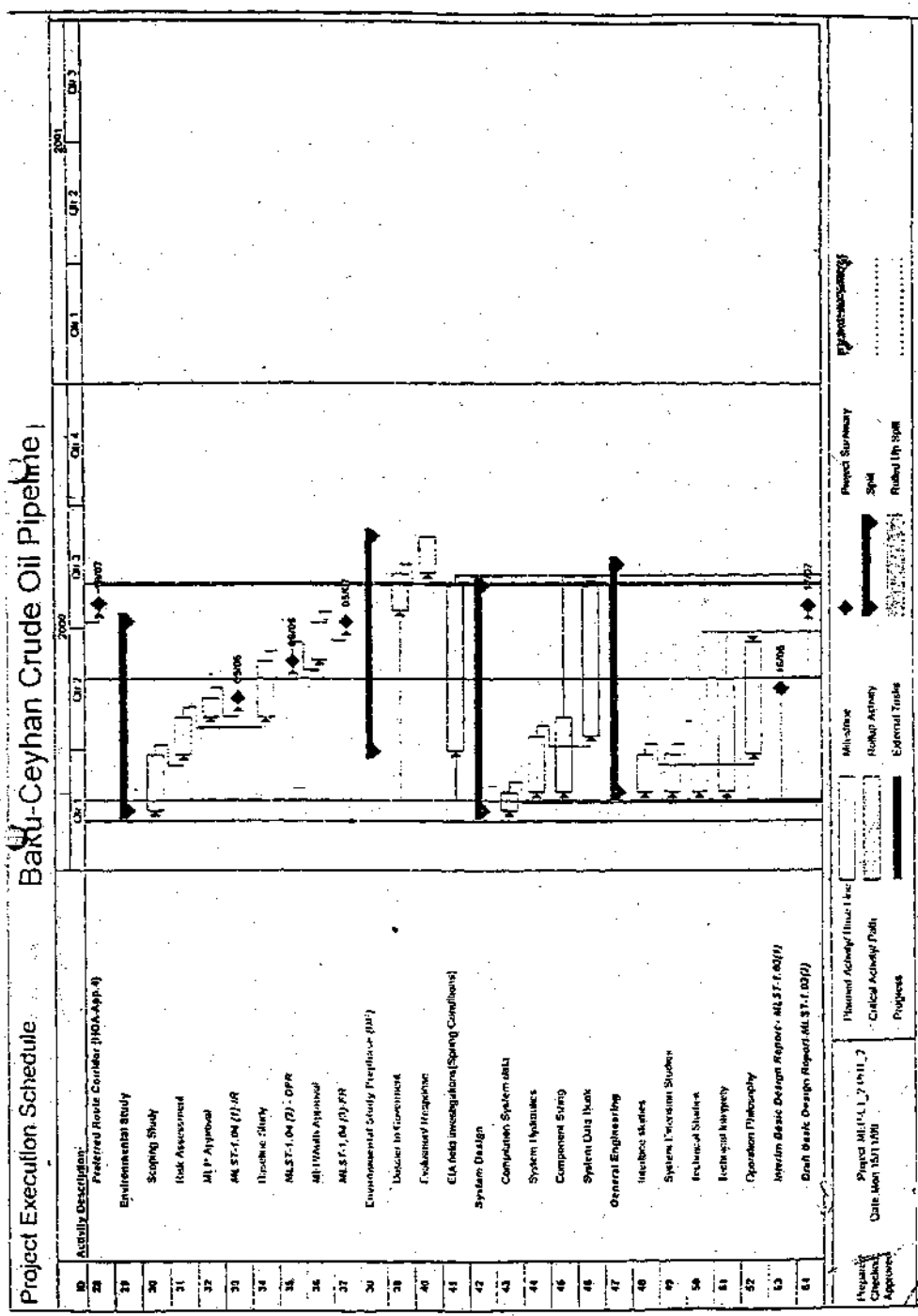
Project Execution Schedule
Baku-Ceyhan Crude Oil Pipeline
Activity Description
Preferred Route Corridor (HOA-App. 8)
Environmental Study
Scoping Study
Risk Assessment
MLST-1.04 (1)-IR
Baseline Study
MLST-1.04 (2) - DPR
MLST-1.04 (3)-FR
Environmental Study Preparation (DIR)
Detailed Investigation
Environmental Impacts
EIA field investigations(Spring Conditions)
System Design
Computation System data
System Hydraulics
Component Sizing
System Data Book
General Engineering
Interface studies
Systems Information Studies
Technical Studies
Technical Property
Operation Philosophy
Newton Basic Design Report- ML ST-1.02(1)
Draft Basic Design Report ML ST-1.03(1)
Project Summary
Spill
Rollup Life Spill
Milestone
Rollup Activity
External Tasks
Planned Activity
Critical Activity Path
Progress

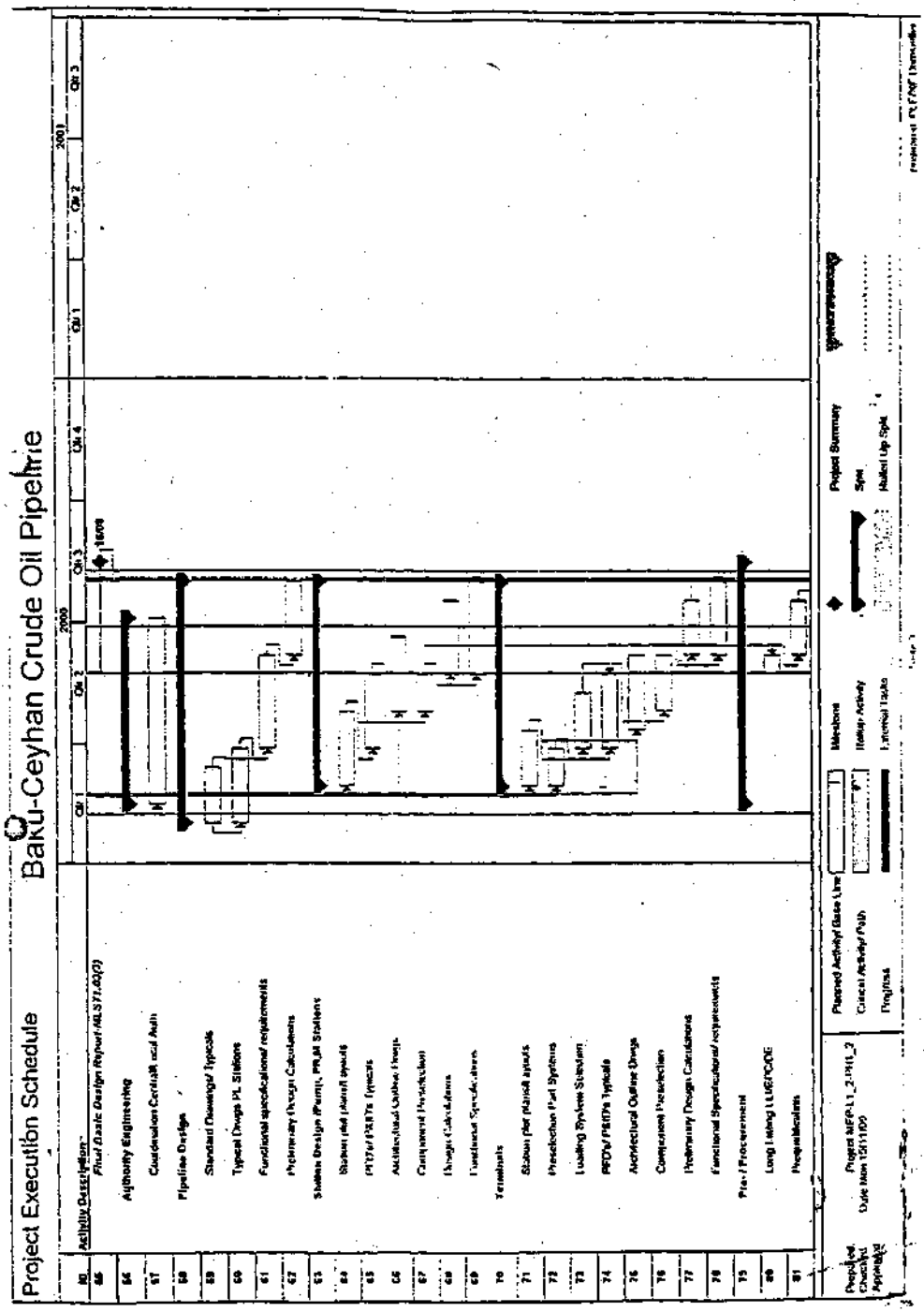
Project Execution Schedule
Baku-Ceyhan Crude Oil Pipeline
Activity Description
Final Basic Design Report (ALS71.A0/0)
Authority Engineering
Construction Certificate and Auth
Pipeline Design
Standard Drawings/ Typicals
Typical Drawings PL Stations
Functional specificational requirements
Preliminary Design Calculations
Stations Design (Pumps, PRV,M Stations
Station plot plan/ layouts
P&ID's/ PSER's Typicals
Architectural Outline Design
Containment Protection
Design Calculations
Functional Specifications
Terminals
Station plot plan/ layouts
Pressection Fuel Systems
Loading System Standard
RFD's/ P&ID's Typicals
Architectural Outline Design
Compressor Protection
Preliminary Design Calculations
Functional Specificational requirements
Plant Procurement
Long Lead Items LUBE/CORE
Prequalifications
Project Summary
Slips
Hold Up Slips
Milestone
Hold up Activity
External Tasks
Critical Activity/ Path
Progress
Project MFP-L1_2_1910_3
Date Mon 15/11/00

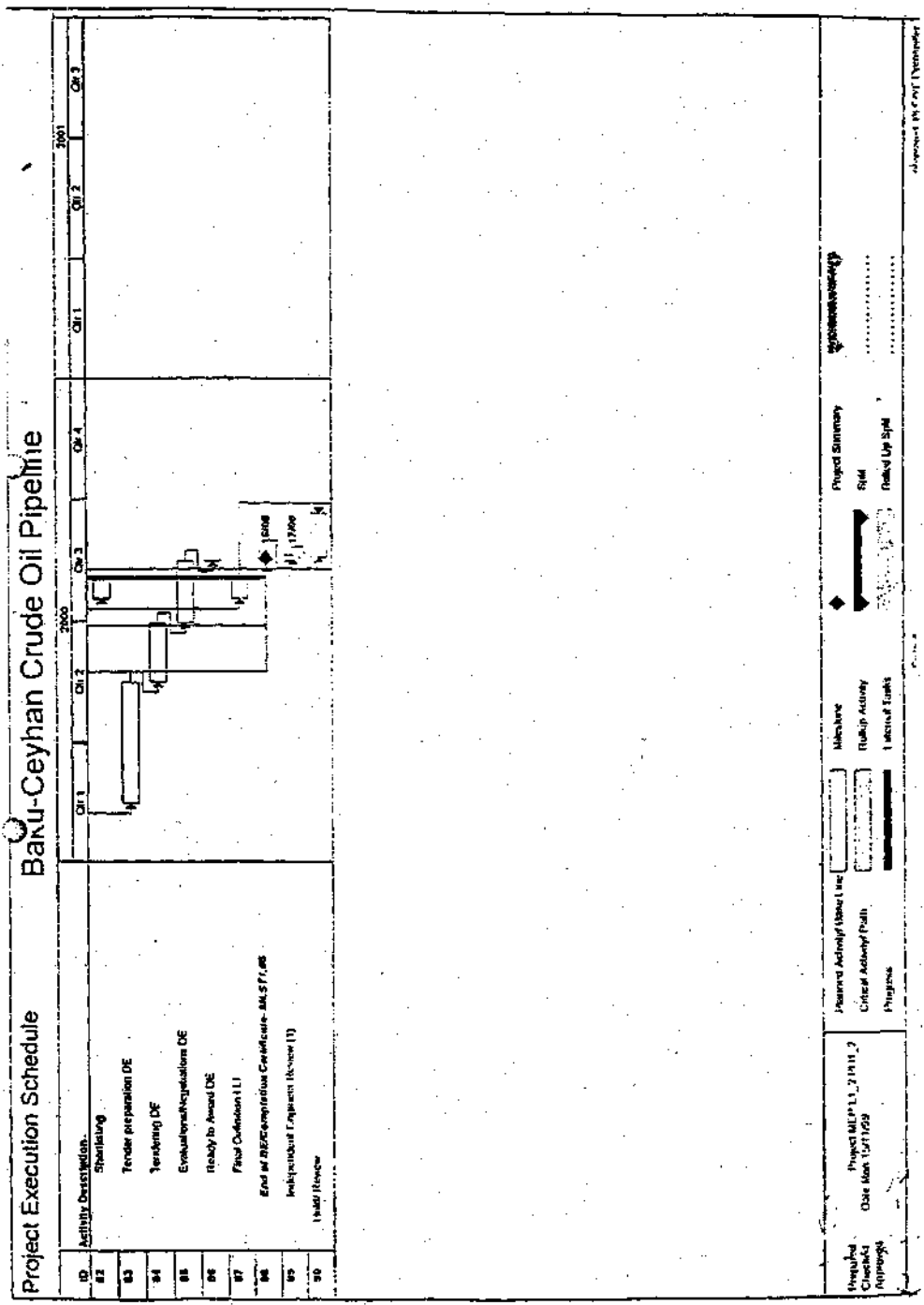
Project Execution Schedule
Baku-Ceyhan Crude Oil Pipeline
ID
Activity Description
Starting
Tender preparation DE
Tendering DE
Evaluation/Negotiations DE
Ready to Award DE
Final Definition I.I
End of REC/Completion Certificate- MLSFF.#5
Independent Engineer Review (1)
Hold Review
2000
2001
Qtr 1
Qtr 2
Qtr 3
Qtr 4
Qtr 1
Qtr 2
Qtr 3
Project Summary
Split
Rolled Up Split
Milestone
Rollup Activity
Critical Activity Path
Progress
Prepared
Checked
Approved
Date Mon 15/11/99

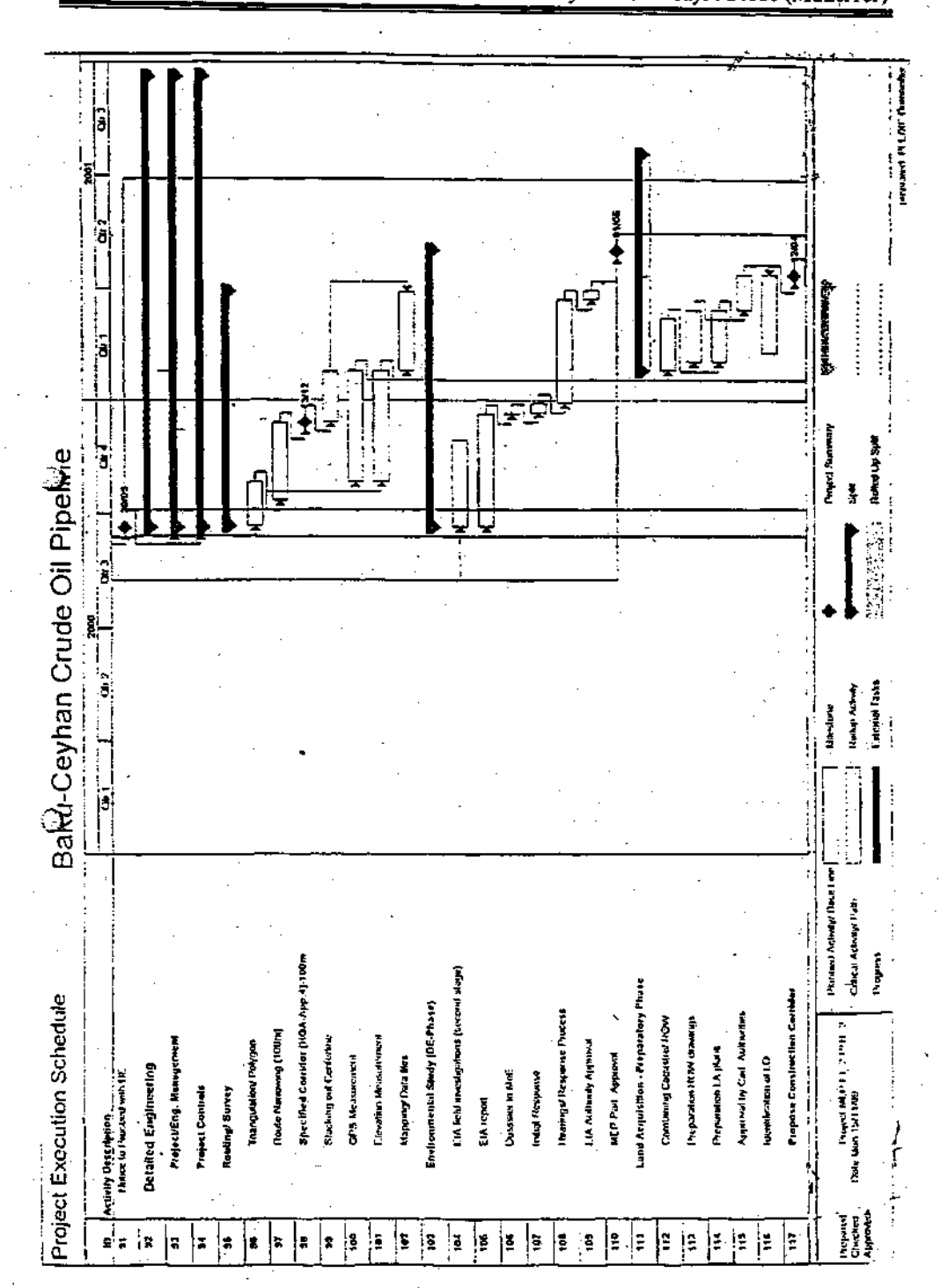
Project Execution Schedule
Baku-Ceyhan Crude Oil Pipeline
ID
Activity Description
Milestoneforfeited with IFC
Detailed Engineering
Project/Eng. Management
Project Controls
Reading/ Survey
Triangulation/ Polygon
Route Narrowing (100m)
Specified Corridor (HOA Appr.4)-100m
Staking out Centerline
GPS Measurement
Elevation Measurement
Mapping/ Data Mes
Environmental Study (DE-Phase)
EIA field investigations (second stage)
EIA report
Dyssiss in MoE
Initial Response
Hearing/ Response Process
LIA Authority Approval
MEP Post Approval
Land Acquisition - (Preparatory Phase)
Continuing Capacitor ROW
Preparation HOW drawings
Preparation LA plans
Approval by Cent. Authorities
Negotiations of LO
Propose Construction Corridor
Prepared
Checked
Approved
Project Start
Date Mon 13/11/00
Critical Activity (Base Line)
Critical Activity (Act.)
Progress
Milestone
Noncrit. Activity
Critical Tasks
Project Summary
Split
Rolled Up Split
Page 1

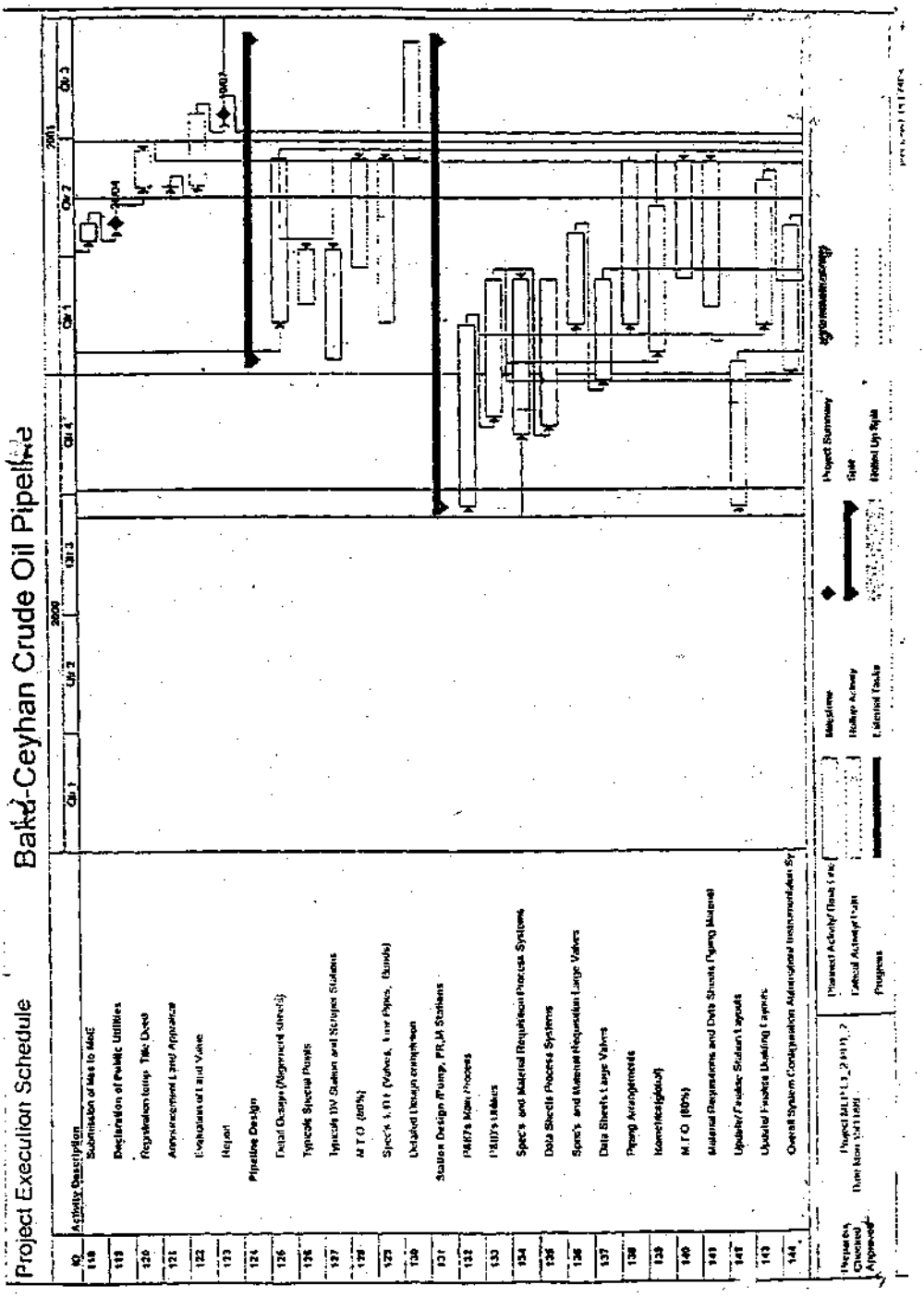
Project Execution Schedule
Baku-Ceyhan Crude Oil Pipeline
NO
Activity Description
Submission of Mas to MoE
Declaration of Public Utilities
Requisition forms Title Deed
Appurtenances and Appurtenance
Evaluation of Land Value
Report
Pipeline Design
Detail Design (Alignment sheets)
Typicals Special Points
Typicals HV Station and Scraper Stations
M T O (80%)
Specs & DS (Valves, Line Pipes, Bends)
Detailed Design completion
Station Design (Pump, PR,JA Stations)
P&ID's Main Process
P&ID's Utilities
Specs and Material Requisition Process Systems
Data Sheets Process Systems
Specs and Material Requisition Large Valves
Data Sheets Large Valves
Piping Arrangements
Isometric(Spool)
M T O (80%)
Material Requisitions and Data Sheets (Piping Material)
Updated Process Station Layouts
Updated Process Building Layouts
Overall System Configuration Administrative Instrumentation Sy
Milestone
Holiday Activity
E.Material Tender
Project Summary
Gate
Actual Up Rate
Planned Activity (Task Date)
Actual Activity (Task
Progress
Prepared by
Checked
Approved

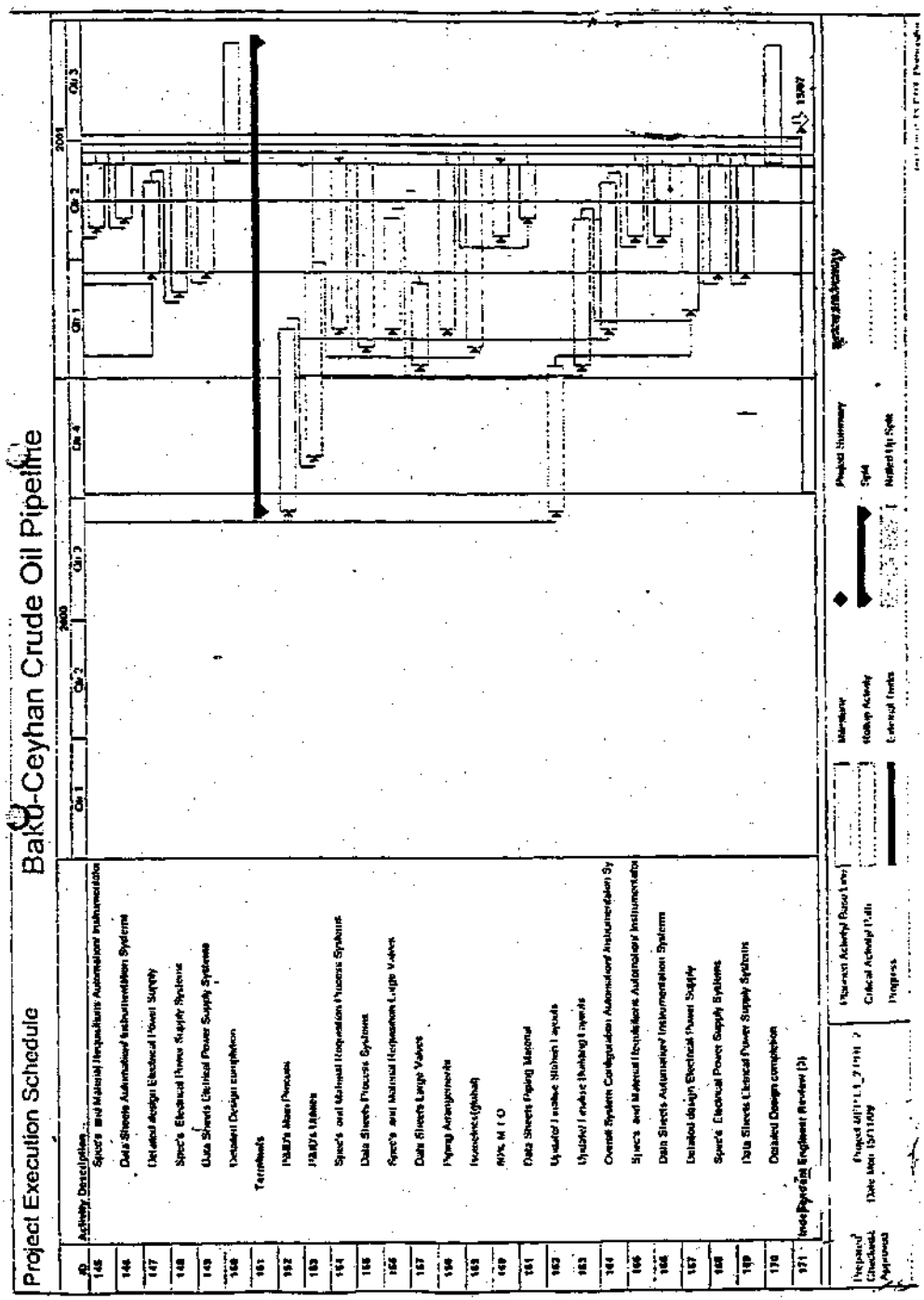
Project Execution Schedule
Baku-Ceyhan Crude Oil Pipeline
ID
Activity Description
Qtr 1
Qtr 2
Qtr 3
Qtr 4
2000
2001
Project Summary
Split
Milestone
Holiday Activity
External Events
Critical Activity
Progress
Prepared/
Checked/
Approved

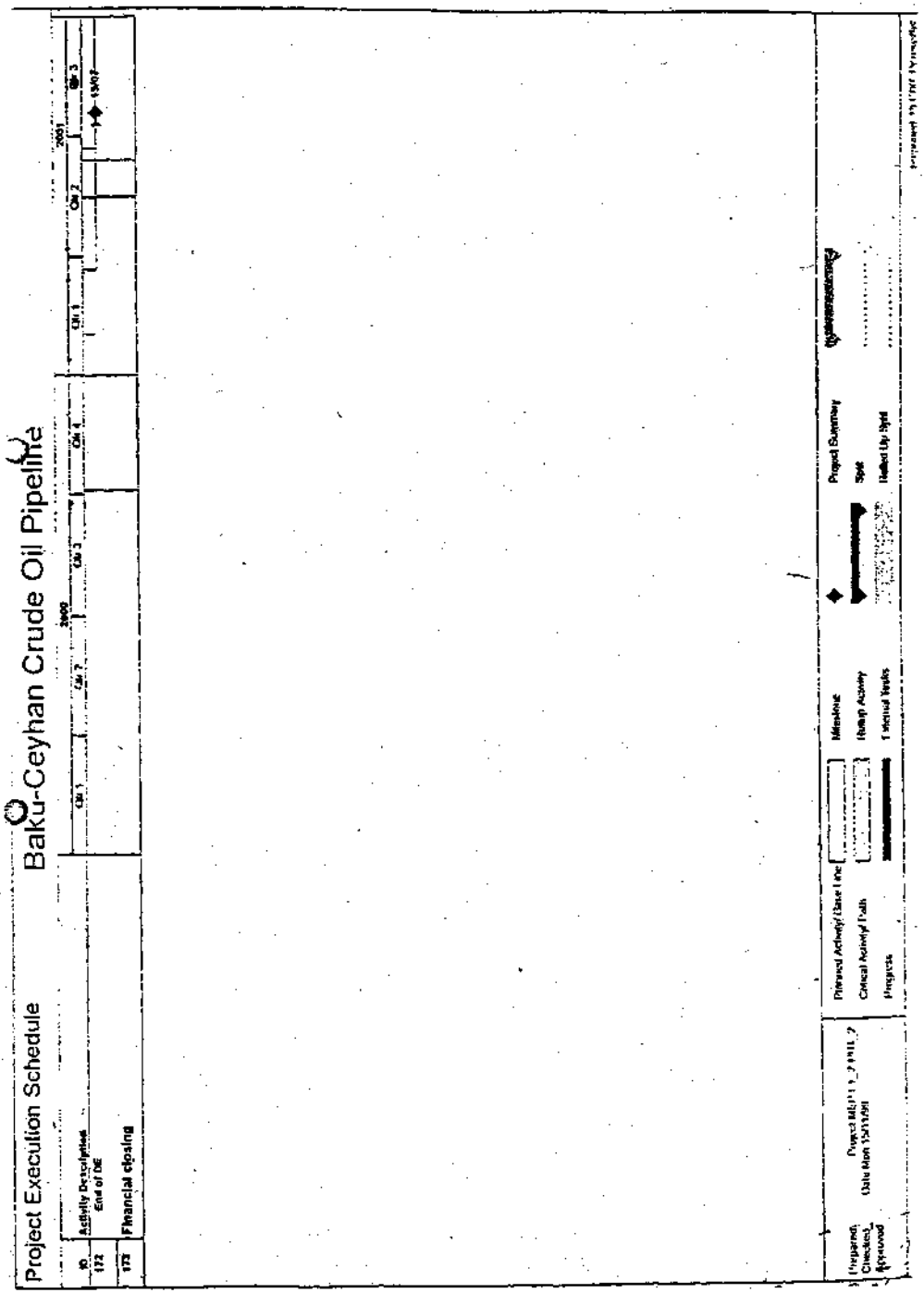
Project Execution Schedule
Baku-Ceyhan Crude Oil Pipeline
ID
172
Activity Description
End of DE
173
Financial closing
2000
2001
Qtr 1
Qtr 2
Qtr 3
Qtr 4
Qtr 1
Qtr 2
Qtr 3
Prepared
Checked
Approved
Date Mon 15/11/99
Planned Activity/Base Line
Critical Activity/Path
Progress
Milestone
Rollup Activity
Critical Tasks
Project Summary
Split
Rolled Up Split

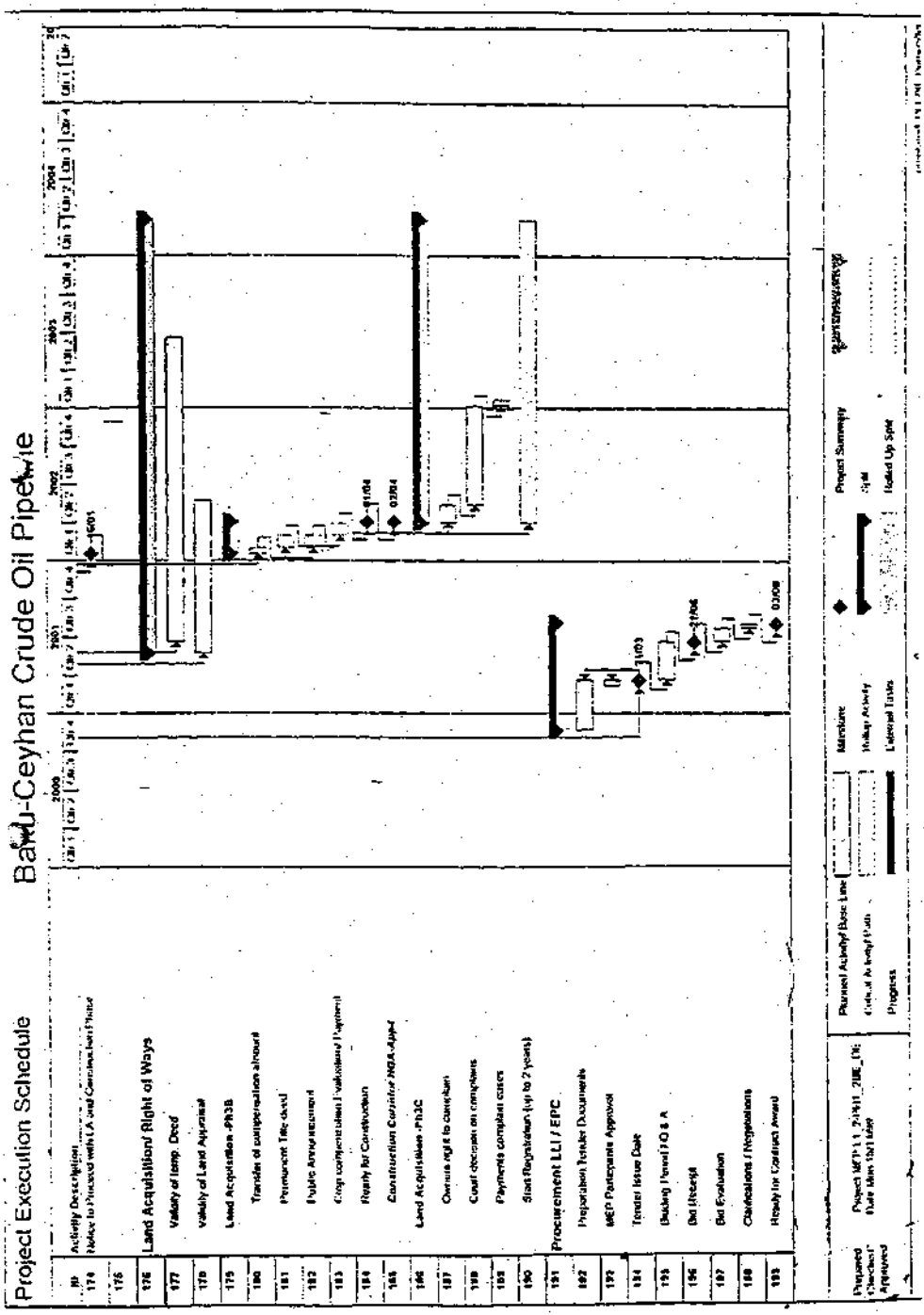
Project Execution Schedule
Baku-Ceyhan Crude Oil Pipeline
ID
Activity Description
Notice to Proceed with LA and Construction Notice
Land Acquisition/ Right of Ways
Validity of temp. Deed
Validity of Land Appraisal
Land Acquisition -Ph3B
Transfer of compensation amount
Permanent Title deed
Public Arrangement
Crop compensation / valuation / Payment
Ready for Construction
Construction Corridor NOA-Appd
Land Acquisition -Ph3C
Owners right to construction
Court decision on complaints
Payments complaint cases
Start Registration (up to 2 years)
Procurement LLI / EPC
Preparation Tender Documents
MEP Participants Approval
Tender Issue Date
Bidding Period / Q & A
Bid Receipt
Bid Evaluation
Clarifications / Negotiations
Ready for Contract Award
Prepared
Checked
Approved
Project MFT-1.1_7-14-11_ZIB_DK
Date Mon 15/11/00
Planned Activity/ Base Line
Critical Activity/ Path
Progress
Milestone
Hidup Activity
Lateral Tasks
Project Summary
Hoked Up Spot

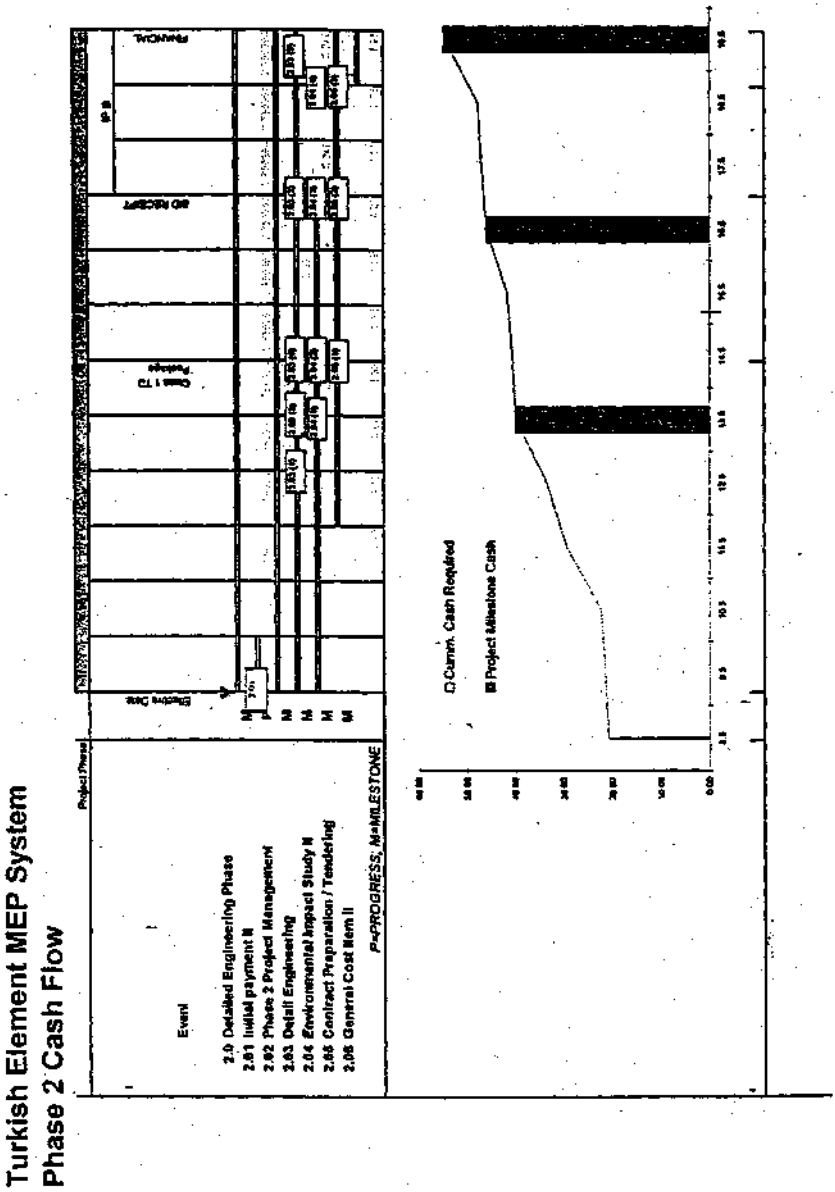
Turkish Element MEP System
Phase 2 Cash Flow
Project Phase
Event
2.0 Detailed Engineering Phase
2.01 Initial payment II
2.02 Phase 2 Project Management
2.03 Detail Engineering
2.04 Environmental Impact Study II
2.05 Contract Preparation / Tendering
2.06 General Cost Item II
P=PROGRESS, M=MILESTONE
Cumm. Cash Required
Project Milestone Cash

BAKÜ-CEYHAN HAM PETROL BORU HATTI PROJESİ
PROJE GERÇEKLEŞTİRME PLANI
Dok. No:
Tarih: 16.11.99

Ek A - İş Dökümü

BOTAŞ

Rev. 0

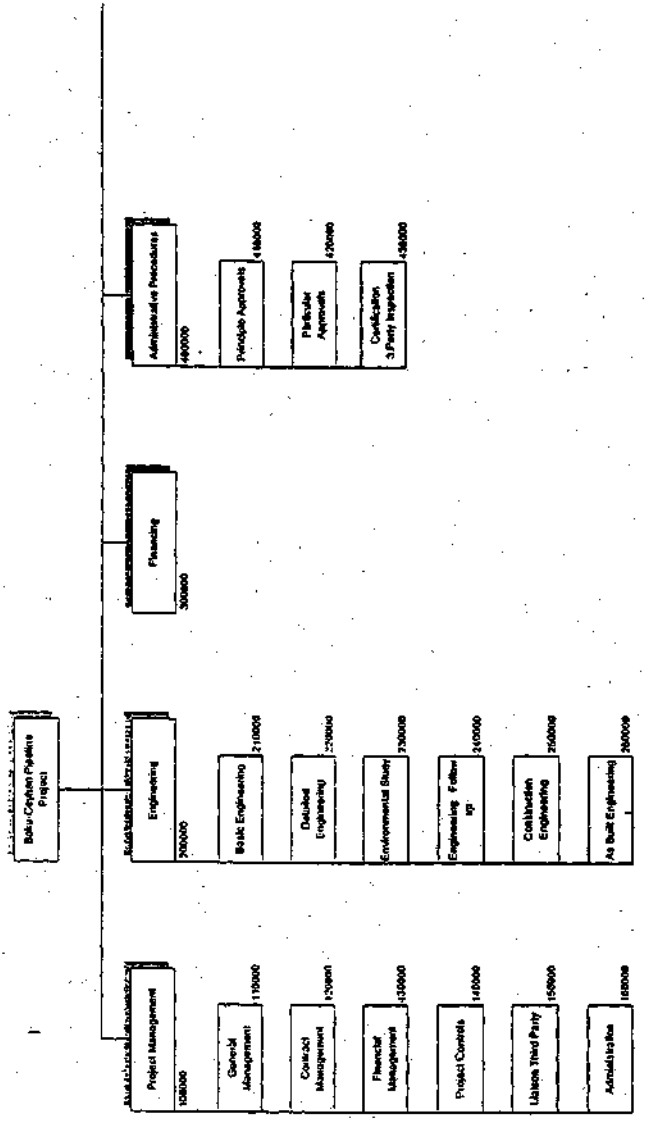

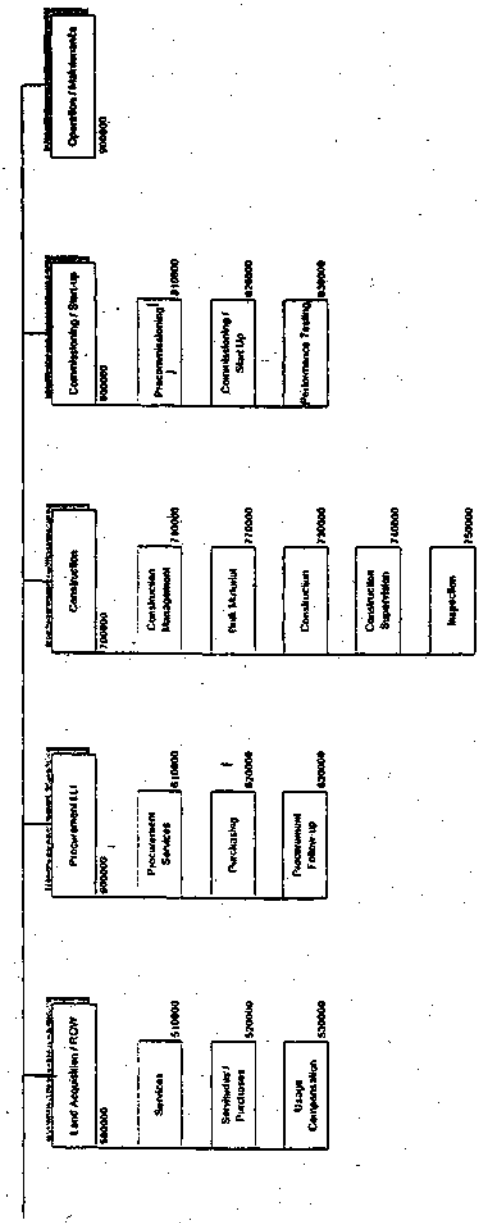
Operation / Maintenance
900000
Commissioning / Start-up
800000
Precommissioning
810000
Commissioning / Start Up
820000
Performance Testing
830000
Construction
700000
Construction Management
710000
Real Material
720000
Construction
730000
Construction Supervision
740000
Inspection
750000
Procurement ETC
600000
Procurement Services
610000
Purchasing
620000
Procurement Follow-up
630000
Land Acquisition / ROW
500000
Services
510000
Servitudes / Purchases
520000
Usage Compensation
530000

Ek 5 Hedef Yapısı

Tentative Object Breakdown Structure for the Baku-Ceyhan Crude Oil Pipeline Project

OBS Number — *Tentative Leveling and Detailing*

Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5	Level 6	Level 7	Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5	Level 6	Level 7	Remarks
1	0	0	0	0	0	0	Pipeline System							
1	1	0	2	0	0	0		Pipeline						
1	1	1	0	0	0	0			Civil Area					
1	1	1	1	0	0	0				Trenches				
1	1	1	1	1	0	0					Desert			
1	1	1	1	2	0	0					Forests			
1	1	1	1	3	0	0					Plantations, farm land			
1	1	1	1	4	0	0					Swamp, boggy areas			
1	1	1	1	5	0	0					Hills, slopes			
1	1	1	1	6	0	0					Rock Trenches			
1	1	1	1	7	0	0					Mountain regions			
1	1	1	1	8	0	0					Industrial areas			
1	1	1	1	9	0	0					Residential areas			
1	1	1	2	0	0	0				Scraper Station Areas				
1	1	1	2	1	0	0					Fencing			
1	1	1	2	2	0	0					Intrusion alarm			
1	1	1	2	3	0	0					Gates			
1	1	1	2	4	0	0					Doors, padlocked			
1	1	1	2	5	0	0					Lighting system			
1	1	1	2	6	0	0					Structural			
1	1	1	3	0	0	0				Block Valve Station Areas				
1	1	1	3	1	0	0					Fencing			
1	1	1	3	2	0	0					Intrusion alarm			
1	1	1	3	3	0	0					Gates			
1	1	1	3	4	0	0					Doors, padlocked			
1	1	1	3	5	0	0					Lighting system			
1	1	1	3	6	0	0					Structural			
1	1	1	4	0	0	0				Civil Infrastructure				
1	1	1	4	1	0	0					Access Roads			
1	1	1	4	2	0	0					High Voltage Supply Areas			
1	1	1	4	3	0	0					Potable Water			
1	1	1	4	4	0	0					Communication Links Areas			
1	1	1	5	0	0	0				Traffic crossings				
1	1	1	5	1	0	0					Road crossings			
1	1	1	5	1	1	0						Motorways		
1	1	1	5	1	2	0						Highways		
1	1	1	5	1	3	0						Roads		
1	1	1	5	1	4	0						Tracks		
1	1	1	5	2	0	0					River/waterway crossings			
1	1	1	5	2	1	0						Major rivers		
1	1	1	5	2	2	0						Small rivers		
1	1	1	5	2	3	0						Canals		
1	1	1	5	2	4	0						Streams		
1	1	1	5	3	0	0					Railway Crossings			
1	1	1	5	6	0	0				Facility crossings				
1	1	1	5	1	0	0					Pipeline crossings			
1	1	1	5	1	1	0						Gas pipelines		
1	1	1	5	1	2	0						Oil pipelines		
1	1	1	5	1	3	0						Water mains		
1	1	1	5	1	4	0						Others		
1	1	1	5	2	0	0					High Voltage Cables			
1	1	1	5	3	0	0					Communication Cables			
1	1	1	7	0	0	0				Temporary facilities				
1	1	1	7	1	0	0					Warning Belt			
1	1	1	7	1	1	0						Standard Work Belt		

FILE: Object Structure Breakdown new, Breakdown list, 18/11/99, 17:20, PLE/XC/JK

Tentative Object Breakdown Structure for the Baku-Ceyhan Crude Oil Pipeline Project

OBS Number							Tentative Leveling and Detailing							Remarks
Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5	Level 6	Level 7	Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5	Level 6	Level 7	
1	1	1	7	1	2	0							Reduced Working Width	
1	1	1	7	1	3	0							Ecological Measures	
1	1	1	7	2	0	0					Field Factories			
1	1	2	0	0	0	0			Process Systems					
1	1	2	1	0	0	0				Pipeline				
1	1	2	1	1	0	0					Line Pipe			
1	1	2	1	1	1	0						Grades		
1	1	2	1	1	2	0						Standard Insulation		
1	1	2	1	1	3	0						HD Insulation		
1	1	2	1	2	0	0					Fittings			
1	1	2	1	2	1	0						Hot Bends		
1	1	2	1	2	2	0						Tees		
1	1	2	1	2	3	0						Reducers		
1	1	2	1	2	4	0						Caps		
1	1	2	1	2	5	0						Flanges		
1	1	2	1	3	0	0					Isolation Joints			
1	1	2	1	4	0	0					Other Materials			
1	1	2	1	4	1	0						Bolts and Nuts		
1	1	2	1	4	2	0						Piping		
1	1	2	1	4	3	0						Supports		
1	1	2	2	0	0	0				Block Valve Stations				
1	1	2	2	1	0	0					Valves			
1	1	2	2	1	1	0						Ball valves, motor actuated		
1	1	2	2	1	2	0						Ball valves, hand operated		
1	1	2	2	2	0	0					Actuators			
1	1	2	2	3	0	0					Station Piping			
1	1	2	2	3	1	0						Bypass Pipes		
1	1	2	2	3	2	0						Drain Pipes		
1	1	2	2	3	0	0					Minor mechanical items			
1	1	2	3	0	0	0				Scraper facilities				
1	1	2	3	1	0	0					Scraper Receiver			
1	1	2	3	2	0	0					Scraper Launcher			
1	1	2	3	3	0	0					Valves			
1	1	2	3	3	1	0						Ball valves, motor actuated		
1	1	2	3	3	2	0						Ball valves, hand operated		
1	1	2	3	4	0	0					Actuators			
1	1	2	3	5	0	0					Station Pipings			
1	1	2	3	6	0	0					Minor Mechanical Items			
1	1	3	0	0	0	0			Safety Systems					
1	1	3	1	0	0	0				Fire and Gas Detection				
1	1	3	2	0	0	0				Fire Fighting System				
1	1	3	3	0	0	0				ESD System				
1	1	4	0	0	0	0			Electrical Systems & Instrumentation					
1	1	4	1	0	0	0				Power supply and distribution				
1	1	4	2	0	0	0				Earthing and lightning protection				
1	1	4	3	0	0	0				Battery and No-break Systems				
1	1	4	4	0	0	0				UPS Systems				
1	1	4	5	0	0	0				Cathodic Protection				
1	1	4	5	1	0	0					Impressed Current System			
1	1	4	5	2	0	0					Sacrificial Anode System			
1	1	4	6	0	0	0				Field Instrumentation				
1	1	4	7	0	0	0				Area Lighting				
2	0	0	0	0	0	0	STATIONS							
2	1	0	0	0	0	0		Head Pump Station						
2	1	1	0	0	0	0			Civil Areas					

FILE: Object Structure Breakdown new, Breakdown list, 16/11/99, 17:20, PLE/XC/JK

Tentative Object Breakdown Structure for the Baku-Ceyhan Crude Oil Pipeline Project

OBS Number							Tentative Leveling and Detailing							
Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5	Level 6	Level 7	Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5	Level 6	Level 7	Remarks
2	1	1	1	0	0	0				Buildings				
2	1	1	1	1	0	0					Main Line Pump building			
2	1	1	1	2	0	0					MCC			
2	1	1	1	3	0	0					Control Rooms			
2	1	1	1	4	0	0					Workshop			
2	1	1	1	5	0	0					Warehouse			
2	1	1	1	6	0	0					Dormitory			
2	1	1	1	7	0	0					Aviation office			
2	1	1	2	0	0	0				Structural				
2	1	1	2	1	0	0					Booster Pump Sheds			
2	1	1	2	2	0	0					Pipeway Area			
2	1	1	2	3	0	0					Manifold Area			
2	1	1	2	4	0	0					Metering Area			
2	1	1	2	5	0	0					Utility Systems Area			
2	1	1	3	0	0	0				Other civil works				
2	1	1	3	1	0	0					Station Roads			
2	1	1	3	2	0	0					Paving			
2	1	1	3	3	0	0					Vehicle areas			
2	1	1	3	4	0	0					Heliport			
2	1	1	4	0	0	0				Security				
2	1	1	4	1	0	0					Towers			
2	1	1	4	2	0	0					Guard houses			
2	1	1	4	3	0	0					Fencing			
2	1	1	4	4	0	0					Intrusion alarm			
2	1	1	4	5	0	0					Gates			
2	1	1	4	6	0	0					Doors, padlocked			
2	1	1	4	7	0	0					Lighting system			
2	1	2	0	0	0	0			Process facilities					
2	1	2	1	0	0	0				Pump systems				
2	1	2	1	1	0	0					Mainline-Pump			
2	1	2	1	2	0	0					Electric Drive			
2	1	2	1	3	0	0					Booster Pumps			
2	1	2	1	4	0	0					Electric Drives			
2	1	2	1	5	0	0					Manifolds			
2	1	2	2	0	0	0				Integrity Metering				
2	1	2	2	1	0	0					Ultrasonic Meter Skid			
2	1	2	2	2	0	0					Prover Loop.			
2	1	2	2	3	0	0					Quality measuring			
2	1	2	3	0	0	0				Surge protection				
2	1	2	3	1	0	0					Surge Relief System			
2	1	2	3	2	0	0					Re-injection pumps			
2	1	2	3	3	0	0					Relief Tanks			
2	1	2	4	0	0	0				Station facilities				
2	1	2	4	1	0	0					Block Valves, manually operated			
2	1	2	4	2	0	0					Block Valves, motor operated			
2	1	2	4	3	0	0					Major Process Valves, motor operated			
2	1	2	4	4	0	0					Station Piping			
2	1	2	4	5	0	0					Process Drains			
2	1	2	4	6	0	0					Others			
2	1	3	0	0	0	0			Utility Systems					
2	1	3	1	0	0	0				Potable Water				
2	1	3	2	0	0	0				Sewage and Waste Water				
2	1	3	3	0	0	0				Technical gases				
2	1	3	3	1	0	0					Air			
2	1	3	3	2	0	0					Nitrogen			

FILE: Object Structure Breakdown new, Breakdown list, 16/11/99, 17:20, PLE/XC/JK

Tentative Object Breakdown Structure for the Baku-Ceyhan Crude Oil Pipeline Project

OBS Number							Tentative Leveling and Detailing							Remarks
Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5	Level 6	Level 7	Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5	Level 6	Level 7	
2	1	3	4	0	0	0				HVAC				
2	1	3	5	0	0	0				Emergency Diesel Sets				
2	1	3	6	0	0	0				Fuel Storage				
2	1	3	6	1	0	0					Diesel Storage			
2	1	3	6	2	0	0					Petrol Storage			
2	1	3	7	0	0	0				Bridge Crane				
2	1	4	0	0	0	0			Safety Systems					
2	1	4	1	0	0	0				Fire and Gas Detection				
2	1	4	2	0	0	0				Fire Fighting System				
2	1	4	3	0	0	0				ESD System				
2	1	5	0	0	0	0			Electrical and Instrumentation					
2	1	5	1	0	0	0				Power supply and distribution				
2	1	5	2	0	0	0				Earthing and lightning protection				
2	1	5	3	0	0	0				Battery and No-break Systems				
2	1	5	4	0	0	0				UPS Systems				
2	1	5	5	0	0	0				Cathodic Protection				
2	1	5	5	1	0	0					Impressed Current System			
2	1	5	5	2	0	0					Sacrificial Anode System			
2	1	5	6	0	0	0				Instrument System				
2	1	5	7	0	0	0				Area Lighting				
2	2	0	0	0	0	0		Intermediate Pump Stations						
2	2	1	0	0	0	0			Civil works					
2	2	1	1	0	0	0				Buildings				
2	2	1	1	1	0	0					Mainline Pump Building			
2	2	1	1	2	0	0					MCC			
2	2	1	1	3	0	0					Control Rooms			
2	2	1	1	4	0	0					Workshop			
2	2	1	1	5	0	0					Warehouse			
2	2	1	1	6	0	0					Dormitory			
2	2	1	1	7	0	0					Aviation office			
2	2	1	2	0	0	0				Structural				
2	2	1	2	1	0	0					Booster Pump Sheds			
2	2	1	2	2	0	0					Pipeway Areas			
2	2	1	2	3	0	0					Manifold Areas			
2	2	1	2	4	0	0					Metering Area			
2	2	1	2	5	0	0					Fueling System Area			
2	2	1	2	6	0	0					Utility System Areas			
2	2	1	3	0	0	0				Other civil works				
2	2	1	3	1	0	0					Station Roads			
2	2	1	3	2	0	0					Pavings			
2	2	1	3	3	0	0					Vehicle areas			
2	2	1	3	4	0	0					Heliport			
2	2	1	4	0	0	0				Security				
2	2	1	4	1	0	0					Towers			
2	2	1	4	2	0	0					Guard houses			
2	2	1	4	3	0	0					Fencing			
2	2	1	4	4	0	0					Intrusion alarm			
2	2	1	4	5	0	0					Gates			
2	2	1	4	6	0	0					Doors, padlocked			
2	2	1	4	7	0	0					Lighting system			
2	2	2	0		0	0			Process facilities					
2	2	2	1	0	0	0				Pump System				
2	2	2	1	1	0	0					Mainline pumps			
2	2	2	1	2	0	0					Pump drives			
2	2	2	1	3	0	0					Booster Pumps			

FILE: Object Structure Breakdown new, Breakdown list, 16/11/99, 17:20, PLEXCIJK

Tentative Object Breakdown Structure for the Baku-Ceyhan Crude Oil Pipeline Project

OBS Number — *Tentative Leveling and Detailing*

Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5	Level 6	Level 7	Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5	Level 6	Level 7	Remarks
2	2	2	1	4	0	0					Pump Drives			
2	2	2	1	5	0	0					Manifold Areas			
2	2	2	2	0	0	0				Fuel System				
2	2	2	2	1	0	0					Crude Oil Filters			
2	2	2	2	2	0	0					Crude Setting Tank			
2	2	2	2	3	0	0					Fuel Day Tank			
2	2	2	2	4	0	0					Fuel Pump			
2	2	2	2	5	0	0					Fuel treatment skid (centrifuge)			
2	2	2	2	6	0	0					Fuel System Piping			
2	2	2	3	0	0	0				Integrity Metering				
2	2	2	3	1	0	0					Ultrasonic Meter Skid			
2	2	2	3	2	0	0					Proover Loop			
2	2	2	3	3	0	0					Quality measuring			
2	2	2	4	0	0	0				Surge protection				
2	2	2	4	1	0	0					Surge Relief System			
2	2	2	4	2	0	0					Surge Relief Tank			
2	2	2	4	3	0	0					Reinjection Pump			
2	2	2	5	0	0	0				Station facilities				
2	2	2	5	1	0	0					Block valves, manually operated			
2	2	2	5	2	0	0					Block Valves, motor operated			
2	2	2	5	3	0	0					Major Process Valves, motor operated			
2	2	2	5	4	0	0					Station Piping			
2	2	2	5	5	0	0					Process Drains			
2	2	2	5	6	0	0					Overpressure prevention			
2	2	3	0	1	0	0			Utility Systems					
2	2	3	1		0	0				Potable Water				
2	2	3	2	1	0	0				Sewage and Waste Water				
2	2	3	3	1	0	0				Technical gases				
2	2	3	3	1	0	0					Air			
2	2	3	3	2	0	0					Nitrogen			
2	2	3	4	1	0	0				HVAC				
2	2	3	5	1	0	0				Emergency Diesel Sets				
2	2	3	6	1	0	0				Fuel Storage				
2	2	3	6	1	0	0					Diesel Storage			
2	2	3	6	2	0	0					Petrol Storage			
2	2	3	7	1	0	0				Bridge Crane				
2	2	4	0		0	0			Safety Systems					
2	2	4	1	1	0	0				Fire and Gas Detection				
2	2	4	2	1	0	0				Fire Fighting System				
2	2	4	3		0	0				ESD System				
2	2	5	0		0	0			Electrical and Instrumentation					
2	2	5	1	1	0	0				Power supply and distribution				
2	2	5	2	1	0	0				Earthing and lightning protection				
2	2	5	3	1	0	0				Battery and No-break Systems				
2	2	5	4	1	0	0				UPS Systems				
2	2	5	5	1	0	0				Cathodic Protection				
2	2	5	5	1	0	0					Impressed Current System			
2	2	5	5	2	0	0					Sacrificial Anode System			
2	2	5	6		0	0				Instrument System				
2	2	5	7		0	0				Area Lighting				
2	3	1	0		0	0		Custody Metering Stations						
2	3	1	1	1	0	0			Civil works					
2	3	1	1		0	0				Buildings				
2	3	1	1	1	0	0					MCC			
2	3	1	1	2	0	0					Control room			

Tentative Object Breakdown Structure for the Baku-Ceyhan Crude Oil Pipeline Project

OBS Number							Tentative Leveling and Detailing							
Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5	Level 6	Level 7	Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5	Level 6	Level 7	Remarks
2	3	1	1	3	0	0					Workshop			
2	3	1	1	4	0	0					Warehouse			
2	3	1	1	5	0	0					Dormitory			
2	3	1	1	6	0	0					Aviation office			
2	3	1	2	0	0	0				Structural				
2	3	1	2	1	0	0					Metering Shed			
2	3	1	2	2	0	0					Metering Area			
2	3	1	2	3	0	0					Pipeway Areas			
2	3	1	2	4	0	0					Utility Systems Area			
2	3	1	3	0	0	0				Other civil works				
2	3	1	3	1	0	0					Station Roads			
2	3	1	3	2	0	0					Pavings			
2	3	1	3	3	0	0					Vehicle areas			
2	3	1	3	4	0	0					Heliport			
2	3	1	4	0	0	0				Security				
2	3	1	4	1	0	0					Towers			
2	3	1	4	2	0	0					Guard houses			
2	3	1	4	3	0	0					Fencing			
2	3	1	4	4	0	0					Intrusion alarm			
2	3	1	4	5	0	0					Gates			
2	3	1	4	6	0	0					Doors, packaged			
2	3	1	4	7	0	0					Lighting system			
2	3	2	0	0	0	0			Process facilities					
2	3	2	1	0	0	0				Metering				
2	3	2	1	1	0	0					Ultrasonic Meters			
2	3	2	1	2	0	0					Prover Loop			
2	3	2	1	3	0	0					Quality measuring			
2	3	2	1	4	0	0					Block Valves, manually operated			
2	3	2	1	5	0	0					Block Valves, motor operated			
2	3	2	1	6	0	0					Major Process Valves, manually operated			
2	3	2	1	7	0	0					Major Process Valves, motor operated			
2	3	2	1	8	0	0					Station Piping and Utilities			
2	3	2	2	0	0	0				Surge protection				
2	3	2	2	1	0	0					Surge Relief System			
2	3	2	2	2	0	0					Re-injection pumps			
2	3	2	2	3	0	0					Relief Tanks			
2	3	2	3	0	0	0				Station facilities				
2	3	2	3	1	0	0					Block Valves, manually operated			
2	3	2	3	2	0	0					Block Valves, motor operated			
2	3	2	3	3	0	0					Major Process Valves, motor operated			
2	3	2	3	4	0	0					Station Piping			
2	3	2	3	5	0	0					Process Drains			
2	3	2	3	6	0	0					Others			
2	3	3	0	0	0	0			Utility Systems					
2	3	3	1	0	0	0				Potable Water				
2	3	3	2	0	0	0				Sewage and Waste Water				
2	3	4	0	0	0	0			Safety Systems					
2	3	4	1	0	0	0				Fire and Gas Detection				
2	3	4	2	0	0	0				Fire Fighting System				
2	3	4	3	0	0	0				ESD System				
2	3	5	0	0	0	0			Electrical and Instrumentation					
2	3	5	1	0	0	0				Power supply and distribution				
2	3	5	2	0	0	0				Earthing and lightning protection				
2	3	5	3	0	0	0				Battery and No-break Systems				
2	3	5	4	0	0	0				UPS Systems				

FILE: Object Structure Breakdown new, Breakdown list, 15/11/99, 17:20, P. Eryücel

Tentative Object Breakdown Structure for the Baku-Ceyhan Crude Oil Pipeline Project

OBS Number — *Tentative Leveling and Detailing*

Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5	Level 6	Level 7	Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5	Level 6	Level 7	Remarks
2	3	5	5	0	0	0				Cathodic Protection				
2	3	5	5	1	0	0					Impressed Current System			
2	3	5	5	2	0	0					Sacrificial Anode System			
2	3	5	6	0	0	0				Instrument System				
2	3	5	7	0	0	0				Area Lighting				
2	4	0	0	0	0	0		Pressure Reducing Stations						
2	4	1	0	0	0	0			Civil works					
2	4	1	1	0	0	0				Buildings				
2	4	1	1	1	0	0					Control room			
2	4	1	1	2	0	0					MCC			
2	4	1	1	3	0	0					Workshop			
2	4	1	1	4	0	0					Warehouse			
2	4	1	1	5	0	0					Dormitory			
2	4	1	1	6	0	0					Administration office			
2	4	1	2	0	0	0				Structural				
2	4	1	2	1	0	0					Station Shed			
2	4	1	2	2	0	0					Valve Area			
2	4	1	2	3	0	0					Pipeway Areas			
2	4	1	2	4	0	0					Utility Systems Area			
2	4	1	3	1	0	0				Other civil works				
2	4	1	3	1	0	0					Station Roads			
2	4	1	3	2	0	0					Vehicle areas			
2	4	1	3	3	0	0					Parkings			
2	4	1	3	4	0	0					Helipad			
2	4	1	4	0	0	0				Security				
2	4	1	4	1	0	0					Towers			
2	4	1	4	2	0	0					Guard houses			
2	4	1	4	3	0	0					Fencing			
2	4	1	4	4	0	0					Intrusion alarm			
2	4	1	4	5	0	0					Gates			
2	4	1	4	6	0	0					Doors, padlocked			
2	4	1	4	7	0	0					Lighting system			
2	4	2	0	0	0	0			Process facilities					
2	4	2	1	0	0	0				Pressure reducing				
2	4	2	1	1	0	0					Pressure Control Skid			
2	4	2	1	2	0	0					Block Valves, manually operated			
2	4	2	1	3	0	0					Block Valves, motor operated			
2	4	2	1	4	0	0					Major Process Valves, motor operated			
2	4	2	1	5	0	0					Crude oil relief tank			
2	4	2	1	6	0	0					Station Piping & other Minor Mechanical Items			
2	4	2	1	7	0	0					Minor Mechanical Items			
2	4	2	2	0	0	0				Integrity Metering				
2	4	2	3	0	0	0				Surge protection				
2	4	2	3	1	0	0					Surge Relief System			
2	4	2	3	2	0	0					Surge Relief Tank			
2	4	2	3	3	0	0					Reinjection Pump			
2	4	3	0	0	0	0			Utility Systems					
2	4	3	1	0	0	0				Potable Water				
2	4	3	2	0	0	0				Sewage and Waste Water				
2	4	4	0	0	0	0			Safety Systems					
2	4	4	1	0	0	0				Fire and Gas Detection				
2	4	4	2	0	0	0				Fire Fighting System				
2	4	4	3	0	0	0				ESD System				
2	4	5	0	0	0	0			Electrical and Instrumentation					
2	4	5	1	0	0	0				Power supply and distribution				

FILE: Object Structure Breakdown new, Breakdown list, 15/11/99, 17:20, PLERYCUK

Page 7

Tentative Object Breakdown Structure for the Baku-Ceyhan Crude Oil Pipeline Project

OBS Number							*Tentative Leveling and Detailing*							
Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5	Level 6	Level 7	Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5	Level 6	Level 7	Remarks
2	4	5	2	2	0	0					Earthing and lightning protection			
2	4	5	3	3	0	0					Battery and No-break Systems			
2	4	5	4	0	0	0					UPS Systems			
2	4	5	5	2	0	0					Cathodic Protection			
2	4	5	5	1	0	0						Impressed Current System		
2	4	5	5	2	0	0						Sacrificial Anode System		
2	4	5	6	3	0	0					Instrument System			
2	4	5	7	7	0	0					Area Lighting			
3	0	0	0	0	0	0	TERMINALS							
3	1	0	0	1	0	0		Ceyhan Export Terminal						
3	1	1	0	0	0	0			Civil Areas					
3	1	1	1	0	0	0				Buildings				
3	1	1	1	1	0	0						Control Rooms		
3	1	1	1	2	0	0						MCC		
3	1	1	1	3	0	0						Administration Office		
3	1	1	2	1	0	0				Structural				
3	1	1	2	1	0	0						Roadway Areas		
3	1	1	2	2	0	0						Manifold Areas		
3	1	1	2	3	0	0						Tank Area		
3	1	1	2	4	0	0						Ramp Area		
3	1	1	2	5	0	0						Utility Systems Area		
3	1	1	3	1	0	0				Other Civil Areas				
3	1	1	3	1	0	0						Station Roads		
3	1	1	3	2	0	0						Pavings		
3	1	1	3	3	0	0						Vehicle Areas		
3	1	1	3	4	0	0						Helipad		
3	1	1	4	1	0	0				Security (as applicable)				
3	1	1	4	1	0	0						Towers		
3	1	1	4	2	0	0						Guard houses		
3	1	1	4	3	0	0						Fencing		
3	1	1	4	4	0	0						Intrusion alarm		
3	1	1	4	5	0	0						Gates		
3	1	1	4	6	0	0						Doors, padlocked		
3	1	1	4	7	0	0						Lighting system		
3	1	2	0	1	0	0			Pipeline receiving facilities					
3	1	2	1	1	0	0				Drain down system				
3	1	2	1	1	0	0						Buried drain down oil recovery tank		
3	1	2	1	2	0	0						Pumps		
3	1	2	1	3	0	0						Drives		
3	1	2	1	4	0	0						Burn Pits		
3	1	2	2	1	0	0				Isolation valves				
3	1	2	3	1	0	0				Integrity Metering (as applicable)				
3	1	2	4	1	0	0				Surge protection facilities				
3	1	2	4	1	0	0					Surge pressure relief system			
3	1	2	4	2	0	0					Re-injection pumps			
3	1	2	4	3	0	0					Relief tanks			
3	1	2	5	1	0	0				Pressure control system				
3	1	2	5	1	0	0					Back Pressure control valves (BPCVs)			
3	1	2	5	2	0	0					Isolation valves			
3	1	2	5	3	0	0					Bypass			
3	1	2	5	4	0	0					Pressure relief system			
3	1	3	0	1	0	0			Crude oil storage extensions					
3	1	3	1	1	0	0				Tanks				
3	1	3	1	1	0	0					Steel walls			
3	1	3	1	2	0	0					Floating roof			

FILE: Object Structure Breakdown new, Breakdown list, [illegible]

Tentative Object Breakdown Structure for the Baku-Ceyhan Crude Oil Pipeline Project

OBS Number.							*Tentative Leveling and Detailing*							
Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5	Level 6	Level 7	Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5	Level 6	Level 7	Remarks
3	1	3	1	3	0	1					Coating			
3	1	3	1	4	0	1					Cathodic Protection System			
3	1	3	1	5	0	1					Two way manifold			
3	1	3	1	6	0	1					Tank level instrumentation			
3	1	3	2	1	0	1				Mixers				
3	1	3	3	1	0	1				Pumps				
3	1	3	4	1	0	1				Blending lines				
3	1	4	0	1	0	1			Custody transfer to Marine Terminal					
3	1	4	1	1	0	1				Tank gauging equipment				
3	1	4	2	1	0	1				Quality measuring				
3	1	4	3	1	0	1				Valves				
3	1	4	3	1	0	1					Block Valves, manually operated			
3	1	4	3	2	0	1					Block Valves, motor operated			
3	1	4	4	1	0	1				Station Piping and Utilities				
3	1	5	0	1	0	1			Utility Systems					
3	1	5	1	1	0	1				Potable Water				
3	1	5	2	1	0	1				Sewage and Waste Water				
3	1	5	3	1	0	1				Emergency Diesel Sets				
3	1	5	4	1	0	1				Fuel Storage				
3	1	5	4	1	0	1					Diesel Storage			
3	1	5	4	2	0	1					Petrol Storage			
3	1	6	0	1	0	1			Safety Systems					
3	1	6	1	1	0	1				Fire and Gas Detection				
3	1	6	2	1	0	1				Fire Fighting System				
3	1	6	3	1	0	1				ESD System				
3	1	7	0	1	0	1			Electrical and Instrumentation					
3	1	7	1	1	0	1				Power supply and distribution				
3	1	7	2	1	0	1				Earthing and lightning protection				
3	1	7	3	1	0	1				Battery and No-break Systems				
3	1	7	4	1	0	1				UPS Systems				
3	1	7	5	1	0	1				Cathodic Protection				
3	1	7	5	1	0	1					Impressed Current System			
3	1	7	5	2	0	1					Sacrificial Anode System			
3	1	7	6	1	0	1				Instrument System				
3	1	7	7	1	0	1				Area Lighting				
3	2	1	0	1	1	1		Marine Terminal						
3	2	1	0	1	0	1			Civil Areas					
3	2	1	1	1	0	1				Buildings				
3	2	1	1	1	0	1					MCC			
3	2	1	1	2	0	1					Jetty control room			
3	2	1	1	3	0	1					Jetty auxiliary room			
3	2	1	1	4	0	1					Field auxiliary rooms			
3	2	1	1	5	0	1					Workshop			
3	2	1	1	6	0	1					Warehouse			
3	2	1	1	7	0	1					Dormitory			
3	2	1	2	1	0	1				Other civil Areas				
3	2	1	2	1	0	1					Access roads			
3	2	1	2	2	0	1					Site roads			
3	2	1	2	3	0	1					Paving			
3	2	1	2	4	0	1					Vehicle areas			
3	2	1	3	1	0	1				Security (as applicable)				
3	2	1	3	1	0	1					Towers			
3	2	1	3	2	0	1					Guard houses			
3	2	1	3	3	0	1					Fencing			
3	2	1	3	4	0	1					Intrusion alarm			

FILE: Object Structure Breakdown new, [illegible]

Tentative Object Breakdown Structure for the Baku-Ceyhan Crude Oil Pipeline Project

OBS Number							*Tentative Leveling and Detailing*							
Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5	Level 6	Level 7	Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5	Level 6	Level 7	Remarks
											Gates			
											Doors, padlocked			
											Lighting system			
									Loading Facilities at Jetty					
										Pipeline				
										Abutment				
										Trestle				
										Loading platform modifications				
										Marine operations platform				
										Fenders				
										Integrated breasting dolphin structures				
										Mooring dolphines				
										Interconnecting catwalks				
										Navigation aids				
									Process facilities					
										Feeder pipelines				
										Oil spill protections				
										Surge protection				
									Plant control & telecom system					
										Alarm and evacuation system				
										Environmental monitoring systems				
										Berthing aid system				
										Mooring load monitoring system				
										Signal segregation and cabling				
										Plant communication system				
											PABX			
											VHF radio system for ship/shore communication			
											Paging system			
											Closed-circuit television system			
									Utility Systems (as applicable)					
										Potable Water				
										Sewage and waste water				
										Technical gases				
											Air			
											Nitrogen			
										HVAC				
										Emergency diesel sets				
										Fuel Storage				
											Diesel Storage			
											Petrol Storage			
									Safety Systems					
										Fire and gas detection				
										Fire fighting system				
										ESD System				
										First Aid facilities				
									Electrical and Instrumentation					
										(as applicable)				
								Sangachal Terminal						
									Civil areas					
										Buildings				
											Control rooms			
											Field auxiliary rooms			
											MCC			
											Workshop			
											Warehouse			

* _E: Object Structure Breakdown new, [illegible]

Tentative Object Breakdown Structure for the Baku-Ceyhan Crude Oil Pipeline Project

OBS Number							*Tentative Leveling and Detailing*							
Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5	Level 6	Level 7	Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5	Level 6	Level 7	Remarks
3	3	1	1	4	0	0					Dormitory			
3	3	1	1	5	0	0					Aviation office			
3	3	1	2	1	0	0				Structural				
3	3	1	2	1	0	0					Pipeway Areas			
3	3	1	2	2	0	0					Manifold Areas			
3	3	1	2	3	0	0					Tank Area			
3	3	1	2	4	0	0					Metering Area			
3	3	1	2	5	0	0					Utility Systems Area			
3	3	1	3	1	0	0				Other civil works				
3	3	1	3	1	0	0					Access roads			
3	3	1	3	2	0	0					Site roads			
3	3	1	3	3	0	0					Paving			
3	3	1	3	4	0	0					Vehicle areas			
3	3	1	3	5	0	0					Heliport			
3	3	1	4		0	0				Security				
3	3	1	4	1	0	0					Towers			
3	3	1	4	2	0	0					Guard houses			
3	3	1	4	3	0	0					Fencing			
3	3	1	4	4	0	0					Intrusion alarm			
3	3	1	4	5	0	0					Gates			
3	3	1	4	6	0	0					Doors, padlocked			
3	3	1	4	7	0	0					Lighting system			
3	3	2	0		0	0			Transfer extensions					
3	3	2	1		0	0				(as applicable)				
3	3	3	0	1	0	0			Custody transfer (as applicable)					
3	3	3	1	1	0	0				Tank gauging equipment				
3	3	3	2	1	0	0				Quality measuring				
3	3	3	3		0	0				Block Valves, manually operated				
3	3	3	4		0	0				Block Valves, motor operated				
3	3	3	5	1	0	0				Station Piping and Utilities				
3	3	4	0	1	0	0			Crude oil storage extensions					
3	3	4	1	1	0	0				Tanks				
3	3	4	1	1	0	0					Steel walls			
3	3	4	1	2	0	0					Floating roof			
3	3	4	1	3	0	0					Coating			
3	3	4	1	4	0	0					Cathodic Protection System			
3	3	4	1	5	0	0					Two way manifold			
3	3	4	1		0	0					Tank level instrumentation			
3	3	4	2	1	0	0				Mixers				
3	3	4	3	1	0	0				Pumps				
3	3	4	4		0	0				Blending lines				
3	3	5	0		0	0			Plant control & telecom system					
3	3	5	1		0	0				Alarm and evacuation system				
3	3	5	2	1	0	0				Environmental monitoring systems				
3	3	5	3	1	0	0				Signal segregation and cabling				
3	3	5	4	1	0	0				Plant communication system				
3	3	5	4	1	0	0					PABX			
3	3	5	4	2	0	0					VHF radio for ship/shore communication			
3	3	5	4	3	0	0					Paging system			
3	3	5	4	4	0	0					Closed-circuit television system			
3	3	6	0	1	0	0			Safety Systems					
3	3	6	1	1	0	0				Fire and gas detection				
3	3	6	2		0	0				Firefighting system				
3	3	6	3	1	0	0				ESD System				
3	3	7	0	1	0	0			Utility Systems (as applicable)					

FILE: Object Structure Breakdown new, [illegible]

Tentative Object Breakdown Structure for the Baku-Ceyhan Crude Oil Pipeline Project

OBS Number							*Tentative Leveling and Detailing*							
Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5	Level 6	Level 7	Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5	Level 6	Level 7	Remarks
3	3	7	1	0	0	0				Potable Water				
3	3	7	2	0	0	0				Technical gases				
3	3	7	2	1	0	0					Air			
3	3	7	2	2	0	0					Nitrogen			
3	3	7	3	0	0	0				Sewage				
3	3	7	4	0	0	0				HVAC				
3	3	7	5	0	0	0				Emergency diesel sets				
3	3	7	5	1	0	0					Diesel Storage			
3	3	7	5	2	0	0					Petrol Storage			
3	3	8	0	0	0	0			Electrical and Instrumentation					
3	3	8	1	0	0	0				(as applicable)				
3	4	0	0	0	0	0		Pipeline O&M centers						
3	4	1	0	0	0	0			Buildings					
3	4	1	1	0	0	0				Control center Sangachal				
3	4	1	2	1	0	0				Control center Ceyhan				
3	4	1	3	1	0	0				O & M centers				
3	4	1	4	1	0	0				Warehouses				
3	4	1	5	1	0	0				Laydown areas				
3	4	1	6	1	0	0				Stores				
4	0	0	0	0	0	0	SCADA & Telecom System							
4	1	0	0	1	0	0		CDC Sangachal						
4	1	1	0	1	0	0			Front End Processor					
4	1	2	0	1	0	0			LAN					
4	1	3	0	1	0	0			Host Computer					
4	1	4	0	1	0	0			SCADA Computer					
4	1	5	0	1	0	0			Workstations					
4	1	6	0	1	0	0			Other Hardware					
4	1	7	0	1	0	0			Software Modules					
4	1	8	0	1	0	0			Screen Mimic Panels					
4	2	0	0	1	0	0		EDC Ceyhan						
4	2	1	0	1	0	0			Front End Processor					
4	2	2	0	1	0	0			LAN					
4	2	3	0	1	0	0			Host Computer					
4	2	4	0	1	0	0			SCADA Computer					
4	2	5	0	1	0	0			Workstations					
4	2	6	0	1	0	0			Other Hardware					
4	2	7	0	1	0	0			Software Modules					
4	2	8	0	1	0	0			Screen Mimic Panels					
4	3	0	0	1	0	0		RTU Areas						
4	3	1	0	1	0	0			Cabeling					
4	3	2	0	1	0	0			Lightning Overvoltage Protection					
4	3	3	0	1	0	0			Station Control					
4	3	4	0	1	0	0			Unit Control					
4	3	5	0	1	0	0			RTUs					
4	4	0	0	1	0	0		Telecom System						
4	4	1	0	1	0	0			Fibre Optic Cable					
4	4	2	0	1	0	0			Micro Wave System					
4	4	3	0	1	0	0			Radio Transceiver					
4	4	4	0	1	0	0			Multiplexer					
4	4	5	0	1	0	0			Network Management					
4	4	6	0	1	0	0			VSAT Subscriber					
4	4	7	0	1	0	0			PABX					
4	5	0	0	1	0	0		Voice / Fax System						
4	5	1	0	1	0	0			Communication Equipment					
4	5	2	0	1	0	0			Voice Recording System					

F_B: Object Structure Breakdown new, Breakdown list, 19/11/99, 17:30, R.SYKOW

Ek 6 Maliyet Döküm Yapısı

Attachment 6 Cost Breakdown Structure – Level 0

1.0	Basic Engineering Phase
1.01	Initial Payment I
1.02	Phase 1 Project Management
1.03	Basic Engineering
1.04	Environmental Impact Study I
1.05	General Cost Item I
2.0	Detailed Engineering Phase
2.01	Initial payment II
2.02	Phase 2 Project Management
2.03	Detailed Engineering
2.04	Environmental Impact Assessment II
2.05	Contract Preparation / Tendering
2.06	General Cost Item II
3.0	Land Acquisition and Construction Phase
3.01	Initial payment III
3.02	Phase 3 Project Management
3.03	Long Lead Item – Pipes
3.04	Other Long Lead Items
3.05	Terminal Construction
3.06	Pipeline Construction
3.07	Station Construction
3.08	SCADA / Telecommunication
3.09	Engineering Follow Up / Construction Supervision
3.10	Testing / Commissioning / Start Up
3.11	General Cost Item III

BAKÜ-CEYHAN HAM PETROL BORU HATTI PROJESİ
PROJE GERÇEKLEŞTİRME PLANI
Dok. No:
Tarih: 16.11.99

BOTAŞ

Rev. 0

Ek 7 Risk Değerlendirme Profili

BAKÜ CEYHAN PETROL BORU HATTI PROJESİ: Risk analizleri / Görevin gözden geçirilmesi

Risk Tipi	Değerlendirme Temeli	Geliştirmek Üzere Dağıtılabilir	Açıklayıcı notlar
Çevresel Risk	EIS, Dizayn Raporu, Hazop Çalışması	Çevresel Risk Azaltma Planı	
Ticari Risk	Genel Durumlar, TORS, Nicelik Faturası	Ticari Risk Azaltma Planı	
Mukaveleye İlişkin Risk	Anlaşma Belgeleri	Mukaveleye ilişkin Risk Azaltma Planı	
Tasarı Riski	Proje Planı	Tasarı Riski Azaltma Planı	
Teknik Risk	Önceki Çalışmalar, TORS, Dizayn spekülasyon belgeleri	Teknik Risk Azaltma Planı	
Nitelik Riski	Nitelik Planı	Nitelik Riski Azaltma Planı	
Nicelik Riski	Nicelik Faturası, Dizayn Belgeleri	Nicelik Riski Azaltma Planı	
Güvenlik Riski	Hazop Çalışması, Dizayn, Spekülasyonlar	Güvenlik Riski Azaltma Planı	
Yasal Risk	Ulusal Yargılama hakkı, sözleşmeler	Yasal Riski Azaltma Planı	Yasal/otorite/kanuni
İş Riski	Mühendislik Hizmeti Anlaşmaları, Hassas Belgeler, İnşaat/ Terminal Sözleşmeleri, Komisyon Prosedürleri, Başarı Test Planları	Çalışmanın bozulan yapı planı	
Hedef Risk	TORs, Dizayn, Spekülasyon, Bahreyn limitleri	Bozulan Hedefleri Yapı Planı	
	Teknik Belgeler, spekülasyonlar	Ara Yüzey Planı	Hierorşik Yapılı
Analiz Aşamaları			
Aşama 1	Geçerli çalışma belgeleri, fikri dizayn		
Aşama 2	Temel Dizayn		

Aşama 3	Detaylı Dizayn		
RİSKİN ÖNCEDEN ALINAN ÖNLEMLERLE AZALTILMASI			
Dikkate Değer Maddeler (Değerli)		Ekstra maliyetin, ortadan Kaldırılan arızların daha ağır basması	
Önemsiz Maddeler (Değersiz)		Ortadan kaldırılan zararların/cezaların/yasal sonuçların değerlendirilmesi	
Tersine çevrilebilir zararlar		Geri dönebilen sürecin/ faaliyetlerin maliyetini değerlendirme	
Tersine çevrilmeyen zararlar		Olası iptal ve beklenmedik ölçülerin değerlendirilmesi	

BAKU CEYHAN CRUDE OIL PIPELINE PROJECT: RISK ANALYSIS / TASK OVERVIEW

RISK TYPE	EVALUATION BASIS	DELIVERABLE TO BE DEVELOPED	EXPLANATORY NOTES
Environmental Risk	EIS, Design Report, Hazop Study	Environmental Risk Mitigation Plan	
Commercial Risk	General conditions, TORs, Bill of Quantities	Commercial Risk Mitigation Plan	
Contractual Risk	Contract documents	Contractual Risk Mitigation Plan	
Schedule Risk	Project Schedule	Schedule Risk Mitigation Plan	
Technical Risk	Previous studies, TORs, Design Documents, Specs	Technical Risk Mitigation Plan	
Quality Risk	Quality Plan	Quality Risk Mitigation Plan	
Quantity Risk	Bill of Quantities, Design Documents	Quantity Risk Mitigation Plan	
Safety Risk	HAZOP Study, Design, Specs.	Safety Risk Mitigation Plan	
Statutory Risk	National jurisdiction, contracts, agreements, decrees	Statutory Risk Mitigation Plan	Statutory / Authority / Legal
RISK AREAS			
Work Risk	Engineering Services Agreements, Tender Documents, Construction / Supply Contracts Commissioning Procedures, Performance Test Plans	Work break down structure plan	
Object Risk	TORs, Design, Specs., Battery Limits	Object break down structure plan	
Interface Risk	Technical Documents, Specs.	Interface definition plan	Hirarchical structured
ANALYSIS PHASES			
Phase 1	Feasibility Study Documents, Conceptual Design		
Phase 2	Basic Design		
Phase 3	Detail Design		
RISK MITIGATION THROUGH PRO-ACTIVE MEASURES			
Priceable items		outweigh extra cost vs. liquidated damages	
Non-priceable items		assess liquidated damges / penalties / legal consequences	
Reversable damages		assess cost for reversing process / activities	
Irrivisable damages		assess possible avoidance and contingency measures	

RISK ANALYSIS		Commercial and Contractual Risks			
Key Questions	Yes	No	n.a.	Mitigation Measures	Explanatory Notes
Contractor's performance duty					
Are the battery limits defined?					
Is a *completion requirement* defined?					
Client's deliverables defined?					
Client's liability for late deliverables defined?					
Contract adjustment possible?					
Payment Obligations					
Is the cash flow positive?					
Is the contract enforced after signature?					
Further conditions for contract enforcement defined?					
Collateral security provision *(Besicherungskonzept)* enforced before contract is signed / enforced?					
Payment schedule duly defined before contract enforcement?					
Approval time for invoices contractually fixed?					
Foreign exchange risk covered?					
Contractor entitled to interest on arrears?					
Contractor allowed to cease the works in case of payment delays?					

Page 1 of 10

RISK ANALYSIS		Commercial and Contractual Risks			
Key Questions	Yes	No	n.a.	Mitigation Measures	Explanatory Notes
Is there a time limit on fixed contract price agreement?					
Contractor bears the risk for increase of taxes, levies, customs fees after contract is enforced?					
Contract Execution					
Variation orders possible? (schedule, price, warranties)					
Aproval times for such orders contractually fixed?					
Has the assistance of a consultant to be agreed upon with the client?					
Subcontractors to be nominated?					
Subcontractors to be approved by the client?					
Vendor list to be approved by the client?					
Is a country / regional supplyer quota to be observed?					
Is the cost risk due to possible lack of competition covered?					
Access to sites guaranteed at commencement of Project?				Earliest commencement of ROW Services	
Are there any import limitations imposed by the government contradicting the clients requirement?					
Are the imported goods subject to ordinary import tax?					
Delays?					

RISK ANALYSIS		Commercial and Contractual Risks			
Key Questions	Yes	No	n.a.	Mitigation Measures	Explanatory Notes
Liability clauses limited to the contractor?					
Is the contractor's liability limited to completion dates which are beyond the client's control?					
Contractor's liability for delay independent of satisfactory performance tests?					
Is the contractor's liabilityfor delay limited to agreed max. liquidated damages / penalty?					
Are further claims of the client specifically excluded?					
Is the liability limited to 10% of the contract value?					
Is the contract value defined (with or w/o contingencies?)					
Warranty for Engineering, Material and Construction					
Is the total warranty period limited to not more than 2 years?					
Is the warranty period limited for late improvements?					
Is the extended warranty period for newly delivered / improved parts limited to these parts?					
Does the warranty period commence independently of successfully finished test runs / performance tests?					
Is the warranty period safeguarded with the subcontractors / vendors?					
Are back to back contracts foreseen for subcontractors / vendors?					

RISK ANALYSIS		Commercial and Contractual Risks			
Key Questions	Yes	No	n.a.	Mitigation Measures	Explanatory Notes
Are warranty claims limited to improvements or payment reductions?					
Can warranty claims be negated due to operator's error?					
Are warranty claims excluded for normal wear and tear?					
Liability for engineering services					
Is the liability for Engineer's error limited to improvement of the respective engineering services?					
Is the Engineer's liability, due to consequential damages caused by inadequate engineering, limited to 10% of the renewal cost in a single case ?					
Is the Engineer's liability as above limited to 50% of the basic engineering for the total of such cases?					
System performance guarantees					
Are all prerequisites defined for the performance guarantee?					
Is the client responsible for establishing and delivering these prerequisites by definition?					
Are all of the below prerequisites defined?					
Specification for material requisitions?					
Quality of clients deliverables?					

RISK ANALYSIS		Commercial and Contractual Risks			
Key Questions	Yes	No	n.a.	Mitigation Measures	Explanatory Notes
Can performance guaranties be considered to be discharged through payment of fixed liquidated damages / penalty?					
Can the contractor chose between system improvement or payment of fixed liquidated damages / penalty after failures of performance tests?					
Is the obligation to system improvent limited to the battery limits of the system?					
Is the liability for satisfactory system performance limited to 10% of the contract value?					
Do the system performance tests / proves have to be executed within a defined time frame?					
Is the system accepted by the client after contractual system performance has been duly proven?					
Is the system accepted by the client after liquidated damages have been duly paid?					
Is the system accepted by the client after latest time limits have been passed?					
Does the contract include the precisely defined and binding annual throughput quantity?					
Does the contract include the precisely defined and binding property data of the transported fluid?					

RISK ANALYSIS		Commercial and Contractual Risks			
Key Questions	Yes	No	n.a.	Mitigation Measures	Explanatory Notes
Does the contract include a precisely defined and binding throughput scenario over a defined time period?					
Binding Assessments					
Does the contract include an economic / tariff assessment of the system?					
Does the contract include an operational and binding cost assessment?					
Is the contract price fully binding?					
Who is purchasing the tug boats (for berthing aid)					
Insurances					
Is the contractor obliged to install a construction insurance?					
Does the contract define the kind and magnitude of a construction insurance?					
Are the contractor's insurances adequate to comply with the contractual obligations for conclusion of insurance policies?					
Does the client conclude a third party liability insurance policy?					
Is the extent of this third party liability insurance sufficient to cover possible injuries to persons and damage to property?					

RISK ANALYSIS		Commercial and Contractual Risks			
Key Questions	Yes	No	n.a.	Mitigation Measures	Explanatory Notes
Is client's tortious liability restricted to coverage by the third party liability insurance policy?					
Force Majeure					
Is force majeure exactly defined and supported with common examples?					
Can the contractor request contractual adjustments or termination of contract after more than 6 months of force majeure?					
Can the contractor request contractual adjustments or termination of contract after more than 3 months of contract suspension?					
Is the contractor entitled to claim compensation for delays due to force majeure or contract suspension?					
Premature Contract Suspension					
Is the contractor entitled to claim his cost upon the discretion of the client after client's premature cancellation of contract?					
Is the client's right of premature cancellation of contract restricted to cases where the contractor breaches the contract and fails to produce relief?					
Is it safeguarded that all contractually required system performances can be achieved on the basis of which the client is entitled to cancel the contract?					
Does the contract contain a clause for a proportionate (reasonable) risk restriction in cases of premature contract cancelation due to contractors fault?					

RISK ANALYSIS		Commercial and Contractual Risks			
Key Questions	Yes	No	n.a.	Mitigation Measures	Explanatory Notes
Liability Restriction					
Is the liability for all indirect and consequential damages excluded?					
Is the exclusion of liability supported with all necessary and typical contractual examples?					
Is the total liability limited to 50% of the basic engineering?					
Is explicitly stipulated in the contract that no rights or claims can be filed against the contractor (e.g. out of warranties, commitments, contract, law, or tortious actions) other than the ones stated in the contract?					
Is it agreed upon that the contract contains all major stipulations and that all other pre-contractual declarations, correspondence, conventions, etc. are ineffective?					
Others					
Are the excluded liability cases in conformity with the agreed national law?					
Is the arbitration contractually stipulated?					
Is the location for the arbitration different from the client's residence?					
Are contractual changes only valid in a mutual and written consent?					
Do the tender documents contain allowances for deviations of the commercial conditions?					

RISK ANALYSIS		Commercial and Contractual Risks			
Key Questions	Yes	No	n.a.	Mitigation Measures	Explanatory Notes
Are there any side letters which contain additional obligations, liabilities or risks?					
Are there any risks deriving from project finance being considered?					
Is it safeguarded that no contradictions exist between the commercial conditions and the technical terms of reference?					
Is the contractual language contractually defined?					
Does the contract price cover the translation costs into any further language as contractually stipulated?					
Does the client require a bid bond?					
Is the client entitled to draw the bid bond when the contractor refrains from entering the contract due to the client disregarding the contractor's deviating comments to the tender?					
Does the advancepayment guaranty decline with successive contract performance?					
Is the performance bond limited to 10% of the contract value?					
Is the maintenance bond limited to 10% of the contract value?					
Are the minimum requirements of the International Chamber of Commerce (or the agreed arbitration court) duly observed?					
Is an abuse or unduly retention of bank guarantees to be expected?					

Ek 8 Proje Nitelikli Yönetim Sistemi

Aşağıdaki belge, çalışmanın bütün konusunu oluşturan nitelikli yönetim sistemi projesini içerir. Aşağıda belirtilen prosedürler model form şeklinde mevcuttur ve benzer projelerdeki deneyimlerle derlenmiş ve geliştirilmiştir. Fakat projenin bütün koşullarını uygun olması için değiştirilmelidir.

Bu nitelikli Yönetim Sistemi son baskı olan ISO 9001, koşullarına uymalıdır.

Referans Ve Nitelik Planlama Belgeleri

Proje Nitelik Planı
Proje Eşgüdüm ve Iletişim Planı
İnşaat Eşgüdümu ve İletişimu Planı

Proje Yönetim Prosedürleri

Sözleşmenin Yeniden Gözden Geçirilmesi
Risk Yönetimi ve Kontrolü
Proje Organizasyonu ve İş Tanımları
Proje Yönetim Raporu
Eşgüdüm ve Iletişim (İşbirliği Ve Haberleşme)
Proje Değişim Kontrolü
Yasal Onay ve Belgelemeleri
İç ve Dış Ara Yüzey Kontrolü
Toplantılar
Proje Gelişimi
Proje Eğitimi
Projeye Yakın Bakış

Proje Kontrolü

Proje Kontrol Planı
Proje Planı ve Taslağı
Maliyet Kontrolü
Proje Kontrol Önlemleri Ve Raporu

Kalite Güvence ve Kalite Kontrol

Niteliğin Sağlanması ve Kontrolü

Proje Nitelik Planı
Nitelik Gelişimi
Nitelik Kontrol Planı
Tedariki Denetleme
İnşaatı Denetleme
Denetleme, Ölçme ve Test Teçhizatı
İç ve Dış Nitelikli Hesap (resmi) Kontrolü
Uyumsuzluk Kontrolü
Düzeltici ve Koruyucu

Sağlık, Güvenlik ve Çevre

Sağlık, Güvenlik ve Çevre Planlaması
Güvenlik ve Çevre Denetimi
Güvenlik Geçerliliği
Güvenlik İstatistikleri ve Raporu

Mühendislik ve Dizayn

Mühendislik ve Dizayn Planlaması
Mühendislik ve Dizayn Giriş Kontrolü
Mühendislik ve Dizayn Verim Kontrolü
Mühendislik ve Dizayn Doğrulanması
Dizaynın yeniden gözden geçirilmesi
Teknik Hesapların Denetimi
Mühendislik ve Dizayn Değişim Kontrolü
İnşaat Sonrası Kontrol

Proje Tedariki ve Sözleşmesi

Proje Tedarik Planı
Sözleşme Planı
Müteahhitlerin
Talep
Alma Sırası
Sevkıyat

Teklif Analizi
Tedarik Gelişimi Ölçümü Ve Raporu
Ele Alma, Depolama, Paketleme ve Teslim
Materyal Makbuzu
Materyal Kontrolü
Materyali Serbest Bırakma

İnşaat

İnşaat Planı
İnşaat Yönetimi
İnşaat Günlüğü
İnşaat Verimlilik ve Gelişim Raporu

Belge ve Bilgi Kontrolü

Belge ve Bilgi Planı
Gelen Belgelerin Kontrolü
Giden Belgelerin Kontrolü
Belge Dağıtımı
Belge Saklanması, Dosyalanması ve Tekrar Ele Geçirilmesi
Nihai Belgeleme

Proje Tamamlama

Mekanik Tamamlama
Komisyon Öncesi
Komisyon
Başlamak İçin Teslim Etme

Ek 9 Denetim ve Test Planı (Örnek Format)

Attachment 9 Inspection and Test Plan (Sample Format)

INSPECTION AND TEST PLAN				DOCUMENT No.				Date: Rev.
Originator: Scope of Inspection and Test Plan:								
Stage	Description	Controlling Document	Acceptance Criteria	Quality Record	Inspection and Witnessing Plan			
					Contractor	Client	Third Party	Other
Prepared By: Checked By: Approved By				Legend: W = Witness W x% = Witness %age I = Inspection I x% = Inspection %age H = Hold				

BAKÜ-CEYHAN HAM PETROL BORU HATTI PROJESİ BOTAŞ
PROJE GERÇEKLEŞTİRME PLANI
Doküman no. Rev. 0
Tarih:

Ek 10 Doküman Listesi ve Onay Programı

MEP SYSTEM TÜRKISH ELEMENT
PRELIMINARY LIST OF DELIVERABLES AND APPROVAL REQUIREMENTS
BASIC ENGINEERING PHASE

	ISSUE FOR				TO BE COMPLETED	
1.1 Deliverables BASIC ENGINEERING	MEP INFO ACKNOWLEDGEMENT	MEP APPROVAL	AUTH APPROVAL	THIR ISSUE FOR APPROVAL	ETO APPROVAL	
1.1.1 General						
• Manuals:						
- Project Procedures Manual		X				
- QA/QC Manual		X				
- Document Control Manual		X				
- Project Control Manual		X				
- Engineering/Design Manual		X				
- Authorities Approval Manual		X	X			
- Contracts, Procurement and Expediting Manual		X				
- HSE Manual		X				
• Reports:						
- Environmental Study		X				
- Hydraulic Study		X				
- Seismic Study		X				
- Routing/Route Selection Report		X	(X)			
- Terrain Evaluation Report		X	(X)			
- Progress Reports	X	X				
- Meteorological Study	X		(X)			
- Risk Assessment (Overall, Cost and Schedule)		X				
• Technical Notes						
- Miscellaneous. Design items which require special consideration	X	X				
- Interfaces between Disciplines / Third Party Facilities		X				
- Battery Limits		X				
- Fire Detection System						
- Assessment of Failure Modes and Consequential Oil Spill Volumes		X				
- Control of Losses Philosophy		X				

MEP SYSTEM TURKISH ELEMENT
PRELIMINARY LIST OF DELIVERABLES AND APPROVAL REQUIREMENTS
BASIC ENGINEERING PHASE

- Design Life Verification		X				
- Emergency Shutdown Philosophy		X				
- Other						
- Project Contracting Strategy		X				
- Overall System Operation & Maintenance Philosophy		X				
- GIS Data Management System		X				
- Overall Project Schedule		X				
- Detailed Schedule Detailed Engineering Phase		X				
- Aerial / Satellite Photos	X					
- Overall System Block Diagram		X				
- Routing						
- Mapping for pipeline corridor development		X				
- Preliminary Station Location plans	X					
1.1.2 Pipeline						
1.1.2.1 Drawings and Maps						
- Preliminary Route Maps		X				
- Preliminary Alignment Sheets (longitudinal section)		X				
- Standard Drawings (for Equipment Groups, Piping Arrangements and CP installations)		X				
- Typical Drawings for Crossings (Railway, Roads, Highway, River, etc.)		X				
- Typical Drawings for Line Valve and Pigging Stations		X				
- Layout						
- P&ID						
- Civil						
- Electrical						
- Instrumentation (typical data sheets)						
1.1.2.2 Functional Specifications						
- Material and Equipment, incl.		X				

MEP SYSTEM TURKISH ELEMENT
PRELIMINARY LIST OF DELIVERABLES AND APPROVAL REQUIREMENTS
BASIC ENGINEERING PHASE

• Line Pipe Schedule						
• Pipe Specification						
• Marker Posts & ID Plates						
• Construction requirements incl.:		X				
• Reinstatement						
• River and Stream Crossings						
• Road and Railway Crossings						
• Cathodic Protection		X				
• Civil Works		X				
• Coating Requirements		X				
• Instrumentation (Typical data sheets)		X				
• Overpressure Protection Equipment		X				
• Testing		X				
• Drying and Cleaning		X				
• Precommissioning, Commissioning and Start-Up (base requirements)		X				
1.1.2.3 Reports						
• Basic Design Report		X				
• Third Party Services		X				
• Soil Resistivity Survey - Results		X				
1.1.2.4 Technical Notes						
• Special Point Design		X				
• Location of Marker Posts and Aerial Markers		X				

MEP SYSTEM TURKISH ELEMENT
PRELIMINARY LIST OF DELIVERABLES AND APPROVAL REQUIREMENTS
BASIC ENGINEERING PHASE

1.1.2.5 Others						
• Preliminary Material and Equipment Lists	X					
1.1.3 Stations (Pumping / Pressure Reducing / Metering)						
1.1.3.1 Drawings and Maps						
• Typical Station Plot Plans		X				
• Typical P&ID's (Piping and Instrumentation Diagrams)		X				
• Typical PFD's (Process Flow Diagrams)		X				
• Typical Piping Layouts		X				
• Hazardous Area Classification Layouts		X				
• Architectural Outline Drawings		X				
• Typical Electrical Layouts						
1.1.3.2 Reports						
• Basic Design Report		X				
• Station Location Selection Study						
• Machine Selection Study, incl.:						
• Pump Layout Configuration (TN3)		X				
• Control Scheme for Pump Stations (TN0)		X				
• Pump Flow Regulation / Control (TN0)		X				
1.1.3.3 Functional Specifications						
• Material and Equipment		X				
• Construction		X				
• Testing		X				
• Instrumentation (typical data sheets)		X				
• Control Equipment		X				
• Overpressure Protection		X				

MEP SYSTEM TURKISH ELEMENT
PRELIMINARY LIST OF DELIVERABLES AND APPROVAL REQUIREMENTS
BASIC ENGINEERING PHASE

• Pre-commissioning, Commissioning and Start-Up		X				
1.1.3.4 Other						
• Single Line Diagrams	X					
• Load List (Electrical)	X					
• Preliminary Material Take Off	X					
• Equipment List	X					
• Instrumentation List	X					
• Design Calculations	X					
1.1.4 Terminal						
1.1.4.1 Drawings and Maps						
• Station Plot Plans		X				
• Typical P&ID's		X				
• Typical PFD's		X				
• Typical Piping Layouts		X				
• Offshore Pipeline Route Map, if required		X				
• Offshore Facilities Layout		X				
• Hazardous Area Classification Layouts		X				
• Typical Electrical Layouts		X				
1.1.4.2 Reports / Technical Notes						
• Basic Design Report		X				
• Station Location Selection Study		X				
• Machine Selection Study		X				
• On-bottom Stability Analysis		X				
• Seabed Survey and Soil Investigation	X					
• Power Generation Efficiencies		X				
• Fire Safety Philosophy		X				

MEP SYSTEM TURKISH ELEMENT
PRELIMINARY LIST OF DELIVERABLES AND APPROVAL REQUIREMENTS
DETAILED ENGINEERING PHASE (CLASS A TENDER PACKAGE, FINAL DETAILED DESIGN)

• Terminal Buildings and Construction Material, Proposal		X				
- Requirements and Design Principles of Export Terminal (Ceyhan Terminal)		X				
• Security Requirements		X				
• Terminal Control Philosophy		X				
- Terminal O&M Philosophy		X				
• Power Supply – Evaluation of Public Power Supply vs. Generation		X				
• Terminal Buildings and Construction Material, Proposal	X					
• Terminal Tank Storage Capacity Requirements		X				
• Export Terminal Booster Pump Requirements		X				
• Export Terminal - Offshore Pipeline Design		X				
1.1.4.3 Functional Specifications						
• Material and Equipment		X				
• Construction		X				
• Testing		X				
• Instrumentation		X				
• Control Equipment		X				
• Overpressure Protection		X				
• Pre-commissioning, Commissioning and Start-Up		X				
1.1.4.4 Other						
• Single Line Diagram		X				
• Load List (Electrical)	X					
• Preliminary Material Take Off	X					
• Equipment List	X					
• Instrumentation List	X					

MEP SYSTEM TURKISH ELEMENT
PRELIMINARY LIST OF DELIVERABLES AND APPROVAL REQUIREMENTS
BASIC ENGINEERING PHASE

• Design Calculations	X					
1.1.5 SCADA / Telecom						
• Overall System Control Philosophy		X				
• Standard Drawings for SCADA / Telecom Equipment and Arrangements		X				
• Typical Block Diagrams, e.g. RTU's (Remote Terminal Units)		X				
• Functional Specifications:						
• SCADA Hardware / Software		X				
• Control Centre & Equipment		X				
• Monitoring		X				
• Material Specifications		X				
• Station Control Building & Equipment		X				
• Emergency Shut Down System		X				
• Fire Detection System		X				
• Technical Notes:	X					
• Communication Requirements	X					
• Optional Telecom Systems and redundant Systems		X				
• Basic Design Report		X		X		
1.1.6 Pre-procurement / Procurement						
• Prequalification Procedures		X				
• Prequalification and Shortlisting of EIJ supplies and EPC Contractors		X				
• Tender Documents for Detailed Engineering Contracting		X				
• Tender Evaluation report for Detailed Engineering Contract(s)		X				
1.1.6 Environmental Study						
• Scoping study		X				
• Risk Assessment		X				
• Baseline study		X				

MEP SYSTEM TURKISH ELEMENT
PRELIMINARY LIST OF DELIVERABLES AND APPROVAL REQUIREMENTS
DETAILED ENGINEERING PHASE (CLASS A TENDER PACKAGE, FINAL DETAILED DESIGN)

13/11/99 HSC

	ISSUE FOR			BELONGING TO		
1.1 Deliverables DE PHASE	MEP INFO ACKNOWLED GEMENT	MEP APPROVAL	AHTH APPROVAL	CLASS A PACKAGE	FINAL DETAILED DESIGN	CONSTR. ENGIN.
1.1.1 General						
• Manuals:						
- Operation and Maintenance Manual		X			X	
- Emergency Procedure Manual		X			X	
- Construction Management Manual		X		(X)		
- Safety Manual		X		X		
- Commissioning/Start-Up/Handover Manual		X		X		
• Reports:						
- Site Investigations Report	X					
- Geotechnical / Geological Report	X					
- Routing Report		X				
- Environmental Impact Assessment		X	X	(X)		
- Progress Reports	X				X	
• Technical Notes						
- Miscellaneous, Design items which require special consideration	X			(X)		
- Design Calculations	X			(X)		
- Interfaces between Disciplines / Third Party Facilities		X		X		
- Battery Limits		X		X		
• Other						
- GIS Database		X		X		
- Project Schedule	X	X		(X)		
- Further Hydraulic Analyses		X		X		

MEP SYSTEM TURKISH ELEMENT
PRELIMINARY LIST OF DELIVERABLES AND APPROVAL REQUIREMENTS
DETAILED ENGINEERING PHASE (CLASS A TENDER PACKAGE, FINAL DETAILED DESIGN)

13/11/99 HSC

1.1.2 Pipeline						
1.1.2.1 Drawings and Maps - IFC						
• Figel Route Maps		X	X	(X)	X	
• Cadastral Maps		X	X	X	X	
• Alignment Sheets (longitudinal section)	X			(X)	(X)	X
• Standard Drawings (for Equipment Groups, Piping Arrangements and CP Installations)	X	X		X		
• Drawings for Crossings (Railway, Roads, Highway, River, etc.)	X			(X)	(X)	X
• Drawings for Line Valve and Pigging Stations			X	(X)	X	
- Layout	X			(X)	(X)	X
- P&ID		X		(X)	(X)	X
- Civil	X			(X)	(X)	X
- Electrical	X			(X)	(X)	X
- Instrumentation	X			(X)	(X)	X
1.1.2.2 Specifications						
• Material and Equipment	X			X		
• Construction				X		
• Cathodic Protection			X	(X)		
• Civil Works				X		
• Coating Requirements				X		
• Instrumentation				(X)		
• Overpressure Protection Equipment				X		
• Testing				X		
• Drying and Cleaning				X		
• Pre-commissioning, Commissioning and Start-Up				X		
1.1.2.3 Procedures						
• Construction						X
• Reinstatement						X
• Water Crossing Procedure						X
• Testing						X
• Drying and Cleaning						X

MEP SYSTEM TURKISH ELEMENT
PRELIMINARY LIST OF DELIVERABLES AND APPROVAL REQUIREMENTS
DETAILED ENGINEERING PHASE (CLASS A TENDER PACKAGE, FINAL DETAILED DESIGN)

13/11/99 HSC

• Precommissioning, Commissioning and Start-Up						
• Material Procurement						
1.1.2.4 Reports						
• Detailed Design Report		X	X	(X)	X	
1.1.2.5 Others						
• Material and Equipment Lists	X			(X)	X	
1.1.3 Stations (Pumping / Pressure Reducing / Metering)						
1.1.3.1 Drawings and Maps						
• Station Plot Plans	X			(X)		X
• PAID's		X		(X)	X	
• Piping Layouts	X			(X)	X	X
• Hazardous Area Classification Layouts		X		(X)	X	X
• Architectural Design Drawings				(X)	X	X
• Electrical Layouts	X			(X)	X	X
• Civil Layouts	X			(X)	X	X
• Detailed Design Drawings for Equipment / Equipment Groups, Skid Mounted Equipment, Machinery, Auxiliary Facilities (e.g. Air Supply, Water Supply, Fuel Processing, etc.)	X					
1.1.3.2 Reports						
• Detailed Design Report		X	X	(X)		
1.1.3.3 Specifications - IFC						
• Material and Equipment		X		(X)		
• Construction		X		X		
• Testing		X		X		

MEP SYSTEM TURKISH ELEMENT
PRELIMINARY LIST OF DELIVERABLES AND APPROVAL REQUIREMENTS
DETAILED ENGINEERING PHASE (CLASS A TENDER PACKAGE, FINAL DETAILED DESIGN)

13/11/99 HSC

• Instrumentation		X		(S)	X	
• Control Equipment		X		(S)	X	
• Overpressure Protection		X		(S)	X	
• Pre-commissioning, Commissioning and Start-Up		X		(S)	X	
1.1.3.4 Procedures						
• Construction	X					X
• Testing		X				X
• Drying and Cleaning		X				X
• Pre-commissioning, Commissioning and Start-Up		X				X
• Material Procurement	X					X
1.1.3.5 Other						
• Single Line Diagrams	X			(S)	X	
• Load List (Electrical)	X			(S)	X	
• Preliminary Material Take Off	X			(S)	X	
• Equipment List	X			(S)	X	
• Instrumentation List	X			(S)	X	
• Design and Process Calculations		X		(S)	X	X
• Stress and Vibration Analysis		X		(S)	X	X

MEP SYSTEM TURKISH ELEMENT
PRELIMINARY LIST OF DELIVERABLES AND APPROVAL REQUIREMENTS
DETAILED ENGINEERING PHASE (CLASS A TENDER PACKAGE, FINAL DETAILED DESIGN)

13/11/99 HSC

1.1.4 Terminals						
1.1.4.1 Drawings and Maps						
• Station Plot Plans	X			(X)		X
• P&ID's		X		X		
• Piping Layouts	X			(X)		X
• Offshore Pipeline Route Map(If applicable)	X			(X)	(X)	X
• Offshore Facilities Layout	X			(X)	(X)	X
• Hazardous Area Classification Layouts		X		(X)	X	
• Architectural Design Drawings		X		X	(X)	X
• Electrical Layouts	X			X		X
• Civil Layouts	X			X		X
• Detailed Design Drawings for Equipment / Equipment Groups, Skid Mounted Equipment, Machinery, Tank Facilities, Auxiliary Facilities (e.g. Air Supply, Water Supply, Fuel Processing, etc.)	X					X
1.1.4.2 Reports / Technical Notes						
• Detailed Design Report		X	X	(X)		
• Station Location Selection Study		X		(X)		
• Machine Selection Study		X		(X)		
• On-bottom Stability Analysis		X		(X)	X	
• Seabed Survey and Soil Investigation	X			X		
1.1.4.3 Specifications						
• Material and Equipment		X		(X)		
• Construction		X		X		
• Testing		X		X		
• Instrumentation		X		(X)	X	
• Control Equipment		X		(X)	X	
• Overpressure Protection		X		(X)	X	
• Pre-commissioning, Commissioning and Start-Up		X		(X)	X	

MEP SYSTEM TURKISH ELEMENT
PRELIMINARY LIST OF DELIVERABLES AND APPROVAL REQUIREMENTS
DETAILED ENGINEERING PHASE (CLASS A TENDER PACKAGE, FINAL DETAILED DESIGN)

13/11/99 HSC

1.1.4.4 Procedures						
• Construction	X					X
• Testing		X				X
• Drying and Cleaning		X				X
• Pre-commissioning, Commissioning and Start-Up		X				X
• Material Procurement	X					
1.1.4.5 Other						
• Simple Line Diagrams	X			(X)	X	
• Load List (Electrical)	X			(X)	X	
• Preliminary Material Take Off	X			(X)	X	
• Equipment List	X			(X)	X	
• Instrumentation List	X			(X)	X	X
• Design and Process Calculations		X		(X)	X	X
• Stress and Vibration Analysis		X		(X)		
• Equipment Data Sheets						
1.1.5 SCADA / Telecom						
1.1.5.1 Drawings	X	X		(X)		
• Detailed Design Drawings for SCADA / Telecom Equipment and Arrangements		X		(X)		X
• Block Diagrams, e.g. RTU's (Remote Terminal Units)		X		(X)		
1.1.5.2 Specifications - IFC						
• SCADA Hardware / Software		X		(X)	X	X
• Control Centre & Equipment		X		(X)	X	X
• Monitoring		X		(X)	X	X
• Emergency Shutdown System		X		(X)	X	X
• Leak Detection System		X		(X)	X	X
• Material Specifications		X		(X)	X	X
• Station Control Building & Equipment		X		(X)	X	X
• Function Tests		X		(X)	X	X

MEP SYSTEM TURKISH ELEMENT
PRELIMINARY LIST OF DELIVERABLES AND APPROVAL REQUIREMENTS
DETAILED ENGINEERING PHASE (CLASS A TENDER PACKAGE, FINAL DETAILED DESIGN)

13/11/99 HSC

• Material Tests		x		(x)	x	x
• Pre-commissioning, Commissioning and Start-Up		x		(x)	x	x
1.1.5.3 Miscellaneous						
• Detailed Design Report		x	x	(x)		
• Signal Lists	x			(x)		x
• Alarm Lists		x		(x)		x
• Cause and Effect Diagrams		x				
1.1.5.4 Procedures						
• Functional Tests		x				x
• FAT's	x	x				x
• Pre-commissioning, Commissioning and Start-Up		x				x
• Material Procurement		x				x
•						
•						

BAKÜ-CEYHAN HAM PETROL BORU HATTI PROJESİ
PROJE GERÇEKLEŞTİRME PLANI
Doküman no.
Tarih:

BOTAŞ
Rev. 0

Ek 12 BOTAS ISO Uygulama Programı

BAKU-CEYHAN CRUDE OIL PIPELINE PROJECT
PROJECT EXECUTION PLAN
Doc. No:
Date: 16.11.99

BOTAŞ
Rev. 0
Page 122 of 125

Attachment 12 – Botas ISO Implementation Program

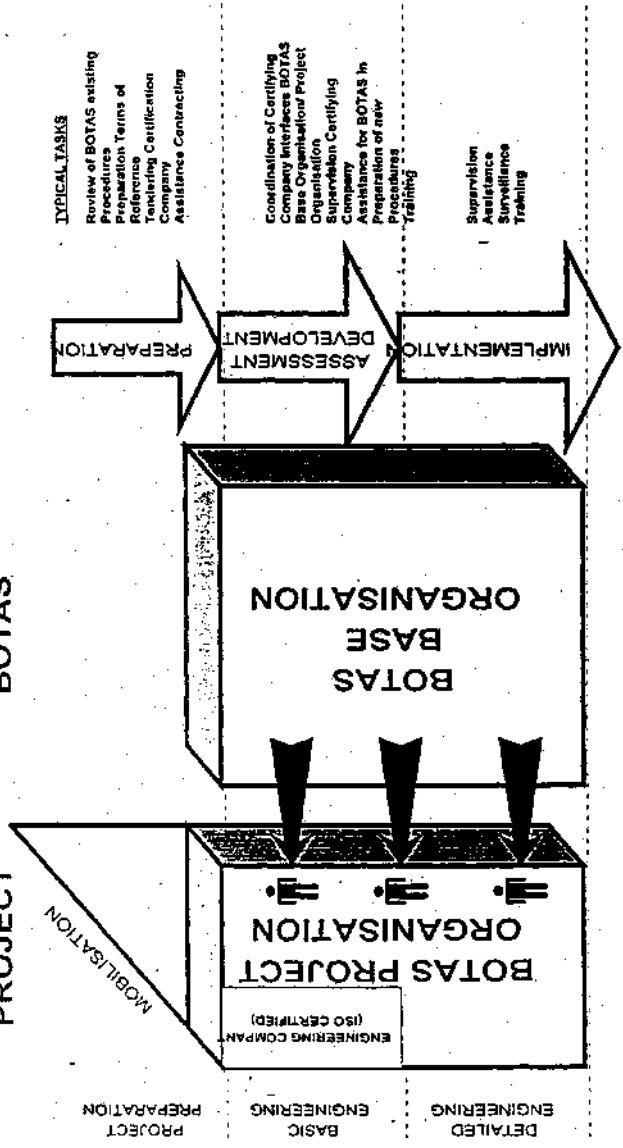

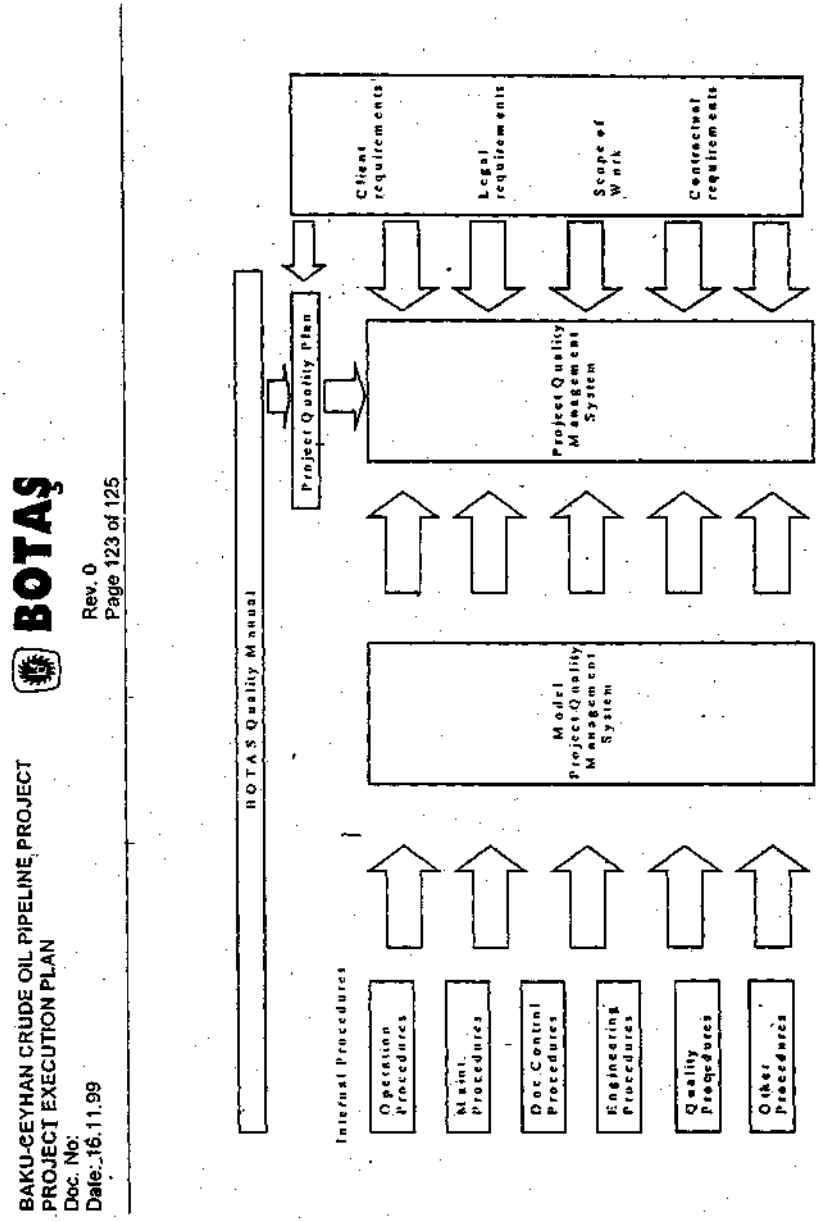
BAKU-CEYHAN CRUDE OIL PIPELINE PROJECT
PROJECT EXECUTION PLAN
Doc. No:
Date: 16.11.99
BOTAŞ
Rev. 0
Page 123 of 125
BOTAS Quality Manual
Project Quality Plan
Client requirements
Legal requirements
Scope of Work
Contractual requirements
Project Quality Management System
Model Project Quality Management System
Internal Procedures
Operation Procedures
Maint. Procedures
Doc.Control Procedures
Engineering Procedures
Quality Procedures
Other Procedures

Preparation and Assessment

- Presentation of the basic requirements of the QMS to Senior Management.
- Determination of the goals, objectives and the scope of the QMS.
- Establishment of the key milestone schedule.
- Identification of appropriate certification bodies.
- Assessment of BOTAS existing Management Systems.
- Preparation of the assessment report.

Development and Draft Procedures

- Development of procedure indices.
- Development of procedures. (Implementation, advise, provision of examples, assessment and supervision)
- Preparation of procedures jointly with BOTAS personnel
- Procedure checking and acceptance.
- Certifying Authority selection and development.
- Liaison during the selection procedure.

Implementation and Certification

- Conducting information sessions with Botas employees.
- Procedure run-through with BATAS management affected by the QMS.
- Conducting seminars regarding the use of developed procedures.
- Approval process with BOTAS senior management.
- Conducting the implementation audits. (Internal audits)
- Participation in implementation audit(s) with the Certifying Authority.
- Certifying Authority services.

Ek 13 Görev Listesi

Attachment 13 – Task List – PEP Definitions and insertion required before Effective date

TERMINOLOGY AND LANGUAGE		To be adjusted to TK Agreement
BOTAS POLICY STATEMENT		To be signed by the Management
SUBCONTRACTING STRATEGY		To be outlined as a strategy
FINAL LEVEL 2 SCHEDULE		See Appendix B
FINAL MILESTONE SCHEDULES		See Appendix B
WBS – WORK BREAK DOWN STRUCTURE		To be adjusted
OBS – OBJECT BREAK DOWN STRUCTURE		To be adjusted
CBS – COST BREAK DOWN STRUCTURE		To be adjusted
COORDINATION PROCEDURES		Approval Period, Communication
REVISIONS WITH REFERENCE TO THE PRESENT PEP	1.2.1	Functional Scope
	1.2.2	Technical Scope
	1.2.3	Delete all Sangachal Reference
	1.2.4	Project Schedules – Object structure
	4.1	Project Organisation
	4.2.6	Project Coordination Procedures
	10.2.4	Construction safety Plan
	21.2.6	Relationships with HSE Plan
	12	Environmental management

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

BAŞBAKANLIK

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI

Sn: MEP İştirakçileri (tümüyle belirtilecektir)

(TARİH)

Sayın Baylar,

Biz, Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Hazine Müsteşarlığından sorumlu Devlet Bakanı eliyle ve vasıtasıyla hareket eden TÜRKİYE CUMHURİYETİ ("Hükümet") Anahtar Teslimi Anlaşma uyarınca MEP İştirakçilerine karşı Anahtar Teslimi Müteahhidin çeşitli taahhüt ve yükümlülüklerine rücu ediyoruz.

MEP İştirakçilerinin, işbu Garanti ile alınmış olduğu kabul edilen Anahtar Teslimi Anlaşmaya girmesi ve diğer konularla ilgili olarak Hükümet işbu Garanti ile aşağıdaki hususları kabul eder:

Bölüm 1.01 Garanti

Hükümet, Anahtar Teslimi Anlaşmasında Anahtar Teslimi Müteahhit tarafından MEP İştirakçilerine ödeneceği belirtilen tüm tutarların vadeleri geldiğinde, bu yükümlülüklerin şartlarına ("Yükümlülükler") göre zamanında ve tamamıyla ödeneceğini mutlak, şartsız ve gayri kabili rücu olarak işbu belge ile garanti eder.

Hükümet tarafından işbu Garanti hükümleri uyarınca Yükümlülükleri ödeme yükümlülüğü Geçici Kabulden önce oluşmuş olan Yükümlülüklerin nihai ve kati şekilde ödenmesiyle sona erecektir. Herhangi bir nedenle Anahtar Teslimi Müteahhidinin, bu tutarların vadesi geldiğinde ve ödenmesi gerektiğinde uygun, zamanında ve tam olarak bir tutarı ödememesi veya ödeyememesi durumunda Hükümet bu Yükümlülükleri ödeyecek veya bu konuda Hükümete MEP İştirakçilerinin bir Temsilcisi tarafından yapılan yazılı bildirimden sonra beş (5) takvim günü zarfında Yükümlülüklerin ödenmesini sağlayacaktır.

Bölüm 1.02 Hükümetin Beyanları ve Garantileri

Hükümet işbu Garanti uyarınca şunları beyan ve garanti eder:

- İşbu Garanti Ev Sahibi Hükümet Anlaşması'nın 8.1(iii) Bölümünde belirtilen ve açıklanan Garantidir.

- İşbu Garanti; Hükümetin; şartlarına göre Hükümete karşı icra ve infaz edilebilecek, yasal, geçerli ve bağlayıcı yükümlülüğünü teşkil eder;

- Hükümet Türk Hukuku uyarınca işbu Garantiyi imzalamak ve bunun altında yükümlülükleri kabul ve taahhüt etmek ve bunları yükleme selahiyetine sahiptir; ve

- işbu Garanti, imzalanması ve yerine getirilmesi, bunun koşul ve şartlarına uyulması ve hükümlerinin yerine getirilmesi hiçbir yasa hükmüne, veya anlaşmaya veya Hükümetin veya mülkünün bağlı olduğu başka bir taahhüde aykırı değildir, bununla çelişmez ve bunun ihlali veya çiğnenmesine yol açmaz.

Bölüm 1.03 Yükümlülükler Mutlaktır

Bölüm 1.05'e bağlı olarak; Hükümetin Bölüm 1.01 uyarınca Yükümlülükleri ödeme yükümlülüğü mutlaktır, gayri kabili rücudur ve koşulsuzdur ve aşağıdakileri içeren çeşitli olaylardan etkilenmez:

- Yükümlülükler veya Anahtar Teslimi Anlaşmanın geçerlik veya kabili icra veya infaz oluşundaki eksiklikler;

- Hükümetin Anahtar Teslimi Müteahhit veya başka bir Kişiye karşı sahip olabileceği talep, kesinti, savunma veya diğer haklarının varlığı;

- Bir MEP İştirakçisi tarafından yazılı olarak ve özellikle işbu Garanti veya Anahtar Teslimi Anlaşması altındaki yükümlülükler konusunda Anahtar Teslimi Müteahhidin ibra edildiğini belirten; bu ibranameyi imzalamamış olan MEP İştirakçilerinin haklarını etkilemeyecek olan her türlü açık ibranamenin etkisi;

- Anahtar Teslimi Müteahhit veya başka bir Kişiye ilişkin İflas Halinin vuku bulması veya bu İflas Hali dolayısıyla başka bir işlemin oluşması;

- Hükümetin Onay Hükümlerindeki değişikliklere onay verme hakkı Bölüm 1.09 altında yönetilmek kaydıyla; 10.2.3. Bölümün son cümlesi ve 10.3, 10.4.1, 10.4.2 ve 25.6 Bölümleri ve Anahtar Teslimi Anlaşmasındaki "Gerekli Güvence" tanımının değiştirilmesi, düzenlenmesi, uzatılması, bunlardan feragat edilmesi veya bunların başka bir şekilde değişikliğe uğraması haricinde bunlarla sınırlı olmaksızın Yükümlülüklerin diğer hüküm ve şartlarındaki her türlü değişiklik, düzenleme, uzatma veya tadilat dahil Anahtar Teslimi Anlaşmasında yapılan her türlü değişiklik, düzenleme, uzatma, feragat veya başka bir tadilat.

- MEP Sisteminin değerini veya MEP İştirakçileri, bunların Kreditörleri ve/veya Sigortacıları ve diğer Proje İştirakçilerinin Anahtar Teslimi Anlaşmasında belirtilen amaçlar için ve tarzda kullanma imkanını olumsuz yönde etkileyen, her türlü arıza, masraf artışı, hasar, yıkılma, tasarım, inşaat, işletim veya kullanıma uygunluk noksanlıkları, hata veya başka bir koşulun varlığı;

- MEP İştirakçileri tarafından işbu Garanti veya Anahtar Teslimi Anlaşması altındaki hakların veya tazminat haklarının kullanılması veya bir MEP İştirakçisi veya MEP Sistemi veya Anahtar Teslimi Anlaşmasındaki her türlü menfaatin temlik edilmesi;

- MEP İştirakçileri tarafından işbu Garanti veya Anahtar Teslimi Anlaşması uyarınca hakların veya tazminat haklarının kullanımında gecikme veya bunları kullanmama;

- Anahtar Teslimi Müteahhit, MEP İştirakçileri, diğer Proje İştirakçileri veya başka bir Kişinin; işbu Garanti veya Anahtar Teslimi Anlaşmasındaki yükümlülükleri yerine getirme veya bunlara riayet etme yükümlülüklerini ihlal etmesi, ihmal etmesi veya bunlara aykırı davranması;

- Hükümetin teşekkül, kontrol, biçim veya esasındaki değişiklikler;

- Kısmen veya tamamıyla özelleştirme dahil Anahtar Teslimi Müteahhidin reorganizasyonu, birleşmesi veya başka şekilde varlığını sürdürmesi, sahiplik veya yasal varlığı konusundaki diğer değişiklikler, veya Anahtar Teslimi Müteahhidin Yükümlülüklerini yerine getirme yeteneğindeki diğer değişiklikler;

- Yükümlülükler karşılığında bir ipotek veya bunlar için bir güvencenin varlığı, değeri veya şartı veya oluşmaması, veya bununla ilgili olarak MEP İştirakçileri veya başka bir Kişi tarafından (bu güvencenin ibra edilmesi dahil fakat bununla sınırlı olmayan) işlemlerin yapılmaması; veya

- Yukarıda belirtilen hususlara benzer veya bunlardan farklı, öngörülebilen veya öngörülemeyen, halen mevcut veya bundan sonra oluşan, Hükümet tarafından işbu Garanti altındaki yükümlülüklerin ifa edilmesine karşı bir savunma oluşturabilecek veya buna yol açabilecek diğer olay, hadise, gerçek, durum veya şartlar.

Bölüm 1.04 Feragat

Bölüm 1.05'e bağlı olarak; Hükümet 1.03'te bulunan feragatlere ek ve bunlara bağlı olarak:

- İşbu Garanti altındaki yükümlülüklerin Hükümet tarafından yerine getirilmesini ve MEP İştirakçileri tarafından bunların icra ve infaz ettirilmesini geciktirebilecek, önleyebilecek veya başka şekilde olumsuz etkileyebilecek türde, halen veya bu Garantinin yürürlüğe girmesinden sonra geçerli olabilecek, varlıkların her türlü ekspertiz, değerlendirme, uzatma, durdurma, tasnifi, muafiyet veya başka türlü haklar veya yetkilerden yararlanma veya faydalanma yönünde hiçbir zaman ısrar etmeyeceğini, bu konuda müracaatta veya talepte bulunmayacağını kabul eder ve bu hususta feragatte bulunur;

- İşbu Garanti veya Anahtar Teslimi Anlaşmanın yürütülmesine ilişkin her türlü durdurma, emir veya diğer türlü yasaklamadan yararlanmayı talep etmeyeceğini ve bundan yararlanmayacağını kabul eder ve bu hususta feragatte bulunur;

- İhlal bildirimi, Yükümlülükleri hızlandırma niyeti, işbu Garantinin kabulü, ödememe durumunda protesto, işbu Garantide bulunan olaylarla ilgili rapor ve talep ve Hükümetin riskini arttırabilecek diğer gerçekler hakkında bildirimler dahil tüm bildirimlerden feragat eder ve işbu Garantinin hükümleriyle çelişkili olan veya olabilecek kanunlardan yararlanmaktan feragat eder;

- İşbu Garanti tarihi itibarıyla işbu Garanti altındaki yükümlülüklerinin MEP iştirakçilerine karşı herhangi bir iddia veya savunmaya tabi olmadığını beyan, garanti ve kabul eder, ve ayrıca işbu Garanti altındaki yükümlülüklerinin MEP İştirakçilerine karşı; Ev Sahibi Hükümet Anlaşması ve/ veya Anahtar Teslimi Anlaşması altında gelecekte oluşabilecekler dışında, hiçbir iddia veya savunmaya tabi olmadığını kabul eder;

- Hükümete karşı işbu Garanti hükümlerinin belirli bir ifası için açılabilecek bir işlem sırasında belirli bir işlemin karşılanmasını engellemek için hukuken bir tazminat hakkının yeterliliğine dayalı herhangi bir savunmadan gayri kabili rücu olarak vazgeçmektedir;

- İşbu Garanti Yükümlülüklerinin ifasına yönelik bir savunma olabilecek, yukarıdakilere benzer veya bunlardan farklı tüm savunmalardan gayri kabili rücu ve şartsız olarak feragat etmektedir.

Bölüm 1.05 Savunmaların Korunması

İşbu Garantide bulunan hususlardan bağımsız olarak Hükümet aşağıdaki ölçüde Yükümlülüklerin ödenmesiyle ilgili aşağıdaki savunmaları ortaya koymakla yetkilidir:

a) MEP İştirakçilerinin Anahtar Teslimi Anlaşması uyarınca yükümlülüklerini ihlal etmesi;

b) Bu tür bir ibranameyi imzalamamış olan MEP İştirakçilerinin haklarının bu tür bir ibranameden zarar görmemesi kaydıyla, bir MEP İştirakçisinin Anahtar Teslimi Müteahhidi bu MEP İştirakçisine borçlu olunan bir geçerli Yükümlülükten; ibra edilecek Yükümlülüğü açıkça belirten ve şüpheye yer bırakmayacak biçimde bu MEP İştirakçisinin bu Yükümlülükten ibra etme niyetini ifade eden, bir yetkili tarafından imzalanmış olan bir yazılı ibraname ile ibra etmesi;

c) Anahtar Teslimi Anlaşması hükümlerine uygun olarak Mücbir Sebebin oluşması ve sürmesinden dolayı geçerli Yükümlülüğün Anahtar Teslimi Müteahhit tarafından geçerli bir özür nedeniyle yerine getirilememesi.

Bu tür savunmalardan her biri; aşağıdaki şartlara rıza gösterilip bunlar kabul edilmek kaydıyla Anahtar Teslimi Müteahhidin bu savunmayı geçerli olarak beyan etmesi ölçüsünde öne sürülebilecektir:

(a) Her bir MEP İştirakçisine karşı herhangi bir savunma, bu tür ihlal, ibra veya Mücbir Sebep Olayının ve varsa etkilenen Yükümlülüklerin bu MEP İştirakçisine borçlu olunması ve bu Yükümlülüklerin diğer MEP İştirakçilerine borçlu olunan yükümlülükler olmaması ölçüsünde geçerli olacaktır.

(b) Hükümetin Anahtar Teslimi Müteahhide ait savunmaları öne sürmesi halinde herbir MEP İştirakçisi Hükümete karşı, Anahtar Teslimi Müteahhide karşı sahip olabileceği savunmalar ve karşı iddiaları, diğer yasal hakları ve tazminat hakları ile birlikte öne sürebilecektir.

(c) Hükümetin Yükümlülüklerini etkileyen ihtilafların çözümü veya giderilmesi, Hükümet bu işleme katılsa da katılmasa da tüm amaçlar için bağlayıcı ve nihai olacaktır.

Bölüm 1.06 Eski Statüye Dönüş

Hükümetin işbu Garanti uyarınca yükümlülükleri MEP İştirakçileri tarafından işbu Garanti uyarınca alınan tutarlar geri iade edilirse veya MEP İştirakçileri tarafından Anahtar Teslimi Müteahhide veya Anahtar Teslimi Müteahhit veya başka bir Kişi hakkında bir İflas Hali oluşması durumunda bir kayyım, vekil veya benzeri Hükümet görevlisine iade edilmesi veya bir müdahil veya kayyım veya vekil, veya benzeri bir görevli veya bir Kişinin tayin edilmesi durumunda bu ödemeler yapılmamış gibi işbu Garanti geçerli olmaya devam edecek ve Garanti eski statüye dönecektir.

Bölüm 1.07 Haleflik

Bir MEP İştirakçisinin Anahtar Teslimi Müteahhidine karşı taleplerine her türlü haleflik hakları ve Anahtar Teslimi Müteahhide karşı işbu Garantiye ilişkin veya bundan kaynaklanan tüm akdi, hukuksa, tüzükten veya gelenek hukukukundan kaynaklanan iştirak, ödeme, tazminat, ücret ve diğer haklar ve talepler; MEP İştirakçilerinin Anahtar Teslimi Müteahhidine karşı sahip olabileceği, Anahtar Teslimi Anlaşmasıne ilişkin olarak ortaya çıkan tüm haklarına tabi olacaktır ve Hükümet bu tür hakları Yükümlülükler gayri kabili rücu şekilde ödenip tamamen yerine getirilmeden bu tür hakları kullanmayacağını kabul eder. Hükümet işbu Bölüm 1.07 uyarınca hak etmediği tüm tutarları MEP İştirakçilerinin Temsilcisine derhal ödemeyi kabul eder.

Bölüm 1.08 Vergiler

Hükümet tarafından işbu Garanti uyarınca ödenecek tüm vergiler, geçerli hukuk uyarınca gereken ölçü haricinde; mevcut veya gelecekteki vergiler, giderler, gümrük vergileri, harçlar, katkılar, ücretler, kesintiler veya diğer benzer Hükümetin idari giderleri, ve bununla ilgili tüm yükümlülükler ("Vergiler") için hiçbir kesinti veya indirim yapılmaksızın ödenecektir. Hükümetin işbu Garanti uyarınca ödenecek tutarlardan veya bunlarla ilgili Vergilerde kesinti veya indirim yapması gerektiğinde, (a) Hükümete ödenecek tutar Vergiler için (işbu Bölüm 1.08 uyarınca ödenecek ilave tutarlar için geçerli Vergi kesintileri veya indirimleri dahil) tüm gerekli kesintiler ve indirimler yapıldıktan sonra, ödemeyi alan bu tür Vergi kesinti veya indirimleri yapılmadığı takdirde alacak olduğu tutara eşit bir ödeme alacaktır; (b) Hükümet Vergiler için bu tür indirim ve kesintileri yapacaktır ve (c) Hükümet geçerli hukuk uyarınca ilgili hükümet makamına, kesinti veya indirim yapılan tüm tutarı ödeyecektir. Hükümet tarafından bu şekilde kesinti veya indirim yapılan Vergilerin ödenmesinden sonra otuz (30) gün zarfında Hükümet; ödemeyi alana bu tür ödemeyi gösteren bir resmi makbuzun bir onaylı kopyasını (veya ödemeyi alanı tatmin edici bu tür bir ödeme belgesini) ödemeyi alana verecektir.

Bölüm 1.09 Onay Hükümleri

Hükümet Anahtar Teslimi Müteahhidin Hükümeti anlaşmaların teslimi, dokümantasyon ve bilgilendirme, her bir önerilen değişiklikle ilgili dokümanların hazırlanması ve açıklanması, Onay Hükümlerinin değiştirilmesi, düzenlenmesi, uzatılması, feragatte bulunulması veya başka türlü değişikliğe uğraması ile ilgili tüm konularda bilgilendirecektir ve MEP İştirakçileri, MEP İştirakçilerinin Temsilcisi, Kreditörler, Sigortacılar, Menfaat Sahipleri veya başka Kişinin Hükümete Anahtar Teslimi Anlaşmanın yürütülmesi hakkında bilgi vermek yükümlülüğü olmadığını kabul eder ve onaylar. MEP İştirakçileri ve Anahtar Teslimi Müteahhit tarafından önerilen bir değişiklik, düzenleme, uzatma, feragat veya Onay Hükümlerinin başka şekilde tadil edilmesi konusunda mutabık kalması durumunda Hükümet Anahtar Teslimi Müteahhit ve MEP Temsilcisi tarafından bu tür bir öneriye rızası için yapılan bir talebe; Hükümetin bu tür bir anlaşmaya ilişkin olarak MEP İştirakçilerinin Temsilcisi veya Anahtar Teslimi Müteahhit tarafından bir bildirimi almasından sonra on (10) iş günü zarfında yazılı cevabını iletecektir. Hükümetin bu süre zarfında bu tür bir cevap vermemesi durumunda Hükümetin bu öneriyi kabul ettiği değerlendirilecektir. Her bir onay; Hükümet tarafından işbu Garantinin tam olarak geçerli ve yürürlükte olduğunun teyit edilmesi anlamına gelir.

Bölüm 1.10 Tebligat

İşbu Garantinin Taraflarına yapılacak her türlü tebligat yazılı olacak ve Anahtar Teslimi Anlaşmasında MEP İştirakçileri ve Hükümet için açıklandığı şekilde belirtilen adreslere gönderilecektir:

(HAZİNE ADRESİ)

Bölüm 1.11 Masraflar

Hükümet MEP İştirakçilerinin işbu Garanti uyarınca Hükümete karşı hak veya taleplerini icra ve infaz ettirmesi veya koruması için gerekebilecek (bununla sınırlı olmaksızın makul hukuk danışmanlık ücret ve giderleri dahil) tüm makul gider ve masrafları MEP İştirakçilerine ödemeyi kabul eder.

Bölüm 1.12 Feragat Yoktur; Tüm Haklar

MEP İştirakçileri veya Hükümetin işbu Garanti altındaki hak, yetki veya imtiyazlarını kullanmaması veya bunda gecikmesi bu haklardan feragat olarak değerlendirilmez; ve işbu Garanti altındaki bir hak, yetki veya imtiyazın tek başına veya kısmen kullanılması işbu Garanti uyarınca başka bir hak, yetki veya imtiyazın kullanılmasına mani olmaz.

Bölüm 1.13 Ayrı Suretler; Değişiklikler; Feragat

İşbu Garanti; her biri imzalanıp teslim edildiğinde orijinal olan ayrı suretler halinde imzalanabilir, fakat tüm bu suretler bir ve aynı belgeyi teşkil eder. İşbu Garanti ve bunun hükümleri; ancak Taraflardan her biri tarafından imzalanan bir yazılı belge ile dekğiştirilebilir, düzenlenebilir, bunlardan feragat edilebilir veya bunlar tadil edilebilir.

Bölüm 1.14 Hükümlerin Ayrı Ayrı Geçerliği

İşbu Garantinin belirli hükümlerinin bir ülke hukukuna göre yasaklanması veya geçersiz olması durumunda, bu ülke hukuku altında; bu tür hükümler ancak bu tür bir yasak veya geçersizlik ölçüsünde iptal olacak ve diğer hükümlerin geçerliğini etkilemeyecektir, ve bir ülke hukukunda bu tür bir yasaklama veya geçersizlik başka ülke hukuklarında bu tür hükümleri geçersiz kılmaz veya yürürlükten kaldırmaz.

Bölüm 1.15 Halefler ve Devralanlar

İşbu Garanti; her bir Taraf ve bunların izin verilen halefleri ve devralanları için bağlayıcı olacaktır, ve her bir Taraf ve bunların izin verilen halefleri ve devralanların menfaatini etkileyecektir; fakat Hükümet işbu Garanti uyarınca yükümlülüklerinin tümü veya bir kısmını MEP İştirakçilerinin önceden yazılı onayı olmaksızın devir veya temlik edemez, ayrıca işbu Bölüm 1.15'te belirtilenler dışında MEP İştirakçileri Hükümetin önceden yazılı onayı olmadan işbu Garanti uyarınca haklarının tümü veya bir kısmını devir veya temlik edemez. İzin verilen halef veya devralan; diğer Taraf tarafından işbu Garanti altındaki haklar veya yükümlülüklerin devredildiği veya üstlenildiğine dair makul olarak istenen belgeleri imzalayacaktır. MEP İştirakçileri Hükümetin bildirimi üzerine MEP İştirakçilerinin Anahtar Teslimi Anlaşmasının izin verilen devir hükümlerine göre MEP İştirakçilerinin Anahtar Teslimi Anlaşması altındaki haklarını devrettikleri Kişiye; işbu Garanti altındaki belirli veya tüm haklarını devredebilir ("Devralan"). Bu bölümün ikinci cümlesi uyarınca izin verilen bir devre ilişkin olarak bir Devralanın Hükümetten; işbu Garanti uyarınca bu tür bir rıza gerekmese dahi bu devre yazılı olarak onay vermesini talep etmesi durumunda Hükümet bu Devralan tarafından makul olarak istenen biçimde bir devir onay belgesini imzalayıp teslim edecektir. MEP İştirakçilerinin talebi üzerine Hükümet bir Devralana; izin verilen bir devri teyit eder mahiyette ve bu Devralana hitaben yazılı bir belge verecektir.

Bölüm 1.16 Başlıklar Tarif Edicidir.

İşbu Garantinin çeşitli bölümlerindeki başlıklar yalnızca kullanım amaçlı olup kati surette işbu Garanti hükümlerinin anlamı veya yorumlanmasına tesir etmez..

Bölüm 1.17 İhtilafların Giderilmesi ve Yöneten Hukuk.

(Teşekkülü ve tahkime konu olmasına ilişkin sorunlar, işbu Garantinin geçerlik veya feshine ilişkin tüm sorunlar dahil) işbu Garantiden kaynaklanan veya işbu Garantiye ilişkin olarak (i) bir tarafta Hükümet ve (ii) diğer tarafta bir veya daha çok MEP İştirakçisi arasında ortaya çıkan tüm ihtilaflar; MEPİştirakçilerinin işbu Garanti altındaki haklarını Kreditörleri ve/veya Sigortacıları lehine icra ettirebilecekleri anlaşılmak kaydıyla, Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasının 18. Maddesi uyarınca tahkime tevdi edilebilir. Şüpheyi izale etmek bakımından, Madde 18'de bulunan feragatler bu şekilde tahkime götürülen konular için ve işbu Garanti altındaki hakları icra ettirmek bakımından geçerli olacaktır. Bölüm 1.17 hükümleri işbu Garantinin tüm diğer hükümlerinin yasal olmayışı, geçersizliği veya gayri kabili icra veya infaz oluşundan etkilenmeksizin geçerli ve kabili icra ve infaz olacaktır. İşbu Garanti, (i) hükümran devletlerin işlemleri üzerinde hüküm vermeyi önleyen veya ön geçerlilik veren veya (ii) işbu Garantinin yönetilmesi için başka ülkelerin yasalarının uygulanmasını gerektiren İngiliz hukuk kural veya ilkeleri dışında İngiliz esas hukukuna göre yönetilecektir.

Bölüm 1.18 MEP İştirakçilerinin Temsilcileri

En geç Temel Mühendislik Aşamasına Geçme Bildirimi verdikleri tarihe kadar MEP İştirakçileri, kendi adlarına işbu Anlaşma altındaki hakların kullanılması ve yükümlülüklerin ifası için görev yapmak üzere MEP İştirakçileri tarafından yetkili kılınacak bir Kişiyi ("MEP İştirakçilerinin Temsilcisi") tayin edecektir. Hükümet MEP İştirakçileri Temsilcisinin tüm işlemlerini; MEP İştirakçilerinin işbu Garanti uyarınca işlemleri olarak değerlendirmeye yetkilidir. Bu Kişi bir İşletim Şirketi olabilir, fakat, değiştirilmeden en az on beş (15) gün önce Anahtar Teslimi Müteahhidine yazılı bir bildirimle yeni Temsilcinin kimliği ve diğer gerekli bilgileri verilecektir. Tüm diğer yetkilendirilen görevlerle birlikte, MEP İştirakçileri Temsilcisi; Anahtar Teslimi Müteahhitle kararlaştırılacak prosedürlere uygun olarak, rutin bildirimler vermek ve almak, İşin izlenmesi, Tesislerin denetlenmesi ve Anahtar Teslimi Müteahhidin denetimleri ve doküman kontrollerinin yapılması dahil, MEP İştirakçilerinin faaliyetlerini koordine edecektir. Ayrıca ve mümkün olan en geniş kapsamda, MEP İştirakçileri Temsilcisi Kanahtar Teslimi Müteahhide ulaşmak isteyen Kreditörler ve/veya Sigortacıların, bunların; İşin izlenmesi, Tesislerin denetlenmesi, ve Anahtar

Teslimi Müteahhidi ve Işe ilişkin defterleri, kayıtları, tasarımları ve çizimlerine ulaşılmasını gerektiren Projeye ilişkin faaliyetlerini koordine edecektir. Yukarıdaki hususlardan bağımsız olarak (I) MEP İştirakçileri Anahtar Teslimi Müteahhit tarafından işbu Garanti uyarınca performansın değerlendirilmesine yardımcı olmak üzere başka uzmanlar tutma hakkına sahiptir ve (ii) Hiçbir MEP İştirakçileri Temsilcisi işbu Anlaşmayı değiştirme veya MEP İştirakçilerinin iddia veya savunmaları veya Anahtar Teslimi Müteahhit veya Hükümet tarafından ihlal veya yükümlülüklerin yerine getirilmemesi durumlarında feragat yetkisine sahip değildir.

Bölüm 1.19 Hükümranlık Muafiyetinden Feragat

Hükümet işbu Garantiyle; hakkında işlem yapılmaktan muafiyet, bir mahkemenin muhakeme yetkisinden muafiyet, geçici veya koruyucu bir karara dayalı olarak tedbir kararı veya bir nihai karar sonucunun infaz edilmesi dahil işbu Garantinin icra edilmesi için işlemler yapılması veya bir tahkim heyeti tarafından verilen ara veya koruyucu emir veya nihai karardan muafiyete ilişkin tüm haklarından; işbu Garantide Bölüm 1.19'daki mülkle ilgili bir muafiyet feragati yalnızca Ülke dışında Hükümet tarafından sahip olunan veya denetlenen mülk için geçerli olmak ve (i) Devletin diplomatik misyonları, konsolosluk görev yerleri, özel misyonları, uluslararası teşkilatlar veya uluslar arası konferanslarla ilgili misyonlar dahil yalnızca diplomatik hakların uygulanması için kullanılan veya bu amaca yönelik mülkler, bunların eşyaları dahil, (ii) askeri özellikte veya askeri amaçlar için veya bu amaca yönelik mülkler; (iii) Devletin önemli kültür varlığının bir kısmını teşkil eden veya oluşturan mülkler veya satışa konmamış olan veya bu amaca yönelik olmayan arşivleri, müzeler, arkeolojik siteler ve sanat eserleri, kütüphaneler ve ilgili tarihsel koruma ve araştırma tesisleri, mezarlıklar, anıtlar ve benzeri mülkler; (iv) Ülke dışında bilimsel veya tarihsel özellik arz eden, satışa konmamış olan veya bu amaca yönelik olmayan nesnelerle ilgili bir serginin bir kısmını teşkil eden mülkler; ve (v) yalnızca hükümet hizmetinde kullanılan gemiler ve hava araçları üzerinde geçerli olmayacaktır.

Saygılar,

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI tarafından temsil edilen

BAKANLAR KURULU eliyle ve vasıtasıyla hareket eden

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

Adına

(MEP İŞTİRAKÇİLERİ TARAFINDAN İMZALANIP TARİH KONACAKTIR)

TANIMLAR

İşbu Garantide baş harfi büyük olarak yazılı bulunan tabirler; işbu Garantinin bir tamamlayıcı kısmını teşkil eden Ek 1'te bunlar için belirtilen anlamları haiz olacaktır.

Herhangi bir kişiyle ilgili olarak "Bağlı Kuruluş", bir ya da daha fazla aracılar, kontroller yoluyla doğrudan ya da dolaylı olarak o Kişi tarafından kontrol edilen ya da o Kişiyle ortak kontrol altında olan başka herhangi bir Kişidir. Bu tanımın amaçları için, "kontrol", yasa, bu tür yetki ve oy haklarını veren Taraflar arasındaki anlaşma yoluyla bir Kuruluşun oy senetleri üzerinde çoğunluk veya başka türlü belirleyici menfaat, diğer pay sahipliği menfaatleri demektir.

"Onay Hükümleri" Bölüm 1.03'te açıklanmıştır.

"Kuruluş"; devletlerin kanunları uyarınca iki veya daha çok Kişinin yazılı anlaşmasıyla yasal olarak kurulmuş veya teşkilatlanmış her türlü şirket, anonim şirket; limitet şirket, ortaklık, sınırlı ortaklık, ortak girişim, firma; birlik, tröst ve başka türlü yasal kuruluş veya teşkilat demektir.

"İflas Hali" kayyım atanması, borcunu ödemekte acze düşme, iflas veya bu nitelikteki başka bir işlem veya hadise demektir.

"Hükümet", herhangi bir zamanda ya da zaman zaman esasta, yapıda ve şekildeki herhangi bir değişikliğe bakılmaksızın, buna dahil tüm yönetme, yasama, düzenleme kurumları, kuruluşları, bölümleri, bakanlıklar, makamlar ve görevlilerle birlikte Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti demektir.

"Ev Sahibi Hükümet Anlaşması"; hükümleri uyarınca tüm taraflarca imzalanmış olan Ekler, yazılı uzatma, yenileme, değişiklik, düzenleme veya diğer tadilatlarla birlikte Türkiye Cumhuriyet Hükümeti ve diğer tarafta MEP İştirakçileri arasında imzalanan _____, 1999 tarihli Ev Sahibi Hükümet Anlaşması demektir.

"Sigortacı", MEP Sisteminin riskleri ya da Proje İştirakçilerinin diğer risklerini kapsayan sigorta sağlayan sigorta şirketleri ya da diğer Kişiler, ve bunların devralanları veya halefleri anlamındadır.

"Menfaat Sahibi", bütün Bağlı Kuruluşları, halefleri ve bu Kişinin devralanlarıyla birlikte herhangi bir zamanda bir MEP İştirakçisinde ya da bir İşletim Şirketinde bir pay biçimine sahip olan Kişi anlamındadır.

"Kreditör", Bir MEP İştirakçisi veya bunun Bağlı Kuruluşları veya Menfaat Sahibine MEP Sistemine ilişkin (her türlü refinansman dahil) kredi, mali.

tahsis, kredi tahsisi veya başka türlü finansman sağlayan her türlü finansman kuruluşu veya başka Kişi ve bunların halef veya devralanları demektir.

"MEP Sistemi", herhangi bir zamanda (Sangachal terminal tesislerinde başlayan) Bakü-Ceyhan boru hattı sistemleri, Ülke içinde bulunan Tesisler de dahil olmak üzere bütün ilgili müştemilat ve Ülke dışında bulunan bütün diğer ilgili Tesisler anlamındadır.

"MEP İştirakçileri" (Proje Anlaşmaları uyarınca bir MEP İştirakçisi olarak katılma ve/veya kabul etme dahil) işbu Garantinin (Hükümet dışındaki) bir veya daha çok, veya tüm Tarafları, ve öncekilerin halefleri ve izin verilen devralanları demektir.

"Yükümlülükler" Bölüm 1.01'de açıklanmıştır.

"İşletim Şirketi" MEP İştirakçileri tarafından MEP İştirakçileri için veya bunlar adına, MEP Sisteminin tümü veya belirli kısmı için operatör olarak hizmet görmek üzere günlük MEP Faaliyetlerinin tümü veya bir kısmının uygulanması, yönetilmesi, koordine edilmesi ve/ veya yürütülmesi için seçilen veya tayin edilen Kişiler demektir.

"Kişi" bir gerçek kişi veya Kuruluş demektir.

"Proje İştirakçileri", MEP İştirakçileri veya bunların Bağlı Kuruluşların tamamı ve herbiri, Menfaat Sahipleri, İşletim Şirketleri, Müteahhitleri, Taşıtıcılar, Kreditörler ve Sigortacılar demektir.

"Geçici Kabul" MEP İştirakçileri tarafından Anahtar Teslimi Anlaşmasının 7.2. Bölümü hükümleri uyarınca Tesislerle ilgili performansın kabul edilmesi demektir. S

"Vergiler" Bölüm 1.08'de tarif edilmiştir.

"Türk Hukuku", Anayasa, tüm diğer yasalar, kanunlar, kanun hükmünde kararnameler, kararnameler, tüzükler, yönetmelikler, tebliğler, açıklamalar, ilke kararları, talimatlar, normatif işlem ve politikalar, Türkiye Cumhuriyetinin bu tür uluslararası anlaşmaların onaylanması veya uygulanması için gereken tüm iç yasamalar, kanunlar ve kararnamelerle birlikte taraf olduğu veya olabileceği tüm uluslararası anlaşmalar, ve bu tür yasal belgelerin mevcut hukuki yorumları dahil Türkiye Cumhuriyetinin tüm yasal rejimini teşkil eden organik hukukunu oluşturan, bağlayıcı ve yasal olarak yürürlükte olan Türkiye Cumhuriyet kanunları demektir.

"Anahtar Teslimi Anlaşması" Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasının 2. Ekinde olup bununla aynı tarihi taşıyan, Anahtar Teslimi Anlaşması hükümleri uyarınca

zaman zaman uzatılabilen, yenilenebilen, değiştirilen, düzenlenen veya başka türlü tadilatta bulunulan belirli bir anlaşma demektir.

"Anahtar Teslimi Müteahhidi" Anahtar Teslimi Anlaşması uyarınca müteahhit olarak belirtilen taraf olup bu Tarafın tüm halefleri veya devralanlarını içerir.

EK 5

İşbu Ek 5, 18 Kasım 1999 tarihli Hükümetlerarası Anlaşmaya eklenmiştir ve bunun bir kısmını teşkil eder.

AZERBAYCAN HÜKÜMETİ İLE
[MEP İŞTİRAKÇİLERİ]
ARASINDA EV SAHİBİ HÜKÜMET ANLAŞMASI

EV SAHİBİ HÜKÜMET ANLAŞMASI

İŞBU ANLAŞMA AZERBAYCAN HÜKÜMETİ ve

Arasında Azerbaycan Cumhuriyeti'nin Bakü şehrinde 2000 yılının işbu ___ gününde imzalanmış ve akdedilmiştir.

[MEP İŞTİRAKÇİLERİ]

arasında imzalanmış olup bu Anlaşmaya imza koyanların hepsi; ilgili belgelerle de teyit edildiği üzere kendi kuruluş ve teşkilatlarının bulundukları ülkelerin yasaları uyarınca tüzel kişi statüsündedirler;

ŞAHİTLER HUZURUNDA:

MEP İştirakçilerinin, Petrolü, Azerbaycan Cumhuriyeti'ndeki pazarlar da dahil olmak üzere uluslararası pazarlara ihraç etmek üzere Azerbaycan Cumhuriyeti, Gürcistan ve Azerbaycan Cumhuriyeti ülkelerinde ve ülkelerini geçerek taşınması için güvenli ve işe yarar bir Boruhattı sistemi geliştirmeyi düşünmelerine;

Proje Anlaşmaları ve Proje Anlaşmaları ile uyumlu diğer ticari anlaşmaların hüküm ve şartları esasında; MEP İştirakçileri'nin, Projeyi gerçekleştirme, Tesisler dahil MEP Sistemini inşa etme (veya inşa ettirme), sahip olma ve/veya işletme ve sonuçta hasıl olan kapasiteyi kullanma ve Arazi Haklarına sahip olacaklarına;

Hükümetin; bu Anlaşmada belirtilen ve benzer hususlarda Devlet ve Devlet Makamları adına hareket edecek olmasına;

Azerbaycan Cumhuriyeti, Gürcistan ve Türkiye Cumhuriyeti'nin, Projeye hukuki ve ticari hüküm ve şartlar ile uluslararası hukuk destek ve çerçevesini sağlamak üzere aralarında bir Hükümetlerarası Anlaşma akdetmiş bulunmalarına;

Bu Anlaşmanın, Hükümetlerarası Anlaşmaya dayalı olarak ve onun geliştirilmesi amacıyla imzalanmış olmasına;

Devlet ve Devlet Makamları adına hareket eden Hükümet, Azerbaycan Hukuku altında Devlet ve tüm Devlet Makamları adına taahhütler vermek ve taahhütlerde bulunmak ve varlıklar dahil Devlet varlıklarını yönetme yetkisini haiz olarak işbu Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasına girmektedir; ve

Devlet Makamlarının, Projeyi kolaylaştırmayı ve desteklemeyi istemelerine; yine Devlet Makamlarının Proje ve ilgili Proje İştirakçileri lehine gerekli kanuni ve ticari koruma çerçevesi meydana getirme ihtiyacını kabul etmelerine, diğer hususlar yanında Devlet Makamlarına ait bulunan veya bunların tasarrufunda bulunan belirli tesisler üzerinde bunlara ilişkin hakları, doğrudan hükümet garantileri, muafiyetleri, ve diğer taahhüt, yetki, istisna ve güvence ile birlikte bu Anlaşmada ve ilgili Proje Anlaşmalarında belirtildiği şekilde, Azerbaycan Cumhuriyeti toprakları içinde, Boruhattı güzergahı da dahil gerekli Araziyi sağlama niyetlerine;

Belirtilen hususta Hükümetlerarası Anlaşma (ilgili olduğu konu hakkında) (Anayasa dışında) tüm diğer Azerbaycan Hukuku üzerinde geçerli Azerbaycan yasası olarak yürürlüğe girecek ve işbu Anlaşmanın hükümleri uluslararası hukuka göre Azerbaycan Cumhuriyetinin bağlayıcı yükümlülüğünü teşkil edecektir; işbu Anlaşma Azerbaycan'ın iç hukukuna uygun olarak Proje açısından geçerli yasal rejim olarak Anayasa altında geçerli kılınacaktır, ve tüm diğer Proje Anlaşmaları bunlarda bulunan şartlara uygun olarak bağlayıcı ve geçerli belgeler olacaktır.

Yukarıdaki hususları göz önünde bulunduran Taraflar, böylece, aşağıdaki şekilde anlaşmaya varmışlardır:

MADDE 1

TANIMLAR

Bu Anlaşmada (yukarıdaki başlangıç kısmı da dahil) büyük harfle başlayan ve bu Anlaşma metninde başka bir şekilde tanımlanmamış terimler; Ek:1'de belirtilen anlamlarda kullanılmışlardır.

MADDE 2

YETKİ

2.1 Bu Anlaşma ile ilgili olarak Hükümet, Devlet ve tüm Devlet Makamları adına bu Anlaşmada belirtilen taahhütleri vermek ve taahhütte bulunmak için Azeri Hukukuna göre yetkilendirilmiştir. Bu Anlaşma ile ilgili olarak Devlet Makamlarının tüm yükümlülükleri, her bakımdan, Devletin kesin yükümlülükleri sayılacaktır. Devlet Makamlarının yükümlülükleri, aynı şekilde Hükümet, Yerel Yönetimlerin ve Devlet Kuruluşlarının her birisi dahil olmak üzere, Devleti oluşturan organların uyacakları ve yerine getirecekleri yükümlülükler olacaktır.

2.2 Devlet Makamlarının bu Anlaşmada belirtilmiş olan yükümlülüklerinin zamanında yerine getirilmesini ve Proje Faaliyetlerinin yürütülmesinin kolaylaştırılmasını ve

eşgüdümünü sağlayabilmek için, Hükümet, MEP İştirakçilerine yapacağı yazılı bir bildirim ile (i) bu Anlaşmada belirtilen her türlü hak, lisans, vize, sertifika, yetki, onay ve izinlerin çıkarılmasını; (ii) yine bu Anlaşma veya herhangi bir diğer Proje Anlaşmasında özellikle belirtilen, veya bu metinde yazılı hakların kanıtı niteliği taşıyan bilgi, belge, veri ve diğer materyallerin verilmesini; ve (iii) bu Anlaşmada belirtilen bildirim, belge ve diğer yazışmaların teslimi ve alınmasını; ve (iv) Projenin uygulanmasını kolaylaştırmak üzere ilgili diğer iş ve işlemleri yapacak olan yetkili bir temsilci, kuruluş veya başka bir makamı atayacak ve MEP İştirakçileri bu yetkili temsilci, kuruluş, veya birimden veya onun aracılığı ile talepte bulunabilecekler ve haklarını alabileceklerdir.

2.3 MEP İştirakçileri bu Anlaşmaya göre yükümlülüklerini yerine getirmeleri ve Proje Faaliyetlerinin zamanında ve etkili biçimde gerçekleştirilmesinin kolaylaştırılması ve koordine edilmesinin haiz olduğu hayati önemi kabul ederler. Buna göre, MEP İştirakçileri; MEP İştirakçilerinin zamanında ve etkin biçimde hakları, menfaatleri, imtiyazları ve muafiyetlerinden yararlanmaları ve/veya bu Anlaşmaya göre yükümlülüklerini yerine getirme sırasındaki yöntem ve tarzlarını kolaylaştıracak olan (i) MEP İştirakçileri arasındaki iş yapısı, ve/veya iş faaliyetlerinin hüküm ve şartları ve (ii) MEP İştirakçileri veya (onun tayin edilmiş bir temsilcisi) tarafından bir MEP İştirakçisinin yerine getirmesi gerektiği Vergilerle ilgili tüm yükümlülükler gibi prosedürleri (bu prosedürler, diğerleri yanında, bir veya daha çok MEP İştirakçileri adına hareket edecek, bir veya daha çok temsilciler, komisyonların, veya diğer teşkilat veya fonksiyonel organların tayinini de içerir), Yürürlük Tarihinden itibaren en geç yüz seksen (180) gün içinde tamamlamak için Azami Gayret göstereceklerdir. MEP Temsilcisi(leri)'nin tayin edilmesinden sonra; Devlet Makamları; bir MEP Temsilcisine yapılan yazışmalar, işlemler, bilgilendirme ve teslimatlar konusunda, bu MEP Temsilcisinin belirtilen yetki alanı çerçevesinde, bunları MEP İştirakçilerine yapılmış yazışmalar, işlemler, bilgilendirme ve teslimat olarak kabul etmeye yetkilidir. Taraflar, ayrıca MEP İştirakçilerinin Devlet Makamlarına uygun bir bildirimde bulunmaları suretiyle bir veya daha çok sayıdaki belirli MEP Temsilcisi(leri)'ni görevden alma, değiştirme veya görevlerine son verme hakkına sahip olduklarını kabul ederler.

2.4 Taraflardan birinden gelen talep üzerine MEP İştirakçileri ve Devlet Makamları; MEP Faaliyetlerinin durumunu zaman zaman gözden geçirecek ve bu konuda ortaya çıkan hususları görüşeceklerdir.

MADDE 3

ANLAŞMANIN ZAMANI VE SÜRESİ

3.1 Bu Anlaşma, bu Anlaşmanın tüm Tarafları tarafından imzalandığı tarihden ("Yürürlük Tarihi") itibaren geçerli ve Taraflar açısından bağlayıcı olacak, Son İstasyon Noktasında Petrolün gümrüğe esaslı ölçme istasyonu ilk Petrol sevkiyatının gerçekleştirildiği tarihten itibaren kırk (40) yıllık bir esas dönem ("Esas Dönem") için devam edecek ve bu Anlaşmanın tüm diğer hükümlerine bağlı olarak Esas Dönemden sonra aşağıdaki şartlarla iki (2) adet, ardarda on (10) yıllık uzatma dönemi (her biri, bir "Uzatma Dönemi") geçerli ve yürürlükte kalacaktır; Şu kadar ki, bu Anlaşmanın gelecek Uzatma Döneminde geçerliğini sürdürmesi için MEP İştirakçileri, Esas Dönem ve ilk Uzatma Döneminin sona ermesinden önce üç yüz altmış (360) günden erken ve yüz seksen (180) günden geç olmamak kaydıyla (her biri, bir İhbar Dönemi) Hükümete bu Anlaşmayı sürdürme iradelerini belirten bir yazılı bildirim ("Uzatma Bildirimi") vermekle yükümlü olacaktır. Ayrıca, (1) şayet Son İstasyon Noktasında

Petrolün transfer ölçerinden ilk Petrol sevkiyat tarihi 30 Haziran veya bundan önceki bir takvim günü ise Esas Dönem (i) bu takvim yılının kalan tüm günlerini kapsayan ilk yıl ile buna ilaveten (ii) Esas Dönemin bu ilk yılını takip eden otuz dokuz (39) takvim yılından ibaret olacaktır, ve (2) şayet Son İstasyon Noktasından ilk Petrol sevkiyat tarihi 1 Temmuz veya bundan sonraki bir takvim günü ise Esas Dönem (i) bu takvim yılının kalan tüm günlerini ve onu takip eden takvim yılının tüm günlerini kapsayan bir ilk yıl ile buna ilaveten (ii) Esas Dönemin bu ilk yılını takip eden otuz dokuz (39) takvim yılından ibaret olacaktır; Ancak muhakkak ki, her İhbar Dönemi zarfında, Taraflar gelecek Uzatma Dönemiyle ilgili İlave Ticari Konuları belirleyip çözümleyebileceklerdir. "İlave Ticari Konular" tabiri, Projeye ilişkin, Taraflardan birinin diğer Tarafa bir yazılı bildirimle (bu Uzatma İhbarından sonra en geç otuz (30) gün zarfında vereceği), çözüm olarak ve ekleme şeklinde bu Anlaşmaya ilave mukavelevi hüküm(ler) olarak kabul edilmesini istediği, (Vergilerle ilgili olanlar dışında) ticari konular demektir. MEP İştirakçilerinin Esas Dönem veya Esas Dönem içindeki İlk Uzatma Dönemi sırasında Uzatma İhbarı vermemesi halinde, bu Anlaşma fesholacak ve 3.7 nolu Bölüm hükümleri uygulanacaktır. Şüpheye mahal bırakmamak açısından, Tarafların İhbar Dönemi süresince İlave Ticari Konuları çözememeleri halinde, bu Anlaşma, Uzatma Döneminde de geçerli olacak ve ihtilaf, Anlaşmanın 17. Maddesi altında nihai karar için tahkime götürülecektir. Böyle bir tahkim halinde; hakemler, İlave Ticari Konular için Anlaşmaya ilave mukavelevi hüküm(ler)in katılıp katılmayacağını, katılacaksa hangi kapsamda katılacağını tespit ederlerken şunları dikkate alacaklardır: (A) Bu Anlaşma ve diğer Proje Anlaşmalarında mevcut hüküm ve şartları; (B) Şayet varsa; bu Anlaşma ve diğer Proje Anlaşmaları imzalandıktan (veya tadil edildikten) sonra vuku bulan ve işbu Anlaşma tahtında veya Anlaşma ile ilgili, bir Tarafın önemli zarar görmesine yol açan değişmiş ahval ve şartlar; (D) Projeye doğrudan yabancı yatırımı teşvik eden ve destekleyen hükümet anlaşmaları çerçevesinde, bu Anlaşma ve diğer Proje Anlaşmaları altında, Taraflar tarafından yararlanılan menfaatler ve yüklenilmiş mükellefiyetler; (E) Petrolün uluslararası piyasalara (Ülke dahil) taşınması maksadıyla, Projenin ticari olarak hayatiyetini idame edebilir bir teşebbüs olmayı sürdürebilmesi; ve (F) İlave Ticari Konular hakkında belirli bir ihtilafı adilane bir şekilde çözmekle ilgili durumlar gibi vesair hususlar.

3.2. Yukarıdaki 3.1 nolu Bölüm hükümlerinden bağımsız olarak, bu Anlaşma, MEP İştirakçileri'nin Hükümete fesih hakkında yazılı bildirimde bulunmaları ile her zaman feshedilebilir; MEP İştirakçileri tarafından söz konusu bildirimde belirtilen tarihten itibaren, Anlaşmanın herhangi bir maksat için hüküm ve geçerliliği kalmaz.

3.3. Şayet; MEP İştirakçileri, Yürürlük Tarihinden itibaren en geç otuz altı (36) ay içinde Tesislerle ilgili inşaat sahfasının başlatılmasına yönelik teşebbüste bulunmamışlarsa; bu takdirde, bundan sonra yüz yirmi (120) günlük bir süre zarfında Hükümet, bu Anlaşmayı feshetmek için MEP İştirakçilerine yazılı bir bildirimde bulunma hakkına sahiptir. Bu fesih, belirtilen fesih ihbarnamesinin MEP İştirakçileri tarafından alındığı fiili tarihten itibaren otuz (30) gün sonra, bu otuz günlük zaman zarfında MEP İştirakçilerinin Tesislerle ilgili inşaat sahfasının başlatılması için herhangi bir girişimde bulunmadıkları takdirde geçerli olacaktır. Şayet; yukarıda belirtilen yüz yirmi (120) günlük süre, Hükümet bu tür bir fesih bildirimi vermeden sona erecek olursa; Hükümetin bu Anlaşmayı feshetme hakkı sona erecek ve Anlaşma, hükümleri uyarınca geçerli ve yürürlükte olacaktır. Ayrıca, Devlet Makamlarının MEP Faaliyetlerine ilişkin olarak yüklendikleri mükellefiyetleri ihmal veya reddetmesiyle oluşan herhangi bir gecikme miktarına göre, yukarıda belirtilen otuz altı (36) aylık süre uzatılacaktır.

3.4. Hükümetin Bölüm 3.3'te açıklanan fesih hakkına ek olarak; Hükümet bu Anlaşmayı işbu Bölüm 3.4'te açıklanan şartlar ve prosedürlere uygun olarak feshetme hakkına sahiptir. Hükümet, MEP İştirakçilerinin (10.3 nolu Bölümde açıklanan yükümlülükleri şeklindeki) müşterek ve münferit yükümlülüklerini esaslı olarak ihlal ettiği kanaatine vardığı taktirde; Hükümet, MEP İştirakçilerine gereken düzeltmeyi yapmaları için bu ihlal hakkında yeterli detayda bir bildirimde bulunabilir. Meselenin halli için yapılan müzakereler ve/veya tahkim işlemlerinin sürdüğü sırada, MEP İştirakçileri, iddia edilen ihlale çözüm bulmayı ve/veya bunu gidermeyi üstlenebilir fakat bununla yükümlü değildir, fakat MEP İştirakçileri ihtilaf konusu ihlali gidermek için çaba göstermeye başlamadıkları takdirde Hükümet bu ihlali kendisi giderebilir. Şayet; MEP İştirakçileri itiraz etmez ise ve etmediği ölçüde veya bu ihlale çözüm bulmak için yapılan müzakerelerden sonra, bu ihlalin oluştuğu yönünde Hükümetle bir mutabakata varırsa veya tahkim sonucunda böyle bir ihlalin oluştuğu tespit edilirse, MEP İştirakçileri bu ihlali gidermek için derhal çaba göstereceklerdir. Şayet; ihtilafsız bir bildirimin alınmasından, böyle bir ihlalin oluştuğuna dair bir çözüme ulaşılmasından veya tahkim kararı alınmasından sonra doksan (90) gün ("İhlal Giderme Dönemi") içinde bu ihlal giderilmez ise, Hükümet bu Anlaşmanın feshedildiğine dair MEP İştirakçilerine yazılı bir bildirim verme hakkına sahiptir. Bu fesih, Hükümetin MEP İştirakçilerine bu fesih bildirimini verdiği tarihten itibaren otuz (30) gün sonra geçerli olacaktır. Şayet; MEP İştirakçileri tarafından İhlal Giderme Dönemi zarfında ihlal giderildiği taktirde, daha önce bildirilen ihlal hakkında Hükümetin bir fesih bildiriminde bulunma hakkı sona erecek ve bu Anlaşma geçerli olacak ve yürürlükte kalacaktır. İhlal Giderme Süresi zarfında tam olarak halledilemeyen bir ihlal durumunda. MEP İştirakçileri, İhlal Giderme Süresi zarfında ihlali gidermek için çaba göstermeye başlayarak ve sonrasında ihlal giderme çabalarını gayretli bir şekilde takip ederek ihlali giderme ve buna ilişkin fesihden kaçınma hakkına sahiptirler. İhlal Giderme Süresi dışında gerçekleştirilen ihlal giderme çabası, İhlal Giderme Süresi zarfında yapılmış sayılacak ve Hükümetin, daha önce bildirimde bulunulan ihlale ilişkin olarak bir fesih bildiriminde bulunma hakkı sona erecek ve bu Anlaşma geçerli olacak ve yürürlükte kalacaktır. MEP İştirakçileri tarafından gerçekleştirilen bir ihlal giderme çabasının zamanında veya yeterli olup olmadığı ve/veya feshin uygun şekilde gerçekleşip gerçekleşmediği hakkındaki ihtilaflar 17. Madde uyarınca tahkime götürülebilecektir. İşbu 3.4 nolu Bölüm hükümleri uyarınca, nizalı bir ihlalin Hükümet tarafından giderilmesi halinde bu ihlalin daha sonra Madde 17 uyarınca esaslı bir ihlal olduğuna karar verildiği takdirde MEP İştirakçileri Hükümet tarafından bu ihlalin giderilmesi için yapılan tüm masrafları ödeyeceklerdir.

İşbu 3.4 nolu Bölüm açısından "esaslı ihlal" aşağıdaki özelliklere sahip ihlal demektir:

(i) MEP İştirakçileri tarafından aşağıdaki hususların temini için uygun önlemler alınmasının bilinçli ve ısrarlı biçimde ihmali veya reddedilmesi:

(a) Ülke içinde kendilerine ait Proje Faaliyetlerinin işbu Anlaşmada belirlenen standart ve usüllere uygun olması; veya

(b) Ülke içindeki Projeye ilişkin faaliyetlerinin Azerbaycan Cumhuriyetinin milli güvenliğine bir tehdit oluşturmaması; veya

(ii) Tüm Anlaşmanın uygulanmasına imkan vermeyen nitelikte ihlal; ve,

Yukarıda (i) ve (ii) maddelerinin biri veya her ikisin vukuu durumunda ve ihlalin mahiyeti ve derecesinin (tekrarlama hali dahil), bu şartlarda tek makul çarenin bu Anlaşmanın tamamen ve nihai olarak feshedilmesi ve Ülkede Projeye süresiz olarak son verilmesi olduğu neticesini makul olarak desteklemesi. Bu madde uyarınca fesih, Hükümetin bu Anlaşmaya göre sahip olacağı diğer tazminat haklarına zarar vermeyecektir.

Yukarıda belirtilen hususlardan bağımsız olarak; şayet bu tür esaslı bir ihlale, bir Devlet Makamının bir Proje Anlaşmasını ihlali ve/veya görevini ihmal etmesi sebep olmuş ise veya bu tür esaslı bir ihlal bunlardan kaynaklanıyor ise; Hükümet, bir bildirimde bulunma ve/veya feshetme hakkına sahip olmayacaktır.

3.5 İşbu Anlaşma, bu 3. Madde uyarınca daha önce sona erdirilmediyse; bu Anlaşma MEP İştirakçileri tarafından yazılı olarak Hükümete belirtilen tarih olan, tüm Proje Faaliyetlerinin süresiz olarak sona erdiği tarihte sona erecek ve yürürlük ve geçerlikten kalkacaktır.

3.6 Başka bir Proje Anlaşmasında açıkca belirtilmedikçe; bu Anlaşmanın tarafları, hiçbir MEP İştirakçisinin veya diğer Proje İştirakçilerinin her hangi bir Proje Faaliyetini üstlenme veya bir şekilde Projeyi yürütme veya uygulama veya bu Anlaşmaya ya da diğer bir Proje Anlaşmasına veya başka bir şeye dayanarak başlamış oldukları her hangi bir Proje Faaliyetini devam ettirmeye yönelik herhangi bir Devlet Makamına karşı yükümlü olmadıklarına veya her hangi bir şekilde bunları yapmak zorunda olmadıklarına dair açıkça anlaşmışlardır.

3.7 Bu Anlaşmanın fesh edilmesi; (i), Tarafların (artık Taraf olmayanlar da dahil) fesihten önce oluşmuş tüm yükümlülüklerini tam olarak ifası ile ilgili haklarını ve (ii) bu Anlaşma ile bir Taraf (veya daha önceki Taraf) lehine sağlanmış olan feragat ve tazminat haklarını etkilemeyecektir.

MADDE 4

VERİLEN HAKLAR

4.1 Proje amaçları için ve Proje Anlaşmaları uyarınca Devlet Makamları aşağıdaki hakları verir;

(i) Proje İştirakçileri'ne, Projeyi uygulama ve yürütme, tüm Proje Faaliyetlerini gerçekleştirme konularında mutlak ve kısıtlanmamış hak ve imtiyazlar; ve Proje Anlaşmaları uyarınca Devlet Makamları tarafından, bunların hepsine veya aralarında birine tanınmış diğer hak ve imtiyazların tamamından yararlanma hakları;

(ii) MEP İştirakçileri ve MEP İştirakçileri tarafından belirlenecek diğer Proje iştirakçilerine Ek 2'de belirtildiği şekilde münhasır ve kısıtlanmamış Arazi Hakları;

(iii) MEP İştirakçileri'nin her birine, Daimi Arazi ile ilgili olarak; kullanma, zilyetlik, kontrol, altında veya üstünde inşaat yapmak, ve (sadece MEP İştirakçilerinin takdirine göre) diğer Kişiler tarafından Daimi Arazinin kullanılmasına, işgal edilmesine, altında veya üstünde inşaat yapılmasına, tasarrufta ve kontrolde bulunulmasına mani olmak veya izin vermek için münhasır ve kısıtlanmamış ayni hak,

(iv) MEP İştirakçilerinin her birine, Tesisleri inşa etme, sahip olma, kullanma, zilyetlik ve kontrol etmek için münhasır ve kısıtlanmamış hak ve imtiyaz;

(v) Proje İştirakçileri'ne, Proje Faaliyetlerini yürütmek için, Bölüm 18.2 hükümleri uyarınca; bir Proje İştirakçisinin görüşüne göre bu gibi Faaliyetleri yürütmede gerekli bilgi, yetenek ve deneyime sahip bulunduğunu kanıtlayan Kişiler ve bunların personeli (Devletin vatandaşları ve 7.2 Bölümüne göre Devletten başka ülkelerin vatandaşları da dahil olmak üzere) için münhasır ve kısıtlanmamış istihdam ve mukavele yapma hak ve imtiyazı.

(vi) Tesislerdeki hidrostatik ve diğer testleri gerçekleştirmek için; MEP İştirakçileri ve bunlar tarafından belirlenen Müteahhitlere, Tesislerin yakınında mevcut

bulunan yeterli nitelik ve niceliğe sahip ve suyu bedelsiz olarak kullanma hakkı ve testlerin tamamlanmasından sonra Tesislere yakın belirtilen yerlere bunu boşaltma hakkı.

4.2 Bu Anlaşma tahtında tanınan veya sağlanan haklar, muafiyetler ve/veya istisnalar; Devlet Makamları tarafından, MEP İştirakçileri ve Proje ve Proje Faaliyetlerini yürütmek üzere MEP İştirakçilerince taahhüde sokulmuş diğer Proje İştirakçileri için ve bunlar tarafından Proje ve Proje Faaliyetlerinin gerçekleştirilmesine ilişkin olarak verilmiştir. Böylece, Devlet Makamları, MEP İştirakçilerinin Proje ve Proje Faaliyetlerini yürütmek için Proje İştirakçileri ile iş yapma ve/veya bunları görevlendirme niyetinde olduğunu kabul etmekte ve bu Proje İştirakçilerinin, Proje Anlaşmasına uygun olarak sağlanan tüm hak, muafiyet ve imtiyazlardan; Projeye katılımlarından dolayı yararlanmasına rıza göstermektedir. Bu tür Proje İştirakçilerine bazı haklar, istisnalar veya imtiyazlar Azeri Hukukunun işleyişine göre (Proje Anlaşmalarının burada belirtildiği gibi veya başka şekilde Azeri Hukukuna girmesi ve onaylanması) henüz tanınmamış ise; Devlet Makamları, MEP İştirakçilerinin her birine (i) bu hakları bu tür Proje İştirakçilerine tanıma hakkı, veya (ii) Madde 16 uyarınca bu tür hakları bu Proje İştirakçilerine devretmek, tahsis veya bunların da paylaşmasını kabul etmek üzere hak ve yetki vermektedir. Ayrıca MEP İştirakçilerinden biri tarafından istenmesi halinde; Devlet Makamları, Proje veya Proje Faaliyetleri veya bunların bir kısmının gerçekleştirilmesini kolaylaştırmak için yeterli ve uygun biçimde bir yazılı belge ile herhangi bir Proje İştirakçisine bu hakların tanındığına dair belge vereceklerdir.

MADDE 5

HÜKÜMET GARANTİLERİ

5.1 Aşağıdaki yükümlülüklerin Devlet Makamlarının asli yükümlülükleri olduğunu teyit etmesinin yanısıra; Hükümet, MEP İştirakçileri'nin her birine, bu Anlaşmayla Devlet Makamları adına ve onları bağlayıcı nitelikteki kabul, taahhüt ve garantilerin yürürlük ve geçerliğini; Proje Anlaşmaları uyarınca Devlet Makamları tarafından, tüm Proje İştirakçileri veya bunlardan birine verilen (veya verilecek olan) hak ve imtiyazları; ve Devlet Makamlarının Proje Anlaşmalarından doğan tüm yükümlülüklerin zamanında ve tam olarak yerine getirileceğini garanti eder.

5.2 Yukarıda belirtilen hususların genişlik ve kapsamını sınırlamaksızın; Hükümet, bu Anlaşmaya göre, Devlet Makamları adına MEP İştirakçileri'nin her birine karşı aşağıdakileri taahhüt eder:

(i) Devlet Makamları, Petrolün Ülke'ye giriş, Ülke'den geçiş ve Ülke'den çıkışında serbestçe geçişini önlemeyecek veya engellemeyecektir;

(ii) Devlet Makamları, Tüm Proje Anlaşmaları uyarınca Devlet Makamlarının almaları gereken tüm kararları alacaklar ve yapmaları gereken iş ve işlemleri yapacaklardır;

(iii) Devlet Makamları, bir Proje Faaliyetini engelleyici veya geciktirici veya Projeyi başka biçimde olumsuz yönde etkileyici (Petrolün Tesislerden veya Tesislere akışını dolaylı veya dolaysız kısıtlayıcı, önleyici veya sınırlayıcı nitelik taşıyan; güvenlik, sağlık, çevre ve emniyet nedenlerinden kaynaklanan eylemli veya eylemsiz davranışlar da dahil olmak üzere; ancak, duruma göre ciddi tedbirleri gerektirecek büyüklükte, acil düzeltici önlemler alınmadan Tesislerin işletiminin sürdürülmesi, kamu güvenliğine, sağlığına, emniyetine veya çevreye acil maddi tehlike yaratacak boyutta ise, bu tehlikeyi ortadan

kaldırmak için gereken zaman içinde olmak kaydı ile ve bu durum müstesna) veya bir Proje Anlaşmasına uygun olarak verilmiş hakları zedeleyici bir tarzda işlemlerde bulunmayacaklardır;

(iv) Devlet Makamları, Proje Faaliyetleri ile ilgili olarak tam bir işbirliği içerisinde bulunacaklardır;

(v) Devlet Makamları, Petrol veya Tesisler üzerinde mülkiyet veya zilyetlik haklarıyla ilgili talep ve iddialarda bulunmayacaklardır;

(vi) Devlet Makamları, Bölüm 4.1(iii) uyarınca Devlet Makamları tarafından Daimi Araziye ilişkin hakların verilmesine aykırı biçimde, Daimi Araziye ilişkin haklar üzerinde talep, iddia veya kısıtlayıcı işlemde bulunmayacaklardır; ve

(vii) Devlet Makamları, bu Anlaşmanın 19. Maddesi ve bir Proje Anlaşması hükümleri uyarınca yapılacak tazminat ödemeleri de dahil olmak üzere, bir Proje Anlaşmasından dolayı veya böyle bir Anlaşma ile ilgili olarak borçlu oldukları ve vadeleri gelmiş tüm para ödemelerini yapacaktır;

5.3 Bu 5. Maddede Hükümet tarafından verilen garantiler:

(i) Münferid, bağımsız, mutlak, gayri kabili 'rücu ve şartsız olup: her birisi Hükümetin bağımsız taahhüdü ve asli yükümlülüğü niteliğinde; Devlet Makamlarının Proje Anlaşmalarına bağlı diğer tüm yükümlülüklerinden ayrı olarak ve bu yükümlülüklerin yerine getirilmemeleri, geçersizlikleri veya icra ve infazının gayri kabil olmasına bakılmaksızın ayrıca geçerlidir;

(ii) Devlet Makamlarını teşkil eden birimlere karşı müştereken ve müteselsilen icra ve infazı kabil olup, icra ve infaz durumlarında bu işlemlerin kime veya kimlere karşı yapıldığına bakılmaksızın, bunlara ilişkin ödeme talep ve kararları [ ]'na verilir ve bu talep ve kararların tutarları, ilgili karar ve talep ödenmek üzere [ ] verildiği tarihten sonraki otuzuncu (30) günde veya bu güne kadar süre içinde (ödeme taleplerine Devlet Makamları tarafından itiraz edilmediği durumda) MEP İştirakçilerine ödenir; ve

(iii) Bu 5.3 (iii). Bölüm uyarınca; garantilerin, yükümlülüklerin ilgili Proje Anlaşması hükümlerine uygun olarak tümüyle yerine getirilmesi haricinde, bu garantinin ortadan kaldırılmasına yol açacak bir olayın gerçekleşmesi sonucunda yine bir Proje Anlaşmasına veya benzerine dayanılarak Devlet Makamlarınca ileri sürülebilecek herhangi bir gerekçeyle değiştirilemez, hafifletilemez ve geçersiz kabul edilemez.

5.4 Bu 5 numaralı Maddede verilen garantilere dayanarak Hükümet; (i) bu Anlaşmada Devlet Makamlarının yükümlülükleri olarak gösterilen yükümlülükleri teyit eder; ve yine Devlet Makamlarının Proje Anlaşmaları tahtındaki tüm yükümlülüklerini yerine getirmelerine rıza gösterir; ve (ii) Devlet Makamlarının Proje Anlaşmalarından doğan tüm yükümlülüklerini zamanında yerine getirebilmelerini sağlar; gerek bunun için, gerekse yukarıdaki teyidi daha belirgin hale getirmek için istenilen veya uygun görülen tüm kararnameleri, kanunları, yönetmelikleri, kuralları, içtihatları, yetkileri, onayları ve izinleri zamanında ve yazılı olarak çıkaracaktır.

MADDE 6

BEYAN VE GARANTİLER

6.1 Bu Anlaşma ile Hükümet, MEP İştirakçileri'nin her birine, Yürürlük Tarihi itibarı ile Hükümetin aşağıdaki hususları gerçekleştirdiğini beyan ve garanti eder:

(i) Hükümetlerarası Anlaşmanın geçerli olması ve Hükümetlerarası Anlaşmanın; uluslararası hukuk ve Azeri Hukuku uyarınca bağlayıcı olması için Azeri Hukuku ile istenen, Devlet Makamlarının yetkilendirilmesi ve meclise ait, yasama ve diğer iş ve işlemleri gerçekleştirmiştir; ve

(ii) Bu Anlaşma hükümlerinin ve bu Anlaşmaya göre Devlet Makamlarının MEP İştirakçileri ve/veya diğer Proje İştirakçileri lehine verdikleri çeşitli haklar ve üstlendikleri yükümlülüklerin; Proje ve tüm Proje Faaliyetlerine ilişkin Devlet Makamlarının bağlayıcı yükümlülükleri olarak Azeri Hukuku uyarınca hakim yasal rejimi olarak geçerli kılınması için Azerbaycan Cumhuriyetinin Cumhurbaşkanının imzası da dahil olmak üzere, Azeri Hukukunun icaplarına uygun olarak tüm meclise ait, hukuki veya diğer işler ve yasalaştırma işlemlerini tamamlamıştır.

6.2 Bu Anlaşma ile Hükümet, MEP İştirakçileri'nin her birine, gerek Geçerlilik Tarihi itibarı ile, gerekse tüm Anlaşma süresi boyunca aşağıdaki hususları gerçekleştirdiğini beyan ve garanti eder:

(i) Hükümet; Devlet Makamlarının, 7.1 sayılı Bölüm uyarınca yükümlülüklerini yerine getirmesine bağlı olarak; işbu Anlaşmayı Azeri Hukuku uyarınca imzalamaya ve kendisine, Devlete ve Devlet Makamlarına ait yükümlülükleri taahhüt etme, yüklenme ve üstlenmeye hukuken yetkilidir;

(ii) Devlet Makamlarının; Arazi Hakları ile ilgili olarak, (Daimi Arazi de dahil) mutlak ve münhasır hukuki yetkileri vardır veya bunları zamanında elde edebilecek hukuki yetkileri haizdirler; ayrıca Madde 4'de belirtilen ve MEP İştirakçileri'nden biri tarafından bu Anlaşmaya göre devir ve temlik edilebilecek olan hak ve imtiyazları vermek için Azeri Hukuku uyarınca tam hak, yetki ve salahiyete veya zamanında, tek başına ve münhasır yetkiyi almak için gerekli yasal salahiyete sahiptirler;

(iii) Devlet Makamlarının gerek bu Anlaşma gerekse diğer Proje Anlaşmaları uyarınca yükümlülükleri (5. Madde uyarınca verilen Hükümet Garantileri de dahil olmak üzere), yine bu Anlaşmanın ve diğer Proje Anlaşmalarının hükümlerine göre Devlete ve Devlet makamlarına karşı geçerli, bağlayıcı ve kabili icra ve infazdır;

(iv) Hükümetlerarası Anlaşmaya göre (II. Maddesi (2). Bölümü'nde açıklanan beyan ve garantiler dahil, fakat bunlarla sınırlı olmaksızın) Hükümetle ilgili olarak verilen beyan, garanti ve taahhütler; icabında bu Anlaşma tahtında uygulanacak ve MEP İştirakçileri tarafından uygulanabilir olacaktır;

(v) Devlet Makamları; herhangi bir Proje Anlaşması uyarınca Proje İştirakçilerinin sahip oldukları hak ve imtiyazların kullanılması ve bunlardan faydalanılması ile bağdaşmayan veya bununla çelişen veya bunu sınırlayan veya engelleyen hak veya imtiyazları hiçbir Kişiye tanımamıştır veya tanımakla yükümlü değildir;

(vi) Ek 2'te belirtilen Arazi Hakları, ve özellikle bu Anlaşma ile Devlet Makamları tarafından Daimi Arazi ile ilgili MEP İştirakçilerine verilen münhasır kullanma, inşaat yapma, zilyetlik veya kontrol etme hakları arazinin mülkiyeti haricindeki tasarruf haklarını teşkil eder.

6.3 MEP İştirakçilerinden her biri Yürürlük Tarihinden itibarıyla aşağıdakileri beyan ve taahhüt eder:

(i) Teşkilatlandığı veya kurulduğu ülke mevzuatına uygun olarak yasal biçimde kurulmuştur, varlığı geçerlidir ve itibarlı durumda bulunmaktadır; şu an yapmış olduğu veya yapmayı düşündüğü işe girişmek için yasal yetkiye sahiptir, yapmış olduğu işin niteliği dolayısıyla bu tür bir lisans veya iznin gerekli olduğu tüm ülkelerde bir yabancı şirket olarak yasal biçimde gerekli lisans ve izinleri almıştır ve iyi bir durumdadır;

(ii) Bu Anlaşmayı imzalamak ve gerçekleştirmek ve bu Anlaşmaya göre yükümlülüklerini yerine getirmek için yetkilidir ve tüm bu faaliyetleri ile ilgili kendi tarafınca gerekli muamelelerle yetkilendirilmiştir;

(iii) Bu Anlaşmanın imzalanması, teslimi ve gerçekleştirilmesi, kuruluş veya teşkilatlanma dokümanları veya kendisinin taraf olduğu veya kendisi veya herhangi bir varlığının bağlı olduğu veya etkilendiği bir anlaşma, kararname veya talimatname gereği bir ihlal oluşturmaz veya bu ihlal halinden dolayı işlemlerin yapılmasını hızlandırmaz;

(iv) Bu Anlaşma yasal ve geçerli olarak imzalanmış ve teslim edilmiştir ve kendi üzerinde yasal, geçerli ve bağlayıcı bir yükümlülük teşkil etmektedir ve icra edilebilirliği; ancak iflas, borcunu ödemede acze düşme, dağılma, çözülme veya genel olarak alacaklılarının haklarını etkileyen diğer yasal işlemler veya uygulanabilir olduğu ölçüde genel hakkaniyet prensipleri ile sınırlanabilir;

(v) Kendisine karşı, tek tek veya beraberce işleri veya varlıkları veya mali veya başka türlü durumu üzerinde olumsuz esaslı bir etki veya bu Anlaşmaya göre taahhütlerini ifa yeteneğinin zarar görmesi ile sonuçlanabilecek, bir mahkeme, tahkim heyeti veya hükümet makamı huzurunda süren veya başlayabilecek bir işlem, dava, muamele veya soruşturma bulunmamaktadır. Bu Taraf; bildiği kadarıyla; olumsuz ciddi bir etki veya bozulma ile sonuçlanabilecek bir emir, kararname, talimat veya mahkeme, tahkim heyeti veya hükümet makamı karar veya hükmüne ilişkin olarak bir ihlal halinde değildir;

(vi) Kendisi için geçerli tüm yasalara riayet etmiş ve hep birlikte ticari faaliyetlerini veya mali durumunu veya bu Anlaşma tahtındaki yükümlülüklerini yerine getirme yeteneğini esaslı şekilde olumsuz etkilemiş veya etkileyebilecek türde para cezaları, cezalar, tedbir kararı veya ceza gibi sorumluluklara maruz kalmamıştır; ve

(vii) Bu Anlaşmada kendi tarafından yapılan hiçbir beyan veya garanti önemli bir gerçek hakkında gerçeğe aykırı beyan içermez veya bu beyan veya garantinin yapıldığı sıradaki hal ve şartlarda yanıltıcı olmaması için söylenmesi gereken esaslı bir hakikatı gizlemez.

MADDE 7

HÜKÜMETİN BELİRLİ RIZA VE TAAHHÜTLERİ

7.1 Bu Anlaşma ile Hükümet Azeri Hukuku uyarınca bu Anlaşmanın ve tüm Proje Anlaşmalarının yürürlükte kalması ve tamamen uygulanması ve tüm Proje Anlaşmalarında belirtilen faaliyet ve işlemlerin müsadesi, yapılabilmesi ve desteklenmesi için gerekli veya gerekebilecek tüm işlemlerin ve onayların alınması, tüm yasa ve kararnamelerin çıkarılıp yasalaştırılmasını vaktinde temin edeceğini taahhüt ve kabul eder. Bu itibarla Hükümet, MEP İştirakçileri ile istişarede bulunacak

ve gerekli yasa veya kararnamelerin gidişatı ve yukarıdaki taahhütlere uymak için gerekli veya gerekebilecek tüm işlemlerin durumu hakkında onları devamlı bilgilendirecektir.

7.2 Hükümet bu Anlaşmanın tüm süresi boyunca (kendi adına ve Devlet Makamları adına taahhütte bulunarak) aşağıdakileri taahhüt ve kabul eder:

(i) Bu Anlaşma tarihinden itibaren, Devlet Makamları, zaman zaman bu Anlaşmanın, Hükümetlerarası Anlaşma ve diğer tüm Proje Anlaşmalarının Projeye ilişkin olarak Azerbaycan Cumhuriyetinin hakim yasal rejimi olarak geçerli olması ve bunların Azeri Hukuku uyarınca ve Hükümetlerarası Anlaşma bakımından uluslararası hukuk altında Devlet Makamları için bağlayıcı olması için bu anlaşmaların yazılı olarak temditi, yenilenmesi, değiştirilmesi, tadilat veya başka türlü değişiklik yapılması halinde gerekebilecek gerekli tüm yazışma ve meclise ait işlemleri, hukuki veya diğer işlemleri, onama ve yasama işlemlerini tamamlayacaklardır. Bu itibarla Hükümet, MEP İştirakçileri ile istişarede bulunacak ve gerekli yasa veya kararnamelerin gidişatı ve yukarıdaki taahhütlere uymak için gerekli veya gerekebilecek tüm işlemlerin durumu hakkında onları devamlı bilgilendirecektir;

(ii) Proje Anlaşmaları içerisinde açıkça verilmiş olanlar veya MEP İştirakçilerinin tamamından önceden yazılı rıza alınmış olması haricinde; Devlet Makamları, Tesisleri kullanma veya Arazi Hakları konularında kimseye hiçbir hak tanımayacaklardır ve Proje İştirakçilerinin Proje Anlaşmalarından doğan haklarından tam olarak yararlanmasını ve bu hakları tam olarak kullanmasını engelleyecek, bu haklara zıt ve çelişen hiçbir hakkı hiçbir Kişiye tanımayacaklardır;

(iii) Proje Anlaşmaları içinde açıkça belirtilmiş olanlar dışında, Devlet Makamları MEP İştirakçilerinin yazılı rızası olmaksızın, Proje İştirakçilerinden birine Proje Anlaşmaları ile verilmiş olan bir hakkı, menfaati veya yararı (ilgili Proje Anlaşmasının feshi veya değiştirilmesi ile veya başka bir yolla dahi olsa) daraltmayacaklardır, şarta bağlamayacaklardır ve sınırlamayacaklardır;

(iv) Devletin muhaceret (vize ve ikamet izni mevzuatları dahil), gümrük, ceza ve diğer ilgili kanunlarının uygulanması hali hariç; Devlet Makamları, Projeye ilişkin personelin ülkeye giriş veya çıkışı hususunda bir kısıtlama koymayacak ve bir kısıtlamaya izin vermeyecektir;

(v) 19.4 üncü bölümde belirtilen hal ve şartlar (Bölüm 19.2 (iii)' de belirtilen Kamulaştırma bedelleri ödenmek şartıyla Bölüm 19.4'e uygun olsun olmasın tüm durumlarda) haricinde, Devlet Makamları, Projeye ilişkin Kamulaştırma işlemlerine girişmeyecektir;

(vi) Herhangi dahili veya uluslararası bir anlaşma veya sözleşme, bir mevzuat, yasama, karar, onay, kararname, katılım veya müsaade; başka türlü bir taahhüt, politika veya ilan veya izin; şayet Projenin uygulanışını olumsuz etkiliyor, aykırı oluyor veya çelişiyorsa veya Projenin değerini sınırlıyor, azaltıyor veya olumsuz etkiliyorsa; veya bu Anlaşma veya başka bir Proje Anlaşması tahtında verilen veya oluşan hak, imtiyaz, istisna, feragat, tazminat veya korumaları sınırlıyor, azaltıyor veya olumsuz etkiliyorsa tüm bunlar; 7.2 (x)inci Madde uyarınca Hukukta Değişiklik olarak addedilecektir.

(vii) Devlet Makamları aşağıdaki şekilde hareket edecektir:

(1) Bu Anlaşmada ve Anlaşmanın Ek 2'ünde belirtildiği şekilde, Proje süresi boyunca gerektiği takdirde, zaman zaman, Arazi Haklarının edinilmesi, verilmesi ve kullanılmasına ilişkin olarak MEP

İştirakçilerine ve diğer görevlendirilen herhangi bir Müteahhide karşı tüm yükümlülüklerini yerine getirmesi ve her türlü yardımı göstermesi karşılığında MEP İştirakçileri tayin edilen Devlet Makamına [_____] uygun olarak [_____USD] Amerikan Doları tutar ödeyecektir;

(2) Devlet Makamları tarafından MEP İştirakçilerine Arazi Hakları verilmesiyle sona erecek, şarta bağlanacak, sınırlanacak veya etkilenecek herhangi bir mülkiyet veya diğer ayni hak, işgal, inşaat veya zilyetlik hakkına sahip bulunan veya bu tür iddiada bulunan tüm ve her türlü Kişinin belirlenmesiyle ilgili tam mesuliyet ve sorumluluğu taşıyacaktır;

(3) Devlet Makamları, yukarıdaki 2. bentte belirtilen Kişilere, MEP İştirakçilerinin her birinin Arazi Haklarını ve MEP İştirakçilerinden herhangi biri ve diğer görevlendirilen herhangi bir Müteahhide Proje Faaliyetlerini yürütebilmeleri için arazide bulunma müsaadelerini önceden bildirme hususunda tam mesuliyet ve sorumluluk taşıyacaktır;

(4) Her bir MEP İştirakçisi ve bunların görevlilerinin Arazi Haklarını alma ve kullanmasına imkan sağlamak ve özellikle, Devlet Makamları tarafından MEP İştirakçilerine bu Anlaşmanın 4.1(iii) Bölümünde açıklanan (mülkiyet dışında) münhasır ve kısıtlanmamış tasarruf hakkı ve bu Anlaşmanın 4.1(iv) Bölümünde açıklanan Tesislerin münhasır ve kısıtlanmamış mülkiyet hakkını sağlaması şartını yerine getirmek için alma, cebri istimlak, kamulaştırma, kudreti veya diğer benzeri hükümranlık yetkilerini kullanacaktır;

(5) Yukarıdaki (4). bent uyarınca elde edilen hakların MEP İştirakçilerinden her birine verilmesi ve temliki hususunda Devlet Makamlarının yetkili kılınması için Azeri Hukukunun icap ettirmesi halinde Ülke içinde Kişilere gerekli ödemeleri yapacaktır;

(6) MEP İştirakçilerinin her birine (yerine göre mülkiyet, işgal, zilyetlik, inşaat ve/veya kullanma hakları ellerinden alınan Kişilerin yazılı muvafakatları da dahil olmak üzere) her türlü giriş ve/veya tahliye haklarını gösterir yazılı belgeleri verecektir;

(7) Özellikle yukarıdaki 4. Madde uyarınca kazanılmış hakları da içeren Arazi Haklarının ve buna ilişkin tüm gerekli dokümanların; Azeri Hukuku uyarınca ve Azeri Hukukunun ilgili gereklerini karşılamak ve MEP İştirakçilerinin herbirinin Arazi Haklarına ilişkin; özellikle yukarıdaki (4). Madde uyarınca kazanılan haklarının kamuya ilanı için MEP İştirakçileri lehine ve bunların adlarının Daimi Araziye ilişkin olarak mülkiyet hak sahipleri ve Tesislerin sahipleri olarak belirtilmesi suretiyle uygun şekilde ve zamanında tescil ve kayıt edilmesini sağlayacaktır; ve

(8) Her bir MEP İştirakçisi, diğer etkilenen Proje İştirakçilerini; Arazi Haklarına ve üçüncü tarafların (MEP İştirakçileri tarafından hak tanınan, Arazinin bitişiğindeki toprak sahipleri tarafından getirilen talep veya iddialar veya kullanım dahil) Daimi Araziye girme ve yüzeyini kullanma talep veya iddialarından kaynaklanan herhangi bir Zarar Ziyana karşı ve bu toprak sahipleri ve/veya (Proje Faaliyetlerine katılan Kişiler dışındaki) Kişiler tarafından bu toprak sahiplerinin ve/veya

Kişilerin Daimi Arazi üzerinde sebep oldukları veya arazi yüzeyini kullanmalarından dolayı Tesisler ve MEP Faaliyetlerinde meydana getirilen Zarar Ziyana karşı koruyacak, savunacak ve zarar ziyanı karşılayacaktır.

(viii) Devlet Makamları, MEP İştirakçilerinin zaman zaman seçebilecekleri şirketleşmemiş ortak girişim, bir sınırlı sorumlu ortaklık, bir limited şirket, şirket, anonim şirket, şube[ler] veya diğer bir yapı veya düzenleme dahil olmak üzere, MEP İştirakçileri'nin herhangi bir hukuki veya ticari yapı veya yapılar kullanarak Projeyi uygulamalarına açıkça izin ve onay verecektir;

(ix) Burada açıkça belirtilmedikçe, Devlet Makamları; MEP İştirakçileri ve/veya bu tür anlaşmalara taraf olan diğer Proje İştirakçilerinin yazılı rızası olmaksızın bu Anlaşma, Hükümetlerarası Anlaşma veya diğer herhangi bir Proje Anlaşmasını değiştirmeyecek, iptal etmeyecek, sona erdirmemeyecek, geçersiz saymayacak veya gayri kabili icra ve infaz ilan etmeyecek veya engelleme veya sınırlamaya kalkışmayacaktır; ve

(x) Proje Anlaşmaları ile tesis edilen Ekonomik Denge; (1) Yürürlük Tarihinden veya (2) Hükümetin Bölüm 7.1 veya 7.2(i) uyarınca yükümlülüklerini yerine getirdiği tarihten hangisi daha sonra oluşursa o tarihten sonra, uygulanabilirliği ölçüde, Azeri Hukukunun değişikliği, ilgası, geri çekilmesi, feshi veya mühletinin dolması, Azeri Hukukunun yasalaşması, kabul edilmesi veya yayınlanması, Azeri Hukukunun (mahkemeler, yürütme veya yasama makamları, veya idari veya düzenleyici makamlar tarafından) yorumlanması veya uygulanması, adli makamlar, mahkeme ve kurullar, Devlet Makamlarının kararları, politikaları veya benzer işlemleri, hukuki tağyirler, ve adli makamların, mahkeme ve kurulların ve/veya Devlet Makamlarının Azeri Hukukuna göre işlem yapması, yetki kullanması veya Azeri Hukukunu uygulamayı ihmal etmesi veya reddetmesinden kaynaklanan değişiklikler dahil, Azeri Hukukunda (Vergiler, sağlık, emniyet ve çevre ile ilgili Azeri Hukuku dahil) meydana gelen herhangi bir değişiklik (bu değişikliğin yalnızca Projeye veya genel uygulamaya yönelik olup olmamasına bakılmaksızın) ("Hukukta Değişiklik") doğrudan veya dolaylı olarak Ekonomik Dengeyi bozarsa ve bozulduğu ölçüde veya olumsuz etkilerse ve etkilediği ölçüde Devlet Makamları, Ekonomik Dengenin yeniden sağlanması için mümkün olan tüm işlemleri yapacaklardır. Yukarıda belirtilen hususları sınırlamaksızın; bir adli makam, kurul veya mahkeme tarafından bu Anlaşmanın, imtiyaz niteliği taşıyan özel idari bir sözleşme teşkil ettiği yönünde Azeri Hukukuna ilişkin bir yasama işlemi veya herhangi bir yorum veya uygulama veya herhangi bir karar kesinlikle Hukukta Değişiklik olarak addedilecektir. Ekonomik Dengeyi tekrar sağlamak için mümkün olan tüm işlemleri yapma yükümlülüğü; tüm gerekli araçlarla tüm tedbirleri alma, muafiyet, yasama, kararname ve/veya diğer emredici işlemlerle herhangi bir Proje Anlaşması ve bu tür bir Türk Hukuku arasındaki bir çelişki ve uyumsuzluğu ortadan kaldırmayı da içerir; ve

7.3 MEP İştirakçilerinin veya MEP İştirakçilerinin görevlendirebileceği diğer bir Proje İştirakçisinin talebi üzerine, ilgili Devlet Makamı, MEP İştirakçilerinin veya MEP İştirakçilerinin görevlendirebileceği diğer bir Proje İştirakçisinin Proje Faaliyetlerini yürütmek için alması gereken özel lisans, vize, izin, sertifika, yetki, onay veya müsaadeyi almaları için gerekli tüm belgelerin ("Başvuru Şartları") tam ve doğru bir listesini verecektir. MEP İştirakçisi veya diğer Proje İştirakçileri hususi Başvuru Şartları açısından bu listenin tam ve doğru olduğuna güvenecek ve bu liste, belirli bir

talep için Başvuru Şartlarını tam olarak kapsayacaktır. Yalnızca Başvuru Şartlarının verilmesine bağlı olarak, Devlet Makamları bir öncelik dahilinde toplam otuz (30) gün içinde ve hiçbir halükarda altmış (60) günü geçmeyecek şekilde (bu altmış günlük süre, yalnızca olağanüstü durumlar halinde uygun olacaktır) MEP İştirakçilerinin kanaatine göre onların ve diğer ilgili Proje İştirakçilerinin tüm Proje Faaliyetlerini zamanında, güvenli ve etkili biçimde yürütmeleri ve/veya Proje Anlaşmaları uyarınca haklarını kullanmaları ve yükümlülüklerini yerine getirmeleri için, aşağıdakileri içeren tüm gerekli lisans, vize, izin, sertifika, yetki, onay ve müsaadeleri vereceklerdir:

(i) (Ek 2 hükümlerine bağlı olarak) Arazi Haklarının kullanılması ve bunlardan yararlanılması;

(ii) Gümrük müsaadeleri;

(iii) İthalat ve ihracat lisansları;

(iv) Vizeler ve ikamet izinleri;

(v) Banka hesapları açma ve sürdürme hakları;

(vi) Gerekli ofis yerleri ve personel lojmanları kiralama veya duruma göre, edinme hakları;

(vii) Azeri Hukukuna uygun biçimde (Ülke içinde ve dışında MEP Sisteminin düzenli ve etkin biçimde yürütülmesi için MEP İştirakçileri tarafından istenen yeterli münhasır radyo ve iletişim frekanslarının tahsis edilmesi dahil), Proje Faaliyetlerinin güvenli ve etkin biçimde yerine getirilmesine yönelik olarak, gerekli iletişim ve telemetri tesislerinin işletim hakları ve lisansları;

(viii) Proje İştirakçilerinin kanaatine göre, Proje Faaliyetleri veya Projedeki iş veya yatırımların idare edilmesi için makul olarak gerekli gayri menkul veya zati eşyanın kiralanması veya duruma göre satın alınması veya elde edilmesi hakkı dahil, Ülke içinde şubeler, kalıcı kuruluşlar, bürolar ve diğer türlü faaliyet biçimleri kurma hakları;

(ix) Ülke içinde araçlar ve diğer mekanik ekipman, ilgili Azeri Hukukuna uygun biçimde hava araçları, gemiler ve diğer su araçları işletme hakları; ve

(x) (Ek 3 hükümlerine bağlı olarak) çevre ve emniyet onayları.

Devlet Makamları tarafından mutad olarak verilenler dahil olmak üzere tüm bu haklar, lisanslar, vizeler, onaylar, sertifikalar, yetkiler, izin ve müsaadeler ve bunların yenilenmesi ve uzatılmasına yönelik olarak, Proje ve tüm Proje İştirakçileri, işbu Anlaşmada Bölüm 8.9(i) veya 14.4 veya Proje Anlaşmalarında açıkça belirtilenler hariç, doğrudan ve dolaylı tüm masraf, ücret, harçlar, vergiler veya diğer alındılardan ve bunların verilmesine ilişkin tüm tasdik, görüş veya başka türlü bilirkişi onay veya raporu şartından ve diğer her türlü şart ve mecburiyetten muaf olacaktır.

7.4. Devlet Makamları, talep eden Proje İştirakçisinin görüşüne göre Proje için gerekli ve uygun olabilecek ve (ham maddeler, elektrik, su, (Bölüm 4.1(vi)'de belirtilen ve MEP İştirakçilerine bedelsiz olarak sağlanacak su hariç) gaz, iletişim tesisleri, diğer tesisler, liman tesisleri ve imalat tesisleri, ikmal tesisleri, gemiler, mal ve ekipman için ithalat tesisleri, depolar ve taşıma imkanları dahil olmak üzere) Devlet Makamları tarafından sahip olunan veya kontrol edilen mallar, işler ve hizmetleri En Uygun şartlarda Proje İştirakçilerinin kullanımına sunmak için tüm Azami Gayreti sağlayacak ve/veya gösterecektir.

7.5 Devlet Makamları, aşağıdaki hususlarda En Uygun Şartların elde edilmesinde Proje İştirakçilerine yardımcı olmak için Azami Gayreti gösterecektir:

(i) Talepte bulunan Proje İştirakçisinin kanaatine göre Proje için gerekli veya uygun olabilecek, Devlet Makamlarının sahip olmadığı, kontrol etmediği veya mutad olarak tedarik etmediği tüm mallar, işler, hizmetler ve teknoloji (ham maddeler, elektrik, su (MEP İştirakçilerine bedelsiz olarak sağlanacak Bölüm 4.1(vi)'de belirtilen su haricinde), gaz, haberleşme tesisleri, diğer tesisler, kıyı tesisleri ve imalat tesisleri, ikmal tesisleri, gemiler, mal ve ekipman ithalat tesisleri, depolama ve taşıma araçları dahil olmak üzere); ve

(ii) Ülke dışına yönelik yetki ve salahiyetler açısından Proje için gerekli veya uygun, (1) Petrol depolanması ve dinlendirilmesi, hat boruları, malzemeler, teçhizat ve Ülkeye girecek veya Ülkeden çıkan diğer mallar; (2) Petrol ihracı ile bağlantılı olarak Ülkeye doğru veya Ülkeden dışarı açılan tüm deniz araçları; (3) Proje için gerekli herhangi bir mal, iş, hizmet veya teknolojinin ithalatı ve/veya ihracatı veya yeniden ihracı ve (4) MEP Sistemi ile taşınan Petrole ilişkin olarak milli, yerel ve diğer vergiler, gümrük vergi ve resimleri, gümrük resmi, ücretler, ithal mallarından alınan vergiler, tahakkuklar, katkılar, geçiş ücretleri ve diğer ücret ve masraflardan muafiyet dahil bu haklar, lisanslar, vizeler, izinler, tasdikler, sertifikalar, yetki ve müsaadeler.

7.6 Devlet Makamları, Proje İştirakçileri biri tarafından (i) Petrolün ihraç amacı ile taşınması ve yüklenmesi de dahil olmak üzere Projenin yürütülmesi, (ii) Tesislerin ve Arazi Haklarının tam ve etkin kullanımının ve tasarruf etmesinin sağlanması ve (iii) her bir MEP İştirakçisinin ve herhangi diğer bir Proje İştirakçisinin tüm Proje Anlaşmaları kapsamında ilgili yükümlülüklerini karşılamasının sağlanması için gerekli veya uygun olarak gördüğü bütün faaliyetlere muvafakat etmektedir.

7.7. Devlet Makamları burada, bu Anlaşmanın Ek 3'te belirtilen Uygulama Usullerine veya orada belirtilen esas veya standartlardan birine uygun olarak MEP İştirakçileri ve tayin ettikleri Müteahhitlerin Projeye hazırlık amacıyla veya Projeyle bağlantılı olarak gerçekleştirdiği herhangi bir Proje Faaliyetine veya işe muvafakat göstermektedir.

MADDE 8

VERGİLER

8.1 Genel

(i) Bu Anlaşmada aksi hususi olarak sağlanmadığı sürece, hiçbir MEP İştirakçisi MEP Faaliyetleri, MEP Sistemi, Tesisler, Arazi Hakları, Tesisler veya MEP Sistemi yoluyla taşınan Petrol veya ilgili varlıklar veya faaliyetlerle doğrudan veya dolaylı olarak ilgili veya bunlardan kaynaklanan (bu petrolün Ülkeye ithal edilmesi veya bununla ilgili Ülkedeki diğer faaliyetler dahil olmak üzere) Vergilere veya Vergi ödeme veya beyanname yükümlülüklerine, Yürürlük Tarihinden önce, Yürürlük Tarihinde ve Yürürlük Tarihinden sonra tabi olmayacaktır.

(ii) Bu Anlaşmadaki diğer mugayir hükümlere bakılmaksızın, Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmalarının, vergilere ilişkin menfaatler tanıma açısından geçerli olacağı kabul edilmiştir. Ayrıca bu tür bir anlaşmanın menfaatlerinden yararlanamayan bir Kişi Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma

Teşkilatı'nın 1 Kasım 1997 tarihi itibariyle güncelleştirilmiş Gelir ve Sermaye Üzerinden Model Vergi Muahedesine ("OECD Muahedesi") denk bir muahede geçerliymiş gibi bunda bulunan menfaatlerden yararlanacaktır. Her durumda bir Kişinin bu menfaatlerden yararlanması için başka herhangi bir idari işlem gerekmeyecektir.

(iii) Bu 8. Maddenin hükümleri, (Azerbaycan Cumhuriyeti tarafından veya adına girilen üretim paylaşma anlaşması hükümleri dahil) Azerbaycan Hukukunun bütün çatışan hükümleri fevkinde her zaman geçerli olacaktır.

(iv) İşbu Madde 8 hükümlerinin (4.2 ve 10.1 Bölümleri dahil) işbu Anlaşmanın diğer hükümleriyle uyuşmadığı ölçüde veya bu şekilde değerlendirildiği takdirde Madde 8 hükümleri geçerli olacaktır.

(v) MEP Faaliyetleri ve MEP Sistemi ile ilgili vergiler açısından, MEP Sistemi (tamamlandıktan önce veya sonra) Arazi Hakları, Tesisler veya MEP Sistemi yoluyla taşınan Petrol veya (Erken Petrol Boruhattı Projesinin Batı ve Kuzey Güzergahı dahil) PSA ile ilgili varlıklar veya faaliyetler veya Azerbaycan Cumhuriyeti tarafından veya adına girilen herhangi bir üretim paylaşma anlaşması, bir MEP İştirakçisi, bir MEP İştirakçisinin bir Bağlı Kuruluşu, Hisse Sahibi veya Yükletici bir daimi müessesesi olarak anlaşılmayacaktır.

8.2 Gelir Vergisi

(i) MEP İştirakçilerinden herbiri, 9 Kasım 1991 tarihinde yasalaşıp 1 Ocak 1999 tarihinde Ülke içinde genel olarak geçerli olup yürürlüğe giren, işbu Madde 8 hükümleri ile düzenlenen Tüzel Kuruluşların Kar ve Belirli Gelir Türlerinin Vergilendirilmesi Hakkında Azerbaycan Cumhuriyeti Kanunu ve işbu Anlaşma hükümleri ile düzenlenen Azerbaycan Vergi Hukukuna uygun olarak her Yıl Proje Faaliyetleri ile ilgili olarak gelir vergisi ("Gelir Vergisi") ile mükellef olacaktır.

(ii) Gelir Vergisi herbir MEP İştirakçisi için ayrı ayrı uygulanacaktır. Bir MEP İştirakçisinin münferit olarak bir Yıl için Gelir Vergisi mükellefiyeti bu MEP İştirakçisinin aşağıda tarif edilen Gelir ve İndirim kalemlerindeki bireysel payı üzerinden hesaplanacaktır.

(iii) Bir MEP İştirakçisinin bir Yıl içindeki Proje Faaliyetleriyle ilgili Vergiye Tabi Kazancı üzerinden yüzde _____ (% _____) oranında Gelir Vergisi uygulanacaktır. Bir MEP İştirakçisinin bir Yıl için Vergiye Tabi Geliri, bu Yıl için Gelirinden İndirimler çıkarıldıktan sonra kalan fazlaya eşit olacaktır. Bir MEP İştirakçisinin Vergiye Tabi Kayıp tutarı sınırlama olmaksızın takip eden Yıla ve sonraki Yıllara taşınacak ve sonraki Yıllar için kronolojik bir sıralama ile bir İndirim olarak değerlendirilecek ve MEP İştirakçisinin bir Yıl için Vergiye Tabi Gelirinden; Vergiye Tabi Zararı MEP İştirakçisinin Vergiye Tabi Gelirinden tamamen düşürülünceye kadar çıkarılacaktır.

(iv) Bir MEP İştirakçisinin bir Yıl için Vergiye Tabi Karı veya Vergiye Tabi Zararının belirlenmesi açısından Gelir, MEP İştirakçisi tarafından alınan Tarife Geliri ve Diğer Gelir toplamına eşit tutar olacaktır.

(v) "Tarife Geliri" bir MEP İştirakçisi tarafından Proje Faaliyetleri vasıtasıyla MEP Sistemi tarifelerinden elde edilen nakit tutarı olarak tarif edilir. Bir MEP İştirakçisinin bir

Yükletici veya başka müşteriden tüm MEP Sistemi yoluyla Petrolün taşınmasına ilişkin tarife ve diğer tutarlar alması durumunda, Proje Faaliyetlerinden kaynaklanan bu tarife ve diğer tutarlar MEP İştirakçisi tarafından seçilen makul bir tahsis yöntemine göre belirlenecek ve MEP İştirakçisi tarafından tutarlı bir şekilde her yıl, Ülke içinde MEP Sisteminin görece uzunluğunu, Ülke içinde MEP Sistemi kısmına ilişkin olarak yapılan veya yapılacak olan sermaye giderleri veya beklenen sermaye tutarının nisbi tutarını hesaba katan veya uluslararası Petrol taşıma endüstrisinde genel olarak kabul edilen başka tatbik kurallarına uygun olan herhangi bir yöntem ("Müsaade Edilen Tahsis Yöntemi") uygulanacaktır.

(vi) (1) "Diğer Gelir" bir MEP İştirakçisi tarafından Proje Faaliyetlerini sürdürme sırasında alınan ve aşağıdaki unsurların da dahil olduğu nakit tutarlar olarak tarif edilir:

(aa) sigorta gelirleri;
(bb) elde edilen kur kazançları;
(cc) faiz geliri;
(dd) tedarikçiler, üreticiler veya bunların bayilerinden arızalı malzemeler ve ekipmanla ilgili olarak alınan tutarlar; ve
(ee) Bölüm 8.2(xiv) uyarınca Diğer Gelir olarak değerlendirilen tutarlar.

(2) Yukarıdaki hususlara bakılmaksızın, Diğer Gelir, aşağıdaki tutarları içermez:

(aa) MEP Sistemi tarifeleri;
(bb) Tesisler, MEP Sistemi veya Arazi Haklarında tasarrufta bulunmaktan dolayı alınan, Bölüm 8.2(xiv)'de başka şekilde belirtilmemiş olan tutarlar;
(cc) bir borç, veya MEP İştirakçisine sağlanan fon olarak alınan tutarlar;
(dd) MEP İştirakçisinin Proje Anlaşmaları veya Proje veya MEP Sistemine ilişkin hakları ve yükümlülüklerinde bir şekilde tasarruf veya başka bir düzenlemeden elde edilen tutarlar;
(ee) temettüler;
(ff) Gelir Vergisi iadeleri;
(gg) Bölüm 8.7'de başka türlü belirtilmemek kaydıyla; burada tarif edilen işlemlere ilişkin olarak alınan tutarlar;
(hh) MEP İştirakçisi tarafından yapılan giderlerle ilgili olarak; MEP İştirakçisi tarafından Vergiye Tabi Kar veya Vergiye Tabi Zararın hesaplanması amaçları için İndirimler olarak değerlendirilen bu giderlerin tutarlarından fazla olarak geri ödeme veya başka şekilde alınan tutarlar (bu durumda bu tür fazla tutarlar MEP İştirakçisi tarafından bu amaçlar için bundan sonra İndirimler olarak değerlendirilmeyecek, ve gerekirse Bölüm 8.2(xi)'deki hesapta gerekli düzenlemeler yapılacaktır); ve
(ii) MEP İştirakçisinin serbest tasarrufu altına girmeyen ve servetini arttırmayan, alınan tutarlar.

(3) İşbu Bölüm 8.2(vi) amaçları açısından MEP İştirakçilerinin yalnızca Proje Faaliyetlerinden ziyade MEP Sistemiyle ilgili genel faaliyetlerden dolayı ödemeler alması durumunda, bu ödeme tutarı MEP İştirakçisinin Müsaade Edilen Tahsis Yöntemine dayalı olarak Proje Faaliyetlerini yürütmekten elde edilen ödeme tutarı olarak değerlendirilecektir.

(vii) Bir MEP İştirakçisinin bir Yıl zarfında Vergiye Tabi Kar veya Vergiye Tabi Zarar tutarını belirlemek açısından İndirimler MEP İştirakçisi tarafından bu Yıl zarfında Proje

Faaliyetlerine ilişkin olarak Ülke içinde veya başka bir yerde yapılan ve MEP İştirakçisi tarafından doğrudan veya bir İşletim Şirketi yoluyla dolaylı olarak ödenen tüm masrafları kapsayacak ve şunları içerecektir:

(1) Tüm çalışanlara ödenen maaş, ücret ve diğer tutarların tam miktarı ve çalışanlar ve aileleri için barınma, iade, hizmetler, eğitim ve Ülke'ye ve Ülkeden dışarıya yolculuklarıyla ilgili yapılan tüm masraflar;

(2) (Sosyal Güvenlik için Birleştirilmiş Devlet Fonu ve İstihdam için Birleştirilmiş Devlet Fonuna yapılan ödemeler ve zorunlu sağlık sigorta katkıları dahil) tüm Devlet sosyal vergi giderleri ve çalışanlar için yapılan tüm benzer ödemeler;

(3) Verilen hizmetler veya teknik yardım için yapılan tüm giderler;

(4) Bir kiralama anlaşması altında ödenen tüm tutarlar;

(5) Tüm sigorta giderleri;

(6) Tüm temsilcilik ve personel eğitim giderleri;

(7) MEP İştirakçisi ve Hisse Sahiplerinin; yönetim, araştırma ve geliştirme ve genel ve idari giderler dahil ofisleri veya diğer işyerlerinin faaliyetlerine ilişkin tüm giderler;

(8) Bir Sabit Varlık olmayan tüm ekipman veya varlıkların giderleri;

(9) Ödenen kişi veya MEP İştirakçileri veya Hisse Sahiplerinin kimliğine bakılmaksızın girilen bir borç veya bu borcun tekrar finansmanıyla ilgili ödenen tüm faiz, gider ve masraf tutarları;

(10) Ülke dışındaki müdürler ve diğer çalışanlara ödenen maaş ve ücret giderleri, ve ülke dışında MEP İştirakçisi ve MEP İştirakçileri adına çalışan Hisse Sahiplerinin yurtdışındaki merkez hizmetlerine ait genel ve idari ek giderleri ve ülke dışında bu merkez hizmetleri tarafından MEP İştirakçisi hesabına yapılan dolaylı giderler;

(11) Yıl içinde bırakılan veya terk edilen varlıkların bozulmasından veya hasar görmesinden kaynaklanan malzeme veya varlık kayıpları, üçüncü taraflara bu tür hasarları tazmin etmek üzere ödenen borç ve yapılan ödemeler;

(12) Ekipman veya varlıkların onarılması için tüm giderler;

(13) Bölüm 8.2(ix), Bölüm 8.2(xii), Bölüm 8.2(xiv)'ye göre İndirim olarak değerlendirilen tutarlar,

(14) İşletim Şirketinin ücretleri;

(15) Oluşan kur kayıpları, veya giderleri dahil tüm diğer kayıplar; ve

(16) MEP İştirakçisi tarafından doğrudan veya dolaylı olarak Proje Faaliyetlerinin yürütülmesi esnasında yapılan tüm diğer giderler.

İşbu Bölüm 8.2(vii) amaçları açısından MEP İştirakçileri yalnızca Proje Faaliyetlerinden ziyade MEP Sisteminin genel faaliyetlerinden kaynaklanan bir masrafta bulunması durumunda bu gider tutarı, MEP İştirakçilerinin Müsaade Edilen Tahsis Yöntemine dayalı olarak Proje Faaliyetlerine uygun olarak yapılmış olarak değerlendirilecektir.

(viii) İndirimlerin hesaplanması açısından Müteahhit Tarafın PSA'nın 12.3(d) maddesinde belirtilen Harcamalar bölümüne dayanarak uygun görülen giderlerden farklı olarak MEP İştirakçisi veya selefleri tarafından Geçerlik Tarihinden önce yapılan tüm giderler, MEP İştirakçileri tarafından Geçerlik Tarihinde yapılmış olarak değerlendirilecektir.

(ix) Sabit Varlıklar açısından amortisman İndirimleri aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır:

(1)Aşağıda Madde(2) veya (3)'te açıklanmamış olan Sabit Varlıklar	Her Yıl yüzde yirmi beş (%25) azalan denge bazında
(2)Boru hatları, tali tesisler, pompa, sıkıştırma, ölçüm ve metraj, telemetri ve benzeri ekipman, pig gönderme ve alma tesisleri, yakıt ve/veya elektrik nakli için kullanılan boru hatları, enerji hatları ve diğer ilgili ekipman, gözetleme direkleri, markırlar ve kurbanlık anotlar, liman, terminal, depolama ve ilgili tesisler, iskeleler ve benzeri tesisler ve tüm ilgili tesisler ve ilgili varlıkları	Her Yıl yüzde on altı (%16) azalan denge bazında
(3) Ofis binaları	Her Yıl yüzde yedi (%7) azalan denge bazında

Yukarıdaki hususlardan bağımsız olarak MEP İştirakçileri yukarıda belirtilen oranların üçten birinden daha düşük olmamak kaydıyla, yukarıda belirtilen oranlardan daha düşük yıllık oranlardan amortisman İndirimlerini hesaplamayı tercih edebilirler. Yukarıda (1). Maddede belirtilen Sabit Varlıklar için aynı amortisman oranı Geçerlik Tarihinde veya bundan sonra sona eren her Yıl için tüm bu tür Sabit Varlıklara uygulanacaktır. Yukarıda (2). Maddede belirtilen Sabit Varlıklar için ayrı amortisman oranı Geçerlik Tarihinde veya bundan sonra sona eren her Yıl için tüm bu tür Sabit Varlıklara uygulanacaktır. Ofis binaları için ise farklı binalar için farklı amortisman oranları kullanılabilir fakat her bir bina için ilgili Yıllardan herbirinde aynı amortisman oranı kullanılacaktır.

(x) Bir Sabit Varlık üzerinde yapılan giderler için amortisman Sabit Varlığın maliyeti üzerinden hesaplanacaktır. Bölüm 8.2(ix) ve Bölüm 8.2(xiv) amaçları açısından bir Sabit Varlığın maliyeti bu varlıkla ilgili tasarım, mühendislik, inşaat ve üretim ücret ve giderlerini kapsayacaktır. Bölüm 8.2(vii) altında bir İndirim olarak değerlendirilen hususlar Bölüm 8.2(ix) veya Bölüm 8.2(xi) altında amortismana tabi tutulmayacaktır.

(xi) Bölüm 8.2(ix)'nin (1). Maddesinde tarif edilen Sabit Varlıklar için Yıl içinde yapılan tüm giderler bir (1) Ocak tarihinde yapılmış olarak değerlendirilecek ve bunun sonucunda giderlerin yüzde yüzü (% 100) bir önceki Yıldan gelen amortismanı yapılmamış tutarlar hesabına eklenecektir. Bu hesaptan daha sonra bu Sabit Varlıkların

kullanılmasından elde edilen tüm tutarlar düşülecek ve aşağıdaki şekilde amortismana tabi tutulacak olan bir dengelenmiş hesap ("Dengelenmiş Hesap") elde edilecektir:

Önceki Yıldan taşınan hesap	X
Bu Sabit Varlıklara Yıl içinde yapılan giderlerin yüzde yüzü (%100) eklenir	X
Yıl içinde Sabit Varlıklar satışlarından gerçekten elde edilen tüm tutarlar düşülür	(X)
Dengelenen Hesap	X
Dengelenen Hesaptan yüzde yirmi beş (%25) veya daha düşük geçerli oranda amortisman düşülür	(X)
Gelecek Yıla taşınacak hesap	X

(xii) Bir Yıl zarfında Bölüm 8.2(ix)'nin (1). Maddesinde tarif edilen tüm Sabit Varlıkların (bir MEP İştirakçisi tarafından Proje Anlaşmaları veya bir Projeye ilişkin haklarının sahipliğinde bir değişiklik veya düzenleme sonucu olması dahil) tüketilmesi durumunda varsa bu tür Sabit Varlıklarla ilgili Dengelenen Hesap bu Yıl içinde bir İndirim olarak değerlendirilecektir.

(xiii) Bölüm 8.2(ix)'nin (2). Maddesinde tarif edilen Sabit Varlıklar Bölüm 8.2(xi) ve Bölüm 8.2(xii)'de tarif edilenlerle benzer kurallara tabi olacaktır. Ofis binası durumunda bir Yıl için amortisman İndirimi hesaba katıldıktan sonra bu binanın dengelenmiş tutarı uluslararası Petrol taşıma endüstrisinde genel olarak kabul edilen tatbikata uygun olarak tespit edilen makul bir hurda değerinden fazla olmayacaktır.

(xiv) Bir MEP İştirakçisi tarafından bir Yıl zarfında bir MEP İştirakçisinin Proje Anlaşmaları altında veya Projeye ilişkin olarak haklarının sahipliğinde bir değişiklik veya düzenlemenin sonucu olması dahil, bir ofis binasını satış, tasarruf veya terketmekten ("Tasarruflar") dolayı görülen kazançlar veya kayıplar Diğer Gelir veya İndirimler olarak aşağıdaki şekilde değerlendirilecektir:

Bina Tasarrufundan (varsa) Gelirler	X	
Binanın dengelenen bazı çıkarılır		(X)
Bina Tasarrufundan Kazanç/(Kayıp)	X	

Bu tür bir Tasarruf üzerinden kazanç veya kaybı belirlerken ofis binasının dengelenmiş bazı aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır:

İlk Maliyet		X
Demirbaş İyileştirmelerinin maliyeti eklenir		X
Birikmiş amortisman İndirimleri düşürülür		(X)
Dengelenmiş baz	X	

Yukarıdaki hususlardan bağımsız olarak MEP İştirakçisi tarafından Ülke içindeki tüm ofis binalarının bir Tasarrufundan elde edilen kazanç tutarı Diğer Gelir olarak değerlendirilmeyecektir.

(xv) Bir MEP İştirakçisinin, Projedeki menfaatinin tümü veya bir kısmını bir devralana devretmesi durumunda devreden MEP İştirakçisi; devir tarihi itibarıyla devreden MEP İştirakçisinin Vergiye Tabi Zararının tümü veya yalnızca bir kısmın devri yapılmışsa bu kısımla orantılı bir bölümünü bu devrin oluştuğu Yıl için bir İndirim olarak değerlendirmesini sağlamayı tercih edebilecektir.

(xvi) Yukarıdaki hususlardan bağımsız olarak birden çok MEP İştirakçileri tarafından Kuruluşun kurulduğu hukuk uyarınca bir ortaklık ("Ortaklık") olan bir Kuruluş olan bir devralana Projedeki menfaatlerinin tümü veya bir kısmının Ortaklıkta ortaklık hisseleri karşılığında devredilmesi durumunda; Gelir Vergisi ve Boruhattı Taşıma Vergisi Ortaklıktaki ortaklardan ("Ortaklar") herbirine bu Partnerlerden herbiri ayrı bir MEP İştirakçisiymiş gibi ayrı ayrı uygulanacaktır. Bir Ortağın Gelir Vergisi ve Boruhattı Taşıma Vergisi bireysel yükümlülüğü bu Ortağın Gelir ve İndirim kalemlerine ve bu Ortağın Ortaklığın Gelir ve İndirim kalemlerindeki ve Ortaklık tarafından Son İstasyon Noktasında ölçülen, Tesisler yoluyla taşınan Petrol Varillerindeki payına göre hesaplanacaktır. Ortaklık Azerbaycan gelir vergisi açısından bir tüzel kişi olarak değerlendirilmeyecektir ve işbu Madde 8'deki çelişen hükümlere bakılmaksızın kendisi Gelir Vergisi veya Boruhattı Taşıma Vergisiyle yükümlü olmayacak ve Gelir Vergisi veya Boruhattı Taşıma Vergisi ödeme veya beyanname yükümlülükleriyle sorumlu olmayacaktır. İşbu Bölüm 8.2(xvi)'de tarif edilenlere benzer ilkeler Projenin tüm yatırımcılar tarafından bir Kuruluş (bir ortaklık, şirket veya benzer bir Kuruluş formu) aracılığıyla sahip olunması durumunda geçerli olacaktır.

8.3 Gelir Vergi Muhasebesi ve Beyannameler.

(i) Her bir MEP İştirakçisi:

(1) Proje Faaliyetlerinde bulunduğu, Geçerlik Tarihinde veya daha sonra sona eren herbir Yıl için bir Gelir Vergi beyannamesi verecektir.

(2) Defter ve kayıtlarını tutarken, Vergiye Tabi Gelir veya Vergiye Tabi Zararını hesaplarken ve Gelir Vergi beyannamelerini hazırlarken yalnızca Doları kullanacaktır. MEP İştirakçilerinin Proje Faaliyetlerine ilişkin defter ve kayıpları uluslararası Petrol taşıma endüstrisinde genel olarak kabul edilen muhasebe standartlarına uygun olarak tutulacaktır.

(3) (MEP İştirakçisi tarafından Vergi dışındaki amaçlar için kullanılan muhasebe yönteminden bağımsız olarak) uluslararası Petrol taşıma endüstrisi tarafından genel olarak kabul edilen tatbikata dayalı olarak nakit alındılar ve ödemeler muhasebe yöntemine uygun olarak Gelir ve İndirim Kalemlerini belirleyecektir. Gelir veya İndirim kalemlerinin tutarı MEP İştirakçisi veya İşletim Şirketi tarafından (ödeyen veya ödeme yapılan kişinin kimliği veya bunun MEP İştirakçisi veya bir Hisse Sahibiyle olan ilişkisine bakılmaksızın) gerçekten alınan veya ödenen tutarlara dayalı olarak belirlenecektir.

(4) En geç takip eden Yılın Nisan ayının on beşinde (15) Devlet Vergi Müfettişliğine herbir Yıl için Gelir Vergi beyannamesini verecek ve Yıl için Devlet adına Devlet Vergi Müfettişliğine Gelir Vergisini ödeyecektir. MEP İştirakçileri tarafından Tahmini Gelir Vergi beyannameleri düzenlenmeyecek ve tahmini Gelir Vergisi ödemelerinde bulunulmayacaktır.

(ii) Tüm Gelir Vergisi ödemeleri (ve iadeleri), ve bunun üzerinden Bölüm 8.3(iii)'nin 3. Maddesinde ve Bölüm 8.10(ii)'de tarif edilen tüm faiz, ceza ve para cezaları Dolar üzerinden yapılacaktır.

(iii) (1) Bir MEP İştirakçisi tarafından bir Yıl için Gelir Vergi beyannamesi verilmesi ve buna göre Gelir Vergisinin ödenmesi, Yıl için Gelir Vergi beyannamesinin verildiği tarihten otuz altı (36) ay sonraki tarihte bu Yıl için MEP İştirakçisinin tüm Gelir Vergisi sorumluluklarının nihai ve kati olarak ödenmesi anlamına gelecektir. MEP İştirakçisi ve Devlet Vergi Müfettişliği karşılıklı yazılı mutabakatla bu süreyi uzatabilirler.

(2) Devlet Vergi Müfettişliği herbir Yıl için MEP İştirakçisinin Gelir Vergi beyannamesini bir kere teftiş yetkisine sahip olacaktır. Bu teftişin tamamlanmasından sonra Devlet Vergi Müfettişliği MEP İştirakçisi ile önerdiği düzenlemeleri görüşecek ve uygunsa ödenmesi gereken ilave Gelir Vergisi bildirimi veya iade bildirimi verecektir. Gelir Vergisi konusunda düşük ödemeler veya fazla ödemeler MEP İştirakçisi tarafından ilgili bildirimin alınmasından sonra on (10) gün içinde ödenecektir. MEP İştirakçisi ve Devlet Vergisi Dairesinin düşük ödenen veya fazla ödenen Gelir Vergi tutarı konusunda mutabık olamaması durumunda ise bu konu Madde 17 uyarınca tahkime götürülecektir.

(3) Bir Yıl için MEP İştirakçisinin Gelir Vergi beyannamesi üzerinden Gelir Vergisinin düşük ödendiği (veya fazla ödendiği) kati olarak tespit edildikten sonra Kararlaştırılan Faiz Oranı üzerinden Gelir Vergisinin ödenmesi gereken tarihten (veya bir fazla ödeme varsa Gelir Vergisinin ödendiği tarihten) itibaren düşük ödeme (veya fazla ödeme) tutarı üzerinden faiz işletilecek ve MEP İştirakçisi tarafından ödenecektir (veya bir fazla ödemenin iadesi sözkonusu ise MEP İştirakçisine ödenecektir).

(iv) MEP İştirakçilerinden herbiri Gelir Vergi beyannamelerini ve Gelir Vergi ödemelerini, Tesislerin işletiminden sorumlu olan İşletim Şirketinin bulunduğu Ülkede başlıca işletim ofisinin bulunduğu yerdeki Devlet Vergi Müfettişliğinin kuruluşuna veya böyle bir ofis yoksa Bakü'de bulunan Devlet Vergi Müfettişliği büyük vergi mükellefleri müfettişliğine yapacaktır. Bu tür Gelir Vergi ödemesi bu MEP İştirakçisi adına (İşletim Şirketi dahil) bir temsilcisi tarafından yapılabilir.

(v) MEP İştirakçisinin Gelir Vergi ödemesi yaptığı Devlet Vergi Müfettişliği MEP İştirakçisine bu ödemeden sonra on (10) gün zarfında MEP İştirakçisinin Gelir Vergisini ödediğini gösteren bir resmi vergi makbuzu verecektir. Bu vergi makbuzları ödemenin alındığı tarihi ve bu ödeme tutarını, ödemenin yapıldığı para

birimini ve bu Devlette bu tür makbuzlar için olağan olarak belirtilen diğer hususları içerecektir.

8.4 Müteahhitler

(i) İşbu Madde 8'de başka şekilde belirtilmesi haricinde MEP Faaliyetleriyle ilgili olarak Yabancı Müteahitlere yapılan ödemeler üzerine Vergi konabilir ve bunlardan kesinti yapılabilir ve Yabancı Müteahhitler doğrudan veya dolaylı olarak MEP Faaliyetlerine ilişkin olarak veya bundan dolayı Vergi mükellefiyeti veya beyanname yükümlülüklerine tabi tutulacaklardır. Şüpheyi izale etmek bakımından bir Müteahhit bir MEP İştirakçisinin bir Bağlı Kuruluşu, Hisse Sahibi, İşletim Şirketi veya bir Müteahhit rolündeki Yükletenleri içerecektir.

(ii) MEP Faaliyetlerine ilişkin olarak (işler veya hizmetler için sağlanan mallar veya teknoloji dahil) Yabancı Müteahhitlere yapılan ödemeler üzerine hiçbir Vergi konmayacak ve bu tür ödemelerden Vergi kesintisi yapılmayacaktır.

(iii) MEP Faaliyetlerine ilişkin olarak İnşaat Müteahhidine yapılan ödemeler üzerine hiçbir Vergi konmayacak ve butür ödemelerden Vergi kesintisi yapılmayacaktır.

(iv) MEP Faaliyetlerine ilişkin olarak işler veya hizmetler için bir İlk Düzey Alt-müteahhit veya İkinci Düzey Alt- müteahhite yapılan ödemeler üzerinden, ilgili iş veya hizmetlerle ilgili sözleşme veya Anlaşmaya göre, eğer bu tür İlk Düzey Alt-müteahhit veya İkinci Düzey Alt- müteahhit doğrudan veya dolaylı olarak İnşaat Müteahhidinin Müteahhidi ise, veya Tesislerin tasarım, inşaat, montaj, genişletme, büyütme, bağlantı, tadilat, tahliye veya terk edilmesine ilişkin faaliyetler ("İnşaat Faaliyetleri") durumunda MEP İştirakçilerinin veya bir İşletim Şirketinin Müteahhidi ise bu tür İlk Düzey Alt- müteahhit veya İkinci Düzey Alt- müteahhite yapılan ödemeler tutarı en az (1) yüz bin Amerikan Dolarına (100.000 USD) (veya sözleşme veya anlaşmanın yapıldığı sırada geçerli piyasa döviz kurları üzerinden diğer dövizlerde buna eşit bedel) eşit olması durumunda, veya (2) bu tür bir İlk Düzey Alt- müteahhit veya İkinci Düzey Alt- müteahhit İnşaat Faaliyetleri ile ilişkili olmak haricinde doğrudan veya dolaylı olarak bir İşletim Şirketi veya MEP İştirakçilerinin bir Müteahhidi ise buna yapılan ödemeler tutarı en az kırk bin Amerikan Dolarına (40.000 USD) (veya sözleşme veya anlaşmanın yapıldığı sırada geçerli piyasa döviz kurları üzerinden diğer dövizlerde buna eşit bedel) eşit olması durumunda bu İlk Kademe Alt - müteahhit veya İkinci Kademe Alt - müteahhite yapılan ödemeler konusunda hiçbir vergi yüklenmeyecek veya vergi kesintisine gidilmeyecektir.

(v) (1) Ülke dışında gerçekleştirilen işler veya hizmetler, veya (2) Yabancı Müteahhit tarafından yapılan gider veya harcamaların ödenmesi, veya (3) bir Yıl sırasında yüz seksen üç (183) günü aşmayan ve bir Yabancı Müteahhidin Ülke içindeki bir Ofisinden kaynaklanmayan işler veya hizmetler, veya (4) İlgili iş veya hizmet sözleşme veya anlaşması altında Yabancı Müteahhide ödenen veya ödenecek toplam tutarın tutarı yüz elli bin Amerikan Doları (150,000 USD) tutarına (veya sözleşme veya anlaşmanın imzalandığı tarihte piyasa döviz kurlarına göre başka bir para biriminde buna eşit bir tutara) eşit veya bundan fazla olmayan bir bedeldeki işler veya hizmetler için (5) Çifte Vergi Anlaşması hükümleri uyarınca (veya Bölüm

8.1(ii)'ye uygun olarak OECD Muahedesi) ("Hariç Kılınan Hizmetler"le birlikte) Vergiden muaf olan gelir veya ödemelere ilişkin olarak bir Yabancı Müteahhide MEP Faaliyetleri uyarınca yapılan ödemeler üzerinden hiçbir Vergi uygulanmayacaktır.

(vi) Bir MEP İştirakçisi için (tüm ilgili veya karşılanacak giderlerle birlikte) temin edilen mallar, işler, hizmetler veya teknolojiye karşılığında bir MEP İştirakçisinin bir Bağlı Kuruluşuna yapılan ödemelere hiçbir Vergi uygulanmayacaktır.

(vii) PSA anlamında bir Ortak İşletim Şirketine veya bunlar tarafından MEP İştirakçileri veya bir İşletim Şirketine, Azerbaycan Cumhuriyeti tarafından veya adına girilen diğer üretim paylaşma anlaşmalarının bir işletmecisine veya MEP İştirakçilerine veya bir İşletim Şirketine, Tesisler yoluyla taşınan Petrol veya MEP Sistemine ilişkin olarak kullanılmakta veya kullanılacak olan tesisler veya diğer varlıkların sahibi veya işletmecisine veya bunlar tarafından (tüm ilgili veya geri ödenebilir giderler dahil) mallar, işler, hizmetler veya teknoloji tedariki ile ilgili olarak yapılan ödemeler üzerinden (varsa gelir vergisi dışında) hiçbir vergi konmayacak veya vergi kesintisi yapılmayacaktır. Mallar, işler, hizmetler veya teknolojinin giderleri için (tüm ilgili veya karşılanacak giderler dahil) yapılan ödemeler üzerinden hiçbir vergi konmayacak veya vergi kesintisi yapılmayacaktır.

(viii) PSA veya Azerbaycan Cumhuriyeti tarafından veya adına girilen diğer üretim paylaşma anlaşmalarında açıkça başka şekilde belirtilmedikçe (bunun sahipliği, ithali, taşınması, mülkiyetinin devredilmesi, veya kullanılması dahil) Projeye ilişkin olarak yakıt olarak kullanılan Petrole ilişkin olarak MEP İştirakçileri, bunların Bağlı Kuruluşları, veya Yükletenler üzerine (gelir, kazanç veya kar üzerinden Vergiler dahil) hiçbir Vergi konmayacaktır. Bu tür Petrolün tedariki KDV'den muaf olacaktır (oranı %0).

(ix) MEP Faaliyetlerine ilişkin işler veya hizmetlerle ilgili Yabancı Alt- müteahhitlere yapılan ödemelere hiçbir Vergi konmayacaktır veya Vergi kesintisinde bulunulmayacaktır; yalnız Çifte Vergilendirme Muahedeleri (veya Bölüm 8.1(ii)'e uygun olaak OECD Sözleşmesi)'ne tabi olarak, Bölüm 8.4(iii), (iv), (v), (vi), (vii) veya (viii) altında Vergilerden muaf olmayan Yabancı Müteahhitlere (maliyetine eşit bedeldeki işler veya hizmetler karşılığı ödemeler haricinde) işler veya hizmetlere ilişkin ödemeler konusunda Yabancı Müteahhit bu tür ödemelerin yüzde yirmisi (%20) oranında vergiye tabi bir kazanç elde etmiş sayılacak ve Azerbaycan Hukukuna göre bu karın yüzde yirmi beş (%25) oranında, yani bu tür ödemelerin yüzde beşi (%5) tutarında bir gelir vergisine tabi olacaktır. Bu tür ödemeleri yapan Kişiler bu tür Vergi için ödemelerden kesintide bulunacaklar ve bu şekilde kesilen Vergileri Devlet adına Devlet Vergi Müfettişliğine ödemenin yapıldığı takvim ayının sonundan itibaren otuz (30) gün içinde ödeyeceklerdir. Bu Vergi Yabancı Müteahhidin Proje Faaliyetlerine ilişkin gelir veya karı üzerine konulabilecek tüm Vergileri kapsayacak ve Yabancı Müteahhidin Proje Faaliyetleriyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşan tüm Vergi ödeme ve Vergi beyanname yükümlülüklerini karşılamış olacaktır.

(x) Bir Yıl zarfında Ülke içinde Proje Faaliyetlerine ilişkin işlemleri Hariç Kılınan Hizmetleri oluşturan bir Yabancı Müteahhit; Devlet Vergi Müfettişliğine Proje Faaliyetlerine ilişkin işlemleriyle ilgili Devlet Vergi Müfettişliğinin makul olarak

isteyebileceği gerekli belgeleri sunma yükümlülüğü dışında bu Yıl için hiçbir Vergi ödeme veya beyanname yükümlülüğüne tabi olmayacaktır.

(xi) MEP İştirakçileri ve bunların Bağlı Kuruluşları ve Hisse Sahipleri ve bunların çalışanları; Müteahhitlerin Vergilerle ilgili Azerbaycan Hukukuna riayet etmemelerinden dolayı Devlet Makamlarına karşı hiçbir yükümlülük veya sorumluluk taşımayacaktır.

8.5 Belirli Kişilere Ödemeler. Proje İştirakçileri veya bunların Bağlı Kuruluşları, veya bunların bir şubesi veya daimi bir müessesesi tarafından Ülke dışında kurulu bir Kuruluşa MEP Faaliyetleri ile ilgili olarak yapılan veya yapıldığı değerlendirilen ödemelere ilişki olarak hiçbir Vergi konmayacak, ve Proje İştirakçileri veya bunların Bağlı Kuruluşları, veya bunların bir şube veya daimi müessesesi tarafından bir Kuruluşa veya ödeme yapanın bir çalışanı olmayan bir gerçek kişiye MEP Faaliyetlerine ilişkin olarak yapılan ödemeler veya ödeme değerlendirmeleri üzerinden Vergi kesintisi yapılmayacaktır. Önceki cümle açısından, (i) Vergiler faiz, hizmet ücretleri ve temettüler veya diğer dağıtılan tutarlar veya diğer kar ödemeleri üzerinden Vergileri içerecektir. ve (ii) ödeme değerlendirmeleri üzerinden Vergiler kar üzerine Vergilerin konmasından sonra dağıtılmamış olan kar üzerinden Vergileri içerecektir. Bir MEP İştirakçisi veya bir İşletim Şirketi tarafından bunun bir Bağlı Kuruluşuna, veya bir Hisse Sahibine veya bunun bir Bağlı Kuruluşuna ödeme yapan adına yapılan giderlerin karşılığı olarak yapılan ödemeler üzerinden veya bunlara ilişkin olarak hiçbir Vergi konmayacaktır.

8.6 Çalışanlar

(i) Bütün Yabancı Personel, ancak doğrudan Ülke içindeki çalışmalarından doğan gelirleri üzerinden; geçerli Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmalarına (veya Bölüm 8.1(ii)'e göre OECD Muahedesi'ne) tabi olarak ve ancak bu Yabancı Personel Ülke içinde bir Yıl içerisinde toplam yüz seksen üç (183) gün veya daha fazla bulunduğu takdirde vergi ödemekle yükümlü olacaktır.

(ii) Proje İştirakçileri, bunların Bağlı Kuruluşları ve Yabancı Çalışanlarının (emeklilik fonu, istihdam fonu, sosyal sigorta fonu ve sağlık fonu ödemeleri dahil) Azerbaycan Devlet sosyal sigorta ödemeleri ve Yabancı Çalışanlarla ilgili diğer benzeri ödemeleri yapmaları istenmeyecektir.

(iii) İşbu 8. Maddede açıkça belirtilmediği takdirde Proje İştirakçileri Azerbaycan Hukuku uyarınca çalışanlarıyla ilgili olarak kendileri için geçerli olan Vergi ve Vergi ödeme ve beyanname yükümlülüklerine tabi olacaklardır.

8.7 Havale, Katkı, Krediler Vs. Üzerinden Vergi Yoktur. Bir MEP İştirakçisi, bir İşletim Şirketi, bir Hisse Sahibi veya bunların bir selefi veya Bağlı Kuruluşunun Proje Anlaşmalarından kaynaklanan veya Proje veya MEP Sistemine ilişkin hakları veya yükümlülükleri; bir Hisse Sahibinin bir MEP İştirakçisi veya bir İşletim Şirketindeki menfaati, bir MEP İştirakçisinin bir İşletim Şirketindeki menfaati; veya bir MEP İştirakçisi, bir İşletim Şirketi veya Hisse Sahipleri, Taşıtıcı veya başka Kişinin Tesisler veya MEP Sisteminde ve/ veya bu yolla Petrol nakliyesine ilişkin hakları veya yükümlülükleri üzerinde bir temlik, devir veya ipotek, veya başka bir düzenleme durumunda hiçbir Vergi konmayacaktır, yalnız Tesisler içinde ve/ veya Tesisler yoluyla Petrol taşınmasına ilişkin hakların satışı üzerine Bölüm 8.2 ve 8.3'te belirtilen kurallara uygun olarak Azerbaycan gelir vergisi konacaktır (ve MEP İştirakçisinin bu tür satışlar

üzerinden gelir veya zararları bu MEP İştirakçisinin Diğer Gelir veya İndirimlerine eklenecektir). Proje Anlaşmalarına ilişkin olarak Proje İştirakçilerine veya bunlar tarafından yapılan varlık katkıları veya kredi veya Proje İştirakçilerine yapılan ödeme veya diğer transferlere ilişkin olarak veya bunlar üzerinden (ithalat Vergileri dahil) hiçbir Vergi konmayacaktır. İşbu Bölüm 8.7 hükümleri Geçerlik Tarihinden önce, bu tarihte veya daha sonra yapılmış olsa dahi yukarıda tarif edilen tüm temlik, devir, ipotek, düzenleme, katkı veya krediler için geçerli olacaktır.

8.8 İşletme Şirketleri. İşbu Madde 8'de açıkça aksi belirtilmedikçe, İşletim Şirketleri MEP Faaliyetlerine ilişkin hiçbir Vergiye tabi olmayacaktır. (İşbu Madde 8'de kullanılan ve tarif edilmiş tabirler dahil) İşbu Madde 8 açısından bir İşletim Şirketi MEP İştirakçilerine veya Genel İşletim Şirketine MEP Faaliyetlerine ilişkin olarak (işler veya hizmetlerle birlikte sağlanan mallar veya teknoloji dahil) işler veya hizmetler tedariklerine ilişkin olarak bir Müteahhit olarak değil de bir İşletim Şirketi olarak değerlendirilecektir.

8.9 KDV; Sertifikalar.

(i) Her bir MEP İştirakçisi, Hisse Sahipleri, Müteahhitler, İşletim Şirketleri, Yükletenler ve bunların Bağlı Kuruluşları MEP Faaliyetleriyle ilgili olarak kendileri tarafından sağlanan mallar, işler, hizmetler ve teknoloji üzerinden KDV'den muaf olacaktır (oran %0). Her bir MEP İştirakçisi, Hisse Sahipleri, Müteahhitler, İşletim Şirketleri, Yükletenler ve bunların Bağlı Kuruluşları'na MEP Faaliyetlerine ilişkin mal, iş, hizmet ve teknoloji sağlayan tedarikçiler bu tedarikleri KDV açısından muaf olarak değerlendirecektir (oran %0). Herbir MEP İştirakçisi, İşletim Şirketi ve Taşıtıcı Tesisler yoluyla ve Tesislerden ihraç edilen tüm Petrol ithalatı ve ihracatı açısından KDV'den muaf olacaktır (oran %0). Herbir MEP İştirakçisi, Hisse Sahipleri, İşletim Şirketleri, Müteahhitler ve bunların Bağlı Kuruluşları MEP Faaliyetlerine ilişkin olarak kendisi tarafından yapılan tüm mal, iş, hizmet ve teknoloji ithalatı, ihracatı ve yeniden ihracı açısından KDV'den muaf olacaktır (oran %0).

(ii) İlgili Devlet Vergi Müfettişliği veya diğer ilgili vergi veya gümrük makamı, bu Anlaşmada belirtildiği şekliyle muafiyetler ve/veya yüzde sıfır (oran %0) KDV oranından yararlanmaya hak kazanmış olan her bir Kişiye ve bu Kişilerin halef veya müsaade edilen devralanlarının her birine; bu muafiyetleri ve/veya KDV'nin yüzde sıfır (%0) olduğunu belgeleyen sertifikaları veya diğer hukuken geçerli dokümanları, bu tür sertifika veya evrakların talep edildiği tarihten itibaren otuz (30) gün içinde sağlayacaktır. Bu talepte bulunan Kişinin işbu Anlaşma altında kimliği ve durumunu teyit eden dokümanların suretleri bu tür taleplere iliştirilmiş olacaktır. MEP İştirakçileri, Hisse Sahipleri, İşletim Şirketleri, Müteahitler ve bunların Bağlı Kuruluşlarının herbirisi Bölüm 8.9(i)'in son cümlesi altında KDV'den muaf olarak yapılmış olan ithalatla ilgili olarak ilgili Devlet Vergi Müfettişliği veya diğer vergi veya gümrük makamlarına düzenli bazda bilgi sunacaklardır.

(iii) Bir MEP İştirakçisi, İşletim Şirketi veya Müteahhit bir takvim ayında ödenmiş olan girdi KDV'sini bu takvim ayı için aldığı çıktı KDV'sinden mahsup etmeye yetkilidir. Bir takvim ayı için MEP Faaliyetlerine ilişkin olarak ödenmiş olan ve mahsup edilmemiş olan girdi KDV'si varsa bu MEP İştirakçisi, İşletim Şirketi veya Müteahhidi, bu fazla KDV tutarını aksi takdirde ödemesi gereken (Gelir Vergisi veya çalışanlara yapılan

ödemelerden kesilen gelir vergisi dahil) Vergilerden veya kesinti yapması gereken Vergilerden mahsup etmeye veya bu fazla KDV tutarını derhal iade almaya veya Azerbaycan Hukuku altında bu fazla KDV'nin elde edilmesi için diğer çözüm yollarına başvurmaya yetkilidir. Bir MEP İştirakçisi tarafından Gelir Vergisi yükümlülüğüne karşı bu tür bir mahsup durumunda bu şekilde mahsup edilen tutar bu MEP İştirakçisi tarafından (Bölüm 8.3(v)'e uygun olarak bir vergi makbuzu verilmesi gereği dahil) Bölüm 8.3 açısından bu tür Gelir Vergisinin ödenmesi olarak değerlendirilecektir. Bu MEP İştirakçisi, İşletim Şirketi veya Müteahhit bu şekilde fazla KDV'nin mahsup edilmesi hakkında Devlet Vergi Müfettişliği veya diğer yetkili makama (bunun tutarını da içeren) bir yazılı bildirimde bulunacaktır.

(iv) İlgili Devlet Vergi Müfettişliği her bir İnşaat Müteahhidi, İlk Kademe Alt-müteahhit ve İkinci Kademe Alt-müteahhit ve bunların halefleri veya müsaade edilen devralanlarına İnşaat Müteahhidi, İlk Kademe Alt-müteahhit veya İkinci Kademe Alt-müteahhit statüsünü onaylayan bir sertifikayı, bu Sertifika için bir yazılı talep aldıktan sonra otuz (30) gün içinde verecektir. Bu tür bir talep; ilgili İnşaat Müteahhidi, MEP İştirakçisi veya İşletim Şirketinin; işbu Anlaşmaya göre bu talepte bulunan Kişinin kimlik ve statüsünü onaylayan bir yazısını ve bu yazıyı destekleyen gerçek dokümanları içerecektir.

(v) Şüpheyi izale etmek bakımından, Projeye ilişkin olarak kullanılan mallar, işler, hizmetler veya teknolojinin alınmasıyla ilgili olarak eski Sovyetler Birliği devletlerinden biri tarafından bir katma değer vergisi veya benzer vergilerin konması ve MEP İştirakçisi tarafından ödenmesi veya karşılanması durumunda MEP İştirakçisi veya İşletim Şirketi Azerbaycan Hukuku altında sağlanan haklardan yararlanabilirler.

8.10 Diğer Hususlar.

(i) MEP İştirakçileri, nominal ve ayırımsız nitelikte olmak kaydıyla, Devlet Makamları tarafından konulan (Bölüm 14.4'te bulunan) gümrük hizmet/ doküman ücretleri dahil tüm tescil veya benzeri ücretleri ödeyecektir.

(ii) Bir MEP İştirakçisi Vergilerle ilgili olarak (mali cezalar ve idari cezalar dahil) yalnızca aşağıdaki faiz, cezalar ve para cezalarına tabi olacaktır:

(1) Bölüm 8.3(iii)'in (3). Maddesine göre hesaplanarak ödenecek faiz.

(2) Bir MEP İştirakçisinin bir Yıl için Gelir Vergi Beyannamesi düzenlememesi durumunda bu Gelir Vergi beyannamesiyle birlikte ödenmesi gereken Gelir Vergisinin yüzde yirmi beşi (%25) tutarında bir cezayla yükümlü olacaktır.

(3) Bir MEP İştirakçisinin Gelir Vergi beyannamesinde bir Yıl için ödeneceği gösterilen Gelir Vergi tutarının MEP İştirakçisi tarafından Sahtekarlık sonucu düşük beyan edilmiş olması ve bunun Devlet Vergi Müfettişliği tarafından ortaya çıkarılması durumunda düşük beyan edilen tutarın yüzde ellisi (%50) tutarında bir ceza ile yükümlü olacaktır.

(iii) (Bölüm 8.10(v) dışında) işbu Madde 8 hükümlerinden bağımsız olarak bir MEP İştirakçisi veya İşletim Şirketinden Ülke içindeki işlemleriyle ilgili Devlet Vergi

Müfettişliğinin makul olarak yazılı biçimde isteyebileceği dokümanlar ve bilgileri Devlet Vergi Müfettişliğine vermesi gerekecektir.

(iv) İşbu Madde 8'de bulunan aksine hükümlerin hilafına herbir İşletim Şirketi uluslararası Petrol taşıma sanayiinde genel olarak kabul edilen muhasebe standartlarına göre tüm kayıtlarını tutma yetkisine sahip olacaktır, kayıtlar Dolar olarak muhafaza edilebilir.

(v) Bir MEP İştirakçisi veya İşletim Şirketi herhangi bir dökümanı, faturayı, kayıtları veya vergileri ilgilendiren diğer malzemeleri söz konusu döküman, faturalar, kayıtlar veya malzemelerin yaratıldığı veya teslim alınmış olduğu yıldan sonraki altmış (60) aydan daha uzun bir süre muhafaza etmesi gerekmeyecektir.

(vi) Hükümet ve MEP İştirakçileri (işbu Madde 8 ilkelerine bağlı olarak) işbu Madde 8'in hükümlerinin yönetilmesi ve tatbikine ilişkin detaylı kuralları içeren ve herbirinin yazılı onayı olmadan değiştirilmeyecek olan bir veya birçok mutabakat imzalayabilirler.

(vii) Sözleşme Tarafları tarafından Yürürlük Tarihinden önce PSA anlamı içerisinde Proje veya MEP Sisteminin değerlendirilmesi, geliştirilmesi, tasarımı, edinilmesi, finansmanı, sigortalanması veya inşaası ile doğrudan veya dolaylı olarak ilgili olarak yapılan masraflar PSA'nın 12.3(d) Maddesi anlamında Giderlere dahil edilecektir. Sözleşme Tarafları veya Ortak İşletim Şirketinin Proje veya MEP Sisteminin değerlendirilmesi, geliştirilmesi, tasarımı, finansmanı, sigortalanması veya inşaası ile doğrudan veya dolaylı olarak ilgili olup Projenin temel mühendislik safhasının başlamasından önce gerçekleştirilen faaliyetleri PSA açısından Petrol Operasyonları ve Hidrokarbon Faaliyetleri olarak değerlendirilecektir. Bir Proje İştirakçisinin doğrudan veya dolaylı olarak Proje Faaliyetleri, MEP Sistemi veya ilgili varlıklar veya faaliyetlerden kaynaklanan veya bunlarla ilgili olarak Yürürlük Tarihinden önce Vergi ödemesi gerekirse bu Proje İştirakçisi bu Vergileri (Gelir Vergisi veya çalışanlara yapılan ödemelerden kesilen gelir vergisi dahil) ödemesi gereken kendi Vergilerinden veya kesintide bulunması gereken Vergilerden mahsup etmeye yetkilidir.

(viii) Bölüm 8.2 ve 8.3 dışında işbu Madde 8'de ve Madde 14'te açıklanan kurallar MEP Sistemi, veya Tesisler yoluyla taşınan Petrole ilişkin olarak kullanılan veya kullanılması tahmin edilen tüm tesisler veya diğer varlıklar açısından tüm Proje İştirakçileri için geçerli olacaktır.

(ix) Vergiler açısından bir MEP İştirakçisi, bunun Hisse Sahipleri veya Bağlı Şirketleri, veya bir İşletim Şirketine veya bunlar tarafından yapılan ödemeler (ödeme yapanın veya ödemenin yapıldığı kişinin kimliği veya bunun MEP İştirakçisi, Hisse Sahibi, Bağlı Şirket veya İşletim Şirketiyle ilişkisine bakılmaksızın) bu tür ödemenin gerçek tutarı bazında değerlendirilecektir.

(x) İşbu Madde 8 hükümleri işbu Anlaşmanın sona ermesine rağmen geçerliğini sürdürecektir. Bir MEP İştirakçisinin işbu Anlaşmaya artık Taraf olmaması durumunda işbu Madde 8 hükümleri bu MEP İştirakçisinin işbu Anlaşmaya bir Taraf olduğu tüm süreler için MEP İştirakçilerinin işbu Anlaşmaya ilişkin varlıkları veya faaliyetlerinden doğrudan veya dolaylı olarak kaynaklanan veya bunlarla ilgili Vergiler ve Vergi ödeme veya beyanname yükümlülükleri için geçerli olacaktır.

Ne MEP İştirakçileri ne de diğer Proje İştirakçileri Devletin güvenlik güçlerinin işlemleri veya faaliyetleri için herhangi bir Kişiye karşı sorumluluk veya yükümlülük taşımayacaktır ve Hükümete burada belirtildiği şekilde güvenliğin sağlanması için masraf ve giderler için ödeme yapma mecburiyetinde olmayacaktır.

MADDE 9

ZARAR ZİYANIN TAZMİNİ

9.1 MEP İştirakçilerinin Devlet Makamları tarafından, Devlet Makamlarının Proje Anlaşmaları uyarınca yükümlülüklerini tam olarak yerine getirmelerini bekleme hakkına zarar vermeksizin, Hükümet aşağıdaki nedenlerden dolayı oluşan veya doğan Zarar Ziyan için işbu Madde 10'da belirtilen parasal tazminat ödemesinde bulunacaktır:

(i) Devlet Makamlarının, tüm Proje Anlaşmaları uyarınca yükümlülüklerini tamamıyla yerine getirme veya ifa etmede eylem veya eylemsizliğinden kaynaklanan herhangi bir yetersizliği;

(ii) Devlet Makamlarının bir Proje Anlaşmasındaki yanlış beyanı;

(iii) Devlet Makamlarının Bölüm 7.2(xi)'de belirtildiği şekilde Projenin Ekonomik Dengesinin korunmasında, eylem veya eylemsizliğinden kaynaklanan herhangi bir yetersizliği;

(iv) Hükümet güçleri veya yetkilileri tarafından herhangi bir Proje İştirakçisinin varlıklarını geri istemeleri veya Hükümet güçleri veya yetkilileri tarafından, herhangi bir Proje İştirakçisinin mal varlıklarının Ülke içerisinde (ilan edilmiş veya edilmemiş) savaş, silahlı çatışma veya benzer bir olay sırasında herhangi bir zarar verilmesi veya tahrip edilmesi; veya

(v) Devlet Makamları tarafından yapılan herhangi bir Kamulaştırma işlemleri.

Yukarıdakilere halel getirmeksizin, Hükümetin parasal tazminat ödeme yükümlülükleri, ilgili Proje Anlaşmasının imzalandığı tarihte bir Devlet Kuruluşu olan bir Kişinin yukarıdakilerden herhangi birisine sebep olduğu veya bundan doğan herhangi bir Zarar Ziyan için de geçerlidir.

9.2 Herhangi bir Proje İştirakçisinin, Bölüm 9.1'de açıklandığı şekilde Zarar Ziyana uğraması durumunda ve uğradığı ölçüde Hükümet tüm bu Zarar Ziyanı derhal, yeterli ve etkin biçimde giderecektir. Yalnızca bu 9. Madde amaçları için herhangi bir Proje İştirakçisine yapılan atıflar Kredi Verenler veya Sigortacıları kapsamaz, ancak şu kadar ki bu Maddede bulunan hiçbir husus (i) herhangi bir Devlet Makamını Kredi Verenler veya Sigortacıların bu Anlaşmadan bağımsız olarak sahip olabilecekleri veya bu Anlaşmadan bağımsız olarak ortaya çıkabilecek herhangi bir talebinden, dava hakkından veya haktan veya (ii) Kredi Verenler ve/veya Sigortacıların Projeye ilişkin olarak diğer herhangi bir Proje İştirakçisi hakkında sahip olabileceği müdahale hakkı, halefiyet hakkı veya diğer benzeri haktan ve bunların uygulanması hususundan kurtarmayacak, bunları değiştirmeyecek, koşula bağlamayacak veya ibra etmeyecektir. Tazminatın yeterliliği açısından eğer Zarar Ziyan:

(i) Bölüm 9.1(i) ile (iv) arasında belirtilen nitelikteyse; Hükümet, (1) maddi tazminat, (2) eski hale iade, (3) masrafını ödeme, (4) tazmin ve (5) diğer parasal tazminat şeklindeki (cezai tazminat dışında) parasal tazminat seçenekleri arasından ilgili tüm Zarar Ziyana ilişkin olarak Devlet

Makamlarının tüm Proje İştirakçilerini tamamen ve adilâne şekilde tazmin eden MEP İştirakçilerinin seçebileceği, bir parasal telafi veya bunların birkaçının kombinasyonuna razı olacaktır;

(ii) Bölüm 9.2(i)'de belirtilen parasal tazminatlardan ayrı olarak, Ülke içinde (ilan edilmiş veya edilmemiş) bir savaş, silahlı çatışma veya benzer bir durum sonucunda 9.1(iv)'de belirtilen olaylara uygulanırsa, Hükümet MEP İştirakçilerinin kendilerine ve/veya diğer herhangi bir Proje İştirakçisine, bu olaydan etkilenen diğer herhangi bir Kişiye uygulanan muamaleler içinde (eski hale iade, maddi tazminat, zararın karşılanması veya başka bir çözüm) en iyi muameleye mazhar ilkesini uygulayacaktır; ve.

(iii) (Bölüm 9.1(v)'de açıklandığı şekilde) Devlet Makamları tarafından bir Kamulaştırma işleminin sonucu veya buna ilişkin olursa, Hükümet Adil Piyasa Bedelini ödeyecektir.

9.3 İşbu Madde 9 altında bulunan tüm parasal tazminata ilişkin olarak, tüm tutarlar, ödeme tarihinde Londra Borsası mesai bitiminde bu para için geçerli piyasa kuru üzerinden, uluslararası para piyasalarında çoğunlukla işlem gören ve uluslararası işlemlerde çoğunlukla kullanılan bir para biriminde ifade edilip ödenecek ve Devlet Makamları tarafından bir Proje Anlaşmasının ihlal edildiği tarih, Devlet Makamları tarafından bir Proje Anlaşmasında yanlış beyan tarihi, Ekonomik Dengede değişikliğin oluştuğu tarih, el koyma tarihi, savaş sırasında mal varlıklarlarında Zarar Ziyanın oluştuğu tarih veya Kamulaştırma tarihinden hangisi geçerli ise bu tarihten itibaren Devlet Makamları tarafından MEP İştirakçilerine tazminat ödemesi yapılana kadar geçen tarih için Kararlaştırılan Faiz Oranı üzerinden faizle birlikte ödenecektir.

9.4. Devlet Makamlarının, Projeye ilişkin olarak her nasılsa bir Kamulaştırma işlemi yapmaları durumunda, Devlet Makamları bu tür Kamulaştırmaları ancak (i) kamunun ali menfaatine yönelik olarak, (ii) ayırıma tabi tutmadan, (iii) kanuni çerçevede uygulanmak suretiyle ve (iv) Bölüm 9.2(iii)'de belirtilen tazminat ödenmesi suretiyle gerçekleştirebilir. Yukarıdakilerin amaçları bakımından, bir Kamulaştırma iddiasına ilişkin kanuni süreç dahilinde; MEP İştirakçilerinin (hem kendileri hem de herhangi bir Proje İştirakçisi adına) Kamulaştırmanın gerçekleştiğinin belirlenmesi ve Devlet Makamlarının bu tür Kamulaştırma işleminden dolayı veya bundan kaynaklanan MEP İştirakçileri ve/veya tüm diğer Proje İştirakçilerinin uğradığı Zarar Ziyan karşılığında Bölüm 9.2(iii) uyarınca ödeyecekleri tazminat miktarının tahkim yoluyla belirlenmesi için bu Anlaşmanın tahkim hükümlerine başvurma hakkını da içerir.

9.5 Hükümetin, işbu Madde 9 uyarınca MEP İştirakçilerine parasal tazminat ödeme yükümlülüğü:

(i) müşterek, bağımsız, mutlak, gayri kabili rücu ve koşulsuz olup, Hükümetin; Proje Anlaşmaları uyarınca Devlet Makamlarının tüm diğer (parasal tazminat yükümlülükleri dahil) yükümlülüklerinden ayrı olarak ve bu tür diğer yükümlülüklerin geçersizlik ve gayri kabili icra ve infaz olmalarına bakılmaksızın, ayrı ayrı kabili icra ve infaz olan, bağımsız taahhüdünü ve esas yükümlülüğünü teşkil etmektedir;

(ii) Devlet Makamlarını oluşturan birimlere karşı müşterek ve müteselsilen kabili icra ve infaz olup, hangi birime karşı icra edilmeye çalışıldığına bakılmaksızın, işbu Madde 9 uyarınca herhangi bir ödeme kararı veya talebi [_____]'na ve bu tür (Devlet Makamları tarafından itiraz edilmeyen bir ödeme talebine ilişkin olarak) ödeme karar veya talep konusu

miktar, [_____]'nın ilgili ödeme karar veya talebini tebellüğ etmesinden itibaren otuz (30) gün içinde ödenecektir.

(iii) bu Anlaşmaya göre Bölüm 9.5(iii)'de belirtildiği gibi tam olarak yerine getirilmesi şeklinde ortadan kalkması hali hariç, Devlet Makamlarının bu taleplere karşı ileri sürebilecekleri bir savunma veya herhangi bir olayın vukuu neticesine dayanarak değiştirilmeyecek, etkilenmeyecek veya geçersiz kılınmayacaktır.

9.6 MEP İştirakçileri ve/veya diğer Proje İştirakçilerinin uğradığı, işbu Madde 9'da belirtilen her türlü Zarar Ziyan için Hükümet MEP İştirakçilerine tazminat ödemesinde bulunacaktır. Hükümetin işbu Madde 9 uyarınca tazminat yükümlülüğü hiçbir halükarda cezai tazminatları içermez.

MADDE 10

SORUMLULUĞUN SINIRLANMASI

10.1 MEP İştirakçileri Devlet Makamlarına karşı (i) herhangi bir Proje Anlaşmasının herhangi bir ihlali veya (ii) ilgili herhangi bir yasanın ihlalinin sebep olduğu veya bundan kaynaklanan Zarar Ziyandan dolayı sorumlu olacaktır; Ancak şu kadarki, bu tür Zarar Ziyana bir Devlet Makamı tarafından herhangi bir Proje Anlaşmasının herhangi bir ihlali ve/veya herhangi bir görev ihmali sebep olmuşsa ve olduğu ölçüde veya bundan kaynaklanıyorsa ve kaynaklandığı ölçüde, MEP İştirakçileri sorumlu olmayacaktır. Yukarıdakilere halel getirmeksizin, MEP İştirakçileri herhangi bir cezai tazminat hususunda Devlet Makamlarına karşı sorumlu olmayacaktır.

10.2 MEP İştirakçileri, MEP İştirakçilerinin Proje Anlaşmalarında belirtilen uygulama standartlarını ihlal etmelerinden dolayı Zarar Ziyana uğrayan üçüncü kişilere (Devlet Makamları ve Proje İştirakçileri dışındaki) karşı sorumlu olacaktır; Ancak şu kadarki, bu tür Zarar Ziyana bir Devlet Makamı tarafından herhangi bir Proje Anlaşmasının herhangi bir ihlali ve/veya herhangi bir görev ihmali sebep olmuşsa ve olduğu ölçüde veya bundan kaynaklanıyorsa ve kaynaklandığı ölçüde MEP İştirakçileri sorumlu olmayacaktır.

10.3 MEP İştirakçilerinin, Boruhattı Faaliyetlerini yürütmeleri esnasında ilgili yasalara ve Madde 12 ve Ek 3 hükümlerine uymamalarından kaynaklanan sorumluluğa ilişkin olanlar hariç olmak üzere (Vergilerle ilgili herhangi bir konuyla ilgili yükümlülük dışında) bu Anlaşma tahtında hiçbir müştterek ve müteselsil sorumluluğu yoktur.

10.4 Bu Anlaşmanın 3.4. Bölümünde açıklanan hususlar dışında; Hükümet veya herhangi bir Devlet Makamının, MEP İştirakçilerinin veya diğer herhangi bir Proje İştirakçisinin herhangi bir ihlali nedeniyle, bu Anlaşma veya diğer herhangi bir Proje Anlaşmasını fesih veya sona erdirme girişim veya bunu ilan etme hakkına hiçbir halükarda sahip olmadığı hususu anlaşılmış ve kabul edilmiştir.

MADDE 11

GÜVENLİK

11.1 Güzergah belirlenmesi ve değerlendirmesine ilişkin ilk Proje Faaliyetlerinden başlayarak tüm Proje süresi boyunca Devlet Makamları, Arazi Hakları, Tesisler ve Ülke içinde Proje Faaliyetleri ile bağlantılı tüm Kişilerin emniyet ve güvenliğini temin edecek ve Arazi Hakları, Tesisler ve bu Kişileri, iç savaş, sabotaj, vandalizm, abluka,

ihtilal, ayaklanma, isyan, karışıklık, terörizm, adam kaçırma, ticari zorbalık, organize suç veya diğer tahripkar olaylardan kaynaklanan tüm Zarar Ziyana karşı koruyacaktır.

11.2 Bölüm 11.1'de tanımlanan türde Projeye gelebilecek zararı önlemek veya asgariye indirmek için Devlet Makamları, MEP İştirakçilerinin talebi üzerine ve onlarla istişare halinde, üçüncü kişilerin (Proje İştirakçileri haricinde) Arazi Haklarına, Tesislere veya Ülke içinde Proje Faaliyetleri ile bağlantılı Kişilere vereceği kayıp veya zararın sebep olduğu Zarar Ziyan tehlikesi ve/veya fiili durumlarla ilgili olarak Ek 3 ile uyumlu Türk Hukukunun ilgili hükümlerini icra etmek suretiyle Azami Gayret sarf edecektir.

11.3 Bölüm 11.1 ve 11.2 uyarınca Devlet Makamlarının yükümlülüklerini sınırlamaksızın, Hükümet, tüm masraf ve harcamaları kendine ait olmak üzere ve MEP İştirakçileriyle düzenli istişare halinde, Arazi Hakları, Tesisler ve Ülke içinde Proje Faaliyetleri ile bağlantılı Kişilerin fiziki güvenliğini sağlamak için Devletin güvenlik güçlerini kullanacaktır. Taraflar arasında, Hükümet, Devletin güvenlik güçlerinin tüm faaliyetlerinin icrasından tek başına sorumlu olacak ve ne MEP İştirakçileri ne de diğer Proje İştirakçileri Devletin güvenlik güçlerinin eylem ve faaliyetlerinden dolayı hiç Kimseye karşı sorumluluk veya yükümlülük altına girmeyecek veya burada belirtilen güvenliğin temini için yapılan masraf ve harcamalar için Hükümete ödeme yapma yükümlülüğünde olmayacaktır.

MADDE 12

ÇEVRE, SAĞLIK, EMNİYET VE SOSYAL ETKİ

12.1 Proje için geçerli çevre, sağlık ve emniyet standart ve usülleri bu Anlaşmaya eklenmiş olan Ek 3'te belirtilen şekilde olacaktır. Devlet Makamları Ek 3'te belirtilen standart ve usülleri kabul eder ve MEP İştirakçileri ve diğer Proje İştirakçileri tarafından veya bunlar adına Ek 3'e uygun olarak alınan tüm işlere muvafakat eder. Tesislerden Petrol yayılması veya kaçağı oluşması, veya esaslı çevre zararı veya sağlık ve emniyete önemli risk oluşturan herhangi diğer bir olayın vukuu halinde veya vukuu ihtimalinde, MEP İştirakçileri Ek 3'te belirtilen tüm gerekli işlemleri yapacaklar ve MEP İştirakçilerinin talebi veya bunlar adına yapılan talep üzerine, Devlet Makamları; Proje Anlaşmaları uyarınca yükümlü olabilecekleri herhangi bir zarar tazmin yükümlülüğüne ek olarak her türlü zarar giderme veya tamir gayretine yardımcı olmak üzere MEP İştirakçileri veya bunların Müteahhitlerinde mevcut olmayan işgücü, malzeme ve ekipmanı derhal ve makul miktarlarda hazır kılmak için Azami Gayret sarf edeceklerdir.

12.2 Proje için geçerli sosyal etki standartları, usülleri ve programı bu Anlaşmaya eklenen Ek 3'te belirtilen şekilde uygulanacaktır. Devlet Makamları Ek 3'te belirtilen standart ve usülleri kabul eder ve MEP İştirakçileri ve diğer Proje İştirakçileri tarafından veya bunlar adına Ek 3'e uygun olarak yapılan tüm işlere muvafakat eder.

MADDE 13

PARA BİRİMİ

13.1 Devlet Makamları Proje Faaliyetleri süresince MEP İştirakçileri ve tüm diğer Proje İştirakçilerinin aşağıdaki hakları haiz olduklarını teyit eder:

(i) Yabancı Paraları Ülkeye getirmek veya Ülkeden çıkarmak ve kısıtlama olmaksızın Ülke içinde Yabancı Para hesapları kullanmak ve her türlü para birimini piyasa kurları üzerinden mübadele etmek;

(ii) Ülke içinde Yerli Para için banka ve diğer hesaplar ve Ülke içinde ve dışında Yabancı Para banka ve diğer hesaplar açmak, bulundurmak ve kullanmak;

(iii) Yerli Parayla Yabancı Paraları, mevcut yasal olarak işleyen piyasa kuru üzerinden veya varsa, Devletin merkez bankası veya Ülke içinde faaliyet gösteren yabancı Kuruluşların herhangi bir halefi kuruluşunun belirlediği, benzer para miktarları için mevcut döviz kuru üzerinden normal ve uygulanagelen banka giderleri dışında kesinti veya ücret alınmaksızın satın almak ve/veya değiştirmek;

(iv) Yabancı Parayı Ülke dışına transfer etmek, burada tutmak ve bulundurmak;

(v) Yabancı Paranın Yerli Paraya veya başka paralara çevrilmesi konusunda, eğer varsa, tüm yükümlülüklerden muaf olmak;

(vi) Yabancı Personel tarafından alınan tüm maaş, harcırah ve diğer ücretleri doğrudan veya dolaylı olarak yurtdışında ve tamamen veya kısmen Yabancı Para olarak ödemek;

(vii) Proje için tedarik ettikleri mallar, işler, teknoloji veya hizmetler karşılığında Müteahhitlere ve Yabancı Müteahhitlere doğrudan veya dolaylı olarak yurtdışında, kısmen veya tamamen Yabancı Para biriminde ödeme yapmak; ve

(viii) Herhangi bir Proje Anlaşmasında belirtilen tüm ödemeleri Yabancı Para olarak yapmak.

13.2 Ödenmiş olan Vergilere ilişkin ödemeler, Vergilerin ödendiği para birimi üzerinden yapılmak kaydıyla, Devlet Makamları tarafından bu Proje Anlaşmasına uygun olarak yapılacak tüm ödemeler, Dolar olarak ve o sıradaki piyasa döviz kuru üzerinden yapılacaktır. Devlet Makamları şu hususları sağlamak için tüm gerekli işleri yapıp ve tedbirleri alacaklardır:

(i) Tüm bu ödemeler herhangi bir tevkifat veya kesinti olmaksızın yapılacaktır; ve

(ii) Her zaman, ilgili Kişiye o sıradaki tam bedeli ödemek için yeterli miktarda Dolar ve ödeme vasıtalarının hazır bulunmasını temin edecektir.

MADDE 14

İTHALAT VE İHRACAT

14.1 Herhangi bir zaman ve zaman zaman, her bir Proje İştirakçisi Proje ile bağlantılı olarak kullanılacak tüm ekipman, malzeme, makine, aletler, araçlar, yedek parçalar, malzeme, Petrol, yakıt ve yağları ve Proje ile bağlantılı olarak kullanım için gerekli veya uygun (doğal gaz dışındaki) tüm diğer mallar, işler, hizmetler veya teknoloji ister kendi namına ister onun adına olsun, Vergi ve kısıtlamalardan muaf olarak Ülkeye ithal veya Ülkeden ihraç veya tekrar ihraç hakkına sahip olacaktır. Herhangi bir zaman ve zaman zaman, her bir Proje İştirakçisi ister kendi namına ister onlar adına Projeye ilişkin yakıt olarak kullanılmak üzere Vergi ve kısıtlamalardan muaf olarak doğal gazı ithal etme hakkına sahip olacaktır. Ancak, hiçbir Proje İştirakçisi Bölüm 8.9, 14.2 veya 14.3 veya Madde 13'te açıklananlar dışında, işbu Madde 14.1 uyarınca ithalat, ihracat veya yeniden ihracat üzerinden K.D.V.'den muaf olmayacaktır.

14.2 Her bir Proje İştirakçisinin her Yabancı Personeli, gerçek kişi olan ve Devletin vatandaşı olmayan her Müteahhit, bu personel veya Müteahhidinin tüm aile fertleri ve bu personel, Müteahhit veya aile fertleri adına her bir Proje İştirakçisi, kendi kullanımı veya kişisel tüketimi veya bu tür Personelin, Müteahhitlerin ve aile fertlerinin kullanımı ve kişisel tüketimleri için tüm mal, işler, hizmetler veya teknolojiyi ister kendi namına ister onlar adına olsun Vergi ve kısıtlamalardan muaf olarak her hangi bir zaman ve zaman zaman Ülkeye ithal veya Ülkeden ihraç veya yeniden ihraç hakkını haiz olacaktır; Ancak şu kadar ki Madde 8'e bağlı olmak kaydıyla, bu şekilde ithal edilen mallar, bu tür Kişiler tarafından Ülke içinde başka Kişiye satışı Azeri Mevzuatına göre vergilendirilecek ve otomobil, eşya ve mesleki alet ve takımların satışı gümrük vergi tarifesine göre yükümlülüğe tabi olacaktır. İşbu Bölüm 14.2 uyarınca verilen yetki ve istisnalar; kamu sağlığı, güvenlik ve kamu düzeninin korunmasıyla ilgili geçerli genel Azeri Hukuku ile sınırlandırılabilir.

14.3. MEP İştirakçilerinden herhangi biri tarafından bir Taşıtıcı için veya kendi için veya onların kendi hesabına Tesisler yoluyla taşınan veya taşınacak Petrol, Devletin gümrük mevzuatı açısından transit mal kabul edilecek ve tüm Vergilerden muaf olacaktır. Bu Anlaşmada başka türlü belirtilmediği takdirde, MEP İştirakçileri ve ilgili herbir Taşıtıcı, Tesisler yoluyla taşınan ve bunlardan ihraç edilen veya edilecek olan tüm Petrolü, tüm Vergi ve yükümlülüklerden muaf olarak herhangi bir zaman ve zaman zaman ithal ve ihraç etme hakkına sahip olacaktır.

14.4 Proje ile bağlantılı olarak Ülkeden yapılan tüm ithalat ve ihracat, yürürlükteki gümrük yasa ve yönetmeliklerince gerekli usül ve dokümantasyona tabi olacak; Ancak, Bölüm 14.3'de açıklananlar dışında bir MEP İştirakçisi tarafından malların ithal veya ihracının yapılması durumunda MEP İştirakçisi nominal ve bu tür gümrük hizmet/evraklar için yürürlükteki ücretlerle mütenasip olduğu ölçüde, ve hiçbir surette aşağıdaki rakamları aşmayacak olan gümrük hizmet/evraklar için ödemeler yapması hariç, Madde 8 ve 13 ve Bölüm 14.1, 14.2 ve 14.3 de belirtilen Vergilerden muaf olacaktır.

Beyan Edilen Sevkiyat Değeri	Ücretler
0 $ ila 100.000 $	Değerin %0,15'i
100.001 $ ila 1.000,000 $	100.000 $ üzerindeki değerin %0,10'una ilaveten 150 $
1.000.001 $ ila 5.000.000 $	1.000.000 $ üzerindeki değerin %0,07'sine ilaveten 1.050 $
5.000.001 $ ila 10.000.000 $	5.000.000 $ üzerindeki değerin %0.05'ine ilaveten 3.850 $
10.000.000 $ üzerinde	10.000.000 $ üzerindeki değerin %0,01'ine ilaveten 6.350 $

14.5 Her bir Proje İştirakçisi menşe veya varış ülkesinin belirlenmesine ilişkin veya ithalat veya ihracatı yasaklayıcı, kısıtlayıcı veya sınırlayıcı olanlar dahil, Projeye ilişkin olarak veya başka biçimde Tesislerdeki Petrole ilişkin olarak alınan veya yapılan tüm mal, işler, hizmetler veya teknolojiyle ilgili olarak Devlet Makamlarının tüm dış ticaret mevzuatlarındaki hükümlerden muaftır.

MADDE 15

BAĞLAYICI ETKİ

15.1 Bu Anlaşma ve bu Anlaşmada ve diğer herhangi bir Proje Anlaşmasındaki hak, yükümlülük ve diğer hükümler Taraflar açısından bağlayıcı ve geçerli olacaktır ve:

(i) Devlet Makamları açısından, bunlardan tümü veya herhangi birinin oluşumu, kontrolü, niteliği veya görev alanındaki herhangi bir değişiklik ve Devlet Makamlarının varlığı, sahipliği veya tüzel kişiliğindeki tasfiye, dağılma, yeniden yapılanma, birleşme veya başka bir değişiklik (Bir Devlet Kuruluşunun kısmen veya tamamen özelleştirilmesi dahil) halinde bile; Hükümeti, tüm Devlet Kuruluşlarını ve tüm Yerel Makamları bağlayıcı olmaya devam edecektir; ve

(ii) MEP İştirakçileri açısından, bu Anlaşma veya bu Anlaşma tahtındaki herhangi bir hak, yükümlülük ve diğer hükümlere (duruma göre) ilişkin olarak zaman zaman ilgili MEP İştirakçisinin herhangi bir halefi, devralanı ve transfer olunanı için bağlayıcı olacaktır ve onlara uygulanacaktır.

15.2 Madde 16'de başka türlü belirtilenler dışında, Devlet Makamları bu Anlaşma veya diğer herhangi bir Proje Anlaşması tahtındaki ve bu Anlaşma veya diğer herhangi bir Proje Anlaşması tahtında kendilerine ait hak, yükümlülük ve diğer hükümlerdeki menfaatlerini devir, transfer etmeyecek veya benzer işlemde bulunmayacak (veya sürekli elde bulundurmalarıyla uyumlu olmayan bir işlem gerçekleştirmeyecek veya buna izin vermeyeceklerdir).

MADDE 16

HALEFLER VE İZİN VERİLEN DEVRALANLAR

16.1 Her bir MEP İştirakçisi, bu Anlaşma tahtındaki haklarının tümünü veya bazılarını, Devlet Makamlarını bağlayacak olan ve sadece transfer edilen haklar ve bu hakları alanlarla ilgili bilgilerin MEP İştirakçisi tarafından Devlet Makamlarına önceden bildirilmesiyle ve transfer eden MEP İştirakçisinin istemesi durumunda MEP İştirakçisi ile söz konusu hakların devralanı arasında usülüne uygun olarak akdedilmiş anlaşmanın Devlet Makamına verilmesi suretiyle, transfer ve devir etmeye, paylaşmaya veya benzeri işlemleri yapmaya yetkilidir; Ancak şu kadar ki, önerilen transfer olunan, devralan veya diğer taraf, Türk Hukukuna aykırı olarak milli güvenlik, savunma ve/veya kamu güvenliğine bir tehdit oluşturuyorsa, Devlet Makamları, bu bildirimi aldıktan sonra on beş (15) gün içinde bu tür transfer, devir, paylaşma ve benzeri işlemleri onaylamayabilir. Bölüm 16.1'de öngörülen anlaşma formu teslim edildikten sonra, Hükümet bu anlaşmayı derhal imzalayacak ve devreden MEP İştirakçisine iade edecektir.

16.2 Her bir MEP İştirakçisi bu Anlaşmaya göre yükümlülüklerinden tümü veya bir kısmını aşağıdaki şekilde transfer, devir veya başka bir işleme tabi tutmaya yetkilidir:

(i) Bu transfer, devir veya başka işlemin başka bir MEP İştirakçisi veya Devreden MEP İştirakçisinin Bağlı Kuruluşuna ilişkin olması durumunda; Devlet Makamlarına Devreden MEP İştirakçisi tarafından, bu yükümlülükler ve bu yükümlülükleri devralan hakkındaki bilginin önceden bildirilmesi ve MEP İştirakçisi ile söz konusu yükümlülüklerin devralanı arasında usülüne uygun olarak akdedilmiş devreden MEP İştirakçisine göre esas ve biçim açısından yeterli ve gerekli biçimde gerçekleştirilmiş (1) Devredenin bu Anlaşmaya Taraf olmaktan çıktığı ve Anlaşmada bulunan tüm yükümlülüklerden azade olduğunu belirten, (2) Devralanın bu Anlaşmaya, Devredenin yerine bir taraf haline geldiği ve bu Anlaşmaya baştan beri tarafmış gibi tüm yükümlülükleri yerine getireceğini ve tüm sorumlulukları üstleneceğini belirten, (3) Devralanın, daha önce Devredenin yükümlülüğünde bulunan tüm yükümlülük ve sorumluluklara karşı Devreden ve diğer Tarafları masun kılacağını belirten ve (4) bu transferin geçerlilik tarihi ve Devreden tarafından makul olarak istenebilecek diğer bilgilerin bulunduğu anlaşmanın Devlet Makamına verilmesi suretiyle;

(ii) Bu transfer, devir veya başka işlemin, bir MEP İştirakçisi veya Devreden MEP İştirakçisinin Bağlı kuruluşu ile yapılmaması durumunda; ve bu yükümlülükleri devralanın Devlet Makamlarına devralacağı yükümlülüklere uyacağına ve bunları yerine getirebilecek mali ve (şartların gerektirdiği ölçüde) teknik yeterliliğe sahip olduğunu tevsik etmesiyle ve aşağıdakileri içeren bildirimi Devlet Makamlarına ön beş (15) gün önceden vermesiyle:

(1) Bu yükümlülüklere ilişkin bilgiler;

(2) Bu yükümlülükleri devralana ait bilgiler; ve

(3) Bu belgede yapılan beyanlara ilişkin mali durum raporları, açıklama dokümanları ve diğer bilgiler

ve yukarıda Bölüm 16.2(i)'de belirtilen anlaşmanın Hükümete teslim edilmesiyle.

Bölüm 16.2(i)'deki Bağlı Kuruluşlar veya Bölüm 16.2(ii)'de diğer konular hakkındaki mugayir hükümlere rağmen Devlet Makamları, nakledilen yükümlülükler ve bunların alıcıları hakkında Devreden MEP İştirakçisinin ön bildirimini aldıktan sonra on beş (15) gün zarfında eğer önerilmiş transfer edilen kişi, temlik edilen kişi veya başka bir taraf Türk Hukukuna aykırı olarak ulusal güvenlik, savunma ve/veya kamu güvenliğine tehdit oluşturuyorsa bu transfer, devir, paylaşma veya bu Bağlı Kuruluş veya Bağlı Kuruluş olmayan tarafla ilgili diğer bir işlemi onaylamama hakkına sahiptir. Bölüm 16.2 uyarınca anlaşma formunun sunulması üzerine, Hükümet anlaşmayı derhal imzalayıp bunu Devreden MEP İştirakçisine iade edecektir. Yukarıda 16.2 Bölümündeki veya işbu Anlaşmanın başka bir yerindeki hükümlere rağmen, hiçbir MEP İştirakçisi, bu yükümlülük devri Bölüm 16.1 uyarınca haklarının tümü veya benzer bir kısmının birlikte olması dışında Vergileri ödeme yükümlülüğünün tümünü veya bir kısmını devretme hakkına sahip değildir.

16.3 MEP İştirakçisini bu Anlaşma tahtındaki yükümlülüklerinden kurtarmaksızın, her bir MEP İştirakçisi, yükümlülüklerinin tümünün veya herhangi birinin kendi adına bir Kişi tarafından yerine getirilmesini sağlamak veya temin etmek yoluyla bu Projeyi üstlenmek ve/veya bu Anlaşmaya göre yükümlülüklerinin tümünü veya herhangi birini yerine getirmekle yetkilidir; Şukadarki , eğer MEP İştirakçisi adına hareket eden Kişi bir Devlet Makamı ise ilgili Proje Anlaşması aksini sağlamadıkça ve sağlamadığı ölçüde, bu Devlet Makamı söz konusu yükümlülüklerin ifa edilmemesinden veya

yerine getirilmemesinden bu Anlaşmaya göre tam sorumlu olacaktır ve MEP İştirakçisi bu konuda bu Anlaşmaya göre hiçbir sorumluluk taşımayacaktır.

16.4 Bölüm 16.1 hükümlerindeki haklara halel getirmeksizin, her MEP İştirakçisi işbu Anlaşma veya diğer Proje Anlaşmaları uyarınca hak ve yükümlülükleri üzerinde, bankalar veya diğer finansman kuruluşları lehine (diğer hususlarla birlikte MEP İştirakçisinin işbu Anlaşma veya diğer Proje Anlaşmaları altındaki menfaatlerine halef olmak yoluyla bu teminatın icra ve infaz edilmesi dahil) teminatlar yaratmakla yetkili olacaktır, fakat Hükümet eğer önerilmiş temlik olunan, rehin hakkını alan, mükellef lehdarı veya teminatı alan taraf veya başka bir taraf Türk Hukukunu ihlal edecek şekilde milli güvenlik, savunma, ve/veya kamu güvenliğine bir tehlike oluşturuyorsa bu tür bir temlik, rehin hakkı yaratma, yük veya teminatı bu yönde bildirimi aldıktan sonra on beş (15) gün zarfında onaylamama yetkisine sahiptir. Yukarıdaki cümlede belirtilenler dışında, bu tür teminatların yaratılması ve bu teminatların kullanılması; Devlet Makamlarının onay veya müsaadesi gerekmeksizin gerçekleştirilecektir ve bu tür teminatlar, MEP İştirakçisinin bu tür teminatları ve bunların lehdarlarına ilişkin bilgileri Hükümete bildirimiyle birlikte Devlet Makamları üzerinde bağlayıcı olacaktır ve Devlet Makamları, MEP İştirakçisi tarafından istendiği takdirde; bu şekilde yaratılan teminatlara geçerlilik ve ticari etkinlik kazandırmak için bu bankalar veya diğer finansman kuruluşlarının isteyebileceği; aşağıdakiler dahil olmak üzere anlaşmalar akdedecek veya diğer düzenlemelere taraf olacaktır:

(a) Devlet Makamlarının, MEP İştirakçisinin herhangi bir ihlaline ilişkin olarak önceden bildirimi ve Devlet Makamlarının bu konuyla ilgili işlem başlatma niyeti; ve

(b) Söz konusu ihlali halletme veya giderme hakkı ve bu teminat uyarınca bu Anlaşma veya diğer herhangi bir Proje Anlaşması tahtında MEP İştirakçisinin yerini alma veya herhangi bir şekilde yerine geçme hakkının varlığının ve olası kullanımının kabulü.

16.5 Azeri Hukukunun tatbiki suretiyle (Proje Anlaşmalarının burada belirtildiği şekilde Azeri Hukuku uyarınca imzalanması ve onaylanması dahil) Proje İştirakçilerine tanınabilecek haklara veya muafiyetlere halel getirmeksizin, Devlet Makamları, Projenin uygulanmasının; MEP İştirakçileri dışındaki diğer Proje İştirakçilerinin bu yükümlülüklerden bazıları veya tümüne tabi olacağı, MEP İştirakçileri tarafından (devir, temlik veya benzer işlemlerde ortaya çıkan durumlar dışında) bu Anlaşmada söz konusu Proje İştirakçileri için belirtilen haklardan bazıları veya tamamını kullanacakları durumlara sebep olabileceğini kabul eder ve Devlet Makamları, bu durumlarda, MEP İştirakçisi veya İştirakçilerince esas ve biçim yönünden yeterli biçimde imzalanmış olan, söz konusu diğer Proje İştirakçisinin sözleşme tarafı haline gelmesini ve ilgili Proje Anlaşmalarında bulunan haklar, muafiyetler ve veya imtiyazlara sahip olmasını öngören bir Anlaşmayı alır almaz derhal imzalayacak ve ilgili MEP İştirakçisi veya İştirakçilerine iade edecektir. Şüpheye mahal bırakmamak açısından, İşbu Bölüm 16.5'teki hükümler, (i) İlgili Proje İştirakçisini bir MEP İştirakçisi haline getirmek veya (ii) Proje İştirakçilerine Madde 8 ve 14 ve bu Anlaşmanın özellikle Vergilerle ilgili diğer hükümlerinde belirtilenler dışında Vergi uygulamasında bulunmak üzere işletilmeyecektir.

16.6 Devlet Makamları; MEP İştirakçilerinin işbu Madde 16'ya uygun olarak alacakların temliki ve borçların nakli; bu Anlaşma taraflarınca öngörülüp dikkate alındığını açıkça kabul eder. Yukarıda belirtilen hususlara uygun olarak Devlet Makamları alacakların

yasal olarak temliki veya borçların nakli veya Proje İştirakçilerinin Bölüm 16.5 uyarınca sözleşme tarafları haline gelmesi için gerekli her türlü dokümanları vermeyi, almayı ve/veya imzalamayı kabul ederler.

MADDE 17

İHTİLAFLARIN ÇÖZÜMLENMESİ VE UYGULANACAK HUKUK

17.1 İşbu Madde 17 hükümleri, Bölüm 17.12'de belirtilen hukuk uyarınca işbu Anlaşmadaki diğer hükümlerin hukuka aykırı olması, geçersizliği ve gayri kabili icra ve infaz olmasına bakılmaksızın geçerli ve kabili icra ve infaz olacaktır. İşbu 17. Madde uyarınca Tahkim, ICSID Sözleşmesi Madde 26'da belirtilen yerel yasal yolların tüketilmesi koşuluna bağlı olmayacaktır. Taraf veya Tarafların bir ihtilafı işbu Madde 17 uyarınca tahkime götürmelerinin bir şartı olarak bir ön bildirim vermek için ve Taraflar arasında tahkime gitmeden ihtilafların çözümlenmesi için bir uygun fırsat tanımak için; Taraflar diğer Taraflara ihtilaf hakkında yazılı bildirimde bulunacak ve işbu Anlaşmanın 21. Maddesi uyarınca tüm Taraflar tarafından bu bildirimin alındığı tarihten itibaren otuz (30) günlük süre geçtikten sonra konuyu tahkime götürebileceklerdir, fakat, bir Taraf ihtilaf(lar) hakkında bildirimde bulunmuş ise bu ihtilaf(lar)ın tahkim sürecine katılmak için diğer Tarafa benzer bir bildirimde bulunmak gerekmeyecektir; ve bir ihtilaf tahkime götürüldükten sonra Tahkim Taraflarının tahkimle çözümlenmesini istedikleri ihtilaflara ekleme yapma, değişiklikte bulunma veya bunların yeniden belirlenmesi için ilave ihtilaf(lar) bildirimi gerekmeyecektir. (İşbu Anlaşmanın oluşumu ve tahkime götürülmesi veya varlığı, geçerliği veya sona erdirilmesi dahil) işbu Anlaşmaya göre veya işbu Anlaşmaya ilişkin olarak ortaya çıkan ihtilaflar (i) Bir tarafta Hükümet, Devlet, Devlet Kuruluşu ve/veya Yerel Makamlar ile (ii) diğer tarafta bir veya daha çok MEP İştirakçileri arasında işbu Madde 17'ye uygun olarak tahkime götürülebilir. MEP İştirakçileri böyle bir ihtilafı müştereken tahkime götürebilir, bu Anlaşmaya göre verilmiş haklarını, tahkim amaçları için kendi aralarında devredebilir; tüm bunlar birden fazla MEP İştirakçisinin taraf olduğu bir tahkimde, MEP İştirakçilerinin tüm ve her türlü ihtilaflı konularda müştereken hareket etmeye mecbur olmaları gerekmediği şeklinde anlaşılıp kabul edilecektir. Ek olarak; ihtilaf konusu konularda gerçek menfaati olduğu yönünde tahkim heyetini makul olarak ikna eden ve süreç sırasında tespit edilen gerçek veya konularla ilgili kararlara bağlı kalacağını kabul eden MEP İştirakçileri; müdahale bildiriminden önce süreç sırasında oluşturulmuş kayıtları kabul etmek kaydıyla taraf olmadığı bir tahkim sürecine müdahalede bulunabilir.

17.2 Devletin ICSID Sözleşmesine koyduğu çekince mahfuz kalmak kaydıyla, Hükümet ve tüm diğer Taraflar, bu tür tüm ihtilafları, ICSID Sözleşmesi ve ICSID Tahkim Kurallarına uygun olarak tahkime götürmeye rıza göstermektedirler. ICSID çekincesine bağlı olarak, Hükümet, bu Anlaşmadan kaynaklanan veya bu anlaşmaya herhangi bir şekilde bağlı olan tüm ihtilafların ICSID kapsamında değerlendirilmesine Devlet Makamlarının verdikleri onayın geçerliliğini sağlamak için gerekli olabilecek her türlü kararı alacak veya işlemi gerçekleştirecektir. ICSID Tahkim Kuralları ve bu Anlaşmadaki tahkim hükümleri arasında çelişki bulunması durumunda bu Anlaşma geçerli olacaktır. ICSID Sözleşmesinde Madde 25(1) amaçları veya bu Anlaşmaya ilişkin diğer amaçlar açısından Taraflar arasındaki her türlü ihtilaf, doğrudan bir yatırımdan kaynaklanan bir yasal ihtilaf olarak değerlendirilecektir. Devletin ICSID Sözleşmesine koyduğu çekince açısından, Yürürlülük Tarihinden itibaren Taraflar arasındaki her türlü ihtilaf, "yürürlüğe tam olarak girmesinden sonra" ve yabancı

sermaye hakkında Devletin ilgili mevzuatına uygun olarak gerekli izin ve müsaadeleri almış yatırım faaliyetlerinden doğrudan kaynaklanan bir yasal ihtilaf olarak değerlendirilecektir. Devletin ICSID Sözleşmesine koyduğu çekincelerin daha sonra değiştirilmesi veya kalkması durumunda bundan dolayı ICSID Sözleşmesi uyarınca tahkime konu olmayan ihtilaflar ICSID tahkimine götürülebilecektir ve Hükümet ve tüm diğer Taraflar, tüm bu tür ihtilafların ICSID Sözleşmesi ve ICSID Tahkim Kuralları uyarınca tahkime konu olabilmesini onaylamaktadır.

17.3 Herhangi bir nedenle ve Bölüm 17.2'de bulunan onaya rağmen (Devletin ICSID Sözleşmesine çekincesi nedeni dahil) bir ihtilafın çözümü için ICSID tahkim yolunun mümkün olmaması durumunda ihtilaf nihai olarak Uluslararası Ticaret Odası Tahkim Kuralları ("ICC Kuralları")'na göre çözülecektir. ICC Kuralları ve bu Anlaşmadaki tahkim kurallarının çelişmesi durumunda bu Anlaşma geçerli olacaktır.

17.4 Bu Anlaşmaya göre teşekkül edecek tahkim heyeti üç (3) hakemden oluşacak ve bunlardan biri tahkimi ilk isteyen Tahkim Tarafı veya Tahkim Taraflarınca atanacak, biri karşı Tahkim Tarafı veya Tahkim Taraflarınca tayin edilecektir. Üçüncü hakem, tahkim heyetinin başkan hakemi olacak ve tayin edilen ilk iki hakemin anlaşmasıyla tayin edilecektir. İlk iki tayinin, tahkim talebinden sonra otuz (30) gün içerisinde yapılmaması veya ilk iki hakemin, üçüncü hakem üzerinde; ikinci hakem tayin edildikten sonra otuz (30) gün içinde anlaşamamaları durumunda boş kalan hakemlik, Tahkim Taraflarından birinin isteği üzerine ICC Kurallarında hakemlerin tayin edilmesine ilişkin hükümlere uygun olarak hareket eden Uluslararası Ticaret Odası tarafından seçilecektir. ICSID Sözleşmesi ve ICSID Tahkim Kurallarına göre yapılan tahkim işlemleriyle ilgili olarak, Taraflar ICSID Sözleşmesi Madde 38'de belirtilen sürenin, bir Tahkim Tarafınca Uluslararası Ticaret Odası'na üçüncü ve başkan hakemin seçilmesi isteğinin verilmesinden itibaren doksan (90) gün olarak uzatıldığını kabul ederler. Taraflar, bu Anlaşmaya göre tahkimi idare eden bir kuruluş tarafından belirtilen ücret skalalarına bakılmaksızın tahkim heyeti üyelerinin ; hakem olarak verecekleri hizmetin teminatı için yeterli miktarı ödeyeceklerini kabul ederler.

17.5 Bu Anlaşmadan kaynaklanan tüm tahkim işlemleri açısından, her zaman Tahkim Taraflarının yazılı anlaşmasıyla ilave veya alternatif prosedür kuralları kabul edilebilir.

17.6 Taraflar, bu Anlaşmaya uygun olarak yapılacak tahkimin yeri; Tahkim Taraflarının yazılı olarak Yabancı Tahkim Kararlarının Onaylanması ve Yürürlüğe Girmesi Hakkında 1958 New York Sözleşmesini onaylamış veya buna katılmış bir başka ülkede tahkimin yapılmasına rıza göstermeleri dışında Cenevre, İsviçre olacaktır. Tahkim süreci sırasında kullanılacak lisan İngilizce lisanı olacak ve bu Anlaşmanın İngilizce lisanındaki metni, tahkim heyeti tarafından tüm amaçlar için kullanılacak ve itibar edilecektir. Tahkime ilişkin süren işlemlerin tercümesi ve yazılı argümanlar ve dokümanların tercüme edilmesi isteği, buna ait giderler bu talepte bulunan Tahkim Tarafına ait olmak üzere karşılanacaktır.

17.7 Taraflar, tahkim heyetine gerektiğinde, bir ihtilafın belirlenmesi amaciyla Tesisleri tetkik etmesi için makul imkan tanıyacaklardır. Tahkim Taraflarından her biri, karşı Tahkim Tarafının veya tahkim heyetinin isteği üzerine, tahkim heyeti tarafından ihtilafla esaslı şekilde alakalı tüm dokümanları ve delilleri Tahkim Heyeti ve karşı Tahkim Tarafına amade kılacaktır.

17.8 İşbu Madde 18 uyarınca Tahkim Heyeti'nin verdiği karar nihai olup, verilmesinden itibaren Tahkim Tarafları içinbağlayıcı olacaktır, ve Tahkim Tarafları gecikmeksizin bu karara uymayı taahhüt etmektedirler.. Karara ilişkin hüküm, yetkili herhangi bir mahkemeye götürülüp icra ettirilebiliir veya kararın hukuki kabulü ve gerektiği şekilde icra ve infaz edilmesi için bir emir çıkarılması amaciyla başvuruda bulunulabiliir.

17.9 Bölüm 9.2(i) uyarınca nihai kararda maddi zarar bulunuyorsa, karar uygulanacak ve ödeme Dolar üzerinden olacak ve bu Anlaşmadaki maddeler uyarınca ödenecek tutarlara ilişkin hükümlere uygun biçimde ihtilafa neden olan olay, ihlal veya diğer türlü aykırı davranma tarihi ile kararda bulunan miktarın tamamen ödendiği tarih arasında geçen süre için Kararlaştırılan Faiz Oranı üzerinden faiz işlenecektir. Tahkim heyeti gerekli gördüğü hallerde ara tedbirler veya koruyucu tedbirler de alabilir.

17.10 ICSID Sözleşmesi ve ICSID Tahkim Kuralları altında yapılan tahkim işlemlerine göre, Taraflar, ICSID Sözleşmesinin 52. Maddesi uyarınca tayin edilmiş özel heyetin;, iptali istenen tam tutar kadar bir gayri kabili rücu ve koşulsuz banka teminatınıntahkimin iptal edilmesini isteyen Tahkim Tarafınca verilmeden tahkimin icra ve infazını durdurmayacağını kabul eder. ICC Kuralları altında yapılan tahkim işlemleri açısından, Tahkim Tarafları; işlemlere hukuki müdahale hakkından vazgeçerler ve ayrıca tahkimin gerçekleştirildiği makam dışında yetkili herhangi bir mahkeme tarafından bir ara veya koruyucu tedbir aldırma veya nihai tahkim kararının iptal edilmesi veya bundan sarfı nazar edilmesini sağlama hakkından da vazgeçerler.

17.11 Bu Anlaşma ile Devlet Makamları; tebliğden muafiyet, bir mahkemenin yargı yetkisinden muafiyet, veya mülkleri üzerine ara tedbir veya koruyucu tedbir veya nihai kararın icrasına dayalı olarak bir ön tedbir konulmasından muafiyet dahil, bu Anlaşmanın icra ve infazı veya bu Anlaşmaya göre oluşturulmuş bir tahkim heyeti tarafından verilen ara tedbir veya koruyucu tedbir veya nihai kararın icra ve infazına; ilişkin herhangi bir muafiyet iddiasından feragat ederler, yalnız, bu Anlaşmada aksine bir hüküm olmasına bakılmaksızın işbu Bölüm 17.11'de mülkiyete ilişkin muafiyetten feragat edilmesi; Devlet Makamları tarafından yalnızca Ülke dışında sahip olunan veya kontrol edilen mülkler üzerinde geçerli olacak ve (i) Devletin diplomatik misyonları, konsolosluk görev yerleri, özel misyonları, uluslararası teşkilatlar veya uluslararası konferanslarla ilgili misyonlar dahil yalnızca diplomatik hakların uygulanması için kullanılan veya bu amaca yönelik mülkler ve bunların eşyaları, nakliye araçları ve bu misyon, görev yeri, teşkilat ve/veya konferansların finansmanı için banka hesaplarında tutulan paralar, (ii) askeri özellikte veya askeri amaçlar için veya bu amaca yönelik mülkler; (iii) Devletin önemli kültür varlığının bir kısmını teşkil eden veya oluşturan mülkler veya satışa konmamış olan veya bu amaca yönelik olmayan arşivleri, müzeler, arkeolojik siteler ve sanat eserleri, kütüphaneler ve ilgili tarihsel koruma ve araştırma tesisleri, mezarlıklar, anıtlar ve benzeri mülkler; (iv) Ülke dışında bilimsel veya tarihsel özellik arz eden, satışa konmamış olan veya bu amaca yönelik olmayan nesnelerle ilgili bir serginin bir kısmını teşkil eden mülkler; ve (v) yalnızca resmi hizmet için kullanılan gemiler ve hava araçları üzerinde geçerli olmayacaktır.

17.12 İşbu Madde 17; İngiltere maddi hukukuna göre yorumlanacak fakat İngiliz hukuk kuralları veya ilkelerinin (i) hükümran devletlere karşı hüküm veya ön tedbir almayı önleyen veya (ii) işbu Madde 17'i yönetmek için diğer yasaların uygulanmasını isteyen hükümleri bundan hariç tutulacaktır.

MADDE 18

İŞLETME ŞİRKETİ

18.1 Yalnızca herhangi bir İşletme Şirketinin, Ülke içinde faaliyet göstermek için tescil olmasını isteyen, Azeri Hukuku gereklerine tabi olarak, MEP İştirakçileri herhangi bir idare altında, Ülke içinde veya dışında teşkilatlanmış bir veya birden fazla İşletme Şirketi tesis edebilir, sahip olabilir ve kontrol edebilir ve/veya Ülke içinde veya dışında herhangi bir idare altında teşkilatlanmış bir veya birden fazla İşletme Şirketi tayin edebilir veya seçebilir. MEP İştirakçileri (i) MEP İştirakçileri adına Proje Anlaşmaları uyarınca Devlet Makamlarının her türlü yükümlülüklerini icra ve infaz etmek ve (ii) Proje Anlaşmaları uyarınca MEP İştirakçilerinin tüm haklarını MEP İştirakçileri adına kullanmak için müştereken bir İşletme Şirketi tayin etme hakkına sahip olacaktır. MEP İştirakçileri tarafından izin verildiği ölçüde tüm İşletim Şirketleri MEP İştirakçilerinin belirteceği şekilde tüm Proje Faaliyetleri için MEP İştirakçileri adına temsilci veya bağımsız müteahhit olarak faaliyet gösterebilir.

18.2 MEP İştirakçileri ve herhangi bir Müteahhit (herhangi bir İşletim Şirketi dahil) bu anlaşma ile; Proje Faaliyetlerine ilişkin olarak çalıştıracakları işçileri seçme ve sayılarını belirlemekle yetkilidir. Proje amacıyla çalıştırılacak tüm Devlet vatandaşları, işçilerden istenen çalışma saatleri ve bunlara ödenecek maaş ve ücretler ve diğer maddi çalışma koşullarını belirleyen yazılı iş sözleşmelerine göre çalıştırılacaktır. Bu işçiler, kendilerini ilgilendiren iş sözleşmeleriyle tutarlı şekilde, işleriyle bağlantılı olarak uygun görülen yerlerde istihdam edilebilirler. Hiçbir Proje İştirakçisi'nin (i) Uluslararası Petrol taşıma projelerinde mutat olarak uygulanan uluslararası çalışma standartları ve uygulamalarını aşan veya (ii) etkili ve motive edilmiş bir işgücü teşvik etme amacına aykırı iş usul veya standartlarını takip etmeye zorlanamayacağı kaidesine bağlı olarak, Ülke içinde Proje üzerinde çalışan Devlet vatandaşları için geçerli tüm iş program ve uygulamaları, çalışma saatleri, maaş, ücret, ek ücretler ve çalışma sağlığı ve emniyet standartları, Türk iş mevzuatı tarafından vatandaşları için öngörülenlerden daha düşük olmayacaktır.

MADDE 19

MÜCBİR SEBEP

19.1 Tarafların bu Anlaşmaya göre herhangi bir tarafın herhangi bir yükümlülüğünü veya bunların bir kısmını, para ödeme yükümlülüğü dışında, yerine getirmemesi veya bunda gecikmesi, bu Anlaşmada tarif edildiği şekilde Mücbir Sebepten kaynaklanıyor veya buna dayanıyorsa askıya alınacaktır.

19.2 Devlet Makamları açısından Mücbir Sebep şunlarla sınırlıdır: (i) doğal afetler (depremler, toprak kaymaları, siklonlar, seller, yangınlar, yıldırım, met-cezir dalgaları, volkan patlamaları ve benzeri doğal olaylar veya hadiseler), (ii) Azerbaycan Cumhuriyetinin uluslararası hukuk ilkeleri doğrultusunda savaş başlatmadığı, hükümran devletler arasındaki harpler, ve (iii) Azerbaycan Cumhuriyeti dışındaki hükümran devletler tarafından uygulanan uluslararası ambargolar; Şukadar ki (yukarıda açıklanan (i), (ii) veya (iii) türlerinden hangisi olursa olsun) her durumda belirlenen olay veya sebep ve herhangi bir sonuç etkisi Devlet Makamlarının yükümlülüklerini veya bunların bir kısmını yerine getirmesini önlemesi, kontrolleri dışında olması ve makul olarak öngörülen olay ve sebeplere ilişkin olarak (yukarıda açıklanan (i), (ii) veya (iii) türlerinden hangisi olursa olsun) Devlet Makamlarının

ihmalinden veya bu Anlaşma veya diğer herhangi bir Proje Anlaşmasını ihlallerinden kaynaklanmaması veya buna katkıda bulunmaması gerekir.

19.3 MEP İştirakçileri açısından Mücbir Sebep; MEP İştirakçi(si)lerinin yükümlülüklerini veya bunların bir kısmını yerine getirmelerini önleyen, kendi kontrolleri dışında olan, makul olarak öngörülen olay ve sebeplere ilişkin Devlet Makamlarının ihmalinden veya bu Anlaşma veya diğer herhangi bir Proje Anlaşmasını ihlallerinden kaynaklanmayan veya buna katkıda bulunmayan olay veya durumlar ve bunların sonuç etkileriyle sınırlıdır. İşbu Bölüm 19.3 uyarınca Mücbir Sebep; bunların işbu Madde 19'daki gerekleri karşılaması ölçüsünde aşağıdaki olayları ve nedenleri içerir: doğal afetler (depremler, toprak kaymaları, siklonlar, seller, yangınlar, yıldırım, met-cezir dalgaları, volkan patlamaları ve benzeri doğal olaylar veya hadiseler), savaşlar, grevler veya benzeri işçi uyuşmazlıkları, isyanlar, terörizm hareketleri, uluslararası ambargolar, gerekli mallar, malzemeler, hizmetler, veya teknolojiyi temin imkansızlığı, gerekli ulaşım araçlarını temin veya koruma imkansızlığı, yasaların, sözleşmelerin, kuralların, yönetmeliklerin ve kararnamelerin uygulanması, Devlet Makamları tarafından yapılan veya yapılmayan işlemler ve sayılanlar arasında veya bunlar dışında MEP İştirakçilerinin kontrolü dışındaki diğer olay veya nedenler.

19.4 Bir Tarafın bu Anlaşmaya göre para ödeme yükümlülüğü dışındaki yükümlülüklerini veya bunların bir kısmını Mücbir Sebep dolayısıyla yerine getirememesi durumunda, bu görevi borçlu olduğu, etkilenen diğer Taraf veya Taraflara yazılı olarak bu konuda derhal bildirimde bulunacaktır. Bu bildirimde:

(i) Bu Tarafın yerine getiremediği yükümlülükler veya yükümlülük kısmı belirlenmelidir;

(ii) Mücbir Sebep hadisesinin tam olarak tarifini yapmalıdır;

(iii) Mücbir Sebebin süreceği sürenin tahmini yapmalıdır; ve

(iv) Mücbir Sebebin giderilmesi veya hafifletilmesi için tarafından alınacak önlemleri belirlemelidir.

Bu bildirimin ardından Mücbir Sebep devam ettiği sürece Mücbir Sebepten dolayı, para ödeme yükümlülüğü dışında, yerine getirilemeyen herhangi bir yükümlülük veya yükümlülüğün kısmı askıya alınacaktır.

19.5 Yükümlülüklerini veya yükümlülüklerinin bir kısmını Mücbir Sebep dolayısıyla yerine getiremeyen Taraf, Mücbir Sebebi ortadan kaldırmak veya iyileştirmek, yükümlülüklerine ve ilgili bütün parçalarına makul olarak uygulanabilir en kısa sürede tekrar başlamak için, imkanları dahilinde gerekli tedbirleri alacak ve gerekli fon (ve Devlet Makamı durumunda, diğer Devlet Makamlarının faaliyet ve fonlarını) harcamalarını yapacaktır.

19.6 Mücbir Sebep dolayısıyla yükümlülüklerini yerine getirmeyen herhangi bir Devlet Makamı, bu Mücbir Sebep veya etkilerinin sürdüğü süre zarfında, MEP İştirakçileri veya diğer Proje İştirakçilerinin gördüğü zararı hafifletmek için tüm tedbirleri alacak ve diğer Devlet Makamlarının da bu tür önlemleri almasını sağlayacaktır.

19.7 Devlet Makamlarının Bölüm 9.1'de belirtilen olay veya nedenler sonucu bir Zarar Ziyanı tazmin yükümlülüğü açısından Devlet Makamları Bölüm 9.1'in (ii), (iii), (iv) ve (v) alt- bölümlerine ilişkin olarak işbu Anlaşmaya göre Mücbir Sebep beyan etme hakkına sahip olmayacaktır.

MADDE 20

KABULLER

20.1 Devlet Makamları bu Anlaşmayı ve Hükümetlerarası Anlaşmayı alıp gözden geçirdiklerini ve bunları kabul edilebilir bulduklarını ilan ederler.

20.2 Taraflar; bu Anlaşma veya diğer Proje Anlaşmalarının hükümlerine aykırı, şimdi ve bundan sonra varolacak, Azeri Hukuku'nun, (ve bunların yorumlama ve uygulama prosedürlerinin) bu Anlaşma veya diğer Proje Anlaşmalarında-MEP İştirakçileri veya diğer Proje İştirakçilerine verilen hakları sınırlamayacağını, kısıtlamayacağını veya başka bir şekilde olumsuz etkilemeyeceğini veya değiştirmeyeceğini, hükümsüz kılmayacağını ve bu veya diğer Proje Anlaşmalarının tamamı veya bir kısmı fevkinde geçerli olmayacağını müştereken kabul ederler.

MADDE 21

İŞBİRLİĞİ VE EŞGÜDÜM MEKANİZMALARI

21.1 Hükümet, Projeyi onaylama, gerçekleştirme, destekleme ve kolaylaştırmak için kendisi ve bölgedeki hükümet veya devletlerle uygun ve gerekli görülebilecek hükümetlerarası veya çok taraflı anlaşma veya sözleşmeler için müzakereler yapmak ve bu tür anlaşma ve sözleşmeler akdetmek için Azami Çaba sarf edecektir. Öncekileri sınırlamaksızın, Hükümet Devlet Makamlarının diğer hükümetlerle işbirliği içerisinde sınır aşan Proje Faaliyetlerinin daha etkin, zamanında ve verimli biçimde gerçekleştirilmesi için Petrolün taşınmasını gözetlemek maksadıyla Ülke içinde veya dışında müşterek ölçüm ve miktar ölçüm tesislerinin kullanımı dahil olmak üzere eşgüdümlü ve düzenli gümrük ve transit işlemleri ve uygulamaları sağlamak amacıyla alınacak tedbirler hakkında MEP İştirakçileri ile istişarede bulunacaklardır.

21.2 MEP İştirakçilerinin tümü veya bazılarının isteği üzerine yalnızca Projenin tümü veya bir kısmını veya Hükümete veya MEP İştirakçilerine ait Proje Faaliyetlerinin tümü veya bir kısmını finanse etme çabalarına yardımcı olmak ve Projeyi risklere karşı garanti etmek amacıyla Hükümet, kendi adına ve Devlet Makamları adına ilgili Kredi ve Sigorta Kuruluşlarına (çok taraflı kredi kuruluşları ve ihracat kredi kuruluşları dahil), Devlet Makamlarının bu Anlaşmada belirtilen tüm taahhüt, garanti, teminat ve yükümlülüklerine yönelik olarak gerekli veya uygun görülebilecek tüm dokümanları yazılı olarak verecektir.

MADDE 22

TEBLİGATLAR

İşbu Anlaşmaya göre Taraflarca verilen tüm tebliğler İngilizce ve Türkçe lisanında yazılı olarak verilecektir ve Tarafların aşağıda bulunan teleks, faks veya mektup adresine (veya işbu Madde 22 uyarınca zaman zaman Tarafların diğer Tarafa önceden bildireceği adreslere) yapılacaktır. Teleks veya faksla aşağıda bulunan veya bildirilen doğru adrese gönderilen bir tebliğ; gönderim tarihini izleyen ilk İş Günü teslim edilmiş sayılacaktır. Mektup yoluyla gönderilen bir tebliğ ise, bunun alındığı tarihi izleyen ilk İş Gününe kadar teslim edilmiş sayılmayacaktır.

DEVLET MAKAMLARI:

Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti

Faks:

Dikkatine: [ ] Dairesi

[MEP KATILIMCILARININ HER BİRİ]:

Faks:

Dikkatine:

ve bilgi için bir kopyası:

MADDE 23
MUHTELİF HUSUSLAR

23.1 İşbu Anlaşmaya göre ödenecek olan tutarlar üzerinden, tutarın ödenmesi gereken tarihle bu tutarın, biriken faizle birlikte tamamen ödendiği tarih arasında geçen süre için Kararlaştırılan Faiz oranında faiz işleyecektir.

23.2 Tüm ekleriyle birlikte işbu Anlaşma, içerdiği konular hakkında Taraflararasındaki mutabakatın bütününü teşkil etmektedir. İşbu Anlaşma Tarafların yazılı onayı olmaksızın değiştirilemez veya başka türlü düzenlenemez. Yukarıda belirtilen hususların kapsamı sınırlanmaksızın hiçbir Madde (ve bunun Bölümleri dahil), Taraflar arasında bu şekilde değiştirilmesi veya düzenlenmesi amaçlanan Madde ve Bölümle ilgili referanslar ve bu değişiklik veya düzenlemeyi açıklayan ve Taraflar arasında yapılan bir yazılı anlaşma dışında değiştirilmesi veya düzenlenmesi mümkün değildir. Hiçbir Madde (veya bunun bir Bölümü) Taraflar arasındaki müzakere veya görüşme yoluyla değiştirilmeyecek veya düzenlenmeyecek ve ilgili Madde ve bu Maddenin ilgili Bölümüne ilişkin referans ve değişiklik veya düzenleme ile ilgili bilgi bulunmayan değişiklik veya düzenlemeler geçerli olmayacaktır. İşbu Anlaşmaya göre; bir hakkı, menfaat veya faydayı veya imtiyazı açıklayan Madde (ve bu Maddenin ilgili Bölümü)'ne ilişkin bilgi bulunmayan ve açıkça yazılı olarak belirtilmeyen, hak, menfaat, fayda veya imtiyazdan feragatler geçerli olmayacaktır. Bu tür bir feragat, ancak bu feragatin yapıldığı özel koşullarla sınırlı olacak ve gelecekteki veya başka feragatler için bir örnek oluşturmayacaktır.

23.3 İşbu Anlaşmada kullanılan içindekiler tablosu ve konu başlıkları yalnızca kullanım kolaylığı için konulmuş olup, Taraflarca; bir Madde veya Bölümde bulunan özel bir konuya ilişkin olarak işbu Anlaşmanın tüm hükümlerini belirttiği veya özel bir anlamı olduğu şeklinde değerlendirilmeyecektir.

23.4 Metinde başka türlü gerekmediği takdirde, Maddeler, Bölümler ve Eklere yapılan atıflar, işbu Anlaşma Maddeleri, Bölümleri ve Eklerine yapılan atıflardır. "Bunun", "burada", "buna göre" gibi ve benzer anlamdaki kelimeler, bu Anlaşmada kullanıldıklarında bu Anlaşmanın yalnızca belirli bir hükmüne değil bütününe göndermede bulunur. "İçerir", "içeren" gibi ve benzer anlamlardaki kelimeler ne önlerindeki cümlelerin anlamını sınırlar ne de ondan sonra gelen cümlenin anlamını

daraltır fakat Anlaşma içinde geçtiklerinde her zaman "sınırlamaksızın içeren", "bunla sınırlı olmaksızın içeren" şeklinde anlaşılacaktır. Metin başka türlü gerektirmediği takdirde, tekil atıflar çoğul atıfları da içerir ve tersi de geçerlidir ve bir cinsiyete yapılan referans, her iki cinsiyeti de içerir.

23.5 İşbu Anlaşmada "haklar", "haklar ve imtiyazlar", "haklar ve yetkiler", "muafiyetler" ve benzeri diğer referanslar ile ilgili atıflar, hakları, imtiyazları, garantileri, yetkileri, muafiyetleri, faydaları, korumaları, teminatları, yetkilendirmeleri, onayları, rızaları, feragatleri, tazminatlarını ve diğer benzer konuları içerecektir. Aynı şekilde, işbu Anlaşmada "yükümlülükler" veya "gerekler" ve benzeri diğer atıflar, yükümlülükleri, gerekleri, taahhütleri, vaatleri, sözleri, garantileri, anlaşmaları, feragatleri, tazminatları ve benzer konuları içerecektir.

23.6 Bir Devlet Makamı veya bir Proje İştirakçisi'nin herhangi bir Maddede (veya bunun bir Bölümünde) belirtilen hakları ve tazminat hakları, genel olarak geçerli olacak ve Devlet Makamı veya Proje İştirakçisinin işbu Anlaşma veya diğer Proje Anlaşmaları hükümleri uyarınca sahip olabilecekleri diğer haklar veya tazminat haklarının dışında uygulanmayacaktır.

23.7 Bir yanda Devlet Makamları ve diğer yanda işbu Anlaşmanın diğer Tarafları, tüm Proje İştirakçilerine veya Projeye ilişkin olarak doğrudan veya dolaylı olarak alacakları kamusal olmayan veya özel nitelikteki tüm bilgi ve verilerin gizliliğini koruyacak ve başkaları tarafından da korunmasını sağlayacaktır.

23.8 Taraflar, diğer Tarafın talebi üzerine; Proje Anlaşmaları uyarınca bu talepte bulunan Tarafın yükümlülüklerini yerine getirebilmesi için gerekli veya uygun tüm yazılı anlaşmalar, dokümanlar ve belgeleri hazırlamak ve teslim etmek veya hazırlatmak ve teslim ettirmek için Azami Çaba gösterecektir.

23.9 İşbu Anlaşmaya veya herhangi bir diğer Proje Anlaşmasına aykırı herhangi bir şeye rağmen; hiçbir MEP İştirakçisinin, bu şekilde davranıldığı taktirde bir MEP İştirakçisi veya Bağlı Kuruluşunun, bu kişi için geçerli hukuk yasalarına göre açık medeni veya ceza hukuku cezalarıyla karşı karşıya kalma riski bulunan iş ve işlemleri yapması veya yapmaktan kaçınması gerekmeyecektir.

23.10 İşbu Anlaşma (Madde 17'de açıklanan tahkime ilişkin hükümler de dahil olmak üzere) İngiltere maddi hukukuna göre yorumlanacak ve fakat İngiliz Hukukunun (i) hükümran devletlerin işlemleriyle ilgili bir hüküm alınmasını veya tedbir kararı alınmasını önleyen veya (ii) işbu Anlaşmayı düzenleyen hukukun dışında diğer tüm hukuk kurallarının uygulanmasını gerektiren kural ve ilkeleri geçerli olmayacaktır.

23.11 İşbu Anlaşma İngilizce ve Azeri lisanlarında birden çok nüsha halinde imzalanmıştır. İşbu Anlaşma hükümlerinin veya bu Anlaşmaya göre tebliğlerin; farklı diller arasında yorumlanmasında bir ihtilaf bulunması durumunda İngilizce lisanındaki nüsha geçerli olacaktır.

23.12 Bir tarafta Hükümet ve diğer tarafta işbu Anlaşmanın diğer Taraflarından her biri; bu Tarafın işbu Anlaşmaya göre veya bundan kaynaklanan haklarını, karşı taleplerini ve diğer tazminat hak ve savunmalarını saklı tutar. Hükümetin işbu Anlaşmaya göre bir MEP İştirakçisine ödeme yapma yükümlülükleri, bu MEP İştirakçisi tarafından ödenebilir miktarların dışında tüm miktarlar işbu sözleşmeye göre Hükümetin MEP İştirakçilerine ödeme yapmasını gerektiren tüm yükümlülükler mahsup edilebilir ve Hükümete bu MEP İştirakçisi tarafından işbu Anlaşmaya göre yapılması gereken tüm

ödemeler için mahsup edilebilir veya kesintide bulunulabilir. MEP İştirakçisinin Gelir Vergisi ödeme yükümlülükleri bu MEP İştirakçisine Hükümet tarafından ödenecek tüm tutarlardan kesilebilir ve bu durumda bu tür mahsup veya kesinti; bu MEP İştirakçisi tarafından Bölüm 8.2 ve 8.3 uyarınca Gelir Vergisinin (Bölüm 8.3(v) uyarınca vergi makbuzlarının verilmesi dahil) ödenmesi şeklinde değerlendirilecektir. Gelir Vergisi için bu tür mahsup veya kesintiler yapılması durumunda MEP İştirakçisi Devlet Vergi Müfettişliği (bu tutarın miktarı dahil) bu tür bir kesinti veya mahsubu bildirecektir.

23.13 Bölüm 23.10'da belirtilen yasa uyarınca işbu Anlaşmanın belirli hükümlerinin yasadışı, geçersiz veya gayri kabili icra ve infaz olduğu şeklinde değerlendirilmesi veya hükmedilmesi durumunda işbu Anlaşmanın diğer hükümlerinin yasallığı, geçerliliği, kabili icra ve infaz oluşu veya yürütülmesi, bu şekilde yasadışılık, geçersizlik veya gayri kabili icra ve infaz oluşun yorumlanması açısından gerekmediği sürece etkilenmeyecek ve bu tür yasadışı, geçersiz veya gayri kabili icra ve infaz hüküm; bu Anlaşmanın yasallığını, geçerliliğini ve kabili icra ve infaz oluşunu etkilemeksizin bu Anlaşmadan çıkarılacaktır.

23.14 İşbu Anlaşma, diğer Proje Anlaşmalarıyla birlikte Taraflar arasında bu Anlaşmaların konusu hakkında tüm anlaşmayı teşkil eder ve hiçbir Taraf, işbu Anlaşma ve diğer Proje Anlaşmalarında açıkça belirtilmeyen herhangi bir garanti, beyan, açıklama, güvence, taahhüt, mutabakat, yüklenim, tazminat yükümlülüğü veya üstlenmede bulunmamıştır.

EK 1

BELİRLİ TANIMLAR

Bu Ek 1'in eklendiği Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasında kullanılan ve başka şekilde tanımlanmayan, büyük harflerle yazılmış kavramlar aşağıdaki anlamlara sahip olacaklardır:

"Dengelenen Hesap" Bölüm 8.2(xi)'de tanımlanmıştır.

"Bağlı Kuruluş", herhangi bir Kişiye ilişkin olarak, diğer herhangi bir Kişinin, doğrudan veya dolaylı olarak, bir veya daha fazla aracı yoluyla, kontrol etmesi, edilmesi veya bu Kişiyle ortak kontrol altında tutulması anlamına gelir. Bu tanımın amaçları açısından, kontrol, doğrudan veya dolaylı olarak, kuruluşun oy hakları veya diğer özkaynak menfaatleri üzerinde çoğunluk veya diğer belirleyici menfaat sahipliği yoluyla, ya da yasa ile veya şahıslar arasında yapılan anlaşma ile bu tür güçler ya da oy hakkı tanınması sonucu, şahsın yönetim ve siyasetinin yönünü belirleyebilecek veya yönüne sebep olabilecek güce sahip olmak anlamına gelir.

"Kararlaştırılan Faiz Oranı", bu Anlaşmaya uygun olarak ya da bu Anlaşmaya göre vadesi gelmiş ve ödenmesi gereken herhangi bir miktarla ilgili olarak bir Faiz Döneminin her bir günü için, ilk ilgili Faiz Döneminin ilk gününden hemen önceki İş Gününde geçerli olan ve bundan sonra her takip eden Faiz Döneminin ilk gününden hemen önceki İş Gününde geçerli yıllık LIBOR artı yüzde üç buçuk'a (%3.5) eşit orandaki faiz anlamındadır.

"Anlaşma", bütün Taraflar tarafından imzalanmış herhangi bir yazılı uzatma, yenileme, değiştirme, düzenleme ya da diğer değişikliklerle birlikte, buna eklenmiş bütün Ekler de dahil olmak üzere bu Ev Sahibi Hükümet Anlaşması anlamındadır.

"Müracaat Şartları", Bölüm 7.3' te tanımlanmıştır.

"Tahkim Tarafları", bir taraftan, bir ihtilafı tahkime götüren veya bu Anlaşmanın hükümleri çerçevesinde devam eden tahkim sürecine müdahele eden veya eklenen, diğer taraftan ise ihtilaf kendisine karşı başlatılan taraf veya taraflardır ve Tahkim Tarafı bunlardan herhangi birisi anlamındadır.

"Varil", altmış derece fahrenhayt / onbeş nokta elli altı santigrat derecelik (60°F/15.56°C) ve 1.01325 barlık standart sıcaklıkta ve atmosfer basıncında ölçülmüş 42 A.B.D. galonu (158.987 litre) miktarında Amerikan varili anlamındadır.

"En Uygun Şartlar", herhangi bir zamanda bir Proje İştirakçisi tarafından herhangi bir yerde verilmek ya da sağlanmak üzere belirtilen mallarla, işlerle, hizmetlerle ya da teknolojiyle ilgili olarak, ilişkisiz Kişiler arasında, aynı yerde sağlanan benzer türde ve kalitede mallar, işler, hizmetler ya da teknoloji için söz konusu mallar, işler, hizmetler ya da teknolojiye uygulananlarla kabili mukayese şartlara ve koşullara göre normal iş ilişkisinde cari şartlar anlamındadır.

"Azami Gayret", şahsın yetkisi dahilinde, kendi çıkarları doğrultusunda hareket eden basiretli ve kararlı ve mevcut şartlarda istenileni vermeye istekli bir insan olarak, yasal ve makul tüm adımları atmasıdemektir.

"İş Günü", Cumartesi, Pazar olmayan ya da Azerbaycan Cumhuriyeti'nde resmi tatil olmayan ve LIBOR'un belirlenmesiyle ilgili olarak Londra, İngiltere'de takas işlemi yapan bankaların mutad olarak iş için açık oldukları herhangi bir gün anlamındadır.

"Uygulama Usulleri", Ek 3'te belirlenen Tesislerin yapımı, kurulması, işletilmesi ve bakımı hakkındaki kurallar ve düzenlemeler anlamındadır.

"Anayasa", Devletin zaman zaman ilave edilebilen, değiştirilebilen ya da ikame edilebilen anayasası anlamındadır.

"İnşaat Faaliyetleri" Bölüm 8.4 (iv)'de tanımlanmıştır.

"İnşaat Müteahhiti", (i) MEP İştirakçileri için tesislerin inşasından sorumlu herhangi bir Müteahhit; veya (ii) eğer bu Projenin kırk milyon doların ($40.000.000) (veya ilgili anlaşma veya anlaşmaların imzalandığı tarihteki piyasa döviz kurlarına göre diğer bir para birimindeki eşdeğer kıymette) üstünde bir toplam maliyeti varsa, Tesislere ilişkin olarak doğrudan MEP İştirakçilerine karşı kapasite artırımı, büyütme, iç bağlantı, tadilat, işletimden çıkarma veya terk etme işlerinden sorumlu herhangi bir Müteahhit demektir.

"İnşaat Koridoru", Ek 2'nin 6. Maddesinde tanımlanmıştır.

"Müteahhit' doğrudan ya da dolaylı olarak, MEP İştirakçilerinin veya Bağlı Kuruluşlarının tamamına veya herhangi birinin faydasına MEP sistemiyle ilgili mal, iş, hizmet ya da teknoloji sağlayan herhangi bir kişi, ve bu kişinin halefleri ve izin verilen devralanları anlamındadır. Kavram, böyle mal, iş, hizmet ya da teknoloji sağlayan bir Hisse Sahibini, MEP İştirakçisinin Bağlı Kuruluşunu, Taşıyıcıyı veya İşletme Şirketini de içerir fakat MEP İştirakçisini içermez. Kavram, başka bir Kişinin çalışanı olarak rol oynayan bir gerçek kişiyi içermez.

"İlgilenilen Koridor" Ek 4'ün 6. Maddesinde tanımlanmıştır.

"İyileştirme Dönemi" Bölüm 3.4'de tanımlanmıştır.

"Tasarruf" Bölüm 8.2(xiv)'de tanımlanmıştır.

"Dolar" veya "USD" Amerika Birleşik Devletlerinin para birimi demektir.

"Çifte Vergi Anlaşması" vergilerle ilgili olarak uygulanabilir veya bu konuyla alakalı Azerbaycan Cumhuriyetinde yürürlükte olan herhangi bir anlaşma veya sözleşmeler demektir.

"Ekonomik denge", Proje Anlaşmaları altında, ilgili günde kişiye sağlanan ya da verilen haklar, çıkarlar, muafiyetler, ayrıcalıklar, korumalar ve benzeri faydalar ve aynı anda böyle bir kişinin yükleneceği kabul edilen yükler, maliyetler, kısıtlamalar, şartlar ve sınırlamalar arasında sağlanan göreli dengenin Proje İştirakçilerine ifade ettiği ekonomik değerdir.

"Yürürlük Tarihi", Bölüm 3.1' de tanımlanmıştır.

'Kuruluş' herhangi bir devlet veya ülkenin kanunları uyarınca veya iki veya daha çok Kişinin yazılı anlaşmasıyla kurulmuş veya teşkilatlanmış, gerek kamu veya özel mahiyette herhangi şirket, anonim şirket, limited şirket, ortaklık, sınırlı ortaklık, ortak girişim, firma, birlik, tröst veya başka türlü tüzel kişilik veya teşkilat demektir.

"Hariç Tutulan Hizmetler" Bölüm 8.4(v)'de tanımlanmıştır.

"Kamulaştırma", herhangi bir millileştirme ya da istimlak ya da millileştirme ya da, istimlake eşit etkide olan herhangi bir önlem anlamındadır, ve şüpheleri önlemek için kavram şunları içerir:

(i) bir Kişinin varlıklarını istimlak;

(ii) hakların veya eşit çıkarların sahipliği yoluyla istimlak da dahil olmak üzere, mülk ya da o hakların sahipliğine ve kullanılmasına halel getiren şekilde, mülk ya da hakların alınması ya da kullanımları ya da uygulanmalarının sınırlanması;

(iii) bireysel ya da ayrı olarak istimlak oluşturmayan ama birlikte düşünüldüklerinde istimlak oluşturabilecek olan önlemler ya da etkenler; ve

(iv) yalnız ya da toplu olarak istimlak oluşturabilecek olan herhangi bir vergi, harç, resim ya da rüsumla ilgili önlemler ya da işlemler.

"Tesisler", Ülke içinde MEP İştirakçileri tarafından ya da onlar adına zaman zaman herhangi birinin ya da tümünün düzenli çalışması için ihtiyaç duyulan, yapılan, kurulan, bakımı yapılan, tamir edilen, değiştirilen, genişletilen, uzatılan, sahip olunan, kontrol edilen ve/veya işletilen, Petrolün Ülke içinde ve/veya Ülkeden geçerek taşınması için bir ya da daha Petrol boru hatları ve tali tesisler ve bütün alt ve üstteki yer ya da deniz yatağı tesisleri ve yardımcı ekipman, bütün yükleme, boşaltma, pompalama, sıkıştırma, ölçme, test etme ve sayaç ile ölçme tesisleri, haberleşme tesisleri, telemetre ve benzeri malzeme, pik gönderme ve alma tesisleri, pompa istasyonlarını işletmek ya da diğer sistem ihtiyaçları için gerekli herhangi bir sıvı ya da gaz yakıtı ve/veya enerjiyi taşımak için kullanılan bütün boru hatları, enerji hatları ve diğer ilgili malzeme, katodik koruma aletleri ve malzemesi, bütün gözetleme direkleri, işaretleri ve kurbanlık anotlar, bütün liman, terminal, depolama ve ilgili tesisler, tüm iskele ve benzeri tesisler, ve tüm bunların düzgün çalışması için gereken tüm ekipman demektir.

"Piyasa Değeri", indirilmiş nakit akımı metodunu kullanan, düşmanca olmayan bir ortamda istekli bir alıcının ve istekli bir satıcının olduğunu farz eden ve Kamulaştırma hareketinden kaynaklanan ya da onunla bağlantısı olan bütün olumsuz koşulları (değerin düşmesi de dahil olmak üzere) yok farz etmek suretiyle ve sürüp giden bir çıkar bağlamında belirlenen, bir Proje İştirakçisine ait tüm işler ve ilgili yatırımlar dikkate alınmak suretiyle, bir Proje İştirakçisine ait olup, Kamulaştırmadan dolayı alınan, bozulan, değerini yitiren, hasar gören veya başka türlü olumsuz etkilenen menfaatler, yatırımlar, mülkler, ticari düzenlemeler, haklar, imtiyazlar ve muafiyetler demektir. Belirtilen değeri tespit etmek açısından Kamulaştırmadan hemen önceki tarih itibarıyla hesaplanan değer üzerinden tazminat ilkesi geçerli olacaktır.

"Finansman Kaynakları" finansman sağlamakla uğraşan ticari bankacılık veya kredi kuruluşları, kaynak veya sermaye havuzları dahil; her türlü kredi, mali tahsis, kredi tahsisi, sigorta veya diğer finansman veya sigortacılık formları, Dünya Bankası Grubu, Deniz Aşırı Koruma Sigorta Şirketi, Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası ve OECD üyesi ülkelerin ihracat kredi ajansları gibi her türlü çok taraflı ve iki taraflı kredi ajansları demektir.

"İlk Kademe Alt-müteahhit", tüm MEP İştirakçileri veya herhangi bir MEP İştirakçisi, veya bir İşletme Şirketi bir sözleşme veya anlaşma çerçevesinde MEP Faaliyetlerine ilişkin mallar, işler, hizmetler veya teknoloji tedarik eden herhangi bir İnşaat Müteahhidi demektir.

"Sabit Varlık" genel kabul gören uluslararası vergi muhasebe ilkelerine uygun olarak Ülke içinde veya Proje Faaliyetleriyle ilgili olan, maliyeti on beş bin Amerikan Dolarını (15,000 USD) (veya ilgili anlaşma veya anlaşmaların imzalandığı sırada geçerli piyasa döviz kurlarına göre başka para birimlerinde dengi bir tutarda) aşan varlıklar bir sabit veya fikri varlık olarak değerlendirilecektir.

"Yabancı Müteahhit" bir sözleşme veya anlaşmaya göre (i) Devletin vatandaşı olmayan gerçek bir kişi, veya (ii) Ülke dışında teşkil edilmiş veya yasal olarak oluşturulmuş veya kayıtlı bir Kuruluştur.

'Yabancı Para' bir devlet tarafından çıkarılmış, çıkartan ülkenin, çevrimi veya değişimine ilişkin genel kısıt veya tahditlere tabi olmayan, bir devletin serbestçe çevrilebilen (konvertıbl), mütedavül yasal parası demektir.

"Yabancı İşçi", Projeye katılan herhngi bir Kişinin işçisi olan ve Devletin vatandaşı olmayan herhangi bir işçidir.

"Sahtekarlık" Gelir Vergisi ödemekten daimi olarak kaçınmak için gelirin gizlenmesi niyetiyle, Gelir Vergisini bilerek ve kasıtlı olarak ödememek demektir.

"Hükümet", herhangi bir zamanda ya da zaman zaman esasta, yapıda ve şekildeki herhangi bir değişikliğe bakılmaksızın, araçları, şubeleri, idari ve diğer alt bölümlerinin hepsi ve herhangi birisi, (Yerel Makamlar ve Devlet Kuruluşları hariç) yönetme, yasa çıkarma, düzenleme, vergi, harç ve diğer vergileri koyma ya da toplama, lisans ya da izinler verme, onaylama ya da (finansal ya da başka şekilde olsun) Projenin Faaliyetlerini ya da herhangi bir Proje İştirakçisinin Projeyle ilgili haklarını ve yükümlülüklerini doğrudan ya da dolaylı etkileme yetkisine sahip yürütme ve düzenleme kurumları, kuruluşları, bölümleri, bakanlıklar, makamlar ve görevlilerin hepsi ya da herhangi birisi de dahil olmak üzere Devletin merkezi Hükümeti anlamındadır.

"ICSID", ICSID Sözleşmesi ile teşkil edilen Uluslararası Yatırım Anlaşmazlıklarının Çözüm Merkezi anlamındadır.

"ICSID Sözleşmesi", 1965 Washington Devletler ve Diğer Devletlerin Vatandaşları arasındaki Yatırım Anlaşmazlıklarının Çözüm Sözleşmesi anlamındadır.

'Sigortacı', MEP sistemi risklerinin tamamı veya bir kısmını, projeyi, veya herhangi bir Proje İştirakçisinin ve bu kişilerin halefleri veya izin verilen devralanlarının diğer risklerini kapsayan sigorta şirketleri ya da sigorta sağlayan kişiler anlamındadır.

"Hisse Sahibi", bütün Bağlı Kuruluşları, halefleri ve bu Kişinin izin verilen devralanlarıyla birlikte herhangi bir zamanda, bir MEP İştirakçisinde ya da bir İşletme Şirketinde herhangi bir pay biçimine sahip olan herhangi bir Kişi anlamındadır.

"Faiz Dönemi", "Kararlaştırılan Faiz Oranı"nın tanımı açısından, her takip eden Faiz Döneminin izlediği Faiz Döneminin son gününden sonraki ilk günde başlamasıyla birlikte, böyle bir para tutarının vadesinin geldiği ve ödenmesi gereken günden sonraki ilk günde başlayan ve otuz (30) gün sonra sona eren, otuz (30) günlük bir süre anlamındadır.

"Hükümetlerarası Anlaşma" bu Anlaşmada belirtilen eklerle birlikte, koşulları uyarınca zaman zaman sonradan katılıma, uzatmaya, yenilemeye, değişikliğe, düzenlemeye veya başka türlü tadilata açık olan, 18 Kasım 1999 tarihli "Petrolün Azerbaycan Cumhuriyeti, Gürcistan ve Türkiye Cumhuriyeti Ülkeleri yoluyla Taşınmasıyla İlgili Azerbaycan Cumhuriyeti, Gürcistan ve Türkiye Cumhuriyeti arasındaki Anlaşma" anlamındadır.

"Kredi Veren", Bir MEP İştirakçisi veya bunun Bağlı Kuruluşları veya MEP Sistemiyle ilişkili herhangi bir Hisse Sahibine veya bunların halef veya devralanlarına, (her türlü müteakip finansman dahil) kredi, mali tahsis, kredi tahsisi veya başka türlü finansman sağlayan her türlü finans kuruluşu anlamındadır.

"LIBOR", Londra' da takas işlemi yapan bankaların iş için geleneksel olarak açık olduğu herhangi bir gün için, Reuters'ın o günkü LIBO sayfasında belirtilen veya eğer Reuters'ın LIBO sayfası kullanılamıyorsa ya da bahsi geçen oran belirtilmiyorsa; o gündeki London Financial Times tarafından belirtilen, ya da London Financial Times'ın basılması durdurulursa ya da gazete bu oranı yayınlamayı durdurursa, bu durumda Taraflar tarafından seçilen başka bir yayın ya da organ tarafından yayınlanan, üç aylık Dolar hesapları için Londra bankalar arası faiz oranı anlamındadır.

"Yerel Makamlar", herhangi bir zamanda ya da zaman zaman esasta, yapıda ve şekildeki herhangi bir değişikliğe bakılmaksızın, araçları, idari organları ve diğer alt bölümlerinin hepsi ve herhangi birisi, yönetme, yasa çıkarma, karar verme, düzenleme, vergi, harç ve diğer vergileri koyma ya da toplama, lisans ya da izinler verme, onaylama ya da (finansal ya da başka şekilde) Projenin Faaliyetlerini ya da herhangi bir Proje İştirakçisinin Projeyle ilgili haklarını ve yükümlülüklerini doğrudan ya da dolaylı etkileme yetkisine sahip idari, yasamayla ilgili, adli, düzenleyici, mahalli ve bölgesel kurumların, ajansların, bölümlerin, bakanlıkların, Makamların ve görevlilerin hepsi ya da herhangi birisi de dahil olmak üzere Devletin bölgesel, yerel ve mahalli Makamların hepsi ya da herhangi birisi ve onları oluşturan unsurlar anlamındadır.

"Yerli Para", Devlet tarafından çıkartılan, serbest şekilde çevrilebilir herhangi bir para birimi anlamındadır.

"Zarar Ziyan" bir Kişi tarafından maruz kalınan veya edilen (faiz, para cezaları, avukatlık ücretleri ve giderleri dahil) her türlü zarar, masraf, cismani hasar, yükümlülük, sorumluluk, gider, dava, işlem, talep, ücret, ceza veya hasar demektir. Yalnızca bir Devlet Makamı tarafından girişilen bir Kamulaştırma işlemi durumunda Zarar Ziyan (şüpheyi gidermek için; kar kayıpları, netice giderler, önlem giderleri veya üçüncü kişi giderleri dahil) her türlü dolaylı, netice veya sonuç giderlerini içerir.

"MEP Faaliyetleri" MEP Sistemiyle ilgili değerlendirme, geliştirme, tasarım, edinme, inşaat, tesis, finansman, sigortalama, mülkiyet, (MEP İştirakçileri ve Taşıtıcılar tarafından Tesisler yoluyla Petrolün taşınması dahil) işletim, onarım, değiştirme, bakım, kapasite artırımı, büyütme (tali tesisler dahil) ve koruma ile doğrudan veya dolaylı olarak ilişkili olup, Ülke içinde (Proje Faaliyetleri olarak) veya Ülke dışında gerçekleştirilen faaliyetlerin tümü demektir.

"MEP İştirakçileri" Devlet Makamları dışında, işbu Anlaşmanın (Proje Anlaşmaları uyarınca MEP İştirakçisi olarak tecdit ve/veya iltihak dahil) bir, daha fazla veya tüm Tarafları ve bunların halefleri ve izin verilen devralanlarıdır.

"MEP Temsilcisi" Bölüm 2.3'te tanımlanmıştır.

"MEP Sistemi", herhangi bir zamanda, Bakü-Tiflis-Ceyhan Boruhattı sistemleri ve Ülke içinde bulunan Tesisler de dahil olmak üzere bununla bağlantılı olarak kullanılan veya sahip olunan tüm ilgili müştemilat ve Ülke dışında bulunan bütün diğer ilgili Tesisler anlamındadır.

"OECD Muahedesi" Bölüm 8.1(ii)'de tarif edilmiştir.

"İşletme Anlaşması" Bölüm 2.4'te tanımlanmıştır.

"İşletme Şirketi" MEP İştirakçileri veya bunların Bağlı Kuruluşları tarafından MEP İştirakçileri veya bunların Bağlı Kuruluşları için veya bunlar adına, MEP Sisteminin tümü veya belirli kısmı için işletmeci olarak hizmet görmek üzere, günlük MEP Faaliyetlerinin tümü veya bir kısmının uygulanması, yönetilmesi, eşgüdümü ve/veya yürütülmesi için tayin edilen veya seçilen bir veya daha çok Kişi, ve bu tür Kişilerin halefleri veya izin verilen devralanları demektir.

"Diğer Gelir" Bölüm 8.2(vi)'de tarif edilmiştir.

"Genel İşletme Şirketi", MEP İştirakçileri veya bunların Bağlı Kuruluşları tarafından, MEP İştirakçileri veya bunların Bağlı Kuruluşları için bir temsilci veya bağımsız müteahhit olarak, tüm MEP Sisteminin işletmecisi olarak görev yapması için tayin edilen veya seçilen bir Kuruluş demektir.

"Taraflar", bu Anlaşmayı imzalayan Hükümet ve onun halefleri ve aynı zamanda bu Anlaşmayı imzalayan diğer Kişiler ve onların halefleri ve izin verilen devralanları anlamındadır.

"Ortaklar", Bölüm 8.2 (xvi)'da tanımlanmıştır.

"Ortaklık", Bölüm 8.2(xvi)' da tanımlanmıştır.

"Daimi Arazi", Ek 2'nin 6. Maddesinde tanımlanmıştır.

"Müsaade Edilen Tahsis Yöntemi" Bölüm 8.2(v)'de tarif edilmiştir.

"Kişi", herhangi bir gerçek kişi veya Kuruluş anlamındadır.

'Petrol': Doğal olarak veya doğal gazdan (standart sıcaklık ve basınçta gaz halindeki hidrokarbonlar) elde edilen, özgül ağırlığına bakılmaksızın; ham petrol, kondensat, ve tüm sızı hidrokarbon çeşitleri veya buharlaşma, yoğuşma veya çıkartılarak elde edilen likit petrol, doğal gaz sıvıları, herhangi durumdaki asfalt, zift veya yermumu ve taşıma sırasında sıvı hidrokarbonlardan arizi olarak açığa çıkan bir miktar doğal gaz dahil yukarıdakilerden çözelti veya erimemiş haldeki tüm gayrısafiyetleri ve yukarıdaki maddelerden tasfiye edilen veya üretilen tüm hidrokarbon ürünleri demektir.

"Giriş Noktası", Ek 2'nin 6. Maddesinde tanımlanmıştır.

"Çıkış Noktası", Ek 2'nin 6. Maddesinde tanımlanmıştır.

"Tercih Edilen Güzergah", Ek 2'ün 6. Maddesinde tanımlanmıştır.

"Esas Dönem" Bölüm 3.1'de tanımlanmıştır.

"Gelir Vergisi" Bölüm 8.2(i)'de tarif edilmiştir.

"Proje", MEP sistemiyle ilgili, Ülkedeki Tesislerin zaman zaman, değerlendirme, geliştirme, tasarım, edinme, inşaat, tesis, finansman, sigortalama, mülkiyet edinme, (Petrolün Tesisler yoluyla MEP İştirakçileri tarafından taşınması ve Taşıtıcılar tarafından sevkiyatı da dahil olmak üzere) işletim, tamir, değiştirme, yenileme, bakım, kapasite artırımı ve (tali tesisler gibi) büyütme yoluyla korunması anlamındadır.

"Proje Faaliyetleri", MEP İştirakçileri'nin herhangi bir Proje Anlaşmasına göre hakları ya da yükümlülükleriyle ilgili faaliyetleri ve Yürürlük Tarihinden önce Ülkede gerçekleştirilen faaliyetler de dahil olmak üzere Projeyle doğrudan ya da dolaylı olarak ilgili ya da Projeden kaynaklanan ve Ülkede gerçekleştirilen faaliyetler anlamındadır.

"Proje Anlaşmaları", bu Anlaşma, Hükümetlerarası Anlaşma ve Projeyle ilgili olarak Devlet Makamları ve MEP İştirakçileri'nin herhangi bir zamanda taraf olduğu ya da olabileceği, şartlarına göre uzatılabilecek, yenilenebilecek, değiştirilebilecek, düzenlenebilecek veya başka türlü tadil edilebilecek diğer bütün anlaşmalar, sözleşmeler ve diğer belgeler anlamındadır.

"Proje İştirakçileri", MEP İştirakçileri'nin, Hisse Sahiplerinin, İşletim Şirketlerinin, Müteahhitlerin, Taşıtıcıların, Kredi Verenlerin ve Sigortacıların herhangi biri ya da tümü anlamındadır.

"PSA" Hazar Denizinin Azerbaycan bölümünde Azeri ve Çırag Sahaları ve Derin Su Güneşli Sahasında Ortak Geliştirme ve Üretimin Paylaşılması Hakkında 20 Eylül 1994 tarihli Anlaşma demektir.

"Arazi Hakları", bu Anlaşmanın Ek 2'de belirlendiği gibi Ülkede araziyle ilgili gözden geçirme, test etme, değerlendirme, analiz etme, inceleme,inşa,kullanım, tasarruf, fiili ziliyetlik, işgal etme, kontrol etme, yetki devretme ve faydalanma hakları anlamındadır. Bu kavram, yalnızca, tamamlandığında Tesislerin içine, üzerine ya da altına yerleştirileceği Daimi Arazi Haklarını değil, fakat aynı zamanda MEP İştirakçilerinin ve onların belirlediği Müteahhitlerin, Daimi Arazi Hakları için MEP İştirakçileri tarafından istenen özel güzergah ve Proje yerlerini değerlendirmek ve seçmek için isteyecekleri veya belirleyecekleri Ülke içindeki (deniz yatakları da dahil olmak üzere) başka ve ilave Arazileri ve Arazi Haklarını gösterecek şekilde en geniş anlamda kullanılır.

"Uzatma Dönemi" Bölüm 3.1'de tanımlanmıştır.

"İkinci Kademe Alt-müteahhit", (İnşaat Müteahhidi dışında) bir İlk Kademe Alt-Müteahhitle bir sözleşme veya Anlaşmaya göre MEP Faaliyetlerine ilişkin olarak mallar, işler, hizmetler veya teknoloji tedarik eden bir Müteahhit demektir.

"Yükleticiler", (MEP İştirakçileri dahil) Tesisler yoluyla Petrolün taşınması hizmetlerini yürüten ve sözleşmesini yapan ve Ülke içinde ve dışında MEP Sistemi yoluyla transit geçişi için Petrolü taşıma hakkına sahip olan Kişiler ve onların ilgili halefleri ve izin verilen devralanları anlamındadır.

"Belirlenen Koridor", Ek 2' ün 6. Maddesinden tanımlanmıştır.

"Devlet", Azerbaycan Cumhuriyeti hükümran devleti anlamındadır.

"Devlet Makamları", değişik hükümet birimlerinin yetkisi ve içeriği uyarınca, (i) Hükümet, (ii) Devlet Kuruluşları, (iii) Yerel Makamlar, (iv) yukarıdakilerin bütün halefleri ya da izin verilen devralanları ve onların adına hareket eden Kişiler anlamındadır.

"Devlet Kuruluşu", Hükümetin kuruluşları ve temsilcileri de dahil olmak üzere, Devletin ya da Hükümetin doğrudan ya da dolaylı bir şekilde pay ya da benzer ekonomik çıkarının olduğu ya da doğrudan ya da dolaylı bir şekilde Hükümet tarafından kontrol edilen herhangi bir Kuruluş anlamındadır. Bu tanımın amaçları açısından "kontrol", doğrudan ya da dolaylı olarak, oy verme senetlerinin tasarrufu, sözleşme, yasa ya da başka bir yolla bir Kişinin yönetiminin ve politikalarının yönünü belirleme ya da belirlemeye neden olma gücüne sahip olmak anlamındadır, yalnız bir MEP İştirakçisi, MEP İştirakçisi görevini yürüttüğü sırada bir Devlet Kuruluşu olmayacaktır.

"Devlet Vergi Müfettişliği" Azerbaycan Cumhuriyetinin Ana Devlet Vergi Müfettişliği ve onun halefi anlamına gelir.

"Devlet Transit Boruhattı Mercii", Bölüm 2.2'de tanımlanmıştır.

"Tarife Geliri" Bölüm 8.2(v)'de tarif edilmiştir.

"Vergiler", (finansal müeyyideler ve idari cezalar da dahil olmak üzere) ilgili faiz, ceza ve para cezalarıyla birlikte, Devlet Makamları tarafından konan ya da onlara ödenmesi gereken, mevcut ve gelecekteki vergiler, harçlar, resimler, gümrük vergileri, gümrük resimleri, katkılar, ücretler, vergi meblağları ve diğer benzer yükümlülükler ve "Vergi" yukarıdakilerden herhangi birini ifade eder.

"Ülke", Devletin uluslararası hukuk uyarınca idare veya hükümranlık haklarına sahip olduğu, Arazi toprağı, karasuları, havasahası, ile deniz taşımacılığı alanlarıdır.

"K.D.V." mallar, işler, hizmetler veya teknoloji tedariki için geçerli katma değer Vergisi ve diğer benzeri Vergiler demektir.

"Yıl" bir Miladi takvim yılı demektir.

EK 2

PROJEYLE BAĞLANTILI OLARAK ÜLKEDEKİ ARAZİ HAKLARI

ARAZİ HAKLARI

1.1. Ek-2, projenin aşamalı olarak yürütülmesinin içabettirdiği (daha sonra yapılacak tamirat, yenileme, kapasite arttırımı, uzatma da dahil olmak üzere), MEP İştirakçilerince, Devlet Makamlarına önceden bildirilen, Devlet makamlarınca Azeri Hukukuna uygun olarak elde edilen ve Proje doğrultusunda MEP İştirakçilerine verilen, Ülkedeki arazi haklarını ve bağlı hakları (Münhasır kullanım, tasarruf ve kontrol hakları, giriş ve çıkış hakları, arazi üstünde ve/veya altında inşaat yapma hakkı, üçüncü şahısların arazilerine girme ve Proje Faaliyetlerini gerçekleştirme yetkileri ve Ülke üzerindeki diğer benzer tüm haklar dahil) açıklamakta ve öngörmektedir.

1.2 MEP İştirakçilerine tanınan Arazi Hakları, MEP İştirakçileri tarafından bütün Devlet Makamlarına ve üçüncü taraflara karşı kabili icra ve infaz olacaktır.

1.3 Devlet Makamları, etkilenen mülklerin ve/veya Arazi Hak sahiplerinin ve kullanıcılarının, Tesislerin yapımı ve işletilmesini ve diğer bütün Proje Faaliyetlerinin gerçekleştirilmesini sağlamak için Devlet Makamları tarafından elde edilen ve daimi, geçici ya da zaman zaman MEP İştirakçileri'ne verilen bütün Arazi Haklarını gözetmelerini ve onlara uymalarını sağlayacaktır. Önce ifade edilenler ve bu Ek'in eklendiği bu Anlaşmada verilenler sınırlandırılmaksızın, Devlet Makamları, Tesisleri etkileyen tecavüzler ya da üzerinde Daimi Arazi Haklarının oluştuğu bölgelere tecavüzler de dahil olmak üzere, üçüncü şahıslar tarafından MEP İştirakçileri'ne yöneltilen herhangi bir müdahaleyi önleme ya da bu müdahaleyi bertaraf etmede MEP İştirakçilerine, yardımcı olacaklardır.

1.4 Yukarıda ifade edilenlere bağlı olarak ve bu Ek'in eklendiği Anlaşmada sağlananlar sınırlandırılmaksızın, Arazi Hakları, Projenin aşamalı olarak gerçekleştirilmesi için verilen ve verilecek hakların hepsini kapsayacaktır.

2. SAFHA 1 - İNŞAAT ÖNCESİ SAFHA (GÜZERGAH SEÇİMİ)

2.1 İlgilenilen Koridor

Güzergahın belirlenmesi için verilecek ve gerekli olabilecek haklar sınırlandırılmaksızın, inşaat öncesi safhada, milli güvenlik, savunma, kamu güvenliği ve sivil havacılık ile diğer benzer konularla ilgili olarak, aşağıdaki haklar, Azeri Hukukunun ilgili hükümlerine tabi olarak Devlet Makamları tarafından elde edilecek, güvence altına alınacak ve İlgilenilen Koridorla ilgili olarak MEP İştirakçileri'ne verilecektir:

(i) Ülke sınırları boyunca ve içinde sabit kanatlı uçak ya da helikopter keşif aracı uçurma ve indirme hakları.

(ii) Fotoğraf ve video kaseti ile İlgilenilen Koridor içindeki herhangi bir mülkü haritalama ve kaydetme hakları.

(iii) Diğer değerlendirmeler arasında masabaşı güzergah çalışmaları için İlgilenilen Koridora ait detaylı haritalara ve fotoğraf kayıtlarına erişim ve kullanma hakları.

(iv) Sözkonusu sahanın fotoğraf/video kayıtlarını yapma hakkı da dahil olmak üzere, keşif faaliyetlerini gerçekleştirmek için taşıt ve araçlara, Ülke sınırları içinde ve sınır ötesinde karayollarına ve diğer yollara ve karasularına, zaman zaman ve aralıklı olarak serbest ve güvenli giriş çıkış ve ulaşım hakları.

MEP İştirakçileri, kendi takdirleriyle, daha önce seçilmiş İlgilenilen Koridor içerisinde ya da bir kısmında Tesislerin inşa ve tesisinin uygun olmadığı kanaatine varırsa, bu durumu Devlet Makamlarına bildirme hakkına sahip olacaklardır ve daha önce belirtildiği gibi, MEP İştirakçileri, mevcut olanı değiştirme ya da sonraki çalışma için yeni bir İlgilenilen Koridor seçme hakkını da elde edeceklerdir.

2.2 Tercih Edilen Koridor

İlgilenilen Koridor tayin edildikten ve Devlet Makamlarına sunulan bir bildiri ile teyit edildikten sonra ve Proje Faaliyetleri yürütmek için verilecek ve gerekli olabilecek haklar sınırlandırılmaksızın, tüm İlgilenilen Koridor ile ilgili olarak aşağıdaki haklar istenecek ve bu haklar, Devlet Makamları tarafından elde edilecek ve güvence altına alınacak ve MEP İştirakçileri tarafından Tercih Edilen Koridorun seçimi için MEP İştirakçilerine verilecektir:

(i) Bölüm 2.1'de tanımlanan bütün haklar ve ek olarak MEP İştirakçilerinin takdiriyle (geçici ve/veya sürekli ulaşım yolları inşa hakkı da dahil olmak üzere) detaylı yol keşifleri için Ülke sınırları içinde ve sınır ötesinde karayollarına motorlu araçla giriş çıkış;

(ii) Devlet Makamlarının merkezi, bölgesel, mahalli seviyelerde elinde tuttuğu bütün ilgili ve sınıflandırılmamış bilgiye tam ve mutlak ulaşım hakkı;

(1) - jeoloji

(2) - hidroloji ve arazi drenajı

(3) - arkeoloji

(4) - ekoloji

(5) - madencilik, maden rezervleri ve atık sahaları

(6) - Devletin ilgili topografik standart ve kriterlerini de içeren kentsel ve kırsal planlama ve imar planları

(7) - çevre

(8) - sismoloji

(9) - karayolları ve deniz yolları

(10) - Boruhattı geçişleri dahil olmak üzere kamu altyapı tesisleri ve ticari altyapı tesis bilgileri

(11) - halihazırda veya önceden Devletin yasaklı bölge ilan ettiği sahalar

(12) - Yerel Makamların yapısı ve mevzuatları

(13) - tarım ve ormancılık

(14) - halihazırda veya daha önce arazinin genişleme, mülkiyet, kullanım ve zilyetliği

(15) - meteoroloji

(16) - oşinografi

(iii) MEP İştirakçileri, kendi takdirleriyle, daha önce seçilmiş Tercih Edilen Koridor içerisinde ya da bir kısmında Tesislerin inşa ve tesisinin uygun olmadığına karar verirlerse, Devlet Makamlarına bildirme hakkına sahip olacaklardır ve daha önce söylendiği gibi, MEP İştirakçileri, mevcut olanı değiştirme ya da sonraki çalışma için yeni bir Tercih Edilen Koridor seçme hakkını da elde edeceklerdir.

2.3 Belirlenmiş Koridor

(i) Bölüm 2.1 ve 2.2'den elde edilen bilgiye göre, Belirlenmiş Koridor MEP İştirakçileri tarafından tanımlanacak ve Devlet Makamlarına bildirilecektir. Belirlenmiş Koridor içinde MEP İştirakçileri ve onların Müteahhitleri bu kısımda verildiği gibi daha detaylı çalışmalar gerçekleştireceklerdir.

(ii) Belirlenmiş Koridorla ilgili olarak, Devlet Makamları, Bölüm 2.1 ve 2.2'de tanımlanan haklara ilave olarak gerekli ek Arazi Haklarını elde edecekler ve güvence altına alacaklar ve bu hakları MEP İştirakçileri'ne vereceklerdir ve böylece MEP İştirakçileri, aşağıdaki faaliyetler için Belirlenmiş Koridor içinde giriş çıkış ve geçiş hakkına sahip olacaklardır:

(1) MEP İştirakçilerinin takdiriyle Ülke içinde veya sınır ötesinde yaya ve motorlu araç giriş çıkışı gerektiren, Devletin ilgili topoğrafya standartlarına ve kriterlerine uygun olarak topografik çalışma. Bu haklar, MEP İştirakçileri tarafından bildirildiği gibi; arazi çalışmasının gerçekleştirilmesi için gerekli alanın dışına taşacacaktır ve Belirlenmiş Koridorun dışına da çıkabileceketir.

(2) Hendek açmak veya kuyular kazmak ve bilgi toplamak üzere araziye ve karasularına girmek için taşıtlar, araçlar, ekipman ve hizmet personeline, gerektiğinde çıkan malzemeleri bölgeden uzaklaştırma hakkı da dahil olmak üzere, jeoteknik arazi çalışması hakları;

(3) Daha ileri analiz için toprak numuneleri almak ve götürmek üzere Araziye taşıt ve yaya girişi gerektiren, katodik koruma sistemi için gerekli olan toprak direnci ve numunesi çalışmaları.

(4) Zaman zaman Arazi ve karasularında etüd çalışmaları

(iii) Araştırma yapma hakkı, gerekli verileri toplamak için bölgede ölçme cihazı bırakma hakkını da içerecektir.

2.4 Bu Ekin bağlı olduğu Anlaşmanın 23.7. Bölümü hükümlerine tabi olarak, MEP İştirakçileri, Ek 2'te tanımlanan faaliyetlerle ilgili olarak MEP İştirakçileri ve onların Müteahhitleri tarafından elde edilen herhangi bir veri ve bilgiyi kullanma, ifşa ve yurt dışına gönderme hakkına sahip olacaklardır.

2.5 MEP İştirakçileri, kendi takdirleriyle, daha önce seçilmiş Belirlenmiş Koridor içerisinde ya da onun bir kısmında Tesislerin inşa ve tesisinin uygun olmadığı kanaatine varırlarsa, bu durumu Devlet Makamlarına bildirme hakkına sahip olacaklardır ve daha önce belirtildiği gibi, MEP İştirakçileri, mevcut olanı değiştirme ya da sonraki çalışma için yeni bir Belirlenmiş Koridor seçme hakkını da elde edeceklerdir.

3. SAFHA 2 - TESİSLERİN İNŞASI VE TESİSİ SAFHASI

Eğer MEP İştirakçileri, yalnızca kendi takdirleriyle daha önceden seçilen Belirlenmiş Koridor içerisinde Tesislerin inşası ve tesisine uygun olduğuna karar verirlerse, MEP İştirakçileri, bunu Devlet Makamlarına bildirme hakkına sahip olacaklardır ve Belirlenmiş Koridor bundan sonra İnşaat Koridoru olarak ayrılacaktır. Bu belirlemeden en kısa süre sonra, Devlet Makamları, aşağıdaki Arazi Haklarını MEP İştirakçileri için elde edecek, güvence altına alacak ve onlara vereceklerdir:

3.1 MEP İştirakçileri tarafından geçici ya da daimi yollar inşa edilmesi ve bu yolların korunması ve zaman zaman ayrılan hava sahalarının kullanılması da dahil olmak üzere, bütün inşaat malzemesi, tesis ve teçhizatının Ülke sınırları içinde ve sınır ötesinde kara ve hava yoluyla herhangi bir engelleme olmaksızın taşıma hakkı.

3.2 Boru depolama yerleri, şantiye tesisleri, yakıt depolama yerleri, park alanları, yollar ve diğer faaliyet alanlarının dahil olduğu bütün Proje Faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi için, önerilen Tesislerin yakınında ve uzağında başka Araziler seçme ve kullanma hakkı.

3.3 Jeneratör ve enerji nakil hattı techizatı kurma ve bunları var olan herhangi bir elektrik kaynağına bağlama ve gerektiğinde böyle bir kaynaktan İnşaat Koridoruna kablo çekme hakkı.

3.4 Bu tür arazilere ve karasularına, Tesislerin inşası ve tesis edilmesi için gerekli malzemeyi ve techizatı getirme ve inşa ve daha sonra Tesisleri kullanma, bakım, koruma, onarım, değiştirme, yenileme, büyütme, genişletme, kontrol, kaldırma ve kullanımdan çekme hakları ve inşaat ve tesis işlerine başlama ve bunları üstlenme hakkı.

3.5 Her bir Arazi sahibinin ve/veya Arazinin üzerinde bulunanların, MEP İştirakçileri tarafından Devlet Makamları yoluyla elde edilen haklardan haberdar edildiklerine, buna rıza gösterdiklerine ve/veya bunun için Azeri Hukukuna göre hakların karşılandığına dair belge isteme hakkı;

3.6 Arazi sahiplerinin ve arazi kullanıcılarının adları ve adresleri ve İnşaat Koridorunun her iki yanında iki yüz elli (250) metreye kadar yer alan bütün mülklerin detaylarını gösteren planlarda tanımlanan Arazi mülkiyet detayları da dahil olmak üzere, Arazi sahipleri ve kullanıcıların detaylarını Devlet Makamlarından alma hakkı.

3.7 (Geçici ya da kalıcı yollar inşa etme ve kullanma hakkı da dahil olmak üzere) Tesislerin yapımından ve işletilmesinden etkilenmeyen, İnşaat Koridoru ile karayolu arasında bulunan diğer Araziler üzerinden geçiş hakkı da dahil olmak üzere, Proje Faaliyetlerini yürütmek üzere MEP İştirakçileri ve onların Müteahhitleri tarafından istenildiği durumda diğer bütün Araziler üzerinden geçiş hakkı. Bu güzergahlar, yollar yapılmadan ve/veya kullanılmadan önce MEP İştirakçileri tarafından bir bildirimle tanımlanmalıdır.

3.8 Arazi üzerinde münhasır kullanım, tasarruf ve kontrol, ve üstünde ve/veya altında inşaat yapma hakkı, ve bu Arazi Haklarından engelleme veya kesinti olmaksızın sulh içinde yararlanma hakkı.

3.9 MEP İştirakçilerinin önceden yazılı rızası alınmadan aşağıdaki hallerin herhangi bir kişi için kanunsuz sayılacağı hususundaki hakkı;

(i) Tesislerin her iki yanında beş yüz (500) metre içerisinde patlayıcı kullanmak;

(ii) Tesislerin her iki yanında elli (50) metre içerisinde temel kazıkları çakmak;

(iii) İnşaat Koridoruna ya da Proje Faaliyetlerini gerçekleştirmesi için MEP İştirakçileri'ne verilen diğer alanlara girmek;

(iv) MEP İştirakçileri'nin hak sahibi olduğu Arazi Hakları ile, herhangi bir yol, demiryolu, elektrik hattı, tesisat, Boruhattı ve amme tesisinin ("Kesişen Proje") kesmesi veya etkilemesi ve Kesişen Proje Devlet Makamlarınca onaylanmadan ve aşağıdakiler Kesişme Projesini öneren Taraf tarafından MEP İştirakçilerine temin edilmeden, MEP İştirakçilerinden Kesişen Projeyi onaylamaları talep edilmeyecektir. (1) MEP İştirakçilerinin, kendi takdirleriyle, Kesişme Projesini güvenli, etkin ve Proje Faaliyetleri ile makul olmayan biçimde çelişmeyecek şekilde yürütmenin uygulanabilirliğini değerlendirmelerini sağlamak amacıyla, önerilen Kesişme Projesinin MEP İştirakçilerinin kanaatine göre yeterli detayları (2) Kesişen Projeyi uygulamak için MEP İştirakçilerince oluşturulacak masraflar için MEP İştirakçilerine bir tazminat garantisi

3.10 Azeri Hukukuna uygun olarak, inşaat ve daha sonra tamir, yenileme, kapasite arttırma ya da uzatma işlemlerinin dahil olduğu Proje Faaliyetleri için, mahallinden inşaat malzemesi çıkarma ve temin etme, ortaya çıkan atıkları atma hakkı.

3.11 Herhangi bir düzenleyici ve diğer idari icaplara uygunluk için ilave şartlar.

4. SAFHA 3- İNŞAAT SONRASI SAFHA

4.1 Tesislerin tamamlanmasından sonra, MEP İştirakçileri, tümü Devlet Makamlarınca elde edilip güvence altına alınacak ve MEP İştirakçileri'ne verilecek aşağıdaki Arazi Haklarını talep edeceklerdir:

(i) Boruhattı Koridoru ve diğer Daimi Arazilerde, üzerinde ve/veya altında inşaat yapma hakkı da dahil olmak üzere münhasır kullanım, tasarruf ve kontrol etme hakkı.

(ii) Daha önce tanımlanan bütün haklara ilaveten Tesisleri inşasından sonra (geçici ve daimi yolları içeren fakat bunlarla sınırlı olmayan) bu Tesisleri kullanma ve onlardan faydalanmayı sağlayacak şekilde, Boruhattı Koridoru ve diğer Daimi Arazi içinde ilave Tesislerin yapımı ve kullanılması ve ilerideki bakım, koruma, tamir, değiştirme, yenileme, büyütme, kapasite genişletilmesi, uzatma, kontrol, sökülmesi, değiştirme ve herhangi birini kullanımdan çıkarma hakkı.

(iii) MEP İştirakçilerinin gerekli görmesi halinde herhangi bir teçhizat ilave etme hakkı.

(iv) Azeri Hukukunun ilgili hükümlerine uygun olarak, Ülkenin sınırları içinde ve ötesinde Tesislerin güzergahı boyunca uçuş, kontrol ve Tesislerin güvenli ve etkili şekilde işletilmesini sağlamak için gerekli görülen yerlere iniş hakkı.

(v) MEP İştirakçilerince gerekli görülen yer ve durumlarda, Proje için gerekli SCADA, işaret direkleri, katodik koruma test direkleri ve havadan görülen işaret plakaları ya da sinyal teçhizatı, diğer teçhizat veya tesisat dahil olmak üzere Tesisleri kurma ve bunları koruma hakkı.

(vi) Acil durumlarda önceden haber vermeksizin, Boruhattı Koridoru ve herhangi bir Daimi Arazi ile karayolu arasındaki arazilerin üzerinden geçiş hakkı.

(vii) Proje Anlaşmalarına bağlı olarak, MEP İştirakçileri ve Hisse Sahiplerinin belirleyebileceği hüküm ve şartlar altında Tesislerin üçüncü şahıslarca kullanımına izin verme hakkı.

5. RESMİ TEBLİGATLAR

5.1 Bu Ek'in bir parçası olduğu Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasının Yürürlük Tarihinden itibaren on beş (15) gün içinde MEP İştirakçileri ve Hükümet, iletişim

kurmaya, çeşitli tebliğler vermeye ve burada tanımlanan değişik hakları elde etmeye ve teyit etme ve korumaya yetkili kılacakları şahısları, temsilcileri ve düzenleyici kurumları birbirlerine yazılı olarak bildireceklerdir. Bu bildirilen irtibat şahıs veya kurumları, (acil durumlar hariç) en az on beş gün (15) önceden yazılı ihbarda bulunmak kaydıyla zaman zaman değiştirilebileceklerdir.

6. TANIMLAR

6.1 Bu Ek'te baş harfi büyük harflerle yazılmış kavramlar aksi belirtilmedikçe, bu Ek'in ekli olduğu bu Anlaşmada belirtilenlerle aynı anlamda olacaktır. Ayrıca, aşağıdaki terimler, karşılarında verilen anlamlara sahip olacaktır:

"İnşaat Koridoru", MEP İştirakçileri tarafından Devlet Makamlarına bildirilen, (üzerindeki bölgenin belli bir yüksekliğe kadar münhasır kontrolü ve yer altında belirli bir derinliğe kadar olan haklar da dahil olmak üzere), Tercih Edilen Koridor içerisinde yirmi iki (22) metre genişliğinde olan ve Başlangıç Noktasından Çıkış Noktasına kadar uzanan, içinde Boruhattı Koridorunun ekseninin yer alacağı arazi parçası ve içinde bu Ek'te anlatılan 2. safhada ifade edildiği üzere inşa ve tesis safhası için gerekli görülen Arazi Haklarının uygulanacağı, MEP İştirakçileri tarafından yalnızca kendi takdirleriyle Proje Faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi için makul derecede gerekli olarak belirlenen diğer bölgeler anlamındadır.

"İlgilenilen Koridor", MEP İştirakçileri tarafından Devlet Makamlarına bildirilen, on (10) kilometre genişliğinde ve Giriş Noktasından Çıkış Noktasına kadar uzanan Arazi bölgesi anlamındadır.

"Başlangıç Noktası" Sangachal Terminalinin çıkış vanası veya Taraflar tarafından kararlaştırılabilecek başka bir nokta demektir.

"Daimi Arazi" Bu Anlaşmada Bölüm 4.1(iii)'de açıklanan hak ve Bölüm 7.2(vii) ve Ek 2'de açıklanan prosedüre dayalı olarak, (i) Boruhattı Koridoru ve (ii) Proje süresince zaman zaman Tesislerin üzerinde veya altında bulunduğu yerler olarak kullanılmak üzere MEP İştirakçilerinin kendi iradeleriyle Devlet Makamlarına bildirilen (bitişik veya bitişik olmayan) diğer belirlenmiş arazi parçaları demektir.

"Boruhattı Koridoru", (üzerindeki bölgenin belli bir yüksekliğe kadar münhasır kontrolü ve Arazinin yer altında belirli bir derinliğe kadar olan haklar da dahil olmak üzere), İnşaat Koridoru içerisinde sekiz (8) metre genişliğinde olan, Giriş Noktasından Çıkış Noktasına kadar uzanan bir arazi parçası anlamındadır.

"Çıkış Noktası", Azerbaycan Cumhuriyeti ve Gürcistan sınırları arasındaki MEP İştirakçileri tarafından seçilen noktada Tesislerin sona erdiği nokta anlamındadır.

"Tercih Edilen Koridor", MEP İştirakçileri tarafından Devlet Makamlarına bildirilen, İlgilenilen Koridor içerisinde beş yüz (500) metre genişliğinde ve Giriş Noktasından Çıkış Noktasına kadar uzanan Arazi bölgesi anlamındadır.

"Belirlenmiş Koridor", MEP İştirakçileri tarafından Devlet Makamlarına bildirilen, Tercih Edilen Koridor içerisinde yüz (100) metre genişliğinde ve Giriş Noktasından Çıkış Noktasına kadar uzanan Arazi bölgesi anlamındadır.

Bir karayolundan herhangi bir giriş çıkışa yapılan atıf, inşaat tesisi ve teçhizatı için kullanılmaya uygun yedi (7) metreden daha az olmayan genişlikteki giriş çıkış anlamındadır.

EK 3

UYGULAMA USULLERI

Bu Uygulama Usulleri, Proje Faaliyetleri veya Projenin gerçekleştirilmesi ve yürütülmesiyle bağlantılı olarak ortaya çıkan hususlarda uygulanan belirli prensip, standart ve anlaşmaları ortaya koyar. Büyük harfle başlayan tüm tanımlar, aksi belirtilmedikçe, bu Uygulama Usullerinin eklendiği Anlaşmada belirtildiği aynı anlamda olacaktır. Proje Faaliyetlerinin veya çalışmalarının Projenin gerçekleştirilmesi veya yürütülmesi ile bağlantılı olarak yapılması durumunda, MEP İştirakçileri tarafından veya onlar adına, uluslararası camia tarafından bu Projeyle kıyaslanabilecek Petrol Boruhattı projelerinde genellikle uyulan, böyle Proje Faaliyetleri veya çalışmaları, standartları ve uygulamaları yürüten Kişinin kanaatine göre şartların aşağıda ortaya konan standartların farklı bir uygulamaya izin verdiği veya gerektirdiği görüşünde olması haricinde, aşağıdaki kurallar uygulanacaktır. Gelecekte uygulanacak faaliyetlerle ilgili standartlar konusunda bir şey belirtmediği durumda, uluslararası camiaca uygulanan, bu Projeye emsal teşkil edecek Petrol Boruhattı projeleri ile ilgili standartlar tatbik edilecektir.

1. TEKNİK STANDARTLAR

1.1 Herhangi bir Tesisin yapımı veya işletilmesi veya herhangi bir Proje Faaliyetinin yürütülmesi amacıyla, aşağıdaki cemiyetlerin zaman zaman yürürlükte olan standartları, kabul edilecektir.

API	-	Amerikan Petrol Enstitüsü
ANSI	-	Amerikan Ulusal Standartlar Enstitüsü
ASME	-	Amerikan Makine Mühendisleri Cemiyeti
ASNT	-	Amerikan Tahribatsız Muayene Cemiyeti
ASTM	-	Amerikan Test ve Malzeme Cemiyeti
AWPA	-	Amerikan Ahşap Koruyucuları İmalatçıları Birliği
AWS	-	Amerikan Kaynak Cemiyeti
GBE	-	İngiliz Gaz Uygulama Şartnameleri
BSI	-	İngiliz Standartlar Enstitüsü
DIN	-	Alman Standartlar Enstitüsü
IEC	-	Uluslararası Elektroteknik Komisyonu
IEEE	-	Elektrik ve Elektronik Mühendisleri Enstitüsü (ABD)
IP	-	Petrol Enstitüsü (İngiltere)
ISA	-	Amerikan İnstrument Cemiyeti

ISO	-	Uluslararası Standartlar Organizasyonu
NACE	-	Korozyon Mühendisleri Ulusal Birliği (ABD)
NEMA	-	Ulusal Elektrikli Cihaz İmalatçıları Birliği (ABD)
NFPA	-	Ulusal Yangınla Mücadele Birliği (ABD)
SSPC	-	Çelik Konstruksiyon Boyama Konseyi
UBC	-	Üniversal İnşaat Standartları

1.2 MEP İştirakçileri, MEP İştirakçileri tarafından veya onlar adına Azerbaycan Cumhuriyeti Ülkesi içindeki bürolarında bu tür faaliyetlerin yürütülmesi sırasında, Proje Faaliyetlerine ilişkin inşaatlar için uygulanan tüm standartların birer nüshasını (İngilizce) bulunduracaklardır.

2. PROJE FAALİYETLERİ

2.1 MEP İştirakçileri ve MEP İştirakçileri veya herhangi bir işlatme şirketi adına hareket eden herhangi bir İşletme Şirketi veya Kişi, Proje Faaliyetleri veya MEP İştirakçileri adına gerçekleştirilen ve yürütülen Proje esnasında;

(i) bu Projeye emsal teşkil edebilecek Petrol boruhattı projelerinde uluslararası camiaca genel kabul gören yeterli uluslararası Petrol endüstrisi standartlarına ve uygulamalarına riayet edeceklerdir;

(ii) bu Uygulama Usullerinin ekli olduğu Anlaşma ve herhangi diğer bir Proje Anlaşmasının icaplarına ve hükümlerine riayet edeceklerdir; ve

(iii) hareket eden Kişi kendi kanaatine göre makul olarak, basiretli bir işletmecinin bu şartlarda alacağı, herhangi bir tedbiri alma hakkına sahip olacaklardır.

2.2 MEP İştirakçileri ve MEP İştirakçileri veya herhangi bir işlatme şirketi adına hareket eden herhangi bir İşletme Şirketi veya Kişi, Proje Faaliyetleri veya MEP İştirakçileri adına gerçekleştirilen ve yürütülen Proje esnasında;

(i) Gürcistan ve Azerbaycan Cumhuriyeti arasındaki uluslararası sınırda veya yakınlarında ve [_____] yakınında, uygulanan API ASTM standartlarına uygun olarak, Petrolün devamlı bir şekilde ölçümünü yapabilecek vasıfta sayaç ve kalibrasyon cihazlarını ve Petrol temel çökeltisi ve su oranını belirlemek için numune alma cihazları kurulup idame ettirecektir. Yerleştirilen cihazlar MEP İştirakçileri tarafından, yapımın tamamlanmasından sonraki ilk iki Yıl içinde her takvim ayında en az bir kere ve bu dönemden sonra da genel olarak kabul edilen uygulamalara ve standartlara ve bu cihazların satıcıları tarafından belirlenen tüm usullere uygun olarak (veya sürekli hassasiyetlerini etmek için gerekli ise daha sık olarak), işletim koşulları açısından test edilip, ayarlanacaktır;

(ii) Tesisler yoluyla nakledilen Petrolün sürekli ölçümünü yapacak ve düzenli aralıklarla numune alacaklardır; ve

(iii) geçen akışkana ait sayaç okumalarının, düzeltme faktörlerinin, sıcaklığının, basıncının, özgül ağırlığının, çökeltisinin ve su oranının ve diğer gerekli değerlerinin aylık kayıtlarını doğru ve eksiksiz olarak tutacaklardır.

Herhangi bir deniz terminali de dahil tüm gümrük muhafaza kontrol noktalarında ve giriş ve çıkış noktalarındaki Petrol akışını gümrük muhafaza kontrol sayaçları vasıtasıyla ölçmek için API standart ve yöntemleri kullanılacaktır. API standart ve usulleri, API'nin Standart Numune Alma Metodu veya Petrol Ölçüm Standartları El Kitabından alınacak veya bunlar tarafından temin edilecektir.

3. ÇEVRE, SAĞLIK VE EMNİYET

3.1 Tesislerin inşaatı, sonraki inşaat faaliyetleri, kapasite arttırımı, yerlerinin değiştirilmesi, onarımı, değiştirilmesi, devreden çıkarılması, sökülmesi, kaldırılması, kullanılması veya işletimi sırasında ("Boruhattı Faaliyetleri") MEP İştirakçileri, yüzey, yeraltı, deniz, hava, göl, flora, fauna, diğer doğal kaynaklar mülkler dahil çevreye olabilecek potansiyel rahatsızlıkları en az seviyeye indirmek için Azami Gayreti sarf edeceklerdir. Önlemler için öncelik sırası hayatı, çevreyi, ve mülkü korumak şeklinde olacaktır.

3.2 MEP İştirakçileri, Boruhattı Faaliyetlerine ilişkin olarak can kaybıyla sonuçlanan veya yaşamı tehdit eden veya çevre veya mülklere ciddi hasar veren tüm acil durumlar ve diğer olaylar (patlamalar, sızıntılar ve yayılmalar dahil) hakkında Hükümeti derhal haberdar edeceklerdir. Böyle bir bildirim, olayların özet bir açıklamasını ve MEP İştirakçileri tarafından durumun kontrol altına alınması ve düzeltilmesi için alınan ve planlanan tedbirleri içerecektir. MEP İştirakçileri, daha fazla zararı önlemek ve sağlığa zararlı etkileri azaltmak için alınmış tüm tedbirlerden ve böyle olayların etkilerinden Hükümeti tamamen haberdar etmek için benzeri ek raporları Hükümete sağlayacaklardır.

3.3 Yetki sahibi herhangi bir bölgesel veya Hükümet içi makamın Proje Faaliyetlerinin yer aldığı alanlara ilişkin olarak, çevre standartları çıkarması ve bildirmesi durumunda, MEP İştirakçileri ve Hükümet bunların Proje üzerindeki muhtemel etkilerini müzakere edecekler, fakat hiçbir durumda Proje, emsal teşkil edebilecek projeler için uluslararası Petrol Boruhattı endüstrisinde genellikle yaygın olan standart ve uygulamalardan farklı ve daha katı standartlara tabi olmayacaktır.

3.4 Tesislerin genel yer seçimleri öncesinde, çevresel şartlar ve Boruhattı Faaliyetlerinden doğan risklerle ilgili bir genel değerlendirme tamamlanacaktır. Bu; bir kapsam çalışması ve bir risk değerlendirmesinden oluşacaktır. Kapsam çalışması Bölüm 3.6'da daha detaylı olarak açıklanan çevresel etki değerlendirmesinin ("ÇED") içeriği ve yapısı için bir temel oluşturacaktır. Risk değerlendirmesi, projenin mühendislik tasarım gereklerine, potansiyel risk ve maliyet etkilerine ışık tutmasına hizmet edecektir.

3.5 Bölüm 3.4'de açıklanan kapsam çalışması ve risk değerlendirmesinin tamamlanmasından sonra, MEP İştirakçileri Yürürlük Tarihi itibarıyla Ülke içinde Boruhattı Faaliyetleriyle ilgili alanlarda mevcut kirlilik ve kirlenmenin niteliğiyle ilgili bir değerlendirme sağlamak için bir kirlenmiş alan durum tespit

çalışması ("Durum Tespit Raporu") yapacaklardır. Bu Durum Tespit Raporu aşağıdakileri içerecektir:

(i) ilgili ve mevcut bilgilerin gözden geçirildiği bir masa başı çalışma;

(ii) Tesislerin konuşlandığı bölgeyi çevreleyen alanlardan, ilgili mevcut işler ve uygulamalar hakkında bilgi ve ilgili çevre bilgilerinin toplanması. Bu aşağıdakilerle ilgili bilgiyi içerecek fakat onlarla da sınırlı olmayacaktır.

(a) yüzey ve yeraltı jeolojisi;

(b) jeomorfoloji;

(c) kaya geçirgenliği ve akuferlerin varlığı;

(d) var olan yüzey suyunun kalite değerlendirmesi;

(e) Mevcut kirliliğin flora ve fauna üzerinde etkisi; ve

(f) belirlenmiş her bir sahadaki kirlenmenin, çevresel zararın ve kirletici maddelerin niteliksel bir değerlendirmesi.

3.6 Durum Tespit Raporunun bitirilmesinden sonra, MEP İştirakçileri Boruhattı Faaliyetlerinin ve bununla ilgili operasyonların (Ülke içindeki veya dışındaki Boru Hatları Faaliyetlerinde ötürü meydana gelen) Ülkeye olan çevresel etki değerlendirmesini yaptıracaklardır. ÇED şunları içerecektir;

(i) bir proje tanımı;

(ii) muhtemel etki alanları ile ilgili olarak bir çevresel ve sosyo-ekonomik tanım;

(iii) Tesislerin önerilen yapım ve işletimin hava emisyonları, sıvı atıklar ve katı atık üretiminin bir tahminini içeren çevresel etkisinin incelenmesi;

(iv) Belirlenen her bir etki için uygulanabilir hafifletici önlemlerin belirlenmesi ve uygulanması için bir plan;

(v) Boruhattı Faaliyetleri ile ilgili çevresel risklerin bir değerlendirmesi; ve

(vi) Bu hafifletici önlemlerin etkili olduğunu doğrulamak ve ilave etkiler belirlendiği takdirde uygun ilave hafifletici önlemlerin alınmasını sağlamak üzere bir izleme programının belirlenmesi;

3.7 Tesisler tamamlanmadan önce Boru Hatları Faaliyetleri ile ilgili olarak, MEP İştirakçileri tarafından; Ülke içinde veya Ülkeyi etkileyebilecek petrol döküntülerine karşı Petrol yayılması önlem planı ("Yayılma Önleme Planı") oluşturulup yürürlüğe konacaktır. Yayılma Önleme Planı şunları içerecektir:

(i) tüm MEP Sistemindeki potansiyel petrol yayılmasına maruz habitatların çevresel haritasının yapılması;

(ii) petrol yayılmalarının temizlenmesi için gerekli ilgili teçhizatın ve malzemelerin tedarik edilmesi;

(iii) petrol yayılması önlemini hayata geçirmek için gereken teşkilatın acil önlem ihbar ayrıntıları ve ilgili teçhizatlarının yerleştirilmesi için planlar;

(iv) sonuçta kirlenmiş maddelerin arıtılması ve bertarafı için planlar.

3.8 Kapsam çalışması, risk değerlendirmesi, Durum Tespit Raporu, ÇED ve Yayılma Önleme Planı (hep birlikte "Çevresel Strateji Esasları") MEP

İştirakçileri tarafından seçilen bir veya daha çok uluslararası çevre danışmanlık şirketi tarafından veya bunlara danışılarak hazırlanacaktır. Çevresel Strateji Esaslarını oluşturan maddelerin giderleri ve ÇED ve Yayılma Önleme Planında belirtilen stratejinin uygulanması, Hükümetin, teknik temsilcileri ile ilgili tüm masraflardan sorumlu olması dışında MEP İştirakçileri tarafından karşılanacaktır.

3.9 Durum Tespit Raporu, ÇED ve Yayılma Önleme Planının geliştirilmesi ve tamamlanması, Proje ile ilgili olarak uygun bir Çevre Stratejisinin uygulanmasını temin etmek amacıyla aşağıdaki prosedürlere uygun olarak gerçekleştirilecektir;

(i) İlgili danışmanlık firmaları ve MEP İştirakçilerinin temsilcileri, Durum Tespit Raporu, ÇED ve Yayılma Önleme Planı süresince uygun yer ve zamanlarda Hükümetin teknik temsilcileri ile istişarelerde bulunacaktır.

(ii) Durum Tespit Raporu, ÇED ve Yayılma Önleme Planı, aşağıdaki prosedürlere uygun olarak Hükümetin onayına bağlı olacaktır.

(a) Durum Tespit Raporu, ÇED (kamunun endişelerine yeterli yanıt oluşturacak, aşağıda tarif edilen bir kapsamlı özetle birlikte) ve Yayılma Önleme Planı tamamlandıktan sonra Hükümetin onayına sunulacaktır. Her bir maddenin Ek 3'ün gereklerine uygun olarak hazırlanmış olması durumunda, Hükümet bunları onaylayacaktır.

(b) Hükümet, Durum Tespit Raporu, ÇED veya Yayılma Önleme Planının bir kısmının açıklanmasını isterse veya bunların Ek 3'ün gereklerine göre hazırlanmadığını tespit ederse, MEP İştirakçilerine, bu belirli sorunlar veya problemler söz konusu maddenin alınmasından sonra otuz (30) gün içinde iletilecektir.

(c) Durum Tespit Raporu, ÇED veya Yayılma Önleme Planı Hükümete sunulduktan sonra otuz (30) gün zarfında MEP İştirakçileri ilave sorun veya problemlerle ilgili hiçbir yazılı tebliğ almadığı takdirde Hükümet tarafından kabul edilmiş sayılacaktır. Hükümet belirli bir sorun veya problemle ilgili tebliğde bulunursa bu tür sorun veya problemlerle yanıt Hükümete tebliğ edildikten sonra otuz (30) gün zarfında MED İştirakçileri bu konuda hiçbir tebliğ almazsa söz konusu madde onaylanmış sayılacaktır.

(d) Hükümet Durum Tespit Raporu, ÇED veya Yayılma Önleme Planını kabul etmezse ve MEP İştirakçileri Hükümetin bu kabulü makul olmayan biçimde reddettiğini düşünüyorsa MEP İştirakçileri Hükümete düşüncelerini bildirecek ve Taraflar sorunu dostça çözümlemeyi deneyecektir. Hükümet tarafından bu bildirimin alınmasından sonra 15 (on beş) gün zarfında İhtilaf çözülmezse MEP İştirakçilerini İşbu Anlaşmanın 17. Maddesi hükümleri uyarınca ihtilafın çözülmesini sağlayacaklardır.

(iii) ÇED aşağıdaki prosedürlere uygun olarak kamu inceleme ve yorumuna tabi tutulacaktır.

(a) ÇED'in hazırlanması sırasında, etkilenen halk ve hükümet dışı teşkilatlar, toplantılar ve sergiler yoluyla Tesislerin işletiminin niteliği hakkında bilgilendirileceklerdir.

(b) ÇED'in tamamlanmasından sonra, bu konularda yorum yapmasına imkan vermek için kamuya Projenin çevresel yönleriyle ilgili bilgi verilecektir. Bu işlemi hızlandırmak için ([_____] lisanında) ÇED ve özet kamuya açık bir yerde inceleme ve yorumlar için mevcut bulundurulacaktır; Buna ek olarak Hükümete özetin bir bilgi kopyası aynı zamanda sunulacaktır.

(c) MEP iştirakçileri tarafından Kamunun yorumları için en fazla 60 (altmış) gün süre tanınacak, bu altmış (60) günlük sürenin bitiminden sonra ise Hükümete otuz (30) gün tanınacaktır. Hükümete sunulacak bir nihai özette (gerekirse ÇED'de değişiklik suretiyle) kamunun endişelerine makul çözümler getirildiğine dair bir belge sunulacaktır.

3.10 Çevresel Strateji Esaslarının oluşturulması ve bunun ifade ettiği çevresel stratejinin uygulanması, uluslararası Petrol Boruhattı endüstrisi tarafından genel kabul gören standart ve uygulamalara uygun olarak yapılacaktır. ÇED, (Avrupa Topluluğu Yönergesi 97/11/EC ile değişikliğe uğramış olan) Avrupa Topluluğu Yönergesi 85/337/EC'nin ilkelerine de uygun olarak hazırlanacak ve herbiri Petrol Boruhattı endüstrisi tarafından genel kabul gören standart ve uygulamalara uygun olarak tatbik edilecek veya yerine getirilecek olan aşağıdaki genel çevresel ilkeleri içerecektir:

(i) herhangi bir Petrol boşaltımı olmayacaktır;

(ii) atık Petrol, çamur, pig atıkları, kirlenmiş balast suları ve diğer atıklar, en kullanışlı çevresel seçenek kullanılarak geri dönüştürülecek, arıtılacak, yakılacak veya gömülecektir;

(iii) tüm kirli akarlar, ÇED esnasında belirlenen uygun bir yöntemle ve derişimde bertaraf edilecektir; ve

(iv) çevre standartlarına uygunluğu sağlamak üzere, emisyon izleme programları geliştirilecektir.

3.11. Hükümet tarafından onaylandıktan sonra, MEP iştirakçileri, ÇED'de belirtilmiş olan asgariye indirme ve izleme faaliyetlerini tatbik edeceklerdir. Sonuçlar raporlar halinde kamuoyuna sunulacak ve İlgili Devlet Makamlarına teslim edilecektir. ÇED izleme programı gerekirse gayri resmi biçimde güncelleştirilecektir. ÇED İzleme Programının içeriği veya tatbiki ile ilgili tüm ihtilaflar, Anlaşmanın 17. Maddesi hükümlerine uygun olarak çözümlenecektir.

3.12. Çevresel Strateji Esaslarında ifade edilen çevresel stratejinin uygulanmasına ilişkin tüm ihtilaflar; Anlaşmanın 17. Maddesi hükümlerine uygun olarak çözümlenecektir.

3.13. Anlaşmanın 10. Maddesinin genel geçerliliği sınırlanmaksızın, MEP İştirakçileri, Yürürlük Tarihinde mevcut olan ve Mevcut Durum Raporunda tespit edilen tüm koşulları içerdiği sayılan herhangi bir çevre kirliliği veya kontaminasyon, hasar veya diğer koşullardan sorumlu olmayacaktır. Yukarıdaki hususlar, mevcut koşulların tamamının saptanmasının hiçbir çalışma ile mümkün olmadığı takdir edilerek, Mevcut Durum Raporunda tespit edilmemiş olan mevcut benzer koşulların MEP İştirakçileri tarafından uygun çalışmalar ve başka deliller vasıtasıyla tespit edilmesine mani olmayacaktır.

3.14. Bu Anlaşmanın herhangi bir şekilde sona ermesinden sonraki otuz (30) gün zarfında, MEP İştirakçileri Hükümete, Tesislerin terk edilmesi veya diğer

söküp kaldırma işlemleriyle ilgili alacakları önlemleri açıklayan bir yazılı plan ("Terk Planı") sunacaklardır. Terk Planı, diğer hususların yanısıra aşağıdakileri içerecektir:

a) Tüm yüzey tesislerinin kaldırılması

b) Tüm su yolları ve deniz alanlarının, seyir için tehlike teşkil eden malzeme ve ekipmandan temizlenmesi.

c) Tesislerde kalan Petrolün boşaltılması ve uygun şekilde bertaraf edilmesi

d) MEP İştirakçilerinin anılan boru hatlarını taşımayı ve başka şekilde değerlendirmeyi planlamaması halinde, gömülü boru hatları veya benzeri yeraltı tesislerinin tüm petrol kaynakları ve bağlantılarından ayrılması ve, ya bunların terk edilmesi veya terk etmenin çevreye ciddi ve bariz şekilde zarar verme riski oluşturduğu ve diğer iyileştirme yöntemlerine karşı duyarlı olmadığı bölgelerde bunların taşınması, tüm bu hususların Uluslararası Petrol Boruhattı Endüstrisi tarafından genel kabul gören standart ve uygulamalara uygun olarak yerine getirilmesi

e) MEP iştirakçilerinin anılan boru hatlarını taşımayı ve başka şekilde değerlendirmeyi planlamaması halinde, sahillerde veya su altında terk edilen boru hattının su veya uygun bir dolgu malzemesi ile doldurulması ve bu gibi boru hatlarının iki ucunun tıkanması;

f) Yüzey tesislerinin sökülüp çıkarılması ve benzer yeraltı boru hatları ve tesislerinin MEP İştirakçileri tarafından başka şekilde değerlendirilmek üzere taşınması sonucu oluşan tüm hendek, çukur ve diğer yüzey engebelerinin doldurulması; ve

g) Boruhattı Koridorunun, arazi özellikleri ve ilgili bölgede geçerli olan diğer koşullara uygun olarak yeşillendirilmesi.

Terk Planı Hükümetin onayına bağlı olacak ve makul olmayan bir gerekçeyle reddedilmeyecek veya geciktirilmeyecektir. Terk Planının Hükümete sunulmasından sonraki otuz (30) gün zarfında MEP İştirakçileri Hükümetten bazı hususları yazılı olarak belirten veya soran bir bildirim almadığı takdirde, Hükümet tarafından onaylanmış olarak kabul edilecektir. Eğer Hükümet bazı hususları yazılı olarak belirtir veya sorarsa, MEP İştirakçileri buna yazılı olarak yanıt verecek ve sonraki otuz (30) gün zarfında MEP İştirakçileri bu yanıtla ilgili bazı hususları yazılı olarak belirten veya soran bir bildirim almazlarsa Terk Planı, bu yanıtla düzeltilmiş ve değiştirilmiş olarak kabul edilmiş sayılacaktır. Hükümet Terk Planını onaylamazsa ve MEP İştirakçileri Hükümetin bunu makul olmayan bir gerekçeyle reddettiği kanaatine varırlarsa, MEP İştirakçileri Hükümete bu konuda bildirimde bulunacak ve Taraflar ihtilaf konusunu sulh içinde çözmeyi deneyeceklerdir. Bu tür bir ihtilafın Hükümet tarafından bu bildirim alındıktan sonraki otuz (30) gün zarfında çözümlenmemesi halinde, MEP İştirakçileri ihtilafın Anlaşmanın 17. Madde hükümlerine uygun olarak çözümlenmesi yoluna gidebileceklerdir. Terk Planı onaylanıp bu konudaki ihtilaflar çözümlendiği zaman, bu Anlaşmanın sona erme tarihinden veya Terk Planının Hükümet tarafından onaylanmasından, hangisi daha geç ise, sonraki otuz altı (36) ay zarfında MEP İştirakçileri, Terk Planına uygun olarak Tesislerin terkedilmesini tamamlamakla yükümlüdür. Bahsedilen terk yükümlülükleri bundan sonra "Terk Yükümlülükleri" olarak anılacaktır.

Terk Planının Hükümet tarafından onaylanmasından sonraki otuz (30) gün zarfında, Ek 3 Bölüm 3.14'te belirtildiği üzere, MEP İştirakçilerinin Terk Yükümlülüklerini yerine getirmesini garantiye almak amacıyla MEP İştirakçileri Hükümete bir veya birden çok gayri kabili rücu doğrudan tediyeli teminat mektubu (hep birlikte "Teminat Mektubu") verecektir. Teminat Mektubu (i) MEP İştirakçileri ve Hükümet tarafından Terk Planının dahilinde belirlenecek olan makul bir toplam tutarda olacaktır, (ii) uzun süreli teminat gerektirmeyen temel borç oranı, verilme zamanında, McGraw-Hill Companies'in bir bölümü olan Standard & Poor's Corporation'a göre "A" ve bunun dengi olan veya Moody's Investors Service Inc.'e göre "A2" ve bunun dengi olan bir finans kuruluşu(ları) ("Keşideci") tarafından hükümete verilecektir, (iii) Hükümet tarafından makul biçimde kabul gören form ve içerikte olacaktır, (iv) en az bir (1) yıl süreli olacaktır, (v) Hükümet lehine olacaktır, (vi) Terk Yükümlülüklerinin MEP İştirakçileri tarafından tüm maddi açılardan yerine getirilmesine dek veya en az bir (1) yıl süreyle otomatik olarak uzayacaktır, (vii) Keşidecinin, Teminat Mektubunun herhangi bir şekilde sona ermesi veya yenilenmemesi durumunda en az otuz (30) gün önceden Hükümete yazılı bildirimde bulunmasını sağlayacaktır. Terk Yükümlülükleri yerine getirilmeyip herhangi bir mevcut Teminat Mektubunun MEP İştirakçileri tarafından yukarıdaki Prosedürlere göre (önceki çizimler için geçerli Teminat Mektubunda herhangi bir azalmayı veya tahmini kalan Terk Yükümlülüklerinin miktarında herhangi bir azalmayı ifade eden toplam bir tutarda olmak üzere) mevcut Teminat Mektubunun son ermesinden önceki (15) gün zarfında yenilenmemesi halinde, halen yerine getirilmemiş olan Terk Yükümlülüklerinin tamamlamasını güvence altına almak için, MEP iştirakçilerinin Terk Planı dahilinde sorumlu olduğu kalan Terk Yükümlülüklerine dair Hükümetin iyi niyetli tahminine bağlı tutarda, bildirilen sona erme tarihinden önce anılan onbeşinci gün itibariyle Teminat Mektubunu tedavüle koymak üzere, fakat, ciro edilen tahsisatın yerine getirilmemiş olan Terk Yükümlülüklerinin tamamlanması için yapılan asıl masrafları aşması halinde MEP iştirakçilerine Hükümet tarafından geri ödenmesi hususlarında Hükümet yetkili olacaktır.

3.15. Bu Anlaşmanın sona ermesi ve Terk Yükümlülüklerinin yerine getirilmesinden sonra MEP İştirakçilerinin çevresel hususlardaki yükümlülükleriyle ilgili olarak aşağıdaki hükümler geçerli olacaktır.

(i) Terk Yükümlülüklerinin tamamlanmasından sonra MEP İştirakçileri MEP İştirakçileri tarafından seçilen bir uluslararası çevre danışmanlık şirketine, Durum Tespit Raporunda geçerli olan standartlara uygun olarak hazırlanacak olan ve kapsam olarak benzer bir çevre değerlendirmesi ("Çıkış Ön Raporu") hazırlatacaktır. Hükümetin talebi üzerine, yukarıda açıklandığı gibi bir Çıkış Ön Raporu hazırlanırsa, bu rapor Terk Yükümlülüklerinin yerine getirilmesinden sonraki yüz seksen (180) gün zarfında Hükümete teslim edilecektir.

(ii) Bu tür bir çalışma hazırlandıktan ve Hükümete teslim edildikten sonra, Hükümetin onayına tabi olacak ve bu onay makul olmayan bir gerekçeyle reddedilmeyecek veya geciktirilmeyecektir. Çıkış Ön Raporunun Hükümete sunulmasından sonraki otuz gün içerisinde şayet MEP İştirakçilerine bazı hususları yazılı olarak belirten veya soran bir bildirim sunulmamış ise, Çıkış Ön Raporunun Hükümet tarafından tasdik gördüğü kabul edilecektir. Hükümetin bazı hususları belirtmesi

veya sorması durumunda ise, sözü edilen hususların ve soruların cevabının Hükümete sunulmasından sonraki 30 gün zarfında MEP İştirakçileri eğer ilgili herhangi bir yazılı yanıt almamış olursa "Çıkış Ön Raporu" tasdik edilmiş kabul edilecektir. Hükümetin Çıkış Ön Raporunu onaylamaması ve MEP İştirakçilerinin Hükümetin kabulu makul olmayan bir gerekçeyle reddettiği kanaatine varmaları halinde MEP İştirakçileri Hükümete bu konuda bildirimde bulunacak ve Taraflar İhtilaf konusunu sulh içinde çözmeyi deneyeceklerdir. Bu tür bir ihtilafın Hükümet tarafından bu bildirim alındıktan sonra otuz (30) gün zarfında çözümlememesi durumunda bu ihtilaf bu Anlaşmanın 17. Madde hükümlerine uygun olarak çözümlenecektir.

(iii) Çıkış Ön Raporu onaylandıktan veya bu konudaki tüm ihtilaflar çözümlendikten sonra MEP İştirakçileri; Boruhattı faaliyetlerine ilişkin daha sonra ortaya çıkan olumsuz çevresel etkilerin belirlenip giderilmesi için Boruhattı Faaliyetlerinin gerçekleştiği alanları gözetlemeye devam etmekle yükümlüdür. Bu izleme ve çözümleme yükümlülüğü İki (2) yıl sürecek ve bu süre zarfında Nihai Çıkış Raporu hazırlama amaçları için Çıkış Ön Raporuna ilişkin 3.15 Bölümün yukarıda açıklanan hükümleri geçerli olacaktır. Nihai Çıkış Raporu hazırlanıp belirtilen iki yıllık sürenin sonunda Nihai Çıkış Raporu ile ilgili faaliyetler tamamlandıktan sonra MEP İştirakçileri Projeden kaynaklanan veya bununla ilgili çevresel etkilerle ilgili tüm sorumluluktan kurtulacak ve Hükümet bu konuda üçüncü kişilerin taleplerine karşı Proje İştirakçilerini koruyacak, zarar ve ziyandan mahfuz kılacaktır.

(iv) Bir Nihai Çıkış Raporu yapılıp Hükümet tarafından onaylanan bu Nihai Çıkış Raporu Ek 3'te belirtildiği üzere giderilmeyen veya önlem alınmayan Boruhattı Faaliyeti hiçbir çevresel etkisi bulunmadığını ortaya koyarsa veya bu etkiler bu standartlara uygun olarak giderilip veya başka türlü önlem alınırsa ve bu Nihai Çıkış Raporunun güncelleştirilmesinde ortaya konursa MEP iştirakçileri Projeden kaynaklanan veya bununla ilgili çevresel etkilerle ilgili tüm sorumluluktan kurtulacak ve Hükümet bu konuda üçüncü kişilerin taleplerine karşı Proje İştirakçilerini koruyacak, zarar ve ziyandan mahfuz kılacaktır.

3.16. MEP İştirakçileri için geçerli olmaları yanında bu 3. Bölüm Hükümleri: MEP iştirakçileri dışındaki Proje İştirakçileri ve Boruhattı Faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi veya yürütülmesi ile ilgili tüm işleri için geçerli olacaktır.

4. SOSYAL ETKİ

4.1 MEP İştirakçileri, Proje Faaliyetlerinin yürütülmesi esnasında civar çevredeki insanlar ve meskun halkın can ve mülküne gelebilecek muhtemel zararları asgariye indirmek için Azami gayret gösterecektir.

4.2 Proje Faaliyetlerinin yürütüldüğü yerlerde sosyal yönetmelikler veya kurallar koyma ve yasama yetkisi olan bir bölgesel veya hükümetler arası bir makam bulunması durumunda, MEP İştirakçileri ve Hükümet, Proje üzerinde bu

makamın muhtemel etkileri hakkında görüşecek fakat hiçbir halükarda Proje, benzer projeler için uluslararası Petrol Boruhattı endüstrisinde genel olarak geçerli standart ve uygulamalardan farklı veya daha sıkı standartlara tabi olmayacaktır.

4.3 Tesislerin genel yer ve güzargahının seçilmesinden önce; ilgili yerlerde bir kapsam çalışması ve bir risk değerlendirmesinden oluşan genel bir sosyal ortam çalışması yapılacaktır. Tüm bunlar, MEP İştirakçileri tarafından yapılacak (Ülke içindeki veya dışındaki Proje Faaliyetlerinden dolayı) Proje Faaliyetleri ve ilgili işlemlerin; ülke içinde sosyal etkilere ilişkin bir sosyal etki değerlendirmesi (SED) için içerik ve yapısının temelini teşkil edecektir.

4.4 Proje Faaliyetleri sırasında MEP İştirakçileri bu bölümün 2. Maddesi uyarınca Devlet Makamlarıyla SED çerçevesinde süren Proje Faaliyetlerinin etkisi hakkında görüşmek üzere toplanacaklardır.

5. ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

5.1 MEP İştirakçileri tarafından inşaat çalışmaları başlaması öncesinde yapılacak tüm gerekli deneme sondajları, Arazi sahibi ve Arazinin kullanıcısı ile istişarelerden sonra asgari rahatsızlık verilmesi suretiyle yürütülecektir.

5.2 Ek 2, Bölüm 3.6' ya göre, bu Uygulama Usullerinin eklendiği Sözleşmeye uygun bir şekilde MEP İştirakçileri' ne verilen Daimi Arazi Haklarına bitişik Arazi sahiplerine veya Arazi kullanıcılarına, Daimi Arazi Hakları üzerinde yapım çalışmalarına başlama niyetini bildirmek için, MEP İştirakçileri, Azami Gayret sarf edeceklerdir. İnşaat amaçları için gerekli boruların, araçların ve makinelerin tüm hareketlerinden komşu Arazi sahiplerine ve kullanıcılarının haberdar edileceği, makul bir programa uygun bir şekilde yerine getirilecektir.

5.3 Bu Anlaşma bağlamında MEP İştirakçileri' ne hak sağlanan Daimi Arazilere bitişik olup etkilenen Arazi sahipleri veya Arazi kullanıcıları için, uygun olarak anlaşılabilecek geçici geçişlerin yapılması suretiyle, tüm makul gerekli ulaşım imkanları MEP İştirakçileri tarafından sağlanacaktır. Böyle geçici geçişler, mümkünse inşaat başlamadan önce kararlaştırılmış olmalıdır. İnşaat bitiminden sonra, makul bir biçimde uygun ölçüde, özel yollar ve patikalar, çalışmaların başlamadan önceki durumlarına eşit olacak bir biçimde yeniden inşa edilecektir ve Tesislerin güvenliğini ve Proje Faaliyetlerinin yürütülmesini sağlama ihtiyacıyla uyumlu olarak kullanım için hazır edilecektir.

5.4 MEP İştirakçileri, bu Uygulama Usullerinin eklendiği Sözleşmeye uygun bir şekilde MEP İştirakçileri' ne hak sağlanan Daimi Arazilere bitişik arazi parçaları arasında ve MEP İştirakçileri tarafından yapılacak herhangi bir çalışma nedeni ile geçiş daimi veya geçici olarak kesildiğinde, iletişim ve geçişin sürdürülmesi ve sağlanması için gerekli tesisleri kuracaklardır. Bu sözü edilen tesisler, iletişim ve geçişin kullanım amacına ve yılın hangi döneminde kullanılmasının beklendiğine bağlı olarak, komşu arazilerin düzenli bir kullanımını sağlayacak şekilde yapılacaktır. Eğer Proje Faaliyetlerine bağıntılı olarak komşu araziler daimi olarak tahsis edilip, Arazi ve Proje Faaliyetleri (Tesislerin güvenliği dahil) böyle bir iletişime ve geçişe izin vermezse bu

durumdan Hükümet de aynı şekilde sorumlu olacak ve herhangi bir Proje İştirakçisine karşı yapılacak tüm iddialara karşı savunacak ve tazmin edecektir.

5.5 Bu Uygulama Usullerinin eklendiği Anlaşmanın 10. Maddesi hükümlerine bağlı olarak, inşaat çalışmaları sürerken ve ilgili arazide Tesislerin tamamlanmasından sonra Boruhattının varlığı ve kullanılmasından dolayı hayvanların ek risklerine maruz kalacağı veya maruz kalmasının yüksek olduğu durumlarda, MEP İştirakçileri, böyle dolaşma riskini yok etme veya minimize etme amacıyla, uygun ve yeterli engelleri sağlamak ve sürdürmek, hayvanların dolaşmalarını önlemek için pratik tüm makul önlemleri almak için Azami Gayreti sarf edeceklerdir, bunun için gerekli çitler, ışıklandırmalar ve bariyerler uygun olduğu yerlerde yapılmalıdır. MEP İştirakçileri ile etkilenen komşu arazi sahipleri ve kullanıcıları arasında yazılı olarak aksine kararlaştırılmadıkça, çit genişliği açısından, bitişik arazide tipik olarak herhangi bir sürüyü engelleme maksadıyla yapılan yeterli çit genişliği ölçü olacaktır.

5.6 Kayaları parçalamak için patlayıcıların kullanılması gereken bir yerde, MEP İştirakçileri'nin görüşünce etkilenebilecek herkese ikaz yapılmalıdır. Uygun önleyici tedbirler alınmalıdır. Patlayıcıların herhangi bir şekilde kullanılması sadece gündüz ile sınırlı olacaktır.

5.7 Bir arazinin, karantina veya benzer tedbirler gerektiren bir bulaşıcı hastalık nedeni ile bulaşıcı alan ilan edilmesi durumunda, ilgili Hükümet Bakanlığının onayı ilk olarak alındığı istisnai durumlar haricinde, araziye giriş de dahil tüm Proje Faaliyetleri askıya alınacaktır. Bu maddedeki hiçbir hüküm, MEP İştirakçileri'nin Boruhattının patlak veya sızdırmayı tamir de dahil herhangi bir acil durumu halletmek amacıyla herhangi bir ihbarda bulunmaksızın ve bir onay almaksızın söz konusu araziye girmesine engel teşkil etmez.

5.8 MEP İştirakçileri, Proje Faaliyetlerinden doğrudan etkilenen komşu arazi sahipleri ve kullanıcıları ile birlikte, bu araziye girmeden önce bu arazi sahipleri veya kullanıcıları tarafından MEP İştirakçileri'ni uyarabilecekleri, topraktan çıkan haşerat ve hastalıklar veya diğer topraktan çıkan zararlıların yayılmasını önlemek için, gerekli makul önlemleri ve tedbirleri alacaklardır.

5.9 İnşaatın yapımı ve Arazi Haklarının yerine getirilmesi sırasında, fosil, para, herhangi bir antika veya diğer değerli maddeler keşfedilebilir. Böyle nesnelerin mülkiyetleri Azeri Hukukuna göre tayin edilecektir.

Türkiye Cumhuriyeti, Azerbaycan Cumhuriyeti ve Gürcistan Toprakları Üzerinden Petrol Taşınmasına Dair Türkiye Cumhuriyeti, Azerbaycan Cumhuriyeti ve Gürcistan Arasındaki Anlaşmanın Değiştirilmesine İlişkin Türkiye Cumhuriyeti, Azerbaycan Cumhuriyeti ve Gürcistan Arasında

PROTOKOL

Hükümetleri tarafından temsil edilen, Türkiye Cumhuriyeti, Azerbaycan Cumhuriyeti ve Gürcistan (birlikte "Devletler" veya münferiden "Devlet");

Devletlerin, 18 Kasım 1999 tarihli, Türkiye Cumhuriyeti, Azerbaycan Cumhuriyeti ve Gürcistan Toprakları Üzerinden Petrol Taşınmasına Dair Türkiye Cumhuriyeti, Azerbaycan Cumhuriyeti ve Gürcistan Arasındaki Anlaşmanın ("Hükümetlerarası Anlaşma") değiştirilmesi arzusu doğrultusunda;

Aralarında aşağıdaki şekilde ANLAŞMIŞLARDIR:

Madde I
TANIMLAR

Hükümetlerarası Anlaşmada kullanılan tüm tanımlar bu Protokolda kullanılan terimler için de geçerlidir.

Madde II
BAZI DEĞİŞİKLİKLER

(1) Hükümetlerarası Anlaşmanın Ek-1'ini oluşturan, Gürcistan Hükümeti ile Proje Yatırımcıları Arasındaki Geçiş Ülkesi Anlaşması'nın imzalanmamış hali, bu Protokole Layiha A olarak ekli, tadil edilen ve tekrar belirlenen Gürcistan Hükümeti ile Proje Yatırımcıları arasındaki Geçiş Ülkesi Anlaşması tarafından bütünüyle ilga edilmiş ve değiştirilmiştir. Layiha A, (i) Ek 1'in yerini alacak ve (ii) bundan böyle her bakımdan Hükümetlerarası Anlaşmanın Ek 1'i olacaktır.

(2) Hükümetlerarası Anlaşmanın Ek-5'ini oluşturan, Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti ile Proje Yatırımcıları Arasındaki Geçiş Ülkesi Anlaşması'nın imzalanmamış hali, bu Protokole Layiha B olarak ekli, tadil edilen ve tekrar belirlenen Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti ile Proje Yatırımcıları arasındaki Geçiş Ülkesi Anlaşması tarafından bütünüyle ilga edilmiş ve değiştirilmiştir. Layiha B, (i) Ek 5'in yerini alacak ve (ii) bundan böyle her bakımdan Hükümetlerarası Anlaşmanın Ek 5'i olacaktır.

Madde III
MÜTEAKİP İŞLEM

Her bir Devlet Hükümeti, bu Protokol ve Layihalarının Hükümetlerarası Anlaşmanın bütünleyici bir parçasını teşkil etmesinin Devletlerin menfaatlerine olacağı bilinci içinde, Hükümetlerarası Anlaşmanın, Madde II, Kısım (1)'inde öngörülenler de

dahil olmak üzere tüm hükümleri doğrultusunda, bu Protokol ve Layihalarının Hükümetlerarası Anlaşmaya uygun olarak yürürlüğe girmesini ve hüküm ifadeetmesini teminen gerekli işlemleri yapacağını ve Hükümetlerarası Anlaşma uyarınca milli parlamentosuna sunacağını her bir Devlet diğerlerine karşı taahhüt eder.

Dört (4) orjinal halinde ve İngilizce olarak, 2000 yılının Mayıs ayının 9ncu günü İstanbul'da yapılmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ADINA	AZERBAYCAN CUMHURİYETİ ADINA	GÜRCİSTAN ADINA
(İMZA)	(İMZA)	(İMZA)

EK 1

İşbu Ek 1, 28 Nisan 2000 tarihinde tadil edilmiş ve yeniden belirlenmiş olarak 18 Kasım 1999 tarihli Hükümetlerarası Anlaşmaya eklenmiştir ve bunun bir parçası haline getirilmiştir.

GÜRCİSTAN İLE
[MEP İŞTİRAKÇİLERİ]
ARASINDA EV SAHİBİ HÜKÜMET ANLAŞMASI

EV SAHİBİ HÜKÜMET ANLAŞMASI

İŞBU ANLAŞMA GÜRCİSTAN HÜKÜMETİ

ve

[MEP İŞTİRAKÇİLERİ]

Arasında Gürcistan'ın Tiflis şehrinde 2000 yılının işbu ___ gününde imzalanmış ve akdedilmiştir.

ŞAHİTLER HUZURUNDA:

MEP İştirakçilerinin, Petrolü, Gürcistan'ndaki pazarlar da dahil olmak üzere uluslararası pazarlara ihraç etmek üzere Azerbaycan Cumhuriyeti, Gürcistan ve Türkiye Cumhuriyeti ülkelerinde ve ülkelerini geçerek taşınması için güvenli ve işe yarar bir Boruhattı sistemi geliştirmeyi düşünmelerine;

Proje Anlaşmaları ve Proje Anlaşmaları ile uyumlu diğer ticari anlaşmaların hüküm ve şartları esasında; MEP İştirakçileri'nin, Projeyi gerçekleştirme, Tesisler dahil MEP Sistemini inşa etme (veya inşa ettirme), sahip olma ve/veya işletme ve sonuçta hasıl olan kapasiteyi kullanma ve Arazi Haklarına sahip olacaklarına;

Hükümetin; bu Anlaşmada belirtilen ve benzer hususlarda Devlet ve Devlet Makamları adına hareket edecek olmasına;

Gürcistan, Türkiye Cumhuriyeti ve Azerbaycan Cumhuriyeti'nin, Projeye hukuki ve ticari hüküm ve şartlar ile uluslararası hukuk destek ve çerçevesini sağlamak üzere aralarında bir Hükümetlerarası Anlaşma akdetmiş bulunmalarına;

Bu Anlaşmanın, Hükümetlerarası Anlaşmaya dayalı olarak ve onun geliştirilmesi amacıyla imzalanmış olmasına;

Devlet ve Devlet Makamları adına hareket eden Hükümet, Gürcistan Hukuku altında Devlet ve tüm Devlet Makamları adına taahhütler vermek ve taahhütlerde bulunmak ve varlıklar dahil Devlet varlıklarını yönetme yetkisini haiz olarak işbu Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasına girmektedir.

ŞİMDİ yukarıdaki ön şartları göz önünde bulunduran Taraflar aşağıda belirtilen hususları kararlaştırmışlardır:

MADDE 1

TANIMLAR

Bu Anlaşmada (yukarıdaki başlangıç kısmı da dahil) büyük harfle başlayan ve bu Anlaşma metninde başka bir şekilde tanımlanmamış terimler; Ek 1'de belirtilen anlamlarda kullanılmışlardır.

MADDE 2

YETKİ

2.1 Bu Anlaşma ile ilgili olarak Hükümet, Devlet ve tüm Devlet Makamları adına bu Anlaşmada belirtilen taahhütleri vermek ve taahhütte bulunmak için Gürcistan Hukukuna göre yetkilendirilmiştir. Bu Anlaşma ile ilgili olarak Devlet Makamlarının tüm yükümlülükleri, her bakımdan, Devletin kesin yükümlülükleri sayılacaktır. Devlet Makamlarının yükümlülükleri, aynı şekilde Hükümet, Yerel Yönetimlerin ve Devlet Kuruluşlarının her birisi dahil olmak üzere, Devleti oluşturan organların uyacakları ve yerine getirecekleri yükümlülükler olacaktır.

2.2 Devlet Makamlarının bu Anlaşmada belirtilmiş olan yükümlülüklerinin zamanında yerine getirilmesini ve Proje Faaliyetlerinin yürütülmesinin kolaylaştırılmasını ve eşgüdümünü sağlayabilmek için, Hükümet, MEP İştirakçilerine yapacağı yazılı bir bildirim ile (i) bu Anlaşmada belirtilen her türlü hak, lisans, vize, sertifika, yetki, onay ve izinlerin çıkarılmasını; (ii) yine bu Anlaşma veya herhangi bir diğer Proje Anlaşmasında özellikle belirtilen, veya bu metinde yazılı hakların kanıtı niteliği taşıyan bilgi, belge, veri ve diğer materyallerin verilmesini; ve (iii) bu Anlaşmada belirtilen bildirim, belge ve diğer yazışmaların teslimi ve alınmasını; ve (iv) Projenin uygulanmasını kolaylaştırmak üzere ilgili diğer iş ve işlemleri yapacak olan yetkili bir temsilci, kuruluş veya başka bir makamı atayacak ve MEP İştirakçileri bu yetkili temsilci, kuruluş, veya birimden veya onun aracılığı ile talepte bulunabilecekler ve haklarını alabileceklerdir.

2.3 MEP İştirakçileri bu Anlaşmaya göre yükümlülüklerini yerine getirmeleri ve Proje Faaliyetlerinin zamanında ve etkili biçimde gerçekleştirilmesinin kolaylaştırılması ve koordine edilmesinin haiz olduğu hayati önemi kabul ederler. Buna göre, MEP İştirakçileri; MEP İştirakçilerinin zamanında ve etkin biçimde hakları, menfaatleri, imtiyazları ve muafiyetlerinden yararlanmaları ve/veya bu Anlaşmaya göre yükümlülüklerini yerine getirme sırasındaki yöntem ve tarzlarını kolaylaştıracak olan (i) MEP İştirakçileri arasındaki iş yapısı, ve/veya iş faaliyetlerinin hüküm ve şartları ve (ii) MEP İştirakçileri veya (onun tayin edilmiş bir temsilcisi) tarafından bir MEP İştirakçisinin yerine getirmesi gerektiği Vergilerle ilgili tüm yükümlülükler gibi prosedürleri (bu prosedürler, diğerleri yanında, bir veya daha çok MEP İştirakçileri adına hareket edecek, bir veya daha çok temsilciler, komisyonların, veya diğer teşkilat veya fonksiyonel organların tayinini de içerir), Yürürlük Tarihinden itibaren en geç yüz seksen (180) gün içinde tamamlamak için Azami Gayret göstereceklerdir. MEP Temsilcisi(leri)'nin tayin edilmesinden sonra; Devlet Makamları; bir MEP Temsilcisine yapılan yazışmalar, işlemler, bilgilendirme ve teslimatlar konusunda, bu MEP Temsilcisinin belirtilen yetki alanı çerçevesinde, bunları MEP İştirakçilerine yapılmış yazışmalar, işlemler, bilgilendirme ve teslimat olarak kabul etmeye yetkilidir. Taraflar, ayrıca MEP İştirakçilerinin Devlet Makamlarına uygun bir bildirimde bulunmaları suretiyle bir veya daha çok sayıdaki belirli MEP Temsilcisi(leri)'ni

görevden alma, değiştirme veya görevlerine son verme hakkına sahip olduklarını kabul ederler.

2.4 Taraflardan birinden gelen talep üzerine MEP İştirakçileri ve Devlet Makamları; MEP Faaliyetlerinin durumunu zaman zaman gözden geçirecek ve bu konuda ortaya çıkan hususları görüşeceklerdir.

MADDE 3

ANLAŞMANIN ZAMANI VE SÜRESİ

3.1 Bu Anlaşma, bu Anlaşmanın tüm Tarafları tarafından imzalandığı tarihden ("Yürürlük Tarihi") itibaren geçerli ve Taraflar açısından bağlayıcı olacak, ilk Petrol sevkiyatının gerçekleştirildiği tarihten itibaren kırk (40) yıllık bir esas dönem ("Esas Dönem") için devam edecek ve bu Anlaşmanın tüm diğer hükümlerine bağlı olarak Esas Dönemden sonra aşağıdaki şartlarla iki (2) adet, ardarda on (10) yıllık uzatma dönemi (her biri, bir "Uzatma Dönemi") geçerli ve yürürlükte kalacaktır; Şu kadar ki, bu Anlaşmanın gelecek Uzatma Döneminde geçerliğini sürdürmesi için MEP İştirakçileri, Esas Dönem ve ilk Uzatma Döneminin sona ermesinden önce üç yüz altmış (360) günden erken ve yüz seksen (180) günden geç olmamak kaydıyla (her biri, bir İhbar Dönemi) Hükümete bu Anlaşmayı sürdürme iradelerini belirten bir yazılı bildirim ("Uzatma Bildirimi") vermekle yükümlü olacaktır. Ayrıca, (1) şayet ilk Petrol sevkiyat tarihi 30 Haziran veya bundan önceki bir takvim günü ise Esas Dönem (i) bu takvim yılının kalan tüm günlerini kapsayan ilk yıl ile buna ilaveten (ii) ilk yılı takip eden otuz dokuz (39) takvim yılından ibaret olacaktır, ve (2) şayet ilk Petrol sevkiyat tarihi 1 Temmuz veya bundan sonraki bir takvim günü ise Esas Dönem (i) bu takvim yılının kalan tüm günlerini ve onu takip eden takvim yılının tüm günlerini kapsayan bir ilk yıl ile buna ilaveten (ii) Esas Dönemin bu ilk yılını takip eden otuz dokuz (39) takvim yılından ibaret olacaktır; Ancak muhakkak ki, her İhbar Dönemi zarfında, Taraflar gelecek Uzatma Döneminiyle ilgili İlave Ticari Konuları belirleyip çözümleyebileceklerdir. "İlave Ticari Konular" tabiri, Projeye ilişkin, Taraflardan birinin diğer Tarafa bir yazılı bildirimle (bu Uzatma İhbarından sonra en geç otuz (30) gün zarfında vereceği), çözüm olarak ve ekleme şeklinde bu Anlaşmaya ilave mukavelevi hüküm(ler) olarak kabul edilmesini istediği, ticari konular (Vergilerle ilgili konular haricinde) demektir. MEP İştirakçilerinin Esas Dönem veya Esas Dönem içindeki İlk Uzatma Dönemi sırasında Uzatma İhbarı vermemesi halinde, bu Anlaşma fesholacak ve 3.7 nolu Bölüm hükümleri uygulanacaktır. Şüpheye mahal bırakmamak açısından, Tarafların İhbar Dönemi süresince İlave Ticari Konuları çözememeleri halinde, bu Anlaşma, Uzatma Döneminde de geçerli olacak ve ihtilaf, Anlaşmanın 17. Maddesi altında nihai karar için tahkime götürülecektir. Böyle bir tahkim halinde; hakemler, İlave Ticari Konular için Anlaşmaya ilave mukavelevi hüküm(ler)in katılıp katılmayacağını, katılacaksa hangi kapsamda katılacağını tespit ederlerken şunları dikkate alacaklardır: (A) Bu Anlaşma ve diğer Proje Anlaşmalarında mevcut hüküm ve şartları; (B) Şayet varsa; bu Anlaşma ve diğer Proje Anlaşmaları imzalandıktan (veya tadil edildikten) sonra vuku bulan ve işbu Anlaşma tahtında veya Anlaşma ile ilgili, bir Tarafın önemli zarar görmesine yol açan değişmiş ahval ve şartlar; (C) Şayet varsa; enflasyon veya deflasyonun bu Anlaşmaya etkileri; (D) Projeye doğrudan yabancı yatırımı teşvik eden ve destekleyen hükümet anlaşmaları çerçevesinde, bu Anlaşma ve diğer Proje Anlaşmaları altında, Taraflar tarafından yararlanılan menfaatler ve yüklenilmiş mükellefiyetler; (E) Petrolün uluslararası piyasalara (Ülke dahil) taşınması

maksadıyla, Projenin ticari olarak hayatiyetini idame edebilir bir teşebbüs olmayı sürdürebilmesi; ve (F) İlave Ticari Konular hakkında belirli bir ihtilafı adilane bir şekilde çözmekle ilgili durumlar gibi vesair hususlar.

3.2. Yukarıdaki 3.1 nolu Bölüm hükümlerinden bağımsız olarak, bu Anlaşma, MEP İştirakçileri'nin Hükümete fesih hakkında yazılı bildirimde bulunmaları ile her zaman feshedilebilir; MEP İştirakçileri tarafından söz konusu bildirimde belirtilen tarihten itibaren, Anlaşmanın herhangi bir maksat için hüküm ve geçerliliği kalmaz.

3.3. Şayet; MEP İştirakçileri, Yürürlük Tarihinden itibaren en geç otuz altı (36) ay içinde Tesislerle ilgili inşaat sahfasının başlatılmasına yönelik teşebbüste bulunmamışlarsa; bu takdirde, bundan sonra yüz yirmi (120) günlük bir süre zarfında Hükümet, işbu Anlaşmayı feshetmek için MEP İştirakçilerine yazılı bir bildirimde bulunma hakkına sahiptir. Bu fesih, belirtilen fesih ihbarnamesinin MEP İştirakçileri tarafından alındığı fiili tarihten itibaren otuz (30) gün sonra, bu otuz günlük zaman zarfında MEP İştirakçilerinin Tesislerle ilgili inşaat sahfasının başlatılması için herhangi bir girişimde bulunmadıkları takdirde geçerli olacaktır. Şayet; yukarıda belirtilen yüz yirmi (120) günlük süre, Hükümet bu tür bir fesih bildirimi vermeden sona erecek olursa; Hükümetin bu Anlaşmayı feshetme hakkı sona erecek ve Anlaşma, hükümleri uyarınca geçerli ve yürürlükte olacaktır. Ayrıca, Devlet Makamlarının MEP Faaliyetlerine ilişkin olarak yüklendikleri mükellefiyetleri ihmal veya reddetmesiyle oluşan herhangi bir gecikme miktarına göre, yukarıda belirtilen otuz altı (36) aylık süre uzatılacaktır.

3.4. Hükümetin Bölüm 3.3'te açıklanan fesih hakkına ek olarak; Hükümet bu Anlaşmayı işbu Bölüm 3.4'te açıklanan şartlar ve prosedürlere uygun olarak feshetme hakkına sahiptir. Hükümet, MEP İştirakçilerinin (10.3 nolu Bölümde açıklanan yükümlülükleri şeklindeki) müşterek ve münferit yükümlülüklerini esaslı olarak ihlal ettiği kanaatine vardığı taktirde; Hükümet, MEP İştirakçilerine gereken düzeltmeyi yapmaları için bu ihlal hakkında yeterli detayda bir bildirimde bulunabilir. Meselenin halli için yapılan müzakereler ve/veya tahkim işlemlerinin sürdüğü sırada, MEP İştirakçileri, iddia edilen ihlale çözüm bulmayı ve/veya bunu gidermeyi üstlenebilir fakat bununla yükümlü değildir, fakat MEP İştirakçileri ihtilaf konusu ihlali gidermek için çaba göstermeye başlamadıkları takdirde Hükümet bu ihlali kendisi giderebilir. Şayet; MEP İştirakçileri itiraz etmez ise ve etmediği ölçüde veya bu ihlale çözüm bulmak için yapılan müzakerelerden sonra, bu ihlalin oluştuğu yönünde Hükümetle bir mutabakata varırsa, MEP İştirakçileri bu ihlali gidermek için derhal çaba göstereceklerdir. Şayet; ihtilafsız bir bildirimin alınmasından, böyle bir ihlalin oluştuğuna dair bir çözüme ulaşılmasından veya doksan (90) gün ("İhlal Giderme Dönemi") içinde bu ihlal giderilmez ise, Hükümet bu Anlaşmanın feshedildiğine dair MEP İştirakçilerine yazılı bir bildirim verme hakkına sahiptir. Bu fesih, Hükümetin MEP İştirakçilerine bu fesih bildirimini verdiği tarihten itibaren otuz (30) gün sonra geçerli olacaktır. Şayet; MEP İştirakçileri tarafından İhlal Giderme Dönemi zarfında ihlal giderildiği taktirde, daha önce bildirilen ihlal hakkında Hükümetin bir fesih bildiriminde bulunma hakkı sona erecek ve bu Anlaşma geçerli olacak ve yürürlükte kalacaktır. İhlal Giderme Süresi zarfında tam olarak halledilemeyen bir ihlal durumunda, MEP İştirakçileri, İhlal Giderme Süresi zarfında ihlali gidermek için çaba göstermeye başlayarak ve sonrasında ihlal giderme çabalarını gayretli bir şekilde takip ederek ihlali giderme ve buna ilişkin fesihden kaçınma hakkına sahiptirler. İhlal Giderme Süresi dışında gerçekleştirilen ihlal giderme çabası, İhlal Giderme Süresi zarfında yapılmış sayılacak ve Hükümetin, daha önce bildirimde bulunulan ihlale ilişkin olarak bir fesih

bildiriminde bulunma hakkı sona erecek ve bu Anlaşma geçerli olacak ve yürürlükte kalacaktır. İşbu 3.4 nolu Bölüm hükümleri uyarınca, nizalı bir ihlalin Hükümet tarafından giderilmesi halinde bu ihlalin daha sonra Madde 17 uyarınca esaslı bir ihlal olduğuna karar verildiği takdirde MEP İştirakçileri Hükümet tarafından bu ihlalin giderilmesi için yapılan tüm masrafları ödeyeceklerdir.

İşbu 3.4 nolu Bölüm açısından "esaslı ihlal" aşağıdaki özelliklere sahip ihlal demektir:

(i) MEP İştirakçileri tarafından aşağıdaki hususların temini için uygun önlemler alınmasının bilinçli ve ısrarlı biçimde ihmali veya reddedilmesi:

(a) Ülke içinde kendilerine ait Proje Faaliyetlerinin işbu Anlaşmada belirlenen standart ve usüllere uygun olması; veya

(b) Ülke içindeki Projeye ilişkin faaliyetlerinin Gürcistan'ın milli güvenliğine bir tehdit oluşturmaması; veya

(ii) Tüm Anlaşmanın uygulanmasına imkan vermeyen nitelikte ihlal; ve,

Yukarıda (i) maddesinin vukuu durumunda, ihlalin mahiyeti ve derecesi bu şartlarda makul çarenin fesih olduğu yolundadır. Ancak Bölüm 3.4' de belirtilenlerin dışındaki bir durumda fesih yerine denetlemeye bir karar olarak ilave edilecektir. Hükümetin bu Anlaşmaya göre sahip olacağı diğer tazminat haklarına zarar vermeyecektir.

Yukarıda belirtilen hususlardan bağımsız olarak; şayet bu tür esaslı bir ihlale, bir Devlet Makamının bir Proje Anlaşmasını ihlali ve/veya görevini ihmal etmesi sebep olmuş ise veya bu tür esaslı bir ihlal bunlardan kaynaklanıyor ise; Hükümet, bir bildirimde bulunma ve/veya feshetme hakkına sahip olmayacaktır.

3.5 İşbu Anlaşma, bu 3. Madde uyarınca daha önce sona erdirilmediyse; bu Anlaşma MEP İştirakçileri tarafından yazılı olarak Hükümete belirtilen tarih olan, tüm Proje Faaliyetlerinin süresiz olarak sona erdiği tarihte sona erecek ve yürürlük ve geçerlikten kalkacaktır.

3.6 Bölüm 3.7' de açıklandığı gibi bu Anlaşmanın tarafları, hiçbir MEP İştirakçisinin veya diğer Proje İştirakçilerinin her hangi bir Proje Faaliyetini üstlenme veya bir şekilde Projeyi yürütme veya uygulama veya bu Anlaşmaya ya da diğer bir Proje Anlaşmasına veya başka bir şeye dayanarak başlamış oldukları her hangi bir Proje Faaliyetini devam ettirmeye yönelik herhangi bir Devlet Makamına karşı yükümlü olmadıklarına veya her hangi bir şekilde bunları yapmak zorunda olmadıklarına dair açıkça anlaşmışlardır.

3.7 Bu Anlaşmanın fesh edilmesi; (i), Tarafların (artık Taraf olmayanlar da dahil) fesihten önce oluşmuş tüm yükümlülüklerini tam olarak ifası ile ilgili haklarını ve (ii) bu Anlaşma ile bir Taraf (veya daha önceki Taraf) lehine sağlanmış olan feragat ve tazminat haklarını etkilemeyecektir.

MADDE 4
VERİLEN HAKLAR

4.1. Projenin amaçları ile ilgili olarak ve (tüm ilgili Uygulama Gerekleri dahil işbu Anlaşma ve diğer Proje Anlaşmalarının şartlarına bağlı olarak Devlet Makamları işbu Anlaşmayla aşağıdaki hakları tanımaktadırlar:

(i) Proje İştirakçileri'ne, Projeyi uygulama ve yürütme, tüm Proje Faaliyetlerini gerçekleştirme konularında mutlak ve kısıtlanmamış hak ve imtiyazlar; ve Proje Anlaşmaları uyarınca Devlet Makamları tarafından, bunların hepsine veya aralarında birine tanınmış diğer hak ve imtiyazların tamamından yararlanma hakları;

(ii) Proje İştirakçileri'ne ve MEP İştirakçilerinin Proje Faaliyetlerini uygulamak için görevlendirebilecekleri diğer Proje İştirakçilerine Ek 2'de açıklanan, Devletin Arazisi üzerinde münhasır ve kısıtlanmamış Haklar;

(iii) MEP İştirakçilerinden herbirine, Devlet Arazisini kullanma, bunda tasarrufta bulunma, bunu kontrol etme ve üzerinde ve/ veya altında inşaat yapma, ve (MEP İştirakçilerinin tek başına iradelerine göre) diğer Kişiler tarafından Devlet Arazisinin kullanılması, işgal edilmesi, bunda tasarrufta bulunulması ve kontrolünü kısıtlama veya buna izin verme;

(iv) MEP İştirakçileri'nin her birine,MEP İştirakçilerinin işbu Anlaşma altında Devlet Makamlarının başka şekilde vermedikleri veya sağlamadıkları tüm Arazi Haklarının MEP İştirakçileri tarafından güvence altına alınması ve korunmasına imkan vermek için bunları alma, zorla edinme, komşu alanlar veya diğer benzeri Devletin belirli yetkileri;

(v) MEP İştirakçilerine, Tesislerin inşa edilmesi, bunlara sahip olunması, bunların kullanılması, bunlarda tasarrufta bulunulması ve bunların kontrol edilmesi konusunda münhasır ve kısıtlanmamış hak ve imtiyaz;

(vi) Proje İştirakçileri'ne, Bölüm 18.2 hükümleri uyarınca Proje Faaliyetlerini yürütmek için, (Devletin, ve 7.2 numaralı Bölüm hükümlerine bağlı olarak Devletten başka ülkelerin vatandaşları da dahil olmak üzere), bir Proje İştirakçisinin görüşüne göre bu gibi Faaliyetleri yürütmede gerekli bilgi, yetenek ve deneyime sahip bulunduğunu kanıtlayan Kişiler ve bunların personeli ile Anlaşma yapma mutlak ve kısıtlanmamış hak ve imtiyazını vermekte ve tanımaktadır.

(vii) Tesislerdeki hidrostatik ve diğer testleri gerçekleştirmek için; MEP İştirakçileri ve bunlar tarafından belirlenen Müteahhitlere, Tesislerin yakınında mevcut bulunan yeterli nitelik ve niceliğe sahip ve suyu bedelsiz olarak kullanma hakkı ve testlerin tamamlanmasından sonra Tesislere yakın belirtilen yerlere bunu boşaltma hakkı.

4.2 Bu Anlaşma tahtında tanınan veya sağlanan haklar, muafiyetler ve/veya istisnalar; Devlet Makamları tarafından, MEP İştirakçileri ve Proje ve Proje Faaliyetlerini yürütmek üzere MEP İştirakçilerince taahhüde sokulmuş diğer Proje İştirakçileri için ve bunlar tarafından Proje ve Proje Faaliyetlerinin gerçekleştirilmesine ilişkin olarak verilmiştir. Böylece, Devlet Makamları, MEP İştirakçilerinin Proje ve Proje Faaliyetlerini yürütmek için Proje İştirakçileri ile iş yapma ve/veya bunları

görevlendirme niyetinde olduğunu kabul etmekte ve bu Proje İştirakçilerinin, Proje Anlaşmasına uygun olarak sağlanan tüm hak, muafiyet ve imtiyazlardan; Projeye katılımlarından dolayı yararlanmasına rıza göstermektedir. Buna dayanarak, herhangi bir Proje Anlaşmasının yönetinimi kolaylaştırmak için MEP İştirakçileri, zaman zaman Devlet Makamlarını Proje İştirakçisi olan Kişiler ve/veya Proje ile alakalı oldukları yazılı bir şekilde kanıtlanmış Kişiler hakkında bilgilendireceklerdir, buradan anlaşılan; Proje İştirakçileri hakkındaki bilgi akışı aksamayacak, ancak bazı durumlarda (örneğin ani müşteri kabulleri) MEP İştirakçileri tarafından onaylandığı takdirde gecikmeler oluşabilecektir. Bu tür Proje İştirakçilerine bazı haklar, istisnalar veya imtiyazlar Gürcistan Hukukunun işleyişine göre henüz tanınmamış ise; Devlet Makamları, MEP İştirakçilerinin her birine (i) bu hakları bu tür Proje İştirakçilerine tanıma hakkı, veya (ii) Madde 16 uyarınca bu tür hakları bu Proje İştirakçilerine devretmek, tahsis veya bunların da paylaşmasını kabul etmek üzere hak ve yetki vermektedir. Ayrıca MEP İştirakçilerinden biri tarafından istenmesi halinde; Devlet Makamları, Proje veya Proje Faaliyetleri veya bunların bir kısmının gerçekleştirilmesini kolaylaştırmak için yeterli ve uygun biçimde bir yazılı belge ile herhangi bir Proje İştirakçisine bu hakların tanındığına dair belge vereceklerdir.

MADDE 5

HÜKÜMET GARANTİLERİ

5.1 Aşağıdaki yükümlülüklerin Devlet Makamlarının birinci derecede yükümlülüklerinden olmasını teyit etmeye ilaveten; Hükümet işbu Anlaşmayla MEP İştirakçileri'nin her birine, bu Anlaşmada belirtilen Devlet Makamları adına ve onları bağlayıcı olarak kendisi tarafından yapılan ikrar, taahhüt ve garantilerin yürürlük ve geçerliğini; tüm Proje Anlaşmaları uyarınca Devlet Makamları tarafından, tüm Proje İştirakçilerine verilen (veya verilecek olan) hak ve imtiyazları; ve Devlet Makamlarının Proje Anlaşmalarının hükümlerine uygun olarak tüm yükümlülüklerin zamanında ve tam olarak yerine getirileceğini garanti eder.

5.2 Yukarıda belirtilen hususların genişlik ve kapsamını sınırlamaksızın; Hükümet, bu Anlaşmaya göre, Devlet Makamları adına MEP İştirakçileri'nin her birine karşı aşağıdakileri taahhüt eder:

(i) Devlet Makamları, Petrolün Ülke'ye giriş, Ülke'den geçiş ve Ülke'den çıkışında serbestçe geçişini, aşağıdaki madde (iii) hükümleri haricinde önlemeyecek veya engellemeyecektir;

(ii) Tüm Proje Anlaşmalarının şartları uyarınca Devlet Makamları, Devlet Makamlarının almaları gereken tüm kararları alacaklar ve yapmaları gereken iş ve işlemleri yapacaklardır;

(iii) Devlet Makamları, (Petrolün Tesislerden veya Tesislere akışını dolaylı veya dolaysız kısıtlayıcı, önleyici veya sınırlayıcı nitelik taşıyan; güvenlik, sağlık, çevre ve emniyet nedenlerinden kaynaklanan eylemli veya eylemsiz davranışlar da dahil olmak üzere bir Proje Faaliyetini engelleyici, geciktirici, Projeyi başka biçimde olumsuz yönde etkileyici, veya bir Proje Anlaşmasına uygun olarak verilmiş hakları zedeleyici bir tarzda işlemlerde bulunmayacaklardır; (ancak derhal düzeltici önlemler alınmadan Tesislerin işletiminin sürdürülmesi, duruma

göre kamu güvenliğine, kültür mirasına, sağlığa, emniyete veya çevreye karşı makul olmayan bir tehdit oluşturup yalnızca bu makul olmayan tehdidin ortadan kaldırılması için gereken süre için ve bu kapsamda bu önlemin alınmasını veya bu tür bir işlemin yapılmamasını makul kılarsa bu hüküm uygulanmaz.)

(iv) Devlet Makamları, Proje Faaliyetleri ile ilgili olarak tam bir işbirliği içerisinde bulunacaklardır;

(v) Devlet Makamları, Devlet Arazileri üzerinde mülkiyet veya zilyetlik haklarıyla ilgili talep ve iddialarda bulunmayacaklardır;

(vi) Devlet Makamları, Bölüm 4.1(ii), (iii) ve (iv) uyarınca verilen Devlet Arazisine ilişkin hakların Devlet Makamları tarafından verilmesine aykırı biçimde, Devlet Arazisine ilişkin haklar üzerinde talep, iddia veya kısıtlayıcı işlemde bulunmayacaklardır;

(vii) Devlet Makamları, bu Anlaşmanın 9. Maddesi ve bir Proje Anlaşması hükümleri uyarınca yapılacak tazminat ödemeleri de dahil olmak üzere, bir Proje Anlaşmasından dolayı veya böyle bir Anlaşma ile ilgili olarak borçlu oldukları ve vadeleri gelmiş tüm para ödemelerini yapacaktır.

5.3 Bu 5. Maddede Hükümet tarafından verilen garantiler:

(i) Münferid, bağımsız, mutlak, gayri kabili rücu ve şartsız olup; her birisi Hükümetin bağımsız taahhüdü ve asli yükümlülüğü niteliğinde; Devlet Makamlarının Proje Anlaşmalarına bağlı diğer tüm yükümlülüklerinden ayrı olarak ve bu yükümlülüklerin yerine getirilmemeleri, geçersizlikleri veya icra ve infazının gayri kabil olmasına bakılmaksızın ayrıca geçerlidir;

(ii) Devlet Makamlarını teşkil eden birimlere karşı müştereken ve müteselsilen icra ve infazı kabil olup, icra ve infaz durumlarında bu işlemlerin kime veya kimlere karşı yapıldığına bakılmaksızın, bunlara ilişkin ödeme talep ve kararları Gürcistan Maliye Bakanlığına verilir ve bu talep ve kararların tutarları, ilgili karar ve talep ödenmek üzere Gürcistan Maliye Bakanlığına verildiği tarihten sonraki otuzuncu (30) günde veya bu güne kadar süre içinde (ödeme taleplerine Devlet Makamları tarafından itiraz edilmediği durumda) MEP İştirakçilerine ödenir; ve

(iii) Bu 5.3 (iii). Bölüm uyarınca; garantilerin, yükümlülüklerin ilgili Proje Anlaşması hükümlerine uygun olarak tümüyle yerine getirilmesi haricinde, bu garantinin ortadan kaldırılmasına yol açacak bir olayın gerçekleşmesi sonucunda yine bir Proje Anlaşmasına veya benzerine dayanılarak Devlet Makamlarınca ileri sürülebilecek herhangi bir gerekçeyle değiştirilemez, hafifletilemez ve geçersiz kabul edilemez.

5.4 Bu 5 numaralı Maddede verilen taahhüt ve garantilere dayanarak Hükümet; (i) bu Anlaşmada Devlet Makamlarının yükümlülükleri olarak gösterilen yükümlülükleri teyit eder; ve yine Devlet Makamlarının Proje Anlaşmaları tahtındaki tüm yükümlülüklerini yerine getirmelerine rıza gösterir; ve (ii) Devlet Makamlarının Proje Anlaşmalarından doğan tüm yükümlülüklerini zamanında yerine getirebilmelerini sağlar; gerek bunun için, gerekse yukarıdaki teyidi daha belirgin hale getirmek için istenilen veya uygun görülen tüm kararnameleri, kanunları, yönetmelikleri, kuralları, içtihatları, yetkileri, onayları ve izinleri zamanında ve yazılı olarak çıkaracaktır.

MADDE 6

BEYAN VE GARANTİLER

6.1 Bu Anlaşma ile Hükümet, MEP İştirakçileri'nin her birine, Yürürlük Tarihi itibarı ile aşağıdaki hususları beyan ve garanti eder:

(i) Hükümetlerarası Anlaşmanın geçerli olması ve Hükümetlerarası Anlaşmanın; uluslararası hukuk ve Gürcistan Hukuku uyarınca bağlayıcı olması için Gürcistan Hukuku ile istenen tüm onaylar ve parlamenter, yasama ve iş ve işlemler gerçekleştirilmiştir; ve

(ii) İşbu Anlaşma hükümleri ve işbu Anlaşmaya göre Devlet Makamlarının MEP İştirakçileri ve / veya diğer Proje İştirakçileri lehine verdikleri çeşitli haklar ve üstlendikleri yükümlülüklerin; Proje ve tüm Proje Faaliyetlerine ilişkin olarak Devlet Makamlarının bağlayıcı yükümlülükleri olarak Gürcistan Hukuku uyarınca Gürcistan'da geçerli yasal rejim olarak yürürlüğe girmesi için Gürcistan Hukuku ile Devlet Makamlarından istenen, Gürcistan Cumhurbaşkanı tarafından imzalanması dahil tüm parlamenter, yasama veya diğer iş ve işlemler tamamlanmıştır.

6.2 Bu Anlaşma ile Hükümet, MEP İştirakçileri'nin her birine, gerek Yürürlük Tarihi itibarı ile, gerekse tüm Anlaşma süresi boyunca aşağıdaki hususları beyan ve garanti eder:

(i) Hükümet; Devlet Makamlarının, 7.1 sayılı Bölüm uyarınca yükümlülüklerini yerine getirmesine bağlı olarak; işbu Anlaşmayı Gürcistan Hukuku uyarınca imzalamaya ve kendisine, Devlete ve Devlet Makamlarına ait yükümlülükleri taahhüt etme, yüklenme ve üstlenmeye hukuken yetkilidir;

(ii) Devlet Makamları; Devlet Arazisine müteallik Arazi Hakları ile ilgili olarak, mutlak ve münhasır hukuki yetkilere sahiptirler, veya bunları zamanında elde edebilecek hukuki yetkileri haizdirler; ayrıca Madde 4'te belirtilen ve bu Anlaşmaya göre MEP İştirakçileri'nden biri tarafından devir ve temlik edilebilecek olan hak ve imtiyazları vermek için Gürcistan hukuku uyarınca tam hak, yetki ve salahiyete veya zamanında, tek başına ve münhasır yetkiyi almak için gerekli yasal salahiyete sahiptirler;

(iii) Devlet Makamlarının gerek bu Anlaşma gerekse diğer Proje Anlaşmaları uyarınca yükümlülükleri (5. Madde uyarınca verilen Hükümet Garantileri de dahil olmak üzere), yine bu Anlaşmanın ve diğer Proje Anlaşmalarının hükümlerine göre Devlete ve Devlet makamlarına karşı geçerli, bağlayıcı ve kabili icra ve infazdır;

(iv) Hükümetlerarası Anlaşmaya göre (II. Maddesi (5). Bölümü'nde açıklanan beyan ve garantiler dahil, fakat bunlarla sınırlı olmaksızın) Hükümetle ilgili olarak verilen beyan, garanti ve taahhütler; icabında bu Anlaşma tahtında uygulanacak ve MEP İştirakçileri tarafından uygulanabilir olacaktır;

(v) Devlet Makamları; herhangi bir Proje Anlaşması uyarınca Proje İştirakçilerinin sahip oldukları hak ve imtiyazların kullanılması ve bunlardan faydalanılması ile bağdaşmayan veya bununla çelişen veya bunu sınırlayan veya engelleyen

hak veya imtiyazları hiçbir Kişiye tanımamıştır veya tanımakla yükümlü değildir.

6.3 MEP İştirakçilerinden her biri Yürürlük Tarihinden itibarıyla aşağıdakileri beyan ve taahhüt eder:

(i) Teşkilatlandığı veya kurulduğu ülke mevzuatına uygun olarak yasal biçimde kurulmuştur, varlığı geçerlidir ve itibarlı durumda bulunmaktadır; şu an yapmış olduğu veya yapmayı düşündüğü işe girişmek için yasal yetkiye sahiptir, yapmış olduğu işin niteliği dolayısıyla bu tür bir lisans veya iznin gerekli olduğu tüm ülkelerde bir yabancı şirket olarak yasal biçimde gerekli lisans ve izinleri almıştır ve iyi bir durumdadır;

(ii) Bu Anlaşmayı imzalamak ve gerçekleştirmek ve bu Anlaşmaya göre yükümlülüklerini yerine getirmek için yetkilidir ve tüm bu faaliyetleri ile ilgili kendi tarafınca gerekli muamelelerle yetkilendirilmiştir;

(iii) Bu Anlaşmanın imzalanması, teslimi ve gerçekleştirilmesi, kuruluş veya teşkilatlanma dokümanları veya kendisinin taraf olduğu veya kendisi veya herhangi bir varlığının bağlı olduğu veya etkilendiği bir anlaşma, kararname veya talimatname gereği bir ihlal oluşturmaz veya bu ihlal halinden dolayı işlemlerin yapılmasını hızlandırmaz;

(iv) Bu Anlaşma yasal ve geçerli olarak imzalanmış ve teslim edilmiştir ve kendi üzerinde yasal, geçerli ve bağlayıcı bir yükümlülük teşkil etmektedir ve icra edilebilirliği; ancak iflas, borcunu ödemede acze düşme, dağılma, çözülme veya genel olarak alacaklılarının haklarını etkileyen diğer yasal işlemler veya uygulanabilir olduğu ölçüde genel hakkaniyet prensipleri ile sınırlanabilir;

(v) Kendisine karşı, tek tek veya beraberce işleri veya varlıkları veya mali veya başka türlü durumu üzerinde olumsuz esaslı bir etki veya bu Anlaşmaya göre taahhütlerini ifa yeteneğinin zarar görmesi ile sonuçlanabilecek, bir mahkeme, tahkim heyeti veya hükümet makamı huzurunda süren veya başlayabilecek bir işlem, dava, muamele veya soruşturma bulunmamaktadır. Bu Taraf; bildiği kadarıyla; olumsuz ciddi bir etki veya bozulma ile sonuçlanabilecek bir emir, kararname, talimat veya mahkeme, tahkim heyeti veya hükümet makamı karar veya hükmüne ilişkin olarak bir ihlal halinde değildir;

(vi) Kendisi için geçerli tüm yasalara riayet etmiş ve hep birlikte ticari faaliyetlerini veya mali durumunu veya bu Anlaşma tahtındaki yükümlülüklerini yerine getirme yeteneğini esaslı şekilde olumsuz etkilemiş veya etkileyebilecek türde para cezaları, cezalar, tedbir kararı veya ceza gibi sorumluluklara maruz kalmamıştır; ve

(vii) Bu Anlaşmada kendi tarafından yapılan hiçbir beyan veya garanti önemli bir gerçek hakkında gerçeğe aykırı beyan içermez veya bu beyan veya garantinin; yapıldığı sıradaki hal ve şartlarda yanıltıcı olmaması için söylenmesi gereken esaslı bir hakikatı gizlemez.

MADDE 7
HÜKÜMETİN BELİRLİ RIZA VE TAAHHÜTLERİ

7.1 Bu Anlaşma ile Hükümet Gürcistan Hukuku uyarınca bu Anlaşmanın ve tüm Proje Anlaşmalarının yürürlükte kalması ve tamamen uygulanması ve tüm Proje Anlaşmalarında belirtilen faaliyet ve işlemlerin müsadesi, yapılabilmesi ve desteklenmesi için gerekli veya gerekebilecek tüm işlemlerin ve onayların alınması, tüm yasa ve kararnamelerin çıkarılıp yasalaştırılmasını vaktinde temin edeceğini taahhüt ve kabul eder. Bu itibarla Hükümet, MEP İştirakçileri ile istişarede bulunacak ve gerekli yasa veya kararnamelerin gidişatı ve yukarıdaki taahhütlere uymak için gerekli veya gerekebilecek tüm işlemlerin durumu hakkında onları devamlı bilgilendirecektir.

7.2 Hükümet bu Anlaşmanın tüm süresi boyunca (kendi adına ve Devlet Makamları adına taahhütte bulunarak) aşağıdakileri taahhüt ve kabul eder:

(i) Bu Anlaşma tarihinden itibaren, Devlet Makamları, zaman zaman bu Anlaşmanın, Hükümetlerarası Anlaşma ve diğer tüm Proje Anlaşmalarının Projeye ilişkin olarak Gürcistanın hakim yasal rejimi olarak geçerli olması ve bunların Gürcistan Hukuku uyarınca ve Hükümetlerarası Anlaşma bakımından uluslararası hukuk altında Devlet Makamları için bağlayıcı olması için bu anlaşmaların yazılı olarak temditi, yenilenmesi, değiştirilmesi, tadilat veya başka türlü değişiklik yapılması halinde gerekebilecek gerekli tüm yazışma ve meclise ait işlemleri, hukuki veya diğer işlemleri, onama ve yasama işlemlerini tamamlayacaklardır. Bu itibarla Hükümet, MEP İştirakçileri ile istişarede bulunacak ve gerekli yasa veya kararnamelerin gidişatı ve yukarıdaki taahhütlere uymak için gerekli veya gerekebilecek tüm işlemlerin durumu hakkında onları devamlı bilgilendirecektir;

(ii) Herhangi diğer Proje Anlaşmaları veya MEP İştirakçilerinin tamamından önceden yazılı rıza alınmış olması haricinde; Devlet Makamları, Tesisleri kullanma veya Arazi Hakları konularında kimseye hiçbir hak tanımayacaklardır ve Proje İştirakçilerinin Proje Anlaşmalarından doğan haklarından tam olarak yararlanmasını ve bu hakları tam olarak kullanmasını engelleyecek, bu haklara zıt ve çelişen hiçbir hakkı hiçbir Kişiye tanımayacaklardır;

(iii) Herhangi diğer Proje Anlaşmaları, Devlet Makamları MEP İştirakçilerinin yazılı rızası olmaksızın, Proje İştirakçilerinden birine Proje Anlaşmaları ile verilmiş olan bir hakkı, menfaati veya yararı (ilgili Proje Anlaşmasının feshi veya değiştirilmesi ile veya başka bir yolla dahi olsa) daraltmayacaklardır, şarta bağlamayacaklardır ve sınırlamayacaklardır;

(iv) Devletin ve herhangi kabul edilebilir Uygulama Kuralları muhaceret (vize ve ikamet izni mevzuatları dahil), gümrük, ceza ve diğer ilgili kanunlarının uygulanması hali;

Devlet Makamları Proje uyarınca herhangi personele taşınmazlara giriş ya da çıkış konusunda herhangi bir kısıtlama getirmeyecektir;

(v) 9.4 üncü bölümde belirtilen hal ve şartlar (Bölüm 9.2 (iii)' de belirtilen Kamulaştırma bedelleri ödenmek şartıyla Bölüm 9.4'e uygun olsun olmasın

tüm durumlarda) haricinde, Devlet Makamları, Projeye ilişkin Kamulaştırma işlemlerine girişmeyecektir;

(vi) Herhangi dahili veya uluslararası bir anlaşma veya sözleşme, bir mevzuat, yasama, karar, onay, kararname, katılım veya müsaade; başka türlü bir taahhüt, politika veya ilan veya izin; şayet Projenin uygulanışını olumsuz etkiliyor, aykırı oluyor veya çelişiyorsa veya Projenin değerini sınırlıyor, azaltıyor veya olumsuz etkiliyorsa; veya bu Anlaşma veya başka bir Proje Anlaşması tahtında verilen veya oluşan hak, imtiyaz, istisna, feragat, tazminat veya korumaları sınırlıyor, azaltıyor veya olumsuz etkiliyorsa tüm bunlar; 7.2 (xi)inci Madde uyarınca Hukukta Değişiklik olarak addedilecektir.

(vii) Devlet Makamları aşağıdaki şekilde hareket edecektir:

(1) İşbu Anlaşma'da ve Anlaşmanın 2. Ekinde açıklandığı şekilde Proje süresi boyunca gerektiği takdirde, zaman zaman, Arazi Haklarının edinilmesi, verilmesi ve kullanılmasına yönelik olarak MEP İştirakçilerine ve görevlendirilen Müteahhitlere karşı yükümlülüklerini yerine getirecek ve her türlü yardım edecektir;

(2) MEP İştirakçileri tarafından Projeye ilişkin olarak istenen Arazi Haklarında sahiplik veya başka türlü tasarruf, işgal, inşaat veya mülkiyet menfaatine sahip bulunan veya bu tür iddiada bulunan tüm Kişilerin belirlenmesiyle ilgili tüm sorumluluk ve yükümlülüğü taşıyacaktır;

(3) Yukarıda 2. Maddede adı geçen Kişilere, MEP İştirakçileri'nin Arazi Hakları ve Devlet Makamlarının MEP İştirakçileri ve görevlendirilen Müteahhitlerin bunlar üzerinde Proje Faaliyetlerini yürütmek üzere bunlar üzerinde bulunması için Devlet Makamlarının izniyle ilgili önceden tebliğ konusunda tam sorumluluk ve yükümlülük üstlenecektir;

(4) MEP İştirakçileri ve bunların görevlilerinin, Devlet Arazisine müteallik Arazi Haklarını alma ve kullanmasına imkan sağlamak ve özellikle, Devlet Makamları tarafından MEP İştirakçilerine işbu Anlaşmanın 4.1(v) Bölümünde açıklanan (sahiplik dışında) münhasır ve kısıtlanmamış tasarruf hakkı ve işbu Anlaşmanın 4.1(ii) ve (iv) Bölümünde açıklanan Tesislerin münhasır ve kısıtlanmamış sahiplik hakkının sağlanması koşulunu yerine getirmek için tüm alma, zorunlu istimlak, mücavir bölge ve diğer benzeri egemenlik yetkilerini kullanacaktır;

(5) MEP İştirakçilerine, kendilerine işbu Anlaşmanın 4.1(iii) Bölümünde verilen ve Proje için gerekli, Devlete Ait Olmayan Araziye müteallik alma, zorunlu istimlak, mücavir bölge ve Devletin diğer benzeri yetkilerini kullanmada yardımcı olacaktır;

(6) Yalnızca Devlet Arazisine müteallik olarak, Gürcistan Hukuku ile yukarıdaki (4). Madde uyarınca edinilen hakların MEP

İştirakçilerinden her birine verilmesi ve sağlanması konusunda Devlet Makamlarının yetki sahibi olması için gerektiği takdirde Kişilerle uzlaşmaya varacaktır veya gerekli ödemeleri yapacaktır;

(7) MEP İştirakçilerinin her birine (yerine göre mülkiyet, işgal, tasarrufta bulunma, inşaat ve/ veya kullanma hakları ellerinden alınan Kişilerin yazılı kabulleri de dahil olmak üzere) her türlü giriş ve/ veya boşaltma haklarını gösterir yazılı belgeleri verecektir;

(8) Özellikle yukarıdaki 4. Madde uyarınca kazanılmış hakları da içeren Arazi Haklarının ve buna ilişkin tüm gerekli dokümanların; Gürcistan Hukuku uyarınca ve Gürcistan Hukukunun ilgili gereklerini karşılamak ve MEP İştirakçilerinin Arazi Haklarına ilişkin haklarının kamuya bildirimi için MEP İştirakçileri lehine ve bunların adları Daimi Araziye ilişkin olarak mülkiyet hak sahipleri olarak ve Tesislerin sahipleri olarak belirtilmek suretiyle uygun şekilde ve zamanında tescil ve kayıt edilmesini sağlayacaktır; ve

(9) MEP İştirakçileri ve diğer etkilenen Proje İştirakçilerini; Devlet Arazisine müteallik Arazi Haklarına ve üçüncü tarafların (MEP İştirakçileri tarafından (tek başlarına iradeleri ile) hak tanınan, bitişikteki toprak sahipleri tarafından getirilen talep veya iddialar veya kullanım dahil) Devlet Arazisine girme ve yüzeyini kullanma talep veya iddialarından kaynaklanan Zarar veya Kayba karşı ve bu toprak sahipleri ve/ veya (Proje Faaliyetlerine katılan Kişiler dışındaki) Kişiler tarafından bu toprak sahiplerinin Devlet Arazisi üzerinde sebep oldukları veya arazi yüzeyini kullanmalarından dolayı Tesisler ve MEP Faaliyetlerinde meydana getirilen Zarar veya Hasar dahil) Devlet Arazisi üzerindeki Arazi Haklarına müteallik tüm Zarar veya Ziyana ve MEP İştirakçilerinin Devlet Arazisine müteallik Arazi Haklarını kullanmalarından kaynaklanan veya bunlarla veya Devlet Makamlarının işbu Bölüm 7.2(vii) altındaki yükümlülükleriyle ilgili tüm üçüncü taraf talep veya iddialarına karşı koruyacak, savunacak ve zarar ve ziyanı karşılayacaktır.

(10) Devlet Makamları, MEP İştirakçileri'nin zaman zaman seçebilecekleri şirketleşmemiş ortak girişim, bir sınırlı ortaklık, bir limitet şirket, anonim şirket, şube(ler) veya diğer bir yapı veya düzenleme dahil olmak üzere MEP İştirakçileri'nin herhangi bir hukuki veya ticari yapı veya yapıları kullanarak Projeyi uygulamalarına açıkça izin ve onay vermektedir;

(viii) Devlet Makamları, MEP İştirakçilerinin zaman zaman seçebilecekleri şirketleşmemiş ortak girişim, bir sınırlı sorumlu ortaklık, bir limited şirket, şirket, anonim şirket, şube[ler] veya diğer bir yapı veya düzenleme dahil olmak

üzere, MEP İştirakçileri'nin herhangi bir hukuki veya ticari yapı veya yapılar kullanarak Projeyi uygulamalarına açıkça izin ve onay verecektir;

(ix) Burada açıkça belirtilmedikçe, Devlet Makamları; MEP İştirakçileri ve/veya bu tür anlaşmalara taraf olan diğer Proje İştirakçilerinin yazılı rızası olmaksızın bu Anlaşma, Hükümetlerarası Anlaşma veya diğer herhangi bir Proje Anlaşmasını değiştirmeyecek, iptal etmeyecek, sona erdirmemeyecek, geçersiz saymayacak veya gayri kabili icra ve infaz ilan etmeyecek veya engelleme veya sınırlamaya kalkışmayacaktır;

(x) Proje Anlaşmaları ile tesis edilen Ekonomik Denge; (1) Yürürlük Tarihinden veya (2) Hükümetin yükümlülüklerini yerine getirdiği tarihten hangisi daha sonra oluşursa o tarihten sonra, uygulanabilirliği ölçüde, Gürcistan Hukukunun değişikliği, ilgası, geri çekilmesi, feshi veya mühletinin dolması, Gürcistan Hukukunun yasalaşması, kabul edilmesi veya yayınlanması, Gürcistan Hukukunun (mahkemeler, yürütme veya yasama makamları, veya idari veya düzenleyici makamlar tarafından) yorumlanması veya uygulanması, adli makamlar, mahkeme ve kurullar, Devlet Makamlarının kararları, politikaları veya benzer işlemleri, hukuki tağyirler, ve adli makamların, mahkeme ve kurulların ve/veya Devlet Makamlarının Gürcistan Hukukuna göre işlem yapması, yetki kullanması veya Gürcistan Hukukunu uygulamayı ihmal etmesi veya reddetmesinden kaynaklanan değişiklikler dahil, Gürcistan Hukukunda (Vergiler, sağlık, emniyet ve çevre ile ilgili Gürcistan Hukuku dahil) meydana gelen herhangi bir değişiklik (bu değişikliğin yalnızca Projeye veya genel uygulamaya yönelik olup olmamasına bakılmaksızın) ("Hukukta Değişiklik") doğrudan veya dolaylı olarak Ekonomik Dengeyi bozarsa ve bozulduğu ölçüde veya olumsuz etkilerse ve etkilediği ölçüde Devlet Makamları, Ekonomik Dengenin yeniden sağlanması için mümkün olan tüm işlemleri yapacaklardır. Ekonomik Dengeyi tekrar sağlamak için mümkün olan tüm işlemleri yapma yükümlülüğü; tüm gerekli araçlarla tüm tedbirleri alma, muafiyet, yasama, kararname ve/veya diğer emredici işlemlerle herhangi bir Proje Anlaşması ve bu tür bir Gürcistan Hukuku arasındaki bir çelişki ve uyumsuzluğu ortadan kaldırmayı da içerir; ve

7.2. EKONOMİK DENGE ve HUKUKDA DEĞİŞİKLİK

Proje Anlaşmaları ile tesis edilen Ekonomik Denge; Yürürlük Tarihinden daha sonra oluşursa o tarihten sonra, uygulanabilirliği ölçüde, Gürcistan Hukukunun değişikliği, ilgası, geri çekilmesi, feshi veya mühletinin dolması, Gürcistan Hukukunun yasalaşması, kabul edilmesi veya yayınlanması, Gürcistan Hukukunun (mahkemeler, yürütme veya yasama makamları, veya idari veya düzenleyici makamlar tarafından) yorumlanması veya uygulanması, adli makamlar, mahkeme ve kurullar, Devlet Makamlarının kararları, politikaları veya benzer işlemleri, hukuki tağyirler, ve adli makamların, mahkeme ve kurulların ve/veya Devlet Makamlarının Gürcistan Hukukuna göre işlem yapması, yetki kullanması veya Gürcistan Hukukunu uygulamayı ihmal etmesi veya reddetmesinden kaynaklanan değişiklikler dahil, Gürcistan Hukukunda (Vergiler, sağlık, emniyet ve çevre ile ilgili Gürcistan Hukuku dahil) meydana gelen herhangi bir değişiklik (bu değişikliğin yalnızca Projeye veya genel uygulamaya yönelik olup olmamasına bakılmaksızın) ("Hukukta Değişiklik") doğrudan veya dolaylı olarak Ekonomik Dengeyi bozarsa ve bozulduğu ölçüde veya olumsuz etkilerse ve etkilediği ölçüde Devlet Makamları, Ekonomik Dengenin yeniden sağlanması için mümkün olan tüm işlemleri yapacaklardır. Ekonomik Dengeyi tekrar

sağlamak için mümkün olan tüm işlemleri yapma yükümlülüğü; tüm gerekli araçlarla tüm tedbirleri alma, muafiyet, yasama, karamame ve/veya diğer emredici işlemlerle herhangi bir Proje Anlaşması ve bu tür bir Gürcistan Hukuku arasındaki bir çelişki ve uyumsuzluğu ortadan kaldırmayı da içerir.

7.3 MEP İştirakçilerinin veya MEP İştirakçilerinin görevlendirebileceği diğer bir Proje İştirakçisinin talebi üzerine, ilgili Devlet Makamı, MEP İştirakçilerinin veya MEP İştirakçilerinin görevlendirebileceği diğer bir Proje İştirakçisinin Proje Faaliyetlerini yürütmek için alması gereken özel lisans, vize, izin, sertifika, yetki, onay veya müsaadeyi almaları için gerekli tüm belgelerin ("Başvuru Şartları") tam ve doğru bir listesini verecektir. MEP İştirakçisi veya diğer Proje İştirakçileri hususi Başvuru Şartları açısından bu listenin tam ve doğru olduğuna güvenecek ve bu liste, belirli bir talep için Başvuru Şartlarını tam olarak kapsayacaktır. Yalnızca Başvuru Şartlarının verilmesine bağlı olarak, Devlet Makamları bir öncelik dahilinde toplam otuz (30) gün içinde ve hiçbir halükarda altmış (60) günü geçmeyecek şekilde (bu altmış günlük süre, yalnızca olağanüstü durumlar halinde uygun olacaktır) MEP İştirakçilerinin kanaatine göre onların ve diğer ilgili Proje İştirakçilerinin tüm Proje Faaliyetlerini zamanında, güvenli ve etkili biçimde yürütmeleri ve/veya Proje Anlaşmaları uyarınca haklarını kullanmaları ve yükümlülüklerini yerine getirmeleri için, aşağıdakileri içeren tüm gerekli lisans, vize, izin, sertifika, yetki, onay ve müsaadeleri vereceklerdir:

(i) (Ek 2 hükümlerine bağlı olarak) Arazi Haklarının kullanılması ve bunlardan yararlanılması;

(ii) Gümrük müsaadeleri;

(iii) İthalat ve ihracat lisansları;

(iv) Vizeler ve ikamet izinleri;

(v) Banka hesapları açma ve sürdürme hakları;

(vi) Gerekli ofis yerleri ve personel lojmanları kiralama veya duruma göre, edinme hakları;

(vii) Türk Hukukuna uygun biçimde (Ülke içinde ve dışında MEP Sisteminin düzenli ve etkin biçimde yürütülmesi için MEP İştirakçileri tarafından istenen yeterli münhasır radyo ve iletişim frekanslarının tahsis edilmesi dahil), Proje Faaliyetlerinin güvenli ve etkin biçimde yerine getirilmesine yönelik olarak, gerekli iletişim ve telemetri tesislerinin işletim hakları ve lisansları;

(viii) Proje İştirakçilerinin kanaatine göre, Proje Faaliyetleri veya Projedeki iş veya yatırımların idare edilmesi için makul olarak gerekli gayri menkul veya zati eşyanın kiralanması veya duruma göre satın alınması veya elde edilmesi hakkı dahil, Ülke içinde şubeler, kalıcı kuruluşlar, bürolar ve diğer türlü faaliyet biçimleri kurma hakları;

(ix) Ülke içinde araçlar ve diğer mekanik ekipman, ilgili Türk Hukukuna uygun biçimde hava araçları, gemiler ve diğer su araçları işletme hakları; ve

(x) (Ek 3 hükümlerine bağlı olarak) çevre ve emniyet onayları.

Devlet Makamları tarafından mutad olarak verilenler dahil olmak üzere tüm bu haklar, lisanslar, vizeler, onaylar, sertifikalar, yetkiler, izin ve müsaadeler ve bunların yenilenmesi ve uzatılmasına yönelik olarak, Proje ve tüm Proje İştirakçileri, işbu Anlaşmada Bölüm 8.9(i) veya 14.4 veya Proje Anlaşmalarında açıkça belirtilenler

hariç, doğrudan ve dolaylı tüm masraf, ücret, harçlar, vergiler veya diğer alındılardan ve bunların verilmesine ilişkin tüm tasdik, görüş veya başka türlü bilirkişi onay veya raporu şartından ve diğer her türlü şart ve mecburiyetten muaf olacaktır.

7.4. Devlet Makamları, talep eden Proje İştirakçisinin görüşüne göre Proje için gerekli ve uygun olabilecek ve (ham maddeler, elektrik, su, (Bölüm 4.1(vii)'de belirtilen ve MEP İştirakçilerine bedelsiz olarak sağlanacak su hariç) gaz, iletişim tesisleri, diğer tesisler, liman tesisleri ve imalat tesisleri, ikmal tesisleri, gemiler, mal ve ekipman için ithalat tesisleri, depolar ve taşıma imkanları dahil olmak üzere) Devlet Makamları tarafından sahip olunan veya kontrol edilen mallar, işler ve hizmetleri En Uygun şartlarda Proje İştirakçilerinin kullanımına sunmak için Azami Gayreti sarf edecek ve/veya gösterecektir. Bu bölümde açıklanmış olan Devlet Kuruluşları ile yazılı olarak yapılmış olan anlaşma(lar)a dayanarak ilgili Proje İştirakçileri Madde 7.4' de belirtilen işler, mallar ve hizmetler için Devlet Kuruluşları ile ilişkili yazılı anlaşmalar uyarınca Azami Gayret gösterecekler ve Madde 22 uyarınca önerilen işin detaylarının yazılı mukavele eklenmesinden en az yirmi (20) gün önce Hükümet MEP Sorumlusu uygun görüldüğü şekilde ve zamanda yazılı olarak bilgilendirecektir. Burada önerilen işe Madde 22 hükümleri uyarınca Hükümet MEP Sorumlusu yazılı mukavelenin teslimini takip eden on beş (15) gün içerisinde şerh koyarsa, Devlet kuruluşu buna rağmen yazılı mukaveleye ilave yaparlarsa, ne Hükümet ne de Devlet Makamları (yazılı anlaşmaya ilave edilen Hükümet Kuruluşu hariç) işbu Anlaşma uyarınca söz konusu yazılı mukavelelerden dolayı herhangi bir sorumluluk veya yükümlülük taşımayacaklardır. Hükümet MEP Sorumlusunun Madde 22 uyarınca ilgili itirazlarını zamanında yazılı olarak bildirmemesi durumunda bu işlemler kabul edilmiş sayılacaktır. Şüpheye mahal vermemek için, Bahsi geçen, Madde 22 hükümleri uyarınca Proje İştirakçilerinin önerilen işleme ilişkin gerekli yazılı ön uyarı yapmamaları Devlet Kuruluşu değil ama Hükümet veya Devlet Makamını yazılı mukavele veya bu Anlaşma uyarınca herhangi bir yükümlülük ve sorumluluk altına sokmayacaktır.

7.5 Devlet Makamları, aşağıdaki hususlarda En Uygun Şartların elde edilmesinde Proje İştirakçilerine yardımcı olmak için Azami Gayreti gösterecektir:

(i) Talepte bulunan Proje İştirakçisinin kanaatine göre Proje için gerekli veya uygun olabilecek, Devlet Makamlarının sahip olmadığı, kontrol etmediği veya mutad olarak tedarik etmediği tüm mallar, işler, hizmetler ve teknoloji (ham maddeler, elektrik, su (MEP İştirakçilerine bedelsiz olarak sağlanacak Bölüm 4.1(vii)'de belirtilen su haricinde), gaz, haberleşme tesisleri, diğer tesisler, kıyı tesisleri ve imalat tesisleri, ikmal tesisleri, gemiler, mal ve ekipman ithalat tesisleri, depolama ve taşıma araçları dahil olmak üzere); ve

(ii) Ülke dışına yönelik yetki ve salahiyetler açısından Proje için gerekli veya uygun, (1) Petrol depolanması ve dinlendirilmesi, hat boruları, malzemeler, teçhizat ve Ülkeye girecek veya Ülkeden çıkan diğer mallar; (2) Petrol ihracı ile bağlantılı olarak Ülkeye doğru veya Ülkeden dışarı açılan tüm deniz araçları; (3) Proje için gerekli herhangi bir mal, iş, hizmet veya teknolojinin ithalatı ve/veya ihracatı veya yeniden ihracı ve (4) MEP Sistemi ile taşınan Petrole ilişkin olarak milli, yerel ve diğer vergiler, gümrük vergi ve resimleri, gümrük resmi, ücretler, ithal mallarından alınan vergiler, tahakkuklar, katkılar, geçiş ücretleri ve diğer ücret ve masraflardan muafiyet dahil bu haklar, lisanslar, vizeler, izinler, tasdikler, sertifikalar, yetki ve müsaadeler.

7.6 Devlet Makamları, Proje İştirakçileri biri tarafından (i) Petrolün ihraç amacı ile taşınması ve yüklenmesi de dahil olmak üzere Projenin yürütülmesi, (ii) Tesislerin ve Arazi Haklarının tam ve etkin kullanımının ve tasarruf etmesinin sağlanması ve (iii) her bir MEP İştirakçisinin ve herhangi diğer bir Proje İştirakçisinin tüm Proje Anlaşmaları kapsamında ilgili yükümlülüklerini karşılamasının sağlanması için gerekli veya uygun olarak gördüğü bütün faaliyetlere muvafakat etmektedir.

7.7. Bölüm 7.3' e dayanarak Devlet Makamları burada, bu Anlaşmanın 3. Ekinde belirtilen Uygulama Usullerine veya orada belirtilen esas veya standartlardan birine uygun olarak MEP İştirakçileri ve tayin ettikleri Müteahhitlerin Projeye hazırlık amacıyla veya Projeyle bağlantılı olarak gerçekleştirdiği herhangi bir Proje Faaliyetine veya işe muvafakat göstermektedir.

MADDE 8
VERGİLER

8.1 Genel

(i) İşbu Anlaşmada özel olarak belirtilenler dışında, hiçbir MEP İştirakçisi MEP Faaliyetleri, Tesisler, Arazi Hakları, Tesisler veya MEP Sistemi yoluyla taşınan Petrol veya ilgili varlıklar veya faaliyetlerle doğrudan veya dolaylı olarak ilgili veya bunlardan kaynaklanan Vergilere veya Vergi ödeme veya beyanname yükümlülüklerine, Yürürlük Tarihinden önce, Geçerlilik Tarihinde ve Yürürlük Tarihinden sonra tabi olmayacaktır.

(ii) Bu Anlaşmadaki diğer mugayir hükümlere rağmen, Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmalarının, vergilere ilişkin menfaatler tanıma açısından geçerli olacağı kabul edilmiştir. Ayrıca bu tür bir anlaşmanın menfaatlerinden yararlanamayan bir Kişinin Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı'nın 1 Kasım 1997 tarihi itibariyle güncelleştirilmiş Gelir ve Sermaye Üzerinden Model Vergi Muahedesine ("OECD Muahedesi") denk bir muahede geçerliymiş gibi bunda bulunan menfaatlerden yararlanacaktır. Her durumda bir Kişinin bu menfaatlerden yararlanması için başka herhangi bir idari işlem gerekmeyecektir. Bölüm 8.1 (ii) hükümleri uyarınca MEP İştirakçisi Bölüm 8.2 de açıklanan Kazanç Vergisinden veya bu yükümlülükten doğacak vergi için sorumlu olmayacaktır.

(iii) Bu 8. Maddenin hükümleri, bunun 3(2), 4(3), 4(5), 4(7), 6(6), 6(7) ve 6(8). Maddelerinin hükümleri dahil Gürcistan Hukukunun ve diğer Gürcistan yasalarının bütün çatışan hükümleri fevkinde her zaman geçerli olacaktır.

(iv) İşbu Madde 8 hükümlerinin (4.2 ve 10.1 Bölümleri dahil) işbu Anlaşmanın diğer hükümleriyle uyuşmadığı veya bu şekilde değerlendirildiği takdirde Madde 8 hükümleri geçerli olacaktır.

(v) Vergiler açısından (tamamlandıktan önce veya sonra) MEP Sistemi, Arazi Hakları, Tesisler veya MEP Sistemi yoluyla taşınan Petrol veya (Erken Petrol Boru Hattı Projesinin Batı Güzergahı dahil) PSA ile ilgili varlıklar veya faaliyetler bir MEP

İştirakçisi, bir MEP İştirakçisinin bir Bağlı Kuruluşu, Menfaat Sahibi veya Taşıtıcısının bir daimi müessesi olarak anlaşılmayacaktır.

8.2 MEP İştirakçileri.

(i) MEP İştirakçilerinden her biri; Madde 8 hükümleri uyarınca yapılan değişiklikler dikkate alınmak suretiyle Gürcistan kurumlar vergi yasası uyarınca; bir Yıl için (Bölüm 8.2 (iii)'de tarif edilen faaliyetleri dışındaki) Proje Faaliyetleri için kurumlar vergisine tabi olacaktır ("Kazanç Vergisi"). Kazanç Vergisi; her bir MEP İştirakçisine bireysel olarak uygulanacaktır. Kazanç Vergisi bir Esas Kurumlar Vergisi ve bir Ek Kazanç Vergisinden oluşacaktır. Bir MEP İştirakçisinin bir Yılda Taban Kazanç Vergi sorumluluk tutarı yüzde otuz (%30); 1 Ocak 1999 tarihinde Ülkede geçerli genel kurumlar vergi oranı (bu oran yüzde otuz (%20)'dir) ve ilave şube kazanç vergi oranı (%10) ile çarpılmak suretiyle, Gürcistan kurumlar vergi yasasına göre hesaplanacaktır. Bu amaçla, MEP İştirakçilerinin Proje Faaliyetleriyle ilgili vergiye tabi gelirleri MEP İştirakçilerinin tek tek hisseleri oranında herhangi bir gelir, masraf ve Proje Faaliyetleri ile ilgili diğer vergiye tabi kalemlerin vergilendirilmesi belirlenen yıl için Gürcistan Kurumlar Vergi Yasası uyarınca hesaplanacaktır.

(ii) Bir MEP İştirakçisine yüklenecek Ek Kurumlar Vergisi, bu yıl için bu MEP İştirakçisinin Esas Kurumlar Vergisi sorumluluğundan fazla olan toplam Kurumlar Vergi sorumluluğu fazla kısmına eşit olacaktır. MEP İştirakçileri; kurumlar vergi fon alındısı, Ek Kurumlar Vergisi veya diğer acil gelir vergisi veya ilave giderler veya bu Yıl için kurumlar vergisi yüklendikten sonra dağıtılmamış kar üzerinden Vergilere tabi olmayacak, yalnızca Ek Kurumlar Vergisine tabi olacaktır.

(iii) Bir MEP İştirakçisinin bir Yıl için toplam Kurumlar Vergi sorumluluğu bu MEP İştirakçisi tarafından Tesislerde bu Yıl içinde sahip olunan ve Çıkış Noktasında hesaplanan kapasite ile taşınan Petrolün Varili başına hesaplanan ve bu Yıl için Kurumlar Vergisi tutarına eşit olan bir tutar olacaktır. Bir MEP İştirakçisinin bir Yıl için Bölüm 8.2(i) uyarınca hesaplanan Taban Kurumlar Vergi yükümlülüğünün bu MEP İştirakçisinin bu Yıl için toplam Kurumlar Vergi yükümlülüğünü aşması durumunda, bu MEP İştirakçisinin bu Yıl için Taban Kurumlar Vergi yükümlülüğü; bu Yıl için bu MEP İştirakçisinin toplam Kurumlar Vergi yükümlülüğüne eşit tutara düşürülecektir (ve bu MEP İştirakçisine bu Yıl için hiçbir Ek Kurumlar Vergisi yüklenmeyecektir).

(iv) Her bir MEP İştirakçisi üzerine bir Yıl için konulan Kurumlar Vergisi, bu MEP İştirakçisinin Türk kurumlar vergi yasasına göre veya başka türlü bu Yıl için MEP Faaliyetleri ile bağlantılı olarak gelir veya karlar üzerinden toplam Vergi yükümlülüğünü karşılayacaktır.

(v) Önceki hükümlere rağmen, birden fazla MEP İştirakçisi'nin Projedeki bütün menfaatlerini veya belirli bir menfaatini, Kuruluşun kurulduğu hukuk uyarınca bir ortaklık olan bir Kuruluş ("Ortaklık") lehine Ortaklıktaki ortaklık menfaatleri karşılığında temlik etmesi durumunda, (Esas Kurumlar Vergisi ve Ek Kurumlar Vergisinden oluşan) Kurumlar Vergisi, Ortaklıktaki her bir ortağa ("Ortaklar"), Ortakların her biri ayrı bir MEP İştirakçisi imiş gibi ayrı ayrı uygulanacaktır. Bir ortağın (Esas Kurumlar Vergisi ve Ek Kurumlar

Vergisinden oluşan) bireysel Kurumlar Vergisi yükümlülüğü, o ortağın, Ortaklığın karlarındaki ve Çıkış Noktasında ölçülen ve Ortaklık tarafından Tesisler ile taşınan Petrol varillerindeki payına göre belirlenecektir. Ortaklığın kendisi, 8. Maddedeki mugayir hükümlere rağmen, Kurumlar Vergisiyle yükümlü olmayacak veya hiçbir Kurumlar Vergisi yükümlülüğü veya beyanname verme yükümlülüğünde olmayacaktır. Kurallar, Bölüm 8.2 (v) de ifade edilenlere kıyaslanarak Projenin sahibi tüm yatırımcılara tek bir varlık şeklinde (ortaklık, şirket veya diğer bir şekilde) uygulanacaktır.

(vi) Her MEP İştirakçisi Kurumlar Vergisiyle yükümlü olduğu her Yıl için bir Kurumlar Vergisi beyannamesi verecek, bu Kurumlar Vergisi beyannamesini Vergi Dairesine teslim edecek ve ilgili yılın Kurumlar Vergisini, en geç izleyen yılın Nisan ayının otuzuncu (30.) gününe kadar devlet lehine Vergi Dairesine ödeyecektir. Kurumlar Vergisi beyannamesi, MEP İştirakçisi hakkında genel bilgi, bu Yıl için toplam Kurumlar Vergi tutarları, Esas Kurumlar Vergisi ve Ek Kurumlar Vergisi tutarları ve Bölüm 8.9(iii)'de tarif edilen anlaşmalarda belirtilen diğer bilgileri içerecektir. Bu beyannameye, MEP İştirakçisinin bu Yıl için Proje Faaliyetlerine ilişkin aşağıdaki özet bilgiyi içeren bir ek eklenecektir: MEP İştirakçisinin tarifelerden brüt geliri, amortisman indirimleri, diğer indirimler, toplam vergiye tabi gelir, Taban Kurumlar Vergi yükümlülüğü, bir Yıl içinde Çıkış Noktasında ölçülen, bu Yıl zarfında tüm MEP İştirakçileri ve bu MEP İştirakçisi tarafından Tesislerden taşınan Petrol Varil sayısını, Kurumlar Vergisi Tutarını, Ek Kurumlar Vergisi yükümlülüğünü, toplam Kurumlar Vergi yükümlülüğünü içerecek ve Madde 9.9(vi)'de açıklanan anlaşmalarda belirtilen diğer ek bilgiler verilecektir. Bu beyanname ve ek; Bölüm 9.2(x)'de tarif edilen, MEP İştirakçisinin vergiye tabi gelirine ilişkin tutarları içermeyecektir. Her bir MEP İştirakçisi; uluslararası Petrol taşıma endüstrisinde genel olarak kabul gören muhasebe standartlarına uygun olarak Proje Faaliyetlerine ilişkin defter ve kayıtlar tutacak ve bu tür defterler ve kayıtları tutmak ve Kurumlar Vergi beyannamelerini hazırlamakta yalnızca Dolar kullanma hakkına sahip olacaktır. Bir Yıl için Kurumlar Vergi beyannamesi verilmesi ve buna uygun olarak Kurumlar Vergisinin ödenmesi, bu Yıl için bu MEP İştirakçisinin Kurumlar Vergi yükümlülüğünün nihai ve kesin olarak ortadan kalkması anlamına gelir. MEP İştirakçileri tarafından Geçici Kurumlar Vergi beyannameleri ve geçici Kurumlar Vergi ödemeleri yapılmayacaktır. Tüm Kurumlar Vergisi ödemeleri, Dolar olarak yapılacaktır.

(vii) (1) Yıllık Kurumlar Vergisinin dönüşü ve ödemesi, bir MEP İştirakçisinin yıllık kazanç vergisi sorumluluğu miktarının sonucu olarak sayılır.

(a) Kurumlar Vergisi miktarı, çıkış noktasından MEP İştirakçisinin tesislerindeki yıllık kapasite ile ölçülen Kurumlar Vergisinin çarpımına eşittir.

(b) Devlet Vergi Dairesi, çıkış noktasında ölçülmüş petrol ile yıl içinde taşınmış petrolü ölçme (Teknik Ölçüm) yetkisine sahiptir. Bu ölçüm söz konusu yıl için hesaplanmış Kurumlar Vergisinin gününden itibaren 12 ay içinde tamamlanmalıdır.

(2) Teknik ölçümün tamamlanmasıyla, Devlet Vergi Dairesi, İşletme Şirketi ve ilgili MEP İştirakçisi ile ayarlamaları tartışabilir. Eğer

uygunsa bir veya daha fazla MEP İştirakçisi, ilave KDV ile ilgili bildiri gönderebilir. MEP İştirakçisi bu bildiriyi aldıktan 10 gün içinde kararlaştırılmış ek ödemeleri yapmalıdır. Eğer İşletme Şirketi ve ilgili MEP İştirakçisi ve Devlet Vergi dairesi yıl içinde taşınmış petrolün teknik ölçüm üzerinde karar alamıyorsa, bu konu Madde 17 uyarınca denetlenir.

(3) Eğer bir MEP İştirakçisi bir Yılın Kurumlar Vergisini son ödeme tarihinde veya daha önce ödemediği takdirde, bu MEP İştirakçisi için, Dolar üzerinden, bu MEP İştirakçisinin bu Yıl için toplam Kurumlar Vergi yükümlülüğünün ödenmemiş kısmı üzerinden, ödeme vadesi ile ödemenin gerçekte yapıldığı tarih arasındaki süre için Kararlaştırılan Faiz Oranı üzerinden faiz işletilecektir.

(viii) Her bir MEP İştirakçisi Kurumlar Vergisi ödemelerini, Tesisleri işletmekle sorumlu olan İşletme Şirketinin Ülkesindeki ana işletim kuruluşunun bulunduğu bölgedeki Vergi Dairesine veya burada Vergi Dairesi yoksa, İstanbul'daki Beyoğlu Taşıma Vergi Dairesine yapacaktır. Bu tür Kurumlar Vergi ödemesi; bu MEP İştirakçisi veya bunun adına (bir İşletme Şirketi dahil) bir temsilcisi tarafından yapılacaktır.

(ix) Bir MEP İştirakçisi'nin Kurumlar Vergisi ödemelerini yaptığı bir Vergi Dairesi, bu MEP İştirakçisi' ne, ödemenin yapılmasından sonra on (10) gün içinde Esas Kurumlar Vergisi ve varsa Ek Kurumlar Vergisi için yapılan ödemeleri gösteren ayrı bir resmi vergi makbuzu verecektir. Bu vergi makbuzları ödemenin tarihini ve Esas Kurumlar Vergisi veya Ek Kurumlar Vergisine ilişkin Dolar tutarını, bu ödemenin yapıldığı para birimini ve Devlet içinde bu tür makbuzlarda mutat olan diğer bilgileri içerecektir.

(x) Bölüm 8.2 deki şartların dışında, herbir MEP İştirakçisinin yanlızca birinci (1.) ve ikinci (2.) yıllarda yükümlü olduğu Gelir Vergisi, (a) Gelir Vergisi geri ödemesi kayıtları tutulacak ve Gelir Vergisi herbir yıl için haziran ayının otuzu (30) ve aralık ayının otuzbiri (31) olmak üzere altı aylık (6) dönemler içinde ödenecektir, (b) Gelir Vergisi geri ödemesinin vade tarihi, orjinal Ödeme Bilançolarını sunarak ve altı aylık (6) Gelir Vergisi periyodu takip eden peryoda ait ekim ayının ilk (1) günü veya nisan ayının ilk günü (1) yapılacaktır. Bir önceki ifadede belirtildiğinin dışında, Bölüm 8.2 hükümleri (Bu sözleşmenin ilgili diğer hükümlerince) yıl içinde altı (6) aylık Gelir Vergisi peryotları için Gelir Vergisi amaçları doğrultusunda uygulanacaktır, ve yıla herhangi bir atıf ilgili altı aylık (6) Gelir Vergisi dönemine yapılmış bir atıf gibi değerlendirilecektir.

8.3. Müteahhitler

(i) MEP Faaliyetleriyle ilgili olarak Yabancı Müteahitlere yapılan ödemeler üzerine hiçbir Vergi konmayacak ve bunlardan kesinti yapılmayacaktır ve Yabancı Müteahhitler doğrudan veya dolaylı olarak MEP Faaliyetlerine ilişkin olarak veya bundan dolayı hiçbir Vergi mükellefiyeti veya beyanname yükümlülüklerine tabi tutulmayacaktır.

(ii) MEP İştirakçileri ve bunların Bağlı Kuruluşları ve Menfaat Sahipleri, ve bunların çalışanları Müteahhitlerin Gürcistan'ın Vergi mevzuatına uymamasından dolayı hiçbir yükümlülük veya sorumluluk taşımayacaktır.

(iii) PSA anlamında bir Ortak İşletim Şirketine veya bunlar tarafından MEP İştirakçilerie veya bir İşletim Şirketine veya bunlardan (tüm ilgili veya geri ödenebilir giderler dahil) mallar, işler, hizmetler veya teknoloji tedariki ile ilgili olarak yapılan ödemeler üzerinden (varsa gelir vergisi dışında) hiçbir vergi konmayacak veya vergi kesintisi yapılmayacaktır. Mallar, işler, hizmetler veya teknolojinin giderleri için (tüm ilgili veya geri ödenebilir giderler dahil) yapılan ödemeler üzerinden hiçbir vergi konmayacak veya vergi kesintisi yapılmayacaktır.

(iv) (Bunun sahipliği, ithali, taşınması, mülkiyetinin devredilmesi, veya kullanılması dahil) Projeye ilişkin olarak yakıt olarak kullanılan Petrole ilişkin olarak MEP İştirakçileri, bunların Bağlı Kuruluşları, veya Taşıtıcıları üzerine hiçbir Vergi (gelir, kazanç veya kar üzerinden Vergiler dahil) hiçbir Vergi konmayacaktır. Bu tür Petrolün tedariki K.D.V.'den muaf olacaktır (oranı %0).

8.4 Belirli Kişilere Ödemeler. Proje İştirakçileri veya bunların Bağlı Kuruluşları, veya bunların bir şubesi veya daimi bir müessesesi tarafından Ülke dışında kurulu bir Kuruluşa MEP Faaliyetleri ile ilgili olarak yapılan veya yapıldığı değerlendirilen ödemelere ilişki olarak hiçbir Vergi konmayacak, ve Proje İştirakçileri veya bunların Bağlı Kuruluşları, veya bunların bir şube veya daimi müessesesi tarafından bir Kuruluşa veya ödeme yapanın bir çalışanı olmayan bir gerçek kişiye MEP Faaliyetlerine ilişkin olarak yapılan ödemeler veya ödeme değerlendirmeleri üzerinden Vergi kesintisi yapılmayacaktır. Önceki cümle açısından, (i) Vergiler faiz, hizmet ücretleri ve temettüler veya diğer dağıtılan tutarlar veya diğer kar ödemeleri üzerinden Vergileri içerecektir, ve (ii) ödeme değerlendirmeleri üzerinden Vergiler kar üzerine Vergilerin konmasından sonra dağıtılmamış olan kar üzerinden Vergileri içerecektir. Bir MEP İştirakçisi veya bir İşletim Şirketi tarafından bunun bir Bağlı Kuruluşuna, veya bir Menfaat Sahibine veya bunun bir Bağlı Kuruluşuna ödeme yapan adına yapılan giderlerin karşılığı olarak yapılan ödemeler üzerinden veya bunlara ilişkin olarak hiçbir Vergi konmayacaktır.

8.5 Çalışanların Vergileri

(i) Bütün Yabancı Personel, ancak doğrudan Ülke içindeki çalışmalarından doğan gelirleri üzerinden; geçerli Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmalarına tabi olarak (veya Bölüm 8.1(ii)'e göre OECD Muahedesi) ve ancak bu Yabancı Personel Ülke içinde bir Yıl içerisinde toplam yüz seksen üç (183) gün veya daha fazla bulunduğu takdirde vergi ödemekle yükümlü olacaktır.

(ii) Proje İştirakçileri, bunların Bağlı Kuruluşları ve Yabancı Çalışanlarının (Sosyal Güvenlik için Birleştirilmiş Devlet Fonu ödemeleri ve İstihdam için Birleştirilmiş Devlet Fonu ödemeleri ve zorunlu sağlık sigorta ödemeleri dahil) Devlet sosyal vergisi ödemeleri ve Yabancı Çalışanlarla ilgili diğer benzeri ödemeleri yapmaları istenmeyecektir.

(iii) İşbu 8. Maddede açıkça belirtilmediği takdirde MEP İştirakçileri ve Müteahhitler Gürcistan Hukuku uyarınca çalışanlarıyla ilgili olarak kendileri için geçerli olan Vergi ve Vergi ödeme ve beyanname yükümlülüklerine tabi olacaklardır.

8.6 Havale, Katkı, Krediler Vs. Üzerinden Vergi Yoktur. Bir MEP İştirakçisi, bir İşletim Şirketi, bir Menfaat Sahibi veya bunların bir selefi veya Bağlı Kuruluşunun Proje Anlaşmalarından kaynaklanan veya Proje veya MEP Sistemine ilişkin hakları veya yükümlülükleri; bir Menfaat Sahibinin bir MEP İştirakçisi veya bir İşletim Şirketindeki menfaati, bir MEP İştirakçisinin bir İşletim Şirketindeki menfaati; veya bir MEP İştirakçisi, bir İşletim Şirketi veya Menfaat Sahipleri, Taşıtıcı veya başka Kişinin Tesisler veya MEP Sisteminde ve/ veya bu yolla Petrol nakliyesine ilişkin hakları veya yükümlülükleri üzerinde bir temlik, devir veya ipotik, veya başka bir düzenleme durumunda hiçbir Vergi konmayacaktır, yalnız Tesisler içinde ve/ veya Tesisler yoluyla Petrol taşınmasına ilişkin hakların satışı üzerine Bölüm 8.2 ve 8.3'te belirtilen kurallara uygun olarak Gürcistan gelir vergisi konacaktır (ve MEP İştirakçisinin bu tür satışlar üzerinden gelir veya zararları bu MEP İştirakçisinin Diğer Gelir veya İndirimlerine eklenecektir). Proje Anlaşmalarına ilişkin olarak Proje İştirakçilerine veya bunlar tarafından yapılan varlık katkıları veya kredi veya Proje İştirakçilerine yapılan ödeme veya diğer transferlere ilişkin olarak veya bunlar üzerinden (ithalat Vergileri dahil) hiçbir Vergi konmayacaktır. İşbu Bölüm 8.6 hükümleri Yürürlük Tarihinden önce, bu tarihte veya daha sonra yapılmış olsa dahi yukarıda tarif edilen tüm temlik, devir, ipotek, düzenleme, katkı veya krediler için geçerli olacaktır.

8.7 İşletim Şirketleri. İşbu Madde 8'de MEP İştirakçilerine tanınan tüm istisnalar ve imtiyazlardan tüm İşletim Şirketleri yararlanacak ve tüm Yıllar için Gelir Vergisi veya Boru Hattı Taşıma Vergisi yükümlülüğü veya ödeme veya beyanname yükümlülükleri olmayacaktır.

8.8 KDV; Sertifikalar.

(i) Her bir MEP İştirakçisi, Menfaat Sahipleri, Müteahhitler, İşletim Şirketleri, Taşıtıcılar ve bunların Bağlı Kuruluşları (1) MEP Faaliyetleriyle ilgili olarak kendileri tarafından veya kendilerine doğrudan veya dolaylı olarak sağlanan mallar, işler, hizmetler ve teknoloji, (2) Tesisler yoluyla taşınan Petrol ithalatları ve ihracatları, (3) MEP Faaliyetlerine ilişkin olarak kendisi tarafından mal ithalatı, alınan işler, hizmetler ve teknoloji ve (4) MEP Faaliyetlerine ilişkin olarak mallar, işler, hizmetler ve teknoloji ihracatı ve tekrar ihracatı üzerinden K.D.V.'den tamamen muaftır (%0). Ayrıca MEP İştirakçileri, Menfaat Sahipleri, Müteahhitler, İşletim Şirketleri, Taşıtıcılar ve bunların Bağlı Şirketlerine MEP Faaliyetlerine ilişkin olarak mallar, işler, hizmetler ve teknoloji tedarik eden tüm tedarikçiler bu tedaiklerin K.D.V.'den muaf olduğunu (oran %0) değerlendirecektir.

(ii) İlgili Vergi Dairesi veya diğer ilgili vergi veya gümrük makamı, bu Anlaşmada belirtildiği şekliyle muafiyetler ve/veya yüzde sıfır (oran %0) KDV oranından yararlanmaya hak kazanmış olan her bir Kişiye ve bu Kişilerin halef veya müsaade edilen devralanlarının her birine; bu muafiyetleri ve/veya K.D.V.'nin yüzde sıfır (%0) olduğunu belgeleyen sertifikaları veya diğer hukuken geçerli

dokümanları, bu tür sertifika veya evrakların talep edildiği tarihten itibaren otuz (30) gün içinde sağlayacaktır. Bir MEP İştirakçisi, İşletim Şirketi veya Müteahhit tarafından K.D.V. ödenmesi durumunda bu MEP İştirakçisi, İşletim Şirketi veya Müteahhit bu K.D.V. tutarını ödemesi gereken (Gelir Vergisi, Boru Hattı Taşıma Vergisi veya çalışanlara yapılan ödemelerden kesilen gelir vergisi dahil) Vergilerden çıkarma yetkisine sahiptir. Bu MEP İştirakçisi, İşletim Şirketi veya Müteahhit Devlet Vergi Dairesi veya diğer ilgili vergi veya gümrük makamına yazılı olarak bu tür mahsupla ilgili (bu mahsubun tutarını içeren) bir bildirimde bulunacaktır. Bir MEP İştirakçisinin Gelir Vergisi veya Boru Hattı Taşıma Vergisinden bu tür bir mahsup yapması durumunda bu tür bir mahsup tutarı (Bölüm 8.3(v) ve 8.4(v) uyarınca vergi makbuzunun verilmesi gereği dahil) bu MEP İştirakçisi tarafından Kurumlar Vergisi veya Boru Hattı Taşıma Vergisinin ödenmesi şeklinde değerlendirilecektir.

(iii) Şüpheyi izale etmek bakımından, Projeye ilişkin olarak kullanılan mallar, işler, hizmetler veya teknolojinin alınmasıyla ilgili olarak eski Sovyetler Birliği devletlerinden biri tarafından bir katma değer vergisi veya benzer vergilerin konması ve MEP İştirakçisi tarafından ödenmesi veya karşılanması durumunda MEP İştirakçisi veya İşletim Şirketi Gürcistan Hukuku altında sağlanan haklardan yararlanabilirler.

8.9 Diğer Hususlar.

(i) MEP İştirakçileri, nominal ve ayırımsız nitelikte olmak kaydıyla, Devlet Makamları tarafından konulan (Bölüm 14.4'te bulunan) gümrük hizmet/ doküman ücretleri dahil tüm tescil veya benzeri ücretleri ödeyecektir.

(ii) Bir MEP İştirakçisi Vergilerle ilgili olarak aşağıdaki durumlar hariç (mali cezalar ve idari cezalar dahil) faiz, cezalar ve para cezalarına tabi olmayacaktır. (a) Bölüm 8.2(vii)'nin 3.bendinde hesaplanan ödenebilir faiz ve (b) eğer MEP İştirakçisinin bir yıl için ödemesi gereken Gelir Vergisi miktarı Gelir Vergisinin bilinçli ve kasıtlı/maksatlı ihmalinden kaynaklanıyorsa (ihmal hatadan veya diğer iyi niyetli eylem veya eylemsizlikten kaynaklanmıyorsa), MEP İştirakçisi ; sözkonusu bilinçli ve kasıtlı/maksatlı hatanın olmadığını gösterir bir delil (veya sözkonusu hata veya diğer iyiniyetli olarak eylem ve eylemsizliğin delili) yokken, anılan bilinçli ve kasıtlı/maksatlı hatadan dolayı kaynaklanan eksik ödeme tutarı üzerinden sözüedilen Gelir Vergisinin son ödeme tarihinden sonraki otuzuncu(30.) günden ödendiği tarihe kadar olan süre için , yıllık yüzde 30'a tekabül eden (%30) (Kararlaştırılmış Faiz Oranı ile bağlantılı olarak) Dolar cinsinden faizden mesul olacaktır.

(iii) Devlet Vergi Dairesi ve MEP İştirakçileri işbu Madde 8'in hükümlerinin yönetilmesi ve tatbikine ilişkin detaylı kuralları içeren ve herbirinin yazılı onayı olmadan değiştirilmeyecek olan bir veya birçok mutabakatlar imzalayabilirler.

(iv) İşbu Madde 8 hükümleri işbu Anlaşmanın sona ermesine rağmen geçerliğini sürdürecektir. Bir MEP İştirakçisinin işbu Anlaşmaya artık Taraf olmaması durumunda işbu Madde 8 hükümleri bu MEP İştirakçisinin işbu Anlaşmaya bir Taraf olduğu tüm süreler için MEP İştirakçilerinin işbu Anlaşmaya ilişkin varlıkları veya faaliyetlerinden doğrudan veya dolaylı olarak kaynaklanan veya

bunlarla ilgili Vergiler ve Vergi ödeme veya beyanname yükümlülükleri için geçerli olacaktır.

MADDE 9

ZARAR ZİYANIN TAZMİNİ

9.1 MEP İştirakçilerinin Devlet Makamları tarafından, Devlet Makamlarının Proje Anlaşmaları uyarınca yükümlülüklerini tam olarak yerine getirmelerini bekleme hakkına zarar vermeksizin, Hükümet aşağıdaki nedenlerden dolayı oluşan veya doğan Zarar Ziyan için işbu Madde 9'da belirtilen parasal tazminat ödemesinde bulunacaktır:

(i) Devlet Makamlarının, tüm Proje Anlaşmaları uyarınca yükümlülüklerini tamamıyla yerine getirme veya ifa etmede eylem veya eylemsizliğinden kaynaklanan herhangi bir yetersizliği;

(ii) Devlet Makamlarının bir Proje Anlaşmasındaki yanlış beyanı;

(iii) Devlet Makamlarının Bölüm 7.2(xi)'de belirtildiği şekilde Projenin Ekonomik Dengesinin korunmasında, eylem veya eylemsizliğinden kaynaklanan herhangi bir yetersizliği;

(iv) Hükümet güçleri veya yetkilileri tarafından herhangi bir Proje İştirakçisinin varlıklarını geri istemeleri veya Hükümet güçleri veya yetkilileri tarafından, herhangi bir Proje İştirakçisinin mal varlıklarının Ülke içerisinde (ilan edilmiş veya edilmemiş) savaş, silahlı çatışma veya benzer bir olay sırasında herhangi bir zarar verilmesi veya tahrip edilmesi; veya

(v) Devlet Makamları tarafından yapılan herhangi bir Kamulaştırma işlemleri.

Yukarıdakilere halel getirmeksizin ancak işbu anlaşmanın bölüm 7.4 uyarınca, Hükümetin parasal tazminat ödeme yükümlülükleri, ilgili Proje Anlaşmasının imzalandığı tarihte bir Devlet Kuruluşu olan bir Kişinin yukarıdakilerden herhangi birisine sebep olduğu veya bundan doğan herhangi bir Zarar Ziyan için de geçerlidir.

9.2 Herhangi bir Proje İştirakçisinin, Bölüm 9.1'de açıklandığı şekilde Zarar Ziyana uğraması durumunda ve uğradığı ölçüde Hükümet tüm bu Zarar Ziyanı derhal, yeterli ve etkin biçimde gidereceektir. Yalnızca bu 9. Madde amaçları için herhangi bir Proje İştirakçisine yapılan atıflar Kredi Verenler veya Sigortacıları kapsamaz, ancak şu kadar ki bu Maddede bulunan hiçbir husus (i) herhangi bir Devlet Makamını Kredi Verenler veya Sigortacıların bu Anlaşmadan bağımsız olarak sahip olabilecekleri veya bu Anlaşmadan bağımsız olarak ortaya çıkabilecek herhangi bir talebinden, dava hakkından veya haktan veya (ii) Kredi Verenler ve/veya Sigortacıların Projeye ilişkin olarak diğer herhangi bir Proje İştirakçisi hakkında sahip olabileceği müdahale hakkı, halefiyet hakkı veya diğer benzeri haktan ve bunların uygulanması hususundan kurtarmayacak; bunları değiştirmeyecek, koşula bağlamayacak veya ibra etmeyecektir. Tazminatın yeterliliği açısından eğer Zarar Ziyan:

(i) Bölüm 9.1(i) ile (iv) arasında belirtilen nitelikteyse; Hükümet, (1) maddi tazminat, (2) eski hale iade, (3) masrafını ödeme, (4) tazmin ve (5) diğer parasal tazminat şeklindeki (cezai tazminat dışında) parasal tazminat ödemeye razı olacaktır;

(ii) Bölüm 9.2(i)'de belirtilen parasal tazminatlardan ayrı olarak, Ülke içinde (ilan edilmiş veya edilmemiş) bir savaş, silahlı çatışma veya benzer bir durum sonucunda 9.1(iv)'de belirtilen olaylara uygulanırsa, Hükümet MEP İştirakçilerinin kendilerine ve/veya diğer herhangi bir Proje İştirakçisine, bu olaydan etkilenen diğer herhangi bir Kişiye uygulanan muamaleler içinde (eski hale iade, maddi tazminat, zararın karşılanması veya başka bir çözüm) en iyi muameleye mazhar ilkesini uygulayacaktır; ve.

(iii) (Bölüm 9.1(v)'de açıklandığı şekilde) Devlet Makamları tarafından bir Kamulaştırma işleminin sonucu veya buna ilişkin olursa, Hükümet Piyasa Bedelini ödeyecektir.

9.3 İşbu Madde 9 altında bulunan tüm parasal tazminata ilişkin olarak, tüm tutarlar, ödeme tarihinde Londra Borsası mesai bitiminde bu para için geçerli piyasa kuru üzerinden, uluslararası para piyasalarında çoğunlukla işlem gören ve uluslararası işlemlerde çoğunlukla kullanılan bir para biriminde ifade edilip ödenecek ve Devlet Makamları tarafından bir Proje Anlaşmasının ihlal edildiği tarih, Devlet Makamları tarafından bir Proje Anlaşmasında yanlış beyan tarihi, Ekonomik Dengede değişikliğin oluştuğu tarih, el koyma tarihi, savaş sırasında mal varlıklarlarında Zarar Ziyanın oluştuğu tarih veya Kamulaştırma tarihinden hangisi geçerli ise bu tarihten itibaren Devlet Makamları tarafından MEP İştirakçilerine tazminat ödemesi yapılana kadar geçen tarih için Kararlaştırılan Faiz Oranı üzerinden faizle birlikte ödenecektir.

9.4 Devlet Makamlarının, Projeye ilişkin olarak her nasılsa bir Kamulaştırma işlemi yapmaları durumunda, Devlet Makamları bu tür Kamulaştırmaları ancak (i) kamunun ali menfaatine yönelik olarak, (ii) ayırıma tabi tutmadan, (iii) kanuni çerçevede uygulanmak suretiyle ve (iv) Bölüm 10.2(iii)'de belirtilen tazminat ödenmesi suretiyle gerçekleştirebilir. Yukarıdakilerin amaçları bakımından, bir Kamulaştırma iddiasına ilişkin kanuni süreç dahilinde; MEP İştirakçilerinin (hem kendileri hem de herhangi bir Proje İştirakçisi adına) Kamulaştırmanın gerçekleştiğinin belirlenmesi ve Devlet Makamlarının bu tür Kamulaştırma işleminden dolayı veya bundan kaynaklanan MEP İştirakçileri ve/veya tüm diğer Proje İştirakçilerinin uğradığı Zarar Ziyan karşılığında Bölüm 9.2(iii) uyarınca ödeyecekleri tazminat miktarının tahkim yoluyla belirlenmesi için bu Anlaşmanın tahkim hükümlerine başvurma hakkını da içerir.

9.5 Hükümetin, işbu Madde 9 uyarınca MEP İştirakçilerine parasal tazminat ödeme yükümlülüğü:

(i) müşterek, bağımsız, mutlak, gayri kabili rücu ve koşulsuz olup, Hükümetin; Proje Anlaşmaları uyarınca Devlet Makamlarının tüm diğer (parasal tazminat yükümlülükleri dahil) yükümlülüklerinden ayrı olarak ve bu tür diğer yükümlülüklerin geçersizlik ve gayri kabili icra ve infaz olmalarına bakılmaksızın, ayrı ayrı kabili icra ve infaz olan, bağımsız taahhüdünü ve esas yükümlülüğünü teşkil etmektedir;

(ii) Devlet Makamlarını oluşturan birimlere karşı müşterek ve müteselsilen kabili icra ve infaz olup, hangi birime karşı icra edilmeye çalışıldığına bakılmaksızın, işbu Madde 9 uyarınca herhangi bir ödeme kararı veya talebi Maliye Bakanlığına verilebilir ve bu tür (Devlet Makamları tarafından itiraz edilmeyen bir ödeme talebine ilişkin olarak) ödeme karar veya talep konusu miktar, Maliye Bakanlığının ilgili ödeme karar veya talebini tebellüğ etmesinden itibaren otuz (30) gün içinde ödenecektir.

(iii) bu Anlaşmaya göre Bölüm 9.5(iii)'de belirtildiği gibi tam olarak yerine getirilmesi şeklinde ortadan kalkması hali hariç, Devlet Makamlarının bu taleplere karşı ileri sürebilecekleri bir savunma veya herhangi bir olayın vukuu neticesine dayanarak değiştirilmeyecek, etkilenmeyecek veya geçersiz kılınmayacaktır.

9.6 MEP İştirakçileri ve/veya diğer Proje İştirakçilerinin uğradığı, işbu Madde 9'da belirtilen her türlü Zarar Ziyan için Hükümet MEP İştirakçilerine tazminat ödemesinde bulunacaktır. Hükümetin işbu Madde 9 uyarınca tazminat yükümlülüğü hiçbir halükarda cezai tazminatları içermez.

MADDE 10

SORUMLULUĞUN SINIRLANMASI

10.1 MEP İştirakçileri Devlet Makamlarına karşı (i) herhangi bir Proje Anlaşmasının herhangi bir ihlali veya (ii) kabul edilebilir Gürcistan yasalarının ihlalinin sebep olduğu veya bundan kaynaklanan Zarar Ziyandan dolayı sorumlu olacaktır. Ancak şu kadarki, bu tür Zarar Ziyana bir Devlet Makamı tarafından herhangi bir Proje Anlaşmasının herhangi bir ihlali ve/veya herhangi bir görev ihmali sebep olmuşsa ve olduğu ölçüde veya bundan kaynaklanıyorsa ve kaynaklandığı ölçüde, MEP İştirakçileri sorumlu olmayacaktır. Yukarıdakilere halel getirmeksizin (i) MEP İştirakçileri herhangi bir cezai tazminat hususunda Devlet Makamlarına karşı sorumlu olmayacaktır ve (ii) MEP İştirakçileri herhangi bir üçüncü tarafa karşı Zarar Ziyan açısından sorumlu olmayacak ve sahip oldukları haklarına bir sınırlama getirilmeyecektir.

10.2 MEP İştirakçileri, MEP İştirakçilerinin Proje Anlaşmalarında belirtilen uygulama standartlarını ihlal etmelerinden dolayı Zarar Ziyana uğrayan üçüncü kişilere (Devlet Makamları ve Proje İştirakçileri dışındaki) karşı sorumlu olacaktır; Ancak şu kadar ki, (i) bu tür Zarar Ziyana bir Devlet Makamı tarafından herhangi bir Proje Anlaşmasının herhangi bir ihlali ve/veya herhangi bir görev ihmali sebep olmuşsa ve olduğu ölçüde veya bundan kaynaklanıyorsa ve kaynaklandığı ölçüde MEP İştirakçileri sorumlu olmayacaktır ve (ii) MEP İştirakçileri herhangi bir diğer Kişiye karşı Zarar Ziyan açısından sorumlu olmayacak ve sahip oldukları haklarına bir sınırlama getirilmeyecektir.

10.3 MEP İştirakçilerinin, Boruhattı Faaliyetlerini yürütmeleri esnasında ilgili yasalara ve Madde 12 ve Ek 3 hükümlerine uymamalarından kaynaklanan sorumluluğa ilişkin olanlar hariç olmak üzere (Vergilerle ilgili herhangi bir konuyla ilgili yükümlülük dışında) bu Anlaşma tahtında hiçbir müşterek ve müteselsil sorumluluğu yoktur.

10.4 Bu Anlaşmanın 3.4. Bölümünde açıklanan hususlar dışında; Hükümet veya herhangi bir Devlet Makamının, MEP İştirakçilerinin veya diğer herhangi bir Proje İştirakçisinin herhangi bir ihlali nedeniyle, bu Anlaşma veya diğer herhangi bir Proje Anlaşmasını feşih veya sona erdirme girişim veya bunu ilan etme hakkına hiçbir halükarda sahip olmadığı hususu anlaşılmış ve kabul edilmiştir.

MADDE 11

GÜVENLİK

11.1 Devlet Makamları, güzergah belirlenmesi ve değerlendirmesine ilişkin ilk Proje Faaliyetlerinden başlayarak tüm Proje süresi boyunca, Devlet Makamları tarafından belirlenecek olan tüm geçerli ve öngörülen ölçümleri kendi bütçeleriyle gerçekleştirmekle yükümlülerdir, bunlar; (i) Arazi Hakları, Tesisler ve Ülke içinde Proje Faaliyetleri ile bağlantılı tüm Kişilerin emniyet ve güvenliğini temin edecek ve (ii) Arazi Hakları, Tesisler ve bu Kişileri, iç savaş, sabotaj, vandalizm, abluka, ihtilal, ayaklanma, isyan, karışıklık, terörizm, adam kaçırma, ticari zorbalık, organize suç veya diğer tahripkar olaylardan kaynaklanan tüm Zarar Ziyana karşı koruyacaktır.

11.2 Bölüm 11.1'de tanımlanan türde Projeye gelebilecek zararı önlemek veya asgariye indirmek için Devlet Makamları, MEP İştirakçilerinin geçerli sayılabilecek talebi üzerine ve onlarla istişare halinde, üçüncü kişilerin (Proje İştirakçileri haricinde) Arazi Haklarına ya da Tesislere veya Ülke içinde Proje Faaliyetleri ile bağlantılı Kişilere vereceği kayıp veya zararın sebep olduğu Zarar Ziyan tehlikesi ve/veya fiili durumlarla ilgili olarak Ek 3 ile uyumlu Gürcistan Hukukunun ilgili hükümlerini icra etmek suretiyle Devlet Makamları tarafından belirlenecek olan tüm geçerli ve öngörülen ölçümleri yapmakla sorumludurlar.

11.3 Yükümlülükleri etkilemek ve Bölüm 11.1 ve 11.2 uyarınca Devlet Makamlarının yükümlülüklerini sınırlamaksızın, Hükümet, tüm masraf ve harcamaları kendine ait olmak üzere ve MEP İştirakçileri Devletin güvenlik güçlerini kullanacaktır. Taraflar arasında, Hükümet, Devletin güvenlik güçlerinin tüm faaliyetlerinin icrasından tek başına sorumlu olacak ve ne MEP İştirakçileri ne de diğer Proje İştirakçileri Devletin güvenlik güçlerinin eylem ve faaliyetlerinden dolayı hiç Kimseye karşı sorumluluk veya yükümlülük altına girmeyecek veya burada belirtilen güvenliğin temini için yapılan masraf ve harcamalar için Hükümete ödeme yapma yükümlülüğünde olmayacaktır.

MADDE 12

ÇEVRE, SAĞLIK, EMNİYET VE SOSYAL ETKİ

12.1 Proje için geçerli çevre, sağlık ve emniyet standart ve gerekleri işbu Anlaşmaya eklenmiş olan Ek 3'te açıklanmıştır. Taraflar Ek 3'te açıklanan standart ve gerekleri kabul eder ve Devlet Makamları işbu Anlaşma ile MEP İştirakçileri ve diğer Proje İştirakçileri tarafından veya bunlar adına Ek 3'e uygun olarak gerçekleştirilen tüm işlemleri onaylar. Tesislerden veya Proje Faaliyetlerinin yürütülmesi sırasında Petrol sızıntısı veya kaçağı oluşması, veya ciddi çevre zararı veya sağlık ve emniyete önemli risk getiren durumlarda, MEP İştirakçileri Ek 3'te açıklanan tüm gerekli önlemleri alacaklar ve MEP İştirakçilerinin talebi veya bunlar adına istendiği takdirde, Devlet Makamları; Devlet Makamlarının Proje Anlaşmaları uyarınca yükümlü oldukları zarar tazmin yükümlülüklerine ek olarak her türlü zarar giderme veya onarma çabasına yardımcı olmak üzere MEP İştirakçileri veya bunların Müteahhitlerinde hazır olmayan işgücü, Bölüm 7.4' de açıklanan malları, işleri ve servisleri derhal ve yeterli miktarlarda hazır edeceklerdir.

12.2 Proje için geçerli sosyal etki standartları ve uygulamaları, işbu Anlaşmaya eklenen Ek 3'te açıklandığı şekilde uygulanacaktır. Taraflar Ek 3'te açıklanan standart ve gerekleri kabul eder ve MEP İştirakçileri ve diğer Proje İştirakçileri tarafından veya bunlar adına Ek 3'e uygun olarak alınan tüm önlemleri onaylar.

12.3 Herhangi bir Proje Anlaşmasının, diğer herhangi bir şartına veya Madde 10'un hükümlerine bakılmaksızın, olumsuz çevresel, sağlık veya emniyet olayı veya oluşumunda sadece bunlara ilişkin veya bunlardan doğan herhangi bir zarar ziyana nazaran MEP İştirakçileri zaran tazmin edecek, toprağı ve diğer zarar gören maddeleri uygulanabilir azami derecede eski konumuna getirecek ve Ek 3 ve Madde 12'de belirtilen standart ve uygulamalara uygun olarak ve bunun gerektirdiği şekilde kullanacak ve zararın tazmini için gerekli tüm harcamaları yapacak; bu zararın tam olarak tazmin edilemediği anlaşılırsa ve anlaşıldığı ölçüde, MEP İştirakçileri bu tazmin edilmeyen zararla ilgili olarak uygun ve adil bir tazminat ödeyeceklerdir. Fakat çevre, sağlık ve emniyete ilişkin böyle bir zarar ziyan şayet bir Devlet Makamının, bir Proje Anlaşmasını ve/veya görevini ihlali sebebiyle oluşan veya bundan kaynaklanıyorsa bu takdirde Devlet Makamları, MEP ve Proje İştirakçilerini tazmin edecek ve MEP İştirakçileri veya Proje İştirakçilerinin üçüncü bir tarafa vereceği zarar ziyanla ilgili bütün masraf ve sorumluluklar dahil olmak üzere masun tutacaktır. Yukarıdakilere bakılmaksızın (i)MEP İştirakçileri, Devlet Makamlarına karşı herhangi bir cezai veya ibretlik tazminattan sorumlu tutulmayacak, ve (ii) Buradaki hiçbir şey; olumsuz çevresel, sağlık veya emniyet olayı veya oluşumlarına ilişkin veya bunlardan doğan herhangi bir zarar ziyana nazaran MEP İştirakçilerinin, üçüncü taraflara karşı haklarını sınırlamayacak ve bu anlama gelmeyecektir.

MADDE 13

PARA BİRİMİ

13.1 Devlet Makamları Proje Faaliyetleri süresince ve Proje Faaliyetlerini yürütmek amacıyla MEP İştirakçileri ve tüm diğer Proje İştirakçileri'nin aşağıdaki hakları haiz olduklarını kabul eder:

(i) Yabancı Paraları Ülkeye getirmek veya Ülkeden çıkarmak ve kısıtlama olmaksızın Ülke içinde Yabancı Para hesapları kullanmak ve her türlü para birimini piyasa kurları üzerinden mübadele etmek;

(ii) Ülke içinde Yerli Para için banka ve diğer hesaplar ve Ülke içinde ve dışında Yabancı Para banka ve diğer hesaplar açmak, bulundurmak ve kullanmak;

(iii) Yerli Parayla Yabancı Paraları, mevcut yasal olarak işleyen piyasa kuru üzerinden veya varsa, Devletin merkez bankası veya Ülke içinde faaliyet gösteren yabancı Kuruluşların herhangi bir halefi kuruluşunun belirlediği, benzer para miktarları için mevcut döviz kuru üzerinden normal ve uygulanagelen banka giderleri dışında kesinti veya ücret alınmaksızın satın almak ve/veya değiştirmek;

(iv) Yabancı Parayı Ülke dışına transfer etmek, burada tutmak ve bulundurmak;

(v) Yabancı Paranın Yerli Paraya veya başka paralara çevrilmesi konusunda, eğer varsa, tüm yükümlülüklerden muaf olmak;

(vi) Yabancı Personel tarafından alınan tüm maaş, harcırah ve diğer ücretleri doğrudan veya dolaylı olarak yurtdışında ve tamamen veya kısmen Yabancı Para olarak ödemek;

(vii) Proje için tedarik ettikleri mallar, işler, teknoloji veya hizmetler karşılığında Müteahhitlere ve Yabancı Müteahhitlere doğrudan veya dolaylı olarak yurtdışında, kısmen veya tamamen Yabancı Para biriminde ödeme yapmak; ve

(viii) Herhangi bir Proje Anlaşmasında belirtilen tüm ödemeleri Yabancı Para olarak yapmak.

13.2 Proje Anlaşmaları uyarınca Devlet Makamları tarafından yapılacak tüm ödemeler Dolar olarak ve ödeme sırasında geçerli piyasa döviz kuru üzerinden ödenecektir, yalnız ödenmiş olan Vergilerle ilgili ödemeler bu Vergilerin ödendiği para biriminde ödenecektir. Devlet makamları bu tür ödemelerin herhangi bir kesinti veya indirim yapılmaksızın ödenmesini temin etmek için Tüm bu ödemeler herhangi bir tevkifat veya kesinti olmaksızın yapılacak ve tüm işlem ve önlemleri yerine getireceklerdir.

MADDE 14

İTHALAT VE İHRACAT

14.1 Her zaman ve zaman zaman, her Proje İştirakçisi Proje ile bağlantılı olarak yakıt şeklinde kullanılacak doğal gazı kendisi veya adına başkası tarafından, Vergi ve kısıtlamalardan muaf olarak Ülkeye ithal etme hakkına sahip olacaktır. Yalnız hiçbir Proje İştirakçisi; Bölüm 8.10, 14.2 veya 14.3 veya Madde 13'te belirtilen kapsam haricinde işbu 14.1. Bölümde tarif edilen ithalat, ihracat veya yeniden ihraç üzerinden K.D.V.'den muaf olmayacaktır.

14.2 Her bir Proje İştirakçisinin her Yabancı Personeli, gerçek kişi olan ve Devletin vatandaşı olmayan her Müteahhit, bu personel veya Müteahhidinin tüm aile fertleri ve bu personel, Müteahhit veya aile fertleri adına her bir Proje İştirakçisi, kendi kullanımı veya kişisel tüketimi veya bu tür Personelin, Müteahhitlerin ve aile fertlerinin kullanımı ve kişisel tüketimleri için tüm mal, işler, hizmetler veya teknoloji ister kendi namına ister onlar adına olsun Vergi ve kısıtlamalardan muaf olarak her hangi bir zaman ve zaman zaman Ülkeye ithal veya Ülkeden ihraç veya yeniden ihraç hakkını haiz olacaktır; Ancak şu kadar ki Madde 8'e bağlı olmak kaydıyla, bu şekilde ithal edilen mallar, bu tür Kişiler tarafından Ülke içinde başka Kişiye satışı Gürcistan Mevzuatına göre vergilendirilecek ve otomobil, eşya ve mesleki alet ve takımların satışı gümrük vergi tarifesine göre yükümlülüğe tabi olacaktır. İşbu Bölüm 14.2 uyarınca verilen yetki ve istisnalar; kamu sağlığı, güvenlik ve kamu düzeninin korunmasıyla ilgili geçerli genel Gürcistan Hukuku ile sınırlandırılabilir.

3. MRP İştirakçilerinden herhangi biri tarafından bir Tesisten [illegible] ithal veya onların kendi hesabına Tesisler yoluyla taşınan ve [illegible] gümrük mevzuatı açısından transit mal kabul edilecek ve ithal Vergilerden muaf olacaktır. Bu Anlaşmada başka türlü belirtilmediği takdirde, MRP İştirakçileri ve ilgili herbir Tesisten, Tesisler vasıtasıyla taşınan ve [illegible] Petrolü, tüm Vergi ve yükümlülüklerden muaf olarak [illegible] zaman ithal ve ihraç etme hakkına sahip olacaktır.

14.4 Proje ile bağlantılı olarak Ülkeden yapılan tüm ithalat ve ihracat, yürürlükteki gümrük yasa ve yönetmeliklerince gerekli usûl ve dokümantasyona tabi olacak; Ancak, Bölüm 14.3'de açıklananlar dışında bir MEP İştirakçisi tarafından malların ithal veya ihracının yapılması durumunda MEP İştirakçisi nominal ve bu tür gümrük hizmet/evraklar için yürürlükteki ücretlerle mütenasip olduğu ölçüde, ve hiçbir surette aşağıdaki rakamları aşmayacak olan gümrük hizmet/evraklar için ödemeler yapması hariç, Madde 8 ve 13 ve Bölüm 14.1, 14.2 ve 14.3 de belirtilen Vergilerden muaf olacaktır.

Beyan Edilen Sevkiyat Değeri	Ücretler
0 $ ile 100.000 $	Değerin %0,15'i
100.001 $ ile 1.000,000 $	100.000 $ üzerindeki değerin %0,10'una ilaveten 150 $
1.000.001 $ ile 5.000.000 $	1.000.000 $ üzerindeki değerin %0,07'sine ilaveten 1.050 $
5.000.001 $ ile 10.000.000 $	5.000.000 $ üzerindeki değerin %0,05'ine ilaveten 3.850 $
10.000.000 $ üzerinde	10.000.000 $ üzerindeki değerin %0,01'ine ilaveten 6.350 $

14.5 Her bir Proje İştirakçisi menşe veya varış ülkesinin belirlenmesine ilişkin veya ithalat veya ihracatı yasaklayıcı, kısıtlayıcı veya sınırlayıcı olanlar dahil, Projeye ilişkin olarak veya başka biçimde Tesislerdeki Petrole ilişkin olarak alınan veya yapılan tüm mal, işler, hizmetler veya teknolojiyle ilgili olarak Devlet Makamlarının tüm dış ticaret mevzuatlarındaki hükümlerden muaftır.

MADDE 15

BAĞLAYICI ETKİ

15.1 Bu Anlaşma ve bu Anlaşmada ve diğer herhangi bir Proje Anlaşmasındaki hak, yükümlülük ve diğer hükümler Taraflar açısından bağlayıcı ve geçerli olacaktır ve:

(i) Devlet Makamları açısından, bunlardan tümü veya herhangi birinin oluşumu, kontrolü, niteliği veya görev alanındaki herhangi bir değişiklik ve Devlet Makamlarının varlığı, sahipliği veya tüzel kişiliğindeki tasfiye, dağılma, yeniden yapılanma, birleşme veya başka bir değişiklik (Bir Devlet Kuruluşunun kısmen veya tamamen özelleştirilmesi dahil) halinde bile; Hükümeti, tüm Devlet Kuruluşlarını ve tüm Yerel Makamları bağlayıcı olmaya devam edecektir; ve

(ii) MEP İştirakçileri açısından, işbu Anlaşma veya işbu Anlaşmaya göre haklar, yükümlülükler ve diğer (olabilecek) hükümler açısından zaman zaman MEP

İştirakçilerinin tüm halefleri, müsaade edilen devralanları ve temlik olunanları için geçerli ve bağlayıcı olacaktır.

15.2 Madde 16 ve yukarıdaki Bölüm 15.1 (i)' de başka türlü belirtilenler dışında, Devlet Makamları bu Anlaşma veya diğer herhangi bir Proje Anlaşması tahtındaki ve bu Anlaşma veya diğer herhangi bir Proje Anlaşması tahtında kendilerine ait hak, yükümlülük ve diğer hükümlerdeki menfaatlerini devir, transfer etmeyecek veya benzer işlemde bulunmayacak (veya sürekli elde bulundurmalarıyla uyumlu olmayan bir işlem gerçekleştirmeyecek veya buna izin vermeyeceklerdir).

MADDE 16

HALEFLER VE İZİN VERİLEN DEVRALANLAR

16.1 Her bir MEP İştirakçisi, bu Anlaşma tahtındaki haklarının tümünü veya bazılarını, Devlet Makamlarını bağlayacak olan ve sadece transfer edilen haklar ve bu hakları alanlarla ilgili bilgilerin MEP İştirakçisi tarafından Devlet Makamlarına önceden bildirilmesiyle ve transfer eden MEP İştirakçisinin istemesi durumunda MEP İştirakçisi ile söz konusu hakların devralanı arasında usülüne uygun olarak akdedilmiş anlaşmanın Devlet Makamına verilmesi suretiyle, transfer ve devir etmeye, paylaşmaya veya benzeri işlemleri yapmaya yetkilidir; Ancak şu kadar ki, önerilen transfer olunan, devralan veya diğer taraf, Gürcistan Hukukuna aykırı olarak milli güvenlik, savunma ve/veya kamu güvenliğine bir tehdit oluşturuyorsa, Devlet Makamları, bu bildirimi aldıktan sonra yirmi (20) gün içinde bu tür transfer, devir, paylaşma ve benzeri işlemleri onaylamayabilir. Bölüm 16.1'de öngörülen anlaşma formu teslim edildikten sonra, Hükümet bu anlaşmayı derhal imzalayacak ve devreden MEP İştirakçisine iade edecektir.

16.2 Bu Anlaşma tahtında herbir MEP İştirakçisi, Devlet Makamları üzerinde bağlayıcı etki ile ve MEP İştirakçilerinden devredenin Devlet Makamlarına en az yirmi (20) gün öncesinden aşağıdakileri tebliğ etme gerekliliğine tabi olarak herhangi bir veya bütün yükümlülüklerini devre, temlike veya başka türlü muhatabiyete yetkili olacaktır:

(i) Devredilmesi ve dokunulmaması öngörülen yükümlülüklere ilişkin öngörülen işlemlerin ayrıntıları

(ii) Öngörülen işlemin içeriğinde devralana ait bilgiler ve özellikle varsayılacağı öngörülen hükümlülükler; ve

(iii) Bu transfer, devir veya başka işlemin, bir MEP İştirakçisi veya Devreden MEP İştirakçisinin Bağlı kuruluşu ile yapılmaması durumunda; ve bu yükümlülükleri devralanın Devlet Makamlarına devralacağı yükümlülüklere uyacağına ve;

(iv) Bunları yerine getirebilecek mali ve (şartların gerektirdiği ölçüde) teknik yeterliliğe sahip olduğunu tevsik etmesiyle ve aşağıdakileri içeren bildirimi Devlet Makamlarına bildirmelidir.

Bölüm 17.2(i)'deki Bağlı Kuruluşlar veya Bölüm 17.2(ii)'de diğer konular hakkındaki mugayir hükümlere rağmen Devlet Makamları, nakledilen yükümlülükler ve bunların alıcıları hakkında Devreden MEP İştirakçisinin ön bildirimini aldıktan sonra yirmi (20) gün zarfında eğer önerilmiş transfer edilen kişi, temlik edilen kişi veya başka bir taraf Türk Hukukuna aykırı olarak ulusal güvenlik, savunma ve/veya kamu güvenliğine

tehdit oluşturuyorsa bu transfer, devir, paylaşma veya bu Bağlı Kuruluş veya Bağlı Kuruluş olmayan tarafla ilgili diğer bir işlemi onaylamama hakkına sahiptir.

Bölüm 16.2 uyarınca anlaşma formunun sunulması üzerine, Hükümet anlaşmayı derhal imzalayıp bunu Devreden MEP İştirakçisine iade edecektir. Yukarıda 16.2 bölümündeki veya işbu Anlaşmanın başka bir yerindeki hükümlere rağmen, hiçbir MEP İştirakçisi, bu yükümlülük devri Bölüm 16.1 uyarınca haklarının tümü veya benzer bir kısmının birlikte olması dışında Vergileri ödeme yükümlülüğünün tümünü veya bir kısmını devretme hakkına sahip değildir.

16.3 MEP İştirakçisini bu Anlaşma tahtındaki yükümlülüklerinden kurtarmaksızın, her bir MEP İştirakçisi, yükümlülüklerinin tümünün veya herhangi birinin kendi adına bir Kişi tarafından yerine getirilmesini sağlamak veya temin etmek yoluyla bu Projeyi üstlenmek ve/veya bu Anlaşmaya göre yükümlülüklerinin tümünü veya herhangi birini yerine getirmekle yetkilidir; Şu kadar ki, eğer MEP İştirakçisi adına hareket eden Kişi bir Devlet Makamı ise ilgili Proje Anlaşması aksini sağlamadıkça ve sağlamadığı ölçüde, bu Devlet Makamı söz konusu yükümlülüklerin ifa edilmemesinden veya yerine getirilmemesinden bu Anlaşmaya göre tam sorumlu olacaktır ve MEP İştirakçisi bu konuda bu Anlaşmaya göre hiçbir sorumluluk taşımayacaktır.

16.4 Bölüm 16.1 hükümlerindeki haklara halel getirmeksizin, her MEP İştirakçisi işbu Anlaşma veya diğer Proje Anlaşmaları uyarınca hak ve yükümlülükleri üzerinde, bankalar veya diğer finansman kuruluşları lehine (diğer hususlarla birlikte MEP İştirakçisinin işbu Anlaşma veya diğer Proje Anlaşmaları altındaki menfaatlerine halef olmak yoluyla bu teminatın icra ve infaz edilmesi dahil) teminatlar yaratmakla yetkili olacaktır, fakat Hükümet eğer önerilmiş temlik olunan, rehin hakkını alan, mükellef lehdarı veya teminatı alan taraf veya başka bir taraf Gürcistan Hukukunu ihlal edecek şekilde milli güvenlik, savunma, ve/veya kamu güvenliğine bir tehlike oluşturuyorsa bu tür bir temlik, rehin hakkı yaratma, yük veya teminatı bu yönde bildirimi aldıktan sonra on beş (15) gün zarfında onaylamama yetkisine sahiptir. Yukarıdaki cümlede belirtilenler dışında, bu tür teminatların yaratılması ve bu teminatların kullanılması; Devlet Makamlarının onay veya müsaadesi gerekmeksizin gerçekleştirilecektir ve bu tür teminatlar, MEP İştirakçisinin bu tür teminatları ve bunların lehdarlarına ilişkin bilgileri Hükümete bildirimiyle birlikte Devlet Makamları üzerinde bağlayıcı olacaktır ve Devlet Makamları, MEP İştirakçisi tarafından istendiği takdirde; bu şekilde yaratılan teminatlara geçerlilik ve ticari etkinlik kazandırmak için bu bankalar veya diğer finansman kuruluşlarının isteyebileceği; aşağıdakiler dahil olmak üzere anlaşmalar akdedecek veya diğer düzenlemelere taraf olacaktır:

(a) Devlet Makamlarının, MEP İştirakçisinin herhangi bir ihlaline ilişkin olarak önceden bildirimi ve Devlet Makamlarının bu konuyla ilgili işlem başlatma niyeti; ve

(b) Söz konusu ihlali halletme veya giderme hakkı ve bu teminat uyarınca bu Anlaşma veya diğer herhangi bir Proje Anlaşması tahtında MEP İştirakçisinin yerini alma veya herhangi bir şekilde yerine geçme hakkının varlığının ve olası kullanımının kabulü.

16.5 Yürürlükteki Gürcistan Hukukuna göre (Proje Anlaşmalarının burada belirtildiği şekilde imzalanması ve Gürcistan hukukuna göre yasalaşması dahil) Proje İştirakçilerine tanınabilecek haklar veya muafiyetlere zarar vermeksizin, Devlet Makamları Projenin uygulanmasının; MEP İştirakçileri dışında başka Kişilerin bu yükümlülüklerden bazıları veya tümüne tabi olacağı, veya MEP İştirakçileri tarafından (transfer, devir veya başka

türlü işlem durumları dışında) işbu Anlaşma ile belirtilen haklardan bazıları veya tamamını kullanacakları koşullar ortaya çıkabileceğini kabul eder ve Devlet Makamları bu durumlarda MEP İştirakçisi veya İştirakçileri'nce esas ve biçim yönünden yeterli biçimde yapılmış olan, başka bir Proje İştirakçisinin bir sözleşme tarafı haline gelmesini öngören bir Anlaşmayı alır almaz bu anlaşma formunu derhal işleme koyup bu anlaşmayı ilgili MEP İştirakçisi veya İştirakçileri'ne iade edecektir. Şüpheyi izale etmek bakımından, İşbu Bölüm 16.5'teki hükümler, (i) İlgili Proje İştirakçisini bir MEP İştirakçisi haline getirmek veya (ii) Proje İştirakçilerine Madde 8 ve 14 ve işbu Anlaşmanın Vergilerle ilgili diğer hükümlerinde belirtilen dışında Vergi uygulamasında bulunmak üzere işletilmeyecektir.

16.6 Devlet Makamları; MEP İştirakçilerinin işbu Madde 16 uyarınca hak ve yükümlülüklerini devretmelerinin; işbu Anlaşma Tarafları tarafından öngörülüp dikkate alındığını açıkça kabul eder. Yukarıda belirtilen hususlara uygun olarak Devlet Makamları hakların yasal olarak devredilmesi veya yükümlülüklerin yeni bir tarafça üstlenilmesi veya Proje İştirakçilerinin Bölüm 16.5 uyarınca sözleşme tarafları haline gelmesi için gerekli her türlü dokümanları vermeyi, almayı ve/veya imzalamayı kabul ederler.

MADDE 17

İHTİLAFLARIN ÇÖZÜMLENMESİ VE GEÇERLİ HUKUK

17.1 İşbu Madde 17 hükümleri, Bölüm 17.12'de belirtilen hukuk uyarınca işbu Anlaşmadaki diğer hükümlerin hukuka aykırı olması, geçersizliği ve gayri kabili icra ve infaz olmasına bakılmaksızın geçerli ve kabili icra ve infaz olacaktır. İşbu 18. Madde uyarınca Tahkim, ICSID Sözleşmesi Madde 26'da belirtilen yerel yasal yolların tüketilmesi koşuluna bağlı olmayacaktır. Taraf veya Tarafların bir ihtilafı işbu Madde 17 uyarınca tahkime götürmelerinin bir şartı olarak bir ön bildirim vermek için ve Taraflar arasında tahkime gitmeden ihtilafların çözümlenmesi için bir uygun fırsat tanımak için; Taraflar diğer Taraflara ihtilaf hakkında yazılı bildirimde bulunacak ve işbu Anlaşmanın 22. Maddesi uyarınca tüm Taraflar tarafından bu bildirimin alındığı tarihten itibaren otuz (30) günlük süre geçtikten sonra konuyu tahkime götürebileceklerdir, fakat, bir Taraf ihtilaf(lar) hakkında bildirimde bulunmuş ise bu ihtilaf(lar)ın tahkim sürecine katılmak için diğer Tarafa benzer bir bildirimde bulunmak gerekmeyecektir; ve bir ihtilaf tahkime götürüldükten sonra Tahkim Taraflarının tahkimle çözümlenmesini istedikleri ihtilaflara ekleme yapma, değişiklikte bulunma veya bunların yeniden belirlenmesi için ilave ihtilaf(lar) bildirimi gerekmeyecektir. (İşbu Anlaşmanın oluşumu ve tahkime götürülmesi veya varlığı, geçerliği veya sona erdirilmesi dahil) işbu Anlaşmaya göre veya işbu Anlaşmaya ilişkin olarak ortaya çıkan ihtilaflar (i) Hükümet(Devlet, ve tüm Devlet Makamlarını temsil edecek uygun taraf) ve (ii) diğer tarafta bir veya daha çok MEP İştirakçileri arasında işbu Madde 17'e uygun olarak tahkime götürülebilir. MEP İştirakçileri böyle bir ihtilafı müştereken tahkime götürebilir, bu Anlaşmaya göre verilmiş haklarını, tahkim amaçları için kendi aralarında devredebilir; tüm bunlar birden fazla MEP İştirakçisinin taraf olduğu bir tahkimde, MEP İştirakçilerinin tüm ve her türlü ihtilaflı konularda müştereken hareket etmeye mecbur olmaları gerekmediği şeklinde anlaşılıp kabul edilecektir. Ek olarak; ihtilaf konusu konularda gerçek menfaati olduğu yönünde tahkim heyetini makul olarak ikna eden ve süreç sırasında tespit edilen gerçek veya

konularla ilgili kararlara bağlı kalacağını kabul eden MEP İştirakçileri; müdahale bildiriminden önce süreç sırasında oluşturulmuş kayıtları kabul etmek kaydıyla taraf olmadığı bir tahkim sürecine müdahalede bulunabilir.

17.2 Devletin ICSID Sözleşmesine koyduğu çekince mahfuz kalmak kaydıyla, Hükümet ve tüm diğer Taraflar, bu tür tüm ihtilafları, ICSID Sözleşmesi ve ICSID Tahkim Kurallarına uygun olarak tahkime götürmeye rıza göstermektedirler. Hükümet, bu Anlaşmadan kaynaklanan veya bu anlaşmaya herhangi bir şekilde bağlı olan tüm ihtilafların ICSID kapsamında değerlendirilmesine Devlet Makamlarının verdikleri onayın geçerliliğini sağlamak için gerekli olabilecek her türlü kararı alacak veya işlemi gerçekleştirecektir. ICSID Tahkim Kuralları ve bu Anlaşmadaki tahkim hükümleri arasında çelişki bulunması durumunda bu Anlaşma geçerli olacaktır. ICSID Sözleşmesinde Madde 25(1) amaçları veya bu Anlaşmaya ilişkin diğer amaçlar açısından Taraflar arasındaki her türlü ihtilaf, doğrudan bir yatırımdan kaynaklanan bir yasal ihtilaf olarak değerlendirilecektir Yürürlülük Tarihinden itibaren Taraflar arasındaki her türlü ihtilaf, "yürürlüğe tam olarak girmesinden sonra" ve yabancı sermaye hakkında Devletin ilgili mevzuatına uygun olarak gerekli izin ve müsaadeleri almış yatırım faaliyetlerinden doğrudan kaynaklanan bir yasal ihtilaf olarak değerlendirilecektir. Devletin ICSID Sözleşmesine koyduğu çekincelerin daha sonra değiştirilmesi veya kalkması durumunda bundan dolayı ICSID Sözleşmesi uyarınca tahkime konu olmayan ihtilaflar ICSID tahkimine götürülebilecektir ve Hükümet ve tüm diğer Taraflar, tüm bu tür ihtilafların ICSID Sözleşmesi ve ICSID Tahkimi uyarınca tahkime konu olabilmesini onaylamaktadır.

17.3 Herhangi bir nedenle ve Bölüm 17.2'de bulunan onaya rağmen (Devletin ICSID Sözleşmesine çekincesi nedeni dahil) bir ihtilafın çözümü için ICSID tahkim yolunun mümkün olmaması durumunda ihtilaf nihai olarak Uluslararası Ticaret Odası Tahkim Kuralları ("ICC Kuralları")'na göre çözülecektir. ICC Kuralları ve bu Anlaşmadaki tahkim kurallarının çelişmesi durumunda bu Anlaşma geçerli olacaktır.

17.4 Bu Anlaşmaya göre teşekkül edecek tahkim heyeti üç (3) hakemden oluşacak ve bunlardan biri tahkimi ilk isteyen Tahkim Tarafı veya Tahkim Taraflarınca atanacak, biri karşı Tahkim Tarafı veya Tahkim Taraflarınca tayin edilecektir. Üçüncü hakem, tahkim heyetinin başkan hakemi olacak ve tayin edilen ilk iki hakemin anlaşmasıyla tayin edilecektir. İlk iki tayinin, tahkim talebinden sonra otuz (30) gün içerisinde yapılmaması veya ilk iki hakemin, üçüncü hakem üzerinde; ikinci hakem tayin edildikten sonra otuz (30) gün içinde anlaşamamaları durumunda boş kalan hakemlik, Tahkim Taraflarından birinin isteği üzerine ICC Kurallarında hakemlerin tayin edilmesine ilişkin hükümlere uygun olarak hareket eden Uluslararası Ticaret Odası tarafından seçilecektir. ICSID Sözleşmesi ve ICSID Tahkim Kurallarına göre yapılan tahkim işlemleriyle ilgili olarak, Taraflar ICSID Sözleşmesi Madde 38'de belirtilen sürenin, bir Tahkim Tarafınca Uluslararası Ticaret Odası'na üçüncü ve başkan hakemin seçilmesi isteğinin verilmesinden itibaren doksan (90) gün olarak uzatıldığını kabul ederler. Taraflar, bu Anlaşmaya göre tahkimi idare eden bir kuruluş tarafından belirtilen ücret skalalarına bakılmaksızın tahkim heyeti üyelerinin ; hakem olarak verecekleri hizmetin teminatı için yeterli miktarı ödeyeceklerini kabul ederler.

17.5 Bu Anlaşmadan kaynaklanan tüm tahkim işlemleri açısından, her zaman Tahkim Taraflarının yazılı anlaşmasıyla ilave veya alternatif prosedür kuralları kabul edilebilir.

17.6 Taraflar, bu Anlaşmaya uygun olarak yapılacak tahkimin yeri; Tahkim Taraflarının yazılı olarak Yabancı Tahkim Kararlarının Onaylanması ve Yürürlüğe Girmesi Hakkında 1958 New York Sözleşmesini onaylamış veya buna katılmış bir başka ülkede tahkimin yapılmasına rıza göstermeleri dışında Cenevre, İsviçre olacaktır. Tahkim süreci sırasında kullanılacak lisan İngilizce lisanı olacak ve bu Anlaşmanın İngilizce lisanındaki metni, tahkim heyeti tarafından tüm amaçlar için kullanılacak ve itibar edilecektir. Tahkime ilişkin süren işlemlerin tercümesi ve yazılı argümanlar ve dokümanların tercüme edilmesi isteği, buna ait giderler bu talepte bulunan Tahkim Tarafına ait olmak üzere karşılanacaktır.

17.7 Taraflar, tahkim heyetine gerektiğinde, bir ihtilafın belirlenmesi amaciyla Tesisleri tetkik etmesi için makul imkan tanıyacaklardır. Tahkim Taraflarından her biri, karşı Tahkim Tarafının veya tahkim heyetinin isteği üzerine, tahkim heyeti tarafından ihtilafla esaslı şekilde alakalı tüm dokümanları ve delilleri Tahkim Heyeti ve karşı Tahkim Tarafına amade kılacaktır.

17.8 İşbu Madde 17 uyarınca Tahkim Heyeti'nin verdiği karar nihai olup, verilmesinden itibaren Tahkim Tarafları içinbağlayıcı olacaktır, ve Tahkim Tarafları gecikmeksizin bu karara uymayı taahhüt etmektedirler.. Karara ilişkin hüküm, yetkili herhangi bir mahkemeye götürülüp icra ettirilebiliir veya kararın hukuki kabulü ve gerektiği şekilde icra ve infaz edilmesi için bir emir çıkarılması amaciyla başvuruda bulunulabiliir.

17.9 Bölüm 9.2(i) uyarınca nihai kararda maddi zarar bulunuyorsa, karar uygulanacak ve ödeme Dolar üzerinden olacak ve bu Anlaşmadaki maddeler uyarınca ödenecek tutarlara ilişkin hükümlere uygun biçimde ihtilafa neden olan olay, ihlal veya diğer türlü aykırı davranma tarihi ile kararda bulunan miktarın tamamen ödendiği tarih arasında geçen süre için Kararlaştırılan Faiz Oranı üzerinden faiz işlenecektir. Tahkim heyeti gerekli gördüğü hallerde ara tedbirler veya koruyucu tedbirler de alabilir.

17.10 ICSID Sözleşmesi ve ICSID Tahkim Kuralları altında yapılan tahkim işlemlerine göre, Taraflar, ICSID Sözleşmesinin 52. Maddesi uyarınca tayin edilmiş özel heyetin;, iptali istenen tam tutar kadar bir gayri kabili rücu ve koşulsuz banka teminatınıntahkimin iptal edilmesini isteyen Tahkim Tarafınca verilmeden tahkimin icra ve infazını durdurmayacağını kabul eder. ICC Kuralları altında yapılan tahkim işlemleri açısından, Tahkim Tarafları; işlemlere hukuki müdahale hakkından vazgeçerler ve ayrıca tahkimin gerçekleştirildiği makam dışında yetkili herhangi bir mahkeme tarafından bir ara veya koruyucu tedbir aldırma veya nihai tahkim kararının iptal edilmesi veya bundan sarfı nazar edilmesini sağlama hakkından da vazgeçerler.

17.11 Bu Anlaşma ile Devlet Makamları; tebliğden muafiyet, bir mahkemenin yargı yetkisinden muafiyet, veya mülkleri üzerine ara tedbir veya koruyucu tedbir veya nihai kararın icrasına dayalı olarak bir ön tedbir konulmasından muafiyet dahil, bu Anlaşmanın icra ve infazı veya bu Anlaşmaya göre oluşturulmuş bir tahkim heyeti tarafından verilen ara tedbir veya koruyucu tedbir veya nihai kararın icra ve infazına; ilişkin herhangi bir muafiyet iddiasından feragat ederler, yalnız, bu Anlaşmada aksine bir hüküm olmasına bakılmaksızın işbu Bölüm 17.11'de (i) Devletin diplomatik misyonları, konsolosluk görev yerleri, özel misyonları, uluslararası teşkilatlar veya uluslararası konferanslarla ilgili misyonlar dahil diplomatik hakların uygulanması için

kullanılan veya bu amaca yönelik mülkler ve bunların eşyaları, nakliye araçları ve bu misyon, görev yeri, teşkilat ve/veya konferansların finansmanı için banka hesaplarında tutulan paralar, (ii) askeri özellikte veya askeri amaçlar için veya bu amaca yönelik mülkler; (iii) Devletin önemli kültür varlığının bir kısmını teşkil eden veya oluşturan mülkler veya satışa konmamış olan veya bu amaca yönelik olmayan arşivleri, müzeler, arkeolojik siteler ve sanat eserleri, kütüphaneler ve ilgili tarihsel koruma ve araştırma tesisleri, mezarlıklar, anıtlar ve benzeri mülkler; (iv) Ülke dışında bilimsel veya tarihsel özellik arz eden, satışa konmamış olan veya bu amaca yönelik olmayan nesnelerle ilgili bir serginin bir kısmını teşkil eden mülkler; (v) resmi hizmet için kullanıldığı ölçüde gemiler ve hava araçları üzerinde (vi) Parlamento ve hükümete ait binalar ve bunların donatımları gibi önemli hükümet görevlerini yerine getirmek için kullanılan maddi varlıklar (vii) mahkeme binaları ve onların donatımları gibi yargı malı (viii) polis ve diğer hukuk uygulama sistemleri kadar halk sağlığı, refahı ve eğitimi ilgilendiren mallar geçerli olmayacaktır.

17.12. Bu Madde 17 içindeki hiçbirşey, herhangi bir belirli (veya belirli türü olan)uyuşmazlık (belirli şekilde, bu Sözleşmenin Ek 3'ü uyarınca için ELA ve/veya Tesislerin nihai tasarımı ile ilgili herhangi bir uyuşmazlık dahil) için diğer çözüm usullerini (uluslararası seçilmiş bağımsız uzmanların kullanılması dahil) kullanmakta Anlaşmanın önüne geçmeyecektir, ancak böyle ayrı bir yazılı Anlaşma olmadığı takdirde, bu Madde 17 hükümleri hakim olacaktır.

17.13 İşbu Madde 17; İngiltere maddi hukukuna göre yorumlanacak fakat İngiliz hukuk kuralları veya ilkelerinin (i) hükümran devletlere karşı hüküm veya ön tedbir almayı önleyen veya (ii) işbu Madde 17'i yönetmek için diğer yasaların uygulanmasını isteyen hükümleri bundan hariç tutulacaktır.

MADDE 18

İŞLETME ŞİRKETİ

18.1 Yalnızca herhangi bir İşletme Şirketinin, Ülke içinde faaliyet göstermek için tescil olmasını isteyen, Gürcistan Hukuku gereklerine tabi olarak, ve burada Bölüm 2.3'de yer alan ilgili kolaylık ve düzen ilkeleri dikkate alınarakMEP İştirakçileri herhangi bir idare altında, Ülke içinde veya dışında teşkilatlanmış bir veya birden fazla İşletme Şirketi tesis edebilir, sahip olabilir ve kontrol edebilir ve/veya Ülke içinde veya dışında(yeter ki bu teşkilatlanma Ülke dışındaki idare altında milli güvenlik, savunma ve/veya kamu güvenliğine tehlike, oluşturmasın) herhangi bir idare altında teşkilatlanmış bir veya birden fazla İşletme Şirketi tayin edebilir veya seçebilir. MEP İştirakçileri (i) MEP İştirakçileri adına Proje Anlaşmaları uyarınca Devlet Makamlarının her türlü yükümlülüklerini icra ve infaz etmek ve (ii) Proje Anlaşmaları uyarınca MEP İştirakçilerinin tüm haklarını MEP İştirakçileri adına kullanmak için müştereken bir İşletme Şirketi tayin etme hakkına sahip olacaktır. MEP İştirakçileri tarafından izin verildiği ölçüde tüm İşletim Şirketleri MEP İştirakçilerinin belirteceği şekilde tüm Proje Faaliyetleri için MEP İştirakçileri adına temsilci veya bağımsız müteahhit olarak faaliyet gösterebilir.

18.2 MEP İştirakçileri ve herhangi bir Müteahhit (herhangi bir İşletim Şirketi dahil) bu anlaşma ile; Proje Faaliyetlerine ilişkin olarak çalıştıracakları işçileri seçme ve sayılarını belirlemekle yetkilidir. Proje amacıyla çalıştırılacak tüm Devlet vatandaşları, işçilerden istenen çalışma saatleri ve bunlara ödenecek maaş ve ücretler ve diğer

maddi çalışma koşullarını belirleyen yazılı iş sözleşmelerine göre çalıştırılacaktır. Bu işçiler, kendilerini ilgilendiren iş sözleşmeleriyle tutarlı şekilde, işleriyle bağlantılı olarak uygun görülen yerlerde istihdam edilebilirler. Hiçbir Proje İştirakçisi'nin (i) Uluslararası Petrol taşıma projelerinde mutat olarak uygulanan uluslararası çalışma standartları ve uygulamalarını aşan veya (ii) etkili ve motive edilmiş bir işgücü teşvik etme amacına aykırı iş usul veya standartlarını takip etmeye zorlanamayacağı kaidesine bağlı olarak, Ülke içinde Proje üzerinde çalışan Devlet vatandaşları için geçerli tüm iş program ve uygulamaları, çalışma saatleri, maaş, ücret, ek ücretler ve çalışma sağlığı ve emniyet standartları, Gürcistan iş mevzuatı tarafından vatandaşları için öngörülenlerden daha düşük olmayacaktır.

18.3 Proje İşemlerinin uygun olarak idaresi ve başarısı için gerekli hizmetlerinin, ekipmanının, malzemelerin, makinelerin ve aletlerin, taşıtların, malların, mal ve hizmet alacakların tedariki hususunda, MEP İştirakçileri ve herhangi bir Müteahhit(herhangi bir İşletim Şirketi dahil), Gürcü tedarikçilerin diğer alternatiflerle fiyat, kalite ve sağlanabilirliği ölçüsünde rekabet edebileceği tüm hususlarda, Gürcü tedarikçileri tercih edeceklerdir. Bu Bölüm 18.3'ün amaçları bakımından bir üretici, ekonomik Gürcü tedarikçi; aşağıdaki anlama gelmektedir: Proje İştirakçisine, yukarda belirtilen hizmetler veya) Ülke içinde tescilli, kayıtlı, kanuni olarak faaliyet gösteren ve ii) bu tedarikçi kuruluşun en az %20 hissesinin doğrudan ve dolaylı olarak Devletin vatandaşlarınca denetiminde olan kalemleri sağlamak için teklif vermesinden önce geçerli olarak beyan edilen ve garanti edilen her türlü üretim, ekonomi ve diğer Kuruluş (Devlet Kuruluşu dahil) anlamına gelmektedir.

18.4 Tesislerin işletimi hususunda, Tesislerin ticari işletiminin planlanan başlangıcından önce iki yılı geçmemek kaydıyla, Hükümet MEP İştirakçilere, Devlet Makamının (Gürcü İşletmeler Kuruluşu) yetki ve tayinini yazılı olarak uygun niteliklerle veya konu ile ilgili deneyimle ve kabiliyetlerle veya Tesislerin işletilmesi gibi hizmet etmek için gösterilen veya kurulan ortaklık veya iş örgütlenmesiyle bildirme hakkına sahip olacaktır. Herbir devralan Devlet Makamının, Tesislerin İşletimleriyle ilgili olarak yükümlülüklerini yerine getirmek ve üzerine almak için uygun nitelikler ve konuyla ilgili deneyim ve yeteneklere sahip olması şartıyla Hükümet, Gürcü İşletmeler Kuruluşu gibi daha önce var olan Devlet Makamının yerini almak için başka Devlet Makamı yetkilendirme ve tayin etme hakkına sahip olacaktır. Tesisleri İşletimleriyle ilgili olarak Gürcü İşletmeler Kuruluşu tarafından katılımın şekli ve derecesi, Gürcü İşletmeler Kuruluşunun, MEP İştirakçilerinin, ve onların Borç Verenleri ve Teminatçılarının ve örgütlenmede veya ortaklıkta yer almış diğer ilgili tarafların karşılıklı anlaşmasıyla belirlenecektir. Tarafların amacı, Gürcü İşletmeler Kuruluşunun hisselerin çoğunluğu elinde olmayacak şekilde, bu katılımın gerçek seviyesine sahip olmasıdır. Tesislerin İşletimleri, Hükümetin Gürcü İşletmeler Kuruluşunun tayinini ve bahsi geçen örgütlenme veya ortaklığın seçilmesi veya teşkilini takiben mümkün olan kısa sürede, MEP İştirakçisi ile karar kılınan işletim anlaşmasıyla yönetilecektir. Projenin hususi şartları esas alınarak MEP İştirakçileri ile karşılıklı anlaşılarak değiştirilen İşletim anlaşması, benzer ebat ve karmaşıklıkta uluslararası Petrol boruhatlarının işletilmesi için belirli biçimde bulunan şartları ve koşulları kapsıyacaktır.

MADDE 19

MÜCBİR SEBEP

19.1 Tarafların bu Anlaşmaya göre herhangi bir tarafın herhangi bir yükümlülüğünü veya bunların bir kısmını, para ödeme yükümlülüğü dışında, yerine getirmemesi veya bunda gecikmesi, bu Anlaşmada tarif edildiği şekilde Mücbir Sebepten kaynaklanıyor veya buna dayanıyorsa askıya alınacaktır.

19.2 Devlet Makamları açısından Mücbir Sebep şunlarla sınırlıdır: (i) doğal afetler (depremler, toprak kaymaları, siklonlar, seller, yangınlar, yıldırım, met-cezir dalgaları, volkan patlamaları ve benzeri doğal olaylar veya hadiseler), (ii) Gürcistanin uluslararası hukuk ilkeleri doğrultusunda savaş başlatmadığı, hükümran devletler arasındaki harpler, ve (iii) Gürcistan dışındaki hükümran devletler tarafından uygulanan uluslararası ambargolar.

19.3 MEP İştirakçileri açısından Mücbir Sebep; MEP İştirakçi(si)lerinin yükümlülüklerini veya bunların bir kısmını yerine getirmelerini önleyen, kendi kontrolleri dışında olan, makul olarak öngörülen olay ve sebeplere ilişkin Devlet Makamlarının ihmalinden veya bu Anlaşma veya diğer herhangi bir Proje Anlaşmasını ihlallerinden kaynaklanmayan veya buna katkıda bulunmayan olay veya durumlar ve bunların sonuç etkileriyle sınırlıdır. İşbu Bölüm 19.3 uyarınca Mücbir Sebep; bunların işbu Madde 19'deki gerekleri karşılaması ölçüsünde aşağıdaki olayları ve nedenleri içerir: doğal afetler (depremler, toprak kaymaları, siklonlar, seller, yangınlar, yıldırım, met-cezir dalgaları, volkan patlamaları ve benzeri doğal olaylar veya hadiseler), savaşlar, grevler veya benzeri işçi uyuşmazlıkları, isyanlar, terörizm hareketleri, uluslararası ambargolar, gerekli mallar, malzemeler, hizmetler, veya teknolojiyi temin imkansızlığı, gerekli ulaşım araçlarını temin veya koruma imkansızlığı, yasaların, sözleşmelerin, kuralların, yönetmeliklerin ve kararnamelerin uygulanması, Devlet Makamları tarafından yapılan veya yapılmayan işlemler ve sayılanlar arasında veya bunlar dışında MEP İştirakçilerinin kontrolü dışındaki diğer olay veya nedenler.

19.4 Bir Tarafın bu Anlaşmaya göre para ödeme yükümlülüğü dışındaki yükümlülüklerini veya bunların bir kısmını Mücbir Sebep dolayısıyla yerine getirememesi durumunda, bu görevi borçlu olduğu, etkilenen diğer Taraf veya Taraflara yazılı olarak bu konuda derhal bildirimde bulunacaktır. Bu bildirimde:

(i) Bu Tarafın yerine getiremediği yükümlülükler veya yükümlülük kısmı belirlenmelidir;

(ii) Mücbir Sebep hadisesinin tam olarak tarifini yapmalıdır;

(iii) Mücbir Sebebin süreceği sürenin tahmini yapmalıdır; ve

(iv) Mücbir Sebebin giderilmesi veya hafifletilmesi için tarafından alınacak önlemleri belirlemelidir.

Bu bildirimin ardından Mücbir Sebep devam ettiği sürece Mücbir Sebepten dolayı, para ödeme yükümlülüğü dışında, yerine getirilemeyen herhangi bir yükümlülük veya yükümlülüğün kısmı askıya alınacaktır.

19.5 Yükümlülüklerini veya yükümlülüklerinin bir kısmını Mücbir Sebep dolayısıyla yerine getiremeyen Taraf, Mücbir Sebebi ortadan kaldırmak veya iyileştirmek, yükümlülüklerine ve ilgili bütün parçalarına makul olarak uygulanabilir en kısa sürede tekrar başlamak için, imkanları dahilinde gerekli tedbirleri alacak ve gerekli fon (ve

Devlet Makamı durumunda, diğer Devlet Makamlarının faaliyet ve fonlarını) harcamalarını yapacaktır.

19.6 Mücbir Sebep dolayısıyla yükümlülüklerini yerine getirmeyen herhangi bir Devlet Makamı, bu Mücbir Sebep veya etkilerinin sürdüğü süre zarfında, MEP İştirakçileri veya diğer Proje İştirakçilerinin gördüğü zararı makul olarak hafifletmek için tüm tedbirleri alacak ve diğer uygun Devlet Makamlarının da bu tür önlemleri almasını sağlayacaktır.

19.7 Devlet Makamlarının Bölüm 9.1'de belirtilen olay veya nedenler sonucu bir Zarar Ziyanı tazmin yükümlülüğü açısından Devlet Makamları Bölüm 9.1'in (ii), (iii), (iv) ve (v) alt- bölümlerine ilişkin olarak işbu Anlaşmaya göre Mücbir Sebep beyan etme hakkına sahip olmayacaktır.

MADDE 20

KABULLER

20.1 Devlet Makamları bu Anlaşmayı ve Hükümetlerarası Anlaşmayı, alıp gözden geçirdiklerini ve bunları kabul edilebilir bulduklarını ilan ederler.

20.2 Taraflar; bu Anlaşma veya diğer Proje Anlaşmalarının hükümlerine aykırı, şimdi ve bundan sonra varolacak, Gürcistan Hukuku'nun, (ve bunların yorumlama ve uygulama prosedürlerinin) bu Anlaşma veya diğer Proje Anlaşmalarında MEP İştirakçileri veya diğer Proje İştirakçilerine verilen hakları sınırlamayacağını, kısıtlamayacağını veya başka bir şekilde olumsuz etkilemeyeceğini veya değiştirmeyeceğini, hükümsüz kılmayacağını ve bu veya diğer Proje Anlaşmalarının tamamı veya bir kısmı fevkinde geçerli olmayacağını müştereken kabul ederler.

MADDE 21

İŞBİRLİĞİ VE EŞGÜDÜM MEKANİZMALARI

21.1 Hükümet, Projeyi onaylama, gerçekleştirme, destekleme ve kolaylaştırmak için kendisi ve bölgedeki hükümet veya devletlerle uygun ve gerekli görülebilecek hükümetlerarası veya çok taraflı anlaşma veya sözleşmeler için müzakereler yapmak ve bu tür anlaşma ve sözleşmeler akdetmek için Azami Çaba sarf edecektir. Öncekileri sınırlamaksızın, Hükümet Devlet Makamlarının diğer hükümetlerle işbirliği içerisinde sınır aşan Proje Faaliyetlerinin daha etkin, zamanında ve verimli biçimde gerçekleştirilmesi için Petrolün taşınmasını gözetlemek maksadıyla Ülke içinde veya dışında müşterek ölçüm ve miktar ölçüm tesislerinin kullanımı dahil olmak üzere eşgüdümlü ve düzenli gümrük ve transit işlemleri ve uygulamaları sağlamak amacıyla alınacak tedbirler hakkında MEP İştirakçileri ile istişarede bulunacaklardır.

21.2 MEP İştirakçilerinin tümü veya bazılarının isteği üzerine yalnızca Projenin tümü veya bir kısmını veya Hükümete veya MEP İştirakçilerine ait Proje Faaliyetlerinin tümü veya bir kısmını finanse etme çabalarına yardımcı olmak ve Projeyi risklere karşı garanti etmek amacıyla Hükümet, kendi adına ve Devlet Makamları adına ilgili Kredi ve Sigorta Kuruluşlarına (çok taraflı kredi kuruluşları ve ihracat kredi kuruluşları dahil), Devlet Makamlarının bu Anlaşmada belirtilen tüm taahhüt, garanti, teminat ve yükümlülüklerine yönelik olarak gerekli veya uygun görülebilecek tüm dokümanları yazılı olarak verecektir.

MADDE 22

TEBLİGAT

İşbu Anlaşmaya göre Taraflarca verilen tüm tebligatlar İngilizce lisanında yazılı olarak verilecektir ve Tarafların aşağıda bulunan teleks, faks veya mektup adresine (veya işbu Madde 22 uyarınca zaman zaman Tarafların diğer Tarafa önceden bildireceği adreslere) yapılacaktır. Teleks veya faksla aşağıda bulunan veya bildirilen doğru adrese gönderilen bir tebligat; gönderim tarihini izleyen ilk İş Günü teslim edilmiş sayılacaktır. Mektup yoluyla gönderilen bir tebligat ise, bunun alındığı tarihi izleyen ilk İş Gününe kadar teslim edilmiş sayılmayacaktır.

DEVLET MAKAMLARI:

Gürcistan Hükümeti

Faks:

Dikkatine: [ ] Dairesi

[MEP KATILIMCILARININ HER BİRİ]:

Faks:

Dikkatine:

ve bilgi için bir kopyası:

MADDE 23

MUHTELİF HUSUSLAR

23.1 İşbu Anlaşmaya göre ödenecek olan tutarlar üzerinden, tutarın ödenmesi gereken tarihle bu tutarın, biriken faizle birlikte tamamen ödendiği tarih arasında geçen süre için Kararlaştırılan Faiz oranında faiz işleyecektir.

23.2 Tüm ekleriyle birlikte işbu Anlaşma, içerdiği konular hakkında Taraflararasındaki mutabakatın bütününü teşkil etmektedir. İşbu Anlaşma Tarafların yazılı onayı olmaksızın değiştirilemez veya başka türlü düzenlenemez. Yukarıda belirtilen hususların kapsamı sınırlanmaksızın hiçbir Madde (ve bunun Bölümleri dahil), Taraflar arasında bu şekilde değiştirilmesi veya düzenlenmesi amaçlanan Madde ve Bölümle ilgili referanslar ve bu değişiklik veya düzenlemeyi açıklayan ve Taraflar arasında yapılan bir yazılı anlaşma dışında değiştirilmesi veya düzenlenmesi mümkün değildir. Hiçbir Madde (veya bunun bir Bölümü) Taraflar arasındaki müzakere veya görüşme yoluyla değiştirilmeyecek veya düzenlenmeyecek ve ilgili Madde ve bu Maddenin ilgili Bölümüne ilişkin referans ve değişiklik veya düzenleme ile ilgili bilgi bulunmayan değişiklik veya düzenlemeler geçerli olmayacaktır. İşbu Anlaşmaya göre; bir hakkı, menfaat veya faydayı veya faliyeti açıklayan Madde (ve bu Maddenin ilgili Bölümü)'ne ilişkin bilgi bulunmayan ve açıkça yazılı olarak belirtilmeyen hal,

menfaat, fayda veya imtiyazdan feragatler geçerli olmayacaktır. Bu tür bir feragat, ancak bu feragatin yapıldığı özel koşullarla sınırlı olacak ve gelecekteki veya başka feragatler için bir örnek oluşturmayacaktır.

23.3 İşbu Anlaşmada kullanılan içindekiler tablosu ve konu başlıkları yalnızca kullanım kolaylığı için konulmuş olup, Taraflarca; bir Madde veya Bölümde bulunan özel bir konuya ilişkin olarak işbu Anlaşmanın tüm hükümlerini belirttiği veya özel bir anlamı olduğu şeklinde değerlendirilmeyecektir.

23.4 Metinde başka türlü gerekmediği takdirde, Maddeler, Bölümler ve Eklere yapılan referanslar, işbu Anlaşma Maddeleri, Bölümleri ve Eklerine yapılan referanslardır. "Bunun", "burada", "buna göre" gibi ve benzer anlamdaki kelimeler, bu Anlaşmada kullanıldıklarında bu Anlaşmanın yalnızca belirli bir hükmüne değil bütününe göndermede bulunur. "İçerir", "içeren" gibi ve benzer anlamlardaki kelimeler ne önlerindeki cümlelerin anlamını sınırlar ne de ondan sonra gelen cümlenin anlamını daraltır fakat Anlaşma içinde geçtiklerinde her zaman "sınırlamaksızın içeren", "bunla sınırlı olmaksızın içeren" şeklinde anlaşılacaktır. Metin başka türlü gerektirmediği takdirde, tekil referanslar çoğul referansları da içerir ve tersi de geçerlidir ve bir cinsiyete yapılan referans, her iki cinsiyeti de içerir.

23.5 İşbu Anlaşmada "haklar", "haklar ve imtiyazlar", "haklar ve yetkiler", "muafiyetler" ve benzeri diğer referanslar ile ilgili anılan; hakları, imtiyazları, garantileri, yetkileri, muafiyetleri, faydaları, korumaları, teminatları, yetkilendirmeleri, onayları, rızaları, feragatleri, tazminatlarını ve diğer benzer konuları içerecektir. Aynı şekilde, işbu Anlaşmada "yükümlülükler" veya "gerekler" ve benzeri diğer referanslar, yükümlülükleri, gerekleri, taahhütleri, vaatleri, sözleri, garantileri, anlaşmaları, feragatleri, tazminatları ve benzer konuları içerecektir.

23.6 Bir Devlet Makamı veya bir Proje İştirakçisi'nin herhangi bir Maddede (veya bunun bir Bölümünde) belirtilen hakları ve tazminat hakları, genel olarak geçerli olacak ve Devlet Makamı veya Proje İştirakçisinin işbu Anlaşma veya diğer Proje Anlaşmaları hükümleri uyarınca sahip olabilecekleri diğer haklar veya tazminat haklarının dışında uygulanmayacaktır.

23.7 Bir yanda Devlet Makamları ve diğer yanda işbu Anlaşmanın diğer Tarafları, tüm Proje İştirakçilerine veya Projeye ilişkin olarak doğrudan veya dolaylı olarak alacakları kamusal olmayan veya özel nitelikteki tüm bilgi ve verilerin gizliliğini koruyacak ve başkaları tarafından da korunmasını sağlayacaktır.

23.8 Taraflar, diğer Tarafın talebi üzerine; Proje Anlaşmaları uyarınca bu talepte bulunan Tarafın yükümlülüklerini yerine getirebilmesi için gerekli veya uygun tüm yazılı anlaşmalar, dokümanlar ve belgeleri hazırlamak ve teslim etmek veya hazırlatmak ve teslim ettirmek için Azami Çaba gösterecektir.

23.9 İşbu Anlaşmaya veya herhangi bir diğer Proje Anlaşmasına aykırı herhangi bir şeye rağmen; hiçbir MEP İştirakçisinin, bu şekilde davranıldığı taktirde bir MEP İştirakçisi veya Bağlı Kuruluşunun, bu kişi için geçerli hukuk yasalarına göre açık medeni veya ceza hukuku cezalarıyla karşı karşıya kalma riski bulunan iş ve işlemleri yapması veya yapmaktan kaçınması gerekmeyecektir.

23.10. İşbu Anlaşma (Madde 17'de açıklanan tahkime ilişkin hükümler de dahil olmak üzere) İngiltere maddi hukukuna göre yorumlanacak ve fakat İngiliz Hukukunun (i)

hükümran devletlerin işlemleriyle ilgili bir hüküm alınmasını veya tedbir kararı alınmasını önleyen veya (ii) işbu Anlaşmayı düzenleyen hukukun dışında diğer tüm hukuk kurallarının uygulanmasını gerektiren kural ve ilkeleri geçerli olmayacaktır.

23.11. İşbu Anlaşma İngilizce ve Gürcüce birden çok nüsha halinde imzalanmıştır. İşbu Anlaşma hükümlerinin veya bu Anlaşmaya göre tebliğlerin; farklı diller arasında yorumlanmasında bir ihtilaf bulunması durumunda İngilizce lisanındaki nüsha geçerli olacaktır.

23.12 Hükümetin işbu Anlaşmaya göre bir MEP İştirakçisine ödeme yapma yükümlülükleri, Hükümete bu MEP İştirakçisi tarafından işbu Anlaşmaya göre yapılması gereken tüm ödemeler için mahsup edilebilir veya kesilebilir ve bu durumda bu tür mahsup veya kesinti; bu MEP İştirakçisi tarafından Bölüm 8.2, 8.3 veya 8.4 uyarınca Gelir Vergisinin veya Boru Hattı Taşıma Vergisinin (Bölüm 8.3(v) veya 8.4(v) uyarınca vergi makbuzlarının verilmesi dahil) ödenmesi şeklinde değerlendirilecektir. Gelir Vergisi için bu tür mahsup veya kesintiler yapılması durumunda MEP İştirakçisi Vergi Dairesine (bu tutarın miktarı dahil) bu tür bir kesinti veya mahsubu bildirecektir. Bu Bölüm 23.12'deki aykırı hükümlere rağmen, tüm bu kesinti veya mahsup hakları, burada sağlanan mahsup veya kesintiyi gerçekleştirmek amacında olan Tarafça bu Anlaşmanın 22.Maddesine göre 5 İş Günü öncesinden yapılan bildirimle olacaktır.

23.13 Bölüm 23.10'da belirtilen yasa uyarınca işbu Anlaşmanın belirli hükümlerinin yasadışı, geçersiz veya gayri kabili icra ve infaz olduğu şeklinde değerlendirilmesi veya hükmedilmesi durumunda işbu Anlaşmanın diğer hükümlerinin yasallığı, geçerliliği, kabili icra ve infaz oluşu veya yürütülmesi, bu şekilde yasadışılık, geçersizlik veya gayri kabili icra ve infaz oluşun yorumlanması açısından gerekmediği sürece etkilenmeyecek ve bu tür yasadışı, geçersiz veya gayri kabili icra ve infaz hüküm; bu Anlaşmanın yasallığını, geçerliliğini ve kabili icra ve infaz oluşunu etkilemeksizin bu Anlaşmadan çıkarılacaktır.

24.14 İşbu Anlaşma, diğer Proje Anlaşmalarıyla birlikte, Taraflar arasında bu Anlaşmaların konusu hakkında esasını teşkil eder ve hiçbir Taraf, işbu Anlaşma ve diğer Proje Anlaşmalarında açıkça belirtilmeyen herhangi bir garanti, beyan, açıklama, güvence, taahhüt, mutabakat, yüklenim, tazminat yükümlülüğü veya üstlenmede bulunmamıştır.

23.15 'Devlet Makamının aracı ve/veya temsilcisi gibi davranan Kişilere' veya 'Devlet Makamının kanuni temsilcisine' yapılan herhangi bir atıf veya benzer atıflar kastedilmemiştir, ve bu Anlaşma şartları tahtında bir işi yapmakla yükümlü ve/veya sorumlu kişiler hariç sorumlulukları ölçüsünde kastedilmemiş ve farzedilmemiştir.

[İMZA BLOKLARI]

EK 1

BELİRLİ TANIMLAR

Bu Ek 1'in eklendiği Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasında kullanılan ve başka şekilde tanımlanmayan, büyük harflerle yazılmış kavramlar aşağıdaki anlamlara sahip olacaklardır:

'Bağlı Kuruluş', herhangi bir Kişiye ilişkin olarak, diğer herhangi bir Kişinin, doğrudan veya dolaylı olarak, bir veya daha fazla aracı yoluyla, kontrol etmesi, edilmesi veya bu Kişiyle ortak kontrol altında tutulması anlamına gelir. Bu tanımın amaçları açısından, kontrol, doğrudan veya dolaylı olarak, kuruluşun oy hakları veya diğer özkaynak menfaatleri üzerinde çoğunluk veya diğer belirleyici menfaat sahipliği yoluyla, ya da yasa ile veya şahıslar arasında yapılan anlaşma ile bu tür güçler ya da oy hakkı tanınması sonucu, şahsın yönetim ve siyasetinin yönünü belirleyebilecek veya yönüne sebep olabilecek güce sahip olmak anlamına gelir.

"Kararlaştırılan Faiz Oranı", bu Anlaşmaya uygun olarak ya da bu Anlaşmaya göre vadesi gelmiş ve ödenmesi gereken herhangi bir miktarla ilgili olarak bir Faiz Döneminin her bir günü için, ilk ilgili Faiz Döneminin ilk gününden hemen önceki İş Gününde geçerli olan ve bundan sonra her takip eden Faiz Döneminin ilk gününden hemen önceki İş Gününde geçerli yıllık LIBOR artı yüzde üç buçuk'a (%3.5) eşit orandaki faiz anlamındadır.

"Anlaşma", bütün Taraflar tarafından imzalanmış herhangi bir yazılı uzatma, yenileme, değiştirme, düzenleme ya da diğer değişikliklerle birlikte, buna eklenmiş bütün Ekler de dahil olmak üzere bu Ev Sahibi Hükümet Anlaşması anlamındadır.

"Dengelenen Hesap" Bölüm 8.2(vi)'de tarif edilmiştir.

"Müracaat Şartları", Bölüm 7.3' te tanımlanmıştır.

"Tahkim Tarafları", bir taraftan, bir ihtilafı tahkime götüren veya bu Anlaşmanın hükümleri çerçevesinde devam eden tahkim sürecine müdahele eden veya eklenen, diğer taraftan ise ihtilaf kendisine karşı başlatılan taraf veya taraflardır ve Tahkim Tarafı bunlardan herhangi birisi anlamındadır.

"Varil", altmış derece fahrenhayt / onbeş nokta elli altı santigrat derecelik (60°F/15.56°C) ve 1.01325 barlık standart sıcaklıkta ve atmosfer basıncında ölçülmüş 42 A.B.D. galonu (158.987 litre) miktarında Amerikan varili anlamındadır.

"En Uygun Şartlar", herhangi bir zamanda bir Proje İştirakçisi tarafından herhangi bir yerde verilmek ya da sağlanmak üzere belirtilen mallarla, işlerle, hizmetlerle ya da teknolojiyle ilgili olarak, ilişkisiz Kişiler arasında, aynı yerde sağlanan benzer türde ve kalitede mallar, işler, hizmetler ya da teknoloji için söz konusu mallar, işler, hizmetler ya da teknolojiye uygulananlarla kabili mukayese şartlara ve koşullara göre normal iş ilişkisinde cari şartlar anlamındadır.

"Azami Gayret", şahsın yetkisi dahilinde, kendi çıkarları doğrultusunda hareket eden basiretli ve kararlı ve mevcut şartlarda istenileni vermeye istekli bir insan olarak, yasal ve makul tüm adımları atması demektir.

"İş Günü", Cumartesi, Pazar olmayan ya da Gürcistan'nde resmi tatil olmayan ve LIBOR'un belirlenmesiyle ilgili olarak Londra, İngiltere'de takas işlemi yapan bankaların mutad olarak iş için açık oldukları herhangi bir gün anlamındadır.

"Uygulama Usulleri", bu gibi diğer hükümler gibi Ek 3'te belirlenen Tesislerin yapımı, kurulması, işletilmesi ve bakımı hakkındaki kurallar ve düzenlemeler anlamındadır.

"Tamamlama Faaliyetleri", Bölüm 8.2(ii)'de tarif edilmiştir.

"Anayasa", Devletin zaman zaman ilave edilebilen, değiştirilebilen ya da ikame edilebilen anayasası anlamındadır.

"İnşaat Koridoru", Ek 4'ün 6. Maddesinde tanımlanmıştır.

"Müteahhit' doğrudan ya da dolaylı olarak, MEP İştirakçilerinin veya Bağlı Kuruluşlarının tamamına veya herhangi birinin faydasına MEP sistemiyle ilgili mal, iş, hizmet ya da teknoloji sağlayan herhangi bir kişi, ve bu kişinin halefleri ve izin verilen devralanları anlamındadır. Kavram, böyle mal, iş, hizmet ya da teknoloji sağlayan bir Menfaat Sahibini, MEP İştirakçisinin Bağlı Kuruluşunu, Taşıyıcıyı veya İşletme Şirketini de içerir fakat MEP İştirakçisini içermez. Kavram, başka bir Kişinin çalışanı olarak rol oynayan bir gerçek kişiyi içermez.

"İlgilenilen Koridor" Ek 2'nin 6. Maddesinde tanımlanmıştır.

"İyileştirme Dönemi" Bölüm 3.4'de tanımlanmıştır.

"Dolar" veya "USD" Amerika Birleşik Devletlerinin para birimi demektir.

'Çifte Vergi Anlaşması' vergilerle ilgili olarak uygulanabilir veya bu konuyla alakalı Gürcistan'da yürürlükte olan herhangi bir anlaşma veya sözleşmeler demektir.

"Ekonomik Denge", Proje Anlaşmaları altında, ilgili günde Proje İştirakçisine sağlanan ya da verilen haklar, çıkarlar, muafiyetler, ayrıcalıklar, korumalar ve benzeri faydalar ve aynı anda bu Proje İştirakçisinin ilgili Proje Sözleşme(ler)i altında yükleneceği kabul edilen yükler, maliyetler, sorumluluklar, kısıtlamalar, şartlar ve sınırlamalar arasında sağlanan göreli dengenin Proje İştirakçilerine ifade ettiği ekonomik değerdir.
"Yürürlük Tarihi", Bölüm 3.1' de tanımlanmıştır.

'Kuruluş' herhangi bir devlet veya ülkenin kanunları uyarınca veya iki veya daha çok Kişinin yazılı anlaşmasıyla kurulmuş veya teşkilatlanmış, gerek kamu veya özel mahiyette herhangi şirket, anonim şirket, limited şirket, ortaklık, sınırlı ortaklık, ortak girişim, firma, birlik, tröst veya başka türlü tüzel kişilik veya teşkilat demektir.

"Kamulaştırma", herhangi bir millileştirme ya da istimlak ya da millileştirme ya da istimlake eşit etkide olan herhangi bir önlem anlamındadır, ve şüpheleri önlemek için kavram şunları içerir:

(i) bir Kişinin varlıklarını istimlak;

(ii) hakların veya eşit çıkarların sahipliği yoluyla istimlak da dahil olmak üzere, kamulaştırmaya eşdeğer şekilde, mülk ya da hakların alınması ya da kullanım sahipliği ya da uygulanmalarının sınırlanması;

(iii) bireysel ya da ayrı olarak istimlak oluşturmayan ama birlikte eşdeğer olarak alındıklarında istimlak oluşturabilecek olan önlemler ya da etkenler; ve

(iv) yalnız ya da toplu olarak istimlaka eşdeğer olan herhangi bir vergi, harç, resim ya da rüsumla ilgili önlemler ya da işlemler.

"Tesisler", Ülke içinde MEP İştirakçileri tarafından ya da onlar adına zaman zaman herhangi birinin ya da tümünün düzenli çalışması için ihtiyaç duyulan, yapılan, kurulan, bakımı yapılan, tamir edilen, değiştirilen, genişletilen, uzatılan, sahip olunan, kontrol edilen ve/veya işletilen, Petrolün Ülke içinde ve/veya Ülkeden geçerek taşınması için bir ya da daha Petrol boru hatları ve tali tesisler ve bütün alt ve üstteki yer tesisleri ve yardımcı ekipman, bütün yükleme, boşaltma, pompalama, sıkıştırma, ölçme, test etme ve sayaç ile ölçme tesisleri, haberleşme tesisleri, telemetre ve benzeri malzeme, pik gönderme ve alma tesisleri, pompa istasyonlarını işletmek ya da diğer sistem ihtiyaçları için gerekli herhangi bir sıvı ya da gaz yakıtı ve/veya enerjiyi taşımak için kullanılan bütün boru hatları, enerji hatları ve diğer ilgili malzeme, katodik koruma aletleri ve malzemesi, bütün gözetleme direkleri, işaretleri ve kurbanlık anotlar, tüm terminal, depolama ve ilgili tesisler ve tüm bunların düzgün çalışması için gereken tüm ekipman demektir.

"Piyasa Değeri", indirilmiş nakit akımı metodunu kullanan, düşmanca olmayan bir ortamda istekli bir alıcının ve istekli bir satıcının olduğunu farz eden ve Kamulaştırma hareketinden kaynaklanan ya da onunla bağlantısı olan bütün olumsuz koşulları (değerin düşmesi de dahil olmak üzere) yok farz etmek suretiyle ve sürüp giden bir çıkar bağlamında belirlenen, bir Proje İştirakçisinin işleri ve yatırımlar, Proje ile ilgili veya Projenin tarafından etkilenen her şey dikkate alınmak suretiyle, bir Proje İştirakçisine ait olup, Kamulaştırmadan dolayı alınan, bozulan, değerini yitiren, hasar gören veya başka türlü olumsuz etkilenen menfaatler, yatırımlar, mülkler, ticari düzenlemeler, haklar, imtiyazlar ve muafiyetler demektir. Belirtilen değeri tespit etmek açısından Kamulaştırmadan hemen önceki tarih itibarıyla hesaplanan değer üzerinden tazminat ilkesi geçerli olacaktır.

'Yabancı Para' bir devlet tarafından çıkarılmış, çıkartan ülkenin, çevrimi veya değişimine ilişkin genel kısıt veya tahditlere tabi olmayan, bir devletin serbestçe çevrilebilen (konvertibl), mütedavul yasal parası demektir.

"Yabancı İşçi", Projeye katılan herhangi bir Kişinin işçisi olan ve Devletin vatandaşı olmayan herhangi bir işçidir.

"Gürcistan Hukuku", Anayasa, tüm diğer yasalar, kanunlar, kanun hükmünde kararnameler, kararnameler, tüzükler, yönetmelikler, resmi açıklamalar, ilke kararları, talimatlar, normatif işlem ve politikalar, Gürcistan'ın bu tür uluslararası anlaşmaların onaylanması veya uygulanması için gereken tüm iç yasamalar, kanunlar ve kararnamelerle birlikte taraf olduğu veya olabileceği tüm uluslararası anlaşmalar, ve bu tür yasal belgelerin mevcut hukuki yorumları dahil Gürcistan'ın tüm yasal rejimini teşkil eden organik hukukunu oluşturan, bağlayıcı ve yasal olarak yürürlükte olan Gürcistan kanunları demektir.

(iii) bireysel ya da ayrı olarak istimlak oluşturmayan ama birlikte eşdeğer olarak alındıklarında istimlak oluşturabilecek olan önlemler ya da etkenler; ve

(iv) yalnız ya da toplu olarak istimlaka eşdeğer olan herhangi bir vergi, harç, resim ya da rüsumla ilgili önlemler ya da işlemler.

"Tesisler", Ülke içinde MEP İştirakçileri tarafından ya da onlar adına zaman zaman herhangi birinin ya da tümünün düzenli çalışması için ihtiyaç duyulan, yapılan, kurulan, bakımı yapılan, tamir edilen, değiştirilen, genişletilen, uzatılan, sahip olunan, kontrol edilen ve/veya işletilen, Petrolün Ülke içinde ve/veya Ülkeden geçerek taşınması için Petrol boru hatları ve tali tesisler ve bütün alt ve üstteki yer tesisleri ve yardımcı ekipman, bütün yükleme, boşaltma, pompalama, sıkıştırma, ölçme, test etme ve sayaç ile ölçme tesisleri, haberleşme tesisleri, telemetre ve benzeri malzeme, pik gönderme ve alma tesisleri, pompa istasyonlarını işletmek ya da diğer sistem ihtiyaçları için gerekli herhangi bir sıvı ya da gaz yakıtı ve/veya enerjiyi taşımak için kullanılan bütün boru hatları, enerji hatları ve diğer ilgili malzeme, katodik koruma aletleri ve malzemesi, bütün gözetleme direkleri, işaretleri ve kurbanlık anotlar, tüm terminal, depolama ve ilgili tesisler ve tüm bunların düzgün çalışması için gereken tüm ekipman demektir.

"Piyasa Değeri", indirilmiş nakit akımı metodunu kullanan, düşmanca olmayan bir ortamda istekli bir alıcının ve istekli bir satıcının olduğunu farz eden ve Kamulaştırma hareketinden kaynaklanan ya da onunla bağlantısı olan bütün olumsuz koşulları (değerin düşmesi de dahil olmak üzere) yok farz etmek suretiyle ve sürüp giden bir çıkar bağlamında belirlenen, bir Proje İştirakçisinin işleri ve yatırımlar, Proje ile ilgili veya Projenin tarafından etkilenen her şey dikkate alınmak suretiyle, bir Proje İştirakçisine ait olup, Kamulaştırmadan dolayı alınan, bozulan, değerini yitiren, hasar gören veya başka türlü olumsuz etkilenen menfaatler, yatırımlar, mülkler, ticari düzenlemeler, haklar, imtiyazlar ve muafiyetler demektir. Belirtilen değeri tespit etmek açısından Kamulaştırmadan hemen önceki tarih itibarıyla hesaplanan değer üzerinden tazminat ilkesi geçerli olacaktır.

'Yabancı Para' bir devlet tarafından çıkarılmış, çıkartan ülkenin, çevrimi veya değişimine ilişkin genel kısıt veya tahditlere tabi olmayan, bir devletin serbestçe çevrilebilen (konvertıbl), mütedavül yasal parası demektir.

"Yabancı İşçi", Projeye katılan herhngi bir Kişinin işçisi olan ve Devletin vatandaşı olmayan herhangi bir işçidir.

"Gürcistan Hukuku", Anayasa, tüm diğer yasalar, kanunlar, kanun hükmünde kararnameler, kararnameler, tüzükler, yönetmelikler, resmi açıklamalar, ilke kararları, talimatlar, normatif işlem ve politikalar, Gürcistan'ın bu tür uluslararası anlaşmaların onaylanması veya uygulanması için gereken tüm iç yasamalar, kanunlar ve kararnamelerle birlikte taraf olduğu veya olabileceği tüm uluslararası anlaşmalar, ve bu tür yasal belgelerin mevcut hukuki yorumları dahil Gürcistan'ın tüm yasal rejimini teşkil eden organik hukukunu oluşturan, bağlayıcı ve yasal olarak yürürlükte olan Gürcistan kanunları demektir.

"Hükümet", herhangi bir zamanda ya da zaman zaman esasta, yapıda ve şekildeki herhangi bir değişikliğe bakılmaksızın, araçları, şubeleri, idari ve diğer alt bölümlerinin hepsi ve herhangi birisi, (Yerel Makamlar ve Devlet Kuruluşları hariç) yönetme, yasa çıkarma, düzenleme, vergi, harç ve diğer vergileri koyma ya da toplama, lisans ya da izinler verme, onaylama ya da (finansal ya da başka şekilde olsun) Projenin Faaliyetlerini ya da herhangi bir Proje İştirakçisinin Projeyle ilgili haklarını ve yükümlülüklerini doğrudan ya da dolaylı etkileme yetkisine sahip yürütme ve düzenleme kurumları, kuruluşları, bölümleri, bakanlıklar, makamlar ve görevlilerin hepsi ya da herhangi birisi de dahil olmak üzere Devletin merkezi Hükümeti anlamındadır.

"MEP Temsilcisi" Bölüm 2.2'deki anlamındadır.

"ICSID", ICSID Sözleşmesi ile teşkil edilen Uluslararası Yatırım Anlaşmazlıklarının Çözüm Merkezi anlamındadır.

"ICSID Sözleşmesi", 1965 Washington Devletler ve Diğer Devletlerin Vatandaşları arasındaki Yatırım Anlaşmazlıklarının Çözüm Sözleşmesi anlamındadır.

'Sigortacı', MEP sistemi risklerinin tamamı veya bir kısmını, projeyi, veya herhangi bir Proje İştirakçisinin ve bu kişilerin halefleri veya izin verilen devralanlarının diğer risklerini kapsayan sigorta şirketleri ya da sigorta sağlayan kişiler anlamındadır.

"Menfaat Sahibi", bütün Bağlı Kuruluşları, halefleri ve bu Kişinin izin verilen devralanlarıyla birlikte herhangi bir zamanda, bir MEP İştirakçisinde ya da bir İşletme Şirketinde herhangi bir pay biçimine sahip olan herhangi bir Kişi anlamındadır.

"Faiz Dönemi", "Kararlaştırılan Faiz Oranı"nın tanımı açısından, her takip eden Faiz Döneminin izlediği Faiz Döneminin son gününden sonraki ilk günde başlamasıyla birlikte, böyle bir para tutarının vadesinin geldiği ve ödenmesi gereken günden sonraki ilk günde başlayan ve otuz (30) gün sonra sona eren, otuz (30) günlük bir süre anlamındadır.

"Hükümetlerarası Anlaşma" bu Anlaşmada belirtilen eklerle birlikte, koşulları uyarınca zaman zaman sonradan katılıma, uzatmaya, yenilemeye, değişikliğe, düzenlemeye veya başka türlü tadilata açık olan, 18 Kasım 1999 tarihli "Petrolün Azerbaycan Cumhuriyeti, Gürcistan ve Türkiye Cumhuriyeti yoluyla Taşınmasıyla İlgili Azerbaycan Cumhuriyeti, Türkiye Cumhuriyeti ve Gürcistan arasındaki Anlaşma" anlamındadır.

"Kredi Veren", Bir MEP İştirakçisi veya bunun Bağlı Kuruluşları veya MEP Sistemiyle ilişkili herhangi bir Menfaat Sahibine veya bunların halef veya devralanlarına, (her türlü müteakip finansman dahil) kredi, mali tahsis, kredi tahsisi veya başka türlü finansman sağlayan her türlü finans kuruluşu anlamındadır.

"LIBOR", Londra' da takas işlemi yapan bankaların iş için geleneksel olarak açık olduğu herhangi bir gün için, Reuters'ın o günkü LIBO sayfasında belirtilen veya eğer Reuters'ın LIBO sayfası kullanılamıyorsa ya da bahsi geçen oran belirtilmiyorsa; o gündeki London Financial Times tarafından belirtilen, ya da London Financial Times'ın basılması durdurulursa ya da gazete bu oranı yayınlamayı durdurursa, bu durumda Taraflar tarafından seçilen başka bir yayın ya da organ tarafından yayınlanan, üç aylık Dolar hesapları için Londra bankalar arası faiz oranı anlamındadır.

"Yerel Makamlar", herhangi bir zamanda ya da zaman zaman esasta, yapıda ve şekildeki herhangi bir değişikliğe bakılmaksızın, araçları, idari organları ve diğer alt

bölümlerinin hepsi ve herhangi birisi, yönetme, yasa çıkarma, karar verme, düzenleme, vergi, harç ve diğer vergileri koyma ya da toplama, lisans ya da izinler verme, onaylama ya da (finansal ya da başka şekilde) Projenin Faaliyetlerini ya da herhangi bir Proje İştirakçisinin Projeyle ilgili haklarını ve yükümlülüklerini doğrudan ya da dolaylı etkileme yetkisine sahip idari, yasamayla ilgili, adli, düzenleyici, mahalli ve bölgesel kurumların, ajansların, bölümlerin, bakanlıkların, Makamların ve görevlilerin hepsi ya da herhangi birisi de dahil olmak üzere Devletin bölgesel, yerel ve mahalli Makamların hepsi ya da herhangi birisi ve onları oluşturan unsurlar anlamındadır.

"Yerli Para", Devlet tarafından çıkartılan, serbest şekilde çevrilebilir herhangi bir para birimi anlamındadır.

"Zarar Ziyan" bir Kişi tarafından maruz kalınan veya edilen (faiz, para cezaları, avukatlık ücretleri ve giderleri dahil) her türlü zarar, masraf, cismani hasar, yükümlülük, sorumluluk, gider, dava, işlem, talep, ücret, ceza veya hasar demektir. Yalnızca bir Devlet Makamı tarafından girişilen bir Kamulaştırma işlemi durumunda Zarar Ziyan (şüpheyi gidermek için; kar kayıpları, netice giderler, önlem giderleri veya üçüncü kişi giderleri dahil) her türlü dolaylı, netice veya sonuç giderlerini içerir.

"MEP Faaliyetleri" MEP Sistemiyle ilgili değerlendirme, geliştirme, tasarım, edinme, inşaat, tesis, finansman, sigortalama, mülkiyet, (MEP İştirakçileri ve Taşıtıcılar tarafından Tesisler yoluyla Petrolün taşınması dahil) işletim, onarım, değiştirme, bakım, kapasite artırımı, büyütme (tali tesisler dahil) ve koruma ile doğrudan veya dolaylı olarak ilişkili olup, Ülke içinde (Proje Faaliyetleri olarak) veya Ülke dışında gerçekleştirilen faaliyetlerin tümü demektir.

"MEP İştirakçileri" Devlet Makamları dışında, işbu Anlaşmanın (Proje Anlaşmaları uyarınca MEP İştirakçisi olarak tecdit ve/veya iltihak dahil) bir, daha fazla veya tüm Tarafları ve yukarıdakilerden her birinin halefleri ve izin verilen devralanları bir MEP İştirakçisi sayılacaktır.

"MEP Temsilcileri" Bölüm 2.3'te tanımlanmıştır.

"MEP Sistemi", herhangi bir zamanda (Sangachal terminal tesislerinde başlayan) Bakü-Tiflis- Ceyhan Petrol Boruhattı sistemleri ve Ülke içinde bulunan Tesisler de dahil olmak üzere bağlantılı kullanılan veya sahipliğinde bütün ilgili müştemilat ve Ülke dışında bulunan bütün diğer ilgili Tesisler anlamındadır.

"Devlete Ait Olmayan Arazi" Ülke içinde Devlet Arazisi dışındaki araziler ve bunlardan kaynaklanan veya bunlarla ilgili her tür ve özellikte tüm haklar ve imtiyazlar demektir. Şüpheye mahal bırakmamak için Devlet arazisi için (Devlet Makamlarından başka) herhangi bir Kişi tarafından Yürürlük Tarihinde elinde bulundurduğu tüm kira, ruhsat ve mülkiyet dışındaki haklar Ek 2 dahil, bu Anlaşmanın amaçları için Devlete Ait Olmayan Arazi olarak sınıflandırılacaktır.

"OECD Anlaşması" Bölüm 8.1(ii)'de tarif edilmiştir.

"İşletme Şirketi" MEP İştirakçileri veya bunların Bağlı Kuruluşları tarafından MEP İştirakçileri veya bunların Bağlı Kuruluşları için veya bunlar adına, MEP Sisteminin tümü veya belirli kısmı için işletmeci olarak hizmet görmek üzere, günlük MEP Faaliyetlerinin tümü veya bir kısmının uygulanması, yönetilmesi, eşgüdümü ve/veya yürütülmesi için tayin edilen veya seçilen bir veya daha çok Kişi, ve bu tür Kişilerin halefleri veya izin verilen devralanları demektir.

"Taraflar", bu Anlaşmayı imzalayan Hükümet ve onun halefleri ve aynı zamanda bu Anlaşmayı imzalayan diğer Kişiler ve onların halefleri ve izin verilen devralanları anlamındadır.

"Ortaklar", Bölüm 8.2(v)' de tanımlanmıştır.

"Ortaklık", Bölüm 8.2(v)' de tanımlanmıştır.

"Daimi Arazi", Ek 2' nin 6. Maddesinde tanımlanmıştır.

"Kişi", herhangi bir gerçek kişi veya Kuruluş anlamındadır.

'Petrol': Doğal olarak veya doğal gazdan (standart sıcaklık ve basınçta gaz halindeki hidrokarbonlar) elde edilen, özgül ağırlığına bakılmaksızın; ham petrol, kondensat, ve tüm sızı hidrokarbon çeşitleri veya buharlaşma, yoğuşma veya çıkartılarak elde edilen likit petrol, doğal gaz sıvıları, herhangi durumdaki asfalt, zift veya yermumu ve taşıma sırasında sıvı hidrokarbonlardan arizi olarak açığa çıkan bir miktar doğal gaz dahil yukarıdakilerden çözelti veya erimemiş haldeki tüm gayrısafiyetleri ve yukarıdaki maddelerden tasfiye edilen veya üretilen tüm hidrokarbon ürünleri demektir.

"Giriş Noktası", Ek 2'nin 6. Maddesinden tanımlanmıştır.

"Çıkış Noktası", Ek 2'nin 6. Maddesinde tanımlanmıştır.

"Tercih Edilen Koridor", Ek 2'nin 6. Maddesinde tanımlanmıştır.

"Esas Dönem" Bölüm 3.1'de tanımlanmıştır.

"Gelir Vergisi" Bölüm 8.2(i)de tanımlanmıştır.

"Gelir Vergisi Miktarı" , 1) her yıl için Esas Dönemin ilk yılından başlayarak Esas Dönemin beşinci (5.)yılına kadar ve 5.yıl boyunca, Varil başına miktar 0.12 $'ye eşit miktar, 2) her yıl için Esas Dönemin altıncı yılından başlayarak Esas Dönemin onaltıncı (16.)yılına kadar ve 16.yıl boyunca, Varil başına miktar 0.14 $'ye eşit miktar, 3) her yıl için Esas Dönemin onyedinci (17.) yılından başlayarak Esas Dönemin yirmibeşinci yılına kadar ve 25.yıl boyunca, Varil başına miktar ..... $'ye eşit miktar; 4) her yıl için Esas Dönemin yirmialtıncı (26.) yılından başlayarak Esas Dönemin otuzbirinci yılına kadar ve 31.yıl boyunca, Varil başına miktar .....$'ye eşit miktar, 5) her yıl için Esas Dönemin otuzbirinci (31.) yılından başlayarak Esas Dönemin otuzbeşinci yılına kadar ve 35.yıl boyunca, Varil başına miktar ..... $'ye eşit miktar, 6) her yıl için Esas Dönemin devam eden devam eden herbir beş (5) yıl için, Varil başına miktar ..... $'ye eşit miktar, 7)her Uzatma Dönemi için Varil başına gözden geçirilmiş miktar demektir. Esas dönemin ve ilk dönemin (rollover term) bitmesine en geç bir yıl kala, hükümet ve MEP iştirakçileri gelecek dönemde geçerli olacak yeniden düzenlenmiş Gelir Vergisi Tutarında anlaşacaklardır. Yeniden düzenlenen her Gelir Vergisi tutarı; daha önce yürürlükte olan Gelir Vergisi tutarını, petrol üretim taşıma endüstrilerinde geçerli ve öngörülen bölgesel piyasa koşularını ve tarafların göreceli ekonomik konumlarını koruma arzularını hesaba katacaktır. Hükümet ve MEP iştirakçilerinin, bu tutarın uygulanacağı dönemin ilk gününden en geç yüzseksen gün (180) önce, yeniden düzenlenen Gelir Vergisi tutarını kararlaştıramamış olması durumunda, herhangi bir taraf, seçimini diğer tarafa yazılı olarak bildirmek koşuluyla, konuyu Madde 18'e uygun olarak tahkime götürebilir. Tahkim Heyeti, nasıl kararlaştırılırsa kararlaştırılsın, o Dönemin İşletme Ücreti kararlaştırılmadan önce, yeniden belirlenecek Gelir Vergisi üstünde karar vermeyecektir. Eğer herhangi bir nedenle, dönemin yeniden düzenlenmiş Gelir Vergisi, MEP İştirakçilerinin bu dönemin herhangi bir yılı içinde Gelir Vergi Beyannamesi vermelerinden önce belirlenmediği

takdirde; MEP İştirakçilerinin her birinin toplam vergi yükümlülüğü tutarı, bu yıl için, geçici olarak daha önce geçerli olan Gelir Vergi tutarına dayalı olarak belirlenecektir. Aynı yıl için yeniden düzenlenen Gelir Vergi tutarı kararlaştırıldıktan sonra otuz (30) gün içerisinde, her bir MEP İştirakçisinin kurumlar vergisi yeniden kararlaştırılacak ve geçici Gelir vergisi ile yeniden düzenlenmiş Gelir Vergisi tutarı farkını yansıtacak şekilde İştirakçiler, ek vergi ödeyecekler veya daha önce ödedikleri Gelir Vergisi için iade alacaklardır ve Bölüm 8.2 (vi) uyarınca hazırlanan bir değiştirilmiş Gelir Vergisi Beyannamesi ve eki teslim edeceklerdir. Bu tür bir ödeme düzenlemesi (dengelemesi), Bölüm 8.2 uyarınca Taban Gelir Vergisi ve/veya İlave Gelir Vergisi ödemesi veya iadesi olarak değerlendirilecek ve Gelir Vergisi ödemesinin yapıldığı tarihten bu tür dengeleme ödemesinin yapıldığı tarihe kadar geçen süre için kararlaştırılmış faiz oranı üzerinden faizi içerecektir. Bir MEP iştirakçisi tarafından bir geçici veya ilave kurumlar vergisi ödenmesi durumunda, MEP İştirakçisi Bölüm 8.2 (ix) uyarınca vergi iadesine haizdir. Hükümet, yukarıda belirtilen prosedürlere göre bir dönem için tesbit edilen yeniden düzenlenmiş Gelir Vergisi tutarına dayanarak, bu Gelir Vergisinin devletin vergi mevzuatı olarak geçerli ve yürürlükte olması için gerekli tüm önlemleri alacaktır.

"Proje", MEP sistemiyle ilgili, Ülkedeki Tesislerin zaman zaman, değerlendirme, geliştirme, tasarım, edinme, inşaat, tesis, finansman, sigortalama, mülkiyet edinme, (Petrolün Tesisler yoluyla MEP İştirakçileri tarafından taşınması ve Taşıtıcılar tarafından sevkiyatı da dahil olmak üzere) işletim, tamir, değiştirme, yenileme, bakım, kapasite artırımı ve (tali tesisler gibi) büyütme yoluyla korunması anlamındadır.

"Proje Faaliyetleri", MEP İştirakçileri'nin herhangi bir Proje Anlaşmasına göre hakları ya da yükümlülükleriyle ilgili faaliyetleri ve Yürürlük Tarihinden önce Ülkede gerçekleştirilen faaliyetler de dahil olmak üzere Projeyle doğrudan ya da dolaylı olarak ilgili ya da Projeden kaynaklanan ve Ülkede gerçekleştirilen faaliyetler anlamındadır.

"Proje Anlaşmaları", bu Anlaşma, Hükümetlerarası Anlaşma ve Projeyle ilgili olarak Devlet Makamları ve MEP İştirakçileri'nin herhangi bir zamanda taraf olduğu ya da olabileceği, şartlarına göre uzatılabilecek, yenilenebilecek, değiştirilebilecek, düzenlenebilecek veya başka türlü tadil edilebilecek diğer bütün anlaşmalar, sözleşmeler ve diğer belgeler anlamındadır.

"Proje İştirakçileri", MEP İştirakçileri'nin, Menfaat Sahiplerinin, İşletim Şirketlerinin, Müteahhitlerin, Taşıtıcıların, Kredi Verenlerin ve Sigortacıların herhangi biri ya da tümü anlamındadır.

"PSA" Hazar Denizinin Azerbaycan bölümünde Azeri ve Çırağ Sahaları ve Derin Su Güneşli Sahasında Ortak Geliştirme ve Üretimin Paylaşılması Hakkında 20 Eylül 1994 tarihli Anlaşma demektir.

"Arazi Hakları", bu Anlaşmanın Ek 2' ünde belirlendiği gibi Ülkede araziyle ilgili gözden geçirme, test etme, değerlendirme, analiz etme, inceleme,inşa,kullanım, tasarruf, fiili ziliyetlik, işgal etme, kontrol etme, yetki devretme ve faydalanma hakları anlamındadır. Bu kavram, yalnızca, tamamlandığında Tesislerin içine, üzerine ya da altına yerleştirileceği Daimi Arazi Hak+ıarını değil, fakat aynı zamanda MEP İştirakçilerinin ve onların belirlediği Müteahhitlerin, Daimi Arazi Hakları için MEP İştirakçileri tarafından istenen özel güzergah ve Proje yerlerini değerlendirmek ve seçmek için isteyecekleri veya belirleyecekleri Ülke içindeki başka ve ilave Arazileri

ve (hem Devlet Arazisi hem de Devlete Ait Olmayan Araziyi kapsayan) Arazi Haklarını gösterecek şekilde en geniş anlamda kullanılır.

"Uzatma Dönemi" Bölüm 3.1'de tanımlanmıştır.

"Taşıtıcılar", (MEP İştirakçileri dahil) Tesisler yoluyla Petrolün taşınması hizmetleri için, doğrudan veya dolaylı, sözleşmesini yapan ve Ülke içinde ve dışında MEP Sistemi yoluyla transit geçişi için Petrolü taşıma hakkına sahip olan Kişiler ve onların ilgili halefleri ve izin verilen devralanları anlamındadır.

"Belirlenen Koridor", Ek 2' ün 6. Maddesinden tanımlanmıştır.

"Devlet", Gürcistan hükümran devleti anlamındadır.

"Devlet Makamları", değişik hükümet birimlerinin yetkisi ve içeriği uyarınca, (i) Hükümet, (ii) Devlet Kuruluşları, (iii) Yerel Makamlar, (iv) yukarıdakilerin hepsinin veya herhangi birinin bütün halefleri ya da izin verilen devralanları ve vaktinde tayin edilen temsilcileri gibi hareket eden tüm Kişiler anlamındadır.

"Devlet Kuruluşu", Hükümetin vaktinde tayin edilen temsilcileri de dahil olmak üzere, Devletin ya da Hükümetin doğrudan ya da dolaylı bir şekilde pay ya da benzer ekonomik çıkarının olduğu ve doğrudan ya da dolaylı bir şekilde Hükümet tarafından kontrol edilen herhangi bir Kuruluş anlamındadır. Bu tanımın amaçları açısından "kontrol", doğrudan ya da dolaylı olarak, oy verme senetlerinin tasarrufu, sözleşme, yasa ya da başka bir yolla bir Kişinin yönetiminin ve politikalarının yönünü belirleme ya da belirlemeye neden olma gücüne sahip olmak anlamındadır, yalnız bir MEP İştirakçisi, MEP İştirakçisi görevini yürüttüğü sırada bir Devlet Kuruluşu olmayacaktır.

"Devlet Arazisi" Burada ve Ek 2'de sağlanan Arazi Hakları dahil ve Devlet Makamları tarafından sahip olunan, kontrol edilen, kullanılan, tasarrufta bulunulan, değerlendirilen veya talep edilen, Ülke içindeki araziler ve her şekilde oluşan veya her özellikteki tüm ve her türlü haklar ve imtiyazlar demektir. Şüpheye mahal bırakmamak için, (Devlet Makamı dışında) bir Kişiye kiralanmış, ruhsatlı veya herhangi diğer türlü verilmiş Ülkedeki araziyle ilgili Devlet Makamlarının bu mülkiyet, asli zilyetlik, kiraya veren, lisans veren ve diğer benzeri hakları, Yürürlük Tarihinde olduğu gibi, Devlet Arazisi ile ilgili haklar gibi sınıflandırılacak ve Ek 2'nin amaçları dahil bu Anlaşma tahtında MEP İştirakçilerine Devlet Arazisinin imtiyazı içinde dahil olacaktır.

"Devlet Vergi Dairesi", Gürcistan Vergi Dairesi ve onun herhangi bir halefi anlamındadır.

"Vergiler", (finansal müeyyideler ve idari cezalar da dahil olmak üzere) ilgili faiz, ceza ve para cezalarıyla birlikte, Devlet Makamları tarafından konan ya da onlara ödenmesi gereken, mevcut ve gelecekteki vergiler, harçlar, resimler, gümrük vergileri, gümrük resimleri, katkılar (sosyal fon ve zorunlu tıbbi sigorta katkıları gibi), ücretler, vergi meblağları ve diğer benzer katkılar veya yükümlülükler ve "Vergi" yukarıdakilerden herhangi birini ifade eder.

"Teknik İnceleme", Bölüm 8.2 (vii) de tanımlanmaktadır.

"Ülke", Devletin uluslararası hukuk uyarınca idare veya hükümranlık haklarına sahip olduğu, Arazi toprağı, karasuları, havasahası, ile deniz taşımacılığı alanlarıdır.

"K.D.V.", (Arazi Hakları dahil) mallar, işler, hizmetler veya teknoloji tedariki için geçerli katma değer Vergisi ve diğer benzeri Vergiler demektir.

"Yıl" bir Miladi takvim yılı demektir.

EK 2

PROJEYLE BAĞLANTILI OLARAK ÜLKEDEKİ ARAZİ HAKLARI

1. ARAZİ HAKLARI

1.1. Ek-2, projenin aşamalı olarak yürütülmesinin icabettirdiği (daha sonra yapılacak tamirat, yenileme, kapasite arttırımı, uzatma da dahil olmak üzere), MEP iştirakçilerince, Devlet Makamlarına önceden bildirilen, Proje doğrultusunda MEP İştirakçilerine verilen, Ülkedeki arazi haklarını ve bağlı hakları (Münhasır kullanım, tasarruf ve kontrol hakları, giriş ve çıkış hakları, arazi üstünde ve/veya altında inşaat yapma hakkı, üçüncü şahısların arazilerine girme ve Proje Faaliyetlerini gerçekleştirme yetkileri ve Ülke üzerindeki diğer benzer tüm haklar dahil) açıklamakta ve öngörmektedir.

1.2 MEP İştirakçilerine tanınan (Devlete Ait Olmayan Arazi dahil) Arazi Hakları, MEP İştirakçileri tarafından yürütülen her türlü özel düzenlemelerle ilgili olarak bütün Devlet Makamlarına ve üçüncü taraflara karşı kabili icra ve infaz olacaktır.

1.3. Devlet Arazisi dışında, MEP İştirakçileri, gerekli olduğunda Daimi Arazi temin etmek ve devamını sağlamak için ve İnşaat Koridoru temin etmek için, MEP İştirakçilerinin kanısına göre, Proje süresince Proje Faaliyetlerini garanti etmek için bu Ekin eklendiği Anlaşmanın Bölüm 4.1(iii)'e uygun olarak kendilerine bahşedilen güçlerini kullanacaklardır ve ilgili Gürcistan Hukuku ve bu bağışa uygun olarak İnşaat Koridorunun parçası olan veya Daimi Arazinin parçasını haline gelen bu Arazilerin tüm malikleri ve zilyetlerini tazmin etmekle sorumlu olacaklardır.

1.4. Tarafların karşılıklı amacı, Yürürlük Tarihinde veYürürlük Tarihinden sonra ve 15 aylık periodun devamında, Devlet Makamı olmayan herhangi bir Kişiye, Devlet Makamları tarafından kiralama, ruhsat verme ve mülkiyet dışındaki hakların diğer şekilde devri sebebiyle Devlete Ait Olmayan Arazi olarak sınıflandırılacaktır. Eğer MEP İştirakçileri, bu 15 aylık dönemin sonunda Tercih Edilen Koridor belirtilmemişse, Devlete Ait Olan ve Devlete Ait Olmayan Arazi tanımlamalarına rağmen (Aksi takdirde Yürürlük Tarihinde sınıflandırmayı sağlar), devredilen mülkiyet dışı haklar (kiralama ve ruhsat verme dahil) bu Ekin ekli olduğu Anlaşmaya uygulanabilir tanımlara uygun olarak Devlete Ait Olmayan Arazi olarak sınıflandırılacaktır.

1.5. Burada Madde 2'de sağlanan gerçek, kanıtlanabilir masrafları tazmin etme yükümlülüğü hariç, bu Anlaşmanın İnşaat Koridoru ve/veya Daimi Arazi bölümüne tabi olan herhangi bir Devlet Arazisi, Yürürlük Tarihi itibariyle eğer tarımsal amaçlar için kullanılmayacaksa , MEP İştirakçilerinin Devlet Makamlarına, herhangi bir arazi veya Arazi Haklarıyla ilgili tazminat ödeme yükümlülüğü olmayacaktır, MEP İştirakçileri, Proje Faaliyetlerinin sonucu olarak tarımsal amaçlı kullanılamayacak hale gelmiş arazi ölçüsünde sorumlu olacaktır. Bu miktar,tarımsal amaçlı arazi parsellerinin tazmin edilmesinin maliyetleri için, Gürcistanın 'Tarım Arazilerinin Tarım Dışı bir Amaçla Tahsis Edilmesi halinde Telafi Edici Arazi İşleme Fiyatı ve Maruz Bırakılan Zararların Tazminatı' Kanununun (2 Ekim 1997'de kabul edilmiş, Yürürlük Tarihinde geçerli olan) 2.Bölümüne atfedilerek ve buna göre belirlenmiştir.

1.6 Devlet Makamları, etkilenen mülklerin ve/veya Arazi Haklarının maliklerinin ve zilyetlerinin, Tesislerin yapımı ve işletilmesini ve diğer bütün Proje Faaliyetlerinin gerçekleştirilmesini sağlamak için MEP İştirakçileri tarafından elde edilen ve ister daimi, geçici ve/veya zaman zaman, bütün Arazi Haklarını gözetmelerini ve onlara uymalarını sağlamak için Azami Gayret gösterecekleridir. Önce ifade edilenler ve bu Ek'in eklendiği bu Anlaşmada verilenler sınırlandırılmaksızın, Devlet Makamları, Tesisleri etkileyen tecavüzler ya da üzerinde Daimi Arazi Haklarının oluştuğu bölgelere tecavüzler de dahil olmak üzere, üçüncü şahıslar tarafından, etkilenen mülklerin ve/veya arazi haklarının malikleri ve zilyetleri dahil, MEP İştirakçileri'ne yönültilen herhangi bir müdahaleyi önleme ya da bu müdahaleyi bertaraf etmede MEP İştirakçilerine, yardımcı olacaklardır.

1.7. Yukarıda ifade edilenlere ilâve olarak ve bu Ek'in eklendiği Anlaşmada sağlananlar sınırlandırılmaksızın, Arazi Hakları, Projenin aşamalı olarak gerçekleştirilmesi için verilen ve verilecek hakların hepsini kapsayacaktır.

2. AŞAMA 1 - İNŞAAT ÖNCESİ AŞAMA (GÜZERGAH SEÇİMİ)

2.1 İlgilenilen Koridor

Güzergahın belirlenmesi için verilecek ve gerekli olabilecek haklar sınırlandırılmaksızın, inşaat öncesi aşamada, (milli güvenlik, savunma, kamu güvenliği ve sivil havacılık ile diğer benzer konularla ilgili olarak, Gürcistan Hukukunun ilgili hükümlerine tabi olarak) aşağıdaki haklar Devlet Makamları tarafından elde edilecek, güvenlikli kılınacak ve özellikle Çizelge A olarak işbu Ek 2'ye eklenmiş olan haritalarda gösterilen İlgilenilen Koridor olmak İlgilenilen Koridorla ilgili olarak MEP İştirakçileri' ne verilecektir:

(i) Ülke sınırları boyunca ve içinde sabit kanatlı uçak ya da helikopter keşif aracı uçurma ve indirme hakları.

(ii) Fotoğraf ve video kaseti ile İlgilenilen Koridor içindeki herhangi bir mülkü haritalama ve kaydetme hakları.

(iii) Diğer değerlendirmeler arasında masabaşı güzergah çalışmaları için İlgilenilen Koridora ait detaylı haritalara ve fotoğraf kayıtlarına erişim ve kullanma hakları.

(iv) Sözkonusu sahanın fotoğraf/video kayıtlarını yapma hakkı da dahil olmak üzere, keşif faaliyetlerini gerçekleştirmek için taşıt ve araçlara, Ülke sınırları içinde ve sınır ötesinde karayollarına ve diğer yollara ve karasularına, zaman zaman ve aralıklı olarak serbest ve güvenli giriş, çıkış ve ulaşım hakları.

MEP İştirakçileri, kendi takdirleriyle, daha önce seçilmiş İlgilenilen Koridor içerisinde ya da bir kısmında Tesislerin inşaat ve tesisinin uygun olmadığı kanaatine varırsa, bu duruma Devlet Makamlarına bildirme hakkına sahip olacaklardır ve daha önce belirtildiği gibi, MEP İştirakçileri, mevcut olanı değiştirme ya da sonraki çalışma için yeni bir İlgilenilen Koridor seçme hakkını da elde edeceklerdir ve (Gürcistan Hukuku hükümleri ile ilgili konulara tabi örneğin milli güvenlik, savunma, kamu güvenliği ve sivil havacılık ve diğer benzer konular) bahsi geçen ileriki çalışmaya yönelik bu haklar bu değiştirilen veya yeni İlgilenilen Koridor içinde tüm Devlete Ait Olmayan Araziyle ilgili gerekli haklardan doğan gerçek, kanıtlanabilir maliyetlerin ödenmesine tabi olarak MEP İştirakçilerine bahşedilecektir.

2.2 Tercih Edilen Koridor

İlgilenilen Koridor tayin edildikten ve Devlet Makamlarına sunulan bir bildiri ile teyit edildikten sonra ve Proje Faaliyetleri yürütmek için verilecek ve gerekli olabilecek haklar sınırlandırılmaksızın, tüm İlgilenilen Koridor ile ilgili olarak aşağıdaki haklar istenecek ve bu haklar, Devlet Makamları tarafından elde edilecek ve güvence altına alınacak ve MEP İştirakçileri tarafından Tercih Edilen Koridorun seçimi için MEP İştirakçilerine verilecektir ve bahsedilen Tercih Edilen Koridorun içindeki herhangi bir Belirlenmiş Koridor ve İnşaat Koridoru, bu Ekin eklenmiş olduğu bu Anlaşmanın Ek 3'ünde sağlanan ÇED'i tanıyan nedenlere; ve Tercih Edilen Koridor, Belirlenmiş Koridor veya İnşaat Koridoru için geçerli Arazi Haklarının daha ileriki durumuna uygun nedenlere dayanılarak uygun koşullarda hazırlanmalı, sınırlandırılmalı veya iptal edilmelidir.

(i) Bölüm 2.1'de tanımlanan bütün haklar ve ek olarak MEP İştirakçilerinin takdiriyle (geçici ve/veya sürekli ulaşım yolları inşa hakkı da dahil olmak üzere) detaylı yol keşifleri için Ülke sınırları içinde ve sınır ötesinde karayollarına motorlu araçla giriş çıkış;

(ii) Devlet Makamlarının merkezi, bölgesel, mahalli seviyelerde elinde tuttuğu bütün ilgili ve sınıflandırılmamış bilgiye tam ve mutlak ulaşım hakkı;

(1) - jeoloji

(2) - hidroloji ve arazi drenajı

(3) - arkeoloji ve kültürel veya tarihi önemi olan alanlar

(4) - ekoloji

(5) - madencilik, maden rezervleri ve atık sahaları

(6) - Devletin ilgili topografik standart ve kriterlerini de içeren kentsel ve kırsal planlama ve imar planları

(7) - çevre

(8) - sismoloji

(9) - karayolları ve deniz yolları

(10) - Boruhattı geçişleri dahil olmak üzere kamu altyapı tesisleri ve ticari altyapı tesis bilgileri

(11) - halihazırda veya önceden Devletin yasaklı bölge ilan ettiği sahalar

(12) - Yerel Makamların yapısı ve mevzuatları

(13) - tarım ve ormancılık ve park alanları

(14) - halihazırda veya daha önce arazinin genişleme, mülkiyet, kullanım ve zilyetliği

(15) - meteoroloji

(16) - oşinografi

(iii) Duruma göre, MEP İştirakçileri seçtikleri Tercih Edilen Koridorla ilgili olarak Devlet Makamlarına bildirimde bulunacaktır. Eğer MEP İştirakçileri, kendi takdirleriyle, daha önce seçilmiş Tercih Edilen Koridor içerisinde ya da bir kısmında Tesislerin inşa ve tesisinin uygun olmadığına karar verirlerse, Devlet Makamlarına

bildirme hakkına sahip olacaklardır ve daha önce söylendiği gibi, MEP İştirakçileri, bu değiştirilen veya yeni İlgilenilen Koridor içinde tüm Devlete Ait Olmayan Araziyle ilgili gerekli haklardan doğan gerçek, kanıtlanabilir maliyetlerin ödenmesine tabi olarak mevcut olanı değiştirme ya da sonraki çalışma için yeni bir Tercih Edilen Koridor seçme hakkını da elde edeceklerdir.

2.3 Belirlenmiş Koridor

(i) Bölüm 2.1 ve 2.2'den elde edilen bilgiye göre, Belirlenmiş Koridor MEP İştirakçileri tarafından tanımlanacak ve Devlet Makamlarına bildirilecektir. Belirlenmiş Koridor içinde MEP İştirakçileri ve onların Müteahhitleri bu kısımda verildiği gibi daha detaylı çalışmalar gerçekleştireceklerdir.

(ii) Belirlenmiş Koridorla ilgili olarak ve kültürel ve tarihi önemi olan alanların sakınılması ile durumunda, Devlet Makamları, Bölüm 2.1 ve 2.2'de tanımlanan haklara ilave olarak gerekli ek Arazi Haklarını elde edecekler ve güvence altına alacaklar ve bu hakları MEP İştirakçileri'ne vereceklerdir ve böylece MEP İştirakçileri, aşağıdaki faaliyetler için Belirlenmiş Koridor içinde giriş çıkış ve geçiş hakkına sahip olacaklardır:

(1) MEP İştirakçilerinin takdiriyle Ülke içinde veya sınır ötesinde yaya ve motorlu araç giriş çıkışı gerektiren, Devletin ilgili topoğrafya standartlarına ve kriterlerine uygun olarak topografik çalışma. Bu haklar, MEP İştirakçileri tarafından bildirildiği gibi; arazi çalışmasının gerçekleştirilmesi için gerekli alanın dışına taşacacaktır ve Belirlenmiş Koridorun dışına da çıkabileceketir.

(2) Hendek açmak veya kuyular kazmak ve bilgi toplamak üzere araziye ve karasularına girmek için taşıtlar, araçlar, ekipman ve hizmet personeline, gerektiğinde çıkan malzemeleri bölgeden uzaklaştırma hakkı da dahil olmak üzere, jeoteknik arazi çalışması hakları;

(3) Daha ileri analiz için toprak numuneleri almak ve götürmek üzere Araziye taşıt ve yaya girişi gerektiren, katodik koruma sistemi için gerekli olan toprak direnci ve numunesi çalışmaları.

(4) Zaman zaman Arazi ve karasularında etüd çalışmaları

(iii) Araştırma yapma hakkı, gerekli verileri toplamak için bölgede ölçme cihazı bırakma hakkını da içerecektir.

2.4 Bu Ekin bağlı olduğu Anlaşmanın 23.7. Bölümü hükümlerine tabi olarak, MEP İştirakçileri, Ek 2'te tanımlanan faaliyetlerle ilgili olarak MEP İştirakçileri ve onların Müteahhitleri tarafından elde edilen herhangi bir veri ve bilgiyi kullanma, ifşa ve yurt dışına gönderme hakkına sahip olacaklardır.

2.5 MEP İştirakçileri, kendi takdirleriyle, daha önce seçilmiş Belirlenmiş Koridor içerisinde ya da onun bir kısmında Tesislerin inşa ve tesisinin uygun olmadığı kanaatine varırlarsa, bu durumu Devlet Makamlarına bildirme hakkına sahip olacaklardır ve MEP İştirakçileri, bu değiştirilen veya yeni İlgilenilen Koridor içinde tüm Devlete Ait Olmayan Araziyle ilgili gerekli haklardan doğan gerçek, kanıtlanabilir maliyetlerin ödenmesine tabi olarak mevcut olanı değiştirme ya da sonraki çalışma için yeni bir Tercih Edilen Koridor seçme hakkını da elde edeceklerdir.

3. AŞAMA 2 - TESİSLERİN İNŞASI VE TESİSİ AŞAMASI

3.1. Eğer MEP İştirakçileri, yalnızca kendi takdirleriyle daha önceden seçilen Belirlenmiş Koridor içerisinde Tesislerin inşası ve tesisine uygun olduğuna karar verirlerse, MEP İştirakçileri, bunu Devlet Makamlarına bildirme hakkına sahip olacaklardır ve Belirlenmiş Koridor bundan sonra İnşaat Koridoru olarak ayrılacaktır. Bu belirlemeden en kısa süre sonra, Devlet Makamları, aşağıdaki Arazi Haklarını MEP İştirakçileri için elde edecek, güvence altına alacak ve onlara vereceklerdir:

(i) MEP İştirakçileri tarafından geçici ya da daimi yollar inşa edilmesi ve bu yolların korunması ve zaman zaman ayrılan hava sahalarının kullanılması da dahil olmak üzere, bütün inşaat malzemesi, tesis ve teçhizatının Ülke sınırları içinde ve sınır ötesinde kara ve hava yoluyla herhangi bir engelleme olmaksızın taşıma hakkı.

(ii) Boru depolama yerleri, şantiye tesisleri, yakıt depolama yerleri, park alanları, yollar ve diğer faaliyet alanlarının dahil olduğu bütün Proje Faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi için, önerilen Tesislerin yakınında ve uzağında başka Araziler seçme ve kullanma hakkı, hiçbir Kişinin belirlenen Devlet Makamlarının önceden izni olmaksızın Bölüm 3.2'de öngörülen yasal hareketlerin hiçbirini yapma hakkı olmayacaktır. MEP İştirakçilerinin önceden yazılı izni olamaksızın ki bu izin sebepsiz yere verilemez, Belirlenen Devlet Makamı tarafından hiçbir yetki verilmeyecektir. Bunun gibi izni vermeme durumu sadece Proje Faaliyetleriyle ilgili tehlikeli, Proje güvenliğini tehlikeye sokan veya sebepsiz yere engel olan bu gibi sebepler olabilir.

(i) Tesislerin her iki yanında beş yüz (500) metre içerisinde patlayıcı kullanmak;

(ii) Tesislerin her iki yanında elli (50) metre içerisinde temel kazıkları garanti etmek;

(iii) İnşaat Koridoruna ya da Proje Faaliyetlerini gerçekleştirmesi için MEP İştirakçileri'ne verilen diğer alanlara girmek;

(iv) MEP İştirakçileri'nin hak sahibi olduğu Arazi Hakları ile, herhangi bir yol, demiryolu, elektrik hattı, tesisat, Boru hattı ve amme tesisinin ("Kesişen Proje") kesmesi veya etkilemesi ve Kesişen Proje Devlet Makamlarınca onaylanmadan ve aşağıdakiler Kesişme Projesini öneren Taraf tarafından MEP İştirakçilerine temin edilmeden, MEP İştirakçilerinden Kesişen Projeyi onaylamaları talep edilmeyecektir: (1) MEP İştirakçilerinin, kendi takdirleriyle, Kesişme Projesini güvenli, etkin ve Proje Faaliyetleri ile makul olmayan biçimde çelişmeyecek şekilde yürütmenin uygulanabilirliğini değerlendirmelerini sağlamak amacıyla, önerilen Kesişme Projesinin MEP İştirakçilerinin kanaatine göre yeterli detayları ve (2) Herhangi bir Devlet Makamı tarafından, MEP İştirakçilerince Kesişen Projeyi uygulamaktan doğan Zarar veya Ziyanlar veya tüm masraflar tazminini sağlamak için kredi taahhüdü ve, Bir Devlet Makamı olmayan herhangi bir Kişi tarafından garanti edilen Kesişme Projesi durumunda, MEP İştirakçilerince Kesişen Projeyi uygulamaktan doğan tüm masraf, zarar, talep, ziyan veya harcamaların tazminini sağlamak için kredi taahhüdü

4. AŞAMA 3- İNŞAAT SONRASI AŞAMA

4.1 Tesislerin tamamlanmasından sonra, MEP İştirakçileri, ya tümü Devlet Makamlarınca elde edilecek ve güvence altına alınacak ve MEP İştirakçileri'ne verilecek aşağıdaki Arazi Haklarını yada bu Ekin eklendiği Anlaşmanın Bölüm

4.1(iii)'deki onlara verilen haklar doğrultusunda MEP tarafından elde edilmiş, daha önceden Devlete Ait Olmayan Arazi olan Daimi Arazi talep edecekler

(i) Boru hattı Koridoru ve diğer Daimi Arazilerde, üzerinde ve/veya altında inşaat yapma hakkı da dahil olmak üzere münhasır kullanım, tasarruf ve kontrol etme hakkı.

(ii) Daha önce tanımlanan bütün haklara ilaveten Tesisleri inşasından sonra (geçici ve daimi yolları içeren fakat bunlarla sınırlı olmayan) bu Tesisleri kullanma ve onlardan faydalanmayı sağlayacak şekilde, Boru hattı Koridoru ve diğer Daimi Arazi içinde ilave Tesislerin yapımı ve kullanılması ve ilerideki bakım, koruma, tamir, değiştirme, yenileme, büyütme, kapasite genişletilmesi, uzatma, kontrol, sökülmesi, değiştirme ve herhangi birini kullanımdan çıkarma hakkı.

(iii) MEP İştirakçilerinin gerekli görmesi halinde herhangi bir teçhizat ilave etme hakkı.

(iv) Türk Hukukunun ilgili hükümlerine uygun olarak, Ülkenin sınırları içinde ve ötesinde Tesislerin güzergahı boyunca uçuş, kontrol ve Tesislerin güvenli ve etkili şekilde işletilmesini sağlamak için gerekli görülen yerlere iniş hakkı.

(v) MEP İştirakçilerince gerekli görülen yer ve durumlarda, Proje için gerekli SCADA, işaret direkleri, katodik koruma test direkleri ve havadan görülen işaret plakaları ya da sinyal teçhizatı, diğer teçhizat veya tesisat dahil olmak üzere Tesisleri kurma ve bunları koruma hakkı.

(vi) Bu acil durumların doğrudan sonucu olarak doğan her tür Zarar ve Ziyan için makul tazminat ödeme şartıyla mümkün ve makul olan en kısa sürede, bu bildirim etkilenen malik(ler)e veya zilyet(ler)e verilmediği takdirde, Acil durumlarda önceden haber vermeksizin, Boru hattı Koridoru ve herhangi bir Daimi Arazi ile karayolu arasındaki arazilerin üzerinden geçiş hakkı,

(vii) MEP İştirakçileri ve Hisse Sahiplerinin belirleyebileceği hüküm ve şartlar altında Tesislerin üçüncü şahıslarca kullanımına izin verme hakkı.

5. RESMİ TEBLİGATLAR

5.1 Bu Ek'in bir parçası olduğu Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasının Yürürlük Tarihinden itibaren on beş (15) gün içinde MEP İştirakçileri ve Hükümet, iletişim kurmaya, çeşitli tebliğler vermeye ve burada tanımlanan değişik hakları elde etmeye ve teyit etme ve korumaya yetkili kılacakları şahısları, temsilcileri ve düzenleyici kurumları birbirlerine yazılı olarak bildireceklerdir. Bu bildirilen irtibat şahıs veya kurumları, (acil durumlar hariç) en az on beş gün (15) önceden yazılı ihbarda bulunmak kaydıyla zaman zaman değiştirilebileceklerdir.

6. TANIMLAR

6.1 Bu Ek'te baş harfi büyük harflerle yazılmış kavramlar aksi belirtilmedikçe, bu Ek'in ekli olduğu bu Anlaşmada belirtilenlerle aynı anlamda olacaktır. Ayrıca, aşağıdaki terimler, karşılarında verilen anlamlara sahip olacaktır:

"İlgilenilen Koridor", MEP İştirakçileri tarafından Devlet Makamlarına bildirilen, on (10) kilometre genişliğinde ve Giriş Noktasından Çıkış Noktasına kadar uzanan Arazi bölgesi anlamındadır.

"Tercih Edilen Koridor", MEP İştirakçileri tarafından Devlet Makamlarına bildirilen, İlgilenilen Koridor içerisinde beş yüz (500) metre genişliğinde ve Giriş Noktasından Çıkış Noktasına kadar uzanan Arazi bölgesi anlamındadır.

"Belirlenmiş Koridor", MEP İştirakçileri tarafından Devlet Makamlarına bildirilen, Tercih Edilen Koridor içerisinde yüz (100) metre genişliğinde ve Giriş Noktasından Çıkış Noktasına kadar uzanan Arazi bölgesi anlamındadır.

"İnşaat Koridoru", MEP İştirakçileri tarafından Devlet Makamlarına bildirilen, (üzerindeki bölgenin belli bir yüksekliğe kadar münhasır kontrolü ve yer altında belirli bir derinliğe kadar olan haklar da dahil olmak üzere), Tercih Edilen Koridor içerisinde yirmi iki (22) metre genişliğinde olan ve Giriş Noktasından Çıkış Noktasına kadar uzanan, içinde Boru hattı Koridorunun ekseninin yer alacağı arazi parçası ve içinde bu Ek'te anlatılan 2. aşamada ifade edildiği üzere inşa ve tesis aşaması için gerekli görülen Arazi Haklarının uygulanacağı, MEP İştirakçileri tarafından yalnızca kendi takdirleriyle Proje Faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi için makul derecede gerekli olarak belirlenen diğer bölgeler anlamındadır.

"Boruhattı Koridoru", (üzerindeki bölgenin belli bir yüksekliğe kadar münhasır kontrolü ve Arazinin yer altında belirli bir derinliğe kadar olan haklar da dahil olmak üzere), İnşaat Koridoru içerisinde sekiz (8) metre genişliğinde olan, Giriş Noktasından Çıkış Noktasına kadar uzanan bir arazi parçası anlamındadır.

"Daimi Arazi" Bu Anlaşmada Bölüm 4.1(i),(iii),(iv)'de açıklanan hak ve Bölüm 7.2(vii) ve Ek 2'de açıklanan prosedüre dayalı olarak, (i) Boruhattı Koridoru ve (ii) Proje süresince zaman zaman Tesislerin üzerinde veya altında bulunduğu yerler olarak kullanılmak üzere bu ekin eklendiği Anlaşma ve bu eke göre MEP İştirakçilerinin kendi iradeleriyle Devlet Makamlarına bildirilen (bitişik veya bitişik olmayan) diğer belirlenmiş arazi parçaları demektir.

"Giriş Noktası", MEP İştirakçileri tarafından Azerbeycan Cumhuriyeti– Gürcistan kara sınırı üzerindeki bir noktada, MEP Sisteminin Gürcistan'ne girdiği nokta anlamındadır.

"Çıkış Noktası", Türkiye ile Gürcistan kara sınırı üzerinde MEP İştirakçileri tarafından seçilen noktada Tesislerin sona erdiği nokta anlamındadır.

7. ÇEŞİTLİ HUSUSLAR

7.1 Bir kamu otoyolundan girişe yapılan atıf, inşaat tesis ve ekipmanı için kullanılmaya uygun yedi (7) metreden daha az olmayan genişlikteki giriş anlamındadır

7.2. MEP İştirakçileri tarafından inşaat çalışmaları başlaması öncesinde yapılacak tüm gerekli deneme sondajları, Arazi sahibi ve Arazinin kullanıcısı ile istişarelerden sonra asgari rahatsızlık verilmesi suretiyle yürütülecektir.

7.3. Ek 2, Bölüm 3.1(v) e göre, bu Uygulama Usullerinin eklendiği Sözleşmeye uygun bir şekilde MEP İştirakçileri' ne verilen Daimi Arazi Haklarına bitişik Arazi sahiplerine veya Arazi kullanıcılarına, Daimi Arazi Hakları üzerinde yapım çalışmalarına başlama niyetini bildirmek için, MEP İştirakçileri, Azami Gayret sarf edeceklerdir. İnşaat amaçları için gerekli boruların, araçların ve makinelerin tüm hareketlerinden komşu Arazi sahiplerine ve kullanıcılarının haberdar edileceği, makul bir programa uygun bir şekilde yerine getirilecektir.

7.4. Bu Anlaşma bağlamında MEP İştirakçileri' ne hak sağlanan Daimi Arazilere bitişik olup etkilenen Arazi sahipleri veya Arazi kullanıcıları için, uygun olarak anlaşılabilecek geçici geçişlerin yapılması suretiyle, tüm makul gerekli ulaşım imkanları MEP İştirakçileri tarafından sağlanacaktır. Böyle geçici geçişler, mümkünse inşaat

başlamadan önce kararlaştırılmış olmalıdır. İnşaat bitiminden sonra, makul bir biçimde uygun ölçüde, özel yollar ve patikalar, çalışmaların başlamadan önceki durumlarına eşit olacak bir biçimde yeniden inşa edilecektir ve Tesislerin güvenliğini ve Proje Faaliyetlerinin yürütülmesini sağlama ihtiyacıyla uyumlu olarak kullanım için hazır edilecektir.

7.5 MEP İştirakçileri, bu Uygulama Usullerinin eklendiği Sözleşmeye uygun bir şekilde MEP İştirakçileri' ne hak sağlanan Daimi Arazilere bitişik arazi parçaları arasında ve MEP İştirakçileri tarafından yapılacak herhangi bir çalışma nedeni ile geçiş daimi veya geçici olarak kesildiğinde, iletişim ve geçişin sürdürülmesi ve sağlanması için gerekli tesisleri kuracaklardır. Bu sözü edilen tesisler, iletişim ve geçişin kullanım amacına ve yılın hangi döneminde kullanılmasının beklendiğine bağlı olarak, komşu arazilerin düzenli bir kullanımını sağlayacak şekilde yapılacaktır. Eğer Proje Faaliyetlerine bağıntılı olarak komşu araziler daimi olarak tahsis edilip, Arazi ve Proje Faaliyetleri (Tesislerin güvenliği dahil) böyle bir iletişime ve geçişe izin vermezse, bu durumdan Hükümet de aynı şekilde sorumlu olacak ve herhangi bir Proje İştirakçisine karşı yapılacak tüm iddialara karşı savunacak ve tazmin edecektir.

EK 3

UYGULAMA USULLERI

Bu Uygulama Usulleri, Boruhattı Faaliyetlerinin yapımı ve Tesislerle ilgili olarak, MEP İştirakçileri, herhangi bir İşletim Şirketi ve bunların adına veya bunlar için hareket eden Kişilere uygun olacak ve dayanılacak kabul edilmiş teknik, çevresel, sağlık, emniyet, ve sosyal standartlar ve uygulamalar ortaya koyar. "Boruhattı Faaliyetleri" terimi Tesislerin tasarımı, planlaması, inşası, yeniden inşası, genişlemesi, uzatılması, yeniden yerleştirmesi, onarımı, yenilemesi, bakımı, işletimi, kullanımı, sökümü, parçalanması veya terk edilmesi demektir. Burada bahsedilen "emsal teşkil edebilir projeler" veya Projeyle karşılaştırılabilen projeler, Tesislerin yeni inşa edilmesi planlanacağı gerçeği kabul edilerek (20 inc veya daha büyük) çaptaki Petrol ana taşıma hatlarını ve günlük üçyüz bin varile tekabül eden işletiminin tamamını dahil eder. Bu tür tüm standart ve uygulamaları belirleyerek, uyum sağlayarak ve uygun olarak, MEP İştirakçileri, herhangi bir İşletim Şirketi ve onlar adına ve onlar için hareket eden herhangi bir Kişi basiretli işletmeci gibi davranacak ve aynı ve benzer şartlar altında basiretli bir işletmecinin yapacağı eylemi yapma hak ve yükümlülüklerine sahip olacaktır. Eylemler; yaşamın, çevrenin ve mülkün korunması öncelik sırası şeklinde olacaktır. Büyük harfle başlayan tüm tanımlar, aksi belirtilmedikçe, bu Uygulama Usullerinin eklendiği Anlaşmada belirtilen aynı anlamda olacaktır.

1.KABUL EDİLMİŞ İŞLEMLER

1.1 Boruhattı Faaliyetlerini icra ederken, MEP İştirakçileri ve herhangi bir İşletim Şirketi veya onlar adına ve onlar için hareket eden Kişi;

(i) Tesislerin bir parçasını, ilgili API standartlarına ve ASTM standartlarına, satıcılar tarafından belirlenen prosüdürlere, standartlara ve genel olarak kabul edilmiş uygulamalara uygun olarak inşaattın tamamlanmasından iki (2) yıl sonra her takvim

ayında en az bir kez olmak üzere MEP İştirakçilerinin işletme koşullarına uygun olarak test ve kalibre edilen, sürekli Petrol ölçümü yapabilecek ölçme ve kalibrasyon cihazını ve Petrolün çökeltisini ve su oranını belirleyen numune alma cihazlarını a)Giriş Noktasında b) Çıkış Noktasında monte edecek ve idame edecektir. Ancak, MEP İştirakçileri ve Hükümet başka türlü anlaşmadığı takdirde, ölçüm ve ölçme tesislerinin en azından bir tanesi Ülke içinde olacaktır.

(ii) Tesisler yoluyla nakledilen Petrolün sürekli ölçümünü yapacak ve düzenli aralıklarla numune alacaklardır; ve

(iii) geçen akışkana ait sayaç okumalarının, düzeltme faktörlerinin, sıcaklığının, basıncının, özgül ağırlığının, çökeltisinin ve su oranının ve diğer gerekli değerlerinin aylık kayıtlarını doğru ve eksiksiz olarak tutacaklardır.

(iv) her bir miladi takvim ayının onuncu (10.) günü veya öncesi tesislerden nakledilen Petrolün toplam miktarını; Çıkış Noktasında ölçüldüğü üzere veya söz konusu böyle bir ölçüm değerinin elde edilemediği durumlarda anılan bilginin; eldesi mümkün olduğunda derhal düzeltmesi yapılmak üzere ilgili iyi niyetli bir tahminin Devlet Makamlarına bildirilmesini sağlayacaktır.

1.2.Devlet Makamları riski ve giderleri kendilerine ait olmak üzere, ilgili çalışma yerine uygulanacak tüm güvenlik kurallarının gözetimine uygun olarak ve Proje Faaliyetlerine sakınca yaratmaksızın aşağıdaki haklara sahip olacaklardır:

(i)İşletme Şirketinin ilgili faaliyetlerden en az kırk sekiz (48) saat önce bildirimde bulunması gerekliliği ile; Devlet Makamının temsilci(ler)si Çıkış Noktasındaki ölçüm ve numune alma cihazının kurulması, tamiri, kanıtlanması veya kalibresi için tüm işlemleri izlemek üzere hazır bulunabilir.

(ii)Bu Ek 3'ün Bölüm 3.2'sinin hükümleri uyarınca, en az yirmi dört (24) saat öncesinden İşletme Şirketine bildirimde bulunmak üzere; Tesisleri (veya ilgili kısımlarını) kontrol etmek ve Boruhattı Faaliyetlerini izlemek; ve,

(iii)En az kırk sekiz (48) saat öncesinden İşletme Şirketine bildirimde bulunmak üzere, ölçüm, kalibrasyon ve diğer hususlarla ilgili olarak İşletme Şirketinin defterlerini ve kayıtlarını kontrol etmek.

1.3. Petrolün ölçümünde bir hata olduğunda ("Yanlış Ölçüm") Yanlış ölçümü düzeltmek için mümkün olduğu ölçüde aşağıdaki sıralamada şu hususlar uygulanacaktır;

(i)destekleyen, doğrulayan veya yerine geçen araç veya prosedürlerden gelen değerler

(ii)uygulanmasının mümkün olduğu yerlerde, kalibrasyon testlerinden gelen değerler

(iii)benzeri koşulların uygulandığı sürelere dayandırılan tahminler

(iv)mevcut en iyi teknik ve bilimsel delillere dayandırılan tahminler

Yanlış ölçülendirmenin gerçek başlama tarihi bilindiğinde, gerçek düzeltme bu tarihten itibaren yanlış ölçümlendirmenin sona erdiği tarihe kadar tatbik edilecektir.

Yanlış ölçümlendirmenin gerçek başlama tarihinin kesin olarak belirlenemediği durumda, uygun parametrenin doğru olduğunu gösterir izlenebilir bir emaresi olan en yakın tarih araştırılacaktır. Sözkonusu o tarihten yanlış ölçümlendirilmenin sona erdiği tarihe kadar geçen süre ikiye bölünecektir. Bu sürenin ilk yarısı için hiçbir düzeltme uygulanmayacaktır, sürenin ikinci yarısı için ise uygun şekilde düzeltme yapılacaktır.

1.4. API standartları ve prosedürleri deniz terminallerini de içeren giriş ve çıkış noktalarında ve tüm Gümrüğe Esas Noktalardaki, Gümrüğe Esas Transfer Ölçüm Cihazları boyunca akan Petrolü ölçmek için kullanılacaktır. API Standartları ve prosüdürleri, API Numune Alma Standart Metodları ve Petrol Ölçüm Standartları El Kitabı'ndan alınmış ve temin edilmiştir.

2. TEKNİK STANDARTLAR

2.1 Boruhattı faaliyetleri sürdürülürken, normal koşullarda geçerli olan Ek-3'ün 2.2.Bölümü altında özellikle ifade edilen teknik standart ve uygulamaların ("Belirlenmiş Teknik Standartlar") veya Belirlenmiş Teknik Standartların yorumsuz kaldığı veya normal koşullarda uygulanamadığı durumlarda, uluslararası camia tarafından (Kanada, ABD veya Batı Avrupa'da) emsal oluşturacak petrol boruhattı projelerinde kullanılan mevcut teknik standartlar ve uygulamaların geçerliliği kabul edilmiştir. Proje herhangi bir Çevresel Standart veya Sağlık ve Güvenlik Standardının kapsadığı, atıfta bulunduğu veya diğer bir şekilde buna dayanarak farklı bir teknik standardın veya uygulamanın olduğu durumu da içererek (Aşağıda Bölüm 3.1'de tarif edildiği şekilde) uygulanacaktır. İlgili teknik standart veya uygulamalar, zaman zaman öngörülene dayanılarak Proje ihtiyaçları gerektirdikçe, MEP İştirakçileri tarafından tespit edilecek ve Hükümete bildirimde bulunulacaktır. Sözkonusu bu bildirim yeni teknik standart veya uygulamanın amacını kısaca açıklayacak ve de, ya sözü edilen standart veya uygulamanın (eğer hazırda temin edilebiliyor ise) nerede bulunabileceğini vurgulayacak ya da (eğer temin edilemiyor ise) bildirim ilişiğinde bir kopyasını da ekleyeceklerdir. Bölüm 2.2'de belirtilen teknik standartlar ve uygulamalar; bu bölüm 2.1 uyarınca tespit edilen teknik standartlar ve uygulamalarca genişletildiği üzere, burada "Geçerli Teknik Standartlar" olarak dikkate alınacaktır.

2.2. Bu Ek-3'ün Bölüm 3.1. (iii) uyarınca üzerinde mutabakata varılmıştır ki; Boru hattı Faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi için, standartlar ve sözkonusu standartların gerektirdiği veya ilgili olduğu uygulamalar zaman zaman Evrensel İnşa Şartnamesi (veya "UBC") olarak yürürlükte olanın yanısıra aşağıdaki teşkilatların Çevresel Standartlar, Sağlık ve Güvenlik Standartları ile uyumunu gerçekleştirmek amacı ve çerçevesinde olduğu kadar teknik uygunluk amaçları için de kabul edilecektir.

API	-	Amerikan Petrol Enstitüsü
ANSI	-	Amerikan Ulusal Standartlar Enstitüsü
ASME	-	Amerikan Makine Mühendisleri Cemiyeti
ASNT	-	Amerikan Tahribatsız Muayene Cemiyeti
ASTM	-	Amerikan Test ve Malzeme Cemiyeti
AWPA	-	Amerikan Ahşap Koruyucuları İmalatçıları Birliği
AWS	-	Amerikan Kaynak Cemiyeti
GBE	-	İngiliz Gaz Uygulama Şartnameleri
BSI	-	İngiliz Standartlar Enstitüsü
DIN	-	Alman Standartlar Enstitüsü
IEC	-	Uluslararası Elektroteknik Komisyonu
IEEE	-	Elektrik ve Elektronik Mühendisleri Enstitüsü (ABD)
IP	-	Petrol Enstitüsü (İngiltere)
ISA	-	Amerikan İnstrument Cemiyeti

ISO	-	Uluslararası Standartlar Organizasyonu
NACE	-	Korozyon Mühendisleri Ulusal Birliği (ABD)
NEMA	-	Ulusal Elektrikli Cihaz İmalatçıları Birliği (ABD)
NFPA	-	Ulusal Yangınla Mücadele Birliği (ABD)
SSPC	-	Çelik Konstruksiyon Boyama Konseyi
UBC	-	Üniversal İnşaat Standartları

2.3. Eğer Boruhattı Faaliyetlerine ve Tesislere yönelik Belirlenmiş Teknik Standartlar İnternet üzerinden elektronik yol da dahil olmak üzere diğer şekillerde hazır elde edilemiyor ise, MEP İştirakçileri bu standartları (İngilizce olarak) kağıt üzerinde ve/veya elektronik kopya olarak Gürcistan'daki bürolarında temin ve muhafaza edeceklerdir. Hükümet tarafından yazılı olarak benzer talepte bulunulursa, usulen, MEP İştirakçileri ayrıca buna benzer bir kağıt ve/veya elektronik kopyayı, gerektiğinde, ücretsiz olarak yetkili Devlet Makamına temin edeceklerdir.

2.4. Tesislerin nihai tasarımı ile, ÇED'in onaylanmasının bir sonucu olarak (burada tanımlandığı gibi) Tesislere tatbik edilecek gereksinimler ve Teknik Standartların uygunluğunu tespit etmek için, MEP iştirakçileri tasarım aşamasında Hükümete düzenli olarak danışacaklar, bu konuda Azami Çaba harcayacaklar, herhangi bir olayda, Tesislerin nihai tasarımını inşaat faaliyetlerinin başlamasından önce Hükümetin değerlendirme ve onayına sunacaklardır. Tesislerin uygunluğu konusunda herhangi bir anlaşmazlık vuku bulduğunda, Hükümet ve MEP İştirakçileri hareket planı üzerinde anlaşmak için iyi niyetle çaba harcayacaklardır. Hükümete bildirildikten sonraki otuz (30) gün zarfında Tesislerin nihai tasarımına karşı herhangi bir itirazın olmaması durumunda, Tesislerin tasarımı onaylanmış kabul edilecektir. Uygunluk hususunda anlaşmazlık ve/veya nasıl ilerleme kaydedileceği, Anlaşmanın 17. Maddesinde ifade edildiği gibi ihtilafların halli hükümleri uyarınca çözüme kavuşturulacaktır. Tesislerin önceki nihai tasarımı hakkında ve Hükümetin sözkonusu tercih edilmiş tasarım bilgilerine geçilmeksizin gözden geçirmek üzere hazırlıklı olabilmesi amacıyla, MEP İştirakçileri Tesislerin nihai tasarımını sunmadan en az yirmi (20) gün öncesinden Hükümete bildirimde bulunacaklardır.

2.5. Tesislerin tamamlanmasından sonra derhal; MEP İştirakçileri Hükümete aşağıdakileri temin edecektir (i) Tesislerin yapıldığı hali gibi çizimleri (ii) son aliyman dökümleri ve (iii) Tesislerin asli bileşenlerinin ve sistemlerinin işletme kılavuzları.

2.6. Tesisler için inşaat safhası sırasında, MEP İştirakçileri projenin durumunu ve gelecek ayın öngörülen faaliyetlerini içeren aylık raporlarını Hükümete temin edeceklerdir.

2.7. Selahiyet sahibi herhangi bir Bölgesel veya Hükümetler arası Yetkili Makamın Boruhattı Faaliyetleri veya Tesisler ile ilgili teknik standartlar veya uygulamalar kabul etmesi veya yayınlaması durumunda MEP İştirakçileri ve Hükümet Proje üzerindeki muhtemel etkileri üzerine görüşürler; fakat hiç bir durumda Boruhattı Faaliyetleri veya Tesisler sözü edilen teknik standartlar veya uygulamalara uygulanacak teknik standartlardan farklı, onlara ek olarak veya daha kısıtlayıcı derecede maruz bırakılmayacaktır.

3. ÇEVRE STANDARTLARI

3.1 Tesislerin inşaatı, onarımı, genişletilmesi, yerinin değiştirilmesi, tamiri, değiştirilmesi, devreden çıkarılması, sökülmesi, kaldırılması, kullanılması veya işletimi sırasında ("Boru Hattı Faaliyetleri") MEP İştirakçileri, yerüstü, yeraltı, deniz, hava, su yolları ve

rezervuarlar, göller, bitki örtüsü, fauna, peyzaj, ekosistemler ve diğer doğal kaynaklar ve özellikler dahil çevreye gelebilecek potansiyel zararları en az seviyeye indirmek için Ek 3'te açıklanan standart ve uygulamalara ve uluslararası topluluk tarafından Projeye benzer Petrol boru hattı projelerinde gözetilen diğer kurallara uyacaklardır, fakat hiçbir durumda bu tür standart veya uygulamalar benzer projeler ve/ veya ilgili konu için Hollanda'da uygulanan standart ve uygulamalardan (ve, dağlık ve deprem meyilli bölgelerle ilgili olarak Hollanda'nın ilgili standart veya uyguamalamalarının olmadığı yerlerde Avusturya'nın ilgili ilgili standart ve uygulamaları) daha az sıkı olmayacaktır ("Çevre Standartları"). Şüpheyi önlemek için, Çevre Standartları belirli herhangibir ülke veya idarenin (Hollanda, Avusturya gibi) standart ve uygulamalarından alındığı veya bunlara refere edildiği zaman, bu çevresel standartlar ve uygulamalar;

(i) Herhangibir çevre olayı, hadisesi veya uygunsuzluğundan kaynaklanan zararlar için Şahısların sorumluluklarının yasal standardını (ihmalkarlık, kati sorumluluk ve benzerleri gibi) tanımlayan veya tesis eden ülke veya idarenin kanunlarını içermez. Üzerinde mutabık olunduğu gibi Anlaşma hükümlerinin (Özellikle Madde 12 ve 13 dahil olmak üzere) neleri oluşturacağı ve sonuçlarının ne olacağı hakkında MEP İştirakçilerinin yükümlülüklerinin ihlalinin uygulanacaktır.

(ii) O ülke veya idarenin düzenleyici idari yapısını ve usullerini (ruhsatlama, izinlerve düzenleyici onaylar da dahil olmak üzere) içermez.Üzerinde mutabık olunduğu gibi, Gürcistan'ın Anlaşmanın Bölüm 7.3'ünde açıklanan çevre izinlerini de kapsayan düzenleyici idari yapı ve usuller uygulanacaktır.

(iii)Bir ülke veya idarenin İlgili Teknik Standartlarla aynı veya mukayese edilebilir olmayan teknik standart veya uygulamaları üzerine alan veya bunlara dayalı olan hususi çevre standartları veya uygulamalarının bulunduğu davalarda, MEP İştirakçileri, ya (a)o ülke veya idareninkiyle esas itibariyle mukayese edilebilir standart ve uygulamalrı takip edecek, veya (b) İlgili Teknik Standartların kullanılmasını gözönüne alarak, makul olarak uygulanabilir ölçüde bu tür ülkenin veya idarenin çevre standartları veya uygulamalarına uyacaktır; ve

(iv)Petrol boruhatları ve boruhattı işletilmeleri uygulanabilenlerin haricindeki çevre standartlarını ve uygulamalarını içermeyecektir.

3.2 MEP İştirakçileri, Boruhattı Faaliyetlerine ilişkin olarak can kaybıyla sonuçlanan veya yaşamı tehdit eden veya çevre veya mülklere ciddi hasar veren tüm acil durumlar ve diğer olaylar (patlamalar, sızıntılar ve yayılmalar dahil) hakkında Hükümeti derhal haberdar edeceklerdir. Böyle bir bildirim, olayların özet bir açıklamasını ve MEP İştirakçileri tarafından durumun kontrol altına alınması ve düzeltilmesi için alınan ve planlanan tedbirleri içerecektir. MEP İştirakçileri, daha fazla zararı önlemek ve sağlığa zararlı etkileri azaltmak için alınmış tüm tedbirlerden ve böyle olayların etkilerinden Hükümeti tamamen haberdar etmek için benzeri ek raporları Hükümete sağlayacaklardır. Maliyeti, riski ve masrafı yalnızca Hükümete ait olmak ve MEP İştirakçilerinin burada tarif edilen acil durum veya olaya karşı gerçekleştirdikleri faaliyetleri önlemeksizin; Hükümetin belirlediği temsilcileri olay yerini ziyaret etmek ve MEP İştirakçileri tarafından bu Uygulama Kuralları ve bu Uygulama Kurallarının ekli olduğu Anlaşmaya riayet etmek için alınan önlem veya giderici faaliyetleri denetleme hakkına sahip olacaklardır.

3.3 Tesislere, Boru Hattı Faaliyetlerine veya Boruhattı Faaliyetlerinin yer aldığı alanlara ilişkin olarak, her hangi bir bölgesel veya hükümetler arası bir makamın yetki alanı ile ilgili çevre standartlarını ve uygulamalarını çıkarması ve bildirmesi durumunda, MEP İştirakçileri ve Hükümet Projenin muhtemel etkilerini onlarla görüşeceklerdir, fakat hiçbir

durumda Proje geçerli Çevre Standartlarından farklı veya daha sıkı olan standartlara tabi olmayacaktır.

3.4 Tesislerin genel yer seçimleri öncesinde, çevresel şartlar ve Boruhattı Faaliyetlerinden doğan potansiyel risklerle ilgili bir genel değerlendirme tamamlanacaktır. Bu; bir kapsam çalışması ve bir risk değerlendirmesinden oluşacaktır. Kapsam çalışması buradaki Bölüm 3.6'da detaylı olarak açıklanan çevresel etki değerlendirmesinin ("ÇED") temeli olacaktır. Risk değerlendirmesi, projenin mühendislik tasarımı gereklerine, potansiyel risk ve maliyet etkilerine ışık tutmasına hizmet edecektir.

3.5 Bölüm 3.4'de açıklanan kapsam çalışması ve risk değerlendirmesinin tamamlanmasından sonra, MEP İştirakçileri Yürürlük Tarihi itibarıyla Ülke içinde Boruhattı Faaliyetleriyle ilgili alanlarda mevcut kirlilik ve kirlenmenin niteliğiyle ilgili bir değerlendirme sağlamak için bir kirlenmiş alan durum tespit çalışması ("Durum Tespit Raporu") yapacaklardır. Bu Durum Tespit Raporu aşağıdakileri içerecektir:

(i)İlgili ve mevcut bilgilerin gözden geçirildiği bir masa başı çalışma;

(ii)Tesislerin konuşlandığı bölgeyi çevreleyen alanlardan, ilgili mevcut işler ve uygulamalar hakkında bilgi ve ilgili çevre bilgilerinin toplanmasını ve aşağıdakilerle ilgili bilgiyi içerecektir.

(a) yüzey ve yeraltı jeolojisi;
(b) jeomorfoloji;
(c) kaya geçirgenliği ve akuferlerin varlığı;
(d) var olan yüzey suyunun kalite değerlendirmesi;
(e) Mevcut kirliliğin flora, fauna, peyzaj ve ekosistem üzerinde etkisi; ve
(f) Tesislerle ilgili olarak kirlenmenin, çevresel zararın ve kirletici maddelerin niteliksel bir değerlendirmesi.

3.6 Durum Tespit Raporunun bitirilmesinden sonra, MEP İştirakçileri Boruhattı Faaliyetlerinin ve bununla ilgili operasyonların (Ülke içindeki veya dışındaki Boru Hatları Faaliyetlerinde ötürü meydana gelen) Ülkeye olan potansiyel çevresel etki değerlendirmesini yaptıracaklardır. ÇED şunları içerecektir;

(i) bir proje tanımı;
(ii) muhtemel etki alanları ile ilgili olarak bir çevresel ve sosyo-ekonomik tanım;
(iii)Tesislerin önerilen yapım ve işletiminin, çevreye yapılan emisyon ve deşarjların bir tahminini de içeren, makul olarak öngörülebilir hava emisyonları, sıvı atıklar ve katı atık üretimine ait, çevreye etkisinin incelenmesi;
(iv)Belirlenen her bir etki için uygulanabilir hafifletici önlemlerin belirlenmesi ve uygulanması için bir plan;
(v)Boruhattı Faaliyetleri ile ilgili çevresel risklerin bir değerlendirmesi; ve
(vi)Bu hafifletici önlemlerin etkili olduğunu doğrulamak ve ilave etkiler belirlendiği takdirde uygun ilave hafifletici önlemlerin alınmasını sağlamak üzere bir izleme programının formüle edilmesi, ancak, sözü edilen izleme programıProje Faaliyetlerini engellemeyecek şekilde, maliyeti, riski ve masrafı sadece Hükümete ait olmak üzere Hükümet katılımını sağlayacaktır ve aynen Hükümetin çevresel uygunluğunu sağlamak üzere kendi Proje izleme programını yürütmesini tanıyarak, MEP İştirakçileri bu tür proje izleme programıyla ilgili olarak Hükümetle işbirliği yapacaktır fakat bahsedilen genel işbirliği görevi Anlaşmanın herhangibir hükmüyle (Eklerde dahil olmak üzere) değiştirilmeyecektir.

3.7 Tesisler tamamlanmadan önce Boru Hatları Faaliyetleri ile ilgili olarak, MEP İştirakçileri tarafından; Ülke içinde veya Ülkeyi etkileyebilecek petrol döküntülerine karşı Petrol yayılması önlem planı ("Yayılma Önleme Planı") oluşturulup yürürlüğe konacaktır. Yayılma Önleme Planı şunları içerecektir:

(i)tüm MEP Sistemindeki potansiyel petrol yayılmasına maruz habitatların çevresel haritasının yapılması;

(ii)yerel şartları gözönüne alarak potansiyel sızıntılar ve bunlara cevaben alınacak önlemlerle ilgili durum senaryoları;

(iii) petrol yayılmalarının temizlenmesi için gerekli ilgili teçhizatın, malzemelerin ve hizmetlerin tedarik edilmesi;

(iv) petrol yayılması önlemini hayata geçirmek için gereken teşkilatın acil önlem ihbar ayrıntıları ve ilgili teçhizatlarının yerleştirilmesi için planlar;

(v) sonuçta kirlenmiş maddelerin arıtılması ve bertarafı için planlar.

3.8 Kapsam çalışması, risk değerlendirmesi, Durum Tespit Raporu, ÇED ve Yayılma Önleme Planı (hep birlikte "Çevresel Strateji Esasları") MEP İştirakçileri tarafından seçilen bir veya daha çok tanınmış, bağımsız uluslararası çevre danışmanlık şirketi tarafından hazırlanacaktır. MEP İştirakçilerinin tanınmış, bağımsız uluslararası çevre danışmanlık şirketi seçimi Hükümete bu seçim bildirildikten sonra yirmi (20) gün içinde MEP İştirakçileri (seçimlerine yapılan itirazın neden(ler)ini açıklayan) bir yazılı itiraz almadıkları takdirde Hükümet tarafından onaylanmış olarak değerlendirilecektir. Çevresel Strateji Esaslarını oluşturan maddelerin giderleri ve ÇED ve Yayılma Önleme Planında belirtilen stratejinin uygulanması, Hükümetin, resmi ve teknik temsilcileri ile ilgili tüm masraflardan sorumlu olması dışında MEP İştirakçileri tarafından karşılanacaktır.

3.9 Durum Tespit Raporu, ÇED ve Yayılma Önleme Planının geliştirilmesi ve tamamlanması, Proje ile ilgili olarak uygun bir Çevre Stratejisinin uygulanmasını temin etmek amacıyla aşağıdaki prosedürlere uygun olarak gerçekleştirilecektir;

(i) İlgili danışmanlık firmaları ve MEP İştirakçilerinin temsilcileri, Durum Tespit Raporu, ÇED ve Yayılma Önleme Planı süresince uygun yer ve zamanlarda Hükümetin resmi ve teknik temsilcileri ile istişarelerde bulunacaktır.

(ii) Durum Tespit Raporu, ÇED ve Yayılma Önleme Planı, aşağıdaki prosedürlere uygun olarak Hükümetin onayına bağlı olacaktır.

(a) Durum Tespit Raporu, ÇED (kamunun endişelerine yeterli yanıt oluşturacak, aşağıda tarif edilen kapsamlı bir özetle birlikte) ve Yayılma Önleme Planı, tamamlandıktan sonra Hükümetin onayına sunulacaktır. Durum Tespit Raporu ve ÇED, inşaat faaliyetlerinin başlamasından önce yapılacaktır ve MEP İştirakçileri bu tür sunum(lar) yapmadan en az otuz (30) gün önce Hükümete ön bildirim verecektir. Her bir maddenin Ek 3'ün gereklerine uygun olarak hazırlanmış olması durumunda, Hükümet bunları onaylayacaktır.

(b) Hükümet, Durum Tespit Raporu, ÇED veya Yayılma Önleme Planının bir kısmının açıklanmasını isterse veya bunların Ek 3'ün gereklerine göre hazırlanmadığını tespit ederse, MEP İştirakçilerine, bu belirli sorunlar veya problemler söz konusu maddeyin alınmasından sonra yazılı olarak otuz (30) gün içinde iletilecektir.

Durum Tespit Raporu, ÇED veya Yayılma Önleme Planı Hükümete sunulduktan sonra otuz (30) gün zarfında MEP İştirakçileri ilave sorun veya problemlerle ilgili hiçbir yazılı tebliğ almadığı takdirde Hükümet tarafından kabul edilmiş sayılacaktır. Hükümet belirli bir sorun veya problemle ilgili tebliğde bulunursa bu tür sorun veya problemlerle yanıt Hükümete tebliğ edildikten sonra otuz (30) gün zarfında MED İştirakçileri bu konuda hiçbir tebliğ almazsa söz konusu madde onaylanmış sayılacaktır.

Hükümet Durum Tespit Raporu, ÇED veya Yayılma Önleme Planını kabul etmezse ve MEP İştirakçileri Hükümetin bu kabulü makul olmayan biçimde reddettiğini düşünüyorsa MEP İştirakçileri Hükümete düşüncelerini bildirecek ve Taraflar sorunu dostça çözümlemeyi deneyecektir. Hükümet tarafından bu bildirimin alınmasından sonra 15 (on beş) gün zarfında İhtilaf çözülmezse MEP İştirakçilerini İşbu Anlaşmanın 17. Maddesi hükümleri uyarınca ihtilafın çözülmesini sağlayacaklardır.

(iii) ÇED aşağıdaki prosedürlere uygun olarak kamu inceleme ve yorumuna tabi tutulacaktır.

(a) ÇED'in hazırlanması sırasında, etkilenen halk ve hükümet dışı teşkilatlar, toplantılar ve sergiler yoluyla Tesislerin işletiminin niteliği hakkında bilgilendirileceklerdir.

(b) ÇED'in tamamlanmasından sonra, bu konularda yorum yapmasına imkan vermek için kamuya Projenin çevresel yönleriyle ilgili bilgi verilecektir. Bu işlemi hızlandırmak için (Gürcü lisanında) ÇED ve özet kamuya açık bir yerde inceleme ve yorumlar için mevcut bulundurulacaktır; Buna ek olarak Hükümete özetin bir bilgi kopyası aynı zamanda sunulacaktır.

(c) MEP iştirakçileri tarafından Kamunun yorumları için en fazla 60 (altmış) gün süre tanınacak, bu altmış (60) günlük sürenin bitiminden sonra ise Hükümete otuz (30) gün tanınacaktır. Hükümete sunulacak bir nihai özette (gerekirse ÇED'de değişiklik suretiyle) kamunun endişelerine makul çözümler getirildiğine dair bir belge sunulacaktır.

3.10 Çevresel Strateji Esaslarının oluşturulması ve bunun ifade ettiği çevresel stratejinin uygulanmasını ve dikkate alınmasını içerecek, Çevre Standartlarına göre yapacak ve ilgili Teknik Standartlarına uygun olarak dikkate alacaktır. ÇED, (Avrupa Topluluğu Yönergesi 97/11/EC ile değişikliğe uğramış olan) Avrupa Topluluğu Yönergesi 85/337/EC'nin ilkelerine de uygun olarak hazırlanacak ve sonuçlar aşağıdaki genel çevresel ilkelere dayanacaktır:

(i) herhangi bir Petrol boşaltımı olmayacaktır;

(ii) atık Petrol, çamur, pig atıkları, kirlenmiş balast suları ve diğer atıklar, en kullanışlı çevresel seçenek kullanılarak geri dönüştürülecek, arıtılacak, yakılacak veya gömülecektir;

(iii) tüm atık akıntıları kabul edilebilir bir şekilde ve yoğunlukta bertaraf edilecektir; ve

(vi) çevre standartlarına uygunluğu sağlamak üzere, emisyon izleme programları geliştirilecektir.

3.11. Hükümet tarafından onaylandıktan sonra, MEP iştirakçileri, ÇED'de belirtilmiş olan asgariye indirme ve izleme faaliyetlerini tatbik edeceklerdir. Sonuçlar raporlar halinde kamuoyuna sunulacak ve İlgili Devlet Makamlarına teslim edilecektir. ÇED izleme programı gerekirse gayri resmi biçimde güncelleştirilecektir. ÇED İzleme Programının içeriği veya tatbiki ile ilgili tüm ihtilaflar, Anlaşmanın 17. Maddesi hükümlerine uygun olarak çözümlenecektir.

3.12. Çevresel Strateji Esaslarında ifade edilen çevresel stratejinin uygulanmasına ilişkin tüm ihtilaflar; Anlaşmanın 17. Maddesi hükümlerine uygun olarak çözümlenecektir.

3.13. Anlaşmanın 10. Veya 12 Maddesinin genel geçerliliği sınırlanmaksızın, MEP İştirakçileri, Yürürlük Tarihinde mevcut olan ve Mevcut Durum Raporunda benzediği ölçüde tespit edilen tüm koşulları içerdiği sayılan herhangi bir çevre kirliliği veya kontaminasyon, hasar veya diğer koşullardan sorumlu olmayacaktır. Yukarıdaki hususlar, mevcut koşulların tamamının saptanmasının hiçbir çalışma ile mümkün olmadığı takdir edilerek, Mevcut Durum Tespit Raporunda tespit edilmemiş olan diğer benzer koşulların Yürürlülük Tarihi itibariyle var olduğunun, Durum Tespit Raporuna uygun usullere göre bir veya birden çok hazırlanmış müteakip çalışmalar vasıtasıyla tespit edilmesinde MEP İştirakçilerine mani olmayacaktır.

3.14. Bu Anlaşmanın herhangi bir şekilde sona ermesinden sonraki otuz (30) gün zarfında, MEP İştirakçileri Hükümete, Tesislerin terk edilmesi veya diğer söküp kaldırma işlemleriyle ilgili alacakları önlemleri açıklayan bir yazılı plan ("Terk Planı") sunacaklardır. Terk Planı, diğer hususların yanısıra aşağıdakileri içerecektir:

a)Tüm yüzey tesislerinin kaldırılması

b)Tüm su yolları ve deniz alanlarının, seyir için tehlike teşkil eden malzeme ve ekipmandan temizlenmesi.

c)Tesislerde kalan Petrolün boşaltılması ve uygun şekilde bertaraf edilmesi

d)MEP İştirakçilerinin anılan boru hatlarını taşımayı ve başka şekilde değerlendirmeyi planlamaması halinde, gömülü boru hatları veya benzeri yeraltı tesislerinin tüm petrol kaynakları ve bağlantılarından ayrılması ve, ya bunların terk edilmesi veya terk etmenin çevreye ciddi şekilde zarar verme riski oluşturduğu ve diğer iyileştirme yöntemlerine karşı duyarlı olmadığı bölgelerde bunların taşınması, tüm bu hususların Çevre, Sağlık ve Güvenlik Standartlara ve/veya İlgili Teknik Standartlara uygun olarak yerine getirilmesi

e) MEP iştirakçilerinin anılan boru hatlarını taşımayı ve başka şekilde değerlendirmeyi planlamaması halinde, sahillerde veya su altında terk edilen boru hattının su veya uygun bir dolgu malzemesi ile doldurulması ve bu gibi boru hatlarının iki ucunun tıkanması ve terkedilen tesislerin çevre sağlığı açısından güvenli bir bir biçimde terkedilmesini sağlamak için makul olarak gerekebilecek diğer tüm önlemlerin alınması;

f)Yüzey tesislerinin sökülüp çıkarılması ve benzer yeraltı boru hatları ve tesislerinin MEP İştirakçileri tarafından başka şekilde değerlendirilmek üzere taşınması sonucu oluşan tüm hendek, çukur ve diğer yüzey engebelerinin doldurulması; ve Boruhattı Koridorunun, arazi özellikleri ve ilgili bölgede geçerli olan diğer koşullara uygun olarak yeşillendirilmesi, ve

g) Yukarıdaki faaliyetlerin ilgili Çevre, Sağlık ve İş Güvenliği Standartları ve/veya Teknik Standartlara uygun olarak gerçekleştirilmesinde uygulanacak usul ve teknikler.

3.15 Terk Planı Hükümetin onayına bağlı olacak ve makul olmayan bir gerekçeyle reddedilmeyecek veya geciktirilmeyecektir. Terk Planının Hükümete sunulmasından sonraki doksan (90) gün zarfında MEP İştirakçileri Hükümetten bazı hususları yazılı olarak belirten veya soran bir bildirim almadığı takdirde, Hükümet tarafından onaylanmış olarak kabul edilecektir. Eğer Hükümet bazı hususları yazılı olarak belirtir veya sorarsa, MEP İştirakçileri buna yazılı olarak yanıt verecek ve sonraki otuz (30) gün zarfında MEP İştirakçileri bu yanıtla ilgili bazı hususları yazılı olarak belirten veya soran bir bildirim almazlarsa Terk Planı, bu yanıtla düzeltilmiş ve değiştirilmiş olarak kabul edilmiş sayılacaktır. Hükümet Terk Planını onaylamazsa ve MEP İştirakçileri Hükümetin bunu makul olmayan bir gerekçeyle reddettiği kanaatine varırlarsa, MEP İştirakçileri Hükümete bu konuda bildirimde bulunacak ve Taraflar ihtilaf konusunu sulh içinde çözmeyi deneyeceklerdir. Bu tür bir ihtilafın Hükümet tarafından bu bildirim alındıktan sonraki otuz (30) gün zarfında çözümlenmemesi halinde, MEP İştirakçileri ihtilafın Anlaşmanın 17. Madde hükümlerine uygun olarak çözümlenmesi yoluna gidebileceklerdir. Terk Planı onaylanıp bu konudaki ihtilaflar çözümlendiği zaman, bu Anlaşmanın sona erme tarihinden veya Terk Planının Hükümet tarafından onaylanmasından, hangisi daha geç ise, sonraki otuz altı (36) ay zarfında MEP İştirakçileri, Terk Planına uygun olarak Tesislerin terkedilmesini tamamlamakla yükümlüdür. Bahsedilen terk yükümlülükleri bundan sonra "Terk Yükümlülükleri" olarak anılacaktır.

Terk Planının Hükümet tarafından onaylanmasından sonraki otuz (30) gün zarfında, Ek 3 Bölüm 3.14'te belirtildiği üzere, MEP İştirakçilerinin Terk Yükümlülüklerini yerine

getirmesini garantiye almak amacıyla MEP İştirakçileri Hükümete bir veya birden çok gayri kabili rücu doğrudan tediyeli teminat mektubu (hep birlikte "Teminat Mektubu") verecektir. Teminat Mektubu (i) MEP İştirakçileri ve Hükümet tarafından Terk Planının dahilinde belirlenecek olan makul bir toplam tutarda olacaktır, (ii) uzun süreli teminat gerektirmeyen temel borç oranı, verilme zamanında, McGraw-Hill Compani'nin bir bölümü olan Standard & Poor's Corporation'a göre "A" ve bunun dengi olan veya Moody's Investors Service Inc.'e göre "A2" ve bunun dengi olan bir finans kuruluşu(ları) ("Keşideci") tarafından hükümete verilecektir, (iii) Hükümet tarafından makul biçimde kabul gören form ve içerikte olacaktır, (iv) en az bir (1) yıl süreli olacaktır, (v) Hükümet lehine olacaktır, (vi) Terk Yükümlülüklerinin MEP İştirakçileri tarafından tüm maddi açılardan yerine getirilmesine dek veya en az bir (1) yıl süreyle otomatik olarak uzayacaktır, (vii) Keşidecinin, Teminat Mektubunun herhangi bir şekilde sona ermesi veya yenilenmemesi durumunda en az otuz (30) gün önceden Hükümete yazılı bildirimde bulunmasını sağlayacaktır. Terk Yükümlülükleri yerine getirilmeyip herhangi bir mevcut Teminat Mektubunun MEP İştirakçileri tarafından yukarıdaki Prosedürlere göre (önceki çizimler için geçerli Teminat Mektubunda herhangi bir azalmayı veya tahmini kalan Terk Yükümlülüklerinin miktarında herhangi bir azalmayı ifade eden toplam bir tutarda olmak üzere) mevcut Teminat Mektubunun son ermesinden önceki (15) gün zarfında yenilenmemesi halinde, halen yerine getirilmemiş olan Terk Yükümlülüklerinin tamamlamasını güvence altına almak için, MEP iştirakçilerinin Terk Planı dahilinde sorumlu olduğu kalan Terk Yükümlülüklerine dair Hükümetin iyi niyetli tahminine bağlı tutarda, bildirilen sona erme tarihinden önce anılan onbeşinci gün itibariyle Teminat Mektubunu tedavüle koymak üzere, fakat, ciro edilen tahsisatın yerine getirilmemiş olan Terk Yükümlülüklerinin tamamlanması için yapılan asıl masrafları aşması halinde MEP iştirakçilerine Hükümet tarafından geri ödenmesi hususlarında Hükümet yetkili olacaktır.

3.16. Bu Anlaşmanın sona ermesi ve Terk Yükümlülüklerinin yerine getirilmesinden sonra MEP İştirakçilerinin çevresel hususlardaki yükümlülükleriyle ilgili olarak aşağıdaki hükümler geçerli olacaktır.

(i) Terk Yükümlülüklerinin tamamlanmasından sonra MEP İştirakçileri MEP İştirakçileri tarafından seçilen ve makul olmayacak şekilde verilmeyen veya geciktirilmeyen onayla, Hükümet tarafından onaylanan bağımsız bir uluslararası çevre danışmanlık şirketine, Durum Tespit Raporunda geçerli olan standartlara uygun olarak hazırlanacak olan ve kapsam olarak benzer bir çevre değerlendirmesi ("Çıkış Ön Raporu") hazırlatacaktır. Bu hususta, MEP İştirakçilerinin tanınan bağımsız uluslararası danışma firması konusundaki tercihi, MEP İştirakçileri Hükümete bildirimden sonraki yirmi (20) gün içinde tercihleriyle ilgili bir yazılı itiraz (itirazın gerekçelerini tam olarak açıklayan) almazlarsa, Hükümet tarafından kabul edilmiş sayılacaktır. Hükümetin talebi üzerine, yukarıda açıklandığı gibi bir Çıkış Ön Raporu hazırlanırsa, bu rapor Terk Yükümlülüklerinin yerine getirilmesinden sonraki yüz seksen (180) gün zarfında Hükümete teslim edilecektir.

(ii) Bu tür bir çalışma hazırlandıktan ve Hükümete teslim edildikten sonra, Hükümetin onayına tabi olacak ve bu onay makul olmayan bir gerekçeyle reddedilmeyecek veya geciktirilmeyecektir. Çıkış Ön Raporunun Hükümete sunulmasından sonraki otuz gün içerisinde şayet MEP İştirakçilerine bazı hususları yazılı olarak belirten veya soran bir bildirim sunulmamış ise, Çıkış Ön Raporunun Hükümet tarafından tasdik gördüğü kabul edilecektir. Hükümetin bazı hususları belirtmesi veya sorması durumunda ise, sözü edilen hususların ve soruların cevabının

Hükümete sunulmasından sonraki 30 gün zarfında MEP İştirakçileri eğer ilgili herhangi bir yazılı yanıt almamış olursa "Çıkış Ön Raporu" tasdik edilmiş kabul edilecektir. Hükümetin Çıkış Ön Raporunu onaylamaması ve MEP İştirakçilerinin Hükümetin kabulu makul olmayan bir gerekçeyle reddettiği kanaatine varmaları halinde MEP İştirakçileri Hükümete bu konuda bildirimde bulunacak ve Taraflar İhtilaf konusunu sulh içinde çözmeyi deneyeceklerdir. Bu tür bir ihtilafın Hükümet tarafından bu bildirim alındıktan sonra otuz (30) gün zarfında çözümlememesi durumunda bu ihtilaf bu Anlaşmanın 17. Madde hükümlerine uygun olarak çözümlenecektir.

(iii) Çıkış Ön Raporu onaylandıktan veya bu konudaki tüm ihtilaflar çözümlendikten sonra MEP İştirakçileri; Boruhattı faaliyetlerine ilişkin daha sonra ortaya çıkan olumsuz çevresel etkilerin belirlenip giderilmesi için Boruhattı Faaliyetlerinin gerçekleştiği alanları gözetlemeye devam etmekle yükümlüdür. Bu izleme ve çözümleme yükümlülüğü İki (2) yıl sürecek ve bu süre zarfında Nihai Çıkış Raporu hazırlama amaçları için Çıkış Ön Raporuna ilişkin 3.16 Bölümün yukarıda açıklanan hükümleri geçerli olacaktır. Nihai Çıkış Raporu hazırlanıp belirtilen iki yıllık sürenin sonunda Nihai Çıkış Raporu ile ilgili faaliyetler tamamlandıktan sonra MEP İştirakçileri Projeden kaynaklanan veya bununla ilgili çevresel etkilerle ilgili tüm sorumluluktan kurtulacak ve Hükümet bu konuda üçüncü kişilerin taleplerine karşı Proje İştirakçilerini koruyacak, zarar ve ziyandan mahfuz kılacaktır.

(iv) Bir Nihai Çıkış Raporu yapılıp Hükümet tarafından onaylanan bu Nihai Çıkış Raporu Ek 5'te belirtildiği üzere giderilmeyen veya önlem alınmayan Boruhattı Faaliyeti hiçbir çevresel etkisi bulunmadığını ortaya koyarsa veya bu etkiler bu standartlara uygun olarak giderilip veya başka türlü önlem alınırsa ve bu Nihai Çıkış Raporunun güncelleştirilmesinde ortaya konursa MEP İştirakçileri Projeden kaynaklanan veya bununla ilgili çevresel etkilerle ilgili tüm sorumluluktan kurtulacak ve Hükümet bu konuda üçüncü kişilerin taleplerine karşı Proje İştirakçilerini koruyacak, zarar ve ziyandan mahfuz kılacaktır.

3.17. MEP İştirakçileri için geçerli olmaları yanında bu 5. Bölüm Hükümleri: MEP İştirakçileri dışındaki Proje İştirakçileri ve Boruhattı Faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi veya yürütülmesi ile ilgili tüm işleri için geçerli olacaktır.

4. SAĞLIK VE EMNİYET STANDARTLARI

4.1. Tesisler ve Proje Faaliyetleri ile ilgili olarak sağlık ve emniyeti geliştirmek üzere yer alan kişileri de kapsayacak şekilde, MEP İştirakçileri benzer petrol projelerinde uygulanan uluslararası kabul görmüş, sağlık ve emniyet standartlarına (Sağlık ve Emniyet Standartları) uyacaktır. Bu amaçla, "benzer" kelimesi Ek 3, Bölüm 3.1'de kullanılan "benzer projeler" anlamında kullanılacaktır.

4.2. Yetki sahibi herhangibir yerel ya da hükümetlerarası makam Tesis, Boruhattı Faaliyetleri ya da Boruhattı faaliyetlerinin gerçekleştiği alanı ilgilendiren sağlık ve/veya emniyet standartları veya uygulamaları hakkında bir kanun ya da hüküm yayınlarsa, MEP İştirakçileri ve hükümet bunun muhtemel etkilerini değerlendireceklerdir, ancak bunun uluslararası sağlık ve emniyet standartlarından farklı, ilaveten, veya daha sıkı olması durumunda proje hiçbir şekilde buna tabi olmayacaktır.

5. SOSYAL ETKİ

5.1 MEP İştirakçileri, Proje Faaliyetlerinin yürütülmesi esnasında civar çevredeki insanlar ve meskun halkın can ve mülküne gelebilecek muhtemel zararları asgariye indirmek için Azami gayret gösterecektir.

5.2 Proje Faaliyetlerinin yürütüldüğü yerlerde sosyal yönetmelikler veya kurallar koyma ve yasama yetkisi olan bir bölgesel veya hükümetler arası bir makam bulunması durumunda, MEP İştirakçileri ve Hükümet, Proje üzerinde bu makamın muhtemel etkileri hakkında görüşecek fakat hiçbir halükarda Proje, benzer projeler için uluslararası Petrol Boruhattı endüstrisinde genel olarak geçerli standart ve uygulamalardan farklı veya daha sıkı standartlara tabi olmayacaktır.

5.3 Tesislerin genel yer ve güzargahının seçilmesinden önce; ilgili yerlerde bir kapsam çalışması ve bir risk değerlendirmesinden oluşan genel bir sosyal ortam çalışması yapılacaktır. Tüm bunlar, MEP İştirakçileri tarafından yapılacak (Ülke içindeki veya dışındaki Proje Faaliyetlerinden dolayı) Proje Faaliyetleri ve ilgili işlemlerin; ülke içinde sosyal etkilere ilişkin bir sosyal etki değerlendirmesi (SED) için içerik ve yapısının temelini teşkil edecektir.

5.4 Proje Faaliyetleri sırasında MEP İştirakçileri bu bölümün 2. Maddesi uyarınca Devlet Makamlarıyla SED çerçevesinde süren Proje Faaliyetlerinin etkisi hakkında görüşmek üzere toplanacaklardır.

6. ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

6.1 Bu Uygulama Usullerinin eklendiği Anlaşmanın 10. Maddesi hükümlerine bağlı olarak, inşaat çalışmaları sürerken ve ilgili arazide Tesislerin tamamlanmasından sonra Boruhattının varlığı ve kullanılmasından dolayı hayvanların ek risklerine maruz kalacağı veya maruz kalmasının yüksek olduğu durumlarda, MEP İştirakçileri, böyle dolaşma riskini yok etme veya minimize etme amacıyla, uygun ve yeterli engelleri sağlamak ve sürdürmek, hayvanların dolaşmalarını önlemek için pratik tüm makul önlemleri almak için Azami Gayreti sarf edeceklerdir; bunun için gerekli çitler, ışıklandırmalar ve bariyerler uygun olduğu yerlerde yapılmalıdır. MEP İştirakçileri ile etkilenen komşu arazi sahipleri ve kullanıcıları arasında yazılı olarak aksine kararlaştırılmadıkça, çit genişliği açısından, bitişik arazide tipik olarak herhangi bir sürüyü engelleme maksadıyla yapılan yeterli çit genişliği ölçü olacaktır.

6.2 Kayaları parçalamak için patlayıcıların kullanılması gereken bir yerde, MEP İştirakçileri'nin görüşünce etkilenebilecek herkese ikaz yapılmalıdır. Uygun önleyici tedbirler alınmalıdır. Patlayıcıların herhangi bir şekilde kullanılması sadece gündüz ile sınırlı olacaktır.

6.3 Bir arazinin, karantina veya benzer tedbirler gerektiren bir bulaşıcı hastalık nedeni ile bulaşıcı alan ilan edilmesi durumunda, ilgili Hükümet Bakanlığının onayı ilk olarak alındığı istisnai durumlar haricinde, araziye giriş de dahil tüm Proje Faaliyetleri askıya alınacaktır. Bu maddedeki hiçbir hüküm, MEP İştirakçileri'nin Boruhattının patlak veya sızdırmayı tamir de dahil herhangi bir acil durumu halletmek amacıyla herhangi bir ihbarda bulunmaksızın ve bir onay almaksızın söz konusu araziye girmesine engel teşkil etmez.

6.4 MEP İştirakçileri, Proje Faaliyetlerinden doğrudan etkilenen komşu arazi sahipleri ve kullanıcıları ile birlikte, bu araziye girmeden önce bu arazi sahipleri veya kullanıcıları

tarafından MEP İştirakçileri'ni uyarabilecekleri, topraktan çıkan haşerat ve hastalıklar veya diğer topraktan çıkan zararlıların yayılmasını önlemek için, gerekli makul önlemleri ve tedbirleri alacaklardır

6.5 İnşaatın yapımı ve Arazi Haklarının yerine getirilmesi sırasında, fosil, para, herhangi bir antika veya diğer değerli maddeler keşfedilebilir. Böyle nesnelerin mülkiyeteri Gürcistan Hukukuna göre tayin edilecektir.

EK 5

İşbu Ek 5, 9 Mayıs 2000 tarihinde tadil edilmiş ve yeniden belirlenmiş olarak, 18 Kasım 1999 tarihli Hükümetlerarası Anlaşmaya eklenmiştir ve bunun bir parçası haline getirilmiştir.

AZERBAYCAN CUMHURİYETİ İLE

[MEP İŞTİRAKÇİLERİ]

ARASINDA EV SAHİBİ HÜKÜMET ANLAŞMASI

EV SAHİBİ HÜKÜMET ANLAŞMASI

İŞBU ANLAŞMA, Azerbaycan Cumhuriyeti, Bakü şehrinde, 2000 yılının .....ayının .....gününde

AZERBAYCAN CUMHURİYETİ

ve

[MEP İŞTİRAKÇİLERİ]

arasında imzalanmış olup bu Anlaşmaya imza koyanların hepsi; ilgili belgelerle de teyit edildiği üzere kendi kuruluş ve teşkilatlarının bulundukları ülkelerin yasaları uyarınca tüzel kişi statüsündedirler;

ŞAHİTLER HUZURUNDA:

MEP İştirakçilerinin, Petrolü, Azerbaycan Cumhuriyeti'ndeki pazarlar da dahil olmak üzere uluslararası pazarlara ihraç etmek üzere Azerbaycan Cumhuriyeti, Gürcistan ve Türkiye Cumhuriyeti ülkelerinde ve ülkelerini geçerek taşınması için güvenli ve işe yarar bir Boruhattı sistemi geliştirmeyi düşünmelerine;

Proje Anlaşmaları ve Proje Anlaşmaları ile uyumlu diğer ticari anlaşmaların hüküm ve şartları esasında: MEP İştirakçileri'nin, Projeyi gerçekleştirme, Tesisler dahil MEP Sistemini inşa etme (veya inşa ettirme), sahip olma ve/veya işletme ve sonuçta hasıl olan kapasiteyi kullanma ve Arazi Haklarına sahip olacaklarına;

Hükümetin; bu Anlaşmada belirtilen ve benzer hususlarda Devlet ve Devlet Makamları adına hareket edecek olmasına;

Türkiye Cumhuriyeti, Gürcistan ve Azerbaycan Cumhuriyeti'nin, Projeye hukuki ve ticari hüküm ve şartlar ile uluslararası hukuk destek ve çerçevesini sağlamak üzere aralarında bir Hükümetlerarası Anlaşma akdetmiş bulunmalarına;

Bu Anlaşmanın Hükümetlerarası Anlaşmaya dayalı olarak ve onun geliştirilmesi amacıyla imzalanmış olmasına;

Devlet ve Devlet Makamları adına hareket eden Hükümet, Azerbaycan Hukuku altında Devlet ve tüm Devlet Makamları adına taahhütler vermek ve taahhütlerde bulunmak ve varlıklar dahil Devlet varlıklarını yönetme yetkisini haiz olarak işbu Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasına girmektedir

Devlet Makamlarının, Projeyi kolaylaştırmayı ve desteklemeyi istemelerine; yine Devlet Makamlarının Proje ve ilgili Proje İştirakçileri lehine gerekli kanuni ve ticari koruma çerçevesi meydana getirme ihtiyacını kabul etmeklerine, diğer hususlar yanında Devlet Makamlarına ait bulunan veya bunların tasarrufunda bulunan belirli tesisler üzerinde bunlara ilişkin hakları, doğrudan hükümet garantileri, muafiyetleri, ve diğer taahhüt, yetki, istisna ve güvence ile birlikte bu Anlaşmada ve ilgili Proje

Anlaşmalarında belirtildiği şekilde, Azerbaycan Cumhuriyetitoprakları içinde, Boruhattı güzergahı da dahil gerekli Araziyi sağlama niyetlerine; ve

Belirtilen hususta Hükümetlerarası Anlaşma (ilgili olduğu konu hakkında) (Anayasa dışında) tüm diğer Azerbaycan Hukuku üzerinde geçerli Azerbaycan yasası olarak yürürlüğe girecek ve işbu Anlaşmanın hükümleri uluslararası hukuka göre Azerbaycan Cumhuriyetinin bağlayıcı yükümlülüğünü teşkil edecektir; işbu Anlaşma Azerbaycan'ın iç hukukuna uygun olarak Proje açısından geçerli yasal rejim olarak Anayasa altında geçerli kılınacaktır, ve tüm diğer Proje Anlaşmaları bunlardâ bulunan şartlara uygun olarak bağlayıcı ve geçerli belgeler olacaktır.

ŞİMDİ yukarıdaki ön şartları göz önünde bulunduran Taraflar aşağıda belirtilen hususları kararlaştırmışlardır:

MADDE 1

TANIMLAR

Bu Anlaşmada (yukarıdaki başlangıç kısmı da dahil) büyük harfle başlayan ve bu Anlaşma metninde başka bir şekilde tanımlanmamış terimler; Ek 1'de belirtilen anlamlarda kullanılmışlardır.

MADDE 2

YETKİ

2.1 Bu Anlaşma ile ilgili olarak Hükümet, Devlet ve tüm Devlet Makamları adına bu Anlaşmada belirtilen taahhütleri vermek ve taahhütte bulunmak için Azeri Hukukuna göre yetkilendirilmiştir. Bu Anlaşma ile ilgili olarak Devlet Makamlarının tüm yükümlülükleri, her bakımdan, Devletin kesin yükümlülükleri sayılacaktır. Devlet Makamlarının yükümlülükleri, aynı şekilde Hükümet, Yerel Yönetimlerin ve Devlet Kuruluşlarının her birisi dahil olmak üzere, Devleti oluşturan organların uyacakları ve yerine getirecekleri yükümlülükler olacaktır.

2.2 Devlet Makamlarının bu Anlaşmada belirtilmiş olan yükümlülüklerinin zamanında yerine getirilmesini ve Proje Faaliyetlerinin yürütülmesinin kolaylaştırılmasını ve eşgüdümünü sağlayabilmek için, Hükümet, MEP İştirakçilerine yapacağı yazılı bir bildirim ile (i) bu Anlaşmada belirtilen her türlü hak, lisans, vize, sertifika, yetki, onay ve izinlerin çıkarılmasını; (ii) yine bu Anlaşma veya herhangi bir diğer Proje Anlaşmasında özellikle belirtilen, veya bu metinde yazılı hakların kanıtı niteliği taşıyan bilgi, belge, veri ve diğer materyallerin verilmesini; ve (iii) bu Anlaşmada belirtilen bildirim, belge ve diğer yazışmaların teslimi ve alınmasını; ve (iv) Projenin uygulanmasını kolaylaştırmak üzere ilgili diğer iş ve işlemleri yapacak olan yetkili bir temsilci, kuruluş veya başka bir makamı atayacak ve MEP İştirakçileri bu yetkili temsilci, kuruluş, veya birimden veya onun aracılığı ile talepte bulunabilecekler ve haklarını alabileceklerdir. Yukarıda belirtilen hususları sınırlamaksızın, Hükümet; Devlet Makamlarının Proje Anlaşmaları tahtındaki yükümlülükleri dahil olmak üzere Devlet Makamlarının yükümlülükleri açısından, transit Boruhattı projelerine ilişkin faaliyetleri

kolaylaştırmak ve koordine etmek için bir kuruluşu ("Devlet Transit Boruhattı Makamı") tayin veya teşkil edebilir. Bu bakımdan Devlet Transit Boruhattı Makamı bu Projeyle ilgili Taraflar için bir doğrudan irtibat noktası olarak hizmet görebilir. Devlet Transit Boruhattı Makamı, Proje Anlaşmalarındaki diğer ilgili konularla ilgili olarak MEP İştirakçilerine yardımcı olabilir.

2.3 MEP İştirakçileri bu Anlaşmaya göre yükümlülüklerini yerine getirmeleri ve Proje Faaliyetlerinin zamanında ve etkili biçimde gerçekleştirilmesinin kolaylaştırılması ve koordine edilmesinin haiz olduğu hayati önemi kabul ederler. Buna göre, MEP İştirakçileri; MEP İştirakçilerinin zamanında ve etkin biçimde hakları, menfaatleri, imtiyazları ve muafiyetlerinden yararlanmaları ve/veya bu Anlaşmaya göre yükümlülüklerini yerine getirme sırasındaki yöntem ve tarzlarını kolaylaştıracak olan (i) MEP İştirakçileri arasındaki iş yapısı, ve/veya iş faaliyetlerinin hüküm ve şartları ve (ii) MEP İştirakçileri veya (onun tayin edilmiş bir temsilcisi) tarafından bir MEP İştirakçisinin yerine getirmesi gerektiği Vergilerle ilgili tüm yükümlülükler gibi prosedürleri (bu prosedürler, diğerleri yanında, bir veya daha çok MEP İştirakçileri adına hareket edecek, bir veya daha çok temsilciler, komisyonların, veya diğer teşkilat veya fonksiyonel organların tayinini de içerir), Yürürlük Tarihinden itibaren en geç yüz seksen (180) gün içinde tamamlamak için Azami Çaba göstereceklerdir. MEP Temsilcisi(leri)'nin tayin edilmesinden sonra; Devlet Makamları; bir MEP Temsilcisine yapılan yazışmalar, işlemler, bilgilendirme ve teslimatlar konusunda, bu MEP Temsilcisinin belirtilen yetki alanı çerçevesinde, bunları MEP İştirakçilerine yapılmış yazışmalar, işlemler, bilgilendirme ve teslimat olarak kabul etmeye yetkilidir. Taraflar, ayrıca MEP İştirakçilerinin Devlet Makamlarına uygun bir bildirimde bulunmaları suretiyle bir veya daha çok sayıdaki belirli MEP Temsilcisi(leri)'ni görevden alma, değiştirme veya görevlerine son verme hakkına sahip olduklarını kabul ederler.

2.4 Taraflardan birinden gelen talep üzerine MEP İştirakçileri ve Devlet Makamları; MEP Faaliyetlerinin durumunu zaman zaman gözden geçirecek ve bu konuda ortaya çıkan hususları görüşeceklerdir.

MADDE 3

ANLAŞMANIN ZAMANI VE SÜRESİ

3.1 Bu Anlaşma, işbu Anlaşmanın tüm Tarafları tarafından imzalandığı tarih olan ("Yürürlük Tarihi")'nden itibaren geçerli ve Taraflar yönünden bağlayıcı özellik arz edecek, ve Son İstasyon Noktasında Petrolün transfer ölçerinden ilk olarak sevkedildiği tarihten itibaren kırk (40) yıllık bir ilk dönem ("İlk Dönem") için devam edecek ve işbu Anlaşmanın tüm diğer hükümlerine bağlı olarak İlk Dönemden sonra iki (2) adet, art arda on (10) yıllık dönüşüm dönemlerinde ("Dönüşüm Dönemi") geçerli ve yürürlükte kalacaktır, fakat bu Anlaşmanın gelecek Dönüşüm Döneminde geçerliğini sürdürmesi için MEP İştirakçileri en erken üç yüz altmış (360) gün ve en geç yüz seksen (180) gün önce Hükümete işbu Anlaşmayı sürdürme iradelerini belirten bir yazılı bildirim vermekle yükümlü olacaktır ve ayrıca (1) eğer Son İstasyon Noktasındaki transfer ölçerinden Petrolün ilk sevkıyat tarihi 30 Haziran veya bundan önceki bir takvim günü ise İlk Dönem (i) bu takvim yılının kalan tüm

günlerinden oluşan bir ilk yıl, artı (ii) İlk Dönemin bu ilk yılını takip eden otuz dokuz (39) takvim yılından ibaret olacaktır; ve (2) eğer Son İstasyon Noktasındaki transfer ölçerinden Petrolün ilk sevkıyat tarihi 1 Temmuz veya bundan sonraki bir takvim günü ise İlk Dönem (i) bu takvim yılının kalan tüm günlerini ve takip eden takvim yılını kapsayan bir ilk yıl, artı (ii) İlk Dönemin bu ilk yılını takip eden otuz dokuz (39) takvim yılından ibaret olacaktır, ve son olarak herbir Bildirim Süresinde, Taraflar gelecek Dönüşüm Dönemine ilişkin İlave Ticari Meseleleri çözebilirler. "İlave Ticari Meseleler" tabiri, (Vergilerle ilgili olanlar dışında) bir Tarafın (Dönüşüm Dönemini takiben en geç otuz (30) gün zarfında verilen) bir yazılı bildirimle ilave sözleşme unsur(ları)nın çözümlenmesi ve işbu Anlaşmaya dahil edilmesini teklif ettiği ticari konular demektir. MEP İştirakçilerinin İlk Dönem veya ilk Dönüşüm Dönemi içinde Dönüşüm Bildirimi vermemesi durumunda işbu Anlaşma sona erecek ve Bölüm 3.7 hükümleri geçerli olacaktır. Şüpheyi izale etmek bakımından Taraflar Bildirim Dönemi içerisinde İlave Ticari Meseleleri çözümleyemedikleri takdirde işbu Anlaşma Dönüşüm Dönemi sırasında devam edecek ve işbu Anlaşmanın 17. Maddesine uygun olarak ihtilaf kati tespit için tahkime götürülecektir. Bu tahkim açısından hakemler işbu Anlaşmaya İlave Ticari Meseleler için hangi ve ne kapsamda bu tür ilave sözleşme unsur(ları)nın ilave edilmesi gerektiğini tespit ederken şu hususları dikkate alacaklardır: (A) işbu Anlaşma ve diğer Proje Anlaşmalarında mevcut hüküm ve koşullar; (B) işbu Anlaşma ve diğer Proje Anlaşmaları yürürlüğe girdikten (veya daha sonra değiştirildikten sonra), Tarafın işbu Anlaşma altında maddi zarar veya kayba uğramasına neden olan, değişen şartlar; (C) İşbu Anlaşma altında eğer olursa herhangi bir enflasyon ya da deflasyonun etkileri, (D) Taraflar tarafından işbu Anlaşma ve diğer Proje Anlaşmaları altında Projeye doğrudan yabancı yatırımı desteklemek ve teşvik etmek için hükümet anlaşmaları bağlamında Taraflar tarafından elde edilen veya yüklenilen görece faydalar ve yükümlülükler; (E) Projenin; Petrolün (Ülke içindeki piyasalar dahil) uluslararası piyasalara taşınması için bir yaşayabilir ticari girişim olarak korunması; ve (F) İlave Ticari Meseleler hakkında belirli bir ihtilafın adilane çözülmesiyle ilgili şartlar altında diğer hususlar.

3.2. Yukarıdaki 3.1 nolu Bölüm hükümlerinden bağımsız olarak, bu Anlaşma, MEP İştirakçileri'nin Hükümete fesih hakkında yazılı bildirimde bulunmaları ile her zaman feshedilebilir; MEP İştirakçileri tarafından söz konusu bildirimde belirtilen tarihten itibaren, Anlaşmanın herhangi bir maksat için hüküm ve geçerliliği kalmaz.

3.3. Şayet; MEP İştirakçileri, Yürürlük Tarihinden itibaren en geç otuz altı (36) ay içinde Tesislerle ilgili inşaat sahfasının başlatılmasına yönelik teşebbüste (örneğin, Anahtar Teslimi Müteahhitlik Anlaşması altında Anahtar Teslimi Müteahhide bu faaliyetlere başlaması için bildirimde bulunmak) bulunmamışlarsa; bu takdirde, bundan sonra yüz yirmi (120) günlük bir süre zarfında Hükümet, işbu Anlaşmayı feshetmek için MEP İştirakçilerine yazılı bir bildirimde bulunma hakkına sahiptir. Bu fesih, belirtilen fesih ihbarnamesinin MEP İştirakçileri tarafından alındığı fiili tarihten itibaren otuz (30) gün sonra, bu otuz günlük zaman zarfında MEP İştirakçilerinin Tesislerle ilgili inşaat sahfasının başlatılması için herhangi bir girişimde bulunmadıkları takdirde geçerli olacaktır. Şayet; yukarıda belirtilen yüz yirmi (120) günlük süre, Hükümet bu tür bir fesih bildirimi vermeden sona

erecek olursa; Hükümetin bu Anlaşmayı feshetme hakkı sona erecek ve Anlaşma, hükümleri uyarınca geçerli ve yürürlükte olacaktır. Ayrıca, Devlet Makamlarının (Anahtar Teslimi Müteahhit dahil) MEP Faaliyetlerine ilişkin olarak yüklendikleri mükellefiyetleri ihmal veya reddetmesiyle oluşan herhangi bir gecikme miktarına göre, yukarıda belirtilen otuz altı (36) aylık süre uzatılacaktır.

3.4. Hükümetin Bölüm 3.3'te açıklanan fesih hakkına ek olarak; Hükümet bu Anlaşmayı işbu Bölüm 3.4'te açıklanan şartlar ve prosedürlere uygun olarak feshetme hakkına sahiptir. Hükümet, MEP İştirakçilerinin (10.3 nolu Bölümde açıklanan yükümlülükleri şeklindeki) müşterek ve münferit yükümlülüklerini esaslı olarak ihlal ettiği kanaatine vardığı taktirde; Hükümet, MEP İştirakçilerine gereken düzeltmeyi yapmaları için bu ihlal hakkında yeterli derecede bir bildirimde bulunabilir. Meselenin halli için yapılan müzakerelerin ve/veya tahkim işlemlerinin sürdüğü sırada, MEP İştirakçileri, iddia edilen ihlale çözüm bulmayı ve/veya bunu gidermeyi üstlenebilir fakat bununla yükümlü değildir, fakat MEP İştirakçileri ihtilaf konusu ihlali gidermek için çaba göstermeye başlamadıkları takdirde Hükümet bu ihlali kendisi giderebilir. Şayet; MEP İştirakçileri itiraz etmez ise ve etmediği ölçüde veya bu ihlale çözüm bulmak için yapılan müzakerelerden sonra, bu ihlalin oluştuğu yönünde Hükümetle bir mutabakata varırsa veya tahkim sonucunda böyle bir ihlalin oluştuğu tespit edilirse, MEP İştirakçileri bu ihlali gidermek için derhal çaba gösterecekterdir. Şayet; ihtilafsız bir bildirimin alınmasından, böyle bir ihlalin oluştuğuna dair bir çözüme ulaşılmasından veya tahkim kararı alınmasından sonra doksan (90) gün ("İhlal Giderme Dönemi") içinde bu ihlal giderilmez ise, Hükümet bu Anlaşmanın feshedildiğine dair MEP İştirakçilerine yazılı bir bildirim verme hakkına sahiptir. Bu fesih, Hükümetin MEP İştirakçilerine bu fesih bildirimini verdiği tarihten itibaren otuz (30) gün sonra geçerli olacaktır. Şayet; MEP İştirakçileri tarafından İhlal Giderme Dönemi zarfında ihlal giderildiği taktirde, daha önce bildirilen ihlal hakkında Hükümetin bir fesih bildiriminde bulunma hakkı sona erecek ve bu Anlaşma geçerli olacak ve yürürlükte kalacaktır. İhlal Giderme Süresi zarfında tam olarak halledilemeyen bir ihlal durumunda, MEP İştirakçileri, İhlal Giderme Süresi zarfında ihlali gidermek için çaba göstermeye başlayarak ve sonrasında ihlal giderme çabalarını gayretli bir şekilde takip ederek ihlali giderme ve buna ilişkin fesinden kaçınma hakkına sahiptirler. İhlal Giderme Süresi dışında gerçekleştirilen ihlal giderme çabası, İhlal Giderme Süresi zarfında yapılmış sayılacak ve Hükümetin, daha önce bildirimde bulunulan ihlale ilişkin olarak bir fesih bildiriminde bulunma hakkı sona erecek ve bu Anlaşma geçerli olacak ve yürürlükte kalacaktır. MEP İştirakçileri tarafından gerçekleştirilen bir ihlal giderme çabasının zamanında veya yeterli olup olmadığı ve/veya feshin uygun şekilde gerçekleşip gerçekleşmediği hakkındaki ihtilaflar 17. Madde uyarınca tahkime götürülebilecektir. İşbu 3.4 nolu Bölüm hükümleri uyarınca, nizalı bir ihlalin Hükümet tarafından giderilmesi halinde bu ihlalin daha sonra Madde 17 uyarınca esaslı bir ihlal olduğuna karar verildiği takdirde MEP İştirakçileri Hükümet tarafından bu ihlalin giderilmesi için yapılan tüm masrafları ödeyeceklerdir.

İşbu 3.4 nolu Bölüm açısından "esaslı ihlal" aşağıdaki özelliklere sahip ihlal demektir:

(i) MEP İştirakçileri tarafından aşağıdaki hususların temini için uygun önlemler alınmasının bilinçli ve ısrarlı biçimde ihmali veya reddedilmesi:

(a) Ülke içinde kendilerine ait Proje Faaliyetlerinin işbu Anlaşmada belirlenen standart ve usüllere uygun olması; veya

(b) Ülke içindeki Projeye ilişkin faaliyetlerinin Azerbaycan Cumhuriyeti'nin milli güvenliğine bir tehdit oluşturmaması; veya

(ii) Tüm Anlaşmanın uygulanmasına imkan vermeyen nitelikte ihlal; ve,

Yukarıda (i) ve (ii) maddelerinin biri veya her ikisin bulunu durumunda ve ihlalin mahiyeti ve derecesinin (tekrarlarına hali dahil), bu şartlarda tek makul çarenin bu Anlaşmanın tamamen ve nihai olarak feshedilmesi ve Ülkede Projeye süresiz olarak son verilmesi olduğu neticesini makul olarak desteklemesi. Bu madde uyarınca fesih, Hükümetin bu Anlaşmaya göre sahip olacağı diğer tazminat haklarına zarar vermeyecektir.

Yukarıda belirtilen hususlardan bağımsız olarak; şayet bu tür esaslı bir ihlale, bir Devlet Makamının bir Proje Anlaşmasını ihlali ve/veya görevini ihmal etmesi sebep olmuş ise veya bu tür esaslı bir ihlal bunlardan kaynaklanıyor ise; Hükümet, bir bildirimde bulunma ve/veya feshetme hakkına sahip olmayacaktır.

3.5 İşbu Anlaşma, bu 3. Madde uyarınca daha önce sona erdirilmediyse; bu Anlaşma MEP İştirakçileri tarafından yazılı olarak Hükümete belirtilen tarih olan, tüm Proje Faaliyetlerinin süresiz olarak sona erdiği tarihte sona erecek ve yürürlük ve geçerlikten kalkacaktır.

3.6 Başka bir Proje Anlaşmasında açıkça belirtilmedikçe; bu Anlaşmanın tarafları, hiçbir MEP İştirakçisinin veya diğer Proje İştirakçilerinin her hangi bir Proje Faaliyetini üstlenme veya bir şekilde Projeyi yürütme veya uygulama veya bu Anlaşmaya ya da diğer bir Proje Anlaşmasına veya başka bir şeye dayanarak başlamış oldukları her hangi bir Proje Faaliyetini devam ettirmeye yönelik herhangi bir Devlet Makamına karşı yükümlü olmadıklarına veya her hangi bir şekilde bunları yapmak zorunda olmadıklarına dair açıkça anlaşmışlardır.

3.7 Bu Anlaşmanın fesh edilmesi; (i), Tarafların (artık Taraf olmayanlar da dahil) fesihten önce oluşmuş tüm yükümlülüklerini tam olarak ifası ile ilgili haklarını ve (ii) bu Anlaşma ile bir Taraf (veya daha önceki Taraf) lehine sağlanmış olan feragat ve tazminat haklarını etkilemeyecektir.

MADDE 4

VERİLEN HAKLAR

4.1 Proje amaçları için ve Proje Anlaşmaları uyarınca Devlet Makamları aşağıdaki hakları verir;

(i) Proje İştirakçileri'ne, Projeyi uygulama ve yürütme, tüm Proje Faaliyetlerini gerçekleştirme konularında mutlak ve kısıtlanmamış hak ve imtiyazlar; ve Proje Anlaşmaları uyarınca Devlet Makamları tarafından, bunların hepsine veya aralarında birine tanınmış diğer hak ve imtiyazların tamamından yararlanma hakları;

(ii) MEP İştirakçileri ve MEP İştirakçileri tarafından belirlenecek diğer Proje İştirakçilerine Ek 2'de belirtildiği şekilde münhasır ve kısıtlanmamış Arazi Hakları;

(iii) MEP İştirakçileri'nin her birine, Daimi Arazi ile ilgili olarak; kullanma, zilyetlik, kontrol, altında veya üstünde inşaat yapmak, ve (sadece MEP İştirakçilerinin takdirine göre) diğer Kişiler tarafından Daimi Arazinin kullanılmasına, işgal edilmesine, altında veya üstünde inşaat yapılmasına, tasarrufta ve kontrolde bulunulmasına mani olmak veya izin vermek için (mülkiyet dışında) münhasır ve kısıtlanmamış ayni hak,

(iv) MEP İştirakçilerinin her birine, Tesisleri inşa etme, sahip olma, kullanma, zilyetlik ve kontrol etmek için münhasır ve kısıtlanmamış hak ve imtiyaz;

(v) Proje İştirakçileri'ne, Proje Faaliyetlerini yürütmek için, Bölüm 18.2 hükümleri uyarınca; bir Proje İştirakçisinin görüşüne göre bu gibi Faaliyetleri yürütmede gerekli bilgi, yetenek ve deneyime sahip bulunduğunu kanıtlayan Kişiler ve bunların personeli (Devletin vatandaşları ve 7.2 Bölümüne göre Devletten başka ülkelerin vatandaşları da dahil olmak üzere) için münhasır ve kısıtlanmamış istihdam ve mukavele yapma hak ve imtiyazı.

(vi) Tesislerdeki hidrostatik ve diğer testleri gerçekleştirmek için; MEP İştirakçileri ve bunlar tarafından belirlenen Müteahhitlere, Tesislerin yakınında mevcut bulunan yeterli nitelik ve niceliğe sahip ve suyu bedelsiz olarak kullanma hakkı ve testlerin tamamlanmasından sonra Tesislere yakın belirtilen yerlere bunu boşaltma hakkı.

4.2 Bu Anlaşma tahtında tanınan veya sağlanan haklar, muafiyetler ve/veya istisnalar; Devlet Makamları tarafından, MEP İştirakçileri ve Proje ve Proje Faaliyetlerini yürütmek üzere MEP İştirakçilerince taahhüde sokulmuş diğer Proje İştirakçileri için ve bunlar tarafından Proje ve Proje Faaliyetlerinin gerçekleştirilmesine ilişkin olarak verilmiştir. Böylece, Devlet Makamları, MEP İştirakçilerinin Proje ve Proje Faaliyetlerini yürütmek için Proje İştirakçileri ile iş yapma ve/veya bunları görevlendirme niyetinde olduğunu kabul etmekte ve bu Proje İştirakçilerinin, Proje Anlaşmasına uygun olarak sağlanan tüm hak, muafiyet ve imtiyazlardan; Projeye katılımlarından dolayı yararlanmasına rıza göstermektedir. Bu tür Proje İştirakçilerine bazı haklar, istisnalar veya imtiyazlar Azeri Hukukunun işleyişine göre (Proje Anlaşmalarının burada belirtildiği gibi veya başka şekilde Azeri Hukukuna girmesi ve onaylanması) henüz tanınmamış ise; Devlet Makamları, MEP İştirakçilerinin her birine (i) bu hakları bu tür Proje İştirakçilerine tanıma hakkı, veya (ii) Madde 16 uyarınca bu tür hakları bu Proje İştirakçilerine devretmek, tahsis veya bunların da paylaşmasını kabul etmek üzere hak ve yetki vermektedir. Ayrıca MEP İştirakçilerinden biri tarafından istenmesi halinde; Devlet Makamları, Proje veya Proje Faaliyetleri veya bunların bir

kısmının gerçekleştirilmesini kolaylaştırmak için yeterli ve uygun biçimde bir yazılı belge ile herhangi bir Proje İştirakçisine bu hakların tanındığına dair belge vereceklerdir.

MADDE 5

HÜKÜMET GARANTİLERİ

5.1 Aşağıdaki yükümlülüklerin Devlet Makamlarının asli yükümlülükleri olduğunu teyit etmesinin yanısıra; Hükümet, MEP İştirakçileri'nin her birine, bu Anlaşmayla Devlet Makamları adına ve onları bağlayıcı nitelikteki kabul, taahhüt ve garantilerin yürürlük ve geçerliğini; Proje Anlaşmaları uyarınca Devlet Makamları tarafından, tüm Proje İştirakçileri veya bunlardan birine verilen (veya verilecek olan) hak ve imtiyazları; ve Devlet Makamlarının Proje Anlaşmalarından doğan tüm yükümlülüklerin zamanında ve tam olarak yerine getirileceğini garanti eder.

5.2 Yukarıda belirtilen hususların genişlik ve kapsamını sınırlamaksızın; Hükümet, bu Anlaşmaya göre, Devlet Makamları adına MEP İştirakçileri'nin her birine karşı aşağıdakileri taahhüt eder:

(i) Devlet Makamları, Petrolün Ülke'ye giriş, Ülke'den geçiş ve Ülke'den çıkışında serbestçe geçişini önlemeyecek veya engellemeyecektir;

(ii) Devlet Makamları, Türü Proje Anlaşmaları uyarınca Devlet Makamlarının almaları gereken tüm kararları alacaklar ve yapmaları gereken iş ve işlemleri yapacaklardır;

(iii) Devlet Makamları, bir Proje Faaliyetini engelleyici veya geciktirici veya Projeyi başka biçimde olumsuz yönde etkileyici (Petrolün Tesislerden veya Tesislere akışını dolaylı veya dolaysız kısıtlayıcı, önleyici veya sınırlayıcı nitelik taşıyan; güvenlik, sağlık, çevre ve emniyet nedenlerinden kaynaklanan eylemli veya eylemsiz davranışlar da dahil olmak üzere; ancak, duruma göre ciddi tedbirleri gerektirecek büyüklükte, acil düzeltici önlemler alınmadan Tesislerin işletiminin sürdürülmesi, kamu güvenliğine, sağlığına, emniyetine veya çevreye acil maddi tehlike yaratacak boyutta ise, bu tehlikeyi ortadan kaldırmak için gereken zaman içinde olmak kaydı ile ve bu durum müstesna) veya bir Proje Anlaşmasına uygun olarak verilmiş hakları zedeleyici bir tarzda işlemlerde bulunmayacaklardır;

(iv) Devlet Makamları, Proje Faaliyetleri ile ilgili olarak tam bir işbirliği içerisinde bulunacaklardır;

(v) Devlet Makamları, Petrol veya Tesisler üzerinde mülkiyet veya zilyetlik haklarıyla ilgili talep ve iddialarda bulunmayacaklardır;

(vi) Devlet Makamları, Bölüm 4.1(iii) uyarınca Devlet Makamları tarafından Daimi Araziye ilişkin hakların verilmesine aykırı biçimde, Daimi Araziye ilişkin haklar üzerinde talep, iddia veya kısıtlayıcı işlemde bulunmayacaklardır; ve

(vii) Devlet Makamları, bu Anlaşmanın 19. Maddesi ve bir Proje Anlaşması hükümleri uyarınca yapılacak tazminat ödemeleri de dahil

olmak üzere, bir Proje Anlaşmasından dolayı veya böyle bir Anlaşma ile ilgili olarak borçlu oldukları ve vadeleri gelmiş tüm para ödemelerini yapacaktır;

5.3 Bu 5. Maddede Hükümet tarafından verilen garantiler:

(i) Münferid, bağımsız, mutlak, gayri kabili rücu ve şartsız olup; her birisi Hükümetin bağımsız taahhüdü ve asli yükümlülüğü niteliğinde; Devlet Makamlarının Proje Anlaşmalarına bağlı diğer tüm yükümlülüklerinden ayrı olarak ve bu yükümlülüklerin yerine getirilmemeleri, geçersizlikleri veya icra ve infazının gayri kabil olmasına bakılmaksızın ayrıca geçerlidir;

(ii) Devlet Makamlarını teşkil eden birimlere karşı müştereken ve müteselsilen icra ve infazı kabil olup, icra ve infaz durumlarında bu işlemlerin kime veya kimlere karşı yapıldığına bakılmaksızın, bunlara ilişkin ödeme talep ve kararları Hükümet' e verilir ve bu talep ve kararların tutarları, ilgili karar ve talep ödenmek üzere Hükümet' e verildiği tarihten sonraki otuzuncu (30) günde veya bu güne kadar süre içinde (ödeme taleplerine Devlet Makamları tarafından itiraz edilmediği durumda) MEP İştirakçilerine ödenir; ve

(iii) Bu 5.3 (iii). Bölüm uyarınca; garantilerin, yükümlülüklerin ilgili Proje Anlaşması hükümlerine uygun olarak tümüyle yerine getirilmesi haricinde, bu garantinin ortadan kaldırılmasına yol açacak bir olayın gerçekleşmesi sonucunda yine bir Proje Anlaşmasına veya benzerine dayanılarak Devlet Makamlarınca ileri sürülebilecek herhangi bir gerekçeyle değiştirilemez, hafifletilemez ve geçersiz kabul edilemez.

5.4 Bu 5 numaralı Maddede verilen garantilere dayanarak Hükümet; (i) bu Anlaşmada Devlet Makamlarının yükümlülükleri olarak gösterilen yükümlülükleri teyit eder; ve yine Devlet Makamlarının Proje Anlaşmaları tahtındaki tüm yükümlülüklerini yerine getirmelerine rıza gösterir; ve (ii) Devlet Makamlarının Proje Anlaşmalarından doğan tüm yükümlülüklerini zamanında yerine getirebilmelerini sağlar; gerek bunun için, gerekse yukarıdaki teyidi daha belirgin hale getirmek için istenilen veya uygun görülen tüm kararnameleri, kanunları, yönetmelikleri, kuralları, içtihatları, yetkileri, onayları ve izinleri zamanında ve yazılı olarak çıkaracaktır.

MADDE 6

BEYAN VE GARANTİLER

6.1 Bu Anlaşma ile Hükümet, MEP İştirakçileri'nin her birine, Yürürlük Tarihi itibarı ile Hükümetin aşağıdaki hususları gerçekleştirdiğini beyan ve garanti eder:

(i) Hükümetlerarası Anlaşmanın geçerli olması ve Hükümetlerarası Anlaşmanın; uluslararası hukuk ve Azeri Hukuku uyarınca bağlayıcı olması için Azeri Hukuku ile

istenen, Devlet Makamlarının yetkilendirilmesi ve meclise ait, yasama ve diğer iş ve işlemleri gerçekleştirmiştir; ve

(ii) Bu Anlaşma hükümlerinin ve bu Anlaşmaya göre Devlet Makamlarının MEP İştirakçileri ve/veya diğer Proje İştirakçileri lehine verdikleri çeşitli haklar ve üstlendikleri yükümlülüklerin; Proje ve tüm Proje Faaliyetlerine ilişkin Devlet Makamlarının bağlayıcı yükümlülükleri olarak Azeri Hukuku uyarınca hukuki yasal rejimi olarak geçerli kılınması için Azerbaycan Cumhuriyeti'nin Cumhurbaşkanının imzası da dahil olmak üzere, Azeri Hukukunun icaplarına uygun olarak tüm meclise ait, hukuki veya diğer işler ve yasalaştırma işlemlerini tamamlamıştır.

6.2 Bu Anlaşma ile Hükümet, MEP İştirakçileri'nin her birine, gerek Geçerlilik Tarihi itibarı ile, gerekse tüm Anlaşma süresi boyunca aşağıdaki hususları gerçekleştirdiğini beyan ve garanti eder:

(i) Hükümet; Devlet Makamlarının, 7.1 sayılı Bölüm uyarınca yükümlülüklerini yerine getirmesine bağlı olarak; işbu Anlaşmayı Azeri Hukuku uyarınca imzalamaya ve kendisine, Devlete ve Devlet Makamlarına ait yükümlülükleri taahhüt etme, yüklenme ve üstlenmeye hukuken yetkilidir;

(ii) Devlet Makamlarının; Arazi Hakları ile ilgili olarak, (Daimi Arazi de dahil) mutlak ve münhasır hukuki yetkileri vardır veya bunları zamanında elde edebilecek hukuki yetkileri haizdirler; ayrıca Madde 4'de belirtilen ve MEP İştirakçileri'nden biri tarafından bu Anlaşmaya göre devir ve temlik edilebilecek olan hak ve imtiyazları vermek için Azeri Hukuku uyarınca tam hak, yetki ve salahiyete veya zamanında, tek başına ve münhasır yetkiyi almak için gerekli yasal salahiyete sahiptirler;

(iii) Devlet Makamlarının gerek bu Anlaşma gerekse diğer Proje Anlaşmaları uyarınca yükümlülükleri (5. Madde uyarınca verilen Hükümet Garantileri de dahil olmak üzere), yine bu Anlaşmanın ve diğer Proje Anlaşmalarının hükümlerine göre Devlete ve Devlet makamlarına karşı geçerli, bağlayıcı ve kabili icra ve infazdır;

(iv) Hükümetlerarası Anlaşmaya göre (II. Maddesi (5). Bölümü'nde açıklanan beyan ve garantiler dahil, fakat bunlarla sınırlı olmaksızın) Hükümetle ilgili olarak verilen beyan, garanti ve taahhütler; icabında bu Anlaşma tahtında uygulanacak ve MEP İştirakçileri tarafından uygulanabilir olacaktır;

(v) Devlet Makamları; herhangi bir Proje Anlaşması uyarınca Proje İştirakçilerinin sahip oldukları hak ve imtiyazların kullanılması ve bunlardan faydalanılması ile bağdaşmayan veya bununla çelişen veya bunu sınırlayan veya engelleyen hak veya imtiyazları hiçbir Kişiye tanımamıştır veya tanımakla yükümlü değildir;

(vi) Ek 2'de belirtilen Arazi Hakları, ve özellikle bu Anlaşma ile Devlet Makamları tarafından Daimi Arazi ile ilgili MEP İştirakçilerine verilen münhasır kullanma, inşaat yapma, zilyetlik veya kontrol etme hakları arazinin mülkiyeti haricindeki tasarruf haklarını teşkil eder.

6.3 MEP İştirakçilerinden her biri Yürürlük Tarihinden itibarıyla aşağıdakileri beyan ve taahhüt eder:

(i) Teşkilatlandığı veya kurulduğu ülke mevzuatına uygun olarak yasal biçimde kurulmuştur, varlığı geçerlidir ve itibarlı durumda bulunmaktadır; şu an yapmış olduğu veya yapmayı düşündüğü işe girişmek için yasal yetkiye sahiptir, yapmış olduğu işin niteliği dolayısıyla bu tür bir lisans veya iznin gerekli olduğu tüm ülkelerde bir yabancı şirket olarak yasal biçimde gerekli lisans ve izinleri almıştır ve iyi bir durumdadır;

(ii) Bu Anlaşmayı imzalamak ve gerçekleştirmek ve bu Anlaşmaya göre yükümlülüklerini yerine getirmek için yetkilidir ve tüm bu faaliyetleri ile ilgili kendi tarafınca gerekli muameleierle yetkilendirilmiştir;

(iii) Bu Anlaşmanın imzalanması, teslimi ve gerçekleştirilmesi, kuruluş veya teşkilatlanma dokümanları veya kendisinin taraf olduğu veya kendisi veya herhangi bir varlığının bağlı olduğu veya etkilendiği bir anlaşma, kararname veya talimatname gereği bir ihlal oluşturmaz veya bu ihlal halinden dolayı işlemlerin yapılmasını hızlandırmaz;

(iv) Bu Anlaşma yasal ve geçerli olarak imzalanmış ve teslim edilmiştir ve kendi üzerinde yasal, geçerli ve bağlayıcı bir yükümlülük teşkil etmektedir ve icra edilebilirliği; ancak iflas, borcunu ödemede acze düşme, dağılma, çözülme veya genel olarak alacaklılarının haklarını etkileyen diğer yasal işlemler veya uygulanabilir olduğu ölçüde genel hakkaniyet prensipleri ile sınırlanabilir;

(v) Kendisine karşı, tek tek veya beraberce işleri veya varlıkları veya mali veya başka türlü durumu üzerinde olumsuz esaslı bir etki veya bu Anlaşmaya göre taahhütlerini ifa yeteneğinin zarar görmesi ile sonuçlanabilecek, bir mahkeme, tahkim heyeti veya hükümet makamı huzurunda süren veya başlayabilecek bir işlem, dava, muamele veya soruşturma bulunmamaktadır. Bu Taraf; bildiği kadarıyla; olumsuz ciddi bir etki veya bozulma ile sonuçlanabilecek bir emir, kararname, talimat veya mahkeme, tahkim heyeti veya hükümet makamı karar veya hükmüne ilişkin olarak bir ihlal halinde değildir;

(vi) Kendisi için geçerli tüm yasalara riayet etmiş ve hep birlikte ticari faaliyetlerini veya mali durumunu veya bu Anlaşma tahtındaki yükümlülüklerini yerine getirme yeteneğini esaslı şekilde olumsuz etkilemiş veya etkileyebilecek türde para cezaları, cezalar, tedbir kararı veya ceza gibi sorumluluklara maruz kalmamıştır; ve

(vii) Bu Anlaşmada kendi tarafından yapılan hiçbir beyan veya garanti önemli bir gerçek hakkında gerçeğe aykırı beyan içermez veya bu beyan veya garantinin; yapıldığı sıradaki hal ve şartlarda yanıltıcı olmaması için söylenmesi gereken esaslı bir hakikatı gizlemez.

MADDE 7

HÜKÜMETİN BELİRLİ RIZA VE TAAHHÜTLERİ

7.1 Bu Anlaşma ile Hükümet Azeri Hukuku uyarınca bu Anlaşmanın ve tüm Proje Anlaşmalarının yürürlükte kalması ve tamamen uygulanması ve tüm Proje Anlaşmalarında belirtilen faaliyet ve işlemlerin müsadesi, yapılabilmesi ve desteklenmesi için gerekli veya gerekebilecek tüm işlemlerin ve onayların alınması, tüm yasa ve kararnamelerin çıkarılıp yasalaştırılmasını vaktinde temin edeceğini taahhüt ve kabul eder. Bu itibarla Hükümet, MEP İştirakçileri ile istişarede bulunacak ve gerekli yasa veya kararnamelerin gidişatı ve yukarıdaki taahhütlere uymak için gerekli veya gerekebilecek tüm işlemlerin durumu hakkında onları devamlı bilgilendirecektir.

7.2 Hükümet işbu Anlaşma süresi boyunca (kendi adına ve Devlet Makamları adına ve bunlar hesabına taahhütte bulunarak) aşağıdaki hususlara rıza göstermekte ve bunları taahhüt etmektedir:

(i) Bu Anlaşma tarihinden itibaren, Devlet Makamları, zaman zaman bu Anlaşmanın, Hükümetlerarası Anlaşma ve diğer tüm Proje Anlaşmalarının Projeye ilişkin olarak Azerbaycan Cumhuriyetinin hakim yasal rejimi olarak geçerli olması ve bunların Azeri Hukuku uyarınca ve Hükümetlerarası Anlaşma bakımından uluslararası hukuk altında Devlet Makamları için bağlayıcı olması için bu anlaşmaların yazılı olarak temditi, yenilenmesi, değiştirilmesi, tadilat veya başka türlü değişiklik yapılması halinde gerekebilecek gerekli tüm yazışma ve meclise ait işlemleri, hukuki veya diğer işlemleri, onama ve yasama işlemlerini tamamlayacaklardır. Bu itibarla Hükümet, MEP İştirakçileri ile istişarede bulunacak ve gerekli yasa veya kararnamelerin gidişatı ve yukarıdaki taahhütlere uymak için gerekli veya gerekebilecek tüm işlemlerin durumu hakkında onları devamlı bilgilendirecektir;

(ii) Proje Anlaşmaları içerisinde açıkça verilmiş olanlar veya MEP İştirakçilerinin tamamından önceden yazılı rıza alınmış olması haricinde; Devlet Makamları, Tesisleri kullanma veya Arazi Hakları konularında kimseye hiçbir hak tanımayacaklardır ve Proje İştirakçilerinin Proje Anlaşmalarından doğan haklarından tam olarak yararlanmasını ve bu hakları tam olarak kullanmasını engelleyecek, bu haklara zıt ve çelişen hiçbir hakkı hiçbir Kişiye tanımayacaklardır;

(iii) Proje Anlaşmaları içinde açıkça belirtilmiş olanlar dışında, Devlet Makamları MEP İştirakçilerinin yazılı rızası olmaksızın, Proje İştirakçilerinden birine Proje Anlaşmaları ile verilmiş olan bir hakkı, menfaati veya yararı (ilgili Proje Anlaşmasının feshi veya değiştirilmesi ile veya başka bir yolla dahi olsa) daraltmayacaklardır, şarta bağlamayacaklardır ve sınırlamayacaklardır;

(iv) Devletin muhaceret (vize ve ikamet izni mevzuatları dahil), gümrük, ceza ve diğer ilgili kanunlarının uygulanması hali hariç; Devlet Makamları, Projeye ilişkin personelin ülkeye giriş veya çıkışı hususunda bir kısıtlama koymayacak ve bir kısıtlamaya izin vermeyecektir;

(v) 9.4 üncü bölümde belirtilen hal ve şartlar (Bölüm 9.2 (iii)' de belirtilen Kamulaştırma bedelleri ödenmek şartıyla Bölüm 9.4'e uygun olsun olmasın tüm durumlarda) hariçinde, Devlet Makamları, Projeye ilişkin Kamulaştırma işlemlerine girişmeyecektir;

(vi) Herhangi dahili veya uluslararası bir anlaşma veya sözleşme, bir mevzuat, yasama, karar, onay, kararname, katılım veya müsaade; başka türlü bir taahhüt, politika veya ilan veya izin; şayet Projenin uygulanışını olumsuz etkiliyor, aykırı oluyor veya çelişiyorsa veya Projenin değerini sınırlıyor, azaltıyor veya olumsuz etkiliyorsa; veya bu Anlaşma veya başka bir Proje Anlaşması tahtında verilen veya oluşan hak, imtiyaz, istisna, feragat, tazminat veya korumaları sınırlıyor, azaltıyor veya olumsuz etkiliyorsa tüm bunlar; 7.2 (xi)inci Madde uyarınca Hukukta Değişiklik olarak addedilecektir.

(vii) Devlet Makamları aşağıdaki şekilde hareket edecektir.

(1) İşbu Anlaşma' da ve Anlaşmanın 2. Ekinde açıklandığı şekilde yükümlülüklerini yerine getirecek Proje süresi boyunca gerektiği takdirde, zaman zaman, Arazi Haklarının edinilmesi, verilmesi ve kullanılmasına yönelik olarak MEP İştirakçilerine ve görevlendirilen Müteahhitlere yardımcı olacaktır;

(2) Devlet Makamları tarafından MEP İştirakçilerine Arazi Hakları verilmesiyle sona erecek, şarta bağlanacak, sınırlanacak veya etkilenecek herhangi bir mülkiyet veya diğer ayni hak, işgal, inşaat veya zilyetlik hakkına sahip bulunan veya bu tür iddiada bulunan tüm ve her türlü Kişinin belirlenmesiyle ilgili tam mesuliyet ve sorumluluğu taşıyacaktır;

(3) Yukarıda (2). Maddede adı geçen Kişilere, MEP İştirakçileri'nin Arazi Hakları ve, Devlet Makamlarının MEP İştirakçileri ve görevlendirilen Müteahhitlerin bunlar üzerinde Proje Faaliyetlerini yürütmek üzere bunlar üzerinde bulunması için izniyle ilgili önceden tebligat konusunda tüm sorumluluk ve yükümlülüğü üstlenecektir;

(4) Her bir MEP İştirakçisi ve bunların görevlilerinin Arazi Haklarını alma ve kullanmasına imkan sağlamak ve özellikle, Devlet Makamları tarafından MEP İştirakçilerine bu Anlaşmanın 4.1(iii) Bölümünde açıklanan (mülkiyet dışında) münhasır ve kısıtlanmamış tasarruf hakkı ve bu Anlaşmanın 4.1(iv) Bölümünde açıklanan Tesislerin münhasır ve kısıtlanmamış mülkiyet hakkını sağlaması şartını yerine getirmek için alma, cebri istimlak, kamulaştırma kudreti veya diğer benzeri hükümranlık yetkilerini kullanacaktır;

(5) Yukarıdaki (4). bent uyarınca elde edilen hakların MEP İştirakçilerinden her birine verilmesi ve temliki hususunda Devlet Makamlarının yetkili kılınması için Azeri

Hukukunun icap ettirmesi halinde Ülke içinde Kişilere gerekli ödemeleri yapacaktır;

(6) MEP İştirakçilerinin her birine (yerine göre mülkiyet, işgal, zilyetlik, inşaat ve/veya kullanma hakları ellerinden alınan Kişilerin yazılı muvafakatları da dahil olmak üzere) her türlü giriş ve/veya tahliye haklarını gösterir yazılı belgeleri verecektir;

(7) Özellikle yukarıdaki 4. Madde uyarınca kazanılmış hakları da içeren Arazi Haklarının ve buna ilişkin tüm gerekli dokümanların; Azeri Hukuku uyarınca ve Azeri Hukukunun ilgili gereklerini karşılamak ve MEP İştirakçilerinin herbirinin Arazi Haklarına ilişkin; özellikle yukarıdaki (4). Madde uyarınca kazanılan haklarının kamuya ilanı için MEP İştirakçileri lehine ve bunların adlarının Daimi Araziye ilişkin olarak mülkiyet hak sahipleri ve Tesislerin sahipleri olarak belirtilmesi suretiyle uygun şekilde ve zamanında tescil ve kayıt edilmesini sağlayacaktır; ve

(8) Her bir MEP İştirakçisi, Anahtar Teslimi Müteahhidini ve diğer etkilenen Proje İştirakçilerini; Arazi Haklarına ve üçüncü tarafların (MEP İştirakçileri tarafından hak tanınan, Arazinin bitişiğindeki toprak sahipleri tarafından getirilen talep veya iddialar veya kullanım dahil) Daimi Araziye girme ve yüzeyini kullanma talep veya iddialarından kaynaklanan herhangi bir Zarar Ziyana karşı ve bu toprak sahipleri ve/veya (Proje Faaliyetlerine katılan Kişiler dışındaki) Kişiler tarafından bu toprak sahiplerinin ve/veya Kişilerin Daimi Arazi üzerinde sebep oldukları veya arazi yüzeyini kullanmalarından dolayı Tesisler ve MEP Faaliyetlerinde meydana getirilen Zarar Ziyana karşı koruyacak, savunacak ve zarar ziyanı karşılayacaktır.

(viii) Devlet Makamları, (1) gerek bu Anlaşma, gerekse herhangi bir Proje Anlaşmasını, Azeri Hukuku uyarınca imtiyaz niteliği taşıyan özel idari sözleşme olarak kabul etmeyeceklerini, bu karara veya yargıya varmayacaklarını; veya (2) (Bu Anlaşmanın 18. Maddesinde tanınmış olanlara benzer şekilde uyuşmazlıkların çözümüne ilişkin hükümler de dahil olmak üzere), gerek bu Anlaşma ve gerekse herhangi bir Proje Anlaşmasının Azeri Hukuku uyarınca bir imtiyaz sözleşmesi, bir imtiyaz niteliği taşıyan özel idari sözleşme veya benzer bir anlaşma olduğu veya haline geldiği savunmasına dayalı olması dahil MEP İştirakçileri lehine verilmiş taahhütler, garantiler, izinler, kabuller, muafiyetler, feragatler ve yükümlülükleri sınırlamaya, şarta bağlamaya, inkar etmeye veya engellemeye veya bunları ihmal etmeye veya uygulamamaya veya riayet etmemeye ya da uygulamayı reddetmeye kalkışmayacaktır;

(ix) ilgili Anlaşmalarda buna açıkça yer verilmedikçe, bu anlaşmalara taraf olan MEP İştirakçileri ve/ veya diğer Proje İştirakçilerinin önceden yazılı onayı olmadan Devlet Makamları işbu Anlaşma, Hükümetler

Arası Anlaşma ve diğer Proje Anlaşmalarını değiştirmeyecek, iptal etmeyecek, feshetmeyecek, geçersiz veya gayri kabili icra ve infaz olarak ilan etmeyecek veya başka şekilde iptal etmeye veya tahdit etmeye çalışmayacaktır; ve

(x) Devlet Makamları; eğer Proje Anlaşmaları ile tesis edilen Ekonomik Denge Azerbaycan Hukukunda (Vergiler, sağlık, emniyet ve çevre ile ilgili Azerbaycan Yasaları dahil) (1) Yürürlük Tarihinden, (2) Hükümetin Bölüm 7.1 veya 7.2(i) uyarınca yükümlülüklerini yerine getirdiği tarihten sonra meydana gelen, Azerbaycan Hukukundaki değişiklik, temyiz, geri çekme, fesih veya sona erme, Azerbaycan Yasasının yasanması, kabul edilmesi veya yayınlanması, Azerbaycan Yasasının (mahkemeler, icra veya yasama makamları, veya idari veya düzenleyici makamlar tarafından) yorumlanması veya uygulanmasındaki değişiklikler (bu değişiklik yalnızca Projeye yönelik veya genel uygulamaya yönelik olsa da) ("Hukukta Değişiklik"), adli makamlar, kurul ve mahkemeler, Devlet Makamlarının kararları, politikaları veya benzer işlemleri, hukuki değişiklikler, adli makamlar, kurul ve mahkemeler ve/ veya Devlet Makamlarının Azerbaycan Hukukuna göre işlem yapma, yetki kullanma veya infaz etmeyi ihmal etmesi veya reddetmesi dolayısıyla doğrudan veya dolaylı olarak bozulursa veya olumsuz etkilenirse ve bu ölçüde Ekonomik Dengenin yeniden sağlanması için yapabilecekleri tüm işlemleri yapacaklardır. Ekonomik Dengeyi tekrar sağlamak için mümkün olan tüm işlemleri yapma şeklindeki yukarıda belirtilen yükümlülük; tüm gerekli önlemlerle, muafiyet, yasama, kararname ve/veya diğer emredici işlemlerle Proje Anlaşması ve bu tür bir Azerbaycan Yasası arasındaki çatışma veya çelişkiyi ortadan kaldırmayı da içerir.

7.3 Bir MEP İştirakçisi veya MEP İştirakçilerinin belirleyecekleri diğer Proje İştirakçilerinin talebi üzerine ilgili Devlet Makamı MEP İştirakçileri ve MEP İştirakçilerinin belirleyebilecekleri diğer Proje Katılımcıları tarafından Proje Faaliyetlerini yürütmek için gerekli bir belirli lisans, vize, ruhsat, sertifika, izin, onay veya müsaadeyi almak için gerekli tüm dokümantasyonun ("Başvuru Gerekleri") tam ve uygun bir listesini verecektir.

(i) (Ek 2 hükümlerine tabi olarak) Arazi Haklarını kullanmak ve bunlardan yararlanmak;

(ii) Gümrük müsaadeleri;

(iii) İthalat ve ihracat lisansları;

(iv) Vizeler ve ikamet izinleri;

(v) Banka hesapları açma ve sürdürme hakları;

(vi) Gerekli ofis yerleri ve personel lojmanları kiralama veya duruma göre, edinme hakları;

(vii) Azeri Hukukuna uygun biçimde (Ülke içinde ve dışında MEP Sisteminin düzenli ve etkin biçimde yürütülmesi için MEP İştirakçileri tarafından istenen yeterli münhasır radyo ve iletişim frekanslarının tahsis edilmesi dahil), Proje Faaliyetlerinin güvenli ve etkin biçimde yerine getirilmesine yönelik olarak, gerekli iletişim ve telemetri tesislerinin işletim hakları ve lisansları;

(viii) Proje İştirakçilerinin kanaatine göre, Proje Faaliyetleri veya Projedeki iş veya yatırımların idare edilmesi için makul olarak gerekli gayri menkul veya zati eşyanın kiralanması veya duruma göre satın alınması veya elde edilmesi hakkı dahil, Ülke içinde şubeler, kalıcı kuruluşlar, bürolar ve diğer türlü faaliyet biçimleri kurma hakları;

(ix) Ülke içinde araçlar ve diğer mekanik ekipman, ilgili Azeri Hukukuna uygun biçimde hava araçları, gemiler ve diğer su araçları işletme hakları; ve

(x) (Ek 3 hükümlerine bağlı olarak) çevre ve emniyet onayları.

Devlet Makamları tarafından mutad olarak verilenler dahil olmak üzere tüm bu haklar, lisanslar, vizeler, onaylar, sertifikalar, yetkiler, izin ve müsaadeler ve bunların yenilenmesi ve uzatılmasına yönelik olarak, Proje ve tüm Proje İştirakçileri, işbu Anlaşmada Bölüm 8.9(i) veya 14.4 veya Proje Anlaşmalarında açıkça belirtilenler hariç, doğrudan ve dolaylı tüm masraf, ücret, harçlar, vergiler veya diğer alındılardan ve bunların verilmesine ilişkin tüm tasdik, görüş veya başka türlü bilirkişi onay veya raporu şartından ve diğer her türlü şart ve mecburiyetten muaf olacaktır.

7.4. Devlet Makamları, talep eden Proje İştirakçisinin görüşüne göre Proje için gerekli ve uygun olabilecek ve (ham maddeler, elektrik, su, (Bölüm 4.1(vi)'de belirtilen ve MEP İştirakçilerine bedelsiz olarak sağlanacak su hariç) gaz, iletişim tesisleri, diğer tesisler, liman tesisleri ve imalat tesisleri, ikmal tesisleri, gemiler, mal ve ekipman için ithalat tesisleri, depolar ve taşıma imkanları dahil olmak üzere) Devlet Makamları tarafından sahip olunan veya kontrol edilen mallar, işler ve hizmetleri En Uygun şartlarda Proje İştirakçilerinin kullanımına sunmak için tüm Azami Çaba sağlayacak ve/veya gösterecektir.

7.5 Devlet Makamları, aşağıdaki hususlarda En Uygun Şartların elde edilmesinde Proje İştirakçilerine yardımcı olmak için Azami Gayret gösterecektir:

(i) Talepte bulunan Proje İştirakçisinin kanaatine göre Proje için gerekli veya uygun olabilecek, Devlet Makamlarının sahip olmadığı, kontrol etmediği veya mutad olarak tedarik etmediği tüm mallar, işler, hizmetler ve teknoloji (ham maddeler, elektrik, su (MEP İştirakçilerine bedelsiz olarak sağlanacak Bölüm 4.1(vi)'de belirtilen su haricinde), gaz, haberleşme tesisleri, diğer tesisler, kıyı tesisleri ve imalat tesisleri, ikmal tesisleri, gemiler, mal ve ekipman ithalat tesisleri, depolama ve taşıma araçları dahil olmak üzere); ve

(ii) Ülke dışına yönelik yetki ve salahiyetler açısından Proje için gerekli veya uygun, (1) Petrol depolanması ve dinlendirilmesi, hat boruları,

malzemeler, teçhizat ve Ülkeye girecek veya Ülkeden çıkan diğer mallar; (2) Petrol ihracı ile bağlantılı olarak Ülkeye doğru veya Ülkeden dışarı açılan tüm deniz araçları; (3) Proje için gerekli herhangi bir mal, iş, hizmet veya teknolojinin ithalatı ve/veya ihracatı veya yeniden ihracı ve (4) MEP Sistemi ile taşınan Petrole ilişkin olarak milli, yerel ve diğer vergiler, gümrük vergi ve resimleri, gümrük resmi, ücretler, ithal mallarından alınan vergiler, tahakkuklar, katkılar, geçiş ücretleri ve diğer ücret ve masraflardan muafiyet dahil bu haklar, lisanslar, vizeler, izinler, tasdikler, sertifikalar, yetki ve müsaadeler.

7.6 Devlet Makamları, Proje İştirakçileri biri tarafından (i) Petrolün ihraç amacı ile taşınması ve yüklenmesi de dahil olmak üzere Projenin yürütülmesi, (ii) Tesislerin ve Arazi Haklarının tam ve etkin kullanımının ve tasarruf etmesinin sağlanması ve (iii) her bir MEP İştirakçisinin ve herhangi diğer bir Proje İştirakçisinin tüm Proje Anlaşmaları kapsamında ilgili yükümlülüklerini karşılamasının sağlanması için gerekli veya uygun olarak gördüğü bütün faaliyetlere muvafakat etmektedir.

7.7. Devlet Makamları burada, bu Anlaşmanın 3. Ekinde belirtilen Uygulama Usullerine veya orada belirtilen esas veya standartlardan birine uygun olarak MEP İştirakçileri ve tayin ettikleri Müteahhitlerin Projeye hazırlık amacıyla veya Projeyle bağlantılı olarak gerçekleştirdiği herhangi bir Proje Faaliyetine veya işe muvafakat göstermektedir.

MADDE 8

VERGİLER

8.1 Genel

(i) İşbu Anlaşmada özel olarak belirtilenler dışında, hiçbir MEP İştirakçisi MEP Faaliyetleri, MEP Sistemi, Tesisler, Arazi Hakları, Tesisler veya MEP Sistemi yoluyla taşınan Petrol veya ilgili varlıklar veya faaliyetlerle doğrudan veya dolaylı olarak ilgili veya bunlardan kaynaklanan Vergilere veya Vergi ödeme veya beyanname yükümlülüklerine, Yürürlük Tarihinden önce, Yürürlük Tarihinde ve Yürürlük Tarihinden sonra tabi olmayacaktır.

(ii) Bu Anlaşmadaki diğer mugayir hükümlere rağmen, Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmalarının, vergilere ilişkin menfaatler tanıma açısından geçerli olacağı kabul edilmiştir. Ayrıca bu tür bir anlaşmanın menfaatlerinden yararlanamayan bir Kişi Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı'nın 1 Kasım 1997 tarihi itibariyle güncelleştirilmiş Gelir ve Sermaye Üzerinden Model Vergi Muahedesine ("OECD Muahedesi") denk bir muahede geçerliymiş gibi bunda bulunan menfaatlerden yararlanacaktır. Her durumda bir Kişinin bu menfaatlerden yararlanması için başka herhangi bir idari işlem gerekmeyecektir.

(iii) Bu 8. Maddenin hükümleri, (Azerbaycan Cumhuriyeti tarafından veya adına girilen üretim paylaşma anlaşması hükümleri dahil) Azeri Hukukunun bütün çatışan hükümleri fevkinde her zaman geçerli olacaktır.

(iv) İşbu Madde 8 hükümlerinin (4.2 ve 10.1 Bölümleri dahil) işbu Anlaşmanın diğer hükümleriyle uyuşmadığı veya bu şekilde değerlendirildiği takdirde Madde 8 hükümleri geçerli olacaktır.

(v) Vergiler açısından MEP Faaliyetleri, (tamamlandıktan önce veya sonra) MEP Sistemi, Arazi Hakları, Tesisler veya MEP Sistemi yoluyla taşınan Petrol veya (Erken Petrol Boru Hattı Projesinin Batı ve Kuzey Güzergahı dahil) PSA ile ilgili varlıklar veya faaliyetler veya Azerbaycan Cumhuriyeti tarafından veya adına girilen üretim paylaşma anlaşmaları, bir MEP İştirakçisi, bir MEP İştirakçisinin bir Bağlı Kuruluşu, Menfaat Sahibi veya Yükletenin bir daimi müessesi olarak anlaşılmayacaktır.

8.2 Gelir Vergisi

(i) MEP İştirakçilerinden herbiri, 9 Kasım 1991 tarihinde yasalaşıp 1 Ocak 1999 tarihinde Ülke içinde genel olarak geçerli olup yürürlüğe giren, işbu Madde 8 hükümleri ile değişikliğe uğrayan Tüzel Kuruluşların Kar ve Belirli Gelir Türlerinin Vergilendirilmesi Hakkında Azerbaycan Cumhuriyeti Kanunu ve işbu Anlaşma hükümleri ile düzenlenen Azerbaycan Vergi Hukukuna uygun olarak her Yıl Proje Faaliyetleri ile ilgili olarak gelir vergisi ("Gelir Vergisi") ile mükellef olacaktır.

(ii) Gelir Vergisi her bir MEP İştirakçisi için ayrı ayrı uygulanacaktır. Bir MEP İştirakçisinin mükellefiyeti olarak bir Yıl için Gelir Vergisi mükelleflyeti bu MEP İştirakçisinin aşağıda tarif edilen Gelir ve İndirim kalemlerindeki bireysel payı üzerinden hesaplanacaktır.

(iii) 9 Kasım 1991 tarihinde yasalaşıp 1 Nisan 2000 tarihinde Ülke içinde genel olarak geçerli olup yürürlüğe giren Tüzel Kuruluşların Kar ve Belirli Gelir Türlerinin Vergilendirilmesi Hakkında Azerbaycan Cumhuriyeti Kanunu ve işbu Anlaşma hükümleri ile düzenlenen Azerbaycan Vergi Hukukuna uygun olarak bir MEP İştirakçisinin bir Yıl içindeki Proje Faaliyetleriyle ilgili Vergiye Tabi Kazancı üzerinden yüzde yirmi yedi (% 27) oranında Gelir Vergisi uygulanacaktır. Bir MEP İştirakçisinin bir Yıl için Vergiye Tabi Geliri, bu Yıl için Gelirinden İndirimler çıkarıldıktan sonra kalan fazlaya eşit olacaktır. Bir MEP İştirakçisinin Vergiye Tabi Kayıp tutarı sınırlama olmaksızın takip eden Yıla ve sonraki Yıllara taşınacak ve sonraki Yıllar için kronolojik bir sıralama ile bir İndirim olarak değerlendirilecek ve MEP İştirakçisinin bir Yıl için Vergiye Tabi Gelirinden; Vergiye Tabi Zararı MEP İştirakçisinin Vergiye Tabi Gelirinden tamamen düşürülünceye kadar çıkarılacaktır.

(iv) Bir MEP İştirakçisinin bir Yıl için Vergiye Tabi Karı veya Vergiye Tabi Zararının belirlenmesi açısından Gelir, MEP İştirakçisi tarafından alınan Tarife Geliri ve Diğer Gelir toplamına eşit tutar olacaktır.

"Tarife Geliri" bir MEP İştirakçisi tarafından Proje Faaliyetlerinden dolayı MEP Sistemi tarifelerinden elde edilen nakit tutarı olarak tarif edilir. Bir MEP İştirakçisinin bir Yükleten veya başka müşteriden tüm MEP Sistemi yoluyla

Petrolün taşınmasına ilişkin tarife ve diğer tutarlar alması durumunda Proje Faaliyetlerinden kaynaklanan bu tarife ve diğer tutarlar MEP İştirakçisi tarafından seçilen bir uygun tahsis yöntemine göre belirlenecek ve MEP İştirakçisi tarafından her yıl, Ülke içinde MEP Sisteminin görece uzunluğu, Ülke içinde MEP Sistemi kısmına ilişkin olarak yapılan veya yapılacak olan sermaye giderleri veya tahmini sermaye giderlerinin görece tutarı veya uluslararası Petrol taşıma endüstrisinde genel olarak kabul edilen başka tatbik kurallarına uygun olan bu yöntem ("Müsaade Edilen Tahsis Yöntemi") mütemadiyen uygulanacaktır.

(vi) (1) "Diğer Gelir" bir MEP İştirakçisi tarafından Proje Faaliyetlerini sürdürme sırasında alınan ve aşağıdaki unsurları kapsayan nakit tutarlar olarak tarif edilir:

(aa) sigorta gelirleri;

(bb) elde edilen kur kazançları;

(cc) faiz geliri;

(dd) tedarikçiler, üreticiler veya bunların temsilcilerinden arızalı malzemeler ve ekipmanla ilgili olarak alınan tutarlar; ve

(ee) Bölüm 8.2(xiv) uyarınca Diğer Gelir olarak değerlendirilen tutarlar.

(2) Yukarıdaki hususlardan bağımsız olarak Diğer Gelir, aşağıdaki tutarları içermez:

(aa)MEP Sistemi tarifeleri;

(bb) Tesisler, MEP Sistemi veya Arazi Haklarında tasarrufta bulunmaktan dolayı alınan, Bölüm 8.2(xiv)'de başka şekilde belirtilmemiş olan tutarlar;

(cc) bir borç, veya MEP İştirakçisine sağlanan fon olarak alınan tutarlar;

(dd) MEP İştirakçisinin Proje Anlaşmaları veya Proje veya MEP Sistemine ilişkin hakları ve yükümlülüklerinde bir şekilde tasarruf veya başka bir düzenlemeden elde edilen tutarlar;

(ee) temettüler;

(ff) Gelir Vergi iadeleri;

(gg) Bölüm 8.7'de başka türlü belirtilmemek kaydıyla; burada tarif edilen işlemlere ilişkin olaak alınan tutarlar;

(hh) MEP İştirakçisi tarafından yapılan giderlerle ilgili olarak; MEP İştirakçisi tarafından Vergiye Tabi Kar veya Vergiye Tabi Zararın hesaplanması amaçları için İndirimler olarak değerlendirilen bu giderlerin tutarlarından fazla olarak geri ödeme veya başka şekilde alınan tutarlar (bu durumda bu tür fazla tutarlar MEP İştirakçisi tarafından bu amaçlar için bundan sonra İndirimler olarak değerlendirilmeyecek, ve gerekirse Bölüm 8.2(xi)'deki hesapta gerekli düzenlemeler yapılacaktır); ve

(ii) MEP İştirakçisinin serbest tasarrufu altına girmeyen ve zenginliğini arttırmayan, alınan tutarlar.

(3) İşbu Bölüm 8.2(vi) amaçları açısından MEP İştirakçilerinin yalnızca Proje Faaliyetlerinden ziyade MEP Sistemiyle ilgili genel faaliyetlerden dolayı ödemeler alması durumunda, bu ödeme tutarı MEP İştirakçisinin Müsaade Edilen Tahsis Yöntemine dayalı olarak Proje Faaliyetlerini yürütmekten elde edilen ödeme tutarı olarak değerlendirilecektir.

(vii) Bir MEP İştirakçisinin bir Yıl zarfında Vergiye Tabi Kar veya Vergiye Tabi Zarar tutarını belirlemek açısından İndirimler MEP İştirakçisi tarafından bu Yıl zarfında Proje Faaliyetlerine ilişkin olarak Ülke içinde veya başka bir yerde yapılan ve MEP İştirakçisi tarafından doğrudan veya bir İşletim Şirketi yoluyla dolaylı olarak ödenen tüm masrafları kapsayacak ve şunları içerecektir:

(1) Tüm çalışanlara ödenen maaş, ücret ve diğer tutarların tam miktarı ve çalışanlar ve aileleri için barınma, iaşe, hizmetler, eğitim ve Ülke'ye ve Ülkeden dışarıya yolculuklarıyla ilgili yapılan tüm masraflar;

(2) (Sosyal Güvenlik için Birleştirilmiş Devlet Fonu ve İstihdam için Birleştirilmiş Devlet Fonuna yapılan ödemeler ve zorunlu sağlık sigorta katkıları dahil) tüm Devlet sosyal vergi giderleri ve çalışanlar için yapılan tüm benzer ödemeler;

(3) Verilen hizmetler veya teknik yardım için yapılan tüm giderler;

(4) Bir kiralama anlaşması altında ödenen tüm tutarlar;

(5) Tüm sigorta giderleri;

(6) Tüm temsilcilik ve personel eğitim giderleri;

(7) MEP İştirakçisi ve Menfaat Sahiplerinin; yönetim, araştırma ve geliştirme ve genel ve idari giderler dahil ofisleri veya diğer işyerlerinin faaliyetlerine ilişkin tüm giderler;

(8) Bir Sabit Kıymet olmayan tüm ekipman veya varlıkların giderleri;

(9) Ödenen kişi veya MEP İştirakçileri veya Menfaat Sahiplerinin kimliğine bakılmaksızın girilen bir borç veya bu borcun tekrar finansmanıyla ilgili ödenen tüm faiz, gider ve masraf tutarları;

(10) Ülke dışındaki müdürler ve diğer çalışanlara ödenen maaş ve ücret giderleri, ve ülke dışında MEP İştirakçisi ve MEP İştirakçileri adına çalışan Menfaat Sahiplerinin yurtdışındaki merkez hizmetlerine ait genel ve idari ek giderleri ve ülke dışında bu merkez hizmetleri tarafından MEP İştirakçisi hesabına yapılan dolaylı giderler;

(11) Yıl içinde bırakılan veya terk edilen varlıkların bozulmasından veya hasar görmesinden kaynaklanan malzeme veya varlık kayıpları, üçüncü taraflara bu tür hasarları tazmin etmek üzere ödenen borç ve yapılan ödemeler;

(12) Ekipman veya varlıkların onarılması için tüm giderler;

(13) Bölüm 8.2(ix), Bölüm 8.2(xii), Bölüm 8.2(xiv)'ye göre İndirim olarak değerlendirilen tutarlar,

(14) İşletim Şirketinin ücretleri;

(15) Oluşan kur kayıpları, veya giderleri dahil tüm diğer kayıplar; ve

(16) MEP İştirakçisi tarafından doğrudan veya dolaylı olarak Proje Faaliyetlerinin yürütülmesi esnasında yapılan tüm diğer giderler.

İşbu Bölüm 8.2(vii) amaçları açısından MEP İştirakçileri yalnızca Proje Faaliyetlerinden ziyade MEP Sisteminin genel faaliyetlerinden kaynaklanan bir masrafta bulunması durumunda bu gider tutarı, MEP İştirakçilerinin Müsaade Edilen Tahsis Yöntemine dayalı olarak Proje Faaliyetlerine uygun olarak yapılmış olarak değerlendirilecektir.

(viii) İndirimlerin hesaplanması açısından Müteahhit Tarafın PSA' nın 12.3(d) maddesinde belirtilen Harcamalar bölümüne dayanarak uygun görülen giderlerden farklı olarak MEP İştirakçisi veya selefleri tarafından Geçerlik Tarihinden önce yapılan tüm giderler, MEP İştirakçileri tarafından Geçerlik Tarihinde yapılmış olarak değerlendirilecektir.

(ix) Sabit Varlıklar açısından amortisman İndirimleri aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır:

(1)Aşağıda Madde(2) veya (3)'te açıklanmamış olan Sabit Varlıklar	Her Yıl yüzde yirmi beş (%25) azalan denge bazında

(2)Boru hatları, tali tesisler, pompa, sıkıştırma, ölçüm ve metraj, telemetri ve benzeri ekipman, pig demiri bırakma ve alma tesisleri, yakıt ve/ veya elektrik nakli için kullanılan boru hatları, enerji hatları ve diğer ilgili ekipman, gözetleme direkleri, markırlar ve kurbanlık anotlar, liman, terminal, depolama ve ilgili tesisler, iskeleler ve benzeri tesisler ve tüm ilgili tesisler ve ilgili sermaye varlıkları	Her Yıl yüzde on altı (%16) azalan denge bazında
(3) Ofis binaları	Her Yıl yüzde yedi (%7) azalan denge bazında

Yukarıdaki hususlardan bağımsız olarak MEP İştirakçileri yukarıda belirtilen oranların üçten birinden daha düşük olmamak kaydıyla, yukarıda belirtilen oranlardan daha düşük yıllık oranlardan amortisman İndirimlerini hesaplamayı tercih edebilirler. Yukarıda (1). Maddede belirtilen Sabit Varlıklar için aynı amortisman oranı Geçerlik Tarihinde veya bundan sonra sona eren her Yıl için tüm bu tür Sabit Varlıklara uygulanacaktır. Yukarıda (2). Maddede belirtilen Sabit Varlıklar için aynı amortisman oranı Geçerlik Tarihinde veya bundan sonra sona eren her Yıl için tüm bu tür Sabit Varlıklara uygulanacaktır. Ofis binaları için ise farklı binalar için farklı amortisman oranları kullanılabilir fakat her bir bina için ilgili Yıllardan herbirinde aynı amortisman oranı kullanılacaktır.

(x) Bir Sabit Varlık üzerinde yapılan giderler için amortisman Sabit Varlığın maliyeti üzerinden hesaplanacaktır. Bölüm 8.2(ix) ve Bölüm 8.2(xiv) amaçları açısından bir Sabit Varlığın maliyeti bu varlıkla ilgili tasarım, mühendislik, inşaat ve üretim ücret ve giderlerini kapsayacaktır. Bölüm 8.2(vii) altında bir İndirim olarak değerlendirilen hususlar Bölüm 8.2(ix) veya Bölüm 8.2(xi) altında amortismana tabi tutulmayacaktır.

(xi) Bölüm 8.2(ix)'un (1). Maddesinde tarif edilen Sabit Varlıklar için Yıl içinde yapılan tüm giderler bir (1) Ocak tarihinde yapılmış olarak değerlendirilecek ve bunun sonucunda giderlerin yüzde yüzü (% 100) bir önceki Yıldan gelen amortismanı yapılmamış tutarlar hesabına eklenecektir. Bu hesaptan daha sonra bu Sabit Varlıkların kullanılmasından elde edilen tüm tutarlar düşülecek ve aşağıdaki şekilde amortismana tabi tutulacak olan bir dengelenmiş hesap ("Dengelenmiş Hesap") elde edilecektir:

Önceki Yıldan taşınan hesap	X
Bu Sabit Varlıklara Yıl içinde yapılan giderlerin yüzde yüzü (%100) eklenir	X
Yıl içinde Sabit Varlıklar satışlarından gerçekten elde edilen tüm tutarlar düşülür	(X)
Dengelenen Hesap	X
Dengelenen Hesaptan yüzde yirmi beş (%25) veya daha düşük geçerli oranda amortisman düşülür	(X)
Gelecek Yıla taşınacak hesap	X

(xii) Bir Yıl zarfında Bölüm 8.2(ix)'nin (1). Maddesinde tarif edilen tüm Sabit Varlıkların (bir MEP İştirakçisi tarafından Proje Anlaşmaları veya bir Projeye ilişkin haklarının sahipliğinde bir değişiklik veya düzenleme sonucu olması dahil) tüketilmesi durumunda varsa bu tür Sabit Varlıklarla ilgili Dengelenen Hesap bu Yıl içinde bir İndirim olarak değerlendirilecektir.

(xiii) Bölüm 8.2(ix)'nin (2). Maddesinde tarif edilen Sabit Kıymetler Bölüm 8.2(xi) ve Bölüm 8.2(xii)'de tarif edilenlerle benzer kurallara tabi olacaktır. Ofis binası durumunda bir Yıl için amortisman İndirimi hesaba katıldıktan sonra bu binanın dengelenmiş tutarı uluslararası Petrol taşıma endüstrisinde genel olarak kabul edilen tatbikada uygun olarak tespit edilen makul bir enkaz değerinden fazla olmayacaktır.

(xiv) Bir MEP İştirakçisi tarafından bir Yıl zarfında bir MEP İştirakçisinin Proje Anlaşmaları altında veya Projeye ilişkin olarak haklarının sahipliğinde bir değişiklik veya düzenlemenin sonucu olması dahil, bir ofis binasını satış, tasarruf veya terketmekten ("Tasarruflar") dolayı görülen kazançlar veya kayıplar Diğer Gelir veya İndirimler olarak aşağıdaki şekilde değerlendirilecektir:

Bina Tasarrufundan (varsa) Gelirler	X	
Binanın dengelenen bazı çıkarılır		(X)
Bina Tasarrufundan Kazanç/(Kayıp)	X	

Bu tür bir Tasarruf üzerinden kazanç veya kaybı belirlerken ofis binasının dengelenmiş bazı aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır:

İlk Maliyet		X
Demirbaş İyileştirmelerinin maliyeti eklenir		X
Birikmiş amortisman İndirimleri düşürülür		(X)
Dengelenmiş baz	X	

Yukarıdaki hususlardan bağımsız olarak MEP İştirakçisi tarafından Ülke içindeki tüm ofis binalarının bir Tasarrufundan elde edilen kazanç tutarı Diğer Gelir olarak değerlendirilmeyecektir.

(xv) Bir MEP İştirakçisinin, Projedeki menfaatinin tümü veya bir kısmını bir devralana devretmesi durumunda devreden MEP İştirakçisi; devir tarihi itibarıyla devreden MEP İştirakçisinin Vergiye Tabi Zararının tümü veya yalnızca bir kısmın devri yapılmışsa bu kısımla orantılı bir bölümünü bu devrin oluştuğu Yıl için bir İndirim olarak değerlendirmesini sağlamayı tercih edebilecektir.

(xvi) Yukarıdaki hususlardan bağımsız olarak birden çok MEP İştirakçileri tarafından Kuruluşun kurulduğu hukuk uyarınca bir ortaklık ("Ortaklık") olan bir Kuruluş olan bir devralana Projedeki menfaatlerinin tümü veya bir kısmının Ortaklıkta ortaklık menfaatleri karşılığında devredilmesi durumunda; Gelir Vergisi ve Boru Hattı Taşıma Vergisi Ortaklıktaki ortaklardan ("Ortaklar") herbirine bu Partnerlerden herbiri ayrı bir MEP İştirakçisiymiş gibi ayrı ayrı uygulanacaktır. Bir Ortağın Gelir Vergisi ve Boru Hattı Taşıma Vergisi bireysel yükümlülüğü bu Ortağın Gelir ve İndirim kalemlerine ve bu Ortağın Ortaklığın Gelir ve İndirim kalemlerindeki ve Ortaklık tarafından Son İstasyon Noktasında ölçülen, Tesisler yoluyla taşınan Petrol

Varillerindeki payına göre hesaplanacaktır. Ortaklık Azerbaycan gelir vergisi açısından bir tüzel kişi olarak değerlendirilmeyecektir ve işbu Madde 8'deki çelişen hükümlere bakılmaksızın kendisi Gelir Vergisi veya Boru Hattı Taşıma Vergisiyle yükümlü olmayacak ve Gelir Vergisi veya Boru Hattı Taşıma Vergisi ödeme veya beyanname yükümlülükleriyle sorumlu olmayacaktır. İşbu Bölüm 8.2(xvi)'de tarif edilenlere benzer ilkeler Projenin tüm yatırımcılar tarafından bir Kuruluş (bir ortaklık, şirket veya benzer bir Kuruluş formu) aracılığıyla sahip olunması durumunda geçerli olacaktır.

8.3 Gelir Vergi Muhasebesi ve Beyannameler.

(i) Her bir MEP İştirakçisi:

(1) Proje Faaliyetlerinde bulunduğu, Geçerlik Tarihinde veya daha sonra sona eren herbir Yıl için bir Gelir Vergi beyannamesi verecektir.

(2) Defter ve kayıtlarını tutarken, Vergiye Tabi Gelir veya Vergiye Tabi Zararını hesaplarken ve Gelir Vergi beyannamelerini hazırlarken yalnızca Doları kullanacaktır. MEP İştirakçilerinin Proje Faaliyetlerine ilişkin defter ve kayıpları uluslararası Petrol taşıma endüstrisinde genel olarak kabul edilen muhasebe standartlarına uygun olarak tutulacaktır.

(3) (MEP İştirakçisi tarafından Vergi dışındaki amaçlar için kullanılan muhasebe yönteminden bağımsız olarak) uluslararası Petrol taşıma endüstrisi tarafından genel olarak kabul edilen tatbikata dayalı olarak nakit alındılar ve ödemeler muhasebe yöntemine uygun olarak Gelir ve İndirim Kalemlerini belirleyecektir. Gelir veya İndirim kalemlerinin tutarı MEP İştirakçisi veya İşletim Şirketi tarafından (ödeyen veya ödeme yapılan kişinin kimliği veya bunun MEP İştirakçisi veya bir Menfaat Sahibiyle olan ilişkisine bakılmaksızın) gerçekten alınan veya ödenen tutarlara dayalı olarak belirlenecektir.

(4) En geç takip eden Yılın Nisan ayının on beşinde (15) Devlet Vergi Müfettişliğine herbir Yıl için Gelir Vergi beyannamesini verecek ve Yıl için Devlet adına Devlet Vergi Müfettişliğine Gelir Vergisini ödeyecektir. MEP İştirakçileri tarafından Tahmini Gelir Vergi beyannameleri düzenlenmeyecek ve tahmini Gelir Vergisi ödemelerinde bulunulmayacaktır.

(ii) tüm Gelir Vergisi ödemeleri (ve iadeleri), ve bunun üzerinden Bölüm 8.3(iii)'nin 3. Maddesinde ve Bölüm 8.10(ii)'de tarif edilen tüm faiz, ceza ve para cezaları Dolar üzerinden yapılacaktır.

(iii)

(1) Bir MEP İştirakçisi tarafından bir Yıl için Gelir Vergi beyannamesi verilmesi ve buna göre Gelir Vergisinin ödenmesi, Yıl için Gelir Vergi beyannamesinin verildiği tarihten otuz altı (36) ay sonraki tarihte bu Yıl için MEP İştirakçisinin tüm Gelir Vergisi sorumluluklarının nihai ve kati olarak ödenmesi anlamına gelecektir. MEP İştirakçisi ve Devlet Vergi Müfettişliği karşılıklı yazılı mutabakatla bu süreyi uzatabilirler.

(2) Devlet Vergi Müfettişliği herbir Yıl için MEP İştirakçisinin Gelir Vergi beyannamesini bir kere teftiş yetkisine sahip olacaktır. Bu teftişin tamamlanmasından sonra Devlet Vergi Müfettişliği MEP İştirakçisi ile önerdiği düzenlemeleri görüşecek ve uygunsa ödenmesi gereken ilave Gelir Vergisi bildirimi veya iade bildirimi verecektir. Gelir Vergisi konusunda düşük ödemeler veya fazla ödemeler MEP İştirakçisi tarafından ilgili bildirimin alınmasından sonra on (10) gün içinde ödenecektir. MEP İştirakçisi ve Devlet Vergisi Dairesinin düşük ödenen veya fazla ödenen Gelir Vergi tutarı konusunda mutabık olamaması durumunda ise bu konu Madde 17 uyarınca tahkime götürülecektir.

(3) Bir Yıl için MEP İştirakçisinin Gelir Vergi beyannamesi üzerinden Gelir Vergisinin düşük ödendiği (veya fazla ödendiği) kati olarak tespit edildikten sonra Kararlaştırılan Faiz Oranı üzerinden Gelir Vergisinin ödenmesi gereken tarihten (veya bir fazla ödeme varsa Gelir Vergisinin ödendiği tarihten) itibaren düşük ödeme (veya fazla ödeme) tutarı üzerinden faiz işletilecek ve MEP İştirakçisi tarafından ödenecektir (veya bir fazla ödemenin iadesi sözkonusu ise MEP İştirakçisine ödenecektir).

(iv) MEP İştirakçilerinden herbiri Gelir Vergi beyannamelerini ve Gelir Vergi ödemelerini, Tesislerin işletiminden sorumlu olan İşletim Şirketinin bulunduğu Ülkede başlıca işletim ofisinin bulunduğu yerdeki Devlet Vergi Müfettişliğinin kuruluşuna veya böyle bir ofis yoksa Tiflis'te bulunan Devlet Vergi Müfettişliği büyük vergi mükellefleri müfettişliğine yapacaktır. Bu tür Gelir Vergi ödemesi bu MEP İştirakçisi adına (İşletim Şirketi dahil) bir temsilçisi tarafından yapılabilir.

(v) MEP İştirakçisinin Gelir Vergi ödemesi yaptığı Devlet Vergi Müfettişliği MEP İştirakçisine bu ödemeden sonra on (10) gün zarfında MEP İştirakçisinin Gelir Vergisini ödediğini gösteren bir resmi vergi makbuzu verecektir. Bu vergi makbuzları ödemenin alındığı tarihi ve bu ödeme tutarını, ödemenin yapıldığı para birimini (Dolar) ve bu Devlette bu tür makbuzlar için olağan olarak belirtilen diğer hususları içerecektir.

8.4 Müteahhitler

(i) MEP Faaliyetleriyle ilgili olarak Yabancı Müteahhitlere yapılan ödemeler üzerine Vergi konabilir ve bunlardan kesinti yapılabilir ve Müteahhitler doğrudan veya dolaylı olarak MEP Faaliyetlerine ilişkin olarak veya bundan dolayı Vergi mükellefiyeti veya beyanname yükümlülüklerine tabi tutulacaklardır. Şüpheyi izale etmek bakımından bir Müteahhit bir MEP İştirakçisinin bir Bağlı Kuruluşu, Menfaat Sahibi, İşletim Şirketi veya bir Müteahhit rolündeki Yükleteni içerecektir.

(ii) MEP İştirakçileri, Bağlı Kuruluşları ve Hisse Sahipleri ve kendi çalışanlarının Azerbaycan Vergi Hukuku uyarınca Müteahhitlerin kusurları için Devlet Makamlarına karşı herhangi bir yükümlülük ve sorumluluğu olmayacaktır.

(iii) PSA anlamında bir Ortak İşletim Şirketine veya bunlar tarafından MEP İştirakçileri veya bir İşletim Şirketine, Azerbaycan Cumhuriyeti tarafından veya adına girilen diğer üretim paylaşma anlaşmalarının bir işletmecisine veya MEP İştirakçilerine veya bir İşletim Şirketine, Tesisler yoluyla taşınan Petrol veya MEP Sistemine

ilişkin olarak kullanılmakta veya kullanılacak olan tesisler veya diğer varlıkların sahibi veya işletmecisine veya bunlar tarafından (tüm ilgili veya geri ödenebilir giderler dahil) mallar, işler, hizmetler veya teknoloji tedariki ile ilgili olarak yapılan ödemeler üzerinden (varsa gelir vergisi dışında) hiçbir vergi konmayacak veya vergi kesintisi yapılmayacaktır. Mallar, işler, hizmetler veya teknolojinin giderleri için (tüm ilgili veya karşılanacak giderler dahil) yapılan ödemeler üzerinden hiçbir vergi konmayacak veya vergi kesintisi yapılmayacaktır.

(iv) PSA veya Azerbaycan Cumhuriyeti tarafından veya adına girilen diğer üretim paylaşma anlaşmalarında açıkça başka şekilde belirtilmedikçe (bunun sahipliği, ithali, taşınması, mülkiyetinin devredilmesi, veya kullanılması dahil) Projeye ilişkin olarak yakıt olarak kullanılan Petrole ilişkin olarak MEP İştirakçileri, bunların Bağlı Kuruluşları, veya Yükletenler üzerine (gelir, kazanç veya kar üzerinden Vergiler dahil) hiçbir Vergi konmayacaktır. Bu tür Petrolün tedariki K.D.V.'den muaf olacaktır (oranı %0).

8.5 Belirli Kişilere Ödemeler.

Proje İştirakçileri veya bunların Bağlı Kuruluşları, veya bunların bir şubesi veya daimi bir müessesesi tarafından Ülke dışında kurulu bir Kuruluşa MEP Faaliyetleri ile ilgili olarak yapılan veya yapıldığı değerlendirilen ödemelere ilişki olarak hiçbir Vergi konmayacak, ve Proje İştirakçileri veya bunların Bağlı Kuruluşları, veya bunların bir şube veya daimi müessesesi tarafından bir Kuruluşa veya ödeme yapanın bir çalışanı olmayan bir gerçek kişiye MEP Faaliyetlerine ilişkin olarak yapılan ödemeler veya ödeme değerlendirmeleri üzerinden Vergi kesintisi yapılmayacaktır. Önceki cümle açısından, (i) Vergiler faiz, hizmet ücretleri ve temettüler veya diğer dağıtılan tutarlar veya diğer kar ödemeleri üzerinden Vergileri içerecektir, ve (ii) ödeme değerlendirmeleri üzerinden Vergiler kar üzerine Vergilerin konmasından sonra dağıtılmamış olan kar üzerinden Vergileri içerecektir. Bir MEP İştirakçisi veya bir İşletim Şirketi tarafından bunun bir Bağlı Kuruluşuna, veya bir Menfaat Sahibine veya bunun bir Bağlı Kuruluşuna ödeme yapan adına yapılan giderlerin karşılığı olarak yapılan ödemeler üzerinden veya bunlara ilişkin olarak hiçbir Vergi konmayacaktır.

8.6 Çalışanlar

(i) Bütün Yabancı Personel, ancak doğrudan Ülke içindeki çalışmalarından doğan gelirleri üzerinden; geçerli Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmalarına (veya Bölüm 8.1(ii)'e göre OECD Muahedesi'ne) tabi olarak ve ancak bu Yabancı Personel Ülke içinde bir Yıl içerisinde toplam yüz seksen üç (183) gün veya daha fazla bulunduğu takdirde vergi ödemekle yükümlü olacaktır.

(ii) Proje İştirakçileri, bunların Bağlı Kuruluşları ve Yabancı Çalışanlarının (emeklilik fonu, istihdam fonu, sosyal sigorta fonu ve sağlık fonu ödemeleri dahil) Azerbaycan Devlet sosyal sigorta ödemeleri ve Yabancı Çalışanlarla ilgili diğer benzeri ödemeleri yapmaları istenmeyecektir.

(iii) İşbu 8. Maddede açıkça belirtilmediği takdirde MEP İştirakçileri ve Müteahhitler Azerbaycan Hukuk uyarınca çalışanlarıyla ilgili olarak kendileri için geçerli olan Vergi ve Vergi ödeme ve beyanname yükümlülüklerine tabi olacaklardır.

8.7 Havale, Katkı, Krediler Vs. Üzerinden Vergi Yoktur.

Bir MEP İştirakçisi, bir İşletim Şirketi, bir Menfaat Sahibi veya bunların bir selefi veya Bağlı Kuruluşunun Proje Anlaşmalarından kaynaklanan veya Proje veya MEP Sistemine ilişkin hakları veya yükümlülükleri; bir Menfaat Sahibinin bir MEP İştirakçisi veya bir İşletim Şirketindeki menfaati, bir MEP İştirakçisinin bir İşletim Şirketindeki menfaati; veya bir MEP İştirakçisi, bir İşletim Şirketi veya Menfaat Sahibi, Yükleten veya başka Kişinin Tesisler veya MEP Sisteminde ve/ veya bu yolla Petrol nakliyesine ilişkin hakları veya yükümlülükleri üzerinde bir temlik, devir veya ipotek, veya başka bir düzenleme durumunda hiçbir Vergi konmayacaktır, yalnız Tesisler içinde ve/ veya Tesisler yoluyla Petrol taşınmasına ilişkin hakların satışı üzerine Bölüm 8.2 ve 8.3'te belirtilen kurallara uygun olarak Azerbaycan gelir vergisi konacaktır (ve MEP İştirakçisinin bu tür satışlar üzerinden gelir veya zararları bu MEP İştirakçisinin Diğer Gelir veya İndirimlerine eklenecektir). Proje Anlaşmalarına ilişkin olarak Proje İştirakçilerine veya bunlar tarafından yapılan varlık katkıları veya kredi veya Proje İştirakçilerine yapılan ödeme veya diğer transferlere ilişkin olarak veya bunlar üzerinden (ithalat Vergileri dahil) hiçbir Vergi konmayacaktır. İşbu Bölüm 8.7 hükümleri Geçerlik Tarihinden önce, bu tarihte veya daha sonra yapılmış olsa dahi yukarıda tarif edilen tüm temlik, devir, ipotek, düzenleme, katkı veya krediler için geçerli olacaktır.

8.8. İşletim Şirketleri.

İşbu Madde 8'de kullanılan ve tarif edilmiş tabirler açısından MEP Faaliyetlerine ilişkin olarak herhangi bir İşletim Şirketi MEP Faaliyetlerine ilişkin hiçbir Vergiye tabi olmayacaktır.

8.9 KDV; Sertifikalar.

(i) Her bir MEP İştirakçisi, Menfaat Sahipleri, Müteahhitler, İşletim Şirketleri, Yükletenler ve bunların Bağlı Kuruluşları MEP Faaliyetleriyle ilgili olarak kendileri tarafından sağlanan mallar, işler, hizmetler ve teknoloji üzerinden K.D.V.'den muaf olacaktır (oran % 0). Her bir MEP İştirakçisi, Menfaat Sahipleri, Müteahhitler, İşletim Şirketleri, Yükletenler ve bunların Bağlı Kuruluşları'na MEP Faaliyetlerine ilişkin mal, iş, hizmet ve teknoloji sağlayan tedarikçiler bu tedarikleri K.D.V. açısından muaf olarak değerlendirecektir (oran %0). Herbir MEP İştirakçisi, İşletim Şirketi ve Yükleten Tesisler yoluyla ve Tesislerden ihraç edilen tüm Petrol ithalatı ve ihracatı açısından K.D.V.'den muaf olacaktır (oran %0). Herbir MEP İştirakçisi, Menfaat Sahipleri, İşletim Şirketleri, Müteahhitler ve bunların Bağlı Kuruluşları MEP Faaliyetlerine ilişkin olarak kendisi tarafından yapılan tüm mal, iş, hizmet ve teknoloji ithalatı, ihracatı ve yeniden ihracı açısından K.D.V.'den muaf olacaktır (oran %0).

(ii) İlgili Devlet Vergi Müfettişliği veya diğer ilgili vergi veya gümrük makamı, bu Anlaşmada belirtildiği şekliyle muafiyetler ve/veya yüzde sıfır (oran %0) KDV oranından yararlanmaya hak kazanmış olan her bir Kişiye ve bu Kişilerin halef veya müsaade edilen devralanlarının her birine; bu muafiyetleri ve/veya K.D.V.'nin yüzde sıfır (%0) olduğunu belgeleyen sertifikaları veya diğer hukuken geçerli dokümanları, bu tür sertifika veya evrakların talep edildiği tarihten itibaren otuz (30) gün içinde sağlayacaktır. Bu talepte bulunan Kişinin işbu Anlaşma altında kimliği ve durumunu teyit eden dokümanların suretleri bu tür taleplere iliştirilmiş olacaktır. MEP İştirakçileri, Menfaat Sahipleri, İşletim Şirketleri, Müteahitler ve bunların Bağlı Kuruluşlarının herbirisi Bölüm 8.9(i)'in son cümlesi altında K.D.V.'den muaf olarak yapılmış olan

ithalatla ilgili olarak ilgili Devlet Vergi Müfettişliği veya diğer vergi veya gümrük makamlarına düzenli bazda bilgi sunacaklardır.

(iii) Bir MEP İştirakçisi, İşletim Şirketi veya Müteahhit bir takvim ayında ödenmiş olan girdi K.D.V.'sini bu takvim ayı için aldığı çıktı K.D.V.'sinden mahsup etmeye yetkilidir. Bir takvim ayı için MEP Faaliyetlerine ilişkin olarak ödenmiş olan ve mahsup edilmemiş olan girdi K.D.V.'si varsa bu MEP İştirakçisi, İşletim Şirketi veya Müteahhidi, bu fazla K.D.V. tutarını aksi takdirde ödemesi gereken (Gelir Vergisi veya çalışanlara yapılan ödemelerden kesilen gelir vergisi dahil) Vergilerden veya kesinti yapması gereken Vergilerden mahsup etmeye veya bu fazla K.D.V. tutarını derhal iade almaya veya Azerbaycan Hukuku altında bu fazla K.D.V.'nin elde edilmesi için diğer çözüm yollarına başvurmaya yetkilidir. Bir MEP İştirakçisi tarafından Gelir Vergisi yükümlülüğüne karşı bu tür bir mahsup durumunda bu şekilde mahsup edilen tutar bu MEP İştirakçisi tarafından (Bölüm 8.3(v)'e uygun olarak bir vergi makbuzu verilmesi gereği dahil) Bölüm 8.3 açısından bu tür Gelir Vergisinin ödenmesi olarak değerlendirilecektir. Bu MEP İştirakçisi, İşletim Şirketi veya Müteahhit bu şekilde fazla K.D.V.'nin mahsup edilmesi hakkında Devlet Vergi Müfettişliği veya diğer yetkili makama (bunun tutarını da içeren) bir yazılı bildirimde bulunacaktır.

(iv) Şüpheyi izale etmek bakımından, Projeye ilişkin olarak kullanılan mallar, işler, hizmetler veya teknolojinin alınmasıyla ilgili olarak eski Sovyetler Birliği devletlerinden biri tarafından bir katma değer vergisi veya benzer vergilerin konması ve MEP İştirakçisi tarafından ödenmesi veya karşılanması durumunda MEP İştirakçisi veya İşletim Şirketi Azerbaycan Hukuku altında sağlanan haklardan yararlanabilirler.

8.10 Diğer Hususlar.

(i) MEP İştirakçileri, nominal ve ayırımsız nitelikte olmak kaydıyla, Devlet Makamları tarafından konulan (Bölüm 14.4'te bulunan) gümrük hizmet/ doküman ücretleri dahil tüm tescil veya benzeri ücretleri ödeyecektir.

(ii) Bir MEP İştirakçisi Vergilerle ilgili olarak (mali cezalar ve idari cezalar dahil) yalnızca aşağıdaki faiz, cezalar ve para cezalarına tabi olacaktır:

(1) Bölüm 8.3(iii)'in (3). Maddesine göre hesaplanarak ödenecek faiz.
(2) Bir MEP İştirakçisinin bir Yıl için Gelir Vergi Beyannamesi düzenlememesi durumunda bu Gelir Vergi beyannamesiyle birlikte ödenmesi gereken Gelir Vergisinin yüzde yirmi beşi (%25) tutarında bir cezayla yükümlü olacaktır.
(3) Bir MEP İştirakçisinin Gelir Vergi beyannamesinde bir Yıl için ödeneceği gösterilen Gelir Vergi tutarının MEP İştirakçisi tarafından Sahtekarlık sonucu düşük beyan edilmiş olması ve bunun Devlet Vergi Müfettişliği tarafından ortaya çıkarılması durumunda düşük beyan edilen tutarın yüzde ellisi (%50) tutarında bir ceza ile yükümlü olacaktır.

(iii) (Bölüm 8.10(v) dışında) işbu Madde 8 hükümlerinden bağımsız olarak bir MEP İştirakçisi veya İşletim Şirketinden Ülke içindeki işlemleriyle ilgili Devlet Vergi Müfettişliğinin makul olarak yazılı biçimde isteyebileceği dokümanlar ve bilgileri Devlet Vergi Müfettişliğine vermesi gerekecektir.

(iv) İşbu Madde 8'de bulunan aksine hükümlerin hilafına herbir İşletim Şirketi genel olarak kabul edilen muhasebe standartlarına göre tüm kayıtlarını tutma yetkisine sahip olacaktır.

(v) Sözleşme Tarafları tarafından Yürürlük Tarihinden önce PSA anlamı içerisinde Proje veya MEP Sisteminin değerlendirilmesi, geliştirilmesi, tasarımı, edinilmesi, finansmanı, sigortalanması veya inşaası ile doğrudan veya dolaylı olarak ilgili olarak yapılan masraflar PSA'nın 12.3(d) Maddesi anlamında Giderlere dahil edilecektir. Sözleşme Tarafları veya Ortak İşletim Şirketinin Proje veya MEP Sisteminin değerlendirilmesi, geliştirilmesi, tasarımı, finansmanı, sigortalanması veya inşaası ile doğrudan veya dolaylı olarak ilgili olup Projenin temel mühendislik safhasının başlamasından önce gerçekleştirilen faaliyetleri PSA açısından Petrol Operasyonları ve Hidrokarbon Faaliyetleri olarak değerlendirilecektir. Bir Proje İştirakçisinin doğrudan veya dolaylı olarak Proje Faaliyetleri, MEP Sistemi veya ilgili varlıklar veya faaliyetlerden kaynaklanan veya bunlarla ilgili olarak Yürürlük Tarihinden önce Vergi ödemesi gerekirse bu Proje İştirakçisi bu Vergileri (Gelir Vergisi veya çalışanlara yapılan ödemelerden kesilen gelir vergisi dahil) ödemesi gereken kendi Vergilerinden veya kesintide bulunması gereken Vergilerden mahsup etmeye yetkilidir.

(vi) Bölüm 8.2 ve 8.3 dışında işbu Madde 8'de ve Madde 14'te açıklanan kurallar MEP Sistemi, veya Tesisler yoluyla taşınan Petrole ilişkin olarak kullanılan veya kullanılması tahmin edilen tüm tesisler veya diğer varlıklar açısından tüm Proje İştirakçileri için geçerli olacaktır.

(vii) Vergiler açısından bir MEP İştirakçisi, bunun Menfaat Sahipleri veya Bağlı Şirketleri, veya bir İşletim Şirketine veya bunlar tarafından yapılan ödemeler (ödeme yapanın veya ödemenin yapıldığı kişinin kimliği veya bunun MEP İştirakçisi, Menfaat Sahibi, Bağlı Şirket veya İşletim Şirketiyle ilişkisine bakılmaksızın) bu tür ödemenin gerçek tutarı baz alınarak değerlendirilecektir.

(viii) İşbu Madde 8 hükümleri İşbu Anlaşmanın sona ermesine rağmen geçerliğini sürdürecektir. Bir MEP İştirakçisinin İşbu Anlaşmaya artık Taraf olmaması durumunda İşbu Madde 8 hükümleri bu MEP İştirakçisinin İşbu Anlaşmaya bir Taraf olduğu tüm süreler için MEP İştirakçilerinin İşbu Anlaşmaya ilişkin varlıkları veya faaliyetlerinden doğrudan veya dolaylı olarak kaynaklanan veya bunlarla ilgili Vergiler ve Vergi ödeme veya beyanname yükümlülükleri için geçerli olacaktır.

Ne MEP İştirakçileri ne de diğer Proje İştirakçileri Devlet güvenlik güçlerinin işlemleri veya faaliyetleri için herhangi bir Kişiye karşı sorumluluk veya yükümlülük taşımayacaktır ve Hükümete burada belirtildiği şekilde güvenliğin sağlanması için masraf ve giderler için ödeme yapma mecburiyetinde olmayacaktır.

MADDE 9

ZARAR ZİYANIN TAZMİNİ

9.1 MEP İştirakçilerinin Devlet Makamları tarafından, Devlet Makamlarının Proje Anlaşmaları uyarınca yükümlülüklerini tam olarak yerine getirmelerini bekleme hakkına zarar vermeksizin, Hükümet aşağıdaki nedenlerden dolayı oluşan veya doğan

Zarar Ziyan için işbu Madde 10'da belirtilen parasal tazminat ödemesinde bulunacaktır:

(i) Devlet Makamlarının, İdari Proje Anlaşmaları uyarınca yükümlülüklerini tamamıyla yerine getirme veya ifa etmede aylak veya eylemsizliğinden kaynaklanan herhangi bir yetersizliği;

(ii) Devlet Makamlarının bir İdari Proje Anlaşmasındaki yanlış beyanı;

(iii) Devlet Makamlarının Madde 9.2(i)'de belirtildiği şekilde Projenin Ekonomik Dengesinin korunmasına ilişkin veya eylemsizliğinden kaynaklanan herhangi bir yetersizliği;

(iv) Hükümet gücünün [illegible] herhangi bir Proje İştirakçisinin varlıklarını geçici olarak [illegible] veya yetkilileri tarafından, ile hangi [illegible] Ülke içerisinde (ilan edilmiş veya edilmemiş) [illegible] bir olay sırasında herhangi bir zarar verilmesi veya [illegible] edilmesi; veya

(v) Devlet Makamlarının [illegible] herhangi bir Kamulaştırma işlemleri.

[illegible] parasal tazminat ödeme yükümlülüğünün ilgili [illegible] Devlet Kuruluşu olan bir Kişiyle yaptığı [illegible] veya bundan doğan herhangi bir Zarar [illegible] tazminat.

Herhangi bir Proje İştirakçisinin [illegible] şekilde Zarar Ziyana uğraması durumunda [illegible] Zarar Ziyanı derhal, yeterli [illegible] herhangi bir Proje İştirakçisine [illegible] Makamlarına Kredi [illegible]

[illegible] Makamlarının [illegible] şekilde tazminat MEP İştirakçilerinin [illegible] veya bunların birkaçının kombinasyonuna ram olacaktır;

(ii) Bölüm 9.2(i)'de belirtilen parasal tazminatlardan ayrı olarak, Ülke içinde (ilan edilmiş veya edilmemiş) bir savaş, silahlı çatışma veya benzer bir durum sonucunda 9.1(iv)'de belirtilen olaylara uygulanırsa, Hükümet MEP İştirakçilerinin kendilerine ve/veya diğer herhangi bir Proje İştirakçisine, bu olaydan etkilenen diğer herhangi bir Kişiye uygulanan muamaleler içinde (eski hale iade, maddi tazminat, zararın karşılanması veya başka bir çözüm) en iyi muameleye mazhar ilkesini uygulayacaktır; ve.

(iii) (Bölüm 9.1(v)'de açıklandığı şekilde) Devlet Makamları tarafından bir Kamulaştırma işleminin sonucu veya buna ilişkin olursa, Hükümet Adil Piyasa Bedelini ödeyecektir.

9.3 İşbu Madde 9 altında bulunan tüm parasal tazminata ilişkin olarak, tüm tutarlar, ödeme tarihinde Londra Borsası mesai bitiminde bu para için geçerli piyasa kuru üzerinden, uluslararası para piyasalarında çoğunlukla işlem gören ve uluslararası işlemlerde çoğunlukla kullanılan bir para biriminde ifade edilip ödenecek ve Devlet Makamları tarafından bir Proje Anlaşmasının ihlal edildiği tarih, Devlet Makamları tarafından bir Proje Anlaşmasında yanlış beyan tarihi, Ekonomik Dengede değişikliğin oluştuğu tarih, el koyma tarihi, savaş sırasında mal varlıklarlarında Zarar Ziyanın oluştuğu tarih veya Kamulaştırma tarihinden hangisi geçerli ise bu tarihten itibaren Devlet Makamları tarafından MEP İştirakçilerine tazminat ödemesi yapılana kadar geçen tarih için Kararlaştırılan Faiz Oranı üzerinden faizle birlikte ödenecektir.

9.4. Devlet Makamlarının, Projeye ilişkin olarak her nasılsa bir Kamulaştırma işlemi yapmaları durumunda, Devlet Makamları bu tür Kamulaştırmaları ancak (i) kamunun ali menfaatine yönelik olarak, (ii) ayırıma tabi tutmadan, (iii) kanuni çerçevede uygulanmak suretiyle ve (iv) Bölüm 9.2(iii)'de belirtilen tazminat ödenmesi suretiyle gerçekleştirebilir. Yukarıdakilerin amaçları bakımından, bir Kamulaştırma iddiasına ilişkin kanuni süreç dahilinde; MEP İştirakçilerinin (hem kendileri hem de herhangi bir Proje İştirakçisi adına) Kamulaştırmanın gerçekleştiğinin belirlenmesi ve Devlet Makamlarının bu tür Kamulaştırma işleminden dolayı veya bundan kaynaklanan MEP İştirakçileri ve/veya tüm diğer Proje İştirakçilerinin uğradığı Zarar Ziyan karşılığında Bölüm 9.2(iii) uyarınca ödeyecekleri tazminat miktarının tahkim yoluyla belirlenmesi için bu Anlaşmanın tahkim hükümlerine başvurma hakkını da içerir.

9.5 Hükümetin, işbu Madde 9 uyarınca MEP İştirakçilerine parasal tazminat ödeme yükümlülüğü:

(i) müşterek, bağımsız, mutlak, gayri kabili rücu ve koşulsuz olup, Hükümetin; Proje Anlaşmaları uyarınca Devlet Makamlarının tüm diğer (parasal tazminat yükümlülükleri dahil) yükümlülüklerinden ayrı olarak ve bu tür diğer yükümlülüklerin geçersizlik ve gayri kabili icra ve infaz olmalarına bakılmaksızın, ayrı ayrı kabili icra ve infaz olan, bağımsız taahhüdünü ve esas yükümlülüğünü teşkil etmektedir;

(ii) Devlet Makamlarını oluşturan birimlere karşı müşterek ve müteselsilen kabili icra ve infaz olup, hangi birime karşı icra edilmeye çalışıldığına bakılmaksızın, işbu Madde 9 uyarınca herhangi bir ödeme kararı veya talebi Hükümet' e verilebilir ve bu tür (Devlet Makamları tarafından itiraz edilmeyen bir ödeme talebine ilişkin olarak) ödeme karar veya talep konusu miktar, Hükümet ilgili ödeme karar veya talebini tebellüğ etmesinden itibaren otuz (30) gün içinde ödenecektir.

(iii) bu Anlaşmaya göre Bölüm 10.5(iii)'de belirtildiği gibi tam olarak yerine getirilmesi şeklinde ortadan kalkması hali hariç, Devlet Makamlarının bu taleplere karşı ileri sürebilecekleri bir savunma veya herhangi bir olayın vukuu neticesine dayanarak değiştirilmeyecek, etkilenmeyecek veya geçersiz kılınmayacaktır.

9.6 MEP İştirakçileri ve/veya diğer Proje İştirakçilerinin uğradığı, işbu Madde 9'da belirtilen her türlü Zarar Ziyan için Hükümet MEP İştirakçilerine tazminat ödemesinde

bulunacaktır. Hükümetin işbu Madde 9 uyarınca tazminat yükümlülüğü hiçbir halükarda cezai tazminatları içermez.

MADDE 10

SORUMLULUĞUN SINIRLANMASI

10.1 MEP İştirakçileri Devlet Makamlarına karşı (i) herhangi bir Proje Anlaşmasının herhangi bir ihlali veya (ii) ilgili herhangi bir yasanın ihlalinin sebep olduğu veya bundan kaynaklanan Zarar Ziyandan dolayı sorumlu olacaktır; Ancak şu kadarki, bu tür Zarar Ziyana bir Devlet Makamı tarafından herhangi bir Proje Anlaşmasının herhangi bir ihlali ve/veya herhangi bir görev ihmali sebep olmuşsa ve olduğu ölçüde veya bundan kaynaklanıyorsa ve kaynaklandığı ölçüde, MEP İştirakçileri sorumlu olmayacaktır. Yukarıdakilere halel getirmeksizin, MEP İştirakçileri herhangi bir cezai tazminat hususunda Devlet Makamlarına karşı sorumlu olmayacaktır.

10.2 MEP İştirakçileri, MEP İştirakçilerinin Proje Anlaşmalarında belirtilen uygulama standartlarını ihlal etmelerinden dolayı Zarar Ziyana uğrayan üçüncü kişilere (Devlet Makamları ve Proje İştirakçileri dışındaki) karşı sorumlu olacaktır; Ancak şu kadarki, bu tür Zarar Ziyana bir Devlet Makamı tarafından herhangi bir Proje Anlaşmasının herhangi bir ihlali ve/veya herhangi bir görev ihmali sebep olmuşsa ve olduğu ölçüde veya bundan kaynaklanıyorsa ve kaynaklandığı ölçüde MEP İştirakçileri sorumlu olmayacaktır.

10.3 MEP İştirakçilerinin, Boruhattı Faaliyetlerini yürütmeleri esnasında ilgili yasalara ve Madde 12 ve Ek 3 hükümlerine uymamalarından kaynaklanan sorumluluğa ilişkin olanlar hariç olmak üzere (Vergilerle ilgili herhangi bir konuyla ilgili yükümlülük dışında) bu Anlaşma tahtında hiçbir müşterek ve müteselsil sorumluluğu yoktur.

10.4 Bu Anlaşmanın 3.4. Bölümünde açıklanan hususlar dışında; Hükümet veya herhangi bir Devlet Makamının, MEP İştirakçilerinin veya diğer herhangi bir Proje İştirakçisinin herhangi bir ihlali nedeniyle, bu Anlaşma veya diğer herhangi bir Proje Anlaşmasını fesih veya sona erdirme girişim veya bunu ilan etme hakkına hiçbir halükarda sahip olmadığı hususu anlaşılmış ve kabul edilmiştir.

MADDE 11

GÜVENLİK

11.1 Güzergah belirlenmesi ve değerlendirmesine ilişkin ilk Proje Faaliyetlerinden başlayarak tüm Proje süresi boyunca Devlet Makamları, Arazi Hakları, Tesisler ve Ülke içinde Proje Faaliyetleri ile bağlantılı Kişilerin güvenlik ve güvenliğini temin edecek ve Arazi Hakları, Tesisler ve bu Kişileri, [illegible], sabotaj, vandalizm, ablukalar, ihtilal, ayaklanma, isyan, [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible] suç veya diğer tahribatlar olaylarından kaynaklanan tüm Zarar Ziyana karşı koruyacaktır.

11.2 Bölüm 11.1'de tanımlanan ölçüde Projeye gelebilecek zararı önlemek veya asgariye indirmek için Devlet Makamları, MEP İştirakçilerinin talebi üzerine ve onlarla istişare halinde, üçüncü kişilerin (Proje İştirakçileri hariçtir) Arazi Haklarına, Tesislere veya Ülke içinde Proje Faaliyetleri ile bağlantılı Kişilere vereceği kayıp veya zararın sebep olduğu Zarar Ziyan tehlikesi ve/veya fiili durumlarla ilgili olarak Ek 3 ile uyumlu Azeri Hukukunun ilgili hükümlerini icra etmek suretiyle Azami Çaba sarf edecektir.

11.3 Bölüm 11.1 ve 11.2 uyarınca Devlet Makamlarının yükümlülüklerini sınırlamaksızın, Hükümet, tüm masraf ve harcamaları kendine ait olmak üzere ve MEP İştirakçileriyle düzenli istişare halinde, Arazi Hakları, Tesisler ve Ülke içinde Proje Faaliyetleri ile bağlantılı Kişilerin fiziki güvenliğini sağlamak için Devletin güvenlik güçlerini kullanacaktır. Taraflar arasında, Hükümet, Devletin güvenlik güçlerinin tüm faaliyetlerinin icrasından tek başına sorumlu olacak ve ne MEP İştirakçileri ne de diğer Proje İştirakçileri Devletin güvenlik güçlerinin eylem ve faaliyetlerinden dolayı hiç Kimseye karşı sorumluluk veya yükümlülük altına girmeyecek veya burada belirtilen güvenliğin temini için yapılan masraf ve harcamalar için Hükümete ödeme yapma yükümlülüğünde olmayacaktır.

MADDE 12

ÇEVRE, SAĞLIK, EMNİYET VE SOSYAL ETKİ

12.1 Proje için geçerli çevre, sağlık ve emniyet standart ve usülleri bu Anlaşmaya eklenmiş olan Ek 3'te belirtilen şekilde olacaktır. Devlet Makamları Ek 3'te belirtilen standart ve usülleri kabul eder ve MEP İştirakçileri ve diğer Proje İştirakçileri tarafından veya bunlar adına Ek 3'e uygun olarak alınan tüm işlere muvafakat eder. Tesislerden Petrol yayılması veya kaçağı oluşması, veya esaslı çevre zararı veya sağlık ve emniyete önemli risk oluşturan herhangi diğer bir olayın vukuu halinde veya vukuu ihtimalinde, MEP İştirakçileri Ek 3'te belirtilen tüm gerekli işlemleri yapacaklar ve MEP İştirakçilerinin talebi veya bunlar adına yapılan talep üzerine, Devlet Makamları; Proje Anlaşmaları uyarınca yükümlü olabilecekleri herhangi bir zarar tazmin yükümlülüğüne ek olarak her türlü zarar giderme veya tamir Çabasına yardımcı olmak üzere MEP İştirakçileri veya bunların Müteahhitlerinde mevcut olmayan işgücü, malzeme ve ekipmanı derhal ve makul miktarlarda hazır kılmak için Azami Çaba sarf edeceklerdir.

12.2 Proje için geçerli sosyal etki standartları, usülleri ve programı bu Anlaşmaya eklenen Ek 3'te belirtilen şekilde uygulanacaktır. Devlet Makamları Ek 3'te belirtilen standart ve usülleri kabul eder ve MEP İştirakçileri ve diğer Proje İştirakçileri tarafından veya bunlar adına Ek 3'e uygun olarak yapılan tüm işlere muvafakat eder.

MADDE 13

PARA BİRİMİ

13.1 Devlet Makamları Proje Faaliyetleri süresince MEP İştirakçileri ve tüm diğer Proje İştirakçilerinin aşağıdaki hakları haiz olduklarını teyit eder:

(i) Yabancı Paraları Ülkeye getirmek veya Ülkeden çıkarmak ve kısıtlama olmaksızın Ülke içinde Yabancı Para hesapları kullanmak ve her türlü para birimini piyasa kurları üzerinden mübadele etmek;

(ii) Ülke içinde Yerli Para için banka ve diğer hesaplar ve Ülke içinde ve dışında Yabancı Para banka ve diğer hesaplar açmak, bulundurmak ve kullanmak;

(iii) Yerli Parayla Yabancı Paraları, mevcut yasal olarak işleyen piyasa kuru üzerinden veya varsa, Devletin merkez bankası veya Ülke içinde faaliyet gösteren yabancı Kuruluşların herhangi bir halefi kuruluşunun belirlediği, benzer para miktarları için mevcut döviz kuru üzerinden normal ve

uygulanagelen banka giderleri dışında kesinti veya ücret alınmaksızın satın almak ve/veya değiştirmek;

(iv) Yabancı Parayı Ülke dışına transfer etmek, burada tutmak ve bulundurmak;

(v) Yabancı Paranın Yerli Paraya veya başka paralara çevrilmesi konusunda, eğer varsa, tüm yükümlülüklerden muaf olmak;

(vi) Yabancı Personel tarafından alınan tüm maaş, harcırah ve diğer ücretleri doğrudan veya dolaylı olarak yurtdışında ve tamamen veya kısmen Yabancı Para olarak ödemek;

(vii) Proje için tedarik edilen mallar, işler, teknoloji veya hizmetler karşılığında Müteahhitlere ve Yabancı Müteahhitlere doğrudan veya dolaylı olarak yurtdışında, kısmen veya tamamen Yabancı Para biriminde ödeme yapmak; ve

(viii) Herhangi bir Proje Anlaşmasında belirtilen tüm ödemeleri Yabancı Para olarak yapmak.

13.2 Ödenmiş olan Vergilere ilişkin ödemeler, Vergilerin ödendiği para birimi üzerinden yapılmak kaydıyla, Devlet Makamları tarafından bu Proje Anlaşmasına uygun olarak yapılacak tüm ödemeler, Dolar olarak ve o sırada[illegible] piyasa döviz [illegible] yapılacaktır. Devlet Makamları şu [illegible] sağlamak için tüm gerekli işlem yapıp ve tedbirleri almakla[illegible]:

(i) Yüklü bu[illegible] olmaksızın [illegible]

(ii) [illegible]

[illegible]

14.2 Her bir Proje İştirakçisinin her Yabancı Personeli, gerçek kişi olan ve Devletin vatandaşı olmayan her Müteahhit, bu personel veya Müteahhidinin tüm aile fertleri ve bu personel, Müteahhit veya aile fertleri adına her bir Proje İştirakçisi, kendi kullanımı veya kişisel tüketimi veya bu tür Personelin, Müteahhitlerin ve aile fertlerinin kullanımı ve kişisel tüketimleri için tüm mal, işler, hizmetler veya teknolojiyi ister kendi namına ister onlar adına olsun Vergi ve kısıtlamalardan muaf olarak her hangi bir zaman ve zaman zaman Ülkeye ithal veya Ülkeden ihraç veya yeniden ihraç hakkını haiz olacaktır; Ancak şu kadar ki Madde 8'e bağlı olmak kaydıyla, bu şekilde

ithal edilen mallar, bu tür Kişiler tarafından Ülke içinde başka Kişiye satışı Türk Mevzuatına göre vergilendirilecek ve otomobil, eşya ve mesleki alet ve takımların satışı gümrük vergi tarifesine göre yükümlülüğe tabi olacaktır. İşbu Bölüm 14.2 uyarınca verilen yetki ve istisnalar; kamu sağlığı, güvenlik ve kamu düzeninin korunmasıyla ilgili geçerli genel Azeri Hukuku ile sınırlandırılabilir.

14.3 MEP İştirakçilerinden herhangi biri tarafından bir Yükleten için veya kendi için veya onların kendi hesabına Tesisler yoluyla taşınan veya taşınacak Petrol, Devletin gümrük mevzuatı açısından transit mal kabul edilecek ve tüm Vergilerden muaf olacaktır. Bu Anlaşmada başka türlü belirtilmediği takdirde, MEP İştirakçileri ve ilgili herbir Yükleten, Tesisler yoluyla taşınan ve bunlardan ihraç edilen veya edilecek olan tüm Petrolü, tüm Vergi ve yükümlülüklerden muaf olarak herhangi bir zaman ve zaman zaman ithal ve ihraç etme hakkına sahip olacaktır.

14.4 Proje ile bağlantılı olarak Ülkeden yapılan tüm ithalat ve ihracat, yürürlükteki gümrük yasa ve yönetmeliklerince gerekli usül ve dokümantasyona tabi olacak; Ancak, Bölüm 14.3'de açıklananlar dışında bir MEP İştirakçisi tarafından malların ithal veya ihracının yapılması durumunda MEP İştirakçisi nominal ve bu tür gümrük hizmet/evraklar için yürürlükteki ücretlerle mütenasip olduğu ölçüde, ve hiçbir surette aşağıdaki rakamları aşmayacak olan gümrük hizmet/evraklar için ödemeler yapması hariç, Madde 8 ve 13 ve Bölüm 14.1, 14.2 ve 14.3 de belirtilen Vergilerden muaf olacaktır.

Beyan Edilen Sevkiyat Değeri	Ücretler
0 $ ila 100.000 $	Değerin %0,15'i
100.001 $ ila 1.000,000 $	100.000 $ üzerindeki değerin %0,10'una ilaveten 150 $
1.000.001 $ ila 5.000.000 $	1.000.000 $ üzerindeki değerin %0,07'sine ilaveten 1.050 $
5.000.001 $ ila 10.000.000 $	5.000.000 $ üzerindeki değerin %0,05'ine ilaveten 3.850 $
10.000.000 $ üzerinde	10.000.000 $ üzerindeki değerin %0,01'ine ilaveten 6.350 $

14.5 Her bir Proje İştirakçisi menşe veya varış ülkesinin belirlenmesine ilişkin veya ithalat veya ihracatı yasaklayıcı, kısıtlayıcı veya sınırlayıcı olanlar dahil, Projeye ilişkin olarak veya başka biçimde Tesislerdeki Petrole ilişkin olarak alınan veya yapılan tüm mal, işler, hizmetler veya teknolojiyle ilgili olarak Devlet Makamlarının tüm dış ticaret mevzuatlarındaki hükümlerden muaftır.

MADDE 15

BAĞLAYICI ETKİ

15.1 Bu Anlaşma ve bu Anlaşmada ve diğer herhangi bir Proje Anlaşmasındaki hak, yükümlülük ve diğer hükümler Taraflar açısından bağlayıcı ve geçerli olacaktır ve:

(i) Devlet Makamları açısından, bunlardan tümü veya herhangi birinin oluşumu, kontrolü, niteliği veya görev alanındaki herhangi bir değişiklik ve Devlet Makamlarının varlığı, sahipliği veya tüzel kişiliğindeki tasfiye, dağılma, yeniden yapılanma, birleşme veya başka bir değişiklik (Bir Devlet Kuruluşunun kısmen veya tamamen özelleştirilmesi dahil) halinde bile; Hükümeti, tüm Devlet Kuruluşlarını ve tüm Yerel Makamları bağlayıcı olmaya devam edecektir; ve

(ii) MEP İştirakçileri açısından, bu Anlaşma veya bu Anlaşma tahtındaki herhangi bir hak, yükümlülük ve diğer hükümlere (duruma göre) ilişkin olarak zaman zaman ilgili MEP İştirakçisinin herhangi bir halefi, devralanı ve transfer olunanı için bağlayıcı olacaktır ve onlara uygulanacaktır.

15.2 Madde 16'da başka türlü belirtilenler dışında, Devlet Makamları bu Anlaşma veya diğer herhangi bir Proje Anlaşması tahtındaki ve bu Anlaşma veya diğer herhangi bir Proje Anlaşması tahtında kendilerine ait hak, yükümlülük ve diğer hükümlerdeki menfaatlerini devir, transfer etmeyecek veya benzer işlemde bulunmayacak (veya sürekli elde bulundurmalarıyla uyumlu olmayan bir işlem gerçekleştirmeyecek veya buna izin vermeyeceklerdir).

MADDE 16

HALEFLER VE İZİN VERİLEN DEVRALANLAR

16.1 Her bir MEP İştirakçisi, bu Anlaşma tahtındaki haklarının tümünü veya bazılarını, Devlet Makamlarını bağlayacak olan ve sadece transfer edilen haklar ve bu hakları alanlarla ilgili bilgilerin MEP İştirakçisi tarafından Devlet Makamlarına önceden bildirilmesiyle ve transfer eden MEP İştirakçisinin istemesi durumunda MEP İştirakçisi ile söz konusu hakların devralanı arasında usülüne uygun olarak akdedilmiş anlaşmanın Devlet Makamına verilmesi suretiyle, transfer ve devir etmeye, paylaşmaya veya benzeri işlemleri yapmaya yetkilidir; Ancak şu kadar ki, önerilen transfer olunan, devralan veya diğer taraf, Azeri Hukukuna aykırı olarak milli güvenlik, savunma ve/veya kamu güvenliğine bir tehdit oluşturuyorsa, Devlet Makamları, bu bildirimi aldıktan sonra on beş (15) gün içinde bu tür transfer, devir, paylaşma ve benzeri işlemleri onaylamayabilir. Bölüm 16.1'de öngörülen anlaşma formu teslim edildikten sonra, Hükümet bu anlaşmayı derhal imzalayacak ve devreden MEP İştirakçisine iade edecektir.

16.2 Her bir MEP İştirakçisi bu Anlaşmaya göre yükümlülüklerinden tümü veya bir kısmını aşağıdaki şekilde transfer, devir veya başka bir işleme tabi tutmaya yetkilidir:

(i) Bu transfer, devir veya başka işlemin başka bir MEP İştirakçisi veya Devreden MEP İştirakçisinin Bağlı Kuruluşuna ilişkin olması durumunda; Devlet Makamlarına Devreden MEP İştirakçisi tarafından, bu yükümlülükler ve bu yükümlülükleri devralan hakkındaki bilginin önceden bildirilmesi ve MEP İştirakçisi ile söz konusu yükümlülüklerin devralanı arasında usülüne uygun olarak akdedilmiş devreden MEP İştirakçisine göre esas ve biçim açısından yeterli ve gerekli biçimde gerçekleştirilmiş (1) Devredenin bu Anlaşmaya Taraf olmaktan çıktığı ve Anlaşmada bulunan tüm yükümlülüklerden azade olduğunu belirten, (2) Devralanın bu Anlaşmaya, Devredenin yerine bir taraf haline geldiği ve bu Anlaşmaya baştan beri tarafmış gibi tüm yükümlülükleri yerine getireceğini ve tüm sorumlulukları üstleneceğini belirten, (3) Devralanın, daha

önce Devredenin yükümlülüğünde bulunan tüm yükümlülük ve sorumluluklara karşı Devreden ve diğer Tarafları masun kılacağını belirten ve (4) bu transferin geçerlilik tarihi ve Devreden tarafından makul olarak istenebilecek diğer bilgilerin bulunduğu anlaşmanın Devlet Makamına verilmesi suretiyle;

(ii) Bu transfer, devir veya başka işlemin, bir MEP İştirakçisi veya Devreden MEP İştirakçisinin Bağlı kuruluşu ile yapılmaması durumunda; ve bu yükümlülükleri devralanın Devlet Makamlarına devralacağı yükümlülüklere uyacağına ve bunları yerine getirebilecek mali ve (şartların gerektirdiği ölçüde) teknik yeterliliğe sahip olduğunu tevsik etmesiyle ve aşağıdakileri içeren bildirimi Devlet Makamlarına on beş (15) gün önceden vermesiyle:

(1) Bu yükümlülüklere ilişkin bilgiler;

(2) Bu yükümlülükleri devralana ait bilgiler; ve

(3) Bu belgede yapılan beyanlara ilişkin mali durum raporları, açıklama dokümanları ve diğer bilgiler

ve yukarıda Bölüm 16.2(i)'de belirtilen anlaşmanın Hükümete teslim edilmesiyle

Bölüm 16.2(i)'deki Bağlı Kuruluşlar veya Bölüm 16.2(ii)'de diğer konular hakkındaki mugayir Hükümlere rağmen Devlet Makamları [illegible] yükümlülükler ve bunların [illegible] hakkında Devreden MEP İştirakçisinin [illegible] sonra on beş [illegible] diğer [illegible] transfer edilen [illegible] edilebilecek kişi veya başka bir taraf Azeri [illegible] ulusal güvenlik, savunma, ve/veya kamu güvenliğine tehlike oluşturuyorsa bu transfer, devir, [illegible] veya bu Bağlı Kuruluşlar veya Bağlı Kuruluşlar [illegible] taraflar ilgili [illegible] onaylamama hakkına sahiptir. Bölüm [illegible] anlaşma formunun [illegible] Hükümet anlaşmayı derhal imzalayıp bunu Devreden MEP İştirakçisine iade edecektir. [illegible] Hükümetin [illegible] bağlı [illegible] MEP İştirakçisi [illegible] Bağlı [illegible] [illegible]

16.8 Bölüm 16.1 hükümlerindeki haklara zarar vermeksizin, her MEP İştirakçisi veya Anlaşma veya diğer Proje Anlaşmaları uyarınca hak ve yükümlülükleri üzerinde, bankalar veya diğer finansman kuruluşları lehine (diğer hususlarla birlikte MEP İştirakçisinin işbu Anlaşma veya diğer Proje Anlaşmaları altındaki menfaatlerine halef olmak yoluyla bu teminatın icra ve infaz edilmesi dahil) teminatları yaratmakla yetkili olacaktır, fakat Hükümet eğer önerilmiş temlik olunan, rehin hakkını alan, mükellef lehdarı veya teminatı alan taraf veya başka bir taraf Azeri Hukukunu ihlal edecek şekilde milli güvenlik, savunma, ve/veya kamu güvenliğine bir tehlike oluşturuyorsa bu tür bir temlik, rehin hakkı yaratma, yük veya teminatı bu yönde bildirimi aldıktan

sonra on beş (15) gün zarfında onaylamama yetkisine sahiptir. Yukarıdaki cümle dışında bu tür teminatların yaratılması ve bu teminatların kullanılması; Devlet Makamlarının onay veya müsaadesi gerekmeksizin gerçekleştirilecektir ve bu tür teminatlar, MEP İştirakçisi'nin bu tür teminatları ve bunların lehdarlarına ilişkin belgeleri Hükümete bildirimiyle birlikte Devlet Makamları üzerinde bağlayıcı olacaktır ve Devlet Makamları, MEP İştirakçisi tarafından istendiği takdirde; bu şekilde yaratılan teminatlara geçerlilik ve ticari etkinlik kazandırmak için bu bankalar veya diğer finansman kuruluşlarının istediği; aşağıdakiler dahil olmak üzere anlaşmalara veya diğer düzenlemelere girişecektir:

(a) Devlet Makamlarının, MEP İştirakçisi'nin ihmallerine ilişkin olarak önceden bildirimi ve Devlet Makamlarının bu konuyla ilgili işlem başlatma niyeti; ve

(b) Bu teminat miktarlarına göre işbu Anlaşma veya diğer Proje Anlaşmaları uyarınca MEP İştirakçisinin bu tür ihmalini halletmek veya gidermek açısından *hakların varlığı ve icra etme imkanı ve onun yerini almak veya başka türlü bu konuma geçmek yönündeki haklar ve bunların kullanılma ihtimali.*

16.5 (Proje Anlaşmalarının burada belirtildiği üzere kabul edilip Azerbaycan Hukuku uyarınca yasalaşması dahil) Azerbaycan Hukukunun işletilmesi ile Proje İştirakçilerine verilmiş olan haklar veya muafiyetlere zarar vermeksizin; Devlet Makamları Projenin tatbikinin MEP İştirakçileri dışındaki Proje İştirakçilerinin bu Proje İştirakçisi için işbu Anlaşmada açıklanan yükümlülüklerden bazıları veya tümüne tabi olacakları veya haklardan bazıları veya tümünden yararlanacakları (devir, temlik veya diğer işlemlerin şartları dışında) şartların oluşabileceğini kabul ederler ve Devlet Makamları bu tür şartlarda; ilgili MEP İştirakçisi veya İştirakçilerinden bu şekilde başka bir Proje İştirakçisinin bir sözleşme tarafı haline geldiği ve ilgili Proje Anlaşmalarındaki haklar, muafiyetler ve/ veya imtiyazlara sahip olacağını açıklayan, ilgili MEP İştirakçisi veya İştirakçileri için biçim ve esas açısından tatminkar bir hukuken geçerli anlaşmayı aldıktan sonra Devlet Makamlarının bu anlaşma formunu derhal yürürlüğe koyup ilgili MEP İştirakçisi veya İştirakçilerine iade edeceklerini kabul ederler. Şüpheyi izale etmek bakımından, işbu Bölüm 16.5 hükümleri (i) ilgili Proje İştirakçisini bir MEP İştirakçisi olarak değerlendirmek veya (ii) Proje İştirakçilerinin 8 ve 14. Maddelerde ve işbu Anlaşmanın özellikle Vergilerle ilgili diğer hükümlerinde açıklananlar dışında Vergi muamelesine tabi tutmak için işletilmeyecektir.

16.6 Devlet Makamları; MEP İştirakçilerinin işbu Madde 16 uyarınca hak ve yükümlülüklerini devretmelerinin; işbu Anlaşma Tarafları tarafından öngörülüp dikkate alındığını açıkça kabul eder. Yukarıda belirtilen hususlara uygun olarak Devlet Makamları hakların yasal olarak devredilmesi veya yükümlülüklerin yeni bir tarafça üstlenilmesi veya Proje İştirakçilerinin Bölüm 16.5 uyarınca sözleşme tarafları haline gelmesi için gerekli her türlü dokümanları vermeyi, almayı ve/veya imzalamayı kabul ederler.

MADDE 17

İHTİLAFLARIN GİDERİLMESİ VE GEÇERLİ HUKUK

17.1 İşbu Madde 17 hükümleri, Bölüm 17.12'de belirtilen hukuk uyarınca işbu Anlaşmadaki diğer hükümlerin hukuka aykırı olması, geçersizliği ve gayri kabili icra ve infaz olmasına bakılmaksızın geçerli ve kabili icra ve infaz olacaktır. İşbu 17. Madde uyarınca Tahkim, ICSID Sözleşmesi Madde 26'da belirtilen yerel çözüm yolların tüketilmesi

koşuluna bağlı olmayacaktır. Taraf veya Tarafların bir ihtilafı işbu Madde 17 uyarınca tahkime götürmelerinin bir şartı olarak bir ön bildirim vermek ve Taraflar arasında tahkime gitmeden ihtilafların çözümlenmesi için bir uygun fırsat vermek için; Taraflar diğer Taraflara ihtilaf hakkında yazılı bildirimde bulunacak ve işbu Anlaşmanın 22. Maddesi uyarınca tüm Taraflar tarafından bu bildirimin alındığı tarihten itibaren otuz (30) günlük süre geçtikten sonra konuyu tahkime götürebileceklerdir, fakat, bir Taraf ihtilaf(lar) hakkında bildirimde bulunmuş ise bu ihtilaf(lar)ın tahkim sürecine katılmak için başka bir Tarafın benzer bir bildirimde bulunması gerekmeyecektir; ve bir ihtilaf tahkime götürüldükten sonra Tahkim Taraflarının tahkimle çözümlenmesini istedikleri ihtilaflara ekleme, değişiklikte bulunma veya bunları yeniden belirlenmesi için ilave ihtilaf(lar) bildirimi gerekmeyecektir. İşbu Anlaşmadan kaynaklanan veya herhangi bir yolla (oluşumu veya tahkime konu olabilmesi veya varlığı, işbu Anlaşmanın geçerliliği veya feshedilmesi ile ilgili konular dahil) işbu Anlaşma ile ilgili olarak (i) Bir tarafta Hükümet, Devlet, Devlet Kuruluşları ve/ veya Yerel Makamlarla (ii) diğer taraftan bir veya birçok MEP İştirakçileri arasındaki tüm ihtilaflar işbu Madde 17 uyarınca tahkime götürülebilecektir. MEP İştirakçileri ihtilafları müştereken tahkime götürebilirler ve tahkim açısından işbu Anlaşma altında tanınan hakları temlik edebilirler, yukarıda belirtilen hususlarda birden çok MEP İştirakçisinin bir tarafı olduğu bir tahkimde MEP İştirakçilerinin tüm ihtilaflı konularda müşterek bir pozisyon almaları gerekmediği şeklinde anlaşılıp böyle kabul edilecektir. Ek olarak tahkim heyetini makul olarak tatmin edecek şekilde ihtilaf konularında bir gerçek menfaate sahip olduğunu ispat eden ve süreç sırasında tespit edilen tüm gerçekler veya konular hakkındaki kararla bağlı olacağını kabul eden MEP İştirakçileri; yalnızca müdahele bildiriminden önce süreç sırasında önceden kabul edilen kayıtları kabul etmeye rıza göstermesine bağlı olarak tahkim süreçlerine müdahalede bulunabilir.

17.2 Devletin ICSID Sözleşmesine koyduğu çekince mahfuz kalmak kaydıyla, Hükümet ve tüm diğer Taraflar, bu tür tüm ihtilafları, ICSID Sözleşmesi ve ICSID Tahkim Kurallarına uygun olarak tahkime götürmeye rıza göstermektedirler. Hükümet, işbu anlaşmadan kaynaklanan tüm ihtilafların ICSID kapsamında değerlendirilmesine Devlet Makamlarının verdikleri onayın geçerliliğini sağlamak için gerekli olabilecek her türlü kararı alacak ve işlemi gerçekleştirecektir. ICSID Tahkim Kuralları ve işbu Anlaşmadaki tahkim hükümleri arasında çelişki bulunması durumunda işbu Anlaşma geçerli olacaktır. ICSID Sözleşmesinde Madde 25(1) amaçları veya işbu Anlaşmaya ilişkin diğer amaçlar açısından Taraflar arasındaki her türlü ihtilaf, doğrudan bir yatırımdan kaynaklanan bir yasal ihtilaf olarak değerlendirilecektir. Yürürlülük Tarihinden itibaren Taraflar arasındaki her türlü ihtilaf, "yürürlüğe tam olarak girmesinden sonra" ve yabancı sermaye hakkında Devletin ilgili mevzuatına uygun olarak gerekli izin ve müsaadeleri almış yatırım faaliyetlerinden doğrudan kaynaklanan bir yasal ihtilaf olarak değerlendirilecektir. Devletin ICSID Sözleşmesine koyduğu çekincelerin daha sonra düzenlenmesi veya kaldırılması durumunda bundan dolayı ICSID Sözleşmesi uyarınca tahkime konu olmayan ihtilaflar ICSID tahkimine götürülebilecektir ve Hükümet ve tüm diğer Taraflar, işbu bu tür ihtilafların ICSID Sözleşmesi ve ICSID Tahkim Kuralları uyarınca tahkime konu olabilmesini onaylamaktadır. Anahtar Teslimi Müteahhitlik Anlaşmasına uygun olarak ihtilafların giderilmesine ek olarak Hükümet (1) Anahtar Teslimi Müteahhidini ICSID Sözleşmesinin 25(1). Maddesi amaçları için Devletin bir alt bölümü veya kuruluşu olarak görevlendirmektedir ve (2) Anahtar Teslimi Müteahhidinin Anahtar Teslimi Müteahhitlik Anlaşması hükümleri uyarınca ihtilafları tahkime götürmesine rıza göstermeyi geri dönülemez şekilde onaylamaktadır.

17.3 Herhangi bir nedenle Bölüm 17.2'de bulunan onaya bağlı olmaksızın (Devletin ICSID Sözleşmesine çekincesi nedeni dahil) bir ihtilafın çözümü için ICSID tahkim yolunun mümkün olmaması durumunda ihtilaf Uluslararası Ticaret Odası Tahkim Kuralları ("ICC Kuralları")'na göre çözülecektir. ICC Kuralları ve işbu Anlaşmadaki tahkim kurallarının çelişmesi durumunda işbu Anlaşma geçerli olacaktır.

17.4 İşbu Anlaşmaya göre teşekkül edecek tahkim heyeti üç (3) hakemden oluşacak ve bunlardan biri tahkimi ilk isteyen Tahkim Tarafı veya Tahkim Taraflarınca atanacak, biri karşı Tahkim Tarafı veya Tahkim Taraflarınca tayin edilecektir. Üçüncü hakem, tahkim heyetinin başkan hakemi olacak ve tayin edilen ilk iki hakemin anlaşmasıyla tayin edilecektir. İlk iki tayinin, tahkim talebinden sonra otuz (30) gün içerisinde yapılmaması veya ilk iki hakemin, üçüncü hakem üzerinde; ikinci hakem tayin edildikten sonra otuz (30) gün içinde anlaşamamaları durumunda boş kalan hakemlik, Tahkim Taraflarından birinin isteği üzerine ICC Kurallarında hakemlerin tayin edilmesine ilişkin hükümlere uygun olarak hareket eden Uluslararası Ticaret Odası tarafından seçilecektir. ICSID Sözleşmesi ve ICSID Tahkim Kurallarına göre yapılan tahkim işlemleriyle ilgili olarak, Taraflar ICSID Sözleşmesi Madde 38'de belirtilen sürenin, bir Tahkim Tarafınca Uluslararası Ticaret Odası'na üçüncü ve başkan hakemin seçilmesi isteğinin verilmesinden itibaren doksan (90) gün olacağını kabul ederler. Taraflar, işbu Anlaşmaya göre tahkimi idare eden bir kuruluş tarafından belirtilen ücret skalalarına bakılmaksızın Tahkim Taraflarının; hakem hizmetleri karşılığında yeterli ücreti Tahkim Heyeti üyelerine vereceklerini kabul ederler.

17.5 İşbu Anlaşmadan kaynaklanan tüm tahkim işlemleri açısından, her zaman Tahkim Taraflarının yazılı anlaşmasıyla ilave veya alternatif prosedür kuralları kabul edilebilir.

17.6 Taraflar, işbu Anlaşmaya uygun olarak yapılacak tahkimin yeri; Tahkim Taraflarının yazılı olarak Yabancı Tahkim Kararlarının Onaylanması ve Yürürlüğe Girmesi Hakkında 1958 New York Sözleşmesini onaylamış veya buna katılmış bir başka ülkede tahkimin yapılmasına rıza göstermeleri dışında Cenevre, İsviçre olacaktır. Tahkim süreci sırasında kullanılacak lisan İngilizce lisanı olacak ve işbu Anlaşmanın İngilizce lisanındaki metni, tahkim heyeti tarafından tüm amaçlar için kullanılacak ve itibar edilecektir. Tahkime ilişkin süren işlemlerin tercümesi ve yazılı argümanlar ve dokümanların tercüme edilmesi isteği, buna ait giderler bu talepte bulunan Tahkim Tarafına ait olmak üzere karşılanacaktır.

17.7 Taraflar, Tahkim Heyetine gerektiğinde, bir ihtilafın belirlenmesi amaciyla Tesisleri tetkik etmesi için makul imkan tanıyacaklardır. Tahkim Taraflarından her biri, karşı Tahkim Tarafın veya tahkim heyetinin isteği üzerine, Tahkim Heyeti tarafından ihtilafla esaslı şekilde alakalı tüm dokümanları ve delilleri Tahkim Heyeti ve karşı Tahkim Tarafına amade kılacaktır.

17.8 İşbu Madde 17 uyarınca Tahkim Heyeti'nin verdiği karar nihai olup Tahkim Taraflarına bildirildikten sonra bunlar üzerinde bağlayıcı olacak, ve Tahkim Tarafları gecikmeksizin bu karara uymayı taahhüt edeceklerdir. Karara ilişkin hüküm, yetkili herhangi bir mahkemeye götürülüp icra ettirilebilinir veya kararın hukuki kabulü ve gerektiği şekilde icra ve infaz edilmesi için bir emir çıkarılması amaciyla başvuruda bulunulabilinir.

17.9 Bölüm 9.2(i) uyarınca nihai kararda maddi zarar bulunuyorsa, karar uygulanacak ve ödeme Dolar üzerinden olacak ve işbu Anlaşmadaki maddeler uyarınca ödenecek

tutarlara ilişkin hükümlere uygun biçimde ihtilafa neden olan olay, ihlal veya diğer türlü aykırı davranma tarihi ile kararda bulunan miktarın tamamen ödendiği tarih arasında geçen süre için Kararlaştırılan Faiz Oranı üzerinden faiz işlenecektir. Tahkim Heyeti gerekli gördüğü hallerde ara ödemeler veya koruyucu tedbirler de alabilir.

18.10 ICSID Sözleşmesi ve ICSID Tahkim Kuralları altında yapılan tahkim işlemlerine göre, Taraflar, ICSID Sözleşmesinin 52. Maddesi uyarınca tayin edilmiş özel heyetin, tahkimin iptal edilmesini [illegible] Tahkim Tarafı tahkimin tam tutarı kadar bir gayri kabili rücu ve koşulsuz bir teminatını Tahkim Başvuran Tarafa vermeden tahkimin icra ve infazını durdurmayacağını kabul eder. ICC Kuralları altında yapılan tahkim işlemleri [illegible] Taraflar, [illegible] hakiki müdahale hakkından vazgeçerler ve [illegible] makamı ilişkisinde yetkili herhangi bir mahkeme tarafından bir ara veya koruyucu tedbir alınması veya nihai tahkim kararının [illegible] hakkından da vazgeçerler.

18.11 İşbu Anlaşma ile Devlet Mukavelesi İşbu Anlaşmanın icra ve infazı veya İşbu Anlaşmaya ekte bulunan [illegible] yapılan tahkim [illegible] tarafından verilen ara tedbir veya koruyucu tedbir veya [illegible] icra ve infazı, bu işlemle muhatap olmadan önce [illegible] mülkleri üzerine ara tedbir veya [illegible] kararı [illegible] olarak bir ara tedbir hükümlerinden muafiyet gibi muafiyet [illegible] sağlar, ancak; İşbu Bölüm 18.11'de muafiyete ilişkin muafiyetten vazgeçilmesi; yalnızca Devlet Mukavelesi tarafından [illegible] sahip olunan veya kontrol edilen mülkler üzerinde [illegible] (i) Devlete [illegible] konsolosluk görev yerleri, özel mülkleri, [illegible] veya [illegible] konsolosluklara ilişkili misyonlar [illegible] yalnızca [illegible] veya bu amaca yönelik [illegible] amaçlar için veya bu [illegible] kısmen tesis edilen [illegible] yönelik [illegible] ve [illegible] ilişkin [illegible] olmaksızın [illegible] ve [illegible] ve/veya [illegible] veya [illegible] ve [illegible] ve [illegible] ve

uyarınca Devlet Makamlarının her türlü yükümlülüklerini icra ve infaz etmek ve (ii) Proje Anlaşmaları uyarınca MEP İştirakçileri'nin tüm haklarını MEP İştirakçileri adına kullanmak için müştereken bir İşletme Şirketi tayin etme hakkına sahip olacaktır. MEP İştirakçileri tarafından izin verildiği ölçüde tüm İşletim Şirketleri MEP İştirakçileri'nin belirteceği şekilde tüm Proje Faaliyetleri için MEP İştirakçileri adına temsilci veya bağımsız müteahhit olarak faaliyet gösterebilir.

18.2 MEP İştirakçileri ve Müteahhitler (herhangi bir İşletim Şirketi dahil) işbu anlaşma ile; Proje Faaliyetlerine ilişkin olarak çalıştıracakları işçileri seçme ve sayılarını belirlemekle yetkilidir. Proje amacıyla çalıştırılacak tüm Devlet vatandaşları, işçilerden istenen çalışma saatleri ve bunlara ödenecek maaş ve ücretler ve diğer maddi çalışma koşullarını belirleyen yazılı iş sözleşmelerine göre çalıştırılacaktır. Bu işçiler, kendilerini ilgilendiren iş sözleşmeleriyle tutarlı şekilde, işleriyle bağlantılı olarak uygun görülen yerlerde istihdam edilebilirler. Hiçbir Proje İştirakçisi'nin (i) Uluslararası Petrol taşıma projelerinde mutaat olarak uygulanan uluslararası çalışma standartları ve uygulamalarını aşan veya (ii) etkili ve motive edilmiş bir işgücü teşvik etme amacına zıt iş usul veya standartlarını takip etmeye zorlanamayacağı kaidesine bağlı olarak, Ülke içinde Proje üzerinde çalışan Devlet vatandaşları için geçerli tüm iş program ve uygulamaları, çalışma saatleri, maaş, ücret, ek ücretler ve çalışma sağlığı ve emniyet standartları, Azeri iş mevzuatı tarafından vatandaşları için öngörülenlerden daha düşük olmayacaktır.

MADDE 19

MÜCBİR SEBEP

19.1 Tarafların işbu Anlaşmaya göre herhangi bir tarafın herhangi bir yükümlülüğünü veya bunların bir kısmını, para ödeme yükümlülüğü dışında, yerine getirmemesi veya bunda gecikmesi, işbu Anlaşmada tarif edildiği şekilde Mücbir Sebepten kaynaklanıyor veya buna dayanıyorsa askıya alınacaktır.

19.2 Devlet Makamları açısından Mücbir Sebep şunlarla sınırlıdır: (i) doğal afetler (depremler, toprak kaymaları, siklonlar, seller, yangınlar, yıldırım, met-cezir dalgaları, volkan patlamaları ve benzeri doğal olaylar veya hadiseler), (ii) Azerbaycan Cumhuriyetinin uluslararası hukuk ilkeleri doğrultusunda savaş başlatmadığı, hükümran devletler arasındaki harpler, ve (iii) Azerbaycan Cumhuriyeti dışındaki hükümran devletler tarafından uygulanan uluslararası ambargolar; (yukarıda açıklanan (i), (ii) veya (iii) türlerinden hangisi olursa olsun) Belirlenen olay veya sebebin her halinde sağlanmalıdır ki, Devlet Makamlarının yükümlülüklerini veya bunların bir kısmını yerine getirmesini önleyen sonuç etkileri, kontrolleri dışında olmalıdır ve (yukarıda açıklanan (i), (ii) veya (iii) türlerinden hangisi olursa olsun) makul olarak öngörülebilecek olay veya nedenlerle ilgili olarak Devlet Makamlarının ihmalinden veya bu anlaşmayı veya herhangi bir Proje Anlaşmasını ihlallerinden kaynaklanmaması veya buna katkıda bulunmaması gerekir.

19.3 MEP İştirakçileri açısından Mücbir Sebep; MEP İştirakçi(si)lerinin yükümlülüklerini veya bunların bir kısmını yerine getirmelerini önleyen, kendi kontrolleri dışında olan, makul olarak öngörülen bir olay veya durumsa bunun MEP İştirakçilerinin ihmalinden veya bu ihmalle, veya işbu Anlaşma veya Proje Anlaşmalarını ihlallerinden kaynaklanmaması veya iyice artmaması gereken olay veya durumlar ve bunların sonuç etkileriyle sınırlıdır. İşbu Bölüm 19.3 uyarınca Mücbir Sebep; bunların işbu Madde

19'deki gerekleri karşılaması ölçüsünde aşağıdaki olayları ve nedenleri içerir: doğal afetler (depremler, toprak kaymaları, siklonlar, seller, yangınlar, yıldırım, met-cezir dalgaları, volkan patlamaları ve benzeri doğal olaylar veya hadiseler), savaşlar, grevler veya benzeri işçi olayları, isyanlar, terörizm hareketleri, uluslararası ambargolar, gerekli mallar, malzemeler, hizmetler, veya teknolojiyi temin imkansızlığı, gerekli ulaşım araçlarını temin veya koruma imkansızlığı, yasaların, sözleşmelerin, kuralların, yönetmeliklerin ve kararnamelerin uygulanması, Devlet Makamları tarafından yapılan veya yapılmayan işlemler ve sayılanlar arasında veya bunlar dışında MEP İştirakçilerinin kontrolü dışındaki her türlü olay veya nedenler.

19.4 Bir Tarafın işbu Anlaşmaya göre para ödeme yükümlülüğü dışındaki yükümlülüklerini veya bunların bir kısmını Mücbir Sebep dolayısıyla yerine getirememesi durumunda, Taraf, bu görevi borçlu olduğu, etkilenen diğer Taraf veya Taraflara yazılı olarak bu konuda derhal bildirimde bulunacaktır. Bu bildirimde:

(i) Bu Tarafın yerine getiremediği yükümlülükler veya yükümlülük kısmı belirlenmelidir;

(ii) Mücbir Sebep hadisesinin tam olarak tarifini yapmalıdır;

(iii) Mücbir Sebebin süreceği sürenin tahmini yapmalıdır; ve

(iv) Mücbir Sebebin giderilmesi veya hafifletilmesi için tarafından alınacak önlemleri belirlemelidir.

Bu bildirimin ardından Mücbir Sebep devam ettiği sürece Mücbir Sebepten dolayı, para ödeme yükümlülüğü dışında, yerine getirilemeyen herhangi bir yükümlülük veya yükümlülüğün kısmı askıya alınacaktır.

19.5 Yükümlülüklerini veya yükümlülüklerinin bir kısmını Mücbir Sebep dolayısıyla yerine getiremeyen Taraf, Mücbir Sebebi ortadan kaldırmak veya iyileştirmek, yükümlülüklerine ve ilgili bütün parçalarına makul olarak uygulanabilir en kısa sürede tekrar başlamak için, imkanları dahilinde gerekli tedbirleri alacak ve gerekli fon (ve Devlet Makamı durumunda, diğer Devlet Makamlarının faaliyet ve fonlarını) harcamalarını yapacaktır.

19.6 Mücbir Sebep dolayısıyla yükümlülüklerini yerine getirmeyen Devlet Makamları, bu Mücbir Sebep veya etkilerinin sürdüğü süre zarfında, MEP İştirakçileri veya diğer Proje İştirakçilerinin gördüğü zararı hafifletmek için tüm tedbirleri alacak ve diğer Devlet Makamlarının da bu tür önlemleri almasını sağlayacaktır.

19.7 Devlet Makamlarının Bölüm 9.1'de belirtilen olay veya nedenler sonucu bir Zarar Ziyanı tazmin yükümlülüğü açısından Devlet Makamları Bölüm 9.1'in (ii), (iii), (iv) ve (v) alt- bölümlerine ilişkin olarak işbu Anlaşmaya göre Mücbir Sebep ilan etme hakkına sahip olmayacaktır.

MADDE 20

KABULLER

20.1 Devlet Makamları işbu Anlaşma ile; işbu Anlaşmayı ve Hükümetlerarası Anlaşmayı aldıklarını ve incelediklerini kabul ederler.

20.2 Taraflar; işbu Anlaşma veya diğer Proje Anlaşmalarının hükümlerine aykırı, şimdi ve bundan sonra varolacak, Azeri Hukuku'nun, (ve bunların yorumlama ve uygulama

prosedürlerinin) işbu Anlaşma veya diğer Proje Anlaşmalarında MEP İştirakçileri veya diğer Proje İştirakçileri'ne verilen hakları sınırlamayacağını, kısıtlamayacağını veya başka bir şekilde olumsuz etkilemeyeceğini ve değiştirmeyeceğini ve bu veya diğer Proje Anlaşmalarının tamamı veya bir kısmı fevkinde geçerli olmayacağını müştereken kabul ederler.

MADDE 21

İŞBİRLİĞİ VE EŞGÜDÜM MEKANİZMALARI

21.1 Hükümet, Projeyi onaylama, gerçekleştirme, destekleme ve kolaylaştırmak için kendisi ve bölgedeki hükümet veya devletlerle uygun ve gerekli görülebilecek hükümetlerarası veya çok taraflı anlaşma veya sözleşmeler için müzakereler yapmak ve bu tür anlaşma ve sözleşmeler akdetmek için Azami Çaba sarf edecektir. Öncekileri sınırlamaksızın, Hükümet Devlet Makamlarının diğer hükümetlerle işbirliği içerisinde sınır aşan Proje Faaliyetlerinin daha etkin, zamanında ve verimli biçimde gerçekleştirilmesi için Petrolün taşınmasını gözetlemek maksadıyla Ülke içinde veya dışında müşterek ölçüm ve miktar ölçüm tesislerinin kullanımı dahil olmak üzere eşgüdümlü ve düzenli gümrük ve transit işlemleri ve uygulamaları sağlamak amacıyla alınacak tedbirler hakkında MEP İştirakçileri ile görüşeceklerdir.

21.2 MEP İştirakçilerinin tümü veya bazılarının isteği üzerine yalnızca Projenin tümü veya bir kısmını veya Hükümete veya MEP İştirakçilerine ait Proje Faaliyetlerinin tümü veya bir kısmını finanse etme çabalarına yardımcı olmak ve Projeyi risklere karşı garanti etmek amacıyla Hükümet, kendi adına ve Devlet Makamları adına ilgili Kredi ve Sigorta Kuruluşlarına (çok taraflı kredi kuruluşları ve ihracat kredi kuruluşları dahil) Devlet Makamlarının işbu Anlaşmada belirtilen tüm taahhüt, garanti, teminat ve yükümlülüklerine yönelik olarak gerekli veya uygun görülebilecek tüm dokümanları yazılı olarak verecektir.

MADDE 22

TEBLİGAT

İşbu Anlaşmaya göre Taraflar tarafından verilen tüm tebligatlar İngilizce lisanında yazılı olarak verilecektir ve Tarafların aşağıda bulunan teleks, faks veya mektup adresine (veya işbu Madde 22 uyarınca zaman zaman Tarafların diğer Tarafa önceden bildireceği adreslere) yapılacaktır. Teleks veya faksla aşağıda bulunan veya bildirilen doğru adrese gönderilen bir tebligat; gönderim tarihini izleyen ilk İş Günü teslim edilmiş sayılacaktır. Mektup yoluyla gönderilen bir tebligat ise, bunun alındığı tarihi izleyen ilk İş Gününe kadar teslim edilmiş sayılmayacaktır.

DEVLET MAKAMLARI:

Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti

Faks:

Dikkatine: [ ] Dairesi

[MEP KATILIMCILARININ HER BİRİ]:

Faks:

Dikkatine:

ve bilgi için bir kopyası:

MADDE 23

MUHTELİF HUSUSLAR

23.1 İşbu Anlaşmaya göre ödenecek olan tutarlar üzerinden, tutarın ödenmesi gereken tarihle bu tutarın, biriken faizle birlikte tamamen ödendiği tarih arasında geçen süre için Kararlaştırılan Faiz oranında faiz işleyecektir.

23.2 Tüm ekleriyle birlikte işbu Anlaşma, içerdiği konular hakkında Taraflararasındaki mutabakatın bütününü teşkil etmektedir. İşbu Anlaşma Tarafların yazılı onayı olmaksızın değiştirilemez veya başka türlü düzenlenemez. Yukarıda belirtilen hususların kapsamı sınırlanmaksızın hiçbir Madde (ve bunun Bölümleri dahil), Taraflar arasında bu şekilde değiştirilmesi veya düzenlenmesi amaçlanan Madde ve Bölümle ilgili referanslar ve bu değişiklik veya düzenlemeyi açıklayan ve Taraflar arasında yapılan bir yazılı anlaşma dışında değiştirilmesi veya düzenlenmesi mümkün değildir. Hiçbir Madde (veya bunun bir Bölümü) Taraflar arasındaki müzakere veya görüşme yoluyla değiştirilmeyecek veya düzenlenmeyecek ve ilgili Madde ve bu Maddenin ilgili Bölümüne ilişkin referans ve değişiklik veya düzenleme ile ilgili bilgi bulunmayan değişiklik veya düzenlemeler geçerli olmayacaktır. İşbu Anlaşmaya göre; bir hakkı, menfaat veya faydayı veya imtiyazı açıklayan Madde (ve bu Maddenin ilgili Bölümü)'ne ilişkin bilgi bulunmayan ve açıkça yazılı olarak belirtilmeyen, hak, menfaat, fayda veya imtiyazdan feragatler geçerli olmayacaktır. Bu tür bir feragat, ancak bu feragatin yapıldığı özel koşullarla sınırlı olacak ve gelecekteki veya başka feragatler için bir örnek oluşturmayacaktır.

23.3 İşbu Anlaşmada kullanılan içindekiler tablosu ve konu başlıkları yalnızca kullanım kolaylığı için konulmuş olup, Taraflarca; bir Madde veya Bölümde bulunan özel bir konuya ilişkin olarak işbu Anlaşmanın tüm hükümlerini belirttiği veya özel bir anlamı olduğu şeklinde değerlendirilmeyecektir.

23.4 Metinde başka türlü gerekmediği takdirde, Maddeler, Bölümler ve Eklere yapılan referanslar, işbu Anlaşma Maddeleri, Bölümleri ve Eklerine yapılan referanslardır. "Bunun", "burada", "buna göre" gibi ve benzer anlamdaki kelimeler, bu Anlaşmada kullanıldıklarında bu Anlaşmanın yalnızca belirli bir hükmüne değil bütününe göndermede bulunur. "İçerir", "içeren" gibi ve benzer anlamlardaki kelimeler ne önlerindeki cümlelerin anlamını sınırlar ne de ondan sonra gelen cümlenin anlamını daraltır fakat Anlaşma içinde geçtiklerinde her zaman "sınırlamaksızın içeren", "bunla sınırlı olmaksızın içeren" şeklinde anlaşılacaktır. Metin başka türlü gerektirmediği takdirde, tekil referanslar çoğul referansları da içerir ve tersi de geçerlidir ve bir cinsiyete yapılan referans, her iki cinsiyeti de içerir.

23.5 İşbu Anlaşmada "haklar", "haklar ve imtiyazlar", "haklar ve yetkiler", "muafiyetler" ve benzeri diğer referanslar ile ilgili atıflar, hakları, imtiyazları, garantileri, yetkileri, muafiyetleri, faydaları, korumaları, teminatları, yetkilendirmeleri, onayları, rızaları,

feragatleri, tazminatlarını ve diğer benzer konuları içerecektir. Aynı şekilde, işbu Anlaşmada "yükümlülükler" veya "gerekler" ve benzeri diğer referanslar, yükümlülükleri, gerekleri, taahhütleri, vaatleri, sözleri, garantileri, anlaşmaları, feragatleri, tazminatları ve benzer konuları içerecektir.

23.6 Bir Devlet Makamı veya bir Proje İştirakçisi'nin herhangi bir Maddede (veya bunun bir Bölümünde) belirtilen hakları ve tazminat hakları, genel olarak geçerli olacak ve Devlet Makamı veya Proje İştirakçisinin işbu Anlaşma veya diğer Proje Anlaşmaları hükümleri uyarınca sahip olabilecekleri diğer haklar veya tazminat haklarının dışında uygulanmayacaktır.

23.7 Bir yanda Devlet Makamları ve diğer yanda işbu Anlaşmanın diğer Tarafları, tüm Proje İştirakçilerine veya Projeye ilişkin olarak doğrudan veya dolaylı olarak alacakları kamusal olmayan veya özel nitelikteki tüm bilgi ve verilerin gizliliğini koruyacak ve başkaları tarafından da korunmasını sağlayacaktır.

23.8 Taraflar, diğer Tarafın talebi üzerine; Proje Anlaşmaları uyarınca bu talepte bulunan Tarafın yükümlülüklerini yerine getirebilmesi için gerekli veya uygun tüm yazılı anlaşmalar, dokümanlar ve belgeleri hazırlamak ve teslim etmek veya hazırlatmak ve teslim ettirmek için Azami Çaba gösterecektir.

23.9 İşbu Anlaşmaya veya herhangi bir diğer Proje Anlaşmasına aykırı herhangi bir şeye rağmen; hiçbir MEP İştirakçisinin, bu şekilde davranıldığı taktirde bir MEP İştirakçisi veya Bağlı Kuruluşunun, bu kişi için geçerli hukuk yasalarına göre açık medeni veya ceza hukuku cezalarıyla karşı karşıya kalma riski bulunan iş ve işlemleri yapması veya yapmaktan kaçınması gerekmeyecektir.

23.10 İşbu Anlaşma (Madde 17'de açıklanan tahkime ilişkin hükümler de dahil olmak üzere) İngiltere maddi hukukuna göre yorumlanacak ve fakat İngiliz Hukukunun (i) hükümran devletlerin işlemleriyle ilgili bir hüküm alınmasını veya tedbir kararı alınmasını önleyen veya (ii) işbu Anlaşmayı düzenleyen hukukun dışında diğer tüm hukuk kurallarının uygulanmasını gerektiren kural ve ilkeleri geçerli olmayacaktır.

23.11 İşbu Anlaşma İngilizce ve Azeri lisanlarında birden çok nüsha halinde imzalanmıştır. İşbu Anlaşma hükümlerinin veya bu Anlaşmaya göre tebliğlerin; farklı diller arasında yorumlanmasında bir ihtilaf bulunması durumunda İngilizce lisanındaki nüsha geçerli olacaktır.

23.12 Bir tarafta Hükümet ve diğer tarafta işbu Anlaşmanın diğer Taraflarından her biri; bu Tarafın işbu Anlaşmaya göre veya bundan kaynaklanan haklarını, karşı taleplerini ve diğer tazminat hak ve savunmalarını saklı tutar. Hükümetin işbu Anlaşmaya göre bir MEP İştirakçisine ödeme yapma yükümlülükleri, bu MEP İştirakçisi tarafından ödenebilir miktarların dışında tüm miktarlar işbu sözleşmeye göre Hükümetin MEP İştirakçilerine ödeme yapmasını gerektiren tüm yükümlülükler mahsup edilebilir ve Hükümete bu MEP İştirakçisi tarafından işbu Anlaşmaya göre yapılması gereken tüm ödemeler için mahsup edilebilir veya kesintide bulunulabilir. MEP İştirakçisinin Kurumlar Vergisi ödeme yükümlülükleri bu MEP İştirakçisine Hükümet tarafından ödenecek tüm tutarlardan kesilebilir ve bu durumda bu tür mahsup veya kesinti; bu MEP İştirakçisi tarafından Bölüm 8.2 uyarınca Kurumlar Vergisinin (Bölüm 8.2(ix) uyarınca vergi makbuzlarının verilmesi dahil) ödenmesi şeklinde değerlendirilecektir. Kurumlar Vergisi için bu tür mahsup veya kesintiler yapılması durumunda MEP İştirakçisi Vergi Dairesine (bu tutarın miktarı dahil) bu tür bir kesinti veya mahsubu bildirecektir.

23.13 Bölüm 23.10'da belirtilen yasa uyarınca işbu Anlaşmanın belirli hükümlerinin yasadışı, geçersiz veya gayri kabili icra ve infaz olduğu şeklinde değerlendirilmesi veya hükmedilmesi durumunda işbu Anlaşmanın diğer hükümlerinin yasallığı, geçerliliği, kabili icra ve infaz oluşu veya yürütülmesi, bu şekilde yasadışılık, geçersizlik veya gayri kabili icra ve infaz oluşun yorumlanması açısından gerekmediği sürece etkilenmeyecek ve bu tür yasadışı, geçersiz veya gayri kabili icra ve infaz hüküm; bu Anlaşmanın yasallığını, geçerliliğini ve kabili icra ve infaz oluşunu etkilemeksizin bu Anlaşmadan çıkarılacaktır.

23.14 İşbu Anlaşma, diğer Proje Anlaşmalarıyla birlikte Taraflar arasında bu Anlaşmaların konusu hakkında tüm anlaşmayı teşkil eder ve hiçbir Taraf, işbu Anlaşma ve diğer Proje Anlaşmalarında açıkça belirtilmeyen herhangi bir garanti, beyan, açıklama, güvence, taahhüt, mutabakat, yüklenim, tazminat yükümlülüğü veya üstlenmede bulunmamıştır.

[İMZA BLOKLARI]

AZERBAYCAN CUMHURIYETI HÜKÜMETİ

Enerji ve Tabi Kaynaklar Bakanlığı Tarafından temsil edilen

İmza:

Ünvanı:

MEP İŞTİRAKÇİLERİ

İmza:

Ünvanı:

İmza: Ünvanı:

İmza: Ünvanı:

İmza: Ünvanı:

İmza: Ünvanı:

İmza: Ünvanı:

[.....]

EK 1

BELİRLİ TANIMLAR

Büyük harfle başlayıp işbu Ek 1'in ekli bulunduğu Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasında başka şekilde tarif edilmemiş olan tabirler aşağıdaki anlamları ifade edeceklerdir:

"Dengelenen Hesap" Bölüm 8.2(xi)'de tarif edilmiştir.

"Bağlı Kuruluş", herhangi bir şahsa nazaran, diğer bir şahsın, doğrudan veya dolaylı olarak, bir veya birkaç aracı yoluyla, kontrol etmesi, edilmesi veya ilk şahısla ortak kontrol altında tutulması anlamına gelir. Bu tanımın amaçları açısından, kontrol, doğrudan veya dolaylı olarak, kuruluşun oy senetleri üzerinde çoğunluk veya diğer belirleyici menfaat sahipliği yoluyla, ya da yasa ile veya şahıslar arasında yapılan anlaşma ile bu tür güçler ya da oy hakkı tanınması sonucu, şahsın yönetim ve siyasetinin yönünü belirleyebilecek veya yönüne sebep olabilecek güce sahip olmak anlamına gelir.

"Kararlaştırılan Faiz Oranı", bu Anlaşmaya uygun olarak ya da bu Anlaşmaya göre vadesi gelmiş ve ödenmesi gereken herhangi bir miktarla ilgili olarak bir Faiz Döneminin her bir günü için, ilk ilgili Faiz Döneminin ilk gününden hemen önceki İş Gününde geçerli olan ve bundan sonra her takip eden Faiz Döneminin ilk gününden hemen önceki İş Gününde geçerli yıllık LIBOR artı yüzde üç buçuk'a (%3.5) eşit orandaki faiz anlamındadır.

"Anlaşma", bütün Taraflar tarafından imzalanmış herhangi bir yazılı uzatma, yenileme, değiştirme, düzenleme ya da diğer değişikliklerle birlikte, buna eklenmiş bütün Ekler de dahil olmak üzere bu Ev Sahibi Hükümet Anlaşması anlamındadır.

"Müracaat Şartları", Bölüm 7.3' te tanımlanmıştır.

'Tahkim Tarafları', bir taraftan, bir tartışmayı tahkime veren veya bu anlaşmanın esasları çerçevesinde devam eden tahkim sürecine müdahele eden veya eklenen, diğer bir taraftan ise tartışma aleyhine tahkime verilendir ve tahkim tarafı bunlardan herhangi birisi anlamındadır.

"Azerbaycan Hukuku", Anayasa, tüm diğer yasalar, kanunlar, kanun hükmünde kararnameler, kararnameler, tüzükler, yönetmelikler, tebliğler, açıklamalar, ilke kararları, talimatlar, normatif işlem ve politikalar, Azerbaycan Cumhuriyetinin bu tür uluslararası anlaşmaların onaylanması veya uygulanması için gereken tüm iç yasamalar, kanunlar ve kararnamelerle birlikte taraf olduğu veya olabileceği tüm uluslararası anlaşmalar, ve bu tür yasal belgelerin mevcut hukuki yorumları dahil Azerbaycan Cumhuriyetinin tüm yasal rejimini teşkil eden organik hukukunu oluşturan, bağlayıcı ve yasal olarak yürürlükte olan Azerbaycan Cumhuriyet kanunları demektir.

"Varil", altmış derece fahrenhayt / onbeş nokta beş altı santigrat derecelik (60°F/15.56°C) ve 1.01325 barlık standart sıcaklıkta ve atmosfer basıncında ölçülmüş 42 A.B.D. galonu (158.987 litre) miktarında Amerikan varili anlamındadır.

"En Uygun Şartlar", herhangi bir zamanda bir Proje İştirakçisi tarafından herhangi bir yerde verilmek ya da sağlanmak üzere belirtilen mallarla, işlerle, hizmetlerle ya da teknolojiyle ilgili olarak, ilişkisiz Kişiler arasında, aynı yerde sağlanan benzer türde ve kalitede mallar, işler, hizmetler ya da teknoloji için ve söz konusu mallar, işler, hizmetler ya da teknolojiye uygulananlarla kabili mukayese şartlara ve koşullara göre normal iş ilişkisinde geçerli oranlar anlamındadır.

"Azami Çaba", şahsın yetkisi dahilinde, kendi çıkarları doğrultusunda hareket eden basiretli ve kararlı ve mevcut koşullarda istenileni vermeye hevesli, bir insan olarak, yasal ve akılcı tüm adımları atmasıdır.

"İş Günü", Cumartesi, Pazar olmayan ya da Azerbaycan Cumhuriyeti'nde resmi tatil olmayan ve LIBOR' un belirlenmesiyle ilgili olarak Londra, İngiltere' de takas işlemi yapan bankaların geleneksel olarak iş için açık oldukları herhangi bir gün anlamındadır.

"Uygulama Usulleri", Ek 3'te belirlenen Tesislerin yapımı, kurulması, işletilmesi ve bakımı hakkındaki kurallar ve düzenlemeler anlamındadır.

"Anayasa", Devletin zaman zaman ilave edilebilen, değiştirilebilen ya da ikame edilebilen anayasası anlamındadır.

"İnşaat Koridoru", Ek 2'nin 6. Maddesinde tanımlanmıştır.

"Müteahhit' doğrudan ya da dolaylı olarak, MEP İştirakçilerinin veya Bağlı kuruluşlarının tamamına veya herhangi birinin faydasına MEP sistemiyle ilgili mal, iş, hizmet ya da teknoloji sağlayan herhangi bir kişi, ve bu kişinin halefleri ve izin verilen devralanları anlamındadır. Kavram, böyle mal, iş, hizmet ya da teknoloji sağlayan bir Menfaat Sahibini, MEP İştirakçisinin Bağlı Kuruluşunu, Taşıyıcıyı veya İşletme Şirketini de içerir fakat MEP İştirakçisini içermez. Kavram, başka bir Kişinin çalışanı olarak rol oynayan bir gerçek kişiyi içermez.

"İlgilenilen Koridor" Ek 2'nin 6. Maddesinde tanımlanmıştır.

"İyileştirme Dönemi" Bölüm 3.4'de tanımlanmıştır.

"Tasarruf" Bölüm 8.2(xiv)'de tanımlanmıştır.

"Dolar" veya "USD" Amerika Birleşik Devletlerinin para birimi demektir.

"Çifte Vergi Anlaşması" vergilerle ilgili olarak uygulanabilir veya bu konuyla alakalı Azerbaycan Cumhuriyetinde yürürlükte olan herhangi bir anlaşma veya sözleşmeler demektir.

"Ekonomik denge", Proje Anlaşmaları altında, ilgili günde kişiye sağlanan ya da verilen haklar, çıkarlar, muafiyetler, ayrıcalıklar, korumalar ve benzeri faydalar ve aynı anda böyle bir kişinin yükleneceği kabul edilen yükler, maliyetler, kısıtlamalar, şartlar ve sınırlamalar arasında sağlanan görreli dengenin Proje İştirakçilerine ifade ettiği ekonomik değerdir.

"Yürürlük Tarihi", Bölüm 3.1' de tanımlanmıştır.

"Kuruluş" herhangi bir devlet veya ülkenin kanunları uyarınca veya iki veya daha çok Kişinin yazılı anlaşmasıyla kurulmuş veya teşkilatlanmış, gerek kamu veya özel mahiyette herhangi şirket, anonim şirket, limited şirket, ortaklık, sınırlı ortaklık, ortak girişim, firma, birlik, tröst veya başka türlü tüzel kişilik veya teşkilat demektir.

"Kamulaştırma", herhangi bir millileştirme ya da istimlak ya da millileştirme ya da istimlake eşit etkide olan herhangi bir önlem anlamındadır, ve şüpheleri önlemek için kavram şunları içerir:

(i) bir Kişinin varlıklarını istimlak;

(ii) hakların veya eşit çıkarların sahipliği yoluyla istimlak da dahil olmak üzere, mülk ya da o hakların sahipliğine ve kullanılmasına halel getiren şekilde, mülk ya da hakların alınması ya da kullanımları ya da uygulanmalarının sınırlanması;

(iii) bireysel ya da ayrı olarak istimlak oluşturmayan ama birlikte düşünüldüklerinde istimlak oluşturabilecek olan önlemler ya da etkenler; ve

(iv) yalnız ya da toplu olarak istimlak oluşturabilecek olan herhangi bir vergi, harç, resim ya da rüsumla ilgili önlemler ya da işlemler.

"Tesisler", Ülke içinde MEP İştirakçileri tarafından ya da onlar adına zaman zaman herhangi birinin ya da tümünün düzenli çalışması için ihtiyaç duyulan, yapılan, kurulan, bakımı yapılan, tamir edilen, değiştirilen, genişletilen, uzatılan, sahip olunan, kontrol edilen ve/veya işletilen, Petrolün Ülke içinde ve/veya Ülkeden geçerek taşınması için bir ya da daha Petrol boru hatları ve tali tesisler ve bütün alt ve üstteki yer ya da deniz yatağı tesisleri ve yardımcı ekipman, bütün yükleme, boşaltma, pompalama, sıkıştırma, ölçme, test etme ve sayaç ile ölçme tesisleri, haberleşme tesisleri, telemetre ve benzeri malzeme, pik gönderme ve alma tesisleri, pompa istasyonlarını işletmek ya da diğer sistem ihtiyaçları için gerekli herhangi bir sıvı ya da gaz yakıtı ve/veya enerjiyi taşımak için kullanılan bütün boru hatları, enerji hatları ve diğer ilgili malzeme, katodik koruma aletleri ve malzemesi, bütün gözetleme direkleri, işaretleri ve kurbanlık anotlar, bütün liman, terminal, depolama ve ilgili tesisler, tüm iskele ve benzeri tesisler, ve tüm bunların düzgün çalışması için gereken tüm ekipman demektir.

"Piyasa Değeri", indirilmiş nakit akımı metodunu kullanan, düşmanca olmayan bir ortamda istekli bir alıcının ve istekli bir satıcının olduğunu farz eden ve Kamulaştırma hareketinden kaynaklanan ya da onunla bağlantısı olan bütün olumsuz koşulları (değerin düşmesi de dahil olmak üzere) yok farz etmek suretiyle ve sürüp giden bir çıkar bağlamında belirlenen, bir Proje İştirakçisine ait tüm işler ve ilgili yatırımlar dikkate alınmak suretiyle, bir Proje İştirakçisine ait olup, Kamulaştırmadan dolayı alınan, bozulan, değerini yitiren, hasar gören veya başka türlü olumsuz etkilenen menfaatler, yatırımlar, mülkler, ticari düzenlemeler, haklar, imtiyazlar ve muafiyetler demektir. Belirtilen değeri tespit etmek açısından Kamulaştırmadan hemen önceki tarih itibarıyla hesaplanan değer üzerinden tazminat ilkesi geçerli olacaktır.

"Finansman Kaynakları" finansman sağlamakla uğraşan ticari bankacılık veya kredi kuruluşları, kaynak veya sermaye havuzları dahil; her türlü kredi, mali tahsis, kredi tahsisi, sigorta veya diğer finansman veya sigortacılık formları, Dünya Bankası Grubu, Deniz Aşırı Koruma Sigorta Şirketi, Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası ve OECD üyesi ülkelerin ihracat kredi ajansları gibi her türlü çok taraflı ve iki taraflı kredi ajansları demektir.

"Sabit Varlık" genel kabul gören uluslararası vergi muhasebe ilkelerine uygun olarak Ülke içinde veya Proje Faaliyetleriyle ilgili olan, maliyeti on beş bin Amerikan Doları (15,000 USD) (veya bunun, bu maliyetin oluştuğu sırada geçerli piyasa döviz kurlarına göre başka para birimlerinde dengi bir tutarda) olan varlıklar bir sabit veya fikri varlık olarak değerlendirilecektir.

"Yabancı Para" bir devlet tarafından çıkarılmış, çıkartan ülkenin, çevrimi veya değişimine ilişkin genel kısıt veya tahditlere tabi olmayan, bir devletin serbestçe çevrilebilen (konvertibl), müteda'vül vasal parası demektir.

"Yabancı İşçi", Projeye katılan herhngi bir Kişinin işçisi olan ve Devletin vatandaşı olmayan herhangi bir işçidir.

"Sahtekarlık" Gelir Vergisi ödemekten daimi olarak kaçınmak için gelirin gizlenmesi niyetiyle, Gelir Vergisini bilerek ve kasıtlı olarak ödememek demektir.

"Hükümet", herhangi bir zamanda ya da zaman zaman esasta, yapıda ve şekildeki herhangi bir değişikliğe bakılmaksızın, araçları, şubeleri, idari ve diğer alt bölümlerinin hepsi ve herhangi birisi, (Yerel Makamlar ve Devlet Kuruluşları hariç) yönetme, yasa çıkarma, düzenleme, vergi, harç ve diğer vergileri koyma ya da toplama, lisans ya da izinler verme, onaylama ya da (finansal ya da başka şekilde olsun) Projenin Faaliyetlerini ya da herhangi bir Proje İştirakçisinin Projeyle ilgili haklarını ve yükümlülüklerini doğrudan ya da dolaylı etkileme yetkisine sahip yürütme ve düzenleme kurumları, kuruluşları, bölümleri, bakanlıklar, makamlar ve görevlilerin hepsi ya da herhangi birisi de dahil olmak üzere Devletin merkezi Hükümeti anlamındadır.

"ICSID", ICSID Sözleşmesi ile teşkil edilen Uluslararası Yatırım Anlaşmazlıklarının Çözüm Merkezi anlamındadır.

"ICSID Sözleşmesi", 1965 Washington Devletler ve Diğer Devletlerin Vatandaşları arasındaki Yatırım Anlaşmazlıklarının Çözüm Sözleşmesi anlamındadır.

"Başlangıç Noktası" Bölüm 2 Madde 6' da tarif edilmiştir.

"Sigortacı", MEP sistemi risklerinin tamamı veya bir kısmını, projeyi, veya herhangi bir Proje İştirakçisinin ve bu kişilerin halefleri veya izin verilen devralanlarının diğer risklerini kapsayan sigorta şirketleri ya da sigorta sağlayan kişiler anlamındadır.

"Menfaat Sahibi", bütün Bağlı Kuruluşları, halefleri ve bu Kişinin izin verilen devralanlarıyla birlikte herhangi bir zamanda, bir MEP İştirakçisinde ya da bir İşletme Şirketinde herhangi bir pay biçimine sahip olan herhangi bir Kişi anlamındadır.

"Faiz Dönemi", "Kararlaştırılan Faiz Oranı"nın tanımı açısından, her takip eden Faiz Döneminin izlediği Faiz Döneminin son gününden sonraki ilk günde başlamasıyla birlikte, böyle bir para tutarının vadesinin geldiği ve ödenmesi gereken günden sonraki ilk günde başlayan ve otuz (30) gün sonra sona eren, otuz (30) günlük bir süre anlamındadır.

"Hükümetlerarası Anlaşma" bu Anlaşmada belirtilen eklerle birlikte, koşulları uyarınca zaman zaman sonradan katılıma, uzatmaya, yenilemeye, değişikliğe, düzenlemeye veya başka türlü tadilata açık olan, 18 Kasım 1999 tarihli "Petrolün Türkiye Cumhuriyeti, Gürcistan ve Azerbaycan Cumhuriyeti Ülkeleri yoluyla Taşınmasıyla İlgili Azerbaycan Cumhuriyeti, Gürcistan ve Türkiye Cumhuriyeti arasındaki Anlaşma" anlamındadır.

"Kredi Veren", Bir MEP İştirakçisi veya bunun Bağlı Kuruluşları veya MEP Sistemiyle ilişkili herhangi bir Menfaat Sahibine veya bunların halef veya devralanlarına, (her türlü müteakip finansman dahil) kredi, mali tahsis, kredi tahsisi veya başka türlü finansman sağlayan her türlü finans kuruluşu anlamındadır.

"LIBOR", Londra' da takas işlemi yapan bankaların iş için geleneksel olarak açık olduğu herhangi bir gün için, Reuters'ın o günkü LIBO sayfasında belirtilen veya eğer Reuters'ın LIBO sayfası kullanılamıyorsa ya da bahsi geçen oran belirtilmiyorsa; o gündeki London Financial Times tarafından belirtilen, ya da London Financial Times'ın basılması durdurulursa ya da gazete bu oranı yayınlamayı durdurursa, bu durumda Taraflar tarafından

seçilen başka bir yayın ya da organ tarafından yayınlanan, üç aylık Dolar hesapları için Londra bankalar arası faiz oranı anlamındadır.

"Yerel Makamlar", herhangi bir zamanda ya da zaman zaman esasta, yapıda ve şekildeki herhangi bir değişikliğe bakılmaksızın, araçları, idari organları ve diğer alt bölümlerinin hepsi ve herhangi birisi, yönetme, yasa çıkarma, karar verme, düzenleme, vergi, harç ve diğer vergileri koyma ya da toplama, lisans ya da izinler verme, onaylama ya da (finansal ya da başka şekilde) Projenin Faaliyetlerini ya da herhangi bir Proje İştirakçisinin Projeyle ilgili haklarını ve yükümlülüklerini doğrudan ya da dolaylı etkileme yetkisine sahip idari, yasamayla ilgili, adli, düzenleyici, mahalli ve bölgesel kurumların, ajansların, bölümlerin, bakanlıkların, Makamların ve görevlilerin hepsi ya da herhangi birisi de dahil olmak üzere Devletin bölgesel, yerel ve mahalli Makamların hepsi ya da herhangi birisi ve onları oluşturan unsurlar anlamındadır.

"Yerli Para", Devlet tarafından çıkartılan, serbest şekilde çevrilebilir herhangi bir para birimi anlamındadır.

"Zarar Ziyan" bir Kişi tarafından maruz kalınan veya edilen (faiz, para cezaları, avukatlık ücretleri ve giderleri dahil) her türlü zarar, masraf, cismani hasar, yükümlülük, sorumluluk, gider, dava, işlem, talep, ücret, ceza veya hasar demektir. Yalnızca bir Devlet Makamı tarafından girişilen bir Kamulaştırma işlemi durumunda Zarar Ziyan (şüpheyi gidermek için; kar kayıpları, netice giderler, önlem giderleri veya üçüncü kişi giderleri dahil) her türlü dolaylı, netice veya sonuç giderlerini içerir.

"MEP Faaliyetleri" MEP Sistemiyle ilgili değerlendirme, geliştirme, tasarım, edinme, inşaat, tesis, finansman, sigortalama, mülkiyet, (MEP İştirakçileri ve Yükletenler tarafından Tesisler yoluyla Petrolün taşınması dahil) işletim, onarım, değiştirme, bakım, kapasite artırımı, büyütme (tali tesisler dahil) ve koruma ile doğrudan veya dolaylı olarak ilişkili olup, Ülke içinde (Proje Faaliyetleri olarak) veya Ülke dışında gerçekleştirilen faaliyetlerin tümü demektir.

"MEP İştirakçileri" Devlet Makamları dışında işbu Anlaşmanın (Proje Anlaşmaları uyarınca MEP İştirakçisi olarak katılma ve/ veya kabul yoluyla dahil) Tarafları ve bunların halefleri ve müsaade edilen devralanları demektir.

"MEP Temsilcisi" Bölüm 2.3'te tanımlanmıştır.

"MEP Sistemi", herhangi bir zamanda Bakü- Tiflis- Ceyhan boru hattı sistemleri, Ülke içinde bulunan Tesisler de dahil olmak üzere bununla ilgili olarak sahip olunan veya kullanılan bütün müştemilat ve Ülke dışında bulunan bütün diğer ilgili tesisler anlamındadır.

"Devlete Ait Olmayan Arazi"; Devletin ya da Devlet Makamlarının (herhangi bir Belediye veya yerel yönetim veya makam) haricinde bir şahıs tarafından kontrol edilen, kullanılan, sahip olunan, faydalanılan veya üzerinde hak iddia edilen, Ülke sınırları içerisinde bütün hak ve yetkilere sahip her tür ve karakterdeki, yukarıda açıklandığı şekilde oluşan ve karakterize edilen arazileri ifade eder.

"OECD Muahedesi" Bölüm 8.1(ii)'de tarif edilmiştir.

"İşletme Şirketi" MEP İştirakçileri veya bunların Bağlı Kuruluşları tarafından MEP İştirakçileri veya bunların Bağlı Kuruluşları için veya bunlar adına, MEP Sisteminin tümü

veya belirli kısmı için işletmeci olarak hizmet görmek üzere, günlük MEP Faaliyetlerinin tümü veya bir kısmının uygulanması, yönetilmesi, eşgüdümü ve/veya yürütülmesi için tayin edilen veya seçilen bir veya daha çok Kişi, ve bu tür Kişilerin halefleri veya izin verilen devralanları demektir.

"Diğer Gelir" Bölüm 8.2(vi)'de tarif edilmiştir.

"Taraflar", bu Anlaşmayı imzalayan Hükümet ve onun halefleri ve aynı zamanda bu Anlaşmayı imzalayan diğer Kişiler ve onların halefleri ve izin verilen devralanları anlamındadır.

"Ortaklar", Bölüm 8.2(xvi)' de tanımlanmıştır.

"Ortaklık", Bölüm 8.2(xvi)' de tanımlanmıştır.

"Daimi Arazi", Ek 2' nin 6. Maddesinde tanımlanmıştır.

"Müsaade Edilen Tahsis Yöntemi" Bölüm 8.2(v)'de tarif edilmiştir.

"Kişi", herhangi bir gerçek kişi veya Kuruluş anlamındadır.

"Petrol" Doğal olarak veya doğal gazdan (standart sıçaklık ve basınçta gaz halindeki hidrokarbonlar) elde edilen, özgül ağırlığına bakılmaksızın; ham petrol, kondensat, ve tüm sızı hidrokarbon çeşitleri veya buharlaşma, yoğuşma veya çıkartılarak elde edilen likit petrol, doğal gaz sıvıları, herhangi durumdaki asfalt, zift veya yermumu ve taşıma sırasında sıvı hidrokarbonlardan arizi olarak açığa çıkan bir miktar doğal gaz dahil yukarıdakilerden çözelti veya erimemiş haldeki tüm gayrısafiyetleri ve yukarıdaki maddelerden tasfiye edilen veya üretilen tüm hidrokarbon ürünleri demektir.

"Çıkış Noktası", Ek 2'nin 6. Maddesinde tanımlanmıştır.

"Tercih Edilen Güzergah", Ek 2'nin 6. Maddesinde tanımlanmıştır.

"Esas Dönem" Bölüm 3.1'de tanımlanmıştır.

"Gelir Vergisi" Bölüm 8.2(i)'de tarif edilmiştir.

"Proje", MEP sistemiyle ilgili, Ülkedeki Tesislerin zaman zaman, değerlendirme, geliştirme, tasarım, edinme, inşaat, tesis, finansman, sigortalama, mülkiyet edinme, (Petrolün Tesisler yoluyla MEP İştirakçileri tarafından taşınması ve Yükletenler tarafından sevkiyatı da dahil olmak üzere) işletim, tamir, değiştirme, yenileme, bakım, kapasite artırımı ve (tali tesisler gibi) büyütme yoluyla korunması anlamındadır.

"Proje Faaliyetleri", MEP İştirakçileri'nin herhangi bir Proje Anlaşmasına göre hakları ya da yükümlülükleriyle ilgili faaliyetleri ve Yürürlük Tarihinden önce Ülkede gerçekleştirilen faaliyetler de dahil olmak üzere Projeyle doğrudan ya da dolaylı olarak ilgili ya da Projeden kaynaklanan ve Ülkede gerçekleştirilen faaliyetler anlamındadır.

"Proje Anlaşmaları", bu Anlaşma, Hükümetlerarası Anlaşma, Anahtar Teslimi Müteahhitlik Anlaşması, Hükümet Garantisi ve Projeyle ilgili olarak Devlet Makamları ve MEP İştirakçileri'nin herhangi bir zamanda taraf olduğu ya da olabileceği, şartlarına göre uzatılabilecek, yenilenebilecek, değiştirilebilecek, düzenlenebilecek veya başka türlü tadil edilebilecek diğer bütün anlaşmalar, sözleşmeler ve diğer belgeler anlamındadır.

"Proje İştirakçileri", MEP İştirakçileri'nin, Menfaat Sahiplerinin, İşletim Şirketlerinin, Müteahhitlerin, Yükletenlerin, Kredi Verenlerin ve Sigortacıların herhangi biri ya da tümü anlamındadır.

"PSA" Hazar Denizinin Azerbaycan bölümünde Azeri ve Çırağ Sahaları ve Derin Su Güneşli Sahasında Ortak Geliştirme ve Üretimin Paylaşılması Hakkında 20 Eylül 1994 tarihli Anlaşma demektir.

"Arazi Hakları", bu Anlaşmanın Ek 2' sinde belirlendiği gibi Ülkede araziyle ilgili gözden geçirme, test etme, değerlendirme, analiz etme, inceleme,inşa,kullanım, tasarruf, fiili ziliyetlik, işgal etme, kontrol etme, yetki devretme ve faydalanma hakları anlamındadır. Bu kavram, yalnızca, tamamlandığında Tesislerin içine, üzerine ya da altına yerleştirileceği Daimi Arazi Haklarını değil, fakat aynı zamanda MEP İştirakçilerinin ve onların belirlediği Müteahhitlerin, Daimi Arazi Hakları için MEP İştirakçileri tarafından istenen özel güzergah ve Proje yerlerini değerlendirmek ve seçmek için isteyecekleri veya belirleyecekleri Ülke içindeki (deniz yatakları da dahil olmak üzere) başka ve ilave Arazileri ve Arazi Haklarını gösterecek şekilde en geniş anlamda kullanılır.

"Uzatma Dönemi" Bölüm 3.1'de tanımlanmıştır.

"Yükletenler", (MEP İştirakçileri dahil) Tesisler yoluyla Petrolün taşınması hizmetlerini yürüten ve sözleşmesini yapan ve Ülke içinde ve dışında MEP Sistemi yoluyla transit geçişi için Petrolü taşıma hakkına sahip olan Kişiler ve onların ilgili halefleri ve izin verilen devralanları anlamındadır.

"Belirlenen Koridor", Ek 2' nin 6. Maddesinden tanımlanmıştır.

"Devlet", Azerbaycan Cumhuriyeti hükümran devleti anlamındadır.

"Devlet Makamları", değişik hükümet birimlerinin yetkisi ve içeriği uyarınca, (i) Hükümet, (ii) Devlet Kuruluşları, (iii) Yerel Makamlar, (iv) yukarıdakilerin bütün halefleri ya da izin verilen devralanları ve onların adına hareket eden Kişiler anlamındadır.

"Devlet Kuruluşu", Hükümetin kuruluşları ve temsilcileri de dahil olmak üzere, Devletin ya da Hükümetin doğrudan ya da dolaylı bir şekilde pay ya da benzer ekonomik çıkarının olduğu ya da doğrudan ya da dolaylı bir şekilde Hükümet tarafından kontrol edilen herhangi bir Kuruluş anlamındadır. Bu tanımın amaçları açısından "kontrol", doğrudan ya da dolaylı olarak, oy verme senetlerinin tasarrufu, sözleşme, yasa ya da başka bir yolla bir Kişinin yönetiminin ve politikalarının yönünü belirleme ya da belirlemeye neden olma gücüne sahip olmak anlamındadır, yalnız bir MEP İştirakçisi, MEP İştirakçisi görevini yürüttüğü sırada bir Devlet Kuruluşu olmayacaktır.

"Devlet Vergi Müfettişliği", Azerbaycan Cumhuriyeti Devlet Vergi Müfettişliği ve onun halefleri anlamındadır.

"Tarife Geliri" Bölüm 8.2(v)'de tarif edilmiştir.

"Vergiler", (finansal müeyyideler ve idari cezalar da dahil olmak üzere) ilgili faiz, ceza ve para cezalarıyla birlikte, Devlet Makamları tarafından konan ya da onlara ödenmesi gereken, mevcut ve gelecekteki vergiler, harçlar, resimler, gümrük vergileri, gümrük resimleri, katkılar, ücretler, vergi meblağları ve diğer benzer yükümlülükler ve "Vergi" yukarıdakilerden herhangi birini ifade eder.

"Ülke", Devletin uluslararası hukuk uyarınca idare veya hükümranlık haklarına sahip olduğu, Arazi toprağı, karasuları, havasahası, ile deniz taşımacılığı alanlarıdır.

"K.D.V." mallar (Arazi Hakları dahil), işler, hizmetler veya teknoloji tedariki için geçerli katma değer Vergisi ve diğer benzeri Vergiler demektir.

"Yıl" bir Miladi takvim yılı demektir.

EK 2

PROJEYLE BAĞLANTILI OLARAK ÜLKEDEKİ ARAZİ HAKLARI

1. ARAZİ HAKLARI

1.1. Ek 2, projenin aşamalı olarak yürütülmesinin icabettirdiği (daha sonra yapılacak tamirat, yenileme, kapasite arttırımı, uzatma da dahil olmak üzere), MEP İştirakçilerince, Devlet Makamlarına önceden bildirilen, Devlet makamlarınca Azeri Hukukuna uygun olarak elde edilen ve Proje doğrultusunda MEP İştirakçilerine verilen, Ülkedeki arazi haklarını ve bağlı hakları (Münhasır kullanım, tasarruf ve kontrol hakları, giriş ve çıkış hakları, arazi üstünde ve/veya altında inşaat yapma hakkı, üçüncü şahısların arazilerine girme ve Proje Faaliyetlerini gerçekleştirme yetkileri ve Ülke üzerindeki diğer benzer tüm haklar dahil) açıklamakta ve öngörmektedir.

1.2 MEP İştirakçilerine tanınan Arazi Hakları, MEP İştirakçileri tarafından bütün Devlet Makamlarına ve üçüncü taraflara karşı kabili icra ve infaz olacaktır.

1.3 Devlet Makamları, etkilenen mülklerin ve/veya Arazi Hak sahiplerinin ve kullanıcılarının, Tesislerin yapımı ve işletilmesini ve diğer bütün Proje Faaliyetlerinin gerçekleştirilmesini sağlamak için Devlet Makamları tarafından elde edilen ve daimi, geçici ya da zaman zaman MEP İştirakçileri'ne verilen bütün Arazi Haklarını gözetmelerini ve onlara uymalarını sağlayacaktır. Önce ifade edilenler ve bu Ek'in eklendiği bu Anlaşmada verilenler sınırlandırılmaksızın, Devlet Makamları, Tesisleri etkileyen tecavüzler ya da üzerinde Daimi Arazi Haklarının oluştuğu bölgelere tecavüzler de dahil olmak üzere, üçüncü şahıslar tarafından MEP İştirakçileri'ne yöneltilen herhangi bir müdahaleyi önleme ya da bu müdahaleyi bertaraf etmede MEP İştirakçilerine, yardımcı olacaklardır.

1.4 Yukarıda ifade edilenlere bağlı olarak ve bu Ek'in eklendiği Anlaşmada sağlananlar sınırlandırılmaksızın, Arazi Hakları, Projenin aşamalı olarak gerçekleştirilmesi için verilen ve verilecek hakların hepsini kapsayacaktır.

2. AŞAMA 1 - İNŞAAT ÖNCESİ AŞAMA (GÜZERGAH SEÇİMİ)

2.1 İlgilenilen Koridor

Güzergahın belirlenmesi için verilecek ve gerekli olabilecek haklar sınırlandırılmaksızın, inşaat öncesi aşamada, milli güvenlik, savunma, kamu güvenliği ve sivil havacılık ile diğer benzer konularla ilgili olarak, aşağıdaki haklar, Azeri Hukukunun ilgili hükümlerine tabi olarak Devlet Makamları tarafından elde edilecek, güvence altına alınacak ve İlgilenilen Koridorla ilgili olarak MEP İştirakçileri'ne verilecektir:

(i) Ülke sınırları boyunca ve içinde sabit kanatlı uçak ya da helikopter keşif aracı uçurma ve indirme hakları.

(ii) Fotoğraf ve video kaseti ile İlgilenilen Koridor içindeki herhangi bir mülkü haritalama ve kaydetme hakları.

(iii) Diğer değerlendirmeler arasında masabaşı güzergah çalışmaları için İlgilenilen Koridora ait detaylı haritalara ve fotoğraf kayıtlarına erişim ve kullanma hakları.

(iv) Sözkonusu sahanın fotoğraf/video kayıtlarını yapma hakkı da dahil olmak üzere, keşif faaliyetlerini gerçekleştirmek için taşıt ve araçlara, Ülke sınırları içinde ve sınır ötesinde karayollarına ve diğer yollara ve karasularına, zaman zaman ve aralıklı olarak serbest ve güvenli giriş çıkış ve ulaşım hakları.

MEP İştirakçileri, kendi takdirleriyle, daha önce seçilmiş İlgilenilen Koridor içerisinde ya da bir kısmında Tesislerin inşa ve tesisinin uygun olmadığı kanaatine varırsa, bu durumu Devlet Makamlarına bildirme hakkına sahip olacaklardır ve daha önce belirtildiği gibi, MEP İştirakçileri, mevcut olanı değiştirme ya da sonraki çalışma için yeni bir İlgilenilen Koridor seçme hakkını da elde edeceklerdir.

2.2 Tercih Edilen Koridor

İlgilenilen Koridor tayin edildikten ve Devlet Makamlarına sunulan bir bildiri ile teyit edildikten sonra ve Proje Faaliyetleri yürütmek için verilecek ve gerekli olabilecek haklar sınırlandırılmaksızın, tüm İlgilenilen Koridor ile ilgili olarak aşağıdaki haklar istenecek ve bu haklar, Devlet Makamları tarafından elde edilecek ve güvence altına alınacak ve MEP İştirakçileri tarafından Tercih Edilen Koridorun seçimi için MEP İştirakçilerine verilecektir:

(i) Bölüm 2.1'de tanımlanan bütün haklar ve ek olarak MEP İştirakçilerinin takdiriyle (geçici ve/veya sürekli ulaşım yolları inşa hakkı da dahil olmak üzere) detaylı yol keşifleri için Ülke sınırları içinde ve sınır ötesinde karayollarına motorlu araçla giriş çıkış;

(ii) Devlet Makamlarının merkezi, bölgesel, mahalli seviyelerde elinde tuttuğu bütün ilgili ve sınıflandırılmamış bilgiye tam ve mutlak ulaşım hakkı;

(1) - jeoloji

(2) - hidroloji ve arazi drenajı

(3) - arkeoloji

(4) - ekoloji

(5) - madencilik, maden rezervleri ve atık sahaları

(6) - Devletin ilgili topografik standart ve kriterlerini de içeren kentsel ve kırsal planlama ve imar planları

(7) - çevre

(8) - sismoloji

(9) - karayolları ve deniz yolları

(10) - Boruhattı geçişleri dahil olmak üzere kamu altyapı tesisleri ve ticari altyapı tesis bilgileri

(11) - halihazırda veya önceden Devletin yasaklı bölge ilan ettiği sahalar

(12) - Yerel Makamların yapısı ve mevzuatları

(13) - tarım ve ormancılık

(14) - halihazırda veya daha önce arazinin genişleme, mülkiyet, kullanım ve zilyetliği

(15) - meteoroloji

(16) - oşinografi

(iii) MEP İştirakçileri, kendi takdirleriyle, daha önce seçilmiş Tercih Edilen Koridor içerisinde ya da bir kısmında Tesislerin inşa ve tesisinin uygun olmadığına karar verirlerse, Devlet Makamlarına bildirme hakkına sahip olacaklardır ve daha önce söylendiği gibi, MEP İştirakçileri, mevcut olanı değiştirme ya da sonraki çalışma için yeni bir Tercih Edilen Koridor seçme hakkını da elde edeceklerdir.

2.3 Belirlenmiş Koridor

(i) Bölüm 2.1 ve 2.2'den elde edilen bilgiye göre, Belirlenmiş Koridor MEP İştirakçileri tarafından tanımlanacak ve Devlet Makamlarına bildirilecektir. Belirlenmiş Koridor içinde MEP İştirakçileri ve onların Müteahhitleri bu kısımda verildiği gibi daha detaylı çalışmalar gerçekleştireceklerdir.

(ii) Belirlenmiş Koridorla ilgili olarak, Devlet Makamları, Bölüm 2.1 ve 2.2'de tanımlanan haklara ilave olarak gerekli ek Arazi Haklarını elde edecekler ve güvence altına alacaklar ve bu hakları MEP İştirakçileri'ne vereceklerdir ve böylece MEP İştirakçileri, aşağıdaki faaliyetler için Belirlenmiş Koridor içinde giriş çıkış ve geçiş hakkına sahip olacaklardır:

(1) MEP İştirakçilerinin takdiriyle Ülke içinde veya sınır ötesinde yaya ve motorlu araç giriş çıkışı gerektiren, Devletin ilgili topoğrafya standartlarına ve kriterlerine uygun olarak topografik çalışma. Bu haklar, MEP İştirakçileri tarafından bildirildiği gibi; arazi çalışmasının gerçekleştirilmesi için gerekli alanın dışına taşacacaktır ve Belirlenmiş Koridorun dışına da çıkabileceketir.

(2) Hendek açmak veya kuyular kazmak ve bilgi toplamak üzere araziye ve karasularına girmek için taşıtlar, araçlar, ekipman ve hizmet personeline, gerektiğinde çıkan malzemeleri bölgeden uzaklaştırma hakkı da dahil olmak üzere, jeoteknik arazi çalışması hakları;

(3) Daha ileri analiz için toprak numuneleri almak ve götürmek üzere Araziye taşıt ve yaya girişi gerektiren, katodik koruma sistemi için gerekli olan toprak direnci ve numunesi çalışmaları.

(4) Zaman zaman Arazi ve karasularında etüd çalışmaları.

(iii) Araştırma yapma hakkı, gerekli verileri toplamak için bölgede ölçme cihazı bırakma hakkını da içerecektir.

2.4 Bu Ekin bağlı olduğu Anlaşmanın 23.7. Bölümü hükümlerine tabi olarak, MEP İştirakçileri, Ek 2'de tanımlanan faaliyetlerle ilgili olarak MEP İştirakçileri ve onların Müteahhitleri tarafından elde edilen herhangi bir veri ve bilgiyi kullanma, ifşa ve yurt dışına gönderme hakkına sahip olacaklardır.

2.5 MEP İştirakçileri, kendi takdirleriyle, daha önce seçilmiş Belirlenmiş Koridor içerisinde ya da onun bir kısmında Tesislerin inşa ve tesisinin uygun olmadığı kanaatine varırlarsa, bu durumu Devlet Makamlarına bildirme hakkına sahip olacaklardır ve daha önce belirtildiği gibi, MEP İştirakçileri, mevcut olanı değiştirme ya da sonraki çalışma için yeni bir Belirlenmiş Koridor seçme hakkını da elde edeceklerdir.

3. AŞAMA 2 - TESİSLERİN İNŞASI VE TESİSİ AŞAMASI

Eğer MEP İştirakçileri, yalnızca kendi takdirleriyle daha önceden seçilen Belirlenmiş Koridor içerisinde Tesislerin inşası ve tesisine uygun olduğuna karar verirlerse, MEP İştirakçileri, bunu Devlet Makamlarına bildirme hakkına sahip olacaklardır ve Belirlenmiş Koridor bundan

sonra İnşaat Koridoru olarak ayrılacaktır. Bu belirlemeden en kısa süre sonra, Devlet Makamları, aşağıdaki Arazi Haklarını MEP İştirakçileri için elde edecek, güvence altına alacak ve onlara vereceklerdir:

3.1 MEP İştirakçileri tarafından geçici ya da daimi yollar inşa edilmesi ve bu yolların korunması ve zaman zaman ayrılan hava sahalarının kullanılması da dahil olmak üzere, bütün inşaat malzemesi, tesis ve teçhizatının Ülke sınırları içinde ve sınır ötesinde kara ve hava yoluyla herhangi bir engelleme olmaksızın taşıma hakkı.

3.2 Boru depolama yerleri, şantiye tesisleri, yakıt depolama yerleri, park alanları, yollar ve diğer faaliyet alanlarının dahil olduğu bütün Proje Faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi için, önerilen Tesislerin yakınında ve uzağında başka Araziler seçme ve kullanma hakkı.

3.3 Jeneratör ve enerji nakil hattı techizatı kurma ve bunları var olan herhangi bir elektrik kaynağına bağlama ve gerektiğinde böyle bir kaynaktan İnşaat Koridoruna kablo çekme hakkı.

3.4 Bu tür arazilere ve karasularına, Tesislerin inşası ve tesis edilmesi için gerekli malzemeyi ve techizatı getirme ve inşa ve daha sonra Tesisleri kullanma, bakım, koruma, onarım, değiştirme, yenileme, büyütme, genişletme, kontrol, kaldırma ve kullanımdan çekme hakları ve inşaat ve tesis işlerine başlama ve bunları üstlenme hakkı.

3.5 Her bir Arazi sahibinin ve/veya Arazinin üzerinde bulunanların, MEP İştirakçileri tarafından Devlet Makamları yoluyla elde edilen haklardan haberdar edildiklerine, buna rıza gösterdiklerine ve/veya bunun için Azeri Hukukuna göre hakların karşılandığına dair belge isteme hakkı;

3.6 Arazi sahiplerinin ve arazi kullanıcılarının adları ve adresleri ve İnşaat Koridorunun her iki yanında iki yüz elli (250) metreye kadar yer alan bütün mülklerin detaylarını gösteren planlarda tanımlanan Arazi mülkiyet detayları da dahil olmak üzere, Arazi sahipleri ve kullanıcıların detaylarını Devlet Makamlarından alma hakkı.

3.7 (Geçici ya da kalıcı yollar inşa etme ve kullanma hakkı da dahil olmak üzere) Tesislerin yapımından ve işletilmesinden etkilenmeyen, İnşaat Koridoru ile karayolu arasında bulunan diğer Araziler üzerinden geçiş hakkı da dahil olmak üzere, Proje Faaliyetlerini yürütmek üzere MEP İştirakçileri ve onların Müteahhitleri tarafından istenildiği durumda diğer bütün Araziler üzerinden geçiş hakkı. Bu güzergahlar, yollar yapılmadan ve/veya kullanılmadan önce MEP İştirakçileri tarafından bir bildirimle tanımlanmalıdır.

3.8 Arazi üzerinde münhasır kullanım, tasarruf ve kontrol, ve üstünde ve/veya altında inşaat yapma hakkı, ve bu Arazi Haklarından engelleme veya kesinti olmaksızın sulh içinde yararlanma hakkı.

3.9 MEP İştirakçilerinin önceden yazılı rızası alınmadan aşağıdaki hallerin herhangi bir kişi için kanunsuz sayılacağı hususundaki hakkı;

(i) Tesislerin her iki yanında beş yüz (500) metre içerisinde patlayıcı kullanmak;

(ii) Tesislerin her iki yanında elli (50) metre içerisinde temel kazıkları çakmak;

(iii) İnşaat Koridoruna ya da Proje Faaliyetlerini gerçekleştirmesi için MEP İştirakçileri'ne verilen diğer alanlara girmek;

(iv) MEP İştirakçileri'nin hak sahibi olduğu Arazi Hakları ile, herhangi bir yol, demiryolu, elektrik hattı, tesisat, Boru hattı ve amme tesisinin ("Kesişen Proje") kesmesi veya etkilemesi ve Kesişen Proje Devlet Makamlarınca onaylanmadan ve aşağıdakiler Kesişme Projesini öneren Taraf tarafından MEP İştirakçilerine temin edilmeden, MEP İştirakçilerinden Kesişen Projeyi onaylamaları talep edilmeyecektir. (1) MEP İştirakçilerinin, kendi takdirleriyle, Kesişme Projesini güvenli, etkin ve Proje Faaliyetleri ile makul olmayan biçimde çelişmeyecek şekilde yürütmenin uygulanabilirliğini değerlendirmelerini sağlamak amacıyla, önerilen Kesişme Projesinin MEP İştirakçilerinin kanaatine göre yeterli detayları (2) Kesişen Projeyi uygulamak için MEP İştirakçilerince oluşturulacak masraflar için MEP İştirakçilerine bir tazminat garantisi

3.10 Azeri Hukukuna uygun olarak, inşaat ve daha sonra tamir, yenileme, kapasite arttırma ya da uzatma işlemlerinin dahil olduğu Proje Faaliyetleri için, mahallinden inşaat malzemesi çıkarma ve temin etme, ortaya çıkan atıkları atma hakkı.

3.11 Herhangi bir düzenleyici ve diğer idari icaplara uygunluk için ilave şartlar.

4. AŞAMA 3 - İNŞAAT SONRASI AŞAMA

4.1 Tesislerin tamamlanmasından sonra, MEP İştirakçileri, tümü Devlet Makamlarınca elde edilip güvence altına alınacak ve MEP İştirakçileri'ne verilecek aşağıdaki Arazi Haklarını talep edeceklerdir:

(i) Boru hattı Koridoru ve diğer Daimi Arazilerde, üzerinde ve/veya altında inşaat yapma hakkı da dahil olmak üzere münhasır kullanım, tasarruf ve kontrol etme hakkı.

(ii) Daha önce tanımlanan bütün haklara ilaveten Tesisleri inşasından sonra (geçici ve daimi yolları içeren fakat bunlarla sınırlı olmayan) bu Tesisleri kullanma ve onlardan faydalanmayı sağlayacak şekilde, Boru hattı Koridoru ve diğer Daimi Arazi içinde ilave Tesislerin yapımı ve kullanılması ve ilerideki bakım, koruma, tamir, değiştirme, yenileme, büyütme, kapasite genişletilmesi, uzatma, kontrol, sökülmesi, değiştirme ve herhangi birini kullanımdan çıkarma hakkı.

(iii) MEP İştirakçilerinin gerekli görmesi halinde herhangi bir teçhizat ilave etme hakkı.

(iv) Azeri Hukukunun ilgili hükümlerine uygun olarak, Ülkenin sınırları içinde ve ötesinde Tesislerin güzergahı boyunca uçuş, kontrol ve Tesislerin güvenli ve etkili şekilde işletilmesini sağlamak için gerekli görülen yerlere iniş hakkı.

(v) MEP İştirakçilerince gerekli görülen yer ve durumlarda, Proje için gerekli SCADA, işaret direkleri, katodik koruma test direkleri ve havadan görülen işaret plakaları ya da sinyal teçhizatı, diğer teçhizat veya tesisat dahil olmak üzere Tesisleri kurma ve bunları koruma hakkı.

(vi) Acil durumlarda önceden haber vermeksizin, Boru hattı Koridoru ve herhangi bir Daimi Arazi ile karayolu arasındaki arazilerin üzerinden geçiş hakkı.

(vii) Proje Anlaşmalarına bağlı olarak, MEP İştirakçileri ve Hisse Sahiplerinin belirleyebileceği hüküm ve şartlar altında Tesislerin üçüncü şahıslarca kullanımına izin verme hakkı.

5. RESMİ TEBLİGATLAR

5.1 Bu Ek'in bir parçası olduğu Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasının Yürürlük Tarihinden itibaren on beş (15) gün içinde MEP İştirakçileri ve Hükümet, iletişim kurmaya, çeşitli

tebligatlar vermeye ve burada tanımlanan değişik hakları elde etmeye ve teyit etme ve korumaya yetkili kılacakları şahısları, temsilcileri ve düzenleyici kurumları birbirlerine yazılı olarak bildireceklerdir. Bu bildirilen irtibat şahıs veya kurumları, (acil durumlar hariç) en az on beş gün (15) önceden yazılı ihbarda bulunmak kaydıyla zaman zaman değiştirilebileceklerdir.

6. TANIMLAR

6.1 Bu Ek'te baş harfi büyük harflerle yazılmış kavramlar aksi belirtilmedikçe, bu Ek'in ekli olduğu bu Anlaşmada belirtilenlerle aynı anlamda olacaktır. Ayrıca, aşağıdaki terimler, karşılarında verilen anlamlara sahip olacaktır:

"İnşaat Koridoru", MEP İştirakçileri tarafından Devlet Makamlarına bildirilen, (üzerindeki bölgenin belli bir yüksekliğe kadar münhasır kontrolü ve yer altında belirli bir derinliğe kadar olan haklar da dahil olmak üzere), Tercih Edilen Koridor içerisinde yirmi iki (22) metre genişliğinde olan ve Başlangıç Noktasından Çıkış Noktasına kadar uzanan, içinde Boru hattı Koridorunun ekseninin yer alacağı arazi parçası ve içinde bu Ek'te anlatılan 2. aşamada ifade edildiği üzere inşa ve tesis aşaması için gerekli görülen Arazi Haklarının uygulanacağı, MEP İştirakçileri tarafından yalnızca kendi takdirleriyle Proje Faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi için makul derecede gerekli olarak belirlenen diğer bölgeler anlamındadır.

"İlgilenilen Koridor", MEP İştirakçileri tarafından Devlet Makamlarına bildirilen, on (10) kilometre genişliğinde ve Giriş Noktasından Çıkış Noktasına kadar uzanan Arazi bölgesi anlamındadır.

"Başlangıç Noktası" Sangachal Terminalinin çıkış vanası veya Taraflar tarafından kararlaştırılabilecek başka bir nokta demektir.

"Daimi Arazi" Bölüm 4.1(iii)'de tarif edilen haklar ve Bölüm 7.2(vii)'de ve işbu Anlaşmanın 2. Ekinde açıklanan prosedürleri ifade eder ve (i) Boru Hattı Koridoru ve (ii) MEP İştirakçilerinin kendi iradeleri ile belirlenen ve Projenin ömrü süresince zaman zaman Tesislerin üzerinde veya altında bulunduğu yerler olarak kullanılmak üzere MEP İştirakçileri tarafından edinilen ve/ veya bunlara tahsis edilen (bitişik veya bitişik olmayan) arazi sahaları demektir.

"Boru Hattı Koridoru" (üzerindeki bölgenin belli bir yüksekliğe kadar münhasır kontrolü ve Arazinin yüzey altından belirli bir derinliğe kadar haklar da dahil olmak üzere), İnşaat Koridoru içerisinde sekiz (8) metre genişliğinde olan, Giriş Noktasından Son İstasyon Noktasına kadar uzanan, Tesisler için gerekli Arazi de dahil bir Arazi bölgesi demektir.

"Çıkış Noktası", Azerbaycan Cumhuriyeti ve Gürcistan sınırları arasındaki MEP İştirakçileri tarafından seçilen noktada Tesislerin sona erdiği nokta anlamındadır.

"Tercih Edilen Koridor", MEP İştirakçileri tarafından Devlet Makamlarına bildirilen, İlgilenilen Koridor içerisinde beş yüz (500) metre genişliğinde ve Giriş Noktasından Çıkış Noktasına kadar uzanan Arazi bölgesi anlamındadır.

"Belirlenmiş Koridor", MEP İştirakçileri tarafından Devlet Makamlarına bildirilen, Tercih Edilen Koridor içerisinde yüz (100) metre genişliğinde ve Giriş Noktasından Çıkış Noktasına kadar uzanan Arazi bölgesi anlamındadır.

Bir karayolundan herhangi bir giriş çıkışa yapılan atıf, inşaat tesisi ve teçhizatı için kullanılmaya uygun yedi (7) metreden daha az olmayan genişlikteki giriş çıkış anlamındadır.

EK 3

UYGULAMA USULLERI

Bu Uygulama Usulleri, Proje Faaliyetleri veya Projenin gerçekleştirilmesi ve yürütülmesiyle bağlantılı olarak ortaya çıkan hususlarda uygulanan belirli prensip, standart ve anlaşmaları ortaya koyar. Büyük harfle başlayan tüm tanımlar, aksi belirtilmedikçe, bu Uygulama Usullerinin eklendiği Anlaşmada belirtildiği aynı anlamda olacaktır. Proje Faaliyetlerinin veya çalışmalarının Projenin gerçekleştirilmesi veya yürütülmesi ile bağlantılı olarak yapılması durumunda, MEP İştirakçileri tarafından veya onlar adına, uluslararası camia tarafından bu Projeyle kıyaslanabilecek Petrol boru hattı projelerinde genellikle uyulan, böyle Proje Faaliyetleri veya çalışmaları, standartları ve uygulamaları yürüten Kişinin kanaatine göre şartların aşağıda ortaya konan standartların farklı bir uygulamaya izin verdiği veya gerektirdiği görüşünde olması haricinde, aşağıdaki kurallar uygulanacaktır. Gelecekte uygulanacak faaliyetlerle ilgili standartlar konusunda bir şey belirtmediği durumda, uluslararası camiaca uygulanan, bu Projeye emsal teşkil edecek Petrol boru hattı projeleri ile ilgili standartlar tatbik edilecektir.

1. TEKNİK STANDARTLAR

1.1 Herhangi bir Tesisin yapımı veya işletilmesi veya herhangi bir Proje Faaliyetinin yürütülmesi amacıyla, aşağıdaki cemiyetlerin zaman zaman yürürlükte olan standartları, kabul edilecektir.

API	-	Amerikan Petrol Enstitüsü
ANSI	-	Amerikan Ulusal Standartlar Enstitüsü
ASME	-	Amerikan Makine Mühendisleri Cemiyeti
ASNT	-	Amerikan Tahribatsız Muayene Cemiyeti
ASTM	-	Amerikan Test ve Malzeme Cemiyeti
AWPA	-	Amerikan Ahşap Koruyucuları İmalatçıları Birliği
AWS	-	Amerikan Kaynak Cemiyeti
GBE	-	İngiliz Gaz Uygulama Şartnameleri
BSI	-	İngiliz Standartlar Enstitüsü
DIN	-	Alman Standartlar Enstitüsü
IEC	-	Uluslararası Elektroteknik Komisyonu
IEEE	-	Elektrik ve Elektronik Mühendisleri Enstitüsü (ABD)
IP	-	Petrol Enstitüsü (İngiltere)
ISA	-	Amerikan İnstrument Cemiyeti
ISO	-	Uluslararası Standartlar Organizasyonu
NACE	-	Korozyon Mühendisleri Ulusal Birliği (ABD)

NEMA	-	Ulusal Elektrikli Cihaz İmalatçıları Birliği (ABD)
NFPA	-	Ulusal Yangınla Mücadele Birliği (ABD)
SSPC	-	Çelik Konstruksiyon Boyama Konseyi
UBC	-	Üniversal İnşaat Standartları

1.2 MEP İştirakçileri, MEP İştirakçileri tarafından veya onlar adına Azerbaycan Cumhuriyeti içindeki bürolarında bu tür faaliyetlerin yürütülmesi sırasında, Proje Faaliyetlerine ilişkin inşaatlar için uygulanan tüm standartların birer nüshasını (İngilizce) bulunduracaklardır.

2. PROJE FAALİYETLERİ

2.1 MEP İştirakçileri ve MEP İştirakçileri veya herhangi bir işlatme şirketi adına hareket eden herhangi bir İşletme Şirketi veya Kişi, Proje Faaliyetleri veya MEP İştirakçileri adına gerçekleştirilen ve yürütülen Proje esnasında;

(i) bu Projeye emsal teşkil edebilecek Petrol boruhattı projelerinde uluslararası camiaca genel kabul gören yeterli uluslararası Petrol endüstrisi standartlarına ve uygulamalarına riayet edeceklerdir;

(ii) bu Uygulama Usullerinin ekli olduğu Anlaşma ve herhangi diğer bir Proje Anlaşmasının icaplarına ve hükümlerine riayet edeceklerdir; ve

(iii) hareket eden Kişi kendi kanaatine göre makul olarak, basiretli bir işletmecinin bu şartlarda alacağı, herhangi bir tedbiri alma hakkına sahip olacaklardır.

2.2 MEP İştirakçileri ve MEP İştirakçileri veya herhangi bir işlatme şirketi adına hareket eden herhangi bir İşletme Şirketi veya Kişi, Proje Faaliyetleri veya MEP İştirakçileri adına gerçekleştirilen ve yürütülen Proje esnasında;

(i) Gürcistan ve Azerbaycan Cumhuriyeti arasındaki uluslararası sınırda veya yakınlarında ve geçiş noktasında, uygulanan API ASTM standartlarına uygun olarak, Petrolün devamlı bir şekilde ölçümünü yapabilecek vasıfta sayaç ve kalibrasyon cihazlarını ve Petrol temel çökeltisi ve su oranını belirlemek için numune alma cihazları kurulup idame ettirecektir. Yerleştirilen cihazlar MEP İştirakçileri tarafından, yapımın tamamlanmasından sonraki ilk iki Yıl içinde her takvim ayında en az bir kere ve bu dönemden sonra da genel olarak kabul edilen uygulamalara ve standartlara ve bu cihazların satıcıları tarafından belirlenen tüm usullere uygun olarak (veya sürekli hassasiyetlerini etmek için gerekli ise daha sık olarak), işletim koşulları açısından test edilip, ayarlanacaktır;

(ii) Tesisler yoluyla nakledilen Petrolün sürekli ölçümünü yapacak ve düzenli aralıklarla numune alacaklardır; ve

(iii) geçen akışkana ait sayaç okumalarının, düzeltme faktörlerinin, sıcaklığının, basıncının, özgül ağırlığının, çökeltisinin ve su oranının ve diğer gerekli değerlerinin aylık kayıtlarını doğru ve eksiksiz olarak tutacaklardır.

Herhangi bir deniz terminali de dahil tüm gümrük muhafaza kontrol noktalarında ve giriş ve çıkış noktalarındaki Petrol akışını gümrük muhafaza kontrol sayaçları vasıtasıyla ölçmek için API standart ve yöntemleri kullanılacaktır. API standart ve usulleri, API'nin Standart Numune Alma Metodu veya Petrol Ölçüm Standartları El Kitabından alınacak veya bunlar tarafından temin edilecektir.

3. ÇEVRE, SAĞLIK VE EMNİYET

3.1 Tesislerin inşaatı, sonraki inşaat faaliyetleri, kapasite arttırımı, yerlerinin değiştirilmesi, onarımı, değiştirilmesi, devreden çıkarılması, sökülmesi, kaldırılması, kullanılması veya işletimi sırasında ("Boruhattı Faaliyetleri") MEP İştirakçileri, yüzey, yeraltı, deniz, hava, göl, flora, fauna, diğer doğal kaynaklar mülkler dahil çevreye olabilecek potansiyel rahatsızlıkları en az seviyeye indirmek için Azami Çabayı sarf edeceklerdir. Önlemler için öncelik sırası hayatı, çevreyi, ve mülkü korumak şeklinde olacaktır.

3.2 MEP İştirakçileri, Boruhattı Faaliyetlerine ilişkin olarak can kaybıyla sonuçlanan veya yaşamı tehdit eden veya çevre veya mülklere ciddi hasar veren tüm acil durumlar ve diğer olaylar (patlamalar, sızıntılar ve yayılmalar dahil) hakkında Hükümeti derhal haberdar edeceklerdir. Böyle bir bildirim, olayların özet bir açıklamasını ve MEP İştirakçileri tarafından durumun kontrol altına alınması ve düzeltilmesi için alınan ve planlanan tedbirleri içerecektir. MEP İştirakçileri, daha fazla zararı önlemek ve sağlığa zararlı etkileri azaltmak için alınmış tüm tedbirlerden ve böyle olayların etkilerinden Hükümeti tamamen haberdar etmek için benzeri ek raporları Hükümete sağlayacaklardır.

3.3 Yetki sahibi herhangi bir bölgesel veya Hükümet içi makamın Proje Faaliyetlerinin yer aldığı alanlara ilişkin olarak, çevre standartları çıkarması ve bildirmesi durumunda, MEP İştirakçileri ve Hükümet bunların Proje üzerindeki muhtemel etkilerini müzakere edecekler, fakat hiçbir durumda Proje, emsal teşkil edebilecek projeler için uluslararası Petrol Boruhattı endüstrisinde genellikle yaygın olan standart ve uygulamalardan farklı ve daha katı standartlara tabi olmayacaktır.

3.4 Tesislerin genel yer seçimleri öncesinde, çevresel şartlar ve Boruhattı Faaliyetlerinden doğan risklerle ilgili bir genel değerlendirme tamamlanacaktır. Bu; bir kapsam çalışması ve bir risk değerlendirmesinden oluşacaktır. Kapsam çalışması Bölüm 3.6'da daha detaylı olarak açıklanan çevresel etki değerlendirmesinin ("ÇED") içeriği ve yapısı için bir temel oluşturacaktır. Risk değerlendirmesi, projenin mühendislik tasarım gereklerine, potansiyel risk ve maliyet etkilerine ışık tutmasına hizmet edecektir.

3.5 Bölüm 3.4'de açıklanan kapsam çalışması ve risk değerlendirmesinin tamamlanmasından sonra, MEP İştirakçileri Yürürlük Tarihi itibarıyla Ülke içinde Boruhattı Faaliyetleriyle ilgili alanlarda mevcut kirlilik ve kirlenmenin niteliğiyle ilgili bir değerlendirme sağlamak için bir kirlenmiş alan durum tespit çalışması ("Durum Tespit Raporu") yapacaklardır. Bu Durum Tespit Raporu aşağıdakileri içerecektir:

(i) ilgili ve mevcut bilgilerin gözden geçirildiği bir masa başı çalışma;

(ii) Tesislerin konuşlandığı bölgeyi çevreleyen alanlardan, ilgili mevcut işler ve uygulamalar hakkında bilgi ve ilgili çevre bilgilerinin toplanması. Bu aşağıdakilerle ilgili bilgiyi içerecek fakat onlarla da sınırlı olmayacaktır.

(a) yüzey ve yeraltı jeolojisi;

(b) jeomorfoloji;

(c) kaya geçirgenliği ve akuferlerin varlığı;

(d) var olan yüzey suyunun kalite değerlendirmesi;

(e) Mevcut kirliliğin flora ve fauna üzerinde etkisi; ve

(f) belirlenmiş her bir sahadaki kirlenmenin, çevresel zararın ve kirletici maddelerin niteliksel bir değerlendirmesi.

3.6 Durum Tespit Raporunun bitirilmesinden sonra, MEP İştirakçileri Boruhattı Faaliyetlerinin ve bununla ilgili operasyonların (Ülke içindeki veya dışındaki Boru Hatları Faaliyetlerinde ötürü meydana gelen) Ülkeye olan çevresel etki değerlendirmesini yaptıracaklardır. ÇED şunları içerecektir;

(i) bir proje tanımı;

(ii) muhtemel etki alanları ile ilgili olarak bir çevresel ve sosyo-ekonomik tanım;

(iii) Tesislerin önerilen yapım ve işletimin hava emisyonları, sıvı atıklar ve katı atık üretiminin bir tahminini içeren çevresel etkisinin incelenmesi;

(iv) Belirlenen her bir etki için uygulanabilir hafifletici önlemlerin belirlenmesi ve uygulanması için bir plan;

(v) Boruhattı Faaliyetleri ile ilgili çevresel risklerin bir değerlendirmesi; ve

(vi) Bu hafifletici önlemlerin etkili olduğunu doğrulamak ve ilave etkiler belirlendiği takdirde uygun ilave hafifletici önlemlerin alınmasını sağlamak üzere bir izleme programının belirlenmesi;

3.7 Tesisler tamamlanmadan önce Boru Hatları Faaliyetleri ile ilgili olarak, MEP İştirakçileri tarafından; Ülke içinde veya Ülkeyi etkileyebilecek petrol döküntülerine karşı Petrol yayılması önlem planı ("Yayılma Önleme Planı") oluşturulup yürürlüğe konacaktır. Yayılma Önleme Planı şunları içerecektir:

(i) tüm MEP Sistemindeki potansiyel petrol yayılmasına maruz habitatların çevresel haritasının yapılması;

(ii) petrol yayılmalarının temizlenmesi için gerekli ilgili teçhizatın ve malzemelerin tedarik edilmesi;

(iii) petrol yayılması önlemini hayata geçirmek için gereken teşkilatın acil önlem ihbar ayrıntıları ve ilgili teçhizatlarının yerleştirilmesi için planlar;

(iv) sonuçta kirlenmiş maddelerin arıtılması ve bertarafı için planlar.

3.8 Kapsam çalışması, risk değerlendirmesi, Durum Tespit Raporu, ÇED ve Yayılma Önleme Planı (hep birlikte "Çevresel Strateji Esasları") MEP İştirakçileri tarafından seçilen bir veya daha çok uluslararası çevre danışmanlık şirketi tarafından veya bunlara danışılarak hazırlanacaktır. Çevresel Strateji Esaslarını oluşturan maddelerin giderleri ve ÇED ve Yayılma Önleme Planında belirtilen stratejinin uygulanması,

Hükümetin, teknik temsilcileri ile ilgili tüm masraflardan sorumlu olması dışında MEP İştirakçileri tarafından karşılanacaktır.

3.9 Durum Tespit Raporu, ÇED ve Yayılma Önleme Planının geliştirilmesi ve tamamlanması, Proje ile ilgili olarak uygun bir Çevre Stratejisinin uygulanmasını temin etmek amacıyla aşağıdaki prosedürlere uygun olarak gerçekleştirilecektir;

(i) İlgili danışmanlık firmaları ve MEP İştirakçilerinin temsilcileri, Durum Tespit Raporu, ÇED ve Yayılma Önleme Planı süresince uygun yer ve zamanlarda Hükümetin teknik temsilcileri ile istişarelerde bulunacaktır.

(ii) Durum Tespit Raporu, ÇED ve Yayılma Önleme Planı, aşağıdaki prosedürlere uygun olarak Hükümetin onayına bağlı olacaktır.

(a) Durum Tespit Raporu, ÇED (kamunun endişelerine yeterli yanıt oluşturacak, aşağıda tarif edilen bir kapsamlı özetle birlikte) ve Yayılma Önleme Planı tamamlandıktan sonra Hükümetin onayına sunulacaktır. Her bir maddenin Ek 3'ün gereklerine uygun olarak hazırlanmış olması durumunda, Hükümet bunları onaylayacaktır.

(b) Hükümet, Durum Tespit Raporu, ÇED veya Yayılma Önleme Planının bir kısmının açıklanmasını isterse veya bunların Ek 3'ün gereklerine göre hazırlanmadığını tespit ederse, MEP İştirakçilerine, bu belirli sorunlar veya problemler söz konusu maddenin alınmasından sonra otuz (30) gün içinde iletilecektir.

(c) Durum Tespit Raporu, ÇED veya Yayılma Önleme Planı Hükümete sunulduktan sonra otuz (30) gün zarfında MEP İştirakçileri ilave sorun veya problemlerle ilgili hiçbir yazılı tebligat almadığı takdirde Hükümet tarafından kabul edilmiş sayılacaktır. Hükümet belirli bir sorun veya problemle ilgili tebliğde bulunursa bu tür sorun veya problemlerle yanıt Hükümete tebliğ edildikten sonra otuz (30) gün zarfında MED İştirakçileri bu konuda hiçbir tebligat almazsa söz konusu madde onaylanmış sayılacaktır.

(d) Hükümet Durum Tespit Raporu, ÇED veya Yayılma Önleme Planını kabul etmezse ve MEP İştirakçileri Hükümetin bu kabulü makul olmayan biçimde reddettiğini düşünüyorsa MEP İştirakçileri Hükümete düşüncelerini bildirecek ve Taraflar sorunu dostça çözümlemeyi deneyecektir. Hükümet tarafından bu bildirimin alınmasından sonra 15 (on beş) gün zarfında İhtilaf çözülmezse MEP İştirakçilerini İşbu Anlaşmanın 17. Maddesi hükümleri uyarınca ihtilafın çözülmesini sağlayacaklardır.

(iii) ÇED aşağıdaki prosedürlere uygun olarak kamu inceleme ve yorumuna tabi tutulacaktır.

(a) ÇED'in hazırlanması sırasında, etkilenen halk ve hükümet dışı teşkilatlar, toplantılar ve sergiler yoluyla Tesislerin işletiminin niteliği hakkında bilgilendirileceklerdir.

(b) ÇED'in tamamlanmasından sonra, bu konularda yorum yapmasına imkan vermek için kamuya Projenin çevresel yönleriyle ilgili bilgi verileçektir. Bu işlemi hızlandırmak için (Türkçe) ÇED ve özet kamuya

açık bir yerde inceleme ve yorumlar için mevcut bulundurulacaktır; Buna ek olarak Hükümete özetin bir bilgi kopyası aynı zamanda sunulacaktır.

(c) MEP iştirakçileri tarafından Kamunun yorumları için en fazla 60 (altmış) gün süre tanınacak, bu altmış (60) günlük sürenin bitiminden sonra ise Hükümete otuz (30) gün tanınacaktır. Hükümete sunulacak bir nihai özette (gerekirse ÇED'de değişiklik suretiyle) kamunun endişelerine makul çözümler getirildiğine dair bir belge sunulacaktır.

3.10 Çevresel Strateji Esaslarının oluşturulması ve bunun ifade ettiği çevresel stratejinin uygulanması, uluslararası Petrol Boruhattı endüstrisi tarafından genel kabul gören standart ve uygulamalara uygun olarak yapılacaktır. ÇED, (Avrupa Topluluğu Yönergesi 97/11/EC ile değişikliğe uğramış olan) Avrupa Topluluğu Yönergesi 85/337/EC'nin ilkelerine de uygun olarak hazırlanacak ve herbiri Petrol Boruhattı endüstrisi tarafından genel kabul gören standart ve uygulamalara uygun olarak tatbik edilecek veya yerine getirilecek olan aşağıdaki genel çevresel ilkeleri içerecektir:

(i) herhangi bir Petrol boşaltımı olmayacaktır;

(ii) atık Petrol, çamur, pig atıkları, kirlenmiş balast suları ve diğer atıklar, en kullanışlı çevresel seçenek kullanılarak geri dönüştürülecek, arıtılacak, yakılacak veya gömülecektir;

(iii) tüm kirli akarlar, ÇED esnasında belirlenen uygun bir yöntemle ve derişimde bertaraf edilecektir; ve

(iv) çevre standartlarına uygunluğu sağlamak üzere, emisyon izleme programları geliştirilecektir.

3.11. Hükümet tarafından onaylandıktan sonra, MEP iştirakçileri, ÇED'de belirtilmiş olan asgariye indirme ve izleme faaliyetlerini tatbik edeceklerdir. Sonuçlar raporlar halinde kamuoyuna sunulacak ve İlgili Devlet Makamlarına teslim edilecektir. ÇED izleme programı gerekirse gayri resmi biçimde güncelleştirilecektir. ÇED İzleme Programının içeriği veya tatbiki ile ilgili tüm ihtilaflar, Anlaşmanın 17. Maddesi hükümlerine uygun olarak çözümlenecektir.

3.12. Çevresel Strateji Esaslarında ifade edilen çevresel stratejinin uygulanmasına ilişkin tüm ihtilaflar; Anlaşmanın 17. Maddesi hükümlerine uygun olarak çözümlenecektir.

3.13. Anlaşmanın 10. Maddesinin genel geçerliliği sınırlanmaksızın, MEP İştirakçileri, Yürürlük Tarihinde mevcut olan ve Mevcut Durum Raporunda tespit edilen tüm koşulları içerdiği sayılan herhangi bir çevre kirliliği veya kontaminasyon, hasar veya diğer koşullardan sorumlu olmayacaktır. Yukarıdaki hususlar, mevcut koşulların tamamının saptanmasının hiçbir çalışma ile mümkün olmadığı takdir edilerek, Mevcut Durum Raporunda tespit edilmemiş olan mevcut benzer koşulların MEP İştirakçileri tarafından uygun çalışmalar ve başka deliller vasıtasıyla tespit edilmesine mani olmayacaktır.

3.14. Bu Anlaşmanın herhangi bir şekilde sona ermesinden sonraki otuz (30) gün zarfında, MEP İştirakçileri Hükümete, Tesislerin terk edilmesi veya diğer söküp kaldırma işlemleriyle ilgili alacakları önlemleri açıklayan bir yazılı plan ("Terk Planı") sunacaklardır. Terk Planı, diğer hususların yanısıra aşağıdakileri içerecektir:

a) Tüm yüzey tesislerinin kaldırılması

b) Tüm su yolları ve deniz alanlarının, seyir için tehlike teşkil eden malzeme ve ekipmandan temizlenmesi.

c) Tesislerde kalan Petrolün boşaltılması ve uygun şekilde bertaraf edilmesi

d) MEP İştirakçilerinin anılan boru hatlarını taşımayı ve başka şekilde değerlendirmeyi planlamaması halinde, gömülü boru hatları veya benzeri yeraltı tesislerinin tüm petrol kaynakları ve bağlantılarından ayrılması ve, ya bunların terk edilmesi veya terk etmenin çevreye ciddi ve bariz şekilde zarar verme riski oluşturduğu ve diğer iyileştirme yöntemlerine karşı duyarlı olmadığı bölgelerde bunların taşınması, tüm bu hususların Uluslararası Petrol Boruhattı Endüstrisi tarafından genel kabul gören standart ve uygulamalara uygun olarak yerine getirilmesi

e) MEP iştirakçilerinin anılan boru hatlarını taşımayı ve başka şekilde değerlendirmeyi planlamaması halinde, sahillerde veya su altında terk edilen boru hattının su veya uygun bir dolgu malzemesi ile doldurulması ve bu gibi boru hatlarının iki ucunun tıkanması;

f) Yüzey tesislerinin sökülüp çıkarılması ve benzer yeraltı boru hatları ve tesislerinin MEP İştirakçileri tarafından başka şekilde değerlendirilmek üzere taşınması sonucu oluşan tüm hendek, çukur ve diğer yüzey engebelerinin doldurulması; ve

g) Boruhattı Koridorunun, arazi özellikleri ve ilgili bölgede geçerli olan diğer koşullara uygun olarak yeşillendirilmesi.

Terk Planı Hükümetin onayına bağlı olacak ve makul olmayan bir gerekçeyle reddedilmeyecek veya geciktirilmeyecektir. Terk Planının Hükümete sunulmasından sonraki otuz (30) gün zarfında MEP İştirakçileri Hükümetten bazı hususları yazılı olarak belirten veya soran bir bildirim almadığı takdirde, Hükümet tarafından onaylanmış olarak kabul edilecektir. Eğer Hükümet bazı hususları yazılı olarak belirtir veya sorarsa, MEP İştirakçileri buna yazılı olarak yanıt verecek ve sonraki otuz (30) gün zarfında MEP İştirakçileri bu yanıtla ilgili bazı hususları yazılı olarak belirten veya soran bir bildirim almazlarsa Terk Planı, bu yanıtla düzeltilmiş ve değiştirilmiş olarak kabul edilmiş sayılacaktır. Hükümet Terk Planını onaylamazsa ve MEP İştirakçileri Hükümetin bunu makul olmayan bir gerekçeyle reddettiği kanaatine varırlarsa, MEP İştirakçileri Hükümete bu konuda bildirimde bulunacak ve Taraflar ihtilaf konusunu sulh içinde çözmeyi deneyeceklerdir. Bu tür bir ihtilafın Hükümet tarafından bu bildirim alındıktan sonraki otuz (30) gün zarfında çözümlenmemesi halinde, MEP İştirakçileri ihtilafın Anlaşmanın 17. Madde hükümlerine uygun olarak çözümlenmesi yoluna gidebileceklerdir. Terk Planı onaylanıp bu konudaki ihtilaflar çözümlendiği zaman, bu Anlaşmanın sona erme tarihinden veya Terk Planının Hükümet tarafından onaylanmasından, hangisi daha geç ise, sonraki otuz altı (36) ay zarfında MEP İştirakçileri, Terk Planına uygun olarak Tesislerin terkedilmesini tamamlamakla yükümlüdür. Bahsedilen terk yükümlülükleri bundan sonra "Terk Yükümlülükleri" olarak anılacaktır.

Terk Planının Hükümet tarafından onaylanmasından sonraki otuz (30) gün zarfında, Ek 3 Bölüm 3.14'te belirtildiği üzere, MEP İştirakçilerinin Terk Yükümlülüklerini yerine getirmesini garantiye almak amacıyla MEP İştirakçileri Hükümete bir veya birden çok gayri kabili rücu doğrudan tediyeli teminat mektubu (hep birlikte "Teminat Mektubu") verecektir. Teminat Mektubu (i) MEP İştirakçileri ve Hükümet tarafından

Terk Planının dahilinde belirlenecek olan makul bir toplam tutarda olacaktır, (ii) uzun süreli teminat gerektirmeyen temel borç oranı, verilme zamanında, McGraw-Hill Companies'in bir bölümü olan Standard & Poor's Corporation'a göre "A" ve bunun dengi olan veya Moody's Investors Service Inc.'e göre "A2" ve bunun dengi olan bir finans kuruluşu(ları) ("Keşideci") tarafından hükümete verilecektir, (iii) Hükümet tarafından makul biçimde kabul gören form ve içerikte olacaktır, (iv) en az bir (1) yıl süreli olacaktır, (v) Hükümet lehine olacaktır, (vi) Terk Yükümlülüklerinin MEP İştirakçileri tarafından tüm maddi açılardan yerine getirilmesine dek veya en az bir (1) yıl süreyle otomatik olarak uzayacaktır, (vii) Keşidecinin, Teminat Mektubunun herhangi bir şekilde sona ermesi veya yenilenmemesi durumunda en az otuz (30) gün önceden Hükümete yazılı bildirimde bulunmasını sağlayacaktır. Terk Yükümlülükleri yerine getirilmeyip herhangi bir mevcut Teminat Mektubunun MEP İştirakçileri tarafından yukarıdaki Prosedürlere göre (önceki çizimler için geçerli Teminat Mektubunda herhangi bir azalmayı veya tahmini kalan Terk Yükümlülüklerinin miktarında herhangi bir azalmayı ifade eden toplam bir tutarda olmak üzere) mevcut Teminat Mektubunun son ermesinden önceki (15) gün zarfında yenilenmemesi halinde, halen yerine getirilmemiş olan Terk Yükümlülüklerinin tamamlamasını güvence altına almak için, MEP iştirakçilerinin Terk Planı dahilinde sorumlu olduğu kalan Terk Yükümlülüklerine dair Hükümetin iyi niyetli tahminine bağlı tutarda, bildirilen sona erme tarihinden önce anılan onbeşinci gün itibariyle Teminat Mektubunu tedavüle koymak üzere, fakat, ciro edilen tahsisatın yerine getirilmemiş olan Terk Yükümlülüklerinin tamamlanması için yapılan asıl masrafları aşması halinde MEP iştirakçilerine Hükümet tarafından geri ödenmesi hususlarında Hükümet yetkili olacaktır.

3.15. Bu Anlaşmanın sona ermesi ve Terk Yükümlülüklerinin yerine getirilmesinden sonra MEP İştirakçilerinin çevresel hususlardaki yükümlülükleriyle ilgili olarak aşağıdaki hükümler geçerli olacaktır.

(i) Terk Yükümlülüklerinin tamamlanmasından sonra MEP İştirakçileri MEP İştirakçileri tarafından seçilen bir uluslararası çevre danışmanlık şirketine, Durum Tespit Raporunda geçerli olan standartlara uygun olarak hazırlanacak olan ve kapsam olarak benzer bir çevre değerlendirmesi ("Çıkış Ön Raporu") hazırlatacaktır. Hükümetin talebi üzerine, yukarıda açıklandığı gibi bir Çıkış Ön Raporu hazırlanırsa, bu rapor Terk Yükümlülüklerinin yerine getirilmesinden sonraki yüz seksen (180) gün zarfında Hükümete teslim edilecektir.

(ii) Bu tür bir çalışma hazırlandıktan ve Hükümete teslim edildikten sonra, Hükümetin onayına tabi olacak ve bu onay makul olmayan bir gerekçeyle reddedilmeyecek veya geciktirilmeyecektir. Çıkış Ön Raporunun Hükümete sunulmasından sonraki otuz gün içerisinde şayet MEP İştirakçilerine bazı hususları yazılı olarak belirten veya soran bir bildirim sunulmamış ise, Çıkış Ön Raporunun Hükümet tarafından tasdik gördüğü kabul edilecektir. Hükümetin bazı hususları belirtmesi veya sorması durumunda ise, sözü edilen hususların ve soruların cevabının Hükümete sunulmasından sonraki 30 gün zarfında MEP İştirakçileri eğer ilgili herhangi bir yazılı yanıt almamış olursa "Çıkış Ön Raporu" tasdik edilmiş kabul edilecektir. Hükümetin Çıkış Ön Raporunu onaylamaması ve MEP İştirakçilerinin Hükümetin kabulu makul olmayan bir gerekçeyle reddettiği kanaatine varmaları halinde MEP İştirakçileri Hükümete bu konuda bildirimde bulunacak ve Taraflar İhtilaf

konusunu sulh içinde çözmeyi deneyeceklerdir. Bu tür bir ihtilafın Hükümet tarafından bu bildirim alındıktan sonra otuz (30) gün zarfında çözümlememesi durumunda bu ihtilaf bu Anlaşmanın 17. Madde hükümlerine uygun olarak çözümlenecektir.

(iii) Çıkış Ön Raporu onaylandıktan veya bu konudaki tüm ihtilaflar çözümlendikten sonra MEP İştirakçileri; Boruhattı faaliyetlerine ilişkin daha sonra ortaya çıkan olumsuz çevresel etkilerin belirlenip giderilmesi için Boruhattı Faaliyetlerinin gerçekleştiği alanları gözetlemeye devam etmekle yükümlüdür. Bu izleme ve çözümleme yükümlülüğü İki (2) yıl sürecek ve bu süre zarfında Nihai Çıkış Raporu hazırlama amaçları için Çıkış Ön Raporuna ilişkin 3.15 Bölümün yukarıda açıklanan hükümleri geçerli olacaktır. Nihai Çıkış Raporu hazırlanıp belirtilen iki yıllık sürenin sonunda Nihai Çıkış Raporu ile ilgili faaliyetler tamamlandıktan sonra MEP İştirakçileri Projeden kaynaklanan veya bununla ilgili çevresel etkilerle ilgili tüm sorumluluktan kurtulacak ve Hükümet bu konuda üçüncü kişilerin taleplerine karşı Proje İştirakçilerini koruyacak, zarar ve ziyandan mahfuz kılacaktır.

(iv) Bir Nihai Çıkış Raporu yapılıp Hükümet tarafından onaylanan bu Nihai Çıkış Raporu Ek 3'te belirtildiği üzere giderilmeyen veya önlem alınmayan Boruhattı Faaliyeti hiçbir çevresel etkisi bulunmadığını ortaya koyarsa veya bu etkiler bu standartlara uygun olarak giderilip veya başka türlü önlem alınırsa ve bu Nihai Çıkış Raporunun güncelleştirilmesinde ortaya konursa MEP iştirakçileri Projeden kaynaklanan veya bununla ilgili çevresel etkilerle ilgili tüm sorumluluktan kurtulacak ve Hükümet bu konuda üçüncü kişilerin taleplerine karşı Proje İştirakçilerini koruyacak, zarar ve ziyandan mahfuz kılacaktır.

3.16. MEP İştirakçileri için geçerli olmaları yanında bu 3. Bölüm Hükümleri: MEP iştirakçileri dışındaki Proje İştirakçileri ve Boruhattı Faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi veya yürütülmesi ile ilgili tüm işleri için geçerli olacaktır.

4. SOSYAL ETKİ

4.1 MEP İştirakçileri, Proje Faaliyetlerinin yürütülmesi esnasında civar çevredeki insanlar ve meskun halkın can ve mülküne gelebilecek muhtemel zararları asgariye indirmek için Azami Çaba gösterecektir.

4.2 Proje Faaliyetlerinin yürütüldüğü yerlerde sosyal yönetmelikler veya kurallar koyma ve yasama yetkisi olan bir bölgesel veya hükümetler arası bir makam bulunması durumunda, MEP İştirakçileri ve Hükümet, Proje üzerinde bu makamın muhtemel etkileri hakkında görüşecek fakat hiçbir halükarda Proje, benzer projeler için uluslararası Petrol Boruhattı endüstrisinde genel olarak geçerli standart ve uygulamalardan farklı veya daha sıkı standartlara tabi olmayacaktır.

4.3 Tesislerin genel yer ve güzargahının seçilmesinden önce; ilgili yerlerde bir kapsam çalışması ve bir risk değerlendirmesinden oluşan genel bir sosyal ortam çalışması yapılacaktır. Tüm bunlar, MEP İştirakçileri tarafından yapılacak (Ülke içindeki veya dışındaki Proje Faaliyetlerinden dolayı) Proje Faaliyetleri ve ilgili işlemlerin; ülke içinde sosyal etkilere ilişkin bir sosyal etki değerlendirmesi (SED) için içerik ve yapısının temelini teşkil edecektir.

4.4 Proje Faaliyetleri sırasında MEP İştirakçileri bu bölümün 2. Maddesi uyarınca Devlet Makamlarıyla SED çerçevesinde süren Proje Faaliyetlerinin etkisi hakkında görüşmek üzere toplanacaklardır.

5. ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

5.1 MEP İştirakçileri tarafından inşaat çalışmaları başlaması öncesinde yapılacak tüm gerekli deneme sondajları, Arazi sahibi ve Arazinin kullanıcısı ile istişarelerden sonra asgari rahatsızlık verilmesi suretiyle yürütülecektir.

5.2 Ek 2, Bölüm 3.6' ya göre, bu Uygulama Usullerinin eklendiği Sözleşmeye uygun bir şekilde MEP İştirakçileri' ne verilen Daimi Arazi Haklarına bitişik Arazi sahiplerine veya Arazi kullanıcılarına, Daimi Arazi Hakları üzerinde yapım çalışmalarına başlama niyetini bildirmek için, MEP İştirakçileri, Azami Çaba sarf edeceklerdir. İnşaat amaçları için gerekli boruların, araçların ve makinelerin tüm hareketlerinden komşu Arazi sahiplerine ve kullanıcılarının haberdar edileceği, makul bir programa uygun bir şekilde yerine getirilecektir.

5.3 Bu Anlaşma bağlamında MEP İştirakçileri' ne hak sağlanan Daimi Arazilere bitişik olup etkilenen Arazi sahipleri veya Arazi kullanıcıları için, uygun olarak anlaşılabilecek geçici geçişlerin yapılması suretiyle, tüm makul gerekli ulaşım imkanları MEP İştirakçileri tarafından sağlanacaktır. Böyle geçici geçişler, mümkünse inşaat başlamadan önce kararlaştırılmış olmalıdır. İnşaat bitiminden sonra, makul bir biçimde uygun ölçüde, özel yollar ve patikalar, çalışmaların başlamadan önceki durumlarına eşit olacak bir biçimde yeniden inşa edilecektir ve Tesislerin güvenliğini ve Proje Faaliyetlerinin yürütülmesini sağlama ihtiyacıyla uyumlu olarak kullanım için hazır edilecektir.

5.4 MEP İştirakçileri, bu Uygulama Usullerinin eklendiği Sözleşmeye uygun bir şekilde MEP İştirakçileri' ne hak sağlanan Daimi Arazilere bitişik arazi parçaları arasında ve MEP İştirakçileri tarafından yapılacak herhangi bir çalışma nedeni ile geçiş daimi veya geçici olarak kesildiğinde, iletişim ve geçişin sürdürülmesi ve sağlanması için gerekli tesisleri kuracaklardır. Bu sözü edilen tesisler, iletişim ve geçişin kullanım amacına ve yılın hangi döneminde kullanılmasının beklendiğine bağlı olarak, komşu arazilerin düzenli bir kullanımını sağlayacak şekilde yapılacaktır. Eğer Proje Faaliyetlerine bağıntılı olarak komşu araziler daimi olarak tahsis edilip, Arazi ve Proje Faaliyetleri (Tesislerin güvenliği dahil) böyle bir iletişime ve geçişe izin vermezse, bu durumdan Hükümet de aynı şekilde sorumlu olacak ve herhangi bir Proje İştirakçisine karşı yapılacak tüm iddialara karşı savunacak ve tazmin edecektir.

5.5 Bu Uygulama Usullerinin eklendiği Anlaşmanın 10. Maddesi hükümlerine bağlı olarak, inşaat çalışmaları sürerken ve ilgili arazide Tesislerin tamamlanmasından sonra Boruhattının varlığı ve kullanılmasından dolayı hayvanların ek risklerine maruz kalacağı veya maruz kalmasının yüksek olduğu durumlarda, MEP İştirakçileri, böyle dolaşma riskini yok etme veya minimize etme amacıyla, uygun ve yeterli engelleri sağlamak ve sürdürmek, hayvanların dolaşmalarını önlemek için pratik tüm makul önlemleri almak için Azami Çaba sarf edeceklerdir, bunun için gerekli çitler, ışıklandırmalar ve bariyerler uygun olduğu yerlerde yapılmalıdır. MEP İştirakçileri ile etkilenen komşu arazi sahipleri ve kullanıcıları arasında yazılı olarak aksine kararlaştırılmadıkça, çit genişliği açısından, bitişik arazide tipik olarak herhangi bir sürüyü engelleme maksadıyla yapılan yeterli çit genişliği ölçü olacaktır.

5.6 Kayaları parçalamak için patlayıcıların kullanılması gereken bir yerde, MEP İştirakçileri'nin görüşünce etkilenebilecek herkese ikaz yapılmalıdır. Uygun önleyici tedbirler alınmalıdır. Patlayıcıların herhangi bir şekilde kullanılması sadece gündüz ile sınırlı olacaktır.

5.7 Bir arazinin, karantina veya benzer tedbirler gerektiren bir bulaşıcı hastalık nedeni ile bulaşıcı alan ilan edilmesi durumunda, ilgili Hükümet Bakanlığının onayı ilk olarak alındığı istisnai durumlar haricinde, araziye giriş de dahil tüm Proje Faaliyetleri askıya alınacaktır. Bu maddedeki hiçbir hüküm, MEP İştirakçileri'nin Boruhattının patlak veya sızdırmayı tamir de dahil herhangi bir acil durumu halletmek amacıyla herhangi bir ihbarda bulunmaksızın ve bir onay almaksızın söz konusu araziye girmesine engel teşkil etmez.

5.8 MEP İştirakçileri, Proje Faaliyetlerinden doğrudan etkilenen komşu arazi sahipleri ve kullanıcıları ile birlikte, bu araziye girmeden önce bu arazi sahipleri veya kullanıcıları tarafından MEP İştirakçileri'ni uyarabilecekleri, topraktan çıkan haşerat ve hastalıklar veya diğer topraktan çıkan zararlıların yayılmasını önlemek için, gerekli makul önlemleri ve tedbirleri alacaklardır.

5.9 İnşaatın yapımı ve Arazi Haklarının yerine getirilmesi sırasında, fosil, para, herhangi bir antika veya diğer değerli maddeler keşfedilebilir. Böyle nesnelerin mülkiyetleri Azeri Hukukuna göre tayin edilecektir.

For and on behalf of the Republic of Turkey	For and on behalf of the Azerbaijan Republic	For and on behalf of Georgia
Süleyman Demirel President	Heydar Aliyev President	Eduard Shevardnadze President

AGREEMENT

Among
The Republic of Turkey, the Azerbaijan Republic and Georgia

Relating to the
Transportation of Petroleum Via the Territories of
The Azerbaijan Republic, Georgia and The Republic of Turkey
Through the
Baku-Tbilisi-Ceyhan Main Export Pipeline

The Republic of Turkey, the Azerbaijan Republic and Georgia (together the "States" or individually a "State") represented by their respective Governments;

In recognition of the desire, readiness and willingness of each State to attract, promote and protect investment by foreign and domestic investors in Petroleum transportation projects in and/or across its Territory; and

In furtherance of the principles set forth in international trade and investment agreements to which each State is a party, signatory or applicant, as well as the Energy Charter Treaty 1994, and the need to further expand and implement cooperation between and among the States in the energy sector; and

In recognition of the desire of each State to ensure principles of freedom of transit of Petroleum, to provide for exclusive rights to land and Petroleum transportation infrastructure in and/or across the Territory of the others, and to protect its environment; and

Mindful of the fact that projects involving transportation of Petroleum in and/or across their Territories are of a transnational nature requiring uniform, nondiscriminatory application of international law standards protecting investments and nondiscriminatory treatment of investors as set out in bilateral and multilateral agreements to which each State is a party, signatory or applicant; and

In consideration of the importance of creating and reinforcing an appropriate legal framework, commensurate with the transnational nature of such Petroleum transportation projects and the required private initiative and enterprise, to support Petroleum sector investment opportunities and to establish more firmly favourable conditions to justify the commitment of capital and resources to the Baku-Tbilisi-Ceyhan MEP Project in and/or across their respective Territories.

HEREBY AGREE among themselves as follows:

Article I
DEFINITIONS

As used throughout this Agreement, the following definitions shall apply:

"Agreement" means this Agreement, together with its appendices, as it may be hereafter jointly amended or modified in writing by the States.

"Constitution" means the constitution of a State, as the same may be amended or otherwise modified or replaced from time to time.

"Entity" means any company, corporation, limited liability company, partnership, limited partnership, joint venture, enterprise, association, trust or other juridical entity or organisation, whether of a governmental or private nature, established or organised under the laws of any state or jurisdiction or by written agreement between two or more Persons.

"Facilities" means, subject to the terms of the applicable Project Agreements and in respect of each Territory, the pipeline and laterals for the transportation of Petroleum within and/or across the Territory, and all below and above ground or seabed installations and ancillary equipment, together with any associated land as specified in the applicable Project Agreement, all loading, unloading, pumping, measuring, testing and metering facilities, communications, telemetry and similar equipment, all pig launching and receiving facilities, all pipelines, and other related equipment, including power lines, used to deliver any form of liquid or gaseous fuel and/or power necessary to operate pump stations or for other system needs, cathodic protection devices and equipment, all monitoring posts, markers and sacrificial anodes, all port, terminalling, storage and related installations, all marine jetties and similar facilities, and all associated physical assets and appurtenances (including roads and other means of access and operational support) required from time to time for the proper functioning of any and all thereof, constructed, installed, maintained, repaired, replaced, expanded, extended, owned, controlled and/or operated by or on behalf of Project Investors with respect to the MEP Project.

"Foreign Currency" means any freely convertible currency, including Dollars of the United States of America, that is the lawful currency of a state and is issued other than by the State Authorities of any of the States, and is not subject to general limitations or restrictions of the issuing authority on conversion or exchange.

"Government" means the central government of a State.

"Host Government Agreement" means each of those agreements entered into between the Government of a State, on the one hand, and Project Investors and/or other parties authorised by Project Investors, on the other hand, making provision (along with other Project Agreements) for the MEP Project (including, without limitation, a description of the Facilities and Transportation System for the MEP Project), as each such agreement may be hereafter amended, modified or extended in accordance with the terms thereof.

"MEP Project" means the evaluation, development, design, acquisition, construction, installation, financing, insuring, ownership, operation (including the transportation of Petroleum by or on behalf of Project Investors and the shipment by Shippers of Petroleum through the Facilities or Transportation System), repair, replacement, refurbishment, maintenance, capacity expansion or extension (such as laterals), and protection of the Transportation System from a location near the city of Baku, Azerbaijan Republic and crossing the Azerbaijan Republic-Georgia border at a point to be agreed by the Azerbaijan Republic and Georgia and onward to a location near the city of Tbilisi, Georgia and crossing the Georgia-Republic of Turkey border between 42° 49' East and 43° 18' East and onward to a location near the city of Ceyhan, Republic of Turkey, all as contemplated by this Agreement and as specified in the Host Government Agreements and other Project Agreements.

"Other Project Agreements" means all written agreements and documented commitments, other than this Agreement and the Host Government Agreements, entered into by a State and/or any State Authority, on the one hand, and any Project Investors, on the other hand, with respect to the MEP Project, as any or all of the foregoing agreements may be hereafter entered into, amended, modified or extended in accordance with their terms.

"Person" means any physical person or any Entity.

"Petroleum" means crude mineral oil, condensate, and all other kinds of liquid hydrocarbons regardless of gravity, in their natural condition or obtained from natural gas (being hydrocarbons that are gaseous at standard temperature and pressure) or liquid petroleum by vapourisation, condensation or extraction, including natural gas liquids, as well as any asphalt, bitumen or ozocerite and any incidental amounts of natural gas which may be liberated from the liquid hydrocarbons while in transit, any impurities in solution or suspension with the foregoing or any hydrocarbon product refined or produced from any of the foregoing.

"Project Agreements" means (i) this Agreement, (ii) the Host Government Agreements and (iii) the Other Project Agreements.

"Project Investor" means each Person that is a party to a Host Government Agreement (other than the Government of any of the respective States in the capacity of a host government counterparty to any such agreement), and any operating company, branch, office, permanent establishment, affiliate, nominee, agent or representative of such Person, and any successor or assignee of any of the foregoing in respect of the MEP Project.

"Shippers" means, with respect to the MEP Project, those Persons (including, without limitation, Project Investors) that have contracted for, or with respect to, Petroleum transportation services through the Facilities or Transportation System and have the right to tender Petroleum for transit through the Facilities or Transportation System, and their respective successors and assignees in respect of such rights.

"State Authorities" means, with respect to the MEP Project, the Government and each and every aspect thereof at every level in respect of the Territory, including all central, regional and local authorities or bodies (whether or not part of or controlled by any superior legal authority in the governmental hierarchy) and any and all instrumentalities, branches and subdivisions of any of the foregoing, and any State Entity. Without limiting the foregoing, the term shall include any and all executive and regulatory bodies, agencies, departments, ministries, authorities, Entities, officials, agents and representatives in respect of the Territory that have the authority to govern, regulate, implement or enforce the law, levy or collect taxes, duties or other similar charges, grant licenses or permits or approve or otherwise similarly affect, directly or indirectly, the MEP Project or the rights or obligations of Project Investors in respect of the MEP Project, notwithstanding any change at any time or from time to time in structure, form or otherwise.

"State Entity" means any Entity which is directly or indirectly controlled by a State or one or more State Authorities.

"Taxes" means all existing or future taxes, levies, duties, customs, imposts, contributions (such as social fund and compulsory medical insurance contributions), fees, assessments or other similar charges payable to or imposed by a State or State Authority, together with interest, penalties and fines (including financial sanctions and administrative penalties) with respect thereto, and "Tax" means any of the foregoing.

"Territory" means the land territory of a State, its territorial sea and the airspace above them, as well as the maritime areas over which it has jurisdiction or sovereign rights in accordance with international law.

"Transportation System" means, at any time, the pipeline system and related appurtenances owned, controlled and/or operated by or on behalf of Project Investors (including all Facilities located within the Territory of each State), comprising an integrated system necessary for the transportation of Petroleum from a location near the city of Baku, Azerbaijan and crossing the Azerbaijan Republic-Georgia border at a point to be agreed by the Azerbaijan Republic and Georgia and onward to a location near the city of Tbilisi, Georgia and crossing the Georgia-Republic of Turkey border between 42° 49' East and 43° 18' East and onward to a location near the city of Ceyhan, Republic of Turkey for distribution to international Petroleum markets, including the markets of the States.

Article II
MUTUAL REPRESENTATIONS, WARRANTIES AND COVENANTS

(1) The Government of each State hereby covenants to the others that, as of the execution hereof, it shall (i) promptly and properly present this Agreement to its national parliament for ratification and/or adoption in order to make it effective under its Constitution as the prevailing legal regime of such State in respect of the MEP Project under its domestic law and a binding obligation under international law, (ii) take all steps necessary to promptly and properly present drafts of enabling legislation and other laws as may be necessary to make this Agreement (and in particular, the rights, guaranties, exemptions, grants, privileges and standards, waivers and indemnifications of legal liability applicable to the MEP Project in respect of the State and its Territory and the Project Investors under the applicable Host Government Agreement) effective under its Constitution as the prevailing legal regime of such State in respect of the MEP Project under its domestic law, including, without limitation, all such legislation as required to enact the applicable provisions of this Agreement into law in accordance with such State's authority to enact tax legislation, and (iii) use its best endeavours to secure as soon as practicable any such ratification and/or adoption of this Agreement as well as the enactment of any such legislation prior to or along with such ratification and/or adoption.

(2) In order to carry out the provisions of Section (1) of this Article II, each State has attached as appendices hereto, and thereby made an integral part hereof, accurate, complete and unexecuted forms of the Host Government Agreement between and among the Government of Georgia and the Project Investors (attached hereto as Appendix 1), the Host Government Agreement between and among the Government of the Republic of Turkey and the Project Investors (attached hereto as Appendix 2), the Turnkey Agreement between and among the turnkey contractor and the Project Investors (attached hereto as Appendix 3), the Government Guaranty by which the Government of the Republic of Turkey guarantees the payment and performance obligations of the turnkey contractor under the Turnkey Agreement (attached hereto as Appendix 4), and the Host Government Agreement between and among the Government of the Azerbaijan Republic and the Project Investors (attached hereto as Appendix 5).

(3) The Government of each State further covenants to the others to undertake the procedures set forth in Section (1) of this Article II in respect of any Other Project Agreement to which it is a party whenever the terms thereof call for such ratification, adoption and/or enactment.

(4) In mutual recognition that the MEP Project will involve substantial, capital intensive and environmentally sound infrastructure development within, between and across their respective Territories, each State hereby covenants that, from and after the ratification and/or adoption of this Agreement by such State as provided in Section (1) of this Article II and until its termination pursuant to Article VIII, such State shall fulfill and perform on a timely basis each of its duties and obligations arising under any applicable Project Agreement. Accordingly, without limiting the foregoing, each State hereby covenants to the other that, fully exerting all of its lawful authority, its State Authorities shall at all times:

(i) secure the taking of all steps in addition to the ratification and/or adoption described in Section (1) of this Article II necessary to authorise, enable, and implement the MEP Project, including, without limitation, by all appropriate executive and regulatory action as required to make this Agreement and any other applicable Project Agreement (to the extent required therein) effective under its Constitution as the prevailing legal regime of such State respecting the MEP Project under its domestic law;

(ii) secure full support for the implementation and conduct of the MEP Project as provided by any applicable Host Government Agreement and any applicable Other Project Agreement and, in furtherance thereof, the taking of all necessary steps to assure compliance by its State Authorities with all obligations imposed on them by this Agreement, any applicable Host Government Agreement and any applicable Other Project Agreements and cooperation with the other States to establish and maintain necessary and favourable conditions as herein contemplated for the construction, ownership and operation of the Facilities within, and the transit of Petroleum in and/or across, its Territory (including, without limitation, in the event of armed conflict involving one or more of the States and/or terrorist attacks or activities on the Territory);

(iii) except as specifically provided in the applicable Host Government Agreement, not interrupt or impede the freedom of transit of Petroleum in, across and/or exiting from its Territory through the Facilities and the taking of all measures and actions which may be necessary or required to avoid and prevent the interruption or curtailment of such freedom of transit;

(iv) except as specifically provided in the applicable Host Government Agreement, secure the granting of exclusive rights to land in its Territory for the MEP Project under clear commercial terms and conditions of usage (including, without limitation, the right of indemnification and release from any and all costs and obligations associated with obtaining such exclusive rights to land);

(v) secure the provision to the other States of information sufficient to keep the recipient States fully informed on a timely basis with respect to the status of its efforts to accomplish all ratifications and adoptions and the prompt furnishing of written evidence of all such actions to the other States;

(vi) except as specifically provided under any applicable Host Government Agreement, secure the taking of all necessary measures to avoid delays and operational difficulties respecting the MEP Project including, in particular, the avoidance of administrative, regulatory or other similar procedural delays which might adversely affect the design, construction, ownership, operation, capacity expansion or extension (such as laterals), and maintenance of the Facilities and the Transportation System;

(vii) secure the authorisation and facilitation of the importing into and exporting or re-exporting from the Territory of Foreign Currency by those Persons involved in the MEP Project and confirmation of those Persons' right to utilise, without restriction by State Authorities, Foreign Currency accounts in the Territory and to exchange any such currency at current market rates;

(viii) except as specifically provided under any applicable Host Government Agreement, secure the right to freely move goods, materials, supplies, technology and personnel to and among the Facilities and in and between each of the Territories, including, without limitation, the right to import into or export or re-export from the Territory (free of all Taxes (including, without limitation, customs duties) and restrictions), all equipment, materials, machinery, tools, vehicles, spare parts, supplies, hydrocarbons (including fuel) and all other goods, works, services or technology necessary or appropriate for the MEP Project;

(ix) secure full cooperation in the conduct of negotiating and entering into such other intergovernmental or multilateral agreements and treaties as may be appropriate between and among the States and other states, international institutions and authorities to authorise, enable and support the implementation of the MEP Project; and

(x) secure full cooperation and support for all financing efforts and activities by any Project Investor including, upon the request of any Project Investor, the confirmation in writing to any financial institution (including, without limitation, any multi-lateral lending agency or export credit agency) of any representation, warranty, guaranty, agreement or undertaking contained in any Project Agreement.

(5) Each State hereby represents and warrants that the terms and conditions of this Agreement and the undertakings hereunder are in conformity with its Constitution and that, upon the taking of the actions with respect to the ratification and/or adoption provided in this Agreement and any other applicable Project Agreement (to the extent therein required) will be effective as the prevailing legal regime of the State respecting the MEP Project under its domestic law.

(6) With respect to this Agreement, each State hereby represents and warrants that, as of its ratification and/or adoption as herein contemplated, the State is not a party to any domestic or international agreement or commitment or lawfully bound to observe or enforce any domestic law or regulation, or international agreement or treaty, that conflicts with, impairs or interferes with this Agreement or limits, abridges or adversely affects the State's ability to implement this Agreement or enter into and implement any other applicable Project Agreement.

(7) Except as otherwise expressly provided in the forms of applicable Host Government Agreement attached hereto pursuant to Section (2) of Article II and as of the date this Agreement enters into force, each State further represents and warrants that (I) the State's representation and warranty set forth in Section (6) of this Article II remains true and correct respecting the MEP Project and (II) the State is not party to any domestic or international agreement or commitment or, upon fulfillment of the obligations undertaken in Sections (1), (3) and 4(i) of this Article II, lawfully bound to observe or enforce any domestic law or regulation, or international agreement or treaty, that conflicts with, impairs or interferes with the implementation of the MEP Project or limits, abridges or adversely affects the value of the MEP Project, as set forth in the forms of applicable Host Government Agreement attached hereto pursuant to Section (2) of Article II, or any rights, privileges, exemptions, waivers, indemnifications or protections granted or arising under this Agreement or the other applicable Project Agreements.

(8) Each State hereby represents and warrants that (I) the MEP Project shall not involve the provision of services to the public at large in its Territory for purposes of satisfying the general or common needs of the populace, (II) the MEP Project is not intended or required to operate in the service of the public benefit or interest in its Territory, and (III) as such, no applicable Project Agreement shall be characterised or treated, in whole or in part, as a concession contract or a special administrative contract granting a concession.

(9) The provisions of this Agreement shall not limit, abridge, or in any manner affect the right of each State, without the consent or agreement of the others, to enter into any Other Project Agreements and/or to modify, amend, replace, extend or terminate any Project Agreements, other than this Agreement, all as agreed with the applicable Project Investors.

Article III
SECURITY AND ACCESS

(1) Before and during the construction, installation and operation of any Facilities including, without limitation, later capacity expansions or extensions thereof (such as laterals), each State shall, if and when deemed necessary by Project Investors in connection with the MEP Project, search the area within its Territory where evaluative or construction work or operations is to be performed with respect to the Facilities for mines, unexploded ordnance or other explosive charges, traps or devices, and safely detonate and/or remove them.

(2) Each State shall ensure the safety and security of all personnel within its Territory associated with the MEP Project, the Facilities, all other assets of Project Investors within its Territory associated with the MEP Project, and all Petroleum in transit within its Territory with respect to the MEP Project; and, without limiting the foregoing, each State shall use the security forces of that State, and/or make provision for such security personnel and services, as may be necessary to satisfy this obligation, to ensure the safety and security of all personnel within its Territory associated with the MEP Project, the Facilities, all other assets of Project Investors within its Territory associated with the MEP Project, and all Petroleum in transit within its Territory with respect to the MEP Project. The extent of any liability arising under this Section (2) of Article III with respect to Georgia shall be reflected in the applicable Host Government Agreement

(3) Subject only to the enforcement of applicable immigration, customs, criminal laws, and other relevant laws in effect in the Territory and as provided in the applicable Host Government Agreement and/or applicable Other Project Agreements, each State shall (i) ensure the right of access to and from its Territory and the Facilities related to the MEP Project by the applicable Project Investors and those employees, operating companies, contractors, Shippers, agents, representatives or other Persons seeking such access on behalf or with the consent of such Project Investors, and (ii) permit a right of free movement in its Territory for such Persons, their personal property and all assets of any such Persons relating to the MEP Project.

Article IV
TECHNICAL, SAFETY, AND ENVIRONMENTAL STANDARDS

Each State shall cooperate and coordinate with the others and the applicable Project Investors in the formulation and establishment of uniform technical, safety and environmental standards for the construction, operation, repair, replacement, capacity expansion or extension (such as laterals) and maintenance of the Facilities in accordance with international standards and practices within the Petroleum pipeline industry (which shall in no event be less stringent than those generally applied within member states of the European Union) and the requirements as set forth in the relevant Host Government Agreement, which shall apply notwithstanding any standards and practices set forth in the domestic law of the respective State.

Article V
TAXES

(1) Except as otherwise specifically provided under the applicable Host Government Agreement and without limiting the express terms thereof, no Project Investor, Shipper or Person who provides goods, works, technology or services with respect to all or any part of the MEP Project shall be subject to any Taxes arising from or related, directly or indirectly, to the MEP Project, the Facilities or Transportation System, all Petroleum which is transported through the Facilities or Transportation System or any related assets or MEP Project activities. Each Host Government Agreement shall set forth a legal framework for the imposition of Taxes and/or the granting of Tax exemptions or privileges, as well as for the imposition of and/or the granting of exemptions from Tax compliance and filing obligations, including specific terms and conditions of any such Taxes, exemptions, privileges and/or obligations.

(2) If any Tax is imposed in accordance with the applicable Host Government Agreement on the profit of a Project Investor for a calendar year with respect to the MEP Project, such Tax shall be limited to such Project Investor's profit which is attributable to the Project in the Territory for such calendar year. Any such Tax shall be as set forth in the applicable Host Government Agreement, consistent with the provisions of this Agreement. For purposes of computing such Taxes, (i) any revenues which are attributable to the overall activities of the Transportation System are to be allocated among the States in accordance with any reasonable allocation method which is selected by the Project Investor and applied consistently by the Project Investor from year to year, in a manner such that the aggregate amount of any such revenues reportable to the States for a calendar year is equal to the aggregate actual amount of such revenues of the Project Investor from the MEP Project for such calendar year, and (ii) any costs and expenses which are related to the entirety of the applicable Transportation System are to be allocated among the States in accordance with any reasonable allocation method which is selected by the Project Investor and applied consistently by the Project Investor from year to year, in a manner such that the aggregate amount of such costs and expenses reportable to the States for a calendar year is equal to the aggregate actual amount of such costs and expenses associated with the MEP Project for such calendar year. Any such allocation method selected by a Project Investor shall be based upon the relative length of the Transportation System located in the Territory of each of the States, the relative amount of capital expenditures or expected capital expenditures incurred or to be incurred

with respect to the portion of the Transportation System located in the Territory of each of the States or any other method consistent with practices which are generally accepted in the international Petroleum transportation industry. Under each such Tax, each Project Investor with respect to the MEP Project shall be entitled to deductions which provide for the recovery (whether by expensing, amortising of depreciating) of all costs and expenses associated, directly or indirectly, with the MEP Project, wherever incurred, which are attributable to the revenues of the Project Investor upon which such Tax is imposed. For purposes of this Section (2) of Article V, costs and expenses shall include, without limitation, capital expenditures.

(3) Notwithstanding the foregoing, except as otherwise specifically provided under the applicable Host Government Agreement and without limiting the express terms thereof, no Taxes shall be imposed or withheld with respect to payments or deemed payments to any entity organised outside the Territory by all or any of the Project Investors, Shippers or Persons who provide goods, works, technology or services (including, without limitation, credit, financing, insurance or other financial accommodations) with respect to all or any part of the MEP Project, or any branch or permanent establishment thereof, to the extent such payments or deemed payments are associated, directly or indirectly, with the MEP Project or any related assets or activities.

(4) The first sentence of Section (1) of this Article V and all of Section (3) of this Article V shall apply to the MEP Project only if the applicable Host Government Agreement contains provisions relating to Taxes.

Article VI
IMPLEMENTATION COMMISSION

(1) The States hereby establish a commission consisting of two (2) representatives from each State to oversee compliance with and facilitate the implementation of this Agreement. Within thirty (30) days after the date hereof each State shall designate in writing to the others its representatives to such commission, which representatives shall be fully authorised and empowered by the respective State to act on its behalf with regard to any matter properly brought before the commission in respect of the MEP Project. Each State shall similarly provide notice in writing to the Project Investors of its current representatives to the commission for the MEP Project within thirty (30) days after its entry into a Host Government Agreement. Each State may change its representative(s) effective upon delivery of written notice to the other States and to the Project Investors.

(2) The commission described herein shall meet at the written request of any State or the Project Investors and, in response to such a request, the States shall promptly consult each other and the pertinent Project Investors in order to provide prompt and effective assistance on the implementation of the MEP Project as well as to resolve in good faith any complications, issues, problems or disputes that may arise in connection with this Agreement, or to discuss any matter relating to the interpretation, application or enforcement of this Agreement.

(3) In addition to other matters which may be considered from time to time, the commission shall take all appropriate action to facilitate the following with respect to the MEP Project:

(i) in accordance with Section (3) of Article III, the unimpeded movement of goods, materials, supplies, technology and personnel to and among the Facilities and in and between each of the Territories including, in particular, instances where the periodic and recurring crossing of the international boundaries is involved in the MEP Project; and

(ii) in accordance with the relevant legislation of the particular State, the use by the Project Investors of exclusive and common radio and telecommunication frequencies in each Territory, the operation by the Project Investors of aircraft to fly over the Facilities and Transportation System during route evaluation, construction, installation, operation, capacity expansion or extension (such as laterals) and maintenance and other measures to facilitate and allow the uniform and efficient operation of the Transportation System in, across, between and among the Territories of the States.

Article VII
FURTHER ACKNOWLEDGMENTS AND AGREEMENTS

(1) Each State acknowledges that it has received and reviewed copies of this Agreement and, upon execution of the Project Agreements referred to in Section (2) of Article II, represents and warrants that it finds those agreements acceptable for purposes of implementing the MEP Project and agrees to fulfill and perform all obligations and commitments imposed on it thereby.

(2) Each State acknowledges and agrees that title to all Petroleum transported through the Transportation System shall remain vested in the Project Investors and/or Shippers in accordance with their commercial agreements, from time to time, and except to the extent the State or any State Authority is acting in the role of a commercial participant in the MEP Project, the State shall not claim, nor allow others to claim on its behalf, title to or ownership of any Petroleum in the Transportation System.

(3) Each State (i) acknowledges, as of the date this Agreement enters into force, that the rights, grants, exemptions, waivers, indemnities and privileges as well as obligations, commitments and undertakings and other terms and provisions set forth in this Agreement and the other applicable Project Agreements are or may be inconsistent with, not contemplated by or provided for under, or require amendments to or exemptions from, existing law in such State and (ii) confirms its intention and the mutual interest of each State to have its law support, authorise and conform to all such terms and provisions and to have such terms and provisions prevail over any conflicting laws in order to facilitate the implementation and operation of the MEP Project in accordance with the applicable Project Agreements.

(4) Each State acknowledges that if a State takes any action, fails to take any action or suffers or permits the taking of any action or occurrence of an event which interrupts or otherwise impedes, or threatens to interrupt or impede, the MEP Project, including, without limitation, the flow of Petroleum through the Facilities or Transportation System, such State shall use all lawful and reasonable endeavours, taking into account democratic, economic and commercial principles, to eliminate the threat and rectify any interruption or impediment and promote restoration of all MEP Project activities at the earliest opportunity.

(5) Each State acknowledges, consents and agrees that, without limiting the duty of each State to use all lawful and reasonable endeavours to fully perform hereunder, any failure by or refusal by a State to fulfill or perform promptly all of its obligations, take all actions and grant all rights as provided in any applicable Project Agreement (other than this Agreement) shall constitute a breach for which any injured Project Investor or other Person permitted under any applicable Project Agreement (other than this Agreement) shall be entitled to such remedies, including, without limitation, prompt, adequate and effective compensation for any economically assessable damages sustained, inclusive of interest, as are set forth in any applicable Project Agreement (other than this Agreement).

Article VIII
EFFECT, INTERPRETATION AND DISPUTE RESOLUTION

(1) This Agreement shall enter into force upon the submission to the depositary referred to in Article IX of the last of the instruments of ratification by each State of this Agreement and shall be effective as of the date hereof with respect only to Section (1) of Article II. Upon the entry into force of this Agreement, all matters relating to Taxes shall become effective as of the date hereof. This Agreement shall terminate upon the termination or expiration of all Project Agreements and the conclusion of all activities thereunder in accordance with their terms.

(2) The States shall endeavour to settle disputes concerning the application or interpretation of this Agreement through the commission formed under Article VI or through diplomatic channels. If, in the sole discretion of a State, and regardless of the status of consultations undertaken by any commission or similar body established pursuant to this Agreement or through diplomatic efforts, a dispute has not been settled, that State may, upon written notice to the other State(s), submit the matter for final and binding resolution to an *ad hoc* tribunal under this Article VIII. Such an *ad hoc* tribunal shall be constituted and shall conduct proceedings in accordance with the dispute resolution provisions contained in Article 27(3) of the Energy Charter Treaty 1994, applying those dispute resolution provisions *mutatis mutandis* to this Agreement.

(3) Each State acknowledges, consents and agrees that any dispute between a State and a Project Investor related to the MEP Project under an applicable Project Agreement (other than this Agreement) shall be subject to private international arbitration in accordance with the provisions of such Project Agreement.

Article IX
DEPOSITARY

The Government of the Republic of Turkey shall serve as depositary under this Agreement and shall receive an original of this Agreement upon its execution by the States. Upon ratification and/or adoption of this Agreement by a State, such State shall promptly deposit with the depositary an instrument of ratification of this Agreement and the depositary shall promptly notify each of the other States of such deposit. The depositary also shall, promptly upon the deposit of the last of such instruments of ratification, notify each of the States of the date of entry into force of this Agreement. Following such entry into force, each State shall cause to be prepared a certified translation of the executed Agreement into its official language and shall deposit such translation with the depositary. Each State shall deposit with the depositary a copy of any Host Government Agreement or Other Project Agreement which it has executed as well as a copy of the ratified text

of any such agreement and a certified translation of any such agreement into its official language. In respect of any amendments or modifications to any existing Project Agreement and/or any new Project Agreement to which a State or any of its State Authorities is a party, the State shall deposit with the depositary a copy of the ratified text of any such amended or new Project Agreement as well as a fully executed copy of such agreement and a certified translation of any such agreement into its official language.

Article X
ACCESSION

From the date this Agreement enters into force, this Agreement shall be open for accession by another state, if all States then party to this Agreement consent to the accession, by signature and ratification and/or adoption of appropriate documentation as may then be agreed among the parties to this Agreement and the acceding state, so that all obligations contained in this Agreement shall thereafter exist among all States party to this Agreement. No acceding state may make any reservations to this Agreement without the consent of all States then party to this Agreement.

Article XI
ENTIRE AGREEMENT

This Agreement supersedes and nullifies any prior protocol or other agreement or treaty between or among any of the States with respect to the transportation of Petroleum through the Transportation System to the extent such prior protocol, agreement or other treaty is inconsistent with this Agreement.

AGREED AND EXECUTED this 18th day of November, 1999 at Istanbul, Republic of Turkey in four (4) originals in the English language.

FOR THE REPUBLIC OF TURKEY	FOR THE AZERBAIJAN REPUBLIC	FOR GEORGIA

APPENDIX 1

will be upon completion

This Appendix 1 is attached to and made part of the Intergovernmental Agreement dated 18 November 1999.

HOST GOVERNMENT AGREEMENT

BETWEEN AND AMONG

THE GOVERNMENT OF GEORGIA

AND

[THE MEP PARTICIPANTS]

HOST GOVERNMENT AGREEMENT

THIS AGREEMENT, made and entered into in the city of Tbilisi in Georgia as of this ___ day of _____, 1999, between:

THE GOVERNMENT OF GEORGIA

and

[THE MEP PARTICIPANTS]

all the foregoing named signatories being legal persons in accordance with the legislation of the jurisdictions of their formation and organisation as confirmed by appropriate documentation thereof;

WITNESSETH:

WHEREAS, the MEP Participants are considering the development of a secure and efficient pipeline system for the transportation of Petroleum to, within and across the territories of the Azerbaijan Republic, Georgia and the Republic of Turkey for export to international markets, including markets in Georgia.

WHEREAS, based on the agreed terms and conditions of the Project Agreements and other commercial arrangements consistent with the Project Agreements, the MEP Participants shall have the right to implement the Project and construct (or cause to be constructed), own and/or operate the MEP System, including the Facilities, and utilise the resulting capacity in the MEP System and Rights to Land;

WHEREAS, the Government acts on behalf of the State and the State Authorities in matters such as those provided in this Agreement;

WHEREAS, the Azerbaijan Republic, the Republic of Turkey and Georgia have entered into the Intergovernmental Agreement to give the Project's legal and commercial terms and conditions the support and framework of international law;

WHEREAS, this Agreement is entered into based on and in furtherance of the Intergovernmental Agreement;

WHEREAS, the Government, acting on behalf of the State and the State Authorities, enters into this Host Government Agreement empowered with the authority under Georgian Law to direct and make commitments on behalf of the State and all State Authorities and to manage State assets, including the assets of State Entities; and

WHEREAS, the State Authorities wish to facilitate and support the Project and, in furtherance thereof, the State Authorities recognise the need to create the necessary framework of legal and commercial protections and intend to provide to, or for the benefit of, the Project and the relevant Project Participants, among other things, rights in and to certain facilities owned or controlled by the State Authorities, direct government guaranties, indemnities and other representations, authorisations, exemptions and assurances, as well as the required land in Georgia comprising the pipeline routes as specified herein and in the applicable Project Agreements;

WHEREAS, in connection therewith, the Intergovernmental Agreement shall become effective as law of Georgia and (with respect to the subject matter thereof) prevailing over all other Georgian Law (other than the Constitution) and the terms of such agreement shall be the binding obligation of Georgia under international law; this Agreement shall be made effective under the Constitution of the prevailing legal regime respecting the Project under Georgia's domestic law; and any other Project Agreements shall be binding instruments, enforceable in accordance with their respective terms.

NOW, THEREFORE, for and in consideration of the premises, the Parties hereby agree as follows:

ARTICLE 1

DEFINITIONS

Capitalised terms used in this Agreement (including the recitals), and not otherwise defined herein, have the meanings given to them in Appendix 1.

ARTICLE 2

AUTHORITY

2.1 With respect to this Agreement, the Government is empowered with the authority under Georgian Law to direct and to make the commitments provided herein on behalf of the State and all State Authorities. All obligations of the State Authorities under this Agreement shall be, and for all purposes shall hereby be conclusively deemed to be, the obligations of the State. All obligations of the State Authorities shall be obligations to

be observed and performed by each relevant constituent element thereof, including the Government, each of the Local Authorities and each State Entity.

2.2 In order to ensure that the obligations of the State Authorities set forth in this Agreement are discharged in a timely manner and otherwise to facilitate and coordinate the conduct of Project Activities, the Government shall appoint by written notice to the MEP Participants an authorised representative, agency or other body by or through which the MEP Participants may request and secure (i) issuance of any and all rights, licenses, visas, permits, certificates, authorisations, approvals and permissions provided in this Agreement, (ii) information, documentation, data and other materials specified by this or any other Project Agreement or appropriate to evidence any grants of rights hereunder, (iii) the submission and receipt of notifications, certifications and other communications provided herein, and (iv) the taking of such other actions with respect to the State Authorities appropriate to facilitate the implementation of the Project.

2.3 The MEP Participants recognise the fundamental importance of discharging their obligations and of facilitating and coordinating the conduct of Project Activities under this Agreement in a timely and efficient manner. Accordingly, the MEP Participants shall use Best Endeavours to adopt procedures by not later than one hundred eighty (180) days from the Effective Date (which procedures shall include, inter alia, the appointment of one or more representatives, committees, or other organisational or functional bodies by or through whom the MEP Participants may act) which will facilitate the method and manner of the MEP Participants' timely and efficient exercise of their rights, benefits, privileges and exemptions and/or performance of their obligations hereunder (the "MEP Representative(s)"), subject at all times to (i) the terms and conditions of the business structure among, and/or the business activities of, the MEP Participants and (ii) the requirement that all matters in respect of Taxes for an MEP Participant shall be addressed by that MEP Participant (or its designated agent). Upon the appointment of the MEP Representative(s), the State Authorities shall be entitled to rely upon the communications, actions, information and submissions of an MEP Representative, in respect of that MEP Representative's notified area of authority, as being the communications, actions, information and submissions of the MEP Participants. The Parties further acknowledge that the MEP Participants shall have the right, upon reasonable notice to the State Authorities, to remove, substitute or discontinue the use of one or more specific MEP Representative(s).

2.4 The MEP Participants and the State Authorities shall, at the request of either of them, review from time to time the status of MEP Activities and confer respecting any issues arising with respect thereto.

ARTICLE 3

AGREEMENT, TERM AND DURATION

3.1 This Agreement shall be effective and binding from the date it has been fully executed by all Parties hereto (the "Effective Date"), shall continue for a primary term of forty (40) years from the date of first shipment of Petroleum custody transfer meter at the Point of Terminus (the "Primary Term") and, subject to all other provisions of this Agreement,

shall continue in full force and effect after the Primary Term for two (2) successive ten (10) year rollover terms (each, a "Rollover Term"); provided, however, that in order to continue this Agreement in effect into the next Rollover Term the MEP Participants shall be obligated to provide written notice to the Government of their election to continue this Agreement into the next Rollover Term (the "Rollover Notice") no earlier than three hundred sixty (360) days and no later than one hundred eighty (180) days prior to the end of the Primary Term and the first Rollover Term (each a "Notice Period"); and provided, further, (1) if the date of first shipment of Petroleum through the custody transfer meter at the Point of Terminus is a date in a calendar year on or before June 30, the Primary Term shall consist of (i) a first year, which shall be deemed to be all days remaining in the calendar year, plus (ii) the thirty nine (39) calendar years next following such first year; and (2) if the date of first shipment of Petroleum from the Point of Terminus is a date in a calendar year on or after July 1, the Primary Term shall consist of (i) a first year, which shall be deemed to be all days remaining in such calendar year as well as all days in the next succeeding calendar year, plus (ii) the thirty-nine (39) calendar years next following such first year of the Primary Term, and provided, finally, that during each Notice Period, the Parties shall identify and resolve any Additional Commercial Issues applicable to the next Rollover Term. The term "Additional Commercial Issues" means those commercial issues (other than pertaining to Taxes) relating to the Project which either Party, by written notice to the other (given by not later than thirty (30) days following the Rollover Notice), submits for resolution and inclusion as additional contractual element(s) of this Agreement. In the event of any failure by the MEP Participants to give the Rollover Notice during the Primary Term or during the first Rollover Term, this Agreement shall terminate and the provisions of Section 3.7 shall apply. For the avoidance of doubt, if the Parties are unable to resolve the Additional Commercial Issues during the Notice Period, this Agreement nevertheless shall continue during the Rollover Term and, in accordance with Article 17 hereof, the dispute shall be submitted to arbitration for final determination. For purposes of any such arbitration, the arbitrators, in determining whether and to what extent such additional contractual element(s) for the Additional Commercial Issues should be included in this Agreement, shall take into account: (A) the existing terms and conditions of this and other Project Agreements; (B) changed circumstances, if any, occurring since this Agreement and other Project Agreements were entered into (or later modified) which are asserted to be causing the Party material detriment or harm under or in respect of this Agreement; (C) the effects, if any, of inflation or deflation in respect of this Agreement; (D) the relative benefits enjoyed and burdens borne by the Parties under this Agreement and the other Project Agreements in the context of governmental agreements encouraging and supporting direct foreign investment in the Project; (E) the maintenance of the Project as a viable commercial enterprise for the transportation of Petroleum to international markets (including markets in the Territory); and (F) such other matters as are, under the circumstances, relevant to fairly resolving the particular dispute over the Additional Commercial Issues.

3.2 Notwithstanding the foregoing Section 3.1, this Agreement may be terminated at any time by the MEP Participants giving their written notice of termination to the Government and shall be of no further force or effect for any purpose as of the date specified by the MEP Participants in said notice.

3.3 If the MEP Participants have not taken steps to commence the construction phase respecting the Facilities by not later than thirty-six (36) months after the Effective Date, then for a period of one hundred twenty (120) days thereafter the Government shall have the right to give written notice to the MEP Participants of the termination of this Agreement. Such termination shall become effective thirty (30) days after actual receipt by the MEP Participants of said termination notice unless within said thirty day period the MEP Participants take steps to commence the construction phase respecting the Facilities. If the above-referenced one hundred twenty (120) day period expires without the Government giving any such termination notice, the Government's right to terminate hereunder shall expire and this Agreement shall continue in full force and effect in accordance with its terms. In addition, the above-referenced thirty-six (36) month period shall be extended if and to the extent of any delays caused by the failure or refusal of any State Authorities to perform timely any obligations they may have respecting MEP Activities.

3.4 In addition to the termination right of the Government set forth in Section 3.3, the Government shall have the right to terminate this Agreement under the circumstances and in accordance with the procedures set forth in this Section 3.4. If the Government concludes that the MEP Participants have committed a material breach of any of their joint and several obligations (as those obligations are set forth in Section 11.3), then the Government shall have the right to give written notice to the MEP Participants of such breach in detail sufficient for the MEP Participants to undertake cure. During the pendency of any discussions to attempt resolution and/or any subsequent arbitral proceedings, the MEP Participants may, but shall have no obligation to, undertake to address and/or cure the alleged breach; provided, however, in the event the MEP Participants do not commence efforts to effect cure of a disputed breach, the Government may undertake cure. If and to the extent the MEP Participants do not dispute or, after discussions to attempt resolution, agree with the Government that such breach has occurred, or it is determined through arbitration that such a breach has occurred, the MEP Participants shall promptly undertake efforts to effect cure. If any such breach remains uncured for ninety (90) days after receipt of any undisputed notice, confirmation of resolution or arbitral determination that such a breach has occurred, as the case may be (the "Cure Period"), the Government shall have the right to give the MEP Participants written notice of termination of this Agreement, which termination shall be effective thirty (30) days after the Government's giving of the termination notice to the MEP Participants. If the cure is effected by the MEP Participants within the Cure Period, the Government's right to give a termination notice in respect of the earlier noticed breach shall end and this Agreement shall continue in full force and effect. If the breach is one that cannot be effectively cured within the Cure Period, the MEP Participants shall nevertheless have the right to cure the breach and avoid termination hereunder by commencing efforts to cure the breach within the Cure Period and thereafter diligently pursuing efforts to cure. Any cure so effected beyond the Cure Period shall nonetheless be deemed to have occurred within the Cure Period, any cure so effected shall serve to end the Government's right to give a termination notice in respect of the earlier noticed breach, and this Agreement shall continue in full force and effect. Any dispute respecting the timeliness or adequacy of any cure effected by the MEP Participants and/or whether termination has properly occurred hereunder may be submitted to arbitration in

accordance with Article 17. In the event that, pursuant to the provisions of this Section 3.4, the Government effects cure of a disputed breach, which disputed breach is later determined pursuant to Article 17 to have been a material breach, the MEP Participants shall pay all costs incurred by the Government in effecting such cure.

For purposes of this Section 3.4, "material breach" means a breach which:

(i) constitutes the knowing and persistent failure or refusal by the MEP Participants to take appropriate action to assure that:

(a) their Project Activities in the Territory comply with the standards and practices set forth in this Agreement; or

(b) their activities in the Territory related to the Project do not pose a threat to the national security of the Republic of Turkey; or

(ii) is tantamount to the frustration of the entire Agreement;

and, in the case of either or both of (i) and (ii) above, the nature and extent of the breach (including repetition) reasonably supports the conclusion that the only appropriate remedy under the circumstances is the full and final termination of this Agreement and permanent cessation of the Project in the Territory. Termination hereunder shall be without prejudice to the Government's right to any other remedies available under this Agreement.

Notwithstanding the foregoing, the Government shall have no right of notice and/or termination hereunder if any such material breach is caused by or arises from any breach of any Project Agreement and/or breach of duty by any State Authority.

3.5 If this Agreement has not been earlier terminated pursuant to this Article 3, this Agreement shall terminate and be of no further force or effect on the date on which all Project Activities have permanently ceased, as such date is notified by the MEP Participants in writing to the Government.

3.6 Except as otherwise may be expressly provided in another Project Agreement, it is expressly understood by the Parties to this Agreement that no MEP Participant or other Project Participant is committed, or is in any manner obligated to any of the State Authorities, to undertake any Project Activities or otherwise to implement or carry out the Project, or to continue any Project Activities that it may have begun, in reliance on this or any other Project Agreement, or otherwise.

3.7 Termination of this Agreement shall be without prejudice to (i) the rights of the Parties (including those which are no longer Parties) respecting the full performance of all obligations accruing prior to termination and (ii) the survival of all waivers and indemnities provided herein in favour of a Party (or former Party).

ARTICLE 4

GRANT OF RIGHTS

4.1 For purposes of the Project, the State Authorities hereby grant pursuant to the Project Agreements:

(i) to the Project Participants, the absolute and unrestricted right and privilege to implement and carry out the Project, conduct all Project Activities, and enjoy all other rights and privileges provided to any or all of them by the State Authorities under the Project Agreements;

(ii) to the MEP Participants and such other Project Participants as the MEP Participants may designate, the exclusive and unrestricted Rights to Land as set forth in Appendix 2;

(iii) to each of the MEP Participants, the exclusive and unrestricted property right to use, possess, control and construct upon and/or under the Permanent Land, and to restrict or allow (at the MEP Participants' sole discretion) the use, occupation, possession and control of, and construction upon and/or under, the Permanent Land by any other Persons.

(iv) to each of the MEP Participants, the exclusive and unrestricted right and privilege to construct, own, use, possess and control the Facilities;

(v) to the Project Participants, subject to Section 18.2, the absolute and unrestricted right and privilege to employ or enter into contracts with, for the purpose of conducting Project Activities, such Persons and their respective personnel (including citizens of the State and, subject to Section 7.2, of countries other than the State) who, in the opinion of such Project Participant, demonstrate the requisite knowledge, qualifications and expertise to conduct such activities; and

(vi) to the MEP Participants and their designated Contractors free of charge, readily available water of sufficient quality and quantity located proximate to the Facilities in order to perform hydrostatic and other testing of the Facilities, together with the right to dispose of same at location(s) proximate to said Facilities upon completion of such testing.

4.2 The rights, exemptions and/or privileges granted or made available under this Agreement are granted by the State Authorities in relation to the carrying out of the Project and Project Activities by the MEP Participants and other Project Participants engaged to participate in and carry out the Project and Project Activities by the MEP Participants. The State Authorities hereby acknowledge that the MEP Participants intend to do business with and/or engage Project Participants in the carrying out of the Project and Project Activities, and agree that these Project Participants, by their participation in the Project, shall have the benefit of all rights, exemptions and privileges as are provided under any Project Agreement. If any rights, exemptions, grants or privileges are not already vested in any such Project Participant by operation of Georgian Law (whether by the enactment or ratification of Project Agreements into Georgian Law as provided herein

or otherwise), the State Authorities hereby grant to each of the MEP Participants the further right and authority to (i) make such rights available by sub-grant to such Project Participants or (ii) transfer, assign or share such rights to or with such Project Participants pursuant to Article 17. In addition, the State Authorities agree that, if requested by any MEP Participant, the State Authorities shall evidence the grant of rights to any Project Participants in a written instrument to such effect in form sufficient and appropriate to facilitate the carrying out of the Project or Project Activities or any part thereof.

ARTICLE 5

GOVERNMENT GUARANTIES

5.1 In addition to affirming that the following obligations are primary obligations of the State Authorities, the Government hereby guarantees to each of the MEP Participants the validity and effectiveness of the acknowledgments, representations and warranties made by it on behalf of and committing the State Authorities as set forth in this Agreement, the rights and privileges provided (and to be provided) to any and all Project Participants by the State Authorities under all Project Agreements and the complete and timely satisfaction and performance of all State Authorities' obligations under the Project Agreements.

5.2 Without limiting the breadth and scope of the foregoing, the Government hereby commits the State Authorities to perform and guarantees to each of the MEP Participants:

(i) that the State Authorities shall not interrupt or impede the freedom of transit of Petroleum in, across and/or from the Territory;

(ii) that the State Authorities shall perform and take all actions and make all decisions required of the State Authorities under all Project Agreements;

(iii) that the State Authorities shall not act or fail to act in any manner that could hinder or delay any Project Activity or otherwise negatively affect the Project or impair any rights granted under any Project Agreement (including any such action or inaction predicated on security, health, environmental or safety considerations that, directly or indirectly, could interrupt, impede or limit the flow of Petroleum in or through the Facilities, except under circumstances in which continued operation of the Facilities without immediate corrective action creates an imminent, material threat to public security, health, safety or the environment that renders it reasonable to take or fail to take, as the case may be, such action and, then, only to the extent and for the period of time necessary to remove that threat);

(iv) that the State Authorities shall give their full cooperation in connection with Project Activities;

(v) that the State Authorities shall not claim or demand title to or possessory rights over the Petroleum or the Facilities;

(vi) that the State Authorities shall not claim, demand or in any way restrict any rights respecting the Permanent Land which are contrary to the grant by the State Authorities of the rights with respect to the Permanent Land granted under Section 4.1(iii); and

(vii) that the State Authorities shall make the payment of any and all sums of money which may become due and owing by the State Authorities under or pursuant to any Project Agreement, including compensation payments under Article 9 of this Agreement and pursuant to the indemnification provisions of any Project Agreement.

President of Georgia, to cause the terms of this Agreement and the various grants and obligations of the State Authorities under this Agreement in favour of the MEP Participants and/or other Project Participants to become effective in Georgia as the prevailing legal regime under Georgian Law with respect to the Project and all Project Activities, as the binding obligations of the State Authorities.

6.2 The Government hereby represents and warrants to each of the MEP Participants that as of the Effective Date and throughout the term of this Agreement:

(i) the Government is duly authorised under Georgian Law to execute this Agreement and to bind, commit and impose obligations on itself, the State and all State Authorities hereunder, subject only to fulfillment of the obligations of the State Authorities under Section 7.1;

(ii) the State Authorities have, or have the legal authority to obtain in a timely manner, sole and exclusive jurisdiction respecting Rights to Land (including the Permanent Land) and the full power, authority and right under Georgian Law to grant the rights and privileges provided in Article 4, which rights are transferable by an MEP Participant in accordance with this Agreement;

(iii) the obligations of the State Authorities under this Agreement (including the Government's guaranties under Article 5) and the other Project Agreements are valid, binding and enforceable against the State and State Authorities in accordance with the terms of this Agreement and the other Project Agreements;

(iv) the representations, warranties and covenants made in respect of the Government under the Intergovernmental Agreement (including, but not limited to, the representation and warranty set forth in Section (2) of Article II thereof) apply *mutatis mutandis* under this Agreement and are enforceable hereunder by the MEP Participants;

(v) the State Authorities have not granted and are not obligated to grant to any Person any rights or privileges that are inconsistent or conflict, or that may limit or interfere, with the exercise and enjoyment of the rights and privileges held by any Project Participant under any Project Agreement; and

(vi) the Rights to Land as set forth in Appendix 2 and. in particular, the rights of exclusive use, construction, possession and control respecting the Permanent Land as granted by the State Authorities to the MEP Participants in this Agreement constitute rights to property other than ownership of land.

6.3 Each of the MEP Participants hereby represents and warrants that as of the Effective Date:

(i) it is duly organised, validly existing and in good standing in accordance with the legislation of the jurisdiction of its formation or organisation, has the lawful power to engage in the business it presently conducts and contemplates conducting, and is duly licensed or qualified and in good standing as a foreign corporation in each jurisdiction wherein the nature of the business transacted by it makes such licensing or qualification necessary;

(ii) it has the power to make and carry out this Agreement and to perform its obligations under this Agreement and all such actions have been duly authorised by all necessary procedures on its part;

(iii) the execution, delivery and performance of this Agreement will not conflict with, result in the breach of, constitute a default under or accelerate performance required by any of the terms of its formation or organisational documents or any agreement, decree or order to which it is a party or by which it or any of its assets is bound or affected;

(iv) this Agreement has been duly and validly executed and delivered by it and constitutes a legal, valid and binding obligation upon it, enforceable in accordance with its terms, except and to the extent that its enforceability may be limited by bankruptcy, insolvency, reorganisation or other similar legal process affecting the rights of creditors generally or, where applicable, by general principles of equity;

(v) there are no actions, suits, proceedings or investigations pending or, to its knowledge, threatened against it before any court, arbitral tribunal or any governmental body which individually or in the aggregate may result in any materially adverse effect on its business or assets or its condition, financial or otherwise, or in any impairment of its ability to perform its obligations under this Agreement. Such Party has no knowledge of any violation or default with respect to any order, decree, writ or injunction of any court, arbitral tribunal or any governmental body which may result in any such materially adverse effect or such impairment;

(vi) it has complied with all laws applicable to it such that it has not been subject to any fines, penalties, injunctive relief or criminal liabilities which in the aggregate have materially affected or may materially affect its business operations or financial condition or its ability to perform its obligations under this Agreement; and

(vii) no representation or warranty by it contained in this Agreement contains any untrue statement of material fact or omits to state a material fact necessary to make such representation or warranty not misleading in light of the circumstances under which it was made.

ARTICLE 7

CERTAIN COVENANTS AND CONSENTS OF THE GOVERNMENT

7.1 The Government hereby covenants and agrees that it shall promptly ensure the taking of all actions and the ratification, enactment and promulgation of all laws and decrees that are or may become necessary under Georgian Law to continue in force and fully implement the terms of this Agreement and all other Project Agreements and to authorise, enable and support the activities and transactions contemplated by all Project Agreements. In this regard, the Government shall consult with and keep the MEP Participants informed respecting the development of any necessary laws or decrees and the status of all actions which are or may be necessary in order to comply with the foregoing.

7.2 The Government hereby covenants and agrees (on its behalf and acting on behalf of and committing the State Authorities) that throughout the term of this Agreement:

(i) from time to time after the date hereof the State Authorities shall accomplish all notifications and complete all parliamentary, legislative or other actions, ratifications and enactments required to cause any written extension, renewal, replacement, amendment or other modification of this Agreement, the Intergovernmental Agreement, and all other Project Agreements to become effective as the prevailing legal regime of Georgia with respect to the Project and as the binding obligation of the State Authorities under Georgian Law, and with respect to the Intergovernmental Agreement, under international law. In this regard, the Government shall consult with and keep the MEP Participants informed respecting the development of any necessary laws or decrees and the status of all actions which are or may be necessary in order to comply with the foregoing;

(ii) except for the grants expressly provided in the Project Agreements, or with the prior written consent of all of the MEP Participants, the State Authorities shall not grant any rights to use the Facilities or respecting the Rights to Land or grant to any Person any other rights that are inconsistent or conflict, or that may interfere, with the full exercise or enjoyment by any of the Project Participants of their rights under any Project Agreement;

(iii) except as may be expressly set forth in any Project Agreement, the State Authorities shall not reduce, condition or limit (whether by termination or amendment of the respective Project Agreement, or otherwise) any right, interest or benefit accruing under the Project Agreements to any Project Participant without the prior written consent of all of the MEP Participants;

(iv) the State Authorities shall not cause or permit to exist any restriction on the ingress or egress of any personnel with respect to the Project, subject only to the enforcement of immigration (including visa and residence permit regulations), customs, criminal and other relavant haws of the State;

(v) except in the manner and under the circumstances provided in Section 10.4 (but in all cases, whether or not Section 10.4 is complied with, subject to the payment of compensation for Expropriation as provided in Section 10.2 (iii)), the State Authorities shall not carry out any act of Expropriation in respect of the Project;

(vi) if any domestic or international agreement or treaty; any legislation, promulgation, enactment, decree, accession or allowance; any other form of commitment, policy or pronouncement or permission, has the effect of impairing, conflicting or interfering with the implementation of the Project, or limiting, abridging or adversely affecting the value of the Project or any of the rights, privileges, exemptions, waivers, indemnifications or protections granted or arising under this Agreement or any other Project Agreement it shall be deemed a Change in Law under Article 7.2(x).

(vii) the State Authorities shall:

(1) perform all obligations and otherwise assist the MEP Participants and any designated Contractors in respect of the acquisition of, grant to and exercise of the Rights to Land as and when necessary, from time to time, during the life of the Project, all as further provided herein and in Appendix 2 of this Agreement, in consideration for which the MEP Participants shall pay to the designated State Authority in accordance with [_____] the sum of _____ Dollars ($_____);

(2) bear full responsibility and liability for the identification of any and all Persons having or claiming any form of ownership or other property, occupancy, construction or possessory interest which is or may be terminated, conditioned, limited or affected by the State Authorities' grant to each of the MEP Participants of the Rights to Land;

(3) bear full responsibility and liability for the prior notification to those Persons described in the foregoing clause (2) of each of the MEP Participant's Rights to Land and the authorisation from the State Authorities for any of the MEP Participants, and any designated Contractors to be present thereon to conduct Project Activities;

(4) exercise such powers of taking, compulsory acquisition, eminent domain or other similar sovereign powers to enable each of the MEP Participants and their designees to receive and exercise the Rights to Land and, in particular, to fulfill the grant by the State Authorities to the MEP Participants of the exclusive and unrestricted property right (other than ownership) to the Permanent Land as specified in Section 4.1(iii) of this Agreement and the exclusive and unrestricted right of ownership of the Facilities as specified in Section 4.1(iv) of this Agreement;

(5) pay such compensation to Persons in the Territory as may be required by Georgian Law to authorise the State Authorities to grant to and vest in each of the MEP Participants the rights obtained in accordance with the foregoing clause (4);

(6) furnish to each of the MEP Participants written evidence of all rights of entry and/or discharges (including, if applicable, the written acknowledgment by those Persons who have been dispossessed of any ownership, occupancy, possessory, construction and/or usage rights);

(7) ensure that the Rights to Land including, in particular, the rights obtained in accordance with the foregoing clause (4), and all necessary documents related thereto, are properly and timely registered or recorded in favour of each of and specifically naming the MEP Participants as property rightsholders in respect of the Permanent Land and owners of the Facilities in accordance with Georgian Law in order to satisfy any applicable requirements of Georgian Law and to provide public notice of the rights of each of the MEP Participants to the Rights to Land including, in particular, the rights obtained in accordance with the foregoing clause (4); and

(8) protect, defend and indemnify each of the MEP Participants and other affected Project Participants from and against any Loss or Damage in respect of the Rights to Land and any and all third-party claims or demands (including any claims or demands by, or arising out of the use by, those adjacent landowners who may be granted the right by the MEP Participants (at their sole discretion), to enter upon and use the surface of the Permanent Land and any Loss or Damage in respect of the Facilities and MEP Activities caused by such landowners and/or Persons (other than Persons involved in Project Activities) such landowners allow on the Permanent Land or arising from their use of the land surface) arising from or related to the MEP Participants' exercise of their Rights to Land or the State Authorities' obligations under this Section 7.2(vii).

(viii) the State Authorities expressly authorise and agree that the Project may be implemented by the MEP Participants using whatever legal or business structure or structures, including an unincorporated joint venture of co-owners, a limited partnership, a limited liability company, corporation, branch[es] or any other structure or arrangement, as the MEP Participants may elect from time to time;

(ix) except as may be expressly provided therein, the State Authorities shall not amend, rescind, terminate, declare invalid or unenforceable, or otherwise seek to avoid or limit this Agreement, the Intergovernmental Agreement or any other Project Agreement without the prior written consent of the MEP Participants and/or any other Project Participants which are parties to such agreements;

(x) the State Authorities shall take all actions available to them to restore the Economic Equilibrium established under the Project Agreements if and to the extent the Economic Equilibrium is disrupted or negatively affected, directly or indirectly, as a result of any change (whether the change is specific to the

Project or of general application) in Georgian Law (including any Georgian Laws regarding Taxes, health, safety and the environment) occurring after the later of (1) the Effective Date or (2) the date that the Government has fulfilled its obligations under Section 7.1 or 7.2(i), as applicable, including changes resulting from the amendment, repeal, withdrawal, termination or expiration of Georgian Law, the enactment, promulgation or issuance of Georgian Law, the interpretation or application of Georgian Law (whether by the courts, the executive or legislative authorities, or administrative or regulatory bodies), the decisions, policies or other similar actions of judicial bodies, tribunals and courts, the State Authorities, jurisdictional alterations, and the failure or refusal of judicial bodies, tribunals and courts, and/or the State Authorities to take action, exercise authority or enforce Georgian Law (a "Change in Law"). Without limiting the foregoing, any legislative action or any interpretation or application of, or decision with respect to, Georgian Law by a judicial body, tribunal or court to the effect that this Agreement constitutes a special administrative contract granting a concession shall be conclusively deemed to be a Change in Law. The foregoing obligation to take all actions available to restore the Economic Equilibrium shall include the obligation to take all appropriate measures to resolve promptly by whatever means may be necessary, including by way of exemption, legislation, decree and/or other authoritative acts, any conflict or anomaly between any Project Agreement and such Georgian Law; and

7.3 Upon request by an MEP Participant or such other Project Participants as the MEP Participants may designate, the relevant State Authority shall provide a complete and proper list all documentation (the "Application Requirements") necessary to obtain a specific license, visa, permit, certificate, authorisation, approval or permission (the "Application Requirements") on the part of the MEP Participants and such other Project Participants as the MEP Participants may designate in order to carry out Project Activities. The MEP Participant or other Project Participants may rely on such listing of the particular Application Requirements as complete and proper, and the same shall be the only Application Requirements required for the relevant request. Subject only to the submission of the Application Requirements therefor, the State Authorities shall, on a priority basis within thirty (30) days, but in no event later than sixty (60) days (which sixty-day period shall be appropriate only under extraordinary circumstances), provide all licenses, visas, permits, certificates, authorisations, approvals and permissions necessary or appropriate in the opinion of the MEP Participants to enable them and all other designated Project Participants to carry out all Project Activities in a timely, secure and efficient manner and/or to exercise their rights and fulfill their obligations in accordance with the Project Agreements, including:

(i) use and enjoyment of the Rights to Land (subject to the provisions of Appendix 2);

(ii) customs clearances;

(iii) import and export licenses;

(iv) visas and residence permits;

(v) rights to open and maintain bank accounts;

(vi) rights to lease or, where appropriate, acquire office space and employee accommodations;

(vii) rights and licenses, in accordance with relevant Georgian Law, to operate communication and telemetry facilities (including the dedication of a sufficient number of exclusive radio and telecommunication frequencies as requested by the MEP Participants to allow the uniform and efficient operation of the MEP System within and without the Territory) for the secure and efficient conduct of Project Activities;

(viii) rights to establish such branches, permanent establishments, offices and other forms of business or presence in the Territory as may be reasonably necessary in the opinion of any Project Participant to properly conduct Project Activities, including the right to lease or, where appropriate, purchase or acquire any real or personal property required for Project Activities or to administer the businesses or interests in the Project;

(ix) rights to operate vehicles and other mechanical equipment, and in accordance with relevant Georgian Law, the right to operate aircraft, ships and other water craft, in the Territory; and

(x) environmental and safety approvals (subject to the provisions of Appendix 3).

With respect to all such rights, licenses, visas, permits, certificates, authorisations, approvals and permissions, including those customarily issued by the State Authorities, and all renewals and extensions thereof, the Project and all Project Participants shall be exempt, directly and indirectly, from all costs, fees, charges or assessments therefor and from all requirements for any certification, opinion or other evidence of authority or expertise in connection with the issuance thereof and from any other conditions or requirements, except as otherwise expressly provided in Section 9.9(i) or 15.4 hereof or in the Project Agreements.

7.4 The State Authorities shall provide and/or exert Best Endeavours to make available to the Project Participants on Best Available Terms all goods, works and services as may be necessary or appropriate for the Project in the opinion of the requesting Project Participant that are owned or controlled by the State Authorities (including raw materials, electricity, water (other than the water referred to in Section 4.1(vi), which is granted to the MEP Participants free of charge), gas, communication facilities, other utilities, onshore construction and fabrication facilities, supply bases, vessels, import facilities for goods and equipment, warehousing and means of transportation).

7.5 The State Authorities shall exert their Best Endeavours to assist the Project Participants in obtaining on Best Available Terms:

(i) all goods, works, services and technology as may be necessary or appropriate for the Project in the opinion of the requesting Project Participant that are not owned, controlled or customarily provided by the State Authorities (including raw materials, electricity, water (other than the water referred to in Section 4.1(vi), which is granted to the MEP Participants free of charge), gas, communication facilities, other utilities, onshore construction and fabrication facilities, supply bases, vessels, import facilities for goods and equipment, warehousing and means of transportation); and

(ii) with respect to jurisdictions and authorities outside the Territory, those rights, licenses, visas, permits, approvals, certificates, authorisations and permissions necessary or appropriate for the Project, including in respect of (1) storage and staging of Petroleum, lines of pipe, materials, equipment and other supplies destined for or exiting from the Territory; (2) all marine vessels sailing to or from the Territory in connection with the export of Petroleum; (3) the import and/or export or re-export of any goods, works, services or technology necessary for the Project; and (4) exemptions from national, local and other taxes, duties, customs, levies, imposts, assessments, contributions, transit fees and other fees and charges in relation to Petroleum which is transported through the MEP System.

7.6 The State Authorities hereby consent to all actions on the part of any of the Project Participants necessary or appropriate (i) to implement the Project, including the transportation and shipment of Petroleum for export, (ii) to ensure the full and effective use and enjoyment of the Facilities and the Rights to Land, and (iii) to enable each of the MEP Participants and any other Project Participants to satisfy their respective obligations under all Project Agreements.

7.7 The State Authorities hereby consent to any Project Activities or actions taken preparatory to or in connection with the Project by the MEP Participants and their designated Contractors that comply with the Code of Practice set forth in Appendix 3 of this Agreement or any of the principles or standards set forth therein.

ARTICLE 8

TAXES

8.1 General.

(i) Except as otherwise specifically provided in this Agreement, no Project Participant shall be subject to any Taxes or any Tax compliance or filing obligations arising from or related, directly or indirectly, to MEP Activities, the MEP System, the Facilities, the Rights to Land, Petroleum that is transported through the Facilities or the MEP System or any related assets or activities, whether before, on or after the Effective Date.

(ii) It is acknowledged that, notwithstanding any other provisions in this Agreement to the contrary, Double Tax Treaties shall have effect to give benefits with respect to Taxes. Moreover, any Person that is not entitled to the benefits of such a treaty shall be entitled to the benefits that would have been available if a treaty equivalent to the Organisation for Economic Co-operation and Development Model Tax Convention on Income and Capital, updated as of 1 November 1997 (the "OECD Treaty), were in force. In either event, no further administrative action shall be necessary to enable the Person to take advantage of such benefits.

(iii) The provisions of this Article 8 shall at all times prevail over all conflicting provisions of the Tax Code of Georgia, including the provisions of Articles 3(2), 4(3), 4(5), 4(7), 6(6), 6(7) and 6(8) thereof, or other Georgian Law.

(iv) To the extent any provisions of this Article 8 are or could be construed as being inconsistent with the other provisions of this Agreement (including Sections 4.2 and 10.1), the provisions of this Article 8 shall govern.

(v) For purposes of Taxes, the MEP System (whether before or after its completion), the Rights to Land, Petroleum that is transported through the Facilities or the MEP System or assets or activities in connection with the PSA (including the Western Route of the Early Oil Pipeline Project) shall not be regarded as a permanent establishment of an MEP Participant, Affiliate of an MEP Participant, Interest Holder or Shipper.

8.2 Profit Tax.

(i) Each of the MEP Participants shall be liable for profit tax in respect of Project Activities in accordance with the Tax Code of Georgia, as enacted and generally applicable and in force in the Territory on 1 January 1999, and as amended by the provisions of this Agreement (the "Profit Tax").

(ii) The Profit Tax shall apply individually to each MEP Participant. The individual liability of an MEP Participant for Profit Tax for a Year shall be based on such MEP Participant's separate share of the items of Income and Deductions described below.

(iii) The Profit Tax shall be imposed on the Taxable Profit of each of the MEP Participants for a Year related to Project Activities at a fixed rate of twenty percent (20%). An MEP Participant's Taxable Profit for a Year shall be equal to the excess, if any, of its Income over its Deductions for the Year. An MEP Participant's Taxable Loss for a Year shall be equal to the excess, if any, of its Deductions over its Income for the Year. The amount of any Taxable Loss of an MEP Participant for a Year shall be carried forward without limitation to the succeeding Year and to subsequent Years, shall be treated as a Deduction for such succeeding Year(s), one at a time in chronological order, and shall offset the MEP Participant's Taxable Profit in full without limitation in such Year(s) until such

time as the Taxable Loss is wholly offset against the MEP Participant's Taxable Profit.

(iv) For purposes of determining the amount of the Taxable Profit or Taxable Loss of an MEP Participant for a Year, Income shall be equal to the sum of the Tariff Income and the Other Income received by the MEP Participant during the Year.

(v) "Tariff Income" is defined as the amount of cash received during a Year by an MEP Participant from MEP System tariffs attributable to Project Activities. In the event an MEP Participant receives tariffs or other amounts from a Shipper or other customer with respect to the transportation of Petroleum through the entire MEP System, the amount of such tariffs or other amounts attributable to Project Activities shall be based on a reasonable allocation method, which is selected by the MEP Participant and applied consistently by the MEP Participant from year to year, that takes into account the relative length of the MEP System located in the Territory, the relative amount of capital expenditures or expected capital expenditures incurred or to be incurred with respect to the portion of the MEP System located in the Territory or any other method consistent with practices which are generally accepted in the international Petroleum transportation industry (a "Permissible Allocation Method").

(vi) (1) "Other Income" is defined as any amount of cash received by an MEP Participant in the carrying on of Project Activities, including the following:

(aa) insurance proceeds;

(bb) realised exchange gains;

(cc) interest income;

(dd) amounts received from suppliers, manufacturers or their agents in connection with defective materials and equipment; and

(ee) amounts treated as Other Income pursuant to Section 8.2(xiv).

(2) Notwithstanding the foregoing, Other Income shall not include the following amounts:

(aa) MEP System tariffs;

(bb) except as otherwise provided in Section 8.2(xiv), amounts received from a disposition of all or any of the Facilities, the MEP System or Rights to Land;

(cc) amounts received as a loan, or funds contributed, to the MEP Participant;

(dd) amounts received from a disposition of, or any other adjustment in, all or any of the MEP Participant's rights and obligations arising under any Project Agreement or in connection with the Project or the MEP System;

(ee) dividends:

(ff) Profit Tax refunds;

(gg) amounts received in connection with any transaction described in Section 8.8 except as otherwise provided therein;

(hh) amounts received in reimbursement or otherwise in connection with expenditures incurred by the MEP Participant in excess of the amounts of such expenditures that have been treated as Deductions by the MEP Participant for purposes of computing Taxable Profit or Taxable Loss (in which case the amount of any such excess shall not thereafter be treated as Deductions by the MEP Participant for such purposes and, if appropriate, corresponding adjustments shall be made to the balance in Section 8.2(xi)); and

(ii) amounts received which are not freely at the disposal of and do not increase the wealth of the MEP Participant.

(3) For purposes of this Section 8.2(vi), in the event the MEP Participant receives a payment which is attributable to the overall activities of the MEP System rather than solely to Project Activities, the amount of such payment considered to be received in the carrying on of Project Activities shall be based on the MEP Participant's Permissible Allocation Method.

(vii) For purposes of determining the amount of the Taxable Profit or Taxable Loss of an MEP Participant for a Year, Deductions shall include all costs incurred by the MEP Participant during such Year in connection with Project Activities, whether incurred in the Territory or elsewhere and whether paid by the MEP Participant directly or indirectly through an Operating Company, including the following:

(1) the full amount of wages, salaries and other amounts payable to all employees together with all costs incurred in connection with the provision of accommodation, food, utilities, education and travel to and from the Territory for such employees and their families;

(2) all costs of State social tax (including payments to the Unified State Fund for Social Security and the Unified State Fund for Employment and compulsory medical insurance contributions) and other similar payments for employees;

(3) all costs incurred for services rendered or technical assistance;

(4) all amounts payable under a lease agreement;

(5) all insurance costs;

(6) all representation and personnel training costs;

(7) all costs connected with the activities of the offices or other places of business of the MEP Participant and its Interest Holders, including management, research and development and general and administrative expenses;

(8) the costs of any item of equipment or asset which is not a Fixed Asset;

(9) all amounts of interest, fees and charges paid in respect of any debt incurred and any refinancing of such debt, irrespective of the identity of the payee or any of the MEP Participant's Interest Holders;

(10) the costs of wages and salaries paid to managers and employees abroad, and the general and administrative overhead costs of the central services located abroad, of the MEP Participant and its Interest Holders working for the MEP Participant's account and indirect costs incurred by said central services abroad for the MEP Participant's account;

(11) losses of materials or assets resulting from destruction or damage, assets which are renounced or abandoned during the Year, bad debts and payments made to third parties as compensation for damage;

(12) all costs of repairing any item of equipment or asset;

(13) amounts treated as Deductions pursuant to Section 8.2(ix), Section 8.2(xii) and Section 8.2(xiv);

(14) Operating Company fees;

(15) Pipeline Transportation Taxes;

(16) any other losses, including realised exchange losses, or charges; and

(17) all other expenditures which the MEP Participant incurred in carrying out, directly or indirectly, Project Activities.

For purposes of this Section 8.2(vii), in the event the MEP Participant incurs a cost which is attributable to the overall activities of the MEP System rather than solely to Project Activities, the amount of such cost considered to be incurred in connection with Project Activities shall be based on the MEP Participant's Permissible Allocation Method.

(viii) For purposes of computing Deductions, any costs incurred by the MEP Participant or its predecessors prior to the Effective Date shall be deemed to have been incurred by the MEP Participant on the Effective Date.

(ix) In the case of any Fixed Asset, amortisation Deductions shall be calculated as follows:

(1)	Fixed Assets which are not described in clause (2) or (3) below	thirty percent (30%) per Year declining balance basis
(2)	Pipelines, laterals, pumping, compression, measuring and metering, telemetry and similar equipment, pig launching and receiving facilities, pipelines, power lines and other related equipment used to deliver fuel and/or power, cathodic protection systems and equipment, monitoring posts, markers and sacrificial anodes, port, terminaling, storage and related installations, marine jetties and similar facilities and all other associated facilities and related capital assets	sixteen percent (16%) per Year declining balance basis
(3)	Office buildings	seven percent (7%) per Year declining balance basis

Notwithstanding the foregoing, the MEP Participant may elect to calculate its amortisation Deductions at annual rates less than the rates set forth above but not less than one-third of the rates set forth above. In the case of Fixed Assets described in clause (1) above, the same amortisation rate shall be used for all such Fixed Assets for every Year ending on or after the Effective Date. In the case of Fixed Assets described in clause (2) above, the same amortisation rate shall be used for all such Fixed Assets for every Year ending on or after the Effective Date. In the case of office buildings, different amortisation rates may be used for different buildings, but for each separate building the same amortisation rate shall be used for every applicable Year.

(x) The amount of amortisation for expenditures on a Fixed Asset shall be computed on the cost of the Fixed Asset. For purposes of Section 8.2(ix) and Section 8.2(xiv), the cost of a Fixed Asset shall include design, engineering, construction and fabrication fees and expenses with respect to the asset. Any item which is

treated as a Deduction under Section 8.2(vii) shall not be amortised under Section 8.2(ix) or Section 8.2(xi).

(xi) All expenditures for Fixed Assets described in clause (1) of Section 8.2(ix) incurred during the Year shall be deemed to have been incurred on first (1st) January, with the result that one hundred percent (100%) of the expenditures shall be added to the balance of the unamortised amounts brought forward from the preceding Year. The balance will then be reduced by any amounts received from the disposal of such Fixed Assets to give an adjusted balance ("Adjusted Balance"), which will then be amortised as follows:

Balance brought forward from the preceding Year	X
Add one hundred percent (100%) of the expenditures incurred on such Fixed Assets during the Year	X
Less the full amount of the actual proceeds from sales of such Fixed Assets during the Year	(X)
Adjusted Balance	X
Less amortisation: thirty percent (30%), or lower applicable rate, of the Adjusted Balance	(X)
Balance to carry forward to the following Year	X

(xii) If in any Year all Fixed Assets described in clause (1) of Section 8.2(ix) are disposed of (including as a result of a change or adjustment in ownership of any of the rights of an MEP Participant under any Project Agreement or in connection with the Project), then the amount of the Adjusted Balance, if any, of such Fixed Assets shall be treated as a Deduction in that Year.

(xiii) Fixed Assets described in clause (2) of Section 8.2(ix) shall be subject to rules similar to those described in Section 8.2(xi) and Section 8.2(xii). In the case of any office building, if, after taking into account the amortisation Deduction for a Year, the adjusted basis of such building is not more than a reasonable salvage value as determined in accordance with practices generally accepted in the international Petroleum transportation industry, the amortisation Deduction for such Year shall be increased to include the amount of such adjusted basis.

(xiv) There shall be treated as Other Income or Deductions the amount of gains or losses recognised by an MEP Participant during the Year from the sale, disposition or abandonment, including as a result of a change or adjustment in

ownership of any of the rights of an MEP Participant under any Project Agreement or in connection with the Project ("Disposition"), of any office building, computed as follows:

Proceeds (if any) from Disposition of the building	X
Less adjusted basis of the building	(X)
Gain/(loss) on Disposition of the building	X

In determining gain or loss on such a Disposition, the adjusted basis of the office building shall be calculated as follows:

Original cost	X
Add cost of capitalised improvements	X
Less accumulated amortisation Deductions	(X)
Adjusted basis	X

Notwithstanding the foregoing, the amount of gain recognised by the MEP Participant from a Disposition of all office buildings in the Territory shall not be treated as Other Income.

(xv) Should any MEP Participant assign all or any part of its interest in the Project to an assignee, the assignor MEP Participant shall have the option to elect to have the assignee treat as a Deduction for the Year in which the assignment occurs all, or a proportional part if only part is assigned, of the Taxable Loss, if any, of the assignor MEP Participant as of the date of the assignment.

8.3 Profit Tax Accounting and Returns.

(i) Each MEP Participant shall:

(1) File a Profit Tax return for each Year ending on or after the Effective Date in which it is engaged in Project Activities.

(2) Maintain its books and records, compute its Taxable Profit and Taxable Loss and prepare its Profit Tax returns exclusively in Dollars. The MEP Participant's books and records with respect to Project Activities shall be maintained in accordance with accounting standards which are generally accepted in the international Petroleum transportation industry.

(3) Recognise items of Income and Deductions in accordance with the cash receipts and disbursements method of accounting based on practices

generally accepted in the international Petroleum transportation industry (regardless of the accounting method used by the MEP Participant for purposes other than Taxes). The amount of any item of Income or Deduction shall be based only on the actual amount of the item received or paid by the MEP Participant or Operating Company (irrespective of the identity of the payor or payee or its relationship to the MEP Participant or any Interest Holder).

(4) Submit its Profit Tax return for each Year to the State Tax Department, and pay its Profit Tax for the Year to the State Tax Department on behalf of the State, not later than first (1st) April of the following Year. Estimated Profit Tax returns shall not be filed, and estimated Profit Tax payments shall not be made, by the MEP Participants.

(ii) All payments (and refunds) of Profit Tax, and any interest, penalties and fines thereon as described in clause (3) of Section 8.3(iii) and in Section 8.11(ii), shall be made in Dollars.

(iii) (1) The filing of the Profit Tax return and payment of Profit Tax thereunder by an MEP Participant for a Year shall be deemed to be a final and conclusive settlement of all Profit Tax liabilities of the MEP Participant for the Year on the date thirty-six (36) months from the date the Profit Tax return for the Year was filed. The MEP Participant and the State Tax Department may, by mutual written agreement, extend this period.

(2) The State Tax Department shall have the authority to conduct an audit of the Profit Tax return of the MEP Participant for each Year. On completing such audit, the State Tax Department shall discuss any proposed adjustments with the MEP Participant and, where appropriate, issue a notice of additional Profit Tax due or a notice of refund. Any agreed underpayments or overpayments of Profit Tax shall be paid within ten (10) days following receipt by the MEP Participant of the appropriate notice. If the MEP Participant and the State Tax Department are unable to agree on the amount of Profit Tax underpaid or overpaid, the issue shall be submitted to arbitration under Article 17.

(3) On a final determination that there has been either an underpayment (or overpayment) of Profit Tax by the MEP Participant on its Profit Tax return for a Year, interest shall accrue on and shall be paid by the MEP Participant (or, in the case of a refund of an overpayment, shall be paid to the MEP Participant) on the amount of the underpayment (or overpayment) from the date the Profit Tax was due (or, in the case of an overpayment, the date the Profit Tax was paid) at the Agreed Interest Rate.

(iv) Each MEP Participant shall submit its Profit Tax returns and make its Profit Tax payments to the agency of the State Tax Department for the location of the primary operating office in the Territory of the Operating Company which is

responsible for operating the Facilities, or, if there is no such office, to the large taxpayers inspectorate of the State Tax Department located in Tbilisi. Any such Profit Tax payment may be made on behalf of such MEP Participant by an agent thereof (including the Operating Company).

(v) The agency of the State Tax Department to which an MEP Participant makes any Profit Tax payment shall issue to the MEP Participant an official tax receipt evidencing the payment by the MEP Participant of Profit Tax within ten (10) days after any such payment. Such tax receipts shall state the date and amount of such payment, the currency in which such payment was made and any other particulars customary in the State for such receipts.

8.4 Pipeline Transportation Tax

(i) There is hereby imposed by the State on each MEP Participant for each Year, in addition to the Profit Tax, a tax equal to $_____ per barrel of Petroleum transported through the capacity owned by the MEP Participant in the Facilities during such Year as measured at the Point of Terminus (the "Pipeline Transportation Tax").

(ii) The MEP Participant shall file a Pipeline Transportation Tax return for each Year for which it is liable for Pipeline Transportation Tax and shall submit such Pipeline Transportation Tax return to the State Tax Department, and pay the Pipeline Transportation Tax for such Year to the State Tax Department on behalf of the State, not later than first (1st) April of such Year. All payments of Pipeline Transportation Tax shall be made in Dollars.

(iii) Each MEP Participant shall submit its Pipeline Transportation Tax returns and make its Pipeline Transportation Tax payments to the agency of the State Tax Department to which it submits its Profits Tax returns. The Pipeline Transportation Tax return shall set forth only the following information: general information regarding the MEP Participant, the number of Barrels of Petroleum transported by all MEP Participants and by such MEP Participant through the Facilities during the Year as measured at the Point of Terminus, the Pipeline Transportation Tax liability for the Year and such additional information as may be provided for in any agreement described in Section 8.11(iii). The filing of the Pipeline Transportation Tax Return for a Year and payment of Pipeline Transportation Tax thereunder shall be deemed to be a final and conclusive settlement of the Pipeline Transportation Tax liability of the MEP Participant for the Year. Any such Pipeline Transportation Tax payment may be made on behalf of such MEP Participant by an agent thereof (including the Operating Company).

(iv) If an MEP Participant fails to pay the Pipeline Transportation Tax for a Year on or before the date it is due, interest shall accrue and shall be paid by such MEP Participant on the unpaid amount of Pipeline Transportation Tax for the Year from the date it is due until the date it is paid at the Agreed Interest Rate.

(v) The agency of the State Tax Department to which an MEP Participant makes any Pipeline Transportation Tax payment shall issue to such MEP Participant an official tax receipt evidencing the payment by the MEP Participant of Pipeline Transportation Tax within ten (10) days after such payment is made. Such tax receipts shall state the date and amount of such payment, the currency in which such payment was made and any other particulars customary in the State for such receipts.

8.5 Contractors.

(i) No Taxes shall be imposed on, or withheld with respect to payments to, any Foreign Contractor in connection with MEP Activities, and Foreign Contractors shall have no Tax compliance or filing obligations arising from or related, directly or indirectly, to MEP Activities. No Taxes shall be withheld with respect to payments to any Contractor other than a Foreign Contractor in connection with MEP Activities.

(ii) The MEP Participants and their Affiliates and Interest Holders, and their respective employees, shall have no liability or responsibility to the State Authorities for any failure of Contractors to comply with Georgian Law regarding Taxes.

(iii) No Taxes (other than profit tax, if applicable) shall be imposed, or withheld with respect to payments to or by, a Joint Operating Company within the meaning of the PSA in respect of any supply of goods, works, services or technology (including all related or reimbursable expenses) to or by the MEP Participants or an Operating Company. No Taxes shall be imposed or withheld with respect to such payments if the goods, works, services or technology (including all related or reimbursable expenses) are charged at cost.

(iv) No Taxes (including Taxes on income, revenue or profit) shall be imposed on any of the MEP Participants, their Affiliates or the Shippers with respect to any Petroleum to be used as fuel in connection with the Project (including the ownership, importation, transportation, transfer of ownership, or use thereof). The supply of any such Petroleum shall be exempt with credit (zero percent (0%) rate) from VAT.

(v) Except as otherwise provided in this Article 8, Contractors shall be subject to any Taxes and Tax compliance and filing obligations applicable to them under Georgian Law.

8.6 Payments to Certain Persons. No Taxes shall be imposed with respect to payments or deemed payments made in connection with MEP Activities by all or any of the Project Participants or their respective Affiliates, or any branch or permanent establishment thereof, to any Entity established outside the Territory, and no Taxes shall be withheld with respect to payments or deemed payments made in connection with MEP Activities by all or any of the Project Participants or their respective Affiliates, or any branch or permanent establishment thereof, to any Entity or to any physical person who is not an

employee of the payor. For purposes of the preceding sentence, (i) Taxes on payments shall include any Taxes on interest, royalties, fees for services and dividends or other distributions or other remittances of profit, and (ii) Taxes on deemed payments shall include any Taxes on undistributed profit after imposition of any Taxes on profit. No Taxes shall be imposed on or with respect to payments made by an MEP Participant or an Operating Company to an Affiliate thereof, or to an Interest Holder or an Affiliate thereof, in reimbursement of costs incurred on behalf of the payor.

8.7 Employee Taxes.

(i) All Foreign Employees shall be liable to pay Taxes only on their income earned as a direct result of their employment in the Territory, subject to any applicable Double Tax Treaty (or the OECD Treaty in accordance with Section 8.1(ii)); provided, however, such a Foreign Employee shall be liable for such Taxes for a Year only if he or she is present in the Territory for one hundred eighty-three (183) or more days during the Year.

(ii) The Project Participants, their Affiliates and their respective Foreign Employees shall not be required to make payments of State social tax (including payments to the Unified State Fund for Social Security and the Unified State Fund for Employment and compulsory medical insurance contributions) and other similar payments with respect to their Foreign Employees.

(iii) Except as otherwise provided in this Article 8, the MEP Participants and Contractors shall be subject to any Taxes and Tax compliance and filing obligations applicable to them under Georgian Law with respect to their employees.

8.8 No Taxes on Transfers, Contributions, Loans, Etc. No Taxes shall be imposed on or with respect to any assignment, transfer or pledge of, or any other adjustment in, all or any of the rights or obligations of an MEP Participant, an Operating Company, an Interest Holder or a predecessor or Affiliate of any of the foregoing arising under any Project Agreement or in connection with the Project or the MEP System; an Interest Holder's interest in an MEP Participant or an Operating Company; an MEP Participant's interest in an Operating Company; or any rights or obligations of an MEP Participant, an Operating Company or any Interest Holder, Shipper or other Person with respect to the transportation of Petroleum in and/or through the Facilities or the MEP System, except that Georgian profit tax shall be imposed on sale of rights with respect to the transportation of Petroleum in and/or through the Facilities under rules comparable to those of Sections 8.2 and 8.3 (and any income or loss of an MEP Participant on any such sale shall be included in Other Income or Deductions of such MEP Participant). No Taxes (including any import Taxes) shall be imposed on or with respect to any contribution of assets or any loan to or by any Project Participant or any payment or other transfer to any Project Participant under or in connection with any Project Agreement. The provisions of this Section 8.8 shall apply to any assignment, transfer, pledge, adjustment, contribution or loan described above, whether made before, on or after the Effective Date.

8.9 Operating Companies. Any Operating Company shall be entitled to all the exemptions and privileges accorded to the MEP Participants under this Article 8 and shall have no Profit Tax or Pipeline Transportation Tax liability or compliance or filing obligations or any Year.

8.10 VAT; Certificates.

(i) Each of the MEP Participants, Interest Holders, Contractors, Operating Companies, Shippers and their respective Affiliates shall be exempt with credit (zero percent (0%) rate) from VAT on all (1) goods, works, services and technology supplied, directly or indirectly, to or by it in connection with MEP Activities, (2) its imports and exports of Petroleum which is transported through the Facilities, (3) imports of goods, works, services and technology acquired by it in connection with MEP Activities and (4) exports and re-exports of goods, works, services and technology by it in connection with MEP Activities. In addition, every supplier of goods, works, services and technology to each of the MEP Participants, Interest Holders, Contractors, Operating Companies, Shippers and their respective Affiliates in connection with MEP Activities shall treat those supplies for VAT purposes as being exempt with credit (zero percent (0%) rate).

(ii) The appropriate agency of the State Tax Department or other appropriate tax or customs authority shall provide each Person, as well as each successor or permitted assignee of such Person, that is entitled to the exemptions and/or VAT zero percent (0%) rate as provided in this Agreement with a certificate or other legally valid documentation confirming such exemptions and/or VAT zero percent (0%) rate as provided in this Agreement within thirty (30) days of its requesting such certificate or documentation. In the event VAT is paid by an MEP Participant, Operating Company or Contractor, such MEP Participant, Operating Company or Contractor shall be entitled to offset the amount of such VAT against any Taxes (including Profit Tax, Pipeline Transportation Tax or income tax withheld from payments to employees) which it otherwise would be required to pay. Such MEP Participant, Operating Company or Contractor shall notify the State Tax Department or other appropriate tax or customs authority in writing of any such offset (including the amount thereof). In the case of any such offset against Profit Tax or Pipeline Transportation Tax liability of an MEP Participant, the amount of such offset shall be treated as payment by such MEP Participant of such Profit Tax or Pipeline Transportation Tax for purposes of Sections 8.3 and 8.4 (including the requirement that a tax receipt be issued in accordance with Sections 8.3(v) and 8.4(v)).

(iii) For the avoidance of doubt, in the case of any value added tax or similar tax imposed by any state in the former Soviet Union and paid or incurred by an MEP Participant or Operating Company in respect of the acquisition of goods, works, services or technology used in connection with the Project, the MEP Participant or Operating Company shall be entitled to such remedies as may be provided for under Georgian Law.

8.11 Other.

(i) The MEP Participants shall pay any registration or similar fees, other than customs service/documentation fees (covered by Section 14.4), which may be imposed by the State Authorities, but only to the extent they are nominal and of a non-discriminatory nature.

(ii) An MEP Participant shall be subject to only the following interest, penalties and fines (including financial sanctions and administrative penalties) with respect to Taxes:

(1) Interest payable as computed under clause (3) of Section 8.3(iii) or under Section 8.4(iv).

(2) If an MEP Participant fails to file a Profit Tax return for a Year, it shall be liable for a penalty of twenty-five percent (25%) of the Profit Tax required to be paid with such Profit Tax return.

(3) If the amount of Profit Tax due as shown on the Profit Tax return of an MEP Participant for a Year was understated due to Fraud by the MEP Participant which is demonstrated by the State Tax Department, it shall be liable for a penalty of fifty percent (50%) of the amount of the understatement.

(iii) The State Tax Department and the MEP Participants may enter into one or more agreements, which may not be amended without the written consent of each of them, containing detailed rules regarding the administration and application of the provisions of this Article 8.

(iv) Notwithstanding the foregoing, in the event of an assignment by more than one of the MEP Participants of all or any of their interests in the Project to an assignee which is an Entity that is a partnership pursuant to the law under which the Entity was established (the "Partnership") in exchange for partnership interests in the Partnership, each of the Profit Tax and the Pipeline Transportation Tax shall apply individually to each of the partners in the Partnership (the "Partners") as if each of the Partners was a separate MEP Participant. The individual liability of a Partner for Profit Tax and Pipeline Transportation Tax shall be based on the items of Income and Deduction of the Partner and on the Partner's share of the items of Income and Deduction of the Partnership and the Barrels of Petroleum transported by the Partnership through the Facilities as measured at the Point of Terminus. The Partnership shall not be considered a legal person for Georgian profit tax purposes and, notwithstanding any contrary provision in this Article 8, shall not itself be liable for Profit Tax or Pipeline Transportation Tax or have any Profit Tax or Pipeline Transportation Tax compliance or filing obligations. Principles comparable to those described in this Section 8.11(iv) shall apply in the event the Project is owned by all of the investors through a single Entity (whether a partnership, company or any other form of Entity).

(v) The provisions of this Article 8 shall survive the termination of this Agreement. If an MEP Participant is no longer a Party to this Agreement, the provisions of this Article 8 shall continue to apply to Taxes or any Tax compliance or filing obligations arising from or related, directly or indirectly, to the MEP Participant's assets or activities pursuant to this Agreement for all periods in which the MEP Participant was a Party to this Agreement.

ARTICLE 9

COMPENSATION FOR LOSS OR DAMAGE

9.1 Without prejudice to the right of the MEP Participants to seek full performance by the State Authorities of the State Authorities' obligations under any Project Agreement, the Government shall provide monetary compensation as provided in this Article 9 for any Loss or Damage which is caused by or arises from:

(i) any failure of the State Authorities, whether as a result of action or inaction, to fully satisfy or perform all of their obligations under all Project Agreements;

(ii) any misrepresentation by the State Authorities in any Project Agreement;

(iii) any failure by the State Authorities, whether as a result of action or inaction, to maintain Economic Equilibrium as provided in Section 7.2(xi);

(iv) any requisitioning by Governmental forces or authorities of the assets of any Project Participant or any damage or destruction by Governmental forces or authorities of the assets of any Project Participant during any event of war (declared or undeclared), armed conflict or similar event in the Territory; or

(v) any act of Expropriation by the State Authorities.

Without limiting the foregoing, the obligation of the Government to provide monetary compensation also applies with respect to any such Loss or Damage caused by or arising from any of the foregoing by any Person which was a State Entity at the time the applicable Project Agreement was executed by it.

9.2 In the event and to the extent any Project Participant suffers any Loss or Damage of the kind described in Section 9.1, the Government shall provide prompt, adequate and effective compensation for all such Loss or Damage. Solely for purposes of this Article 9, any reference to Project Participants shall not include Lenders or Insurers; provided, however, nothing contained herein shall alter, amend, waive, condition or release (i) any State Authority from any claims, causes of action or rights of Lenders or Insurers which may exist independent of this Agreement or which may arise independent of this Agreement or (ii) step-in rights, rights of subrogation or other similar rights, and the exercise of same, which Lenders and or Jasurers may have in respect of any other Project

Participant in respect of the Project. In respect of the adequacy of compensation, if the Loss or Damage:

(i) is of the kind described in Section 9.1(i) through (iv), the Government shall accord as among the monetary remedies of (1) money damages, (2) restitution, (3) reimbursement, (4) indemnification and (5) other forms of monetary relief (excluding punitive or exemplary damages), that monetary remedy or combination of monetary remedies as the MEP Participants may elect to the end that all Project Participants shall be fully and fairly compensated and kept whole by the State Authorities respecting all such Loss or Damage;

(ii) is, notwithstanding the monetary remedies set forth in Section 9.2(i), applicable to the events described in Section 9.1(iv), a result of any event of war (declared or undeclared), armed conflict or similar event in the Territory, the Government shall accord to the MEP Participants for themselves and/or any other Project Participants the most favourable treatment (including such remedies as restitution, money damages, indemnification or other settlement) of those treatments accorded any other Person affected by such event; and

(iii) results from or relates to any act of Expropriation by the State Authorities (as described in Section 9.1(v)), the Government shall pay Fair Market Value.

9.3 With respect to all monetary relief under this Article 9, all amounts shall be expressed and paid in a currency that is widely traded in international foreign exchange markets and widely used in international transactions, on the basis of the market rate of exchange for that currency at the close of business of the London Stock Exchange on the date of payment, and shall be paid together with interest at the Agreed Interest Rate from the date of breach by the State Authorities of a Project Agreement, the date of misrepresentation by the State Authorities in any Project Agreement, the date of change in Economic Equilibrium, the date of requisitioning, loss or damage of assets during war or the date of Expropriation, as the case may be, to the date of payment to the MEP Participants by the State Authorities.

9.4 In the event the State Authorities should ever carry out any act of Expropriation with respect to the Project, the State Authorities shall do so only where such Expropriation is (i) for a purpose which is an overriding public purpose, (ii) not discriminatory, (iii) carried out under due process of law and (iv) accompanied by the payment of compensation as provided in Section 9.2(iii). For purposes of the foregoing, due process respecting any claim of Expropriation shall include the MEP Participants' right to resort to the arbitration provisions of this Agreement for purposes of establishing that an Expropriation has taken place (both as to themselves and on behalf of any Project Participants) and for the assessment through arbitration of the amount owed by the State Authorities to the MEP Participants as adequate compensation as provided in Section 9.2(iii) for all Loss or Damage suffered by the MEP Participants and/or and all other Project Participants caused by or arising from such Expropriation.

9.5 The Government's obligation to provide monetary compensation to the MEP Participants under this Article 9:

(i) is several, independent, absolute, irrevocable and unconditional and constitutes an independent covenant and principal obligation of the Government, separately enforceable from all other obligations (including monetary compensation obligations) of the State Authorities under the Project Agreements, without regard to the invalidity or unenforceability of any such other obligations;

(ii) is enforceable, jointly and severally, against the constituent elements of the State Authorities and, regardless of against whom enforcement is sought, any award or claim for payment due under this Article 9 may be submitted to [_____] and such award or claim for payment (granted, with respect to a claim for payment, such claim is not disputed by the State Authorities) shall be paid to the MEP Participants on or before thirty (30) days after receipt by [_____] of the related award or claim for payment;

(iii) shall not be modified, impaired or rendered unenforceable by any defense available to the State Authorities or as a result of the occurrence of any event that, but for this Section 9.5(iii), would discharge that obligation other than by the full performance thereof in accordance with this Agreement.

9.6 The Government shall compensate the MEP Participants for any Loss or Damage set forth in this Article 9 suffered by the MEP Participants and/or another Project Participant. In no event shall the Government's obligation to provide compensation under this Article 9 include any punitive or exemplary damages.

ARTICLE 10

LIMITATION OF LIABILITY

10.1 The MEP Participants shall be liable to the State Authorities for Loss or Damage caused by or arising from (i) any breach by them of any Project Agreement or (ii) any breach by them of any applicable law; provided, however, that the MEP Participants shall have no liability hereunder if and to the extent the Loss or Damage is caused by or arises from any breach of any Project Agreement and/or breach of duty by any State Authority. Notwithstanding the foregoing, the MEP Participants shall not be liable to the State Authorities for any punitive or exemplary damages.

10.2 The MEP Participants shall be liable to a third party (other than the State Authorities and any Project Participant) for Loss or Damage suffered by such third party as a result of the MEP Participants' breach of the standards of conduct set forth in the Project Agreements; provided, however, that the MEP Participants shall have no liability hereunder if and to the extent the Loss or Damage is caused by or arises from any breach of any Project Agreement and/or breach of duty by any State Authority.

10.3 The MEP Participants shall have no joint and several liability under this Agreement except in respect of liability arising from their failure to comply with applicable law in the conduct of Pipeline Activities (other than liability in respect of any matters relating to Taxes) and with the terms of Article 12 and Appendix 3.

10.4 Except as set forth in Section 3.4 hereof, it is understood and agreed that under no circumstances whatsoever shall the Government or any State Authorities have the right to seek or declare any cancellation or termination of this or any other Project Agreement as a result of any breach by the MEP Participants or any other Project Participants.

ARTICLE 11

SECURITY

11.1 Commencing with the initial Project Activities relating to route identification and evaluation and continuing throughout the life of the Project, the State Authorities shall ensure the safety and security of the Rights to Land, the Facilities and all Persons within the Territory involved in Project Activities and shall protect the Rights to Land, the Facilities and those Persons from all Loss or Damage resulting from civil war, sabotage, vandalism, blockade, revolution, riot, insurrection, civil disturbance, terrorism, kidnapping, commercial extortion, organised crime or other destructive events.

11.2 In order to avoid or mitigate harm to the Project of the kind described in Section 11.1, the State Authorities shall, on request by and in consultation with the MEP Participants, exert their Best Endeavours consistent with Appendix 5 to enforce any relevant provisions of Georgian Law relating to threatened and/or actual instances of loss or damage caused by third parties (other than Project Participants) to the Rights to Land, the Facilities or loss or injury to Persons within the Territory involved in Project Activities.

11.3 Without limiting the State Authorities' obligations under Sections 11.1 and 11.2, the Government, at its sole cost and expense, but in regular consultation with the MEP Participants, shall use the security forces of the State to provide physical security for the Rights to Land, the Facilities and Persons within the Territory involved in Project Activities. As among the Parties, the Government shall be solely liable for the conduct of all operations of the security forces of the State and neither the MEP Participants nor any other Project Participants shall have any liability or obligation to any Person for any acts or activities of the security forces of the State or be obligated to reimburse the Government for the cost and expense of providing security as contemplated hereby.

ARTICLE 12

ENVIRONMENT, HEALTH, SAFETY AND SOCIAL IMPACT

12.1 The applicable environmental, health and safety standards and practices for the Project shall be as set forth in Appendix 3 attached hereto. The State Authorities hereby agree to the standards and practices set forth in Appendix 3 and consent to any action taken by or on behalf of the MEP Participants and other Project Participants in conformity therewith. If a spillage or release of Petroleum occurs from the Facilities, or any other event occurs which is causing or likely to cause material environmental damage or material risk to health and safety, the MEP Participants shall take all necessary action as set forth in Appendix 3 and, request by or on behalf of the MEP Participants, the State

Authorities shall, in addition to any indemnification obligations the State Authorities may have under the Project Agreements, use their Best Endeavours to make available promptly and in reasonable quantities, any labor, materials and equipment not otherwise readily available to the MEP Participants or their Contractors to assist in any remedial or repair effort.

12.2 The applicable social impact standards, practices and program for the Project shall be effected as set forth in Appendix 3 attached hereto. The State Authorities hereby agree to the standards and practices set forth in Appendix 3 and consent to any action taken by or on behalf of the MEP Participants and other Project Participants in conformity therewith.

ARTICLE 13

CURRENCY

13.1 The State Authorities confirm that the MEP Participants and all other Project Participants shall have the right for the duration of Project Activities:

(i) to bring into or take out of the Territory Foreign Currency and to utilise, without restriction, Foreign Currency accounts in the Territory and to exchange any currency at market rates;

(ii) to open, maintain and operate Local Currency bank and other accounts inside the Territory and Foreign Currency bank and other accounts both inside and outside the Territory;

(iii) to purchase and/or convert Local Currency with and/or into Foreign Currency at the market exchange rate legally available or, if applicable, at a rate of exchange made available in respect of similar sums of money by the central bank of the State or any successor organisation to foreign Entities doing business in the Territory, without deductions or the imposition of fees other than usual and customary banking charges;

(iv) to transfer, hold and retain Foreign Currency outside the Territory;

(v) to be exempt from all mandatory conversions, if any, of Foreign Currency into Local Currency or other currency;

(vi) to pay abroad, directly or indirectly, in whole or in part, in Foreign Currency, the salaries, allowances and other benefits received by any Foreign Employees;

(vii) to pay Contractors and Foreign Contractors abroad, directly or indirectly, in whole or in part, in Foreign Currency, for their goods, works, technology or services supplied to the Project; and

(viii) to make any payments provided for under any Project Agreement in Foreign Currency.

13.2 All payments to be made by the State Authorities under any Project Agreement shall be made in Dollars and on the basis of the market rate of exchange at the time of payment, except that any such payments with respect to Taxes that have been paid shall be made in the currency in which such Taxes were paid. The State Authorities shall take all steps and measures required to ensure that:

(i) all such payments shall be made without any withholdings or other deductions whatsoever; and

(ii) it has available to it at all times sufficient Dollars and effective means of payment to transfer to the relevant Person full value at the relevant time.

ARTICLE 14

IMPORT AND EXPORT

14.1 At any time and from time to time, each Project Participant has the right to import into or export or re-export from the Territory, free of Taxes and restrictions, whether in its own name or on its behalf, all equipment, materials, machinery, tools, vehicles, spare parts, supplies, Petroleum, fuels and lubricants to be used in connection with the Project and all other goods (other than natural gas), works, services or technology necessary or appropriate for use in connection with the Project. At any time and from time to time, each Project Participant has the right to import into the Territory, free of Taxes and restrictions, whether in its own name or on its behalf, natural gas to be used as fuel in connection with the Project. Provided, however, that no Project Participant shall be exempt from VAT on any import, export or re-export described in this 14.1 except to the extent specified in Section 8.10, 14.2 or 14.3, or in Article 13.

14.2 Each Foreign Employee of each Project Participant, each Contractor who is a physical person and is not a citizen of the State, each family member of any such employee or Contractor and each Project Participant on behalf of any such employee, Contractor or family member shall have the right at any time and from time to time to import into or export or re-export from the Territory, free of Taxes and restrictions, whether in its own name or on its behalf, all goods, works, services or technology for its own use and personal consumption or for the use and personal consumption of such employees, Contractors and family members; provided, however, that subject to Article 8, all sales by any such Person within the Territory of any such imported goods to any other Person will be taxable, and, in the case of sales of automobiles, furniture and professional tools and instruments, will result in liability for customs import tariff, in accordance with Georgian Law. The authorisations and exemptions granted under this Section 14.2 may be restricted by Georgian Laws generally applicable for the protection of public health, safety and public order.

14.3 Petroleum transported, or to be transported, by any of the MEP Participants for any Shipper or for its or their own account through the Facilities shall be considered goods-in-transit for all purposes of the customs laws of the State and shall be exempt from all Taxes. Except as may otherwise be provided in this Agreement, the MEP Participants and each such Shipper shall have the right at any time and from time to time to import and export, free of all Taxes and restrictions, all Petroleum which is, or is to be, transported through and exported from the Facilities.

14.4 All imports to and exports from the Territory in connection with the Project shall be subject to the procedures and documents required by applicable customs laws and regulations; provided, however, such imports and exports shall be subject to the exemptions from Taxes set forth in Articles 8 and 13 and Sections 14.1, 14.2 and 14.3, except that, in the case of any such imports and exports of goods by an MEP Participant other than those described in Section 14.3, the MEP Participant shall pay any customs service/documentation fees to the extent they are nominal and consistent with the actual costs of providing such customs service/documentation and are of a non-discriminatory nature, but in no event shall the customs service/documentation fees exceed the following:

Declared Value of Shipment	Fees
$0 to $100,000	0.15% of value
$100,001 to $1,000,000	$150 plus 0.10% of value over $100,000
$1,000,001 to $5,000,000	$1,050 plus 0.07% of value over $1,000,000
$5,000,001 to $10,000,000	$3,850 plus 0.05% of value over $5,000,000
More than $10,000,000	$6,350 plus 0.01% of value over $10,000,000

14.5 Each Project Participant shall be exempt from the provisions of any foreign trade regulations of the State Authorities relating to any goods, works, services or technology acquired or performed, directly or indirectly, in connection with the Project or otherwise relating to Petroleum in the Facilities, including those purporting to prohibit, limit or restrict the import or export thereof or relating to determinations of country of origin or destination.

ARTICLE 15

BINDING EFFECT

15.1 This Agreement and the rights, obligations and other provisions of this Agreement and any other Project Agreement shall bind and apply to the Parties and:

(i) in the case of the State Authorities, shall continue to bind the Government, all State Entities and all Local Authorities notwithstanding any change in the constitution, control, nature, or effect of all or any of them and notwithstanding

the insolvency, liquidation, reorganisation, merger or other change in the viability, ownership or legal existence of the State Authorities (including the partial or total privatisation of any State Entity); and

(ii) in the case of any MEP Participant, shall bind and apply to the benefit of all and any successors, assignees and transferees of such MEP Participant from time to time in respect of this Agreement or any of the rights, obligations and other provisions of this Agreement (as the case may be).

15.2 Except as otherwise provided in Article 16, the State Authorities shall not assign, transfer or otherwise deal with (or carry out or permit any act inconsistent with their continued retention of) their interests under this Agreement or any other Project Agreement and all or any of the rights, obligations and other provisions on their part set out in this Agreement or any other Project Agreement.

ARTICLE 16

SUCCESSORS AND PERMITTED ASSIGNEES

16.1 Each MEP Participant shall be entitled to transfer, assign, share or otherwise deal with all or any of its rights under this Agreement, with binding effect on the State Authorities, subject only to the prior notification by the MEP Participant transferor to the State Authorities of details of such transferred rights and the recipient thereof, and if the MEP Participant transferor so elects, delivery to the State Authorities of an agreement duly executed by the MEP Participant and the recipient of such rights; provided, however, that the State Authorities shall have the right, within fifteen (15) days of receipt of such notification, to disapprove such transfer, assignment, sharing or dealing if the proposed transferee, assignee or other party poses a threat to national security, defense and/or public safety in violation of Georgian Law. Upon delivery of the form of agreement as contemplated by this Section 16.1, the Government shall promptly execute the agreement and return same to the MEP Participant transferor.

16.2 Each MEP Participant shall be entitled to transfer, assign or otherwise deal with all or any of its obligations under this Agreement:

(i) in the case of any such transfer, assignment or other dealing in relation to another MEP Participant or an Affiliate of the MEP Participant transferor, subject to prior notification by the MEP Participant transferor to the State Authorities of details of such obligations and the recipient of such obligations and delivery to the State Authorities of an agreement duly executed by the MEP Participant and the recipient of such obligations and in form and substance satisfactory to the MEP Participant transferor which (1) provides that the transferor shall cease to be a Party to this Agreement and is released from any obligations hereunder, (2) provides that the recipient shall become a party to this Agreement in succession to the transferor and shall observe all obligations and assume any liabilities as if it had at all times been a Party to this Agreement, (3) provides that the recipient shall indemnify the transferor and all other Parties from and against obligations

and liabilities that otherwise would have been the responsibility of the transferor and (4) specifies the effective date of the transfer and such other matters that the transferor shall reasonably require;

(ii) in the case of any such transfer, assignment or other dealing which is not in relation to another MEP Participant or an Affiliate of the MEP Participant transferor, and where the recipient of such obligations certifies to the State Authorities that it has the financial and (to the extent it may be required in the circumstances) technical status to observe and perform such obligations, subject to not less than fifteen (15) days' prior notification to the State Authorities of:

(1) details of such obligations;

(2) details of the recipient of such obligations; and

(3) financial statements, disclosure documents and other information in relation to the statements made in such certificate.

and the delivery to the Government of the agreement referred to in Section 16.2(i) above.

Notwithstanding anything to the contrary set forth in Section 16.2(i) in respect of Affiliates or otherwise under Section 16.2(ii), the State Authorities shall have the right, within fifteen (15) days of receipt of a prior notification by the MEP Participant transferor to the State Authorities of the details of such transferred obligations and the recipients thereof, to disapprove such transfer, assignment, sharing or other dealing respecting such Affiliate or non-Affiliated party, as the case may be, if the proposed transferee, assignee or other party poses a threat to national security, defense and/or public safety in violation of Georgian Law. Upon delivery of the form of agreement as contemplated by this Section 16.2, the Government shall promptly execute the agreement and return same to the MEP Participant transferor. Notwithstanding the foregoing in this Section 16.2 or anything else contained in this Agreement, no MEP Participant shall have the right to assign all or any portion of its obligation to pay Taxes except when such transfer of obligation is in conjunction with a transfer of all or a corresponding portion of its rights under Section 16.1.

16.3 Without releasing the MEP Participant from its obligations under this Agreement, each MEP Participant shall be entitled to undertake the Project and/or discharge all or any of its obligations hereunder by causing or procuring that such obligations are performed on its behalf by any Person; provided, however, that if the Person acting on behalf of the MEP Participant is a State Authority, then unless and to the extent the applicable Project Agreement provides to the contrary such State Authority shall bear responsibility under this Agreement for any failure or nonperformance of such obligations and the MEP Participant shall have no responsibility under this Agreement with respect thereto.

16.4 Without prejudice to the provisions of Section 16.1, each MEP Participant shall be entitled to create security interests in relation to its rights and obligations under this Agreement and any other Project Agreement in favour of banks or other financing entities

(providing for, among other things, enforcement of such security by means of succeeding to the interests of the MEP Participant under this Agreement and any other Project Agreement); provided, however, that the Government shall have the right within fifteen (15) days receipt of notification to disapprove any assignment, lien creation, charge or security interest hereunder if the proposed assignee, lien holder, charge beneficiary or secured party or other party poses a threat to national security, defence, and/or public safety in violation of Turkish Law). Except as set forth in the preceding sentence, such creation of security interests and the exercise of such security interests shall be made without any requirement of consent or permission of the State Authorities and such security interests shall be binding on the State Authorities upon the MEP Participant notifying to the Government details of such security interests and the beneficiary of such security interests and the State Authorities shall, if requested by the MEP Participant, enter into such agreements or other arrangements with such banks or other financing entities as may be required by such banks or other financing entities to give effect and business efficacy to the security interests so created including, among other things:

(a) advance notice by the State Authorities of any default by the MEP Participant and any intention of the State Authorities to take action in respect thereof; and

(b) an acknowledgment of the existence and potential exercise of rights to remedy or cure any such default and rights to acquire or otherwise step into the position of the MEP Participant under this Agreement and any other Project Agreements pursuant to such security interests.

16.5 Without prejudice to any rights or exemptions which may have vested in the Project Participants by operation of Georgian Law (including the ratification and enactment of Project Agreements into Georgian Law as provided herein), it is acknowledged by the State Authorities that the implementation of the Project may result in circumstances in which Project Participants other than the MEP Participants are to be subject to some or all of the obligations, or are to enjoy some or all of the rights, set out in this Agreement for such Project Participant (other than in circumstances of transfer, assignment or other dealing) by the MEP Participants, and the State Authorities agree that, in such circumstances, they will, upon receipt of a duly executed agreement in form and substance satisfactory to the relevant MEP Participant or Participants to the effect that such other Project Participant shall become a contracting party and shall have the rights, exemptions and/or privileges of the applicable Project Agreements and in that respect, the State Authorities shall promptly execute such form of agreement and return it to the relevant MEP Participant or Participants. For the avoidance of doubt, the provisions of this Section 16.5 shall not operate to (i) make the subject Project Participant an MEP Participant or (ii) cause the Tax treatment of any Project Participant to be other than as set forth in Articles 8 and 14 and the other provisions of this Agreement relating specifically to Taxes.

16.6 The State Authorities expressly acknowledge that both assignments of rights and transfers of obligations by the MEP Participants pursuant to this Article 16 are foreseeable and intended by the Parties to the Agreement. In accordance with the foregoing, the State Authorities agree and commit at the request of an MEP Participant to promptly provide, receive and/or execute any further or other documentation as may be necessary in order

to effect a legally enforceable assignment of rights or novation of obligations hereunder or to allow Project Participants to become contracting parties as contemplated by Section 16.5 above.

ARTICLE 17

DISPUTE RESOLUTION AND APPLICABLE LAW

17.1 The provisions of this Article 17 shall be valid and enforceable notwithstanding the illegality, invalidity, or unenforceability under the law specified in Section 17.12 of any other provisions of this Agreement. Arbitration pursuant to this Article 17 shall not be subject to the condition of exhaustion of local remedies such as that referred to in Article 26 of the ICSID Convention. In order to provide prior notice and a reasonable opportunity for the Parties to resolve disputes without resorting to arbitration, as a condition to any Party or Parties submitting a dispute to arbitration under this Article 17, the Party or Parties shall provide written notice of the dispute to all other Parties and shall submit the dispute to arbitration only after the passage of thirty (30) days from the date of delivery of such notice on all Parties pursuant to Article 21 of this Agreement; provided, however, that where a Party has given notice of dispute(s) it shall not be necessary for any other Party to give a similar notice in order to participate in the arbitration of such dispute(s); and provided, further, that once a dispute is submitted to arbitration no additional notice of dispute(s) shall be required in order for any Arbitrating Party to add, to modify or redefine those disputes which it seeks to resolve in such arbitration. Any dispute arising under this Agreement, or in any way connected with this Agreement (including its formation and any questions regarding arbitrability or the existence, validity or termination of this Agreement), between (i) the Government, the State, any State Entity and/or the Local Authorities, on the one hand, and (ii) one or more of the MEP Participants, on the other hand, may be submitted to arbitration pursuant to this Article 17. The MEP Participants may submit any dispute to arbitration jointly and may assign rights granted under this Agreement among themselves for purposes of arbitration, it being further understood and agreed that the foregoing shall not require that, in an arbitration to which more than one MEP Participant is a party, the MEP Participants must take a joint position on any or all disputed issues. In addition, any MEP Participant that demonstrates to the reasonable satisfaction of the arbitral tribunal that it has a genuine interest in the issues in dispute and agrees to be bound by any award in respect of any fact or matter determined in the proceeding may intervene in any arbitration proceeding in which it is not already a party, subject only to its willingness to accept the record as previously established in the proceeding prior to its notice of intervention.

17.2 Except as otherwise expressly provided in the State's reservation to the ICSID Convention, the Government and all other Parties hereby consent to arbitrate any such dispute pursuant to the ICSID Convention and the ICSID Arbitration Rules. Subject to its ICSID reservation, the Government shall take any actions or decisions as may be necessary to ensure the effectiveness of the State Authorities' consent to ICSID jurisdiction for all disputes arising under this Agreement or in any way connected with this Agreement. In the event of any conflict between the ICSID Arbitration Rules and

the arbitration provisions of this Agreement, this Agreement shall govern. For purposes of Article 25(1) of the ICSID Convention and for any other purposes related to this Agreement, any dispute among the Parties shall be considered a legal dispute arising directly out of an investment. For purposes of the State's reservation to the ICSID Convention, as of the Effective Date any dispute among the Parties shall be considered a legal dispute arising directly out of investment activities which have "effectively started" and which have obtained all necessary permissions and authorisations in accordance with the relevant legislation of the State on foreign capital. If and to the extent the State's reservation to the ICSID Convention is later modified or rescinded such that any disputes heretofore not subject to arbitration under the ICSID Convention become eligible for ICSID arbitration, the Government and all other Parties consent to arbitrate all such eligible disputes pursuant to the ICSID Convention and the ICSID Arbitration Rules.

17.3 If, for any reason, and notwithstanding the consent granted in Section 17.2, ICSID arbitration is not available for the resolution of any such dispute (including by reason of the State's reservation to the ICSID Convention), then the dispute shall be finally resolved under the Rules of Arbitration of the International Chamber of Commerce ("ICC Rules").

In the event of any conflict between the ICC Rules and the arbitration provisions of this Agreement, this Agreement shall govern.

17.4 An arbitral tribunal constituted pursuant to this Agreement shall consist of three (3) arbitrators, one of which shall be appointed by the Arbitrating Party or Arbitrating Parties first requesting arbitration, and one of which shall be appointed by the opposing Arbitrating Party or Arbitrating Parties. The third arbitrator, who shall be the presiding arbitrator of the arbitral tribunal, shall be appointed by agreement of the first two arbitrators appointed. If either of the first two appointments are not made within thirty (30) days after the request for arbitration, or if the first two arbitrators fail to agree on a third arbitrator within thirty (30) days after the later of them shall have been appointed, the unfilled appointment will be made, upon the request of any Arbitrating Party, by the International Chamber of Commerce, acting in accordance with the provisions addressing appointment of arbitrators in the ICC Rules. With respect to arbitration proceedings held under the ICSID Convention and ICSID Arbitration Rules, the Parties agree that the period of time to which reference is made in Article 38 of the ICSID Convention shall be extended to ninety (90) days after the submission of a request by an Arbitrating Party to the International Chamber of Commerce to appoint a third and presiding arbitrator. The Parties agree that, regardless of the payment scales otherwise prescribed by any institution administering an arbitration under this Agreement, the Arbitrating Parties shall compensate the members of the arbitral tribunal at rates sufficient to secure their service as arbitrators.

17.5 With respect to any arbitration proceedings arising under this Agreement, additional or alternative procedural rules may be adopted at any time by written agreement of the Arbitrating Parties.

17.6 The Parties agree that the seat of any arbitration held pursuant to this Agreement shall be Geneva, Switzerland, unless the Arbitrating Parties agree in writing to hold the arbitration in another country that has ratified or acceded to the 1958 New York Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards. The language used during any arbitration proceeding shall be the English language and the English language text of this Agreement will be used and relied upon for all purposes by the arbitral tribunal. Interpretation of any live proceedings of the arbitration and translation of written arguments and documentation shall be provided if requested by any Arbitrating Party, at the expense of such requesting Arbitrating Party.

17.7 The Parties shall provide the arbitral tribunal with reasonable opportunity to inspect the Facilities as may be necessary for the determination of a dispute. Each Arbitrating Party shall, at the request of an opposing Arbitrating Party or the arbitral tribunal, make available to the arbitral tribunal and the opposing Arbitrating Party all documents and witnesses substantially relevant, as determined by the tribunal, to the dispute.

17.8 An arbitral tribunal's award issued pursuant to this Article 17 shall be final and binding on the Arbitrating Parties upon being rendered, and the Arbitrating Parties undertake to comply with any such award without delay. Judgment on the award may be entered and execution had in any court having jurisdiction, or application may be made for a judicial acceptance of the award and an order of enforcement and execution, as applicable.

17.9 Subject to Section 9.2(i), if monetary damages are included in a final award, the award shall be rendered and payment shall be made in Dollars and, in accordance with the terms of this Agreement as relate to amounts due and payable, shall include interest calculated at the Agreed Interest Rate from the date of the event, breach, or other violation giving rise to the dispute to the date when the award is paid in full. The arbitral tribunal may also order any interim or conservatory measures it deems appropriate.

17.10 With respect to arbitration proceedings held under the ICSID Convention and ICSID Arbitration Rules, the Parties agree any *ad hoc* committee appointed in accordance with Article 52 of the ICSID Convention shall not stay enforcement of an award unless the Arbitrating Party requesting annulment posts an irrevocable and unconditional bank guaranty in the full amount that the award directs the Arbitrating Party requesting annulment to pay. With respect to arbitration proceedings held under the ICC Rules, the Arbitrating Parties hereby waive the right to judicial intervention in the proceedings themselves and also waive the right to have any interim or conservatory order or any final award annulled or set aside by the courts of any jurisdiction other than the jurisdiction in which the arbitration is held.

17.11 Each State Authority hereby waives any claim to immunity in regard to any proceedings to enforce this Agreement or to enforce any interim or conservatory order or any final award rendered by an arbitral tribunal constituted pursuant to this Agreement, including immunity from service of process, immunity from jurisdiction of any court, and immunity of any of its property from pre-judgment attachment based on an interim or conservatory order or from execution based on a final award; provided, however, that notwithstanding anything to the contrary in this Agreement, the waiver of immunity with respect to property in this Section 17.11 shall only apply to property owned or controlled by State

Authorities located outside the Territory and shall not apply to (i) property which is used or intended for use solely for the exercise of diplomatic rights, including the State's diplomatic missions, consular posts, special missions, missions to international organisations or to international conferences and including their furnishings, means of transportation and funds held in bank accounts solely for use in funding such missions, posts, organisations and/or conferences; (ii) property of a military character or used or intended for use for military purposes; (iii) property constituting or forming part of the essential cultural heritage of the State or part of its archives and not placed or intended to be placed on sale, including museums, archaeological sites and artifacts, libraries and related historical preservation and research facilities, cemeteries, monuments and other similar property; (iv) property forming part of an exhibition of objects of scientific or historical interest which is outside the Territory and not placed or intended to be placed on sale; and (v) ships and aircraft used solely for governmental service.

17.12 This Article 17 shall be governed in accordance with the substantive law of England, but excluding any rules or principles of English law that would (i) prevent adjudication upon, or accord presumptive validity to, the transactions of sovereign states or (ii) require the application of the laws of any other jurisdiction to govern this Article 17.

ARTICLE 18

OPERATING COMPANY

18.1 Subject only to any requirement under Georgian Law that any Operating Company register to conduct business within the Territory, the MEP Participants shall have the right to establish, own and control one or more Operating Companies, and/or appoint or select one or more Operating Companies, that have been organised in any jurisdiction, whether inside or outside the Territory. The MEP Participants shall have the right to appoint jointly any Operating Company (i) to enforce on behalf of the MEP Participants any or all obligations of the State Authorities under any Project Agreement and (ii) to exercise on behalf of the MEP Participants any or all rights of the MEP Participants arising under any Project Agreement. To the extent authorised by the MEP Participants, any and all Operating Companies may act as the MEP Participants' agent or independent contractor, as the MEP Participants may indicate, in respect of any and all Project Activities.

18.2 The MEP Participants and any Contractor (including any Operating Company) are hereby authorised to select and determine the number of employees to be hired by it or them in connection with Project Activities. All citizens of the State hired in respect of the Project shall be hired pursuant to written employment contracts that specify the hours of work required of the employees and the compensation and benefits to be paid or furnished to them and other material terms of employment. Consistent with their respective employment contracts, such employees may be located wherever deemed appropriate in connection with their employment. Subject to requirement that no Project Participant shall be required to follow any employment practices or standards that (i) exceed those international labor standards or practices which are customary in international Petroleum transportation projects or (ii) are contrary to the geal of promoting an efficient and

motivated workforce, all employment programmes and practices applicable to citizens of the State working on the Project in the Territory, including hours of work, leave, remuneration, fringe benefits and occupational health and safety standards, shall not be less beneficial than is provided by the Georgian labor legislation generally applicable to its citizenry.

ARTICLE 19

FORCE MAJEURE

19.1 Nonperformance or delays in performance on the part of any Party respecting any obligations or any part thereof under this Agreement, other than the obligation to pay money, shall be suspended if caused or occasioned by Force Majeure, as defined in this Agreement.

19.2 Force Majeure with respect to State Authorities shall be limited to (i) natural disasters (earthquakes, landslides, cyclones, floods, fires, lightning, tidal waves, volcanic eruptions and other similar natural events or occurrences), (ii) wars between sovereign states where Georgia has not initiated the war under the principles of international law, and (iii) international embargoes of sovereign states other than Georgia; provided in every case the specified event or cause (whether of the type set forth in (i), (ii) and/or (iii) above) and any resulting effects prevent the performance by the State Authorities of their obligations or any part thereof, are beyond their control, and, concerning those events or causes (whether of the type set forth in (i), (ii) and/or (iii) above) which are reasonably foreseeable, are not caused or contributed to by the negligence of the State Authorities or by their breach of this Agreement or any other Project Agreement.

19.3 Force Majeure with respect to the MEP Participants shall be limited to those events or causes and any resulting effects that prevent the performance by the MEP Participant(s) of its (or their) obligations or any part thereof, are beyond its (or their) control and, concerning events or causes which are reasonably foreseeable, are not caused or contributed to by the negligence of the MEP Participants or by its (or their) breach of this Agreement or any other Project Agreement. Force Majeure under this Section 19.3 shall include the following events and causes to the extent they otherwise satisfy the requirements of this Article 19: natural disasters (earthquakes, landslides, cyclones, floods, fires, lightning, tidal waves, volcanic eruptions and other similar natural events or occurrences), wars, strikes or other labor disputes, rebellions, acts of terrorism, international embargoes, the inability to obtain necessary goods, materials, services, or technology, the inability to obtain or maintain any necessary means of transportation, the application of laws, treaties, rules, regulations, and decrees, the actions or inactions of the State Authorities and other events or causes, whether of the kind enumerated or otherwise, which are beyond the control of the MEP Participants.

19.4 If a Party is prevented from carrying out its obligations or any part thereof under this Agreement as a result of Force Majeure, other than the obligation to pay money, it shall promptly notify in writing the other affected Party or Parties to whom performance is owed. The notice must:

(i) specify the obligations or part thereof that the Party cannot perform;

(ii) fully describe the event of Force Majeure;

(iii) estimate the time during which the Force Majeure will continue; and

(iv) specify the measures proposed to be adopted by it (or them) to remedy or abate the Force Majeure.

Following this notice, and for so long as the Force Majeure continues, any obligations or parts thereof which cannot be performed because of the Force Majeure, other than the obligation to pay money, shall be suspended.

19.5 Any Party that is prevented from carrying out its obligations or parts thereof as a result of Force Majeure shall take such actions as are available to it and expend such funds (and in the case of a State Authority, the actions and funds of other State Authorities) as necessary to remove or remedy the Force Majeure and resume performance of its obligations and all parts thereof as soon as reasonably practicable.

19.6 Any State Authority that is prevented from carrying out its obligations as a result of Force Majeure shall take, and shall also procure that other State Authorities take, all such action as may be required to mitigate any loss suffered by any MEP Participant or other Project Participant during the continuance of the Force Majeure and as a result thereof.

19.7 In respect of the obligation of the State Authorities to provide compensation for Loss or Damage as a result of the events or causes specified in Section 9.1, the State Authorities shall have no right to declare Force Majeure under this Agreement in respect of subsection (ii), (iii), (iv) and (v) of said Section 9.1.

ARTICLE 20

ACKNOWLEDGMENTS

20.1 The State Authorities hereby acknowledge that they have received and reviewed this Agreement and the Intergovernmental Agreement and hereby declare them to be acceptable.

20.2 The Parties hereby acknowledge that it is their mutual intention that no Georgian Law now or hereafter existing (including the interpretation and application procedures thereof) that is contrary to the terms of this Agreement or any other Project Agreement shall limit, abridge or affect adversely the rights granted to the MEP Participants or any other Project Participants in this or any other Project Agreement or otherwise amend, repeal or take precedence over the whole or any part of this or any other Project Agreement.

ARTICLE 21

COOPERATION AND COORDINATION MECHANISMS

21.1 The Government shall use its Best Endeavours to negotiate and enter into such other intergovernmental or multilateral agreements or treaties as may be necessary or appropriate between or among it and the other governments and states in the region to authorise, enable, support and facilitate the Project. Without limiting the foregoing, the Government shall consult with the MEP Participants concerning those measures by which the State Authorities, in conjunction with other governments, may make crossborder Project Activities more effective, timely and efficient, including streamlined and coordinated customs and transit procedures and practices and the use of common measurement and metering facilities within or without the Territory to monitor the transportation of Petroleum.

21.2 On the request of any or all of the MEP Participants, solely for the purpose of assisting in any attempt to finance all or any part of the Project or all or any part of its or their Project Activities or to insure against risks to the Project, the Government, on its own behalf and on behalf of the State Authorities, shall confirm in writing, or, as appropriate, execute such documents as are necessary or appropriate to extend directly to any and all applicable Lenders and Insurers (including multilateral lending agencies and export credit agencies) the representations, warranties, guarantees, covenants and undertakings of the State Authorities as, and to the extent, set forth in this Agreement.

ARTICLE 22

NOTICES

All notices given under this Agreement by any Party shall be given in writing in the English language and may be given by telex, fax or letter to the address set forth below for each Party (or such other address as a Party may notify in advance to the other Party from time to time in accordance with this Article 22). A notice given by telex or fax sent to the correct address as set forth below or as notified pursuant hereto shall be deemed to be delivered on the first Business Day following the date of dispatch. A notice sent by letter shall not be deemed to be delivered until the first Business Day following receipt.

THE STATE AUTHORITIES:

The Government of Georgia

Fax:
Attention: The Office of [_____]

[EACH OF THE MEP PARTICIPANTS]:

_____
_____
_____

Fax: _____
Attention: _____

and copied for information to:

_____
_____
_____
_____

ARTICLE 23

MISCELLANEOUS

23.1 Interest shall accrue at the Agreed Interest Rate on any amount, if any, payable under or pursuant to this Agreement from the time that amount is payable through the date on which that amount, together with the accrued interest thereon, is paid in full.

23.2 This Agreement, together with all appendices attached hereto, shall constitute the entire agreement of the Parties with respect to the matters addressed herein. This Agreement may not be amended or otherwise modified, except by the written agreement of the Parties. Without limiting the generality of the foregoing, no Article (including any Section thereof) may be amended or otherwise modified, except by a written agreement of the Parties that specifically provides for such amendment or modification and references the Article and any Section thereof intended by the Parties to be so amended or otherwise modified. In no event shall any Article (including any Section thereof) be considered amended or otherwise modified by compromise or negotiation between the Parties or purported amendments or modifications to this Agreement that do not so specifically provide for such amendment or modification and reference the subject Article and any applicable Section thereof. No waiver of any right, benefit, interest or privilege

under this Agreement shall be effective unless made expressly and in a writing referencing the Article (including any applicable Section thereof) providing that right, benefit, interest or privilege. Any such waiver shall be limited to the particular circumstance in respect of which it is made and shall not imply any future or further waiver.

23.3 The table of contents to and the topical headings used in this Agreement are inserted for convenience only and are not intended by the Parties to have, and are not to be construed as having, any substantive significance or as indicating that all provisions of this Agreement relating to any particular subject matter are to be found in any particular Article or Section.

23.4 Unless the context otherwise requires, references to all Articles, Sections and Appendices are references to Articles and Sections of, and Appendices to, this Agreement. The words "hereof," "herein" and "hereunder" and words of similar import when used in this Agreement refer to this Agreement as a whole and not to any particular provision of this Agreement. The words "includes" and "including" and words of similar import shall neither limit that which precedes it in the text nor be interpreted as making exclusive that which succeeds it, but instead shall always mean "including without limitation" or "including but not limited to" whenever used in this Agreement. Unless the context otherwise requires, reference to the singular includes a reference to the plural, and *vice-versa*, and reference to either gender includes a reference to both genders.

23.5 All references in this Agreement to "rights," "rights and privileges," "rights and entitlements," "exemptions," and other similar references are to be construed, as the context may require, to include rights, privileges, guaranties, entitlements, exemptions, benefits, protections, assurances, authorisations, approvals, consents, waivers, indemnities and other similar matters. Similarly, all references in this Agreement to "obligations" or "requirements" and other similar references are to be construed, as the context may require, to include obligations, requirements, undertakings, commitments, promises, guaranties, agreements, waivers, indemnities and other similar matters.

23.6 The rights and remedies of a State Authority or a Project Participant, as the case may be, provided in any Article (including any Section thereof) shall apply cumulatively and shall not apply to the exclusion of any other right or remedy that a State Authority or Project Participant may have under any other provision of this Agreement or any provision of any other Project Agreement.

23.7 The State Authorities, on the one hand, and the other Parties to this Agreement, on the other hand, shall maintain or cause to be maintained the confidentiality of all data and information of a non-public or proprietary nature that they may receive, directly or indirectly, from the other or pertaining to any of the Project Participants or the Project.

23.8 Each Party shall, on the request of the other Party, exert its Best Endeavours to execute and deliver, or cause to be executed and delivered, such written agreements, documents and instruments as are necessary or appropriate to enable the Party making such request to fulfill its obligations under any Project Agreement.

23.9 Notwithstanding anything to the contrary in this Agreement or any other Project Agreement, no MEP Participant shall be required to act or refrain from acting if to do so would render that MEP Participant or any of its Affiliates subject to demonstrable risk of liability for civil or criminal penalties under the laws of any jurisdiction applicable to such Person.

23.10 This Agreement (including the provisions concerning arbitration set forth in Article 17) shall be governed in accordance with the substantive law of England, but excluding any rules or principles of English law that would (i) prevent adjudication upon, or accord presumptive validity to, the transactions of sovereign states or (ii) require the application of the laws of any other jurisdiction to govern this Agreement.

23.11 This Agreement is executed in multiple counterparts in the English and Georgian languages. In the event of any conflicting interpretations of any provisions of this Agreement or any notices hereunder as between the language counterparts, the English language counterpart version shall prevail.

23.12 The Government, on the one hand, and each of the other Parties to this Agreement, on the other hand, reserves to itself all rights, counterclaims and other remedies and defenses which such Party has under or arising out of this Agreement. All obligations of the Government to make payments to an MEP Participant under this Agreement may be set off or recouped out of any amounts otherwise payable hereunder to the Government by such MEP Participant. All obligations of an MEP Participant to make payments of Profit Tax or Pipeline Transportation Tax may be set off or recouped out of any amounts otherwise payable hereunder to such MEP Participant by the Government, in which case the amount of such set-off or recoupment shall be treated as a payment by such MEP Participant of such Profit Tax or Pipeline Transportation Tax for purposes of Sections 8.2, 8.3 or 8.4 (including the issuance of tax receipts in accordance with Sections 8.3(v) or 8.4(v)). In the case of any such offset or recoupment against Profit Tax, the MEP Participant shall notify the Taxation Office in writing of such offset or recoupment (including the amount thereof).

23.13 If and for so long as any provision of this Agreement shall be deemed or be judged illegal, invalid or unenforceable for any reason whatsoever under the law specified in Section 23.10, such illegality, invalidity or unenforceability shall not affect the legality, validity, enforceability or operation of any other provision of this Agreement except only insofar as shall be necessary to give effect to the construction of such illegality, invalidity or unenforceability, and any such illegal, invalid or unenforceable provision shall be deemed severed from this Agreement without affecting the legality, validity and enforceability of the balance of this Agreement.

23.14 This Agreement, together with the other Project Agreements, constitutes the entire agreement between the Parties relating to the subject matter of those agreements and no Party has given any warranty, representation, statement, assurance, covenant, agreement, undertaking, indemnity or commitment of any nature whatsoever other than as are expressly set out in this Agreement and any Project Agreements.

APPENDIX 1

CERTAIN DEFINITIONS

The capitalised terms used and not otherwise defined in the Host Government Agreement to which this Appendix 1 is attached shall have the following meanings:

"Affiliate" means, with respect to any Person, any other Person that directly, or indirectly through one or more intermediaries, controls, is controlled by or is under common control with that Person. For purposes of this definition, "control" means the possession, directly or indirectly, of the power to direct or cause the direction of the management and policies of a Person, whether through the ownership of a majority or other controlling interest in the voting securities or other equity ownership interest in an Entity, by law, or by agreement between Persons conferring such power or voting rights.

"Adjusted Balance" is defined in Section 8.2(xi).

"Agreed Interest Rate" means, for each day of an Interest Period with respect to any amount due and payable under or pursuant to this Agreement, interest at the rate per annum equal to three and one-half percent (3.5%) plus LIBOR in effect on the Business Day immediately preceding the first day of the initial applicable Interest Period and, thereafter, as in effect on the Business Day immediately preceding the first day of each succeeding Interest Period.

"Agreement" means this Host Government Agreement, including all Appendices attached hereto, together with any written extension, renewal, replacement, amendment or other modification hereof signed by all the Parties, all of which by this reference are incorporated herein.

"Application Requirements" is defined in Section 7.3.

"Arbitrating Parties" means the Party or Parties that submit a dispute to arbitration or which intervene or are added to the arbitral proceeding pursuant to the provisions of this Agreement, on the one hand, and the Party or Parties against whom that dispute is submitted, on the other hand, and "Arbitrating Party" means any one of them.

"Barrel" means U.S. barrel, *i.e.*, 42 U.S. gallons (158.987 litres) measured at the standard temperature and atmospheric pressure of sixty degrees Fahrenheit/fifteen point five six degrees Centigrade (60°F/15.56°C) and 1.01325 bars.

"Best Available Terms" means, at any time with respect to any goods, works, services or technology specified by a Project Participant to be rendered or provided at any location, the prevailing rates then existing in the ordinary course of business between unrelated Persons for goods, works, services or technology which are of a similar kind and quality provided at the same location and under terms and conditions comparable to those applicable to the subject goods, works, services or technology.

"Best Endeavours" means the taking by the relevant Person of all lawful, reasonable steps in such Person's power which a prudent and determined man acting in his own interest and anxious to achieve what is required would have taken under the circumstances.

"Business Day" means any day that is not a Saturday, Sunday or legal holiday in Georgia and, with respect to the determination of LIBOR, days on which clearing banks are customarily open for business in London, England.

"Code of Practice" means those codes and regulations regarding the construction, installation, operation and maintenance of the Facilities as set forth in Appendix 3.

"Constitution" means the constitution of the State, as the same may be amended or otherwise modified or replaced from time to time.

"Construction Corridor" is defined in Article 6 of Appendix 2.

"Contractor" means any Person supplying, directly or indirectly, to or for the benefit of all or any of the MEP Participants or their Affiliates goods, works, services or technology related to the MEP System, and any successors or permitted assignees of such Person. The term includes an Interest Holder, Affiliate of an MEP Participant, Shipper or Operating Company, but does not include an MEP Participant, that is supplying such goods, works, services or technology. The term does not include a physical person acting in his or her role as an employee of any other Person.

"Corridor of Interest" is defined in Article 6 of Appendix 2.

"Cure Period" is defined in Section 3.4.

"Disposition" is defined in Section 8.2(xiv).

"Dollars" or "$" means the currency of the United States of America.

"Double Tax Treaty" means any applicable or relevant treaty or convention with respect to Taxes that is in force in Georgia.

"Economic Equilibrium" means the economic value to the Project Participants of the relative balance established under the Project Agreements at the applicable date between the rights, interests, exemptions, privileges, protections and other similar benefits provided or granted to such Person and the concomitant burdens, costs, obligations, restrictions, conditions and limitations agreed to be borne by such Person.

"Effective Date" is defined in Section 3.1.

"Entity" means any company, corporation, limited liability company, partnership, limited partnership, joint venture, enterprise, association, trust or other juridical entity, organisation, whether of a governmental or private nature, established or organised under the laws of any state or jurisdiction or by written agreement between two or more Persons.

"Expropriation" means any nationalisation or expropriation, or any measure having an effect equivalent to nationalisation or expropriation, and for the avoidance of doubt, the term includes:

(i) expropriating the assets of a Person;

(ii) the taking of property or rights, or the limiting of the use or exercise thereof, in a manner that impairs the use or enjoyment of that property or those rights, including expropriating through the ownership of equity or equivalent interests therein;

(iii) measures or effects which individually or separately may not constitute expropriation but which when viewed together may constitute expropriation; and

(iv) measures or effects in relation to any tax, levy, duty or charge which whether alone or in aggregate may constitute expropriation.

"Facilities" means one or more pipelines and laterals for the transportation of Petroleum within and/or across the Territory and all above and below ground or seabed installations and ancillary equipment, all loading, unloading, pumping, compressing, measuring, testing and metering facilities, communications, telemetry and similar equipment, all pig launching and receiving facilities, all pipelines, power lines and other related equipment used to deliver any form of liquid or gaseous fuel and/or power necessary to operate pump stations or for other system needs, cathodic protection devices and equipment, all monitoring posts, markers and sacrificial anodes, all port, terminaling, storage and related installations, all marine jetties and similar facilities, and all associated appurtenances required from time to time for the proper functioning of any and all thereof, constructed, installed, maintained, repaired, replaced, expanded, extended, owned, controlled and/or operated by or on behalf of the MEP Participants within the Territory.

"Fair Market Value" means the value of a Project Participant's interests, investments, property, commercial arrangements, rights, privileges and exemptions which are taken, diminished, devalued, damaged or otherwise detrimentally affected as a result of the Expropriation, taking into account that Project Participant's overall business and its related investments and determined on the basis of an ongoing concern utilising the discounted cash flow method, assuming a willing buyer and willing seller in a nonhostile environment and disregarding all unfavourable circumstances (including any diminution of value) leading up to or associated with the Expropriation. In determining said value the principle of indemnification shall apply, with value determined as of the time immediately prior to the Expropriation.

"Financing Sources" means any and all sources of loans, financial accommodations, extensions of credit, insurance or other forms of financing or insurance, including, without limitations, any commercial banking or lending institution, any fund or capital pool engaged in providing finance, any multilateral and bilateral lending agencies such as the World Bank Group, Overseas Protection Insurance Corporation, the European

Bank for Reconstruction and Development and any export credit agency of any OECD member country.

"Fixed Asset" means any asset located in the Territory or related to Project Activities that, in accordance with generally accepted international tax accounting principles, is treated as a fixed or intangible asset and the cost of which exceeds fifteen thousand Dollars ($15,000) (or equivalent value in other currency based on market exchange rates at the time the relevant agreement or agreements are signed).

"Foreign Contractor" means any Contractor that is (i) a physical person who is not a citizen of the State or (ii) an Entity which is incorporated or otherwise legally created or established outside the Territory.

"Foreign Currency" means any freely convertible currency, including Dollars, that is the lawful currency of a state and is issued other than by the State Authorities, and is not subject to general limitations or restrictions of the issuing authority on conversion or exchange.

"Foreign Employee" means any employee of any Person who is involved in MEP Activities and is not a citizen of the State.

"Fraud" means a knowing and intentional failure to pay Profit Tax with the intent of concealing income in order to permanently evade the payment of Profit Tax.

"Georgian Law" means the laws of Georgia binding and legally in effect from time to time and forming the organic law constituting the entire legal regime of the Georgia, including the Constitution, all other laws, codes, decrees with the force of law, decrees, by-laws, regulations, communiques, declarations, principle decisions, orders, normative acts and policies, all international agreements to which Georgia is or may be a party together with all domestic enactments, laws and decrees for the ratification or implementation of such international agreements, and prevailing judicial interpretations of all such legal instruments.

"Government" means the central government of the State, including any and all instrumentalities, branches and administrative and other subdivisions thereof or therein, and any and all executive and regulatory bodies, agencies, departments, ministries, authorities and officials thereof or therein that have the authority to govern, regulate, levy or collect taxes, duties or other charges, grant licenses or permits or approve or otherwise affect (whether financially or otherwise), directly or indirectly, Project Activities or any Project Participant's rights or obligations in respect of the Project (excluding Local Authorities and State Entities), notwithstanding any change at any time or from time to time in structure, form or otherwise.

"ICSID" means the International Centre for the Settlement of Investment Disputes established by the ICSID Convention.

"ICSID Convention" means the 1965 Washington Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of Other States.

"Insurer" means any insurance company or other Person providing insurance covering all or a portion of MEP System risks, the Project, or other risks to any Project Participant, and any successors or permitted assignees of such Person.

"Interest Holder" means, at any time, any Person holding any form of equity interest in an MEP Participant or an Operating Company, together with all Affiliates, successors and permitted assignees of that Person.

"Interest Period" means, for purposes of the definition of "Agreed Interest Rate," a period of thirty (30) days, beginning the first day after the date on which any such amount becomes due and payable and ending thirty (30) days thereafter, with each succeeding Interest Period beginning on the first day after the last day of the Interest Period it succeeds.

"Intergovernmental Agreement" means that certain "Agreement between the Azerbaijan Republic, the Republic of Turkey and Georgia Relating to the Transportation of Petroleum via the Territories of the Azerbaijan Republic and the Republic of Turkey" dated 18 November 1999, together with its appendices as set forth therein as such agreement may be acceded to, extended, renewed, replaced, amended or otherwise modified from time to time in accordance with its terms.

"Lender" means any financial institution or other Person providing any loan, financial accommodation, extension of credit or other financing to any MEP Participant or any of its Affiliates or any Interest Holder in connection with the MEP System (including any refinancing thereof), and any successor or assignee of any of them.

"LIBOR" means, for any day on which clearing banks are customarily open for business in London, the London interbank fixing rate for three-month Dollar deposits, as quoted on Reuter's LIBO page on that day or, if the Reuter's LIBO page ceases to be available or ceases to quote such a rate, then as quoted in the London Financial Times, or if neither such source is available or ceases to quote such a rate, then such other source, publication or rate selected by the Parties.

"Local Authorities" means any and all local and municipal authorities of the State and all their constituent elements, notwithstanding any change at any time or from time to time in structure, form or otherwise, including any and all instrumentalities, administrative bodies and other subdivisions thereof or therein, and any and all executive, regulatory, municipal and local bodies, agencies, departments or ministries, authorities and officials thereof or therein that have the authority to govern, adjudicate, regulate, levy or collect taxes, duties or other charges, grant licenses or permits or approve or otherwise impact (whether financially or otherwise), directly or indirectly, Project Activities or the rights or obligations of any Project Participant in respect of the Project.

"Local Currency" means any freely convertible currency issued by the State.

"Loss or Damage" shall mean any loss, cost, injury, liability, obligation, expense (including interest, penalties, attorneys' fees and disbursements), litigation, proceeding, claim, charge, penalty or damage suffered or incurred by a Person. Solely in the case of

an act of Expropriation by a State Authority, Loss or Damage may include indirect, incidental or consequential losses (including, for the avoidance of doubt, any loss of profits, reliance losses, costs of mitigation or third party costs).

"MEP Activities" means any and all activities relating to or arising out of, directly or indirectly, the evaluation, development, design, acquisition, construction, installation, financing, insuring, ownership, operation (including the transportation by any or all of the MEP Participants and the Shippers of Petroleum through the Facilities), repair, replacement, maintenance, capacity expansion, extension (such as laterals) and protection of the MEP System, whether or not such activities are conducted inside the Territory (as Project Activities) or outside the Territory.

"MEP Participants" means any one or more, or all, of the Parties to this Agreement (including by novation and/or accession as an MEP Participant pursuant to any Project Agreement), other than the State Authorities, and any successors and permitted assignees of any of the foregoing.

"MEP Representative" is defined in Section 2.3.

"MEP System" means, at any time, the Baku-Tbilisi-Ceyhan pipeline systems (commencing at the Sangachal terminal facilities) and all related appurtenances owned or used in connection therewith, including the Facilities located within the Territory and all other such related facilities located outside the Territory.

"OECD Treaty" is defined in Section 8.1(ii).

"Operating Agreement" is defined in Section 2.4.

"Operating Company" means one or more Persons appointed or selected by the MEP Participants or their Affiliates to implement, manage, coordinate and/or conduct for or on behalf of the MEP Participants or their Affiliates all or any portion of the day-to-day MEP Activities including serving as an operator of all or any portion of the MEP System, whether as an agent for or independent contractor to the MEP Participants or their Affiliates, and any successors or permitted assignees of any such Person.

"Other Income" is defined in Section 8.2(vi).

"Parties" means the Government as signatory to this Agreement and its successors, as well as other signatories to this Agreement and their respective successors and permitted assignees.

"Partners" is defined in Section 8.11(iv).

"Partnership" is defined in Section 8.11(iv).

"Permanent Land" is defined in Article 6 of Appendix 2.

"Permissible Allocation Method" is defined in Section 8.2(v).

"Person" means any physical person or any Entity.

"Petroleum" means crude mineral oil, condensate, and all other kinds of liquid hydrocarbons regardless of gravity, in their natural condition or obtained from natural gas (being hydrocarbons that are gaseous at standard temperature and pressure) or liquid petroleum by vaporisation, condensation or extraction, including natural gas liquids, as well as any asphalt, bitumen or ozocerite, and any incidental amounts of natural gas which may be liberated from the liquid hydrocarbons while in transit, any impurities in solution or suspension with the foregoing or any hydrocarbon product refined or produced from any of the foregoing.

"Pipeline Transportation Tax" is defined in Section 8.4(i).

"Point of Entry" is defined in Article 6 of Appendix 2.

"Point of Terminus" is defined in Article 6 of Appendix 2.

"Preferred Route Corridor" is defined in Article 6 of Appendix 2.

"Primary Term" is defined in Section 3.1.

"Profit Tax" is defined in Section 8.2(i).

"Project" means, in relation to the MEP System, the evaluation, development, design, acquisition, construction, installation, financing, insuring, ownership, operation (including the transportation by any or all of the MEP Participants and the shipment by Shippers of Petroleum through the Facilities), repair, replacement, refurbishment, maintenance, capacity expansion, extension (such as laterals) and protection of the Facilities, from time to time, in the Territory.

"Project Activities" means any and all activities conducted in the Territory relating to or arising out of, directly or indirectly, the Project, including any and all activities of the MEP Participants in respect of their rights or obligations under any Project Agreement and any such activities conducted in the Territory prior to the Effective Date.

"Project Agreements" means this Agreement, the Intergovernmental Agreement and all other existing and future agreements, contracts and other documents to which, on the one hand, any of the State Authorities and, on the other hand, any MEP Participant are or later become a party relating to the Project, as such agreements, contracts or other documents may be extended, renewed, replaced, amended or otherwise modified from time to time in accordance with their terms.

"Project Participants" means any and all of the MEP Participants and any Affiliates thereof, the Interest Holders, the Operating Companies, the Contractors, the Shippers, the Lenders and the Insurers.

"PSA" means Agreement on the Joint Development and Production Sharing for the Azeri and Chirag Fields and the Deepwater Gunashli Field in the Azerbaijan Sector of the Caspian Sea dated 20 September 1994.

"Rights to Land" means those rights of examination, testing, evaluation, analysis, inspection, construction, use, possession, occupancy, control, assignment and enjoyment with respect to land in the Territory as set forth in Appendix 2 to this Agreement. The term is used in its broadest sense to refer not only to the Permanent Land within, over or under which the Facilities, as completed, will be located, but also such other and additional lands (including seabeds) and land rights within the Territory as the MEP Participants and their designated Contractors may require and designate for purposes of evaluating and choosing the particular routing and location(s) desired by the MEP Participants for the Permanent Land in respect of the Facilities.

"Rollover Term" is defined in Section 3.1.

"Shippers" means those Persons (including the MEP Participants) that have arranged or contracted for Petroleum transportation services through all or a portion of the MEP System and have the right to tender Petroleum for transit through the MEP System within and beyond the Territory, and their respective successors and permitted assignees.

"Specified Corridor" is defined in Article 6 of Appendix 2.

"State" means the sovereign state of Georgia.

"State Authorities" means, as the context and jurisdiction of the various governmental elements requires, (i) the Government, (ii) any and all State Entities, (iii) any and all Local Authorities, and (iv) any Persons acting on behalf of, and all successors or permitted assignees of, any or all of the foregoing.

"State Entity" means any Entity in which, directly or indirectly, the State or the Government has an equity or similar economic interest or which is, directly or indirectly, controlled by the Government, including agents and representatives of the Government. For purposes of this definition, "control" means the possession, directly or indirectly, of the power to direct or cause the direction of the management and policies of a Person, whether through the ownership of voting securities, by contract, by law, or otherwise; provided, however, that any State Entity which may also be an MEP Participant shall not be a State Entity whenever it is acting in the role of MEP Participant.

"State Tax Department" means the State Tax Department of Georgia and any successor thereto.

"State Transit Pipeline Authority" is defined in Section 2.2.

"Tariff Income" is defined in Section 8.2(v).

"Taxes" means all existing or future taxes, levies, duties, customs, imposts, contributions, fees, assessments or other similar charges payable to or imposed by the State Authorities, together with interest, penalties and fines (including financial sanctions and administrative penalties) with respect thereto, and "Tax" means any of the foregoing.

"Territory" means the land territory of the State, its territorial sea and the air space above them, as well as the maritime areas over which it has jurisdiction or sovereign rights in accordance with international law.

"VAT" means value added Tax and any other similar Tax applicable to the provision of goods, works, services or technology.

"Year" means a Gregorian calendar year.

APPENDIX 2

RIGHTS TO LAND IN THE TERRITORY ASSOCIATED WITH THE PROJECT

1. RIGHTS TO LAND

1.1 This Appendix 2 sets forth and provides for the rights to land in the Territory and associated rights (including rights of exclusive use, possession and control, rights of ingress and egress, rights of construction upon and/or under, licenses to enter and perform Project Activities on the land of third parties, and all other similar rights in the Territory) which are to be notified by the MEP Participants to the State Authorities as the phased implementation of the Project (including later repairs, replacements, capacity expansions and extensions of the Facilities) requires, obtained by the State Authorities in accordance with Georgian Law, and granted to the MEP Participants in respect of the Project.

1.2 The Rights to Land granted to the MEP Participants shall be enforceable by the MEP Participants against all State Authorities and against all third parties.

1.3 The State Authorities shall cause all landowners and occupiers of affected properties and/or land rights to observe and respect all of the Rights to Land obtained by the State Authorities and granted to the MEP Participants permanently, temporarily and/or from time to time, as the case may be, to enable the construction and operation of the Facilities and the conduct of all other Project Activities. Without limiting the foregoing and that which is provided in the Agreement to which this Appendix is appended, the State Authorities shall assist the MEP Participants in avoiding and in rectifying any interference by third parties with the MEP Participants' exercise and enjoyment of the Rights to Land, including any encroachments on the areas constituting Permanent Land or affecting the Facilities.

1.4 Subject to the foregoing and without limiting that which is provided in the Agreement to which this Appendix is appended, the Rights to Land shall include all of the rights as hereinafter provided for the phased development of the Project.

2. PHASE 1 - PRECONSTRUCTION PHASE (ROUTE SELECTION)

2.1 Corridor of Interest.

Without limiting the rights which may be necessary and shall be granted in order to accomplish route selection, during the preconstruction phase the following rights will be required and shall be obtained and secured subject to relevant provisions of Georgian Law with respect to matters such as national security, defense, public safety and civil aviation and other similar matters by the State Authorities and granted to the MEP Participants respecting the Corridor of Interest:

(i) Rights to fly and land fixed wing or helicopter surveillance craft within and across the borders of the Territory.

(ii) Rights to record and map any property within the Corridor of Interest by video tape and by photographs.

(iii) Rights of access to and use of detailed maps and photographic records of the Corridor of Interest for, among other evaluations, desktop route study exercises.

(iv) Rights of free and safe access and passage from time to time on and off the public highways and other roadways and offshore areas within and across the borders of the Territory for vehicles and vessels to perform reconnaissance, including rights to make video/photographic records of said area .

If the MEP Participants determine in their sole discretion that construction and installation of the Facilities is not viable within any previously designated Corridor of Interest or portion thereof, the MEP Participants will have the right to so notify the State Authorities and the MEP Participants will have the further right to modify the existing or designate a new Corridor of Interest for further study as aforesaid.

2.2 Preferred Route Corridor

Once the Corridor of Interest has been assessed and confirmed by notice to the State Authorities, and without limiting the rights which may be necessary and shall be granted in order to conduct Project Activities, the following rights with respect to the entire Corridor of Interest will be required and shall be obtained and secured by the State Authorities and granted to the MEP Participants for the selection by the MEP Participants of the Preferred Route Corridor:

(i) All rights defined in Section 2.1 and, in addition, vehicular access (including the right to create temporary and/or permanent access roads) at the MEP Participants' discretion on and off the public highways within and across the borders of the Territory for detailed route reconnaissance.

(ii) Full access to all relevant and nonclassified information held at the central, regional, district and local levels of the State Authorities respecting:

(1) - geology

(2) - hydrology and land drainage

(3) - archaeology

(4) - ecology

(5) - mining, mineral deposits and waste disposal

(6) - urban and rural planning and development, including relevant topographical standards and criteria of the State

(7) - the environment

(8) - seismology

(9) - highways and navigations

(10) - utility and commercial service apparatus records, including pipeline crossings

(11) - areas under current or former restriction by the State

(12) - Local Authorities' structure and administration requirements

(13) - agricultural and forestry

(14) - current and prior land development, ownership, use and occupation

(15) - meteorology

(16) - oceanography

(iii) If the MEP Participants determine in their sole discretion that construction and installation of the Facilities is not viable within any previously designated Preferred Route Corridor or portion thereof, the MEP Participants will have the right to so notify the State Authorities and the MEP Participants will have the further right to modify the existing or designate a new Preferred Route Corridor for further study, as aforesaid.

2.3 Specified Corridor

(i) From the information gained in Sections 2.1 and 2.2 above, the Specified Corridor will be defined by the MEP Participants and notified to the State Authorities. Within this Specified Corridor the MEP Participants and their Contractors will conduct further detailed studies as provided herein.

(ii) In respect of the Specified Corridor, the State Authorities shall obtain and secure in addition to the rights defined in Sections 2.1 and 2.2 above, the necessary additional Rights to Land and grant to the MEP Participants such rights so that the MEP Participants will possess the full right of access to and passage within the Specified Corridor for the following activities:

(1) Topographical survey in accordance with relevant topographical standards and criteria of the State requiring pedestrian and on/off highway vehicular access within and across the borders of the Territory at the MEP Participants' discretion. These rights shall extend over the area necessary to undertake the survey and could extend outside the Specified Corridor, as notified by the MEP Participants.

(2) Geotechnical Survey-rights for vehicles, vessels, equipment and service personnel to enter on to land and offshore areas to excavate trenches or boreholes and record information including the right of removal of such material from the site as is necessary.

(3) Cathodic protection resistivity and soil sample surveys requiring vehicular and pedestrian access onto land to take and remove soil samples for further analysis.

(4) One or more land and offshore use surveys.

(iii) The right to undertake surveys shall include the right to leave monitoring equipment on site to collect necessary data.

2.4 Subject to the provisions of Section 22.7 of the Agreement to which this Appendix is appended, the MEP Participants shall have the right to use, publicise and export any data and information obtained by the MEP Participants and their Contractors in connection with the activities described in this Appendix 2.

2.5 If the MEP Participants determine in their sole discretion that construction and installation of the Facilities is not viable within any previously designated Specified Corridor or portion thereof, the MEP Participants will have the right to so notify the State Authorities and the MEP Participants will have the further right to modify the existing or designate a new Specified Corridor for further study, as aforesaid.

3. PHASE 2 - FACILITIES CONSTRUCTION AND INSTALLATION PHASE

If the MEP Participants determine in their sole discretion that the construction and installation of the Facilities is viable within any previously designated Specified Corridor, the MEP Participants will have the right to so notify the State Authorities and such Specified Corridor shall thereafter be designated the Construction Corridor. At the earliest practicable date after such designation the State Authorities will obtain, secure and grant to the MEP Participants the following Rights to Land:

3.1 Right to transport all construction material, plant and equipment within the Territory and cross border by land or air without hindrance, including the right to construct and maintain temporary and permanent roads and to use such airfields as are designated, from time to time, by the MEP Participants.

3.2 Right to designate and use other areas of land, both in the vicinity of the proposed Facilities and remote from the Facilities, for the conduct of all Project Activities, including for pipe storage dumps, site compounds, construction camps, fuel storage dumps, parking areas, roads and other activity sites.

3.3 Right to install generation and transmission equipment and to connect to any existing electricity supply and, where necessary, the right to lay cables from such supply to the Construction Corridor.

3.4 Right of entry onto such land and offshore areas with all necessary materials and equipment to lay and construct and thereafter use, maintain, protect, repair, alter, renew, augment, expand, inspect, remove, replace or render unusable the Facilities as is required for construction and installation of the Facilities and right to commence and undertake construction and installation.

3.5 Right to receive confirmation that each affected landowner and/or occupier has been made aware of and has consented to and/or has been compensated under Georgian Law for the rights acquired by the MEP Participants through the State Authorities.

3.6 Right to receive from the State Authorities details of land ownership and use, including names and addresses of landowners and occupiers and details of land holding defined on plans showing all such details for all property falling within two hundred fifty (250) metres either side of the Construction Corridor.

3.7 All rights of access over any land as required by the MEP Participants and their Contractors for the purposes of conducting Project Activities, including rights of access (including the right to construct and use temporary or permanent roads) over other land between the public highway and the Construction Corridor, not affected by the construction or operation of the Facilities, such routes to be defined by notice from the MEP Participants prior to road construction and/or use.

3.8 The right to the exclusive use, possession and control, and the right to construct upon and/or under, and peaceful enjoyment of, these Rights to Land without hindrance or interruption.

3.9 The right of the MEP Participants to require that it shall be unlawful for any Person without prior written consent of the MEP Participants:

(i) to use explosives within an area of five hundred (500) metres either side of the Facilities.

(ii) to undertake any pile-driving within fifty (50) metres either side of the Facilities.

(iii) to encroach on the Construction Corridor or other areas where land has been granted to the MEP Participants to conduct Project Activities.

(iv) to cross or otherwise interfere with the MEP Participants' Rights to Land with any road, railway, power line, utility, pipeline or other public project ("Crossing Project") and the MEP Participants shall in no event be required to consider a request for consent to such Crossing Project unless and until the State Authorities have approved the proposed Crossing Project and the party proposing the Crossing Project has provided to the MEP Participants (1) details of the proposed

Crossing Project sufficient, in the sole opinion of the MEP Participants, to enable the MEP Participants to assess in its sole discretion the practicability of conducting the Crossing Project safely, efficiently, and without unreasonably interfering with Project Activities and (2) a guarantee of compensation to the MEP Participants for any costs incurred by the MEP Participants to accommodate the Crossing Project.

3.10 The right, in accordance with Georgian Law, to extract and source appropriate local materials for construction purposes and to dispose of waste arising from Project Activities, including during the construction and any later repair, replacement, capacity expansion or extension process.

3.11 Any additional regulatory and other administrative compliance requirements.

4. PHASE 3 - POST CONSTRUCTION PHASE

4.1 Following the completion of the Facilities, the MEP Participants will require the following Rights to Land, all of which shall be obtained and secured by the State Authorities and granted to the MEP Participants:

(i) The exclusive use, possession and control of, as well as the right to construct upon and/or under, the Pipeline Corridor and other Permanent Land.

(ii) All rights previously described to the extent applicable to the use and enjoyment of the Facilities once constructed (including, but not limited to, temporary and permanent roads), the construction and use of additional Facilities within the Pipeline Corridor and other Permanent Land and the future maintenance, protection, repair, alteration, renewal, augmentation, capacity expansion, extension, inspection, removal, replacement or the rendering unusable of any such Facilities.

(iii) The right to add any equipment as the MEP Participants deem necessary.

(iv) The right to fly along the route of the Facilities within and across the borders of the Territory, in accordance with relevant provisions of Georgian Law, to inspect it and to land wherever it is deemed necessary to ensure the safe and efficient operation of the Facilities.

(v) The right to erect and thereafter maintain the Facilities, including SCADA, marker posts, cathodic protection test posts and aerial marker posts or signaling equipment and any other equipment or installations necessary for the Project in such locations and positions as deemed necessary by the MEP Participants.

(vi) The right of access over any land between the public highway and Pipeline Corridor and other Permanent Land without prior notice in cases of emergency.

(vii) Subject to the Project Agreements, the right to allow use of the Facilities by third parties under such terms and conditions as the MEP Participants and the Interest Holders may elect.

5. GOVERNMENTAL NOTIFICATIONS

5.1 Within fifteen (15) days after the Effective Date of the Host Government Agreement of which this Appendix is a part, the MEP Participants and the Government will designate to each other in writing those persons, agencies and regulatory bodies which each will be entitled to communicate with and rely on in giving the various notices and securing and confirming the various rights described herein. Such notified contact persons or bodies shall be subject to change, from time to time, on not less than fifteen (15) days prior written notice (except for emergencies).

6. DEFINITIONS

6.1 In this Appendix, all capitalised terms not otherwise defined shall have the same meaning as specified in the Agreement to which this Appendix is appended. Additionally, the following terms shall have the following meanings:

"Corridor of Interest" means an area of land ten (10) kilometres wide and extending from the Point of Entry to the Point of Terminus, all as notified by the MEP Participants to the State Authorities.

"Preferred Route Corridor" means an area of land within the Corridor of Interest five hundred (500) metres wide and extending from the Point of Entry to the Point of Terminus, all as notified by the MEP Participants to the State Authorities.

"Specified Corridor" means an area of land within the Preferred Route Corridor one hundred (100) metres wide and extending from the Point of Entry to the Point of Terminus, all as notified by the MEP Participants to the State Authorities.

"Construction Corridor" means an area of land (including exclusive control of the area above such and to a specified height and rights to the land's subsurface to a specified depth) within the Preferred Route Corridor twenty-two (22) metres wide and extending from the Point of Entry to the Point of Terminus, within which the centreline of the Pipeline Corridor will be located, and such other areas determined by the MEP Participants in their sole discretion as reasonably necessary for the conduct of Project Activities within which Rights to Land required for the construction and installation phase as set forth under Phase 2 of this Appendix shall be exercised, all as notified by the MEP Participants to the State Authorities.

"Pipeline Corridor" means an area of land (including exclusive control of the area above such land to a specified height and rights to the land's subsurface to a specified depth) within the Construction Corridor eight (8) metres wide extending from the Point of Entry to the Point of Terminus.

"Permanent Land" refers to the grant described in Section 4.1(iii) and the procedures set forth in Section 7.2(vii) and in Appendix 4 of this Agreement, and means (i) the Pipeline Corridor and (ii) those other designated areas of land (contiguous or noncontiguous)

notified to the State Authorities in the MEP Participants sole discretion for use as the locations upon or under which the Facilities exist, from time to time, throughout the life of the Project.

"Point of Entry" means the entry point of the MEP System into Georgia at a point on the Azerbaijan Republic-Georgia land border.

"Point of Terminus" means the terminus of the Facilities at a point to be selected by the MEP Participants on the land border between Georgia and the Republic of Turkey.

Any reference to any access from a public highway means an access of not less than seven (7) metres in width suitable for use by construction plant and equipment.

APPENDIX 3

CODE OF PRACTICE

This Code of Practice sets forth certain principles, standards and agreements that shall be applicable to certain matters arising in connection with Project Activities or the implementation and carrying out of the Project. All capitalised terms not otherwise defined shall have the same meaning as specified in the Agreement to which this Code of Practice is appended. In the event Project Activities or actions are taken in connection with any implementation or carrying out of the Project by or on behalf of the MEP Participants, the following shall be applied unless in the opinion of the Person performing such Project Activities or actions, standards and practices generally observed by the international community with respect to Petroleum pipeline projects comparable to the Project would under the circumstances permit or require conduct different than that set forth below. If this Appendix is silent on specific standards to be applied in future activities, the standards relevant to the international community with respect to Petroleum pipeline projects comparable to the Project shall apply.

1. TECHNICAL STANDARDS

1.1 It is agreed that for purposes of construction or operation of any Facilities or the conduct of any Project Activities, the standards from time to time in effect of the following organisations shall be acceptable for all purposes:

API	-	American Petroleum Institute
ANSI	-	American National Standards Institute
ASME	-	American Society of Mechanical Engineers
ASNT	-	American Society of Non-destructive Testing
ASTM	-	American Society for Testing and Materials
AWPA	-	American Wood Preservers' Association
AWS	-	American Welding Society
GBE	-	British Gas Code of Practice
BSI	-	British Standards Institution
DIN	-	Deutsche Institut fur Normung
IEC	-	International Electrotechnical Commission

IEEE	-	Institute of Electrical and Electronics Engineers (USA)
IP	-	Institute of Petroleum (UK)
ISA	-	Instrument Society of America
ISO	-	International Standards Organisation
NACE	-	National Association of Corrosion Engineers (USA)
NEMA	-	National Electrical Manufacturers Association (USA)
NFPA	-	National Fire Prevention Association (USA)
SSPC	-	Steel Structures Painting Council
UBC	-	Universal Building Code

1.2 The MEP Participants shall maintain a copy (in English) of all standards applicable to the construction related Project Activities in the Territory at its offices in Georgia during the conduct of any such activities by or on behalf of the MEP Participants.

2. PROJECT ACTIVITIES

2.1 In the event of Project Activities or the implementation and carrying out of the Project by or on behalf of the MEP Participants, the MEP Participants and any Operating Company or Person acting for or on behalf of the MEP Participants or any Operating Company shall:

(i) comply with good international Petroleum industry standards and practice generally observed by the international community with respect to Petroleum pipeline projects comparable to the Project;

(ii) comply with the requirements and provisions of the Agreement to which this Code of Practice is appended and any other Project Agreements; and

(iii) have the right to take any action that, in the opinion of the Person so acting, a reasonably prudent operator would take under the circumstances.

2.2 In the event of Project Activities or the implementation and carrying out of the Project by or on behalf of the MEP Participants, the MEP Participants and any Operating Company or Person acting for or on behalf of the MEP Participants or any Operating Company shall:

(i) install and maintain at or near the international boundary (a) between Georgia and the Azerbaijan Republic and (b) between Georgia and the Republic of Turkey, in accordance with applicable API codes and ASTM standards, metering and calibration equipment capable of continuous measurement of Petroleum, and devices for sampling to determine the basic sediment and water content of any Petroleum, which equipment shall be tested and calibrated to operating conditions by the MEP Participants at least once each calendar month during the first two Years after the completion of construction and after such time in accordance with generally accepted practices and standards and any procedures specified by the vendors of such equipment (or more often if necessary to insure continuing accuracy);

(ii) continuously measure and periodically sample all Petroleum transported through the Facilities; and

(iii) maintain a true and complete monthly record of the volumes from meter readings, meter correction factors, temperature, pressure, gravity, basic sediment and water content and other necessary characteristics of the flow stream.

API standards and procedures will be used to measure Petroleum flowing through the custody transfer meters at all custody transfer points and entry and exit points, including any marine terminal. The API standards and procedures will be taken from or provided by the API's Standard Method of Sampling and Manual of Petroleum Measurement Standards.

3. ENVIRONMENT, HEALTH AND SAFETY

3.1 In conducting all activities involved in the construction, reconstruction, capacity expansion, relocation, repair, replacement, decommissioning, dismantling, removal, use or operation of the Facilities (the "Pipeline Activities") the MEP Participants shall use Best Endeavours to minimise potential disturbances to the environment, including the surface, subsurface, sea, air, lakes, flora, fauna, other natural resources and property. The order of priority for actions shall be protection of life, environment, and property.

3.2 The MEP Participants shall promptly notify the Government of all emergencies and other events (including explosions, leaks, and spills), occurring in relation to Pipeline Activities that result in or threaten loss of life or significant damage to the environment or property. Such notice shall include a summary description of the circumstances, and steps taken and planned by the MEP Participants to control and remedy the situation. The MEP Participants shall provide such additional reports to the Government as are necessary to keep it apprised of the effects of such events and the course of all actions taken to prevent further loss and to mitigate deleterious effects.

3.3 If any regional or intergovernmental authority having jurisdiction enacts or promulgates environmental standards relating to areas where Pipeline Activities occur, the MEP Participants and the Government will confer respecting the possible impact thereof on the Project, but in no event shall the Project be subject to any such standards to the extent they are different from or more stringent than the standards and practices generally prevailing in the international Petroleum pipeline industry for comparable projects.

3.4 Prior to the selection of the general location of the Facilities, a general review of environmental conditions and the risks to the environment associated with Pipeline Activities shall be completed. This will consist of a scoping study and a risk assessment. The scoping study will be the basis of the content and structure for the environmental risk assessment ("EIA") more further described in Section 3.6. The risk assessment will serve to highlight potential risks and costs impacts to the engineering design requirements of the Project.

3.5 After completion of the scoping study and risk assessment described in Section 3.4, the MEP Participants shall cause to be conducted a contaminated land baseline study (the "Baseline Study"), to provide a qualitative assessment of the existing pollution and contamination in the areas within the Territory relevant to Pipeline Activities as of the Effective Date. The Baseline Study shall include:

(i) a desk study review of the relevant and available information;

(ii) an audit of relevant existing operations and practices and the collection of relevant environmental data from the areas surrounding the location of the Facilities, including but not limited to information on:

(a) surface and subsurface geology;

(b) geomorphology;

(c) rock permeability and the presence of aquifers;

(d) assessment of existing quality of surface waters;

(e) the effect of any existing contamination on flora and fauna; and

(f) a qualitative assessment of any pollution, environmental damage and contamination at each identified site.

3.6 Upon completion of the Baseline Study, the MEP Participants shall cause an EIA of Pipeline Activities and associated operations to be conducted with respect to environmental impacts to the Territory (whether from Pipeline Activities within or without the Territory). The EIA shall include:

(i) a project description;

(ii) an environmental and socio-economic description of the relevant areas of possible impact;

(iii) an evaluation of impact to the environment of the proposed construction and operation of the Facilities, including an estimate of the associated air emissions, aqueous discharges and solid waste produced;

(iv) a plan for the identification and implementation of practicable mitigation measures for each identified impact;

(v) an assessment of the environmental risks associated with Pipeline Activities; and

(vi) the formulation of a monitoring programme to verify that mitigation measures are effective, and in the event that additional impacts are identified to ensure that additional appropriate mitigation measures are effected.

3.7 Prior to the completion of the Facilities and in relation to Pipeline Activities, a plan for Petroleum spill response capability ("Spill Response Plan") as to spills within or that could affect the Territory will be created and implemented by the MEP Participants. The Spill Response Plan will include:

(i) environmental mapping of habitats vulnerable to potential Petroleum spills in the entire MEP System;

(ii) plans for the provision of relevant Petroleum spill clean up equipment and materials;

(iii) plans for the deployment of relevant equipment and emergency response notification details of the organisation required to handle Petroleum spill response; and

(iv) plans for the treatment and disposal of resulting contaminated materials.

3.8 Each of the scoping study, risk assessment, Baseline Study, EIA and Spill Response Plan (collectively, the "Environmental Strategy Product") shall be prepared by or in consultation with one or more recognised international environmental consulting firms selected by the MEP Participants. The costs of the items constituting the Environmental Strategy Product, and implementation of the environmental strategy reflected in the EIA and the Spill Response Plan, shall be borne by the MEP Participants except that the Government shall be liable for all costs associated with its technical representatives.

3.9 The development and completion of the Baseline Study, the EIA and the Spill Response Plan shall be subject to the following procedures to ensure that they represent implementation of an appropriate environmental strategy with respect to the Project:

(i) The consulting firm(s) involved and representatives of the MEP Participants shall, at the request of the Government, consult with the technical representatives of the Government, at reasonable times and places, during the preparation of the Baseline Study, the EIA and the Spill Response Plan.

(ii) The Baseline Study, the EIA and the Spill Response Plan shall each be subject to approval of the Government in accordance with the following procedures:

(a) The Baseline Study, the EIA (with executive summary demonstrating adequate response to public concerns, as described below) and the Spill Response Plan shall each be submitted to the Government upon its completion. The Government shall approve each such item if it has been prepared in accordance with the requirements of this Appendix 3.

(b) If the Government requires clarification of any portion of the Baseline Study, the EIA or the Spill Response Plan, or determines that it has not been prepared in accordance with the requirements of this Appendix 3, it shall submit its specific concerns or questions to the MEP Participants within thirty (30) days of receipt of the item in question.

(c) The Baseline Study, the EIA or the Spill Response Plan, as the case may be, shall be deemed approved by the Government if, within thirty (30) days after having been submitted to the Government, the MEP Participants have received no written submission of additional concerns or questions. If the Government submits specific concerns or questions, the item in question shall be deemed approved if, within thirty (30) days after the response to such concerns or questions is submitted to the Government, the MEP Participants have received no written submission of concerns or questions with respect to such response.

(d) If the Government disapproves of any of the Baseline Study, the EIA or the Spill Response Plan and the MEP Participants believe that the Government has unreasonably withheld its acceptance, then the MEP Participants shall so notify the Government and the Parties shall attempt to amicably resolve any dispute. Failing resolution of any such dispute within fifteen (15) days of the receipt of such notice by the Government, the MEP Participants may cause the dispute to be resolved in accordance with the provisions of Article 17 of the Agreement.

(iii) The EIA shall be subjected to public review and comment in accordance with the following procedures:

(a) Affected public and non-governmental organisations will be notified about the nature of the operation of the Facilities during the development of the EIA through dissemination of information to these organisations through meetings and exhibitions.

(b) Following the completion of the EIA, the public will be provided with information on the environmental aspects of the Project to enable it to comment with respect thereto. To facilitate this process the EIA and an executive summary (in the Georgian language) will be made available in a public place for review and comments; additionally an information copy of the executive summary shall be submitted simultaneously to the Government.

(c) A maximum of sixty (60) days will be allowed for public comments, which will be provided to the Government by the MEP Participants within thirty (30) days after the expiration of said sixty (60)-day period. Demonstration that the MEP Participants have reasonably addressed public concerns (through modification of the EIA, if necessary) will be included in a final executive summary that will be submitted to the Government.

3.10 Creation of the Environmental Strategy Product and implementation of the environmental strategy reflected therein shall be in accordance with the standards and practices generally prevailing in the international Petroleum pipeline industry. Creation of the EIA shall also be in accordance with the principals of EC Directive 85/337/EEC (as amended by EC Directive 97/11/EC) and will include the following general environmental principles, all of which shall be applied or performed in accordance with standards and practices generally prevailing in the Petroleum pipeline industry:

(i) there shall be no discharging of Petroleum;

(ii) waste Petroleum, sludge, pigging wastes, polluted ballast waters and other wastes will either be recycled, treated, burned, or buried employing the best practicable environmental option;

(iii) all waste streams will be disposed of in an acceptable manner and concentration as determined during the course of the EIA; and

(iv) emission monitoring programs will be developed to ensure environmental compliance.

3.11 Once approved by the Government, the MEP Participants shall implement the mitigation and monitoring activities specified in the EIA. The results shall be published in reports available to the public and submitted to the appropriate State Authorities. The EIA monitoring programme shall be updated as required on an informal basis. Any disputes respecting the contents or implementation of the EIA monitoring programme shall be resolved in accordance with the provisions of Article 17 of the Agreement.

3.12 Any dispute as to implementation of the environmental strategy reflected in the Environmental Strategy Product shall be resolved in accordance with the provisions of Article 17 of the Agreement.

3.13 Without limiting the generality of Article 10 of the Agreement, the MEP Participants shall not be liable for any environmental pollution or contamination, damage, or other conditions in existence on the Effective Date, which shall be deemed to include all conditions identified in the Baseline Study. The foregoing shall not preclude the MEP Participants from later establishing, through appropriate studies or other evidence, the existence as of the Effective Date of other such conditions not identified by the Baseline Study, it being recognised that no study can be expected to identify all conditions that may exist.

3.14 By not later than thirty (30) days after any termination of this Agreement, the MEP Participants shall provide to the Government a written plan describing the proposed actions to be taken by them associated with the abandonment or other disposition of the Facilities (the "Abandonment Plan"). The Abandonment Plan shall address, among other things:

a) the removal of all surface installations;

b) the clearance of all waterways and marine areas of material and equipment posing a navigational hazard;

c) the drainage and proper disposition of any remaining Petroleum in the Facilities;

d) to the extent the MEP Participants do not plan to remove and salvage said pipelines, the disconnection from all sources and supplies of Petroleum to those buried pipelines or similar underground installations and either abandonment of same in place or removal of same in those areas where abandonment in place poses a substantial risk of demonstrable harm to the environment which is not reasonably susceptible to other remediation techniques, all as determined in accordance with the standards and practices generally prevailing in the international Petroleum pipeline industry;

e) to the extent the MEP Participants do not plan to remove and salvage said pipelines, the filling of all abandoned pipeline located offshore or underwater with water or inert material and the sealing of such pipelines at the ends;

f) the filling of all trenches, holes, and other surface depressions left by the removal of surface installations and such underground pipelines and installations as are removed by the MEP Participants for salvage; and

g) the revegetation of the Pipeline Corridor consistent with the terrain features and other prevailing conditions in the subject area.

The Abandonment Plan shall be subject to approval by the Government, which approval shall not be unreasonably withheld or delayed. The Abandonment Plan shall be deemed approved by the Government if, within thirty (30) days after having been submitted to the Government, the MEP Participants have received no written submission of concerns or questions. If the Government submits specific concerns or questions, the MEP Participants shall respond to same in writing and the Abandonment Plan, as same may have been adjusted or modified by said response, shall be deemed approved if, within thirty (30) days after the response to such concerns or questions is submitted to the Government, the MEP Participants have received no written submission of concerns or questions with respect to such response. If the Government disapproves of the Abandonment Plan and the MEP Participants believe that the Government has unreasonably withheld its acceptance, then the MEP Participants shall so notify the Government and the Parties shall attempt to amicably resolve any dispute. Failing resolution of any such dispute within thirty (30) days of receipt of such notice by the Government, the MEP Participants may cause the dispute to be resolved in accordance with the provisions of Article 17 of the Agreement. Once the Abandonment Plan has been approved or all disputes respecting same resolved, by not later than thirty-six (36) months after the later of the date of termination of this Agreement or approval by the Government of the Abandonment Plan, the MEP Participants shall be obligated to accomplish the abandonment of the Facilities in accordance with the Abandonment Plan. Said abandonment obligations are hereinafter referred to as the "Abandonment Obligations."

Within thirty (30) days after the Government's approval of the Abandonment Plan, as provided in Section 3.14 of Appendix 3, the MEP Participants shall provide the Government one or more irrevocable direct pay letters of credit (collectively, the "Letter of Credit") to secure the performance by the MEP Participants of the Abandonment Obligations. The Letter of Credit shall (i) be in an aggregate amount to be reasonably agreed by the MEP Participants and the Government as a component of the Abandonment Plan, (ii) be issued to the Government by a financial institution(s) having a long-term unsecured senior debt rating of at least "A" or its equivalent by Standard & Poor's Corporation, a division of the McGraw-Hill Companies, or "A2" or its equivalent by Moody's Investors' Service, Inc. at the time of issuance, or be otherwise acceptable to the Government (the "Issuer"), (iii) be in form and substance reasonably acceptable to the Government, (iv) have a minimum term of one (1) year, (v) be for the benefit of the Government, (vi) automatically extend for a term of at least one (1) year or until the full performance in all material respects by the MEP Participants of the Abandonment Obligations and (vii) provide that the Issuer shall provide at least thirty (30) days prior written notice to the Government of any termination or non-renewal of the Letter of Credit. In the event the Abandonment Obligations remain unperformed and any existing Letter of Credit is not replaced by the MEP Participants in accordance with the foregoing

procedures (but in an aggregate amount that reflects any reduction of the Letter of Credit for any previous drawings or for any reduction in the amount of estimated remaining Abandonment Obligations) by not later than fifteen (15) days prior to the termination of the existing Letter of Credit, then, in order to assure completion of any Abandonment Obligations which remain outstanding, the Government shall be entitled to draw upon the Letter of Credit as of said fifteenth day prior to the notified termination date thereof up to an amount that is the Government's good faith estimate of the remaining Abandonment Obligations for which the MEP Participants are liable under the Abandonment Plan, subject, however, to reimbursement by the Government to the MEP Participants of the amount, if any, by which the funds so withdrawn by the Government exceed the actual costs incurred by the Government to complete any unfulfilled Abandonment Obligations.

3.15 The following provisions shall apply with respect to the obligations of the MEP Participants for environmental matters after termination of this Agreement and performance of the Abandonment Obligations:

(i) After completion of the Abandonment Obligations the MEP Participants shall cause an environmental assessment similar in scope to, and prepared in accordance with the same standards as are applicable to, the Baseline Study (the "Preliminary Exit Study") to be prepared by a recognised international environmental consulting firm selected by the MEP Participants. If the Preliminary Exit Study is prepared at the request of the Government as contemplated above, it shall be delivered to the Government within one hundred eighty (180) days after performance of the Abandonment Obligations.

(ii) Once such study is prepared and delivered to the Government, it shall be subject to approval by the Government, which approval shall not be unreasonably withheld or delayed. The Preliminary Exit Study shall be deemed approved by the Government if, within thirty (30) days after having been submitted to the Government, the MEP Participants have received no written submission of concerns or questions. If the Government submits specific concerns or questions, the Preliminary Exit Study shall be deemed approved if, within thirty (30) days after the response to such concerns or questions is submitted to the Government, the MEP Participants have received no written submission of concerns or questions with respect to such response. If the Government disapproves of the Preliminary Exit Study and the MEP Participants believe that the Government has unreasonably withheld its acceptance, then the MEP Participants shall so notify the Government and the Parties shall attempt to amicably resolve any dispute. Failing resolution of any such dispute within thirty (30) days of the receipt of such notice by the Government, the MEP Participants may cause the dispute to be resolved in accordance with the provisions of Article 17 of the Agreement.

(iii) Once the Preliminary Exit Study is approved or all disputes respecting same are resolved, the MEP Participants shall be obligated to continue to monitor those areas where Pipeline Activities occurred in order to identify and remediate those adverse environmental impacts related to Pipeline Activities which may subsequently become evident. Such monitoring and remediation obligation shall

continue for a period of two (2) years, at which time the above-stated provisions of this Section 3.15 respecting the Preliminary Exit Study shall apply for purposes of preparing a Final Exit Study. Once the Final Exit Study is prepared, submitted for Governmental approval and it has been approved by the Government, then from and after the end of said two-year period and completion of the activities, if any, called for in the Final Exit Study, the MEP Participants shall be released from any liability for environmental impacts with respect to or resulting from the Project and the Government shall indemnify, defend and hold harmless the Project Participants with respect to any claims of any third parties with respect thereto.

(iv) If a Final Exit Study is performed and if said Final Exit Study, as approved by the Government, indicates that there have been no environmental impacts of Pipeline Activities that have not been remediated or otherwise appropriately addressed in accordance with this Appendix 3, or if impacts that are identified are remediated or otherwise appropriately addressed in accordance with such standards and this is reflected in an update to the Final Exit Study, then from and after delivery of the Final Exit Study (as so updated) to the Government, the MEP Participants shall be released from any liability for environmental impacts with respect to or resulting from the Project and the Government shall indemnify, defend and hold harmless the Project Participants with respect to any claims of any third parties with respect thereto.

3.16 In addition to their applicability to the MEP Participants, the provisions of this Appendix 3 shall apply with respect to each Project Participant other than an MEP Participant, and all of its actions, to the extent such actions constitute conduct or performance of Pipeline Activities.

4. SOCIAL IMPACT

4.1 In conducting the Project Activities the MEP Participants shall use Best Endeavours to minimise potential disturbances to surrounding communities and the property of the inhabitants thereof.

4.2 If any regional or intergovernmental authority having jurisdiction enacts or promulgates social regulations or guidelines applicable to areas where Project Activities occur, the MEP Participants and the Government will confer respecting the possible impact thereof on the Project, but in no event shall the Project be subject to any such standards to the extent they are different from or more stringent than the standards and practices generally prevailing in the international Petroleum pipeline industry for comparable projects.

4.3 Prior to the selection of the general location of the Facilities, a general review of social conditions in the applicable areas shall be completed, consisting of a scoping study and a risk assessment. These will together form the basis of the content and structure for a social impact assessment of Project Activities and associated operations ("SIA") to be conducted by the MEP Participants with respect to social impacts to the Territory (whether from Project Activities within or without the Territory).

4.4 During the course of Project Activities, the MEP Participants shall, pursuant to Article 2 hereof, from time to time confer with the State Authorities as to the impact of ongoing Project Activities in light of the SIA.

5. MISCELLANEOUS

5.1 All trial borings required to be made by the MEP Participants prior to the commencement of construction work will be carried out with as little disturbance as is reasonably practicable after consultation with the landowner and the occupier of the land.

5.2 Subject to Section 3.6 of Appendix 2, the MEP Participants will use Best Endeavours to give the landowners and occupiers of the land which is adjacent to the Permanent Land granted to the MEP Participants in accordance with the Agreement notice of intention to commence the construction works on the Permanent Land. All movement of pipes, vehicles and machinery for construction purposes will be carried out as far as it is reasonably practicable in accordance with a programme of which such adjacent landowners and occupiers will be made aware.

5.3 All reasonably necessary means of access will be maintained by the MEP Participants with the construction of such suitably agreed temporary crossings as may be reasonably required by the affected landowners and occupiers of land which is adjacent to the Permanent Land which have been granted to the MEP Participants in accordance with the Agreement. Such temporary crossings will be agreed where possible prior to commencement of construction. Following construction and to the extent reasonably practicable, private roads and footpaths will be reinstated to a condition equivalent to that subsisting before the commencement of the works and made available for use consistent with the need to maintain the security of the Facilities and conduct Project Activities.

5.4 The MEP Participants will provide facilities for maintaining and affording means of communication and access between parts of any land which is adjacent to the Permanent Land granted to the MEP Participants in accordance with the Agreement and which is temporarily or permanently severed by reason of the construction of any works by the MEP Participants, said facilities being such as will enable the adjacent land to be properly worked having regard to the purposes for which communication and access may be required and the period for which and the time of year at which it may be expected to be used. If and to the extent that adjacent land is by necessity permanently severed in connection with Project Activities and Project Activities (including security of the Facilities) do not allow such communication and access, the Government shall be responsible for same and shall defend and indemnify all claims made against any Project Participant.

5.5 Subject to the provisions of Article 10 of the Agreement, the MEP Participants will use Best Endeavours to take all reasonably practicable steps to prevent the straying of animals during such time as construction work is in progress and, after completion of the Facilities in regard to the land which due to the presence and use of the pipeline will or is likely to become subject to additional risk of the straying of animals, will provide and maintain suitable and adequate barriers wherever and to the extent reasonably practicable for the purpose of preventing or minimising the risk of such straying; therefore, necessary

fences, lights and barriers will be provided as reasonably practicable. Unless otherwise agreed in writing by the MEP Participants with the affected landowners and occupiers of adjacent properties, the method of fencing the working width will be a fence adequate for the purpose of excluding any stock typically kept on adjoining land.

5.6 Where any work requiring the use of explosives for blasting rock is carried out, notice will be given to all persons who may in the opinion of the MEP Participants be affected. Appropriate precautionary measures will be taken. Any use of explosives will be confined to the hours of daylight.

5.7 Whenever an area has been declared an infected area on account of a notifiable human disease requiring quarantine or other similar measures, all Project Activities involving entry on the land will be suspended unless there are exceptional circumstances in which case the approval of the relevant Governmental ministry will first be obtained. Nothing in this clause shall prevent the MEP Participants entering on the land forthwith and without giving notice or obtaining any approval in order to address any emergency situation, including to remedy a breach or leak in the pipeline.

5.8 The MEP Participants in conjunction with the adjacent landowners and occupiers directly affected by Project Activities will take such reasonable precautions as may be necessary to avoid the spreading of notifiable soil borne pests and diseases or other soil borne pests and diseases as may be notified to the MEP Participants by such landowners or occupiers prior to entry.

5.9 During the course of construction works and the exercise of Rights to Land, fossils, coins, any antiquities or other articles of value may be discovered. Ownership of such objects will be determined in accordance with Georgian Law.

APPENDIX 2

This Appendix 2 is attached to and made part of the Intergovernmental Agreement dated 18 November 1999.

HOST GOVERNMENT AGREEMENT

BETWEEN AND AMONG

THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF TURKEY

AND

[THE MEP PARTICIPANTS]

HOST GOVERNMENT AGREEMENT

THIS AGREEMENT, made and entered into in the city of Ankara in the Republic of Turkey as of this ___ day of _____, 2000, between:

THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF TURKEY, represented by the Ministry of Energy and Natural Resources,

and

[THE MEP PARTICIPANTS]

all the foregoing named signatories being legal persons in accordance with the legislation of the jurisdictions of their formation and organisation as confirmed by appropriate documentation thereof;

WITNESSETH:

WHEREAS, the MEP Participants are considering the development of a secure and efficient pipeline system for the transportation of Petroleum to, within and across the territories of the Azerbaijan Republic, Georgia and the Republic of Turkey for export to international markets, including markets in the Republic of Turkey;

WHEREAS, based on the agreed terms and conditions of the Project Agreements and other commercial arrangements consistent with the Project Agreements, the MEP Participants shall have the right to implement the Project and construct (or cause to be constructed), own and/or operate the MEP System, including the Facilities, and utilise the resulting capacity in the MEP System and Rights to Land;

WHEREAS, the Government acts on behalf of the State and the State Authorities in matters such as those provided in this Agreement;

WHEREAS, the Republic of Turkey, Georgia and the Azerbaijan Republic have entered into the Intergovernmental Agreement to give the Project's legal and commercial terms and conditions the support and framework of international law;

WHEREAS, this Agreement is entered into based on and in furtherance of the Intergovernmental Agreement;

WHEREAS, the MEP Participants and the Turnkey Contractor are entering into the Turnkey Agreement, which agreement provides for, among other things, the design, engineering and construction of the MEP System within the Territory at a lump sum fixed price;

WHEREAS, the Government is providing to the MEP Participants the Government Guaranty with respect to full performance by the Turnkey Contractor of the Turnkey Agreement including such other assurances and commitments as set forth therein in order to implement the Project;

WHEREAS, the Government, acting on behalf of the State and the State Authorities, enters into this Host Government Agreement empowered with the authority under Turkish Law to direct and make commitments on behalf of the State and all State Authorities and to manage State assets, including the assets of State Entities; and

WHEREAS, the State Authorities wish to facilitate and support the Project and, in furtherance thereof, the State Authorities recognise the need to create the necessary framework of legal and commercial protections and intend to provide to, or for the benefit of, the Project and the relevant Project Participants, among other things, rights in and to certain facilities owned or controlled by the State Authorities, direct government guaranties, indemnities and other representations, authorisations, exemptions and assurances, as well as the required land in the Republic of Turkey comprising the pipeline routes as specified herein and in the applicable Project Agreements;

WHEREAS, in connection therewith, the Intergovernmental Agreement shall become effective as law of the Republic of Turkey and (with respect to the subject matter thereof) prevailing over all other Turkish Law (other than the Constitution) and the terms of such agreement shall be the binding obligation of the Republic of Turkey under international law; this Agreement shall gain legal effect following publication in the *Official Gazette* as a part of the appropriate Decree of the Council of Ministers of the Republic of Turkey; the Government Guaranty and the Turnkey Agreement shall become effective and shall be binding and enforceable in accordance with their terms; and any other Project Agreements shall be binding instruments, enforceable in accordance with their respective terms.

NOW, THEREFORE, for and in consideration of the premises, the Parties hereby agree as follows:

ARTICLE 1

DEFINITIONS

Capitalised terms used in this Agreement (including the recitals), and not otherwise defined herein, have the meanings given to them in Appendix 1.

ARTICLE 2

AUTHORITY

2.1 With respect to this Agreement, the Government is empowered with the authority under Turkish Law to direct and to make the commitments provided herein on behalf of the State and all State Authorities. All obligations of the State Authorities under this Agreement shall be, and for all purposes shall hereby be conclusively deemed to be, the obligations of the State. All obligations of the State Authorities shall be obligations to be observed and performed by each relevant constituent element thereof, including the Government, each of the Local Authorities and each State Entity.

2.2 In order to ensure that the obligations of the State Authorities set forth in this Agreement are discharged in a timely manner and otherwise to facilitate and coordinate the conduct of Project Activities, the Government shall appoint by written notice to the MEP Participants an authorised representative, agency or other body by or through which the MEP Participants may request and secure (i) issuance of any and all rights, licenses, visas, permits, certificates, authorisations, approvals and permissions provided in this Agreement, (ii) information, documentation, data and other materials specified by this or any other Project Agreement or appropriate to evidence any grants of rights hereunder, (iii) the submission and receipt of notifications, certifications and other communications provided herein, and (iv) the taking of such other actions with respect to the State Authorities appropriate to facilitate the implementation of the Project. Without limiting the foregoing, the Government may assign or establish an authority (the "State Transit Pipeline Authority") to facilitate and coordinate activities in relation to transit pipeline projects with respect to the obligations of the State Authorities, including the obligations of the State Authorities under the Project Agreements. In this respect the State Transit Pipeline Authority may serve as a direct point of contact for the Parties with respect to this Project. The State Transit Pipeline Authority may also give assistance to the MEP Participants in connection with any other relevant aspects of any Project Agreement.

2.3 The MEP Participants recognise the fundamental importance of discharging their obligations and of facilitating and coordinating the conduct of Project Activities under this Agreement in a timely and efficient manner. Accordingly, the MEP Participants shall use Best Endeavours to adopt procedures by not later than one hundred eighty (180) days from the Effective Date (which procedures shall include, inter alia, the appointment of one or more representatives, committees, or other organisational or functional bodies by or through whom the MEP Participants may act) which will facilitate the method and manner of the MEP Participants' timely and efficient exercise of their rights, benefits, privileges and exemptions and/or performance of their obligations hereunder (the "MEP Representative(s)"), subject at all times to (i) the terms and conditions of the business structure among, and/or the business activities of, the MEP Participants and (ii) the requirement that all matters in respect of Taxes for an MEP Participant shall be addressed by that MEP Participant (or its designated agent). Upon the appointment of the MEP Representative(s), the State Authorities shall be entitled to rely upon the communications, actions, information and submissions of an MEP Representative, in respect of that MEP Representative's notified area of authority, as being the communications, actions, information and submissions of the MEP Participants. The Parties further acknowledge that the MEP Participants shall have the right, upon reasonable notice to the State Authorities, to remove, substitute or discontinue the use of one or more specific MEP Representative(s).

2.4 In respect of the operation of the Facilities, no later than two (2) years prior to the planned commencement of commercial operation of the Facilities the Government shall notify the MEP Participants in writing of the authorisation and appointment of a State Authority with appropriate qualifications and relevant experience and capabilities to serve as operator of the Facilities ("Designated Operator"). The activities of the Designated Operator in respect of the Facilities shall be governed by an agreement (the "Operating Agreement") between the Designated Operator and the MEP Participants, such Operating Agreement to be agreed as soon as practicable following the

Government's appointment of the Designated Operator. The Operating Agreement shall contain those terms and conditions typically found in agreements for the operation of international Petroleum pipelines of similar size and complexity, modified as mutually agreed to address the particular circumstances of the Project. Among other terms and conditions, the Operating Agreement will provide that:

(i) the Designated Operator shall be subject to removal by the MEP Participants if:

(A) an order is made by a court or other tribunal, or an effective resolution is passed, for the reorganisation under any bankruptcy law, dissolution, liquidation, or winding up of the Designated Operator;

(B) the Designated Operator dissolves, liquidates, is wound up, or otherwise terminates its existence;

(C) the Designated Operator becomes insolvent, bankrupt or makes an assignment for the benefit of creditors;

(D) a receiver is appointed for a substantial part of the Designated Operator's assets; or

(E) the Designated Operator has committed a material breach of the Operating Agreement and has either failed to commence to cure that breach within thirty (30) days of receipt of a notice from the MEP Participants detailing the alleged breach or failed to diligently pursue the cure to completion.

(ii) In respect of the amount to be paid to the Designated Operator by the MEP Participants as full and complete compensation for the provision of all operator services and the conduct of all activities under the Operating Agreement, including all costs associated with operations and maintenance of the Facilities (including, for the avoidance of doubt, the marine terminal and port facilities), the following principles shall apply:

(A) An Operating Fee shall be determined and paid as follows:

(1) during each of the first sixteen (16) years of the Primary Term, the Designated Operator shall be paid a per Barrel fee for Petroleum transported through the Facilities during such year as measured at the Point of Terminus (the "Operating Fee") equal to the excess of zero point fifty-five Dollars ($.55) over the Corporation Tax Amount for such year;

(2) during the remaining twenty-four (24) years of the Primary Term, the Operating Fee shall be equal to zero point forty-three Dollars ($.43) per Barrel; and

(3) not later than one (1) year prior to the end of the Primary Term and the first Rollover Term, the Designated Operator and the MEP Participants shall meet and agree a redetermined Operating Fee which shall be applicable for the next applicable Rollover Term. Such redetermined Operating Fee shall take into account the amount of said fee that was previously in effect, as well as current costs associated with the operation and maintenance of the Facilities (including the marine terminal and port facilities), the prevailing and forecasted regional market conditions respecting the Petroleum production and transportation industries, and the desire to maintain the relative economic positions of the MEP Participants and the Designated Operator.

(B) A monthly payment amount ("Base Payment") shall be payable during each and every Rollover Term, such Base Payment to be determined as follows:

(1) not later than one (1) year prior to the end of the Primary Term and the first Rollover Term, the Designated Operator and the MEP Participants shall meet and agree the total amount of the fixed and variable costs for the Facilities reasonably expected to be required in each year of the subject Rollover Term in order for the Designated Operator to maintain the Facilities in accordance with standards and practices generally prevailing in the Petroleum pipeline industry assuming for purposes of such determination that Petroleum throughput through the Facilities is equal to two hundred fifty thousand (250,000) Barrels per day throughout the subject term; and

(2) using the agreed annual amounts determined in subsection (B)(1) above, such annual amounts shall be divided by twelve (12) in order to establish the Base Payment which shall be payable by the MEP Participants to the Designated Operator during the applicable period(s); provided, however, all amounts payable to the Designated Operator in respect of previous months of the applicable Rollover Term by reason of the Operating Fee under subsection (A) above shall be credited against the Base Payment(s) otherwise due hereunder for subsequent month(s).

(C) If the MEP Participants and the Designated Operator are unable to reach agreement on the redetermined Operating Fee or the initial or any redetermined Base Payment by not later than one hundred eighty (180) days prior to the first day of the Rollover Term during which such fee and/or payment will be applicable, then either Party may, by written notice to the other Party of its election, refer the matter to an independent expert appointed by the President of the Stockholm Chamber of Commerce, Sweden, for a final and binding determination by such independent expert by not later than the first day of the Rollover Term during which such fee and/or payment will be applicable. The

independent expert shall be free of any business or other relationships with the parties suggesting possible bias or prejudice in favour or against either party, and shall be internationally recognised as having substantial, relevant expertise respecting the Petroleum production and transportation industries. The independent expert's determination of the fee and/or payment, as the case may be, regardless of when rendered, shall be effective as of the first day of the Rollover Term during which such fee and/or payment is to be applicable. If for any reason the parties cannot agree, or the independent expert has not rendered a decision, prior to the first day of the Rollover Term during which such fee and/or payment is to be applicable, then the Operating Fee and/or the Base Payment for the immediately preceding Rollover Term (or Primary Term, as the case may be) shall continue in effect on a provisional basis until such agreement is reached or decision rendered; provided, however, that the redetermined Operating Fee and/or Base Payment shall apply retroactively as of the first day of the relevant Rollover Term, with an appropriate compensating payment(s) (including interest at the Agreed Interest Rate from the first day of such Rollover Term) to be paid to the extent any determination or redetermination results in a change in the fee and/or payment from that provisionally paid.

(D) If and for so long as the MEP Participants elect to use Petroleum to fuel pump stations which are part of the Facilities, the MEP Participants shall charge the Designated Operator a price per Barrel which is not in excess of eighteen Dollars ($18.00) per Barrel; provided, however, that the Designated Operator shall be responsible for and shall indemnify and hold harmless each of the MEP Participants, their Affiliates and the Shippers from and against any Taxes (including VAT and Taxes on income or profit) which may be imposed on or incurred by each of them in connection with any Petroleum to be used as fuel in connection with the Project (including the ownership, importation, transportation, transfer of ownership or use thereof).

2.5 The MEP Participants and the State Authorities shall, at the request of either of them, review from time to time the status of MEP Activities and confer respecting any issues arising with respect thereto.

ARTICLE 3

AGREEMENT, TERM AND DURATION

3.1 This Agreement shall be effective and binding from the date it has been fully executed by all Parties hereto (the "Effective Date"), shall continue for a primary term of forty (40) years from the date of first shipment of Petroleum from the Ceyhan Terminal (the "Primary Term") and, subject to all other provisions of this Agreement, shall continue in full force and effect after the Primary Term for two (2) successive ten (10) year rollover terms (each, a "Rollover Term"); provided, however, that in order to continue

this Agreement in effect into the next Rollover Term the MEP Participants shall be obligated to provide written notice to the Government of their election to continue this Agreement into the next Rollover Term (the "Rollover Notice") no earlier than three hundred sixty (360) days and no later than one hundred eighty (180) days prior to the end of the Primary Term and the first Rollover Term (each a "Notice Period"); and provided, further, (1) if the date of first shipment of Petroleum from the Ceyhan Terminal is a date in a calendar year on or before June 30, the Primary Term shall consist of (i) a first year, which shall be deemed to be all days remaining in such calendar year, plus (ii) the thirty-nine (39) calendar years next following such first year of the Primary Term, and (2) if the date of first shipment of Petroleum from the Ceyhan Terminal is a date in a calendar year on or after July 1, the Primary Term shall consist of (i) a first year, which shall be deemed to be all days remaining in such calendar year as well as all days in the next succeeding calendar year, plus (ii) the thirty-nine (39) calendar years next following such first year of the Primary Term; and provided, finally, that during each Notice Period, the Parties shall identify and resolve any Additional Commercial Issues applicable to the next Rollover Term. The term "Additional Commercial Issues" means those commercial issues (other than issues under or relating to the Operating Agreement referred to in Section 2.4 hereof and those pertaining to Taxes) relating to the Project which either Party, by written notice to the other (given by not later than thirty (30) days following the Rollover Notice), submits for resolution and inclusion as additional contractual element(s) of this Agreement. In the event of any failure by the MEP Participants to give the Rollover Notice during the Primary Term or during the first Rollover Term, this Agreement shall terminate and the provisions of Section 3.7 shall apply. For the avoidance of doubt, if the Parties are unable to resolve the Additional Commercial Issues during the Notice Period, this Agreement nevertheless shall continue during the Rollover Term and, in accordance with Article 18 hereof, the dispute shall be submitted to arbitration for final determination. For purposes of any such arbitration, the arbitrators, in determining whether and to what extent such additional contractual element(s) for the Additional Commercial Issues should be included in this Agreement, shall take into account: (A) the existing terms and conditions of this and other Project Agreements; (B) changed circumstances, if any, occurring since the Agreement and other Project Agreements were entered into (or later modified) which are asserted to be causing the Party material detriment or harm under or in respect of this Agreement; (C) the effects, if any, of inflation or deflation in respect of this Agreement; (D) the relative benefits enjoyed and burdens borne by the Parties under this Agreement and the other Project Agreements in the context of governmental agreements encouraging and supporting direct foreign investment in the Project; (E) the maintenance of the Project as a viable commercial enterprise for the transportation of Petroleum to international markets (including markets in the Territory); and (F) such other matters as are, under the circumstances, relevant to fairly resolving the particular dispute over the Additional Commercial Issues.

3.2 Notwithstanding the foregoing Section 3.1, this Agreement may be terminated at any time by the MEP Participants giving their written notice of termination to the Government and shall be of no further force or effect for any purpose as of the date specified by the MEP Participants in said notice.

3.3 If the MEP Participants have not taken steps to commence the construction phase respecting the Facilities (by, for example, giving notice to the Turnkey Contractor under the Turnkey Agreement to commence such activity) by not later than thirty-six (36) months after the Effective Date, then for a period of one hundred twenty (120) days thereafter the Government shall have the right to give written notice to the MEP Participants of the termination of this Agreement. Such termination shall become effective thirty (30) days after actual receipt by the MEP Participants of said termination notice unless within said thirty day period the MEP Participants take steps to commence the construction phase respecting the Facilities. If the above-referenced one hundred twenty (120) day period expires without the Government giving any such termination notice, the Government's right to terminate hereunder shall expire and this Agreement shall continue in full force and effect in accordance with its terms. In addition, the above-referenced thirty-six (36) month period shall be extended if and to the extent of any delays caused by the failure or refusal of any State Authorities (including the Turnkey Contractor) to perform timely any obligations they may have respecting MEP Activities.

3.4 In addition to the termination right of the Government set forth in Section 3.3, the Government shall have the right to terminate this Agreement under the circumstances and in accordance with the procedures set forth in this Section 3.4. If the Government concludes that the MEP Participants have committed a material breach of any of their joint and several obligations (as those obligations are set forth in Section 11.3), then the Government shall have the right to give written notice to the MEP Participants of such breach in detail sufficient for the MEP Participants to undertake cure. During the pendency of any discussions to attempt resolution and/or any subsequent arbitral proceedings, the MEP Participants may, but shall have no obligation to, undertake to address and/or cure the alleged breach; provided, however, in the event the MEP Participants do not commence efforts to effect cure of a disputed breach, the Government may undertake cure. If and to the extent the MEP Participants do not dispute or, after discussions to attempt resolution, agree with the Government that such breach has occurred, or it is determined through arbitration that such a breach has occurred, the MEP Participants shall promptly undertake efforts to effect cure. If any such breach remains uncured for ninety (90) days after receipt of any undisputed notice, confirmation of resolution or arbitral determination that such a breach has occurred, as the case may be (the "Cure Period"), the Government shall have the right to give the MEP Participants written notice of termination of this Agreement, which termination shall be effective thirty (30) days after the Government's giving of the termination notice to the MEP Participants. If the cure is effected by the MEP Participants within the Cure Period, the Government's right to give a termination notice in respect of the earlier noticed breach shall end and this Agreement shall continue in full force and effect. If the breach is one that cannot be effectively cured within the Cure Period, the MEP Participants shall nevertheless have the right to cure the breach and avoid termination hereunder by commencing efforts to cure the breach within the Cure Period and thereafter diligently pursuing efforts to cure. Any cure so effected beyond the Cure Period shall nonetheless be deemed to have occurred within the Cure Period, any cure so effected shall serve to end the Government's right to give a termination notice in respect of the earlier noticed breach, and this Agreement shall continue in full force and effect. Any dispute respecting the timeliness or adequacy of any cure effected by the MEP Participants and/or whether termination has properly occurred hereunder may be submitted to arbitration in

accordance with Article 18. In the event that, pursuant to the provisions of this Section 3.4, the Government effects cure of a disputed breach, which disputed breach is later determined pursuant to Article 18 to have been a material breach, the MEP Participants shall pay all costs incurred by the Government in effecting such cure.

For purposes of this Section 3.4, "material breach" means a breach which:

(i) constitutes the knowing and persistent failure or refusal by the MEP Participants to take appropriate action to assure that:

(a) their Project Activities in the Territory comply with the standards and practices set forth in this Agreement; or

(b) their activities in the Territory related to the Project do not pose a threat to the national security of the Republic of Turkey; or

(ii) is tantamount to the frustration of the entire Agreement;

and, in the case of either or both of (i) and (ii) above, the nature and extent of the breach (including repetition) reasonably supports the conclusion that the only appropriate remedy under the circumstances is the full and final termination of this Agreement and permanent cessation of the Project in the Territory. Termination hereunder shall be without prejudice to the Government's right to any other remedies available under this Agreement.

Notwithstanding the foregoing, the Government shall have no right of notice and/or termination hereunder if any such material breach is caused by or arises from any breach of any Project Agreement and/or breach of duty by any State Authority.

3.5 If this Agreement has not been earlier terminated pursuant to this Article 3, this Agreement shall terminate and be of no further force or effect on the date on which all Project Activities have permanently ceased, as such date is notified by the MEP Participants in writing to the Government.

3.6 Except as otherwise may be expressly provided in another Project Agreement, it is expressly understood by the Parties to this Agreement that no MEP Participant or other Project Participant is committed, or is in any manner obligated to any of the State Authorities, to undertake any Project Activities or otherwise to implement or carry out the Project, or to continue any Project Activities that it may have begun, in reliance on this or any other Project Agreement, or otherwise.

3.7 Termination of this Agreement shall be without prejudice to (i) the rights of the Parties (including those which are no longer Parties) respecting the full performance of all obligations accruing prior to termination and (ii) the survival of all waivers and indemnities provided herein in favour of a Party (or former Party).

ARTICLE 4

GRANT OF RIGHTS

4.1 For purposes of the Project, the State Authorities hereby grant pursuant to the Project Agreements:

(i) to the Project Participants, the absolute and unrestricted right and privilege to implement and carry out the Project, conduct all Project Activities, and enjoy all other rights and privileges provided to any or all of them by the State Authorities under the Project Agreements;

(ii) to the MEP Participants and such other Project Participants as the MEP Participants may designate, the exclusive and unrestricted Rights to Land as set forth in Appendix 4;

(iii) to each of the MEP Participants, the exclusive and unrestricted property right (other than ownership) to use, possess, control and construct upon and/or under the Permanent Land, and to restrict or allow (at the MEP Participants' sole discretion) the use, occupation, possession and control of, and construction upon and/or under, the Permanent Land by any other Persons.

(iv) to each of the MEP Participants, the exclusive and unrestricted right and privilege to construct, own, use, possess and control the Facilities;

(v) to the Project Participants, subject to Section 19.2, the unrestricted right and privilege to employ or enter into contracts with, for the purpose of conducting Project Activities, such Persons and their respective personnel (including citizens of the State and, subject to Section 7.2, of countries other than the State) who, in the opinion of such Project Participant, demonstrate the requisite knowledge, qualifications and expertise to conduct such activities; and

(vi) to the MEP Participants and their designated Contractors free of charge, readily available water of sufficient quality and quantity located proximate to the Facilities in order to perform hydrostatic and other testing of the Facilities, together with the right to dispose of same at location(s) proximate to said Facilities upon completion of such testing.

4.2 The rights, exemptions and/or privileges granted or made available under this Agreement are granted by the State Authorities in relation to the carrying out of the Project and Project Activities by the MEP Participants and other Project Participants engaged to participate in and carry out the Project and Project Activities by the MEP Participants. The State Authorities hereby acknowledge that the MEP Participants intend to do business with and/or engage Project Participants in the carrying out of the Project and Project Activities, and agree that these Project Participants, by their participation in the Project, shall have the benefit of all rights, exemptions and privileges as are provided under any Project Agreement. If any rights, exemptions, grants or privileges are not already vested in any such Project Participant by operation of Turkish Law (whether by

the enactment or ratification of Project Agreements into Turkish Law as provided herein or otherwise), the State Authorities hereby grant to each of the MEP Participants the further right and authority to (i) make such rights available by sub-grant to such Project Participants or (ii) transfer, assign or share such rights to or with such Project Participants pursuant to Article 17. In addition, the State Authorities agree that, if requested by any MEP Participant, the State Authorities shall evidence the grant of rights to any Project Participants in a written instrument to such effect in form sufficient and appropriate to facilitate the carrying out of the Project or Project Activities or any part thereof.

4.3 In accordance with the rights, exemption and/or privileges granted to the MEP Participants under this Agreement, the Parties hereto recognize that in order to facilitate the Project in the Territory, the Turnkey Contractor, on behalf of the MEP Participants and after the issuance of the appropriate authorisation to proceed under the Turnkey Agreement, shall (i) make any necessary application(s) to the General Directorate of Petroleum Affairs for a Petroleum Certificate(s), (ii) make payment of the required guaranty (deposit) and any other necessary amounts relating to the acquisition of such Petroleum Certificate(s) and (iii) execute such other documents, make such other applications and take such other actions as may be necessary or appropriate to secure the necessary authorisations.

ARTICLE 5

GOVERNMENT GUARANTIES

5.1 In addition to affirming that the following obligations are primary obligations of the State Authorities, the Government hereby guarantees to each of the MEP Participants the validity and effectiveness of the acknowledgments, representations and warranties made by it on behalf of and committing the State Authorities as set forth in this Agreement, the rights and privileges provided (and to be provided) to any and all Project Participants by the State Authorities under all Project Agreements and the complete and timely satisfaction and performance of all State Authorities' obligations under the Project Agreements.

5.2 Without limiting the breadth and scope of the foregoing, the Government hereby commits the State Authorities to perform and guarantees to each of the MEP Participants:

(i) that the State Authorities shall not interrupt or impede the freedom of transit of Petroleum in, across and/or from the Territory;

(ii) that the State Authorities shall perform and take all actions and make all decisions required of the State Authorities under all Project Agreements;

(iii) that the State Authorities shall not act or fail to act in any manner that could hinder or delay any Project Activity or otherwise negatively affect the Project or impair any rights granted under any Project Agreement (including any such action or inaction predicated on security, health, environmental or safety considerations that, directly or indirectly, could interrupt, impede or limit the

flow of Petroleum in or through the Facilities, except under circumstances in which continued operation of the Facilities without immediate corrective action creates an imminent, material threat to public security, health, safety or the environment that renders it reasonable to take or fail to take, as the case may be, such action and, then, only to the extent and for the period of time necessary to remove that threat);

(iv) that the State Authorities shall give their full cooperation in connection with Project Activities;

(v) that the State Authorities shall not claim or demand title to or possessory rights over the Petroleum or the Facilities;

(vi) that the State Authorities shall not claim, demand or in any way restrict any rights respecting the Permanent Land which are contrary to the grant by the State Authorities of the rights with respect to the Permanent Land granted under Section 4.1(iii); and

(vii) that the State Authorities shall make the payment of any and all sums of money which may become due and owing by the State Authorities under or pursuant to any Project Agreement, including compensation payments under Article 10 of this Agreement and pursuant to the indemnification provisions of any Project Agreement.

5.3 The guaranties made by the Government in this Article 5:

(i) are several, independent, absolute, irrevocable and unconditional and each constitutes an independent covenant and principal obligation of the Government, separately enforceable from all other obligations of the State Authorities under the Project Agreements, without regard to the non-performance, invalidity or unenforceability of any of those other obligations;

(ii) are enforceable, jointly and severally, against the constituent elements of the State Authorities and, regardless of against whom enforcement is sought, any award or claim for payment in respect thereof shall be submitted to the Ministry of Energy and such award or claim for payment (granted, with respect to a claim for payment, such claim is not disputed by the State Authorities) shall be paid to the MEP Participants on or before thirty (30) days after receipt by the Ministry of Energy of the related award or claim for payment; and

(iii) shall not be modified, impaired or rendered unenforceable by any defense available to the State Authorities under any Project Agreement or otherwise as a result of the occurrence of any event that, but for this Section 5.3(iii), would discharge that guaranty other than by the full performance thereof in accordance with the relevant Project Agreement.

5.4 In furtherance of the guaranties made by the Government in this Article 5, the Government (i) hereby affirms the obligations set forth herein of the State Authorities and

consents to the performance of all obligations of the State Authorities under the Project Agreements and (ii) shall, in a timely fashion, issue, give or cause to be given, in writing, all decrees, enactments, orders, regulations, rules, interpretations, authorisations, approvals and consents necessary or appropriate to evidence further the foregoing affirmation and consent to enable and require the State Authorities to perform in a timely manner all of their obligations as provided by the Project Agreements.

ARTICLE 6

REPRESENTATIONS AND WARRANTIES

6.1 The Government hereby represents and warrants to each of the MEP Participants that as of the Effective Date the Government has:

(i) accomplished all ratifications and completed all parliamentary, legislative and other actions and enactments of the State Authorities required by Turkish Law to cause the Intergovernmental Agreement to be effective and otherwise endow the Intergovernmental Agreement as binding on the State under international law and Turkish Law; and

(ii) completed all parliamentary, legislative or other actions and enactments required of the State Authorities by Turkish Law, including signature by the President of the Republic of Turkey, to cause the terms of this Agreement and the various grants and obligations of the State Authorities under this Agreement in favour of the MEP Participants and/or other Project Participants to become effective in the Republic of Turkey as the prevailing legal regime under Turkish Law with respect to the Project and all Project Activities, as the binding obligations of the State Authorities.

6.2 The Government hereby represents and warrants to each of the MEP Participants that as of the Effective Date and throughout the term of this Agreement:

(i) the Government is duly authorised under Turkish Law to execute this Agreement and to bind, commit and impose obligations on itself, the State and all State Authorities hereunder, subject only to fulfillment of the obligations of the State Authorities under Section 7.1;

(ii) the State Authorities have, or have the legal authority to obtain in a timely manner, sole and exclusive jurisdiction respecting Rights to Land (including the Permanent Land) and the full power, authority and right under Turkish Law to grant the rights and privileges provided in Article 4, which rights are transferable by an MEP Participant in accordance with this Agreement;

(iii) the obligations of the State Authorities under this Agreement (including the Government's guaranties under Article 5) and the other Project Agreements are

valid, binding and enforceable against the State and State Authorities in accordance with the terms of this Agreement and the other Project Agreements;

(iv) the representations, warranties and covenants made in respect of the Government under the Intergovernmental Agreement (including, but not limited to, the representation and warranty set forth in Section (2) of Article II thereof) apply *mutatis mutandis* under this Agreement and are enforceable hereunder by the MEP Participants;

(v) the State Authorities have not granted and are not obligated to grant to any Person any rights or privileges that are inconsistent or conflict, or that may limit or interfere, with the exercise and enjoyment of the rights and privileges held by any Project Participant under any Project Agreement;

(vi) in accordance with the acknowledgment under Section 20.3, neither this Agreement nor any other Project Agreement constitutes a special administrative contract granting a concession under Turkish Law and none of those agreements is or shall be construed to be subject to any limitation, condition, avoidance or prohibition, in whole or in part (including the provisions of Article 18 hereof), based on Turkish legal principles derived from the law (including court decisions) on special administrative contracts, the law on concessions or any other feature of Turkish Law, or otherwise; and

(vii) the Rights to Land as set forth in Appendix 4 and, in particular, the rights of exclusive use, construction, possession and control respecting the Permanent Land as granted by the State Authorities to the MEP Participants in this Agreement constitute rights to property other than ownership of land.

6.3 Each of the MEP Participants hereby represents and warrants that as of the Effective Date:

(i) it is duly organised, validly existing and in good standing in accordance with the legislation of the jurisdiction of its formation or organisation, has the lawful power to engage in the business it presently conducts and contemplates conducting, and is duly licensed or qualified and in good standing as a foreign corporation in each jurisdiction wherein the nature of the business transacted by it makes such licensing or qualification necessary;

(ii) it has the power to make and carry out this Agreement and to perform its obligations under this Agreement and all such actions have been duly authorised by all necessary procedures on its part;

(iii) the execution, delivery and performance of this Agreement will not conflict with, result in the breach of, constitute a default under or accelerate performance required by any of the terms of its formation or organisational documents or any agreement, decree or order to which it is a party or by which it or any of its assets is bound or affected;

(iv) this Agreement has been duly and validly executed and delivered by it and constitutes a legal, valid and binding obligation upon it, enforceable in accordance with its terms, except and to the extent that its enforceability may be limited by bankruptcy, insolvency, reorganisation or other similar legal process affecting the rights of creditors generally or, where applicable, by general principles of equity;

(v) there are no actions, suits, proceedings or investigations pending or, to its knowledge, threatened against it before any court, arbitral tribunal or any governmental body which individually or in the aggregate may result in any materially adverse effect on its business or assets or its condition, financial or otherwise, or in any impairment of its ability to perform its obligations under this Agreement. Such Party has no knowledge of any violation or default with respect to any order, decree, writ or injunction of any court, arbitral tribunal or any governmental body which may result in any such materially adverse effect or such impairment;

(vi) it has complied with all laws applicable to it such that it has not been subject to any fines, penalties, injunctive relief or criminal liabilities which in the aggregate have materially affected or may materially affect its business operations or financial condition or its ability to perform its obligations under the Agreement; and

(vii) no representation or warranty by it contained in this Agreement contains any untrue statement of material fact or omits to state a material fact necessary to make such representation or warranty not misleading in light of the circumstances under which it was made.

ARTICLE 7

CERTAIN COVENANTS AND CONSENTS OF THE GOVERNMENT

7.1 The Government hereby covenants and agrees that it shall promptly ensure the taking of all actions and the ratification, enactment and promulgation of all laws and decrees that are or may become necessary under Turkish Law to continue in force and fully implement the terms of this Agreement and all other Project Agreements and to authorise, enable and support the activities and transactions contemplated by all Project Agreements. In this regard, the Government shall consult with and keep the MEP Participants informed respecting the development of any necessary laws or decrees and the status of all actions which are or may be necessary in order to comply with the foregoing.

7.2 The Government hereby covenants and agrees (on its behalf and acting on behalf of and committing the State Authorities) that throughout the term of this Agreement:

(i) from time to time after the date hereof the State Authorities shall accomplish all notifications and complete all parliamentary, legislative or other actions,

ratifications and enactments required to cause any written extension, renewal, replacement, amendment or other modification of this Agreement, the Intergovernmental Agreement, and all other Project Agreements to become effective as the prevailing legal regime of the Republic of Turkey with respect to the Project and as the binding obligation of the State Authorities under Turkish Law, and with respect to the Intergovernmental Agreement, under international law. In this regard, the Government shall consult with and keep the MEP Participants informed respecting the development of any necessary laws or decrees and the status of all actions which are or may be necessary in order to comply with the foregoing;

(ii) except for the grants expressly provided in the Project Agreements, or with the prior written consent of all of the MEP Participants, the State Authorities shall not grant any rights to use the Facilities or respecting the Rights to Land or grant to any Person any other rights that are inconsistent or conflict, or that may interfere, with the full exercise or enjoyment by any of the Project Participants of their rights under any Project Agreement;

(iii) except as may be expressly set forth in any Project Agreement, the State Authorities shall not reduce, condition or limit (whether by termination or amendment of the respective Project Agreement, or otherwise) any right, interest or benefit accruing under the Project Agreements to any Project Participant without the prior written consent of all of the MEP Participants;

(iv) the State Authorities shall not cause or permit to exist any restriction on the ingress or egress of any personnel with respect to the Project, subject only to the enforcement of immigration (including visa and residence permit regulations), customs, criminal and other relevant laws of the State;

(v) except in the manner and under the circumstances provided in Section 10.4 (but in all cases, whether or not Section 10.4 is complied with, subject to the payment of compensation for Expropriation as provided in Section 10.2 (iii)), the State Authorities shall not carry out any act of Expropriation in respect of the Project;

(vi) if any domestic or international agreement or treaty; any legislation, promulgation, enactment, decree, accession or allowance; any other form of commitment, policy or pronouncement or permission, has the effect of impairing, conflicting or interfering with the implementation of the Project, or limiting, abridging or adversely affecting the value of the Project or any of the rights, privileges, exemptions, waivers, indemnifications or protections granted or arising under this Agreement or any other Project Agreement it shall be deemed a Change in Law under Article 7.2(xi).

(vii) the State Authorities shall:

(1) perform all obligations and otherwise assist the MEP Participants, the Turnkey Contractor and any other designated Contractors in respect of the

acquisition of, grant to and exercise of the Rights to Land as and when necessary, from time to time, during the life of the Project, all as further provided herein and in Appendix 4 of this Agreement, in consideration for which the MEP Participants shall pay to the designated State Authority in accordance with the schedule of payments set forth in the Turnkey Agreement the sum of ninety-nine million Dollars ($99,000,000);

(2) bear full responsibility and liability for the identification of any and all Persons having or claiming any form of ownership or other property, occupancy, construction or possessory interest which is or may be terminated, conditioned, limited or affected by the State Authorities' grant to each of the MEP Participants of the Rights to Land;

(3) bear full responsibility and liability for the prior notification to those Persons described in the foregoing clause (2) of each of the MEP Participant's Rights to Land and the authorisation from the State Authorities for any of the MEP Participants, the Turnkey Contractor and any other designated Contractors to be present thereon to conduct Project Activities;

(4) exercise such powers of taking, compulsory acquisition, eminent domain or other similar sovereign powers to enable each of the MEP Participants and their designees to receive and exercise the Rights to Land and, in particular, to fulfill the grant by the State Authorities to the MEP Participants of the exclusive and unrestricted property right (other than ownership) to the Permanent Land as specified in Section 4.1(iii) of this Agreement and the exclusive and unrestricted right of ownership of the Facilities as specified in Section 4.1(iv) of this Agreement;

(5) pay such compensation to Persons in the Territory as may be required by Turkish Law to authorise the State Authorities to grant to and vest in each of the MEP Participants the rights obtained in accordance with the foregoing clause (4);

(6) furnish to each of the MEP Participants written evidence of all rights of entry and/or discharges (including, if applicable, the written acknowledgment by those Persons who have been dispossessed of any ownership, occupancy, possessory, construction and/or usage rights);

(7) ensure that the Rights to Land including, in particular, the rights obtained in accordance with the foregoing clause (4), and all necessary documents related thereto, are properly and timely registered or recorded in favour of each of and specifically naming the MEP Participants as property rightsholders in respect of the Permanent Land and owners of the Facilities in accordance with Turkish Law in order to satisfy any applicable requirements of Turkish Law and to provide public notice of the rights of each of the MEP Participants to the Rights to Land including, in particular, the rights obtained in accordance with the foregoing clause (4); and

(8) protect, defend and indemnify each of the MEP Participants, the Turnkey Contractor and other affected Project Participants from and against any Loss or Damage in respect of the Rights to Land and any and all third-party claims or demands (including any claims or demands by, or arising out of the use by, those adjacent landowners who may be granted the right by the MEP Participants (at their sole discretion), to enter upon and use the surface of the Permanent Land and any Loss or Damage in respect of the Facilities and MEP Activities caused by such landowners and/or Persons (other than Persons involved in Project Activities) such landowners allow on the Permanent Land or arising from their use of the land surface) arising from or related to the MEP Participants' exercise of their Rights to Land or the State Authorities' obligations under this Section 7.2(vii).

(viii) the State Authorities shall not (1) characterise as, or conclude or determine that, this Agreement or any other Project Agreement is a special administrative contract granting a concession under Turkish Law; or (2) seek to limit, condition, deny or avoid, or fail or refuse to observe or enforce, any of the representations, warranties, grants, agreements, indemnities, waivers or obligations hereunder or under any other Project Agreement (including provisions on the resolution of disputes such as are contained in Article 18 hereof) made in favour of the MEP Participants, including on the basis that this or any other Project Agreement is or at any time has become a concession contract, special administrative contract granting a concession or similar agreement under Turkish Law;

(ix) the State Authorities expressly authorise and agree that the Project may be implemented by the MEP Participants using whatever legal or business structure or structures, including an unincorporated joint venture of co-owners, a limited partnership, a limited liability company, corporation, branch[es] or any other structure or arrangement, as the MEP Participants may elect from time to time;

(x) except as may be expressly provided therein, the State Authorities shall not amend, rescind, terminate, declare invalid or unenforceable, or otherwise seek to avoid or limit this Agreement, the Intergovernmental Agreement or any other Project Agreement without the prior written consent of the MEP Participants and/or any other Project Participants which are parties to such agreements;

(xi) the State Authorities shall take all actions available to them to restore the Economic Equilibrium established under the Project Agreements if and to the extent the Economic Equilibrium is disrupted or negatively affected, directly or indirectly, as a result of any change (whether the change is specific to the Project or of general application) in Turkish Law (including any Turkish Laws regarding Taxes, health, safety and the environment) occurring after the later of (1) the Effective Date or (2) the date that the Government has fulfilled its obligations under Section 7.1 or 7.2(i), as applicable, including changes resulting from the amendment, repeal, withdrawal, termination or expiration of Turkish Law, the enactment, promulgation or issuance of Turkish Law, the

interpretation or application of Turkish Law (whether by the courts, the executive or legislative authorities, or administrative or regulatory bodies), the decisions, policies or other similar actions of judicial bodies, tribunals and courts, the State Authorities, jurisdictional alterations. and the failure or refusal of judicial bodies, tribunals and courts, and/or the State Authorities to take action, exercise authority or enforce Turkish Law (a "Change in Law"). Without limiting the foregoing, any legislative action or any interpretation or application of, or decision with respect to, Turkish Law by a judicial body, tribunal or court to the effect that this Agreement constitutes a special administrative contract granting a concession shall be conclusively deemed to be a Change in Law. The foregoing obligation to take all actions available to restore the Economic Equilibrium shall include the obligation to take all appropriate measures to resolve promptly by whatever means may be necessary, including by way of exemption, legislation, decree and/or other authoritative acts, any conflict or anomaly between any Project Agreement and such Turkish Law; and

(xii) the State Authorities shall perform and take all actions necessary and make all decisions required under this Agreement to facilitate performance of the Turnkey Agreement and the Government Guaranty.

7.3 Upon request by an MEP Participant or such other Project Participants as the MEP Participants may designate, the relevant State Authority shall provide a complete and proper list of all documentation (the "Application Requirements") necessary to obtain a specific license, visa, permit, certificate, authorisation, approval or permission on the part of the MEP Participants and such other Project Participants as the MEP Participants may designate in order to carry out Project Activities. The MEP Participant or other Project Participants may rely on such listing of the particular Application Requirements as complete and proper, and the same shall be the only Application Requirements required for the relevant request. Subject only to the submission of the Application Requirements therefor, the State Authorities shall, on a priority basis within thirty (30) days, but in no event later than sixty (60) days (which sixty-day period shall be appropriate only under extraordinary circumstances), provide all licenses. visas. permits, certificates, authorisations, approvals and permissions necessary or appropriate in the opinion of the MEP Participants to enable them and all other designated Project Participants to carry out all Project Activities in a timely, secure and efficient manner and/or to exercise their rights and fulfill their obligations in accordance with the Project Agreements, including:

(i) use and enjoyment of the Rights to Land (subject to the provisions of Appendix 4);

(ii) customs clearances;

(iii) import and export licenses;

(iv) visas and residence permits;

(v) rights to open and maintain bank accounts;

(vi) rights to lease or, where appropriate, acquire office space and employee accommodations;

(vii) rights and licenses, in accordance with relevant Turkish Law, to operate communication and telemetry facilities (including the dedication of a sufficient number of exclusive radio and telecommunication frequencies as requested by the MEP Participants to allow the uniform and efficient operation of the MEP System within and without the Territory) for the secure and efficient conduct of Project Activities;

(viii) rights to establish such branches, permanent establishments, offices and other forms of business or presence in the Territory as may be reasonably necessary in the opinion of any Project Participant to properly conduct Project Activities, including the right to lease or, where appropriate, purchase or acquire any real or personal property required for Project Activities or to administer the businesses or interests in the Project;

(ix) rights to operate vehicles and other mechanical equipment, and in accordance with relevant Turkish Law, the right to operate aircraft, ships and other water craft, in the Territory; and

(x) environmental and safety approvals (subject to the provisions of Appendix 5).

With respect to all such rights, licenses, visas, permits, certificates, authorisations, approvals and permissions, including those customarily issued by the State Authorities, and all renewals and extensions thereof, the Project and all Project Participants shall be exempt, directly and indirectly, from all costs, fees, charges or assessments therefor and from all requirements for any certification, opinion or other evidence of authority or expertise in connection with the issuance thereof and from any other conditions or requirements, except as otherwise expressly provided in Section 9.9(i) or 15.4 hereof or in the Project Agreements.

7.4 The State Authorities shall provide and/or exert Best Endeavours to make available to the Project Participants on Best Available Terms all goods, works and services as may be necessary or appropriate for the Project in the opinion of the requesting Project Participant that are owned or controlled by the State Authorities (including raw materials, electricity, water (other than the water referred to in Section 4.1(vi), which is granted to the MEP Participants free of charge), gas, communication facilities, other utilities, onshore construction and fabrication facilities, supply bases, vessels, import facilities for goods and equipment, warehousing and means of transportation).

7.5 The State Authorities shall exert their Best Endeavours to assist the Project Participants in obtaining on Best Available Terms:

(i) all goods, works, services and technology as may be necessary or appropriate for the Project in the opinion of the requesting Project Participant that are not owned, controlled or customarily provided by the State Authorities (including raw materials, electricity, water (other than the water referred to in Section

4.1(vi), which is granted to the MEP Participants free of charge), gas, communication facilities, other utilities, onshore construction and fabrication facilities, supply bases, vessels, import facilities for goods and equipment, warehousing and means of transportation); and

(ii) with respect to jurisdictions and authorities outside the Territory, those rights, licenses, visas, permits, approvals, certificates, authorisations and permissions necessary or appropriate for the Project, including in respect of (1) storage and staging of Petroleum, lines of pipe, materials, equipment and other supplies destined for or exiting from the Territory; (2) all marine vessels sailing to or from the Territory in connection with the export of Petroleum; (3) the import and/or export or re-export of any goods, works, services or technology necessary for the Project; and (4) exemptions from national, local and other taxes, duties, customs, levies, imposts, assessments, contributions, transit fees and other fees and charges in relation to Petroleum which is transported through the MEP System.

7.6 The State Authorities hereby consent to all actions on the part of any of the Project Participants necessary or appropriate (i) to implement the Project, including the transportation and shipment of Petroleum for export, (ii) to ensure the full and effective use and enjoyment of the Facilities and the Rights to Land, and (iii) to enable each of the MEP Participants and any other Project Participants to satisfy their respective obligations under all Project Agreements.

7.7 The State Authorities hereby consent to any Project Activities or actions taken preparatory to or in connection with the Project by the MEP Participants and their designated Contractors that comply with the Code of Practice set forth in Appendix 5 of this Agreement or any of the principles or standards set forth therein.

ARTICLE 8

TURNKEY AGREEMENT AND GOVERNMENT GUARANTY

8.1 In addition to the representations and warranties set forth in Article 6, the Government hereby further represents, warrants and acknowledges that:

(i) the Turnkey Agreement obligates the Turnkey Contractor to carry out the construction of the Facilities on the terms and conditions set forth in the Turnkey Agreement;

(ii) the Government is familiar with and finds acceptable the terms and conditions of the Turnkey Agreement and has designated the Turnkey Contractor;

(iii) the Government Guaranty, on the terms and conditions set forth therein, obligates the Government to guarantee the payment of amounts payable by the Turnkey Contractor under the Turnkey Agreement;

(iv) the Turnkey Agreement and the Government Guaranty are integral parts of the transactions contemplated by this Agreement and are essential to the implementation of the Project, and the MEP Participants are and will be relying on the Turnkey Agreement and the Government Guaranty, as well as the terms of this Agreement, in connection with the MEP Activities; and

(v) in order to induce the MEP Participants to enter into this Agreement, the Government has executed and delivered the Government Guaranty and has caused the Turnkey Contractor to execute and deliver the Turnkey Agreement.

8.2 In addition to the covenants and consents set forth in Article 7, the Government hereby further covenants:

(i) to maintain (a) the Government Guaranty and such related reasonable assurances, undertakings and other agreements to permit Lenders and Insurers to exercise the rights of the MEP Participants under the Government Guaranty and (b) counter-guaranties, approvals, consents and similar instruments as applicable to multilateral or bilateral lending and insurance agencies in respect of political risk protection to facilitate the financing of the Facilities arising therefrom in full force and effect in accordance with their terms;

(ii) to execute and deliver counter-guaranties, approvals, consents and similar instruments, as applicable, to multilateral or bilateral lending and insurance agencies in respect of political risk protection to facilitate the financing of the Facilities and to take such further actions as may be reasonably required by the MEP Participants, their Lenders or Insurers to cause the Facilities to be financed so that such Facilities may be constructed, completed and commissioned (including start-up, testing and commencement of commercial operations) according to the cost, specifications and design elements and other terms and conditions of the Turnkey Agreement (the "Completion Activities"); and

(iii) to execute and deliver other written documents, agreements and instruments as may be reasonably required from time to time by an MEP Participant or its Lender or Insurer as is necessary or appropriate to (1) evidence in greater detail the indemnities, guarantees, undertakings and assurances of the Government respecting the Completion Activities, including the Government's obligation to be responsible for such costs or liabilities in excess of the lump sum fixed price as specified under the Turnkey Agreement; (2) guarantee and assure payment by the Turnkey Contractor of such contractual amounts and/or claims for damage as specified in the Turnkey Agreement or arising from any breach by the Turnkey Contractor of the Turnkey Agreement; (3) guarantee and assure the full and prompt payment and performance of all other obligations of the Turnkey Contractor under the Transaction Documents (as defined in the Turnkey Agreement); (4) grant or extend the benefits of the Government Guaranty and any documents, agreements or instruments entered into as contemplated by this clause (iii) to any Lenders, Insurers or other Persons (including any multilateral and bilateral lending agencies, export credit agencies

and other Financing Sources) necessary or useful to or involved in the financing of the Completion Activities; and (5) enter into any amendments or other modifications to Project Agreements already in effect as may be reasonably required by an MEP Participant or its Lender or Insurer as is necessary or appropriate to permit or facilitate the actions contemplated by this Article 8, which amendments or modifications shall be negotiated and agreed by the parties in good faith, and the consent of such parties with respect to such amendments or modifications shall not be unreasonably withheld, provided, however, that all actions contemplated under this Article affecting guarantees of obligations of the Turnkey Contractor under the Turnkey Agreement are subject to the limits on liability specifically provided in the Turnkey Agreement; and provided further that no counter-guarantee, approval, consent or similar instrument contemplated by this Article 8 shall increase the liability of the Government under this Agreement.

ARTICLE 9

TAXES

9.1 General.

(i) Except as otherwise specifically provided in this Agreement, an MEP Participant, an Affiliate of an MEP Participant or Interest Holder that is a Foreign Entity, an Affiliate of an MEP Participant that is incorporated or otherwise legally created or established outside the Territory, has no activities other than activities related to the MEP System and does not have any profit as a result of Project Activities in the Territory (an "MEP Sister Affiliate"), and a Shipper shall not be subject to any Taxes, any Tax filing obligations or, in the case of an MEP Participant, an Affiliate of an MEP Participant or Interest Holder that is a Foreign Entity, an MEP Sister Affiliate with respect to its transactions with an MEP Participant which do not generate profit in the Territory (other than dividends or other distributions or other remittances of profit), or a Shipper that is a Foreign Entity and does not have income attributable to an Office in the Territory, any Tax compliance obligations arising from or related, directly or indirectly, to MEP Activities, the MEP System, the Facilities, the Rights to Land, Petroleum that is transported through the Facilities or the MEP System or any related assets or activities, whether before (but not before 15 May 1998), on or after the Effective Date.

(ii) It is acknowledged that, notwithstanding any other provisions in this Agreement to the contrary, Double Tax Treaties shall have effect to give benefits with respect to Taxes.

(iii) The provisions of this Article 9 shall at all times prevail over all conflicting provisions of Turkish Law.

(iv) To the extent any provisions of this Article 9 are or could be construed as being inconsistent with the other provisions of this Agreement (including Sections 4.2 and 11.1), the provisions of this Article 9 shall govern.

(v) For purposes of Taxes, the MEP System (whether before or after its completion), the Rights to Land or Petroleum that is transported through the Facilities or the MEP System shall not be regarded as an Office or permanent establishment of an MEP Participant, Affiliate of an MEP Participant, Interest Holder or Shipper.

9.2 MEP Participants.

(i) Each of the MEP Participants is subject to corporation tax in accordance with the Turkish corporation tax law, as amended by the provisions of this Article 9, in respect of its Project Activities (other than activities described in Section 9.2(x)) for each Year (the "Corporation Tax"). The Corporation Tax shall apply individually to each MEP Participant. The Corporation Tax shall consist of a Base Corporation Tax and a Corporation Tax Surtax. Subject to Section 9.2(iii), the amount of the Base Corporation Tax liability of an MEP Participant for a Year shall be equal to such MEP Participant's taxable income (other than taxable income described in Section 9.2(x)) related to Project Activities for the Year, which shall be based on such MEP Participant's separate share of any income, expenses and other taxable items (other than any such items taken into account in determining taxable income described in Section 9.2(x)) related to Project Activities for the Year as determined in accordance with the Turkish corporation tax law, multiplied by the general corporation tax rate in force in the Territory on 1 January 1999 (which is thirty percent (30%)).

(ii) The amount of the Corporation Tax Surtax imposed on an MEP Participant for a Year shall be equal to the excess, if any, of such MEP Participant's total Corporation Tax liability over such MEP Participant's Base Corporation Tax liability for the Year. The MEP Participants shall be subject to Corporation Tax Surtax for each Year in lieu of any liability for corporation tax fund levy, additional corporation tax or other emergency income tax or surcharge or Taxes on undistributed profit after imposition of corporation tax for such Year.

(iii) An MEP Participant's total Corporation Tax liability for a Year shall be equal to an amount per Barrel of Petroleum transported through the capacity owned by such MEP Participant in the Facilities during such Year as measured at the Point of Terminus equal to the Corporation Tax Amount for such Year. In the event an MEP Participant's Base Corporation Tax liability for a Year as determined under Section 9.2(i) exceeds such MEP Participant's total Corporation Tax liability for the Year, the amount of such MEP Participant's Base Corporation Tax liability for the Year shall be reduced to an amount equal to such MEP Participant's total Corporation Tax liability for the Year (and no Corporation Tax Surtax shall be imposed on such MEP Participant for the Year).

(iv) The Corporation Tax imposed on each MEP Participant for a Year shall fully satisfy such MEP Participant's liability for Taxes which may be imposed in accordance with the Turkish corporation tax law or otherwise on or with respect to income or profit (other than taxable income described in Section 9.2(x)) of such MEP Participant in connection with MEP Activities for the Year.

(v) Notwithstanding the foregoing, in the event of an assignment by more than one of the MEP Participants of all or any of their interests in the Project to an assignee which is an Entity that is a partnership pursuant to the law under which the Entity was established (the "Partnership") in exchange for partnership interests in the Partnership, the Corporation Tax (consisting of the Base Corporation Tax and the Corporation Tax Surtax) shall apply individually to each of the partners in the Partnership (the "Partners") as if each of the Partners was a separate MEP Participant. The individual liability of a Partner for Corporation Tax (consisting of the Base Corporation Tax and the Corporation Tax Surtax) shall be based on the Partner's share of the profits of the Partnership and the Barrels of Petroleum transported by the Partnership through the Facilities as measured at the Point of Terminus. The Partnership, notwithstanding any contrary provision in this Article 9, shall not itself be liable for Corporation Tax or have any Corporation Tax compliance or filing obligations.

(vi) Each MEP Participant shall file a Corporation Tax return for each Year for which it is liable for Corporation Tax and shall submit such Corporation Tax return to the Taxation Office, and pay the Corporation Tax for such Year to the Taxation Office on behalf of the State, not later than thirtieth (30th) April of the following Year. The Corporation Tax return shall set forth general information regarding the MEP Participant, the amounts of the total Corporation Tax, Base Corporation Tax and Corporation Tax Surtax for the Year and such additional information as may be provided for in any agreement described in Section 9.9(vi). There shall be attached to such return an annex which contains the following summary information with respect to the MEP Participant's Project Activities for the Year: the MEP Participant's gross income from tariffs, depreciation deductions, other deductions, total taxable income, Base Corporation Tax liability, the number of Barrels of Petroleum transported by all MEP Participants and by such MEP Participant through the Facilities during the Year as measured at the Point of Terminus, the Corporation Tax Amount, Corporation Tax Surtax liability, total Corporation Tax liability and such additional information as may be provided for in any agreement described in Section 9.9(vi). Such return and annex will not include any amounts relating to the MEP Participant's taxable income described in Section 9.2(x). Each MEP Participant shall maintain its books and records with respect to Project Activities in accordance with accounting standards which are generally accepted in the international Petroleum transportation industry, and shall have the right to maintain such books and records and prepare its Corporation Tax returns exclusively in Dollars. The filing of the Corporation Tax return for a Year and payment of Corporation Tax thereunder shall be deemed to be a final and conclusive settlement of the amount of the Corporation Tax liability of the

MEP Participant for the Year. Advance (temporary) Corporation Tax returns shall not be filed, and advance (temporary) Corporation Tax payments shall not be made, by the MEP Participants. All payments of Corporation Tax shall be made in Dollars.

(vii) If an MEP Participant fails to pay the Corporation Tax for a Year on or before the date it is due, interest shall accrue and shall be paid by such MEP Participant in Dollars on the unpaid portion of such MEP Participant's total Corporation Tax liability for the Year from the date it is due until the date it is paid at the Agreed Interest Rate.

(viii) Each MEP Participant shall make its Corporation Tax payments to the Taxation Office for the location of the primary operating office in the Territory of the Operating Company which is responsible for operating the Facilities, or, if there is no such office, to the Beyoglu Transport Taxation Office in Istanbul. Any such Corporation Tax payment may be made on behalf of such MEP Participant by an agent thereof (including an Operating Company).

(ix) The Taxation Office to which an MEP Participant makes any Corporation Tax payment will issue to such MEP Participant separate official tax receipts evidencing the amounts of such payment that are attributable to Base Corporation Tax and to Corporation Tax Surtax, if applicable, within ten (10) days after such payment is made. Such tax receipts shall state the date and relevant Dollar amount, whether the amount relates to Base Corporation Tax or Corporation Tax Surtax, the currency in which such payment was made and any other particulars customary in the State for such receipts.

(x) An MEP Participant may, subject to any Double Tax Treaty, be subject to Taxes (including Taxes on undistributed profit after imposition of any Taxes on profit) on its taxable income from the supply of goods or technology (except goods or technology supplied pursuant to works or services) in connection with MEP Activities if such income is attributable to an Office of such MEP Participant in the Territory. Any such taxable income shall be reported, and any such Taxes shall be paid, in the manner required by Turkish Law. Such taxable income shall be reported on a corporation tax return along with taxable income of the MEP Participant subject to corporation tax that is not derived in connection with MEP Activities. The MEP Participant shall be required to comply with Tax compliance and filing obligations under Turkish Law with respect to any activities described in this Section 9.2(x).

9.3 Contractors.

(i) Except as otherwise provided in this Article 9, Taxes may be imposed on, or withheld with respect to payments to, any Foreign Contractor in connection with Project Activities and any other Contractor in connection with MEP Activities, and Tax compliance or filing obligations shall apply to any Foreign Contractor in the case of Project Activities and any other Contractor in the case of MEP Activities. For the avoidance of doubt, for purposes of this Section 9.3,

a Contractor shall include an Affiliate of an MEP Participant, Interest Holder, Operating Company or Shipper in its role as a Contractor.

(ii) No Taxes shall be imposed on, or withheld with respect to payments to, the Construction Contractor or Back-to-Back Subcontractor in connection with MEP Activities.

(iii) No Taxes shall be imposed on, or withheld with respect to payments to, any First Level Subcontractor or Second Level Subcontractor which is a Major Subcontractor in respect of works or services (including any goods or technology supplied pursuant to works or services) in connection with MEP Activities, but only if the total amount paid or payable to such First Level Subcontractor or Second Level Subcontractor under the relevant works or services contract or agreement is equal to at least (1) two hundred fifty thousand Dollars ($250,000) (or equivalent value in other currency based on market exchange rates at the time the contract or agreement is signed), in the case of a First Level Subcontractor or Second Level Subcontractor that is a Contractor, directly or indirectly, of the Construction Contractor or, in the case of activities in connection with the design, construction, installation, capacity expansion, extension, interconnection, modification, retirement or abandonment of the Facilities ("Construction Activities"), of all or any of the MEP Participants or an Exempt Operating Company, or (2) one hundred thousand Dollars ($100,000) (or equivalent value in other currency based on market exchange rates at the time the contract or agreement is signed), in the case of a First Level Subcontractor or Second Level Subcontractor that is a Contractor, directly or indirectly, of an Exempt Operating Company or all or any of the MEP Participants other than in connection with Construction Activities.

(iv) No Taxes shall be imposed on, or withheld with respect to payments to, any Foreign Contractor in connection with MEP Activities with respect to (1) works or services performed outside the Territory, or (2) the reimbursement of costs or expenses incurred by the Foreign Contractor, or (3) works or services performed over a period not exceeding one hundred eighty-three (183) days during the Year and not attributable to an Office of the Foreign Contractor located in the Territory, or (4) income or payments that are exempt from Tax in accordance with the provisions of a Double Tax Treaty (together, "Excluded Services").

(v) No Taxes shall be imposed on, or withheld with respect to payments to, an Affiliate of an MEP Participant in respect of any supply of goods, works, services or technology charged at cost (including all related expenses) to such MEP Participant.

(vi) No Taxes shall be imposed on, or withheld with respect to payments to, any Foreign Subcontractor in respect of works or services (including any goods or technology supplied pursuant to works or services) in connection with MEP Activities, except that, subject to any Double Tax Treaty, any such taxable income of a Foreign Contractor which is not exempt from Taxes under Section

9.3(ii), (iii), (iv), or (v) may be subject to corporation tax or income tax under Turkish Law at an aggregate rate not to exceed twenty-five percent (25%) of such taxable income, inclusive of any fund levy, additional corporation or income tax or other emergency income tax or surcharge, Taxes on undistributed profit after imposition of any Taxes on profit and any other Taxes which may be imposed on or with respect to income or profit of the Foreign Contractor in connection with Project Activities.

(vii) A Foreign Contractor whose only transactions in the Territory in connection with Project Activities during a Year constitute Excluded Services shall have no Tax compliance or filing obligations for the Year other than the obligation to provide the Taxation Office with necessary documentation which the Taxation Office may reasonably request regarding its transactions in connection with Project Activities.

(viii) The MEP Participants and their Affiliates and Interest Holders, and their respective employees, shall have no liability or responsibility to the State Authorities for any failure of Contractors to comply with Turkish Law regarding Taxes.

9.4 Payments to Certain Persons.

(i) Except as otherwise provided in this Article 9, Taxes may be imposed on, or withheld with respect to, any payments or deemed payments made by (1) MEP Participants or their Interest Holders that are incorporated or otherwise legally created or established outside the Territory, MEP Sister Affiliates, Foreign Contractors, or Project Participants that are Foreign Entities in connection with Project Activities and (2) any other Project Participants in connection with MEP Activities.

(ii) No Taxes shall be imposed with respect to payments or deemed payments made in connection with MEP Activities by all or any of the MEP Participants that are incorporated or otherwise legally created or established outside the Territory, Affiliates of MEP Participants that are Foreign Entities, MEP Sister Affiliates, or Shippers in respect of payments or deemed payments that are not attributable to an Office of the Shipper in the Territory, or by any branch or permanent establishment thereof, to any Foreign Entity. No Taxes shall be withheld with respect to payments or deemed payments made in connection with MEP Activities by all or any of the MEP Participants that are incorporated or otherwise legally created or established outside the Territory, Affiliates of MEP Participants that are Foreign Entities, MEP Sister Affiliates, or Shippers in respect of payments or deemed payments that are not attributable to an Office of the Shipper in the Territory, or by any branch or permanent establishment thereof, to any Foreign Entity or to any physical person who is not an employee of the payor.

(iii) For purposes of this Section 9.4, (1) payments shall mean (a) any dividends or other distributions or other remittances of profit, cost reimbursements or

overhead charges and (b) payments of interest or other amounts in connection with a loan or other financing, royalties or late payment charges and payments for insurance, software or processing provided that any such payments are not attributable to an Office of the payee located in the Territory, (2) Taxes on deemed payments shall mean any Taxes on undistributed profit after imposition of any Taxes on profit, and (3) royalties shall mean payments of any kind received as a consideration for the use of, or the right to use, any copyright of literary, artistic or scientific work, patent, trademark, design, model, plan, secret formula, process, or information concerning industrial, commercial or scientific experience. No Taxes shall be imposed on or with respect to payments made by an MEP Participant or an Operating Company to an Affiliate thereof, or to an Interest Holder or an Affiliate thereof, in reimbursement of costs incurred on behalf of the payor or for overhead charges.

(iv) No Taxes shall be imposed or withheld with respect to payments of dividends or other distributions or other remittances of profit made to a Foreign Entity, or deemed payments, in connection with MEP Activities by any Exempt Operating Company or by any Contractor with respect to profits that are exempt from Taxes under Section 9.3(ii), (iii) or (iv) or subject to the twenty-five percent (25%) tax rate under Section 9.3(vi). No Taxes shall be imposed or withheld with respect to payments of dividends or other distributions or other remittances of profit made to a Foreign Entity or payments of interest or other amounts in connection with a loan or other financing made to a Foreign Entity that is a financial institution or direct or indirect equity owner of the payor, or deemed payments, in connection with MEP Activities by an Interest Holder that is incorporated or otherwise legally created or established outside the Territory.

9.5 Employees.

(i) All Foreign Employees shall be liable to pay Taxes only on their income earned as a direct result of their employment in the Territory, subject to any applicable Double Tax Treaty; provided, however, such a Foreign Employee shall be liable for such Taxes for a Year only if he or she is present in the Territory for one hundred eighty-three (183) or more days during the Year.

(ii) The Project Participants, their Affiliates and their respective Foreign Employees shall not be required to make payments of State social insurance (including accident, sickness, maternity, disability, retirement and life insurance contributions and social security support premiums) and other social fund payments with respect to their Foreign Employees; provided, however, such payments shall be made with respect to each Foreign Employee who is present in the Territory for one hundred eighty-three (183) or more days during a Year in a total amount equal to one thousand two hundred Dollars ($1,200) for the Year.

(iii) Except as otherwise provided in this Section 9.5, the Project Participants shall be subject to any Taxes and Tax compliance and filing obligations applicable

to them under Turkish Law with respect to their employees involved, directly or indirectly, in Project Activities.

9.6 No Taxes on Transfers, Contributions, Loans, Etc. No Taxes shall be imposed on or with respect to any assignment, transfer or pledge of, or any other adjustment in, all or any of the rights or obligations of an MEP Participant, an Operating Company, an Interest Holder or a predecessor or Affiliate of any of the foregoing arising under any Project Agreement or in connection with the Project or the MEP System; an Interest Holder's interest in an MEP Participant or an Operating Company; an MEP Participant's interest in an Operating Company; or any rights or obligations of an MEP Participant, an Operating Company or any Interest Holder or Shipper with respect to the transportation of Petroleum in and/or through the Facilities or the MEP System. No Taxes shall be imposed on any contribution of assets or any loan to or by any Project Participant in connection with MEP Activities. The provisions of this Section 9.6 shall apply to any assignment, transfer, pledge, adjustment, contribution or loan described above, whether made before (but not before 15 May 1998), on or after the Effective Date.

9.7 Operating Companies. Except as otherwise specifically provided in this Article 9, no Exempt Operating Company shall be subject to any Taxes with respect to MEP Activities. For purposes of this Article 9 (including the defined terms used in this Article 9), an Exempt Operating Company will be treated as an Operating Company, and not as a Contractor, with respect to its provision of works or services (including goods or technology provided pursuant to works or services) to the MEP Participants or the Overall Operating Company in connection with MEP Activities.

9.8 VAT; Certificates.

(i) Each MEP Participant, Construction Contractor, Operating Company and Shipper shall be exempt with credit (zero percent (0%) rate) from VAT on all goods, works, services and technology supplied by it in connection with MEP Activities. Every supplier of goods, works, services and technology to each MEP Participant, Construction Contractor, Operating Company, Back-to-Back Subcontractor, First Level Subcontractor or Shipper in connection with MEP Activities shall treat those supplies for VAT purposes as being exempt with credit (zero percent (0%) rate). Each MEP Participant, Operating Company and Shipper shall be exempt with credit (zero percent (0%) rate) from VAT on all its imports and exports of Petroleum which is transported through and exported from the Facilities. Each MEP Participant, its Affiliates and Interest Holders acting on its behalf, Operating Company and Contractor shall be exempt with credit (zero percent (0%) rate) from VAT on all its (1) imports of Petroleum, natural gas used as fuel, fuels and lubricants to be used in connection with the Project, (2) imports of goods (other than goods described in clause (1)), works, services and technology acquired by it in connection with MEP Activities and (3) exports and re-exports of goods (other than goods described in clause (1)), works, services and technology by it in connection with MEP Activities.

(ii) The appropriate Taxation Office or other appropriate tax or customs authority shall provide each Person, as well as each successor or permitted assignee of

such Person, that is entitled to the exemptions and/or VAT zero percent (0%) rate as provided in this Agreement with a certificate or other legally valid documentation confirming such exemptions and/or VAT zero percent (0%) rate within thirty (30) days after receipt of a written request for such certificate or documentation. Any such request shall include genuine documentation confirming the identity and status under this Agreement of the Person making such request. Each of the MEP Participants, their Affiliates or Interest Holders acting on their behalf, Operating Companies or Contractors shall provide the appropriate Taxation Office or other tax or customs authority with notification on a regular basis of any imports that it made which were exempt from VAT under the final sentence of Section 9.8(i).

(iii) An MEP Participant, Operating Company or Contractor shall be entitled to offset any input VAT paid against any output VAT collected for a calendar month. Any such offset shall be applied first against input VAT paid in connection with activities other than MEP Activities and then against input VAT paid in connection with MEP Activities. To the extent there remains any excess of input VAT paid in connection with activities other than MEP Activities over output VAT collected in connection with activities other than MEP Activities for the calendar month, such MEP Participant, Operating Company or Contractor shall be entitled to any remedy provided for under Turkish Law for the recovery of such excess VAT. To the extent there remains any input VAT paid in connection with MEP Activities for the calendar month that has not been offset ("MEP Excess VAT"), such MEP Participant, Operating Company or Contractor shall be entitled to offset the amount of such MEP Excess VAT against any of its own Taxes that are due or Taxes it is required to withhold (including Corporation Tax or income tax withheld from payments to employees) which it otherwise would be required to pay or to a prompt refund of the amount of such MEP Excess VAT or any other remedy provided for under Turkish Law for the recovery of such MEP Excess VAT. In the case of any such offset against Corporation Tax liability of an MEP Participant, the amount of such offset shall be treated as payment by such MEP Participant of such Corporation Tax for purposes of Section 9.2 (including the requirement that a tax receipt be issued in accordance with Section 9.2(ix)). Such MEP Participant, Operating Company or Contractor shall notify the Taxation Office or other appropriate authority in writing of any such offset of MEP Excess VAT (including the amount thereof). The amount of any such refund or offset of MEP Excess VAT shall be increased by interest at the Agreed Interest Rate from the date sixty (60) days after the date the MEP Participant, Operating Company or Contractor filed the relevant return or claim seeking the refund (or such earlier date as may be provided for under Turkish Law for any VAT refund or offset) to the date the refund is paid and, if the refund claim is in Local Currency, the amount of such refund or offset, as well as the interest thereon from the date described above, shall also be increased to reflect the difference in the Dollar value of the amount of the refund based on any change in market rates of exchange from the date ten (10) Business Days after the date the return or claim for refund was filed to the date the refund is paid. Any such claim for refund of MEP Excess VAT may be filed on or after

the first (1st) day of the month after the month in which the input VAT was paid.

(iv) The appropriate Taxation Office shall provide each Construction Contractor, Back-to-Back Subcontractor, First Level Subcontractor and Second Level Subcontractor, as well as each successor or permitted assignee thereof, with a certificate confirming its status as a Construction Contractor, Back-to-Back Subcontractor, First Level Subcontractor or Second Level Subcontractor, as the case may be, and, if it is also a Major Subcontractor that is entitled to exemption from Taxes pursuant to Section 9.3, with a certificate confirming its status as a Major Subcontractor, within thirty (30) days after its receiving a written request for such certificate. Any such request shall include a letter from the relevant Construction Contractor, MEP Participant or Operating Company confirming the identity and status under this Agreement of the Person making such request, along with genuine documentation supporting such letter.

9.9 Other.

(i) The MEP Participants shall pay any registration or similar fees, other than customs service/documentation fees (covered by Section 15.4), which may be imposed by the State Authorities, but only to the extent they are nominal and of a non-discriminatory nature.

(ii) An MEP Participant shall not be subject to any interest, penalties and fines (including financial sanctions and administrative penalties) under Turkish Law with respect to Taxes related to MEP Activities, except (1) monetary penalties for failure to provide to the Taxation Office invoices, documentation or information with respect to the MEP Participant's transactions in the Territory, but only if such failure is willful and systematic, (2) penalties for obtaining false and fake invoices with respect to the MEP Participant's transactions in the Territory, but only if the MEP Participant knowingly and willfully obtained the false and fake invoice, (3) monetary penalties for failure to obtain or retain an invoice in accordance with Turkish Law (subject to Section 9.9(v)) with respect to the MEP Participant's transactions in the Territory, provided that such penalties shall not apply (a) in the case of the failure by the MEP Participant to obtain or retain an invoice with respect to a transaction if the amount of consideration payable in connection with such transaction is equal to at least one hundred Dollars ($100) (or equivalent value in other currency based on market exchange rates at the time the relevant contract or agreement is entered into), (b) in the case of a mere technical or insubstantial irregularity with respect to an invoice or (c) if the MEP Participant provides the invoice or a replacement invoice to the Taxation Office within thirty (30) days (plus such additional period of at least fifteen (15) days as may be permitted by the Taxation Office upon request of the MEP Participant, such permission not to be unreasonably withheld), and the total amount of such penalties for which an MEP Participant may be liable for any Year shall not exceed sixty-five thousand Dollars ($65,000) (or equivalent value in Local Currency based on market exchange rates at the time the penalty is paid), (4) interest payable as

computed under Section 9.2(vii) and (5) as required under Turkish Law with respect to Taxes payable under Section 9.2(x) or 9.5.

(iii) Notwithstanding any provision in this Article 9 (except Section 9.9(v)) to the contrary, an MEP Participant shall be required to provide the Taxation Office with documentation and information which the Taxation Office may reasonably request in writing regarding its transactions in the Territory and, in the case of an MEP Participant which is a Partnership, the determination of each Partner's share of the Barrels of Petroleum transported by the Partnership through the Facilities as measured at the Point of Terminus, and shall obtain invoices for all transactions in the Territory. Each MEP Participant shall maintain a record of the number of Barrels of Petroleum transported by it through the Facilities as measured at the Point of Terminus.

(iv) Notwithstanding any provisions in this Article 9 to the contrary, each Operating Company shall be required to comply with Tax compliance and filing obligations under Turkish Law, except that it shall have the right to maintain all records in accordance with accounting standards which are generally accepted in the international Petroleum transportation industry, which records may be maintained in Dollars.

(v) An MEP Participant or Operating Company shall not be required to retain any documentation, invoices, records or other materials relating to Taxes for more than sixty (60) months after the Year in which such documentation, invoices, records or materials were created or received.

(vi) The Ministry of Finance and the MEP Participants may enter into one or more agreements, which may not be amended without the written consent of each of them, containing detailed rules regarding the administration and application of the provisions of this Article 9 (subject to the principles of this Article 9).

(vii) The provisions of this Article 9 shall survive the termination of this Agreement. If an MEP Participant is no longer a Party to this Agreement, the provisions of this Article 9 shall continue to apply to Taxes or any Tax compliance or filing obligations, arising from or related, directly or indirectly, to the MEP Participant's assets or activities pursuant to this Agreement for all periods in which the MEP Participant was a Party to this Agreement.

ARTICLE 10

COMPENSATION FOR LOSS OR DAMAGE

10.1 Without prejudice to the right of the MEP Participants to seek full performance by the State Authorities of the State Authorities' obligations under any Project Agreement, the Government shall provide monetary compensation as provided in this Article 10 for any Loss or Damage which is caused by or arises from:

(i) any failure of the State Authorities, whether as a result of action or inaction, to fully satisfy or perform all of their obligations under all Project Agreements;

(ii) any misrepresentation by the State Authorities in any Project Agreement;

(iii) any failure by the State Authorities, whether as a result of action or inaction, to maintain Economic Equilibrium as provided in Section 7.2(xi);

(iv) any requisitioning by Governmental forces or authorities of the assets of any Project Participant or any damage or destruction by Governmental forces or authorities of the assets of any Project Participant during any event of war (declared or undeclared), armed conflict or similar event in the Territory; or

(v) any act of Expropriation by the State Authorities.

Without limiting the foregoing, the obligation of the Government to provide monetary compensation also applies with respect to any such Loss or Damage caused by or arising from any of the foregoing by any Person which was a State Entity at the time the applicable Project Agreement was executed by it.

10.2 In the event and to the extent any Project Participant suffers any Loss or Damage of the kind described in Section 10.1, the Government shall provide prompt, adequate and effective compensation for all such Loss or Damage. Solely for purposes of this Article 10, any reference to Project Participants shall not include Lenders or Insurers; provided, however, nothing contained herein shall alter, amend, waive, condition or release (i) any State Authority from any claims, causes of action or rights of Lenders or Insurers which may exist independent of this Agreement or which may arise independent of this Agreement or (ii) step-in rights, rights of subrogation or other similar rights, and the exercise of same, which Lenders and/or Insurers may have in respect of any other Project Participant in respect of the Project. In respect of the adequacy of compensation, if the Loss or Damage:

(i) is of the kind described in Section 10.1(i) through (iv), the Government shall accord as among the monetary remedies of (1) money damages, (2) restitution, (3) reimbursement, (4) indemnification and (5) other forms of monetary relief (excluding punitive or exemplary damages), that monetary remedy or combination of monetary remedies as the MEP Participants may elect to the end that all Project Participants shall be fully and fairly compensated and kept whole by the State Authorities respecting all such Loss or Damage;

(ii) is, notwithstanding the monetary remedies set forth in Section 10.2(i), applicable to the events described in Section 10.1(iv), a result of any event of war (declared or undeclared), armed conflict or similar event in the Territory, the Government shall accord to the MEP Participants for themselves and/or any other Project Participants the most favourable treatment (including such remedies as restitution, money damages, indemnification or other settlement) of those treatments accorded any other Person affected by such event; and

(iii) results from or relates to any act of Expropriation by the State Authorities (as described in Section 10.1(v)), the Government shall pay Fair Market Value.

10.3 With respect to all monetary relief under this Article 10, all amounts shall be expressed and paid in a currency that is widely traded in international foreign exchange markets and widely used in international transactions, on the basis of the market rate of exchange for that currency at the close of business of the London Stock Exchange on the date of payment, and shall be paid together with interest at the Agreed Interest Rate from the date of breach by the State Authorities of a Project Agreement, the date of misrepresentation by the State Authorities in any Project Agreement, the date of change in Economic Equilibrium, the date of requisitioning, loss or damage of assets during war or the date of Expropriation, as the case may be, to the date of payment to the MEP Participants by the State Authorities.

10.4 In the event the State Authorities should ever carry out any act of Expropriation with respect to the Project, the State Authorities shall do so only where such Expropriation is (i) for a purpose which is an overriding public purpose, (ii) not discriminatory, (iii) carried out under due process of law and (iv) accompanied by the payment of compensation as provided in Section 10.2(iii). For purposes of the foregoing, due process respecting any claim of Expropriation shall include the MEP Participants' right to resort to the arbitration provisions of this Agreement for purposes of establishing that an Expropriation has taken place (both as to themselves and on behalf of any Project Participants) and for the assessment through arbitration of the amount owed by the State Authorities to the MEP Participants as adequate compensation as provided in Section 10.2(iii) for all Loss or Damage suffered by the MEP Participants and/or and all other Project Participants caused by or arising from such Expropriation.

10.5 The Government's obligation to provide monetary compensation to the MEP Participants under this Article 10:

(i) is several, independent, absolute, irrevocable and unconditional and constitutes an independent covenant and principal obligation of the Government, separately enforceable from all other obligations (including monetary compensation obligations) of the State Authorities under the Project Agreements, without regard to the invalidity or unenforceability of any such other obligations;

(ii) is enforceable, jointly and severally, against the constituent elements of the State Authorities and, regardless of against whom enforcement is sought, any award or claim for payment due under this Article 10 may be submitted to the Ministry of Energy and such award or claim for payment (granted, with respect to a claim for payment, such claim is not disputed by the State Authorities) shall be paid to the MEP Participants on or before thirty (30) days after receipt by the Ministry of Energy of the related award or claim for payment;

(iii) shall not be modified, impaired or rendered unenforceable by any defense available to the State Authorities or as a result of the occurrence of any event that, but for this Section 10.5(iii), would discharge that obligation other than by the full performance thereof in accordance with this Agreement.

10.6 The Government shall compensate the MEP Participants for any Loss or Damage set forth in this Article 10 suffered by the MEP Participants and/or another Project Participant. In no event shall the Government's obligation to provide compensation under this Article 10 include any punitive or exemplary damages.

10.7 Notwithstanding anything in this Agreement to the contrary:

(i) no party to the Turnkey Agreement shall have any liability hereunder with respect to the Turnkey Agreement in an amount which is in excess of, or in any manner which is different than, that which is specifically provided in the Turnkey Agreement; and

(ii) the Government shall have no payment liability hereunder with respect to the Government Guaranty in an amount which is in excess of, or in any manner which is different than, that which is specifically provided in the Government Guaranty.

ARTICLE 11

LIMITATION OF LIABILITY

11.1 The MEP Participants shall be liable to the State Authorities for Loss or Damage caused by or arising from (i) any breach by them of any Project Agreement or (ii) any breach by them of any applicable law; provided, however, that the MEP Participants shall have no liability hereunder if and to the extent the Loss or Damage is caused by or arises from any breach of any Project Agreement and/or breach of duty by any State Authority. Notwithstanding the foregoing, the MEP Participants shall not be liable to the State Authorities for any punitive or exemplary damages.

11.2 The MEP Participants shall be liable to a third party (other than the State Authorities and any Project Participant) for Loss or Damage suffered by such third party as a result of the MEP Participants' breach of the standards of conduct set forth in the Project Agreements; provided, however, that the MEP Participants shall have no liability hereunder if and to the extent the Loss or Damage is caused by or arises from any breach of any Project Agreement and/or breach of duty by any State Authority.

11.3 The MEP Participants shall have no joint and several liability under this Agreement except in respect of liability arising from their failure to comply with applicable law in the conduct of Pipeline Activities (other than liability in respect of any matters relating to Taxes) and with the terms of Article 13 and Appendix 5.

11.4 Except as set forth in Section 3.4 hereof, it is understood and agreed that under no circumstances whatsoever shall the Government or any State Authorities have the right to seek or declare any cancellation or termination of this or any other Project Agreement as a result of any breach by the MEP Participants or any other Project Participants.

ARTICLE 12

SECURITY

12.1 Commencing with the initial Project Activities relating to route identification and evaluation and continuing throughout the life of the Project, the State Authorities shall ensure the safety and security of the Rights to Land, the Facilities and all Persons within the Territory involved in Project Activities and shall protect the Rights to Land, the Facilities and those Persons from all Loss or Damage resulting from civil war, sabotage, vandalism, blockade, revolution, riot, insurrection, civil disturbance, terrorism, kidnapping, commercial extortion, organised crime or other destructive events.

12.2 In order to avoid or mitigate harm to the Project of the kind described in Section 12.1, the State Authorities shall, on request by and in consultation with the MEP Participants, exert their Best Endeavours consistent with Appendix 5 to enforce any relevant provisions of Turkish Law relating to threatened and/or actual instances of loss or damage caused by third parties (other than Project Participants) to the Rights to Land, the Facilities or loss or injury to Persons within the Territory involved in Project Activities.

12.3 Without limiting the State Authorities' obligations under Sections 12.1 and 12.2, the Government, at its sole cost and expense, but in regular consultation with the MEP Participants, shall use the security forces of the State to provide physical security for the Rights to Land, the Facilities and Persons within the Territory involved in Project Activities. As among the Parties, the Government shall be solely liable for the conduct of all operations of the security forces of the State and neither the MEP Participants nor any other Project Participants shall have any liability or obligation to any Person for any acts or activities of the security forces of the State or be obligated to reimburse the Government for the cost and expense of providing security as contemplated hereby.

ARTICLE 13

ENVIRONMENT, HEALTH, SAFETY AND SOCIAL IMPACT

13.1 The applicable environmental, health and safety standards and practices for the Project shall be as set forth in Appendix 5 attached hereto. The State Authorities hereby agree to the standards and practices set forth in Appendix 5 and consent to any action taken by or on behalf of the MEP Participants and other Project Participants in conformity therewith. If a spillage or release of Petroleum occurs from the Facilities, or any other event occurs which is causing or likely to cause material environmental damage or material risk to health and safety, the MEP Participants shall take all necessary action as set forth in Appendix 5 and, on request by or on behalf of the MEP Participants, the State Authorities shall, in addition to any indemnification obligations the State Authorities may have under the Project Agreements, use their Best Endeavours to make available promptly and in reasonable quantities, any labor, materials and equipment not otherwise readily available to the MEP Participants or their Contractors to assist in any remedial or repair effort.

13.2 The applicable social impact standards, practices and program for the Project shall be effected as set forth in Appendix 5 attached hereto. The State Authorities hereby agree to the standards and practices set forth in Appendix 5 and consent to any action taken by or on behalf of the MEP Participants and other Project Participants in conformity therewith.

ARTICLE 14

CURRENCY

14.1 The State Authorities confirm that the MEP Participants and all other Project Participants shall have the right for the duration of Project Activities:

(i) to bring into or take out of the Territory Foreign Currency and to utilise, without restriction, Foreign Currency accounts in the Territory and to exchange any currency at market rates;

(ii) to open, maintain and operate Local Currency bank and other accounts inside the Territory and Foreign Currency bank and other accounts both inside and outside the Territory;

(iii) to purchase and/or convert Local Currency with and/or into Foreign Currency at the market exchange rate legally available or, if applicable, at a rate of exchange made available in respect of similar sums of money by the central bank of the State or any successor organisation to foreign Entities doing business in the Territory, without deductions or the imposition of fees other than usual and customary banking charges;

(iv) to transfer, hold and retain Foreign Currency outside the Territory;

(v) to be exempt from all mandatory conversions, if any, of Foreign Currency into Local Currency or other currency;

(vi) to pay abroad, directly or indirectly, in whole or in part, in Foreign Currency, the salaries, allowances and other benefits received by any Foreign Employees;

(vii) to pay Contractors and Foreign Contractors abroad, directly or indirectly, in whole or in part, in Foreign Currency, for their goods, works, technology or services supplied to the Project; and

(viii) to make any payments provided for under any Project Agreement in Foreign Currency.

14.2 All payments to be made by the State Authorities under any Project Agreement shall be made in Dollars and on the basis of the market rate of exchange at the time of payment, except that any such payments with respect to Taxes that have been paid shall be made

in the currency in which such Taxes were paid. The State Authorities shall take all steps and measures required to ensure that:

(i) all such payments shall be made without any withholdings or other deductions whatsoever; and

(ii) it has available to it at all times sufficient Dollars and effective means of payment to transfer to the relevant Person full value at the relevant time.

ARTICLE 15

IMPORT AND EXPORT

15.1 At any time and from time to time, each Project Participant has the right to import into or export or re-export from the Territory, free of Taxes and restrictions, whether in its own name or on its behalf, all equipment, materials, machinery, tools, vehicles, spare parts, supplies, Petroleum, fuels and lubricants to be used in connection with the Project and all other goods (other than natural gas), works, services or technology necessary or appropriate for use in connection with the Project. At any time and from time to time, each Project Participant has the right to import into the Territory, free of Taxes and restrictions (but in cooperation with any State Entity to the extent such State Entity holds a monopoly or other exclusive right respecting gas imports into the Territory), whether in its own name or on its behalf, natural gas to be used as fuel in connection with the Project. Provided, however, that no Project Participant shall be exempt from VAT on any import, export or re-export described in this 15.1 except to the extent specified in Section 9.8, 15.2 or 15.3, or in Article 14.

15.2 Each Foreign Employee of each Project Participant, each Contractor who is a physical person and is not a citizen of the State, each family member of any such employee or Contractor and each Project Participant on behalf of any such employee, Contractor or family member shall have the right at any time and from time to time to import into or export or re-export from the Territory, free of Taxes and restrictions, whether in its own name or on its behalf, all goods, works, services or technology for its own use and personal consumption or for the use and personal consumption of such employees, Contractors and family members; provided, however, that subject to Article 9, all sales by any such Person within the Territory of any such imported goods to any other Person will be taxable, and, in the case of sales of automobiles, furniture and professional tools and instruments, will result in liability for customs import tariff, in accordance with Turkish Law. The authorisations and exemptions granted under this Section 15.2 may be restricted by Turkish Laws generally applicable for the protection of public health, safety and public order.

15.3 Petroleum transported, or to be transported, by any of the MEP Participants for any Shipper or for its or their own account through the Facilities shall be considered goods-in-transit for all purposes of the customs laws of the State and shall be exempt from all Taxes. Except as may otherwise be provided in this Agreement, the MEP Participants and each such Shipper shall have the right at any time and from time to time

to import and export, free of all Taxes and restrictions, all Petroleum which is, or is to be, transported through and exported from the Facilities.

15.4 All imports to and exports from the Territory in connection with the Project shall be subject to the procedures and documents required by applicable customs laws and regulations; provided, however, such imports and exports shall be subject to the exemptions from Taxes set forth in Articles 9 and 14 and Sections 15.1, 15.2 and 15.3, except that, in the case of any such imports and exports of goods by an MEP Participant other than those described in Section 15.3, the MEP Participant shall pay any customs service/documentation fees to the extent they are nominal and consistent with the actual costs of providing such customs service/documentation and are of a non-discriminatory nature, but in no event shall the customs service/documentation fees exceed the following:

Declared Value of Shipment	Fees
$0 to $100,000	0.15% of value
$100,001 to $1,000,000	$150 plus 0.10% of value over $100,000
$1,000,001 to $5,000,000	$1,050 plus 0.07% of value over $1,000,000
$5,000,001 to $10,000,000	$3,850 plus 0.05% of value over $5,000,000
More than $10,000,000	$6,350 plus 0.01% of value over $10,000,000

15.5 Each Project Participant shall be exempt from the provisions of any foreign trade regulations of the State Authorities relating to any goods, works, services or technology acquired or performed, directly or indirectly, in connection with the Project or otherwise relating to Petroleum in the Facilities, including those purporting to prohibit, limit or restrict the import or export thereof or relating to determinations of country of origin or destination.

ARTICLE 16

BINDING EFFECT

16.1 This Agreement and the rights, obligations and other provisions of this Agreement and any other Project Agreement shall bind and apply to the Parties and:

(i) in the case of the State Authorities, shall continue to bind the Government, all State Entities and all Local Authorities notwithstanding any change in the constitution, control, nature or effect of all or any of them and notwithstanding the insolvency, liquidation, reorganisation, merger or other change in the viability, ownership or legal existence of the State Authorities (including the partial or total privatisation of any State Entity); and

(ii) in the case of any MEP Participant, shall bind and apply to the benefit of all and any successors, assignees and transferees of such MEP Participant from time to time in respect of this Agreement or any of the rights, obligations and other provisions of this Agreement (as the case may be).

16.2 Except as otherwise provided in Article 17, the State Authorities shall not assign, transfer or otherwise deal with (or carry out or permit any act inconsistent with their continued retention of) their interests under this Agreement or any other Project Agreement and all or any of the rights, obligations and other provisions on their part set out in this Agreement or any other Project Agreement.

ARTICLE 17

SUCCESSORS AND PERMITTED ASSIGNEES

17.1 Each MEP Participant shall be entitled to transfer, assign, share or otherwise deal with all or any of its rights under this Agreement, with binding effect on the State Authorities, subject only to the prior notification by the MEP Participant transferor to the State Authorities of details of such transferred rights and the recipient thereof, and if the MEP Participant transferor so elects, delivery to the State Authorities of an agreement duly executed by the MEP Participant and the recipient of such rights; provided, however, that the State Authorities shall have the right, within fifteen (15) days of receipt of such notification, to disapprove such transfer, assignment, sharing or dealing if the proposed transferee. assignee or other party poses a threat to national security, defense and/or public safety in violation of Turkish Law. Upon delivery of the form of agreement as contemplated by this Section 17.1, the Government shall promptly execute the agreement and return same to the MEP Participant transferor.

17.2 Each MEP Participant shall be entitled to transfer, assign or otherwise deal with all or any of its obligations under this Agreement:

(i) in the case of any such transfer, assignment or other dealing in relation to another MEP Participant or an Affiliate of the MEP Participant transferor, subject to prior notification by the MEP Participant transferor to the State Authorities of details of such obligations and the recipient of such obligations and delivery to the State Authorities of an agreement duly executed by the MEP Participant and the recipient of such obligations and in form and substance satisfactory to the MEP Participant transferor which (1) provides that the transferor shall cease to be a Party to this Agreement and is released from any obligations hereunder, (2) provides that the recipient shall become a party to this Agreement in succession to the transferor and shall observe all obligations and assume any liabilities as if it had at all times been a Party to this Agreement, (3) provides that the recipient shall indemnify the transferor and all other Parties from and against obligations and liabilities that otherwise would have been the responsibility of the transferor and (4) specifies the effective date of the transfer and such other matters that the transferor shall reasonably require;

(ii) in the case of any such transfer, assignment or other dealing which is not in relation to another MEP Participant or an Affiliate of the MEP Participant transferor, and where the recipient of such obligations certifies to the State Authorities that it has the financial and (to the extent it may be required in the circumstances) technical status to observe and perform such obligations, subject to not less than fifteen (15) days' prior notification to the State Authorities of:

(1) details of such obligations;

(2) details of the recipient of such obligations; and

(3) financial statements, disclosure documents and other information in relation to the statements made in such certificate

and the delivery to the Government of the agreement referred to in Section 17.2(i) above.

Notwithstanding anything to the contrary set forth in Section 17.2(i) in respect of Affiliates or otherwise under Section 17.2(ii), the State Authorities shall have the right, within fifteen (15) days of receipt of a prior notification by the MEP Participant transferor to the State Authorities of the details of such transferred obligations and the recipients thereof, to disapprove such transfer, assignment, sharing or other dealing respecting such Affiliate or non-Affiliated party, as the case may be, if the proposed transferee, assignee or other party poses a threat to national security, defense and/or public safety in violation of Turkish Law. Upon delivery of the form of agreement as contemplated by this Section 17.2, the Government shall promptly execute the agreement and return same to the MEP Participant transferor. Notwithstanding the foregoing in this Section 17.2 or anything else contained in this Agreement, no MEP Participant shall have the right to assign all or any portion of its obligation to pay Taxes except when such transfer of obligation is in conjunction with a transfer of all or a corresponding portion of its rights under Section 17.1.

17.3 Without releasing the MEP Participant from its obligations under this Agreement, each MEP Participant shall be entitled to undertake the Project and/or discharge all or any of its obligations hereunder by causing or procuring that such obligations are performed on its behalf by any Person; provided, however, that if the Person acting on behalf of the MEP Participant is a State Authority, then unless and to the extent the applicable Project Agreement provides to the contrary such State Authority shall bear responsibility under this Agreement for any failure or nonperformance of such obligations and the MEP Participant shall have no responsibility under this Agreement with respect thereto.

17.4 Without prejudice to the provisions of Section 17.1, each MEP Participant shall be entitled to create security interests in relation to its rights and obligations under this Agreement and any other Project Agreement in favour of banks or other financing entities (providing for, among other things, enforcement of such security by means of succeeding to the interests of the MEP Participant under this Agreement and any other Project Agreement); provided, however, that the Government shall have the right within fifteen (15) days receipt of notification to disapprove any assignment, lien creation, charge or

security interest hereunder if the proposed assignee, lien holder, charge beneficiary or secured party or other party poses a threat to national security, defence, and/or public safety in violation of Turkish Law). Except as set forth in the preceding sentence, such creation of security interests and the exercise of such security interests shall be made without any requirement of consent or permission of the State Authorities and such security interests shall be binding on the State Authorities upon the MEP Participant notifying to the Government details of such security interests and the beneficiary of such security interests and the State Authorities shall, if requested by the MEP Participant, enter into such agreements or other arrangements with such banks or other financing entities as may be required by such banks or other financing entities to give effect and business efficacy to the security interests so created including, among other things:

(a) advance notice by the State Authorities of any default by the MEP Participant and any intention of the State Authorities to take action in respect thereof; and

(b) an acknowledgment of the existence and potential exercise of rights to remedy or cure any such default and rights to acquire or otherwise step into the position of the MEP Participant under this Agreement and any other Project Agreements pursuant to such security interests.

17.5 Without prejudice to any rights or exemptions which may have vested in the Project Participants by operation of Turkish Law (including the ratification and enactment of Project Agreements into Turkish Law as provided herein), it is acknowledged by the State Authorities that the implementation of the Project may result in circumstances in which Project Participants other than the MEP Participants are to be subject to some or all of the obligations, or are to enjoy some or all of the rights, set out in this Agreement for such Project Participant (other than in circumstances of transfer, assignment or other dealing) by the MEP Participants, and the State Authorities agree that, in such circumstances, they will, upon receipt of a duly executed agreement in form and substance satisfactory to the relevant MEP Participant or Participants to the effect that such other Project Participant shall become a contracting party and shall have the rights, exemptions and/or privileges of the applicable Project Agreements and in that respect, the State Authorities shall promptly execute such form of agreement and return it to the relevant MEP Participant or Participants. For the avoidance of doubt, the provisions of this Section 17.5 shall not operate to (i) make the subject Project Participant an MEP Participant or (ii) cause the Tax treatment of any Project Participant to be other than as set forth in Articles 9 and 15 and the other provisions of this Agreement relating specifically to Taxes.

17.6 The State Authorities expressly acknowledge that both assignments of rights and transfers of obligations by the MEP Participants pursuant to this Article 17 are foreseeable and intended by the Parties to the Agreement. In accordance with the foregoing, the State Authorities agree and commit at the request of an MEP Participant to promptly provide, receive and/or execute any further or other documentation as may be necessary in order to effect a legally enforceable assignment of rights or novation of obligations hereunder or to allow Project Participants to become contracting parties as contemplated by Section 17.5 above.

ARTICLE 18

DISPUTE RESOLUTION AND APPLICABLE LAW

18.1 The provisions of this Article 18 shall be valid and enforceable notwithstanding the illegality, invalidity, or unenforceability under the law specified in Section 18.12 of any other provisions of this Agreement. Arbitration pursuant to this Article 18 shall not be subject to the condition of exhaustion of local remedies such as that referred to in Article 26 of the ICSID Convention. In order to provide prior notice and a reasonable opportunity for the Parties to resolve disputes without resorting to arbitration, as a condition to any Party or Parties submitting a dispute to arbitration under this Article 18, the Party or Parties shall provide written notice of the dispute to all other Parties and shall submit the dispute to arbitration only after the passage of thirty (30) days from the date of delivery of such notice on all Parties pursuant to Article 22 of this Agreement; provided, however, that where a Party has given notice of dispute(s) it shall not be necessary for any other Party to give a similar notice in order to participate in the arbitration of such dispute(s); and provided, further, that once a dispute is submitted to arbitration no additional notice of dispute(s) shall be required in order for any Arbitrating Party to add, to modify or redefine those disputes which it seeks to resolve in such arbitration. Any dispute arising under this Agreement, or in any way connected with this Agreement (including its formation and any questions regarding arbitrability or the existence, validity or termination of this Agreement), between (i) the Government, the State, any State Entity and/or the Local Authorities, on the one hand, and (ii) one or more of the MEP Participants, on the other hand, may be submitted to arbitration pursuant to this Article 18. The MEP Participants may submit any dispute to arbitration jointly and may assign rights granted under this Agreement among themselves for purposes of arbitration, it being further understood and agreed that the foregoing shall not require that, in an arbitration to which more than one MEP Participant is a party, the MEP Participants must take a joint position on any or all disputed issues. In addition, any MEP Participant that demonstrates to the reasonable satisfaction of the arbitral tribunal that it has a genuine interest in the issues in dispute and agrees to be bound by any award in respect of any fact or matter determined in the proceeding may intervene in any arbitration proceeding in which it is not already a party, subject only to its willingness to accept the record as previously established in the proceeding prior to its notice of intervention.

18.2 Except as otherwise expressly provided in the State's reservation to the ICSID Convention, the Government and all other Parties hereby consent to arbitrate any such dispute pursuant to the ICSID Convention and the ICSID Arbitration Rules. Subject to its ICSID reservation, the Government shall take any actions or decisions as may be necessary to ensure the effectiveness of the State Authorities' consent to ICSID jurisdiction for all disputes arising under this Agreement or in any way connected with this Agreement. In the event of any conflict between the ICSID Arbitration Rules and the arbitration provisions of this Agreement, this Agreement shall govern. For purposes of Article 25(1) of the ICSID Convention and for any other purposes related to this Agreement, any dispute among the Parties shall be considered a legal dispute arising directly out of an investment. For purposes of the State's reservation to the ICSID Convention, as of the Effective Date any dispute among the Parties shall be considered

a legal dispute arising directly out of investment activities which have "effectively started" and which have obtained all necessary permissions and authorisations in accordance with the relevant legislation of the State on foreign capital. If and to the extent the State's reservation to the ICSID Convention is later modified or rescinded such that any disputes heretofore not subject to arbitration under the ICSID Convention become eligible for ICSID arbitration, the Government and all other Parties consent to arbitrate all such eligible disputes pursuant to the ICSID Convention and the ICSID Arbitration Rules. Additionally, in furtherance of dispute resolution under the Turnkey Agreement, the Government hereby (1) designates the Turnkey Contractor to ICSID as a constituent subdivision or agency of the State for purposes of Article 25(l) of the ICSID Convention and (2) irrevocably approves the consent of the Turnkey Contractor to arbitrate disputes in accordance with the terms of the Turnkey Agreement.

18.3 If, for any reason, and notwithstanding the consent granted in Section 18.2, ICSID arbitration is not available for the resolution of any such dispute (including by reason of the State's reservation to the ICSID Convention), then the dispute shall be finally resolved under the Rules of Arbitration of the International Chamber of Commerce ("ICC Rules"); provided, however, that ICC arbitration shall apply to all disputes involving rights to property in the Territory, other than claims to ownership of land; and provided, further, if the State's reservation to the ICSID Convention is at any time modified or rescinded, then such disputes involving rights to property may also be arbitrated hereunder pursuant to the ICSID Convention and the ICSID Arbitration Rules. In the event of any conflict between the ICC Rules and the arbitration provisions of this Agreement, this Agreement shall govern.

18.4 An arbitral tribunal constituted pursuant to this Agreement shall consist of three (3) arbitrators, one of which shall be appointed by the Arbitrating Party or Arbitrating Parties first requesting arbitration, and one of which shall be appointed by the opposing Arbitrating Party or Arbitrating Parties. The third arbitrator, who shall be the presiding arbitrator of the arbitral tribunal, shall be appointed by agreement of the first two arbitrators appointed. If either of the first two appointments are not made within thirty (30) days after the request for arbitration, or if the first two arbitrators fail to agree on a third arbitrator within thirty (30) days after the later of them shall have been appointed, the unfilled appointment will be made, upon the request of any Arbitrating Party, by the International Chamber of Commerce, acting in accordance with the provisions addressing appointment of arbitrators in the ICC Rules. With respect to arbitration proceedings held under the ICSID Convention and ICSID Arbitration Rules, the Parties agree that the period of time to which reference is made in Article 38 of the ICSID Convention shall be extended to ninety (90) days after the submission of a request by an Arbitrating Party to the International Chamber of Commerce to appoint a third and presiding arbitrator. The Parties agree that, regardless of the payment scales otherwise prescribed by any institution administering an arbitration under this Agreement, the Arbitrating Parties shall compensate the members of the arbitral tribunal at rates sufficient to secure their service as arbitrators.

18.5 With respect to any arbitration proceedings arising under this Agreement, additional or alternative procedural rules may be adopted at any time by written agreement of the Arbitrating Parties.

18.6 The Parties agree that the seat of any arbitration held pursuant to this Agreement shall be Geneva, Switzerland, unless the Arbitrating Parties agree in writing to hold the arbitration in another country that has ratified or acceded to the 1958 New York Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards. The language used during any arbitration proceeding shall be the English language and the English language text of this Agreement will be used and relied upon for all purposes by the arbitral tribunal. Interpretation of any live proceedings of the arbitration and translation of written arguments and documentation shall be provided if requested by any Arbitrating Party, at the expense of such requesting Arbitrating Party.

18.7 The Parties shall provide the arbitral tribunal with reasonable opportunity to inspect the Facilities as may be necessary for the determination of a dispute. Each Arbitrating Party shall, at the request of an opposing Arbitrating Party or the arbitral tribunal, make available to the arbitral tribunal and the opposing Arbitrating Party all documents and witnesses substantially relevant, as determined by the tribunal, to the dispute.

18.8 An arbitral tribunal's award issued pursuant to this Article 18 shall be final and binding on the Arbitrating Parties upon being rendered, and the Arbitrating Parties undertake to comply with any such award without delay. Judgment on the award may be entered and execution had in any court having jurisdiction, or application may be made for a judicial acceptance of the award and an order of enforcement and execution, as applicable.

18.9 Subject to Section 10.2(i), if monetary damages are included in a final award, the award shall be rendered and payment shall be made in Dollars and, in accordance with the terms of this Agreement as relate to amounts due and payable, shall include interest calculated at the Agreed Interest Rate from the date of the event, breach, or other violation giving rise to the dispute to the date when the award is paid in full. The arbitral tribunal may also order any interim or conservatory measures it deems appropriate.

18.10 With respect to arbitration proceedings held under the ICSID Convention and ICSID Arbitration Rules, the Parties agree any *ad hoc* committee appointed in accordance with Article 52 of the ICSID Convention shall not stay enforcement of an award unless the Arbitrating Party requesting annulment posts an irrevocable and unconditional bank guaranty in the full amount that the award directs the Arbitrating Party requesting annulment to pay. With respect to arbitration proceedings held under the ICC Rules, the Arbitrating Parties hereby waive the right to judicial intervention in the proceedings themselves and also waive the right to have any interim or conservatory order or any final award annulled or set aside by the courts of any jurisdiction other than the jurisdiction in which the arbitration is held.

18.11 Each State Authority hereby waives any claim to immunity in regard to any proceedings to enforce this Agreement or to enforce any interim or conservatory order or any final award rendered by an arbitral tribunal constituted pursuant to this Agreement, including immunity from service of process, immunity from jurisdiction of any court, and immunity of any of its property from pre-judgment attachment based on an interim or conservatory order or from execution based on a final award; provided, however, that notwithstanding anything to the contrary in this Agreement, the waiver of immunity with respect to property in this Section 18.11 shall only apply to property owned or controlled by State

Authorities located outside the Territory and shall not apply to (i) property which is used or intended for use solely for the exercise of diplomatic rights, including the State's diplomatic missions, consular posts, special missions, missions to international organisations or to international conferences and including their furnishings, means of transportation and funds held in bank accounts solely for use in funding such missions, posts, organisations and/or conferences; (ii) property of a military character or used or intended for use for military purposes; (iii) property constituting or forming part of the essential cultural heritage of the State or part of its archives and not placed or intended to be placed on sale, including museums, archaeological sites and artifacts, libraries and related historical preservation and research facilities, cemeteries, monuments and other similar property; (iv) property forming part of an exhibition of objects of scientific or historical interest which is outside the Territory and not placed or intended to be placed on sale; and (v) ships and aircraft used solely for governmental service.

18.12 This Article 18 shall be governed in accordance with the substantive law of England, but excluding any rules or principles of English law that would (i) prevent adjudication upon, or accord presumptive validity to, the transactions of sovereign states or (ii) require the application of the laws of any other jurisdiction to govern this Article 18.

ARTICLE 19

OPERATING COMPANY

19.1 Subject only to any requirement under Turkish Law that any Operating Company register to conduct business within the Territory, the MEP Participants shall have the right to establish, own and control one or more Operating Companies, and/or appoint or select one or more Operating Companies, that have been organised in any jurisdiction, whether inside or outside the Territory. The MEP Participants shall have the right to appoint jointly any Operating Company (i) to enforce on behalf of the MEP Participants any or all obligations of the State Authorities under any Project Agreement and (ii) to exercise on behalf of the MEP Participants any or all rights of the MEP Participants arising under any Project Agreement. To the extent authorised by the MEP Participants, any and all Operating Companies may act as the MEP Participants' agent or independent contractor, as the MEP Participants may indicate, in respect of any and all Project Activities.

19.2 The MEP Participants and any Contractor (including any Operating Company) are hereby authorised to select and determine the number of employees to be hired by it or them in connection with Project Activities. All citizens of the State hired in respect of the Project shall be hired pursuant to written employment contracts that specify the hours of work required of the employees and the compensation and benefits to be paid or furnished to them and other material terms of employment. Consistent with their respective employment contracts, such employees may be located wherever deemed appropriate in connection with their employment. Subject to requirement that no Project Participant shall be required to follow any employment practices or standards that (i) exceed those international labor standards or practices which are customary in international Petroleum transportation projects or (ii) are contrary to the goal of promoting an efficient and motivated workforce, all employment programmes and practices applicable to citizens

of the State working on the Project in the Territory, including hours of work, leave, remuneration, fringe benefits and occupational health and safety standards, shall not be less beneficial than is provided by the Turkish labor legislation generally applicable to its citizenry.

ARTICLE 20

FORCE MAJEURE

20.1 Nonperformance or delays in performance on the part of any Party respecting any obligations or any part thereof under this Agreement, other than the obligation to pay money, shall be suspended if caused or occasioned by Force Majeure, as defined in this Agreement.

20.2 Force Majeure with respect to State Authorities shall be limited to (i) natural disasters (earthquakes, landslides, cyclones, floods, fires, lightning, tidal waves, volcanic eruptions and other similar natural events or occurrences), (ii) wars between sovereign states where the Republic of Turkey has not initiated the war under the principles of international law, and (iii) international embargoes of sovereign states other than the Republic of Turkey; provided in every case the specified event or cause (whether of the type set forth in (i), (ii) and/or (iii) above) and any resulting effects prevent the performance by the State Authorities of their obligations or any part thereof, are beyond their control, and, concerning those events or causes (whether of the type set forth in (i), (ii) and/or (iii) above) which are reasonably foreseeable, are not caused or contributed to by the negligence of the State Authorities or by their breach of this Agreement or any other Project Agreement.

20.3 Force Majeure with respect to the MEP Participants shall be limited to those events or causes and any resulting effects that prevent the performance by the MEP Participant(s) of its (or their) obligations or any part thereof, are beyond its (or their) control and, concerning events or causes which are reasonably foreseeable, are not caused or contributed to by the negligence of the MEP Participants or by its (or their) breach of this Agreement or any other Project Agreement. Force Majeure under this Section 20.3 shall include the following events and causes to the extent they otherwise satisfy the requirements of this Article 20: natural disasters (earthquakes, landslides, cyclones, floods, fires, lightning, tidal waves, volcanic eruptions and other similar natural events or occurrences), wars, strikes or other labor disputes, rebellions, acts of terrorism, international embargoes, the inability to obtain necessary goods, materials, services, or technology, the inability to obtain or maintain any necessary means of transportation, the application of laws, treaties, rules, regulations, and decrees, the actions or inactions of the State Authorities and other events or causes, whether of the kind enumerated or otherwise, which are beyond the control of the MEP Participants.

20.4 If a Party is prevented from carrying out its obligations or any part thereof under this Agreement as a result of Force Majeure, other than the obligation to pay money, it shall promptly notify in writing the other affected Party or Parties to whom performance is owed. The notice must:

(i) specify the obligations or part thereof that the Party cannot perform;

(ii) fully describe the event of Force Majeure;

(iii) estimate the time during which the Force Majeure will continue; and

(iv) specify the measures proposed to be adopted by it (or them) to remedy or abate the Force Majeure.

Following this notice, and for so long as the Force Majeure continues, any obligations or parts thereof which cannot be performed because of the Force Majeure, other than the obligation to pay money, shall be suspended.

20.5 Any Party that is prevented from carrying out its obligations or parts thereof as a result of Force Majeure shall take such actions as are available to it and expend such funds (and in the case of a State Authority, the actions and funds of other State Authorities) as necessary to remove or remedy the Force Majeure and resume performance of its obligations and all parts thereof as soon as reasonably practicable.

20.6 Any State Authority that is prevented from carrying out its obligations as a result of Force Majeure shall take, and shall also procure that other State Authorities take, all such action as may be required to mitigate any loss suffered by any MEP Participant or other Project Participant during the continuance of the Force Majeure and as a result thereof.

20.7 In respect of the obligation of the State Authorities to provide compensation for Loss or Damage as a result of the events or causes specified in Section 10.1, the State Authorities shall have no right to declare Force Majeure under this Agreement in respect of subsection (ii), (iii), (iv) and (v) of said Section 10.1.

ARTICLE 21

ACKNOWLEDGMENTS

21.1 The State Authorities hereby acknowledge that they have received and reviewed this Agreement, the Intergovernmental Agreement, the Turnkey Agreement and the Government Guaranty and hereby declare them to be acceptable.

21.2 The Parties hereby acknowledge that it is their mutual intention that no Turkish Law now or hereafter existing (including the interpretation and application procedures thereof) that is contrary to the terms of this Agreement or any other Project Agreement shall limit, abridge or affect adversely the rights granted to the MEP Participants or any other Project Participants in this or any other Project Agreement or otherwise amend, repeal or take precedence over the whole or any part of this or any other Project Agreement.

21.3 The Parties hereby acknowledge that (i) this Agreement is not, and shall not be construed as, a special administrative contract granting a concession, (ii) none of the Project Activities conducted by the MEP Participants or any other Project Participant is intended

to constitute a public service, (iii) this Agreement and other Project Agreements are intended to constitute instruments to develop, construct, operate and maintain a pipeline system for the transportation of Petroleum and, therefore, the Turkish law relating to any special administrative contract granting a concession is not intended to be applicable to this Agreement and shall have no effect on any of the substantive provisions, commitments, undertakings, rights, guaranties, exemptions, privileges, indemnities, waivers and standards provided in this Agreement or other Project Agreements; and (iv) neither the MEP Participants nor any other Project Participant are intended to be, or shall be, subject to any requirement or obligation that would arise solely by virtue of having entered into a special administrative contract granting a concession with the State Authorities or the State.

ARTICLE 22

COOPERATION AND COORDINATION MECHANISMS

22.1 The Government shall use its Best Endeavours to negotiate and enter into such other intergovernmental or multilateral agreements or treaties as may be necessary or appropriate between or among it and the other governments and states in the region to authorise, enable, support and facilitate the Project. Without limiting the foregoing, the Government shall consult with the MEP Participants concerning those measures by which the State Authorities, in conjunction with other governments, may make crossborder Project Activities more effective, timely and efficient, including streamlined and coordinated customs and transit procedures and practices and the use of common measurement and metering facilities within or without the Territory to monitor the transportation of Petroleum.

22.2 On the request of any or all of the MEP Participants, solely for the purpose of assisting in any attempt to finance all or any part of the Project or all or any part of its or their Project Activities or to insure against risks to the Project, the Government, on its own behalf and on behalf of the State Authorities, shall confirm in writing, or, as appropriate, execute such documents as are necessary or appropriate to extend directly to any and all applicable Lenders and Insurers (including multilateral lending agencies and export credit agencies) the representations, warranties, guarantees, covenants and undertakings of the State Authorities as, and to the extent, set forth in this Agreement.

ARTICLE 23

NOTICES

All notices given under this Agreement by any Party shall be given in writing in the English and Turkish languages and may be given by telex, fax or letter to the address set forth below for each Party (or such other address as a Party may notify in advance to the other Party from time to time in accordance with this Article 23). A notice given by telex or fax sent to the correct address as set forth below or as notified pursuant hereto shall be deemed to be delivered on the first

Business Day following the date of dispatch. A notice sent by letter shall not be deemed to be delivered until the first Business Day following receipt.

THE STATE AUTHORITIES:

The Government of the Republic of Turkey

Fax:
Attention: The Office of [_____]

[EACH OF THE MEP PARTICIPANTS]:

_____
_____
_____

Fax: _____
Attention: _____

and copied for information to:

_____
_____
_____
_____

ARTICLE 24

MISCELLANEOUS

24.1 Interest shall accrue at the Agreed Interest Rate on any amount, if any, payable under or pursuant to this Agreement from the time that amount is payable through the date on which that amount, together with the accrued interest thereon, is paid in full.

24.2 This Agreement, together with all appendices attached hereto, shall constitute the entire agreement of the Parties with respect to the matters addressed herein. This Agreement may not be amended or otherwise modified, except by the written agreement of the Parties. Without limiting the generality of the foregoing, no Article (including any Section thereof) may be amended or otherwise modified, except by a written agreement of the Parties that specifically provides for such amendment or modification and references the Article and any Section thereof intended by the Parties to be so amended

or otherwise modified. In no event shall any Article (including any Section thereof) be considered amended or otherwise modified by compromise or negotiation between the Parties or purported amendments or modifications to this Agreement that do not so specifically provide for such amendment or modification and reference the subject Article and any applicable Section thereof. No waiver of any right, benefit, interest or privilege under this Agreement shall be effective unless made expressly and in a writing referencing the Article (including any applicable Section thereof) providing that right, benefit, interest or privilege. Any such waiver shall be limited to the particular circumstance in respect of which it is made and shall not imply any future or further waiver.

24.3 The table of contents to and the topical headings used in this Agreement are inserted for convenience only and are not intended by the Parties to have, and are not to be construed as having, any substantive significance or as indicating that all provisions of this Agreement relating to any particular subject matter are to be found in any particular Article or Section.

24.4 Unless the context otherwise requires, references to all Articles, Sections and Appendices are references to Articles and Sections of, and Appendices to, this Agreement. The words "hereof," "herein" and "hereunder" and words of similar import when used in this Agreement refer to this Agreement as a whole and not to any particular provision of this Agreement. The words "includes" and "including" and words of similar import shall neither limit that which precedes it in the text nor be interpreted as making exclusive that which succeeds it, but instead shall always mean "including without limitation" or "including but not limited to" whenever used in this Agreement. Unless the context otherwise requires, reference to the singular includes a reference to the plural, and *vice-versa*, and reference to either gender includes a reference to both genders.

24.5 All references in this Agreement to "rights," "rights and privileges," "rights and entitlements," "exemptions," and other similar references are to be construed, as the context may require, to include rights, privileges, guaranties, entitlements, exemptions, benefits, protections, assurances, authorisations, approvals, consents, waivers, indemnities and other similar matters. Similarly, all references in this Agreement to "obligations" or "requirements" and other similar references are to be construed, as the context may require, to include obligations, requirements, undertakings, commitments, promises, guaranties, agreements, waivers, indemnities and other similar matters.

24.6 The rights and remedies of a State Authority or a Project Participant, as the case may be, provided in any Article (including any Section thereof) shall apply cumulatively and shall not apply to the exclusion of any other right or remedy that a State Authority or Project Participant may have under any other provision of this Agreement or any provision of any other Project Agreement.

24.7 The State Authorities, on the one hand, and the other Parties to this Agreement, on the other hand, shall maintain or cause to be maintained the confidentiality of all data and information of a non-public or proprietary nature that they may receive, directly or indirectly, from the other or pertaining to any of the Project Participants or the Project.

24.8 Each Party shall, on the request of the other Party, exert its Best Endeavours to execute and deliver, or cause to be executed and delivered, such written agreements, documents and instruments as are necessary or appropriate to enable the Party making such request to fulfill its obligations under any Project Agreement.

24.9 Notwithstanding anything to the contrary in this Agreement or any other Project Agreement, no MEP Participant shall be required to act or refrain from acting if to do so would render that MEP Participant or any of its Affiliates subject to demonstrable risk of liability for civil or criminal penalties under the laws of any jurisdiction applicable to such Person.

24.10 This Agreement (including the provisions concerning arbitration set forth in Article 18) shall be governed in accordance with the substantive law of England, but excluding any rules or principles of English law that would (i) prevent adjudication upon, or accord presumptive validity to, the transactions of sovereign states or (ii) require the application of the laws of any other jurisdiction to govern this Agreement.

24.11 This Agreement is executed in multiple counterparts in the English and Turkish languages. In the event of any conflicting interpretations of any provisions of this Agreement or any notices hereunder as between the language counterparts, the English language counterpart version shall prevail.

24.12 The Government, on the one hand, and each of the other Parties to this Agreement, on the other hand, reserves to itself all rights, counterclaims and other remedies and defenses which such Party has under or arising out of this Agreement. All obligations of the Government to make payments to an MEP Participant under this Agreement may be set off or recouped out of any amounts otherwise payable hereunder to the Government by such MEP Participant. All obligations of an MEP Participant to make payments of Corporation Tax may be set off or recouped out of any amounts otherwise payable hereunder to such MEP Participant by the Government, in which case the amount of such set-off or recoupment shall be treated as a payment by such MEP Participant of such Corporation Tax for purposes of Section 9.2 (including the issuance of tax receipts in accordance with Section 9.2(ix)). In the case of any such offset or recoupment against Corporation Tax, the MEP Participant shall notify the Taxation Office in writing of such offset or recoupment (including the amount thereof).

24.13 If and for so long as any provision of this Agreement shall be deemed or be judged illegal, invalid or unenforceable for any reason whatsoever under the law specified in Section 24.10, such illegality, invalidity or unenforceability shall not affect the legality, validity, enforceability or operation of any other provision of this Agreement except only insofar as shall be necessary to give effect to the construction of such illegality, invalidity or unenforceability, and any such illegal, invalid or unenforceable provision shall be deemed severed from this Agreement without affecting the legality, validity and enforceability of the balance of this Agreement.

24.14 This Agreement, together with the other Project Agreements, constitutes the entire agreement between the Parties relating to the subject matter of those agreements and no Party has given any warranty, representation, statement, assurance, covenant, agreement,

undertaking, indemnity or commitment of any nature whatsoever other than as are expressly set out in this Agreement and any Project Agreements.

[SIGNATURE BLOCKS]

THE GOVERNMENT OF
THE REPUBLIC OF TURKEY,

represented by
the Ministry of Energy and Natural Resources

[_____]
By:
Title:

MEP PARTICIPANTS

[_____]
By:
Title:

[_____]
By:
Title:

[_____]
By:
Title:

[_____]
By:
Title:

[_____]
By:
Title:

[_____]
By:
Title:

[. . . . .]

APPENDIX 1

CERTAIN DEFINITIONS

The capitalised terms used and not otherwise defined in the Host Government Agreement to which this Appendix 1 is attached shall have the following meanings:

"Affiliate" means, with respect to any Person, any other Person that directly, or indirectly through one or more intermediaries, controls, is controlled by or is under common control with that Person. For purposes of this definition, "control" means the possession, directly or indirectly, of the power to direct or cause the direction of the management and policies of a Person, whether through the ownership of a majority or other controlling interest in the voting securities or other equity ownership interest in an Entity, by law, or by agreement between Persons conferring such power or voting rights.

"Agreed Interest Rate" means, for each day of an Interest Period with respect to any amount due and payable under or pursuant to this Agreement, interest at the rate per annum equal to three and one-half percent (3.5%) plus LIBOR in effect on the Business Day immediately preceding the first day of the initial applicable Interest Period and, thereafter, as in effect on the Business Day immediately preceding the first day of each succeeding Interest Period.

"Agreement" means this Host Government Agreement, including all Appendices attached hereto, together with any written extension, renewal, replacement, amendment or other modification hereof signed by all the Parties, all of which by this reference are incorporated herein.

"Application Requirements" is defined in Section 7.3.

"Arbitrating Parties" means the Party or Parties that submit a dispute to arbitration or which intervene or are added to the arbitral proceeding pursuant to the provisions of this Agreement, on the one hand, and the Party or Parties against whom that dispute is submitted, on the other hand, and "Arbitrating Party" means any one of them.

"Back-to-Back Subcontractor" means the one Contractor that supplies goods, works, services or technology in connection with MEP Activities pursuant to a contract or agreement with the Turnkey Contractor, where such one Contractor is acting as a general contractor with respect to the construction works or services (which may include design and engineering) to be provided by the Turnkey Contractor.

"Barrel" means U.S. barrel, *i.e.*, 42 U.S. gallons (158.987 litres) measured at the standard temperature and atmospheric pressure of sixty degrees Fahrenheit/fifteen point five six degrees Centigrade (60°F/15.56°C) and 1.01325 bars.

"Best Available Terms" means, at any time with respect to any goods, works, services or technology specified by a Project Participant to be rendered or provided at any location, the prevailing rates then existing in the ordinary course of business between unrelated Persons for goods, works, services or technology which are of a similar kind

and quality provided at the same location and under terms and conditions comparable to those applicable to the subject goods, works, services or technology.

"Best Endeavours" means the taking by the relevant Person of all lawful, reasonable steps in such Person's power which a prudent and determined man acting in his own interest and anxious to achieve what is required would have taken under the circumstances.

"Business Day" means any day that is not a Saturday, Sunday or legal holiday in the Republic of Turkey and, with respect to the determination of LIBOR, days on which clearing banks are customarily open for business in London, England.

"Code of Practice" means those codes and regulations regarding the construction, installation, operation and maintenance of the Facilities as set forth in Appendix 5.

"Completion Activities" is defined in Section 8.2(ii).

"Constitution" means the constitution of the State, as the same may be amended or otherwise modified or replaced from time to time.

"Construction Activities" is defined in Section 9.3(iii).

"Construction Contractor" means the Turnkey Contractor, any other single Contractor that is responsible for the construction of the Facilities directly for the MEP Participants in the place of the Turnkey Contractor, or any single Contractor that is responsible for any capacity expansion, extension, interconnection, modification, retirement or abandonment project with respect to the Facilities directly for the MEP Participants if such project has a total cost in excess of one hundred million Dollars ($100,000,000) (or equivalent value in other currency based on market exchange rates at the time the relevant agreement or agreements are signed).

"Construction Corridor" is defined in Article 6 of Appendix 4.

"Contractor" means any Person supplying, directly or indirectly, to or for the benefit of all or any of the MEP Participants or their Affiliates goods, works, services or technology related to the MEP System, and any successors or permitted assignees of such Person. The term includes an Interest Holder, Affiliate of an MEP Participant, Shipper or Operating Company, but does not include an MEP Participant, that is supplying such goods, works, services or technology. The term does not include a physical person acting in his or her role as an employee of any other Person.

"Corporation Tax" is defined in Section 9.2(i).

"Corporation Tax Amount" means (1) for each year beginning with the first year of the Primary Term to and through the fifth (5th) year of the Primary Term, an amount per Barrel equal to zero point twenty Dollars ($.20), (2) for each year beginning with the sixth (6th) year of the Primary Term to and through the sixteenth (16th) year of the Primary Term, an amount per Barrel equal to the sum of (a) zero point twenty Dollars ($.20) plus (b) if the daily average of the total number of Barrels transported through the

Facilities during such year as measured at the Point of Terminus is in excess of two hundred fifty thousand (250,000) Barrels, an amount of Dollars equal to (i) the total number of Barrels transported through the Facilities during such year as measured at the Point of Terminus, divided by one million (1,000,000), divided by (ii) the number of days in such year multiplied by ten (10), (3) for each of the remaining twenty-four (24) years of the Primary Term, an amount per Barrel equal to zero point thirty-seven Dollars ($.37), and (4) a revised amount per Barrel for each Rollover Term. Not later than one (1) year prior to the end of the Primary Term and the first Rollover Term, the Government and the MEP Participants shall agree a revised Corporation Tax Amount which shall be applicable for the next applicable Rollover Term. Each such revised Corporation Tax Amount shall take into account the amount of the Corporation Tax Amount that was previously in effect, the prevailing and forecasted regional market conditions respecting the Petroleum production and transportation industries and the desire to maintain the relative economic positions of the Parties (taking into account, inter alia, the amount of the Operating Fee for such period). If the Government and the MEP Participants are unable to reach agreement on the revised Corporation Tax Amount by not later than one hundred eighty (180) days prior to the first day of the Rollover Term for which such amount will be applicable, either Party may, by written notice to the other Party of its election, refer the matter to arbitration in accordance with Article 18. The arbitral tribunal's determination of the revised Corporation Tax Amount for such Rollover Term shall not be made prior to the determination, however determined, of the Operating Fee for such Rollover Term. If for any reason the revised Corporation Tax Amount for a Rollover Term has not been determined prior to the due date of the Corporation Tax return of each MEP Participant for any year during such Rollover Term, the total amount of the Corporation Tax liability of each of the MEP Participants for such year shall be based provisionally upon the Corporation Tax Amount previously in effect. Within thirty (30) days after the revised Corporation Tax Amount for such year has been determined, the total amount of Corporation Tax liability of each of the MEP Participants shall be redetermined, and each MEP Participant shall either pay additional Corporation Tax or receive a refund of the Corporation Tax previously paid, as the case may be, to reflect the difference between the provisional Corporation Tax Amount and the revised Corporation Tax Amount as so determined, and shall file an amended Corporation Tax return and annex, in accordance with Section 9.2(vi), which reflect such redetermined amount. Such adjustment payment shall be treated as a payment or refund of Base Corporation Tax and/or Corporation Tax Surtax as appropriate in accordance with Section 9.2, and shall include interest at the Agreed Interest Rate from the due date for the payment of Corporation Tax for such year to the date the adjustment payment is made. In the event of any such provisional or additional Corporation Tax payment by an MEP Participant, the MEP Participant shall be entitled to tax receipts in accordance Section 9.2(ix). The Government shall take any action necessary to cause the Corporation Tax, based upon any revised Corporation Tax Amount which may be established for a Rollover Term in accordance with the procedures described above, to be valid and effective as tax legislation of the State.

"Corridor of Interest" is defined in Article 6 of Appendix 4.

"Cure Period" is defined in Section 3.4.

"Designated Operator" is defined in Section 2.4.

"Dollars" or "$" means the currency of the United States of America.

"Double Tax Treaty" means any applicable or relevant treaty or convention with respect to Taxes that is in force in the Republic of Turkey.

"Economic Equilibrium" means the economic value to the Project Participants of the relative balance established under the Project Agreements at the applicable date between the rights, interests, exemptions, privileges, protections and other similar benefits provided or granted to such Person and the concomitant burdens, costs, obligations, restrictions, conditions and limitations agreed to be borne by such Person.

"Effective Date" is defined in Section 3.1.

"Entity" means any company, corporation, limited liability company, partnership, limited partnership, joint venture, enterprise, association, trust or other juridical entity, organisation, whether of a governmental or private nature, established or organised under the laws of any state or jurisdiction or by written agreement between two or more Persons.

"Excluded Services" is defined in Section 9.3(iv).

"Exempt Operating Company" means (i) any Overall Operating Company and (ii) a single Operating Company with respect to the Facilities if a State Authority is or at any time was such an Operating Company.

"Expropriation" means any nationalisation or expropriation, or any measure having an effect equivalent to nationalisation or expropriation, and for the avoidance of doubt, the term includes:

(i) expropriating the assets of a Person;

(ii) the taking of property or rights, or the limiting of the use or exercise thereof, in a manner that impairs the use or enjoyment of that property or those rights, including expropriating through the ownership of equity or equivalent interests therein;

(iii) measures or effects which individually or separately may not constitute expropriation but which when viewed together may constitute expropriation; and

(iv) measures or effects in relation to any tax, levy, duty or charge which whether alone or in aggregate may constitute expropriation.

"Facilities" means one or more pipelines and laterals for the transportation of Petroleum within and/or across the Territory and all above and below ground or seabed installations and ancillary equipment, all loading, unloading, pumping, compressing, measuring,

testing and metering facilities, communications, telemetry and similar equipment, all pig launching and receiving facilities, all pipelines, power lines and other related equipment used to deliver any form of liquid or gaseous fuel and/or power necessary to operate pump stations or for other system needs, cathodic protection devices and equipment, all monitoring posts, markers and sacrificial anodes, all port, terminaling, storage and related installations, all marine jetties and similar facilities, and all associated appurtenances required from time to time for the proper functioning of any and all thereof, constructed, installed, maintained, repaired, replaced, expanded, extended, owned, controlled and/or operated by or on behalf of the MEP Participants within the Territory.

"Fair Market Value" means the value of a Project Participant's interests, investments, property, commercial arrangements, rights, privileges and exemptions which are taken, diminished, devalued, damaged or otherwise detrimentally affected as a result of the Expropriation, taking into account that Project Participant's overall business and its related investments and determined on the basis of an ongoing concern utilising the discounted cash flow method, assuming a willing buyer and willing seller in a nonhostile environment and disregarding all unfavourable circumstances (including any diminution of value) leading up to or associated with the Expropriation. In determining said value the principle of indemnification shall apply, with value determined as of the time immediately prior to the Expropriation.

"Financing Sources" means any and all sources of loans, financial accommodations, extensions of credit, insurance or other forms of financing or insurance, including, without limitations, any commercial banking or lending institution, any fund or capital pool engaged in providing finance, any multilateral and bilateral lending agencies such as the World Bank Group, Overseas Protection Insurance Corporation, the European Bank for Reconstruction and Development and any export credit agency of any OECD member country.

"First Level Subcontractor" means any Contractor (other than the Back-to-Back Subcontractor) that supplies goods, works, services or technology in connection with MEP Activities pursuant to a contract or agreement with the Construction Contractor, all or any of the MEP Participants, an Operating Company or the Back-to-Back Subcontractor.

"Foreign Contractor" means any Contractor that supplies goods, works, services or technology pursuant to a contract or agreement and is (i) a physical person who is not a citizen of the State or (ii) a Foreign Entity.

"Foreign Currency" means any freely convertible currency, including Dollars, that is the lawful currency of a state and is issued other than by the State Authorities, and is not subject to general limitations or restrictions of the issuing authority on conversion or exchange.

"Foreign Employee" means any employee of any Person who is involved in MEP Activities and is not a citizen of the State.

"Foreign Entity" means an Entity which (i) is incorporated or otherwise legally created or established outside the Territory and (ii) either (a) does not have all or a substantial majority of its business activities within the Territory or (b) does not have all or a substantial majority of its overall management activities within the Territory.

"Government" means the central government of the State, including any and all instrumentalities, branches and administrative and other subdivisions thereof or therein, and any and all executive and regulatory bodies, agencies, departments, ministries, authorities and officials thereof or therein that have the authority to govern, regulate, levy or collect taxes, duties or other charges, grant licenses or permits or approve or otherwise affect (whether financially or otherwise), directly or indirectly, Project Activities or any Project Participant's rights or obligations in respect of the Project (excluding Local Authorities and State Entities), notwithstanding any change at any time or from time to time in structure, form or otherwise.

"Government Guaranty" means the Government Guaranty of even date herewith attached hereto as Appendix 3, together with all related instruments, assurances, undertakings, commitments or indemnities entered into pursuant to the terms thereof, and as such Government Guaranty and all such related or derivative documentation may be extended, renewed, replaced, amended or otherwise modified from time to time in accordance with the terms thereof.

"ICSID" means the International Centre for the Settlement of Investment Disputes established by the ICSID Convention.

"ICSID Convention" means the 1965 Washington Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of Other States.

"Insurer" means any insurance company or other Person providing insurance covering all or a portion of MEP System risks, the Project, or other risks to any Project Participant, and any successors or permitted assignees of such Person.

"Interest Holder" means, at any time, any Person holding any form of equity interest in an MEP Participant or an Operating Company, together with all Affiliates, successors and permitted assignees of that Person.

"Interest Period" means, for purposes of the definition of "Agreed Interest Rate," a period of thirty (30) days, beginning the first day after the date on which any such amount becomes due and payable and ending thirty (30) days thereafter, with each succeeding Interest Period beginning on the first day after the last day of the Interest Period it succeeds.

"Intergovernmental Agreement" means that certain "Agreement between the Azerbaijan Republic, Georgia and the Republic of Turkey Relating to the Transportation of Petroleum via the Territories of the Azerbaijan Republic, Georgia and the Republic of Turkey" dated 18 November 1999, together with its appendices as set forth therein as such agreement may be acceded to, extended, renewed, replaced, amended or otherwise modified from time to time in accordance with its terms.

"Lender" means any financial institution or other Person providing any loan, financial accommodation, extension of credit or other financing to any MEP Participant or any of its Affiliates or any Interest Holder in connection with the MEP System (including any refinancing thereof), and any successor or assignee of any of them.

"LIBOR" means, for any day on which clearing banks are customarily open for business in London, the London interbank fixing rate for three-month Dollar deposits, as quoted on Reuter's LIBO page on that day or, if the Reuter's LIBO page ceases to be available or ceases to quote such a rate, then as quoted in the London Financial Times, or if neither such source is available or ceases to quote such a rate, then such other source, publication or rate selected by the Parties.

"Local Authorities" means any and all local and municipal authorities of the State and all their constituent elements, notwithstanding any change at any time or from time to time in structure, form or otherwise, including any and all instrumentalities, administrative bodies and other subdivisions thereof or therein, and any and all executive, regulatory, municipal and local bodies, agencies, departments or ministries, authorities and officials thereof or therein that have the authority to govern, adjudicate, regulate, levy or collect taxes, duties or other charges, grant licenses or permits or approve or otherwise impact (whether financially or otherwise), directly or indirectly, Project Activities or the rights or obligations of any Project Participant in respect of the Project.

"Local Currency" means any freely convertible currency issued by the State.

"Loss or Damage" shall mean any loss, cost, injury, liability, obligation, expense (including interest, penalties, attorneys' fees and disbursements), litigation, proceeding, claim, charge, penalty or damage suffered or incurred by a Person. Solely in the case of an act of Expropriation by a State Authority, Loss or Damage may include indirect, incidental or consequential losses (including, for the avoidance of doubt, any loss of profits, reliance losses, costs of mitigation or third party costs).

"Major Subcontractor" means any First Level Subcontractor or Second Level Subcontractor that is a Contractor, directly or indirectly, of the Construction Contractor, the Back-to-Back Subcontractor, all or any of the MEP Participants or an Exempt Operating Company.

"MEP Activities" means any and all activities relating to or arising out of, directly or indirectly, the evaluation, development, design, acquisition, construction, installation, financing, insuring, ownership, operation (including the transportation by any or all of the MEP Participants and the Shippers of Petroleum through the Facilities), repair, replacement, maintenance, capacity expansion, extension (such as laterals) and protection of the MEP System, whether or not such activities are conducted inside the Territory (as Project Activities) or outside the Territory.

"MEP Excess VAT" is defined in Section 9.8(iii).

"MEP Participants" means any one or more, or all, of the Parties to this Agreement (including by novation and/or accession as an MEP Participant pursuant to any Project

Agreement), other than the State Authorities, and any successors and permitted assignees of any of the foregoing; provided, however, that the TPAO Affiliate (and its successors and permitted assignees) shall be an MEP Participant notwithstanding that it is (or was previously) a State Entity.

"MEP Representative" is defined in Section 2.3.

"MEP Sister Affiliate" is defined in Section 9.1(i).

"MEP System" means, at any time, the Baku-Tbilisi-Ceyhan pipeline systems (commencing at the Sangachal terminal facilities) and all related appurtenances. including the Facilities located within the Territory and all other such related facilities located outside the Territory.

"Ministry of Energy" means the Ministry of Energy and Natural Resources of the Government, and its successors.

"Ministry of Finance" means the Ministry of Finance of the Government, and its successors.

"Office" of a Person means a fixed facility or fixed premises that is or are owned or leased by such Person or by an agent of such Person and regularly used by or on behalf of such Person.

"Operating Agreement" is defined in Section 2.4.

"Operating Company" means one or more Persons appointed or selected by the MEP Participants or their Affiliates to implement, manage, coordinate and/or conduct for or on behalf of the MEP Participants or their Affiliates all or any portion of the day-to-day MEP Activities including serving as an operator of all or any portion of the MEP System, whether as an agent for or independent contractor to the MEP Participants or their Affiliates, and any successors or permitted assignees of any such Person.

"Overall Operating Company" means any Entity appointed or selected by the MEP Participants or their Affiliates to serve as an operator of the entire MEP System whether as an agent for or independent contractor to the MEP Participants or their Affiliates.

"Parties" means the Government as signatory to this Agreement and its successors. as well as other signatories to this Agreement and their respective successors and permitted assignees.

"Partners" is defined in Section 9.2(v).

"Partnership" is defined in Section 9.2(v).

"Permanent Land" is defined in Article 6 of Appendix 4.

"Person" means any physical person or any Entity.

"Petroleum" means crude mineral oil, condensate, and all other kinds of liquid hydrocarbons regardless of gravity, in their natural condition or obtained from natural gas (being hydrocarbons that are gaseous at standard temperature and pressure) or liquid petroleum by vaporisation, condensation or extraction, including natural gas liquids, as well as any asphalt, bitumen or ozocerite, and any incidental amounts of natural gas which may be liberated from the liquid hydrocarbons while in transit, any impurities in solution or suspension with the foregoing or any hydrocarbon product refined or produced from any of the foregoing.

"Point of Entry" is defined in Article 6 of Appendix 4.

"Point of Terminus" is defined in Article 6 of Appendix 4.

"Preferred Route Corridor" is defined in Article 6 of Appendix 4.

"Primary Term" is defined in Section 3.1.

"Project" means, in relation to the MEP System, the evaluation, development, design, acquisition, construction, installation, financing, insuring, ownership, operation (including the transportation by any or all of the MEP Participants and the shipment by Shippers of Petroleum through the Facilities), repair, replacement, refurbishment, maintenance, capacity expansion, extension (such as laterals) and protection of the Facilities, from time to time, in the Territory.

"Project Activities" means any and all activities conducted in the Territory relating to or arising out of, directly or indirectly, the Project, including any and all activities of the MEP Participants in respect of their rights or obligations under any Project Agreement and any such activities conducted in the Territory prior to the Effective Date.

"Project Agreements" means this Agreement, the Intergovernmental Agreement, the Turnkey Agreement, the Government Guaranty and all other existing and future agreements, contracts and other documents to which, on the one hand, any of the State Authorities and, on the other hand, any MEP Participant are or later become a party relating to the Project, as such agreements, contracts or other documents may be extended, renewed, replaced, amended or otherwise modified from time to time in accordance with their terms.

"Project Participants" means any and all of the MEP Participants and any Affiliates thereof, the Interest Holders, the Operating Companies, the Contractors, the Shippers, the Lenders and the Insurers.

"Rights to Land" means those rights of examination, testing, evaluation, analysis, inspection, construction, use, possession, occupancy, control, assignment and enjoyment with respect to land in the Territory as set forth in Appendix 4 to this Agreement. The term is used in its broadest sense to refer not only to the Permanent Land within, over or under which the Facilities, as completed, will be located, but also such other and additional lands (including seabeds) and land rights within the Territory as the MEP Participants and their designated Contractors may require and designate for purposes of evaluating and choosing the particular routing and location(s) desired by the MEP Participants for the Permanent Land in respect of the Facilities.

"Rollover Term" is defined in Section 3.1.

"Second Level Subcontractor" means any Contractor (other than the Construction Contractor or the Back-to-Back Subcontractor) that supplies goods, works, services or technology in connection with MEP Activities pursuant to a contract or agreement with a First Level Subcontractor.

"Shippers" means those Persons (including the MEP Participants) that have arranged or contracted for Petroleum transportation services through all or a portion of the MEP System and have the right to tender Petroleum for transit through the MEP System within and beyond the Territory, and their respective successors and permitted assignees.

"Specified Corridor" is defined in Article 6 of Appendix 4.

"State" means the sovereign state of the Republic of Turkey.

"State Authorities" means, as the context and jurisdiction of the various governmental elements requires, (i) the Government, (ii) any and all State Entities, (iii) any and all Local Authorities, and (iv) any Persons acting on behalf of, and all successors or permitted assignees of, any or all of the foregoing.

"State Entity" means any Entity in which, directly or indirectly, the State or the Government has an equity or similar economic interest or which is, directly or indirectly, controlled by the Government, including agents and representatives of the Government. For purposes of this definition, "control" means the possession, directly or indirectly, of the power to direct or cause the direction of the management and policies of a Person, whether through the ownership of voting securities, by contract, by law, or otherwise; provided, however, that any State Entity which may also be an MEP Participant shall not be a State Entity whenever it is acting in the role of MEP Participant.

"State Transit Pipeline Authority" is defined in Section 2.2.

"Taxation Office" means the Taxation Office of the Republic of Turkey and any successor thereto.

"Taxes" means all existing or future taxes, levies, duties, customs, imposts, contributions, fees, assessments or other similar charges payable to or imposed by the State Authorities, together with interest, penalties and fines (including financial sanctions and administrative penalties) with respect thereto, and "Tax" means any of the foregoing.

"Territory" means the land territory of the State, its territorial sea and the air space above them, as well as the maritime areas over which it has jurisdiction or sovereign rights in accordance with international law.

"Turkish Law" means the laws of the Republic of Turkey binding and legally in effect from time to time and forming the organic law constituting the entire legal regime of the Republic of Turkey, including the Constitution, all other laws, codes, decrees with the force of law, decrees, by-laws, regulations, communiques, declarations, principle decisions, orders, normative acts and policies, all international agreements to which the Republic of Turkey is or may be a party together with all domestic enactments, laws and decrees for the ratification or implementation of such international agreements, and prevailing judicial interpretations of all such legal instruments.

"Turnkey Agreement" means that certain agreement of even date herewith and attached hereto as Appendix 2, as such Turnkey Agreement may be extended, renewed, replaced, amended or otherwise modified from time to time in accordance with the terms thereof.

"Turnkey Contractor" means the party identified as contractor under the Turnkey Agreement.

"VAT" means value added Tax and any other similar Tax applicable to the provision of goods, works, services or technology.

"Year" means a Gregorian calendar year.

APPENDIX 2

TURNKEY AGREEMENT

This Appendix 2 is attached to and made part of the Host Government Agreement, dated _____, 2000 and the complete text thereof is referenced as Appendix 3 to the Intergovernmental Agreement, dated 18 November 1999.

APPENDIX 3

GOVERNMENT GUARANTY

This Appendix 3 is attached to and made part of the Host Government Agreement, dated _____, 2000 and the complete text thereof is referenced as Appendix 4 to the Intergovernmental Agreement, dated 18 November 1999.

APPENDIX 4

RIGHTS TO LAND IN THE TERRITORY ASSOCIATED WITH THE PROJECT

1. RIGHTS TO LAND

1.1 This Appendix 4 sets forth and provides for the rights to land in the Territory and associated rights (including rights of exclusive use, possession and control, rights of ingress and egress, rights of construction upon and/or under, licenses to enter and perform Project Activities on the land of third parties, and all other similar rights in the Territory) which are to be notified by the MEP Participants to the State Authorities as the phased implementation of the Project (including later repairs, replacements, capacity expansions and extensions of the Facilities) requires, obtained by the State Authorities in accordance with Turkish Law, and granted to the MEP Participants in respect of the Project.

1.2 The Rights to Land granted to the MEP Participants shall be enforceable by the MEP Participants against all State Authorities and against all third parties.

1.3 The State Authorities shall cause all landowners and occupiers of affected properties and or land rights to observe and respect all of the Rights to Land obtained by the State Authorities and granted to the MEP Participants permanently, temporarily and/or from time to time, as the case may be, to enable the construction and operation of the Facilities and the conduct of all other Project Activities. Without limiting the foregoing and that which is provided in the Agreement to which this Appendix is appended, the State Authorities shall assist the MEP Participants in avoiding and in rectifying any interference by third parties with the MEP Participants' exercise and enjoyment of the Rights to Land, including any encroachments on the areas constituting Permanent Land or affecting the Facilities.

1.4 Subject to the foregoing and without limiting that which is provided in the Agreement to which this Appendix is appended, the Rights to Land shall include all of the rights as hereinafter provided for the phased development of the Project.

2. PHASE 1 - PRECONSTRUCTION PHASE (ROUTE SELECTION)

2.1 Corridor of Interest.

Without limiting the rights which may be necessary and shall be granted in order to accomplish route selection, during the preconstruction phase the following rights will be required and shall be obtained and secured subject to relevant provisions of Turkish Law with respect to matters such as national security, defense, public safety and civil aviation and other similar matters by the State Authorities and granted to the MEP Participants respecting the Corridor of Interest:

(i) Rights to fly and land fixed wing or helicopter surveillance craft within and across the borders of the Territory.

(ii) Rights to record and map any property within the Corridor of Interest by video tape and by photographs.

(iii) Rights of access to and use of detailed maps and photographic records of the Corridor of Interest for, among other evaluations, desktop route study exercises.

(iv) Rights of free and safe access and passage from time to time on and off the public highways and other roadways and offshore areas within and across the borders of the Territory for vehicles and vessels to perform reconnaissance, including rights to make video/photographic records of said area .

If the MEP Participants determine in their sole discretion that construction and installation of the Facilities is not viable within any previously designated Corridor of Interest or portion thereof, the MEP Participants will have the right to so notify the State Authorities and the MEP Participants will have the further right to modify the existing or designate a new Corridor of Interest for further study as aforesaid.

2.2 Preferred Route Corridor

Once the Corridor of Interest has been assessed and confirmed by notice to the State Authorities, and without limiting the rights which may be necessary and shall be granted in order to conduct Project Activities, the following rights with respect to the entire Corridor of Interest will be required and shall be obtained and secured by the State Authorities and granted to the MEP Participants for the selection by the MEP Participants of the Preferred Route Corridor:

(i) All rights defined in Section 2.1 and, in addition, vehicular access (including the right to create temporary and/or permanent access roads) at the MEP Participants' discretion on and off the public highways within and across the borders of the Territory for detailed route reconnaissance.

(ii) Full access to all relevant and nonclassified information held at the central, regional, district and local levels of the State Authorities respecting:

(1) - geology

(2) - hydrology and land drainage

(3) - archaeology

(4) - ecology

(5) - mining, mineral deposits and waste disposal

(6) - urban and rural planning and development, including relevant topographical standards and criteria of the State

(7) - the environment

(8) - seismology

(9) - highways and navigations

(10) - utility and commercial service apparatus records, including pipeline crossings

(11) - areas under current or former restriction by the State

(12) - Local Authorities' structure and administration requirements

(13) - agricultural and forestry

(14) - current and prior land development, ownership, use and occupation

(15) - meteorology

(16) - oceanography

(iii) If the MEP Participants determine in their sole discretion that construction and installation of the Facilities is not viable within any previously designated Preferred Route Corridor or portion thereof, the MEP Participants will have the right to so notify the State Authorities and the MEP Participants will have the further right to modify the existing or designate a new Preferred Route Corridor for further study, as aforesaid.

2.3 Specified Corridor

(i) From the information gained in Sections 2.1 and 2.2 above, the Specified Corridor will be defined by the MEP Participants and notified to the State Authorities. Within this Specified Corridor the MEP Participants and their Contractors will conduct further detailed studies as provided herein.

(ii) In respect of the Specified Corridor, the State Authorities shall obtain and secure in addition to the rights defined in Sections 2.1 and 2.2 above, the necessary additional Rights to Land and grant to the MEP Participants such rights so that the MEP Participants will possess the full right of access to and passage within the Specified Corridor for the following activities:

(1) Topographical survey in accordance with relevant topographical standards and criteria of the State requiring pedestrian and on/off highway vehicular access within and across the borders of the Territory at the MEP Participants' discretion. These rights shall extend over the area necessary to undertake the survey and could extend outside the Specified Corridor, as notified by the MEP Participants.

(2) Geotechnical Survey-rights for vehicles, vessels, equipment and service personnel to enter on to land and offshore areas to excavate trenches or

boreholes and record information, including the right of removal of such material from the site as is necessary.

(3) Cathodic protection resistivity and soil sample surveys requiring vehicular and pedestrian access onto land to take and remove soil samples for further analysis.

(4) One or more land and offshore use surveys.

(iii) The right to undertake surveys shall include the right to leave monitoring equipment on site to collect necessary data.

2.4 Subject to the provisions of Section 23.7 of the Agreement to which this Appendix is appended, the MEP Participants shall have the right to use, publicise and export any data and information obtained by the MEP Participants and their Contractors in connection with the activities described in this Appendix 4.

2.5 If the MEP Participants determine in their sole discretion that construction and installation of the Facilities is not viable within any previously designated Specified Corridor or portion thereof, the MEP Participants will have the right to so notify the State Authorities and the MEP Participants will have the further right to modify the existing or designate a new Specified Corridor for further study, as aforesaid.

3. PHASE 2 - FACILITIES CONSTRUCTION AND INSTALLATION PHASE

If the MEP Participants determine in their sole discretion that the construction and installation of the Facilities is viable within any previously designated Specified Corridor, the MEP Participants will have the right to so notify the State Authorities and such Specified Corridor shall thereafter be designated the Construction Corridor. At the earliest practicable date after such designation the State Authorities will obtain, secure and grant to the MEP Participants the following Rights to Land:

3.1 Right to transport all construction material, plant and equipment within the Territory and cross border by land or air without hindrance, including the right to construct and maintain temporary and permanent roads and to use such airfields as are designated, from time to time, by the MEP Participants.

3.2 Right to designate and use other areas of land, both in the vicinity of the proposed Facilities and remote from the Facilities, for the conduct of all Project Activities, including for pipe storage dumps, site compounds, construction camps, fuel storage dumps, parking areas, roads and other activity sites.

3.3 Right to install generation and transmission equipment and to connect to any existing electricity supply and, where necessary, the right to lay cables from such supply to the Construction Corridor.

3.4 Right of entry onto such land and offshore areas with all necessary materials and equipment to lay and construct and thereafter use, maintain, protect, repair, alter, renew, augment, expand, inspect, remove, replace or render unusable the Facilities as is required

for construction and installation of the Facilities and right to commence and undertake construction and installation.

3.5 Right to receive confirmation that each affected landowner and/or occupier has been made aware of and has consented to and/or has been compensated under Turkish Law for the rights acquired by the MEP Participants through the State Authorities.

3.6 Right to receive from the State Authorities details of land ownership and use, including names and addresses of landowners and occupiers and details of land holding defined on plans showing all such details for all property falling within two hundred fifty (250) metres either side of the Construction Corridor.

3.7 All rights of access over any land as required by the MEP Participants and their Contractors for the purposes of conducting Project Activities, including rights of access (including the right to construct and use temporary or permanent roads) over other land between the public highway and the Construction Corridor, not affected by the construction or operation of the Facilities, such routes to be defined by notice from the MEP Participants prior to road construction and/or use.

3.8 The right to the exclusive use, possession and control, and the right to construct upon and/or under, and peaceful enjoyment of, these Rights to Land without hindrance or interruption.

3.9 The right of the MEP Participants to require that it shall be unlawful for any Person without prior written consent of the MEP Participants:

(i) to use explosives within an area of five hundred (500) metres either side of the Facilities.

(ii) to undertake any pile-driving within fifty (50) metres either side of the Facilities.

(iii) to encroach on the Construction Corridor or other areas where land has been granted to the MEP Participants to conduct Project Activities.

(iv) to cross or otherwise interfere with the MEP Participants' Rights to Land with any road, railway, power line, utility, pipeline or other public project ("Crossing Project") and the MEP Participants shall in no event be required to consider a request for consent to such Crossing Project unless and until the State Authorities have approved the proposed Crossing Project and the party proposing the Crossing Project has provided to the MEP Participants (1) details of the proposed Crossing Project sufficient, in the sole opinion of the MEP Participants, to enable the MEP Participants to assess in its sole discretion the practicability of conducting the Crossing Project safely, efficiently, and without unreasonably interfering with Project Activities and (2) a guarantee of compensation to the MEP Participants for any costs incurred by the MEP Participants to accommodate the Crossing Project.

3.10 The right, in accordance with Turkish Law, to extract and source appropriate local materials for construction purposes and to dispose of waste arising from Project Activities, including during the construction and any later repair, replacement, capacity expansion or extension process.

3.11 Any additional regulatory and other administrative compliance requirements.

4. PHASE 3 - POST CONSTRUCTION PHASE

4.1 Following the completion of the Facilities, the MEP Participants will require the following Rights to Land, all of which shall be obtained and secured by the State Authorities and granted to the MEP Participants:

(i) The exclusive use, possession and control of, as well as the right to construct upon and/or under, the Pipeline Corridor and other Permanent Land.

(ii) All rights previously described to the extent applicable to the use and enjoyment of the Facilities once constructed (including, but not limited to, temporary and permanent roads), the construction and use of additional Facilities within the Pipeline Corridor and other Permanent Land and the future maintenance, protection, repair, alteration, renewal, augmentation, capacity expansion, extension, inspection, removal, replacement or the rendering unusable of any such Facilities.

(iii) The right to add any equipment as the MEP Participants deem necessary.

(iv) The right to fly along the route of the Facilities within and across the borders of the Territory, in accordance with relevant provisions of Turkish Law, to inspect it and to land wherever it is deemed necessary to ensure the safe and efficient operation of the Facilities.

(v) The right to erect and thereafter maintain the Facilities, including SCADA, marker posts, cathodic protection test posts and aerial marker posts or signaling equipment and any other equipment or installations necessary for the Project in such locations and positions as deemed necessary by the MEP Participants.

(vi) The right of access over any land between the public highway and Pipeline Corridor and other Permanent Land without prior notice in cases of emergency.

(vii) Subject to the Project Agreements, the right to allow use of the Facilities by third parties under such terms and conditions as the MEP Participants and the Interest Holders may elect.

5. GOVERNMENTAL NOTIFICATIONS

5.1 Within fifteen (15) days after the Effective Date of the Host Government Agreement of which this Appendix is a part, the MEP Participants and the Government will designate to each other in writing those persons, agencies and regulatory bodies which each will be

entitled to communicate with and rely on in giving the various notices and securing and confirming the various rights described herein. Such notified contact persons or bodies shall be subject to change, from time to time, on not less than fifteen (15) days prior written notice (except for emergencies).

6. DEFINITIONS

6.1 In this Appendix, all capitalised terms not otherwise defined shall have the same meaning as specified in the Agreement to which this Appendix is appended. Additionally, the following terms shall have the following meanings:

"Corridor of Interest" means an area of land ten (10) kilometres wide and extending from the Point of Entry to the Point of Terminus, all as notified by the MEP Participants to the State Authorities.

"Preferred Route Corridor" means an area of land within the Corridor of Interest five hundred (500) metres wide and extending from the Point of Entry to the Point of Terminus, all as notified by the MEP Participants to the State Authorities.

"Specified Corridor" means an area of land within the Preferred Route Corridor one hundred (100) metres wide and extending from the Point of Entry to the Point of Terminus, all as notified by the MEP Participants to the State Authorities.

"Construction Corridor" means an area of land (including exclusive control of the area above such and to a specified height and rights to the land's subsurface to a specified depth) within the Preferred Route Corridor twenty-two (22) metres wide and extending from the Point of Entry to the Point of Terminus, within which the centreline of the Pipeline Corridor will be located, and such other areas determined by the MEP Participants in their sole discretion as reasonably necessary for the conduct of Project Activities within which Rights to Land required for the construction and installation phase as set forth under Phase 2 of this Appendix shall be exercised, all as notified by the MEP Participants to the State Authorities.

"Pipeline Corridor" means an area of land (including exclusive control of the area above such land to a specified height and rights to the land's subsurface to a specified depth) within the Construction Corridor eight (8) metres wide extending from the Point of Entry to the Point of Terminus.

"Permanent Land" refers to the grant described in Section 4.1(iii) and the procedures set forth in Section 7.2(vii) and in Appendix 4 of this Agreement, and means (i) the Pipeline Corridor and (ii) those other designated areas of land (contiguous or noncontiguous) notified to the State Authorities in the MEP Participants sole discretion for use as the locations upon or under which the Facilities exist, from time to time, throughout the life of the Project.

"Point of Entry" means the entry point of the MEP System into the Republic of Turkey at a point to be selected by the MEP Participants between forty-two degrees, forty-nine

minutes East (42° 49' E) and forty-three degrees, eighteen minutes East (43° 18' E) on the Republic of Turkey-Georgia land border.

"Point of Terminus" means the terminus of the Facilities at a point to be selected by the MEP Participants at or near the Turkish city of Ceyhan.

Any reference to any access from a public highway means an access of not less than seven (7) metres in width suitable for use by construction plant and equipment.

APPENDIX 5

CODE OF PRACTICE

This Code of Practice sets forth certain principles, standards and agreements that shall be applicable to certain matters arising in connection with Project Activities or the implementation and carrying out of the Project. All capitalised terms not otherwise defined shall have the same meaning as specified in the Agreement to which this Code of Practice is appended. In the event Project Activities or actions are taken in connection with any implementation or carrying out of the Project by or on behalf of the MEP Participants, the following shall be applied unless in the opinion of the Person performing such Project Activities or actions, standards and practices generally observed by the international community with respect to Petroleum pipeline projects comparable to the Project would under the circumstances permit or require conduct different than that set forth below. If this Appendix is silent on specific standards to be applied in future activities, the standards relevant to the international community with respect to Petroleum pipeline projects comparable to the Project shall apply.

1. TECHNICAL STANDARDS

1.1 It is agreed that for purposes of construction or operation of any Facilities or the conduct of any Project Activities, the standards from time to time in effect of the following organisations shall be acceptable for all purposes:

API	-	American Petroleum Institute
ANSI	-	American National Standards Institute
ASME	-	American Society of Mechanical Engineers
ASNT	-	American Society of Non-destructive Testing
ASTM	-	American Society for Testing and Materials
AWPA	-	American Wood Preservers' Association
AWS	-	American Welding Society
GBE	-	British Gas Code of Practice
BSI	-	British Standards Institution
DIN	-	Deutsche Institut fur Normung
IEC	-	International Electrotechnical Commission
IEEE	-	Institute of Electrical and Electronics Engineers (USA)
IP	-	Institute of Petroleum (UK)
ISA	-	Instrument Society of America
ISO	-	International Standards Organisation

NACE	-	National Association of Corrosion Engineers (USA)
NEMA	-	National Electrical Manufacturers Association (USA)
NFPA	-	National Fire Prevention Association (USA)
SSPC	-	Steel Structures Painting Council
UBC	-	Universal Building Code

1.2 The MEP Participants shall maintain a copy (in English) of all standards applicable to the construction related Project Activities in the Territory at its offices in the Republic of Turkey during the conduct of any such activities by or on behalf of the MEP Participants.

2. PROJECT ACTIVITIES

2.1 In the event of Project Activities or the implementation and carrying out of the Project by or on behalf of the MEP Participants, the MEP Participants and any Operating Company or Person acting for or on behalf of the MEP Participants or any Operating Company shall:

(i) comply with good international Petroleum industry standards and practice generally observed by the international community with respect to Petroleum pipeline projects comparable to the Project;

(ii) comply with the requirements and provisions of the Agreement to which this Code of Practice is appended and any other Project Agreements; and

(iii) have the right to take any action that, in the opinion of the Person so acting, a reasonably prudent operator would take under the circumstances.

2.2 In the event of Project Activities or the implementation and carrying out of the Project by or on behalf of the MEP Participants, the MEP Participants and any Operating Company or Person acting for or on behalf of the MEP Participants or any Operating Company shall:

(i) install and maintain at or near the international boundary between Georgia and the Republic of Turkey and at the point of export, in accordance with applicable API codes and ASTM standards, metering and calibration equipment capable of continuous measurement of Petroleum, and devices for sampling to determine the basic sediment and water content of any Petroleum, which equipment shall be tested and calibrated to operating conditions by the MEP Participants at least once each calendar month during the first two Years after the completion of construction and after such time in accordance with generally accepted practices and standards and any procedures specified by the vendors of such equipment (or more often if necessary to insure continuing accuracy);

(ii) continuously measure and periodically sample all Petroleum transported through the Facilities; and

(iii) maintain a true and complete monthly record of the volumes from meter readings, meter correction factors, temperature, pressure, gravity, basic sediment and water content and other necessary characteristics of the flow stream.

API standards and procedures will be used to measure Petroleum flowing through the custody transfer meters at all custody transfer points and entry and,exit points, including any marine terminal. The API standards and procedures will be taken from or provided by the API's Standard Method of Sampling and Manual of Petroleum Measurement Standards.

3. ENVIRONMENT, HEALTH AND SAFETY

3.1 In conducting all activities involved in the construction, reconstruction, capacity expansion, relocation, repair, replacement, decommissioning, dismantling, removal, use or operation of the Facilities (the "Pipeline Activities") the MEP Participants shall use Best Endeavours to minimise potential disturbances to the environment, including the surface, subsurface, sea, air, lakes, flora, fauna, other natural resources and property. The order of priority for actions shall be protection of life, environment, and property.

3.2 The MEP Participants shall promptly notify the Government of all emergencies and other events (including explosions, leaks, and spills), occurring in relation to Pipeline Activities that result in or threaten loss of life or significant damage to the environment or property. Such notice shall include a summary description of the circumstances, and steps taken and planned by the MEP Participants to control and remedy the situation. The MEP Participants shall provide such additional reports to the Government as are necessary to keep it apprised of the effects of such events and the course of all actions taken to prevent further loss and to mitigate deleterious effects.

3.3 If any regional or intergovernmental authority having jurisdiction enacts or promulgates environmental standards relating to areas where Pipeline Activities occur, the MEP Participants and the Government will confer respecting the possible impact thereof on the Project, but in no event shall the Project be subject to any such standards to the extent they are different from or more stringent than the standards and practices generally prevailing in the international Petroleum pipeline industry for comparable projects.

3.4 Prior to the selection of the general location of the Facilities, a general review of environmental conditions and the risks to the environment associated with Pipeline Activities shall be completed. This will consist of a scoping study and a risk assessment. The scoping study will be the basis of the content and structure for the environmental risk assessment ("EIA") more further described in Section 3.6. The risk assessment will serve to highlight potential risks and costs impacts to the engineering design requirements of the Project.

3.5 After completion of the scoping study and risk assessment described in Section 3.4, the MEP Participants shall cause to be conducted a contaminated land baseline study (the "Baseline Study"), to provide a qualitative assessment of the existing pollution and contamination in the areas within the Territory relevant to Pipeline Activities as of the Effective Date. The Baseline Study shall include:

(i) a desk study review of the relevant and available information;

(ii) an audit of relevant existing operations and practices and the collection of relevant environmental data from the areas surrounding the location of the Facilities, including but not limited to information on:

(a) surface and subsurface geology;

(b) geomorphology;

(c) rock permeability and the presence of aquifers;

(d) assessment of existing quality of surface waters;

(e) the effect of any existing contamination on flora and fauna; and

(f) a qualitative assessment of any pollution, environmental damage and contamination at each identified site.

3.6 Upon completion of the Baseline Study, the MEP Participants shall cause an EIA of Pipeline Activities and associated operations to be conducted with respect to environmental impacts to the Territory (whether from Pipeline Activities within or without the Territory). The EIA shall include:

(i) a project description;

(ii) an environmental and socio-economic description of the relevant areas of possible impact;

(iii) an evaluation of impact to the environment of the proposed construction and operation of the Facilities, including an estimate of the associated air emissions, aqueous discharges and solid waste produced;

(iv) a plan for the identification and implementation of practicable mitigation measures for each identified impact;

(v) an assessment of the environmental risks associated with Pipeline Activities; and

(vi) the formulation of a monitoring programme to verify that mitigation measures are effective, and in the event that additional impacts are identified to ensure that additional appropriate mitigation measures are effected.

3.7 Prior to the completion of the Facilities and in relation to Pipeline Activities, a plan for Petroleum spill response capability ("Spill Response Plan") as to spills within or that could affect the Territory will be created and implemented by the MEP Participants. The Spill Response Plan will include:

(i) environmental mapping of habitats vulnerable to potential Petroleum spills in the entire MEP System;

(ii) plans for the provision of relevant Petroleum spill clean up equipment and materials;

(iii) plans for the deployment of relevant equipment and emergency response notification details of the organisation required to handle Petroleum spill response; and

(iv) plans for the treatment and disposal of resulting contaminated materials.

3.8 Each of the scoping study, risk assessment, Baseline Study, EIA and Spill Response Plan (collectively, the "Environmental Strategy Product") shall be prepared by or in consultation with one or more recognised international environmental consulting firms selected by the MEP Participants. The costs of the items constituting the Environmental Strategy Product, and implementation of the environmental strategy reflected in the EIA and the Spill Response Plan, shall be borne by the MEP Participants except that the Government shall be liable for all costs associated with its technical representatives.

3.9 The development and completion of the Baseline Study, the EIA and the Spill Response Plan shall be subject to the following procedures to ensure that they represent implementation of an appropriate environmental strategy with respect to the Project:

(i) The consulting firm(s) involved and representatives of the MEP Participants shall, at the request of the Government, consult with the technical representatives of the Government, at reasonable times and places, during the preparation of the Baseline Study, the EIA and the Spill Response Plan.

(ii) The Baseline Study, the EIA and the Spill Response Plan shall each be subject to approval of the Government in accordance with the following procedures:

(a) The Baseline Study, the EIA (with executive summary demonstrating adequate response to public concerns, as described below) and the Spill Response Plan shall each be submitted to the Government upon its completion. The Government shall approve each such item if it has been prepared in accordance with the requirements of this Appendix 5.

(b) If the Government requires clarification of any portion of the Baseline Study, the EIA or the Spill Response Plan, or determines that it has not been prepared in accordance with the requirements of this Appendix 5, it shall submit its specific concerns or questions to the MEP Participants within thirty (30) days of receipt of the item in question.

(c) The Baseline Study, the EIA or the Spill Response Plan, as the case may be, shall be deemed approved by the Government if, within thirty (30) days after having been submitted to the Government, the MEP Participants have received no written submission of additional concerns or questions. If the Government submits specific concerns or questions, the item in question shall be deemed approved if, within thirty (30) days after the response to such concerns or questions is submitted to the Government, the MEP Participants have received no written submission of concerns or questions with respect to such response.

(d) If the Government disapproves of any of the Baseline Study, the EIA or the Spill Response Plan and the MEP Participants believe that the Government has unreasonably withheld its acceptance, then the MEP Participants shall so notify the Government and the Parties shall attempt to amicably resolve any dispute. Failing resolution of any such dispute within fifteen (15) days of the receipt of such notice by the Government, the MEP Participants may cause the dispute to be resolved in accordance with the provisions of Article 18 of the Agreement.

(iii) The EIA shall be subjected to public review and comment in accordance with the following procedures:

(a) Affected public and non-governmental organisations will be notified about the nature of the operation of the Facilities during the development of the EIA through dissemination of information to these organisations through meetings and exhibitions.

(b) Following the completion of the EIA, the public will be provided with information on the environmental aspects of the Project to enable it to comment with respect thereto. To facilitate this process the EIA and an executive summary (in the Turkish language) will be made available in a public place for review and comments; additionally an information copy of the executive summary shall be submitted simultaneously to the Government.

(c) A maximum of sixty (60) days will be allowed for public comments, which will be provided to the Government by the MEP Participants within thirty (30) days after the expiration of said sixty (60)-day period. Demonstration that the MEP Participants have reasonably addressed public concerns (through modification of the EIA, if necessary) will be included in a final executive summary that will be submitted to the Government.

3.10 Creation of the Environmental Strategy Product and implementation of the environmental strategy reflected therein shall be in accordance with the standards and practices generally prevailing in the international Petroleum pipeline industry. Creation of the EIA shall also be in accordance with the principals of EC Directive 85/337/EEC (as amended by EC Directive 97/11/EC) and will include the following general environmental principles, all of which shall be applied or performed in accordance with standards and practices generally prevailing in the Petroleum pipeline industry:

(i) there shall be no discharging of Petroleum;

(ii) waste Petroleum, sludge, pigging wastes, polluted ballast waters and other wastes will either be recycled, treated, burned, or buried employing the best practicable environmental option;

(iii) all waste streams will be disposed of in an acceptable manner and concentration as determined during the course of the EIA; and

(iv) emission monitoring programs will be developed to ensure environmental compliance.

3.11 Once approved by the Government, the MEP Participants shall implement the mitigation and monitoring activities specified in the EIA. The results shall be published in reports available to the public and submitted to the appropriate State Authorities. The EIA monitoring programme shall be updated as required on an informal basis. Any disputes respecting the contents or implementation of the EIA monitoring programme shall be resolved in accordance with the provisions of Article 18 of the Agreement.

3.12 Any dispute as to implementation of the environmental strategy reflected in the Environmental Strategy Product shall be resolved in accordance with the provisions of Article 18 of the Agreement.

3.13 Without limiting the generality of Article 11 of the Agreement, the MEP Participants shall not be liable for any environmental pollution or contamination, damage, or other conditions in existence on the Effective Date, which shall be deemed to include all conditions identified in the Baseline Study. The foregoing shall not preclude the MEP Participants from later establishing, through appropriate studies or other evidence, the existence as of the Effective Date of other such conditions not identified by the Baseline Study, it being recognised that no study can be expected to identify all conditions that may exist.

3.14 By not later than thirty (30) days after any termination of this Agreement, the MEP Participants shall provide to the Government a written plan describing the proposed actions to be taken by them associated with the abandonment or other disposition of the Facilities (the "Abandonment Plan"). The Abandonment Plan shall address, among other things:

a) the removal of all surface installations;

b) the clearance of all waterways and marine areas of material and equipment posing a navigational hazard;

c) the drainage and proper disposition of any remaining Petroleum in the Facilities;

d) to the extent the MEP Participants do not plan to remove and salvage said pipelines, the disconnection from all sources and supplies of Petroleum to those buried pipelines or similar underground installations and either abandonment of same in place or removal of same in those areas where abandonment in place poses a substantial risk of demonstrable harm to the environment which is not reasonably susceptible to other remediation techniques, all as determined in accordance with the standards and practices generally prevailing in the international Petroleum pipeline industry;

e) to the extent the MEP Participants do not plan to remove and salvage said pipelines; the filling of all abandoned pipeline located offshore or underwater with water or inert material and the sealing of such pipelines at the ends;

f) the filling of all trenches, holes, and other surface depressions left by the removal of surface installations and such underground pipelines and installations as are removed by the MEP Participants for salvage; and

g) the revegetation of the Pipeline Corridor consistent with the terrain features and other prevailing conditions in the subject area.

The Abandonment Plan shall be subject to approval by the Government, which approval shall not be unreasonably withheld or delayed. The Abandonment Plan shall be deemed approved by the Government if, within thirty (30) days after having been submitted to the Government, the MEP Participants have received no written submission of concerns or questions. If the Government submits specific concerns or questions, the MEP Participants shall respond to same in writing and the Abandonment Plan, as same may have been adjusted or modified by said response, shall be deemed approved if, within thirty (30) days after the response to such concerns or questions is submitted to the Government, the MEP Participants have received no written submission of concerns or questions with respect to such response. If the Government disapproves of the Abandonment Plan and the MEP Participants believe that the Government has unreasonably withheld its acceptance, then the MEP Participants shall so notify the Government and the Parties shall attempt to amicably resolve any dispute. Failing resolution of any such dispute within thirty (30) days of receipt of such notice by the Government, the MEP Participants may cause the dispute to be resolved in accordance with the provisions of Article 18 of the Agreement. Once the Abandonment Plan has been approved or all disputes respecting same resolved, by not later than thirty-six (36) months after the later of the date of termination of this Agreement or approval by the Government of the Abandonment Plan, the MEP Participants shall be obligated to accomplish the abandonment of the Facilities in accordance with the Abandonment Plan. Said abandonment obligations are hereinafter referred to as the "Abandonment Obligations."

Within thirty (30) days after the Government's approval of the Abandonment Plan, as provided in Section 3.14 of Appendix 5, the MEP Participants shall provide the Government one or more irrevocable direct pay letters of credit (collectively, the "Letter of Credit") to secure the performance by the MEP Participants of the Abandonment Obligations. The Letter of Credit shall (i) be in an aggregate amount to be reasonably agreed by the MEP Participants and the Government as a component of the Abandonment Plan, (ii) be issued to the Government by a financial institution(s) having a long-term unsecured senior debt rating of at least "A" or its equivalent by Standard & Poor's Corporation, a division of the McGraw-Hill Companies, or "A2" or its equivalent by Moody's Investors' Service, Inc. at the time of issuance, or be otherwise acceptable to the Government (the "Issuer"), (iii) be in form and substance reasonably acceptable to the Government, (iv) have a minimum term of one (1) year, (v) be for the benefit of the Government, (vi) automatically extend for a term of at least one (1) year or until the full performance in all material respects by the MEP Participants of the Abandonment

Obligations and (vii) provide that the Issuer shall provide at least thirty (30) days prior written notice to the Government of any termination or non-renewal of the Letter of Credit. In the event the Abandonment Obligations remain unperformed and any existing Letter of Credit is not replaced by the MEP Participants in accordance with the foregoing procedures (but in an aggregate amount that reflects any reduction of the Letter of Credit for any previous drawings or for any reduction in the amount of estimated remaining Abandonment Obligations) by not later than fifteen (15) days prior to the termination of the existing Letter of Credit, then, in order to assure completion of any Abandonment Obligations which remain outstanding, the Government shall be entitled to draw upon the Letter of Credit as of said fifteenth day prior to the notified termination date thereof up to an amount that is the Government's good faith estimate of the remaining Abandonment Obligations for which the MEP Participants are liable under the Abandonment Plan, subject, however, to reimbursement by the Government to the MEP Participants of the amount, if any, by which the funds so withdrawn by the Government exceed the actual costs incurred by the Government to complete any unfulfilled Abandonment Obligations.

3.15 The following provisions shall apply with respect to the obligations of the MEP Participants for environmental matters after termination of this Agreement and performance of the Abandonment Obligations:

(i) After completion of the Abandonment Obligations the MEP Participants shall cause an environmental assessment similar in scope to, and prepared in accordance with the same standards as are applicable to, the Baseline Study (the "Preliminary Exit Study") to be prepared by a recognised international environmental consulting firm selected by the MEP Participants. If the Preliminary Exit Study is prepared at the request of the Government as contemplated above, it shall be delivered to the Government within one hundred eighty (180) days after performance of the Abandonment Obligations.

(ii) Once such study is prepared and delivered to the Government, it shall be subject to approval by the Government, which approval shall not be unreasonably withheld or delayed. The Preliminary Exit Study shall be deemed approved by the Government if, within thirty (30) days after having been submitted to the Government, the MEP Participants have received no written submission of concerns or questions. If the Government submits specific concerns or questions, the Preliminary Exit Study shall be deemed approved if, within thirty (30) days after the response to such concerns or questions is submitted to the Government, the MEP Participants have received no written submission of concerns or questions with respect to such response. If the Government disapproves of the Preliminary Exit Study and the MEP Participants believe that the Government has unreasonably withheld its acceptance, then the MEP Participants shall so notify the Government and the Parties shall attempt to amicably resolve any dispute. Failing resolution of any such dispute within thirty (30) days of the receipt of such notice by the Government, the MEP Participants may cause the dispute to be resolved in accordance with the provisions of Article 18 of the Agreement.

(iii) Once the Preliminary Exit Study is approved or all disputes respecting same are resolved, the MEP Participants shall be obligated to continue to monitor those areas where Pipeline Activities occurred in order to identify and remediate those adverse environmental impacts related to Pipeline Activities which may subsequently become evident. Such monitoring and remediation obligation shall continue for a period of two (2) years, at which time the above-stated provisions of this Section 3.15 respecting the Preliminary Exit Study shall apply for purposes of preparing a Final Exit Study. Once the Final Exit Study is prepared, submitted for Governmental approval and it has been approved by the Government, then from and after the end of said two-year period and completion of the activities, if any, called for in the Final Exit Study, the MEP Participants shall be released from any liability for environmental impacts with respect to or resulting from the Project and the Government shall indemnify, defend and hold harmless the Project Participants with respect to any claims of any third parties with respect thereto.

(iv) If a Final Exit Study is performed and if said Final Exit Study, as approved by the Government, indicates that there have been no environmental impacts of Pipeline Activities that have not been remediated or otherwise appropriately addressed in accordance with this Appendix 5, or if impacts that are identified are remediated or otherwise appropriately addressed in accordance with such standards and this is reflected in an update to the Final Exit Study, then from and after delivery of the Final Exit Study (as so updated) to the Government, the MEP Participants shall be released from any liability for environmental impacts with respect to or resulting from the Project and the Government shall indemnify, defend and hold harmless the Project Participants with respect to any claims of any third parties with respect thereto.

3.16 In addition to their applicability to the MEP Participants, the provisions of this Appendix 5 shall apply with respect to each Project Participant other than an MEP Participant, and all of its actions, to the extent such actions constitute conduct or performance of Pipeline Activities.

4. SOCIAL IMPACT

4.1 In conducting the Project Activities the MEP Participants shall use Best Endeavours to minimise potential disturbances to surrounding communities and the property of the inhabitants thereof.

4.2 If any regional or intergovernmental authority having jurisdiction enacts or promulgates social regulations or guidelines applicable to areas where Project Activities occur, the MEP Participants and the Government will confer respecting the possible impact thereof on the Project, but in no event shall the Project be subject to any such standards to the extent they are different from or more stringent than the standards and practices generally prevailing in the international Petroleum pipeline industry for comparable projects.

4.3 Prior to the selection of the general location of the Facilities, a general review of social conditions in the applicable areas shall be completed, consisting of a scoping study and

a risk assessment. These will together form the basis of the content and structure for a social impact assessment of Project Activities and associated operations ("SIA") to be conducted by the MEP Participants with respect to social impacts to the Territory (whether from Project Activities within or without the Territory).

4.4 During the course of Project Activities, the MEP Participants shall, pursuant to Article 2 hereof, from time to time confer with the State Authorities as to the impact of ongoing Project Activities in light of the SIA.

5. MISCELLANEOUS

5.1 All trial borings required to be made by the MEP Participants prior to the commencement of construction work will be carried out with as little disturbance as is reasonably practicable after consultation with the landowner and the occupier of the land.

5.2 Subject to Section 3.6 of Appendix 4, the MEP Participants will use Best Endeavours to give the landowners and occupiers of the land which is adjacent to the Permanent Land granted to the MEP Participants in accordance with the Agreement notice of intention to commence the construction works on the Permanent Land. All movement of pipes, vehicles and machinery for construction purposes will be carried out as far as it is reasonably practicable in accordance with a programme of which such adjacent landowners and occupiers will be made aware.

5.3 All reasonably necessary means of access will be maintained by the MEP Participants with the construction of such suitably agreed temporary crossings as may be reasonably required by the affected landowners and occupiers of land which is adjacent to the Permanent Land which have been granted to the MEP Participants in accordance with the Agreement. Such temporary crossings will be agreed where possible prior to commencement of construction. Following construction and to the extent reasonably practicable, private roads and footpaths will be reinstated to a condition equivalent to that subsisting before the commencement of the works and made available for use consistent with the need to maintain the security of the Facilities and conduct Project Activities.

5.4 The MEP Participants will provide facilities for maintaining and affording means of communication and access between parts of any land which is adjacent to the Permanent Land granted to the MEP Participants in accordance with the Agreement and which is temporarily or permanently severed by reason of the construction of any works by the MEP Participants, said facilities being such as will enable the adjacent land to be properly worked having regard to the purposes for which communication and access may be required and the period for which and the time of year at which it may be expected to be used. If and to the extent that adjacent land is by necessity permanently severed in connection with Project Activities and Project Activities (including security of the Facilities) do not allow such communication and access, the Government shall be responsible for same and shall defend and indemnify all claims made against any Project Participant.

5.5 Subject to the provisions of Article 11 of the Agreement, the MEP Participants will use Best Endeavours to take all reasonably practicable steps to prevent the straying of animals during such time as construction work is in progress and, after completion of the Facilities in regard to the land which due to the presence and use of the pipeline will or is likely to become subject to additional risk of the straying of animals, will provide and maintain suitable and adequate barriers wherever and to the extent reasonably practicable for the purpose of preventing or minimising the risk of such straying; therefore, necessary fences, lights and barriers will be provided as reasonably practicable. Unless otherwise agreed in writing by the MEP Participants with the affected landowners and occupiers of adjacent properties, the method of fencing the working width will be a fence adequate for the purpose of excluding any stock typically kept on adjoining land.

5.6 Where any work requiring the use of explosives for blasting rock is carried out, notice will be given to all persons who may in the opinion of the MEP Participants be affected. Appropriate precautionary measures will be taken. Any use of explosives will be confined to the hours of daylight.

5.7 Whenever an area has been declared an infected area on account of a notifiable human disease requiring quarantine or other similar measures, all Project Activities involving entry on the land will be suspended unless there are exceptional circumstances in which case the approval of the relevant Governmental ministry will first be obtained. Nothing in this clause shall prevent the MEP Participants entering on the land forthwith and without giving notice or obtaining any approval in order to address any emergency situation, including to remedy a breach or leak in the pipeline.

5.8 The MEP Participants in conjunction with the adjacent landowners and occupiers directly affected by Project Activities will take such reasonable precautions as may be necessary to avoid the spreading of notifiable soil borne pests and diseases or other soil borne pests and diseases as may be notified to the MEP Participants by such landowners or occupiers prior to entry.

5.9 During the course of construction works and the exercise of Rights to Land, fossils, coins, any antiquities or other articles of value may be discovered. Ownership of such objects will be determined in accordance with Turkish Law.

APPENDIX 3

This Appendix 3 is attached to and made part of the Intergovernmental Agreement dated 18 November 1999 and also serves as Appendix 2 to the Host Government Agreement set forth herein as Appendix 2.

TURNKEY AGREEMENT

BETWEEN

[THE MEP PARTICIPANTS]

AND

_____

[THE TURNKEY CONTRACTOR]

_____, 2000

APPENDICES

Appendix A	System Definition and Project Requirements
Appendix B	Milestone/Progress Payment Schedule
Appendix C	MEP Participants' Project Control Requirements
Appendix D	Turnkey Contractor's Project Execution Plan
Appendix E	Intentionally Omitted
Appendix F	Forms of Notice to Proceed
Appendix G	Form of Completion Certificate
Appendix H	Forms of Lien Waiver
Appendix H-1	Turnkey Contractor's Final Lien Waiver Form
Appendix H-2	Turnkey Contractor's Interim Lien Waiver Form
Appendix H-3	Subcontractor's Final Lien Waiver Form

TURNKEY AGREEMENT

THIS AGREEMENT, made and entered into in the city of _____ in the Republic of Turkey as of this _____ day of _____, 2000, between:

[THE TURNKEY CONTRACTOR]

and

[THE MEP PARTICIPANTS]

all the foregoing named signatories being legal persons in accordance with the legislation of the jurisdictions of their formation and organisation as confirmed by appropriate documentation thereof;

W I T N E S S E T H:

WHEREAS, the MEP Participants propose to develop, construct, own and/or operate the MEP System for the transportation of Petroleum to, within and across the Territories of the Azerbaijan Republic, Georgia and the Republic of Turkey for export to international markets, including markets in the Republic of Turkey;

WHEREAS, the Azerbaijan Republic, Georgia and the Republic of Turkey are parties to the Intergovernmental Agreement to give the Project's legal and commercial terms and conditions the support and framework of international law;

WHEREAS, the Governments of the Azerbaijan Republic, Georgia, and the Republic of Turkey acting on behalf of their respective States and the Governmental Authorities have each entered into respective Host Government Agreements with the MEP Participants in furtherance of the Intergovernmental Agreement to facilitate and support the implementation of the Project within their respective Territories;

WHEREAS, the Government of the Republic of Turkey under the Host Government Agreement is guaranteeing the performance of the Turnkey Contractor and is providing to the MEP Participants the Government Guaranty by which the Republic of Turkey guarantees the payment of amounts payable by the Turnkey Contractor under this Agreement;

WHEREAS, the Turnkey Contractor desires to provide, and the MEP Participants wish to obtain, design, engineering, procurement, construction, start-up, commissioning, testing and related goods, works, services and technologies for the Work, all of which is to be provided on a Lump Sum Fixed Price (as hereinafter defined), turnkey basis in accordance with the terms and conditions herein specified;

NOW, THEREFORE, for and in consideration of the premises, the Parties hereby agree as follows:

ARTICLE 1
Definitions

Capitalised terms used in this Agreement (including the recitals), and not otherwise defined herein, have the following meanings:

1.1 Definitions.

"Acceptable Letter of Credit" shall have the meaning set forth for it in the definition of Security in this Agreement.

"Additional Amounts" shall have the meaning set forth in Section 10.5.2 of this Agreement.

"Additional Cost Exposure" means, at any time, the excess of (i) the Expected Cost of the Facilities at such time as reflected in the most recently delivered Independent Engineer's Report over (ii) the Lump Sum Fixed Price.

"Additional Funding Requirement" means, at any time, the amount, if any, that the Additional Cost Exposure exceeds the amount of Required Security at such time.

"Adjusted Required Security" means the Required Security on the Initial Security Delivery Date, as adjusted for the resolution of the Cost Dispute pursuant to Section 10.2.3.

"Affiliate" means, with respect to any Person, any other Person that, directly or indirectly, through one or more intermediaries, controls, is controlled by or is under common control with that Person. For purposes of this definition, "control" means the possession, directly or indirectly, of the power to direct or cause the direction of the management and policies of a Person, whether through the ownership of a majority or other controlling interest in the voting securities, or other equity ownership interest in an Entity, by law, or by agreement between Persons conferring such power or voting rights.

"Agreed Interest Rate" means, for each day of an Interest Period with respect to any amount due and payable under or pursuant to this Agreement, interest at the rate per annum equal to three and one half percent (3.5%) plus LIBOR in effect on the Business Day immediately preceding the first day of the initial applicable Interest Period and, thereafter, as in effect on the Business Day immediately preceding the first day of each succeeding Interest Period.

"Agreement" means this Turnkey Agreement, including all Appendices attached hereto, together with any written extension, renewal, replacement, amendment or other modification hereof signed by the Parties, all of which by this reference are hereby incorporated herein.

"Applicable Laws" means in respect of the State, the laws of that State binding and legally in effect from time to time and forming the organic law constituting the entire legal regime of the State, including the Constitution, all other laws, codes, decrees, by-laws, regulations, communiques, declarations, principal decisions, orders, normative acts and policies,

all international agreements to which the State is or may be a party, together with all domestic enactments, laws and decrees for the ratification or implementation of such international agreements, and prevailing judicial interpretations of all such legal instruments.

"Applicable Permits" means all Permits relative to the Work as are required by this Agreement and/or the Governmental Authorities to be obtained or maintained, including those secured by reference to the Application Requirements.

"Application Requirements" means a complete and proper list of all documentation necessary to obtain a particular Permit in order to carry out the Project in the Territory, as such list pertains to the Work and as is provided by the relevant Governmental Authority pursuant to the Host Government Agreement.

"Arbitrating Parties" means the Party or Parties that submit a Dispute to arbitration pursuant to the provisions of this Agreement, on the one hand, and the Party or Parties against whom that Dispute is submitted, on the other hand, together with those Parties which may later intervene in or are added to the arbitral proceeding. "Arbitrating Party" means any one of them.

"ASME" means the American Society of Mechanical Engineers or any successor society thereto.

"Basic Engineering Phase" means the initial Phase of the Work to be performed by the Turnkey Contractor encompassing the basic engineering services more particularly described in Appendices A and B and specifically including the following key deliverables : (i) route selection to within five hundred (500) meter wide pipeline corridor, (ii) environmental baseline study, (iii) functional design specifications for pipeline, pump stations and Ceyhan Terminal, and (iv) basic design report.

"Best Endeavours" means the taking by the relevant Person of all lawful, reasonable steps in such Person's power which a prudent and determined man acting in his own interest and anxious to achieve what is required would have taken under the circumstances.

"Bid Report" shall have the meaning set forth in Section 10.2.1 (i) of this Agreement.

"Business Day" means any day that is not a Saturday, Sunday or legal holiday in the Republic of Turkey and, with respect to the determination of LIBOR, days on which clearing banks are customarily open for business in London, England.

"Class A Package" means a package of deliverables suitable to allow the competitive bidding of Key Subcontract(s) and as set out in Appendix D.

"Code of Practice" means those codes and regulations regarding the Work as set forth in this Agreement and as are set forth in the Host Government Agreement.

"Commencement Date" means, for each Phase of the Work, the date on which the Turnkey Contractor is to commence performance of such Phase, as specified in the Notice to

Proceed for each such Phase delivered to the Turnkey Contractor by the MEP Participants' Representative pursuant to Section 3.2 of this Agreement.

"Commencement Date of the Fill" shall have the meaning set forth in Section 6.6 of this Agreement.

"Completed Performance Test" means any Performance Test conducted in accordance with the provisions of Section 7.2.2 during which all or portions of the Work and the operation thereof are to be demonstrated by the Turnkey Contractor to operate at specified standards or rates and, while so doing, to comply with Applicable Laws and. once the standards or rates for such test are successfully accomplished, constituting a Completed Performance Test in accordance with the provisions of Section 7.3.

"Completion Certificate" means the form of certificate attached hereto as Appendix G and prepared and furnished by the Turnkey Contractor for execution by the MEP Participants to signify their acceptance of the first two Phases and of each of the several milestones within the three Phases in accordance with this Agreement.

"Constitution" means the constitution of the State, as the same may be amended or otherwise modified or replaced from time to time.

"Cost Dispute" shall have the meaning set forth in Section 10.2.3 of this Agreement.

"Cost Evaluation Date" shall have the meaning sey forth in Section 10.2.1 (iv) of this Agreement.

"Cost Overrun Amount" means as of any date the amount, if any, that the actual cost incurred by the Turnkey Contractor in connection with this Agreement as verified by the Independent Engineer exceeds the sum of (i) amounts paid to the Turnkey Contractor by the MEP Participants pursuant to this Agreement and (ii) the amounts payable to the Turnkey Contractor under the Turnkey Agreement for the Work performed to such date, assuming that the Turnkey Contractor would satisfactorily perform all conditions to such payment.

"Design Documents" shall have the meaning set forth in Section 3.1.3 of this Agreement.

"Detailed Engineering Phase" means the second Phase of the Work to be performed by the Turnkey Contractor encompassing the detailed engineering services more particularly described in Appendices A and B and specifically including four milestones : (i) delivery of the Class A Package(s) for pipeline, pump stations and Ceyhan Terminal, (ii) approval by State Authorities of the Environmental Impact Assessment, (iii) coordination of the securing of provisional rights to the Permanent Land for the benefit of the MEP Participants by entry into the relevant land registers in accordance with Applicable Laws and (iv) the remainder of the Work for the detailed engineering services.

"Dispute" shall have the meaning set forth in Section 21.1 of this Agreement.

"Dollars" or "$" means the currency of the United States of America.

"Early Completion Payment" shall have the meaning set forth in Section 8.3 of this Agreement.

"Effective Date" shall have the meaning set forth in Article 2.1 of this Agreement.

"Entity" means any company, corporation, limited liability company, partnership, limited partnership, joint venture, enterprise, association, trust or other juridical entity, organisation or business relationship between two or more Persons, whether of a governmental or private nature.

"Equivalent Availability" shall have the meaning set forth in Section 7.3.1 of this Agreement.

"Event of Default" shall have the meaning set forth in Section 16.3 of this Agreement.

"Expected Cost of the Facilities" means the amount calculated by the Independent Engineer to be the statistical mean of the distribution of the "Cost of the Work" against probability of occurrence of such cost, derived using all information available, and using statistical and cost estimating methodology that the Independent Engineer shall have determined to be appropriate in its discretion. "Cost of the Work" means, in this definition, the total cost to be incurred by the Turnkey Contractor to perform its obligations to design, engineer, install, start-up, equip, mobilise, test, and commission the Facilities in accordance with this Agreement.

"Facilities" means the segment of the MEP System located in the Territory and consisting of one or more pipelines and laterals and all necessary interconnects for the transportation of Petroleum within and/or across the Territory and all above and below ground or seabed installations and ancillary equipment, all loading, unloading, pumping, compressing, measuring, testing and metering facilities, communications, telemetry and similar equipment, all pig launching and receiving facilities, all pipelines, power lines and other related equipment used to deliver any form of liquid or gaseous fuel and or power necessary to operate pump stations or for other system needs, cathodic protection devices and equipment, all monitoring posts, markers and sacrificial anodes, all port, terminaling, storage and related installations, all marine jetties and similar facilities, and all associated physical and intangible (including intellectual property, contract rights, Permits and other rights) assets and appurtenances (including all temporary and permanent roads and other means of access and operational support) required for proper functioning in accordance with the Appendices attached hereto.

"Facility Sites" means all those parcels of land (and improvements thereon and thereto) in the Territory on, under and through which the Facilities will be located, including the Rights to Land and the temporary and permanent pipeline corridor and all other land or interests in land which must be acquired and controlled regarding the Work.

"Financial Closing Date" means the date upon which the MEP Participants notify the Turnkey Contractor that the MEP Participants have access to construction financing adequate to pay their obligations hereunder pursuant to binding commitments.

"Financing Request" shall have the meaning set forth in Section 10.5.1(ii) of this Agreement.

"Financing Taxes" shall have the meaning set forth in Section 10.5.2 of this Agreement.

"First Security Determination Report" shall have the meaning set forth in Section 10.2.1 (iv) of this Agreement.

"Force Majeure" shall have the meaning set forth in Sections 12.1 and 12.2 of this Agreement.

"Government" means the central government of the State, including any and all instrumentalities, branches and administrative and other subdivisions thereof or therein, and any and all executive, and regulatory bodies, agencies, departments, ministries, authorities and officials thereof or therein that have the authority to govern, regulate, levy or collect taxes, duties or other charges, grant licenses or permits or approve or otherwise affect (whether financially or otherwise), directly or indirectly, Project Activities or any Project Participant's rights or obligations in respect of the Project (excluding Local Authorities and State Entities), notwithstanding any change at any time or from time to time in structure, form or otherwise.

"Government Guaranty" means the Government Guaranty between the Republic of Turkey and the MEP Participants (the original form of which is attached as Appendix 3 to the Host Government Agreement), together with all related instruments, assurances, undertakings, commitments or indemnities entered into pursuant to the terms thereof, and as such Government Guaranty and all such related or derivative documentation may be extended, renewed, replaced, amended or otherwise modified from time to time in accordance with the terms thereof.

"Governmental Authority" means, with respect to the State and the Government, all central, state, local, municipal or other governmental bodies or agencies or subdivisions thereof, having or asserting governmental or administrative authority over the MEP Participants, the Turnkey Contractor, and their respective Affiliates, or over any part or all of the Work, the Project or the Facilities.

"Guaranteed Completion Date" shall have the meaning set forth in Section 8.1, subject to adjustment thereto in accordance with Section 13.2 of this Agreement.

"Hazardous Materials" means all explosive or radioactive substances or wastes and all hazardous or toxic substances, wastes or other pollutants, including petroleum or petroleum distillates, asbestos or asbestos containing materials, polychlorinated biphenyls, radon gas, infectious or medical wastes and all other substances or wastes of any nature regulated pursuant to any law, rule, regulation, code, ordinance, order, decree, judgment, injunction, notice or binding agreement issued, promulgated or entered into by the Government relating in any way to the environment, preservation or reclamation of natural resources, the management, release or threatened release of any such material or to health and safety matters.

"Host Government Agreement" means that certain Host Government Agreement by and among the Government of the Republic of Turkey and the MEP Participants dated _____, as such agreement may be extended, renewed, replaced, amended or otherwise modified from time to time in accordance with its terms.

"ICSID" means the International Centre for the Settlement of Investment Disputes established by the ICSID Convention.

"ICSID Convention" means the 1965 Washington Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of Other States.

"Indemnified Party" shall have the meaning set forth in Section 14.1 of this Agreement.

"Independent Engineer" means the Person selected by the MEP Participants and/or their Lenders and/or Insurers from a list of Persons agreed by the Parties to prepare reports of the Expected Cost of the Facilities, which Person shall not be an Affiliate of any MEP Participant or the Turnkey Contractor. The MEP Participants shall pay the costs and expenses of the Independent Engineer.

"Independent Engineer's Report" means any report prepared by the Independent Engineer setting forth the Expected Cost of the Facilities, a range of expected costs of the Facilities, together with the Independent Engineer's estimate of the likelihood of occurrence of such costs, projected schedule for completion of the Facilities and the material assumptions applied by the Independent Engineer in developing the Expected Cost of the Facilities and delivered pursuant to Section 10.2.2.

"Independent Expert" shall have the meaning set forth in Section 10.2.3 of this Agreement.

"Initial Security Delivery Date" shall have the meaning set forth in Section 10.4.1 of this Agreement.

"Insurers" means any insurance company or other Person providing insurance covering all or portion of the Facilities, or other risks to any Project Participant in relation to the Project in the Territory, and any successors or permitted assignees of such Person.

"Interest Holder" means, at any time, any Person holding any form of equity interest in an MEP Participant or an Operating Company, together with all Affiliates, successors and permitted assignees of that Person.

"Interest Period" means, for purposes of the definition of "Agreed Interest Rate," a period of thirty (30) days, beginning the first day after the date on which any such amount becomes due and payable and ending thirty (30) days thereafter, with each succeeding Interest Period beginning on the first day after the last day of the Interest Period it succeeds.

"Intergovernmental Agreement" means that certain "Agreement Among the Azerbaijan Republic, Georgia and the Republic of Turkey Relating to the Transportation of Petroleum Via the Territories of the Azerbaijan Republic, Georgia and the Republic of Turkey Through the Baku-Tbilisi-Ceyhan Main Export Pipeline" dated _____, as such agreement may be acceded to, extended, renewed, replaced, amended or otherwise modified from time to time in accordance with its terms.

"Key Subcontractors" shall have the meaning set forth in Section 4.1 of this Agreement.

"Key Subcontracts" shall have the meaning set forth in Section 4.1 of this Agreement.

"Land Acquisition and Construction Phase" means the third Phase of the Work to be performed by the Turnkey Contractor encompassing (i) the acquisition from the appropriate State Authorities (as defined and in accordance with the Article 7.2 (vii) of the Host Government Agreement) of the necessary Rights to Land in the Territory in accordance with the terms of this Agreement and the Host Government Agreement, with such land-related services and deliverables otherwise more particularly described in Appendices A and B and in the Host Government Agreement and (ii) the construction design, procurement, fabrication, installation, testing, commissioning and start-up of the Facilities, and all other aspects of the Work necessary to achieve Work Completion. The Land Acquisition and Construction Phase includes those several Work components and milestones as further set forth in Appendices A and B.

"Late Completion Payment" shall have the meaning set forth in Section 8.2 of this Agreement.

"Lender" means any financial institution or other Person providing any loan, financial accommodation, extension of credit or other financing to any MEP Participant or any of its Affiliates or any Interest Holder in connection with the Facilities (including any refinancings thereof) and any successor or permitted assignee of any of them, excluding the Government.

"LIBOR" means, for any day on which clearing banks are customarily open for business in London, the London interbank fixing rate for three-month Dollar deposits, as quoted on Reuter's LIBO page on that day or, if the Reuter's LIBO page ceases to be available or ceases to quote such a rate, then as quoted in the London Financial Times, or if neither such source is available or ceases to quote such a rate, then such other source, publication or rate selected by the Parties.

"Loss or Damage" shall mean any loss, cost, injury, liability, obligation, expense (including interest, penalties, attorneys' fees and disbursements), litigation, proceeding, claim, charge, penalty or damage suffered or incurred by a Person. Solely in the case of an act of Expropriation by the Government or a Governmental Authority Loss or Damage may include indirect, incidental or consequential losses (including, for the avoidance of doubt, any loss of profits, reliance losses, costs of mitigation or third party costs).

"Lump Sum Fixed Price" shall have the meaning set forth in Section 5.1 of this Agreement.

"Mechanical Completion" means completion of all work required to allow linefill and commissioning to proceed. This requires the Facilities to be in a safe and functional condition, with all equipment, safety systems and control devices verified as operational to the satisfaction of the MEP Participants. Without limiting the foregoing, such completion shall include completion in accordance with the terms and conditions of this Agreement of all engineering, procurement, construction, installation, testing, cleaning, calibration, precommissioning, and function-test work with respect to all mechanical, electrical, civil, structural, architectural, marine loading facilities, instrumentation, communications, utility and control systems of the Facilities.

"MEP Participants" means any one or more, or all, of the Parties to this Agreement (including by novation and/or permitted assignment as an MEP Participant pursuant to this and/or any other Project Agreement), other than the Turnkey Contractor, and any successors and permitted assignees of any of the foregoing.

"MEP Participants' Additional Cost Financing" shall have the meaning set forth in Section 10.3.3 (i) of this Agreement.

"MEP Participants' Representative" shall have the meaning set forth in Section 6.1 of this Agreement.

"MEP System" means, at any time, the Baku-Tbilisi-Ceyhan pipeline system (commencing at Sangachal terminal facilities, and terminating at the end flange of the loading arms of the Ceyhan Terminal to be constructed after the Effective Date of this Agreement) and all related appurtenances, including the Facilities in the Territory and all other such facilities in the other territories.

"Milestone/Progress Payment Schedule" means the Work-related payment schedule set forth in Appendix B to this Agreement.

"Monthly Progress Report" means the report which will be produced by the Turnkey Contractor and submitted to the MEP Participants at an agreed monthly cut-off date. It will contain information that reflects the current technical and commercial position of the Work, and advising of trends and activities requiring special attention. The format and content of the report will be agreed between the Turnkey Contractor and the MEP Participants' Representative within fifteen (15) days beyond the commencement of the Work and reflect the agreed project strategy.

"Notice of Work Completion" shall have the meaning set forth in Section 7.4.1 of this Agreement.

"Notice of Provisional Acceptance" shall have the meaning set forth in Section 7.2.1 of this Agreement.

"Notice to Proceed" shall have the meaning set forth in Section 3.2 of this Agreement.

"Notice of Reliability Guaranty Achievement" shall have the meaning set forth in Section 7.3.2 of this Agreement.

"Operating Company" means one or more Persons appointed or selected by the MEP Participants or their Affiliates to implement, manage, coordinate and/or conduct for or on behalf of the MEP Participants or their Affiliates all or any portion of the day-to-day Project activities including serving as an operator of all or any portion of the Facilities, whether as an agent for or independent contractor to the MEP Participants or their Affiliates and any successors or permitted assignees of any such Person.

"Operating Fee" shall have the meaning set forth for it in Section 2.4 of the Host Government Agreement.

"Operating Manuals" shall have the meaning set forth in Section 3.1.3.1 of this Agreement.

"Parties" means each of the signatories to this Agreement and each of their respective successors and permitted assignees.

"Performance Guaranties" shall have the meaning set forth in Section 9.4 of this Agreement.

"Permanent Land" refers to the grant described in Section 4.1 (iii) and the procedures set forth in Section 7.2 (vii) and in Appendix 4 of the Host Government Agreement and means (i) the Pipeline Corridor (as defined in the Host Government Agreement) and (ii) those other designated areas of land (contiguous or non contiguous) notified to the State Authorities in the MEP Participants sole discretion for use as the locations upon or under which the Facilities covered by this Agreement will be constructed or installed.

"Permit" means any valid waiver, exemption, variance, franchise, validation, confirmation, permit, certificate, permission, authorisation, licence or similar order or approval of or from any Governmental Authority.

"Person" means any physical person or any Entity.

"Petroleum" means crude mineral oil, condensate, and all other kinds of liquid hydrocarbons regardless of gravity, in their natural condition or obtained from natural gas (being hydrocarbons that are gaseous at standard temperature and pressure) or liquid petroleum by vaporisation, condensation or extraction, including natural gas liquids, as well as any asphalt, bitumen or ozocerite, and any incidental amounts of natural gas which may be liberated from the liquid hydrocarbons while in transit, any impurities in solution or suspension with the foregoing, or any hydrocarbon product refined or produced from any of the foregoing.

"Phase" means the Basic Engineering Phase, the Detailed Engineering Phase and/or the Land Acquisition and Construction Phase, as the context may indicate and "Phases" means one or more of the foregoing, as the context may indicate.

"Procedures Manual" shall have the meaning set forth in Section 3.1.3.3 of this Agreement.

"Project" means, relating to the MEP System, the evaluation, development, design, acquisition, construction, installation, financing, insuring, ownership, operation (including the transportation by any or all of the MEP Participants and the shipment by shippers of Petroleum through the Facilities), repair, replacement, refurbishment, maintenance, expansion, extension (including laterals) and protection of the Facilities, from time to time, in the Territory.

"Project Agreements" means this Agreement, the Intergovernmental Agreement, the Host Government Agreement, the Government Guaranty and all other existing and future agreements, contracts and other documents to which, on the one hand, any of the Governmental Authorities or a State Entity and, on the other hand, any MEP Participants are or may later become a party relating to the Project, as such agreements, contracts or other documents may be extended, renewed, replaced, amended or otherwise modified from time to time in accordance with their terms.

"Project Execution Plan" is the plan attached hereto as Appendix D of this Agreement, as such plan may be revised and updated by the Turnkey Contractor from time to time with the approval of the MEP Participants.

"Project Participants" means any and all of the MEP Participants and any Affiliates thereof, the Interest Holders, the Operating Companies, the Contractors, the shippers, the Lenders and the Insurers.

"Provisional Acceptance" means the actual acceptance by the MEP Participants of Facilities' performance pursuant to the provisions of Section 7.2 of this Agreement.

"Provisional Acceptance Certificate" shall have the meaning set forth in Section 7.2 (iv) of this Agreement.

"Punch List" means the list prepared by or on behalf of the MEP Participants, with the full cooperation of the Turnkey Contractor, which sets forth those items of the Work that remain to be performed in order to ensure that the Facilities, all of its components and the Work fully comply with all of the standards and requirements set forth in this Agreement, the Host Government Agreement, and Applicable Laws. The Punch List shall not include any items of Work, alone or in the aggregate, the noncompletion of which (i) prevents the Facilities from being used for its purpose as described in this Agreement in accordance with Applicable Laws, (ii) prevents the Facilities from operating on a legal, safe, environmentally sound and reliable basis, or (iii) could have a materially adverse effect on the operation, efficiency, safety or reliability of the Facilities or the environment.

"Quality Control Manual" shall have the meaning set forth in Section 3.1.3.4 of this Agreement.

"Quality Control Plan" shall have the meaning set forth in Section 3.1.3.4 of this Agreement.

"Reliability Certificate" shall have the meaning set forth in Section 7.3.3 of this Agreement.

"Reliability Guaranty" means the Reliability Guaranty described in Section 7.3.1 of this Agreement.

"Reliability Run" shall have the meaning set forth in Section 7.3 of this Agreement.

"Report Delivery Date" shall have the meaning set forth in Section 10.2.2 of this Agreement.

"Required Security" means an amount of Security equal to the lesser of (i) the Additional Cost Exposure as of the Cost Evaluation Date, as adjusted pursuant to Section 10.2.3, pending resolution of Cost Disputes described in such Section 10.2.3 respecting the Expected Cost of the Facilities contained in the Independent Engineer's First Security Determination Report, and (ii) three hundred million Dollars ($300,000,000).

"Rights to Land" means those rights of examination, testing, evaluation, analysis, inspection, construction, use, possession, occupancy, control, assignment, and enjoyment with respect to land in the Territory as set forth in Appendix 4 to the Host Government Agreement. The term is used in its broadest sense to refer not only to the Permanent Land within, over or under which the Facilities, as completed, will be located, but also such other and additional lands (including seabeds) and land rights within the Territory as the MEP Participants and their designated Contractors may require and designate for purposes of evaluating and choosing the particular routing and location(s) desired by the MEP Participants for the Permanent Land in respect of the Facilities.

"Scheduled Payments" shall have the meaning set forth in Section 5.2 of this Agreement.

"Scope Change" means any addition to, deletion from, suspension of or other modification to the requirements of this Agreement which may necessitate a change in one or more of the Lump Sum Fixed Price, the Guaranteed Completion Date, the Milestone/Progress Payment Schedule, the Work Schedule or the Performance Guaranties in accordance with the terms of Article 13 of this Agreement.

"Scope Change Order" means a written order to the Turnkey Contractor issued and signed by the MEP Participants after the execution and delivery of this Agreement authorising a Scope Change and, if appropriate, an adjustment in one or more of the Lump Sum Fixed Price, the Guaranteed Completion Date, the Milestone/Progress Payment Schedule, the Work Schedule, the Performance Guaranties or any other amendment or modification of the terms and conditions of this Agreement.

"Scope Change Order Notice" means a written notice to the MEP Participants issued by the Turnkey Contractor in accordance with this Agreement and requesting a Scope Change Order in connection with the performance of the Work.

"Scope Change Order Request" means a written proposal issued and signed by the MEP Participants requesting a Scope Change and submitted to the Turnkey Contractor by the MEP Participants (or the MEP Participants' Representative) pursuant to the terms of Section 13.3.2 of this Agreement.

"Security" means the (i) cash, (ii) letters of credit issued by a bank having an unsecured senior debt rating of A or better by Standard & Poor's Ratings Group and the equivalent by Moody's Investors Services, Inc. (an "Acceptable Letter of Credit") having an expiry date of thirty two (32) months from the Notice to Proceed for the Land Acquisition and Construction Phase as such date may be extended, or has a shorter maturity but provides that such letter of credit may be drawn if the Turnkey Contractor has not replaced such letter of credit with an otherwise Acceptable Letter of Credit with an expiry of at least twelve (12) months from the date of replacement, at least thirty (30) days before the expiry of the existing letter of credit, and all of which letters of credit will provide that the letter of credit may be drawn if the debt ratings of the issuer of the letter of credit are no longer at the above levels or (iii) other liquid security acceptable to the MEP Participants, in each case established by the Turnkey Contractor for the benefit of the MEP Participants and/or their Lenders and/or Insurers in the amount required under the provisions of Article 10 of this Agreement and may be drawn or applied in accordance with the terms of Article 10.

"Security Delivery Date" means, each of the Initial Security Delivery Date and the date thirty (30) days following the delivery of each Independent Engineer's Report delivered during the Land Acquisition and Construction Phase.

"Specifications Report" shall have the meaning set forth in Section 10.2.1 (ii) of this Agreement.

"Start-up Period" shall have the meaning set forth in Section 3.1.13 of this Agreement.

"State" means the sovereign state of the Republic of Turkey.

"State Entity" means, any Entity in which, directly or indirectly, the State or the Government has an equity or similar economic interest or which is, directly or indirectly, controlled by the Government, including agents and representatives of the Government. For purposes of this definition, "control" means the possession, directly or indirectly, of the power to direct or cause the direction of the management and policies of a Person, whether through the ownership of voting securities, by contract, by law, or otherwise.

"Subcontractors" shall have the meaning set forth in Section 4.1 of this Agreement.

"Subcontracts" shall have the meaning set forth in Section 4.1 of this Agreement.

"Taxes" means all existing or future taxes, levies, duties, customs, imposts, contributions, fees, assessments or other similar charges payable to or imposed by the Governmental Authorities, together with interest, penalties and fines (including financial sanctions and administrative penalties) with respect thereto, and "Tax" means any of the foregoing.

"Termination Payment" shall have the meaning set forth in Section 5.3 of this Agreement.

"Territory" means the land territory of the State, its territorial sea and the air space above them, as well as the maritime areas over which it has jurisdiction or sovereign rights in accordance with international law.

"Turnkey Contractor" means Boru Hatlar ile Petrol Ta ma A. . ("BOTA "), the Person so identified as a signatory to this Agreement, which is a state economic enterprise established as a joint state company in accordance with Turkish Law by the authority of decree no. 233 (dated February 8, 1995) and which is responsible for the obligations of the Turnkey Contractor under this Turnkey Agreement, and any successor or permitted assignee of such Person.

"Turnkey Contractor Additional Security" shall have the meaning set forth in Section 10.3.3 of this Agreement.

"Turnkey Contractor Permits" shall have the meaning set forth in Section 3.1.6.1 of this Agreement.

"Turnkey Contractor's Equipment" means all materials, equipment, tools, appliances and items of whatsoever nature used, useable or required by the Turnkey Contractor and/or its Subcontractors for the performance of the Work, but not including materials, equipment, appliances or items intended to form, or forming, part of the Work.

"Turnkey Contractor Representative" shall have the meaning set forth in Section 3.1.1 of this Agreement.

"Warranty Period" shall have the meaning set forth in Section 11.1.4.

"Work" shall have the meaning set forth in Section 3.1 of this Agreement.

"Work Completion" means the actual acceptance by the MEP Participants of the completed Work from the Turnkey Contractor in accordance with the provisions of Section 7.4 of this Agreement.

"Work Schedule" shall have the meaning set forth in Section 3.1.17 of this Agreement.

"Year" means a Gregorian calendar year.

ARTICLE 2
Agreement, Term and Duration

2.1 Effective Date. This Agreement shall be effective and binding on the Parties from the date first written above, which is the date it has been fully executed by all Persons listed as Parties hereto (the "Effective Date"), until Work Completion and the expiration of the Warranty Period applicable to the Work and the Facilities, unless this Agreement has been earlier terminated pursuant to Article 16.

2.2 Effect of Termination. On termination of this Agreement (irrespective of cause), the obligations of the MEP Participants and the Turnkey Contractor under this Agreement shall cease other than (i) the indemnity obligations set forth in Section 3.1.2.2 and Article 14, which shall survive until the expiration of the Warranty Period; (ii) those Sections of this Agreement which expressly provide for their survival; and (iii) those Sections of this Agreement which are required to give effect to any termination. Termination of this Agreement shall be without prejudice to the rights, obligations and liabilities of the Parties which accrued during the term hereof.

ARTICLE 3
Turnkey Contractor's Work and Other Rights and Obligations

3.1 Work to Be Performed. Except as otherwise expressly set forth in Article 6, the Turnkey Contractor shall timely and properly perform or cause to be performed in compliance with applicable health, safety, social and environmental standards, all work and services required in connection with the design, engineering, procurement, construction, inspection, start-up, demonstration and testing of the Facilities, including the coordination of the designated State Authority's activities (as provided in the Host Government Agreement) in securing the necessary Rights to Land, the conduct of all environmental evaluations, impact assessments and compliance procedures, provision of any and all materials, equipment, machinery, tools, labour, transportation, construction fuels, chemicals, construction utilities, warranty compliance, administration, accounting, overhead and support services and other services and items required to deliver the fully functional Facilities to the MEP Participants, all on a Lump Sum Fixed Price, turnkey basis in accordance with this Agreement (the "Work"). Without limiting the foregoing, certain details of the Work are described in this Article 3 and in Appendix A. It is the intent of the Parties that the Turnkey Contractor design, engineer, procure, construct, start-up, demonstrate, test and put into operation a highly reliable and operationally efficient Work in strict accordance with the terms of this Agreement and Applicable Laws, to such end, the Turnkey Contractor shall perform all of the work necessary to complete the entire Work, notwithstanding the fact that every item, part, subsystem or element necessarily involved may not be specifically mentioned in this Agreement. Subject to Article 13, details and items not indicated by Appendix A (and items, parts, subsystems or elements specified therein that are inadequate) shall be adequately and properly included, added or performed by the Turnkey Contractor at no extra cost to the MEP Participants if such details or items, parts, subsystems or elements are necessary to complete the Work pursuant to this Agreement. The intent of this Agreement is to relieve the MEP Participants of the necessity of engaging or supplying any labour, service or material to complete the Work except as specifically provided in Sections 6.4, 6.5 and 6.6 of this Agreement.

3.1.1 Turnkey Contractor Representative. The Turnkey Contractor shall designate one representative (the "Turnkey Contractor Representative") who shall have authority to administer this Agreement on behalf of the Turnkey Contractor, agree upon procedures for coordinating with the MEP Participants and the MEP Participants' Representative furnish all Work-related information, when required or appropriate, to the MEP Participants. For the avoidance of doubt, no Turnkey Contractor Representative shall have the power to amend this Agreement.

3.1.2 Engineering, Design, Procurement, Construction and Construction Management.

3.1.2.1 Engineering and Design. The Turnkey Contractor shall provide all engineering and design services necessary for completion of the Work in conformity with this Agreement and Appendix A, including (i) preparation of the engineering and detailed design necessary to definitively describe the Work, (ii) provision of specifications and criteria for the detailed design sufficient for the submission of bids by suppliers of equipment, materials and systems for incorporation into the Facilities, and (iii) preparation of drawings, plans, bills of material, schedules and estimates. As described in Appendix A, engineering and design will be authorised and completed in two Phases, defined as the Basic Engineering Phase and the Detailed Engineering Phase. Subject to mutual agreement on the fees for such services, PLE (Pipeline Engineering GmbH) has been selected and approved by the Parties to perform the Basic Engineering Phase for the MEP System. The Basic Engineering for the Facilities in the Territory will be contracted between the PLE and the Turnkey Contractor. The Basic Engineering for the Azerbaijan and Georgian elements of the MEP System will be contracted between PLE and MEP Participants.

3.1.2.2 Coordination of Land Acquisition. With reference to Sections 4.1 (iii) and 7.2 (vii) and Appendix 4 of the Host Government Agreement, the Turnkey Contractor shall be responsible to secure the timely cooperation, consistent with accomplishing the Work Schedule of the designated State Authority (in accordance with the Host Government Agreement) in respect to the Rights to Land necessary for the Facilities and to perform the Work and, in particular, to coordinate the activities of the designated State Authority which will exercise sovereign powers to acquire the Permanent Land to be granted to the MEP Participants for the Facilities. All payments by the MEP Participants in respect of the Rights to Land shall be made by the MEP Participants in accordance with the Milestone/Progress Payment Schedule, with the Turnkey Contractor being responsible under this Agreement for advising the MEP Participants of the proper amounts and the proper payees, other than Turnkey Contractor, which are to receive all or any portion of such Scheduled Payments. The Turnkey Contractor shall protect, defend and indemnify the MEP Participants for any Loss or Damage resulting from or relating to the payments made to the Turnkey Contractor and/or the designated State Authority for Rights to Land. For the avoidance of doubt and notwithstanding that the Turnkey Contractor will require only those Rights to Land as are necessary to complete its Work and deliver the Facilities during the term of this Agreement, the payment of a total of ninety nine million Dollars ($99,000,000) as specified in Section 7.2 (viii) of the Host Government Agreement shall be the total consideration paid by the MEP Participants for all Rights to Land for the entire duration of the Project, including those Rights to Land necessary for the Turnkey Contractor to perform this Agreement.

3.1.2.3 Construction, Procurement and Construction Management. The Turnkey Contractor shall develop a construction plan for the Work and oversee, coordinate and ensure the expeditious construction, including all required procurement activities, of the Work in accordance with Appendix A and the other terms and provisions of this Agreement. The Turnkey Contractor shall establish and maintain project management control systems and provide construction management services in accordance with the standards of performance as described in Appendix C. For the avoidance of doubt, all Work associated with the first two Phases of the Work must be completed and Completion Certificates (including confirmation of the acquisition of provisional rights to the Permanent Land) must be executed before a Notice to Proceed with the Land Acquisition and Construction Phase may be given.

3.1.3 Documentation and Manuals. Subject to Article 18, the Turnkey Contractor shall submit to the MEP Participants, as they become available from time to time during their preparation, ten (10) copies of all specifications, data sheets, plans and drawings, and other information and documents required to be submitted to the MEP Participants as specified in Appendices A and C (collectively, the "Design Documents"). In addition, the Turnkey Contractor shall provide to the MEP Participants the following:

3.1.3.1 Operating & Maintenance Manual. The Turnkey Contractor shall provide ten (10) copies of all operating and maintenance manuals (collectively, the "Operating Manuals") to the MEP Participants in accordance with the requirements of Appendix A.

3.1.3.2 Project Execution Plan. Turnkey Contractor's Project Execution Plan will be maintained throughout the term of this Agreement that provides the guidelines by which the Work will be performed and delivered. The Project Execution Plan shall contain, among other materials, an organisational chart, correspondence procedures, a Work filing system, procedures for the review of the Design Documents and project progress and verification procedures to be implemented for use by the MEP Participants.

3.1.3.3 Procedures Manual. The Turnkey Contractor shall, within thirty (30) days after receipt from the MEP Participants of the Notice to Proceed for the Basic Engineering Phase, deliver to the MEP Participants ten (10) copies of a manual that provides the guidelines by which the Work will be performed and the day-to-day working relationships will be conducted between the MEP Participants (and the MEP Participants' Representative) and the Turnkey Contractor (and the Turnkey Contractor Representative) (the "Procedures Manual").

3.1.3.4 Quality Assurance Plan and Quality Control Manual. The Turnkey Contractor shall, within thirty (30) days after receipt from the MEP Participants of the Notice to Proceed for the Basic Engineering Phase, deliver to the MEP Participants ten (10) copies of a quality assurance plan included in Appendix C (the "Quality Assurance Plan"). During the Basic Engineering Phase, the Turnkey Contractor shall provide to the MEP Participants ten (10) copies of the Quality Control Manual.

3.1.4 Procurement. Subject to Section 3.1.4.1, the Turnkey Contractor shall procure and pay for, in the Turnkey Contractor's name as an independent contractor and not as agent for the MEP Participants, all Turnkey Contractor and Subcontractor labour, materials, equipment,

supplies, manufacturing, technology, and related services (whether on or off the Facility Sites) for construction of and incorporation into the Facilities which are required for completion of the Work in accordance with this Agreement. All such items shall satisfy the requirements of Section 3.3.

3.1.4.1 Financing Requirements. The Turnkey Contractor shall procure the goods, works, services and technologies specified in this Turnkey Agreement under competitive, fair and transparent bidding processes. To the extent the procurement of such goods, works, services and technologies is required to be modified by export credit financing, multilateral financing institutions and political risk insurers selected by the MEP Participants, and such modification results in additional cost to the Turnkey Contractor, the MEP Participants hereby agree to bear the additional cost in accordance with the procedures specified in this Turnkey Agreement and execute an appropriate Scope Change Order pursuant to Article 13.

3.1.4.2 Payment Practices. The Turnkey Contractor shall be responsible for administering all contracting, procurement, and payments relating to the Work. The MEP Participants' payments to the Turnkey Contractor under this Agreement as well as the Turnkey Contractor's payments to all Subcontractors under its Subcontracts shall comply with customary and reasonable disbursement and security requirements of the Lenders and Insurers.

3.1.5 Labour and Personnel. The Turnkey Contractor shall provide, or shall cause its Subcontractors to provide, in accordance with Applicable Laws, all labour and personnel as may be required in connection with the Work, including: (i) licenced professional engineers as required for the performance of all engineering services under Applicable Laws; (ii) project engineer, construction manager, and structural, mechanical, chemical, electrical, instrumentation and control, civil, cost, schedule, procurement, construction, start-up and training supervisors, with appropriate experience in similar work ; (iii) a project manager or other representative who shall be fully involved in and acquainted with the Work and shall have the authority to administer (but not amend) this Agreement on behalf of the Turnkey Contractor; and (iv) quality control, safety and environmental personnel. The MEP Participants shall have the right to approve (not to be unreasonably witheld) within twenty one (21) days, the project manager and the personnel directly reporting to the project manager. The MEP Participants shall have the right to require for just cause that any project personnel be removed and replaced.

3.1.6 Permitting.

3.1.6.1 Turnkey Contractor Permits. The Turnkey Contractor shall obtain and maintain in effect all Applicable Permits pertaining to the Turnkey Contractor's performance of the Work (collectively, "Turnkey Contractor Permits"), including (i) all Permits necessary to authorise the Turnkey Contractor to do business and provide services in the jurisdictions where the Work is to be performed, (ii) all specified building, construction and other Permits required to be obtained with respect to the Work (excluding Permits relating solely to the post-completion operation of the Facilities), (iii) all Permits necessary to move, transport and deliver construction and other types of equipment and materials to and from the Facility Sites and to store, possess, operate or maintain such equipment and materials (whether on or off the Facility Sites) and (iv) such Permits as are listed in Appendix A as the Turnkey Contractor's responsibility.

3.1.6.2 Good Standing. The Turnkey Contractor shall certify to the MEP Participants that, prior to the completion of each Phase of the Work and delivery of the completed Work, all relevant Permits are effective and otherwise in good order respecting such Work and that the Facilities and all parts thereof are free and clear of any liens or encumbrances other than those created by and through the MEP Participants. The Turnkey Contractor shall cooperate with and provide reasonable assistance to the MEP Participants with respect to transferring or securing in the name of the MEP Participants or their designee all such Permits as may apply immediately at and after delivery bf the completed Work and Facilities to the MEP Participants.

3.1.7 Inspection and Expediting. The Turnkey Contractor shall perform the inspection, expediting, quality surveillance and delivery services as are required for performance of the Work. The Turnkey Contractor's responsibilities under this Section 3.1.7 shall include inspecting all materials and equipment both on and off the Facility Sites that comprise or will comprise any part of the Facilities or that are to be used in performance of the Work, including the start-up of the Facilities, and the Turnkey Contractor shall provide reasonable advance notice thereof to the MEP Participants. The MEP Participants and/or their representatives shall have the option at their own cost and expense of being present at all inspections reasonably requested to be so witnessed by them; provided, however that the MEP Participants shall make their inspection representatives available as reasonably required to support the Work Schedule. In the event of the failure by MEP Participants or MEP Participants' Representatives to attend any reasonably requested inspection, the Turnkey Contractor shall be entitled to proceed with such inspection.

3.1.8 Transportation. The Turnkey Contractor shall be responsible for the transportation, shipping, safekeeping, receiving and marshaling of all materials, equipment, supplies and other items required for the Work (including materials, supplies and equipment required for engineering and construction activities). In accordance with the requirements of the Host Government Agreement, the Turnkey Contractor shall locate, construct and maintain pipe dumps and restore the land after completion of the Work. The Turnkey Contractor shall arrange and ensure the security of any such items while in transport or in storage off or on the Facility Sites.

3.1.9 Storage and Related Matters. The Turnkey Contractor shall warehouse or otherwise store (in accordance with manufacturers' recommendations, the Host Government Agreement, all Applicable Laws and the terms of this Agreement) all materials, supplies and equipment required for the Work.

3.1.10 Interconnection Facilities. During the Basic Engineering Phase and at the request of the MEP Participants, the Turnkey Contractor will review with the MEP Participants the design and construction of the necessary interconnection facilities at the Point of Entry (as defined in the Host Government Agreement) to the Facilities in accordance with the provisions of this Agreement.

3.1.11 Utilities, Fuels, Chemicals and Spare Parts. Prior to the achievement of Provisional Acceptance, the Turnkey Contractor shall arrange and pay for the provision of all utilities, including electricity, water, sewage and waste disposal services (excluding the test water and locations for disposal of test water stated in Section 3.1.12), chemicals and consumables in sufficient quantities, and for the disposal of sewage and the Turnkey Contractor-generated and Subcontractor-generated wastes (including waste water and waste chemicals), as necessary to enable the Turnkey Contractor to perform the Work. The Turnkey Contractor shall provide at its own expense spare parts, oils, greases and lubricants required during start-up and shall replenish the same until Provisional Acceptance is achieved. All such activities shall be done in accordance with the terms of this Agreement, the Host Government Agreement and all Applicable Laws.

3.1.12 Testing. The Turnkey Contractor shall perform, and re-perform if necessary, all Work-related tests (as provided in Article 7) in order to demonstrate the achievement by the Facilities of the Performance Guaranties; provided, however that test water and locations for disposal of the test water necessary for hydrostatic tests shall be provided by the MEP Participants at no cost to the Turnkey Contractor. The MEP Participants and/or their representatives shall have the option at their own cost and expense of being present at all testing reasonably requested to be so witnessed by them; provided, however that the MEP Participants shall make their testing representatives available as reasonably required to support the Work Schedule. In the event of the failure by the MEP Participants or the MEP Participants' Representatives to attend any reasonably requested testing, the Turnkey Contractor shall be entitled to proceed with such testing.

3.1.13 Start-up and Initial Operation. The Work shall include the reasonable cooperation of the Turnkey Contractor with the MEP Participants in filling the Facilities with Petroleum, the start-up of system components, calibration of controls and equipment, tuning, initial operation of the Facilities and each portion thereof, all function and verification tests, and all other start-up and initial operation functions pertaining to the Facilities. At and after Provisional Acceptance, the Turnkey Contractor shall use reasonable efforts to minimise (consistent with internationally accepted good practices insofar as the same are consistent with the terms of this Agreement) the use of fuels, utilities, consumables, waste disposal services, electricity, water, chemicals and spare parts.

3.1.14 Personnel Training. As provided in Section 6.4 hereof, the MEP Participants will provide all personnel required to operate the Facilities during the start-up. Prior to start-up, the Turnkey Contractor shall provide on site training to the MEP Participants' and/or their designees' personnel in the operation and maintenance of the Facilities and its various components, including on-the-job and safety training. Such training shall be designed to offer basic instruction and training to the appropriately experienced personnel in order to provide such personnel of the MEP Participants or their designee with a comprehensive understanding of all operational and maintenance aspects of the Facilities. Training shall be conducted in the English language and shall include instruction from the equipment suppliers and Subcontractors, as appropriate, including training related to pipelines, pump stations, terminals, maintenance and operations. The Turnkey Contractor will provide all appropriate manuals and other written materials as part of the training program. All costs related to the provision of food, lodging and

transportation for the training of the MEP Participants' and/or their designees' personnel shall be borne by the MEP Participants.

3.1.15 Facility Sites Access. The Turnkey Contractor shall provide the MEP Participants and their designees (including the Lenders and their independent engineer) with access to the Facility Sites and the Work at reasonable times and arrange for the MEP Participants' (and their designees') access (at reasonable times and upon reasonable advance notice and at the MEP Participants' own cost and expense) to the engineering, manufacturing and fabricating premises of the Turnkey Contractor and all Subcontractors sufficient to permit the MEP Participants (and/or their designees) to inspect Work being performed at such locations and monitor compliance by the Turnkey Contractor and the Subcontractors with the terms of this Agreement subject to inspectors' observance of rules, regulations and requirements pertaining to safety, timely prosecution of the Work, and other matters of general application. The Turnkey Contractor and the MEP Participants will mutually agree on the further details of access and office space (to be supplied at reasonable times and in reasonable amounts) for the MEP Participants' personnel at the commencement of each Phase of the Work.

3.1.16 Clean Up and Waste Disposal. The Turnkey Contractor shall keep all Facility Sites reasonably free from accumulation of waste materials, rubbish and other debris resulting from the performance of the Work. In accordance with the standards applicable to the Work under the Host Government Agreement and in accordance with Applicable Laws, the Turnkey Contractor shall remove, transport and properly dispose of any Hazardous Material transported onto the Facility Sites by or on behalf of the Turnkey Contractor or any Subcontractor or generated, created, used or handled as part of the Turnkey Contractor's or any Subcontractor's activities (including Petroleum leaks caused by events covered by the Turnkey Contractor's warranties and guaranties under Section 11.1 at the Facility Sites. The Turnkey Contractor shall notify the MEP Participants immediately upon the discovery of the presence of any Hazardous Material on, or the release of Hazardous Material other than in compliance with Applicable Law on or from, the Facility Sites. The Turnkey Contractor shall, in addition, be responsible for the proper transportation, handling, storage, remediation or removal of any Hazardous Materials which existed at, on or in the Facility Sites prior to commencement by the Turnkey Contractor of the Work.

3.1.17 Work Schedule and Progress Reports. A Work summary schedule, indicating the proposed dates for completion of the individual Phases and milestones of the Work (the "Work Schedule"), will be prepared by the Turnkey Contractor and delivered to the MEP Participants for their review and approval not less than fifteen (15) days prior to the commencement of the Work relating to that Phase or milestone and thereafter maintained and updated by the Turnkey Contractor. The Turnkey Contractor shall keep and furnish to the MEP Participants updated monthly schedules of the Work to be performed, including a critical path schedule, and Monthly Progress Reports of actual progress of the Work performed to date. The Turnkey Contractor shall be responsible for ensuring that performance of all Work proceeds in an orderly fashion and in accordance with the Work Schedule (as updated from time to time), as well as for coordinating the schedules of all Subcontractors. Subject to the review and approval process specified above for the initial Work Schedule, the Work Schedule shall be updated on a monthly basis as the

Work progresses and shall reflect the results of delay and acceleration analyses, where appropriate.

3.1.17.1 Phases and Milestones. Set forth in Appendix B on the Milestone/Progress Payment Schedule are certain Phases and milestone events within the Basic Engineering Phase, Detailed Engineering Phase and Land Acquisition and Construction Phase which, among other things, determine when the MEP Participants shall become obligated to make Scheduled Payments to the Turnkey Contractor in respect of each identified portion of the Work.

3.1.18 Employee Identification: Facility Sites Security. The Turnkey Contractor shall develop appropriate procedures for identifying and monitoring the authorised employees of the Turnkey Contractor and its Subcontractors as they enter and exit those areas where the Work is to be performed. The Turnkey Contractor shall coordinate with the Governmental Authorities in the Territory and otherwise be responsible for the security of the Facilities and the Facility Sites at all times while the Work is being performed.

3.1.19 Adjoining Utilities. The Turnkey Contractor or its Subcontractors shall do all things necessary to protect any and all parallel, converging and intersecting electric lines and poles, telephone lines and poles, highways, waterways, railroads, sewer lines, oil, water and natural gas pipelines, drainage ditches, culverts and any and all property of Persons from Loss or Damage as a result of its performance of the Work. In the event that any such property is damaged or destroyed by the Turnkey Contractor or its Subcontractors in the course of the performance of the Work, the Turnkey Contractor shall at its own expense and liability, repair, rebuild, restore or replace such damaged or destroyed property to the reasonable satisfaction of the owner of said property or otherwise compensate such owner.

3.1.20 Protection of Property. The Turnkey Contractor shall provide, and shall ensure that each of its Subcontractors provides, proper and ample protection from Loss or Damage to the Facility Sites and all materials, construction equipment and tools (whether on or off the Facility Sites) during its performance of the Work. In the event that the Facilities or materials or tools comprising any part of the Work are damaged or destroyed before Provisional Acceptance has been achieved, the Turnkey Contractor shall at no expense to the MEP Participants rebuild, restore or replace in a timely manner the damaged or destroyed portion of the Facilities or items so damaged or destroyed.

3.1.21 Royalties and Licence Fees. The Turnkey Contractor shall pay all required royalties and licence fees and shall procure, as required, all appropriate proprietary rights, licences, agreements and permissions for materials, methods, processes, intellectual property, technologies and systems incorporated into the Work or used in connection with the Work, all of which shall be transferable to the MEP Participants.

3.1.22 Project Documentation. The Turnkey Contractor shall be responsible for retaining and organising all data and information generated or used in performing the Work, including that which is recorded by electronic media. This data and information shall include correspondence, engineering calculations, awards of contracts, expediting reports, Applicable

Permits, Work manuals, vendor documents, and all other such documentation, all of which shall be made available to the MEP Participants in accordance to Article 18.

3.1.23 Further Assurances; Financing Requirements. Subject to and in accordance with the terms of Section 3.1.4.1 (allowing Scope Change Orders to the Turnkey Contractor for increases in cost), the Turnkey Contractor shall cooperate with and provide reasonable assistance to the MEP Participants to maximise the amount of external financing and political risk insurance for the Facilities provided by export credit agencies and other multilateral and bilateral financing agencies. The Turnkey Contractor shall cooperate with and provide reasonable assistance to the MEP Participants, the Lenders and the Insurers and their independent engineering, environmental, financial, legal, technical and other consultants, officers, employees, representatives and agents, including their due diligence, financial, technical, scientific, engineering, accounting and environmental studies, monitoring, inspections, audits, and the creation and administration of milestone and completion tests that shall test the physical, mechanical, legal, reliability, financial, regulatory and other relevant aspects of completion of the Work and the Facilities. The Turnkey Contractor shall execute and deliver all further instruments and documents, including notices, assignments, acknowledgements, consents and related instruments that may be required in order to effectuate the purposes or intent of this Agreement, including to facilitate Financing Assignments. Such cooperation and reasonable assistance may include (i) customary representations and warranties by Turnkey Contractor, (ii) estoppel certificates from the Turnkey Contractor, (iii) consent to a transfer to the Lenders and Insurers or their designees of the MEP Participants' rights hereunder in connection with the enforcement of the rights of Lenders and Insurers, (iv) consent to the exercise by the Lenders and Insurers or their designees or successors of the MEP Participants' rights under this Agreement, (v) Turnkey Contractor's agreement that the Lenders and Insurers, their designees and their successors will have no responsibility for the obligations of the MEP Participants under this Agreement if those obligations arise, or relate to events occurring, before their assumption of this Agreement, and (vi) grants of notice rights and cure periods. Upon notice from the MEP Participants' Representative, the Turnkey Contractor agrees to make payments owed by the Turnkey Contractor to the MEP Participants in the manner required by any MEP Participant's financing arrangement. The Turnkey Contractor shall provide the Lenders and Insurers access to material information available to the Turnkey Contractor relating to the Work and the Facilities, including all studies, plans, drawings, programs, Monthly Progress Reports, analyses, intellectual property, agreements, correspondence, specifications, tests and their results, surveys and other relevant information respecting the Work and the Facilities. The Lenders, Insurers, and their representatives, consultants and agents may at reasonable times with one or more representatives of the Turnkey Contractor present visit and inspect the Facility Sites and any premises and properties of the Turnkey Contractor related to the Work, and may inspect, examine and make extracts and copies of any budgets, agreements, books, records and other materials of the Turnkey Contractor and discuss the Work and the Facilities with appropriate officers, employees, agents, consultants and other representatives of the Turnkey Contractor. To the extent the Turnkey Contractor has rights of access with its potential Subcontractors and Subcontractors, the Turnkey Contractor will cooperate with the Lenders, Insurers and their representatives to facilitate such access to such Persons as may be reasonably necessary. The Lenders, Insurers and their representatives access to the information contained in this Section shall be subject to their agreement to execute a confidentiality agreement containing terms reasonable to such Lenders,

Insurers, their representatives and the Turnkey Contractor. In addition, access by the Lenders, Insurers and their representatives to information and Persons under this Section shall be by and through the MEP Participants' Representative to the maximum extent practicable.

3.2. Commencement of the Work; Conditions. The Turnkey Contractor shall commence performance of the Work for each of the Basic Engineering Phase, Detailed Engineering Phase and Land Acquisition and Construction Phase as of the date specified by the MEP Participants in a written notice delivered to the Turnkey Contractor for each such Phase. Each such notice shall be in substantially the form set forth as Appendix F (the "Notice to Proceed"), with no such Notice to Proceed for a succeeding Phase to be given prior to full execution of the Completion Certificate for the immediately preceding Phase.

3.2.1 Conditions. In the case of the Land Acquisition and Construction Phase, delivery by the MEP Participants of the Notice to Proceed shall be conditional upon the occurrence of the following:

(i) delivery and maintenance by the Turnkey Contractor of the Security pursuant to Section 10.4;

(ii) the Turnkey Contractor is not in breach or default under this Agreement or any other Project Agreement to which it is a party; and

(iii) neither the Government of the Republic of Turkey nor any of its State Entities or Governmental Authorities is in breach or default of any Project Agreement to which it or any of them is a party.

3.3 Standard of Performance. Without limiting any other provision of this Agreement, (i) the Turnkey Contractor shall perform the Work in accordance with and consistent with internationally accepted good practices, all Applicable Laws, the terms and conditions of the Host Government Agreement, and the safety precautions set forth in Section 3.5, and (ii) the Facilities shall be constructed and erected (a) in a good workmanlike manner, (b) using principles, criteria and standards generally accepted for use by turnkey contractors undertaking major international pipeline projects of the same or similar size and type as the Facilities and (c) in accordance with Appendices A and D, the other provisions of this Agreement, the terms and conditions of the Host Government Agreement, and the Design Documents.

3.4 Compliance With Applicable Laws. The Turnkey Contractor shall comply with and shall cause the Facilities and all components thereof (including, without limitation, the design, engineering and construction of the Facilities) to comply with, and shall cause the Facilities to be capable of continuous and reliable operation in accordance with, all Applicable Laws.

3.5 Health Safety and Environmental (HSE) Precautions. The Turnkey Contractor shall implement and administer in respect of the Work an HSE program (subject to review of the MEP Participants), including development of an HSE manual establishing the Turnkey Contractor's and Subcontractors' HSE guidelines and requirements. While performing the Work on or outside of the Facility Sites, the Turnkey Contractor shall, and shall cause all of its Subcontractors to,

comply with the requirements of the HSE program contained in Appendix C. During performance of the Work, the Turnkey Contractor shall take all reasonable precautions for the safety of Persons and shall provide all reasonable protection to prevent injury to Persons and damage to property.

3.6 Turnkey Contractor as Independent Contractor. The Turnkey Contractor shall be an independent contractor with respect to the MEP Participants and the Work, and neither the Turnkey Contractor nor its Subcontractors nor the employees of any of them shall be deemed to be agents, representatives, employees or servants of the MEP Participants with respect to the Facilities or in the performance of the Work, or any part thereof, or in any manner dealt with in this Agreement. While the MEP Participants shall have the right to specify all necessary requirements respecting the Work and monitor, inspect and audit the Work at their own cost and expense, the MEP Participants shall not have the right to control, nor exercise any actual, potential or other control over, the methods and means by which the Turnkey Contractor or any of its agents, representatives, Subcontractors or employees conducts its independent business operations. The Parties covenant and agree that in the performance of the Work, and except as otherwise expressly provided in this Agreement, the Turnkey Contractor shall not perform any act or make any representation to any Person to the effect that the Turnkey Contractor or any of its agents, representatives or Subcontractors or any of its or their employees, is the agent, representative, employee or servant of the MEP Participants.

3.7 Host Government Agreement.

The Turnkey Contractor has been provided with true, correct and complete copies of the Host Government Agreement. The MEP Participants will provide to the Turnkey Contractor any amendments or modifications which may be made to the foregoing and any other Project Agreements if and to the extent relevant to the Turnkey Contractor's performance obligation hereunder. Save to the extent the provisions of this Agreement expressly require to the contrary but not otherwise, the Turnkey Contractor shall:

(i) carry out and complete the Work and otherwise perform this Agreement so that no act, omission or default by the Turnkey Contractor in relation thereto shall constitute, cause or contribute to any breach by the MEP Participants of any of their obligations under the Host Government Agreement; and

(ii) assume and perform all of the obligations and comply with all of the conditions of the Host Government Agreement on the part of the MEP Participants to be assumed, performed, observed and complied with insofar as they apply to the Work, any part thereof, or any other obligation of the Turnkey Contractor under this Agreement.

3.8 MEP Participants' Rights. The Turnkey Contractor shall perform, supervise and/or direct all of the Work and shall be responsible for all engineering, procurement, transportation and construction means, methods, techniques, sequences and procedures for coordinating the Work. If the Turnkey Contractor fails to correct, or fails to commence and prosecute with due diligence, correction of defective Work within the later of (i) thirty (30) days after receipt of written notice from the MEP Participants, or (ii) such other time period as is mutually agreed between the MEP

Participants and the Turnkey Contractor, the MEP Participants may (but shall not be obligated to), after fifteen (15) days following receipt by the Turnkey Contractor of an additional written notice from the MEP Participants and without prejudice to any other remedy they may have, take all reasonable steps in order to remedy such defective Work, and the Turnkey Contractor shall reimburse the MEP Participants no later than thirty (30) days for or, at their discretion, the MEP Participants shall have the right to offset from amounts owed to the Turnkey Contractor, the costs thereof.

ARTICLE 4
Subcontracts and Procurement

4.1 Specialty Consultants, Subcontractors and Equipment Suppliers. Subject to Section 4.2, the Turnkey Contractor shall have the right to enter into any necessary Subcontracts, but the Turnkey Contractor shall remain directly responsible and liable to the MEP Participants for all Work, including those portions delegated to its Subcontractors. For purposes of this Agreement, "Subcontractors" means all vendors, suppliers, materialmen, consultants, contractors and subcontractors, including any back-to-back main subcontractor, providing equipment, materials or services in connection with the Work or in performing any portion of the Work. "Key Subcontractors" means (i) those Subcontractors which contract directly to the Turnkey Contractor or its back-to-back main Subcontractor (if applicable) in respect of the Work, and (ii) those additional Subcontractors identified during the Basic Engineering Phase and mutually agreed as providing services which may affect the technical integrity, reliability and operability of the Facilities. "Subcontracts" means all purchase orders, subcontracts and similar purchase forms and agreements entered into by a Subcontractor in respect of all or any portion of the Work, and "Key Subcontracts" means all purchase orders, subcontracts and similar purchase forms and agreements entered into by a Key Subcontractor in respect of all or any portion of the Work. In connection with the purchase of any items of equipment or machinery from any Subcontractor, the Turnkey Contractor shall purchase only such models of equipment, machinery or materials for incorporation into the Facilities as have attained the standard of reliability and performance required under this Agreement. The Turnkey Contractor shall provide to the MEP Participants customary information concerning its Subcontractors and the Subcontracts as the MEP Participants may from time to time reasonably request; provided, however, that in the case of confidential pricing information, the MEP Participants shall not be entitled to receive such information unless it relates to Section 3.1.4.1, Section 3.1.23, Section 5.1.6, Section 13.7 (iii), and any other similar provision of this Agreement where such confidential pricing information is directly relevant to the implementation of this Agreement.

4.2 Approval of Key Subcontractors. The Parties acknowledge that the Turnkey Contractor's selection and retention of all Key Subcontractors, and the terms and conditions of all Key Subcontracts, shall be subject to the prior review and approval of the MEP Participants, which review and approval shall be completed within fifteen (15) days after the submission of the Key Subcontract(s) by the Turnkey Contractor to the MEP Participants. In addition, and without limiting the foregoing, the Turnkey Contractor shall (i) procure all goods, supplies, equipment, labour and services relating to the Work under competitive, fair and transparent bidding processes, (ii) include on its bid tender list those Subcontractors which can be supported by export credit agencies, and (iii) use recognised international standards as herein provided for all Work.

4.3 Payments to Subcontractors. The Turnkey Contractor shall be solely responsible for paying each Subcontractor and any other Person to which any amount is due from the Turnkey Contractor for goods, works, services, equipment, materials, supplies and technologies procured by it in connection with the Work or used to carry out the Work, all in accordance with Section 3.1.4.2 of this Agreement. Prior to any such payment, the Turnkey Contractor shall ensure that all goods, works, equipment, materials, supplies and technologies, and any portion thereof, have been received, inspected and approved and that all such services have been properly performed.

4.4 Key Subcontractor and Subcontractor Guaranties and Warranties. The Turnkey Contractor shall obtain from all Key Subcontractors guaranties and warranties supported by the manufacturers guarantees and warranties (if any and where applicable) on the machinery, equipment, services, materials, supplies, technology and other items used in the Work and/or installed under this Agreement, and such guaranties and warranties shall not be amended, modified or otherwise discharged without the prior written consent of the MEP Participants. The Turnkey Contractor shall obtain from each Key Subcontractor guaranties and warranties which shall remain in effect for the longest period which can be negotiated and agreed, but in any event for a period of not less than twelve (12) months from Provisional Acceptance. The Turnkey Contractor shall enforce all Subcontractor guaranties and warranties to the fullest extent thereof and shall cause all Subcontractor guaranties and warranties to be assignable to the MEP Participants. Upon termination of the Warranty Period the Turnkey Contractor shall take whatever steps are reasonably necessary to formally assign to the MEP Participants all unexpired Subcontractor guaranties and warranties (if any) and shall deliver to the MEP Participants any amounts withheld by the Turnkey Contractor pursuant to any guaranty or warranty dispute specifically related to such dispute within fifteen (15) days after the expiration of the Warranty Period. The Turnkey Contractor's formal assignment of all such unexpired Subcontractor guaranties and warranties shall serve to complete the Turnkey Contractor's obligations in respect of all Subcontractor guaranties and warranties. The Turnkey Contractor shall not, and shall cause its Subcontractors and all Persons under the Turnkey Contractor's control not to, take any action which could release, void, impair or waive any guaranties or warranties on goods, works, equipment, materials, services or technologies that it procures from other Persons. Nothing in this Section 4.4 shall derogate from the obligations of the Turnkey Contractor to provide the guaranties and warranties described in, and to comply with the provisions of Article 11.

4.5 Key Subcontractor Insurance. The Turnkey Contractor, in accordance with Section 15.6, shall require all of its Subcontractors to be covered by the insurance specified in Section 15.6 during the time in which they are engaged in performing the Work.

4.6 Subcontractors' Waiver. The Turnkey Contractor shall require all of its Subcontractors to release and waive any and all rights of recovery against the MEP Participants, the Lenders, the Insurers and each of their parent companies, Affiliates, employees, successors, permitted assigns, insurers and underwriters (including the directors, officers and shareholders of each such company), and against the Turnkey Contractor and all other Subcontractors which the releasing Subcontractor may otherwise have or acquire, in or from, or in any way connected with, any Loss or Damage covered by policies of insurance maintained or required to be maintained pursuant to this Agreement (other than third party liability insurance policies) or because of deductible clauses in or inadequacy of limits of any such policies of insurance. The Turnkey Contractor shall further require all of its Subcontractors to include in all policies of insurance maintained

by its Subcontractors clauses providing that each underwriter or insurer shall release and waive all of its rights of recovery, under subrogation or otherwise, against the MEP Participants, the Lenders, the Insurers and each of their parent companies, Affiliates, employees, successors, assigns, insurers and underwriters (including the directors, officers and shareholders of each such company), and against the Turnkey Contractor and all other Subcontractors.

4.7 No Privity With Subcontractors. The MEP Participants shall not be deemed by virtue of this Agreement to have any contractual obligation to or relationship with any Subcontractor, and, except as otherwise expressly stated herein (including during start-up of the Facilities), all Work shall be performed solely by the Turnkey Contractor and its Subcontractors.

4.8 Review and Approval Not Relief of Turnkey Contractor's Liability. The review, or giving or withholding of any approval or consent, by the MEP Participants and/or their Lenders as to the Turnkey Contractor's entering into any Subcontract with any Subcontractor shall not relieve the Turnkey Contractor of any of its duties, liabilities or obligations under this Agreement, and the Turnkey Contractor shall be liable to the same extent as if any such Subcontract had not been entered into and the Turnkey Contractor had itself undertaken the Work, or portion thereof. Any inspection, review or approval by the MEP Participants and/or their Lenders permitted under this Agreement of any Work in progress by the Turnkey Contractor or its Subcontractors shall not relieve the Turnkey Contractor of any duties, liabilities or obligations under this Agreement.

4.9 Turnkey Contractor's Responsibility. The requirements of this Agreement shall apply to all Work, including all portions of the Work performed by Subcontractors. Without limiting the foregoing, the provisions of Section 3.8 shall apply to the Turnkey Contractor respecting all Work delegated (or intended to be delegated) by the Turnkey Contractor to any Subcontractor.

ARTICLE 5
Price and Payment

5.1 Lump Sum Fixed Price. As full consideration to the Turnkey Contractor for the full and complete performance of the Work and satisfaction of the Turnkey Contractor's obligations under this Agreement and all agreed costs incurred in connection therewith, the MEP Participants shall pay, and the Turnkey Contractor shall accept, the lump sum fixed price of one billion three hundred seven million six hundred ten thousand, Dollars ($1,307,610,000), as such sum may be adjusted solely pursuant to this Section and Article 13 (the "Lump Sum Fixed Price").

5.1.1 In the event the MEP Participants do not give the Turnkey Contractor the Notice to Proceed for the Land Acquisition and Construction Phase within the period that the prices contained in those Subcontracts which the Turnkey Contractor included in its Bid Acceptance Report provided to the MEP Participants under Section 8.1(iii) remain firm (which firm price period for each such Subcontract and or any back-to-back main Subcontractor shall not have been less than six (6) months from receipt of bid), and, as a result, the Turnkey Contractor must rebid the price for some or all of the Subcontracts included in the Bid Acceptance Report, then as a condition precedent to the right of the MEP Participants to give Notice to Proceed for the

third Phase, the Turnkey Contractor shall undertake to rebid the price for such expired Subcontracts with two (2) or more previously-approved Subcontractors (including the original Subcontractor) for such item(s) to the end that the Lump Sum Fixed Price can be adjusted by mutual agreement of the Parties, as necessary, to reflect the net difference, if any, in the cost to the Turnkey Contractor for the applicable Subcontracts so listed based on any difference in the price(s) contained in the original Subcontract(s) for such item(s) as compared to the price(s) contained in the rebid Subcontract(s) for such item(s) which the Turnkey Contractor proposes to accept. Agreement on the appropriate adjustment, if any, to the Lump Sum Fixed Price shall be necessary before the Notice to Proceed can issue.

5.1.2 In the event the MEP Participants do not give the Turnkey Contractor the Notice to Proceed for the Land Acquisition and Construction Phase as of the ninth (9th) month after provisional rights to the Permanent Land have been obtained by the designated State Authority pursuant to the procedures set forth in Section 3.1.2.2 hereof, then as a further condition precedent to the right of the MEP Participants to give a Notice to Proceed for the third Phase, the previously-agreed Guaranteed Completion Date shall be redesignated to that later date which equals the period by which the MEP Participants have delayed their Notice to Proceed for said Phase.

5.1.3 In addition, in the event the MEP Participants do not give the Turnkey Contractor the Notice to Proceed for the Land Acquisition and Construction Phase as of the thirteenth (13th) month after the provisional rights to the Permanent Land have been obtained by the designated State Authority pursuant to the procedures set forth in Section 3.1.2.2 hereof, then as a further condition precedent to the right of the MEP Participants to give a Notice to Proceed for the third Phase, the MEP Participants shall become obligated to pay an additional amount in respect to such Rights to Land, such additional amount to be three percent (3%) of seventy four million two hundred fifty thousand Dollars ($74,250,000) multiplied by a fraction, the numerator of which shall be the number of days beyond the above-mentioned thirteen (13) months the Notice to Proceed is given, and the denominator of which is three hundred sixty five (365).

5.1.4 Finally, in the event the giving of such Notice to Proceed is further delayed beyond the end of the ninth (9th) month after the provisional rights to the Permanent Land are acquired pursuant to Section 3.1.2.2, then, in recognition that the provisional rights which were originally obtained must be reacquired by the designated State Authority, in addition to the amount specified in the next preceding sentence, the MEP Participants shall, and as a condition to the effectiveness of any such delayed Notice to Proceed, initiate a Scope Change by which the Parties will determine the final amount necessary to compensate the Turnkey Contractor for that portion of the Work it must reperform in respect of completing the acquisition of provisional rights to the Permanent Land, which amount shall not exceed eight million five hundred thousand Dollars ($8,500,000).

5.1.5 Unless the Parties otherwise agree, the payment of any such additional land-related amount(s) shall be in accordance with Section 3.1.2.2.

5.1.6 The MEP Participants shall have the right to make such examination of the relevant documents, books and records as may be necessary to verify the required adjustment(s), if any, to the Lump Sum Fixed Price and/or any additional payment required by the foregoing, as well as for any adjustment in the timing of the third Phase.

5.2 Milestone/Progress Payment Schedule. The Lump Sum Fixed Price shall be paid by the MEP Participants to the Turnkey Contractor in installments in accordance with the Milestone/Progress Payment Schedule attached hereto as Appendix B (the "Scheduled Payments"). The Milestone/Progress Payment Schedule provides for the Work to be achieved in three Phases (namely, the Basic Engineering Phase, the Detailed Engineering Phase and the Land Acquisition and Construction Phase) and several described milestones/progresses within each Phase of the Work. Payments for certain Phases and/or milestones/progresses are required to be made in two or more Scheduled Payments. The first Scheduled Payment is an initial payment of a percentage of the total Phase which is to be made in conjunction with the Notice to Proceed as to the three Phases and the authorisation of milestones within the Land Acquisition and Construction Phase in accordance with Appendix B. The subsequent and final Scheduled Payments (or the sole Scheduled Payment where only one Scheduled Payment is required) are to be made at agreed stages and/or upon full execution of the Completion Certificate for that portion of the Work.

5.2.1 Scheduled Payments. All payments to be made by the MEP Participants in respect of the Work shall be in accordance with the monthly billing and payment schedule more particularly described in Appendix B of this Agreement.

5.3 Payment Upon Termination. If the MEP Participants do not issue the Notice to Proceed for the Detailed Engineering Phase within the time limits described in Section 8.1 and the Turnkey Contractor elects to terminate this Agreement, the MEP Participants shall promptly pay to the Turnkey Contractor the actual cost of the Work performed after completion of the Basic Engineering Phase prior to the date of termination, provided that such actual costs shall not exceed three hundred thousand Dollars ($300,000). If the MEP Participants do not issue the Notice to Proceed for the Land Acquisition and Construction Phase within the time limits described in Section 8.1 and the Turnkey Contractor elects to terminate this Agreement, the MEP Participants shall have no further payment obligations to the Turnkey Contractor. On and after the date on which the MEP Participants have issued the Notice to Proceed for the Land Acquisition and Construction Phase and upon termination of all the Work pursuant to Section 16.1, the Turnkey Contractor shall be entitled to:

(i) prompt payment of the difference between the actual cost of the Work performed during the Land Acquisition and Construction Phase prior to the date of termination plus the costs incident to the termination of the Work minus all Scheduled Payments made by the MEP Participants during the Land Acquisition and Construction Phase prior to the date of termination; and

(ii) a termination payment of two and a half percent (2.5%) of the Lump Sum Fixed Price minus the amounts paid to the Turnkey Contractor for the Basic Engineering Phase and the Detailed Engineering Phase.

5.3.1 Verification of the Termination Payment. The Turnkey Contractor shall, as soon as practicable but not later than sixty (60) days after any such termination of all or part of the Work, make available to the MEP Participants all invoices and other documentation as necessary to enable the MEP Participants, through an independent certified public accounting firm of

national reputation, to verify the performance of the Work, the Turnkey Contractor's costs associated therewith and the costs of termination, and to determine the amount of the Termination Payment.

5.3.2 Termination Payment by Turnkey Contractor. Upon a termination pursuant to (i) Section 16.1 hereof, if it is determined by an independent certified public accounting firm of international reputation selected by the Turnkey Contractor, reasonably acceptable to the MEP Participants and paid for by the Turnkey Contractor; or (ii) Section 16.3 hereof, if it is determined by an independent certified public accounting firm of international reputation selected by the MEP Participants, reasonably acceptable to the Turnkey Contractor and paid for by the MEP Participants; that, prior to such termination, the Turnkey Contractor has been paid an amount in excess of the reasonable value of the actual costs described in Section 5.3 and Section 16.6, respectively, the Turnkey Contractor shall pay to the MEP Participants, or the MEP Participants shall offset from an further amounts owed hereunder, such excess within thirty (30) days following the MEP Participants' written demand for payment. Solely in the case of termination pursuant to the Section 16.3 the Turnkey Contractor shall be required to pay the Agreed Interest Rate under this Section 5.3.2.

5.3.3 Payment and Limitation of the Termination Payment. The MEP Participants shall pay the Termination Payment to the Turnkey Contractor within thirty (30) days of the MEP Participants' receipt of the items and documentation required under Section 5.3 and Section 5.3.1.

5.3.4 Limitation of Liability. Payment of the Termination Payment shall be the sole and exclusive liability of the MEP Participants, and the sole and exclusive remedy of the Turnkey Contractor, with respect to termination of this Agreement pursuant to Section 16.1. In no event shall the MEP Participants have any further liability to the Turnkey Contractor in any such event for actual, incidental, consequential or other damages (including loss of profits), notwithstanding the actual amount of damages that the Turnkey Contractor may have sustained.

5.4 Payment Upon Suspension. Upon suspension of all or part of the Work pursuant to Section 16.2, the Turnkey Contractor shall be entitled to reimbursement for the actual cost of the Work performed prior to the date of suspension and for costs incident to the suspension of the Work. The costs incident to the suspension of the Work shall be calculated on a time and materials basis where time is charged at the Turnkey Contractor's published rates and material is charged at cost plus twenty-five percent (25%). The MEP Participants shall promptly pay to the Turnkey Contractor the difference between the actual cost of the Work performed prior to the date of suspension plus the costs incident to the suspension of the Work minus all Scheduled Payments made by the MEP Participants prior to the date of suspension. The Turnkey Contractor shall maintain complete and accurate records of such costs, which records shall be subject to audit by the MEP Participants.

5.5 All Payments Subject to Release of Liens. No less than thirty (30) days after each Scheduled Payment for Work completed by the Turnkey Contractor, the Turnkey Contractor shall (i) certify to the MEP Participants, and provide to the MEP Participants sufficient documentation (including, without limitation, an interim lien waiver and release in the form of

Appendix H-2 or such other form as may be effective under Applicable Law) to establish, that the Facilities, the Facility Sites and any and all interests, rights and estates therein, and all improvements and materials placed on or buried within the Facility Sites, are free and clear from any and all claims, liens, security interests or encumbrances in the nature of mechanics', labour or materialmen's liens or otherwise, arising out of or in connection with this Agreement or performance by the Turnkey Contractor or any Subcontractor of the Work, and (ii) provide copies of such releases and waivers from Subcontractors under Subcontracts as are necessary to support and verify the Turnkey Contractor's certificate. If any claim, lien, security interest or encumbrance is filed or notification of withholding money for labour or material furnished under this Agreement is served on the MEP Participants, the MEP Participants may withhold from any later Scheduled Payment or other amount payable to the Turnkey Contractor under this Agreement or otherwise, an amount sufficient to discharge any or all such liens or claims if such lien or claim is not discharged or bonded by the Turnkey Contractor within thirty (30) days of MEP Participants' notice to Turnkey Contractor to discharge such lien or claim. In the event the Turnkey Contractor has not discharged or bonded such lien or claim within the above referenced thirty (30) day period, then the MEP Participants may withhold the necessary amount and discharge such lien or claim with the moneys withheld, whereupon for purposes of this Agreement such moneys shall be deemed to have been paid to the Turnkey Contractor on account of the next Scheduled Payment(s) to become due and payable. In addition, within thirty (30) days after the final payment to each Subcontractor is made by the Turnkey Contractor, the Turnkey Contractor shall deliver to the MEP Participants a copy of a final release, assignment and waiver of liens, in the form of Appendix H-3 or such other form as may be effective under Applicable Law, from any Subcontractor that would otherwise have had the right to place a lien or encumbrance on the Facilities, the Facility Sites or any interests, rights or estates therein, or any improvements or materials placed on the Facility Sites. Furthermore, as a condition to Work Completion, the Turnkey Contractor shall deliver to the MEP Participants a final release, assignment and waiver of liens, in the form attached as Appendix H-3 or such other form as may be effective under Applicable Law, from each Subcontractor which has not previously provided such a final release, and subject to the final Scheduled Payment by the MEP Participants associated with the Work Completion, the Turnkey Contractor's final lien waiver in the form attached as Appendix H-1 or such other form as may be effective under Applicable Law. Notwithstanding anything to the contrary herein, if the Turnkey Contractor fails to deliver any required release or waiver of a Subcontractor, the Turnkey Contractor may provide to the MEP Participants, in lieu thereof, a bond, in form and issued by a Person satisfactory to the MEP Participants, to secure the Turnkey Contractor's obligation to fully indemnify the MEP Participants against any Loss or Damage resulting from or arising out of any and all claims, liens or other interests of such Subcontractor.

5.6 Payment or Use Not Acceptance. No execution or delivery by the MEP Participants of any Completion Certificate, the making of any Scheduled Payment or other payment to the Turnkey Contractor, or any use of the Facilities by the MEP Participants shall constitute or be interpreted as an acceptance of any of the Work and shall not relieve the Turnkey Contractor of any of its obligations or liabilities with respect thereto.

5.7 Set-Off. The MEP Participants may deduct and set-off against any part of the balance due or to become due to the Turnkey Contractor under this Agreement any amounts due from the

Turnkey Contractor to the MEP Participants and relating to this Agreement. The Turnkey Contractor may deduct and set-off against any part of the balance due or to become due to the MEP Participants under this Agreement any amounts due from the MEP Participants to the Turnkey Contractor and relating to this Agreement.

ARTICLE 6
MEP Participants' Rights and Obligations

6.1 MEP Participants' Representative. By not later than their giving the Notice to Proceed for the Basic Engineering Phase, the MEP Participants shall designate a Person (the "MEP Participants' Representative") who or which shall be authorized by the MEP Participants to function on their behalf in the exercise of their rights and the performance of their obligations under this Agreement. The Turnkey Contractor shall be entitled to rely on all actions of the MEP Participants' Representative as the actions of the MEP Participants hereunder. Such Person may be an Operating Company but, in any case, shall be subject to replacement by the MEP Participants on not less than fifteen (15) days prior written notice to the Turnkey Contractor of the identity of and other necessary details concerning such replacement. Among other authorized duties, the MEP Participants' Representative shall coordinate and facilitate, in accordance with procedures to be agreed with the Turnkey Contractor, the activities of the MEP Participants under this Agreement, including the giving and receipt of routine notices, the monitoring of the Work, the inspection of the Facilities and the conduct of audits and documentary reviews of the Turnkey Contractor. In addition, and to the fullest extent practicable, the MEP Participants' Representative shall coordinate those Project-related activities of the Lenders and/or Insurers which require access to the Turnkey Contractor, including their monitoring of the Work, their inspection of the Facilities and their gaining of access to the Turnkey Contractor and its books, records, designs and drawings relating to the Work. Notwithstanding the foregoing, (i) the MEP Participants shall have the right to retain other experts, for other reasons, to assist them in evaluating the performance of the Turnkey Contractor hereunder and (ii) no MEP Participants' Representative shall be authorized to amend this Agreement or waive any claim or defense of the MEP Participants or any breach or default by the Turnkey Contractor.

6.2 Monitoring Program. In addition to the rights of the MEP Participants and/or their representatives to review the Design Documents pursuant to Section 18.1 of this Agreement, the MEP Participants shall be entitled to monitor at their own cost and expense the Turnkey Contractor's execution of the Work to assure compliance with the provisions of this Agreement; provided, however, that such monitoring shall be carried out in such manner as to cause minimal interference with the Work. Such monitoring program may include the following features:

(i) onsite review and monitoring of all Phases and components of the Work;

(ii) review and acceptance of the Turnkey Contractor's recommendation of the pipeline route and Facility Sites;

(iii) review and acceptance of the Work products of both the Basic Engineering and the Detailed Engineering Phases;

(iv) review and acceptance of the Rights to Land as granted in accordance with the Host Government Agreement ;

(v) quality assurance monitoring of all procurement activities and the Construction Phase of the Work;

(vi) review and audit of all Subcontractor invoices, provided however that the MEP Participants shall not be entitled to receive confidential pricing information unless such information is directly relates to the provisions of Section 3.1.4.1, Section 3.1.23, Section 5.1.6, Section 13.7 (iii), and any other similar provision of this Agreement where such confidential pricing information is directly relevant to the implementation of this Agreement;

(vii) witnessing of all construction tests, function tests and quality acceptance tests relative to the Work and all subsystems as specified in this Agreement;

(viii) Work Completion pursuant to this Agreement; and

(ix) administer all guaranties and warranties respecting the Work as provided herein and in any other Work documentation.

6.3 Monitoring Not Release of Obligations. No monitoring or inspection by the MEP Participants shall relieve the Turnkey Contractor of any of its duties, obligations or liabilities under this Agreement.

6.4 Start-up Personnel. The MEP Participants or their designee shall provide operators and maintenance personnel for the start-up of the Facilities by the Turnkey Contractor. Such personnel shall be provided at no cost to the Turnkey Contractor in the numbers and on the dates specified by the Turnkey Contractor, provided at least six (6) months' advance notice is given by the Turnkey Contractor and such date is no earlier than six (6) months before the scheduled commencement of start-up of the Facilities. Such personnel shall have sufficient experience as is appropriate for the normal, day-to-day, in-service operation and maintenance of Petroleum pipelines (whether or not such facilities are similar to the Facilities). Such personnel shall be trained by the Turnkey Contractor and will assist the Turnkey Contractor by performing normal operating and maintenance duties in connection with the start-up of the Facilities and the demonstration of Facility performance as may be required pursuant to Article 7. Said personnel will be available to the Turnkey Contractor, as needed, and these personnel shall work under the complete direction and responsibility (as far as their work in relation to start-up activities are concerned) of the Turnkey Contractor until the Provisional Acceptance. Any additional personnel required for such activities shall be the sole responsibility of the Turnkey Contractor.

6.5 Utilities. Before Provisional Acceptance, the Turnkey Contractor and, after Provisional Acceptance, the MEP Participants, shall arrange and pay for all utilities, including electricity,

water, sewage and waste disposal services, chemicals and consumables required for operation of the Facilities.

6.6 Line Fill. Consistent with the Turnkey Contractor's Start-up and commissioning schedule and subject to the Turnkey Contractor providing not less than (i) six (6) months preliminary notice, and thereafter (ii) four (4) weeks final prior notice of the volumes so required and the commencement date of the fill (the "Commencement Date of the Fill"), the MEP Participants shall be responsible to secure and make available at their own cost and expense to the Turnkey Contractor any necessary Petroleum for purposes of filling the pipeline during and as part of start-up and commissioning of the Facilities. In the event the volumes of Petroleum made available by the MEP Participants are insufficient to fill the pipeline within forty five (45) days from the Commencement Date of the Fill, a Scope Change to adjust one or more of the Work Schedule, Guaranteed Completion Date for the third Phase, and the Lump Sum Fixed Price shall be agreed to account for such delay.

6.7 Consequences of MEP Participants' Non-Performance.

6.7.1 Remedies Exclusive. Except as expressly provided in this Agreement, the Turnkey Contractor shall have no rights, whether at law or under or pursuant to this Agreement or otherwise, to any extension of time limits contained in this Agreement or to any adjustment to the Lump Sum Fixed Price, or otherwise to treat this Agreement as terminated.

ARTICLE 7
Completion and Acceptance of the Facilities and the Work

7.1 Facilities Start-up. The Turnkey Contractor shall pursue start-up of the Facilities in accordance with internationally accepted good practice on or prior to the Guaranteed Completion Date. The Turnkey Contractor shall, in consultation with the MEP Participants and their operating personnel, direct the start-up of the Facilities in such manner as to maximise the economic efficiency of the Facilities and in a manner consistent with internationally accepted good practice, the other provisions of this Agreement and all Applicable Laws.

7.2 Provisional Acceptance. Provisional Acceptance shall be achieved if and only if:

(i) the Facilities has achieved Mechanical Completion;

(ii) all portions of the Facilities have achieved a fully operational state as described and further specified in this Agreement and in accordance with all Applicable Laws, and all portions of the Facilities can legally, safely and reliably be placed in continuous operation;

(iii) the Facilities are fully and properly interconnected, and all features and equipment of the Facilities have been demonstrated to be fully functional and capable of

safely operating at the specified rates and conditions as demonstrated by completion of the tests set forth in this Agreement; and

(iv) the MEP Participants have delivered to the Turnkey Contractor a certificate pursuant to Section 7.2.2 stating that the requirements under clauses (i) through (iii) of this Section 7.2 have been fully satisfied (the "Provisional Acceptance Certificate").

7.2.1 Notice and Report of Provisional Acceptance. When the Turnkey Contractor believes that it has achieved Provisional Acceptance, it shall deliver to the MEP Participants a notice thereof (the "Notice of Provisional Acceptance"). The Notice of Provisional Acceptance shall contain a report in a form acceptable to the MEP Participants and with sufficient detail to enable the MEP Participants to determine whether Provisional Acceptance has, in fact, been achieved in accordance with this Agreement.

7.2.2 Achievement of Provisional Acceptance. The MEP Participants shall, promptly upon receipt of the Notice of Provisional Acceptance, inspect the Facilities and all Work completed by the Turnkey Contractor and review the results of the report submitted by the Turnkey Contractor in support of its Notice of Provisional Acceptance. Within ten (10) days of the MEP Participants' receipt of the Notice of Provisional Acceptance, the MEP Participants shall notify the Turnkey Contractor that either:

(i) the requirements under clauses (i) through (iii) of Section 7.2 have been satisfied and that Provisional Acceptance has been achieved, in which case the date of achievement of Provisional Acceptance shall be the date on which the MEP Participants received the applicable Notice of Provisional Acceptance; or

(ii) Provisional Acceptance has not been achieved, stating the reasons therefor, in which case the Turnkey Contractor and the MEP Participants shall jointly identify actions to be undertaken and items to be completed as a condition of Provisional Acceptance and the Turnkey Contractor shall promptly complete such actions and items at the earliest practicable date. However in case of items that do not prevent safe operation of the Facilities, the MEP Participants shall issue Provisional Acceptance Certificate and the Turnkey Contractor shall complete these items in a timely manner after issuance of such Provisional Acceptance Certificate.

Such procedure shall be repeated as necessary until Provisional Acceptance has been achieved.

7.2.3 Operation after Provisional Acceptance. Upon issuance of the Provisional Acceptance Certificate, the MEP Participants shall take possession and control of the Facilities and shall thereafter be solely responsible for the operation and maintenance thereof, except as otherwise set forth in this Agreement. Prior to such possession and control by the MEP Participants, the Turnkey Contractor shall, in consultation with the MEP Participants and their operating personnel, operate the Facilities in accordance with internationally accepted good practices, the other requirements set forth in this Agreement and all Applicable Laws.

7.2.4 Access Following Provisional Acceptance. After Provisional Acceptance, the Turnkey Contractor shall promptly complete the remaining Work, including Punch List items and the Reliability Run. The Turnkey Contractor shall have reasonable access to the Facilities and the reasonable cooperation of the MEP Participants so as to complete the Work and to perform its obligations, which shall be accomplished with minimal interference to the operations of the Facilities. During such period the MEP Participants shall, in consultation with the Turnkey Contractor, operate the Facilities in accordance with internationally accepted good practice, the other requirements set forth in this Agreement and all Applicable Laws.

7.3 Reliability Run. As soon as is practicable after the achievement of Provisional Acceptance and for purposes of determining whether the Turnkey Contractor has satisfied the Reliability Guaranty, the Turnkey Contractor, with the assistance and cooperation of the MEP Participants' operations personnel, shall operate the Facilities in accordance with the requirements of Section 7.3.1 (the "Reliability Run") to support the operating demands for the Facilities, while simultaneously operating the Facilities in accordance with the Operating Manuals. The Reliability Run shall be conducted with all systems being operated in the automatic mode in accordance with Appendix A. Without limiting the practices which may void the test, the use of nonpermanent systems and equipment, jumpering out of safety interlocks and use of excess operating personnel shall be prohibited during the Reliability Run.

7.3.1 Reliability Guaranty. The Reliability Guaranty shall have been achieved if, and only if, Facilities achieves an Equivalent Availability of ninty eight and one-half percent (98.5%) (Items not critical to achievement of this figure will be identified during Basic Engineering Phase) during a continuous period of fortyfive (45) days. The term "Equivalent Availability" is defined as follows for purposes of the Reliability Guaranty:

$$\text{Equivalent Availability (\%)} = \frac{A + B + C}{1080} \times 100\%$$

Where:

A = The total number of hours during the 45-day Reliability Run that the Facilities are operated without a load restriction imposed by the MEP Participants or their designee.

B = The total number of hours during the 45-day Reliability Run that the Facilities are operated during which there is a load restriction on the Facilities imposed by the MEP Participants or their designee.

C = The total number of hours during the 45-day Reliability Run that the Facilities are not operating, but are operable and available for normal operation.

Unavailability due to events unrelated to malfunction or failure of the Facilities or its components shall not prejudice achievement of the Reliability Guaranty. Should an operating event during the Reliability Run result in the Turnkey Contractor's inability to achieve the Reliability Guaranty, the Turnkey Contractor shall remedy the failure and the Reliability Run shall be restarted immediately upon return of the Facilities to service This process shall be repeated until

the Reliability Guaranty is achieved. In the event of an interruption of the Reliability Run by actions of the MEP Participants and/or their operating personnel (if any) or event of Force Majeure, the Reliability Run shall resume and the days before and after such interruption shall be aggregated for purposes of determining continuous operation for the Reliability Run.

7.3.2 Notice and Report of Reliability Guaranty Achievement. When the Turnkey Contractor believes that the Reliability Guaranty has been achieved, it shall deliver to the MEP Participants a written notice thereof (the "Notice of Reliability Guaranty Achievement"). The Notice of Reliability Guaranty Achievement shall contain a report of the results of the Reliability Run in a form acceptable to the MEP Participants and with sufficient detail to enable the MEP Participants to determine whether the Reliability Guaranty has, in fact, been achieved.

7.3.3 Achievement of the Reliability Guaranty. The MEP Participants shall, within fifteen (15) days following receipt of the Notice of Reliability Guaranty Achievement, review the results of the Reliability Run and either:

(i) deliver to the Turnkey Contractor a certificate stating that the requirements of Section 7.3.1 have been satisfied and that the Reliability Guaranty has been achieved (the "Reliability Certificate"); or

(ii) notify the Turnkey Contractor in writing that the Reliability Guaranty has not been achieved and stating the reasons therefor, in which case the Turnkey Contractor shall take such action as will allow the Reliability Run to be rerun as promptly as is practicable.

Such procedure shall be repeated as necessary until the Reliability Guaranty has been achieved.

7.4 Work Completion. Work Completion shall be achieved if and only if:

(i) Provisional Acceptance has been achieved;
(ii) the Reliability Guaranty has been achieved;
(iii) the Punch List items have been completed in accordance with this Agreement;
(iv) the Turnkey Contractor has performed all of the Work (other than warranty obligations which arise after Provisional Acceptance) required to be performed under this Agreement;
(v) all final restoration Work has been completed and accepted;
(vi) except Subcontractors designated by the Turnkey Contractor and agreed as appropriate to the MEP Participants, all Subcontractors have been demobilised and all Subcontracts have been closed;
(vii) following the achievement of the Reliability Guaranty, all equipment and supplier warranties and guaranties have been assigned or effectively and legally transferred to the MEP Participants;
(viii) all the Turnkey Contractor training activities have been completed;
(ix) all required Work documentation has been transferred to the MEP Participants ;

(x) all licenses, Permits and other permissions are in correct order and all equipment and materials are free and clear of any liens and encumbrances to the extent required herein; and

(xi) the MEP Participants have delivered to the Turnkey Contractor a certificate pursuant to Section 7.4.2 stating that the requirements under clauses (i) through (x) of this Section 7.4 have been satisfied.

7.4.1 Notice and Report of Work Completion. When the Turnkey Contractor believes that it has achieved Work Completion, it shall deliver to the MEP Participants a notice thereof (the "Notice of Work Completion"). The Notice of Work Completion shall contain a report in a form acceptable to the MEP Participants with sufficient detail to enable the MEP Participants to determine whether Work Completion has, in fact, been achieved.

7.4.2 Achievement of Work Completion. The MEP Participants shall, within thirty (30) days following receipt of the Notice of Work Completion, inspect the Facilities and all Work, review the report submitted by the Turnkey Contractor and either:

(i) deliver to the Turnkey Contractor a certificate stating that the requirements under clauses (i) through (xi) of Section 7.4 have been satisfied and that Work Completion has been achieved, in which case the date of achievement of Work Completion shall be the date on which the MEP Participants received the applicable Notice of Work Completion; or

(ii) notify the Turnkey Contractor that Work Completion has not been achieved, stating the reasons therefor, in which case the Turnkey Contractor shall promptly take such action as will achieve Work Completion at the earliest practicable date.

Such procedure shall be repeated as necessary until Work Completion is achieved.

ARTICLE 8

Guaranteed Completion Dates

8.1 Guaranteed Completion Dates. Within fifteen (15) days after the Effective Date, the MEP Participants shall notify the Turnkey Contractor to proceed with the Basic Engineering Phase. The Turnkey Contractor guarantees that the Basic Engineering Phase as described in Appendix A and other relevant Appendices will be completed within six (6) months from the Commencement Date for the Basic Engineering Phase. The MEP Participants will have a period of thirty-five (35) days beyond completion of the Basic Engineering Phase (including any cure period for such Phase as may be required by the Turnkey Contractor to complete the Phase, as provided in Section 8.2), within which to notify the Turnkey Contractor to proceed with the Detailed Engineering Phase. The Turnkey Contractor guarantees that the Detailed Engineering Phase, as described in Appendix A and other relevant Appendices, will be completed within twelve (12) months from the Commencement Date for the Detailed Engineering Phase. In addition, the Turnkey Contractor shall use Best Endeavours to (i) deliver the Class A Package(s) for pipeline, pump stations and Ceyhan Terminal as described in Appendix A and other relevant Appendices within six (6) months after the Commencement Date for the Detailed Engineering

Phase, (ii) secure approval by the Governmental Authorities of the Environmental Impact Assessment as described in Appendix A and other relevant Appendices within nine (9) months after the Commencement Date for the Detailed Engineering Phase, (iii) complete the evaluation of all bids received from potential Subcontractors, including in particular, any back-to-back main Subcontractor and/or those for pipe, pumps and pump drivers, and provide to the MEP Participants a report (the "Bid Acceptance Report") stating which Subcontracts the Turnkey Contractor intends to accept, directly or indirectly, and providing relevant information concerning the accepted bids for all Subcontracts included in the Bid Acceptance Report sufficient for the MEP Participants to respond timely and in accordance with Section 3.1.4.1 in respect of those items within ten (10) months after the Commencement Date for the Detailed Engineering Phase, and (iv) coordinate the securing of provisional rights to the Permanent Land for the benefit of the MEP Participants by entry into the relevant land registers in accordance with the Applicable Laws and the Host Government Agreement, as described in Appendix A and other relevant Appendices, within eleven (11) months after the Commencement Date for the Detailed Engineering Phase. Assuming that the deliverables and approval set forth in (i), (ii) and (iii) of the preceding sentence are made available to the MEP Participants by not later than one hundred eighty (180) days, ninety (90) days and sixty (60) days, respectively, prior to completion of the Detailed Engineering Phase (including any cure period for such Phase as may be required by the Turnkey Contractor to complete the Phase, as provided in Section 8.2) and that the deliverables set forth in (iv) of the preceding sentence are made available to the MEP Participants by not later than thirty (30) days prior to completion of the Detailed Engineering Phase (including any cure period for such Phase as may be required by the Turnkey Contractor to complete the Phase, as provided in Section 8.2), the MEP Participants will have a period of five (5) days after completion of the Detailed Engineering Phase within which to notify the Turnkey Contractor to proceed with the Land Acquisition and Construction Phase. The Turnkey Contractor guarantees that Provisional Acceptance will be achieved on or before thirty-two (32) months after the Commencement Date for the Land Acquisition and Construction Phase. Each of the above-referenced completion dates for the Basic Engineering Phase, the Detailed Engineering Phase and the Land Acquisition and Construction Phase is referred to herein as a "Guaranteed Completion Date".

8.2 Early Termination; Late Completion Payment. If either the Basic Engineering Phase or the Detailed Engineering Phase is not completed on or before the applicable Guaranteed Completion Date, and provided the delay does not exceed sixty (60) days, then the period of delay (not to exceed sixty (60) days for each Phase) shall be deemed to be a cure period for completing that Phase, and the Land Acquisition and Construction Phase shall be reduced by the total number of days required to effect cure for both such Phases, up to a total of one hundred twenty (120) days. In the event of any delay exceeding sixty (60) days beyond the Guaranteed Completion Date for either of the first two Phases, then the MEP Participants shall have the right to terminate this Agreement pursuant to Section 16.3. If the MEP Participants do not issue Notice to Proceed with the Basic Engineering Phase, the Detailed Engineering Phase or the Land Acquisition and Construction Phase within the time limits described in Section 8.1 the Turnkey Contractor shall have the right to terminate this Agreement pursuant to Section 5.3. If Provisional Acceptance does not occur on or before the Guaranteed Completion Date for the Land Acquisition and Construction Phase, the Turnkey Contractor shall pay to the MEP Participants, as liquidated damages and not as a penalty, an amount equal to five-hundred-thousand Dollars ($500,000) per calendar day (the "Late Completion Payment"), for each calendar day by which Provisional Acceptance is later than the Guaranteed Completion Date.

Payment of the Late Completion Payment by the Turnkey Contractor shall be limited to a maximum of two hundred forty (240) days. Notwithstanding the payment by the Turnkey Contractor of the Late Completion Payments for two hundred forty (240) days, if Provisional Acceptance is delayed by more than two hundred forty (240) days beyond the Guaranteed Completion Date for the Land Acquisition and Construction Phase, the MEP Participants shall have the right to terminate this Agreement.

8.2.1 Pre-estimate of Loss. The MEP Participants and the Turnkey Contractor hereby acknowledge and agree that the sum specified in Section 8.2 represents a genuine pre-estimate of the amount of damages that will be suffered directly by the MEP Participants in respect of delay in achieving Provisional Acceptance within the forty (40) month period after the Commencement Date for the Land Acquisition and Construction Phase. Payment of the Late Completion Payment shall not affect the MEP Participants' rights to receive monetary damages in addition to the Late Completion Payment in respect of the period on and after termination of this Agreement as a result of the Turnkey Contractor's default, as provided in Section 16.4.

8.2.2 Payment. The Turnkey Contractor shall pay the amount required under this Section 8.2 monthly in arrears on the tenth (10th) day of each month.

8.2.3 Exclusive Remedy. In respect of the Turnkey Contractor's default by reason of failure to achieve the Guaranteed Completion Date for either of the Basic Engineering Phase or the Detailed Engineering Phase, termination of this Agreement in accordance with Section 16.3(x), together with the further rights provided in Section 16.4, shall constitute the sole and exclusive remedies of the MEP Participants and the sole and exclusive liabilities of the Turnkey Contractor to meet the applicable guaranties in Section 8.1. Payment of the Late Completion Payment shall constitute the sole and exclusive remedy of the MEP Participants, and the sole and exclusive liability of the Turnkey Contractor, for failure of the Turnkey Contractor to meet the guaranties relating to achievement of Provisional Acceptance set forth in Section 8.1 for the period prior to termination under Section 16.3(k), but the MEP Participants shall have the further rights specified in Section 16.4 in respect of the period on and after termination of this Agreement pursuant to Section 16.3(xi), with such right to be in addition to that provided in Section 16.3.

8.3. Early Completion Payment. Nothing in this Agreement shall limit the right of the MEP Participants to request that the Turnkey Contractor undertake to achieve Provisional Acceptance on a date earlier than the Guaranteed Completion Date for the Land Acquisition and Construction Phase. Subject to the Turnkey Contractor and the MEP Participants reaching agreement with respect to the necessary details to achieve such earlier completion date and the amount of the bonus per day (the "Early Completion Payment"), this Agreement shall be amended accordingly.

8.3.1 Payment. The MEP Participants shall pay the amount required under this Section 8.3 monthly in arrears on the tenth (10th) day of each month.

ARTICLE 9
Performance Guaranties and Remedies

9.1 Facilities Capacity Guaranty. The Turnkey Contractor guarantees that the completed Facilities shall be capable of accepting and transporting up to peak rates of fifty (50) million metric tonnes per annum of Petroleum having the standard crude specification given in Appendix A.

9.2 Tanker Loading Guaranty. The Turnkey Contractor guarantees that the completed marine terminal at or near Ceyhan, Turkey shall be capable of safely loading tankers of the size range specified in Appendix A at rates of sixty thousand (60,000) barrels per hour each and as further detailed and agreed following the completion of terminal sizing during the Basic Engineering and Detailed Engineering Phases of the Work.

9.3 Reliability Guaranty. The Turnkey Contractor guarantees that the completed Facilities will achieve the Equivalent Availability as profided in Section 7.3.1.

9.4 Performance Remedies. Should all or any component of the Facilities fail to meet its agreed design capability, the Turnkey Contractor shall at its own expense and within such a time frame so as not to delay achievement of Provisional Acceptance beyond the Guaranteed Completion Date for the Land Acquisition and Construction Phase, implement reasonable repair and replacement alternatives as required to enable all or such deficient component or the Facilities to comply with all of the guaranties set forth in Sections 9.1, 9.2, and 9.3 ("Performance Guaranties").

ARTICLE 10
Financing Procedures and Obligations

10.1 Independent Engineer's Access. The Turnkey Contractor shall cooperate with and assist the Independent Engineer in the preparation of the Independent Engineer's Reports and the performance of its other duties hereunder. The Turnkey Contractor shall furnish to

the Independent Engineer all material information available to the Turnkey Contractor relating to the Work and the Facilities, including all studies, plans, drawings, programs, analyses, intellectual property, agreements, potential Subcontractors' bids, correspondence, documentation, specifications, tests, surveys and other relevant information respecting the Work and the Facilities. The Independent Engineer may (i) visit and inspect the Facility Sites and those offices and premises of the Turnkey Contractor where material information regarding the Work may be inspected or any Work is being performed, (ii) inspect, examine and make extracts and copies of any agreements, books, records and other materials of the Turnkey Contractor and (iii) confer with officers, employees, agents, consultants and other representatives of the Turnkey Contractor, environmental consultants, Subcontractors and potential Subcontractors regarding any aspect of the Work and the Facilities. To the extent the Turnkey Contractor has rights of access with its potential Subcontractors and Subcontractors, the Turnkey Contractor will cooperate with the Independent Engineer to facilitate such access to such Persons as may be reasonably necessary, subject to any confidentiality requirements which may be imposed by such Persons. The Independent Engineer agrees to execute a confidentiality agreement containing terms reasonable to the Independent Engineer and the Turnkey Contractor. The Turnkey Contractor shall provide substantially the same assistance to the Independent Expert in the performance of its duties.

10.2 Independent Engineer's Reports.

10.2.1 Delivery of Reports. The Independent Engineer shall prepare and deliver to the Turnkey Contractor, the MEP Participants, the Lenders and the Insurers an Independent Engineer's Report on each of the following dates:

(i) at completion of the Basic Engineering Phase;

(ii) promptly after the delivery by the Turnkey Contractor to the MEP Participants' Representative of the Class A Package(s) for pipeline, pump stations and Ceyhan Terminal as described in Appendix A and other relevant Appendices and/or the delivery of the tender packages for back-to-back main Subcontractor transfer, subject to the contracting strategy to be developed in accordance with Appendix D and finalised during the Basic Engineering Phase (the "Specifications Report");

(iii) promptly after the delivery by the Turnkey Contractor to the MEP Participants Representative of the bids for the Class A Packages and/or the delivery of the tender packages for back-to-back main Subcontractor transfer, subject to the contracting strategy developed in accordance with Appendix D and finalised during the Basic Engineering Phase (the "Bid Report");

(iv) promptly after the delivery by the Turnkey Contractor to the MEP Participants' Representative of the results of the negotiated bids for the

Class A Packages and/or the delivery of the tender packages for back-to-back main Subcontractor transfer, subject to the contracting strategy developed in accordance with Appendix D and finalised during the Basic Engineering Phase as well as the results of the acquisition of provisional Rights to the Permanent Land (the "Cost Evaluation Date") (the "First Security Determination Report");

(v) on the first anniversary of commencement of the Land Acquisition and Construction Phase; and

(vi) on the second anniversary of commencement of the Land Acquisition and Construction Phase.

10.2.2 Independent Engineer's Standards. In preparing each Independent Engineer's Report, the Independent Engineer shall apply those standards and practices generally prevailing in the Petroleum pipeline industry for projects of comparable size and complexity and other appropriate principles in its reasonable professional judgment. The Independent Engineer shall consult with the Parties in developing each Independent Engineer's Report and shall provide the Parties a draft of each Independent Engineer's Report five (5) days before a meeting to be held among the Parties and the Independent Engineer to discuss the draft Independent Engineer's Report. At such meeting the Parties may also provide comments to the Independent Engineer, which will use its Best Endeavours to accommodate reasonable comments received at or before such meeting. Within three (3) days after the date of each such meeting, the Independent Engineer shall deliver a final Independent Engineer's Report.

10.2.3 Dispute Procedure. The Turnkey Contractor and the MEP Participants agree that the Expected Cost of the Facilities as specified in each Independent Engineer's Report shall be final and binding on the Parties for all purposes of, and during the period provided, in this Article 10; provided, however, that the Parties may dispute (the "Cost Dispute") solely with respect to whether, in reaching its determination of the Expected Cost of the Facilities in the First Security Determination Report, the Independent Engineer properly applied the standards set forth in Section 10.2.2 and, if such standards were not followed, the effect of such impropriety on a proper determination of the Expected Cost of the Facilities in respect of the First Security Determination Report. Such Cost Dispute shall be subject to resolution pursuant to the procedures set forth in Article 21 using (to the fullest extent available under the applicable arbitral rules) expedited procedures, except that such Cost Dispute must be initiated by the disputing Party's giving written notice of Cost Dispute to the other Parties within five (5) days after issuance of the First Security Determination Report and simultaneously initiating the appointment of an independent expert (the "Independent Expert"), as provided below. For the avoidance of doubt, if no such notice of Cost Dispute is given within said five (5) day period, the determination of the Independent Engineer shall be final and binding for all purposes. In lieu of appointment of the Independent Expert as otherwise provided in said Article 21, the Independent Expert shall be appointed by the President of the Stockholm Chamber of Commerce, Sweden, to resolve the Cost Dispute and render a final and binding determination of the Expected Cost of the Facilities as at the Cost Evaluation Date, which determination shall be final and

binding for all purposes. The Independent Expert shall be free of any business or other relationships with the Parties or in respect of the Project suggesting possible bias or prejudice in favour of or against any Party, and shall be internationally recognised as having substantial, relevant expertise respecting the Petroleum production, transportation and construction industries. Pending delivery of the Independent Expert's determination, the Additional Cost Exposure shall be deemed to be that amount which is equal to ninety percent (90%) of the Additional Cost Exposure as specified by the Independent Engineer in the Bid Report, with such amount to be used on a provisional basis for all purposes of this Agreement until such time as the determination of the Independent Expert becomes available.

10.3 Turnkey Contractor's Finance Plan and Finance.

10.3.1 Indicative Finance Plan. Promptly after receipt of the Specifications Report, the Turnkey Contractor shall deliver to the MEP Participants' Representative an indicative plan for financing any Additional Cost Exposure that would reasonably be expected to be required to be secured by Required Security.

10.3.2 Finance Election. Within five (5) days after its receipt of any Independent Engineer's Reports described in Section 10.2(iv)-(vi), the Turnkey Contractor shall deliver to the MEP Participants' Representative its written election to

(i) fund;

(ii) provide Security; or

(iii) do neither (i) nor (ii);

respecting any Additional Funding Requirement, which election shall be irrevocable, subject to adjustment in accordance with Section 10.4.3. If the Turnkey Contractor elects (i) or (ii) above, the Turnkey Contractor shall include with its election its plan to finance such Additional Funding Requirement (the "Turnkey Contractor Additional Funding Requirements"); provided however, that in the event that the Turnkey Contractor fails to deliver its election when due, the Turnkey Contractor shall be deemed to have elected (iii).

10.3.3 Evidence of Ability to Fund. If the Turnkey Contractor does not, within five (5) days (or, in the case of such election with respect to the First Security Determination Report by the giving of Notice to Proceed for the Land Acquisition and Construction Phase) of its election pursuant to Section 10.3.2, either provide Security up to the full amount of any Additional Funding Requirement (the "Turnkey Contractor Additional Security"), or provide evidence and assurances satisfactory to the MEP Participants of the Turnkey Contractor's ability to fund such Additional Funding Requirement, as applicable, the MEP Participants shall promptly either:

(i) agree in writing to fund such Additional Funding Requirement (the "MEP Participants Additional Cost Financing"), subject to the terms and conditions of Section 10.4.4 and 10.5.2, or

(ii) terminate this Agreement pursuant to Article 16.1.

10.4 Providing and Maintaining Security. Security shall be provided, maintained, released and applied as follows:

10.4.1 Initial Security. No later than the giving of the Notice to Proceed for the Land Acquisition and Construction Phase, the Turnkey Contractor shall provide Security in an amount equal to the Required Security (the "Initial Security Delivery Date").

10.4.2 Maintenance of Security. The Turnkey Contractor shall maintain any Required Security and any Turnkey Contractor Additional Security in the amount required to be so provided, subject to the rights to draw on the Security in accordance with the terms thereof and hereof.

10.4.3 Adjustment of Initial Security. If following the resolution of the Cost Dispute the Adjusted Required Security is

(i) more than the Security currently maintained, the Turnkey Contractor shall provide Security in the amount of such excess within thirty (30) days after such resolution; and

(ii) less than the Security maintained, and the Turnkey Contractor shall be entitled to a reduction in the amount of Security up to an amount equal to the excess of (a) the Security maintained over (b) the Adjusted Required Security.

10.4.4 Funding Cost Overruns. Subject to customary and reasonable disbursement and security requirements of Lenders and Insurers, if (i) a Cost Overrun Amount exists, (ii) no Event of Default has occurred and is continuing, and (iii) the Independent Engineer has determined that the previous amounts paid to the Turnkey Contractor under this Agreement have been used to pay for the costs of the Work in accordance with this Agreement; then, upon the request of the Turnkey Contractor, the Cost Overrun Amount shall be disbursed to be applied to the Work as directed by the Turnkey Contractor as follows, to the extent available:

(a) first, by either (at Turnkey Contractor's election) drawing on the Security to the extent available or by funding from the Turnkey Contractor up to an amount which together with previous disbursements to, by or on behalf of the Turnkey Contractor pursuant to Sections 10.4.4(a) or 10.4.5(a) or (b) shall not exceed three hundred million Dollars ($300,000,000) plus the aggregate amount of Turnkey Contractor Additional Funding Requirements; and

(b) second, from the MEP Participants Additional Cost Financing, in accordance with Section 10.5.2.

10.4.5 Funding During Event of Default. Subject to customary and reasonable disbursement and security requirements of Lenders and Insurers, if (i) a Cost Overrun Amount

exists, and (ii) this Agreement has been terminated by the MEP Participants after an Event of Default has occurred and is continuing, the Cost Overrun Amount shall be paid as follows, to the extent available:

(a) first, by drawing on the Security to the extent available;

(b) second, funding from the Turnkey Contractor up to an amount which together with previous disbursements to, by or on behalf of the Turnkey Contractor pursuant to Sections 10.4.4(a) or 10.4.5(a) or (b), shall not exceed three hundred million ($300,000,000) plus the aggregate amount of Turnkey Contractor Additional Funding Requirements; and

(c) third, if the MEP Participants elect in their sole discretion, from the MEP Participants Additional Cost Financing, if any.

Any amounts paid pursuant to Section 10.4.5 shall be deemed to be part of the liability of the Turnkey Contractor which is limited pursuant to Section 25.6.

10.4.6 Reduction of Security if Oversecured. If on any Security Delivery Date during the Land Acquisition and Construction Phase, the applicable Independent Engineer's Report reflects that the Security exceeds the Additional Cost Exposure as of such date, the Turnkey Contractor may reduce the Security to an amount equal to the greater of (i) the Additional Cost Exposure as so determined and (ii) twenty five percent (25%) of the amount of the Adjusted Required Security.

10.4.7 Reduction of Security if Funded from Other Sources. If the Turnkey Contractor funds a Cost Overrun Amount pursuant to Section 10.4.4 without drawing on the Security, the Turnkey Contractor may reduce the Security by an amount equal to such funding:

10.4.8 Increases in Security on Second Security Delivery Date. If on the second Security Delivery Date during the Land Acquisition and Construction Phase, the Independent Engineer's Report reflects that the Additional Cost Exposure exceeds the amount of Security then in place, then the Turnkey Contractor shall increase the Security to an amount equal to the lesser of (i) the Additional Cost Exposure as so determined and (ii) the difference between (a) the Adjusted Required Security, and (b) the aggregate amount of Security drawn under Section 10.4.4.

10.5 MEP Participants Additional Cost Financing.

10.5.1 Conditions. The obligation of the MEP Participants to make available any MEP Participants Additional Cost Financing is subject to the satisfaction of the following conditions:

(i) There exists no (a) Event of Default or (b) event with which the giving of notice or the passage of time, or both, would be an Event of Default ("Default");

(ii) The MEP Participants' Representative shall have received at least 20 days before such financing a request from the Turnkey Contractor for MEP Participants Additional Cost Financing describing the use of proceeds of such requested financing, attaching invoices and other documentation that the amounts to be paid from the proceeds of such advance have been incurred to perform the Work in accordance with the terms of this Agreement (the "Financing Request");

(iii) The MEP Participants' Representative shall have received no more than two (2) days before such financing a certificate of the Turnkey Contractor confirming that no Default exists or will exist on the date of such financing, that the Turnkey Contractor has no defenses or counterclaims that are currently assertable or anticipated to be assertable under the Turnkey Agreement and the Turnkey Agreement is the legal, valid and binding obligations of the Turnkey Contractor, enforceable in accordance with its terms;

(iv) The Independent Engineer shall confirm to the MEP Participants and the Turnkey Contractor that the amounts which are the subject of the Financing Request have been incurred for the Work in accordance with the terms of this Agreement; and

(v) The MEP Participants' Representative shall have received evidence that (a) the lien of the MEP Participants on the Operating Fee and the offset right of the MEP Participants' Corporation Tax liability is valid, perfected and of first priority or (b) such other security arrangement as is satisfactory to the MEP Participants is in place.

10.5.2 Repayment. Each MEP Participant providing MEP Participants Additional Cost Financing shall be entitled to recoupment or repayment of such amounts, together with interest on the unpaid principal balance of MEP Participants Additional Cost Financing outstanding from time to time at the Agreed Interest Rate, plus any additional amounts necessary to reimburse such MEP Participant for any Taxes which may be imposed on or incurred by such MEP Participant as a result of any MEP Participants Additional Cost Financing interest or recoupment under this Section 10.5 ("Financing Taxes"), including any Financing Taxes on such additional amounts (the "Additional Amounts"). The recoupment or repayment of the outstanding principal balance, accrued interest and Additional Amounts in respect of the MEP Participants Additional Cost Financing of an MEP Participant shall be made monthly by set off in accordance with Section 24.12 of the Host Government Agreement of amounts due from the MEP Participant to the Designated Operator (as defined in the Host Government Agreement) and the State, solely in respect of such MEP Participant's share of the following items which have become due and owing according to the following priorities: *first*, against the Operating Fee up to the maximum amount of twenty five percent (25%) of the MEP Participant's pro rata share of the Operating Fee for such month, *second*, against such MEP Participant's Corporation Tax Surtax (as defined in the Host Government Agreement) liability, if any, for any Year and *third*, against such MEP

Participant's Base Corporation Tax (as defined in the Host Government Agreement) liability, if any, for any Year. Any recoupment or repayment shall be applied first to accrued and unpaid interest and then to principal. In connection with the implementation of any MEP Participants Additional Cost Financing the Parties agree to execute and deliver such additional documents and agreements in form and substance acceptable to and reasonably requested by the MEP Participants as are necessary and appropriate to evidence in greater detail the terms and provisions of this Section 10.5 or to protect the rights and remedies of the MEP Participants to collect such amounts.

10.6 Other Terms; Documentation. The failure of the Turnkey Contractor to provide or maintain any Security as required hereunder shall constitute a material breach of this Agreement. The Security shall be evidenced by agreements and documents in form and substance reasonably satisfactory to the MEP Participants that the Security (i) is for the benefit of the MEP Participants, (ii) shall remain in place until Provisional Acceptance is achieved, and (iii) may be drawn for the benefit of the Turnkey Contractor pursuant to Section 10.4.4 or for the benefit of the MEP Participants pursuant to Section 10.4.5, and (iv) includes such other terms and provisions consistent with this Article 10 and this Agreement, including Section 3.1.23, as the Lenders and Insurers may reasonably require. The Turnkey Contractor agrees that customary and reasonable disbursement and security arrangements may be required by Lenders and Insurers and the administration of the Security may also include reserve accounts with respect to cash and draws on the Security and other arrangements reasonably requested by the Lenders and Insurers with respect to the Security. In the case of any Independent Engineer's Report which is required to be issued under this Article within a specified time period, the term "issue" or "deliver" shall require receipt by the receiving Party on the date of issue or delivery; otherwise the specified time period shall be extended until the date of actual receipt by such receiving Party.

ARTICLE 11
Warranties and Guaranties of Turnkey Contractor

11.1 Warranties and Guaranties. The warranties and guaranties provided in this Article 11 are in addition to the guaranties of the Turnkey Contractor set forth in Articles 8 and 9.

11.1.1 Materials. The Turnkey Contractor warrants and guarantees that all machinery, equipment, materials, systems, supplies, technology and other items comprising the Facilities will be new, free from defective workmanship and materials, and will meet all requirements of this Agreement and Applicable Law.

11.1.2 Work and Facilities. The Turnkey Contractor warrants and guarantees that it will perform the Work in a good and workmanlike manner and in accordance with the provisions of this Agreement, including Sections 3.3 and 3.4, and that, when completed, the Facilities and all its components shall (i) be free from deficiencies and defects, including those caused by errors or omissions in design, engineering and construction elements of the Work, (ii) comply in all respects with all requirements of this Agreement, and (iii) comply with, and be capable of operation in accordance with, all Applicable Laws.

11.1.3 Qualifications. The Turnkey Contractor represents and warrants that it and its Subcontractors are, and shall be at all times, fully qualified and capable of performing every Phase of the Work and completing the Facilities in accordance with all of the terms and conditions of this Agreement.

11.1.4 Corrections. If the MEP Participants notify the Turnkey Contractor in writing of any defects or deficiencies in the Facility discovered during the twelve (12) month period immediately following Provisional Acceptance (the "Warranty Period"), the Turnkey Contractor shall (i) correct any such defective or deficient Work at the Turnkey Contractor's sole expense as required to correct any errors, omissions, defects or deficiencies with respect thereto and (ii) in the case of any defective machinery, equipment, materials, systems, technology, supplies or other items, shall either repair or replace the same at the Turnkey Contractor's sole expense. The Turnkey Contractor's obligations under this Section 11.1.4 shall include removal, repair and replacement of all non-conforming portions of the Work or the Facilities, as well as uncovering, removal, re-covering and replacement of other portions of the Work or the Facilities as may be necessary to gain access to the non-conforming Work or defective or deficient portion of the Facilities. The MEP Participants' notice of any such defect or deficiency shall be delivered to the Turnkey Contractor as soon as practicable following the MEP Participants' discovery thereof. If any defective machinery, equipment, materials, systems, supplies, technology or other items are repaired or replaced during the Warranty Period, the warranty for such repaired or replaced machinery, equipment, materials, systems, supplies, technology or other items shall be extended for twelve (12) months after the date of repair or replacement. The duties, liabilities and obligations of the Turnkey Contractor under this Article 11 do not extend to any repairs, adjustments, alterations, replacements or maintenance of machinery, equipment, materials, systems, supplies, technology or other items as a result of the failure of the MEP Participants to operate and maintain the Facilities in accordance with the Operating Manuals, or which are required as a result of normal wear and tear in the operation of the Facilities other than as caused by the negligence of the Turnkey Contractor, the failure of the Turnkey Contractor to comply with this Agreement or a defect in the Facilities.

11.2 No Liens or Encumbrances. The Turnkey Contractor warrants and guarantees that title to the Facilities and all Work, materials, machinery, systems, technology, supplies and equipment provided in connection with the Work and the Facilities shall pass to the MEP Participants free and clear of all liens, claims, security interests and other encumbrances, other than those created by or through the MEP Participants; and that none of such Work, materials, machinery, systems, technology, supplies or equipment shall be acquired by the Turnkey Contractor subject to any agreement under which a security interest or other lien or encumbrance is retained by any Person other than by or through the MEP Participants.

11.3 No Implied Warranties. EXCEPT FOR THE EXPRESS WARRANTIES SET FORTH IN THIS AGREEMENT THE TURNKEY CONTRACTOR MAKES NO WARRANTIES OR REPRESENTATIONS OF ANY KIND WHATSOEVER, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING ANY WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR PURPOSE, RELATING TO DESIGN OR OTHER SERVICES, OR TO EQUIPMENT OR MATERIALS, TO BE SUPPLIED BY THE TURNKEY CONTRACTOR UNDER THIS AGREEMENT WITH RESPECT TO THE FACILITIES.

ARTICLE 12
Force Majeure

12.1 Turnkey Contractor Force Majeure. Non-performance or delays in performance on the part of the Turnkey Contractor of its obligations or any part thereof under this Agreement, other than the obligation to pay money, shall be excused if occasioned by Force Majeure. Force Majeure with respect to the Turnkey Contractor means only an act or event which prevents the Turnkey Contractor (and its Subcontractors) from performing its obligations or complying with any conditions of this Agreement if the act or event is unforeseeable, beyond the reasonable control of the Turnkey Contractor, and not caused or occasioned by the Turkey Contractor's or its Subcontractors' negligence or breach of this Agreement, with such acts or events being solely limited to: (i) natural disasters (earthquakes, landslides, cyclones, floods, snow, fires, lightning, tidal waves, volcanic eruptions and other similar natural events or occurences); (ii) radioactive contamination eminating from sources outside the Territory other than by or through the Work or the action of Governmental Authorities, (iii) pressure waves; (iv) wars between sovereign states where the Republic of Turkey has not initiated the war under the principals of international law; (v) strikes or other labour disputes (other than ones (A) involving the employees of the Turnkey Contractor, any State Entity, any Governmental Authority or the Government, (B) those with respect to any Turkish Subcontractor arising from or related to the action or inaction of the Government or Governmental Authorities, or the action or inaction of the Turnkey Contractor and (C) any other strikes or disputes outside the Territory arising from the action or inaction of the Turnkey Contractor in respect of its Subcontractors or by reason of the Actions of the Government or any Governmental Authority); (vi) rebellions and acts of terrorism occurring outside the Territory; (vii) application of laws, treaties, rules, regulations, decrees, actions or inactions of any governmental entity other than the Government or any Governmental Authority; and (viii) international embargoes of sovereign states other than the Republic of Turkey.

12.2 MEP Participant Force Majeure. Non-performance or delays in performance on the part of the MEP Participants of their obligations or any part thereof under this Agreement, other than the obligation to pay money, shall be excused if occasioned by Force Majeure. Force Majeure with respect to the MEP Participants means an act or event which is unforeseen, beyond the reasonable control of the MEP Participants, and not caused or occasioned by the MEP Participants' negligence or breach of this Agreement. For purposes of this Article 12, Force Majeure includes natural disasters, wars, strikes or other labour disputes, rebellions, acts of terrorism, application of laws, treaties, rules, regulations, decrees, actions or inactions of any governmental authority (whether having jurisdiction inside or outside the Territories). If the government within whose jurisdiction an MEP Participant or its parent company is incorporated or is subject takes actions which preclude that MEP Participant from fulfilling its obligations under this Agreement, that MEP Participant shall be excused from performance as herein provided, but the remaining MEP Participants shall not be entitled to claim such event as Force Majeure.

12.3 Burden of Proof. In the event that the Parties are unable in good faith to agree that a Force Majeure event has occurred, the burden of proof as to whether a Force Majeure event has occurred shall be upon the Party claiming Force Majeure.

12.4 Excused Performance. Except for payment obligations accruing in accordance with this Agreement, if either Party is rendered wholly or partially unable to perform its obligations under this Agreement because of a Force Majeure event, that Party will be excused from whatever performance is affected by the Force Majeure event to the extent so affected; provided, however, that:

(i) the non-performing Party, within two (2) working days after becoming aware of the occurrence of a Force Majeure event, gives the other Party written notice describing the particulars of the occurrence, including an estimation of its expected duration and probable impact on the performance of such Party's obligations, and thereafter continues to furnish timely regular reports with respect thereto during the continuation of the Force Majeure event and the effects thereof;

(ii) in the case of a Force Majeure event claimed by the Turnkey Contractor, the Turnkey Contractor exercises its Best Endeavours to preserve and safeguard the Works and the Facilities;

(iii) any excuse of performance shall be of no greater scope and of no longer duration than is reasonably required by the Force Majeure event;

(iv) no liability of either Party for an event which arose before the occurrence of the Force Majeure event shall be excused as a result of the occurrence;

(v) the non-performing Party shall exercise all reasonable efforts to mitigate or limit damages to the other Party;

(vi) the non-performing Party shall use all reasonable efforts to continue to perform its obligations and to correct or cure the event or condition excusing performance; and

(vii) when the non-performing Party is able to resume performance of its obligations under this Agreement, that Party shall give the other Party written notice to that effect and shall promptly resume performance.

12.5 Scope Change Due to Force Majeure. In the event and to the extent that Force Majeure affects the Work such that the Turnkey Contractor is unable to meet a milestone date, and/or any Guaranteed Completion Date as set forth in Appendix D attached hereto as a result of such Force Majeure, an equitable adjustment shall be made by agreement of the MEP Participants and the Turnkey Contractor in respect of the Work Schedule and subsequent milestone completion and/or Guaranteed Completion Dates in order to fairly account for the adverse effect of the Force Majeure on the completion of the milestone and/or Guaranteed Completion Date. In assessing whether to revise any milestone completion date and/or Guaranteed Completion Date, the

foregoing adjustment will reflect disruptions of the Work Schedule considered to be on the critical path (that is, directly leading to the earliest accomplishment of Provisional Acceptance). All other items of Work directly affected by Force Majeure but not critical to earliest accomplishment of Provisional Acceptance will be assessed against cost impact only. Based on the foregoing principles, the milestone completion and/or Guaranteed Completion Dates will be adjusted accordingly. In respect of the effect of Force Majeure on the cost of performance (including any increased cost related to any required extension of the Performance Guarantees), if and to the extent Force Majeure affects the cost of the Work and to the extent such cost is not addressed by the insurance provisions of Article 15 hereof, then, subject to the verification of how such additional costs caused by Force Majeure affects the Lump Sum Fixed Price, an equitable adjustment shall be made in the Lump Sum Fixed Price by agreement of MEP Participants and the Turnkey Contractor.

ARTICLE 13
Scope Changes

13.1 Further Refinement, Corrections and Detailing Not Constituting Scope Changes. It is understood and agreed that the Facilities shall be subject to further refinement, correction and detailing by the Turnkey Contractor and/or by the MEP Participants from time to time and that the Turnkey Contractor shall receive no additional time or compensation for any such refinement, correction or detailing (which shall not constitute Scope Changes). For the avoidance of doubt, a material addition to, deletion from, suspension of or other modification to the requirements or provisions of this Agreement or respecting the Facilities shall constitute a Scope Change rather than a refinement, correction or detailing.

13.2 Scope Changes. The MEP Participants, without invalidating this Agreement, may order Scope Changes to the Work, in which event one or more of the Lump Sum Fixed Price, the Guaranteed Completion Date, the Milestone/Progress Payment Schedule, the Work Schedule and/or the Performance Guaranties shall be adjusted or modified only to the extent necessary in light of such Scope Changes. In assessing the impact of Scope Changes on the Lump Sum Fixed Price, the milestone completion and/or Guaranteed Completion Dates, the Work Schedule and/or the Performance Guarantees, an equitable adjustment in respect of the completion dates associated with the Scope Change will reflect disruptions of the Work Schedule considered to be on the critical path (that is, directly leading to the earliest accomplishment of Provisional Acceptance). All other items of Work directly affected by the Scope Change but not critical to earliest accomplishment of Provisional Acceptance will be assessed against cost impact only. Based on the foregoing principles, the milestone completion and/or Guaranteed Completion Dates and the Work Schedule will be adjusted accordingly by agreement of the MEP Participants and the Turnkey Contractor and, in respect of the impact of any Scope Change on the cost of performance (including any increased cost related to any required extension of the Performance Guarantees), subject to the verification of how any additional costs affect the Lump Sum Fixed Price, an equitable adjustment shall be made in the Lump Sum Fixed Price by agreement of the MEP Participants and the Turnkey Contractor. All Scope Changes shall be authorised by a Scope Change Order and only the MEP Participants or the MEP Representative may issue Scope Change Orders.

13.3 Procedure for Scope Changes.

13.3.1 Within ten (10) days after the Turnkey Contractor first becomes aware of any circumstances which the Turnkey Contractor has reason to believe may constitute or justify a Scope Change, the Turnkey Contractor shall issue to the MEP Participants a Scope Change Order Notice at the Turnkey Contractor's sole expense. All Scope Change Order Notices shall include preliminary documentation sufficient to enable the MEP Participants to determine (i) the factors necessitating the possibility of a Scope Change; (ii) the impact, if any, which the Scope Change may have on the Lump Sum Fixed Price; (iii) the impact which the Scope Change may have on scheduling and any Guaranteed Completion Date; and (iv) such other information which the MEP Participants may request in connection with such Scope Change (including material and labor cost information).

13.3.2 If the MEP Participants desire to make a Scope Change in response to a Scope Change Order Notice or otherwise, they shall submit a Scope Change Order Request to the Turnkey Contractor. The Turnkey Contractor shall promptly review the Scope Change Order Request and notify the MEP Participants in writing of the available options for implementing the proposed Scope Change (including, if possible, any option that does not involve an extension of time) and the effect, if any, each such option would have on each of the Lump Sum Fixed Price, the Guaranteed Completion Dates, the Milestone/Progress Payment Schedule, the Work Schedule and/or the Performance Guaranties. Such notice shall also describe the cost, schedule and performance level guaranty impacts of the MEP Participants' Scope Change Order Request and shall include a detailed breakdown by trades and work classifications. The MEP Participants shall reimburse the Turnkey Contractor for any agreed costs incurred by the Turnkey Contractor in developing a Scope Change Order Request initiated by the MEP Participants.

13.3.3 If the MEP Participants agree that a Scope Change is in order and accept the Turnkey Contractor's statement of the effect of such Scope Change on the Lump Sum Fixed Price, the Guaranteed Completion Dates, the Milestone/Progress Payment Schedule, the Work Schedule and/or the Performance Guaranties, the MEP Participants shall issue a Scope Change Order, in which event the contents of the Turnkey Contractor's response to a Scope Change Order Request pursuant to Section 13.3.2 shall be binding on the Turnkey Contractor. In the event the MEP Participants disagree with the Turnkey Contractor's statement of the effect of such Scope Change on any one or more of the Lump Sum Fixed Price, the Guaranteed Completion Dates, the Milestone/Progress Payment Schedule, the Work Schedule and/or the Performance Guaranties, the MEP Participants may proceed to issue the Scope Change Order in accordance with Section 13.9.

13.3.4 The MEP Participants shall issue a Scope Change Order for each Scope Change.

13.4 Scope Changes Due to Turnkey Contractor Error. Notwithstanding anything in this Agreement to the contrary, no Scope Change Order shall be issued and no adjustment of any of the Lump Sum Fixed Price, the Guaranteed Completion Dates, the Milestone/Progress Payment Schedule, the Work Schedule and/or the Performance Guaranties shall be made in connection with any correction of errors, omissions, deficiencies or improper or defective work on the part

of the Turnkey Contractor or any Subcontractor in the performance of the Work or any failure of the Turnkey Contractor or any Subcontractor to comply with this Agreement, including any errors and omissions relating to matters within the scope of Article 20.

13.5 Scope Changes Due to Changes in Law. No Scope Changes and no adjustment of the terms and conditions of this Agreement shall be made in connection with any changes in Applicable Laws.

13.6 MEP Participants-Caused Changes. Subject to the Turnkey Contractor promptly notifying the MEP Participants after it becomes aware of any failure of the MEP Participants to perform, or cause performance of, their obligations in accordance with this Agreement, which failure is causing a demonstrable delay in the Turnkey Contractor's performance of the Work and which impairs the Turnkey Contractor's ability to meet the Guaranteed Completion Date or otherwise adversely impacts the Turnkey Contractor's cost of performance of the Work, an equitable adjustment in one or more of the Guaranteed Completion Date, the Milestone/Progress Payment Schedule, the Work Schedule and/or the Lump Sum Fixed Price and/or the Performance Guaranties shall be made by agreement of the MEP Participants and the Turnkey Contractor pursuant to this Article 13. To the extent practicable, the MEP Participants and the Turnkey Contractor shall seek to implement a resolution that avoids such adjustments to the Lump Sum Fixed Price or the Performance Guaranties.

13.7 Price Change. An increase or decrease in Lump Sum Fixed Price, if any, required pursuant to this Article 13 as a result of a Scope Change shall be determined by the mutual agreement of the Parties and shall be paid (or reimbursed or recouped) in one or more payments in accordance with the Milestone Progress Payment Schedule, as adjusted in accordance with this Article 13. Such increase or decrease shall be calculated as follows :

(i) as a single value, in an amount proposed by the Turnkey Contractor and accepted by the MEP Participants;

(ii) by unit pricing; or

(iii) by cost and reasonable profit.

In the event that the Parties are unable to agree within sixty (60) days after the Scope Change Order is submitted upon the appropriate upward or downward adjustment to the Lump Sum Fixed Price respecting the Scope Change, then either Party may initiate arbitration to resolve the Dispute in accordance with procedures set forth in Article 21.

13.8 Effectiveness; Continued Performance Pending Resolution of Disputes. If a Scope Change is initiated under this Article 13, then the Scope Change and the modifications made pursuant to such Scope Change shall be effective upon the MEP Participants' issuance of a Scope Change Order with respect thereto. Notwithstanding a dispute regarding any proposed Scope Change or any adjustment of one or more of the Lump Sum Fixed Price, the Guaranteed Completion Dates, the Milestone/Progress Payment Schedule, the Work Schedule and/or the Performance Guaranties with respect to the Scope Change, the Turnkey Contractor shall proceed

with the performance of such Scope Change promptly following the MEP Participants' execution of the corresponding Scope Change Order; provided, however, the Lump Sum Fixed Price shall be adjusted by the amount equal to any increase or decrease which is disputed by neither the MEP Participants nor the Turnkey Contractor pending resolution of such dispute.

13.9 Documentation. All claims by the Turnkey Contractor for adjustments to one or more of the Lump Sum Fixed Price (except pursuant to Section 13.8(a)), the Guaranteed Completion Dates, the Milestone/Progress Payment Schedule, the Work Schedule and/or the Performance Guaranties as a result of Scope Changes under this Article 13 shall be supported by such documentation as is reasonably sufficient for the MEP Participants to determine the accuracy thereof, including invoices from Subcontractors and the Turnkey Contractor's man-hour breakdowns.

ARTICLE 14
Indemnity

14.1 Turnkey Contractor's Indemnity. The Turnkey Contractor shall indemnify and keep indemnified, protect, defend, hold harmless and release from liability the MEP Participants, their respective Affiliates and their officers, directors, employees, agents, servants and other representatives of each of them (the "Indemnified Parties") from and against all Loss and Damage related to, arising out of, connected with or attributable to any of the following:

(i) the failure of the Turnkey Contractor to perform any of its obligations under this Agreement;

(ii) any environmental impact, occuring during the term of this Agreement, whether pre-existing or created by or in connection with the Work, including but not limited to the presence of any environmental contamination or Hazardous Material on or the release of any Hazardous Material from the Facility Sites or any other land on or under which the Facilities is constructed or any Work takes place;

(iii) any injury to, or illness or death of, any Person, or loss of use of or damage or destruction to the property of any Person, including the MEP Participants, that arises from or is connected with, or results from; the performance or nonperformance of the Work;

(iv) the infringement of patent rights, copyrights or other intellectual property, proprietary or confidentiality rights with respect to materials, supplies, technology and information designed or used by the Turnkey Contractor or any Subcontractor in performing the Work or in any way incorporated in or related to the Facilities; or

(v) any Work-related lien claims or other claims by Subcontractors for nonpayment or otherwise, subject to any rights of the MEP Participants to withhold disputed amounts pending resolution of the dispute.

14.2 Survival of Indemnities. The provisions of this Article 14 shall survive the termination of this Agreement.

14.3 Notice and Legal Defense. Promptly after receipt by an Indemnified Party or Parties of any claim or notice of the commencement of any action, administrative or legal proceeding, or investigation as to which the indemnity provided for in Section 14.1 applies, the Indemnified Party shall notify the Turnkey Contractor of such fact. The Turnkey Contractor shall assume on behalf of the Indemnified Party or Parties and conduct with due diligence and in good faith the defense thereof with counsel of its choice, such counsel to be reasonably satisfactory to the Indemnified Party or Parties; provided, however, that the Indemnified Party or Parties shall have the right to be represented therein by advisory counsel of its or their own selection and at its or their sole expense; and provided further, that if the defendants in any such action include both the Turnkey Contractor and one or more Indemnified Parties and an Indemnified Party shall have reasonably concluded and notified the Turnkey Contractor that there are legal defenses available to it which are different from or additional to, or inconsistent with, those available to the Turnkey Contractor, the Indemnified Party or Parties shall have the right to select one additional counsel to participate on behalf of the MEP Participants in the defense of such action and the Turnkey Contractor shall bear the cost of the reasonable attorneys' fees of such additional counsel.

14.4 Failure to Defend Action. If any claim, action, proceeding or investigation arises as to which the indemnity provided for in Sections 14.1 and 14.3 applies. and the Turnkey Contractor fails to timely assume the defense of such claim, action, proceeding or investigation, then the Indemnified Party may at the Turnkey Contractor's sole expense contest (or, with the prior written consent of the Turnkey Contractor, settle) such claim; provided, that no such contest need be made and settlement or full payment of any such claim, action, proceeding or investigation may be made without the Turnkey Contractor's consent (with the Turnkey Contractor remaining obligated to indemnify the Indemnified Party under Section 14.1) if, in the written opinion of the Indemnified Party's counsel, such claim is meritorious, all costs and expenses incurred by an Indemnified Party in connection with any such contest, settlement or payment shall be paid by the Turnkey Contractor, with interest thereon at the Agreed Interest Rate as provided herein, promptly following demand therefor.

14.5 Settlement of Claims. An Indemnified Party may elect to settle a claim against it, notwithstanding the Turnkey Contractor's willingness to assume the defense thereof, in which case the Indemnified Party shall not be reimbursed for its costs and expenses (including the amount of the settlement agreement) in connection with any settlement paid without the Turnkey Contractor's consent.

ARTICLE 15
Insurance

15.1 General Insurance Requirements. Except to the extent prohibited by law, the MEP Participants shall furnish the insurance coverages referred to in this Article 15, which shall name those Persons specified for each type of coverage listed in this Article as named or additional insureds and loss payees in respect of the policies. All insurance obtained by the MEP Participants shall be maintained with an insurer or insurers and on terms to be approved by the MEP Participants' Lenders. As soon as practicable after the Notice to Proceed for the Land Acquisition and Construction Phase, the MEP Participants shall furnish to their Lenders and the Turnkey Contractor certificates of insurance (or if so directed, copies of the actual insurance policies signed by an authorised representative of the insurer or insurers) from each insurance carrier showing that the above required insurance is in force, the amount of the carrier's liability thereunder, and further providing that the insurance will not be cancelled, changed or not renewed until the expiration of at least thirty (30) days (to the extent obtainable under commercially reasonable terms) (or 10 days in the case of cancellation due to non-payment of premiums) after written notice of such cancellation, change or nonrenewal has been received by the MEP Participants, their Lenders and the Turnkey Contractor. All copies of policies and certificates of insurance submitted under this Article 15 shall be in form and content acceptable to the MEP Participants' Lenders.

15.2 Insurance of Facilities. The MEP Participants shall, in the joint names of the MEP Participants, the Turnkey Contractor, the Subcontractors, the Lenders and each of their successors and permitted assignees, insure the Facilities and keep each part thereof insured for its full replacement value on an "all risk" basis. Such insurance shall be effected from the Commencement Date of the Land Acquisition and Construction Phase, and thereafter shall continue until Work Completion.

15.3 Turnkey Contractor's, Subcontractors' or Rented Equipment. All equipment, supplies and materials belonging to the Turnkey Contractor or any Subcontractor and used by or on behalf of the Turnkey Contractor or any Subcontractor for its or their performance of the Work shall be brought to and kept at the Facility Sites at the sole cost, risk and expense of the Turnkey Contractor and/ or such Subcontractor(s), and the MEP Participants, their Affiliates and their respective successors and permitted assignees shall not be liable for Loss or Damage thereto. The owner of the construction tools and equipment shall obtain adequate insurance to cover any construction tools and equipment it owns and uses in the Work or leases from any other Persons for such purposes.

15.4 Third Party Insurance.

15.4.1 Primary Third Party Insurance. The MEP Participants shall, in the joint names of the MEP Participants, the Turnkey Contractor, the Subcontractors, the Lenders and each of their successors and permitted assignees, prior to the commencement of any Work on the Facility Sites pursuant to this Agreement, insure in an amount of fifty million Dollars ($50,000,000) per occurrence against liability for damage or death or personal injury occurring before expiration of the Warranty Period described in Section 11.1 to any Person (including any employee of the MEP Participants) or to any property (other than property forming part of the Facilities) due to or arising out of the performance of the Work by the Turnkey Contractor or Subcontractors.

The insurance shall be on an occurrence form and the coverages provided under such insurance shall include premises/operations, contractual liability, broad form property damage, products/completed operations and the Turnkey Contractor's protective liability. Coverage for physical property shall be at full replacement value. Such insurance will be endorsed or amended as to be considered primary, and any other insurance maintained by the Turnkey Contractor is excess and not contributory with this insurance.

15.4.2 Excess Third Party Insurance. The MEP Participants shall, in the joint names of the MEP Participants, the Turnkey Contractor, the Lenders and each of their successors and permitted assignees, prior to the commencement of any Work on the Facility Sites by the Turnkey Contractor or Subcontractors pursuant to this Agreement, insure in an amount of ten million dollars ($10,000,000) per occurrence, such insurance being considered excess of third party insurance required pursuant to Section 15.4.1, against liability for damage or death or personal injury occurring before expiration of the Warranty Period described in Section 11.1 to any Person (including any employee of the MEP Participants) or to any property (other than property forming part of the Facilities) due to or arising out of the performance of the Work by the Turnkey Contractor or Subcontractors. The insurance shall follow the form of the insurance stated in Section 15.4.1.

15.5 Insurance against Accident to Workers. The Turnkey Contractor shall insure and shall maintain insurance for all actions, suits, claims, demands, costs, charges and expenses arising in connection with the death of or injury to any natural person employed by the Turnkey Contractor and/or its Subcontractors in relation to the Work.

15.6 Key Subcontractor Insurance. The Turnkey Contractor shall require all those Key Subcontractors providing equipment, materials, technology or services directly to the Turnkey Contractor or respecting the Work to obtain, maintain and keep in force during the time in which they are involved in the performance of the Work primary third party liability insurance and workers' compensation insurance coverages as provided herein.

15.7 Remedy on Failure to Insure. If the MEP Participants shall fail to effect and keep in force the insurances for which they are respansible, the Turnkey Contractor shall be entitled to a Scope

Change to enable it to require and pay for the insurance coverages designated herein as being the responsibility of the MEP Participants.

15.8 Waiver of Subrogation. The insurance policies supplied by the MEP Participants under Sections 15.2 and 15.4 shall be issued in the joint names of the MEP Participants, the Turnkey Contractor, the Lenders, each of their successors and permitted assignees, as well as their Affiliates, officers, employees, consultants and representatives, and shall include a waiver of any right of subrogation of the insurers thereunder against the above-mentioned named insureds and of any right of the insurers to any set-off, counterclaim or crossclaim or any other deduction, whether by attachment or otherwise, in respect of any liability of any such Person insured under any such policy.

15.9 Other Provisions of Policies. All policies, binders or interim insurance contracts in respect of insurance required under Article 15:

(i) shall provide that in respect of the respective interests of the named insureds the insurance shall not be invalidated by any action or inaction of the policy acquireror any other Person acting for or on behalf of the policy acquirerand shall insure the named insureds, regardless of any breach or violation of any warranty, declaration or condition contained in such policies by the policy acquirer or any other Person acting for or on behalf of the policy acquirer;

(ii) shall provide that there shall be no recourse against the MEP Participants, Lenders and their successors and permitted assigns for the payment of premiums or commissions or calls, assessments or advances and that none of the MEP Participants, the Lenders and their successors and permitted assigns shall be responsible for any representations or warranties made therein by the Turnkey Contractor or any Person acting for or on behalf of the Turnkey Contractor; and

(iii) shall be denominated in Dollars.

15.10 Turnkey Contractor's Waiver. The Turnkey Contractor shall release, assign and waive any and all rights of recovery against the MEP Participants, the Lenders, and all their Affiliates, employees, successors, permitted assignees, insurers and underwriters, and against Subcontractors which the Turnkey Contractor may otherwise have or acquire in or from or in any way connected with any loss covered by policies of insurance maintained or required to be maintained by (i) the Turnkey Contractor and (ii) the MEP Participants pursuant to this Agreement (other than third party liability insurance policies) or because of deductible clauses in or inadequacy of limits of any such policies of insurance.

15.11 No Limitation of Liability. The coverages referred to and set forth in this Article 15 shall in no way affect, nor are they intended as a limitation of, the Turnkey Contractor's liability with respect to its performance or nonperformance of the Work or in respect of this Agreement.

15.12 Descriptions not Limitations. The coverages referred to above are set forth in full in the

respective policy forms, and the foregoing descriptions of such policies are not intended to be complete, nor to alter or amend any provision of the actual policies and in matters, if any, in which the said description may be conflicting with such instruments, the provisions of the policies of the insurance shall govern; provided, however, that neither the content of any insurance policy or certificate nor the MEP Participants' or Lenders' approval thereof shall relieve the Turnkey Contractor of any of its obligations under this Agreement.

15.13 Insurance Premium. Subject to Section 15.7, (i) the cost of all insurance coverages specified in this Article 15 as being the responsibility of the Turnkey Contractor is included within the Lump Sum Fixed Price and shall be borne by the Turnkey Contractor and (ii) the cost of all insurance coverages specified in this Article 15 as being the responsibility of the MEP Participants shall be borne by the MEP Participants (or, pursuant to Section 15.7, covered by a Scope Change).

ARTICLE 16
Termination

16.1 MEP Participants' Termination Without Cause. The MEP Participants may, without cause, terminate the Work: (i) after execution by the MEP Participants of a Completion Certificate for the Basic Engineering Phase but prior to their issuance of the Notice to Proceed for the Detailed Engineering Phase; or (ii) after execution by the MEP Participants of a Completion Certificate for the Detailed Engineering Phase and prior to their issuance of the Notice to Proceed for the Land Acquisition and Construction Phase. After the issuance by the MEP Participants of their Notice to Proceed for the Land Acquisition and Construction Phase, the MEP Participants may, without cause, terminate any part of the Work or all remaining Work by delivering notice to the Turnkey Contractor specifying the part of the Work to be terminated and the effective date of termination. Immediately upon receipt of a notice of termination during the Land Acquisition and Construction Phase, the Turnkey Contractor shall stop performance of the terminated Work and shall immediately order and commence demobilisation with regard to the terminated Work. In the event of a termination of part of the Work during such third Phase, the Turnkey Contractor shall continue to prosecute the part of the Work not terminated. In case of a termination of part of the Work during the third Phase, the MEP Participants will authorise a Scope Change Order making any required adjustments to one or more of the Lump Sum Fixed Price, the Guaranteed Completion Dates, the Milestone/Progress Payment Schedule, the Work Schedule and/or the Performance Guaranties, as appropriate. Solely in the event of a complete termination of the Work by the MEP Participants at any time during the Land Acquisition and Construction Phase under this Section 16.1, the MEP Participants shall pay to the Turnkey Contractor such amounts as are provided pursuant to Section 5.3.

16.2 MEP Participants' Right to Suspend Performance of the Work. The MEP Participants may elect to suspend performance of all or any part of the Work solely during the Land Acquisition and Construction Phase upon at least thirty (30) days' prior notice to the Turnkey Contractor (or, in emergency situations, upon such prior notice as circumstances permit) indicating (i) the portion of the Work the performance of which the MEP Participants have

elected to suspend; (ii) the MEP Participants' estimate of the duration of such suspension; and (iii) the effective date of such suspension of the Work. Upon the effective date of such notice, the Turnkey Contractor shall stop performance of the Work which the MEP Participants have elected to suspend, exercise all reasonable efforts to preserve and safeguard the suspended Work or part of the Facilities and continue to complete performance of the balance of the Work. In the event of a suspension of the Work pursuant to this Section 16.2, the MEP Participants shall authorise a Scope Change Order making any required adjustments to one or more of the Lump Sum Fixed Price, the Guaranteed Completion Dates, the Milestone/Progress Payment Schedule, the Work Schedule and/or the Performance Guaranties, as appropriate. The Turnkey Contractor shall mitigate to the fullest extent reasonably possible any expenses to be borne by the MEP Participants as a result of any partial or total suspension of the Work pursuant to this Section 16.2. Notwithstanding the foregoing, if the suspension in respect of all or a portion of the Work continues for not less than six (6) consecutive months, then the Turnkey Contractor shall have the right, by written notice to the MEP Participants, to treat such suspension by the MEP Participants as the MEP Participants' election to terminate such Work under Section 16.1, with the further compensation provisions of Section 5.3 (including all of its subsections) to apply; provided, however, that in determining the total amounts of compensation due the Turnkey Contractor in the event a suspension gives rise to a termination of Work, as aforesaid, care shall be taken that no double accounting of the Turnkey Contractor's costs shall occur. This Section 16.2 shall not apply to any suspension of all or any part of the Work requested or directed by the MEP Participants as a result of an Event of Default respecting the Turnkey Contractor under this Agreement.

16.3 Termination upon Turnkey Contractor's Default.

In the event:

(i) the Turnkey Contractor is adjudged bankrupt or insolvent; or
(ii) the Turnkey Contractor makes a general assignment for the benefit of its creditors; or
(iii) a trustee or receiver is appointed for the Turnkey Contractor or for any of its property; or
(iv) the Turnkey Contractor files a petition to take advantage of any debtor's act, or to reorganise under the bankruptcy or similar laws; or
(v) the machinery, equipment, services, materials, supplies, technology or other items used in the Work and/or installed under this Agreement materially adversely affect the technical integrity, reliability or operability of the Facilities; or
(vi) the Turnkey Contractor fails to make payments to Subcontractors when due in accordance with the terms of all Subcontracts; or
(vii) the Turnkey Contractor, without cause, abandons the Facilities (i.e. permanently ceases or suspends performance of all or a material portion of the Work); or
(viii) any of the Turnkey Contractor's representations and warranties set forth in Section 23.1 is untrue in any material respect; or
(ix) either the Work Schedule in the updated Monthly Progress Report submitted by the Turnkey Contractor for the twenty fourth (24th) month after the commencement of the third (3rd) Phase of the Work indicates, or the report of the

Independent Engineer in accordance with Section 10.2 (vi) indicates, that Provisional Acceptance will occur at least two hundred forty (240) days after the Guaranteed Completion Date for the Land Acquisition and Construction Phase; or

(x) the Turnkey Contractor fails to complete any of the Basic Engineering Phase or the Detailed Engineering Phase (including the cure periods provided in Section 8.2) by the Guaranteed Completion Date for each such Phase; or

(xi) Provisional Acceptance has not been achieved within one hundred eighty (180) days following the Guaranteed Completion Date for the Land Acquisition and Construction Phase, or

(xii) the Turnkey Contractor commits any other material breach of any of the terms of this Agreement;

(xiii) once the Security specified under Section 10.4.1 is delivered, the Turnkey Contractor fails to maintain such Security as required under this Agreement; or the Security specified under Section 10.4.3(b) or Section 10.4.8 (if any such additional Security is required under the terms of this Agreement) are not delivered, or if delivered, are thereafter not maintained by the Turnkey Contractor as required under this Agreement; or

(xiv) the Government Guaranty fails to be in full force and effect at any time before Provisional Acceptance.

then, in respect of each of the foregoing other than Subsection (xi), (xiii) and (xiv) above, if the material breach remains unremedied after written notice thereof from the MEP Participants to the Turnkey Contractor for thirty (30) days (or for such longer period, not to exceed ninety (90) days (and, in respect of Subsection (v) above, taking into account any required delivery period for necessary parts), during which the Turnkey Contractor is diligently pursuing the cure of such material breach, if such material breach is susceptible to cure) any such uncured material breach shall be an "Event of Default" and the MEP Participants may at their option, without prejudice to any other right or remedy the MEP Participants may have under this Agreement or at law or in equity, at any time terminate this Agreement immediately upon written notice to the Turnkey Contractor. Solely with respect to the occurrence of the event described in Subsection (xi) above, no cure period shall be applicable. Notwithstanding the foregoing, the MEP Participants may terminate this Agreement upon thirty (30) days' prior notice to the Turnkey Contractor if the Turnkey Contractor disregards any provision of any Applicable Law, provided any such failure is not remedied within such thirty-day period.

16.4 Step-in Rights. Notwithstanding and in addition to the other rights and remedies available to the MEP Participants, including those under the Government Guaranty, those available at law and those expressly provided under this Agreement, after an Event of Default by the Turnkey Contractor, the MEP Participants shall have the right, but not the obligation, to step in and assume full control over the Facilities and the Work.

16.5 Consequences of Step-in. The exercise of any step-in rights under Section 16.4 shall not discharge any of the Turnkey Contractor's obligations or preclude or prejudice the ability of the MEP Participants from exercising any other remedy, including the warranties and guaranties hereunder and recourse to the Government Guaranty. The Turnkey Contractor shall provide all

data and project materials to the new project manager designated by the MEP Participants. At the MEP Participants' request, all Subcontracts shall be promptly assigned or legally and effectively transferred to the MEP Participants.

16.6 Consequences of Termination. Upon any termination pursuant to this Article 16, the MEP Participants may at their option elect to (i) assume responsibility for and take title to and possession of the Facilities and any or all Work, materials or equipment remaining at the Facility Sites, and (ii) succeed promptly, without the necessity of any further action by the Turnkey Contractor other than its execution of the form of assignment, novation or other legally enforceable transfer to the MEP Participants, to the interests of the Turnkey Contractor in any or all Subcontracts entered into by the Turnkey Contractor with respect to the Facilities and the Work, and shall be required to make payments to such Subcontractors only for compensation becoming due and payable to such parties under the terms of their Subcontracts with the Turnkey Contractor from and after the date the MEP Participants elects to succeed to the interests of the Turnkey Contractor in such Subcontracts. All sums claimed by such Subcontractors to be due and owing for Work performed prior to such date shall constitute debts between the Turnkey Contractor and the affected Subcontractors, and the MEP Participants shall in no way be liable for such sums; provided, however, that the MEP Participants may, at their election, pay any sums owed to such Subcontractors, in which event the Turnkey Contractor shall reimburse the MEP Participants for such sums on demand. The Turnkey Contractor shall include in all agreements and contracts entered into with Subcontractors a provision requiring the Subcontractors to approve any such assignment or transfer (including entry into a novation with the MEP Participants) permitting the MEP Participants to succeed promptly to the interests of the Turnkey Contractor thereunder on the terms herein provided. In the event of any termination of this Agreement, the MEP Participants may, without prejudice to any other right or remedy they may have, at their option, finish the Work and complete the Facilities using reasonable methods to complete the Work (including accelerated and/or expedited construction methods) in an attempt to achieve Provisional Acceptance by the Guaranteed Completion Date for the Land Acquisition and Construction Phase, or if such Guaranteed Completion Date is passed, as expeditiously as practicable ("Reasonable Methods"), including by means of the Government Guaranty. To the extent the costs of completing the Work using Reasonable Methods after a termination pursuant to Section 16.3, including compensation for additional professional services, exceed those amounts that would have been payable to the Turnkey Contractor under this Agreement to complete the Work and the Facilities if this Agreement had been fully performed, the Turnkey Contractor shall pay the difference to the MEP Participants upon demand. In addition, the MEP Participants shall be entitled to exercise any rights or remedies available to the MEP Participants under this Agreement or at law or in equity. Termination hereunder shall not relieve the Turnkey Contractor of its obligations as to portions of the Work already performed or of obligations assumed by the Turnkey Contractor prior to the date of termination, except as otherwise agreed by the MEP Participants in writing. For the avoidance of doubt, in the case of a termination pursuant to Section 16.3, the Turnkey Contractor shall not be entitled to the Termination Payment or any other payment in respect of the Work or this Agreement.

16.7 Termination Upon The MEP Participants' Default.

In the event:

(i) the MEP Participants shall have failed to make any payment to the Turnkey Contractor when due pursuant to the terms of this Agreement, except for failure to make such payments on the grounds of good faith disputes until such disputes are resolved by negotiation or dispute resolution as provided in Article 21, in each case within thirty (30) days following delivery to the MEP Participants by a notice by the Turnkey Contractor to cure such failure; or

(ii) the MEP Participants commit any other material breach of any of the terms of this Agreement;

then, in respect of each of the foregoing, if the material breach remains unremedied after written notice thereof from the Turnkey Contractor to the MEP Participants for thirty (30) days (or in the case of Subsection (ii) above, for such longer period, not to exceed ninety (90) days, during which the MEP Participants are diligently pursuing the cure of such material breach, if such material breach is susceptible to cure) any such uncured material breach shall be an "Event of Default" and the Turnkey Contractor may at its option, without prejudice to any other right or remedy the Turnkey Contractor may have under this Agreement or at law or in equity, at any time terminate this Agreement immediately upon written notice to the MEP Participants.

16.8 Surviving Obligations. Termination of this Agreement (i) shall not relieve the Turnkey Contractor or the MEP Participants of their obligations with respect to confidentiality as set forth in Article 19, (ii) shall not relieve the Turnkey Contractor or the MEP Participants of any obligation under this Agreement which expressly or by implication survives termination of this Agreement, and (iii) except as otherwise provided in any provision of this Agreement expressly limiting the liability of either Party, shall not relieve either Party of any obligations or liabilities for Loss or Damage to the other Party arising out of or caused by acts or omissions of such Party prior to the effectiveness of such termination or arising out of such termination.

ARTICLE 17
Assignments

17.1 Turnkey Contractor Assignment. The Turnkey Contractor shall not be entitled to directly or indirectly transfer, assign, share or otherwise deal with all or any of its rights and/or obligations under this Agreement without the prior written consent of the MEP Participants.

17.2 MEP Participant Assignment. Each MEP Participant shall be entitled to transfer, assign, share or otherwise deal with all or any of its rights and/or obligations under this Agreement with binding effect on the Turnkey Contractor subject only to the prior notification by the MEP Participant transferor to the Turnkey Contractor of details of such transferred rights and/or obligations and the recipient thereof; provided, however that the Turnkey Contractor shall have the right within fifteen (15) days receipt of notification to disapprove such transfer, assignment, sharing or dealing if the proposed transferee, assignee or other party poses a threat to national security, defence, and/or public safety in violation of Turkish Law. In the case of a transfer or assignment of obligations, the MEP Participant transferor shall deliver to the Turnkey Contractor

an agreement duly executed by the MEP Participant transferor and the recipient of such obligations in form and substance satisfactory to the MEP Participant transferor which (1) provides that the transferor shall cease to be a Party to this Agreement and is released from any obligations hereunder, (2) provides that the recipient shall become a Party to this Agreement in succession to the transferor and shall observe all obligations and assume any liabilities as if it had at all times been a Party to this Agreement, (3) provides that the recipient shall indemnify the transferor and all other Parties from and against obligations and liabilities that otherwise would have been the responsibility of the transferor and (4) specifies the effective date of the transfer and such other matters that the transferor shall reasonably require. Upon delivery of this form of agreement as contemplated by this Section 17.2, the Turnkey Contractor shall promptly execute this agreement and return same to the MEP Participant transferor.

17.3 Performance on Behalf of the MEP Participants. Without releasing the MEP Participants from their obligations under this Agreement, each MEP Participant shall be entitled to undertake the construction of the Facilities and/or discharge all or any of its obligations hereunder by causing or procuring that such obligations are performed on its behalf by any Person, including an Operating Company.

17.4 Financing Assignments. The MEP Participants may assign or create liens, charges or security interests ("Financing Assignments") in relation to its rights and obligations under this Agreement in favour of Lenders and/or Insurers; provided, however that the Turnkey Contractor shall have the right within fifteen (15) days receipt of notification to disapprove such assignment, lien creation, charge or security interest if the proposed assignee, lien holder, charge beneficiary or secured party or other party poses a threat to national security, defence, and/or public safety in violation of Turkish Law. Such Financing Assignments shall be subject to the further provisions of Section 3.1.23.

ARTICLE 18
Design Documents

18.1 MEP Participants' Review. The Turnkey Contractor shall submit to the MEP Participants for their review and comment each Design Document designated for the MEP Participants' review as set forth in Appendices A, C and D. The MEP Participants shall have the right to review each such Design Document and to provide written comments to the Turnkey Contractor, if any, within fifteen (15) calendar days after receipt thereof. A failure of the MEP Participants to respond within the aforesaid fifteen (15) calendar days shall be deemed a declination to offer comments. All other nonproprietary information and results of any supporting design calculations which are prepared in connection with the Work shall also be made available to the MEP Participants for review.

18.2 Review Not Release of Obligations. Review and comment by the MEP Participants or their designees with respect to any Design Documents or other information pursuant to Section 18.1 shall not relieve or release the Turnkey Contractor from any of its duties, obligations or liabilities under this Agreement.

18.3 Final Documents. Within ninety (90) days after Provisional Acceptance occurs, the Turnkey Contractor shall furnish the MEP Participants with "as built" Design Documents reflecting the Facilities as actually constructed.

18.4 Ownership.

18.4.1 Turnkey Contractor agrees that all Design Documents and other documents required to be delivered by the Turnkey Contractor or other documents which are transmitted to the MEP Participants shall be the sole and exclusive property of the MEP Participants. The Turnkey Contractor shall retain title to any equipment drawings and specifications and manufacturing drawings which are not Design Documents that may be provided under this Agreement, although the MEP Participants may use such equipment drawings and specifications and manufacturing drawings as required in connection with the ownership, operation, maintenance, repair or modification of the Facilities. Turnkey Contractor shall have the right to retain and use copies of Design Documents, other documents related to the Work and other information, subject to the foregoing rights of the MEP Participants for national security and emergency circumstances and governmental and legal requirements.

18.4.2 The Turnkey Contractor agrees that all documents (as well as any drawings, tracings, specifications, calculations, memoranda, data, notes and other materials) which are supplied by the MEP Participants to the Turnkey Contractor under this Agreement shall remain the sole and exclusive property of the MEP Participants and shall be returned to the MEP Participants at the earlier of Provisional Acceptance or termination of this Agreement.

ARTICLE 19
Confidential Information

19.1 Confidentiality. Each Party agrees to hold in confidence for a period commencing with the Effective Date and ending five (5) years following the date of Work Completion, except as may be necessary to perform the Work, any information supplied to it by the other Party and designated in writing as confidential or which by its nature can reasonably be inferred to be confidential. The Turnkey Contractor further agrees to require its Subcontractors and employees to enter into appropriate nondisclosure agreements relative to such confidential information as may be communicated to them by the Turnkey Contractor and/or the MEP Participants. The provisions of this Article 19 shall not apply to information within any one of the following categories: (a) information which was in the public domain prior to a Party's receipt thereof or which subsequently becomes part of the public domain by publication or otherwise except by the receiving Party's wrongful act; (b) information which the receiving Party can show was in the receiving Party's possession prior to its receipt thereof through no breach of any confidentiality obligation; or (c) information received by a Party from any other Person which did not have a confidentiality obligation with respect thereto. Other than as may be required by a Governmental Authority, and then only to the extent required, neither Party shall publish the terms and conditions of this Agreement or technical information relative to the Work, unless the other Party provides its express prior written consent thereto; provided, however, that the MEP Participants shall be permitted to disclose such terms and provisions to their Lenders, Insurers

or other parties in connection with efforts to obtain financing for the Work. No Person shall be permitted access to the Facilities or the Facility Sites, except as provided in this Agreement or as otherwise agreed by the Parties.

19.2 Publicity Releases. The Turnkey Contractor shall not, nor shall it permit any Subcontractor or other Person, to issue any press or publicity release or any advertisement, or publish or otherwise disclose any photograph or other information, concerning this Agreement or the Work without the express prior written consent of the MEP Participants. The Turnkey Contractor shall give prior notice to the MEP Participants of any information contained in documents filed with public authorities or any other public disclosure which would result in the dissemination of confidential information.

ARTICLE 20
Inspection

The Turnkey Contractor acknowledges that prior to the execution of this Agreement, the Turnkey Contractor (a) has made a general review of the pipeline route and the surrounding areas, requirements and specifications and other information set forth in Appendix A, (b) has made an initial examination to determine the difficulties and hazards incident to the performance of the Work, including (i) the location of the Facilities and likely Facility Sites and staging areas, (ii) the proximity of the proposed Facilities to adjacent facilities and structures, (iii) the existence and conditions of the roads, waterways and railroads in the vicinity of the route, including the conditions affecting shipping and transportation, access, disposal, handling and storage of materials, (iv) the nature and character of the soil, terrain and surface and subsurface conditions of the route, (v) the labor conditions in the region, (vi) Applicable Laws, Applicable Permits and the rights of the MEP Participants regarding the Rights to Land (in accordance with the Host Government Agreement) and the potential Facility Sites, (vii) the terms and conditions of the Host Government Agreement and related Project Agreements, (viii) the local terrain and weather conditions based upon inspection and available data, (ix) the qualifications of potential Subcontractors, and (x) all other matters that might affect the Turnkey Contractor's costs and performance under this Agreement and/or the design, engineering, procurement, construction, start-up, demonstration and testing of the Facilities, and (c) has determined to the Turnkey Contractor's satisfaction the nature and extent of such difficulties and hazards.

ARTICLE 21
Dispute Resolution and Jurisdiction

21.1 The provisions of this Article 21 shall be valid and enforceable notwithstanding the illegality, invalidity, or unenforceability under the law specified in Section 21.12 of any other provisions of this Agreement. Arbitration pursuant to this Article 21 shall not be subject to the condition of exhaustion of local remedies such as that referred to in Article 26 of the ICSID Convention. In order to provide prior notice and a reasonable opportunity for the Parties to resolve disputes without resorting to arbitration, as a condition to any Party or Parties submitting a dispute to arbitration under this Article 21, the Party or Parties shall provide written notice of the dispute to all other Parties and shall submit the dispute to arbitration only after the passage of thirty (30) days from the date of delivery of such notice on all Parties pursuant to Section 25.17 of this Agreement; provided, however, that where a Party has given notice of dispute(s) it shall not be necessary for any other Party to give a similar notice in order to participate in the arbitration of such dispute(s); and provided, further, that once a dispute is submitted to arbitration no additional notice of dispute(s) shall be required in order for any Arbitrating Party to add, modify or redefine those disputes which it seeks to resolve in such arbitration. Any dispute arising under this Agreement, or in any way connected with this Agreement (including its formation and any questions regarding arbitrability or the existence, validity or termination of this Agreement) ("Dispute"), between (i) the Turnkey Contractor, on the one hand, and (ii) one or more of the MEP Participants, on the other hand, may be submitted to arbitration pursuant to this Article 21. The MEP Participants may submit any such dispute to arbitration jointly and may assign rights granted under this Agreement among themselves for purposes of arbitration, or may enforce rights under this Agreement for the benefit of the Lenders and other Indemnified Parties, it being further understood and agreed that the foregoing shall not require that, in an arbitration to which more than one the MEP Participant is a party, the MEP Participants must take a joint position on any or all disputed issues. In addition, any of the MEP Participants shall have the right by written notice to intervene in any arbitration proceeding in which it is not already a party, subject only to its willingness to accept the record as previously established in the proceeding prior to its notice of intervention.

21.2 Except as otherwise expressly provided in the Republic of Turkey's reservation to the ICSID Convention, the Turnkey Contractor and all other Parties hereby consent to arbitrate any Dispute pursuant to the ICSID Convention and the ICSID Arbitration Rules. The Turnkey Contractor recognises that it has been designated by the Government of the Republic of Turkey as a constituent subdivision or agency of the Republic of Turkey for purposes of Article 25(l) of the ICSID Convention and that the Government of the Republic of Turkey has approved the consent of the Turnkey Contractor to arbitrate Disputes in accordance with the terms of this Agreement. In the event of any conflict between the ICSID Arbitration Rules and the arbitration provisions of this Agreement, this Agreement shall govern. For purposes of Article 25(1) of the ICSID Convention and for any other purposes related to this Agreement, any Dispute among the Parties shall be considered a legal dispute arising directly out of an investment. For purposes of the Republic of Turkey's reservation to the ICSID Convention, as of the Effective Date any Dispute among the Parties shall be considered a legal dispute arising directly out of investment activities which have "effectively started" and which have obtained all necessary permissions and authorisations in accordance with the relevant legislation of that State on foreign capital. If and

to the extent the Republic of Turkey's reservation to the ICSID Convention is later modified or rescinded such that any Disputes heretofore not subject to arbitration under the ICSID Convention become eligible for ICSID arbitration, the Turnkey Contractor and all other Parties consent to arbitrate all such eligible Disputes pursuant to the ICSID Convention and the ICSID Arbitration Rules.

21.3 If, for any reason, and notwithstanding the consent granted in Section 21.2, ICSID arbitration is not available for the resolution of any Dispute (including by reason of the Republic of Turkey's reservation to the ICSID Convention), then the Dispute shall be finally resolved under the Rules of Arbitration of the International Chamber of Commerce ("ICC Rules"): provided, however, that ICC arbitration shall apply to all Disputes involving rights to property in the Territory of the Republic of Turkey, other than claims to ownership of land; and provided, further, if the reservation of the Republic of Turkey to the ICSID Convention is at any time modified or rescinded, then such Disputes involving rights to property within the Territory of the Republic of Turkey may also be arbitrated hereunder pursuant to the ICSID Convention and the ICSID Arbitration Rules. In the event of any conflict between the ICC Rules and the arbitration provisions of this Agreement, this Agreement shall govern.

21.4 An arbitral tribunal constituted pursuant to this Agreement shall consist of three (3) arbitrators, one of which shall be appointed by the Arbitrating Party or Arbitrating Parties first requesting arbitration, and one of which shall be appointed by the opposing Arbitrating Party or Arbitrating Parties. The third arbitrator, who shall be the presiding arbitrator of the arbitral tribunal, shall be appointed by agreement of the first two arbitrators appointed. If either of the first two appointments are not made within thirty (30) days after the request for arbitration, or if the first two arbitrators fail to agree on a third arbitrator within thirty (30) days after the later of them shall have been appointed, the unfilled appointment will be made, upon the request of any Arbitrating Party, by the International Chamber of Commerce, acting in accordance with the provisions addressing appointment of arbitrators in the ICC Rules. With respect to arbitration proceedings held under the ICSID Convention and ICSID Arbitration Rules, the Parties agree that the period of time to which reference is made in Article 38 of the ICSID Convention shall be extended to ninety (90) days after the submission of a request by an Arbitrating Party to the International Chamber of Commerce to appoint a third and presiding arbitrator. The Parties agree that, regardless of the payment scales otherwise prescribed by any institution administering an arbitration under this Agreement, the Arbitrating Parties shall compensate the members of the arbitral tribunal at rates sufficient to secure their service as arbitrators.

21.5 With respect to any arbitration proceedings arising under this Agreement, additional or alternative procedural rules may be adopted at any time by written agreement of the Arbitrating Parties.

21.6 The Parties agree that the seat of any arbitration held pursuant to this Agreement shall be Geneva, Switzerland, unless the Arbitrating Parties agree in writing to hold the arbitration in another country that has ratified or acceded to the 1958 New York Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards. The language used during any arbitration proceeding shall be the English language and the English language text of this Agreement will be used and relied upon for all purposes by the arbitral tribunal. Interpretation

of any live proceedings of the arbitration and translation of written arguments and documentation shall be provided if requested by any Arbitrating Party, at the expense of such requesting Arbitrating Party.

21.7 The Parties shall provide the arbitral tribunal with reasonable opportunity to inspect the Facilities as may be necessary for the determination of a dispute. Each Arbitrating Party shall, at the request of an opposing Arbitrating Party or the arbitral tribunal, make available to the arbitral tribunal and the opposing Arbitrating Party all documents and witnesses substantially relevant, as determined by the tribunal, to the dispute.

21.8 An arbitral tribunal's award issued pursuant to this Article 21 shall be final and binding on the Arbitrating Parties upon being rendered, and the Arbitrating Parties undertake to comply with any such award without delay. Judgment on the award may be entered and execution had in any court having jurisdiction, or application may be made for a judicial acceptance of the award and an order of enforcement and execution, as applicable.

21.9 If monetary damages are included in a final award, the award shall be rendered and payment shall be made in Dollars and, in accordance with the terms of this Agreement as relate to amounts due and payable, shall include interest calculated at the Agreed Interest Rate from the date of the event, breach, or other violation giving rise to the dispute to the date when the award is paid in full. The arbitral tribunal may also order any interim or conservatory measures it deems appropriate.

21.10 With respect to arbitration proceedings held under the ICSID Convention and ICSID Arbitration Rules, the Parties agree any *ad hoc* committee appointed in accordance with Article 52 of the ICSID Convention shall not stay enforcement of an award unless the Arbitrating Party requesting annulment posts an irrevocable and unconditional bank guaranty in the full amount that the award directs the Arbitrating Party requesting annulment to pay. With respect to arbitration proceedings held under the ICC Rules, the Arbitrating Parties hereby waive the right to judicial intervention in the proceedings themselves and also waive the right to have any interim or conservatory order or any final award annulled or set aside by the courts of any jurisdiction other than the jurisdiction in which the arbitration is held.

21.11 The Turnkey Contractor hereby waives any claim to immunity in regard to any proceedings to enforce this Agreement or to enforce any interim or conservatory order or any final award rendered by an arbitral tribunal constituted pursuant to this Agreement, including immunity from service of process, immunity from jurisdiction of any court, and immunity of any of its property from pre-judgment attachment based on an interim or conservatory order or from execution based on a final award.

21.12 This Article 21 (and any dispute, controversy, proceeding or claim of whatsoever nature arising out of or in any way relating to this Article 21 or its formation) shall be governed in accordance with the substantive law of England, but excluding any rules or principles of English law that would (a) prevent adjudication upon, or accord presumptive validity to, the transactions of sovereign states or (b) require the application of the laws of any other jurisdiction to govern this Article 21.

ARTICLE 22
Cost Records

22.1 GAAP. The Turnkey Contractor shall maintain complete records of all activities undertaken in connection with this Agreement, including fiscal records and books of account pertaining to the Work in accordance with United Kingdom generally accepted accounting principles consistently applied, and complete sets of designs, drawings and costs incurred or estimated to be incurred in connection with the Work.

22.2 Examination of Books, Records, Designs and Drawings. The Turnkey Contractor hereby authorises the MEP Participants' Representative to examine the Turnkey Contractor's books, records, designs and drawings related to the Work; provided, however, that in the case of confidential pricing information, the MEP Participants',Representative shall not be entitled to examine or copy such information unless it relates to Section 3.1.4.1, Section 3.1.23, Section 5.1.6, Section 13.7 (iii), and any other similar provision of this Agreement where such confidential pricing information is directly relevant to the implementation of this Agreement. In the event the MEP Participants' Representative chooses to examine in accordance with this Section, it shall give reasonable advance notice to the Turnkey Contractor, and the examination shall occur during the normal business hours of the Turnkey Contractor. The Turnkey Contractor shall co-operate with the MEP Participants' Representative with respect to any such examination and shall allow the MEP Participants' Representative to make copies of such books, records, designs and drawings. Except for Design Documents and other documents delivered to the MEP Participants pursuant to Article 18, Turnkey Contractor shall preserve such records, books, designs and drawings for a period of three (3) years after the Work Completion.

22.3 Inspection Rights. The Turnkey Contractor authorises the MEP Participants' Representative to inspect from time to time the Work, the materials, equipment, the Facility Sites, the Facilities, any area in which Work relating to the Facilities, Work or materials is or will be undertaken or locations where goods and equipment may be manufactured, modified or stored. No inspection or audit by the MEP Participants' Representative shall relieve the Turnkey Contractor of any liability or obligation under or in respect of this Agreement.

ARTICLE 23
Taxes

23.1 Payments to Turnkey Contractor. Any and all payments by the MEP Participants to the Turnkey Contractor as specified in this Agreement shall be inclusive of Taxes (including value added taxes), if any.

23.2 Payments to MEP Participants. Any and all payments by the Turnkey Contractor to the MEP Participants pursuant to this Agreement shall be made free and clear of, and without deduction or withholding for, any Taxes, except to the extent required by applicable law or the Host Government Agreement. If the Turnkey Contractor shall be required by applicable law or

the Host Government Agreement to deduct or withhold any Taxes from or with respect to any payments to the MEP Participants pursuant to this Agreement, then (a) the amount payable by the Turnkey Contractor shall be increased as necessary so that, after making all required deductions and withholdings of Taxes (including deductions or withholdings of Taxes applicable to additional amounts payable under this Section 23.2), each of the MEP Participant receives an amount equal to the sum it would have received had no such deductions or withholdings of Taxes been made; (b) the Turnkey Contractor shall make such deductions or withholdings of Taxes; and (c) the Turnkey Contractor shall pay the full amount of Taxes deducted or withheld to the appropriate governmental authority in accordance with applicable law. Within thirty (30) days after the date of any payment by the Turnkey Contractor of any such deducted or withheld Taxes with respect to any MEP Participant, the Turnkey Contractor shall furnish to the MEP Participant the original or a certified copy of an official receipt evidencing such payment (or other evidence of such payment satisfactory to the MEP Participant).

23.3 Filing of Returns: Payment of Taxes. The Turnkey Contractor will, and will use its Best Endeavours to ensure that each of its Subcontractors will, cause to be properly filed on a timely basis with the appropriate governmental authorities all returns, statements, reports and other filings with respect to Taxes which it is required to file, and cause to be properly paid to or deposited with the appropriate governmental authorities all Taxes which it is required to pay or deposit, in connection with the Work and any assets or activities related to the Work, the Facilities or this Agreement.

23.4 Other Tax Undertakings. For the avoidance of doubt, the MEP Participants shall not bear the costs, of any Taxes which may be imposed on or incurred by the Turnkey Contractor or any of its Subcontractors, agents or employees in connection with the Work in any amount not already fully included in the Lump Sum Fixed Price or disbursed as part of a Cost Overrun Amount pursuant to Article 10. In order to avoid potential Cost Overrun, the Turnkey Contractor will use Best Endeavours to structure its transactions and relationships with its Subcontractors and other Persons in connection with the Work in a manner that will avoid the creation of additional or unnecessary levels of Subcontractors, taking into account standard commercial practices.

ARTICLE 24
Representations and Warranties

24.1 Turnkey Contractor Representations and Warranties. The Turnkey Contractor represents and warrants to the MEP Participants that:

24.1.1 Organisation and Qualification. It is a duly organised corporation, or other legally recognised business organisation validly existing and in good standing under the laws of the Republic of Turkey, has the lawful power to engage in the business it presently conducts and contemplates conducting, and is or will be duly licensed or qualified and in good standing as a foreign corporation in any other jurisdiction wherein the nature of the business transacted by it, including performance of the Work makes such licensing or qualification necessary.

24.1.2 Power and Authority. It has the power to make and carry out this Agreement, it has the financial capability, power and standing to perform its obligations under this Agreement, and all such actions have been duly authorised by all necessary corporate proceedings on its part.

24.1.3 No Conflict. The execution, delivery and performance of this Agreement is not in conflict with, and does not result in the breach of, constitute a default under or accelerate performance required by any of the terms of its organisational documents or any Applicable Laws or any agreement, decree or order to which it is a party or by which it or any of its properties or assets is bound or affected.

24.1.4 Validity and Binding Effect. This Agreement has been duly and validly executed and delivered by the Turnkey Contractor and constitutes a legal, valid and binding obligation of the Turnkey Contractor, enforceable in accordance with its terms, except to the extent that its enforceability may be limited by bankruptcy, insolvency, reorganisation or other similar legal process affecting the rights of creditors generally or by general principles of equity. No material authorisation, approval, exemption or consent by the Government or any Governmental Authority (other than the Applicable Permits which are the Turnkey Contractor's responsibility) is required to be obtained by the Turnkey Contractor in connection with the authorisation, execution, delivery and carrying out of the terms of this Agreement.

24.1.5 Litigation. There are no actions, suits, proceedings or investigations pending or, to its knowledge, threatened against it at law or in equity before any court or before any governmental department, commission, board, agency or instrumentality or any arbitration panel whether or not covered by insurance which individually or in the aggregate may result in any materially adverse effect on its business, properties or assets or its condition, financial or otherwise, or in any impairment of its ability to perform its obligations under this Agreement. Such party has no knowledge of any violation or default with respect to any order, writ, injunction or any decree of any court or any governmental department, commission, board, agency or instrumentality or any arbitration panel which may result in any such materially adverse effect or such impairment.

24.1.6 Tradenames and Licences. It owns or possesses all the trade names, licenses, permits and rights with respect to the foregoing necessary to perform the Work and to carry on its business as presently conducted and presently planned to be conducted without conflict with the rights of others.

24.1.7 Compliance with Laws. It has complied with all Applicable Laws such that it has not been subject to any fines, penalties, injunctive relief or criminal liabilities which in the aggregate have materially affected or may materially affect its business operations or financial condition or its ability to perform the Work.

24.1.8 Disclosure. No representation or warranty by it contained in this Agreement or in any other document furnished by it to the MEP Participants contains any untrue statement of material fact or omits to state a material fact necessary to make such representation or warranty not misleading in light of the circumstances under which it was made.

24.1.9 Facilities Compliance. All Work, and, upon final completion and acceptance, the Facilities, is in compliance with Applicable Law.

24.2 MEP Participant Representations and Warranties. Each MEP Participant represents and warrants to the Turnkey Contractor that:

24.2.1 Organisation and Qualification. It is a duly organised corporation or other legally recognised business organisation validly existing and in good standing under the laws of the jurisdiction of its incorporation or organisation, has the lawful power to engage in the business it presently conducts and contemplates conducting, and is or will be duly licensed or qualified and in good standing as a foreign corporation or organisation in each jurisdiction wherein the nature of the business transacted by it makes such licensing or qualification necessary;

24.2.2 Power and Authority. It has the power to make and carry out this Agreement, it has the financial capability, power and standing to perform its obligations under this Agreement and all such actions have been duly authorised by all necessary procedures on its part;

24.2.3 No Conflict. The execution, delivery and performance of this Agreement is not in conflict with and does not result in the breach of, constitute a default under or accelerate performance required by any of the terms of its formation or organisational documents or any agreement, decree or order to which it is a party or by which it or any of its assets is bound or affected;

24.2.4 Validity and Binding Effect. This Agreement has been duly and validly executed and delivered by it and constitutes a legal, valid and binding obligation upon it, enforceable in accordance with its terms, except to the extent that its enforceability may be limited by bankruptcy, insolvency, reorganisation or other similar legal process affecting the rights of creditors generally or by general principles of equity;

24.2.5 Litigation. There are no actions, suits, proceedings or investigations pending or, to its knowledge, threatened against it before any court, arbitral tribunal or any governmental body which individually or in the aggregate may result in any materially adverse effect on its business properties or assets or its condition, financial or otherwise, or in any impairment of its ability to perform its obligations under this Agreement. Such Party has no knowledge of any violation or default with respect to any order, decree, writ or injunction of any court, arbitral tribunal or any governmental body which may result in any such materially adverse effect or such impairment;

24.2.6 Compliance with Applicable Law. It has complied with all laws applicable to it such that it has not been subject to any fines, penalties, injunctive relief or criminal liabilities which in the aggregate have materially affected or may materially affect its business operations or financial condition or its ability to perform its obligations under the Agreement; and

24.2.7. Disclosures. No representation or warranty by it contained in this Agreement or in any other documents furnished by it to the Turnkey Contractor contains any untrue

statement of material fact or omits to state a material fact necessary to make such representation or warranty not misleading in light of the circumstances under which it was made.

ARTICLE 25
Miscellaneous

25.1 Relationship to Project Agreements. This Agreement is a Project Agreement and is subject to the full range of rights, exemptions, protections and Government guaranties as are provided in and appended to the Host Government Agreement.

25.2 Past Due Amounts. Interest shall accrue at the Agreed Interest Rate on any amount payable under or pursuant to this Agreement from the time that amount is payable through the date on which that amount, together with the accrued interest thereon, is paid in full.

25.3 Complete Agreement; Amendments and Waivers. This Agreement, together with all appendices attached hereto, shall constitute the entire agreement of the Parties with respect to the matters addressed herein. This Agreement may not be amended or otherwise modified, except by the written agreement of the Parties. Without limiting the generality of the foregoing, no Article (including any Section thereof) may be amended or otherwise modified, except by a written agreement of the Parties that specifically provides for such amendment or modification and references the Article and any Section thereof intended by the Parties to be so amended or otherwise modified. In no event shall any Article (including any Section thereof) be considered amended or otherwise modified by compromise or negotiation between the Parties or purported amendments or modifications to this Agreement that do not so specifically provide for such amendment or modification and reference the subject Article and any applicable Section thereof. No waiver of any right, benefit, or interest under this Agreement shall be effective unless made expressly and in a writing referencing the Article (including any applicable Section thereof) providing that right, benefit, or interest. Any such waiver shall be limited to the particular circumstance in respect of which it is made and shall not imply any future or further waiver.

25.4 Headings. The table of contents to and the topical headings used in this Agreement are inserted for convenience only and are not intended by the Parties to have, and are not to be construed as having, any substantive significance or as indicating that all provisions of this Agreement relating to any particular subject matter are to be found in any particular Article or Section.

25.5 Interpretation. Unless the context otherwise requires, references to all Articles, Sections and Appendices are references to Articles and Sections of, and Appendices to, this Agreement. The words "hereof," "herein" and "hereunder" and words of similar import when used in this Agreement refer to this Agreement as a whole and not to any particular provision of this Agreement. The words "includes" and "including" and words of similar import shall neither limit that which precedes it in the text nor be interpreted as making exclusive that which succeeds it, but instead shall always mean "including without limitation" or "including but not limited to" whenever used in this Agreement. Unless the context otherwise requires, reference to the singular includes a reference to the plural, and *vice-versa*, and reference to either gender includes a reference to both genders All references in this Agreement to "rights," "entitlements,"

"exemptions," and other similar references are to be construed, as the context may require, to include rights, guaranties, entitlements, exemptions, benefits, protections, assurances, authorisations, approvals, consents, waivers, indemnities and other similar matters. Similarly, all references in this Agreement to "obligations" or "requirements" and other similar references are to be construed, as the context may require, to include obligations, requirements, undertakings, commitments, promises, guaranties, agreements, waivers, indemnities and other similar matters.

25.6 Limitation of Liability. The liability of the Turnkey Contractor with respect to any Loss or Damage suffered by the MEP Participants under this Agreement shall not exceed thirty percent (30%) of the Lump Sum Fixed Price, as such price is established on the Effective Date (the "Original Price"); provided, however, if and soleley during any period(s) during the term hereof when the Lump Sum Fixed Price then in effect is less than the Original Price, then the liability of the Turnkey Contractor during such period(s) with respect to any Loss or Damage suffered by the MEP Participants under this Agreement shall not exceed thirty percent (30%) of such lesser Lump Sum Fixed Price.

25.7 Cumulative Rights and Remedies. The rights and remedies of a Party, provided in any Article (including any Section thereof) shall apply cumulatively and shall not apply to the exclusion of any other right or remedy that a Party may have under any other provision of this Agreement.

25.8 Risk of Liability. Notwithstanding anything to the contrary in this Agreement, no Party shall be required to act or refrain from acting if to do so would render that Party or any of its Affiliates subject to demonstrable risk of liability for civil or criminal penalties under the laws of any jurisdiction applicable to such Person.

25.9 Choice of Law. This Agreement (and any dispute, controversy, proceeding or claim of whatsoever nature arising out of or in any way relating to this Agreement or its formation and any provisions concerning arbitration set forth in Article 21) shall be governed in accordance with the substantive law of England, but excluding any rules or principles of English law that would (a) prevent adjudication upon, or accord presumptive validity to, the transactions of sovereign states or (b) require the application of the laws of any other jurisdiction to govern this Agreement.

25.10 Counterpart Execution. This Agreement is executed in multiple counterparts in the English language.

25.11 Reservation of Remedies. Each of the Parties to this Agreement reserves to itself all rights, set-offs, counterclaims and other remedies and defenses which such Party has under or arising out of this Agreement. All obligations to make payments under this Agreement may be offset against each other, set off or recouped by the obligor out of any amounts otherwise payable by it hereunder.

25.12 Severability. If and for so long as any provision of this Agreement shall be deemed or be judged illegal, invalid or unenfereeable for any reason whatsoever under the law specified in

Section 25.8, such illegality, invalidity or unenforceability shall not affect the legality, validity, enforceability or operation of any other provision of this Agreement except only insofar as shall be necessary to give effect to the construction of such illegality, invalidity or unenforceability, and any such illegal, invalid or unenforceable provision shall be deemed severed from this Agreement without affecting the legality, validity and enforceability of the balance of this Agreement.

25.13 Conflicting Provisions. In the event of any conflict, variation or inconsistency between any provision of this Agreement as it may be amended from time to time, and any provision of the Appendices, the provisions of this Agreement shall control.

25.14 No Third Party Rights. This Agreement and all rights under this Agreement are intended for the sole benefit of the Parties and, to the extent expressly provided, for the benefit of the Lenders and the other named Persons, and shall not imply or create any rights on the part of, or obligations to any other Person.

25.15 Survival of Provisions. Those provisions of this Agreement which come into or continue in force and effect after the expiration or termination of this Agreement shall remain in effect and be enforceable following such expiration or termination.

25.16 Title to the Facilities. Title to all materials, supplies, equipment and machinery supplied by the Turnkey Contractor in connection with this Agreement and which become a permanent part of the Facilities shall vest in the MEP Participants upon the earliest of (i) the occurrence of any event by which title passes to the MEP Participants, (ii) payment therefor by the MEP Participants or (iii) incorporation into the Facilities at the Facility Sites.

25.17 Notices. All notices given under this Agreement by any Party shall be given in writing in the English language and may be given by telex, fax or letter to the address set forth below for each Party (or such other address as a Party may notify in advance to the other Party from time to time in accordance with this Article 25). A notice given by telex or fax sent to the correct address as set forth below or as notified pursuant hereto shall be deemed to be delivered on the third Business Day following the date of dispatch; provided however that any notice by telex or fax shall be followed by written notice given not later than the next Business Day in the form of a letter addressed as set forth below for such Party. A notice sent by letter (other than a letter which confirms earlier notice by telex, fax or e-mail) shall not be deemed to be delivered until the first Business Day following receipt.

[THE TURNKEY CONTRACTOR]

_____
_____
_____

Fax: _____
Attention: _____

and copied for information to:

_____
_____
_____
_____

[THE MEP PARTICIPANTS]

_____
_____
_____

Fax: _____
Attention: _____

and copied for information to:

_____
_____
_____
_____

25.18 Limited Recourse. Notwithstanding anything to the contrary contained in this Agreement no MEP Participant shall be liable for the obligations of any other MEP Participant and no shareholder, officer, director or agent of any MEP Participant shall have any liability for the obligations of its related MEP Participant under or in connection with this Agreement and the Project Agreements except the MEP Participants shall be jointly and severally liable for their failure to comply with their obligations under Article 5 of this Agreement.

IN WITNESS WHEREOF, the Parties, intending to be legally bound, have caused this Agreement to be executed by their duly authorised officers as of the date indicated below and to be effective as of the day and year first above written.

[THE TURNKEY CONTRACTOR]

By: _____
[Name]
[Title]

Date: _____

[THE MEP PARTICIPANTS]

By: _____
[Name]
[Title]

Date: _____

APPENDIX F

FORM OF NOTICE TO PROCEED

_____, ____

[Turnkey Contractor]

Re: Notice to Proceed

Dear Sirs:

This Notice to Proceed respecting [the Basic Engineering Phase] [the Detailed Engineering Phase] [the Land Acquisition and Construction Phase] is delivered to you pursuant to Section 3.2 of the Turnkey Agreement between _____ (the "MEP Participants") and _____ (the "Turnkey Contractor") dated as of _____ (the "Agreement"). The MEP Participants hereby instruct the Turnkey Contractor to commence performance of the Work under this Agreement on or before _____, ____ (the "Commencement Date").

Sincerely,

[THE MEP PARTICIPANTS]

By _____
Name:
Title:

APPENDIX G

FORM OF COMPLETION CERTIFICATE

_____, ____

[Turnkey Contractor]

Re: Completion Certificate

Dear Sirs:

This Completion Certificate respecting [specified milestones within and completion of the Basic Engineering Phase] [specified milestones within and completion of the Detailed Engineering Phase] [specified milestones within the Land Acquisition and Construction Phase] is delivered to you pursuant to Section 3.1 of the Turnkey Agreement between _____ (the "MEP Participants") and _____ (the "Turnkey Contractor") dated as of _____ (the "Agreement"). The MEP Participants hereby confirm that for purposes of Section 5.2 of the Agreement the Turnkey Contractor has completed the [named Phase or milestone] portion of the Work as of _____, ____ (the "Completion Date").

Sincerely,

[THE MEP PARTICIPANTS]

By _____
Name:
Title:

APPENDIX H-1

TURNKEY CONTRACTOR'S FINAL LIEN WAIVER,

RELEASE AND CERTIFICATION

TO WHOM IT MAY CONCERN:

_____, a _____ Company (the "Turnkey Contractor"), has contracted to provide engineering, procurement, construction and related services to the MEP Participants, pursuant to the Turnkey Agreement, dated as of _____, 2000, between the MEP Participants and the Turnkey Contractor (the "Agreement"). All capitalised terms used herein and not otherwise defined shall have the meanings set forth in the Agreement.

The undersigned, on behalf of the Turnkey Contractor:

(a) DOES HEREBY WAIVE AND RELEASE any and all claims, liens, security interests or encumbrances in the nature of mechanics', labour or materialmen's liens or otherwise, if any, with respect to the Work and on the Facilities or other property of the MEP Participants, the Facility Sites, and any and all interests and estates therein, and all improvements and materials placed on the Facility Sites or on account of labour, services, improvements, materials, fixtures, apparatus or machinery furnished by the undersigned; and

(b) DOES HEREBY CERTIFY that (1) there are no claims, liens, security interests or encumbrances in the nature of mechanics', labour or materialmen's liens or claims or otherwise and no notice of intention to claim a lien has been filed and no proceeding to establish a mechanic's lien has been instituted arising out of or in connection with the performance by the Turnkey Contractor or any of the Subcontractors of services performed under the Agreement or any Subcontract outstanding or known to exist at the date of this certification; (2) all bills with respect to services performed under the Agreement or any Subcontract have been paid in full and final settlement and there is no known basis for filing any claims, liens, security interests or encumbrances in the nature of mechanics', labour or materialmen's liens or claims or otherwise, or for filing notices of intention to claim a lien, or proceedings to establish a mechanic's lien arising out of or in connection with the performance by the Turnkey Contractor or any of the Subcontractors of services under the Agreement or of services under any Subcontract; and (3) the releases, assignments and waivers from all Subcontractors who may have had the right, if any, to place a lien or encumbrance with respect to the Work and on the Facilities or other property of the MEP Participants, the Facility Sites, and any and all interests and estates therein, and all improvements and materials placed on the Facility Sites for all services done and materials furnished have been obtained in such a form as to constitute an effective defense against the assertion of all such liens and claims under all applicable laws.

Executed copies of all such releases, assignments, and waivers obtained by the Turnkey Contractor and not previously delivered to the MEP Participants are attached hereto.

IN WITNESS WHEREOF, the Turnkey Contractor has executed this Final Lien Waiver, Release and Certification this _____ day of _____, 200__

[TURNKEY CONTRACTOR]

By: _____
Name:
Title:

APPENDIX H-2

TURNKEY CONTRACTOR'S INTERIM LIEN WAIVER

RELEASE AND CERTIFICATION

TO WHOM IT MAY CONCERN:

_____, a _____ Company (the "Turnkey Contractor"), has contracted to provide engineering, procurement, construction and related services to the MEP Participants, pursuant to the Turnkey Agreement, dated as of _____, 2000, between the MEP Participants and the Turnkey Contractor (the "Agreement"). All capitalised terms used herein and not otherwise defined shall have the meanings set forth in the Agreement.

For and in consideration of the payment of _____, the undersigned, on behalf of the Turnkey Contractor:

(a) DOES HEREBY WAIVE AND RELEASE any and all claims, liens, security interests or encumbrances in the nature of mechanics', labour or materialmen's liens or otherwise, if any, with respect to the Work and on the Facilities or other property of the MEP Participants, the Facility Sites, and any and all interests and estates therein, and all improvements and materials placed on the Facility Sites or on account of labour, services, improvements, materials, fixtures, apparatus or machinery furnished by the undersigned; and

(b) DOES HEREBY CERTIFY that (1) there are no claims, liens, security interests or encumbrances in the nature of mechanics', labour or materialmen's liens or claims or otherwise and no notice of intention to claim a lien has been filed and no proceeding to establish a mechanic's lien has been instituted arising out of or in connection with the performance by the Turnkey Contractor or any of the Subcontractors of services performed under the Agreement or any Subcontract outstanding or known to exist at the date of this certification; (2) all bills payable as of the date hereof with respect to services performed under the Agreement or any Subcontract have been paid in full and final settlement and there is no known basis for filing any claims, liens, security interests or encumbrances in the nature of mechanics', labour or materialmen's liens or claims or otherwise, or for filing notices of intention to claim a lien, or proceedings to establish a mechanic's lien arising out of or in connection with the performance by the Turnkey Contractor or any of the Subcontractors of services under the Agreement or of services under any Subcontract; and (3) the releases, assignments and waivers from all Subcontractors who may have had the right, if any, to place a lien or encumbrance with respect to the Work and on the Facilities or other property of the MEP Participants, the Facility Sites, and any and all interests and estates therein, and all improvements and materials placed on the Facility Sites for all services done and materials furnished have been obtained in such a form as to constitute an effective defense against the assertion of all such liens and claims under all applicable laws.

The provisions of this Interim Lien Waiver, Release and Certification shall not apply to a portion of the Contract Price in the amount of $_____ which has not yet been paid by the MEP Participants to the Turnkey Contractor.

IN WITNESS WHEREOF, the Turnkey Contractor has executed this Interim Lien Waiver, Release and Certification this _____ day of _____, 200__.

[TURNKEY CONTRACTOR]

By: _____
Name:
Title:

APPENDIX H-3

SUBCONTRACTOR'S FINAL LIEN WAIVER,

RELEASE AND CERTIFICATION

TO WHOM IT MAY CONCERN:

_____, a _____ corporation ("the Subcontractor"), is a party to that certain _____, dated _____, with [Turnkey Contractor] (the "Contractor") to furnish (describe scope of work) for a pipeline system (the "Facilities") owned by the MEP Participants.

The undersigned, on behalf of the Subcontractor:

(a) DOES HEREBY WAIVE AND RELEASE any and all claims, liens, security interests or encumbrances in the nature of mechanics', labour or materialmen's liens or otherwise, if any, with respect to the Work and on the Facilities or other property of the MEP Participants, the Facility Sites, and any an all interests and estates therein, and all improvements and materials placed on the Facility Sites or on account of labour, services, improvements, materials, fixtures, apparatus or machinery furnished by the undersigned; and

(b) DOES HEREBY CERTIFY that there are no claims, liens, security interests or encumbrances in the nature of mechanics', labour or materialmen's liens or claims or otherwise and no notice of intention to claim a lien has been filed and no proceeding to establish a mechanic's lien has been instituted arising out of or in connection with the Work or the Facilities or other property of the MEP Participants, the Facility Sites, and any and all interests and estates therein, and all improvements and materials placed on the Facility Sites or on account of labour, services, improvements, materials, fixtures, apparatus or machinery furnished by the undersigned.

IN WITNESS WHEREOF, the Subcontractor has executed this Final Lien Waiver, Release and Certification this _____ day of _____, 199__.

[SUBCONTRACTOR]

_____

_____

By: _____

Name: _____

Title: _____

TURNKEY AGREEMENT
APPENDIX C

MEP Participants' Work Control Requirements

Appendix C

TABLE OF CONTENTS

CLOSED NOVEMBER 3 1999

1.0 WORK MANAGEMENT SYSTEMS

Work management systems to be implemented shall fully satisfy the elements of an operational integrity assurance system adopted by the project management team. This policy shall be adopted and implemented by the Turnkey Contractor throughout the Work. The Turnkey Contractor's management systems shall operate in accordance with and shall fully satisfy the requirements of:

a. ISO 9001. 1994, "Quality Systems - Model for Quality Assurance in Design Development. Production. Installation and Servicing";

b. ISO 9004-1. 1994. "Quality Management and Quality System Elements - Guidelines";

c. ISO 8800. 1996. "Occupational Health and Safety Management Systems"; and

d. ISO 14001. 1996, "Environmental Management Systems".

The Turnkey Contractor's management systems shall be subject to formal approval by the MEP Participants. The systems shall provide planned and systematic control of all technical integrity related activities performed during the Basic Engineering Phase. Detailed Engineering Phase and Land Acquisition and Construction Phase.

The Turnkey Contractor and all of its Subcontractors are required to provide acceptable evidence (valid certification) from an accredited certification body to

confirm adequacy of the Turnkey Contractor's management systems and to confirm compliance in implementation. To the extent that such accreditation is not demonstrated, it shall nevertheless be a requirement that the Turnkey Contractor and all the Subcontractors who participate in the Work demonstrate that they are technically suitable and competent to deliver technical standards which support compliance with the codes and practices set forth in the Agreement. The Turnkey Contractor may supply, for MEP Participant consideration, recent compliance audit reports with attestations from an MEP Participant approved (third party) auditing body to support the Turnkey Contractor's management systems as being suitable for the scope of Work.

2.0 ORGANISATION STRUCTURE FOR IMPLEMENTING WORK MANAGEMENT SYSTEMS

The Turnkey Contractor shall operate a management structure whereby implementation and compliance with approved management systems is the responsibility of line management. The Turnkey Contractor shall employ professional advisors to assist line management to exercise their technical integrity responsibilities and to assure the adequacy of and compliance with the management systems. The professional advisors shall be qualified and experienced in their fields of Quality Assurance ("QA") and Health, Safety and Environmental ("HSE") Management. The professional advisors shall have a reporting function to the senior executive of the Turnkey Contractor's corporate organisation. This reporting function shall be independent of line managers and independent of line management responsibilities for production and programme.

Professional advisors employed by the Turnkey Contractor shall be subject to approval by the MEP Participants, and shall be recognised experts in their QA and HSE disciplines and have an appropriate number of years working within their field of expertise.

The Turnkey Contractor shall provide allowance for a dedicated QA manager and a dedicated HSE manager to be employed for the duration of the Turnkey Agreement. The QA (including quality control and inspection activities) and HSE functions shall be staffed with sufficient resources to perform the scope of Work during design and procurement and through construction, installation and commissioning. Staffing levels in these disciplines, as well as supervisors for key areas reporting to the project manager, shall be proposed by the Turnkey Contractor and agreed by the MEP Participants prior to contract award.

Quality Control ("QC"): The Turnkey Contractor's organisation for project execution shall include a QC function which reports independently of the line management responsibilities for procurement and construction programme. The Turnkey Contractor shall provide details of proposed resource levels and organisation structure for QC for the procurement and construction activities.

3.0 TECHNICAL INTEGRITY PLANS

The Turnkey Contractor shall produce technical integrity plans for each applicable Phase (Basic Engineering. Detailed Engineering and Land Acquisition and Construction) of project development. These shall provide narrative description of how the Turnkey Contractor proposes to implement individual technical integrity elements of ISO 9001. ISO 8800. and ISO 14001. together with other integrity related requirements of the Turnkey Agreement. These technical integrity plans shall be subject to approval by the MEP Participants.

The Turnkey Contractor is required to produce a Quality Plan and an HSE Plan. Developing these plans should begin within the first week from receipt of the Notice to Proceed with the Basic Engineering Phase and are to be issued within three (3) months. Both plans will be seen as live documents and shall be subject to update and revision at intervals through the life of the Turnkey Agreement. The plans should provide a mechanism for timely production of all working procedures necessary to fulfil specified requirements and to meet the Work Schedule.

The Quality Plan shall consist of: policy statements: descriptions of the Turnkey Contractor's organisation for contract execution; responsibilities and accountabilities of supervisory personnel: descriptions of how principal elements of Work scope activities will be managed with details of control methods to be employed; index of control procedures applicable to the Work scope: methods to monitor and a programme to audit compliance with management procedures.

QC activities shall be identified and controlled at suppliers' works and at construction and fabrication sites by Inspection and Test Plans ("ITP's") which shall be developed and implemented by the Turnkey Contractor. Typically ITP's shall be in matrix form and shall itemise manufacturing or construction activities. applicable specifications and acceptance criteria. inspection levels and records produced.

The HSE Plan will address policies to be implemented during all applicable Phases (Basic Engineering. Detailed Engineering and Land Acquisition and Construction) of the project. The plan will provide policy statements and describe the philosophies, principles and processes to be adopted for managing HSE.

4.0 RISK ASSESSMENT AND TECHNICAL INTEGRITY MANAGEMENT PROGRAMMES

The Turnkey Contractor shall conduct a programme of risk assessment exercises throughout the period of Turnkey Agreement execution, starting with an initial assessment during the early design phase. Risk assessments shall be optimised at later stages of the project. Assessments shall be conducted for each discipline

area (piping, mechanical, instrument control civils etc.) with the purpose of identifying high risk areas and of developing individual integrity programmes to mitigate the risks.

The Turnkey Contractor shall develop or provide a proven technique for assigning risk criticality to process systems, to individual equipment items and to materials of construction. This shall be a formalised technique for measuring relative importance based on risk and consequence of failure on HSE or to construction and operating integrity.

Results of the risk assessments shall be used to develop minimum assurance and integrity management requirements to be applied during design, procurement, construction and commissioning activities.

5.0 TECHNICAL INTEGRITY AUDITS

Throughout all stages of the project, the Turnkey Contractor shall maintain an internal and external system for monitoring technical compliance. This shall be in the form of an audit programme which shall be subject to MEP Participant approval. The audit schedule shall include every section/discipline of the project which shall be audited for compliance with the relevant ISO standards, approved Quality and HSE Plans, procedures and specifications and for compliance with the requirements of Turnkey Agreement. The audit programme shall be developed during the first two months following receipt of the Notice to Proceed with the Land Acquisition Construction Phase and be developed as a rolling programme (updated at 3 month intervals). The MEP Participants reserve the right to be present during and participate in all Turnkey Contractor audits and to receive copies of audit reports in a timely fashion at their own cost.

Where deficiencies are identified, follow-up audits shall be carried out to address them and to confirm close-out compliance.

In addition to the Turnkey Contractor's audits, independent third party audits may be carried out at the MEP Participant's own expense to ensure that the project specific integrity requirements are being implemented by the Turnkey Contractor. Audits will be required at the main design centre or centres and during construction at main construction site locations.

The audits shall be conducted by an MEP Participant approved third party at no cost to the Turnkey Contractor. The programme for third party audits shall be approved by the MEP Participants and organised and administered by the Turnkey Contractor. Any deficiencies noted by these audits shall be immediately rectified by the Turnkey Contractor. Follow-up audits, required to confirm close-out compliance of deficiencies arising, may also be conducted by said third party auditor at no cost to the Turnkey Contractor. The MEP Participants shall have the right to participate in these third party audits.

In addition, the MEP Participants reserve the right to conduct their own independent technical, HSE, quality and commercial audits at their own cost and expense. The Turnkey Contractor shall make available all necessary staff and resources to assist the MEP Participants to complete such audits in a timely and efficient manner. The Turnkey Contractor's costs to reasonably assist in such audits shall be included within the contract.

Audit programmes shall be developed for purchased materials and equipment which shall be subject to MEP Participant approval. These programmes shall include both high and medium risk items. These programmes shall include provision for all suppliers of high and medium risk materials and equipment to be subject to audit prior to and subsequent to award of contract. Exceptions may be considered where recent satisfactory audit or performance can be demonstrated.

6.0 TECHNICAL INTEGRITY STRATEGIES AND PHILOSOPHIES

Strategies and philosophies for assurance of technical integrity shall be addressed and established within the scope of work for the Basic Engineering Phase. These strategies and philosophies shall serve as common policy and shall be implemented by the Turnkey Contractor and all of its Subcontractors to the project as applicable to their scope of work. The Turnkey Contractor shall make provision for including the following deliverables within the Basic Engineering Phase:

a. Basis of design, including:

   1. definition/application of MEP Participants' system requirements, and operating and maintenance philosophies, including:

      A. completion/application of design studies;

      B. completion/application of environmental assessment studies;

      C. statutory requirements - including programme of Applicable Permits and compliance with Applicable Laws;

      D. base specifications and codes of practice;

      E. definition of requirements for register of safety related devices; and

      F. definition of database registers to be developed and maintained during detailed design (to include equipment lists, line lists, instrument schedules, cable schedules etc.).

b. technical integrity plans for HSE and Quality management - see paragraph 3.0 above;

c. risk assessment programmes - see Section 4.0 above;

d. criticality rating systems - see Section 4.0 above;

e. technical integrity audit procedures and schedules - see Section 5.0 above;

f. philosophy and programme for conducting Hazop studies;

g. programme and process for conducting project HSE Reviews ("PHSERs");

h. process for action tracking and recording close-out of action items arising from safety reviews and audit programmes;

i. philosophy for control, review and validation of design documents and design activities - including control of design change during design development;

j. philosophy for management of electrical equipment for installation into hazardous areas;

k. philosophy for maintaining design integrity by establishing technical authorities and change control procedures through procurement, construction and commissioning;

l. equipment numbering philosophies;

m. document numbering philosophies;

n. procurement strategies for selection of suppliers to assure technical integrity of suppliers on bid lists and technical evaluation of suppliers' tenders;

o. strategy for the management of design approvals for supplied equipment;

p. strategy for QA and QC management for the purchase of materials and equipment; procedures and methods for verification of purchased material, equipment and services by inspection, surveillance and compliance audit;

q. procedures for identification, traceability and certification of materials and equipment from design through installation;

r. materials management procedures - including receipt inspection procedures and strategies for implementing positive material identification ("PMI") - to provide interface control between the procurement office and control of materials at site stores;

s. inspection and test certification and hand-over requirements for the Land Acquisition and Construction Phase (see below); and

f. strategies and procedures for technical and commercial documentation and data control, collection and compilation requirements to support construction and commissioning activities and for hand-over to the MEP Participants and operator at system start-up (see below).

7.0 TECHNICAL INTEGRITY IN CONSTRUCTION, COMMISSIONING AND HAND-OVER

It is essential that technical integrity issues, required to be implemented during the Land Acquisition and Construction Phase, are addressed as part of the Basic Engineering and Detailed Engineering Phases of the Work. Many of the strategies, philosophies and procedures required to be addressed during both engineering phases are listed in the preceding paragraphs. Other procedures shall be identified as requiring to be developed and implemented in the Land Acquisition and Construction Phase. Some of these are identified as:

a. material control procedures for the storage, maintenance and issue of materials at the Facilities Site;

b. maintenance and preservation of equipment from receipt at site through to system start-up;

c. Health and Safety programmes and procedures for construction work and performance measurement;

d. safety instruction and awareness training programmes;

e. safety records and incident investigation procedures;

f. environmental compliance monitoring programmes;

g. installation, inspection and test specifications and procedures for all site disciplines; and

h. programmes for progressive mechanical completion of the pipeline system and methods for systems completion and hand-over to the operator for start-up.

It shall be the responsibility of the Turnkey Contractor during the Detailed Engineering Phase to develop the above-described strategies and procedures and to identify other technical integrity issues for which management control systems should be developed.

In particular, the Turnkey Contractor is required to develop during the Detailed Engineering Phase an integrated system of inspection, test and hand-over procedures which will be used during the Land Acquisition and Construction Phase and which will provide the assurance that technical integrity has been achieved and ensure a smooth transition from mechanical build to system test and acceptance for start-up.

8.0 DOCUMENT CONTROL AND INFORMATION MANAGEMENT

8.1. Hand-Over Data and Documents

The Turnkey Contractor is required to establish a document control and information management system which will capture and deliver to the MEP Participants on completion of the Work, technical data and documents in the form of an engineering data base, supporting drawings and word text documents that are in both electronic and hard-copy format.

To achieve this, it will be necessary for the Turnkey Contractor to work with the MEP Participants and their operations personnel to complete during the early part of the Detailed Engineering Phase a "Statement of Requirement for Engineering Information - Collection and Hand-over". Such a "Statement of Requirement" would define the electronic formats for collection and transfer of data that would support the Operator's objectives. The Statement of Requirements would also define the extent to which "as-built" documents and data is required to be delivered to the MEP Participants. These objectives are to hand-over data and documents from the project that would fulfil requirements that are both minimum in requirements and that also allow the operator to be fully functional in the use of the data and documents from the time of delivery.

As a minimum, the Turnkey Contractor should allow for the collection of engineering database information in a relational database format, drawings to be collected in AutoCad or Intergraph, word processed documents in Microsoft MS-Word and spreadsheets in Microsoft Excel. Geographic information shall be geo-referenced in a Geographic Information System ("GIS") utilising ESRI ArcInfo software or equivalent. Further developments on these requirements shall be by discussion with the MEP Participants' and operator's representatives.

The Turnkey Contractor shall develop for MEP Participant approval the contents index and presentation format of hard-copy dossiers to be presented to the MEP Participants on completion of the pipeline system. Hard copy dossiers shall include:

a. engineering design dossiers (in both English and Russian languages);

b. suppliers dossiers consisting of:

   1. design information (in both English and Russian languages).

2. manufacturing and test information, and

3. installation, operation and maintenance information (in both English and Russian languages).

c. fabrication dossiers:

d. mechanical completion dossiers:

e. system test dossiers and hand-over certificates; and

f. Operating Manuals for each component of the MEP System (in both English and Russian languages).

The Turnkey Contractor shall make provision for ten (10) sets of all hard copy documents and four (4) sets of electronic data. All drawings shall be handed over to the MEP Participants in both reprographic (Vellum or other material acceptable to the MEP Participants) format and hard copy print.

8.2. Document Control

The Turnkey Contractor shall establish a Document Control and Information Management System to act as the focal point for all document management matters concerning support, control, distribution, tracking, collation, storage and retrieval of project and contract information. The Turnkey Contractor's document management system shall be established to fully support the MEP Participants' activities relating to execution of the Turnkey Agreement and shall operate to the satisfaction of the MEP Participants.

The Turnkey Contractor shall establish document management procedures which adequately address the control of data at operational locations and at interfaces between all locations including those of the MEP Participants.

The Turnkey Contractor's document management system shall include all support facilities necessary to control both electronic and hard copy data for the efficient execution of the Turnkey Agreement and for hand-over of required information to the MEP Participants.

The Turnkey Contractor shall develop document management procedures for the execution of the pipeline system. These procedures shall be subject to approval by the MEP Participants. Establishing an efficient document control centre and establishing effective document control procedures

shall be one of the first priorities addressed by the Turnkey Contractor following execution of the Turnkey Agreement. A manager for the document control group ("Document Control Manager") shall be established. The Document Control Manager shall have a minimum of five (5) years' experience in this position and shall have previously held positions of responsibility for similar sized contracts. The appointment of the Document Control Manager shall require MEP Participant approval.

The Turnkey Contractor shall be responsible for establishing and operating centralised record libraries for the control, storage and retrieval of all contract-related documentation and data including, but not limited to. drawings. specifications. procedures, certification. fabrication records and all reports associated with inspection and testing. These facilities shall be established at all main operating centres including design, fabrication and construction site locations.

In addition to operating these facilities on his own behalf, the Turnkey Contractor's document management facilities shall fully support the activities of the MEP Participants' team and organisation. This shall include, but not be limited to. the following:

a. distribution:

b. filing: and

c. reprographic facilities.

The Turnkey Contractor shall (with the exception of the Subcontractors' invoices other than the provisions of Article 3.1.4.1 of this Agreement) provide the MEP Participants with unrestricted access to the records library at all times. Unless otherwise specified by this Agreement, the Turnkey Contractor shall provide three (3) copies of all technical documentation requested by the MEP Participants. Drawings shall be supplied as full-sized prints. The MEP Participants may additionally request extra copies, reprographic prints or shot down drawings at the MEP Participants' own cost and expense which will be in addition to the three (3) copies specified.

Records shall be stored in a suitable area protected from fire. flood and vermin. which provides security for retention of information. This security shall include lockable storage areas and controlled access to records held.

TURNKEY AGREEMENT

APPENDIX D

BAKU-CEYHAN CRUDE OIL PIPELINE PROJECT
PROJECT EXECUTION PLAN
Doc. No:
Date: 16.11.99

BOTAŞ

PROJECT EXECUTION PLAN

ISSUED FOR INCLUSION INTO THE TURNKEY AGREEMENT
AS

APPENDIX D

BOTAS Project Execution Policy Statement

BOTAS's fulfillment of their obligations as a Turnkey Contractor for the MEP Baku-Ceyhan Pipeline Project shall be based upon the mandatory requirements of this Project Execution Plan (PEP).

This PEP identifies the BOTAS approach toward identifying, controlling and managing their obligations by careful planning, strategic implementation, performance measurement and progress reporting through to the successful delivery of project objectives and performance requirements.

In support of this PEP, key aspects of project mobilisation, development and execution need to be emphasised. These shall include;

- Dedicated Organisation. BOTAS shall identify an autonomous project organisation with responsibility to deliver the turnkey requirements within cost, quality and schedule requirements. This organisation shall be fully supported by BOTAS head office in terms of support and resource requirements.

- Emphasis on required skills, knowledge and experience of project management functions. BOTAS shall ensure that the project organisation comprises individuals that are competent to carry out their defined tasks, however wherever a skill-gap is identified, contracted specialist organisations or individuals shall supplement this.

- Selection of Specialist Contractors. Such contractors shall be selected through a competitive bidding process, with the selected contractor demonstrating an ability to fulfill qualification requirements with respect to quality, schedule, technical, commercial and financial matters.

- Responsibilities and Authorities. Overall responsibilities and authorities shall be developed and applied. BOTAS executive management shall delegate turnkey responsibilities to the nominated Project Manager, including the authority to further delegate within the project on a hierarchical basis.

- Quality, Safety and Environmental Requirements. The project shall, within it's documented management system, implement the planned requirements for quality, safety and the environment through all phases of the project.

- Planning. All disciplines of the project shall benefit from a comprehensive planning system, which shall be updated as the project develops.The Project Execution Plan is based entirely upon this principle.

- Training. Understanding of all planned requirements shall be effected by a comprehensive training programme. BOTAS personnel identified with pre-project activities shall be fully trained in the requirements of this Project Execution Plan.

This Project Execution Plan shall be continually developed ahead of significant project changes so as to represent a continuous planning management tool

0. Introduction to the Project Execution Plan

This document represents the first formal draft of the Baku to Ceyhan Crude Oil Pipeline Project Execution Plan (PEP) and is based upon previously prepared PEP's and lessons learned from past projects. The form and structure is based upon the World Bank Publication 'Project Execution Planning Guide – A Workbook'

It identifies the conceptual requirements for the first planning phase of all aspects of the project. The details contained herein shall be used for the following purposes:

- To use as a basis for the development and preparation of the individual project plans. ensuring that all identified requirements herein are considered for inclusion.
- To identify the project management procedures that shall be be developed from available standard models into project specific requirements. These shall be used to control the basic and detail project work and represent the ISO 9001 compliant Project Quality Management System. (see Attachment 8)
- To identify certain critical procedures that shall aid in the planning process.
- To include the latest information regarding project controls. such as schedules, work and cost breakdown structures
- To identify the deliverables that are required at the planning stage of the project.
- To identify key interfaces between internal and external organisations. As interfaces represent the greatest risk to efficient project planning, these shall be paid particular attention by the responsible authors of each plan.
- To provide a substantial platform for the next generation of this Project Execution Plan. which shall be addressed during the basic design phase of the project.

1. Defining the Scope of Work

1.1 Introduction

In defining the scope of work, the primary aim shall be to establish functional, technical and physical parameters to the work that shall ensure that the business objectives of the Client shall be met. It shall also enable a meaningful planning regime to commence for the basic engineering phase of the project, as all project management activities can only be progressed once a comprehensive scope of work has been established.

This section of the PEP describes, or references, all of the scope of work parameters. It furthermore identifies any inclusions and exclusions. Procedures for managing changes to the scope of work can be found in section 16 of this document.

1.2 Scope of Work

1.2.1 Functional Scope

The Main Export Pipeline (MEP) is a dedicated crude oil pipeline system for the purpose of transporting crude oil from Sangachal in Azerbaijan to an export terminal at Ceyhan, Turkey with marine access to international markets.

Hydraulic design for the pipeline and associated facilities will be based on the maximum flow rate of 1,000,000 bbl Design Crude Oil per day according to the defined specification of the Design Crude Oil. A detailed list of the specifications for the Azerbaijan Blend to be shipped in the MEP is given in Attachment 2.

The pipeline, cathodic protection system and related underground appurtenances shall be designed to meet a 30-year design life criterion. Design, materials selection and routine maintenance procedures will take this into account along with the design life required. Pump stations, pressure reduction stations, metering stations and other above-ground installations will be designed to meet a 30 year design life criterion which shall be extended as needed through future maintenance.

1.2.2 Technical Scope

The technical scope of work, including the basis for design shall be as determined by the applicable technical standards that are given as Attachment 2 to this PEP.

1.2.3 Physical Scope

The MEP System includes, but is not limited to definition, design and construction of;

- Any mutually agreed expansion of the existing terminal at Sangachal or construction of a new pipeline inlet station at Sangachal with interface connections to the existing terminal facilities. This shall include, as needed, tank farm storage, booster and main line pumps, meters and meter provers, a comprehensive supervisory control and data acquisition (SCADA) system, a leak detection system, a new control building to house new pipeline system monitoring and control equipment, and all required utility and support facilities.
- Intermediate pump stations and pressure reducing stations, the actual number and location of which to be determined by the Turnkey Contractor on review of the final route survey and system hydraulics. The minimum pump suction pressure shall be 5 barg. The maximum discharge pressure shall be 100 barg. Pressure control valves to be installed.
- Fiscal metering with meter station and meter prover shall be provided at terminals and at all international borders.
- A new pipeline Terminus Export Terminal to include tank farm crude oil storage, meters and meter provers, booster pumps and export pumps, SCADA system to incorporate a leak detection system, new export marine and marine loading facilities, and all required utility and support facilities.
- A new pipeline from the Sangachal Terminal to the Pipeline Terminus Export Terminal. The pipeline will be fully coated and protected by a cathodic protection system. Pipeline design shall incorporate appropriate pigging capability and facilities as well as appropriate block valves for isolation and loss control. The isolation valves at each end of the pipeline and at the intermediate pump stations will be actuated by local and remote control. These, along with the in-line block valves will form the basis for the pipeline Emergency Shut Down (ESD) system.

The Turnkey Contractor shall provide design, engineering, procurement, construction, start-up, commissioning, testing and related goods, works, services and technologies for the MEP system as described above.

The physical scope of work, as accurately as it is known to date, is identified in the Work Breakdown Structure, which is given as Attachment 4 to this Project Execution Plan.

1.2.4 Activity Scope

The scope of activities to achieve the required facilities is best described by reference to the Project Schedule and Object Structure. See Attachment 3 and 5 respectively. These documents are in the provisional status, however, they are intended to be as accurate as it is possible to be at this stage of scope of work definition. See also section 18 of this PEP.

1.3 Deliverables

The following represents the deliverables regarding definition of the scope of work;

- Work Breakdown Structure
- Object Structure
- Project Schedule

1.4 Related Management Procedures

Standard project management procedures exist, which shall be adapted for the specific needs of the project. Standard procedures identified for the scope of work are as follows;

- Project Planning and Scheduling
- Risk Management and Analysis
- Internal and External Interfaces

1.5 Key Interfaces

Key interfaces associated with successful development of the scope of work are identified as:

- Client/Turnkey contractor
- Turnkey contractor to partners, consultants and contractors

2. Defining the Risk Management Plan

2.1 Introduction

All projects, elements of the project, and interfaces between elements of the project. shall carry with them a certain risk. These risks may be. for example, to the health and safety of project personnel. to project costs. to project schedule. the environment. or the technical/operational quality of plant and equipment. Risks may emanate from either a number of external or internal sources that may have an adverse effect upon the project's ability to meet its business goals.

2.2 Risk Management

As a consequence. at the outset of a project, a Risk Management Plan shall be prepared. This plan shall identify;

- Areas of the scope of work that may be subject to significant risk
- Foreseeable external sources of risk
- Foreseeable internal sources of risk
- Risks presented by main interfaces internal and external to the project
- Risk analysis methods and profiles
- Results of risk analysis (see Attachment 7 for Risk Analysis Profile)
- Measures for mitigation of significant risk

The resulting Risk Management Plan shall have an effect upon the planning for the whole project.

The project philosophy shall be to identify significant risk through detailed analysis and develop mitigation plans either to prevent their occurrence. reduce the probability of their occurrence, or to limit their effect in the event that they do occur. However, mitigation of risks require resources which, after a certain point. provide a diminishing level of return. therefore the overall philosophy shall be one of 'ALARP'. To mitigate, or plan for significant risks to be maintained to a level that is 'As Low As Reasonably Practicable'.

Based upon the risk analysis and the ALARP mitigation plans that shall be developed as a result, the key planning factors of the project shall be prepared. Planning activities that shall incorporate risk analysis findings are:

- Organisation Planning
- Project Control Planning (including schedule, cost and documentation planning)
- Engineering and Design Planning (including process safety planning, engineering safety and environmental planning)
- Procurement and Material Control Planning (including expediting planning)
- Construction, Commissioning and Start up Planning
- Health, Safety and Security Planning
- Environmental Planning
- Quality Planning (including inspection planning)
- Contract Planning
- External Interface Plan

2.3 Risk Sources

2.3.1 External Risk Sources

External sources of significant risk may not always be within the control of the project, irrespective of mitigation measures put in place. Therefore mitigation plans shall allow for the optimum project response in the event that they do occur. Such responses shall be planned and ensure that the effects of external significant risks are limited, controlled and, if possible, dissipated to zero impact, within the ALARP philosophy.

The Risk Management Plan shall be a dynamic document that shall identify external significant risks as they become quantifiable by the project. Examples of external risks that shall be accounted for in the Risk Management Plan are;

- Political unrest, or significant variations in statutory requirements
- Political unrest between participating governments
- Adverse climatic or weather conditions, such as earthquakes or hurricanes
- Significant changes in the national or global economy
- Significant deviations from anticipated geophyisical conditions
- Major, unprecedented vatiations in market conditions, exchange rates or inflation

2.3.2 Internal Risk Sources

Internal sources of significant risk are the most commonly encountered, but shall always be within the ability of the project to foresee, plan to mitigate, and control.

All significant risks from within the project, either by individual activity or the complexity of interfaces between them, shall be identified within the Risk Analysis profile (see attachment 7) as a part of the Risk Management Plan. From this analysis shall be developed mitigation plans or strategies, again based upon the ALARP principle. These plans shall identify risk mitigation procedures, resources required to implement and maintain them and the anticipated cost/schedule contingency arrangements.

Project sector planning, such as organisation, schedule, contracting, quality, safety and environmental shall be developed accordingly.

Sources of significant internal risk include:

- Inadequate resource planning and application
- Optimistic budget and schedule objectives
- Failure to define and control the scope of work
- Inadequate communication across the matrix of the project
- Improper contracting practices and control
- Inexperienced, under qualified or under skilled project personnel
- Lack of project management continuity
- Failure to identify adverse trends at a time early enough to implement preventive action
- Failure to identify and manage site-specific difficulties such as infrastructure, logistics, cultural or language requirements
- Failure to acknowledge problems in the early stages when they can be easily remedied

2.4 Deliverables

The following represents the deliverables regarding risk management planning;

- Risk Management Plan
- Risk Analysis
- Risk Mitigation Plans

2.5 Related Management Procedures

Standard project management procedures exist, which shall be adapted for the specific needs of the project. Standard procedures identified for the planning of risk management are as follows;

- Risk Management and Analysis
- Internal and External Interface Control
- Engineering and Design Planning
- Procurement Planning
- Construction Planning
- Mechanical Completion, Pre-Commissioning , Commissioning and Start Up Planning
- Cost Control

2.6 Key Interfaces

Interfaces are the greatest area of risk to the smooth performance of the project team. Interfaces shall be identified and managed through the application of interface control techniques. Key interfaces with respect to the successful planning of risk management are:

- Turnkey Contractor to Interdependent Organisations
- Client to Governments
- Client to Statutory Organisations
- Client to applicable Financial Organisations
- All internal interfaces as they develop

3. Planning the Interface with Interdependent Activities

3.1 Introduction

At the earliest possible stage, the project's physical, operational and schedule interfaces with other projects, organisations or activities shall be identified. Failure to do so shall represent a significant external risk factor.

To this end, an external interface plan shall be developed that shall account for these interdependent activities and plan to coordinate fully with them.

3.2 External Interface Plan

The external interface plan shall be prepared in order to ensure that the risks traditionally encountered with interfacing organisations, activities or facilities are identified, controlled and managed to such an extent that the key project drivers are not compromised by the lack of such control.

This plan shall emerge from the Risk Management Plan and the Risk Mitigation Plans and shall address the following aspects:

- Identification of external interface
- Quality of interface (organisational, physical, activity)
- Description of interface
- Associated risk analyses - criticality definition (see section 2. above)
- Responsibility for coordination and control
- Contact authority and details
- Interface control measures (with reference to the applicable discipline plans)
- communication requirements

The external interface plan shall be utilised by all project departments whose output is dependent upon the effective control of such external interfaces. Namely;

- Project Schedule. The project schedule, including milestone and critical path definition shall take into account these external interfaces and the requirements of external organisations in terms of their own schedule requirements (see section 18 below)

- Project Cost Control. Project cost control shall identify contingency arrangements, based upon the criticality of risk that is represented by the requirements of the external interface organisation requirements. These requirements shall be included in the cost control plan (see section 17 below)
- Engineering and Design. Engineering and design shall take account of external interface requirements for drawings and documentation, particularly for physical interfaces (such as tie-ins) and shared facilities. This shall allow for external approvals/consents of design output when preparing the Engineering and Design Plan (see section 19 below)
- Procurement Control. Particularly for physical and operational interfaces (such as commissioning and start up). The procurement plan shall account for these requirements (see section 20 below)
- Construction Control. For physical interfaces, the construction control plan shall account for the requirements of external interface requirements such as permits and approvals (see section 21 below)
- Safety, Quality and Environmental. There are many statutory organisational interfaces related to these three activities and the external interface plan shall identify these. Within the individual discipline plans, procedures and measures shall be identified to quantify these requirements and apply project procedures to fulfill them within schedule arrangements. See sections 10, 12 and 14 below)

The external Interface plan shall be a dynamic document that shall be re-visited as the project progresses and external requirements become known or are developed more fully. External organisations are subject to schedule and activity variation and therefore the project shall be sensitive to such changes. Significant changes in the requirements/processes of external interfacing organisations shall precipitate a full review of the External Interface Plan in order to compensate for any negative effects or bring contingency arrangements into effect.

3.3 Deliverables

Deliverables identified for controlling the interfaces with interdependent activities are defined as:

- External Interface Plan
- Discipline Plans (as defined in sections 9 to 21 below)

3.4 Related Management Procedures

Standard project management procedures exist, which shall be adapted for the specific needs of the project. Standard procedures identified for the control of interfaces with interdependent activities are as follows:

- Internal and External Interface Control
- Coordination and Communication
- Project Planning and Scheduling
- Cost Control
- Project Quality Planning
- Health. Safety and Environmental Planning
- Engineering and Design Planning
- Procurement Planning
- Construction Planning
- Mechanical Completion. Pre-Commissioning , Commissioning and Start Up Planning
- Start up Planning
- Control of Contractors

3.5 Key Interfaces

The following key interfaces are identified for successful management of interdependent activities:

- Turnkey Contractor to Interdependent Organisations
- Turnkey Contractor to shared facilities owner organisations
- Turnkey Contractor to tie-in owner organisations
- Client to Statutory Organisations
- Engineering. Construction and Procurement to Commissioning and Start up
- All other internal interfaces

4. Defining the Organisation Plan

4.1 Introduction

The project organisation shall comprise a number of individual parties and organisations that will be brought together at various stages in order to achieve a common goal. This section of the PEP defines how the project shall control and manage the critical interfaces that are present for such an arrangement. It also deals with how information will pass through such parties and across the interfaces, thereby ensuring commonality of approach, clearly defined roles and responsibilities and that the assets and attributes of each participating organisation are most effectively utilised.

The latest preparation of the project organisation is shown as Attachment 1

Furthermore, mobilisation planning to ensure that key skills, knowledge and experience are available at the appropriate times shall also be a consideration. This shall require that the project organisation will be developed and changed as the project moves through it's various phases. The Project Manager shall ensure that the organisation chart is always used as a planning tool for mobilisation, readjustment and demobilisation and that each generation of the chart is communicated to all interested parties after it's approval.

4.2 Method

Standard procedures for project organisation shall be adapted to the precise needs of the project. They shall be concerned with all aspects of the project's organisation during the planning, implementation, management and control stages. These procedures shall be adapted to cover the following:

4.2.1 Identification and Selection of the Project Parties

By the development of the project organisation chart, each party's role shall be defined. Clear activity limits will be achieved through reference to the work breakdown structure. Selection of participating organisations shall be based upon specific skill, knowledge and experience requirements

4.2.2 Resource Levels

A project mobilisation plan shall be prepared, identifying resource levels per task/activity (related to the WBS) will be developed and, in support, a manpower histogram. For key personnel, job profiles shall be established to aid the selection process.

4.2.3 Communication and Reporting Lines.

The project organisation chart shall show clear lines of communication and reporting both internally and with all external parties that have a bearing on the execution of the project. This organisation chart also assists in defining interfaces that need to be given special attention, and lines of communication which are not necessarily given any project authority (such as project to head office)

4.2.4 Internal Interfaces

These shall be established at the organisational development stage, to ensure the controlled flow of information throughout the project.

4.2.5 External Interfaces

All parties that are not a part of the project team, yet have an impact upon it's progress, shall be identified on the organisation chart, such as authorities, third parties, test laboratories etc. This shall assist in managing these interfaces through defined communication and reporting channels.

4.2.6 Coordination and Communication

A project procedure specifically concerned with this aspect shall be developed. This procedure shall require input from all project organisations and will contain common details regarding:

- correspondence and communication
- points of contact

- individual scopes of work of participating organisations
- IT plan for the project, including satellite offices
- standardised requirements such as software, drawing formats
- common procedures, such as change control, reporting, inspection and test planning, incident and accident reporting
- responsibilities and accountabilities

The Coordination and Communication Procedure shall also contain key external interface control measures, such as planned meeting schedules and approval routes for project deliverables.

4.2.7 Induction and Training

New organisations joining the project shall be inducted and trained in the standardised project requirements. Formal induction training and participation in the coordination and communication requirements will assist in ensuring that new organisations are quickly empowered with common project goals and objectives.

4.2.8 Responsibilities and Authorities

A RACI chart shall be developed at the beginning of the project and developed as the project organisation grows. The RACI chart defines and identifies responsibility (R) authority (A) who needs to be consulted in decision-making (C) and who needs to input into the activity (I). The RACI chart shall support individual Job Descriptions that shall be developed for all key project personnel, and shall be required to be produced for key personnel of contractors and consultants.

4.2.9 Mobilisation of Special Skills

As the project passes through it's many phases, there shall be a requirement for certain skills to be available as a source of advice, to assist and input to the planning, consult for requirements participate in output verification. These requirements shall be considered during the development of the mobilisation plan and shall be based upon the basic model shown as fig.4.1 following.

	Skill Centre. Requirements are; a=advice. p=planning, v=verification c=consult						
	Safety	Environ.	Quality	External Auth.	Construction	Commis & Start Up	Ops & Maint
Project Man	a. p	a, p	a. p	c	a. p	a. p	a. p
Procurement	a, p. v	a. p	a. p. v	a. v	a. p	c	a
Eng. & Design	a, p. v	a, p, v	a, p. v	a. v	a, p. v	a, p	a. p
Construction	a, p. v	a, p, v	a. p. v	a. v		a, p	a. p
MC/PC	a, p	a	a, p. v		a, p. v	a. p, v	a. p
Commissioning	a	.a	a. p. v		a. p		a. p, v
Start Up	a	c	a. p	a	a. p		a. p. v
Ops & Maint.	a, p	a, p	a. p	a	a. p	a. p	

Fig.4.1 Skill Interface Requirements for Project Phases

The mobilisation plan willll also consider the requirements for transfer of knowledge between project phases. This shall be of particular criticality during the construction-mechanical completion-precommissioning-commissioning-start up-operation and maintenance string.

4.3 Deliverables

The following represents the deliverables regarding the organisation plan:

- Organisation charts
- Project mobilisation plan

- Manpower histogram
- Job profiles
- Job descriptions
- RACI chart
- Coordination and Communication Procedure

4.4 Related Management Procedures

Standard project management procedures exist, which shall be adapted for the specific needs of the project. Standard procedures identified for the organisation planning are as follows:

- Contract Review
- Risk Management and Analysis
- Project Organisation and Job Descriptions
- Coordination and Communication
- Internal and External Interface Control
- Control of Communications
- Project Training
- Project Management Reporting
- Project Change Control

4.5 Key Interfaces

Key interfaces with respect to the successful organisation planning are;

- Work Breakdown Structure
- Project Schedule and Critical Path
- Key personnel nominated and in place

5. Preparing the Overall Milestone Schedule

5.1 Introduction

As a fundamental driving element of the overall project schedule plan (see section 18 below) a milestone schedule shall be produced in support of its critical path. These milestones shall be used to identify key achievements that shall be met so as not to compromise the achievement of project objectives or sub objectives.

5.2 Milestone Schedule

Such milestones shall be identified on a dedicated Milestone Schedule, in order to show:

- Key decision dates
- Intermediate completion dates for critical or major activities
- Deliverables or demonstrated achievements that represent attainment of the milestone
- Organisation or individual responsible for delivery of the milestone

In support of the milestone schedule, there shall be a description of the main policy factors that have contributed to the milestone identification, such as funding strategy and cash flow planning, risk analysis, criticality, external interfacing organisation requirements, windows of opportunity etc. (the Milestone Plan)

The milestone schedule will be a key factor in the planning philosophy for the project. Primarily it shall influence the project schedule plan and cost control plan (see sections 17 and 18 below) but shall also be taken into account when planning other activities of the project such as engineering and design, procurement, construction etc. (see sections 19 to 21 below)

The project milestones shall be additionally published within the Coordination and Communication Procedure, so as to inform all parties of the targets and goals.

5.3 Deliverables

The following represents the deliverables regarding milestone scheduling.

- Milestone Schedule
- Milestone Plan

5.4 Related Management Procedures

Standard project management procedures exist, which shall be adapted for the specific needs of the project. Standard procedures identified for contract planning are as follows:

- Project Planning and Scheduling
- Coordination and Communication

5.5 Key Interfaces

Key interfaces identified with the successful scheduling of milestones are identified as:

- Turnkey Contractor to Client – definition of critical objectives and sub objectives
- Turnkey Contractor to Interdependent Organisations – external influences
- Client to Governments – external influences
- Client to Statutory Organisations – approvals, licensing and permit requirements
- Client to applicable Financial Organisations – funding strategy

6. Defining the Contract Plan

6.1 Introduction

As the total scope of work is confirmed, certain areas of work or activities that shall benefit from being contracted out shall be defined and packaged. This section of the PEP deals with the identification, allocation and control of contracted works.

6.2 Method

Standard procedures and methodologies for the planning, execution and control of contracted works shall be developed for use by the project. These shall cover the following areas:

6.2.1 Identification of works to be contracted

This shall be a part of the contract plan and shall take into consideration;

- the project philosophy for contracting work
- the clear definition of each contracted package
- the form of contract to be utilised (partnership, joint venture, contract etc)
- Performance Specifications

Within each contracted area, there will be a clear definition of performance requirements for which the contractor shall be measured.

6.2.2 Deliverable Definition and Milestones

For each contract, the deliverables in terms of service, product and documentation shall be identified. At this stage, these deliverables are related to a project milestone within the overall project plan.

6.2.3 Pre-Qualification Plan

When an area of work has been identified as being contracted, there shall be a plan for pre-qualification of potential contractors. The level of pre-qualification will be in accordance with the knowledge the project has of their past performance.

6.2.4 Contract Packages

Contract tender packages shall be prepared and subject to internal review and approval prior to release. These packages comprise for example;

- the performance specifications (technical. quality. safety, environmental etc.)
- required deliverables
- project procedures with which they are required to participate
- standard commercial requirements.

6.2.5 Analysis and Selection

Analysis of bids and final selection is carried out in accordance with project procedures. Analysis is be based upon a technical. quality and commercial content. The applicable project authority shall endorse the final selection.

6.2.6 Level of Assurance

In order to progress the contracted works and to ensure that a contractor does not compromise milestones (particularly those on the critical path). the project shall have to apply a level of monitoring and oversight. The level to which this is applied shall be based upon the assurance gained by each individual contractor. This assurance shall be determined by an analysis of:

- available past performance records
- experience in delivering the proposed scope of work
- key personnel. skills. knowledge and experience
- product or service history. demonstrated and proven performance levels
- criticality to the project in terms of cost. schedule and quality

The results of this assurance analysis shall determine the level of oversight required and shall be reflected in the external audit schedule. inspection schedule and expediting plan.

6.2.7 Interface Control

The selected contractors shall be required to participate in the Coordination and Communication Procedure. In terms of contracting and contractors, this procedure shall identify the following;

- The contractors scope of work, with clearly defined battery limits
- each contractors contact details (for project, technical, quality and commercial matters)
- standard project procedures and routines which are mandatory
- standard project procedures for which contractors need to be compliant within their own project management system
- identify their role for participation in meetings, training, project reporting etc.

6.3 Deliverables

The following represents the deliverables regarding contract planning;

- Contract Plan
- Performance Specifications
- Contractor List and Pre-Qualification Plan
- Bid Analyses
- External Audit Schedule
- Procurement Inspection Plan
- Expediting Plan
- Coordination and Communication Procedure

6.4 Related Management Procedures

Standard project management procedures exist, which shall be adapted for the specific needs of the project. Standard procedures identified for contract planning are as follows:

- Control of Contractors
- Internal and External Interface Control
- Bid Analysis
- Coordination and Communication
- Project Training
- Internal and External Quality Auditing
- Inspection in Construction
- Expediting
- Material Receipt
- Handling, Storage, Packaging and Delivery

6.5 Key Interfaces

Key interfaces associated with successful contract planning are identified as;

- Organisation plan
- Project schedule and critical path definition
- Milestone identification
- Past performance records

7. Planning the Constructability Programme

7.1 Introduction

The efficiency of the construction process shall be a critical influence upon the achievement of project objectives and, therefore, shall be the subject of detailed planning. However, before the Construction Planning phase (as described in section 21 of this PEP) there shall be a constructability programme implemented throughout the project that shall attempt to foresee and mitigate traditional construction problems and inhibitors by consulting with, and positively influencing, the project phases prior to construction.

The constructability programme shall be prepared and shall utilise construction knowledge and expertise of traditional (and less traditional) construction techniques and requirements, to integrate into plans for other influencing project disciplines.

7.2 The Constructability Programme

Areas where construction expertise shall integrate into pre construction phases shall be identified which will include, but not be limited to, the following elements;

7.2.1 Engineering and Design

The quality and constructability of engineering and design output is a crucial factor to construction teams. The ability to understand and implement design requirements unambiguously into construction instructions is a key factor. As the design output is produced and subject to verification comments (see section 19 below), the Inter Discipline Check shall also allow for a constructability check.

7.2.2 Procurement and Contracting

Constructability of procured material (particularly with discipline interfaces) is a key factor to efficient construction. Also, instructions and requirements for contractors shall be influenced by constructability considerations. To this end, construction expertise shall be a factor in the preparation, review and commenting of the procurement and contractor specifications. Furthermore, construction input shall be sought when contractor or supplier documentation is forwarded to the project for review prior to work commencing.

7.2.3 Safety, Quality and Environment

During the preparation of safety, quality and environmental planning, the construction representative shall be a key factor in it's requirements.

The construction representative shall ensure that such plans represent a solution that can integrate into the construction philosophy, can be managed and sustained and are sympathetic to the constructability.

The constructability programme shall identify other aspects of the project where construction interjection is desirable, such as organisational planning, scheduling, milestone scheduling etc. and shall also define the roles and responsibilities for implementing the above.

7.2.4 Right of Way

As a part of the constructability planning, procedures for the Right of Way management will be prepared. These shall be based upon the model ROW Logic Diagram presented as figure 7. 1 which follows.

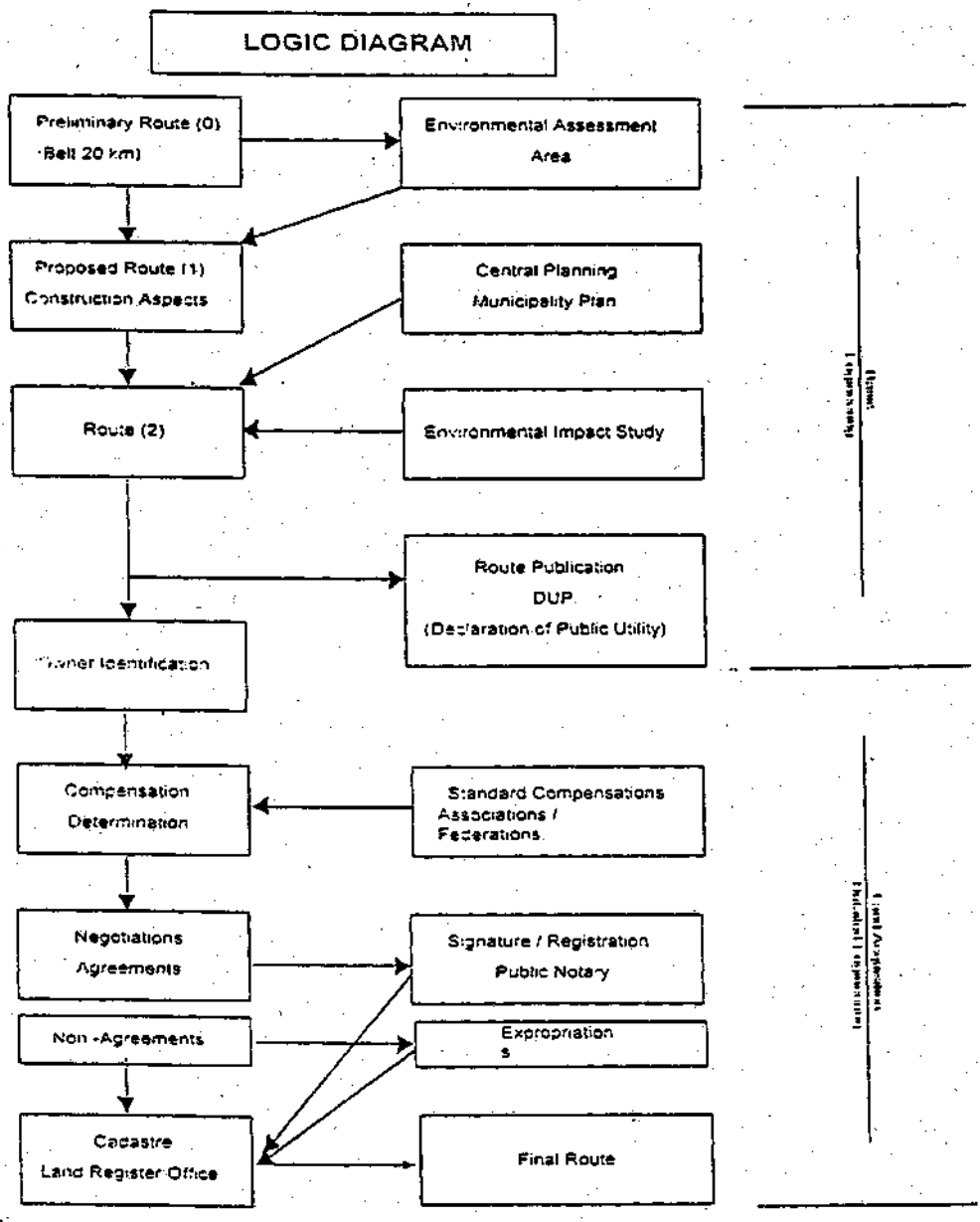

fig 7.1. Right of Way Logic Diagram

7.3 Deliverables

The following represents the deliverables regarding the constructability programme;

- Constructability Programme
- ROW Plan

7.4 Related Management Procedures

Standard procedures that shall be adapted for the project requirements in terms of consructability programming are identified as follows;

- Construction Planning
- Incoming Document Control
- Health, Safety and Environmental Planning
- Project Quality Planning
- Project Planning and Scheduling
- Procurement Planning
- Material Control
- Control of Contractors
- Engineering and Design Planning
- Engineering and Design Verification

7.5 Key Interfaces

All interfaces have a key impact upon construction, as construction is the focal point of the project, where all planning and activities come together in achieving the project objectives. Therefore the constructability programme shall be prepared at the earliest possible stage of the project and shall consider all interfaces, both internal and external.

8. Defining the Lessons Learned Plan

8.1 Introduction

In defining the plan for lessons learned. it is important to identify the two distinct aspects into which this topic falls. Firstly, to gain knowledge and therefore improvements during the life cycle of the project. and secondly, for capturing improvement opportunity for future projects.

8.2 Method

This section of the PEP is concerned with both of the above aspects. Controlling procedures shall be developed for the following;

8.2.1 Lessons Learned from Past Projects

The specifications and procedures that shall be adapted to the precise needs of this project already incorporate lessons learned from a vast number of past projects.

8.2.2 Structure and Strategy

A planned strategy and a formal process shall seek feedback from Clients, contractors. consultants and any other party that has an input or derives an output from the project. The strategy shall be defined in the Project Quality Plan and the process shall be described in the Quality Improvement and Project Closeout procedures. Such improvement opportunities are captured within the quality domain as it is always the quality of service, performance or product that seeks to be improved.

8.2.3 Project Improvement

All activities carried out within the project shall be open to improvement opportunity. For example, in the event of an accident there shall be an investigation and quick improvements to prevent recurrence as much as possible. In design, a deviation request may identify an improvement opportunity that can be fed forward to future design. These 'project' improvements shall be collated, analysed for feasibility/system integrity before being authorised for change. The standard

procedure 'Quality Improvement' shall be adapted for this purpose and describe the formal processes.

8.2.4 Project Close Out

It is important to ensure that all key personnel (internal) and participating organisations (external) are given the opportunity to participate in the appraisal of the project from their individual perspective. These parties shall be invited to complete a SWOT report prior to heir demobilisation from the project. This report concentrates upon lessons learned, both good and bad, from four aspects;

- Strengths (S) What did the party identify as particularly strong during the project, that they would like to see retained or enhanced on future projects
- Weaknesses (W) What did the party identify as a weakness during the project, that they feel must me either replaced or improved (suggestions for improvement shall be invited)
- Opportunities (O) Does the party see any opportunity to improve the project performance as a whole that shall make a more efficient project in the future.
- Threats (T) Has the party identified any aspect of the project that, although not seen as a weakness, could be a threat to the efficient performance of future projects.

The results of SWOT reports shall be analysed at a suitable time toward the close of the project. From the analysis an action plan shall be developed to strengthen the standard documentation and procedures so as to ensure that future projects benefit from the lessons learned.

8.2.5 Responsibilities, Authorities and Communication

All parties that shall be active in either project or post project improvement shall be advised of the procedure for participation within the Coordination and Communication Procedure.

8.3 Deliverables

The following represents the deliverables regarding the lessons learned plan;

- Project Quality Plan
- Coordination and Communication Procedure
- SWOT reports
- Action Plan for Future Projects

8.4 Related Management Procedures

Standard procedures identified for lessons learned planning are as follows;

- Quality Improvement
- Project Close Out Management
- Project Management Reporting
- Coordination and Communication

8.5 Key Interfaces

Key interfaces associated with successful lessons learned planning are identified as;

- Project Mobilisation Planning
- Organisation Planning
- Contract Planning
- Project Scheduling

9. Defining the Project Control Plan

9.1 Introduction

This section of the PEP is concerned with the philosophy, planning, implementation and development of project controls. Control of the schedule, cost and budgets, project information and communication, documentation and change.

9.2 Method

Procedures shall be developed from available standards for all aspects of project control, as identified in this PEP. These procedures shall cover the following;

9.2.1 Project Execution Planning

Including the software, planning levels, critical path analysis and definition. This shall be based upon the defined project control philosophy developed from the key drivers.

9.2.2 Geographical Information System (GIS)

The requirements for developing and managing the data input to the GIS shall be defined within the Project Control procedure, along with the required reporting derivatives.

9.2.3 Cost/Budget Planning

The nature of the project budget allocation shall be implemented into a project cost control strategy, utilising a cost control database and defined reporting criteria.

9.2.4 Coordination and Communication

From all aspects of project control, the key information and reports shall be effectively communicated to all areas of the project (including external organisations) on a 'need to know' basis. This shall include:

- schedule updates and progress
- cost reporting

- information on change status
- design progress
- procurement status
- construction status
- right of way status etc

The requirements for such project control reporting, including content, time frames, cut-off dates etc. shall be defined in the Coordination and Communication Procedure.

9.2.5 Project Management Systems

These shall be developed from standards to the precise needs and PM philosophy of the project. Such procedures shall include:

- Project Management
- Project Organisation and Job Descriptions
- Project Management Reporting
- Contract Review
- Coordination and Communication
- Internal and External Interface Control
- Project Close Out

9.2.6 Documentation Control

The efficient and effective management of documentation shall be the subject of a suite of management procedures. The controls shall include;

- document planning
- standardisation
- registration
- transmittal
- distribution
- storage
- indexing

- retrieveability
- electronic document control
- communication control
- as-builting, final documentation and handover

The range of documentation produced on the project shall be vast, therefore this activity shall be carefully managed from a central project control aspect.

9.2.7 Change Management

Management procedures shall be prepared to cover the range of change management requirements. Change shall be experienced to cost, schedule, design, scope, specification, material, system, management process etc and shall all be controlled via an individual change management process. The source of change, authority to proceed and impact of the change shall all be identified and reported in accordance with the Coordination and Communication Procedure requirements.

9.3 Deliverables

The following represents the deliverables regarding the project control plan:

- Project Control Plan
- GIS
- Project Execution Plan
- Critical path and key milestones
- Cost Control Plan
- Documentation Plan

9.4 Related Management Procedures

Standard procedures identified for project control planning are as follows:

- Project Control Planning
- Project Planning and Scheduling

- Risk Management and Analysis
- Project Control Measurement and Reporting
- Cost Control
- Project Management
- Coordination and Communication
- Contract Review
- Project Organisation and Job Descriptions
- Project Management Reporting
- Internal and External Interface Control
- Project Close Out
- Quality Improvement
- Project Change Control
- Engineering and Design Change Control
- Document Control
- Control of Communications

9.5 Key Interfaces

Project Control is the central function of a successful project in terms of planning, measuring and reporting progress toward targets and objectives. Project Control therefore has interfaces throughout the project organisation and with all external organisatons which shall have a bearing upon these central activities. All such interfaces are key.

10. Defining the Plan to Assure Safety and Security

10.1 Introduction

The health, safety and security of all project personnel shall be fundamental within all aspects of planning, carrying out and overseeing the project. This section of the PEP identifies how the project shall plan to achieve a safety risk factor that is as low as reasonably practicable (ALARP), by the implementation of procedures for health, safety and security planning, activities, responsibilities, oversight, reporting, incident and accident analysis and improvement.

10.2 Method

Project procedures shall be prepared, based upon tried and tested standard procedures, for the following:

10.2.1 Health, Safety and Security Philosophy and Strategy

Procedures shall be developed to build upon the project safety philosophy of ALARP. This means that through thorough, risk analysis and careful planning, the objective will be to keep the occurrence of accidents and incidents to a level that is as low as reasonably practicable. From this principle, the project management and safety advisor shall develop the overall project strategy which shall identify;

- applicable laws, rules and statutes
- safety responsibilities and resources
- risk analysis methods
- Hazop policy
- Safety targets and goals
- Safety oversight of contractors etc.
- Health, safety and security improvement procedures

10.2.2 Health, Safety and Security Planning

From the strategy, all participating organisations that shall operate within an identified risk environment shall produce (or contribute to) a Health, Safety and Security Plan. These plans shall identify all areas of perceived risk within their scope of work and include the organisation, responsibilities, methods and procedures for addressing them to the ALARP principle. All plans shall further identify;

- Safety training

- safety inspection and audit requirements
- personal protective clothing
- safety induction and training
- first aid and emergency routines, safety equipment, etc

All safety plans shall be subject to the approval of the project safety authority prior to the commencement of work.

10.2.3 Engineering and Design Safety

As a part of the safety planning process, the implementation of safety factors into the design shall also be documented. The Engineering and Design Safety Plan shall include reference to safety standards that apply, methods for the review of design safety factors, the programme for Hazop study, the programme for design safety review or audit. The plan shall also identify roles and responsibilities for engineering and design safety. As a part of engineering safety, a Risk Assessment programme shall be carried out. In order to establish an adequate safety management organisation it is necessary to identify risks, evaluate them based upon their likelihood and severity of consequences, and allocate resources to control them based upon their calculated criticality. This is a fundamental part of planning an ALARP philosophy. The cost-benefit analysis model for risk analysis comprises;

- Unwanted events
- Frequency
- Business interruption
- Property damage
- Environmental impact
- Health impact
- Safety impact
- Total cost

It shall also be assured that safety experiences and subsequent lessons learned are transferred within the project organisation, which is necessary to avoid repetitive incidents. Furthermore, it is essential to avoid the same incidents where the underlying causes are identical. Therefore, in the event that an incident or accident

occurs, data generated in a risk management programme shall provide a mechanism for understanding their root causes. Such information shall also be used for developing safety improvement plans to ensure that similar incidents or accidents are avoided (see also section 8. 'Lessons Learned Plan')

A profile for the Risk Analysis Process is shown below, as Attachment 7

Risk management requires that every party involved in the project shall establish a systematic, formal process for assessing risk and applying suitable mitigating procedures and resources.

10.2.4 Construction Safety

As a part of the safety planning process, all organisations participating in the construction shall prepare a construction safety plan. Amongst other topics, the plan shall include procedures for:

- health, safety and security roles, responsibilities and authorities
- managing risk to ALARP
- safety training
- safety inspection and audits
- safety rules for site
- safety equipment and protective clothing
- first aid and emergency routines
- security procedures and arrangements

10.2.5 Incident and Accident Reporting

The Coordination and Communication Procedure shall identify the procedures and reporting formats for all incidents and accidents. Each organisation with an identified safety risk shall be mandated to participate in this procedure.

10.2.6 Safety Improvement

All incident and accident reports shall be subject to analysis in order to determine the root causes. From this analysis a safety improvement action plan shall be identified whenever it is possible to prevent recurrence within the ALARP principle. The action plan shall require the involvement and cooperation of all affected organisations.

10.2.7 Safety Inspection and Audits

All organisations with a safety risk involvement shall be required to prepare safety inspection and audit plans. These shall be the subject of project safety authority approval, who shall also be invited to participate or witness such activities. The Safety Inspection and Audit plans shall be subject to constant updating.

10.2.8 Safety Training and Induction

All organisations with a safety risk shall provide their personnel with an appropriate level of safety training. This may take the form of seminars, presentations, tool box talks etc. The safety plans shall identify the strategy and programme for such training. All new organisations with an appropriate risk element (usually construction based) shall prepare a programme of Health, Safety and Security Induction for new personnel. The form of induction package shall be identified within their safety plan.

Health and safety shall also be promoted during various meetings with other project organisations, which shall be held regularly and at different levels, for example;

- Kick-off meetings with contractors after award of the contracts with all subcontractors to highlight all requirements of the project Health, Safety and Security Plan, which shall include the appropriate laws of Azerbaijan, Georgia and Turkey.
- Special Health, Safety and Security meetings prior to the start of works for all employees at all levels. All safety instructions shall be given by the project, and shall be delivered in the mother tongue of participants.

10.2.9 Management Systems

All organisations shall need to prepare management systems (procedures) for their methods of working. It shall be a feature of the project that all organisations developing procedures shall, as much as possible, integrate health and safety requirements into these procedures to make safety a 'business as usual' factor.

10.3 Deliverables

The following represents the deliverables regarding the assurance of heath, safety and security

- Project Safety Plan
- Engineering and Design Safety Plan
- Construction Health. Safety and Security Plan(s)
- Safety Inspection Programme
- Safety Audit Schedule
- Hazop Analysis Report
- Safety Training Packs
- Safety Induction Packs
- Safety Statistic Reports
- Safety Improvement Action Plans

10.4 Related Management Procedures

Standard procedures for adaptation to project requirements are identified as;

- Health, Safety and Environmental Planning
- Risk Management and Analysis
- Project Control Measurement and Reporting
- Safety Statistics and Reporting
- Coordination and Communication
- Safety and Environmental Audits and Inspection
- Project Training

10.5 Key Interfaces

Key interfaces associated with successful health, safety and security planning are identified as:

- Local health and safety bodies
- Local emergency organisations

11. Defining the Process Safety Management Plan (PSM)

11.1 Introduction

The implementation of operational safety requirements into the project shall be a key feature. Process safety management throughout the project shall ensure that safety in engineering and design is planned, implemented, managed and verified.

11.2 Process Safety Management Plan

A Process Safety Management (PSM) plan shall be prepared at the outset of the project that shall recognise the results and requirements of the Risk Management Plan, and shall consider the following aspects;

- Responsibilities and authorities for Process Safety Management
- Definition of external interfaces that require to be managed (see section 3 above)
- Safety standards/input requirements for project engineering and design (see Attachment 2)
- Safety planning requirements for engineering and design (see section 19 below)
- Safety verification requirements for engineering and design
- Safety validation requirements for engineering and design (HAZOPS planning)
- Safety planning requirements for operation, maintenance and start up (see section 15 below)
- Pre start up safety review
- Emergency preparedness planning

The PSM Plan shall be subject to continuous review by the responsible parties, through engineering, commissioning, start up, operation and maintenance.

11.3 Deliverables

The following represents the deliverables regarding the control of the Process Safety Management plan;

- Process Safety Management Plan
- Engineering and Design Safety Validation Plan (HAZOP)
- Emergency Preparedness Plan

11.4 Related Management Procedures

Available standard procedures that shall be adapted for the needs of the project in terms of the control of the Process Safety Management plan, are identified as;

- Engineering and Design Planning
- Project Health, Safety and Environment Planning
- Safety Validation Planning
- Internal and External Interface Control
- Engineering and Design Verification

11.5 Key Interfaces

Key interfaces associated with successful control of the Process Safety Management plan are identified as:

- Health, Safety and Environmental to Engineering – validation of engineering safety standards, developing the requirements for safety verification of design output, developing the methodology for engineering safety validation (HAZOPS)

- Health, Safety and Environmental to Operations, Maintenance and Start up – development of the safety plan for operation, maintenance and start up, development of the Emergency Preparedness Plan

- Health, Safety and Environmental to Statutory Bodies – to identify and manage the requirements of external interfaces

12. Defining How Environmental Impact will be Managed

12.1 Introduction

The project shall require that the environmental requirements of external authorities shall be identified. planned for, implemented, measured, reported and met. To this end. a Project Environmental Plan shall be prepared that shall identify how this shall be achieved.

12.2 The Project Environmental Plan

During the planning stage of the project a Project Environmental Plan shall be prepared. which shall address the following elements;

- Responsibilities and authorities for environmental issues within the project
- Identification of applicable environmental standards
- Identification of additional Statutory and Regulatory requirements
- Interface requirements with Statutory and Regulatory Bodies
- Interface with Client, to identify implicit environmental requirements over and above those stipulated by authorities
- Project and operational costs for environmental protection
- Procedures for managing external requirements, such as approval packages and permit arrangements
- Planning for the identification and management of special environmental factors along the route (flora, fauna, ecology, archeology etc)
- Environmental requirements for engineering and design
- Environmental requirements for procurement
- Environmental requirements for contractors
- Environmental requirements for construction and commissioning
- Community relations planning
- Monitoring engineering and design output, procurement documentation and the documentation supplied by contractors, for environmental requirements
- Monitoring construction and commissioning for environmental requirements
- Reporting environmental issues
- Procedures for ongoing environmental relations with external parties during the operation of the transmission system through to ultimate decommissioning

The Project Environmental Plan shall be a dynamic document that shall continue to be reviewed for adequacy and completeness.

12.3 Deliverables

The following represents the deliverables regarding the planning of environmental protection:

- Project Environmental Plan

12.4 Related Management Procedures

The following are identified as the related management procedures to control the activities of project environmental protection:

- Health, Safety and Environmental Planning
- Safety and Environmental Audits and Inspections
- Cost Control
- Engineering and Design Output Verification
- Procurement Planning
- Control of Contractors
- Construction Planning
- Internal and External Interface Control
- Statutory Approvals and Certification

12.5 Key Interfaces

The following are identified as being the key interfaces that are associated with successful environmental protection planning;

- Environmental Management to Statutory and Regulatory Bodies – definition of requirements, establishment of interface procedures
- Environmental Management to Client – establishment of Client objectives that require special environmental protection planning, development of operational environmental requirements
- Environmental Management to Engineering and Design – to ensure environmental requirements are engineered and implemented into the design
- Environmental Management to Procurement – to ensure applicable environmental requirements are related to supplier's and contractor's

- Environmental Management to Construction – to ensure applicable environmental requirements are managed during construction
- Environmental Management to Community Action Groups – to develop sympathetic relationships

13. Defining How Location and other Special Factors will be Managed

13.1 Introduction

As far as can possibly be envisaged, special factors that may have a detrimental or damaging effect upon the project and it's activities shall be identified within the risk analysis process included in the Risk Management Plan (see section 2 above).

However, there shall be occasions when unforeseen events occur that have to be mitigated or limited in their negative effect as efficiently as possible.

This section of the PEP describes the methods by which such events are managed or handled.

13.2 Management of Special Factors

Special factors that have been otherwise overlooked, or develop unexpectedly fall into two categories. Firstly, those which give warning of problems about to occur by the identification of an adverse trend developing, and secondly, those which occur immediately and without warning. Procedures shall be developed that shall define an approach to mitigating or limiting the effects of each.

13.2.1 The Adverse Trend Approach

As described within section 16 of this PEP, a system for the identification of adverse trends shall be included within the project Coordination and Communication Procedure. This document shall be distributed to all project parties, i.e. Client, external interfacing bodies, contractors, suppliers etc for their information or, if bound by contract, for their mandatory use. One of the common procedures described in this document is the Trend Initiation Notice (TIN), Project Trend Notice (PTN) process.

It shall be in all interests to identify as soon as possible the existence of an adverse trend, which, shall require managed change to proactively counter its effects. The originator of the TIN/PTN form shall forward all known details to project management for their acceptance of the trend existing. This shall prompt preventive action measures.

For more details of the TIN/PTN process, see section 16 below.

13.2.2 The Immediate Problem

Special factors that may be encountered during the project that could have an immediate and detrimental effect upon the planned achievement of project objectives are, by their nature, impossible to prevent or proactively plan for. Therefore an approach to identify, quantify, control and limit the problem shall be identified within the project Coordination and Communication Procedure.

The Coordination and Communication Procedure shall require that all project organisations affected by such events shall participate in the reaction process. This process shall be the responsibility of the Project Manager who shall call an emergency meeting of all parties that may be affected by the problem or can contribute to it's limitation (including Client, Contractors, Suppliers).

Based upon this emergency meeting an action plan shall be developed, which shall identify:

- Responsible individuals and organisations
- Requirements of individuals or organisations
- Identification of any outside party that must contribute to the action in order to control the problem
- Resource requirement (personnel and materials)
- Risk identification (immediate and protracted)
- Emergency requirements (for health, safety and environmental protection)
- Time frames for completion
- Monitoring requirements
- Reporting requirements
- Contingency arrangements in terms of cost, schedule etc.
- Change order requirements for contractors and/or suppliers

The Project Manager shall have ultimate responsibility for the progress and close out of the Emergency Event Action Plan.

13.3 Deliverables

The following are identified as deliverables for the management of special factors;

- Trend Initiation Notice/Project Trend Notice
- Emergency Event Management Procedures (defined within the Coordination and Communication Procedure)
- Emergency Event Action Plan

13.4 Related Management Procedures

The following procedures shall be developed for the specific project requirements, which shall be based on existing standard procedures;

- Coordination and Communication
- Project Change Control
- Risk Management and Analysis
- Internal and External Interface Control
- Cost Control
- Project Planning and Scheduling

13.5 Key Interfaces

Due to the nature of this subject, all interfaces are equally as critical and shall be required to be controlled in equal measure to ensure that emergency event plans can be quickly defined and implemented.

14. Defining the Plan to Manage Quality

14.1 Introduction

This section of the PEP relates to the planning, implementation, measurement and improvement of project quality. Quality in terms of 'Assurance' which, through the application of management procedures, seeks to prevent error, and 'Control' which, through measurement, inspection and testing seeks to detect error. Through a balanced and measured approach to both of these techniques and the application of continuous improvement, the project shall meet the requirements in terms of all of it's measurables, targets and objectives to a level that is AHARP, As High As Reasonably Practicable.

Quality Management shall be applied by all project organisations from the top level down, without exception, and it shall be the responsibility of all parties to assure the quality of their contractors and so forth on a hierarchical basis.

The project team and it's execution of the planned and approved project quality requirements will be the subject of independent audit and/or review by BOTAS' Corporate Quality Division. These audits and reviews shall be scheduled and carried out at their discretion. All aspects of the project, all departments, systems and processes shall be available for such events, which shall be used to demonstrate that the project quality arrangements are compliant to the applicable quality standard, approved management procedures and the BOTAS' Corporate Quality Management System and its policy.

Any non-conformance detected by these audits shall be recorded, addressed and closed out to a planned corrective action programme.

14.2 Method

Quality assurance, quality control and quality improvement shall be planned from the highest level and the appropriate principles devolved throughout all organisations participating in the project, whatever their scope of work, through contractual requirements. Essentially, each organisation shall have to apply the following basic requirements to the level to which it affects their scope of work;

14.2.1 Quality Strategy and Project Quality Planning

From the top level a quality strategy shall be prepared, which shall identify;

- quality standard applicable (e.g. ISO 9001)
- quality policy
- management procedure identification
- inspection philosophy (including third part inspection)
- testing philosophy (including independent testing)
- internal and external auditing philosophy
- control of contractor quality
- quality improvement philosophy
- quality record philosophy.

After the strategy has been accepted as achievable, the Project Quality Plan (PQP) shall be prepared. The PQP shall take the strategy and develop it into top level working quality arrangements. The PQP shall mainly identify;

- the quality policy of the project
- the quality standard to be applied
- brief outlines of how each applicable standard requirement shall be addressed (with reference to management procedures)
- the organisation for quality including roles and responsibilities
- the internal and external audit schedule
- a reference list of management procedures to be applied to the project.

14.2.2 Statutory Approvals Plan

A plan shall be developed to identify the requirements of statutory bodies that require to approve certain aspects of the project. The acceptance by these bodies is primarily based upon demonstrating the achievement of the desired level of quality. The plan shall include;

- time frames required by body (part of the milestones plan)
- requirements of the body, in terms of deliverables
- quality levels that shall be demonstrated

- supporting documentation and certification
- approval routines
- project roles and responsibilities.

14.2.3 Project Quality Standard

The project quality standard shall be determined at strategy level, but shall be chosen from the ISO 9000 series and nominated equivalents. The standard shall be the measure of all project organisation's quality management structures and arrangements. However, the application of this standard to the scope of work of any participating organisation requires interpretation, therefore this interpretation shall be the subject of quality compliance audit at an early stage of mobilisation.

14.2.4 Inspection and Test Planning

Inspection and test plans shall be required to be produced by all organisations either manufacturing plant, equipment or materials, or constructing/installing. Inspection and Test Plans shall be subject to approval prior to commencement of the work and shall comprise the following elements:

- all process steps in the sequence which they shall be carried out
- the procedure that controls each process step
- the acceptance criteria for each process step
- the quality record produced for each inspection and test carried out
- inspection/witness requirements of all interested parties

The project standard format for Inspection and Test Plans shall be a part of the Coordination and Communication Procedure for use by constructors and suppliers if required. See Attachment 9 for example.

14.2.5 Quality Records

Quality records shall be used as a basis to demonstrate that quality measurables were achieved within tolerance. All organisations shall be required to produce a list of quality records at an early stage of the project. By examination of the list, Project Quality Management shall identify;

- whether all critical quality aspects have been covered by an appropriate level of record
- whether all inspection and test activities for which an independent third party involvement is required, are covered by certification
- the suitability of defined retention and handover times and requirements
- the suitability of the media upon which the original record shall be produced
- whether, as a whole, the identified quality records shall adequately demonstrate the achievement of desired quality levels for the scope of work involved

The list of quality records shall specifically identify and include certification by third party inspection or test organisations. Generically, they shall also be identified in the Inspection and Test Plans.

14.2.6 Internal and External Quality Audits

Each organisation shall be responsible for applying internal quality audits within their project scope of work. Internal Quality Audit Schedules shall be produced so as to demonstrate that these audits are planned, carried out and reported. Corrective Action Requests shall be issued in all areas that are not being operated to approved quality requirements.

Additionally, each organisation with responsibility for contractors or suppliers, shall be required to produce an external audit schedule. These external audits shall be planned on the basis of criticality (related to defined risk) and shall demonstrate that auditees are carrying out their scope of work in accordance with contractual and planned quality requirements. Corrective Action Requests shall be issued in all areas that are not being operated to approved quality requirements.

Types of Quality Audit that shall be considered for inclusion in the schedule are;

- Contract Audit. To determine whether a contractor or supplier has understood the contract requirements and has management procedures to achieve them
- Compliance Audit. An audit carried out strictly to the letter of a contract, specification or procedure.
- Facilitation Audit. An audit that shall serve to increase an entities understanding of the project requirements
- Process Audit. An audit that examines the step by step activities within a working process to determine ability to comply with specified requirements

- Quality Audit. An audit carried out to the specified quality standard (e.g. ISO 9000) to determine an entities ability to fulfil the quality management requirements of their scope of work

14.2.7 Inspections

Inspection of construction, installation or manufacturing works shall be carried out to planned Inspection Check Lists. These check lists shall be developed against the governing specifications of the scope of each inspection. Such inspections shall be carried out in accordance with the Inspection and Test Plan, and any aspect of work that is seen to be outside the tolerance requirements shall be the subject of a Non Conformance Report.

14.2.8 Quality Reporting

All quality measurements shall be reported. Namely, inspection reports, internal audit reports, external audit reports, test reports, non conformance reports and corrective action reports. Although each of these reports identifies individual improvement requirements, the overall quality measurement reporting system shall be analysed periodically for a higher level improvement opportunity.

14.2.9 Quality Improvement

After analysis of quality measurement reports, a Quality Improvement Plan shall be established. This shall be based upon the AHARP principle, and shall only be implemented if genuine and sustainable quality improvement can be achieved.

14.3 Deliverables

The following represents the deliverables regarding the management of quality

- Project Quality Strategy
- Project Quality Plan
- Project Procedures
- Statutory Approvals Plan
- Inspection and Test Plans
- Inspection Check Lists
- Inspection Reports

- List of Quality Records
- Internal Audit Schedule
- External Audit Schedule
- Quality Improvement Plan
- Audit Reports
- Non Conformance Reports
- Corrective Action Reports

14.4 Related Management Procedures

Available standard procedures that shall be adapted for the needs of the project in terms of quality. are identified as;

- Project Quality Planning
- Project Quality Implementation
- Internal and External Quality Audits
- Quality Improvement
- Quality Control Planning
- Inspection in Procurement
- Inspection in Construction
- Inspection Measuring and Test Equipment
- Control of Non Conformance
- Corrective and Preventive Action
- Quality Records

14.5 Key Interfaces

Project Quality is applicable to the totality of works and organisations. therefore all interfaces are critical. However, the following interfaces associated with successful project quality are highlighted;

- Quality Management to Authorities (requirement definition and planning)
- Quality Management to Third Parties (requirement definition and procedures)
- Quality Management to Main Contractors and LLI Suppliers (audit and inspection requirements)
- Quality Management to Independent test establishments (requirement definition and procedures)

- Project Quality Management to Construction (inspection planning)
- Project Quality Management to Engineering and Design (monitoring engineering and design procedures)

15. Defining the Plan to Assure a Successful Startup

15.1 Introduction

All project activities from engineering and design, through to construction and commissioning shall be planned so as to achieve successful start up. However, there shall be particular planning implemented, and particular construction/post construction activities that shall, as much as is possible, prevent problems occurring at the start up stage.

It may also be a feature that the start up date is one of, if not the primary, schedule milestone.

15.2 Measures for a Successful Start Up

15.2.1 Start Up Management Planning

From the outset of the project, planning for a successful start up shall be implemented. This shall take the form of a Start Up Management Plan. This plan shall identify:

- Start up organisation, responsibilities and authorities. Including the requirements for early mobilisation and particular specialist input (this shall also be reflected in the organisation plan)
- Interface arrangements between the project start up authorities and the operations team
- Identification and requirements of Statutory or Regulatory bodies
- Permit arrangements
- Interface arrangements between the project start up authorities and nominated equivalent personnel from contractors
- Guidance plan for internal and external interface organisations (including training)
- Start up schedule (normally the critical path and milestone schedule)

- Considerations and responsibilities for ensuring the incorporation of start up requirements within project scheduling, engineering and design, construction and commissioning. All such plans shall allow for the sequencing, of planning, construction and commissioning for the start up or medular start up of the facilities
- Considerations and responsibilities for ensuring the incorporation of start up requirements in the Process Safety Management plan
- Safety assurance procedures for start up activities
- Security and permit to work procedures for start up activities

15.2.2 Coordination and Communication for Start Up

Within the Coordination and Communication Procedure for the project, there shall be defined the common processes and requirements for all affected organisations, either for information or, if bound by contract, for mandatory use. Such processes shall include:

- Start up planning requirements/procedures
- Nomination of accountable personnel
- Interface arrangements with the project
- Training participation and practice requirements

15.2.3 Construction and Post Construction Activities

During construction and after construction there shall be planned activities that shall be designed to identify possible start up problems and correct them. These activities shall be sequentially scheduled to allow for a sequential or modular start up if necessary. Such activities are:

- Mechanical Completion. Mechanical Completion (MC) shall be carried out on all plant and equipment to ensure that it is complete, free from damage, installed correctly and is supported by all required documentation. MC shall be carried out to planned and approved check lists by the construction team under the supervision of Construction Management. Any item that does not conform to the requirements of MC shall be identified on a punchlist, that shall be addressed by the construction team according to its criticality in terms of the project schedule.
- Pre-commissioning. Pre-commissioning (PC) shall be carried out after MC and shall entail any dynamic testing of equipment, part systems or systems. Any item,

part system or system that fails this testing shall be included on the punchlist carried over from MC. Only when a part system or system has been cleared of 'A' item punchlist points and is supported by all applicable documentation shall be released for commissioning.

Commissioning. The start up plan shall determine the commissioning schedule and all construction/commissioning management efforts shall be toward the required sequential completion of commissioning. Commissioning shall, as closely as possible. test the systems to maximum operating conditions, or maximum operating conditions multiplied by a safety factor. Only systems that have successfully completed the commissioning tests may be handed over to the start up team.

All MC/PC and Commissioning activities shall be carried out to approved plans.

15.3 Deliverables

The following represents the deliverables regarding the planning to assure a successful start up;

- Start Up Management Plan
- Start Up Schedule/Programme
- Start Up Coordination and Communication Requirements (within the Coordination and Communication Procedure
- Mechanical Completion Plan
- Pre-Commissioning Plan
- Commissioning Plan

15.4 Related Management Procedures

Available standard procedures that shall be adapted for the needs of the project, in terms of managing the scope of work. are identified as;

- Mechanical Completion, Pre-Commissioning , Commissioning and Start Up Planning
- Handover to Start Up
- Coordination and Communication
- Project Planning and Scheduling

- Internal and External Interface Control
- Project Organisation and Job descriptions
- Project Training
- Engineering and Design Planning
- Construction Planning
- Health, Safety and Environmental Planning
- Mechanical Completion
- Pre-Commissioning
- Commissioning
- Document Control

15.5 Key Interfaces

Key interfaces associated with the assurance of a successful start up are identified as:

- Start up organisation to external authorities – for definition of permits/requirements
- Start up organisation to operations team – to develop start up philosophy
- Start up organisation to project planning and scheduling – to develop project schedule to suit start up sequence planning and dates
- Start up organisation to contractors – to ensure that contractors are aware of the requirements and nominate coordination personnel
- Start up organisation to engineering and design – to ensure start up requirements are reflected in engineering and design planning and output, including the Process Safety Management Plan.
- Start up organisation to construction management – to ensure start up requirements are reflected in construction planning, sequencing and mechanical completion/pre-commissioning planning and activities
- Start up organisation to Commissioning – to ensure start up requirements are reflected in commissioning planning, sequencing and handover
- Start up organisation to Safety Management – to ensure start up requirements are reflected in Safety Plans and that the Start Up Management Plan adequately covers arrangements for safety and security of personnel.

16. Defining the Plan to Manage the Scope of Work

16.1 Introduction

Once a scope of work has been formally established and a work breakdown structure agreed. the activities shall be apportioned to various organisations. It shall be necessary to ensure that the scope of each organisation is managed such that any changes are strictly controlled and that the impact of change is sustained as positive. This section of the PEP describes the methods by which the scope of work is controlled and that changes are implemented through a process of feasibility, approval and management.

This section also deals with the traceability of change. Namely, traceability to origination. responsibility, cost and schedule impact and feed-forward.

16.2 Method

By the application of strict and common project management procedures, the scope of work along with any changes shall be maintained under controlled conditions. Such procedures include:

16.2.1 Scope of Work Definition

The scope of work shall be clearly defined via the approved work breakdown structure. Thereafter, the scope of work is 'frozen'. The frozen scope of work shall be managed and controlled in accordance with established project management procedures. however, any proposed change to the frozen scope of work shall be subject to special procedures which shall allow for competent management, tracking and control.

16.2.2 Change Management Procedures

Change management shall be consistent throughout the project, demanding the same controls, traceability and approval routes irrespective of the origin of the change. Therefore the brief procedures and change management forms shall be included within the Coordination and Communication Procedure. All project organisations shall be required to originate change through this mandatory method.

16.2.3 Identifying a Potential Change

Organisations shall be able to identify a potential change, using the Trend Initiation Notice (TIN), giving as much information as possible on the TIN form. This TIN shall follow a simple route that shall quickly identify the validity, or otherwise, of the change. If the potential change is valid and represents a positive benefit to the project, then the originating organisation shall be invited to participate in the formal change notification procedure.

16.2.4 Change Notification

Valid change applications shall be identified to project management using the Project Trend Notice (PTN), via the originating organisation. The PTN shall be supported by all applicable documentation and studies that reflect the impact to the project in terms of cost, schedule, quality, benefits etc. The PTN shall follow the approval route identified in the Coordination and Communication Procedure. Approved PTN's shall then initiate a formal change notice, with instructions to proceed.

16.2.5 Change Notice

The issue, by the project authority, of a formal change notice shall be the instruction to proceed. Each change notice shall be uniquely numbered, which shall be used to trace all required information regarding the change.

16.2.6 Change Tracking and Reporting

Via the unique change notice number, the progress of the change, and it's impact to the project can be measured and reported. A register shall be maintained that shall track changes through it's stages of TIN, PTN and Change Notice. The unique change notice number shall also be tracked by;

- Planning. The impact to the schedule shall be reflected in the project plan, with any inter-dependencies included and it's relationship to the critical path.
- Cost Control. The cost control database will be updated with the change notice number and all costs as a result shall be separately captured.
- Design. If a change has occurred after a design freeze, the change notice number shall be added to he revision ladder of all drawings and documents that require to be revised due to the change. The cost of this shall be referenced into the cost control database.

By such recording and tracking, it shall be possible to report on each individual change. in terms of it's progress and cost.

16.2.7 Responsibilities and Authorities

Designated responsibilities and authorities for each stage of a change's progress through the TIN. PTN. Change Notice process shall be planned and included within the Coordination and Communication Procedure. On distribution of this procedure to all project organisations, each shall be made aware of the requirements for effecting a change.

16.3 Deliverables

The following represents the deliverables regarding the management of the scope of work:

- Work Breakdown Structure
- TIN/PTN Register
- Change Notice Register
- Change Scheduling
- Change Costing
- Change Reports

16.4 Related Management Procedures

Available standard procedures that shall be adapted for the needs of the project, in terms of managing the scope of work. are identified as;

- Project Control Planning
- Project Planning and Scheduling
- Organisation and Job Descriptions
- Project Change Control
- Coordination and Communication
- Engineering and Design Change Control
- Cost Control

16.5 Key Interfaces

Key interfaces associated with successful management of the scope of work are identified as;

- Design to Cost Control (design change identification)
- Design to Planning Control (document deliverable change control for critical path)

17. Defining the Plan to Manage Costs

17.1 Introduction

Project cost control and management planning shall cover all aspects of budget/cost planning, measurement, reporting and responsibilities from all participating or influential parties.

In particular, the cost control function shall;

- Prepare the cost estimate for presentation and approval by the designated authorities
- Establish the reference budget (first approved version of the cost estimate)
- Control, record, monitor and report the commitments, expenditures and the forecast against the reference budget
- Review, comment and control contractor's proposed price and payment conditions
- Record, review, comment, monitor and control the contractor's change orders
- Check and prepare for approval by the nominated authority the contractor's invoices for payment
- Maintenance of auditable records
- Payment of approved invoices (via project authority)

17.2 The Project Cost Management Plan

To this end, a Project Cost Management Plan shall be developed at the outset of the project which shall comprise the following;

- Roles, responsibilities and authorities for cost control activities (all influential organisations)

- Project Budget and Cost estimates
- Cost Summary and Cost Breakdown Structure, identifying cost accounting codes and cost forecast, (see attachment 6)
- Details of estimating methods and procedures
- Controlling Software/database identification
- Process for cost to productivity evaluation
- Cost/budget contingency measures (based upon the results of risk analysis) see section 2 above.
- Budget/cost reporting structure, details and time frames
- Procedures for cost data gathering from contractors (as a part of the Coordination and Communication Procedure)
- Internal cost control procedures

17.3 Deliverables

The following represents the deliverables regarding the management and control of budgets and cost:

- Project Cost Management Plan
- Cost Summary
- Cost Breakdown Structure
- Cost Data Gathering Formats and Procedure (as a part of the Coordination and Communication Procedure)

17.4 Related Management Procedures

Available standard procedures that shall be adapted for the needs of the project, in terms of managing budgets and cost, are identified as;

- Cost Control
- Project Control Measurement and Reporting
- Coordination and Communication
- Organisation and Job Descriptions

17.4 Key Interfaces

Key interfaces associated with successful management of budgets and cost are identified as:

- Cost Control to Client – for common interest in cost data
- Cost Control to Contractors – to ensure coordinated data gathering
- Cost Control to Project Management – to identify commercial risks and apply mitigating measures or allow contingency arrangements

18. Defining the Plan to Manage Schedule

18.1 Introduction

Planning to manage the schedule ensures that the work and activities that comprise the complete project are managed to such an extent so as to ensure that they are completed on time, and in the appropriate sequence. Schedule planning also allows for clear and accurate definition of actual progress.

18.2 Project Schedule

18.2.1 The Project Schedule Plan

Prior to carrying out any detailed scheduling, there shall be prepared a plan that shall identify all of the strategies that need to be defined as input criteria for the scheduling function. To this end a Project Schedule Plan shall be prepared. This plan shall comprise the following:

- Roles, responsibilities and authorities for the project scheduling function (including those of the Client organisation)
- Project scheduling strategy, including update and reporting requirements
- Critical path requirement definition
- Progress measurement requirements, such as weightings
- Schedule level definition (detail level)
- Schedule, progress and productivity data gathering procedures, applicable also to contractors and sub contractors (as a part of the project Coordination and Communication Procedure)

- Controlling software/database identification
- Methods for identification of forecast against actual progress
- Internal schedule control procedures

Based upon the Project Schedule Plan requirements. the detailed schedule shall be developed.

18.2.2 Project Schedule

At this stage. a preliminary project schedule has been prepared, based upon a combination of information known to date and assumptions made from similar circumstances and experience. This schedule is shown as Attachment 3

18.2.3 Structure of Project Schedule

The attached schedule is prepared using the Microsoft Project system and has the following structure;

- Level 1, Project. An overall view of the project as a whole
- Level 2, Work (baselines). The work that comprises the project has been categorised into five baselines which are. Basic Engineering, Detail Engineering, Procurement. Construction and Commissioning/Start Up.
- Level 3, Objects. All of the objects that comprise the project plant, i.e. Pipeline, Terminals. Stations and SCADA/Telecom.
- Level 4, Activities. Which define all of the individual activities that comprise the scope of work identified in Level 2.

An option in the future shall be to prepare the project scheduling to level 5, which is a documentation level. This may be prepared on an Excel worksheet with links to the Project Schedule.

The Project Schedule has been prepared to a Critical Path method. with all activities linked to this critical path. The Critical Path is defined as the longest path between 'start' and 'end' dates. which gives a zero float. The end date in this case being the 'Start Up' date. which has been determined from the construction end date (given in the tentative time schedule) plus a time factor for commissioning activities based upon past experience of similar activities. The Critical Path is shown on the schedule as a full grey time line box.

18.2.3 Administration of Project Schedule

The attached schedule shows the provisional baseline case and. when finalised and agreed. shall be effectively frozen as the 'planned' schedule. This frozen baseline may only be changed for exceptional circumstances following consultation and approval of the Client.

Maintaining a frozen baseline shall allow any deviation to be separately plotted and reported as the 'forecast' schedule.

Should any linked activity be delayed, and this delay is forecast to affect the Critical Path, then this activity line effectively becomes the Critical Path and corrective action shall be applied to bring it into line with the fixed end date.

The project schedule shall be updated on a regular basis (as defined in the project schedule plan)

18.2.4 Progress Measurement and Reporting

The final, approved project schedule shall be the basis upon which the project can determine progress measurement, i.e. physical progress per month, planned against actual. The parameters for progress measurement shall be developed during basic design and included in the project schedule plan.

18.2.5 Assumptions

There are some assumptions built in to the provisional schedule, which shall be developed into firm details as the project progresses. These are principally;

- Long Lead Items. The delivery times for LLI's are assumed, based upon experience of similar items in past projects.
- Construction. Construction time frames are assumed, again based upon experience of similar construction projects, primarily upon meters per day.

18.3 Deliverables

The following represents the deliverables regarding the management of the project schedule:

- Project Schedule Plan
- Project Schedule, identifying critical path, interdependencies, cross reference to WBS, planned, forecast and actual progress
- Data Gathering Forms (as a part of the Coordination and Communication Procedure)

18.4 Related Management Procedures

Available standard procedures that shall be adapted for the needs of the project, in terms of managing the project schedule, are identified as:

- Project Control Planning
- Risk Management and Analysis

- Project Planning and Scheduling
- Project Control Measurement and Reporting
- Procurement Planning
- Construction Planing
- Mechanical Completion, Pre-commissioning, Commissioning and Start Up Planning

18.5 Key Interfaces

As the project schedule shall incorporate all project work and activities, all internal and external organisations/departments with a productivity factor or a common interest in project schedule data (such as the Client) shall be applied equal criticality.

19. Defining the Plan to Manage the Design Work

19.1 Introduction

The design process basically comprises input (the design philosophy, design basis and standards), output (the deliverables) and change. This section of the PEP describes how procedural control shall be applied to the planning of the design work in terms of these three elements.

19.2 Method

Through the development of engineering and design procedures, based on established standards, the following shall be applied;

19.2.1 Engineering and Design Philosophy

An engineering and design philosophy shall be prepared at the outset of the project. This philosophy document shall take into account the following aspects;

- Operational philosophy
- General overall design philosophy
- Risk assessment strategy
- Design basis

- Design life
- Design standards and criteria
- Allocation of the scope of work
- Requirement for specialist input
- Policy for safety and environmental implementation into the design
- Compatibility in terms of design software throughout the project
- Basic requirements for design verification and validation
- Validation techniques to be employed
- Standards for design output, including formats, identification numbering and revision protocols
- Discipline interface control processes
- Special processes to overcome foreseeable technical difficulties

19.2.2 Engineering and Design Planning

After the acceptance of the philosophy document the Engineering and Design Plan shall be produced, that shall identify the details. The plan shall comprise the following elements;

- Responsibilities and authorities for engineering and design. Particularly in relation to the checking and approval of design output and design change.
- Design input definition. List of standards, bases for each discipline.
- Design output definition. List of deliverable drawings and documentation by discipline. This list shall be expanded to include the requirement for verification of each document, either to a single department level (discipline internal check – DIC) and/or verification across disciplines to avoid clashes and provide information (inter discipline check – IDC).
- Requirements for verification of design output in terms of its attention to safety and environmental factors (normally within the IDC function)
- For each document output, the requirement for issue status (issued for construction, issued for procurement etc.), as-built requirement, final documentation requirement and handover requirement shall be defined
- Standardisation details. Such as the elected software, drawing formats, numbering strings and revision protocols
- The decisions for design validation such as design reviews, technical audits and Hazops studies

19.2.3 Design Input Validation

All standards, specifications, drawings etc that comprise the basis for engineering and design shall be subject to a validation review prior to the design commencing. This shall involve a controlled review by discipline specialists. From this review shall also come greater understanding of the complexity of design input, assurance that there is no ambiguity or error, and verification that it is complete.

As a result, each discipline shall identify the design input which apply fully, the design input that is not applicable and the design input for which there are reservations. The list of reservations shall form the basis of a design input clarification document, which shall be addressed through to a satisfactory conclusion by the Engineering Manager.

19.2.4 Design Output Verification

All design output shall follow the verification processes as defined in the Engineering and Design Plan. These verification activities shall be applied to an appropriate level to ensure that each drawing or document is fit for its intended purpose, is free of errors and omissions, has considered all applicable discipline interfaces and adequately reflects all design input requirements. To this end, all deliverable documents shall follow one, or a combination of the following:

- Discipline Internal Check. Either a complex design, or a design that is single discipline shall be subject to DIC. The responsible discipline authority identified in the Engineering and Design Plan carries out this check. The nominated checker shall be independent of the production.
- Inter Discipline Check. All design output that has multi-discipline content, or has a technical interface with other disciplines, shall be subject to a formal inter discipline check (IDC). This shall be conducted with formal controls and shall be used to collect comments from all affected disciplines. The scope of the IDC (other disciplines involved) shall already be identified in the Engineering and Design Plan. The originating discipline shall be responsible for initiating the IDC, collecting all of the comments within a pre-determined time frame and reviewing such comments for accuracy and applicability. The originating discipline shall be responsible for incorporating all validated comments into the original document prior to issue for use.

- Health, Safety and Environmental Check. During the Engineering and Design Planning stage it shall be identified whether this check shall be carried out as a part of the IDC, or whether it shall be a separate checking function. The decision shall be based upon the document content. In either case, the design output shall be checked against valid standards for compliance with the project health, safety and environmental policy defined in the Health, Safety and Environmental Plan. The originating discipline shall be responsible for incorporating any valid comments into the original document prior to issue for use.

19.2.5 Design Output Validation

At intervals specified within the Engineering and Design Plan, the design output shall be subject to validation checks. The nature of such validation shall also be identified within the Engineering and Design Plan, and shall comprise one, or a combination of the following;

- Design Review. Qualified, yet independent engineers from the disciplines that comprise the scope of the review shall carry out a design review. The review shall be carried out under controlled conditions and shall seek to prove that the design output is valid to achieve the main operational parameters as defined within the project operational philosophy document.
- Technical Audit. A technical audit is carried out in a similar way to the design review, however, the objectives are to systematically examine a selection of design output against the applicable requirements of design input, to demonstrate compliance, or otherwise.

In both cases a report shall be produced that shall identify corrective actions needed to be taken. Although the design review, or technical audit only examine a sample of design output it shall be understood that corrective actions may not be so restricted and may have to be applied to a more general scope.

The Engineering Manager shall be responsible for ensuring that all corrective action requirements are addressed so as to prevent recurrence of the same problems, and that they are completed within acceptable time frames. The design review or technical audit leader shall ensure that the corrective actions are followed up to satisfy himself of their adequate close out.

19.2.6 Design Hold and Issues Control

As the design needs to progress to achieve project milestones, there shall be occasions that a drawing or document shall be required to be released with either missing information, or disputed information. These situations shall be controlled by the application of design 'hold' and 'issue' management, which shall involve the use of hold and issue registers. These registers shall form the basis of resolution meetings as a part of the normal project meeting schedule identified in the Coordination and Communication Procedure.

19.2.7 Design Change

Changes to the design may be initiated from either an internal or an external source. In either case, the control of such changes shall be equally applied.

However, the level of control shall be dependent upon the stage of the affected design documents. The first stage is during design development and up to 'design freeze' (i.e., when a design document has been formally issued for its intended use, such as 'issued for purchase' or 'issued for construction') and the second stage is after issue for use and up to as-built. The change control procedures differ for each of these stages and are briefly described as follows;

- Design development to Issue for Use stage. The design is developing and therefore changing sometimes frequently, however, if an internal or external source defines the need to change that opposed the design input requirements, then this shall be formally controlled through the use of a deviation request. The deviation request shall identify the details of the requested change, and the justification for it. It shall be supported by all information necessary to make a decision as to its validity. The deviation request form, plus the project standard procedure for dealing with them, including responsibilities and authorities, shall be contained within the Coordination and Communication Procedure. In this way, all project organisations shall follow the same process. Only authorised deviation requests shall initiate change during the design development stage.
- After Issue for Use to As-built stage. Once a design is issued for use it is effectively 'frozen' due to it being bound by contractual conditions for purchase or construction. Such changes thereafter are normally to accommodate constructability or standard manufacturing requirements. After design freeze,

therefore, changes that affect the design shall only be effected by the TIN/PTN/Change Order route as described in section 16.2 above. The procedure for TIN/PTN/Change Order shall be contained within the Coordination and Communication Procedure. for use by all organisations Once a change order has been authorised and instructions are given to proceed, all design documents that are changed shall reference the change order number so as to be able to track cost and progress.

19.2.8 Engineering and Design Follow Up

Activities carried out by engineering and design teams in support of other project functions is termed as Engineering and Design Follow Up, and shall also be subject to controlled procedures. Activities within this area are as follows;

- Procurement Support. Engineering and design personnel shall be involved in the review and commenting on supplier documentation. Also. there shall be involvement in the inspection and expediting of material and equipment. The basic procedures for controlling such work are described in section 20.2 below.
- Construction Support. There shall be an interface between construction and engineering/design for such events as site queries. technical queries. deviation requests etc. The basic procedures for controlling such work are described in section 21.2 below.

- As-Built and Final Documentation Support. As construction contractors and suppliers provide their documentation in the as-built form, engineering support shall be required to verify their accuracy and validity. Procedures for As-Built and Final Documentation shall be prepared for the project. based upon available standard procedures.
- Mechanical Completion. Pre Commissioning and Commissioning Support. A strong interface shall be developed between Engineering/Design and these functions to provide technical assistance during commissioning. and to actively participate in the verification of mechanical completion and the witnessing of pre-commissioning tests and checks.

Project procedures shall be developed for these activities. based upon standards available.

19.3 Deliverables

The following represents the deliverables regarding the management of the design work:

- Engineering and Design Philosophy
- Engineering and Design Plan
- Document Deliverable Register
- Design Input Report
- Design Output Deliverables
- Design Output Verification Register
- Design Output Validation Reports
- Design Change Register
- Deviation Request Register

19.4 Related Management Procedures

Available standard procedures that shall be adapted for the needs of the project, in terms of managing design work, are identified as:

- Engineering and Design Planning
- Engineering and Design Input Control
- Engineering and Design Output Control
- Engineering and Design Verification
- Design Reviews
- Technical Audits
- Engineering and Design Change Control
- Deviation Requests
- Technical Queries
- Coordination and Communication
- Document Control
- Mechanical Completion
- Pre-Commissioning
- Commissioning

19.5 Key Interfaces

Key interfaces associated with successful management of design work are identified as:

- Engineering to Design (work flow)
- Engineering and Design (deliverables) to Project Planning (critical path and level 5 plan)
- Engineering to Procurement (document deliverables for purchasing, technical specifications)
- Engineering and Design to Construction (follow up engineering)
- Engineering to Commissioning (commissioning procedures)
- Engineering and design to Safety and Environmental (Safety and Environmental requirements)

20. Defining the Plan to Manage Materials

20.1 Introduction

The management of materials shall ensure that all materials, plant and equipment will be specified, procured, manufactured, transported, handled and controlled through to installation in accordance with he project schedule, to the budgeted cost and of the specified quality.

For this purpose a number of project procedures shall be developed to control all aspects of material management from material definition, through purchase to delivery and installation.

20.2 Method

The procedures for planning and control of materials shall be applied as follows;

20.2.1 Procurement Planning

At the outset of the project, a Procurement & Material Control Plan shall be prepared which shall address all of the aspects of procurement, handling, transport, delivery, storage and site material control. Topics shall include;

- Procurement philosophy – long lead and normal
- Procurement programme
- Procurement and material control responsibilities and authorities
- Procurement and material control database requirements
- Procurement and material status reporting arrangements

- Expediting strategy
- Inspection strategy
- Approved. or nominated supplier listings
- Quantities
- Forms of contract
- Commercial requirements and standards
- Coordination and Communication requirements
- Supplier Documentation and Data Requirements
- Form of Bids
- Budget costs
- Bid analysis
- Transportation philosophy
- Permit requirements
- Storage facilities. including security arrangements
- Material control philosophy for sites
- Strategy for disposal of surplus and scrap material

20.2.2 Material Requisitioning

Material shall be requisitioned in accordance with the Procurement and Material Control Plan and the procurement programme. The Procurement Manager shall initiate the requirement to prepare material requisitions and shall be responsible for coordinating its compilation. review and approval for release. Material requisitions shall comprise the following mandatory elements:

- Description of item(s) and quantity
- Project contact information
- Technical specifications for material. including data sheets if applicable
- Quality Assurance requirements and quality standard to be applied
- Documentation and Data requirements to be supplied for approval before manufacture
- Documentation and Data requirements to be supplied with delivery
- Documentation and Data requirements to be supplied after delivery
- Quality certification requirements (including third party requirements if applicable)
- Standard procedures provided within the Coordination and Communication Procedure. such as reporting. deviation requests. concession requests, change procedure etc.

All requisitions shall be subject to the checking and approval process as described within the procurement procedure and the Procurement and Material Control Plan prior to release to the nominated bidders as defined in the final bidder's list.

20.2.3 Bid Analysis

All bid packages received shall be registered and subject to the bid analysis procedure. which shall be prepared by the Procurement Manager based upon the requirements of the Procurement and Material Control Plan. The Procurement Manager shall be responsible for coordinating the bid analysis, which shall comprise a technical, commercial and quality element. The Procurement Manager shall ensure that any query or issue related to the analysis is clarified with the bidder whenever applicable

After the analysis is complete. the Procurement Manager shall ensure the applicable authority endorses the final selection. Authorities shall be as defined in the Procurement and Material Control Plan.

20.2.4 Purchase Ordering

The purchase order shall be prepared by the Procurement manager and subject to checking and approval as required by the Procurement and Material Control Plan. Each purchase order shall comprise the following elements;

- Material description and final quantities
- Unit and total costs
- Any discounts or other factors that affect the total price
- Delivery date(s) and details
- Any technical. quality, commercial or documentation and data requirements that have been amended between tender and purchase

Purchase orders shall only be released when the applicable authority as nominated in the Procurement and Material Control Plan has endorsed them.

20.2.5 Procurement Quality Control

When specified in the purchase order. the supplier shall prepare an inspection and test plan for issue to the project for approval prior to manufacture commencing. A project standard format for inspection and test plans shall be provided to the supplier within the tender package or purchase order via the Coordination and Communication Procedure for his use. or. to ensure that his own standard plan contains the same level of information (see Attachment 9 for sample).

The Manufacturing inspection and test plan shall identify the following details;

- all process steps in the sequence of manufacture as they are carried out
- the procedure that controls each process step. The supplier's procedures, some of which shall require review and approval by the project,
- the acceptance criteria for each process step. Usually as provided by the purchase order.
- the quality record produced for each inspection and test carried out
- inspection/witness requirements of all interested parties. Supplier/Project/Client/Third party

In this way, the project shall know in advance all details of the manufacturing cycle, and can identify what activities shall be either witnessed or inspected by interested organisations and, for repetitive activities, the level (%age) inspection or witnessing requirements. Furthermore, the quality record element shall give the project the ability to determine whether specified requirements have been met.

The project shall either carry out release inspection, or receipt inspection at site, dependant upon the philosophy in the Procurement and Material Control Plan. If release inspection is carried out, then the nominated project authority shall officially release it. Furthermore, at receipt on site, the check shall be limited to transport damage, overage and shortage.

20.2.6 Expediting

Based upon the requirements of the Procurement and Material Control Plan, the Procurement Manager shall prepare an expediting plan, which shall ensure that material central to the project plan critical path are delivered on time. The plan shall be expanded whenever a new supplier of critical equipment is provided with a purchase order.

The expediting plan shall require input from the supplier in terms of their inspection and test plan and their manufacturing plan, which shall be requested prior to manufacturing commencing. The expediting plan shall identify the following;

- Supplier details
- Material to be expedited
- Stage(s) of manufacture where expediting visits are planned
- Forecast dates (from the supplier's manufacturing plan)
- Nominated expeditor

The expeditor shall ensure that planned manufacturing plans are maintained and that associated documentation is progressing. Any concerns or problems shall be

reported to the project for solution. It shall be attempted to carry out expediting and inspection visits simultaneously, for mutual benefit.

20.2.7 Material Receipt

The Procurement and Material Control Plan shall identify the philosophy for material receipt checks. If a formal release inspection is carried out at the manufacturer's works then the receipt at site shall be limited to a check for transport damage and that there are no overages or shortages. An overage, shortage, damage (OSD) report shall be raised and forwarded to the planned recipients. Damaged material shall be placed in quarantine, with the OSD report reference attached, pending disposition. It shall be important to state that documentation required to be delivered with the material shall be included in the OSD check.

If there is no formal release inspection, then a receipt inspection shall be carried out before material is accepted into the stores. If the material is inspected as acceptable (including documentation) then it can be accepted into the storage area and formally recorded onto the material control database. If it is not accepted, then a non conformance report shall be raised, indicating all areas of discrepancy, and forwarded to all applicable parties for resolution. The material may either be accepted into the stores with a NCR reference attached (minor non-conformance) or placed into a quarantine area pending disposition (major non-conformance). Material accepted into stores with an NCR outstanding may be issued for installation only under positive recall conditions.

20.2.8 Material Control

The form of material control software shall be selected as a part of the Procurement and Material Control Plan. All material accepted into the stores shall be added to the database.

The material control section of the Procurement and Material Control Plan shall include the following elements:

- Handling and Storage. As a part of the purchase order, the supplier shall be required to provide their procedures for handling and storage prior to delivery. These procedures, once accepted, shall be forwarded to the stores manager for preparation of the stores area in terms of handling equipment, storage requirements, segregation, climate, preservation and consumables. These details shall be included in the material control database in readiness for receipt.

- Storage Control. The material control database shall contain all of the information for the storage requirements of material. The stores manager shall ensure that these are followed and recorded. Of particular importance shall be material identification, storage requirements such as palleting, preservation such as greasing, oiling and coating, mechanical preservation of valves, motors etc, temperature and humidity limitations, frequency of checks and security to ensure that sensitive equipment is not tampered with.
- Release Control. The Procurement and material Control Plan shall identify the authorities for the release of material for installation. A procedure for this release process shall be prepared for this purpose.
- Material Status. The status of material shall be known at all times via the procurement database and the material control database. The reporting requirements for the project shall be defined within the Procurement and Material Control Plan, however there shall be a number of key requirements that must be considered, namely; forecast delivery dates. actual delivery dates, manufacturers serial no. project tag no., balance of supply. stored status, released status, free-issue material, non-conformances, deviation requests.

20.2.9 Surplus and Scrap Material

The Procurement and Material Control Plan shall identify the strategy for disposal of surplus stock, and the requirements for scrap. This shall include a description of what constitutes scrap material, planned disposition methods, spares philosophy, maintenance routines etc.

20.3 Deliverables

The following represents the deliverables regarding the management of procurement and materials;

- Procurement and Material Control Plan
- Manufacturing Inspection and Test Plans
- Procurement Database
- Material Control Database
- Non conformance register
- Deviation request register
- Expediting Plan
- Procurement Inspection Plan

20.4 Related Management Procedures

Available standard procedures that shall be adapted for the needs of the project, in terms of managing procurement and material control, are identified as;

- Procurement Planning
- Requisitioning
- Purchase Ordering
- Bid Analysis
- Material Control
- Material Receipt
- Handling, Storage, Packaging and Delivery
- Control of Non Conformance
- Corrective and Preventive Action
- Expediting
- Inspection in Procurement
- Deviation Requests
- Document Control
- Coordination and Communication

20.5 Key Interfaces

Key interfaces associated with successful management of procurement and material control are identified as;

- Procurement to Engineering (technical requisitions)
- Procurement to Quality Management (quality requirements and inspection)
- Procurement to Project Planning (critical path)
- Material Control to Procurement (status reporting)
- Material Control to Construction Management (material availability)

21. Defining the Plan to Manage Construction

21.1 Introduction

The management of construction shall ensure that all construction organisations perform their tasks in accordance with the applicable specifications, that work is performed to schedule, within budget costs and that the welfare of construction personnel is assured.

For this purpose a number of project procedures shall be developed to control all aspects of construction management.

21.2 Method

Through the development of construction management planning and procedures, based on established standards, the following shall be applied;

21.2.1 Construction Management Plan

At the outset of the project, a Construction Management Plan shall be developed. This plan shall address the following aspects:

- Construction management strategy
- Responsibilities and authorities
- Construction contracting philosophy
- Local labour strategy as opposed to imported skills
- Mobilisation planning
- Site offices location and arrangement plan (offices, workshops, stores, warehouses, personnel facilities, security arrangements)
- Plant, machinery and handling requirements
- Site information system
- Construction reporting requirements
- Material requirements, including free issue to contractors
- Construction safety and environmental plan
- Quality control philosophy for project and contractors
- Special construction/constructability methods, such as modularisation or pre-assembly

21.2.2 Coordination and Communication

A special construction version of the Coordination and Communication Procedure shall be prepared for construction. This procedure shall identify all of the common aspects of construction control and reporting requirements, along with the communication processes between contractors and construction management, and construction management and project management office. This procedure shall contain the following;

- Contact personnel and contact details for all parties
- correspondence and communication details
- individual scopes of work
- standardised requirements such as software
- construction diary requirements
- common procedures. such as change control, site queries. deviation requests. reporting. inspection and test planning. incident and accident reporting
- responsibilities and accountabilities

21.2.3 Construction Management

Each individual member of the construction management team shall record all construction management activities for each day on the construction diary. The construction diary format shall be contained within the Cooordination and Communication Procedure for inclusion into the site computer network.

The construction diary shall be brief and limited to key information of the day, such as;

- Key events witnessed
- Progress statements (actual progress shall be reserved for the formal reporting)
- Tests witnessed
- Milestones achieved
- Areas of concern
- Details of non conformances raised
- Weather conditions
- Problems encountered

The construction diary shall not be a formal document, but shall be available to the construction manager for review at any time. The diary shall be a useful tool in areas of dispute with contractors.

21.2.4 Construction Site Document Control

A document control center shall be established at sites, which shall be satellites of the main document control office. In this way, the main document control procedures shall apply to the sites, however the sites shall establish local management procedures for controlling local distribution, storage, retrieveability, filing, security, as-builting and final documentation. The Project Control Manager shall ensure that the local procedures are compatible with the central ones.

All 'Issued for Construction' drawings and documents shall be controlled and updated from the central DCC database.

21.2.5 Construction Quality Control

Construction quality control shall be effected with an optimum balance between Construction Management and Quality Management, as defined within the Project Quality Plan and the Construction Management Plan.

During their day to day supervision, any of the construction management personnel may issue a Non Conformance Report for areas of work that are not fulfilling the governing specifications. However, as the progress schedule is also important there shall be a rule as to their issue. Namely, if an area of work is observed as being discrepant by the construction supervisor, and it can be quickly remedied within acceptable standards, then the supervisor need not issue an NCR. it shall be sufficient to identify the occurrence in the construction diary. However, if the discrepant work requires the need to mobilise either men or machinery to resolve it, then an NCR must be raised in order to track its acceptable close out. NCR's raised by site supervision shall be issued and distributed as required by the Construction Management Plan.

For formal quality control, the construction organisations, including construction contractors shall produce Construction Inspection and Test Plans. A project standard

format for inspection and test plans shall be provided to the construction organisations prior to commencement of their scope of work via the Construction Coordination and Communication Procedure for their use, or, to ensure that their own standard plan contains the same level of information (see Attachment 9 for sample).

Construction inspection and test plans shall be prepared for each construction process (trenching, lower and lay, bending, special points, ultrasonic testing, pipework installation, etc, etc) and shall identify the following details:

- all process steps in the sequence of construction as they are carried out
- the procedure that controls each process step. In the case of a contractor, his own procedures, some of which shall require review and approval by the project.
- the acceptance criteria for each process step. Usually as provided by the construction specifications or standards.
- the quality record produced for each inspection and test carried out
- inspection/witness requirements of all interested parties. Supplier/Project/Client/Third party

In this way, the project shall know in advance all details of the construction processes, and can identify what activities shall be either witnessed or inspected by interested organisations and, for repetitive activities, the level (%age) inspection or witnessing requirements. Furthermore, the quality record element shall give the project the ability to determine whether specified requirements have been met.

Inspections and witnessing shall be carried out to a previously prepared checklist either by the inspection team or the construction supervisors, dependant upon the criticality of the activity and the inspection strategy as identified in the Project Quality Plan. In either case, any area of discrepancy found during a formal inspection shall be the subject of an NCR report. This report shall be issued and distributed in accordance with the Coordination and Communication Procedure and shall be used to track the performance of the constructor in closing the non-conformity out.

All formal inspections shall be reported and appropriately distributed. The report shall contain:

- Area inspected
- Construction Inspection and Test Plan reference

- Findings
- Non Conformances raised
- Further actions.

Attached to the report shall be copies of any NCR and the completed inspection checklist. All NCR's shall be registered by the Project Quality Manager, for analysis of improvement opportunity and to ensure that individual NCR's are closed out.

21.2.6 Construction Safety

The overall strategy for assuring the health and safety of construction based personnel shall be described within the Construction Management Plan. However, the details of precise procedures shall be required to be expanded within a Safety Plan that shall be required to be produced by all construction organisations.

Each safety plan shall be subject to review and approval by the project safety representative prior to the commencement of their scope of work, and shall, as a minimum contain the following elements:

- Safety representative nomination, including his qualifications and experience for the role.
- Job description of the nominated safety representative
- Responsibilities and authorities
- Safety arrangements for the scope of work, including any specialty hazardous tasks
- Risk assessment procedures and findings
- Arrangements for the control of hazardous substances (if applicable)
- Interface arrangements for incidents and accidents (i.e., interfacing with the overall arrangements as described in the Construction Coordination and Communication Procedure
- Arrangements for first aid, medical assistance and those persons qualified to provide it
- Fire fighting routines and equipment (if applicable)
- Evacuation procedures (if applicable)
- Policy for preventing and identifying alcohol and drugs use
- Special arrangements for hazards with machinery and tools

21.2.7 Construction Reporting

Each construction organisation shall be responsible for providing reports that shall be compatible and comprise the overall construction report.

The precise requirements of construction reports shall be described within the Construction Coordination and Communication Procedure, which shall detail the precise reporting format, the reporting criteria, frequencies of reports and the cut-off dates.

Each construction organisation shall be responsible, on a hierarchical basis, for ensuring that construction reports are complete, accurate and provided on time.

21.3 Deliverables

The following represents the deliverables regarding the management of construction;

- Construction Management Plan
- Construction Coordination and Communication Procedure
- Construction Diaries
- Construction Safety and Environmental Plan
- Construction Inspection and Test Plans
- Site Query Register
- Non Conformance Register
- Construction Inspection Reports

21.3 Related Management Procedures

Available standard procedures that shall be adapted for the needs of the project, in terms of managing construction work, are identified as:

- Construction Planning
- Construction Management
- Construction Diary
- Inspection in Construction
- Site Queries

- Control of Non Conformance
- Corrective and Preventive Action
- Coordination and Communication
- Construction Progress Measurement and Reporting
- Mechanical Completion. Pre-commissioning. Commissioning and Start Up Planning
- Document Control

21.4 Key Interfaces

Key interfaces associated with successful management of construction are identified as:

- Construction to Engineering (follow up. test pack approvals)
- Construction to Quality Management (Site Quality Control coordination)
- Construction to Planning (construction productivity and progress, critical path control)
- Construction to Project Management (construction reporting and resolution of conflicts)

BAKU-CEYHAN CRUDE OIL PIPELINE PROJECT
PROJECT EXECUTION PLAN
Doc. No:
Date: 16.11.99

BOTAŞ

Rev. 0
Page 94 of 125

Attachment 1.0 Project Organisation (Functional Set Up)

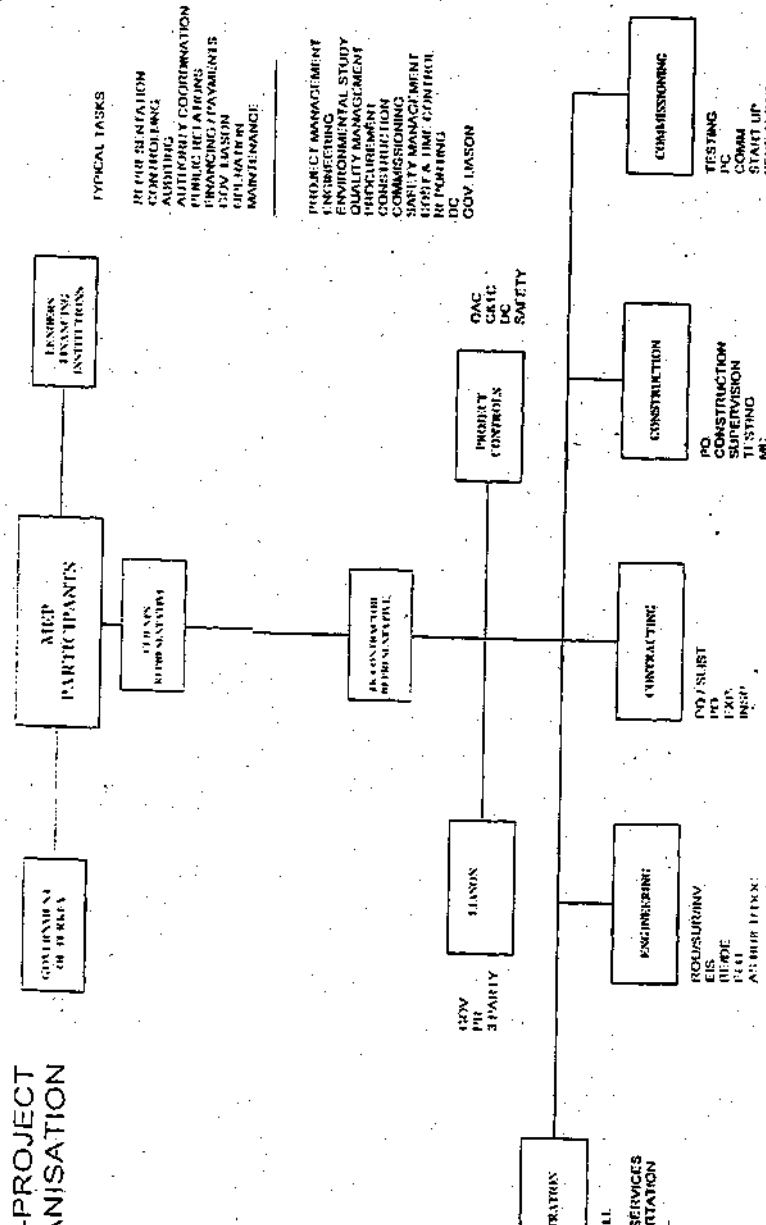

Attachment 1B – Boats Subcontracting Startegy (preliminary)

2 Alternatives

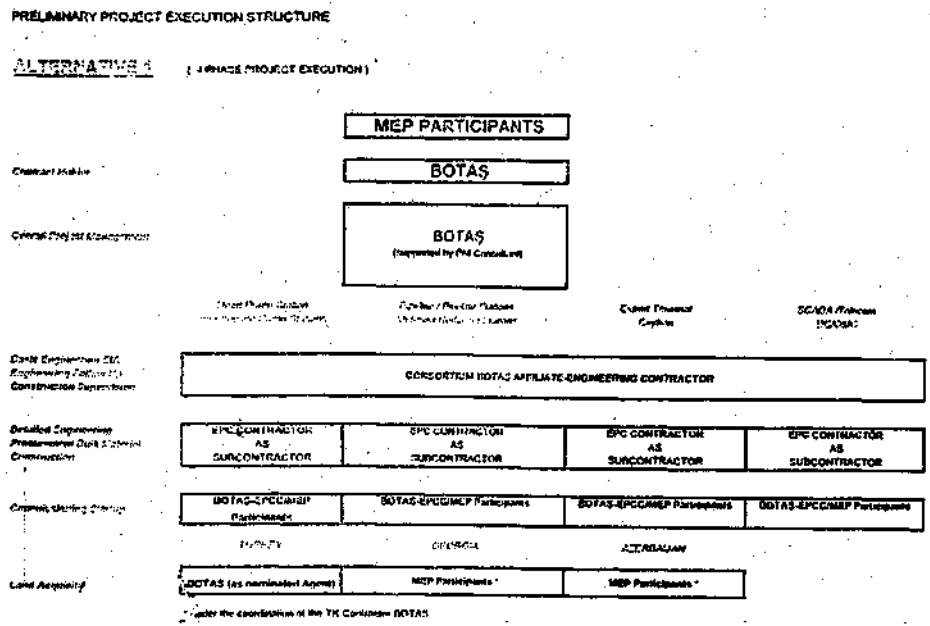

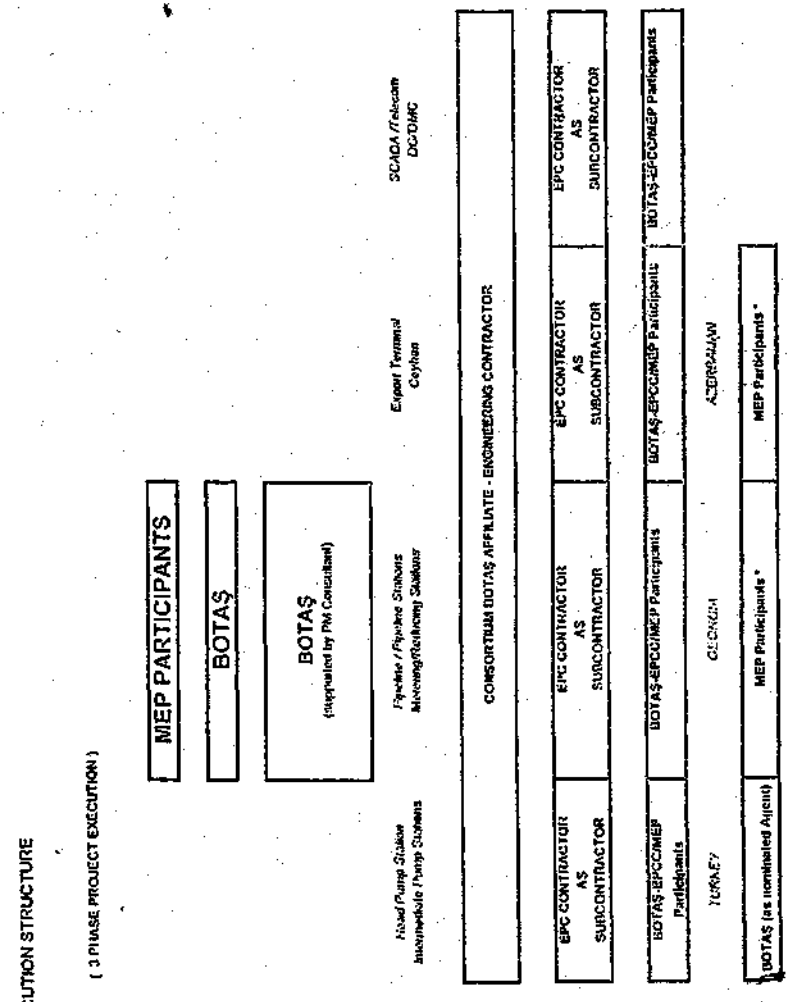
PRELIMINARY PROJECT EXECUTION STRUCTURE
ALTERNATIVE 2
(3 PHASE PROJECT EXECUTION)
MEP PARTICIPANTS
BOTAŞ
BOTAŞ
(supported by PM Consultant)
Contract Holder
Overall Project Management
Road Pump Station
Intermediate Pump Stations
Pipeline / Pipeline Stations
Metering/Control Stations
Export Terminal
Ceyhan
SCADA /Telecom
DCS/MC
Engineering/EIA
Engineering Follow Up
Construction Supervision
CONSORTIUM BOTAŞ AFFILIATE - ENGINEERING CONTRACTOR
reduced Detailed Engineering
Procurement Bulk Material
Construction
EPC CONTRACTOR
AS
SUBCONTRACTOR
EPC CONTRACTOR
AS
SUBCONTRACTOR
EPC CONTRACTOR
AS
SUBCONTRACTOR
Commissioning/Startup
BOTAŞ-EPCC/MEP
Participants
BOTAŞ-EPCC/MEP Participants
BOTAŞ-EPCC/MEP Participants
BOTAŞ-EPCC/MEP Participants
TÜRKEY
GEORGIA
AZERBAIJAN
Land Acquisition
BOTAŞ (as nominated Agent)
MEP Participants *
MEP Participants *
* under the coordination of the TK Contractor BOTAS
15/11/99

Attachment 2 List of Project Standards

The Main Export Pipeline system will be designed to international codes and standards. The recognised governing International code to be used for crude oil pipelines is ASME B31.4 (Liquid Transportation Systems for Hydrocarbon, Liquid Petroleum Gas, Anhydrous Ammonia and Alcohols), latest edition. This code, supplemented by ASME B31.3, will be adopted for the design, engineering, and construction of the system.

ASME B31.4 refers to various other ANSI, API, and other codes and standards; the latest revision thereof will be applied and used by the Turnkey Contractor in the performance of the Work. A complete listing of applicable codes and standards that are acceptable in the execution of the Work is provided below.

Applicable Industry Codes and Standards

The following is a list of the internationally accepted industry codes, standards, and procedures to be used and which shall govern the development of design documents for this project. Use of additional codes and/or standards not listed below shall be subject to prior approval by MEP Participants before incorporation into the system design. Where specific editions have been specified in the below list, the latest revision or edition of the respective document shall apply.

In case of contradiction of requirements between two applicable standards, the requirements of the ASME B31.4 and B31.3 and those referenced therein shall prevail.

The Turnkey Contractor will maintain a current copy of each of these documents in his Project design office to ensure ready accessibility and reference for the design staff, project management, and technical auditors. Additional copies will be kept at all site offices of all codes and standards applicable to the work being performed at those locations.

American National Standards Institute (ANSI)

ANSI / ASME B15.1	1992 Safety Standard for Mechanical Power Transmission Apparatus
ANSI / ASME B1.20.1	Pipe Threads, General Purpose (Inch)

ANSI / ASME B16.5	Pipe Line Flanges and Flanged Fittings
ANSI / ASME B16.9	Factory-Made. Wrought Steel-Butt Welding Fittings
ANSI / ASME B16.10	Face-to-Face and End-to-End Dimensions of Valves
ANSI / ASME B16.11	Forged Fittings. Socket-Welding and Threaded
ANSI / ASME B16.20	Ring Joint Gaskets and Grooves for Steel Pipe Flanges
ANSI / ASME B16.34	Valves-Flanged. Threaded, and Welding End
ANSI / ASME B31.1	Power Piping
ANSI / ASME B31.3	Chemical Plant and Petroleum Refinery Piping
ANSI / ASME B31.4	Liquid Transportation Systems for Hydrocarbons, Liquid Petroleum Gas, Anhydrous Ammonia and Alcohols
ANSI / ASME B73.1M	Specification for Horizontal End Suction Centrifugal Pumps for Chemical Process
ANSI/AWS D1.1	Structural Welding Code - Steel. Latest Edition
ANSI / FCI 70-2	Quality Control Standard for Control Valve Seat Leakage
ANSI / IEEE 730	Standard for Software Quality Assurance Plans
ANSI / IEEE 829	Standard for Software Test Documentation
ANSI / IEEE 830	Recommended Practice for Software Requirements Specifications
ANSI / IEEE C2-93	National Electrical Safety Code
ANSI / IEEE C29.5-84	Wet Process Porcelain hisuL2ors-Low and Medium-Voltage Types (R 1991)
ANSI / IEEE C29.7-92	Porcelain Insulators-High-Voltage Line-Post Type
ANSI / IEEE C37.42.89	Switchgear-Distribution Cut-outs and Fuse Links
ANSI / IEEE C62.11	Standard for Metal-Oxide Surge Arrestors for Alternating Current Power Circuits
ANSI / ISA S18.1	Annunciator Sequences and Specifications (R 1992)
ANSI / ISA S5.5	Graphic Symbols for Process Displays
ANSI / ISA S75.01	Flow Equations for Sizing Control Valves
ANSI / ISA S75.03	Face-to-Face Dimensions for Integral Flanged Globe-Style Control Valve Bodies (ANSI Classes 125. 150. 250. 300 and 600)
ANSI / ISA S75.16	Face-to-Face Dimensions for Flanged Globe Style Control Valve

	Bodies (ANSI Classes 900. 1.500 and 2.500)
ANSI / FCI 70-2	Quality Control Standard For Control Valve Seat Leakage

American Petroleum Institute (API)

API SPEC 5B	Specification for Threading. Gauging. and Threading Inspection of Casing. Tubing. and Line Pipe Threads
API SPEC 5L	Specification for Line Pipe
APIRP5L1	Recommended Practice for Railroad Transportation of Line Pipe
API RP 5LW	Recommended Practice for Transportation of Line Pipe on Barges and Marine Vessels
API SPEC 6D	Specification for Pipeline Valves (Gate. Plug. Ball. and Check Valves)
API SPEC 6FA	Specification for Fire Test for valves
API MPMS 14.3.2	Installation of Concentric. Square-Edged Orifice Meters: Specification and Requirements
API RP-500	Recommended Practice for Classification of Locations for Electrical Installations at Petroleum Facilities
API RP 520	Sizing Selection and Installation of Pressure Relieving Devices in Refineries
API RP 521	Guide for Pressure Relieving and Depressurising System
API STD 526	Flanged Steel Safety Relief Valves (sections 1 to 4)
API STD 527	Seat Tightness of Pressure Relief Valves
API RP 540	Electrical Installations in Petroleum processing Plants
API RP 550	Manual on Installation of Refinery Instrumentation and Control Systems
API STD 560	Fired Heaters for General Refinery Services
API STD 598	Valve Inspection and Testing
API STD 600	Steel Gate Valves-Flanged and Butt Welding Ends
API STD 610	Centrifugal Pumps for Petroleum. Heavy Duty Chemical. and Gas Industry Services
API STD 611	General Purpose Steam Turbines for Refinery Service
API STD 612	Special Purpose Steam Turbines for Petroleum. Chemical and Gas Industry Services

API 613	Special Purpose Gears
API STD 616	Gas Turbines for Refinery Services
API STD 617	Centrifugal Compressors for Petroleum, Chemical and Gas Service Industries
API STD 650	Welded Steel Tanks for Oil Storage
API 660	Shell-and-Tube Heat Exchangers for General Refinery Services
API 661	Air-Cooled Heat Exchangers for General Refinery Service
API 670	Vibration, and Bearing Axial Position Temperature Monitoring Systems
API 671	Special Purpose Couplings
API 675	Positive Displacement Pumps-Controlled Volume
API 680	Packaged Reciprocating Plant and Instrument Air Compressors for General Refinery Services
API 1102	Steel Pipelines Crossing Railroads and Highways
API STD 1104	Welding of Pipelines and Related Facilities
API RP 1110	Pressure Testing of Liquid Petroleum Pipelines
API RP 1111	Design, Operation, and Maintenance of Offshore Hydrocarbon Pipelines
API STD 2000	Venting Atmospheric and Low-Pressure Storage Tanks Non-refrigerated and Refrigerated

American Bureau of Shipping (ABS)

Rules for Building and Classing Single Point Moorings	- Guide for the Certification of Offshore Mooring Chain

American Gas Association (AGA)

AGA PR-237-9428	Water Crossing Design and Installation Manual

American Iron and Steel Institute (AISI)

AISI 316 L	Low Carbon Stainless Steel Tubing

American Society of Civil Engineers (ASCE)

Guidelines for the Seismic Design of Oil and Gas Pipeline Systems, 1984

American Society of Mechanical Engineers (ASME)

ASME Section VIII	Boiler and Pressure Vessel Code

ASME Section IX	Welding and Brazing Qualification
ASME B46.1	Finish of Contact Face of Flanges Surface Texture (Surface Roughness, Waviness, and Lay)
ASME PTC9	Displacement Compressors, Vacuum Pumps and Blowers (Performance Test Code)
Section I	Boiler and Pressure Vessel Codes
Section II	Material Specification
Section VIII	Division 1 - Boiler and Pressure Vessel Code
Section IX	Welding and Brazing Qualifications
Section X	Glass Fibre Reinforced Polyester (GRP) Storage Tank

American Society of Non-Destructive Testing (ASNT)

ASNT 2510	A Guide to Personnel Qualification and Certification
ASNT CP-189	Standard for Qualification and Certification of Non-destructive Testing Personnel

American Society for Testing and Materials (ASTMA)

ASTM A36	Standard Specification for Carbon Structural Steel
ASTM A53	Pipe, Steel, Black and Hot-Dipped, Zinc-Coated Welded and Seamless
ASTM A105 A105M	Standard Specification for Carbon Steel Forgings for Piping Applications
ASTM A106	Standard Specification for Seamless Carbon Steel Pipe for High-Temperature Service
ASTM A123	Standard Specification for Zinc (Hot Dip Galvanised) Coatings on Iron and Steel Products
ASTM A 124	Carbon and Alloy Steel Nuts and Bolts for High Pressure and High Temperature Service
ASTM A153 A153M	Standard Specification for Zinc Coating (Hot Dip) on Iron and Steel Hardware
ASTM-A-181	Standard Specification for Carbon Steel Forgings for General Purpose Piping
ASTM A216/216M	Standard Specification for Forged or Rolled Alloy-Steel Pipe Flanges, Forged Fittings; and Valves and Parts for High-Temperature Service

ASTM A193-B7M	Standard Specification for Steel Castings. Carbon. Suitable for Fusion Welding. For High Temperature Service
ASTM A194/194M	Standard Specification for Carbon and Alloy Steel Nuts for - 2HN Bolts for High Pressure and High Temperature Service
ASTM A216	Standard Specification for Steel Castings. Carbon. Suitable for Fusion Welding for High Temperature Service
ASTM A234	Standard Specification for Piping Fittings of Wrought Carbon Steel and Alloy Steel for Moderate and Elevated Temperatures
ASTM A269	Standard Specification for Seamless and Welded Austenitic Stainless Tubing for General Service
ASTM A350	Standard Specification for Carbon and Low Alloy Steel Forgings
A350 M-LCC	Requiring Notch Toughness Testing for Pipeline Components
ASTM A370	Standard Test Methods and Definitions for Mechanical Testing of Steel Products
ASTM A394	Standard Specification for Steel Transmission Tower Bolts. Zinc Coated and Bare
ASTM A694	Standard Specification for Forgings. Carbon and Alloy Steel for Pipe Flanges. Fittings. Valves. and Parts for High-Pressure Transmission Service
ASTM A790M	Standard Specification for Seamless and Welded Ferritic Austenitic Stainless-Steel-Pipe
ASTM B209	Standard Specification for Aluminium and Aluminium-Alloy Sheet and Plate
ASTM C581	Standard Practice for Determining Chemical Resistance of Thermosetting Resins Used in Glass-Fibre-Reinforced Structures Intended for Liquid Service
ASTM D638	Standard Test Methods for Tensile Properties of Plastics
ASTM D695	Standard Test Method for Compressive Properties of Rigid Plastics
ASTM D790	Standard Test Methods for Flexural Properties of Plastics Unreinforced and Reinforced and Electrical Insulating Materials
ASTM D2583	Standard Test Methods for Indentation Hardness of Rigid Plastics by means of a. Barcol Impressor
ASTM D2733	Standard Test Method for Apparent Interlaminar Shear Strength of

	Structural Plastics of Elevated Temperatures
ASTM D2924	Standard Test Method for External Pressure Resistance of "Fibreglass" (Glass-Fibre Reinforced Thermosetting-Resin) Pipe
ASTM D2992	Standard Test Method for Obtaining Hydrostatic or Pressure Design Basis for "Fibreglass" (Glass-Fibre-Reinforced Thermosetting-Resin) Pipe and Fittings
ASTM D2996	Standard Specification for Filament-Wound "Fibreglass" Reinforced (Glass-Fibre Thermosetting-Resin) Pipe
ASTM D3299	Standard Specification for Filament-Wound Glass-Fibre-Reinforced Thermoset Resin Chemical-Resistant Tanks
ASTM D4097	Standard Specification for Contact-Moulded Glass-Fibre Reinforced Thermostat Resin Chemical-Resistant Tanks
ASTM E23	Standard Test Methods for Notched Bar Impact Testing of Metallic Materials
ASTM E84	Standard Test Method for Surface Burning Characteristics of Burning Materials
ASTM E92	Standard Test Method for Vickers Hardness of Metallic Materials
ASTM E94	Standard Guide for Radiographic Testing
ASTM E112	Standard Test Methods for Determining Average Grain Size
ASTM E140	Standard Hardness Conversion Tables for Metals
ASTM E142	Standard Method for Controlling Quality of Radiographic Testing
ASTM E165	Standard Test Method for Liquid Penetrant Examination
ASTM E709	Standard Guide for Magnetic Particle Examination
ASTM E747	Standard Practice for Design, Manufacture and Material Grouping Classification of Wire Image Quality
ASTM E1025	Standard Practice for Design, Manufacture and Material Grouping Classification of Hole-Type Image Quality Indicators Used for Radiography
ASTM G8	Standard Test Methods for Cathodic Disbonding of Pipeline Coating

International Electrotechnical Commission (IEC)

IEC 529	Degrees of Protection Provided by Enclosures (IPCode)

IEC 34-1	Rotating Electrical Machines-Part 1: Rating and Performance Ninth Edition
IEC 34-6	Rotating Electrical Machines Part 6: Methods of Cooling
IEC 50	General Index of the International Electrotechnical Vocabulary Second Edition
IEC 51-1	Direct Acting Indicating Analogue Electrical Measuring Instruments and Their Accessories Part 1: Definitions and General Requirements Common to All Parts Fourth Edition
IEC 79	Electrical Apparatus for Explosive Gas Atmospheres, All Parts
IEC 99-2	Lighting Arrestors Part 2: Expulsion-Type Lightning Arrestors First Edition (withdrawn)
IEC 146-1	Semi-Conductor Converters-General Requirements and Line Commuted Converters
IEC 189-1 to 7	Low Frequency Cables and Wires with Insulation and FVC Sheath
IEC 227-1 to 5	Polyvinyl Chloride Insulated Cables. Rated Voltage up to and Including 450/750V
IEC 245-1 to 4	Rubber Insulated Cables-Rated Voltages up to and Including 450/750V
IEC 255-0-20	Electrical Relays Contact Performance of Electrical Relays, First Edition
IEC 269-1	Low Voltage Fuses Part 1: General Requirements. Second Edition
IEC 326-3	Printed Boards Part 3: Design and Use of Printed Boards, Second Edition
IEC 331	Fire Resisting Characteristics of Electric Cables. First Edition
IEC 332-1-3	Tests on Electric Cables Under Fire Conditions. Third Edition
IEC 445	Identification of Equipment Terminals and Terminations of Certain Designated Conductors. Including General Rules for an Alphanumeric System. Second Edition
IEC 529	Degrees of Protection Provided by Enclosures (IP Code). Second Edition
IEC 534-4	Industrial-Process Control Valves Part 4: Inspection and Routine Testing. First Edition
IEC 584-1	Thermocouples Part 1: Reference Tables. Second Edition
IEC 584-2	Thermocouples Part 2: Tolerances. First Edition
IEC 79-0	Electrical Apparatus for Explosives Gas Atmospheres Part 0: General

	Requirements Second Edition
IEC 751	Industrial Platinum Resistance Thermometer Sensors. First Edition
IEC 801-3	Electromagnetic Compatibility for Industrial Process Measurement and Control Equipment Part 3 Radiated Electromagnetic Field Requirements
IEC 896	Stationary Lead-Acid Batteries. General Requirements and Methods of Test Part 1: Vented Types. Part 2: Valve Regulated Types
IEC 898	Electrical Overcurrent Protection for Household and Similar Installations. Second Edition
IEC 904	Photovoltaic Devices Parts 1-9
IEC CISPR Pub 14	EMI Limits & Methods of Measurement
IEC 61508	

Instrument Society of America (ISA)

ISA S5-1	Instrumentation Symbols and Identification
ISA S5-2	Binary Logic Diagrams for Process Operations
ISA S5-3	Graphic Symbols for Distributed Control Shared Display Instrumentation
ISA S5-4	Instrument Loop Diagrams
ISA S 18.1	Annunciator Sequence and Specifications
ISA S51.1	Process Instrumentation Terminology
ISA SP.39.1/ SP.39.3	Control Valve Sizing
ISA S75.02	Control Valve Procedure Capacity Test

International Standards Organisation (ISO)

ISO R 281	Roller Bearing-Dynamic Load Ratings and Rating Life
ISO 1680	Acoustics-Test Code for the Measurement of Airborne Noise Emitted by Rotating Electrical Machinery
ISO 1813	Antistatic Endless V-Belts - Electrical Conductivity-Characteristic and Method of Test. Second Edition
ISO 2372	Mechanical Vibration of Machines with Operation Speeds from 10 to 200 Revs: Basis for Specifying Evaluation Standards. First Edition
ISO 3046 IV	Reciprocating Internal Combustion Engineers: Performance Part 4: Speed

	Governing
ISO 5167	Fluid Flow by Means of Pressure Differential Devices Measurement-Part 1: Orifice Plates, Nozzles and Venturi Tubes Inserted in Circular Cross-Section Conduits Running Full
ISO 5168	Flow of Fluid Measurement: Estimation Uncertainty of a Flow-Rate Measurement, First Edition
ISO 5208	Industrial Valves - Pressure Testing
ISO 5210	Industrial Valves-Multi-Turn Valve Adulator Attachments, First Edition
ISO 5211-1	Part-Turn Valve Actuator Attachment-Part 1: Flange Dimensions First Edition: Part 2: Flange and Coupling Performance Characteristics First Edition: Part 3: Dimensions of Driving Components, First Edition
ISO 8501-1	Preparation of Steel substrates Before Application of Paints and Related Products Visual Assessment of Surface Cleanliness
ISO 8800	Occupational Health and Safety Management Systems
ISO 9000	Quality Management and Quality Assurance Standards
ISO 9001	Quality Systems-Model for Quality Assurance in Design, Development, Production, Installation and Servicing, Second Edition
ISO 9002	Quality Systems-Quality Assurance in Production, Installation and Servicing, Second Edition
ISO 9003	Quality System-Model for Quality Assurance in Final Inspection & Test, Second Edition
ISO 9004-1	Quality Management and Quality System Elements - Guidelines
ISO 14001	Environmental Management Systems
ISO 14313	Petroleum and Natural Gas Industries - Pipeline Valves
SS-05-5900	Pictorial Surface Preparation Standard for, Painting Steel Surfaces

Manufacturers Standardisation Society of Valve & Fitting Industry, Inc. (MSS)

MSS SP 25	Standard Marking System for Valves, Fittings, Flanges
MSS SP 44	Steel Pipe Flanges
MSS SP 51	Corrosion Resistant, Cast Flanged Valves
MSS SP 55	Quality Standard for Steel Casting for Valves, Flanges and Fittings and other Piping Components Visual Method

MSS SP 58	Pipe Hangers and Supports - Materials. Design and Manufacture
MSS SP 61	Pressure Testing of Steel Valves
MSS SP 69	Pipe Hangers and Supports - Selection and Application
MSS SP 75	High Test Wrought Butt Welding Fittings
MSS SP 89	Pipe Hangers and Supports - Fabrication and Installation Practices

National Association of Corrosion Engineers (NACE)

NACE MRO 1 75	Sulphide Stress Cracking Resistant Material for Oil Field Equipment
NACE RPO 1 69	Control of External Corrosion on Underground or Submerged Metallic Piping Systems
NACE RPO 1 75	Control of Internal Corrosion in Steel Pipelines and Piping Systems
NACE RPO177	Mitigation of Alternating Current and Lightening. Effects on Metallic Structures and Corrosion Control Systems
NACE RPO185	Extruded Polyolefin Resin Coating Systems for Underground or Submerged Pipe
NACE RPO 1 87	Design Consideration for Corrosion Control of Reinforced Steel in Concrete Structures
NACE RPO 1 90	External Protective Coatings for Joints. Fittings. and Valves on Metallic Underground or Submerged Pipelines and Piping Systems
NACE RPO274	High Voltage Electrical Inspection of Pipeline Coating Prior to Installation
NACE RPO286	The Electrical Isolation of Cathodically Protected Pipelines
NACE RPO572	Design. Installation. Operation and Maintenance of Impressed Current Deep Ground Beds
NACE RPO675	Control of External Corrosion on Offshore Steel Pipelines
NACE RPO792	Standard Format for Computerised Close Internal Survey Data
NACE TM 0177	Testing of Metals for Resistance to SulfideStress Cracking at Ambient Temperatures
NACETMO187	Evaluating Elastomeric Materials in Sour Gas Environments
NACE TMO284	Evaluation of Pipeline Steels for Resistance to Stepwise Cracking
NACE RPO288	Inspection of Linings on Steel and Concrete
NACE RPO290	Cathodic Protection of Steel in Atmospheric Exposed Concrete Structures

National Electrical Manufacturer's Association (NEMA)

NEMA C29.7	Porcelain Insulators - High Voltage Line-Post Type
NEMA FU 1	Low-Voltage Cartridge Fuses
NEMA ICS 2	Industrial Control and Systems Controller, Contactors, and Overload Relays Rated Not More Than 2000 Volts AC or 750 Volts DC
NEMA ICS 2.3	Instructions for the Handling, Installation, Operation and Maintenance of Motor Control Centres
NEMA ICS 3	Industrial Control and Systems Factory Built Assemblies (FBA's)
NEMA ICS 6	Industrial Controls and Systems Enclosures
NEMA MG 1	Motors and Generators
NEMA MG 3	Sound Level Predication for Installed Rotating Electrical Machines
NENIA MG7	Motion/Position Control Motors, Controls, and Feedback Devices
NEMA MG 13	Frame Assignments for Alternating Current Integral-Horsepower Induction Motors
NEMA SG2	High Voltage Fuses
NEMA SM 23	Steam Turbines for Mechanical Drive Service
NEMA TR1	Transformers Regulators and Reactors
NEMA WC 26	Wire and Cable Packaging
NEMA WC 3	Rubber-Insulated Wire and Cable for the Transmission and Distribution of Electrical Energy
NEMA WC 5	Thermoplastic-Insulated Wire and Cable for the Transmission and Distribution of Electrical Energy
NEMA WC 50	Ampacities Including Effect of Shield Losses for Single-Conductor Solid-Dielectric Power Cable, 15 KV through 69 KV (Copper and Aluminium Conductors)
NEMA WC 51	Ampacities of Cables in Open-Top Cable Trays
NEMA WC 54	Guide for Frequency of Sampling Extruded Dielectric Power, Control, Instrumentation, and Portable Cables for Test
NEMA WC 56	3.0 Khz. Insulation Continuity Proof Testing of Wire and Cable
NEMA WC 57	Control Cables
NEMA WC 7	Cross-Linked-Thermosetting-Polyethylene Insulated Wire and Cable for the

	Transmission and Distribution of Electrical Energy
NEMA WC8	Ethylene-Propylene-Rubber-Insulated Wire and Cable for the Transmission and Distribution of Electrical Energy
TEMA "R"	Standards of the Tubular Exchanger Manufacturers Association

National Fire Protection Association (NFPA)

NFPA 70	National Electrical Code
NFPA 71	Standard for Installation of Maintenance of Signalling Systems for Central Stations
NFPA 72	Local Protective Signalling Systems
NFPA 72E	Automatic Fire Detectors
NFPA 78	Lightning Protection Code

Oil Companies International Marine Forum (OCIMF)

- Recommendations for Equipment Employed in the Mooring of Ships at Single Point Moorings
- Single Point Mooring Maintenance and Operations Guide
- SPM Hose Ancillary Equipment Guide
- SPM Hose System Design Commentary
- Guide to Purchasing, Manufacturing and Testing of Loading and Discharge Hoses for Offshore Moorings
- Hawser Guidelines
- Recommendations for Oil Tanker Manifolds and Associated Equipment International Safety Guide for Oil Tankers and Terminals (ISGOTT) Prediction of Wind and Current Loads on VLCC's
- Guidelines for Hazard Analysis as an Aid to Management of Safe Operations In Port
- Mooring Equipment Guidelines
- Guide on Marine Terminal Fire Protection and Emergency Evacuation
- Design and Construction Specification for Marine Loading Arms - 3" Edition

Oil Companies Materials Association (OCMA)

Electrical Specification No.6 Power Transformers of Oil Immersed Sealed Type

Telecommunications

ETISALAT	Requirements as per International Radio Consultative Committee (CCIR)

	N385-1 Line of Sight
CCITT	International Consultative Committee for Telegrams and Telephones
IEEE	International Electrical Electronic Engineers (USA)

The World Bank

Procurement Guidelines	Procurement Under IBRD Loans and IDA Credits
OP 4.01	World Bank Operational Manual – Operational Policy on Environmental Assessment
OP 10.0	World Bank Operational Manual – Operations Policies, Investment Lending
OD 4.2	Indigenous People
OD 4.3	Involuntary Resettlement
OP Note No. 11.03	Management of Cultural Property in Bank Financed Projects
OP 4.04	Natural Habitats
BP 10.0	World Bank Operational Manual - Banking Procedures, with all annexes

Environmental Pollution Prevention and Abatement Handbook, all parts notably, Part III. Oil and Gas Development (Onshore)

Environmental International Finance Corporation - Environmental, Health and-Safety Guidelines for Offshore Hydrocarbon Projects

Others

- World Health Organisation (WHO) - Guidelines for Drinking Water Quality, second edition
- American Welding Society (AWS)
- American Wood Preservers' Association (AWPA)
- Association Francaise de Normalisation (AFNOR)
- British Gas Code of Practice
- British Standards Institution (BSI)
- Canadian Standards (CAN)
- Det norske Veritas (DnV)
- Deutsches Institut Für Normung (DIN)
- Electronic Industries Association (EIA)
- Engineering Equipment and Material Users Association (EEMUA)
- Factory Mutual Approvals Guide (FM)

- Fluid Control Institute (FCI)
- Hydraulic Institute Standards (H15) 14th Edition
- Institute of Electrical and Electronics Engineers (IEEE)
- Institute of Petroleum (IP)
- International Consultative Committee on Telegraphy and Telephony (CCITT)
- Jet Propulsion Laboratory (JPL)
- Uniform Building Code (UBC)

Attachment 3 Project Schedule

3.1 Overall Project Milestone Schedule

3.2 EIA Milestone Schedule

3.3 Level 1 / 2 – Phase 1 and 2 Schedule

3.4 Phase Milestones and Cash Flow

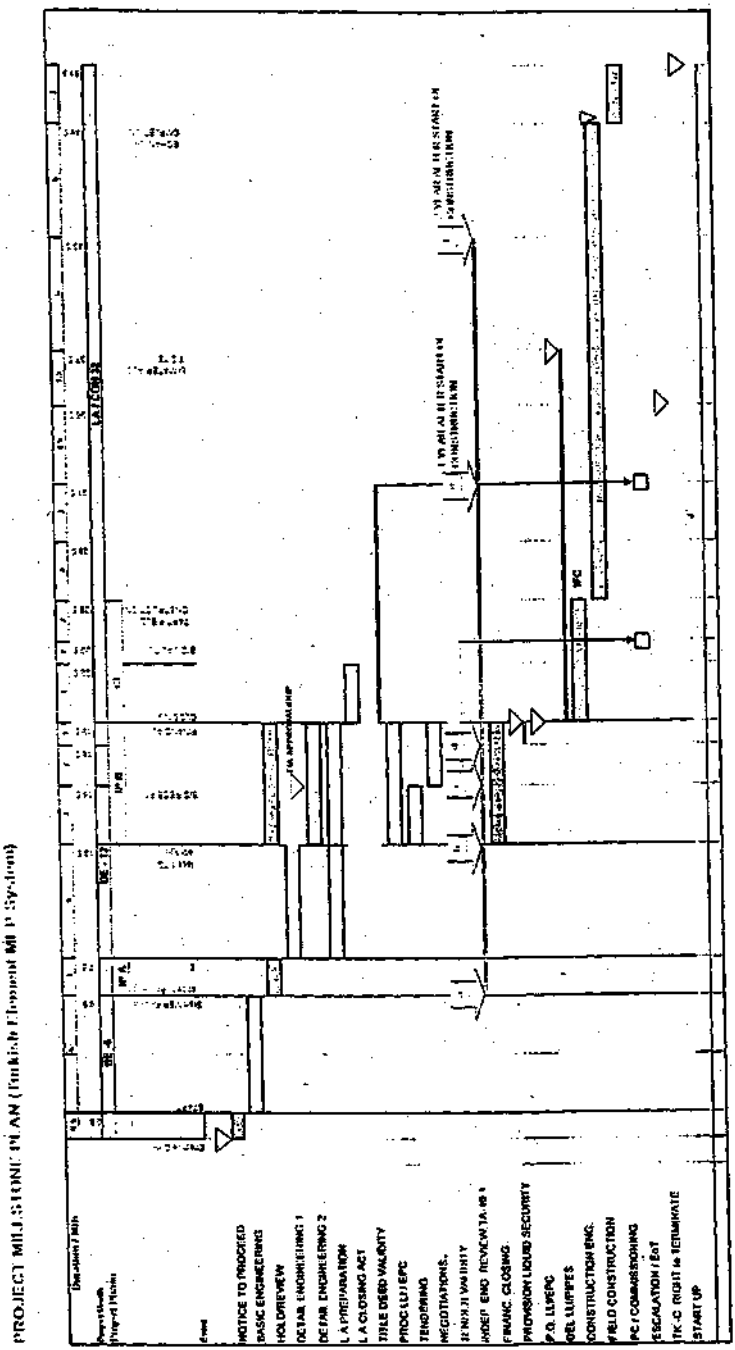
PROJECT MILESTONE PLAN (Turkish Element Bill 1 Systems)
NOTICE TO PROCEED
BASIC ENGINEERING
HOLD REVIEW
DETAIL ENGINEERING 1
DETAIL ENGINEERING 2
L.A PREPARATION
L.A CLOSING ACT
TITLE DEED VALIDITY
PROCEED EPC
TENDERING
NEGOTIATIONS
BENEFIT VALIDITY
MODIF. ENG. REVIEW TA-46 s
FINANC. CLOSING
PROVISION LIQUID SECURITY
P.O. LUPEG
DEL LUPIPES
CONSTRUCTION ENG.
FIELD CONSTRUCTION
PC / COMMISSIONING
ESCALATION / EoT
TK-C RIGHT to TERMINATE
START UP
IPC

MEP System(TUR)
EIA MILESTONE SCHEDULE

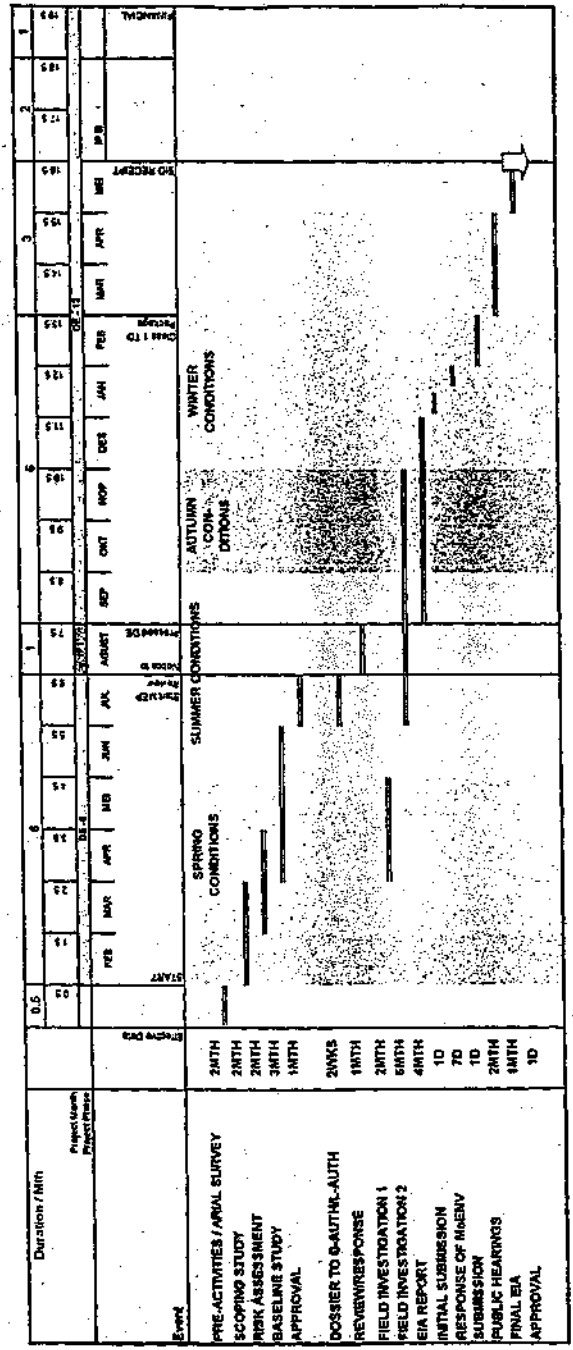

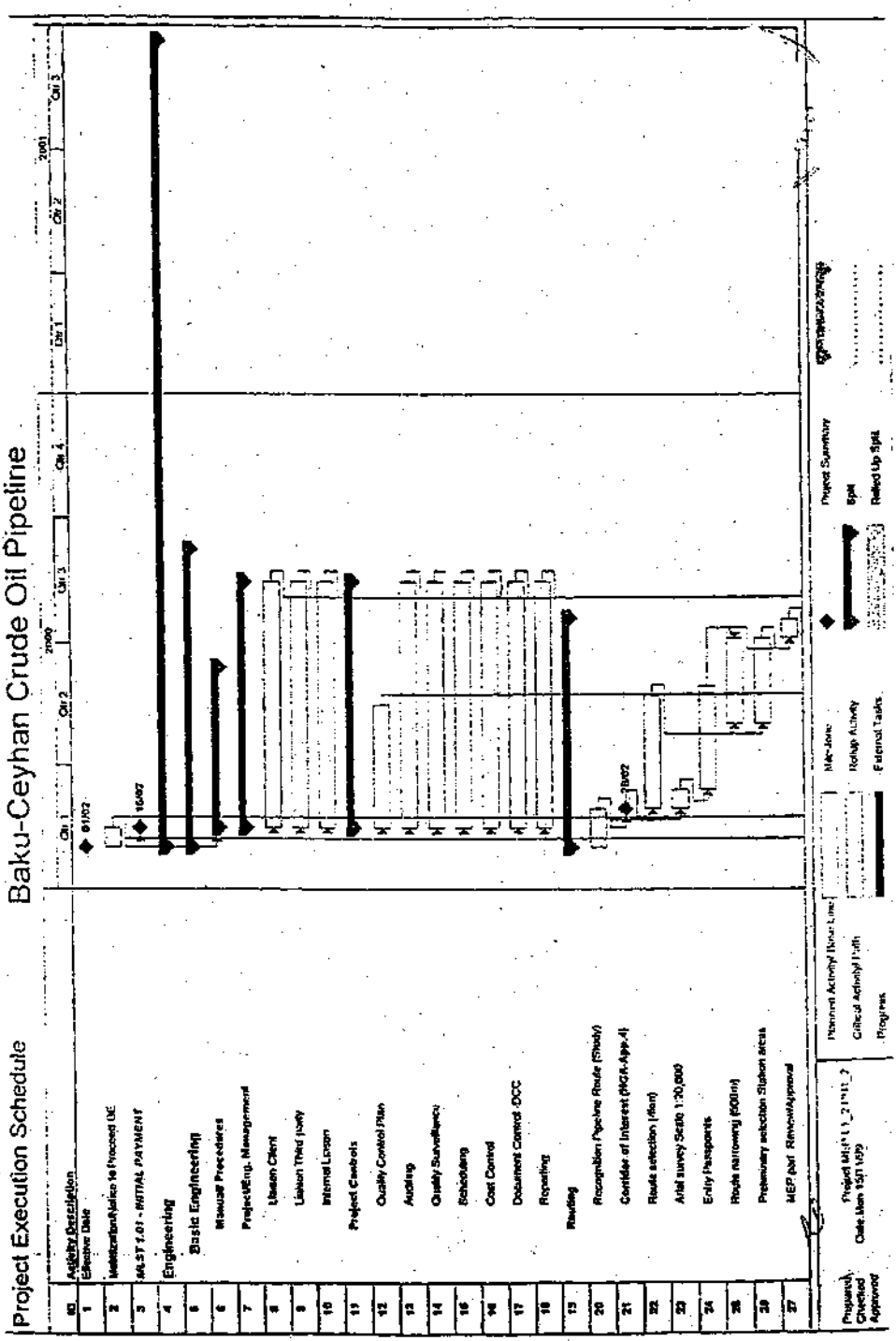
Project Execution Schedule
Baku-Ceyhan Crude Oil Pipeline
ID
Activity Description
Effective Date
Milestone/Advice to Proceed DE
MLST 1.01 - INITIAL PAYMENT
Engineering
Basic Engineering
Manual/ Procedures
Project/Eng. Management
Liaison Client
Liaison Third party
Internal Liaison
Project Controls
Quality Control Plan
Auditing
Quality Surveillance
Scheduling
Cost Control
Document Control /DCC
Reporting
Routing
Recognition Pipeline Route (Study)
Corridor of Interest (RGR-App.4)
Route selection (Alon)
Aerial survey Scale 1:20,000
Entry Passports
Route narrowing (600m)
Preliminary selection Station areas
MEP part Review/Approval
Qtr 1
Qtr 2
Qtr 3
Qtr 4
2000
2001
01/02
16/07
15/02
Planned Activity Rolling Line
Critical Activity Path
Progress
Milestone
Rollup Activity
External Tasks
Project Summary
Split
Rolled Up Split
Programed
Checked
Approved
Project Mi(1 1_21'11_2
Date Mon 15/1 1/99

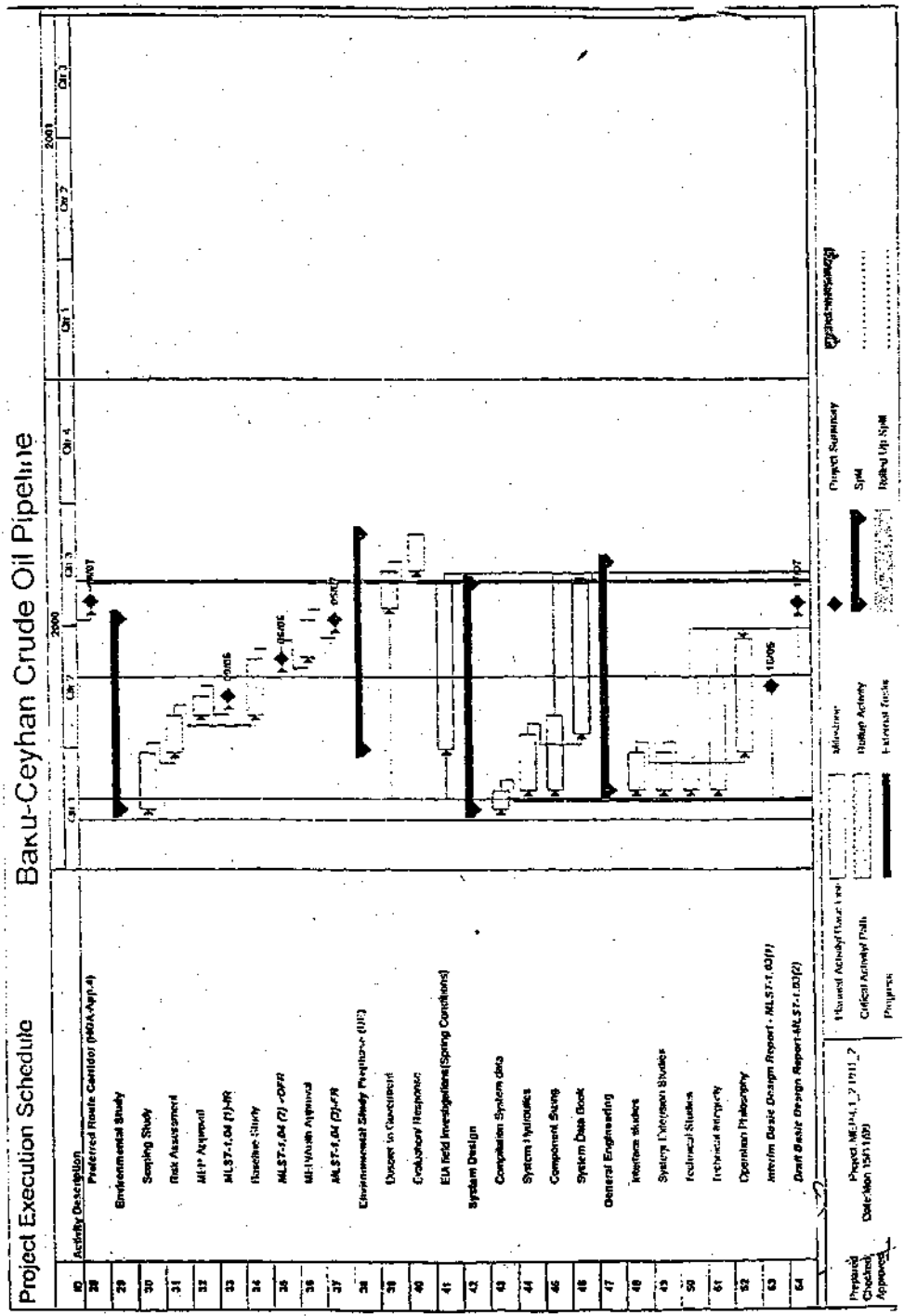
Project Execution Schedule
Baku-Ceyhan Crude Oil Pipeline
Activity Description
Preferred Route Corridor (MOA Appl.4)
Environmental Study
Sampling Study
Risk Assessment
MEP Approval
MLST-1.04 (1)-IR
Baseline Study
MLST-1.04 (2) -OFR
MEP Public Approval
MLST-1.04 (2)-FR
Environmental Study Participation (UK)
Dossier for Consultant
Consultant Response
EIA field investigations(Spring Conditions)
System Design
Compilation System data
System Hydraulics
Component Sizing
System Data Book
General Engineering
Interface studies
Sizing Extension Studies
Technical Studies
Technical Property
Operation Philosophy
Interim Basic Design Report - MLST-1.03(1)
Draft Basic Design Report-MLST-1.03(2)
2000
2001
Qtr 1
Qtr 2
Qtr 3
Qtr 4
Project Summary
Spill
Holding Up Spill
Milestone
Hidden Activity
Internal Tasks
Planned Activity/Duration
Critical Activity/Path
Progress
Project MLJ-1.2 (1)1_2
Date Mon 15/1/00
Prepared
Checked
Approved

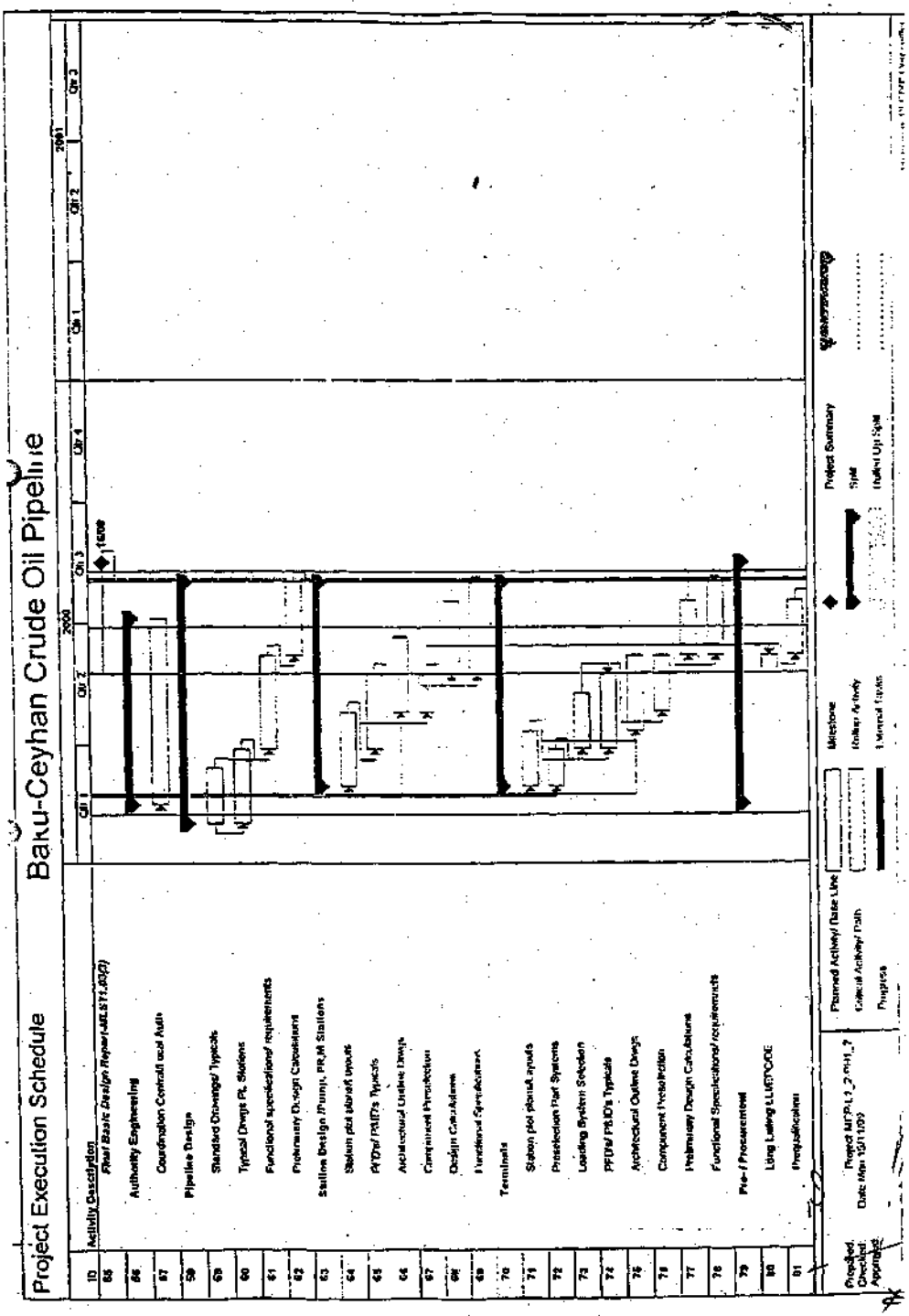
Project Execution Schedule
Baku-Ceyhan Crude Oil Pipeline
ID
Activity Description
Authority Engineering
Coordination Contract Audit
Pipeline Design
Standard Drawings/ Typicals
Typical Dwgs PL Stations
Functional specification/ requirements
Preliminary Design Calculations
Station plot plan/ layouts
PFD's/ P&ID's Typicals
Architectural Outline Dwgs
Component Preselection
Design Calculations
Terminals
Station plot plan/ layouts
Preselection Port Systems
Loading System Selection
PFD's/ P&ID's Typicals
Architectural Outline Dwgs
Component Preselection
Preliminary Design Calculations
Functional Specification/ requirements
Pre-/ Procurement
Long Lead LUST/DOE
Project Summary
Milestone
Critical Activity/ Path
Progress
Slipped Activity
Project MTP-1_2_PH1_7
Date: Mon 10/11/00

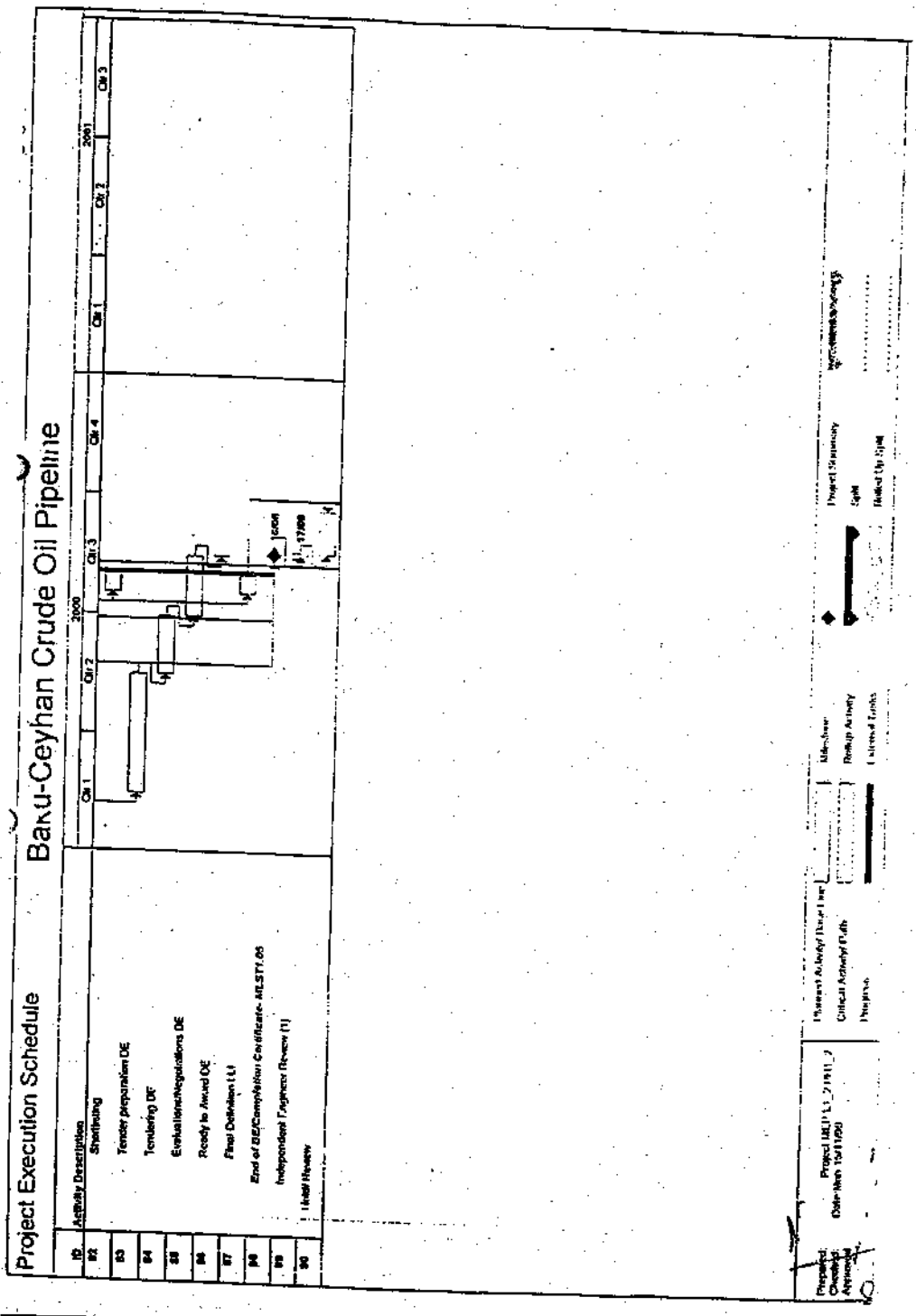
Project Execution Schedule
Baku-Ceyhan Crude Oil Pipeline
ID
Activity Description
Shortlisting
Tender preparation DE
Tendering DE
Evaluation/Negotiations DE
Ready to Award DE
Final Definition (L)
End of DE/Completion Certificate- MLST1.05
Independent Engineer Review (I)
Hold Review
Qtr 1
Qtr 2
Qtr 3
Qtr 4
2000
2001
Project Sequence
Split
Rolled Up Split
Milestone
Rollup Activity
Critical Activity/Path
Delayed
Project MLP1 L1_2 (V1) 2
Date Mon 10/1/00
Prepared:
Checked:
Approved:

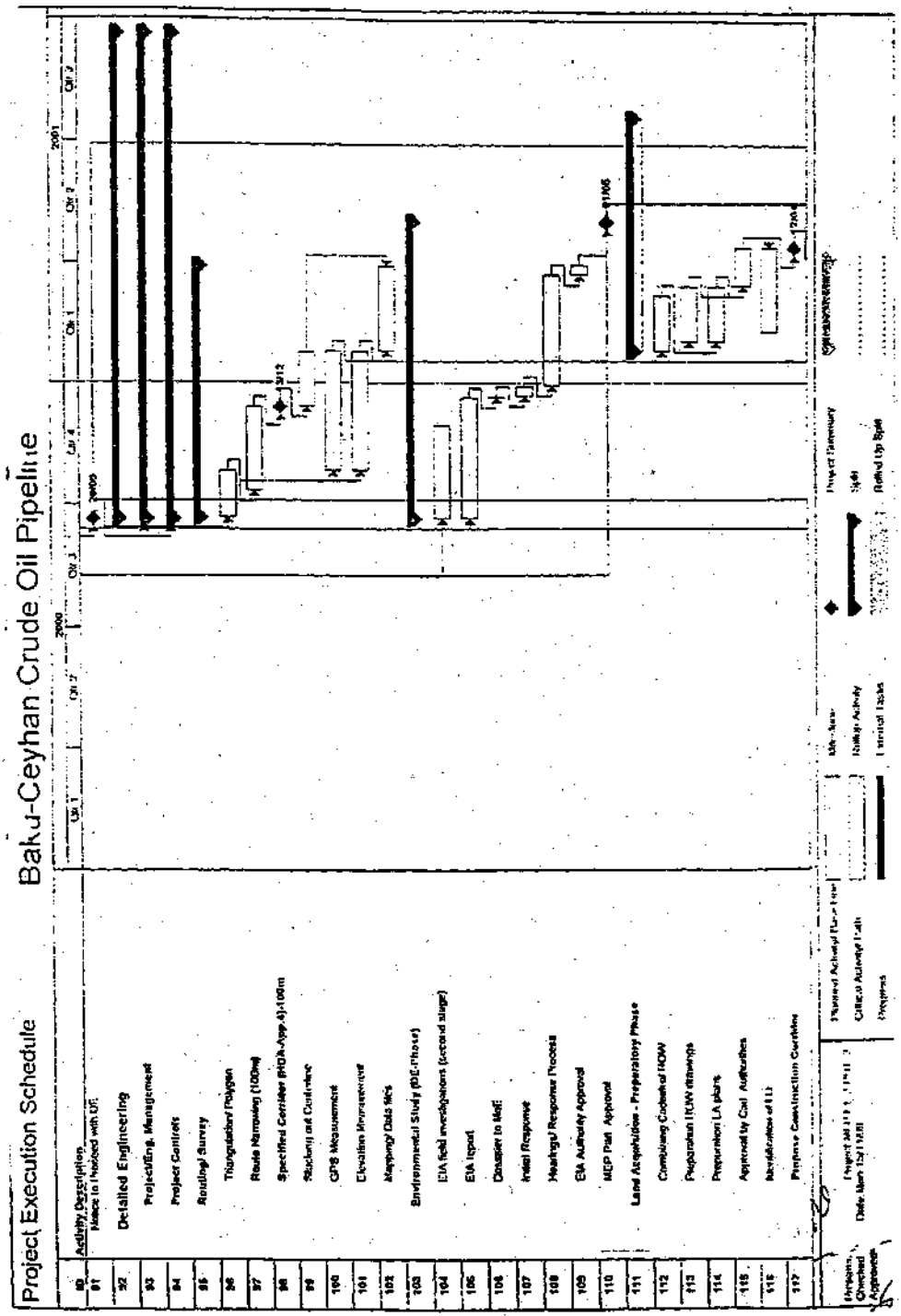
Project Execution Schedule
Baku-Ceyhan Crude Oil Pipeline
Activity Description
Notice to Proceed with UR
Detailed Engineering
Project/Eng. Management
Project Controls
Routing/ Survey
Triangulation/ Polygon
Route Surveying (100m)
Specified Corridor (PIOJk-App.4)-100m
Stacking and Corridors
GPS Measurement
Elevation Measurement
Mapping/ Data MCs
Environmental Study (DE-phase)
EIA field investigations (second stage)
EIA report
Dossier to MoE
Initial Response
Hearing/ Response Process
EIA Authority Approval
MEP Part Approval
Land Acquisition - Preparatory Phase
Combining Cadastral ROW
Preparation ROW drawings
Preparation LA plans
Approval by Civil Authorities
Identification of LL
Pipeline Construction Corridor
Project Summary
Split
Rolled Up Split
Critical Activity/ Path
Progress
Milestone
Rolling Activity
Terminal Tasks

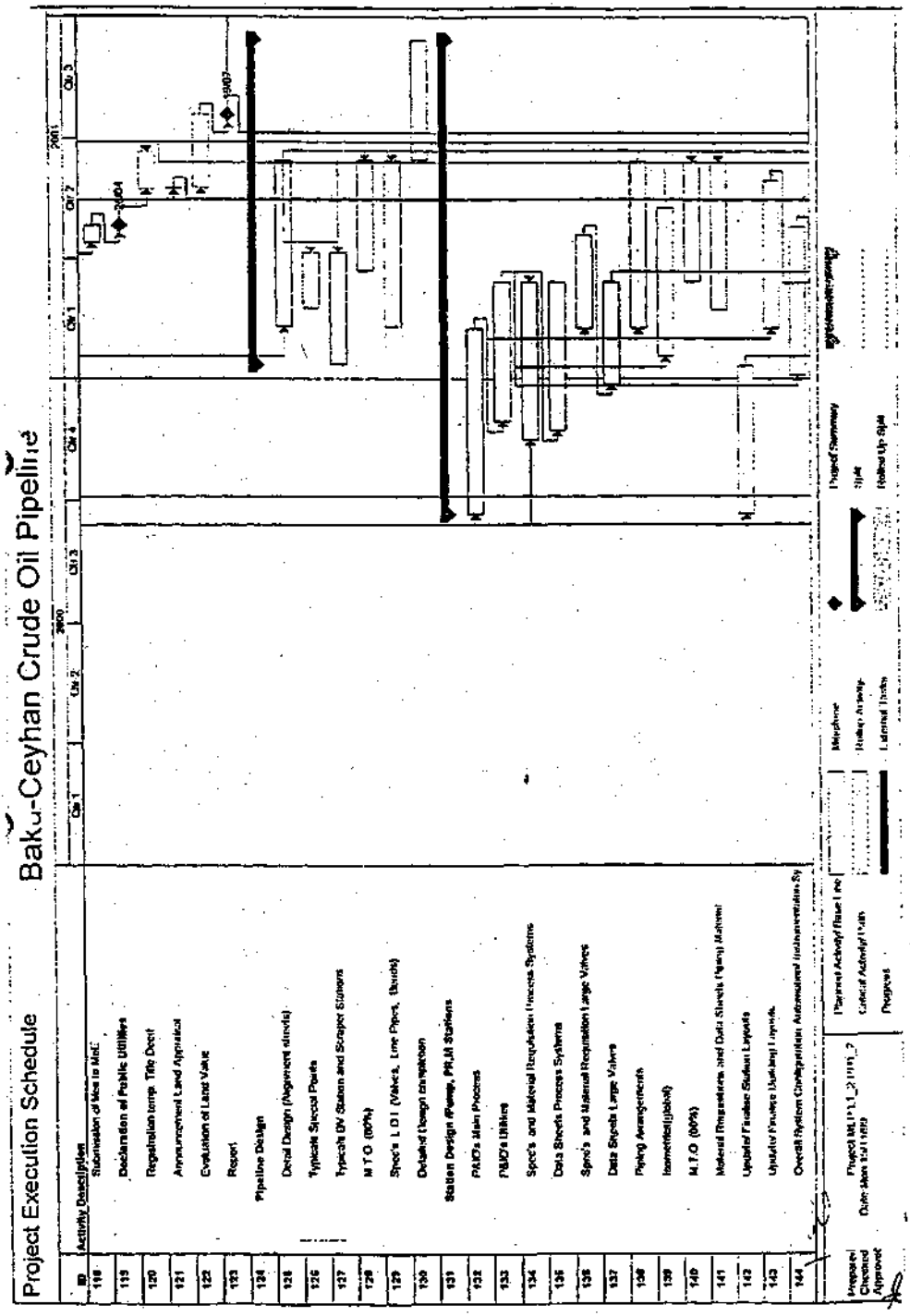
Project Execution Schedule
Baku-Ceyhan Crude Oil Pipeline
ID
Activity Description
Submission of Mos to MoE
Declaration of Public Utilities
Registration temp. Title Deed
Announcement Land Appraisal
Evaluation of Land Value
Report
Pipeline Design
Detail Design (Alignment sheets)
Typicals Special Points
Typicals (IV Station and Scraper Stations
M T O (60%)
Spec's L D I (Valves, Line Pipes, Bends)
Detailed Design completion
Station Design (Pump, PR,M Stations
PMO's Main Process
PMO's Utilities
Spec's and Material Requisition Process Systems
Data Sheets Process Systems
Spec's and Material Requisition Large Valves
Data Sheets Large Valves
Piping Arrangements
Isometrics(Joints)
M.T.O (60%)
Material Requisitions and Data Sheets (Piping Material)
Updated Flowline Station Layouts
Updated Pipeline Layout Layouts
Overall System Completion Automated Instrumentation Sy
Planned Activity/Flow Line
Critical Activity/Path
Progress
Pipeline
Railway Crossing
Lateral Tracks
Project Summary
Split
Holding Up Split
Project Checked Approved

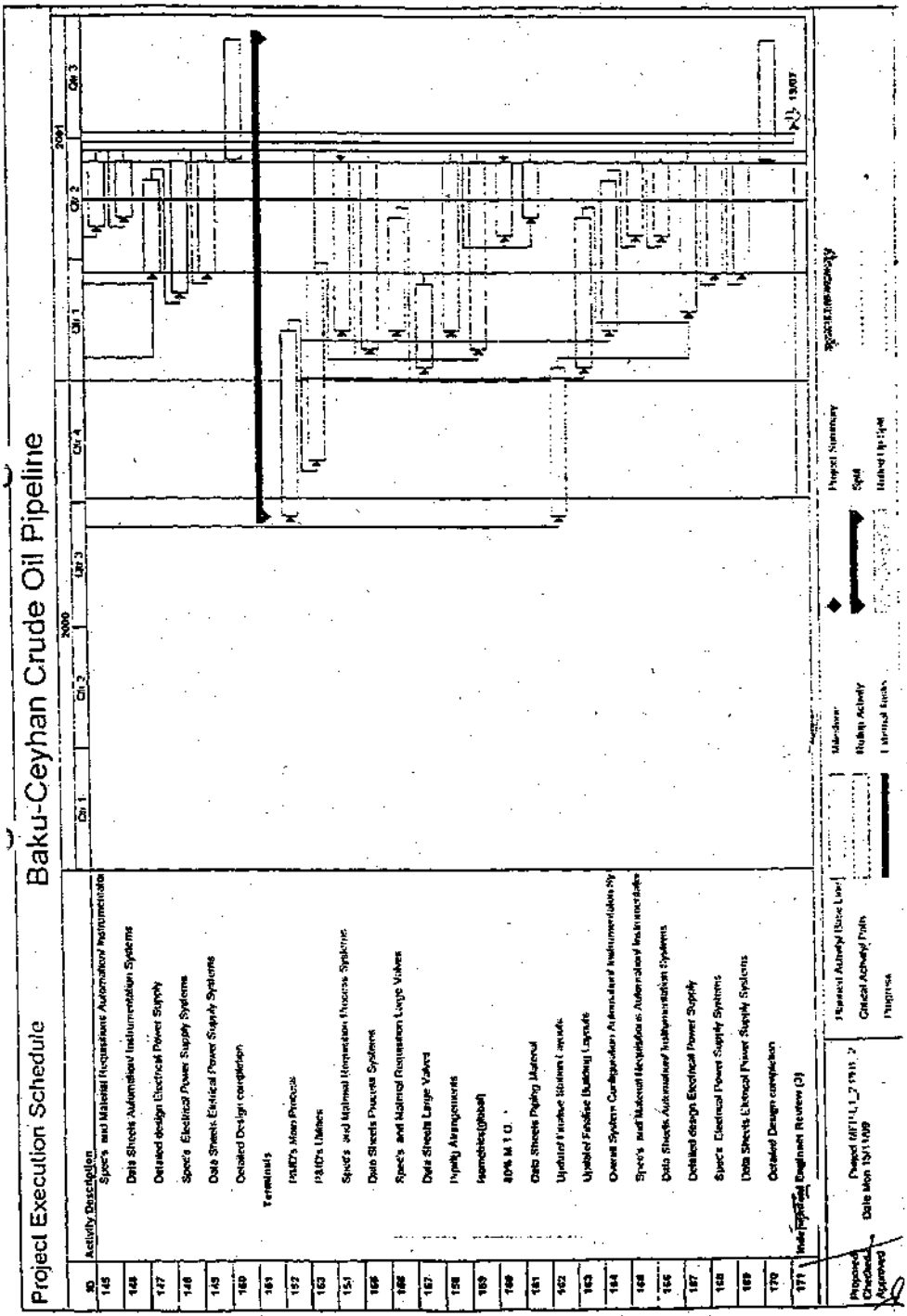
Project Execution Schedule
Baku-Ceyhan Crude Oil Pipeline
ID
Activity Description
145 Spec's and Material Requisitions Automation Instrumentation
146 Data Sheets Automation Instrumentation Systems
147 Detailed design Electrical Power Supply
148 Spec's Electrical Power Supply Systems
149 Data Sheets Electrical Power Supply Systems
150 Detailed Design completion
Terminals
151 P&ID's Mina Pendak
152 P&ID's Limassol
153 Spec's and Material Requisitions Process Systems
154 Data Sheets Process Systems
155 Spec's and Material Requisition Large Valves
156 Data Sheets Large Valves
157 Hydraulic Arrangements
158 Isometrics(global)
159 80% M.T.O.
160 Data Sheets Piping Material
161 Updated Finished Statement Capacity
162 Updated Finished Building Capacity
163 Overall System Configuration Automated Instrumentation Hy
164 Spec's and Material Requisitions Automated Instrumentation
165 Data Sheets Automated Instrumentation Systems
166 Detailed design Electrical Power Supply
167 Spec's Electrical Power Supply Systems
168 Data Sheets Electrical Power Supply Systems
169 Detailed Design completion
170 Detailed Engineer Review (3)
171 Initial Approval
Qtr 1
Qtr 2
Qtr 3
Qtr 4
2000
2001
Project Summary
Split
Milestone
Rolling Activity
Planned Activity Base Line
Critical Activity Path
Progress
Proposed
Checked
Approved
Date Mon 13/11/00

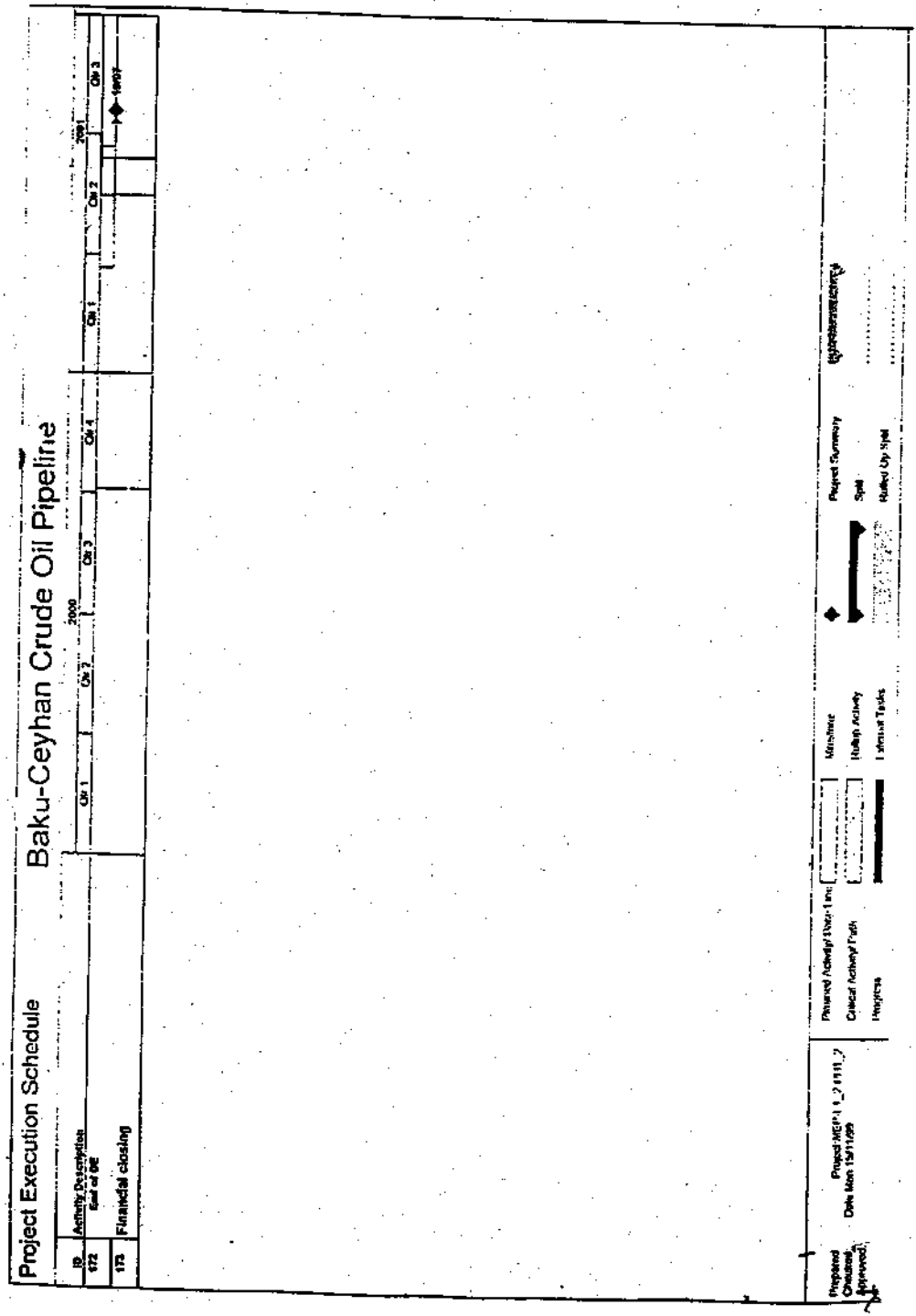
Project Execution Schedule
Baku-Ceyhan Crude Oil Pipeline
ID
Activity Description
172
End of DE
173
Financial closing
2000
2001
Qtr 1
Qtr 2
Qtr 3
Qtr 4
Qtr 1
Qtr 2
Qtr 3
Project Summary
Milestone
Spill
Rolling Activity
Rolled Up Spill
Critical Activity/ Path
Hospitals
Prepared
Checked
Approved
Date Mon 13/11/00

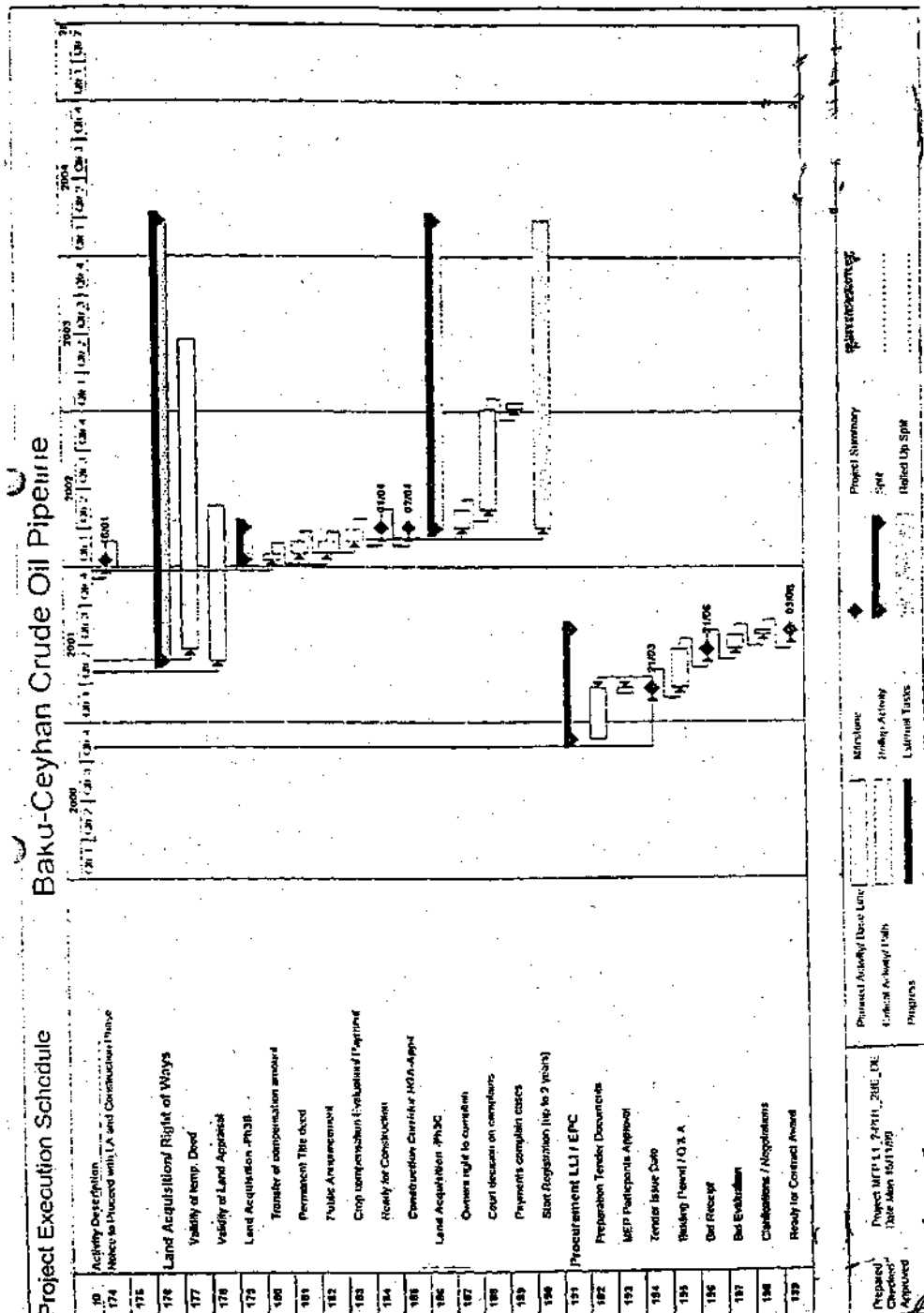
Project Execution Schedule
Baku-Ceyhan Crude Oil Pipeline
ID
Activity Description
Land Acquisitions/ Right of Ways
Validity of temp. Deed
Validity of Land Appraisal
Land Acquisition -Ph3B
Transfer of compensation amount
Permanent Title deed
Public Announcement
Crop compensation Evaluation/ Payment
Ready for Construction
Construction Certificate HOA-Appr
Land Acquisition -Ph3C
Owners right to complaints
Court decision on complaints
Payments complaint cases
Start Registration (up to 2 years)
Procurement LLI / EPC
Preparation Tender Documents
MEP Participants Approval
Tender Issue Date
Binding Period (10 % A
Bid Receipt
Bid Evaluation
Clarifications / Negotiations
Ready for Contract Award
Prepared
Checked
Approved
Project MEP LLI_24H11_2HE_DIC
Date Mon 16/11/99
Project Activity Date Line
Critical Activity Path
Progress
Milestone
Delay Activity
Critical Tasks
Project Summary
Split
Rolled Up Split

16/11/99

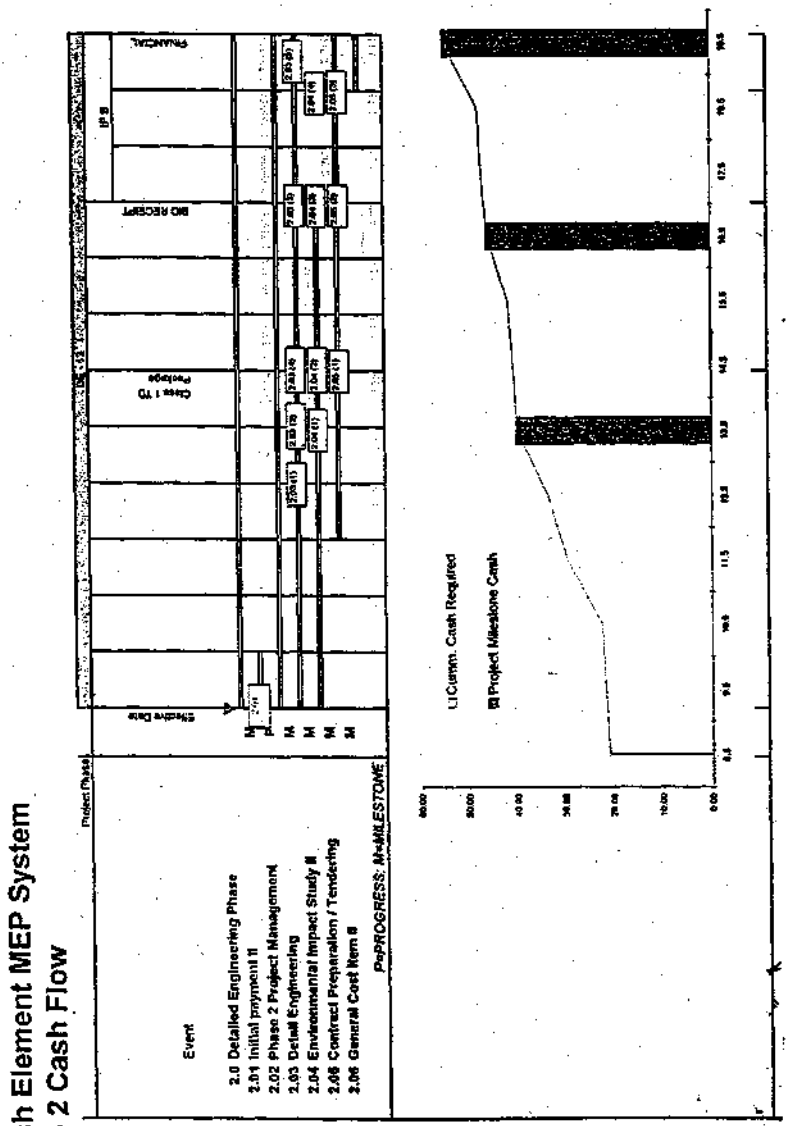
Turkish Element MEP System
Phase 2 Cash Flow
Project Phase
Event
2.0 Detailed Engineering Phase
2.01 Initial payment II
2.02 Phase 2 Project Management
2.03 Detail Engineering
2.04 Environmental Impact Study II
2.05 Contract Preparation / Tendering
2.06 General Cost Item II
PsPROGRESS; M=MILESTONE
Effective Date
Cash Cumm. Cash Required
Project Milestone Cash

Attachment 4 Work Breakdown Structure

(Preliminary – to be adjusted)

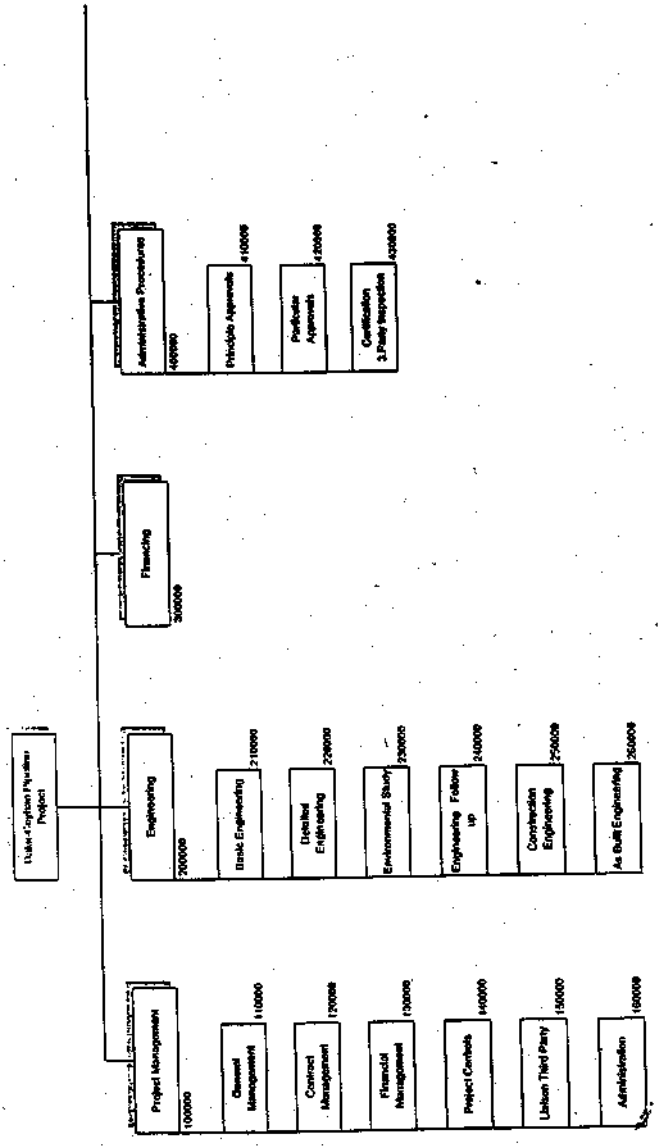

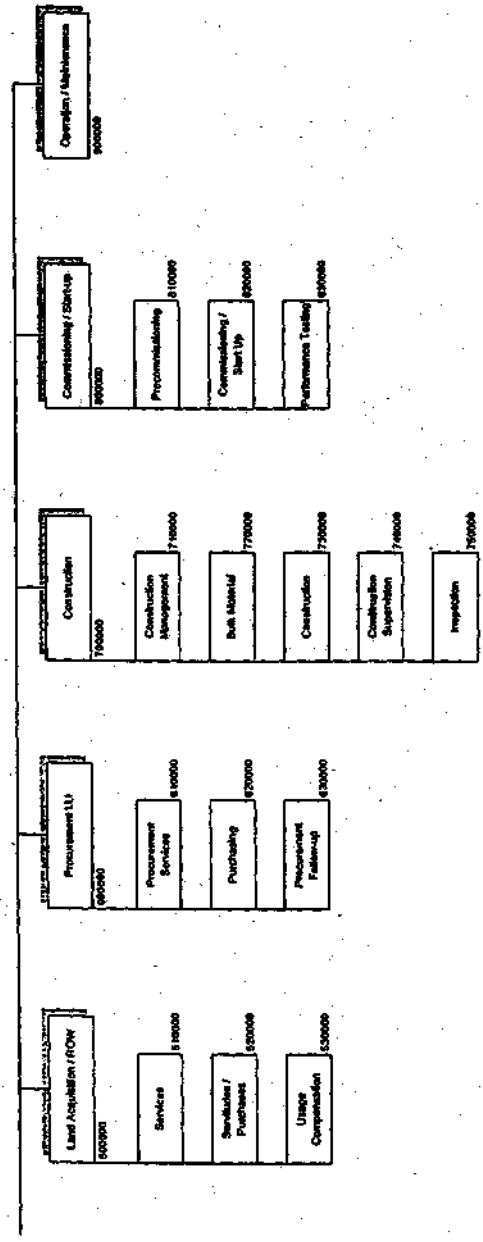
Operation / Maintenance
900000
Commissioning / Start-up
800000
Procommissioning
810000
Commissioning / Start Up
820000
Performance Testing
830000
Construction
700000
Construction Management
710000
Bulk Material
720000
Construction
730000
Construction Supervision
740000
Inspection
750000
Procurement LLI
600000
Procurement Services
610000
Purchasing
620000
Procurement Follow-up
630000
Land Acquisition / ROW
500000
Services
510000
Surveyors / Purchases
520000
Usage Compensation
530000

Attachment 5 Object Structure

(Preliminary – to be adjusted)

Tentative Object Breakdown Structure for the Baku-Ceyhan Crude Oil Pipeline Project

OBS Number							Tentative Leveling and Detailing							
Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5	Level 6	Level 7	Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5	Level 6	Level 7	Remarks
1	0	0	0	0	0	0	Pipeline System							
1	1	0	0	0	0	0		Pipeline						
1	1	1	0	0	0	0			Civil Area					
1	1	1	1	0	0	0				Trenches				
1	1	1	1	1	0	0					Desert			
1	1	1	1	2	0	0					Forests			
1	1	1	1	3	0	0					Plantations, farm land			
1	1	1	1	4	0	0					Swamp, boggy areas			
1	1	1	1	5	0	0					Hills, slopes			
1	1	1	1	6	0	0					Rock Trenches			
1	1	1	1	7	0	0					Mountain regions			
1	1	1	1	8	0	0					Industrial areas			
1	1	1	1	9	0	0					Residential areas			
1	1	1	2	0	0	0				Scraper Station Areas				
1	1	1	2	1	0	0					Fencing			
1	1	1	2	2	0	0					Intrusion alarm			
1	1	1	2	3	0	0					Gates			
1	1	1	2	4	0	0					Doors, padlocked			
1	1	1	2	5	0	0					Lighting system			
1	1	1	2	6	0	0					Structural			
1	1	1	3	0	0	0				Block Valve Station Areas				
1	1	1	3	1	0	0					Fencing			
1	1	1	3	2	0	0					Intrusion alarm			
1	1	1	3	3	0	0					Gates			
1	1	1	3	4	0	0					Doors, padlocked			
1	1	1	3	5	0	0					Lighting system			
1	1	1	3	6	0	0					Structural			
1	1	1	4	0	0	0				Civil Infrastructure				
1	1	1	4	1	0	0					Access Roads			
1	1	1	4	2	0	0					High Voltage Supply Areas			
1	1	1	4	3	0	0					Potable Water			
1	1	1	4	4	0	0					Communication Links Areas			
1	1	1	5	0	0	0				Traffic crossings				
1	1	1	5	1	0	0					Road crossings			
1	1	1	5	1	1	0						Motorways		
1	1	1	5	1	2	0						Highways		
1	1	1	5	1	3	0						Roads		
1	1	1	5	1	4	0						Tracks		
1	1	1	5	2	0	0					River waterway crossings			
1	1	1	5	2	1	0						Big rivers		
1	1	1	5	2	2	0						Small rivers		
1	1	1	5	2	3	0						Canals		
1	1	1	5	2	4	0						Streams		
1	1	1	5	3	0	0					Railway Crossings			
1	1	1	5	4	0	0				Facility crossings				
1	1	1	5	1	0	0					Pipeline crossings			
1	1	1	5	1	1	0						Gas pipelines		
1	1	1	5	1	2	0						Oil pipelines		
1	1	1	5	1	3	0						Water mains		
1	1	1	5	1	4	0						Others		
1	1	1	5	2	0	0					High Voltage Cables			
1	1	1	5	3	0	0					Communication Cables			
1	1	1	7	0	0	0				Temporary facilities				
1	1	1	7	1	0	0					Working Belt			
1	1	1	7	1	1	0						Standard Work Belt		

FILE: Object Structure Breakdown.pow Breakdown list 15/11/00 17:25 DE EVCIK

Tentative Object Breakdown Structure for the Baku-Ceyhan Crude Oil Pipeline Project

OBS Number							Tentative Leveling and Detailing							Remarks
Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5	Level 6	Level 7	Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5	Level 6	Level 7	
1	1	1	7	1	2	0							Reduced Working Width	
1	1	1	7	1	3	0							Ecological Measures	
1	1	1	7	2	0	0					Field Factories			
1	1	2	0	0	0	0			Process Systems					
1	1	2	1	0	0	0				Pipeline				
1	1	2	1	1	0	0					Line Pipe			
1	1	2	1	1	1	0						Grades		
1	1	2	1	1	2	0						Standard Insulation		
1	1	2	1	1	3	0						HD Insulation		
1	1	2	1	2	0	0					Fittings			
1	1	2	1	2	1	0						Hot Bends		
1	1	2	1	2	2	0						Tees		
1	1	2	1	2	3	0						Reducers		
1	1	2	1	2	4	0						Caps		
1	1	2	1	2	5	0						Flanges		
1	1	2	1	3	0	0					Isolation Joints			
1	1	2	1	4	0	0					Other Materials			
1	1	2	1	4	1	0						Bolts and Nuts		
1	1	2	1	4	2	0						Piping		
1	1	2	1	4	3	0						Supports		
1	1	2	2	0	0	0				Block Valve Stations				
1	1	2	2	1	0	0					Valves			
1	1	2	2	1	1	0						Ball valves, motor actuated		
1	1	2	2	1	2	0						Ball valves, hand operated		
1	1	2	2	2	0	0					Actuators			
1	1	2	2	3	0	0					Station Piping			
1	1	2	2	3	1	0						Bypass Pipes		
1	1	2	2	3	2	0						Drain Pipes		
1	1	2	2	4	0	0					Minor mechanical items			
1	1	2	3	0	0	0				Scraper facilities				
1	1	2	3	1	0	0					Scraper Receiver			
1	1	2	3	2	0	0					Scraper Launcher			
1	1	2	3	3	0	0					Valves			
1	1	2	3	3	1	0						Ball valves, motor actuated		
1	1	2	3	3	2	0						Ball valves, hand operated		
1	1	2	3	4	0	0					Actuators			
1	1	2	3	5	0	0					Station Piping			
1	1	2	3	6	0	0					Minor Mechanical Items			
1	1	3	0	0	0	0			Safety Systems					
1	1	3	1	0	0	0				Fire and Gas Detection				
1	1	3	2	0	0	0				Fire Fighting System				
1	1	3	3	0	0	0				ESD System				
1	1	4	0	0	0	0			Electrical Systems & Instrumentation					
1	1	4	1	0	0	0				Power supply and distribution				
1	1	4	2	0	0	0				Earthing and lightning protection				
1	1	4	3	0	0	0				Battery and No-break Systems				
1	1	4	4	0	0	0				UPS Systems				
1	1	4	5	0	0	0				Cathodic Protection				
1	1	4	5	1	0	0					Impressed Current System			
1	1	4	5	2	0	0					Sacrificial Anode System			
1	1	4	6	0	0	0				Field Instrumentation				
1	1	4	7	0	0	0				Area Lighting				
2	0	0	0	0	0	0	STATIONS							
2	1	0	0	0	0	0		Head Pump Station						
2	1	1	0	0	0	0			Civil Areas					

FILE: Object Structure Breakdown new. Breakdown list 18/11/99 17:20 PI FIXCOM Page 1

Tentative Object Breakdown Structure for the Baku-Ceyhan Crude Oil Pipeline Project

OBS Number							Tentative Leveling and Detailing							Remarks
Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5	Level 6	Level 7	Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5	Level 6	Level 7	
2	1	1	1	0	0	0				Buildings				
2	1	1	1	1	0	0					Main Line Pump building			
2	1	1	1	2	0	0					MCC			
2	1	1	1	3	0	0					Control Rooms			
2	1	1	1	4	0	0					Workshop			
2	1	1	1	5	0	0					Warehouse			
2	1	1	1	6	0	0					Dormitory			
2	1	1	1	7	0	0					Aviation office			
2	1	1	2	0	0	0				Structural				
2	1	1	2	1	0	0					Booster Pump Sheds			
2	1	1	2	2	0	0					Pipeway Area			
2	1	1	2	3	0	0					Manifold Area			
2	1	1	2	4	0	0					Metering Area			
2	1	1	2	5	0	0					Utility Systems Area			
2	1	1	3	0	0	0				Other civil works				
2	1	1	3	1	0	0					Station Roads			
2	1	1	3	2	0	0					Paving			
2	1	1	3	3	0	0					Vehicle areas			
2	1	1	3	4	0	0					Walkways			
2	1	1	4	1	0	0				Security				
2	1	1	4	2	0	0					Towers			
2	1	1	4	3	0	0					Guard houses			
2	1	1	4	4	0	0					Fencing			
2	1	1	4	5	0	0					Intrusion alarm			
2	1	1	4	6	0	0					Gates			
2	1	1	4	7	0	0					Doors, padlocked			
2	1	1	4	8	0	0					Lighting system			
2	1	2	0	0	0	0			Process facilities					
2	1	2	1	1	0	0				Pump systems				
2	1	2	1	2	0	0					Main line Pump			
2	1	2	1	3	0	0					Electric Drive			
2	1	2	1	4	0	0					Booster Pumps			
2	1	2	1	5	0	0					Electric Drives			
2	1	2	1	6	0	0					Manifolds			
2	1	2	2	1	0	0				Integrity Metering				
2	1	2	2	2	0	0					Ultrasonic Meter Skid			
2	1	2	2	3	0	0					Prover Loop			
2	1	2	2	4	0	0					Quality measuring			
2	1	2	3	1	0	0				Surge protection				
2	1	2	3	2	0	0					Surge Relief System			
2	1	2	3	3	0	0					Relief action pumps			
2	1	2	3	4	0	0					Relief Tanks			
2	1	2	4		0	0				Station facilities				
2	1	2	4	1	0	0					Block Valves, manually operated			
2	1	2	4	2	0	0					Block Valves, motor operated			
2	1	2	4		0	0					Major Process Valves, motor operated			
2	1	2	4	4	0	0					Station Piping			
2	1	2	4	5	0	0					Process Drains			
2	1	2	4	6	0	0					Others			
2	1	3	0	0	0	0			Utility Systems					
2	1	3	1	0	0	0				Potable Water				
2	1	3	2	0	0	0				Sewage and Waste Water				
2	1	3	3	0	0	0				Technical gases				
2	1	3	3	1	0	0					Air			
2	1	3	3	2	0	0					Nitrogen			

FILE: Object Structure Breakdown new. Breakdown list. 18/11/99. 17:20. PLE/XC/JK Page

Tentative Object Breakdown Structure for the Baku-Ceyhan Crude Oil Pipeline Project

OBS Number							*Tentative Leveling and Detailing*							
Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5	Level 6	Level 7	Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5	Level 6	Level 7	Remarks
2	1	3	4	0	0	0				HVAC				
2	1	3	5	0	0	0				Emergency Diesel Sets				
2	1	3	6	0	0	0				Fuel Storage				
2	1	3	6	1	0	0					Diesel Storage			
2	1	3	6	2	0	0					Petrol Storage			
2	1	3	7	0	0	0				Bridge Crane				
2	1	4	0	0	0	0			Safety Systems					
2	1	4	1	0	0	0				Fire and Gas Detection				
2	1	4	2	0	0	0				Fire Fighting System				
2	1	4	3	0	0	0				ESD System				
2	1	5	0	0	0	0			Electrical and Instrumentation					
2	1	5	1	0	0	0				Power supply and distribution				
2	1	5	2	0	0	0				Earthing and lightning protection				
2	1	5	3	0	0	0				Battery and No-break Systems				
2	1	5	4	0	0	0				UPS Systems				
2	1	5	5	0	0	0				Cathodic Protection				
2	1	5	5	1	0	0					Impressed Current System			
2	1	5	5	2	0	0					Sacrificial Anode System			
2	1	5	5	3	0	0				Instrument System				
2	1	5	6	0	0	0				Area Lighting				
2	2	1	0	0	0	0		Intermediate Pump Stations						
2	2	1	1	0	0	0			Civil works					
2	2	1	1	1	0	0				Buildings				
2	2	1	1	1	0	0					Mainline Pump Building			
2	2	1	1	2	0	0					MCC			
2	2	1	1	3	0	0					Control Rooms			
2	2	1	1	4	0	0					Workshop			
2	2	1	1	5	0	0					Warehouse			
2	2	1	1	6	0	0					Dormitory			
2	2	1	1	7	0	0					Aviation office			
2	2	1	2	0	0	0				Structural				
2	2	1	2	1	0	0					Booster Pump Sheds			
2	2	1	2	2	0	0					Pipeway Areas			
2	2	1	2	3	0	0					Manifold Areas			
2	2	1	2	4	0	0					Metering Area			
2	2	1	2	5	0	0					Fueling System Area			
2	2	1	2	6	0	0					Utility System Areas			
2	2	1	3	0	0	0				Other civil works				
2	2	1	3	1	0	0					Station Roads			
2	2	1	3	2	0	0					Parkings			
2	2	1	3	3	0	0					Vehicle areas			
2	2	1	3	4	0	0					Heliport			
2	2	1	4	0	0	0				Security				
2	2	1	4	1	0	0					Towers			
2	2	1	4	2	0	0					Guard houses			
2	2	1	4	3	0	0					Fencing			
2	2	1	4	4	0	0					Intrusion alarm			
2	2	1	4	5	0	0					Gates			
2	2	1	4	6	0	0					Doors, padlocked			
2	2	1	4	7	0	0					Lighting system			
2	2	2	0		0	0			Process facilities					
2	2	2	1	0	0	0				Pump System				
2	2	2	1	1	0	0					Mainline pumps			
2	2	2	1	2	0	0					Pump drives			
2	2	2	1	3	0	0					Booster Pumps			

FILE: Object Structure Breakdown new, Breakdown list, 16/11/99, 17:20, PLE/XC/JK Page

Tentative Object Breakdown Structure for the Baku-Ceyhan Crude Oil Pipeline Project

OBS Number — ***Tentative Leveling and Detailing***

Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5	Level 6	Level 7	Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5	Level 6	Level 7	Remarks
2	2	2	1	4	3	0					Pump Drives			
2	2	2	1	5	1	1					Manifold Areas			
2	2	2	2	0	1	1				Fuel System				
2	2	2	2	1	3	0					Crude Oil Filters			
2	2	2	2	2	0	3					Crude Settling Tank			
2	2	2	2	3	1	1					Fuel Day Tank			
2	2	2	2	4	3	0					Fuel Pump			
2	2	2	2	5	1	1					Fuel treatment skid (centrifuge)			
2	2	2	2	6	1	1					Fuel System Piping			
2	2	2	3	0	1	1				Integrity Metering				
2	2	2	3	1	1	1					Ultrasonic Meter Skid			
2	2	2	3	2	1	1					Proover Loop			
2	2	2	3	3	1	1					Quality measuring			
2	2	2	4	0	1	1				Surge protection				
2	2	2	4	1	1	1					Surge Relief System			
2	2	2	4	2	1	1					Surge Relief Tank			
2	2	2	4	3	1	1					Reinjection Pump			
2	2	2	5	0	1	1				Station facilities				
2	2	2	5	1	1	1					Block valves, manually operated			
2	2	2	5	2	1	1					Block Valves, motor operated			
2	2	2	5	3	1	1					Major Process Valves, motor operated			
2	2	2	5	4	1	1					Station Piping			
2	2	2	5	5	1	1					Process Drains			
2	2	2	5	6	1	1					Overpressure prevention			
2	2	3	0	0	1	1			Utility Systems					
2	2	3	1	0	1	1				Potable Water				
2	2	3	2	0	1	1				Sewage and Waste Water				
2	2	3	3	0	1	1				Technical gases				
2	2	3	3	1	1	1					Air			
2	2	3	3	2	1	1					Nitrogen			
2	2	3	4	0	1	1				HVAC				
2	2	3	5	0	1	1				Emergency Diesel Sets				
2	2	3	6	0	1	1				Fuel Storage				
2	2	3	6	1	1	1					Diesel Storage			
2	2	3	6	2	1	1					Petrol Storage			
2	2	3	7	0	1	1				Bridge Crane				
2	2	4	0	0	1	1			Safety Systems					
2	2	4	1	0	1	1				Fire and Gas Detection				
2	2	4	2	0	1	1				Fire Fighting System				
2	2	4	3	0	1	1				ESD System				
2	2	5	0	0	1	1			Electrical and Instrumentation					
2	2	5	1	0	1	1				Power supply and distribution				
2	2	5	2	0	1	1				Earthing and lightning protection				
2	2	5	3	0	1	1				Battery and No-break Systems				
2	2	5	4	0	1	1				UPS Systems				
2	2	5	5	0	1	1				Cathodic Protection				
2	2	5	5	1	1	1					Impressed Current System			
2	2	5	5	2	1	1					Sacrificial Anode System			
2	2	5	6	0	1	1				Instrument System				
2	2	5	7	0	1	1				Area Lighting				
2	3	0	0	0	1	1		Custody Metering Stations						
2	3	1	0	0	1	1			Civil works					
2	3	1	1	0	1	1				Buildings				
2	3	1	1	1	1	1					MCC			
2	3	1	1	2	1	1					Control room			

FILE: Object Structure Breakdown new, Breakdown list, 16/11/99, 17:20, PLE/XC/JK Page

Tentative Object Breakdown Structure for the Baku-Ceyhan Crude Oil Pipeline Project

OBS Number — *Tentative Leveling and Detailing*

Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5	Level 6	Level 7	Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5	Level 6	Level 7	Remarks
2	3	1	1	3	0	0					Workshop			
2	3	1	1	4	0	0					Warehouse			
2	3	1	1	5	0	0					Dormitory			
2	3	1	1	6	0	0					Aviation office			
2	3	1	2	0	0	0				Structural				
2	3	1	2	1	0	0					Metering Shed			
2	3	1	2	2	0	0					Metering Area			
2	3	1	2	3	0	0					Pipeway Areas			
2	3	1	2	4	0	0					Utility Systems Area			
2	3	1	3	0	0	0				Other civil works				
2	3	1	3	1	0	0					Station Roads			
2	3	1	3	2	0	0					Pavings			
2	3	1	3	3	0	0					Vehicle areas			
2	3	1	3	4	0	0					Heliport			
2	3	1	4	0	0	0				Security				
2	3	1	4	1	0	0					Towers			
2	3	1	4	2	0	0					Guard houses			
2	3	1	4	3	0	0					Fencing			
2	3	1	4	4	0	0					Intrusion alarm			
2	3	1	4	5	0	0					Gates			
2	3	1	4	6	0	0					Doors, padlocked			
2	3	1	4	7	0	0					Lighting system			
2	3	2	0	0	0	0			Process facilities					
2	3	2	1	0	0	0				Metering				
2	3	2	1	1	0	0					Ultrasonic Meters			
2	3	2	1	2	0	0					Prover loop			
2	3	2	1	3	0	0					Quality measuring			
2	3	2	1	4	0	0					Block Valves, manually operated			
2	3	2	1	5	0	0					Block Valves, motor operated			
2	3	2	1	6	0	0					Major Process Valves, manually operated			
2	3	2	1	7	0	0					Major Process Valves, motor operated			
2	3	2	1	8	0	0					Station Piping and Utilities			
2	3	2	2	0	0	0				Surge protection				
2	3	2	2	1	0	0					Surge Relief System			
2	3	2	2	2	0	0					Reinjection pumps			
2	3	2	2	3	0	0					Relief Tanks			
2	3	2	3	0	0	0				Station facilities				
2	3	2	3	1	0	0					Block Valves, manually operated			
2	3	2	3	2	0	0					Block Valves, motor operated			
2	3	2	3	3	0	0					Major Process Valves, motor operated			
2	3	2	3	4	0	0					Station Piping			
2	3	2	3	5	0	0					Process Drains			
2	3	2	3	6	0	0					Others			
2	3	3	0	0	0	0			Utility Systems					
2	3	3	1	0	0	0				Potable Water				
2	3	3	2	0	0	0				Sewage and Waste Water				
2	3	4	0	0	0	0			Safety Systems					
2	3	4	1	0	0	0				Fire and Gas Detection				
2	3	4	2	0	0	0				Fire Fighting System				
2	3	4	3	0	0	0				ESD System				
2	3	5	0	0	0	0			Electrical and Instrumentation					
2	3	5	1	0	0	0				Power supply and distribution				
2	3	5	2	0	0	0				Earthing and lightning protection				
2	3	5	3	0	0	0				Battery and No-break Systems				
2	3	5	4	0	0	0				UPS Systems				

FILE: Object Structure Breakdown new. Breakdown list, 16/11/99, 17:20, PLE/XC JK Page

Tentative Object Breakdown Structure for the Baku-Ceyhan Crude Oil Pipeline Project

OBS Number — *Tentative Leveling and Detailing*

Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5	Level 6	Level 7	Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5	Level 6	Level 7	Remarks
2	3	5	5	0	0	0				Cathodic Protection				
2	3	5	5	1	0	0					Impressed Current System			
2	3	5	5	2	0	0					Sacrificial Anode System			
2	3	5	6	0	0	0				Instrument System				
2	3	5	7	0	0	0				Area Lighting				
2	4	0	0	0	0	0		Pressure Reducing Stations						
2	4	1	0	0	0	0			Civil works					
2	4	1	1	1	0	0				Buildings				
2	4	1	1	1	0	0					Control room			
2	4	1	1	2	0	0					MCC			
2	4	1	1	3	0	0					Workshop			
2	4	1	1	4	0	0					Warehouse			
2	4	1	1	5	0	0					Dormitory			
2	4	1	1	6	0	0					Administration office			
2	4	1	2	0	0	0				Structural				
2	4	1	2	1	0	0					Station Shed			
2	4	1	2	2	0	0					Valve Area			
2	4	1	2	3	0	0					Pipeway Areas			
2	4	1	2	4	0	0					Utility Systems Area			
2	4	1	3	0	0	0				Other civil works				
2	4	1	3	1	0	0					Station Roads			
2	4	1	3	2	0	0					Vehicle areas			
2	4	1	3	3	0	0					Parkings			
2	4	1	3	4	0	0					Heliport			
2	4	1	4	0	0	0				Security				
2	4	1	4	1	0	0					Towers			
2	4	1	4	2	0	0					Guard houses			
2	4	1	4	3	0	0					Fencing			
2	4	1	4	4	0	0					Intrusion alarm			
2	4	1	4	5	0	0					Gates			
2	4	1	4	6	0	0					Doors, pedestrian			
2	4	1	4	7	0	0					Lighting system			
2	4	2	0	0	0	0			Process facilities					
2	4	2	1	0	0	0				Pressure reducing				
2	4	2	1	1	0	0					Pressure Control Skid			
2	4	2	1	2	0	0					Block Valves, manually operated			
2	4	2	1	3	0	0					Block Valves, motor operated			
2	4	2	1	4	0	0					Major Process Valves, motor operated			
2	4	2	1	5	0	0					Crude oil relief tank			
2	4	2	1	6	0	0					Station Piping & other Minor Mechanical Items			
2	4	2	1	7	0	0					Minor Mechanical Items			
2	4	2	2	0	0	0				Integrity Metering				
2	4	2	3	0	0	0				Surge protection				
2	4	2	3	1	0	0					Surge Relief System			
2	4	2	3	2	0	0					Surge Relief Tank			
2	4	2	3	3	0	0					Reinjection Pump			
2	4	3	0	0	0	0			Utility Systems					
2	4	3	1	0	0	0				Potable Water				
2	4	3	2	0	0	0				Sewage and Waste Water				
2	4	4	0	0	0	0			Safety Systems					
2	4	4	1	0	0	0				Fire and Gas Detection				
2	4	4	2	0	0	0				Fire Fighting System				
2	4	4	3	0	0	0				ESD System				
2	4	5	0	0	0	0			Electrical and Instrumentation					
2	4	5	1	0	0	0				Power supply and distribution				

FILE: Object Structure Breakdown [illegible]

Tentative Object Breakdown Structure for the Baku-Ceyhan Crude Oil Pipeline Project

OBS Number							*Tentative Leveling and Detailing*							
Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5	Level 6	Level 7	Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5	Level 6	Level 7	Remarks
2	4	5	2	1	0	0				Earthing and lightning protection				
2	4	5	3	0	0	0				Battery and No-break Systems				
2	4	5	4	0	0	0				UPS Systems				
2	4	5	5	0	0	0				Cathodic Protection				
2	4	5	5	1	0	0					Impressed Current System			
2	4	5	5	2	0	0					Sacrificial Anode System			
2	4	5	6	0	0	0				Instrument System				
2	4	5	7	0	0	0				Area Lighting				
3	0	0	0	0	0	0	TERMINALS							
3	1	0	0	0	0	0		Ceyhan Export Terminal						
3	1	1	0	0	0	0			Civil Areas					
3	1	1	1	0	0	0				Buildings				
3	1	1	1	1	0	0					Control Rooms			
3	1	1	1	2	0	0					MCC			
3	1	1	1	3	0	0					Administration Office			
3	1	1	2	0	0	0				Structural				
3	1	1	2	1	0	0					Pipeway Areas			
3	1	1	2	2	0	0					Manifold Areas			
3	1	1	2	3	0	0					Tank Area			
3	1	1	2	4	0	0					Metering Area			
3	1	1	2	5	0	0					Utility Systems Area			
3	1	1	3	0	0	0				Other Civil Areas				
3	1	1	3	1	0	0					Station Roads			
3	1	1	3	2	0	0					Parkings			
3	1	1	3	3	0	0					Vehicle Areas			
3	1	1	3	4	0	0					Helipad			
3	1	1	4	0	0	0				Security (as applicable)				
3	1	1	4	1	0	0					Towers			
3	1	1	4	2	0	0					Guard houses			
3	1	1	4	3	0	0					Fencing			
3	1	1	4	4	0	0					Intrusion alarm			
3	1	1	4	5	0	0					Gates			
3	1	1	4	6	0	0					Doors, padlocked			
3	1	1	4	7	0	0					Lighting system			
3	1	2	0	0	0	0			Pipeline receiving facilities					
3	1	2	1	0	0	0				Drain down system				
3	1	2	1	1	0	0					Buried drain down oil recovery tank			
3	1	2	1	2	0	0					Pumps			
3	1	2	1	3	0	0					Drives			
3	1	2	1	4	0	0					Burn Pits			
3	1	2	2	0	0	0				Isolation valves				
3	1	2	3	0	0	0				Integrity Metering (as applicable)				
3	1	2	4	0	0	0				Surge protection facilities				
3	1	2	4	1	0	0					Surge pressure relief system			
3	1	2	4	2	0	0					Re-injection pumps			
3	1	2	4	3	0	0					Relief tanks			
3	1	2	5	0	0	0				Pressure control system				
3	1	2	5	1	0	0					Back Pressure control valves (BPCVs)			
3	1	2	5	2	0	0					Isolation valves			
3	1	2	5	3	0	0					Bypass			
3	1	2	5	4	0	0					Pressure relief system			
3	1	3	0	0	0	0			Crude oil storage extensions					
3	1	3	1	0	0	0				Tanks				
3	1	3	1	1	0	0					Steel walls			
3	1	3	1	2	0	0					Floating roof			

FILE: Object Structure Breakdown new, Breakdown list, 16/11/99, 17:20 PLE/XC/JK

Tentative Object Breakdown Structure for the Baku-Ceyhan Crude Oil Pipeline Project

OBS Number — *Tentative Leveling and Detailing*

Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5	Level 6	Level 7	Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5	Level 6	Level 7	Remarks
3	1	3	1	3	0	1					Coating			
3	1	3	1	4	0	1					Cathodic Protection System			
3	1	3	1	5	0	1					Two way manifold			
3	1	3	1	6	0	1					Tank level instrumentation			
3	1	3	2	1	0	1				Mixers				
3	1	3	3	1	0	1				Pumps				
3	1	3	4	1	0	1				Blending lines				
3	1	4	0	1	0	1			Custody transfer to Marine Terminal					
3	1	4	1	1	0	1				Tank gauging equipment				
3	1	4	2	1	0	1				Quality measuring				
3	1	4	3	1	0	1				Valves				
3	1	4	3	1	0	1					Block Valves, manually operated			
3	1	4	3	1	0	1					Block Valves, motor operated			
3	1	4	4	1	0	1				Station Piping and Utilities				
3	1	5	0	1	0	1			Utility Systems					
3	1	5	1	1	0	1				Potable Water				
3	1	5	2	1	0	1				Sewage and Waste Water				
3	1	5	3	1	0	1				Emergency Diesel Sets				
3	1	5	4	1	0	1				Fuel Storage				
3	1	5	4	1	0	1					Diesel Storage			
3	1	5	4	2	0	1					Petrol Storage			
3	1	6	0	1	0	1			Safety Systems					
3	1	6	1	1	0	1				Fire and Gas Detection				
3	1	6	2	1	0	1				Fire Fighting System				
3	1	6	3	1	0	1				ESD System				
3	1	7	0	1	0	1			Electrical and Instrumentation					
3	1	7	1	1	0	1				Power supply and distribution				
3	1	7	2	1	0	1				Earthing and lightning protection				
3	1	7	3	1	0	1				Battery and No-break Systems				
3	1	7	4	1	0	1				UPS Systems				
3	1	7	5	1	0	1				Cathodic Protection				
3	1	7	5	1	2	1					Impressed Current System			
3	1	7	5	1	3	1					Sacrificial Anode System			
3	1	7	6	1	0	1				Instrument System				
3	1	7	7	1	0	1				Area Lighting				
3	2	1	0	1	0	1		Marine Terminal						
3	2	1	5	1	0	1			Civil Areas					
3	2	1	1	1	0	1				Buildings				
3	2	1	1	1	0	1					MCC			
3	2	1	1	2	0	1					Jetty control room			
3	2	1	1	3	0	1					Jetty auxiliary room			
3	2	1	1	4	0	1					Field auxiliary rooms			
3	2	1	1	5	0	1					Workshop			
3	2	1	1	6	0	1					Warehouse			
3	2	1	1	7	0	1					Dormitory			
3	2	1	2	0	0	1				Other civil Areas				
3	2	1	2	1	0	1					Access roads			
3	2	1	2	2	0	1					Site roads			
3	2	1	2	3	0	1					Paving			
3	2	1	2	4	0	1					Vehicle areas			
3	2	1	3	1	0	1				Security (as applicable)				
3	2	1	3	2	0	1					Towers			
3	2	1	3	3	0	1					Guard houses			
3	2	1	3	4	0	1					Fencing			
3	2	1	3	5	0	1					Intrusion alarm			

FILE: Object Structure Breakdown.xls; Breakdown tab; 15/11/99, 17:06, DLEVCHK

Tentative Object Breakdown Structure for the Baku-Ceyhan Crude Oil Pipeline Project

OBS Number — *Tentative Leveling and Detailing*

Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5	Level 6	Level 7	Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5	Level 6	Level 7	Remarks
1	2	1	3	1	0	1							Gates	
1	2	1	3	1	0	1							Doors, padlocked	
1	2	1	3	1	0	1							Lighting system	
1	2	1	3	1	0	1			Loading Facilities at Jetty					
1	2	1	4	1	0	1				Pipeline				
1	2	1	2	1	0	1				Abutment				
1	2	1	2	1	0	1				Trestle				
1	2	1	4	1	0	1				Loading platform modifications				
1	2	1	3	1	0	1				Marine operations platform				
1	2	1	3	1	0	1				Fenders				
1	2	1	1	1	0	1				Integrated breasting dolphin structures				
1	2	1	2	1	0	1				Mooring dolphines				
1	2	1	3	1	0	1				Interconnecting catwalks				
1	2	1	12	1	0	1				Navigation aids				
1	2	1	1	1	0	1			Process facilities					
1	2	1	1	1	0	1				Feeder pipelines				
1	2	1	2	1	0	1				Oil spill protections				
1	2	1	2	1	0	1				Surge protection				
1	2	1	1	1	0	1			Plant control & telecom system					
1	2	1	1	1	0	1				Alarm and evacuation system				
1	2	1	1	1	0	1				Environmental monitoring systems				
1	2	1	1	1	0	1				Berthing aid system				
1	2	1	1	1	0	1				Mooring load monitoring system				
1	2	1	1	1	0	1				Signal segregation and cabling				
1	2	1	1	1	0	1				Plant communication system				
1	2	1	1	1	0	1					PABX			
1	2	1	1	1	0	1					VHF radio system for ship/shore communication			
1	2	1	1	1	0	1					Paging system			
1	2	1	1	1	0	1					Closed-circuit television system			
1	2	1	1	1	0	1			Utility Systems (as applicable)					
1	2	1	1	1	0	1				Potable Water				
1	2	1	1	1	0	1				Sewage and waste water				
1	2	1	1	1	0	1				Technical gases				
1	2	1	1	1	0	1					Air			
1	2	1	1	1	0	1					Nitrogen			
1	2	1	1	1	0	1				HVAC				
1	2	1	1	1	0	1				Emergency diesel sets				
1	2	1	1	1	0	1				Fuel Storage				
1	2	1	1	1	0	1					Diess. Storage			
1	2	1	1	1	0	1					Petr. Storage			
1	2	1	1	1	0	1			Safety Systems					
1	2	1	1	1	0	1				Fire and gas detection				
1	2	1	1	1	0	1				Fire fighting system				
1	2	1	1	1	0	1				ESD System				
1	2	1	1	1	0	1				First Aid facilities				
1	2	1	1	1	0	1			Electrical and Instrumentation					
1	2	1	1	1	1	1				(as applicable)				
1	3	1	1	1	0	1		Sangachal Terminal						
1	3	1	1	1	0	1			Civil areas					
1	3	1	1	1	0	1				Buildings				
1	3	1	1	1	0	1					Control rooms			
1	3	1	1	1	0	1					Field auxiliary rooms			
1	3	1	1	1	0	1					MCC			
1	3	1	1	1	0	1					Workshop			
1	3	1	1	1	0	1					Warehouse			

F_JE: Object Structure Breakdown new, Breakdown list 15/11/99, 17:20 PLE/XC/JK Page 1

Tentative Object Breakdown Structure for the Baku-Ceyhan Crude Oil Pipeline Project

OBS Number							Tentative Leveling and Detailing							
Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5	Level 6	Level 7	Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5	Level 6	Level 7	Remarks
3	3	1	1	1	0	0					Dormitory			
3	3	1	1	1	0	0					Aviation office			
3	3	1	2	1	0	0				Structural				
3	3	1	2	1	0	0					Pipeway Areas			
3	3	1	2	2	0	0					Manifold Areas			
3	3	1	2	3	0	0					Tank Area			
3	3	1	2	4	0	0					Metering Area			
3	3	1	2	5	0	0					Utility Systems Area			
3	3	1	3	1	0	0				Other civil works				
3	3	1	3	1	0	0					Access roads			
3	3	1	3	2	0	0					Site roads			
3	3	1	3	3	0	0					Paving			
3	3	1	3	4	0	0					Vehicle areas			
3	3	1	3	5	0	0					Heliport			
3	3	1	4		0	0				Security				
3	3	1	4	1	0	0					Towers			
3	3	1	4	2	0	0					Guard houses			
3	3	1	4	3	0	0					Fencing			
3	3	1	4	4	0	0					Intrusion alarm			
3	3	1	4	5	0	0					Gates			
3	3	1	4	6	0	0					Doors, padlocked			
3	3	1	4	7	0	0					Lighting system			
3	3	2	1		0	0			Transfer extensions					
3	3	2	1		0	0				(as applicable)				
3	3	3	1		0	0			Custody transfer (as applicable)					
3	3	3	1	1	0	0				Tank gauging equipment				
3	3	3	1	2	0	0				Quality measuring				
3	3	3	1	3	0	0				Block Valves, manually operated				
3	3	3	1	4	0	0				Block Valves, motor operated				
3	3	3	1	5	0	0				Station Piping and Utilities				
3	3	4	1	1	0	0			Crude oil storage extensions					
3	3	4	1		0	0				Tanks				
3	3	4	1	1	0	0					Steel walls			
3	3	4	1	2	0	0					Floating roof			
3	3	4	1	3	0	0					Coating			
3	3	4	1	4	0	0					Cathodic Protection System			
3	3	4	1	5	0	0					Two way manifold			
3	3	4	1	6	0	0					Tank level instrumentation			
3	3	4	2		0	0				Mixers				
3	3	4	3		0	0				Pumps				
3	3	4	4		0	0				Blending lines				
3	3	5	1		0	0			Plant control & telecom system					
3	3	5	1	1	0	0				Alarm and evacuation system				
3	3	5	1	2	0	0				Environmental monitoring systems				
3	3	5	1	3	0	0				Signal segregation and cabling				
3	3	5	1	4	0	0				Plant communication system				
3	3	5	1	4	1	0					PABX			
3	3	5	1	4	2	0					VHF radio for ship/shore communication			
3	3	5	1	4	3	0					Paging system			
3	3	5	1	4	4	0					Closed-circuit television system			
3	3	5	1	5	1	0			Safety Systems					
3	3	5	1	1	0	0				Fire and gas detection				
3	3	5	1	2	0	0				Firefighting system				
3	3	5	1	3	0	0				ESD System				
3	3	5	2	1	0	0			Utility Systems (as applicable)					

FILE: Object Structure Breakdown new, Breakdown list 16/11/99, 17:20 PLE/XC/JK

Tentative Object Breakdown Structure for the Baku-Ceyhan Crude Oil Pipeline Project

OBS Number							*Tentative Leveling and Detailing*							
Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5	Level 6	Level 7	Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5	Level 6	Level 7	Remarks
3	3	7	1	0	0	0				Potable Water				
3	3	7	2	0	0	0				Technical gases				
3	3	7	2	1	0	0					Air			
3	3	7	2	2	0	0					Nitrogen			
3	3	7	3	0	0	0				Sewage				
3	3	7	4	0	0	0				HVAC				
3	3	7	5	0	0	0				Emergency diesel sets				
3	3	7	5	1	0	0					Diesel Storage			
3	3	7	5	2	0	0					Petrol Storage			
3	3	8	0	0	0	0			Electrical and Instrumentation					
3	3	8	1	0	0	0				(as applicable)				
3	4	0	0	0	0	0		Pipeline O&M centers						
3	4	1	0	0	0	0			Buildings					
3	4	1	1	0	0	0				Control center Sangachal				
3	4	1	2	0	0	0				Control center Ceyhan				
3	4	1	3	0	0	0				O & M centers				
3	4	1	4	0	0	0				Warehouses				
3	4	1	5	0	0	0				Laydown areas				
3	4	1	6	0	0	0				Stores				
4	0	0	0	0	0	0	SCADA & Telecom System							
4	1	0	0	0	0	0		CDC Sangachal						
4	1	1	0	0	0	0			Front End Processor					
4	1	2	0	0	0	0			LAN					
4	1	3	0	0	0	0			Host Computer					
4	1	4	0	0	0	0			SCADA Computer					
4	1	5	0	0	0	0			Workstations					
4	1	6	0	0	0	0			Other Hardware					
4	1	7	0	0	0	0			Software Modules					
4	1	8	0	0	0	0			Screen Mimic Panels					
4	2	0	0	0	0	0		EDC Ceyhan						
4	2	1	0	0	0	0			Front End Processor					
4	2	2	0	0	0	0			LAN					
4	2	3	0	0	0	0			Host Computer					
4	2	4	0	0	0	0			SCADA Computer					
4	2	5	0	0	0	0			Workstations					
4	2	6	0	0	0	0			Other Hardware					
4	2	7	0	0	0	0			Software Modules					
4	2	8	0	0	0	0			Screen Mimic Panels					
4	3	0	0	0	0	0		RTU Areas						
4	3	1	0	0	0	0			Cabeling					
4	3	2	0	0	0	0			Lightning Overvoltage Protection					
4	3	3	0	0	0	0			Station Control					
4	3	4	0	0	0	0			Unit Control					
4	3	5	0	0	0	0			RTUs					
4	4	0	0	0	0	0		Telecom System						
4	4	1	0	0	0	0			Fibre Optic Cable					
4	4	2	0	0	0	0			Micro Wave System					
4	4	3	0	0	0	0			Radio Transceiver					
4	4	4	0	0	0	0			Multiplexer					
4	4	5	0	0	0	0			Network Management					
4	4	6	0	0	0	0			VSAT Subscriber					
4	4	7	0	0	0	0			PABX					
4	5	0	0	0	0	0		Voice / Fax System						
4	5	1	0	0	0	0			Communication Equipment					
4	5	2	0	0	0	0			Voice Recording System					

Attachment 6 Cost Breakdown Structure – Level 0

1.0	Basic Engineering Phase
1.01	Initial Payment I
1.02	Phase 1 Project Management
1.03	Basic Engineering
1.04	Environmental Impact Study I
1.05	General Cost Item I
2.0	Detailed Engineering Phase
2.01	Initial payment II
2.02	Phase 2 Project Management
2.03	Detailed Engineering
2.04	Environmental Impact Assessment II
2.05	Contract Preparation / Tendering
2.06	General Cost Item II
3.0	Land Acquisition and Construction Phase
3.01	Initial payment III
3.02	Phase 3 Project Management
3.03	Long Lead Item – Pipes
3.04	Other Long Lead Items
3.05	Terminal Construction
3.06	Pipeline Construction
3.07	Station Construction
3.08	SCADA / Telecommunication
3.09	Engineering Follow Up / Construction Supervision
3.10	Testing / Commissioning / Start Up
3.11	General Cost Item III

Attachment 7 Risk Assessment Profile

(Preliminary – to be adjusted)

BAKU CEYHAN CRUDE OIL PIPELINE PROJECT: RISK ANALYSIS / TASK OVERVIEW			
RISK TYPE	EVALUATION BASIS	DELIVERABLE TO BE DEVELOPED	EXPLANATORY NOTES
Environmental Risk	EIS, Design Report, Hazop Study	Environmental Risk Mitigation Plan	
Commercial Risk	General conditions, TORs, Bill of Quantities	Commercial Risk Mitigation Plan	
Contractual Risk,	Contract documents	Contractual Risk Mitigation Plan	
Schedule Risk	Project Schedule	Schedule Risk Mitigation Plan	
Technical Risk	Previous studies, TORs, Design Documents, Specs	Technical Risk Mitigation Plan	
Quality Risk	Quality Plan	Quality Risk Mitigation Plan	
Quantity Risk	Bill of Quantities, Design Documents	Quantity Risk Mitigation Plan	
Safety Risk	HAZOP Study, Design, Specs.	Safety Risk Mitigation Plan	
Statutory Risk	National jurisdiction, contracts, agreements, decrees	Statutory Risk Mitigation Plan	Statutory / Authority / Legal
RISK AREAS			
Work Risk	Engineering Services Agreements, Tender Documents, Construction / Supply Contracts, Commissioning Procedures, Performance Test Plans	Work break down structure plan	
Object Risk	TORs, Design, Specs., Battery Limits	Object break down structure plan	
Interface Risk	Technical Documents, Specs.	Interface definition plan	Hirarchical structured
ANALYSIS PHASES			
Phase 1	Feasibility Study Documents, Conceptual Design		
Phase 2	Basic Design		
Phase 3	Detail Design		
RISK MITIGATION THROUGH PRO-ACTIVE MEASURES			
Priceable items		outweigh extra cost vs. liquidated damages	
Non-priceable items		assess liquidated damges / penalties / legal consequences	
Reversable damages		assess cost for reversing process / activities	
Irreversable damages		assess possible avoidance and contingency measures	

RISK ANALYSIS		Commercial and Contractual Risks			
Key Questions	Yes	No	n.a.	Mitigation Measures	Explanatory Notes
Contractor's performance duty					
Are the battery limits defined?					
Is a *completion requirement* defined?					
Client's deliverables defined?					
Client's liability for late deliverables defined?					
Contract adjustment possible?					
Payment Obligations					
Is the cash flow positive?					
Is the contract enforced after signature?					
Further conditions for contract enforcement defined?					
Collateral security provision *(Besicherungskonzept)* enforced before contract is signed / enforced?					
Payment schedule duty defined before contract enforcement?					
Approval time for invoices contractually fixed?					
Foreign exchange risk covered?					
Contractor entitled to interest on arrears?					
Contractor allowed to cease the works in case of payment delays?					

RISK ANALYSIS		Commercial and Contractual Risks			
Key Questions	Yes	No	n.a.	Mitigation Measures	Explanatory Notes
Is there a time limit on fixed contract price agreement?					
Contractor bears the risk for increase of taxes, levies, customs fees after contract is enforced?					
Contract Execution					
Variation orders possible? (schedule, price, warranties)					
Aproval times for such orders contractually fixed?					
Has the assistance of a consultant to be agreed upon with the client?					
Subcontractors to be nominated?					
Subcontractors to be approved by the client?					
Vendor list to be approved by the client?					
Is a country / regional supplyer quota to be observed?					
Is the cost risk due to possible lack of competition covered?					
Access to sites guaranteed at commencement of Project?				Earliest commencement of ROW Services	
Are there any import limitations imposed by the government contradicting the clients requirement?					
Are the imported goods subject to ordinary import tax?					
Delays					

RISK ANALYSIS		Commercial and Contractual Risks			
Key Questions	Yes	No	n.a.	Mitigation Measures	Explanatory Notes
Liability clauses limited to the contractor?					
Is the contractor's liability limited to completion dates which are beyond the client's control?					
Contractor's liability for delay independent of satisfactory performance tests?					
Is the contractor's liabilityfor delay limited to agreed max. liquidated damages / penalty?					
Are further claims of the client specifically excluded?					
Is the liability limited to 10% of the contract value?					
Is the contract value defined (with or w/o contingencies?)					
Warranty for Engineering, Material and Construction					
Is the total warranty period limited to not more than 2 years?					
Is the warranty period limited for late improvements?					
Is the extended warranty period for newly delivered / improved parts limited to these parts?					
Does the warranty period commence independently of successfully finished test runs / performance tests?					
Is the warranty period safeguarded with the subcontractors / vendors?					
Are back to back contracts foreseen for subcontractors / vendors?					

RISK ANALYSIS		Commercial and Contractual Risks			
Key Questions	Yes	No	n.a.	Mitigation Measures	Explanatory Notes
Are warranty claims limited to improvements or payment reductions?					
Can warranty claims be negated due to operator's error?					
Are warranty claims excluded for normal wear and tear?					
Liability for engineering services					
Is the liability for Engineer's error limited to improvement of the respective engineering services?					
Is the Engineer's liability, due to consequential damages caused by inadequate engineering, limited to 10% of a renewal cost in a single case ?					
Is the Engineer's liability as above limited to 50% of the basic engineering for the total of such cases?					
System performance guarantee					
Are all prerequisites defined for the performance guarantee?					
Is the client responsible for establishing and delivering these prerequisites by definition?					
Are all of the below prerequisites defined?					
Specification for material requisitions?					
Quality of clients deliverables?					

RISK ANALYSIS		Commercial and Contractual Risks			
Key Questions	Yes	No	n.a.	Mitigation Measures	Explanatory Notes
Can performance guaranties be considered to be discharged through paymant of fixed liquidated damages / penalty?					
Can the contractor chose between system improvement or payment of fixed liquidated damages / penalty after failures of performance tests?					
Is the obligation to system improvent limited to the battery limits of the system?					
Is the liability for satisfactory system performance limited to 10% of the contract value?					
Do the system performance tests / proves have to be executed within a defined time frame?					
Is the system accepted by the client after contractual system performance has been duly proven?					
Is the system accepted by the client after liquidated damages have been duly paid?					
Is the system accepted by the client after latest time limits have been passed?					
Does the contract include the precisely defined and binding annual throughput quantity?					
Does the contract include the presicely defined and binding property data of the transported fluid?					

RISK ANALYSIS		Commercial and Contractual Risks			
Key Questions	Yes	No	n.a.	Mitigation Measures	Explanatory Notes
Does the contract include a precisely defined and binding throughput scenario over a defined time period?					
Binding Assessments					
Does the contract include an economic / tariff assessment of the system?					
Does the contract include an operational and binding cost assessment?					
Is the contract price fully binding?					
Who is purchasing the tug boats (for berthing aid)					
Insurances					
Is the contractor obliged to install a construction insurance?					
Does the contract define the kind and magnitude of a construction insurance?					
Are the contractor's insurances adequate to comply with the contractual obligations for conclusion of insurance policies?					
Does the client conclude a third party liability insurance policy?					
Is the extent of this third party liability insurance sufficient to cover possible injuries to persons and damage to property?					

RISK ANALYSIS		Commercial and Contractual Risks			
Key Questions	Yes	No	n.a.	Mitigation Measures	Explanatory Notes
Is client's tortious liability restricted to coverage by the third party liability insurance policy?					

RISK ANALYSIS		Commercial and Contractual Risks			
Key Questions	Yes	No	n.a.	Mitigation Measures	Explanatory Notes
Force Majeure					
Is force majeure exactly defined and supported with common examples?					
Can the contractor request contractual adjustments or termination of contract after more than 6 months of force majeure?					
Can the contractor request contractual adjustments or termination of contract after more than 3 months of contract suspension?					
Is the contractor entitled to claim compensation for delays due to force majeure or contract suspension?					
Premature Contract Suspension					
Is the contractor entitled to claim his cost upon the discretion of the client after client's premature cancellation of contract?					
Is the client's right of premature cancellation of contract restricted to cases where the contractor breaches the contract and fails to produce relief?					
Is it safeguarded that all contractually required system performances can be achieved on the basis of which the client is entitled to cancel the contract?					
Does the contract contain a clause for a proportionate (reasonable) risk restriction in case of premature contract cancellation due to contractors fault?					

RISK ANALYSIS		Commercial and Contractual Risks			
Key Questions	Yes	No	n.a.	Mitigation Measures	Explanatory Notes
Liability Restriction					
Is the liability for all indirect and consequential damages excluded?					
Is the exclusion of liability supported with all necessary and typical contractual examples?					
Is the total liability limited to 50% of the basic engineering?					
Is explicitly stipulated in the contract that no rights or claims can be filed against the contractor (e.g. out of warranties, commitments, contract, law, or tortious actions) other than the ones stated in the contract?					
Is it agreed upon that the contract contains all major stipulations and that all other pre-contractual declarations, correspondence, conventions, etc. are ineffective?					
Others					
Are the excluded liability cases in conformity with the agreed national law?					
Is the arbitration contractually stipulated?					
Is the location for the arbitration different from the client's residence?					
Are contractual changes only valid in a mutual and written consent?					
Do the tender documents contain allowances for deviations of the commercial conditions?					

RISK ANALYSIS		Commercial and Contractual Risks			
Key Questions	Yes	No	n.a.	Mitigation Measures	Explanatory Notes
Are there any side letters which contain additional obligations, liabilities or risks?					
Are there any risks deriving from project finance being considered?					
Is it safeguarded that no contradictions exist between the commercial conditions and the technical terms of reference?					
Is the contractual language contractually defined?					
Does the contract price cover the translation costs into any further language as contractually stipulated?					
Does the client require a bid bond?					
Is the client entitled to draw the bid bond when the contractor refrains from entering the contract due to the client disregarding the contractor's deviating comments to the tender?					
Does the advancepayment guaranty decline with successive contract performance?					
Is the performance bond limited to 10% of the contract value?					
Is the maintenance bond limited to 10% of the contract value?					
Are the minimum requirements of the International Chamber of Commerce (or the agreed arbitration court) duly observed?					
Is an abuse or unduly retention of bank guarantees to be expected?					

Attachment 8 Project Quality Management System

The following documentation comprises the project Quality Management System for the full scope of work. The procedures described below are available in model form, and have been compiled and developed from experience in similar projects, however, they shall be required to be modified to suit the precise requirements of the project.

This Quality Management System shall comply with the requirements of ISO 9001, latest edition.

Quality Planning Documents

Project Quality Plan

Internal and External Interface Control

Project Coordination and Communication Procedure
Construction Coordination and Communication Procedure

Project Management Procedures

Contract Review
Risk Management and Control
Project Organisation and Job Descriptions
Project Management Reporting
Coordination and Communication
Project Change Control
Statutory Approvals and Certification
Internal and External Interface Control
Meetings
Project Improvement
Project Training
Project Close Out

Project Control

Project Control Planning

Project Planning and Scheduling
Cost Control
Project Control Measurement and Reporting

Quality Assurance and Quality Control

Project Quality Planning
Quality Improvement
Quality Control Planning
Inspection in Procurement
Inspection in Construction
Inspection, Measuring and Test Equipment
Internal and External Quality Audits
Control of Non Conformance
Corrective and Preventive Action

Health, Safety and Environmental

Health, Safety and Environmental Planning
Safety and Environmental Inspections and Audits
Safety Validation
Safety Statistics and Reporting

Engineering and Design

Engineering and Design Planning
Engineering and Design Input Control
Engineering and Design Output Control
Engineering and Design Verification
Design Reviews
Technical Audits
Engineering and Design Change Control
As-Built Control

Project Procurement and Contracting

Project Procurement Planning
Contract Planning
Control of Contractors
Requisitioning

Purchase Ordering
Expediting
Bid Analysis
Procurement Progress Measurement and Reporting
Handling, Storage, Packaging and Delivery
Material Receipt
Material Control
Material Release

Construction

Construction Planning
Construction Management
Construction Diary
Construction Productivity and Progress Reporting

Document and Data Control

Document and Data Planning
Incoming Document Control
Outgoing Document Control
Document Distribution
Document Storage, Filing and Retrieving
Final Documentation

Project Completion

Mechanical Completion
Pre-Commissioning
Commissioning
Handover to Start Up

Project Management System Planning

The project shall also develop a number of plans during the early phase of the project based upon the requirements of the Project Execution Plan and the Project Quality Management System described above. These plans shall be updated as the project progresses. Such plans shall form a part of the overall project management system and shall comprise;

Risk Management Plan
External Interface Plan
Statutory Approvals Plan
Project Mobilisation Plan
Milestone Plan
Contract Plan
Project Safety Plan

Project Environmental Plan, incorporating:

- Emergency Event Action Plan

Project Control Plan, incorporating:

- Cost Management Plan
- Project Scheduling Plan
- Milestone Plan
- Documentation Plan

Engineering and Design Plan, incorporating:

- Engineering and Design Plan
- Engineering and Design Safety Plan
- Process Safety Management Plan
- Engineering and Design Safety Validation Plan

Procurement and Material Control Plan, incorporating:

- Procurement and Material Control Plan
- Expediting Plan
- Procurement Inspection Plan

Construction Management Plan, incorporating:

- Construction Plan
- Construction Inspection Plan
- Construction Health, Safety and Security Plan
- Emergency Preparedness Plan
- Mechanical Completion Plan
- Pre-Commissioning Plan

Commissioning Plan
Start Up Management Plan

Attachment 9 Inspection and Test Plan (Sample Format)

INSPECTION AND TEST PLAN	DOCUMENT No.	Date: Rev.

Originator:

Scope of Inspection and Test Plan:

Stage	Description	Controlling Document	Acceptance Criteria	Quality Record	Inspection and Witnessing Plan			
					Contractor	Client	Third Party	Other

Prepared By:
Checked By;
Approved By

Legend:
W = Witness W x% = Witness %age I = Inspection
I x% = Inspection %age H = Hold

Attachment 10 – Document List and Approval Schedules

10.1 Basic Engineering – List of Deliverables (preliminary)

10.2 Detailed Engineering – List of Deliverables (preliminary)

MEP SYSTEM TURKISH ELEMENT
PRELIMINARY LIST OF DELIVERABLES AND APPROVAL REQUIREMENTS
BASIC ENGINEERING PHASE

	ISSUE FOR				TO BE COMPLETED	
1.1 Deliverables BASIC ENGINEERING	MEP INFO ACKNOWLEDGEMENT	MEP APPROVAL	ADTB APPROVAL	TIME ISSUE FOR APPROVAL	ETO APPROVAL	
1.1.1 General						
• Manuals:						
- Project Procedures Manual		X				
- QA / QC Manual		X				
- Document Control Manual		X				
- Project Control Manual		X				
- Engineering/Design Manual		X				
- Authorities Approval Manual		X	X			
- Contracts, Procurement and Expediting Manual		X				
- HSE Manual		X				
• Reports:						
- Environmental Study		X				
- Hydraulic Study		X				
- Seismic Study		X				
- Routing/Route Selection Report		X	(X)			
- Terrain Evaluation Report		X	(X)			
- Progress Reports	X	X				
- Meteorological Study	X		(X)			
- Risk Assessment (Overall, Cost and Schedule)		X				
• Technical Notes						
- Miscellaneous, Design Items which require special consideration	X	X				
- Interfaces between Disciplines / Third Party Facilities		X				
- Battery Limits		X				
- Fire Detection System						
- Assessment of Failure Modes and Consequential Oil Spill Volumes		X				
- Control of Losses Philosophy		X				

MEP SYSTEM TURKISH ELEMENT
PRELIMINARY LIST OF DELIVERABLES AND APPROVAL REQUIREMENTS
BASIC ENGINEERING PHASE

- Design Life Verification		X				
- Emergency Shutdown Philosophy		X				
• Other						
- Project Contracting Strategy		X				
- Overall System Operation & Maintenance Philosophy		X				
- GIS Data Management System		X				
- Overall Project Schedule		X				
- Detailed Schedule Detailed Engineering Phase		X				
- Aerial - Satellite Photos	X					
- Overall System Block Diagram		X				
• Routing						
- Mapping for pipeline corridor development		X				
- Preliminary Station Location plans	X					
1.1.2 Pipeling						
1.1.2.1 Drawings and Maps						
• Preliminary Route Maps		X				
• Preliminary Alignment Sheets (longitudinal section)		X				
• Standard Drawings (for Equipment Groups, Piping Arrangements and CP Installations)		X				
• Typical Drawings for Crossings (Railway, Roads, Highway, River, etc.)		X				
• Typical Drawings for Line Valve and Pigging Stations		X				
- Layout						
- P&ID						
- Civil						
- Electrical						
- Instrumentation (typical data sheets)						
1.1.2.2 Functional Specifications						
• Material and Equipment, incl.:		X				

MEP SYSTEM TURKISH ELEMENT
PRELIMINARY LIST OF DELIVERABLES AND APPROVAL REQUIREMENTS
BASIC ENGINEERING PHASE

• Line Pipe Schedule						
• Pipe Specification						
• Marker Posts & ID Plates						
• Construction, requirements incl.:		X				
• Reinstatement						
• River and Stream Crossings						
• Road and Railway Crossings						
• Cathodic Protection		X				
• Civil Works		X				
• Coating Requirements		X				
• Instrumentation (Typical data sheets)		X				
• Overpressure Protection Equipment		X				
• Testing		X				
• Drying and Cleaning		X				
• Pre-commissioning, Commissioning and Start-Up (base requirements)		X				
1.1.2.3 Reports						
• Basic Design Report		X				
• Third Party Services		X				
• Soil Resistivity Survey - Results		X				
1.1.2.4 Technical Notes						
• Special Point Design		X				
• Location of Marker Posts and Aerial Mar-		X				

MEP SYSTEM TURKISH ELEMENT
PRELIMINARY LIST OF DELIVERABLES AND APPROVAL REQUIREMENTS
BASIC ENGINEERING PHASE

1.1.2.5 Others						
• Preliminary Material and Equipment Lists	X					
1.1.3 Stations (Pumping / Pressure Reducing / Metering)						
1.1.3.1 Drawings and Maps						
• Typical Station Plot Plans		X				
• Typical P&ID's (Piping and Instrumentation Diagrams)		X				
• Typical PFD's (Process Flow Diagrams)		X				
• Typical Piping Layouts		X				
• Hazardous Area Classification Layouts		X				
• Architectural Outline Drawings		X				
• Typical Electrical Layouts						
1.1.3.2 Reports						
• Basic Design Report		X				
• Station Location Selection Study						
• Machine Selection Study, incl.:						
• Pump Layout Configuration (TNO)		X				
• Control Scheme for Pump Stations (TNO)		X				
• Pump Flow Regulation / Control (TNO)		X				
1.1.3.3 Functional Specifications						
• Material and Equipment		X				
• Construction		X				
• Testing		X				
• Instrumentation (typical data sheets)		X				
• Control Equipment		X				
• Overpressure Protection		X				

MEP SYSTEM TURKISH ELEMENT
PRELIMINARY LIST OF DELIVERABLES AND APPROVAL REQUIREMENTS
BASIC ENGINEERING PHASE

• Pre-commissioning, Commissioning and Start-Up		X				
1.1.3.4 Other						
• Single Line Diagrams	X					
• Load List (Electrical)	X					
• Preliminary Material Take Off	X					
• Equipment List	X					
• Instrumentation List	X					
• Design Calculations	X					
1.1.4 Terminal						
1.1.4.1 Drawings and Maps						
• Station Plot Plans		X				
• Typical P&ID's		X				
• Typical PFD's		X				
• Typical Piping Layouts		X				
• Offshore Pipeline Route Map, if required		X				
• Offshore Facilities Layout		X				
• Hazardous Area Classification Layouts		X				
• Typical Electrical Layouts		X				
1.1.4.2 Reports / Technical Notes						
- Basic Design Report		X				
- Station Location Selection Study		X				
- Machine Selection Study		X				
- On-bottom Stability Analysis		X				
- Seabed Survey and Soil Investigation	X					
- Power Generation Efficiencies		X				
- Fire Safety Philosophy		X				

MEP SYSTEM TURKISH ELEMENT
PRELIMINARY LIST OF DELIVERABLES AND APPROVAL REQUIREMENTS
DETAILED ENGINEERING PHASE (CLASS A TENDER PACKAGE, FINAL DETAILED DESIGN)

• Terminal Buildings and Construction Material, Proposal		X				
• Requirements and Design Principles of Export Terminal (Ceyhan Terminal)		X				
- Security Requirements		X				
- Terminal Control Philosophy		X				
• Terminal O&M Philosophy		X				
- Power Supply – Evaluation of Public Power Supply vs. Generation		X				
• Terminal Buildings and Construction Material, Proposal	X					
- Terminal Tank Storage Capacity Requirements		X				
- Export Terminal Booster Pump Requirements		X				
- Export Terminal - Offshore Pipeline Design		X				
1.1.4.3 Functional Specifications						
• Material and Equipment		X				
• Construction		X				
• Testing		X				
• Instrumentation		X				
• Control Equipment		X				
• Overpressure Protection		X				
• Pre-commissioning, Commissioning and Start-Up		X				
1.1.4.4 Other						
• Single Line Diagrams		X				
• Load List (Electrical)	X					
• Preliminary Material Take Off	X					
• Equipment List	X					
• Instrumentation List	X					

MEP SYSTEM TURKISH ELEMENT
PRELIMINARY LIST OF DELIVERABLES AND APPROVAL REQUIREMENTS
BASIC ENGINEERING PHASE

• Design Calculations	X					
1.1.5 SCADA / Telecom						
• Overall System Control Philosophy		X				
• Standard Drawings for SCADA / Telecom Equipment and Arrangements		X				
• Typical Block Diagrams e.g. RTUs (Remote Terminal Units)		X				
• Functional Specifications:						
• SCADA Hardware / Software		X				
• Control Centre & Equipment		X				
• Monitoring		X				
• Material Specifications		X				
• Station Control Building & Equipment		X				
• Emergency Shut Down System		X				
• Fire Detection System		X				
• Technical Notes:	X					
• Communication Requirements	X					
• Optional Telecom Systems and redundant Systems		X				
• Basic Design Report		X	X			
1.1.6 Pre-procurement / Procurement						
• Prequalification Procedures		X				
• Prequalification and Shortlisting of I.I.I suppliers and EPC Contractors		X				
• Tender Documents for Detailed Engineering Contracting		X				
• Tender Evaluation report for Detailed Engineering Contract(s)		X				
1.1.6 Environmental Study						
• Scoping study		X				
• Risk Assessment		X				
• Baseline study		X				

MEP SYSTEM TURKISH ELEMENT
PRELIMINARY LIST OF DELIVERABLES AND APPROVAL REQUIREMENTS
DETAILED ENGINEERING PHASE (CLASS A TENDER PACKAGE, FINAL DETAILED DESIGN)

13/11/99 HSC

1.1 Deliverables DE PHASE	ISSUE FOR			BELONGING TO		
	MEP INFO ACKNOWLED GEMENT	MEP APPROVAL	AGTH APPROVAL	CLASS A PACKAGE	FINAL DETAILED DESIGN	CONSTR. ENGIN.
1.1.1 General						
• Manuals:						
- Operation and Maintenance Manual		X			X	
- Emergency Procedure Manual		X			X	
- Construction Management Manual		X		(X)		
- Safety Manual		X		X		
- Commissioning/Start-Up/Handover Manual		X		X		
• Reports:						
- Site Investigations Report	X					
- Geotechnical / Geological Report	X					
- Routing Report		X				
- Environmental Impact Assessment		X	X	(X)	X	
- Progress Reports	X					
• Technical Notes						
- Miscellaneous, Design Items which require special consideration	X			(X)		
- Design Calculations	X			(X)		
- Interfaces between Disciplines / Third Party Facilities		X		X		
- Battery Limits		X		X		
• Other						
- GIS Database		X		X		
- Project Schedule	X	X		(X)		
- Further Hydraulic Analyses		X		X		

MEP SYSTEM TURKISH ELEMENT
PRELIMINARY LIST OF DELIVERABLES AND APPROVAL REQUIREMENTS
DETAILED ENGINEERING PHASE (CLASS A TENDER PACKAGE, FINAL DETAILED DESIGN)

13/11/99 HSC

1.1.2 Pipeline						
1.1.2.1 Drawings and Maps - HC						
• Final Route Maps		X	X	(X)	X	
• Cadastral Maps		X	X		X	
• Alignment Sheets (longitudinal section)	X			(X)	(X)	X
• Standard Drawings (for Equipment Groups, Piping Arrangements and CP Installations)	X	X		X		
• Drawings for Crossings (Railway, Roads, Highway, River, etc.)	X			(X)	(X)	X
• Drawings for Line Valve and Pigging Stations				(X)	X	
• Layouts	X			(X)	(X)	X
• P&ID		X		(X)	(X)	X
• Civil	X			(X)	(X)	X
• Electrical	X			(X)	(X)	X
• Instrumentation	X			(X)	(X)	X
1.1.2.2 Specifications						
• Material and Equipment	X			X		
• Construction				X		
• Cathodic Protection				(X)		
• Civil Works				X		
• Coating Requirements				X		
• Instrumentation				(X)		
• Overpressure Protection Equipment				X		
• Testing				X		
• Drying and Cleaning				X		
• Pre-commissioning, Commissioning and Start-Up				X		
1.1.2.3 Procedures						
• Construction						X
• Reinstatement						X
• Water Crossing Procedure						X
• Testing						X
• Drying and Cleaning						X

MEP SYSTEM TURKISH ELEMENT
PRELIMINARY LIST OF DELIVERABLES AND APPROVAL REQUIREMENTS
DETAILED ENGINEERING PHASE (CLASS A TENDER PACKAGE, FINAL DETAILED DESIGN)

13/11/99 HSC

• Pre-commissioning, Commissioning and Start-Up						
• Material Procurement						
1.1.2.4 Reports						
• Detailed Design Report		X	X	(X)	X	
1.1.2.5 Others						
• Material and Equipment Lists	X			(X)	X	
1.1.3 Stations (Pumping / Pressure Reducing / Metering)						
1.1.3.1 Drawings and Maps						
• Station Plot Plans	X			(X)		X
• P&ID's		X		(X)	X	
• Piping Layouts	X			(X)	X	X
• Hazardous Area Classification Layouts		X		(X)	X	
• Architectural Design Drawings		X		(X)	X	X
• Electrical Layouts	X			(X)	X	X
• Civil Layouts	X			(X)	X	X
• Detailed Design Drawings for Equipment / Equipment Groups, Skid Mounted Equipment, Machinery, Auxiliary Facilities (e.g. Air Supply, Water Supply, Fuel Processing, etc.)	X					
1.1.3.2 Reports						
• Detailed Design Report		X	X	(X)		
1.1.3.3 Specifications - IFC						
• Material and Equipment		X		(X)		
• Construction		X		X		
• Testing		X		X		

MEP SYSTEM TURKISH ELEMENT
PRELIMINARY LIST OF DELIVERABLES AND APPROVAL REQUIREMENTS
DETAILED ENGINEERING PHASE (CLASS A TENDER PACKAGE, FINAL DETAILED DESIGN)

13/11/99 HSC

• Instrumentation		X		(X)	X	
• Control Equipment		X		(X)	X	
• Overpressure Protection		X		(X)	X	
• Pre-commissioning, Commissioning and Start-Up		X		(X)	X	
1.1.3.4 Procedures						
• Construction	X					X
• Testing		X				X
• Drying and Cleaning		X				X
• Pre-commissioning, Commissioning and Start-Up		X				X
• Material Procurement	X					X
1.1.3.5 Other						
• Single Line Diagrams	X			(X)	X	
• Load List (Electrical)	X			(X)	X	
• Preliminary Material Take Off	X			(X)	X	
• Equipment List	X			(X)	X	
• Instrumentation List	X			(X)	X	
• Design and Process Calculations		X		(X)	X	X
• Stress and Vibration Analysis		X		(X)	X	X

MEP SYSTEM TURKISH ELEMENT
PRELIMINARY LIST OF DELIVERABLES AND APPROVAL REQUIREMENTS
DETAILED ENGINEERING PHASE (CLASS A TENDER PACKAGE, FINAL DETAILED DESIGN)

13/11/99 HSC

1.1.4 Terminals						
1.1.4.1 Drawings and Maps						
• Station Plot Plans	X			(X)		X
• P&ID'S		X		X		
• Piping Layouts	X			(X)		X
• Offshore Pipeline Route Map(If applicable)	X			(X)	(X)	X
• Offshore Facilities Layout	X			(X)	(X)	X
• Hazardous Area Classification Layouts		X		(X)	X	
• Architectural Design Drawings		X		X	(X)	X
• Electrical Layouts	X			X		X
• Civil Layouts	X			X		X
• Detailed Design Drawings for Equipment / Equipment Groups, Skid Mounted Equipment, Machinery, Tank Facilities, Auxiliary Facilities (e.g. Air Supply, Water Supply, Fuel Processing, etc.)	X					X
1.1.4.2 Reports / Technical Notes						
• Detailed Design Report		X	X	(X)		
• Station Location Selection Study		X		(X)		
• Machine Selection Study		X		(X)		
• On-bottom Stability Analysis		X		(X)	X	
• Seabed Survey and Soil Investigation	X			X		
1.1.4.3 Specifications						
• Material and Equipment		X		(X)		
• Construction		X		X		
• Testing		X		X		
• Instrumentation		X		(X)	X	
• Control Equipment		X		(X)	X	
• Overpressure Protection		X		(X)	X	
• Pre-commissioning, Commissioning and Start-Up		X		(X)	X	

MED SYSTEM TURKISH ELEMENT
PRELIMINARY LIST OF DELIVERABLES AND APPROVAL REQUIREMENTS
DETAILED ENGINEERING PHASE (CLASS A TENDER PACKAGE, FINAL DETAILED DESIGN)

13/11/99 HSC

1.1.4.4 Procedures						
• Construction	X					X
• Testing		X				X
• Drying and Cleaning		X				X
• Pre-commissioning, Commissioning and Start-Up		X				X
• Material Procurement	X					X
1.1.4.5 Other						
• Single Line Diagrams	X			(N)	X	
• Load List (Electrical)	X			(x)	X	
• Preliminary Material Take Off	X			(x)	X	
• Equipment List	X			(x)	X	
• Instrumentation List	X			(x)	X	
• Design and Process Calculations		X		(x)	X	X
• Stress and Vibration Analysis		X		(x)	X	X
• Equipment Data Sheets						
1.1.5 SCADA / Telecom						
1.1.5.1 Drawings	X	X		(x)		
• Detailed Design Drawings for SCADA / Telecom Equipment and Arrangements		X		(x)		X
• Block Diagrams, e.g. RTU's (Remote Terminal Units)		X		(x)		
1.1.5.2 Specifications - H/C						
• SCADA Hardware / Software		X		(x)	X	X
• Control Centre & Equipment		X		(x)	X	X
• Monitoring		X		(x)	X	X
• Emergency Shutdown System		X		(x)	X	X
• Leak Detection System		X		(x)	X	X
• Material Specifications		X		(x)	X	X
• Station Control Building & Equipment		X		(x)	X	X
• Function Tests		X		(x)	X	X

MEP SYSTEM TURKISH ELEMENT
PRELIMINARY LIST OF DELIVERABLES AND APPROVAL REQUIREMENTS
DETAILED ENGINEERING PHASE (CLASS A TENDER PACKAGE, FINAL DETAILED DESIGN)

13/11/99 HSC

• Material Tests		X		(a)	X	X
• Pre-commissioning, Commissioning and Start-Up		X		(a)	X	X
1.1.5.3 Miscellaneous						
• Detailed Design Report		X	X	(a)		
• Signal Lists	X			(a)		X
• Alarm Lists		X		(a)		X
• Cause and Effect Diagrams		X				
1.1.5.4 Procedures						
• Functional Tests		X				X
• FAT's	X	X				X
• Pre-commissioning, Commissioning and Start-Up		X				X
• Material Procurement		X				X
•						
•						

BAKU-CEYHAN CRUDE OIL PIPELINE PROJECT
PROJECT EXECUTION PLAN
Doc. No:
Date: 16.11.99

BOTAŞ

Rev. 0
Page 122 of 125

Attachment 12 – Botas ISO Implementation Program

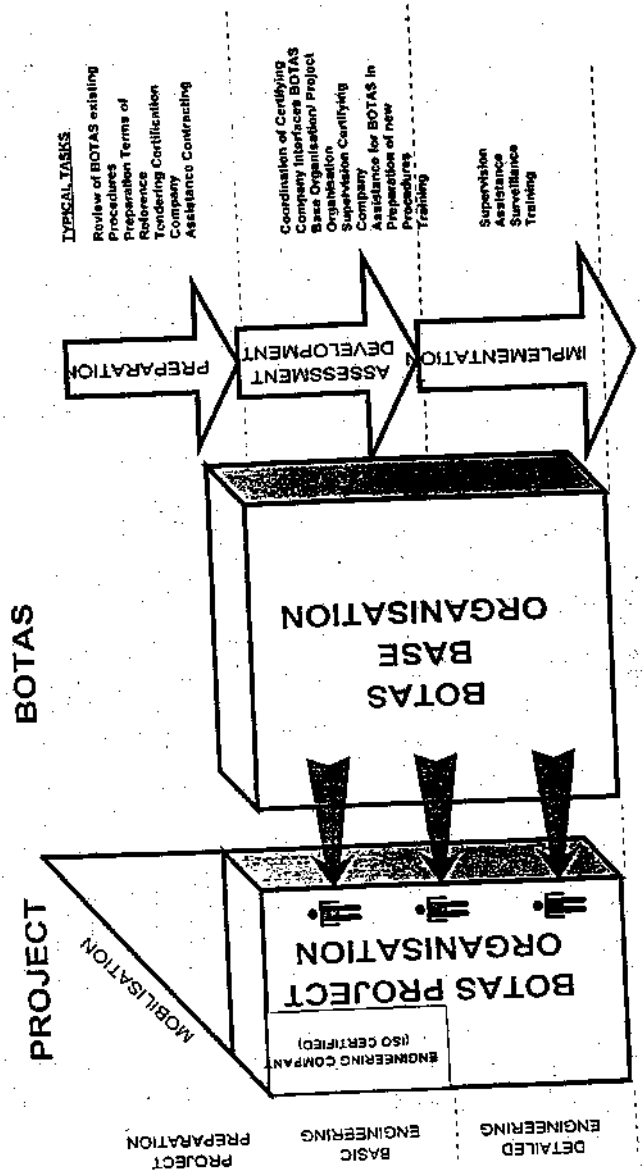

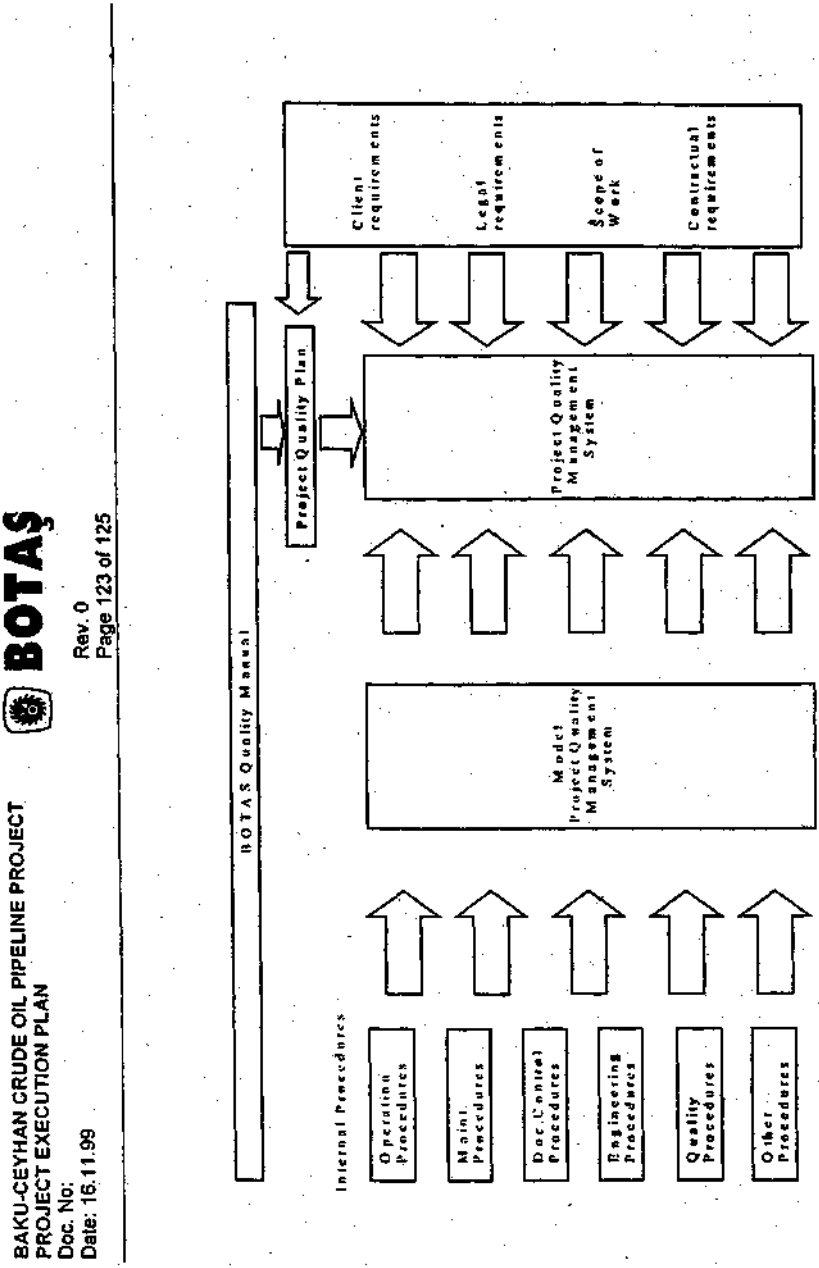
BAKU-CEYHAN CRUDE OIL PIPELINE PROJECT
PROJECT EXECUTION PLAN
Doc. No:
Date: 16.11.99
BOTAŞ
Rev. 0
Page 123 of 125
BOTAŞ Quality Manual
Project Quality Plan
Client requirements
Legal requirements
Scope of Work
Contractual requirements
Project Quality Management System
Model Project Quality Management System
Internal Procedures
Operational Procedures
Main. Procedures
Doc.Control Procedures
Engineering Procedures
Quality Procedures
Other Procedures

Preparation and Assessment

- Presentation of the basic requirements of the QMS to Senior Management.
- Determination of the goals, objectives and the scope of the QMS.
- Establishment of the key milestone schedule.
- Identification of appropriate certification bodies.
- Assessment of BOTAS existing Management Systems.
- Preparation of the assessment report.

Development and Draft Procedures

- Development of procedure indices.
- Development of procedures. (Implementation, advise, provision of examples, assessment and supervision)
- Preparation of procedures jointly with BOTAS personnel
- Procedure checking and acceptance.
- Certifying Authority selection and development.
- Liaison during the selection procedure.

Implementation and Certification

- Conducting information sessions with Botas employees.
- Procedure run-through with BATAS management affected by the QMS.
- Conducting seminars regarding the use of developed procedures.
- Approval process with BOTAS senior management.
- Conducting the implementation audits. (Internal audits)
- Participation in implementation audit(s) with the Certifying Authority.
- Certifying Authority services.

Attachment 13 – Task List – PEP Definitions and Insertion required before Effective date

TERMINOLOGY AND LANGUAGE		To be adjusted to TK Agreement
BOTAS POLICY STATEMENT		To be signed by the Management
SUBCONTRACTING STRATEGY		To be outlined as a strategy
FINAL LEVEL 2 SCHEDULE		See Appendix B
FINAL MILESTONE SCHEDULES		See Appendix B
WBS – WORK BREAK DOWN STRUCTURE		To be adjusted
OBS – OBJECT BREAK DOWN STRUCTURE		To be adjusted
CBS – COST BREAK DOWN STRUCTURE		To be adjusted
COORDINATION PROCEDURES		Approval Period, Communication
REVISIONS WITH REFERENCE TO THE PRESENT PEP	1.2.1	Functional Scope
	1.2.2	Technical Scope
	1.2.3	Delete all Sangachal Reference
	1.2.4	Project Schedules – Object structure
	4.1	Project Organisation
	4.2.6	Project Coordination Procedures
	10.2.4	Construction safety Plan
	21.2.6	Relationships with HSE Plan
	12	Environmental management

APPENDIX 4

This Appendix 4 is attached to and made part of the Intergovernmental Agreement dated 18 November 1999, and also serves as Appendix 3 to the Host Government Agreement set forth herein as Appendix 2.

REPUBLIC OF TURKEY
PRIME MINISTRY
THE UNDERSECRETARIAT OF TREASURY

To: MEP Participants [To be fully specified]

[DATE]

Dear Sirs:

We, TURKIYE CUMHURIYETI (THE REPUBLIC OF TURKIYE) (the "Government") acting by and through the Council of Ministers represented by the Undersecretary of Treasury of the Republic of Turkiye refer to the various undertakings and obligations of the Turnkey Contractor to the MEP Participants under the Turnkey Agreement.

In consideration of the MEP Participants entering into the Turnkey Agreement and for other valuable consideration, the receipt of which is hereby acknowledged, the Government hereby agrees as follows:

Section 1.01 Guaranty.

The Government hereby absolutely, unconditionally and irrevocably guarantees that all amounts stated in the Turnkey Agreement to be payable by the Turnkey Contractor to the MEP Participants shall be promptly paid in full when the same shall become due and payable in accordance with the terms thereof (the "Obligations"). The obligation of the Government to pay the Obligations in accordance with the terms hereof shall terminate upon the final and indefeasible payment of the Obligations which have accrued before Provisional Acceptance. If for any reason whatsoever the Turnkey Contractor shall fail or be unable duly, punctually and fully to pay an amount as and when such amount becomes due and payable, the Government shall pay the Obligations, or cause the Obligations to be paid, after five (5) calendar days after written notice thereof is given by an MEP Participants' Representative to the Government.

Section 1.02 Representations and Warranties of the Government.

The Government hereby represents and warrants that:

- this Guaranty is the Guaranty referred to and provided for in Section 8.1 (iii) of the Host Government Agreement;
- this Guaranty constitutes a legal, valid and binding obligation of the Government, enforceable against the Government in accordance with its terms;
- the Government is authorised under Turkish Law to execute this Guaranty and to bind, commit and impose obligations on itself hereunder; and

- this Guaranty, its execution and the fulfillment, compliance with and performance of the terms and conditions hereof, do not violate or conflict with any provision of or result in any breach of or default under any provision of law, or any agreement or other commitment to which the Government or its property is bound.

Section 1.03 Obligations Absolute.

Subject to Section 1.05, the obligation of the Government to make its payments on the Obligations in accordance with Section 1.01 is absolute, irrevocable and unconditional and, including without limitation, shall be unaffected by:

- any lack of validity or enforceability of the Obligations or the Turnkey Agreement;

- the existence of any claim, set-off, defense or other right which the Government may have against the Turnkey Contractor or any other Person;

- the effect of any express release signed in writing by an MEP Participant specifically referring to and releasing such released Obligation of the Turnkey Contractor from its obligations under this Guaranty or the Turnkey Agreement, which release shall not affect the rights of any MEP Participants which have not executed such release;

- the occurrence of any Event of Bankruptcy with respect to the Turnkey Contractor or any other Person and the occurrence of any other proceeding as a result of such Event of Bankruptcy;

- any amendment, supplement, extension, waiver or other modification of the Turnkey Agreement , including, without limitation, any amendment, supplement, extension or modification of any of the other terms and provisions relating to the Obligations, other than any amendment, supplement, extension, waiver or other modification of the last sentence of Section 10.2.3 and Sections 10.3, 10.4.1, 10.4.2 and 25.6 and the definition of "Required Security" contained in the Turnkey Agreement (the "Approval Provisions"), provided that the right of the Government to consent to changes to the Approval Provisions shall be governed by Section 1.09.

- the existence of any defect, cost overrun, damage, destruction, design, construction, operation or fitness for use, the failure or other condition that adversely affects the value of the MEP System or the ability of MEP Participants, any of their Lenders and/or Insurers and other Project Participants to use the Facilities for the purposes and in the manner contemplated by the Turnkey Agreement;

- the exercise by any MEP Participant of any rights or remedies under this Guaranty or the Turnkey Agreement or any assignment of any interest in any MEP Participant or in the MEP System or in the Turnkey Agreement;

- any delay or failure by the MEP Participants in the exercise of their rights and remedies under this Guaranty or the Turnkey Agreement;

- any breach, omission, or default by the Turnkey Contractor, any MEP Participant, other Project Participant or any other Person in the performance or observance of any of its obligations under this Guaranty or under the Turnkey Agreement;

- any change in the constitution, control, form or substance of the Government;

- any reorganisation, merger or other change in the viability, ownership or legal existence of the Turnkey Contractor, including any partial or total privatisation thereof, or any other change in the ability of the Turnkey Contractor to perform the Obligations;

- the existence, value or condition of, or failure to perfect its lien against, any security for the Obligations or any action, or the absence of any action by, any MEP Participant or any other Person in respect thereof (including, without limitation, the release of any such security); or

- any other event, occurrence, fact, circumstance or condition whatsoever, foreseen or unforeseen, whether similar or dissimilar to the foregoing, whether now existing or hereafter occurring and whether or not known to any party that might constitute or give rise to a defense to performance by the Government of its obligations under this Guaranty.

Section 1.04 Waiver.

Subject to Section 1.05, in addition and subject to the waivers contained in Section 1.03, the Government hereby:

- waives, and agrees, that it shall not at any time insist upon, plead or in any manner whatever claim or take the benefit or advantage of, any appraisal, valuation, extension, stay, marshalling of assets or redemption laws, exemption or other right or remedy whether now or at any time hereafter in force, which may delay, prevent or otherwise affect the performance by the Government of any of its obligations under, or the enforcement by any of the MEP Participants of, this Guaranty;
- waives, and agrees, that it shall not at any time claim or take the benefit or advantage of any stay, injunction or other prohibition respecting performance of this Guaranty or the Turnkey Agreement;

- waives all notices, including notice of default, intent to accelerate or acceleration of the Obligations, acceptance of this Guaranty, protest for non payment, presentment and demand with respect to any of the events referred to in this Guaranty and notice of any other fact which might increase the risk to the Government and waives the benefit of all laws which are or might be in conflict with the terms of this Guaranty;

- represents, warrants and agrees that, as of the date of this Guaranty, its obligations under this Guaranty are not subject to any offsets or defenses of any kind against any of the MEP Participants, and further agrees that its obligations under this Guaranty shall not be subject to any counterclaims, offsets against the MEP Participants of any kind which may arise in the future, except as may exist in the future under the Host Government Agreement and/or the Turnkey Agreement;

- irrevocably waives any defense based on the adequacy of a remedy at law which may be asserted as a bar to the remedy of specific performance in any action brought against the Government for specific performance of the terms of this Guaranty; and

- irrevocably and unconditionally waives any defense, whether similar or dissimilar to the foregoing that might be a defense to performance of its Obligations herein.

Section 1.05. Reservation of Defenses.

Notwithstanding anything herein to the contrary, the Government shall be entitled to assert the following defenses to the payment of the Obligations to the extent, if any applicable:

(a) the MEP Participants shall have breached their obligations under the Turnkey Agreement;

(b) a MEP Participant has released the Turnkey Contractor from the applicable Obligation owed to such MEP Participant pursuant to a duly authorised and executed written release that expressly specifies the Obligation to be released and states unequivocally such MEP Participant's intention to release such Obligation, provided that no release shall be effective to affect the rights of any MEP Participant that has not executed such release; and

(c) that the Turnkey Contractor's performance of the applicable Obligation was validly excused by the occurrence and continuation of Force Majeure in accordance with the terms of the Turnkey Agreement.

Each of such defenses shall be assertable to the extent the Turnkey Contractor could validly assert such defense, it being acknowledged and agreed that:

(a) any defense may be asserted against each MEP Participant only to the extent such breach, release or Force Majeure occurrence, as the case may be, affected Obligations owed to such MEP Participant, and not Obligations owed to other MEP Participants;

(b) in each action in which the Government asserts any of Turnkey Contractor's defenses, each MEP Participant may, in addition to its other legal rights and remedies, assert against the Government all defenses and counterclaims that such MEP Participant could assert against the Turnkey Contractor; and

(c) the Government agrees that the resolution or settlement of any dispute affecting the Obligations shall be binding and conclusive for all purposes, regardless of whether the Government participated in such action.

Section 1.06. Reinstatement.

The obligations of the Government under this Guaranty shall continue to be effective or be reinstated, as the case may be, if at any time any amount received by any of the MEP Participants pursuant to this Guaranty is rescinded or must otherwise be restored or returned by any of the MEP Participants to the Turnkey Contractor or any trustee, custodian or similar official for the Government upon the occurrence of an Event of Bankruptcy with respect to the Turnkey Contractor or any other Person, or upon the appointment of any intervenor or

conservator of, or trustee, custodian or similar official or any Person or any part of its assets or otherwise, all as though such payments had not been made.

Section 1.07 Subrogation.

All rights of subrogation to the claims of an MEP Participant against the Turnkey Contractor and all contractual, code, statutory or common law rights of contribution, reimbursement, indemnification, exoneration and similar rights and claims against the Turnkey Contractor which arise in connection with or as a result of this Guaranty shall be subordinate to all rights of the MEP Participants against the Turnkey Contractor arising in connection with the Turnkey Agreement and the Government agrees not to exercise any such rights until the Obligations shall have been irrevocably paid and performed in full. The Government agrees to immediately pay over to the MEP Participants' Representative any amounts to which it is unentitled pursuant to this Section 1.07.

Section 1.08 Taxes.

Any and all payments by the Government pursuant to this Guaranty shall be made free and clear of, and without deduction or withholding for, any existing or future taxes, levies, duties, customs, imposts, contributions, fees, assessments or other similar governmental charges of the Government, and all liabilities with respect thereto ("Taxes"), except to the extent required by applicable law. If the Government shall be required by law to deduct or withhold any Taxes from or with respect to any amount payable pursuant to this Guaranty, then (a) the amount payable by the Government shall be increased as necessary so that, after making all required deductions and withholdings of Taxes (including deductions or withholdings of Taxes applicable to additional amounts payable under this Section 1.08), the payee receives an amount equal to the sum it would have received had no such deductions or withholdings of Taxes been made; (b) the Government shall make such deductions or withholdings of Taxes; and (c) the Government shall pay the full amount of Taxes deducted or withheld to the relevant governmental authority in accordance with applicable law. Within thirty (30) days after the date of any payment by the Government of any such deducted or withheld Taxes, the Government shall furnish the payee with the original or a certified copy of an official receipt evidencing such payment (or other evidence of such payment satisfactory to the payee).

Section 1.09 Approval Provisions.

The Government acknowledges and agrees that the Turnkey Contractor shall keep the Government informed of all matters related to the compliance, amendment, supplement, extension, waiver or other modification of the Approval Provisions, including delivery of agreements, documentation, and information documenting and explaining each proposed amendment, supplement, extension, waiver or other modification of the Approval Provisions and that none of the MEP Participants, the MEP Participants' Representative, Lenders, Insurers, Interest Holders or other Person has any obligation to provide such information to the Government or any other information relating to the performance of the Turnkey Agreement. In the event that any proposed amendment, supplement, extension, waiver or other modification of the Approval Provisions is agreed among the MEP Participants and the Turnkey Contractor, the Government shall deliver its written response to a request for consent to such proposal to the Turnkey Contractor and the MEP Representative within 10 business days after the date of receipt by the Government of a notice either from the MEP Participants' Representative or the Turnkey Contractor of such agreement. In the event that the Government fails to so respond within such period, the Government shall be deemed to have consented to such proposal. Each consent shall be a confirmation by the Government that this Guaranty remains in full force and effect.

Section 1.10 Notices.

All notices to Parties hereunder shall be in writing, and shall be sent in the manner and to the addresses described in the Turnkey Agreement for the MEP Participants and to the Government as follows:

The Republic of Turkiye
Prime Ministry
Undersecretariat of Treasury
Directorate General of External Economic Relations
(Attn.: Special Projects Department)
Ismet Inonu Bulvari 06510 EMEK-ANKARA TURKIYE
Tel: +90 (312) 213 07 85
Fax: +90 (312) 212 8550

cc. Directorate General of Public Finance
Fax: +90 (312) 212 8786- 212 5215

Section 1.11 Expenses.

The Government agrees to pay to the MEP Participants all reasonable costs and expenses of collection (including, without limitation, the reasonable fees and disbursements of legal counsel) incidental to the enforcement or preservation of any right or claim of the MEP Participants under this Guaranty against the Government.

Section 1.12 No Waiver; Remedies Cumulative.

No failure or delay on the part of the MEP Participants or the Government in exercising any right, power or privilege hereunder shall operate as a waiver thereof; nor shall any single or partial exercise of any right, power or privilege hereunder preclude any other or further exercise of any other right, power or privilege hereunder.

Section 1.13 Separate Counterparts; Amendments; Waiver.

This Guaranty may be executed in separate counterparts, each of which when so executed and delivered shall be an original, but all such counterparts shall constitute one and the same instrument. Neither this Guaranty nor any of the terms hereof may be amended, supplemented, waived or otherwise modified except by an instrument in writing signed by each Party.

Section 1.14 Severability of Provisions.

Any provision of this Guaranty which is prohibited or unenforceable in any jurisdiction shall, as to such jurisdiction, be ineffective to the extent of such prohibition or unenforceability without invalidating the remaining provisions hereof, and any such prohibition or unenforceability in any jurisdiction shall not invalidate or render unenforceable such provision in any other jurisdiction.

Section 1.15 Successors and Assigns.

This Guaranty shall be binding upon each Party hereto, and on their permitted successors and assigns, and shall inure to the benefit of each Party and its permitted successors and assigns; provided, however that the Government shall not transfer or assign all or any portion of its obligations under this Guaranty without the prior written consent of the MEP Participants; provided, further, that except as specifically provided in this Section 1.15, the MEP Participants shall not transfer or assign all or any portion of their rights under this Guaranty without the prior written consent of the Government. Any permitted successor or assign shall execute any documents reasonably requested by the other Party hereto to confirm the assignment or assumption of any rights or obligations hereunder. The MEP Participants may, upon notice to the Government, assign any or all of its rights under this Guaranty to any Person to which the MEP Participants has assigned, in accordance with the permitted assignment provisions of the Turnkey Agreement, the MEP Participants' rights under the Turnkey Agreement (an "Assignee"). If in connection with any assignment permitted pursuant to the second sentence of this section, any Assignee requests the Government to consent in writing to such an assignment even though such consent is not required hereunder, the Government shall execute and deliver a consent to assignment in a form reasonably requested by such Assignee. At the MEP Participants' request, the Government shall provide to any Assignee a certificate addressed to such Assignee confirming any permitted assignment.

Section 1.16 Headings Descriptive.

The headings of the several sections of this Guaranty are inserted for convenience only and shall not in any way affect the meaning or construction of any provisions of this Guaranty.

Section 1.17 Dispute Resolution and Governing Law.

Any dispute arising under this Guaranty, or in any way connected with this Guaranty (including its formation and any questions regarding arbitrability or the existence, validity or termination of this Guaranty), between (i) the Government on the one hand, and (ii) one or more of the MEP Participants on the other hand, shall be submitted to arbitration pursuant to Article 18 of the Host Government Agreement, with the understanding that the MEP Participants may enforce rights under this Guaranty for the benefit of their Lenders and/or Insurers. For the avoidance of doubt, the waivers contained in such Article 18 shall be applicable to any such matter so submitted to arbitration and to any other action to enforce the rights under this Guaranty. The provisions of this Section 1.17 shall be valid and enforceable notwithstanding the illegality, invalidity, or unenforceability of any other provisions of this Guaranty. This Guaranty shall be governed in accordance with the substantive law of England, but excluding any rules or principles of English law that would (i) prevent adjudication upon, or accord presumptive validity to, the transactions of sovereign states or (ii) require the application of the laws of any other jurisdiction to govern this Guaranty.

Section 1.18 MEP Participants' Representative.

By not later than their giving the Notice to Proceed for the Basic Engineering Phase, the MEP Participants shall designate a Person (the "MEP Participants' Representative") who or which shall be authorized by the MEP Participants to function on their behalf in the exercise of their rights and the performance of their obligations under this Agreement. The Government shall be entitled to rely on all actions of the MEP Participants' Representative as the actions of the MEP Participants hereunder. Such Person may be an Operating Company but, in any case, shall be subject to replacement by the MEP Participants on not less than fifteen (15) days

prior written notice to the Turnkey Contractor of the identity of and other necessary details concerning such replacement. Among other authorised duties, the MEP Participants' Representative shall coordinate and facilitate, in accordance with procedures to be agreed with the Turnkey Contractor, the activities of the MEP Participants under this Agreement, including the giving and receipt of routine notices, the monitoring of the Work, the inspection of the Facilities and the conduct of audits and documentary reviews of the Turnkey Contractor. In addition, and to the fullest extent practicable, the MEP Participants' Representative shall coordinate those Project-related activities of the Lenders and/or Insurers which require access to the Turnkey Contractor, including their monitoring of the Work, their inspection of the Facilities and their gaining of access to the Turnkey Contractor and its books, records, designs and drawings relating to the Work. Notwithstanding the foregoing, (i) the MEP Participants shall have the right to retain other experts, for other reasons, to assist them in evaluating the performance of the Turnkey Contractor hereunder and (ii) no MEP Participants' Representative shall be authorized to amend this Agreement or waive any claim or defense of the MEP Participants or any breach or default by the Turnkey Contractor or the Government.

Section 1.19 Waiver of Sovereign Immunity.

The Government hereby waives any claim to immunity in regard to any proceedings to enforce this Guaranty or to enforce any interim or conservatory order or any final award rendered by an arbitral tribunal constituted pursuant to this Guaranty, including immunity from service of process, immunity from jurisdiction of any court, and immunity of any of its property from pre-judgment attachment based on an interim or conservatory order or from execution based on a final award; provided, however, that notwithstanding anything to the contrary in this Guaranty, the waiver of immunity with respect to property in this Section 1.19 shall only apply to property owned or controlled by the Government located outside the Territory and shall not apply to (i) property which is used or intended for use solely for the exercise of diplomatic rights, including the Government's diplomatic missions, consular posts, special missions, missions to international organisations or to international conferences and including their furnishings, means of transportation and funds held in bank accounts solely for use in funding such missions, posts, organisations and/or conferences; (ii) property of a military character or used or intended for use for military purposes; (iii) property constituting or forming part of the essential cultural heritage of the State or part of its archives and not placed or intended to be placed on sale, including museums, archaeological sites and artifacts, libraries and related historical preservation and research facilities, cemeteries, monuments and other similar property; (iv) property forming part of an exhibition of objects of scientific or historical interest which is outside the Territory and not placed or intended to be placed on sale; and (v) ships and aircraft used solely for governmental service.

Yours faithfully,

For and on behalf of
THE REPUBLIC OF TURKEY
Acting by and through the COUNCIL OF MINISTERS
represented by THE UNDERSECRETARY OF TREASURY

[TO BE COUNTERSIGNED AND DATED BY THE MEP PARTICIPANTS]

APPENDIX 1

DEFINITIONS

The terms used in this Guaranty with the initial letter capitalised have the meanings given to them in this Appendix 1, which constitutes an integral part of this Guaranty.

"Affiliate" means, with respect to any Person, any other Person that directly, or indirectly through one or more intermediaries, controls, is controlled by or is under common control with that Person. For purposes of this definition, "control" means the possession, directly or indirectly, of the power to direct or cause the direction of the management and policies of a Person, whether through the ownership of a majority or other controlling interest in the voting securities, or other equity ownership interest in an Equity, by law, or by agreement between Persons conferring such power or voting rights.

"Approval Provisions" are defined in Section 1.03

"Entity" means any company, corporation, limited liability company, partnership, limited partnership, joint venture, enterprise, association, trust or other juridical entity, organisation, whether of a governmental or private nature, established or organised under the laws of any state or jurisdiction or by written agreement between two or more Persons.

"Event of Bankruptcy" means any receivership, insolvency, bankruptcy or other proceeding or event in the nature thereof.

"Event of Default" as defined in Section 16.3 of the Turnkey Agreement

"Government" means the Government of the Republic of Turkey, including any and all instrumentalities, branches and administrative and other subdivisions thereof or therein, and any and all executive, legislative and regulatory bodies, agencies, departments, ministries, authorities and officials thereof or therein, notwithstanding any change at any time or from time to time in structure, form or otherwise.

"Host Government Agreement" means the Host Government Agreement, dated as of ____, 1999, between and among The Government of the Republic of Turkey and the MEP Participants, including all Appendices attached thereto, together with any written extension, renewal, replacement, amendment or other modification thereof signed by all the parties thereto.

"Insurer" means any insurance company and other Person providing insurance covering all or a portion of MEP System risks or other risks to any Project Participant, and any successors or assignees of such Person.

"Interest Holder" means, at any time, and Person holding any form of equity interest in an MEP Participant or an Operating Company, together with all Affiliates, successors and assignees of that Person.

"Lender" means any financial institution or other Person providing any loan, financial accommodation, extension of credit or other financing to any MEP Participant or any of its Affiliates or any Interest Holder in connection with the MEP System (including any refinancing thereof), and any successor or assignee of any of them.

"MEP System" means, at any time, the Baku-Ceyhan pipeline systems (commencing at the Sangachal terminal facilities) and all related appurtenances, including the Facilities located within the Territory and all other such related facilities located outside the Territory.

"MEP Participants" means any one or more, or all, of the Parties (other than the Government) to this Guaranty (including by novation and/or accession as an MEP Participant pursuant to any Project Agreement), and any successors and permitted assignees of any of the foregoing.

"Obligations" are defined in Section 1.01 hereof.

"Operating Company" means any Person appointed or selected by the MEP Participants to serve as an operator of all or any portion of the MEP System, whether as an agent or independent contractor, to implement, manage, coordinate and/or conduct for or on behalf of the MEP Participants all or any portion of the day to day MEP Activities, and any successors or assignees of such person.

"Person" means any physical person or any Entity.

"Project Participant" means any and all of the MEP Participants and any Affiliates thereof, the Interest Holders, the Operating Companies, the Contractors, the shippers, the Lenders and the Insurers.

"Provisional Acceptance" means the actual acceptance by the MEP Participants of the Facilities' performance pursuant to provisions of Section 7.2 of the Turnkey Agreement.

"Taxes" are defined in Section 1.08.

"Turkish Law" means the laws of the Republic of Turkey binding and legally in effect from time to time and forming the organic law constituting the entire legal regime of the Republic of Turkey, including the Constitution, all other laws, codes, decrees with the force of law, decrees, by-laws, regulations, communiques, declarations, principle decisions, orders, normative acts and policies, all international agreements to which the Republic of Turkey is or may be a party together with all domestic enactments, laws and decrees for the ratification or implementation of such international agreements, and prevailing judicial interpretations of all such legal instruments.

"Turnkey Agreement" means that certain agreement of even date herewith and attached as Appendix 2 to the Host Government Agreement, as such Turnkey Agreement may be extended, renewed, replaced, amended or otherwise modified from time to time in accordance with the terms thereof.

"Turnkey Contractor" means the party identified as contractor under the Turnkey Agreement and shall include any successor or assignee of such party.

APPENDIX 5

This Appendix 5 is attached to and made part of the Intergovernmental Agreement dated 18 November 1999.

HOST GOVERNMENT AGREEMENT

BETWEEN AND AMONG

THE GOVERNMENT OF THE AZERBAIJAN REPUBLIC

AND

[THE MEP PARTICIPANTS]

HOST GOVERNMENT AGREEMENT

THIS AGREEMENT, made and entered into in the city of Baku in the Azerbaijan Republic as of this ___ day of _____, 2000, between:

THE GOVERNMENT OF THE AZERBAIJAN REPUBLIC

and

[THE MEP PARTICIPANTS]

all the foregoing named signatories being legal persons in accordance with the legislation of the jurisdictions of their formation and organisation as confirmed by appropriate documentation thereof;

WITNESSETH:

WHEREAS, the MEP Participants are considering the development of a secure and efficient pipeline system for the transportation of Petroleum to, within and across the territories of the Azerbaijan Republic, Georgia and the Republic of Turkey for export to international markets, including markets in the Azerbaijan Republic;

WHEREAS, based on the agreed terms and conditions of the Project Agreements and other commercial arrangements consistent with the Project Agreements, the MEP Participants shall have the right to implement the Project and construct (or cause to be constructed), own and/or operate the MEP System, including the Facilities, and utilise the resulting capacity in the MEP System and Rights to Land;

WHEREAS, the Government acts on behalf of the State and the State Authorities in matters such as those provided in this Agreement;

WHEREAS, the Azerbaijan Republic, the Republic of Turkey and Georgia have entered into the Intergovernmental Agreement to give the Project's legal and commercial terms and conditions the support and framework of international law;

WHEREAS, this Agreement is entered into based on and in furtherance of the Intergovernmental Agreement;

WHEREAS, the Government, acting on behalf of the State and the State Authorities, enters into this Host Government Agreement empowered with the authority under Azerbaijan Law to direct and make commitments on behalf of the State and all State Authorities and to manage State assets, including the assets of State Entities; and

WHEREAS, the State Authorities wish to facilitate and support the Project and, in furtherance thereof, the State Authorities recognise the need to create the necessary framework of legal and commercial protections and intend to provide to, or for the benefit of, the Project and the relevant Project Participants, among other things, rights in and to certain facilities owned or controlled by the State Authorities, direct government guaranties, indemnities and other representations, authorisations, exemptions and assurances, as well as the required land in the Azerbaijan Republic comprising the pipeline routes as specified herein and in the applicable Project Agreements;

WHEREAS, in connection therewith, the Intergovernmental Agreement shall become effective as law of the Azerbaijan Republic and (with respect to the subject matter thereof) prevailing over all other Azerbaijan Law (other than the Constitution) and the terms of such agreement shall be the binding obligation of the Azerbaijan Republic under international law; this Agreement shall be made effective under the Constitution as the prevailing legal regime respecting the Project under Azerbaijan's domestic laws; and any other Project Agreements shall be binding instruments, enforceable in accordance with their respective terms.

NOW, THEREFORE, for and in consideration of the premises, the Parties hereby agree as follows:

ARTICLE 1
DEFINITIONS

Capitalised terms used in this Agreement (including the recitals), and not otherwise defined herein, have the meanings given to them in Appendix 1.

ARTICLE 2
AUTHORITY

2.1 With respect to this Agreement, the Government is empowered with the authority under Azerbaijan Law to direct and to make the commitments provided herein on behalf of the State and all State Authorities. All obligations of the State Authorities under this Agreement shall be, and for all purposes shall hereby be conclusively deemed to be, the obligations of the State. All obligations of the State Authorities shall be obligations to be observed and performed by each relevant constituent element thereof, including the Government, each of the Local Authorities and each State Entity.

2.2 In order to ensure that the obligations of the State Authorities set forth in this Agreement are discharged in a timely manner and otherwise to facilitate and coordinate the conduct of Project Activities, the Government shall appoint by written notice to the MEP Participants an authorised representative, agency or other body by or through which the MEP Participants may request and secure (i) issuance of any and all rights, licenses, visas, permits, certificates, authorisations, approvals and permissions provided in this Agreement, (ii) information, documentation, data and other materials specified by this or any other Project Agreement or appropriate to evidence any grants of rights hereunder,

(iii) the submission and receipt of notifications, certifications and other communications provided herein, and (iv) the taking of such other actions with respect to the State Authorities appropriate to facilitate the implementation of the Project.

2.3 The MEP Participants recognise the fundamental importance of discharging their obligations and of facilitating and coordinating the conduct of Project Activities under this Agreement in a timely and efficient manner. Accordingly, the MEP Participants shall use Best Endeavours to adopt procedures by not later than one hundred eighty (180) days from the Effective Date (which procedures shall include, inter alia, the appointment of one or more representatives, committees, or other organisational or functional bodies by or through whom the MEP Participants may act) which will facilitate the method and manner of the MEP Participants' timely and efficient exercise of their rights, benefits, privileges and exemptions and/or performance of their obligations hereunder (the "MEP Representative(s)"), subject at all times to (i) the terms and conditions of the business structure among, and/or the business activities of, the MEP Participants and (ii) the requirement that all matters in respect of Taxes for an MEP Participant shall be addressed by that MEP Participant (or its designated agent). Upon the appointment of the MEP Representative(s), the State Authorities shall be entitled to rely upon the communications, actions, information and submissions of an MEP Representative, in respect of that MEP Representative's notified area of authority, as being the communications, actions, information and submissions of the MEP Participants. The Parties further acknowledge that the MEP Participants shall have the right, upon reasonable notice to the State Authorities, to remove, substitute or discontinue the use of one or more specific MEP Representative(s).

2.4 The MEP Participants and the State Authorities shall, at the request of either of them, review from time to time the status of MEP Activities and confer respecting any issues arising with respect thereto.

ARTICLE 3

AGREEMENT, TERM AND DURATION

3.1 This Agreement shall be effective and binding from the date it has been fully executed by all Parties hereto (the "Effective Date"), shall continue for a primary term of forty (40) years from the date of first shipment of Petroleum from the custody transfer meter at the Point of Terminus (the "Primary Term") and, subject to all other provisions of this Agreement, shall continue in full force and effect after the Primary Term for two (2) successive ten (10) year rollover terms (each, a "Rollover Term"); provided, however, that in order to continue this Agreement in effect into the next Rollover Term the MEP Participants shall be obligated to provide written notice to the Government of their election to continue this Agreement into the next Rollover Term (the "Rollover Notice") no earlier than three hundred sixty (360) days and no later than one hundred eighty (180) days prior to the end of the Primary Term and the first Rollover Term (each a "Notice Period"); and provided, further, (1) if the date of first shipment of Petroleum from the custody transfer meter at the Point of Terminus is a date in a calendar year on or before June 30, the Primary Term shall consist of (i) a first year, which shall be deemed to be all days remaining in the calendar year, plus (ii) the thirty-nine (39) calendar years next following such first year of the Primary Term; and (2) if the date of first shipment of Petroleum from the Point of Terminus is a date in a calendar year on or after July 1, the Primary Term shall consist of (i) a first year, which shall be deemed to be all days

remaining in such calendar year as well as all days in the next succeeding calendar year, plus (ii) the thirty-nine (39) calendar years next following such first year of the Primary Term, and provided, finally, that during each Notice Period, the Parties shall identify and resolve any Additional Commercial Issues applicable to the next Rollover Term. The term "Additional Commercial Issues" means those commercial issues (other than issues pertaining to Taxes) relating to the Project which either Party, by written notice to the other (given by not later than thirty (30) days following the Rollover Notice), submits for resolution and inclusion as additional contractual element(s) of this Agreement. In the event of any failure by the MEP Participants to give the Rollover Notice during the Primary Term or during the first Rollover Term, this Agreement shall terminate and the provisions of Section 3.7 shall apply. For the avoidance of doubt, if the Parties are unable to resolve the Additional Commercial Issues during the Notice Period, this Agreement nevertheless shall continue during the Rollover Term and, in accordance with Article 17 hereof, the dispute shall be submitted to arbitration for final determination. For purposes of any such arbitration, the arbitrators, in determining whether and to what extent such additional contractual element(s) for the Additional Commercial Issues should be included in this Agreement, shall take into account: (A) the existing terms and conditions of this and other Project Agreements; (B) changed circumstances, if any, occurring since this Agreement and other Project Agreements were entered into (or later modified) which are asserted to be causing the Party material detriment or harm under or in respect of this Agreement; (D) the relative benefits enjoyed and burdens borne by the Parties under this Agreement and the other Project Agreements in the context of governmental agreements encouraging and supporting direct foreign investment in the Project; (E) the maintenance of the Project as a viable commercial enterprise for the transportation of Petroleum to international markets (including markets in the Territory); and (F) such other matters as are, under the circumstances, relevant to fairly resolving the particular dispute over the Additional Commercial Issues.

3.2 Notwithstanding the foregoing Section 3.1, this Agreement may be terminated at any time by the MEP Participants giving their written notice of termination to the Government and shall be of no further force or effect for any purpose as of the date specified by the MEP Participants in said notice.

3.3 If the MEP Participants have not taken steps to commence the construction phase respecting the Facilities by not later than thirty-six (36) months after the Effective Date, then for a period of one hundred twenty (120) days thereafter the Government shall have the right to give written notice to the MEP Participants of the termination of this Agreement. Such termination shall become effective thirty (30) days after actual receipt by the MEP Participants of said termination notice unless within said thirty day period the MEP Participants take steps to commence the construction phase respecting the Facilities. If the above-referenced one hundred twenty (120) day period expires without the Government giving any such termination notice, the Government's right to terminate hereunder shall expire and this Agreement shall continue in full force and effect in accordance with its terms. In addition, the above-referenced thirty-six (36) month period shall be extended if and to the extent of any delays caused by the failure or refusal of any State Authorities to perform timely any obligations they may have respecting MEP Activities.

3.4 In addition to the termination right of the Government set forth in Section 3.3, the Government shall have the right to terminate this Agreement under the circumstances and in accordance with the procedures set forth in this Section 3.4. If the Government concludes that the MEP Participants have committed a material breach of any of their joint and several obligations (as those obligations are set forth in Section 10.3), then the Government shall have the right to give written notice to the MEP Participants of such breach in detail sufficient for the MEP Participants to undertake cure. During the pendency of any discussions to attempt resolution and/or any subsequent arbitral proceedings, the MEP Participants may, but shall have no obligation to, undertake to address and/or cure the alleged breach; provided, however, in the event the MEP Participants do not commence efforts to effect cure of a disputed breach, the Government may undertake cure. If and to the extent the MEP Participants do not dispute or, after discussions to attempt resolution, agree with the Government that such breach has occurred, or it is determined through arbitration that such a breach has occurred, the MEP Participants shall promptly undertake efforts to effect cure. If any such breach remains uncured for ninety (90) days after receipt of any undisputed notice, confirmation of resolution or arbitral determination that such a breach has occurred, as the case may be (the "Cure Period"), the Government shall have the right to give the MEP Participants written notice of termination of this Agreement, which termination shall be effective thirty (30) days after the Government's giving of the termination notice to the MEP Participants. If the cure is effected by the MEP Participants within the Cure Period, the Government's right to give a termination notice in respect of the earlier noticed breach shall end and this Agreement shall continue in full force and effect. If the breach is one that cannot be effectively cured within the Cure Period, the MEP Participants shall nevertheless have the right to cure the breach and avoid termination hereunder by commencing efforts to cure the breach within the Cure Period and thereafter diligently pursuing efforts to cure. Any cure so effected beyond the Cure Period shall nonetheless be deemed to have occurred within the Cure Period, any cure so effected shall serve to end the Government's right to give a termination notice in respect of the earlier noticed breach, and this Agreement shall continue in full force and effect. Any dispute respecting the timeliness or adequacy of any cure effected by the MEP Participants and/or whether termination has properly occurred hereunder may be submitted to arbitration in accordance with Article 17. In the event that, pursuant to the provisions of this Section 3.4, the Government effects cure of a disputed breach, which disputed breach is later determined pursuant to Article 17 to have been a material breach, the MEP Participants shall pay all costs incurred by the Government in effecting such cure.

For purposes of this Section 3.4, "material breach" means a breach which:

(i) constitutes the knowing and persistent failure or refusal by the MEP Participants to take appropriate action to assure that:

(a) their Project Activities in the Territory comply with the standards and practices set forth in this Agreement; or

(b) their activities in the Territory related to the Project do not pose a threat to the national security of the Azerbaijan Republic; or

(ii) is tantamount to the frustration of the entire Agreement;

and, in the case of either or both of (i) and (ii) above, the nature and extent of the breach (including repetition) reasonably supports the conclusion that the only appropriate remedy under the circumstances is the full and final termination of this Agreement and permanent cessation of the Project in the Territory. Termination hereunder shall be without prejudice to the Government's right to any other remedies available under this Agreement.

Notwithstanding the foregoing, the Government shall have no right of notice and/or termination hereunder if any such material breach is caused by or arises from any breach of any Project Agreement and/or breach of duty by any State Authority.

3.5 If this Agreement has not been earlier terminated pursuant to this Article 3, this Agreement shall terminate and be of no further force or effect on the date on which all Project Activities have permanently ceased, as such date is notified by the MEP Participants in writing to the Government.

3.6 Except as otherwise may be expressly provided in another Project Agreement, it is expressly understood by the Parties to this Agreement that no MEP Participant or other Project Participant is committed, or is in any manner obligated to any of the State Authorities, to undertake any Project Activities or otherwise to implement or carry out the Project, or to continue any Project Activities that it may have begun, in reliance on this or any other Project Agreement, or otherwise.

3.7 Termination of this Agreement shall be without prejudice to (i) the rights of the Parties (including those which are no longer Parties) respecting the full performance of all obligations accruing prior to termination and (ii) the survival of all waivers and indemnities provided herein in favour of a Party (or former Party).

ARTICLE 4

GRANT OF RIGHTS

4.1 For purposes of the Project, the State Authorities hereby grant pursuant to the Project Agreements:

(i) to the Project Participants, the absolute and unrestricted right and privilege to implement and carry out the Project, conduct all Project Activities, and enjoy all other rights and privileges provided to any or all of them by the State Authorities under the Project Agreements;

(ii) to the MEP Participants and such other Project Participants as the MEP Participants may designate, the exclusive and unrestricted Rights to Land as set forth in Appendix 2;

(iii) to each of the MEP Participants, the exclusive and unrestricted property right to use, possess, control and construct upon and/or under the Permanent Land, and to restrict or allow (at the MEP Participants' sole discretion) the use, occupation, possession and control of, and construction upon and/or under, the Permanent Land by any other Persons.

(iv) to each of the MEP Participants, the exclusive and unrestricted right and privilege to construct, own, use, possess and control the Facilities;

(v) to the Project Participants, subject to Section 18.2, the absolute and unrestricted right and privilege to employ or enter into contracts with, for the purpose of conducting Project Activities, such Persons and their respective personnel (including citizens of the State and, subject to Section 7.2, of countries other than the State) who, in the opinion of such Project Participant, demonstrate the requisite knowledge, qualifications and expertise to conduct such activities; and

(vi) to the MEP Participants and their designated Contractors free of charge, readily available water of sufficient quality and quantity located proximate to the Facilities in order to perform hydrostatic and other testing of the Facilities, together with the right to dispose of same at location(s) proximate to said Facilities upon completion of such testing.

4.2 The rights, exemptions and/or privileges granted or made available under this Agreement are granted by the State Authorities in relation to the carrying out of the Project and Project Activities by the MEP Participants and other Project Participants engaged to participate in and carry out the Project and Project Activities by the MEP Participants. The State Authorities hereby acknowledge that the MEP Participants intend to do business with and/or engage Project Participants in the carrying out of the Project and Project Activities, and agree that these Project Participants, by their participation in the Project, shall have the benefit of all rights, exemptions and privileges as are provided under any Project Agreement. If any rights, exemptions, grants or privileges are not already vested in any such Project Participant by operation of Azerbaijan Law (whether by the enactment or ratification of Project Agreements into Azerbaijan Law as provided herein or otherwise), the State Authorities hereby grant to each of the MEP Participants the further right and authority to (i) make such rights available by sub-grant to such Project Participants or (ii) transfer, assign or share such rights to or with such Project Participants pursuant to Article 16. In addition, the State Authorities agree that, if requested by any MEP Participant, the State Authorities shall evidence the grant of rights to any Project Participants in a written instrument to such effect in form sufficient and appropriate to facilitate the carrying out of the Project or Project Activities or any part thereof.

ARTICLE 5

GOVERNMENT GUARANTIES

5.1 In addition to affirming that the following obligations are primary obligations of the State Authorities, the Government hereby guarantees to each of the MEP Participants the validity and effectiveness of the acknowledgments, representations and warranties made by it on behalf of and committing the State Authorities as set forth in this Agreement, the rights and privileges provided (and to be provided) to any and all Project Participants by the State Authorities under all Project Agreements and the complete and timely satisfaction and performance of all State Authorities' obligations under the Project Agreements.

5.2 Without limiting the breadth and scope of the foregoing, the Government hereby commits the State Authorities to perform and guarantees to each of the MEP Participants:

(i) that the State Authorities shall not interrupt or impede the freedom of transit of Petroleum in, across and/or from the Territory;

(ii) that the State Authorities shall perform and take all actions and make all decisions required of the State Authorities under all Project Agreements;

(iii) that the State Authorities shall not act or fail to act in any manner that could hinder or delay any Project Activity or otherwise negatively affect the Project or impair any rights granted under any Project Agreement (including any such action or inaction predicated on security, health, environmental or safety considerations that, directly or indirectly, could interrupt, impede or limit the flow of Petroleum in or through the Facilities, except under circumstances in which continued operation of the Facilities without immediate corrective action creates an imminent, material threat to public security, health, safety or the environment that renders it reasonable to take or fail to take, as the case may be, such action and, then, only to the extent and for the period of time necessary to remove that threat);

(iv) that the State Authorities shall give their full cooperation in connection with Project Activities;

(v) that the State Authorities shall not claim or demand title to or possessory rights over the Petroleum or the Facilities;

(vi) that the State Authorities shall not claim, demand or in any way restrict any rights respecting the Permanent Land which are contrary to the grant by the State Authorities of the rights with respect to the Permanent Land granted under Section 4.1(iii); and

(vii) that the State Authorities shall make the payment of any and all sums of money which may become due and owing by the State Authorities under or pursuant to any Project Agreement, including compensation payments under Article 19

of this Agreement and pursuant to the indemnification provisions of any Project Agreement.

5.3 The guaranties made by the Government in this Article 5:

(i) are several, independent, absolute, irrevocable and unconditional and each constitutes an independent covenant and principal obligation of the Government, separately enforceable from all other obligations of the State Authorities under the Project Agreements, without regard to the non-performance, invalidity or unenforceability of any of those other obligations;

(ii) are enforceable, jointly and severally, against the constituent elements of the State Authorities and, regardless of against whom enforcement is sought, any award or claim for payment in respect thereof shall be submitted to [_____] and such award or claim for payment (granted, with respect to a claim for payment, such claim is not disputed by the State Authorities) shall be paid to the MEP Participants on or before thirty (30) days after receipt by [_____] of the related award or claim for payment; and

(iii) shall not be modified, impaired or rendered unenforceable by any defense available to the State Authorities under any Project Agreement or otherwise as a result of the occurrence of any event that, but for this Section 5.3(iii), would discharge that guaranty other than by the full performance thereof in accordance with the relevant Project Agreement.

5.4 In furtherance of the guaranties made by the Government in this Article 5, the Government (i) hereby affirms the obligations set forth herein of the State Authorities and consents to the performance of all obligations of the State Authorities under the Project Agreements and (ii) shall, in a timely fashion, issue, give or cause to be given, in writing, all decrees, enactments, orders, regulations, rules, interpretations, authorisations, approvals and consents necessary or appropriate to evidence further the foregoing affirmation and consent to enable and require the State Authorities to perform in a timely manner all of their obligations as provided by the Project Agreements.

ARTICLE 6

REPRESENTATIONS AND WARRANTIES

6.1 The Government hereby represents and warrants to each of the MEP Participants that as of the Effective Date the Government has:

(i) accomplished all ratifications and completed all parliamentary, legislative and other actions and enactments of the State Authorities required by Azerbaijan Law to cause the Intergovernmental Agreement to be effective and otherwise

endow the Intergovernmental Agreement as binding on the State under international law and Azerbaijan Law; and

(ii) completed all parliamentary, legislative or other actions and enactments required of the State Authorities by Azerbaijan Law, including signature by the President of the Azerbaijan Republic, to cause the terms of this Agreement and the various grants and obligations of the State Authorities under this Agreement in favour of the MEP Participants and/or other Project Participants to become effective in the Azerbaijan Republic as the prevailing legal regime under Azerbaijan Law with respect to the Project and all Project Activities, as the binding obligations of the State Authorities.

6.2 The Government hereby represents and warrants to each of the MEP Participants that as of the Effective Date and throughout the term of this Agreement:

(i) the Government is duly authorised under Azerbaijan Law to execute this Agreement and to bind, commit and impose obligations on itself, the State and all State Authorities hereunder, subject only to fulfillment of the obligations of the State Authorities under Section 7.1;

(ii) the State Authorities have, or have the legal authority to obtain in a timely manner, sole and exclusive jurisdiction respecting Rights to Land (including the Permanent Land) and the full power, authority and right under Azerbaijan Law to grant the rights and privileges provided in Article 4, which rights are transferable by an MEP Participant in accordance with this Agreement;

(iii) the obligations of the State Authorities under this Agreement (including the Government's guaranties under Article 5) and the other Project Agreements are valid, binding and enforceable against the State and State Authorities in accordance with the terms of this Agreement and the other Project Agreements;

(iv) the representations, warranties and covenants made in respect of the Government under the Intergovernmental Agreement (including, but not limited to, the representation and warranty set forth in Section (2) of Article II thereof) apply *mutatis mutandis* under this Agreement and are enforceable hereunder by the MEP Participants;

(v) the State Authorities have not granted and are not obligated to grant to any Person any rights or privileges that are inconsistent or conflict, or that may limit or interfere, with the exercise and enjoyment of the rights and privileges held by any Project Participant under any Project Agreement; and

(vi) the Rights to Land as set forth in Appendix 2 and, in particular, the rights of exclusive use, construction, possession and control respecting the Permanent Land as granted by the State Authorities to the MEP Participants in this Agreement constitute rights to property other than ownership of land.

6.3 Each of the MEP Participants hereby represents and warrants that as of the Effective Date:

(i) it is duly organised, validly existing and in good standing in accordance with the legislation of the jurisdiction of its formation or organisation, has the lawful power to engage in the business it presently conducts and contemplates conducting, and is duly licensed or qualified and in good standing as a foreign corporation in each jurisdiction wherein the nature of the business transacted by it makes such licensing or qualification necessary;

(ii) it has the power to make and carry out this Agreement and to perform its obligations under this Agreement and all such actions have been duly authorised by all necessary procedures on its part;

(iii) the execution, delivery and performance of this Agreement will not conflict with, result in the breach of, constitute a default under or accelerate performance required by any of the terms of its formation or organisational documents or any agreement, decree or order to which it is a party or by which it or any of its assets is bound or affected;

(iv) this Agreement has been duly and validly executed and delivered by it and constitutes a legal, valid and binding obligation upon it, enforceable in accordance with its terms, except and to the extent that its enforceability may be limited by bankruptcy, insolvency, reorganisation or other similar legal process affecting the rights of creditors generally or, where applicable, by general principles of equity;

(v) there are no actions, suits, proceedings or investigations pending or, to its knowledge, threatened against it before any court, arbitral tribunal or any governmental body which individually or in the aggregate may result in any materially adverse effect on its business or assets or its condition, financial or otherwise, or in any impairment of its ability to perform its obligations under this Agreement. Such Party has no knowledge of any violation or default with respect to any order, decree, writ or injunction of any court, arbitral tribunal or any governmental body which may result in any such materially adverse effect or such impairment;

(vi) it has complied with all laws applicable to it such that it has not been subject to any fines, penalties, injunctive relief or criminal liabilities which in the aggregate have materially affected or may materially affect its business operations or financial condition or its ability to perform its obligations under this Agreement; and

(vii) no representation or warranty by it contained in this Agreement contains any untrue statement of material fact or omits to state a material fact necessary to make such representation or warranty not misleading in light of the circumstances under which it was made.

ARTICLE 7

CERTAIN COVENANTS AND CONSENTS OF THE GOVERNMENT

7.1 The Government hereby covenants and agrees that it shall promptly ensure the taking of all actions and the ratification, enactment and promulgation of all laws and decrees that are or may become necessary under Azerbaijan Law to continue in force and fully implement the terms of this Agreement and all other Project Agreements and to authorise, enable and support the activities and transactions contemplated by all Project Agreements. In this regard, the Government shall consult with and keep the MEP Participants informed respecting the development of any necessary laws or decrees and the status of all actions which are or may be necessary in order to comply with the foregoing.

7.2 The Government hereby covenants and agrees (on its behalf and acting on behalf of and committing the State Authorities) that throughout the term of this Agreement:

(i) from time to time after the date hereof the State Authorities shall accomplish all notifications and complete all parliamentary, legislative or other actions, ratifications and enactments required to cause any written extension, renewal, replacement, amendment or other modification of this Agreement, the Intergovernmental Agreement, and all other Project Agreements to become effective as the prevailing legal regime of the Azerbaijan Republic with respect to the Project and as the binding obligation of the State Authorities under Azerbaijan Law, and with respect to the Intergovernmental Agreement, under international law. In this regard, the Government shall consult with and keep the MEP Participants informed respecting the development of any necessary laws or decrees and the status of all actions which are or may be necessary in order to comply with the foregoing;

(ii) except for the grants expressly provided in the Project Agreements, or with the prior written consent of all of the MEP Participants, the State Authorities shall not grant any rights to use the Facilities or respecting the Rights to Land or grant to any Person any other rights that are inconsistent or conflict, or that may interfere, with the full exercise or enjoyment by any of the Project Participants of their rights under any Project Agreement;

(iii) except as may be expressly set forth in any Project Agreement, the State Authorities shall not reduce, condition or limit (whether by termination or amendment of the respective Project Agreement, or otherwise) any right, interest or benefit accruing under the Project Agreements to any Project Participant without the prior written consent of all of the MEP Participants;

(iv) the State Authorities shall not cause or permit to exist any restriction on the ingress or egress of any personnel with respect to the Project, subject only to the enforcement of immigration (including visa and residence permit regulations), customs, criminal and other relevant laws of the State;

(v) except in the manner and under the circumstances provided in Section 19.4 (but in all cases, whether or not Section 19.4 is complied with, subject to the payment of compensation for Expropriation as provided in Section 19.2 (iii)), the State Authorities shall not carry out any act of Expropriation in respect of the Project;

(vi) if any domestic or international agreement or treaty; any legislation, promulgation, enactment, decree, accession or allowance; any other form of commitment, policy or pronouncement or permission, has the effect of impairing, conflicting or interfering with the implementation of the Project, or limiting, abridging or adversely affecting the value of the Project or any of the rights, privileges, exemptions, waivers, indemnifications or protections granted or arising under this Agreement or any other Project Agreement it shall be deemed a Change in Law under Article 7.2(x).

(vii) the State Authorities shall:

(1) perform all obligations and otherwise assist the MEP Participants and any designated Contractors in respect of the acquisition of, grant to and exercise of the Rights to Land as and when necessary, from time to time, during the life of the Project, all as further provided herein and in Appendix 2 of this Agreement, in consideration for which the MEP Participants shall pay to the designated State Authority in accordance with [_____] the sum of _____ Dollars ($_____);

(2) bear full responsibility and liability for the identification of any and all Persons having or claiming any form of ownership or other property, occupancy, construction or possessory interest which is or may be terminated, conditioned, limited or affected by the State Authorities' grant to each of the MEP Participants of the Rights to Land;

(3) bear full responsibility and liability for the prior notification to those Persons described in the foregoing clause (2) of each of the MEP Participant's Rights to Land and the authorisation from the State Authorities for any of the MEP Participants and any designated Contractors to be present thereon to conduct Project Activities;

(4) exercise such powers of taking, compulsory acquisition, eminent domain or other similar sovereign powers to enable each of the MEP Participants and their designees to receive and exercise the Rights to Land and, in particular, to fulfill the grant by the State Authorities to the MEP Participants of the exclusive and unrestricted property right (other than ownership) to the Permanent Land as specified in Section 4.1(iii) of this Agreement and the exclusive and unrestricted right of ownership of the Facilities as specified in Section 4.1(iv) of this Agreement;

(5) pay such compensation to Persons in the Territory as may be required by Azerbaijan Law to authorise the State Authorities to grant to and

vest in each of the MEP Participants the rights obtained in accordance with the foregoing clause (4);

(6) furnish to each of the MEP Participants written evidence of all rights of entry and/or discharges (including, if applicable, the written acknowledgment by those Persons who have been dispossessed of any ownership, occupancy, possessory, construction and/or usage rights);

(7) ensure that the Rights to Land including, in particular, the rights obtained in accordance with the foregoing clause (4), and all necessary documents related thereto, are properly and timely registered or recorded in favour of each of and specifically naming the MEP Participants as property rightsholders in respect of the Permanent Land and owners of the Facilities in accordance with Azerbaijan Law in order to satisfy any applicable requirements of Azerbaijan Law and to provide public notice of the rights of each of the MEP Participants to the Rights to Land including, in particular, the rights obtained in accordance with the foregoing clause (4); and

(8) protect, defend and indemnify each of the MEP Participants and other affected Project Participants from and against any Loss or Damage in respect of the Rights to Land and any and all third-party claims or demands (including any claims or demands by, or arising out of the use by, those adjacent landowners who may be granted the right by the MEP Participants (at their sole discretion), to enter upon and use the surface of the Permanent Land and any Loss or Damage in respect of the Facilities and MEP Activities caused by such landowners and/or Persons (other than Persons involved in Project Activities) such landowners allow on the Permanent Land or arising from their use of the land surface) arising from or related to the MEP Participants' exercise of their Rights to Land or the State Authorities' obligations under this Section 7.2(vii).

(viii) the State Authorities expressly authorise and agree that the Project may be implemented by the MEP Participants using whatever legal or business structure or structures, including an unincorporated joint venture of co-owners, a limited partnership, a limited liability company, corporation, branch[es] or any other structure or arrangement, as the MEP Participants may elect from time to time;

(ix) except as may be expressly provided therein, the State Authorities shall not amend, rescind, terminate, declare invalid or unenforceable, or otherwise seek to avoid or limit this Agreement, the Intergovernmental Agreement or any other Project Agreement without the prior written consent of the MEP Participants and/or any other Project Participants which are parties to such agreements; and

(x) the State Authorities shall take all actions available to them to restore the Economic Equilibrium established under the Project Agreements if and to the extent the Economic Equilibrium is disrupted or negatively affected, directly or indirectly, as a result of any change (whether the change is specific to the

Project or of general application) in Azerbaijan Law (including any Azerbaijan Laws regarding Taxes, health, safety and the environment) occurring after the later of (1) the Effective Date or (2) the date that the Government has fulfilled its obligations under Section 7.1 or 7.2(i), as applicable, including changes resulting from the amendment, repeal, withdrawal, termination or expiration of Azerbaijan Law, the enactment, promulgation or issuance of Azerbaijan Law, the interpretation or application of Azerbaijan Law (whether by the courts, the executive or legislative authorities, or administrative or regulatory bodies), the decisions, policies or other similar actions of judicial bodies, tribunals and courts, the State Authorities, jurisdictional alterations, and the failure or refusal of judicial bodies, tribunals and courts, and/or the State Authorities to take action, exercise authority or enforce Azerbaijan Law (a "Change in Law"). Without limiting the foregoing, any legislative action or any interpretation or application of, or decision with respect to, Azerbaijan Law by a judicial body, tribunal or court to the effect that this Agreement constitutes a special administrative contract granting a concession shall be conclusively deemed to be a Change in Law. The foregoing obligation to take all actions available to restore the Economic Equilibrium shall include the obligation to take all appropriate measures to resolve promptly by whatever means may be necessary, including by way of exemption, legislation, decree and/or other authoritative acts, any conflict or anomaly between any Project Agreement and such Azerbaijan Law.

7.3 Upon request by an MEP Participant or such other Project Participants as the MEP Participants may designate, the relevant State Authority shall provide a complete and proper list of all documentation (the "Application Requirements") necessary to obtain a specific license, visa, permit, certificate, authorisation, approval or permission (the "Application Requirements") on the part of the MEP Participants and such other Project Participants as the MEP Participants may designate in order to carry out Project Activities. The MEP Participant or other Project Participants may rely on such listing of the particular Application Requirements as complete and proper, and the same shall be the only Application Requirements required for the relevant request. Subject only to the submission of the Application Requirements therefor, the State Authorities shall, on a priority basis within thirty (30) days, but in no event later than sixty (60) days (which sixty-day period shall be appropriate only under extraordinary circumstances), provide all licenses, visas, permits, certificates, authorisations, approvals and permissions necessary or appropriate in the opinion of the MEP Participants to enable them and all other designated Project Participants to carry out all Project Activities in a timely, secure and efficient manner and/or to exercise their rights and fulfill their obligations in accordance with the Project Agreements, including:

(i) use and enjoyment of the Rights to Land (subject to the provisions of Appendix 2);

(ii) customs clearances;

(iii) import and export licenses;

(iv) visas and residence permits;

(v) rights to open and maintain bank accounts;

(vi) rights to lease or, where appropriate, acquire office space and employee accommodations;

(vii) rights and licenses, in accordance with relevant Azerbaijan Law, to operate communication and telemetry facilities (including the dedication of a sufficient number of exclusive radio and telecommunication frequencies as requested by the MEP Participants to allow the uniform and efficient operation of the MEP System within and without the Territory) for the secure and efficient conduct of Project Activities;

(viii) rights to establish such branches, permanent establishments, offices and other forms of business or presence in the Territory as may be reasonably necessary in the opinion of any Project Participant to properly conduct Project Activities, including the right to lease or, where appropriate, purchase or acquire any real or personal property required for Project Activities or to administer the businesses or interests in the Project;

(ix) rights to operate vehicles and other mechanical equipment, and in accordance with relevant Azerbaijan Law, the right to operate aircraft, ships and other water craft, in the Territory; and

(x) environmental and safety approvals (subject to the provisions of Appendix 3).

With respect to all such rights, licenses, visas, permits, certificates, authorisations, approvals and permissions, including those customarily issued by the State Authorities, and all renewals and extensions thereof, the Project and all Project Participants shall be exempt, directly and indirectly, from all costs, fees, charges or assessments therefor and from all requirements for any certification, opinion or other evidence of authority or expertise in connection with the issuance thereof and from any other conditions or requirements, except as otherwise expressly provided in Section 8.9(i) or 14.4 hereof or in the Project Agreements.

7.4 The State Authorities shall provide and/or exert Best Endeavours to make available to the Project Participants on Best Available Terms all goods, works and services as may be necessary or appropriate for the Project in the opinion of the requesting Project Participant that are owned or controlled by the State Authorities (including raw materials, electricity, water (other than the water referred to in Section 4.1(vi), which is granted to the MEP Participants free of charge), gas, communication facilities, other utilities, onshore construction and fabrication facilities, supply bases, vessels, import facilities for goods and equipment, warehousing and means of transportation).

7.5 The State Authorities shall exert their Best Endeavours to assist the Project Participants in obtaining on Best Available Terms:

(i) all goods, works, services and technology as may be necessary or appropriate for the Project in the opinion of the requesting Project Participant that are not owned, controlled or customarily provided by the State Authorities (including raw materials, electricity, water (other than the water referred to in Section 4.1(vi), which is granted to the MEP Participants free of charge), gas, communication facilities, other utilities, onshore construction and fabrication facilities, supply bases, vessels, import facilities for goods and equipment, warehousing and means of transportation); and

(ii) with respect to jurisdictions and authorities outside the Territory, those rights, licenses, visas, permits, approvals, certificates, authorisations and permissions necessary or appropriate for the Project, including in respect of (1) storage and staging of Petroleum, lines of pipe, materials, equipment and other supplies destined for or exiting from the Territory; (2) all marine vessels sailing to or from the Territory in connection with the export of Petroleum; (3) the import and/or export or re-export of any goods, works, services or technology necessary for the Project; and (4) exemptions from national, local and other taxes, duties, customs, levies, imposts, assessments, contributions, transit fees and other fees and charges in relation to Petroleum which is transported through the MEP System.

7.6 The State Authorities hereby consent to all actions on the part of any of the Project Participants necessary or appropriate (i) to implement the Project, including the transportation and shipment of Petroleum for export, (ii) to ensure the full and effective use and enjoyment of the Facilities and the Rights to Land, and (iii) to enable each of the MEP Participants and any other Project Participants to satisfy their respective obligations under all Project Agreements.

7.7 The State Authorities hereby consent to any Project Activities or actions taken preparatory to or in connection with the Project by the MEP Participants and their designated Contractors that comply with the Code of Practice set forth in Appendix 3 of this Agreement or any of the principles or standards set forth therein.

ARTICLE 8

TAXES

8.1 General.

(i) Except as otherwise specifically provided in this Agreement, no Project Participant shall be subject to any Taxes or any Tax compliance or filing obligations arising from or related, directly or indirectly, to MEP Activities, the MEP System, the Facilities, the Rights to Land, Petroleum that is transported through the Facilities or the MEP System (including the importation into the Territory of, or other activities in the Territory with respect to, any such Petroleum) or any related assets or activities, whether before, on or after the Effective Date.

(ii) It is acknowledged that, notwithstanding any other provisions in this Agreement to the contrary, Double Tax Treaties shall have effect to give benefits with respect to Taxes. Moreover, any Person that is not entitled to the benefits of such a treaty shall be entitled to the benefits that would have been available if a treaty equivalent to the Organisation for Economic Co-operation and Development Model Tax Convention on Income and Capital, updated as of 1 November 1997 (the "OECD Treaty"), were in force. In either event, no further administrative action shall be necessary to enable the Person to take advantage of such benefits.

(iii) The provisions of this Article 8 shall at all times prevail over all conflicting provisions of Azerbaijan Law (including provisions of any production sharing agreement entered into by or on behalf of the Azerbaijan Republic).

(iv) To the extent any provisions of this Article 8 are or could be construed as being inconsistent with the other provisions of this Agreement (including Sections 4.2 and 10.1), the provisions of this Article 8 shall govern.

(v) For purposes of Taxes in respect of MEP Activities or the MEP System, the MEP System (whether before or after its completion), the Rights to Land, Petroleum that is transported through the Facilities or the MEP System or assets or activities in connection with the PSA (and the Western and Northern Routes of the Early Oil Pipeline Project) or any other production sharing agreement entered into by or on behalf of the Azerbaijan Republic shall not be regarded as a permanent establishment of an MEP Participant, Affiliate of an MEP Participant, Interest Holder or Shipper.

8.2 Profit Tax.

(i) Each of the MEP Participants shall be liable for profit tax in accordance with the Law of the Azerbaijan Republic on Taxation of Profit and Certain Types of Income of Legal Entities, dated 9 November 1991, as enacted and generally applicable and in force in the Territory on 1 January 1999, and as amended by the provisions of this Article 8, in respect of its Project Activities for each Year (the "Profit Tax").

(ii) The Profit Tax shall apply individually to each MEP Participant. The individual liability of an MEP Participant for Profit Tax for a Year shall be based on such MEP Participant's separate share of the items of Income and Deductions described below.

(iii) The Profit Tax shall be imposed on the Taxable Profit of each of the MEP Participants for a Year related to Project Activities at a fixed rate of _____ percent (__%). An MEP Participant's Taxable Profit for a Year shall be equal to the excess, if any, of its Income over its Deductions for the Year. An MEP Participant's Taxable Loss for a Year shall be equal to the excess, if any, of its Deductions over its Income for the Year. The amount of any Taxable Loss of an MEP Participant for a Year shall be carried forward without limitation to the

succeeding Year and to subsequent Years, shall be treated as a Deduction for such succeeding Year(s), one at a time in chronological order, and shall offset the MEP Participant's Taxable Profit in full without limitation in such Year(s) until such time as the Taxable Loss is wholly offset against the MEP Participant's Taxable Profit.

(iv) For purposes of determining the amount of the Taxable Profit or Taxable Loss of an MEP Participant for a Year, Income shall be equal to the sum of the Tariff Income and the Other Income received by the MEP Participant during the Year.

(v) "Tariff Income" is defined as the amount of cash received during a Year by an MEP Participant from MEP System tariffs attributable to Project Activities. In the event an MEP Participant receives tariffs or other amounts from a Shipper or other customer with respect to the transportation of Petroleum through the entire MEP System, the amount of such tariffs or other amounts attributable to Project Activities shall be based on a reasonable allocation method, which is selected by the MEP Participant and applied consistently by the MEP Participant from year to year, that takes into account the relative length of the MEP System located in the Territory, the relative amount of capital expenditures or expected capital expenditures incurred or to be incurred with respect to the portion of the MEP System located in the Territory or any other method consistent with practices which are generally accepted in the international Petroleum transportation industry (a "Permissible Allocation Method").

(vi) (1) "Other Income" is defined as any amounts of cash received by an MEP Participant in the carrying on of Project Activities, including the following:

(aa) insurance proceeds;

(bb) realised exchange gains;

(cc) interest income;

(dd) amounts received from suppliers, manufacturers or their agents in connection with defective materials and equipment; and

(ee) amounts treated as Other Income pursuant to Section 8.2(xiv).

(2) Notwithstanding the foregoing, Other Income shall not include the following amounts:

(aa) MEP System tariffs;

(bb) except as otherwise provided in Section 8.2(xiv), amounts received from a disposition of all or any of the Facilities, the MEP System or Rights to Land;

(cc) amounts received as a loan, or funds contributed, to the MEP Participant;

(dd) amounts received from a disposition of, or any other adjustment in, all or any of the MEP Participant's rights and obligations arising under any Project Agreement or in connection with the Project or the MEP System;

(ee) dividends;

(ff) Profit Tax refunds;

(gg) amounts received in connection with any transaction described in Section 8.7 except as otherwise provided therein;

(hh) amounts received in reimbursement or otherwise in connection with expenditures incurred by the MEP Participant in excess of the amounts of such expenditures that have been treated as Deductions by the MEP Participant for purposes of computing Taxable Profit or Taxable Loss (in which case the amount of any such excess shall not thereafter be treated as Deductions by the MEP Participant for such purposes and, if appropriate, corresponding adjustments shall be made to the balance in Section 8.2(xi)); and

(ii) amounts received which are not freely at the disposal of and do not increase the wealth of the MEP Participant.

(3) For purposes of this Section 8.2(vi), in the event the MEP Participant receives a payment which is attributable to the overall activities of the MEP System rather than solely to Project Activities, the amount of such payment considered to be received in the carrying on of Project Activities shall be based on the MEP Participant's Permissible Allocation Method.

(vii) For purposes of determining the amount of the Taxable Profit or Taxable Loss of an MEP Participant for a Year, Deductions shall include all costs incurred by the MEP Participant during such Year in connection with Project Activities, whether incurred in the Territory or elsewhere and whether paid by the MEP Participant directly or indirectly through an Operating Company, including the following:

(1) the full amount of wages, salaries and other amounts payable to all employees together with all costs incurred in connection with the provision of accommodation, food, utilities, education and travel to and from the Territory for such employees and their families;

(2) all costs of Azerbaijan State social insurance (including payments to the pension fund, employment fund, social insurance fund and medical fund) and other similar payments for employees;

(3) all costs incurred for services rendered or technical assistance;

(4) all amounts payable under a lease agreement;

(5) all insurance costs;

(6) all representation and personnel training costs;

(7) all costs connected with the activities of the offices or other places of business of the MEP Participant and its Interest Holders, including management, research and development and general and administrative expenses;

(8) the costs of any item of equipment or asset which is not a Fixed Asset;

(9) all amounts of interest, fees and charges paid in respect of any debt incurred and any refinancing of such debt, irrespective of the term to maturity of such debt or the identity of the payee or any of the MEP Participant's Interest Holders;

(10) the costs of wages and salaries paid to managers and employees abroad, and the general and administrative overhead costs of the central services located abroad, of the MEP Participant and its Interest Holders working for the MEP Participant's account and indirect costs incurred by said central services abroad for the MEP Participant's account;

(11) losses of materials or assets resulting from destruction or damage, assets which are renounced or abandoned during the Year, bad debts and payments made to third parties as compensation for damage;

(12) all costs of repairing any item of equipment or asset;

(13) amounts treated as Deductions pursuant to Section 8.2(ix), Section 8.2(xii) and Section 8.2(xiv);

(14) Operating Company fees;

(15) any other losses, including realised exchange losses, or charges; and

(16) all other expenditures which the MEP Participant incurred in carrying out, directly or indirectly, Project Activities.

For purposes of this Section 8.2(vii), in the event the MEP Participant incurs a cost which is attributable to the overall activities of the MEP System rather

than solely to Project Activities, the amount of such cost considered to be incurred in connection with Project Activities shall be based on the MEP Participant's Permissible Allocation Method.

(viii) For purposes of computing Deductions, any costs, other than costs incurred by a Contractor Party under the PSA that are included in Expenses within the meaning of Article 12.3(d) of the PSA, incurred by the MEP Participant or its predecessors prior to the Effective Date shall be deemed to have been incurred by the MEP Participant on the Effective Date.

(ix) In the case of any Fixed Asset, amortisation Deductions shall be calculated as follows:

(1)	Fixed Assets which are not described in clause (2) or (3) below	twenty-five percent (25%) per Year declining balance basis
(2)	Pipelines, laterals, pumping, compression, measuring and metering, telemetry and similar equipment, pig launching and receiving facilities, pipelines, power lines and other related equipment used to deliver fuel and/or power, cathodic protection systems and equipment, monitoring posts, markers and sacrificial anodes, port, terminaling, storage and related installations, marine jetties and similar facilities and all other associated facilities and related capital assets	sixteen percent (16%) per Year declining balance basis
(3)	Office buildings	seven percent(7%) per Year declining balance basis

Notwithstanding the foregoing, the MEP Participant may elect to calculate its amortisation Deductions at annual rates less than the rates set forth above but not less than one-third of the rates set forth above. In the case of Fixed Assets described in clause (1) above, the same amortisation rate shall be used for all such Fixed Assets for every Year ending on or after the Effective Date. In the case of Fixed Assets described in clause (2) above, the same amortisation rate shall be used for all such Fixed Assets for every Year ending on or after the Effective Date. In the case of office buildings, different amortisation rates may be used for

different buildings, but for each separate building the same amortisation rate shall be used for every applicable Year.

(x) The amount of amortisation for expenditures on a Fixed Asset shall be computed on the cost of the Fixed Asset. For purposes of Section 8.2(ix) and Section 8.2(xiv), the cost of a Fixed Asset shall include design, engineering, construction and fabrication fees and expenses with respect to the asset. Any item which is treated as a Deduction under Section 8.2(vii) shall not be amortised under Section 8.2(ix) or Section 8.2(xi).

(xi) All expenditures for Fixed Assets described in clause (1) of Section 8.2(ix) incurred during the Year shall be deemed to have been incurred on first (1st) January, with the result that one hundred percent (100%) of the expenditures shall be added to the balance of the unamortised amounts brought forward from the preceding Year. The balance will then be reduced by any amounts received from the disposal of such Fixed Assets to give an adjusted balance ("Adjusted Balance"), which will then be amortised as follows:

Balance brought forward from the preceding Year	X
Add one hundred percent (100%) of the expenditures incurred on such Fixed Assets during the Year	X
Less the full amount of the actual proceeds from sales of such Fixed Assets during the Year	(X)
Adjusted Balance	X
Less amortisation: twenty-five percent (25%), or lower applicable rate, of the Adjusted Balance	(X)
Balance to carry forward to the following Year	X

(xii) If in any Year all Fixed Assets described in clause (1) of Section 8.2(ix) are disposed of (including as a result of a change or adjustment in ownership of any of the rights of an MEP Participant under any Project Agreement or in connection with the Project), then the amount of the Adjusted Balance, if any, of such Fixed Assets shall be treated as a Deduction in that Year.

(xiii) Fixed Assets described in clause (2) of Section 8.2(ix) shall be subject to rules similar to those described in Section 8.2(xi) and Section 8.2(xii). In the case of any office building, if, after taking into account the amortisation Deduction for a Year, the adjusted basis of such building is not more than a reasonable salvage value as determined in accordance with practices generally accepted in the

international Petroleum transportation industry, the amortisation Deduction for such Year shall be increased to include the amount of such adjusted basis.

(xiv) There shall be treated as Other Income or Deductions the amount of gains or losses recognised by an MEP Participant during the Year from the sale, disposition or abandonment, including as a result of a change or adjustment in ownership of any of the rights of an MEP Participant under any Project Agreement or in connection with the Project ("Disposition"), of any office building, computed as follows:

Proceeds (if any) from Disposition of the building	X
Less adjusted basis of the building	(X)
Gain/(loss) on Disposition of the building	X

In determining gain or loss on such a Disposition, the adjusted basis of the office building shall be calculated as follows:

Original cost	X
Add cost of capitalised improvements	X
Less accumulated amortisation Deductions	(X)
Adjusted basis	X

Notwithstanding the foregoing, the amount of gain recognised by the MEP Participant from a Disposition of all office buildings in the Territory shall not be treated as Other Income.

(xv) Should any MEP Participant assign all or any part of its interest in the Project to an assignee, the assignor MEP Participant shall have the option to elect to have the assignee treat as a Deduction for the Year in which the assignment occurs all, or a proportional part if only part is assigned, of the Taxable Loss, if any, of the assignor MEP Participant as of the date of the assignment.

(xvi) Notwithstanding the foregoing, in the event of an assignment by more than one of the MEP Participants of all or any of their interests in the Project to an assignee which is an Entity that is a partnership pursuant to the law under which the Entity was established (the "Partnership") in exchange for partnership interests in the Partnership, the Profit Tax shall apply individually to each of the partners in the Partnership (the "Partners") as if each of the Partners was a separate MEP Participant. The individual liability of a Partner for Profit Tax shall be based on the items of Income and Deduction of the Partner and on the Partner's share of the items of Income and Deduction of the Partnership. The Partnership shall not

be considered a legal person for Azerbaijan profit tax purposes and, notwithstanding any contrary provision in this Article 8, shall not itself be liable for Profit Tax or have any Profit Tax compliance or filing obligations. Principles comparable to those described in this Section 8.2(xvi) shall apply in the event the Project is owned by all of the investors through a single Entity (whether a partnership, company or any other form of Entity).

8.3 Profit Tax Accounting and Returns.

(i) Each MEP Participant shall:

(1) File a Profit Tax return for each Year ending on or after the Effective Date in which it is engaged in Project Activities.

(2) Maintain its books and records, compute its Taxable Profit and Taxable Loss and prepare its Profit Tax returns exclusively in Dollars. The MEP Participant's books and records with respect to Project Activities shall be maintained in accordance with accounting standards which are generally accepted in the international Petroleum transportation industry.

(3) Recognise items of Income and Deductions in accordance with the cash receipts and disbursements method of accounting based on practices generally accepted in the international Petroleum transportation industry (regardless of the accounting method used by the MEP Participant for purposes other than Taxes). The amount of any item of Income or Deduction shall be based only on the actual amount of the item received or paid by the MEP Participant or Operating Company (irrespective of the identity of the payor or payee or its relationship to the MEP Participant or any Interest Holder).

(4) Submit its Profit Tax return for each Year to the State Tax Inspectorate, and pay its Profit Tax for the Year to the State Tax Inspectorate on behalf of the State, not later than fifteenth (15th) April of the following Year. Estimated Profit Tax returns shall not be filed, and estimated Profit Tax payments shall not be made, by the MEP Participants.

(ii) All payments (and refunds) of Profit Tax, and any interest, penalties and fines thereon as described in clause (3) of Section 8.3(iii) and in Section 8.10(ii), shall be made in Dollars.

(iii) (1) The filing of the Profit Tax return and payment of Profit Tax thereunder by an MEP Participant for a Year shall be deemed to be a final and conclusive settlement of all Profit Tax liabilities of the MEP Participant for the Year on the date thirty-six (36) months from the date the Profit Tax return for the Year was filed. The MEP Participant and the State Tax Inspectorate may, by mutual written agreement, extend this period.

(2) The State Tax Inspectorate shall have the authority to conduct an audit of the Profit Tax return of the MEP Participant for each Year. On completing such audit, the State Tax Inspectorate shall discuss any proposed adjustments with the MEP Participant and, where appropriate, issue a notice of additional Profit Tax due or a notice of refund. Any agreed underpayments or overpayments of Profit Tax shall be paid within ten (10) days following receipt by the MEP Participant of the appropriate notice. If the MEP Participant and the State Tax Inspectorate are unable to agree on the amount of Profit Tax underpaid or overpaid, the issue shall be submitted to arbitration under Article 17.

(3) On a final determination that there has been either an underpayment (or overpayment) of Profit Tax by the MEP Participant on its Profit Tax return for a Year, interest shall accrue on and shall be paid by the MEP Participant (or, in the case of a refund of an overpayment, shall be paid to the MEP Participant) on the amount of the underpayment (or overpayment) from the date the Profit Tax was due (or, in the case of an overpayment, the date the Profit Tax was paid) at the Agreed Interest Rate.

(iv) Each MEP Participant shall submit its Profit Tax returns and make its Profit Tax payments to the State Tax Inspectorate for the location of the primary operating office in the Territory of the Operating Company which is responsible for operating the Facilities, or, if there is no such office, to the State Tax Inspectorate of the district which includes Baku. Any such Profit Tax payment may be made on behalf of such MEP Participant by an agent thereof (including the Operating Company).

(v) The State Tax Inspectorate to which an MEP Participant makes any Profit Tax payment will issue to the MEP Participant an official tax receipt evidencing the payment by the MEP Participant of Profit Tax within ten (10) days after any such payment. Such tax receipts shall state the date and amount of such payment, the currency in which such payment was made and any other particulars customary in the State for such receipts.

8.4 Contractors.

(i) Except as otherwise provided in this Article 8, Taxes may be imposed on, or withheld with respect to payments to, any Foreign Contractor in connection with Project Activities and any other Contractor in connection with MEP Activities, and Tax compliance or filing obligations shall apply to any Foreign Contractor in the case of Project Activities and any other Contractor in the case of MEP Activities. For the avoidance of doubt, for purposes of this Section 8.4, a Contractor shall include an Affiliate of an MEP Participant, Interest Holder, Operating Company or Shipper in its role as a Contractor.

(ii) No Taxes shall be imposed on, or withheld with respect to payments to, any Foreign Contractor in respect of the supply of goods or technology (including

goods or technology provided pursuant to works or services) in connection with MEP Activities.

(iii) No Taxes shall be imposed on, or withheld with respect to payments to, the Construction Contractor in connection with MEP Activities.

(iv) No Taxes shall be imposed on, or withheld with respect to payments to, any First Level Subcontractor or Second Level Subcontractor in respect of works or services in connection with MEP Activities, but only if the total amount paid or payable to such First Level Subcontractor or Second Level Subcontractor under the relevant works or services contract or agreement is equal to at least (1) one hundred thousand Dollars ($100,000) (or equivalent value in other currency based on market exchange rates at the time the contract or agreement is signed), in the case of a First Level Subcontractor or Second Level Subcontractor that is a Contractor, directly or indirectly, of the Construction Contractor or, in the case of activities in connection with the design, construction, installation, expansion, extension, interconnection, modification, retirement or abandonment of the Facilities ("Construction Activities"), of all or any of the MEP Participants or an Operating Company, or (2) forty thousand Dollars ($40,000) (or equivalent value in other currency based on market exchange rates at the time the contract or agreement is signed), in the case of a First Level Subcontractor or Second Level Subcontractor that is a Contractor, directly or indirectly, of an Operating Company or all or any of the MEP Participants other than in connection with Construction Activities.

(v) No Taxes shall be imposed on, or withheld with respect to payments to, any Foreign Contractor in connection with MEP Activities with respect to (1) works or services performed outside the Territory, or (2) the reimbursement of costs or expenses incurred by the Foreign Contractor, or (3) works or services performed over a period not exceeding one hundred eighty-three (183) days during the Year and not attributable to an office of the Foreign Contractor located in the Territory, or (4) works or services performed if the total amount paid or payable to the Foreign Contractor under the relevant works or services contract or agreement is equal to not more than one hundred fifty thousand Dollars ($150,000) (or equivalent value in other currency based on market exchange rates at the time the contract or agreement is signed), or (5) income or payments that are exempt from Tax in accordance with the provisions of a Double Tax Treaty (or the OECD Treaty in accordance with Section 8.1(ii)) (together, "Excluded Services").

(vi) No Taxes shall be imposed on, or withheld with respect to payments to, an Affiliate of an MEP Participant in respect of any supply of works or services charged at cost (including all related or reimbursable expenses) to such MEP Participant.

(vii) No Taxes (other than profit tax, if applicable) shall be imposed on, or withheld with respect to payments to or by, a Joint Operating Company within the meaning of the PSA, an operator of any other production sharing agreement entered into by or on behalf of the Azerbaijan Republic or the owner or operator of any

facilities or other assets which are or will be used primarily in connection with the MEP System or Petroleum that is transported through the Facilities in respect of any supply of goods, works, services or technology (including all related or reimbursable expenses) to or by the MEP Participants or an Operating Company. No Taxes shall be imposed or withheld with respect to such payments if the goods, works, services or technology (including all related or reimbursable expenses) are charged at cost.

(viii) Except as otherwise specifically provided in the PSA or any other production sharing agreement entered into by or on behalf of the Azerbaijan Republic, no Taxes (including Taxes on income, revenue or profit) shall be imposed on any of the MEP Participants, their Affiliates or the Shippers with respect to any Petroleum to be used as fuel in connection with the Project (including the ownership, importation, transportation, transfer of ownership, or use thereof). The supply of any such Petroleum shall be exempt with credit (zero percent (0%) rate) from VAT.

(ix) No Taxes shall be imposed on, or withheld with respect to payments to, any Foreign Subcontractor in respect of works or services in connection with MEP Activities, except that, subject to any Double Tax Treaty (or the OECD Treaty in accordance with Section 8.1(ii)), in the case of any payments for works or services (other than payments for works or services that are charged at cost) to any such Foreign Contractor which are not exempt from Taxes under Section 8.4 (iii), (iv), (v), (vi), (vii) or (viii), the Foreign Contractor shall be deemed to earn a taxable profit on such payments of twenty percent (20%) of such payments and shall be subject to profit tax under Azerbaijan Law at the rate of twenty-five percent (25%) on such profit, resulting in a total tax of five percent (5%) of such payments. Any Person making such payments shall withhold such Tax from such payments and shall pay such withheld Taxes to the State Tax Inspectorate on behalf of the State within thirty (30) days from the end of the calendar month in which the payment is made. Such Tax shall be in lieu of any other Taxes which may be imposed on or with respect to income or profit of the Foreign Contractor in connection with Project Activities and shall fully satisfy such Foreign Contractor's liability for all Taxes and Tax filing obligations arising from or related, directly or indirectly, to Project Activities.

(x) A Foreign Contractor whose only transactions in the Territory in connection with Project Activities during a Year constitute Excluded Services shall have no Tax compliance or filing obligations for the Year other than the obligation to provide the State Tax Inspectorate with necessary documentation which the State Tax Inspectorate may reasonably request regarding its transactions in connection with Project Activities.

(xi) The MEP Participants and their Affiliates and Interest Holders, and their respective employees, shall have no liability or responsibility to the State Authorities for any failure of Contractors to comply with Azerbaijan Law regarding Taxes.

8.5 Payments to Certain Persons. No Taxes shall be imposed with respect to payments or deemed payments made in connection with MEP Activities by all or any of the Project Participants or their respective Affiliates, or by any branch or permanent establishment thereof, to any Entity that is incorporated or otherwise legally created or established outside the Territory. No Taxes shall be withheld with respect to payments or deemed payments made in connection with MEP Activities by all or any of the Project Participants or their respective Affiliates, or by any branch or permanent establishment thereof, to any Entity or to any physical person who is not an employee of the payor. For purposes of the preceding sentence, (i) Taxes on payments shall include any Taxes on interest, royalties, fees for services and dividends or other distributions or other remittances of profit, and (ii) Taxes on deemed payments shall include any Taxes on undistributed profit after imposition of any Taxes on profit. No Taxes shall be imposed on or with respect to payments made by an MEP Participant or an Operating Company to an Affiliate thereof, or to an Interest Holder or an Affiliate thereof, in reimbursement of costs incurred on behalf of the payor.

8.6 Employees.

(i) All Foreign Employees shall be liable to pay Taxes only on their income earned as a direct result of their employment in the Territory, subject to any applicable Double Tax Treaty (or the OECD Treaty in accordance with Section 8.1(ii)); provided, however, such a Foreign Employee shall be liable for such Taxes for a Year only if he or she is present in the Territory for one hundred eighty-three (183) or more days during the Year.

(ii) The Project Participants, their Affiliates and their respective Foreign Employees shall not be required to make payments of Azerbaijan State social insurance (including payments to the pension fund, employment fund, social insurance fund and medical fund) and other similar payments with respect to their Foreign Employees.

(iii) Except as otherwise provided in this Article 8, the Project Participants shall be subject to any Taxes and Tax compliance and filing obligations applicable to them under Azerbaijan Law with respect to their employees involved, directly or indirectly, in Project Activities.

8.7 No Taxes on Transfers, Contributions, Loans, Etc. No Taxes shall be imposed on or with respect to any assignment, transfer or pledge of, or any other adjustment in, all or any of the rights or obligations of an MEP Participant, an Operating Company, an Interest Holder or a predecessor or Affiliate of any of the foregoing arising under any Project Agreement or in connection with the Project or the MEP System; an Interest Holder's interest in an MEP Participant or an Operating Company; an MEP Participant's interest in an Operating Company; or any rights or obligations of an MEP Participant, an Operating Company or any Interest Holder, Shipper or other Person with respect to the transportation of Petroleum in and/or through the Facilities or the MEP System, except that Azerbaijan profit tax shall be imposed on any sale of rights with respect to the transportation of Petroleum in and/or through the Facilities under rules comparable to those of Sections 8.2 and 8.3 (and any income or loss of an MEP Participant on any such

sale shall be included in Other Income or Deductions of such MEP Participant). No Taxes (including any import Taxes) shall be imposed on or with respect to any contribution of assets or any loan to or by any Project Participant in connection with MEP Activities. The provisions of this Section 8.7 shall apply to any assignment, transfer, pledge, adjustment, contribution or loan described above, whether made before, on or after the Effective Date.

8.8 Operating Companies. Except as otherwise specifically provided in this Article 8, no Operating Company shall be subject to any Taxes with respect to MEP Activities. For purposes of this Article 8 (including the defined terms used in this Article 8), an Operating Company will be treated as an Operating Company, and not as a Contractor, with respect to its provision of works or services (including goods or technology provided pursuant to works or services) to the MEP Participants or the Overall Operating Company in connection with MEP Activities.

8.9 VAT; Certificates.

(i) Each of the MEP Participants, Interest Holders, Contractors, Operating Companies, Shippers and their respective Affiliates shall be exempt with credit (zero percent (0%) rate) from VAT on all goods, works, services and technology supplied by it in connection with MEP Activities. Every supplier of goods, works, services and technology to each of the MEP Participants, Interest Holders, Contractors, Operating Companies, Shippers and their respective Affiliates in connection with MEP Activities shall treat those supplies for VAT purposes as being exempt with credit (zero percent (0%) rate). Each MEP Participant, Operating Company and Shipper shall be exempt with credit (zero percent (0%) rate) from VAT on all its imports and exports of Petroleum which is transported through and exported from the Facilities. Each of the MEP Participants, Interest Holders, Operating Companies, Contractors and their respective Affiliates shall be exempt with credit (zero percent (0%) rate) from VAT on all its imports, exports and re-exports of goods, works, services and technology by it in connection with MEP Activities.

(ii) The appropriate State Tax Inspectorate or other appropriate tax or customs authority shall provide each Person, as well as each successor or permitted assignee of such Person, that is entitled to the exemptions and/or VAT zero percent (0%) rate as provided in this Agreement with a certificate or other legally valid documentation confirming such exemptions and/or VAT zero percent (0%) rate within thirty (30) days after receipt of a written request for such certificate or documentation. There shall be attached to any such request copies of documentation confirming the identity and status under this Agreement of the Person making such request. Each of the MEP Participants, Interest Holders, Operating Companies, Contractors and their respective Affiliates shall provide the appropriate State Tax Inspectorate or other tax or customs authority with notification on a regular basis of any imports that it made which were exempt from VAT under the final sentence of Section 8.9(i).

(iii) An MEP Participant, Operating Company or Contractor shall be entitled to offset any input VAT paid against any output VAT collected for a calendar month. To the extent there remains any input VAT paid in connection with MEP Activities for the calendar month that has not been offset, such MEP Participant, Operating Company or Contractor shall be entitled to offset the amount of such excess VAT against any of its own Taxes that are due or Taxes it is required to withhold (including Profit Tax or income tax withheld from payments to employees) which it otherwise would be required to pay or to a prompt refund of the amount of such excess VAT or any other remedy provided for under Azerbaijan Law for the recovery of such excess VAT. In the case of any such offset against Profit Tax liability of an MEP Participant, the amount of such offset shall be treated as payment by such MEP Participant of such Profit Tax for purposes of Section 8.3 (including the requirement that a tax receipt be issued in accordance with Section 8.3(v)). Such MEP Participant, Operating Company or Contractor shall notify the State Tax Inspectorate or other appropriate authority in writing of any such offset of excess VAT (including the amount thereof).

(iv) The appropriate State Tax Inspectorate shall provide each Construction Contractor, First Level Subcontractor and Second Level Subcontractor, as well as each successor or permitted assignee thereof, with a certificate confirming its status as a Construction Contractor, First Level Subcontractor or Second Level Subcontractor, as the case may be, within thirty (30) days after its receiving a written request for such certificate. There shall be attached to any such request a letter from the relevant Construction Contractor, MEP Participant or Operating Company confirming the identity and status under this Agreement of the Person making such request, along with copies of documentation supporting such letter.

(v) For the avoidance of doubt, in the case of any value added tax or similar tax imposed by any state in the former Soviet Union and paid or incurred by an MEP Participant or Operating Company in respect of the acquisition of goods, works, services or technology used in connection with the Project, the MEP Participant or Operating Company shall be entitled to such remedies as may be provided for under Azerbaijan Law.

8.10 Other.

(i) The MEP Participants shall pay any registration or similar fees, other than customs service/documentation fees (covered by Section 14.4), which may be imposed by the State Authorities, but only to the extent they are nominal and of a non-discriminatory nature.

(ii) An MEP Participant shall be subject to only the following interest, penalties and fines (including financial sanctions and administrative penalties) with respect to Taxes:

(1) Interest payable as computed under clause (3) of Section 8.3(iii).

(2) If an MEP Participant fails to file a Profit Tax return for a Year, it shall be liable for a penalty of twenty-five percent (25%) of the Profit Tax required to be paid with such Profit Tax return.

(3) If the amount of Profit Tax due as shown on the Profit Tax return of an MEP Participant for a Year was understated due to Fraud by the MEP Participant which is demonstrated by the State Tax Inspectorate, it shall be liable for a penalty of fifty percent (50%) of the amount of the understatement.

(iii) Notwithstanding any provision in this Article 8 (except Section 8.10(v)) to the contrary, an MEP Participant or Operating Company shall be required to provide the State Tax Inspectorate with documentation and information which the State Tax Inspectorate may reasonably request in writing regarding its transactions in the Territory.

(iv) Notwithstanding any provisions in this Article 8 to the contrary, each Operating Company shall have the right to maintain all records in accordance with accounting standards which are generally accepted in the international Petroleum transportation industry, which records may be maintained in Dollars.

(v) An MEP Participant or Operating Company shall not be required to retain any documentation, invoices, records or other materials relating to Taxes for more than sixty (60) months after the Year in which such documentation, invoices, records or materials were created or received.

(vi) The Government and the MEP Participants may enter into one or more agreements, which may not be amended without the written consent of each of them, containing detailed rules regarding the administration and application of the provisions of this Article 8 (subject to the principles of this Article 8).

(vii) Any costs incurred prior to the Effective Date by the Contractor Parties within the meaning of the PSA that are related, directly or indirectly, to the evaluation, development, design, acquisition, financing, insuring or construction of the Project or the MEP System shall be included in Expenses within the meaning of Article 12.3(d) of the PSA. Any activities of the Contractor Parties or Joint Operating Company within the meaning of the PSA that are related, directly or indirectly, to the evaluation, development, acquisition, financing, insuring or construction of the Project or the MEP System and that take place prior to commencement of basic engineering of the Project shall be considered Petroleum Operations and Hydrocarbon Activities for purposes of the PSA. In the event a Project Participant incurs any Taxes prior to the Effective Date arising from or related, directly or indirectly, to Project Activities, the MEP System or any related assets or activities, such Project Participant shall be entitled to offset any such Taxes against any of its own Taxes that are due or Taxes it is required to withhold (including Profit Tax or income tax withheld from payments to employees).

(viii) The rules set forth in this Article 8, other than Sections 8.2 and 8.3, and Article 14 shall apply to any Project Participant in respect of any facilities or other assets which are expected to be or are used primarily in connection with the MEP System or Petroleum that is transported through the Facilities.

(ix) For purposes of any Taxes, any payment to or by an MEP Participant, its Interest Holders or Affiliates, or an Operating Company shall be taken into account on the basis of the actual amount of such payment (irrespective of the identity of the payor or payee or its relationship to the MEP Participant, Interest Holder, Affiliate or Operating Company).

(x) The provisions of this Article 8 shall survive the termination of this Agreement. If an MEP Participant is no longer a Party to this Agreement, the provisions of this Article 8 shall continue to apply to Taxes or any Tax compliance or filing obligations arising from or related, directly or indirectly, to the MEP Participant's assets or activities pursuant to this Agreement for all periods in which the MEP Participant was a Party to this Agreement

ARTICLE 9

COMPENSATION FOR LOSS OR DAMAGE

9.1 Without prejudice to the right of the MEP Participants to seek full performance by the State Authorities of the State Authorities' obligations under any Project Agreement, the Government shall provide monetary compensation as provided in this Article 9 for any Loss or Damage which is caused by or arises from:

(i) any failure of the State Authorities, whether as a result of action or inaction, to fully satisfy or perform all of their obligations under all Project Agreements;

(ii) any misrepresentation by the State Authorities in any Project Agreement;

(iii) any failure by the State Authorities, whether as a result of action or inaction, to maintain Economic Equilibrium as provided in Section 7.2(xi);

(iv) any requisitioning by Governmental forces or authorities of the assets of any Project Participant or any damage or destruction by Governmental forces or authorities of the assets of any Project Participant during any event of war (declared or undeclared), armed conflict or similar event in the Territory; or

(v) any act of Expropriation by the State Authorities.

Without limiting the foregoing, the obligation of the Government to provide monetary compensation also applies with respect to any such Loss or Damage caused by or arising from any of the foregoing by any Person which was a State Entity at the time the applicable Project Agreement was executed by it.

9.2 In the event and to the extent any Project Participant suffers any Loss or Damage of the kind described in Section 9.1, the Government shall provide prompt, adequate and effective compensation for all such Loss or Damage. Solely for purposes of this Article 9, any reference to Project Participants shall not include Lenders or Insurers; provided, however, nothing contained herein shall alter, amend, waive, condition or release (i) any State Authority from any claims, causes of action or rights of Lenders or Insurers which may exist independent of this Agreement or which may arise independent of this Agreement or (ii) step-in rights, rights of subrogation or other similar rights, and the exercise of same, which Lenders and/or Insurers may have in respect of any other Project Participant in respect of the Project. In respect of the adequacy of compensation, if the Loss or Damage:

(i) is of the kind described in Section 9.1(i) through (iv), the Government shall accord as among the monetary remedies of (1) money damages, (2) restitution, (3) reimbursement, (4) indemnification and (5) other forms of monetary relief (excluding punitive or exemplary damages), that monetary remedy or combination of monetary remedies as the MEP Participants may elect to the end that all Project Participants shall be fully and fairly compensated and kept whole by the State Authorities respecting all such Loss or Damage;

(ii) is, notwithstanding the monetary remedies set forth in Section 9.2(i), applicable to the events described in Section 9.1(iv), a result of any event of war (declared or undeclared), armed conflict or similar event in the Territory, the Government shall accord to the MEP Participants for themselves and/or any other Project Participants the most favourable treatment (including such remedies as restitution, money damages, indemnification or other settlement) of those treatments accorded any other Person affected by such event; and

(iii) results from or relates to any act of Expropriation by the State Authorities (as described in Section 9.1(v)), the Government shall pay Fair Market Value.

9.3 With respect to all monetary relief under this Article 9, all amounts shall be expressed and paid in a currency that is widely traded in international foreign exchange markets and widely used in international transactions, on the basis of the market rate of exchange for that currency at the close of business of the London Stock Exchange on the date of payment, and shall be paid together with interest at the Agreed Interest Rate from the date of breach by the State Authorities of a Project Agreement, the date of misrepresentation by the State Authorities in any Project Agreement, the date of change in Economic Equilibrium, the date of requisitioning, loss or damage of assets during war or the date of Expropriation, as the case may be, to the date of payment to the MEP Participants by the State Authorities.

9.4 In the event the State Authorities should ever carry out any act of Expropriation with respect to the Project, the State Authorities shall do so only where such Expropriation is (i) for a purpose which is an overriding public purpose, (ii) not discriminatory, (iii) carried out under due process of law and (iv) accompanied by the payment of compensation as provided in Section 9.2(iii). For purposes of the foregoing, due process respecting any claim of Expropriation shall include the MEP Participants' right to resort

to the arbitration provisions of this Agreement for purposes of establishing that an Expropriation has taken place (both as to themselves and on behalf of any Project Participants) and for the assessment through arbitration of the amount owed by the State Authorities to the MEP Participants as adequate compensation as provided in Section 9.2(iii) for all Loss or Damage suffered by the MEP Participants and/or and all other Project Participants caused by or arising from such Expropriation.

9.5 The Government's obligation to provide monetary compensation to the MEP Participants under this Article 9:

(i) is several, independent, absolute, irrevocable and unconditional and constitutes an independent covenant and principal obligation of the Government, separately enforceable from all other obligations (including monetary compensation obligations) of the State Authorities under the Project Agreements, without regard to the invalidity or unenforceability of any such other obligations;

(ii) is enforceable, jointly and severally, against the constituent elements of the State Authorities and, regardless of against whom enforcement is sought, any award or claim for payment due under this Article 9 may be submitted to [_____] and such award or claim for payment (granted, with respect to a claim for payment, such claim is not disputed by the State Authorities) shall be paid to the MEP Participants on or before thirty (30) days after receipt by [_____] of the related award or claim for payment;

(iii) shall not be modified, impaired or rendered unenforceable by any defense available to the State Authorities or as a result of the occurrence of any event that, but for this Section 9.5(iii), would discharge that obligation other than by the full performance thereof in accordance with this Agreement.

9.6 The Government shall compensate the MEP Participants for any Loss or Damage set forth in this Article 9 suffered by the MEP Participants and/or another Project Participant. In no event shall the Government's obligation to provide compensation under this Article 9 include any punitive or exemplary damages.

ARTICLE 10

LIMITATION OF LIABILITY

10.1 The MEP Participants shall be liable to the State Authorities for Loss or Damage caused by or arising from (i) any breach by them of any Project Agreement or (ii) any breach by them of any applicable law; provided, however, that the MEP Participants shall have no liability hereunder if and to the extent the Loss or Damage is caused by or arises from any breach of any Project Agreement and/or breach of duty by any State Authority. Notwithstanding the foregoing, the MEP Participants shall not be liable to the State Authorities for any punitive or exemplary damages.

10.2 The MEP Participants shall be liable to a third party (other than the State Authorities and any Project Participant) for Loss or Damage suffered by such third party as a result of the MEP Participants' breach of the standards of conduct set forth in the Project Agreements; provided, however, that the MEP Participants shall have no liability hereunder if and to the extent the Loss or Damage is caused by or arises from any breach of any Project Agreement and/or breach of duty by any State Authority.

10.3 The MEP Participants shall have no joint and several liability under this Agreement except in respect of liability arising from their failure to comply with applicable law in the conduct of Pipeline Activities (other than liability in respect of any matters relating to Taxes) and with the terms of Article 12 and Appendix 3.

10.4 Except as set forth in Section 3.4 hereof, it is understood and agreed that under no circumstances whatsoever shall the Government or any State Authorities have the right to seek or declare any cancellation or termination of this or any other Project Agreement as a result of any breach by the MEP Participants or any other Project Participants.

ARTICLE 11

SECURITY

11.1 Commencing with the initial Project Activities relating to route identification and evaluation and continuing throughout the life of the Project, the State Authorities shall ensure the safety and security of the Rights to Land, the Facilities and all Persons within the Territory involved in Project Activities and shall protect the Rights to Land, the Facilities and those Persons from all Loss or Damage resulting from civil war, sabotage, vandalism, blockade, revolution, riot, insurrection, civil disturbance, terrorism, kidnapping, commercial extortion, organised crime or other destructive events.

11.2 In order to avoid or mitigate harm to the Project of the kind described in Section 11.1, the State Authorities shall, on request by and in consultation with the MEP Participants, exert their Best Endeavours consistent with Appendix 3 to enforce any relevant provisions of Azerbaijan Law relating to threatened and/or actual instances of loss or damage caused by third parties (other than Project Participants) to the Rights to Land, the Facilities or loss or injury to Persons within the Territory involved in Project Activities.

11.3 Without limiting the State Authorities' obligations under Sections 11.1 and 11.2, the Government, at its sole cost and expense, but in regular consultation with the MEP Participants, shall use the security forces of the State to provide physical security for the Rights to Land, the Facilities and Persons within the Territory involved in Project Activities. As among the Parties, the Government shall be solely liable for the conduct of all operations of the security forces of the State and neither the MEP Participants nor any other Project Participants shall have any liability or obligation to any Person for any acts or activities of the security forces of the State or be obligated to reimburse the Government for the cost and expense of providing security as contemplated hereby.

ARTICLE 12

ENVIRONMENT, HEALTH, SAFETY AND SOCIAL IMPACT

12.1 The applicable environmental, health and safety standards and practices for the Project shall be as set forth in Appendix 3 attached hereto. The State Authorities hereby agree to the standards and practices set forth in Appendix 3 and consent to any action taken by or on behalf of the MEP Participants and other Project Participants in conformity therewith. If a spillage or release of Petroleum occurs from the Facilities, or any other event occurs which is causing or likely to cause material environmental damage or material risk to health and safety, the MEP Participants shall take all necessary action as set forth in Appendix 3 and, on request by or on behalf of the MEP Participants, the State Authorities shall, in addition to any indemnification obligations the State Authorities may have under the Project Agreements, use their Best Endeavours to make available promptly and in reasonable quantities, any labor, materials and equipment not otherwise readily available to the MEP Participants or their Contractors to assist in any remedial or repair effort.

12.2 The applicable social impact standards, practices and program for the Project shall be effected as set forth in Appendix 3 attached hereto. The State Authorities hereby agree to the standards and practices set forth in Appendix 3 and consent to any action taken by or on behalf of the MEP Participants and other Project Participants in conformity therewith.

ARTICLE 13

CURRENCY

13.1 The State Authorities confirm that the MEP Participants and all other Project Participants shall have the right for the duration of Project Activities:

(i) to bring into or take out of the Territory Foreign Currency and to utilise, without restriction, Foreign Currency accounts in the Territory and to exchange any currency at market rates;

(ii) to open, maintain and operate Local Currency bank and other accounts inside the Territory and Foreign Currency bank and other accounts both inside and outside the Territory;

(iii) to purchase and/or convert Local Currency with and/or into Foreign Currency at the market exchange rate legally available or, if applicable, at a rate of exchange made available in respect of similar sums of money by the central bank of the State or any successor organisation to foreign Entities doing business in the Territory, without deductions or the imposition of fees other than usual and customary banking charges;

(iv) to transfer, hold and retain Foreign Currency outside the Territory;

(v) to be exempt from all mandatory conversions, if any, of Foreign Currency into Local Currency or other currency;

(vi) to pay abroad, directly or indirectly, in whole or in part, in Foreign Currency, the salaries, allowances and other benefits received by any Foreign Employees;

(vii) to pay Contractors and Foreign Contractors abroad, directly or indirectly, in whole or in part, in Foreign Currency, for their goods, works, technology or services supplied to the Project; and

(viii) to make any payments provided for under any Project Agreement in Foreign Currency.

13.2 All payments to be made by the State Authorities under any Project Agreement shall be made in Dollars and on the basis of the market rate of exchange at the time of payment, except that any such payments with respect to Taxes that have been paid shall be made in the currency in which such Taxes were paid. The State Authorities shall take all steps and measures required to ensure that:

(i) all such payments shall be made without any withholdings or other deductions whatsoever; and

(ii) it has available to it at all times sufficient Dollars and effective means of payment to transfer to the relevant Person full value at the relevant time.

ARTICLE 14

IMPORT AND EXPORT

14.1 At any time and from time to time, each Project Participant has the right to import into or export or re-export from the Territory, free of Taxes and restrictions, whether in its own name or on its behalf, all equipment, materials, machinery, tools, vehicles, spare parts, supplies, Petroleum, fuels and lubricants to be used in connection with the Project and all other goods (other than natural gas), works, services or technology necessary or appropriate for use in connection with the Project. At any time and from time to time, each Project Participant has the right to import into the Territory, free of Taxes and restrictions, whether in its own name or on its behalf, natural gas to be used as fuel in connection with the Project. Provided, however, that no Project Participant shall be exempt from VAT on any import, export or re-export described in this 14.1 except to the extent specified in Section 8.9, 14.2 or 14.3, or in Article 13.

14.2 Each Foreign Employee of each Project Participant, each Contractor who is a physical person and is not a citizen of the State, each family member of any such employee or Contractor and each Project Participant on behalf of any such employee, Contractor or family member shall have the right at any time and from time to time to import into or

export or re-export from the Territory, free of Taxes and restrictions, whether in its own name or on its behalf, all goods, works, services or technology for its own use and personal consumption or for the use and personal consumption of such employees, Contractors and family members; provided, however, that subject to Article 8, all sales by any such Person within the Territory of any such imported goods to any other Person will be taxable, and, in the case of sales of automobiles, furniture and professional tools and instruments, will result in liability for customs import tariff, in accordance with Azerbaijan Law. The authorisations and exemptions granted under this Section 14.2 may be restricted by Azerbaijan Laws generally applicable for the protection of public health, safety and public order.

14.3 Petroleum transported, or to be transported, by any of the MEP Participants for any Shipper or for its or their own account through the Facilities shall be considered goods-in-transit for all purposes of the customs laws of the State and shall be exempt from all Taxes. Except as may otherwise be provided in this Agreement, the MEP Participants and each such Shipper shall have the right at any time and from time to time to import and export, free of all Taxes and restrictions, all Petroleum which is, or is to be, transported through and exported from the Facilities.

14.4 All imports to and exports from the Territory in connection with the Project shall be subject to the procedures and documents required by applicable customs laws and regulations; provided, however, such imports and exports shall be subject to the exemptions from Taxes set forth in Articles 8 and 13 and Sections 14.1, 14.2 and 14.3, except that, in the case of any such imports and exports of goods by an MEP Participant other than those described in Section 14.3, the MEP Participant shall pay any customs service/documentation fees to the extent they are nominal and consistent with the actual costs of providing such customs service/documentation and are of a non-discriminatory nature, but in no event shall the customs service/documentation fees exceed the following:

Declared Value of Shipment	Fees
$0 to $100,000	0.15% of value
$100,001 to $1,000,000	$150 plus 0.10% of value over $100,000
$1,000,001 to $5,000,000	$1,050 plus 0.07% of value over $1,000,000
$5,000,001 to $10,000,000	$3,850 plus 0.05% of value over $5,000,000
More than $10,000,000	$6,350 plus 0.01% of value over $10,000,000

14.5 Each Project Participant shall be exempt from the provisions of any foreign trade regulations of the State Authorities relating to any goods, works, services or technology acquired or performed, directly or indirectly, in connection with the Project or otherwise relating to Petroleum in the Facilities, including those purporting to prohibit, limit or restrict the import or export thereof or relating to determinations of country of origin or destination.

ARTICLE 15

BINDING EFFECT

15.1 This Agreement and the rights, obligations and other provisions of this Agreement and any other Project Agreement shall bind and apply to the Parties and:

(i) in the case of the State Authorities, shall continue to bind the Government, all State Entities and all Local Authorities notwithstanding any change in the constitution, control, nature or effect of all or any of them and notwithstanding the insolvency, liquidation, reorganisation, merger or other change in the viability, ownership or legal existence of the State Authorities (including the partial or total privatisation of any State Entity); and

(ii) in the case of any MEP Participant, shall bind and apply to the benefit of all and any successors, assignees and transferees of such MEP Participant from time to time in respect of this Agreement or any of the rights, obligations and other provisions of this Agreement (as the case may be).

15.2 Except as otherwise provided in Article 16, the State Authorities shall not assign, transfer or otherwise deal with (or carry out or permit any act inconsistent with their continued retention of) their interests under this Agreement or any other Project Agreement and all or any of the rights, obligations and other provisions on their part set out in this Agreement or any other Project Agreement.

ARTICLE 16

SUCCESSORS AND PERMITTED ASSIGNEES

16.1 Each MEP Participant shall be entitled to transfer, assign, share or otherwise deal with all or any of its rights under this Agreement, with binding effect on the State Authorities, subject only to the prior notification by the MEP Participant transferor to the State Authorities of details of such transferred rights and the recipient thereof, and if the MEP Participant transferor so elects, delivery to the State Authorities of an agreement duly executed by the MEP Participant and the recipient of such rights; provided, however, that the State Authorities shall have the right, within fifteen (15) days of receipt of such notification, to disapprove such transfer, assignment, sharing or dealing if the proposed transferee, assignee or other party poses a threat to national security, defense and/or public safety in violation of Azerbaijan Law. Upon delivery of the form of agreement as contemplated by this Section 16.1, the Government shall promptly execute the agreement and return same to the MEP Participant transferor.

16.2 Each MEP Participant shall be entitled to transfer, assign or otherwise deal with all or any of its obligations under this Agreement:

(i) in the case of any such transfer, assignment or other dealing in relation to another MEP Participant or an Affiliate of the MEP Participant transferor, subject to prior

notification by the MEP Participant transferor to the State Authorities of details of such obligations and the recipient of such obligations and delivery to the State Authorities of an agreement duly executed by the MEP Participant and the recipient of such obligations and in form and substance satisfactory to the MEP Participant transferor which (1) provides that the transferor shall cease to be a Party to this Agreement and is released from any obligations hereunder, (2) provides that the recipient shall become a party to this Agreement in succession to the transferor and shall observe all obligations and assume any liabilities as if it had at all times been a Party to this Agreement, (3) provides that the recipient shall indemnify the transferor and all other Parties from and against obligations and liabilities that otherwise would have been the responsibility of the transferor and (4) specifies the effective date of the transfer and such other matters that the transferor shall reasonably require;

(ii) in the case of any such transfer, assignment or other dealing which is not in relation to another MEP Participant or an Affiliate of the MEP Participant transferor, and where the recipient of such obligations certifies to the State Authorities that it has the financial and (to the extent it may be required in the circumstances) technical status to observe and perform such obligations, subject to not less than fifteen (15) days' prior notification to the State Authorities of:

(1) details of such obligations;

(2) details of the recipient of such obligations; and

(3) financial statements, disclosure documents and other information in relation to the statements made in such certificate

and the delivery to the Government of the agreement referred to in Section 16.2(i) above.

Notwithstanding anything to the contrary set forth in Section 16.2(i) in respect of Affiliates or otherwise under Section 16.2(ii), the State Authorities shall have the right, within fifteen (15) days of receipt of a prior notification by the MEP Participant transferor to the State Authorities of the details of such transferred obligations and the recipients thereof, to disapprove such transfer, assignment, sharing or other dealing respecting such Affiliate or non-Affiliated party, as the case may be, if the proposed transferee, assignee or other party poses a threat to national security, defense and/or public safety in violation of Azerbaijan Law. Upon delivery of the form of agreement as contemplated by this Section 16.2, the Government shall promptly execute the agreement and return same to the MEP Participant transferor. Notwithstanding the foregoing in this Section 16.2 or anything else contained in this Agreement, no MEP Participant shall have the right to assign all or any portion of its obligation to pay Taxes except when such transfer of obligation is in conjunction with a transfer of all or a corresponding portion of its rights under Section 16.1.

16.3 Without releasing the MEP Participant from its obligations under this Agreement, each MEP Participant shall be entitled to undertake the Project and/or discharge all or any of

its obligations hereunder by causing or procuring that such obligations are performed on its behalf by any Person; provided, however, that if the Person acting on behalf of the MEP Participant is a State Authority, then unless and to the extent the applicable Project Agreement provides to the contrary such State Authority shall bear responsibility under this Agreement for any failure or nonperformance of such obligations and the MEP Participant shall have no responsibility under this Agreement with respect thereto.

16.4 Without prejudice to the provisions of Section 16.1, each MEP Participant shall be entitled to create security interests in relation to its rights and obligations under this Agreement and any other Project Agreement in favour of banks or other financing entities (providing for, among other things, enforcement of such security by means of succeeding to the interests of the MEP Participant under this Agreement and any other Project Agreement); provided, however, that the Government shall have the right within fifteen (15) days receipt of notification to disapprove any assignment, lien creation, charge or security interest hereunder if the proposed assignee, lien holder, charge beneficiary or secured party or other party poses a threat to national security, defence, and/or public safety in violation of Turkish Law). Except as set forth in the preceding sentence, such creation of security interests and the exercise of such security interests shall be made without any requirement of consent or permission of the State Authorities and such security interests shall be binding on the State Authorities upon the MEP Participant notifying to the Government details of such security interests and the beneficiary of such security interests and the State Authorities shall, if requested by the MEP Participant, enter into such agreements or other arrangements with such banks or other financing entities as may be required by such banks or other financing entities to give effect and business efficacy to the security interests so created including, among other things:

(a) advance notice by the State Authorities of any default by the MEP Participant and any intention of the State Authorities to take action in respect thereof; and

(b) an acknowledgment of the existence and potential exercise of rights to remedy or cure any such default and rights to acquire or otherwise step into the position of the MEP Participant under this Agreement and any other Project Agreements pursuant to such security interests.

16.5 Without prejudice to any rights or exemptions which may have vested in the Project Participants by operation of Azerbaijan Law (including the ratification and enactment of Project Agreements into Azerbaijan Law as provided herein), it is acknowledged by the State Authorities that the implementation of the Project may result in circumstances in which Project Participants other than the MEP Participants are to be subject to some or all of the obligations, or are to enjoy some or all of the rights, set out in this Agreement for such Project Participant (other than in circumstances of transfer, assignment or other dealing) by the MEP Participants, and the State Authorities agree that, in such circumstances, they will, upon receipt of a duly executed agreement in form and substance satisfactory to the relevant MEP Participant or Participants to the effect that such other Project Participant shall become a contracting party and shall have the rights, exemptions and/or privileges of the applicable Project Agreements and in that respect, the State Authorities shall promptly execute such form of agreement and return it to the relevant MEP Participant or Participants. For the avoidance of doubt, the provisions of

this Section 16.5 shall not operate to (i) make the subject Project Participant an MEP Participant or (ii) cause the Tax treatment of any Project Participant to be other than as set forth in Articles 8 and 14 and the other provisions of this Agreement relating specifically to Taxes.

16.6 The State Authorities expressly acknowledge that both assignments of rights and transfers of obligations by the MEP Participants pursuant to this Article 16 are foreseeable and intended by the Parties to the Agreement. In accordance with the foregoing, the State Authorities agree and commit at the request of an MEP Participant to promptly provide, receive and/or execute any further or other documentation as may be necessary in order to effect a legally enforceable assignment of rights or novation of obligations hereunder or to allow Project Participants to become contracting parties as contemplated by Section 16.5 above.

ARTICLE 17

DISPUTE RESOLUTION AND APPLICABLE LAW

17.1 The provisions of this Article 17 shall be valid and enforceable notwithstanding the illegality, invalidity, or unenforceability under the law specified in Section 17.12 of any other provisions of this Agreement. Arbitration pursuant to this Article 17 shall not be subject to the condition of exhaustion of local remedies such as that referred to in Article 26 of the ICSID Convention. In order to provide prior notice and a reasonable opportunity for the Parties to resolve disputes without resorting to arbitration, as a condition to any Party or Parties submitting a dispute to arbitration under this Article 17, the Party or Parties shall provide written notice of the dispute to all other Parties and shall submit the dispute to arbitration only after the passage of thirty (30) days from the date of delivery of such notice on all Parties pursuant to Article 21 of this Agreement; provided, however, that where a Party has given notice of dispute(s) it shall not be necessary for any other Party to give a similar notice in order to participate in the arbitration of such dispute(s); and provided, further, that once a dispute is submitted to arbitration no additional notice of dispute(s) shall be required in order for any Arbitrating Party to add, to modify or redefine those disputes which it seeks to resolve in such arbitration. Any dispute arising under this Agreement, or in any way connected with this Agreement (including its formation and any questions regarding arbitrability or the existence, validity or termination of this Agreement), between (i) the Government, the State, any State Entity and/or the Local Authorities, on the one hand, and (ii) one or more of the MEP Participants, on the other hand, may be submitted to arbitration pursuant to this Article 17. The MEP Participants may submit any dispute to arbitration jointly and may assign rights granted under this Agreement among themselves for purposes of arbitration, it being further understood and agreed that the foregoing shall not require that, in an arbitration to which more than one MEP Participant is a party, the MEP Participants must take a joint position on any or all disputed issues. In addition, any MEP Participant that demonstrates to the reasonable satisfaction of the arbitral tribunal that it has a genuine interest in the issues in dispute and agrees to be bound by any award in respect of any fact or matter determined in the proceeding may intervene in any arbitration proceeding in which it is not already a party, subject only to its willingness to

accept the record as previously established in the proceeding prior to its notice of intervention.

17.2 Except as otherwise expressly provided in the State's reservation to the ICSID Convention, the Government and all other Parties hereby consent to arbitrate any such dispute pursuant to the ICSID Convention and the ICSID Arbitration Rules. Subject to its ICSID reservation, the Government shall take any actions or decisions as may be necessary to ensure the effectiveness of the State Authorities' consent to ICSID jurisdiction for all disputes arising under this Agreement or in any way connected with this Agreement. In the event of any conflict between the ICSID Arbitration Rules and the arbitration provisions of this Agreement, this Agreement shall govern. For purposes of Article 25(1) of the ICSID Convention and for any other purposes related to this Agreement, any dispute among the Parties shall be considered a legal dispute arising directly out of an investment. For purposes of the State's reservation to the ICSID Convention, as of the Effective Date any dispute among the Parties shall be considered a legal dispute arising directly out of investment activities which have "effectively started" and which have obtained all necessary permissions and authorisations in accordance with the relevant legislation of the State on foreign capital. If and to the extent the State's reservation to the ICSID Convention is later modified or rescinded such that any disputes heretofore not subject to arbitration under the ICSID Convention become eligible for ICSID arbitration, the Government and all other Parties consent to arbitrate all such eligible disputes pursuant to the ICSID Convention and the ICSID Arbitration Rules.

17.3 If, for any reason, and notwithstanding the consent granted in Section 17.2, ICSID arbitration is not available for the resolution of any such dispute (including by reason of the State's reservation to the ICSID Convention), then the dispute shall be finally resolved under the Rules of Arbitration of the International Chamber of Commerce ("ICC Rules"). In the event of any conflict between the ICC Rules and the arbitration provisions of this Agreement, this Agreement shall govern.

17.4 An arbitral tribunal constituted pursuant to this Agreement shall consist of three (3) arbitrators, one of which shall be appointed by the Arbitrating Party or Arbitrating Parties first requesting arbitration, and one of which shall be appointed by the opposing Arbitrating Party or Arbitrating Parties. The third arbitrator, who shall be the presiding arbitrator of the arbitral tribunal, shall be appointed by agreement of the first two arbitrators appointed. If either of the first two appointments are not made within thirty (30) days after the request for arbitration, or if the first two arbitrators fail to agree on a third arbitrator within thirty (30) days after the later of them shall have been appointed, the unfilled appointment will be made, upon the request of any Arbitrating Party, by the International Chamber of Commerce, acting in accordance with the provisions addressing appointment of arbitrators in the ICC Rules. With respect to arbitration proceedings held under the ICSID Convention and ICSID Arbitration Rules, the Parties agree that the period of time to which reference is made in Article 38 of the ICSID Convention shall be extended to ninety (90) days after the submission of a request by an Arbitrating Party to the International Chamber of Commerce to appoint a third and presiding arbitrator. The Parties agree that, regardless of the payment scales otherwise prescribed by any institution administering an arbitration under this Agreement, the Arbitrating Parties shall

compensate the members of the arbitral tribunal at rates sufficient to secure their service as arbitrators.

17.5 With respect to any arbitration proceedings arising under this Agreement, additional or alternative procedural rules may be adopted at any time by written agreement of the Arbitrating Parties.

17.6 The Parties agree that the seat of any arbitration held pursuant to this Agreement shall be Geneva, Switzerland, unless the Arbitrating Parties agree in writing to hold the arbitration in another country that has ratified or acceded to the 1958 New York Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards. The language used during any arbitration proceeding shall be the English language and the English language text of this Agreement will be used and relied upon for all purposes by the arbitral tribunal. Interpretation of any live proceedings of the arbitration and translation of written arguments and documentation shall be provided if requested by any Arbitrating Party, at the expense of such requesting Arbitrating Party.

17.7 The Parties shall provide the arbitral tribunal with reasonable opportunity to inspect the Facilities as may be necessary for the determination of a dispute. Each Arbitrating Party shall, at the request of an opposing Arbitrating Party or the arbitral tribunal, make available to the arbitral tribunal and the opposing Arbitrating Party all documents and witnesses substantially relevant, as determined by the tribunal, to the dispute.

17.8 An arbitral tribunal's award issued pursuant to this Article 18 shall be final and binding on the Arbitrating Parties upon being rendered, and the Arbitrating Parties undertake to comply with any such award without delay. Judgment on the award may be entered and execution had in any court having jurisdiction, or application may be made for a judicial acceptance of the award and an order of enforcement and execution, as applicable.

17.9 Subject to Section 9.2(i), if monetary damages are included in a final award, the award shall be rendered and payment shall be made in Dollars and, in accordance with the terms of this Agreement as relate to amounts due and payable, shall include interest calculated at the Agreed Interest Rate from the date of the event, breach, or other violation giving rise to the dispute to the date when the award is paid in full. The arbitral tribunal may also order any interim or conservatory measures it deems appropriate.

17.10 With respect to arbitration proceedings held under the ICSID Convention and ICSID Arbitration Rules, the Parties agree any *ad hoc* committee appointed in accordance with Article 52 of the ICSID Convention shall not stay enforcement of an award unless the Arbitrating Party requesting annulment posts an irrevocable and unconditional bank guaranty in the full amount that the award directs the Arbitrating Party requesting annulment to pay. With respect to arbitration proceedings held under the ICC Rules, the Arbitrating Parties hereby waive the right to judicial intervention in the proceedings themselves and also waive the right to have any interim or conservatory order or any final award annulled or set aside by the courts of any jurisdiction other than the jurisdiction in which the arbitration is held.

17.11 Each State Authority hereby waives any claim to immunity in regard to any proceedings to enforce this Agreement or to enforce any interim or conservatory order or any final award rendered by an arbitral tribunal constituted pursuant to this Agreement, including immunity from service of process, immunity from jurisdiction of any court, and immunity of any of its property from pre-judgment attachment based on an interim or conservatory order or from execution based on a final award; provided, however, that notwithstanding anything to the contrary in this Agreement, the waiver of immunity with respect to property in this Section 17.11 shall only apply to property owned or controlled by State Authorities located outside the Territory and shall not apply to (i) property which is used or intended for use solely for the exercise of diplomatic rights, including the State's diplomatic missions, consular posts, special missions, missions to international organisations or to international conferences and including their furnishings, means of transportation and funds held in bank accounts solely for use in funding such missions, posts, organisations and/or conferences; (ii) property of a military character or used or intended for use for military purposes; (iii) property constituting or forming part of the essential cultural heritage of the State or part of its archives and not placed or intended to be placed on sale, including museums, archaeological sites and artifacts, libraries and related historical preservation and research facilities, cemeteries, monuments and other similar property; (iv) property forming part of an exhibition of objects of scientific or historical interest which is outside the Territory and not placed or intended to be placed on sale; and (v) ships and aircraft used solely for governmental service.

17.12 This Article 17 shall be governed in accordance with the substantive law of England, but excluding any rules or principles of English law that would (i) prevent adjudication upon, or accord presumptive validity to, the transactions of sovereign states or (ii) require the application of the laws of any other jurisdiction to govern this Article 17.

ARTICLE 18

OPERATING COMPANY

18.1 Subject only to any requirement under Azerbaijan Law that any Operating Company register to conduct business within the Territory, the MEP Participants shall have the right to establish, own and control one or more Operating Companies, and/or appoint or select one or more Operating Companies, that have been organised in any jurisdiction, whether inside or outside the Territory. The MEP Participants shall have the right to appoint jointly any Operating Company (i) to enforce on behalf of the MEP Participants any or all obligations of the State Authorities under any Project Agreement and (ii) to exercise on behalf of the MEP Participants any or all rights of the MEP Participants arising under any Project Agreement. To the extent authorised by the MEP Participants, any and all Operating Companies may act as the MEP Participants' agent or independent contractor, as the MEP Participants may indicate, in respect of any and all Project Activities.

18.2 The MEP Participants and any Contractor (including any Operating Company) are hereby authorised to select and determine the number of employees to be hired by it or them in connection with Project Activities. All citizens of the State hired in respect of the Project

shall be hired pursuant to written employment contracts that specify the hours of work required of the employees and the compensation and benefits to be paid or furnished to them and other material terms of employment. Consistent with their respective employment contracts, such employees may be located wherever deemed appropriate in connection with their employment. Subject to requirement that no Project Participant shall be required to follow any employment practices or standards that (i) exceed those international labor standards or practices which are customary in international Petroleum transportation projects or (ii) are contrary to the goal of promoting an efficient and motivated workforce, all employment programmes and practices applicable to citizens of the State working on the Project in the Territory, including hours of work, leave, remuneration, fringe benefits and occupational health and safety standards, shall not be less beneficial than is provided by the Azerbaijan labor legislation generally applicable to its citizenry.

ARTICLE 19

FORCE MAJEURE

19.1 Nonperformance or delays in performance on the part of any Party respecting any obligations or any part thereof under this Agreement, other than the obligation to pay money, shall be suspended if caused or occasioned by Force Majeure, as defined in this Agreement.

19.2 Force Majeure with respect to State Authorities shall be limited to (i) natural disasters (earthquakes, landslides, cyclones, floods, fires, lightning, tidal waves, volcanic eruptions and other similar natural events or occurrences), (ii) wars between sovereign states where the Azerbaijan Republic has not initiated the war under the principles of international law, and (iii) international embargoes of sovereign states other than the Azerbaijan Republic; provided in every case the specified event or cause (whether of the type set forth in (i), (ii) and/or (iii) above) and any resulting effects prevent the performance by the State Authorities of their obligations or any part thereof, are beyond their control, and, concerning those events or causes (whether of the type set forth in (i), (ii) and/or (iii) above) which are reasonably foreseeable, are not caused or contributed to by the negligence of the State Authorities or by their breach of this Agreement or any other Project Agreement.

19.3 Force Majeure with respect to the MEP Participants shall be limited to those events or causes and any resulting effects that prevent the performance by the MEP Participant(s) of its (or their) obligations or any part thereof, are beyond its (or their) control and, concerning events or causes which are reasonably foreseeable, are not caused or contributed to by the negligence of the MEP Participants or by its (or their) breach of this Agreement or any other Project Agreement. Force Majeure under this Section 19.3 shall include the following events and causes to the extent they otherwise satisfy the requirements of this Article 19: natural disasters (earthquakes, landslides, cyclones, floods, fires, lightning, tidal waves, volcanic eruptions and other similar natural events or occurrences), wars, strikes or other labor disputes, rebellions, acts of terrorism, international embargoes, the inability to obtain necessary goods, materials, services, or technology, the inability to obtain or maintain any necessary means of transportation, the

application of laws, treaties, rules, regulations, and decrees, the actions or inactions of the State Authorities and other events or causes, whether of the kind enumerated or otherwise, which are beyond the control of the MEP Participants.

19.4 If a Party is prevented from carrying out its obligations or any part thereof under this Agreement as a result of Force Majeure, other than the obligation to pay money, it shall promptly notify in writing the other affected Party or Parties to whom performance is owed. The notice must:

(i) specify the obligations or part thereof that the Party cannot perform;

(ii) fully describe the event of Force Majeure;

(iii) estimate the time during which the Force Majeure will continue; and

(iv) specify the measures proposed to be adopted by it (or them) to remedy or abate the Force Majeure.

Following this notice, and for so long as the Force Majeure continues, any obligations or parts thereof which cannot be performed because of the Force Majeure, other than the obligation to pay money, shall be suspended.

19.5 Any Party that is prevented from carrying out its obligations or parts thereof as a result of Force Majeure shall take such actions as are available to it and expend such funds (and in the case of a State Authority, the actions and funds of other State Authorities) as necessary to remove or remedy the Force Majeure and resume performance of its obligations and all parts thereof as soon as reasonably practicable.

19.6 Any State Authority that is prevented from carrying out its obligations as a result of Force Majeure shall take, and shall also procure that other State Authorities take, all such action as may be required to mitigate any loss suffered by any MEP Participant or other Project Participant during the continuance of the Force Majeure and as a result thereof.

19.7 In respect of the obligation of the State Authorities to provide compensation for Loss or Damage as a result of the events or causes specified in Section 9.1, the State Authorities shall have no right to declare Force Majeure under this Agreement in respect of subsection (ii), (iii), (iv) and (v) of said Section 9.1.

ARTICLE 20

ACKNOWLEDGMENTS

20.1 The State Authorities hereby acknowledge that they have received and reviewed this Agreement and the Intergovernmental Agreement.

20.2 The Parties hereby acknowledge that it is their mutual intention that no Azerbaijan Law now or hereafter existing (including the interpretation and application procedures thereof) that is contrary to the terms of this Agreement or any other Project Agreement shall limit,

abridge or affect adversely the rights granted to the MEP Participants or any other Project Participants in this or any other Project Agreement or otherwise amend, repeal or take precedence over the whole or any part of this or any other Project Agreement.

ARTICLE 21

COOPERATION AND COORDINATION MECHANISMS

21.1 The Government shall use its Best Endeavours to negotiate and enter into such other intergovernmental or multilateral agreements or treaties as may be necessary or appropriate between or among it and the other governments and states in the region to authorise, enable, support and facilitate the Project. Without limiting the foregoing, the Government shall consult with the MEP Participants concerning those measures by which the State Authorities, in conjunction with other governments, may make crossborder Project Activities more effective, timely and efficient, including streamlined and coordinated customs and transit procedures and practices and the use of common measurement and metering facilities within or without the Territory to monitor the transportation of Petroleum.

21.2 On the request of any or all of the MEP Participants, solely for the purpose of assisting in any attempt to finance all or any part of the Project or all or any part of its or their Project Activities or to insure against risks to the Project, the Government, on its own behalf and on behalf of the State Authorities, shall confirm in writing, or, as appropriate, execute such documents as are necessary or appropriate to extend directly to any and all applicable Lenders and Insurers (including multilateral lending agencies and export credit agencies) the representations, warranties, guarantees, covenants and undertakings of the State Authorities as, and to the extent, set forth in this Agreement.

ARTICLE 22

NOTICES

All notices given under this Agreement by any Party shall be given in writing in the English language and may be given by telex, fax or letter to the address set forth below for each Party (or such other address as a Party may notify in advance to the other Party from time to time in accordance with this Article 22). A notice given by telex or fax sent to the correct address as set forth below or as notified pursuant hereto shall be deemed to be delivered on the first Business Day following the date of dispatch. A notice sent by letter shall not be deemed to be delivered until the first Business Day following receipt.

THE STATE AUTHORITIES:

The Government of the Azerbaijan Republic

Fax:
Attention: The Office of [_____]

[EACH OF THE MEP PARTICIPANTS]:

_____
_____
_____

Fax: _____
Attention: _____

and copied for information to:

_____
_____
_____
_____

ARTICLE 23

MISCELLANEOUS

23.1 Interest shall accrue at the Agreed Interest Rate on any amount, if any, payable under or pursuant to this Agreement from the time that amount is payable through the date on which that amount, together with the accrued interest thereon, is paid in full.

23.2 This Agreement, together with all appendices attached hereto, shall constitute the entire agreement of the Parties with respect to the matters addressed herein. This Agreement may not be amended or otherwise modified, except by the written agreement of the Parties. Without limiting the generality of the foregoing, no Article (including any Section thereof) may be amended or otherwise modified, except by a written agreement of the Parties that specifically provides for such amendment or modification and references the Article and any Section thereof intended by the Parties to be so amended or otherwise modified. In no event shall any Article (including any Section thereof) be considered amended or otherwise modified by compromise or negotiation between the Parties or purported amendments or modifications to this Agreement that do not so specifically provide for such amendment or modification and reference the subject Article and any applicable Section thereof. No waiver of any right, benefit, interest or privilege

under this Agreement shall be effective unless made expressly and in a writing referencing the Article (including any applicable Section thereof) providing that right, benefit, interest or privilege. Any such waiver shall be limited to the particular circumstance in respect of which it is made and shall not imply any future or further waiver.

23.3 The table of contents to and the topical headings used in this Agreement are inserted for convenience only and are not intended by the Parties to have, and are not to be construed as having, any substantive significance or as indicating that all provisions of this Agreement relating to any particular subject matter are to be found in any particular Article or Section.

23.4 Unless the context otherwise requires, references to all Articles, Sections and Appendices are references to Articles and Sections of, and Appendices to, this Agreement. The words "hereof," "herein" and "hereunder" and words of similar import when used in this Agreement refer to this Agreement as a whole and not to any particular provision of this Agreement. The words "includes" and "including" and words of similar import shall neither limit that which precedes it in the text nor be interpreted as making exclusive that which succeeds it, but instead shall always mean "including without limitation" or "including but not limited to" whenever used in this Agreement. Unless the context otherwise requires, reference to the singular includes a reference to the plural, and *vice-versa*, and reference to either gender includes a reference to both genders.

23.5 All references in this Agreement to "rights," "rights and privileges," "rights and entitlements," "exemptions," and other similar references are to be construed, as the context may require, to include rights, privileges, guaranties, entitlements, exemptions, benefits, protections, assurances, authorisations, approvals, consents, waivers, indemnities and other similar matters. Similarly, all references in this Agreement to "obligations" or "requirements" and other similar references are to be construed, as the context may require, to include obligations, requirements, undertakings, commitments, promises, guaranties, agreements, waivers, indemnities and other similar matters.

23.6 The rights and remedies of a State Authority or a Project Participant, as the case may be, provided in any Article (including any Section thereof) shall apply cumulatively and shall not apply to the exclusion of any other right or remedy that a State Authority or Project Participant may have under any other provision of this Agreement or any provision of any other Project Agreement.

23.7 The State Authorities, on the one hand, and the other Parties to this Agreement, on the other hand, shall maintain or cause to be maintained the confidentiality of all data and information of a non-public or proprietary nature that they may receive, directly or indirectly, from the other or pertaining to any of the Project Participants or the Project.

23.8 Each Party shall, on the request of the other Party, exert its Best Endeavours to execute and deliver, or cause to be executed and delivered, such written agreements, documents and instruments as are necessary or appropriate to enable the Party making such request to fulfill its obligations under any Project Agreement.

23.9 Notwithstanding anything to the contrary in this Agreement or any other Project Agreement, no MEP Participant shall be required to act or refrain from acting if to do so would render that MEP Participant or any of its Affiliates subject to demonstrable risk of liability for civil or criminal penalties under the laws of any jurisdiction applicable to such Person.

23.10 This Agreement (including the provisions concerning arbitration set forth in Article 17) shall be governed in accordance with the substantive law of England, but excluding any rules or principles of English law that would (i) prevent adjudication upon, or accord presumptive validity to, the transactions of sovereign states or (ii) require the application of the laws of any other jurisdiction to govern this Agreement.

23.11 This Agreement is executed in multiple counterparts in the English and Azeri languages. In the event of any conflicting interpretations of any provisions of this Agreement or any notices hereunder as between the language counterparts, the English language counterpart version shall prevail.

23.12 The Government, on the one hand, and each of the other Parties to this Agreement, on the other hand, reserves to itself all rights, counterclaims and other remedies and defenses which such Party has under or arising out of this Agreement. All obligations of the Government to make payments to an MEP Participant under this Agreement may be set off or recouped out of any amounts otherwise payable hereunder to the Government by such MEP Participant. All obligations of an MEP Participant to make payments of Profit Tax may be set off or recouped out of any amounts otherwise payable hereunder to such MEP Participant by the Government, in which case the amount of such set-off or recoupment shall be treated as a payment by such MEP Participant of such Profit Tax for purposes of Sections 8.2 and 8.3 (including the issuance of tax receipts in accordance with Section 8.3(v)). In the case of any such offset or recoupment against Profit Tax, the MEP Participant shall notify the State Tax Inspectorate in writing of such offset or recoupment (including the amount thereof).

23.13 If and for so long as any provision of this Agreement shall be deemed or be judged illegal, invalid or unenforceable for any reason whatsoever under the law specified in Section 23.10, such illegality, invalidity or unenforceability shall not affect the legality, validity, enforceability or operation of any other provision of this Agreement except only insofar as shall be necessary to give effect to the construction of such illegality, invalidity or unenforceability, and any such illegal, invalid or unenforceable provision shall be deemed severed from this Agreement without affecting the legality, validity and enforceability of the balance of this Agreement.

23.14 This Agreement, together with the other Project Agreements, constitutes the entire agreement between the Parties relating to the subject matter of those agreements and no Party has given any warranty, representation, statement, assurance, covenant, agreement, undertaking, indemnity or commitment of any nature whatsoever other than as are expressly set out in this Agreement and any Project Agreements.

[SIGNATURE BLOCKS]

APPENDIX 1

CERTAIN DEFINITIONS

The capitalised terms used and not otherwise defined in the Host Government Agreement to which this Appendix 1 is attached shall have the following meanings:

"Adjusted Balance" is defined in Section 8.2(xi).

"Affiliate" means, with respect to any Person, any other Person that directly, or indirectly through one or more intermediaries, controls, is controlled by or is under common control with that Person. For purposes of this definition, "control" means the possession, directly or indirectly, of the power to direct or cause the direction of the management and policies of a Person, whether through the ownership of a majority or other controlling interest in the voting securities or other equity ownership interest in an Entity, by law, or by agreement between Persons conferring such power or voting rights.

"Agreed Interest Rate" means, for each day of an Interest Period with respect to any amount due and payable under or pursuant to this Agreement, interest at the rate per annum equal to three and one-half percent (3.5%) plus LIBOR in effect on the Business Day immediately preceding the first day of the initial applicable Interest Period and, thereafter, as in effect on the Business Day immediately preceding the first day of each succeeding Interest Period.

"Agreement" means this Host Government Agreement, including all Appendices attached hereto, together with any written extension, renewal, replacement, amendment or other modification hereof signed by all the Parties, all of which by this reference are incorporated herein.

"Application Requirements" is defined in Section 7.3.

"Arbitrating Parties" means the Party or Parties that submit a dispute to arbitration or which intervene or are added to the arbitral proceeding pursuant to the provisions of this Agreement, on the one hand, and the Party or Parties against whom that dispute is submitted, on the other hand, and "Arbitrating Party" means any one of them.

"Azerbaijan Law" means the laws of the Azerbaijan Republic binding and legally in effect from time to time and forming the organic law constituting the entire legal regime of the Azerbaijan Republic, including the Constitution, all other laws, codes, decrees with the force of law, decrees, by-laws, regulations, communiques, declarations, principle decisions, orders, normative acts and policies, all international agreements to which the Azerbaijan Republic is or may be a party together with all domestic enactments, laws and decrees for the ratification or implementation of such international agreements, and prevailing judicial interpretations of all such legal instruments.

"Barrel" means U.S. barrel, *i.e.*, 42 U.S. gallons (158.987 litres) measured at the standard temperature and atmospheric pressure of sixty degrees Fahrenheit/fifteen point five six degrees Centigrade (60°F/15.56°C) and 1.01325 bars.

"Best Available Terms" means, at any time with respect to any goods, works, services or technology specified by a Project Participant to be rendered or provided at any location, the prevailing rates then existing in the ordinary course of business between unrelated Persons for goods, works, services or technology which are of a similar kind and quality provided at the same location and under terms and conditions comparable to those applicable to the subject goods, works, services or technology.

"Best Endeavours" means the taking by the relevant Person of all lawful, reasonable steps in such Person's power which a prudent and determined man acting in his own interest and anxious to achieve what is required would have taken under the circumstances.

"Business Day" means any day that is not a Saturday, Sunday or legal holiday in the Azerbaijan Republic and, with respect to the determination of LIBOR, days on which clearing banks are customarily open for business in London, England.

"Code of Practice" means those codes and regulations regarding the construction, installation, operation and maintenance of the Facilities as set forth in Appendix 3.

"Constitution" means the constitution of the State, as the same may be amended or otherwise modified or replaced from time to time.

"Construction Activities" is defined in Section 8.4(iv).

"Construction Contractor" means (i) any single Contractor that is responsible for the initial construction of the Facilities directly for the MEP Participants or (ii) any single Contractor that is responsible for any capacity expansion, extension, interconnection, modification, retirement or abandonment project with respect to the Facilities directly for the MEP Participants if such project has a total cost in excess of forty million Dollars ($40,000,000) (or equivalent value in other currency based on market exchange rates at the time the relevant agreement or agreements are signed).

"Construction Corridor" is defined in Article 6 of Appendix 2.

"Contractor" means any Person supplying, directly or indirectly, to or for the benefit of all or any of the MEP Participants or their Affiliates goods, works, services or technology related to the MEP System, and any successors or permitted assignees of such Person. The term includes an Interest Holder, Affiliate of an MEP Participant, Shipper or Operating Company, but does not include an MEP Participant, that is supplying such goods, works, services or technology. The term does not include a physical person acting in his or her role as an employee of any other Person.

"Corridor of Interest" is defined in Article 6 of Appendix 2.
"Cure Period" is defined in Section 3.4.

"Disposition" is defined in Section 8.2(xiv).

"Dollars" or "$" means the currency of the United States of America.

"Double Tax Treaty" means any applicable or relevant treaty or convention with respect to Taxes that is in force in the Azerbaijan Republic.

"Economic Equilibrium" means the economic value to the Project Participants of the relative balance established under the Project Agreements at the applicable date between the rights, interests, exemptions, privileges, protections and other similar benefits provided or granted to such Person and the concomitant burdens, costs, obligations, restrictions, conditions and limitations agreed to be borne by such Person.

"Effective Date" is defined in Section 3.1.

"Entity" means any company, corporation, limited liability company, partnership, limited partnership, joint venture, enterprise, association, trust, juridical entity, or other organisation, whether of a governmental or private nature, established or organised under the laws of any state or jurisdiction or by written agreement between two or more Persons.

"Excluded Services" is defined in Section 8.4(v).

"Expropriation" means any nationalisation or expropriation, or any measure having an effect equivalent to nationalisation or expropriation, and for the avoidance of doubt, the term includes:

(i) expropriating the assets of a Person;

(ii) the taking of property or rights, or the limiting of the use or exercise thereof, in a manner that impairs the use or enjoyment of that property or those rights, including expropriating through the ownership of equity or equivalent interests therein;

(iii) measures or effects which individually or separately may not constitute expropriation but which when viewed together may constitute expropriation; and

(iv) measures or effects in relation to any tax, levy, duty or charge which whether alone or in aggregate may constitute expropriation.

"Facilities" means one or more pipelines and laterals for the transportation of Petroleum within and/or across the Territory and all above and below ground or seabed installations and ancillary equipment, all loading, unloading, pumping, compressing, measuring, testing and metering facilities, communications, telemetry and similar equipment, all pig launching and receiving facilities, all pipelines, power lines and other related equipment used to deliver any form of liquid or gaseous fuel and/or power necessary to operate pump stations or for other system needs, cathodic protection devices and equipment, all monitoring posts, markers and sacrificial anodes, all port, terminaling, storage and related installations, all marine jetties and similar facilities, and all associated appurtenances required from time to time for the proper functioning of any and all thereof, constructed,

installed, maintained, repaired, replaced, expanded, extended, owned, controlled and/or operated by or on behalf of the MEP Participants within the Territory.

"Fair Market Value" means the value of a Project Participant's interests, investments, property, commercial arrangements, rights, privileges and exemptions which are taken, diminished, devalued, damaged or otherwise detrimentally affected as a result of the Expropriation, taking into account that Project Participant's overall business and its related investments and determined on the basis of an ongoing concern utilising the discounted cash flow method, assuming a willing buyer and willing seller in a nonhostile environment and disregarding all unfavourable circumstances (including any diminution of value) leading up to or associated with the Expropriation. In determining said value the principle of indemnification shall apply, with value determined as of the time immediately prior to the Expropriation.

"Financing Sources" means any and all sources of loans, financial accommodations, extensions of credit, insurance or other forms of financing or insurance, including, without limitations, any commercial banking or lending institution, any fund or capital pool engaged in providing finance, any multilateral and bilateral lending agencies such as the World Bank Group, Overseas Protection Insurance Corporation, the European Bank for Reconstruction and Development and any export credit agency of any OECD member country.

"First Level Subcontractor" means any Contractor that supplies goods, works, services or technology in connection with MEP Activities pursuant to a contract or agreement with the Construction Contractor, all or any of the MEP Participants or an Operating Company.

"Fixed Asset" means any asset located in the Territory or related to Project Activities that, in accordance with generally accepted international tax accounting principles, is treated as a fixed or intangible asset and the cost of which exceeds fifteen thousand Dollars ($15,000) (or equivalent value in other currency based on market exchange rates at the time the relevant agreement or agreements are signed).

"Foreign Contractor" means any Contractor that is (i) a physical person who is not a citizen of the State or (ii) an Entity which is incorporated or otherwise legally created or established outside the Territory.

"Foreign Currency" means any freely convertible currency, including Dollars, that is the lawful currency of a state and is issued other than by the State Authorities, and is not subject to general limitations or restrictions of the issuing authority on conversion or exchange.

"Foreign Employee" means any employee of any Person who is involved in MEP Activities and is not a citizen of the State.

"Fraud" means a knowing and intentional failure to pay Profit Tax with the intent of concealing income in order to permanently evade the payment of Profit Tax.

"Government" means the central government of the State, including any and all instrumentalities, branches and administrative and other subdivisions thereof or therein, and any and all executive and regulatory bodies, agencies, departments, ministries, authorities and officials thereof or therein that have the authority to govern, regulate, levy or collect taxes, duties or other charges, grant licenses or permits or approve or otherwise affect (whether financially or otherwise), directly or indirectly, Project Activities or any Project Participant's rights or obligations in respect of the Project (excluding Local Authorities and State Entities), notwithstanding any change at any time or from time to time in structure, form or otherwise.

"ICSID" means the International Centre for the Settlement of Investment Disputes established by the ICSID Convention.

"ICSID Convention" means the 1965 Washington Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of Other States.

"Insurer" means any insurance company or other Person providing insurance covering all or a portion of MEP System risks, the Project, or other risks to any Project Participant, and any successors or permitted assignees of such Person.

"Interest Holder" means, at any time, any Person holding any form of equity interest in an MEP Participant or an Operating Company, together with all Affiliates, successors and permitted assignees of that Person.

"Interest Period" means, for purposes of the definition of "Agreed Interest Rate," a period of thirty (30) days, beginning the first day after the date on which any such amount becomes due and payable and ending thirty (30) days thereafter, with each succeeding Interest Period beginning on the first day after the last day of the Interest Period it succeeds.

"Intergovernmental Agreement" means that certain "Agreement between the Azerbaijan Republic, the Republic of Turkey and Georgia Relating to the Transportation of Petroleum via the Territories of the Azerbaijan Republic and the Azerbaijan Republic" dated 18 November 1999, together with its appendices as set forth therein as such agreement may be acceded to, extended, renewed, replaced, amended or otherwise modified from time to time in accordance with its terms.

"Lender" means any financial institution or other Person providing any loan, financial accommodation, extension of credit or other financing to any MEP Participant or any of its Affiliates or any Interest Holder in connection with the MEP System (including any refinancing thereof), and any successor or assignee of any of them.

"LIBOR" means, for any day on which clearing banks are customarily open for business in London, the London interbank fixing rate for three-month Dollar deposits, as quoted on Reuter's LIBO page on that day or, if the Reuter's LIBO page ceases to be available or ceases to quote such a rate, then as quoted in the London Financial Times, or if neither such source is available or ceases to quote such a rate, then such other source, publication or rate selected by the Parties.

"Local Authorities" means any and all local and municipal authorities of the State and all their constituent elements, notwithstanding any change at any time or from time to time in structure, form or otherwise, including any and all instrumentalities, administrative bodies and other subdivisions thereof or therein, and any and all executive, regulatory, municipal and local bodies, agencies, departments or ministries, authorities and officials thereof or therein that have the authority to govern, adjudicate, regulate, levy or collect taxes, duties or other charges, grant licenses or permits or approve or otherwise impact (whether financially or otherwise), directly or indirectly, Project Activities or the rights or obligations of any Project Participant in respect of the Project.

"Local Currency" means any freely convertible currency issued by the State.

"Loss or Damage" shall mean any loss, cost, injury, liability, obligation, expense (including interest, penalties, attorneys' fees and disbursements), litigation, proceeding, claim, charge, penalty or damage suffered or incurred by a Person. Solely in the case of an act of Expropriation by a State Authority, Loss or Damage may include indirect, incidental or consequential losses (including, for the avoidance of doubt, any loss of profits, reliance losses, costs of mitigation or third party costs).

"MEP Activities" means any and all activities relating to or arising out of, directly or indirectly, the evaluation, development, design, acquisition, construction, installation, financing, insuring, ownership, operation (including the transportation by any or all of the MEP Participants and the Shippers of Petroleum through the Facilities), repair, replacement, maintenance, capacity expansion, extension (such as laterals) and protection of the MEP System, whether or not such activities are conducted inside the Territory (as Project Activities) or outside the Territory.

"MEP Participants" means any one or more, or all, of the Parties to this Agreement (including by novation and/or accession as an MEP Participant pursuant to any Project Agreement), other than the State Authorities, and any successors and permitted assignees of any of the foregoing.

"MEP Representative" is defined in Section 2.3.

"MEP System" means, at any time, the Baku-Tbilisi-Ceyhan pipeline systems and all related appurtenances owned or used in connection therewith, including the Facilities located within the Territory and all other such related facilities located outside the Territory.

"OECD Treaty" is defined in Section 8.1(ii).

"Operating Agreement" is defined in Section 2.4.

"Operating Company" means one or more Persons appointed or selected by the MEP Participants or their Affiliates to implement, manage, coordinate and/or conduct for or on behalf of the MEP Participants or their Affiliates all or any portion of the day-to-day MEP Activities including serving as an operator of all or any portion of the MEP System,

whether as an agent for or independent contractor to the MEP Participants or their Affiliates, and any successors or permitted assignees of any such Person.

"Other Income" is defined in Section 8.2(vi).

"Overall Operating Company" means any Entity appointed or selected by the MEP Participants or their Affiliates to serve as an operator of the entire MEP System whether as an agent for or independent contractor to the MEP Participants or their Affiliates.

"Parties" means the Government as signatory to this Agreement and its successors, as well as other signatories to this Agreement and their respective successors and permitted assignees.

"Partners" is defined in Section 8.2(xvi).

"Partnership" is defined in Section 8.2(xvi).

"Permanent Land" is defined in Article 6 of Appendix 2.

"Permissible Allocation Method" is defined in Section 8.2(v).

"Person" means any physical person or any Entity.

"Petroleum" means crude mineral oil, condensate, and all other kinds of liquid hydrocarbons regardless of gravity, in their natural condition or obtained from natural gas (being hydrocarbons that are gaseous at standard temperature and pressure) or liquid petroleum by vaporisation, condensation or extraction, including natural gas liquids, as well as any asphalt, bitumen or ozocerite, and any incidental amounts of natural gas which may be liberated from the liquid hydrocarbons while in transit, any impurities in solution or suspension with the foregoing or any hydrocarbon product refined or produced from any of the foregoing.

"Point of Entry" is defined in Article 6 of Appendix 2.

"Point of Terminus" is defined in Article 6 of Appendix 2.

"Preferred Route Corridor" is defined in Article 6 of Appendix 2.

"Primary Term" is defined in Section 3.1.

"Profit Tax" is defined in Section 8.2(i).

"Project" means, in relation to the MEP System, the evaluation, development, design, acquisition, construction, installation, financing, insuring, ownership, operation (including the transportation by any or all of the MEP Participants and the shipment by Shippers of Petroleum through the Facilities), repair, replacement, refurbishment, maintenance, capacity expansion, extension (such as laterals), and protection of the Facilities, from time to time, in the Territory.

"Project Activities" means any and all activities conducted in the Territory relating to or arising out of, directly or indirectly, the Project, including any and all activities of the MEP Participants in respect of their rights or obligations under any Project Agreement and any such activities conducted in the Territory prior to the Effective Date.

"Project Agreements" means this Agreement and the Intergovernmental Agreement, and all other existing and future agreements, contracts and other documents to which, on the one hand, any of the State Authorities and, on the other hand, any MEP Participant are or later become a party relating to the Project, as such agreements, contracts or other documents may be extended, renewed, replaced, amended or otherwise modified from time to time in accordance with their terms.

"Project Participants" means any and all of the MEP Participants and any Affiliates thereof, the Interest Holders, the Operating Companies, the Contractors, the Shippers, the Lenders and the Insurers.

"PSA" means Agreement on the Joint Development and Production Sharing for the Azeri and Chirag Fields and the Deepwater Gunashli Field in the Azerbaijan Sector of the Caspian Sea dated 20 September 1994.

"Rights to Land" means those rights of examination, testing, evaluation, analysis, inspection, construction, use, possession, occupancy, control, assignment and enjoyment with respect to land in the Territory as set forth in Appendix 2 to this Agreement. The term is used in its broadest sense to refer not only to the Permanent Land within, over or under which the Facilities, as completed, will be located, but also such other and additional lands (including seabeds) and land rights within the Territory as the MEP Participants and their designated Contractors may require and designate for purposes of evaluating and choosing the particular routing and location(s) desired by the MEP Participants for the Permanent Land in respect of the Facilities.

"Rollover Term" is defined in Section 3.1.

"Second Level Subcontractor" means any Contractor (other than the Construction Contractor) that supplies goods, works, services or technology in connection with MEP Activities pursuant to a contract or agreement with a First Level Subcontractor.

"Shippers" means those Persons (including the MEP Participants) that have arranged or contracted for Petroleum transportation services through all or a portion of the MEP System and have the right to tender Petroleum for transit through the MEP System within and beyond the Territory, and their respective successors and permitted assignees.

"Specified Corridor" is defined in Article 6 of Appendix 2.

"State" means the sovereign state of the Azerbaijan Republic.

"State Authorities" means, as the context and jurisdiction of the various governmental elements requires, (i) the Government, (ii) any and all State Entities, (iii) any and all

Local Authorities, and (iv) any Persons acting on behalf of, and all successors or permitted assignees of, any or all of the foregoing.

"State Entity" means any Entity in which, directly or indirectly, the State or the Government has an equity or similar economic interest or which is, directly or indirectly, controlled by the Government, including agents and representatives of the Government. For purposes of this definition, "control" means the possession, directly or indirectly, of the power to direct or cause the direction of the management and policies of a Person, whether through the ownership of voting securities, by contract, by law, or otherwise; provided, however, that any State Entity which may also be an MEP Participant shall not be a State Entity whenever it is acting in the role of MEP Participant.

"State Tax Inspectorate" means the Main State Tax Inspectorate of the Azerbaijan Republic and any successor thereto.

"State Transit Pipeline Authority" is defined in Section 2.2.

"Tariff Income" is defined in Section 8.2(v).

"Taxes" means all existing or future taxes, levies, duties, customs, imposts, contributions, fees, assessments or other similar charges payable to or imposed by the State Authorities, together with interest, penalties and fines (including financial sanctions and administrative penalties) with respect thereto, and "Tax" means any of the foregoing.

"Territory" means the land territory of the State, its territorial sea and the air space above them, as well as the maritime areas over which it has jurisdiction or sovereign rights in accordance with international law.

"VAT" means value added Tax and any other similar Tax applicable to the provision of goods, works, services or technology.

"Year" means a Gregorian calendar year.

APPENDIX 2

RIGHTS TO LAND IN THE TERRITORY ASSOCIATED WITH THE PROJECT

1. RIGHTS TO LAND

1.1 This Appendix 2 sets forth and provides for the rights to land in the Territory and associated rights (including rights of exclusive use, possession and control, rights of ingress and egress, rights of construction upon and/or under, licenses to enter and perform Project Activities on the land of third parties, and all other similar rights in the Territory) which are to be notified by the MEP Participants to the State Authorities as the phased implementation of the Project (including later repairs, replacements, capacity expansions and extensions of the Facilities) requires, obtained by the State Authorities in accordance with Azerbaijan Law, and granted to the MEP Participants in respect of the Project.

1.2 The Rights to Land granted to the MEP Participants shall be enforceable by the MEP Participants against all State Authorities and against all third parties.

1.3 The State Authorities shall cause all landowners and occupiers of affected properties and/or land rights to observe and respect all of the Rights to Land obtained by the State Authorities and granted to the MEP Participants permanently, temporarily and/or from time to time, as the case may be, to enable the construction and operation of the Facilities and the conduct of all other Project Activities. Without limiting the foregoing and that which is provided in the Agreement to which this Appendix is appended, the State Authorities shall assist the MEP Participants in avoiding and in rectifying any interference by third parties with the MEP Participants' exercise and enjoyment of the Rights to Land, including any encroachments on the areas constituting Permanent Land or affecting the Facilities.

1.4 Subject to the foregoing and without limiting that which is provided in the Agreement to which this Appendix is appended, the Rights to Land shall include all of the rights as hereinafter provided for the phased development of the Project.

2. PHASE 1 - PRECONSTRUCTION PHASE (ROUTE SELECTION)

2.1 Corridor of Interest.

Without limiting the rights which may be necessary and shall be granted in order to accomplish route selection, during the preconstruction phase the following rights will be required and shall be obtained and secured subject to relevant provisions of Azerbaijan Law with respect to matters such as national security, defense, public safety and civil aviation and other similar matters by the State Authorities and granted to the MEP Participants respecting the Corridor of Interest:

(i) Rights to fly and land fixed wing or helicopter surveillance craft within and across the borders of the Territory.

(ii) Rights to record and map any property within the Corridor of Interest by video tape and by photographs.

(iii) Rights of access to and use of detailed maps and photographic records of the Corridor of Interest for, among other evaluations, desktop route study exercises.

(iv) Rights of free and safe access and passage from time to time on and off the public highways and other roadways and offshore areas within and across the borders of the Territory for vehicles and vessels to perform reconnaissance, including rights to make video/photographic records of said area .

If the MEP Participants determine in their sole discretion that construction and installation of the Facilities is not viable within any previously designated Corridor of Interest or portion thereof, the MEP Participants will have the right to so notify the State Authorities and the MEP Participants will have the further right to modify the existing or designate a new Corridor of Interest for further study as aforesaid.

2.2 Preferred Route Corridor

Once the Corridor of Interest has been assessed and confirmed by notice to the State Authorities, and without limiting the rights which may be necessary and shall be granted in order to conduct Project Activities, the following rights with respect to the entire Corridor of Interest will be required and shall be obtained and secured by the State Authorities and granted to the MEP Participants for the selection by the MEP Participants of the Preferred Route Corridor:

(i) All rights defined in Section 2.1 and, in addition, vehicular access (including the right to create temporary and/or permanent access roads) at the MEP Participants' discretion on and off the public highways within and across the borders of the Territory for detailed route reconnaissance.

(ii) Full access to all relevant and nonclassified information held at the central, regional, district and local levels of the State Authorities respecting:

(1) - geology

(2) - hydrology and land drainage

(3) - archaeology

(4) - ecology

(5) - mining, mineral deposits and waste disposal

(6) - urban and rural planning and development, including relevant topographical standards and criteria of the State

(7) - the environment

(8) - seismology

(9) - highways and navigations

(10) - utility and commercial service apparatus records, including pipeline crossings

(11) - areas under current or former restriction by the State

(12) - Local Authorities' structure and administration requirements

(13) - agricultural and forestry

(14) - current and prior land development, ownership, use and occupation

(15) - meteorology

(16) - oceanography

(iii) If the MEP Participants determine in their sole discretion that construction and installation of the Facilities is not viable within any previously designated Preferred Route Corridor or portion thereof, the MEP Participants will have the right to so notify the State Authorities and the MEP Participants will have the further right to modify the existing or designate a new Preferred Route Corridor for further study, as aforesaid.

2.3 Specified Corridor

(i) From the information gained in Sections 2.1 and 2.2 above, the Specified Corridor will be defined by the MEP Participants and notified to the State Authorities. Within this Specified Corridor the MEP Participants and their Contractors will conduct further detailed studies as provided herein.

(ii) In respect of the Specified Corridor, the State Authorities shall obtain and secure in addition to the rights defined in Sections 2.1 and 2.2 above, the necessary additional Rights to Land and grant to the MEP Participants such rights so that the MEP Participants will possess the full right of access to and passage within the Specified Corridor for the following activities:

(1) Topographical survey in accordance with relevant topographical standards and criteria of the State requiring pedestrian and on/off highway vehicular access within and across the borders of the Territory at the MEP Participants' discretion. These rights shall extend over the area necessary to undertake the survey and could extend outside the Specified Corridor, as notified by the MEP Participants.

(2) Geotechnical Survey-rights for vehicles, vessels, equipment and service personnel to enter on to land and offshore areas to excavate trenches or boreholes and record information, including the right of removal of such material from the site as is necessary.

(3) Cathodic protection resistivity and soil sample surveys requiring vehicular and pedestrian access onto land to take and remove soil samples for further analysis.

(4) One or more land and offshore use surveys.

(iii) The right to undertake surveys shall include the right to leave monitoring equipment on site to collect necessary data.

2.4 Subject to the provisions of Section 23.7 of the Agreement to which this Appendix is appended, the MEP Participants shall have the right to use, publicise and export any data and information obtained by the MEP Participants and their Contractors in connection with the activities described in this Appendix 2.

2.5 If the MEP Participants determine in their sole discretion that construction and installation of the Facilities is not viable within any previously designated Specified Corridor or portion thereof, the MEP Participants will have the right to so notify the State Authorities and the MEP Participants will have the further right to modify the existing or designate a new Specified Corridor for further study, as aforesaid.

3. PHASE 2 - FACILITIES CONSTRUCTION AND INSTALLATION PHASE

If the MEP Participants determine in their sole discretion that the construction and installation of the Facilities is viable within any previously designated Specified Corridor, the MEP Participants will have the right to so notify the State Authorities and such Specified Corridor shall thereafter be designated the Construction Corridor. At the earliest practicable date after such designation the State Authorities will obtain, secure and grant to the MEP Participants the following Rights to Land:

3.1 Right to transport all construction material, plant and equipment within the Territory and cross border by land or air without hindrance, including the right to construct and maintain temporary and permanent roads and to use such airfields as are designated, from time to time, by the MEP Participants.

3.2 Right to designate and use other areas of land, both in the vicinity of the proposed Facilities and remote from the Facilities, for the conduct of all Project Activities, including for pipe storage dumps, site compounds, construction camps, fuel storage dumps, parking areas, roads and other activity sites.

3.3 Right to install generation and transmission equipment and to connect to any existing electricity supply and, where necessary, the right to lay cables from such supply to the Construction Corridor.

3.4 Right of entry onto such land and offshore areas with all necessary materials and equipment to lay and construct and thereafter use, maintain, protect, repair, alter, renew, augment, expand, inspect, remove, replace or render unusable the Facilities as is required for construction and installation of the Facilities and right to commence and undertake construction and installation.

3.5 Right to receive confirmation that each affected landowner and/or occupier has been made aware of and has consented to and/or has been compensated under Azerbaijan Law for the rights acquired by the MEP Participants through the State Authorities.

3.6 Right to receive from the State Authorities details of land ownership and use, including names and addresses of landowners and occupiers and details of land holding defined on plans showing all such details for all property falling within two hundred fifty (250) metres either side of the Construction Corridor.

3.7 All rights of access over any land as required by the MEP Participants and their Contractors for the purposes of conducting Project Activities, including rights of access (including the right to construct and use temporary or permanent roads) over other land between the public highway and the Construction Corridor, not affected by the construction or operation of the Facilities, such routes to be defined by notice from the MEP Participants prior to road construction and/or use.

3.8 The right to the exclusive use, possession and control, and the right to construct upon and/or under, and peaceful enjoyment of, these Rights to Land without hindrance or interruption.

3.9 The right of the MEP Participants to require that it shall be unlawful for any Person without prior written consent of the MEP Participants:

(i) to use explosives within an area of five hundred (500) metres either side of the Facilities.

(ii) to undertake any pile-driving within fifty (50) metres either side of the Facilities.

(iii) to encroach on the Construction Corridor or other areas where land has been granted to the MEP Participants to conduct Project Activities.

(iv) to cross or otherwise interfere with the MEP Participants' Rights to Land with any road, railway, power line, utility, pipeline or other public project ("Crossing Project") and the MEP Participants shall in no event be required to consider a request for consent to such Crossing Project unless and until the State Authorities have approved the proposed Crossing Project and the party proposing the Crossing Project has provided to the MEP Participants (1) details of the proposed Crossing Project sufficient, in the sole opinion of the MEP Participants, to enable the MEP Participants to assess in its sole discretion the practicability of conducting the Crossing Project safely, efficiently, and without unreasonably interfering with Project Activities and (2) a guarantee of compensation to the MEP Participants for any costs incurred by the MEP Participants to accommodate the Crossing Project.

3.10 The right, in accordance with Azerbaijan Law, to extract and source appropriate local materials for construction purposes and to dispose of waste arising from Project Activities, including during the construction and any later repair, replacement, capacity expansion or extension process,

3.11 Any additional regulatory and other administrative compliance requirements.

4. PHASE 3 - POST CONSTRUCTION PHASE

4.1 Following the completion of the Facilities, the MEP Participants will require the following Rights to Land, all of which shall be obtained and secured by the State Authorities and granted to the MEP Participants:

(i) The exclusive use, possession and control of, as well as the right to construct upon and/or under, the Pipeline Corridor and other Permanent Land.

(ii) All rights previously described to the extent applicable to the use and enjoyment of the Facilities once constructed (including, but not limited to, temporary and permanent roads), the construction and use of additional Facilities within the Pipeline Corridor and other Permanent Land and the future maintenance, protection, repair, alteration, renewal, augmentation, capacity expansion, extension, inspection, removal, replacement or the rendering unusable of any such Facilities.

(iii) The right to add any equipment as the MEP Participants deem necessary.

(iv) The right to fly along the route of the Facilities within and across the borders of the Territory, in accordance with relevant provisions of Azerbaijan Law, to inspect it and to land wherever it is deemed necessary to ensure the safe and efficient operation of the Facilities.

(v) The right to erect and thereafter maintain the Facilities, including SCADA, marker posts, cathodic protection test posts and aerial marker posts or signaling equipment and any other equipment or installations necessary for the Project in such locations and positions as deemed necessary by the MEP Participants.

(vi) The right of access over any land between the public highway and Pipeline Corridor and other Permanent Land without prior notice in cases of emergency.

(vii) Subject to the Project Agreements, the right to allow use of the Facilities by third parties under such terms and conditions as the MEP Participants and the Interest Holders may elect.

5. GOVERNMENTAL NOTIFICATIONS

5.1 Within fifteen (15) days after the Effective Date of the Host Government Agreement of which this Appendix is a part, the MEP Participants and the Government will designate to each other in writing those persons, agencies and regulatory bodies which each will be entitled to communicate with and rely on in giving the various notices and securing and confirming the various rights described herein. Such notified contact persons or bodies shall be subject to change, from time to time, on not less than fifteen (15) days prior written notice (except for emergencies).

6. DEFINITIONS

6.1 In this Appendix all capitalised terms not otherwise defined shall have the same meaning as specified in the Agreement to which this Appendix is appended. Additionally, the following terms shall have the following meanings:

"Construction Corridor" means an area of land (including exclusive control of the area above such and to a specified height and rights to the land's subsurface to a specified depth) within the Preferred Route Corridor twenty-two (22) metres wide and extending from the Initial Point to the Point of Terminus, within which the centreline of the Pipeline Corridor will be located, and such other areas determined by the MEP Participants in their sole discretion as reasonably necessary for the conduct of Project Activities within which Rights to Land required for the construction and installation phase as set forth under Phase 2 of this Appendix shall be exercised, all as notified by the MEP Participants to the State Authorities.

"Corridor of Interest" means an area of land ten (10) kilometres wide and extending from the Point of Entry to the Point of Terminus, all as notified by the MEP Participants to the State Authorities.

"Initial Point" means the outlet flange at the Sangachal Terminal or such other point as may be agreed among the Parties.

"Permanent Land" refers to the grant described in Section 4.1(iii) and the procedures set forth in Section 7.2(vii) and in Appendix 2 of this Agreement and means (i) the Pipeline Corridor and (ii) other designated areas of land (contiguous or noncontiguous) notified to the State Authorities in the MEP Participants sole discretion for use at the locations upon or under which the Facilities exist, from time to time, throughout the life of the Project.

"Pipeline Corridor" means an area of land (including exclusive control of the area above such land to a specified height and rights to the land's subsurface to a specified depth) within the Construction Corridor eight (8) metres wide extending from the Point of Entry to the Point of Terminus.

"Point of Terminus" means the terminus of the Facilities at a point to be selected by the MEP Participants on the border between the Azerbaijan Republic and Georgia.

"Preferred Route Corridor" means an area of land within the Corridor of Interest five hundred (500) metres wide and extending from the Point of Entry to the Point of Terminus, all as notified by the MEP Participants to the State Authorities.

"Specified Corridor" means an area of land within the Preferred Route Corridor one hundred (100) metres wide and extending from the Point of Entry to the Point of Terminus, all as notified by the MEP Participants to the State Authorities.

Any reference to any access from a public highway means an access of not less than seven (7) metres in width suitable for use by construction plant and equipment.

APPENDIX 3

CODE OF PRACTICE

This Code of Practice sets forth certain principles, standards and agreements that shall be applicable to certain matters arising in connection with Project Activities or the implementation and carrying out of the Project. All capitalised terms not otherwise defined shall have the same meaning as specified in the Agreement to which this Code of Practice is appended. In the event Project Activities or actions are taken in connection with any implementation or carrying out of the Project by or on behalf of the MEP Participants, the following shall be applied unless in the opinion of the Person performing such Project Activities or actions, standards and practices generally observed by the international community with respect to Petroleum pipeline projects comparable to the Project would under the circumstances permit or require conduct different than that set forth below. If this Appendix is silent on specific standards to be applied in future activities, the standards relevant to the international community with respect to Petroleum pipeline projects comparable to the Project shall apply.

1. TECHNICAL STANDARDS

1.1 It is agreed that for purposes of construction or operation of any Facilities or the conduct of any Project Activities, the standards from time to time in effect of the following organisations shall be acceptable for all purposes:

API	-	American Petroleum Institute
ANSI	-	American National Standards Institute
ASME	-	American Society of Mechanical Engineers
ASNT	-	American Society of Non-destructive Testing
ASTM	-	American Society for Testing and Materials
AWPA	-	American Wood Preservers' Association
AWS	-	American Welding Society
GBE	-	British Gas Code of Practice
BSI	-	British Standards Institution
DIN	-	Deutsche Institut fur Normung
IEC	-	International Electrotechnical Commission
IEEE	-	Institute of Electrical and Electronics Engineers (USA)
IP	-	Institute of Petroleum (UK)
ISA	-	Instrument Society of America
ISO	-	International Standards Organisation
NACE	-	National Association of Corrosion Engineers (USA)
NEMA	-	National Electrical Manufacturers Association (USA)
NFPA	-	National Fire Prevention Association (USA)
SSPC	-	Steel Structures Painting Council
UBC	-	Universal Building Code

1.2 The MEP Participants shall maintain a copy (in English) of all standards applicable to the construction related Project Activities in the Territory at its offices in the Azerbaijan

Republic during the conduct of any such activities by or on behalf of the MEP Participants.

2. PROJECT ACTIVITIES

2.1 In the event of Project Activities or the implementation and carrying out of the Project by or on behalf of the MEP Participants, the MEP Participants and any Operating Company or Person acting for or on behalf of the MEP Participants or any Operating Company shall:

(i) comply with good international Petroleum industry standards and practice generally observed by the international community with respect to Petroleum pipeline projects comparable to the Project;

(ii) comply with the requirements and provisions of the Agreement to which this Code of Practice is appended and any other Project Agreements; and

(iii) have the right to take any action that, in the opinion of the Person so acting, a reasonably prudent operator would take under the circumstances.

2.2 In the event of Project Activities or the implementation and carrying out of the Project by or on behalf of the MEP Participants, the MEP Participants and any Operating Company or Person acting for or on behalf of the MEP Participants or any Operating Company shall:

(i) install and maintain at or near the international boundary between Georgia and the Azerbaijan Republic near [_____], in accordance with applicable API codes and ASTM standards, metering and calibration equipment capable of continuous measurement of Petroleum, and devices for sampling to determine the basic sediment and water content of any Petroleum, which equipment shall be tested and calibrated to operating conditions by the MEP Participants at least once each calendar month during the first two Years after the completion of construction and after such time in accordance with generally accepted practices and standards and any procedures specified by the vendors of such equipment (or more often if necessary to insure continuing accuracy);

(ii) continuously measure and periodically sample all Petroleum transported through the Facilities; and

(iii) maintain a true and complete monthly record of the volumes from meter readings, meter correction factors, temperature, pressure, gravity, basic sediment and water content and other necessary characteristics of the flow stream.

API standards and procedures will be used to measure Petroleum flowing through the custody transfer meters at all custody transfer points and entry and exit points, including any marine terminal. The API standards and procedures will be taken from or provided by the API's Standard Method of Sampling and Manual of Petroleum Measurement Standards.

3. ENVIRONMENT, HEALTH AND SAFETY

3.1 In conducting all activities involved in the construction, reconstruction, capacity expansion, relocation, repair, replacement, decommissioning, dismantling, removal, use or operation of the Facilities (the "Pipeline Activities") the MEP Participants shall use Best Endeavours to minimise potential disturbances to the environment, including the surface, subsurface, sea, air, lakes, flora, fauna, other natural resources and property. The order of priority for actions shall be protection of life, environment, and property.

3.2 The MEP Participants shall promptly notify the Government of all emergencies and other events (including explosions, leaks, and spills), occurring in relation to Pipeline Activities that result in or threaten loss of life or significant damage to the environment or property. Such notice shall include a summary description of the circumstances, and steps taken and planned by the MEP Participants to control and remedy the situation. The MEP Participants shall provide such additional reports to the Government as are necessary to keep it apprised of the effects of such events and the course of all actions taken to prevent further loss and to mitigate deleterious effects.

3.3 If any regional or intergovernmental authority having jurisdiction enacts or promulgates environmental standards relating to areas where Pipeline Activities occur, the MEP Participants and the Government will confer respecting the possible impact thereof on the Project, but in no event shall the Project be subject to any such standards to the extent they are different from or more stringent than the standards and practices generally prevailing in the international Petroleum pipeline industry for comparable projects.

3.4 Prior to the selection of the general location of the Facilities, a general review of environmental conditions and the risks to the environment associated with Pipeline Activities shall be completed. This will consist of a scoping study and a risk assessment. The scoping study will be the basis of the content and structure for the environmental risk assessment ("EIA") more further described in Section 3.6. The risk assessment will serve to highlight potential risks and costs impacts to the engineering design requirements of the Project.

3.5 After completion of the scoping study and risk assessment described in Section 3.4, the MEP Participants shall cause to be conducted a contaminated land baseline study (the "Baseline Study"), to provide a qualitative assessment of the existing pollution and contamination in the areas within the Territory relevant to Pipeline Activities as of the Effective Date. The Baseline Study shall include:

(i) a desk study review of the relevant and available information;

(ii) an audit of relevant existing operations and practices and the collection of relevant environmental data from the areas surrounding the location of the Facilities, including but not limited to information on:

(a) surface and subsurface geology;

(b) geomorphology;

(c) rock permeability and the presence of aquifers;

(d) assessment of existing quality of surface waters;

(e) the effect of any existing contamination on flora and fauna; and

(f) a qualitative assessment of any pollution, environmental damage and contamination at each identified site.

3.6 Upon completion of the Baseline Study, the MEP Participants shall cause an EIA of Pipeline Activities and associated operations to be conducted with respect to environmental impacts to the Territory (whether from Pipeline Activities within or without the Territory). The EIA shall include:

(i) a project description;

(ii) an environmental and socio-economic description of the relevant areas of possible impact;

(iii) an evaluation of impact to the environment of the proposed construction and operation of the Facilities, including an estimate of the associated air emissions, aqueous discharges and solid waste produced;

(iv) a plan for the identification and implementation of practicable mitigation measures for each identified impact;

(v) an assessment of the environmental risks associated with Pipeline Activities; and

(vi) the formulation of a monitoring programme to verify that mitigation measures are effective, and in the event that additional impacts are identified to ensure that additional appropriate mitigation measures are effected.

3.7 Prior to the completion of the Facilities and in relation to Pipeline Activities, a plan for Petroleum spill response capability ("Spill Response Plan") as to spills within or that could affect the Territory will be created and implemented by the MEP Participants. The Spill Response Plan will include:

(i) environmental mapping of habitats vulnerable to potential Petroleum spills in the entire MEP System;

(ii) plans for the provision of relevant Petroleum spill clean up equipment and materials;

(iii) plans for the deployment of relevant equipment and emergency response notification details of the organisation required to handle Petroleum spill response; and

(iv) plans for the treatment and disposal of resulting contaminated materials.

3.8 Each of the scoping study, risk assessment, Baseline Study, EIA and Spill Response Plan (collectively, the "Environmental Strategy Product") shall be prepared by or in consultation with one or more recognised international environmental consulting firms selected by the MEP Participants. The costs of the items constituting the Environmental Strategy Product, and implementation of the environmental strategy reflected in the EIA and the Spill Response Plan, shall be borne by the MEP Participants except that the Government shall be liable for all costs associated with its technical representatives.

3.9 The development and completion of the Baseline Study, the EIA and the Spill Response Plan shall be subject to the following procedures to ensure that they represent implementation of an appropriate environmental strategy with respect to the Project:

(i) The consulting firm(s) involved and representatives of the MEP Participants shall, at the request of the Government, consult with the technical representatives of the Government, at reasonable times and places, during the preparation of the Baseline Study, the EIA and the Spill Response Plan.

(ii) The Baseline Study, the EIA and the Spill Response Plan shall each be subject to approval of the Government in accordance with the following procedures:

(a) The Baseline Study, the EIA (with executive summary demonstrating adequate response to public concerns, as described below) and the Spill Response Plan shall each be submitted to the Government upon its completion. The Government shall approve each such item if it has been prepared in accordance with the requirements of this Appendix 3.

(b) If the Government requires clarification of any portion of the Baseline Study, the EIA or the Spill Response Plan, or determines that it has not been prepared in accordance with the requirements of this Appendix 3, it shall submit its specific concerns or questions to the MEP Participants within thirty (30) days of receipt of the item in question.

(c) The Baseline Study, the EIA or the Spill Response Plan, as the case may be, shall be deemed approved by the Government if, within thirty (30) days after having been submitted to the Government, the MEP Participants have received no written submission of additional concerns or questions. If the Government submits specific concerns or questions, the item in question shall be deemed approved if, within thirty (30) days after the response to such concerns or questions is submitted to the Government, the MEP Participants have received no written submission of concerns or questions with respect to such response.

(d) If the Government disapproves of any of the Baseline Study, the EIA or the Spill Response Plan and the MEP Participants believe that the Government has unreasonably withheld its acceptance, then the MEP Participants shall so notify the Government and the Parties shall attempt

to amicably resolve any dispute. Failing resolution of any such dispute within fifteen (15) days of the receipt of such notice by the Government, the MEP Participants may cause the dispute to be resolved in accordance with the provisions of Article 17 of the Agreement.

(iii) The EIA shall be subjected to public review and comment in accordance with the following procedures:

(a) Affected public and non-governmental organisations will be notified about the nature of the operation of the Facilities during the development of the EIA through dissemination of information to these organisations through meetings and exhibitions.

(b) Following the completion of the EIA, the public will be provided with information on the environmental aspects of the Project to enable it to comment with respect thereto. To facilitate this process the EIA and an executive summary (in the [_____] language) will be made available in a public place for review and comments; additionally an information copy of the executive summary shall be submitted simultaneously to the Government.

(c) A maximum of sixty (60) days will be allowed for public comments, which will be provided to the Government by the MEP Participants within thirty (30) days after the expiration of said sixty (60)-day period. Demonstration that the MEP Participants have reasonably addressed public concerns (through modification of the EIA, if necessary) will be included in a final executive summary that will be submitted to the Government.

3.10 Creation of the Environmental Strategy Product and implementation of the environmental strategy reflected therein shall be in accordance with the standards and practices generally prevailing in the international Petroleum pipeline industry. Creation of the EIA shall also be in accordance with the principals of EC Directive 85/337/EEC (as amended by EC Directive 97/11/EC) and will include the following general environmental principles, all of which shall be applied or performed in accordance with standards and practices generally prevailing in the Petroleum pipeline industry:

(i) there shall be no discharging of Petroleum;

(ii) waste Petroleum, sludge, pigging wastes, polluted ballast waters and other wastes will either be recycled, treated, burned, or buried employing the best practicable environmental option;

(iii) all waste streams will be disposed of in an acceptable manner and concentration as determined during the course of the EIA; and

(iv) emission monitoring programs will be developed to ensure environmental compliance.

3.11 Once approved by the Government, the MEP Participants shall implement the mitigation and monitoring activities specified in the EIA. The results shall be published in reports available to the public and submitted to the appropriate State Authorities. The EIA monitoring programme shall be updated as required on an informal basis. Any disputes respecting the contents or implementation of the EIA monitoring programme shall be resolved in accordance with the provisions of Article 17 of the Agreement.

3.12 Any dispute as to implementation of the environmental strategy reflected in the Environmental Strategy Product shall be resolved in accordance with the provisions of Article 17 of the Agreement.

3.13 Without limiting the generality of Article 10 of the Agreement, the MEP Participants shall not be liable for any environmental pollution or contamination, damage, or other conditions in existence on the Effective Date, which shall be deemed to include all conditions identified in the Baseline Study. The foregoing shall not preclude the MEP Participants from later establishing, through appropriate studies or other evidence, the existence as of the Effective Date of other such conditions not identified by the Baseline Study, it being recognised that no study can be expected to identify all conditions that may exist.

3.14 By not later than thirty (30) days after any termination of this Agreement, the MEP Participants shall provide to the Government a written plan describing the proposed actions to be taken by them associated with the abandonment or other disposition of the Facilities (the "Abandonment Plan"). The Abandonment Plan shall address, among other things:

a) the removal of all surface installations;

b) the clearance of all waterways and marine areas of material and equipment posing a navigational hazard;

c) the drainage and proper disposition of any remaining Petroleum in the Facilities;

d) to the extent the MEP Participants do not plan to remove and salvage said pipelines, the disconnection from all sources and supplies of Petroleum to those buried pipelines or similar underground installations and either abandonment of same in place or removal of same in those areas where abandonment in place poses a substantial risk of demonstrable harm to the environment which is not reasonably susceptible to other remediation techniques, all as determined in accordance with the standards and practices generally prevailing in the international Petroleum pipeline industry;

e) to the extent the MEP Participants do not plan to remove and salvage said pipelines, the filling of all abandoned pipeline located offshore or underwater with water or inert material and the sealing of such pipelines at the ends;

f) the filling of all trenches, holes, and other surface depressions left by the removal of surface installations and such underground pipelines and installations as are removed by the MEP Participants for salvage; and

g) the revegetation of the Pipeline Corridor consistent with the terrain features and other prevailing conditions in the subject area.

The Abandonment Plan shall be subject to approval by the Government, which approval shall not be unreasonably withheld or delayed. The Abandonment Plan shall be deemed approved by the Government if, within thirty (30) days after having been submitted to the Government, the MEP Participants have received no written submission of concerns or questions. If the Government submits specific concerns or questions, the MEP Participants shall respond to same in writing and the Abandonment Plan, as same may have been adjusted or modified by said response, shall be deemed approved if, within thirty (30) days after the response to such concerns or questions is submitted to the Government, the MEP Participants have received no written submission of concerns or questions with respect to such response. If the Government disapproves of the Abandonment Plan and the MEP Participants believe that the Government has unreasonably withheld its acceptance, then the MEP Participants shall so notify the Government and the Parties shall attempt to amicably resolve any dispute. Failing resolution of any such dispute within thirty (30) days of receipt of such notice by the Government, the MEP Participants may cause the dispute to be resolved in accordance with the provisions of Article 17 of the Agreement. Once the Abandonment Plan has been approved or all disputes respecting same resolved, by not later than thirty-six (36) months after the later of the date of termination of this Agreement or approval by the Government of the Abandonment Plan, the MEP Participants shall be obligated to accomplish the abandonment of the Facilities in accordance with the Abandonment Plan. Said abandonment obligations are hereinafter referred to as the "Abandonment Obligations."

Within thirty (30) days after the Government's approval of the Abandonment Plan, as provided in Section 3.14 of Appendix 3, the MEP Participants shall provide the Government one or more irrevocable direct pay letters of credit (collectively, the "Letter of Credit") to secure the performance by the MEP Participants of the Abandonment Obligations. The Letter of Credit shall (i) be in an aggregate amount to be reasonably agreed by the MEP Participants and the Government as a component of the Abandonment Plan, (ii) be issued to the Government by a financial institution(s) having a long-term unsecured senior debt rating of at least "A" or its equivalent by Standard & Poor's Corporation, a division of the McGraw-Hill Companies, or "A2" or its equivalent by Moody's Investors' Service, Inc. at the time of issuance, or be otherwise acceptable to the Government (the "Issuer"), (iii) be in form and substance reasonably acceptable to the Government, (iv) have a minimum term of one (1) year, (v) be for the benefit of the Government, (vi) automatically extend for a term of at least one (1) year or until the full performance in all material respects by the MEP Participants of the Abandonment Obligations and (vii) provide that the Issuer shall provide at least thirty (30) days prior written notice to the Government of any termination or non-renewal of the Letter of Credit. In the event the Abandonment Obligations remain unperformed and any existing Letter of Credit is not replaced by the MEP Participants in accordance with the foregoing

procedures (but in an aggregate amount that reflects any reduction of the Letter of Credit for any previous drawings or for any reduction in the amount of estimated remaining Abandonment Obligations) by not later than fifteen (15) days prior to the termination of the existing Letter of Credit, then, in order to assure completion of any Abandonment Obligations which remain outstanding, the Government shall be entitled to draw upon the Letter of Credit as of said fifteenth day prior to the notified termination date thereof up to an amount that is the Government's good faith estimate of the remaining Abandonment Obligations for which the MEP Participants are liable under the Abandonment Plan, subject, however, to reimbursement by the Government to the MEP Participants of the amount, if any, by which the funds so withdrawn by the Government exceed the actual costs incurred by the Government to complete any unfulfilled Abandonment Obligations.

3.15 The following provisions shall apply with respect to the obligations of the MEP Participants for environmental matters after termination of this Agreement and performance of the Abandonment Obligations:

(i) After completion of the Abandonment Obligations the MEP Participants shall cause an environmental assessment similar in scope to, and prepared in accordance with the same standards as are applicable to, the Baseline Study (the "Preliminary Exit Study") to be prepared by a recognised international environmental consulting firm selected by the MEP Participants. If the Preliminary Exit Study is prepared at the request of the Government as contemplated above, it shall be delivered to the Government within one hundred eighty (180) days after performance of the Abandonment Obligations.

(ii) Once such study is prepared and delivered to the Government, it shall be subject to approval by the Government, which approval shall not be unreasonably withheld or delayed. The Preliminary Exit Study shall be deemed approved by the Government if, within thirty (30) days after having been submitted to the Government, the MEP Participants have received no written submission of concerns or questions. If the Government submits specific concerns or questions, the Preliminary Exit Study shall be deemed approved if, within thirty (30) days after the response to such concerns or questions is submitted to the Government, the MEP Participants have received no written submission of concerns or questions with respect to such response. If the Government disapproves of the Preliminary Exit Study and the MEP Participants believe that the Government has unreasonably withheld its acceptance, then the MEP Participants shall so notify the Government and the Parties shall attempt to amicably resolve any dispute. Failing resolution of any such dispute within thirty (30) days of the receipt of such notice by the Government, the MEP Participants may cause the dispute to be resolved in accordance with the provisions of Article 17 of the Agreement.

(iii) Once the Preliminary Exit Study is approved or all disputes respecting same are resolved, the MEP Participants shall be obligated to continue to monitor those areas where Pipeline Activities occurred in order to identify and remediate those adverse environmental impacts related to Pipeline Activities which may subsequently become evident. Such monitoring and remediation obligation shall

continue for a period of two (2) years, at which time the above-stated provisions of this Section 3.15 respecting the Preliminary Exit Study shall apply for purposes of preparing a Final Exit Study. Once the Final Exit Study is prepared, submitted for Governmental approval and it has been approved by the Government, then from and after the end of said two-year period and completion of the activities, if any, called for in the Final Exit Study, the MEP Participants shall be released from any liability for environmental impacts with respect to or resulting from the Project and the Government shall indemnify, defend and hold harmless the Project Participants with respect to any claims of any third parties with respect thereto.

(iv) If a Final Exit Study is performed and if said Final Exit Study, as approved by the Government, indicates that there have been no environmental impacts of Pipeline Activities that have not been remediated or otherwise appropriately addressed in accordance with this Appendix 3, or if impacts that are identified are remediated or otherwise appropriately addressed in accordance with such standards and this is reflected in an update to the Final Exit Study, then from and after delivery of the Final Exit Study (as so updated) to the Government, the MEP Participants shall be released from any liability for environmental impacts with respect to or resulting from the Project and the Government shall indemnify, defend and hold harmless the Project Participants with respect to any claims of any third parties with respect thereto.

3.16 In addition to their applicability to the MEP Participants, the provisions of this Appendix 3 shall apply with respect to each Project Participant other than an MEP Participant, and all of its actions, to the extent such actions constitute conduct or performance of Pipeline Activities.

4. SOCIAL IMPACT

4.1 In conducting the Project Activities the MEP Participants shall use Best Endeavours to minimise potential disturbances to surrounding communities and the property of the inhabitants thereof.

4.2 If any regional or intergovernmental authority having jurisdiction enacts or promulgates social regulations or guidelines applicable to areas where Project Activities occur, the MEP Participants and the Government will confer respecting the possible impact thereof on the Project, but in no event shall the Project be subject to any such standards to the extent they are different from or more stringent than the standards and practices generally prevailing in the international Petroleum pipeline industry for comparable projects.

4.3 Prior to the selection of the general location of the Facilities, a general review of social conditions in the applicable areas shall be completed, consisting of a scoping study and a risk assessment. These will together form the basis of the content and structure for a social impact assessment of Project Activities and associated operations ("SIA") to be conducted by the MEP Participants with respect to social impacts to the Territory (whether from Project Activities within or without the Territory)

4.4 During the course of Project Activities. the MEP Participants shall, pursuant to Article 2 hereof, from time to time confer with the State Authorities as to the impact of ongoing Project Activities in light of the SIA.

5. MISCELLANEOUS

5.1 All trial borings required to be made by the MEP Participants prior to the commencement of construction work will be carried out with as little disturbance as is reasonably practicable after consultation with the landowner and the occupier of the land.

5.2 Subject to Section 3.6 of Appendix 2, the MEP Participants will use Best Endeavours to give the landowners and occupiers of the land which is adjacent to the Permanent Land granted to the MEP Participants in accordance with the Agreement notice of intention to commence the construction works on the Permanent Land.. All movement of pipes, vehicles and machinery for construction purposes will be carried out as far as it is reasonably practicable in accordance with a programme of which such adjacent landowners and occupiers will be made aware.

5.3 All reasonably necessary means of access will be maintained by the MEP Participants with the construction of such suitably agreed temporary crossings as may be reasonably required by the affected landowners and occupiers of land which is adjacent to the Permanent Land which have been granted to the MEP Participants in accordance with the Agreement. Such temporary crossings will be agreed where possible prior to commencement of construction. Following construction and to the extent reasonably practicable, private roads and footpaths will be reinstated to a condition equivalent to that subsisting before the commencement of the works and made available for use consistent with the need to maintain the security of the Facilities and conduct Project Activities.

5.4 The MEP Participants will provide facilities for maintaining and affording means of communication and access between parts of any land which is adjacent to the Permanent Land granted to the MEP Participants in accordance with the Agreement and which is temporarily or permanently severed by reason of the construction of any works by the MEP Participants, said facilities being such as will enable the adjacent land to be properly worked having regard to the purposes for which communication and access may be required and the period for which and the time of year at which it may be expected to be used. If and to the extent that adjacent land is by necessity permanently severed in connection with Project Activities and Project Activities (including security of the Facilities) do not allow such communication and access, the Government shall be responsible for same and shall defend and indemnify all claims made against any Project Participant.

5.5 Subject to the provisions of Article 10 of the Agreement, the MEP Participants will use Best Endeavours to take all reasonably practicable steps to prevent the straying of animals during such time as construction work is in progress and, after completion of the Facilities in regard to the land which due to the presence and use of the pipeline will or is likely to become subject to additional risk of the straying of animals, will provide and maintain suitable and adequate barriers wherever and to the extent reasonably practicable for the purpose of preventing or minimising the risk of such straying; therefore, necessary

fences, lights and barriers will be provided as reasonably practicable. Unless otherwise agreed in writing by the MEP Participants with the affected landowners and occupiers of adjacent properties, the method of fencing the working width will be a fence adequate for the purpose of excluding any stock typically kept on adjoining land.

5.6 Where any work requiring the use of explosives for blasting rock is carried out, notice will be given to all persons who may in the opinion of the MEP Participants be affected. Appropriate precautionary measures will be taken. Any use of explosives will be confined to the hours of daylight.

5.7 Whenever an area has been declared an infected area on account of a notifiable human disease requiring quarantine or other similar measures, all Project Activities involving entry on the land will be suspended unless there are exceptional circumstances in which case the approval of the relevant Governmental ministry will first be obtained. Nothing in this clause shall prevent the MEP Participants entering on the land forthwith and without giving notice or obtaining any approval in order to address any emergency situation, including to remedy a breach or leak in the pipeline.

5.8 The MEP Participants in conjunction with the adjacent landowners and occupiers directly affected by Project Activities will take such reasonable precautions as may be necessary to avoid the spreading of notifiable soil borne pests and diseases or other soil borne pests and diseases as may be notified to the MEP Participants by such landowners or occupiers prior to entry.

5.9 During the course of construction works and the exercise of Rights to Land, fossils, coins, any antiquities or other articles of value may be discovered. Ownership of such objects will be determined in accordance with Azerbaijan Law.

PROTOCOL

Among the Republic of Turkey, Georgia and the Azerbaijan Republic

Amending the Agreement Between the Republic of Turkey, Georgia and the Azerbaijan Republic Relating to the Transportation of Petroleum Via the Territories of the Azerbaijan Republic, Georgia and the Republic of Turkey

The Republic of Turkey, Georgia and the Azerbaijan Republic (together the "States" or individually a "State") represented by their respective Governments;

In recognition of the desire of the States to amend the Agreement Between the Republic of Turkey, Georgia and the Azerbaijan Republic relating to the Transportation of Petroleum Via the Territories of the Azerbaijan Republic, Georgia and the Republic of Turkey, dated 18 November 1999 (the "Intergovernmental Agreement");

HEREBY AGREE among themselves as follows:

Article I
DEFINITIONS

As used throughout this Protocol, the definitions used in the Intergovernmental Agreement shall apply.

Article II
CERTAIN AMENDMENTS

(1) Appendix 1 of the Intergovernmental Agreement, the unexecuted form of the Host Government Agreement between and among the Government of Georgia and the Project Investors, is hereby superseded and replaced in its entirety by the amended and restated Host Government Agreement between and among the Government of Georgia and the Project Investors attached hereto as Attachment A, which Attachment A (i) shall replace the previous Appendix 1 and (ii) shall henceforth be for all purposes Appendix 1 of the Intergovernmental Agreement.

(2) Appendix 5 of the Intergovernmental Agreement, the unexecuted form of the Host Government Agreement between and among the Government of the Azerbaijan Republic and the Project Investors, is hereby superseded and replaced in its entirety by the amended and restated Host Government Agreement between and among the Government of the Azerbaijan Republic and the Project Investors attached hereto as Attachment B, which Attachment B (i) shall replace the previous Appendix 5 and (ii) shall henceforth be for all purposes Appendix 5 of the Intergovernmental Agreement.

Article III
FURTHER ACTION

In recognition of the interest of the States that this Protocol and its Attachments shall be an integral part of the Intergovernmental Agreement, the Government of each State hereby covenants to the others with respect to this Protocol and its Attachments to undertake all actions as provided in the Intergovernmental Agreement, including those contemplated in Section (1) of Article II thereof, to give full force and effect to the terms and conditions of this Protocol and its Attachments in accordance with the Intergovernmental Agreement and in respect thereof each State shall forthwith submit the Intergovernmental Agreement to its national parliament.

Done this 9th day of May, 2000 at Istanbul in four (4) originals in the English language.

FOR AND ON BEHALF OF THE REPUBLIC OF TURKEY	FOR AND ON BEHALF OF GEORGIA	FOR AND ON BEHALF OF THE AZERBAIJAN REPUBLIC

APPENDIX 1

This Appendix 1, as amended and restated 28 April 2000, is attached to and made part of the Intergovernmental Agreement dated 18 November 1999.

HOST GOVERNMENT AGREEMENT

BETWEEN AND AMONG

THE GOVERNMENT OF GEORGIA

AND

[THE MEP PARTICIPANTS]

HOST GOVERNMENT AGREEMENT

THIS AGREEMENT, made and entered into in the city of Tbilisi in Georgia as of this ___ day of _____, 2000, between:

THE GOVERNMENT OF GEORGIA

and

[THE MEP PARTICIPANTS]

all the foregoing named signatories being legal persons in accordance with the legislation of the jurisdictions of their formation and organisation as confirmed by appropriate documentation thereof;

WITNESSETH:

WHEREAS, the MEP Participants are considering the development of a secure and efficient pipeline system for the transportation of Petroleum to, within and across the territories of the Azerbaijan Republic, Georgia and the Republic of Turkey for export to international markets, including markets in Georgia;

WHEREAS, based on the agreed terms and conditions of the Project Agreements and other commercial arrangements consistent with the Project Agreements, the MEP Participants shall have the right to implement the Project and construct (or cause to be constructed), own and/or operate the MEP System, including the Facilities, and utilise the resulting capacity in the MEP System and Rights to Land;

WHEREAS, the Government acts on behalf of the State and the State Authorities in matters such as those provided in this Agreement;

WHEREAS, the Azerbaijan Republic, the Republic of Turkey and Georgia have entered into the Intergovernmental Agreement to give the Project's legal and commercial terms and conditions the support and framework of international law;

WHEREAS, this Agreement is entered into based on and in furtherance of the Intergovernmental Agreement;

WHEREAS, the Government, acting on behalf of the State and the State Authorities, enters into this Host Government Agreement empowered with the authority under Georgian Law to direct and make commitments on behalf of the State and all State Authorities;

WHEREAS, the State Authorities wish to facilitate and support the Project and, in furtherance thereof, the State Authorities recognise the need to create the necessary framework of legal and commercial protections and intend to provide to, or for the benefit of, the Project and the relevant Project Participants, among other things, rights in and to certain facilities owned or controlled by the State Authorities, direct government guaranties, indemnities and other representations, authorisations, exemptions and assurances, as well as the required land in Georgia comprising the pipeline routes as specified herein and in the applicable Project Agreements; and

WHEREAS, in connection therewith and as provided therein, the Intergovernmental Agreement and attached form of this Agreement shall become effective (with respect to the subject matter thereof) as the prevailing legal regime of Georgia (other than the Constitution) and the terms of such agreement shall be the binding obligation of Georgia under international law and shall be made effective under the Constitution as the prevailing legal regime respecting the Project under Georgia's domestic law; and this Agreement and any other Project Agreements, once executed, shall be binding instruments, enforceable in accordance with their respective terms.

NOW, THEREFORE, for and in consideration of the premises, the Parties hereby agree as follows:

ARTICLE 1

DEFINITIONS

Capitalised terms used in this Agreement (including the recitals), and not otherwise defined herein, have the meanings given to them in Appendix 1.

ARTICLE 2

AUTHORITY

2.1 With respect to this Agreement, the Government is empowered with the authority under Georgian Law to direct and to make the commitments provided herein on behalf of the State and all State Authorities. All obligations of the State Authorities under this Agreement shall be, and for all purposes shall hereby be conclusively deemed to be, the obligations of the State. All obligations of the State Authorities under this Agreement shall be obligations to be observed and performed by each relevant constituent element thereof, including the Government, each of the relevant Local Authorities and each relevant State Entity.

2.2 In order to ensure that the obligations of the State Authorities set forth in this Agreement are discharged in a timely manner and otherwise to facilitate and coordinate the conduct of Project Activities, the Government shall appoint by written notice to the MEP Participants an authorised representative, agency or other body (the "Government MEP Representative") by or through which the MEP Participants may request and secure (i) issuance of any and all rights, licenses, visas, permits, certificates, authorisations, approvals and permissions provided in this Agreement, (ii) information, documentation, data and other materials specified by this or any other Project Agreement or appropriate to evidence any grants of rights hereunder, (iii) the submission and receipt of notifications, certifications and other communications provided herein, and (iv) the taking of such other actions with respect to the State Authorities appropriate to facilitate the implementation of the Project.

2.3 The MEP Participants recognise the fundamental importance of discharging their obligations and of facilitating and coordinating the conduct of Project Activities under this Agreement in a timely and efficient manner. Accordingly, the MEP Participants shall use Best Endeavours to adopt procedures by not later than one hundred eighty (180) days from the Effective Date (which procedures shall include, inter alia, the appointment of one or more representatives, committees, or other organisational or functional bodies by or through whom the MEP Participants may act) which will facilitate the method and manner of the MEP Participants' timely and efficient exercise of their rights, benefits, privileges and exemptions and/or performance of their obligations hereunder (the "MEP Representative(s)"), subject at all times to (i) the terms and conditions of the business structure among, and/or the business activities of, the MEP Participants and (ii) the requirement that all matters in respect of Taxes for an MEP Participant shall be addressed by that MEP Participant (or its designated agent). Upon the appointment of the MEP Representative(s), the State Authorities shall be entitled to rely upon the communications, actions, information and submissions of an MEP Representative, in respect of that MEP Representative's notified area of authority, as being the communications, actions, information and submissions of the MEP Participants. The Parties further acknowledge that the MEP Participants shall have the right, upon reasonable notice to the State Authorities, to remove, substitute or discontinue the use of one or more specific MEP Representative(s).

2.4 The MEP Participants and the State Authorities shall, at the request of either of them, review from time to time the status of MEP Activities and confer respecting any issues arising with respect thereto.

ARTICLE 3

AGREEMENT, TERM AND DURATION

3.1 This Agreement shall be effective and binding from the date it has been fully executed by all Parties hereto (the "Effective Date"), shall continue for a primary term of forty (40) years from the date of first shipment of Petroleum through the custody transfer meter at the Point of Terminus (the "Primary Term") and, subject to all other provisions of this Agreement, shall continue in full force and effect after the Primary Term for two (2) successive ten (10) year rollover terms (each, a "Rollover Term"); provided, however,

that in order to continue this Agreement in effect into the next Rollover Term the MEP Participants shall be obligated to provide written notice to the Government of their election to continue this Agreement into the next Rollover Term (the "Rollover Notice") no earlier than three hundred sixty (360) days and no later than one hundred eighty (180) days prior to the end of the Primary Term and the first Rollover Term (each a "Notice Period"); and provided, further, (1) if the date of first shipment of Petroleum through the custody transfer meter at the Point of Terminus is a date in a calendar year on or before June 30, the Primary Term shall consist of (i) a first year, which shall be deemed to be all days remaining in the calendar year, plus (ii) the thirty-nine (39) calendar years next following such first year; and (2) if the date of first shipment of Petroleum from the Point of Terminus is a date in a calendar year on or after July 1, the Primary Term shall consist of (i) a first year, which shall be deemed to be all days remaining in such calendar year as well as all days in the next succeeding calendar year, plus (ii) the thirty-nine (39) calendar years next following such first year of the Primary Term, and provided, finally, that during each Notice Period, the Parties shall identify and resolve any Additional Commercial Issues applicable to the next Rollover Term. The term "Additional Commercial Issues" means those commercial issues (other than pertaining to Taxes) relating to the Project which either Party, by written notice to the other (given by not later than thirty (30) days following the Rollover Notice), submits for resolution and inclusion as additional contractual element(s) of this Agreement. In the event of any failure by the MEP Participants to give the Rollover Notice during the Primary Term or during the first Rollover Term, this Agreement shall terminate and the provisions of Section 3.7 shall apply. For the avoidance of doubt, if the Parties are unable to resolve the Additional Commercial Issues during the Notice Period, this Agreement nevertheless shall continue during the Rollover Term and, in accordance with Article 17 hereof, the dispute shall be submitted to arbitration for final determination. For purposes of any such arbitration, the arbitrators, in determining whether and to what extent such additional contractual element(s) for the Additional Commercial Issues should be included in this Agreement, shall take into account: (A) the existing terms and conditions of this and other Project Agreements; (B) changed circumstances, if any, occurring since this Agreement and other Project Agreements were entered into (or later modified) which are asserted to be causing the Party material detriment or harm under or in respect of this Agreement; (C) the effects, if any, of inflation or deflation in respect of this Agreement; (D) the relative benefits enjoyed and burdens borne by the Parties under this Agreement and the other Project Agreements in the context of governmental agreements encouraging and supporting direct foreign investment in the Project; (E) the maintenance of the Project as a viable commercial enterprise for the transportation of Petroleum to international markets (including markets in the Territory); and (F) such other matters as are, under the circumstances, relevant to fairly resolving the particular dispute over the Additional Commercial Issues.

3.2 Notwithstanding the foregoing Section 3.1 and subject to Section 3.7, this Agreement may be terminated at any time by the MEP Participants giving their written notice of termination to the Government and shall be of no further force or effect for any purpose as of the date specified by the MEP Participants in said notice.

3.3 If the MEP Participants have not taken material steps to commence the construction phase respecting the Facilities by not later than thirty-six (36) months after the Effective Date, then for a period of one hundred twenty (120) days thereafter the Government shall have the right to give written notice to the MEP Participants of the termination of this

Agreement. Such termination shall become effective thirty (30) days after actual receipt by the MEP Participants of said termination notice unless within said thirty day period the MEP Participants take steps to commence the construction phase respecting the Facilities. If the above-referenced one hundred twenty (120) day period expires without the Government giving any such termination notice, the Government's right to terminate hereunder shall expire and this Agreement shall continue in full force and effect in accordance with its terms. In addition, the above-referenced thirty-six (36) month period shall be extended if and to the extent of any delays caused by the failure or refusal of any State Authorities to perform timely any obligations they may have respecting MEP Activities.

3.4 In addition to the termination right of the Government set forth in Section 3.3, the Government shall have the right to terminate this Agreement under the circumstances and in accordance with the procedures set forth in this Section 3.4. If the Government concludes that the MEP Participants have committed a material breach of any of their joint and several obligations (as those obligations are set forth in Section 10.3), then the Government shall have the right to give written notice to the MEP Participants of such breach in detail sufficient for the MEP Participants to undertake cure. During the pendency of any discussions to attempt resolution and/or any subsequent arbitral proceedings, the MEP Participants may, but shall have no obligation to, undertake to address and/or cure the alleged breach; provided, however, in the event the MEP Participants do not commence efforts to effect cure of a disputed breach, the Government may undertake cure. If and to the extent the MEP Participants do not dispute or, after discussions to attempt resolution, agree with the Government that such breach has occurred, the MEP Participants shall promptly undertake efforts to effect cure. If any such breach remains uncured for ninety (90) days after receipt of any undisputed notice or confirmation of resolution, as the case may be (the "Cure Period"), the Government shall have the right to give the MEP Participants written notice of termination of this Agreement, which termination shall be effective thirty (30) days after the Government's giving of the termination notice to the MEP Participants. If the cure is effected by the MEP Participants within the Cure Period, the Government's right to give a termination notice in respect of the earlier noticed breach shall end and this Agreement shall continue in full force and effect. If the breach is one that cannot be effectively cured within the Cure Period, the MEP Participants shall nevertheless have the right to cure the breach and avoid termination hereunder by commencing efforts to cure the breach within the Cure Period and thereafter diligently pursuing efforts to cure. Any cure so effected beyond the Cure Period shall nonetheless be deemed to have occurred within the Cure Period, any cure so effected shall serve to end the Government's right to give a termination notice in respect of the earlier noticed breach, and this Agreement shall continue in full force and effect. In the event that, pursuant to the provisions of this Section 3.4, the Government effects cure of a disputed breach, which disputed breach is later determined pursuant to Article 17 to have been a material breach, the MEP Participants shall pay all costs incurred by the Government in effecting such cure.

For purposes of this Section 3.4, "material breach" means a breach which:

(i) constitutes the knowing and continuous, repeated or persistent failure or refusal by the MEP Participants to take appropriate action to assure that:

(a) their Project Activities in the Territory comply with the standards and practices set forth in this Agreement; or

(b) their activities in the Territory related to the Project do not pose a threat to the national security of Georgia; or

(ii) is tantamount to the frustration of the entire Agreement;

and, in the case of (i) above, the nature and extent of the breach reasonably supports the conclusion that termination is an appropriate remedy under the circumstances, it being further agreed that nothing in this Section 3.4 shall preclude an award in arbitration of a remedy other than termination. Termination hereunder shall be without prejudice to the Government's right to any other remedies available under this Agreement. Notwithstanding the foregoing, the Government shall have no right of notice and/or termination hereunder if any such material breach is caused by or arises from any breach of any Project Agreement and/or breach of duty by any State Authority.

3.5 If this Agreement has not been earlier terminated pursuant to this Article 3, this Agreement shall terminate and be of no further force or effect on the date on which all Project Activities have permanently ceased, as such date is notified by the MEP Participants in writing to the Government.

3.6 Subject to Section 3.7, it is expressly understood by the Parties that by entering into this Agreement or undertaking Project Activities, no MEP Participant or other Project Participant is committed, or is in any manner obligated to any of the State Authorities, to undertake any other Project Activities or otherwise to implement or carry out the Project, or to continue any Project Activities that it may have begun, in reliance on this or any other Project Agreement, or otherwise.

3.7 Termination of this Agreement shall be without prejudice to (i) the rights of the Parties (including those which are no longer Parties) respecting the full performance of all obligations accruing prior to termination and (ii) the survival of all waivers and indemnities provided herein in favour of a Party (or former Party).

ARTICLE 4

GRANT OF RIGHTS

4.1 For purposes of the Project and subject to the terms hereof (including any applicable Application Requirements), and the other Project Agreements, the State Authorities hereby grant:

(i) to the Project Participants, the absolute and unrestricted right and privilege to implement and carry out the Project, conduct all Project Activities, and enjoy all other rights and privileges provided to any or all of them by the State Authorities under the Project Agreements;

(ii) to the MEP Participants and such other Project Participants as the MEP Participants may designate to implement Project Activities, the exclusive and unrestricted Rights to Land in respect of State Land as set forth in Appendix 2;

(iii) to each of the MEP Participants, such status and powers of taking, compulsory acquisition, eminent domain, expropriation, or other similar delegated powers of the State to enable each of the MEP Participants for the duration of the Project to secure, maintain and pay reasonable compensation to affected Persons for all Rights to Land in respect of Nonstate Land as set forth in Appendix 2;

(iv) subject to any private arrangements entered into by the MEP Participants in respect of Nonstate Land, to each of the MEP Participants, the exclusive and unrestricted property right to use, possess, control and construct upon and/or under the Permanent Land, and to restrict or allow (at the MEP Participants' sole discretion) the use, occupation, possession and control of, and construction upon and/or under, the Permanent Land by any other Persons;

(v) to each of the MEP Participants, the exclusive and unrestricted right and privilege to construct, own, use, possess and control the Facilities;

(vi) to the Project Participants, subject to Sections 18.2 and 18.3, the absolute and unrestricted right and privilege to employ or enter into contracts with, for the purpose of conducting Project Activities, such Persons and their respective personnel (including citizens of the State and, subject to Section 7.2, of countries other than the State) who, in the opinion of such Project Participant, demonstrate the requisite knowledge, qualifications and expertise to conduct such activities; and

(vii) to the MEP Participants and their designated Contractors free of charge, readily available surface water not subject to prior restriction of sufficient quality and quantity located proximate to the Facilities in order to perform hydrostatic and other testing of the Facilities, together with the right to dispose of same at location(s) proximate to said Facilities upon completion of such testing.

4.2 The rights, exemptions and/or privileges granted or made available under this Agreement are granted by the State Authorities in relation to the carrying out of the Project and Project Activities by the MEP Participants and other Project Participants engaged to participate in and carry out the Project and Project Activities by the MEP Participants. The State Authorities hereby acknowledge that the MEP Participants intend to do business with and/or engage Project Participants in the carrying out of the Project and Project Activities, and agree that these Project Participants, by their participation in the Project, shall have the benefit of all rights, exemptions and privileges as are provided under any Project Agreement. In this regard, to facilitate the administration of any Project Agreement, the MEP Participants will notify the State Authorities, from time to time, of those Persons who are Project Participants and/or furnish said Persons with written evidence of such status with respect to the Project, it being further understood that no such failure to notify and/or furnish written evidence of Project Participant status will have the effect of denying such status (either retroactively or prospectively) but may cause a delay under particular circumstances (for example, immediate grant of customs clearances) until such status is confirmed by the MEP Participants. If any rights, exemptions, grants or privileges are not already vested in any such Project Participant by operation of Georgian Law, the State Authorities hereby grant to each of the MEP Participants the further right and authority

to (i) make such rights available by sub-grant to such Project Participants or (ii) transfer, assign or share such rights to or with such Project Participants pursuant to Article 16. In addition, the State Authorities agree that, if requested by any MEP Participant, the State Authorities shall evidence the grant of rights to any Project Participants in a written instrument to such effect in form sufficient and appropriate to facilitate the carrying out of the Project or Project Activities or any part thereof.

ARTICLE 5

GOVERNMENT GUARANTIES

5.1 In addition to affirming that the following obligations are primary obligations of the State Authorities, the Government hereby guarantees to each of the MEP Participants the validity and effectiveness of the acknowledgments, representations and warranties made by it on behalf of and committing the State Authorities as set forth in this Agreement, the rights and privileges provided (and to be provided) to any and all Project Participants by the State Authorities under all Project Agreements and the complete and timely satisfaction and performance of all State Authorities' obligations in accordance with the terms of the Project Agreements.

5.2 Without limiting the breadth and scope of the foregoing, the Government hereby commits the State Authorities to perform and, in respect of all State Authorities other than itself, guarantees to each of the MEP Participants:

(i) that the State Authorities shall not interrupt or impede the freedom of transit of Petroleum in, across and/or from the Territory except in accordance with the provisions of clause (iii) below;

(ii) that the State Authorities shall perform and take all actions and make all decisions required of the State Authorities in accordance with the terms of all Project Agreements;

(iii) that the State Authorities shall not act or fail to act in any manner that could hinder or delay any Project Activity or otherwise negatively affect the Project or impair any rights granted under any Project Agreement (including any such action or inaction predicated on security, health, environmental or safety considerations that, directly or indirectly, could interrupt, impede or limit the flow of Petroleum in or through the Facilities, except under circumstances in which continued operation of the Facilities without prompt corrective action creates an unreasonable threat to public security, cultural heritage, health, safety or the environment (using, for such purposes in respect of the environment, the applicable standards and practices of Appendix 3 of this Agreement and, in respect of health, safety, public security and cultural heritage, the applicable provisions of Georgian Law) that renders it reasonable to take or fail to take, as the case may be, such action and, then, only to the extent and for the period of time necessary to remove that threat);

(iv) that, in accordance with the applicable Project Agreements, the State Authorities shall give their full cooperation in connection with Project Activities;

(v) that the State Authorities shall not claim or demand title to or possessory rights over the Petroleum, the Facilities, or the Nonstate Land;

(vi) that the State Authorities shall not claim, demand or restrict any of the Rights to Land granted by the State Authorities to the MEP Participants under Section 4.1 (ii), (iii) and (iv); and

(vii) that the State Authorities shall make the payment of any and all sums of money which may become due and owing by the State Authorities under or pursuant to any Project Agreement, including compensation payments under Article 9 of this Agreement and pursuant to the indemnification provisions of any Project Agreement.

5.3 The guaranties made by the Government in this Article 5:

(i) are several, independent, absolute, irrevocable and unconditional and each constitutes an independent covenant and principal obligation of the Government, separately enforceable from all other obligations of the State Authorities under the Project Agreements, without regard to the non-performance, invalidity or unenforceability of any of those other obligations;

(ii) are enforceable, jointly and severally, against the constituent elements of the State Authorities and, regardless of against whom enforcement is sought, any award or claim for payment in respect thereof shall be submitted to the Ministry of Finance of Georgia and such award or claim for payment (granted, with respect to a claim for payment, such claim is not disputed by the State Authorities) shall be paid to the MEP Participants on or before thirty (30) days after receipt by the Ministry of Finance of Georgia of the related award or claim for payment; and

(iii) shall not be modified, impaired or rendered unenforceable by any defense available to the State Authorities under any Project Agreement or otherwise as a result of the occurrence of any event that, but for this Section 5.3(iii), would discharge that guaranty other than by the full performance thereof in accordance with the relevant Project Agreement.

5.4 In furtherance of the commitments and guaranties made by the Government in this Article 5, the Government (i) hereby affirms the obligations set forth herein of the State Authorities and consents to the performance of all obligations of the State Authorities under the Project Agreements and (ii) shall, in a timely fashion, issue, give or cause to be given, in writing, all decrees, orders, regulations, rules, interpretations, authorisations, approvals and consents necessary or appropriate to evidence further the foregoing affirmation and consent to enable the State Authorities to perform in a timely manner all of their obligations as provided by the Project Agreements.

ARTICLE 6

REPRESENTATIONS AND WARRANTIES

6.1 The Government hereby represents and warrants to each of the MEP Participants that as of the Effective Date:

(i) all ratifications and all parliamentary, legislative and executive actions and enactments required by Georgian Law to cause the Intergovernmental Agreement, together with the attachments thereto, to be effective and otherwise endow the Intergovernmental Agreement, together with the attachments thereto, as binding on the State under international law and Georgian Law have been completed; and

(ii) all parliamentary, legislative and executive actions and enactments required of the State Authorities by Georgian Law, to cause the terms of the Intergovernmental Agreement, together with the attachments thereto, and the various grants and obligations of the State Authorities thereunder in favour of the MEP Participants and/or other Project Participants to become effective in Georgia as the prevailing legal regime under Georgian Law with respect to the Project and all Project Activities as the binding obligations of the State Authorities have been completed.

6.2 The Government hereby represents and warrants to each of the MEP Participants that as of the Effective Date and throughout the term of this Agreement:

(i) the Government is duly authorised under Georgian Law to execute this Agreement and to bind, commit and impose obligations on itself, the State and all State Authorities hereunder, subject only to fulfillment of the obligations of the State Authorities under Section 7.1;

(ii) the State Authorities have, or have the legal authority to obtain in a timely manner, exclusive jurisdiction respecting Rights to Land in respect of State Land and the full power, authority and right under Georgian Law to grant the rights and privileges provided in Article 4, which rights are transferable by an MEP Participant in accordance with this Agreement;

(iii) the obligations of the State Authorities under this Agreement (including the Government's guaranties under Article 5) and the other Project Agreements are valid, binding and enforceable against the State and State Authorities in accordance with the terms of this Agreement and the other Project Agreements;

(iv) the representations, warranties and covenants made in respect of the Government under the Intergovernmental Agreement (including, but not limited to, the representation and warranty set forth in Section (5) of Article II thereof) apply *mutatis mutandis* under this Agreement and are enforceable hereunder by the MEP Participants; and

(v) the State Authorities have not granted and are not obligated to grant to any Person any rights or privileges that are inconsistent or conflict, or that may limit or interfere, with the exercise and enjoyment of the rights and privileges held by any Project Participant under any Project Agreement.

6.3 Each of the MEP Participants hereby represents and warrants that as of the Effective Date:

(i) it is duly organised, validly existing and in good standing in accordance with the legislation of the jurisdiction of its formation or organisation, has the lawful power to engage in the business it presently conducts and contemplates conducting, and is duly licensed or qualified and in good standing as a foreign corporation in each jurisdiction wherein the nature of the business transacted by it makes such licensing or qualification necessary;

(ii) it has the power to make and carry out this Agreement and to perform its obligations under this Agreement and all such actions have been duly authorised by all necessary procedures on its part;

(iii) the execution, delivery and performance of this Agreement will not conflict with, result in the breach of, constitute a default under or accelerate performance required by any of the terms of its formation or organisational documents or any agreement, decree or order to which it is a party or by which it or any of its assets is bound or affected;

(iv) this Agreement has been duly and validly executed and delivered by it and constitutes a legal, valid and binding obligation upon it, enforceable in accordance with its terms, except and to the extent that its enforceability may be limited by bankruptcy, insolvency, reorganisation or other similar legal process affecting the rights of creditors generally or, where applicable, by general principles of equity;

(v) there are no actions, suits, proceedings or investigations pending or, to its knowledge, threatened against it before any court, arbitral tribunal or any governmental body which individually or in the aggregate may result in any materially adverse effect on its business or assets or its condition, financial or otherwise, or in any impairment of its ability to perform its obligations under this Agreement. Such Party has no knowledge of any violation or default with respect to any order, decree, writ or injunction of any court, arbitral tribunal or any governmental body which may result in any such materially adverse effect or such impairment;

(vi) it has complied with all laws applicable to it such that it has not been subject to any fines, penalties, injunctive relief or criminal liabilities which in the aggregate have materially affected or may materially affect its business operations or financial condition or its ability to perform its obligations under this Agreement; and

(vii) no representation or warranty by it contained in this Agreement contains any untrue statement of material fact or omits to state a material fact necessary to make such representation or warranty not misleading in light of the circumstances under which it was made.

ARTICLE 7

CERTAIN COVENANTS AND CONSENTS OF THE GOVERNMENT

7.1 The Government hereby covenants and agrees that it shall promptly ensure the taking of all actions within its power to achieve the ratification, enactment and promulgation of all laws and decrees that are or may become necessary under Georgian Law to continue in force and fully implement the terms of this Agreement and all other Project Agreements and to authorise, enable and support the activities and transactions contemplated by all Project Agreements. In this regard, the Government shall consult with and keep the MEP Participants informed respecting the development of any necessary laws or decrees and the status of all actions which are or may be necessary in order to comply with the foregoing.

7.2 The Government hereby covenants and agrees (on its behalf and acting on behalf of and committing the State Authorities) that throughout the term of this Agreement:

(i) from time to time after the date hereof the State Authorities shall accomplish all notifications and complete all actions within their power to enable the taking of all parliamentary, legislative or other actions, ratifications and enactments required to cause any written extension, renewal, replacement, amendment or other modification of the terms of this Agreement or the Intergovernmental Agreement to become effective as, and the terms of all other Project Agreements to be added as an effective part of, the prevailing legal regime of Georgia with respect to the Project and as the binding obligation of the State Authorities under Georgian Law, and with respect to the Intergovernmental Agreement, under international law. In this regard, the Government shall consult with and keep the MEP Participants informed respecting the development of any necessary laws or decrees and the status of all actions which are or may be necessary in order to comply with the foregoing;

(ii) subject to the terms hereof and any other Project Agreement, or with the prior written consent of all of the MEP Participants, the State Authorities shall not grant any rights to use the Facilities or respecting the Rights to Land or grant to any Person any other rights that are inconsistent or conflict, or that may interfere, with the full exercise or enjoyment by any of the Project Participants of their rights under any Project Agreement;

(iii) subject to the terms hereof and any other Project Agreement, the State Authorities shall not reduce, condition or limit (whether by termination or amendment of the respective Project Agreement, or otherwise) any right,

interest or benefit accruing under the Project Agreements to any Project Participant without the prior written consent of all of the MEP Participants;

(iv) subject only to the enforcement of immigration (including visa and residence permit regulations), customs, criminal and other relevant laws of the State and any applicable Application Requirements, the State Authorities shall not cause or permit to exist any restriction on the ingress or egress of any personnel with respect to the Project;

(v) except in the manner and under the circumstances provided in Section 9.4 (but in all cases, whether or not Section 9.4 is complied with, subject to the payment of compensation for Expropriation as provided in Section 9.2 (iii)), the State Authorities shall not carry out any act of Expropriation in respect of the Project;

(vi) if any domestic or international agreement or treaty; any legislation, promulgation, enactment, decree, accession or allowance; or any other form of commitment, policy or pronouncement or permission, has the effect of impairing, conflicting or interfering with the implementation of the Project, or limiting, abridging or adversely affecting the value of the Project or any of the rights, privileges, exemptions, waivers, indemnifications or protections granted or arising under this Agreement or any other Project Agreement, it shall be deemed a Change in Law under Article 7.2(x).

(vii) the State Authorities shall:

(1) perform all obligations and otherwise assist the MEP Participants and any designated Contractors in respect of the acquisition of, grant to and exercise of the Rights to Land as and when necessary, from time to time, during the life of the Project, all as further provided herein and in Appendix 2 of this Agreement;

(2) bear full responsibility and liability for the identification of any and all Persons having or claiming any form of ownership or other property, occupancy, construction or possessory interest in the Rights to Land for all State Land and all Nonstate Land required by the MEP Participants in respect of the Project;

(3) bear full responsibility and liability for the prior notification to those Persons described in the foregoing clause (2) of each of the MEP Participant's Rights to Land and the authorisation from the State Authorities for any of the MEP Participants, and any designated Contractors, to be present thereon to conduct Project Activities;

(4) exercise such powers of taking, compulsory acquisition, eminent domain or other similar sovereign powers to enable each of the MEP Participants and their designees to receive and exercise the Rights to Land in respect of the State Land and, in particular, to fulfill the grant by the State Authorities to the MEP Participants of the exclusive and unrestricted right to

the State Land as specified in Section 4.1(ii) and (iv) of this Agreement and the exclusive and unrestricted right of ownership of the Facilities as specified in Section 4.1(v) of this Agreement;

(5) assist the MEP Participants in respect of their exercise of the powers of taking, compulsory acquisition, eminent domain or other similar powers of the State in respect of the Nonstate Land necessary for the Project, including with respect to all judicial and procedural filings and requirements associated with the MEP Participants exercise of the rights granted to each of them in Section 4.1(iii) of this Agreement;

(6) in respect of the State Land only, settle with, or pay such compensation to, those Persons as may be required by Georgian Law to authorise the State Authorities to grant to and vest in each of the MEP Participants the rights obtained in accordance with the foregoing clause (4);

(7) furnish to each of the MEP Participants written evidence of all rights of entry and/or discharges (including, if applicable, the written acknowledgment by those Persons who have been dispossessed of any ownership, occupancy, possessory, construction and/or usage rights), other than in respect of the Construction Corridor and Permanent Land to the extent either previously was Nonstate Land;

(8) ensure that the Rights to Land, including, in particular, the rights obtained in accordance with the foregoing clause (4), and all necessary documents related thereto, are properly and timely registered or recorded in favour of each of and specifically naming the MEP Participants as property rightsholders and owners of the Facilities in accordance with Georgian Law in order to satisfy any applicable requirements of Georgian Law and to provide public notice of the rights of each of the MEP Participants to the Rights to Land;

(9) protect, defend and indemnify each of the MEP Participants and other affected Project Participants from and against any Loss or Damage in respect of the Rights to Land (other than in respect of the Construction Corridor and Permanent Land to the extent either previously was Nonstate Land) and any and all third-party claims or demands, including any claims or demands by, or arising out of the use by, those adjacent landowners who may be granted the right by the MEP Participants (at their sole discretion) to enter upon and use the surface of the Construction Corridor and the Permanent Land to the extent either previously was State Land and any Loss or Damage in respect of the Facilities and MEP Activities caused by such landowners and/or Persons (other than Persons involved in Project Activities) such landowners allow to use any State Land or otherwise related to the MEP Participants' exercise of their Rights to Land (other than in respect of the Construction Corridor and Permanent Land to the extent either previously was Nonstate Land) or the State Authorities' obligations under this Section 7.2(vii); and

(10) protect, defend and indemnify each of the MEP Participants and other affected Project Participants from and against any Loss or Damage in respect of any environmental pollution or contamination, damage, or other conditions of or associated with the Rights to Land if and to the extent the same were in existence on the Effective Date;

(viii) the State Authorities expressly authorise and agree that the Project may be implemented by the MEP Participants using whatever legal or business structure or structures, including an unincorporated joint venture of co-owners, a limited partnership, a limited liability company, corporation, branch[es] or any other structure or arrangement, as the MEP Participants may elect from time to time;

(ix) except as may be expressly provided therein, the State Authorities shall not amend, rescind, terminate, declare invalid or unenforceable, or otherwise seek to avoid or limit this Agreement, the Intergovernmental Agreement or any other Project Agreement without the prior written consent of the MEP Participants and/or any other Project Participants which are parties to such agreements; and

(x) the State Authorities shall take all actions available to them to restore the Economic Equilibrium established under the Project Agreements if and to the extent the Economic Equilibrium is disrupted or negatively affected, directly or indirectly, as a result of any change (whether the change is specific to the Project or of general application) in Georgian Law (including any Georgian Laws regarding Taxes but excluding any Georgian Law(s) affecting Pipeline Activities (as defined in Appendix 3) and the Facilities with respect to cultural heritage, health, safety and the environment which are enacted, promulgated, adopted, decreed, amended, re-enacted or otherwise issued or effected (including the enforcement, exercise of authority, and judicial interpretation of Georgian Law in respect of such matters) if and to the extent such Georgian Laws do not impose on the Project, the Facilities, Project Activities and/or the Project Participants legal terms or conditions more onerous than those generally observed by the member states of the European Union respecting cultural heritage, health, safety or the environment, as the case may be, and, in any event, specifically excluding any provision for punitive or exemplary damages) occurring after the Effective Date, including changes resulting from the amendment, repeal, withdrawal, termination or expiration of Georgian Law, the enactment, promulgation or issuance of Georgian Law, the interpretation or application of Georgian Law (whether by the courts, the executive or legislative authorities, or administrative or regulatory bodies), the decisions, policies or other similar actions of judicial bodies, tribunals and courts, the State Authorities, jurisdictional alterations, and the failure or refusal of judicial bodies, tribunals and courts, and/or the State Authorities to take action, exercise authority or enforce Georgian Law (a "Change in Law"). The foregoing obligation to take all actions available to restore the Economic Equilibrium shall include the obligation to take all appropriate measures to resolve promptly by whatever means may be necessary, including by way of the grant of an exemption, the introduction of legislation, the issuance of a decree and/or the

taking of other authoritative acts, any conflict or anomaly between any Project Agreement and such Georgian Law.

7.3 Upon request by an MEP Participant or such other Project Participants as the MEP Participants may designate, the relevant State Authority shall provide a complete and proper list of all documentation and requirements necessary to obtain a specific license, visa, permit, certificate, authorisation, approval or permission (the "Application Requirements") on the part of the MEP Participants and such other Project Participants as the MEP Participants may designate in order to carry out Project Activities. The MEP Participant or other Project Participants may rely on such listing of the particular Application Requirements as complete and proper, and the same shall be the only Application Requirements required for the relevant request. Subject only to the submission and/or satisfaction of the Application Requirements therefor, the State Authorities shall, on a priority basis within thirty (30) days, but in no event later than sixty (60) days (which sixty-day period shall be appropriate only under extraordinary circumstances), provide all licenses, visas, permits, certificates, authorisations, approvals and permissions necessary or appropriate in the opinion of the MEP Participants to enable them and all other designated Project Participants to carry out all Project Activities in a timely, secure and efficient manner and/or to exercise their rights and fulfill their obligations in accordance with the Project Agreements, including:

(i) use and enjoyment of the Rights to Land (subject to the provisions of Appendix 2);

(ii) customs clearances;

(iii) import and export licenses;

(iv) visas and residence permits;

(v) rights to open and maintain bank accounts;

(vi) rights to lease or, where appropriate, acquire office space and employee accommodations;

(vii) rights and licenses, in accordance with relevant Georgian Law, to operate communication and telemetry facilities (including the dedication of a sufficient number of exclusive radio and telecommunication frequencies as requested by the MEP Participants to allow the uniform and efficient operation of the MEP System within and without the Territory) for the secure and efficient conduct of Project Activities;

(viii) rights to establish such branches, permanent establishments, offices and other forms of business or presence in the Territory as may be reasonably necessary in the opinion of any Project Participant to properly conduct Project Activities, including the right to lease or, where appropriate, purchase or acquire any real or personal property required for Project Activities or to administer the businesses or interests in the Project;

(ix) rights to operate vehicles and other mechanical equipment, and in accordance with relevant Georgian Law, the right to operate aircraft, ships and other water craft, in the Territory; and

(x) environmental, health and safety approvals (subject to the provisions of Appendix 3).

With respect to all such rights, licenses, visas, permits, certificates, authorisations, approvals and permissions, including those customarily issued by the State Authorities, and all renewals and extensions thereof, the Project and all Project Participants shall be exempt, directly and indirectly, from all costs, fees, charges or assessments therefor and from all requirements for any certification, opinion or other evidence of authority or expertise in connection with the issuance thereof and from any other conditions or requirements, except as otherwise expressly provided in Section 8.9(i) or 14.4 hereof or in the Project Agreements.

7.4 The State Authorities shall exert their Best Endeavours to make available to the Project Participants on Best Available Terms all goods, works and services as may be necessary or appropriate for the Project in the opinion of the requesting Project Participant that are owned or controlled by the State Authorities (including raw materials, electricity, water (other than the water referred to in Section 4.1(vii), which is granted to the MEP Participants free of charge), gas, communication facilities, other utilities, onshore construction and fabrication facilities, supply bases, vessels, import facilities for goods and equipment, warehousing and means of transportation). In respect of any written contract(s) with State Entities as described in this Section 7.4, the relevant Project Participant(s) will use Best Endeavours in respect of any written contract to be entered into with a State Entity for goods, works or services under this Section 7.4, to timely and reasonably notify the Government MEP Representative in writing pursuant to the terms of Article 22 hereof of the particulars of the proposed transaction not less than twenty (20) days prior to entering into such written contract. If the Government MEP Representative objects in writing pursuant to the terms of Article 22 hereof to such proposed transaction by not later than fifteen (15) days after receipt of such notification, the State Entity may nevertheless enter into said written contract, but neither the Government nor any State Authority (other than the State Entity which entered into the written contract) shall have any liability or obligation under this Agreement in respect of such written contract. The failure of the Government MEP Representative to provide timely written objection to a notified transaction pursuant to the terms of Article 22 hereof shall be deemed approval of such transaction. For the avoidance of doubt, any failure of the relevant Project Participant(s) to provide the requisite advance written notice of proposed transaction pursuant to the terms of Article 22 hereof, as aforesaid, shall mean that only the subject State Entity, and not the Government or any other State Authority, shall have any liability or obligation under said written contract or this Agreement.

7.5 The State Authorities shall exert their Best Endeavours to assist the Project Participants in obtaining on Best Available Terms:

(i) all goods, works, services and technology as may be necessary or appropriate for the Project in the opinion of the requesting Project Participant that are not owned, controlled or customarily provided by the State Authorities (including raw materials, electricity, water (other than the water referred to in Section 4.1(vii), which is granted to the MEP Participants free of charge), gas, communication facilities, other utilities, onshore construction and fabrication facilities, supply bases, vessels, import facilities for goods and equipment, warehousing and means of transportation); and

(ii) with respect to jurisdictions and authorities outside the Territory, those rights, licenses, visas, permits, approvals, certificates, authorisations and permissions necessary or appropriate for the Project, including in respect of (1) storage and staging of Petroleum, lines of pipe, materials, equipment and other supplies destined for or exiting from the Territory; (2) all marine vessels sailing to or from the Territory in connection with the export of Petroleum; (3) the import and/or export or re-export of any goods, works, services or technology necessary for the Project; and (4) exemptions from national, local and other taxes, duties, customs, levies, imposts, assessments, contributions, transit fees and other fees and charges in relation to Petroleum which is transported through the MEP System.

7.6 Subject to Section 7.3, the State Authorities hereby consent to all actions on the part of any of the Project Participants necessary or appropriate (i) to implement the Project, including the transportation and shipment of Petroleum for export, (ii) to ensure the full and effective use and enjoyment of the Facilities and the Rights to Land, and (iii) to enable each of the MEP Participants and any other Project Participants to satisfy their respective obligations under all Project Agreements.

7.7 Subject to Section 7.3, the State Authorities hereby consent to any Project Activities or actions taken preparatory to or in connection with the Project by the MEP Participants and their designated Contractors that comply with the Code of Practice set forth in Appendix 3 of this Agreement or any of the principles or standards set forth therein.

ARTICLE 8

TAXES

8.1 General.

(i) Except as otherwise specifically provided in this Agreement, no Project Participant shall be subject to any Taxes or any Tax compliance or filing obligations arising from or related, directly or indirectly, to MEP Activities, the MEP System, the Facilities, the Rights to Land, Petroleum that is transported

through the Facilities or the MEP System or any related assets or activities, whether before, on or after the Effective Date.

(ii) It is acknowledged that, notwithstanding any other provisions in this Agreement to the contrary, Double Tax Treaties shall have effect to give benefits with respect to Taxes. Moreover, any Person that is not entitled to the benefits of such a treaty shall be entitled to the benefits that would have been available if a treaty equivalent to the Organisation for Economic Co-operation and Development Model Tax Convention on Income and Capital, updated as of 1 November 1997 (the "OECD Treaty"), were applicable. In either event, no further administrative action shall be necessary to enable the Person to take advantage of such benefits. The provisions of this Section 8.1(ii) shall not affect the liability of an MEP Participant for Profit Tax pursuant to Section 8.2 or the amount of such liability.

(iii) The provisions of this Article 8 shall at all times prevail over all conflicting provisions of the Tax Code of Georgia, including the provisions of Articles 3(2), 4(3), 4(5), 4(7), 6(6), 6(7) and 6(8) thereof, or other Georgian Law.

(iv) To the extent any provisions of this Article 8 are or could be construed as being inconsistent with the other provisions of this Agreement (including Sections 4.2 and 10.1), the provisions of this Article 8 shall govern.

(v) For purposes of Taxes, the MEP System (whether before or after its completion), the Rights to Land, Petroleum that is transported through the Facilities or the MEP System or assets or activities in connection with any other Petroleum transportation system in existence on the Effective Date shall not be regarded as a permanent establishment of an MEP Participant, Affiliate of an MEP Participant, Interest Holder or Shipper.

8.2 MEP Participants.

(i) Each of the MEP Participants is subject to profit tax in accordance with the Tax Code of Georgia, as amended by the provisions of this Article 8, in respect of its Project Activities (the "Profit Tax"). The Profit Tax shall apply individually to each MEP Participant. The Profit Tax shall consist of a Base Profit Tax and a Profit Tax Surtax. Subject to Section 8.2(iii), the amount of the Base Profit Tax liability of an MEP Participant for a Year shall be equal to such MEP Participant's taxable income related to Project Activities for the Year multiplied by a tax rate of thirty percent (30%), which consists of the general profit tax rate in force in the Territory on 1 January 1999 (twenty percent (20%)) and an additional branch-profits tax rate of ten percent (10%). For this purpose, the MEP Participant's taxable income related to Project Activities shall be based on the MEP Participant's separate share of any income, expenses and other taxable items related to Project Activities for the Year as determined in accordance with the Tax Code of Georgia.

(ii) The amount of the Profit Tax Surtax imposed on an MEP Participant for a Year shall be equal to the excess, if any, of such MEP Participant's total Profit Tax liability over such MEP Participant's Base Profit Tax liability for the Year.

(iii) An MEP Participant's total Profit Tax liability for a Year shall be equal to the Profit Tax Amount per Barrel of Petroleum transported, as measured at the Point of Terminus, through the capacity owned by such MEP Participant in the Facilities during such Year. In the event an MEP Participant's Base Profit Tax liability for a Year as determined under Section 8.2(i) exceeds such MEP Participant's total Profit Tax liability for the Year, the amount of such MEP Participant's Base Profit Tax liability for the Year shall be reduced to an amount equal to such MEP Participant's total Profit Tax liability for the Year (and no Profit Tax Surtax shall be imposed on such MEP Participant for the Year). Any such reduction shall be applied first to the portion of the Base Profit Tax liability attributable to the branch-profits tax rate and then to the portion of such liability attributable to the general profit tax rate.

(iv) The Profit Tax imposed on each MEP Participant for a Year shall fully satisfy such MEP Participant's liability for Georgian profit tax or any other Taxes which may be imposed on or with respect to income or profit of such MEP Participant in connection with MEP Activities for the Year.

(v) Notwithstanding the foregoing, in the event of an assignment by more than one of the MEP Participants of all or any of their interests in the Project to an assignee which is an Entity that is a partnership pursuant to the law under which the Entity was established (the "Partnership") in exchange for partnership interests in the Partnership, the Profit Tax (consisting of the Base Profit Tax and the Profit Tax Surtax) shall apply individually to each of the partners in the Partnership (the "Partners") as if each of the Partners was a separate MEP Participant. The individual liability of a Partner for Profit Tax (consisting of the Base Profit Tax and the Profit Tax Surtax) shall be based on the Partner's share of the profits of the Partnership and the Barrels of Petroleum transported by the Partnership through the Facilities as measured at the Point of Terminus. The Partnership, notwithstanding any contrary provision in this Article 8, shall not itself be liable for Profit Tax or have any Profit Tax compliance or filing obligations. Principles comparable to those described in this Section 8.2(v) shall apply in the event the Project is owned by all of the investors through a single Entity (whether a partnership, company or any other form of Entity).

(vi) Each MEP Participant shall file a Profit Tax return for each Year for which it is liable for Profit Tax and shall submit such Profit Tax return to the State Tax Department, and pay the Profit Tax for such Year to the State Tax Department on behalf of the State, not later than first (1st) April of the following Year. The Profit Tax return shall set forth general information regarding the MEP Participant, the amounts of the total Profit Tax, Base Profit Tax and Profit Tax Surtax for the Year and such additional information as may be provided for in any agreement described in Section 8.9(iii). There shall be attached to such return an annex which contains the following summary information with

respect to the MEP Participant's Project Activities for the Year: the MEP Participant's gross income from tariffs, depreciation deductions, other deductions, total taxable income, Base Profit Tax liability, the number of Barrels of Petroleum transported, as measured at the Point of Terminus, through the capacity owned by such MEP Participant in the Facilities during the Year, the Profit Tax Amount, Profit Tax Surtax liability, total Profit Tax liability and such additional information as may be provided for in any agreement described in Section 8.9(iii). There shall also be attached to the Profit Tax return of each MEP Participant for each Year a copy of a statement (the "Allocation Statement") prepared and signed by the Operating Company which sets forth (a) the total number of Barrels of Petroleum transported, as measured at the Point of Terminus, through the Facilities during such Year and (b) the number of Barrels transported, as measured at the Point of Terminus, through the capacity owned by each MEP Participant in the Facilities during such Year, the sum of which for all MEP Participants shall be equal to such total measured quantity at the Point of Terminus as set forth in clause (a). The original Allocation Statement for each Year shall be provided by the Operating Company to the State Tax Department not later than first (1st) April of the following Year. Each MEP Participant shall maintain its books and records with respect to Project Activities in accordance with accounting standards which are generally accepted in the international Petroleum transportation industry, and shall have the right to maintain such books and records and prepare its Profit Tax returns exclusively in Dollars. Estimated Profit Tax returns shall not be filed, and estimated Profit Tax payments shall not be made, by the MEP Participants. All payments of Profit Tax shall be made in Dollars.

(vii) (1) The filing of the Profit Tax return for a Year and payment of Profit Tax thereunder shall be deemed to be a final and conclusive settlement of the amount of the Profit Tax liability of an MEP Participant for the Year, provided that (a) the amount of the Profit Tax liability as shown on such return is equal to the Profit Tax Amount for the Year multiplied by the number of Barrels transported, as measured at the Point of Terminus, through the capacity owned by such MEP Participant in the Facilities during the Year as set forth on the Allocation Statement for the Year and (b) the State Tax Department shall have the authority to conduct an examination (a "Technical Examination") to verify the technical accuracy of the measurement at the Point of Terminus of the total number of Barrels of Petroleum transported through the Facilities during such Year, which examination must be concluded within twelve (12) months from the due date for filing Profit Tax returns for such Year.

(2) On completion of a Technical Examination, if any, with respect to a Year, the State Tax Department shall discuss any proposed adjustments with the Operating Company and any affected MEP Participants and, where appropriate, issue to one or more of the MEP Participants a notice of additional Profit Tax due or a notice of refund. Any agreed underpayments or overpayments of Profit Tax shall be paid within ten (10) days following receipt by the MEP Participant of the appropriate notice. If the Operating Company and any affected MEP Participants and the State Tax Department are unable to

agree on the technical accuracy of the measurement at the Point of Terminus of the total number of Barrels of Petroleum transported through the Facilities during the Year, the issue shall be submitted to arbitration under Article 17.

(3) If an MEP Participant fails to pay the Profit Tax for a Year on or before the date it is due, or on a final determination that there has been an underpayment (or overpayment) of Profit Tax by the MEP Participant on its Profit Tax return for a Year as a result of a Technical Examination, interest shall accrue and be paid by the MEP Participant (or, in the case of a refund of an overpayment, shall be paid to the MEP Participant) in Dollars on the unpaid, underpaid or overpaid amount from the date the Profit Tax was due (or, in the case of an overpayment, the date the Profit Tax was paid) at the Agreed Interest Rate.

(viii) Each MEP Participant shall make its Profit Tax payments to the large taxpayers inspectorate of the State Tax Department located in Tbilisi (or any successor thereto). Any such Profit Tax payment may be made on behalf of such MEP Participant by an agent thereof (including an Operating Company).

(ix) The agency of the State Tax Department to which an MEP Participant makes any Profit Tax payment will issue to such MEP Participant separate official tax receipts evidencing the amounts of such payment that are attributable to Base Profit Tax and to Profit Tax Surtax, if applicable, within ten (10) Business Days after such payment is made. Such tax receipts shall state the date and relevant Dollar amount of such payment, whether the amount relates to Base Profit Tax or Profit Tax Surtax, the currency (Dollars) in which such payment was made and any other particulars customary in the State for such receipts.

(x) Notwithstanding the other provisions of this Section 8.2, solely in the case of the first (1st) Year and the second (2nd) Year for which each MEP Participant is liable for Profit Tax, (a) Profit Tax returns shall be filed and Profit Tax shall be paid on the basis of the six (6)-month periods ending thirtieth (30th) June and thirty-first (31st) December in each such Year and (b) the due date for submitting the Profit Tax returns, providing the original Allocation Statements and making Profit Tax payments for each such six (6)-month Profit Tax period shall be first (1st) October or first (1st) April next following the end of such period. Except as provided in the preceding sentence, the provisions of this Section 8.2 (and other applicable provisions of this Agreement) shall apply for Profit Tax purposes for each six (6)-month Profit Tax period in each such Year, and any reference therein to a Year shall instead be deemed to be a reference to the relevant six (6)-month Profit Tax period.

8.3 Contractors.

(i) No Taxes shall be imposed on, or withheld with respect to payments to, any Contractor in connection with MEP Activities, and Contractors shall have no Tax compliance or filing obligations arising from or related, directly or indirectly, to MEP Activities.

(ii) The MEP Participants and their Affiliates and Interest Holders, and their respective employees, shall have no liability or responsibility to the State Authorities for any failure of Contractors to comply with Georgian Law regarding Taxes.

(iii) No Taxes (other than profit tax, if applicable) shall be imposed on, or withheld with respect to payments to or by, a Joint Operating Company within the meaning of the PSA in respect of any supply of goods, works, services or technology (including all related or reimbursable expenses) to or by the MEP Participants or an Operating Company. No Taxes shall be imposed or withheld with respect to such payments if the goods, works, services or technology (including all related or reimbursable expenses) are charged at cost.

(iv) No Taxes (including Taxes on income, revenue or profit) shall be imposed on any of the MEP Participants, their Affiliates or the Shippers with respect to any Petroleum to be used as fuel in connection with the Project (including the ownership, importation, transportation, transfer of ownership, or use thereof). The supply of any such Petroleum shall be exempt with credit (zero percent (0%) rate) from VAT.

8.4 Payments to Certain Persons. No Taxes shall be imposed with respect to payments or deemed payments made in connection with MEP Activities by all or any of the Project Participants or their respective Affiliates, or any branch or permanent establishment thereof, to any Entity established outside the Territory, and no Taxes shall be withheld with respect to payments or deemed payments made in connection with MEP Activities by all or any of the Project Participants or their respective Affiliates, or any branch or permanent establishment thereof, to any Entity or to any physical person who is not an employee of the payor. For purposes of the preceding sentence, (i) Taxes on payments shall include any Taxes on interest, royalties, fees for services and dividends or other distributions or other remittances of profit, and (ii) Taxes on deemed payments shall include any Taxes on undistributed profit after imposition of any Taxes on profit. No Taxes shall be imposed on or with respect to payments made by an MEP Participant or an Operating Company to an Affiliate thereof, or to an Interest Holder or an Affiliate thereof, in reimbursement of costs incurred on behalf of the payor.

8.5 Employee Taxes.

(i) All Foreign Employees shall be liable to pay Taxes only on their income earned as a direct result of their employment in the Territory, subject to any applicable Double Tax Treaty (or the OECD Treaty in accordance with Section 8.1(ii)); provided, however, such a Foreign Employee shall be liable for such Taxes for a Year only if he or she is present in the Territory for one hundred eighty-three (183) or more days during the Year. Any Project Participant whose employee(s) is subject to Taxes for any Year pursuant to this sub-section (i) shall be obligated to withhold and pay to the State Tax Department any Taxes which are due with respect to such employee following the time in such Year when the employee becomes subject to such Taxes pursuant to this sub-section (i).

(ii) The Project Participants, their Affiliates and their respective Foreign Employees shall not be required to make payments of State social tax (including payments to the Unified State Fund for Social Security and the Unified State Fund for Employment and compulsory medical insurance contributions) and other similar payments with respect to their Foreign Employees.

(iii) Except as otherwise provided in this Article 8, the MEP Participants and Contractors shall be subject to any Taxes and Tax compliance and filing obligations applicable to them under Georgian Law with respect to their employees.

8.6 No Taxes on Transfers, Contributions, Loans, Etc. No Taxes shall be imposed on or with respect to any assignment, transfer or pledge of, or any other adjustment in, all or any of the rights or obligations of an MEP Participant, an Operating Company, an Interest Holder or a predecessor or Affiliate of any of the foregoing arising under any Project Agreement or in connection with the Project or the MEP System; an Interest Holder's interest in an MEP Participant or an Operating Company; an MEP Participant's interest in an Operating Company; or any rights or obligations of an MEP Participant, an Operating Company or any Interest Holder, Shipper or other Person with respect to the transportation of Petroleum in and/or through the Facilities or the MEP System. No Taxes (including any import Taxes) shall be imposed on or with respect to any contribution of assets or any loan to or by any Project Participant or any payment or other transfer to any Project Participant in connection with the Project. The provisions of this Section 8.6 shall apply to any assignment, transfer, pledge, adjustment, contribution or loan described above, whether made before, on or after the Effective Date.

8.7 Operating Companies. Any Operating Company shall be entitled to all the exemptions and privileges accorded to the MEP Participants under this Article 8 and shall have no Profit Tax liability or compliance or filing obligations.

8.8 VAT; Certificates.

(i) Each of the MEP Participants, Interest Holders, Contractors, Operating Companies, Shippers and their respective Affiliates shall be exempt with credit (taxable at a zero percent (0%) rate) from VAT on all (1) goods, works, services and technology supplied, directly or indirectly, to or by it in connection with MEP Activities, (2) its imports and exports of Petroleum which is transported through the Facilities, (3) imports of goods, works, services and technology acquired by it in connection with MEP Activities and (4) exports and re-exports of goods, works, services and technology by it in connection with MEP Activities. In addition, every supplier of goods, works, services and technology to each of the MEP Participants, Interest Holders, Contractors, Operating Companies, Shippers and their respective Affiliates in connection with MEP Activities shall treat those supplies for VAT purposes as being exempt with credit (taxable at a zero percent (0%) rate). For the avoidance of doubt, a similar exemption with credit (taxable at a zero percent (0%) rate) from VAT shall apply, and no other transfer Taxes or notarial or other fees shall apply, in the case of any transfer of Rights to Land, directly or indirectly, to the MEP

Participants. Notwithstanding the foregoing, notarial fees may be imposed in accordance with Georgian Law on transfers to the MEP Participants of Rights to Land with respect to Nonstate Land to the extent they are of a non-discriminatory nature, but in no event shall such notarial fees with respect to such transfers on or before the date ten (10) years after the date of commencement of the construction phase respecting the Facilities exceed the amounts that would be imposed pursuant to the Law of Georgia on Fees for Notary Services dated 11 June 1998, as enacted and generally applicable and in force in the Territory on 1 January 2000.

(ii) The appropriate agency of the State Tax Department or other appropriate tax or customs authority shall provide each Person, as well as each successor or permitted assignee of such Person, that is entitled to the exemptions and/or VAT zero percent (0%) rate as provided in this Agreement with a certificate or other legally valid documentation confirming such exemptions and/or VAT zero percent (0%) rate as provided in this Agreement within thirty (30) days of its requesting such certificate or documentation. In the event VAT is paid by an MEP Participant, Operating Company or Contractor, such MEP Participant, Operating Company or Contractor shall be entitled to offset the amount of such VAT against any Taxes (including Profit Tax or income tax withheld from payments to employees) which it otherwise would be required to pay. Such MEP Participant, Operating Company or Contractor shall notify the State Tax Department or other appropriate tax or customs authority in writing of any such offset (including the amount thereof). In the case of any such offset against Profit Tax liability of an MEP Participant, the amount of such offset shall be treated as payment by such MEP Participant of such Profit Tax for purposes of Section 8.2 (including the requirement that a tax receipt be issued in accordance with Section 8.2(ix)).

(iii) For the avoidance of doubt, in the case of any value added tax or similar tax imposed by any state in the former Soviet Union and paid or incurred by an MEP Participant or Operating Company in respect of the acquisition of goods, works, services or technology used in connection with the Project, the MEP Participant or Operating Company shall be entitled to such remedies as may be provided for under Georgian Law and applied in current practice.

8.9 Other.

(i) The MEP Participants shall pay any registration or similar fees, other than customs service/documentation fees (covered by Section 14.4), which may be imposed by the State Authorities, but only to the extent they are nominal and of a non-discriminatory nature.

(ii) An MEP Participant shall not be subject to any interest, penalties and fines (including financial sanctions and administrative penalties) with respect to Taxes, except (a) interest payable as computed under clause (3) of Section 8.2(vii) and (b) if the amount of Profit Tax of the MEP Participant for a Year was underpaid due to a knowing and intentional/deliberate failure to pay Profit

Tax (which failure did not result from mistake or other good faith action or inaction), the MEP Participant shall, absent a demonstration of evidence that there was no such knowing and intentional/deliberate failure (or of evidence of such mistake or other good faith action or inaction), be liable for interest in Dollars on the amount of the underpayment due to such knowing and intentional/deliberate failure from the date thirty (30) days after such Profit Tax was due until the date it is paid at a rate per annum equal to thirty percent (30%) (in lieu of interest at the Agreed Interest Rate).

(iii) The State Tax Department and the MEP Participants may enter into one or more agreements, which may not be amended without the written consent of each of them, containing detailed rules regarding the administration and application of the provisions of this Article 8.

(iv) The provisions of this Article 8 shall survive the termination of this Agreement. If an MEP Participant is no longer a Party to this Agreement, the provisions of this Article 8 shall continue to apply to Taxes or any Tax compliance or filing obligations arising from or related, directly or indirectly, to the MEP Participant's assets or activities pursuant to this Agreement for all periods in which the MEP Participant was a Party to this Agreement.

ARTICLE 9

COMPENSATION FOR LOSS OR DAMAGE

9.1 Without prejudice to the right of the MEP Participants to seek full performance by the State Authorities of the State Authorities' obligations under any Project Agreement, the Government shall provide monetary compensation as provided in this Article 9 for any Loss or Damage which is caused by or arises from:

(i) any failure of the State Authorities, whether as a result of action or inaction, to fully satisfy or perform all of their obligations under all Project Agreements;

(ii) any misrepresentation by the State Authorities in any Project Agreement;

(iii) any failure by the State Authorities, whether as a result of action or inaction, to maintain Economic Equilibrium as provided in Section 7.2(x);

(iv) any requisitioning by Governmental security forces or authorities of the assets of any Project Participant or any damage or destruction by Governmental security forces or authorities, to the extent it was not required by the necessity of the situation, of the assets of any Project Participant during any event of war (declared or undeclared); or

(v) any act of Expropriation by the State Authorities.

Without limiting the foregoing but subject to Section 7.4 of this Agreement, the obligation of the Government to provide monetary compensation also applies with respect to any such Loss or Damage caused by or arising from any of the foregoing by any Person which was a State Entity at the time the applicable Project Agreement was executed by it.

9.2 In the event and to the extent any Project Participant suffers any Loss or Damage of the kind described in Section 9.1, the Government shall provide prompt, adequate and effective compensation for all such Loss or Damage. Solely for purposes of this Article 9, any reference to Project Participants shall not include Lenders or Insurers; provided, however, nothing contained herein shall alter, amend, waive, condition or release (i) any State Authority from any claims, causes of action or rights of Lenders or Insurers which may exist independent of this Agreement or which may arise independent of this Agreement or (ii) step-in rights, rights of subrogation or other similar rights, and the exercise of same, which Lenders and/or Insurers may have in respect of any other Project Participant in respect of the Project. In respect of the adequacy of compensation, if the Loss or Damage:

(i) is of the kind described in Section 9.1(i) through (iv), the Government shall accord as among the monetary remedies of (1) money damages, (2) restitution, (3) reimbursement, (4) indemnification and (5) other forms of monetary relief (excluding punitive or exemplary damages), that monetary remedy or combination of monetary remedies as the MEP Participants may elect to the end that all Project Participants shall be fully and fairly compensated and kept whole by the State Authorities respecting all such Loss or Damage;

(ii) is, notwithstanding the monetary remedies set forth in Section 9.2(i), applicable to the events described in Section 9.1(iv), a result of any event of war (declared or undeclared), armed conflict or similar event in the Territory, the Government shall accord to the MEP Participants for themselves and/or any other Project Participants the most favourable treatment (including such remedies as restitution, money damages, indemnification or other settlement) of those treatments accorded any other Person affected by such event; and

(iii) results from or relates to any act of Expropriation by the State Authorities (as described in Section 9.1(v)), the Government shall pay Fair Market Value.

9.3 With respect to all monetary relief under this Article 9, all amounts shall be expressed and paid in a currency that is widely traded in international foreign exchange markets and widely used in international transactions, on the basis of the market rate of exchange for that currency at the close of business of the London Stock Exchange on the date of payment, and shall be paid together with interest at the Agreed Interest Rate from the date of breach by the State Authorities of a Project Agreement, the date of misrepresentation by the State Authorities in any Project Agreement, the date of change in Economic Equilibrium, the date of requisitioning, loss or damage of assets during war or the date of Expropriation, as the case may be, to the date of payment to the MEP Participants by the State Authorities.

9.4 In the event the State Authorities should ever carry out any act of Expropriation with respect to the Project, the State Authorities shall do so only where such Expropriation is (i) for a purpose which is an overriding public purpose, (ii) not discriminatory, (iii) carried out under due process of law and (iv) accompanied by the payment of compensation as provided in Section 9.2(iii). For purposes of the foregoing, due process respecting any claim of Expropriation shall include the MEP Participants' right to resort to the arbitration provisions of this Agreement for purposes of establishing that an Expropriation has taken place (both as to themselves and on behalf of any Project Participants) and for the assessment through arbitration of the amount owed by the State Authorities to the MEP Participants as adequate compensation as provided in Section 9.2(iii) for all Loss or Damage suffered by the MEP Participants and/or all other Project Participants caused by or arising from such Expropriation.

9.5 The Government's obligation to provide monetary compensation to the MEP Participants under this Article 9:

(i) is several, independent, absolute, irrevocable and unconditional and constitutes an independent covenant and principal obligation of the Government, separately enforceable from all other obligations (including monetary compensation obligations) of the State Authorities under the Project Agreements, without regard to the invalidity or unenforceability of any such other obligations;

(ii) is enforceable, jointly and severally, against the constituent elements of the State Authorities and, regardless of against whom enforcement is sought, any award or claim for payment due under this Article 9 may be submitted to the Ministry of Finance of Georgia and such award or claim for payment (granted, with respect to a claim for payment, such claim is not disputed by the State Authorities) shall be paid to the MEP Participants on or before thirty (30) days after receipt by the Ministry of Finance of Georgia of the related award or claim for payment;

(iii) shall not be modified, impaired or rendered unenforceable by any defense available to the State Authorities or as a result of the occurrence of any event that, but for this Section 9.5(iii), would discharge that obligation other than by the full performance thereof in accordance with this Agreement.

9.6 The Government shall compensate the MEP Participants for any Loss or Damage set forth in this Article 9 suffered by the MEP Participants and/or another Project Participant. In no event shall the Government's obligation to provide compensation under this Article 9 include any punitive or exemplary damages.

ARTICLE 10

LIMITATION OF LIABILITY

10.1 The MEP Participants shall be liable to the State Authorities for Loss or Damage caused by or arising from any breach by them of (i) any Project Agreement or (ii) applicable

Georgian Law; provided, however, that the MEP Participants shall have no liability hereunder if and to the extent the Loss or Damage is caused by or arises from any breach of any Project Agreement and/or breach of duty by any State Authority. Notwithstanding the foregoing, (i) the MEP Participants shall not be liable to the State Authorities for any punitive or exemplary damages and (ii) nothing herein is intended to or shall limit the rights of the MEP Participants against any third parties in respect of such Loss or Damage.

10.2 The MEP Participants shall be liable to a third party (other than the State Authorities and any Project Participant) for Loss or Damage suffered by such third party as a result of the MEP Participants' breach of the standards of conduct set forth in the Project Agreements; provided, however, that (i) the MEP Participants shall have no liability hereunder if and to the extent the Loss or Damage is caused by or arises from any breach of any Project Agreement and/or breach of duty by any State Authority and (ii) nothing herein is intended to or shall limit the rights of the MEP Participants against any other Person in respect of such Loss or Damage.

10.3 The MEP Participants shall have no joint and several liability under this Agreement except in respect of liability arising from their failure to comply with applicable law in the conduct of Pipeline Activities (other than liability in respect of any matters relating to Taxes) and with the terms of Article 12 and Appendix 3.

10.4 Except as set forth in Section 3.4 hereof, it is understood and agreed that under no circumstances whatsoever shall the Government or any State Authorities have the right to seek or declare any cancellation or termination of this or any other Project Agreement as a result of any breach by the MEP Participants or any other Project Participants.

ARTICLE 11

SECURITY

11.1 Commencing with the initial Project Activities relating to route identification and evaluation and continuing throughout the life of the Project, the State Authorities, at their sole cost and expense, shall take all reasonable and prudent measures determined by the State Authorities (i) to safeguard and secure the Rights to Land, the Facilities and all Persons within the Territory involved in Project Activities and (ii) to provide protection for the Rights to Land, the Facilities and those Persons from all Loss or Damage resulting from civil war, sabotage, vandalism, blockade, revolution, riot, insurrection, civil disturbance, terrorism, kidnapping, commercial extortion, organised crime or other similar destructive events.

11.2 In order to avoid or mitigate harm to the Project of the kind described in Section 11.1, the State Authorities shall, on reasonable request by and in consultation with the MEP Participants, take all reasonable and prudent measures determined by the State Authorities consistent with Appendix 3 to enforce any relevant provisions of Georgian Law relating to threatened and/or actual instances of loss or damage caused by third parties (other than Project Participants) to the Rights to Land or the Facilities, or loss or injury to Persons within the Territory involved in Project Activities.

11.3 In order to effect the obligations and without limiting the State Authorities' obligations under Sections 11.1 and 11.2, the Government, at its sole cost and expense, but in regular consultation with the MEP Participants, shall use the security forces of the State. As among the Parties, the Government shall be solely liable for the conduct of all operations of the security forces of the State and neither the MEP Participants nor any other Project Participants shall have any liability or obligation to any Person for any acts or activities of the security forces of the State or be obligated to reimburse the Government for the cost and expense of providing security as contemplated hereby.

ARTICLE 12

ENVIRONMENT, HEALTH, SAFETY AND SOCIAL IMPACT

12.1 The applicable environmental, health and safety standards and practices for the Project shall be as set forth in Appendix 3 attached hereto and shall be applicable notwithstanding any conflicting standards and practices otherwise required or approved by Georgian Law. The Parties hereby agree to the standards and practices set forth in Appendix 3 and the State Authorities hereby consent to any action taken by or on behalf of the MEP Participants and other Project Participants in conformity therewith. If a spillage or release of Petroleum occurs from the Facilities or in conducting Project Activities, or any other event occurs which is causing or likely to cause material environmental damage or material risk to health and safety, the MEP Participants shall take all necessary action as set forth in Appendix 3 and, on request by or on behalf of the MEP Participants, the State Authorities shall, in addition to any indemnification obligations the State Authorities may have under the Project Agreements, make available under Section 7.4 any goods, works or services available to the State Authorities and not otherwise readily available to the MEP Participants or their Contractors to assist in any remedial or repair effort.

12.2 The applicable social impact standards and practices for the Project shall be effected as set forth in Appendix 3 attached hereto. The Parties hereby agree to the standards and practices set forth in Appendix 3 and the State Authorities hereby consent to any action taken by or on behalf of the MEP Participants and other Project Participants in conformity therewith.

12.3 Notwithstanding the provisions of Article 10 or any other term of any Project Agreement, solely in respect of any loss or damage arising from or related to any adverse environmental, health or safety event or occurrence, the MEP Participants shall be obligated, regardless of fault or causation, to take all action necessary to remedy the harm and to restore the land and other harmed matter(s) to the maximum practicable extent to their prior condition and use, all in accordance with and as required by the standards and practices set forth in this Article 12 and Appendix 3, and incur all expenses necessary to so remedy the harm, it being further agreed that if and to the extent that any harm cannot be so fully remedied, the MEP Participants shall pay full, adequate and fair compensation in respect of any such unremedied harm; provided, however, that if and to the extent any

such loss or damage relating to the environment, health or safety is caused by or arises from any breach of any Project Agreement and/or breach of duty by any State Authority, the State Authorities shall indemnify and hold the MEP Participants and other Project Participants harmless with respect thereto, including for all costs and liabilities incurred by the MEP Participants or Project Participants for third-party loss or damage. Notwithstanding the foregoing, (i) the MEP Participants shall not be liable to the State Authorities for any punitive or exemplary damages and (ii) nothing herein is intended to or shall limit the rights of the MEP Participants against any third parties in respect of any loss or damage arising from or related to adverse environmental, health or safety events or occurrences.

ARTICLE 13

CURRENCY

13.1 The State Authorities confirm that the MEP Participants and all other Project Participants shall have the right for the duration of and in order to conduct Project Activities:

(i) to bring into or take out of the Territory Foreign Currency and to utilise, without restriction, Foreign Currency accounts in the Territory and to exchange any currency at market rates;

(ii) to open, maintain and operate Local Currency bank and other accounts inside the Territory and Foreign Currency bank and other accounts both inside and outside the Territory;

(iii) to purchase and/or convert Local Currency with and/or into Foreign Currency at the market exchange rate legally available or, if applicable, at a rate of exchange made available in respect of similar sums of money by the central bank of the State or any successor organisation to foreign Entities doing business in the Territory, without deductions or the imposition of fees other than usual and customary banking charges;

(iv) to transfer, hold and retain Foreign Currency outside the Territory;

(v) to be exempt from all mandatory conversions, if any, of Foreign Currency into Local Currency or other currency;

(vi) to pay abroad, directly or indirectly, in whole or in part, in Foreign Currency, the salaries, allowances and other benefits received by any Foreign Employees;

(vii) to pay Contractors and Foreign Contractors abroad, directly or indirectly, in whole or in part, in Foreign Currency, for their goods, works, technology or services supplied to the Project; and

(viii) to make any payments provided for under any Project Agreement in Foreign Currency.

13.2 All payments to be made by the State Authorities under any Project Agreement shall be made in Dollars and on the basis of the market rate of exchange at the time of payment, except that any such payments with respect to Taxes that have been paid shall be made in the currency in which such Taxes were paid. The State Authorities shall take all steps and measures required to ensure that all such payments shall be made without any withholdings or other deductions whatsoever.

ARTICLE 14

IMPORT AND EXPORT

14.1 At any time and from time to time, each Project Participant has the right to import into or export or re-export from the Territory, free of Taxes and restrictions, whether in its own name or on its behalf, all equipment, materials, machinery, tools, vehicles, spare parts, supplies, Petroleum, fuels and lubricants to be used in connection with the Project and all other goods (other than natural gas), works, services or technology necessary or appropriate for use in connection with the Project. At any time and from time to time, each Project Participant has the right to import into the Territory, free of Taxes and restrictions, whether in its own name or on its behalf, natural gas to be used as fuel in connection with the Project. Provided, however, that no Project Participant shall be exempt from VAT on any import, export or re-export described in this Section 14.1 except to the extent specified in Section 8.8, 14.2 or 14.3, or in Article 13.

14.2 Each Foreign Employee of each Project Participant, each Contractor who is a physical person and is not a citizen of the State, each family member of any such employee or Contractor and each Project Participant on behalf of any such employee, Contractor or family member shall have the right at any time and from time to time to import into or export or re-export from the Territory, free of Taxes and restrictions, whether in its own name or on its behalf, all goods, works, services or technology for its own use and personal consumption or for the use and personal consumption of such employees, Contractors and family members; provided, however, that subject to Article 8, all sales by any such Person within the Territory of any such imported goods to any other Person will be taxable, and, in the case of sales of automobiles, furniture and professional tools and instruments, will result in liability for customs import tariff, in accordance with Georgian Law. The authorisations and exemptions granted under this Section 14.2 may be restricted by Georgian Laws generally applicable for the protection of public health, safety and public order.

14.3 Petroleum transported, or to be transported, by any of the MEP Participants for any Shipper or for its or their own account through the Facilities shall be considered goods-in-transit for all purposes of the customs laws of the State and shall be exempt from all Taxes. Except as may otherwise be provided in this Agreement, the MEP Participants and each such Shipper shall have the right at any time and from time to time to import and export, free of all Taxes and restrictions, all Petroleum which is, or is to be, transported through and exported from the Facilities.

14.4 All imports to and exports from the Territory in connection with the Project shall be subject to the procedures and documents required by applicable customs laws and regulations; provided, however, such imports and exports shall be subject to the exemptions from Taxes set forth in Articles 8 and 13 and Sections 14.1, 14.2 and 14.3, except that, in the case of any such imports and exports of goods by an MEP Participant other than those described in Section 14.3, the MEP Participant shall pay any customs service/documentation fees to the extent they are nominal and consistent with the actual costs of providing such customs service/documentation and are of a non-discriminatory nature, but in no event shall the customs service/documentation fees exceed the following:

Declared Value of Shipment	Fees
$0 to $100,000	0.15% of value
$100,001 to $1,000,000	$150 plus 0.10% of value over $100,000
$1,000,001 to $5,000,000	$1,050 plus 0.07% of value over $1,000,000
$5,000,001 to $10,000,000	$3,850 plus 0.05% of value over $5,000,000
More than $10,000,000	$6,350 plus 0.01% of value over $10,000,000

14.5 Each Project Participant shall be exempt from the provisions of any foreign trade regulations of the State Authorities relating to any goods, works, services or technology acquired or performed, directly or indirectly, in connection with the Project or otherwise relating to Petroleum in the Facilities, including those purporting to prohibit, limit or restrict the import or export thereof or relating to determinations of country of origin or destination.

ARTICLE 15

BINDING EFFECT

15.1 This Agreement and the rights, obligations and other provisions of this Agreement and any other Project Agreement shall bind and apply to the Parties and:

(i) in the case of the State Authorities, shall continue to bind the Government, all State Entities and all Local Authorities notwithstanding any change in the constitution, control, nature or effect of all or any of them and notwithstanding the insolvency, liquidation, reorganisation, merger or other change in the viability, ownership or legal existence of the State Authorities; provided, however, for all purposes of the Project Agreements, that if the State or any State Authority sells, assigns, transfers or otherwise privatises by whatever means, including by management contract or operations contract or conditional sale, all or part of its equity and/or other economic interest in any State Entity to a Person which is not a State Authority, such equity and/or other economic interest (or pertinent portion thereof, as well as such State Entity itself (unless

such State Entity continues to be controlled, directly or indirectly, by the Government or its duly appointed representatives)) shall no longer, directly or indirectly, be liable under, or bound by, or subject to, the terms of this Agreement or any other Project Agreement, other than any other Project Agreement which such State Entity has itself executed and entered into; and

(ii) in the case of any MEP Participant, shall bind and apply to the benefit of all and any successors and permitted assignees and transferees of such MEP Participant from time to time in respect of this Agreement or any of the rights, obligations and other provisions of this Agreement (as the case may be).

15.2 Except as otherwise provided in Article 16 and Section 15.1(i), above, the State Authorities shall not assign, transfer or otherwise deal with (or carry out or permit any act inconsistent with their continued retention of) their interests under this Agreement or any other Project Agreement and all or any of the rights, obligations and other provisions on their part set out in this Agreement or any other Project Agreement.

ARTICLE 16

SUCCESSORS AND PERMITTED ASSIGNEES

16.1 Each MEP Participant shall be entitled to transfer, assign, share or otherwise deal with all or any of its rights under this Agreement, with binding effect on the State Authorities, subject only to the prior notification by the MEP Participant transferor to the State Authorities of details of such transferred rights and the recipient thereof, and if the MEP Participant transferor so elects, delivery to the State Authorities of an agreement duly executed by the MEP Participant and the recipient of such rights; provided, however, that the State Authorities shall have the right, within twenty (20) days of receipt of such notification, to disapprove such transfer, assignment, sharing or dealing if the proposed transferee, assignee or other party poses a threat to national security, defense and/or public safety in violation of Georgian Law. Upon delivery of the form of agreement as contemplated by this Section 16.1, the Government shall promptly execute the agreement and return same to the MEP Participant transferor.

16.2 Each MEP Participant shall be entitled to transfer, assign or otherwise deal with all or any of its obligations under this Agreement, with binding effect on the State Authorities, subject to the requirement that the MEP Participant transferor provide to the State Authorities not less than twenty (20) days' prior notification of:

(i) the details of the proposed transaction with respect to obligations proposed to be retained and those transferred;

(ii) the details of the recipient in the context of the proposed transaction and, in particular, the obligations proposed to be assumed; and

(iii) certified financial statements, disclosure documents and other relevant information reasonably demonstrating to the State Authorities that the

transferee has the financial and (to the extent it may be required in the circumstances) technical capability to observe and perform such obligations.

The State Authorities shall have the right, within twenty (20) days of receipt of the foregoing, to disapprove such transfer, assignment, sharing or other dealing on the basis that the proposed transferee has not reasonably demonstrated that (i) it has the financial or (to the extent it may be required in the circumstances) technical capability to observe and perform such obligations or (ii), except when the proposed recipient of the obligation is an MEP Participant, the proposed recipient poses a threat to national security, defense and/or public safety in violation of Georgian Law. If the State Authorities have not provided notice of disapproval of such proposed transaction to the MEP Participant transferor within twenty (20) days after receipt of transaction notification and supporting information, such transaction shall be deemed approved. Unless the MEP Participant transferor and the recipient of obligations otherwise agree, the terms of their agreement of transfer shall provide, in form and substance satisfactory to the MEP Participant transferor, (1) that the transferor shall cease to be a Party to this Agreement and is released from any obligations hereunder, (2) that the recipient shall become a party to this Agreement in succession to the transferor and shall observe all obligations and assume any liabilities as if it had at all times been a Party to this Agreement, (3) that the recipient shall indemnify the transferor and all other Parties from and against obligations and liabilities that otherwise would have been the responsibility of the transferor and (4) the effective date of the transfer and such other matters that the transferor shall reasonably require.

Upon delivery of such agreement, the Government shall promptly execute the agreement and return same to the MEP Participant transferor. Notwithstanding the foregoing in this Section 16.2 or anything else contained in this Agreement, no MEP Participant shall have the right to assign all or any portion of its obligation to pay Taxes except when such transfer of obligation is in conjunction with a transfer of all or a corresponding portion of its rights under Section 16.1.

16.3 Without releasing the MEP Participant from its obligations under this Agreement, each MEP Participant shall be entitled to undertake the Project and/or discharge all or any of its obligations hereunder by causing or procuring that such obligations are performed on its behalf by any Person; provided, however, that if the Person acting on behalf of the MEP Participant is a State Authority, then unless and to the extent the applicable Project Agreement provides to the contrary such State Authority shall bear responsibility under this Agreement for any failure or nonperformance of such obligations and the MEP Participant shall have no responsibility under this Agreement with respect thereto.

16.4 Without prejudice to the provisions of Section 16.1, each MEP Participant shall be entitled to create security interests in relation to its rights and obligations under this Agreement and any other Project Agreement in favour of banks or other financing entities (providing for, among other things, enforcement of such security by means of succeeding to the interests of the MEP Participant under this Agreement and any other Project Agreement); provided, however, that the Government shall have the right within fifteen (15) days receipt of notification to disapprove any assignment, lien creation, charge or security interest hereunder if the proposed assignee, lien holder, charge beneficiary or

secured party or other party poses a threat to national security, defence, and/or public safety in violation of Georgian Law). Except as set forth in the preceding sentence, such creation of security interests and the exercise of such security interests shall be made without any requirement of consent or permission of the State Authorities and such security interests shall be binding on the State Authorities upon the MEP Participant notifying to the Government details of such security interests and the beneficiary of such security interests and the State Authorities shall, if requested by the MEP Participant, enter into such agreements or other arrangements with such banks or other financing entities as may be required by such banks or other financing entities to give effect and business efficacy to the security interests so created including, among other things:

(a) advance notice by the State Authorities of any default by the MEP Participant and any intention of the State Authorities to take action in respect thereof; and

(b) an acknowledgment of the existence and potential exercise of rights to remedy or cure any such default and rights to acquire or otherwise step into the position of the MEP Participant under this Agreement and any other Project Agreements pursuant to such security interests.

16.5 Without prejudice to any rights or exemptions which may have vested in the Project Participants by operation of Georgian Law (including the ratification and enactment of Project Agreements into Georgian Law as provided herein), it is acknowledged by the State Authorities that the implementation of the Project may result in circumstances in which Project Participants other than the MEP Participants are to be subject to some or all of the obligations, or are to enjoy some or all of the rights, set out in this Agreement for such Project Participant (other than in circumstances of transfer, assignment or other dealing) by the MEP Participants, and the State Authorities agree that, in such circumstances, they will, upon receipt of a duly executed agreement in form and substance satisfactory to the relevant MEP Participant or Participants to the effect that such other Project Participant shall become a contracting party and shall have the rights, exemptions and/or privileges of the applicable Project Agreements and in that respect, the State Authorities shall promptly execute such form of agreement and return it to the relevant MEP Participant or Participants. For the avoidance of doubt, the provisions of this Section 16.5 shall not operate to (i) make the subject Project Participant an MEP Participant or (ii) cause the Tax treatment of any Project Participant to be other than as set forth in Articles 8 and 14 and the other provisions of this Agreement relating specifically to Taxes.

16.6 The State Authorities expressly acknowledge that both assignments of rights and transfers of obligations by the MEP Participants pursuant to this Article 16 are foreseeable and intended by the Parties to the Agreement. In accordance with the foregoing, the State Authorities agree and commit at the request of an MEP Participant to promptly provide, receive and/or execute any further or other documentation as may be necessary in order to effect a legally enforceable assignment of rights or novation of obligations hereunder or to allow Project Participants to become contracting parties as contemplated by Section 16.5 above.

ARTICLE 17

DISPUTE RESOLUTION AND APPLICABLE LAW

17.1 The provisions of this Article 17 shall be valid and enforceable notwithstanding the illegality, invalidity, or unenforceability under the law specified in Section 17.12 of any other provisions of this Agreement. Arbitration pursuant to this Article 17 shall not be subject to the condition of exhaustion of local remedies such as that referred to in Article 26 of the ICSID Convention. In order to provide prior notice and a reasonable opportunity for the Parties to resolve disputes without resorting to arbitration, as a condition to any Party or Parties submitting a dispute to arbitration under this Article 17, the Party or Parties shall provide written notice of the dispute to all other Parties and shall submit the dispute to arbitration only after the passage of thirty (30) days from the date of delivery of such notice on all Parties pursuant to Article 22 of this Agreement; provided, however, that where a Party has given notice of dispute(s) it shall not be necessary for any other Party to give a similar notice in order to participate in the arbitration of such dispute(s); and provided, further, that once a dispute is submitted to arbitration no additional notice of dispute(s) shall be required in order for any Arbitrating Party to add, to modify or to redefine those disputes which it seeks to resolve in such arbitration. Any dispute arising under this Agreement, or in any way connected with this Agreement (including its formation and any questions regarding arbitrability or the existence, validity or termination of this Agreement), between (i) the Government (which shall be the sole proper party to represent the State, and all State Authorities) and (ii) one or more of the MEP Participants, may be submitted to arbitration pursuant to this Article 17. The MEP Participants may submit any dispute to arbitration jointly and may assign rights granted under this Agreement among themselves for purposes of arbitration, it being further understood and agreed that the foregoing shall not require that, in an arbitration to which more than one MEP Participant is a party, the MEP Participants must take a joint position on any or all disputed issues. In addition, any MEP Participant that demonstrates to the reasonable satisfaction of the arbitral tribunal that it has a genuine interest in the issues in dispute and agrees to be bound by any award in respect of any fact or matter determined in the proceeding may intervene in any arbitration proceeding in which it is not already a party, subject only to its willingness to accept the record as previously established in the proceeding prior to its notice of intervention.

17.2 Except as otherwise expressly provided in the State's reservation to the ICSID Convention, the Government and all other Parties hereby consent to arbitrate any such dispute pursuant to the ICSID Convention and the ICSID Arbitration Rules. The Government shall take any actions or decisions as may be necessary to ensure the effectiveness of the State Authorities' consent to ICSID jurisdiction for all disputes arising under this Agreement or in any way connected with this Agreement. In the event of any conflict between the ICSID Arbitration Rules and the arbitration provisions of this Agreement, this Agreement shall govern. For purposes of Article 25(1) of the ICSID Convention and for any other purposes related to this Agreement, any dispute among the Parties shall be considered a legal dispute arising directly out of an investment. As of the Effective Date any dispute among the Parties shall be considered a legal dispute arising directly out of investment activities which have "effectively started" and which have

obtained all necessary permissions and authorisations in accordance with the relevant legislation of the State on foreign capital. If and to the extent the State's reservation to the ICSID Convention is later modified or rescinded such that any disputes heretofore not subject to arbitration under the ICSID Convention become eligible for ICSID arbitration, the Government and all other Parties consent to arbitrate all such eligible disputes pursuant to the ICSID Convention and the ICSID Arbitration Rules.

17.3 If, for any reason, and notwithstanding the consent granted in Section 17.2, ICSID arbitration is not available for the resolution of any such dispute (including by reason of the State's reservation to the ICSID Convention), then the dispute shall be finally resolved under the Rules of Arbitration of the International Chamber of Commerce ("ICC Rules"). In the event of any conflict between the ICC Rules and the arbitration provisions of this Agreement, this Agreement shall govern.

17.4 An arbitral tribunal constituted pursuant to this Agreement shall consist of three (3) arbitrators, one of which shall be appointed by the Arbitrating Party or Arbitrating Parties first requesting arbitration, and one of which shall be appointed by the opposing Arbitrating Party or Arbitrating Parties. The third arbitrator, who shall be the presiding arbitrator of the arbitral tribunal, shall be appointed by agreement of the first two arbitrators appointed. If either of the first two appointments are not made within thirty (30) days after the request for arbitration, or if the first two arbitrators fail to agree on a third arbitrator within thirty (30) days after the later of them shall have been appointed, the unfilled appointment will be made, upon the request of any Arbitrating Party, by the International Chamber of Commerce, acting in accordance with the provisions addressing appointment of arbitrators in the ICC Rules. With respect to arbitration proceedings held under the ICSID Convention and ICSID Arbitration Rules, the Parties agree that the period of time to which reference is made in Article 38 of the ICSID Convention shall be extended to ninety (90) days after the submission of a request by an Arbitrating Party to the International Chamber of Commerce to appoint a third and presiding arbitrator. The Parties agree that, regardless of the payment scales otherwise prescribed by any institution administering an arbitration under this Agreement, the Arbitrating Parties shall compensate the members of the arbitral tribunal at rates sufficient to secure their service as arbitrators.

17.5 With respect to any arbitration proceedings arising under this Agreement, additional or alternative procedural rules may be adopted at any time by written agreement of the Arbitrating Parties.

17.6 The Parties agree that the seat of any arbitration held pursuant to this Agreement shall be Geneva, Switzerland, unless the Arbitrating Parties agree in writing to hold the arbitration in another country that has ratified or acceded to the 1958 New York Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards. The language used during any arbitration proceeding shall be the English language and the English language text of this Agreement will be used and relied upon for all purposes by the arbitral tribunal. Interpretation of any live proceedings of the arbitration and translation of written arguments and documentation shall be provided if requested by any Arbitrating Party, at the expense of such requesting Arbitrating Party.

17.7 The Parties shall provide the arbitral tribunal with reasonable opportunity to inspect the Facilities as may be necessary for the determination of a dispute. Each Arbitrating Party shall, at the request of an opposing Arbitrating Party or the arbitral tribunal, make available to the arbitral tribunal and the opposing Arbitrating Party all documents and witnesses substantially relevant, as determined by the tribunal, to the dispute.

17.8 An arbitral tribunal's award issued pursuant to this Article 17 shall be final and binding on the Arbitrating Parties upon being rendered, and the Arbitrating Parties undertake to comply with any such award without delay. Judgment on the award may be entered and execution had in any court having jurisdiction, or application may be made for a judicial acceptance of the award and an order of enforcement and execution, as applicable.

17.9 Subject to Section 9.2(i), if monetary damages are included in a final award, the award shall be rendered and payment shall be made in Dollars and, in accordance with the terms of this Agreement as relate to amounts due and payable, shall include interest calculated at the Agreed Interest Rate from the date of the event, breach, or other violation giving rise to the dispute to the date when the award is paid in full. The arbitral tribunal may also order any interim or conservatory measures it deems appropriate.

17.10 With respect to arbitration proceedings held under the ICSID Convention and ICSID Arbitration Rules, the Parties agree any *ad hoc* committee appointed in accordance with Article 52 of the ICSID Convention shall not stay enforcement of an award unless the Arbitrating Party requesting annulment posts an irrevocable and unconditional bank guaranty in the full amount that the award directs the Arbitrating Party requesting annulment to pay. With respect to arbitration proceedings held under the ICC Rules, the Arbitrating Parties hereby waive the right to judicial intervention in the proceedings themselves and also waive the right to have any interim or conservatory order or any final award annulled or set aside by the courts of any jurisdiction other than the jurisdiction in which the arbitration is held.

17.11 Each State Authority hereby waives any claim to immunity in regard to any proceedings to enforce this Agreement or to enforce any interim or conservatory order or any final award rendered by an arbitral tribunal constituted pursuant to this Agreement, including immunity from service of process, immunity from jurisdiction of any court, and immunity of any of its property from pre-judgment attachment based on an interim or conservatory order or from execution based on a final award; provided, however, that notwithstanding anything to the contrary in this Agreement, the waiver of immunity with respect to property in this Section 17.11 shall not apply to (i) property to the extent used or intended for use for the exercise of diplomatic rights, including the State's diplomatic missions, consular posts, special missions, missions to international organisations or to international conferences and including their furnishings, means of transportation and funds held in bank accounts for use in funding such missions, posts, organisations and/or conferences; (ii) property of a military character or used or intended for use for military purposes; (iii) property constituting or forming part of the essential cultural heritage of the State or part of its archives and not placed or intended to be placed on sale, including museums, archaeological sites and artifacts, libraries and related historical preservation and research facilities, cemeteries, monuments and other similar property; (iv) property forming part of an exhibition of objects of scientific or historical interest which is outside

the Territory and not placed or intended to be placed on sale; (v) ships and aircraft to the extent used for governmental service; (vi) physical assets being used to perform the essential government functions, such as Parliament and governmental buildings and their furnishings; (vii) property of the judiciary, such as court buildings and their furnishings; and (viii) property of public health care, welfare and educational, as well as that of the police and other law enforcement, systems.

17.12 Nothing in this Article 17 shall preclude the agreement to use other dispute resolution procedures (including use of internationally recognised independent experts) for any particular (or particular type of) dispute (including, in particular, any dispute respecting the EIA and/or the final design of the Facilities under Appendix 3 of this Agreement), but in the absence of such separate written agreement the provisions of this Article 17 shall control.

17.13 This Article 17 shall be governed in accordance with the substantive law of England, but excluding any rules or principles of English law that would (i) prevent adjudication upon, or accord presumptive validity to, the transactions of sovereign states or (ii) require the application of the laws of any other jurisdiction to govern this Article 17.

ARTICLE 18

OPERATING COMPANY

18.1 Subject only to any requirement under Georgian Law that any Operating Company register to conduct business within the Territory, and taking into account the applicable principles of facilitation and coordination set forth in Section 2.3 hereof, the MEP Participants shall have the right to establish, own and control one or more Operating Companies, and/or appoint or select one or more Operating Companies, that have been organised in any jurisdiction, whether inside or outside the Territory (provided that such organisation in a jurisdiction outside the Territory does not pose a threat to national security, defense and/or public safety). The MEP Participants shall have the right to appoint jointly any Operating Company (i) to enforce on behalf of the MEP Participants any or all obligations of the State Authorities under any Project Agreement and (ii) to exercise on behalf of the MEP Participants any or all rights of the MEP Participants arising under any Project Agreement. To the extent authorised by the MEP Participants, any and all Operating Companies may act as the MEP Participants' agent or independent contractor, as the MEP Participants may indicate, in respect of any and all Project Activities.

18.2 The MEP Participants and any Contractor (including any Operating Company) are hereby authorised to select and determine the number of employees to be hired by it or them in connection with Project Activities. All citizens of the State hired in respect of the Project shall be hired pursuant to written employment contracts that specify the hours of work required of the employees and the compensation and benefits to be paid or furnished to them and other material terms of employment. Consistent with their respective employment contracts, such employees may be located wherever deemed appropriate in connection with their employment. Subject to requirement that no Project Participant

shall be required to follow any employment practices or standards that (i) exceed those international labor standards or practices which are customary in international Petroleum transportation projects or (ii) are contrary to the goal of promoting an efficient and motivated workforce, all employment programmes and practices applicable to citizens of the State working on the Project in the Territory, including hours of work, leave, remuneration, fringe benefits and occupational health and safety standards, shall not be less beneficial than is provided by the Georgian labor legislation generally applicable to its citizenry.

18.3 In respect of their procurement of services, equipment, materials, machinery and tools, vehicles, spare parts, goods and supplies necessary for the proper conduct and achievement of Project Activities, the MEP Participants and any Contractor (including any Operating Company) shall give preference to Georgian suppliers in those cases in which such Georgian suppliers are in all material respects competitive in price, quality and availability with those available from other sources. For purposes of this Section 18.3, a Georgian supplier shall mean any production, economic or other Entity (including a State Entity) which has validly represented and warranted to the procuring Project Participant before it tenders to supply any of the above-referenced services or items that (i) it is registered, incorporated and legally operating in the Territory and (ii) not less than twenty percent (20%) of the control of such supplier is held, directly or indirectly, by citizens of the State.

18.4 In respect of the operation of the Facilities, no later than two (2) years prior to the planned commencement of commercial operation of the Facilities the Government shall have the right to notify the MEP Participants in writing of the authorisation and appointment of a State Authority (the "Georgian Operations Entity") with appropriate qualifications and relevant experience and capabilities to participate in or with the business organisation or venture to be formed or designated to serve as operator of the Facilities. Subject always to the requirement that each successor State Authority have appropriate qualifications and relevant experience and capabilities to assume and perform its obligations in respect of Facilities operations, the Government shall have the right to authorise and appoint another State Authority to replace the preexisting State Authority as the Georgian Operations Entity. The manner and degree of participation by the Georgian Operations Entity respecting Facilities operations shall be determined by mutual agreement of the Georgian Operations Entity, the MEP Participants and their Lenders and Insurers, and any other relevant parties involved in the organisation or venture. It is the intent of the Parties that the Georgian Operations Entity will initially have the right to a substantial, but not controlling, level of such participation. Facilities operations shall be governed by an operating agreement to be agreed with the MEP Participants as soon as practicable following the Government's appointment of the Georgian Operations Entity and the formation or designation of said organisation or venture. The operating agreement shall contain those terms and conditions typically found in agreements for the operation of international Petroleum pipelines of similar size and complexity, modified as mutually agreed with the MEP Participants to address the particular circumstances of the Project.

ARTICLE 19

FORCE MAJEURE

19.1 Nonperformance or delays in performance on the part of any Party respecting any obligations or any part thereof under this Agreement, other than the obligation to pay money, shall be suspended if caused or occasioned by Force Majeure, as defined in this Agreement.

19.2 Force Majeure with respect to State Authorities shall be limited to (i) natural disasters (earthquakes, landslides, cyclones, floods, fires, lightning, tidal waves, volcanic eruptions and other similar natural events or occurrences), (ii) wars between sovereign states where Georgia has not initiated the war under the principles of international law, and (iii) international embargoes of sovereign states other than Georgia.

19.3 Force Majeure with respect to the MEP Participants shall be limited to those events or causes and any resulting effects that prevent the performance by the MEP Participant(s) of its (or their) obligations or any part thereof, are beyond its (or their) control and, concerning events or causes which are reasonably foreseeable, are not caused or contributed to by the negligence of the MEP Participants or by its (or their) breach of this Agreement or any other Project Agreement. Force Majeure under this Section 19.3 shall include the following events and causes to the extent they otherwise satisfy the requirements of this Article 19: natural disasters (earthquakes, landslides, cyclones, floods, fires, lightning, tidal waves, volcanic eruptions and other similar natural events or occurrences), wars, strikes or other labor disputes, rebellions, acts of terrorism, international embargoes, the inability to obtain necessary goods, materials, services, or technology, the inability to obtain or maintain any necessary means of transportation, the application of laws, treaties, rules, regulations, and decrees, the actions or inactions of the State Authorities and other events or causes, whether of the kind enumerated or otherwise, which are beyond the control of the MEP Participants.

19.4 If a Party is prevented from carrying out its obligations or any part thereof under this Agreement as a result of Force Majeure, other than the obligation to pay money, it shall promptly notify in writing the other affected Party or Parties to whom performance is owed. The notice must:

(i) specify the obligations or part thereof that the Party cannot perform;

(ii) fully describe the event of Force Majeure;

(iii) estimate the time during which the Force Majeure will continue; and

(iv) specify the measures proposed to be adopted by it (or them) to remedy or abate the Force Majeure.

Following this notice, and for so long as the Force Majeure continues, any obligations or parts thereof which cannot be performed because of the Force Majeure, other than the obligation to pay money, shall be suspended.

19.5 Any Party that is prevented from carrying out its obligations or parts thereof as a result of Force Majeure shall take such actions as are available to it and expend such funds (and in the case of a State Authority, the actions and funds of other State Authorities) as necessary to remove or remedy the Force Majeure and resume performance of its obligations and all parts thereof as soon as reasonably practicable.

19.6 Any State Authority that is prevented from carrying out its obligations as a result of Force Majeure shall take, and shall seek to also procure that other appropriate State Authorities take, all such action as may be reasonably required to mitigate any loss suffered by any MEP Participant or other Project Participant during the continuance of the Force Majeure and as a result thereof.

19.7 In respect of the obligation of the State Authorities to provide compensation for Loss or Damage as a result of the events or causes specified in Section 9.1, the State Authorities shall have no right to declare Force Majeure under this Agreement in respect of subsections (ii), (iii), (iv) and (v) of said Section 9.1.

ARTICLE 20

ACKNOWLEDGMENTS

20.1 The State Authorities hereby acknowledge that they have received and reviewed this Agreement and the Intergovernmental Agreement and hereby declare them to be acceptable.

20.2 The Parties hereby acknowledge that it is their mutual intention that no Georgian Law now or hereafter existing (including the interpretation and application procedures thereof) that is contrary to the terms of this Agreement or any other Project Agreement shall limit, abridge or affect adversely the rights granted to the MEP Participants or any other Project Participants in this or any other Project Agreement or otherwise amend, repeal or take precedence over the whole or any part of this or any other Project Agreement.

ARTICLE 21

COOPERATION AND COORDINATION MECHANISMS

21.1 The Government shall use its Best Endeavours to negotiate and enter into such other intergovernmental or multilateral agreements or treaties as may be necessary or appropriate between or among it and the other governments and states in the region to authorise, enable, support and facilitate the Project. Without limiting the foregoing, the Government shall consult with the MEP Participants concerning those measures by which the State Authorities, in conjunction with other governments, may make crossborder Project Activities more effective, timely and efficient, including streamlined and coordinated customs and transit procedures and practices and the use of common measurement and metering facilities within or without the Territory to monitor the transportation of Petroleum.

21.2 On the request of any or all of the MEP Participants, solely for the purpose of assisting in any attempt to finance all or any part of the Project or all or any part of its or their Project Activities or to insure against risks to the Project, the Government, on its own behalf and on behalf of the State Authorities, shall confirm in writing, or, as appropriate, execute such documents as are necessary or appropriate to extend directly to any and all applicable Lenders and Insurers (including multilateral lending agencies and export credit agencies) the representations, warranties, guarantees, covenants and undertakings of the State Authorities as, and to the extent, set forth in this Agreement.

ARTICLE 22

NOTICES

All notices given under this Agreement by any Party shall be given in writing in the English language and may be given by telex, fax or letter to the address set forth below for each Party (or such other address as a Party may notify in advance to the other Party from time to time in accordance with this Article 22). A notice given by telex or fax sent to the correct address as set forth below or as notified pursuant hereto shall be deemed to be delivered on the first Business Day following the date of dispatch. A notice sent by letter shall not be deemed to be delivered until the first Business Day following receipt.

THE STATE AUTHORITIES:

The Government of Georgia

Fax:
Attention: The Office of [_____]

[EACH OF THE MEP PARTICIPANTS]:

_____
_____
_____

Fax: _____
Attention: _____

and copied for information to:

_____
_____
_____
_____

ARTICLE 23

MISCELLANEOUS

23.1 Interest shall accrue at the Agreed Interest Rate on any amount, if any, payable under or pursuant to this Agreement from the time that amount is payable through the date on which that amount, together with the accrued interest thereon, is paid in full.

23.2 This Agreement, together with all appendices attached hereto, shall constitute the entire agreement of the Parties with respect to the matters addressed herein. This Agreement may not be amended or otherwise modified, except by the written agreement of the Parties. Without limiting the generality of the foregoing, no Article (including any Section thereof) may be amended or otherwise modified, except by a written agreement of the Parties that specifically provides for such amendment or modification and references the Article and any Section thereof intended by the Parties to be so amended or otherwise modified. In no event shall any Article (including any Section thereof) be considered amended or otherwise modified by compromise or negotiation between the Parties or purported amendments or modifications to this Agreement that do not so specifically provide for such amendment or modification and reference the subject Article and any applicable Section thereof. No waiver of any right, benefit, interest or privilege under this Agreement shall be effective unless made expressly and in a writing referencing the Article (including any applicable Section thereof) providing that right, benefit, interest or privilege. Any such waiver shall be limited to the particular circumstance in respect of which it is made and shall not imply any future or further waiver.

23.3 The table of contents to and the topical headings used in this Agreement are inserted for convenience only and are not intended by the Parties to have, and are not to be construed as having, any substantive significance or as indicating that all provisions of this Agreement relating to any particular subject matter are to be found in any particular Article or Section.

23.4 Unless the context otherwise requires, references to all Articles, Sections and Appendices are references to Articles and Sections of, and Appendices to, this Agreement. The words "hereof," "herein" and "hereunder" and words of similar import when used in this Agreement refer to this Agreement as a whole and not to any particular provision of this Agreement. The words "includes" and "including" and words of similar import shall neither limit that which precedes it in the text nor be interpreted as making exclusive that which succeeds it, but instead shall always mean "including without limitation" or "including but not limited to" whenever used in this Agreement. Unless the context

otherwise requires, reference to the singular includes a reference to the plural, and *vice-versa*, and reference to either gender includes a reference to both genders.

23.5 All references in this Agreement to "rights," "rights and privileges," "rights and entitlements," "exemptions," and other similar references are to be construed, as the context may require, to include rights, privileges, guaranties, entitlements, exemptions, benefits, protections, assurances, authorisations, approvals, consents, waivers, indemnities and other similar matters. Similarly, all references in this Agreement to "obligations" or "requirements" and other similar references are to be construed, as the context may require, to include obligations, requirements, undertakings, commitments, promises, guaranties, agreements, waivers, indemnities and other similar matters.

23.6 The rights and remedies of a State Authority or a Project Participant, as the case may be, provided in any Article (including any Section thereof) shall apply cumulatively and shall not apply to the exclusion of any other right or remedy that a State Authority or Project Participant may have under any other provision of this Agreement or any provision of any other Project Agreement.

23.7 The State Authorities, on the one hand, and the other Parties to this Agreement, on the other hand, shall maintain or cause to be maintained the confidentiality of all data and information of a non-public or proprietary nature that they may receive, directly or indirectly, from the other or pertaining to any of the Project Participants or the Project.

23.8 Each Party shall, on the request of the other Party, exert its Best Endeavours to execute and deliver, or cause to be executed and delivered, such written agreements, documents and instruments as are necessary or appropriate to enable the Party making such request to fulfill its obligations under any Project Agreement.

23.9 Notwithstanding anything to the contrary in this Agreement or any other Project Agreement, no MEP Participant shall be required to act or refrain from acting if to do so would render that MEP Participant or any of its Affiliates subject to demonstrable risk of liability for civil or criminal penalties under the laws of any jurisdiction applicable to such Person.

23.10 This Agreement (including the provisions concerning arbitration set forth in Article 17) shall be governed in accordance with the substantive law of England, but excluding any rules or principles of English law that would (i) prevent adjudication upon, or accord presumptive validity to, the transactions of sovereign states or (ii) require the application of the laws of any other jurisdiction to govern this Agreement.

23.11 This Agreement is executed in multiple counterparts in the English and Georgian languages. In the event of any conflicting interpretations of any provisions of this Agreement or any notices hereunder as between the language counterparts, the English language counterpart version shall prevail.

23.12 The Government, on the one hand, and each of the other Parties to this Agreement, on the other hand, reserves to itself all rights, counterclaims and other remedies and defenses which such Party has under or arising out of this Agreement. All obligations of the

Government to make payments which have been properly notified and are properly due and payable to an MEP Participant under this Agreement may be set off or recouped out of any amounts otherwise properly notified and properly due and payable hereunder to the Government by such MEP Participant. All obligations of an MEP Participant to make payments of Profit Tax may be set off or recouped out of any amounts otherwise properly notified and properly due and payable hereunder to such MEP Participant by the Government, in which case the amount of such set-off or recoupment shall be treated as a payment by such MEP Participant of such Profit Tax for purposes of Section 8.2 (including the issuance of tax receipts in accordance with Section 8.2(ix)). In the case of any such offset or recoupment against Profit Tax, the MEP Participant shall notify the State Tax Department in writing of such offset or recoupment (including the amount thereof). Notwithstanding anything in this Section 23.12 to the contrary, all rights of set off or recoupment hereunder shall be subject to five (5) Business Days' prior notice in accordance with Article 22 of this Agreement by the Party intending to effect such offset or recoupment as provided herein.

23.13 If and for so long as any provision of this Agreement shall be deemed or be judged illegal, invalid or unenforceable for any reason whatsoever under the law specified in Section 23.10, such illegality, invalidity or unenforceability shall not affect the legality, validity, enforceability or operation of any other provision of this Agreement except only insofar as shall be necessary to give effect to the construction of such illegality, invalidity or unenforceability, and any such illegal, invalid or unenforceable provision shall be deemed severed from this Agreement without affecting the legality, validity and enforceability of the balance of this Agreement.

23.14 This Agreement, together with the other Project Agreements, constitutes the entire agreement between the Parties relating to the subject matter of those agreements and no Party has given any warranty, representation, statement, assurance, covenant, agreement, undertaking, indemnity or commitment of any nature whatsoever other than as are expressly set out in this Agreement and any Project Agreements.

23.15 Any reference to "Persons acting as agent and/or representative of a State Authority" or as "duly appointed representative of a State Authority" or similar references is not intended, and shall not be construed as, imposing personal liability on any such Person except and to the extent such Person is otherwise liable and/or obligated to perform under the terms of this Agreement.

[SIGNATURE BLOCKS]

APPENDIX 1

CERTAIN DEFINITIONS

The capitalised terms used and not otherwise defined in the Host Government Agreement to which this Appendix 1 is attached shall have the following meanings:

"Affiliate" means, with respect to any Person, any other Person that directly, or indirectly through one or more intermediaries, controls, is controlled by or is under common control with that Person. For purposes of this definition, "control" means the possession, directly or indirectly, of the power to direct or cause the direction of the management and policies of a Person, whether through the ownership of a majority or other controlling interest in the voting securities or other equity ownership interest in an Entity, by law, or by agreement between Persons conferring such power or voting rights.

"Agreed Interest Rate" means, for each day of an Interest Period with respect to any amount due and payable under or pursuant to this Agreement, interest at the rate per annum equal to three and one-half percent (3.5%) plus LIBOR in effect on the Business Day immediately preceding the first day of the initial applicable Interest Period and, thereafter, as in effect on the Business Day immediately preceding the first day of each succeeding Interest Period.

"Agreement" means this Host Government Agreement, including all Appendices attached hereto, together with any written extension, renewal, replacement, amendment or other modification hereof signed by all the Parties, all of which by this reference are incorporated herein.

"Allocation Statement" is defined in Section 8.2(vi).

"Application Requirements" is defined in Section 7.3.

"Arbitrating Parties" means the Party or Parties that submit a dispute to arbitration or which intervene or are added to the arbitral proceeding pursuant to the provisions of this Agreement, on the one hand, and the Party or Parties against whom that dispute is submitted, on the other hand, and "Arbitrating Party" means any one of them.

"Barrel" means U.S. barrel, *i.e.*, 42 U.S. gallons (158.987 litres) measured at the standard temperature and atmospheric pressure of sixty degrees Fahrenheit/fifteen point five six degrees Centigrade (60°F/15.56°C) and 1.01325 bars.

"Best Available Terms" means, at any time with respect to any goods, works, services or technology specified by a Project Participant to be rendered or provided at any location, the prevailing rates then existing in the ordinary course of business between unrelated Persons for goods, works, services or technology which are of a similar kind and quality provided at the same location and under terms and conditions comparable to those applicable to the subject goods, works, services or technology.

"Best Endeavours" means the taking by the relevant Person of all lawful, reasonable steps in such Person's power which a prudent and determined man acting in his own interest and anxious to achieve what is required would have taken under the circumstances.

"Business Day" means any day that is not a Saturday, Sunday or legal holiday in Georgia and, with respect to the determination of LIBOR, days on which clearing banks are customarily open for business in London, England.

"Code of Practice" means those codes and regulations regarding the construction, installation, operation and maintenance of the Facilities, as well as such other provisions, as set forth in Appendix 3.

"Constitution" means the constitution of the State, as the same may be amended or otherwise modified or replaced from time to time.

"Construction Corridor" is defined in Article 6 of Appendix 2.

"Contractor" means any Person supplying, directly or indirectly, to or for the benefit of all or any of the MEP Participants or their Affiliates goods, works, services or technology related to the MEP System, and any successors or permitted assignees of such Person. The term includes an Interest Holder, Affiliate of an MEP Participant, Shipper or Operating Company, but does not include an MEP Participant, that is supplying such goods, works, services or technology. The term does not include a physical person acting in his or her role as an employee of any other Person.

"Corridor of Interest" is defined in Article 6 of Appendix 2.

"Cure Period" is defined in Section 3.4.

"Dollars" or "$" means the currency of the United States of America.

"Double Tax Treaty" means any applicable or relevant treaty or convention with respect to Taxes that is in force in Georgia.

"Economic Equilibrium" means the economic value of the relative balance established under the Project Agreements at the applicable date between the rights, interests, exemptions, privileges, protections and other similar benefits provided or granted to a Project Participant and the concomitant burdens, costs, obligations, liabilities, restrictions, conditions and limitations agreed to be borne by that Project Participant under the applicable Project Agreement(s).

"Effective Date" is defined in Section 3.1.

"Entity" means any company, corporation, limited liability company, partnership, limited partnership, joint venture, enterprise, association, trust or other juridical entity, organisation, whether of a governmental or private nature, established or organised under the laws of any state or jurisdiction or by written agreement between two or more Persons.

GIOC

საქართველოს ნავთობის
საერთაშორისო კორპორაცია

GEORGIAN INTERNATIONAL
OIL CORPORATION

380005, თბილისი, სანაპიროს ქ., 4
4, Sanapiro St., 380005, Tbilisi, Georgia

Tel.:(995-32) 998979, Tel/Fax: (995-32) 998418, 920245
E-mail: gioc@caucasus.net

N 38/1-04 — 26 — 05 — 2000 ₹

Dr. Yurdakul Yigitguden
Under Secretary of Ministry of Energy and Natural Recourses of Turkey

Mr. Mithat Balkan
Deputy Foreign Minister of Turkey

Mr. Metin Eral
Deputy Under Secretary of Ministry of Energy and Natural Recourses of Turkey

Dear Sirs,

Please find enclosed page 3 of Appendix 1 of the Host Government Agreement between and among the Government of Georgia and the MEP Participants as changed and initialed by the Azerbaijanian and the Georgian sides on May 21, 2000 in Baku.

For your convenience we also attach a black line copy of the page showing the change. The change had always been agreed upon and was missed in the haste of the negotiations.

Please initial the said page and replace the corresponding page in the Georgian HGA, as well as send it to us and the Azerbaijanian side. The Azerbaijanian group has already initialed the same.

Sincerely,

Giorgi Chanturia
President

cc: HE Mr. Tariel Lebanidze - Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of Georgia to The Republic of Turkey

Mr. Valekh Aleskerov
Head of Foreign Investment Department of SOCAR

Mr. Wref Digings
BP AMOCO

"Expropriation" means any nationalisation or expropriation, or any measure having an effect equivalent to nationalisation or expropriation, and for the avoidance of doubt, the term includes:

(i) expropriating the assets of a Person;

(ii) the taking of property or rights, or the limiting of the use, enjoyment or exercise thereof, in a manner which is equivalent to expropriation, including expropriating through the ownership of equity or equivalent interests therein;

(iii) measures or effects which individually or separately may not constitute expropriation but when taken together are equivalent to expropriation; and

(iv) measures or effects in relation to any tax, levy, duty or charge which whether alone or in aggregate are equivalent to expropriation.

"Facilities" means ~~one or more~~ the pipelines and laterals for the transportation of Petroleum within and/or across the Territory and all above and below ground installations and ancillary equipment, all loading, unloading, pumping, compressing, measuring, testing and metering facilities, communications, telemetry and similar equipment, all pig launching and receiving facilities, all pipelines, power lines and other related equipment used to deliver any form of liquid or gaseous fuel and/or power necessary to operate pump stations or for other system needs, cathodic protection devices and equipment, all monitoring posts, markers and sacrificial anodes, all terminaling, storage and related installations, and all associated appurtenances required from time to time for the proper functioning of any and all thereof, constructed, installed, maintained, repaired, replaced, expanded, extended, owned, controlled and/or operated by or on behalf of the MEP Participants within the Territory.

"Fair Market Value" means the value of a Project Participant's interests, investments, property, commercial arrangements, rights, privileges and exemptions which are taken, diminished, devalued, damaged or otherwise detrimentally affected as a result of the Expropriation, taking into account that Project Participant's business and investments, all as related to or affected by the Project, and determined on the basis of an ongoing concern utilising the discounted cash flow method, assuming a willing buyer and willing seller in a nonhostile environment and disregarding all unfavourable circumstances (including any diminution of value) leading up to or associated with the Expropriation. In determining said value the principle of indemnification shall apply, with value determined as of the time immediately prior to the Expropriation.

"Foreign Currency" means any freely convertible currency, including Dollars, that is the lawful currency of a state and is issued other than by the State Authorities, and is not subject to general limitations or restrictions of the issuing authority on conversion or exchange.

"Expropriation" means any nationalisation or expropriation, or any measure having an effect equivalent to nationalisation or expropriation, and for the avoidance of doubt, the term includes:

(i) expropriating the assets of a Person;

(ii) the taking of property or rights, or the limiting of the use, enjoyment or exercise thereof, in a manner which is equivalent to expropriation, including expropriating through the ownership of equity or equivalent interests therein;

(iii) measures or effects which individually or separately may not constitute expropriation but when taken together are equivalent to expropriation; and

(iv) measures or effects in relation to any tax, levy, duty or charge which whether alone or in aggregate are equivalent to expropriation.

"Facilities" means the pipeline and laterals for the transportation of Petroleum within and/or across the Territory and all above and below ground installations and ancillary equipment, all loading, unloading, pumping, compressing, measuring, testing and metering facilities, communications, telemetry and similar equipment, all pig launching and receiving facilities, all pipelines, power lines and other related equipment used to deliver any form of liquid or gaseous fuel and/or power necessary to operate pump stations or for other system needs, cathodic protection devices and equipment, all monitoring posts, markers and sacrificial anodes, all terminaling, storage and related installations, and all associated appurtenances required from time to time for the proper functioning of any and all thereof, constructed, installed, maintained, repaired, replaced, expanded, extended, owned, controlled and/or operated by or on behalf of the MEP Participants within the Territory.

"Fair Market Value" means the value of a Project Participant's interests, investments, property, commercial arrangements, rights, privileges and exemptions which are taken, diminished, devalued, damaged or otherwise detrimentally affected as a result of the Expropriation, taking into account that Project Participant's business and investments, all as related to or affected by the Project, and determined on the basis of an ongoing concern utilising the discounted cash flow method, assuming a willing buyer and willing seller in a nonhostile environment and disregarding all unfavourable circumstances (including any diminution of value) leading up to or associated with the Expropriation. In determining said value the principle of indemnification shall apply, with value determined as of the time immediately prior to the Expropriation.

"Foreign Currency" means any freely convertible currency, including Dollars, that is the lawful currency of a state and is issued other than by the State Authorities, and is not subject to general limitations or restrictions of the issuing authority on conversion or exchange.

"Expropriation" means any nationalisation or expropriation, or any measure having an effect equivalent to nationalisation or expropriation, and for the avoidance of doubt, the term includes:

(i) expropriating the assets of a Person;

(ii) the taking of property or rights, or the limiting of the use, enjoyment or exercise thereof, in a manner which is equivalent to expropriation, including expropriating through the ownership of equity or equivalent interests therein;

(iii) measures or effects which individually or separately may not constitute expropriation but when taken together are equivalent to expropriation; and

(iv) measures or effects in relation to any tax, levy, duty or charge which whether alone or in aggregate are equivalent to expropriation.

"Facilities" means one or more pipelines and laterals for the transportation of Petroleum within and/or across the Territory and all above and below ground installations and ancillary equipment, all loading, unloading, pumping, compressing, measuring, testing and metering facilities, communications, telemetry and similar equipment, all pig launching and receiving facilities, all pipelines, power lines and other related equipment used to deliver any form of liquid or gaseous fuel and/or power necessary to operate pump stations or for other system needs, cathodic protection devices and equipment, all monitoring posts, markers and sacrificial anodes, all terminaling, storage and related installations, and all associated appurtenances required from time to time for the proper functioning of any and all thereof, constructed, installed, maintained, repaired, replaced, expanded, extended, owned, controlled and/or operated by or on behalf of the MEP Participants within the Territory.

"Fair Market Value" means the value of a Project Participant's interests, investments, property, commercial arrangements, rights, privileges and exemptions which are taken, diminished, devalued, damaged or otherwise detrimentally affected as a result of the Expropriation, taking into account that Project Participant's business and investments, all as related to or affected by the Project, and determined on the basis of an ongoing concern utilising the discounted cash flow method, assuming a willing buyer and willing seller in a nonhostile environment and disregarding all unfavourable circumstances (including any diminution of value) leading up to or associated with the Expropriation. In determining said value the principle of indemnification shall apply, with value determined as of the time immediately prior to the Expropriation.

"Foreign Currency" means any freely convertible currency, including Dollars, that is the lawful currency of a state and is issued other than by the State Authorities, and is not subject to general limitations or restrictions of the issuing authority on conversion or exchange.

"Expropriation" means any nationalisation or expropriation, or any measure having an effect equivalent to nationalisation or expropriation, and for the avoidance of doubt, the term includes:

(i) expropriating the assets of a Person;

(ii) the taking of property or rights, or the limiting of the use, enjoyment or exercise thereof, in a manner which is equivalent to expropriation, including expropriating through the ownership of equity or equivalent interests therein;

(iii) measures or effects which individually or separately may not constitute expropriation but when taken together are equivalent to expropriation; and

(iv) measures or effects in relation to any tax, levy, duty or charge which whether alone or in aggregate are equivalent to expropriation.

"Facilities" means the pipeline and laterals for the transportation of Petroleum within and/or across the Territory and all above and below ground installations and ancillary equipment, all loading, unloading, pumping, compressing, measuring, testing and metering facilities, communications, telemetry and similar equipment, all pig launching and receiving facilities, all pipelines, power lines and other related equipment used to deliver any form of liquid or gaseous fuel and/or power necessary to operate pump stations or for other system needs, cathodic protection devices and equipment, all monitoring posts, markers and sacrificial anodes, all terminaling, storage and related installations, and all associated appurtenances required from time to time for the proper functioning of any and all thereof, constructed, installed, maintained, repaired, replaced, expanded, extended, owned, controlled and/or operated by or on behalf of the MEP Participants within the Territory;

"Fair Market Value" means the value of a Project Participant's interests, investments, property, commercial arrangements, rights, privileges and exemptions which are taken, diminished, devalued, damaged or otherwise detrimentally affected as a result of the Expropriation, taking into account that Project Participant's business and investments, all as related to or affected by the Project, and determined on the basis of an ongoing concern utilising the discounted cash flow method, assuming a willing buyer and willing seller in a nonhostile environment and disregarding all unfavourable circumstances (including any diminution of value) leading up to or associated with the Expropriation. In determining said value the principle of indemnification shall apply, with value determined as of the time immediately prior to the Expropriation.

"Foreign Currency" means any freely convertible currency, including Dollars, that is the lawful currency of a state and is issued other than by the State Authorities, and is not subject to general limitations or restrictions of the issuing authority on conversion or exchange.

"Foreign Employee" means any employee of any Person who is involved in MEP Activities and is not a citizen of the State.

"Georgian Law" means the laws of Georgia binding and legally in effect from time to time and forming the organic law constituting the entire legal regime of the Georgia, including the Constitution, all other laws, codes, decrees with the force of law, decrees, by-laws, regulations, official declarations, principle decisions, orders, normative acts and policies, all international agreements to which Georgia is or may be a party together with all domestic enactments, laws and decrees for the ratification or implementation of such international agreements, and prevailing judicial interpretations of all such legal instruments.

"Government" means the central government of the State, including any and all instrumentalities, branches and administrative and other subdivisions thereof or therein, and any and all executive and regulatory bodies, agencies, departments, ministries, authorities and officials thereof or therein that have the authority to govern, regulate, levy or collect taxes, duties or other charges, grant licenses or permits or approve or otherwise affect (whether financially or otherwise), directly or indirectly, Project Activities or any Project Participant's rights or obligations in respect of the Project (excluding Local Authorities and State Entities), notwithstanding any change at any time or from time to time in structure, form or otherwise.

"Government MEP Representative" is defined in Section 2.2.

"ICSID" means the International Centre for the Settlement of Investment Disputes established by the ICSID Convention.

"ICSID Convention" means the 1965 Washington Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of Other States.

"Insurer" means any insurance company or other Person providing insurance covering all or a portion of MEP System risks, the Project, or other risks to any Project Participant, and any successors or permitted assignees of such Person.

"Interest Holder" means, at any time, any Person holding any form of equity interest in an MEP Participant or an Operating Company, together with all Affiliates, successors and permitted assignees of that Person.

"Interest Period" means, for purposes of the definition of "Agreed Interest Rate," a period of thirty (30) days, beginning the first day after the date on which any such amount becomes due and payable and ending thirty (30) days thereafter, with each succeeding Interest Period beginning on the first day after the last day of the Interest Period it succeeds.

"Intergovernmental Agreement" means that certain "Agreement between the Azerbaijan Republic, the Republic of Turkey and Georgia Relating to the Transportation of Petroleum via the Territories of the Azerbaijan Republic, Georgia and the Republic of Turkey" dated 18 November 1999, together with its appendices as set forth therein as such agreement may be acceded to, extended, renewed, replaced, amended or otherwise modified from time to time in accordance with its terms.

"Lender" means any financial institution or other Person providing any loan, financial accommodation, extension of credit or other financing to any MEP Participant or any of its Affiliates or any Interest Holder in connection with the MEP System (including any refinancing thereof), and any successor or assignee of any of them.

"LIBOR" means, for any day on which clearing banks are customarily open for business in London, the London interbank fixing rate for three-month Dollar deposits, as quoted on Reuter's LIBO page on that day or, if the Reuter's LIBO page ceases to be available or ceases to quote such a rate, then as quoted in the London Financial Times, or if neither such source is available or ceases to quote such a rate, then such other source, publication or rate selected by the Parties.

"Local Authorities" means any and all local and municipal authorities of the State and all their constituent elements, notwithstanding any change at any time or from time to time in structure, form or otherwise, including any and all instrumentalities, administrative bodies and other subdivisions thereof or therein, and any and all executive, regulatory, municipal and local bodies, agencies, departments or ministries, authorities and officials thereof or therein that have the authority to govern, adjudicate, regulate, levy or collect taxes, duties or other charges, grant licenses or permits or approve or otherwise impact (whether financially or otherwise), directly or indirectly, Project Activities or the rights or obligations of any Project Participant in respect of the Project.

"Local Currency" means any freely convertible currency issued by the State.

"Loss or Damage" shall mean any loss, cost, injury, liability, obligation, expense (including interest, penalties, attorneys' fees and disbursements), litigation, proceeding, claim, charge, penalty or damage suffered or incurred by a Person. Solely in the case of an act of Expropriation by a State Authority, Loss or Damage may include indirect, incidental or consequential losses (including, for the avoidance of doubt, any loss of profits, reliance losses, costs of mitigation or third party costs).

"MEP Activities" means any and all activities relating to or arising out of, directly or indirectly, the evaluation, development, design, acquisition, construction, installation, financing, insuring, ownership, operation (including the transportation by any or all of the MEP Participants and the Shippers of Petroleum through the Facilities), repair, replacement, maintenance, capacity expansion, extension (such as laterals) and protection of the MEP System, whether or not such activities are conducted inside the Territory (as Project Activities) or outside the Territory.

"MEP Participants" means any one or more, or all, of the Parties to this Agreement (including by novation and/or accession as an MEP Participant pursuant to any Project

Agreement), other than the State Authorities, and any successors and permitted assignees of any of the foregoing.

"MEP Representative(s)" is defined in Section 2.3.

"MEP System" means, at any time, the Baku-Tbilisi-Ceyhan Petroleum pipeline system (commencing at the Sangachal terminal facilities) and all related appurtenances owned or used in connection therewith, including the Facilities located within the Territory and all other such related facilities located outside the Territory.

"Nonstate Land" means those lands in the Territory, and all rights and privileges of every kind and character, however arising and however characterised with respect thereto, other than State Land. For the avoidance of doubt, all lease, license and other non-ownership rights held as of the Effective Date by any Person (other than a State Authority) for State Land shall be classified as Nonstate Land for purposes of this Agreement, including Appendix 2.

"OECD Treaty" is defined in Section 8.1(ii).

"Operating Company" means one or more Persons appointed or selected by the MEP Participants or their Affiliates to implement, manage, coordinate and/or conduct for or on behalf of the MEP Participants or their Affiliates all or any portion of the day-to-day MEP Activities, including serving as an operator of all or any portion of the MEP System, whether as an agent for or independent contractor to the MEP Participants or their Affiliates, and any successors or permitted assignees of any such Person.

"Parties" means the Government as signatory to this Agreement and its successors, as well as other signatories to this Agreement and their respective successors and permitted assignees.

"Partners" is defined in Section 8.2(v).

"Partnership" is defined in Section 8.2(v).

"Permanent Land" is defined in Article 6 of Appendix 2.

"Person" means any physical person or any Entity.

"Petroleum" means crude mineral oil, condensate, and all other kinds of liquid hydrocarbons, regardless of gravity, in their natural condition or obtained from natural gas (being hydrocarbons that are gaseous at standard temperature and pressure) or liquid petroleum by vaporisation, condensation or extraction, including natural gas liquids, as well as any asphalt, bitumen or ozocerite, and any incidental amounts of natural gas which may be liberated from the liquid hydrocarbons while in transit, any impurities in solution or suspension with the foregoing or any hydrocarbon product refined or produced from any of the foregoing.

"Point of Entry" is defined in Article 6 of Appendix 2

"Point of Terminus" is defined in Article 6 of Appendix 2.

"Preferred Route Corridor" is defined in Article 6 of Appendix 2.

"Primary Term" is defined in Section 3.1.

"Profit Tax" is defined in Section 8.2(i).

"Profit Tax Amount" means (1) for each year beginning with the first year of the Primary Term to and through the fifth (5th) year of the Primary Term, an amount per Barrel equal to zero point twelve Dollars ($.12), (2) for each year beginning with the sixth (6th) year of the Primary Term to and through the sixteenth (16th) year of the Primary Term, an amount per Barrel equal to zero point fourteen Dollars ($.14), (3) for each year beginning with the seventeenth (17th) year of the Primary Term to and through the twenty-fifth (25th) year of the Primary Term, an amount per Barrel equal to zero point seventeen Dollars ($.17), (4) for each year beginning with the twenty-sixth (26th) year of the Primary Term to and through the thirtieth (30th) year of the Primary Term, an amount per Barrel equal to zero point twenty Dollars ($.20), (5) for each year beginning with the thirty-first (31st) year of the Primary Term to and through the thirty-fifth (35th) year of the Primary Term, an amount per Barrel equal to zero point two hundred and twenty five Dollars ($.225), (6) for each of the remaining five (5) years of the Primary Term, an amount per Barrel equal to zero point twenty five Dollars ($.25), and (7) a revised amount per Barrel for each Rollover Term. Not later than one (1) year prior to the end of the Primary Term and the first Rollover Term, the Government and the MEP Participants shall agree a revised Profit Tax Amount which shall be applicable for the next applicable Rollover Term. Each such revised Profit Tax Amount shall take into account the amount of the Profit Tax Amount that was previously in effect, the prevailing and forecasted regional market conditions respecting the Petroleum production and transportation industries and the desire to maintain the relative economic positions of the Parties. If the Government and the MEP Participants are unable to reach agreement on the revised Profit Tax Amount by not later than one hundred eighty (180) days prior to the first day of the Rollover Term for which such amount will be applicable, either Party may, by written notice to the other Party of its election, refer the matter to arbitration in accordance with Article 17. If for any reason the revised Profit Tax Amount for a Rollover Term has not been determined prior to the due date of the Profit Tax return of each MEP Participant for any year during such Rollover Term, the total amount of the Profit Tax liability of each of the MEP Participants for such year shall be based provisionally upon the Profit Tax Amount previously in effect. Within thirty (30) days after the revised Profit Tax Amount for such year has been determined, the total amount of Profit Tax liability of each of the MEP Participants shall be redetermined, and each MEP Participant shall either pay additional Profit Tax or receive a refund of the Profit Tax previously paid, as the case may be, to reflect the difference between the provisional Profit Tax Amount and the revised Profit Tax Amount as so determined, and shall file an amended Profit Tax return and annex, in accordance with Section 8.2(vi), which reflect such redetermined amount. Such adjustment payment shall be treated as a payment or refund of Base Profit Tax and/or Profit Tax Surtax as appropriate in accordance with Section 8.2, and shall include interest at the Agreed Interest Rate from the due date for the payment of Profit Tax for such year to the date the adjustment payment is made. In the event of any such

provisional or additional Profit Tax payment by an MEP Participant, the MEP Participant shall be entitled to tax receipts in accordance with Section 8.2(ix). The Government shall take any action necessary to cause the Profit Tax, based upon any revised Profit Tax Amount which may be established for a Rollover Term in accordance with the procedures described above, to be valid and effective as tax legislation of the State.

"Project" means, in relation to the MEP System, the evaluation, development, design, acquisition, construction, installation, financing, insuring, ownership, operation (including the transportation by any or all of the MEP Participants and the shipment by Shippers of Petroleum through the Facilities), repair, replacement, refurbishment, maintenance, capacity expansion, extension (such as laterals) and protection of the Facilities, from time to time, in the Territory.

"Project Activities" means any and all activities conducted in the Territory relating to or arising out of, directly or indirectly, the Project, including any and all activities of the MEP Participants in respect of their rights or obligations under any Project Agreement and any such activities conducted in the Territory prior to the Effective Date.

"Project Agreements" means this Agreement, the Intergovernmental Agreement and all other existing and future agreements, contracts and other documents to which, on the one hand, any of the State Authorities and, on the other hand, any MEP Participant are or later become a party relating to the Project, as such agreements, contracts or other documents may be extended, renewed, replaced, amended or otherwise modified from time to time in accordance with their terms.

"Project Participants" means any and all of the MEP Participants and any Affiliates thereof, the Interest Holders, the Operating Companies, the Contractors, the Shippers, the Lenders and the Insurers.

"PSA" means Agreement on the Joint Development and Production Sharing for the Azeri and Chirag Fields and the Deepwater Gunashli Field in the Azerbaijan Sector of the Caspian Sea dated 20 September 1994.

"Rights to Land" means those rights of examination, testing, evaluation, analysis, inspection, construction, use, possession, occupancy, control, assignment and enjoyment with respect to land in the Territory as set forth in Appendix 2 to this Agreement. The term is used in its broadest sense to refer not only to the Permanent Land within, over or under which the Facilities, as completed, will be located, but also such other and additional lands and land rights (encompassing both State Land and Nonstate Land) within the Territory as the MEP Participants and their designated Contractors may require and designate for purposes of evaluating and choosing the particular routing and location(s) desired by the MEP Participants for the Permanent Land in respect of the Facilities.

"Rollover Term" is defined in Section 3.1.

"Shippers" means those Persons (including the MEP Participants) that have contracted, directly or indirectly, for Petroleum transportation services through all or a portion of the

MEP System and have the right to tender Petroleum for transit through the MEP System within and beyond the Territory, and their respective successors and permitted assignees.

"Specified Corridor" is defined in Article 6 of Appendix 2.

"State" means the sovereign state of Georgia.

"State Authorities" means, as the context and jurisdiction of the various governmental elements requires, (i) the Government, (ii) any and all State Entities, (iii) any and all Local Authorities, and (iv) any Persons to the extent acting as duly appointed representatives of, and all successors or permitted assignees of, any or all of the foregoing.

"State Entity" means any Entity in which, directly or indirectly, the State or the Government has an equity or similar economic interest and which is, directly or indirectly, controlled by the Government, including duly appointed representatives of the Government. For purposes of this definition, "control" means the possession, directly or indirectly, of the power to direct or cause the direction of the management and policies of a Person, whether through the ownership of voting securities, by contract, by law, or otherwise; provided, however, that any State Entity which may also be an MEP Participant shall not be a State Entity whenever it is acting in the role of MEP Participant.

"State Land" means those lands in the Territory, and any and all rights and privileges of every kind and character, however arising and however characterised with respect thereto, which are owned, controlled, used, possessed, enjoyed or claimed by any State Authority and which are included within the Rights to Land as provided herein and in Appendix 2. For the avoidance of doubt, those ownership, reversionary, lessor, licensor and other similar rights of the State Authorities respecting land in the Territory which, as of the Effective Date, was leased, licensed, or otherwise granted to any Person (other than a State Authority) shall be classified as rights in relation to State Land and shall be included within the grant of State Land to the MEP Participants under this Agreement, including for purposes of Appendix 2.

"State Tax Department" means the State Tax Department of Georgia and any successor thereto.

"Taxes" means all existing or future taxes, levies, duties, customs, imposts, contributions (such as social fund and compulsory medical insurance contributions), assessments or other similar fees or charges payable to or imposed by the State Authorities, together with interest, penalties and fines (including financial sanctions and administrative penalties) with respect thereto, and "Tax" means any of the foregoing.

"Technical Examination" is defined in Section 8.2(vii).

"Territory" means the land territory of the State, its territorial sea and the air space above them, as well as the maritime areas over which it has jurisdiction or sovereign rights in accordance with international law.

"VAT" means value added Tax and any other similar Tax applicable to the provision of goods (including Rights to Land), works, services or technology.

"Year" means a Gregorian calendar year.

APPENDIX 2

RIGHTS TO LAND IN THE TERRITORY ASSOCIATED WITH THE PROJECT

1. RIGHTS TO LAND

1.1 This Appendix 2 sets forth and provides for the rights to land in the Territory and associated rights (including rights of exclusive use, possession and control, rights of ingress and egress, rights of construction upon and/or under, licenses to enter and perform Project Activities, and all other similar rights in the Territory) which are to be notified by the MEP Participants to the State Authorities as the phased implementation of the Project (including later repairs, replacements, capacity expansions and extensions of the Facilities) requires.

1.2 Subject to any private arrangements entered into by the MEP Participants (including in respect of Nonstate Land), the Rights to Land granted to or obtained by the MEP Participants shall be enforceable by the MEP Participants against all State Authorities and against all third parties.

1.3 Except for State Land, the MEP Participants shall exercise those powers granted to each of them pursuant to Section 4.1(iii) of the Agreement to which this Appendix is appended to obtain the Construction Corridor and to obtain and maintain the Permanent Land as necessary, in the sole opinion of the MEP Participants, to undertake Project Activities for the duration of the Project and shall be responsible for compensating all landowners and occupiers of such lands which are part of the Construction Corridor or become part of the Permanent Land in accordance with such grant and applicable Georgian Law.

1.4 It is the mutual intent of the Parties that, on and after the Effective Date and continuing thereafter for a period of fifteen (15) months, no interest in State Land shall be classified as Nonstate Land by reason of any leasing, licensing or other conveyance of a nonownership interest by the State Authorities to any Person who is not a State Authority. If, however, the MEP Participants have not designated the Preferred Route Corridor by the end of such fifteen-month period, then notwithstanding the definitions of State Land and Nonstate Land (which otherwise fix the classification at the Effective Date), any nonownership interest (including leases and licenses) so conveyed by the State Authorities after said fifteen-month period shall be classified as Nonstate Land pursuant to the definitions applicable to the Agreement to which this Appendix is attached.

1.5 Except for the obligation to make the reimbursements of actual, verifiable costs as provided in Article 2 hereof, the MEP Participants shall have no obligation to pay to the State Authorities any compensation in respect of any land or Rights to Land; provided, however, that in respect of any State Land which is made subject to this Agreement as part of the Construction Corridor and/or Permanent Land and, as of the Effective Date, was used for agricultural purposes, the MEP Participants shall be obligated to the extent that any such land is disabled from use for agricultural purposes as a result of Project Activities, to pay the designated State Authority that amount, determined by reference to and in accordance with Chapter II of the Law of Georgia "On Compensation of Compensatory Land Cultivation Costs and Sustained Damages in Case of Allocation of

Agricultural Land for Nonagricultural Purposes" (adopted on October 2, 1997, and as in effect on the Effective Date), for costs of substituting compensatory parcels of land for agricultural purposes.

1.6 The State Authorities shall use Best Endeavours to cause all landowners and occupiers of affected properties and/or land rights to observe and respect all of the Rights to Land held by the MEP Participants, whether permanently, temporarily and/or from time to time, as the case may be, to enable the construction and operation of the Facilities and the conduct of all other Project Activities. Without limiting the foregoing and that which is provided in the Agreement to which this Appendix is appended, the State Authorities shall assist the MEP Participants in avoiding and in rectifying any interference by third parties, including landowners and occupiers of affected properties and/or land rights, with the MEP Participants' exercise and enjoyment of the Rights to Land, including any encroachments on the areas constituting Permanent Land or affecting the Facilities.

1.7 Subject to the foregoing and without limiting that which is provided in the Agreement to which this Appendix is appended, the Rights to Land shall include all of the rights as hereinafter provided for the phased development of the Project.

2. PHASE 1 - PRECONSTRUCTION PHASE (ROUTE SELECTION)

2.1 Corridor of Interest.

Without limiting the rights which may be necessary and shall be granted in order to accomplish route selection, during the preconstruction phase the following rights will be required and (subject to relevant provisions of Georgian Law with respect to matters such as national security, defense, public safety and civil aviation and other similar matters) shall be obtained and secured by the State Authorities and, subject to reimbursement of actual, verifiable costs incurred in respect of Nonstate Land, granted to the MEP Participants respecting the Corridor of Interest:

(i) Rights to fly and land fixed wing or helicopter surveillance craft within and across the borders of the Territory.

(ii) Rights to record and map any property within the Corridor of Interest by video tape and by photographs.

(iii) Rights of access to and use of detailed maps and photographic records of the Corridor of Interest for, among other evaluations, desktop route study exercises.

(iv) Rights of free and safe access and passage from time to time on and off the public highways and other roadways and offshore areas within and across the borders of the Territory for vehicles and vessels to perform reconnaissance, including rights to make video/photographic records of said area.

If the MEP Participants determine in their sole discretion that construction and installation of the Facilities is not viable within any previously designated Corridor of Interest or portion thereof, the MEP Participants will have the right to so notify the State Authorities and the MEP Participants will have the further right to modify the existing or designate a new Corridor of

Interest and (subject to relevant provisions of Georgian Law with respect to matters such as national security, defense, public safety and civil aviation and other similar matters) be granted such rights for further study as aforesaid, subject to reimbursement of actual, verifiable costs incurred for the necessary rights for any Nonstate Land within such modified or new Corridor of Interest.

2.2 Preferred Route Corridor

Once the Corridor of Interest has been assessed and confirmed by notice to the State Authorities, and without limiting the rights which may be necessary and shall be granted in order to conduct Project Activities, the State Authorities shall review the Corridor of Interest in respect of the relevant provisions of Georgian Law concerning matters such as national security, defense, public safety and civil aviation, cultural heritage, public projects (being projects declared under Georgian Law to involve public necessity), and other similar matters in order to determine and notify the MEP Participants of any areas where the requested grant of Rights to Land for the Preferred Route Corridor, and any Specified Corridor and Construction Corridor contained within said Preferred Route Corridor, must be conditioned, limited or denied based on such considerations, recognising that the EIA as provided for in Appendix 3 of the Agreement to which this Appendix is appended may subsequently further condition the Rights to Land for the Preferred Route Corridor, Specified Corridor or Construction Corridor, as applicable. Subject to the foregoing, the following rights as requested by the MEP Participants with respect to the entire Corridor of Interest will be required and shall be obtained and secured by the State Authorities and, subject to reimbursement of actual, verifiable costs incurred in respect of Nonstate Land, granted to the MEP Participants for the selection by the MEP Participants of the Preferred Route Corridor:

(i) All rights defined in Section 2.1 hereof and, in addition, vehicular access (including the right to create temporary and/or permanent access roads) at the MEP Participants' discretion on and off the public highways within and across the borders of the Territory for detailed route reconnaissance.

(ii) Full access to all relevant and nonclassified information held at the central, regional, district and local levels of the State Authorities respecting:

(1) - geology

(2) - hydrology and land drainage

(3) - archaeology and areas of cultural or historical significance

(4) - ecology

(5) - mining, mineral deposits and waste disposal

(6) - urban and rural planning and development, including relevant topographical standards and criteria of the State

(7) - the environment

(8) - seismology

(9) - highways and navigations

(10) - utility and commercial service apparatus records, including pipeline crossings

(11) - areas under current or former restriction by the State

(12) - Local Authorities' structure and administration requirements

(13) - agricultural, forestry and park lands

(14) - current and prior land development, ownership, use and occupation

(15) - meteorology

(16) - oceanography

(iii) Based upon the foregoing, the MEP Participants shall notify the State Authorities respecting their selected Preferred Route Corridor. If the MEP Participants later determine in their sole discretion that construction and installation of the Facilities is not viable within any previously designated Preferred Route Corridor or portion thereof, the MEP Participants will have the right to so notify the State Authorities and the MEP Participants will have the further right to modify the existing or designate a new Preferred Route Corridor for further study, as aforesaid, subject to reimbursement of actual, verifiable costs incurred for the necessary rights for any Nonstate Land within such modified or new Preferred Route Corridor.

2.3 Specified Corridor

(i) From the information gained in Sections 2.1 and 2.2 above, the Specified Corridor will be defined by the MEP Participants and notified to the State Authorities. Within this Specified Corridor the MEP Participants and their Contractors will conduct further detailed studies as provided herein.

(ii) In respect of the Specified Corridor and subject to the avoidance of areas of cultural or historic significance, the State Authorities shall obtain and secure in addition to the rights defined in Sections 2.1 and 2.2 above, the necessary additional Rights to Land and, subject to reimbursement of actual, verifiable costs incurred, grant to the MEP Participants such rights so that the MEP Participants will possess the full right of access to and passage within the Specified Corridor for the following activities:

(1) Topographical survey in accordance with relevant topographical standards and criteria of the State requiring pedestrian and on/off highway vehicular access within and across the borders of the Territory at the MEP Participants' discretion. These rights shall extend over the area necessary to undertake the

survey and could extend outside the Specified Corridor, as notified by the MEP Participants.

(2) Geotechnical survey-rights for vehicles, vessels, equipment and service personnel to enter on to land and offshore areas to excavate trenches or boreholes and record information, including the right of removal of such material from the site as is necessary.

(3) Cathodic protection resistivity and soil sample surveys requiring vehicular and pedestrian access onto land to take and remove soil samples for further analysis.

(4) One or more land use surveys.

(iii) The right to undertake surveys shall include the right to leave monitoring equipment on site to collect necessary data.

2.4 Subject to the provisions of Section 23.7 of the Agreement to which this Appendix is appended, the MEP Participants shall have the right to use, publicise and export any data and information obtained by the MEP Participants and their Contractors in connection with the activities described in this Appendix 2.

2.5 If the MEP Participants determine in their sole discretion that construction and installation of the Facilities is not viable within any previously designated Specified Corridor or portion thereof, the MEP Participants will have the right to so notify the State Authorities and the MEP Participants will have the further right to modify the existing or designate a new Specified Corridor for further study, as aforesaid, subject to reimbursement of actual, verifiable costs incurred for the necessary rights for any Nonstate Land within such modified or new Specified Corridor.

3. PHASE 2 - FACILITIES CONSTRUCTION AND INSTALLATION PHASE

3.1 If the MEP Participants determine in their sole discretion that the construction and installation of the Facilities is viable within any previously designated Specified Corridor, the MEP Participants will have the right to so notify the State Authorities and designate the Construction Corridor. At the earliest practicable date after such designation the State Authorities will obtain, secure and grant to the MEP Participants the following Rights to Land:

(i) Right to transport all construction material, plant and equipment within the Territory and cross border by land or air without hindrance, including the right to construct and maintain temporary and permanent roads and to use such airfields as are designated, from time to time, by the MEP Participants.

(ii) Right to designate and use other areas of land, both in the vicinity of the proposed Facilities and remote from the Facilities, for the conduct of all Project Activities, including for pipe storage dumps, site compounds, construction camps, fuel storage dumps, parking areas, roads and other activity sites.

(iii) Right to install generation and transmission equipment and to connect to any existing electricity supply and, where necessary, the right to lay cables from such supply to the Construction Corridor.

(iv) Right of entry onto such land and offshore areas with all necessary materials and equipment to lay and construct and thereafter use, maintain, protect, repair, alter, renew, augment, expand, inspect, remove, replace or render unusable the Facilities as is required for construction and installation of the Facilities and right to commence and undertake construction and installation.

(v) Receipt from the State Authorities of details of land ownership and use, including names and addresses of landowners and occupiers and details of land holding defined on plans showing all such details for all property falling within two hundred fifty (250) metres either side of the Construction Corridor.

(vi) All rights of access over any land as required by the MEP Participants and their Contractors for the purposes of conducting Project Activities, including rights of access (including the right to construct and use temporary or permanent roads) over other land between the public highway and the Construction Corridor, not affected by the construction or operation of the Facilities, such routes to be defined by notice from the MEP Participants prior to road construction and/or use.

(vii) The right to the exclusive use, possession and control, and the right to construct upon and/or under, and peaceful enjoyment of, these Rights to Land without hindrance or interruption, subject to the provisions of this Appendix 2, the Agreement to which this Appendix is appended and to any agreements with the relevant party or parties in respect of the Permanent Land.

(viii) The right, in accordance with Georgian Law, to extract and source appropriate local materials for construction purposes and to dispose of waste arising from Project Activities, including during the construction and any later repair, replacement, capacity expansion or extension process.

(ix) Any additional regulatory and other administrative compliance requirements.

Notwithstanding the foregoing, the State Authorities shall have no obligation to obtain, secure or grant any of the foregoing Rights to Land as to Nonstate Land if doing so would require the exercise of the State Authorities' powers of expropriation, which Rights to Land as to Nonstate Land shall be acquired and paid for by the MEP Participants using the powers granted to them under Section 4.1(iii) of the Agreement to which this Appendix is appended.

3.2 Without prejudice to any contractual arrangement entered into between the MEP Participants and any landowner or occupier, and except as part of Project Activities, no Person shall have the right to do any of the acts set forth in this Section 3.2 without the prior authorisation of the designated State Authority. No authorisation shall be granted by the designated State Authority without the prior written consent of the MEP Participants, which consent may not be unreasonably withheld. Any such withholding

of consent may only be on grounds that such action would be unsafe, compromise Project security or unreasonably interfere with Project Activities.

(i) Use explosives within an area of five hundred (500) metres either side of the Facilities.

(ii) Undertake any pile-driving within fifty (50) metres either side of the Facilities.

(iii) Encroach on the Construction Corridor or other areas where the MEP Participants are conducting Project Activities.

(iv) Cross or otherwise interfere with the MEP Participants' Rights to Land with any road, railway, power line, utility, pipeline or other project declared under Georgian Law to involve public necessity ("Crossing Project") and the MEP Participants shall in no event be required to consider a request for consent to such Crossing Project unless and until the State Authorities have approved the proposed Crossing Project and the party proposing the Crossing Project has provided to the MEP Participants (1) details of the proposed Crossing Project sufficient to enable the MEP Participants to assess the practicability of conducting the Crossing Project safely and securely, and without unreasonably interfering with Project Activities, and (2), in the case of a Crossing Project undertaken by any State Authority, a creditworthy commitment to provide compensation to the MEP Participants for any costs, or Loss or Damage, incurred by the MEP Participants to accommodate the Crossing Project and, in the case of a Crossing Project undertaken by any Person who is not a State Authority, a creditworthy commitment to provide compensation to the MEP Participants for any cost, loss, claim, damage or expense incurred by the MEP Participants to accommodate the Crossing Project.

4. PHASE 3 - POST CONSTRUCTION PHASE

4.1 Following the completion of the Facilities, the MEP Participants will require the following Rights to Land, all of which shall either be obtained and secured by the State Authorities and granted to the MEP Participants or, in respect of Permanent Land which previously was Nonstate Land, obtained by the MEP Participants through the rights of taking granted to them in Section 4.1(iii) of the Agreement to which this Appendix is appended:

(i) The exclusive use, possession and control of, as well as the right to construct upon and/or under, the Pipeline Corridor and other Permanent Land.

(ii) All rights previously described to the extent applicable to the use and enjoyment of the Facilities once constructed (including, but not limited to, temporary and permanent roads), the construction and use of additional Facilities within the Pipeline Corridor and other Permanent Land and the future maintenance, protection, repair, alteration, renewal, augmentation, capacity expansion, extension, inspection, removal, replacement or the rendering unusable of any such Facilities.

(iii) The right to add any equipment as the MEP Participants deem necessary.

(iv) The right to fly along the route of the Facilities within and across the borders of the Territory, in accordance with relevant provisions of Georgian Law, to inspect it and to land wherever it is deemed necessary to ensure the safe and efficient operation of the Facilities.

(v) The right to erect and thereafter maintain the Facilities, including SCADA, marker posts, cathodic protection test posts and aerial marker posts or signaling equipment and any other equipment or installations necessary for the Project in such locations and positions as deemed necessary by the MEP Participants.

(vi) The right of access over any land between the public highway and Pipeline Corridor and other Permanent Land without prior notice in cases of emergency; provided however, that notice is given to the affected landowner(s) or occupant(s) as soon as reasonably practicable and subject to the payment of reasonable compensation for any Loss or Damage occurring as a direct result of such emergency access.

(vii) The right to allow use of the Facilities by third parties for Project Activities under such terms and conditions as the MEP Participants may elect.

5. GOVERNMENTAL NOTIFICATIONS

5.1 Within fifteen (15) days after the Effective Date of the Host Government Agreement of which this Appendix is a part, the MEP Participants and the Government will designate to each other in writing those persons, agencies and regulatory bodies which each will be entitled to communicate with and rely on in giving the various notices and securing and confirming the various rights described herein. Such notified contact persons or bodies shall be subject to change, from time to time, on not less than fifteen (15) days prior written notice (except for emergencies).

6. DEFINITIONS

6.1 In this Appendix, all capitalised terms not otherwise defined shall have the same meaning as specified in the Agreement to which this Appendix is appended. Additionally, the following terms shall have the following meanings:

"Corridor of Interest" means an area of land ten (10) kilometres wide and extending from the Point of Entry to the Point of Terminus, all as notified by the MEP Participants to the State Authorities.

"Preferred Route Corridor" means an area of land within the Corridor of Interest five hundred (500) metres wide and extending from the Point of Entry to the Point of Terminus, all as notified by the MEP Participants to the State Authorities.

"Specified Corridor" means an area of land within the Preferred Route Corridor one hundred (100) metres wide and extending from the Point of Entry to the Point of Terminus, all as notified by the MEP Participants to the State Authorities.

"Construction Corridor" means an area of land (including exclusive control of the area above such land and rights to the land's subsurface, in each case to be specified upon designation of the Construction Corridor by the MEP Participants), within the Preferred Route Corridor twenty-two (22) metres wide and extending from the Point of Entry to the Point of Terminus, within which the centreline of the Pipeline Corridor will be located, and such other areas determined by the MEP Participants in their sole discretion as reasonably necessary for the conduct of Project Activities within which Rights to Land required for the construction and installation phase as set forth under Phase 2 of this Appendix shall be exercised, all as notified by the MEP Participants to the State Authorities.

"Pipeline Corridor" means an area of land (including exclusive control of the area above such land and rights to the land's subsurface, in each case to be specified upon designation of the Construction Corridor by the MEP Participants), within the Construction Corridor eight (8) metres wide extending from the Point of Entry to the Point of Terminus.

"Permanent Land" refers to the grants described in Section 4.1(ii), (iii) and (iv) and the procedures set forth in Section 7.2(vii) and in this Appendix 2 of this Agreement, and means in respect of State Land and Nonstate Land (i) the Pipeline Corridor and (ii) those other areas of land (contiguous or noncontiguous) designated in the MEP Participants' sole discretion and acquired by and/or granted to the MEP Participants in accordance with this Appendix and the Agreement to which this Appendix is appended for use as the locations upon or under which the Facilities exist, from time to time, throughout the life of the Project.

"Point of Entry" means the entry point of the MEP System into Georgia at a point on the Azerbaijan Republic-Georgia land border.

"Point of Terminus" means the terminus of the Facilities at a point to be selected by the MEP Participants on the land border between Georgia and the Republic of Turkey.

7. MISCELLANEOUS

7.1 Any reference to any access from a public highway means an access of not less than seven (7) metres in width suitable for use by construction plant and equipment.

7.2 All trial borings required to be made by the MEP Participants prior to the commencement of construction work will be carried out with as little disturbance as is reasonably practicable after consultation with the landowner and the occupier of the land.

7.3 Subject to Section 3.1(v) of this Appendix 2, the MEP Participants will use Best Endeavours to give the landowners and occupiers of the land which is adjacent to the Construction Corridor and/or Permanent Land notice of intention to commence the construction works on the Construction Corridor and/or Permanent Land. All movement of pipes, vehicles and machinery for construction purposes will be carried out as far as it is reasonably practicable in accordance with a programme of which such adjacent landowners and occupiers will be made aware.

7.4 All reasonably necessary means of access will be maintained by the MEP Participants with the construction of such suitably agreed temporary crossings as may be reasonably required by the affected landowners and occupiers of land which is adjacent to the Construction Corridor and/or Permanent Land which have been granted to, and/or acquired by, the MEP Participants in accordance with the Agreement. Such temporary crossings will be agreed where possible prior to commencement of construction. Following construction and to the extent reasonably practicable, private roads and footpaths will be reinstated to a condition equivalent to that subsisting before the commencement of the works and made available for use pursuant to terms agreed with such landowners and occupiers, but consistent with the need to maintain the security of the Facilities and conduct Project Activities.

7.5 The MEP Participants will provide facilities for maintaining and affording means of communication and access between parts of any land which is adjacent to the Permanent Land granted to the MEP Participants in accordance with the Agreement and which is temporarily or permanently severed by reason of the construction of any works by the MEP Participants, said facilities being such as will enable the adjacent land to be properly worked having regard to the purposes for which communication and access may be required and the period for which and the time of year at which it may be expected to be used. If and to the extent that adjacent land is by necessity permanently severed in connection with Project Activities and Project Activities (including security of the Facilities) do not allow such communication and access, the Project Participants shall not be responsible for same and the Government shall defend and indemnify all claims made against any Project Participant.

APPENDIX 3

CODE OF PRACTICE

This Code of Practice sets forth the agreed technical, environmental, health, safety and social standards and practices to be complied with and relied upon by the MEP Participants, any Operating Company, and any Person acting for or on behalf of any of them with respect to the Facilities and the conduct of Pipeline Activities. The term "Pipeline Activities" means the design, planning, construction, reconstruction, expansion, extension, relocation, repair, replacement, maintenance, operation, use, decommissioning, dismantling, removal or abandonment of the Facilities. Any reference herein to "comparable projects" or projects which are "comparable to the Project" means those involving the trunkline transmission of Petroleum through large diameter (twenty (20) inches or greater) pipe and corresponding operating

throughput of three hundred thousand (300,000) barrels per day or greater, with recognition given to the fact that the Facilities are planned to be new built. In identifying, harmonising, and complying with all such standards and practices, the MEP Participants, any Operating Company, and any Person acting for or on behalf of any of them shall act as a prudent operator and shall have the right and obligation to take any action that a prudent operator would take under the same or similar circumstances. The order of priority for actions shall be protection of life, environment, and property. All capitalised terms not otherwise defined shall have the same meaning as specified in the agreement to which this Code of Practice is appended (the "Agreement").

1. AGREED ACTIONS

1.1 In conducting Pipeline Activities, the MEP Participants and any Operating Company or Person acting for or on behalf of them shall:

(i) install as part of the Facilities and maintain (a) at the Point of Entry and (b) at the Point of Terminus, in accordance with applicable API codes and ASTM standards, metering and calibration equipment capable of continuous measurement of Petroleum, and devices for sampling to determine the basic sediment and water content of any Petroleum, which equipment shall be tested and calibrated to operating conditions by the MEP Participants at least once each calendar month during the first two (2) years after the completion of construction and after such time in accordance with generally accepted practices and standards and any procedures specified by the vendors of such equipment (or more often if necessary to insure continuing accuracy); provided, however, that unless the MEP Participants and the Government agree otherwise, at least one of the metering and measurement facilities shall be in the Territory;

(ii) continuously measure and periodically sample all Petroleum transported through the Facilities;

(iii) maintain a true and complete monthly record of the volumes from meter readings, meter correction factors, temperature, pressure, gravity, basic sediment and water content and other necessary characteristics of the flow stream; and

(iv) on or before the tenth (10th) day of each calendar month, provide a statement to the State Authorities of the aggregate quantity of Petroleum transported through the Facilities as measured at the Point of Terminus or, in the event that such quantity is unavailable, a best good-faith estimate thereof, subject to prompt correction if and when such information may later become available.

1.2 The State Authorities shall have the right, at their sole risk and expense, subject to observation of all safety rules applicable to the relevant workplace, and the avoidance of disruption to Project Activities:

(i) with the requirement that the Operating Company shall give not less than forty-eight (48 hours) prior notice of such activities so that a representative(s) of the State Authorities may be present to observe all operations to install, repair, prove or calibrate the metering and sampling equipment at the Point of Terminus;

(ii) subject to the provisions of Section 3.2 of this Appendix 3, on not less than twenty-four (24) hours prior notice to the Operating Company, to inspect the Facilities (or portions thereof) and to observe Pipeline Activities; and

(iii) on not less than forty-eight (48) hours prior notice to the Operating Company, to inspect the books and records of Operating Company with respect to measurement, metering, calibration and other related matters.

1.3 Where an error in measurement of Petroleum (a "Mismeasurement") occurs, the following will be applied, as available, to correct the Mismeasurement and in the following order:

(i) data from backup, verification or substitute devices or procedures; failing which,

(ii) where applicable, data from calibration tests; failing which,

(iii) estimates based on periods when similar conditions applied; failing which,

(iv) estimates based on best available technical and scientific evidence.

When the exact date of the start of the Mismeasurement is known, the full correction shall be applied from that date to the date on which the Mismeasurement ceased.

When the exact date of the start of the Mismeasurement cannot be determined with certainty, the most recent date on which there is an auditable trail demonstrating that the appropriate parameter was correct shall be ascertained. The period from that date to the date that the Mismeasurement ceased shall be halved. No correction shall be applied for the first half of the period. The appropriate correction shall be made in full for the second half of the period.

1.4 API standards and procedures will be used to measure Petroleum flowing through the custody transfer meters at all custody transfer points and entry and exit points, including any marine terminal. The API standards and procedures will be taken from or provided by the API's Standard Method of Sampling and Manual of Petroleum Measurement Standards.

2. TECHNICAL STANDARDS

2.1 In conducting Pipeline Activities, it is agreed that those of the technical standards and practices specifically set forth below in Section 2.2 of this Appendix 3 (the "Specified Technical Standards") which are appropriate under the circumstances or, to the extent the Specified Technical Standards are silent or are inapplicable under the circumstances, then the then-current technical standards and practices generally used by the international community (within Canada, the United States or Western Europe) with respect to Petroleum pipeline projects comparable to the Project, shall be applied, including in any instance in which a different technical standard or practice is included in, referenced by, or otherwise relied upon in any Environmental Standards or any Health and Safety Standards (as defined in Section 3.1, below). The relevant technical standard or practice shall be determined by the MEP Participants based on the foregoing from time to time, as the needs of the Project require, and notified to the Government. Such notification shall briefly explain the purpose of the new technical standard or practice and shall either cite where such standard or practice may be found (if readily available) or be accompanied by a copy thereof (if not otherwise readily available). The technical standards and practices set forth in Section 2.2, as augmented by technical standards and practices determined under this Section 2.1, shall be referred to herein as the "Applicable Technical Standards."

2.2 Subject to Section 3.1(iii) of this Appendix 3, it is agreed that for purposes of conducting Pipeline Activities the standards, and the practices required by or associated with such standards, from time to time in effect as the Universal Building Code (or "UBC") as well as those of the following organisations shall be acceptable for all purposes of technical compliance as well as in the context of and for purposes of achieving compliance with the Environmental Standards and the Health and Safety Standards:

API	-	American Petroleum Institute
ANSI	-	American National Standards Institute
ASME	-	American Society of Mechanical Engineers
ASNT	-	American Society of Non-destructive Testing
ASTM	-	American Society for Testing and Materials
AWPA	-	American Wood Preservers' Association
AWS	-	American Welding Society
GBE	-	British Gas Code of Practice
BSI	-	British Standards Institution
DIN	-	Deutsche Institut fur Normung
IEC	-	International Electrotechnical Commission
IEEE	-	Institute of Electrical and Electronics Engineers (USA)

IP	-	Institute of Petroleum (UK)
ISA	-	Instrument Society of America
ISO	-	International Standards Organisation
NACE	-	National Association of Corrosion Engineers (USA)
NEMA	-	National Electrical Manufacturers Association (USA)
NFPA	-	National Fire Prevention Association (USA)
SSPC	-	Steel Structures Painting Council

2.3 If and to the extent the Specified Technical Standards in respect of Pipeline Activities and the Facilities are not readily available through other means, including electronically through the Internet, the MEP Participants will secure and maintain either a paper and/or electronic copy of such standard (in the English language) at their offices in Georgia. Upon written request for same by the Government, and solely as an accommodation, the MEP Participants will furnish another such paper and/or electronic copy, as the case may be, to the designated State Authority at no charge.

2.4 In order to confirm compliance of the final design of the Facilities with the Applicable Technical Standards and the requirements imposed on the Facilities as a result of the approved EIA (as defined herein), the MEP Participants shall use Best Endeavours to consult periodically with the Government during the design phase and, in any event, shall provide for Government review and approval of the final design of the Facilities before commencement of construction activities. In the event of any disagreement regarding Facilities compliance, the MEP Participants and the Government shall endeavour, in good faith, to agree on a plan to proceed. In the absence of objection to the final design of the Facilities within thirty (30) days after the Government's receipt of same, the Facilities design shall be deemed approved. Any disagreement on compliance and/or how to proceed will be resolved in accordance with the dispute resolution provisions set forth in Article 17 of the Agreement. In respect of the foregoing final design of the Facilities and in order that the Government may be prepared to review promptly such proffered design information, the MEP Participants shall provide the Government at least twenty (20) days' prior notice before their submission of the final design of the Facilities.

2.5 Promptly after the completion of the Facilities, the MEP Participants shall provide to the Government (i) as-built drawings of the Facilities, (ii) final alignment sheets and (iii) operating manuals for the essential components and systems of the Facilities.

2.6 During the construction phase for the Facilities, the MEP Participants will provide to the Government monthly reports of the status of the Project and forecasted activities for the upcoming month.

2.7 If any regional or intergovernmental authority having jurisdiction enacts or promulgates technical standards or practices relating to Pipeline Activities or the Facilities, the MEP Participants and the Government will confer respecting the possible impact thereof on the Project, but in no event shall Pipeline Activities or the Facilities be subject to any such technical standards or practices to the extent they are different from, in addition to, or more stringent than the Applicable Technical Standards.

3. ENVIRONMENTAL STANDARDS

3.1 With respect to minimising potential disturbances to the environment, including the surface, subsurface, sea, air, watercourses and reservoirs, lakes, flora, fauna, landscapes, ecosystems and other natural resources and property, the MEP Participants shall, in conducting all Pipeline Activities and with respect to the Facilities, conform to the environmental standards and practices set forth in this Appendix 3 as well as those generally observed by the international community with respect to Petroleum pipeline projects comparable to the Project, but in no event shall such environmental standards and practices be less stringent than the relevant standards and practices applied in the Netherlands (and, with respect to mountainous and earthquake-prone terrain as well as whenever the Netherlands has no relevant standard or practice, the relevant standards or practices, if any, of Austria) in respect of comparable projects (the "Environmental Standards"). For the avoidance of doubt, whenever the Environmental Standards refer to or are drawn from the standards and practices of any particular country or jurisdiction (such as the Netherlands or Austria), those environmental standards and practices:

(i) do not include the laws of that country or jurisdiction defining or establishing the legal standard of liability (such as negligence, strict liability or the like) of Persons for harm arising from any environmental events, occurrences or noncompliance, it being agreed that the provisions of the Agreement (including, in particular, Articles 10 and 12) relating to what constitutes, and the consequences of, the MEP Participants' breach of obligations shall apply;

(ii) do not include the regulatory administrative structure or procedures (including those for licensing, permitting and regulatory approvals) of that country or jurisdiction, it being agreed that the regulatory administrative structure and procedures, including environmental permitting as set forth in Section 7.3 of the Agreement, of Georgia shall apply;

(iii) in those instances in which the particular environmental standard or practice assumes or is based upon technical standards or practices of a country or jurisdiction which are not identical or comparable to the Applicable Technical Standards, the MEP Participants shall either (a) follow those standards and practices which are compatible with the Applicable Technical Standards in order to achieve environmental protections substantially comparable to those of the country or jurisdiction or (b) comply with such country or jurisdiction's environmental standard or practice to the extent reasonably practicable under the circumstances, taking into account the use of the Applicable Technical Standards; and

(iv) do not include environmental standards and practices beyond those applicable to Petroleum pipelines and pipeline operations.

3.2 The MEP Participants shall promptly notify the Government of all emergencies and other events (including explosions, leaks, and spills) occurring in relation to Pipeline Activities that result in or threaten serious personal injury, loss of life, or significant damage to the environment or property. Such notice shall include a summary description of the

circumstances, and steps taken and planned by the MEP Participants to control and remedy the situation. The MEP Participants shall provide such additional reports to the Government as are necessary to keep it apprised of the effects of such events and the course of all actions taken to prevent further loss and to mitigate deleterious effects. At the Government's sole cost, risk and expense, and in a manner which does not interfere with the MEP Participants' activities undertaken in response to an emergency or other event as herein described, the designated representative(s) of the Government shall have the right to visit the scene and monitor the responsive or remedial activities of the MEP Participants to confirm compliance with this Code of Practice and the Agreement to which this Code of Practice is appended.

3.3 If any regional or intergovernmental authority having jurisdiction enacts or promulgates environmental standards or practices relating to the Facilities, Pipeline Activities or areas where Pipeline Activities occur, the MEP Participants and the Government will confer respecting the possible impact thereof on the Project, but in no event shall the Project be subject to any such environmental standards or practices to the extent they are different from, in addition to, or more stringent than the Environmental Standards.

3.4 Prior to the selection of the general location of the Facilities, a review of environmental conditions and the potential risks to the environment associated with Pipeline Activities shall be completed. This will consist of a scoping study and a risk assessment. The scoping study will be the basis for the environmental impact assessment ("EIA") further described in Section 3.6 hereof. The risk assessment will serve to highlight potential risks and costs impacts to the engineering design requirements of the Project.

3.5 After completion of the scoping study and risk assessment described in Section 3.4, the MEP Participants shall cause to be conducted a contaminated land baseline study (the "Baseline Study") to provide a qualitative assessment of the existing pollution and contamination in the areas within the Territory relevant to Pipeline Activities as of the Effective Date. The Baseline Study shall include:

(i) a desk study review of the relevant and available information;

(ii) an audit of relevant existing operations and practices and the collection of relevant environmental data from the areas surrounding the location of the Facilities, including information on:

(a) surface and subsurface geology;

(b) geomorphology;

(c) rock permeability and the presence of aquifers;

(d) assessment of existing quality of surface waters;

(e) the effect of any existing contamination on flora, fauna, landscapes and ecosystems; and

(f) a qualitative assessment of any pollution, environmental damage and contamination in respect of the Facilities.

3.6 Upon completion of the Baseline Study, the MEP Participants shall cause an EIA of Pipeline Activities and associated operations to be conducted with respect to potential environmental impacts to the Territory (whether from Pipeline Activities within or without the Territory). The EIA shall include:

(i) a project description;

(ii) an environmental and socio-economic description of the relevant areas of possible impact;

(iii) an evaluation of impact to the environment of the proposed construction and operation of the Facilities, including an estimate of those emissions and discharges into the environment (*e.g.*, associated air emissions, aqueous discharges and solid waste produced) that are reasonably foreseeable;

(iv) a plan for the identification and implementation of practicable mitigation measures for each identified impact;

(v) an assessment of the environmental risks associated with Pipeline Activities; and

(vi) the formulation of a monitoring programme to verify that mitigation measures are effective, and in the event that additional impacts are identified to ensure that additional appropriate mitigation measures are effected; provided, however, that said monitoring programme shall provide for Government participation at the Government's sole cost, risk and expense, which participation shall not interfere with Project Activities; and provided further, that in recognition that the Government will be conducting its own monitoring of the Project to assure environmental compliance, the MEP Participants will cooperate with the Government in respect of such Project monitoring, but the foregoing general duty of cooperation shall not vary any terms of the Agreement (including its Appendices).

3.7 Prior to the completion of the Facilities and in relation to Pipeline Activities, a plan for Petroleum spill response capability ("Spill Response Plan") as to spills within or that could affect the Territory will be created and implemented by the MEP Participants. The Spill Response Plan will include:

(i) environmental mapping of habitats vulnerable to potential Petroleum spills in the entire MEP System;

(ii) situational scenarios of potential spillages and responses, taking into consideration local circumstances;

(iii) plans for the provision of relevant Petroleum spill clean up equipment, materials and services;

(iv) plans for the deployment of relevant equipment and emergency response notification details of the organisation required to handle Petroleum spill response; and

(v) plans for the treatment and disposal of resulting contaminated materials.

3.8 Each of the scoping study, risk assessment, Baseline Study, EIA and Spill Response Plan (collectively, the "Environmental Strategy Product") shall be prepared by one or more recognised independent international environmental consulting firms selected by the MEP Participants and approved by the Government, such approval not to be unreasonably withheld or delayed. In this regard, the MEP Participants' choice for the recognised independent international environmental consulting firm shall be deemed approved by the Government if, by not later than twenty (20) days after such choice is notified to the Government, the MEP Participants have received no written objection (with the reason(s) for any such objection fully set forth) to their choice. The costs of the items constituting the Environmental Strategy Product, and implementation of the environmental strategy reflected in the EIA and the Spill Response Plan, shall be borne by the MEP Participants except that the Government shall be liable for all costs associated with its official and technical representatives.

3.9 The development and completion of the Baseline Study, the EIA and the Spill Response Plan shall be subject to the following procedures to ensure that they represent implementation of an appropriate environmental strategy with respect to the Project:

(i) The consulting firm(s) involved and representatives of the MEP Participants shall, at the request of the Government, consult with the official and technical representatives of the Government, at reasonable times and places, during the preparation of the Baseline Study, the EIA and the Spill Response Plan.

(ii) The Baseline Study, the EIA and the Spill Response Plan shall each be subject to approval of the Government in accordance with the following procedures:

(a) The Baseline Study, the EIA (with executive summary demonstrating adequate response to public concerns, as described below) and the Spill Response Plan shall each be submitted to the Government upon its completion, which completion of the Baseline Study and EIA shall be prior to commencement of construction activities and provided that the MEP Participants shall provide the Government no less than thirty (30) days prior notice before making any such submission(s). The Government shall approve each such item if it satisfies the requirements of this Appendix 3.

(b) If the Government requires clarification of any portion of the Baseline Study, the EIA or the Spill Response Plan, or determines that it has not satisfied the requirements of this Appendix 3, it shall submit its specific

concerns or questions to the MEP Participants in writing within thirty (30) days of receipt of the item in question.

(c) The Baseline Study, the EIA or the Spill Response Plan, as the case may be, shall be deemed approved by the Government if, within thirty (30) days after having been submitted to the Government, the MEP Participants have received no written submission of additional concerns or questions. If the Government submits specific concerns or questions, the item in question shall be deemed approved if, within thirty (30) days after the response to such concerns or questions is submitted to the Government, the MEP Participants have received no written submission of concerns or questions with respect to such response.

(d) If the Government disapproves of any of the Baseline Study, the EIA or the Spill Response Plan and the MEP Participants believe that the Government has unreasonably withheld its acceptance, then the MEP Participants shall so notify the Government and the Parties shall attempt to amicably resolve any dispute. Failing resolution of any such dispute within fifteen (15) days of the receipt of such notice by the Government, the MEP Participants may cause the dispute to be resolved in accordance with the provisions of Article 17 of the Agreement.

(iii) The EIA shall be subjected to public review and comment in accordance with the following procedures:

(a) Affected public and non-governmental organisations will be notified about the nature of the operation of the Facilities during the development of the EIA through dissemination of information to these organisations through meetings and exhibitions.

(b) Following the completion of the EIA, the public will be provided with information on the environmental aspects of the Project to enable it to comment with respect thereto. To facilitate this process the EIA and an executive summary (in the Georgian language) will be made available in a public place for review and comments; additionally an information copy of the executive summary shall be submitted simultaneously to the Government.

(c) A maximum of sixty (60) days will be allowed for public comments, which will be provided to the Government by the MEP Participants within thirty (30) days after the expiration of said sixty (60)-day period. Demonstration that the MEP Participants have reasonably addressed public concerns (through modification of the EIA, if necessary) will be included in a final executive summary that will be submitted to the Government.

3.10 Creation of the Environmental Strategy Product shall include and take account of and implementation of the environmental strategy reflected therein shall be in accordance

with, the Environmental Standards and shall take into account the Applicable Technical Standards, as appropriate. Creation of the EIA shall also be in accordance with the principles of EC Directive 85/337/EEC (as amended by EC Directive 97/11/EC) and its conclusions will be based upon the following general environmental principles:

(i) there shall be no discharging of Petroleum;

(ii) waste Petroleum, sludge, pigging wastes, polluted ballast waters and other wastes will either be recycled, treated, burned, or buried employing the best practicable environmental option;

(iii) all waste streams will be disposed of in an acceptable manner and concentration; and

(iv) emission monitoring programs will be developed to ensure environmental compliance.

3.11 Once approved by the Government, the MEP Participants shall implement the mitigation and monitoring activities specified in the EIA. The results shall be published in reports available to the public and submitted to the appropriate State Authorities. The EIA monitoring programme shall be updated as required on an informal basis. Any disputes respecting the contents or implementation of the EIA monitoring programme shall be resolved in accordance with the provisions of Article 17 of the Agreement.

3.12 Any dispute as to implementation of the environmental strategy reflected in the Environmental Strategy Product shall be resolved in accordance with the provisions of Article 17 of the Agreement.

3.13 Without limiting the generality of Article 10 or Article 12 of the Agreement, the MEP Participants shall not be liable for any environmental pollution or contamination, damage, or other conditions if and to the extent the same were in existence on the Effective Date, which shall be deemed to include all conditions identified in the Baseline Study. The foregoing shall not preclude the MEP Participants from later establishing, through one or more subsequent studies prepared under the procedures applicable to the Baseline Study, the existence as of the Effective Date of other such conditions not identified by the Baseline Study, it being recognised that no study can be expected to identify all conditions that may exist.

3.14 By not later than thirty (30) days after any termination of this Agreement, the MEP Participants shall provide to the Government a written plan describing the proposed actions to be taken by them associated with the abandonment or other disposition of the Facilities (the "Abandonment Plan"). The Abandonment Plan shall address, among other things:

a) the removal of all surface installations;

b) the clearance of all waterways and marine areas of material and equipment posing a navigational hazard;

c) the drainage and proper disposition of any remaining Petroleum in the Facilities;

d) to the extent the MEP Participants do not plan to remove and salvage said pipelines, the disconnection from all sources and supplies of Petroleum to those buried pipelines or similar underground installations and either abandonment of same in place or removal of same in those areas where abandonment in place poses a substantial risk of harm to the environment which is not reasonably susceptible to other remediation techniques, all as determined in accordance with the Environmental, Health and Safety Standards and/or Applicable Technical Standards, as applicable;

e) to the extent the MEP Participants do not plan to remove and salvage said pipelines, the filling of all abandoned pipeline located offshore or underwater with water or inert material, the sealing of such pipelines at the ends and the taking of such other action as may be reasonably necessary in order to result in any abandoned facilities being left in an environmentally safe condition;

f) the filling of all trenches, holes, and other surface depressions left by the removal of surface installations and such underground pipelines and installations as are removed by the MEP Participants for salvage;

g) the revegetation of the Pipeline Corridor consistent with the terrain features and other prevailing conditions in the subject area; and

h) the manner and techniques to be employed in accomplishing the foregoing activities consistent with the Environmental, Health and Safety Standards and/or Technical Standards, as applicable.

The Abandonment Plan shall be subject to approval by the Government, which approval shall not be unreasonably withheld or delayed. The Abandonment Plan shall be deemed approved by the Government if, within ninety (90) days after having been submitted to the Government, the MEP Participants have received no written submission of concerns or questions. If the Government submits specific concerns or questions, the MEP Participants shall respond to same in writing and the Abandonment Plan, as same may have been adjusted or modified by said response, shall be deemed approved if, within thirty (30) days after the response to such concerns or questions is submitted to the Government, the MEP Participants have received no written submission of concerns or questions with respect to such response. If the Government disapproves of the Abandonment Plan and the MEP Participants believe that the Government has unreasonably withheld its acceptance, then the MEP Participants shall so notify the Government and the Parties shall attempt to amicably resolve any dispute. Failing resolution of any such dispute within thirty (30) days of receipt of such notice by the Government, the MEP Participants may cause the dispute to be resolved in accordance with the provisions of Article 17 of the Agreement. Once the Abandonment Plan has been approved or all disputes respecting same resolved, by not later than thirty-six (36) months after the later of the date of termination of this Agreement or approval by the Government of the Abandonment Plan, the MEP Participants shall be obligated to

accomplish the abandonment of the Facilities in accordance with the Abandonment Plan. Said abandonment obligations are hereinafter referred to as the "Abandonment Obligations."

3.15 Within thirty (30) days after the Government's approval of the Abandonment Plan, as provided in Section 3.14 of Appendix 3, in order to financially secure their Abandonment Obligations hereunder and without impairing their obligation to perform same, the MEP Participants shall provide the Government one or more irrevocable direct pay letters of credit (collectively, the "Letter of Credit"). The Letter of Credit shall (i) be in an aggregate amount to be reasonably agreed by the MEP Participants and the Government as a component of the Abandonment Plan, (ii) be issued to the Government by a financial institution(s) having a long-term unsecured senior debt rating of at least "A" or its equivalent by Standard & Poor's Corporation, a division of the McGraw-Hill Companies, or "A2" or its equivalent by Moody's Investors' Service, Inc. at the time of issuance, or be otherwise acceptable to the Government (the "Issuer"), (iii) be in form and substance reasonably acceptable to the Government, (iv) have a minimum term of one (1) year, (v) be for the benefit of the Government, (vi) automatically extend for a term of at least one (1) year or until the full performance in all material respects by the MEP Participants of the Abandonment Obligations and (vii) provide that the Issuer shall provide at least thirty (30) days prior written notice to the Government of any termination or non-renewal of the Letter of Credit. In the event the Abandonment Obligations remain unperformed and any existing Letter of Credit is not replaced by the MEP Participants in accordance with the foregoing procedures (but in an aggregate amount that reflects any reduction of the Letter of Credit for any previous drawings or for any reduction in the amount of estimated remaining Abandonment Obligations) by not later than fifteen (15) days prior to the termination of the existing Letter of Credit, then, in order to assure completion of any Abandonment Obligations which remain outstanding, the Government shall be entitled to draw upon the Letter of Credit as of said fifteenth day prior to the notified termination date thereof up to an amount that is the Government's good faith estimate of the remaining Abandonment Obligations for which the MEP Participants are liable under the Abandonment Plan, subject, however, to reimbursement by the Government to the MEP Participants of the amount, if any, by which the funds so withdrawn by the Government exceed the actual costs incurred by the Government to complete any unfulfilled Abandonment Obligations.

3.16 The following provisions shall apply with respect to the obligations of the MEP Participants for environmental matters after termination of this Agreement and performance of the Abandonment Obligations:

(i) After completion of the Abandonment Obligations the MEP Participants shall cause an environmental assessment similar in scope to, and prepared in accordance with the same standards as are applicable to, the Baseline Study (the "Preliminary Exit Study") to be prepared by a recognised independent international environmental consulting firm selected by the MEP Participants and approved by the Government, such approval not to be unreasonably withheld or delayed. In this regard, the MEP Participants' choice for the recognised independent international consulting firm shall be deemed approved by the Government if, by not later than twenty (20) days after such choice is

notified to the Government, the MEP Participants have received no written objection (with the reason(s) for any such objection fully set forth) to their choice. If the Preliminary Exit Study is prepared at the request of the Government as contemplated above, it shall be delivered to the Government within one hundred eighty (180) days after performance of the Abandonment Obligations.

(ii) Once such study is prepared and delivered to the Government, it shall be subject to approval by the Government, which approval shall not be unreasonably withheld or delayed. The Preliminary Exit Study shall be deemed approved by the Government if, within thirty (30) days after having been submitted to the Government, the MEP Participants have received no written submission of concerns or questions. If the Government submits specific concerns or questions, the Preliminary Exit Study shall be deemed approved if, within thirty (30) days after the response to such concerns or questions is submitted to the Government, the MEP Participants have received no written submission of concerns or questions with respect to such response. If the Government disapproves of the Preliminary Exit Study and the MEP Participants believe that the Government has unreasonably withheld its acceptance, then the MEP Participants shall so notify the Government and the Parties shall attempt to amicably resolve any dispute. Failing resolution of any such dispute within thirty (30) days of the receipt of such notice by the Government, the MEP Participants may cause the dispute to be resolved in accordance with the provisions of Article 17 of the Agreement.

(iii) Once the Preliminary Exit Study is approved or all disputes respecting same are resolved, the MEP Participants shall be obligated to continue to monitor those areas where Pipeline Activities occurred in order to identify and remediate those adverse environmental impacts related to Pipeline Activities which may subsequently become evident. Such monitoring and remediation obligation shall continue for a period of two (2) years, at which time the above-stated provisions of this Section 3.16 respecting the Preliminary Exit Study shall apply for purposes of preparing a Final Exit Study. Once the Final Exit Study is prepared, submitted for Governmental approval and it has been approved by the Government, then from and after the end of said two-year period and completion of the activities, if any, called for in the Final Exit Study, the MEP Participants shall be released from any liability for environmental impacts with respect to or resulting from the Project and the Government shall indemnify, defend and hold harmless the Project Participants with respect to any claims of any third parties with respect thereto.

(iv) If a Final Exit Study is performed and if said Final Exit Study, as approved by the Government, indicates that there have been no environmental impacts of Pipeline Activities that have not been remediated or otherwise appropriately addressed in accordance with this Appendix 3, or if impacts that are identified are remediated or otherwise appropriately addressed in accordance with such standards and this is reflected in an update to the Final Exit Study, then from and after delivery of the Final Exit Study (as so updated) to the Government,

the MEP Participants shall be released from any liability for environmental impacts with respect to or resulting from the Project and the Government shall indemnify, defend and hold harmless the Project Participants with respect to any claims of any third parties with respect thereto.

3.17 In addition to their applicability to the MEP Participants, the provisions of this Appendix 3 shall apply with respect to each Project Participant other than an MEP Participant, and all of its actions, to the extent such actions constitute conduct or performance of Pipeline Activities.

4. HEALTH AND SAFETY STANDARDS

4.1 With respect to promoting health and safety in respect of the Facilities and Project Activities, including those related to Persons involved in Project Activities, the MEP Participants shall conform to the health and safety standards and practices generally observed by the international community with respect to Petroleum pipeline projects comparable to the Project (the "Health and Safety Standards"). For purposes hereof, "comparable" shall have the same meaning as "comparable projects" as defined and used in Section 3.1 of this Appendix 3.

4.2 If any regional or intergovernmental authority having jurisdiction enacts or promulgates health and/or safety standards or practices relating to the Facilities, Pipeline Activities or areas where Pipeline Activities occur, the MEP Participants and the Government will confer respecting the possible impact thereof on the Project, but in no event shall the Project be subject to any health and/or safety standards or practices to the extent they are different from, in addition to, or more stringent than the Health and Safety Standards.

5. SOCIAL IMPACT ASSESSMENT

5.1 In conducting the Project Activities the MEP Participants shall use Best Endeavours to minimise potential disturbances to surrounding communities and the property of the inhabitants thereof.

5.2 If any regional or intergovernmental authority having jurisdiction enacts or promulgates social regulations or guidelines applicable to areas where Project Activities occur, the MEP Participants and the Government will confer respecting the possible impact thereof on the Project, but in no event shall the Project be subject to any such standards to the extent they are different from or more stringent than the standards and practices generally prevailing in the international Petroleum pipeline industry for comparable projects.

5.3 Prior to the selection of the general location of the Facilities, a general review of social conditions in the applicable areas shall be completed, consisting of a scoping study and a risk assessment. These will together form the basis of the content and structure for a social impact assessment of Project Activities and associated operations ("SIA") to be conducted by the MEP Participants with respect to social impacts to the Territory (whether from Project Activities within or without the Territory).

5.4 During the course of Project Activities, the MEP Participants shall from time to time confer with the State Authorities as to the impact of ongoing Project Activities in light of the SIA.

6. MISCELLANEOUS

6.1 Subject to the provisions of Article 10 of the Agreement, the MEP Participants will use Best Endeavours to take all reasonably practicable steps to prevent the straying of animals during such time as construction work is in progress and, after completion of the Facilities in regard to the land which due to the presence and use of the pipeline will or is likely to become subject to additional risk of the straying of animals, will provide and maintain suitable and adequate barriers wherever and to the extent reasonably practicable for the purpose of preventing or minimising the risk of such straying; therefore, necessary fences, lights and barriers will be provided as reasonably practicable. Unless otherwise agreed in writing by the MEP Participants with the affected landowners and occupiers of adjacent properties, the method of fencing the working width will be a fence adequate for the purpose of excluding any stock typically kept on adjoining land.

6.2 Where any work requiring the use of explosives for blasting rock is carried out, notice will be given to all persons who may in the opinion of the MEP Participants be affected. Appropriate precautionary measures will be taken. Any use of explosives will be confined to the hours of daylight.

6.3 Whenever an area has been declared an infected area on account of a notifiable human disease requiring quarantine or other similar measures, all Project Activities involving entry on the land will be suspended unless there are exceptional circumstances in which case the approval of the relevant Governmental ministry will first be obtained. Nothing in this clause shall prevent the MEP Participants entering on the land forthwith and without giving notice or obtaining any approval in order to address any emergency situation, including to remedy a breach or leak in the pipeline.

6.4 The MEP Participants in conjunction with the adjacent landowners and occupiers directly affected by Project Activities will take such reasonable precautions as may be necessary to avoid the spreading of notifiable soil borne pests and diseases or other soil borne pests and diseases as may be notified to the MEP Participants by such landowners or occupiers prior to entry.

6.5 During the course of construction works and the exercise of Rights to Land, fossils, coins, any antiquities or other articles of value may be discovered. Ownership of such objects will be determined in accordance with Georgian Law.

APPENDIX 5

This Appendix 5, as amended and restated 9 May 2000, is attached to and made part of the Intergovernmental Agreement dated 18 November 1999.

HOST GOVERNMENT AGREEMENT

BETWEEN AND AMONG

THE GOVERNMENT OF THE AZERBAIJAN REPUBLIC

AND

[THE MEP PARTICIPANTS]

APPENDIX 5

This Appendix 5, as amended and restated 10 May 2000, is attached to and made part of the Intergovernmental Agreement dated 18 November 1999.

HOST GOVERNMENT AGREEMENT

BETWEEN AND AMONG

THE GOVERNMENT OF THE AZERBAIJAN REPUBLIC

AND

[THE MEP PARTICIPANTS]

HOST GOVERNMENT AGREEMENT

THIS AGREEMENT, made and entered into in the city of Baku in the Azerbaijan Republic as of this ___ day of _____, 2000, between:

THE GOVERNMENT OF THE AZERBAIJAN REPUBLIC

and

[THE MEP PARTICIPANTS]

all the foregoing named signatories being legal persons in accordance with the legislation of the jurisdictions of their formation and organisation as confirmed by appropriate documentation thereof;

WITNESSETH:

WHEREAS, the MEP Participants are considering the development of a secure and efficient pipeline system for the transportation of Petroleum to, within and across the territories of the Azerbaijan Republic, Georgia and the Republic of Turkey for export to international markets, including markets in the Azerbaijan Republic;

WHEREAS, based on the agreed terms and conditions of the Project Agreements and other commercial arrangements consistent with the Project Agreements, the MEP Participants shall have the right to implement the Project and construct (or cause to be constructed), own and/or operate the MEP System, including the Facilities, and utilise the resulting capacity in the MEP System and Rights to Land;

WHEREAS, the Government acts on behalf of the State and the State Authorities in matters such as those provided in this Agreement;

WHEREAS, the Azerbaijan Republic, the Republic of Turkey and Georgia have entered into the Intergovernmental Agreement to give the Project's legal and commercial terms and conditions the support and framework of international law;

WHEREAS, this Agreement is entered into based on and in furtherance of the Intergovernmental Agreement;

WHEREAS, the Government, acting on behalf of the State and the State Authorities, enters into this Host Government Agreement empowered with the authority under Azerbaijan Law to direct and make commitments on behalf of the State and all State Authorities and to manage State assets, including the assets of State Entities;

WHEREAS, the State Authorities wish to facilitate and support the Project and, in furtherance thereof, the State Authorities recognise the need to create the necessary framework of legal and commercial protections and intend to provide to, or for the benefit of, the Project and the relevant Project Participants, among other things, rights in and to certain facilities owned or controlled by the State Authorities, direct government guaranties, indemnities and other representations, authorisations, exemptions and assurances, as well as the required land in the

Azerbaijan Republic comprising the pipeline routes as specified herein and in the applicable Project Agreements; and

WHEREAS, in connection therewith, the Intergovernmental Agreement shall become effective as law of the Azerbaijan Republic and (with respect to the subject matter thereof) prevailing over all other Azerbaijan Law (other than the Constitution) and the terms of such agreement shall be the binding obligation of the Azerbaijan Republic under international law; this Agreement shall be made effective under the Constitution as the prevailing legal regime respecting the Project under Azerbaijan's domestic laws; and any other Project Agreements shall be binding instruments, enforceable in accordance with their respective terms.

NOW, THEREFORE, for and in consideration of the premises, the Parties hereby agree as follows:

ARTICLE 1

DEFINITIONS

Capitalised terms used in this Agreement (including the recitals), and not otherwise defined herein, have the meanings given to them in Appendix 1.

ARTICLE 2

AUTHORITY

2.1 With respect to this Agreement, the Government is empowered with the authority under Azerbaijan Law to direct and to make the commitments provided herein on behalf of the State and all State Authorities. All obligations of the State Authorities under this Agreement shall be, and for all purposes shall hereby be conclusively deemed to be, the obligations of the State. All obligations of the State Authorities shall be obligations to be observed and performed by each relevant constituent element thereof, including the Government, each of the Local Authorities and each State Entity.

2.2 In order to ensure that the obligations of the State Authorities set forth in this Agreement are discharged in a timely manner and otherwise to facilitate and coordinate the conduct of Project Activities, the Government shall appoint by written notice to the MEP Participants an authorised representative, agency or other body by or through which the MEP Participants may request and secure (i) issuance of any and all rights, licenses, visas, permits, certificates, authorisations, approvals and permissions provided in this Agreement, (ii) information, documentation, data and other materials specified by this or any other Project Agreement or appropriate to evidence any grants of rights hereunder, (iii) the submission and receipt of notifications, certifications and other communications provided herein and (iv) the taking of such other actions with respect to the State Authorities appropriate to facilitate the implementation of the Project.

2.3 The MEP Participants recognise the fundamental importance of discharging their obligations and of facilitating and coordinating the conduct of Project Activities under

this Agreement in a timely and efficient manner. Accordingly, the MEP Participants shall use Best Endeavours to adopt procedures by not later than one hundred eighty (180) days from the Effective Date (which procedures shall include, inter alia, the appointment of one or more representatives, committees, or other organisational or functional bodies by or through whom the MEP Participants may act) which will facilitate the method and manner of the MEP Participants' timely and efficient exercise of their rights, benefits, privileges and exemptions and/or performance of their obligations hereunder (the "MEP Representative(s)"), subject at all times to (i) the terms and conditions of the business structure among, and/or the business activities of, the MEP Participants and (ii) the requirement that all matters in respect of Taxes for an MEP Participant shall be addressed by that MEP Participant (or its designated agent). Upon the appointment of the MEP Representative(s), the State Authorities shall be entitled to rely upon the communications, actions, information and submissions of an MEP Representative, in respect of that MEP Representative's notified area of authority, as being the communications, actions, information and submissions of the MEP Participants. The Parties further acknowledge that the MEP Participants shall have the right, upon reasonable notice to the State Authorities, to remove, substitute or discontinue the use of one or more specific MEP Representative(s).

2.4 The MEP Participants and the State Authorities shall, at the request of either of them, review from time to time the status of MEP Activities and confer respecting any issues arising with respect thereto.

ARTICLE 3

AGREEMENT, TERM AND DURATION

3.1 This Agreement shall be effective and binding from the date it has been fully executed by all Parties hereto (the "Effective Date"), shall continue for a primary term of forty (40) years from the date of first shipment of Petroleum through the custody transfer meter at the Point of Terminus (the "Primary Term") and, subject to all other provisions of this Agreement, shall continue in full force and effect after the Primary Term for two (2) successive ten (10)-year rollover terms (each, a "Rollover Term"); provided, however, that in order to continue this Agreement in effect into the next Rollover Term, the MEP Participants shall be obligated to provide written notice to the Government of their election to continue this Agreement into the next Rollover Term (the "Rollover Notice") no earlier than three hundred sixty (360) days and no later than one hundred eighty (180) days prior to the end of the Primary Term and the first Rollover Term (each, a "Notice Period"); and provided, further, (1) if the date of first shipment of Petroleum through the custody transfer meter at the Point of Terminus is a date in a calendar year on or before June 30, the Primary Term shall consist of (i) a first year, which shall be deemed to be all days remaining in the calendar year, plus (ii) the thirty-nine (39) calendar years next following such first year of the Primary Term; and (2) if the date of first shipment of Petroleum through the custody transfer meter at the Point of Terminus is a date in a calendar year on or after July 1, the Primary Term shall consist of (i) a first year, which shall be deemed to be all days remaining in such calendar year as well as all days in the next succeeding calendar year, plus (ii) the thirty-nine (39) calendar years next following

such first year of the Primary Term, and provided, finally, that during each Notice Period, the Parties shall identify and resolve any Additional Commercial Issues applicable to the next Rollover Term. The term "Additional Commercial Issues" means those commercial issues (other than those pertaining to Taxes) relating to the Project which either Party, by written notice to the other (given by not later than thirty (30) days following the Rollover Notice), submits for resolution and inclusion as additional contractual element(s) of this Agreement. In the event of any failure by the MEP Participants to give the Rollover Notice during the Primary Term or during the first Rollover Term, this Agreement shall terminate and the provisions of Section 3.7 shall apply. For the avoidance of doubt, if the Parties are unable to resolve the Additional Commercial Issues during the Notice Period, this Agreement nevertheless shall continue during the Rollover Term and, in accordance with Article 17 hereof, the dispute shall be submitted to arbitration for final determination. For purposes of any such arbitration, the arbitrators, in determining whether and to what extent such additional contractual element(s) for the Additional Commercial Issues should be included in this Agreement, shall take into account: (A) the existing terms and conditions of this and other Project Agreements; (B) changed circumstances, if any, occurring since this Agreement and other Project Agreements were entered into (or later modified) which are asserted to be causing the Party material detriment or harm under or in respect of this Agreement; (C) the effects, if any, of inflation or deflation in respect of this Agreement; (D) the relative benefits enjoyed and burdens borne by the Parties under this Agreement and the other Project Agreements in the context of governmental agreements encouraging and supporting direct foreign investment in the Project; (E) the maintenance of the Project as a viable commercial enterprise for the transportation of Petroleum to international markets (including markets in the Territory); and (F) such other matters as are, under the circumstances, relevant to fairly resolving the particular dispute over the Additional Commercial Issues.

3.2 Notwithstanding the foregoing Section 3.1, this Agreement may be terminated at any time by the MEP Participants giving their written notice of termination to the Government and shall be of no further force or effect for any purpose as of the date specified by the MEP Participants in said notice.

3.3 If the MEP Participants have not taken steps to commence the construction phase respecting the Facilities by not later than thirty-six (36) months after the Effective Date, then for a period of one hundred twenty (120) days thereafter the Government shall have the right to give written notice to the MEP Participants of the termination of this Agreement. Such termination shall become effective thirty (30) days after actual receipt by the MEP Participants of said termination notice unless within said thirty-day period the MEP Participants take steps to commence the construction phase respecting the Facilities. If the above-referenced one hundred twenty (120)-day period expires without the Government giving any such termination notice, the Government's right to terminate hereunder shall expire and this Agreement shall continue in full force and effect in accordance with its terms. In addition, the above-referenced thirty-six (36) month period shall be extended if and to the extent of any delays caused by the failure or refusal of any State Authorities to perform timely any obligations they may have respecting MEP Activities.

3.4 In addition to the termination right of the Government set forth in Section 3.3, the Government shall have the right to terminate this Agreement under the circumstances and in accordance with the procedures set forth in this Section 3.4. If the Government concludes that the MEP Participants have committed a material breach of any of their joint and several obligations (as those obligations are set forth in Section 10.3), then the Government shall have the right to give written notice to the MEP Participants of such breach in detail sufficient for the MEP Participants to undertake cure. During the pendency of any discussions to attempt resolution and/or any subsequent arbitral proceedings, the MEP Participants may, but shall have no obligation to, undertake to address and/or cure the alleged breach; provided, however, in the event the MEP Participants do not commence efforts to effect cure of a disputed breach, the Government may undertake cure. If and to the extent the MEP Participants do not dispute or, after discussions to attempt resolution, agree with the Government that such breach has occurred, or it is determined through arbitration that such a breach has occurred, the MEP Participants shall promptly undertake efforts to effect cure. If any such breach remains uncured for ninety (90) days after receipt of any undisputed notice, confirmation of resolution or arbitral determination that such a breach has occurred, as the case may be (the "Cure Period"), the Government shall have the right to give the MEP Participants written notice of termination of this Agreement, which termination shall be effective thirty (30) days after the Government's giving of the termination notice to the MEP Participants. If the cure is effected by the MEP Participants within the Cure Period, the Government's right to give a termination notice in respect of the earlier noticed breach shall end and this Agreement shall continue in full force and effect. If the breach is one that cannot be effectively cured within the Cure Period, the MEP Participants shall nevertheless have the right to cure the breach and avoid termination hereunder by commencing efforts to cure the breach within the Cure Period and thereafter diligently pursuing efforts to cure. Any cure so effected beyond the Cure Period shall nonetheless be deemed to have occurred within the Cure Period, any cure so effected shall serve to end the Government's right to give a termination notice in respect of the earlier noticed breach, and this Agreement shall continue in full force and effect. Any dispute respecting the timeliness or adequacy of any cure effected by the MEP Participants and/or whether termination has properly occurred hereunder may be submitted to arbitration in accordance with Article 17. In the event that, pursuant to the provisions of this Section 3.4, the Government effects cure of a disputed breach, which disputed breach is later determined pursuant to Article 17 to have been a material breach, the MEP Participants shall pay all costs incurred by the Government in effecting such cure.

For purposes of this Section 3.4, "material breach" means a breach which:

(i) constitutes the knowing and persistent failure or refusal by the MEP Participants to take appropriate action to assure that:

(a) their Project Activities in the Territory comply with the standards and practices set forth in this Agreement; or

(b) their activities in the Territory related to the Project do not pose a threat to the national security of the Azerbaijan Republic; or

(ii) is tantamount to the frustration of the entire Agreement;

and, in the case of either or both of (i) and (ii) above, the nature and extent of the breach (including repetition) reasonably supports the conclusion that the only appropriate remedy under the circumstances is the full and final termination of this Agreement and permanent cessation of the Project in the Territory. Termination hereunder shall be without prejudice to the Government's right to any other remedies available under this Agreement.

Notwithstanding the foregoing, the Government shall have no right of notice and/or termination hereunder if any such material breach is caused by or arises from any breach of any Project Agreement and/or breach of duty by any State Authority.

3.5 If this Agreement has not been earlier terminated pursuant to this Article 3, this Agreement shall terminate and be of no further force or effect on the date on which all Project Activities have permanently ceased, as such date is notified by the MEP Participants in writing to the Government.

3.6 Except as otherwise may be expressly provided in another Project Agreement, it is expressly understood by the Parties to this Agreement that no MEP Participant or other Project Participant is committed, or is in any manner obligated to any of the State Authorities, to undertake any Project Activities or otherwise to implement or carry out the Project, or to continue any Project Activities that it may have begun, in reliance on this or any other Project Agreement, or otherwise.

3.7 Termination of this Agreement shall be without prejudice to (i) the rights of the Parties (including those which are no longer Parties) respecting the full performance of all obligations accruing prior to termination and (ii) the survival of all waivers and indemnities provided herein in favour of a Party (or former Party).

ARTICLE 4

GRANT OF RIGHTS

4.1 For purposes of the Project, the State Authorities hereby grant pursuant to the Project Agreements:

(i) to the Project Participants, the absolute and unrestricted right and privilege to implement and carry out the Project, conduct all Project Activities, and enjoy all other rights and privileges provided to any or all of them by the State Authorities under the Project Agreements;

(ii) to the MEP Participants and such other Project Participants as the MEP Participants may designate, the exclusive and unrestricted Rights to Land as set forth in Appendix 2;

(iii) to each of the MEP Participants, the exclusive and unrestricted property right to use, possess, control and construct upon and/or under the Permanent Land, and to restrict or allow (at the MEP Participants' sole discretion) the use, occupation, possession and control of, and construction upon and/or under, the Permanent Land by any other Persons;

(iv) to each of the MEP Participants, the exclusive and unrestricted right and privilege to construct, own, use, possess and control the Facilities;

(v) to the Project Participants, subject to Section 18.2, the absolute and unrestricted right and privilege to employ or enter into contracts with, for the purpose of conducting Project Activities, such Persons and their respective personnel (including citizens of the State and, subject to Section 7.2, of countries other than the State) who, in the opinion of such Project Participant, demonstrate the requisite knowledge, qualifications and expertise to conduct such activities; and

(vi) to the MEP Participants and their designated Contractors free of charge, readily available water of sufficient quality and quantity located proximate to the Facilities in order to perform hydrostatic and other testing of the Facilities, together with the right to dispose of same at location(s) proximate to said Facilities upon completion of such testing.

4.2 The rights, exemptions and/or privileges granted or made available under this Agreement are granted by the State Authorities in relation to the carrying out of the Project and Project Activities by the MEP Participants and other Project Participants engaged to participate in and carry out the Project and Project Activities by the MEP Participants. The State Authorities hereby acknowledge that the MEP Participants intend to do business with and/or engage Project Participants in the carrying out of the Project and Project Activities, and agree that these Project Participants, by their participation in the Project, shall have the benefit of all rights, exemptions and privileges as are provided under any Project Agreement. If any rights, exemptions, grants or privileges are not already vested in any such Project Participant by operation of Azerbaijan Law (whether by the enactment or ratification of Project Agreements into Azerbaijan Law as provided herein or otherwise), the State Authorities hereby grant to each of the MEP Participants the further right and authority to (i) make such rights available by sub-grant to such Project Participants or (ii) transfer, assign or share such rights to or with such Project Participants pursuant to Article 16. In addition, the State Authorities agree that, if requested by any MEP Participant, the State Authorities shall evidence the grant of rights to any Project Participants in a written instrument to such effect in form sufficient and appropriate to facilitate the carrying out of the Project or Project Activities or any part thereof.

ARTICLE 5

GOVERNMENT GUARANTIES

5.1 In addition to affirming that the following obligations are primary obligations of the State Authorities, the Government hereby guarantees to each of the MEP Participants the validity and effectiveness of the acknowledgments, representations and warranties made by it on behalf of and committing the State Authorities as set forth in this Agreement, the rights and privileges provided (and to be provided) to any and all Project Participants by the State Authorities under all Project Agreements, and the complete and timely satisfaction and performance of all State Authorities' obligations under the Project Agreements.

5.2 Without limiting the breadth and scope of the foregoing, the Government hereby commits the State Authorities to perform and guarantees to each of the MEP Participants:

(i) that the State Authorities shall not interrupt or impede the freedom of transit of Petroleum in, across and/or from the Territory;

(ii) that the State Authorities shall perform and take all actions and make all decisions required of the State Authorities under all Project Agreements;

(iii) that the State Authorities shall not act or fail to act in any manner that could hinder or delay any Project Activity or otherwise negatively affect the Project or impair any rights granted under any Project Agreement (including any such action or inaction predicated on security, health, environmental or safety considerations that, directly or indirectly, could interrupt, impede or limit the flow of Petroleum in or through the Facilities, except under circumstances in which continued operation of the Facilities without immediate corrective action creates an imminent, material threat to public security, health, safety or the environment that renders it reasonable to take or fail to take, as the case may be, such action and, then, only to the extent and for the period of time necessary to remove that threat);

(iv) that the State Authorities shall give their full cooperation in connection with Project Activities;

(v) that the State Authorities shall not claim or demand title to or possessory rights over the Petroleum or the Facilities;

(vi) that the State Authorities shall not claim, demand or in any way restrict any rights respecting the Permanent Land which are contrary to the grant by the State Authorities of the rights with respect to the Permanent Land granted under Section 4.1(iii); and

(vii) that the State Authorities shall make the payment of any and all sums of money which may become due and owing by the State Authorities under or pursuant to any Project Agreement, including compensation payments under Article 19 of

this Agreement and pursuant to the indemnification provisions of any Project Agreement.

5.3 The guaranties made by the Government in this Article 5:

(i) are several, independent, absolute, irrevocable and unconditional and each constitutes an independent covenant and principal obligation of the Government, separately enforceable from all other obligations of the State Authorities under the Project Agreements, without regard to the non-performance, invalidity or unenforceability of any of those other obligations;

(ii) are enforceable, jointly and severally, against the constituent elements of the State Authorities and, regardless of against whom enforcement is sought, any award or claim for payment in respect thereof shall be submitted to the Government and such award or claim for payment (granted, with respect to a claim for payment, such claim is not disputed by the State Authorities) shall be paid to the MEP Participants on or before thirty (30) days after receipt by the Government of the related award or claim for payment; and

(iii) shall not be modified, impaired or rendered unenforceable by any defense available to the State Authorities under any Project Agreement or otherwise as a result of the occurrence of any event that, but for this Section 5.3(iii), would discharge that guaranty other than by the full performance thereof in accordance with the relevant Project Agreement.

5.4 In furtherance of the guaranties made by the Government in this Article 5, the Government (i) hereby affirms the obligations set forth herein of the State Authorities and consents to the performance of all obligations of the State Authorities under the Project Agreements and (ii) shall, in a timely fashion, issue, give or cause to be given, in writing, all decrees, enactments, orders, regulations, rules, interpretations, authorisations, approvals and consents necessary or appropriate to evidence further the foregoing affirmation and consent to enable and require the State Authorities to perform in a timely manner all of their obligations as provided by the Project Agreements.

ARTICLE 6

REPRESENTATIONS AND WARRANTIES

6.1 The Government hereby represents and warrants to each of the MEP Participants that as of the Effective Date the Government has:

(i) accomplished all ratifications and completed all parliamentary, legislative and other actions and enactments of the State Authorities required by Azerbaijan Law to cause the Intergovernmental Agreement to be effective and otherwise endow the Intergovernmental Agreement as binding on the State under international law and Azerbaijan Law; and

(ii) completed all parliamentary, legislative or other actions and enactments required of the State Authorities by Azerbaijan Law, including signature by the President of the Azerbaijan Republic, to cause the terms of this Agreement and the various grants and obligations of the State Authorities under this Agreement in favour of the MEP Participants and/or other Project Participants to become effective in the Azerbaijan Republic as the prevailing legal regime under Azerbaijan Law with respect to the Project and all Project Activities, and as the binding obligations of the State Authorities.

6.2 The Government hereby represents and warrants to each of the MEP Participants that as of the Effective Date and throughout the term of this Agreement:

(i) the Government is duly authorised under Azerbaijan Law to execute this Agreement and to bind, commit and impose obligations on itself, the State and all State Authorities hereunder, subject only to fulfillment of the obligations of the State Authorities under Section 7.1;

(ii) the State Authorities have, or have the legal authority to obtain in a timely manner, sole and exclusive jurisdiction respecting Rights to Land (including the Permanent Land) and the full power, authority and right under Azerbaijan Law to grant the rights and privileges provided in Article 4, which rights are transferable by an MEP Participant in accordance with this Agreement;

(iii) the obligations of the State Authorities under this Agreement (including the Government's guaranties under Article 5) and the other Project Agreements are valid, binding and enforceable against the State and State Authorities in accordance with the terms of this Agreement and the other Project Agreements;

(iv) the representations, warranties and covenants made in respect of the Government under the Intergovernmental Agreement (including, but not limited to, the representation and warranty set forth in Section (5) of Article II thereof) apply *mutatis mutandis* under this Agreement and are enforceable hereunder by the MEP Participants;

(v) the State Authorities have not granted and are not obligated to grant to any Person any rights or privileges that are inconsistent or conflict, or that may limit or interfere, with the exercise and enjoyment of the rights and privileges held by any Project Participant under any Project Agreement; and

(vi) the Rights to Land as set forth in Appendix 2 and, in particular, the rights of exclusive use, construction, possession and control respecting the Permanent Land as granted by the State Authorities to the MEP Participants in this Agreement constitute rights to property other than ownership of land.

6.3 Each of the MEP Participants hereby represents and warrants that as of the Effective Date:

(i) it is duly organised, validly existing and in good standing in accordance with the legislation of the jurisdiction of its formation or organisation, has the lawful power to engage in the business it presently conducts and contemplates conducting, and is duly licensed or qualified and in good standing as a foreign corporation in each jurisdiction wherein the nature of the business transacted by it makes such licensing or qualification necessary;

(ii) it has the power to make and carry out this Agreement and to perform its obligations under this Agreement and all such actions have been duly authorised by all necessary procedures on its part;

(iii) the execution, delivery and performance of this Agreement will not conflict with, result in the breach of, constitute a default under or accelerate performance required by any of the terms of its formation or organisational documents or any agreement, decree or order to which it is a party or by which it or any of its assets is bound or affected;

(iv) this Agreement has been duly and validly executed and delivered by it and constitutes a legal, valid and binding obligation upon it, enforceable in accordance with its terms, except and to the extent that its enforceability may be limited by bankruptcy, insolvency, reorganisation or other similar legal process affecting the rights of creditors generally or, where applicable, by general principles of equity;

(v) there are no actions, suits, proceedings or investigations pending or, to its knowledge, threatened against it before any court, arbitral tribunal or any governmental body which individually or in the aggregate may result in any materially adverse effect on its business or assets or its condition, financial or otherwise, or in any impairment of its ability to perform its obligations under this Agreement. Such Party has no knowledge of any violation or default with respect to any order, decree, writ or injunction of any court, arbitral tribunal or any governmental body which may result in any such materially adverse effect or such impairment;

(vi) it has complied with all laws applicable to it such that it has not been subject to any fines, penalties, injunctive relief or criminal liabilities which in the aggregate have materially affected or may materially affect its business operations or financial condition or its ability to perform its obligations under this Agreement; and

(vii) no representation or warranty by it contained in this Agreement contains any untrue statement of material fact or omits to state a material fact necessary to make such representation or warranty not misleading in light of the circumstances under which it was made.

ARTICLE 7

CERTAIN COVENANTS AND CONSENTS OF THE GOVERNMENT

7.1 The Government hereby covenants and agrees that it shall promptly ensure the taking of all actions and the ratification, enactment and promulgation of all laws and decrees that are or may become necessary under Azerbaijan Law to continue in force and fully implement the terms of this Agreement and all other Project Agreements and to authorise, enable and support the activities and transactions contemplated by all Project Agreements. In this regard, the Government shall consult with and keep the MEP Participants informed respecting the development of any necessary laws or decrees and the status of all actions which are or may be necessary in order to comply with the foregoing.

7.2 The Government hereby covenants and agrees (on its behalf and acting on behalf of and committing the State Authorities) that throughout the term of this Agreement:

(i) from time to time after the date hereof the State Authorities shall accomplish all notifications and complete all parliamentary, legislative or other actions, ratifications and enactments required to cause any written extension, renewal, replacement, amendment or other modification of this Agreement, the Intergovernmental Agreement, and all other Project Agreements to become effective as the prevailing legal regime of the Azerbaijan Republic with respect to the Project and as the binding obligation of the State Authorities under Azerbaijan Law, and with respect to the Intergovernmental Agreement, under international law. In this regard, the Government shall consult with and keep the MEP Participants informed respecting the development of any necessary laws or decrees and the status of all actions which are or may be necessary in order to comply with the foregoing;

(ii) except for the grants expressly provided in the Project Agreements, or with the prior written consent of all of the MEP Participants, the State Authorities shall not grant any rights to use the Facilities or respecting the Rights to Land or grant to any Person any other rights that are inconsistent or conflict, or that may interfere, with the full exercise or enjoyment by any of the Project Participants of their rights under any Project Agreement;

(iii) except as may be expressly set forth in any Project Agreement, the State Authorities shall not reduce, condition or limit (whether by termination or amendment of the respective Project Agreement, or otherwise) any right, interest or benefit accruing under the Project Agreements to any Project Participant without the prior written consent of all of the MEP Participants;

(iv) the State Authorities shall not cause or permit to exist any restriction on the ingress or egress of any personnel with respect to the Project, subject only to the enforcement of immigration (including visa and residence permit regulations), customs, criminal and other relevant laws of the State;

(v) except in the manner and under the circumstances provided in Section 9.4 (but in all cases, whether or not Section 9.4 is complied with, subject to the payment of compensation for Expropriation as provided in Section 9.2 (iii)), the State Authorities shall not carry out any act of Expropriation in respect of the Project;

(vi) if any domestic or international agreement or treaty; any legislation, promulgation, enactment, decree, accession or allowance; or any other form of commitment, policy or pronouncement or permission has the effect of impairing, conflicting or interfering with the implementation of the Project, or limiting, abridging or adversely affecting the value of the Project or any of the rights, privileges, exemptions, waivers, indemnifications or protections granted or arising under this Agreement or any other Project Agreement, it shall be deemed a Change in Law under Article 7.2(x).

(vii) the State Authorities shall:

(1) perform all obligations and otherwise assist the MEP Participants and any designated Contractors in respect of the acquisition of, grant to and exercise of the Rights to Land as and when necessary, from time to time, during the life of the Project, all as further provided herein and in Appendix 2 of this Agreement;

(2) bear full responsibility and liability for the identification of any and all Persons having or claiming any form of ownership or other property, occupancy, construction or possessory interest which is or may be terminated, conditioned, limited or affected by the State Authorities' grant to each of the MEP Participants of the Rights to Land;

(3) bear full responsibility and liability for the prior notification to those Persons described in the foregoing clause (2) of each of the MEP Participant's Rights to Land and the authorisation from the State Authorities for any of the MEP Participants and any designated Contractors to be present thereon to conduct Project Activities;

(4) exercise such powers of taking, compulsory acquisition, eminent domain or other similar sovereign powers to enable each of the MEP Participants and its or their designees to receive and exercise the Rights to Land and, in particular, to fulfill the grant by the State Authorities to the MEP Participants of the exclusive and unrestricted property right (other than ownership) to the Permanent Land as specified in Section 4.1(iii) of this Agreement and the exclusive and unrestricted right of ownership of the Facilities as specified in Section 4.1(iv) of this Agreement;

(5) pay such compensation to Persons in the Territory as may be required by Azerbaijan Law to authorise the State Authorities to grant to and vest in each of the MEP Participants the rights obtained in accordance with the foregoing clause (4); provided, however, that solely with respect to any Right to

Land for Nonstate Land which is acquired hereunder by the State Authorities and granted to the MEP Participants, and subject to the obligations that all such Nonstate Land be acquired at the lowest reasonable cost in accordance with the standards and procedures set forth in the Land Code of Azerbaijan Republic (June 25, 1999), the Law of Azerbaijan Republic on Land Market (May 7, 1999) and any Decrees of the President and/or the Cabinet of Ministers of Azerbaijan Republic implementing the above-stated Land Code and Law, the MEP Participants shall pay the State Authorities (through an appropriate escrow account mechanism) the amount of all actual, verifiable costs to be incurred by the State Authorities in acquiring such Nonstate Land within thirty (30) days before such costs are required to be paid.

(6) furnish to each of the MEP Participants written evidence of all rights of entry and/or discharges (including, if applicable, the written acknowledgment by those Persons who have been dispossessed of any ownership, occupancy, possessory, construction and/or usage rights);

(7) ensure that the Rights to Land including, in particular, the rights obtained in accordance with the foregoing clause (4), and all necessary documents related thereto, are properly and timely registered or recorded in favour of each of and specifically naming the MEP Participants as property rightsholders in respect of the Permanent Land and owners of the Facilities in accordance with Azerbaijan Law in order to satisfy any applicable requirements of Azerbaijan Law and to provide public notice of the rights of each of the MEP Participants to the Rights to Land including, in particular, the rights obtained in accordance with the foregoing clause (4); and

(8) protect, defend and indemnify each of the MEP Participants and other affected Project Participants from and against any Loss or Damage in respect of the Rights to Land and any and all third-party claims or demands (including any claims or demands by, or arising out of the use by, those adjacent landowners who may be granted the right by the MEP Participants (at their sole discretion), to enter upon and use the surface of the Permanent Land and any Loss or Damage in respect of the Facilities and MEP Activities caused by such landowners and/or Persons (other than Persons involved in Project Activities) such landowners allow on the Permanent Land or arising from their use of the land surface) arising from or related to the MEP Participants' exercise of their Rights to Land or the State Authorities' obligations under this Section 7.2(vii).

(viii) the State Authorities expressly authorise and agree that the Project may be implemented by, and the Rights to Land may be held by and registered or recorded in the names of, the MEP Participants using whatever legal or business structure or structures, including an unincorporated joint venture of co-owners, a limited partnership, a limited liability company, corporation, branch[es] or any other structure or arrangement, and organized, formed or constituted in such country or jurisdiction as the MEP Participants may elect from time to time;

(ix) except as may be expressly provided therein, the State Authorities shall not amend, rescind, terminate, declare invalid or unenforceable, or otherwise seek to avoid or limit this Agreement, the Intergovernmental Agreement or any other Project Agreement without the prior written consent of the MEP Participants and/or any other Project Participants which are parties to such agreements; and

(x) the State Authorities shall take all actions available to them to restore the Economic Equilibrium established under the Project Agreements if and to the extent the Economic Equilibrium is disrupted or negatively affected, directly or indirectly, as a result of any change (whether the change is specific to the Project or of general application) in Azerbaijan Law (including any Azerbaijan Laws regarding Taxes, health, safety and the environment) occurring after the later of (1) the Effective Date or (2) the date that the Government has fulfilled its obligations under Section 7.1 or 7.2(i), as applicable, including changes resulting from the amendment, repeal, withdrawal, termination or expiration of Azerbaijan Law, the enactment, promulgation or issuance of Azerbaijan Law, the interpretation or application of Azerbaijan Law (whether by the courts, the executive or legislative authorities, or administrative or regulatory bodies), the decisions, policies or other similar actions of judicial bodies, tribunals and courts, the State Authorities, jurisdictional alterations, and the failure or refusal of judicial bodies, tribunals and courts, and/or the State Authorities to take action, exercise authority or enforce Azerbaijan Law (a "Change in Law"). The foregoing obligation to take all actions available to restore the Economic Equilibrium shall include the obligation to take all appropriate measures to resolve promptly by whatever means may be necessary, including by way of exemption, legislation, decree and/or other authoritative acts, any conflict or anomaly between any Project Agreement and such Azerbaijan Law.

7.3 Upon request by an MEP Participant or such other Project Participants as the MEP Participants may designate, the relevant State Authority shall provide a complete and proper list of all documentation necessary to obtain a specific license, visa, permit, certificate, authorisation, approval or permission (the "Application Requirements") on the part of the MEP Participants and such other Project Participants as the MEP Participants may designate in order to carry out Project Activities. The MEP Participant or other Project Participants may rely on such listing of the particular Application Requirements as complete and proper, and the same shall be the only Application Requirements required for the relevant request. Subject only to the submission of the Application Requirements therefor, the State Authorities shall, on a priority basis within thirty (30) days, but in no event later than sixty (60) days (which sixty-day period shall be appropriate only under extraordinary circumstances), provide all licenses, visas, permits, certificates, authorisations, approvals and permissions necessary or appropriate in the opinion of the MEP Participants to enable them and all other designated Project Participants to carry out all Project Activities in a timely, secure and efficient manner and/or to exercise their rights and fulfill their obligations in accordance with the Project Agreements, including:

(i) use and enjoyment of the Rights to Land (subject to the provisions of Appendix 2);

(ii) customs clearances;

(iii) import and export licenses;

(iv) visas and residence permits;

(v) rights to open and maintain bank accounts;

(vi) rights to lease or, where appropriate, acquire office space and employee accommodations;

(vii) rights and licenses, in accordance with relevant Azerbaijan Law, to operate communication and telemetry facilities (including the dedication of a sufficient number of exclusive radio and telecommunication frequencies as requested by the MEP Participants to allow the uniform and efficient operation of the MEP System within and without the Territory) for the secure and efficient conduct of Project Activities;

(viii) rights to establish such branches, permanent establishments, offices and other forms of business or presence in the Territory as may be reasonably necessary in the opinion of any Project Participant to properly conduct Project Activities, including the right to lease or, where appropriate, purchase or acquire any real or personal property required for Project Activities or to administer the businesses or interests in the Project;

(ix) rights to operate vehicles and other mechanical equipment, and in accordance with relevant Azerbaijan Law, the right to operate aircraft, ships and other water craft in the Territory; and

(x) environmental and safety approvals (subject to the provisions of Appendix 3).

With respect to all such rights, licenses, visas, permits, certificates, authorisations, approvals and permissions, including those customarily issued by the State Authorities, and all renewals and extensions thereof, the Project and all Project Participants shall be exempt, directly and indirectly, from all costs, fees, charges or assessments therefor and from all requirements for any certification, opinion or other evidence of authority or expertise in connection with the issuance thereof and from any other conditions or requirements, except as otherwise expressly provided in Section 8.9(i) or 14.4 hereof or in the Project Agreements.

7.4 The State Authorities shall provide and/or exert Best Endeavours to make available to the Project Participants on Best Available Terms all goods, works and services as may be necessary or appropriate for the Project in the opinion of the requesting Project Participant that are owned or controlled by the State Authorities (including raw materials, electricity, water (other than the water referred to in Section 4, 1 (vi), which is granted to

the MEP Participants free of charge), gas, communication facilities, other utilities, onshore construction and fabrication facilities, supply bases, vessels, import facilities for goods and equipment, warehousing and means of transportation).

7.5 The State Authorities shall exert their Best Endeavours to assist the Project Participants in obtaining on Best Available Terms:

(i) all goods, works, services and technology as may be necessary or appropriate for the Project in the opinion of the requesting Project Participant that are not owned, controlled or customarily provided by the State Authorities (including raw materials, electricity, water (other than the water referred to in Section 4.1(vi), which is granted to the MEP Participants free of charge), gas, communication facilities, other utilities, onshore construction and fabrication facilities, supply bases, vessels, import facilities for goods and equipment, warehousing and means of transportation); and

(ii) with respect to jurisdictions and authorities outside the Territory, those rights, licenses, visas, permits, approvals, certificates, authorisations and permissions necessary or appropriate for the Project, including in respect of (1) storage and staging of Petroleum, lines of pipe, materials, equipment and other supplies destined for or exiting from the Territory; (2) all marine vessels sailing to or from the Territory in connection with the export of Petroleum; (3) the import and/or export or re-export of any goods, works, services or technology necessary for the Project; and (4) exemptions from national, local and other taxes, duties, customs, levies, imposts, assessments, contributions, transit fees and other fees and charges in relation to Petroleum which is transported through the MEP System.

7.6 The State Authorities hereby consent to all actions on the part of any of the Project Participants necessary or appropriate (i) to implement the Project, including the transportation and shipment of Petroleum for export, (ii) to ensure the full and effective use and enjoyment of the Facilities and the Rights to Land, and (iii) to enable each of the MEP Participants and any other Project Participants to satisfy their respective obligations under all Project Agreements.

7.7 The State Authorities hereby consent to any Project Activities or actions taken preparatory to or in connection with the Project by the MEP Participants and their designated Contractors that comply with the Code of Practice set forth in Appendix 3 of this Agreement or any of the principles or standards set forth therein.

ARTICLE 8

TAXES

8.1 General.

(i) Except as otherwise specifically provided in this Agreement, no Project Participant shall be subject to any Taxes or any Tax compliance or filing obligations arising from or related, directly or indirectly, to MEP Activities, the MEP System, the Facilities, the Rights to Land, Petroleum that is transported through the Facilities or the MEP System (including the importation into the Territory of, or other activities in the Territory with respect to, any such Petroleum) or any related assets or activities, whether before, on or after the Effective Date.

(ii) It is acknowledged that, notwithstanding any other provisions in this Agreement to the contrary, Double Tax Treaties shall have effect to give benefits with respect to Taxes. Moreover, any Person that is not entitled to the benefits of such a treaty shall be entitled to the benefits that would have been available if a treaty equivalent to the Organisation for Economic Co-operation and Development Model Tax Convention on Income and Capital, updated as of 1 November 1997 (the "OECD Treaty"), were applicable. In either event, no further administrative action shall be necessary to enable the Person to take advantage of such benefits.

(iii) The provisions of this Article 8 shall at all times prevail over all conflicting provisions of Azerbaijan Law (including provisions of any production sharing agreement entered into by or on behalf of the Azerbaijan Republic).

(iv) To the extent any provisions of this Article 8 are or could be construed as being inconsistent with the other provisions of this Agreement (including Sections 4.2 and 10.1), the provisions of this Article 8 shall govern.

(v) For purposes of Taxes in respect of MEP Activities or the MEP System, the MEP System (whether before or after its completion), the Rights to Land, Petroleum that is transported through the Facilities or the MEP System or assets or activities in connection with the PSA (and the Western and Northern Routes of the Early Oil Pipeline Project) or any other production sharing agreement entered into by or on behalf of the Azerbaijan Republic shall not be regarded as a permanent establishment of an MEP Participant, Affiliate of an MEP Participant, Interest Holder or Shipper.

8.2 Profit Tax.

(i) Each of the MEP Participants shall be liable for profit tax in accordance with the Law of the Azerbaijan Republic on Taxation of Profit and Certain Types of Income of Legal Entities, dated 9 November 1991, as enacted and generally

applicable and in force in the Territory on 1 January 1999, and as amended by the provisions of this Article 8, in respect of its Project Activities for each Year (the "Profit Tax").

(ii) The Profit Tax shall apply individually to each MEP Participant. The individual liability of an MEP Participant for Profit Tax for a Year shall be based on such MEP Participant's separate share of the items of Income and Deductions described below.

(iii) The Profit Tax shall be imposed on the Taxable Profit of each of the MEP Participants for a Year related to Project Activities at a fixed rate of twenty-seven percent (27%), which is the rate generally imposed under the Law of the Azerbaijan Republic on Taxation of Profit and Certain Types of Income of Legal Entities, dated 9 November 1991, as enacted and generally applicable and in force in the Territory and as amended as of 1 January 2000 by Law No. 718-IQD dated 27 October 1999. An MEP Participant's Taxable Profit for a Year shall be equal to the excess, if any, of its Income over its Deductions for the Year. An MEP Participant's Taxable Loss for a Year shall be equal to the excess, if any, of its Deductions over its Income for the Year. The amount of any Taxable Loss of an MEP Participant for a Year shall be carried forward without limitation to the succeeding Year and to subsequent Years, shall be treated as a Deduction for such succeeding Year(s), one at a time in chronological order, and shall offset the MEP Participant's Taxable Profit in full without limitation in such Year(s) until such time as the Taxable Loss is wholly offset against the MEP Participant's Taxable Profit.

(iv) For purposes of determining the amount of the Taxable Profit or Taxable Loss of an MEP Participant for a Year, Income shall be equal to the sum of the Tariff Income and the Other Income received by the MEP Participant during the Year.

(v) "Tariff Income" is defined as the amount of cash received during a Year by an MEP Participant from MEP System tariffs attributable to Project Activities. In the event an MEP Participant receives tariffs or other amounts from a Shipper or other customer with respect to the transportation of Petroleum through the entire MEP System, the amount of such tariffs or other amounts attributable to Project Activities shall be based on a reasonable allocation method, which is selected by the MEP Participant and applied consistently by the MEP Participant from year to year, that takes into account the relative length of the MEP System located in the Territory, the relative amount of capital expenditures or expected capital expenditures incurred or to be incurred with respect to the portion of the MEP System located in the Territory or any other method consistent with practices which are generally accepted in the international Petroleum transportation industry (a "Permissible Allocation Method").

(vi) (1) "Other Income" is defined as any amounts of cash received by an MEP Participant in the carrying on of Project Activities, including the following:

(aa) insurance proceeds;

(bb) realised exchange gains;

(cc) interest income;

(dd) amounts received from suppliers, manufacturers or their agents in connection with defective materials and equipment; and

(ee) amounts treated as Other Income pursuant to Section 8.2(xiv).

(2) Notwithstanding the foregoing, Other Income shall not include the following amounts:

(aa) MEP System tariffs;

(bb) except as otherwise provided in Section 8.2(xiv), amounts received from a disposition of all or any of the Facilities, the MEP System or Rights to Land;

(cc) amounts received as a loan, or funds contributed, to the MEP Participant;

(dd) amounts received from a disposition of, or any other adjustment in, all or any of the MEP Participant's rights and obligations arising under any Project Agreement or in connection with the Project or the MEP System;

(ee) dividends;

(ff) Profit Tax refunds;

(gg) amounts received in connection with any transaction described in Section 8.7 except as otherwise provided therein;

(hh) amounts received in reimbursement or otherwise in connection with expenditures incurred by the MEP Participant in excess of the amounts of such expenditures that have been treated as Deductions by the MEP Participant for purposes of computing Taxable Profit or Taxable Loss (in which case the amount of any such excess shall not thereafter be treated as Deductions by the MEP Participant for such purposes and, if appropriate, corresponding adjustments shall be made to the balance in Section 8.2(xi)); and

(ii) amounts received which are not freely at the disposal of and do not increase the wealth of the MEP Participant.

(3) For purposes of this Section 8.2(vi), in the event the MEP Participant receives a payment which is attributable to the overall activities of the MEP System rather than solely to Project Activities, the amount of such payment considered to be received in the carrying on of Project Activities shall be based on the MEP Participant's Permissible Allocation Method.

(vii) For purposes of determining the amount of the Taxable Profit or Taxable Loss of an MEP Participant for a Year, Deductions shall include all costs incurred by the MEP Participant during such Year in connection with Project Activities, whether incurred in the Territory or elsewhere and whether paid by the MEP Participant directly or indirectly through an Operating Company, including the following:

(1) the full amount of wages, salaries and other amounts payable to all employees together with all costs incurred in connection with the provision of accommodation, food, utilities, education and travel to and from the Territory for such employees and their families;

(2) all costs of Azerbaijan State social insurance (including payments to the pension fund, employment fund, social insurance fund and medical fund) and other similar payments for employees;

(3) all costs incurred for services rendered or technical assistance;

(4) all amounts payable under a lease agreement;

(5) all insurance costs;

(6) all representation and personnel training costs;

(7) all costs connected with the activities of the offices or other places of business of the MEP Participant and its Interest Holders, including management, research and development and general and administrative expenses;

(8) the costs of any item of equipment or asset which is not a Fixed Asset;

(9) all amounts of interest, fees and charges paid in respect of any debt incurred and any refinancing of such debt, irrespective of the term to maturity of such debt or the identity of the payee or any of the MEP Participant's Interest Holders;

(10) the costs of wages and salaries paid to managers and employees abroad, and the general and administrative overhead costs of the central services located abroad, of the MEP Participant and its Interest Holders working for the MEP Participant's account and indirect costs incurred by said central services abroad for the MEP Participant's account;

(11) losses of materials or assets resulting from destruction or damage, assets which are renounced or abandoned during the Year, bad debts and payments made to third parties as compensation for damage;

(12) all costs of repairing any item of equipment or asset;

(13) amounts treated as Deductions pursuant to Section 8.2(ix), Section 8.2(xii) and Section 8.2(xiv);

(14) Operating Company fees;

(15) any other losses, including realised exchange losses, or charges; and

(16) all other expenditures which the MEP Participant incurred in carrying out, directly or indirectly, Project Activities.

For purposes of this Section 8.2(vii), in the event the MEP Participant incurs a cost which is attributable to the overall activities of the MEP System rather than solely to Project Activities, the amount of such cost considered to be incurred in connection with Project Activities shall be based on the MEP Participant's Permissible Allocation Method.

(viii) For purposes of computing Deductions, any costs, other than costs incurred by a Contractor Party under the PSA that are included in Expenses within the meaning of Article 12.3(d) of the PSA, incurred by the MEP Participant or its predecessors prior to the Effective Date shall be deemed to have been incurred by the MEP Participant on the Effective Date.

(ix) In the case of any Fixed Asset, amortisation Deductions shall be calculated as follows:

(1) Fixed Assets which are not described in clause (2) or (3) below	twenty-five percent (25%) per Year declining balance basis
(2) Pipelines, laterals, pumping, compression, measuring and metering, telemetry and similar equipment, pig launching and receiving facilities, pipelines, power lines and other related equipment used to deliver fuel and/or power, cathodic protection systems and equipment, monitoring posts, markers and sacrificial anodes, port, terminaling, storage and related installations, marine jetties and similar facilities and all other associated facilities and related	sixteen percent (16%) per Year declining balance basis

capital assets

(3) Office buildings	seven percent (7%) per Year declining balance basis

Notwithstanding the foregoing, the MEP Participant may, as provided by Azerbaijan Law in effect as of 1 January 2000, elect to calculate its amortisation Deductions at annual rates less than the rates set forth above. In the case of Fixed Assets described in clause (1) above, the same amortisation rate shall be used for all such Fixed Assets for every Year ending on or after the Effective Date. In the case of Fixed Assets described in clause (2) above, the same amortisation rate shall be used for all such Fixed Assets for every Year ending on or after the Effective Date. In the case of office buildings, different amortisation rates may be used for different buildings, but for each separate building the same amortisation rate shall be used for every applicable Year.

(x) The amount of amortisation for expenditures on a Fixed Asset shall be computed on the cost of the Fixed Asset. For purposes of Section 8.2(ix) and Section 8.2(xiv), the cost of a Fixed Asset shall include design, engineering, construction and fabrication fees and expenses with respect to the asset. Any item which is treated as a Deduction under Section 8.2(vii) shall not be amortised under Section 8.2(ix) or Section 8.2(xi).

(xi) All expenditures for Fixed Assets described in clause (1) of Section 8.2(ix) incurred during the Year shall be deemed to have been incurred on first (1st) January, with the result that one hundred percent (100%) of the expenditures shall be added to the balance of the unamortised amounts brought forward from the preceding Year. The balance will then be reduced by any amounts received from the disposal of such Fixed Assets to give an adjusted balance ("Adjusted Balance"), which will then be amortised as follows:

Balance brought forward from the preceding Year	X
Add one hundred percent (100%) of the expenditures incurred on such Fixed Assets during the Year	X
Less the full amount of the actual proceeds from sales of such Fixed Assets during the Year	(X)
Adjusted Balance	X
Less amortisation: twenty-five percent (25%), or lower applicable rate, of the Adjusted Balance	(X)
Balance to carry forward to the following Year	X

(xii) If in any Year all Fixed Assets described in clause (1) of Section 8.2(ix) are disposed of (including as a result of a change or adjustment in ownership of any of the rights of an MEP Participant under any Project Agreement or in connection with the Project), then the amount of the Adjusted Balance, if any, of such Fixed Assets shall be treated as a Deduction in that Year.

(xiii) Fixed Assets described in clause (2) of Section 8.2(ix) shall be subject to rules similar to those described in Section 8.2(xi) and Section 8.2(xii). In the case of any office building, if, after taking into account the amortisation Deduction for a Year, the adjusted basis of such building is not more than a reasonable salvage value as determined in accordance with practices generally accepted in the international Petroleum transportation industry, the amortisation Deduction for such Year shall be increased to include the amount of such adjusted basis.

(xiv) There shall be treated as Other Income or Deductions the amount of gains or losses recognised by an MEP Participant during the Year from the sale, disposition or abandonment, including as a result of a change or adjustment in ownership of any of the rights of an MEP Participant under any Project Agreement or in connection with the Project ("Disposition"), of any office building, computed as follows:

Proceeds (if any) from Disposition of the building	X
Less adjusted basis of the building	(X)
Gain/(loss) on Disposition of the building	X

In determining gain or loss on such a Disposition, the adjusted basis of the office building shall be calculated as follows:

Original cost	X
Add cost of capitalised improvements	X
Less accumulated amortisation Deductions	(X)
Adjusted basis	X

Notwithstanding the foregoing, the amount of gain recognised by the MEP Participant from a Disposition of all office buildings in the Territory shall not be treated as Other Income.

(xv) Should any MEP Participant assign all or any part of its interest in the Project to an assignee, the assignor MEP Participant shall have the option to elect to have the assignee treat as a Deduction for the Year in which the assignment occurs all,

or a proportional part if only part is assigned, of the Taxable Loss, if any, of the assignor MEP Participant as of the date of the assignment.

(xvi) Notwithstanding the foregoing, in the event of an assignment by more than one of the MEP Participants of all or any of their interests in the Project to an assignee which is an Entity that is a partnership pursuant to the law under which the Entity was established (the "Partnership") in exchange for partnership interests in the Partnership, the Profit Tax shall apply individually to each of the partners in the Partnership (the "Partners") as if each of the Partners was a separate MEP Participant. The individual liability of a Partner for Profit Tax shall be based on the items of Income and Deduction of the Partner and on the Partner's share of the items of Income and Deduction of the Partnership. The Partnership shall not be considered a legal person for Azerbaijan profit tax purposes and, notwithstanding any contrary provision in this Article 8, shall not itself be liable for Profit Tax or have any Profit Tax compliance or filing obligations. Principles comparable to those described in this Section 8.2(xvi) shall apply in the event the Project is owned by all of the investors through a single Entity (whether a partnership, company or any other form of Entity).

8.3 Profit Tax Accounting and Returns.

(i) Each MEP Participant shall:

(1) File a Profit Tax return for each Year ending on or after the Effective Date in which it is engaged in Project Activities.

(2) Maintain its books and records, compute its Taxable Profit and Taxable Loss and prepare its Profit Tax returns exclusively in Dollars. The MEP Participant's books and records with respect to Project Activities shall be maintained in accordance with accounting standards which are generally accepted in the international Petroleum transportation industry.

(3) Recognise items of Income and Deductions in accordance with the cash receipts and disbursements method of accounting based on practices generally accepted in the international Petroleum transportation industry (regardless of the accounting method used by the MEP Participant for purposes other than Taxes). The amount of any item of Income or Deduction shall be based only on the actual amount of the item received or paid by the MEP Participant or Operating Company (irrespective of the identity of the payor or payee or its relationship to the MEP Participant or any Interest Holder).

(4) Submit its Profit Tax return for each Year to the State Tax Inspectorate, and pay its Profit Tax for the Year to the State Tax Inspectorate on behalf of the State, not later than fifteenth (15th) April of the following Year. Estimated Profit Tax returns shall not be filed, and estimated Profit Tax payments shall not be made, by the MEP Participants.

(ii) All payments (and refunds) of Profit Tax, and any interest, penalties and fines thereon as described in clause (3) of Section 8.3(iii) and in Section 8.10(ii), shall be made in Dollars.

(iii) (1) The filing of the Profit Tax return and payment of Profit Tax thereunder by an MEP Participant for a Year shall be deemed to be a final and conclusive settlement of all Profit Tax liabilities of the MEP Participant for the Year on the date thirty-six (36) months from the date the Profit Tax return for the Year was filed. The MEP Participant and the State Tax Inspectorate may, by mutual written agreement, extend this period.

(2) The State Tax Inspectorate shall have the authority to conduct one audit of the Profit Tax return of the MEP Participant for each Year. On completing such audit, the State Tax Inspectorate shall discuss any proposed adjustments with the MEP Participant and, where appropriate, issue a notice of additional Profit Tax due or a notice of refund. Any agreed underpayments or overpayments of Profit Tax shall be paid within ten (10) days following receipt by the MEP Participant of the appropriate notice. If the MEP Participant and the State Tax Inspectorate are unable to agree on the amount of Profit Tax underpaid or overpaid, the issue shall be submitted to arbitration under Article 17.

(3) On a final determination that there has been either an underpayment (or overpayment) of Profit Tax by the MEP Participant on its Profit Tax return for a Year, interest shall accrue on and shall be paid by the MEP Participant (or, in the case of a refund of an overpayment, shall be paid to the MEP Participant) on the amount of the underpayment (or overpayment) from the date the Profit Tax was due (or, in the case of an overpayment, the date the Profit Tax was paid) at the Agreed Interest Rate.

(iv) Each MEP Participant shall submit its Profit Tax returns and make its Profit Tax payments to the State Tax Inspectorate for the location of the primary operating office in the Territory of the Operating Company which is responsible for operating the Facilities, or, if there is no such office, to the State Tax Inspectorate of the district which includes Baku. Any such Profit Tax payment may be made on behalf of such MEP Participant by an agent thereof (including an Operating Company).

(v) The State Tax Inspectorate to which an MEP Participant makes any Profit Tax payment will issue to the MEP Participant an official tax receipt evidencing the payment by the MEP Participant of Profit Tax within ten (10) days after any such payment. Such tax receipts shall state the date and amount of such payment, the currency (Dollars) in which such payment was made and any other particulars customary in the State for such receipts.

8.4 Contractors.

(i) No Taxes shall be imposed on, or withheld with respect to payments to, any Contractor in connection with Project Activities and any other Contractor in connection with MEP Activities, and Contractors shall have no Tax compliance or filing obligations arising from or related, directly or indirectly, to MEP Activities.

(ii) The MEP Participants and their Affiliates and Interest Holders, and their respective employees, shall have no liability or responsibility to the State Authorities for any failure of Contractors to comply with Azerbaijan Law regarding Taxes.

(iii) No Taxes (other than profit tax, if applicable) shall be imposed on, or withheld with respect to payments to or by, a Joint Operating Company within the meaning of the PSA, an operator of any other production sharing agreement entered into by or on behalf of the Azerbaijan Republic or the owner or operator of any facilities or other assets which are or will be used primarily in connection with the MEP System or Petroleum that is transported through the Facilities in respect of any supply of goods, works, services or technology (including all related or reimbursable expenses) to or by the MEP Participants or an Operating Company. No Taxes shall be imposed or withheld with respect to such payments if the goods, works, services or technology (including all related or reimbursable expenses) are charged at cost.

(iv) Except as otherwise specifically provided in the PSA or any other production sharing agreement entered into by or on behalf of the Azerbaijan Republic, no Taxes (including Taxes on income, revenue or profit) shall be imposed on any of the MEP Participants, their Affiliates or the Shippers with respect to any Petroleum to be used as fuel in connection with the Project (including the ownership, importation, transportation, transfer of ownership, or use thereof). The supply of any such Petroleum shall be exempt with credit (zero percent (0%) rate) from VAT.

8.5 Payments to Certain Persons. No Taxes shall be imposed with respect to payments or deemed payments made in connection with MEP Activities by all or any of the Project Participants or their respective Affiliates, or by any branch or permanent establishment thereof, to any Entity that is incorporated or otherwise legally created or established outside the Territory. No Taxes shall be withheld with respect to payments or deemed payments made in connection with MEP Activities by all or any of the Project Participants or their respective Affiliates, or by any branch or permanent establishment thereof, to any Entity or to any physical person who is not an employee of the payor. For purposes of the preceding sentence, (i) Taxes on payments shall include any Taxes on interest, royalties, fees for services and dividends or other distributions or other remittances of profit, and (ii) Taxes on deemed payments shall include any Taxes on undistributed profit after imposition of any Taxes on profit. No Taxes shall be imposed on or with respect to payments made by an MEP Participant or an Operating Company to

an Affiliate thereof, or to an Interest Holder or an Affiliate thereof, in reimbursement of costs incurred on behalf of the payor.

8.6 Employees.

(i) All Foreign Employees shall be liable to pay Taxes only on their income earned as a direct result of their employment in the Territory, subject to any applicable Double Tax Treaty (or the OECD Treaty in accordance with Section 8.1(ii)); provided, however, such a Foreign Employee shall be liable for such Taxes for a Year only if he or she is present in the Territory for one hundred eighty-three (183) or more days during the Year. Any Project Participant whose employee(s) is subject to Taxes for any Year pursuant to this sub-section (i) shall be obligated to withhold and pay to the State Tax Inspectorate any Taxes which are due with respect to such employee following the time in such Year when the employee becomes subject to such Taxes pursuant to this sub-section (i).

(ii) The Project Participants, their Affiliates and their respective Foreign Employees shall not be required to make payments of Azerbaijan State social insurance (including payments to the pension fund, employment fund, social insurance fund and medical fund) and other similar payments with respect to their Foreign Employees.

(iii) Except as otherwise provided in this Article 8, the Project Participants shall be subject to any Taxes and Tax compliance and filing obligations applicable to them under Azerbaijan Law with respect to their employees involved, directly or indirectly, in Project Activities.

8.7 No Taxes on Transfers, Contributions, Loans, Etc. No Taxes shall be imposed on or with respect to any assignment, transfer or pledge of, or any other adjustment in, all or any of the rights or obligations of an MEP Participant, an Operating Company, an Interest Holder or a predecessor or Affiliate of any of the foregoing arising under any Project Agreement or in connection with the Project or the MEP System; an Interest Holder's interest in an MEP Participant or an Operating Company; an MEP Participant's interest in an Operating Company; or any rights or obligations of an MEP Participant, an Operating Company or any Interest Holder, Shipper or other Person with respect to the transportation of Petroleum in and/or through the Facilities or the MEP System, except that Azerbaijan profit tax shall be imposed on any sale of rights with respect to the transportation of Petroleum in and/or through the Facilities under rules comparable to those of Sections 8.2 and 8.3 (and any income or loss of an MEP Participant on any such sale shall be included in Other Income or Deductions of such MEP Participant). No Taxes (including any import Taxes) shall be imposed on or with respect to any contribution of assets or any loan to or by any Project Participant in connection with MEP Activities. The provisions of this Section 8.7 shall apply to any assignment, transfer, pledge, adjustment, contribution or loan described above, whether made before, on or after the Effective Date.

8.8 Operating Companies. Any Operating Company shall be entitled to all the exemptions and privileges accorded to the MEP Participants under this Article 8 and shall have no Profit Tax liability or compliance or filing obligations.

8.9 VAT; Certificates.

(i) Each of the MEP Participants, Interest Holders, Contractors, Operating Companies, Shippers and their respective Affiliates shall be exempt with credit (zero percent (0%) rate) from VAT on all (1) goods, works, services and technology supplied, directly or indirectly, to or by it in connection with MEP Activities, (2) its imports and exports of Petroleum which is transported through the Facilities, (3) imports of goods, works, services and technology acquired by it in connection with MEP Activities and (4) exports and re-exports of goods, works, services and technology by it in connection with MEP Activities. In addition, every supplier of goods, works, services and technology to each of the MEP Participants, Interest Holders, Contractors, Operating Companies, Shippers and their respective Affiliates in connection with MEP Activities shall treat those supplies for VAT purposes as being exempt with credit (zero percent (0%) rate). For the avoidance of doubt, a similar exemption with credit (zero percent (0%) rate) from VAT shall apply, and no other transfer Taxes or notarial or other fees shall apply, in the case of any transfer of Rights to Land, directly or indirectly, to the MEP Participants. Notwithstanding the foregoing, notarial fees that are not payable, directly or indirectly, to State Authorities may be imposed in accordance with Azerbaijan Law on transfers to the MEP Participants of Rights to Land with respect to Nonstate Land to the extent they are of a non-discriminatory nature, but in no event shall such notarial fees with respect to such transfers on or before the date ten (10) years after the date of commencement of the construction phase respecting the Facilities exceed the amounts that would be imposed pursuant to Azerbaijan Law as enacted and generally applicable and in force in the Territory on 1 January 2000.

(ii) The appropriate State Tax Inspectorate or other appropriate tax or customs authority shall provide each Person, as well as each successor or permitted assignee of such Person, that is entitled to the exemptions and/or VAT zero percent (0%) rate as provided in this Agreement with a certificate or other legally valid documentation confirming such exemptions and/or VAT zero percent (0%) rate within thirty (30) days of its requesting such certificate or documentation.

(iii) An MEP Participant, Operating Company or Contractor shall be entitled to offset any input VAT paid against any output VAT collected for a calendar month. To the extent there remains any input VAT paid in connection with MEP Activities for the calendar month that has not been offset, such MEP Participant, Operating Company or Contractor shall be entitled to offset the amount of such excess VAT against any of its own Taxes that are due or Taxes it is required to withhold (including Profit Tax or income tax withheld from payments to employees) which it otherwise would be required to pay or to a prompt refund of the amount of such excess VAT or any other remedy provided for under Azerbaijan Law for the recovery of such excess VAT. In the case of any such offset against Profit Tax

liability of an MEP Participant, the amount of such offset shall be treated as payment by such MEP Participant of such Profit Tax for purposes of Section 8.3 (including the requirement that a tax receipt be issued in accordance with Section 8.3(v)). Such MEP Participant, Operating Company or Contractor shall notify the State Tax Inspectorate or other appropriate authority in writing of any such offset of excess VAT (including the amount thereof).

(iv) For the avoidance of doubt, in the case of any value added tax or similar tax imposed by any state in the former Soviet Union and paid or incurred by an MEP Participant or Operating Company in respect of the acquisition of goods, works, services or technology used in connection with the Project, the MEP Participant or Operating Company shall be entitled to such remedies as may be provided for under Azerbaijan Law.

8.10 Other.

(i) The MEP Participants shall pay any registration or similar fees, other than customs service/documentation fees (covered by Section 14.4), which may be imposed by the State Authorities, but only to the extent they are nominal and of a non-discriminatory nature.

(ii) An MEP Participant shall be subject to only the following interest, penalties and fines (including financial sanctions and administrative penalties) with respect to Taxes:

(1) Interest payable as computed under clause (3) of Section 8.3(iii).

(2) If an MEP Participant fails to file a Profit Tax return for a Year, it shall be liable for a penalty of twenty-five percent (25%) of the Profit Tax required to be paid with such Profit Tax return.

(3) If the amount of Profit Tax due as shown on the Profit Tax return of an MEP Participant for a Year was understated due to Fraud by the MEP Participant which is demonstrated by the State Tax Inspectorate, it shall be liable for a penalty of fifty percent (50%) of the amount of the understatement.

(iii) The State Tax Inspectorate and the MEP Participants may enter into one or more agreements, which may not be amended without the written consent of each of them, containing detailed rules regarding the administration and application of the provisions of this Article 8 (subject to the principles of this Article 8).

(iv) Notwithstanding any provisions in this Article 8 to the contrary, each Operating Company shall have the right to maintain all records in accordance with accounting standards which are generally accepted in the international Petroleum transportation industry, which records may be maintained in Dollars.

(v) Any costs incurred prior to the Effective Date by the Contractor Parties within the meaning of the PSA that are related, directly or indirectly, to the evaluation, development, design, acquisition, financing, insuring or construction of the Project or the MEP System shall be included in Expenses within the meaning of Article 12.3(d) of the PSA. Any activities of the Contractor Parties or Joint Operating Company within the meaning of the PSA that are related, directly or indirectly, to the evaluation, development, acquisition, financing, insuring or construction of the Project or the MEP System and that take place prior to commencement of basic engineering of the Project shall be considered Petroleum Operations and Hydrocarbon Activities for purposes of the PSA. In the event a Project Participant incurs any Taxes prior to the Effective Date arising from or related, directly or indirectly, to Project Activities, the MEP System or any related assets or activities, such Project Participant shall be entitled to offset any such Taxes against any of its own Taxes that are due or Taxes it is required to withhold (including Profit Tax or income tax withheld from payments to employees).

(vi) The rules set forth in this Article 8, other than Sections 8.2 and 8.3, and Article 14 shall apply to any Project Participant in respect of any facilities or other assets which are expected to be or are used primarily in connection with the MEP System or Petroleum that is transported through the Facilities.

(vii) For purposes of any Taxes, any payment to or by an MEP Participant, its Interest Holders or Affiliates, or an Operating Company shall be taken into account on the basis of the actual amount of such payment (irrespective of the identity of the payor or payee or its relationship to the MEP Participant, Interest Holder, Affiliate or Operating Company).

(viii) The provisions of this Article 8 shall survive the termination of this Agreement. If an MEP Participant is no longer a Party to this Agreement, the provisions of this Article 8 shall continue to apply to Taxes or any Tax compliance or filing obligations arising from or related, directly or indirectly, to the MEP Participant's assets or activities pursuant to this Agreement for all periods in which the MEP Participant was a Party to this Agreement

ARTICLE 9

COMPENSATION FOR LOSS OR DAMAGE

9.1 Without prejudice to the right of the MEP Participants to seek full performance by the State Authorities of the State Authorities' obligations under any Project Agreement, the Government shall provide monetary compensation as provided in this Article 9 for any Loss or Damage which is caused by or arises from:

(i) any failure of the State Authorities, whether as a result of action or inaction, to fully satisfy or perform all of their obligations under all Project Agreements;

(ii) any misrepresentation by the State Authorities in any Project Agreement;

(iii) any failure by the State Authorities, whether as a result of action or inaction, to maintain Economic Equilibrium as provided in Section 7.2(x);

(iv) any requisitioning by Governmental forces or authorities of the assets of any Project Participant or any damage or destruction by Governmental forces or authorities of the assets of any Project Participant during any event of war (declared or undeclared), armed conflict or similar event in the Territory; or

(v) any act of Expropriation by the State Authorities.

Without limiting the foregoing, the obligation of the Government to provide monetary compensation also applies with respect to any such Loss or Damage caused by or arising from any of the foregoing by any Person which was a State Entity at the time the applicable Project Agreement was executed by it.

9.2 In the event and to the extent any Project Participant suffers any Loss or Damage of the kind described in Section 9.1, the Government shall provide prompt, adequate and effective compensation for all such Loss or Damage. Solely for purposes of this Article 9, any reference to Project Participants shall not include Lenders or Insurers; provided, however, nothing contained herein shall alter, amend, waive, condition or release (i) any State Authority from any claims, causes of action or rights of Lenders or Insurers which may exist independent of this Agreement or which may arise independent of this Agreement or (ii) step-in rights, rights of subrogation or other similar rights, and the exercise of same, which Lenders and/or Insurers may have in respect of any other Project Participant in respect of the Project. In respect of the adequacy of compensation, if the Loss or Damage:

(i) is of the kind described in Section 9.1(i) through (iv), the Government shall accord as among the monetary remedies of (1) money damages, (2) restitution, (3) reimbursement, (4) indemnification and (5) other forms of monetary relief (excluding punitive or exemplary damages), that monetary remedy or combination of monetary remedies as the MEP Participants may elect to the end that all Project Participants shall be fully and fairly compensated and kept whole by the State Authorities respecting all such Loss or Damage;

(ii) is, notwithstanding the monetary remedies set forth in Section 9.2(i), applicable to the events described in Section 9.1(iv), a result of any event of war (declared or undeclared), armed conflict or similar event in the Territory, the Government shall accord to the MEP Participants for themselves and/or any other Project Participants the most favourable treatment (including such remedies as restitution, money damages, indemnification or other settlement) of those treatments accorded any other Person affected by such event; and

(iii) results from or relates to any act of Expropriation by the State Authorities (as described in Section 9.1(v)), the Government shall pay Fair Market Value.

9.3 With respect to all monetary relief under this Article 9, all amounts shall be expressed and paid in a currency that is widely traded in international foreign exchange markets and widely used in international transactions, on the basis of the market rate of exchange for that currency at the close of business of the London Stock Exchange on the date of payment, and shall be paid together with interest at the Agreed Interest Rate from the date of breach by the State Authorities of a Project Agreement, the date of misrepresentation by the State Authorities in any Project Agreement, the date of change in Economic Equilibrium, the date of requisitioning, loss or damage of assets during war or the date of Expropriation, as the case may be, to the date of payment to the MEP Participants by the State Authorities.

9.4 In the event the State Authorities should ever carry out any act of Expropriation with respect to the Project, the State Authorities shall do so only where such Expropriation is (i) for a purpose which is an overriding public purpose, (ii) not discriminatory, (iii) carried out under due process of law and (iv) accompanied by the payment of compensation as provided in Section 9.2(iii). For purposes of the foregoing, due process respecting any claim of Expropriation shall include the MEP Participants' right to resort to the arbitration provisions of this Agreement for purposes of establishing that an Expropriation has taken place (both as to themselves and on behalf of any Project Participants) and for the assessment through arbitration of the amount owed by the State Authorities to the MEP Participants as adequate compensation as provided in Section 9.2(iii) for all Loss or Damage suffered by the MEP Participants and/or and all other Project Participants caused by or arising from such Expropriation.

9.5 The Government's obligation to provide monetary compensation to the MEP Participants under this Article 9:

(i) is several, independent, absolute, irrevocable and unconditional and constitutes an independent covenant and principal obligation of the Government, separately enforceable from all other obligations (including monetary compensation obligations) of the State Authorities under the Project Agreements, without regard to the invalidity or unenforceability of any such other obligations;

(ii) is enforceable, jointly and severally, against the constituent elements of the State Authorities and, regardless of against whom enforcement is sought, any award or claim for payment due under this Article 9 may be submitted to the Government and such award or claim for payment (granted, with respect to a claim for payment, such claim is not disputed by the State Authorities) shall be paid to the MEP Participants on or before thirty (30) days after receipt by the Government of the related award or claim for payment;

(iii) shall not be modified, impaired or rendered unenforceable by any defense available to the State Authorities or as a result of the occurrence of any event that, but for this Section 9.5(iii), would discharge that obligation other than by the full performance thereof in accordance with this Agreement.

9.6 The Government shall compensate the MEP Participants for any Loss or Damage set forth in this Article 9 suffered by the MEP Participants and/or another Project Participant.

In no event shall the Government's obligation to provide compensation under this Article 9 include any punitive or exemplary damages.

ARTICLE 10

LIMITATION OF LIABILITY

10.1 The MEP Participants shall be liable to the State Authorities for Loss or Damage caused by or arising from (i) any breach by them of any Project Agreement or (ii) any breach by them of any applicable law; provided, however, that the MEP Participants shall have no liability hereunder if and to the extent the Loss or Damage is caused by or arises from any breach of any Project Agreement and/or breach of duty by any State Authority. Notwithstanding the foregoing, the MEP Participants shall not be liable to the State Authorities for any punitive or exemplary damages.

10.2 The MEP Participants shall be liable to a third party (other than the State Authorities and any Project Participant) for Loss or Damage suffered by such third party as a result of the MEP Participants' breach of the standards of conduct set forth in the Project Agreements; provided, however, that the MEP Participants shall have no liability hereunder if and to the extent the Loss or Damage is caused by or arises from any breach of any Project Agreement and/or breach of duty by any State Authority.

10.3 The MEP Participants shall have no joint and several liability under this Agreement except in respect of liability arising from their failure to comply with applicable law in the conduct of Pipeline Activities (other than liability in respect of any matters relating to Taxes) and with the terms of Article 12 and Appendix 3.

10.4 Except as set forth in Section 3.4 hereof, it is understood and agreed that under no circumstances whatsoever shall the Government or any State Authorities have the right to seek or declare any cancellation or termination of this or any other Project Agreement as a result of any breach by the MEP Participants or any other Project Participants.

ARTICLE 11

SECURITY

11.1 Commencing with the initial Project Activities relating to route identification and evaluation and continuing throughout the life of the Project, the State Authorities shall ensure the safety and security of the Rights to Land, the Facilities and all Persons within the Territory involved in Project Activities and shall protect the Rights to Land, the Facilities and those Persons from all Loss or Damage resulting from civil war, sabotage, vandalism, blockade, revolution, riot, insurrection, civil disturbance, terrorism, kidnapping, commercial extortion, organised crime or other destructive events.

11.2 In order to avoid or mitigate harm to the Project of the kind described in Section 11.1, the State Authorities shall, on request by and in consultation with the MEP Participants, exert

their Best Endeavours consistent with Appendix 3 to enforce any relevant provisions of Azerbaijan Law relating to threatened and/or actual instances of loss or damage caused by third parties (other than Project Participants) to the Rights to Land, the Facilities or loss or injury to Persons within the Territory involved in Project Activities.

11.3 Without limiting the State Authorities' obligations under Sections 11.1 and 11.2, the Government, at its sole cost and expense, but in regular consultation with the MEP Participants, shall use the security forces of the State to provide physical security for the Rights to Land, the Facilities and Persons within the Territory involved in Project Activities. As among the Parties, the Government shall be solely liable for the conduct of all operations of the security forces of the State and neither the MEP Participants nor any other Project Participants shall have any liability or obligation to any Person for any acts or activities of the security forces of the State or be obligated to reimburse the Government for the cost and expense of providing security as contemplated hereby.

ARTICLE 12

ENVIRONMENT, HEALTH, SAFETY AND SOCIAL IMPACT

12.1 The applicable environmental, health and safety standards and practices for the Project shall be as set forth in Appendix 3 attached hereto. The State Authorities hereby agree to the standards and practices set forth in Appendix 3 and consent to any action taken by or on behalf of the MEP Participants and other Project Participants in conformity therewith. If a spillage or release of Petroleum occurs from the Facilities, or any other event occurs which is causing or likely to cause material environmental damage or material risk to health and safety, the MEP Participants shall take all necessary action as set forth in Appendix 3 and, on request by or on behalf of the MEP Participants, the State Authorities shall, in addition to any indemnification obligations the State Authorities may have under the Project Agreements, use their Best Endeavours to make available promptly and in reasonable quantities, any labor, materials and equipment not otherwise readily available to the MEP Participants or their Contractors to assist in any remedial or repair effort.

12.2 The applicable social impact standards, practices and program for the Project shall be effected as set forth in Appendix 3 attached hereto. The State Authorities hereby agree to the standards and practices set forth in Appendix 3 and consent to any action taken by or on behalf of the MEP Participants and other Project Participants in conformity therewith.

ARTICLE 13

CURRENCY

13.1 The State Authorities confirm that the MEP Participants and all other Project Participants shall have the right for the duration of Project Activities:

(i) to bring into or take out of the Territory Foreign Currency and to utilise, without restriction, Foreign Currency accounts in the Territory and to exchange any currency at market rates;

(ii) to open, maintain and operate Local Currency bank and other accounts inside the Territory and Foreign Currency bank and other accounts both inside and outside the Territory;

(iii) to purchase and/or convert Local Currency with and/or into Foreign Currency at the market exchange rate legally available or, if applicable, at a rate of exchange made available in respect of similar sums of money by the central bank of the State or any successor organisation to foreign Entities doing business in the Territory, without deductions or the imposition of fees other than usual and customary banking charges;

(iv) to transfer, hold and retain Foreign Currency outside the Territory;

(v) to be exempt from all mandatory conversions, if any, of Foreign Currency into Local Currency or other currency;

(vi) to pay abroad, directly or indirectly, in whole or in part, in Foreign Currency, the salaries, allowances and other benefits received by any Foreign Employees;

(vii) to pay Contractors and Foreign Contractors abroad, directly or indirectly, in whole or in part, in Foreign Currency, for their goods, works, technology or services supplied to the Project; and

(viii) to make any payments provided for under any Project Agreement in Foreign Currency.

13.2 All payments to be made by the State Authorities under any Project Agreement shall be made in Dollars and on the basis of the market rate of exchange at the time of payment, except that any such payments with respect to Taxes that have been paid shall be made in the currency in which such Taxes were paid. The State Authorities shall take all steps and measures required to ensure that:

(i) all such payments shall be made without any withholdings or other deductions whatsoever; and

(ii) it has available to it at all times sufficient Dollars and effective means of payment to transfer to the relevant Person full value at the relevant time.

ARTICLE 14

IMPORT AND EXPORT

14.1 At any time and from time to time, each Project Participant has the right to import into or export or re-export from the Territory, free of Taxes and restrictions, whether in its own name or on its behalf, all equipment, materials, machinery, tools, vehicles, spare parts, supplies, Petroleum, fuels and lubricants to be used in connection with the Project and all other goods (other than natural gas), works, services or technology necessary or appropriate for use in connection with the Project. At any time and from time to time, each Project Participant has the right to import into the Territory, free of Taxes and restrictions, whether in its own name or on its behalf, natural gas to be used as fuel in connection with the Project; provided, however, that no Project Participant shall be exempt from VAT on any import, export or re-export described in this Section 14.1 except to the extent specified in Section 8.9, 14.2 or 14.3, or in Article 13.

14.2 Each Foreign Employee of each Project Participant, each Contractor who is a physical person and is not a citizen of the State, each family member of any such employee or Contractor and each Project Participant on behalf of any such employee, Contractor or family member shall have the right at any time and from time to time to import into or export or re-export from the Territory, free of Taxes and restrictions, whether in its own name or on its behalf, all goods, works, services or technology for its own use and personal consumption or for the use and personal consumption of such employees, Contractors and family members; provided, however, that subject to Article 8, all sales by any such Person within the Territory of any such imported goods to any other Person will be taxable, and, in the case of sales of automobiles, furniture and professional tools and instruments, will result in liability for customs import tariff, in accordance with Azerbaijan Law. The authorisations and exemptions granted under this Section 14.2 may be restricted by Azerbaijan Laws generally applicable for the protection of public health, safety and public order.

14.3 Petroleum transported, or to be transported, by any of the MEP Participants for any Shipper or for its or their own account through the Facilities shall be considered goods-in-transit for all purposes of the customs laws of the State and shall be exempt from all Taxes. Except as may otherwise be provided in this Agreement, the MEP Participants and each such Shipper shall have the right at any time and from time to time to import and export, free of all Taxes and restrictions, all Petroleum which is, or is to be, transported through and exported from the Facilities.

14.4 All imports to and exports from the Territory in connection with the Project shall be subject to the procedures and documents required by applicable customs laws and regulations; provided, however, such imports and exports shall be subject to the exemptions from Taxes set forth in Articles 8 and 13 and Sections 14.1, 14.2 and 14.3, except that, in the case of any such imports and exports of goods by an MEP Participant other than those described in Section 14.3, the MEP Participant shall pay any customs service/documentation fees to the extent they are nominal and consistent with the actual costs of providing such customs service/documentation and are of a non-discriminatory

nature, but in no event shall the customs service/documentation fees exceed the following:

Declared Value of Shipment	Fees
$0 to $100,000	0.15% of value
$100,001 to $1,000,000	$150 plus 0.10% of value over $100,000
$1,000,001 to $5,000,000	$1,050 plus 0.07% of value over $1,000,000
$5,000,001 to $10,000,000	$3,850 plus 0.05% of value over $5,000,000
More than $10,000,000	$6,350 plus 0.01% of value over $10,000,000

14.5 Each Project Participant shall be exempt from the provisions of any foreign trade regulations of the State Authorities relating to any goods, works, services or technology acquired or performed, directly or indirectly, in connection with the Project or otherwise relating to Petroleum in the Facilities, including those purporting to prohibit, limit or restrict the import or export thereof or relating to determinations of country of origin or destination.

ARTICLE 15

BINDING EFFECT

15.1 This Agreement and the rights, obligations and other provisions of this Agreement and any other Project Agreement shall bind and apply to the Parties and:

(i) in the case of the State Authorities, shall continue to bind the Government, all State Entities and all Local Authorities notwithstanding any change in the constitution, control, nature or effect of all or any of them and notwithstanding the insolvency, liquidation, reorganisation, merger or other change in the viability, ownership or legal existence of the State Authorities (including the partial or total privatisation of any State Entity); and

(ii) in the case of any MEP Participant, shall bind and apply to the benefit of all and any successors, assignees and transferees of such MEP Participant from time to time in respect of this Agreement or any of the rights, obligations and other provisions of this Agreement (as the case may be).

15.2 Except as otherwise provided in Article 16, the State Authorities shall not assign, transfer or otherwise deal with (or carry out or permit any act inconsistent with their continued retention of) their interests under this Agreement or any other Project Agreement and all or any of the rights, obligations and other provisions on their part set out in this Agreement or any other Project Agreement.

ARTICLE 16

SUCCESSORS AND PERMITTED ASSIGNEES

16.1 Each MEP Participant shall be entitled to transfer, assign, share or otherwise deal with all or any of its rights under this Agreement, with binding effect on the State Authorities, subject only to the prior notification by the MEP Participant transferor to the State Authorities of details of such transferred rights and the recipient thereof, and if the MEP Participant transferor so elects, delivery to the State Authorities of an agreement duly executed by the MEP Participant and the recipient of such rights; provided, however, that the State Authorities shall have the right, within fifteen (15) days of receipt of such notification, to disapprove such transfer, assignment, sharing or dealing if the proposed transferee, assignee or other party poses a threat to national security, defense and/or public safety in violation of Azerbaijan Law. Upon delivery of the form of agreement as contemplated by this Section 16.1, the Government shall promptly execute the agreement and return same to the MEP Participant transferor.

16.2 Each MEP Participant shall be entitled to transfer, assign or otherwise deal with all or any of its obligations under this Agreement:

(i) in the case of any such transfer, assignment or other dealing in relation to another MEP Participant or an Affiliate of the MEP Participant transferor, subject to prior notification by the MEP Participant transferor to the State Authorities of details of such obligations and the recipient of such obligations and delivery to the State Authorities of an agreement duly executed by the MEP Participant and the recipient of such obligations and in form and substance satisfactory to the MEP Participant transferor which (1) provides that the transferor shall cease to be a Party to this Agreement and is released from any obligations hereunder, (2) provides that the recipient shall become a party to this Agreement in succession to the transferor and shall observe all obligations and assume any liabilities as if it had at all times been a Party to this Agreement, (3) provides that the recipient shall indemnify the transferor and all other Parties from and against obligations and liabilities that otherwise would have been the responsibility of the transferor and (4) specifies the effective date of the transfer and such other matters that the transferor shall reasonably require;

(ii) in the case of any such transfer, assignment or other dealing which is not in relation to another MEP Participant or an Affiliate of the MEP Participant transferor, and where the recipient of such obligations certifies to the State Authorities that it has the financial and (to the extent it may be required in the circumstances) technical status to observe and perform such obligations, subject to not less than fifteen (15) days' prior notification to the State Authorities of:

(1) details of such obligations;

(2) details of the recipient of such obligations; and

(3) financial statements, disclosure documents and other information in relation to the statements made in such certificate

and the delivery to the Government of the agreement referred to in Section 16.2(i) above.

Notwithstanding anything to the contrary set forth in Section 16.2(i) in respect of Affiliates or otherwise under Section 16.2(ii), the State Authorities shall have the right, within fifteen (15) days of receipt of a prior notification by the MEP Participant transferor to the State Authorities of the details of such transferred obligations and the recipients thereof, to disapprove such transfer, assignment, sharing or other dealing respecting such Affiliate or non-Affiliated party, as the case may be, if the proposed transferee, assignee or other party poses a threat to national security, defense and/or public safety in violation of Azerbaijan Law. Upon delivery of the form of agreement as contemplated by this Section 16.2, the Government shall promptly execute the agreement and return same to the MEP Participant transferor. Notwithstanding the foregoing in this Section 16.2 or anything else contained in this Agreement, no MEP Participant shall have the right to assign all or any portion of its obligation to pay Taxes except when such transfer of obligation is in conjunction with a transfer of all or a corresponding portion of its rights under Section 16.1.

16.3 Without releasing the MEP Participant from its obligations under this Agreement, each MEP Participant shall be entitled to undertake the Project and/or discharge all or any of its obligations hereunder by causing or procuring that such obligations are performed on its behalf by any Person; provided, however, that if the Person acting on behalf of the MEP Participant is a State Authority, then unless and to the extent the applicable Project Agreement provides to the contrary such State Authority shall bear responsibility under this Agreement for any failure or nonperformance of such obligations and the MEP Participant shall have no responsibility under this Agreement with respect thereto.

16.4 Without prejudice to the provisions of Section 16.1, each MEP Participant shall be entitled to create security interests in relation to its rights and obligations under this Agreement and any other Project Agreement in favour of banks or other financing entities (providing for, among other things, enforcement of such security by means of succeeding to the interests of the MEP Participant under this Agreement and any other Project Agreement); provided, however, that the Government shall have the right within fifteen (15) days receipt of notification to disapprove any assignment, lien creation, charge or security interest hereunder if the proposed assignee, lien holder, charge beneficiary or secured party or other party poses a threat to national security, defence, and/or public safety in violation of Azerbaijan Law). Except as set forth in the preceding sentence, such creation of security interests and the exercise of such security interests shall be made without any requirement of consent or permission of the State Authorities and such security interests shall be binding on the State Authorities upon the MEP Participant notifying to the Government details of such security interests and the beneficiary of such security interests and the State Authorities shall, if requested by the MEP Participant, enter into such agreements or other arrangements with such banks or other financing entities as may be required by such banks or other financing entities to

give effect and business efficacy to the security interests so created including, among other things:

(a) advance notice by the State Authorities of any default by the MEP Participant and any intention of the State Authorities to take action in respect thereof; and

(b) an acknowledgment of the existence and potential exercise of rights to remedy or cure any such default and rights to acquire or otherwise step into the position of the MEP Participant under this Agreement and any other Project Agreements pursuant to such security interests.

16.5 Without prejudice to any rights or exemptions which may have vested in the Project Participants by operation of Azerbaijan Law (including the ratification and enactment of Project Agreements into Azerbaijan Law as provided herein), it is acknowledged by the State Authorities that the implementation of the Project may result in circumstances in which Project Participants other than the MEP Participants are to be subject to some or all of the obligations, or are to enjoy some or all of the rights, set out in this Agreement for such Project Participant (other than in circumstances of transfer, assignment or other dealing) by the MEP Participants, and the State Authorities agree that, in such circumstances, they will, upon receipt of a duly executed agreement in form and substance satisfactory to the relevant MEP Participant or Participants to the effect that such other Project Participant shall become a contracting party and shall have the rights, exemptions and/or privileges of the applicable Project Agreements and in that respect, the State Authorities shall promptly execute such form of agreement and return it to the relevant MEP Participant or Participants. For the avoidance of doubt, the provisions of this Section 16.5 shall not operate to (i) make the subject Project Participant an MEP Participant or (ii) cause the Tax treatment of any Project Participant to be other than as set forth in Articles 8 and 14 and the other provisions of this Agreement relating specifically to Taxes.

16.6 The State Authorities expressly acknowledge that both assignments of rights and transfers of obligations by the MEP Participants pursuant to this Article 16 are foreseeable and intended by the Parties to the Agreement. In accordance with the foregoing, the State Authorities agree and commit at the request of an MEP Participant to promptly provide, receive and/or execute any further or other documentation as may be necessary in order to effect a legally enforceable assignment of rights or novation of obligations hereunder or to allow Project Participants to become contracting parties as contemplated by Section 16.5 above.

ARTICLE 17

DISPUTE RESOLUTION AND APPLICABLE LAW

17.1 The provisions of this Article 17 shall be valid and enforceable notwithstanding the illegality, invalidity, or unenforceability under the law specified in Section 17.12 of any other provisions of this Agreement. Arbitration pursuant to this Article 17 shall not be subject to the condition of exhaustion of local remedies such as that referred to in Article 26 of the ICSID Convention. In order to provide prior notice and a reasonable opportunity for the Parties to resolve disputes without resorting to arbitration, as a condition to any Party or Parties submitting a dispute to arbitration under this Article 17, the Party or Parties shall provide written notice of the dispute to all other Parties and shall submit the dispute to arbitration only after the passage of thirty (30) days from the date of delivery of such notice on all Parties pursuant to Article 22 of this Agreement; provided, however, that where a Party has given notice of dispute(s) it shall not be necessary for any other Party to give a similar notice in order to participate in the arbitration of such dispute(s); and provided, further, that once a dispute is submitted to arbitration no additional notice of dispute(s) shall be required in order for any Arbitrating Party to add, to modify or to redefine those disputes which it seeks to resolve in such arbitration. Any dispute arising under this Agreement, or in any way connected with this Agreement (including its formation and any questions regarding arbitrability or the existence, validity or termination of this Agreement), between (i) the Government, the State, any State Entity and/or the Local Authorities, on the one hand, and (ii) one or more of the MEP Participants, on the other hand, may be submitted to arbitration pursuant to this Article 17. The MEP Participants may submit any dispute to arbitration jointly and may assign rights granted under this Agreement among themselves for purposes of arbitration, it being further understood and agreed that the foregoing shall not require that, in an arbitration to which more than one MEP Participant is a party, the MEP Participants must take a joint position on any or all disputed issues. In addition, any MEP Participant that demonstrates to the reasonable satisfaction of the arbitral tribunal that it has a genuine interest in the issues in dispute and agrees to be bound by any award in respect of any fact or matter determined in the proceeding may intervene in any arbitration proceeding in which it is not already a party, subject only to its willingness to accept the record as previously established in the proceeding prior to its notice of intervention.

17.2 Except as otherwise expressly provided in the State's reservation to the ICSID Convention, the Government and all other Parties hereby consent to arbitrate any such dispute pursuant to the ICSID Convention and the ICSID Arbitration Rules. The Government shall take any actions or decisions as may be necessary to ensure the effectiveness of the State Authorities' consent to ICSID jurisdiction for all disputes arising under this Agreement or in any way connected with this Agreement. In the event of any conflict between the ICSID Arbitration Rules and the arbitration provisions of this Agreement, this Agreement shall govern. For purposes of Article 25(1) of the ICSID Convention and for any other purposes related to this Agreement, any dispute among the Parties shall be considered a legal dispute arising directly out of an investment. As of the Effective Date any dispute among the Parties shall be considered a legal dispute arising directly out of investment activities which have "effectively started" and which have

obtained all necessary permissions and authorisations in accordance with the relevant legislation of the State on foreign capital. If and to the extent the State's reservation to the ICSID Convention is later modified or rescinded such that any disputes heretofore not subject to arbitration under the ICSID Convention become eligible for ICSID arbitration, the Government and all other Parties consent to arbitrate all such eligible disputes pursuant to the ICSID Convention and the ICSID Arbitration Rules.

17.3 If, for any reason, and notwithstanding the consent granted in Section 17.2, ICSID arbitration is not available for the resolution of any such dispute (including by reason of the State's reservation to the ICSID Convention), then the dispute shall be finally resolved under the Rules of Arbitration of the International Chamber of Commerce ("ICC Rules"). In the event of any conflict between the ICC Rules and the arbitration provisions of this Agreement, this Agreement shall govern.

17.4 An arbitral tribunal constituted pursuant to this Agreement shall consist of three (3) arbitrators, one of which shall be appointed by the Arbitrating Party or Arbitrating Parties first requesting arbitration, and one of which shall be appointed by the opposing Arbitrating Party or Arbitrating Parties. The third arbitrator, who shall be the presiding arbitrator of the arbitral tribunal, shall be appointed by agreement of the first two arbitrators appointed. If either of the first two appointments is not made within thirty (30) days after the request for arbitration, or if the first two arbitrators fail to agree on a third arbitrator within thirty (30) days after the later of them shall have been appointed, the unfilled appointment will be made, upon the request of any Arbitrating Party, by the International Chamber of Commerce, acting in accordance with the provisions addressing appointment of arbitrators in the ICC Rules. With respect to arbitration proceedings held under the ICSID Convention and ICSID Arbitration Rules, the Parties agree that the period of time to which reference is made in Article 38 of the ICSID Convention shall be extended to ninety (90) days after the submission of a request by an Arbitrating Party to the International Chamber of Commerce to appoint a third and presiding arbitrator. The Parties agree that, regardless of the payment scales otherwise prescribed by any institution administering an arbitration under this Agreement, the Arbitrating Parties shall compensate the members of the arbitral tribunal at rates sufficient to secure their service as arbitrators.

17.5 With respect to any arbitration proceedings arising under this Agreement, additional or alternative procedural rules may be adopted at any time by written agreement of the Arbitrating Parties.

17.6 The Parties agree that the seat of any arbitration held pursuant to this Agreement shall be Geneva, Switzerland, unless the Arbitrating Parties agree in writing to hold the arbitration in another country that has ratified or acceded to the 1958 New York Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards. The language used during any arbitration proceeding shall be the English language and the English language text of this Agreement will be used and relied upon for all purposes by the arbitral tribunal. Interpretation of any live proceedings of the arbitration and translation of written arguments and documentation shall be provided if requested by any Arbitrating Party, at the expense of such requesting Arbitrating Party.

17.7 The Parties shall provide the arbitral tribunal with reasonable opportunity to inspect the Facilities as may be necessary for the determination of a dispute. Each Arbitrating Party shall, at the request of an opposing Arbitrating Party or the arbitral tribunal, make available to the arbitral tribunal and the opposing Arbitrating Party all documents and witnesses substantially relevant, as determined by the tribunal, to the dispute.

17.8 An arbitral tribunal's award issued pursuant to this Article 17 shall be final and binding on the Arbitrating Parties upon being rendered, and the Arbitrating Parties undertake to comply with any such award without delay. Judgment on the award may be entered and execution had in any court having jurisdiction, or application may be made for a judicial acceptance of the award and an order of enforcement and execution, as applicable.

17.9 Subject to Section 9.2(i), if monetary damages are included in a final award, the award shall be rendered and payment shall be made in Dollars and, in accordance with the terms of this Agreement as relate to amounts due and payable, shall include interest calculated at the Agreed Interest Rate from the date of the event, breach, or other violation giving rise to the dispute to the date when the award is paid in full. The arbitral tribunal may also order any interim or conservatory measures it deems appropriate.

17.10 With respect to arbitration proceedings held under the ICSID Convention and ICSID Arbitration Rules, the Parties agree any *ad hoc* committee appointed in accordance with Article 52 of the ICSID Convention shall not stay enforcement of an award unless the Arbitrating Party requesting annulment posts an irrevocable and unconditional bank guaranty in the full amount that the award directs the Arbitrating Party requesting annulment to pay. With respect to arbitration proceedings held under the ICC Rules, the Arbitrating Parties hereby waive the right to judicial intervention in the proceedings themselves and also waive the right to have any interim or conservatory order or any final award annulled or set aside by the courts of any jurisdiction other than the jurisdiction in which the arbitration is held.

17.11 Each State Authority hereby waives any claim to immunity in regard to any proceedings to enforce this Agreement or to enforce any interim or conservatory order or any final award rendered by an arbitral tribunal constituted pursuant to this Agreement, including immunity from service of process, immunity from jurisdiction of any court, and immunity of any of its property from pre-judgment attachment based on an interim or conservatory order or from execution based on a final award; provided, however, that notwithstanding anything to the contrary in this Agreement, the waiver of immunity with respect to property in this Section 17.11 shall only apply to property owned or controlled by State Authorities located outside the Territory and shall not apply to (i) property which is used or intended for use solely for the exercise of diplomatic rights, including the State's diplomatic missions, consular posts, special missions, missions to international organisations or to international conferences and including their furnishings, means of transportation and funds held in bank accounts solely for use in funding such missions, posts, organisations and/or conferences; (ii) property of a military character or used or intended for use for military purposes; (iii) property constituting or forming part of the essential cultural heritage of the State or part of its archives and not placed or intended to be placed on sale, including museums, archaeological sites and artifacts, libraries and related historical preservation and research facilities, cemeteries,

monuments and other similar property; (iv) property forming part of an exhibition of objects of scientific or historical interest which is outside the Territory and not placed or intended to be placed on sale; and (v) ships and aircraft used solely for governmental service.

17.12 This Article 17 shall be governed in accordance with the substantive law of England, but excluding any rules or principles of English law that would (i) prevent adjudication upon, or accord presumptive validity to, the transactions of sovereign states or (ii) require the application of the laws of any other jurisdiction to govern this Article 17.

ARTICLE 18

OPERATING COMPANY

18.1 Subject only to any requirement under Azerbaijan Law that any Operating Company register to conduct business within the Territory, the MEP Participants shall have the right to establish, own and control one or more Operating Companies, and/or appoint or select one or more Operating Companies, that have been organised in any jurisdiction, whether inside or outside the Territory. The MEP Participants shall have the right to appoint jointly any Operating Company (i) to enforce on behalf of the MEP Participants any or all obligations of the State Authorities under any Project Agreement and (ii) to exercise on behalf of the MEP Participants any or all rights of the MEP Participants arising under any Project Agreement. To the extent authorised by the MEP Participants, any and all Operating Companies may act as the MEP Participants' agent or independent contractor, as the MEP Participants may indicate, in respect of any and all Project Activities.

18.2 The MEP Participants and any Contractor (including any Operating Company) are hereby authorised to select and determine the number of employees to be hired by it or them in connection with Project Activities. All citizens of the State hired in respect of the Project shall be hired pursuant to written employment contracts that specify the hours of work required of the employees and the compensation and benefits to be paid or furnished to them and other material terms of employment. Consistent with their respective employment contracts, such employees may be located wherever deemed appropriate in connection with their employment. Subject to requirement that no Project Participant shall be required to follow any employment practices or standards that (i) exceed those international labor standards or practices which are customary in international Petroleum transportation projects or (ii) are contrary to the goal of promoting an efficient and motivated workforce, all employment programmes and practices applicable to citizens of the State working on the Project in the Territory, including hours of work, leave, remuneration, fringe benefits and occupational health and safety standards, shall not be less beneficial than is provided by the Azerbaijan labor legislation generally applicable to its citizenry.

ARTICLE 19

FORCE MAJEURE

19.1 Nonperformance or delays in performance on the part of any Party respecting any obligations or any part thereof under this Agreement, other than the obligation to pay money, shall be suspended if caused or occasioned by Force Majeure, as defined in this Agreement.

19.2 Force Majeure with respect to State Authorities shall be limited to (i) natural disasters (earthquakes, landslides, cyclones, floods, fires, lightning, tidal waves, volcanic eruptions and other similar natural events or occurrences), (ii) wars between sovereign states where the Azerbaijan Republic has not initiated the war under the principles of international law and (iii) international embargoes of sovereign states other than the Azerbaijan Republic; provided in every case the specified event or cause (whether of the type set forth in (i), (ii) and/or (iii) above) and any resulting effects prevent the performance by the State Authorities of their obligations, or any part thereof, are beyond their control, and, concerning those events or causes (whether of the type set forth in (i), (ii) and/or (iii) above) which are reasonably foreseeable, are not caused or contributed to by the negligence of the State Authorities or by their breach of this Agreement or any other Project Agreement.

19.3 Force Majeure with respect to the MEP Participants shall be limited to those events or causes and any resulting effects that prevent the performance by the MEP Participant(s) of its (or their) obligations, or any part thereof, are beyond its (or their) control, and, concerning events or causes which are reasonably foreseeable, are not caused or contributed to by the negligence of the MEP Participants or by its (or their) breach of this Agreement or any other Project Agreement. Force Majeure under this Section 19.3 shall include the following events and causes to the extent they otherwise satisfy the requirements of this Article 19: natural disasters (earthquakes, landslides, cyclones, floods, fires, lightning, tidal waves, volcanic eruptions and other similar natural events or occurrences), wars, strikes or other labor disputes, rebellions, acts of terrorism, international embargoes, the inability to obtain necessary goods, materials, services or technology, the inability to obtain or maintain any necessary means of transportation, the application of laws, treaties, rules, regulations and decrees, the actions or inactions of the State Authorities and other events or causes, whether of the kind enumerated or otherwise, which are beyond the control of the MEP Participants.

19.4 If a Party is prevented from carrying out its obligations or any part thereof under this Agreement as a result of Force Majeure, other than the obligation to pay money, it shall promptly notify in writing the other affected Party or Parties to whom performance is owed. The notice must:

(i) specify the obligations or part thereof that the Party cannot perform;

(ii) fully describe the event of Force Majeure;

(iii) estimate the time during which the Force Majeure will continue; and

(iv) specify the measures proposed to be adopted by it (or them) to remedy or abate the Force Majeure.

Following this notice, and for so long as the Force Majeure continues, any obligations or parts thereof which cannot be performed because of the Force Majeure, other than the obligation to pay money, shall be suspended.

19.5 Any Party that is prevented from carrying out its obligations or parts thereof as a result of Force Majeure shall take such actions as are available to it and expend such funds (and in the case of a State Authority, the actions and funds of other State Authorities) as necessary to remove or remedy the Force Majeure and resume performance of its obligations and all parts thereof as soon as reasonably practicable.

19.6 Any State Authority that is prevented from carrying out its obligations as a result of Force Majeure shall take, and shall also procure that other State Authorities take, all such action as may be required to mitigate any loss suffered by any MEP Participant or other Project Participant during the continuance of the Force Majeure and as a result thereof.

19.7 In respect of the obligation of the State Authorities to provide compensation for Loss or Damage as a result of the events or causes specified in Section 9.1, the State Authorities shall have no right to declare Force Majeure under this Agreement in respect of subsections (ii), (iii), (iv) and (v) of said Section 9.1.

ARTICLE 20

ACKNOWLEDGMENTS

20.1 The State Authorities hereby acknowledge that they have received and reviewed this Agreement and the Intergovernmental Agreement and hereby declare them to be acceptable.

20.2 The Parties hereby acknowledge that it is their mutual intention that no Azerbaijan Law now or hereafter existing (including the interpretation and application procedures thereof) that is contrary to the terms of this Agreement or any other Project Agreement shall limit, abridge or affect adversely the rights granted to the MEP Participants or any other Project Participants in this or any other Project Agreement or otherwise amend, repeal or take precedence over the whole or any part of this or any other Project Agreement.

ARTICLE 21

COOPERATION AND COORDINATION MECHANISMS

21.1 The Government shall use its Best Endeavours to negotiate and enter into such other intergovernmental or multilateral agreements or treaties as may be necessary or appropriate between or among it and the other governments and states in the region to authorise, enable, support and facilitate the Project. Without limiting the foregoing, the Government shall consult with the MEP Participants concerning those measures by which the State Authorities, in conjunction with other governments, may make crossborder Project Activities more effective, timely and efficient, including streamlined and coordinated customs and transit procedures and practices and the use of common measurement and metering facilities within or without the Territory to monitor the transportation of Petroleum.

21.2 On the request of any or all of the MEP Participants, solely for the purpose of assisting in any attempt to finance all or any part of the Project or all or any part of its or their Project Activities or to insure against risks to the Project, the Government, on its own behalf and on behalf of the State Authorities, shall confirm in writing, or, as appropriate, execute such documents as are necessary or appropriate to extend directly to any and all applicable Lenders and Insurers (including multilateral lending agencies and export credit agencies) the representations, warranties, guarantees, covenants and undertakings of the State Authorities as, and to the extent, set forth in this Agreement.

ARTICLE 22

NOTICES

All notices given under this Agreement by any Party shall be given in writing in the English language and may be given by telex, fax or letter to the address set forth below for each Party (or such other address as a Party may notify in advance to the other Party from time to time in accordance with this Article 22). A notice given by telex or fax sent to the correct address as set forth below or as notified pursuant hereto shall be deemed to be delivered on the first Business Day following the date of dispatch. A notice sent by letter shall not be deemed to be delivered until the first Business Day following receipt.

THE STATE AUTHORITIES:

The Government of the Azerbaijan Republic

Fax:
Attention: The Office of [_____]

[EACH OF THE MEP PARTICIPANTS]:

_____
_____
_____

Fax: _____
Attention: _____

and copied for information to:

_____
_____
_____
_____

ARTICLE 23

MISCELLANEOUS

23.1 Interest shall accrue at the Agreed Interest Rate on any amount, if any, payable under or pursuant to this Agreement from the time that amount is payable through the date on which that amount, together with the accrued interest thereon, is paid in full.

23.2 This Agreement, together with all appendices attached hereto, shall constitute the entire agreement of the Parties with respect to the matters addressed herein. This Agreement may not be amended or otherwise modified, except by the written agreement of the Parties. Without limiting the generality of the foregoing, no Article (including any Section thereof) may be amended or otherwise modified, except by a written agreement of the Parties that specifically provides for such amendment or modification and references the Article and any Section thereof intended by the Parties to be so amended or otherwise modified. In no event shall any Article (including any Section thereof) be considered amended or otherwise modified by compromise or negotiation between the Parties or purported amendments or modifications to this Agreement that do not so specifically provide for such amendment or modification and reference the subject Article and any applicable Section thereof. No waiver of any right, benefit, interest or privilege under this Agreement shall be effective unless made expressly and in a writing referencing the Article (including any applicable Section thereof) providing that right, benefit, interest or privilege. Any such waiver shall be limited to the particular circumstance in respect of which it is made and shall not imply any future or further waiver.

23.3 The table of contents to and the topical headings used in this Agreement are inserted for convenience only and are not intended by the Parties to have, and are not to be construed as having, any substantive significance or as indicating that all provisions of this

Agreement relating to any particular subject matter are to be found in any particular Article or Section.

23.4 Unless the context otherwise requires, references to all Articles, Sections and Appendices are references to Articles and Sections of, and Appendices to, this Agreement. The words "hereof," "herein" and "hereunder" and words of similar import when used in this Agreement refer to this Agreement as a whole and not to any particular provision of this Agreement. The words "includes" and "including" and words of similar import shall neither limit that which precedes it in the text nor be interpreted as making exclusive that which succeeds it, but instead shall always mean "including without limitation" or "including but not limited to" whenever used in this Agreement. Unless the context otherwise requires, reference to the singular includes a reference to the plural, and *vice-versa*, and reference to either gender includes a reference to both genders.

23.5 All references in this Agreement to "rights," "rights and privileges," "rights and entitlements," "exemptions," and other similar references are to be construed, as the context may require, to include rights, privileges, guaranties, entitlements, exemptions, benefits, protections, assurances, authorisations, approvals, consents, waivers, indemnities and other similar matters. Similarly, all references in this Agreement to "obligations" or "requirements" and other similar references are to be construed, as the context may require, to include obligations, requirements, undertakings, commitments, promises, guaranties, agreements, waivers, indemnities and other similar matters.

23.6 The rights and remedies of a State Authority or a Project Participant, as the case may be, provided in any Article (including any Section thereof) shall apply cumulatively and shall not apply to the exclusion of any other right or remedy that a State Authority or Project Participant may have under any other provision of this Agreement or any provision of any other Project Agreement.

23.7 The State Authorities, on the one hand, and the other Parties to this Agreement, on the other hand, shall maintain or cause to be maintained the confidentiality of all data and information of a non-public or proprietary nature that they may receive, directly or indirectly, from the other or pertaining to any of the Project Participants or the Project.

23.8 Each Party shall, on the request of the other Party, exert its Best Endeavours to execute and deliver, or cause to be executed and delivered, such written agreements, documents and instruments as are necessary or appropriate to enable the Party making such request to fulfill its obligations under any Project Agreement.

23.9 Notwithstanding anything to the contrary in this Agreement or any other Project Agreement, no MEP Participant shall be required to act or refrain from acting if to do so would render that MEP Participant or any of its Affiliates subject to demonstrable risk of liability for civil or criminal penalties under the laws of any jurisdiction applicable to such Person.

23.10 This Agreement (including the provisions concerning arbitration set forth in Article 17) shall be governed in accordance with the substantive law of England, but excluding any rules or principles of English law that would (i) prevent adjudication upon, or accord

presumptive validity to, the transactions of sovereign states or (ii) require the application of the laws of any other jurisdiction to govern this Agreement.

23.11 This Agreement is executed in multiple counterparts in the English and Azeri languages. In the event of any conflicting interpretations of any provisions of this Agreement or any notices hereunder as between the language counterparts, the English language counterpart version shall prevail.

23.12 The Government, on the one hand, and each of the other Parties to this Agreement, on the other hand, reserves to itself all rights, counterclaims and other remedies and defenses which such Party has under or arising out of this Agreement. All obligations of the Government to make payments to an MEP Participant under this Agreement may be set off or recouped out of any amounts otherwise payable hereunder to the Government by such MEP Participant. All obligations of an MEP Participant to make payments of Profit Tax may be set off or recouped out of any amounts otherwise payable hereunder to such MEP Participant by the Government, in which case the amount of such set-off or recoupment shall be treated as a payment by such MEP Participant of such Profit Tax for purposes of Sections 8.2 and 8.3 (including the issuance of tax receipts in accordance with Section 8.3(v)). In the case of any such offset or recoupment against Profit Tax, the MEP Participant shall notify the State Tax Inspectorate in writing of such offset or recoupment (including the amount thereof).

23.13 If and for so long as any provision of this Agreement shall be deemed or be judged illegal, invalid or unenforceable for any reason whatsoever under the law specified in Section 23.10, such illegality, invalidity or unenforceability shall not affect the legality, validity, enforceability or operation of any other provision of this Agreement except only insofar as shall be necessary to give effect to the construction of such illegality, invalidity or unenforceability, and any such illegal, invalid or unenforceable provision shall be deemed severed from this Agreement without affecting the legality, validity and enforceability of the balance of this Agreement.

23.14 This Agreement, together with the other Project Agreements, constitutes the entire agreement between the Parties relating to the subject matter of those agreements and no Party has given any warranty, representation, statement, assurance, covenant, agreement, undertaking, indemnity or commitment of any nature whatsoever other than as are expressly set out in this Agreement and any Project Agreements.

[SIGNATURE BLOCKS]

APPENDIX 1

CERTAIN DEFINITIONS

The capitalised terms used and not otherwise defined in the Host Government Agreement to which this Appendix 1 is attached shall have the following meanings:

"Adjusted Balance" is defined in Section 8.2(xi).

"Affiliate" means, with respect to any Person, any other Person that, directly or indirectly through one or more intermediaries, controls, is controlled by or is under common control with that Person. For purposes of this definition, "control" means the possession, directly or indirectly, of the power to direct or cause the direction of the management and policies of a Person, whether through the ownership of a majority or other controlling interest in the voting securities or other equity ownership interest in an Entity, by law, or by agreement between Persons conferring such power or voting rights.

"Agreed Interest Rate" means, for each day of an Interest Period with respect to any amount due and payable under or pursuant to this Agreement, interest at the rate per annum equal to three and one-half percent (3.5%) plus LIBOR in effect on the Business Day immediately preceding the first day of the initial applicable Interest Period and, thereafter, as in effect on the Business Day immediately preceding the first day of each succeeding Interest Period.

"Agreement" means this Host Government Agreement, including all Appendices attached hereto, together with any written extension, renewal, replacement, amendment or other modification hereof signed by all the Parties, all of which by this reference are incorporated herein.

"Application Requirements" is defined in Section 7.3.

"Arbitrating Parties" means the Party or Parties that submit a dispute to arbitration or which intervene or are added to the arbitral proceeding pursuant to the provisions of this Agreement, on the one hand, and the Party or Parties against whom that dispute is submitted, on the other hand, and "Arbitrating Party" means any one of them.

"Azerbaijan Law" means the laws of the Azerbaijan Republic binding and legally in effect from time to time and forming the organic law constituting the entire legal regime of the Azerbaijan Republic, including the Constitution, all other laws, codes, decrees with the force of law, decrees, by-laws, regulations, communiques, declarations, principle decisions, orders, normative acts and policies, all international agreements to which the Azerbaijan Republic is or may be a party together with all domestic enactments, laws and decrees for the ratification or implementation of such international agreements, and prevailing judicial interpretations of all such legal instruments.

"Barrel" means U.S. barrel, *i.e.*, 42 U.S. gallons (158.987 litres) measured at the standard temperature and atmospheric pressure of sixty degrees Fahrenheit/fifteen point five six degrees Centigrade (60°F/15.56°C) and 1.01325 bars.

"Best Available Terms" means, at any time with respect to any goods, works, services or technology specified by a Project Participant to be rendered or provided at any location, the prevailing rates then existing in the ordinary course of business between unrelated Persons for goods, works, services or technology which are of a similar kind and quality provided at the same location and under terms and conditions comparable to those applicable to the subject goods, works, services or technology.

"Best Endeavours" means the taking by the relevant Person of all lawful, reasonable steps in such Person's power which a prudent and determined man acting in his own interest and anxious to achieve what is required would have taken under the circumstances.

"Business Day" means any day that is not a Saturday, Sunday or legal holiday in the Azerbaijan Republic and, with respect to the determination of LIBOR, days on which clearing banks are customarily open for business in London, England.

"Code of Practice" means those codes and regulations regarding the construction, installation, operation and maintenance of the Facilities as set forth in Appendix 3.

"Constitution" means the constitution of the State, as the same may be amended or otherwise modified or replaced from time to time.

"Construction Corridor" is defined in Article 6 of Appendix 2.

"Contractor" means any Person supplying, directly or indirectly, to or for the benefit of all or any of the MEP Participants or their Affiliates goods, works, services or technology related to the MEP System, and any successors or permitted assignees of such Person. The term includes an Interest Holder, Affiliate of an MEP Participant, Shipper or Operating Company, but does not include an MEP Participant, that is supplying such goods, works, services or technology. The term does not include a physical person acting in his or her role as an employee of any other Person.

"Corridor of Interest" is defined in Article 6 of Appendix 2.

"Cure Period" is defined in Section 3.4.

"Disposition" is defined in Section 8.2(xiv).

"Dollars" or "$" means the currency of the United States of America.

"Double Tax Treaty" means any applicable or relevant treaty or convention with respect to Taxes that is in force in the Azerbaijan Republic.

"Economic Equilibrium" means the economic value to the Project Participants of the relative balance established under the Project Agreements at the applicable date between the rights, interests, exemptions, privileges, protections and other similar benefits provided or granted to such Person and the concomitant burdens, costs, obligations, restrictions, conditions and limitations agreed to be borne by such Person.

"Effective Date" is defined in Section 3.1.

"Entity" means any company, corporation, limited liability company, partnership, limited partnership, joint venture, enterprise, association, trust, or other juridical entity, or other organisation, whether of a governmental or private nature, established or organised under the laws of any state or jurisdiction or by written agreement between two or more Persons.

"Expropriation" means any nationalisation or expropriation, or any measure having an effect equivalent to nationalisation or expropriation, and for the avoidance of doubt, the term includes:

(i) expropriating the assets of a Person;

(ii) the taking of property or rights, or the limiting of the use or exercise thereof, in a manner that impairs the use or enjoyment of that property or those rights, including expropriating through the ownership of equity or equivalent interests therein;

(iii) measures or effects which individually or separately may not constitute expropriation but which when viewed together may constitute expropriation; and

(iv) measures or effects in relation to any tax, levy, duty or charge which whether alone or in aggregate may constitute expropriation.

"Facilities" means one or more pipelines and laterals for the transportation of Petroleum within and/or across the Territory and all above and below ground or seabed installations and ancillary equipment, all loading, unloading, pumping, compressing, measuring, testing and metering facilities, communications, telemetry and similar equipment, all pig launching and receiving facilities, all pipelines, power lines and other related equipment used to deliver any form of liquid or gaseous fuel and/or power necessary to operate pump stations or for other system needs, cathodic protection devices and equipment, all monitoring posts, markers and sacrificial anodes, all port, terminaling, storage and related installations, all marine jetties and similar facilities, and all associated appurtenances required from time to time for the proper functioning of any and all thereof, constructed, installed, maintained, repaired, replaced, expanded, extended, owned, controlled and/or operated by or on behalf of the MEP Participants within the Territory.

"Fair Market Value" means the value of a Project Participant's interests, investments, property, commercial arrangements, rights, privileges and exemptions which are taken, diminished, devalued, damaged or otherwise detrimentally affected as a result of the Expropriation, taking into account that Project Participant's overall business and its related investments and determined on the basis of an ongoing concern utilising the discounted cash flow method, assuming a willing buyer and willing seller in a nonhostile environment and disregarding all unfavourable circumstances (including any diminution of value) leading up to or associated with the Expropriation. In determining said value

the principle of indemnification shall apply, with value determined as of the time immediately prior to the Expropriation.

"Financing Sources" means any and all sources of loans, financial accommodations, extensions of credit, insurance or other forms of financing or insurance, including, without limitation, any commercial banking or lending institution, any fund or capital pool engaged in providing finance, any multilateral and bilateral lending agencies such as the World Bank Group, Overseas Protection Insurance Corporation, the European Bank for Reconstruction and Development and any export credit agency of any OECD member country.

"Fixed Asset" means any asset located in the Territory or related to Project Activities that, in accordance with generally accepted international tax accounting principles, is treated as a fixed or intangible asset and the cost of which exceeds fifteen thousand Dollars ($15,000) (or equivalent value in other currency based on market exchange rates at the time the relevant agreement or agreements are signed).

"Foreign Currency" means any freely convertible currency, including Dollars, that is the lawful currency of a state and is issued other than by the State Authorities, and is not subject to general limitations or restrictions of the issuing authority on conversion or exchange.

"Foreign Employee" means any employee of any Person who is involved in MEP Activities and is not a citizen of the State.

"Fraud" means a knowing and intentional failure to pay Profit Tax with the intent of concealing income in order to permanently evade the payment of Profit Tax.

"Government" means the central government of the State, including any and all instrumentalities, branches and administrative and other subdivisions thereof or therein, and any and all executive and regulatory bodies, agencies, departments, ministries, authorities and officials thereof or therein that have the authority to govern, regulate, levy or collect taxes, duties or other charges, grant licenses or permits or approve or otherwise affect (whether financially or otherwise), directly or indirectly, Project Activities or any Project Participant's rights or obligations in respect of the Project (excluding Local Authorities and State Entities), notwithstanding any change at any time or from time to time in structure, form or otherwise.

"ICSID" means the International Centre for the Settlement of Investment Disputes established by the ICSID Convention.

"ICSID Convention" means the 1965 Washington Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of Other States.

"Initial Point" is defined in Article 6 of Appendix 2.

"Insurer" means any insurance company or other Person providing insurance covering all or a portion of MEP System risks, the Project, or other risks to any Project Participant, and any successors or permitted assignees of such Person.

"Interest Holder" means, at any time, any Person holding any form of equity interest in an MEP Participant or an Operating Company, together with all Affiliates, successors and permitted assignees of that Person.

"Interest Period" means, for purposes of the definition of "Agreed Interest Rate," a period of thirty (30) days, beginning the first day after the date on which any such amount becomes due and payable and ending thirty (30) days thereafter, with each succeeding Interest Period beginning on the first day after the last day of the Interest Period it succeeds.

"Intergovernmental Agreement" means that certain "Agreement between the Azerbaijan Republic, the Republic of Turkey and Georgia Relating to the Transportation of Petroleum via the Territories of the Azerbaijan Republic, Georgia and the Republic of Turkey" dated 18 November 1999, together with its appendices as set forth therein as such agreement may be acceded to, extended, renewed, replaced, amended or otherwise modified from time to time in accordance with its terms.

"Lender" means any financial institution or other Person providing any loan, financial accommodation, extension of credit or other financing to any MEP Participant or any of its Affiliates or any Interest Holder in connection with the MEP System (including any refinancing thereof), and any successor or assignee of any of them.

"LIBOR" means, for any day on which clearing banks are customarily open for business in London, the London interbank fixing rate for three-month Dollar deposits, as quoted on Reuter's LIBO page on that day or, if the Reuter's LIBO page ceases to be available or ceases to quote such a rate, then as quoted in the London Financial Times, or if neither such source is available or ceases to quote such a rate, then such other source, publication or rate selected by the Parties.

"Local Authorities" means any and all local and municipal authorities of the State and all their constituent elements, notwithstanding any change at any time or from time to time in structure, form or otherwise, including any and all instrumentalities, administrative bodies and other subdivisions thereof or therein, and any and all executive, regulatory, municipal and local bodies, agencies, departments or ministries, authorities and officials thereof or therein that have the authority to govern, adjudicate, regulate, levy or collect taxes, duties or other charges, grant licenses or permits or approve or otherwise impact (whether financially or otherwise), directly or indirectly, Project Activities or the rights or obligations of any Project Participant in respect of the Project.

"Local Currency" means any freely convertible currency issued by the State.

"Loss or Damage" shall mean any loss, cost, injury, liability, obligation, expense (including interest, penalties, attorneys' fees and disbursements), litigation, proceeding, claim, charge, penalty or damage suffered or incurred by a Person. Solely in the case of

an act of Expropriation by a State Authority, Loss or Damage may include indirect, incidental or consequential losses (including, for the avoidance of doubt, any loss of profits, reliance losses, costs of mitigation or third party costs).

"MEP Activities" means any and all activities relating to or arising out of, directly or indirectly, the evaluation, development, design, acquisition, construction, installation, financing, insuring, ownership, operation (including the transportation by any or all of the MEP Participants and the Shippers of Petroleum through the Facilities), repair, replacement, maintenance, capacity expansion, extension (such as laterals) and protection of the MEP System, whether or not such activities are conducted inside the Territory (as Project Activities) or outside the Territory.

"MEP Participants" means any one or more, or all, of the Parties to this Agreement (including by novation and/or accession as an MEP Participant pursuant to any Project Agreement), other than the State Authorities, and any successors and permitted assignees of any of the foregoing.

"MEP Representative" is defined in Section 2.3.

"MEP System" means, at any time, the Baku-Tbilisi-Ceyhan pipeline systems and all related appurtenances owned or used in connection therewith, including the Facilities located within the Territory and all other such related facilities located outside the Territory.

"Nonstate Land" means those lands in the Territory, and any and all rights and privileges of every kind and character, however arising, and however characterised with respect thereto, which are owned, controlled, used, possessed, enjoyed or claimed by any Person, other than the State or any State Authority (including any municipality or other local government or authority).

"OECD Treaty" is defined in Section 8.1(ii).

"Operating Company" means one or more Persons appointed or selected by the MEP Participants or their Affiliates to implement, manage, coordinate and/or conduct for or on behalf of the MEP Participants or their Affiliates all or any portion of the day-to-day MEP Activities including serving as an operator of all or any portion of the MEP System, whether as an agent for or independent contractor to the MEP Participants or their Affiliates, and any successors or permitted assignees of any such Person.

"Other Income" is defined in Section 8.2(vi).

"Parties" means the Government as signatory to this Agreement and its successors, as well as other signatories to this Agreement and their respective successors and permitted assignees.

"Partners" is defined in Section 8.2(xvi).

"Partnership" is defined in Section 8.2(xvi).

"Permanent Land" is defined in Article 6 of Appendix 2.

"Permissible Allocation Method" is defined in Section 8.2(v).

"Person" means any physical person or any Entity.

"Petroleum" means crude mineral oil, condensate, and all other kinds of liquid hydrocarbons regardless of gravity, in their natural condition or obtained from natural gas (being hydrocarbons that are gaseous at standard temperature and pressure) or liquid petroleum by vaporisation, condensation or extraction, including natural gas liquids, as well as any asphalt, bitumen or ozocerite, and any incidental amounts of natural gas which may be liberated from the liquid hydrocarbons while in transit, any impurities in solution or suspension with the foregoing or any hydrocarbon product refined or produced from any of the foregoing.

"Point of Terminus" is defined in Article 6 of Appendix 2.

"Preferred Route Corridor" is defined in Article 6 of Appendix 2.

"Primary Term" is defined in Section 3.1.

"Profit Tax" is defined in Section 8.2(i).

"Project" means, in relation to the MEP System, the evaluation, development, design, acquisition, construction, installation, financing, insuring, ownership, operation (including the transportation by any or all of the MEP Participants and the shipment by Shippers of Petroleum through the Facilities), repair, replacement, refurbishment, maintenance, capacity expansion, extension (such as laterals) and protection of the Facilities, from time to time, in the Territory.

"Project Activities" means any and all activities conducted in the Territory relating to or arising out of, directly or indirectly, the Project, including any and all activities of the MEP Participants in respect of their rights or obligations under any Project Agreement and any such activities conducted in the Territory prior to the Effective Date.

"Project Agreements" means this Agreement, the Intergovernmental Agreement, and all other existing and future agreements, contracts and other documents to which, on the one hand, any of the State Authorities and, on the other hand, any MEP Participant are or later become a party relating to the Project, as such agreements, contracts or other documents may be extended, renewed, replaced, amended or otherwise modified from time to time in accordance with their terms.

"Project Participants" means any and all of the MEP Participants and any Affiliates thereof, the Interest Holders, the Operating Companies, the Contractors, the Shippers, the Lenders and the Insurers.

"PSA" means Agreement on the Joint Development and Production Sharing for the Azeri and Chirag Fields and the Deepwater Gunashli Field in the Azerbaijan Sector of the Caspian Sea dated 20 September 1994.

"Rights to Land" means those rights of examination, testing, evaluation, analysis, inspection, construction, use, possession, occupancy, control, assignment and enjoyment with respect to land in the Territory as set forth in Appendix 2 to this Agreement. The term is used in its broadest sense to refer not only to the Permanent Land within, over or under which the Facilities, as completed, will be located, but also such other and additional lands (including seabeds) and land rights within the Territory as the MEP Participants and their designated Contractors may require and designate for purposes of evaluating and choosing the particular routing and location(s) desired by the MEP Participants for the Permanent Land in respect of the Facilities.

"Rollover Term" is defined in Section 3.1.

"Shippers" means those Persons (including the MEP Participants) that have arranged or contracted for Petroleum transportation services through all or a portion of the MEP System and have the right to tender Petroleum for transit through the MEP System within and beyond the Territory, and their respective successors and permitted assignees.

"Specified Corridor" is defined in Article 6 of Appendix 2.

"State" means the sovereign state of the Azerbaijan Republic.

"State Authorities" means, as the context and jurisdiction of the various governmental elements requires; (i) the Government, (ii) any and all State Entities, (iii) any and all Local Authorities, and (iv) any Persons acting on behalf of, and all successors or permitted assignees of, any or all of the foregoing.

"State Entity" means any Entity in which, directly or indirectly, the State or the Government has an equity or similar economic interest or which is, directly or indirectly, controlled by the Government, including agents and representatives of the Government. For purposes of this definition, "control" means the possession, directly or indirectly, of the power to direct or cause the direction of the management and policies of a Person, whether through the ownership of voting securities, by contract, by law, or otherwise; provided, however, that any State Entity which may also be an MEP Participant shall not be a State Entity whenever it is acting in the role of MEP Participant.

"State Tax Inspectorate" means the Main State Tax Inspectorate of the Azerbaijan Republic and any successor thereto.

"Tariff Income" is defined in Section 8.2(v).

"Taxes" means all existing or future taxes, levies, duties, customs, imposts, contributions, fees, assessments or other similar charges payable to or imposed by the State Authorities, together with interest, penalties and fines (including financial sanctions and administrative penalties) with respect thereto. and "Tax" means any of the foregoing.

"Territory" means the land territory of the State, its territorial sea and the air space above them, as well as the maritime areas over which it has jurisdiction or sovereign rights in accordance with international law.

"VAT" means value added Tax and any other similar Tax applicable to the provision of goods (including Rights to Land), works, services or technology.

"Year" means a Gregorian calendar year.

APPENDIX 2

RIGHTS TO LAND IN THE TERRITORY ASSOCIATED WITH THE PROJECT

1. RIGHTS TO LAND

1.1 This Appendix 2 sets forth and provides for the rights to land in the Territory and associated rights (including rights of exclusive use, possession and control, rights of ingress and egress, rights of construction upon and/or under, licenses to enter and perform Project Activities on the land of third parties, and all other similar rights in the Territory) which are to be notified by the MEP Participants to the State Authorities as the phased implementation of the Project (including later repairs, replacements, capacity expansions and extensions of the Facilities) requires, obtained by the State Authorities in accordance with Azerbaijan Law, and granted to the MEP Participants in respect of the Project.

1.2 The Rights to Land granted to the MEP Participants shall be enforceable by the MEP Participants against all State Authorities and against all third parties.

1.3 The State Authorities shall cause all landowners and occupiers of affected properties and/or land rights to observe and respect all of the Rights to Land obtained by the State Authorities and granted to the MEP Participants permanently, temporarily and/or from time to time, as the case may be, to enable the construction and operation of the Facilities and the conduct of all other Project Activities. Without limiting the foregoing and that which is provided in the Agreement to which this Appendix is appended, the State Authorities shall assist the MEP Participants in avoiding and in rectifying any interference by third parties with the MEP Participants' exercise and enjoyment of the Rights to Land, including any encroachments on the areas constituting Permanent Land or affecting the Facilities.

1.4 Subject to the foregoing and without limiting that which is provided in the Agreement to which this Appendix is appended, the Rights to Land shall include all of the rights as hereinafter provided for the phased development of the Project.

2. PHASE 1 - PRECONSTRUCTION PHASE (ROUTE SELECTION)

2.1 Corridor of Interest

Without limiting the rights which may be necessary and shall be granted in order to accomplish route selection, during the preconstruction phase the following rights will be required and shall be obtained and secured subject to relevant provisions of Azerbaijan Law with respect to matters such as national security, defense, public safety and civil aviation and other similar matters by the State Authorities and granted to the MEP Participants respecting the Corridor of Interest:

(i) Rights to fly and land fixed wing or helicopter surveillance craft within and across the borders of the Territory.

(ii) Rights to record and map any property within the Corridor of Interest by video tape and by photographs.

(iii) Rights of access to and use of detailed maps and photographic records of the Corridor of Interest for, among other evaluations, desktop route study exercises.

(iv) Rights of free and safe access and passage from time to time on and off the public highways and other roadways and offshore areas within and across the borders of the Territory for vehicles and vessels to perform reconnaissance, including rights to make video/photographic records of said area.

If the MEP Participants determine in their sole discretion that construction and installation of the Facilities is not viable within any previously designated Corridor of Interest or portion thereof, the MEP Participants will have the right to so notify the State Authorities and the MEP Participants will have the further right to modify the existing or designate a new Corridor of Interest for further study, as aforesaid.

2.2 Preferred Route Corridor

Once the Corridor of Interest has been assessed and confirmed by notice to the State Authorities, and without limiting the rights which may be necessary and shall be granted in order to conduct Project Activities, the following rights with respect to the entire Corridor of Interest will be required and shall be obtained and secured by the State Authorities and granted to the MEP Participants for the selection by the MEP Participants of the Preferred Route Corridor:

(i) All rights defined in Section 2.1 and, in addition, vehicular access (including the right to create temporary and/or permanent access roads) at the MEP Participants' discretion on and off the public highways within and across the borders of the Territory for detailed route reconnaissance.

(ii) Full access to all relevant and nonclassified information held at the central, regional, district and local levels of the State Authorities respecting:

(1) - geology

(2) - hydrology and land drainage

(3) - archaeology

(4) - ecology

(5) - mining, mineral deposits and waste disposal

(6) - urban and rural planning and development, including relevant topographical standards and criteria of the State

(7) - the environment

(8) - seismology

(9) - highways and navigations

(10) - utility and commercial service apparatus records, including pipeline crossings

(11) - areas under current or former restriction by the State

(12) - Local Authorities' structure and administration requirements

(13) - agricultural and forestry

(14) - current and prior land development, ownership, use and occupation

(15) - meteorology

(16) - oceanography

(iii) If the MEP Participants determine in their sole discretion that construction and installation of the Facilities is not viable within any previously designated Preferred Route Corridor or portion thereof, the MEP Participants will have the right to so notify the State Authorities and the MEP Participants will have the further right to modify the existing or designate a new Preferred Route Corridor for further study, as aforesaid.

2.3 Specified Corridor

(i) From the information gained in Sections 2.1 and 2.2 above, the Specified Corridor will be defined by the MEP Participants and notified to the State Authorities. Within this Specified Corridor, the MEP Participants and their Contractors will conduct further detailed studies as provided herein.

(ii) In respect of the Specified Corridor, the State Authorities shall obtain and secure, in addition to the rights defined in Sections 2.1 and 2.2 above, the necessary additional Rights to Land and grant to the MEP Participants such rights so that the MEP Participants will possess the full right of access to and passage within the Specified Corridor for the following activities:

(1) Topographical survey in accordance with relevant topographical standards and criteria of the State requiring pedestrian and on/off highway vehicular access within and across the borders of the Territory at the MEP Participants' discretion. These rights shall extend over the area necessary to undertake the survey and could extend outside the Specified Corridor, as notified by the MEP Participants.

(2) Geotechnical Survey-rights for vehicles, vessels, equipment and service personnel to enter onto land and offshore areas to excavate trenches or boreholes and record information, including the right of removal of such material from the site as is necessary.

(3) Cathodic protection resistivity and soil sample surveys requiring vehicular and pedestrian access onto land to take and remove soil samples for further analysis.

(4) One or more land and offshore use surveys.

(iii) The right to undertake surveys shall include the right to leave monitoring equipment on site to collect necessary data.

2.4 Subject to the provisions of Section 23.7 of the Agreement to which this Appendix is appended, the MEP Participants shall have the right to use, publicise and export any data and information obtained by the MEP Participants and their Contractors in connection with the activities described in this Appendix 2.

2.5 If the MEP Participants determine in their sole discretion that construction and installation of the Facilities is not viable within any previously designated Specified Corridor or portion thereof, the MEP Participants will have the right to so notify the State Authorities and the MEP Participants will have the further right to modify the existing or designate a new Specified Corridor for further study, as aforesaid.

3. PHASE 2 - FACILITIES CONSTRUCTION AND INSTALLATION PHASE

If the MEP Participants determine in their sole discretion that the construction and installation of the Facilities is viable within any previously designated Specified Corridor, the MEP Participants will have the right to so notify the State Authorities and such Specified Corridor shall thereafter be designated the Construction Corridor. At the earliest practicable date after such designation, the State Authorities will obtain, secure and grant to the MEP Participants the following Rights to Land:

3.1 Right to transport all construction material, plant and equipment within the Territory and cross border by land or air without hindrance, including the right to construct and maintain temporary and permanent roads and to use such airfields as are designated, from time to time, by the MEP Participants.

3.2 Right to designate and use other areas of land, both in the vicinity of the proposed Facilities and remote from the Facilities, for the conduct of all Project Activities, including for pipe storage dumps, site compounds, construction camps, fuel storage dumps, parking areas, roads and other activity sites.

3.3 Right to install generation and transmission equipment and to connect to any existing electricity supply and, where necessary, the right to lay cables from such supply to the Construction Corridor.

3.4 Right of entry onto such land and offshore areas with all necessary materials and equipment to lay and construct and thereafter use, maintain, protect, repair, alter, renew, augment, expand, inspect, remove, replace or render unusable the Facilities as is required for construction and installation of the Facilities and right to commence and undertake construction and installation.

3.5 Right to receive confirmation that each affected landowner and/or occupier has been made aware of and has consented to and/or has been compensated under Azerbaijan Law for the rights acquired by the MEP Participants through the State Authorities.

3.6 Right to receive from the State Authorities details of land ownership and use, including names and addresses of landowners and occupiers and details of land holding defined on plans showing all such details for all property falling within two hundred fifty (250) metres either side of the Construction Corridor.

3.7 All rights of access over any land as required by the MEP Participants and their Contractors for the purposes of conducting Project Activities, including rights of access (including the right to construct and use temporary or permanent roads) over other land between the public highway and the Construction Corridor, not affected by the construction or operation of the Facilities, such routes to be defined by notice from the MEP Participants prior to road construction and/or use.

3.8 The right to the exclusive use, possession and control, and the right to construct upon and/or under, and peaceful enjoyment of, these Rights to Land without hindrance or interruption.

3.9 The right of the MEP Participants to require that it shall be unlawful for any Person without prior written consent of the MEP Participants:

(i) to use explosives within an area of five hundred (500) metres either side of the Facilities.

(ii) to undertake any pile-driving within fifty (50) metres either side of the Facilities.

(iii) to encroach on the Construction Corridor or other areas where land has been granted to the MEP Participants to conduct Project Activities.

(iv) to cross or otherwise interfere with the MEP Participants' Rights to Land with any road, railway, power line, utility, pipeline or other public project ("Crossing Project") and the MEP Participants shall in no event be required to consider a request for consent to such Crossing Project unless and until the State Authorities have approved the proposed Crossing Project and the party proposing the Crossing Project has provided to the MEP Participants (1) details of the proposed Crossing Project sufficient, in the sole opinion of the MEP Participants, to enable the MEP Participants to assess in its sole discretion the practicability of conducting the Crossing Project safely, efficiently, and without unreasonably interfering with Project Activities and (2) a guarantee of compensation to the MEP Participants for any costs incurred by the MEP Participants to accommodate the Crossing Project.

3.10 The right, in accordance with Azerbaijan Law, to extract and source appropriate local materials for construction purposes and to dispose of waste arising from Project Activities, including during the construction and any later repair, replacement, capacity expansion or extension process.

3.11 Any additional regulatory and other administrative compliance requirements.

4. PHASE 3 - POST CONSTRUCTION PHASE

4.1 Following the completion of the Facilities, the MEP Participants will require the following Rights to Land, all of which shall be obtained and secured by the State Authorities and granted to the MEP Participants:

(i) The exclusive use, possession and control of, as well as the right to construct upon and/or under, the Pipeline Corridor and other Permanent Land.

(ii) All rights previously described to the extent applicable to the use and enjoyment of the Facilities once constructed (including, but not limited to, temporary and permanent roads), the construction and use of additional Facilities within the Pipeline Corridor and other Permanent Land and the future maintenance, protection, repair, alteration, renewal, augmentation, capacity expansion, extension, inspection, removal, replacement or the rendering unusable of any such Facilities.

(iii) The right to add any equipment as the MEP Participants deem necessary.

(iv) The right to fly along the route of the Facilities within and across the borders of the Territory, in accordance with relevant provisions of Azerbaijan Law, to inspect it and to land wherever it is deemed necessary to ensure the safe and efficient operation of the Facilities.

(v) The right to erect and thereafter maintain the Facilities, including SCADA, marker posts, cathodic protection test posts and aerial marker posts or signaling equipment and any other equipment or installations necessary for the Project in such locations and positions as deemed necessary by the MEP Participants.

(vi) The right of access over any land between the public highway and Pipeline Corridor and other Permanent Land without prior notice in cases of emergency.

(vii) Subject to the Project Agreements, the right to allow use of the Facilities by third parties under such terms and conditions as the MEP Participants and the Interest Holders may elect.

5. GOVERNMENTAL NOTIFICATIONS

5.1 Within fifteen (15) days after the Effective Date of the Host Government Agreement of which this Appendix is a part, the MEP Participants and the Government will designate to each other in writing those persons, agencies and regulatory bodies which each will be entitled to communicate with and rely on in giving the various notices and securing and confirming the various rights described herein. Such notified contact persons or bodies shall be subject to change, from time to time, on not less than fifteen (15) days' prior written notice (except for emergencies).

6. **DEFINITIONS**

6.1 In this Appendix, all capitalised terms not otherwise defined shall have the same meaning as specified in the Agreement to which this Appendix is appended. Additionally, the following terms shall have the following meanings:

"Construction Corridor" means an area of land (including exclusive control of the area above such and to a specified height and rights to the land's subsurface to a specified depth) within the Preferred Route Corridor twenty-two (22) metres wide and extending from the Initial Point to the Point of Terminus, within which the centreline of the Pipeline Corridor will be located, and such other areas determined by the MEP Participants in their sole discretion as reasonably necessary for the conduct of Project Activities within which Rights to Land required for the construction and installation phase as set forth under Phase 2 of this Appendix shall be exercised, all as notified by the MEP Participants to the State Authorities.

"Corridor of Interest" means an area of land ten (10) kilometres wide and extending from the Point of Entry to the Point of Terminus, all as notified by the MEP Participants to the State Authorities.

"Initial Point" means the outlet flange at the Sangachal Terminal or such other point as may be agreed among the Parties.

"Permanent Land" refers to the grant described in Section 4.1(iii) and the procedures set forth in Section 7.2(vii) and in Appendix 2 of this Agreement and means (i) the Pipeline Corridor and (ii) other designated areas of land (contiguous or noncontiguous) notified to the State Authorities in the MEP Participants' sole discretion for use at the locations upon or under which the Facilities exist, from time to time, throughout the life of the Project.

"Pipeline Corridor" means an area of land (including exclusive control of the area above such land to a specified height and rights to the land's subsurface to a specified depth) within the Construction Corridor eight (8) metres wide extending from the Point of Entry to the Point of Terminus.

"Point of Terminus" means the terminus of the Facilities at a point to be selected by the MEP Participants on the border between the Azerbaijan Republic and Georgia.

"Preferred Route Corridor" means an area of land within the Corridor of Interest five hundred (500) metres wide and extending from the Point of Entry to the Point of Terminus, all as notified by the MEP Participants to the State Authorities.

"Specified Corridor" means an area of land within the Preferred Route Corridor one hundred (100) metres wide and extending from the Point of Entry to the Point of Terminus, all as notified by the MEP Participants to the State Authorities.

Any reference to any access from a public highway means an access of not less than seven (7) metres in width suitable for use by construction plant and equipment.

APPENDIX 3

CODE OF PRACTICE

This Code of Practice sets forth certain principles, standards and agreements that shall be applicable to certain matters arising in connection with Project Activities or the implementation and carrying out of the Project. All capitalised terms not otherwise defined shall have the same meaning as specified in the Agreement to which this Code of Practice is appended. In the event Project Activities or actions are taken in connection with any implementation or carrying out of the Project by or on behalf of the MEP Participants, the following shall be applied unless in the opinion of the Person performing such Project Activities or actions, standards and practices generally observed by the international community with respect to Petroleum pipeline projects comparable to the Project would under the circumstances permit or require conduct different than that set forth below. If this Appendix is silent on specific standards to be applied in future activities, the standards relevant to the international community with respect to Petroleum pipeline projects comparable to the Project shall apply.

1. TECHNICAL STANDARDS

1.1 It is agreed that for purposes of construction or operation of any Facilities or the conduct of any Project Activities, the standards from time to time in effect of the following organisations shall be acceptable for all purposes:

API	-	American Petroleum Institute
ANSI	-	American National Standards Institute
ASME	-	American Society of Mechanical Engineers
ASNT	-	American Society of Non-destructive Testing
ASTM	-	American Society for Testing and Materials
AWPA	-	American Wood Preservers' Association
AWS	-	American Welding Society
GBE	-	British Gas Code of Practice
BSI	-	British Standards Institution
DIN	-	Deutsche Institut fur Normung
IEC	-	International Electrotechnical Commission
IEEE	-	Institute of Electrical and Electronics Engineers (USA)
IP	-	Institute of Petroleum (UK)
ISA	-	Instrument Society of America
ISO	-	International Standards Organisation
NACE	-	National Association of Corrosion Engineers (USA)
NEMA	-	National Electrical Manufacturers Association (USA)
NFPA	-	National Fire Prevention Association (USA)
SSPC	-	Steel Structures Painting Council
UBC	-	Universal Building Code

1.2 The MEP Participants shall maintain a copy (in English) of all standards applicable to the construction related Project Activities in the Territory at its offices in the Azerbaijan Republic during the conduct of any such activities by or on behalf of the MEP Participants.

2. PROJECT ACTIVITIES

2.1 In the event of Project Activities or the implementation and carrying out of the Project by or on behalf of the MEP Participants, the MEP Participants and any Operating Company or Person acting for or on behalf of the MEP Participants or any Operating Company shall:

(i) comply with good international Petroleum industry standards and practice generally observed by the international community with respect to Petroleum pipeline projects comparable to the Project;

(ii) comply with the requirements and provisions of the Agreement to which this Code of Practice is appended and any other Project Agreements; and

(iii) have the right to take any action that, in the opinion of the Person so acting, a reasonably prudent operator would take under the circumstances.

2.2 In the event of Project Activities or the implementation and carrying out of the Project by or on behalf of the MEP Participants, the MEP Participants and any Operating Company or Person acting for or on behalf of the MEP Participants or any Operating Company shall:

(i) install and maintain at or near the international boundary between Georgia and the Azerbaijan Republic in accordance with applicable API codes and ASTM standards, metering and calibration equipment capable of continuous measurement of Petroleum, and devices for sampling to determine the basic sediment and water content of any Petroleum, which equipment shall be tested and calibrated to operating conditions by the MEP Participants at least once each calendar month during the first two Years after the completion of construction and after such time in accordance with generally accepted practices and standards and any procedures specified by the vendors of such equipment (or more often if necessary to insure continuing accuracy);

(ii) continuously measure and periodically sample all Petroleum transported through the Facilities; and

(iii) maintain a true and complete monthly record of the volumes from meter readings, meter correction factors, temperature, pressure, gravity, basic sediment and water content and other necessary characteristics of the flow stream.

API standards and procedures will be used to measure Petroleum flowing through the custody transfer meters at all custody transfer points and entry and exit points, including any marine terminal. The API standards and procedures will be taken from or provided

by the API's Standard Method of Sampling and Manual of Petroleum Measurement Standards.

3. ENVIRONMENT, HEALTH AND SAFETY

3.1 In conducting all activities involved in the construction, reconstruction, capacity expansion, relocation, repair, replacement, decommissioning, dismantling, removal, use or operation of the Facilities (the "Pipeline Activities"), the MEP Participants shall use Best Endeavours to minimise potential disturbances to the environment, including the surface, subsurface, sea, air, lakes, flora, fauna, other natural resources and property. The order of priority for actions shall be protection of life, environment and property.

3.2 The MEP Participants shall promptly notify the Government of all emergencies and other events (including explosions, leaks and spills), occurring in relation to Pipeline Activities that result in or threaten loss of life or significant damage to the environment or property. Such notice shall include a summary description of the circumstances, and steps taken and planned by the MEP Participants to control and remedy the situation. The MEP Participants shall provide such additional reports to the Government as are necessary to keep it apprised of the effects of such events and the course of all actions taken to prevent further loss and to mitigate deleterious effects.

3.3 If any regional or intergovernmental authority having jurisdiction enacts or promulgates environmental standards relating to areas where Pipeline Activities occur, the MEP Participants and the Government will confer respecting the possible impact thereof on the Project, but in no event shall the Rroject be subject to any such standards to the extent they are different from or more stringent than the standards and practices generally prevailing in the international Petroleum pipeline industry for comparable projects.

3.4 Prior to the selection of the general location of the Facilities, a general review of environmental conditions and the risks to the environment associated with Pipeline Activities shall be completed. This will consist of a scoping study and a risk assessment. The scoping study will be the basis of the content and structure for the environmental risk assessment ("EIA") more further described in Section 3.6. The risk assessment will serve to highlight potential risks and costs impacts to the engineering design requirements of the Project.

3.5 After completion of the scoping study and risk assessment described in Section 3.4, the MEP Participants shall cause to be conducted a contaminated land baseline study (the "Baseline Study"), to provide a qualitative assessment of the existing pollution and contamination in the areas within the Territory relevant to Pipeline Activities as of the Effective Date. The Baseline Study shall include:

(i) a desk study review of the relevant and available information;

(ii) an audit of relevant existing operations and practices and the collection of relevant environmental data from the areas surrounding the location of the Facilities, including, but not limited to, information on:

(a) surface and subsurface geology;

(b) geomorphology;

(c) rock permeability and the presence of aquifers;

(d) assessment of existing quality of surface waters;

(e) the effect of any existing contamination on flora and fauna; and

(f) a qualitative assessment of any pollution, environmental damage and contamination at each identified site.

3.6 Upon completion of the Baseline Study, the MEP Participants shall cause an EIA of Pipeline Activities and associated operations to be conducted with respect to environmental impacts to the Territory (whether from Pipeline Activities within or without the Territory). The EIA shall include:

(i) a project description;

(ii) an environmental and socio-economic description of the relevant areas of possible impact;

(iii) an evaluation of impact to the environment of the proposed construction and operation of the Facilities, including an estimate of the associated air emissions, aqueous discharges and solid waste produced;

(iv) a plan for the identification and implementation of practicable mitigation measures for each identified impact;

(v) an assessment of the environmental risks associated with Pipeline Activities; and

(vi) the formulation of a monitoring programme to verify that mitigation measures are effective, and in the event that additional impacts are identified to ensure that additional appropriate mitigation measures are effected.

3.7 Prior to the completion of the Facilities and in relation to Pipeline Activities, a plan for Petroleum spill response capability ("Spill Response Plan") as to spills within or that could affect the Territory will be created and implemented by the MEP Participants. The Spill Response Plan will include:

(i) environmental mapping of habitats vulnerable to potential Petroleum spills in the entire MEP System;

(ii) plans for the provision of relevant Petroleum spill clean up equipment and materials;

(iii) plans for the deployment of relevant equipment and emergency response notification details of the organisation required to handle Petroleum spill response; and

(iv) plans for the treatment and disposal of resulting contaminated materials.

3.8 Each of the scoping study, risk assessment, Baseline Study, EIA and Spill Response Plan (collectively, the "Environmental Strategy Product") shall be prepared by or in consultation with one or more recognised international environmental consulting firms selected by the MEP Participants. The costs of the items constituting the Environmental Strategy Product, and implementation of the environmental strategy reflected in the EIA and the Spill Response Plan, shall be borne by the MEP Participants except that the Government shall be liable for all costs associated with its technical representatives.

3.9 The development and completion of the Baseline Study, the EIA and the Spill Response Plan shall be subject to the following procedures to ensure that they represent implementation of an appropriate environmental strategy with respect to the Project:

(i) The consulting firm(s) involved and representatives of the MEP Participants shall, at the request of the Government, consult with the technical representatives of the Government, at reasonable times and places, during the preparation of the Baseline Study, the EIA and the Spill Response Plan.

(ii) The Baseline Study, the EIA and the Spill Response Plan shall each be subject to approval of the Government in accordance with the following procedures:

(a) The Baseline Study, the EIA (with executive summary demonstrating adequate response to public concerns, as described below) and the Spill Response Plan shall each be submitted to the Government upon its completion. The Government shall approve each such item if it has been prepared in accordance with the requirements of this Appendix 3.

(b) If the Government requires clarification of any portion of the Baseline Study, the EIA or the Spill Response Plan, or determines that it has not been prepared in accordance with the requirements of this Appendix 3, it shall submit its specific concerns or questions to the MEP Participants within thirty (30) days of receipt of the item in question.

(c) The Baseline Study, the EIA or the Spill Response Plan, as the case may be, shall be deemed approved by the Government if, within thirty (30) days after having been submitted to the Government, the MEP Participants have received no written submission of additional concerns or questions. If the Government submits specific concerns or questions, the item in question shall be deemed approved if, within thirty (30) days after the response to such concerns or questions is submitted to the Government, the MEP Participants have received no written submission of concerns or questions with respect to such response.

(d) If the Government disapproves of any of the Baseline Study, the EIA or the Spill Response Plan and the MEP Participants believe that the Government has unreasonably withheld its acceptance, then the MEP Participants shall so notify the Government and the Parties shall attempt to amicably resolve any dispute. Failing resolution of any such dispute within fifteen (15) days of the receipt of such notice by the Government, the MEP Participants may cause the dispute to be resolved in accordance with the provisions of Article 17 of the Agreement.

(iii) The EIA shall be subjected to public review and comment in accordance with the following procedures:

(a) Affected public and non-governmental organisations will be notified about the nature of the operation of the Facilities during the development of the EIA through dissemination of information to these organisations through meetings and exhibitions.

(b) Following the completion of the EIA, the public will be provided with information on the environmental aspects of the Project to enable it to comment with respect thereto. To facilitate this process, the EIA and an executive summary (in the Azeri language) will be made available in a public place for review and comments; additionally, an information copy of the executive summary shall be submitted simultaneously to the Government.

(c) A maximum of sixty (60) days will be allowed for public comments, which will be provided to the Government by the MEP Participants within thirty (30) days after the expiration of said sixty (60)-day period. Demonstration that the MEP Participants have reasonably addressed public concerns (through modification of the EIA, if necessary) will be included in a final executive summary that will be submitted to the Government.

3.10 Creation of the Environmental Strategy Product and implementation of the environmental strategy reflected therein shall be in accordance with the standards and practices generally prevailing in the international Petroleum pipeline industry. Creation of the EIA shall also be in accordance with the principles of EC Directive 85/337/EEC (as amended by EC Directive 97/11/EC) and will include the following general environmental principles, all of which shall be applied or performed in accordance with standards and practices generally prevailing in the Petroleum pipeline industry:

(i) there shall be no discharging of Petroleum;

(ii) waste Petroleum, sludge, pigging wastes, polluted ballast waters and other wastes will either be recycled, treated, burned, or buried employing the best practicable environmental option;

(iii) all waste streams will be disposed of in an acceptable manner and concentration as determined during the course of the EIA; and

(iv) emission monitoring programs will be developed to ensure environmental compliance.

3.11 Once approved by the Government, the MEP Participants shall implement the mitigation and monitoring activities specified in the EIA. The results shall be published in reports available to the public and submitted to the appropriate State Authorities. The EIA monitoring programme shall be updated as required on an informal basis. Any disputes respecting the contents or implementation of the EIA monitoring programme shall be resolved in accordance with the provisions of Article 17 of the Agreement.

3.12 Any dispute as to implementation of the environmental strategy reflected in the Environmental Strategy Product shall be resolved in accordance with the provisions of Article 17 of the Agreement.

3.13 Without limiting the generality of Article 10 of the Agreement, the MEP Participants shall not be liable for any environmental pollution or contamination, damage, or other conditions in existence on the Effective Date, which shall be deemed to include all conditions identified in the Baseline Study. The foregoing shall not preclude the MEP Participants from later establishing, through appropriate studies or other evidence, the existence as of the Effective Date of other such conditions not identified by the Baseline Study, it being recognised that no study can be expected to identify all conditions that may exist.

3.14 By not later than thirty (30) days after any termination of this Agreement, the MEP Participants shall provide to the Government a written plan describing the proposed actions to be taken by them associated with the abandonment or other disposition of the Facilities (the "Abandonment Plan"). The Abandonment Plan shall address, among other things:

a) the removal of all surface installations;

b) the clearance of all waterways and marine areas of material and equipment posing a navigational hazard;

c) the drainage and proper disposition of any remaining Petroleum in the Facilities;

d) to the extent the MEP Participants do not plan to remove and salvage said pipelines, the disconnection from all sources and supplies of Petroleum to those buried pipelines or similar underground installations and either abandonment of same in place or removal of same in those areas where abandonment in place poses a substantial risk of demonstrable harm to the environment which is not reasonably susceptible to other remediation techniques, all as determined in accordance with the standards and practices generally prevailing in the international Petroleum pipeline industry;

e) to the extent the MEP Participants do not plan to remove and salvage said pipelines, the filling of all abandoned pipeline located offshore or underwater with water or inert material and the sealing of such pipelines at the ends;

f) the filling of all trenches, holes, and other surface depressions left by the removal of surface installations and such underground pipelines and installations as are removed by the MEP Participants for salvage; and

g) the revegetation of the Pipeline Corridor consistent with the terrain features and other prevailing conditions in the subject area.

The Abandonment Plan shall be subject to approval by the Government, which approval shall not be unreasonably withheld or delayed. The Abandonment Plan shall be deemed approved by the Government if, within thirty (30) days after having been submitted to the Government, the MEP Participants have received no written submission of concerns or questions. If the Government submits specific concerns or questions, the MEP Participants shall respond to same in writing and the Abandonment Plan, as same may have been adjusted or modified by said response, shall be deemed approved if, within thirty (30) days after the response to such concerns or questions is submitted to the Government, the MEP Participants have received no written submission of concerns or questions with respect to such response. If the Government disapproves of the Abandonment Plan and the MEP Participants believe that the Government has unreasonably withheld its acceptance, then the MEP Participants shall so notify the Government and the Parties shall attempt to amicably resolve any dispute. Failing resolution of any such dispute within thirty (30) days of receipt of such notice by the Government, the MEP Participants may cause the dispute to be resolved in accordance with the provisions of Article 17 of the Agreement. Once the Abandonment Plan has been approved or all disputes respecting same resolved, by not later than thirty-six (36) months after the later of the date of termination of this Agreement or approval by the Government of the Abandonment Plan, the MEP Participants shall be obligated to accomplish the abandonment of the Facilities in accordance with the Abandonment Plan. Said abandonment obligations are hereinafter referred to as the "Abandonment Obligations."

Within thirty (30) days after the Government's approval of the Abandonment Plan, as provided in Section 3.14 of Appendix 3, the MEP Participants shall provide the Government one or more irrevocable direct pay letters of credit (collectively, the "Letter of Credit") to secure the performance by the MEP Participants of the Abandonment Obligations. The Letter of Credit shall (i) be in an aggregate amount to be reasonably agreed by the MEP Participants and the Government as a component of the Abandonment Plan, (ii) be issued to the Government by a financial institution(s) having a long-term unsecured senior debt rating of at least "A" or its equivalent by Standard & Poor's Corporation, a division of the McGraw-Hill Companies, or "A2" or its equivalent by Moody's Investors' Service, Inc. at the time of issuance, or be otherwise acceptable to the Government (the "Issuer"), (iii) be in form and substance reasonably acceptable to the Government, (iv) have a minimum term of one (1) year, (v) be for the benefit of the Government, (vi) automatically extend for a term of at least one (1) year or until the full performance in all material respects by the MEP Participants of the Abandonment

Obligations and (vii) provide that the Issuer shall provide at least thirty (30) days' prior written notice to the Government of any termination or non-renewal of the Letter of Credit. In the event the Abandonment Obligations remain unperformed and any existing Letter of Credit is not replaced by the MEP Participants in accordance with the foregoing procedures (but in an aggregate amount that reflects any reduction of the Letter of Credit for any previous drawings or for any reduction in the amount of estimated remaining Abandonment Obligations) by not later than fifteen (15) days prior to the termination of the existing Letter of Credit, then, in order to assure completion of any Abandonment Obligations which remain outstanding, the Government shall be entitled to draw upon the Letter of Credit as of said fifteenth day prior to the notified termination date thereof up to an amount that is the Government's good faith estimate of the remaining Abandonment Obligations for which the MEP Participants are liable under the Abandonment Plan, subject, however, to reimbursement by the Government to the MEP Participants of the amount, if any, by which the funds so withdrawn by the Government exceed the actual costs incurred by the Government to complete any unfulfilled Abandonment Obligations.

3.15 The following provisions shall apply with respect to the obligations of the MEP Participants for environmental matters after termination of this Agreement and performance of the Abandonment Obligations:

(i) After completion of the Abandonment Obligations, the MEP Participants shall cause an environmental assessment similar in scope to, and prepared in accordance with the same standards as are applicable to, the Baseline Study (the "Preliminary Exit Study") to be prepared by a recognised international environmental consulting firm selected by the MEP Participants. If the Preliminary Exit Study is prepared at the request of the Government as contemplated above, it shall be delivered to the Government within one hundred eighty (180) days after performance of the Abandonment Obligations.

(ii) Once such study is prepared and delivered to the Government, it shall be subject to approval by the Government, which approval shall not be unreasonably withheld or delayed. The Preliminary Exit Study shall be deemed approved by the Government if, within thirty (30) days after having been submitted to the Government, the MEP Participants have received no written submission of concerns or questions. If the Government submits specific concerns or questions, the Preliminary Exit Study shall be deemed approved if, within thirty (30) days after the response to such concerns or questions is submitted to the Government, the MEP Participants have received no written submission of concerns or questions with respect to such response. If the Government disapproves of the Preliminary Exit Study and the MEP Participants believe that the Government has unreasonably withheld its acceptance, then the MEP Participants shall so notify the Government and the Parties shall attempt to amicably resolve any dispute. Failing resolution of any such dispute within thirty (30) days of the receipt of such notice by the Government, the MEP Participants may cause the dispute to be resolved in accordance with the provisions of Article 17 of the Agreement.

(iii) Once the Preliminary Exit Study is approved or all disputes respecting same are resolved, the MEP Participants shall be obligated to continue to monitor those areas where Pipeline Activities occurred in order to identify and remediate those adverse environmental impacts related to Pipeline Activities which may subsequently become evident. Such monitoring and remediation obligation shall continue for a period of two (2)-years, at which time the above-stated provisions of this Section 3.15 respecting the Preliminary Exit Study shall apply for purposes of preparing a Final Exit Study. Once the Final Exit Study is prepared, submitted for Governmental approval and it has been approved by the Government, then from and after the end of said two-year period and completion of the activities, if any, called for in the Final Exit Study, the MEP Participants shall be released from any liability for environmental impacts with respect to or resulting from the Project and the Government shall indemnify, defend and hold harmless the Project Participants with respect to any claims of any third parties with respect thereto.

(iv) If a Final Exit Study is performed and if said Final Exit Study, as approved by the Government, indicates that there have been no environmental impacts of Pipeline Activities that have not been remediated or otherwise appropriately addressed in accordance with this Appendix 3, or if impacts that are identified are remediated or otherwise appropriately addressed in accordance with such standards and this is reflected in an update to the Final Exit Study, then from and after delivery of the Final Exit Study (as so updated) to the Government, the MEP Participants shall be released from any liability for environmental impacts with respect to or resulting from the Project and the Government shall indemnify, defend and hold harmless the Project Participants with respect to any claims of any third parties with respect thereto.

3.16 In addition to their applicability to the MEP Participants, the provisions of this Appendix 3 shall apply with respect to each Project Participant other than an MEP Participant, and all of its actions, to the extent such actions constitute conduct or performance of Pipeline Activities.

4. SOCIAL IMPACT

4.1 In conducting the Project Activities, the MEP Participants shall use Best Endeavours to minimise potential disturbances to surrounding communities and the property of the inhabitants thereof.

4.2 If any regional or intergovernmental authority having jurisdiction enacts or promulgates social regulations or guidelines applicable to areas where Project Activities occur, the MEP Participants and the Government will confer respecting the possible impact thereof on the Project, but in no event shall the Project be subject to any such standards to the extent they are different from or more stringent than the standards and practices generally prevailing in the international Petroleum pipeline industry for comparable projects.

4.3 Prior to the selection of the general location of the Facilities, a general review of social conditions in the applicable areas shall be completed, consisting of a scoping study and a

risk assessment. These will together form the basis of the content and structure for a social impact assessment of Project Activities and associated operations ("SIA") to be conducted by the MEP Participants with respect to social impacts to the Territory (whether from Project Activities within or without the Territory).

4.4 During the course of Project Activities, the MEP Participants shall, pursuant to Article 2 hereof, from time to time confer with the State Authorities as to the impact of ongoing Project Activities in light of the SIA.

5. MISCELLANEOUS

5.1 All trial borings required to be made by the MEP Participants prior to the commencement of construction work will be carried out with as little disturbance as is reasonably practicable after consultation with the landowner and the occupier of the land.

5.2 Subject to Section 3.6 of Appendix 2, the MEP Participants will use Best Endeavours to give the landowners and occupiers of the land which is adjacent to the Permanent Land granted to the MEP Participants in accordance with the Agreement notice of intention to commence the construction works on the Permanent Land. All movement of pipes, vehicles and machinery for construction purposes will be carried out as far as it is reasonably practicable in accordance with a programme of which such adjacent landowners and occupiers will be made aware.

5.3 All reasonably necessary means of access will be maintained by the MEP Participants with the construction of such suitably agreed temporary crossings as may be reasonably required by the affected landowners and occupiers of land which is adjacent to the Permanent Land which have been granted to the MEP Participants in accordance with the Agreement. Such temporary crossings will be agreed where possible prior to commencement of construction. Following construction and to the extent reasonably practicable, private roads and footpaths will be reinstated to a condition equivalent to that subsisting before the commencement of the works and made available for use consistent with the need to maintain the security of the Facilities and conduct Project Activities.

5.4 The MEP Participants will provide facilities for maintaining and affording means of communication and access between parts of any land which is adjacent to the Permanent Land granted to the MEP Participants in accordance with the Agreement and which is temporarily or permanently severed by reason of the construction of any works by the MEP Participants, said facilities being such as will enable the adjacent land to be properly worked having regard to the purposes for which communication and access may be required and the period for which and the time of year at which it may be expected to be used. If and to the extent that adjacent land is by necessity permanently severed in connection with Project Activities and Project Activities (including security of the Facilities) do not allow such communication and access, the Government shall be responsible for same and shall defend and indemnify all claims made against any Project Participant.

5.5 Subject to the provisions of Article 10 of the Agreement, the MEP Participants will use Best Endeavours to take all reasonably practicable steps to prevent the straying of animals during such time as construction work is in progress and, after completion of the Facilities in regard to the land which due to the presence and use of the pipeline will or is likely to become subject to additional risk of the straying of animals, will provide and maintain suitable and adequate barriers wherever and to the extent reasonably practicable for the purpose of preventing or minimising the risk of such straying; therefore, necessary fences, lights and barriers will be provided as reasonably practicable. Unless otherwise agreed in writing by the MEP Participants with the affected landowners and occupiers of adjacent properties, the method of fencing the working width will be a fence adequate for the purpose of excluding any stock typically kept on adjoining land.

5.6 Where any work requiring the use of explosives for blasting rock is carried out, notice will be given to all persons who may in the opinion of the MEP Participants be affected. Appropriate precautionary measures will be taken. Any use of explosives will be confined to the hours of daylight.

5.7 Whenever an area has been declared an infected area on account of a notifiable human disease requiring quarantine or other similar measures, all Project Activities involving entry on the land will be suspended unless there are exceptional circumstances, in which case the approval of the relevant Governmental ministry will first be obtained. Nothing in this clause shall prevent the MEP Participants entering on the land forthwith and without giving notice or obtaining any approval in order to address any emergency situation, including to remedy a breach or leak in the pipeline.

5.8 The MEP Participants in conjunction with the adjacent landowners and occupiers directly affected by Project Activities will take such reasonable precautions as may be necessary to avoid the spreading of notifiable soil borne pests and diseases or other soil borne pests and diseases as may be notified to the MEP Participants by such landowners or occupiers prior to entry.

5.9 During the course of construction works and the exercise of Rights to Land, fossils, coins, any antiquities or other articles of value may be discovered. Ownership of such objects will be determined in accordance with Azerbaijan Law.